Universidad de Deusto
Biblioteca

Pauli Sarcinatis sup.
Tractat. Sent.
tomus 4.

Universidad de Deusto
Biblioteca

19(214) Capréole, J.
22 P
R. 1937 Teología
Cop. 4602769 MFA

40000462769

1521.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Arrendilla.

Pau. Son. sup. I. sen. Jo. cap.

CLARISSIMI SACRE Theologie doctoris Fratris Pauli Soncinatis vite regularie ordinis predicatorum: Diuinum Epitoma Questionum in quatuor libros Sententiarum a principe Thomistarum Joanne Lapreolo Tholosano disputatarum.

His additis: que idem morte preuentus perficere nequiuit: per fratrem Jsidorum de Jsolanis Mediolanensem eiusdem predicatorie professionis.

FONDO ANTIGUO
TEOLOGIA
Univ. de Deusto
BILBAO
MARNEFFE

Elenchus.

¶ In hoc volumine continentur.

¶ Primi Sententiarum Joan. Capreoli Divinum Epitoma.
Secundi.
Tertii.
Quarti.
¶ Index sive tabula omnium questionum in predictis libris disputatarum: sub elementari ordine.
¶ Libri quatuor in Averroistas: de eternitate mundi.
¶ Preclarum Epitoma proportionum.
¶ Disputata nonnulla.

¶ Ubi facilis: apprime est vtilis.
Ubi difficilis: summe necessarius.
Ubi brevis: claro parcit ingenio.
Ubi diffusus: altissima paucis complectendit.
Nil denique non Angelicum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Christianissimo Fracorum Regi

potētissimo Francisco primo/frater Isidorus de Isolanis Mediolanensis ordinis predicatorum/in vniuersitate Bononiēsi sacre Theologie Baccalaureus/humani/diuinique regni felicitatem.

REgna mundi Alto qsqs ingenio/Francisce Rex piētissime/metiri fategerit/ingenua siue historiographorū lectione/ rerū gestarū fida siue memoria/ straregematibus aut docentibus Francorū Reges nullis cedere principibus/quorūuis nō emulari dignitates/ Romanis neq; Cesaribus inuidere/constanti fatebitur ingenio. Gens indeoq; gloriabunda iactat/regni iura Hebreorū ab vetustissimis demissa principibus. Egyptiorum reges/multos per annos sceptra tenuere. Grecia olympiadibus superans plurimis/armis sapiētiā adiecit/ Leges Romana maiestas sanctissimas. At christiani inter superū principat⁹/Galliarū regnū qō mūdus Christianissimū vocat/diuinoq; venerat ritulo militās eccīa antiquius exstit/sancti⁹/fortius/vnicūue sapientie censet domicilium. A Clodoueo nempe Rege/qui crismate e celis allato baptisma suscepit/Galliarū regna veluti ferreis iūcta cathenis ad tevsq; felicissimū deuenere. Supra fidei petram fundata catholice/ aduersus eadem nunq; prenalere potuerunt inferi porte/ aut impū veritatis hostes: Unica semper lilij vexilla aurei detulerunt /celesti super colore depicti: Lilium a Christo demissum ab alto/ipsum Christum Maximum Deū immortalē significat: de quo in canticis dicitur. Sicut liliū inter spinas. At Galliarū ordo Regū clarissim⁹ inter Clodoueum teq; longus comperitur/varius/t prestātissimarum nullo virtutum careus genere. Quis enim Carolo mano par extitit? Quis principū Caroli cognomento Magni animū/fidē/vires/armaq; tāta attigit maiestate? Quis Dini Lodouici mores sanctissimos/prudētiā/piūq; principā dig⁹? Quis deniq; tot Carolos/Pipinos/Philippos/Lodouicos/ digno ennmerabit eloqo? Nostra videre tempora Lodouicū duodecimū/socerū tuū in bellis gerēdis magnanimū Regē/atq; in gubernādis populis pientissimū. Fanstissimi hui⁹ memoriā nominis Italiūre gna ita venerātur/vt Maximi ac iustissimi regis titulū/post fata passim obtinuerit. Etenim per cōpita/villas t domos equitatis veluti parens Lodouicus duodecimus populorum vocibus asseritur. Ingressus Deo ac natura eligente/Lodouici rebus humanis/valefacientis/ thronum gener ipse felicissimus/nulla ex mutatione/vt plurimi assolent principes/ gauisus. Quosuis enim suis potiri ordinibus/curiales volnisti. Quo factum est/vt nouum Regem se habere Gallie gestiret/ t veterem viuere moribus: experirentur. Post susceptum regni diadema/inaudito triumphi genere te donauit altissimus. Ea minime elatus victoria a Leone euocatus Decimo diuus veluti filius ecclesie ad sanctissimi pedes accessisti. Nihil a te pretermissum fertur/ sive Priuatim/sive Publice/quod Christianissimum deceat Regem. Ero libus dein quibusuis etiam his qui in vitam tuam quodpiam moliti fuissent/parcendū inst ituisti/diplomatibus ad iura dicentes transmissis. Atque dona Italis mee presertim patrie Mediolanensis conciuibus/alto fueris elargitus pectore/ testantur que in reipublia ij

Vz 71
79
x

ce commodum quotidie perficiunt / senatus concineſq; mei. Juſtitiam ea obſeruari veritate iuſſiſti / vt admiratione dignum / ſit ipſis etiam iuſta dicentibus / Uerum enimvero o Deus immortalis a throno Regis Franciſci quonam modo iniuſtus / aut impium quodpiam egredi poterit: quem Lodouica mentis altiſſime mater pientiſſima / humaniſſimos vndiq; ac catholicos ſpirans mores / tot quem Duces illuſtriſſimi / Antiſtites ſanctiſſimi / quem denig; magni vir ille ac minis Antonius de prato inter egerrimus / ſapientiſſimus / circundãt: Tacebo minime Dominum meum ſemper colendiſſimum / Reuerendiſſimum. D. Guilielmum parvy / epiſcopum Trecenſem / confeſſorẽ tue altitudinis / ex ordine predicatorũ: quo forte a multis ſeculis curia chriſtianiſſima non habuit tantis fulgentes virtutibus. Hinc eſt q; exile quicquid ingenium meum ad literarie reipublice decus excogitare poteſt / tue nomini maieſtatis dicare cogar. Addo qua pietate ſtudia literarum o Rex humaniſſime proſequaris. Tuus nempe regnum vndiq; literis affluit lepidiſſimis.

Lodonica regis parens.

Illuſt. d. Antonius de prato.

Reuerendiſſi. d. Guilielmi parvy.

¶ Super itaq; Queſtiones in quatuor libros Sententiarum fratris Pauli Sõcinatis / viri in ordine predicatorio ſua tempeſtate clariſſimi ad manus deuenere meas Opus admiratus ſum ingenium / nimis ordinatiſſimum / atq; alta queq; Angelici Doctoris noſtri dogmata continens. Erat Liber ille archetypus auctoris ſedus / corroſus / vtpote multos qui per menſes loco obcluſus ſteterat obſcuro. Manu mea inde educto velut e carcere / publicas donare academias excogitani. Obſtabant multa / ac preſertim q; imperfectum eſſet volumen. Enimvero ad aures deuenit meas Comitem Jo. Franciſcum Wirandulanum illius habere partem / qui mihi cuncta que optabaz roganti ingenue tranſmiſit. Reuerendus autem frater Uincentius de vincentia ſac. Theo. doctor noſtre congregationis nunc vicarius generalis vir rariſſimus ingenij / ſi altitudinem in homine quis exprobrat ac mores / primi ac tertij queſtiones cuiuſce voluminis quas propria exſcripſerat manu / mihi conceſſit. Addidi deinde ego ipſe / que idem frater Paulus moriens imperfecta reliquerat. Sic theſaurum honeſto circundatum decore / cunctis intuendum ſtudioſis tradidi. ¶ Jamq; igitur tue felicitatis ſuffragio tutus / o Rex Chriſtianiſſime Paulus noſter exeat. Admirentur illum ingenioſi / die noctuq; celeſtis huius dogmata armarioli pernoluentes.

Comes Jo. frãmirandulan⁹.

Frater Uincentius de vincentia magiſter.

¶ Paulus hic Soncino oppido Gallie Ciſalpine nõ ignobili ortus / preclarioꝝ quoq; familia / habitum predicatorie religionis primis adoleſcentie annis accepit. Studio ac moribus ſemper intentus clariſſimo nitens ingenio / facili dicẽdi genere ſcribendiq; preſtans / humanioribus ſemper prae ſe ferens mores / humanam diuinamq; philoſophiam Mediolani multos per annos profeſſus eſt. Ferrarie deinde ac bononie. Poſt laureã doctoratus aſſumptã Prior cenobij. s. Domini ci vibis Cremonenſis per patres religiõis inſtitutus primis menſibus atq; in feſtinitate patris noſtri Diui Dominici animum trãſmiſit ad ſuperos. In extremis laborantem deuotiſſimas ad Deum ac beatiſſimam Virginẽ edidiſſe illum orationes accepi / fidedignis narrantibus. Periere multa illius ſcripta neſcio cuius crimine. Huius Pauli extant tãtum Queſtiones ſuper diuina ſapientia Ariſtotelis: In libros Predicabiliũ et Predicamentorum expoſitio. Hic denig; liber tanto ceteris vtilior ac preſtantior / quanto a conſumatiõi Paulo editus. Sunt apud me multa eiuſce fragmenta / que auctorem om-

Vita Pauli Soncinatis.

mino appetunt ſuum / aut ſcrinia doctorum minime egredi. Indignus enim exiſtunt publica lectione. Quocirca Franciſce Rex magnanime cum Paulus tuum adierit thronum / dignum ſcito / cui tui vultus hylaritatem oſtendas. Joannem Capreolum Tholoſanum aperit / ac veritatem fidei catholice d'ariſſimo dicendi genere inuoluens etiã expeſſendam mirum in modum proſequitur.

¶ Opto ego tibi ſemp felicia / tuiſq; natis / magne tue coniugi / mꝰq; pientiſſime Lodonice: atq; vt in eternum vivas. Papie ex cenobio diui Apollinaris. M. D. xxj.

Index qõnum

in primũ libũ Sententiarum.

¶ Prologi questiones.
1 Utrum theologia sit scientia.
2 Utrum sit practica.
3 Utrum sit vna scientia.
4 Utrum deus sit subiectum nostre theologie.

¶ Distin. prime questiones.
1 Utrũ fruitio sit actꝰ volũtatis.
2 Utrũ vti sit actus voluntatis.
3 Utrũ vltimo fine apprehẽso necessario fruat creatavolũtas.

¶ Distin. secunde questiones.
1 Utrũ deus sit a nobis ꝑ statu vie intelligibilis.
2 Utrum deũ esse sit ꝑ se notũ.
3 Utrũ vnus deꝰ sit tres ꝓsone.

¶ Distin. tertie questiones.
1 Utrũ vnitas dei possit ex creaturis demonstrari.
2 Utrũ i creaturis reperiat̃ imago et vestigiũ trinitatis.
3 Utrũ illa penes que attendit̃ vestigium trinitatis: realiter distinguãtur a rebus in quibus sunt.
4 Utrũ ꝓtes imaginis distiguãtur iter se ⁊ ab eo i quo sunt.

¶ Distin. quarte questiones.
1 Utrum deus genuit deum.
2 Utrũ abstractum ꝓdicetur de concreto.

¶ Distin. v. questio vnica.
Utrũ divina essentia sit fofal̃ terminꝰ divine ꝛnationis.

¶ Distin. vj. questio vnica.
Utrũ ꝑ genuit filiũ natura.

¶ Distin. vij. questiones.
1 Utrũ in patre sit aliq̃ potẽtia respectu ꝛnationis eterne.
2 Utrũm in divinis possint eẽ plures filij.

¶ Distin. viij. questiones.
1 Utrũ aliq̃ creatura sit snũ esse.
2 Utrũ aliqua creatura sit immutabilis.
3 Utrum deus sit in genere.
4 Utrũ attributoꝝ pluralitas simplicitati repugnet.

¶ Distin. ix. questiones.
1 Utrum generatio passiua filij in divinis sit passio vel reło.
2 Utruꝫ eternitas distinguatur a tempore ⁊ ab euo.

¶ Distin. x. questio vnica.
Utrũ spiritussanctus procedat vt amor.

¶ Distin. xj. questio vnica.
Utrum si spiritussanctus procederet a filio: distingueretur ab eo.

¶ Distin. xij. questio vnica.
Utrũ pater et filius sint vnum principiũ spiritussancti.

¶ Distin. xiij. questiones.
1 Utrũ generatio filij ⁊ processio spiritussancti sint ꝓcessiones alterius rationis.
2 Utrũ generare ⁊ spirare distinguantur.

¶ Distin. xiiij. questio vnica.
Utrũ temporalis ꝓcessio spiritussancti sit eius ꝓprietas.

¶ Distin. xv. et. xvj. questio vnica.
Utrum cuilibet divine ꝓsone conueniat mitti.

¶ Distin. xvij. questiones.
1 Utrum charitas sit habitꝰ existens in anima.
2 Utruꝫ charitas possit augeri.

¶ Distin. xviij. questio vnica.
Utrum donũ sit ꝓpriũ nomen spiritussancti.

¶ Distin. xix. questiones.
1 Utrum vna divina persona sit in alia.
2 Utrum in divinis, personis sit equalitas.
3 Utrum veritas fm suã formalem rationeꝫ sit in intellectu vel in rebus.

¶ Distin. xx. questiones.
Utrũ potentia generandi clandatur, sub omni potentia.

¶ Distin. xxij. questio vnica.
Utrum deus possit aliquo ꝓprio nomine designari.

¶ Distin. xxiij. questio vnica.
Utrum hoc nomen persona sit prime vel secunde ipositiõis.

¶ Distin. xxiiij. questiones.
1 Utruꝫ numerus sit aliquid rea le extra animam.
2 Utrum numerus sit ꝓprie ⁊ formaliter in diuinis.

¶ Dist. xxv. questio vnica.
Utrum persona dicat in diuinis quid cõmune tribus personis: qõ plurificetur in eis.

¶ Distin. xxvj. questio vnica.
Utrum persone divine constituantur et distinguantur per relationes.

¶ Distin. xxvij. questiones.
1 Utrum generare ⁊ paternitas sint idem realiter.
2 Utrum verbum diuinũ emanet vt intellectio actualis.

¶ Distin. xxviij. questio vnica.
Utrũ innascibilitas sit ꝓprietas constitutiua patris.

¶ Distin. xxix. questio vnica.
Utrum nomen principij significet in diuinis notionem distinctam.

¶ Distin. xxx. questiones.
1 Utrũ inter deũ ⁊ creaturas sit aliqua relatio realis.
2 Utrum dei ad creaturã sit aliqua relatio rationis.

¶ Distin. xxxj. questio vnica.
Utruꝫ similitudo ⁊ equalitas sint relationes realeꝫ in deo.

¶ Distin. xxxij. questiones.
1 Utrum pater ⁊ filius diligant se spiritusancto.
2 Utrum pater sit sapiens sapiẽtia genita.

¶ Distin. xxxiij. questio vnica.
Utrum ꝓprietates personales sint divina essentia.

¶ Distin. xxxv. questiones.
1 Utrum deus sit intelligens.
2 Utrum divina essentia sit obiectum adequatum divini intellectus.

¶ Distin. xxxvj. q. vnica.
Utrũ in deo sint plures idee.

¶ Distin. xxxvij. questiones.
1 Utrum ea que sunt nobis futura sint deo presentia.
2 Utrũ deus sit in oibus rebus.

¶ Distin. xxxviij. questiones.
1 Utrum aliquid sit cõtingens per cõparationem ad deum.
2 Utrum deus cognoscat futura contingentia.

¶ Distin. xxxix. questiones.
1 Utrum prouidentia et fatum sint idem.
2 Utrum prouidentia ⁊ prescientia imponãt rebꝰ necessitatẽ.

¶ Distin. xl. questio vnica.
Utrum predestinati de necessitate saluentur.

¶ Distin. xlj. questio vnica.
Utrum prescientia meritoꝝ sit causa predestinationis.

¶ Distin. xlij. questio vnica.
Utrum deus ex sua infinitate possit omnem creaturã in infinitum facere meliorem.

¶ Distin. xliij. questio vnica.
Utrum deus possit aliquid facere in infinitum.

¶ Distin. xlv. ⁊ vltime qõnes.
1 Utrum diuinũ velle sit elicitũ a divina voluntate.
2 Utrum quodlibet velle intrinsecum divine voluntati semper impleatur.

¶ Finis Indicis questionum Primi libri Sententiarum Joannis Capreoli ordinis predicatoꝝ: Thomistarum principis.

Clarissimi sacre Theologie Doctoris Fratris Pauli Soncinatis: vite regularis ordinis predicatorum: Diuinum Epitoma in primum Librum sentetiarum: ad mentem Joannis Capreoli eiusdem professionis.

Circa prologum primi sententiarum: quernnt quatuor:

Primo de habitu theologie ipse an sit scientia?

Secūdo an sit practicus vel speculativus?

Tertio an sit vnus: vel plures?

Quarto quid sit eius subiectū.

Queritur ergo p°. an theologia sit sciētia. Ad quā qōnē sex cōclusionibus respondetur. quarū prima hec est. Licet omnis sciētia requirat evidentiā suorū primorū principiorū non tamen proximorū: maxime sciētia subalternata. primā partē cōclusionis sic probat. s. D. super Boe. de tri. q. 2. ar. 2. ad. 7. c. 5. & prima parte. q. 1. ar. 2. Illud est evidēs qō est per se notū: prima principia sunt per se nota. ergo maior est nota. minor est philosophi. 2. poste. et primo meta. nam si non essent per se nota: cognoscerentur ex aliis priorib⁹: & sic non essent prima.

ter. cō. 27. p° met. in phe.

Secunda pars conclusionis probatur. Id quod cognoscitur ex fide: non est evidens: cum fides sit non apparentiū. sed aliqua principia proxima maxime in sciētijs subalternatis cognoscuntur fideli nam chirurgicus credit geometre dicēti q vulnus circulare tardius sanatur: ergo &c.

Contra secundam partem cōclusionis arguit Aureolus. primo. Habitus principiorū ex natura sua est nobilior habitu conclusionū. primo poste. sed fides nō est ex natura sua nobilior sciētia ergo fides non est principiū sciētie.

Aureo. p°. 5. q. 1. plog. ter. h. 5.

Respondeo. Dico tria. Primo negatur maior de principijs proximis: licet concedatur de principijs primis. Philosophus autem in. 2. poste. & in. 6. ethicorū. loquitur de principijs primis tantum.

ter. 26. 7. capi.

Dico secundo q aliquis habit⁹ est nobilior alio dupliciter. Uno modo quo ad evidentiam: & sic negatur maior: qr ei qui habet tantū scientiam subalternatam nec⁊ conclusiones nec⁊ principia sunt evidentia. Alio modo quo ad modum assentiendi: & sic conceditur maior etiā loquēdo de principijs primis: qr principio vt principiū est: assentitur propter se. i. nō per aliam propositionem: conclusioni autem propter principium.

Habit⁹ nobilior dupliciter: euidentia & assentiendi

Dico tertio ad minorē q fides sive notitia creditiua est duplex: vna que continuatur notitie sciēti⁹ ea que nos credimus eo modo qui dicetur in quarta cōclusione: & talem non oportet esse inferiorem quo ad evidentiam habitu quo scimus cōclusiones deductas ex tali fide: sicut est in ꝓposito: qr sicut non est nobis evidens notitia articulorū fidei: ita nec cōclusionum que ex eis deducūtur. ita enim nō apparet nobis q⁹ corpora sint resurrectura: sicut nō apparet q⁹ christus resurrexit. Alia est notitia creditiua: que non continuatur superiori scientie: et talis est ignobilior scientia: sed qr minor vniuersalis est: ideo negatur.

Notitia creditiua & scientia non continuantur

Contra quoddā dictū in hac responsione & in conclusione. sc⁊ q⁹ Idem principia sciētie subalternate sint ar guit.

fideo aliquarū propositionū quas scit ille qui habet subalternantē: arguit sic.

Er hoc sequitur q⁹ eadē propositio sciatur & credatur ab eodem hoc est falsum: vt ponit. s. Doc. secunda secunde. q. 1. ar. 5. ergo ꝓsequētia probatur. Si enīz aliquis habeat sciētiā subalternantem: puta geometriā: & subalternatā. 3. perspectiuā: iste inquātum geometra scit illas ꝓpositiones quas tradit perspectiuo. & inquātū perspectiuus credit eas per te: ergo.

Principio sbali terne: fi de tātū

Rādeo. negat ꝓna. Ad pbationem dicitur q⁹ in illo casu scientie principia sed non creduntur. Quādo enim dicitur q⁹ principia tenētur scientie subalternate tenentur tā nō hñ tū fide: intelligitur de eo qui non habet subalternantē licet habeat subalternatam. Ita in proposito: nos cognoscimus principia nostre theologie. s. articulos fidei tā tū fide: qr non habemus scientiā dei & beatorū cui subalternatur nostra theologia. Nec est inconueniens q⁹ habens scientiā subalternantem causet fidē in eo qui habet tantum subalternatam.

Secundo arguitur sic. Quandiu aliquis credit non habet sciētiam: ergo principiū scientie non potest esse fides. consequentia notā. antecedēs est phi. 7. ethicorū. cap. 12.

Respōdeo q⁹ dupler est sciētia. Una est pfecta in se: que. s. ab alia nō dependet extrinsece: & de hac loquitur phs: vt dicit. s. D. de veri. q. 14. ar. 10. & sic ꝓcedit q⁹ fides nō pōt esse principiū scientie perfecte. Alia est imperfecta que. sc⁊ ab alia dependet: & de hac negatur antecedens. qr de tali non loquit phs. In proposito: nostra theologia est imperfecta sciētia dependens a scientia dei & beatorū: & est quēdā inchoatio illi⁹ sciētie quā habēt beati: inquātū per theologiā nostrā ad clarā dei visionē p̄ducunt: talis aūt sciētia quo est inchoatio scie pfecte haberi pōt & si rōnes terminorū ignorentur.

Nostra theologia imꝑfecta & ac beatifice inchoatio

Tertio arguit sic. Conclusioni deducte ex p̄ncipio credito adherēt volūtarie: ergo talis cōclusio nō pōt sciri. antecedens ꝓz. ꝓbat. qr scientia cogit intellectū: ergo intellectus non adheret conclusioni scite voluntarie.

Rādeo q⁹ adhesio volūtaria est dupler. Una qua assentimus alicui propositioni tm̄ qr volum⁹: et nō ex assensu alicuius propositionis. & sic negatur antecedēs. Alia est qua assentim⁹ alicui cōclusioni ꝓp̄ aliqd̄ principiū cui p̄ncipio tm̄ volūtarie assentim⁹ ꝓp̄ ꝓximā tionē ei⁹ cū superiori scia: & sic negat ꝓna. nā multi astrologi habēt sciētiā multarū ꝓclonū quarū p̄ncipia tenēt tantū fide adhibita dictis antiquorū: q⁹ talia sunt erti.

Adhesio volūtaria duplex

Ad pbōnē ꝓne. negat añs. loqn̄do de sciētia imꝑfecta. In proposito: nra theologia ē scia imꝑfecta & ꝓclonib⁹ in ea scitis assentimus ꝓp̄ assensū articulorū fidei & volūtarie: nō primo mō/ sed secūdo.

Quarto arguit Greg. Notitia ꝓclonis est ex notitia p̄ncipiorū: ea q̄ sunt in evidētia nō sunt nota: ergo ex ipsis nō acq̄rit scia. ꝓna et minor ꝓz. maior est phi p° poste. text. cō. 5.

Notitia Grego. p°. q. 1 pro lo.

Rādeo. negat minor. qr ꝛz eorū que sunt inevidētia nō sit itellectus aut visio ꝓprie: & tm̄ eorū q̄dā assensus & intellectus q̄d nobis terminorū: vt ponit. s. D. 3. dist. 24. q. 1. ar. 2. ad. 3. q. 3. Sufficit etiam ad hoc q⁹ ex talib⁹ acq̄rat scia imꝑfecta vel assensus. supradictū & q⁹ hmōi p̄ncipia credant & evidēter cognoscam⁹ & videam⁹ ea esse credēda. In proposito: sic sunt articuli fidei: vt ponit. s. D. sc̄da sc̄e. q. 1. ar. 4. ad. 2. & 3.

Inuenis dentius nō est ita. ad. 3. q. 3. text. cō. 5.

Quinto sic. Scia subalternans nō pōt acquiri ex principijs creditis: ergo nec subalternata. añs cōcedit ab omnib⁹. ꝓna ꝓz. qr nō est maior: rō in vna & in alia.

Rādeo. negat ꝓna. qr principia scie subalternātis cognoscunt tm̄ vno mō. s. habitu q̄ est intellectus vt

habeā de veri.q.14.ar.1.ꝑncipia aūt subalternate possunt cognosci duplici habitu.s.scientia ⁊ fide non tñ ab eodem sed a diuersis: nā ab eo qui habet subalternantē ⁊ subalternatā cognoscunt tñ sciētia:ab eo aūt qui hz tñ subalternā cognoscuntur tñ fide.

¶Cōtra. Ille qui hz sciētiā subalternātē pōt debere alicui principia talis sciētie sub aliquibus terminis quoꝝ rōnes ille ignoret:ſz iste cui dicēt credet ea:ergo nō bene dicit ꝙ principia subalternantis cognoscant tñ uno modo.

¶Rñdeo.negat ꝟña:qz iste acqreret sciētiā subalternatā sciētie illius qui ei proponeret illa principia eo mō subalternationis quo scia ꝟsideratꝫ ꝟclonē de qua nō hz euidētiā subalternatur ei qui hz euidētiā de eadē:⁊ hoc mō subalternat theologia nr̄a sciētie btoꝝ negat ꝙ ꝟña:qz ī minori nō bñ ſſumit:o3.n.in ea addi ꝙ talis haberet sciaz ſbalternātē:qđ ē falſū.

Cōclo.ij. Licet theologia naturalr̄ ī nēta nulli subalternet:tñ theologia hīta ꝑ renelationē ſbalternat scie dei ⁊ btoꝝ.ꝓma ꝓsic.ꝓbat ſtu ꝑ Boc.q.2.ar.2.⁊ de ꝟi.q.14.ar.9.3.Methaphisica nulli ſbalternat vt oēs ꝟcedūt:⁊ metaphica ē theologia nāl̄r inēta:ꝫc.scda ps ꝓbat sic. Quelibet scia ſbalternat ei a ꝙ accipit sua ꝑncipia:ſz theologia nr̄a accipit ꝑncipia.ſ.articulos fidei a sciētia dei:ergo ⁊c.

Aureo. vbi.s.

¶Cōtra arguit Auꝝ.1.Nr̄a theologia ſi ſbalternat sciedei ꝙ ad ꝑncipia:neq; ꝙ ad modū:ꝙ nullo mō ꝟña nota a sufficiēti dimiſiōe. añs ꝑ ꝓma ꝑte ꝓbat tripl̄r.ꝑ°. Qđ hz ſbalternatā ꝑ° mō:hzēt ſbalternātē saltē ꝙ ad ꝑncipia q̄ ab ea accipit:ſz i eo in q̄ ē nr̄a theologia nō pōt esse sciētia beatoꝝ:ergo ⁊c.

ꝟRñdeo.negat maiꝝ: ſufficit.n. ꝙ de principijs talibus habeat fidem:vt ſupradictum est.

¶Secūdo sic. Subiectum nostre theolo.non se hz ex additione ad subiectū theo.beatoꝝ ergo ei nō ſubalternat ꝑ° mō.ꝟña ꝓz. ex ꝑ° poste.añs ꝓbat.q: ſbm vtriuſq; est deus sub ratione deitatis.

¶Rñdeo.negat añs. Ad ꝓbationē dicoduo. Primo ꝙ rō formalis alicuius obiecti pōt esse dupler. Una se hz ex pte obti:⁊ hec est illa sub cui° rōne obm cognoscit⁊ ad quā terminat act° cognoscēdi:vt puta si cognosco terrā sub rōe roūditatis. Alia se hz ex parte scientis:⁊ hec est ꝙ quā denenik in cognitionē obiecti: puta cognosco terrā esse rotūdā ꝑ mediū naturale:q:ſ.oēs eius partes equaliter mouenk ad centrū cū ſint equaliter graues:vel per mediū mathematicū:puta ꝙ ort° et occaſus ſignoꝝ:⁊ hec hz rō motiua:hec diſtinctio elicit a.s.D.1.q.1.ar.1. ad. 2.

ꝟDico ſcdo ꝙ scia ſubalternās ⁊ ſubalternata poſſunt terminari ad idē obm ſub eadē rōne terminatiua:hz ſub diuerſis rationib° motiuis. In ꝓposito scia btoꝝ et nr̄a theolo.terminat ad deū ſub ratione deitatis. Sed deꝰ vt in ſe viſus mouet intellectū btm:⁊ deꝰ vt nō apparēs nec in ſe viſus:ſed in ſuo effectu cognitus mouet intellectū viatoris.de veri.q.14.ar.8.ad.3. Licet ergo ſit idē obiectū vt terminās:nō tñ vt mouēs:⁊ ſic ſubiectuz nostre theologie addit ad obm ſciētie dei aliquā rationē nō ex parte obiecti ſe tenētē: hz ex parte nr̄i intellect°:⁊ hoc ſufficit.

¶Tertio. Theologia nescit ꝟclones q̄ ſciunk ex articulis fidei esse necessarias. ꝙ nescit eas.añs ꝓz:⁊ ꝟña.q: scia est tñ necessariozū tūc vltra nescit eas.ergo nō hz de eis scientiam ſubalternatā.

¶Rñdeo.negat antecedens. ſcit n.theologus:ꝙ fidei nō pōt ſubesse falſuz:ſicut nec prophete: vt ponit.s.D.ſecunda ſecunde.q.1. ar.3.⁊ ſecunda ſecunde.q.171.ar.6.⁊ de veri.q.14.ar.8.ad.10.

ꝟEx qb° ꝓz ꝙ hz ꝛpi paſſio i ſe ꝟſi derata ſit ꝓtingēs: tñ vt ſubest diuine ꝓſcie ⁊ q̄ est lucida ꝙ ſuoꝝ ꝓncipioꝝ euidētiā.in ꝓposito sic ē nr̄a theologia reſpectu ſcie btoꝝ q̄ ad iſta oia::nō ei ſubalternat hz nō habeat oia que accidūt ſubalternationi.

¶Ad argumētū negat ꝟña: qz hz nō q̄libet clara ⁊ obſcura notitia ſufficiat:ſufficit tñ illa q̄ ē clara et illa q̄ est obſcura ꝙ euidētiā vt euidētiā ꝑncipioꝝ vt.s. dictū est. Ad ꝓbationē dicit ꝙ ille nō ſunt clare aut obſcure hoc modo.

¶Scdo. Scia q̄ ſubalternat alteri quo ad modū ꝓficit ⁊ regulat ꝑ eā:hz nr̄a theologia nō ꝓficit imo destruit aduenīente ſcia btoꝝ.ꝙ.

Sc̄am ſubalternari q̄d quot ne modis.

¶Rñdeo.ꝙ vna sciētia perfici per aliā pōt intelligi dupliciter. Uno modo per coexiſtentiā i eodē ſubiecto.⁊ ſic negat maiꝝ. Alio modo per cōtinuationē et depēdētiā vnius ad aliā.⁊ ſic cōceditur maiꝝ:ſed minoꝝ est falſa:qz tota perfectio nostre theologie est que inꝛitur dei sciētie per viſionē dei.

¶Tertio arguit Durādus. Sciētia hoc modo ſubalternata dicit tñ qz ⁊ ſubalternās dicit propter quid.ſed beatꝫ non dicūt propter quid de iſto articulo. Deus est trinus qz nō hz cauſam. nec nos dicimus tātū qz:puta de hoc deus est incarnatus:imo propter q̄d.ſ. ꝓpter nostrā ſalutem.ergo ⁊c.

¶Reſpōdeo.ꝙ dicere propter q̄d de aliquo est ipſum manifeſtare a ꝓpriori:vnū aūt est prius alio dupliciter. Uno modo ſm rem ⁊ hoc a priori non oportet esse i omni eo de quo dicitur propter quid. Alio modo vnū est prius alio ſm rationē. ſicut paſſiones de ente probantur a priori.tñ ens nō est ꝓr̄ eis ſm rem cū nō diſtinguat ab eis realiter.ſ.ab vno et vero. ſed est prius eis ſz rationē. Ita sciētia btoꝝ dicit ꝓpter q̄d ſm rōnē de articulis fidei. videt.n.rōnē deitatis esse quā cōcludūt a priori ſm rationē. deū esse trinū. Nā deitas prius ſm rationē intelligitur cōuenire deo q̄

Sc̄ia ſubalternata dupl̄r ꝓficitur ab alia:cuius existentia vel depēdētia.

De° terminat beatoꝝ nr̄amq; theologiaz ac monet: diuerſi mode.

Sēntialis ratio ſubalternationis.

Nō q̄libet obſcura notitia ſubalternat clare notie:ſz ea tñ q̄ est obſcura ꝙ ſuoꝝ ꝑncipioꝝ inemidētiā ſubalternat ei a qua ſumit ſua principia ⁊ a q̄ pōt originari et ol alia cognitiōe

Una sciētia ꝓficitur ab alia:cuius existentia vel depēdētia.

Durā. i.q.1.ꝑ.log.

Manifeſtatio dupliciter a priori ⁊ rōne.

trinitas vel eternitas ly sit eadez res. sic z aliquod ens primus intelligitur esse ens & vnū. Si ergo: intelligitur ꝓpter ꝙd ꝓmo mō negatur maior. Si secundo modo negatur minor.

¶Ad aliā ꝓrē minoris dī ꝙ aliter dicunt beati ꝓpter ꝙd deus est in carnatus: ꝙ ipsi vident clare finē eius z cām efficientē proximam: non autem nos.

Cōclo. iij.

rīsima ad qō nē. Ly nostra theologia nō sit ita pfecte scia sicut metaphysica: est tñ scia inq̄ tū cōtinuat scie dei. Jsta ꝓcło ꝓbatur. 1. q. 1. ar. 2. Et sup Boe. q. 2. ar. 2. Meraphysica, ꝓcedit ex principijs p se notis. & est pfecte scientia Secūda ps ꝓbat. Theologia, ꝓcedit tñ ex creditis. & ꝛc.

Grego. z Durā. ¶Cōtra arguit Gregorius z Durādus. Primo. Theologia nō acq̄rit ex p se notis nec p demōstrationes. & nō est scia. ꝙa ps ex primo posteriorū. aīa ꝓbat. Theologia ꝓcedit ex creditis & nō ex per se notis. Jtem demōstratio cogit intellm. sed hoc non est in theologia ergo.

T.c.f. ¶Rñdeo. dico duo. Primus est ꝙ nō opz ꝓncipia ꝓpria eē p se nota: nec ꝙ resoluant in p se nota hñti talē sciētiā: sed sufficit ꝙ resoluan tur in p se nota superioꝛi scie: z sic ꝓncipia nr̄e theologie. f. articuli fidei resoluunt in p se nota deo et beatis. Et ex hoc est duplex demōstratio. Una potissima q̄ ex ꝓmis immediatis z hīs oia ꝙcurrentia ad demōstrationē. Alia nō ꝓcedit ex p se notis. sed ex reducibilibus ad p se nota: z hec pōt cēi sciētus subalternatis: nec ista cogit intellectū sed tantū ꝓtima.

Vñ duplex demōstratio potissima z nō potissima.

Sat est demōstrationem posse resolui in euidētia: vt ps in nāli phīa cuius multa principia p sensus accipiūtur. Similiter ista ꝓpō: oēs resurgemus: non est per se nota nobis nec brō ly sit euidēs ipsi beato.

¶Ex his. Prio negat ꝓtia: pōs aūt pō posteriꝰ loquit de sciētia perfecta. Scō negat aīa q: theologia ꝓcedit ex per se notis tanq̄ ex primis ly nō tāq̄ ex proximis: ꝓcedit etiā ex demonstratione se cūdo modo dicta: non aūt pō mō.

Grego: ¶Scō arguit Gregorius. Theologia ꝓcedit ex auctoritatib⁹. & ñ ē scia. aīa ps. ꝙa ꝓbat. Auctoritas gñat fidē tñ vt dicit Aug. de li. ar. c. 3. ergo non scientiā.

P Rñdeo. negat ꝙa. Ad ꝓbōnē dico ꝙ auctoritas imediate gñat tñ fidē: sed mediāte fide gñat sciētiā rintelligentū iperfecte. scōa scōe q. 8. ar. 2. z sic intelligit Augusti.

Durā. vbi. s. Cap. 2. ¶Tertio arguit Durādus. Olo scientia est virtus. 6. ethicorū. sed theologia non est virtus. ergo nō est scia. minor ꝓbat. Omnis virtꝰ est dispositio ad optimuz actū. 7. phy. ly theologia ñ ē habitꝰ. & ꝛc.

T. 18 d

P Rñdeo. negat minorē: q: est virtus theologica sicut est fides. habet. n. deū pro obiecto

P Ad ꝓbationē dicit primo ꝙ nō oportet per virtutē elici optimuz actū qui pōt elici a potētia in qua est virtus. nec sic intelligit phūs. 6 ver. q. 14. ar. 1. ad septimū.

Scotus in. 2. q. 1. ar. 5. P Scō. negat minor: q: disponit ad beatitudinē vbi erit euidentia eorum que credimus.

¶Quarto arguit Scotus. 2. dist. 24. Omnis scientia causatur tñ ab objecto z a potētia: sed sciētia beatorū nō est intellectus nr̄ nec obm. & nō est causa nostre sciētie.

P Rñdeo. negat maiorē vlr z maxime in sciētijs supnaturaliter habitis: q: tales essentialiteri dependent a deo. z etiā in humanis sciētia discipuli causatur a magistro.

¶Quito. hñs sciaz subalternatā: pōt hr̄e subalternātē. ly nō possumus hr̄e i via sciētiā btorū. ergo.

P Rñdeo. negat maiorē. Illis sciētijs quaz ꝓncipia sunt icōpossibilia: sicut i ꝓposito ꝓncipia nostre theologie sunt articuli fidei: ꝙ nō

Divine plīe ꝓncipia demōstrādi intrinsece tradunt.

pñt stare sīl̄ esse clara notitia btōr. ¶Scō. Sacra scriptura nō ꝓcedit demōstratiue. & nō cāt sciētiā. P Rñdeo ad aīa: ꝙ ly non ꝓcedat demōstratiue explicite: ꝓcedit tñ implicite quia tradit principia: ex quibus inferunt conclusiones.

Cōclo. iiij.

Theologia est certior oībus sciētijs humanis⁹ innētis: ly sit incuidētior. s. D. ꝓbat cā. 3. di. 23. q. 2. arti. q. 3.

Certitudo ad

¶Sciēdū ē. n. ꝙ certitudo dicit determinatiōez itellēs ad aliqd. Arguit & sic. Sicut se hz ꝓncipiū ad ꝓncipiū ita scia ad sciaz. ly principia theologie sunt certiora principijs aliarum. ergo ꝛc. ꝙa nocuz maiori. minor probatur. Illa sunt certiora ad que intellectus magis determinatur. sed magis determinatur ad principia theologie & ad alia. ergo maior patet. ex ratione certitudinis. minor ꝓbat. Jbi est maior determinatio vbi vehemētiꝰ est id qō cāe determinatiōe: ly id qō causat determinationē ad ꝓncipia theologie est vehemētius. f. lumē diuinū: id aūt qō cāt determinationē itellectus ad principia aliaz sciaz ē lumē naturale. & ꝛc. Scōa pars ꝙclusionis patet ex prima cōclusione.

Cōclo. v.

Theologia nō est scientia artī eulozū fidei: sed conclusionuz que ex eis deducunt. Hanc ponit sup Boe. de tri. q. 2. ar. 2. ad. 4. Et probat. 2. 2. q. 1. arti. 5. Et. 3. dist. 24. q. 1. ar. 2. q. 3. Et de ver. q. 14. ar. 9. sic. Jdem non potest cognosci fide et scientia: sed articuli tenent fide. ergo ꝛc.

Aureo. vbi. s. ¶Contra arguit Aureol. Theologia procedit ad concludendos articulos fidei. ergo non procedit ex eis. ꝙa nota. quia idez non est principium et conclusio. aīa patet. nam Aug. li. de tri. concludit deum esse trinum et vnum. Et cōtra Faustum concludit christum esse natum ex virgine.

¶Rñdeo. ꝙ theologiā procedere contingit quattuor modis. Uno modo ad ꝓbāduz articulos demōstratiue. z sic negat aīa. Scō. ad manifestādū ꝓ aliqō sīl̄e. Tertio ad defendēdū ꝓtra ipugnātes. Quarto ad ꝛcludēdum vnū articulū ex alio nō tñ a ꝓori. z his tribꝰ vltimis modis cōcedit aīa. ly negat ꝙa. Et sic facit Aug. z alī. s. D. arti. ex sup boc. q. 2. ar. 2. et. 1. q. 1. ar. 8. Et sic ēt ꝓle Petri tertio. dī ꝙ debemus reddere rōnē ly hūanā ad defendendū fidē: diuinā ꝛo ad ꝓbādū vt ponit. s. D. 3. di. 24. q. 1. ar. 2. q. 2. ad tertium.

Theologia ē

Cōclo. vj.

necessaria homini ad salutē. Hāc ponit. s. D. 1. q. 1. ar. 1. Cuilibet tēdēti ad finē supnālē: necessariꝰ ē aliqs hitꝰ p quē sibi ille finis manifestet. cum oē agēs a ꝓposito agat pp finē cognitū. sed hō ordiat ad talē finez. Ysaye. 64. ergo ꝛc. Sz talis habitus est theologia. ergo ꝛc.

Scotꝰ i 1. q. 1.

¶Contra arguit Scotus ꝓma questione ꝓlogi. hō pōt nāl̄r cognoscere deū. ergo ad hoc nō ē necessaria scia supnālis. ꝙa patet. aīa ꝓbat. hō pōt naturaliter cognoscere naturam ꝓpriam. ergo suam causam efficientem z finalē. sed talis est deus. ergo.

¶Rñdeo. Prio negat ꝙa: q: illa cognitio nālis esset post lōgū tps. z cū admirtione errorū. iō est necessaria theologia ad bene esse: de qua necessitate intelligitur cōclusio.

Duplex cā efficiēs et finis.

¶Scō negat aīa. Ad ꝓbōnē dī ꝙ cā efficiēs ē duplex. Una vniuoca. Alia equoca. Si loquamur de vniuoca ꝛcedit ꝙa. ly talis cā nō est deꝰ. Si loquit̄ de equoca. negat ꝙa. Sīl̄r est duplex finis. vnꝰ proportionatꝰ: z sic ꝛcedit ꝙa. ly talis nō est deꝰ. Alius est ꝛproportionatus: z sic negatur cōsequentia.

¶Cōtra hanc rñsionē arguit. hō pōt nāl̄r cognoscere illā potētiaz: q̄ pōt hr̄e fidē. & deū ad quē p ipsaz

Theologia ꝓ cedit: demonstrādo: manifestando: tuendo vnūq̄ arti. ex alio cōcludendo.

ordinat. tz ꝑña. q: cognito ordine cognoscit terminus ordinis. Añs ꝓbat. hō pōt cognoscere oēz suā potētiā nāl̄ē. sed posse hꝫe fidē est nāle hoi. vt dicit Augu. lib. de p̄destinatione. ergo ꝛc.

Potentia nāt dr duplr nā li ꝓductione ternā.

Rndeo. negat añs. Ad ꝓbationem. dr q̄ aliqua potētia pōt dici nālis dupl̄r. Uno mō q: cātur ex p̄ncipijs alicui⁹ nāe. ꝛ sic cōcedit maior. sed negat minor. nec sic intelligit Aug. Alio mō q: inest nāe a p̄ncipio sue instōnis: ꝛz obiectū talis potētie acquirat tm̄ supnāl̄ter. ꝛ sic negatur maior. ꝛ sic intelligit Aug.

Potentia obediētialis quid.

Et ideo illa potentia qua homo pōt hꝫe fidē potius est dicēda obediētialis. Potētia aūt obediētialis est reꝛo fundata in creatura q̄ referr̄ ad id qō pōt in ea ꝓ deū cāri. ꝛ cū reꝛo nō cognoscat nisi cognito fundamēto ꝛ termino. ideo talem potentiam perfecte cognoscere non possumus naturaliter sicut nec deum.

Tex. 17

Scō. homo naturaliter appetit vltimum finem. ergo potest eū naturaliter cognoscere. antecedens patet. consequentia probatur. q: voluntas non fertur nisi in bonum cognitum. vt dicitur ter tio de anima.

Finis vltim⁹ hoīs cōi ꝛ in ꝑticulari dignoscit

Rndeo. finis vltimus pōt dupliciter ꝓsiderari. Uno modo in cōi. s. ens ꝑfectū bonū nature rōnalis et sic concedit totū. sz nō est cōtra nos: q: talis cognitio nō sufficit. Alio modo in ꝑticulari. s. q̄ sit illa res in qua hec inueniantur. et sic negat añs. nec ad vltimū finē hoc modo acceptum homo nātr ordinat sed tm̄ per dona grāuita. Et dato q̄ hō naturalr ordinetur ad cognoscēdū deū: q: in eo saluatur maxime rō obiecti itellis. s. entis. Et dato ēt q̄ naturalr cognoscibile esset q̄ finis vltim⁹ hois ē visio dei ꝑ eēntiā: tñ pauci ad hoc puenirēt. ideo theologia est necessaria ad bene esse.

Tertio arguit ꝓtra qōdā dictū a. s. D. q̄ de his que tractantur in alijs scientijs: tractat etiam theologia.

Contra. si traduntur in alijs scientijs. ergo theologia non est necessaria. hoc est falsum. ergo ꝓbatur consequentia. quia ei qui cognoscit terrā eē rotūdā per mediū naturale: nō ē necessariū medium mathematicum.

Si dicatur q̄ cognitiones eiusdem rei per diuersa media: non sunt diuersi habitus: cum nō sint ibi diuersa obiecta: et habitus distinguātur per obiecta. sunt tñ diuerse forme: q: forme distinguuntur per principia.

Contra. Que distinguuntur in ratione superioris distinguuntur etiam in ratione inferioris: sz forma est superior habitu. ergo que distinguunt in rōne forme distinguuntur in ratione habitus.

Reſpōdeo. negatur ꝓña: q: theologia tractat de multis que naturaliter sciri non possunt. Preterea que tractantur in alijs: tractantur etiam per alia et alia media. Admittitur etiam responsio ibi posita quia haberi potest a. s. D. 1. 2. q. 54. ar. 2.

Ad impōbationē dico: non eē de mēte. s. D. q̄ aliqua distingnātur in ratione forme ꝛ nō in rōne habitus: sz q̄ aliqua possunt esse distincta in ratione habitus: non tñ sm̄ modū ꝓpriū habituum: sicut quātitas digiti mei distinguitur a quātitate celi specie: vt intl̄ ꝓcedit: q: ista est corruptibilis ꝛ educta de potentia materie. illa antē nō. ꝛ tamē ista distinctio specifica: nō est sm̄ modum ꝓpriū distinctionis quātitatū: pura secundum cōtinuū ꝛ discretum: lineā ꝛ superficiem: sed sm̄ cōem modum distinctionis formar. Similr vr sus hois distinguit specie a visu asini: nō tñ sm̄ ꝓpriū modum distinctionis sensuum. s. rōe obiecti sed alio modo. Ita in ꝓposito possent esse distincti habitus licz nō distinguerentur sm̄ ꝓpriū modum distinctionis habituum.

Negāt aliq̄ distingui ī rōe forme ꝛ nō habit⁹ sm̄ modū ꝓpriū habit⁹.

Dico secūdo q̄ huiusmodi obiecta distinguunt habitus in genere cause efficiētis ꝛ finalis. nā obiectū est forma extrinseca ꝛ actus ꝛ habitus ꝛ potentie. vt dicit. s. D. 1. 2. q. ꝑima ar. 3. principia vero distinguuntur in ratione cause efficiētis vt dicitur secūdo phy

T. c. 29 sicorum. Et ideo bene dictum est q̄ aliud est distingui scōm modū distinctionis habituum: ꝛ aliud secundum modum distinctionis formarum.

Questio. ii.

Queritr scōo. An theologia sit practica?

Pro decisione questionis ponitur ꝑima conclusio. Scientia omnino practica distinguitur a speculativa in duob⁹. s. ex fine ꝛ obiecto.

Hanc ponit super Boe. de trini. q. 5. arti. 1. ꝛ arguit sic ꝓ ꝑima parte: finis speculative est cognitio veritatis. finis practice est

ter. 49. opus. ergo cōsequētia patet. añs

Ter. 3. est phi. 2. de anima. ꝛ 2. metha. Secūda pars ꝓbatur. Obiectū scientiæ siue materia debet eē ꝓportionata fini sed finis practice est operatio. ergo debet eē de materia sine obiecto operabili a sciēte: finis autem speculative est tm̄ cognitio veritat⁹: ꝫ ē tm̄ de obiecto cognoscibili ꝛ nō operabili.

Contra arguit Grego. ꝑimo

Grego. in. 1. qō. 4. ar. 2. ꝓlo. sciētia est practica ex natura sua. ergo non ex obiecto. consequētia patet. q: scientia non est obiectū. añs ꝓbatur. Quelibet scientia cum sit habit⁹ est directiua ex natura sua ad producendum actus similes illis ex quibus est acquista. ergo ex se est practica. antecedens patet ex consequentia. quia eo est practica quo directiua.

Rndeo. negat añs. Ad ꝓbationem negat ꝓña. q: nō ois directio sufficit ad habitum practicum. sz requiritr directio actionis illi⁹ q̄ obiectū est operabile a sciēte.

Secundo. si scientia est practica quia est de obiecto operabili a sciente. ergo si sciens fiat impotens ad operandū: non habebit amplius notitiam practicā. z. hoc est falsum vt patet de infirmo qui habet artem domificandi ꝫ. ꝛc.

Respondeo q̄ operabile dr id quod est aptum natū ꝓduci. i. quod non repugnat ꝓduci ꝛ in eo qui habet scientiam nō requiritur potentia: sed sufficit aptitudo. Ille aūt qui habet artem domificandi licet sit ex infirmitate impotens: adhuc tñ est aptus natus edificare. Ad argumentum ꝫ negatur ꝓña.

Insignis distinctio inter potentiā ꝛ aptitudinem.

Et his habes contra quosdā q̄ aliō ē potētie: aliud ē aptitudo: q̄ aptū est. Nā in ceco nato nō ē potētia ad vidēdū. caret. n. potentia visiua: ē tñ aptitudo: aliter nō eēt ꝓnatus. cū ꝑuatio sit negatio in ſbo apto nato. Et hic aptitudo invariabilis est. semp enim hō est aptus natus videre. i. homini vt hō est nō repugnat videre.

Tertio. ex ꝓcone sequitur physicam esse aliquo modo practicā. hoc est falsum. ergo ꝛc. ñña ꝓbat. Physicus tractat de opere intellectus ꝛ voluntatis. sed ista sunt operabilia a nobis. ergo ꝛc.

Rndeo. aliqua scientia dr practica: vno modo ex fine ꝛ mō cōsiderādi: vt dr in alijs ꝓcōnibus. alio modo ex obo.

Dico ergo physicam quo ad eā partem in qua agit de operibus anime eſt practicā ex obo. nō aūt ex fine aut modo.

Quarto. sequit q̄ habitus sit magis practicus ꝑ accīs ꝫ intellectus. hoc est falsum vt patet. ꝫ ꝛc. ꝓbatur ñña. illud est practicum magis ꝑ accīs qō est practicū ꝑ aliqd magis distās: sed intellectus est ꝓcticus ex habitu sibi inhērēte: ꝛ habitus ꝑ te ex obo quod magis ab eo distat ꝫ ipse

habitus ab intellu. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo.q habitus est formaliter prætiçus ex respectu ad obiectum:quia est directiu⁹ illius actionis:qua oẽm est operabile: q quidem respectus cõuenit habitui non per accñs:sed in secundo mõ dicẽdi p se:ꝛ idẽ respectus cõcrete ad opꝫ habitũ practicũ semp actu dirigere actionẽ:sed eẽ aptũ natum cõuenit dirigere.Illa aũt actio quam dirigit habitus practicus ỽ praxis:ꝛ est posterior eo sicut directũ dirigente ꝛ cõformat ei.

Respectus practicus uenit ei aptitudinaliter: ita q nõ crice ad actiõem tudine ꝛ i scõo mõ per se.

P̃ Scõ.dico q iste respectus magis per se cõuenit habitui ꝑ intellectui q habitui primo ꝛ p se.i. nõ p aliud.intellꝰ aũt p se ſz nõ primo: q: p aliud.s.p habitũ. ex his negatur ꝟña.Ad pbationẽ negat minor.q: ille respectus.s. ad oẽm formale est in habitu ordine ad extrinsecũ.s.ad oẽm.

Conclusio.ij.

Scia practica ex obo: põt esse speculatiua q ad finẽ ꝛ modũ. Hãc ponit.s.D. q.14.ar.16.pbat sic.illa scia cuius finis est tñ cognitio ꝛ que cõsiderat obiectũ operabile: sed eo mõ quo nõ est producibile est speculatiua ex fine ꝛ mõ: sed aliqua q̃ est de obiecto operabili est talis. ergo ꝛc.maior ptz.minor ẽt patet de eo qui acquirit medicinã non intendẽs medcri ꝛ pcedit diffiniẽdo:diuidendo:ratiocinãdo: q̃b⁹ modis nõ causat sanitas.

¶ Correlariũ pmũ. scia ỽ simplr speculatiua ex obiecto: q: si oẽm nõ est opabile nec finis ẽ pductio obiecti sed sola eius cognitio.

¶ Correlarium scõm.scia ỽ simpliciter practica nõ ex obo sed ex fine.pbat ilud nõ dat habitui:q sit simplr practicꝰ cũ quo põt stare oppositũ practici.s. speculatio: sed obiectũ est hmõi.vt ꝑz p pcõnẽ.ergo ꝛc. cũ fine aũt nõ põt stare speculatio.Naz si scie finis est operatio:opz obiectum eẽ opabile ꝛ ꝑsiderari modo opatiuo.

Principale obiectum opabile cõstituit practicã Sco. q. 4. plo. ar. 1.

¶ Sciendũ tñ q aliq̃ scia põt esse simplr practica cuius aliqua pars obiecti non est operabilis.sed sufficit principale obiectũ esse operabile vt ꝑz de morali pphia q̃ in aliq̃ sui parte agit de potẽtijs anime.

¶ Contra arguit Scotus. Ratio habitus practici consistit in respectu prioritatis ꝛ cõformitatis ad praxim.sed isti respectus conueniunt habitui rõne obiecti tm et nõ rõne finis.ergo nõ est pncipaliter practica ex fine.maior nota ex responsione ad quartũ contra primã cõclusionẽ:minor ꝓbatur. Isti respectus cõueniunt habitui ꝓpter absolutum.sed nihil absolutum est in habitu ex fine nã entitas habitus causatur tantum a potentia ꝛ obiecto ergo.ꝛc.

¶ Rñdeo. dico primo.q si maior intelligitur cum exclusione.s. q̃ tm illi respectus faciant habitus simpliciter practicum:est falsa:q: ꝓter hoc requiritur q ordinet habitualiter ad finem:qui sit operatio extra intellectum per volũtatem ꝓponentem operari ꝓ talem habitum.Illam aũt ordinationem non oportet esse in actu secundo.aliter in dormiente nullus esset habitus practicus. ſz de ber esse actualis actu primo qui dicitur virtualis intentio qua acquirens habitum in principio intendebat per ipsum operari ꝛ etiã post non habuit cõtrariam intentionem.talis.n.ordinatio dicitur actualis quo ad actum primum: quia remanet suo effectu.s.in habitnali intentione que habitum comitatur.

Virtualis intẽtio actꝰ primus est.

P̃ Scõ.negatur minor. cum minoꝛ probationis sne. quia illi respectus conueniunt habitui non tantum ex obiecto nec tantus ex sua forma absoluta. sed ex modo considerandi obiectũ.quem modũ habet habitus ab intellectu q̃ sic:vel sic põt cõsiderare obiectus inquantum ipse intellus diuersimode

modo monetur a voluntate.

Cõclo.iij.

Aliã scia: nõ actu simplr practica potest fieri actu practica simpliciter: quedam autem non. Hanc ponit. de veri.q̃.2.articu. 3.ꝛ.8. illa scia que est de obiecto operabili sed non ordinatur, ad opus nõ est simplr practica ꝛ hec fiet simplr practica si ad opus ordinetur:sed aliqua est hmõi.ergo ꝛc.maior nota.q: habebit oẽs cõditiones scientie simplr practice. minor ꝓz de eo qui cogitat aliq̃ operabile ꝛ modo operabili.non tñ operari intẽdit.si intẽdat postea operari hec erit oĩno practica. Scõa pars ꝓbat sic.Illa cognitio que est de re operabili ꝛ modo nõ operabili nõ põt fieri simplr practica.ſz aliqua ẽ hmõi:vt ista qua cognosco domũ abstrahẽdo a passionibus eius.ergo ꝛc. minor nota.maior ꝓbatur.illa notitia non potest ordinari ad opus.ergo nõ põt fieri simplr practica . ꝟña nota.añs ꝓbatur.per eam separant ea que in esse ſeparabilia nõ sunt. ergo ꝛc.tenet ꝟña:quia opus terminatur ad esse rei.

Cõclo.iij.

Habit⁹ ỽ practicꝰ nõ ab opere intellectus.sed inquãtũ est opus sequẽs electionẽ põt dici praxis:etiã si sit opus itellectꝰ. Hãc ponit.1.2.q.57.ar.1.ꝛ.3.ad.3. Si habitus eẽt practicus ex quo libet ope sequit logicã eẽ practicam.hoc est falsum : q: eius finis est scire:ꝟña ꝓbat.q: i ea est aliq̃ opus.s.cõstitutio syllogismi.ergo ꝛc.

Aureo. q.3. pro logi.

¶ Cõtra arguit Aureolus.Logica est practica ꝛ est directiua actꝰ intellꝰ.ergo actꝰ itellectꝰ est praxis.minor nota maior ꝓbat.ꝓmo Logica est,directiua aliaꝝ sciaꝝ. ergo est practica.añs ꝛ ꝟña patet.

Utrum logica sit practica.

¶ Rñdeo.q habitus practicꝰ est tñ ille qui ex se nõ habet magnã dignitatẽ nisi inquantũ est regula operis. vt est ars frenetactiua. sicut ỽ.s.D.3.di.23.q.2.ar.2.q.2.

P̃.son.sup.1.

actꝰ aũt eliciti habitu logice hñt ex se sufficiẽtẽ dignitatẽ:ẽt remota tali directiõe.Ex his negat ꝟña de habitibus qui dirigũt actꝰ specialiuos ꝛ q̃ hñt ex se dignitatẽ.

¶ Scõo.nulla scia speculatiua facit:suũ obiectuum sz logica facit suum obiectũ.s.ens rõnis.q̃ ꝛc.

¶ Rñdeo.q aliqne scie ordinant ad opus rõnis vt logica grãmatica ꝛ hmõi.ꝛ hec dicunt artes liberales. Alie nõ ordinantur ad tale opus:ꝛ hec dicunt ſcie ꝛ nõ artes. 1.2.q.57.ar.3.ad.3. Ad argumẽtũ negat maior: si talis scia est ars: cuiusmodi est logica.

¶ Tertio.logica est ars. ergo practica:añs est phi.2.ethy.ꝓbat:q: ois virtus est actiua opis.

Cap.v.

¶ Rñdeo.negat ꝟña.Ad pbationẽ sitr:q: dirigere actꝰ speculãdi nõ dat habitui q̃ sit practicꝰ:ſz q̃ sit virtus.1.2.q.57.ad.1.ꝛ sic itelligitur illud.1.meta.q̃ habitus speculatiuus est gratia sui.i.nõ ꝓpter opus exterius.

In ꝓhemio.

¶ Quarto arguit Grego.q actus intellꝰ sit praxis.ꝓmo speculatio dirigit ꝑ habitũ practicũ.q̃ ẽ praxis.ꝟña nota est rõne praxis. añs ꝓbat.Ille habitus est practicus: quo iudicamus aliquid eẽ faciendũ vel nõ.sed interdũ iudicamus an sit speculandus.ex illo habitu dirigit speculatio.ergo ꝛc.

Grego. q.5.plo gi.ar.1.

¶ Rñdeo.q actus intellꝰ põt tripliciter cõsiderari. Uno modo quo ad ꝑfectionẽ actus.ꝛ sic negat añs. nam actꝰ quo itelligo rosaz est aliꝰ spẽ a b actu q̃ itelligo lapidẽ:nec volũtas põt aliter facere.Scõo põt ꝑsideratio actꝰ quo ad exercitiũ actꝰ.Tertio ordinatur q̃ ad ꝺaz actꝰ.sicvolũtas ꝓponit ꝓ eligit q̃ itelligam⁹:ꝛ poste a ipat itellꝰ vt eliciat actũ.ꝛ tũc dico q ꝑ habitũ quo iudicam⁹ an sit speculãdũ imediate regulat electio ꝛ ea mediate actus intellꝰ:praxis ãt immediate regulatur habitu practico. Si ergo intelligit añs q̃ speculatio imediate regulet negat añs. si mediate negatur ꝟña.

Tripliciter ꝑsideratio actꝰ intellectus: ſz tas põt aliter facere.Scõo põt ꝑsidespẽm exrari quo ad exercitiũ actꝰ.Tertio exercitiũ q̃ ad ꝺaz actꝰ.sicvolũtas ꝓponit ꝓ eligit subst̃tiam.

sen.Jo.cap. b

Actus intellꝰ proprie ꝓprie non est.

¶Scdo. actus intellꝰ ꝓperat̃ ꝙ uoluntat̃e. ergo est ꝓpriꝰ proprie.
ꝑRndeo. negat̃ ꝙña. ꝫ solũ sequit̃ ꝙ eiꝰ exercitiũ sit ꝓpriꝰ vel ipse actꝰ quãtũ ad sũaz ꝛ quãtũ ad exercitiũ sit ꝓpriꝰ: negat̃ et ꝙña ꝙñ immediate regulat̃ hitu ꝓctico.
¶Ex his ꝑz actũ intellꝰ etiã quo ad exercitiũ non eẽ ꝓprie ꝓpriꝰ: vel si nc dicat̃ ꝓpriꝰ tñ tale exercitium nõ est nisi ꝑ actũ alteriꝰ potentie. ſ. voluntatis.

Cõcło. v. Ad hoc ꝙ hitꝰ sit ꝓcticꝰ dz eẽ imediata regula opis. Hãc ponit ꝺ ꝟi. q. 14. ar. 4. ꝛ 3. di. 23. q. 2. art. 2. q. 2. ꝛ arguit̃ sic. Si remota directio opis faceret habitũ ꝓcticũ: sedt̃ ꝙ cognitio q̃ scimꝰ aiaz eẽ imortale eẽt ꝓctica. hoc ẽ falsuz vt ꝑz. g̃ ꝛc. ꝙña. ꝓbat̃: qꝫ illa cognitio ꝑt eẽ remota occasio vt bene operetur.

Cõcło. vj. Rñsina ad qõnem. Theologia nr̃a est ꝓpeculatiua ꝛ ꝓctica. Hãc ponit. 3. D. 1. q. 1. ar. 4. ꝓbat̃ sic. scia dei vna erñs est respectu sui ꝓpeculatiua ꝛ respectu creaturarũ ꝓctica. g̃ nr̃a. añs ꝑz. ꝙña. ꝓbat̃. Nr̃a theologia est impressio ꝛ sigillatio illiꝰ. g̃ ẽ ei ꝙformis.

Aureo. q. 3. ꝓologi. Utrum ꝓcticũ ꝛ ꝓpeculatiuuz eẽntiaꝝ dicant̃ fciam.

¶Cõtra arguit Aureo. ꝑ° ꝓcticũ ꝛ ꝓpeculatiuũ eẽntiaꝝ dicũt̃ genꝰ scie. g̃ non ꝑt eidẽ ꝙuenire. ꝙña ꝑz. añs. ꝓbat̃. iste ꝺries ꝙueniũt scie ex obiecto. ergo essent̃ aliter.
¶Rndeo. negat̃ añs. qꝫ scia dicit̃ absolutũ. ꝓcticũ aũt dicit respectu. nulliꝰ ꝙo respectꝰ ẽ de eẽntia absoluti. Itẽ ꝓctica ꝑt fieri ꝓpeculatiua. g̃ nõ sunt ꝺrie oppositeañs ꝑz. nã scia quã habeo de rosa est ꝓpeculatiua: ꝛsi dareꝫ ł potẽtia ꝓducẽdi rosaz tũc esset ꝓctica. Ad ꝓbationẽ negat̃ ꝙña.
ꝑDico scdo ꝙ ꝓcticũ ꝛ ꝓpeculatiuũ nõ ꝙueniũt i eodẽ sicut extrema admixta: ſ. eo mõ quo idẽ ab solutũ respectu vnius ꝯ habitu dinẽ factiui ꝛ respectu alteriꝰ fi: ſ. mẽsuratꝫ ad mẽsurãs. qꝫ sicut ꝓdest aliq̃ aial eẽ albũ simplr ꝛ nigrũ sm q̃d: qꝫ albũ ꝛ nigrum dimidũt aial accñtaliter: ita in ꝓpositio.
ꝑDico tertio. ꝙdato ꝙ diuideret̃ eẽntiaꝝ sciaz nãr inuentã. nõ tñ sciẽtiã reuelatã a deo: ꝛ loquor de ꝓctico ꝛ ꝓpeculatiuo vt sumunt̃ ex parte obiecti: vt aũt sumunt̃ ex fine ꝓncipali nulla est simul ꝓctica ꝛ ꝓpeculatiua.
¶Ex q̃ ꝑz ꝙ theologia est tñ ꝓpeculatiua ex ꝓncipali fine: qꝫ etiaz opationes hoim de q̃b⁹ agit ordinat ad visionẽ dei cũ quo stat ꝙ ẽ fin q̃d ꝓctica cũ reb⁹ ꝓsideratꝫ.
¶Scdo. theologia nõ ꝺr ꝓctica ex ordine ad ꝓpeculationẽ vie nec patrie. ergo nullo mõ est ꝓpeculatiua. ꝙña ꝑz. ꝓma ꝓs añtis ꝓbat̃.
Theologia ordinat̃ ad charitatẽ ergo nõ ad cõtẽplationẽ vie. scda pars ꝓbatur. Ois scia etiam ꝓctica ordinatur ad cõtemplationẽ patrie. ergo theologia nõ ꝺr dici ꝙ hoc ꝓpeculatiua.
¶Rndeo. negat̃ añs. qꝫ primus finis theologie est cõtẽplatio vie ꝛ remotus cõtẽplatio patrie. scda 2. q. 180. ar. 4. ꝑ Ad ꝓbõnẽ ꝓme partis negat̃ ꝙña. qꝫ vt ꝺr arti. 1. ꝛ 2. theologia ordinat̃ ad charitatem sicut ad id quod nos monet ad ꝓpeculandum. nam ex dilectione homo inardescit ad cõtemplationẽ: ordinatur ad virtutes morales tãq̃ ad id quod ꝺisponit ad ꝓpeculandum: ordinat̃ ad ꝓpeculationẽ tanq̃ ad actum quẽ immediate elicit. ꝑ Ad probationẽz scdo partis negatur cõsequentia: qꝫ ista sciẽtia est impressio ꝛ sigillatio ꝺiuine: ꝛ eius finis essentialis est quedam inchoatio future beatitudinis: quod non cõuenit aliis scientijs.

Finis theologie.

Questio. iij.

QUeritur tertio. An theologia sit vna scientia.

Pro decisione questionis: notandũ ꝙ habitus scientie

Habitꝰ scie ꝺuplr acciꝑt ꝓ habilitate aut ꝓpẽ ł telligibilis ordine.

accipiꝫ ꝺuplr. Uno mõ vt dicit q̃litatẽ quãdã g̃natã ex frequẽtia actuuz q̃ q̃litas dicit habilitas: qꝫ habilitat ł tellectũ ad ꝓmpte operãdũ ꝛ ł telligẽdũ ꝙcłonẽ g̃natã ꝓ tales actꝰ. Alio mõ habitꝰ dicit ꝓpẽs ł telligibiles ordinatas ad ł telligẽdũ ꝙcłones illatas ex ꝓncipijs.

His dictis. sit hec ꝓpoma ꝙcło. Habitꝰ scievt dicit habilitatẽ: ẽ q̃litas simplex. Hãc ꝑt. s. D. ꝓma scde. q. 54. ar. 4. ꝛ arguit sic. Intellectꝰ ẽ vna simplex ꝓtẽtia g̃ ꝛ habitꝰ sciẽtie est simplex q̃litas. añs ꝑz. ꝙña. ꝓbat̃. Ois ꝑfectio ꝓportionat̃ suo ꝑfectibili. ſ. habitꝰ scie est ꝑfectio intellectꝰ: ergo ꝛc.

Theologia nr̃a ꝓpeculatiua est ex fine ꝓncipali.

Cõcło. ij. Habitꝰ scievt dicit ꝓpẽs ordinatas: nõ est qualitas simplex. ꝓbat̃ sic. Habitꝰ scie constituitur ex lumine intelligibili ꝛ ſimilitudine rei cognite: ergo nõ est simplex. ꝙña nota. añs ꝓbat̃. ꝛ. 3. di. 14. q. prima. ar. ꝑ°. q. 2. ꝛ. 3.
ꝑScdo arguit sic. Habitꝰ est collectio ſpẽrũ: g̃ nõ est simplex ꝙña ꝑz. añs ponit. de veri. q. 20. ar. 2.
ꝑTertio arguit sic. Habitꝰ augetur ꝓ adnentũ nouaꝝ ſpeciez: g̃ nõ simplex ꝙña ꝑz. añs ꝓbat̃. ꝛ. q. 52. ar. 2. ꝛ prima scde. q. 52. arti. 2.
¶Cõtra primã arguit Aureolus tribus medijs: que tñ concludit habitũ scdo mõ dictũ nõ esse simplicẽ qualitatẽ ꝑt tñ reduci ad ꝛtã primã in hũc modũ ꝓbando ꝙ illa qualitas que habilitat intellectũ respectu vnius cõcłonis nr̃e scie nõ sit eadẽ cũ illa q̃ habilitat intellectũ respectu alterius ꝙcłonis i eadẽ scia. ꝛ ex ꝙñi habilitas ad totã vnam sciam non erit vna simplex qualitas sed cõstituta ex pluribus ꝑ°. Habẽs habituz ꝓt in ola ad que ꝓ ipm habilitat. ſ. qui scit tñ ꝓmã cõcłonẽ geometrie nõ ꝑt i cẽtesimã: ergo eodez habitu non habilitat ad vtrãq.
¶Rndeo ꝙ aliqs habitꝰ ꝑt haberi ꝺuplr. Uno modo ꝓfecte: et

Exacte in annotatione digno. q. absoluitur.

Questio. iij. Fo. r.

sic ꝙcedit maiorꝫ. ſ. nihil sequit: qnia iste qui ꝙ geometriã tñ respectu ꝓme ꝙcłonis nõ ꝙ habitũ ꝓfecte. Alio mõ ꝛperfecte: ꝛ sic negat maiorꝫ. Qñ ergo habeẽ habitus ꝛperfecte ꝓ eũ nõ cognoscitur oia ad que ꝑt se extẽdere. sed tñ ea ad q̃ actualiter se extendit. fiet aũt hoc mõ illa extẽsio. Nam in cognitione ꝓme ꝙcłonis ichoata est cognitio scde: ꝛ i cognitiõe scde ichoata ẽ cognitio ẽtie: qꝫ cõclones eiusdẽ scie hñt ordinẽ inter se: iõ ꝓpter illũ ꝓ quẽ ł tellectꝰ ẽ in potẽtia ꝓxima respectu ꝓme quã scit ẽ in potẽtia remota scde. Ab illa antẽ potentia remota reducit̃ in actũ ꝑ demõstrationẽ: q̃ demõstrata illa ł tellectꝰ q̃ ꝓio se extẽdebat actꝰ tantũ ad primã se extẽdit: actũ ẽt ad scdam: ꝛ sic successiue. ꝛ simile ponit prima scde. q. 51. ar. primo.
¶Ex hoc ꝑz ꝙ quando generat̃ habitus vnius ꝙclusionis in aliq̃ scia: g̃nat̃ habitꝰ totius sciẽtie: et idẽ habitus ꝑt intendi respectu vnius cõclusionis ꝛ non intendi respectu alteriꝰ: eo ꝙ ꝓ eũ plures generant̃ vna g̃ alia. Dico tñ ꝙ cũ sit idẽ habitus omniũ illarum cõcłonũ nõ ꝑt generari nec intẽdi habitꝰ ꝓme nisi generet̃ ꝛ itẽ datur habitꝰ scde et tertie: ꝛ sic ꝺ aliꝗs ł posset ł tẽdi respectu ꝓme: ꝺato ꝙ nõ intẽdat respectu scde.
¶Scdo ex ꝙcłone sequit̃ ꝙ scia et error: respectu eiusdẽ ꝙcłonis possint esse in eodẽ. hoc est falsum: qꝫ sunt oppositꝫ: ergo ꝛc. ꝙña. ꝓbat̃. ꝑt esse ꝙ scies ꝓmã ꝙcłonẽ geometrie erret circa cẽtesimã: ſ. per te ꝺz habitum cẽtesime: ergo ꝛc.
¶Rndeo. ꝙ opposita nõ ꝑt esse in actu cõpleto in eadẽ potẽtia: ł habitus oppositi quoꝝ vnus est i actu ꝛ alius i potẽtia possint esse in eodẽ. Jn ꝓposito ille qui scit ꝓmaz ꝙcłonẽ ꝛ errat circa cẽtesimã ꝺz q̃dẽ actu habituz cẽtesime. ſ. ille hitꝰ nõ est in actu respectu cẽtesime.
¶Ad argumẽtũ negat̃ ꝙña si intelligit ꝙ sequat̃ eaz esse i actu. si

Extẽsio habitꝰ in perfectꝫ perspicua explanatio.

Genito habitu vniꝰ cõclusionis ẽt totiꝰ scie habitꝰ generat̃.

primꝫ

aūt i potētia negaī falsitas ꝓntis
Quātūs.n. opposita habeāt ex se
q̄ sint opposita: tñ i poītas ēcndi
simul cōcomitaī eavt sunt i actu.
Grego. vbi. s. ¶Cōtra has rñsiões arguit Gre-
gor⁹ ꝓmo. Jn q̄cūq; opatiōe pōt
aliqua forma i simile fm spēm et
si nō eque pfectā pōt quelibet mi
nor forma einsdē rōnis. ſz habit⁹
quo scīt p̄ma 2cko nō pōt i actū
respectu cētesime: ergo nō ē eius
dem rōnis cuz habitu centesime.
¶Rñdeo. negaī maior. in illis for
mis q̄ nō sunt eque pfecte. Jtē i il
lis quaꝝ vna icludit aliq̄d q̄ non
alia. habit⁹ aūt quo scīt cētesima
2cko includit respectū ad eā quez
nō icludit habit⁹ quo scīt tm̄ ꝓma
¶Cōtra ꝓmā rñsionē arguit p⁹.
Calor itēsus ⁊ remissus nō sūt eē
pfecti: ⁊ tñ remissus pōt calefacer
rare facere: desiccare passuz sibi p
portionatū sicut ⁊ intensuz suuz.
¶Scdo ab his q̄ differūt fm ma
gis ⁊ minus ꝓcedunt opationes
einsdē rōnis: vt dicit Cōmētator
tertio celi. cō. 72. ſz fōa pfecta et
impfecta sūt huiusmodi: ergo ⁊c.
¶Tertio q: scōa rñsio inuit q̄ ha
bit⁹ q̄ scīt cētesima 2cko ē einsdez
rōnis cū eo q̄ scīt ꝓma. ſz est pfec
tior: iō pōt i cētesimā ſz nō p⁹. ⁊
sic iste habit⁹ q̄ sciebaī tm̄ prima
2cko cū itēdit p act⁹ demōstrādi cē
tesimam: scitur etiam ce ntesima.
¶Cōtra arguit sic. Habit⁹ q̄ scīt
prima conclo q̄ intendit solum
ex frequēti cōsideratiōe illi⁹ ꝓme
nō pōt i centesimā q̄ nec q̄ intē
ditur ex actu demōstrādi centesi
mā. hoc est falsuz vt p⁹. 2ña ꝓbaī
q: q̄ intēdit scōo mō nō pl⁹ acq̄
rit aliq̄d absolutū p te q̄ q̄ intē
dit p⁹o mō: q̄ non est dōm q̄ sint
einsdē rōis: ſz vnus alio pfectior.
¶Rñdeo. Ad primū negaī 2ña. q̄
vno exēplo vult ꝓbare vkem. ois
quippe calor pōt in illas tres ope
rationes: q: due vltime sequūtur
ad primā. ⁊ q̄ illa sit bona respon
sio p⁹. nā calor viri est einsdē rōis
cū calore mulieris: ⁊ tñ p⁹im⁹ pōt
formare fetū: nō aūt secūdus ⁊ se
cūdus pōt facer fetū: nō aūt p̄m⁹.
¶Ad scōm dicit q̄ dupl'r aliq̄ di
cunt cū magis ⁊ minus. Uno mō
ꝓ maiorē aut minorē pticipatio
nem forme i subo: ⁊ sic 2cedit ma
ior ſz negatur minor: Alio mō ꝓ
extensionē ad plura vel pauciora
obiecta forme: ⁊ sic negaī minor.
Cōmētator aūt loquit i p⁹ sensu.
¶Ad tertiū negaī 2ña. q: ſz non
acq̄rat aliq̄d absolutū: tñ aſr redu
citur in actū dū intēdit per actus
demōstrādi diuersas 2cklones: q̄
dum intenditur solum ex fre
quenti consideratione vnius.
¶Contra aliā responsionē i qua
dr q̄ habēs habitū ꝓme 2cklonis
nō pōt in centesimā: q: non ꝯz re
spectū ad eam: poterit aūt q̄ ha
bebit. ꝓmo arguit sic. Relatio nō
est rō agēdi: q̄ ⁊c. 2ña ꝓz. añs po
nit Cōmen. primo celi. cō. 84.
¶Rñdeo. negaī 2ña q: ſz relatio
nō det actualitatē habitui: 2sequit
tñ actualitatē habitus fm q̄ diuer
simode in actū reducit ex demon
stratione diuersaꝝ cōclonū. acq̄
rit enim habit⁹ nouū respectū effe
ctiue p actūquo demōstrat nouaꝝ
2cko. sed formaliter acquirit ex eo q̄
actuatur plus q̄ prius. ille autez
respectus non fundatur in actu
demonstrandi: sed in habitu.
¶Scdo. ſi idē est habit⁹ quo scīt
prima cōclo ⁊ quo scīt centesima
q: cognitio vna dependet ab alia
ergo est idez habitus subalternā
tis ⁊ subalternate. hoc est falsum.
ergo. 2ña ꝓz. q: cognitio subal
ternate depēdet a subalternante.
Item multe sunt 2cklones in vna
quaꝝ vna nō ꝯz ordinē ad aliā: vt
p⁹ de ꝓma ⁊ q̄rta Euclidis: q̄ pp
hoc nō ꝯz pōi idē habit⁹ vtriusq;.
¶Rñdeo. primo dr q̄ nō solum iō
dicim⁹ vnicū habitus prime con
clonis ⁊ scōe: q: notitia scōe depē
der a prima: ſz opz addere q̄ ꝓia
2cko est rō cognoscēdi scōam: vel
idē principium est rō cognoscendi
vtriusq;: ita q̄ in tali ordine euiden

Magis et minꝰ dupli pticipationez extēsiuā forme.

Circū

tia posterioris causaī ex euidētia
prioris. nō sic in subalternatione
vbi subalternata habeī sine eui
dentia subalternantis.
ꝓDico scōo q̄ i eadē scia eodē ha
bitu cognoscit cōclusio prima et
secunda vt i equens ex prima.
¶Ad scōm dictū est q̄ sufficit cē
idem principiū vtriusq; .scz est in
prima et quarta Euclidis.
¶Cōtra scōaz 2cklonē arguit sic.
Habit⁹ nō est ordo spērū situalis
q: species in intellectu nō hñt situ.
nec causalis: q: vna nō est cā alte
rius ſz tm̄ ꝓhāt alma ⁊ intellect⁹
agens. nec formalis ita q̄ vna sit
nata prius informare intellectū
q̄ alia: q: q̄ primuz essent spēs in
intellectu cū statim talē habeant
ordinē esse. tibi habit⁹ q̄ ꝓz esse
falsum nec est ordo visualis ita q̄
intellect⁹ pri⁹ determinet advtē
duz specie vnius q̄ alteri⁹: q: ta
lis determinatio nō est ex specie
b⁹ ſz ex aliq̄ alio: q̄ habit⁹ nō ē or
do spērū. añs ꝓbatū est. p oi par
te 2ña patet a sufficiēti diuisiōe.
Erudita partio hit⁹ in simplicē q̄litatē ⁊ spērum ordinē.
¶Rñdeo dico quarto. Primum
est q̄ habit⁹ q̄ est q̄litas simplex
cāt ab intellcu poīi ex frequēti 2si
deratiōe ⁊ habitus q̄ est collectio
specieꝝ causaī ab intellectu agē
te q̄. describit' spēs i itellectu. poīi.
ꝓDico scōo q̄ talis habit⁹ nō est
essentialiter ordo ſz ē essētiaī' ipe
species: ſz i obliquo includat rela
tionē ordinis ad considerandus.
ꝓDico tertio q̄ nō q̄libet spēs or
dinate sunt habit⁹ scie: sed tm̄ ille
que ordinant ad cōsiderādū. ppo
sitiones necessarias deductas ex
principijs per se notis.
Ordo ipsius ab hitu ꝓuaī ē.
ꝓDico quarto ad argumētū ne
gādo añs. p vltia parte: q: ille or
do quē icludit habit⁹ est visualis:
nā intellect⁹ est determinat⁹ ad
vtendū prius speciebus q̄ alte
rius: puta sdti q̄ p̄dicati. talis au
tem ordo pōt esse ab intellectu agē
te qui ponit in intellectu poīi pri⁹
vnā speciē q̄ aliā. put cōgruit cō
sideratiōi. pōt etiā. eē ab intellectu
poīi: q̄ pōt speciebus vti taluel
rali ordie. Jd aūt q̄ determinat
iꝑz formaliter ad hūc ordinē est illa
q̄litas simplex q̄ ē habit⁹ p⁹ nō.

Cōclusio. iij.

Umtas ⁊ distinctio q̄ñica sciaꝝ attendit pe
nes vnitatē vel distictionē q̄ñicā
scibilis inq̄tū est scibile. Hāc po
nit. s. D. sup boe. q. 5. ar. p⁹. itē p⁹
posterioꝝ p⁹. Scia aūt certior. itē
p⁹. phy. i plogo. ⁊ arguit sic. Scie
distingunt penes obiecta vt dici
tur scōo et tertio de aīa. sed obie
ctum scientie est scibile ergo ⁊c.
Ter. 38
¶Correlariū primū. Metaphica
mathematica ⁊ naturalis distin
guunt gne. ꝓbatur sic. Jlle scien
tie distinguūt genere quarū ob
iecta formalia genere sunt distin
cta. ſz iste sunt hmōi. ergo ⁊c. ma
ior ꝓz. minor. ꝓbaī. Illa scibilia
sunt distincta genere que habeī
diuersos modos generales sepa
rādi a materia. ſz ista sūt hmōi: er
go ⁊c. maior ꝓz. q: nihil est scibile
nisi inq̄tū ē a materia sepatū alt
quo mō. ſz ꝓntia. ꝓbaī minor. Nā
scibile a mathematico est sepatū
nō fm se ſz fm rōnē diffinitiuā.
Scibile a metaphico ē sepatū ſz
esse scibile a naturali nullo mo
do istorum modoꝝ sed tantum a
materia particulari.
Nichil ē scibile nisi inq̄tū a mā. separatū.
Jdez dicꝰ est. sciaz distingui: mō diffiniēdi et demonstrandi ⁊c.
¶Sciēdū q̄ idē ē dicere scīetiam
distingui p diuersos modos diffi
niēdi ⁊ demōstrādi: ⁊ p ꝓncipia ⁊
rōnē formalē obiecti. Nā ro formalis obiecti ē sua diffinitio. diffinitio aūt ē mediū demōstratiōis
mediū aūt demōstratiōis ē ꝓncipiū ex q̄ 2cko scīt ⁊ demonstrat.
Theologia ⁊ metaphisica genere differunt.
¶Correlariū scōm. Theologia ⁊
metaphica genere differūt. ꝓbaī
sic. Jlla differūt genere quaꝝ vna
sumit ꝓncipia sua a lumine diui
no: ⁊ alia ab humano. ſz iste sunt
hmōi: ergo ⁊c. minor ꝓz. maior ꝓ
batur. q: diuersa ratio cognosci
bilis facit scientias distingui.
Scie q: ⁊ pp qd non necessario
¶Ex his ꝓz q̄ scīētie q: ⁊ ꝓpter
qd / nō necessario differūt genere
differūt genere.

qz sua media nō differūt gñe: puta sicut metaphysicū z naturale.

Cōclusio.iiij ·tas z distinctio specifica scientiarū attenditur penes vnitatem formalem obiecti quā illa scientia primo z per se respicit. Hāc ponit de verita.q.2.arti.4.z pma parte.q. prima.arti.tertio. Item scōa sche q.4.artic.6.et arguit sic. Omnis sciētia hz esse specificū ex obiecto ergo z vnitatē. ꝓba pz. qz scie indiuiduāt ex ſbis z specificāt ex obis.

¶Sciendū q duplex est rō formalis obiecti. vna est vt qō. i. ad quā terminat actus scie. Alia est vt q. i. p quā cognoscitur obiectū: puta hanc cōclōnez. terra est rotūda cōsiderat phīcus z astrologꝰ sub eadem rōne formali vt qō. i. vt rotūda. sed sub alia z alia rōne formali qua. i. p media alterius rōnis.

Rō formal' obiecti diuersificat scientias.

¶Ad vnitatē igitur specificā sciētie reqrit vnitas rōnis formalis vtroqz modo siue illa ratio sit generalis siue specialis vnde metaphysica sortis z platonis sūt eiusdem speciei z respiciunt idem obiectū adequate. f. ens inquantū ens.

Sciētia libri de celo z sciētia ō generatiōe distinguūt specie. qz non habēt idē obiectū ꝓmo z p se. Nā pma hz ens mobile ad vbi. Secūda ens mobile ad formam. Quecunqz igit sciētie habent diuersa obiecta formalia per se ꝓio z adequate differētia sub hoc genere scibile differunt specie tm. si tales rationes nō habeant aliaz supra se: qō dico qz metaphica mathematica z naturalis nō tm differūt specie: hz etiā genere: qz modꝰ abstrahēdi cuiuslibet earū ad aliū nō reducit. geometria autē z arismetica differūt specie: qz diuersa obiecta conspiciūt cōueniētia tamē in eadem ratione abstractionis.

Unitas tem specificam scie que constituant.

¶Contra arguit aureolus. Due potentie pñt ferri sup idē obiectū formale: ergo z duo habitus. ꝓba pz. qz sicut habitus distinguunt

ex obiectis. ita z potētie. añs pba tur. Nam sensus cōis z visus ferūtur sup colorez. z intellectꝰ et voluntas super rōnez boni: ergo ꝛc.

¶Respondeo. dico duo. primum qz obiectū potentie dupliciter considerari potest. Uno modo vt obiectū id est quo ad modū quo obūcitur potentie z eam imutat: z sic negatur antecedēs. Nam color vt obūcitur visui imutat eum vt est sensibile per medium extrinsecū dia phanum siue alteratiōe reali medū z obiecti z organi imutat intellectū ipe color vt est impressiuus sui i alia imāliter imutat volūtatē vt ē attractiuꝰ alię ad se post sui intellectionē. Istis. n. modis immutant he potētie ab obtis. Alio mō pōt considerari vt res q̄daz: puta color vt est color: z sic dico: qz pōt q̄dē cognosci a diuersis potētijs. naz itellꝰ z visus z sensus cōis cognoscūt colorez sed nō p° z p se. Nā color nō est ꝓma rō qua aliq̄d attigat a sensu cōi: hz sensibile. Et pma rō qz aliq̄d attingat ab intellectu nō est color sed ens. attingit aūt a visu p° z p se. Sic itellꝰ p° z p se respicit ens z volūtas bonū.

¶Ex his dz ad argm qz si itelligit duas potētias ferri sup idē obm. p°. i. adeqte: z p se. i. hz eādē rōnē negat añs. Si aūt ꝓcedit totū hz ñ ē. Nos: qz dimꝰ potias z hit' distingui. pēes oba q̄ p° z p se respiciūt.

Cōclo.v. ·nē. Theologia ēyna sciētia. Hāc ꝓbat. 1.q.1.3. sic. Theologia ꝓsideraꝰ oiavt ꝓueniūt i vna rōne formali. i. vt sūt revelabilia: ergo est vna. añs pz. et ꝓba ex precedenti cōclusione.

¶Contra arguit Aureolꝰ. Nō oia q̄ cognoscūt p lumē nāle ptinēt ad vnā sciaz. ergo nec oia q̄ cognoscunt p lumen diuine revelationis. añs pz. z ꝓbatia a sili.

¶Rñdeo. negat ꝓbatia. qz lumē nāle nō ē formalis rō i obiecto: sicut lumē diuie revelatiōis. Ex hoc pz qz si q̄s oēs cōclōes oiz sciētiarū

Obtus ponens pt ꝓsiderari dupliciter i ne obiecti q̄ i ne rei.

Aureo vbi. 8.

Q̄ dubia q̄daz excludūt sola.

sciret inq̄ntū sunt diuinitꝰ revelabiles. i. qz formalis rō assentiendi eis esset lumē diuine revelationis vtiqz pertineret ad vnū habitū. Et si sola auctoritas ꝓceptoris esset ratio cognoscēdi oia q̄ addiscit discipulus vtiqz omnia eodē habitu cognoscerent ꝛc.

Questio.iiij.

Queritur quarto. Utrū deꝰ sit sōm nostre theologie?

Pro qōne hec est pma conclusio. Deitas sciētie ex parte rei est incōplexū: z ex parte nostra est cōplexū. Hanc ponit. s. D. scōa sche. q.1.ar.2. ad.2. Itē. 3. dist.24.q.1.ar.1.q.2. Itē ō veri.q. 14.arti.8.ad.5. Et arguit sic. sicut se hz fides respectu obiecti penes cōplexū vt icōplexū. ita z scia. sed obz fidei ē talevt dcm ē: ergo obz scie.

Cōclo demōstrationis obaq.

¶Sciēdū tñ qz ipsa conclusio demōstrata. ppriē dicit. obiectū. subiectū aūt cōclusionis de: quo pbā tur passiones dicitur subiectū.

Grego. q.1. pro lo.ar.1. Ter. 5.

¶Cōtra ꝓmā ptē cōclusiōis arguit Greg. pº. Nulla scia est. de ꝓtingēt' pº. 6. ethi. z pº poste. hz res extra sunt ꝓtingētes: ḡ de eis nō ē scia.

¶Respōdeo dico duo. Primo negat minor: vniuersaliter itellecta: qz multe res extra sunt necessarie vt angeli z corpora celestia.

Ter. 2.

Ter. cō. 60.

Pdico scōm qz scia est ō vnivꝰ: vtia aūt sunt ipse quiditates in particularibꝰ existētes: hz rō vtilitatis p intellectū cōpleaf: hmōi aūt vtia ꝓtingētia sunt sine corruptibilia p accidēs. nō aūt p se: vt ponit. s. D. de veri. q.1.arti.5.ad.4.z.13. et Lincolniēsis pº poste. cō.7.et.19.

¶Ad argumētū dz qz hz nulla sciētia sit de cōtingētibꝰ per se: est tñ de contingētibus per accidēs.

¶Scōm. qcūd est obiectū sciētie ē etiā obz assensus: sed res ad extra nō est obiectū assensus: ergo nec scie. maior pz. minor ꝓbat. assensus est tñ de cōplexis: ergo nō de re extra. ꝓtia pz. añs ꝓbat. assensus est tñ de eo qō iudicat esse, verū: ergo est tantū de complexis.

¶Rñdeo dico duo. Pmo qz assensus pōt ꝓsiderari dupliciter. Uno mō quātū ad id qō est: z sic ē idē qz cognitio. Alio mōvt assensus: z sic dicit quēdā respectū ad ꝓpositionē: vñ illa res q̄ est assensus pōt eē respectu rei extra: nō tñ vt assensus: sed vt sic est tantū cōplexoꝝ.

Pdico scōm qz obiectū scie est duplex. vnū. primū. f. ocko scita. aliud remotū. f. subiectū ocknis. Respectu cuiusdē obiecti remoti pōt esse scia z opinio: ñ tñ respectu primi.

¶Ad argumētū. negat maior: loquēdo de obiecto sciētie remoto.

¶Tertio. Ois scia est de ente: sed sbz ocknis est: aliqñ nō ens: ḡ de eo nō est scia. maior nota. minor ꝓbat. Ista ocko infinitū nō est scita z eiꝰ subiectū est nō ens: ergo ꝛc.

¶Rñdeo. Ens est duplex. Unū est reale: z sic negat maior. si intelligitur cū exclusione. f. qz scia sit tñ de ente reali. Aliud est ens apprehensu ab anima: z sic ꝓcedit maior: sed negat minor: qrēt ꝓbatio z infinitū. hoc modo sunt ens: vt dicitur quarto metaphysice.

¶Quarto. Obiectū sciētie non est res vniuersalis: cū nulla talis sit extra: nec particularis vt patet: ergo nulla res extra scitur.

¶Rñdeo. negatur añs: ꝓto prima parte: qz subiectū cōclusionis vniuersalis demōstrate est res vtis.

Pād ꝓbōnē: ō: qz hz nulla res sit vtis extra aiaz: tñ res q̄ hz vtilitatē i ꝓtellectu est extra aiaz. f. naturaq̄ est in indiuiduis: vt dicit. 1.q.85. ar.2.ad.2.z.3.1.2.z.2.2.ꝓtra gē.cap. 55.z.2.de alia cap. sensitiui antez.

¶Cōtra scāz ptē ocknis arguit pº. Quicqd scit apphēdit ab intellectu. sed ocko nō apprehēdit: ergo ꝛc. maior pz. minor ꝓbat. aut apprehendit apprehēsione enunciatiua. i. enūciando aliqd de ipsa ocktione: z hoc nō: qz non ois sciens reflectit supra ocktone. Aut apphē ditur simplici apprehēsione: z hoc nō: qz ista apprehensio nō sufficit

Universidad de Sevilla Biblioteca

sā sciētiā. nam prima principia ⁊ propositiones false sic apprehenduntur: ⁊ tñ de eis nō est scientia.

¶ Rñdeo dico duo. Primo q̄ conclusio demōstrata est signū rei: signū aūt est res quedā ⁊ est signū. Si cognoscit vel apphēdit vt res q̄dā: sic apphēdit ab intellectu actu distincto ab eo quo apphēditur id q̄ significat. Si apphenderet vt signū: sic eodē actu apphenditur signum ⁊ res signata.

Eodem actu intelligit verbuz ⁊ quiditas cognita p verbū.

Apphēsio q̄dā est effectus demōstrationis: ⁊ q̄dā non.

P Er quo p̄z q̄ intelligēs aliquā quiditatē ꝛ verbū intellect⁹ eodē actu intelligit verbū ⁊ quiditatē: ⁊ qui intelligit rem cōplere eodē actu intelligit rem et complexionem. 2. distin. 24. q. 1. arti. 1. q. 4.

P Dico secūdo q̄ apprehensio est duplex q̄dā est effect⁹ demonstrationis: ⁊ sic apphēdit cōclusio scita ⁊ eodē actu vt est signū rei quo et ipsa res: ⁊ eodē actu cognoscit aliquid in esse ipsi rei: nō aūt cōkoni. Ille aūt actus vt cōparat ad conclusionē dicit assensus: ⁊ vt cōparatur ad rem dicitur indiciū: q: p ipsaz iudicam⁹ aliquid inesse rei. Alia est simplex apprehēsio q̄ nō est effectus demōstrationis vt q̄ apprehēdunt prima principia: vt false ꝓpositiōes. P Ad argumētū negat minor. Ad probationē dico q̄ cōclusio apprehēdit simplici apprehēsione. P Ad ip⁹bationē hums dicit q̄ ly apprehēsio simpler: que nō est effectus demōstratiōis nō sufficiat ad hoc q̄ aliquid complexū dicatur scitū: sufficit tñ illa que est effectus demōstrationis.

¶ Secūdo arguit sic: supponēdo tria. Primū est. q̄ sic esse vt significat p ꝓpositionē nō est ipsa ꝓpositio: sicut sortē currere: nō est ista ꝓpositio sortes currit. P Secūdo q̄ sic esse in re nō est ipsam ꝓpositionē esse verā: ly est cā et⁹. P Tertio q̄ ꝓpositio nō est ipsam esse verā: q: manēte eadē ꝓpositiōe pōt variari veritas ei⁹. Er his arguit sic. p demōstrationē qua cōcludit: holez esse risibilē: scit tñ q̄ homo est risibilis. sed holez esse risibilez nō est ipsa cōclusio: q: esse rei nō est ipsa ꝓpositio: ergo cōclusio nō scit. minor patet. maior probat. Si aliquid sciret maxime scirek ipsam cōclusionē esse verā: sed hoc nō scitur: nisi per aliū discursum: ergo.

¶ Respōdeo. Dico duo. Primo cōcedunt presuppositā omnia. pro quorū notitia sciendum est vt habetur quoli. 2. q. 2. arti. 2. q̄ esse accipitur vno modo vt dicit veritatē propositionis: et ideo ꝓpositio vocalis vt scripta significat aliqđ esse q̄ est in ꝓpositione mētali. s. cōpositionē vel diuisionē eius: et hec cōpositio vel diuisio in mente significat esse vel nō esse rei: nam enūtiabile affirmatiuū significat esse: negatiuū vero nō esse: licet aliqñ affirmatiuū ꝛsignificet nō esse: vt cū dicimus q̄ cecitas est in oculo: vnde cecitas que est nō ens apprehēditur per diuisionē entis: licet nō apprehendat esse ens ⁊ attribuit oculo. hmōi aūt enūciabilia significant omnia que significāt sue partes: nā istud sortes est albus significat tps rōne copule verbalis: vt dicit. s. Do. s. distinc. 38. q. 1. arti. 2. 3. ad tertiū. ⁊ ꝛsignificat sortē ratione subiecti: et albedinē ratione predicati. formatur aūt intellect⁹ huius enunciabilis: q: alia specie intelligit subiectū ⁊ alia predicatuz: vt dicit prima. q. 14. arti. 14. ⁊ etiā q: intellect⁹ noster cognitionē accipit a reb⁹ materialib⁹ in quib⁹ esse resultat ex vnione forme cū materia: ⁊ subieti cū accidēte: ideo ⁊ intellectus ꝛintelligit cōponēdo. i. formādo enūtiabilia: vt dicit primo: dist. vbi. s. Et huic cōpositioni co:respondet aliquid in re: nō tamē aliquid distinctuz a rebus incomplexis: sed tantū res importata per subiectū ⁊ predicatū et aliqua eorum vnitas: vt ponit prima. q. 13. arti. 12. 2. q. 85. articulo. 5. ad tertium.

P Er his patet q̄ esse rei non est ipsa propositio nec veritas eius.

Egrecia declaratio q̄ eē rei non est ipsa ꝓpō nec veritas ei⁹.

P Dico secundo ad argumētū negādo maiorē: nā obiectū proximū scientie acq̄site p illā demōstrationē est ista ꝓpositio: homo est risibilis: ⁊ obiectū remotū est res ex.

Aliū est scire propositionē: aliū ipsaz esse verā.

P Ad pbationez. negatur maior: q: aliud est scire propositionem: aliud est scire ipsam esseveram: q: primū scitur apprehensione simplici ⁊ actu recto. secundū apprehēsione enūtiatiua ⁊ actu reflexo.

Cōclo. iij. Ratio formalis obiecti scientie: nō solū est id ad q̄s terminat act⁹ talis scientie: sed id q̄ est causa p se q̄ aliquid p talē actū attingat. Hāc ponit. 3. dist. 24. q. 1. arti. primo questiūcula prima. ⁊ arguit sic. Illud est formale in obiecto habit⁹ quo specificat ipse habit⁹: sed specificatus ex eo per q̄s omnia per talē habitū sciuntur: ergo ⁊c maior nota. minor probatur. Habitus specificatur: per id quo obiectum agit: sed tale est id quo alia cognoscuntur: ergo ⁊c.

Obz formale triplex: q̄ q̄s: et rō obri vt obm.

¶ Sciendū q̄ formale obiectum est triplex. vt elicit de veri. q. 14. arti. 8. ad quartū. Unum quo. ⁊ sic lux est formale in obiecto visus: quia omnia per lucem videntur. Aliud est formale q̄s. et sic color est obiectū visus: quia color est id quod adequate ⁊ inquantum hu iusmodi attingitur a visu. Tertiū est, ratio formalis obiecti vt obiectum est: ⁊ sic ratio formalis obieti visus est hoc q̄s dico sensibile per mediū extrinsecuz diaphanū sine reali imutatiōe medū aut obiecti aut organi. Similiter in philosophia naturali ratio obiecti vt res est ens mobile: ⁊ rō obiecti vt obiectū est hoc q̄s dico scibile per mediū sumptū a materia sensibili ⁊ motu: ⁊ ista rō non est quo vel q̄s: sed est ratio sumpta a medio cognoscēdi denominans obiectū a tali medio. Hoc elicitur. 3. dist. 33. q. 1. arti. 1. q. 1. Er quibus patet q̄ ratio scibilis distinguēs sciāz est ratio obiecti sumpta

Que sit ratio scibilis distinguēs sciās.

ex medio vel principio sciendi.

Cōclo. iiij. Obiectū scitie reḡit tria scilicet vniuersalē cōtinentiā. i. q̄ omnia ꝓsiderata in scientia sub eo contineant. principaliter. i. q̄ sit primo intentū. ⁊ distinctionē. i. q̄ per ipsum scientia ab alīs distinguat. Hāc ponit in. plogo primi. q. 1. art. 4. Et prima. q. 1. arti. 7.

Cōclo. iiij. Deꝰ est obiectū formale theologie: tanḡ id quod cognoscitur in ea primo ⁊ p se. Hanc ponit prima. q. 1. arti. 7. ⁊ arguit sic. Idem est obiectū scientie ꝛ principiorū eius: sed deus est obiectū articulorū fidei que sunt principia theologie: ergo ⁊c.

Ens diuinū est obiectū theologie adequationis: deꝰ vero attributionis.

¶ Sciendum q̄ ens diuinum est obiectū theologie tanḡ de omnibus predicatum: ⁊ deus est subiectum tanḡ id ad quod omnia habent attributionem.

† Cōtra vbi. s. cōclu. 2. ꝛ secūdā.

¶ † Cōtra arguit Gregorius. Si deus sub ratione deitatis est subiectū theologie: sequit q̄ possim⁹ eū cōprehendere. hoc est falsum: vt oēs cōcedūt: ergo ⁊c. ꝓsequētia ꝓbat. Si deꝰ est subiectū sub rōne deitatis absolute: sequitur q̄ possum⁹ cognoscere omnia que per illā rationē ei cōueniūt: sed talis cognitio esset cōprehensio: ergo.

Absolutū cōdistinguit respectiuo ⁊ cōtracto.

¶ Respondeo. dico duo. Primum est q̄ aliqua rō pōt dici absoluta dupl⁹. Primo vt absolutū distinguit ꝓtra respectiuū: ⁊ sic rō obieti theologie ē absoluta. Alio modo vt absolutū dicit nō cōtractū.

Obm theologie non ꝓtrahit. vt scibile ꝛ vt scitum.

P Dico scdo q̄ obiectū theologie est nō contractū ex parte scibilis. non enim cōsideramus deū cum aliqua determinatione restringente. est tñ cōtractū ex parte sciēs: q: nō cōsideramus de deo nisi ea que de eo sciri possunt per lumen diuine reuelationis. s. per articulos fidei. neq̄ oportet q̄ cōsiderās obiectū cognoscat omnia que ei conueniunt per rationē formalē se tenentem ex parte scibilis: sed

Universidad de Sevilla Biblioteca

ez tantum que cognosci possunt per rationē formalem se tenentē ex parte scientis: ⁊ sic etiā obijcit beatis cōtracte ex parte scientis.

¶Ad argm̄ negat ꝟñtia. Ad ꝓbationē negat maior: vt ꝑz ex dictis.

Cōclo.v. Rō formal' obiecti theologie sicut quo aliq̄d in theologia cognoscit: est iumē divine revelationis ⁊ similiter ratio formalis obiecti vt obiectū est: est hoc q̄ dico revelabile. Hāc ponit. 1. q. prima art. 3.

Triplr rō obi theologie: cognita: cognoscens et cognitū denominās.

¶Ex dictis ꝑz: q̄ ē triplex rō obiti theologie. Prima est rō cognita. f. rō dei. Scōa est rō cognoscēdi. f. inmē divine revelatiōis. Tertia denoiat cognitū ꝓpr rōnē cognoscēdi. ⁊ hec est hoc q̄ dico revelabile. oia. n. ꝟsiderata i theologia reducunt ad illū modū scibilis quē noiat revelabile. ⁊ tale obiectū ꝓt icludere respectū: q: ly respect⁹ nō ponit ee rō sub q̄ aut ꝓ quā. aliq̄d cōsiderat in theologia. pōt tñ esse ratio explicans modū sciendi.

Aureo. vlti. q̄. plogi.

¶Cōtra arguit Aureol⁹. passiōes demōstrate de deo in theologia. f. esse trinū: esse bonū: nō insunt ei p rōnē revelabilis. ergo revelabile nō est rō formalis obiecti. 2ña ꝑz. q: ꝓ rōnē formalē obiecti insunt ei passiones. añs ꝓbat. Illa nō insunt deo ꝓ respectū rōnis. ly revelabile dicit respectu rōnis. ergo ⁊c.

¶Rñdeo. negat 2ña. loquēdo de obiecto vt obiectū est. sine ex pte nr̄a. ly cōcedat eadē 2ña loquēdo de obiecto vt est res. vel ex pte rei nec nos ponim⁹ hoc mō revelabile esse obiectū. sed rationem deitatis per quā omnia de deo. ꝓbant.

Duplex rō formalis obiecti: vt rei ⁊ cognitī ab hoc.

¶Ex his habes q̄ ratio formalis in obiecto pōt esse duplex: vna ex parte rei: sicut si quis considerat lapidem vt est ens. ⁊ alius consideret eum vt est mobilis. erit alia ⁊ alia ratio ex parte rei. Alia est ex parte nostri. sicut si vnus credat. ⁊ alius sciat idem. Similiter obiectū theologie ex parte rei est ratio deitatis: ex parte nostra est revelatio: nō quelibet: sed facta apostolis ⁊ prophetis.

¶Finis Prologi.

¶Distinctio.I.

IN prima distinctione queruntur tria. Quer⁹ ꝟ vtrū fruitio sit act⁹ volūtat⁹? Pro decisione q̄stiōis hec est prima cōclusio. Voluntas habet tres act⁹ realiter distictos respectu finis. f. velle: fruir ⁊ intētionē. Hāc ponit. prima secū de. q. 8. anteq̄ dividat articulos.

Cōclusio.ij. Velle est ꝓprie respectu finis. Hāc ponit eadē questione. ar. 2. Et arguit sic. Act⁹ denominatus a potentia: est ꝓprie respectu per se obiecti potētie. sed velle denominatur a volūtate cuius per se obiectū est finis. ergo.

Cōclusio.iij. Fruitio est delectatio de vltimo fine. Hāc ponit. 1. 2. q. 11. ar. 1. Et prima di. 1. ar. 1. Et 1. 2. q. 25. ar. 2. Ubi sic arguit. Oīs quietatio i vltimo fine est delectatio. ſz fruitio est huiusmodi. ergo.

¶Corrolariū primū. Fruitio non est amor. ꝓbat sic. Fruitio est delectatio: vt patet ex conclusione. ergo nō est amor. 2ña tenet. quia amare ⁊ delectari sunt act⁹ distincti: vt ponit. 1. 2. q. 26. arti. 2. ⁊. 23. ar. 4. vbi dicit q̄ sicut generans dat corpori grauī grauitatē ⁊ motū ⁊ quietem: que tria sunt distincta. ita appetibile, dat appetitui amorē desideriū ⁊ delectationem.

¶Secundū corrolariū. In beatitudine sunt tres actus distincti. ꝓbat sic. Ibi est visio amor⁹ ⁊ delectatio. ⁊ hi sūt tres distī. act⁹. ḡ ⁊c.

¶Cōtra tertiā cōclusionē ⁊ primū corrolariū: arguit Aureolus. Primo. Fruitio est nobilissima operatio ſz amor: ergo fruitio nō est delectatio. maior: nota minor: ꝓbat. delectatio cāt ex amore. ḡ ē nobilior amore.

In. 1. distin. 1. q. 2.

¶Respōdeo. negatur minor. Nā amor: appetitus sensitiui est principium olz passionū. ⁊ amor: volūtatis est principiū olz actuū volūtatis. delectatio aūt est finis eaꝝ.

Pr Ex quo ꝑz delectationē esse dignioꝛē amore cū finis sit nobilior his q̄ sunt ad finē. 1. 2. q. 25. ar. 2.

Pr Ad ꝓbationē negatur consequentia: q: nō opz cām instrumētalē esse dignioꝛē effectu. amor: autem est talis cā respectu delectationis. volūtas aūt est eius causa principalis.

¶Secundo. Omnis delectatio: q̄ est in beatitudine est quies in visione. sed fruitio non est quies in visione. alioquin visio esset obiectū fruitiōis. hoc ē falsū. ergo ⁊c.

Vtrum fruitio sit delectatio.

Vtrūz duplex delectatio de deo: in se vt ab eis visio.

¶Respondeo. negatur maior. nā beati habent duplicē delectationē. Vnā de deo in se considerato. Aliam de deo vt habetur ⁊ videt ab eis. prima est dignior q̄ secunda. vt ponit. 9. D. prima secunde q. 28. ar. 1. ad tertium. negatur ēt minor: q: eodem actu fruunt deo ⁊ visione vt intra dicetur.

¶Contra secūdum corrolariū arguit q̄ omnis amor: sit delectatio vel desideriū. Primo omnis complacētia est delectatio. sed amor ē cōplacētia. ergo amor est delectatio. minor: nota. maior probatur: q: idē est dicere cōplaceo. mēte: ⁊ delecto: mente. ergo.

¶Rñdeo. cōcedit minor: q: eā ponit. 9. D. 1. 2. q. 26. ar. 2. ſz negat maior. Ad ꝓbōnē negat añs. naz bonū anteq̄ sit ꝓns amātī vt rei ab eo amate placet quidē ⁊ amat nō tñ delectat nisi sit ꝓns vel actu vel potētia vel i memoria vt alio mō. Et sic delectatio nō est nisi bonū vt ꝓns est complacētia aūt hoc nō requirit. vt dicit. 8. Do 3. dist. 27. q̄. 1. ar. 3. Et prima sēce. q. 32.

ar. 3. ibi enim loqnit de gaudio: ⁊ ex ꝓnti de delectatione: q: oē gaudiū est delectatio: ſz nō ecōtra: q: sola delectatio volūtatis est gaudiū nō aūt delectatio sensitiui appetitus. 1. 2. q. 31. ar. 3.

¶Secundo. Omnis amor vel est amor cōcupiscētie vel amicitie: ſz amor cōcupiscentie est desideriū. ⁊ amor amicitie est delectatio. ergo omnis amor est cōcupiscentia: sīue desiderium vel delectatio.

Amor cōcupiscētie ipsaq̄ cōcupiscētia sunt act⁹ spē distincti.

¶Rñdeo. dico duo. q̄ amor: concupiscētie ⁊ cōcupiscētia sunt actus specie distincti. vt dicit. 1. 2. q. 30. ar. 2. habent enim distincta obiecta formalia licet idez materiale. Nā obiectū amoris cōcupiscētie est bonū vt est bonū alteri. cōcupiscētie aūt obiectū est bonū: vt absens est. Amor: igitur concupiscētie nō est ipsa cōcupiscentia vel desiderium: nec determinatur a cōcupiscētia que est desideriū: sed a concupiscentia que dicit generaliter motū appetitus in id q̄ est bonū alteri: sīue illud bonū sit ꝓsens ei sīne non. Similiter amor amicitie nō est amicitia: q: amor est passio vel actus. cōcupiscentia aūt ⁊ amicitia sunt habitus. prima secunde questione. 26. arti. 4.

Diuisio amoris in amorē amicitie ⁊ cō. nō ē l actus reales.

Pr Dico secundo q̄ idem actus est amor amicitie respectu vnius scilicet respectu amici. cui volo bonum. ⁊ est amor cōcupiscentie respectu alteri⁹. scilicet boni q̄s volo amico. Nam amor concupiscētie respicit ipsum bonum et eum cui volo bonū. vt dicit ꝓmo 2tra Gen. c. 91. sed ipse amicus ꝓpr⁹ ⁊ ꝓ se amatur. bonum aūt quod volo amico amat alteri ꝓsecūdario. Et sic patet q̄ diuisio amoris in amorem amicitie ⁊ cōcupiscentie: non est in distinctos actus realiter: ſz secundū ꝓius ⁊ posterius.

¶Tertio. amor: et delectatio habēt cosdē effectus ſz vnire amato ⁊ intēdere actū: q: que fiunt ex amore ⁊ cum delectatione intensius fiunt. ergo sunt idē inter se.

Amor qdā est efficiēs qdā forma qui dā effectus.

P Rādeo. Negatur ans: q amor vnit formaliter cū aliqs amor sit ipsa vnio & aliqs sit cā vnionis & aliquis sit vnionis effect⁹. prima secunde q̄stione. 28. ar. primo ad secundum. Delectatio aūt nec vnit formaliter nec effective: ꝫ est effectus vnionis. prima secūde q̄ne 25. arti. tertio ad scām. Effectus aūt amoris sunt extasis: inhesio: zelus. 3. sen. dist. 27. q̄ne prima. arti. 1. Ubi etiā dicit q amor vnit per modū cōcretionis inquantus amās fit fm effectū ipsa res amata. Delectatio aūt vnit per participationē rei presentis. Item delectatio intēdit actū p modum finis & amor p modū principū. Un amor non proprie perficit operationē sed elicit. Delectatio aūt p prie pficit. Et si alicubi inueniēt amor sit delectatio exponēdū est causaliter. i. q est cā delectatiōis. prima secunde. q. 26. arti. primo.

Amor nūq̄ est delectatio nisi cāliter.

¶ Quarto. amor & delectatio sunt in eadem potentia respectu eiusdē obi. s. dei phīs: ergo sunt idē.

P Respondeo. Negatur cōsequētia. quia respectu eiusdē obiecti fm rē: quod est multiplex fm virtutē actuam cuiusmodi est bonum diuersimode apprehensuz: possunt alīq actus specie distīcti.

Respectu eiusdem est amor & delectatio & desideriū: licet diuersimode.

Maz tale obiectuz est multiplex in ratione obiecti. Sic in proposito. respectu boni absolute ē amor respectu eiusdem vt presentis est delectatio: & respectu eiusdem vt absentis est desiderium. prima secunde questione. 30. articulo secūdo. & questione. 27. artic. quarto. Ubi dicit q isti tres actus differunt: sicut leuitas: motꝰ: sursuz: & quies: que tamen sunt in igne ab eodem scilicet a generante. amor etiam & delectatio sunt quedā immutationes appetitus ab appetibili: & neutrum eorūz dicit viā appetitꝰ ad appetibile. De delectatione ponit prima secūde questione. 31. artic. primo. ad secundum. de amore. q. 26. art. 2. ad tertiuz.

¶ Quinto arguit sic Gregoriꝰ ex q̄ busdā dictis Aug. 14. de ciui. & 11. de trinita. qui videt dicere q delectatio sit desideriū: & desideriū sit amor. ergo ēt delectatio est amor.

Grego. in. 1. di. 1. q. 2.

P Respōdeo. q Augustinus loquitur causaliter. nā eo q amicē aliquā desidero eā habere/qua habita delector: & sic amor causat desideriū: & desideriū delectationē.

¶ Cōtra secūdū corelariū arguit Aureol. Delectatio & amor in beatitudine se habēt sicut visio & cōprehensio: vt dicit. s. D. sed visio & cōprehensio nō sunt actus distincti realiter. vt idē dicit. ergo &c.

Aureo. in. 1. di. 1. q. 2.

P Respōdeo. Negat cōsequentia. qz. s. Do. non cōparat ea quo ad realē distinctionē sed quo ad seqlā: qz sicut cōprehēsio sequit visionē: ita delectatio amorē: sed differūt: qz cōprehēsio nō addit supra visionē nisi respectū fundatūm super operatione: qua deus habet & tenetur presens. Fruitio aūt dicit actū distinctū ab amore.

Cōclo. iiij.

Intētio est actus volūtatis realiter differēs a fruitione & volitione ppie dicta. prima parte. phat. prima secūde questio. 12. arti. 1. sic. Intētio est actꝰ illiꝰ potētie q̄ facit alias in aliquid tēdere. sed volūtas est huiusmodi. ergo maior: nota ex vi huiꝰ vocabuli itēdere. minor: phatur. volūtas mouet omnes potentias. ergo facit eas tēdere in aliud. Secūdam partē probatur: ibi ad quartū. Et de veri. questio. 22. artic. 13. Uelle est respectu finis absolute. Fruitio est respectu finis vt i eo est quies. intētio est respectu finis vt est terminus eorū que ad ipsum ordinātur. ergo sunt actus distincti. cōsequētia patet. quia respiciūt obiectū sub alia & alia ratione formali.

Intētio est & fruitio quō diferāt.

¶ Contra arguit Aureolus. Nullus ordo est actus eum ordo sit relatio. sed intentio est ordo. ergo. minor probatur. omnis circūstātia actus est relatio. sed intentio est circumstantia. ergo.

Aureo. vbi. s.

Grego. i. 1. dis. 1. q. 3.

P Respondeo. dico duo. Primo q licet intentio & electio respiciant finem & ea que sunt ad finez tamen actus distincti: quia motꝰ voluntatis in ea que sunt ad finē vt ordinantur ad finē est electio. Intentio ei autem est motus volūtatis que fertur in finem vt acquirit p ea q̄ ad finē ordināt. prima scē. q̄. 12. articu. q̄rto. ad tertiū.

Utrum intētio sit actꝰ.

P Er quo patet q intentio nō est relatio: sed actus voluntatis cōsequēs actū intellectus ordinātis.

Circumstantia actus ē extranea a substantia actꝰ

P Dico secundo q circumstantia actꝰ/est q̄dā additio extra substātiā actꝰ: attingēs tn actum aliquo modo. vt locus: tempus: persona.

¶ Er quo patet q circūstantia potest esse quantitas vel qualitas.

P Ad argumētuz negatur minor.

P Ad probationē negatur maior. minor: etiam est falsa. Nam intentio accipitur dupliciter. Uno modo pro fine intēto vt cū quis orat ad hunc finez vt laudetur & sic est circūstātia. Alio modo accipitur pro actu volūtatis respectu finis cū ordine ad ea per que acquirit. & sic nō est circūstantia. hoc elicit. 1. 2. q. 3. arti. 3. ad tertium.

¶ Cōtra pmum dictum in hac responsione. s. q eodem actu volumus finez & ea que sunt ad finez: arguit Grego. Sit. a. finis. & b. sit ea que sunt ad finem. tunc sic. Uolitio. a. est causa volitionis. b. ergo sunt actus distincti. consequētia patet. antecedēs probatur. b. est volitum ppter. a. ergo volitio a. est causa volitionis. b.

Grego. i. 1. dis. 1. q. 3.

P Respondeo dico duo. Primo q voluntas potest ferri in finez & in ea que sunt ad finem dupliciter. Uno modo fertur in vtrūq absolute & fm se consideratuz: & sic fertur duobus actib⁹. Alio modo fertur in id qō est ad finez propter finez: & sic eodem actu vult vtrūq. cuius ratio est: q finis est rationo vendi id qō est ad finem. eodez autem actu fertur potentia sup obiectum & super rationem obiecti. sicut eadem est visio Coloris & lucis. 1. 2. q. 12. arti. 4.

Utrum eodem actu velit finē & q̄ ad finē fūt.

P Dico secundo q sicut color est causa: q substantia videatur: nō tamen visio coloris est causa visiōis substantie q: vtrūq eadē visiōe videt: ita finis ē rō q velim⁹ ea q̄ sūt ad finē: nō tn volitionis q̄ causa volitionis alteri⁹. ꝫ vtrunq eadem volitione est volitum.

¶ Ad argumentum negatur maior. Ad probationem negat cōsequentia: nam. b. est volitus ppter a. q: est ratio volēdi. b. non q volitio. a sit causa volitionis. b.

¶ Er his patet q impossibile est velle id qō est ad finez ppter finē actualiter nisi etiaz velim⁹ finē. ꝫ velim⁹ id qō est ad finē vt ē res q̄dam nō actu volēdo finē. Unde I eo qui volebat aliquid ppter finē cessante postea actuali volitione finis remanere pōt volitio ei⁹ q ē ad finem vt est res quedam.

Utrum volitio q̄ prius erat ei⁹ qō ē ad finem & ad finē & postea ē tm ordinati ad finē sit eadē

¶ Sed hic occurrit vnum dubiū. Utrum illa volitio que prius erat eius qō est ad finem: & ipsius finis & postea est tantuz eius qō est ad finem. sit eadem vel alia et alia.

P Credo q possit esse eadem sicut dum volo. b. actualiter ordinādo ad. a. potest remanere volitio. b. cessante illo ordine & sic erit eadē volitio: sed non cum eodem respectu: q: prius ordinabat ad. a. mō nō.

¶ Secundo sequit q idem actus numero sit velle & nolle. hoc ē falsum. ergo minor patet. q: eodem modo idem posset esse gaudiuz & tristitia: qō nullus cōcedit. maior pbatur. In eo qui non vult furari ppter deum. nā parte respectu vtriusq est idē actus: & respectu furti ē nolle: & respectu dei nō est nolle: quia nolle deuz est peccatū & sic qui nollet furari ppter deuz peccaret. ergo est velle.

¶ Respondeo. negat minor. Ad probationem negat cōsequētia.

P Ubi notandum q obiectū gaudij & tristitie & similr gaudij & deſt

derū habēt rōnes oppositas: ideo vnum non pōt esse ratio alteri⁹. de⁹ aūt pōt eē ratio q̄ nolim⁹ fu-rari: ideo actus fertur sup vtrūq; sed cuj diuersis habitudinibus: propter quas respectu vnius vt velle ⁊ respectu alterius vt nolle.

Cōclo. v.

Eadē fruitiōe fruimur deo et visione q̄ videm⁹ deū. Hāc pbat sic. prima scē. q. 11. arti. 3. ⁊ pmo disti. 1. q. 1. ar. 2. ad secundū. Unius finis est tantū vna fruitio. sed de⁹ ⁊ visio dei sunt idē finis: ergo ma-ior nota. minor: pbat. finis ⁊ ade ptio eius sunt vnus finis. sed vi-sio est adeptio dei. ergo.

Utrum fruamur visiōe dei.

¶ Cōtra. arguit Aureolus pmo. visio dei non est deus: nec ei he-remus propter se: sed i ordine ad deum. ergo ea non fruimur. ante cedēs ptz. cōsequentia probat. q⁹ solo deo fruēdū est: et frui est ali-cui amore inherere propter se: vt dicit Aug. lib. 1. de doctrīa xp̄iana.

¶ Rñdeo. dico tria. Primū ē q⁹ de lectatio ē boni p̄uncti ⁊ iō hz p ob iecto nō tm̄ ipm̄ sz ēt opationē q̄ bonū coniungit vel sibi vl amico vt dicit prima scē. q. 32. arti. 1. et 5. fruitio aūt est delectatio: ⁊ ideo non ferk tm̄ in bonū amatū: sz ēt in habitationē ipsi⁹. P Dico secū-do: q⁹ fruitio ē respectu vltimi fi-nis q̄ ē dupler. Un⁹ ē obiectualis sue finis q̄: ⁊ hic est de⁹. Alj⁹ ē for malis: sine q̄: ⁊ hic ē visio dei: frui tio aūt ferk sup vtrūq; tanq̄ sup vnū totale obiectum: ita q⁹ princi-pale est de⁹: minus principale est visio q̄ est quasi ꝓditio obiectiui ē beatificās: et tenet se nō ex parte obiecti sed ex parte nostri: q: ali-ter nō possemus ab eo beatifica-ri nisi nobis per visionē vniret.

Finis dupler q⁹ quō.

P Dico tertio. q⁹ licet nullo ente creato sit fruendū tanq̄ principa li obiecto: nec ei ꝑpter se inheren dū: nihil tm̄ ꝓhiber eo frui et ei in herere nō propter se sed inquan-tū est habitio illius finis cui p̄o-pter se inherendum est.

P Ex his ad argumentū negat cā sequētia. ꝓcludit em̄ q⁹ visione nō est fruendū tāq̄ obiecto p̄ncipali. et de tali loq̄t Augustin⁹.

¶ Secundo fruitio est actus vo-luntatis nobilissimus: sed dele-ctatio de visione non est hmōi: er go maior nota: minor ꝓbat. Dele ctatio de deo in se est nobilior q̄ delectatio de deo vt est visus. er-go hec non est nobilissima.

Nobilissim⁹ actꝰ in genere duplicē nobilitatē ꝑmio rum.

¶ Rñdeo. aliās actus pōt dici no bilissimus dupliciter. Uno modo in genere laudabilium: et sic ne-gatur maior. Alio modo in gene re p̄emij et beatitudinis: ⁊ sic ne-gatur minor. Ad probationē ne-gatur antecedēs loquēdo de no-bilitate in genere p̄emij. Hoc en citur secunda secunde. q. 28. ar-ti. 1. ad tertiū. vbi ponit q⁹ in pa-tria erit dupler gaudium: vnum de deo in se: aliud de deo vt visus secundū perficit imediate beati-tudinē sicut deco: inuentutē non antē primū. Itē secundū nō cōpa titur miseriā sicut primus: nā in via etiā gaudemus de bono diui-no in se: id est q⁹ deus habeat ta-le bonū licet non gaudeamus ita intrinsece sicut in patria.

Notitia intuitiua: non semper causak ab obiecto im-mediate.

¶ Contra id qō habeē in conclu-siōe: sz q⁹ eodē actu fruimur deo et etiam fruitione: arguit Grego-rius primo. Nulla volitio est vo-litio sui. ergo nec fruitio ē fruitio sui. tenet ꝓsequētia q⁹ fruitio ē vo-litio. antecedens ꝓbat. Nulla volitio est volita. ergo nulla ē vo-litio sui. consequentia patet. ante cedēs ꝓbatur. omnis volitio cau-satur a cognitione. ergo nullū vo litum est volitio: maior est in 3. de anima. minor: ꝓbatur nulla cogni tio maxime intuitiua ē causa sui obiecti. sed omne volitū est obie-ctum cognitionis. cū nihil sit vo-litū nisi cognitum. ergo ⁊c.

Cognitio nō efficit vel le: sz ob iectum dat ei spēm.

Gregorius vbi. 3. Utrum eodē actu fruamur et fruitione.

¶ Rñdeo. pmo. q⁹, ñ ois volitio ē volitio sui: sz illa q̄ ē respectu alicui⁹ obiecti p̄ncipaliter qō ē rōvolēdi ser alia ordinata ad ipm̄ ē secūdario

volitio sui. Et simꝑr volitio que est p̄ncipaliter respectu obiecti qō est rōvolēdi se talia est secūdario volitio sui: exēplū primi est deus: exemplū secundi est miseria.

P Ex quo patet q⁹ nūla volitio est p̄ncipaliter volitio sui: sz potest eē volita in p̄ncipaliter volito.

¶ Dico secūdo. q⁹ si per notitiam intuitiuā intelligitur notitia dei in se de nulla re insensibili hz in via notitia intuitiua. vñ dato q⁹ i via volitio esset volita: nō tñ cau-saretur a notitia intuitiua: q⁹ vo litio in via intuitiue a nobis nō cognoscitur cū sit insensibilis.

¶ Dico tertio. q⁹ licet cognitio in tuitiua non sit causa obiecti non tamē causatur semper imediate ab obiecto. nā notitia intuitiua q̄ habeē in patria de creaturis cau satur ꝑ influxum specierū: vel in verbo. ⁊ sic cognitio quā hz beat⁹ de sua fruitione qua etiā fruitur non est causa fruitionis: nec cau-sata ab ea: sed in verbo.

¶ Dico quarto. q⁹ nulla cognitio est causa effectiua cuiuscūq; volitiōis. licet obiectū cognitū sit cā specificatiua actus volendi. vt di cetur. 2. dist. 25 [illegible].

¶ Dico quinto: q⁹ ad hoc q⁹ volitio sit volita ēt directe: non opz q⁹ distincte. i. ipsa sola sit cognita: nec opz tet q⁹ sit cognita intuitiue: sz sufficit q⁹ cognoscak in eo qō est principaliter cognitum.

¶ Dico sexto. q⁹ multe cognitiōes hz nō intuitiue: sunt cā sui obiecti vt ptz in oibus artificialibus.

¶ Ex his patet ad argumentū. primo negat antecedēs. Ad pro-bationem negatur maior q⁹ volitio causaretur a notitia effectiue: negatur etiā minor vt dicti de ar tificiatis. Ad probationē dico q⁹ deberet sic subsumere: sed omne volitū est obiectum cognitionis intuitiue: quod negatur.

¶ Ponit Joānes capreoli aliam cōclusionē. i. q⁹ nullus actus volū tatis est esse ntialiter beatitudo:

Utrum fruamur eo et fruitione. tex. 57.

quā: ponit etiā in. 4. dist. 49. cuj ciusdē argumentis: q̄ sunt hic. Et ideo ad illū locū seruet: q⁹ ibi est spālis tractatus de beatitudine.

Questio. II.

Querit scō. Utrum vsus sit actus volūtatis.

Pro cuius declaratione ponit p̄ia ꝓclusio. Usus est act⁹ volūtatis. Hāc pro bat. pma scē. q. 16. ar. 1. Usus est act⁹ illi⁹ potētie cui⁹ est applicaē oēs alās ad opatiōes suas. sz volū tas est hmōi. q̄ est act⁹ volūtatis: maior nota: q⁹ vsus ꝓsistit i tali ap plicatione: minor ꝓbat. volūtas monet oēs potentias. ergo applī cat eas ad opus.

Utrum vsus differat ab vti et fruitione.

¶ Sciēdū q⁹ hz vti ⁊ vsuz aliqñ do ctores pro eodē accipiāt: tñ vt in quit Durādus distinguunt. Mā ferunt, vsus est ꝓprie opatio ad quā res applicak: sicut videre est vsus oculi. vti aūt est ipsa applicatio.

¶ Correlariū primū. vti est solius volūtatis. ꝓbat solus volūtatz est applicare alias potētias ad op⁹. ergo eius solius est vti.

¶ Correlariū secūm. vsus pōt esse subiectiue in potētia cognitiua ⁊ appetitiua ⁊ executiua: ꝓbat sic. ꝓma scē. q. 16. ar. 1. i q̄libet istarū pōt eē opatio illa ad quā applica tur. ergo ⁊ vsus. tenet ꝓña a diffi-nitione ad diffinitum.

¶ Correlariū tertiū. hz vsus nō sit sp subiectiue in volūtate: tñ semp attribuit p̄ncipaliter volūtati: ⁊ est act⁹ elicit⁹ vel imperat⁹ a volūta te. ꝓbaē sic. Ois opatio in quocū q̄ sit subiectiue p̄ncipaliter attri buit motiū: sz volūtas ē mouens alias potētias ad operādū. ergo.

¶ Contra probationez conclusio nis arguit Aureo. primo. vti dicit motū volūtatis super aliquid nō sistēdo in eo: sz ordinādo ad aliū. ergo non cōsistit in applicatione ad opus. ꝓñta patet: antecedens

Aureo. vbi. 3.

phatur frui vti sunt actꝰ oppositi.ꝫ hñt rõnes appositas.sed frui dicit motũ volũtatis super aliqd quiescẽdo in eo.ꝫ vti dicit motuꝫ voluntatis sup aliquo nõ quiescẽdo in eo sed ordinando ad aliud.

Opatio dupl'r accipit ꝓ actione vera vt significata,

¶Respondeo.primo dico q operatio accipit dupliciter.Uno modo ꝓprie ꝓ motu vel actione. Alio modo ꝓ omni eo qõ significat per modũ actionis:ꝛ sic quietatio ꝛ possessio rei dicit actio: cũ aũt ꝺ: q vti est applicare ad operationẽ:accipit operatio scõo modo.nã velle pecuniã ad possidẽdũ eam:est vti pecunia.quicũq; ergo vult vnũ in ordine ad aliud applicat ipsuꝫ ad operationẽ.ſ. ad obtinendũ vel cõsequendũ id,ꝓpter qõ vult illud tale.Et hoc ad argumentum negat consequentia.

ꝑDico secundo.q vti ꝛ frui non sunt opposita immediata.nã eligere:intendere: consentire: non sunt fruitio nec vsus.sunt tamen oppositꝫ eo modo quo absoluꝫ opponit ei quod dicit absolutum cum respectu:vt dicitur prima secunde.q.16.arti.2.ad primuꝫ.Et hoc modo opponit fruitioni etiã electio que importat duos respectus in re electa:vnũ ad finem ꝓp quẽ eligit:alium ad id cui preeligitur:vt ibi dicitur.arti.4.

¶Scõo vtimur celo:ꝛ tñ non applicamus ipm ad opus. ergo vti nõ dicit talẽ applicationem.

ꝑRespondeo.negat minor:q: applicamus ipm ad hoc q ex eo deueniamus in aliquã dei notitiã: vt dicit.ꝺ.Do.1.dist.1.q.3.artic.2. ad primũ.vbi declarat,qũo omnia ente creata possumus vti.

Cõcl'o.ij. Usus est tñ eorũ que sunt ad finem.Hãc ponit.prima scõe.q.16. ar.3.ꝛ ꝓbat ex cõclusione ꝓcedẽti sic,vsus est tantum eorũ que ad aliud ordinant. ergo est tantum eorum que sunt ad finem.

Cõcl'o.iij. Electio ẽ actus voluntatis. Hanc ponit. prima secũde.q. 15.arti.1.ꝛ arguit sic.electio ẽ motus anime ad bonum quod eligitur:ergo est actus voluntatis.

¶Pro notitia cõclonis dico duo. Primũ est q aliqs est actus quo volũtas tendit in bonũ absolute sicut est velle ꝛ amare.ꝛ hic actus est voluntatis simplr.Alius actꝰ est quo mouet in bonũ. Scõm q aliqua ipressio rõnis relinquit in voluntate:ꝛ talis est actꝰ in quo est aliqua ordinatio.nã rõnis est ordinare ꝛ sic est electio. hmõi autem actus est voluntatis nõ simpliciter ſz in ordine ad rõnez.nec est sic intelligendũ q subsũtia actus electiõis sit i volũtate:ꝛ ordo fundatus in tali actu sit in rõne: q; hoc est impose:q; relatio eẽ nõ põt nisi vbi est fundamentũ. electio autẽ fundans illum respectũ est in voluntate.sed intelligit sic q voluntas ex natura sua habet q eliciat actum volendi ſz nõ habet ex se:imo ex hoc qõ mouet ab intellectu q in actu suo sit ordo vnius ad aliud:vt dicit.ꝺ.Do.de veri.q.22.ar.tertio.

ꝑAureolus arguit cõtra tribus modis quo ꝓximo:q: soluꝫ concludit q ordo fundatus in actu electionis nõ est subiective in rõne quod gratis conceditur. Aureo

¶Dico scõo q dirigere actus aliquid in finem cõuenit intellectui voluntas tamen vt est mota a ratione põt elicere actuꝫ relatũ siue ordinarũ in finem:ita q ꝛa volũtate est effective tã actus qꝫ relatio in eo fundata:vt ponit ibi supra ad quartũ.ꝛ loquit de relatiõe nõ vt est habitudo sed vt est actio vt passio.idem ponit prima secunde q.13.arti.scõo.ad tertiuꝫ. Dirigere actus est intellectꝰ

¶Et quibus ꝓz q dirigere sine referre actus pertinet ad intellectum:voluntas tamẽ põt elicere actum in quo sit passiua directio sine relatio:sicut etiam in sagitta eius passiua directio ad terminum:ꝛ sic est finis.3.conclonis.

Cõcl'o

Cõcl'o.iij. Electio ẽ tm eorum que sunt ad finẽ. Hanc ponit prima scõe.q.13.arti.tertio. ꝛ arguit sic. Electio sequit volitionẽ finis: ergo est in eorũ q sunt ad finem.

Cõcl'o.v. Cõsensus ẽ actus voluntatis Hãc ꝓbat.1.2.q.15.ar.1. Consensus est applicatio motus appetitui ad aliquid.sed hoc conuenit voluntati.ergo.

Cõcl'o.vj. Cõsensus est tm eorũ q sunt ad finẽ. Hãc ꝓbat vbi supra ꝛ arguit sic. Cõsensus est applicatio motꝰ appetitiui ad determinandũ ꝓsiliũ.sed ꝓsiliũ est tm eorũ que sunt ad finem:ergo ꝛ cõsensus. Consensus qd.

¶Cõtra ꝓbationẽ arguit Aureolus. Incõtinẽs cõsentit passioni ꝛ non applicat motũ appetitus ad determinandũ consiliũ:ergo,pbatio falsa.maior: nota.minor: ꝓbat Incõtinens subuertit consilium: ergo,nõ determinat.

¶Respondeo.q eorũ que agunt ex passione in quibusdã est ratio totalr absorpta a passiõe:ꝛ ꝺ his negatur maior.q: isti nõ consentiunt sicut nec bruta:vt dicit prima scõe.q.10.arti.3.In quibusdã non totalr absorbet ratio ꝛ i his est cõsensus.sed negat minor.nã vt ꝺ: de malo.q.3.arti.9.In actu peccati est quidã syllogs:ꝛ per ꝓns consiliũ.q: consiliũ est inquisitio ſz sit ibi falsum cõsilium.ſtã fm motũ cõcupiscentie dicit incontinens oẽ delectabile est faciendũ. ſz hoc est delectabile ergo faciendũ.ecce q cõsentiẽdo determinat ꝓsiliũ ꝛ qõnẽ ſ.an hoc sit faciẽdũ.

¶Ad ꝓbationem dico q ſz sit ibi subuersio cõsilij quo ad cõcupiscẽtiam:tamen ille cuius rõ non est absorpta fm ipsam indicat nullũ malũ esse faciendũ:ꝛ sic ex consequenti nõ est in eo totalis subuersio ꝓsilij:ſz a passione vincatur.

Cõcl'o.vij. Respectus eiusdem ob iecti potẽtie exercitiue: vsus seqt electionẽ. Hanc ponit prima scõe q.16.ar.4.

Cõcl'o.viij. Electio qñq differt realiter a ꝓsensu:qñq tm rõne prima scõe.q.5.ar.3.ad tertium.

Cõcl'o.ix. Respectus eiusdẽ ꝓprꝰ est ꝓsilium.scõo ꝓsensus.tertio electio. quarto imperiũ.quinto vsus.Primum ponit prima scõe.q.15.ar.3. Scõs ponit.ibi ad tertiũ. Tertiũ ꝛ q̃rtũ ponit .q.17.ar.3.ad primũ.ꝛ q.16.ar.4.ad tertiũ. Respectus autem diuersorum id qõ in vno ordine est prꝰ in alio est posterius. Exactissima prima ꝺclaratio olfariã volũtatis ꝓgressuꝫ.

¶Correlariũ. Respectu eiꝰ qõ est ad finẽ sic sunt tres actus voluntatis.ſ.eligere:ꝓsentire:ꝛ vti. Duo aũt intellectus.ſ.ꝓsiliari ꝛ imperare.

Questio.iij.

Queritur tertio. Utrũ vltio fine per intellectum apprehenso necessario fruatur voluntas creata.

Pro qõnis decisione sit hec prima ꝺcio. Stãte apprehensione vltimi finis sub vti rõe sumi boni volũtas nõ põt ipm respuere.ꝓbat sic. Esse ꝛ viuere necessario appetunt:ꝫ vltimꝰ finis ꝓna nota.q: hoc est manus bonũ. añs est phi.9. ethicorũ.ꝛ.3. pol. Hãc ꝓbat ꝓma.q.81.arti.1.Sicut se hz principiũ i speculatiuis: ita finis in agibilibꝰ.sed intellectꝰ necessario adheret primis ꝓncipijs ergo ꝛ volũtas necessario adheret fini.minor nota.maior ẽ phi scõo phyſicorũ. Et nõ solũ ꝓparat phs principiũ ad finẽ ꝫtũ ad esse.ſ.q si principia sunt:ꝓcio est vel erit. ꝛ si finis:est ea q̃ ordinank ad finẽ sunt vel erũt vt falso exponit Aureolus.ſz ẽt i septio ethicorũ.c.8. ponit hãc cõparationẽ q sicut ꝓncipio vt ꝓncipiũ est:intellectꝰ assert ꝓpter se:ita fini vt finis est voluntas adheret ꝓpter se. Et sicut principio indemõstrabili qõcũq; Ethic. cap. 8. Ter. 89

Universitätsbibliothek Basel

ſit illud ſiue primū ſiue nō: nō po
teſt intellect⁹ diſſentire:ita finem
qui ñ pōt ad aliū ordinari nō pōt
volūtas reſpuer. Et ſicut p̄ncipiū
nō indemōſtrabilis⁹ intell⁹ non
neceſſario aſſentit:ita nec finē or-
dinabilē ad aliū voluntas; neceſ-
ſario vult.

¶Scōo ꝓbat eandē. de ver.q.16.
ar.2.2.22.ar.q̄nto. Ois mot⁹ redu
cit ad imobile ſz volūtas mobi-
liter ⁊ ꝓtingēter vult multa:ḡ iſta
volitio reducit ad aliq̄d qđ, vult
imobiliter. Iſte ē vltim⁹ finis: ḡ ⁊ rc.

Aureo-lus i p⁹ dis. p̄ma q.3.

¶Cōtra arguit Aureo. reducēdo
rōnē ad oppoſitū ſic. Nō appetit
ſanitatē ꝓtingēter: ⁊ illa volitio ñ
reducit ad aliq̄d imobiliter volitū: ḡ
nō ois mot⁹ reducit ad imobile.

Utrum q̄cq̄d vo lumus⁹ pp beatitu dinē vo lumus.

¶Rñdeo. negat minor. q: q̄cq̄d vo
lumus: volum⁹ ꝓpter beatitudinē:
vt ꝺr̄ p̄ma. 2.q.1. arti. 6. ⁊. 4. diſti.
49. q. p̄ma. ar. tertio. q. 4. ita q̄
appetitus beatitudinis virtuali
ter ⁊ſi non actualr remanet i quo
libet appetitu.

¶Cōtra ſcire appetit ꝓpter ſe. p̄
in ꝓhe. mo metaphice. ergo non ꝓpter
beatitudinem.

¶Rñdeo. ꝓpter ſe accipit dupl'r.
Uno modo vt opponit vl'r ꝓpter
aliud. ⁊ ſic negat añs. Alio modo
vt opponit huic qđ dico ꝓpter ali
ud extrinſecuz: ⁊ ſic negatur ꝓña.
Appetit em̄ ſcire vt continet ſub
bono cōpleto ſcientia ⁊ ꝓñr vt p-
tinet ad eius beatitudinē que eſt
bonum cōpletum. nō autē appe-
tit ꝓpter aliquid extrinſecum: et
ſic intelligit phs: vt dicit. 9. D. p̄i
ma ſcōe. q. 1. ar. 6. ad ſcōm.

Utrum mot⁹ ſit ꝓp imo bile.

¶Scōo arguit. Mot⁹ animalis ꝛ
reducit ad imobile: q: mouēt ſe ꝓ
ipulſuz: ⁊ iō op̄z partē impellentē
quieſcere: ſz volūtas: nō mouet i-
pellendo: ergo nō op̄z motū eius
reduci ad aliud imobile.

¶Rñdeo. negatur minor. q: volū
tas volēs finē mouet ⁊ ſimilitudi
narie impellit ſe ad volendū ea q̄
ſunt ad finez. vt dicit. 9. D. p̄ma
2. q. 4. ar. tertio.

¶Tertia rō ꝓ cōclone. Uolūtas
neceſſario vult id cui⁹ participa-
tione omnia vult. ſed vult omnia
participatione vltimi finis. ergo.
Hanc ponit de veri. q. 22. ar. 5.

¶Contra arguit p̄o. Equit⁹ q̄
quilibet neceſſarius vellet deū. hoc
eſt falſum: q: multi oderant eu:
ergo ꝛc. ꝓña; probat. q: voluntas
vult quicquid vult inq̄tū partici
pat aliquid de perfectione dei.

¶Rñdeo. negat minor. Ad ꝓba-
tionem dicit q̄ Jnnius odit deum
in ſe: ſz poſſit ee odire in effectib⁹
ſuis. de veri. q. 22. ar. 2. ad tertiū.

¶Secundo. Voluntas pōt velle
vti ſua libertate: ergo nō neceſſa-
rio vult finem: alioquin nō vtere
tur libertate ſed cogeretur.

¶Rñdeo. dico tria. Primuz q̄ li-
bertas accipit dupl'r. Uno modo
vt opponit coactioni ⁊ iſta ſemp
eſt libera. Alio modo vt opponit
neceſſitati: ⁊ ſic reſpectu vltimi fi
nis volūtas nō eſt libera: q: talis
libertas eſt tm̄ reſpectu eorū que
ſunt ad finez ſicut ⁊ electio. de ve
ri. q. 22. ar. quinto.

Libertas duplr ꝙ poſita coactiõi ⁊ neceſſitati.

ꝓDico ſcōo q̄ vti libertate reſpe
ctu vltimi finis pōt ee dupliciter.
Uno modo quo ad exercitiū act⁹
⁊ ſic dico q̄ pōt. pōt enim in ſtatu
vie dinertere intellectū a ꝓſidera
tione vltimi finis: q: talis cōſuſa
cognitio ⁊ ſit⁹ volitio quam habe
mus de vltio fine pōt apphēdi vt
mediū inſufficiens ad cōſequēdū
finē. Alio modo quo ad ſpecificatio-
nē actus: ⁊ ſic dico q̄ ſtāte ap-
prehenſione vltimi finis ſub rōne
ſummi boni: ſz volūtas poſſit ceſ-
ſare ab omni actu: tm̄ ſi quē actuz
circa ipm̄ elicier. ille act⁹ eet velle

ꝓDico tertio ad argumētū q̄ po
teſt velleti libertate quoad exer
citium nō quo ad ſpecificationez
actus ⁊ libertate coactione.

¶Quarta rō. Uoluntas non pōt
reſilire ab eo i quo nullā mali re-
perit rōnem: ſed vltimus finis; ſic
apphēſus eſt hmōi. ergo. Hanc
ponit p̄ma ſcōe. q. 10. ar. ſcōo. de

veri. q. 22. ar. 5. ad tertium.

Aureo-lus.

¶Contra hanc retorquet ſic Au
reolus. Nullus poteſt reſilire ab
eo in quo nullam mali reperit ra
tionem. ſed viator non reperit in
deo nullam malt rationē: ergo nō
pōt ab eo reſilire ipſz audiēdo: ⁊ſic
null⁹ peccaret niſi eret hereticꝰ:
exiſtimādo q̄ in deo eſſet: aliqua
rō mali. hoc ē falſū: ergo et illa rō.

Deus i ſe odiri nequit ſz p acci dens.

¶Rñdeo p̄mo. ꝓcedo q̄ null⁹ pōt
odire deū in ſe ſz p accidēs. ſ. odiē
do aliquos effectus q̄uerſe volū-
tatis contrarios: vt ſunt punitio
nes quibus p ſe odio habitis re-
torquet odiūm deuz. huius dicti
ratio eſt: quia quiliber etiā pecca
tor amat deū naturaliter ēt plus
q̄ ſe. vt dicit p̄ma p. q. 60. ar. q̄n
to. Cū hac aūt dilectione natura-
li potest ſtare q̄ non diligat deū
charitative ⁊ ſic q̄ peccet. dilectio
autē naturalis eſt dilectio illi⁹ bo
ni qđ hō naturaliter vult. ſ. finis.

Apphē ſio here tici ex vehemē tia paſ ſiōis nō ꝙſtituit hr̄icū.

ꝓDico ſecundo q̄ deus ſub rōne
infligentis penaz apprehendit a
peccante vt iniuſtus: nec tamē ē
hereticus q̄dm illa apprehenſio
eſt tm̄ in parte ſenſitiua ex vehe
mentia paſſionis rōne bene habi
tuata habitu fidei. Ad argumētū
ꝺr̄ q̄ ſolū cōcludit q̄ nō poſſum⁹
odire deū in ſe: nō tm̄ q̄n voluntas
reſilire poſſit a deo ex paſſiōe pcti
vel alio mō: ⁊ tm̄ non erit hereticꝰ.

Aureo-lus.

¶Cōtra ꝓcōne ii ſe arguit Aureo
lus p⁹. Ultim⁹ finis i vl'r apphēſ⁹
�palīquā rōnē impfectu: ḡ volun-
tas pōt eū reſpuere rōne illi⁹ imp
fectiōis. ꝓña p̄z. añs. ꝓbat. Jd ꝛz
rōnē impfecti qđ ē potētiale ⁊ cō-
fuſum. ſed oē apphēſum i vl'r ē po
tentiale et confuſum. ergo.

¶Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbatōz
negat minor. Ubi ſciendū q̄ ꝛz rō
vl'is ſit potentialis: nō tm̄ op̄z q̄
res in qua fundat illa rō ſit potē-
tialis. Voluntas autē nō vult ra-
tionem vl'ratio: ſed vult rem vt
eſt in ſeipſa extra voluntatez ⁊ in
tellectū: ⁊ ſic dnm concipit aliq̄d
invuln erſali: impfectio eſt in mo
do concipiendi non in re.

¶Cōtra. Modus cognoſcēdi ob-
iectū multū facit ad hoc q̄ volun
tas velit: ſed ſummū bonū clare. i.
claro mō viſuz neceſſitat voluntā
tē ḡ vbi nō ē ille mod⁹ ſed tm̄ vl'is
⁊ cōfuſa cognitio nō neceſſitabit.

¶Rñdeo. negat ꝓña. q: ē fallacia
ꝓñtis. nā q̄ obiectū clare viſuz al
ter moueat q̄ obiectū obſcure co
gnitū pñt eſſe multe cāe: tm̄ q: ꝓ
mō ſūme delectat nō aūt ſcōo mo
do: argueretur ḡ ſic. Obiectū cla
re viſum alr mouet q̄ obſcure vi-
ſuz: ergo ſi clare viſū neceſſitat vo
luntatē: obſcure viſum nō neceſſi
tabit. arguit a pt⁹ cāis veritā-
tis ad vnam illarum.

¶Scōo arguit. Si act⁹ volūtatis
reſpectu ſūmi boni in vl'i apphēſi
neceſſario eēt ꝓplacētia ſeq̄t q̄ il-
la ꝓplacētia necio placeret volūta
ti. hoc ē falſū: q: illa ꝓplacētia nō
ē magnū bonū: ḡ nō necio placet
voluntati. ꝓbat p̄ma ꝓña: q: ſi
obtū necio placet: [illegible] et cōplacētia, nō
necio plz: ḡ illa ꝓplacentia, poteſt
volūtati diſplicere: ⁊ ſic voluntas
triſtabiliter complacebit.

Diuerſi mode ferē vo lūtas i compla cētia vt res eſt ⁊ vt talis obiecti.

¶Rñdeo q̄ cōplacētia obiecti pōt
dupl'r conſiderari. Uno mō vt ē res
quedā: ⁊ ſic nō neceſſario plz volū
tati. nec eodē actu ferē i ea volun-
tas q̄ i obiectū. Alio mō vt eſt cō-
placētia talis obiecti: ⁊ ſic eodem
actu q̄ placet volūtati obiectū ne
ceſſario plz ⁊ ꝓplacētia: ⁊ vt ſic ille
act⁹ volūtatis ē p̄ncipalr reſpectu
magni boni. ſ. vltimi finis ⁊ ꝓñter
reſpectu cōplacētie magni boni.

ꝓDico ſcōo q̄ alio actu pōt diſpli
cere cōplacētia. poſſum. n. triſtari
q̄ aliqua res mihi placuerit: ſed
iſte eſt ali⁹ act⁹ q̄ ille q̄ ſerebat vo
luntas ſup ꝓplacētiā vt erat talis
obiecti nō pñt aūt illi duo actus
ſtare ſimul: ⁊ ſic nullus triſtabili-
ter cōplacet ſed ſucceſſiue: ⁊ ſic ꝓt
aliq̄s triſtari: q: ante; cōplacuit.

ꝓAd argumentū ex dictis ꝑz: q:
in vno ſenſu negāda eſt ꝓña. ⁊ in

alio falsitas consequentis.

¶ Tertio arguit sic. Ultim⁹ finis in cōi apprehensus nō quietat voluntatē cū stante illa apprehensione nōdū simr̄s beati: ergo potest displicere.

duplex ḡes opponitur duplici motui desiderij, & consequutionis.

¶ Rñdeo. quies opponit motui. ē aūt duplex mor⁹. Unus est mor⁹ desiderij. et sic negat añs. q: volūtas quiescit i summo bono ita q̄ nihil desiderat nisi ꝓpter sei ꝑm. Alius est motus quo consequimur summū bonū. & quies illi opposita est qñ ipsum habemus: & sic negatur consequentia.

¶ Quarto arguit sic. Causat illi⁹ volitiōis summi bon̄ sic apꝓhēsi nō est necessaria: ergo nec volitio ꝓntia ptz. q: nunq̄ maior est voluntas in effectu q̄ in cā. añs ꝓbat. respectu summi boni ē amor concupiscētie: q: volum⁹ ipm vt perfectionē nostrā. & cā huius est amor amicitie quo amam⁹ nos ipos. ꝟ iste amor ē ꝓtingēs: ergo &c. maior nota. minor ꝓbat. Tū q: aliq̄s ꝑt intēsius & min⁹ intēse amare. Tum q: meremur amādo nos: ergo nō necessario amat se.

¶ Rñdeo negat añs. Ad ꝓbationē negat minor. Ad cui⁹ ꝑmā ꝓbationē negat ꝓntia nā intellect⁹ possibilis necessario movet ab agente & a phātasmate. nō tñ agit: ꝑm vltimum posse: sed aliquādo intensius: aliquādo remissius.

Quō aliquis amādo se mereatur.

¶ Ad scōm rñdet i sñi. s. D. de veri. q. 22. ar. 7. Ubi dicit q̄ ꝟ nullꝰ mereat amādo se naturaliter. ꝑt tñ mereri & laudari amādo se ad aliquid: vel aliquo mō q̄ non hz ernatura. amor aūt naturalis nō est acr̄: sed q̄dā iclinatio. 1. dist. 1. q. vltia. ar. ꝑ°. ad. 3. Et cū hoc stat q̄ aliq̄s ꝑt appetere nō esse iquātū apprehendit non esse vt quoddam bonū. 1. q. 5. ar. 2. ad. 3.

Scotus 1 ꝑ° di.

¶ Cōtra eandē arguit Scotus. ꝓmo. Uolūtas est monēs alias potentias. ergo si necessitat respectu finis. necessitabit medium ad ꝓsiderādū de fine. hoc est falsum. ꝓntia ptz i agētib⁹ ordinatis si necessitas ē i supiori etiā erit i alijs.

¶ Rñdeo. negat ꝓntia. Ad ꝓbationez dico q̄ si ꝑmum necessitat ad movendū alia: ops q̄ alia necessario moveāt: nō tñ ops si ꝑmus necessario movet ab obiecto suo: q̄ ipsum necessario moveat alia.

¶ Adducit⁹ Scotus alia ser argumenta quibus ꝛcludit q̄ volūtas respectu vltimi finis in cōi apprehensi pōt suspēdere actū: qđ ꝛceditur. Assumit tñ quasdaz ꝓpositiones falsas. Prima q̄ id qđ ē in potestate alicui⁹ mediate: est etiā in eius potestate imediate: hoc ē falsū. nā volūtas movet se mediate rōne: nō tñ movet se imediate.

Secunda est q̄ si aliquid necessario agit etiam necessario removet ꝓhibens actionem.

Tertia ē q̄ ipossibile ē extremū vnius coordinatiōis respicere extremū alterius necessario nisi necessario respiciat mediū. Ista sūt falsa. nā appetit⁹ bruto⁹ necessario movet ad appetibile: non tñ necessario removet ꝓhibēs. ſ. nō imaginari. Et ipse appetit⁹ tanḡ extremū vni⁹ ordinationis respicit appetibile tanḡ extremū alterius: nō tñ respicit necessario imaginationē que est media. Sic i ꝓposito volūtas necessario vult sūmū bonū tanḡ extremū alterius coordinationis: nō tñ necessario: remonet ꝓhibēs. ſ. nō cōsiderare nec ipsum necessario respicit.

Concl̄o. ij.

Uolūtas nō necio vult beatitudinē apꝓhēsaz sub aliqua spāli rōne illi⁹ in quo beatitudo cōsistit puta sub rōne creatoris vel infiniti & hmōi. Hanc ponit. 1. 2. q. 5. ar. 8. & 4. dist. 49. q. 1. ar. 3. q̄sti. 1. ad ꝑmū. Et mediū ē q: quelibet spālis rō se hz per accīs ad cōem rōnem summi boni: ergo volūtas nō necessario vult sub illa speciali rōne. Nam beatitudo apprehēsa sub cōi rōne beatitudinis est ꝓ se obiectū nālc volūtatis. sub rōne aūt speciali se hz per accidens.

Aureolus ꝓbat tripliciter: q̄ deus apprehensus vt summū bonum necessario diligit: stante illa apprehensione: quod conceditur.

Cōclusio. iij.

Uolūtas i statu vie a nullo obiecto movet necessario quātuz ad exercitiū act⁹. Hāc ꝓbat ꝑma scē. q. 10. ar. 2. ō veri. q. 22. ar. 6. & arguit sic. Ab eo nō movet volūtas necessario q̄ ad exercitiū actus de quo potest intellectus non ꝓsiderare: sed de quolibet in statu vie potest intellect⁹ non considerare: ergo &c.

Concl̄o. iiij.

Diuina essentia clare visa necessario movet volūtatem: & quo ad exercitiuz et quo ad specificationē actus. ꝓmam partē ꝓbat. 3. cōtra gen. cap. 6. Quicūq̄ pōt voluntas apꝓhendi sub rōne boni: ꝟ cessare ab actuali amore divine essentie clare vise non apprehēditur vt bonū: ergo. maior nota. minor ꝓbat. Cessare ab actuali amore illo nō est bonū: q̄ nō apprehēdit a beato vt bonū. alioquin btūs errar et. ꝓma pars ptz ex ꝓma conclusione. Et ꝓbatur etiā. 4. dist. 48. q. 1. arti. 3. & 1. q. 62. articu. 8.

Adam. Utrum fruens deo: possit suspēdere ac tū fruitionis.

¶ Contra arguit. Adā. ꝑ°. Uolūtas videtis deū clare est libera: q̄ potest actū fruitionis suspēdere.

¶ Rñdeo. negat ꝓntia. q: libertas voluntatis nō repugnat cuicūq̄ necessitati: sed tm̄ necessitati coactionis. de veri. q. 22. ar. 5. & 1. qō. 24. ar. 1. ad. 2. Quatuor. n. requirūtur ad hoc q̄ potētia sit libera que omnia sunt involuntate beati: vt dicitur infra lib. 2. dist. 24.

¶ Scōo arguit. Nulla res finita etiaz clare cognita necessitat voluntatē ad suivolitionē: ergo necvl timus finis clare visus. añs ē Augustini ꝑ° de lib. arb. ꝓbat ꝓntia. q: sicut obiectū finitū movet voluntatē tantum finite: ita et obiectuz infinitū cum voluntas non sit ca

par infinite motionis.

¶ Rñdeo. Primo q̄ appetit⁹ seq̄tur iudiciū rōnis: & ideo si iudiciū nō sit in potestate alicuius: sed sit ei ab aliquo determinatū nec apperitus erit in potestate eius. Judiciuz aūt de dilectiōe respectu vltimi finis clare visi est ꝑfectum nobis a deo. Ad hoc enim habemus quendā habitū generalez qui dicitur synderesis qui ita se hz respectu vltimi finis sicut intellectus respectu primor̄ principior̄uz. Et ideo videns deum: nō pōt q̄tum est ex se iudicare q̄ bonuz esset suspendere illū actū fruitionis etiā ad experiendū ꝓpriā libertatē: q: istud iudiciuz cōtrariatur illi iudicio quo iudicat tale obiectū ꝓ tunc esse fūme diligendum. Et sic nūq̄ pōt volūtas suspēdere actū respectu obiecti: nisi possit iudicare itellectus q̄ bonum sit ꝓ tūc cessare ab actuali ei⁹ dilectione. de veri. q. 24. arti. 2.

Uoluntas respectu vltimi finis clare visi est determinata ad vnum. ꝓma parte. q. 62. arti. 8. ad. 2. Et his ad argumētum negat ꝓña. Ad ꝓbationē negatur ꝓntia: q: ꝟ vtrūq̄ moneat finite. tamen istud movere & illud sūt diuersa rōnū. vnū naturaliter & aliud nō: nō sic itelligēdo q̄ volūtas nāliter iclinat advolēdū vltimū finē & nō ad alia. Et ideo quātūcūq̄ itēderet obiectū creatū nūq̄ necessario moueret sicut vltimus finis clare visus.

¶ Tertio arguit. possibile ē q̄ beatus ꝑformet voluntatē suam voluntati divine in volito sed deus pōt alicui beato revelare q̄ post horaz non fruetur deo. ergo talis pōt velle non frui.

¶ Rñdeo. argumētum ꝛcludit q̄ beat⁹ ꝑt velle carere fruitiōe post horā. & hoc ꝛcedit: ꝟ non ꝓbat q̄ stante visione possit velle carere ꝓ tunc visione.

¶Contra.deus pōt ꝓcipere beato q̄ stante visione suspēdat actū fruitionis:ergo pōt stāte visione velle carere ea.

A dispn rādi rō nibus: oberrāt casus

¶Rñdeo.negatur añs.q: stante visione clara necessario sequitur iudiciū ꝓcticū de eo sup omnia diligēdo:ad qō iudiciū necessario sequitur dilectio. Et ideo iplicat q̄ stante tali iudicio dilectio non sequatur. Si tñ suspenderet de illud iudiciū vtiq; suspēdere posset dilectionem.

Ade argūētis.

¶Quarto.Clare vidēs deum potest apphēdere eū sub rōe displicibilis:q̄ pt nō amare eū.ꝓtia ptz. añs probatur. Uidēs deū pōt apprehendere eū vt sui punitorē:vtputa si deꝰ ostenderet se alicui damnando:ergo vt displicibilē.

¶Rñdeo.negatur añs. Ad ꝓbationē negatur ꝓsequētia:q: si ēt tali vidēti deū ⁊ in futurū dānādo reuelaret ei magna futura pena.gaudiū qō ꝓo tūc haberet de deo viso/nō minueret. Tuꝫ quia illud gaudium nō est i potestate gaudētis vt plus aut minꝰ gaudeat. Tum q: indicaret bonū esse pati illam penā tanq̄ iustam.

Uidēs deū pōt velle ea visione q̄ccās

ꝓDico tertio q̄ clare vidēs deū pōt velle carere ea per accidēs in quātum pōt velle se cōformare voluntati diuine:si ei ꝓciperet q̄ vellet carere tali gaudio ad tēpus:ꝭ hoc nō fieret nisi suspēdēdo miraculose iudiciū rōnis de deo summe diligēdo. Sicut etiā pōt quis appetere miseriaꝫ per accidēs inquantum apppetit esse q̄ tamēvidet se habere non posse nisi cum miseria sicut dānatus.

vbi.ꝫ.

¶Contra eandē arguit Scotus. primo. Unꝰ potētie est tñ vnus modus agēdi:sed volūtas est vna ⁊ respectu aliorū se hꝫ ꝓtingēter: ergo ⁊ respectu finis.

¶Rñdeo.ꝓmo negaꝫ maior.nāvolūtas diuisavult se necessario ⁊alia ꝓtingēter.⁊ Intellectꝰ possibilis necessario assentit ꝑmis ꝓncipijs.ꝓclonibꝰ aūt ꝓtingēter:nec diuersꝰ modus agēdi variat potētiā: q: non in est ei absolute sed in ordine ad obiectum.

ꝓDico scōo q̄ ista necessitas respectu dei clare visi:nō tñ ē ex aliquo intrinseco potentie nec tñ ex obiecto:sed ex cōparatiōe vnius ad alind ⁊ ex cōcursu vtriusq;.

¶Secūdo diuersa apprōximatio passi ad agēs:nō causat necessitatem in agente:sed tñ intēsiorem actionē.sed obiectū clare ⁊ obscure visum differūt solū sicut passus diuersimode apprōximatū: ergo.

¶Rñdeo.negatur minor: q: dilectio vie ⁊ patrie nō differūt solum sicut magis ⁊ minus. Secūdo negatur minor.naꝫ bonū cognitū ē bonum volūtatis.ideo ſm diuersitatem cognitiōis boni aliquaꝫ variaꝫ rō obiecti:⁊ ꝓꝑ hoc non solum monet intēsius tūc q̄ nūc: ꝭ tūc necessario nō aūt nunc.

vbi.ꝫ.

¶Contra cādē arguit Aureolus. Deꝰ clare visꝰ nō replet totā capacitatē volūtatis,.ꝫ nō necessitat eaꝫ ad se amādū.ꝓtia pz. añs ꝓbaꝫ. q: vidēs ⁊ diligēs deū ē i potētia ad multas alias dilectiōes: ꝫ sua capacitas nō est repleta.

Quō dilectiō nulla alīā dilectionem ꝑ tiatur.

¶Rñdeo.negaꝫ añs .non ad hūc sensum quo ꝓbat.s.Doc.q̄ dilectio dei nullā aliam dilectionē secuꝫpatitur: q: i angelis est simul dilectio nālis et beatifica: vt dicit puma.q.62.ar.7.sed deus replet volūtatem ad hūc sensum q̄ in eo est tota rō obiecti volūtatis: cum ipse sit summū bonum:⁊ est ratio volendi beatis quicquid volūt cū nihil velint nisi in ordine ad deū.

¶Ultimo arguit ex dictis.s.Do. de veri.q.22.ar.6.dicentis q̄ volūtas i quocūq; statu respectu cuiuslibet obiecti potest velle ⁊ non velle:ergo ꝛc.

¶Rñdeo.dictū.s.Doc. intelligēdū est non vir. sed q̄ volūtas pōt tūc actum suspendere:qñ cessatio ab actu pōt apprehendi sub rōne boni.hoc autē nō est in patria respectu dei:⁊ q̄ ita intelligat pz in eodem lib.q.24.ar.8.ad.2.in fiñ.

Cōclo.v.

Ultimo fine clare apprehenso: voluntas necessario fruitur. Ista conclusio patet ex precedenti.

Cōclo.vj.

Ultimo fine apphenso sub cōmuni ratione summi boni citra beatificā visionē volūtas nō frui pfecte. Hāc ꝑbat. primo dist.1.q. vl.ar.ꝑmo.perfecta fruitio,requrit pfectā vnionē finis vltimi:ꝫ vltimus finis apprehensus tñ in cōi nōest perfecte nobis vnꝰ: quia nundum clare visus:ergo ꝛc.

¶Distinctio.II.

In secunda distinctione istius primi partis q̄ritur primo Utrū deus sit a nobis ꝓo statu vie intelligibilis?

Pro cuius decisione hec est prima ꝓclusio. Oēm primū ⁊ adequatū ⁊ per se nostri intellectꝰ est ens. Puma partē ꝓo bat.s.Doc.de veri.q.1.arti.1.Cōceptꝰ entis est priꝰ cadēs in intellectu nostro:ergo est primū oēm priorītate tpis. Scōaꝫ ptē ꝑbat. scōo ꝓtra gē.ca.96. Illud est oēs adequatū potētie qō nec excedit nec excedit a potētia ens ē hmōi respectu itellectꝰ:ergo maior nota.minor;ꝑbaꝫ. Oē ens est itelligibile:⁊ itellectꝰ nihil intelligit nisi q̄ est aliq̄ mō ens:q̄ vnū nō excedit aliud. Tertiā partē ꝑbat.1.q. 5.ar.2. Illud est p se obiectū itellecti sub cuiꝰ rōne alia intelliguntur: sed nihil cognoscit ab itellectu nisi q̄ rationē entis: ergo ꝛc. maior nota.minor;ꝑbaꝫ. Ratio entis est esse in actu:sed nihil itelligit nisi vt est aliquo mō in actu:ergo.

i pꝰ di. 2.q.1.

¶Cōtra arguit Aurcolꝰ q̄ ens nō habeat vnū ꝓceptū ⁊ ꝓsequēter nō sit obiectū itellectꝰ.ꝓmo. Ratio entis est oino idez cū oi alia rōne nullo sibi addito:q̄ rō entis nō est vna.ꝓtia pz.q: alie rōnes sunt diuerse inter se: ergo si rō entis est oino idē cū vnaquaq; natura rō entis erit plures. añs ꝑbaꝫ. Antē rō entis coincidit cū alīs ente sibi addito aut nullo. nō ꝓmū,q: ens enti nō addit:ergo scōm.

Utrum entis sit vnꝰ cōceptus.

¶Rñdeo. Primo q̄ rō aliq̄ accipit ꝓo quiditate rei.aliq̄ accipitur ꝓo principio formali alicuiꝰ agētis:sicut dicit q̄ calor est ratio ignis q̄ agat:aliq̄ ꝓo eo qō apprehēdit intellectꝰ de significato alicuius termini siue ille cōceptꝰ sit diffinitio siue nō.puma.dist.2. ar.1.ad.3.⁊ ꝑmo 2tra gē.ca.53.

Rō tripliciter accipit.

ꝓDico scōo q̄ ꝓceptꝰ entis coincidit cū alīs aliq̄ addito:ois ēm cōceptꝰ addit aliq̄d supra ꝓceptū entis.de veri.q.1.ar.1.⁊.q.21.arti.1.

¶Ad argumentū negaꝫ añs. Ad ꝑbationē ōr q̄ coincidit ente addito:sed nō sub rōne entis:addūt ergo ad ens nō aliud significādo sed alio mō.ſ.explicāti q̄ exprimēdo q̄ ꝓceptu entis iplicite designat.

¶Scōo. Si ens hꝫ vnū conceptū aut est absolutꝰ aut respectiuꝰ:ꝭ nec sic.nec sic.ergo maior nota.q: absolutū ⁊ respectiuū distinguunt per affirmationē ⁊ negationē.ſ.p esse ad aliud ⁊ nō esse ad aliud. inter que nō cadit mediū.minor;ꝑbaꝫ. Id qō dimidiatur in oppositas rōnes imediate nō hꝫ aliquā eaꝫ sed abstrahit ab vtraq; ꝭ ens dimiditur in absolutū et respectiuū q̄ sunt opposita immediata: q̄ ꝛc.

¶Rñdeo. negaꝫ minor. dico.n.q̄ ꝓceptꝰ entis est absolutꝰ: vt dicit de veri.q.21.arti.1.ad ꝓmū. Ad ꝓbatio nē dico q̄ qñ diuisus est conceptꝰ in oppositas rōnes pōt accipi vt supior siue cōior ⁊ vt inferior ad vnā illarū:tūc nō oportet q̄ sit abstractꝰ ab vtraq;:sicut cō-

cept⁹ qualitatis est qualitas spiritualis:⁊ th dimidiꝫ in qualitatē co:po:alē ⁊ spiritualē. Et sīlr vl'e est ꝺd superi⁹ ad hocvl'e qꝺ est genus ⁊ gen⁹ pōt accipi vt superius advl'e.nā cōcept⁹ generis cōtinet sub se oīa genera:oīa aūt genera sunt vlia:⁊ th vl'e dicit vnā rationē licet dimidiaꝫ per illa quinq; et nō sit dare vniuersale mediū per abnegationē inter ea. Ita in ꝓpositio ens accipiꝫ vt superius ad absolutū.nam omne absolutū est ens ⁊ nō ecōtra.absolutū etiā pōt accipi vt superius ad rationē entis:qꝫ sub absoluto nō tātū cōtinetur ratio entis sed omnia absoluta. Et sic ratio entis vt sumiꝫ per se est inferior ad absolutū:⁊ est superior vt sumiꝫ ꝓ illis que natura liter repīūtat i tota sua latitudine.

¶ Tertio. Si entis est vna rō: ergo oīa ꝑdicamēta cōueniūt in illa qōne:qꝫ oīa sunt ens. hoc ē falsū: quod ꝑbat ꝑnta sunt se totis distincta:et primo diuersa:vt dicit Cō. 24. Cōmenta. 3. ⁊. 8. metaphysice. ergo in nullo conueniunt.

Primo diuersa dupl'r dīr in nllo cōuenientia vninoco et i nullo simplr.

¶ Rndeo. negaꝫ falsitas cōsequētis. Ad ꝓbationez dicit: ꝙ aliqua dicunt primo diuersa dupl'r. Uno modo qꝫ nō cōueniunt in aliquo vninoco.⁊ sic intelligit Cōmē. sed negaꝫ cōsequentia:qꝫ sic primo diuersa possunt i vna rōne ꝙuenire ꝓ pri⁹ ⁊ posteri⁹. Secūdo dicūtur primo diuersa que in nullo cōueniūt.⁊ sic negaꝫ antecedēs: immo nulla sunt hoc mō primo diuersa. ℙ Dico secūdo ꝙ non opꝫ querere per ꝺd distinguant ꝑdicamēta sub ente: qꝫ cū analogū distinguaꝫ ꝓ diuersos modos participādi rōnē entis. ꝑdicamēta distinguunt̄ seipsis tanꝫ diuersis modis participādi rationē entis. 1. dist. 12. q. 1. ar. 3. ad secūdū. Et licet ens immediate significet ꝑdicamēta. i. ꝙ nō significat prius aliā rem q̄ ꝑdicamenta:th non significat ea nisi mediāte conceptu. ¶ Ex hoc pz ꝙ licet ens dicat cōceptū vnū; th nō dicit immediatē vnā naturā. sicut hoc nomen homo immediate signiſicat naturā humanā.

Cōclo. ij. Uerū est adeq̄tū obiectū itellectus nostri non th per se. Prima pars ꝑbaꝫ. 1. q. 87. ar. 3. ad primū: sic. Uerū cōuertiꝫ cū adequato obiecto. s. cū ente. ergo est adequatū intellectui. Scōa pars ꝑbaꝫ. 1. q. 16. ar. 3. ad octauū. ⁊ de veri. q. 1. ar. 1. ad tertiū. Ratio entis pōt itelligi non intellecta rōne veri. ergo verū nō est per se obiectū.

¶ Co:relariū. vez. est adeq̄ta passio ꝓ se obiecti itelts. s. entis. Hāc pont de ve. q. 1. ar. 1. id qꝺ ꝓ se cōsequiꝫ oē ens dū actu itelligiꝫ/est passio adeq̄ta obi intelts:sed verū est hmōi. g. ibi esn elicit ꝙ sic se hz rō veri ad intellz:sicut se hz rō alsi milati sensui ꝓ spēz sensibilē. sz talis rō nō est obz sensus:ꝙsequiꝫ th oē qꝺ sentiꝫ actu:ita ⁊ verū cōsequitur oē qꝺ actu itelligiꝫ. sicut ēt eē abstractū: eē vl'e: esse imateriale.

Uerū ē forma le obm nr̄i intellect⁹ q̄: ens nō qꝺ.

Cōclo. iij. Obm materiale ⁊ ꝓportionatū itellectui nr̄o ꝓ statu pn̄t̄i est virt⁹aīe existētis in mā. g. obm suū est quiditas rei materialis.

¶ Cōtra. arguit Aureo. intelts ꝓ statu pn̄t̄i itelligit se ⁊ actū suū et mlta alia imaterialia. g quiditas rei materialis nō est ei⁹ obiectū.

Aureo. i ꝑ°. d. 2. q. 2. ar. 2.

¶ Rndeo. dico primo ꝙ ꝓ q̄ditatē rei materialis intelligim⁹ q̄ditatē rei cōposite ex materia ⁊ forma: cui⁹ pōt hr̄i ꝑhātasma. talē aūt q̄ditatē dicim⁹ esse obiectū itellect⁹ ꝓ statu pn̄t̄i nō q̄n alia itelligat: sed qꝫ nō primo alia intelligit: immo oīa ꝓ talē quiditatē intelligit. ℙ Dico scō. ꝙ itelts cognoscēdo se: ita ꝓcedit. Primo esn intelligit quiditatē cuius accipit speciem a ꝑhātasmate. Scō cognoscit actū suū. Tertio seipsum. Quarto na-

cō. 23. ꝑ° met. plogi.

turā alie itellectiue cognoscēdo de his olbus quid sunt. 1. q. 87. ar. 3. ℙ Ex cognitione aūt sui deuenit i cognitionē ſbarū se ꝙ ꝓportiōtū ad qꝫ sunt th:vt 2ª. 3. 2ꝫ gen. c. 46.

¶ Ad argumētū negaꝫ 2ꝺa: vt pz ex dictis. Alijs decē medus ꝑbaꝫ ꝙ q̄ditas rei materialis nō est formale ⁊ ꝓ se obm itelts qꝺ 2cedit.

Cōclo. iiij. Licet verū nō sit per se obiectū ꝙ intellect⁹: est th ei⁹ obiectū quo. ℙ Ubi scīēdū vt elicit ex 3. di. 24. q. 1. arti. 1. q. 1. ⁊ de veri. q. 14. ar. 8. ad. 4. formale obiectū est dupler. vnū est formale quo aliq̄d obūcit potētie:⁊ sic lux est formale i obo visus. Aliꝺ est formale qꝺ obūcit potētie:⁊ sic color. ⁊ nō lux est formale obm visus. Ita i ꝓpsito verū est formale obm itelts ꝓ⁹ qꝫ nihil itelligit nisi intelts ei assimilet ꝓ spēm. q̄ assimilatio cōplet rationē veri. ita ꝙ veritas est qua aliq̄d est intelligibile: cū cognitio sit q̄dā veritatis effect⁹: nunq; em̄ species esset principiū quo intellect⁹. intelligit lapidē nisi ꝙ eā intellect⁹ lapidi ꝙformaret: ens aūt est formale obiectū intellect⁹ tāq; id ad qꝺ terminat act⁹ intellectus.

Obz ꝺ potētie ipꝛopoꝛtionatū duplr. ꝑ° nō cōtrum. scō exceꝺs.

Cōclo. v. Deus nō pōt a nobis in via cognosci ꝓ essentiā suā vel i se. Hāc ꝑbaꝫ de veri. q. 10. arti. 11. ⁊ primo cōtra Gen. ca. 14. ⁊. 1. q. 14. ar. 5. et super Boc. q. 1. ar. 2. Quicquid cognoscit invia ꝓ essentiā suā ⁊ in se cognoscit ꝓ spēm ipm ꝑfecte repsentātē. sed nullā habem⁹ speciē perfecte repsentantē deū. ergo.

¶ Cōtra arguit Scotus. 2. mera. ꝙ in statu vie possumus intelligere quiditates substātiarū separatarū: primo naturale desiderium nō ē frustra. primo celi. sed homo naturaliter scire desiderat quid ō substantijs separatis. ꝑ° meta. g.

¶ Rndeo. negatur 2ꝺa: qꝫ sufficit ꝙ hoc desideriū cōpleat in alia vita. sicut etiā homo nō est beatus i hac vita. lz naturaliter eā appetat.

¶ Cōtra phs nō posuit aliā vitā. ℙ Rndeo. ꝙ licet explicite non posuerit: th sue rōnes ad hoc ponendū monere debēt. ⁊ marime: qꝫ naturaliter desideramus eas scire. hoc nō fit in hac vita: ergo in alia.

Aristo. iplicite aliā asseruit vitam.

¶ Scō potentia ipꝛopoꝛtionata obo nūq; pōt ad ipm eleuari. sicut visus nō pōt eleuari ad cognoscē dū somū: sed intellect⁹ elenabiꝫ qñ erit separatus ad cognoscēdū substantias separatas. ergo nūc nō est eis ipꝛopoꝛtionatus.

¶ Rndeo. duplr obiectū est ipꝛopoꝛtionarū potētie ⁊ ecōtra. Uno modo qꝫ nullo mō 2tinet sub obo potētie. sicut sonus nō 2tinet sub obo visus. ⁊ sic 2cedit totū. sed nō est 2tra nos. Alio mō qꝫ 2tinet q̄dē sub obo potētie. sed mod⁹ essendi obi excedit modū eēndi potētie q̄ th eleuari pōt ad actionē modū eēndi: sicut lux solis excedit visuz nocturs. ⁊ sic negaꝫ maior. hoc mō ſbe separate sunt ipꝛopoꝛtionate intellectui nr̄o. 1. q. 12. ar. 4. ad. 4.

¶ Tertio: q̄libet effect⁹ ducit in cognitionē sue cāe: sz q̄libet creatura ē effect⁹ dei. g. ducit i ei⁹ notitiā. ℙ Rndeo. tripler ē notitia cause. Una q̄ cognoscit q̄d est. ⁊ sic negaꝫ maior. Scōa qua cognoscit qꝫ est. Tertia q̄ cognoscit q̄d non est. sic 2cedit totū. sed nō est contra nos.

¶ Cōtra si cognoscim⁹ de deo qꝫ est: ꝙ cognoscam⁹ etiā quid est.

Luc. 7.

ℙ Primo. qꝫ 2ª. 2. ꝓste. vbi habetur qꝫ est: q̄d est facile est habere.

¶ Rndeo. cognitio qꝫ est cause ꝓ effectū est dupler: vna per effectū adequātē virtutem cause ⁊ sic intelligit philosoph⁹: sed dico ꝙ nulla creatura adequat virtutez dei. Alia ē ꝙ effectū nō adequatū cāe. ⁊ sic nō intelligit philosophus.

ℙ Scō ꝙ te cognoscim⁹ istā deus est. ergo cognoscim⁹ ꝙ esse ꝙuenit ei⁹ nature. sed hoc fieri nō pōt nisi ipsz essentiā cognoscam⁹: qꝫ hoc ꝝbū est: sīgat cōpōnē quādā quā sine extremis non est intelligere.

¶ Rndeo. negaꝫ minor: qꝫ ad co-

gnoscēdū deū eē sufficit cognitio
eius effectu.1.q.1.ar.7.ad primū.
Scotus ibidē. ¶Cōtra aliā partē eiusdē respōsionis:q̄ dz q̄ de deo sufficit p effectū cognoscere dd nō est:argmt sic.
P Primo.sequit̄ q̄ nescirem⁹ quid est brutū.hoc est falsum.ergo prob̄at ꝓa:q: differētia bruti.s. irrationale dicit negationē.
¶Rñdeo,negat ꝓtia.Ad probationē dicit q̄ lz differētia bruti aliquo modo nō habeat nomē.hz tn cōceptū affirmatiuū persecre determinantem diffinitionem.
Lec.4. ¶Scdo:q: scdo perihermenias dicit phs:q̄ negatiua cognoscit̄ per affirmatiuā.g si cognoscimus dd nō est.p.q⁹ cognoscimus quid est.
¶Rñdeo,vt inquit Albertus.illa ꝓpositio philosophi est vera tantum in illis in quibus id qđ derelinquit̄ per negationē potest a nobis cōprehendi. hoc autē non est in ꝓposito:q: significatū formale propositionis affirmatiue de deo est incōprehensibile.

Cōclo.vj. In via possumus de deo cognoscere q: est.hanc probat super Boe.q.1.art.2.Omnis effect⁹ ducit in cognitionē:q: est de causa sua.,sed cognoscimus aliquos effectus.ergo ꝛc.
¶Cōtra.in articulis Parisius cōdēnatis dz sic.Qđ de deo nō possumus cognoscere nisi q: ē: error.
¶Rñdeo.ille articulus damnat quoslā dicētes q̄ de dō nō cognoscimus nisi hoc enūtiabile de⁹ est. Hoc aūt nō dicit.s.Do.imo q̄ cognoscim⁹ deū esse bonū iustū.ꝛc. Sed ois cognitio qua aliquid predicatū nō diffinitiuū cognoscitur non inesse subiecto dicit cognitio q: est.vt dicit.scdo posterio. et ibi Linconiēsis.cōmen.1.
Tex.8. Cognitio ois citra cognitionē q̄ditatis dicitur q: est. ¶Ex quo habet̄ q̄ ois cognitio citra cognitionē q̄ditatis dicitur q: est.Et q̄ ille articulus nō sit cōtra nos patet.nā ibi dicit̄ arti.36. q̄ deū in hac vita possimus intelligere per essentiam:est error.

Cōclo.vij. Licet nō possimus deū in via immediate cognoscere: possumus tn de deo immediate cogitare.primā partē ꝓbat.2.dist.27.q.3.ar.1.Ois cognitio quā in via habemus de deo est per creaturā.ergo nulla est imediata.ꝓtia patet añs etiā:q: non intelligimus nisi per phātasma sumptū a creatura est em̄ duplex mediū.vnū ex parte cognoscētis.s.spēs.Aliud ex pte dei cogniti.s.creatura i qua cognoscit̄:sicut Hercules cognoscit in imagine sua.ꝓmū mediū nō facit cognitōez mediatā:sz scdm.scda pars ꝓbat.4.di.49.q.2.ar.7.ad octanū.illa cogitatio est imediata q̄ aliquid affirmat vel negat de aliquo.sz hoc possumus de deo facere.g maior nota:minor ꝓbatur. Ergo.declarat.Nā ex ꝓmissā cōceptibus simplicib⁹ abstractis a creatura formamus vnū cōceptū cōplexū et illū attribuimus deo. Nā cognoscimus q̄ id qđ monet celū est sba:ꝛ q: mouet circulariter cōcludimus:q̄ illa substantia est intelligēs:et q: ille motus est sempiternus:concludimus q̄ illa substātia est incorporea. vlterius cōcludemus q̄ dat aliqua substātia intelligēs incorporea infinita ꝓma oim non distincta a suo esse, hic aūt cōcept⁹ est ꝓprius dei ꝛ p ipsum qñvolumus cogitamus de deo.tn nō aequisiuimus hūc cōceptū nisi precognita creatura.

Duplex mediū cōgitēdi deū cognoscētis & cognit.

Cōclo.viij. In statuvie possumus habere cōceptū deo proprium:ꝛ etiā speciē sibi ꝓpriā.prima pars patet ex precedēti cōclusione. Et primo cōtra Gen.c.14.scda pars elicit.1.q.12.ar.4.ad.2.intellect⁹ hz in se spēz entis:speciē sbe:speciē i corporei:speciē eētie nō distincte ab esse.ꝛ ex istis pōt vnā formare: sicut imaginatio ex specie mōtis ꝛ specie auri/formar speciē montis aurei:sed illa sic formata ab intellectu ex illis pluribus erit prōpria dei.ergo.

Cōclo.ix. Eodē cōceptu quo viator cōcipit creaturā pōt cōcipere etiam deū:lz nullū nomē de deo ꝛ creatura vniuoce dicat.ꝓma pars ptz 7.cōclusione.de potētia.q.7.art.5.
¶Ex quo loco patet q̄ ens ꝛ vnū de deo ꝛ creatura cōiter dicta nō dicūt duos cōceptus.s.vnū dei et alū creature.sz eūdē:q̄ tn est iperfecta rō dei:et ꝓfecta rō creature. scdam partē ꝓbat.1.di.35.ar.4.q.1.in eis distinguit̄ eē ab entia de quib⁹ aliqđ dz vniuoce:sed in deo nō est aliud eē ab essentia.g ꝛc.
Scotus metḥ.q.1. ¶Cōtra arguit Sco.4. metaph. ens dz vniuoce de oib⁹.g aliquid est vniuocū deo ꝛ creaturis:ꝓtia patet.añs ꝓbat supponēdo duo. Primo q̄ cōceptus entis est vnus in se ꝛ distinctus ab alijs:hoc supponit ꝓbat vndecim rationibus. Alij tredecim rōnib⁹:quar hec potissima est.vnū est passio entis: ergo inest ei.ꝓtia patet.antecedēs
ter.1. est philosophi.4.metap.
Utrum ens dicat vniuoce. P Scdo.supponit q̄ obiectualis ꝓceptus entis est realis.hoc ꝓbat ser rōnibus:quarū ponā tres:et hec. Nullū nō reale est de rēne realis. sz ens ē de rēne cuiuslibet realis. ergo nō est non reale. Tūc arguit sic.cōceptus entis est vnus et est realis.ergo vniuocus.
Concept⁹ duplex formalis ꝛ obiectiuus. ¶Rñdeo ꝓmo .q. ꝓceptus est duplex.qđā est formalis:ꝛ hic est ille quē formar itell⁹ nr:ꝛ sic ꝓceptus entis est vnus.alr.n. cōcipit ens: aliter sbam:nō tn iste formalis cōceptus entis est vniuocus. q: nō eāliter,repūtat oia de qb⁹ ens pdicat.Quidā est ꝓceptus obiectiuus:ꝛ h nihil aliō est:nisi id qđ obiicit intellectui formāti cōceptū formalē:sicut natura humana est cōcept⁹ obiectualis illi⁹ intellectionis qua intelligit homo.
P Dico scdo:q̄ ꝓcept⁹ obiectualis pōt esse vn⁹ duplr. Uno mō q: significat vnā naturā participatā a multis.sic q̄ nō stat ex parte illi⁹ formē q̄n sit vna.sz ex alio.s. ex ōncipijs idiuidūatib⁹ eā:vel ex differētijs diuisiuis.Alio modo ꝓcept⁹ obiectualis dz vnus vnitate attributionis:ens.n.nō significat vnū cōceptū obiectiuale.ꝓmo mō. sed scdo mō.imediate.n.signāt deū et creaturā.sed creaturā ex attributione ad deū:ꝛ accās ad sbam.
¶Ex q̄ sequit̄ q̄ ꝓcept⁹ obiectinalis entis nō est vnus tāta vnitate quāta ē vnitas vniuoci:q: vniuocū immediate significat vnam naturā:non aūt ens.
P Tertio negat̄ ꝓmū suppositū loquēdo de ꝓceptu obiectuali ꝛ de vnitate formē significate. Ad ꝓbationē ꝓmi suppositi dico q̄ vnitas ꝓsequit̄ ꝓmo ꝛ p se rōnē entitatis suppositis suis:vt vbi gra. Lapis est cor⁹:est sba:ē ens:vnitas ꝓsequit̄ lapidē p pri⁹ iquātū lapis est ens:q̄ inq̄tū est cor⁹:vel sba:nō tn opz q̄ passio ꝓsequat̄ sbam i sua rōne:sicut rō hois nō ē risibilis : nec rō albedinis ē disgregatio. Ita in ꝓposito lz ens sit p pius vnū q̄s sba sit vna:nō tn oz q̄ rō entis sit vna.
P Alie rōnes ꝓ ꝓmo suppositō solū ꝓcludūt q̄ formalis ꝓcept⁹ entis est vnus:quod conceditur.
P Ad ꝝm suppositū dz ꝓ⁹ q̄ ens accipit̄ triplr. Uno mō vt est cōe tm ad decē ꝓdicta:ꝛ sic dicit vnū conceptū realē.ꝛ sic nihil ꝓcludit dn sit actū natū eē in rerū nā ꝓter oē op⁹ intell⁹. Scdo accipit̄ vt se extendit ad oē ens reale:sine creatū sine increatū ꝛ sic ē min⁹ vnū q̄s ꝓ⁹ mō:q: min⁹ ꝓuenit ens creatū,cū increato q̄s vnū ꝓdicamētū cū alio. Tertio accipit̄ vt est cōe ad ens reale ꝛ ens rōnis:ꝛ sic dicit vnū conceptū nō realē nec rationis : sed abstrahit ab vtroq ꝛ includit omnē rez ꝛ omnē rationē.ꝛ sic iste est adhuc minus vnus. Accipiēdo ens primo modo ꝛ secūdo cōcedit̄ secūdū suppositū.sed negatur accipiēdo ens tertio modo.Et hoc tertio mō non est subiectū metaphysice.nec bonū passio ei⁹ sz tm entis realis.

Entis triplex cōitas: decē generib⁹ enti creato ꝛ increato: realiter et rōnis.

Ens nō realem pdicit ꝓtrarie ⁊ abstra ete.

Pdico scō ad pbationē hui⁹ scōi ꝓpositi, q aliqd est nō reale dupliciter. Uno mō ꝓtrarie sicut chimera. ⁊ sic ꝓcedit totū ſz non est ℨ nos. Alio mō dr ⁊ reale: q: abstrahit ab ente reali ⁊ ente rōnis ⁊ sic negat maio:. Ultio negat illa⁹ña ꝓceptus obiectiuales entis ē vn⁹ vnitate attributionis vt dcm ē. ꝑ est vniuocus q: nō solū rō ineāl pticipata: sed et diuersus modus essendi ipedit vniocationē: licet cēt vnitas rōnis. vt dr ꝑ ℨ Sē. c. 32. de domo in mēte ⁊ in mū: ⁊ de formis intelligibilib⁹ q̄ sunt i mēte diuina ⁊ respectu creaturarū. Ista. n. sunt vn⁹ rōnis non tñ vnitate, de potētia. q. 7. art. 7. ad. 6.

¶ Scōo arguit. Ens pdicat de oibus in qd. ergo est vniuocum.

Pr̄ Rñdeo. negat añs: q: eis sumit ab eē: q̄ differt ab essentia in creaturis. negat ēt ꝓña. q: nō pdicat fm vnā rōnē equalr pticipatam.

¶ Tertio arguit. Oē analogū pt eē extra intellectū alicui⁹: sicut sanū vt dr de medicina q̄ē extra itellectū sani: vt dr. d. pulsu. ſz ens nō est extra intellm alicui⁹. vt dr. 3. metaphysice. ergo.

Triplr analogum.

Pr̄ Rñdeo. analogum ē triplex. vt dr. 1. di. 19. q. 5. art. 2. ad. 1. Aliqd ē qđ dicit plures rōnes explicite vt sanū. nā alia rōne dr homo sanus alia rōne medicina dr sana. Aliud est q̄ dicit vnā rōnē equalr participatā q̄ tñ nō ht vnifo:me eē in analogatis. sicut corpus dr de celestibus ⁊ inferioꝝ⁹: sed ibi ht esse incorruptibile. hic corruptibile. Aliud est qđ dicit vnā rōnē i actu sed inequalr participatā. Primus modus analogie facit ꝓpōē multiplicē: nō aūt aliꝰ. Jtē ioia ꝓtenta sub analogo: tertio ⁊ secundo⁹ mō pñt eadē distributione distribui. Jtē analogū scōo ⁊ tertio mō nō pōt eē extra intellm alicui⁹ analogatoꝝ: q: dr vnā rōnē. Analogū aūt ꝑ⁹ mō cū dicat plres rōnes in ordine tñ ad vnum numero. puta ad sanitatē aialis sub ea rōne qua dicitur de vno est extra intellectum alterius.

Questio. ij.

Queritur scōo: vtrū deū esse sit p se notum.

Pro decisione sit hec prima ꝓclusio. Ad hoc q̄ aliq̄ ꝓpositio sit p se nota: sufficit q̄ pdicatū sit de rōne subiecti. Hāc pbat de ỹi. q. 10. ar. 12. Et. 1. q. 2. ar. 1. Ois ꝓpositio ē p se nota: q̄ stati cognitis termis cognoscit. primo posterioꝝ. sed omnis illa in qua pdicatū ē de rōne subiecti ē hmōi ꝙ maio: nota. minor. pbat. Qñ pdicatū est de rōne subiecti idem ſz gnificat p subiectū ⁊ pdicatum. ꝙ cognitis terminis cognoscit pdicarum in esse subiecto.

Ter. c

¶ Contra arguit Aureo. Jste ꝓpositiões. motus ē. nix ē alba. parallele non ꝓcurrunt. sunt p se note: ⁊ tñ pdicatum non est de rōne subiecti. ergo prima pars añcedētis est phi. 2. phy. scōa pars ē eiusdem. 2. topicoꝝ.

Aureo. Ter. c Cap. 2.

¶ Rñdeo. dico tria. Primū q̄ hoc non est ℨ ꝓclusionē q: non dr q̄ i omni ꝓpositione p se nota pdicatum sit de ratione subiecti.

Pr̄ Dico secundo q̄ aliqd esse p se notum dupl⁹ accipit. Uno modo itellectui. Alio modo sensui. motum esse nunc cē albā p se notum est sensui non autem intellectui: de qua notitia loquimur hic. naz cognitis his terminis nix ⁊ albedo non statim cognoscitur intellectu predicatum inesse subiecto sed indiget sensu.

Per se motui dupl⁹ sensui intellectui.

Pr̄ Dico tertio ad salvandum q̄ in omni ꝓpositione per se nota pdicatum est de ratione subiecti. Predicatum quinq̄ modis includitur in subiecto. Primo qñ pdicatū est diffinitio subiecti. Scōo qñ pdicatū est pars diffinitionis subiecti. Tertio quando diffinitū predicatur de sua diffinitione. Quarto qñ descriptio pdicat de descripto. Quinto qñ descriptum

Quinq̄ modis predicatū includitur subo.

pdicat de descriptione. Ad argumentū negat añs. q: nō cōcurrere cū sit passio paralellaꝝ ponitur in earum descriptione.

Grego.

¶ Cōtra eandem arguit Grego. p⁹. Nec illa ꝓpositio in qua pdicatū includit in rōne dicēte qđ rei subiecti. nec in illa i qua pdicatū includit i rōne dicēte qđ nois: est p se nota. ꝙ nulla. ꝓña p⁹ a sufficiēti diuisione: q: omnis ratio vel dicit quid rei vel quid nois. añs ꝓbatur pr̄o ꝓma parte. Jn ista: intellectus est qualitas: pdicatū dicit qđ rei subiecti: ⁊ tñ non est p se nota cū multi ꝺ ea dubitēt. Similiter ista: albedo est color: nō est p se nota: cum sit cōtingens: ⁊ tamē pdicatū dicit qđ rei subiecti. Secūda pars antecedētis ꝓbatur. Ois ꝓpositio per se nota est vera. ſz ista: vacuū est locus: non est vera: ⁊ tñ pdicatū dicit quid nominis subiecti. ergo nō est per se nota. maio: nota. minor. pbatur. nullus locꝰ est vacuū. ꝙ vacuū nō est locus ꝓnatus coꝛpoꝛe.

¶ Rñdeo. negat añs ꝓtraq̄ ꝓte. Ad ꝓmū ℨ ꝓmā ptē antecedēt⁹ negat minor. q: ſz sit p se nota i se ñ tñ oib⁹: q: ñ oēs cognoscūt rōnes terminoꝝ. Pr̄ Ad scōm negat maior. ⁊ ē necessaria: nec ad veritatē ꝓpōnis requrit existētia subiecti.

Pr̄ Ad scōm ptē añnis. negat minor.

Pr̄ Ad ꝓbōnē negat ꝓña. q: arguit a suppōne simplici ad personalē.

¶ Scōo arguit. Jsta est p se nota. hō est asinus vel non asinus. ⁊ tñ pdicatū nō est de rōne subiecti.

affirmatio ⁊ negatio disiūcte sunt de rōe oīm.

Pr̄ Rñdeo. negat minor: q: affirmatio ⁊ negatio sub disiūctione sunt de rōne cuiuslibet.

Cōclusio. ij. Nō ois ꝓpō p se nota/ē p se nota nob⁹. Hāc ꝓbat vbi ꝙ. Rō ē q: nō cognoscim⁹ semp rationes terminoꝝ.

Aureo.

¶ Cōtra arguit Aureo. Nulla ꝓpositio ē eadē. nisi sit sub eisdē ꝓceptib⁹. ſz si. ꝓpō. ē p se nota vn⁹ ⁊ nō alteri: isti duo ñ apphēdūt eā sub eisdē conceptibus. ꝙ eadē ꝓpositio nō est p se nota vni ⁊ nō alteri.

Eadem pōt esse vor mālis liter et diuersa fokalr.

Pr̄ Rñdeo. vt dicit. s. D. ql. 4. q. 9. ar. 2. mālis vnitas vocis sumit ex voce. Formalis vnitas sumit ex ꝓceptu: q: cōceptus est rō ipsi voci q̄ significat rez. Eadē ergo vox mālr ⁊ diuersa formalr est p se nota vni ⁊ nō alteri. Et silr ista deus est. est p se nota beato non aūt nobis. ⁊ est eadē ꝓpositio quo ad rē significatā non tñ quo ad ꝓceptū: q: aliū cōceptū hꝫ beatus de deo ꝙ viator.

Cō clo. iij. Hec ꝓpositio deus est p se nota i se nō tñ nobis. Hanc pbat vbi. s. Ratio ē q: nō cognoscim⁹ q̄ditatē significatam p terminos. s. naturā diuinā ⁊ suum esse.

Questio. iij.

Queritur tertio. Utrū vn⁹ deus sit tres persone?

Pro decisione huius questionis dico tria. Primum est q̄ ex distinctione personarum in vnitate essentie: non falsificatur illa maxima: quecunq̄ sunt idem vni tertio sunt idem inter se. Nam. 8. D. exponit⁹ tripl⁹. Primo sic. 1. q. 28. ar. 3. ad primuꝫ. Quecūq̄ sunt idez vni tertio re ⁊ rōne: sunt idē inter se. Si aūt sint idem re ⁊ differant rōne inter se ⁊ ab illo tertio: tunc non sunt idem inter se. pater aūt ⁊ filiꝰ ſz sint idē re cū essentia nō tñ ratiōe: ⁊ ideo nec sunt idē inter se.

Illa ꝓpositio qcunq̄ vni ⁊ ei dē ei trip⁹ exponit.

¶ Scōo exponit sic. ō potētia. q. 8. ar. 2. ad. 10. Que sunt idē vni tertio sunt idē iter se: vl saltē id qō ē idēvni illoꝝ ē reliquū. Et sic i ꝓposito aliqd qō est idē patri ē filio. s. essentia diuina.

¶ Tertio exponit sic. 1. di. 33. q. 1. ar. 1. ad. 2. Que sunt idē vni tertio sunt idē iter se: quātū ad id: i quo sunt idē tertio. Et sic pr̄ ⁊ filiꝰ sūt idem cum essentia fm rem: ideo sunt idem inter se fm rem. Et licet pater ab essentia distinguat

tantum rone: ñ a filio realiter di
stinguit q. ad pm hz oppone rela
tiois realis nō aūt ad essentiam.

Aureo. in.1 di. 2.qō.3. ar.3.

¶Cōtra pmā expōnē arguit Au
reolus. Talis vnitas extremoꝝ
inter se qualis est eoꝝ in medio:
alioqn tolleret ois ars syllogisti
ca. hz pr̄ filius sunt idē cū medio
sz cū essentia divina ꝑm rē. ꝑ iter
se tota ratione differunt.

Idētifi
cant ex
trema
medio.
dupl'r p
se ⁊ per
accña.

¶Rñdeo primo q extrema dupl'r
idētificant medio. Uno mō p se et
formalr. Alio mō per accās: sicut
res vnius gñis et res alterius. et
hoc mō essentia que dicit absoln
tū ⁊ pr̄nitas q̄ dicit relationē sūt
idem identice. non aūt formalr.
Et de his negat maior. nā ēt
albedo ⁊ humiditas q̄ sunt vnuz
cum nive per accidens: non sunt
ita vnum inter se sicut cū nive. qz
cum ea conueniunt in facīdo cō
positū vnum verius ꝯ inter se.

Pdico secundo q maior iterū est
falsa: quando nullū extremoꝝ est
idem cū medio adequate. Sic est
in proposito: qz non omne qō est
essentia divina est paternitas. nā
filiatio est essentia divina nō tn̄ ē
paternitas. Et simil'r actio nō est
idem cū motu adequate: iō actio
nō est passio: hz sit illa res que est
passio. vt dicē secundo huius. et
iō illa maxima dz sic gl'iari. Ta
lis est idētitas extremoꝝ inter se:
qualis est identitas eorum in me
dio: si talia extrema idētificentur
medio per se et adequate.

Scōm
dictum
hui⁹ ar
ticuli.

¶Secundū dictū in hoc articulo
est: q positio triū personarū i vni
tate essentie nō tollit syll'm expo
sitorium. Nam quādo sic argnit
essentia divina est ꝑpater: et essen
tia divina est filius: ego filiꝰ est
pater. vel sic omnis deus est pa
ter. filiꝰ est deus. ergo filius ē pa
ter. est fallacia accidētis q̄ semper
cōmittit vt dicit. 9. D. de potentia
q. 8. ar. 2. ad fertam. Et in tracta
tu fallaciarū. c. de fallacia accidē
tis. quādo id qō p̄dicatur de vno
et ab alio distingnit rone cōcludi
tur de alio predicari ꝑpter idēti
tatem rei. sicut esse cōe conuenit
essentie vt distingnit a patre. iō si
concludat cōuenire patri erit ista
fallacia. et sic de similibus. Simi
liter esse indistinctū conuenit sorti
vt distingnit ab hoie. ideo si dica
tur sortes est idistinctū. et sortes ē
homo. ergo hō est indistinctū. ⁊ fal
lacia accidētis. nō aūt si dicatur
sic. Sortes generat. ⁊ sortes est ho
mo. ergo hō generat. qz gñare nō
ꝓuenit sorti vt distingnit ab hoie.

¶Tertiū dictū ē. q er hoc q in di
uinis ponim⁹ vnā rē/ eē tres ꝓso
nas nō destrnit ꝑmū ꝓncipiū. s. ō
quoliber ē affirmatio vel negatio
vera: qz ad hoc q affirmatio ⁊ ne
gatio nō ꝺdicāt sufficit distinctio
rationis. vt ponit. 8. D. 1. dist. 5. q.
1. ar. 1. ad primū. Et. 35. q. 1. ar. 1. ad
secundū. Et. 33. q. 1. ar. 4. Et de po
tentia. q. 8. ar. 2. ad. 7.

Tertiū
dictū.

¶Cōtra arguit Aureo. q̄li. 3 .q. 5.
arti. 2. Effect⁹i actu ⁊ cā i actu sūt
simul. hz añ oē opus intellect⁹: nō ē
cōtradictio i deo: ⁊ tūc nō ē i actu
distinctio rōnis. ergo distinctio. rō
nis nō est cā q affirmatio ⁊ nega
tio nō ꝺdicāt. maior ē phi. 2. phy.
minor. pbat. ante omne opus in
tellect⁹ essentia ē cōis: ⁊ pater nō.
et ista non contradicunt. ergo.

Aureo
vbi. ā.

¶Rñdeo ꝑmo. q añ oē op⁹ intelle
ctus affirmatio ⁊ negatio nō p̄di
cātur de deo. cū p̄dicari nō sit nisi
per opus intellectus: vt dicit Al
bertus sup po: phyn̄ū. tracta. 3. c.
3. Et Cōmē. 3. de aia. cō. 26. Et. 8.
D. de ente et essentia.

De⁹ pōt
dici mlt
iplr ex
trinsece
nō intri
sece.

T. 2.

Cap. 4

¶Tertio arguit. Jn quocūq sūt
plura distincta rone illō ē ꝓpositū
sali ē ꝑm rōnē. sz ꝓsona divina n'lo
mō ē ꝓposita ⁊ in ea ē cēntia ⁊ ꝓ
prietas. ꝯ essentia ⁊ ꝓprietas nō
differant ratione.

Lect. 1.

¶Rñdeo. p: lo ꝓcedit minor quia
ois ꝓpositio dicit imperfectionē.

Pdico secō: q non ꝓ cē ꝓpositio:
nisi vbi ē multitudo ipsi⁹ cē. sicut
cū reo creata ꝓponit cuz sō. vel
cū duo hñt idē cē. sz vnū hz ipz eē
ꝑ aliud. ⁊ sic cōponit mli cuz sorta.

Afi op⁹
intells
nō est af
firma
tio ꝓple
ta sz tm̄
li funda
mento.

op̄z ponere actualē distinctionez
rōnis inter divina ad tollēdū cō
tradictionē. Nō cōtradictio enim
est negatio: puta q nō cōtradicāt
essentiā eē cōicabilē ⁊ patrē nō. ⁊
iō isti negationi assignat ꝑ cā nō
q̄dē actualē distinctio: sz vna alia
negatio: puta ñ idētitas rōnis es
sentie ⁊ pr̄nitatis. vel sicut añ op⁹
intell's nō est ibi affirmatio ⁊ ne
gatio i actu ꝓpleto: ita assignat ꝑ cā nō contradi
ctiōis iter affirmationē ⁊ negatio
nē distinctio rōnis q̄ ēt ē ibi non in
actu ꝓpleto sed in fundamento.

¶Scdo arguit. Jn quocūq ē di
stinctio rōnū: est in eo ꝓpositio. sz
deus nullo mō ē cōpositꝰ. ꝯ in eo.
non est distinctio rationum.

Pr̄ñdeo. p: io negat maior: qz cō
positio nō ē nisi ꝑm rē: eo. s. q vnū
est in potētia ad alia vt 6z. 1. dist.
8. q. 6. ar. 1. ad. 2. Jsta aūt pluralī
tas rōnū nō est i deo sōine sz tm̄ vt
i fundamēto. 1. d. 2. q. 1. ar. 3. ad. 5.

Pdico secō q deꝰ pōt dici multi
plex extrinsece q: multis ꝓceptiōi
bus nr̄i intells conr̄nder vt 6z. 1. di.
2. ar. 1. qō. 3. ad. 6. Sicut spūs. s. 6z
septiformis: nō i se: sz pp eius effe
ctus. Et pūct⁹ in cētro circuli a q̄
trahunt multe linee ad circūferē
tiā vt ē ꝓncipiū vni⁹ distingnit rōe
a seipso vt ē ꝓncipiū alteri⁹. ita q
in pūcto nulla ē pluralitas sz i li
neis ab eo ꝓcedētib⁹. Sili' cētruz
strde⁹. circūferētia itells nr̄. linee
sint ꝓcept⁹. Jsti ꝓcept⁹ diuersi sūt
idē: rñ est cētrum. s. res divina.

¶Tertio arguit. Jn quocūq sūt
plura distincta rone illō ē ꝓpositū
sali ē ꝑm rōnē. sz ꝓsona divina n'lo
mō ē ꝓposita ⁊ in ea ē cēntia ⁊ ꝓ
prietas. ꝯ essentia ⁊ ꝓprietas nō
differant ratione.

¶Rñdeo. p: lo ꝓcedit minor quia
ois ꝓpositio dicit imperfectionē.

Pdico secō: q non ꝓ cē ꝓpositio:
nisi vbi ē multitudo ipsi⁹ cē. sicut
cū reo creata ꝓponit cuz sō. vel
cū duo hñt idē cē. sz vnū hz ipz eē
ꝑ aliud. ⁊ sic cōponit mli cuz sorta.

vel cū sunt multa hñtia idē eē q ē
pⁿ toti⁹ ⁊ ꝑtr ptiū. ⁊ sic vna ps cū
alia ꝓponit. ⁊ sic negat maior: ni
hil em̄ cōponit nisi ꝑm eē. vñ non
pōt esse cōpositio nisi vbi sunt plu
ra esse: qō nō est in deo.

Diuina
ꝓsona ē
vnū ꝓce
ptibile.

¶Quarto ꝓsona divina est vnuz
ꝓceptibile cū possit concipi vnico
ꝓceptu: ꝯ ēntia ⁊ relatio q̄ sunt i
ꝓsona ñ dr̄nt rōe sine ꝓceptibili'.

¶Rñdeo. q ꝓsona ē vnū ꝓceptibi
le vnica ꝓfecta rōe quā deꝰ hz sic
ēvnū in se sz nō viatori: qz nullus
ꝓcept⁹ viatoris pōt ois q̄ in divia
ꝓsona sūt ꝓtecte repr̄esent're.

Pr̄nitas non dicit ꝓpria rōe aliquid reale.

Pdico secō q ꝓsona divina pōt
dici vnū ꝓceptibile ad hunc sensū
q est talis vnitas in ꝓsona q̄ cor
respōdet oib⁹ rōnib⁹ intells nr̄i:
q̄ rōes nec ꝓponūt in deo: qz in eo
nō sunt sōue: nec ꝓponūt intellt
nr̄o qz i eo nō hñt vnionē adiuicē.

¶Contra. Spēs ꝓponit ex gñe ⁊
dr̄ia. sed ista cōpositio est tm̄ ꝑm
rōnem: ergo ⁊ ista ꝓsona divina.

Pr̄ñdeo. negat ꝓña. qz ꝓpositioez
gñe ⁊ dr̄ia reducit ad diuersitatē
re. s. materie ⁊ forme. ñ sic ē i ꝓsōa
divina. de hi. q. 3. ar. 2. ad tertiū.

¶Quinto essentia sub ꝓpria rōe
dicit meā rez. ⁊ paternitas sub ꝓ
pria rone dicit meā rem: ergo si
distinguunt rone. ergo ēt rez. hoc
est falsum. añs p3. ꝓña pria. pbat.
qz tota rō q aliqua que sunt idez
re differāt rōe: est qz saltem vnuz
eoꝝ sub propria ratione non di
cit meram rem: vt dicit Cōmēta
tor. 7. metaphice. cō. 48. q sortes
⁊ hō sunt idē re sed differūt rōe. qz
hō sub ꝓpria rōne nō dicit meraz
rem sed tm̄ rōnem.

¶Rñdeo. p: imo negat añs ꝑ se
cunda parte: qz paternitas cū sit
relatio: nō dicit ex sua ꝓpria rōne
aliquid reale: alioquin omnis re
latio esset realis.

¶Scdo negat ꝓña. Ad pbatiōem
negat añs. qz q duo ꝓcept⁹ quoꝝ
qlibet significat verā rē distiguā
tur: nō solū ē qz res sigñate sint di
uerse: sz ēt pōt esse q sigñant eādē

rem:fz nulla illaꝝ rōnū dicit illā
re adēq̄re:ta q̄ ꝓfecte assimilet ei
vt sit talis in esse itelligibili ꝫlis
est res in se.Iste aūt defect⁹ est in
oi re quā formaꝫ iteltsde deo.Sz
q̄ illud añs est Cōmētatoꝝdico
q̄ mens ei⁹ ⁊ ꝑhi nō est q̄ hō sub
rōne hois nō dicat meam rem ⁊
sbam.fz q̄ nō sīgt sbam ꝑmam q̄
sit suppositū:fz signat sbaz scōaz.

¶Sexto. Illi cōceptus ꝗbus con
cipitur eadē res:⁊ quoꝝ vnus nō
addit ad aliū sunt idē conceptus
sed cōceptu eēntie ꝓrelationis cō
cipiť eadem res ⁊ vnus nō addit
ad alium:ergo idem est cōceptus
essentie ⁊ paternitatis.Maio:pz
cum ꝑma ꝓte minoris.scōa ꝑs
ꝑbať.Cōceptus rationis puta pa
ternitatis nō addit aliquā rē ad
cōceptū eēntie:vt pz nec solū for
malitatē:alioquin pater nō esset
pater realr fz trn formalr:nec so
lū rōnē:q: esset pater solū fm rō
nē q̄ est error fabellū:ergo ⁊c.

℟Rndeo.negať scōa pars mino
ris:q: cōceptus rationis addit ad
cōceptū eēntie fm rē ⁊ ecōtra. nō
q̄ sit alia ⁊ alia res in se co:rndēs
his duob⁹ cōceptib⁹ : sed est alia
⁊ alia in intellectu:⁊ sic addit fm
rem:q: ꝛz quilibet conceptus ex
plicet totā rez:tn̄ nenter perfecte
eam ꝓplicat.ex quo fit q̄ isti duo
ꝛceptus dissimilr repsentāt ean
dem rem ac si repsentarēt diuer
sas res ⁊c.

¶Distn.iij.

Arca tertiā distinc.
querit ꝓio. Utrum
vnitas dei possit ex
creaturis dmōstra
tiue ꝓbari?

¶Rndeo affirmati
ue q̄ sic. Que quidē q̄nq; rōnib⁹
dem̄ať.ꝓmo.In nā est vnū pri
mū monens imobile:ḡ dens:ꝑma
pz.q: ꝑ hoc itelligim⁹ deū.añs ꝑ
batur.In natura aliq̄d mouet:ḡ
est dare primū mouēs immobile.
añs pz ad sensū.ꝑma ꝑbať.In nā
aliq̄d mouet:ḡ nō a se mouet.ꝑma
tia ꝑbať. Nihil pōt ee in actu ⁊ i
potētia respectu eiusdē.sed oē mo
nens est in actu:⁊ oē q̄ monetur
est in potētia.tertio phy.ḡ idē nō Ter.
est mouēs ⁊ motum respectu sui.
Tunc vltra id q̄ mouet: ab alio
mouet:ḡ ē deuenire ad aliq̄d mo
uens q̄ nō mouet:vt est abire in
infinitū.Si detur primū : habeo
ꝓpositū.Si fz: sequit q̄ nihil mo
uet.sed hoc est falsum:ḡ ꝑma ꝑba
tur.Remoto ꝓmo in essentialr or
dinatis remouent oia q̄ sunt post
sed vbi est ꝓcedere in infinitū re
mouet primū mouens ⁊ mouētia
⁊ mota sunt essentialr ordinata.er
go omnia. ꝑma pz cuz minori.ma
ior ꝓbať. Remota cā remouet
effectus ab ea essentialr dependen
dens.sed motio scōi mouētis de
pendet essentialr a motiōe primi
tanḡ a causa ergo ⁊c.

¶Scōo ad idē. In nā est dare ꝑ- Scōa
mā cām efficientē oim:ḡ imnā est ratio.
deus.ꝑma pz.añs ꝑbať.In nā est
aliq̄s effect⁹:ḡ hz cāz aj se distictā
añs pz.ꝑma ꝑbať.Ois cā est ꝓio
effectu.ſz nihil est pri⁹ se:ḡ nihil ē
cā sui:ḡ ſi est effectus opz q̄ sit ab
alio.Tūc vltra arguit.Illa causa
aut est trn cā ⁊ nullo mō effectus
aut est ab alia cā.Si ꝑmū hr ꝓ
positū.Si scōm aut est ire in infi
nitum in causis:⁊ sic nō esset de
uenire ad primā cām:⁊ ꝑ ꝑns nec
alie agerēt cū nō agāt nisi vt mo
nentur a prima: sicut supra dem̄
est.Aut est deuenire ad primam
cām oim:⁊ sic hr ꝓpositū.

¶Ad hāc rōnē rndet . Aureolus Aure
ḡdruptr.ꝓio q̄ est dare primū ef in.1.d
ficiēs vt rō ꝛcludit.ſz hoc ſi ē de⁹ ſz 3.q.1.
co:p⁹ eternū.ſ.co:p⁹ celeste.ꝑmū
aūt eliciēs motū ē aia p⁹ celi. ꝑ-
mū āt mouēs ꝑ modū finis ē ꝑmū
ꝓncipiū de q̄ aliq̄d ꝛcepit motoꝝ
orbis stellati vt dr Cōmētator⁹ p⁹
celi.cō.22.⁊.12.meta .cōmē.44.

¶Cōtra hāc rēsponsionē arguit
sic.ꝑte eū dare primū efficiens: ḡ
vel ipm est cā oim:vel est dare alt
quid

quid nō effectū ab eo.Si primum
habeť ꝓpositū.Si fm:ḡ illud nō
effectū a p⁹ efficiēte est effectū ab
alio vel a nullo:ſz hz ee ꝑ se. Non
primū q: prima cā plus instat in
effectū q̄ ſcōa.sed ꝑ te nō est a pri
ma ḡ nec a ſcōa.Q̄ nō habeat ee
ex se:ꝑbať.2. contra gē.ca.15.Si
ñ hz ee ab alio:sequit q̄ sint duo
quib⁹ ꝛuenit ee p⁹ ⁊ ꝑ se.ſ. primū
efficiēs ⁊ hoc q̄ dicis a nullo ee
ſz hoc est impoſe:ḡ prima ꝑma pz
q: q̄ ꝛuenit alicui ⁊ nō ꝑ cāz ꝛue
nit ei p⁹ ⁊ ꝑ se.minor ꝑbať. Quic
quid cōuenit alicui primo ⁊ per se
cōuenit ei ꝛuertibilr q: adequate
vt dicť ꝓio posteriꝝ.ſz idez nō
pōt cōuenire duobus cōuertibilr Tex. 11.
sine adequate:ḡ nec p⁹ ⁊ per se.

¶Scōa rñsio cōcedit q̄ est ire in
infinitū in causis:nec est dare pri
maz:ſz negat hanc ꝑmam:non est
dare primā:ergo nec alius.nā in
partib⁹ ꝓportionalibus cōtinuꝝ
tur in infinitū:trn datur vltima.ſ.
illa que fit per primā diuisionē.

¶Rndeo q̄ ꝑma.s.D.est optima
⁊ instātia nulla est:q: iter partes
ꝓportionales nō est ordo eēntia-
lis:cū posterio:nō dependeat a pri
ma eēntialr.Inter cās aūt predi-
cras est ordo eēntialis:vñ illa ꝑma
tenet.In eēntialr ordiatis nō est
dare primū:ḡ nec ea q̄ sunt post.

¶Tertia rñsio negat istā.q̄ primū
sit cā medū nisi primū sit.Ille au
tem qui ponit infinitatē causarū
negat primū esse.

¶Contra.ꝑbo q̄ necesse sit dare
primā cām ēt a ponēte infinitatē
cārum.⁊ argnit sic. Accepta tota
multitudine causaꝝ ꝑter illā q̄ est
prima effectu:aut tota illa mul-
titudo est mouēs mota : aut aliq̄
ps eius est mouēs nō mota.Si se
cūdum:ḡ dať ꝑria.ſ.illa quā dicis
eē mouentē nō motā.Si primū.i.ſi
tota illa mltitudo ē mouēs mota:
ḡ se hz i rōe vni⁹ mouentis moti.
Tūc vltra:ḡ aliq̄d eꝛ istā multitu
dinē mouet eā ꝛtiſz a nullo mone
tur:⁊ sic illud erit prima causa,

Pau.ſon.ſup.1.

¶Ad hanc rōnē ipse negaret hāc
ꝑnam vltimo factā:q: non sequit
tota multitudo numeroꝝ excedē
tiū ⁊ excessoꝝ est excessa:ergo ab
aliquo est excessa:q: nec extendit
a numero finito nec infinito.

¶Rndeo.dico duo.Primo sic.titudo
huius ꝑne negať.q: nō opz totaz
multitudinē numeroꝝ:quoꝝ qli
bet est excessus esse excessaz: licet
oporteat q̄ ois mltitudo mouēs
mota ab aliquo moueať. Cui⁹ di
uersitatis ratio est: q: id q̄ est in
actu pōt accipi vt vnū:non aūt id
q̄ est in potētia.multitudo autē
mouentiū ḡtacūq; sit inḡtū mo
uet est i actu:⁊ etiā aliqualiter inḡ-
tum mouet.mltitudo aūt nume
roꝝ excessoꝝ nō est actu:q: illi fūt
in potētia pro maiori parte.

℣Dico scōo q̄ multitudo mouen
tium ⁊ motoꝝ eēntialr ordinatoꝝ
cōueniūt i aliquo ordine. diuersa
aūt ex se nō hnt q̄ ꝛueniāt in aliq̄
ordine.ſz hoc opz esse ab aliquo ꝑ
se intēdente illū ordinē.opz ergo
q̄ tota illa mltitudo moueať ab
aliquo qui sit cā illius ordinis.

¶Tertia rō ad ꝑbandū ꝛclonez Tertia
est talis.In nā est aliq̄s ens necef ratio.
sariū non hns cām necessitatis:ḡ
de⁹ est.ꝑma pz.q: ꝑ tale itelligim⁹
deū.añs ꝑbať.In nā est aliq̄s ne
cessariū.ḡ est aliq̄s nō hns cāz ne
cessitatis.ꝑna ꝑbať.q: aut illō ne
cessariū q̄s ponit esse non hz cām
necessitatis:⁊ sic habeť ꝓposituz.
aut hz cām necessitatis:⁊ sic vel ē
ire in infinitū q̄s supra ꝓbatū
est.vel est deuenire ad aliq̄s pri-
mum ⁊ sic habeť ꝓpositū.añs ꝑ-
batur nō omne ens est cōtingēs.
ergo aliq̄s est necessariū.ꝑna pz
añs ꝓbať.Si oē ens est ꝛtingēs
sequit q̄ nūc nihil sit.ſz hoc ē fal-
sum:vt pz.Si omne ens est cōtin
gens aliquādo nihil fuit:ergo ēt
nūc nihil est.tenet vltima ꝑntia.
q: q̄s nō est nō incipit ee nisi per
aliq̄d q̄s est.ꝑma ꝑna ꝑbať. Om-
ne indifferens ad esse ⁊ nō ee : nō
hz esse nisi ab alio determinet ad

esse.fz omne cōtingēs est hmōi.g iō hz esse nisi determinet ab aliq̄ ad esse.sī aūt oia sunt cōtingētia nihil est per qđ determinētur ad esse ꝛ sic nihil erit.Ꝑ Dicē forte q vnū ꝙtingēs determinat aliud.

¶Contra nō est ire in infinitū:g opz ꝺuenire ad aliqđ cōtingēs qđ ab alio ꝙtingēte nō determinet:ꝛ sic vel ñ erit ꝛ ex ꝙsequnti nec alia: vt sī erit dekmitabit ab aliq̄ necio.

Aureo. vbi.ꝫ. ¶Huic rōni rñdet Aureolus dicens q ꝓ negabūt necessaria habere cām efficientē:licet cōcedāt ea habere cām finalem.

Utrum de mēte ꝓ aliq̄ necessaria hñt cām sue necessitatis.

¶Contra ſm ꝓhos idez est ꝓmū agens ꝛ vltimus finis:ergo si cōcedunt vnū ꝛ reliquū.ꝙna pz.añs ꝓbat.Si ꝓmū agens nō est vltimus finis:ergo agit ꝓpter finē a se distinctū.hoc est falsum. ꝙna pz.qꝛ omne agēs agit ꝓpter finē. falsitas ꝙntis ꝓbat.Qđ agit ꝓp finē a se distinctū accipit aliquid ab eo:puta delectationē:inclinationē vel perfectionē sicut ab obiecto.fz ꝓmū agēs a nullo nihil accipit alioquin moneret.ergo.

Ter.15. ¶Preterea de mēte ꝓ est q ꝓncipia sunt cā necessitatis cōcōnū quinto meta.principia autē sunt

Ter.1. cause effectiue cōcōnū. Preterea 8.phy.arguit Democritū dicentem nullū necessariū hꝫ causaz.

¶Item tenet Cōmen. 10. meta. cōmen.7.ꝛ.12.meta. cō.37.ꝛ.42. ꝛ.44.ꝛ in libro de substantia orbis.cap.tertio.vbi dicit q deꝰ lar

Utrum poſe nō eē qñq̄ nō sit. gitur celo permanētiam eternaz.

¶Secūdo arguit ꝙtra quoddaz dictū in hac tertia rōne.ſ.q omne possibile nō eē qñq̄ ñ sit. ꝛ arguit sic.Elemēta hñt potētiā ad nō eē tñ nunq̄ desinent esse.ergo.

¶Rñdeo.q illa ꝓpō intelligitur sic.q qñq̄ nō sunt nisi cōseruent ab ente necessario.elemēta aūt a deo ꝙseruant:alioqn eē ō finerēt.

Quarta ratio. ¶Quarta rō.In nā est id qđ est oibus cā esse ꝛ veritatis:g deus. ꝙna pz.añs ꝓbat.Omne participans naturā alicuiꝰ generis reducitur vt in cāz in id qđ summe participat naturā illius generis. fz multa sunt que participāt eē et bonitatē:ergo coꝛ cā est ens ꝛ bonum.ſ.deus:tunc vltra.Deus est causa istoꝝ effectuū.fz isti sunt:ergo deus tenet ꝙna.qꝛ deus est cā nō solū quo ad eē fz ēt ꝙseruari.

Aureo. vbi.ꝫ. Utrum mēte ꝓ sint cā aliorum. ¶Contra maiorē ꝓbationis primi antecedētis arguit Aureolus Maximū in genere coloꝝ est albedo:ꝛ albedo nō est cā effectiua aliorum coloꝝ:ergo nō oē maximū in aliquo gñe est cā aliorum.

¶Rñdeo dico duo. Primū q Aristo.intelligit maiorē de pricipijs primis cuiuſmodi sunt motores celoꝝ vt dicit Cōmen.2. met. cō. 4.Albedo aūt ñ est tale ꝓncipiū. Ꝑ Dico scđo q maior intelligit de eo q ē maximū aliorꝝ q ad oia. Albedo aūt nō ē mēſura coloꝝ q ad

Sexta ratio. mālē:fz solū quo ad formale:scz q ad determinationē diaphant.de vi.q.2.arti.4.ad quartū.

¶Sexta rō.In nā est id a q̄ oēs res nāles ordinant ad suos fines g deus est.ꝙna pz.añs ꝓbat.Ubi ē actio alicuiꝰ nō cognoscētis finē ordinata tñ ꝓ se ꝛ nō a casu.ibi necesse est ponere aliqđ dirigēs.sed in nā sunt actiones rerū nāliū nō cognoscētiū finē ordinate: tñ in finē nō a casu:g ꝛc. maior nota.et minor ꝓ prima ꝓpe.scđa ꝓbatur. Res nāles semp aut frequēter eodem mō operant:ergo nō a casu.

Aureo. vbi.ꝫ. q.2. Aure vbi.ꝫ ¶Ad hāc rōnē rñdet Aureolꝰ.negādo primā ꝙnaz.ꝛ dicit q res ordinant in finē nō ab alio:fz ex ꝓpriis naturis nec indigēt aliq̄ extrinseco ipm̄ete illā ordinatione.

¶Cōtra arguit.s.D.pº cōtra gē. ca.63.Diuerſe res ñ veniūt in vnū ordinē:nisi ab aliquo dirigantur sed res naturales sunt diuerſe et veniunt in vnū ordinem:ergo ab aliquo ordināte.

¶Itē de veri.q.5.ar.2.arguit sic. Res nālis nō sufficit ad actionez que est cōueniēs alteri: ergo opz q in tali actiōe ab altero dirigatur. ꝓpter.ꝙna ꝓtz.añs ꝓbat. Resoluere vsq̄ ad certū terminū.est actio celoꝝ cōueniēs alteri.sed ad hanc non sufficit calor qui de se resoluere ret in infinitum si esset possibile. opz ergo ponere aliquem intellectum per quem huiusmodi actiones determinentur ad certuz modum conuenientem.

Ꝑ Alias rōnes ponit ad hanc conclusionem.primo cōtra gen.capi. 42.que non aliter impꝛobātur.e quibus demōſtrat nō modo deuz esse:sed esse tñ vnum.

Questio.ij.

Uestigium ꝛ imago qūo differant. QUerit scđo.Utruz in creaturis repiatur imago et vestigium trinitatis?

Ꝓ decisiōe q̄stionis ꝓmitto q vestigiū ꝛ imago differūt q: de rōne vestigij sunt tria. Primū est similitudo:qꝛ oē vestigiū est similitudo eiꝰ cuiꝰ est vestigium. Scōm est impfecta similitudo.qꝛ ipfecte repñtat. Tertiū est q vestigiū repñtat solū quo ad causalitatē id cuiꝰ est vestigium ꝛ non quo ad formā.nā fumꝰ repñtat ignez sed nō formā ignis.De rōne aūt imaginis est similitudo:ꝛ pfecta similitudo:ꝛ repñtat quo ad formā id cuius est imago.

¶Contra arguit Aureolus.2.q. huiꝰ disti. primo. Vestigiū pedis factū in pulvere repñsentat formā pedis:ergo male dr q vestigiū nō repꝛesentat formam.

¶Rñdeo q fz vestigiū repñtet formā sue cause.tñ repñtat eā ipfecte.vt pz in exemplo dato.nā vestigiū pedis:ꝛ vestigiū factum ex applicatione totius alalis ad pulueré ſm superficiez cōcauā repñtat superficiē animalis conuexam.

¶Cōtra ēt imago repñtat impfecte:ergo nō distinguit a vestigio in hoc qđ est repñtare impfecte.

¶Rñdeo.Dico ꝓmo q ois imago repñtat pfectꝰ suā cām ꝙ ve-

stigium: qꝛ repñtat magis determinate ſm oēs ptes et dispōnes cause ꝙ quas ēt aliqđ de interioribus percipi pōt.1.q.33.ar.2.

Ꝑ Dico scđo q pfecta imago attingit ad eqlitatē eiꝰ cuiꝰ est imago.

Ꝑ Ex quo sequit:q nulla creatura est pfecta imago dei:et ꝓp hoc dr etiā eē ad imaginē.imago aūt impfecta nō attingit ad eqlitatē.

His dictis.

Hec est ꝓma cōcło.

In creaturis est vestigiū trinitatis.quaz ꝓbat.s.D.ꝓnti dist.q.2. ar.1.ꝛ.1.q.47.ar.1.In creaturis est aliqđ repñtans ipfecte trinitatez quo ad causalitatē ꝛ nō quo ad formales rōnes ꝓsonarū: ergo in creaturis est vestigiū trinitatꝫ ꝙna pz.ex rōne vestigij.añs ꝓbat.

Mā sba creature repñsentat patrē: ꝛ sofa eiꝰ repñtat filiū:ꝛ iclinatio ad aliqđ spūſctū qui est amor.

Aureo. ¶Cōtra arguit Aureo. Trinitas vt trinitas nullā hz cālitatē:g nulla creatura repñtat trinitatē quo ad causalitatē.ꝙna pz.añs ꝓbat. ꝓmo.Quelibet ꝓsona causat totā creaturā: ergo non causat a trinite vt trinitas est.

¶Rñdeo ad añs: q fz trinitas vt trinitas:nō habeat causalitatē.tñ trinitas talis.ſ.artificis.verbi sui ꝛ amoris:hz causalitatē:ꝛ sic negatur añs de trinitate vt est talis trinitas.1.q.45.ar.7.ad.3.

Ꝑ Ad ꝓbationē negat ꝙna: q fz q̄ liber ꝓsona causet totā creaturā: tñ nulla ꝓsōa ē rō ꝓductiōis creature q̄ ad oia icluſa rōne ꝓncipij agētꝫ ꝙ modū artificis fz tres ꝓsone simul q̄uni attribuit potētia: alia est verbū:alia est amor.

Proꝓetates ꝓsonales nō absolutis vel relatiuis.

¶Scđo ꝓpietates ꝓsonales nō sunt productiue:ergo trinitas vt talis trinitas nō hz causalitatē.

¶Rñdeo.ꝓpietates personales ꝓnt dupliciter accipi.Uno mō ſ̄ō istis noiboꝫ ꝑ ꝛ filius ꝛ spiritussanctus. ꝛ sic conceditur añs. Alio mō sub istis noibus ꝓceptio artis ꝛ amoꝛ artificis:ꝛ sic negatur añs. qꝛ sub

istis noib⁹ icludūt eēntialia attributa.f.sapiētiā:potētiā ⁊ bōitatē.

¶Dico scō.q cū dicim⁹ q pcessio filij ⁊.f.f.sunt ratio pcessiōis creaturarū.Hoc est sic itelligēdum q ille pcessiones sunt creaturis rō q pcedant a deo patre: nō tñ sūt patri rō pducendi:cū pater nihil habeat a filio.⁊ sic itelligit .s. D. prima dist.32.q.1.ar.3.

¶Tertio.Si esset tm vna psona adhuc causaret qcqd ē mō i creatura: ⁊ creatura repñtaret deū:ergo causalitas nō ꝓuenit trinitati vt est talis trinitas.

¶Rñdeo. negaī ꝓna.q: posito illo casu repñtarēt tria distincta ps rōnē.f.artificē verbū ei⁹ ⁊ amorē.

Conclusio.ij.

In actibꝰ nō repit ꝓpriē vestigiū trinitatis. Hanc ꝓbat sic.ꝓñi di. q.2.arti.3. Ola i qb⁹ est vestigiū hñt modū: idez ⁊ ordinē.aut essentiā: ꝟturē: ⁊ operationē.aut vnitatē:bonitatē: ⁊ veritatē:sed accidētia nō habēt ista: ergo i eis nō est vestigiū maior: ꝑz.q: penes illa attendit rō vestigij minor ꝓbat. Ola hñtia ista ennumerata sunt ꝓpriē entia: sed accñtia nō sunt ꝓpriē entia ꝙz dispositiones entium:ergo.

¶Er hoc seqt ꝑ⁹. q nullus accñs est ꝓpriē vnū:cū vnū sit ens indiuisum. accñs aut nō est ꝓpriē ens. ¶Scō seqt q accñs ñ hz ꝓpriē operationē ꝙz ē ꝑ aliud opat. Cōcedo tñ q ñ solū ꝓz sbalia: ꝙz ēt ꝓz accñtia ē i substātijs vestigiū.nā ꝓz albedinē hz aliquē modū.i.aliqđ eē: ⁊ aliquaz spēm ⁊ aliquē ordinem.

Accñs nequ ꝓpriē est vnū ne q habz operationem.

Cōclusio.iij.

Imago trinitatis repit tm i creatura rationali. Hāc sic ꝓbat.s.D.i.q.93.arti.6. tm creatura rōalis ē sibi⁹ deo: ꝙsi ꝗ ad similitudinē spēi:ꝑ tm creatura rōalis ē imago dei.ꝓna ꝙz:ex rōe imaginis:añs ꝓbat.tm creatura rōnalis ē ꝓductiua ꝑbi p intellz ⁊ amoris p volūtatē:ꝑ tm ipsa ē similitudo ꝙsi ꝗ ad similitudinē spēi.

Questio.iij.

Queritur tertio.Utrum illa penes que attēdit vestigiū dei in creatura sint distincta realiter?

Conclusio.j.

Partes vestigij qualitercūq assignent reducunt ad tria.Hāc ꝓbat.s.D.ꝓñi di.q.2.ar.2.Ea ex qb⁹ resultat ꝓfectio creature;reducunt ad tria.ꝑ, et ea in quib⁹ ꝙsistit vestigiū.ꝙz ꝓna:q: creatura nō est vestigiū dei nisi in quantū est ꝓfecta.añs ꝓbat. ꝓfectio creature consistit in cōiūctiōe ad suū finē:sed nō pōt ꝙungi suo fini nisi ipsa creatura sit: et finis cui coniungit:⁊ mediū quo cōiungit::ista aūt sunt tria:ergo ⁊c.

Cōclusio.ij.

Bonū vel rū ⁊ vnuz sm q assignant aliqñ vestigiū distinguūtur ab eo in quo sunt.ꝑma pars ꝓbat sic a.s.Doc.ōvert. q.21.arti.5.ꝓbat tripl'r. ꝑ⁹. Jd qđ cōuenit alicui ꝑ ꝓfectiones superadditas distinguit ab eo in q̄ est: sed bonitas cōuenit creaturis nō p essentiā sz ꝑm ꝓfectiōes superadditas:vt dicit Augu.ergo bōitas creature distinguitur ab ea.

¶Scō sic esse creature distinguit a creatura:ꝙz bonitas creature cōuenit ei ꝙz eē:vt dicit Auctor lib. de causis:ꝑ. Ex quo seqt q eēntia creature considerata cuz ꝓtione ad esse non est bona.

¶Tertio.Jd qđ cōuenit alicui solū in ordine ad aliud:nō ꝓuenit ei ꝑ eēntiā:ꝙz bōitas ꝓuenit creature i ordine ad aliud.f.ad vltimū finē.vt dicit Boeti lib.de hebdomadib⁹.⁊ ꝓbat sic.Jd qđ hz rōnē finis nō ꝓuenit alicui nisi i ordine ad vltimū finē:ꝙz bonū hz rōnē finis:ꝑ. Ista pcō itelligit rēb⁹ ꝙsistentib⁹:nā ipa bōitas ñ ē res ꝙsistēs. ¶Arguit Aureo.⁊ Guido q bonū nō habeat rōnē finis nec appetibilis.cui⁹ argumēta solnūt.2.di. 4.q.2. ibi de hoc ē specialis qō.

Aureolus.

Unā rē itelligi sine alia pōt itelligi dupl'r: negatiōe intellus rei ⁊ entis sentie.

Nō est poſecre aturaz spoliari oi accñte mariā mere relatiuo.

¶Scōa ps pcōnis ꝓbat sic.ō ꝓbi. q.1.ar.4. Jd qđ est i intellu distinguit ab eēntia creature:ꝙz veritas ꝓpe dicta qua res denoiant vere est in intellectu: sicut ēt denoiat sanitas nō a sanitate inhereēte ꝙz a sanitate animalis:ergo.

¶Cōtra arguit Aureo. Si ꝟitas distinguit realr ab eo cui⁹ est ꝟitas:seqtur q res sit vera sine ꝟitate.hoc ē impoſe:ꝑ. maior ꝓbat. oē qđ intelligit distincte ē verū: sed si ēntia rei distinguit a sua ꝟitate pōt distincte intelligi sine ꝟitate:q: duo absolutoꝝ realr distinctoꝝ vnū pōt intelligi sine altero: ergo res est vera sine veritate.

¶Rñdeo. negaī maior. Ad ꝓbationē dr:q vnaz rem itelligi sine altera pōt esse dupl'r.vno mō alia nō itellecta:⁊ sic negaī maior: .f.q oē qđ intelligit ſi accipiaī vt ꝑsidit ab oi qđ nō ē ipm sit verū. naz hz oē qđ intelligit sit verū: tñ nō ē separū ab oi eo qđ nō ē ipz q: nō ē separatum ab intellectione. Alio mō vna res. dr intelligi sine altera.i.alia nō existente. ⁊ sic negaī minor. Res.n.nō pōt intelligi nō existēte vt existente:sicut ēt nō pōt intelligi nō existente itellectu ēq̄nis possit itelligi nō itellecto itellectu nec intellecta veritate.

¶Cōtra istā pcōnē ⁊ pcedētē arguit sic. Illud nō est accñs creature:qđ ꝓuenit creature spoliate oi accñte:sed creature spoliate oi accidente conuenit bonitas ⁊ ēt veritas:cum adhuc in ea sit vestigium trinitatis ergo ⁊c.

¶Rñdeo negaī minor: q: creatura considerata abstractiue ab oi q nō est ipsa nō hz vestigiū trinitatis. Dico tñ q impoſe est creaturā spoliari oi accñte. maxie relatiuo. nō.n.pt ē sine depēdētia ad deū.

¶Tertia pars pcōnis ꝓbat.f. q vnitas distinguit ab eo cui⁹ ē vnitas sed differēter ꝙz bonitas ⁊ veritas:q: ista duo distinguūt realiter a reb⁹ : vnitas aūt solū rōne ꝓbat sic.1.q.11.ar.1.Si vnitas distinguit realr ab eo cui⁹ ēvnitas esset ꝓcessus in infinitū. hoc ē impossibile:ꝑ. maior ꝓbat. Jlla vnitas si est distincta:est vna vl ſeipsa vel alia. Si seipsa habeo intentū. Si alia ꝙro de illo⁹ sic in infinitū. Si dicat: ꝑ sibr ꝓcedet in infinitū in bonitate ⁊ ꝟitate.negaī cōsequētia.cui⁹rō habet ifra di.8.q. 1.ad.2.Gerardi de carmelo.

Cōclusio.iij.

Bōitas ⁊ ꝟitas distinguunt realr i creaturis.ꝓbat sic.Jd qđ ē formalr i reb⁹ distinguit formalr ab eo qđ ē itellectū:sed bonitas ē formalr i reb⁹: ⁊ veritas i intellectu vt dicitur.6. meta.ergo ⁊c.

Aureolus.

¶Cōtra arguit Aureolus.Ratio veri ⁊ rō boni insunt oi rei et oi rōni per se ⁊ ꝑcise sumpte:ergo rō veri inest bonitati ⁊ econtra: ⁊ sic bonitas est veritas.

Utrum bōitas sit veritas.

¶Rūdeo.negaī añs.Si ly ꝓ se dicat cām formalē q: bonitas nō ē formalr vera nisi veritate: ꝓcedit aūt si dicat cām efficiētē sine fundamentū.Sicut etiā hō est ꝓ se risibilis si ꝓ se dicat cām fundamentalē:formaliter aūt ē risibilitate:sed tūc cōcesso añcedente ad hunc sensum:negaī ꝓna: nā hz veritas consequat bonitatez hoc modo:nō tñ est ipsa bonitas.

Concl'o.iij.

Bonuz ⁊ verū ꝛ distinguūt rōne ꝓbat eā.s. D. de veri.q.1.ar.1. Jlla distinguūt rōe q̄ rōnes iplicāt diuersos respect⁹ rōnis:ꝙz bonū ⁊ verū sūt hmōi nā rō boni icludit respectū ad appetitū:rō vero veri ad intellectum.

¶Er hoc seqt cōrelarie: q hz res possint eē bone sine respcū ad appetitū:circūscripto.n.actu appetitus adhuc res sūt bone:nō tñ ꝓt intelligi sub rōne boni nisi per respectum ad appetitum.

¶Cōtra scam ptē minoris :sum ꝓte ad ꝓbādū pcōnē arguit Aureolus. Uerū est manifestatiuum intellus:ergo ꝓns.est verū q̄ ha

Aureo. et Gi. do ri. supa.

beat respectum ad intellectum.

¶Rñdet.s.D.de veri.q.1. ar.1.et 4.q verū est manifestatiū intellectus humani:t iō precedit intellectū hūm nū:nō aūt diuinū. Ūñ talis est ordo. Primo veritas est in intellectu diuino. Scōo in rebus. Tertio in intellectu creato q̄ ꝓportat rebus per similitudinē rerū quas ifluxit. Quarto sequit cognitio que est effect⁹ veritatis. Ex hoc enim q̄ intellectus ꝓformatur rei sequitur in itellectu rei cognitio. Multa alia ptinēt ad hāc mām habes diffuse dist.44.

Explicatio ordinē veritatis exprimit aclingua tiz distinguit.

Conclo.v.

Modus: species: t ordo p que assignat alia rō vestigij distinguūt iter se realr t ab eo i q̄ fūt. patur sic. pma.q.6.ar.1. Essentia t esse t relatio creature: differūt inter se t a suppposito creato: fz spēs est essentia creature t esse est modus: et ordo est reto: ergo ꝛc.

Cōclusio.vj.

Substātia virt⁹: t opatio fm q̄ est alia assignatio vestigij distinguunt inter se realiter ō substātia t virtute. pbat sic. prima.q.51.ar.3. Ille potentie distinguūtur realiter que respiciūt actus realiter distinctos: sed essentia t virtus sunt hmōi: nam essentia respicit esse t virtus operationem. cōstat aūt esse t operationez distingui i creaturis. De substātia t operatiōe: probat sic. vbi.s.ar.1. Omnis actualitas distinguit ab eo cui⁹ est actualitas ꝑter ꝙ i actu purissimo: fz opatio ē actualitas sōe create: que nō est act⁹ purissimus. ergo ꝛc. Deinde virtute opatiōe pbat. ois actus differt a potētia: que est ad illū actū: fz virt⁹ est potentia ad opationem: ergo ꝛc.

Questio.iiij.

Querit quarto. Utrū partes imaginis distinguant iter se t ab eo in quo sunt:

Pro decisiōe questionis hec est prima conclo. Potentie aie distinguuntur realiter t essentialr ab essentia aie. probat sic a.s.Doc. prima par.q.77.ar.1. Omnis substātia distinguit ab accidente: sed aia est substātia: t eius potētie sunt accidētia. ergo. maior ps. cū prima pte minoris. secūda pbatur. Ois potētia est in illo genere in q̄ est actus que p° t p se respicit: sed act⁹ quos t p° t p se respiciūt potentie aie sunt accūtia: ḡ. maior ē phi.9. meta. t Cōmentatoris. 5. phyſicoꝝ cō. 9.

¶Ad hāc rōnē dicit Scotus in. 2. sniaꝝ. q̄ dupl'r accipitur potētia. Uno mō ꝓ actiua vel passiua: t hāc dicit nō esse in eodē gñe i quo est⁹ actus. Alio mō accipit. p potētia obiua. dr aūt potētia obiua id q̄ pōt. pduci ab aliqua potentia: t act⁹ correspōdēs tali potētie: est ipsamet: qñ est in actu. Ūñ idē numero q̄ prius erat i potentia est postea in actu: potētie aūt aie nō sunt i potētia obiua respectu opationis sed sunt actue.

¶Contra. nulla est potentia obiectiua. ergo responsio tua est falsa. añs. pbat: q: phs nullibi loq̄t de potētia obiua: t. 9. meta. vbi dicit potētiā t actū ee in eodē gñe imediate dividit potētiā in actuā et passiuā: t Cōmen. cō. 2. dicit: q̄ potētiā nō dicit nisi de actiua t passiua t in mathematicis.

ꝑScōo potētia t act⁹ multū differunt: vt dicit phs. 2. de aīa. t Commen. cō. 6. dicit q̄ sunt valde opposita. ḡ non sunt idem numero.

¶Scōo. pbat rōne Scotus q̄ potētia t actus nō sunt in eodē gñe: quātitas est actus sōe t color act⁹ superficiei: t potentie aie sunt actus per te aie: fz quātitas nō est i gñe sōe: nec color i gñe quātitatis: nec potētie aie per te i gñe sōe in quo est aīa. ergo nō opz potētiā t actū esse in eodem genere.

¶Rñdeo. p° dico q̄ potētia respicit aliquē actuz dupl'r. Uno mō p se t p°. Alio mō ꝓsequutiue. Act⁹ que p° t p se respicit potētia est illo gñe in quo est potētia: nō aūt act⁹ que respicit cōsequutiue.

ꝑDico scōo q̄ mā p° t p se respicit formā sōalem: ꝓsequutiue aūt quātitatē: t aīa p° et p se respicit esse: cōsequutiue vo potētias: et sīlr superficies p° t p se respicit esse quātū: cōsequutiue aūt colores: t sic nō opz sbaz esse in genere quātitatis: nec colorē in gñe superficiei nec opz accidēs habere potentiā ppriā q̄ ipsuz per se respiciat: sed illa potētia q̄ per se ordinat ad eē sōale ordiat ꝓsequutiue ad hmōi inchoationes accidentiū.

Cōsentanē lē veritati accūtia. hñe ꝓ ppriā ipotentiā.

ꝑDico ttio posse sustineri oppositū. s. q̄ accūtia habeāt ppriā potētiā: nā ꝑpa potentia ad caloꝝ est diaphaneitas: t potētia ad quātitatē est aliqd de gñe q̄titatis. ſ. phyſi.cō.9. ad illā aūt potētiā ordinat substantia cōsequutiue.

¶Scōa rō ꝓ conclone. Nullus act⁹ dans esse simplr reūquit ee se: id cui⁹ est actus in potētia ad viteriorē actū vt dicit Cōmen. 9. meta. cō. 2. cui⁹ rō est q̄: talis act⁹ est vltim⁹ termin⁹ gñatiōis: t etiā q̄ ee simplr nō pōt stare cū potētia: fz ee ꝑz qd possit stare cū potētia ad aliū actū. fz aīa ē talis act⁹. ergo nō relinq̄t id cui⁹ est in potētia ad viteriorē actū. fz statim dat oēz actū que pōt. ḡ si aīa ē sue potētie semp hñs aiaz actu opabit. fz hoc ꝓstat esse falsuz. ḡ. Nec sīle est de potētijs vt arguit Scot⁹. ſ. q̄ sequit hñre potētias semp actu opari: q: ipse nō dāt esse simplr. fz reddūt id cui⁹ sunt potētie potētialius in ordine ad act⁹ secūdos.

Scot⁹.

¶Contra arguit Scotus. Aīa est act⁹ dās ee simplr: t tñ est in potētia respectu sui esse t suaꝝ potētiarū p te. ḡ actus dāse esse simplr pōt esse in potētia: t p ꝑs relinq̄re in potētia id cui⁹ est actus. t sic maior tue rationis est falsa.

¶Rñdeo. ee in potētia ꝓtingit dupl'r. Uno mō in potētia passiua. t sic nego añs. q: id q̄ō est i potētia passiua alicui⁹ pōt ꝑduci eo t esse sub ei⁹ opposito: aīa aūt nō pōt, eē sine potētijs. Alio mō aliqd dr ee in potentia receptiua: t sic ꝓcedit añs: t negat ꝑtia: q: maior quā iprobat tr elligibilr potētia passiua

¶Scōo. ois cā efficiēs pōt ee sine suo effectu: fz cā formal nūq̄ sepaꝛet ab effectu suo. ḡ aīa est efficiēs respectu suaꝝ opation ū. fz sit cā formal respectu vtiꝛ. ḡ dato q̄ eēt imediatū ꝑncipiū opatōis adhuc posset ee dato q̄ nō actu operet.

¶Rñdeo. negat maior de illo efficiēte: qđ p idē dat imediate esse t opari. sicut illa forma q̄ dat ee igni formaliter dat leuitatē effectiue. ideo nūq̄ pōt esse ignis sine leuitate. Sīlr aīa cū eliciat actū intelligēdi si p idē immediate daret ei se per modū forme t intelligere p modū efficiētis sicut semper dat esse ita semper daret intelligere.

Si aīa eēt idez cū suis potētijs semp intelligeret.

¶Tertia rō ꝓ cōclusione ponit infra. q. de spiritu. artic. 11. sicut se habet essentia ad esse: ita potētia ad opari: q: act⁹ essentie est esse: t operari potētie. ergo a cōmuta ꝓportione: sicut se hz esse ad operari: ita essentia ad potentiā: sed in oi ente creato ee distinguit ab operari. ḡ essentia distinguit a potētia. In ista rōne fit cōparatio istoꝝ ad hoc q̄ est distingui t nō in alijs: q: ꝓstat q̄ opatio ē actus potētie sicut effect⁹ efficiētis: esse aūt nō est hoc mō act⁹ eēntie.

¶Quarta rō ꝓ pcone. Id qđ est tm vnū nō est idē cū his q̄ fūt plura realr. fz eēntia est tm vna. t potētie fūt plures realr. ḡ. maior ps cū prima pte minoris. secūda ps. pbat Ubi ē pluralitas distinctionꝝ ibi fūt plura distincta. fz act⁹ t obiecta distincta ꝓtinarū fūt plura. ḡ.

Utrum aīa sit idem q̄ sue potentie.

¶Contra arguit sic. Ab eadē aīa ꝓcedūt plures potētie gñe distincte p te. ergo ab eadē potētia possunt esse plures act⁹ gñe distincti t terminati ad obiecta distincta.

¶Rñdeo. negat ꝑña. q: aīa nō recipit spēz a suis potētijs. potētie aūt specificant per act⁹ t obia: id

aūt qō specificat distingnit: et iō nō pōt ee pluralitas obiectoꝝ fore maliū sine pluralitate potētiarū.

¶Quinta rō ꝑ ꝛcōne. Zd qō est actꝰ corpis distingnit ab eo ꝙ nō est actꝰ corpis: ſz aīa ē actꝰ corpis Ter.7. itellꝰ aute nō, vt vī.3.de aīa.ḡ ꝛc.

¶Serta rō. Si aīa est sue potētie ſequit ꝙ idē ſit primū principiū actionis ⁊ passionis respectu eiusdē: hoc est falsum.ḡ maior ꝓz: qz vna potētia mouet aliā.ḡ ſi potētie sunt ipsa aīa.ſequit ꝙ aīa mouet se ꝓme.minor ꝓbaī monentis ad mobile est relatio realis.ſz eiusdē ad se nō ē reō realis. ḡ ꝛc.

¶Aliā rationē ponit in pñti di. q̄ coincidit cū secūda ſuperiꝰ dicta.

Scotus vbi.ſ. ¶Cōtra cōclusionē arguit Sco. 2.ſen.1.Si aīa distingnit a ſuis potētijs ſequit ꝙ ſit beatificabilis p accīs.hoc est falsuz cū hō ex natura aie ſit capax btitudinis. ꝓña ꝓbaī. Illud cōuenit alicui p accīs qō ꝓuenit ei p aliqd cui adhuc cōueniret ſi eet ſeparatū a tali re:ſi cut albedo ꝓuenit ſbe p accīs: qz ei ꝓuenit mediāte ſupficie cui adhuc ꝓueniret ſi eet ſepata a ſba.ſz ſi aīa nō est ſue potentie: btitudo ꝓuenit aie p intellectū:cui intellectui adhuc conueniret btitudo ſi ſepareꝛ ab anima.ergo ꝛc.

Accīs nō ē ꝓpe ſubi ne in accidēte: ſz ratio ſubūciēdi. ¶Rñdeo.negaī maior. Ad ꝓbationē dico pº:vt dicit. s. Do.3.di. 31.q.2.ar.4.beatitudo nō est ꝓpꝛie ſubiectiue i itellectu nec vnū accidēs in alio:ſz vnū accidēs ſit ſbe rō q ſubūciaī alteri ↄaccidēti: ſicut ſupficies ē rō ſbe q ſubūciaī colori:⁊ ꝓꝑ hoc btitudo est i essentia aīe:ſed mediāte intellectu.

ꝑDico ſcōq ſi ꝙ ipossibile itellꝰ esse ſeparatꝰ ab aīa ⁊ i eo esset visio:tali visione nō beatificarek:qz beatificari nō cōuenit niſi nature vine rōnali nate ↄſtituere ſuppositū:⁊ habere amicitiā cū deo. intellꝰ aūt ſeparatꝰ nō est aptus conſtituere ſuppositū cū ſit accidens.⁊ sic negaī minor.

ꝑDico tertio ꝙ iplicat itellm ſe parari ab aīa cū ſit nālis eiꝰ ꝓpetas:nō aūt iplicat ſupficiē ſepari a ſubſtātia:⁊ ideo nō est ſimile.

¶Scōo ſoke ſbales corpoꝝ nāliū q̄ ſunt inferiores aīa ſunt imediatū ꝓncipiū operationis.ḡ ⁊ aīa:⁊ ꝓ ꝑns est ſue potētie.ꝓña ꝓz: aīs ꝓbaī.ſi forma ſbalis nō eſſet imediatū ꝓncipiū operatiōis.ſ.gñationis ſed ageret mediāte forma accidētali:ſeqī ꝙ forma generātis. ſ.illa foꝛa accidētalis eēt ꝓfectior forma rei genite.hoc ē falſū. ḡ ꝛc.

¶Rñdeo.negaī aīs.qz ipſum generās est imediatū ꝓncipiū qō.et ſua forma,ſbalis est ꝓncipale ꝓncipiū quo.⁊ forma accidētalis est ſcōariū ⁊ imediatū ꝓncipiū quo. Ad ꝓbationē dico nō esse incōueniēs:ꝙ inſtrm ſit impfectius effectu.forma aūt accidētalis est inſtrumentū forme ſubſtātialis.

¶Cōtra.oē agēs hz ꝓpā actionē ꝓter actionē iſtrī.ḡ foꝛa ſbalis hz ꝓpā opatōez ſine foꝛa accidētali.

¶Rñdeo.negaī aīs de inſtrō cōiūcto agēti.non em̄ est alia ⁊ alia actio agētis ꝓncipalis ⁊ talis inſtrī:ſz inſtrm ē agēti rō ꝙ agaī: ꝓta calor est igni rō agēdi:ſz nō hz actionē diſtinctā ab actiōe ignis.

¶Contra.qñ ignis gñaī ignē forma ſubalis ignis generantis ſua actione attingit formā⁊ calorꝫnō attingit.ergo forma ignis,⁊ calor habēt aliam ⁊ aliā actionem.

¶Rñdeo.negaī aīs: qz calor attingit vt quo formā ignis geniti inquātū ipse calor est instrumentū ſubiecti.ignis em̄ generās inducit i gēitū duplicē formā.ſ. ſubſtātialē ⁊ accidētalē. accidētalem quidē ꝓmo in gñe cause materialis:cū ſit diſpoſitio.ſubalē aūt ꝓmo in gñe cause formalis ⁊ finalis.

¶Tertio.calor ꝓſupponit i igne formā ſubſtātialē.ḡ ⁊ actio caloris ꝓſupponit eādē formā.ḡ in illo ꝓrioꝛi ſigno nature:forma ſbalis ignis pōt agere ſine calore.

ꝑRñdeo. negaī iſta vltima ꝓña. qz nō danī iſta ſigna q̄ iſte fingit.

Ghana est ima diatum princi piū qō formā q̄ ſz pū marum accīs ſz ſcā riū.

Intells in gñe entiū ē actꝰ: in gñe itelligibiliū pura potē tia.

Scor velut nouem quinis diſſim signa fingit.

¶Quarto. ſubſtātia immediate generat ſubſtātiā.ergo est immediatū ꝓncipiū operationis.

ꝑRñdeo.negaī aīs de ꝓncipio quo:⁊ cōcedīt de ꝓncipio qō. ſz negatur cōſequentia.

Aureo. i quoli. q.6. ¶Cōtra eandē arguit Aureo, in quoli.ꝙ intellectꝰ nō ſit accidēs. ſi intellectꝰ est qualitas itelligēs: aut intelligit itellectione:que est ipſe intellectꝰ:aut intellectione a ſe recepta:nō ꝓmū qz vna intellectio nō est receptiua alteriꝰ.intellectꝰ aūt est;receptiuus intellectionis:nō ſcōz qz ſi reciperet a ſe intellectionē eſſet agēs et patiēs reſpectu ſuimet.qō est ipoſſibile.

¶Rñdeo.dico pº ꝙ intellectꝰ est actꝰ in gñe entiū.⁊ pura potētia in gñe intelligibiliū. de veri.q.8. ⁊ ꝙ intellꝰ ſit quidā actus ꝓz:qz ꝓña.3.ō aīa.⁊ Cōmē.cō.4. vocāt cū virtutē anime.⁊ cō.5. loquens de intellectu exponēs illudverbū ꝓhi oē recipiēs est denudatū ab eo qō recipit:dicit nō esse neceſſe ꝙ recipiēs nullo mō ſit in actu.ſz ꝙ nō dz hꝛe actu ſimilitudinē rei quā recipit ⁊ ꝓꝑ hoc itellꝰ de ſe nullā hz ſpēz. Ex quo ſequiī ꝙ ſit pura potētia in gñe itelligibiliū: qz ſi nūq̄ vllā ſpēz reciperet nūq̄ posſet ſe itelligere:⁊quātū ad hoc cōparaī materie ꝓme q̄ est i pura potētia ad formas materiales ſicut itellꝰ ad ſpēs intelligibiles.

ꝑDico ſcōo ꝙ itelligit intellectione q̄ est q̄litas diſtincta ab itellꝰ.

Ad ipꝛobationē dī ꝙ itellꝰ actuatus ſpē intelligibili:est ꝓductiuꝰ itellectiōis:⁊ intellꝰ ↄſiderꝰ ꝑm ſuā nudā eēntiā ē receptiuꝰ itellectiōis:⁊ ſic agit ⁊ paīt ꝑz diuerſa.

¶Scōo.nulla q̄litas ſemꝑ itelligit nec ↄtinet ꝑtute oēs formas itelligibiles.ſz itellꝰ ſemꝑ itelligit ⁊ cōtinet ꝑtute oēs formas intelligibiles.ergo nō est qualitas.

¶Rñdeo.dico pº:ꝙ nulla qualitas per ſe abſolute accepta ſemꝑ itelligit:tñ aliqua q̄litas accepta vt ſubest intellectioni ſemꝑ intelligit:⁊ ad hūc ſenſum loquiī ibi: qz illa verba dicit de intellectu in actu.ꝓima parte.q.77.ar.4.

ꝑDico ſcōo ꝙ ſz nulla q̄litas cōtineat ꝑtute ꝓductiua oēs formas intelligibiles:tñ pōt eas ↄtinere eo modo quo lumen cōtinet colores faciēdo eos de potētia viſibiles actu viſibiles:et ſic dicit ꝓhs ꝙ intellꝰ agēs facit potētia intelligibilia actu intelligibilia. 3.de aīa ter.18.

¶Tertio nullū accidēs est pura potētia:ſz est actꝰ.ſz intellꝰ nō est actus. ḡ nō est accīs:maior: nota: minor ꝓbaī.oē receptiuū ē denudatū ab eo qō recipit: ſz itellꝰ est receptiuꝰ omnis actualitatis cū poſſit omnē actum recipere.ergo est denudatus ab omni actu.

¶Rñdeo.negaī minor.qz vt dicit s.Do.3.cōtra gen.ca.43. intelligibilis nō est in potētia niſi formas rerum materialiū. cū nulla potētia paſſiua poſſit recipere niſi ea in q̄ pōt ꝓpriū eiꝰ actiuū. intellꝰ aūt agēs pōt tñ i ſpecies abſtractas a phantaſmatibus.

Intells pōtis: ē tñ i pō tētia ad formas rez ma terialiū

ꝑDico ſcōo ꝙ nulla res est receptiua ſimilitudinis alteriꝰ rei: q̄ ſit eiusdē ſpeciei aut generis. qz omne receptiuū est potētiale reſpectu eiꝰ qō recipit:vnū aūt idiuiduū nō est potentiale reſpectu alteriꝰ:necvna ſpēs reſpectu alteriꝰ eiusdē gñis cū ſint cōtrarie.

ꝑDico tertio poſſe ſuſtineri oppoſitū.ſ.ꝙ aliqd est receptiuū ſimilitudinis alteriꝰ rei eiusdē gñis,primi. Nā intellꝰ angelicus hz ſimilitudinē olim intellectuū creatoꝝ qui tñ ſunt eiusdē gñis ꝓmi cū eo:⁊ itellui nō poſſet imꝑimi a deo ſpēs alteriꝰ itellectꝰ, nō tñ ſequiī ꝙ poſſit,recipe rē cuiꝰ est illa ſimilitudo:qz ſz res ꝙſimilitudo ſint ꝓpinque quo ad repſentationez nō tñ in mō eſſendi:⁊ ideo due forme cōtrarie nō ſe cōpatiunī in eē reali:ſz in eſſe intēctionali. ꝓima tñ rñſio est magis de mēte.s.Do.

¶Quarto.oīs actus est forma. ſz intellectus nō est forma. ergo nō

ē act⁹ maior: p3 minor: ꝑbaī. Ois forma vel est mālis vel imālis. ſz intellꝰ nō est mālis. nec imaterialis vt dicit Cōmē. 3. de aia. cō. 18.

¶ Cōfirmaī. ois forma est intellecta actu vel potētia: sed itellꝰ nō est forma intellecta actu vel potētia vt dicit Cō. vbi. s. Cō. 11. ꝫ ꝛc.

Aliqd pōt eē i potētia intellectū dupliciter hituaīr ⁊ nō repugnāt eē.

Pℝndeo. negaī minor. est eīm forma immaterialis sed nō actu intelligibilis de qua ibi loqī Cōmen.

¶ Ad cōfirmationē negaī minor. Aliqd eīm eē intellectū in potētia cōtingit dupliciter. Uno mō in potentia ꝓxima. i. habituaīr. sic aliqs nō actu cogitās itelligit i potētis ea quoꝝ species apud se hꝫ: et sic intellectꝰ nō est forma intellecta in potētia: qz nō hꝫ de se speciē aliquā qua possit sevel alia intellige re. ⁊ sic loquī Cōmē. Alio mō aliqd est intellectū in potētia: qz sibi nō repugnat intelligi: ⁊ sic intellectꝰ est forma itellecta in potētia.

¶ Quito Cō. 3. ō aia. cō. 27. ponit dr̄ām inter itellectū ⁊ sensuz: dicēs sensuz esse in sequēdā actū: ⁊ esse ī potētia respectu specierū q̄s recipit. itellꝰ aūt est pura potētia. ꝫ.

Adam.

Pℝndeo. ꝙ dr̄a quam ponit ibi Cōmen. est ista ꝙ cuz oba sensus sint de se actu sensibilia. potentia sensitiua est in potētia prima ad sentiendū: qz immediate pōt moueri ab obo exteriori. oba aūt itellectꝰ nō sunt actu itelligibilia: sed fiūt actu intelligibilia per intellectū agētē: ideo intellectus est in potētia remota ad intelligendum.

Tria q̄ adiuicē realr se pararī neq̄ūt.

¶ Cōtra eādē arguit Adā. 1. dist. q. 16. Circūscripto oi distincto ab aia: ipsa pōt itelligere. ꝫ est itellꝰ.

Pℝndeo. p̄mo negaī hypothesis qz nō oia distincta realr pñt ab inuicē separari. ita ꝙ vnū sit sine alio. Primo hoc p3 in relatiuis qz perempta se perimunt. Scōo qñ vnū cōsequiī naturali cōcomitātia ad aliud ⁊ ꝓꝑ hoc ꝓꝑia passio nō pōt separi a subiecto. Tertio qñ vnū est alteri ratio essendi: et ꝓpter hoc essentia nō pōt esse sine esse,

Pℝdico scōo ꝙ aia ſm naturā suā est primū principiū intelligendi nō aūt ꝓrimū sed intellectus.

Potē tia dupliciter ꝓ gica ꝓhiſi.

Pℝdico tertio ꝙ potētia ē dupler. Una est logica: q̄ idem est ꝙ nō repugnātia: ⁊ sic ferrū ascēdere sursuz est possibile. ⁊ sic cōcedīt añs: qz nō repugnat aia3 recipe itellectū ⁊ mediāte illo itelligere. Alia est potētia actiua q̄ est primū ꝓncipiū actꝰ. ⁊ sic negaī añs: qz est impossibile ꝙ eliciat actū itelligēdi nisi habeat potētiā a se distinctā q̄ sit primū ꝓncipiū intellectiōis.

Arguit

¶ Cōtra eādē arguīt ab aliis. Primo. Id qō est imediatū principiū essendi: est ēt imediatū principiū opationis fundate super illo esse. nā illa forma q̄dat esse calidū: dat ēt calefacere. ſz oga vite fundanī sup viuere datuz ab aia. ꝫ aia est immediatū principiū operū vite.

Actus creatus fundat sup se actū

Pℝndeo. negatur minor: qz actio creature nūq̄ fundaī sup eē simplr ſz sup eē accītale. ⁊ ideo actio aie fundaī sup eē qō dāt potētie.

talē.

¶ Scōo formalis terminꝰ ꝗnationis est ſba. ꝫ potētia ꝗnatiua que est eius principiū est ſba. añs ꝓz. ꝓbaī. ꝓntia: qz nūq̄ formalis terminus generationis est perfectꝰ principio generationis.

Pℝndeo. negaī ꝓna. Ad ꝓbationē negatur añs de principio secūdario quo vt supra dictū est.

Scotꝰ in. 2. di. 16.

¶ Tertio. Aia ꝓducit suas potētias ꝑ te. ⁊ nō ꝓducit eas mediāte alia potētia. ꝫ est imediatū principiū ꝓductiōis. ⁊ ꝓ añs est potētia.

Pℝndeo. Aliqd ꝓducit aliud dupliciter. Uno mō actiōe media: et sic aia nō ꝓducit potētias. Alio mō ꝑ quādā naturalē emanationē. ⁊ sic cōcedīt añs. ⁊ negaī ꝓna. qz tale ꝓducere non est agere.

Agētia q̄dā specificant ex actu ⁊ obiecto q̄dā non.

Pℝdico scōo ꝙ aia nō ꝓꝑie ꝓducit suas potētias. ſz ꝓducunt a ꝓducēre aias. dicunt aūt ꝓduci ab aia. ⁊ sīr ois passio a subiecto suo qz actio agētis ꝓꝑ natura termināt ad ſōm ⁊ ꝓnter ad passionē. ℳāc materiā habes diffuse in q̄

to vbi declaraī qūo subiectū cāt accidētia tā ꝓꝑia q̄ cōmunia.

¶ Quarto. Dis nā ē ꝓncipiū ꝑ se motꝰ: ſz aia ē nā cū sit forma māe. ꝫ ō ꝑ se ꝓncipiū motꝰ. Tūc vltra. ꝫ nō est ꝓncipiū motꝰ ꝑ potētias.

Pℝndeo. ꝙ nā est ꝓncipiū motꝰ ꝑ mū: ñ aūt primū. ⁊ sic ꝓcedīt totū ꝙ aia ñ hꝫ a potētijs q̄ sit ꝓncipiū

¶ Cōtra. Aia ꝑ te agit ꝑ potētias ꝫ hꝫ a potētijs: q̄ sit ꝓncipiū.

¶ Pℝndeo. negaī ꝓna: q⁊ ꝓncipio ꝓmo/⁊ ꝓncipio ꝓximo cōuenit ꝑ se esse ꝓncipiū in gñe suo. nec vnū hꝫ ab alio q̄ sit ꝓncipiū. ſz ꝓncipiū ꝓximū sit ꝓncipio pᵒrō agēdi.

Cōclo. ij.

Intellectꝰ ⁊ volūtas in anima rōnali sunt potētie realr distincte.

Hāc sic ꝓbaī. 8. D. 2. de aia. Et. 1. q. 78. ar. 1. Et de veri. q. 22. ar. 10. Intellꝰ ⁊ volūtas distinguūī genere. ꝫ distinguunt realr. ꝓna ꝓz. añs ꝓbaī. Ille potētie distinguūtur gñe q̄ hñt oba gñe distincta. ſz ītellectus ⁊ volūtas sunt hmōi. g. maior: ꝓz. qz ſm distinctionē obiectoꝝ sumīt distinctio potētiarū. minor ꝓbaī. Illa obiecta distinguunt genere i rōne obiecti q̄ habēt diuersaz hitudinē ad aias. sed oīm intellectus respicit aiam ſm esse q̄ hꝫ i aia, obiectū volūtatis ſm q̄ est in natura ꝓpria. ergo.

Scotꝰ in. 2. di. 16.

¶ Cōtra arguit Scotus. Idē numero pōt eē ꝓncipiū actiuū diuersoꝝ generice. nā idē sol generat ⁊ calefacit. ꝫ eadē potētia pōt esse ꝓncipiū volēdi ⁊ intelligēdi.

Agētia q̄dā specificant ex actu ⁊ obiecto q̄dā non.

¶ Pℝndeo. agentia sunt in duplici dr̄a. Aliq̄. n. ñ specificant ex actu ⁊ obo. ⁊ hīs ꝓcedīt añs. ⁊ exēplū in eo positū. ſz negaī ꝓna. Aliqua specificanī ex actibꝰ: ⁊ de hīs negaī añs. nā potētia q̄ est ꝓncipiū calefactionis qz speciez accipit a calefactiōe: nō pōt esse ꝓncipiū infrigidationis. Intellectꝰ aūt et volūtas specificāt ex actibus.

Aureo. vbi. s.

¶ Cōtra eādē arguit Aure. Intellectꝰ desiderat. ꝫ ē realr volūtas. ꝓna ꝓz. añs ōt Cō. 3. ō aia. cō. 49.

De mēte Anerois ꝓpotentie aie iter se realr distinguunt.

Pℝndeo. ꝓmo dico eē de mente Cōmē. potentias aie iter se realr distingui. nā exꝑsse in ꝓᵒ de aia. cō. 87. dicit aiaz hꝫ eē q̄ actiōes et potētias diuersas gñe. q̄rūvnā dicit eē itelligere. aliā velle. ⁊ cō. 90. dicit ꝙ aia dimidiat in istas sicut i accītia. sicut pomū dimidiat i odorē colorē ⁊ saporē: nisi ꝙ ista sunt accītia ꝑ accīs in pomo. Potētie vo aie sunt accītia ꝑ se. ⁊ cō. 91. dicit vnā potētiā eē ſbz alteri⁹. sicut tactꝰ est ſōm alioꝝ sensuū. cōstat aūt ſōm ⁊ id qō est in subiecto distingui realr. Et pḧs. 9. met. dicit volūtarē determinare intellectū.

Tex. 10.

Pℝdico scōo ad argumētū q̄ itellꝰ accipiat dupliciter. Uno mōvt ē spālis potentia. ⁊ sic negaī añs. Alio mō accipiat ꝑ ol potētia rōnali sine ꝑ oi qō est i mēte. ⁊ sic ꝓcedīt añs. s. q̄ mēs intelligit ⁊ desiderat: ſz hꝫ aliam ⁊ aliam potentiam.

Pℝdico tertio ꝙ eadē res q̄ mouet appetitū mouet⁹ itellm. ⁊ ꝓꝑ hoc dicit Cōmē. 3. de aia. cō. 49. ꝙ intellectꝰ ⁊ volūtas mouēt ſm vnā cōem spēz: qz intellꝰ ⁊ volūtas vt mota sunt ab eadē re mouēt aīal. ſz dico ꝙ illa res alia rōne mouet itellm ⁊ sub alia volūtatem.

Adā. vt pōt argui ex dictis eius.

¶ Cōtra eandē arguit Adā. q⁊ volitio ⁊ intellectio sint idē: ⁊ ꝑ ñs pōt intellꝰ ⁊ volūtas. ꝓtio. Si volitio nō est intellectio: sequiī ꝙ deꝰ in aliq̄ brō possit ꝓseruare fruitionē sine visione: ⁊ sic amaret incognitū. hoc est falsum. ergo.

Aduersit. inconueniēs ti.

Pℝndeo. ꝓtio negaī ꝓna: qz fruitio nāīr ꝓsequiī aduisionē bñficā.

Pℝdico scōo ꝙ dato ꝙ ipole ꝙ fruitio eēt sine visiōe amaret aliqd ꝙ ꝑ tūc ñ cognosceret tñ eēt ꝓꝑ cognitū. nec hoc ē forte icōueniēs. ſz sit inconueniēs aliqd amari ꝙ nec tūc nec añ sit cognitū. ⁊ ꝓꝑ hoc ñ pōt in aliquo esse fruitio in q̄ nec tūc nec ante fuerit visio.

¶ Scōo. Si velle nō est intellegere: sequiī ꝙ volūtas sit ceca. hoc ē falsum. ergo ꝛc.

Pℝndeo. negaī ꝓna. qz nihil ē ce-

Uolun-tas ne-quit eē rec̄a,

cū nisi sit aptū natū videre. volū-tas aī nō ē apta nata intelligere.

¶Tertio. posito solo actu amādi oi alio circūscripto oīm amak: g̃ posito solo actu amādi obiectum cognoscit cū nō amet: nisi cogni-tū. tūc vltra. posito solo actu amā di obiectū cognoscit. g̃ posito solo actu amādi ponit cognitio. g̃ act⁹ amandi est cognitio.

P̄ Rñdeo. negat añs: q; implicat impossibile. ſ. q⁹ sit act⁹ amādi oi alio circūscripto. q; ipossibile est eē actū amādi nō p̄supposita co gnitio. ꝛ iō cū illud añs sit ipossi-bile ad ipſum sequitur quodlibet materialiter.

¶Quarto. Ois experiētia est co-gnitio. sed ois actus volūtatis ē experientia: cū sit actus vitalis.

P̄ Rñdeo. negat minor cū ꝓbatio-ne: nā nō opꝫ actū vitalē esse expe riētiā sed sufficit q⁹ sit actus viuē tis. viuēs aūt est qō ꝑt seipm mo-vere. i. q. 18. arti. 1.

¶Quinto. Si volitio nō est cogni tio: sequit q⁹ volūtas possit in op positū cuiuslibet dicraminis. hoc ē falſū. ergo maior pꝫ. minor ꝓba tur. Si volūtas posset i oppositū cuiuslibet dictaminis: sequitur q⁹ possit in incognitum.

P̄ Rñdeo. q⁹ posse i oppositū cuius libet dictaminis accipit dupl'r. Uno mō in sensu diuiso: ꝛ sic cōce dit maior. nullū. n. est dictamē cir ca ea que sunt ad finē quin possit dictari oppositū. ꝛin hoc sensu ne gatur minor. ꝛ ad eius ꝓbationē negat añtia. Alio modo accipit i sensu cōposito. ꝛ sic negat maior. q; impossibile est q⁹ voluntas ha beat aliq̄ velle nulli dictamini cōforme. Potest tñ habere modo vnū dictamen modo aliud.

Predi-catō dn

¶Sexto Aug. 12. de tri. dicit q⁹ vo litio est scientia. ergo.

pler per cōcomi-tātiaz ꝛ p essen-tiam,

P̄ Rñdeo. q⁹ illa predicatio est per concomitantiā ꝛ nō per essentiā.

¶Cōtra eādē arguit ab alīs. Pri mo. Ois forma separata a mā est intellectualis vt dicit. s. D. i. q. 25. arti. 1. sed volūtas est hmōi. ergo.

¶Rñdeo. dico p̄mo q⁹ ad esse in-tellectū nō solū req̄rit: q⁹ sit imma teriale. ſz in creaturis requiritur etiam q⁹ sit suceptiuū forme alte rius immaterialiter. hoc aūt non conuenit voluntati.

¶Et si dicat: cōtra q; s. Do. dicit q⁹ ex immaterialitate p̄ouenit q⁹ aliquid sit suceptiuū forme alte rius. ſz volūtas est immaterialis. ergo est suceptiua forme alteri⁹.

P̄ Rñdeo. q⁹. s. D. loq̄t de nā subsi ſtēte: voluntas aūt non subsistit.

P̄ Dico scōo q⁹ aliq̄d est itellectua le dnq̄ modis. Primo q; est natū itelligere. Scōo q; ē primū p̄nci-piū itellectiōis vt intell's. Tertio q; est ipa itellectio. Quarto q; est p̄ncipiū intellectiōi vt spēs. Quinto q; necessario ꝓsequit ꝑtinēt itelle ctiuā. ꝛ hoc mō volūtas sē itell'tual.

Intel-ctual-ō dn modis

¶Scōo. appetit⁹ nālis nō distin guit a forma: qua cōsequit. g̃ nec volūtas q̄ est appetit⁹ itellectiu⁹ distinguitur ab intellectu.

¶Rñdeo. p;io de mente Petri de palude. concedit añs de appetitu māe: q̄ cū sit pura potētia nō est. i eo dist. ſz negat ꝓa. Jn alīs aūt reb⁹ nālib⁹ negat añs. nā appeti tus grauis distinguit a grauitate.

Amp̄ requ-rit ap petit alat natu lis.

P̄ Dico scōo de mēte. s. D. cōcesso ēt antecedēte negat ꝓntia. q; pl⁹ req̄rit ad appetitū animalē g̃ ad appetitū naturalē: q; appetitus aialis est p formā apprehēsam. ꝛ iō req̄rit potētia apprehēsiua. de veri. qō. 22. articu. 3. ad tertium.

Delec-tatio dupl'r.

¶Tertio potētia q̄ est p essentiā libera est p essentiā rōnalis. ſz vo lūtas est per essentiā libera. g̃ mi nor pꝫ. maior ꝓbat. Rō est de es sentia libertatis. g̃ potētia essen-tialr libera est essentialr rōnalis.

¶Cōfirmatur. sicut se habet sim-pliciter ad simpl'r. ita magis ad magis: ꝛ marie ad marie. ſz potē tia p participationē libera ē p pti cipationez rōnalis: g̃ q̄ essentialr libera ē essentialiter rationalis.

¶Rñdeo. negat maior. Ad ꝓbōnē negat maior: ꝛ dico q⁹ liberum arbitriū nō est aliud nisi potentia electiua que est volūtas. vt declara bit i scō. ſō aūt nō est de essen-tia hnius libertatis sed est p̄nci piū eius. 1. 2. qō. 17. articu. primo.

P̄ Ad aliā ꝓbationē dico q⁹ illa re gula nō tenet q̄n alia ē habitudo iter maximū vnius ordinis: ꝛ alia inter maximū alterius ordinis: g̃ sit inter minimū vnius ꝛ alterius vel g̃ sit medū vnius ad medium alteri⁹. Non enim sequit. minimū accīs est minimū ens. ergo maxi mū accidens est maximus ens: q; aliter se habet minimū accidens ad minimum ens: g̃ maximus ac cidēs ad maximum ens. Jta in p posito liez liberū sit rōnale. nō tñ sūma libertas ē sūma rōnalitas.

¶Quarto. Jntellectus delectat. ergo est volūtas. ꝓa pz. añs ꝓ-bat. Jn intellectu sunt habit⁹. g̃. intells delectat. ſz ꝓa. q; ad ha-bitū ꝓuenientē sequit delectatio.

P̄ Rñdeo. p;io negat añs. Ad ꝓbō nē negat ꝓa. Ad ꝓbōnez dico q⁹ ad p̄tiā ꝓuenientis sequit delecta tio: ſz nō opꝫ q⁹ sit semp in illa po tētia in q̄ recipit illō ꝓuenies: sed sufficit q⁹ si in eodē supposito sed ſm aliam potentiam.

P̄ Dico scōo ō mēte Petri ō palu. q⁹ delectatio accipit dupl'r. Uno mō. p̄pe. ꝛ sic negat añs. Alio mō impropꝛie. ſ. p;io q̄dā g̃alitate ꝛ sen ſualitate: ꝛ sic cōcedit antecedēs. ꝛ negatur consequentia.

¶Quito. Appetit⁹ sensitiu⁹ non differt a sensu. g̃ appetit⁹ intelle-ctiu⁹ q̄ volūtas nō dīſt ab itell'tu. ꝓa pz. añs. ꝓbat tripl'r. P;io. Se cūdū diuersitatē genez ꝛ spēz di uersificāt appetit⁹ i nālib⁹. ſz po-tētie sensitiue dīſnt genere vel spē. g̃ sūt diuersi appetit⁹. Scōo. lesō tactu sine alīs sensib⁹ sequit tristi tia. g̃ sensus tact⁹ ē appetit⁹. Ter tio. oēs potētie sensitiue dīſnt sōo. ſz appetit⁹ sensitiu⁹ nō dīſt sōo a sensu. g̃ nō ē alia potētia a sensu.

¶Rñdeo. negat añs. Ad primam

ꝓbōnē negat maior: ꝛ dico q⁹ liberum arbitriū nō est aliud nisi potentia electiua que est volūtas. vt declara bit i scō. ſō aūt nō est de essen-tia hnius libertatis sed est p̄nci piū eius. 1. 2. qō. 17. articu. primo.

P̄ Ad aliā ꝓbationē dico q⁹ illa re gula nō tenet q̄n alia ē habitudo iter maximū vnius ordinis: ꝛ alia inter maximū alterius ordinis: g̃ sit inter minimū vnius ꝛ alterius vel g̃ sit medū vnius ad medium alteri⁹. Non enim sequit. minimū accīs est minimū ens. ergo maxi mū accidens est maximus ens: q; aliter se habet minimū accidens ad minimum ens: g̃ maximus ac cidēs ad maximum ens. Jta in p posito liez liberū sit rōnale. nō tñ sūma libertas ē sūma rōnalitas.

¶Quarto. Jntellectus delectat. ergo est volūtas. ꝓa pz. añs ꝓ-bat. Jn intellectu sunt habit⁹. g̃. intells delectat. ſz ꝓa. q; ad ha-bitū ꝓuenientē sequit delectatio.

P̄ Rñdeo. p;io negat añs. Ad ꝓbō nē negat ꝓa. Ad ꝓbōnez dico q⁹ ad p̄tiā ꝓuenientis sequit delecta tio: ſz nō opꝫ q⁹ sit semp in illa po tētia in q̄ recipit illō ꝓuenies: sed sufficit q⁹ si in eodē supposito sed ſm aliam potentiam.

P̄ Dico scōo ō mēte Petri ō palu. q⁹ delectatio accipit dupl'r. Uno mō. p̄pe. ꝛ sic negat añs. Alio mō impropꝛie. ſ. p;io q̄dā g̃alitate ꝛ sen ſualitate: ꝛ sic cōcedit antecedēs. ꝛ negatur consequentia.

¶Quito. Appetit⁹ sensitiu⁹ non differt a sensu. g̃ appetit⁹ intelle-ctiu⁹ q̄ volūtas nō dīſt ab itell'tu. ꝓa pz. añs. ꝓbat tripl'r. P;io. Se cūdū diuersitatē genez ꝛ spēz di uersificāt appetit⁹ i nālib⁹. ſz po-tētie sensitiue dīſnt genere vel spē. g̃ sūt diuersi appetit⁹. Scōo. lesō tactu sine alīs sensib⁹ sequit tristi tia. g̃ sensus tact⁹ ē appetit⁹. Ter tio. oēs potētie sensitiue dīſnt sōo. ſz appetit⁹ sensitiu⁹ nō dīſt sōo a sensu. g̃ nō ē alia potētia a sensu.

¶Rñdeo. negat añs. Ad primam

Ad solā estima-tiua se-quit ap petitus sensiti-uus.

P̄ Ad tertiaz negat maior. sufficit enim q⁹ appetit⁹ differat ab estima tiua ſm essentiā licet nō ſubiecto.

Cōclusio. iij.

Memo-ria i pte

itellectiua: nō ē potētia distincta ab itell'tu. Hāc sic ꝓbat. s. D. ver. q. 4. art. 3. Accītales dīcie obiecti nō distignūt potētias: ſz ꝑteritū ē q̄dā dīcia accītalis obiecti vt obj ē. g̃ nō distiguit mēoriā ab itell'tu.

¶Sciēdū tñ q⁹ dīnt rōne: q; eadē potētia dī intells mḡtū actu itel ligit obiectū. ꝛ eadē dī memoria iquārū retinet habitualē notitiā.

Aureo,

¶Cōtra arguit Aureo. p⁹. Memo ria ē i oib⁹ ꝓnis diuinis cū dicat ꝓfectionē simpl'r. ſz intell's cū obo bitualr retēto vt actinū ē nō ē in oib⁹ ꝓnis. g̃ itell's cū tali obo ñ est memoria. minor ꝓbat. potētia generatiua nō est i oib⁹ ꝓnis. ſz intell's cū tali obiecto vt actiuū ē: est potētia generatiua. ergo.

Utrum intell's sit me moria.

¶Rñdeo. ꝓcedit q⁹ memoria non dicit actualitatē nec. s. D. hoc pōit. ſz dicet rētionē oīs ē ē intelligibi.

P̄ Dico tñ q⁹ ad memoriā cōsequit actualitas: quā ſcludit itell's. ꝛ iz ſ-tellect⁹ sit in filio: nō tñ pōt ꝓduce re verbū aut itellectionē: q; hz rela tionē opposita ad ꝓducentē verbum vt infra dicetur.

¶Ex hoc sequit: q⁹ ad memoriaz sequit actualitas: vbi est memoria non sub relatione opposita.

Cōclo. iiij.

Paries ima

ginis distin guūt ab eo i q̄ sūt. Hāc sic ꝓbat. i.

q.99.ar.7.ad.1.Et.q.93.arti.3. Ois actus creature:t sitr ois habit° t ois potētia distingnit ab eo in q̄ē.sz ptēs imaginis sūt act° vl habitus vel potentia:ergo ꝛc.

Aureolus i p° opatio t habit° t potētia sunt actus.3.q. 3.art.2.

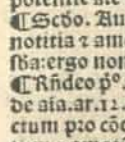
¶Contra arguit Aureolus.Ois cidētia:sz ptēs imaginis nō sunt accītia:ergo minor ꝓbat dupl'r. pmo.Omne accidēs se hz ad sūtū sicut color t figura ad suū sūtum. sz Augu.9.de trini.ca.4. dicit q̄ amor t notitia vt sunt partes imaginis nō se habēt ad id i quo.sunt sicut color et figura.ergo.

¶Rñdeo.Augu. intelligit q̄ non se hñt vt color t figura:q; ista nō sunt ꝓprie passiones subiecti nec emanāt ab eis.notitia ꝙo t amor quocunq; modo accipiāt vt sunt potentie aie vel ab eis emanant.

¶Scō. Augu.dicit vbi supra q̄ notitia t amor sunt vnavita t vna substātia.

Pdico scdovt dicit.s.D.i.q.77. ibi accipit Aug.notitiam t amorē obiectiue ſm q̄ aia amat se t ē sensus.aia ad quā terminat, notitia et amor est vna substantia.

¶ Distictio.iiij.

Nota decisiōe qōnis h ē Prima cōcło. Oē nomē significat substātiā cū q̄litate accipiendo substām t qualitatem nō logicaliter sed grāmaticaliter. Hāc ꝓbat p°.sen.di.22.ar.p°.ad tertiū. Quicqd significat id ad qđ nomē iponit t id a q̄ nomē iponit vl suppositū t naturā significat substātiā cū qualitate.sz oē nomē ē hmōi.g.

¶Sciēdū tm̄ q̄ id a quo nomē imponit est idē cū eo ad qđ significādā imponit t aliq̄n est diuersum.

Cōclusio.ij. Nullum nomē de ꝑdicamēto accidētis signāt substām vt eā accipit logic°. Hec ꝓclo ꝓbatur p° auctē phi dicētis q̄ album purā q̄litatē signāt:q̄ a similia oia alia nomina accipiuntur.

In ꝑdi. ca.ca.1.

¶Scō ꝓbat sic.a.s. D.5. meta. ca.6 ente.Si albū signaret sōz albedinē sit seq̄t q̄ albū eēt ens per accns hoc ē falsum.q; ꝓs nō pōt albū if ētia p accns sz hoicz albū.

Lect.7

¶Tertio.Si albus signaret sōm marie significaret illō sine q̄ non pōt eē albedo.puta corp°. hoc est falsum.q̄ maior ꝑz 6 se.minor ꝓbat. Si albū signāt corpus:q̄ est negatio dicere corp° albū.hoc ē falsum vt ꝑz.q̄.ꝓa.ꝓbat q; idē bis dicit.

¶Cōtra arguit Aureolus p°. Oē nomē plurificat ad purificationē sui adēqti signati.sz nomē nō plificat ad plificationē forme significate.q̄ non signāt tm̄ formā.maior nota.minor ꝓbat.hoc nomen scies nō plurificat ad plurificationez scie cū i vno sciēte possent esse plures scie sed forma. signata per hoc nomen sciens est scia ergo.

Aureolus in sēn. arti.1

¶Rñdeo negat maiorē i noib° ad iectiuis:q; ad eoz plalitatē reqrit tr t sufficit plalitas suppositoz cui° rō ē q; adiectiuū signāt p modū accītis.i.alteri adiacentis: accītia aūt hñt vnitatē t multitudinem a subiectis suis.

¶Ex hoc seq̄t q̄ si duo hoies haberēt eādē nūero sciaz dicerēt duo sciēte.noia aūt substātiua plurificāt ad plalitatē rei signate:q; signant p modū sbe.sba aūt hz vnitatem t pluralitatē ex se.prima.q. 39.ar.3.

Si duo hoies habe rēt eādē mēte sciaz cerē dū entia

¶Scō arguit.Si sciēs signat tm̄ sciaz:q̄ ista est vera sciens est scia hoc est falsum vt ꝑz q̄ ꝓa ꝓbatur. q; idem ꝑdicaret de seipso.

¶Rñdeo.negat ꝓa.q; ad veritatem ꝓpōnis nō sufficit idētitas significati.sz ēt requirit idē modus significādi:cuius rōnez puto hāc esse.q; ꝑdicatio est per actū intellectus attribuētis ꝑdicatū sibi vt dicit Albert°.Si q̄ candē entitatem ꝓcipiat intellectus cū ꝓpositione t ꝓ se t alio ꝓceptu ꝓcipiat eandē vt inclinatez alteri:tunc illā entitatē vt stat sub istis oppositis cōceptibus de se nō enūciabit.In ꝓposito sciens signat formā ꝓcretiuē t scientia abstractiue.

Ter. 2.

¶Tertio ꝓbatur.6.meta.q̄ in simo reperit nasus:q̄ simū signat nasum.sz simū est adiectiuū:sz aliquod adiectiuū significat sōtum.

¶Rñdeo.negat ꝓa:q; nō intendit ꝓbare q̄ simū significet nasuz:sz q̄ ꝓcernit nasuz vt determinataz mām.de veri.q.10.ar.4. Et iō est nugatio dicere q̄ nasus est nasus simus.aliq̄n vo alia adiectiua non significāt formā ꝓcernentē determinatā māz sz sub rōne cōtusa.

Cōclo.iij.

Nomē ꝓcretū proprie significat tm̄ formā:supponit āt ꝓ supposito.sz. Si aūt sit aliq̄d in q̄ sit idē forma t suppositū: tūc nomē idē significabit t ꝓ eodem suppones.tertio sen.di.6.q.2.ar.tertio.

Sm.D. s. dāda est suppositio simpler

¶Ex q̄ sequit q̄ hō significat humanitatē t supponit ꝓ idiuiduis albedo aūt significat ipaz albedinem t ꝓ ea supponit nō q̄ ipsa sit suppositū:sz significat vt supponit.Ego credo.s.D. intelleuisse de suppōne tm̄ ꝓsonali nō aūt 6 mālī nec de simplici q̄ sz cū:est dāda. nā cū 6 hō est spēs:ly hō ꝓio nullo homine supponit.

¶Contra.s.D.ꝑti di.ar.2.dicit q̄ nomē nō solū signāt ēntiā sed ēt suppositā sz idistincte: q̄ nō bñ 6 in ꝓclone q̄ signāt tm̄ essentiā.

¶Rñdeo q̄ nomē signat formaliter tm̄ ēntiā:māliter aūt signāt suppositā sine qb° essentia nō pōt eē. t sic loquitur ꝓsens dist.

Cōclo.iiij.

Significatū nois est dupler.s.māle t formale.formale est ipsa nāt̄a significatum sormale hois est humanitas.māle ē id sine quo salnari nō pōt significatū formaliter t sic hō signāt mālr cerebrū:cor:repar.t indiuidua sine quib° humanitas esse nō pōt.

Hāc ponit de potentia.q.9.ar.4.

Cōclo.v.

Hoc nomē de° t q̄libet ꝓcretum sōale signāt ēntiā distincte: indistincte vo suppositā.prima ꝑs ꝑz ex tertia ꝓclone.scōa.ꝓbat p° sen. di.4.q.1.arti.2.Unūqōq; nomen signāt id de q̄ ēntialr ꝑdicāt.sed ꝓcretū sōale ꝑdicat ēntialr nō suppositis.nā hō ꝑdicat ēntialr de sorte t sic de aliis.ergo.

¶Cōtra nomen ꝓcretū signāt tm̄ formā:g̃ n̄ suppositā. ꝓa ꝑz. aūs ꝓbatur per tertiam conclonem.

¶Rñdeo q̄ formalr signāt tm̄ essentiā.vt 6 in tertia ꝓclone.materialr aūt signāt suppositā: t sic intelligitur ista conclusio.

Cōclo.vj.

Ista ꝓpō ē falsa.De° figurat

Hoc nō mē de° alr supponit q̄ cōcreta sōstātia lia creaturā;

¶Ad ꝓbādā hāc ꝓclonē ꝓmitto tria. Primo 6 t s. D. i. q. 39. art. 4. ad tertiū. q̄ iste terminus de° alr supponit q̄ hic termin° hō t alia cōcreta sōalia i creaturis.nā iste termin° hō q̄ signāt naturā q̄ est realr distincta i suppositis:iō supponit er se d:stricte ꝓ suppositi. nā dū 6: hō currit.ly hō supponit ꝓ isto vt ꝓ illo:nō aūt er se hz q̄ supponat ꝓ nā. sz hoc ei conuenit ex alio termino cui adiūgit:vt cū 6: hō est spēs. Nā aūt diuina est idistincta i suppositis:t iō iste termin° de° ex se hz q̄ supponat ꝓ nā sz q; est termin° ꝓcret° t termin° ꝓcret° sigt formā in supposito:iō iste termin° supponit nō solū ꝓ natura absolute:sz ēt ꝓ re nature sine ꝓ supposito i q̄ ē:sz idistincte.

Nomē de° cōuenit cū termio singulari

¶Ꝑmitto scdoq; sz iste termin° de° ꝑdicet 6 plib° suppositi:q; tm̄ nā ꝓ ipm̄ signāt nō purificat: iō i hoc ꝓuenit cū termino singulari qđ nō ꝑdicat i plurali. t ꝓp hoc si cut iste ꝺicunt. sortes currit: sortes n̄ currit:ita iste ꝺicunt. De° gnāt. deus non generat.

¶Ꝑmitto tertio q̄ qñ aliq̄s terminus supponit ꝓ nāvt ꝓ suppositis inclinātū hmōi t nō ꝓ alio supposito 6termiato:tūc q̄cūq negat

ab illo itelligit negari ab ipo sup
posito inferiori ē suppositū tale nāe
t p ons repugnat cuilibet suppo
sito tale nāe, t hoc marie verū ē in
divinis. Nā qcqd nō ꝓuenit deo ad
extra ei repugnat cū deo nō sit eius
potētiale. eēt aūt potētiale si pos
set ad intra aliqd hre qō nō hret.
¶Et his ꝓbat sic 2cō. Duoꝝ cō
tradictoriorū si vnū est verū aliud
est falsū. sed iste ꝑdicunt. deo, ge
nerat: t deus nō gnāt. t ista est ve
ra. deo generat: ergo ista est falsa.
deus non generat.

¶Scōo. negatio actꝰ conueniēt deo ad intra denotat talē actū re
pugnare deo. ſz in illa: deus non
generat: negat actꝰ gnandi: ḡ hoc
notat q deo repugnat generare:
quod est falsum. ergo.

Aureo. hic. ar. 3. ¶Cōtra arguit Aureolusꝓ. Pre
dicatū affirmatū t negatū redu
cunt ad idē genus: ḡ gnare t non
gnāre reducūt ad idē genꝰ. ergo
sicut in ista. deus gnāt: supponit
pro determiata ꝑsona. sic erit t in
illa: deus non generat.

¶Rndeo. cōcedit prima ꝓna. nam
generare t nō generare reducūt
ad genꝰ actionis. ſz hoc nihil ad
ꝓpositū. negat etiā scōa ꝓntia. q
generare est quid ꝑsonale: iō affir
matur de determinata ꝑsona. nō
generare aūt nō est ꝑsonale cū cō
ueniat etiam essentie.

¶Scōo. Ista est falsa. Ois deꝰ ge
nerat: ḡ illa est vā. deꝰ non gnāt.
ꝓna ꝓz q: sunt ꝑdictorie.

¶Rndeo. pº ego negarē ꝓnaz. sed
potius sunt due vles ꝑtie. Cōstat
aūt duas ꝑtias posse eē simul fal
sas. nā ista deꝰ nō gnāt eq pollet
isti: nihil q ē deus gnāt. sicut ista:
Hec est ipropa. sortes ñ currit. ꝑDicerē scōo hāc
esse ipropriā. ois deꝰ gnāt. naz ly
Ois deꝰ gnāt. ois est signū distributiuū. distri
buere aūt est diuersis aliquid tri
buere. opz terminū distributum
habere plura supposita sub se in
quibꝰ forma significata p termi
nū sit diuersa. Cōstat aūt deitatē
q̄ significat hoc nole deus nō esse
diuersas in diuinis suppositis: et
ideo hoc nomē deus nō pōt distri
bui: t maxime cū habeat ꝗsi vim
termini singularis qui distribui
non potest.

¶Dico tertio q hoc nomē suppo
situ diuinū distribui pōt: qr perso
ne diuine distinguunt in rōe sup
positi. vnde bene dicit omne sup
positū. ois ꝑsona: oē attributū: qr
vnū attributū distinguit ab alio
in rōne attributi. non aūt bñ ꝺz:
ois bonitas diuina: qr nulla ē ibi
distinctio in rōne bonitatis.

Sign. distri buit. ¶Hinc est q ꝓhs de celo t mun
do. t Cōmētator t Albertꝰ dicunt
ibi signū distributiuum ꝺz necio
exigere diuersitatē suppositoꝝ
sub termio distributo. ſz Albertꝰ
de Saxonia t Burleꝰ t Petrꝰ hi
spanus t Paulus venetꝰ t qdā iu
uenes dialectici oppositū tenēt.

Suppo ſitū qd. ta. **Cōcl'o. vij.** Ista ꝓpō est
vera t ꝓpria
deus gnāt. ꝓria pars est fidei. se
cunda ꝓbat. Illa ꝓpositio est ꝑ
pria cuius ꝑdicatum ꝓprie dicit
de determinato suppōito. ſz i illa
ꝓpōne ꝑdicātū est hmōi: ḡ ꝺr em
de persona patris.

¶Ex hoc sequit corelarie q in il
la propositiōe, subiectū supponit
tm pro patre rōne adiuncti t non
pro essentia.

Concl'o. viij. Hoc no
men deꝰ
nūq̄ supponit ꝑ essentia: qn sup
ponat ꝑ ꝑsonis implicite vel ex
plicite. ꝓbatur sic. Si aliqñ staret
tm ꝑ essentia t nullo mō ꝑ perso
nis maxie. esset i ista. trinitas sed
vnus deus. ſz ibi stat ꝑ ꝑsonis im
pliciter vt dicit. s. D. ꝓma ꝑte. q.
36. arti. 4.

¶Ex hoc sequitur corelarie q in Cre
illa deꝰ creat: stat ēt ꝑ ꝑsonis sed deꝰ
ē
iplicite. Et ſz. s. D. ꝓma. q. 39. art. at
4. dicat q stat solū ꝑ essentia. itel dem
ligit explicite t distincte: tm stat ꝑ plu
ꝑsonis cū actiones sint suppōito supp
rum: t stat ꝑ eis idistincte: qr opa ꝑsona
trinitatis sunt indistincta.

Questio.

Questio. II.

Queritꝰ scōo vtrum in divi
nis abstractū predicet de
concreto?

Pro decisione huiꝰ ꝗstionis
hec ē ꝓma ꝓcō. In crea
turis in formis generalibus con
cretum ꝑdicatur de abstracto: vt
puta hec est vera. essentia est ens
hāc. ꝓbat. s. D. de ꝑi. q. 21. art. 4.
ad. 4. t. 2. sen. dis. 27. q. 1. art. 2. sic
primꝰ ꝓceptꝰ t qcqd eū inseparabi
liter comitatur: ꝑdicat de oibꝰ. ſz
cōceptus entis est primꝰ ꝓceptꝰ
significātes formas gñalissimas
s. ꝓceptꝰ trāscendētiū inseparabiliter
comitant cōceptū entis: ḡ minor
nota. maior: pz. q: primꝰ ꝓceptus
saluatur in oibus alijs.

Ter. vltimo. ¶Corelariū ꝓmū. Natura signi
ficatur vt pars formalis respectu
suppositi. Cuius ratio est: qr cū in
supposito sit natura t sint princi
pia indiuiduantia designantia t
determinātia illā naturā illud q
significat tm nām t excludit illa
principia cuiusmodi t nomen ab
stractū significat partē illius qō
est in supposito.

cap. 3. ¶Corelariū ſm. Nā nō predica
tur in recto de suppōito. Hoc ꝓ
bat in tractatu de eē t entia. nul
la pars predicat in recto de toto:
sed nā significat vt pars formalis
respectu suppositi: ergo.

¶Corelariū tertiū. Hic hō non
ē hec hūanitas. Hoc ꝓbat ḋli. 9.
q. 2. ar. 1. ad ꝓmū. Id qō est alteri
vnibile realiter distinguit ab eo
qō nō est alteri vnibile: sed hec hu
manitas est alteri vnibilis: vt ꝓz
in dño Jesu xpō. t hic homo nul
lo mō est alteri vnibilis cū sit p se
subsistēs t cōpletū in spē: ergo.

¶Scōo ꝓbat sic. Hic hō includit
aliquā entitatē quā nō includit
hec humanitas: ergo realr distin
guunt. 2ña ꝓz. añs ꝓbat. hec hu
manitas dicit tm humanitatē t
illa accētia per que est hec: ſz hic
hō includit hec. oia t quedā alia
puta colorē: figuram: t hmōi que
nihil facūt ad idiuiduationē: ḡ.

Gerar dus. ¶Contra rōnem huiꝰ ꝓcōnis ar
guit Gerardꝰ i summa sua. Nul
la sōa predicat in ꝓmo mō dicēdi
per se de eo qō includit in se acci
dentia: sed spēs de ꝑdicamēto sbe
ꝑdicat in ꝓmo mō dicendi per se
ō suppōito: ergo suppositū nō in
cludit accidentia.

¶Rndeo. dico duo. Pmo q eētia
in abstracto significata non est
spēs: nec genus: nec dfia: vt dicit

Auicẽna t.8.D.in tractatu de eẽ t essentia.q: spẽs significat nãz p modũ totius cũ predicet de inferioribus.abstractũ aũt significat tm̃ p modũ ptis:vt dcm̃ est:q: ẏo hmõi abstractũ sigt id vñ sumit rõ speciei tõ sigt formã. Itẽ qõ resultat ex ptib⁹ eẽntialib⁹ vnitis est forma:ſz nã siue essentia puta hũanitas resultat ex ptibus vnitis.ſ.aĩa t corpore:ergo est forma.

¶Sciendũ tm̃ q cum ỏ: q nã in abstracto significat p modũ ptis qõ est in supposito.hoc non est sic intelligẽdũ quasi nã sit vna res t suppositũ sit alia res: sed q: scõm modũ significãdi nã significat vt pars:t suppositũ vt totum:t qz a modis significãdi sumunt modi predicãdi:ideo nã que significat: vt pars non p̃dicat de supposito: qz vnum hz modũ significãdi oppositũ alteri.ſ.vnum per modum partis:t aliud per modũ totius. vnũ cũ exclusione accidẽtium:et aliud sine tali exclusione:tm̃ exclusio vel inclusio nõ est de rõne alicuius eorum:ſz:sed cõsequit̃ modus quo signat hoc vt illud.Et eẽntia aũt t accẽtib⁹ ꝟstitutib⁹ suppositũ:nõ resultat vna; tertia entitas ãli.9.q.2.ar.1.ad pmũ.ſz suppositũ ỏ vtrũq;:nõ tm̃ intrinsece:cũ includat accẽtia solũ vt determinata suaz partiũ essentialiũ pnci paliter materie t consequẽter forme.Hoc cõfirmat Auicẽ.5. meta. cap.primo t secundo.

Matura signi ficat vt ps:suppositus vt totũ.

Aurco. H.q.2.

¶Dico scõo ad formã argumẽti: q sba q̃ nullo mõ includit accẽtia nõ predicat de alia in pmo mõ dicendi per se:sed tunc minor ẽ falsa:qz spẽs p̃dicamẽti subst̃atie includit accidẽtia implicite t potẽtialiter:nam ea accidẽtia que fortes dicit explicite:homo dicit implicite.9.quoli.q.2.ar.1.ad pmũ.

¶Scõo arguit Aureolus. Quicquid includit accẽtia est ens p accidens:sed spẽs t suppositũ p̃dicamẽti subst̃atie nõ sunt ens p accidens:ergo nõ includũt accẽtia. maio: nota.mino: ꝓbat.nullũ q accidẽs est in p̃dicamẽto:ſz spẽs t idiuidnũ sunt in p̃dicamẽto: g.

¶Rñdeo t dico ꝺstruo:. Primum est q ſz spẽs t idiuidnũ includãt accidẽtia:tm̃ dinersimode qz individnũ ỏt ea in suo p̃ncipali signficato:qz ponerent in sui; diffinitione:si diffinirẽt.Spẽs ẏo nõ includit ea i p̃ncipali suo significato ſz tm̃ potẽtialr.1.di.34.q.1.ar.1.t ãli.2.qõ.2.ar.2.

¶Dico scõo q nec spẽs nec suppositũ includit ea vt intrinseca sue nãe:ſz vt determinatiua suaz ptiũ eẽntialiũ t obliquo.

¶Dico tertio ad formaz q maior ẽ falsa loquẽdo de inclusione solũ determinatiua partiũ. in q̃ sensu intelligit ꝟcẽs loquẽdo aũt de inclusiõe intrinseca t eẽntiali ꝟcedit maior:ſz ñ ẽ ẏ ꝟcẽs.

¶Dico quarto q accẽtiũ ꝺquedã. nihil facit̃ ad eẽ suppositale: vt saltẽ sunt posteriora cuiusmodi ẽ albedo vel ẽt risibilitas respectu sortis:t de his ꝟcedit maior. Alia sunt que hñt aliquã cãlitatẽ saltẽ mãlez ad eẽ suppositale inquãtũ disponũt mãz t redũt eã ꝑpriam huic forme cuiusmodi sunt dimensiones q̃ significat mãz t dimidũ eam.Si.n.mã nõ esset extẽsa per quãtitatẽ: ipsa nõ eẽt habilis ad recipiẽdũ formã nec ad idiuiduã dum:t de his negat maior.Claz em̃ est q rps includit diuersas naturas nõ tm̃ est ens p accñs:qz nõ includit easvt ptes suas itrinsecas.

¶Tertio arguit sic. Nihil includit in diffinito:q nõ significet p diffinitionẽ:qz diffinitio t diffinitus idez significãt.7.meta.sed diffinitio nõ significat accẽtia:ergo accidẽtia nõ includũt in rõne diffiniti.

¶Rñdeo q aliqd põt significari dupl̃r.Uno mõ explicite t in actu t sic ꝟcedit maior:t minor.t ꝟclo illata.ſ.q spẽs q̃ diffinit nõ includit accidẽtia i actu sine explicite. Alio mõ aliqd põt significari potentialr.t sic negat maior.

¶Quarto. Sequit q Chr̃istus assumpserit suppositũ humanum sed hoc est falsum:ergo.ꝟsequẽtia ꝓbat.Quicquid includit accẽtia explicite est suppositũ:sed humanitas Chr̃isti est huiusmodi qz est hec significata.

¶Rñdeo.negat ꝟñtia.Ad ꝓbationem dico q nõ solũ inclusio accidentiũ explicita est de rõne suppositi:ſz ẏter hoc requritur: q per se subsistat t nõ sit vnibile alteri formaliter.ꝑma.q.29.ar.2.humanitas autem Chr̃isti est vnibilis.

¶Ad argumentũ negat maior:.ſi illud est vnibile alteri que conditio si ponat in maiori:postea negatur minor.3.q.1.ar.3.ad scõm.

Negationem t intentionem scam eẽ de rõne positi: ꝑt accipi dupliciter. in trinsece t circũloquutiue.

¶Cõtra hanc responsionẽ arguit sic. Nulla negatio est de rõne positi:sed nõ essevnibile est negatio t suppositũ est ens positiuũ:ergo.

¶Respondet.s.D.in simili. ꝑma q.29.ar.ꝑ° ad tertiũ.q negatiõez t intentionez secũdam de qua ibi loqr̃tur esse de rõne positi potest intelligi dupliciter.Uno mõ q ſit quid intrinsecũ tangẽs pars eius:t sic concedit totũ:sed nõ est cõtra nos.Alio modo q: significat per nomẽ tangẽs circũloquutiua alicuius differẽtie:t sic negatur maior.

Esse nõ est: ỏ ratiõe suppositi:ſz ꝑ se esse.

In ꝓposito aũt dicim⁹ q nõ esse vnibile circũloqr̃ ꝺñaz idiuiduoꝝ sẽ ad indiuidua accidentis.

¶Ad idez arguit ser alijs rõnib⁹: que ista solutione euacuantur.

¶Secũdo arguit contra eandem rñsionez esse nõ est de rõne suppositi:ergo nec per se esse.

¶Rñdeo cõcedit añs: q: esse nec est ỏ rõne suppositi nec ỏ rõne eẽntie.quoli.2.q.2.ar.2.ad scõm.sed negat ꝟña.q: cuz dicim⁹: q ꝑ se eẽ est de rõne suppositi:ita circũloqmur ꝺñam suppositi sẽ ab idiuiduo accñtis:sicut t p negationem appositã.ſ.nõ esse in alio. Uel negat ꝟña.q: arguit a re ad modum rei.ſz.in.cẽ nõ sit de rõne suppositi tm̃ talis modus cẽndi.ſ. p se t non in alio est de rõne eius.

¶Tertio.q: i illa rñsiõe ad ꝟrtũ di

ctũ ẽ:q nã humana i xpo nõ ẽ suppositũ:qz nõ habet ꝑpriũm esse.

¶Cõtra hoc arguit ꝓbãdo q in xpo nã hũana hẽat eẽ distictũ ab eẽ ab diuino:q argtã refuãt i ẽctio.

¶Contra pmũ cozrelariũ arguit sic.Ois pars siue p̃cipiũ formale est diffinitiuũ ei⁹ cuius est pa siue p̃cipiũ:sed nã in abstracto non ẽ diffinitiua suppositi:ergo.maior nota.minor ꝓbat.ola p̃ncipia diffiniẽtia ꝺdicant i pmo mõ ꝑseitatis de diffinito.7.meta.sed nã in abstracto nõ predicat in pmo mõ ꝑseitatis de supposito.nõ.n. hec ẽ vera.sortes vel hõ ẽ hũanitas:g. ter.3.4.

¶Rñdeo.negat minor. Ad ꝓbationẽ:dico q p̃ncipia diffinientia sunt duplicia.aliqna.n.significãt p modũ totiꝰ:t de his cõcedit maior.nã aũt abstractiue sumpta:nõ est tale p̃ncipiũ.Alia significãt p modũ ptis:t de his negat maior.

Accẽtiũ ꝑ se nõ.

Cõclusio.iij.

In substantijs nãlib⁹,differt qõ ꝺd ẽ t id cuiꝰ ẽ.p intellectu huiꝰ ꝟclonis sciẽdũ ẽ:q: p qõ ꝺd est intelligit id qõ significat diffõ:sicut qõ ꝺd est hois ad id qõ significat aĩal rõnale.

Humanitas nõ est hoiꝰ.

¶Ex quo seqr̃tur cozrellarie:q hũanitas nõ est qõ ꝺd est hois.Tũ qz qõ ꝺd est rei: predicat de ipa re: hũanitas aũt ñ p̃dicat ỏ hoic. Tũ q: p qõ ꝺd ẽ rñdeẽ ad iterrogationẽ factã ꝺd ẽ res:ſz iterrogãti ꝺd est hõ: nõ rñdeẽ q ẽ hũanitas:g. ꝓbat aũt sic ꝟclusio.sicut t precedens. Ad cuius est quod ꝺd est includit aliqd reale i sua rõne:qõ non includit ipm qõ ꝺd est: ergo sunt distincta realiter. ꝟñtia ptz. añs ꝓbat.Ad cuius est qõ ꝺd ẽ includit mãz signatã:t hanc nõ includit ipm,qõ ꝺd est vt ꝺr.7.meta.g. ter.26. Qõ ꝺd est qñqz

¶Sciendum tm̃ q aliqñ quod ꝺd sumit̃ est sumit̃ cum ꝑcisione omniũ extraneorũ.tunc largo mõ dicit hũanitas qõ quid ẽ hois: t de tali nũ ẽꝺicit aliquãdo.s.D.q: nõ predicatur de eo cuius est.Aliquãdo accipitur sine precisione t sine inclu-

sumit̃ cuz ꝑcisiõe omnium.

ne.

Universidad de Navarra Biblioteca de Humanidades

ſione actuali: ꝛ ipſicita. puta dicimus q̄ animal rōnale eſt q̄d quid eſt hominis: et ſic predicatur.

Gerar. et Sco. hic. ¶Cōtra arguit Gerardus ꝛ Sco. primo. phs dicit. 7. meta. loquens de iſtis q̄ ſingulū nō eſt alterum a ſua ſubſtātia: ergo nō diſtinguit q̄ quid eſt ab eo cuius eſt.

¶Rñdeo q̄ nr̄a 2cl̄o ē phi. 7. meta. dicentis ꝓticula. 41. Illa q̄ hñt forma i materia. nō ſūt idē cū ſua q̄ditate. Idē dicit Cōmētator. 3. & alia. cō. 9. ꝛ cō. 5. ꝛ. 8. meta. cō. 16. et 12. metaphyſi. cō. 49. vbi vult q̄ q̄d ē i oib⁹ circa p̄mū differt ab eo cui⁹ē q: nō dicit totū q̄ ē in re.

P̄Dico ſcō q̄ ſuppoſito iſunt aliqua dupl̄r. Uno mō p̄mo ꝛ p ſe: ꝛ ſic loq̄tur phs. Alio mō p accīs vl nō p⁹. ꝛ p ſe: ꝛ ſic nō intelligit phs.

¶Alia argumēta facit Scotus p bantia q̄ q̄d eſt nō eē oino diſtinctū ab eo cuius eſt: q̄ concedit.

Cōclo. iiij.

In ſepatis a materia: ſuppoſitū nō eſt oino idez q̄ eēntia aliter rñ ꝯ i 2poſitis ex materia et forma. Hāc ſic. pbat pi p̄ms pte q̄li. 2. q. 2. ar. 2. Ad ſuppoſitū pt̄inet actual̄r eē ꝛ nō ad eſſentiā: ḡ diſtīguūt. 2da pt̄z. P̄ma ps añtis pz: q: eē eſt act⁹ erntis cuiuſmodi eſt ſuppoſitū. Scōa ps. pbat: eē eſt p̄ter rōnē ēntie: ḡ ad eā nō pt̄i net. ſcōa ps 2cl̄onis. pbat. Suppoſitū materiale includit ꝛ accēntia tāq̄ determiatiua p̄ncipioꝝ ēntialiū ſuppoſitū āt imateriale nō: ḡ p̄ma ps pz ex añdictis. ſcōa. pbat. Suppoſitū imateriale idiuiduat ex ſe: q: ñ ē receptibile i mā: ḡ nō. reḡrit accēntia p q̄ ōterminēt p̄ncipia ēentialia ad ididnatiōez.

Aureo. hic. ¶Cōtra añs. pbatiōis p̄mis p̄ncipalis arguit Aureo. ſic. Iliud q̄ pōt cōcipi ſub nō eſſe nō includit in ſua rōne eſſe: ad ſuppoſitū pōt concipi ſub non eſſe: ergo.

Aliq̄d ſcludit aliū vt ēntia- ¶Rñdeo. Aliquid ſcludere aliud pōt eſſe dupl̄r. Uno mō q̄ ſit de eſſentia ſua: ꝛ ſic dr̄ ſuppoſitū non ſcludere eē. Alio mō quaſi ſoꝛale hītū ab eo. ꝛ ſic negat maior. hoc le aūt mō ſuppm̄ ſcludit eē: q: hz eē. hab.

Concluſio. v.

In deo nō differt ſuppoſitū ē natura. Hāc. pbat s. D. q̄li. 2. vbi. ſ. 7. 1. q. 3. ar. 3. Omne ſuppoſitū diſtīctū a natura hz aliquā entitatē q̄ nō ē natura: ſed ſuppm̄ diuinū nullā hz ētitatē diſtīctā ab eſſentia: diuina ḡ ꝛc.

¶Diſtinctio. v.

In diſtin. q̄nta agit magiſter de termo gnationis diuine. Circa quam querit vtrū diuina eēntia ſit formalis termi- nus diuine generationis?

Pro cui⁹ q̄onis deciſione hoc eſt p̄ima cōcl̄o. Diuina gnatio non hz terminū a quo. p̄ bat ſic. Termin⁹: a quo: gnatiōis eſt p̄uatio ꝛ nō eſſe: ſed in diuinis non eſt p̄uatio. ergo.

Cōclo. ij.

Filius eſt terminus q̄ gnatio nis. pbat ſic. Illud eſt termin⁹ q̄ gnationis q̄ gnaī: vt ptz ex terminis. ſz filius gnatur: ergo.

Cōcluſio. iij.

Eēntia diuina ē termin⁹ ḡ diuine gnatiōis. pbat ſic ꝓſona filij nō ē termin⁹ q̄: cū ſit id q̄ gnaī ſiꝛ nec filiatio cū ſit reḷo. nulla aūt reḷo ē ēmin⁹ p ſe. ſ. phy. ter. ḡ eēntia ē termin⁹ q̄. ſz 2da. q: in filio nō eſt niſi eſſentia et relatio.

¶Contra arguit Aureo. p⁹. Ois termin⁹ q̄ gnatiōis: accipit eē per gnationē: ſz eēntia. diuina nō accipit eē: ḡ. minor p3. maior ē. Simplicij ꝛ cōmen. 2. meta. cō. 31. ꝛ. 2. phyſi. cō. 14. vbi dicit q̄ gnatio ē via ad hoc. q̄ forma fiat.

¶Rñdeo. primo dico q̄ eēntia diuina vt dicit. s. D. d̄ po. q. 2. art. 1. differt dupl̄r a formis materialib⁹. p⁹ q: eēntia diuina p ſe ſubſiſtit forme aūt materiales: ꝛ ꝓpt hoc i eo i q̄ ſūt ꝓſupponūt aliq̄d a q̄ habēt ſubſiſtētiā, ſcōo q: vniq̄ eēn

tia eſt ſuū eē: ꝛ forme materiales nō: ꝛ pp hoc ñ hñt eē niſi q: i alio recipiūt. Ex q̄ ſequit q̄ opz eas ac quirere eē: eēntiā aūt diuinā non opz acquirere eſſe.

P̄Dico ſcō maiorē argumēti eē falſū i formis q̄ ſūt ſuū eē: ꝛ q̄ p ſe ſubſiſtūt: cuiuſmōi ē diuina eēntia ſz ad ſoſalē ēminū. p̄ductiōis ſufficit. q̄ cōcek. p̄ducto. ꝛ q̄ p illū ter minū. p̄ductū aſſimilēt. p̄ducēti.

¶Contra hāc rñſionē arguit ſic. Id q̄ p̄ducīt capit eē ꝓpter ſoſa lē ēminū. p̄ductōis: ḡ ipe termin⁹ ſoſalis magī capit eē: añs ptz ꝛ 2ña p illā ſgulā pp q̄ vnūq̄q̄ ꝛc

Exp̄ō il li⁹ regu le pp q̄ vnū q̄ q̄ ꝛc.

¶Rñdeo. negat 2ña. Ad regulaz dico q̄ triplr exp̄oīt. ā nullo ſenſu ē ad ꝓpoſitū. p̄mo nō ſtz in caſu ēquocis q̄ nō recipiūt eādē de nolatiōez. Uñ ſz paries pp albedinē ſit alb⁹: nō tñ albedo ē magī al ba: q: ipa ñ denolat alba: opz ḡ q̄ vtrūq̄ ſit tale: ſicut ptz in exēplo p̄hi. 2cl̄o ē nota pp p̄ncipiū: ꝛ p̄n cipiū ē notū. ḡ ē magī notū: ſz nō ſeq̄t 2cl̄o ē ſcita ꝓpt p̄ncipiū. ḡ p̄n cipia ſūt magī ſcita ꝛ hoc q: p̄nci pia ñ ſūt ſcita: ꝛ q: ſoſalis ēmin⁹ aliq̄n nō accipit eē: ideo ñ ſeq̄t q̄ ma gis accipiat eē. Iſtaz exp̄onē p̄ōt s. D. in. q. 10. de veri. arti. 1.

P̄Scō exponit. 1. q. 87. arti. 2. ad tertiū. q̄ ñ ſz i his q̄ ſūt diuerſoꝝ ordinū. Uñ ñ ſeq̄t ſanitas ē deſide rabilis pp medicinā. ḡ medicina ē magī deſiderabilis: q: medicia eſt i ordine efficiētiū: ꝛ ſanitas i ordine finiū. Ad ꝓpoſitū ꝓſona ē p ducibilis per ſe: forma aūt in creaturis tm̄ p accīs: in deo aūt nec p ſe nec per accidens.

P̄Tertio exponit. 1. di. 12. q. 1. art. 2. ad ſcō. q̄ nō tenet niſi id q̄ cō uenerit vni ꝓpter aliud ſit diuerſum in vtroq̄. Ad ꝓpoſitū eſſe q̄ ꝓuenit ſuppoſito p formā nō ē aliud ab eē forme: ꝛ marie in deo.

¶Scō arguit ſic. id q̄ p̄exiſtit gnationi nō eſt termin⁹ ad quem gnatiōis: ſed eſſentia diuina p̄exiſtit gnationi cū abſolutū ſit p̄ius relatiuo. ergo. minor ptz ex termi nis: ꝛ maior ꝛdrupl̄r. p̄ma. Primo dicit Cōmen. ſ. celi. ꝛ in lib. de ſba o: bis: q̄ dimenſiones non gene rant: q: eedē q̄ erant in corrupto manent in genito. Scō aia nō ē formalis termin⁹ nutritiōis: quia p̄eſt i nutrito. Tertio aia nō erit ſoſalis termin⁹ reſurrectiōis: q: p̄exiſt reſurrectioni. Quarto ſi aia eēt p̄i⁹ creata: poſtea crearet mā ſub ea. ipa aia ñ eēt ſoſalis termi nus illi⁹ p̄ductōis: q: p⁹ extitiſſet.

cō. 132. ca. 1.

P̄Rñdeo aliq̄d p̄exiſtere gnationi cōtigit dupl̄r. Uno mō q: p̄exiſtit alii ſbo gnatiōis puta i materia. ꝛ ſic q̄d 2cedit maior: q: q̄d q̄ hoc mō p̄e extitit nō cōicaī. p̄ducto ex vi p̄dn ctiōis. ſz negat minor. Alio mō q: p̄exiſtit in gne. et ſic negat ma ior et conceditur minor.

Preexiſtit aliquid reſurrectioni mā ꝛ in efficiēte

P̄Dico ſcō maiorē eē falſaz i formā: q̄ eſt ſuū eſſe. nō em̄ eſt incōueniēs terminū p̄exiſtere vie metaphorice dicte.

P̄Ad p̄mā. pbationem negat opinio Cōmē. d̄ dimēſiōib⁹: q: i gnatiōe fit reſolutio q̄ ad māz p̄mā. Et p̄terea dimēſiōes nō ſunt ſuū eē.

P̄Ad ſcōam negat añs. imo nō p̄t dari aliud formalis termin⁹ nutritionis niſi aia. cū nulla alia forma ſbalis ſit in nutrito.

P̄Ad tertiā eodē mō negat añs.

Reſurrectio ñ erit generatio

P̄Dico tñ q̄ reſurrectio: ñ erit gnatio. tū q: gēitū p̄mit reſurrectiōi: tū q: nō ſequet aliquā alteratiōez diſpoſitiuā mā. ꝛ ad ſuſceptiōez aīe

P̄Ad quartā dico ſiꝛ: q̄ in illo caſu aia eēt formalis termin⁹ creationis materie iquātū eēt ſoſalis termin⁹ 2poſiti reſultātis ex materia noviter creata ꝛ ex forma p̄ius exiſtēte: eadem em̄ p̄ductio termi nareꝛ ad materiā ꝛ ad 2poſitum.

¶Tertio. eēntia eſt p̄ncipiū gnatiōis. ḡ diſtīguiꝛ a termino formali gnationis ipſius geniti.

¶Rñdeo. negat 2ña: de p̄ncipio quo. nō em̄ opz p̄ncipiū q̄ et id q̄ eſt a p̄ncipio realiter diſtīgui.

P̄Simlia argumēta facit Duꝛ-

Universidad de Navarra

ḡus et Aureolus et Greg. que ex dictis aperte soluta sunt.

Cōclo.iiij.

Essentia diuina nō est genita p se nec p accīs. ꝓbat sic: id qō est idē nūero in ḡnante ⁊ in genito nullo mō generat. ꝫ essentia diuina est hmōi. ergo.

Petrus Joānes

¶ Cōtra arguit Petr⁹ Joannes. Pōt ee essentia ñ ḡnat. ꝫ pr̄ et essentia nō ḡnat: sed filius: sedr̄ ꝓ ꝑdicata realia. ſ. ḡnari: ⁊ nō ḡnari verificenr̄ de eodē. ſ. de essentia. ⁊ de filio. sed hoc est impoſle. ergo.

Sufficit distinctio rōnis ad verificā dū ꝓtra dictoria ꝫ non omnis.

¶ Rñdeo. negat minor: q; sufficit distinctio rōnis ad hoc ꝙ ꝓtradictoria de eodē verificent. Dico tñ ꝙ nō ois distinctio rōnis sufficit. nā distictio rōnis hz gradꝰ. Aliq̄ em ita distinguūt rōne ꝙ nullam supponūt distinctionē realē: ꝛbi gra dū aliq̄d refert ad seipz distinguit a seipo rōne nulla distictiōe reali ꝓintellta. Alia est distinctio rōnis: q̄ ꝓsuppōit distictionē realē sicut ē distinctio ḡnis ⁊ speciei.

¶ Dico ꝙ ꝑdictoria realia pñt verificari de distinctis ratione: scōo mō: marie qñ talia distincta rōne sic se hñt in re ꝙ vnū est cōe ſm rē ⁊ est idē pluribꝰ: reliquū aūt nō ē cōe: ꝫ est distinctū a q̄busl̄z sub illo cōi ꝓtis hmōi. est pr̄ ⁊ eēntia: ⁊ sūt filiꝰ ⁊ essentia: ⁊ pp hoc ꝺ pr̄e verificat ḡnare: ⁊ de filio ḡnari: non autem de essentia.

¶ Scōo. filiꝰ ē eēntia ḡita ḡ. eēntia ḡnat. ꝓa ptz: añs. ꝓbat: filiꝰ ē sapiētia ḡita: ḡ ē eēntia ḡita et ꝓfirmat: q; Aug. 7. ⁊. 15. ꝺ tri. dixit ꝙ filiꝰ ē eēntia ꝺ eēntia: ⁊ Ricar. 6. de tri. dicit exꝑsse ꝙ Magistruz sniarū: ꝙ essentia i filio ē genita.

Pr̄ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbationez negatur etiam añs. 1. dist. 5. q. 1. ar. 2. quia actiones sunt suppositorum: essentia aūt et sapientia non significantur per modum suppositi.

¶ Ad cōfirmationē Aug. itelligit essentiā esse de essentia nō quidez ḡnar ꝫ sz cōicabilē: ⁊ hoc maior ē auctoritas magr̄i q̄ cuiuscūq; sciz q; confirmata est ꝑ ecclesiam.

¶ Cōtra eandē argūt alū. Argumenta q̄ sequūt sunt Olchot. 1. di stin. 4. ar. 1. Ois filius fuit vel est genitus essentia diuina est filiꝰ. ḡ fuit vel est genita. ꝓa est bona ⁊ ꝓemisse vere. ergo.

Pr̄ Rñdeo. negat: ꝓa: q; est fallacia figure dictionis: cū variet modus ꝓedicādi. nā i maiori ē ꝑdicatio ſoſalis: cū ē gētū formaliter dicat de filio ⁊ repugnet aliq̄d ee filiū et nō ee genitū: minor ꝛo est idētica ⁊ nō formalis: ꝫ em̄ diuina essentia. sit idem filio nō tñ formaliter dicit de eo cū aliis sit filius qui non est sua essentia.

Quinta ratio

Pr̄ Sciēdū ē ꝙ nō ois variatio modi ꝑdicādi facit fallaciā. alioq̄n ħ eēt fallacia. oē aial ē albū. ois hō est aial. ergo ꝫ fit ista fallacia qñ mutat q̄d i aliq̄d ⁊ econtra: et qñ id q̄ ꝑdicat de terminis vniꝰ ꝓnti inquātū hmōi: cōcludit ꝑdicari ꝺ terminis alteriꝰ ꝓnti ex hoc ꝙ ꝑdicat ꝺ termnis illiꝰ ꝓnti. In ꝓposito ḡnari dr̄ tñ de relatiuis vr̄ implicātibꝰ relōne sicut ē ꝓsona: deꝰ: filiꝰ: nā deꝰ implicat relatiuū 1. di. 5. q. 2. ar. 2. ad. 2. ⁊ hoc q; relatiua sunt distincta: ⁊ iō si ex hoc ꝙ dr̄ de relatiuis volumꝰ cōcludere ꝙ dicat de absolutis que nō sunt distincta erit fallacia figure dictionis. scōo negat illa. ꝓa: q; est etiā fallacia accītis. ꝺ potē. q. 8. ar. 1. ad sextū. q; ꝫ in deo nō sit accīs: accidit tñ eēntie vt eēntia ē ꝙ sit filiꝰ: cū multe eēntie q̄ nō sūt filiꝰ: recōtra: ⁊ iō significari ex hoc ꝙ dr̄ de filio inquātū est distinct⁹ ab essentia volumꝰ ꝓcludere ꝙ dicat ꝺ eēntia: erit fallacia accītis.

¶ Scōo arguit. Essentia est filiꝰ genitus. ergo essentia est genita. añs ptz: ꝓa ꝓbat. A ꝑdicato conuincto ad quālibet eius partem nisi vna sit distrahens vel diminuens alia est bona ꝓa: sed ħ arguitur hoc modo. ergo.

Pr̄ Rñdeo. negat ꝓa. Ad regulā di

co ꝙ nō ꝫ nisi q̄libet pars cōiuncti possit ꝑ se separatiz ꝑdicari de oi eo ꝺ q̄ ꝑdicat totū ꝓiuncti: ꝙ ñ ē i ꝓposito: q; ista ps illiꝰ ꝓiuncti q̄ est ḡnatū: si ꝑ se accipiat ñ ꝺ de essentia.

¶ Tertio. essentia ē filiꝰ genitꝰ. ḡ ē hic filiꝰ genitꝰ demſato filio. tūc vltra essentia est hic filiꝰ genitꝰ. ḡ est genita. tenet ꝓa ab inferiori ad suum superius affirmatiue.

Pr̄ Rñdeo. negat: scōa ꝓa. nec valet ab inferiori ad sūm superiꝰ nisi illud supiusꝓdicedet de oi eo de q̄ ꝑdicat iferiꝰ q̄ nō est in ꝓposito. q; nō oē q̄ ē hoc genitū ē ḡnatū.

¶ Quarto. essentia est filiꝰ pr̄is. ḡ pr̄ ē pr̄ eēntie. ⁊ sic eēntia ē gēita.

Pr̄ Rñdeo ꝙ. s. D. solvit sr̄e argumētū. 1. di. 5. ar. 1. ad. 3. ꝙ cuiꝰ notitia ꝓmitto: ꝙ nomia substantiua significāt nō tñ formā ſz et suppositū formē: ⁊ iō pñt ꝑdicari ꝓ vtroq;: qñ ꝑdicant rōne ſuppositi est ꝑdicatio ꝙ idētitatē: qñ rōne formē ē ꝑdicatio formalis. Adiectiua vero significāt tātū formā: ⁊ ideo ꝑdicantur tantum formaliter.

¶ Dico ḡ ꝙ si ly filiꝰ accipiat adiectiue: negat añs. si sbstātiue: cōcedit añs ⁊ negat ꝓa: sed dz sic iferri. ḡ pr̄ est pr̄ filij q̄ est essentia.

¶ Quinto hoc ḡnat demōstrādo filiū. ⁊ hoc est eēntia. ḡ essentia generat. ꝫ ꝓsequentia expositorie.

Pr̄ Rñdet Capreolus negādo ꝓaz q; est fallacia accidētis cū maior ſit formalis: ⁊ minor idētica.

¶ Olchot dicit nō ee syllmū expositorū qñ demōstratur res que est tres essentia aūt est tres ꝑsone.

Nota aliquā do Pan lū adde re ad solutiones Capoll ꝓt hic.

¶ Addo aūt tertiā solutionē: ꝙ in syllo expositorio opz q̄libet ꝓmissaꝝ posse syllogizari advnā de oi qō nō ꝓt fieri i diuinis ⁊ pp hoc nō pōt ibi argui expositorie: nā ꝫ ista sit vera: filius generat: tñ vna de omni sibi correspondēs nō est vera. ſ. ista: ḡcōd, est filiꝰ generat. per hoc ſolvunt oia similia argumēta. nō. n. sequit: essentia est pr̄. essentia est filiꝰ. ḡ filiꝰ est pr̄: q; nō omne qō est essentia est pater.

Cōclo.v.est.

Essentia nō se hz i diuina ḡnatione sicut materia ꝫ habeat vnā de ꝓditiōibꝰ materie. ꝓia pars pz er se. scōa ꝓbat pñti di. q. 2. ar. 1. id qō manet in genito hz vnā de cōditionibus materie. sed essentia est hmōi. ergo.

Duran dus hic dist. 5. ⁊ henricus.

¶ Cōtra arguūt Durādus ⁊ Henricꝰ. primo. id de q̄ aliq̄d ḡnat hz rōnē mātē. ꝫ filiꝰ ḡnat de sba patris vt dicit Aug. cōtra Maximū. li. 2. ḡ essentia hz rationē materie.

¶ Rñdeo. dico ꝑ ꝙ Maximus cōcedebat filiū ee a patre: nō tñ volebat ꝙ esset eiusdē sbe cū patre.

¶ Cōtra quē arguit Aug. dicēs: filius nō est de nihilo: ḡ de aliq̄: nō nisi de sba patris. ḡ est eiusdē sbe cū pr̄e. tenet ꝓa: q; ly /de/ ꝑ ꝓportat distinctionē. vñ nō dicimꝰ ferrū ee de ferro. Scōo ꝓportat ꝓsubstātialitatē. vñ nō dicimꝰ creaturā ee de deo. Tertio ꝓportat rōnē ꝓncipij. vñ nō dicimꝰ patrē ee de sba filij. sedr̄ ḡ si filiꝰ est de sba patris ꝙ ipse sit ꝓncipiū filij: ⁊ distinctus a filio cōsubstātialis ei.

Pr̄ Scōo negatur maior. q; rō mātē nō ꝓsistit i hoc ꝙ de ipsa aliq̄d fiat ꝫ ista sit vna de cōditionibꝰ eius: ꝫ rō materie est ee potētiā purā.

¶ Scōo in patre est potētia actiua: q̄ generat. ḡ in filio est potētia passiua q̄ ḡnat: ⁊ ꝑ ꝓa materia.

Pr̄ Rñdeo. pr̄ negat añs: q; potētia dei nec est actiua nec passiua. de potē. q. 2. arti. 1. scōo negat ꝓa: q; eodē mō est potētia qua pater generat ⁊ qua filius generat.

¶ Tertio. si ignis ḡnaret aliū ignē de sua ꝓpria materia: clarū est ꝙ illa materia se hr̄et ꝑ modū passiui. ḡ cū pr̄ generat filiū de sua sba sequit ꝙ habeat modū passiui.

Pr̄ Rñdeo. negat ꝓa: q; ille ignis daret igni genito tñ partē sue entitatis: que esset actuabilis ꝑ formā: qō nō est in ꝓposito.

¶ Multa huiusmodi argumenta fiunt que facilia sunt: q; conclūdūt esse ħ diuinā habere aliquā

de ꝯditionib⁹ materie: sed nō ꝓbāt q habeat rōnem materie. ꝛc.

¶ Distin. VI.

MAgister in dist. 6. agit de ꝑncipio generationis diuine. Circa quod queritur vtrum pater genuit filiū naturaꝫ

PRo qōne hec est prima conclusio. Essentia diuina est ꝑncipiū quo oīs actuū diuinorū. hāc sic ꝓbat. s. D. ꝑmi dist. ar. 1. ꝛ. 3. Omis actꝰ 2ueniēs diuine ꝑsone aut cōuenit ei rōne resolutionis: aut rōne essentie: ꝫ nullꝰ 2uenit ei rōne relatiōis: cū relatio nō sit ꝑncipiū actꝰ. vt ꝺr. 5. phy. ergo quilibet cōuenit ei rōne essentie.

ter. 10.

Grego. hic.

¶ Cōtra arguit Gre. pº. oē principiū gñatiōis est realr distinctū a gñatiōe ꝛ a genito. ꝫ eēntia nō est distincta a gñatione nec a filio. g nō est ꝑncipiū eiꝰ. minor ꝓz. maior est phi. 1. phy. ꝛ Cōmē. cō. 8.

ter. 8.

Omis actus diuinus: referendus est attributo sibi 2ueniēti.

¶ Rñdeo. pº dico ꝙ declaratione 2clonis: q cū i diuina eēntia sint mlta attributa q fūt idē realr oꝫ quēlibet actū referre ad illud attributū qđ reqrit 2ditio actꝰ. ẏbi gfa. ītelligere referr ad diuinā essentiā ītellꝰ. ꝛ velle referr ad eādē iquātū ipsa est volūtas.

¶ Ex q sequit q ꝫ eēntia sit ꝑncipiū oīm actuū. tñ eēntia sub rōne eēntie nō est ꝑncipiū alicuiꝰ actus nisi ipsi⁹ esse. si em essentia vt essentia eēt ꝑncipiū alteriꝰ actꝰ q ipsiꝰ esse sequit q ꝙlibet essentia esset ēr principiū alteriꝰ actus q ipsiꝰ esse: q qđ 2uenit alicui iquātū est tale cōuenit omni tali.

¶ Dico scđo. q filiꝰ in diuinis: pōt dupl'r 2sideraꝛi. Primo inquātū est ẏbū: ꝛ sic ꝑncipiū ei⁹ est eēntia vt iduit rōnē intellꝰ vel memorie. Scđo pt 2sideraꝛi inq̄tū filiꝰ ꝛ sic ꝑncipiū ei⁹ est eēntia vt iduit rōnē nature. nā de rōne filij est q ꝑ ducat ī filiatiōnē gñantis: ꝛ ideo opꝫ q ꝑncipiū eiꝰ sit natura q est vis er similibꝰ sitta ꝓcreās. Sitr eēntia vt induit rōnē voluntatis naturalis q est determinatiua ad vnū est ꝑncipiū spirationis. s. s. ꝛ vt iduit rōnē volūtatis ꝛ libere se habētis ad opposita est ꝑncipiuꝫ ꝓductionis creaturarū.

Dico tertio ad argumētū. q ꝑncipiū est dupler. Aliqđ ē ꝑncipiū qđ ꝛ sic ꝓcedo totū: ꝛ de hoc loquit phꝰ Cō. ꝫ nō est 2tra nos. Aliđ est ꝑncipiū q. ꝛ de tali negat maior. sed sufficit q ꝑncipiū q distinguat rōne ab eo cui⁹ est ꝑncipiū.

¶ Cōtra. si ad rōnē ꝑncipiū q: non reqrit distō realis: seq̄t q essentia posset eē ꝑncipiū sui: ꝛ q filiꝰ posset eē ꝑncipiū gñatiōis. hoc ē falsuꝫ. g 2tra ꝓbat. q: eēntia distinguit a se rōne. ꝛ sitr filiꝰ a gñatione.

¶ Rñdeo. negat ꝑma 2tia. q: eēntia nō distinguit a se rōe. hnic rñsioni addo q vbicūq ē ꝑncipiū q. est ēt ꝑncipiū qđ. ꝑncipiū āt qđ semp distinguit realr ab eo cuiꝰ ē ꝑncipiū ꝛ ꝑ 2tia si essentia eēt ꝑncipiū sui oporteret eē aliqđ a q ipa distingueret realr. negat ēt sco 2tia: q: eēntia se. hz ad ꝓz. vt, sofa ꝑ 2stitutina in eē divino: filiꝰ aūt respectu nulli⁹ se hz vt forma. tō nulliꝰ actꝰ ꝑt eē ꝑncipiū q. Duo. n. reqrūt ad ꝑmū q. pº q se hēatvt forma. scđo q nō sit forma idividualis. ꝫ ꝑtr nā cōicata ipi genito. ꝛ ꝓp hoc paternitas nō est ꝑncipiū gñatiōis.

Dubitatur quid ꝑ

¶ Scđo oē ꝑncipiū dr relative ad id cuiꝰ ē ꝑncipiū. ꝫ eēntia diuina nō dicit relative ad generationē. ergo nō est eius ꝑncipiū.

Rñdeo. negat maior. loquendo de ꝑncipio q. ꝛ de rōne realr: q: ad rōnē realē reqrit realis distō. ꝑncipiū āt q nō oꝑ realr distingui ab eo cuiꝰ est ꝑncipiū vt dictū est.

¶ Cōtra. Quicqđ est ꝑncipiū realr referr realr. ꝫ divina eēntia si est ꝑncipiū est ꝑncipiū realr. g oꝫ q referat realr: qđ est impossibile.

¶ Rñdeo. negat maior. naꝫ aliqđ qđ est realr ꝑncipiū nō hz rōnē i se. ꝫ tñ nō ꝑt cōcipi vt ꝑncipiū nisi relative sine ītellectu cōparāte ipsuꝫ ad id cuius est ꝑncipiū quānis illa relatio nō sit in re: sed tñ in mō 2cipiēdi. Sitr est de hoc nōie dñs: creator: ꝛ hmōi. q difficultas ad plenū tāgit ifra di. 30.

¶ Tertio. Jd in q ē ꝑncipiū ꝓductōis quo: nō ꝓducit pº scipso. ꝫ pº ꝓducit p illud ꝑncipiū. ꝫ pr pº seipso ꝓducit. alioquin ꝓduceret per aliquid sui. ꝛ per 2tia haberet aliā ꝛ aliā entitatē. ergo in patre nō est ꝑncipiū quo gñationis.

Rñdeo. negat maior: nō q pr ꝓducat aliq̄ ꝑte sue entitatis et mō tota sua entitate. ꝫ q: ꝓducit aliq̄ qđ est ipse. s. nā divina ꝛ nō ꝙlibet qđ est ipe. nō. n. ꝓducit relatione.

¶ Quarto. Oē ꝑncipiū: quo ꝓduces ꝓducit est cā formalis ipsiꝰ ꝓducti⁹. sed divina essentia nō est causa formalis patris. ergo

Rñdeo negat maior. sed cōcedit q ꝑncipiū quo ꝓduces ꝓducit est forma ꝓducti⁹ ꝫ nō tñ cā formalis. vñ dr tas est forma: q pr est de⁹: ꝫ ab eo nō distinguit. nō. n. oꝫ semp formā distingui realr ab eo cuiꝰ est forma. vt ꝺr. s. d. 1. q. 39. arti. 2. ad. 5.

¶ Quito. Si aliq̄ forma simpler: puta albedo: ꝑ se subsisteret sine ꝛ ageret. i ipsa nō poneret aliqđ ꝑncipiū quo. g nec i deo ē ꝑncipiū quo ꝓductiōis. ꝫ 2tia. q: de⁹ est ita simpler sicut illa forma.

Rñdeo. negat 2tia. nec ꝓbatio ꝓcludit: q: hoc nō ꝓtingit ꝓp simplicitatē. ꝫ q: i tali accīte sepato ñ eēt assignare plura dria ꝫ rōnē q vnū eēt sibi rō agēdi ꝛ ñ alio.

¶ Sexto. ꝓductio filij nō est eēntialis. g nec est naturalis. añs ꝓz. q: nō 2uenit oibꝰ ꝑsonis: 2tia ꝓbatur q: essentia et natura sunt idē.

Natura superaddit essentie: rōnē ꝑncipij.

Rñdeo. negat 2tia. Ad ꝓbōnem dico q ꝫ sint idez: tñ nā superaddit ad essentiā rōnē ꝑncipij ꝓducti.

Cōclo. ij.

Spūs. s. ꝓcedit naturalr a ꝑre. hāc sic ꝓbat 9ª potētia. q. 10. ar. 2. ad. 4. Illud ꝓcedit nāliter qđ hz nāle hitudinē ad ꝑncipiū ꝓducti⁹: ita q nō pōt ab eo nō ꝓcedere. sed spūs. s. est hmōi. ergo

Cōclo. iij.

Spūs. s. ñ procedit ꝓ modū nature ꝫ ꝑ modū volūtatis. hāc ꝓbat. vbi. s. ad. 11. ꝛ ꝓsuppono pº q ꝓcessio ꝑ modū volūtatis ꝛ per modū nature dr̄nt i trib⁹. Primo q: ꝓcessio q est ꝑ modū nāe nō ꝑsupponit aliā ꝓcessionē. ꝓcessio aūt ꝑ modū volūtatis necessario ꝓtexigit aliā. s. ꝓcessionē intellꝰ: cū volūtas ferat tñ i bonū cognitū. ꝓcessio per modum nature le differt a ꝑ cessione ꝑ modū volūtatis ꝛ tribꝰ suppositꝰ: ꝓducto ꝛ ut ꝓducēte ꝓncipio.

ter. 5.

Dubitatur quis ꝑ

Cōclo. iij. Spūs. s. ꝓcedit naturalr a ꝑre. hāc sic ꝓbat 9ª potētia. q. 10. ar. 2. ad. 4. Illud ꝓcedit nāliter qđ hz nāle hitudinē ad ꝑncipiū ꝓducti⁹. ergo

¶ Ex his ꝓbatur cōclusio. Jd qđ ꝓcedit aliā ꝓcessionē ꝛ qđ ex vi sue ꝓcessionis nō hz: vt sit simile ꝓducēti ꝛ qđ est imediate a duobus quoꝝ qđlibet est perfectū nō ꝓcedit ꝑ modū naturale ꝫ ꝑ modū volūtatis. ꝫ. sī. est hmōi. ergo

cū pcedat vt amor amicitie.ergo. ¶Cōtra arguit Aureo.Si.ff.tō pcedit vt amo::q: ei⁹ ꝓcessio ꝑfecit ꝓcessionē itelle:sedꝫ ita pot sit ꝓcedere vt odiū sicut vt amor. hoc ē falsū.g3ꝓa p3.q: ēt ꝓcessio odij ꝑfecit ꝓcessionē intellect⁹. ¶Rñdeo.negaꝫ 2ña.q: non h3 q⁹ pcedat vt amor::ex hoc q⁹ sua ꝓcessio ꝑfecit ꝓcessionē intell'e.l3 ad hoc habeat q⁹ eius ꝓcessio sit scōa.ꝓcessio.l3 q⁹ pcedat vt amor ꝑfectissim⁹ h3 iquātū est a duob⁹ vnifōrmiter ⁊ꝓcōditer,ꝓducētib⁹ odiū aūt nō h3vnire.nec ē de rōne ei⁹ vnifōrmis cōcursus odientis. possum⁹ em̄ ꝑfecte odire aliquē: qui tamen me odio non habebit.

Cōclo.iiij. Spūs.s.p- cedit libere Istā cōclonē ponit.s.D.vbi.ꝫ. adꝫ ntū.⁊ declarabiꝫ rñdendo ad ar gumētū Scoti q̄tra eū arguit:sic Spūs.s.pcedit ꝓ te naturaliter. g nō pcedit libere.l3 2ña q:pcede re libere ⁊ pcedere nāt'sūt modi oppositi.g nō pñt eidem 2uenire. ꝑRñdeo.Primo dico q⁹volūtas ⁊ est nā q̄dā ⁊ ē volūtas.vt est nā ꝓ ducit aliquos actusnecessario.vt volūtas ꝓducit non necessario. ꝑDico scōo q⁹ libertas accipiꝫ du pl'r.Uno mō vt oppoīt nāli neces sitati.⁊ talis libertas ē libertas i- dīfie ad agere⁊ nō agere.loquēdū g de tali libertate:cedo q⁹ spūs.s. nō ꝓducit libere.Alio mō accipiꝫ libertas⁊t opponit coactiōi.vt di cat oē illud,ꝓduci libere cui⁹ ꝓdu ctio nō est coacta:l3 cōplacet.⁊ sic negaꝫ 2ña.Ad ꝓbōnē dico q⁹ l3 ꝓducere libere ꝑ⁹ mō oppōaꝫ ne cessitati.nō tñ ꝓducere libere se cūdo modo opponitur ei. ꝑEt ꝓ hoc solnūt'm'kta argumēta Scoti ⁊ Aureoli i hac mā⁊ i alijs.

Cōclo.v. In pñe nō ē vo lūtas ꝓcedēs⁊t ꝑm intell'm respectu gñatōis filij. Hāc sic,ꝑbat de potētia.q.2.ar.2. ad.2.volūtas ꝓcedēs tpe nō est i deo nisi respectu creaturarū:⁊ vo lūtas ꝓcedēs rōne nō ē nisi respec tu actnū eternoꝝ:q̄ significāt ad creaturas t'minari vt ē ꝑdestinatio ⁊ hmōi⁹ l3 gñatio filij nō est' crea tura nec ad creaturā terminaꝫ.g. ¶Cōtra arguit Sco.ꝑ⁹.pꝫ ē ꝓ:ni lio.g i illo ꝓt hz velle respū gña tōis filij:⁊ spirationis.ff.2ña p3.tū q: pꝫ nihil expectat a filio.tū q: i illo ꝓt pꝫ cū sit ꝑfecte dūs h3 p fectū velle.aſis ꝑbaꝫ dupl'r. Pri mo oē ꝓducēs ē pri⁹ ꝓducto.g pꝫ est ꝓt filio.l3 2ña:q: pꝫ ꝓducit fi liū.aſis est Aug.dicētis li.de imor talitate aic.c.3.q⁹ nīla res se facit aut gignit: alioqn eēt pri⁹ ꝫ eēt. Ista āt 2ña Aug.nihilvaleret nisi gignēs eēt pri⁹ gēito.Scōo ꝑbaꝫ idē,aſis.q: phs.12.met.⁊ Cōmen. cō.16.dicūt cāz efficiētē i hoc dif ferre a formali q⁹ efficiēs semꝑ est pri⁹ facto.cū vero formalis non. ¶Rñdeo.negaꝫ aſis.nā vna ꝑso na diuina nō est ꝓt:or alia quātū ad absoluta: cū oē absolutū vni⁹ ꝑsone sit idē nūero oīm ꝑsonarū. nihil aūt est pri⁹ seipso.nō ē ētvna ꝑsona ꝓt:or alia quātū ad relationēq: relatiua sunt simul nā.Ad primā ꝓbōnē negaꝫ aſis.nec valet ei⁹ ꝓ ma ꝓbatio.q: Aug.nō loquiꝫ de ꝓducēte sed de faciēte.oē aūt fa ciēs ꝓducit aliud de nō esse in eē. ⁊ ꝓ 2ñs h3 ꝓns esse vel tpe vel na tura ꝫ suū ꝓductū.ꝑ aūt nō ꝓ ducit hoc mō filiū de nō eē in esse: cū filij⁹ non sit ens potētiale.Sitr nō pōt itelligi q⁹aliq̄d signat se p cōicationē eiusdē nāe alt'i suppo sito sicut est i diuinis.vbi ꝓducēs cōicat,ꝓducto eādē nūero naturā ⁊ eē:q: cōicatio non sit'eiusdē a⁹se. op3 g q⁹ talis gignitio sic itelliga tur q⁹ idē a seipo pri⁹ nō ens ereat in esse.⁊ sic ꝓducat se de nō eē ad esse.Ad secūdā ꝓbōnē eiusdē aſi cedētis dico q⁹ phs loquiꝫ de can sis efficiētib⁹.ꝑ aūt ñ ē cā efficiēs filij cū ñ distinguaꝫ ab eo cēntialr. ¶Scōo principaľr arguit.Oē,ꝓ ducēs ꝑintelligiꝫ ꝓductiōi ⁊ ter mino ꝓductionis,sed filij⁹ est ter minus ꝓductionis ꝑsone.g ꝑ est pri⁹ filio saltem ꝑm relationem. ¶Rñdeo.q⁹ pater pōt dupl'r cōsi derari.Uno mō sub ꝓpria rōe sue personalitatis.⁊ inquātū est ꝑs.⁊ hoc mō nec natura it'elle'tu est ꝓt filio.Pōt alio mō alr⁹ ꝓsiderari in cōi vt ē q̄dā suppositū diuinū.⁊ sic ꝑintelligiꝫ filio.nō. n. possum⁹ it'elligere filiū sub,ꝓpria rōne nisi it'elligēdo filiationē.nec filiatiōez nisi p̄cōcipiēdo. gñationē i q̄ fun daꝫ.nec gñationē nisi ꝑintelligē do suppositū a q̄ fluat.illō āt ē ꝑ ¶Cōtra.ex hac rñsiōe sequiꝫ,ppo sitū.nā si op3 ꝑintelligere suppo situ gñans ipsi gñatiōi.tūc op3 ꝑin telligere ipm velle gñare anteq̄ gñet:q: i q̄cūq⁹ mēsura it'elligiꝫ ꝑ h3 it'elligi volēs gñare.⁊ si gñatio ꝑit'elligiꝫ filio op3 q⁹ ꝑit'elligaꝫ vel le gñare añq̄ it'elligaꝫ gñare. ꝑRñdeo.ꝑ⁹ q⁹ ex nā rei: nullū est signū in quo pꝫ sit ꝓt:or filio:vel i quo ꝓtius velit gñare q̄ generet. ꝑDico scōo q⁹ nec ꝑ est ꝓt:or filio ꝑm it'elle'm isto mō.q⁹ in se hēat ali qd vñ pri⁹ natura debeat it'elligi q̄ filij⁹.nec h3 i se vñ pri⁹ dēat it'el ligi velle generare q̄ generet. ꝑDico tertio q⁹ ex ꝓte it'elle verū est q⁹ op3 nos ꝑcōcipere gñationē relationi.et' suppositū gñationi. ꝑDico q̄rto l3 ꝑit'elligam⁹ suppo sitū gñatiōi nō tñ op3 ꝑintelligere illud suppositū actu velle añq̄ it'elligam⁹ gñatiōez ab ipo,ꝓfluer. ꝑDico q̄nto q⁹ l3 ꝑintelligerem⁹ volitionē gñatiōis ipsi gñationi posite in actu:tñ res non h3 q⁹ ita dēat it'elligi.sed hoc eēt ex imꝑ fectiōe intellect⁹ nr'i:q̄ deū neq̄t co gnoscere misi ꝓ sit'm'dinē ꝫ trenoꝝ. ¶Tertio arguit. Habitudo nāe ad suppositū ē ꝓt:or h'tudine ei⁹ ad actū secūm:q: ꝓria habitudo p tinet ad esse ⁊ scōa ad agere.eē au tē ꝓcedit agere.g nā dina pri⁹ h3 esse i ꝓsupposito paterno q̄ sit ꝓn cipiū gñatōis filij.⁊ ꝑ 2ñs ꝑ est ꝓtius q̄ generat.⁊ sic est ꝓt:or filio. ¶Negaꝫ aſis vbi natura ⁊ suppo sitū nature est idem real'r.⁊ actio ꝫppositi,et relatio in actiōe fun data sicut est in diuinis.

Distin.VII.

Ad dist.7. Querit ꝓ mo.vtrū i pñe sit alt qua potentia respec tu gñatōis eterne

Pro qōne hec ē primaꝫcto Generās in diuinis h3 potētiam generādi.⁊ spirās h3 potētā spi rādi.Hāc sic ꝓbat.1.q.41.ar.4. de potē.q.2.ar.1.Et pñti di.art.1. In quocūq⁹ est ꝓncipiū agēdi in eo est potētia vt p3.5.met, sed in generāte est ꝓncipiū quo gene rat.et i,spirante quo spirat. ergo. Tex.17

¶Contra arguit Aureo.ꝑ⁹. Ois act⁹ respectu cui⁹ ē potētia ,ꝓdu ctiua ē eliciēd⁹ ⁊ ꝑ 2ñs distinct⁹ a tali potētia:⁊ egredit a tali potē tia nec manet i ea.l3 act⁹ gñandi ⁊ spirādi i diuis nō distinguūt ab his quoꝝ sūt⁊ manēt i eis.g respe ctu eoꝝ nō ē potētia ,ꝓductiua. Aureo; h.q.j.

¶Cōfirmaꝫ q: ꝑhs.12.met.⁊ Cō mē.cō.30.dicit q⁹ actio eterna est pura:ideo non habet potētiam. ꝑRñdeo.ꝑ⁹ dicovt dicit.s.D.1.q. 41.ar.4.ad.3. De rōne potētie ē q⁹ sit ꝓncipiū.de rōne ꝓncipij⁹ ē di stinctio ab eo cui⁹ ē ꝓncipiū.et ꝓp hoc respectu eoꝝ q̄ ꝑm rē distincta sunt ponim⁹ potētiā in diuis.vñ q: est distinct⁹ a creatura ponim⁹ in eo potētiā creatinā:⁊ q: vna ꝑ sona diuina est distincta ab alia nō ponim⁹ i ꝑsonis potētiā respectu illoꝝ actnū ꝑm q̄s ꝑsone ꝓcedūt in eiusmodi ē gñare⁊ spirare:q̄dē potētia ē ꝑ rē ꝓncipiū ꝑsōe ,ꝓduc te:illi⁹ aūt act⁹ q̄ ꝑsona ,ꝓducit ē ꝓncipiū solū ꝑm nrm modū it'elli gēdi q̄ it'elligim⁹ diuina ꝓ creatu ras. Et q: i creaturis potētia nō solū distinguit a ,ꝓducto l3 etiā ab ipa ,ꝓductiōe:iō alio 2ceptu it'elli gim⁹ cēntiāt ē potētia⁊ alio vt ē actio.et ꝓ 2ñs alio nole nolam⁹. Rō po nēdi po tētiā in diuinis

ꝑDico scōo q⁹ potētia gñatiua et

Universidad de Navarra Biblioteca

spiratiua nō ē ꝓductiua sine elicitiua ipsi⁹ gnationis aut spiratiōis ſz ē ꝓductiua geniti ⁊ spirati. Iꝫsit rō illi gnatiōi ⁊ spirationi q attingāt talē terminū vel talē. Gnatio n. est q pf formaliꝫ gnat. ⁊ potētia gnatiua est q gnat tā ꝓprie ⁊ tute gnatiua. ꝑ Dico tertio q nō ois actio egrediēs ēt agētē vt p3 de opatiōibus īmanētib⁹ q manēt in gente.

¶ Ex hīs p3 ad argumētū q maior ē falsa. pvltia pte: ⁊ p alijs supponit falsū. s. q dicam⁹ potentiā gnatiuā ee ꝓductiuā gnationis.

¶ Scdo posse ee patrē in diuinis nō est posse alicuius potētie ꝓductiue ēt fm rōnē: alioq̄n pf posset ꝓduci in esse paterno. g nec posse generare est alicui⁹ potētie ꝓductiue. ꝫña p3. q: posse generare et posse esse patrem idem sunt.

¶ Rndeo. q paternitas pōt tripliciter considerari vt elicit. 1. q. 40. ar. 4. Et de potētia. q. 8. ar. 3. Uno mō iquātū est diuina essentia: ⁊ sic cōstituit deū. Scdo vt est q̄dā forma incōicabilis: ⁊ sic ꝫstituit hypōt. vt ei postasim. Tertio vt est rel'o: ⁊ sic cōstituit ꝑsz i esse paterno. Paternitas ꝓmis duob⁹ modis ē prior cōcabilis fm rōnē q gnare. cui em opatiōes sint suppositoꝝ pri⁹ intelligit⁹ suppositū ee ꝫstitutū q opari. Paternitas aūt tertio mō accepta seq̄t ad ipm gnare ⁊ sup ipso fundatur ex hoc em q genuit ꝫsequit in eo quidā respectus ad genitum.

Paternitas diuina tripliciter

relatio.

℗ Dico scdo q respectu paternitatis ꝓmo ⁊ scdo mō accepte nō est aliq̄ potētia fm rē nec fm rōnē q: vt sic significat ꝓ modū forme supposīti totaliꝫ. ꝓducti. respectu vo paternitatis tertio mō accepte ponit potētia fz rōnē. s. illamet que est respectu generare. q quidē potētia primo est respectu generare cū significetur vt actio: ꝫnr aūt respectu paternitatis vt est relatio: pater aūt vt est hypostasis nullo mō est. ꝓducibilis ēt fm rōnem.

¶ Ad argumētū negat añs. accipiendo paternitatē vt est relatio ⁊ potētia ꝓductiua fm rōnē. Ad ꝓbationē dico q pf. ꝓducit fz rōnem in se paternitatē ⁊ ꝓ cons se in esse paterno cum ꝓducat generare fm nostrū modū intelligēdi ad q sequit pfnitas vt est rel'o.

¶ Tertio oēm ꝑfectionez simplr quā hz pater habet ēt filius. fz potētia generādi est ꝑfectio simplr ⁊ eam nō hz filius. g nec pater.

¶ Rndeo ad minorē. q potentia generādi dicit duo. s. essentiā i recto: ⁊ relationē i obliquo. ⁊tū ad id qđ dicit in recto est ꝑfectio simplr. ⁊ vt sic est in filio cuz in eo sit in essentia. ⁊tū ad id qđ significat i obliq̄. s. relationē ñ ē ꝑfectio simplr in cū rel'o in⁹tū hmōi nihil ponit.

Potentia generādi

℗ Dico scdo vt dicit. s. D. pla pte q. 42. ar. 6. ad tertiū. In oīb⁹ siłibus argumentis est fallacia figure dictionis: cū mutetur quid in ad aliquid. arguendo a potentia simplr ad potentiam generandi. Idem est in isto paralogismo. Nihil cuius negatio nō est negatio potētie nō est potētia. fz negatio potētie generādi non est negatio potentie: ergo ⁊ sił⁹ in omnibus hmōi argumentis.

℗ Dico tertio q cum dicit in filio nō esse potentiā generādi: nō negat ab eo aliq̄ potētia: fz modus potētie. nā ois potētia q est in patre est in filio: fz cū alia ⁊ alia relatione. Uñ q: in filio est relatio. scz filiatio opposita rel'oni: que includit in potētia generādi. s. paternitati: ideo a filio negat potētia generādi: nec hoc sonat i ipotentiā filij: q: omne qđ est ptinens ad rationē potētie simplr in hoc qđ dico potētia generādi. totū illud cōuenit filio: Iꝫ nō conueniat ei modus habendi illam potentiam.

℗ Dico quarto cū dixi nūc immediate q paternitas includit in rationē potētie generādi. ibi accipit paternitas: vt est ꝓprietas ⁊ forma ꝫstitutiua hypostasis: nō aūt vt est relatio: q: vt sic est posterior fm rōnē ipsa potentia generandi:

posteri⁹ aūt nō ē de rōe ꝓtis. ¶ Itē vnū nō ē rō ꝓducēdi aliud: vt dr ꝓmo physi. pfnitas at opposita filiationi ꝛō nō ē pfi rō ꝓducēdi filiū: ⁊ ꝓ ꝫhs nō ē de rōne potētie gnaliter que est ꝓductiua filij.

¶ Quarto. Si potētia generandi est in patre: aut significat essentiā solam aut relationē solā aut vtrūq. nō primū q: terminus ꝓducit⁹ nō est essentia fz ꝓprietas. nō scdz q: vna relatio nō est rō ꝓducēdi relationē oppositā. nō tertiū: q: cuz ꝓductio. s. generare sit simpler: op3 eius ꝓncipiū esse simpler: ⁊ ꝓ consequens non includere plura.

¶ Rndeo: q dicit essentiā: q: etiā formalis terminus generatiōis ē ēntia: Iꝫ ꝓductū sit rel'o subsistēs dicit ēt relationē vt ē forma ꝫstitutiua: ⁊ sic p3 q dicit ēntiā ⁊ relationē ¶ Ad ipobationem negat ꝫñtia. q: Iꝫ ꝓductio simplex requirat tm vnū formale ꝓncipiū ꝓncipiat⁹ eliciti⁹ ꝓducti. alia tamen possunt cōcurrere vt modi talis ꝓncipij cuiusmodi est in ꝓposito. naz paternitas non est ꝓductiua cum se habeat ad patrē vt forma indiuidualis: sed est modus potētie.

¶ Quinto pater ⁊ filius nō differūt nisi ꝓ gnare ⁊ gnari: g si pater potētiā gnandi hz: habebit eam ⁊ filius. ꝫña p3. añs est Dama.

¶ Rndeo. nego ē ꝫña. q: ipsa generatio actiua est pfnitas: q includitur in potētia gnatiua: ⁊ iō distinguit etiā rel'omb⁹ ex ꝓncipio generationis sī distinguit gnatione.

Cōclusio.ij. Pfnitas vt ē rel'o nō est potētia gnatiua. pbat. Ois potētia gnatiua ē ꝓncipiū gnationis. fz pfnitas vt rel'o nō ē ꝓncipiū gnationis cū ad eā sequat. g.

Cōclo.iij. Pfnitas vt ē forma ꝫstitutiua patris in esse psonali nō est potentia generatiua. Hanc probat prima. q. ꝓma. ar. 5. ⁊ de potētia. q. 2. ar. 2. Ois potētia generādi est formale ꝓncipiū gnatiōis. fz paternitas nō ē formale ꝓncipiū gnationis. g. maior p3. minor pbat. Oē formale ꝓncipiū gnationis cōicat genito q ꝓ3 assimilat genitū generāti maxie in gnatiōe vniuoca. fz pater non cōicat filio paternitatem. ergo.

¶ Contra arguit Bonauētura et Barro p°. Sicut se hz essentia ad opatiōes ēntiales: sic ꝓpetas ad opationē psonal. fz ēntia est ꝓncipiū ēntialiū opationū: g ꝓprietas est ꝓncipiū opatiōis psonal. fz gnare est opatio psonalis ipsi⁹ patris: g paternitas q est eius ꝓprietas est eius principium.

Bonauētura h. q. 1.

¶ Rndeo. dico p° q forma specifica ē illa q ē ꝓncipiū arguēdi cuz i ꝑdet ee simplr. forma aūt idiuidualis cū ñ det ee simplr: fz ōtermiet illud ee datū a forma specifica nō ē ꝓncipiū opatiōis hoc. n. ñ ē dare ee simplr fz ipm ee datū a forma cōi idiuiduare. Iꝫ opatio fctā ⁊tute nāe cōis aliquē modū accipiat ex ꝓncipijs ꝓprijs suppositi agēt⁹ ⁊ efficiat ei ꝓpa. Essētia diuina ē vt forma cōis ꝑis pfnitas vt forma idiuidualis: iō non ē ꝓncipiū agēdi i ꝑfe Iꝫ faciat q illa opatio sit ꝓpa ꝑis. cū aūt potētia gnandi sit ꝓncipiū opatiōis ꝑis ipa dicit ꝓncipiatiꝫ essentiā: cōnotatiue ⁊o paternitatē. nā potētia gnandi ē potētia ꝑis siue vt ē i ꝑfe.

Cōsderato q: mō ēntia diuina pfnitas vt forma cōis ꝑis pfnitas vt forma idiuidualis: iō non ē ꝓncipiū agēdi i ꝑfe Iꝫ faciat q illa opatio sit ꝓpa ꝑis. cū aūt potētia gnandi sit ꝓncipiū opatiōis ꝑis ipa dicit ꝓncipiatiꝫ essentiā: cōnotatiue ⁊o paternitatē. nā potētia gnandi ē potētia ꝑis siue vt ē i ꝑfe.

℗ Dico scdo q sił⁹itudo posita in maiori ñ tenet: q: ꝓ opationē ēntialē cuinsmōi ē creare: de⁹ cōicat creaturis ꝑfectiōes cōes. s. esse: vivere ⁊ hmōi. ꝓ opationē aūt personalem pater nō cōicat id qđ est sibi ꝓpriū. s. paternitatem.

¶ Scdo ita repugnat rel'oni q cōstituat suppositū sicut q sit ꝓncipiū agēdi: Iꝫ hoc nō obstāte cōicat rel'oni dmie q ꝫstituat suppositū g ēt cōicat ei q sit ꝓncipiū agēdi.

¶ Rndeo. negat maiorē de rel'one dmie. talis. n. pōt ꝫstituere suppositū in⁹tū se hz ꝓ modū forme indiuidualis: ⁊ ex hac rōe repugnat ei esse ꝓncipiū ꝓncipale opera

tionis vt dictum est.

¶Dico scdo q si ēt vtrūq; ex equo sibi repugnaret: tñ ꝯ primū est ei datū q̄ ꝓstituat suppositū stati cō sequit in ea repugnātia ad. esse principium operationis.

¶Tertio. Eo pf gñat filiū q̄ distiguit eū a se: ꝫ distinguit est a se p pfnitatē: g̃ gñat eū pfnitate. maior ꝓz. maior. ꝓbat. q: distinctio est ō rōne gñrationis cuz nihil gñet se.

¶Rñdeo. negat maiorē. Ad ꝓbationē negat ꝛña. q: ꝫ de rōne generatiōis sit distinctio: nō opz tñ q̄ idē sit formale distinctiuū ꝛ fōrale pncipiū gñatiōis. ꝫ formale distinctiuū ꝓsequitur ad generationē.

¶Quarto. pductōes specifice distincte reducūt ad formalia pncipia spē distincta. ꝫ gñare ꝛ spirare in pre distinguūt specifice: g̃ non reducunt in cēntiā q̄ est vnꝰ rōis. ꝫ ad pfnitatē ꝛ virtutē spiratiuā que sunt alterius rationis.

Gñari ꝛ spirari distinguuntur realr.

¶Rñdeo q̄ gñare ꝛ spirare i pre sunt idē realr ꝛ distinguunt rōne: ō reducunt ad pncipia q̄ sunt idē re ꝛ distincta rōne. Mā pncipiū p ductionis verbi est cēntia sub roe intells. ꝛ pncipiū pductiōis amoris est cēntia sub rōne volūtatis.

¶Dico scdo q̄ gñari ꝛ spirari distinguunt realr: nec opz q̄ eoꝝ pncipia distinguant realr. ꝫ sufficit ordo origis inter illas: q: ſ. pcessio s.s. est quodāmō a pcessione filij in ꝙtum. s.s. est a filio.

¶Quinto eo pater generat quo ē pater: vt dicit Aug. ꝫ est pater paternitate: g̃ generat paternitatē.

¶Rñdeo. q̄ eo formalr gñat quo est formalr pf. q: pfnitas ꝛ gñare fūt idē: ꝫ illa ꝓprietas significat vt actio: cū dr generar. ꝛ signat vt relo cū dr pfnitas. nō aūt eo ē formalr pater quo elicit genitū ꝫ rē ꝛ gñatione ꝑm. modū intelligendi nec sic loquit Augu.

¶Cōtra eandē arguit Henricus ꝙnos rōnibus q̄bus ꝓbat q̄ cēntia nō est se sola totale pncipiū. p ductōis filij: q̄ ꝛ 2cedim⁹. dictū est eñ q̄ relo ē de rōe potkie gñandi tāq; modꝰ pncipiꝑ ꝛ ñ sicut pncipiū pncipale. tale. n. pncipiū ē cēntia q̄ ꝓt eē pncipiū multaꝝ opationū ꝫ q̄ ē sub tali vl tali relone. q̄ q̄dē relones sūt mōi hñdi cēntiā. Actio. n. q̄. fit vtute nāe modificat ꝫ q̄ fluit ab alio ꝛ alio supposito nāe divine. q̄ q̄dē suppositа ꝛ ñ distiguāt spē nāe: cū habeāt eādem cēntiā nūero: distiguūt tñ q̄dāmō spē. ꝓpietatis. q: hñt. ꝓpietates alterius rationis.

¶Cōtra eādē arguit Durād⁹ p⁰. In filio ē aliqs termin⁹ formalis cōicatus. ſ. essentia. ꝛ alꝰ pductꝰ. ſcz filiatio: g̃ in patre essentia erit pncipiū cōicatiōis: ꝛ pfnitas erit formale pncipiū ꝓductionis. q. ꝓma

¶Rñdeo. ꝛ dico q̄ in filio nullus terminꝰ formalis est pductꝰ. filiꝰ est ille q̄ est pductꝰ. Et dato q̄ filiatio eēt pductа ꝓstitutiue: nō tñ sequit q̄ pfnitas sit formale pncipiū pductiuū nisi tāq; modꝰ pncipiꝑ vt dictū ē: q: relonis magis repugnat pductа eē q̄ pduci ꝓstitutiue.

¶Alia argumēta q̄ iste facit solūta sunt ex ꝓcedentibꝰ ꝛ partim ex sequentibus soluentur.

¶Cōtra eādē argui. Scotꝰ. pductа cens qđ ex se determinat ad certū numerū. pducit p pncipia alteriꝰ rōnis. sicut p oppositū videmꝰ q̄ sol nō determinat ex se ad certum numerū radioꝝ: q: pducit p pncipiuz eiusdē rōnis. ſ. virtutē suā: ꝫ pater determinat ad certū numerū. pductionū: g̃ pducit p pncipia alteriꝰ rōnis. ꝫ essentia est vniꝰ rationis: g̃ nō ē pncipiū q̄ pf. pducit. Sco. ꝫ

¶Rñdeo. dico p⁰ q̄ cēntia vt cēntia est pncipiū tñ isti⁹ act⁹ q̄ ē eē ꝫ cēntia vt intellect⁹ est pncipiū gñatiōis ꝛbi. cēntia aūt vr volūtas ē pncipiū spiratiōis. s.s. cōstat aūt istа eē alteriꝰ ꝛ alteriꝰ rōis.

¶Dico scdo q̄ cū itells et volūtas distinguant in deo tñ rōne non sufficiūt ad realē distinctionē passiue gñatiōis ꝛbi ꝛ passiue spirationis. s.s. opz assignare rōnes hui⁹ distinctōis realis q̄ ē ex ordie origīnis: q: spiratio est a gñatiōe cum spūs. s. sit a generante. Ordo origis necessitat ad relez distinctionē passiuaꝝ generationis ꝛ spirationis.

Ordo essentie sit pncipiū gñatiōis ꝛbi et spiratiōis spūs. s.

¶Dico tertio q̄, essentia vt itells nō ē totale nec sufficiēs pncipiuz quo gñatiōis ꝛbi nec essentia vt volūtas. pductiōis. s.s. cū eñ in spū sancto sit essentia ꝛ intells et volūtas: scq̄t q̄ ipse gñaret ꝛ spiraret: ꝛ iō opz dicere q̄ cēntia vt intellect⁹ coitellecta pfnitate ē pncipiū quo gñatiōis ꝛbi ꝛ essentia vt volumtas cointellecta ꝛ relone cōi pfi ꝛ filio. ſ. spiratiōe actiua est pncipium quo. s.s.

Guido de carmelo.

¶Dico quarto q̄ distinctio quaz facit intellectus noster inter itellectū ꝛ volūtatē nihil facit ad istas pductiōes: q̄uꝫ illa res cui itells noster attribuit intentionē attributi sit formale productiuum.

¶Cōtra istā rñsionē arguit Guido de carmelo. formalis terminꝰ gñatiōis filij est essētia divina: g̃ formale pncipiū q̄ pf gñat nō ē in itells. ꝫ ꝛña. q: formale pncipiū q̄ in agēte nō p instfz nō est inferioris ordis ad formalē terminū. sed itells est iferioris ordis ad cēntiā ad quā oia attributa ꝓparāt: q̄si q̄litates vt dicit Aug. 15. ō tri. c. 5.

Insigniter explicat quō singule rōes in pducto cōrñdeāt singulis ꝓprietatibꝰ in pducente.

¶Rñdeo. dico q̄ filiꝰ in divinis ꝛ verbū ꝛ est filiꝰ ꝛ deꝰ. Intells ꝯt itells est pncipiū illiꝰ. pducti sub ea rōe qua est verbū. Intells aūt vt nā est pncipiū eiꝰ sub ea rōe q̄ est filiꝰ. Intells vero vt divina cēntia est pncipiū eiꝰ ingētū ēdeꝰ: ita q̄ singule rōnes in pducto cōre spōdent singulis rōnibꝰ in. pducēte. q̄ tñ dicūt aut pncipiū actiōis vt est nā ꝛ intells. aut formā specifica. pducēt: ꝯt ē deitas. ꝛ q̄ istо ꝛbū sit deꝰ ꝫ ab itellectu ē ōitas.

¶Et his patet ad argumentuz.

Cōclo. iiij.

Potētia generādi dicit cēntiā i recto ꝛ relonē i obliq̄. Istа ponit ō ꝓa. q. 2. ar. 2. ꝛ. 1. q. 41. ar. 5. ꝓ3 aūr eiꝰ declaratio ex ꝓdcis.

Questio. ij.

Querit scdo vtrū in diuinis possint eē plesfilij? Adhāc qōnem rñdent oēs theologi negatiue q: q̄cq̄d pōt esse deus est actu deus.

¶Sz tñ ꝫ hoc pōt argui pº. In oi pfecta intellectiōe ꝓducit verbū ꝫ filiꝰ ita pfecte itelligit sicut pater ergo ꝓducit aliud verbum.

¶Rñdeo. negat ꝛña. Licet. n. in oi pfecta intellectiōe ꝓducat verbū nō tñ opz q̄ oē intelligēs illa intellectiōe ꝓducat verbū. solu. z. n. id ꝓducit verbū in q̄ est relo dicē tis. In filio aūt nō est relo dicentis. nō. n. hz eandez numero relationē quā hz pater: q: relo opposita sibi ꝓuenit. ſ. relo dicti ꝛ verbi nō etiā hz aliā numero: q: nō pōt ibi plurificari vt in sequēti ꝛclone patebit. Sitr. etiā. s.s. nō hz eandem numero relonē dicētis quā hz pf: alioqn ꝓduceret verbū patris: ꝛ p ꝛña ꝓduceret ꝓductoꝛez suū. Sitr etiā. ſſ. non pōt ꝓducere aliā ꝓsonam: q: ab vnica dilectione ꝓcedit vnicꝰ amoꝛ. In diuinis aūt est tñ vna dilectio: iō nō ꝓducit nisi vnꝰ amoꝛ q̄ est. ſſ. Qnāuis eñ oēs ꝓsone divine ꝫabeant eādem bonitatē: tñ in ꝓse est vt a q̄ cōicat alīs p actū intells ꝛ volūtatis. In filio aūt est vt a q̄ cōicatur alteri p actū volūtatis ꝛ nō p actū intells: iō nō gignit verbuz: ꝫ spirat amoꝛē. Spūssanctus hz eādē bonitatē nō vt a quo cōicat alīs ꝫ tñ vt habitā ab alīs: ideo nullam ꝓsonam ꝓducit. Mirificē diuinecq; oñdit cur tñ tres ꝓsone ꝛ diuis.

¶Dico scdo q̄ hz filiꝰ nō gñet nec ſſ. spiret: tñ hñt eādem potētiam quā hz pf. Mā gñatio in divinis est ꝓceptio ꝛbi p actū itells q̄ deꝰ itelligit seipm. Intelligere aūt seipm in deo est vnū ꝛ simpler: g̃ vnica ꝓa. vñ ex eadē ꝓa est q̄ pf gñet ꝛ filiꝰ gñet: ꝫ cū alio ꝛ alio respcū. Sitr dōm est de. ſſ. q̄ ꝓcdit per actū volūtatiꝫ q̄ pf ꝛ filiꝰ se mutuo diligāt. cōstat aūt in divinis esse tñ vnū actū diligēdi. Sz hz in ista cōclone oēs ꝓuemāt: tñ dubiū ē vñ

surgat q̄ alīq̄ reḡdinia puta paternitas vel filiatio nō pōt pluri-
ficari ſm numerum.

¶Et ī hoc ad hoc ponēde ſunt
rōnes ḡrū pma hec eſt. Impoſi
tas multiplicādi rationes diuiſas
ſm numerū reſoluit in diuiſā im
mālitatē ſicut i cāz. forme. n. ciuſ
dē ſpēi nō purificāt. niſi p. mātz: vt
dicit phs. 8. meta. Et q̄ loquat de
mā q̄titati ſōta. p3 pCōme. 7. me
Ter.16 ta. co. 35. vbi dicit q̄ diuiſio ſpēi in
individuā eſt p mām ⁊ q̄titatem
ſz in diuiſis nō eſt materia. ergo.

¶Cōtra arguit Aure. p°. Id q̄ōpt
ꝓcipi cōceptu vlī nō eſt pncipiuz
indiuiduatiōis: ſz mā; quāta pōt
ꝓcipi ꝓceptu vlī: g. maior p3 ex ſe.
minor. pbat. Ois ꝓceptꝰ inclusus
in ꝓceptu hois eſt vtis: ſed in ꝓce
ptu hois includit mā quāta. ſ. cor
pus organicum: ergo.

Forme ciuſdez ¶Rñdeo. Pdo q̄ cū dicimus for
mas ciuſdē ſpēi nō purificari niſi
ꝑ mām ibi accipit mā ꝑ ol ſuſce
ptiuo: ⁊ nō ſolū ꝑ mā q̄titati ſub
iecta. Mā ſcia magīri ⁊ ſcia diſcipu
li nō ſunt eedē nūero: q; ſunt i di
ſtinctis intellectualib⁹: non tñ in
alia ⁊ alia mā q̄titati ſōta. PDico
ſcōo q̄ forme ſēſales nō purifi
cāt nūero infra eādē ſpēm niſi ꝑ
mām quantā. PAd pbationē di
co ad minoꝝ q̄ mā ſignata ⁊ ſiſtē
eſſe individuū: vt dicit. 8. D. 1. qō.
13. ar. 3. ſi intelligat ſm q̄ in ſe eſt
nō ꝓcipitur ꝓceptu cōi: ſz eſt eius
nomē incōicabile re ⁊ rōne: vt hoc
nomē ſortes qđ nō ꝓuenit duob⁹
ſub eadē rōne cū in nullis ꝑdnob⁹
ſint eadē ꝓncipia indiuiduantia
humanitatē: ſz q; nō cognoſcim⁹
mām ſm ſe: ſed in habitudine ad
actū vel formā: ī ipāz impꝛopꝛie
intelligim⁹ ⁊ ſignam⁹ neceſſario
cōi. Puta ꝑ hoc q̄ dico corp⁹ orga
nicū qđ dat intelligere ſubm for
me: taliter ſignificatū ⁊ hñs mem
bra cōueniēta ad exercendū opa
vite. PDubiū eſt tñ vtrum habea
mus ꝓceptū ſimplicē ꝓpriū mā
prime: vꝝ. n. q̄ ſꝝ ꝓcipiat cōceptu
complexo ex cōceptu abſoluto: et
ex conceptu relatiuo ꝑ reſpectuz
ad formam.

PDico tertio. q̄ ſz mā ſucceſſiue WĀ ſu
recipiēs diuerſas ſp ſit eadē ſm ceſſiue
eandē eſſentiā: ē tñ neceſſario al recipi
terius ⁊ alterius rōnis ſz q̄ ē ſub forme
alia ⁊ alia forma: vt dicit. 8. D. in eſt ea
tractatu de mā: qđ ſic itelligo. Rō eſſentia
em ⁊ determinatio māe eſt a quā ſed ali
titate que ḡterminat mātz ad hāc rius ra
formā. ḡterminatio aūt nō eſt ab nis.
ſolutū ſz ad aliud: variato aūt ter
mino variat reſpect⁹: ⁊ pp hoc va
riatis formis ad q̄s mā determi
natur variat ⁊ eius determinatio
ſiue ratio.

¶Scōo. Nulla mā exīte adhuc
oēs aie ſepate diſtinguūt nūero:
g̃ mā ñ eſt pncipiū idiuiduatiōis.

¶Rñdeo. negat ꝓpia. q; mā non ē
id quo formalr forma individua
tur: ſed eſt aliq̄d neceſſario requi
ſitū ad hoc q̄ recipiat individua-
tionem. Individuat. n. forma in Alia id
mā: ſed pōt poſtea remanere indi uiduā
uidua ēt ſi a mā ſeparet. Id antē cōmē
quo formalr alia ſeparata individu ratiōē.
atur eſt cōmenſuratio eius ad
mām in qua accepit eſſe: vt dicit
2. contra gen. cap. 73.

¶Cōtra hāc rñſionē arguit Sco Scotꝰ
tus ſcōo diſt. 3. Iſta ꝓmenſuratio 2. diſt.
ē relatio cū nihil cōmēſuret ſibi: g̃
ꝓſupponit entitatē abſolutā: ⁊ ꝑ
ꝓpria in illo ꝓtori alia ē diſtincta.

¶Rñdeo. Capreolus in hoc loco
dicit q̄ aie nō individuant ꝑ ha
bitudines ad corꝑa: ⁊ q̄ cōmenſu
ratio dicit eē quo alia eſt formalr
tali corꝑi coaptata. Et quouꝝ ſeq̄
ꝓper eſſe formalr individuant. hu
ius oppoſitū vꝝ tenere: ſcōo dif. 3.
q. 1. ꝓclone q̄nta ad q̄ntum.

PEt pp hoc ſaluo meliori iudicio
ꝓſuppono q̄d noīa idiuiduatiōis
nam hoc nomē individuū ſignifi
cat incōicabile. Incōicabile aūt
ē: aliq̄d ex eo q̄ ab alīo eſt diſtin
ctum. Id ergo eſt pncipiū indiui-
duationis aie ſepate qđeſt forma
lē diſtinctiuū ipſius aie ab oībus
alīs infra

alīs infra eandem ſpeciem.

PEt hoc dico primo q̄ eſſe exīte
nō ē pncipiū idiuiduatiōis alīoꝝ.
Id. n. qđ eſt ꝑs indiuiduatiōis ñ
eſt eius pncipiū: ſed eſſe eſt ꝑs
indiuiduationis: g̃. maioꝝ p3. mi-
noꝝ pbat. eē eſt ꝑs incōicabilita-
tis: g̃ eſt ꝑs indiuiduationis. ꝓpia
p3. añs pbat. eē eſt pars vnitatis
g̃ ⁊ incōicabilitatis: ꝓpia pbat. q;
ꝺ aliq̄d incōicabile eo q̄ eſt ens
diuiſum in ſe ⁊ ab alīs diſtinctū.
hec aūt ꝓſtituūt vnitatē. añs ptz.
q; vnitas ē entitas indiuiſa. Idē
ſic pbat Scotꝰ. Id qđ ꝑſupponit
determinationē alteriꝰ nō eſt rō
determinādi vel diſtinguēdi ipm:
ſz eſſet eſt diſtinctū ꝑſupponit de
terminationē ⁊ diſtinctionē eſſen
tiaꝝ: non. n. eſſe exīte hz ꝓpias
dās diſtictas a differentijs exīn-
tia: alioq̄n oporteret ponere vnā
coordinationē exīntiaꝝ: ſicut ⁊ eſ-
ſentiarum: ergo.

¶Et his ſequit q̄ eē ⁊ nā rei ⁊ rei
vnitas ⁊ ꝑ ꝓpria indiuiduatio ſe cō
ſequit: ita q̄ id qđ ē cā efficiēs eē ⁊
nāe efficit eē ⁊ vnitatē ⁊ diſtinctio-
nē. nā qđ dat eē: dat ēt vnū eſſe.

PDico ſcōo q̄ nā non diſtinguit
alias formalr: nā actꝰ, eſt q̄ diſtin-
Pt.48. guit ⁊ ſepat: vt ꝺ. 7. meta. mā aūt
nō eſt actꝰ. PDico tertio q̄ forma
le diſtinctiuū vniꝰ aie ſepare ab
alia ē hitudo: q̄ ꝺ ꝓmenſuratio ad
corꝑ ſine ad mātz in q̄ recepit eē.
Etiā cū dicit Capreolus q̄ ꝓmēſu
ratio eſt eē. Iſta nō ē ꝑdicatio for
malis q; ꝓceptꝰ eē eſt abſolutꝰ: cō
mēſuratio aūt eſt relo. Sz iudicio
meo itelligit q̄ vna alia diſtinguat
ab alia: q; in mā recepit eē cōmē-
ſuratū illi māe: ⁊ alia recepit eſſe
ꝓmēſuratū alteri māe. ipa g̃ ꝓmē
ſuratio ſiue relatio eſt formale di
ſtinctiuū. PAd ipobationē dico
q̄ talis relo ꝑſupponit aliaz eē di
ſtinctā a rebꝰ aliaꝝ ſpecieꝝ. ñ aūt
ꝑſupponit vnā aiam eē diſtinctā
ab alia: ſed eā formalr cauſat.

¶Cōtra. Illa habitudo nō eſt de
formali rōe huiꝰ ale: g̃ nō facit eā
formalr eē hāc. ꝓpia pz. Maz albe
do nō faceret hoiez albū niſi eſſet
de rōe hois albi. añs pbat. relo ñ
eſt ꝺ rōne abſoluti cū ſit poſterior
abſoluto: g̃ relo nō ē ꝺ rōe hꝰ ale.

¶Rñdeo. negat añs. vbi dico ꝓ
q̄ forma ⁊ alia ſz dicāt rē abſolutā
tñ dicūt eā ſub reſpectu ad id cu- Hec alia
ius ē forma ⁊ alia. Et ꝓ maioꝝ no ōt tria
titia dico ſcōo: q̄ hec alia ōt tria. ꝑ ſba vni
mū eſt ſba ipſiꝰ alie. ſm eſt vnitas tatez in
eius in ſe. tertiū eſt diſtinctio eiꝰ ſe ⁊ ab
ab alīs. ꝑmū ⁊ ſcōz nō hz a reſpe alīs di-
ctu ad hāc mām: ſed bñ tertiū. uiſionē.

¶Cōtra iſte reſpectꝰ individuat
per hāc alam: cū ſit accīs eius: er
go nō individuat eam.

¶Rñdeo. negat ꝓntia. q; alio mō
individuat aliaz: ⁊ alio mō individ
duat ab ea. nā ab alia hz q̄ ſit idē
niſus ſe. ⁊ hoc mō nō individuat.
A termino aūt hz q̄ diſtinguat ab
alīs. nā iſte reſpectꝰ diſtinguit ab
illo: q; iſte eſt ad hāc mām: ⁊ ille
ad illā: ⁊ ex hoc hz q̄ diſtinguat
vnā anima ab alia.

¶Cōtra. ꝑus ē aliaz eē hāc q̄ hñe
hāc iclinationē ad hāc mātz: g̃ ñ ē
hec ꝑ talē reſpectū. ꝓpia pz. añs ꝑ-
bat. ſimilis ñ diſtinguit ꝑ id cuiꝰ ē
finis: ſz e3. ſz forma ē finis māe: g̃
ñ efficit hec hitudinē ad mām.

¶Rñdeo. negat añs. Ad pbōnez
dico q̄ qñ finē op3 ꝓportionaliꝝei
cuiꝰ eſt finis tanq̄ actū potentie
pōt ab eo accipe diſtictionē nāle
ſiue numeralē que nō ē ſm. ꝑpaz
rōnē forme: ſz accidit rōni forme.

¶Scōo. Idē eſt dicere hō ⁊ vnus Ter.5.
hō eſt iſte hō: vt ꝺ. 4. meta. ſz nō
eſt hō. nec vnus hō ꝑ mām: ergo
nec per eam eſt iſte homo.

¶Rñdeo q̄ ꝓpius loquit quo ad
gñationē ⁊ corꝛuptionē. nō. n. ſeoꝛ
ſuz gñat hō ⁊ iſte hō. Non autez
intendit dicere q̄ ꝑ idem formalr
ſit hō ⁊ iſte hō: indiuiduatio. n. ad
entitatē rei ⁊ vnitatē rei: naz q̄di-
tas hois eſt ens: eſt ēt vna trāſcē-
denter ſeipſa. nō aūt ſeipſa diſtin
guit numeralr: ſz ꝑ aliq̄d additū.

¶Tertio. Celi diſtinguunt nūero

sed in eis nō est mā: ḡ ipsa nō est ꝑncipiū distinctionis.

¶ Rñdeo negat minor. Nam oē trāsmutabile hz mātz: vt ōt phs. 12. meta. ꝓticula. 10. ꝛ Cōmē. ōt ꝙ nāe mārū distinguunt ꝓz modos trāslationū. Cōstat aūt celū moueri: ꝛ ꝑ ꝓns hꝛe mām nō qdē i potētia ad formā: ꝓz ad vbi. hz Cōmētator: aliter false dicat oppositum.

Auerr. sibi aduersus de materia celi.

¶ Ultio. Aureo. exponit singlr illā. ꝓpōnē phi: ꝙ nulla forma separata a mā ē purificabil' fm numerū. Cui⁹ expōne ꝓt Capreolus eē fictionē: ꝛ eā lōgo sermone ꝛprobat. Sz ꝙ res nulli⁹ momēti est: ꝛ oportet eē ālī de ẏbo ad ẏbū recitare: qō eēt plurū ꝛ inutile: iō ipam omittendā existimaui.

¶ Quinto arguit. s. D. i hac rōne nō ꝓcedere ex ꝓpriis: ꝙ eē separatū a mā ꝓuenit et alijs ꝓ filio: dei est. n. cōe oib⁹ subsātijs sepatis.

¶ Rñdeo ꝙ. s. D. ꝓ° exhijs q̄ sunt cōta creaturꝛ: manuducit nos ad notitiā diuinoꝝ. ꝛ postea adducit rōnes ꝓpias vt patebit.

¶ Sexto. Dicit hāc rōnē. s. D. nō valere: ꝙ i diuinis si eēnt plures filiationes distinguerent ꝑ hoc ꝙ essent im distinctis suppositis: ḡ hz inde nō sit mā adhuc eēt rō distinctionis filiationum.

¶ Rñdeo. negat añs. ꝙ: distinctio suppositoꝝ nō sufficit ad cānduz distinctionē alicui⁹ forme: nisi talia suppositā hēant mātz aut saltē diuersa ēt ꝙ nō est in diuinis ꝓpionis: nā si filiatio eēt i plurib⁹ suppositis vt distinguerent ab eo in q̄ est: ꝛ sic eēt ibi ꝓpositio: aut eēt ipsum suppositū. in q̄ ē ꝛ sic nō constituerent suppm cū ipaēēt cōicabilis ex quo ōt eē in pñb⁹. Si dicat ꝙ forma cōicabilis ē ꝑncipiū ꝓnietie fm spēm ꝛ distinctiōis fm numerū: nō valet: ꝙ si nā specifica est ꝑncipiū distinctiōis ꝓz numerū seqt ꝙ sortes ꝛplato distinguūtur specifice. Jsta em ꝓna valet. Jsta distinguunt nā specifica: ḡ distinguunt specifice. sicut si distinguuntur eēntia: seqtur ꝙ distinguant essentialr.

Pantin vir appellatur me filosofus sapiēs ordinato vt in pluribus accidit.

Pjsta rñsio est Bernardi i impugnatiōib⁹ hēretici q̄li. 2. q. 8. Sitta dicit Egidi⁹. 2. quoli. q. 8.

Palia que Capreolus i hoc loco recitat ex quol. Bernardi ad pbā dum ꝙ plura indimidua non pñt eē in eadē spē in sepatis a mā. ponam in. 2. dist. 3. pcīone. 6.

¶ Septio arguit. Jn eodē pñe fūt plures pñnitates respectu diuerꝛ filioꝝ. ḡ si i diuinis eēnt plures filiatiōes: distinguerent: quia eēt ad distinctos terminos.

¶ Rñdeo. Ꝓtio negat añs: ꝙ relationes nō purificant ꝑ terminos ꝓz ꝙ cām vel sbz: vt declarabit dist. 30. Ꝓ Dico scdo ꝙ filiatio diuina est subsistēs: duas aūt formas subsistere implicat ꝛdictionē. vt ēt infra patebit: di. 4. ar. 2. pcīone. 2. ꝛ sic negat ꝓnia: ꝙ: dato ꝙ in eodē pñe eēnt plures pñnitates: ipse tñ nō subsistunt: vt filiatio in diuinis.

¶ Octauo. Jsta pcīo. s. D. ẏ artículos parrhisius ꝛdēnatos: ḡ est falsa. añs ꝓbat. Nam ibi sic ōt. Qui dicit ꝙ ꝙ intelligētie nō hñt mātz ex hoc deus nō posset facere plures eiusdē spēi: error. Jtez qui dicit ꝙ deus nō pōt multiplicare indimidua sub vna spē sine mā: error. Jtez qui dicit ꝙ forme non recipiūt diuisionē nisi ꝑ mātz: error.

Sniadecoz de articulis parrhisiensis

¶ Rñdeo. Ꝓio vt dicit Godofredus quoli. 8. q. 5. Jsti articuli indigent magna coꝛrectiōe: ꝙ aliqui eoꝝ sunt falsi: aliq̄ sibiinuicem cōtradicūt Henricus ēt dicit sēnon intelligere dictos articulos. Eligimus vero ꝛ multi alij dicūt ꝙ ꝓdicti articuli fuerūt facti nō cōcatis oib⁹ doctoꝛib⁹ parrhisiēsib⁹ sed ad instātiā quoꝛūdā elati ꝛ ꝓꝛij ac duri capitis.

Ꝓ Dico scdo ꝙ sntia lata ꝛtra tenētes dānata in illis articulis fuit reuocata ꝑ dñm Stephanū epm parrhisiēs iquātū dicti articuli tangūt doctrinā. s. D. ꝛ hoc fuit āno dñi. 1324. Ꝓ Dico tertio ꝙ rōnā eccha q̄ supioꝛ ē vniuersitate ꝑhisiēsi ꝓfirmauit doctrinā. s. D. vt ꝑz ꝑ lras Urbani q̄nti ꝛ Joānis 22. ciō nō spectat ad parrhisiēses doctrinā eius quomis mō aut reꝓbare aut dānare.

Doctrina s. th. ꝙ bona

Ꝓ Dico quarto ꝙ cū dicta scꝛ: uz limo ꝛ sacrā scripturā liceat interꝓtari ꝛ exponere: multo magis exponi possunt dicti articuli.

¶ Sciēdū ḡ ꝙ dupler ē materia. vna ex qua aliquid fit: alia ē mā i qua. accipiēdo materiā ꝓ oi subiecto. Fuerūt alīq̄ dicētes ꝙ est impossibile plurificari aliqua numero sub eadē specie: nisi habeāt materiā partē sui ex qua componāt: aut saltē opz ꝙ habeāt materiaz quā actu formet vt sensit Auerrois. Ex quo sequebat ꝙ non pñt esse plures anime separate.

Ja. Capo. gratiꝰ hu maniꝰ articulꝰ eruditer ꝓtatur parrhi.

¶ Contra hanc opinionē sunt illi tres articuli. Nos aūt dicimus ꝙ aliqua possunt plurificari nūero etiā si non habēt materiā ex qua: sed opz ꝙ saltē habeāt materiam quā actu vel potentia informent. Anime aūt separate hz actu nō informent materiā: tñ informāt eaz in potētia: ꝙ fūt cōmēsurate ꝛ naturaliter coaptate diuersis materijs ās pñt ifōrmare. foꝛeꝛo educte de potētia materie: ꝙ nō pñt remanere separe a materia: nō pñt distingui nisi ꝑ materiā i qua actu sunt excepta quantitate: q̄ si sit sepata indimiduatur ex situ.

Utrum duo accidētia solo nūero differētia possint simul inēe eidē. Scotꝰ. 5. mera.

¶ Er ista cōclusiōe seqt correlarie ꝙ duo accidētia solo nūero dꝛia: nō pñt eē i eodē subiecto adequato: ꝓbat sic. Nulle forme pñt plurificari solo nūero nisi ꝑ materiā: sed materia accidētiū ē subiectum eoꝝ: ergo. maior est cōtō. minor ꝓz. ꝙ accidētia nō habēt materiā ex qua: sed tñ in qua. f. sbm.

¶ Contra arguit. Scotus quinto metaphy. ōmo. Duo lumina sunt in eodē medio: sed ipsa differunt solū nūero: ꝛ sunt accidētia: ergo. maior ꝓbat. vbi sunt ꝓtes cause: sunt ēt ꝓtes actiōes ꝛ ꝓtes effectꝰ

sed i eodē medio sūt ꝓtes cause luminis. s: plura corpa luminosa: ergo causant plura lumina.

¶ Rñdeo. negat maioꝝ. Ad ꝓbationē negat maioꝝ: ꝙ illa ꝓta egētia cōcurrūt i vice vni⁹ ꝓfecti agētis: vt ꝓz i tractu nauis. tūc enim est tñ vnus effect⁹ ꝛ vna actio ex parte passi: hz hēat habitudinē ad plura ꝙbus erit. Dico tñ ꝙ plura agentia causant intensius lumē.

¶ Cōtra. vbi sūt ꝓtes ꝙationes sunt plures habit⁹: ꝓz ꝙn i eodem medio sūt plura luminosa sūt plures vmbre ꝙ sunt ꝙatiōes lumīnis. Nam quodūbet corpus facit vmbrā suā ḡ sūt ibi plura lumina.

Argu. perspectiui.

¶ Ad hoc arguīētū qō est ꝓspectiui: ego dicerē ꝓ nūc. ꝙ hz vnius habit⁹ sit tñ vna ꝙatio ꝓfecta. i. totaliter auferēs habitū pñt tñ esse ꝓtes ipfectę qua rū q̄libet impfecte primat lumen: est aūt tñ vna totaliter ipsum auferens.

¶ Scōo. si viso vno albo intenso deus poneret aliud albū remissū in eodē situ: tūc i eadē pte oꝛgani reciperent due spēs distincte solo nūero. ḡ duo accītia solo nūero dꝛia pñt eē in eodē. añs ꝓbat. Sūt duo alba. ḡ cānt duas spēs: si dicat ꝙ nō. hz scōm albū intēdit speciē causatā ab intenso albo.

¶ Cōtra. ex hoc sequit ꝙ spēs repsentās remisse albū ē itēsior: q̄ dū repnāt itēse albū: qōvꝛ icōuenies

¶ Rñdeo. ꝓ° dico ꝙ ille casus est ipotis maturaliter: ꝛ eo posito a deo: dico ꝙ albo remissū itēderet spēz ꝑmanentē. nec ē icōuenies ꝙ spēs repnāns remisse albū et sit ēt intēse albū sit intēsior q̄ dū repsentabat solū intēse album.

Ꝓ Dico secundo. ꝙ si illa duo alba sint sītia i situ ꝛ figura ꝛ in oibus alijs ꝑter intēsionē ꝛ remissionez: ꝙ sensus nō poterit ea ꝑ illā spēz distincte cognoscere.

Ꝓ Dico tertio. ꝙ si duo alba hꝫ distincta sītib⁹ sint ꝛ habeāt distinctas figuras: ꝙ cānt i oculo distinctas spēs q̄ nō sūt eiusdē rōnis: ꝙ: ille

Utrū in vno pre sint plu res pa ternita tes.

Subō m eadē po tētia re spicit formas eiusdez gñis.

Adam.

Distō sortis a pla.vni ca spē

species nō solū repsentāt albedinē sed situ q figurā q multa hmōi. Eadē em species repsentat colorē oui q situm et figuram eius.

¶Dico ergo: q hmōi spēs in organo sensus sunt extense per accīs.

¶Tertio: in vno patre sunt plures paternitates. g pla accītia solo nūero dria. 2nia p3.añs ,pbaf. Si vnica pfnitate referrerēt ad oēs filios. g corruptovno filio corrūpitur illa pfnitas: q: reto corrumpitur ad corruptionē hmini q ētra net illa pfnitas: q: alij filij nō corrūpūt. q sic idē hmāet q ñ remāet.

¶Cōfirmaf. vnus filius pt referri vna relatiōe ad duos pres. g nec vnus pfvna pfnitate ad pres filios

¶Rñdeo. negaf añs. Ad ,pbationē negaf 2nia. q: reto nō corrūpitur nisi ad corruptionē termini p se: terminus aūt p se paternitatis ē filius ab eo genitus inquātū hmōi q nō inquātū hic vel ille: q tō remanēte aliq filio ab eo genito sēp manet eadē pfnitas dū tñ nō fiat interpolatio tpis qō dico q: si pater habeat hodie filiū vnicū q ille moriaf q anteqs habeat aliū filiū intercidat tps cessauit 2ma paternitas: et cōsurgit alia paternitas ex aduentu noui filij.

¶Ad cōfirmationē negaf 2na. q: vnus filius non pōt accipere eē a duobus patribus: sicut vnus pater potest dare esse pluribus filijs.

¶Dico tñ q vnus filius eadē filiatione refert ad patrē q ad matrē. sicut dico q subiectū eadez potētia respicit oēs formas eiusdē spēi et eiusdē gñis: cōcorrupto formis ipa manet: naz corrupta albedine; remanet eadē numero potentia ad albedinem que prius erat.

¶Cōtra eandē arguit Adā 2mo. Intellectio sortis q intellectio platōis: sunt simul i eodē itellectu itelligēte sortē distingui a platone: sz iste sūt duo accītia eiusdē spēi g.

¶Rñdeo. negaf minor: p 2ma pte ei⁹: q: dū itellus itelligit sortez distingui a platone hoc fit tñ vna itellectōe q vna specie: cui⁹ 2ncipale obiectū ē distinctio sortis a platōe

¶Dico scōo: p scōa parte eiusdez minoris q actus quo cognoscitur sortes vt hō est: et eiusdē rōnis cū actu quo intelligit plato vt hō ē. actus aūt quo intelligit sortes: vt sortes est: non est eiusdē rōnis cū actu quo intelligit plato vt plato est. nā si sortes vel sortes differrent sortes esset. q platonis vt plato est. iō iste due visiones pñt sīl esse i eodē vt i fieri.

¶Scōo. qñ vidit duo alba: sūt i potētia visiua due visiones. g duo accīdētia eiusdem speciei. 2nia p3 q: oba non dfnt specie. g nec visiones añs ,pbat. visio sensitiua nō ē vnius. g est tñ vnius repsentatiua.

¶Et cōfirmaf: q: si ponaf obstaculū iter oculū q vnū illoz albedinem pp hoc desinit aliud videre.

¶Rñdeo. q p3 ex dictis ad hoc argumentum q dicendū. Sz p maiorī notitia dico p° q qñ vidēt plura vt sunt vnū in aliquo toto integrali puta multe ptes domus: tūc vidēt vna spē aut simplici aut cōposita: ex multis quocunq modo vnitis: q p 2ña videnf vnico actu. negaf g añs. Ad ,pbationē negaf 2na. Licet enim spēs nō possit repsentare plura vt sīl rōnē sunt vnuz nisi sit vtis: pōt tñ sz non sit vtis repsentare multa vt sunt partes alicuius totius integralis.

¶Ad cōfirmationē dico: q si ponatur obstaculū tunc 2ma spēs q totā multitudinez repsentabat deficiet q cātur vna, noua spēs q solā ptē illi⁹ multitudis repñtat.

¶Tertio. lumen reflexuz q lumē icidens sunt simul in eodem aere. sed ista differūt numero ergo maior patet. minor ,pbatur: q: lumē reflexum est tolerabile: non autē incidens. P3tem pōt poni obstaculū iter oculū q lumē icidēs solis: q tñ nō ponef iter oculū q lumen reflexū. ergo nō sunt idē lumen.

Spēs solis g lineā in cidētez et reflexā: non sunt ee dem.

Idē ē lumē inci dēs q re flexuz.

¶Rñdeo. 2mo q aliud est loqui de specie qua videf sol: q aliud de lumine nā spēs solis causata extra in oculo per lineā incidentez est alterius rationis a specie causata inoculo per speciē reflexā a speculo: quia prima repsentat tātum solē et accidēria visu sensibilia in sole. scōa aūt nō tñ repsentat solez ēt speculū q multa alia.

P2dico scōo. q lumē reflexū q lumen incidens sunt idē nūero. nā reflectere lumē nihil aliud est q ipm intēdere. vñ ex hoc: q sol illuminat speculū: speculū intēdit lumē a sole causatū extra speculuz.

P2dico tertio: q in puncto in quo incipit reflexio sunt eque intolerabilia: q: ibi ē summa intēsio luminis incidēs respectu eiusdem. Sīle eq tolerabile est vnum sicut aliud i alijs pūctis. Est g idē lumē: sz i alio pūcto ē tolerabile: q i alijs nō: puta si lumē ,pcedēs directe a sole ad oculuz reflectaf ab oculo: dico q lumē qō ē reflexū respectu vni⁹ nō semp ē tolerabile: puta si video solē p lumē reflexū a speculo ad oculū: q tñ est incidēs: q: nō cātur p lineā rectā a sole i oculū si inter solē q oculū sit obstaculum.

Ugo de castro.

¶Contra eandez arguit Ugo de castro sic. intellectio qua angelus 2mo intelligit lapidē: q itellectio qua scōo intelligit eundē lapidē: differūt solū numero cū sint respectu eiusdē obiecti. sz iste non differunt per subiectū cū sint in eodez successiue. ergo.

¶Rñdeo. negaf maior. q: distinctio realis non potest esse iter ens existens q nō existēs. ille aūt due itellectiones nunq sunt simul.

P2dico secūdo: q possunt dici largo mō differre p coexistentiaz ad diuersa tpa. nec pñt ee simul ambe: quia cū differant solū p coexistentiā ad diuersa tpa: tunc differrent sine distinctiuo.

¶Distictio. viij.

In distin. 8. q̄rit primo. Utrū aliq̄ creatura sit suum esse?

Pro decisione huius questiōis hec est prima cōclusio. Nulla creatura est suum esse: quo subsistit in rerū natura.

¶Sed anteq̄s ,pbef ista cōclusio. Primo sciendum vt inquit. D. s. 1. dis. 33. ar. 1. ad primū. q ee accipit tripl̄r. Uno mō vt dicit ēntiā rei quō dr q diffō significat qō q̄d est ee rei. Alio mō dr ee q signaf vitatē ppōnis. q q̄d ē ee ē sbe i itellu q in re ad extra fūdamētalr. Tertio mō accipit ee p actuali exñtia q de hoc loqmur ppōsito. q q̄d est ee vt dicit. s. D. 1. q. 3. ar. 4. q Egi. q̄li. 1. q. 7. ē q̄dā actualitas ipiessa oib⁹ ēntib⁹ a p° ēte. Sīle. n. res cōpales alie a q̄titate nō sūt actu de se extēse: sz sūt potētialiter extēdāt p q̄titatē. ita oē aliud a p° ēte dr se nō existit actu: sz ē i pōa ad ee.

Esse tri pl̄r accipitur.

Actualis exñtia quid.

¶Quis habitis ,pbat. s. D. ,pclonē 2. cōtra Gen. c. 51. q̄tuor rōnibus. Prima est hec. id qō 2uenit alicui p se distinguit ab eo qō 2uenit ei per aliud. Sz q̄ditas 2uenit vnicuiq creature p se. q ee 2uenit ei p aliud. g ee distinguit ab ēntia. maior p3. q minor ,p scōa pte. q: q̄libet creatura hz ee a deo. 2ma ēt ps eiusdē minoris p3 q: q̄ditas 2uenit vnicuiq in primo modo perfectatis.

Rāsio Aureo.

¶Ad hoc rñdet Aureo. q hz q̄ditas cōueniat vnicuiq p se in gñe cause formalis: nō tñ in gñe cause efficiētis: q ,pter hoc sicut ee iest creature p aliud: ita q̄ditas. et sic negat minorē ,p 2ma eius parte.

Repellit rō Aureo.

¶Contra hoc arguo sic: si aliqua cā efficeret q hō ēet hō: sine q hūanitas 2ueniret hoi: sequēf q illa cā faceret aliq̄d postq̄ est. sz hoc ē impoſe. g 2ña ,pbaf. Illa cā nihil faciēte hō est hō. g si facit q hō sit hō. facit aliq̄d postq̄ est. 2ma p3: añs ,pbaf. Hoiez ee hoiez 2surgit positus diuinis ideis. g nil̄a cā agēte hō ē hō. 2nia p3. q nihil ē cā

diminatur ideatus ans ē dñi Alberti lib. de causis. c. 8. ⁊ Auic. ⁊ Algazelis ⁊ Alpharabij: vt idē Albertus ponit in postpdicamētis. c. 9. posita enim idea hois in mēte diuina: stati rō hois ē eadē rōni hois: ⁊ sic hō est hō. Et sic posita idea hois rō alialis includit in ratione hois: ⁊ sic homo est animal.

Affirmat diuus Augu. qđ dā esse ppōnes ppetue veritatis.

¶ Ex hoc sequit cōrelarie q ista ppositio. hō est aial. est vera. sine hoie existēte sine nō. Nec est dicēdū vt aliq fingūt. q est vera solum ex suppōne. s. hō sit: q Augu. in 2. de libero arbitrio: dicit aliquas ppōnes esse veras solum qñ ponit cōstantia subiecti: vt est ista: celum est: terra est. Alias dicit esse perpetue veritatis ēt subiecto nō exīte: vt est ista, duo ⁊ tria sunt quinq: idēest de oibus in quib⁹ pdicatū per se ꝓuenit sēo. de quo ad plenū dixim⁹ in qōne spāli de hac mā: ḡtū patit debile ingeniū nostrū.

¶ Cōfirmatur ipsa 2da auctitate phi dicētis. 2. poste. q esse non est sba rei. Dicit enim sic. c. 2. illō autē qō est. qō qđ est hō. ⁊ eē hoiez aliō est. ⁊ Auicē. dicit. 5. meta. cō. 1. ⁊ p⁹ phy. cō. vlt. q esse accidit oi enti preterq⁹ in necesse esse.

¶ Scda rō ad idem est ista. si eē est essentia creature: sequit q eē creature sit p se subsistēs sicut ⁊ essentia. sed hoc est falsum. ergo 2da pz. minor. pbatur. Quicq⁹ cōtrahit: vel cōtrahit per susceptiuum in quo suscipit: vel p tofales dias qb⁹ dividit. vt dicit phs. 3. met. Sz eē subsistēs nō ḡhitur p susceptinū. q⁹ ex q subsistit in nullū recipit. nec ḡhit p formales dias: q⁹ cū ens nō hēat dias vt dicit philosoph⁹. 3. meta. multominus habet eas ipz esse g. ꝛc.

ter. 10. Ens est

¶ Scdo pbat illa minor. p cui⁹ notitia sciendū est q⁹ ens est ꝓceret tum: esse vero abstractū. Est autē dia inter ꝓcretū et abstractum. q⁹ concretum dicit quasi cuz alio innctum: ⁊ ideo potest habere aliquid adiunctū vel fm rez: vel fm rationē. Abstractum aūt dicitur quasi tractu extra ola q sibi pñt accidere ⁊ ꝓpter hoc abstractum nihil hz adiunctū: sz ē quo solo et quo toto aliqđ est tale quale denotat p ꝓcretū. sic albedo nihil dicit nisi id q aliqđ formaliter ē albū.

esse abstractū

¶ Ex his arguit. Si esse creature eēt subsistēs seqt q⁹ nihil hret i se: nisi q⁹ ꝓuenit enti iquātū ens. i. se qđ q⁹ nihil hret a se realr distictū: hoc ē falsum: vt pz. ḡ ꝛc. 2da pbatur. Nulli abstracto vltima abstractione aliquid realiter accidit. sed esse si est subsistens est abstractissimum. ergo nihil sibi accidit. sed dicit tantum id quo formaliter aliquid actu est.

¶ Confirmat auctoritate Boetij dicentis hebdomada tertia: q⁹ iz id qō ē possit, hre aliquid adiūctū: tamen ipsum esse. nihil adiunctū habere potest.

¶ Tertia rō p cōclusione elicitur 1. dist. 8. q. 4. arti. 2. Illud non est idē cuz Essentia. sub cui⁹ opposito potest vere intelligi essentia: sz essentia creature pōt vere intelligi sub opposito ipsius eē. ergo nō ē idem cum ipso⁹ esse. maio: pz de se. minor pbat: quia possuz intelligi essentiā creature: non esse: sz non esse opponitur ipsi esse. ergo.

¶ Ad hāc rōnem Godofredus ne gat minorē: in quo i. dicens. q⁹ iz essentia q nō est actu possit intelligi sub non esse in, actu: non tamē pōt intelligi sub nō esse in potentia. ⁊ sic accipiēdo essentiā ⁊ cēvni formiter sem⁹ essentia est esse. q⁹ eēntia in actu ē eē in actu. et eēntiam potentia est esse in potētia.

Godofredus in Qđ.

¶ Cōtra arguit. Impossibile ē q⁹ esse exīte qñq⁹ sit in actu et qñq⁹ sit in potētia. ḡ illa rōsio ē nulla: q ponit q⁹ esse qñq⁹ est in potentia.

Abijcit Godofredi ista.

2da pz. ans. pbat. Unū mēbrū divisionis nō suscipit pdicationē alterij⁹ mēbri: sicut rōnale nunq⁹ est irrōnale. sz actus et potētia cōdividūt ens. ergo act⁹ nunq⁹ est potētia. sz esse exīte sine existere actu tenet se cū vno illo⁹ mēbro⁹. s. cū actu. ergo nūq⁹ est potentia.

Confirmatio duplex rōnis.

¶ Cōfirmat hec rō dupliciter. Primo possuz vere itelligere eēntiā sub nō eē actu. sz ipm eē existētie non possum itelligere sub nō eē actualis existētie. ergo eē nō est eēntia.

¶ Scdo eēntia ē i potētia ad eē: sz eē nō ē i potētia ad eē cū nihil sit i potētia ad seipsum. ḡ eē n ē eēntia.

¶ Huic rationi dat aliā solutionē Aureolus quā omitto vtpote ab omni phia diuertentem.

¶ Quarta rō est. Id qō ē ꝓticipatū a creatura distinguit ab eo qō nō est ꝓticipatū. sz creatura ꝓtici pāt esse: nō aūt essentiā. ergo esse distinguitur ab essentia.

Hēric⁹ i quoli.

¶ Rndet Hēric⁹ i qli. q⁹ si itelligit q⁹ eēntia ptic⁹ et eē qđ aliqđ sub stractū ipsi eē: negat mino: p prima et⁹ pte. Si aūt itelligit eēntia creature vt aliqđ abstractū p itellectū indifferēs ad esse et nō esse. sic dicit essentiā pticipare esse qñ est. et esse ꝺ: pticipatū q⁹ est quedā similitudo divini esse.

¶ Cōtra. adhuc stat rō. et arguit. Id qō est indrīs ad esse et nō eē distinguit ab eo qō nō hz talē indrīā: sed essentia p te est idifferēs ad esse et nō eē: et esse nō hz talez indifferentiā: vt pbatū est. ergo.

¶ Cōfirmat. q⁹ minor ē vera i sensu i q ipā negat. eēntia ei pticipat eē tāq⁹ aliqđ ei subst ractū. dicit ei Boet⁹ hebdomada ptia. Qđ est accepta forma eēndi ē. atq⁹ ꝓsistit ḡ eēntia accipit formā eēndi. Et hebdomada scda dicit q⁹ eēntia suscipit eē. nihil ā suscipit seipz.

Hēric⁹ i quoli.

¶ Cōtra arguit Hēricus qli. 1. q. 7. ar. 1. Nullū ens p se subsistit p entitatē a se distinctā. sz essentia creature ē ens p se. ergo esse quo subsistit nō est ab ea distinctū.

¶ Rndeo. dico ꝓmo q⁹ ens p accns cui opponit ens p se dicit aggregatū ex reb⁹ diuersor⁹ generū. eē aūt creature est reductiue i eodē gñe i quo est essentia cui⁹ est act⁹. vt dicet. Et iō aggregatū ex ipsa ⁊ ex esse: nō est ens p accns.

¶ Dico scdo q⁹ ly p se vt dicit Lyconiēsis p⁹ posterio. c. 4. aliqñ excludit cām efficiētem: ⁊ sic nulla creatura ē ens p se. aliqñ cām materialē: ⁊ sic subsistātie separate sūt ens p se. i. nō p māz. aliqñ excludit subiectū ⁊ sic o⁹ is subsistātia ē ens p se q⁹ nō i subiecto. Aliqñ formalē: ⁊ sic nulla creatura est ens p se sz p eē: pnt ly ens signāt exīs. negatur ergo maio: de ente per se secūdo ⁊ tertio mō. ⁊ mino: negat accipiēdo ens p se quarto modo.

¶ Scdo. Si esse nō est essentia sequit q⁹ i eodē erūt infinita esse. sz hoc est impossē. ḡ ꝛc. 2da pbat oē ens creatū hz eē ab alio. sz eē creature ē ens creatū. ḡ hz eē ab alio. ⁊ illō eē hz eē ab alio. ⁊ sic i infinitū.

¶ Rndeo. negat 2da. Ad pbōnem negat mio⁹: q⁹ nihil ꝺ: ppue creatura nisi subsistat. eē aūt creature nō subsistit. ⁊ iō nō est creatura nec creator. sz quid cōcreatū sine dispō creature. ⁊ iō nec creat. nec annihilat. aut est aut non est: sed oia ista dicunt de eo qō est p ipm esse. de veri. q. 21. ar. 4. ad. 4.

Esse nō ꝺ: ppe creatura: q⁹ nō subsistit.

¶ Ex hoc elicio q⁹ divisio entis i creatū ⁊ in increatū nō est divisio entis quomodocunq⁹ accepti. sed entis subsistentis.

Divisio entis in creatuz ⁊ i increatū ē subsistētis.

¶ Cōtra. 2ma divisio entis extra aiaz ē i ens creatū ⁊ i increatū. sz eē ⁊ forme nō subsistētes sunt extra aiam. ḡ sunt creator: vel creatura.

¶ Rndeo. q⁹ in illa divisione subentre creato cōtinet nō solū: q⁹ est ppue creatura sue p se subsistēs. sed etiā qcqd est ⁊ nō est creator.

¶ Tertio. Si eē distignit ab essentia aut ē substātia aut ē accidēs. Nō accidēs. q⁹ tūc essentia esset p accns. Si substātia aut ē materia et hoc nō. q⁹ tūc creatū existeret p

vide frem. dictā de Do. in prodi. eame. ca. 4. q⁹ 1. fo. 40. colu. 2.

materiā: aut est ipsum cōpositū ⁊ hoc ito, vt pz ex se. aut est forma ⁊ sic habeo ppositū: q; forma sēalis aut est ēntia aut saltē ps ēntie.

P Rndeo. p° negak 2ña. q; diuisio in substātiā ⁊ accidēs. est diuisio entis vt dicit essentiā. ⁊ nōvt dicit esse. vt dicit. 8. D. 2. quol. q. 2. ar. 1. Unde pōt dici q esse substātie nō est substātia. sed quoddā subale.

P Dico scdo q ēē est reductiue tā ꝑ principiū formale in illo gñe in quo est id cui° est esse: q; act° ⁊ potētia sunt in eodē genere. Unde esse substātie est in pīto substātie. ⁊ esse quātitatis in gñe quātitatis.

Ad iprobationē hui° negak 2ña: q; diuisio sēe l māz: formā ⁊ cōpositū est diuisio l sēaz q ē ēntia vel pars essentie: cuiusmodi nō est eē. sz esse est act° cōpositi ⁊ partiū ei°.

P Dico tertio q ēē sēe pōt dici accidēs. put accīs accipit pro oi eo qđ nō est de essentia rei. nec oz tale accīs ꝓponere snū subiectū existere. immo pōt esse actualius eo cuius est tale accidens.

P Dico ītio q q̄libet forma tā sēalis ꝙ accidētalis dat suo subiecto aliqđ esse. ⁊ esse qđ dat forma accidentalis est aliud ab esse subiecti.

¶ Ratio est. q; licet aduenīat post essentiā cōpletā nō tñ post esse cōpletū. Secus tñ de substātia formali: q; si aduenīat essentie cōplete per aliā formā substātialē prio rē. necessario etiā aduenit esse cōpleto: q; omnis forma substātialis dat esse substātiale cōpletū in aliqua specie ⁊ sic talis forma ēēt accidentalis. nec posset dare esse subale cū vnius entis sit vnū ens substātiale quo existit. Et nota q cū dicit q esse superuenit essentie cōplete. intelligit quantū ad rōnē suā specificā: ⁊ nō q superueniat essentie cōplete quantū ad suum ꝓpriū modū essendi: q; nullū tale ꝓcedit. ⁊ in hoc differt esse a forma accidētali q̄ supponit virtūz cōplementū essentie cui aduenit.

Esse ꝺz supuenire essentie cō. quo ad spēz non ad modū essendi ppriū.

¶ Ex quo sequitur q subiectū et accidēs nō existunt per idē esse. 1. dist. 3. q. 2. ar. 3. Nec sequit q si forma dat esse a se distinctū ei cui aduenit q etiā ipsum esse det aliud esse. Pro cuius notitia dico hoc q forma nō est p se subsistēs sine sit substantialis sine accidētalis aduenīēs alicui nō causat in eo esse quasi q ponat inter se ⁊ id cui aduenit vnā tertiā entitatem. Sed cōsiderandū est q subiectū anteq̄ habeat formā puta albedinē non est ꝑpriū potētiale ad esse albedinis. Sed albedo ei aduenīēs cōstituit ꝑpriū potentiale ad tale esse: quo ꝑstituto resultat in eo esse nō sicut forma in materia: sed sicut actus in ꝓpria potētia. nā act° abstrahit ma forma ⁊ potētia a materia. Ipsum aūt esse q; est actualissimū nō cōstituit aliud potētiale ad esse sed est quedā inchoatio operatiōis: et iō nō dat aliud esse.

De ꝓpio ꝓpio ꝑ tenti esse re specu accidē tiū.

¶ Ex hoc sequit q forma que nō subsistit nō est cā efficiens ipsius esse: sed est causa hoc mō: q; constituit ꝑpriū susceptiuū ipsi° esse. forma vero per se subsistēs: vt anima vel angel°: est cā eē eo modo quo ꝑpria dicit causa actus quē suscipit. s. ꝑ quādā nālē emanationē.

¶ Sequit scdo q esse: est actus vltimus in via cōpositionis: q; pri° forma aduenit subiecto ꝙ dat esse ⁊ actus prim° in via resolutionis.

¶ Cōtra eandē arguit Gerardus de carmelo quoli. 5. q. 9. Illa sunt idē que eadē generatione generā tur. 4. met. sed hō ⁊ esse hois eadē ghatiōe generant. ergo sunt idē.

Gerar. de car melo. Ter. 3.

¶ Rndeo. concedit maio: de his que eodē modo generant: in quo sensu negak minor: q; hō est qđ generat. ⁊ esse est quo generatur.

¶ Cōtra sequit saltē q esse et forma sunt idē. tenet 2ña. q; vtrūq; est terminus quo generationis.

¶ Negak 2ña. q; diuersimode fūt terminus quo. nā forma est terminus q. iquātū est ꝑncipiū ēminās ꝓductionē. sed eē est terius q̄ tā formalis ēminatio fluēs a forma.

Ter. 3.

¶ Scdo ēntia creature ē vna nō p aliud sibi additū. q̄ existit nō p aliqđ sibi additū. añs ē phi. 4. meta. 2ña ꝓbak. q; nō ē maio; rō de vno ꝙ ad esse.

¶ Et 2firmak. Trāsēdentia sunt idē realr cū q̄libet natura. sz eē ē trāsēdēs. ergo est idē cū essentia.

¶ Rndeo. negak 2ña. q; idiuisio cōstituēs rōnē vni° 2sequit oē ens. et iō si res eēt vna p aliqđ supadditū: illō ēt cū eēt idiuisū eēt vnū. ⁊ sic i infinitū. Sodē mō qlibz ens ē ens ꝑ aliqđ sibi additū accipiē do ens nolatr: nō aūt ꝓticipialr. vñ nō sequit si res existit p esse: q illō eē existit p aliō eē imo nō existit p se nec p aliō: sz ē q̄ alio existit.

Tex. 7. T. 64.

¶ Ad 2firmationē negak minor. q; sz esse circneat decē ꝑdicamenta. nō tñ est de rōne eorum. immo accidit cuilibet enti creato.

¶ Cōtra. Id qō gñak nō icludit formālr. sed esse aliquā realitatē nisi materiā ⁊ formā. q̄ esse nō est quo gñak 2ña ꝓz. añs est phi. 7. meta. et. 1. physico. et. 1. de generatione.

¶ Rndeo. negak 2ña: q; sz nō icludāt aliā realitatē. tñ illa realitas nō termīaret gñationē nisi vt substracta actui q̄ ē eē Arist. inuestigauit tñ ꝓncipia ītrinseca substātie. et iō nō fecit mētionē de esse: qō ē extra q̄ditatē cuiuslibz creature.

Godof. 1 quoli.

¶ Cōtra eādē arguit Godofre. in quol. Si eē distīguit ab ēntia: sequit q̄ q̄libet creatura cōponat ex eē ⁊ ēntia. hoc ē falsum. q̄ maio; ꝓz. minor. ꝓbak. Si ēntia ⁊ eē cōponūt creaturā. vnū eoz. s. ēntia se habebit vt potētia. ⁊ aliō. s. eē erit ei° act°. sz hoc est falsum. q̄ maio; ꝓz. minor. ꝓbak. Si ēntia est potētia respectu eē: aut est potētia simplr. ⁊ sic sequit q sit mā ꝓma aut est. potētia sm qd. ⁊ sic sequit q sit simplr l actu sine esse.

Utrum creatura cōponat ex esse ⁊ essentia.

¶ Rndeo ꝓ° negak maio; sine ꝓma ꝺditionalis. sz bñ sequit q in qualibet creatura sit cōpō esse et ēntie. sz large loqndo 2cedi possit creaturā 2poni ex eē. ⁊ ēntia.

Tūc ad iprobationē. ꝓbak minor.

¶ Ad ꝓbationē dico q aliqđ pōt dici dupliciter esse in potētia simplr. Uno mō q; nullo mō est act° nec actuās aliud: sz purū actuabile. ⁊ sic sola materia ē potētia simplr. Alio mō ꝺz potētiz simplr: q; nō se solo sufficit ad hoc q sit simul l actu. sed est potētia ad aliquid p qō sit simul l actu. sz qñ est l actu per illud possit aliud actuare. et hoc mō essentia est in potētia simpliciter. nō tñ sequitur q sit materia: sed bene sequitur de eo: qō est potētia simpliciter primo modo.

Aureo. hic. q. j.

P Alia arguīta godofredi facilia sunt ⁊ sepe l alīs ꝓpositis soluta

Esse vt essentia nō sunt ꝓprie due res vel duo entia.

¶ Cōtra eandē arguit Aureo. p°. Nulla res ē aliō ab eo ꝙ formalr est extra nihil. sz ēntia ē formalr extra nihil p eē. ḡ nō ē aliō ab eē.

P Rndeo. dico ꝓmo q esse ⁊ essentia nō sūt ꝓprie due res: nec duo entia. sine accipiat substātiue sine adiectiue. q; ad plurificationē substātiui requirit plurificatio; forme: in vna aūt essentia est tñ vnū esse. Ad. plurificationez adiectiui requirit plurificatio suppositoꝝ: vni° aūt esse est tñ vnū suppositū. ⁊ ꝓpter hoc nō ꝺz etiā q eē sit ꝓprie aliō ab ēntia. ⁊ ꝓpter hoc: qstio an ē nō ponit i numerū rerū.

Cap. 11.

P Dico scdo q dicit phs primo topico. q quot modis ꝺz vnū opositoꝝ: tot modis ꝺz ens reliquum. ipsum nihil opponit enti. ideo cū ens accipiat dupliciter. s. ꝓ essentia vel ꝓ actuali existētia. ita nihil accipit dupliciter. Uno mō vt opponitur essentie. Alio mō vt opponit existētie. Dico ergo q essentia seipse ponit extra nihil. accipiendo nihil vt opponit essentie. ⁊ ponit formaliter extra nihil p esse. accipiendo nihil vt opponit exīstie.

Nihil dupliciter.

P Dico tertio q essentia inquātū est alia ab esse: est existens denominatiue subiectiue: quādiu est sub esse. non autem seipsa formaliter. sicut etiā lignū ḡdiu est sub albedine inquātum aliud ab al-

bedine: est albū denominatiue et subiectiue. nō aūt formaliter et intrinsece. imo albū formaliter est cōpositū ex ligno ⁊ albedine. Et sīr existēs formaliter est cōpositū ex esse et essentia. Ista diuisio q̄ facta est de ente dz fieri de realitate: de esse in rerū natura et hmōi.

Quo an gelicus dogma s.d. cal lere di cenda ⁊ itelligē da erpe riaris,

¶ Et per hanc diuisionē solunntur plurima eius argumēta que ipse putat isolubilia. Nec mirū videatur q̄ distinguim⁹ de nihil: q̄ retiā phs. s. met. distinguit de nō ente.

¶ Secūdo arguit. Qñ aliq̄d diuiditur per duas differētias quarū vna destruit totaliter diuisum. reliqua nihil addit ad diuisuz: sicut aial diuiditur per verū ⁊ pictum. et pictū destruit aial. ideo verum nihil addit ei. aial em verū nihil est nisi aial. Sed ens diuiditur p actū et potentiā. et potentia destruit totaliter ens. ergo act⁹ siue existēs nihil addit ad ens.

¶ Respondeo ad minorē: q̄ licet ens in potētia in genere essentiarū totaliter tollat. tamē ens in potentia in genere existētiarum nō tollit ipsum totaliter. Rosa enim nō existēs ⁊ est rosa: ⁊ est ens.

¶ Tertio nomen verbale ⁊ verbū idē significant. sicut cursus ⁊ currere. sed esse est verbum. et essentia est nomen verbale. ergo.

¶ Rñdeo. quicquid sit de minori negatur maior. nam cursus dicit ipsum actum sine forma. ⁊ currere dicit esse q̄ dat illa forma subiecto. Idem dico de luce et lucere et huiusmodi.

Garro. Utrū eē sit tm̄ re spect⁹.

¶ Contra. eandem argnit Garro. Quicq̄d acquirit p creationē est respect⁹ ad creās. sz esse acquirit p creationē. ḡ esse est tm̄ respect⁹

¶ Rñdeo. et dico primo q̄ hec rō confirmat ppositū. Cū ei essentia creature nō sit respect⁹. si esse est respect⁹: sequit q̄ eē nō sit ēentia.

¶ Secūdo negatur maior: q: nūq̄ creatura acquirit respectum ad agens: nisi acquireret esse in quo fundatur talis respectus.

Cōclo. ij.

Compositio q̄ esse et essentia nō est eadē cū cōpositione ex materia et forma. Hāc sic. pbat. 2. cōtra gē. c. 53. Ille cōpōnes nō sunt eedem quarū extrema distinguūtur. sed esse distinguit a forma. et essentia a materia. ergo cōpositio vna nō est alia. maior ptz. minor probatur pro prima eius parte.

¶ Primo sic. Actus distinguit ab eo cui⁹ est actus. sed esse est actus forme: eo mō quo dictū est in respōsione ad tertium Henrici. ergo.

¶ Scdo. Esse est id quo res est. et forma non est id quo res est. ergo esse nō est forma. Sed ꝓtra negat minor huius rōnis. q:. s. D. 1. d. 8. q. 5. ar. 2. dicit q̄ non solum esse est id quo res est. sed etiā forma ⁊ essentia sunt id quo est.

¶ Rñdeo. q̄ id quo est accipitur dupl̄r. Uno mō formaliter: ⁊ sic solū esse est id quo ē. Alio mō cātine p naturalē ꝛcomitātiā: ⁊ sic forma ⁊ essentia sunt id quo est. In p⁹ sensu loquit scdo 5 gē. In scdo loquitur ꝑmo dis. 2c. argumētū aūt. pcedit sm̄ ꝑmū sensuz. Scdo ps illi⁹ minoris. s. q̄ essentia creature nō sit materia sic. pbaī ꝑmo. materia est ps essentie vt dr. 7. ⁊. 8. meta. ergo nō est tota essentia.

¶ Scdo. Id q̄ est id q̄ est distinguit ab eo q̄ non est id q̄. est. sed essentia est id q̄ est ⁊ materia nō: ergo essentia nō est ipsa materia.

¶ Cōtra argnit. s. D. ꝑsen. di. vbi supra. dicēs q̄ suppositū est id q̄ est. ⁊ essentia est id. q̄ ē: ḡ minor: p̄cedētis rōnis est falsa in qua dicitur q̄ essentia est id quod est.

¶ Rñdeo. Id q̄ ē accipit dupl̄r. Uno modo. p eo q̄ nullo mō est id quo est: et sic solū suppositū est id q̄ est. ⁊ sic intelligit. s. D. Alio mō accipit. p oi eo q̄ est actu ab aliquo: ⁊ ipsum etiam sit actuans aliud: ⁊ hoc mō essentia est q̄ est q: est actuata a forma partis: ⁊ ipsa sit actuans suppositum.

¶ Ex his sequit cōrelarie ꝓmo q̄ cōpositio ex esse ⁊ essentia se hz in plus q̄ cōpositio ex materia ⁊ forma: q: ꝓma est in oi creatura. scda tm̄ i materialib⁹ sm̄ cōrelarium. In separatis a materia ē tm̄ vna cōpō. s. ex esse ⁊ essentia. In materialib⁹ vero est vtraq̄ cōpositio.

Questio. ij.

Queritur scdo. An aliq̄ creatura sit immutabilis?

Pro decisione huius qōnis hec est prima. cōclo. Ois creatura est mutabilis p potētiā diuinā. Hanc probat. s. D. 1. q. 9. ar. 2. Et primo sen. di. 8. q. 3. ar. 2. et de potētia. q. 5. ar. primo secundo tertio quarto. Et scdo contra gen. c. 39. primo sic. Oē potētiale est mutabile: cū mot⁹ sequat potētiā. sz ois creatura est potentialis: cū, nō ,sit. act⁹ purissim⁹. ergo.

¶ Scdo. Oē nō necesse esse simpl̄r pōt esse est nō esse. sz ois creatura est hmōi. ḡ. maior ptz. minor pbatur. oē ens esse ab alio est non necesse esse simpl̄r: sz omnis creatura hz esse ab alio. ergo.

¶ Notāter dico necesse eē simpl̄r q: mīta necessaria hñt eē ab alio vt corpora celestia: sz talia nō sūt necesse esse simpl̄r: imo cū nō habēt esse a se si p se solitarie considerent: habēt nō esse.

¶ Ꝓ cui⁹ maiori notitia est sciēdum q̄ dupl̄r aliq̄d dr necessariū simpl̄r ⁊ absolute. Uno mō vt dicit ꝓma. q. 82. ar. 1. q: ē necessariū p aliq̄d existēs i essentia sua: sine illud sit ipsa essentia vt in simplicib⁹: sine illud sit materia vel forma sicut triāgulū habere tres angulos 2c. et omne cōpositū ex contrarijs corruptibile esse. Alio mō vt inq̄t de veri. q. 23. ar. 4. ad tertium dr aliq̄d necessariū absolute ꝓpter necessariam cōnexionē termino⁹: vt hoiem esse aial substātiā separatā esse est necessarium ꝓmo mō: nō aūt scdo mō. Et iō nō iplicat ꝛtradictionē ea desinere esse sicut ea q̄ necessaria sūt ex ꝓnexione terminoꝝ: vt hoiez esse aial ⁊ multa hmōi cōplexa.

Absolute ⁊ simpliciter necessarium dupl̄r pp necessitatē trin secoz aut pp necessariā ꝓnexionem terminoꝝ.

Concl̄o. ij.

Nō omnis creatura est mutabilis in nō esse: p potētiā q̄ sit in ea. Hāc. pbat ꝓma pte vbi supra. Ois creatura ē mutabilis in nō esse p potentiā in se existentem: hz aliq̄d potētiale q̄ pōt stare ⁊ remanere sub nō eē illi⁹ creature. sicut pz q̄n cozrūpit aliquid: puta aer: materia remanet sub ñ esse aeris. sed alique creature sūt q̄rū potētiale nō pōt stare sub nō esse earū vt sunt corpora celestia quoꝝ materia nō pōt priuari forma quā hz. Sīr subst̄ātie separate nō pñt remanere sub mō eē q̄ hñt. q̄. pbaī ꝓma. q. 9. ⁊. q̄. 50. ar. 5. Id q̄ ꝓuenit alicui p se non pōt ab eo separi ēr remanente: vt pz. sz esse p se. consequit̄ formā: ḡ ⁊ essentia angeli que est potētiat respectu esse est quedā forma.

¶ Cōtra. Id nō ꝓuenit alicui per q̄ cōuenit ei p aliud: cū p se ⁊ p aliud opponāt. sz cuilibet forme create ꝓuenit eē p aliud. s. a deo ḡ nō cōuenit ei per se.

Utrum sole cōuenīat eē p se.

¶ Rñdeo. aliquid cōuenire alicui p septingit dupl̄r. Uno mō perfecte terrū modi que ē solitudo. ⁊ sic nulli creature ꝓuenit esse p se: q: si creatura solitarie ꝓsidereretur remoto omni q̄ nō ē creatura ipsa non hz esse. sz q̄cq̄d hz esse citra primū ens hoc hz ab alio. s. a deo. Alio mō ꝓuenit alicui p se id q̄ cōuenit ei per quandā naturalē cōcomitātiā: ⁊ p ipm ꝓuenit alijs: sz hoc habeat ab alio. ⁊ hoc mō esse cōuenit forme p se: q: quicq̄d habet esse est forma. vel hoc esse hz a forma: eo q̄ forma ꝓstituit primuz potētiale ipsius esse: ⁊ ea posita statim esse ad eā ꝓsequit.

¶ Ad argumentū dr ad maiorem q̄ id q̄ ꝓuenit alicui p aliud primo modo: pōt ei conuenire per se isto modo secundo.

Precipuū autem ctoris opus: labo: vel sumus.

¶ Eandē cōclonē. pbat scdo contra gen. cap. 54. 11. rōnibus quas

Carpūt Anto. et Algaze.

Ter. 15.

Aureo. in. 2. di. 8. q. 2.

Utrum oē creatū ex se sit defectibile.

ō omittim⁹:q; intētio nr̄a nō est nūc arguere ꝫ alios:ꝫ soluere argumēta alior̄ ꝫ beatū Thomaz.

¶Ex illis ꝛclone sequit cōrelarie ꝫ Auic 4. meta. ⁊ Algazelē q; aliqđ ens creatū est necesse eē.qđ ꝓbat.Oē.i.necesse esse qđ non pōt aliter se habere.pº posterior̄. sed aliqđ ens creatū est hmōi.ḡ. maior nota.minor ꝓbat. Oē imutabile nō pōt aliter se habere:ꝫ aliqđ ens creatū est imutabile ꝫ eē.ḡ.

¶Cōtra arguit Aureolus. Oē id est defectibile ex se q; indiget ꝑseruāte ⁊ q; in nihilū decideret: nisi ab aliq̄ manu teneret.sed oē ens creatū est hmōi.ḡ.oē ens creatū de se ⁊ ꝫm suā mām est defectibile.minor est Aug.Grego:ꝫ ⁊ oīm theolog.maior ꝓbat.illō ꝙenit alicui ꝓ se tertio mō qđ ꝙenit ei solitarie ꝛsiderato.ꝫ mutabilitas ꝙenit creature ꝓ se accepte.i. secludendo deū conseruantē.ergo.

¶Rñdeo.ꝓlo dico vt ōt hic magister q; indefectibile ōt dupl̄r. Uno mō q: ei repugnat defectibilitas:⁊ tale nō indiget ꝑseruāte. Alio mō ꝓ eo cui nō ꝙenit defectibilitas ꝓ aliud sibi intrinsecuꝫ ꝫ possit deficere ꝓ aliqđ agēs extrinsecū ⁊ tale indiget ꝑseruante. hmōi est ois creatura.Sic̄ aliqđ est defectibile dupl̄r. Uno mō q: in se hꝫ p̄ncipiū deficiētie:⁊ sic negat maior.Alio mō q: ē defectibile ꝓ agēs extrinsecū.⁊ sic ꝛceditur maior ⁊ minor:ꝫ nō ē ꝫ nos.Istā rñsio ē certe ꝓclara ⁊ digna tanto doctore.

¶Argumētū adhuc tñ stare vꝫ. Seclusa em̄ oi actiōe diuina circa creaturā ipa creatura ōficeret ⁊ nō ꝓ agēs extrinsecū q: secludit ḡ est defectibilis ꝓ naturā suam ꝓpriam.

¶Rñdeo.Salno ſp melioꝛi interprete rōnū.s.D.dico duo. Primo q; hoc argumētū nō est ꝫ sensum ꝛclonis.ōt em̄ in ꝓbatione q; illō ōt defectibile ꝫm ꝓpriā naturaꝫ cui⁹ potentiale pōt remanere:ꝫ variet devno esse in aliud ꝫm quē modū ola gñabilia sunt defectibilia:q; eorū potētiale.i. natura remanet:et tñ variat de vno esse in aliud:sicut variat devna forma in aliā.potētiale aūt earū creaturarū quas dicim⁹ necesse esse nō hoc mō se hꝫ.nā materia cor̄poꝛū celestiū nūq̄ variat devno esse i aliud cū nō sit subiecta p̄mutationi.

¶Ad argumētū negat maior de defectibilitate q̄ dicit permanentiā alicuius sub alio ⁊ alio esse.

Ter.

Pꝛ Dico ſcđo ⁊ vlt⁹ō mēte phi ſcđo phyſi.q; aliqđ est cā alteri⁹ dupl̄r. Uno mō aliqđ in ipm agēdo. Alio mō subtrahēdo actionē suā: sicut gubernator ꝓ subtractionē gubernaculi ⁊ cā submersiōis nauis: ⁊ sol est cā p̄mutatiōis luminis in aere nihil in ipsum agēdo:ꝫ subtrahēdo ꝑsentialitatē suā. Ita i ꝓposito seclusa oi actione dei circa creaturā ipsa deficeret:illi⁹ aūt deficiētie cā esset de⁹ nō aliqđ agēdo sed subtrahēdo actionem sine qua ipsa creatura esse nō potest.

¶Scđo arguit. Nullū ex se ipossibile pōt alicui eē possibile.ꝫ possibile ē deo facere q; creatura deficiat:ḡ creaturā deficere nō est de se impossibile.

¶Rñdeo. Dico pº vt ōt.s.Doc.de potētia.q.3.arti.3.q; aliqđ ōt poteꝛ dupl̄r. Uno modo ꝫm potētiā actuā vel passiuā:⁊ sic homini possibile est ambulare:⁊ ligno est poteꝛ cōburi. Alio mō ōt possibile ꝫm se ipsum.i.q: nō implicat cōtradictionē. Et ꝓ oppositū aliquid est impoteꝛ dupl̄r. Uno mō ꝫ potētiā actiuā vel passiuā:sicut homini est impoteꝛ volare.⁊ hoc dicit impoteꝛ metaphisicū. Alio mō simpl̄r.s.q: implicat cōtradictionē:vt hoiem esse,asinū ⁊ hoc est impossibile logicum.

Pꝛ Dico ſcđo q; iudiciuꝫ de aliquo possibili vel impossibili pōt dupl̄r haberi. Uno modo ꝓ cās superiores. Alio modo ꝫm inferiores :et aliquādo id qđ iudicaturverū ꝫm vnā est:falsuꝫ ꝫm aliā.sicut motū resurgere ē poteꝛ ꝓ cās supm̄ seꝛ diuinā ⁊ ē falsuꝫ ꝫm causas naturales q̄ sunt inferiores. Theologus iudicat ꝫm causas superiores. ꝓhus vero ꝫm causas inferiores.

¶Ex his sequit q; substātias separatas deficere est poteꝛ ꝫm iudiciū theologi.⁊ ē impoteꝛ ꝫm iudiciū phi. Jn q̄ sēsu loq̄t.s.D.qñ dicit impoteꝛ eē eas deficere: q: loq̄bat ꝫ ꝓhos et maxime ꝫ gētiles.

¶Ad argumentū ḡ dico q; impoteꝛ implicās ꝫdictionē nulli ē poteꝛ: creaturā aūt oēm deficere non est hoc mō ipossibile. Si aūt loq̄mur ō ipossibili:ꝓmo mō negat maior.

Tertia.

Cōclusio.iij.

Nulla creatura hꝫ potētiā i se q; quā possit annihilari. Hāc pōt de potēta.q.5. ar.3.⁊ ꝓbat. Quicqđ hꝫ in se potētiā q; quā annihilet pōt ex se sine oi alio totaliter desinere esse:⁊ nihil ei succedet:qđ dico q: i eucharistia substantia panis totaliter desinit esse:non tñ ānihilat q: ei succedit cor̄pº xp̄i.ꝫ nulla creatura pōt ex se desinere totalr esse. ḡ maior pꝫ.minor: ēt q̄ ad creaturas spirituales. pꝫ ēt ex p̄cēdēti ꝛclone quo ad materiales:q: saltē remanet earum materia.

¶Contra arguit. Accidētia sunt creature:⁊ totalr ex se desinūt;eē in subiecto:ergo aliqua creatura ex se ānihilatur.

¶Rñdeo.ꝓmo negatur maior. q: cū accidētia ñ sint entia ꝑpleta:ñ sunt ꝓpr̄ie loquendo creature.

Pꝛ Secūdo negat minor.q: remanent post cor̄ruptionē in potētia subiecti:⁊ hoc ipedit ānihilationē.

Charitas desinēs esse nō ānihilat.

¶Contra.quando charitas desinit esse in aliq̄ nō remanet i potētia subiecti:ḡ saltē istud ānihilat.

¶Rñdeo.negat ꝙña.q: illud ꝓpr̄ie ānihilat qđ cor̄ūpit in nihilum charitas autem non cor̄umpitur:sed subiectū cor̄ūpit ꝫ eā. de veri.q.2.ar.12.ad.31.

Questio.iij.

Querit tertio vtrum deus sit in genere.

Pro decisione hui⁹ questionis ponitur p̄ma conclusio. Omne quod est in genere est ad aliquem gradum entiuꝫ determinatum. Hanc sic ꝓbat ſcđo cōtra gen.ca.93.⁊ ꝓma.q.5o.arti. ſcđo.ad p̄mum. Omne habens dēm est determinatum:q: differentia determinat genus ad certā speciem.ꝫ omne qđ est in genere habet differentiū. Jtē oē diffinibile ē finitū:q: diffinitio est terminus.5.meta.ꝓticula.12.sed oē qđ est in genere est diffinibile.ergo.

¶Contra arguit Grego.⁊ Aureolus. Omne ens ꝓ se est in genere. sed infinito non repugnat esse ens per se:ergo nec esse i genere. minor nota ⁊ maior q: ratio existendi in genere est esse ens per se ⁊ non per accidens.

Grego. et Aureolus hic.

¶Respondeo.⁊ dico tria. Primū q; duo requirunt ad hoc q; aliqua res sit in genere.p̄mo q; habeat ēē in esse distinctū a sua quidditate.secū do q; sit ens per se.vbi vero deficit alterum istorum illud nō erit in genere.

Res exi stēs in genere duo exigit.

Pꝛ Dico secundo q; infinitū est duplex. Aliqđ est infinitū sub aliqua specie sicut linea ifinita ⁊ corpus infinitum:⁊ tali nō repugnat esse in genere vt dicitur.6.top.ca.19. q: ei non repugnat esse per se ⁊ habere esse distinctum ab essentia. Aliud est infinitum omnino ⁊ simpliciter:⁊ huic repugnat esse simpliciter:q: nō pōt habere essentiā distinctam ab esse.

Cui ifinito repugnat esse i genere.

¶Ad argumentū negatur maior nisi ponat q; habet esse distinctū ab essentia:quo addito a concesso maiore negatur minor de infinito simpliciter.

Pꝛ Dico tertio ꝓ maiori doctrina q; genus dicit a Cōmentatore.12. meta.cōmen.33.esse quedam forma media inter potentiā ⁊ actum. ꝓpposito sic intelligitur:q; genus non est pura potētia que est ⁊ actū.

Quo genus sit forma media inter potētiā ⁊ actū.

materia prima. nec actus; q; non dicit natura exprimendo vltimate eius propria: forma sed dicit naturam cum aliqua perfectione vlterius determinabili.

Cōclo.ij. Non omne qđ est in genere ē compositum ex materia et forma, hāc ponit vbi supra. et arguit Nulla forma cōponit ex mā et forma: q; nihil cōponit ex se et suo opposito. ſz aliq forma est in gne. ğ.

Scot⁹ Ⓒ Cōtra arguit Scotus, pbando q; omne genus hz ppriā mām ex qua res illius generis ponātur. ꝓmo. Quot sunt genera mutationum tot sunt genera materiarum. 12. meta. cō. 10. ſz tot sunt genera mutationū quot sunt genera. ğ.

Utrum gen⁹ habeat ꝓpriam materiam. Ⓒ Respondeo. primo negatur minor. q; nō ad omne gen⁹ est per se motus. ſcđo negat maior. q; Cōmētator ex illa ꝓpone ponit solutz dđam inter mām incorruptibilū q; mouent tm localr et mām corruptibilū. Uel intendit q; forme distincte fm genus et indimisibiles per motū hnt sba distincta fm genus. Ex quo tamen non sequit: q; ipse forme habeant materiam partem sui.

Ⓒ Scđo. arguit. Ois res alicuius generis hz ppriā mām ex qua fit: ergo res cuiuslibet gnis componitur ex mā. 2da pz. añs est. Cōmē. 12. meta. cō. 11. dicēris q; oia vltra cōem mām/hnt propriam mām: et cō. 23. dicit. q; pratio: mā: et forma sunt ꝓncipia omnium generum.

Mā accipitur tripliciter: Ⓒ Rndeo et dico duo. Primum est q; materia accipit tripliciter. Primo pro nuda essentia materie. Scđo, pro materia actuata dispōnib⁹ q; redđt materiā ppū susceptiuū alicuius forme. Tertio, pro ipa ichoatione actua ne forme resultante i materia ex ta dispositionib⁹ hmōi dispositionibus.

Positionib⁹: vl pro ichoatione forme. ꝑ Dico scđo q; inchoatio forme accipit dupliciter. Uno mō pro ipsa eētia forme hntis esse tm potentiale in potētia ppiqua i materia: et hec inchoatio est ipa forma: ſz dr et ꝑz pfectū et ipfectuz. Alio mō accipit pro mā vt stat sub tali inchoatione: et hec dr habilitas vl appetit⁹ materie: et sic etiaz pertinet vt qđ potētiale ad gen⁹ forme. Mā mā sub inchoatiōe caloris, ptinet, ad genus caloris.

Ⓒ Ad argumētū dr: q; si ly ex i añcedēte dicat hitudinē cāe negat añs. Si dicat ordinē. i. materiā tertio mō dictā posteā fit: sic cōcedit añs. ſz negat ꝓña. qlibz em forma educibilis ó potētia māe pu⁹ hz potētiale et postea actu. Cōmētator aūt loquit ó mā: scđo modo et tertio modo.

ꝑ Dico tertio q; forma dr ichoata i mā: qn mā ē i potētia ppiq. ē aūt i potētia ppiq qn pt educi i actū p vnū agēs: vt dr. 9. meta.

ter. 17. Quantitates me fm inchoate in creatiōe: fm autem scđe.

ꝑ Ex quo sequit q; aliqne qualitates sūt ichoate in mā in ope creatiōis. ſ. qualitates prime: vt dicit s. D. ꝓmo dist. 16. q. 2. nā ex vnico motore pt stati qlibz gñabile fieri calidū humidū ꝛc. qlitates aūt scđe nō sūt ichoate: q; ex vno motore stati educi nō pnt: cū ꝓsupponāt ꝓmas qlitates: ex qrū mixtiōe scđe resultāt. Jsta vero mā de ichoatione diffusiue est. 2. dist.

ꝑ Dico quarto q; nō oē ꝓncipium alicuius generis: est res illius generis: nam in oi genere est ppriū monēs. 2. meta. tm monēs ad qntitatem nō est quātitas: cū quantitas nō sit forma actiua.

ter. 4.

ꝑ Ex quo sequit q; hz ēt mā primā eēt ꝓncipiū cuiuslibet generis: q; sit res illius generis.

ꝑ Dico quito q; oēs forme eiusdez generis hnt idem potētiale: puta illud potentiale in gne qualitatis et p qđ superficies est susceptiua coloris respicit oēs: nec aliud est potentiale albedinis: et aliud nigredinis. de veri. q. 8. arti. 14. Cuius rō est vt inquit Gregor⁹ q; superficies cū illo potentiali esset fm albedinis. Si ergo cū alio potentiali sit fm nigredinis sequit q; duoz cōtrariorū non sit oīno idem fm.

Gregor⁹ in ꝓ dist.

ꝑ Ex quo sequit q; idem fm est i potētia ꝓpinqua ad ꝓtrarias formas: et q; gña formaꝝ distinguūt fm hmōi potentialia.

ꝑ Dico sexto q; hz forme nō hēant mām ex qua cōponant: q; tm act⁹ et potētia ptinent ad idē gen⁹. 9. meta. text. 19. et. 3. phy. cō. 9. hnt p ptiū potētiale qđ est eiusdē generis. Superficies. n. nunqđ esset fm coloris nisi haberet aliqđ in sede genere qualitatis: qđđ: potentia ppria et inchoatio oīs coloris: respectu aūt ultimi potentie non hz aliam potentiā: q; hec potētia; nō pducit ppria, pductiōe ſz ad, pductionē sōti: vt declaratū est. ğ. dist. 3. q. 3. ar. 2. ad. 2. et. 3. ꝑ mā rōnez.

Ter. 43.

Ⓒ Tertio arguit. oē diffinibile cōponit ex ꝓtrib⁹: hz oē qđ est in gne est diffinibile: cū habeat genus et dđam: ergo. minor ptz. maior est phi. et. meta. et Comē. cō. 33. et. 50.

Ⓒ Rndeo q; dupler est diffō. vna ipsecta et fim qđ. et sic negat maior alia simplr dicta. et sic cōcedit maior. et de tali loqtur phs vt ꝑz. minor in hoc sensu negatur.

Ⓒ Ad ꝓbationē dico q; duplex est dđa. Una est essentialis exprimēs determinatā ptem essentialē rei: et quertibilis cū diffinito. Alia nō est essentialis. mō qcđ hz dđam p̄ mō. cuiusmodi sunt sole scđe est simplr diffinibile: nō aūt q; hz differentiā scđo mō. cuiusmodi sunt accīna quoꝝ dđe si ēt essent nobis note nō sumerent a ꝓtibus intrinsecis ipsi accidenti.

Ⓒ Quarto arguit. Jd qđ ē ꝑ se terminus actiōis est ꝓpositū: ſz aliq forma est hmōi: ğ. maior, ꝓbat. q; Ter. 7. sola simplex ñ fit nisi ꝓ accīs. 7. meta. minor, ꝓbat. Albedo ē ꝑ se terminꝰ dealbatiōis: ſz albedo ē forma: ğ. mior ꝑz. maior, ꝓbat. De albatio nō terminat ꝑ se ad albū cum sit ens ꝑ accidens: ergo ad albedinem.

Actiōis dupler terminꝰ q; qđ.

Ⓒ Rndeo q; terminꝰ actiōis ē dupler. Unus est terminꝰ q; et sic negat maior. Aliꝰ ē terminꝰ qđ. et sic negat minor. Et sic dicat q; ē terminus ꝑ se: q; i dealbatiōe. Dico q; nō opz cuiuslibet accidētis assignare terminū qđ. nec actio dicit vna nisi ꝓ terminū quo.

Ⓒ Quinto. Quicqđ hz genꝰ et differētiā hz diuersas realitates: sed oē q; ē i gne ē hmōi: ğ. he aūt realitates nō vident eē nisi mā et forma. minor nota. maior est phi. 7. meta. dicentis. q; genus et dđa sumuntur a diuersis.

Ⓒ Rndeo. negat maior. Ad ꝓbōnem dico q; phs loqtur de diffinitione rerum sensibilium.

Ⓒ Cōtra hāc rōnē vult ꝓbare Ari. vtr. loq; ꝓ⁹. Si genꝰ ōr eadē realitatē cū dđa: ğ se solo sufficit diffinire: ergo esset nugatio addēdo ei differentiā: hoc est falsum: ergo.

Ⓒ Rndeo. negat ꝓña: q; addiffōnē opz explicite signare oīa ꝓncipia itrinseca diffinitiui: q; ñ facit genus nec ē nugatio. q; genꝰ nō eodē mō significat q; dđa. ſ. explicite. qđ. n. genꝰ ōr ideterminate: dđa dicit de terminate.

Ⓒ Si dicat vt arguit Aureo. ōter miatio et ideterminatio ñ pnt esse fil i eodē itellu respectu eiusdē, cū sint oppositē: ğ ꝓcepꝰ gñis et dđe ñ potert eē fil in eodē intellectu. Aureo;

Ⓒ Rndeo q; determinatio et indeterminatio pnt accipi tripliciter. Uno mō vt sūt modi rei eē alias. i. qđ eē alias ideterminata vl determinata Alio mō vt sūt de ꝓncipali signato alicuiꝰ: et his duobꝰ modis ꝓcedit añs. ſz negat ꝓña: q; ñ dicimꝰ genꝰ et dđa hoc mō signare ōterminate vt ideterminate. Tertio mō vt sūt modi rōnis ꝓcipiēt ſ: et sic negat añs: q; tales modi sunt cōpossibiles nec sunt oppositi. Determinatō et ideterminatio. tripliciter accipi possunt: vt sunt modi rei: modi significati et modi rōis.

Ⓒ Cōtra. ğ intellis nr ꝓ⁹ dz forma re ꝓceptus dđe que determinate dicit mām rei ꝗ genēris.

Ⓒ Rndeo. negat ꝓña. q; intellus noster, pcedit de potētia in actu et lō puius percipit cōfuse.

Ⓒ Scđo. Ea dicūt distinctas entitates quoꝝ vnū ē ꝓncipiū realis

Universidad de Navarra Biblioteca

ueniētie:ꝛ alīd realis discōueniētie:ꝫ genus est ꝑncipiū realis ꝙueniētie:ꝛ dr̄ia discōueniētie:ꝫ.

¶Rñdeo.negaī minor.qꝛ genus est ꝑncipiū ꝙueniētie solū ſm rōnez. Jdē ār ꝑt eē ꝑncipiū discōueniētie realis:ꝛ ꝙueniētie ſz rōnē. ꝓpe aūt addūcit multas rōnes ꝯtra vult ꝓbare ꝙ ꝙueniētia in gñe sit realis:qne soluenī ad plenū.in.3.dist.5.vbi ex ꝓposito tractatur ista materia.

¶Tertio.genꝰ ex nā rei est Jhibile:ꝛ dr̄ia ex nā rei est Jhens: ꝫ ex natura rei distinguuntur.

¶Rñdeo.negaī aīa.nihil et ē Jhibile nisi inquātū ē cōe:nīla aūt nā de se est cōis:nisi vt est apꝓhēsa ꝑ intellm:ꝛ iō Jctio nō ꝙnit rei ex nā sua:ſz vt est in intellu.

¶Quarto.Cuiuslibz rei est vnus ꝙcꝑtꝰ adequatꝰ ꝫ ꝙceptus gñis ꝛ dr̄ie nō sunt eiusdē rei.

Duplex cōceptꝰ simpler ꝛ cōpositus.

¶Rñdeo ꝙ ꝰnpler ē ꝙcꝑtꝰ. vnꝰ simpler.alter ꝙpositꝰ: loqndo de ꝙceptu simplici.negaī aīa.de cōposito aūt cōcedit aīa.ꝛ negatur ꝓna.qꝛ ꝙcꝑtꝰ gñis ꝛ dr̄ie nō sunt ꝙpositi. Si dicat se itelligere aīa de simplici:ēt dico ꝙ vniꝰ est vniꝰ ꝙcꝑtꝰ simplex explicās rēꝓfecte ꝑñt tñ eē ꝑles ipfecte explicātes.

¶Quinto.Cōceptus gñis ꝛ dr̄ie sunt ita diuersi sicut ꝙcꝑtꝰ diuersaꝫ rez:ꝫ dicūt diuersas res.ꝓna ꝑz.aīa ꝓbaī.qꝛ ꝙcꝑtꝰ faciēs habitū geometrie:ꝛ ꝙceptꝰ faciēs habitū ꝑspectiue sunt diuersi: ac si eēnt diuersaꝫ rez:cū faciāt diuersas scias.ſz ꝙceptꝰ geometrie est ꝙceptꝰ gñis:ꝛ ꝙceptꝰ ꝑspectiue ē ꝙceptꝰ dr̄ie:cū illa sit ſubalternās ꝛ ista ſubalternata:ergo.

¶Rñdeo.ꝑio negaī aīa: qꝛ per istos ꝙceꝑtꝰ idē rr̄,ipoꝛtaī: non aūt ꝑ illos ꝙ sunt diuersaꝫ rerū.

Eiusdē rei ꝑñt eē diuersi concꝑtꝰ imꝑfecti.

ꝓDico ſcōo ꝙ in eadē re ꝑñt fūdari duo ꝙcꝑtꝰ impfecti sumpti a diuersis rebꝰ:nō tñ erūt oppositi sicut ꝙceꝑtꝰ diuersarū rerū.

¶Ad ꝓbōnē aīa.negaī maior. qꝛ illi nō sūt oppositi:nā ꝙceptus linee:ꝛ linee visualis stant.simul.

¶Sexto.Cōceptus distinguunt per ꝙceptibilia:sed cōcꝑtꝰ gñis ꝛ dr̄ie sunt distincti:ergo ḧt distincta conceptibilia.

¶Rñdeo.Primo ꝙcedit ꝓna: sed nō ſequr ḧt distincta cōceptibilia:ergo significāt diuersas res: qꝛ eadē ꝛ duo ꝙceptibilia ſm qꝰ est nata fundare duos conceꝑtꝰ quoꝝ qlibet impfecte repñtat.

¶Si dicaī distincti habitꝰ ſupponunt obta distincta:ꝫ ꝛ ꝙceptus. ꝓDico ꝙ ſz obiectū ꝑcedat actū: nō tñ opꝰ ꝙ oēs rōnes ſub quibꝰ aliq̄d obiicit ꝑcedat actualr in re actus intellus.Ubi sciēdum ꝙ duplex est obm.f.obm in actu:ꝛ obz in potētia:obiectū in potētia semꝑ ꝑcedit actum.nō aūt obm in actu.verbi gr̄a.vr̄e est obm intellectus:ꝛ tñ nulla nā est vltis ante oēz actū intellectꝰ nisi in potētia Jta in ꝓposito ante oēm actum intellus eadē est ꝑcise nā conceptibilis vt dr̄ia:ꝛ tot sunt hoc mō gñia: quot sunt dr̄ie:sed vt sic non sunt gñia aut dr̄ie in actu sed sunt solū mālia genus aut dr̄ie:vt solum in potentia genus aut dr̄ia.

Obz potest ꝑceda actus nō ꝙ obm actu.

¶Septimo.Illa nō sunt vna res quoꝝ ꝑñt eē simul due visiones.i eodez intellu: qꝛ visio est obti existentis:ꝛ vbi due visiones ibi duo ꝓius distincta:sed generis ꝛ dr̄ie ꝑñt esse due visiones.

¶Rñdeo.Primo ꝙ in intellectu ꝑōt esse vna spēs adequate repte sentās nām alalis:ꝛ vna alia spēs adequate repñtans rōnale:ꝛ ſm has duas spēs pōt intellectꝰ formare duas visiones eiusdē rei quaꝝ vna erit ꝑfusa:ꝛ alia determinata.Ad argumētū negaī maior.loqndo ō visiōib⁹:q̄rū vna sit ꝑfusa ꝛ imꝑfecta:aliavero ꝑfecta.

¶Octano.Cōceptus gñis ꝛ dr̄ie sūt ꝑ⁹ diuersi:ꝫ ñ signant eadē rē.

¶Rñdeo.negaī aīa.de cōceptu obiectinali.i.de re significata ꝑ genus ꝛ dr̄iaz:vt est eꝛaiaz:qꝛ est eadem eadez res:ſz in aia habeāt diuersas rōnes:quarū vna nō includit aliā vt ꝑtem eēntie.ꝛ sic ēt ꝙcedit ꝙ aliq̄d includit i rōne q̄ditatiua gñis:qꝰ nō icludit i rōne q̄ditatiua dr̄ie:ſz nihil icludaī in q̄ditate gñis:qꝰ nō icludaī i q̄ditate dr̄ie.

¶Nono.Si genꝰ ꝛ dr̄ia sunt idē ꝫ vbicūq; est genus erit ēt dr̄ia:ꝛ sic oē aīal erit rōnale.

¶Rñdeo.negaī ꝓna.qꝛ arguit a nō distributo ad distributū:sicut nō ſeq̄ soꝛtes ꝛ hō sunt idē realr: ꝫ vbicūq; est hō est soꝛtes.

Cōclo.iij.

Oē qꝰ est in gñe ḧz actuz admixtū potētie.Hāc sic ꝓbaī.1.q.3.ar.5.ꝛ.2.5.di.3.q.1.ar.5.ꝰ potēsia.q.7.ar.3.Quicq̄d ḧz genus et dr̄iaz ḧz aliq̄d potētiale.ſ. illꝰ vñ sumīt genꝰ ꝛ aliq̄d actuale.ſ. ille sumīt differētia:ſz oē qꝰ ē in gñe ḧz genus ꝛ dr̄iam:ergo.

Gr̄ego. ḣ.q.3.

¶Cōtra arguit Gr̄eg.Genꝰ ꝛ dr̄ia dicūt ꝑ te eandē nām: ꝫ genꝰ nō dicit potētiā ꝛ dr̄ia actum.

¶Rñdeo ꝙ potētia ꝛ actꝰ accipiī dupl̄r.Uno mō ſm eē:ꝛ sic ꝙcedit totū:sed nō est ℨ nos.Alio mō ſz rōnē:vt illud dicaī potētiale qꝰ signficat ꝑ modū potētie:ꝛ sic negaī ꝓna. Sēsitiuū.n. aīq̄ sumīt hoc genꝰ aīal est potētiale ad intellectiuū:a q̄ sumīt hec dr̄ia rōnale.Cū em̄ oꝛ sensitiuū:nō exprimi tur vltimate sua ꝓpria forma ans.sit aīa sensitiua tm̄:vel aīa sensitiua rōnalis.cū aūt oꝛ ītellectiuū iā vltimate exprimīt sua forma.

Cōclo.iiij.

Deus nō ē i gñe ꝓpe.ſ. sicut ſpēs vel indiuidū. Hāc ꝓbaī ex ꝓcedētib⁹.Quicq̄d est i genere est limitatū:ꝛ ḧz eē distinctū ab essentia:ꝛ actū admixtū potentie:sed nihil horū est in deo:ꝫ.

¶Scōa rō ad idē ponīt.1.q.3.ar.5.Si deus esset in genere ens eēt suum genus: sed hoc est falsum. Ter. 10 vt ꝑz.3.meta.ꝫ ꝓna ꝓbaī. Jd est genus rei qꝰ significat essentiam eius:ſz ens ſigt essentiā dei:ergo si deus ſz est in genere:ens erit genus suum.

Gr̄ego: Utrum ens sit genus.

¶Cōtra hāc rōnem arguit Gr̄ego:ꝛ ius.Ens significat essentiam cuiuslibet rei:ergo ſeq̄tur ꝙ sit genus ad oia:hoc est falsum:ergo ꝛ rō tua que initiī huic ꝓñtie.

¶Rñdeo ꝙdico duo. Primo ꝙ ens accipiī dupl̄r.Uno mō ꝑticipialiter:ꝛ sic ſignificat esse:ꝛ quia in solo deo esse est idem cū essentia: ideo in solo eo significat essentiā. Alio modo accipiī nomialr:ꝛ sic ſignificat essentiā:sed imponitur ab eē:ꝛ ideo sic acceptū significat eēntiam dei:ꝛ quātuz ad id ad ꝙ ſignificādū nomē imponiī:ꝛ quātuz ad id a quo nomē imponitur creaturis aūt solum quātum ad id ad qꝰ imponitur.

Nihil pōt esse gen⁹ dei

ꝑEx his negatur conſequētia.qꝛ nō ita quiditatiue cōuenit creaturis sicut deo.

ꝓDico ſcōo ꝙ nullus aliud posset eē genus dei:qꝛ omnia alia nomina vel dicunt eēntiam limitatam ad certū modū eēndi:vel addunt aliq̄d ad esse:deus aūt est ifinitꝰ.

¶Tertia ratio ad idem.Ea que sunt in genere ḧbent quiditatē distictā ab esse:sed quiditas.dei non distinguitur a ſuo esse: ergo nō est in genere.minor nota.maior ꝓbaī.Ea que sunt in gñe cōueniūt in q̄ditate:ꝛ distinguūtur i eē:ꝫ q̄ditas ꝛ eē non sunt idem.

Gr̄ego: vbi.ſ.

¶Contra arguit Gr̄eg. Oia que sunt in gñe vnifoꝛmiter cōueniūt ꝛ distinguunt in q̄ditate ꝛ in esse. ergo rō tua falsa. aīa ꝓbaī.ea q̄ sunt in gñe realiter distinguunt in q̄ditate ꝛ in eē: cū eadē quiditas numero nō sit duoꝝ sicut nec idē eē.ꝛ sicut conueniunt in quiditate ſm rationē:ita ꝛ in esse.ergo vnifoꝛmiter.

¶Rñdeo.negatur aīa. Ad ꝓbationem dico ꝙ quiditas de se habet:ꝙ sit vna:qꝛ remotis oibus q̄ ad eam non pertinent.ſ.ꝑncipijs indiuidualibus ꝑ que diuidit ipsa esset vna tantum.

¶ Ex quo sequitur q nã ad extra est vltio: hz nõ sit vltio fm se q̃ hz se. hz in apphẽsione intellis: se aũt de se est distinctũ: q: hsequnt̃ pncipia idinidnãtia q̃ dicta sũt i oibus ex se. Hec ẽ idẽ se hz rõnẽ in duab⁹ reb⁹: q: se est incõicabile. vt patet de esse sortis ẽ aliorũ.

¶ Ad argumẽtũ q̃ negat vltima ꝓpõa. q: hz distinguunt realr in q̃ditate ẽ in se. tñ q̃ditas nõ hz ex se q sit distincta in duob⁹ suppositis: sicut hz ipsum esse.

¶ Trib⁹ aũt argumẽtis arguit̃ ꝓcõne q̃ nulli⁹ sunt momẽti.

Cõcl'o. v.

De⁹ ñ ẽ in gẽe. Hãc ꝓbat. 1. q. 3. art. 5. id q̃ est in gẽe sicut pncipiũ nõ excedit nãm illi⁹ gẽis. hz de⁹ excedit nãm cuilibet gẽis. g̃. in. 1. di. 8. q. art. 2. ad tertiũ. dicit q est in gẽe sicut pncipiũ. hz facile solui q: de⁹ nõ est in gẽe tã q̃ pncipiũ limitatuz ad tale gen⁹: ẽ tñ i gẽe sicut pncipiũ. pductiuũ rer: cuiuslibz gẽis ẽ hñs in se pfectiões oimgnerũ.

Questio. iiij.

Querit̃ ẽrro. Utrũ attributor pluralitas divine simplicitati repugnet:

Pro decisiõe hui⁹ q̃nis hec est p: ia ꝓcto. Neq voces neq ꝓceptus sunt attributa. ꝓbat. Oia attributa sunt ab eterno: hz voces ẽ cõceptus nõ sũt ab eterno. ergo.

¶ Scõo. nulla attributa distingnũ tur realiter: sed voces ẽ cõceptus distingunt realiter. ergo.

Cõcl'o. ij.

Attributa sũt illa significata noĩa q̃ fm modum significãdi se hñt ad diuinã essentiã sicut pfectiones addite: ẽ q̃ melius est esse in vnoquoq: q̃ cor opposita: vt sapia: iustitia: bonitas ẽ hmõi. p. ma ps pz: ex vi vocabuli. nã attributũ: quasi alteri tributũ. pbat oẽm pfectionẽ simplr melius est esse in vnoquoq q̃ suũ oppositũ, vt dicit Anselmus. hz ola attributa sunt pfectiones simplr. g̃ maior pz: minor. pbat. omne absolutum existẽs in deo est pfectio simplr. hz oẽ attributũ ẽ q̃d absolutũ existẽs in deo. g̃ minor cõceditur cõiter a theologis. maior. pbatur si aliq̃ absolutũ in deo nõ eẽt perfectio simplr: seq̃t q nõ eẽt mẽi⁹ deũ illud hr̃e q̃ suũ oppositũ. ẽ p ꝓns deesset sibi aliqua perfectio.

¶ Ex his sequit̃ correlarie ꝓmo. q paternitas: ẽ filiatio: ẽ sp'ratio nõ sunt attributa: q: tũc cuilibet dinie ꝓsone deesset aliq̃ perfectio simplr cũ n'la istaꝝ relationũ sit in oibus diuinis personis.

¶ Correlariũ scõm. Angeleitas ẽ humanitas nõ sunt attributa. p batur. q: nõ sunt pfectiones simplr. ergo nõ sunt attributa. ꝓtia patet. añs. pbat. omnẽ perfectionem simplr melius est esse in vno quoq̃ q̃ eius oppositũ. sed nõ est melius in vnoquoq esse angelũ q̃ nõ esse angelũ: alioquin de⁹ eẽt angelus. ergo ꝛc.

¶ Correlariũ tertiũ. Deitas non est attributũ. pbat. Oẽ attributũ se hz per modũ perfectionis ad diuinam essentiã. sed deitas hz modum significãdi non se hz p modum perfectionis ad deitatẽ. g̃.

Cõcl'o. iij.

Nouũ est cõe deo ẽ creaturis. pbat. eternitas: imensitas: oipotentia: ẽ hmõi sũt attributa: hz illa nõ conueniunt creaturis. ergo minor ptz. maior. pbat: q: ista melius est esse i vno quoq̃ q̃ cor opposita. ẽ se hñt p modũ perfectionis superaddite. ergo. ista oia eliciunt ex dictis. 8. D. 1. cõtra gẽ. c. 31. ẽ de potentia. q. 7. ar. 15. primodi. 2. q. 1. ar. 2. ẽ 1. q. 3. ar. 2.

Cõcl'o. iiij.

Oia attributa sunt oino vnũ reim deo ẽ nullo modo extra intell'm distincta. Ista ꝓcto est Auicẽne. 8. meta. c. vlti. dicentis. q. ꝓpetates ꝓmi pncipiũ nullã

Robo ẽ rak con cto exte rior⁹ ctos: te: q me lius af ficiatur aduer ẽ sentes: nec tñ contro uersijs studeat

habẽt multiplicitatẽ in esse. ẽ Algazel i ꝓmo sue meta. c. 1. dicit q in necesse eẽ nulla ẽ pluralitas attributoz̃: sed necesse ẽ i eo distinguere designationes. Et Cõmen. 11. meta. cõ. 39. dicit. q multiplicitas in deo nõ est nisi in intellectu dĩa ꝓ in eẽ. ẽ q i deo dispositio ẽ dispositũ sũt vnũ i re. ẽ duo i cõsideratiõe. Per dispones aũt ẽ de signatiões ẽ ꝓprietates itelligũt attributa vt pz exposse: q: Cõmen. explicat ibi de vita et hmõi.

¶ Ad hãc auctoritatẽ Cõmen. dicit g: eg. q p dispositus intelligit subiectũ. ẽ p dispones ꝓdicatus. ergo sensus q res significata est ad eadẽ. sed hm ẽ ꝓdicatũ sunt distincta. subm aũt ẽ ꝓdicatũ nõ sũt ipse res. ẽ ideo non seq̃t q in re sit aliqua distinctio fm rationem.

Utrum res ꝓdicentur.

¶ Cõtra arguit̃. q ipe res ꝓdicẽt. sicut, etiã res sunt vles. Mas phs 7. meta. parti. 34. ẽ Cõmẽ. ibi dicit. q forma de re ꝓdicat: nõ autez materia: q: hõ nõ est caro: nec ido liũ ẽ cupiũ: ẽ stat aũt formã esse rẽ extra. Et cõ. 31. dicit. q i ꝓmis substãtijs ꝓdicatũ ẽ sbia subiect i: ẽ 2. celi. cõ. 91. dicit q celeitas ꝓdicat de pluribus individuis. ẽ 3. de aĩa cõ. 21. dicit q itell'us cõponẽs ꝓpositione ꝓnunit rẽ cũ re. idẽ tenet Lyncoliẽsis: p⁹ poste. cõ. 4. ẽ 7. ẽ sup. c. 16. dicit q subm ꝓdicatũ ꝓpõnis vere vbi est ꝓdicatio simpliciter sunt eadem res.

¶ Scõa arguit cõtra hãc glosam sic. Si voces ẽ ꝓceptus ꝓdicañt ẽ nõ res. sequet q multe ꝓpõnes necessarie sunt false. hoc ẽ ipoke. g̃. p bat maior. Mailla ẽ necessaria hõ est afal. ẽ tñ ista vor hõ nõ est illa vor afal. nec ꝓcept⁹ quem facit intellect⁹ de hole est idẽ cũ cõceptu quẽ facit de animali: hz sunt duo cõceptus distincti. Dico tñ vt elicit 8. D. de veri. q. 4. ar. 2. ad tertiũ. q voces et scripta et ꝓceptus sunt instãa quib⁹ itellect⁹ predicat aliquid de aliquo. hz res sunt ille que predicantur.

¶ Ex hoc habes q in ista ꝓpõne hõ ẽ spẽs. ly hõ nõ suppõit materialr: vt sentit Paul⁹ venet⁹: ẽ ideẽ iuniores dialectici arbitrant q illũ ꝓdicatuz spẽs nõ dicat ẽ hole ad exẽ: hz tñ de ly hole vt ẽ terminus materialis. Materialis aũt suppositio ẽ q̃n termin⁹ p seipso supponit. dictũ ẽ esse q res subiciũt ẽ ꝓdicãt: hz mediãtib⁹ cõceptib⁹. vñ in illa ꝓpõne: ly hõ suppõit p nã humana p se ꝓsiderata. hz hoc ꝓdicatuz spẽs de ea nõ verificenẽ nisi vt ẽ in itellu. Et ꝓtereꝛa spẽs ꝓdicat in q̃d de plurib⁹ idiuiduis. cõstat aũt hũc terminũ hõ i mẽte nõ ꝓdicari in q̃d de socrate et platõe.

Ex scoto et sequacibus.

¶ Cõtra istã ꝓcõne arguit Scotus ꝓmo. Nullũ ens rõnis necessario ꝓsupponit enti reali. sed reali distinctioni diuinarũ ꝓsonaꝝ ꝓsupponit distinctio itell'us ẽ volũtatis. g̃ distinctio itell'us ẽ volũtatis nõ est tñ rõnis. maior ptz. minor. pbat. filius ꝓcedit p modum intellect⁹ ẽ nõ volũtatis. ẽ. 8. 8. ecõtrario. g̃ distõ intell'us ẽ volũtatis ꝓsupponit distinctiõi filij et. 8. 8.

Quedã actu distingnũ tur qui dã ichoatiue.

¶ Rndeo. ꝓmo dico q aliq̃ distingui ẽ tingit dupl'r. Uno mõi actu ẽ sic negat minor. Alio mõ ichoatiõe ẽ sic ꝓcedit: nã sicut in pũcto inchoata ẽ linea. sic in diuina eẽntia añ oẽm actũ intell'us est ichoata distinctio rõnis attributoꝝ. sed hoc nõ est ꝺ nos. q dicim⁹ attributa nõ distingui actu ex̃ intellectũ. ꝑ Scõo ad ꝓbationez minoris in cõtra negat ꝓnia. q: ad hoc q filius ꝓcedat p modũ intellect⁹ ẽ 8. 8. p modũ volũtatis: nõ opz ꝛea actu distingni. sed sufficit q añ oẽm actũ intell'us sit in deo intell'us ẽ volũtas realr: ẽ q divina eẽntia: nõ est eo qõ ẽ itell'us sit volũtas / nec est eo q volũtas sit intell'us. ẽ hoc ꝓposito aliq̃d ꝓuẽit ei: vt ẽ intellect⁹ q nõ ꝓuenit vt ẽ volũtas.

¶ Scõo nullũ ꝓductiuũ einsdem rationis est determinatũ ad certam pluralitatẽ. verbi gratia. naz intellus est eiusdẽ rõnis; sibijpsi:

Universidad de Navarra

Productiuum eiusdez rōis, dr duplr: p° mō ppē gradz specificū p fectōis. secūdo mō pp nullā diuersitatē rōnū pfectionaliuz i actu.

nō nō ꝑt ꝓducere tot actꝰ intelligēdi ḋn adhuc plures. ſz diuina eētia añ oēm actū ītellectꝰ ē determinata ad certā pluralitatē. ſ. filij ⁊ ſ.s.ḡ. vt ē ꝓductiua filij mō ē eiusdē rōnis vt ē ꝓductiua ſ.s.

¶ Rñdeo. Aliqd ór ꝓductiuū eiusdē rōnis duplr. Uno mō q: est limitatū ad certū graduz pfectiōis specifice. verbi gratia. ſi aliqd eēt intellectꝰ ⁊ nōvolūtas. ⁊ ſi concediť maior. ⁊ ꝛcko. ſ.q. diuina eēentia nō est eiusdē rōnis hoc modo. Alio mō ór eiusdē rōnis q: ſz sit illimitate pfectiōis nullaz tn̄ hz diuersitatē rōnū pfectionalium in actu. et sic negatur maior.

¶ Tertio. añ oēm actū intellectꝰ sunt i deo oēs pfectiones simplr ſz nō ꝑnt ibi esse nisi sint distincte: ḡ distīguūť añ oēz actuz intellectus maior ꝓz. minor ꝓbať ḋdruplr.

Aliq̄ ór pfectio simplr: duplr.

ꝓ Primo si oēs pfectiones simplr sunt idem. in deo: pura ipsa diuina essentia. sequiť q: sit ibi tn̄ vna: pfectio simplr. ſ. deitas: ⁊ q: nulla: pfectio simpliciter sit in creatura: cum in creatura nō sit deitas.

¶ Scdo ois actꝰ distīguit et separat. ergo si pfectiones sūt actu in deo sunt distincte.

ꝓ Tertio. oē diffinibile est distictū ab alio diffinibili cū hēat dſiaz ꝑ ꝓpriā ꝑ quā ab alijs distīguiť: ſz alia est diffinitio sapientie in deo ⁊ alia est diffinitio iustitie. et sic ó alijs ergo sunt distincte.

ꝓ Quarto. vnūqḋq hz ꝓpriā vnitatē ꝑ quā ab alijs distīguiť. sed añ oē opus intellectus est in deo: rō sapiētie. ḡ hz ꝓpriā vnitatē q̄ distīguiťa ratione iustitie.

¶ Confirmať. q: vt dicit Auicēna equitas est tantū equinitas ergo similiter sapiētia inquantū sapiētia: non est nisi sapientia.

¶ Rñdeo. negať minor. Ad ꝓmaz ꝓbationē dr q: duplr dr aliq̄ pfectio simplr esse. Uno mō quia nō deest sibi aliqs modus pfectiōis ⁊ sic cōcediť ꝓna. ⁊ negať falsitas ꝓntis. sola eīm diuina eēntia ē hoc mō pfecto simplr. Alio mō. accipitur pfecto simplr ꝑ eo q: melius ē esse inuenoquoq; q̄ suū oppositū. ⁊ sic negať ꝓnia: q: nō solū deitas ē hmōi: ſz ēt sapia: bonitas: et huiusmodi q̄ ēt reperiūť i creaturis.

ꝓ Ad scḋz negať añs de actu illimitato pfectiōes aūt diuine sūt illimitate: cū ñ habeāt genꝰ ḋfiaz. Uñ bonitas diuina nō solū ē bōitas: ſz ēt institia cū sit illimitata.

ꝓ Ad tertiā negat minor. mhil. n. existēs i deo est diffinibile vt est. i deo. cū nō habeat genus et dſiaz de potentia. q. 7. ar. 5.

Nihil exīs in deo est diffinibile. Rō ꝑ ſe patet ex ſcḋo et ſo. lis.

ꝓ Ad quartā dico ꝓmo q: rō accipitur. Uno mō ꝓrōne formali. ſine conceptu formali: et sic rōnes attributoꝝ sunt vnū intellectu subiectiue. in deo aūt sūt fundamentaliter. negať ḡ mior: q: añ oē opꝰ intellectus: nullibi est rō ſapie in actu. Dico ſtn̄ q: sicut est fūdamētaliter i deo: ita est ibi fundamētaliter distō rōnis istarū rōnū. Alio mō accipiť ꝑ rōne obiua. ⁊ sic negať maior ó rōne illimitata. ñ. n. ē alia vnitas bonitatis. ⁊ alia ſapie diuine sicut nec alie res. Ad ꝓmationē: negat ꝓna. q: equitas. ē diffinibilis: nō ār ſapiētia diuia.

Asseri dici ꝓt attributa cē actu ab eterno dist icta

¶ Quarto illa q̄ intuitiue videnť distincte hñt distōnē ex natura rei sed intellectꝰ diuinꝰ videť intuitiue distinctione attributa. ergo.

Predicatū vt ficari ó ſbo: contigit to talr ⁊ n totalr.

ꝓ Rñdeo. intueri distincte contingit tripliciter. Uno mō distinctis intuitiōibus. Alio mō q: vnū vr hře distictionē ab alio. ⁊ his duobus modis negať minor. Tertio mō: aliqd vr distincte. i. nō cōfuse ſz in vltima eius actualitate. ⁊ sic negať maior. ⁊ concediť minor.

Intuiri tripl. ex ipsis intuitiōibus et modis tuendi.

¶ Quinto illa sunt distincta ex natura rei de q̄bus verificanť ꝑdicata ḋictoria. alioq̄n ḋictoria verificarenť de eodez. sed ante oēm actū intellectꝰ verificanť ḋictoria ꝑdicata ó attributis. ergo maior ꝓz. minor ꝓbať. Ante oēz actū intellectus de mēoria verificať cē ꝑncipiū filij: ⁊ de voluntate verificať nō esse principiuz filij. sicut ēt de essentia verificať esse cōe trib⁹ personis: et ḋe paternitate verificať non esse commune. ergo.

Distō rōis ad hoc q: ꝑdicet suffiť q: hēat cē in potē tia.

ꝓ Rñdeo. ꝑter illa que dicta sunt ad simile argumentū. di. 2. q. 3. ad primū. contra tertium dictum.

ꝓ Dico ꝓmo q: distictio rōnis ꝑ suā maximā debilitatē sufficit q: sit i potētia: ad hoc q: denominet aliqua eē distincta: multa eīm distincta gñe ⁊ specie sunt: ſz nō sint in coz nā. i. plenitudine aūt diuie natur̄e ē distictio attributoꝝ sunt dameētaliter et in potētia: et ideo hoc sufficit vt denoiet attributa eē distincta actu: ⁊ sic pōt sustineri ea esse distincta ante omnē actuz intellectus.

Predicatū vt ficari ó ſbo: contigit to talr ⁊ n totalr.

ꝓ Dico scḋo q: ꝑnt actu esse distincta ab eterno: q: ſm ꝑetrū de palude: ad hoc q: ens rōnis sit i actu sufficit q: actu intelligať. de: aūt ab eterno intellexit oēz distinctionē factibilē ab intellectu creato. Illa tn̄ distinctio est actualior q̄n intellꝰ formaț distictas rōnes attributoꝝ: q: tūc nō solū est i intellectu: ſz ētiā est i illis rōnib⁹ vt in primo fundameēto. nō tn̄ est alicubi ſubiue: sic nec alia entia rōnis.

Intuiri tripl. ex ipsis intuitiōibus et modis tuendi.

ꝓ Dico tertio ad argumētū: q: predicatū verificari de ſubiecto cōtingit dupliciter. Uno mō totalr. sic q: nō pōt inueniri aliqua res eadē ſbo: quin illi predicatū insit. ⁊ sic cōcediť maior. imo opꝰ tūc ea eē distincta realr. nec illa maior habet mationez euidentiā de distinctione ex natura rei: q̄ de distictione realis. sed ad hūc sensuz negatur minor. nec valet ꝓbatio: q: non omnis res eadē intellectui diuio est ꝑcipiū filij. Alio modo nō totaliter: q: ſz insit ei. tamē aliq̄ res ē eadē ſubiecto cui non inest ꝑdicatum. ⁊ sic negať maior. ſz sufficit talia esse distinguibilia per intellectū.

¶ Certo. Si attributa non distinguunť ex natura rei: sequiť q: conceptus attributoꝝ sint vani. hoc est falsuz ergo minor patet. maior ꝓbatur. Ille cōceptus est vanus ⁊ superfluus. quo nō existēte adhuc concipiť res. sed ſi idē est ſapiētia ⁊ bonitas: ⁊ sic de alijs. Tūc ꝑ cōceptum ſapiētie concipio bonitatem ⁊ omnia alia attributa. ergo alīq̄ conceptus sunt superflui.

Concepti dine sapientie: cōcipiť tota sapientia nō totaliter.

ꝓ Rñdeo. negať maior. Ad ꝓbatio nē negať minor. ſz. n. ñ ꝑ cōceptū ſapientie concipiam totam diuinam ꝑfectionē. i. nō ſolā partē. nō tn̄ cōcipio eam totaliter. q: nō concipio quicquid idē est ei.

¶ Cōtra. ꝛcept⁹ ſapiētie repſentat ſapiētiā ⁊ n repſentat bonitatē. ḡ ſapiētia ⁊ bonitas sūt realr distincta.

ꝓ Rñdeo. negať ꝓna. sicut nō ſequitur i diuinis ē res q̄ generat. ⁊ res q̄ nō gñat. ḡ illa realr distīguūť. sed sufficit distinctio rationis.

¶ Septimo. oia equalia sūt distincta. sed ante oēm actuz intellꝰ veritas ⁊ magnitudo: sunt equales. vt dicit Aug. 8. de tri. ergo.

Cōtigit eē eqle affirmatiue et negatiue.

¶ Rñdeo. Aliquid est equale ꝑtin git duplr. Uno mō affirmatiue. ⁊ sic ꝛcediť maior ⁊ negať minor. Alio mō negatiue. i. nō inequalia. ⁊ sic negať maior. ⁊ cōcediť minor. ⁊ ad hunc ſensum loquiť Aug.

¶ Octauo ante oē opꝰ itellꝰ est eq̄litatē virtutis iferť eq̄litas magnitudinis. ergo virtꝰ et magnitudo diuia nō sūt idē. añs ē Augustini vbi. 8. ꝓna patet. q: nihil iferť se.

ꝓ Rñdeo. negať añs. q: cū inferre sit actus intellectꝰ: nō pōt esse añ oē opus intellectꝰ: sufficit ēt distictio rōnis iter iferēs ⁊ illatū. nam homo infert animal rationale.

Cur diuina essentia dicatur pelagꝰ.

¶ Mono. Ante oē opus intellectꝰ diuina essentia est pelagus substantie infinitū. ergo est i ea multitudo et pluralitas ꝑfectionuz.

ꝓ Rñdeo negať ꝓna. q: nō dicit pelagus ꝓ aliquā distinctionē vel pluralitatē ꝑfectionū. sed q: suuz esse simplicissimū equivalet oib⁹ ꝑfectionibus possibilib⁹ haberi.

¶ Decimo. Aug. cōtra Maximuz li. 3. c. 10. ꝓbat q: trinitas personarū stat cū simplicitate diuia. ex

hoc q̄ multa attributa stāt cū eadē. Sed illa ꝓba nonvaleret si attributa distinguerenť tantū p conceptus fabricatos ab intellectu. ꝯ nō distinguunť solum ratione.

ℙ Rñdeo. negat minor. nā bū seq̄ť. In ꝑsōa ꝑris sūt multa attributa. ⁊ tñ nō faciūt ꝓpositionē cū ea q̄ē simplicissima. ꝯ plures ꝑsone non ꝓponūt cū divina eēntia: q; ē simplicissima. Ista expositio ē. s. D. 1. distin. 9. in expositione litere.

ℙ Uel dico q̄ Augu. intēdit argumentū sic. Qualitates in creaturis faciūt maiorē ꝓpositionē cū subiecto: ꝫ relatio cū fūdamēto. ʒ i deo ꝑfectiones significate noiē q̄litat ʒ: puta sapiētie bonitat ʒ ⁊ hmōi: nō faciunt cōpositionē cū eo i q̄ sūt: ꝯ nec cum essentia.

¶ Undecimo. Magis distinguiť sapiētia a bonitate ꝫ sapientia a sapiētia. ℨ magis distiguiť a bonitate ꝫ rōne. ꝓba patet. q; sapiētia distiguiť a se tm̄ ratiōe. ⁊ plꝰ distiguiť a bonitate ꝫ a se. ergo plꝰ distiguiť a bōitate ꝫ rōe. añs ꝓbať. de sapiētia pōt fieri tm̄ vnus cōceptus. ⁊ de sapiētia ⁊ bonitate ꝑnt fieri duo cōceptus. ergo magis distiguiť sapiētia bonitate ꝫ a se.

ℙ Rñdeo. ꝓmo ꝑ negari ꝓba. q; i distictiōe rōis sūt gradꝰ. negať ēt añs. Ad ꝓbōnē negať ꝓba. q; q̄ ō sapiētia ⁊ bonitate dei fiāt duo cōceptꝰ: ⁊ ō sapiētia tm̄ vnꝰ. hoc nō ē ex parte rei. ʒ ex parte nr̄a q̄ cognoscimꝰ deū ex creaturis. creatura aūt p aliā perfectionē assimilaťdeo: vt est sapiens. ⁊ per aliam vt est bonus. ⁊ ꝓpter hoc intellectꝰ noster alio cōceptu cōcipit deū vt sapientē. ⁊ alio vt bonum.

ℙ Dico scōo q̄ si itellectꝰ nr̄ nō cognoseret deū ex creaturis adhuc formaret plures ꝓceptꝰ ō sapiētia ⁊ bonitate. ⁊ tm̄ vnū ō bonitate: q; sapiētia ⁊ bōitas sūt apta nata eē aliud ⁊ aliud i creaturis. bonitas aūt nūq̄ pōt eē aliud a bonitate.

¶ Duodecimo. Attributa non distinguunť p opationē intellꝰ divini. nec intellꝰ creati. ergo nō distiguūť p opationē itellꝰ. ꝓba ꝓz. ꝓma ꝑs añtis ꝓbať. Si itelligere dei distiguereť attributa: seq̄reť q̄ distigueret seipꝫ ⁊ itellectū: cuz ipꝫ itelligere ⁊ itellꝰ sint attributa. ʃ hoc ē falsuz. q; nihil distinguit se. ⁊ nullū posteriꝰ distiguit suū ꝓriꝰ. ʃ itelligere ē posteriꝰ itellectu. ergo nō distiguit se nec itellectū. Scōa ꝑs añtis ꝓbať distinctio quā facit itellꝰ creatꝰ iter attributa ē respectꝰ rōnis ʒ nullꝰ respectꝰ rōnis est attributum. ergo.

ℙ Rñdeo. negatur añs ꝓto vtraq; parte. Unde sciendum vt in Petrus de plande q̄ quintuplꝯ dr̄ aliqua distiguī ratione.

ℙ Primo q; sunt entia rōnis. sicut genus ⁊ species.

ℙ Scōo q̄ñ vna res concipiť diuersis cōceptibus distinctis nō solnz numero: sed formaliť. tunc illa res distiguiť a seipa rōne. sicut eadez alia dū ꝓcipiť vt itellectiua distinguiť a se dū cōcipiť vt ē sensitiua.

¶ Tertio q̄ñna res ꝓcipiť vt plures vno ꝓceptu: puta dū ꝓcipiť cētrūvno ꝓceptu ꝑ hitudinē ad ꝑes lineas ꝫs termiarvt initiat. vť dū aliq̄d ꝓcipiť idē sibūpsi. tūc. n. itellectus vtitur illa re vt duobus.

ℙ Quarto q̄ñ intellꝰ iudicat aliqꝺ vnū esse plura rōne. puta intellectus videns aliquā rē esse cōparabilē ad plura nō tm̄ cōparās eā ad illa ꝑa indicat ipaz eē ꝑes rōne.

ℙ Quinto q̄ñ pluralitas rōnū que est in potentia in re apprehendiť actu ab intellectu. tūc ibi est distinctio rōnis. q; ad hoc q̄ ens rōis sit actu: suffiť q̄ sit obiectiue i itellu.

¶ Ex his dico ꝓ q̄ attributa non distinguunť rōne. ꝓmo mō cū nō sintentia rōnis. Scōo mō distinguunť p intellm nr̄z q̄ concipit ea distinctis ꝓceptib⁹. Tertio ⁊ ꝯtro modo distinguūť p intellm nr̄z et diuinū: q; vterq; pōt vti vna re vt duabus. Quinto mō distinguunť p itellectū diuinū q; oēm pluralitatē rationū factibilem ab intelle

ctu nostro cōprehēdit. ℙ Ad ipzobationē ꝓme ꝓtis añtis negať mi nor. q; aliq̄d distinguit se ⁊ posteriꝰ distinguit ꝑus. nā itellꝰ nr̄ distinguit se avolūtate. ⁊ distinguit aliam intellectiuā a sensitiua. i. cognoscit illā distictionē. ℙ Ad ipzobationē scōe ꝓtis añtis ꝓcedit tū. nec nos dicim⁹ q; itellꝰ nr̄ faciat attributa. ʃ q̄ formať distinctionē rationis attributoꝝ.

¶ Decimotertio. Attributa nō solū distinguunť ex parte intellectꝰ nr̄i. sine in intellu nr̄o. ʃ ēt i deo. ꝯ distinguūť ex nā rei. ꝓba ꝓz. añs est. s. D. 1. di. 2. q. 1. ar. 3. ad. 3. ⁊. 4.

ℙ Rñdeo. negať ꝓba. accipiēdo ꝓba ad mētē Scoti. i. q̄ actu distinguūť ꝓter oēm opationē intellectꝰ. Si vero itelligit attributa distingui ex nā rei ad hūc sensuz: q̄ natura rei talis est: vt ꝓssit esse ꝓmum fundamētū pluriū rōnū i quo sensu loquiť. s. D. ʃ nō est ꝓta nos.

Cōclo. v.

Divina attributa distinguunť rationē: anteq̄ ꝓbetur ꝛclusio.

¶ Sciēdū est q̄ per rōnē hic acciꝑit cōceptꝰ formatꝰ ab intellectu sine ille cōceptꝰ sit diffō siue nō. vt inqnit Lynconiēsis ꝑ° posterio. c. 1. ⁊. s. D. 1. di. 2. q. 1. ar. 3.

¶ Ex his arguniť. Illa distiguunť rōne de quib⁹ formanť diuersi cōceptꝰ formaliter distincti. notāter dico formaliť: q; ꝓtingit cādē rem bis cōcipi eodē ꝓceptu. sed tūc ibi distinctio cōceptuū tātū materialis. ʃ itellectꝰ nr̄ formať diuersos cōceptus de attributis. ergo maior nota. minor. ꝓbať. q; alio cōceptu cōcipimus bonitatē. alio sapiētiā. cū ista sint distincta i creaturis ꝑ quas cognoscimus deū.

¶ Scōo divina ꝑfectio superat itellectū nostrū. ergo non pōt a nobis cognosci vnico conceptu.

¶ Cōtra arguit Scē. ꝑ°. Illa res distinguiť rōne a se. sed attributa sunt eadē res. ergo nō distinguūť rōne. minor ꝓz. maiorē ꝓbat ser rōnib⁹. Primo, Si aliq̄ res distinguiť rōe a seipsa: sequiť q̄ aliqua rō est eiꝰ ⁊ nō est eius. hoc est falsum. ꝓba ꝓbať. Id quo aliquid distinguiť est ꝓncipiū ei qō distinguiť. ⁊ nō cōuenit ei a quo distinguiť. ꝯ si res distinguiť a seipsa rōne. illa rō ꝓuenit ei ⁊ nō ꝓuenit ei.

ℙ Rñdeo. primo pōt cōcedi maior ⁊ negari ꝓba. nec sequiť. sapiētia distiguiť rōne ab essentia. ⁊ sapiētia est eadē res cum essentia. ergo eadē res distinguiť a se rōne. ʃ est fallacia accidētis. nā maior est ꝑ se ⁊ minor est per accidens.

ℙ Dico scōo ⁊ cōius q̄ maior ē falsa. nā aliq̄d distinguiť ab aliquo ſm rōnē a quo nō distinguiť ſm rem. Ad ꝓbationē negať ꝓba. sed bene sequiť q̄ aliqua ratio est eiꝰ vno mō ꝙsiderati: ⁊ nō est eiꝰ alio mō ꝙsiderati. ⁊ ista nō ꝓradicūt.

¶ Secūdo. Id qō distinguiť: est id a quo distinguiť sunt plura. sed eadē res nō est plura. ergo eadez res non distinguitur a se.

¶ Rñdeo. q̄ res q̄ distinguiť a se ratione pōt dupliť ꝙsiderari. Uno modo ʃ esse reale qō hz in se. ⁊ sic negať maior. Alio mō ſm esse cognitū sine esse qō hz i aīa. ⁊ sic negatur minor. nā eo facto quo res hz plures rōnes in itellectu ipsa dicit quidē plura ʃ esse qō hz in intellectu. sicut ēt nō vnūtia dr̄ vita vt sunt i deo. ipsa. n. res vt est in intellectu est ipsa spēs intelligibilis: vel ratio: aut cōceptus. vt dicit. s. D. 4. ꝓtra gē. c. 5. ⁊ Cōmē. 12. meta. cō. 51. et. 7. met. cō. 73. et ideo plurificatis illis rōnib⁹ plurificať res ſm esse qō hz in intellectu. Est ergo eadē res obiectiue. i. obiectū plurium rationum.

¶ Cōtra. ista distinctio nō est nisi in cōceptibus. ergo nō est in re.

¶ Rñdeo. negať ꝓba. q; eo ipso q̄ cōceptus sunt diuersi formaliter per essentiā. res cuius sunt cōceptus plurificať per suā similitudinē. ⁊ vt est i anima. ℙ Dico scōo q̄ rō. i. potētia rōcinatiua distinguit rem effectiue ſm esse quod

Res vt intellecta distinguit eā formaliter et intrinsece: qz est intrinseca reivt intellecta est.

¶ Tertio plures actiōes realesfacte in aliā re:nō distinguūt eā a sepotentia.ꝯ nec plures cōcept⁹. añs probāt.nō em̄ distinguūt eā realiter: qz illa res precise accepta est vna numero, nec rōne:qz ille actionesnō sunt rōnes.ꝑtia ꝓbat.qz pl⁹ videtur qz actiōes reales debeāt diuidere rē cū sint in ea subiectiue: ꝯ ipsi ꝓcept⁹ qui sunt tm̄ in anima.

¶ Rñdeo.primo negat añs. nā vt dicit.s.D.ō malo.q.2.ar.6.ad.12.

Pomū multiplex ꝙle

Pomū est multiplex quale ꝓpter diuersitatē coloris et saporis.

¶ Ad primū dici pōt qz distinguūtunctiōne fundamētaliter qz res vt alba est fundamētū vni⁹rōnis: et vt dulcis est fundamētū alteri⁹. Secūdo negat ꝓña.qz rō in aia est ipsa res in esse intelligibili qō hz anima.diuerse autē actiones existētes i re nō sunt ipsa res.nec fm̄ esse reale:nec fm̄ esse intelligibile et sic non arguitur a maiori.

¶ Et hoc sequit:qz res duplici visioneviſa/est multiplex in eē cognito.fz illa distinctio est tm̄ materialis:si illevisiones sintvni⁹ speciei.

¶ Quarto. Ens rōnis nō pōt distingui realiter.ergo nec ens reale pōt distingui a se rōne. tz cōsequentia:qz sicut distinctio realis ꝓuenit tm̄ enti reali. sic distinctio rōnis ꝓuenit tātū enti rationis.

¶ Rel̄pōdeo.negatur ꝓña.qz ens rationis nō est natū habere multiplex eē reale.sicut ensreale multiplex esse rationis.ꝑ Ad ꝓbationē negat similitudo.vt patet ex dictis.homo em̄ et asinus distinguuntur ratione:et sortes:et plato sunt idē rōne.10.meta.cōmen.10.

¶ Cōtra eādē cōclusionē et cōmunē opinionē.s.D.Scoti ḥenrici. et aliox arguit Aureolus: ꝓbādo qz nullū attributū dicat aliquam determinatā rationē. primo. Si ratio sapiētie est vna aut diceret de sapiētia creata et increata q̄ditatiue aut accidētaliter.nō ꝑmū: qz tūc illa ratio esset vnuoca et vniuersalis vtriq; sapiētie. nō scōm: qz tūc qualitas que est in anima esset sapientia accidentaliter.

¶ Rel̄pōdeo.qz dici de deo quiditatiue ꝓtingit dupl̄r. Uno mō qz significat diuinā essentiā que est quiditas dei.et sic rō sapiētie dicit quiditatiue de deo. Alio mō ꝺ: aliquid p̄dicari q̄ditatiue qz nō solū signi ficat substātiā quocūq; mō: sed cōprehēdit eā.et sic nō ꝺ: quiditatiue de deo.nec sequit eā dici vnuoce.qz ad rōnē vniuoci et vniuersalis opz qz p̄dicet q̄ditatiue.

ꝑ Dico secūdo qz de eodē nō possunt p̄dicari plures rōnes quiditatiue isto scōo mō:sed bñ ꝑ⁹ mō.

ꝑ Dico tertio qz nec q̄litas vt qualitas est sapiētia.alioq̄n oisqualitas eēt sapiētia.nec sapiētia vt sapiētia est qualitas:quū aliqua sapiētia:scz diuina nō sit qualitas.

¶ Secūdo rō alicui⁹ attributi puta bonitatis nō est absoluta qz tūc de⁹ nō esset bon⁹ nisi per rōnē bonitatis factā a nr̄o intellectu.nec est rō respectiua, qz nulla relatio est ꝓfectio simpl̄r. quodlibet aūt attributū est ꝓfectio simpliciter.

¶ Rñdeo.negat antecedēs. qz rō alienius attributi : puta sapiētie est absoluta.et ratio alicui⁹ : puta bonitatis est respectiua.

ꝑ Dico scōo qz bonū dicit rē absolutā ad quā cōsequit respect⁹ rationis.et tale pōt esse ꝓfectio; simpliciter:tz nulla pura relatio possit esse perfectio simpliciter.

ꝑ Dico tertio deū nō esse formaliter bonū per rationē intellect⁹ nostri.fz qz de⁹ nō pōt cōcipi sub rōne boni:nisi per respectū eius ad aliquid:sicut ꝓfectiū ad ꝓfectibile.

¶ Tertio arguit dist. scōa. Illa sapiētia que est i creatura est sapiētia et est qualitas:et ea rōne qua ē sapiētia/est ēt qualitas:ergo et sapiētia diuina/ea rōne qua est sapiētia est etiā deitas:alioq̄n qualitas que est in aia esset intimius

Arguit hic.

Rō deitatis vnuplex ad equata et inadequata.

Pro dicto deo: lia ditatiua alia ditatiua.

Sapiēvt sapiēnō ē tas.

sapiētia ꝙ ipa deitas eēt sapiētia

¶ Rñdeo. p⁹ negat añs pro secūda ꝓte vt patuit i rñsiōe ad p̄mū.

ꝑ Dico scōo qz rō deitatis est duplex.Una adequata sibi:et sic cōcipit do añs.s.q; nulle rōes adequātes rē diuinā distinguunt. Alia est rō inadequata cuiusmodi est ois rō quā hz intell⁹ creatus et maxime viator de deo:et tūc admisso ēt añte negat ꝓña:qz de sapientia creata possum⁹ habere rōnē adequatā:nō aūt de sapiētia diuina.

¶ Quarto.rō deitatis est q̄ mai⁹ cogitari nō pōt:ꝯ nō distinguit a rōnib⁹ attributoꝝ.ꝓña ꝓbat.qz si distingueret a rōnib⁹ attributoꝝ nō pōt se hꝫ ad illas nisi ꝑ modū subtracti:et ꝑ añnō includit eas formaliter:fz subtractiue solū: esset aūt ꝓfectio: si includeret eas formaliter.añs ꝓbat. De⁹ est q̄ mains cogitari non pōt: ꝯ et rō deitatis.

¶ Rñdeo.cōcedit añs de rōne dei adequata cuiusmodi est rō diuinū.fz negat idē añs de rōne quā format intell⁹ noster : qz talis est deo inadequata:et ꝑ ꝓña nō includit formaliter alias rōnes:sed se hz ad eas ꝑ modū subiecti ꝯtum ad modū significādi.rō em̄ huius termini de⁹ est illa:que explicat per hoc nomē vltis ,puiſoz.Cōstat aūt qz iste ꝓceptus nō dicit intrinsece cōceptū sapiētie vel alioꝝ attributoꝝ.Alia argumēta q̄ ibi facit fūt soluta in eadem distinctione.

¶ Cōtra.Si ratio deitatis ꝓcipit vt subtracta alijs sequit qz cōcipiat vt imꝑfectio: eis:et vt materialis respectu earū cuꝝ: ista sit rō subiecti.sed hoc est falsum. ergo.

¶ Rñdeo.p⁹ negat ꝓña.qz non oē qō se hz ad alia:vt sōm:est simpl̄r imꝑfecti⁹ eo.ꝑ Scōo negat mio:. qz rō quā format viator de deitate est ipfecta . ꝑ Dico tertio qz rō deitatis nō substernit alijs eo mō quo ꝓfuſuꝝ differētijs ſpecifficātibus .fz eo mō quo pri⁹ fm̄ intellectū substernit posterio:ib⁹.ꝑ Dico q̄rto qz imediatū fundamentū

distinctiōis illarū rōnū sunt ipse rōnes.mediatū aūt est ipsa res divina cozrñdēs oib⁹ illis rōnib⁹.q̄ q̄dē distinctio semp ꝓsequit illas rōnes vbicūq; sint ſbiue:sicut sūt i itell⁹ creato vel oḃiue:sicut sūt i itell⁹ creato vel diuino.tz nō ꝓsequit eas vbi sunt fundamētaliter sicut i deitate i q̄ nt̄la est distinctio pfectionū. ꝑ Dico q̄nto qz iste rōnes siue ipsi cōcept⁹ cū sint entia realia realiter distiguūt.distinctio aūt oḃi vt ē diuersimode i itell⁹ p diuersos ꝓcept⁹ ē distinctio rōnis: et nullibi ē ſbiue sicut nec alia entia rōnis.et fūdamētū isti⁹ distinctiōis nō sunt ipsi ꝓcept⁹ tz ipsa res vt exñs i itell⁹ sūt ipsi ꝓcept⁹ vt sunt signa rei sunt fundamētū eius.

Erudiū respō sum et sitate mini, me dicedēs.

¶ Quinto. Aug. dicit. 7. de trinit, ca. 5. Sapiētia diuina eo est essentia quo est sapiētia.ꝯ inꝯtū eēntia siue sub rōe eēntie ē sapiētia.

¶ Rñdeo. negat ꝓña.qz ly eo i añte non tenetur reduplicatiue.sed mens Aug. est qz qz in diuinis nō est nisi dupler mod⁹ p̄dicandi.s. subſtātie et relonis qz q̄cūq; nō dicūt relonē habēt rōnē ſbe. primo sen. di. 33. q. 1. ar. 2. ad quintū.

¶ Sexto. Ea q̄ de scinuicē p̄dicāntur i abstracto dicūt eādē rōnē: cū abstractū significet cū p̄cisiōe cuiuslibz alteri⁹ rōnis. fz ista ē ꝙa: magnitudo ē bonitas ꝙ deo:ꝯ magnitudo et bōitas ñ distinguūt rōe.

¶ Rñdeo.p⁹ negat maio:. ꝙ his q̄ sunt ex gen⁹:cuiusmodi est bonitas diuina. ꝑ Scōo negat illa maio:vt i formis ꝙalib⁹. nā ista est ꝙa ēt i creaturis. bōitas ē entitas Postremo auctoritatib⁹ Augu. et Anſel. ꝓcludit qz eēntia et attributa sūt idē eēntialiter:et ꝑ ꝓñs formaliter siue q̄ditatiue:qz p̄dicanꝫ in q̄d.

¶ Ad q̄ simul dico qz dicunt̄ p̄dicari eēntialiter de eēntia siue q̄ditatiue ad hunc sensum:qz significant eādē rē cū ipsa essentia:et qz significāt ipsam eēntiā materialiter .illā rē q̄ est essentia.fz nō formaliter qz nō sub ratione essentie.

Radix distinctionis attributorum.

Cõclo.vj.

Distinctio attributoꝝ consurgit ex illimitatiõe,diuine pfectiõis ⁊ limitatione intellꝰ nostri pbaꝫ pᵒ sen.di.2.q.1.ar.3. Ille ratiões distinguũt ex debilitate potẽtie ⁊ ex infinitate obiecti quibꝰ oibꝰ pſentaꝫ eadẽ res ſz impfecte ⁊ q̃ ſunt in potẽtia nõ potẽte pfecte vnico 2ceptu cõcipe illud obiectũ.ſz he rõnes:ſunt hmõi.

¶ Co:relariũ.Quãto aliqs intellectus eſt inferior:tãto idiget pluribꝰ cõceptibꝰ ad cognoſcẽdã diuinã pfectionẽ.pz ex pcõne. Mã ſi pluralitas rõnũ 2ſurgit ex limitatiõe vbi maior limitatio eſt. ibi opus eſt pluribus rationibus.

¶ Er quo ſequit ꝙ aliqs vnico cõceptu cognoſcit id ad qđ alius hz opꝰ tribꝰ cõceptibꝰ:ſicut ẽt aliqs cognoſcit vnico 2ceptu albedinẽ eſſe;diſgregatiuã viſus ⁊ mẽſurã colorꝫ ⁊ oppoſitã nigredini ad qđ alius indiget tribus cõceptibus.

Aureolus i pᵒ pii.45.

¶ Cõtra arguit Aureolꝰ. Deꝰ eſt ita infinitꝰ realr ſicut ſm rõnẽ pfectiõis.ſz nõ obſtãte infinitate realitatis ipſa realitas cõcipit vnico 2ceptu:g nõ obſtãte infinitate ipa pfectio cõcipit vnico cõceptu.

¶ Rñdeo.⁊ 2cedit ꝙ divina pfectio 2cipit vnico 2ceptu:ſz nõ ſm oẽm modũ q̃ 2cipi põt:⁊ iõvt pfecte 2cipiat opz formare plures rationes.2cipit g̃ tota:ſz nõ totaliter.

Thomiſticũ ſacile pulchrũq; dogma

ꝓDico ſcõo ꝙ hoc 2ingit marie i viatoribꝰ.pp duo.pᵒ qz ipa divina eẽntia excedit lumẽ cumulcũq; intellectꝰ creati ẽt beati.tuz ẽt qz ſpẽs creature q̃ itellꝰ viatoris cogſcit deũ excedit ab ipa divina natura.

¶ Contra.Beati nõ videt divinã eſſentiã totaliter:⁊ tñ nõ formãt de ea plures 2ceptus: ergo nec intellectꝰ viatoris formabit plures cõceptus ſz nõ videat totaliter.

¶ Rñdeo.negaꝫ 2ña. qz beati vidẽt deũ per ſpeciẽ adequatã diuine eẽntie.ſ.p ipſaz divinã eẽntiã.

ꝓDico ſcõo ꝙ beati quo ad beatificam viſionẽ nõ formãt verbum: 2per 2ñs nec conceptũ qđ idẽ eſt: Et impoſſibile eſt ꝙ vnico 2ceptu totaliter concipiant deum.

¶ Secũdo.Si ꝓpter infinitatẽ divine pfectionis poſſunt de ea formari infiniti cõceptus: ergo etiã tot cõceptꝰ poſſunt formari de ſapientia.hoc eſt falſum. ergo 2ñtia probatur.qz ſapientia eſt ita infinita ſicut ⁊ perfectio.

¶ Rñdeo.negaꝫ 2ña. Ad pbõnez negaꝫ añs de infinitate ſz rõnẽ: qz rõ ſapiẽtie ſignificat illã rem q̃ eſt deꝰ ſub determinata rõne ⁊ nõ diſtinguibili p ſpecialiores rõnes. rõ aũt pfectiõis eſt diſtinguibilis i hãc rõnẽ pfectõis:q̃ ẽ bonitas:⁊ in hãc q̃ eſt iuſtitia:et ſic de aliis.

Cõclo.vij.

Distinctio attributoꝝ i intellectu creato: põt eſſe ſine oi habitudine ad creaturaz ſed per cõparationem ad intra.

¶ Senſus iſtiꝰ 2cl'onis ſm Do.s. pᵒ ſen.di.2.q.1.ar.3.ẽ iſte ꝙ dato ꝙ aliqs itellꝰ creatꝰ videret diuinã eſſentiã:nõ viſa aliq̃ creatura: nec in,ꝓprio gñe/nec i deo:adhuc poſſet de deo formare plures 2ceptꝰ.qđ pbaꝫ. Ille itellꝰ q̃ format 2ceptũ nõ adequatũ obiecto:põt de illo obiecto formare aliũ ⁊ aliũ cõceptũ.ſz intellectus videꝫ deũ nõ viſa aliqua creatura hz de deo cõceptũ ei nõ adequatũ.ergo.

Clara 2clo explicatio.

¶ Cõtra arguit Durãdꝰ ⁊ Godofredꝰ pᵒ. Que i aliquo diſtinguũntur rõne ⁊ i alio realr:ita ſe habẽt ꝙ eoꝝ diſtinctio ſumit ab eoꝝ diſtinctiõe reali.ſicut dextrũ ⁊ ſiniſtrũ q̃ diſtinguũt rõne i colũna reducũt ad diſtinctionẽ eoꝝ realẽ in aiali. ſed bonitas ⁊ ſapiẽtia diſtinguunt rõne i deo ⁊ i creatura realr:g diſtinctio eoꝝ ſm rõnẽ in deo ſumit a diſtinctione reali in creaturis.

Durandus et Godofredus

¶ Rñdeo.negaꝫ maior. qñ ꝓportionabiliꝫ ẽ eadẽ cã diſtictiõis rõnis ⁊ realis:vt eſt in ꝓpoſito.ꝙ eñ pfectiões q̃ ſunt vnite in deo ſint plures in creaturis ⁊ ſiliꝫ plurificenꝫ in intellectu eſt cã limitatio intellꝰ.exẽplũ de colũna non valet:qz in ea nihil eſt vñ ſumaꝫ diſtinctio ſiniſtri ⁊ dextri.

Diſtinctio rõnis non ſemper ad realẽ redꝫcitur.

ꝓDico ſcõo ꝙ nõ opz oẽm diſtinctionẽ rõnis reduci ad realẽ:vt dicit.s.D.ẽ veri.q.3.ar.2.ad tertiũ.

¶ Cõtra.Omne ens rõnis hz oztũ ab ente reali:ergo oĩs diſtictio rõnis hz oztũ a diſtinctione reali.

¶ Rñdeo.negaꝫ 2ña.ſz bñ ſequit ꝙ diſtinctio rõnis hz oztũ ab ente reali:et maxime negaꝫ 2ña.qz nõ oĩno ita ſe hz diſtinctio rõnis ad realẽ:ſicut ens rationis ad realẽ.

Aliq̃ diſtinctio rõnis ẽ realis.

Mã clarũ eſt ꝙ nullũ ens rõnis ẽ ens reale:tñ aliqua diſtictio rõis eſt realis.hõ.n.⁊ aſin⁹ diſtinguũt rõne:⁊ tñ realis eſt eoꝝ diſtictio.

¶ Cõtra.Oĩs diſtinctio rõnis vel ꝓcedit ſimplicẽ apꝓhẽſionẽ itellꝰ vt cõpoſitionẽ ⁊ diuiſionẽ:ſz vtra qz iſtaꝝ pſupponit diſtinctionẽ realẽ:g oĩs diſtinctio rõnis ſupponit diſtictionẽ realẽ.minor:pbaꝫ. Jd qđ ſupponit diſtictionẽ ſpẽrũ intelligibiliũ ⁊ actuũ ⁊ ſubi⁹ pdicati ſuppõit diſtictionẽ realẽ.ſz oĩs diſtinctio rõnis ſequẽs ſimplicẽ apꝓhẽſionẽ ſupponit diſtictionẽ ſpẽrũ ⁊ actuũ:⁊ illa q̃ ſequit cõpoſitionẽ ⁊ diuiſionẽ:ſupponit diſtinctionẽ ſubiecti ⁊ predicati.ergo.

¶ Rñdeo.negaꝫ minor.Ad probanẽ negaꝫ ſcõa paralogiſmi ⁊ ꝓpter quã ps minoris.nãſ itellꝰ diuinꝰ diſtinguit ideas ſm rõnẽ: tñ in deo nõ ſunt plures ſpẽs vel plures actꝰ.

ꝓDico ſcõo ꝙ ſz i nobiſ ꝓſuppoñt diſtictio ſpẽꝫ ⁊ actuũ hoc nõ:ẽ ad ꝓpoſitũ:qz nõ negamꝰ ꝙ diſtictio rõnis nullã realẽ diſtinctionẽ ſupponat:marie i itellectu creato cũ hoc manifeſtũ ſit.nã ille qui intelligit hz potẽtiã intellectiuã que realr ab eiꝰ eſſentia diſtinguit.ſz negatũ eſt ꝙ oporteat diſtinctiõi rõnũ formabiliũ de aliquo obo in tali obo ꝓſupponere diſtinctionẽ realẽ 2ceptibiliũ cozrñdentiũ tali pluralitati cõceptuũ. vel ꝙ idẽ cõceptibile cõparet neceſſario ad diuerſas res:ad quã diſtinctionem realẽ intellectus diſtinguens reſpiciat ꝓ ſcõa parte maioris.

ꝓDico tertio ꝙ diſtictio rõnis inter ſubiectũ ⁊ ꝓdicatũ nõ ſupponit ſp diſtinctionẽ realẽ ſbi ⁊ ꝓdicati:vt pz in iſta ꝓpõne.hõ eſt hõ nlibi.n. differt realr hõ ab hoie.

¶ Scõo.Jd qđ ſm ſe eſt vnũ ſimpliciter:ſi ſz ſe ⁊ due habitudine ad alia 2ſideret:hz tm vnã rõnẽ. ſed deus eſt vnũ ſimpltr: ergo ſm ſe hz tm vnam rõnem.

¶ Rñdeo.2cedit totũ de rõe adequata:ſz de rõe inadequata negatur maior.oẽs aũt 2ceptꝰ itellectu creato ſunt deo inadequati.

¶ Tertio Cõmẽ.8t.38.cõ.12.meta.ꝙ intellꝰ nũq̃ attribueret deo aliq̃ diſtincta rõe niſi acceꝑiſſet a creaturis:g diſtinctio attributorũ nõ ẽ niſi ex habitudine ad eã.

¶ Rñdeo.⁊ dico ꝙ attributa non ꝓt diſtingui rõe ab itellꝰ viatoriſ niſi ex hitudine ad eã.⁊ de tali loquit Cõmen.cũ hoc tñ ſtat ꝙ aliqs intellꝰ nõ viatoris ea diſtinguat ſine reſpcũ ad creaturas.

¶ Quarto. Nullũ includẽs impfectionẽ eſt i deo niſi ꝓ 2parationẽ ad creaturas.ſicut pz ꝙ idee qz dicit qđ ipfectũ ⁊ limitatũ non 2uenit deo niſi ex reſpcũ ad creaturas.ſz diſtinctio attributoꝝ includit iperfectionẽ.ſ. limitationẽ cuiuslibet attributi.g.

¶ Rñdeo.Aliq̃d eſt in deo dupliciter.Uno mõ formalr:⁊ ſic 2cedit totũ. Alio mõ fundamentalr: ⁊ſic negaꝫ maior.Oĩs em rõ quã facit itellꝰ nſ de deo eſt impfecta:⁊ tñ fundamẽtalr eſt in deo.

Aliq̃d ẽ i deo dupliciter: formalr et fundam̃talr.

ꝓDico ſcõo ꝙ idea nõ eſt limitata alicuius finiti ⁊ limitati.

¶ Er precedẽtib⁹ oritur vnuz dubiũ.dictum eſt enim ſupra ꝙ beati nõ formant verbũ.dictũ eſt autem ꝙ intellectꝰ beatus formatdiuerſos cõceptus de pfectiõe divina.Iſta aũt duo nõ videnꝫ poſſe ſtare ſimul.

¶ Ad qđ ego rñderẽ ꝙ in beatis ſunt plures actus itelligẽdi.Unꝰ

est quo videt diuina essentia per ipsam diuina essentia: & iste ē beatificus nec ẽstū ad hūc actum formāt aliq̃s ẽbū nec in isto fiūt eis reuelationes: sed q̃dviseuri sunt p hūc actū videt a p° instanti sue beatitudinis. Alius est ¦act° quo cognoscunt per species & sic intellect° btūs fact° in actu p aliquā ſpeciē pōt de deo formare diuersos conceptus: & ipse de° ẽtis sit simplicissim° pōt in intellectu creato causare plures species ẽtis imperfectas per quas formentvarij cōceptus: & has species pōt deus imp:mere creato intellectui nullo habito respectu ad creaturas.

Cōcto.viij. Attributa possunt distingui per cōparationē ad extra sine ad creaturas. ꝓba ẽtic vbi supra. Ille intellect° qui cognoscit deū tm̃ in cōceptib° creaturarū si distinguit attributa: distinguit ea per cōparationē ad creaturas q̃rū sunt illi cōceptus: sed ꝓceptus viatoris est huiusmodi. ergo.

¶Cōtra arguit Hēricus p°. De° ab eterno itellexit eēntiā suā sub rōne veri & amauit eā sub ratione boni: ergo ratio veri & boni erant ab eterno distincte: & per cōsequēs nō ex ordine ad creaturam.

¶Rndeo. Primo q̃ argumentū nō est ꝺtra nos: qui loquimur tm̃ de intellectu creato.

¶Dico tertio q̃ aduertitē illius antecedētis: nō recte aliq̃ actualis distinctio: vt supradictū est.

¶Secūdo. Minor: distinctio reducit ad maiorē: g̃ distictio rōnis attributor̃ reducet ad distinctionē realē psonarū: sed ista est in deo sine respectu ad creaturas: g̃ & illa.

¶Rndeo. negat añs. qñ maius et minus sunt alterius coordinationis cuiusmodi est distinctio rationis & distinctio realis.

¶Tertio. Ex hoc sequit q̃ bonitas & veritas nō distinguerent ratione i deo: sed hoc est falsum: ergo ꝓba ꝓbat. q̃ bonitas & veritas nō distinguunt realr in creaturā.

¶Rndeo. negat ꝓba. q̃ nec nos dicimus q̃ distinctio attributor̃ sumat per cōpositionē ad diuersitatē realem in creatura ex parte obiecti se tenentē: sed ō: q̃ sumit p cōparationē ad creaturā. Aliuꝫ aūt conceptū facim° de bonitate creature & alium de veritate: & q̃ deum cognoscim° in istis cōceptibus creaturarū: ideo ēt aliū cōceptum facim° de bonitate & aliuꝫ de veritate diuina.

Cōcto.ix. Scōm doctrinā. s. D. multe formalitates sunt i deo fm̃ vnū sensum & fm̃ aliū est tm̃ vna formalitas. ꝓbat. Nā. s. D. exponēs illud Hilarij. 16. de tri. vbi dicit q̃ nec ipse q̃ ſpūs ex disparib° formalis est. dicit q̃ p formalitatem accipit quiditas. in ꝺist. aūt. 33. q. 1. ar. 4. ad. 2. dicit q̃ p q̃ditatē aliq̃s accipit nā: aliq̃s accipit rō sine ꝓceptus: fꝫ in diuinis ē tm̃ vna nā: g̃ tm̃ vna formalitas: & sunt multe rōnes: g̃ multe q̃ditates.

Collatur hec cum solo. ꝺist. labyrintho de cationē ꝺeꝺ: argumenta ꝓpositionis ꝺiuinarum personarum repellitur.

¶Distin.ix.

Ad ꝺist. nona. queritur ꝓmo. Utrū generatio passiua filij in diuinis sit passio vel relatio.

Filius ẽtis ꝓcessione: q̃ sit sitis ꝑsonalis: non aūt ꝑsonalis actus.

Pro cui° declaratiōe hec est ꝓma ꝓcō. Processio verbi in diuinis ꝺicit genitū: & ipse fꝫ ẽbū ꝓcedēs ꝺe filio. Hanc sic ꝓbat. 1. qō. 27. ar. 1. Omnis processio viuētis a viuente ꝑiuncto fꝫ rōnem simultudinis in eadez nā specifica ꝺicit genitū: sed ꝓcessio verbi in diuinis est hmōi. ꝓcedit em̃ per actuꝫ intelligibilē que est vite opatio: & a principio ꝑiuncto: q̃ est opatio manēs in opante: & in rōne similitudinis: q̃ cōceptio intellect° est similitudo rei itellecte: & i eadē nā: q̃ in deo idem est intelligere & esse.

Aureo. ḥ. q. 1.

¶Contra ꝓbationē arguit Aureolus: ꝓmo. Si rō gnationis: put est in deo cōsisteret in hoc q̃ ē via in substātia viuam intellectualē: sequeret q̃ nō essꝫ eadez ꝓprietas verbi & filij in diuinis: sed hoc est falsum. q̃: Augustin°. 7. de tri. ca. 4. ꝺicit q̃ filius in diuinis eo ēst verbū quo filius: ergo. rō gnationis nō cōsistit in illis: vt ꝓbauit ma ior ꝓbationis 2ckonis. minor: ꝑꝫ maio: sine ꝓma ꝓbat. Tū q̃: ꝓcessio ẽbi nō semp terminat ad ꝺiuꝫ viuentē: sed aliq̃n ad accidēria et ad res nō viuentes. Tum ēt quia filius genitus non semper ꝺicitur verbum vt patet in nobis.

Eadē ē ꝓprietas filij et ẽbi sed alia et alia ratione.

¶Rndeo. negat maior: & ꝺico ꝓ°: q̃ eadem est ꝓprietas filij & verbi in diuinis: tm̃ fm̃ aliam & aliā rōnē. nā inquātuꝫ est 2ditionalis patri ꝺr filius & inquātuꝫ ꝓcedit imāliter ꝺr verbuꝫ: vt ꝺicit. s. Do. ꝓma. q. 34. ar. 2. ad. 3. Est ergo eadem ꝓprietas: fꝫ est alia rō ꝓprietatis. Ad ꝓbationes negat ꝑna. cōcludūt. n. q̃ gnatio verbi nō est generatio filij nec ecōuerso. fꝫ ex his non sequitur q̃ gnatio filij in diuinis non sit gnatio verbi: sed tm̃ q̃ differunt rōne vt est cōcessum.

¶Scōo Spiritussanctus ꝓcedit similis ei a quo procedit: & tm̃ non ꝺr genitus: ergo rō gnationis nō cōsistit in eo qō tu ꝺicis.

¶Rndeo. negat maior ad sensum nostrum: q̃ de rōne gnationis est: q̃ genituꝫ sit simile generāti ervi sue processionis. Spirit° aūt sanctus nō ḥ ex vi sue ꝓcessionis: q̃ sit sitis ei a q̃ ꝓcedit quū ꝓcedat vt amor. de cui° rōe nō est q̃ ꝓcedat in rōne similitudinis sicut ē de rōne ẽbi. Et q̃nānis ista diuersitas ratiōis nō sufficiat ad realez processionuꝫ ꝺr̃iam: sufficit tm̃ ad differentem nominationem.

Cōcto.ij. Gnatio passiua diuinis nō est passio: fꝫ tm̃ relatio. Hāc ꝓbat. pri

ma. q. 4. 1. ar. 1. ad sc̄ꝺ. Gnatio passiua ē tm̃ ordo originis sine motu: ergo est tm̃ relatio: & nō passio.

¶Cōtra arguit Aureol°. Nullꝰ respect°, q̃ gñe relatiōis iferr ab op posito respectu: alioq̃n respectus eēt actiuus: fꝫ gnare ifert gnari in diuinis ergo non sunt respectus.

Aureo. vbi. s.

¶Rndeo. Primo q̃ nullus respectus infert vr suppositū q̃ infert: sed potest esse ratio inferēdi. Sed q̃ vt ꝺicit Simplicius in predicamēt fꝫ ex relatiōe ñ ꝓcedit ad actū.

Respectus nō potest eē quo formaliter aliquis infert aliud: sed cōsequit ad actionem: respectus tm̃ in diuinis inquātū est vltima actualitas suppositi que ꝺicit operatio. pōt eiēē ratio qua formaliter infert: & hoc modo gñare est quo pater format̃ generat. Relatio ergo vt relatio nō ꝓꝺucit: tm̃ relatio vt actualitas ē q̃ suppositū ꝓꝺucit: & tm̃ ꝓꝺucere fm̃ rōnē q̃ ē ꝓꝺucere nō est. de genere relatiōis: cū q̃ tm̃ stat q̃ fm̃ rem sit relatio.

pōt esse q̃ formaliter ifert aliud: sed bene cōsequntur exce pto respectu diuino.

¶Questio.ij.

Queritē scōo. Utrū eternitas ꝺistinguat a tpe & ab euo?

Pro ꝺecisione questiōis hec ē ꝓma ꝓcō. Rō eternitatis consistit in apprehēsione vniformitatis ei° q̃ ꝺ est extra motū. Hāc sic ꝓbat. ꝓma. q. 10. ar. ꝓ°. Sicut se ḥ ratio tēporis ad tempora lia: ita se ḥ modo opposito rō eternitatis ad eternū. Sed rō temporis consistit in apprehensione diformitatis in motu: ergo rō eternitatis cōsistit in apprehēsione vniformitatis eius q̃ ꝺ est extra motū. cō sequētia nota maior ꝓbat. Sicut se habent simplicia ad cōposita: sic eternitas ad tpa. Sꝫ nō cognoscim° simplicia: nisi negādo ab eis 2ditiones 2positor̃: ergo nec eternitatē nisi negando ab ea cōditiones tpis. minor principalis ꝓbat. Illa ratio cōsistit in apprehensione diformitatis in motu que consi-

stis in apphēsiõe ꝓtis ⁊ posterioris i motu.ſz rõ tpis ẽ hmõi:ergo.

¶ Corelariũ ꝑmũ.3d qõ mẽſura tur eternitate ẽ imutabile. Quia eſt ſẽp vnifor:me:ergo imutabile.

¶ Corela./ſc̃o.3d qõ mẽſuratur eternitate ẽ interminabile.ꝑbaẽ. 3d qõ eſt oino imutabile eſt interminabile:q; terminari ẽ mutari. Sed id quod menſurat eternitate eſt oino immutabile:ergo.

ꝑ Corelariũ .3. Nullũ mẽſuratũ eternitate hz ſucceſſionẽ.ꝑbatur: q; oẽ ſucceſſionẽ hñs ſe hz nũc aliter ꝙ ꝓi⁹:⁊ ſequẽter ẽ mutabile.

¶ Corelariũ quartũ. Oẽ mẽſuratũ eternitate,caret principio ⁊ fine durationis ꝑbaẽ. Quicquid hz principiũ durationis mutatur de non eſſe ad eſſe:⁊ quicqd hz finez mutat de eſſe ad nõ eſſe:ergo.

Aureo. ¶ Contra cõclusionẽ arguit Aureolus.primo.Ratio mẽſure non cõſiſtit in rõne mẽſurati. ſed vnifor:mitas eſt id qõ menſurat eternitate:ergo rõ eternitatis non cõſiſtit in vnifor:mitate:ſed poti⁹ in

Utrum rõ eternitatis ꝓſiſtat i vnifor:mitate. apphẽſiõe mere vnifor:mitatis:ſicut etiã rõ tpis conſiſtit in apprehenſione,mere difformitatis.

¶ Reſpondeo .Dico ꝓmo ꝙ in tpe põt aſſignari triplex difformitas. Prima eſt ipm pri⁹ et poſteri⁹ in motu:et hec eſt pure materialis.

Triplex difformitas i tẽpore mãlis: formal: ⁊ cõpoſita. Scda eſt numerario prioris ⁊ poſterioris in motu:et hec eſt formalis. Tertia eſt compoſita ex materiali ⁊ formali.ſ.ipm pri⁹ ⁊ posteri⁹ in motu vt nũerata. ⁊ hoc cõplet rõnẽ tpis:⁊ motꝰ ſiue ſucceſſio tẽporis ñ ẽ aliõ ꝙ iſta difformitas.

ꝑ Dico ſcõ ꝙ in deo poſſum⁹ apprehẽdere triplicẽ vnifor:mitatez. Prima ẽ q̃ſi materialis.ſ.eẽ diminũ. Scda ẽ q̃ſi formalis.ſ. vnitas eſſe diuinũ. Tertia ẽ diminũ eẽ ſub vnitate:⁊ hec cõplet rõnẽ eternitatiſ.

Poſſumus triplicem vnifor:mitatẽ deo apprehendere. ¶ Ad argmẽtũ negaẽ minor. de vnifor:mitate tertio mõ dicta: licet cõcedaẽ de vnifor:mitate ꝓmo vel ſcõo mõ:ſicut eñ tempus mẽſurat id quod eſt prius et posterius in motu ⁊ numeratiõnẽ qua numeram⁹ ipſz pri⁹ ⁊ posterius:ñ pri⁹ ⁊ posteri⁹ vt enumerata ſunt nõ menſurãt tpe:ſz ſũt ipſz tpa. Sicut eẽ diuinũ ⁊ vnitas ei⁹ mẽſurat eternitate: ſz eẽ diuinũ vt vnũ nõ menſuratur ſed eſt ipſa eternitas

Quã dicatur eternitas menſurata. non vere menſurata.

Sciendũz ẽñ ꝙ eternitas nõ eſt vere menſurata:q; menſura nõ debeẽ niſi finitis.ſed ideo dicit mẽſurata: q; nõ,poteſt apprehẽdi niſi in aliqua habitudine ad mẽſurã :quia ſicut menſura certificat durationes menſurati:ſic eternitas ſeiz ad deum.

Quãs reali⁹ ſit mẽſura.

ꝑ Dico tertio ꝙ vnifor:mitas materialis ⁊ icõmutabilitas idẽ ſũt: ſz vnifor:mitas icludẽs materialẽ ⁊ formalẽ ñ ẽ ipa icõmutabilitas: ⁊ ꝓpt hoc eẽnitas q̃ ẽ tal vnifor:mitas diſtinguit ab icõmutabilitate.

Quãs reali⁹ rõ mẽſurati.

¶ Secũdo. Tps ẽ q̃dã ſumma cũ ſit numer⁹ mot⁹.numerus aũt eſt ſumma.ergo a ſimili eternitatis rõ ꝓſiſtit in ſũmatiõe durationis.

¶ Reſpõdeo.negaẽ añs. numer⁹ eñ ẽ realiter i reb⁹ numeratis:nec ẽ ſumma facta ꝓ intellectũ:vt iſte putaẽ.qõ declarabitur diſtin.24.

ꝑ Dico tñ ꝙ numer⁹ q̃ ẽ tps cũ ſit de genere ſucceſſiuoꝝ nõ hz vnitates ſimul extra itellectũ niſi in potẽtia:iz quelibet fuerit vel ſit:vt futura ſit extra intellectum.

Cõcl'o.ij.

Eternitas diſtinguitur .a tẽpore ⁊ ab euo.Hanc ſic ꝓbat. ꝓmo.diſt.20.q.2.artı.ꝑ°. Quoiuz menſurata realiter diſtinguunt: eorum menſure ẽt realiter diſtinguunt.ſed motus qui tẽpore mẽſurat:⁊ eẽ euiternoꝝ qõ mẽſurat euo:⁊ eſſe diuinũ realiter diſtinguunt:ergo ẽt temp⁹:euuz:⁊ eternitas realr ſunt diſtincta.

Cõcl'o.iij.

Aliter ſe habet nũc eternitatis ad eternitatẽ ꝙ nunc eui ad euũ:⁊ ꝙ nunc tẽporis ad tempus.Hanc ſic ꝓbat . primo.di. 20 . ar. 3. Sicut ſe habet actus menſuratus alĩqua duratione ad id cuius eſt act⁹:ita ſe hz ipſa duratio ad ſuum nũc: q; duratio mẽſurat actũ:⁊ nũc mẽſurat ipſã rẽ:vt ꝺ:.4.phyſi.q; tps menſurat motũ:⁊ nũc tẽporis mẽſurat mobile:ſz eſſe dei q̃ eſt actus cui correſpõdet eternitas aliter ſe hz ad dũ ꝙ eẽ euiterni ad euiternũ: et ꝙ motus ad mobile:ġ.minor declarat.nã motus differt a mobili dupliciter.ſ.realiter.⁊ ꝑm rationẽ ſucceſſiõis.nã ſubſtãtia mobilis nõ eſt de genere ſucceſſiuoꝝ: eſſe aũt euiterni differt ab euiterno tñ realiter nõ aũt ꝑm rõnẽ ſucceſſionis:ita nec ipm euiternũ nec cuius eſſe hz ſucceſſionẽ.eſſe aũt dei eſt idem realr cũ deo:ergo.

rex.104

De nũc

¶ Corelariũ ꝑmũ. Nunc eui differt realiter ab euo:⁊ nũc tẽporis a tẽpore.probaẽ. Sicut ſe hz eſſe euiterni ad euiternũ:⁊ motus ad mobile:ſic nũc eui ad euũ:⁊ nunc temporis ad tẽpus.ſed iſta diſtinguunt realr:ergo ⁊ illa.

¶ Corelariũ ſcõm. Nũc ſtãs can ſat eternitatẽ ꝑm noſtrũ modũ intelligẽdi ꝓbatur. prima,q.10.ar. 2,ad primũ. Sicut apprehẽdim⁹ cauſari tẽpus ꝙ nunc tẽporis:ita oppoſito mõ apprehenſim⁹ cauſari eternitatẽ ꝙ nunc eternitatis ꝑm rõnẽ.Sz in nobis cauſat apphẽſio tpis eo ꝙ apphẽdim⁹ fluxũ ipſi⁹ nũc:ġ cauſat in nobis apphẽdim⁹ eternitatẽ,inchoãtũ apphẽdimus nunc ſtans.

Aureo. dis.9.q. 2.ar.2.

¶ Cõtra minorẽ ꝓbationis ꝓclusionis in qua ꝺ:ꝙ eternitas ẽ duratio.arguit Aureo.ꝓmo.Omnis duratio alteri,cõpata vel eſt maior vel minor vel equalis: ſz eternitas nõ eſt maior vel minor vel eq̃lis alteri:alioqñ haberet ꝓtium ⁊ posteri⁹:ñ eñ aliqd duratꝓ ꝙ aliud niſi q; fuit pri⁹:vel erit posteri⁹ eo:ġ eternitas nõ eſt duratio.

¶ Rñdeo.negatur minor.q; eternitas excedit oẽs alias durationes:vt dicit.3.D.1.diſt.30.q.2.ar. 1.ad ſcõm.

¶ Ad ꝓbationẽ negaẽ ꝓntia.q; ñ ſoluz vna duratio eſt maior alia q; ſit ꝓ ot ea:ſed q; vna attingit aliã toraliter:⁊ nõ ſolũ illã ſz alias ꝓtiores ⁊ altas posteriores ipſa:ñ eſt ġ pri⁹ ⁊ posteri⁹ in eternitate: ſed in duration⁹ aliqñ⁹ ꝺs ipſa excedit. Sicut ẽt alia ꝺ: excedere manũ:nõ q; habeat maiores partes ꝙ man⁹:ſz q; attingit manũ: ⁊ ẽt partes ꝺa manu diſtantes.

ꝑ Et hoc ſequit primo q; nõ repugnat durationi ſimul exiſtẽti eſſe maiorem altera.

Nõ ẽ de rõe durationis hꝺe extẽſionẽ:immo ẽt tẽpori accidit extenſio ſiue cõtinuitas rõne motus:vñ tẽpus nõ menſurãs motũ cõtinuũ non eſt continuum.

ꝑ Sequit ſecũdo q; nõ eſt de rõne durationis habere extẽſionẽ:

¶ Scõo. Ola duratio hz formalr vñ poſſit dici tãta vel quãta:nam de ol queriẽ quãtũ durabit: ſz nõ põt eſſe tãta vel quãta.i.plus vel minus durare niſi habeat ante ⁊ poſt:qõ nõ hz eternitas.ergo ipa non eſt duratio.

¶ Scõo negaẽ minor:q; ñ ſolũ alĩqua duratio ꝺ: quãta q; habeat añ ⁊ poſt:ſed ẽt q; attingit quicqd alia attingit vel plura vel pauciora: vt exẽplũ cõſirũ ẽ ꝺ alia:hoc mõ põt dici eternitas tãta,vt quãta:vt ꝑz ex dictis:⁊ ẽt declaratꝓ mo cõtra Gen̄.c.56.ar.3.

ꝑ Rñdeo.ꝓio negaẽ maior niſi talis duratio ſit finita:eternitas ãt nõ eſt finita:ſz infinita duratio.

¶ Immẽſitas diuina nõ ponit in deo aliqua magnitudiné ꝓmanſiuam:ſz vim attingẽdi oĩa loca. ġ eternitas nõ dicit aliquã durationẽ formalr.ſz vi qua attingit oẽz durationẽ.

Facili traditione hinc apphẽdito qd eternitatis: o nonicie Aureo.

ꝑ Rñdeo.negaẽ añs: q; imẽſitas ponit i deo magnitudiné ẏtutis nõ tñ extẽſiuã. ita et eternitas ꝺ: formalr durationez ſz nõ ſucceſſiuã.⁊ nihil addit poſitiuũ ad ſuũ eẽ.ſz ſolũ negationẽ vel ꝓriationẽ ꝙ.ſ.ꝺ:rim⁹ vnifor:mitatẽ.

¶ Contra ſcõm corelariũ argnit Aureolus.ꝙ in eternitate non ſit nunc primo.Sicut ſe habet ꝓpu-

Universidad de Sevilla Biblioteca

tus ad lineā pmanentē:sic nunc ad successionē.sz pūctus non est imaginabil:ex lineā nō est possibile imaginari eū solitarie:cū de rōe ei⁹ sit ex terminū linee.g. nūc si.n.ē imaginabile ex successionē.

¶Rñdeo.Dico primo q sicut punctus nō pōt esse extra lineam: ita nec nunc extra durationem.non hō tñ opz q sicut pūctus nō inuenitur nisi i linea extēsa:q ita nūc nō sit nisi in duratiōe distēsa:cui⁹ rō est q: linea dr vnioce de oi linea nō aūt duratio de oi duratione:r iō aliq̄ duratio ē extēsa r aliq̄ non.¶Dico scdo.q sīlitudo inter punctū r nūc nō currit q̄ ad oia:r iō sz possibile nō sit imaginari pūctum solitarie:possum⁹ tñ imaginari solitarie nūc:r nō ſolū nunc eternitatis:sz ēt nūc tpis discreti qđ qñq; est solitariū nō cōtinuās nec terminās.

Imaginabile est i nūc solitarium.

¶Dico tertio q licet in eternitate sit nūc.nō tñ ē ibi instās: q: nō dr nisi de deo cui aliq̄d instat siue aliq̄d accidit.nec est ibi tunc:nec olim nec alia hmōi.q: ista nō equipollent nūc stanti:sz:nūc fluenti.

Fōtalz rō nūc: si q̄ dari pōt.

¶Et his pz q nulla est formalis rō ppetēs ipsi nūc nisi forte ista: q nūc est indimisibile durationis dr.tm nūc multiplr sicut duratio.

Cōcło.iiij.

Ghatio diuine mēsuratur eternitate.pbaf sic.Ghatio verbi diuini est actꝰ cui nulli potentia substernit:sine successione sine pncipio r fine durationis.ergo mensurat eternitate. añs pz infinitis quodāmō auctoritatibꝰ sanctorū r rōnibus.2ñia pz ex pdictis rc.

¶Distin.x.

Quo dist inctione decima querit.Utrus spūssanctꝰ pcedat vt amor.

Pro qōne ponit ista cōclusio.Spūssctūs pcedit pcessione amoꝛ:r volūtatis.pbaf.1.q.37. ar.1.in diuinis pcedit aliq̄d subsistens in nā diuina p actū amoris r volūtatis:sz talis;pſona nō ē pr nec filius.g.ſſ.Ex hoc esſ q aliqs amat aliquā rē.puenit qđā ipressio rei amate in amātis affectus. Cōstat aūt q oē qđ est in deo subsistit in nā diuina.g illa impressiō cedens in nā diuina est subsistēs r persona.

Aure.

¶Cōtra hāc rōnē arguit Aureo. primo. Si amatū eēt in amante: aut esset ibi p eēntiā suā:aut per sui similitudinē.nō p eēntiā vt ptz. nec p similitudinē.alioqn voluntas cōciperet rerū similitudines:r esset potētia 2ceptiua.g amatū nō est in affectum amantis.

Utrum amatū sit in amante.

¶Rñdeo negā maiorē.sz id quo amatū est in amāte:est qđā habitualis inclinatio derelicta ex amore inclinās amantē in amatū eo mō quo grauitas inclinat deorsū graue ad locū. Ubi possumus dicere q in grauī est quodāmō locus:non propter 2uenientiā quaz hz ad ipm.Isto mō amatū est in amante:sicut terminus motus in principio motiuo.ꝓportionat vt dicit.s.D.4.cōtra Gen.c.19.

¶Scdo.amās impellit i amatū r est i ipso vt dicit.s.D.ergo amatum nō est i amāte. ¶Rñdeo.negā 2ñia.Ubi dico primo q amor nūq̄ impelleret amantē in amatum:nisi esset in amāte p illā inclinationē q nūc immediate dcm ē. ¶Dico scdo q amatū est in amante mō supradicto: r amans est in amato:eo mō quo ea q ordinant ad finē sunt ipso fine.Dicit etiaz amatū eē in amāte p 2placentiā r desideriū.1.2.q.28.ar.1.

¶Cōtra 3cłonē arguit Durādus Si.ſſ.pcederet vt amor:sequit q p p actū voluntatis:cū amor ad volūtatē ptineat.sz nō .pcedit p actū voluntatis.g.minor:pbaf. p actus imanentes nihil pducit: vt dicit phs.9.meta.sz voluntas actus est imanens.ergo nihil per

Dura. duo q. 1. 3° dī. Tā. 1.ſſ.

istius ipm pducit.¶Sequntionē istius argūmēti habes distinctiōe.27. conclusione.1.

¶Rñdeo.negā minor.Ad pbationē dico q p actū imanentē nihil pducit ad extra.tñ p actū intellect⁹ semp pducit aliq̄d ad intra.s.verbū.r p actū voluntatis pducitur impressio amati in amantem. Talia aūt.s.verbū r impressio non sunt totaliter extrinseca ipsi actui:sz sunt termini intrinseci ipsius actus:nec actus sine eis cōplent.¶Dico scdo q ista productio amoris fit virtute nature tāq̄ principij remoti.r virtute volūtatis tāq̄ principij proximi.

Scotus hic.q. vnica. Utrum ſſ. pceda vt talis impressio.

¶Cōtra eundē Scotus arguit q ipūssctūs procedat vt actus siue operatio amandi:r nō vt talis impressio.Ubicūq̄ est voluntas habens obiectū sibi presens.diligibile:ibi pōt esse actus amādi realiter procedens.sed in deo est talis voluntas.ergo.

¶Rñdeo.negā maiorē.Iz enī ois intellectus sit pductiuus verbi: r ois volūtas amoris:non tñ ois intellectus est pductiuus actus intelligēdi.12.meta.nec ois volūtas actus amādi.nā intelligere r amare dei sunt eius esse: ideo nō sunt qđ pductū. Huiꝰ aūt rō est: q hmōi actus significant per modum pfectionis eius cuius sunt. Nulla aūt pfectio in diuinis distinguitur a pfectibili.Iō istis actibus repugnat pduci. Uerbum aūt r amor non significant p modum opationis sz p modū operatiōis pducunt.vt dicit.s.D.de veritate.q.4.ar.2.ad septimum.

xxxix.

Dictꝰ in 1 lib.

¶Cōtra eandē arguit Hēricus. In nobis est quidē amor cōplacētie.ex attractiōe obiecti causatus r est qđā amor incētiuus r efficax quo volūtas ad obiectū se mouet ergo ꝓportionabiliter isti duo amores sunt in deo:vt primus sit essentialis:r scdus sit psonalis et.ſſ.

¶Rñdeo.negā 2ñia.q: isti duo amores non sunt in nobis nisi q: voluntas nostra pcedit a potētia ad actū. ¶Ex quo 2surgit q aliq̄ itēsius r pfectius diligit q̄ alias cōstat aūt voluntatē diuinā non pcedere de potentia ad actū. Capreolus ponit duas alias cōclusiones.p maiori notitia questiōis huius.s.Utrum spūssctūs procedat per modū amoris.Illas habes in distin.6.

¶Distin.xj.

Quo distinctione vndecima queritur. Utrum si.ſſ.nō pcederet a filio distingueretur ab eo.

Pro qōne hec est prima pclo.Spūssctūs pcedit a patre et filio.Ista pclo pbaf tū ex determinatione ecclie.tuz auctoritatibꝰ sanctorū.tum ēt rōne quā ponit s.D.4.3 Genti.c.24.vbi arguit sic.Quicquid pōt 2uenire alicui diuine pſone 2uenit ei.alioquin pſona diuina esset ens potētiale sz spirare spūssti pōt 2uenire persone filij.g 2uenit ei.minor pbaf: spirare.ſſ.nō est cōtra rōnem filij inquātū est deꝰ:q: pr q̄ est deus: spirat:neq; inquātū est filius: q: alia ē.pcessio.ſſ.alia filij:nō repugnat aūt id qđ est a principio sm vnā pcessionē esse principiū alterius processionis.

¶Cōtra hāc rōnē arguit Aureo.posse eodē mō argui q.ſſ.gñet filiū: q: nō repugnat ei neq; inq̄tū est deꝰ neq; inquātū est.ſſ. Aureo. h.q.1.

¶Ad qđ rñdet q repugnat.ſſ.generare verbū inquātū est.ſſ.quia amor pſupponit. repugnat aūtē pducens pſupponere pductum nō pōt ergo.ſſ.gñare verbū qđ pſupponit:neq; aliud:cum nō possint esse plures filij in diuinis.

Cōcło.ij.

Si spūssctūs pcederet a filio:nō posset ab eo realr distingui. Hāc pbat.1.q.36.ar.2.Ois distinctio realis i diuinis ē p oppositas sen.Io.cap.

relationes: ſz ſi. ſſ. nō. pcederet a filio nō haberet ad ipm relationez oppoſitā: cū i diuinis oīs relo realis ſit relo origis. ℊ maior ꝓbat. Nullū abſolutū pluriſicat i diuiſ ℊ oīs diſtinctio realis ē ꝑ relationes. Qđ aūt oporteat eaſdē oppoſitas ꝓbo. Si relatiōes nō oppoſite ſm̄ iucerēt ad diſtinctionē realem ſequit ꝙ in ꝑſona ꝑris eſſet realis diſtinctio: qz i ipo ſunt due relatiōes. ſ. paternitas ⁊ ſpiratio.

Aureo. vbi. ℊ.

¶ Cōtra arguit Aureo. ⁊ vult ꝓbare ꝙ diſtinctio diuinarū ꝑſonarū poſſit eē non ſolū ꝑ relationes oppoſitas: ſz ꝑ relatiōes q̄ ex ſuis rōnib⁹ formalib⁹ ſunt ipoſſibiles. ¶ Et q̄ ſequit ꝙ filio nō pōt ꝓuenire ſpirari. nō qz in eo ſit relatio oppoſita. ſ. ſpirare: ſz qz ſpirari et gnāre ſunt ex rōnib⁹ ſuis incompoſſibiles. Prio arguit ſic. id qō ineſt alicui ex ſua rōe formali ꝓuenit ei q̄cūq; alio remoto ſiue per poſſibile ſiue ꝑ ipoſſibile. ſz ſpirari ⁊ gnāri ſūt ex ſuis rōnib⁹ incōpoſſibilis. ℊ dato ꝙ in filio nō eēt ſpirare adhuc ei repugnaret ſpirari. minor ꝓbat. ſi ſpirari non hz ex ſua rōne incōpoſſibilitatē ad gnāri: ſequit ꝙ hēat iſtā incōpoſſibilitatē ab ipſo ſpirare. vt ēt tu dicis. ſed hoc eſt falſū. qz tūc ſpirare eēt ipz gnāri. qō pz eſſe falſū cū in pre ſit ſpirare ⁊ nō gnāri.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad ꝓbationez negatur minor. Ad cui⁹ rationē negat ꝓntia: ſicut ēt nō ſequit hec albedo rōne huiꝰ ſubiecti in quo eſt: hz formaliter incōpoſſibilitatē ad hoc ꝙ ſit i alio ſbo. ergo eſt idē formal⁹ cū hoc ſubiecto: et

Spirat cū gnatiōe paſſiua dat incōpoſ ſibilitatem ad ſpirari.

multe tales inſtātie pnt dari. Relinquit ℊ. ꝙ ſpirare ex hoc ꝙ eſt i eodē ſuppoſito cū gnatione paſſiua dat ei icōpoſſibilitatē ad ſpirari. ¶ Cōtra. qcūq; ꝓuenit alicui in diuinis: ꝓuenit ei formal⁹ ⁊ ex ſe. ergo incōpoſſibilitas quā hz gnari ad ſpirari. ꝓuenit ei ex ſe formaliter ⁊ non per ſpirare.

¶ Rñdeo. negat añs. nam. ſſ. eſt filius ⁊ ꝓuenit idē nāe cū ſpirante: qō tm̄ nō ꝓuenit ei formal⁹ inquātus ē ſpūs: ſed inq̄tū ē amor diuin⁹.

¶ Scō. ſi ſpirare dat gnari incōpoſſibilitatē ad ſpirari: aut hoc ē qz ſpirare ⁊ gnari ſunt idē i filio: aut qz ſunt ſimul i eo: aut qz gnari ē ꝓreuiū ad ſpirare. nō ꝓmū: nec hz nec tertiū. qz ēt eēntia in filio ē idē cū ſpirari ⁊ eſt ſil⁹ cū eo: ⁊ ſpirare ꝓſupponit eēntiā ⁊ tm̄ nō dat eēntie incōpoſſibilitatē cū ſpirari ℊ ſit ſpirare nō dat gnari incompoſſibilitatē cuz ſpirari.

Pᵀ Rñdeo. negat diuiſio tāq̄ inſufficiens. ſz rō quare ſpirare dat illā incōpoſſibilitatē eſt: qz eſt relatio ſm rōnē aduenies ſuppoſito ꝓſtituto per generationē paſſinam.

¶ Tertio arguūt alij. ſpiratio actiua ſtat ſimul cū paternitate ⁊ cū oppoſito paternitatis: cū ſpiratio actiua ſit in patre ⁊ filio. ergo ēt filiatio pōt ſtare cū ſpiratiōe actiua ⁊ cū oppoſito ei⁹. ſ. ſpirari.

Pᵀ Rñdeo. negat ꝓntia: ꝓp idē. naz paternitas ⁊ filiatio ⁊ ſpirari cuz ſint ꝓprietates ꝓſtitutiue ꝑſonarū nō pnt plurib⁹ cōicari. ſicut nec ꝓncipia indiuiduātia in creaturꝭ ſpiratio aūt actiua cuz adueniat ſm rōnem ſuppoſito ꝓſtituto pōt cōicari ſuppoſitis habentibus relationes oppoſitas.

¶ Quarto arguit Aureo. Remota cā ſcōa adhuc pōt remanere ꝓma: ſed ſcōa cā incōpoſſibilitatis gnāri ad ſpirari eſt qz ſpirari ꝓſupponit gnari. cā aūt ꝙ ꝓſuppona eſt ex ſuis rōnibus formalib⁹ ℊ remoto ꝙ ſpirari ꝓreſupponat gnari: adhuc erūt icōpoſita i eodē ſuppoſito. Pᵀ Rñdeo. prio ꝙ maior ē ꝑa ſolū i cauſis efficiētib⁹ cēntaliꝭ ordiatꝭ ⁊ q̄ ad gnālē influētiā ſolū. falſa ē aūt loq̄ndo de cauſis alterij⁹ ordis. ſ. efficiēte ⁊ foꝛmali. vt de duab⁹ formalib⁹: ꝓclaro. Mā foꝛa ignis ē cā caloꝛis i igne. ⁊ calor facit ignē formaliter calidū: ⁊ tm̄ ſtat ꝙ remoto calore nūq̄ forma ignis faceret ignē formaliter calidū. In ꝓpoſito aūt mō nulla eſt cā efficiēs.

Pᵀ Dico ſcō ad miꝛoꝛ: ꝙ foꝛmaliter

ratio iſtarum proceſſionum nō eſt cauſa ꝙ preſupponat vnā aliam ſed eſt ecōtrario. qz cū vna exigit aliā ide ſumit eaꝝ formali rō. ꝓ ceſſiones enim diuine cū nō diſtinguāt penes: ſubiecta. nec habeāt ex ſe aliqnā oppoſitionē opz ꝙ formalis rō diſtinctionis earū ſumatur penes terminos vt penes ꝑncipia. Sūt cū diſtincte qz ſūt ſuppoſitoꝝ oppoſitoꝝ relatiōe oꝛigis.

Plurib⁹ itaq; modis peccare oñdit ꝑ dicta argumenta ꝓ.

Pᵀ Dico tertio ꝙ ex formali rōne dictionis ꝓceſſionū vt relationū filij ⁊. ſ. s. nūq̄ poſſet iferri iter eos vt eoꝝ ꝓceſſiones realis diſtinctio. ſed tm̄ formalis. Dicā cū ꝙ iſte ꝓceſſiones terminant ad eāde ꝑſonam ſm rem. ſed ſm aliam ⁊ aliā rationem. opz ℊ ꝙ ſi debeat realiter diſtingui ꝙ hoc ſit ratiōe oppoſitionis. qz. ſ. ex vna oꝛiginat alia eo ꝙ terminus vnius ꝙ oꝛiginat ex termino alterius. ſ. s. s. a filio non diſtinguūt penes terminos formales qz talis terminus eſt eſſentia.

Cōcluſio. iij.

Filius diſtinguit filiatiōe a. s. s. ſm hꝛe et non habere. filiatione aūt diſtinguit a ſolo patre ſm relatiuā oppoſitionē.

Pᵀ Hanc probat quol. ſ. q. 4. art. 2. quantū ad primā partē ſic. Quicūq; habet aliquam formā diſtinguit ab omni nō hñte illam. ſed filius hz filiationem quā nō habet e. s. ergo ſcōa pars ꝓbat ibidē. Filiatione diſtinguit filius ſm oppoſitionem ab eo ſolo i quo eſt relatio oppoſita. ſz i ſolo pꝛe ē relatio oppoſita filiatiōi. ſ. pꝛnitas: ℊ.

Concio. iij.

Filiatio nō pōt eē prima rō diſtinctionis iter filiū ⁊ s. s. ſz ſpiratio actiua. Hāc ꝓbat de potē. q. 10. arti. 5. Oīs negatiua ſūdat ſup affirmatiuā. ſz filiatiōe diſtinguit filius a. s. s. negatiue ſz ꝑ hꝛe ⁊ nō hꝛe. nā filius nō ē. s. s. ergo opz veritatē huiꝰ fundari ſup aliq̄ affirmatiōe. ſz i filio nulla ē affirmatio oppoſita affirmatiōi q̄ ē i. s. s. niſi ſpiratō actiua. ℊ ꝙ eā ſolā ꝓ⁹ diſtinguit relatiue a. s. s.

¶ Cōtra arguit Aureo. ꝓ⁹. Oē ꝑncipiū diſtinctiuū formal⁹ eſt ēt cōſtitutiuū vt dicit Porphyr⁹. ſed ſpiratio actiua nō ē ꝓſtitutiua filij. ℊ nō diſtinguit ipz foꝛmal⁹ a. s. s.

¶ Rñdeo. negat maior. ꝓſtat enim ꝙ homo cōſtituit ꝑ rōnale tm̄ per diaz. et tm̄ nō diſtinguit ꝑ rōnale ſm directā oppoſitionē foꝛe ad formā niſi ab irrōali. hz ꝙ ipam ab oībus diſtinguit ꝑ hꝛe et non habere. ꝙ ſenſibile aūt diſtinguit ſm oppoſitionē tm̄ ab inſenſibile bus: ⁊ ꝙ corporeū ab incorporeis. Similiter filius conſtitut⁹ filiatione diſtinguit ꝑ eā tm̄ a patre tm̄ ab oppoſito.

Pᵀ Dico ſcō ꝙ eadē res ē ꝓſtitutiua ⁊ diſtictiua filij. Idē ē filiatio: ⁊ ſpiratio actiua vt ē i filio. ſz alia rōne ꝓſtituit. ⁊ alia diſtinguit.

¶ Scō. Oē diſtictiuū ꝑſonaliter ſi ſit ſimpler quecunq; diſtinguit: diſtiguit vt vnā ꝑſonā: qz ex q̄ eſt ſimpler cuicūq; dat eē diſtinctuz dat eē ſimpler diſtictū. ſz ſpirare ē ſimpler. ℊ ſi diſtiguit patrē et filiū a. s. s. ꝑſonal⁹ ſeq̄t ꝙ eos diſtinguat vt vna perſonaz. et ſic ꝓcedit error Sabellij.

Pᵀ Rñdeo. negat maior qñ tale ſimplex ē cōicabile. ſpirare aūt ē cōicabile pri ⁊ filio. huiꝰ exēplū ptz in alia itellectiua: q̄ nō ſimplex. ⁊ diſtinguit diuerſa mēbra hois a mēbris aſini. non tm̄ diſtinguit ea vt vnū membrū. quia alia eſt oībus illis mēbris cōicabilis.

¶ Dico tm̄ ꝙ pr⁹ ⁊ filius diſtinguūt vt vnū i virtute ſpiratiua.

¶ Tertio effect⁹ formalis mutat cū mutatiōe foꝛe. ſz pr⁹ ⁊ filius ſunt due ꝑſone ⁊ duo diſticta a. s. s. ℊ hñt duo formal⁹ diſtictiua a. ſſ. ſz ſpirare eſt tm̄ vnū. ergo nō diſtinguūt ab eo. formal⁹ per ſpirare.

Pᵀ Rñdeo. ꝓmo negat ꝓntia: qz non bene iferꝛ concluſio. deberet. n. ſic iferri. ergo eſt duplex ꝑſonalitas: duplex diſtinctio in eis. qz diſtinctio eſt illa forma cui⁹ effect⁹

formalis ē eē distinctum . nō ante spirationē actiuā cuius effectus formalis est spirator.

¶Dico scdō q illa maior nō ē vera nisi qn effectus formalis signat p nomē substantiū.qz tale nomen nūerat ꝟz nūerationē formę adiectiuū aūt nūerat ꝟz supposita. In ꝓposito nō effectus formalis spirationis actiuę designat p hoc nomē distinctū qđ ꝓstat eē adiectiuū.

Una ꝓsona dnob⁹ rōe naliter, distingui pōt ꝓsonaliter,

¶Dico tertio nō esse inconueniēs vnā simplicē ꝓsonā distingui ꝓsonaliter duo bus que sunt idē re sed non ratione.& ideo pr distinguitur pōt paternitate a filio: et spiratione actiua a.s.s.filius aūt filiatione a patre spiratione actiua.a.s.s.

Grego. hic .q.ſ.

¶Cōtra eandē arguit Greg.pō. Remotus a filio oī re q nō est filiatio filius remanet distinctus a s.s.ergo distinguit ab eo filiatiōe.

¶Rndeo.negat ꝟna.sicut nō seqr filio nō est aliqua res ꝑter essentiā.ergo essentia distinguit.

Pr nō aūt hui⁹ est qz ista distinguūtur rōne.& iō distinctio ꝟuenit relatiōi nō eēntie:qz ꝟuēit relatiōi n ꝯtū ad suū eē ꝟz ꝯtū ad suā rōnē.

¶Dico scdō q si per impoſe illas q nūc ē filiatio & spiratio pderet rōnē spiratōis nunqꝯ distingueret filiū a.s.s.tāꝯ ab opposito.

¶Scdo.In filiatiōe nō sunt plura quib⁹ distinguat a.ſ.ꝯ neqz i filio.aſis pz et ꝟna.qz filius est eq simpler sicut filiatio.

Pr Rndeo.negat ꝟnia:qz ꝟz filius sit eque simpler sicut filiatio tñ qz filiatio signat p modū abstractu & forme. filius aūt ꝛcrete vt habens formā cui nō repugnat ex suo mō significādi hr aliqđ alteri⁹ rōnis a filiatione. Ideo i filiatiōe nō requiritur illa pluralitas distinctorū ſm rōnē siue repitur in filio.

¶Cōtra eadē arguit Scotus q̄si argumētis Aureoli ad q rnsum ē rndēdo ad Aureolum. Arguit eñ q generatio & spiratio passiua ex suis rō nib⁹ distinguūt:& ꝓpr hoc filius distinguit gn̄atiōe a.s.s.ēt si ab eo nō ꝓcederet.& vnlt q relatiōes disperate sufficiēt ad realez distinctionē personarum.

¶Ad hoc dictū est q gn̄atio & spiratio nō hnt ex suis rōnibus q̄ distinguant plus q̄ rōne .vñ si debent realiter distingui opz q̄ opponantur relationes originis.

¶Dico scdo q ēt distinctio dispersatorum i creaturis reducitur ad aliquā oppositionez. albedo.n.et dulcedo reducūt ad oppōnē colo ris & saporis q̄ fūt due ſpēs subalterne oppositis dr̄ūs cōstitute: q̄ quidē dr̄ie primatiue opponūtur.

In oīa tis distinctis disparatis rū realiter citur oppositionez.

Conclusio.v.

Spiratio actiua nulla ꝓsonā diuinā ꝟstituit

Hāc sic ꝓbat.1.q.32.ar.3. Nullus cōicabile cōstituit formaliter aliqđ icōicabile.sicut albedo ñ cōstituit formaliter nigrū.ꝟz spiratio actiua ē cōicabilis pr & filio:& ꝓsona ē incōicabilis cū sit idiuidnū.q̄ spiratio actiua nō ꝟstituit ꝓsonam.

Sola distinctorōnis ſificat cōtradictoria.

¶Cōtra arguit Aureol⁹ pō. Que fundāt eādē vnitatē fūdāt eādez ꝓsonalitatē.qz vnitas est ꝑfectas tertij modi q̄ ē p se vnitas.ꝟz eēntia & filiatio & spiratio fūdāt eādē vnitatē cū sint penit⁹ idisticta. q̄ oia ista ꝟcurrūt ad ꝟstitutōez filij.

Constitues duplex p modus partis: et p modū totius.

Pr Rndeo.negat mior: quia ꝟz ista idē re:tñ rōne distinguūtur .et ad argumēta i oppositū sepe ē rnsū. marime di.2.q.3.

Olim nō sacrauimā dogma vbi nō reperta diuina mandūt.

¶Scdo. Collectio ꝓprietatū ꝟstituit ꝓsonā diuinā vt dicit Anselmus de ꝓcessione. s.s.c.24.q̄ spiratio concurrit ad ꝟstōnem filij.

Pr Rndeo.negat añs.ꝟz bene dicit Anselm⁹ q̄ talis collectio distinguit. nō aūt oē distignēs est ꝟstitutiū.

¶Tertio.Eo solo q̄ ē fruēdū qđ includit in cōstitutione alicui⁹ diuine ꝓsone:vt vr dicere. Aug.pō .de doctrina r̄ptiana . sed spiratione ē fruēdū cū sit ꝓsone ꝓpr̄ietas.q̄.

Pr Rndeo.negat maiorem nec hoc dicit Aug. Ad hoc.n.q aliqđ sit fruibile:sufficit q̄ sit idē diuine eēntie.

Pr Dico scdo q nulla relatio dicit rōnē fruibilitatis:ꝟz summa bōitas:que cū sit tantum vna est ēt vna tm̄ ratio fruibilitatis.

¶Quarto.Sicut se hz eēntia ad personā filij.ita se hz spiratio actiua.sed essentia pertinet ad constitutionē filij.ergo & spiratio.

Pr Rndeo.negat minor.cū.n. essentia sit cōicabilis nō ꝟstituit aliqđ icē i cōicabili cuiusmōi ē ꝓsona. vt dicit.s.D.ō potētis.q.8. articu.3.

Grego.

¶Contra eandē arguit Greg.Filius nō ꝟstituit ꝑ filiationē. q̄ ꝑspirationē.añs ꝓbat.filius & filiatio nullo mō distinguunt ex ꝑte rei q̄. vnū nō ꝟstituit aliud.ꝟz ꝟna.qz oē ꝟstitues distinguit realr a ꝟstituto.

¶Rndeo.negat añs. Ad ꝓbōnez negat ꝟna.qz distictio rōnis sufficit ad hoc q̄ ꝛtradictoria de eodē verificent qz ad veritatē loquutionis nō solū opz ꝯsiderare rē ꝟz ēt modū significādi:& qz itelligat alr signat filiationē & aliter filiū adeo aliqua ꝑdicat de filio q̄ repugnāt mō significādi quo signat filiationē.& hmōi sūt que significat actū cōuenientē suppōsito.ea ꝟaūt q̄ repugnāt suppōsito & nō formę attribuit filiatiōi & negat a filio:vt cōstituere & distinguere & huiusmodi.

Pr Dico scdo q oē ꝟstitues ꝑ modū partis distinguit a ꝟstituto realiter:nō aūt hoc ē necesse i eo qđ ꝟstituit ꝑ modū totius:qz vt dr̄.2. poste.nō ois forma distinguit ab eo cui⁹ ē forma. Cōstitutiuuz q̄ filij nō ē sibi ītrinsecū tanq̄ ꝑs:ꝟz ē tota entitas ei⁹:ꝟcurrēs tñ cuz alio cui idētificat re & q̄ distinguit rōe ad itegrādā rōnē filij vt ē filius nec simplici repugnat hoc mō ꝟstitui.

¶Distinctio.xij.

Ndistin. 12. q̄ritur. Utrū pr & filius sint vnus principiū. s.s.

Ad hāc qstionē rndet ꝟclusiōe affirmatiua q̄ sic. Hāc ꝓbat.1.q.36.ar.4.

pr & filius ſūt vnū ſ oib⁹ ſ qb⁹ñ distiguit iter eos relationis oppositio sed in hoc q̄ ē eē ꝓncipiū. s.s.nō opponūt relatiue.q̄ i hoc fūt vnū.

¶Cōtra istā ꝟclusionē arguit sic i ꝑe.s.D.Si pr & filius ſūt vnū ꝓncipiū.s.s.aut ſūt vnū ꝓncipiū qđ ē pr.aut ſūt vnū ꝓncipiū qđ nō ē pr. nō ꝓmū.qz tūc filius eēt pr.nō seqz qz pr ñ eēt ꝓncipiū ergo non sunt vnum principium.

In hac ꝓpone pr.& filius sunt vnū ꝓncipium ſpūs.s. ly ꝓncipiū, supꝑit cōſuse im mobilr.

¶Rndeo.negat ꝟna.qz ly principiū in illa ꝓpone supponit cōfuse imobilr cū habeat copulatū subiectū.sicut ēt ē in ista. Parrisius et Rome vēdit piper.& iō nō ꝟz descē dere. Idē dico ō ista.vnū ꝓncipiū. s.s.ē pr & filius.qz talia ſūt subiecta q̄lia ꝓmittit ꝑdicata. Et iō ly vnū ly ꝓncipiū suppōit ꝟfuse & determinate ꝑ hoc vel illo suppōsito. Et hoc est sua nālis suppō vt dicit.s. D.i suo simili.ꝟ. distī.1.q.2.ar.4. nec opz q̄rere ꝟfusiuū ei⁹.ꝟz potl⁹ ꝑ qđ trahāt ad standū ꝑ hoc vl illo.hoc.n.fit ꝑ signū vl vel particulare vel aliquid huiusmodi.

Greg. h sub termio ſtāte ꝟfuse ꝟz descēdere ꝑ ꝓpositionē de disiūcto extremo.ꝟz i ista nō valet talis descēſ.q̄ ly ꝓncipiū nō supponit ꝟfuse.maior: ꝓz. minor.ꝓbat. Si liceret descēdere descēderet sic.ergo pr & filius sunt hoc ꝓncipiū.vel hoc ꝓncipiū.de mōſtrādo ꝓnomo vnā personā deinde aliam.sed talis descēſus nō valet.qz ꝟns est falsum.cum eius oppositū ſit verū.ſ. ista ꝓpositio. pater & filius non sunt hoc principiū nec hoc ꝓncipiū.sicut non ſūt hec ꝓsona ꝑris:nec hec ꝓsōa filij.

perpoſitē cōſuse im mobilr ꝟz descē dere nō disiūcti ue ꝟz disiūctiz.

¶Rndeo.ꝓmo q̄ sub ly ꝓncipiuz nō ꝟz descēdere disiūctiue:qz esset fallacia figure dictionis a suppositione ꝟfusa ad determinatā. nō valet ergo talis descensus.ꝑ sunt hoc principiū.vel hoc principium.

Pr Dico scdo q̄ ꝟz descēdere disiūctiz.sic ꝑ pr & filius sunt hoc vl hoc ꝓncipiū demōſtrando ꝓ ꝓmū hoc vnā ꝓsonā:& ꝑ scōm hoc aliam.

¶Ad hui⁹ ꝛprobationē cū dicitur

nec pr̃ & filꝰ sũt hoc ꝓncipiũ ōmō strãdo pr̃em: nec sunt hoc demonstrando personam filij: ergo non sunt hoc vel hoc ꝓncipiũ. negatur ꝓña. nã ex copulatiua falsa sequit disiũctiua esse falsa. nõ tñ sequit cathegoricã ō disiũcto extremo eẽ falsa. ꝙ ista ꝓña nõ ꝛz nec Parrhisius & Rome vendit iste piper. nec Parhisiꝰ: & romevẽdit iste piper. ꝗ falsuz est ꝙ Parrhisius & Rome venditur iste vel ille piper.

¶ Secũdo. Si ly ꝓncipiũ suppo nit ꝓo duabꝰ personis. ergo ista est ꝓcedẽda: pater & filius sũt ꝓncipia. sicut ista ẽ ꝛa. pr̃ & filiꝰ sunt ꝑsone. Stã termin⁹ i pr̃ali magis ꝑprie supponit ꝓo plurib⁹ ꝙ̃ terminus in singulari.

Termi pr̃al' significãs formã icõicabiles nõ ō pr̃bus

¶ Respondeo negatur consequẽtia: quia forma quam significat persona. s. ꝑsonalitas pr̃ificat in diuinis: nõ aũt forma quaz significat ꝓncipiũ. Pr̃ Dico scõo ꝙ terminus pr̃alis nõ magis ꝑprie ō de pr̃ib⁹ ꝙ̃ termin⁹ singularis qñ nomẽ significat formã q̃ nõ pr̃icat: ly, sit in multis suppositis. eiusmodi ẽ hoc nomẽ ꝓncipiũ ꝛ ꝑposito nro.

Cõclusio.ij. Ly pr̃ & filius sint duo spirãtes nõ tñ sunt duo spiratores. Hãc ꝓbat. 1. q. 36. art. 4. ad vltimũ. Nomina adiectiua pr̃ificant ad plurificationẽ suppositorũ. substantiua ex plurificatione forme significate: ly hoc nomẽ spirãs est adiectiuũ: & supposita circa q̃ ponit suũ significatũ sũt pr̃a. forma ꝛo significata p hoc nomẽ substãtiuũ. spirator est tñ vna. s. virtꝰ spiratiua. ergo sunt duo spirãtes & vnꝰ spirator. Nõ dico tñ ꝙ sit neẽe formã sigtã p adiectũ pr̃icari: ly ipz nomẽ semp pr̃icat.

¶ Siarguat ly. hoc nomẽ ꝓncipiũ est substãtiuũ. ly forma quã signi ficat in pr̃e pr̃icat cũ i eo sit gñatio & spiratio actiua ꝙ̃ pr̃ dz dici duo ꝓncipia qõ videẽ icõueniẽs.

¶ Respõdeo negatur ꝓsequẽtia: quia ad hoc ꝙ nomen substãtiuũ pr̃icet: opz formã significatã fm rẽ pr̃icari. ꝙstat aũt duas ꝓpietates in patre esse idem realiter.

¶ Cõtra. saltẽ seqt ꝙ pr̃ & filius duo pa cipia fm rõnẽ. ly ꝓña qz pr̃es ꝓpietates in pr̃e distinguunt rõne.

¶ Rñdeo. negat ꝓña: qz pr̃ nõ pr̃icipiat in eẽ rõnis: sed vt est i actu realis existẽtie. cõcedo tñ ꝙ illud ꝓncipiũ qõ ẽ pr̃. ẽ duo ly rõnẽ: nõ antẽ qõ sit duo ꝓncipia ly rõnẽ.

Cõclusio.iij. Spũs. s. ꝓcedit a patre & a filio inꝑtũ sunt vnũ & inꝑtuz sunt duo. Hanc ꝓbat. 1. sent. dist. 11. q. 1. ar. 2. Prima ps ꝓbat. Spũs s. ꝓcedit a patre & filio inꝑtũ conuenit in virtute spiratiua: ly virtus spiratiua est vna in vtroq; ergo Scõa ps ꝓbat. De ratiõe amoris saltẽ amicitie: est ꝙ sit a duobus suppositis mutuo se amãtibus: ly s. s. procedit vt amor amicitie. ꝙ, Nec intelligo ꝙ vnitas formalis q̃ est idiuisio sit rõ patri & filio ꝙ spirẽt: sed ꝙ vnũ denominatiue. i. ꝓpa virtus spiratiua ꝓ substernit idiuisioni ẽ eis formalis rõ spirãdi.

¶ Cõtra arguit Aureolus ꝓmo. In patre est ꝑfecte virtus spiratiua: ergo accidit spiratori patri filius conspiret. añs ꝓz. alioquin pater acciperet ab alio virtutem spiratiuã. ꝓña ꝓbat. pater habz ꝑfectam virtutem spiratiuã: ergo põt spirare oĩ alio circũscripto: & per ꝓña accidit ei ꝙ filiꝰ ꝑspiret.

¶ Rñdeo. negat ꝓña. Vñ dico ꝓ ꝙ cũ amor ꝑsupponat ꝛbũ intellectꝰ de rõne amoris ꝑfecti & maxime amoris amicitie ẽ ꝙ sit a duobꝰ. Pr̃ Dico scõo ꝙ de rõne ĩstorũ suppositoꝝ se mutuo amãtiũ & spirãtiũ amorẽ ẽ q̃dam ꝓcordia & mutuitas: ita ꝙ nisi essent duo non esset ibi ratio spiratiõis. Pr̃ Dico tertio ꝙ ꝓncipiũ q̃ ꝑsone dicit spirãt est vna ꝓpietas existẽs in duobꝰ suppositis. nõ dicimꝰ de rõne spiratiõis essevnitatẽ quo ad formã: & pluralitatem quo ad suppositа. negatur ergo consequentia.

& filꝰ ad ꝓbationẽ ei⁹: qz ꝙ solꝰ pr̃ spirare nõ possit nõ est ex defectu alicũ existẽtie i pr̃e: sed qz est de rõne spirationis ꝙ sit a duobus.

¶ Cõtra. pater nõ põt spirare nisi sit pluralitas suppositoꝝ spirãtiũ sed ista pluralitas statim consurgit posito filio: ergo pater accipit aliq̃d a filio. s. istã pluralitatẽ.

¶ Rñdeo. negat ꝓña. qz ista pluralitas nõ est aliquid reale i patre: ly est ipe pr̃ & filiꝰ fm rẽ: nec addit aliq̃d nisi vnã idiuisionẽ ex parte ꝑtis & alia ex parte filij: indiuisio aũt est negatio. ptz ex dictis ꝙ de rõne amoris est a duobꝰ ꝓcedere & i creaturis. s. ab amãte & ꝛbo formato: tñ isti nõ sunt duo amãtes: qz vnũ eoz nõ subsistit: nec ẽ eiusdẽ nature cũ alio. s. verbũ cũ dicẽte ꝙ si esset tũc mutuo se diligerẽt eodẽ amore existẽte sub oppoñtis relationib⁹: qz in vno esset vt acceptꝰ: & i alio vt dãte. Sic est i pr̃e & filio de amore & ceteris absolutis. Amor eñ est q̃d absolutũ ly attribuat. ff. vt dicẽt. Qõ aũt ō ꝑhic⁹ i rõne amicitie sit esse a duobꝰ: ꝓbat Henricus. tum qz. ff. est vnio ꝑtis & filij vt dicit Aug. 7. de trini. c. f. vnio aũt reqrit saltẽ duo. Tũ qz Ricard⁹ dicit lib. 3. de tri. ca. 11. ꝙ vbi pluralitas personarũ deest charitas esse non põt. Et credo ꝙ Ricardus accipiat charitatẽ ꝓ amicitia: qz eiusdẽ ad seipsum: ly nõ possit esse amicitia põt tñ esse aliq̃d mams. s. charitas quasi ad rẽ pertinẽtẽ ad deũ qnẽ principaliter diligit. hoc ponit. s. D. scõa scõe. q. 25. arti. 4. Qõ aũt de rõne amoris amicitie sit vnitas. i. ꝙ sit a duobꝰ inꝑtũ sunt aliquo modo vnũ. patet ex dictis philosophi. 8. ethicoꝝ. vbi dicit amicitiã nõ esse ad inanimata neq; ad seruos inꝑtũ serui sunt ꝓpter defectũ vnionis. & ca. 12. dicit ꝙ inter parẽtes & filios est maxima amicitia ꝓpter vehementem vnionem.

Scotꝰ ꝛ q. 1.

¶ Cõtra eãdẽ arguit Sco. ꝓ̃ pr̃ i illo ꝓrioꝛ i quo ꝓcedit filiũ ly ꝑsecte ꝛtutẽ spiratiuã: ꝙ in illo prioꝛi põt spirare. ff. & ꝓ ꝓña nõ ẽ necesse ꝙ sit a duobꝰ vt sunt vnũ i alio.

¶ Rñdeo. negat ꝓñtia. vt ptz ex dictis: qz ly filiꝰ nõ sit pr̃i rõ spirãdi: est tñ. ff. rõ ꝓducẽdi a pr̃e. dat. eñ spũ sctõ ꝙ sit nexꝰ vtriusq; qõ nõ haberet si a solo patre ꝓcederet.

¶ Dico scõo ꝙ pr̃ in illo prioꝛi loquẽdo Scotistice nõ posset spirare nõ quidẽ ex defectu potẽtie: vt dictũ est supra. qz nõ haberet mutuitatẽ q̃ reqrit in ꝓncipio qõ spirat: nec tñ sequit ꝙ habeat ipsam a filio nisi forte: sicut ab eo fine q̃ ipsaz nõ haberet sicut etiã fine filio nõ haberet pr̃nitatẽ: qz remota filiatione remouet paternitas.

¶ Secũdo. Nullus respectus rõnis ẽ de rõne ꝓncipij ꝓductiui. ff. ly illa mutuitas sine ꝓcordia volũtatꝝ ꝑtis & filij ẽ respectꝰ rõnis. ꝙ.

¶ Rñdeo. negat maiorẽ de rõne sine qua nõ. Cõstat enim ꝙ nisi pater esset idẽ sibiipsi et cognitus sui nõ gigneret verbum. ista antẽ identitas est respectus rationis.

¶ Tertio. ff. ꝓcedit vt amor perfectissimꝰ. ly amor mutuꝰ nõ est pfectissimꝰ: qz nõ ẽminat ad summũ bonũ sub rõne summi boni: ly ẽ a pr̃e in filiũ vt filiꝰ est: & a filio i patrem vt pater est. pr̃ aũt sub rõne pr̃nitatis nõ dicit summũ bonũ.

Aureo lus.

Estvul pinian retusi genij ronea subsumereye ris.

¶ Rñdeo. negat minoꝛ: tã erronea. amor enim diuinus terminat ad ꝓsonas & ad rẽones vt ad dilecta: ly ad bonitatẽ diuinã vt ad rõnẽ diligibilitatis quẽ cũ sit tñ vna: est etiam ibi tñ vna dilectio: cũ actꝰ distinguant̃ ex obiecto formali. Ista aũt dilectio nõ est elicitiua. ff. ly est ipsa ei⁹ electio: sicut intellectio est ipsa ꝓductio verbi.

¶ Quarto: pr̃ & filiꝰ ꝓtꝰ saltẽ rõne diligũt essentiã ꝙ̃ seipsos: & in illo ꝓrioꝛi spirãt amorẽ: & ꝓ ꝓña de rõne ꝑfecti nõ est mutuꝰ amor.

¶ Rñdeo. negat ꝓña ꝓta. qz dato ꝓ impossibile q̃ diligeret eẽntiã fidiligẽdo seipsoillo amore nũq̃ ꝓcederet. ff. habens rationẽ amicitie

ter nec⁹ q: ibi nulla esset reamatio. P Dico scdo q obiectū illi⁹ actus quo p̄ducit. ll. hȝ principaliter p obiecto eēntiā secūdario suppositā. Unde ex hoc q ē dilectio essentie terminat ad spēm amoris, ex hoc aūt q est dilectio mutua p̄sonarū hȝ q sit spēs amoris q ē amicitia. ¶ Scdō ex his q tertia p̄sona in tm in rm modū itelligēdi est spūs amor⁹ q sit spūs amor⁹ amicitie.

¶ Distin. xiij.

Ad dis. 13. querit primo vtrum generatio filij et p̄cessio spiritussancti sint p̄cessiones alterius rationis?

Pro qōne hec est prima p̄clusio. Iste p̄cessiones passiue accepte nō distinguūt seipsis formaliter. hāc, patet de potētia. q. 10. ar. 2. Et p̄ti di. q. 1. art. 2. Iste p̄cessiones nō distinguūt solo numero ȝ specie: cū vna earū sit gnatio et alia nō. arguit ꝙ sic. Unūqōq; distinguit ab alio specie p id a q̄ speciē habet. ȝ nulla p̄cessio sine mot⁹ hȝ speciē a se: sed a p̄incipio vel a termino: ꝙ iste p̄cessiones nō distinguunt ex seipsis formaliter.

Aureo. h. q. 1. ¶ Cōtra minorē isti⁹ rōnis arguit Aureol⁹ q̄nq; medūs q tñ ivnū coincidunt: vñ ea sic advnū reduco. Quilibet gnis gnalissimi habētis ex se formaliter q sit gnalissimū sunt ēt p̄pzie differētie ꝗs ex se hȝ formaliter: ȝ actio et passio sūt hmōi ꝙ seipsis formaliter distinguūt et nō p terminos. maior pz: vt dz in p̄dicamētis et p⁹ posterior. diuersoꝝ generū sunt diuerse dīe. minor patet. q enī actio et passio sint gna gnalissima. dicit phs vbicūq; distinguit p̄dicamēta. q habeāt istō ex se formaliter: patet: qz Cōmētator. 3. meta. cō. 10. et. 8. met. cō. 16. dicit q gnalissima sunt p̄cept⁹ p⁹ diuersi.

Ca. 4. Tex. 31.

¶ Rñdeo. dico p⁹ q nulla actio vel passio p̄t accipi nisi cōcipiat⁹ terminꝰ a q vt ad quē ē: cui⁹ rō est: qz nulla res p̄t itelligi nisi ȝs q est i actu: vt dz. 9. meta. i. nisi intelligat actus rei: vel id qō se hȝ loco act⁹. vñ nec mā itelligit nisi i habitudinē ad formā. Et q: p̄incipiū actiōis et forma est ipse actus a q elicit. et sūt termin⁹ passiōis ē termin⁹ act⁹ ei⁹. hmōi. n. dicūt forme extrinsece: tō nō p̄t concipi actio vel passio nisi cōcepto termino.

Ter. p.

Nulla concipitur actio sine termino.

P Dico scdo q spēs actiōis et p̄dicte sunt i gne actiōis. et spēs et differētie passiōis in gne passionis: q tñ spēs et p̄dicte sumunt a re alteri⁹ generis: nec hui⁹ oppositū aliqñ dixit phs. Aliud est. n. dare speciem alicui: et aliud est ee speciē ei⁹. nā forma lapidis dat ei spēz: nō tñ ē ei⁹ spēs: cū spēs lapidis resultet ex mā et forma. P Dico tertio q sicut spēs actiōis aut passiōis sumpta calefactio hȝ spēz a re alteri⁹ gnis sumpta a calore: sic ab eadē re sumpta sub cōceptu magis cōi: puta passibilia q̄litatis hȝ gen⁹ subalternū: sumpta alteratione: et ab eadē re sumpta sub cōceptu gnalissimo hȝ gen⁹ gnalissimū. et dz actio vel passio. dicūt aūt hmōi ee p⁹ diuersa q: nō q̄neiūt in aliquo vnuoco. Ex his patet ad argumētū.

Dist. 1. q. 2.

De hac materia supersedeo hic: q: tractabit in scdo sententiarū.

¶ Cōclo. ij.

Iste p̄cessiones nō distinguuntur realr ex hoc q vna est p modū intellꝰ: et alia p modū volūtatis. hāc, patet p̄ti dist. q. 1. ar. 2. Nulla distinctio rōnis est sufficiēs p̄ncipiū distinctiōis realis: ȝ intellꝰ et volūtas in deo distinguunt tm rōne: ꝙ talis distinctio nō sufficit ad realez distinctionē p̄cessionū.

Henric⁹ lib. 5.

¶ Cōtra arguit Henric⁹. Uerbū et amor nō distinguunt nisi q: ꝟbū ē ab intellu: et amor a volūtate. sed filiꝰ est ꝟbū. et. ll. est amor: ꝙ eor p̄cessiones nō distinguūt nisi q: vna est ab itellectu: et alia a volūtate.

¶ Rñdeo. q inter istas p̄cessiones est distinctio formalis et est distinctio realis. Intellꝰ et volūtas sufficiūt q̄dē ad formalē eor distinctionē nō aūt ad realē: q: p̄incipiū nūq; est debilius p̄incipiato. distinctio aūt rōnis sine formalis ē debilior: distinctiōe reali. opz ergo si debēt distingui realr q sit p terminos realr distinctos et q: vna est ab alia. Ad argumētū negat maior de distinctione reali.

Radix distōnis gnationis ⁊ spirationis.

¶ Cōclo. iij.

Iste p̄cessiones distinguunt p relationes origis. hāc, patet de potētia. q. 10. art. 2. Iste p̄cessiones nō distinguunt seipsis formaliter neq; ex p̄incipijs: ꝙ ex terminis. sed termini nō distinguūt ex hoc q vnus habeat hec ali⁹ nō: ȝ q: vnus originat ab alio. ꝙ et p̄cessiones similr: q: p̄cessioni⁹ est p̄cedētis a p̄cedēte p aliā.

Scotꝰ q. vnica.

Aureolus.

¶ Cōtra arguit Aureol⁹ q nō distinguāt p hoc q vna ē a p̄re solo. alia aūt a p̄re et filio p̄mo. Nulla res distinguit formaliter p id qō accidit ei: ȝ ee ab vno vel duob⁹ accidit, p̄cessiōi. p̄t enī repiri i alio ēs in natura intellectuali in qua tñ sola reperit verbū et spirit⁹: ꝙ etc.

¶ Cōfirmat q: dicit Aug. 5. de tri, q distinguūt q: sunt dissitr a p̄re.

¶ Rñdeo. p⁹ dico q gnatio et spiratio formaliter p̄me distinguūt suis distictiōib⁹ q sunt i eis. ȝ formaliter p⁹ distinguūt q: vna est a p̄cedēte tm. alia ꝟo a p̄ducēte et a nō p̄cedēte: siue q: vna eminat ad p̄sonā q est ab vnico p̄ducēte: alia ꝟo ad p̄sonā q est a duob⁹. P Dico scdo q realis istarū p̄ductionū distinctio nō sumit penes hoc q vna est ab vno et alia a duob⁹ ita nude. ȝ p hoc q illoꝝ duoꝝ vnū ē ab alio originat ꝙ distinctio realis ex hoc q vna ē ab vno et alia a duob⁹: ꝙ vnū ab alio p̄ducit nec p̄t ee plures p̄ductiones in nā intellectuali. P Tertio dico q nō possent ee dissimilr a p̄re nisi vna eēt ab alia: et hāc dissimilitudinē habēt i ordine ad solū p̄ez: q: a nr̄lo alio sūt ambe ille p̄cessiones. P Dico ūrto q realis distinctio p̄cessionū reducit ad realē distinctiōez p̄sonarū. et realis distinctio p̄sonarū ad realē distinctionē rel⁹onū.

Nullaē spiratio nisi a dicente,

¶ Scdō. Id nō causat distinctionē spiratiōis q accidit ei ȝ spiratiōi accidit ee a gnante: q: filiꝰ ingītū spirat nō ē genit⁹: ꝙ etc.

¶ Rñdeo. negat minor. nulla. n. est spiratio nisi sit a ꝟbo et a dicēte. et ȝ spiratori ingītū hmōi accidat ee genitū: tñ ois spirator ē necessario aut genit⁹ aut generās.

¶ Tertio ee a duob⁹ p̄t cōuenire aliis p̄ductiōib⁹ ꝙ p̄ductioni. ll. vt ptz i tractu nauis a plurib⁹ trahētib⁹: ꝙ p hoc nō distinguit p ductio spiritus a p̄ductione ꝟbi.

¶ Rñdeo. negat añs. loqndo de p se: sola enī p̄ductio volūtatis ō p se ē a duob⁹. p̄ductio aūt nālis p se est ab vno: ȝ q sit a duob⁹: hoc accidit ei ex imperfectiōe agētiū.

¶ Jō i ista qōne tria sunt singulariter attendēda. Primū est q he p

cessiões distinguunt formaliter sine rõne:qz vna ē p modū intellis: alia p modū volūtatis. Scōz est q̄ distinguunt realiter:qz vna est tm̄ ab vno:alia a duobus:quoz vnū ab alio est. Tertiū ē q̄ nō dicim⁹ ex hoc solo cē spirationē i diuinis qz sit ibi pcessio a duob⁹:iz ista sit vna de ordinibus requisitis ad spirationē: vt i pcedēti qōne dcm ē:sed cim⁹ spirationē distingui realiter:qz ē a duob⁹ nō pposito. Et hoc dixi qz cōiter argumēta q̄ fūt i hac mā sunt ac si diceremꝰ oppositū eoz aliq̄z istoz trīū q̄ declarata sunt.

Questio.ij.

QUeritur scō. Utrū gnare et spirare distinguantur?

PRo ista qōne hec est pma cōclusio. Generare et spirare nō sunt naturaliter distincta. Hāc sic pbat.i.q.33. ar.3. Omnis distinctio realis in diuinis est ꝓpter oppositionē relatiuā. Iz gnare nō opponit ad spirare cū sint i eadē persona patris:ergo ꝛc.

¶ Cōtra Maiorē huius rōnis arguit sic Capreol⁹:ex illa sequit q̄ gnari et spirari nō sint distincta:iz hoc falsuz est.maioz. pbaf. qz generari et spirari nō opponuntur.

Spirari indirecte opponit ad gnari et spirari. Durā. ḡ.q.1.

¶ Rñdeo q̄ spirari opponit ad generari et ad gnare idirecte: qō declaro:nā spirari opponit directe ad spirare.ex pñti aūt opponit indirecte ad gnari qō est ꝑiūctū ipsi spirare in filio:et sili ad gnare qō est cōiunctū ipsi spirare in patre.

¶ Cōtra cōclusionē arguit Durādus.1. Ubi sunt plures termini ibi sunt plures relatiões:iz generari ad qō refert gnare:et spirari ad qō est spirare sunt distincta realiter:ergo etiā gnare et spirare.

¶ Rñdeo. Primo q̄ gnari et spirari distinguunt realiter:qz vnū est ab alio.nō sic ē de gnare et spirare

PDico scōo q̄ relatiões distinguūtur ex terminis in esse relōnis:nō aūt in esse rei:et iō bene sequit q̄ gnare et spirare sunt due relones: nō aūt distincte res absolute.

¶ Scō. Sicut se hz gnare ad generari.sic spirare ad spirari. ergo permutatim sicut se hz spirari ad gnari:sic spirare ad gnare. sz spirari et gnari distinguunt realiter: ergo et spirare et generare.

¶ Rñdeo. negaf maior. In diuinis qz spirari est semp a gnari:nō aūt spirare a gnare:vt pz in pce.

PDico secundo q̄ argumentū a cōmutata ꝓpositione non tenet formaliter nisi in quantitatibus.

Argumenta ꝓpositionū in quantitatibus.

¶ Tertio q̄ sunt idē vni tertio sūt idē inter se:sz gnare et gnari sunt idē per se cū spirare:ḡ sequitur q̄ gnare sit gnari.qō pz esse falsuz.

¶ Rñdeo q̄ maior nō tz vlr nisi in illis:que sunt idē i tertio realiter adequate.generare aūt et generari non sunt idē cū spirare adequate:qz nō omnis res que est spirare est generare.nā filiatio est spirare:non tamen est generare.

Cōclo.ij.

Spirare et gnare differunt rōne. Hanc ꝓbat prima parte vbi ē.ar.ꝑ°.dist.27.ar.1.sic spirare cōuenit patri et filio:gnare aūt cōuenit tm̄ pri:ergo rōne distinguūt.

¶ Contra arguit Aureolus eisdē argumētis que recitata sunt dist. 2.q.3.cōtra tertiā cōclusionē.

Cōclo.iij.

Licet gnare et spirare nō distinguaf realiter:tm̄ vnū de altero nō predicaf. Hāc sic pbat.1.dist.27. ar.1.ad tertiū.quecūq̄z sub ꝓpꝛijs noib⁹ diuidūt aliq̄d cōe reale: illo sf plura:nec vnū sub ꝓpio noie de alio ꝑdicaf.sed gnatio et spiratio actiua diuidūt i diuinis sub ꝓpꝛijs noib⁹ hoc cōe reale q̄ est relatio:ḡ ipse sūt ꝑtes relōnes:nec vna de alia ꝑdicaf.ar.1.q.32.art.3. ad tertiū.arguit sic.gnatio et spiratio significant per modū quiditatis abstracte:nec vna est de p se ō itell'u alteri⁹:nec ꝓsequit ad eā p se:ergo vna:nec ꝑdicaf de alia.

¶ Distin.xiij.

IN dist.14.queritur. Utrū tpalis pcessio spūssancti sit eius ꝓpietas?

PRo qōne hec est pma cōclusio. Spiritussanct⁹ pcedit tēporaliter. Hāc sic:pbar ꝑsenti dist. ar.1.q.1.q.43.ar.7. Omnis amor quo aliq̄d nouiter conferf amato pcedit tēporaliter in amatū:sed spūssanctus est huiusmodi:ergo.

Cōclusio.ij.

Spūssancti pcessio tē poralis distingnit tantū rōne ab eius pcessione eterna. Hāc sic pbat vbi supza.iste ꝓcessiones distinguunt tm̄ ex hoc q̄ vna.s.tp alia s cludit respectū ad creaturā:talia nō:sz iste respect⁹ est tm̄ rōis:ḡ ꝛc.

Cōclusio.iij.

Nō tantū dona.ss. sz ēt ipse.ss.in nos pcedit. Hāc sic pbat pñti di.ar.2.ad.3. Oē illud in nos pcedit in acceptione,donoz: ad qō habem⁹ respectū.sed ex hoc q̄ accipim⁹ dona spūssancti:nō solū referuntur ad ipsa:sed etiā ad ipsum spiritūsanctum:ergo ꝛc.

Cōclo.iiij.

Pcessio tēporalis.ss. attēdit tm̄ ꝑm dona gre gratū facientis. Hāc sic pbat.1.q.43.ar.3.et 1.di.14.q.2.ar.2. Processio tēporalis attēdit tm̄:sz illa dona que nos cōiūgūt vltimo fini.sed hmōi sunt solū dōa gre.s.ipsa gra et gloria et q̄ ad hec cōsequunt. Nā solū per hmōi dona est.ss. in creatura in rōne obiecti cogniti et amati.

¶ Et oib⁹ his seq̄t hoc corrolariū pcessio.ss.dicit tres respect⁹ quoz duo sunt eterni et vn⁹ tpalis. Primus.n.respect⁹ est ad spirātē. Secundus est ad obiectū eternum. Tertius est ad creaturam.

Aureolus hic.

¶ Cōtra arguit Aureo.ꝑ°. Per id nō attendit pcessio spūssancti:qō est cōe toti trinitati.sed esse in mente vt obiectū cognitū et amatuz: est cōe toti trinitati:ergo ꝛc.

¶ Rñdeo q̄ iz tota trinitas sit in mente p gratiaz et gliaz vt obm cognitū nō tm̄ tota trinitas sz tm̄.ss. pcedit i mētē:et iō rō pcessiōis eius nō ꝓsistit in eē in mēte:sz i pcedere i mēte p gratiaz.huius rō est: qz pcedere in mēte supponit pcedere in aliud:hoc aūt nouit tm̄ spūssancto:nā pr nō pcedit:filius nō iz pcedat:nō tm̄ pcedit in aliud qz pcedit p modū intellecuins non est in aliud rēdere:sz in se obiectū recipere per eius speciem.

¶ Scō. Ille mod⁹ sz quē accipit rō pcessiōis tpalis dz hre aliquez ordinē ad pcessiōez eternā:sz iste si ē hmōi:ḡ maior pz.minor pbaf. ss. nō pcedit a pre vt obz cognitū et amatū:ḡ iste mod⁹ nō hz ordinez ad pcessionē eternā.

¶ Rñdeo.negaf minor. Ad pbōnē negaf cōsequentiā:qz argnit a negatione iferioris ad negatiōez suꝑioris:nō hz hūc ordinē:ḡ nō hz ordinē.dico igit qz.ss.pcedit vt rō collatiōis oim donoz:ū a deo collatoꝝ creaturez et qz ēt nouiter in aliq̄ p gram est donū dei:iō inter istō donū et istā emanationē eternam est ordo effect⁹ voluntatis diuine ad rōnē causandi:ꝑm quā voluntas diuina libere creat.

Res intellecta nō pcedit i itellectū.

PEr his et ꝑdictis seq̄t q̄ res itellecta nō pcedit i intell'm: nec res amata i volūtatē iz tēdāt i ipa:qz eis vt sic non pnent pcedere ab alio:qō tm̄ ē ō rōe pcessionis.

Grego. hic.

¶ Cōtra eādē arguit Greg.q.ss. possibile nō dato aliq̄ dono creato:oē dabile pōtdari alio nō dato dono creato.minor pz.maior pbaf. Oē factibile ꝑt fieri alio ñ facto:ḡ oēdabile pōtdari alio ñ dato

¶ Rñdeo.negaf maior.et ratio pposito:qz spūssctm̄ dari est ipm nouo modo haberi a creatura:vt obm cognitum et amatuz: et qz.ss. nō pōt esse formalis dilectio creature:sil'r nec cognitio:oz q̄ dato spiritussanctus detur cognitio et dilectio aliqua actualis vel habitualis qua creatura formaliter amet:et talis dilectio et cogni

tio est quasi dispō ad hoc q̄ ſſ. habeat 3. dist. 24. q. 2. arti. 1.

¶ Ad ꝓbationē. Primo negatur antecedens. naz subiectū nec pōt fieri sine sua proprīa passione.

Quocirca eius tāda vtilitas ab ol ſupficie lib: ādaqſigna ſa.

P Scōo negat 2ña. q: ſactio termināt ad eē: datio aūt ad haberi. mō ꝛz aliq̄d possit fieri sine alio nō tñ poſſ. haberi: nā color possz fieri sepatus ab ol ſupficie: ñ tñ posset dari aliqua corpi misibata ei ēt ſupficie.

¶ Dist. xv. et. vj.

IN dist. 15. q. 1. 16. querit. Utrū cuilibet diuine persone cōueniat mitti?

PRo hac qōne hec est prima. Ratio missionis cōsistit in duplici respectu. Hāc sic probat. 1. q. 43. ar. 1. rō missiōis 2sistit i eē siue ꝓcedere ab aliquo i aliud i q̄ incipit esse nouo mō: g 2sistit in duplici respectu: quoz vnus est ad cū q̄ mittit: alt̄ est ad id in qō mittit.

Aureo. dist. 15. q. 2. ¶ Cōtra arguit Aureo. trib⁹ medijs: q̄ oia sunt iste ꝓalogiſm⁹. Legatio i diuinis dicit formaliter acceptionē auctoritatis ꝛ prātis: nō aūt dicit originē formaliter: q: dato per impossibile q̄ ibi nō eēt origo: eēt tñ legatio si sit acceptio auctoritatis. ꝛz missio i diuinis est legatio: ꝛ missus oz legat⁹: vt dicit Abdias ꝓpheta. g̃ missio nō dicit originē.

¶ Rñdeo. Primo q̄ argumētū nō est 2tra 2clusionē: ꝛz sit 2tra quedā exꝑla q̄ parit. 8. Doc. P Dico scōo q̄ missio dicit formaliter ꝓcessionez q̄cūq̄ sit illa: ꝛz q: i diuinis nō pōt esse ꝓcessio nisi p originē: nō significat originē de māli significato. vbicūq̄ igit est ꝓcessio ab alio in aliud: ibi ē missio: accidit aūt missioni q̄ talis ꝓcessio sit p acceptionē auctoritatis vel cōsiliū vel originis vel quocūq̄ alio modo.

P Dico tertio q̄ missio includit ēt formaliter: q̄ missus sit nouo modo vbi est missus. quecūq̄ sit illa nouitas: puta si nouiter accipit auctoritatē: quā añ nō hębat ꝛz ātea ibi eēt talis ē nouo mō vbi prius erat: ꝛz nō ꝛz illā auctoritatē. sufficit g̃ q̄cūq̄ nouitas vl i eo vel in eiꝰ effectu: vel si habeat nouū respectū ad aliq̄d q̄cūq̄ mō. Ad argumētū negat. 2ña: q: ē fallacia accētis: nā accidit missiōiq̄ si legatio.

Reſpō. ꝛ ſcōm. Scor⁹ i ꝓ⁹ dist. 15 q̄ nouitas mittentis.

Cōclo. ij.

Soli pri i diuinis cui repugnat mitti. Hāc sic ꝓbat. Prīa ꝓte vbi. ſ. ar. 4. ei soli repugnat mitti i diuinis cui repugnat ab alio ꝓcedere: ꝛz sol⁹ pr̄ est hmōi: g̃ ꝛc.

Cōclo. iij.

Mittere ꝓsonā diuinā ꝓprie 2uenit patri ꝛ filio: ꝛz minus ꝓpe 2uenit spūisctō. Hāc sic declarat vbi. ſ. ar. 8. Cū aliq̄ ꝓsona dr mitti significat ipa ꝓsona ab alio exīs: ꝛ effectū in creatura. si igit mittēs designet vt ꝑncipiū ꝓsone misse: sic 2uenit mittere soli patri ꝛ filio q̄ soli sunt ꝑncipiū alterius ꝓsone: ꝛ hoc ē ꝓprie mittere. si āt mittēs designat eē ꝑncipiū effectus: sic 2uenit ēt spūisctō: q: tota trinitas cāt effectū in creatura: ꝛ hoc mō ēt filius dr mittere se ꝛ etiā ſſ. mittit hoc mō seipsum.

¶ Cōtra arguit Aureo. Querēs q̄ sit rō: q̄ mitti nō 2uenit nisi ꝓsone q̄ originat: mittere aūt 2uenit ēt ꝓsone q̄ originat: q̄rit g̃ quare mitti dr originari: mittere aūt nō dicit originare cū 2ueniat spūisctō.

¶ Respōdeo q̄ nec mittere dicit formaliter originaꝛ nec mitti originari: sed mitti dicit formaliter processionem ꝛ eritum vnius ab alio. ꝛ quare in diuinis: nō ē aliꝰ exitus nisi fm originē: nō designato materiali mitti dicit originari mittere aūt de formali significato dr esse ꝑncipiū alicuiꝰ requisiti ad missionē: ꝛ q: talia sunt duo ſ. ꝓsona missa ꝛ effectꝰ missionis: ō respcū cuiuscūq̄ sit aliqua ꝑncipium talis dicet mittere. Similis qō pōt fieri de multis alijs. puta quare oē calefactū est creatū: ꝛ nō oē calefaciēs est creās: quare

Reſcripto mitti. in diuinis oē cōicās est producēs nō tñ oīne cōicatū est productū ꝛ sic de hmōi. Possumus ex dictis colligere descriptionē ipius mitti ꝛ dicere: q̄ mitti ē exire ab aliquo in aliud: vel sic mitti est aliq̄s productū fieri in aliquo nouo modo.

¶ Cōtra eādē arguit Scot⁹. Sicut oppositū in oppositō. ita ꝓpositū i ꝓpositō: mittere ꝛmitti sunt opposita: g̃ cū mitti sit ꝓduci: ꝛ mittere sit ꝓducere.

Sicut oppositum i oppositō ꝛc. ꝛz in cōbinatis ꝑmi vel ſcōi modi ꝑcipatis.

¶ Rñdeo q̄ illa maior nō ꝛz: nisi q̄ñ i vtraq̄ ꝓblatiōe est ꝑdicatio formalis in ꝓpio vel scōo mō ꝑfectionis: vt sanitas est ꝓportio humoꝝ: g̃ infor mitas ē disꝓportio eoꝝdē. Itē albedo est disgregatura visus: ergo nigredo ē 2gregatiua. Ad ꝓpositū mitti nō ē formaliter originari: sed ē formaliter eē nouo mō. mittere aūt ē facere eē nouo mō.

Cōclusio. iiij.

Mūñ mittit spūſſanctꝰ inuisibiliter: qui mittatur filiꝰ. Hāc sic probat. prīa. q. 43. articulo. 5. Q̄n mittitur diuina ꝓsona datur gratia gratū faciens: sed q̄cūq̄ datur gr̃a illuminatur intellectꝰ ad cognoscendū diuinaz bonitatē inquātū est finis ꝛ iquā tū lōgissime nobis cōicat sua bōficia ꝛ sic mittit filiꝰ: inflāmat etiā affectꝰ: ꝛ sic mittit spūſſanctus.

Aureo. vbi ſ. ¶ Contra arguit Aureolus. quādocūq̄ dat sapiētia: ꝛ dat verbuz diuinū. cuiꝰ donū ē sapiētia: ꝛz in aliquo peccatore: puta Salomōe fuit sapiētia: ergo filiꝰ mittit ꝛ est in nō habente gr̃am: ꝛ ꝑ 2ns nec spiritꝰ ſſanctum.

¶ Rñdeo. Primo negat maior: q: ꝛz ois sapiētia sit donū dei: tñ ꝑ illā solā q̄ ē cū gr̃a habitat creatura.

Non amittit fides et ſapia. ꝓ⁹ ſi mente mālē in ſta re.

P Dico scōo q̄ sicut fides nō ſtruditur: nisi et ad quē mittitur filiꝰ ꝛ tñ illa fides remanet christo desinēte inhabitare quē prīꝰ inhabitabat. ita Salomon in infusione sapiētie recepit spūſanctū ꝛ filiū: ꝛ q̄ñ mortaliter peccauit non amisit sapiētiā. Huius diuine ꝓsone ab eo recesserit: Credo tñ q̄ post peccatū non haberet ita ꝓfectā nobilitiā actualez sicut ante peccatum.

¶ Distin. xvij.

IN distin. 17. Querūt duo. Prio vtrū charitas sit hitꝰ exīs i aia.

PRo qōne hec ē prīa 2clusio Actꝰ charitatis rēcrit aliquā formaz in nobis habitualē superadditā ꝓlūtati. Hāc ꝓbat scōa sēde. q. 23. ar. 2. ꝛ pñi dist. ar. 1. Nullus actus excedens facultatē nature potest produci a potētia naturali nisi supaddatur aliqs habitꝰ p quē potētia eleuetur ad talē actū: sed actꝰ charitatꝛ est huiusmodi: ergo.

G:eg. ꝛ q. 1. ¶ Contra arguit G:eg. volūtas si ne oi habitu pōt intensissime diligere deū sup oia: sed talꝭ dilectio est actꝰ charitatis. g̃ pōt sine hitu hr̃e actū charitatꝛ maior ꝓbatur Intellꝰ pōt naturaliter dictareꝰ deꝰ est sup oia diligēdus: ergo volūtas potest hoc naturaliter facere.

¶ Rñdeo ꝓio vt dr. 2. dis. 41 q. 1. ar. 2. q̄ actus voluntatis pōt accipi quadrupliciter. Prio ḡtūm ad sōam actꝰ. Scōo quo ad bonitatē quā hz ex gr̃a. i. ex materia supra quaz cadit. Tertio q̄ ad bonitatē quaz hz ex circumstātijs. Quarto quātū ad debitum ordinē in vltimū finē ꝓpter quē ordinē est meritoꝝ

P Dico scōo q̄ hō pōt ꝑsiderari dupliciter. Uno mō i statu nature integre. i. añ pctm. Ade. Alio mō post peccatū in statu nature corrupte.

P Ad argumentū concedo maiorē accipiendo actū voluntatis tribꝰ primis modis: sed in illo sensu ꝛte negatur minor accipiendo autez dilectionem quarto modo negatur maior ꝛ conceditur minor. Ad probationez negatur ahs: q: intellectus non potest nisi ex reuelatiōe diuinaꝛ fide cognoscere quō deꝰ diligat meritorie: vñ ꝛ sctūs. Ḃ. ꝛ si aliqñ inēitat dicere oppositū. sic

intelligit q̄ in statu nature corrupte nō pōt sine charitate ordinare bene actus suos adultimū finē q̄n in aliquo ōficiat. In statu aūt nāe integre poterat sine charitate diligere deū sup ola:ita q̄ ille act⁹ in nulla circūstātia deficeret. non tn poterat sine charitate diligere deum meritorie.

¶Dico tertio q̄ de⁹ pōt ꝑsiderari dupl̄r. Uno mō vt i eo ꝑsistit nāle bonū ois creature. & sic negat minor. q: act⁹ diligēdi deū appetēhēsū sub tali rōe: nō est act⁹ charitatis. Alio mō: vt est oīm sup nālis beatitudinis & actor gre. & sic negatur maior. intelligēdo q̄ actus ille sit meritorius naturaliter.

Durā. ¶Cōtra hanc rūsionē arguit Durā. pº ex hac sequit: q̄ hō possit scire se eē i gra & charitate. hoc ē falsū vt p3. ḡ. 2ña. pbat. hō pt scire naturalr se diligere deū sub rōe oīs beatifici. ḡ pōt scire nāl̄r se diligere deum ex charitate.

Nō ois dilectio dei sub rōe oīs beatifice. ¶Rñdeo. negat 2ña. Ad pbationē dico q̄ ñ ois dilectio dei sub rōe oīs beatifici ē act⁹ charitatis. ꝑ3 dilectō dei sub tali rōe & debite ordinata ivltimū finē a q̄ h3 q̄ sit meritoria vt dicit. ē. & sic negat añs. nec pt nāl̄r cognosci deū eē talr gratificatorem.

Charitatis. ¶Scōo q̄ūq; distinguunt p formalia oīa sūt potētie: ꝑ3 charitas & actus ei⁹ nō sunt potētie. ḡ act⁹ charitatis nō distinguit ab actu potētie: penes hāc rōnez formalē in obiecto. s. esse glorificabile.

¶Rñdeo. negat maior. q: vt dicit. 8. D. 3. d. 33. q. 1. art. 1. Duplex est rō formalis in obiecto: vna qua se h3 ad actū simplr. Alia qua se h3 ad ea que faciūt facilitate i actu. ꝑma diuersificat potētias. scōa vero hitus. ꝑ3 ex his q̄ oēz actū quādo volūtas ꝓducere mediāte habitu charitatis: pōt ēt sine habitu quātū ad sūam act⁹. ꝑ3 scōo q̄ volūtas sine charitate pt diligere deū sub omni ea rōne sub qua pōt cuz charitate: sed non meritorie.

¶Tertio ꝑncipalr arguit. pot̄e ē de potētia dei absoluta aliquē, eē deo charū: dato q̄ nō hēat charitatē. ḡ nō ē necia charitas. añs ꝑbat: quicūq; est sine pctō: est deo charus. ꝑ3 pot̄e ē q̄ aliq̄s non hñs charitatē sit sine pctō: puta si aliq⁹ quis crearet i puris naturalib⁹.

¶Cōfirmat. Aliq̄s pōt eē beatus dato q̄ ñ ꝑhabuerit charitatē. ḡ pōt eē q̄s deo char⁹ nō ꝓhabita charitate. añs ꝑ3 ꝺ xpo: & fuit beatus i ꝑmo instāti sue creationis.

¶Rñdeo. primo q̄ donū charitatꝫ est eālis glorie virtualr: q: ille q̄ h3 charitatē est cōsors diuine nāe & adoptat in filiū dei: cui debet hereditas ex ipso iure adoptionis: & iō necia est charitas ad hoc q̄ hō ꝑ ipsaz sit formalr dign⁹ vita eterna. i. ei ꝓportionatus.

¶Dico scōo q̄s pt dici dupl̄r ꝺo char⁹. Uno mō denoiatiōe extrinseca. s. ex ipa dei volūtate. & sic ꝑcedit añs: ꝑ3 negat ꝑña. Alio mō ſoſalr: & sic negat añs. q: si ēt daret hoc. s. s. sine charitate ñ eēt ꝑ ipz formalr deo char⁹ nec dign⁹ vita eterna: q: s. s. ñ pt eē forma creature.

¶Ad ꝑfirmationē dr: q̄ ꝓhabere charitatē pōt esse dupl̄r. Uno mō ꝑfectiue rꝑs. & sic ꝑcedit añs & ꝑñs: & ꝑña. nec est contra nos: q: nō dicimus: q̄ charitas ꝓcerigat ꝑfectiue tpis ad hoc q̄ hō sit deo charus. Alio mō ꝓtoritate nāe. & sic negat añs. Z. 3. n. xpō i pº istāti fuerit beatꝰ pº tn nā intelligim⁹ eū habuisse charitatē q̄ fuisse beatū.

¶Quarto arguit. si q̄s crearet sine charitate & sine pctō cui deus vellet postea dare charitatē & gloriā: tal̄ eēt dign⁹ charitate gre. ꝑ3 iste nō haberet charitatē. ḡ aliquis est dignus sine charitate.

¶Rñdeo. primo negatur añs: q: deus daret illi charitatē & gloriā ex mera liberalitate: nec talis nullomodo esset dignus: sicut dato corpe nec grauo/nec leui/nec nāe celestis de⁹ posset eū ꝑpetuo retinere sursuz: nō tn hoc esset sue nature ꝺdignū: nisi daret ei lenitas.

¶Dico scōo: q̄ secus est de charitate & gra: q: de⁹ nulli dat gr̄iam nisi pr⁹ sit dignus ea formalr ꝑ gr̄am. charitatē aūt pōt dare non pr⁹ digno: vt ꝑ3 ꝓtinue. sicut eīm prius natura ꝑs res q̄escat i loco nāli dat ei nā loco tali ꝓportionata & cū hoc inclinatio ad illū & q̄ñq; motus. ita nāe rōnali pr⁹ nāa: gra nām elenans: ad hoc q̄ visio beatifica sit ei finis ꝓpet ēs. Scōo charitas inclinās ad hūc finem. Tertio virtutes q̄bus ille finis si nō sit habitus acquiratur.

Tria necessaria ī statu beato: gra elenās nāscha ritas in climās & ſer⁹ operans.

¶Dico tertio q̄ charitas est rō diuine, acceptationis ex parte hois q: facit tōm formalr charū: nō āt ex parte dei: q: nō tō de⁹ acceptat creaturā q: habeat charitatē: sed pot⁹ q: eā acceptat dat ei charitatem.

¶Quinto arguit: aliq̄s hñs charitatē pōt eē nō accept⁹ deo ad vitā eternā: ḡ charitas nō ē rō talis acceptatiōis. añs ꝑbat tripl̄r.

¶Primo aliquē hñtē charitatē pōt de⁹ sic ꝑseuar nūq̄ dādo illi gr̄iā.

¶Itē btm̄ pt ꝑuare gr̄ia nō auferēdo ei charitatē & nolendo vnq̄ ōpli⁹ dare ei gr̄iaz. ¶Itē gr̄ia non dependet eēntialr a charitate. ḡ se quit q̄ hñs charitatē possit eē nō acceptus ad vitā eternam.

¶Rñdeo. ꝑmo negat ꝑñtia. q: h3 hñs charitatē possit de potētia ōi absoluta: eē ñ accept⁹ deo: illa tn forma ḡtū i se ē: faceret ipz dignū vita eterna. vñ argumētū ꝑcludit q̄ charitas ñ sit rō acceptationis ex pte ōi: ñ āt q̄ ñ sit ex pte nr̄a.

¶Dico scōo q̄ gra exñs i eo q̄ nō eēt deo accept⁹ nō diceret gra: q: gratū faceret: ꝑ3 q: eēt gratꝫ data. Uel ōm q̄ h3 ñ faceret actu dilectū eū: in q̄ ē: faceret tn dignū dili gi & gratū in potētia ꝓxima.

¶Dico tertio q̄ añs pt negari. Ad pbationē negat añs: ꝓ oi ei⁹ pte. Ptia q̄dē: q: cū gra sit dispositꝫ ad gr̄iaz: frustra eēt si staret in eternū sine gr̄ia. Scōa negat: q: deo auctore nō sit hō ꝺterior ficret āt si sine vllo suo ꝺmerito de btō fieret nō btūs. Tertia negat q: ipl̄ cat ꝺdictionē: q̄ deꝰ alicui gra et ꝑseuer. & nūq̄ detur gr̄ia: seq̄t eū deus eternalr ꝑseuabit gr̄am: ḡ gra aliq̄n sortiet sine sūo. s. lumine gr̄ie. alioq̄n illa gra eternalr eēt, frustra ē gra in eo q̄ peccat: si nō ꝑsequit gr̄iaz: q: ipse ponit obstaculū. ¶Itē sequit: ille habuit gr̄az formalr. ḡ ē ꝓdestinat⁹. ḡ q̄nq; habuit gr̄iaz: ḡ nō stabit in eternū sine gr̄ia. ¶Ecce q̄ iplicat aliquem ꝑseuari in gra eternalr. & nunq̄ gre gr̄iaz: q: ex q̄ ꝑseuauit gr̄am sinalr necio dat gr̄iaz necessitate suppōnis. negat ḡ ꝑña ad hāc vltimā. ꝓbationē añtis q: h3 nō dependeat gr̄ia a charitate eēntialr, implicat tn gr̄am cōseruari & nō dari gloriam.

¶Itē q: gra ē ꝺchoatio gr̄ie & ꝑncipiū ei⁹ q̄ ad visionem: charitas ꝺ quo ad fruitionē. Uel pōt negari añs. q: h3 gr̄ia nō dependeat a gra absolute. dependet tn a gra in fine cōseruata.

¶Scōo ꝓbat illō ꝑncipale añs. Deꝰ gratꝫ acceptat aliaz hñtē charitatē. ḡ pōt eā nō acceptare. añs ꝓbat. ille q̄ nulli ē debito: gratis acceptat. ꝑ3 deꝰ nulli ē debitor. ḡ.

Gratis accepta re stat cum ne cessaria accepta tiōe sup pōnis ī coactionis.

¶Rñdeo. negat ꝑña. q: cū hoc q̄ ē gratꝫ acceptare stat cū necio acceptaſ necessitate suppōnꝫ: h3 ñ necessitate coactiōis: & h3 nl̄q; sit debitor. ē tn debitū q̄ hñti gra: ꝺ gr̄iaz. deꝰ āt debitū reddit. 1. q. 23. ar. 1. ¶Tertio ꝓbat. idē añs hñs charitatē pōt sufficienter ꝑmiari alīq̄ minori bono q̄ sit vita eterna. ḡ talis pōt eē ñ accept⁹ ad vitā eternā. añs ꝓbat. nullꝰ act⁹ nr̄ē equalis vite eterne. ḡ qlibet ꝑt sufficienter ꝑmiari minori bono vita eterna. ¶Rñdeo. q̄ act⁹ nr̄ pt ꝺ dupl̄r accipi. Uno mō ꝑfectiue ad sūam act⁹. i. vt ē a libo arbitrio: & sic ꝑcedit totū. ꝑ3 talꝫ act⁹: vt sic ñ ē hñtis charitatē: q: ñ ē necie q̄ hñs liberū arbitriū sit cū charitate. Alio mō vt est ex grauo & instinctu. ſſ. & sic

Ecclia agnit̄ meritoria ꝑsentia gratuita nequa ꝺdit.

negat añs. P Ad pbationez dicit
8.D.1.2.q.115.ar.3.ad tertiū. q̄ 3
gr̄a ⁊ ex p̄nti act⁹ vt ē ex gr̄a nō sit
cōis gr̄e actu: est tñ cōis ⁊ tm al⁹
vel negat p̄ntia q: put 9t.2.disti.
27.q.1.ar.3.ad 5m. ad 2dignitatē
iustitie distributiue nō req̄rit eq̄
litas gr̄atitatis sz ꝓportionis: inter
actū. aūt ex charitate elicitū ⁊ glo
riam est equalitas ꝓportionis.

¶ Sexto pot̄ est q̄ aliq̄s nō hñs
charitatē diligat deū meritorie. ℟
charitas nō ē necia ad meritum.
2ña p3.añs. pbaī. Aliq̄s ñ hñs cha
ritatē: pōt hēre actū eiusdē rōnis
cū actu elicito mediāte charitate
sz scōs est meritor⁹. ℟ ⁊ primus.
maior. pbaī. Aliq̄s nō hñs chari
tatē: pōt hēre actū eq̄ pfectus q̄ ad
oia: sicut est act⁹ a charitate elici
tus. ℟ eiusdē rōnis. tz 2ña. q: i his
q̄ sunt diuersarū rōnū aliqua pfe
ctio est in vno que nō est in alio.
añs. pbaī. q: oēm pfectionē quaz
dat charitas siue quecūq; cā scōa
actui suo pōt deus dare seipso.

¶ Rñdeo. negaī añs. Ad pbatio-
nē negatur añs. loquēdo de actu
eiusdē rōnis in gñe moris. 2ceditur aūt de eo ⁊ est eiusdē rōnis in
gñe nature. sz in hoc sensu negaī
minor. q: nullus act⁹ ex natura si
ue sua sua est meritorius. 3.di.23.
q.1.ar.1.q.3. Ad pbationē negaī
añs. P 2o q: tāto actio ē pfectior
quāto hz pfectius p̄ncipiū. nā ät
cū charitate ⁊ gratia est q̄d perfe
ctius nāsola. Scōo q: charitas ē
forma aliaz vtutū: ⁊ 9ñr dat for-
mā oīb⁹ actib⁹. 3.di.23.ar.1.q.1.q.
3. Sita ät forma ē respcūs ad tale
vt tale obz: vñ ad circūstātias vel
ad finē vltimū. ⁊ est forma q̄ ipi
mit gr̄a ipsi actui: p quā hz meri-
torius. vbi gr̄a. act⁹ tēperātie, hz
ppriā formā ex ordine ad primū
obiectū. aliā formā hz inquātum
hz ordinē ad obiectū charitatis.
aliā ño inquātū hz habitudinez
meriti. respectu beatitudinis. Re
mota aūt charitate ⁊ gr̄a: act⁹ nō
hēret illū respectū q̄ hz meritorius
q: nō eēt ibi fundamētum. ſ. g̃ r̄a.
Tertio q: sine charitate: non ita
ꝓmpte ⁊ ōlectabiliter ⁊ intēse actus
eliciet. P Ad pbationē ego nega-
rē añs. q: de⁹ nō pōt supplere vicē
cause formalis nec subiectiue. act⁹
aūt est formaliter meritorius q̄ illū re
spectū: q̄ nō pōt eē sine suo fundamēto. ſ. gr̄a. ⁊ ꝓterea ad hoc q̄ ac-
tus sit meritor⁹ req̄rit ꝓtio sta-
tus merēdi. Scōo q̄ sit volūtari⁹
Tertio q̄ eq̄paret mercedi: ſm ꝓ
portionē. 3.di.18.q.7.ar.1.act⁹ ät
quē. pducer et de⁹ se solo in volū-
tate nō eēt volūtari⁹. volūtas ēt
sine habitu non hz actū plene in
sua ptāte. si aūt volūtas sine ha-
bitu actiue 9currer et ad actū eli-
ciendū nō eliceret ipm 2placēter
nec virtuose: q: non eēt ei fact⁹ ñsi
nālis p habitū superadditum.

¶ Arguit postremo q̄ habit⁹ nul
lo mō sint necessarij potēcijs: sed
q: mā est 2fusa: iō vt ordinate. p-
cedatur pono has cōclusiones.

¶ Prima. Aliq̄s habit⁹ est neces-
sarius potētie ad hoc q̄ actū eliciat
. pbaī sic. Id q̄ 2stituit potentiaz
in actu p̄mo respcū sui obiecti dat
ei q̄ sit cā act⁹: ita q̄ ipm nō pos-
set sine tali. pducere. sz aliq̄s ha-
bitus est hmōi: vt p3 de specie in
telligibili q̄ facit intellm simplr
in actu. in gñe intelligibiliū sz ha
bitus ex actibus acq̄situs nō fa-
ciat hoc. ℟ aliq̄s habitus est necessa
rius potētie: puta spēs itelligibi
lis intellectui: ita q̄ intellus non
posset sine ea intelligere. 2ñtia p3
minor. pbata est maior. pbaī. q:
vnūq̄q̄ agit vt est in actu. Illud
℟ q̄ dat alicui simplr eē in actu:
dat ei ēt simplr q̄ agere possit.

¶ Scōa 2cō. Habit⁹ nō faciēs potē
tiā simplr i actu p̄mo: nō dat po-
tētie q̄ possit in aliquē actū i quē
nō possit eē sine habitu. pbaī. Quic
q̄d est cā substātie act⁹ est poten-
tia. sed habitus nō est potētia. er
go maior est phi. 5. metaphi.

¶ Tertia 2cō. Habit⁹ inclinat potē
tiā ad actū simlē illis actibus: p
quos causatus est habitus.

¶ Contra arguit Sreg. ꝑmo. Nul
lū accidēs in suū subiectū. sz icli-
nare ē agere ⁊ habit⁹ ē subiectiue
in potētia. ℟ nō inclinat potētiā.

¶ Rñdeo. negaī minor. q: iclina-
tio est actus primus significatus
per modū actus secundi.

¶ Et hoc habes q̄ inclinatio gra
tie est ipsa gratitas. Qđ aūt non
sit act⁹ scōs: p3 q: ñ mouēte manū
sustinēte adhuc sētit ipa icliatio.

¶ Scōo ois icliatio ꝑfis i habē-
te habitū ē mediāte appētiūe ac-
tus vt delectabilis. sz nulla app
hēsio mediat iter habitū ⁊ potē-
tiā ℟ null⁹ hit⁹ iclinat potentiaz.
P Rñdeo. Dico ꝑmo q̄ cōcto nō in
telligit vt r. ſ. q̄ ois hit⁹ iclinet. sz
soli habit⁹ q̄ sūt i pte affectiua di-
cūt. pp̄e iclinare. 1.2.q.57.arti.13.
P Dico scōo q̄ icliatio accipit du-
pl̄r. Uno mō. p actu ꝑmo. ⁊ sic ne-
gaī maior. sz potē ista iclinatio hi
tus ad actū ē q: act⁹ ē. ℟ si fact⁹ cō
naturalis potētie p habitū. Alio
mō accipit. p actu scōo. ſ. p motio
ne. ⁊ sic 2cedit. maior. sed habitus
non est talis inclinatio.

¶ Quarta cōcto. Habit⁹ req̄rit in
potētia ad rectificādū ⁊ determi-
nādū potētiam. pbaī sic. 3.dis.23.
ar.1. Ois potētia q̄ pt cōformiter
⁊ difformiter agere. sue r̄ te idiget
aliq̄ rectificāte. ad hoc q̄ r̄ te cōfor-
metur. sz aliq̄ potentie sunt hmōi. ℟
maior. p3. q: id qđ ē ideterminatus
ad sicut sic agēdū ñ pt se determia
re: cū nihil moneat seipz. p3 idem.
minor. pbaī. Aliq̄ ē potētia elicu li
bera. puta volūtas. ℟ pt cōformiter ⁊ difformiter agere sue regule
Ite aliq̄ potētia ē sicut mā ꝑma. ſ.
intellus. ℟ ēst determinata. Sita aūt
determinatio quā facit hit⁹ nō est
hoc q̄ hit⁹ aliq̄d. pducat: qđ nō
pducat a potentia. sed q: er hitu
⁊ potētia cōstituit vnū pfectus a-
gens. ita tñ q̄ hit⁹ nō ē agēs sz est
potētie rō agēdi: rō inquā partia
lis q: nō quo ad subst̄ātiā act⁹ sz
quo ad modū. potētia aūt sic de-

terminata ꝑ formaī fuerit ⁊ agit
delectabiliter ⁊ prompte.

¶ Primū corelariū. In potētijs
naturalib⁹ nō sūt habit⁹. pbaī. po
tētia determinata ad vnū nō indi
get habitu. sed naturales potētie
sunt hmōi. vt dicit. 5. meta. ergo.

¶ Scōm corelariū. Potētie sensi
tiue appētiue nō hñt hit⁹. pbaī.
Potētia hñs determinatū modū
agēdi non habet habitus: sed po
tētie appētiue sunt hmōi. ergo.

¶ Terciū corelariū. Volūtas re-
spectu vltimi finis nō idiget hitu.
pbaī eodē mō. quia ad ei⁹ volitio
nem est determinata.

¶ Quartū corelariū. Intellus a-
gēs ñ hz hitū. pbaī. q: hz ōmiaī
actōnē. ſ. facere itelligibilia i actu.

¶ Quintū corelariū. In deo nō est
hit⁹. pbaī. q̄cūq; hz hitū ꝑficiaī
p ipz: sz de⁹ nullo mō recipit. ℟.

¶ Sextū corelariū. Cōcupiscibilis
⁊ irascibilis idiget habitu: q: hñt
rectificari cū nō habeāt rectitudi
nē nisi ꝑ formēt rōni. ℟ idiget hitu.

¶ Cōtra arguit Sreg. ꝑ⁰ Modus
act⁹ nō est distinct⁹ ab actu. ℟ ñ req
rit cām distinctaz a cā act⁹. ſ. hitū
distinctū a potentia.

P Rñdeo. ꝑ⁰ negaī añs. q: delecta
tio ⁊ itēsio act⁹ ab actu distinguūt.

P Scōo 2cedit 2ña. q: cōpositū ex
potētia ⁊ hitu cāt q̄dā ēi actu sz
hit⁹ sit rō q̄ act⁹ sit talis vel tal.

P Tertio posset negari 2ñtia: q: di
uersitas rōnis i effectu sufficit ad
hoc: q̄ reducāt i diuersas cās ſm
rē. nā asin⁹ vt ens reducit i deum
tāq̄ i cāz. q: de⁹ ēvt̄e ꝓncipiū eēndi. Et idē asin⁹ vt ē q̄d gñabile ēdu
cit i solē tāq̄ in cāz. Et idēvt asin⁹
reducit i asinū tāq̄ i cāz ⁊ tñ ē ea-
dē res q̄ ē ens ⁊ gnabilis ⁊ asin⁹.

¶ Scōo. In causis equocis ñ ē re-
cipr̄ocatio. sz act⁹ ē causa equoca
respectu hit⁹. ℟ hit⁹ nō ē cā act⁹.

P Rñdeo q̄ hit⁹ nō cāt actū eo mō
q̄ causat ab ipo actu. nā act⁹ ē cā
ptialis hit⁹: ita q̄ sine actu nunq̄
potētia causaret hitū. hit⁹ aūt ñ ē
cā ptialis act⁹: sz ē rō q̄ potētia ta

liter agat ⁊ reducit ad genus cāe efficientis tāḡs ratio agendi.

¶ Tertio nullū accīs agit in suū subiectū ꝫ habitus est accīs posse. ḡ nō ēt in ea delectationē. ℙ Rñdeo ⁊ concedo totū. nec nos dicim⁹ q habit⁹ causet delectationē in potēcia. Dico tñ ad minorē q subiectū aliquotū accītiū spūale agit in se aliqd qđ agere nō posset nisi haberet hmōi accidentia. ꝑz esse q intellect⁹ nō posset intelligere sine specie intelligibili.

Cōcl'o.ij. principalis act⁹ meritorius necessario reqrit grām. Hāc pbat. 1.2.q.110.ar.5. Ois act⁹ perducēs ad finē supnālē reqrit principiū supnāle. ꝫ actus meritor⁹ pducit ad finē supnālem q̄ est vita eterna. ergo reqrit principium supnaturale qđ dicitur gratia.

Cōcl'o.iij. Gratia ē qđd creatū ł aia. Hāc pbat. 3. ℨ gen. c. 14. 9. Id qđ facit hoiez formaľ dignum vita eterna est quid creatū in aia. sed gratia est hmōi. ergo.

Aureo. hic. ¶ Contra arguit Aureo. pº. Gra est rō formalis q̄ creatura est deo dilecta. ḡ nō. puenit ex divina dilectione. ꝑnia. pbaľ. q: alioquin creatura esset dilecta añḡs haberet id quo formaľ est dilecta. hoc est falsum. ergo.

Alia añ gratiaz hītā ēt nō forā liter sed denoiatione extrinseca ex divina acceptatione: que q: gratuita est pōt dici gra. Deus esse ab eterno dilexit omnia que modo diligit.

¶ Rñdeo, negaľ ꝑnia. Ad pbationē negaľ minor: q: añḡs aia hēat gra qua est formaľ grata ēt eē grata deo nō formaľ: ꝫ denominatione extrinseca ex divina acceptatione: que q: gratuita est pōt dici gra. Deus esse ab eterno dilexit omnia que modo diligit.

¶ Scō. creature nō ꝓsūūt in eē ex eo q deꝰ diligat eas. ḡ nec gratia in aiā ex eo q deus eam diligit. ꝑnia patet a simili. añs etiaz q: cū deus oīa imutabiľ diligat: sequiť q oīa imutabiľ creat.

ℙ Rñdeo. negaľ añs. q: amor dei est cā rerū. ℙ Ad pbōnē negatur ꝫ deus nō nāliter sed libere agit ⁊ iō effectꝰ eiꝰ sunt imutabiles vt ptingētes sicut ei placet. ℙ Quatuor aliis rōnibꝰ. pbat q deus necessario diligat existentē in charitate. qđ ꝓcedimus loqndo de necessitate suppositiōis. i. supposito q aliqs sit in charitate. nō tñ necessitate absoluta diligit creaturā: q: nō necessario vult ei bonuz ⁊ esse.

¶ De distinctione aūt charitatis ⁊ gratie ⁊ de alīs ad hoc spectātibus agetur in tertio.

Questio.ij.

Querit scō: Utrū charitas possit augeri?

Pro qōne hec ē pmiscēdo. Alique ḡlitates itendunť p remotionē ℨrij. Hāc ponit sine pbatione. de vi. q. 8. art. 14. vbi ōt tria. Primū est p ℨrie forme pñt eē simul i eodē subiecto. Scōm eē remissum. sicut ꝑz q calor ⁊ frigꝰ sūt i repido. Idē sentit Comē. 4. celi. cō. 26. vbi sic dicit. Cōtraria eristūt i medio. vbi gra. albū ⁊ nigrū sunt in rubeo. Idē ōt. 5. phy. cō. 52. t. 10. meta. cōmen. 23.

¶ Probatur ēt rōne: q: si in inductione vnius ℨrij totaliter abūcit aliud sequiť q idē instans copulat totū tps i q̄ subiectū erat sub forma abiecta ⁊ tps quo est sub forma introducta. ꝫ hoc est falsū: ḡ minor. pbaľ. q. 11. nō deť vltimū esse. ꝑz. 8. phyſi. Qđ nō deť primū eē i forma hmōi. pbo. q: tūc daret ꝓmū mutatū eē. cū ad istas sit motus. Preterea phs ōt. 6. phy. q oē q monet ℨ aliqd vtriuſq extremi. ℨ si aliqd monet de ℨrio in ℨrium ℨ aliqd vtriuſq contrarij.

ℙ Secundū dictū est q hmōi forme nō pñt simul esse in eodē subiecto ꝓm esse perfectum.

ℙ Tertiū dictū est cōclusio ꝓmo dicta que pbari pōt p Cōmen. 5. phyſi. cō. 19. vbi dicit q albū non fit minus albū nisi ex mixtione nigri. Et cō. 45. dicit q diminutū i oi genere est diminutū p mixtionē cōtrarij. Et in scōo de ḡnatione dicit q si frigidus nihil hr̄et caloris esset frigidū in summo.

Contraria eadē subiecto simul non manentia medio.

Ter. t. 43.

Sicgo. q. 2.

¶ Cōtra primū dictū arguit Siego. pº. Magis videť q due forme ℨrie actine ⁊ passiue ꝓpatiant se in distinctis sitib⁹ ⁊ subiectis q̄ i eodē. sed nō cōpatiunť se in dictis: q: si appropriarēt eis impedimēto remoto vna expellit aliā. ergo.

Utrum forme ℨrie sint simul.

ℙ Rñdeo. negaľ minor q possent esse in tali dispositione q cōparent se in sitibus proximis.

Ter. 16

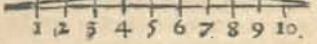
¶ Scōo. Si duo ℨria sint simul sequiť q ō eodē possint verificari ℨ dictoria. hoc ē falsuz. ḡ. ꝑna pbaľ. q: ad vnū ℨrū seqť negatio alteri⁹ ⁊ ecōtrario dr̄. 10. meta. nā si aliqđ est albū nō ē nigrū. vñ si ē albū ⁊ nigrū: seqť q sit albū ⁊ nō album.

ℙ Rñdeo. negaľ ꝑna. Ad pbationē dico q ad vnū cōtrariorum in esse cōpleto sequiť negatio alteri⁹ sed nō in esse remisso: q: nō quilibet gradus forme sufficit denominare subiectū si nō sit vltra mediū gradū totius latitudinis illi⁹ forme. nam qđ est album vt nouez ⁊ nigrū vt vnū est simpliciť albū ⁊ nō nigrum nisi ſm quid.

¶ Tertio si calor ⁊ frigꝰ possūt eē simul in eodez sit calor. a ⁊ frigus b. Aut. a. pōt precisepati. b. ⁊ non maius nec minus. aut minꝰ ⁊ nō maius. aut maius ⁊ nō minꝰ. aut maius ⁊ minus. Nō ꝓmū. q: si. a. non potest pati secū minus ḡ. b. ergo nec mai⁹. ergo nec maior calor ḡ. a. poterit pati minꝰ frigus ḡ. b. hoc est falsum. ergo ꝑna ptz. q: quātum vnū cōtrariū plus excedit alind: tanto minus cōpatiť illud secum. falsitas cōsequētis ꝓbatur. Si maior calor ḡ. a. nō pōt pati minus frigus ḡ. b. ergo si calor. a. intēdat nō minuetur frigꝰ b. qđ est contra rem: qui dicit q q̄ vnum contrariū intendit aliud remittit. Nō secundū q: si. a. nō pōt cōpati minus frigus ḡ. b. sequiť q nō pōt remitti. a. nisi remittat b. qđ ꝑz eē falsū. Nō tertiū q: si minꝰ frigꝰ ḡ. b. ꝓpt stare cū. a. ḡ. b. pōt stare cū maiori calore ḡ sit. a. ⁊ sic poterit itēdi. a. absq hoc q. b. remittat: qđ ē falsū. Nō ergo vt ꝓz ex rōne ℨ secūdum mēbrum ⁊ tertiū.

ℙ Rñdeo. negaľ pria ꝑs añḡ. Ad pbōnē negaľ ꝑna. q: n opz q quātovnū ℨrie ꝓ plꝰ excedit aliud tanto minꝰ ꝓpatiaľ illud secū. ꝫ sufficit ꝙ quāto ē maiꝰ tāto ℨrū stāt cū eo sit minꝰ. verbi gra. si calor vt ḡtuor. nō ꝓpatiť frigꝰ vt vnū. cuiꝰ rō ē. q: ipossibilitas existēdi i eadē ē ꝓpter dictionē formaz. ⁊ q: sūmꝰ gradꝰ vni⁹ ℨrij: puta caloris sūme distat a latitudine alterius. ideo vbi est sūmus gradus caloris: ibi nō est gradus frigoris. ⁊ econtra. Ita ꝓportionabiliter quanto aliquis gradus est ꝓpiquior: ꝓximo gradui sue sūmo vni⁹ ℨrij. tāto magis distat a sūmo gradu alteri⁹ ⁊ minꝰ distat a nō gradu ei⁹ ⁊ a gradib⁹. ꝓximis nō gradui. ⁊ ꝓ ꝑna patiť eos secū. vt patet in tali figura.

Frigus.

Calor.

Figura declarās ꝓportionalitatē graduū forme ℨriaz: sibi immicē coexistentiū.

¶ Ecce q calor vt ḡtuor nō ꝓpatiť frigꝰ vt vnū. tñ calor vt. 9. ipz ꝓpatiť. q: plus distat in suis qualitatibus calor vt quatuor: et frigus vt vnū: ḡ calor vt nouē: et frigꝰ vt vnū.

¶ Cōtra eādē arguit Adā pº. Cōtraria nō pñt siť eē in gradibꝰ intēsis. ḡ nec in remissis. añs ptz ꝑ te. ꝑnia. pbaľ. aut vni ℨrio: puta albedini repugnat coexistere alteri puta nigredini iquātū nigredo ē. ⁊ sic habeť ꝓpositū: q: nigredo remissa sic ē nigredo sicut itēsa. aut repugnat q: ē i tali ḡdu. puta cuz albedie vtvnū ꝫ pt stare nisi nigredovnū. Sit ḡ corꝰ nigrū vtvnū

nihil habens de albedine: ergo si
ei approximetur aliquod dealbatiuum quod possit in eo facere albedinē. vt nouē: nihil corrūpit de
nigredie: ꝑña ptz. q: nīa est repugnātia inter albedinē vt nouē: et
nigredinē vt vnū. Tūc ergo maior dealbatiuū si approximet introduceret maiorē albedinē: z sic nō solus albedo vt vnū: sed etiā maior poterit stare cū nigredine vt vnum.

¶ Rñdeo. dico ꝓmo q vni ẓio nō repugnat ex nā sua: nec q: sit i alio quo gradu determiato coexistere alteri ẓio: sed q: est i summo gradu q̄ reḡit subiectū dispositū ad oi dispōne. i. ad oi ẓio remotum.

Impossibile ē albedinē indui successiue in fōto nigro vt vnū tm

ꝑDico scōo q ista repugnātia nō est formalis: sicut albū et nō albū repugnāt formaliter: sed est ꝛtualis q: vnū est corruptiuū alteri⁹: sicut eē cecū et eē videntē ꝛtualiter repugnāt. ꝑDico tertio q ille casus raro accidit q grad⁹ remissus vni⁹ ẓij sit in subiecto sine oi gradu alterius contrarij. ꝑDico ꝯtro q posito illo gradu nō eēt possibile successiue induci albedinez nisi puꝛ ītēsa nigredie ab aliquo alio agēte: q: nec albedo vt vnū nec vt duo nec vt tria nec vt ꝙtuoꝛ: nec vt q̄nq nec vt sex nec vt septē nec vt. 8. posset sic stare cū illa pua nigredie

¶ Ex dictis sequit q calor i cētuplo ītēsioꝛ aliq̄ frigiditate nō possit agere in ea nisi intēdēdo eam. Sit corpus calidū z habēs aliquē gradū frigiditatis vt cōcedimus Sit aliud coꝛpus q⁹ i cētuplo frigidi⁹ z ex ꝙnti calidi⁹ ꝓmo z approximētur ista duo coꝛpora: tūc ꝓmū coꝛpus nō pōt remittere frig⁹ scōm. q: nō pōt remitti vnū ꝓtariū nisi aliud intēdat: z sic oporteret q si remitteret frigiditatē eius q̄ intenderet caloꝛē ei⁹. hoc autē non pōt quia maioꝛ calor nō potest intēdi in maioꝛ. in ꝓmo aūt coꝛpoꝛe ē minoꝛ calor q̄ in scōo. Sed q̄ cū nō possit remitti illa frigiditatē: z ois caloꝛ agat in frigus: q eā intēdat

¶ Scōo arguit. Nigredo vt vnuz p te nō pōt intēdi nisi remittat albedo: q̄ i aliquo instāti erūt eq̄lia tūc vltra approximent duo subiecta hūtia ẓias formas i eq̄li gradu: puta vnū sit calidū vt quinq z aliud frigidū vt quinq: aut intēdet equaliter vsq ad sūmū: z sic starēt sit in summo: aut vnū aget in aliud z ecōtra: z sic tādē destruēt nec ꝙpatiūt se i gradib⁹ remissis: et sic nullo mō.

¶ Rñdeo. ꝓmo cōcedit ꝓma ꝙña. sz dico ꝓmo q illa simultas nō erit nisi i ꝓportia. s. i istāti: sz nō ꝙlcēs in illo istāti. Sicut ēt mobile duz mouet nō ē i loco sibi eq̄li nisi i ꝓportia: q: nō ē i loco sibi eq̄li nisi in instāti: eē aūt i instāti ē eē in ꝓportia: vt dicit. 6. phys. cō. 76.

Forma nō ītēditur nisi ītēdēdo nisi excedēs nisi gradū latitudinis.

ꝑDico scōo q subiectū calidū. vt quinq nō eēt calidū nec frigidū quia nulla forma denoiat nisi sit vltra mediū gdū toti⁹ latitudis.

ꝑDico tertio q̄ sz isti duo grad⁹ equales se cōpatiant: nō tm aliq eq̄les se ꝙpatiūt: puta calidū vt tria: z frigidū vt tria: caloꝛ vt septē: frigus vt septē: q: isti i suis latitudinibus distāt nō aūt ꝓmi: vt ꝓz i figura supra posita.

ꝑDico ꝯtro ad scōz ꝓcessū q̄ ñ itēderēt sīl q: seqꝛēt ꝺictio: q: calidū vt sex: z frigidū vt sex denoiat subiectū: z sic sit eēt calidū z frigidū: z ꝙ ꝙñs calidū z nō calidū: vel ergo neutrū intēderet vel vnum posset adeo intēdi alio nō intēso.

Greg.

¶ Cōtra ꝓcōnē i se arguit Greg. q̄ ītēso vni⁹ ẓij ñ sit: q: vnū alteri ꝓmisceat. ꝓmo q: seqꝛēt q vnū ẓiaꝛu ñ posset intēdi nisi aliꝰ intēderet in eodē subiecto. hoc ē falsū: z cōsiliū maioꝛ. ꝓbat. nā ꝓcōnem hec ꝙta est bona. albedo intēdit: g minus ꝓmiscet nigredini tunc vltra: ergo nigredo min⁹ ꝓmiscet albedini: ergo nigredo intendit.

¶ Rñdeo. z dico ꝓmo q ad itēsionē qualitatis habentis ẓiū duo requiꝛit. i. ꝓmixtio oppositioꝛ: z eductio sone ẓ ipsecto ad ꝓfectū z ītēsciō est id in quo formaliter cōsistit intensio forme. In remissione aūt requiꝛit ꝓmixtio contrariū z reductio de perfecto ad imperfectuz. vt dicit s. D. scōo sen. dist. 24. articulo ꝓmo. ad secundum.

ꝑDico scōo q impmixtio ẓij est ꝓioꝛ fm rōnez ex parte mobilis: q̄ deductio forme de impfecto ad ꝓfectū: q: mobile ꝓpꝰ natura recedit a termino a quo q̄ accedat ad terminū ad quē. ꝓma secūde. q. 114. arti. 4. ad ꝓmū. Et dicta ipermixtio se tenet ex parte cāe materialis. Inductio aūt de impfecto ad ꝓfectū est ꝓioꝛ ex parte agētis: q: agēs ītēdit ꝓncipaliter inducere formā similē sibi: z sic ē ꝓioꝛ in gñe cause formalis z finalis: q̄n tō remouet ẓiū vt iducat sōa. 4. sen. di. 17. ar. 4. q. 1. ar. 3.

¶ Ad argumētū negat maioꝛ. Ad ꝓbationē negat̄ ꝙltia ꝙña. Q̄n ēm albedo ītendit minus ꝓmiscet nigredini: q: sōm min⁹ actuat ꝓ nigredinē. nigredo aūt nō magis immo min⁹ ꝓmiscet albedini q: subiectū magis ab albedine actuat.

¶ Secūdo. caloꝛ aeris pōt fieri in tēsio: absq hoc q min⁹ ꝓmisceat ẓio: q̄ ꝓt eē ītēsio sine maioꝛ ipmixtiōe ẓij. ꝙña ꝓz z añs: q: i aere puero nulla est frigiditas.

¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbōnez dico q̄ i aere ē frigiditas remissa. nec opꝛ oēm ālitatē eleméti eē ipmixtā. Nā i aere z i aq̄ ē lenitas ꝓmixta grauitati: vt dicit Cōmēta. to: tertio celi. cō. 3. z. 26.

Cōcl'o. ij. Charitas ē forma ītēsibilis. Hāc ꝓbat auctoꝛitate Aug. dicēs sup Joānē: charitas augek.

Cōcl'o. iij. Q̄n charitas ītēdit nō addit charitas charitati. Hāc ꝓbat ꝓmo sen. di. 17. q. 2. arti. 2. Si charitas adderet charitati aut eēt alterius spēi aut eiusdē. ñ ꝓmo vt ꝓz nō scōz q: eēt i alio subo: cū accna nō distinguant numero nisi ꝓ sba.

¶ Scōo ꝓbat eadē ꝛcl'o. Caliditas augek nō addita alia caliditate: vt dicit phs. 4. phys. z Cōmē

ter. 84.

tato: cō. 86. ergo etiā charitas.

¶ Tertō ꝯtra aliqd ē ꝙpositū tāto ē ipfectū. sz si addit charitas charitati ipa fieret cōpō: ex ipfectio:.

¶ Corrolariū ꝓmū. Eadē forma q̄ sub esse impfecto est termin⁹ a q: sub esse ꝓfecto est termin⁹ ad quē.

¶ Corrolariū scōm. Subtuz hñs formā sub esse impfecto est i potētia ad eandem sub esse ꝓfecto.

¶ Cōtra, arguit Aureol⁹ ꝓmo. ubi cūq ē nou⁹ mot⁹: ibi ē acq̄sitio nouā fmi. sz ubi ē ītēsio charitat⁹: ibi ē nou⁹ mot⁹: g nouā charitas. Aureolus. hic.

¶ Rñdeo. dico ꝓ⁹ q̄ q̄n aliq̄ forma intēdit ipsa dat aliud z aliud esse sbō: eo q reducit de esse impfecto ad eē ꝓfect⁹: z ista diuersa eē dicunt gradus formē: nō q ipa forma intrinsece habeat gradus.

¶ Ex hoc sequit q eēt forme itensibilis hz gradus nō ad hūc sensuz q vnū esse habeat in se gradus: sz q: forma dat plura esse successiue: quoꝛ vnū est ꝓfectius alio z contra. aliud eminētiꝰ. ꝓz etiā q forma accñtal⁹ differt dupliciter a sbali. ꝓmo q aliq̄ forma accñtalis pōt dare successiue plura esse: z ꝙña est in sbo diuisibiliter. forma autem sbalis dat tm vnū ee: z tō dicit eē i sbo mō idiuisibili. Et rursuz eē q̄ dat sōa sbalis ē eē exñtie: z tō est tm vnū. eē aūt q̄ dat sōa accidētalis ē eē i exñtie: z tō pñt simul in eodē subiecto esse plura talia. esse fm pluralitatem formarum. Formo sbalis z accñtal dñt dupliciter

¶ Dico scōo q̄ q̄n forma intendit magis ꝓticipat a subiecto. ꝓticipatio aūt ē relatio cuius fūdamentū ē ipz eē forme: sz nō opz q ad ītēsionē rekonis ītēdat fūdamētū. imo aliq̄n remittit: vt ꝓz q̄n albissimū efficit simili⁹ albo remisso. nā tūc remittit ei⁹ albedo. In ꝓposito tm ꝯtra ē maioꝛ ꝓticipatio: tāto est ꝓfectius esse forme.

¶ Ad argumētū negat maioꝛ: sufficit em idē termin⁹ sub vario eē.

¶ Scōo. forma nō intēdit ꝓpter maioꝛez subiecti dispōnem. ergo ītendit in essentia sua. ꝙña ꝓz: añs

z nō

phaſ aut ille diſpōnes intēdunt
i ēntia ſua aut pp maiorē diſpō-
nē ſubiecti. Si p̄mū habeo intētū
q̄ aliq̄ forma intēdit i ēntia ſua.
Si ſecūz ꝓcedet i ifinitū. Itē ꝓbaſ
illd añs. Si foꝛa intēdit pp maiorē
diſpōnē ſubiecti. ꝝ ſi ſbm ſit ſume
diſpoſitū / eo erit foꝛa in ſummo.
hoc ēt falſū. nā aer ē ſume diſpoſi-
tus ad lumē: nō tñ hz eū in ſūmo.

¶ Rñdeo. q̄ ad intēſionē p̄t cōcur-
rere aliq̄d i gñe cauſe materialis:
ꝛ iſte ſunt diſpoſitiones ſubiecti.

ℙ Scōo ꝓcurrit aliq̄d actiue: ꝛ hoc
eſt ipſum agens. ℙ Tertiū aūt eſt
ipſa eductio forme de ipſecto ad
perfectū: ꝛ in hoc conſiſtit foꝛalis
rō intēſionis. Et hoc poſſet nega
ri añs. q: datur medius. ſ. eductio
de imperfecto ad perfectum.

ℙ Scōo. negaꝫ añs. Ad ꝓbationē
p̄mā dico q̄ ille diſpōnes nō intē-
dunt in ēntia ſua: neq; opz q̄ p
alias diſpōnes q: i hoc nō ſtat foꝛ
malis rō intenſionis: ſicut ēt foꝛa
ſubſtātialis ſuppōit diſpoſitiōes
in ſōto: q̄ tñ nō ſupponūt alias.

Intēſio charitatis eſt eductio de imperfecto ad perfectuz.

ℙ Ad ſcōaz negaꝫ añs: q: vt dictū
eſt foꝛmalis rō intēſiōis: nō conſi
ſtit i diſpōne ſubiecti. Ad ꝓpoſitū
de charitate dico q̄ intēdit q: edu
cī de imꝑfecto ad ꝑfectū. Diſpō-
aūt ad eius intēſionē ſunt actus
charitatis: q̄s nō opz eē maiores
intenſiue ſz extēſiue. i. q̄ ſint ꝑpu-
res q̄ ꝓma. Ipe aūt actus charī
tatis nō req̄rit aliā diſpoſitionez
ad hoc q̄ intendatur.

Diſpoſitio ad intenſionem ſūt actꝰ

¶ Tertio. foꝛma ſz quā aliq̄d mo
uet: hz partes vt dicit Cōmētator
p̄mo phyſi. ſz minus albū mouet
ad maiorē albedinē: ꝝ i albedine
ſūt ꝑtes q̄z vna poſt aliā aduēit.

¶ Rñdeo. q̄ ꝑtes non intelligit
Cōmētator: ꝑtes ēntie foꝛme. ſz
foꝛmā ſub vno eſſe appellat vnaz
partē: ſub alio eſſe aliā. Iſte rñ-
ſiones elicīt̄ ꝓ̄ñti di. 12. q. ar. 2.

Grego. hic. q. 2.

¶ Cōtra has reſponſiones arguit
Greg. p̄°. Nulla foꝛma accēntalis
dat eſſe ſubiecto diſtinctū ab ipſa
foꝛma: ergo non intendit p̄ hoc
q̄ dat aliud et aliud eſſe. añs ꝓba-
batur. Illud eſſe eſt in ſubiecto: ꝝ
per aliud eſſe: et ſic in infinitum.

¶ Rñdeo. negaꝫ añs. Ad ꝓbatio
nē negaꝫ ꝓñia: q: vt dictū eſt diſt.
8. q. ꝓma. cōſtitutū ex foꝛa ꝛ ſub
iecto eſt adhuc potētiale reſpectu
ipſi⁹ eſſe. aggregatū vero ex foꝛ-
ma ꝛ eſſe nō eſt amplius potētia-
le: cū etiā ſit actualiſſimum.

¶ Scōo. Illud eē eſt einſdē rōnis
cū foꝛma: aut diuerſarū rōnū. Si
primū. ꝝ ſicut eē ꝑ te hz gradꝰ ita
ꝛ foꝛa. Si diuerſaz: tūc oēs rōes:
q̄s facis ad ꝓbandū q̄ foꝛa nō ha
beat gradꝰ: ꝓt fieri ad ꝓbādū q̄
etiam eſſe non habeat gradus.

¶ Rñdeo ꝓmo. q̄ eſſe nō eſt ꝑpe
einſdē rōnis ſpecifice nec alteri⁹:
q: non hz ꝓpriaꝫ rōnē q̄ditatis. Si
tñ alterꝫ eoꝝ ſit ꝓcedēdū dī q̄ ñ ē
einſdē rōnis cū foꝛa: ſicut nec actꝰ
cū potētia. Ad ꝓbationez dico
q̄ eē nō hz gradus intrinſece. ꝛ q̄
ſicut foꝛma nō addit foꝛe: ſic vnū
eſſe nō addit alteri: hz vnū ſucce-
dat alteri: nec eſſe ꝑfectius eſt cō-
poſitius q̄z eſſe imperfecti⁹. Dico
tñ q̄ eſſe hz gradus extrinſece: q:
ibi ſunt plura eſſe quoꝝ vnuz eſt
perfectius alio: ꝛ perfectius conti
net aliud imperfectius.

Eſſe non dē rōnē q̄ditatis.

¶ Si dicatur ergo ſimiliter eſt etiā
de foꝛma: q:. ſ. dum intendit ad-
ditur foꝛma perfectio: que contī-
net imperfectionem.

¶ Rñdeo. q̄ non: q: tunc foꝛma q̄
intendit nō eſſet maior q̄z puꝛa:
ſed poſt imperfectam veniret per
fectio.

¶ Arguit ꝑterea quinq; rōnib⁹ q̄
ꝑciſa cā intenſionis nō ſit diſpo
ſitio ſubiecti: q̄s 2cepim⁹ vt ſupra
dictū eſt in reſpōſione ad ſcām.

¶ Cōtra eandē argnit Adā argu
mēto Scoti. Si in foꝛma intenſa
nihil eſt q̄ nō ſit i remiſſa: ſequit
q̄ charitas ꝛ gratia cuiuslibet via
toꝛis ſit equalis charitati ꝛ gratie
xp̄i ſed hoc eſt falſuz: ergo ꝓña pz.
er quo intēſio nō eſt ꝑ additiōem
partis foꝛme ad foꝛmā. ſeq̄tur q̄

nō ē ꝑfectio: entitas foꝛme itēſe q̄z
foꝛme remiſſe. nec⁹ dicere q̄ foꝛa
itēſio: dat nobili⁹ eē q: loq: ō foꝛa
ꝓciſe accepta vt diſtinguit ab eē ſz
re. ¶ Rñdeo. p̄° q̄ gꝛa xp̄i vt ꝑcin
dit ab eſſe nullius eſt bonitatis ſi
cut in ſimili dictū eſt diſ. 3. ℙ Dico
ſecūdo q̄ ſi p̄ ipoſſibile eſſent due
gratie ſeparate ab omni ſubiecto:
vna nō eſſet perfectio: alia.

Gꝛa xp̄i diſmio: alius ꝑ ꝓpo.

ℙ Dico tertio q̄ gratia xp̄i eſt diſ
gnio: oib⁹ aliis ꝓpter duo. Primo
q: perfecti⁹ actuat ſnū ſubiec-
tū. Scōo ꝓpter ꝑfectionē ad di-
uinitatē inſtū cōcurrit cū ea ad
eundē actū: vnact⁹ gꝛa illa infoꝛ-
matus nō tñ ſit hoīs ſed etiā dei.

¶ Ad argumētū negaꝫ ꝓña. et re
ſpōſio data eſt bona. Ad improba
tionē 2cedo gratiā xp̄i vt ꝑcindit
ab omni eſſe nō eſſe melioꝛē alias:
q: vt ſic non eſt bona.

¶ Scōo. Si foꝛma itēdit ſine ad-
ditiōe: ſeq̄t⁹ q̄ eadē foꝛma p̄t fieri
nobilioꝛ: ägelo nulla entitate addi
ta illi foꝛme. ſz hoc ē falſuz: ꝝ ꝓña
p̄bat. Angel⁹ excedit foꝛmā: puta
albedinē finite: excedat ꝝ eā. exēꝑ
pli gꝛa i. ꝓportiōe decupla: tūc ſi i
tēdat illa albedo vt ſit duodecies
maior q̄s ante ipa excedit angelū.

¶ Rñdeo. negaꝫ ꝓña. q: nō omne
angmētabile etiam ſine termino
p̄t pueniꝛe ad equalitatē cuiuſli
bet alteri⁹ finiti ſi ſit alteri⁹ rōnis
cuiuſmodi eſt angelus ꝛ albedo.

¶ Et hoc ſequitur q̄ charitas vie
nūs p̄t tñ itēdi vt queē charitati
pfie: nec cognitio viatoꝛis cogni-
tiōi ꝓpbētoꝛis: nec gꝛa alicui⁹ gꝛe
xp̄i: q: ſicut teneo ꝑ nūc iſta ſunt
diuerſarū rōnū: vt p̄t elici de ve-
ritate. q. 29. arti. 3. ad quintū.

Godo fredus. ſiib. 2. q. 3.

¶ Cōtra eādem arguit Godofre
dus p̄mo. Termini mot⁹ ſunt in-
cōpoſſibiles: ergo eadē foꝛma nō
p̄t eſſe termin⁹ a quo et ad quē.

¶ Rñdeo. p̄° dico q̄ termini ſunt
cōpoſſibiles quo ad entitatē ſz in
cōpoſſibiles quo ad eſſe. Et ſic eſt
in ꝓpoſito: q: foꝛma vt eſt termi-
nus a q̄ aliud eſſe hz q̄ vt eſt ter-
minus ad quē. Uel p̄t aliter dici
q̄ foꝛma remiſſa nō eſt termin⁹ a
q̄ ēſtū ad illud poſitiuū q̄ dicit:
ſed vt eſt ſub p̄uatiōe ꝑfectionis
gꝛad⁹: illa aūt p̄uatio abūcit ad
nemēte ꝑfectioī gradꝰ. Nec opz
ſi termin⁹ ad quē ſit poſitiu⁹ q̄ ēt
termin⁹ a q̄ ſit poſitiu⁹ ad hoc q̄
mot⁹ ſit einſdē rōnis. q: mot⁹ ſpe
cificanꝫ ſolū a terminis ad quos.

Utrum intēſionis foꝛme termin⁹ a quo: ſit ꝓuatio.

¶ Et ſi arguit ꝓtra. Illa mutatio
cui⁹ termin⁹ a quo eſt ꝓuatio nō
eſt mot⁹ ſed mutatio: ſed altera-
tio eſt mot⁹ ꝛ nō mutatio: ꝝ non
hz ꝓ termino a quo ꝓuationē.

¶ Rñdeo. negaꝫ maioꝛ. niſi illa ꝓ
uatio ſit alicui⁹ ſimpliꝛ nō ſubiec-
ti. ꝓuatio aūt gradꝰ ꝑfectionis
foꝛme eſt in aliquo ſimpliꝛ ſōto.

¶ Uel dicēdū eſt vt elicit de veri.
q. 28. ar. 1. q̄ illa alteratio ꝛ eſt mo
tus: ꝛ eſt mutatio. vt eſt mutatio
hz terminū a quo ꝓuationē: vt
motus hz foꝛmā imperfectā que
non vt foꝛma ſimpliꝛ ſed vt foꝛma
imperfecta eſt terminus a quo.

¶ Scōo. Foꝛma remiſſa ꝓtrariaꝫ
foꝛme itēſe: ꝝ nō eſt eadē cū ea.

¶ Rñdeo. negaꝫ añs. ſi ſbm vt ē ſz
foꝛa remiſſa ſz niaꝫ ſibiipſi vt ē ſub
foꝛa itēſa iquātū plus hz de foꝛa
oppoſita dū ē ſub foꝛma remiſſa:
q̄s dū ē ſub itēſa. ſt̄ā remiſſe albū
plꝰ hz de nigredine q̄s itēſe albū.

¶ Tertio. In foꝛmis ſbalibꝰ foꝛ-
ma ꝑfectio: diſtinguit realiꝛ ab i-
perfectioī: ꝝ ꝛ in accidētalibꝰ.

¶ Rñdeo. negaꝫ ꝓñia. q: diſtictio
i foꝛis ſbalibꝰ ꝓuenit ex ipis natu
ris foꝛarū. i. accēntalibꝰ ꝛo ꝓuenit
ex diuerſa ptiᵉipatione ſubiecti. ꝛ

¶ Quarto. Foꝛma itēſa ꝓtinet re-
miſſaz: ſicut ſenſitiuū ꝓtinet vege
tatiuū. ſed aduēiente ſenſitiuo
coꝛrūpit vegetatiuū. ꝝ aduēiēte
foꝛma itēſa coꝛrūpit remiſſa.

¶ Rñdeo. negaꝫ maioꝛ: q: ꝓtinē-
tia vegetatiui ſenſitiuo ꝓuenit
ex ꝓpria rōne foꝛme: q:. ſ. ſunt al-
teri⁹ rōn⁹: ꝛ vna dat oēz ꝑfectionē
quā dat alia ꝛ adhuc pl⁹. Impoſ
ſibile eſt aūt vnā ſpēm effici aliā:

ſ̄ finẽtia forme remisse ī rẽſa. p̄ueniet ex eẽ qđ hꝫ foꝛa l ſbto:: ꝛ ñ ex p̄ꝑa rõe cũ ſintvni⁹ rõis: ſꝫ diſtincte ſicut pfectũ ꝛ ipfectũ. poſſibile eſt aũt impfectũ eſſici perfectum.

Angelica traditio q̄mõ ſ̄ne tur charitas.

¶Ad pfectꝫ vero notitiã p̄dictoꝝ ſciendũ eſt ꝙ charitas ſic gñatur. primo. n. ſ. f. mouet liberũ arbitriũ ad bonũ. poſtea volũtas ſic mota conat ad bonũ: ḡnis iſte conat⁹ poſſit eſſe ſimul tpe cum infuſione charitatis. Differt ãt charitas ab habitib⁹ acq̄ſitis: qꝛ actus cõparãtur ad habitũ acq̄ſitũ vt diſpõ ꝛ vt cã agens qua: conat⁹ aũt cõparatur ad charitatẽ ſolum vt diſpoſitio. Et qꝛ qui ẽ melioris nãe põt h̄re meliorẽ conatũ: iõ qui hꝫ meliora nãlia dũmodo ſit par conatus magis recipiet de pfectiõibus infuſis. Qñ aũt q̄s operaꝫ hꝫ totũ conatũ neceſſario neceſſitate ifallibilitatꝫ ei ifundit gr̄a. Et ſ̄ſ̄r qñ h̄ns charitatẽ opaꝫ hꝫ totã virtutẽ charitatis neceſſario intẽdit charitas niſi ponaꝫ obſtaculum.

Diſpõ ad charitatẽ: quãdoq̄ maior ī ēſine ꝛ qñq̄ ī ītẽſine.

¶Sciẽdum ſcõ ꝙ diſpõ ad charitatem aliq̄n eſt maior intẽſine: qꝛ. f. vn⁹ act⁹ eſt intenſior alio: eo ꝙ magis actuat ſ̄m in quo eſt: ꝛ dat ei pfect⁹ eſſe. qđ eſſe ideo eſt pfect⁹ qꝛ magis accedit ad ſimilitudinẽ prime actualitatꝫ ſubſiſtẽtis: prime charitatis que eſt act⁹ purus. Aliq̄n diſpõ eſt maior extẽſine: qꝛ. f. ſunt plures act⁹ quoꝝ vltim⁹ agit in virtute p̄cedẽtiũ.

¶Sꝫ dubitũ ẽ quõ illa multiplicatio actuũ reddat holeꝫ magis diſpoſitũ: cũ illi act⁹ nõ maneãt ſimul nec aliq̄d reliquãt ī homine. P̄Ad qđ dico ꝙ act⁹ charitatꝫ aliq̄d reliquũt ī virib⁹ ſẽſitiuis p̄ modũ hit⁹ hꝫ quẽ ſcitãt ad obediẽdũ diuino amori: vt dicit. s. D. p̄nti diſt. q. 1. ar. 3. Et quãto magis h̄nt de dicta ipſ̄ſione. tãto magis dr̄ hõ diſpoſit⁹ ad eliciẽdũ actũ ītẽſionẽ qui eſt vltima diſpoſitio ad argumentum charitatis.

¶Sciendum tertio ꝙ quãto aia plus hꝫ ſ̄ dicta diſpõne tanto dr̄ magis capax charitatis: eſt. n. capacitas q̄dã habilitas ſiue q̄dam reſo fũdata ī diſpõne potẽtie paſſiue: ſiue ī potẽtia paſſiua ī ordine ad actũ p̄mũ vl̄ hꝫ. Aucto ãt fũdamẽto augeꝫ reſo:ꝛ iõ aucta diſpõne dicta augeꝫ capacitas volũtatꝫ ad charitatẽ. Et qꝛ charitas ẽ diſpõ ad īmẽ gr̄ie: idcirco aucta charitate augetur capacitas aĩe ad lumẽ gr̄ie. Et hꝫ charitas ſit ī volũtate ꝛ lumẽ gr̄ie ī ītellectu: ẽ tamẽ vtrũq; in eodẽ ſ̄ño q̄. f. in aĩa.

Cõclo. iiij.

Ois foꝛa q̄ augeꝫ p̄ma ſoꝛẽ radicatione ī ſubiecto: augeꝫ eẽntialr. Hãc p̄bat p̄ſenti diſti. q. 2. ar. p̄mo. Ois foꝛa accñtalis aucta hꝫ ſuã virtutẽ augeꝫ eẽntialr: qꝛ virt⁹ forme accñtalis nõ diſtinguitur ab ea. Vel ſi diſtinguitur eſt eius ītediat⁹ effect⁹. ꝛ iõ aucto vno augeꝫ aliud: hꝫ forma ḡnto magis radicaꝫ ī ſubiecto tãto eſt maioris virtutis: qꝛ ſ̄m p̄ eã p̄ducere intẽſionẽ actum: ergo omnis forma que augetur p̄ maiorem radicationẽ in ſubiecto augetur eſſentialiter.

Cõclo. v.

Charitas augetur: qꝛ educitur de imperfecto ad perfectũ. Hãc p̄bat vbi ſupra. Charitas nõ augeꝫ per additiones patris ad partẽ: ſ̄ vt educiꝫ de iperfecto ad pfectũ.

Cõclo. vj.

Aliq̄ foꝛe ītenſiue ſ̄ dũꝫ nõ ſolũ p̄ maiorẽ participatiõẽ ſubiecti: hꝫ ẽt p̄ additiõẽ. Hãc p̄bat. p̄ma ſcõe. q. ſ̄ 2. ar. p̄mo. de ſcięt̄ia q̄ intenditur per additionẽ ſpecierum intelligibilium.

¶Sed ſciendum ꝙ hec concluſio non cõtradicit p̄cedẽtib⁹: qꝛ ex duabus ſpecieb⁹ intelligibilibus non fit vna.

P̄Et q̄ ſeq̄t ꝙ iſta additio ẽ extrinſeca: nã habit⁹ ſcientie vt dicit collectionẽ ſpecierũ nõ ẽ ſimpler q̄litas: vt dictum eſt in prologo. q. 3.

Cõcluſio. vij.

Nulla foꝛma ſubſtantialis eſt intenſibilis. Hãc p̄obat. p̄ma ſcõe. q. ſ̄ 2. ar. 1. Nulla forma cõſiſtens in indiuiſibili ẽ itẽſibilis: hꝫ ois foꝛa ſubſtãtialis cõſiſtit ī idiuiſibili cũ det eẽ ſpecificũ: ergo. minoꝛ p̄bat. Illa q̄ ſunt ſicut numeri cõſiſtũt ī idiuiſibili: hꝫ oẽs forme ſubſtãtiales ſũt ſicut numeri vt dicit. 8. meta.

p̄. 10.

¶Correlariũ p̄mũ. Nulla qualitas denominata a numeris eſt intenſibilis. p̄obaꝫ qꝛ eius rõ in indiuiſibili p̄ſiſtit: p̄cedo tñ aliquaꝫ qualitatẽ eſſe intẽſibilẽ: vt declarabit in ſcõ. diſt. 16. in fine.

¶Correlariuꝫ ſcõꝫ. Nulla forma ſimpler abſtractiue deſignata ſuſcipit magis ꝛ min⁹. p̄obaꝫ eodẽ mõ: qꝛ rõ cuiuſlibet ī idiuiſibili p̄ſiſtit cũ ſpecies rer̄ ſint ſicut nũeri.

Greg. q. 4. vtrum foꝛa h̄ẽ at intenſe ꝛ remiſe

¶Cõtra arguit Gregoriꝰ. q. ex illa maxia. ſ. ſpẽs rer̄ ſunt ſicut nũeri ſeq̄t forma h̄re ꝓtes itrifece: qꝛ nũer⁹ h̄z ꝓtes diſtictas: ḡ ẽt foꝛa.

¶Rñdeo. negaꝫ p̄ñtia: qꝛ ſilitudo inter nũeros ꝛ ſpẽs rerũ: nõ attẽdiꝫ quãtũ ad illud hꝫ ī hoc q̄ ſicut null⁹ numer⁹ ꝑponiꝫ ex partibus eiuſdẽ rõnis: cũ ipo: ſic nulla q̄ditas diſſimbilis p̄t cõſtitui ex multis ſimilib⁹ ei: putaꝝ hũanitas ex multis hũanitatib⁹: vl̄ vna albedo ex multis albedinib⁹. Itẽ q̄ ſicut additio vnitatis variat ſpẽm numeri: ſic etiaꝫ additio ad formam variat ſpeciem eius.

Cõcl'o. viij.

Charitas vie ḡtũcũ q̄ intendaꝫ adhuc p̄t itẽdi ī infinitum. Hanc p̄bat p̄ñti diſt. q. 2. ar. 4. Charitati non repugnat ex nã ſua intendi in infinitũ: cum ſit quedã ꝓticipatio charitatis infinite: neq; ex p̄te agẽtis cũ ſit ifinitꝰ tutis: neq; ex p̄te recipiẽtis: qꝛ quãto creatura pl⁹ recipit de charitate: tãto plus ſua capacitas augetur. ergo nullo mõ charitati repugnat augeri in infinitum.

¶Cõtra p̄bationẽ arguit Aureo. p̄°. Et hoc ſeq̄tur q̄ bonitas creature poſſit augeri in ifinitũ: hꝫ hoc eſt falſuꝫ. ḡ. hꝫ 2ña. qꝛ bõitas ẽ ẽt q̄dã participatio bonitatis ifinite:

¶Rñdeo. 2cedit 2ña de bonitate accñtali: ſed negatur de bonitate eẽntiali: qꝛ hꝫ vtraq; ſit ꝓticipatio diuine bonitatis: tñ bõitas eſſentialis creature dat eẽ ſpecificũ qđ 2ſiſtit in idiuiſibili: idcirco ſtatim deſinit eẽ variata forma. bonitas vo accñtalis nõ dat eẽ ſpecificũ: ꝛ ideo poteſt dare perfectiõ eſſe q̄ prius dato q̄ nõ variet ſpẽm.

¶Secundo. Nulla creatura põt habere capacitatẽ infinitaꝫ: ergo repugnat ex parte recipiẽtis charitatẽ augeri in infinitũ. añs p̄obatur. Si creatura poſſet h̄re capacitatẽ ifinitã: maxime hanc habuiſſet anima Chriſti: ſed non habuit vt dicit ẽt. s. D. 8veri. q. 2. 9. arti. 3. ad ſextum.

¶Rñdeo. negaꝫ añs. de capacitate potẽtie obediẽtialis: vt dicit de veri. vbi. s. ad. 3. talis. n. impleri nõ poteſt vt ibi dicit. Qđ nõ ſic intelligo quaſi illa capacitas ſit imediate diſpoſita ꝛ ex nã ſua poſſit capere quãtãcuq; formã ſ̄m intẽſionẽ puta charitatẽ vt mille aut mille milliũ graduũ: ſed ideo dr̄ non poſſe repleri: qꝛ põt recipere formã talis ſpeciei vel alteri⁹: ꝛ ſic in infinitũ. Item qꝛ talis capacitas põt plus ꝛ pl⁹ ampliari: qꝛ quãto magis actuaꝫ tãto magis efficiꝫ capax p̄fectionis actus.

Maior capacitas eſſe põt: ḡ aĩe xp̄i de põ dei abſoluta.

P̄Dico ſcõ ꝙ iſta capacitas licet poſſit ampliari ī via ñ tñ ī patria. qꝛ tunc erit cõiuncta fini vltimo. Et hoc ponitur tertio. diſt. 13. q. 1. ar. 2. queſtiũ. 3. ad ſcõm.

P̄Ad probationẽ antecedẽtis negatur maioꝛ: nam aĩa Chriſti non habuit q̄quid põt fieri a deo. poſſet eñ de potẽtia abſoluta facere creaturã in qua eſſet maioꝛ capacitas ad grariã ḡ fuerit in anima Chriſti: hꝫ de potẽtia ordinaria ſtatuerit ꝙ nullus gñ⁹ participet actũ gratie ḡ aĩa Chriſti: cui⁹ gr̄a dr̄ eſſe infinita in rõne gratie.

P̄Dico tertio: ꝙ hꝫ aĩa inquãtũ eſt imago dei ſit capax gr̄e: tñ vt ſic nõ eſt imediate: ꝛ ſine aliquo ordi

ne capax cuiuscunq; gradꝰ. est. n. aliquis gradꝰ cuius nō est capax nisi eius capacitas ampliet̄r.

¶ Cōtra pcōnē arguit. pº. Nullꝰ motus rectus est infinitꝰ vt dicit phus. 8. physicorū. ⁊ Cōmētator cōmē. 63/a. 72. sed intensio charitatis est motus rectus: ergo.

¶ Rñdeo. Dico pº q; oē augmētū charitatis hz terminū: sed post illud augmētū pōt etiā adhuc aliō augmētū: vt dicit̄ presenti dist. q. 2. articulo quarto.

Pr Et quo sequitur q; motus augmēti charitatis in infinitū nō est vnus motus cōtinuꝰ: sed multi.

Pr Dico scō q; forma idiuisibilis sm eētiā ⁊ p accidēs eo q; est in sō indiuisibili: sicut iduciti sō in instāti: ita angel in instāti. Et nullus motꝰ preter localē est simpliciter ?tinuꝰ: vt dicit Cōmētator. 7. physicorum cōmē. 55.

Motus charitatis non pōt cōtinuari in infinitum.

¶ Ad argumentum ?cedo q; motus charitatis non pōt continuari in infinitum non tamen sequitur quin charitas possit augeri in infinitum pluribus motibus.

¶ Secūdo. Impossibile est ꝓcedere i ifinitū in his q̄ immediate respiciūt eādē potētiā: vt dicit̄ tertio physico. cō. 68. sed oēs gradꝰ charitatis respiciūt immediate eādē potētiā: ꝯ minor: ꝓbat. q; dato quocūq; gradu deus pōt illū causare in anima: dato q; priꝰ nō induerit gradū precedentem.

¶ Rñdeo. Primo concedit̄ maior: cuiꝰ rō est: q; vnūqꝺq; pōt reduci in actū sm modū sue possibilitatis. si g̈ deꝫ aliqua potētia que immediate respiciat aliquē actū poterit immediate eū habere. ⁊ si immediate respicit infinitos poterit immediate habere infinitos sicut pōt habere vnū: cū ita immediate respiciat infinitos sicut vnum.

Pr Dico scō p oppositū q; vbi est ꝓcedere in infinitū: ibi nō immediate respicitur eadē potētia. Linea em est diuisibilis in infinitū que nō immediate est in potētia ad oēs diuisionē sed mediāte prima diuisione: per quā medietas linee fit in actu. est in potētia ad secūdā diuisionē. Ad oēm vero additionē cuiuscūq; quātitatis est in potētia immediate: cū eque ꝓ possit ei fieri additio quadripedalis quātitatis sicut bipedalis: et ꝓp hoc nō est ꝓcessus i ifinitū i additione. In numeris aūt ꝓcedit in infinitū: q; ex additiōe cuiuslibet vnitatis acquirit̄ noua potētia. Ubi tñ est q̄dā diuersitas: q; multi actꝰ simul esse possunt puta binariꝰ in actu ⁊ trinariꝰ in actu ⁊ mixte partes ?tinui i actu: sꝫ potētie ad tales diuisiones vel additiōes nō simul sunt: imo dū secūda pōit̄ ena cuaē ꝑma. nec habēt idē primū fundamētū: q; potētia ad ꝑmā diuisionē fundaē i toto ?tinuo: sꝫ potētia ad secūdā fundaē i medietate illiꝰ. Et sīr potētia charitatis ad tale augmētū fundaē in charitate tāti gradus: ⁊ potētia advltrius augimētū fundaē i charitate maioris gradus: etiā remanente ꝑfectiōi actu q̄ acq̄rit̄ desinūt̄ ille potētie. Cōcessa g̈ maiori: negaē minor de potētia passiua creature: q; talis est finita ⁊ ꝓportionata charitati certe itēsiōis q̄ maiorē nō posset immediate recipere nisi eiꝰ capacitas ampliet̄: qđ fieri: si ꝓ infundaē alie charitas sibi ꝓportionata: vel ꝑ aliū modū deo possibilē: q̄ posita ampliaē capacitas anime ad aliā charitatē: q; ex additiōe cuiuslibet charitatis addit̄ ei noua potētia ad aliā: sicut exēplū dedi de numeris. Cōcedit̄ aūt illa minor de potētia logicali q̄ est potētia nō repugnātie: et de potētia diuina: de q̄ etiā ꝓcedit ꝑ batio illius minoris: sed nihil ad ꝓpositū. q; ops maiorē totius argumēti intelligi de potētia passiua alioquin esset falsa.

¶ Tertio. vbicūq; est ꝓcessus ad ifinitū ibi ꝓcedit ad potētiā ⁊ nō ad actū. vt dz. 3. phi. sꝫ i augmēto charitatis ꝓcedit ad actū et nō ad

potētiā. g̈ nō pōt augeri i ifinitū.

Pr Rñdeo ad maiorē: q; nō ops id q̄ scō acq̄rit̄ eē minꝰ actuale q̄ id q̄ pº acq̄rebaē: sꝫ ops q; potētiā plus ⁊ plus actuaē. ⁊ sic vult Cōmen. in quo sensu negaē minor.

Pr Dico scō q; pḣsibi loquit̄ in rebus materialibꝰ. vbi potētia limitatur per materiā. ⁊ ideo non pōt plꝰ ⁊ plꝰ fieri capaciꝰ sine statu.

Scotꝰ q. 4.

¶ Quarto arguit Scotꝰ si charitas est augmētabilis in infinitū: sequit̄ q; est deuenire ad vnā que in infinitū excedit quālibet charitatē finitam. hoc est falsum: q; cū deus videat eam vt factibilem: sequitur q; posset eam facere. ergo.

Pr Rñdeo. negaē ꝓña. sicut ēt in numeris ꝓcedit in infinitū: nō tamē est dare vnū qui alios excedat in infinitū. ⁊ similiter in diuisiōe cōtinui nō est dare vnā partē in infinitum paruam.

¶ Quinto quātācunq; charitatē pōt deꝰ facere tātā pōt facere. ponaē ergo in eē q; faciat quātā pōt ergo nō poterit facere maiorem.

Pr Rñdeo. cōcedit̄ añs in sensu diuiso. sed nō debet poni in esse per vnā singularē: sꝫ per multas singulares quarū qlibet est potis: sꝫ tota copulatiua est impotis. qđ sic ītelligo. Assignata q̄cūq; charitate verū est dicere. hāc aliquātā charitatē deꝰ pōt facere: ⁊ respectu illius hz virtutē ꝓductiā: tñ est ipoſe q; faciat oēz quā pōt facere: q; tūc ꝓducta illa charitate q̄ maiorē nō posset facere potētia diuina eēt exhausta ⁊ ad illā limitata. In sensu aūt cōposito negaē illud añs. q; eāpollet isti ꝓpōni. possibile est deū facere tātā charitatē q; maiorem facere nō posset. Eodē modo rñdeē ad istā. Quātuscūq; numeꝰ pōt esse: tātꝰ pōt esse. cū ergo sit ꝓcedere i infinitū in numeris ponaē i esse: erit actu numerus infinitus.

Impossibile ē deum oēz charitatem facere quā pōt facere.

Mō ꝺ gradꝰ charitatis ꝑficit̄ ꝺ ꝑfectibilis.

¶ Sexto oēz entitatē creatā quā deus intelligit: pōt ꝓducere: sed deꝰ intelligit charitatē infinitā. g̈.

Tertio.

Pr Rñdeo. negaē minor. licet enim nullam videat quin adhuc ea maiorem videat: nullam tamen videt infinitam.

Cōclō. ix.

Motus augmenti charitatis nō est ?tinuꝰ. Hanc ponit ꝓbs. 8. phy. ter. 23. dicēs. Neq; augeri neq; minui cōtinue poſe ē: ⁊ postea subdit: sīr aūt ⁊ in alteratione q̄libet: ⁊ Cōmē. ibi in fine cō. 13. ꝺ Alpharabiꝰ dicēē oēz motū esse ?tinuū ꝺ: hoc nō eē necium nisi i motu locali. Idē ponit. 5. phy. cō. 6. idē 15. 8. D. 6. physi.

Greg. ꝺ q. 5.

¶ Cōtra arguit Greg. pº. Sequit̄ q; actiuū nāle non impeditū ꝓ aliquo tpe in debita distātia eēt presens passio disposito: ⁊ tñ nō ageret in ipm. hoc est falsuꝫ: vt ꝓz ꝓmo de gñatiōe: et. 3. meta. ergo ter. 51. ꝓña. ꝓbaē. q; actꝰ nāls inteēdit habitum. ⁊ per te intēdit ipm in instanti. ergo in toto tpe durationis actus post illꝺ instās actꝰ erit presens habitui: ⁊ nō ager in ipsum. ter. 10.

¶ Rñdeo. ꝓmo negaē falsitas cōsequētis in his que totū effectū q̄ pōt ꝓducere: faciūt in instanti: vt ꝓz de corpe luminoso qđ statim illuminat diaphanū: nec post causat maius lumē q̄diu est in eadē distātia. Sīr ēt actꝰ in ꝓmo istāti fui eē causat in habitu q̄cūq; ꝑ ⁊ in tpe sequēti nihil plus causat.

¶ Si dicaē corꝰ luminosuꝫ post q̄ causauit in instanti lumen in diaphano postea ꝑseruat ipsuꝫ in tpe: g̈ agit in diaphano ꝑ tps.

¶ Rñdeo. q; nō dicimꝰ eē impossibile q; agat ꝑ tps: sꝫ q; nō ops. nā illa ꝑseruatio est ꝑ accidēs in termino: q; pōt mēsurari quolibet istāti illiꝰ tpis. Sicut ēt video: sꝫ i tpe: tñ hoc accidit sibi q; pōt esse i tpe tñ in instāti: vt 6r. 8. D. in iiii. 4. dis. per acci q. 1. ar. 5. q. 3. ad. 1. deus.

Vltimꝰ ē tpe tñ

Pr Dico scō q; ꝓña ꝓmi argumēti negaē: q; post instās quo actꝰ aquirit habitū: ipse habitus nō est susceptiuus alicuiꝰ effectus illius actus: sicut etiā calidū remissum

postꝫ assimilanit sibi passuꝫ si p mille annos staret in cadē primi rate nil amplius ageret in ipsuꝫ.

¶ Cōtra istam rnsionē arguit sic. Si fortes habēs habitū māsuetudinis pduceret in vna hora decez actꝰ eōles tūc ille habitus eēt itēsior i fine ꝙ i primo instāti istiꝰ hore.ꝯ si pduceit vnū actū quē cito finuet per horā: habitꝰ erit intensior in fine hore ꝙ in primo istāti.

¶ Rndeo. negak añs. Ad pbationē sitr negak añs. non em quilibz actus auget habitū: imo si primus auget habitū: opz q scōs sit intēsior primo: si dz augere: & tertius secūdo. pma scōe. q. 52. ar. 3.

¶ Scōo arg. hit pt remitti continue. ergo & augeri. añs. pbak. sup pono q actus finus habitui remittat hitū. tūc arguik sic. Actꝰ remittit habitū & nō in instāti. ergo in tpe. maior supponik. minor pbak. Nō pt dici q actus remittat habitū in primo instāti in quo ē: et nō in sequētibus: q: nō est. debilior in sequētib ꝙ in primo. Nec q remittat in posteriori aliq istāti & nō i primo: q: actꝰ nō ē fortior in posteriori instanti ꝙ in primo. ꝯ non remittit in instanti.

P Rndeo. negak añs. Ad pbationē negak mior: et dico q remittit habitū in primo & nō in alijs: non er hoc q actus sit debilior ꝙ añ: fz q: passuꝫ nō ē dispositū ad recipiēdū eiꝰ actionē: sicut erat in primo instanti.

¶ Ubi ē sciēdū q actus finus habitui causat in primo instāti in passo aliqd finuꝫ habitui in tali gradu qualē prius habebat. & sic remittit habitꝰ ad inductionē illiꝰ dispositionis finis ipi habitui. Et q: actus post primū instās: quo indurit illā dispositionē: nō inducit aliā: iō non remittit habituꝫ post primū instās. Et sicut ad intrēdēdū illā dispōnē requirik fortiꝰ agēs: ita etiā requirik intensior actus.

¶ Tertio seqk, q actꝰ diuturnior nō magis intrēderet hitū ꝙ actus minus diuturnꝰ. hoc est falsuꝫ. ꝯ.

P Rndeo. negak minor. est tñ cōtinuatio actus q: nō pt diu tenere: quin ipe actꝰ intendak vel remittak: q: p diuturnā cōsiderationez res distinctꝰ cōcipik. & plura occurrūt mouētia appetitū ad eliciēdū vel imperandū impensiorē vel remissiorem actum.

¶ Quarto. In qlibz istāti tpis mē surātis appriorlationē corpis luminosi ad diaphanū: diaphanū ē magis illuminatū ꝙ añ. ꝯ illō lumen itēdik i tpe. 2ña prz. añs. pbatur: q: quāto corpus illuminās ē propinquius diaphano: tāto magis illuminat.

Corpus luminosum illuminat.

P Rndeo. negak añs. q: corpꝰ qō approximādo illuminat diaphanū: opz pri p certū spaciū monere: & in vltimo instāti tpis mēsurātis illū motū illuminat magis ꝙ añ. Cuiꝰ rō est: q: opz dare minimū gradū luminis sicut & cuilibet fore sensibilis. Unde nō opz q si lumē vt octo causak i certo tēpore q mediocras lumis causek in mediocrate illi⁹ tpis. imo ē aliq pta modica lucis q ipa nō pōt pducere in aliq mēsura ei adequata: sed simul pducitur cum toto.

Expertus est quis per ignem pōt ignire aquā in ꝙdā hora: sed nō in ꝙdā mīa. ꝙ ergo ꝙdā mīa pt cuilibet fore ꝙdā hora: dicit quidā modernus garriēs & vagans nomen sophiste: q: dā stultus.

¶ Quinto sequik q agens naturale nō ipeditū: sufficiēs nō agat in passuꝫ sibi approximatū hoc ē falsuꝫ. ꝯ 2ña. pbak. Sit. a. caliduꝫ approximatū. b. calefactibile: aut in qlibz istāti sue pñie itēdit calorē i pte sibi ppinqore aut nō. si sic. ꝯ illa alteratio ē primua. si nō. ꝯ agit i passum sibi approximatū.

P Rndeo. negak 2ñia. Ad pbationē dico: q aliqō tps dispōit passuꝫ ad calorē & i vltio istāti illiꝰ itēdit calor magis ꝙ pꝰ: & sic succesiue

¶ Cōtra istā rnsionē arguo sic. p te passuꝫ dispōit i tpe. fz dispō ē alteratio. ꝯ aliq alteratio est in tpe: et sic habetur propositum.

P Rndeo. dico primo q agens ad hoc q inducat scōas qlitates pua disponit subiectū p primas: et similiter antecedēs inducit istas dispositiones subiectū per raritatez & densitatē: que consequūtur motū locale. Motus ꝯ localis q pōt esse cōtinuus est dispositio ad raritatē et densitatē: que vel causank vel intēdūk in vltio instāti tpis mēsurātis motum localē quo partes fuerint distantes.

¶ Cōtra. qñ lapis durissimꝰ calefit: nō opz ipꝰ rarefieri. ꝯ raritas ñ ē dispositio necessaria ad calorē.

¶ Rndeo. negak añs: q: sicut calefit sin exteriores partes: ita etiaz rarefit sin ptes ppinqs superficiei.

P Dico tñ q raritas nō ē necessaria dispositio ad lumē. sed ipꝰ precedit motus localis.

¶ Certo ille q approximat manū igni experik q ꝙdiu tenet eā i eadem primitate cōtinue magis ac magis calefit. ergo in tempore.

P Rndeo. negak añs. nullꝰ eñ experik illud augmentum esse cōtinuū: q: nullꝰ experik qualibz pte tpis: imo aliq ē ita modica q nō p cipik distincte. & ita ē de motu locali. vñ nullꝰ ē certꝰ an iter duas intēsiones caloris instātaneas lapsum sit tps. Et sic est finis huiꝰ martime et difficillime qōnis.

Cōdistin. xviij.

In distin. 18. querik. Utrum donū sit proprium nomen spiritussancti?

Pro qōne hec ē pma pclo. Donū pt accipi cēntialr & psonaliter. Dia ps pbak. Illud qō cōuenit cētie divine/ē qd cēntiale: fz donū nō cōuenit cētie: q: vt inqt Hylarius. 8. de tri. cēntia divina ē donū qō pr dat filio ꝯ. Scōa ps pbak. Nā de rōne dōi ē: q dek ab aliq. si ꝯ accipiak donū: sin q ē alicui⁹ dātis p originez: sic dicik psonalr q: vt sic dicit prelonez originis ad id a quo datur. Donum vero essentialiter acceptum dicitur esse alicuius per idētitatē et non per originem.

Cōcl'o. ij.

Donum acceptū psonalr ē ppriū. s. s. Hāc pbat. 1. q. 38. ar. 2. Donū acceptū psonalr ē ppū illi psone q procedit i rōe pmi doi. fz. s. s. ē hmōi. ꝯ. q: procedit vt amor. amor aūt ē pmū donū: cū qcqd aliō donat qs alicui sit ex amore.

¶ Cōtra. pbationē arguit Aureo. Si. s. s. procedit vt amor. seqk q ex vi sue processiōis sit beatꝰ. cū amor in diuinis sit beatificatiuus. fz ex vi sue processionis nō est beatꝰ: imo ex ea hz tñ q sit. s. s. ergo.

Aureo. ħ art. 2.

P Rndeo. vt inqt. s. D. 1. dist. 10. ar. 1. ad quartū. Amor pōt accipi et sentialiter notionalr & psonalr. Si cēntialiter talis ē beatificatꝰ. vñ ō hoc amore loquēdo procedit 2ña. fz nō ē ō nos q nō dicimꝰ. s. s. procedere p modū talis amoris. Si accipiak notionalr idē ē q cōis spiratio. Si psonalr est ipa psona. s. s. & de amore his duobꝰ modis accepto negatur 2ña.

¶ Scōo si. s. s. est amor: seqk q sit id q oia bona donāk. fz hoc ē falsū q: tūc hēret specialē efficiētiaz sup creaturas. ꝯ. s. s. nō est amor.

P Rndeo. negak mior. Ad pbationē negak 2ñia. q: i diuinis est tñ vna causalitas fz bñ seqk q sit rō processiōis cuiuslibet creature. Cū. n. deꝰ pdūcat creaturas p intellm & volūtatē ō rōe pmi pncipij est: q pcōcipiat formā creatoꝝ. & sic opz q pducat vbū: & sitr ō rōe eiꝰ ē q amet pcōcepta q ē spirare amore.

Respē ctꝰ rōis quo dicit esse cōstitutiuū dicte psone.

¶ Cōtra pcloēm arguik primo. Nullū ens rōnis: & cluditur creaturas ē 2stitutiuū diuine psone. fz donū ē hmōi. cū. n. deꝰ creaturis includit eas vt terminū. & hz ad eas relpectum rationis.

¶ Rndeo. primo q fz nullꝰ respectꝰ rōnis 2stituat diuinā psonaz. pōt quo dicī assecq fōrale 2stitutiuū eiꝰ: eo q tale 2stitutiuū nō pt a nobis intelligi nisi cōintellō respectu rōnis. Et ñ solū hoc accidit i 2stitutiuis psonaz: fz ēt i cēntialibꝰ. & star. h. q intellectio creaturaꝝ ē qd cēntiale

tū dicit hītudinē ad creaturas.

Donus ⁊ Pdico scdo q̄ donū ⁊stituit ꝑsonā.s.s.⁊ obligā dicit respectū rōnis est.n.donū id qđ ē aptū donari creature.et hoc ꝙueniebat .s.s. ab eterno. Ille tū respectus rōnis nō intrat ⁊stonē diuine ꝑsone.

¶Scdo nulla ꝑsona diuia referr ad solā ꝓpetate ꝑsonali.ſz. s. s. referr ad se vt est dat⁹:q; pōt dare se:ꝑm.q̄ hoc non conuitutur.

Pr̄ndeo.p⁹ q̄ ē dr̄ia iter donū et datū:q; datū ⁊sigt tps: donū aūt nō:q; ē nomē. Ité donus addit liberalitatē sup datū.nā donū ē datio liberal:ité datū ipo:tat actionē in actu.Donū vero dicit aptitudinem ad dandum.

Dare et sentiatr ⁊ motio nalr ac cipitur.

Pdico scdo q̄ dare ꝑt accipi eēntialr ⁊ sic ꝙuenit.s.s.⁊ dare sic accepti ñ dicit relonē realē ſz rōnis ad id qđ dat. Alio mō accipit notionalr ⁊ sic dr relonē realē ad datū.s.s.ſz referr ad se relonē rōnis vt ē dat⁹ eēnialr:ñ aūt vt ē dat⁹ ꝑ soalr:ſzvt sic refert ad ꝑſz ⁊ filiū.

¶Seq̄t ex dictſ q̄ ꝓcessio.s.s.est dōatio.nō tñ ꝓprie ꝑt dici datio: q; datio dicit actualē respectū rōis ad creaturas.ꝓcessio aūt .s.s. est eterna.vñ cū nō hūerit ab eterno illū respectū rōnis:datio dici non pōt.donatio aūt nō dicit illū respectum nisi aptitudinalitē.

¶Distin.xix.

Ircā. 19.di. q̄rit p⁹. Utrū vna diuina ꝑsona sit in alia.

Pro gōne hec ē ꝓma cōclusio. Eēntia diuina ē rō q̄ vna ꝑsona sit i alia. Hāc ꝓbat.s.D.1.q.2.ar.6.ꝑ hoc q; ea dē eēntia nūero ē i oib⁹ ꝑsonis diuinis.

Anreo. b art.1.

¶Cōtra arguit Anreo.ꝓmo. Una ꝑsona ē i alia:sicut subsistēs i subsistēte:vt dicit Aug.de fide ad Petrū.c.2.ſz eēntia nō est in ꝑsonis sicut subsistēs.ergo nō est rōvni ꝑsone q̄ sit in alia.

Pr̄ndeo.negat ꝙa.nā cor ꝑ⁹ mea ē mihi rō:q̄ sim i loco dimēsine:⁊ tñ sum i loco sicut subsistēs i subsistēte:cor ꝑ⁹ aūt meū nō sic.⁊ multa alia exēpla dari possent.

¶Scdo.ista ꝙa ñ valet. eēntia ¶ lij ē i filio:filiꝰ ē sua eēntia.ġ filiꝰ ē filio.vel sic.ġ filiꝰ ē i eēntia.ġ nec illa ꝙa valet quā facit.s.Doc.

Pr̄ndeo.negat ꝙa vltia. Uñ dico ꝓmo q̄ ista ꝓpositio l/iportat distinctionē.⁊ iō nulla res pōt dici ee in alia nisi sit ab ea distincta re vel rōne.filiꝰ aūt nullo mō distinguit a se.iō ista nō cōcedit:filius ē i filio.

Fors in hīs form. nā mu. uerta.

Pdico scdo q̄ fort ꝑt dici ee i nō ēnte formāt nō eſz:no.vñ dr q̄ deitas ē in deo.nō aūt q̄ deꝰ sit i deitate.Silr natura ꝑt dici ee i supposito.⁊ nō ecōtra.vñ dr q̄ deitas est in ꝑſe.nō tñ dr q̄ ꝑſ sit i deitate.vl i diuia eēntia. Et ꝓp hoc nō cedit:q̄ filiꝰ sit i eēntia. ꝑdicta ei⁹ cinnſ a.9.D.1.distī.33.q.1.ar.3.ad ꝓmū. Et dis.19.q.3.ar.2.ad tertiū.

¶Cōtra eādē arguit Scotꝰ. Illa ꝓpetas q̄ ꝓuēit eēntie iquātū est cōicabil:ñ ꝓuēit ꝑsonis rōne eēntie. ſz ee i alijs cōuēit eēntie iquātū ē cōicabilis.ġ nō cōuēit ꝑsonis rōne eēntie.maior ꝓbat. Jd qđ cōuenit suppositis vt incōicabilia sunt:pura gñare ⁊ gñari nō ꝙuēit ipi eēntie.ġ q̄ ꝓuēit eēntie vt cōicabilis:ñ ꝙuenit ꝑsonis ꝑ eēntiā.

Scdo

Pr̄ndeo. ꝓmo negat maior. q; talis ꝓprietas ꝑt ꝙuenire ꝑsonis ſz alio mō:sicut esse in loco cōuēit corꝑi:q; est quātus ⁊ rōne corꝑis cōuenit aie:que nō est quanta .ſz alio mō cōuenit aie q̄ corꝑori.

Pr̄Ad ꝓbationē negat ꝙa:q; ꝓpietates suppositoꝝ nō ꝙuēiūt sic nature sicut ecōtra. Nā sortes est vnius speciei cū platone rōne nature humane:q̄ est vna ſz spēz ꝓpter suā cōitatē. non tñ natura humana subsistit sicut suppositū.

Pdico scdo q̄ posset concedi ꝙa: qua ꝓbat maior:sed negandū est aīa.q; alique ꝓprietates suppoſi totū conueniunt essentie:licz alio

mō. Nā hoc ꝑdicatū ꝑsona ꝺr de ꝑſe vt est incōicabil:⁊ tñ q; ꝑſ est ꝑsona:ꝓcedit ēt q̄ diuina essēntia est ꝑsona:imo q̄ est tres ꝑsone.

Cōclo.ij.

Relatio est rō q̄ vna ꝑsona sit in alia. Hāc ꝓbat vbi.ā. sic. Jd q⁹ includit i formali rōe alterius est rō q̄ id eni ꝙuenit sit in alio.ſz relatio est hmōi.ġ.q; ꝛcludit i sua mali rōe relatiōis sibi opposita.

¶Et ꝗ ꝑz q̄ rel'o est rō q̄ vna ꝑsona sit i alia fm intellm ⁊ nō fm esse vt imponit Aureo.falſe.s.D.

Aur.24. ¶Cōtra arguit Hēricus. Si vna ꝑsona est in alia ⁊ ecōtra rōne relationis ⁊ rōne essentie: sequit q̄ idē sit ꝙinēs ⁊ ꝑtētū primo ⁊ per se respectu eiusdē: cuius oppositum dicit ꝓpha.4.phy.ġ vna ꝑsona nō est hoc mō i alia.ꝓbatur. Jd qđ fm se totū ꝙinet i alio ⁊ eō est ꝙinēs ⁊ ꝙtentū respectu eiusdē ꝓmo ⁊ ꝑ se:ſz sic eēt in ꝓpposito:q; in ꝑsonis nihil est nisi eēntia ⁊ rel'ones.ſi ġ vna ꝑsona est in alia ⁊ eō quātū ad essentiā ⁊ qntū ad rel'onē:sequit q̄ ꝙineat eaz ⁊ ꝙineat ab ipsa fm se totam.

Quid sit ee in alio ꝑ se primo.

¶Pr̄ndeo.negat ꝙa: q; ad hoc q̄ aliqđ sit in alio ꝑ se primo.nō suf ficit q̄ sit in eo fm qđlibet sui.sed opz q̄ fm quodlibet sui sit in eo ⁊ eodem modo.

Pdico scdo nō ee incōueniēs aliqđ ee ꝑ⁹ ⁊ ꝑ se ꝙinēs ⁊ ꝑtētū respectu eiusdē si sit ibi diuers⁹ mod⁹ ꝙinētie.nā forma lapidis ꝙinet sna mām ꝓmo ⁊ ꝑ se:⁊ tñ primo ⁊ ꝑ se est in illa mā. Jn ꝓposito filiꝰ est ꝓmo:⁊ ꝑ se in patre sicut verbū in dicēte. Et pr̄ est ꝓmo ⁊ ꝑ se in filio:sicut originās in originato.

Pdico tertio q̄ vna ꝑsona est in alia fm esse rōne essentie ⁊ fm intellectum rationē relationis.

¶Et quo ꝑ q̄ ñ ꝙinet ⁊ cōtinet ꝓmo ⁊ ꝑ se ġtū ad hec.q; nō eodē mō fm vtrūq; ġnis ꝙinētia imꝓprie attribuatur in diuinis.

Durā. b 19. ¶Cōtra eādē arguit Durādꝰ ꝓ⁹ Relatio est rō:q̄ vna ꝑsona alteri opponat.ġ nō ē rō q̄ vna sit i alia Pr̄ndeo.negat ꝙa. de eē in alio fm intellm in oppositi relatiue: q; vnū relatiuoꝝ ē ō itell'u alteri⁹

¶Scdo. Jd qđ ꝙinet alio ſz ꝙ in pl⁹ ġs id q̄ ꝙtinet.ſz pr̄ se ꝙ alio mō in pl⁹ rōne soli⁹ eēntie. ġ sola eēntia ē rō q̄ vna ꝑsona sit i alia. Pr̄ndeo.negat maior.nisi loquamur de inexistētia locali vel partiali.nā ſpecies ꝙinet genꝰ actu: nō tñ se ꝙ in plus ġs genus ⁊ maxime ē falſa de ꝙinētia ꝓ idētitatē:qlis ē in ꝓposito rōne eēntie.

Cōclo.iij.

Originatio ē rō q̄ vna ꝑsona sit in alia. Hāc ꝓbat vbi.ā. q; verbū ē in dicente ⁊ ecōtra.⁊ sīr est amor in amante ⁊ ecōtra.

Anreō. ¶Cōtra arguit Anreo.ꝓ⁹. Null⁹ mod⁹ q̄ vna ꝑsona ē in alia dicit formalr imꝑfectiōez.ſz eē in alio sicut ꝙbū in dicēte ⁊ amor i amāte ꝺr iperfectionē.ġ.m lor ꝓbat. Modus quo verbū est in dicente ⁊ amor in amāte ⁊ ecōtra:est eē in alio:sicut ꝓncipiatū i ꝓncipio ⁊ eō ſz iste mod⁹ eēndi inest imꝑfect⁹ vt ꝺr Cōmē.4.phy.cō.24.ergo.

¶Pr̄ndeo. ꝓmo q̄ iste mod⁹ attribuit deo ġtū ad id q̄ est ꝑfectionis exclusa oi imꝑfectiōe. ꝑfectionis aūt ē q̄ ꝓncipiatū ē sīr suo ꝓncipio ġtū ad formā saltē ſz analogiā. Pdico scdo q̄ mod⁹ q̄ vna ꝑsona ē i alia ſz originē ñ ꝓprie reducit ad modū quo ꝓncipiatū ē i ꝓncipio:ſz ad modū q̄ vnum relatiuū ē in alio.nā originās ⁊ originatū sunt rel'a vt ꝺr.s.D. ꝑti di.q.3.ar.2.ad.1. Pdico tertio q̄ modus q̄ ꝙbū ē in dicente ⁊ amor in amāte ē valde ꝓprius ⁊ ꝑfectus.

¶Scdo si ꝑ est in ꝙbo hoc ē maxime:q; dicit seꝙbo:ſz ꝺr oēz creatrā ꝙbo. ġ sequit ꝙ ois creatura sit eodē mō in ꝙbo sicut ⁊ pater.

Tripl' ali. in ꝙbo.

Pr̄ndeo.tripl' aliqđ est in verbo Uno mō vt dictuz verbo:⁊ sic ois creatura est in eo quāmis ipsum nō adequet sicut facit pater. Alio mō sicut cointellectū in itellecto.

Tertio sic duo supposita eiusdem nse. & sic nulla creatura ē i ꝑbo.

Questio.ij.

QUerit̄ scdo. Utrū i diuinis ꝑsonis sit equalitas.

PRo qone hec est prima conclusio. Oēs ꝑsone diuine sunt eq̄les. Hāc sic ꝓbat.1.q.42. ar.1. Nulla ꝑsona diuina est maior aut minor alia. ergo sūt equales.

Aureo. q.2. ¶Cōtra rōnē & cōclusionē arguit Aureo.ꝑ°. Ad equalitatē requirit cōmēsuratio. sed vna ꝑsona nō cō mēsurat alteri. g̃ vna nō est eq̄lis alteri. Sequit ex ista rōne ꝙ negatio maioritatis & minoritatis nō sufficit ad equalitatē maiorē. ꝓbat. Habitudo vnius quātitatis ad aliā est cōmensuratio: qz quātitas est mēsura. sed eq̄litas ē habitudo vnius quātitatis ad aliā. g̃.

¶Rñdeo. Primo nō dicim⁹ ꝙ eq̄litas sit negatio: sed ꝙ est relatio fūdata sup̄ vna quātitate ad quā sequitur talis negatio.

Equalitas i diuinis est religio duoꝝ nec ꝑmēsuratio qz ꝑmēsuratio reꝙrit duas quātitates q̄ ꝑmēsurāt. Ha bētium eādem numero quātitatez.

ꝑDico scdo ꝙ eq̄litas quantū ad rōnē gñis ē ꝑmēsuratio vt dicit. s. D. ꝑñti dist. ar.1. ad ārū. In diuinis aūt nō ē eq̄litas rōe gñis: & iō nec ꝑmēsuratio qz ꝑmēsuratio reꝙrit duas quātitates q̄ ꝑmēsurāt. In diuinis aūt ē tm̄ vna quātitas sicut & vna essentia.

ꝑDico tertio ꝙ eq̄litas i diuinis nō est habitudo inter duas quātitates nec inter duo quanta. sed ē relatio duoꝝ suppositoꝝ hñtiuz eandem numero quātitatem.

Cōclo.ij.

Equalitas diuinarum personarū fundat̄ sup̄ essentia diuina vt hz rōnē quantitatis virtualis. Hāc ponit vbi. s. ad primum.

¶Pro notitia huius cōclusionis ꝓponit̄ illa: q̄ ibi dicit. s. D. Dico ꝓ ꝙ idētitas & sīlitudo & eq̄litas diuinarū ꝑsonarū sunt eadē re & distinguūt̄ sola rōe. Cui⁹ rō ē qz hñt idē fūdamētū vt dicit. 1. dis. 19. arti. 1. imo hoc accidit ēt i creaturis. nā socrates & plato sūt idē in spē hūana. sūt ēt i ea similes & eq̄les: hz idētitas & similitudo & equalitas sūt diuersarū rationū. Et loquor hic de equalitate & similitudine largo modo: qz stricte loquendo nō est similitudo tantū in qualitatib⁹ & equalitas in quātitate. forma enī substātialis ſm ꝙ induit modum qualitatis: eo mō quo dīa dicit qualitas ꝓ fundare similitudinē. & ſm ꝙ induit modum quātitatis: que cōsistit in hoc ꝙ est habere diuisibilitatē aut intrinsecā: puta cōtinuam aut discretam: aut extrinsecā que attendit ſm numerū obiectoꝝ in que aliquid pōt dicitur fundare equalitatem.

ꝑDico scdo ꝙ idētitas non reꝙrit necessario distinctionē suppositoꝝ. nam socrates est idem sibiꝑsi: equalitas aūt & similitudo necessario reꝙrunt plura supposita.

Vide Scōtum Thomā Bonauē. ꝑDico tertio ꝙ similitudo & equalitas nō necessario reꝙrunt vnitatem in numero illius super qđ fūdat sed idētitas requirit vnitatē entie ſm numerum si sit idētitas simpl̄r. Si vero sit idētitas ſz qđ vt est idētitas speciei aut generis reꝙrit idētitatez ſz qđ. puta ꝙ nō sint plures spēs aut plura gña.

¶Arguit Aureo. ꝙ iste relatiōes sint eiusdē rationis qz habēt idez fundamentū. Ad qđ patet responsio ex predictis.

Cōclo.iij.

Licet quelibet ꝑsona ꝓcedens equetur ei a q̄ vl̄ a qb⁹ ꝓcedēs nō tñ ecōtra. Hāc ꝓbat vbi. s. ad tertiū. Quecūq; ꝑsona diuina eq̄t alteri accipit ab ea eq̄litatē: ſz persona ꝓducēs nō accipit equalitatē ab ea quā ꝓducit. ergo & sic patet secūda pars ꝛclusionis. prima vero ꝓbat̄ per Aug. 6. de trinit. imago si perfecte implet id cui⁹ ē imago ipsa coequat ei: & nō illud sue imagini.

¶Cōtra arguit Aureo. Una linea eq̄t alteri lineę tñ ñ accipit ab ea eq̄litatē. g̃ hzvna ꝑsona ñ accipiat ab alia eq̄litatē. poterit ei equari.

Aureo. ibidē.

Aureo. ꝑ.q.1.

¶Rñdeo. primo negat̄ ꝓntia. qz equalitas nō ō: vniuoce in deo & in creaturis.

ꝑDico scdo ꝙ de rōe eiꝰ qđ alteri equatur: non est ꝙ acciꝑiat ab eo equalitatē: ſz opz ꝙ acqrat tantā ētitatē quātā illud ꝑ quod habebat. In diuinis aūt vna ꝑsona nō accipit nisi ab ea a qua originat: et ideo non dicit̄ alicui ꝑsone equari: nisi originet̄ ab ipsa.

¶Scdo. Sicut se hz lucere ad lucem. sic equari ad equalitatē. ſz lucere est ipsa lux posita i exercitio lucēdi. g̃ equari est equalitas posita in actu coequādi. sed pater ē ita in actu equādi cū filio: sicut filius cum patre. g̃ equat filio.

¶Rñdeo. negat̄ maiorē. Sed sic se hz equari ad equalitatē: ſicut albari ad albedinē: qđ verbū dicit motū ad albedinem & accessum ad eam.

Utrum pbat. Relatio nō pōt cognosci ni si cognitis terminis: ſz nō cognoscim⁹ intell'm diuinū. g̃ nō cognoscimus ordinē rerū ad ipsum.

Utrum res sint vere per respectū ad intellectū.

¶Rñdeo. negat̄ ans ab Aug. 12. cōfessionū. 7. 9. & 12. de tri. vbi dicit ꝙ ſm veritatē diuinā de oīb⁹ iudicamus. ¶Ad ꝓbationē dico ꝙ intell'us diuinus pōt dupl'r cognosci. Uno mō i seipso vt cognoscit̄ a beatis. & sic negat maior: qz non opz hoc mō cognoscere extrema ad cognoscendū rel̄onē. Alio mō aſpiciēdo ad lumē nāle nr̄m qđ ē quedā ꝓticipatio diuini luminis & sic negat minor a. s. D. 1. q. ar. 5.

¶Scdo. Deo ꝙuenit veritas: cuius sit perfectio simpl'r: sed nō conuenit ei ex respectu. ergo. minor ꝓbat. veritas nō ꝙuenit deo ex respectu reali: alioqn essent plures relatiōes reales i deo q̄ rel̄ones ꝑsonaꝝ: neq; ex respectu rōnis: alioquin circūscripto oi actu rationis deus non esset veritas.

Questio.iiij.

QUerit̄ tertio. Utrū veritas ſm suā rōnē formalē sit in intellectu: vel in rebus?

PRo qone hec est prima. Ueritas est ſm̄ in intellectu ꝓncipal'r: i reb⁹ āt vt ꝓparatur ad intellectū. Hanc ꝓbat. 1. q. 16. ar. 1. Ad qđ terminat̄ ꝓmo actus intellectus est ꝓncipal'r in intellectu: qz nihil cognoscit nisi vt est in cognoscēte. ſz itellectio ꝓmo terminat̄ ad verū. ergo.

¶Corelarii. Res nāles dicunt vere in ꝓparatiōe ad intellectū diuinū. & res artificiate in ꝓparatione ad itell'm nr̄m. ꝓbat. Res dr̄r vere in ꝓparatione ad intellectū. g̃ dr̄r vere ex respectu ad illuz ad qnē ꝑ se ꝓparant̄: qz iudicium rei sumit̄ ex his q̄ per se illi ꝙueniūt ſz res nāles ꝑ se ꝓparant̄ ad itellectū diuinū cū ab ipso dependeāt. & sīlr res artificiate ꝑ se ꝓparant̄ ad nr̄m a quo dependent. ergo.

¶Cōtra arguit Aureo. ꝑ°. Ueritas rerū appr̄ehēdi pōt: nō appr̄hendo respectu earū ad intellectū

Veritas dīa ē ei⁹ ēntellectus diuin⁹: sed addit ad ea tia cum respectū rōnis sicut etiā deus nō respō. intelligit̄ vt vnus nisi ꝓcipiat̄ sub negatione diuisionis. Ille aūt re

spectus rōnis nō est in deo fm rē sed fm rationem.

¶Er his pz ad argumētū.cōcluditur em q circūscripto illo respectu deus est res que supponit p hoc nomē veritas.ꝛ hoc ꝓceditur nō th q ꝓcipiat sub rōne veri.

Duran dus hic q6.6.et Heruꝰ q.3.

¶Cōtra eādē arguūt Durādus ꝛ Herueus:q vez sit tm obiectiue in intellectu ꝛ nō formaliꝛ primo. Uerū est obm intellis ꝛ est ens rōnis:g nō est i intellu,formaliꝛ.añs p ꝑma parte pz.scōa est.6.meta. vbi dividit ens i ens vez qō ē in aia ꝛ in ens reale.2ño ꝓbaꝛ.q: obiectū potētie nō est in ea:ꝛ ens rōnis nullibi est subiectiue.

Ter.4.

¶Rñdeo. ꝛ dico primo q ens est obiectū adequatū intellis ꝛ verū est sua passio 2ñs obz vt est itellz in actu. Jd aūt qō ē obm hoc mō pōt esse formaliꝛ in intellu:ꝛ includere in sua rōne aliqd factuz per intellm. ꝑDico scōo q vez intellectus nō est reto fz spēs intelligibilis:aut actꝰ aut ꝓceptꝰ cū respectu ꝓformitatis ad rē intellectaz. Illa aūt spēs vel actꝰ vel ꝓceptꝰ est ibi intellu:,fz ille respectꝰ sit ens rōnis:res aūt ad eꝝ est in aia p talem spēm ꝛ est intellecta per eaz.

Utrum verū sit tm obiectiue in intellu.

¶Er quo pz q idem est dictu. res est primo ña:vt est in intellu obiectiue:ꝛ res est ꝑmo vera vt itellecta est ēt intellis est ꝑmo verus. Uerū em est terminꝰ actꝰ cognitiui.ille aūt terminꝰ ꝓncipaliꝛ est in intellu.de ꝑi.q.1.ar.2. Jtez vez dicit ꝓformitatē in esse cognito.i.q res cognoscat sicut est.res aūt vt est ad extra est cognoscibilis in potētia.vt aūt est intellu p spēm est cognita in actu vel hitu. fz id qō est cognitū in actu est ꝑncipalius verū:g id q est cognitū in potētia:g vez ē p.ꝑtꝰ i intellu.

¶Er his ad argumētū negaturañs. Uez em nō est obiectū intellectus sed passio obiecti vt supra dixim⁹ di.2.qō.1.nec etiā est ens rōnis:fz eius rō compleatur per respectū rōnis:ꝛ sic itelligit pz.

¶Cōtra eandē arguūt aliq q veritas ꝓncipaliꝛ sit in rebꝰ fm suaz rōnē formalē. ꝓio. veritas rei est cā ꝑitatis in intellu:g.2ña pz.ex ꝓma martina,ꝓpter q vnūqōq; ꝛc. ꝑ Rñdeo.negaꝝ 2ña. Ad ꝓbationē dico q illa martina nō fz i causis equocis:ꝛ tō rei nō 2uenit per prius veritas formaliꝛ fz ꝛmaliꝛ.

Aliq.

Utrum veritas sit ꝓprie ꝓcipaliꝛ rebꝰ fm suā formā

¶Expositionē illiꝰ habes supra di.f. Concedo tm q veritas prius ꝛ ē est in re ꝗ in intellectu. fz rō veritatis perfectius saluaꝝ in intellectu ꝗ in re eꝝ vt extra est.

¶Scōo. veritas intellis est signū veritatis rei: g cōuenit rei q pri⁹ 2ña ꝓbatur:q: sicut pulsus est signū sanitatis in alio:tō rō sanitatis p prius 2uenit alio: ita est de veritate. ꝑ Rñdeo.negaꝝ añs.q: fz id in q fundaꝝ rō veritatis intellectus sit signū rei:non tm ipsa veritas intellectus est signū veritatis rei. Qñ aūt querit an veritas sit p pri⁹ i intellu ꝗ in re ista qō est i q saluet q pri⁹ rō ꝑitatis.

¶Tertio. res est manifestatiua sui p ee essentiam:ergo ꝛ vera.

¶Rñdeo.Si ly p dicat cām formalem,añs negaꝝ si cām fundamentalē negaꝝ 2ña. q: veritas q ad suā rōnē formalē dicit id quo formaliꝛ res manifestaꝛ:sicut enī pater est pater p gnare effectuz: ꝛ per paternitatē formaliꝛ.

Cōclo.ij.

Ueritas vt est in re dicit esse vel entitā rei:ꝛ cā hoc reto nē fundatā in re ꝛ terminataꝝ ad sīlitudinē vel cognitionē que est in intellectu:loquēdo de veritate que est in re creata. Hāc probat ꝑti di.q.f.ar.1.Sicut se hz vte ꝛ tempus ad ea quibus cōpletur ratio formalis:ita ee veritas.sed materiale in istis est res extra:ꝛ cōplementū rōnis eoꝝ est per actū alē g materiale veritatis rei est entitas extra:ꝛ formale ē ille respectus

¶Cōtra arguit Aureolus ꝑº. Ueritas est perfectio ꝑmi:ergo nō includit respectū.2ña ꝓbaꝛ. quia

Aureol. q.q.

relatio nō dicit pfectionez simpliꝛ vt dicit Anselmus.

Aliqd pōt cin dere re spectus dupliꝛ: fz ellꝛ fz in relligit.

¶Rñdeo.ꝑt dupliꝛ aliqd includere respectū. Uno mō ꝗtuz ad esse.i. tanq intrinsecū ꝛ 2stitutiuū sui: ꝛ sic cōcedit 2ña.fz veritas rei nō includit hoc modo respectū. Alio modo fm rōnem.i. q a nobis nō pōt cōcipi nisi cū tale respectu:ꝛ sic negaꝝ 2ña. Hec sic itelligit Anselmꝰ. Mā ista nota cognitiū:btificatiuū: dicūt pfectionez simpliꝛ:ꝛ tm ieludūt hoc mō respectū.

¶Scōo.formalis rō veritatis in negatiōe cōsistit:g nō in respectu. añs,ꝓbaꝝ. Rō veritatis cōsistit in segregatiōe ꝛ puritate:g in negatiōe.añs pz.nā dr verū aurū qō est sepatū ab oi nā extranea.id ar ē segregatū ab aliq qō nō ē cū eo.

¶Rñdeo.negaꝝ añs. Ad probationem dico q veritas ꝛ gradus veritate sumi pñt ex aliq dupliꝛ. Uno mō ꝓio ꝛ p se.ꝛsic negaꝝ añs q: ꝑitas rei hoc mō sumiꝝ ex ꝓformitate ad intellectū. Alio mō cōsitutiue:ꝛ sic ꝓcedit totū:fz nō est ꝑ nos ꝑmo.n.itelligim⁹ lapidē ꝓformari erīi in mente diuina ꝗ ee segregatum ab omni alio.

Cōclusio.iij.

Ueritas vtē i itellectu nō ē reto.fz ē spēs :aut actꝰ: aut ꝓceptꝰ adeqt⁹ rei vt adequans sibi rē:sic q supponit tm,p absoluto. fz icludit i sua rōe illū respectū. ꝓbaꝝ sic ista ꝓcō. ꝓio ꝑitas rei dicē entitatē eiꝰ cū respectu:g ꝛ veritas intellectꝰ dicē absolutū cū respectu ꝑ Scōo.si ꝑitas est respectꝰ rōis: g deꝰ nō ē veritas.hoc ē falsuz.g.

Quo relato portata ꝓpria ꝛ ꝛtia bonis.

¶Sciendū est aūt q qñ cognitio intellis nr̄i ē cā rei:tūc adeqtio intellis ꝛ rei ꝓportata nō leveritatis est reto rea lis ex ꝑte rei:q: tūc res a cognitione depēdet ꝛ ē reto rōis ex ꝑte intellectꝰ. Qñ aūt cognitio cātur: a rei:tūc adeqtio reto realis ex ꝑte intellis ꝛ rōis ex ꝑte rei. Adeqtio aūt in intellectu diuino ē ipa diuina entia: supaddit aūt respectū rōnis ad rē q dr vera:ꝛ est tm vna adeqtio itellis diuini ad oēs res:fz ex ꝑte rerū sint multe adeqtiones: q: nō oia eodē mō ei ꝓformant.

Cōclo.iiij.

Quelibet res creata ē aliq⁹ erīo ꝑt dici vera ꝑitate q ē formaliꝛ in re.ꝛ hꝰ ē ipa entitas rei cū respectu:vel vt subsat respectū ad intellectū.ꝛ pōt dici veritate q est denus vera ꝛ ꝛveritate intellis. de veri.q.1.ar.4.

Distinctio.xx.

Primo quē hec est ꝑma ꝓcō. potētia gnandi nō ptinet ad oipotētiā simpliꝛ. ꝓbaꝝ. Quicqd ptinet ad oipotētiā simpliꝛ:repiꝝ i oi ꝓsona dmia: cū qlz earū sit simpliꝛ oipotēs.fz potētia generādi nō ē i oi ꝓsona dmina.g.

Aureol ꝑ.q.1.

¶Cōtra arguit Aureolus. Omnipotētia simpliꝛ ē respectu cuuslibet potis.fz gnare est qd pote.g p tinet ad omnipotētiā simpliꝛ posse gnare sine potentia gnandi.

Oipotē tia ē respectu oinz p ductibiliū ꝗtū ad esse.

¶Er hoc ifert postea q in filio ñ sit omnipotentia simpliꝛ:q: in eo non est potentia generandi.

¶Rñdeo ꝑº. vt dicit prima ꝑte.q. 42.ar.6.ad ꝛtiū.q oipotētia simpliꝛ ē respectu cuuslibz absoluti. gnare aūt in dmis nō est absolutū.vl vt vt dicit pñti.di. ar.ꝑmo. ad tertiū. Oipotentia est respectu omniū ꝛ etiā relationū possibiliū ꝓduci ꝗtū ad esse.ꝛ q: nullū esse ꝓducit in dmis:tō in illa distributione quā dicit oipotentia non icludit aliq ꝓsōa dmina: q: nulla talis ꝓducit fz ee fz accipiat esse.

¶Cōtra. In ꝓsona dmia nō ē nisi essentia ꝛ reto.fz reto nō ꝑt ee terminus ꝓductiōis:ergo essentia ꝛ eius esse ꝓducitur.

¶Rñdeo.vt dicit ō potentia.q.2. ar.f.ad.8.q reto significata p modū hypostasis subsistēt,z cuiusmodi fūt ꝓsone dmine pōt esse termi

ens productionis per se.

Cōclo.ij. Potētia gnan
•di ptinet ad oi
potētiā pris. Hanc pbat de potē-
tia. q.2. ar.5. Id pt̄inet ad oipotē
tiā pris q̄ remoto deesset aliq̄ po-
tētia pri. ſz remota a pre potētia
gnandi deesset ipſi pri aliqua po-
tētia. ꝫ minor. pbaſ. potētia.n. ge-
nerādi dicit potētiā diuinā cū im
plicatōe p̄nitatſ. ſ. ꝫ pri esset po
tētia gnandi. hoc ñ eēt ex defectu
relonis cū p̄nitas sit i pre: ꝫ eēt
ex defectu potētie.

¶ Cōtrariū primū. Eadē ē potē
tia qua pr̄ gnaſ ⁊ qua filiꝰ gnaſ. p
baſ. Eādē nūero pfectōnē simplr
quā hr̄ pr̄ hz filiꝰ: ſz cū alio ⁊ alio
respectu: ſz potētia quā pr̄ gnaſ ē
pfectio simplr q̄ ad absolutū qō ſi
gnificat: ꝫ eadē nūero est in filio.

¶ Cōtrariū scōz. Z3 potētia ge-
nerādi nō sit i filio: ñ q̄cq̄d est in
pre ē ēt i filio: ⁊ q̄cq̄d p̄t pr̄ pōt ēt
filiꝰ. pbaſ. Quicūq; hz ola exñtia
i pre q̄ ex sui rōne aliq̄d ponūt hz
q̄cq̄d hz pr̄: ſz nō habeat cū iplica
tiōe illiꝰ qō ex sui rōne nihil ponit
tur. ſz filiꝰ est hmōi ꝙnis nō hēat
ea cū iplicatiōe relonis q̄ ē in pre:
q: relo nihil ponit ex sua ratione.

¶ Cōtrariū ttiū. Pote qō ē obtū
oipotētie pr̄is: ñ ē pote distinctuꝫ
cōtra necessariū vt Scotus putat
alioqn filius non esset ens neces-
sariū. sed est pote logicū. ſ. cui non
repugnat p̄duci.

Bona-
uētura
Duran
dus hic
q. pma.

¶ Cōtra ꝛeloné arguit Bonauē.
duobꝰ mediꝰ q̄ sūt solata dist. 7.
¶ Cōtra cādē arguit Durādus.
Oipotētia nō ē aliq̄d intra sed ad
ex: cū vna pſona nō sit oipotēs re
spectu alteriꝰ. ſz potētia gnandi ē
ad itra ⁊ est vniꝰ pſone respcū al-
teriꝰ: ꝫ nō pt̄inet ad oipotētiam.

Opera-
tiōes di
uine tri
plicit p
ducūt.

¶ Rñdeo. ꝙ opationes i diuinis
sunt in triplici dñia. Aliq̄. n. sunt p
ōes mihil p̄ducit vt itell: gēr ⁊ velle
⁊ de his ꝛeditur maior. Aliq̄ sunt p
ōes p̄ducit aliq̄d distinctū a p̄duc
te eēntialr̄ vt ē creare: ⁊ tales p
ꝙnēt ad oipotētiā simplr. Aliq̄ ne
sunt ꝙ quas p̄ducit aliq̄d distinc
ctū a p̄ducēte tm̄ pſonalr̄: ⁊ iste p
tinēt ad oipotētiā ñ simplr̄ ſz cuꝫ
additiōe aliq̄: vt cū ōr oipotēs ge-
nito:: oipotēs ſpirato:: hmōi ope
rationes sunt generare ⁊ ſpirare.

¶ Contra p̄mū cōtrariū arguit Aureol⁹. p⁰. potētia actiua ⁊ pas-
siua nō sunt idē nūero cū differāt:
ſz gnare ptinet ad potētiā actiuā
⁊ gnari ad passiuā: ꝫ nō sunt eadē
numero. Aureo. vbi.

¶ Rñdeo. negaſ maior de poten-
tia q̄ nō est actiua aut passiua nisi
grāmaticalr̄ ⁊ ſz modū signandi.
taſ. n. potētia actiua ⁊ passiua sūt
eadē iter se ⁊ cū actibꝰ suis nec ge
nere dr̄nt cū sint eē oē genus. In
his. n. eadē potētia dr̄ actiua ⁊ pas
siua: cū iplicatiōe alteriꝰ ⁊ alteriꝰ
relonis. de potentia. q.3. ar.9. ad
quartum. potentia actiua et passiua dupliciter realiter fm modū signandi.

¶ Dico scōo ꝙ si ēt actꝰ gne differ
rēt nō opz eis cōrñdere potētias
gne dr̄nes: qñ tales actꝰ nō distin-
guūt realr̄ a potētijs nec inter se
vt duo absoluta sed tm̄ relatiue.

¶ Scōo. posse gnare ⁊ posse gnari
ñ ē idē posse: ꝫ potētia q̄ pr̄ gnaſ ñ
est eadē cū potētia qua filiꝰ gnaſ.
añs. pbaſ. esse gnantē ⁊ eē genitū
nō est idē esse: ꝫ posse gnare ⁊ pos-
se generari non est idem posse.

¶ Rñdeo. p⁰ ꝙ cū eē sit absolutuꝫ
⁊ absoluta i diuis nō multiplicēt:
idē ē eē gnantis ⁊ geniti si absolu
te accipiāt. Si vo accipiāt cū aliq̄
relone erit distinctio nō q̄dē in eē
ſz in eē hoc vl illud: puta prez vl fi
liū. Nā eē prez nō est aliq̄ nisi hr̄e
p̄nitatē ⁊ eē filiū ē hr̄e filiationē:
Idē dico ō posse. Nā eadē potentia
ē in oibꝰ pſonis diuinis ſz cuꝫ
alio ⁊ alio respectu. hmōi ē cū di-
co posse gnare ꝙ ē hr̄e potentiam
gnandi actiue. posse aūt gnari est
habere potentiā vt generetur.

¶ Ad argumentuꝫ dico ad añs ꝙ
ly idē p̄t ēe notatiue casus: ⁊ sic ne
gaſ añs. Eadē. n. potētia q̄ ē ad ge
nerare ē ēt ad gnari. p̄t ēt ēe casus
accusatiuus: ⁊ sic ꝛeditur añs: q: po

se gnare ē posse hr̄e p̄nitatē: q: pos
se gnari ē posse hr̄e filiationē. pf-
nitas aūt ⁊ filiatio realr̄ distinguūt
Ad pbationē dico sicr̄ ꝙ eē gnan-
tē ē eē patrē ⁊ eē gētū ē eē filium.
Idem dico de dare ⁊ accipere. sūt
enim idez neutraliter in diuinis:
nec aliud habet dans qō nō hēat
accipiēs: cū q̄ ñ stat ꝙ dās ñ hz ac
cipe: nec accipiēs hz dare: q: dare
⁊ accipe sūt oppositi relationes.

¶ Cōtra pbatiōez scōi cōtrariū
arguit Aureolus. Id qō ex sua ra
tiōe nihil ponit: est p̄uatio aut ne
gatio. sed relatio non est p̄uatio
nec negatio: ergo aliquid ponit. Aureo. vbi. ſ.

¶ Rñdeo primo. ꝙ ly vnūquodq;
sit id qō est per suā rōnē formalē:
q: sicut hō est hō ꝓ humanitatē:
ita colūna ē dextra per dextreita-
tē: nō tm̄ oē qō ē hz ꝙ sit aliq̄d per
suam rōnē formalē: sed aliqua ha
bent ꝙ sint aliq̄d ꝓ suū esse. hmōi
sūt relatiōes. Nā ille relones sūt
aliq̄d que habent fundamentū et
inherēt subiecto. ille aūt q̄ nō ha-
bēt esse in subiecto sed tm̄ assistūt
sunt relationes rationis. Relō er sua rōe p̄sit aliq̄d non repu-gnāter.

¶ Dico scōo ꝙ ly relatio ex sua rō
ne fokali nihil ponat: nō tm̄ hz ex
sua rōne ꝙ nihil ponat cū ei non
repugnet aliq̄d. ponere: aliqua ei
est relatio realis: nec opz id qō ex
sua rōne nihil hoc mō ponit eē ne
gationez aut p̄uationē: pōt enz
esse ens rōnis cuiuſmodi sūt oēs
relationes rationis.

¶ Distictio.xxij.

St distin. 22. querit.
Utrū de° possit aliq̄
p̄dpto nomine de-
signari?

Pro qōne hec ē
pma ꝛclu
sio. Nullū nomē dicit̄ ꝓprie ꝛ deo
quo ad modū significandū. pbaſ
ꝓ°. ℥ gen. c.30. Omne nomen quo
ad modū signandi dicit ipfectio-
nē: ꝫ nullū ꝛuenit deo quo ad mo
dū signandi. añs. pbaſ. Nam no-
men abstractum signjacat ꝙ mo-

dum non per se subsistentis: sed vt
quo aliq̄d est. Cōcretum vero signifi
cant ꝙ modū ꝓpositiōis: ñ subsiste
re aūt ⁊ eē ꝓpositū ipfectiōis est.

Cōclusio.ij. Aliq̄ no-
ta dicūt
ꝓprie de deo quātū ad rē significa-
tā⁊ aliq̄ tm̄ metaphorice. Prima
pars. pbaſ. 1.q.13.ar.1. Oē nomen
significās pfectionē simplr dicit
ꝓprie de deo: cū in eo sit oīs perfe
ctio simplr. sed aliqua noīa sunt
hmōi: ergo. Scōa ꝓs ꝙ inductiue
de hoc noīe lapis leo ⁊c.

Cōclusio.iij. Nullū nomē a
nob⁹ ꝓpositū significat diuinā eēn
tiāvt i se ē: ſz vt repñtatur in perfe
ctiōibus creaturarū. Hanc pbaſ.
pria. ꝓ.q.13.ar.1. Oē nomen a no-
bis deo impositū significat diui-
nā eēntiā mediāte ꝛceptu creatu
re: ℥ nullū repñtat eū vt in se est.

Cōclo.iiij. Nullū no-
•mē a nobis
impositū significat deū fm simplī
cē ⁊ ꝓprīū ei soli ꝛceptuꝫ. pbaſ sic
Si eēt aliq̄s tale nomē marie eēt
hoc nomē deus: ſz hoc nō: ꝫ mior
pbaſ. nā hoc nomē deus exp̄imit
naturā diuinā sub hoc ꝛceptu in
ꝓplero vniuersalis. puiſo: vl pri-
ma cā: vel primꝰ moto. cōstat aūt
partes istoꝝ ꝓploroꝝ ꝛceptuum
conuenire aliquibus creaturis.

¶ Cōtra arguit Aureolus. qñ in-
tellectꝰ plura attribuit alicui sub
iecto: aliū ꝛceptū hz de sbo aliū
de his que eis attribuit: q: attri-
buere idē ꝛceptibile eidē ꝛceptui
nihil est attribuere. sed intellectꝰ
theologi dicit deū esse vlez ipsoul
sozē: ens i ifinitū. ꝓmā cāz: hmōi.
ꝫ ꝛceptꝰ quē hz ō hoc termio deꝰ ⁊
ē aliꝰ ab oibꝰ istis aliis ꝛceptib⁹. Aureo. ℥. q.3.

¶ Rñdeo. Cōcedit maior: ⁊ ad mi
norē dico: ꝙ ille qui per hoc nomē
deus cōcipit hoc ꝛceptū vlis. puī
ſo: non attribuit hoc cōplexum
deo: nec querit de inherētia eius
ad hoc sōm deꝰ: sed bene pōt que-
rere vtrū sit i rerū natura tale hā-

bens vniuersalē ꝓuidentiā:⁊ pōt
et querere de inherētia alio:ū ꝑdi
catoꝝ:puta ꝓm⁹ motoꝝ ꝓma cā
⁊ hmōi. Sz̄ño aliq̄s sit q̄ attribnat
oia ista ꝑdicata cōplexa deo. dico
q̄ talis nō ꝭz de hoc nosse de⁹ nisi
cōceptū ent⁹ ⁊ q̄rit postea vtrum
alia ꝑdicata ei ꝙuenīāt. ⁊stat autē
q̄ ꝛceptꝰ entis nō est ꝓprius deo.
Dato ꝫ ḡcnōz casu nunq̄z in pñ
ti statu habem⁹ ꝛceptū simplicez
deo ꝓpriū:quāuis ꝛceptū cōplexū
ei ꝓprīū hre possimus vt declarā
tū est di.2.ar.ꝓ⁹.

Cōclo.v.

Nullū nomē ē
vniuocū deo et
creaturis. Hec ꝑz ſupra di.2.ar.1.
ꝑ⁊ argtā Scoti,ꝰ eā ſokā ſunt.

Distin.xxiij.

IN dist.23.q̄rit. Utrū
hoc nomē ꝑsona:sit
ꝓmevr̄ſ scōe ipōnis?

Pro
questione
hec ē ꝓma
conclusio. Tā ꝓma
q̄z scōa intēſio ē cōceptio itellect⁹:
ꝑt sic ꝓbari. Oē fabricatū ꝓ itelle
ctū aut ē spēs itelligibilis aut ac
tus itelligēdi aut ꝛceptio ꝭz ꝓma
vr̄ſ scōa intēſio fūt fabricate ab in
tellectu ⁊ nō fūt.ſpēs:nec act⁹ in
telligēdi:q̄z fūt ꝛceptiones. Hāc,cō
cl̄onē ponit Auicē.3.meta.7.cap.
vbi dicit hmōi itēſiones ee acciden
tia itell's. Idē tz.8.D.1.di.2.ar.3.
ꝑ Differūt aūt ꝓma ⁊ scōa intēſio
quātū ad tria. Ꝓrio q: ꝓria intēſio
hz immediatū fundamētū i re.ſecū
da aūt non:ꝭz tm̄ mediāte ꝓma
intēſione in qua fundat nō ſicut in
ſōto:ꝭz tāq̄z i fūdamēto ſue ⁊itat⁊.
Scōo q: ꝓma itēſio ē ſikitudo rei
ee alioz existētis. Scōa aūt intēſio ē
ſikitudo rei ſolū vt hz esse in aia p
primā intentionē. Tertio q: ꝓma
intentio fit ab itellectu p actū re
ctū:q: intellect⁹ hns ſpēm intelli
gibilē ꝓducit verbum ſimile obie
cto cuius est illa spēs. ⁊stat autez
q̄ intelligit verbū directe.ſecūda
aūt intēſio fit p actū reflexū q̄ in
tellect⁹ retlectit ſuper ꝓmā conce
ptionē. Mā scōa itēſio est ſikitudo
primē imediate eā repñtās relati
ue ad rē ee:⁊ mediāte tali ꝛceptio
ne ē ſikitudo rei ee ꝭz q̄ ē i itell'u.

¶Cōtra arguit Aureolus inten
dens ꝓbare:q̄ ꝓma intēſio ſit ipz Aureo. vbi.s.
obm vt obiect ipſi ꝛceptiōi ꝓme
⁊ vt obiect scōe ſit scōa itēſio. Ꝓ
mo. Illud dr̄ tale fofal'r i ordie ad
qđ alia dicunt talia:ſicut.1.ſanuz
formal'r puta aial in ordine ad qđ
pulſus ⁊ medicina dicūt ſana:ſed
ꝛceptꝰ intell'us dr̄ intēſio ex ordi
ne ad obiectuz in qđ tendit:ergo
obiectū est formaliter intentio.

¶Rñdeo. Aliqnid pōt dici tale in
ordine ad aliud dupl'r. Uno mō
ſicut analogū ad coanalogū: ⁊ ſic
negaſ mior. Alio mō ſiē relatiū
ad correlatiuū:⁊ ſic negaſ maior,
i q̄ ſēſu ēſa mior.q: ordo ꝛceptōis
ad obm ē ſicut ordo imagis ad id
cui⁹ ē imago:⁊. ſicut ad t̄minū:q:
p ipz intell'us venit in notitiā rei.

¶Secūdo. Ibi ē ꝓtio itēſio:vbi ē
ꝓmo differētia intēſionalis:ꝭz ta
lis differētia ē in obiecto ⁊ nō in
ꝛceptiōib⁹:q̄ obiectū ē ꝓmo inten
tio.minor. ꝓbaſ. Duo ꝛceptꝰ for
males differūt realiter cū ſint duo
accidētia:ergo nō intēſionaliter.

¶Rñdeo. negaſ minor. Dr̄ia enim
rōnis ſiue intentiōalis. ꝭz ſit fūda
mētal'r i obo:tm̄ ē fofal'r in itell'u.
Ad ꝓbōnez dico q̄ duo ꝛceptꝰ vt
fūt q̄dā res differūt realr:ꝭz reſert
in talib⁹ ꝛceptib⁹ differt a ſeipſa
intēſional'r nō.n.opz tantā distin
ctionē esse inter distincta:ſicut in
ter diſti ctiua: ſicut pz:q̄ aiavr̄ ē i
mann distiguiť a ſeipavr̄ ē i pede.
Sil'r resvr̄ ſtat ſubvno conceptu:
differt a ſeipſa vt ſtat ſub alio.

Ꝓma ⁊ ſcōa i
tentio
differūt
tripl'r.
fundā=
metal'r
obiue ⁊
effectiue.

Reſp
vno
cepti
distin
guit a
ſeipſa
ſtat ſ
alio.
Auer.
opio
esse
tenta
nūcan
penda
accerte
ne ma
destru
regei.

¶Ꝓbo ꝓpoſitū. Quicquid ꝓdicat
de aliquo vel ē de eo ſm̄ ſe vel ſm̄
aliquid ſibi ꝛnens. Sed ꝓma intē
ſio ꝓdicat de obo ſm̄ aliquid ſibi
ꝛnens. Ergo ꝓma intēſio ē in obo.
Maior ꝓbaſ. Quia ſi nō ē de eo ſm̄
ſe vel ſm̄ aliquid ſibi ꝛnens. Ergo
ē de eo ſm̄ aliquid ſibi absens. Ergo
ē de eo ſm̄ aliquid ſibi ꝛnens. Ergo
ē de eo ſm̄ ſe vel ſm̄ aliquid ſibi
ꝛnens. Ergo ē de eo ſm̄ ſe vel ſm̄
aliquid ſibi ꝛnens. Ergo ē de eo ſm̄
ſe vel ſm̄ aliquid ſibi ꝛnens.

¶Rñdeo. negaſ maior. Ad ꝓbōnez
dico q̄ ꝓdicatū ꝓmi ꝓdicati ē ꝓdi
catū ſecūdi. Sed ꝓdicatū ꝓmi ꝓdi
cati ē ꝓdicatū ſecūdi. Ergo ꝓdi
catū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi.

¶Ad ꝓbōnez dico q̄ ꝓdicatū ꝓmi
ꝓdicati ē ꝓdicatū ſecūdi. Sed ꝓdi
catū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi. Ergo
ꝓdicatū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi.

¶Ad ꝓbōnez dico q̄ ꝓdicatū ꝓmi
ꝓdicati ē ꝓdicatū ſecūdi. Sed ꝓdi
catū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi. Ergo
ꝓdicatū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi.

¶Ad ꝓbōnez dico q̄ ꝓdicatū ꝓmi
ꝓdicati ē ꝓdicatū ſecūdi. Sed ꝓdi
catū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi. Ergo
ꝓdicatū ſecūdi ē ꝓdicatū ſecūdi.

eēt itētio.qnāuis Cōmē.3.de aia
cō.18.existimauerit itēſiones ee eē
tell'm formal'r:q: nolebat eas ee
l phāſmarib⁹ q̄ dicebat ꝓ hmōi
itēſiones ꝓtinnari itellectui poſſi
bili ſepato. ¶Tertio. Jd nō ē for
mal'r intētio ſine q̄ diffinimnē itē
tiones logice:ꝭz gen⁹ q̄ ē itētio lo
gica:ñ diffinit⁹ ꝛceptōz itell's:g

¶Rñdeo.negaſ mior ꝓ⁹.q: gen⁹
nō est ipſa itētio ꝭz est q̄d ſubſtra
ctū intētionī:vt dicit.s.D. ꝓma
diſt.33.ar.1.ad.3. Licet poſſim⁹ ēt
dicere q̄ gen⁹ dr̄ aliquo mō intē
tio.ſ.denoiatiue:vt dr̄ ſcōo diſt.5.
q.3.ar.1.eo q̄ ſignificat rē cū cōce
ptu ſiue rem vt conceptam.

Genus
ē ſubſtra
ctū intē
tiōi: nō
intētio
niſi de=
noiatiue.

ꝑ Scōo.negaſ eadē mior. q: ſi diſ
finitaſ quātū ad q̄d rei: illa itētio
quā dr̄ hoc nomē gen⁹:ꝺz i ei⁹ diſ
finitiōe dicere q̄ ē ꝛceptio itell's
ꝑ Dico tertio q̄ nulla intētio pōt
diffiniri niſi i ei⁹ diffōne pōaſ aliq̄
ꝓmēs ad itell'm: vñ ēt q̄ diffi
nit gen⁹:dr̄ q̄ ꝑdicaſ de plurib⁹.
ꝑdicare aūt ꝓprie ad intellectū:
⁊ eodē actu quo intellect⁹ intelli
git ꝓdicat aliq̄d de re itellecta.

Ꝓdica
ri dici
relatione ꝓ modū passionis funda
tā in re mediāte cōceptu: quē in
tellect⁹ cū alio cōponit. ꝓdicatū
aūt dicit intentionem ſecundā.

Cōclo.ij.

Alique intētio
nes ſecunde cō
nemūr tm̄ naturis ⁊ ſi ſuppoſitis
nārū. Hāc ſic ꝓbat i tractatu ꝺ ee
⁊ essentia. Jd q̄ ꝙuenit nature ſo
lum vt est abſtracta a ſuppoſitis:
nō ꝙuenit ipſis ſuppoſitis:ꝭz aliq̄
itēſiones ſunt hmōi: puta itētio
generis ſpeciei ⁊ differētie: ergo.

Cōclo.iij.

Alique intē
tiones ſcōe cō
nemūr ſuppoſitis. Hāc ꝓbat idē
ctiue.3.di.6.de intētione ſingula
ritatis ⁊ indiuiduatiōis ⁊ hmōi.

Cōcluſio.iiij.

Hoc
nomē
ꝓsona nō ē nomē ſcōe itētōis: ꝭz
est nomē rei cui cōuenit ſcōa intē
tio. Hāc ponit.1.q.29.arti.1.ad.3.
Et ꝓbaſ ſic. Hoc nomē persona ſi
gnificat ꝛceptū habētē immedia
tū fundamētū in re.cui conuenit
ratio indiuiduatiōis:ergo est no
men rei cui cōuenit ſcōa intētio.

Hēric⁹
ſumma
Utrum
ꝓsona
ſit noſa
ſcōe in=
tētiōis.

¶Cōtra arguit Hēricus. ꝓ⁹. Jd
q̄ opponiť ſcōe itētioni ⁊ in eiꝰ
diffōne pōiť ſcōa intētio est nomē
ſcōe itētiōis:ꝭz ꝓsona oppōiť ſcōe
intētioni.ſ.vlr̄:⁊ in eiꝰ diffōne po
niť ſcōa intētio.ſ.idiuiduū: ergo.

¶Rñdeo.negaſ minor.nā oppo
ſitū ꝓsone nō ē vle:ꝭz est q̄d inoia
tū:q̄ circūloq̄mur p hoc q̄ dico
nō ſubſiſtēs in nā rōnali.ſub hoc
aūt nō ſolū ꝓtinet vle:ꝭz et ꝓs⁹ ac
cidētia ⁊ m̄ra hmōi. ꝑ Dico ſcōo
q̄ i diffōne ꝓsone ponit idiuiduū
ſolūmō circūloquntiue:nec icōue
nit q̄ ſcōa itētio: imo ēt negatio
ponať hoc mō i diffōne termini ꝓ
me itētiōis. ꝑ Dico tertio q̄ eadē
res pōt notifari nosse ꝓme itētiōis⁊
nosse ſcōe.puta nosse ſortis ⁊ nosse
ꝓsone:nosse indiuiduī et hmōi vt
pulchre dicit.s.D.3.diſt.6.q.1.

Noſa=
to inſti
guiter
h dicta
ne ſorte
untraye
tus ꝓ
uerbiū
Figula
riam in
ipſo va
ſe diſce
re ag=
grediā=
mur.

¶Ex his habes q̄ nō ſolū nomē
ſcōe itētiōis ē cōe dr̄ntib⁹ gñe pu
ta hoc nomē gen⁹:ꝭz ēt nomē ꝓme
intētiōis puta ens. ꝑ Scōo q̄ daſ
aliq̄ nomē ꝓme intētiōis q̄ nō
trāſcēdiť ab aliq̄ ſcōe itētiōis:⁊ ta
le est hoc nomē ens. Aliq̄ ꝛo noia
ſcōe itētiōis excedunt id ſupra q̄
fundanť:puta itētio generis fun
dať ſup aial:cōuenit tm̄ nō ſolum
aiali:ſed ēt colori ⁊ plāte et mul
tis aliis de quibusth nō predicať
aial:⁊ ſilr̄ intētio idiuiduī funda
ta ſup ſorte:⁊ intētio ſpēi funda
ta ſup hoie ꝙuenit ē⁊ aliis q̄ hoi.

¶Scōo. Oē nomē ꝓme intētiōis
ſi ſit cōe:aut est cōe cōitate gene
ris: aut ſpeciei.ꝭz hoc nomē perſo
na eſtcōe i diuinis:⁊ nō ſicut gen⁹
aut ſpēs:cū iſta nō cōueniāt deo.
vt dicit Auguſtin⁹ lib.7.de tri.q̄
nō est nomē ꝓme intētionis.

¶Rñdeo. negaſ maior. niſi tale
cōe habeat diuerſuz esse in illis ꝺ
quib⁹ dr̄:⁊ niſi ꝑdicēť in quid.iſta
aūt nō ꝙuenit ꝓsone in diuinis.

phi oēs hñt idē esse:ꝛ hoc nomen plona nō pdicat in qd cū significet relōnē:ideꝰ modū absoluti. Alii qd.n. significat in diuinis absolutū p modū absoluti vt deꝰ. Aliqd significat relatiuū p modū relatiui vt pr̄. Aliquid significat absolutū p modū relatiui vt potētia generādi. Aliqd significat relatiuū per modū absolutiꝝ plona:sicut dicit.g.Do.i.di.3.q.1.ar.3.

Tnocir cavelut apes re licto aculeo habeat.

¶Alia ꝯo q ꝫ hoc obsciunt ēt ex opinione quā recitat Petrꝰ de palude:clarissime ptꝫ hȳe falsitatē: cū dicit subas secūdas nō habere esse p̄ter operationē intellectus.

¶Distin.xxiij.

IN dist.24.q̄rit pº. Utrū numerus sit aliquid reale extra animā existens?

PRO decisione questiōis hec est prima ꝛcio. Unitas q̄ quaritur cū ente distinguit ab vnitate: q̄ est p̄ncipiū numeri. Hāc pbat 1.q.10.ar.1.ad pmū. Id qd ēt gñe determiato distinguit ab eo qd circuit oia gña:ꝫ vnitas q̄ est p̄ncipiū nūeri est i gñe determinato:ꝛ vnitas ꝫnertit cū ente circuit oia gña:g. minor ē Cōmētatoris. 4. meta.cō.3.ꝛ.5.meta.com.2.et.10. meta.cō.8.vbi dicit nō posse reperiri numerū:ꝛ per ꝛñs vnitatez q̄ est p̄ncipiū nūeri nisi l reb⁹ q̄tis.

vnitas q̄ ꝛ̄ ſtitur cum ente diſtinguitur ab vnitate q̄ eſt principiū numeri

Ergo. 8.q.1.

¶Cōtra argnit Si:egorius q vnitas q̄ est p̄ncipiū numeri nihil addat supra rē q dr vna decē vnitates decē angelorū nihil addūt super eos:sed ille faciūt numerū de nariū:ergo.maior pbat. Si vnitas angeli aliquid addit sup eū q ro de illo addito aut est vnū seipo ꝛ sic dak aliquid vnū nō per aliqd additū:aut est vnum per aliquid aliud:ꝛ sic itur in infinitum.

¶Rñdeo. Et dico pº q aliqō vnū est trāscēdēs.s.vnū qō ꝫuertit cū ente:ꝛ multitudo ex tali vna cuiata dr multitudo trāscēdēs. Aliō vnū est p̄ncipiū numeri ꝛ mltitudo ex tali vno causata dr nūer⁹:ꝛ est de p̄dicamēto quātitatis.p̄ma est i oī gñe.secūda tm̄ i quātitate.

PDico scō q ſdz vniº qō est p̄ncipiū numeri:est vnū duplici vnitate.Inquātū.n.est quoddā ens est vnū vnitate trāscendente que nō distinguit ab eo nisi ſm rōnē. Inquātū vero est aliqd quātū est vnū vnitate nūerali. Iste aūt due vnitates.s.nūeralis ꝛ trāscendēs sunt due dualitate transcēdente.

PAd argu.negak minor.nisi loq̄mur de vnitate nūero trāscēdēte.

¶Scō. Unūqōq ex se:est indiuisum:ergo ex se est vnū:ꝛ nō p aliqd supadditū.ꝫa ptꝫ.añs est de mēte.g.Do.i.q.11.arti.1.

¶Rñdeo.negak ꝫña.q: ad vnitatē numeralē nō sufficit sola indiuisio : sed req̄rit id qō addit vnū super rēvnā. Illud aūt additū est eē qō dat q̄titas suo sōto:vel ē aliqō accñs ꝫñs quātitatē:ꝛ tale eē est ipsa vnitas. Sola.n.quātitas dat suo sōto indistinctionē in se:ꝛ distinctionē ab alijs. Ista āt vnitas dr aggūcto:q: pūctū ꝫz determinatum sitū in cōtinuo : vnitas aūt nō:ꝫ hȳ ꝫto sōto adequato ꝛ pº totū ꝫtinuū:ita q̄ diminutovl aucto tali ꝫtinuo nō remanet eadem vnitas:sed alia causak.

Unitas differt pūcto.

¶Ex his sequit corelarie q vnitas nō est ipsa forma ꝫtinuitatis: q: vnitas est indiuisibilis: forma vero ꝫtinuitatis diuisibilis est.

Unitas ñ ē forma cōtinuitatis.

¶Tertio arg.qñ ex dnabꝰ aḋsit vna:nō causak i eis noua entitas ḡ aliqd est vnū nulla entitate ei supaddita.añs pbak.illa entitas vel eēt subine l determinata parte illiº totalis aq̄ vr̄ tota aq̄. Nō pmū.q: nō ē maior rō de vna pte q̄ō alia. Nō scōz q: seqt si addak vna gutta mari:q cāret nouū accidēs i toto mari : qō vr̄ absurdū. Et si addak alia gutta cābit aliō accñs:ꝛ p ꝛñs erūt plura accñtia eiusdē spēi in eodem sbo adeqto.

¶Rñdeo.negak añs.Ad pbationē dico:q est subine l tota aq̄:nec ē icōueniēs q causek nouū accidēs q:ēt resultat noua sba.s.illa tota lisaq̄. Sicō addak alia gutta por vnitas nō manet ꝫ alia causak:sicut ēt p nouā successionē scōi albi causak noua silitudo i pori albo. Nec est icōueniēs q p additionē quāti ad quātū causek nouā vnitas:cū ēt causek p diuisionē totiº in ptes:q: facta diuisione vnaqq̄ ps hȳ ppriā vnitatē trāscēdētē:ꝛ de gñe quātitatis: quā ante nō habebat:cū ēt habeat ppū ek.Puto rōnē huiº eē:q: tales vnitates erūt ibi in potētia ppinq̄ssima.ꝛ iō p solā diuisionē pōt reduci ad actū:sicut ēt dicit pḥs de aia

2.de aia tex.10.

libº annulosis:q hñt vnicā aiam actu:plures ꝛo in potētia ppinq̄ q̄ per diuisionē in actū reducitur.

¶Quarto.si sba lapidis crearek sine quātitate ipsa eēt vna. ꝫ nō hȳet entitatē supadditā.Geēt vna sine tali entitate.mi.no. maior ꝑ bak.tak sba nō eēt pr̄es.g eēt vna.

PRñdeo.q in illo casu esset vna vnitate trāscēdēte : nō aūt vnitate numerali.PAd.pbationē negatur ꝫñtia.q: talis entitas nō facit q res sit indiuisa in se:ꝛ iō ea remota nō oꝛ rē esse diuisaz.ꝫ facit ipsaz rē esse cōnumerabilē alteri.

Cōclo.ij.

Unū qō est p̄ncipiū numeri:ꝛ vnū q qō cū ente cōuertit:dicit negationē rōnis.multitudo aūt dicit negationē realē:ꝛ rōnis simul. scōz partē.pbat quoli.3.ar.1.ad tertiū. Multitudo dicit plura entia quoꝝ vnū nō est aliud. g dicit negationē rei sine realē.tenet ꝫse quēntia:q: negatio rei a re ē negatio realis. Qō vero dicat negationē rōnis:patebit ex pbatione pme partis cōclonis:que sic pbak. Negatio negationis est negatio rōnis.q: negatiōis ad negationē nō est nisi respect⁹ rōnis.sed vnū dicit negationē negationis q: dicit negationē diuisionis. diuisio ēſſit est negatio:ꝛ q: ea q̄ sunt plura nō hñt rōnē multitudinis nisi qlibet eoꝝ sit vnū i se.iō dr q ēt multitudo dicit negationē rōnis.

¶Dicit aūt aliq̄s.s.D.q vnū dicit negationez rei qō sic intelligo q vnū negat q in eo sit negatio rei:que nō pōt esse nisi vbi est pluralitas.in vno aūt pluralitas nō est:vel sic. Nā in multitudine est accipe hoc ꝛ nō hoc.i.duo q̄ vnū ē hoc ꝛ nō est aliud.vnitas aūt negat hāc affirmationē ꝛ negationē s.q i ea sit accipe duo q̄rū vnū est hoc ꝛ nō aliud.affirmatio aūt dicit rē:et negatio negationē. iō dr q vnū dicit negationē rei ꝛ rōnis

Scotꝰ 4. met. q.3.

¶Contra arguit Scotꝰ.4.meta. q rō vniº nō sit negatiua. Pmo rō vniº vt pscindit ab ente est extra nihil.g nō est primatiua.añs pbatur.ratio vniº precisa predicat de ente in scō mōdicēdi per se.ergo est extra nihil.i.est aliquid.

Utrum rō vniº sit negatiua.

¶Rñdeo.dico pmo q rō entis est positiua: q: dicit esse indiuisuz.i. hñs indiuisionē:ꝫ esse dicit p̄ncipaliter ꝛ in recto indiuisionē aūt i obliquo p modū determinatiui. primū.s.eē est positiuū.ꝛ idiuisio est primatiua.pp qō negak añs.

PAd pbationē negak añs:pscindēdo pbationē illā ab ente. Si āt accipiē vnū pscidere ab ente sicut ꝛcludēs pscindit ab ꝛcluso.nā vnū includit eē:ꝛ p̄ter hoc idiuisionē. sic vnū predicatur de ente: sed vt sic nō dicit purā negationem.

¶Scō arg.vnū vt prescindit ab ente:hȳ formalē rationē mēsure. ergo non dicit primationem.

PRñdeo.negak añs.accipiēdo pscisionē pmo mō:ꝛ accipiēdo precisionem scō mō negak ꝫñtia.vnū esū hȳ rōnē mēsure nō solū quātū ad positiuū qō oꝛ:nec solū quātū ad primationē:sed ex positiuo sub pbatione. Nā inquātū mēsuraz esse notioꝛ rō mēsure p̄cipalr cōuenit vni rōne positiui : inquātū ꝫo hȳ q̄ sit infallibilis:rō mēsure ꝛuenit vni rōne negatiōis diuisionis:q: diuisio est cā veritatis

varietas est cā fallibilitatis. Et q: indiuisio est signū perfectionis. f. simplicitatis. idcirco oia vna reducuntur ad aliqd summe vnū.

Cōcl'o. iij. Diuisio iclusiua rōne mltitudinis est p̄or vnitate. Hāc p̄bat. 1. q. 11. ar. 1. ad. 4. Ois habēs ē p̄or p̄uatiōe. ſz diuisio ē habitū rumpitas p̄uationē diuisiōis. ſ. rc.

Cōcl'o. iiij. Unū ē p̄us ◦ multitudine: quātū ad id qō sunt. Hanc sic p̄bat vbi. ſ. Oē ◦stitutiuū est p̄us ◦stituto. sed vnū ◦stituit multitudinē: vt dicitur. 10. metaph. ergo.

Cōcl'o. v. ◦Unitas q̄ est p̄ncipiū numeri: rō sit r numer⁹: nō reperik i separatis a mā. Hāc sic p̄bat p̄ti dist. arti. 3. Nullū mathematicū repik p̄m ee ek māz sensibile: vt ḃz. 3. phy. t. 6. meta. tex. 2. ſz vnitas t numerus sunt entia mathematicalia. ergo.

tex. 69. ¶Scō. numer⁹ causak ex diuisione ◦tinui vt ḃz. ſ. physi. ſ nō est nisi in habentib⁹ ◦tinuitatē.

Greg. ḣ q. 1. ¶Cōtra arguit Greg. Unū est oio idiuisum ◦ idiuisibile. vt dicit phs tex. 4. 10. met. ſz nulla res mālis est oio indiuisa t idiuisibilis: cū habeat partes. ſ in mālibus non est tale vnū. ſz tm in separatis a materia.

¶Rñdeo. q̄ est dr̄ia iter vnū t vnitatē: q: vnitas ē accns t vnū ē ſbz ei⁹. numer⁹ vo nō ◦pōik ex vnis ſz ex vnitatib⁹: q: id qō ē vnū ē ſba: accns aūt nō cōpōik ex substātijs.

Dicēti⁹ duo⁹ ctor⁹ib⁹: P̄Dico. scō: q̄ ly vnitas sit idiuisibilis nō tū opz q̄ vnū sit idiuisibile: nā etiā ſbin pūcti est diuisibile vnū est ly punctus sit indiuisibilis. Et q̄n doctores dicūt vnū esse indiuisibile accipiēdū est vnū negāda maior. mino: ēt negak p̄ p̄ma ei⁹ parte. q: ly oē hns ptes sit diuisibile nō tm ē actu diuisuz: t p ons est vnū actu t plura potēcia.

Aureo. ḣ. q. 1. ¶Cōtra cādē argnit Aureo. i angelis sūt passiones numeri. ſ t numer⁹. aīs p̄bak. i angelis est par t ipar. nā duo angeli sūt pares: t tres ipares. sil'r senari⁹ angelo⁹ ſ nūer⁹ pfect⁹ t nouenari⁹ ē ipfect⁹ ſ in eis sunt passiones numeri.

Numeri ⁊ plures ſtructi. forma lis.

¶P̄Rñdeo. dico p̄⁰ q̄ numer⁹ accipik dupl'r. Uno mō p numero abstracto vt duo t tria rc. q̄ ḃz nume rus abstract⁹ q: ꝑsideraī p abstractionē ab his q̄b⁹ tm p̄t applicari. t iste nō ē nisi i apphēsione aie nr merātis. Alio mō accipik p nūero q̄ ē i reb⁹ cāt⁹ ex aggregatiōe vnitatū quē Alber. appellat numerū formalē. t Cō. accns rei numerate t istū negam⁹ in separatis a mā.

Passiones numeri sunt ꝓ phas communiter. P̄Dico scō q̄ passiones numeri sunt i duplici dr̄ia. Aliq̄ em cōueniūt numero: nō q: sint. p̄ncipie passiones ei⁹: ſz q: sunt p̄ncipie passiones mltitudinis trāscēdētis: et p ons ꝓueniūt ēt nūero q̄ sub ea ꝓtinet. nec. hmōi passiões sunt sicut p̄mi mltitudinis: nā ternari⁹ ḃz numer⁹ p̄m⁹: t paritas t iparitas. Alie sunt passiões. p̄ncipie numeri. sicut cubꝰ t ttus q̄dratꝰ: t de his negak mior. q: tales passiões dicūt relationē fūdatā i q̄ntitate: i angelis aūt nō est q̄ntitas: t p ons nec passiões ei⁹.

¶Scō i angelis est multitudo discretor⁹. ſ i eis est numer⁹. aīs p̄bak. In angelis est multitudo nō ◦tinua. ergo discreta.

tex. 69. P̄Rñdeo. negak aīs: q: discretio nō est p̄pe. nisi i q̄ntis cūcausek ex diuisione ◦tinui. vt ḃz. ſ. phy. Ad p̄bationē negak p̄ma: q: nō cōtinuatio nō est sufficiēs rō discretionis nisi i reb⁹ q̄ntis. dāk. n. aliq̄ nō ◦tinua nec discreta sed distincta.

Cōcl'o. vj. ◦Numerus est pliciter t nō sicut aceruus. Hanc p̄bat. 7. meta. c. vl. Id est vnū simpl'r q̄ hz speciē ab vno. ſz nūmerus hz speciē ab vno. ſ. ab vltima vnitate: vt ſt at sub ordine ad p̄cedentes. Ordo em vnitatū facit ad vnitatē numeri: sicut t ordo lr̄aꝝ ad vnitatē syllabe. Ista ātē vnitas est debilis t ē vnitas trascēdens.

¶P̄rimū cozrelarium. Nulla vnitas est actus ſz tm potēcia i numero. p̄bak. Nulla pars entis simpl'r vnius est actu in toto: q: ptes nō hāt. p̄p̄riū ee. ſz sunt p esse toti⁹. ſi em hſent. p̄p̄riū ee. tūc i toto eēnt plura esse. t p ons nō eēt vnū simpl'r. ſz vnitas est pars numeri q̄ ē q̄d vnū simpl'r. ſ. Si dicak. vltima vnitas dat spēz numero. ſ ē actu i nūero. negak. ons. ſz sufficit q̄ faciat id cui aduēit ee actu. Mā forma lapidis dās ei ee specificū: ñ ē i lapide p. p̄p̄ū ee ſz p esse lapidis. q̄ ee ſz sit a forā: est tm act⁹ toti⁹ cōpositi p̄ncipalr t ꝓxiter partiū. vel dicēdū q̄ ſz vnitas sit actus i se tm vt est pars numeri ei⁹ potēcia.

¶Cozrelariū scōm. Numer⁹ distinguik realr ab oib⁹ suis vnitatib⁹. p̄bak sic. Oē totū distinguik a suis partib⁹ etiā simk sumptis vt p̄babit. 3. di. 1. sed vnitates sunt ptes numeri. ſ. ista aūt pluralitas quā facit distinctio numeri a suis partib⁹ est multitudo trāscendens.

Numeri nō sit forā ptes et totus. ¶Sciēdū itaq̄ est q̄ sicut in hoie est vna forma ptis puta aīa: t alia forma toti⁹ puta hūanitas resultās ex vnione aīe cū corpe: q̄ hūanitas distinguik ab aīa t a mā: sine diuisim sine cōiūctim accipiātur. Sic in numero forma partis est vltima vnitas. forma ꝟo toti⁹ est quedā forma resultās ex vltima vnitate se habēte ad p̄cedētes vt formale ad materiale. t hec forma toti⁹ hz se ad oēs vnitates trāſ forma ad materiā. Hāc sniaz tenet Auicēna. 3. sue meta. c. 4.

Aureo. ¶Cozrelariū tertiū. forā nūeri cōponik ex vnitatib⁹. Istud cozrelariū nō intelligik de forā ptis: ſz de forā toti⁹: t ◦struik intrāsitiue: vt sit sensus. nūeri. i. q̄ est numer⁹. p̄bak sic. Oē totū cōpōik ex suis ptibus. ſ vnitates sūt ptes nūeri. ſ.

¶Cōtra arguit Aureo. Nulla forma cōponik ex sua materia: ſz vnitates sunt materia numeri. ergo.

P̄Rñdeo: negak minor. vnitas. n. nō ē mā nisi eo mō q̄ pars dr̄ mā vel eo mō q̄ aliq̄d includuz in aliq̄

tas est actus ſz tm potēcia i numero. p̄bak. Nulla pars entis simpl'r vnius est actu in toto: q: ptes nō hāt. p̄p̄riū ee. ſz sunt p esse toti⁹. ſi em hſent. p̄p̄riū ee. tūc i toto eēnt plura esse. t p ons nō eēt vnū simpl'r. ſz vnitas est pars numeri q̄ ē q̄d vnū simpl'r. ſ. Si dicak. vltima vnitas dat spēz numero. ſ ē actu i nūero. negak. ons. ſz sufficit q̄ faciat id cui aduēit ee actu. Mā forma lapidis dās ei ee specificū: ñ ē i lapide p. p̄p̄ū ee ſz p esse lapidis. q̄ ee ſz sit a forā: est tm act⁹ toti⁹ cōpositi p̄ncipalr t ꝓxiter partiū. vel dicēdū q̄ ſz vnitas sit actus i se tm vt est pars numeri ei⁹ potēcia.

¶Cozrelariū scōm. Numer⁹ distinguik realr ab oib⁹ suis vnitatib⁹. p̄bak sic. Oē totū distinguik a suis partib⁹ etiā simk sumptis vt p̄babit. 3. di. 1. sed vnitates sunt ptes numeri. ſ. ista aūt pluralitas quā facit distinctio numeri a suis partib⁹ est multitudo trāscendens.

¶Sciēdū itaq̄ est q̄ sicut in hoie est vna forma ptis puta aīa: t alia forma toti⁹ puta hūanitas resultās ex vnione aīe cū corpe: q̄ hūanitas distinguik ab aīa t a mā: sine diuisim sine cōiūctim accipiātur. Sic in numero forma partis est vltima vnitas. forma ꝟo toti⁹ est quedā forma resultās ex vltima vnitate se habēte ad p̄cedētes vt formale ad materiale. t hec forma toti⁹ hz se ad oēs vnitates trāſ forma ad materiā. Hāc sniaz tenet Auicēna. 3. sue meta. c. 4.

¶Cozrelariū tertiū. forā nūeri cōponik ex vnitatib⁹. Istud cozrelariū nō intelligik de forā ptis: ſz de forā toti⁹: t ◦struik intrāsitiue: vt sit sensus. nūeri. i. q̄ est numer⁹. p̄bak sic. Oē totū cōpōik ex suis ptibus. ſ vnitates sūt ptes nūeri. ſ.

¶Cōtra arguit Aureo. Nulla forma cōponik ex sua materia: ſz vnitates sunt materia numeri. ergo.

P̄Rñdeo: negak minor. vnitas. n. nō ē mā nisi eo mō q̄ pars dr̄ mā vel eo mō q̄ aliq̄d includuz in aliq̄ diffinitione in aliquo ḃz mā. p̄p̄ē ◦parationē ad id q̄ ē ◦pletiuū diffinitionis p̄ modū dr̄ie specifice. Negari ꝑt ēt maior: de forā toti⁹ Mā hūanitas ielndit māz t aiam ītellectiuā ex q̄z vnione resultat.

Utrum vltima vnitas sit forma numeri ¶Scō nulla totitas distinctor⁹ ◦ponik ex distinctis. ſz nūer⁹ ē totitas distinctor⁹ vnitatū. q̄ maior. p̄bak. Oē ◦positū ex distinctis est in illis distinctis: sicut totū i partibus: ſz totitas nō est indistincte cū sit forma simpler eni repugnat ee i plurib⁹. ſ. P̄Rñdeo. negatur maior. Ad. p̄bōnē negak minor: cū em nūerus nō sit forma perfecta vnitate vna: ſz vnitate ordis nec sit forma simplex: nō est tota in quolibet numeror⁹: sed ſz partem. 1. parte. q. 8. ar. 4. ad scōm.

Scot⁹ ¶Tertio arguit Scotus: pārtes māles alicui⁹ toti⁹: nō p̄nt fieri. ꝑtes alteri⁹ distincti a se spē sine sup nutritione: sicut nec mā pōt fieri sub noua forā nisi mutek. ſz vnitates q̄narū p̄nt fieri ꝑtes senarū si nō sui mutatiōe puta si addak eis aliavnitas. ſ. ñ sūt ptes numeri.

P̄Rñdeo. negak maior: de illis spēbus: q̄ resultāt ex hitudine vnius ad aliud. Mā linea q̄ erat ps trīguli pōt fieri pars quadrāguli sine sui mutatione: ſz p. ptractionē alie⁹ linee⁹ t sil'r est in numeris. ls. n. spēs nūero⁹ sunt absolute: tm ꝑsequunt q̄sdā hitudines eoruz. Mā t aliā spē puta caro t os ielndūt in sua diffōne q̄litatē t ītia tem. vt dicit. 7. meta. cō. 41.

¶Cōtra id q̄ est dictū in ꝓclone: vltimā vnitatē ee formā specificā nūeri. arguit Aureo. Ultima vnitas est varia t icerta. ſ nō est forma nūeri. ꝓna ꝑz: t aīs. q: numerans pōt incipe nūc ab vna vnitate t nūc ab alia: t terminare nūerationē ad quā vnitatē voluerit.

P̄Rñdeo. negak aīs. q: sicut ala nō dat speciē homini nisi vniat materie. ls q̄ intelligit holez: nō necessario intelligat illaz relationem vnionis. ita ī omni numero

est aliq̃ vltima vnitas: q̃ hz reℓonē realē ad oēs p̄cedētes: quaꝝ vna est sic p̄ma q̄ nō media nec vltia ℓ aliqua: sic ē media qō nō ē vltia nec p̄ma: q̃ relationes p̄nitatis ℓ vltimitatis nō sunt de rōne nūeri. hz ipse vnitates nō intelligunt̄ p̄stituere numerū. nisi vt sūt sub tali reℓone. ℙAd p̄bationē dico q̄ vñ ds incipit numerare a qua vnitate volnerit: nō variat illum respectū realē: q̃ est in vnitatib⁹: sed tm̃ fit variatio in numero sm mali puto aūt illū ordinē vnitatū esse ꝑm tempus vel locum vel aliquid hmōi.

¶Scō⁹ oīs forma est subiectine i eo cui⁹ est forma. sed vltima vnitas ñ ē subiectine i aliis vnitatib⁹ in qb⁹ subiectine est numer⁹. ℊ.

ℙRñdeo. negaℓ maior: de forma extrinseca. nā color ē forma extrinseca respcū visus visionis q: ipsa specificat: ℓ tñ nō est i eis. vnitas aūt est forma extrinseca numeri.

Ois forma itrinseca: nō ē sbtine i eo cui⁹ est: nisi ℔z totū.

ℙDico scō⁹ q̄ nec ois forma itrinseca est subiectine in eo cui⁹ ē: ℔z totū. vt ptz de forma artificiali q̃ nō est nisi in supficie.

¶Tertio forma nūeri ñ est distā tia vltime vnitatz ad p̄cedētes cū distātia sit relatio: nec est ēt ipsa vltima vnitas: cū sit eque numeralis sicut alie: nec est aggregatū ex vltia vnitate ℓ illa distātia: cū sit ens p accidēs: nūerus. aūt est ens p se cū sit in p̄dicamēto. ℊ.

ℙRñdeo. q̄ est vltia vnitas nō in quātū est vnitas: ℔z inquātū est sub reℓone p̄dicta. Ad ipobationē dico q̄ ℔z sit eque nūeralis inquātū: ē vnitas: tñ nō ē sub dicto respectu ℔z rōnē forme. nec ℔z rōnē forme nisi q̄diu est sub dicto respectu. vñ si addaℓ aliavnitas ipsa q̃ additur erit vltia ℓ p̄z ꝑs forma nūeri. illa aūt q̃ p̄ius erat forma numeri ō sinet eē ei⁹ foꝛ a: q: nō erit sub dcōrespcū p q̄ erat formaℓ respcū p̄cedētiū ℔z efficieℓ mālis siℓ ℓ alie.

Cōclo. vij. Forma nūeri est q̃d rea le extra animā. pbaℓ sic. Quicq̃d resultat ex cōnexiōe pluriū hñtiū realē ordinē extra alia: est eē alia sed forma numeri resultat ex vnitatib⁹ hñtib⁹ realē ordinē eē animā. ℊ. Connexio aūt vnitatū ex q̃ resultat numer⁹ est ista: q̄ ℔z vnitatis. s. ipm quātū ℓ oīa quāta cō uenīūt in forma cōtinuitatis.

¶Cōtra arguit Aureo. Nulla forma realis reflectiℓ supra se: nam albedinis nō est albedo. nec relationis est relatio. sed numerus reflectitur supra se. dicim⁹. n. duos binarios ℓ tres ternarios.

ℙRñdeo. negaℓ maiorē. Cū em̃ numer⁹ causeℓ ex diuisiōe p̄tinui. vt ꝺ̄t. 3. phyℓi. nō p̄t esse nisi in reb⁹ p̄tinuis. numer⁹ aūt est q̃d nō cōtinuū. ℓ iō numeri nō p̄t eē nume rus. hz ℊ binari⁹ sit q̃dā numer⁹, tñ multitudo binariorū vel aliorū numerorū: ℓ sic r pluralitas: q̃ ꝑsurgit ex distinctione quātitatis p̄time a discreta nō est numer⁹: sed multitudo trāscendēs. ℓ gñaliter nūcℙ aliq̃ distincta faciūt numerū: nisi talia distincta sint p̄tinua.

¶Scō⁹. Si forma nūeri est extra animā sequiℓ q̄ sit i rerū nā. actu tñ vn⁹ numer⁹. s. numer⁹ oīm rerū: hoc est absurdū. ℊ ꝑba. pbaℓ. q: dicit phꝰ. 7. meta. q̄ binari⁹ ē. potētia in ternario. ℊ oēs nūeri erūt tñ potētiaℓ r i illo sup̄remo nūero ℓ sic null⁹ p̄ter ipsum esset actu.

¶Rñdeo. negaℓ ꝑba. cū. n. oēs vnitates sint in actu: sequiℓ q̄ q̄cūq̃ resultat ex eis est in actu. Ad pbationē dico nō esse inconueniens q̄ idē numer⁹ sit in actu in se. ℓ sit in potētia respectu nūeri cui⁹ est ps. ℙEx hac rñsione sequiℓ: q̄ eadem vnitas est p̄ncipiū binarij ℓ ternarij ℓ millenarij: ℓ sic de alijs.

¶Tertio sequiℓ q̄ i duodenario essent. 12. duodenarij: vn⁹ incipiēdo ab vnavnitate: ℓ alius ab alia ℓ sic successiue. hoc est falsum. ℊ.

ℙRñdeo. negaℓ ꝑba. sed in duodenario sunt tm̃ tres. vnus incipiēdo ab vnavnitate ℓ p̄cedēdo vsq̃ ad ōcimā: aliꝰ incipiēdo a scōa vsq̃ ad vndecimā: ℓ tiꝰ a tertia vsq̃ ad duodecimā. Cui⁹ rō est. q: a p̄ma ad decimā: ℓ a scōa ad vñcimā. ℓ a tia ad duodecimā: ē ordo realis.

¶Quarto. Nulla summatio ē p̄pter opationē aie: ℔z forma numeri est summatio. ergo.

ℙRñdeo. negaℓ minor: ō nūero q̃ accñs i reb⁹: ℔z p̄cedaℓ de nūero abstracto. vt dicit. Cōmē. 4. phy. cō. 129. vbi ait. q̄ cū nūerās ñ fuerit/ēt nūer⁹ nō erit. Et eodē mō cū ibi dicit: q̄ nūer⁹ ē eē i potētia ℓ aia i actu: intelligit q̄ nūer⁹ q̃ ē i reb⁹ ē ps nūeri maioris excepto illo q̃ ē marie ℓ actu. nō q̃libz aliꝰ: vt sic ē i potētia: ℔z q̃libz nūer⁹ abstract⁹ p̄t p̄scidi ab alijs: ita erit totū ℓ nō ps alteri⁹ nūeri: lō dicit q̄ ē actu in anima quo ad p̄cisionem.

Vide Thomi stas nō ad aliō ad ā- plurali nē veri tatis ꝑ spicere.

Questio. ij.

Queritur scō. Utrum numerus sit p̄prie et forma liter in diuinis?

Ad hanc questionem rñ detur quatuor cōclusionibus quarum p̄ma est hec. Numerus p̄dict⁹ q̃ est de genere quātitatis: nō est in diuinis.

Studium aūt phi esse docz ne temere edūcie ri.

Concl'o. ij. Termini numerales: vt duo tria cū dñt de diuinis nō dñt numerū ō gñe quātitatiℓ. ℔z multitudinē aut. vnitatē trāscedēre m.

Cōclusio. iij. Tales termini dicūt i diuinis positiue ℓ remotiue.

Concl'o. iij. ℔z i diuinis fit numer⁹ simpliℓ ē tñ ibi numer⁹ q̃dā. Has reℓones pōit. s. D. p̄nti vi. ℔z quas nō arguūt aduersarij.

¶Distin. xxv.

In dist. 25. q̄riℓ. vtrū p̄sona dicat in diuinis q̃d cōe trib⁹ p̄sonis q̄ p̄ficeret i eis.

ℙro qōne hec est p̄ma

cōclusio. Persona de suo forali significato signat suppositū nāe rōnalis. Hāc ꝑbat. s. D. 1. q. 29. art. 1. Illud est formale significatū: q̄ exprimit p diffōnē. sed Boeti⁹ diffiniēs p̄sonā/dicit q̄ ē rōnalis nāe idividua substātia. i. suppositū. ℊ.

¶Corrolariū p̄mū. Aia intellectiua nō ē p̄sona. pbaℓ. Ois p̄sona ē suppositū. ℔z aia nō ē suppositū. cū nō sit q̃d completū in specie. ℊ.

¶Corrolariū scōm. Mā hūana in xp̄o nō est p̄sona. pbaℓ. Ois p̄soa est suppositū ℓ p̄ria sba. sed nā humana in xp̄o nō est p̄ria substātia: cū sit alteri⁹ vnibilis. ergo.

Cōclusio. ij. Hoc nomē p̄sona ꝑe dℓ in diuinis. Hāc ꝑbat vbi. ℊ. ar. 3. Oē nomē significās p̄fectionē simpliℓ ꝑe dℓ ō deo. ℔z hoc nomē p̄sona ē hmōi. cū significet subsistēs in natura itellectuali. ergo.

Conclusio. iij. Persona diuina signat ō signato forali distinctuz subsistēs i nā diuina. Hāc ꝑbat. 1. q. 29. ar. 4. Et de poten. q. 3. art. 4. Sicut se hz p̄sona i cōi ad suum significatum. ita se hꝫbet p̄sona diuina. ℔z persona in 2muni signat subsistēs distinctū in nā rōnali cū hoc exprimaℓ p diffōnē p̄sone. ℊ p̄sona diuina signat foraℓ distinctū subsistens in nā diuina.

¶Corrolariū p̄mū. Persona in diuinis: nō signat formaliℓ essentiā. ℘z q: non est distincta.

¶Corrolariū scōm. Persona i diuinis nō significat formaliter reℓonē significatam p modū reℓonis. puta nomine p̄nitatis ℘z q: reℓo vt sic non est subsistens.

Cōclusio. iij. Persona i diuinis signat māliℓ reℓonē ℓ essentiā. ℙDico aūt reℓonē signatā in concreto sine per modū relatum: puta vt signat hoc nome pater vℓ filius. ℙHāc probat vbi. ℊ. Illud est significatū māle nois: sine quo saltem nō p̄t signatū eius formale

sicut dr q hō formalr signat qd cō
positū ex corpe z aīa rōnali. mālr
ār signat cor/epar/z caput sine q̄
bus salvari illi ñ posset. ſz distin
ctū subsistēs i natura divina: non
pōt esse nisi relatiuū. q: soli relati
uo ꝓuenit distingui ꝓp: ictatib⁹:
nec ipsa rekō posset subsistere nisi
q: est divina essentia. ergo signifi
cat ista materialiter.

¶ Correlariū. Rekō signata p mo
dū rekōnis ponit i obliq̄ i signato.
psone dinie. qđ ꝑz. Nā psonadina
signat distinctū n ē ār aliqd distin
ctū in divinis nisi relatiōe. ergo.

Aureo. q. 1. ¶ Cōtra argunt Aureo. q̄ psona ñ
signi ficet eēntiā. Prio. Nunq̄ cō
stitutū signat i recto ꝓstructia: ſz
eēntiaci rkoꝓstituūt dinā psonā. ꝯ

¶ Scō. Jd qđ signat i recto vere
plurificat cū dr tres psone. ſz eēn
tia nō plurificatur.

Perso na in di vinis: ſi gnifi cat ali qua for malr: z aliqua māliter

Ꝑ Rndeo. negatur maior: vtriusq̄
istaꝝ rōnū. Ubi ē sciēdū q̄ psona i
divinis signat formaliter distinctū
subsistēs vt est dictū. mālr ār ꝑti
me signat rekonē p modū fiati: q:
diffinitio psone p̄dicat de tali re
latiuo. Nā ista est vā. ꝑ est distin
ctū subsistēs i nā divina: mālr ār
remote signat eēntiā. z tale ñ opz
plificari. negat ꝯ maior: vtriusq̄
loquēdo de signato materiali.

Cōcl'o. v.

Nomen psone in divinis nō cōitate gñis aut spēi. q: ibi nō est genus neq̄ spēs. ſz ē cōe cōtra te indivīdui vagi. Hāc ꝓbat. 1. q. 30. Jd qđ signat aliqd distinctū sub sistēs: ſz nō dicit determinata p̄n cipia distinctia ē cōe p modū idi

Aureo. vbi. ꝯ. vidui vagi. ſz psona ē hmōi. ergo.

¶ Cōtra argunt Aureo. Jd qđ di vidit i vagū z signatū nō hz rōnē indivīdui vagi. alioq̄n dividere t se et suū oppositū. ſz psona i divi nis dividit i vagū z signatū. nā ali qñ dr hec psona. aliqñ aliū. ꝓba ꝯ.

¶ Cōfirmat. Si psona vage ē cōis ita eēt cōis sicut aliqs de⁹. ꝯ sicut nō dicim⁹ esse tres aliqs deos: ita nō diceremus esse tres psonas.

¶ Rndeo. q̄ idi vidūvagū est du pler vt dr. 1. q. 30. ar. 4. Nā ō rōne idividuvagi ē signare nām: z de terminationē nāe. Aliqō ꝯ ē idint dūvagū qō signat. fokalr nām s ne determiationē ex pte nāe. vt a liqs hō. aliqs de⁹ signat. n. nāz di vidi fokalr: ſz rōne illi⁹ signi ali qs ꝓnotat determiationē ei⁹ ñ ista aut illā: ſz vage. z ō vbi nā nō pt plurificari: nec tale idividū plifi cat. vt ēi divinis. Aliud est indi vidū vagū: qō fokalr signat indi vidūver promodi erndi. hmōi. est hoc nomē psona. signat. n. modus erndi q̄ ꝑpetit indivīduo: q̄ mod⁹ qt plificat i divinis. ſ. eē indivisū in se z distinctū ab aliis: iō nomē persone ibi gloꝛificatur.

Ꝑ Dico scō: q̄ cū dr ista psona. et aliqua psona idividū vagū qō ē psona nō dividit i se z suū oppositū. ſz ꝑmū idividuum. ſ. psona qō erat aliq̄lr vagū / z ideterminatū efficit magis determinatū: qz ille mod⁹ quē signat psona specificat p ly ista. vel p ly aliq̄ psona. ꝑz ex his ad argumtū z ad ꝓbationē.

Cōcl'o. vj.

Hoc nomē p sona ē cōe i divinis nō ꝑm rē. qz ñ sūt vna psona sed ſz rōnē: qz oib⁹ ꝓuenit rō signi ficata p hoc nomē. Sunt em̄ plu ra distincta subsistentia. Hanc po nit. 1. q. 13. arti. 4.

¶ Distin. xxvj.

In dist. 26. q̄rit. vtrū psone divine consti tuātur z distinguā tur per relationes?

Ꝓ qōne hec ē ꝑma ꝓcō. Persone divine non distinguuntur psonaliter: nec ꝓstituūt p aliqō absolutū. Hāc ꝓbat. 1. q. 39. ar ti. 2. Et ō potē. q. 8. ar. 3. Per id qō ē cōe oib⁹ psonis nō distinguunt: nec p ꝓnōs ꝓstituūt psone divie. ſz oia absoluta sunt hmōi. ergo.

¶ Cōtra arg. Aureo. q̄ eēntia con currat ad ꝓstōnē psonaꝝ. Ad cui⁹

dēnā argumēti sui: ꝑmitto q̄ ꝑso na ꝓ: q̄si p se vna. vñ psonalitas ē pseitas tertij modi: q̄ dicit solitu dinē. talr ār pseitas icludit negatiōez q: qō ē p se tertio mō: nō est cū alio. z vbi sunt ꝑles pseitates z ꝑles psonalitates: sūt ēt ꝑles ne gatiōes. ¶ Et his argumt sic. Eēn tia facit ad pltarē negationū: q̄s ipoꝛtāt personalitates. ꝯ facit ad pltarē psonaꝝ. ꝑña ꝓz. añs ꝓbat fundamētū negationum facit ad pltarē eaꝝ sicut ēt ſbz ad pltarē accētiū ſz eēntia ē fundamētum istaꝝ negationū. Nā eēntia cū ꝑ nitate fūdat vnā negatiōez z vnā psonalitatē. eēntia cū filiatiōe fū dat aliā. ꝯ. Ꝑ Rndeo. Ptio q̄ cū es sentia sit cōicabilis: z psona icō cabilis: nō ꝑt eēntia ꝓstituere ꝑso nā. nec eē fundamētū incōicabili tatis. Ꝑ Dico scō ad argumtū q̄ maior ē falsa. Ad ꝓbōnez dico q̄ reko ē primū fundamētū illi⁹ ne gatiōis q̄s ipoꝛtat psonalitas. eēn tia ꝯo ē fundamtū remotū. nega no ār z alia q̄ in aliq̄ fundanť nō hāt pltarē necvnitatē ex funda mēto remoto: ſz ista ex. ꝓtio. z ō ñ opz q̄rere an psonalitas vel ne gatio q̄s ipoꝛtat sit eadē vel diner sa in tribus personis ex ea parte qua fundatur in essentia.

Eēntia nedū cō stituere psonaꝝ.

Nega no z fū dara in aliq̄ha bēt vna tāt tñ ex fūda mēto p mino.

Rema nisce dum hūc ꝓpo situm resp. plāsio in hac de na rec. na tūpsum lōgitū dē z ra natu nomi na vna ra gra tec.

Cōcl'o. ij.

Origines actiue nō ꝓstituūt nec distinguūt psonas. Hāc ꝓbat de potē. vbi. ꝯ. z. 1. q. 4. ar. 2. Et ꝑti di. q. 2. ar. 2. Nullū posteri⁹ est ꝓstitutiuū potis. ſz hmōi origines sūt posteriores ꝑsis a qb⁹ sūt. ꝯ.

Cōcl'o. iij.

Persone divine nō ꝓstituūt nec distinguunť fokalr ꝓ origines passiuas. Hāc ꝓbat vbi. ꝯ. Oē fok malr ꝓstitutiuū ē distinctiū signa tur vt exñs i eo. sed origines pas siue non sunt hmōi. cū significen tur vt vie ad personas. ergo.

Scog. hic. ¶ Cōtra arg. Scog. q̄ psone divie nō ꝓstituāt: z ꝓpē hoc vana sit ꝑns qō. Sue rōnes sunduńť in his medijs. Tū q: oē ꝓstituēs fa cit ꝓpōnē cū ꝓstituto. l dinis aūt ñ ē ꝓpositio. Tū q: ꝑmitas ꝓstitui tur. ꝯ nec ꝑ cū q̄ est idē: Tū q: cō stitutiuū ē aliquo mō cā ꝓstituti. mhil aūt est cā divine persone.

Ꝑmi tas non ꝓponit cū ꝑre z est fokā eius.

¶ Ad ista motiua sit rndek q: ifi nities est rnsuz. Ꝑ Dico ꝯ ꝑ° q̄ ꝑ nitas ꝓstituēs: ꝑez nō ꝓponit cū eo: q: hāt idē eē. z ñ fokapris. nec opz oēz formā distigui ab eo cui⁹ est: vt ōt ꝑhs. 2. posterioꝝ. Ꝑ Dico scō q̄ ad ꝑitatē loquutionū ñ so lū attēdi dz ad res: ſz ēt ad modū signandi eoꝝ de qb⁹ loqmur. z ō dicim⁹ ꝑez ꝓstitui: ñ ār ꝑnitatē aut eēntiā. q: ꝑ signat ꝓretinet vt hās formā. ꝑnitas aūt z rekō signat vt ipe forme. z ō eis ñ que nit ꝓstitui q̄ ē ꝓpriū suppositoꝝ.

Hec sūt radices z puncti pia hu iusmōi disputa tionis.

Ꝑ Dico tertio q̄ ly i dinis nō sit cā tñ aliqd signat p hitudinē cāe fok malis. vt cū dr deitas ē in deo et ꝑnitas ꝓstituit ꝑez. Ꝑ Dico ꝫto q̄ psone divine ñ ꝓstituunt p mo dū resultātiz eo mō quo totū resul tat ex ptib⁹. aut ſpēs, ex gñe z dfia ſz est ibi ꝓstitutio formalr: eo mō q̄ albedo ꝓstituit albū. z hūanitas hoiez. Sitr ꝑnitas ꝓstituit ꝑez q: est qua pater formalr est ꝑ.

Aureo ꝯ vbi. ꝯ. ¶ Cōtra hoc arguit Aureo. Effectus formal rekonis vt rekō ē: est esse ad aliud. sed persona non est ad aliud. nō. n. ꝑ ē psona filij. ꝯ.

¶ Rndeo. q̄ effect⁹ fokalis rekōis vt rekō est: nō est ꝓstituere ſz refere re. tñ effect⁹ formalr rekonis vt est qdā forma incōicabil: est ꝓstitue re. supposituz z hoc modo ꝓprietates relatiue ꝓstituunt persōas vt diffusius dicet.

Scot⁹ ħ

¶ Sco. argmt. 7. medijs q̄ divia eēntia sit suppositū. tū q: actiōes sunt suppositoꝝ. divina; nāt essen tia agit cū intelligat z creet. tum q: est p se subsistēs z aliā dicit.

Utrum divina essentia sit ſup posituz

¶ Que oia vna rāsione solvit. s. D. de potētia. q. 8. arti. 3. ad septi mū. vbi dicit q̄ de rōe hypostasis sine suppositi sunt duo. Primū q̄ per se subsistat z sit in se indiuisū. Scōm est q̄ sit distinctū ab oib⁹.

Illis q̃ sunt in eadē nā. diuina essentia est q̃d subsistēs. ſz q; non est distincta a suppositꝫ que in ea sunt: ideo nō ꝓprie dr suppositū.

Per se subsistēs ſz ñ sup positꝫ per se operat.

Dico scdo q̃ supposituꝫ dicit pfectionē q̃tū ad primū q̃ est de rōe eius: non aūt quo ad fm: ſz vt sic nō dicit pfectiōez nec ipfectiōez.

Dico tertio q̃ esse p se subsistēs sufficit ad hoc q̃nis operet: ſz ēt non esset suppositū: vt pz de anima separata: q̃ intelligit: nec tamen est suppositū cum nō sit cōpleta in specie: ſz tm̄ pars speciei.

Cōclo. iiij.

Persone diuine ꝓstituūtur ⁊ distinguunt in esse ꝓsonali p relationes originis. Ista conclo sequit ex ꝑcedentib⁹. ꝓsone enꝫ nō constituunt p absoluta nec p origines: ergo p relationes. reneꝛ ꝓna q; nihil aliud ꝑter hec tria ponitur in diuinis ꝓsonis. Dico tamē q̃ relo vt relatio est nō cōstituit nec distinguit in esse hypostatico diuinas ꝓsonas: ſz tm̄ i eē relatiuo.

¶ Uñ colligēdo ea q̃ ponit. s. D. in locis ꝑallegatꝫ. Dico ꝑ° q̃ relo realr ex hoc q̃ ē realis distinguit realiter. ⁊ ex hoc q̃ est relatio constituit in esse relatiuo.

Dico scdo q̃ relatio realis inq̃ntum hmōi nō hꝫ q̃ distinguat sua extrema in esse suppositi: nec ꝓstituat ea in esse suppositi.

Dico tertio q̃ relo inq̃ntū est diuina ēntia. hꝫ q̃ illa q̃ distinguit distinguat tāq̃ duo suppōsita. ⁊ q̃ id qō ꝓstituit sit supposituꝫ nāe rōnalis ⁊ ꝑſr q̃ sit ꝓsona: ita q̃ ꝓstituere ꝓsonā ꝓuenit ei inq̃ntū ē diuina ⁊ subsistens ⁊ intellectiua ⁊ incōicabilis.

Aureo. ꝑbi. ā. ¶ Cōtra arguit Aureo. Nullū posteriꝰ ꝓstituit suū priꝰ: ſz relo puta ꝑnitas est posterior ꝓsona. ſ. ꝑſe. ḡ. maior pz. q; posteriꝰ ꝓsupponit priꝰ iā eē ꝓstitutū. mior: ꝓbat. Quicqd ē posteriꝰ posteriori est posterius priori: sed paternitas est posterior ipo gnare. qō est posteriꝰ ꝓsona ꝑſis cū sit ab eo. ḡ.

¶ Rñdeo. q̃ hꝫ paternitas vt est relo ꝓsupponat ꝑſez: tñ vt est forma incōicabilis nō ꝓsupponit ipsum cōstitutū sed constituit.

¶ Cōtra. ꝑnitas vt constitutiua aut dicit q̃d absolutū aut relonē. Si priū: ergo pater cōstituit per absolutū. Si ſz: ergo paternitas vt relatio constituit.

¶ Rñdeo. q̃ ꝑnitas dū ꝓcipit vt ꝓstitutiua ꝓsone ꝑſis itelligit eē q̃d relatiuū: ſz nō ꝓcipit relatiue.

Dico scdo q̃ ꝓsona diuina non ꝓstituit p rōnē nāz: ſz p rē q̃ē verissime relā: tñ itelis nr dū ꝓcipit ꝓstitutiuum illius persone concipit illud sub rōe absoluta. nec est repugnātia: q; relo diuina hꝫ eē diuine ēntie qō est absolutū: rō relo pōt ibi cōcipi sub rōe absoluta.

Dico tertio q̃ ipi gnare repugnat ꝓstituere patrē: q; nō pōt cōcipi vt forma inexñs patri: sed vt via cū cōcipiat a nobis tm̄ in concipiu creature: in qua semper gnatio est via ad genitū.

¶ Scdo arguit q̃ ꝑnitas vt subsistens nō cōstituat ꝑſez. Qō ei gratis ꝓcedit: q; nullibi. s. D. hoc dicit. ſz prima. q. 4. 9. arti. 2. dicat q̃ relones sunt ipse ꝓsone subsistētes. ⁊ intēdit ibi ponere dr̃iam inter relones diuinas ⁊ dr̃ias diuinas gñis: q; dr̃ie diuidūt ēntiā cōez. relones aūt diuine sic distinguūt ꝓsonas q̃ nullū cōe reale dimidunt.

Scotus. ¶ Cōtra eandē argnit Scot⁹ ꝑ°. Nulla relo dat eē ad se: cui eē ad se opponat relōni cuius esse ē ad aliud: ſz subsistere est esse ad se: ḡ relatio nō pōt dare subsistere sine cōstituere suppositum.

¶ Rñdeo. ꝑ° dico q̃ relo vt relo ē non pōt cōstituere suppositu: ſz vt relo ñ sit aliq̃ relo q̃ sit p se subsistens sed vt q̃ q̃ suppleat oīs ꝓncipiū indiui cōsuduantiū locū: talis pōt ꝓstituere tuit. suppositū ⁊ dare alicui q̃ sit ꝓma sba. hmōi est relo diuina q̃ ē eē oē genus. ⁊ est ipsa diuina ēntia.

¶ Scdo. relo ꝓsupponit distinctionem extremoꝝ: ⁊ p ꝑs ꝓstōnē eoꝝ q̃ nulla relo ꝓstituit extrema. ꝑma ꝑz. ad hoc ꝑbi. ſ. met. vbi ꝓbat idē titatē ñ eē relonē realē: q; relo exigit distinctionē realē extremoꝝ ꝓdistinctionē nō req̃rit idētitas.

Cap. de eodem. Tex. 16

Relo ꝓsupponit distōnē generū alioꝝ: facit autem distōnē ad aliquid

¶ Rñdeo. ꝑ° ꝑt dici q̃ ꝑs ibi loquitur de relone q̃ ē tm̄ relo. q̃ ñ subsistit. talis em̄ nō ꝓstituit extrema nec distinguit nisi in esse relatiuo.

Dico scdo q̃ ans est simplr falsum: q; vt dicit. s. D. de potētia. q. 8. ar. 3. ad. 12. relo ꝓsupponit distinctionez oīm alioꝝ genez: vtputa ībe ⁊ q̃litatis: interdū ēt actionis ⁊ passionis. ſz distinctionez q̃ est ad aliq̃d: relo nō ꝓsupponit: sed facit. ⁊ de tali distinctione loquit ꝑs q; idētitas non ꝓsupponit ēt distōnē alioꝝ genez.

¶ Tertio. si relo ꝓstituere et ꝓsonā seq̃t q̃ ꝓsona esset ens p accns sal tem fm̄ rōnē. ſz ꝓsona diuina nullo mō est ens per accns. ergo.

Rñdeo. ꝑmo negatur ꝑna: quia nō est ens p accidens nisi vbi sūt res diuersoꝝ gñm. relo aūt ⁊ ēntia diuina sunt ex̄ genꝰ. negat etiā eadē ꝑna: q; idē ē esse ēntie diuine ⁊ relonis. vñ si albedo traheretur ad esse sbale hois nō faceret cū eo compositionem.

¶ Quarto si ꝓsona diuina ꝓstituitur p relonē. seq̃tur q̃ diuina ēntia verissime referat. hoc est falsū ḡ ꝑma ꝑna ꝓbat. Oē id in quo est relo refert. ſz si relo ꝓstituit ꝓsonā: p priꝰ est relo in ēntia. q̃ in ꝓsona: ḡ in illo priori saltē fm̄ rōnem ipsa ēntia refert: minor: ꝓbatur. In oi ꝓstituto priꝰ vnitur ꝓtes q̃ sit ipm̄ totū cōstitutū ergo priꝰ vniunt essentia. ⁊ relo q̃ resultet persona constituta.

Rñdeo. negat ꝑna prima. Ad ꝓbationē dico primo q̃ si aliquid dz referri: opz q̃ sit supposituꝫ. In illo ḡ priori si aliq̃d referret: hoc non esset essentia sed deus.

Dico scdo q̃ cum ꝑnitas siue alia relo ñ ꝓstituat vt ē relo: i illo priori ꝑnitas vniret ēntie nō ⁊

Distinctio adnertēda diligenter ⁊ intelligenter.

Cuz arguētes Thomistica ad hoc respōsa ifringet neqāt Thomistice cosphariter cesse ect.

¶ Quinto. suppositū vniꝰ nāe nō ꝓstituit p aliā q̃ditatē: q; tūc esset suppositū duarū nārū. sed ꝓsona divina est supposituꝫ deitatꝫ: ḡ nō pōt esse supposituꝫ relonis nec p eā ꝓstitui. Rñdeo ꝑ°. q̃ nō cōstituit p relationē vt est relo: vt sepe dictū est. Scdo negat maior. nā sortes ꝓstituit i esse suppositi p q̃titatē q̃ occurrit ad indiuidua tionē. Dico tertio q̃ tale nō includit duas q̃ditates: nec est eodem mō suppositū eaꝝ: q; vna illarū est q̃si modꝰ alteriꝰ: ⁊ vt q; id qō distinguit suppositū nō dat ei spēz sp vñ ꝑnitas ⁊ filiatio ñ dāt spēz. eisō potētia. q. 9. ar. 5. ad. 18.

¶ Arguit ꝑterea idē Sco. in spāli q̃ ꝑnitas nō cōstituat ꝑſez: nec filiatio filiū. Que argumenta eodem modo soluunt sicut ⁊ ꝑcedēntia. Iste em̄ existimauit q̃. s. Do. senserit diuinas ꝓsonas ꝓstitui p relationē vt relatio est. vñ dico q̃ relatio puta paternitas ⁊ est deitas: ⁊ est forma indiuidualis: ⁊ ē relo: ⁊ ē ꝑnitas. vt est deitas constituit deū. vt forma indiuidualis ꝓstituit q̃d incōicabile in nā diuina. vt relatio ꝓstituit relatiuum. vt ꝑnitas ꝓstituit patrē. Uñ ista distinctio applicari pōt quodam modo ad argumēta infinita.

¶ Sexto arguit. Nullū cōicabile ꝓstituit ꝓsonā: ſz ꝑnitas ⁊ filiatio ⁊ spiratio passiua sūt de se cōicabiles: ḡ nō ꝓstituūt ꝓsonā diuinam minor: ꝓbat. Tū q; nulla forma est de se incōicabilis. Tum q; relo nō est formaliter infinita: ḡ nō ē de se hec. Tū q; spiratio actiua. ē cōicabilis: ḡ ⁊ spiratio passiua.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad ꝓmaz ꝓbationē dico q̃ oīs quiditas cui ex nā sua ꝓuenit subsistere ⁊ repugnat in alio ſz rez recipi est talis q̃ ei repugnat cōicari.

¶ Ad scdaz dico q̃ omnis relatio divina est infinita formaliter infinitate que conuenit cuilibet forme separate: vnde paternitas diuina

est infinita q̄ ad rōnē p̄nitatis.

¶Ad tertiā negat ꝓna. qz spiratio actiua ſm modū intelligendi aduenit ſuppoſito iā ꝑſtituto. ſpiratio aūt paſſiua nō. Qđ aūt iſta ꝑſtituat z illa nō: hoc habēt ex tm̄ ſunt tales res. ¶Dico ſcōo q̄ qđ ſubſiſtit in diuinis eſt incōmunicabile. q̄ uniuerſaliter: tñ aliqđ eſt cōmunicabile eo mō quo forma cōicatur ſuppoſito: z illo mō quo cōe cōicatur ꝓprio.

¶Diſtin. xxvii.

QUeritur ſcō ſi dicit. 27. querit p̄mo. Utrū gñare z p̄nitas ſint idem realiter in diuinis?

Pro q̄one hec ē ꝓma ꝙclo. Actio i diuis nō ponit rē de p̄nto: actiōis ſz diuinā eſſentiā cū reſpcū reale vel rōnis. Hāc ponit. s. D. 1. pte. q. 41. ar. 1. ad ſcōm z tertium.

Actio et paſſio di cūt motum cū reſpcū.

¶Ubi ſciendū eſt q̄ actio z paſſio p̄dicamētales dicūt motū cum reſpectu. nā motus vt eſt ab hoc dr actio z vt eſt in hoc dr paſſio. Ex his arguit ſic. Remoto motu ab actione id q̄ remanet eſt fiatio. ſed ab actione diuina remouetur motus: ergo ipſa eſt relatio.

Cōclo. ij.

Gñare z gñari ꝓpriē hñt modum relationum ex actionū aut paſſionum. Hec concło patet ex precedenti.

Aureo. h. q. 1.

¶Contra arguit Aureolus. Nulla res capit eē, per relonē: cū relo p̄ſupponat extrema. ſz filius capit eſſe per generari. ergo.

¶Rñdeo. p° q̄ gñari in diuis hz modū paſſionis z relonis: z generare hz modū actiōis z relonis: ſz tñ plus hz modū relonis. Actio em̄ dicit motū cū reſpcū. z qz generare in diuinis nō eſt motꝰ ſute mutatio: ſz ꝙcipiat a nobis primo dū actōis egredientis a ſuppoſito. In diuis aūt ſalnaꝝ oē qđ ē ō formali rōne relonis: iō dr q̄ gñare magis hz modū relationis.

Gñatio diuina ſi ē motꝰ: niſi ſm modum mutatio: hz ꝙcipiat a nobis primo dū actōis egredientis a ſuppoſito. In diuis aūt ſalnaꝝ oē qđ ē ō formali rōne relonis: iō dr q̄ gñare magis hz modū relationis.

¶Dico ſcōo q̄ hz nulla res capiat eſſe p relonē p̄nalē: p tñ capē eē p relonē q̄ eſt extra, p̄dicamētum: eo q̄ nō ſolū eſt relo ſz ēt actio. et inḡtū eſt actio res capit eſſe per eam z nō inḡtum eſt relatio.

¶Dico tertio q̄ actio p̄dicamētalis z relo diſtinguūt. Primo qz actio cāt terminū: relo aūt nō hz oriri poſito, fundamento z termino.

¶Scōo qz nulla relo fundat actionem: hz tñ aliqua relo fundat ſup actione: vt dicit. s. meta.

¶Tertio qz actio eſt via ad terminū: relo aūt nō cū ſit poſterior termino: z multa alia hmōi dici p̄nt.

Cōclo. iij.

Actꝰ notiōales ſunt quinq; modi ſunt gñare z gñari: ſunt idē realiter cū relonibꝰ ꝓſonaꝝ z dr̄nt ab eis hz rōnē. p̄ria ꝑſ pz ex p̄dictis. ſcōa, pbaē ꝓma pte. q. 41. ar. 1. ad ſm. qz actio ſignificat p modum actꝰ egredientis a ſuppoſito: relo aūt p modū hñtis ſe ad aliud.

¶Contra arguit Aureolus. Impoſſe eſt q̄ eadē res i ſui exñtia habeat oppoſitos modos. hz modus actiōis eſt fluere z modꝰ relonis eſt q̄ſcere: cōſtat aūt iſtos ee modos oppoſitos: ergo eadē res nō poteſt eſſe actio z relatio.

¶Rñdeo. ꝓmo negaē ꝓma para minoris de actione diuina: qz oia q̄ ſunt in patre ſunt ſine fluxu.

¶Dico ſcōo q̄ de rōe actiōis p̄dicamētalis ſunt duo. Primū eſt q̄ fluat ab agēte. Scōm ē q̄ ſit vltima actualitas z pfectio potētie agentis. q̄ ad ꝓmū dicit impfectionē: z iō nō ponitur actio in diuinis quo ad ꝓmū: ſed quo ad ſcōm. z hoc ſufficit ad ſaluandum actionem in diuinis.

¶Dico tertio q̄, illa res q̄ eſt p̄nitas z gñare vt eſt p̄nitas nō ē poſitiua filij. ſed tñ vt ſic, ē relatiua p̄ris ad filiū: illa ꝺo eadez res vt eſt gñare eſt poſitiua filij.

¶Cōtra eandē arguūt alij. Primo p̄nitas eſt in p̄re: z gñare, eſt i filio: q̄ p̄nitas nō ē gñare. ſecōa ꝓna z ꝓma pa añtis. ſcōa, pbaē. Actio eſt ſōime i termio ſine in paſſio: vt dicit. 3. phyſi. q gñare eſt in filio.

¶Rñdeo. negaē ſcōa pars añtis. Ad pbationē z negaē añs de actiōe imanēte cuiuſmōi ē gñare i diuis.

¶Scōo p̄nitas fundaē in gñare q̄ non eſt ipſm gñare. tenet ꝓna. qz nihil fundat ſeipſum.

¶Rñdeo. negaē ꝓna. ſz ſufficit diſtinctio rōnis inter relonē z fundamentū vbi relo nō eſt accidens.

¶Tertio. Idē non eſt cā ſuiipſi: ſz gñare eſt cā p̄nitatis aut econtra: q̄ nō ſūt, idē. minor, pbaē. Mā ſm alios vero gñat qz eſt pater: ergo vnū eſt cauſa alterius.

¶Rñdeo. negaē minor. Ad pbationē dico q̄ ly qz non dicit ꝓpriē cām ſz formale q̄ aliqđ eſt tale vt tale. nec eſt idē eſſe cāz formalē. z eſſe id q̄ aliqđ ē formaliter tale. Maz deitas eſt qua deꝰ ē formaliter deꝰ: nō tñ eſt eius cā formalis. z idē dico de p̄nitate reſpcū p̄ris. Ad ꝓpoſitū cū dr q̄ gñat eſt p̄. ly q̄ dicit formale fundamentū p̄nitatis. ſ. gñationē. Cū aūt dr q̄ ē p̄ generat. ly q̄ dicit formale q̄ p̄ agit in actu primo. i. p̄nitatē q̄ intelligit in rōne potentie generandi.

Cōclo. iiij.

Pīnitas vt ē conſtitutiua p̄ris: p̄cedit ſm rōnē ipz gñare. vt aūt ē relo ſeqt ad gñare: z gñari p̄cedit filiationē vtroq; mō: qz ē via ad ipaz. Hec ꝙclo pz exp̄dictis.

¶Ex his ſeqt q̄ p̄ qz eſt p̄ generat accipiēdo p̄nitatē vt eſt cōſtitutiua. z qz gñat ideo eſt p̄ accipiēdo p̄nitatē vt eſt relatio.

Queſtio. ij.

QUerit ſcō vtrum verbum diuinum emanet vt intellectio actualis?

Pro queſtione hec ē prima concluſio. Verbū intellectus: nō eſt ſpēs intelligibilis nec actus intelligēdi: ſed eſt quidā conceptus, p̄ductus per actū intelligēdi. probatur tripliciter. Prima. q. 34. ar. 1.

De verbo nr̄i intellꝰ.

¶Primo. Quicqđ eſt verbū interius ſignificat verbo oris: ſed verbū vocis nō ſignat ſpez aut actū intelligēdi: ſed cōceptū ab intellectu formatū: z eo mediāte ſignificat rem extra: ergo.

¶Scōo. Illud eſt verbū intellꝰ: qđ intellꝰ dicit per actū ſuū: ſz intellectꝰ nō dicit ſpeciem cuz ſit potentia actui: nec dicit ipſummet actū: alioqn ois actꝰ eēt reflexꝰ: ꝺ.

¶Tertio. Id qđ eſt res intellecta in actu: non eſt ſpēs intelligibilis cū ipſa poſſit, eſſe ēt in eo qui actu nō cōſiderat: ſed verbū eſt res itellecta in actu. nunq̄. n. verbum eſt in intellectu niſi dum actu intelligit: ergo. Et p̄firmatꝝ: ſpēs intelligibilis eſt ab intellectu, agente. verbū aūt eſt ab intellꝰ poſſibili. Preterea verbū cognoſcit ab intellectu directe: ſpēs aūt z actus cognoſcunt tm̄ reflexe. ergo verbū nō eſt, ſpēs aut actus: cuius rō diuerſitatis eſt: qz verbū eſt terminꝰ intellectiōis intrinſecꝰ: z terminꝰ in quo cognoſcit nā ad ex: ſpēs āt z actꝰ nō ſūt termini intellectiōis.

¶Et ſi dicaē ꝓtra. Quicqđ cognoſcitur directe a noſtro intellectu: ē quid ſenſibile: vt dr̄ tertio de aia. ſed verbū nō eſt ſenſibile: ꝺ.

¶Rñdeo. negaē maiorem de eo qđ ē terminꝰ intrinſecꝰ intellectionis: cuiuſmodi eſt verbū. ſed ſufficit q̄ ſit ratio rei ſenſibilis.

¶Cōtra ꝙclonē arguit Aureo. pmo: dis. 9. ar. 1. Nulla forma illimitata z nō ſingularis poteſt eē inherens intellectui: ſed forma ad quā terminat itellectio eſt illimitata z nō ſingularis: ergo nō inheret intellectui: z ſic nō eſt intuitiua. maior pz. minor pbaē. forma quā intellꝰ itelliget/eqpollet infinitis idiuiduis: ꝺ eſt illimitata.

¶Rñdeo. Dico primo q̄ intellectus itelligēdo reſpicit duplicē formā. s. verbū: z nām que i verbo cogno

Utrum fcit. Si loq̃mur de verbo dico q̃ ẽ verbũ formaſingularis ſm eſſe: rvñs in ſit forã iherẽs rẽ ſentãdo: rtalis põt inherere intellectui. Si vero loq̃mur de nã: q̃ intelligit: dico q̃ ẽ ſingularis ſm eẽ/qõ hz i ſuis: nec eapollet infinitis fz eſſe. ſm aũt q̃ eſt i intellectu ẽ illimitata fz rõnẽ ſue ſpẽi: q̃ dõ intelligit abſtrahit ab illis: q̃ ipa ſimilitãt. ſ. a principijs idiuidnã tib⁹. p̃ma. q. 85. ar. 2. ad tertium.

Utrum oporteat ponere ✠bũ.

¶Scõo arguit q̃ res nõ intelligatur fz eẽ qõ hz in intellectu p verbũ formatũ: r p ſñs q̃ nõ opz põere verbũ: r ẽt q̃ nõ itelligat ſm eẽ qõ hz eẽ i ſingularib⁹: fz fz eẽ qõ hz apparẽs. Et arguit ſic. Opatio ſenſitiua nõ idiget reali termino: fz fminat ſepe ad eẽ p̃ſpicuũ r apparẽs eẽ aiaz: q̃ r opatio itellectiua. p̃ña p3. añs. pbaẽ. Tũ q: Commentato: tertio celi. cõ. 104. dicit eſſe de mẽte phi: q̃ figura fz quã apparet luna aliq̃n circularis aliq̃n media nõ eſt in rerũ nã: ſed tm apparet. Tuz q: ſi nõ terminaret ad apparentiã ſed ad rez: tunc oẽ qõ videret alicui eſſz verꝫ. r ſic cõtradictoria eſſent vera: naz alicui vr q̃ aliq̃d ſit albũ. r alteri q̃ nõ.

Figure lunefũt em apẽtes.

¶Rñdeo. Primo dico q̃ res nulluz hñt eẽ apparẽs ſine obiectiuũ extra aiam: nã phãtaſma vel ſpẽs lapidis põt dici lapis i eſſe obtimo vel apparenti: r ſic negaẽ añs.

Homo videns lunam falſe indicat õ figuris ei⁹ ſm ſenſum communem.

¶Ad p̃mã, pbõnẽ dico: q̃ nec Cõmentato: nec ꝓhs dicunt q̃ oculus videat i luna figuras que ibi nõ ſũt: imo videt figuras que ibi ſunt. ſed dñt q̃ hõ videns lunam falſe indicat de figuris ſm ſenſuz cõem: vel ſm aliaz potentiã iudicatiuã. Siẽr ſi videovnã cãdellã r eleuet vn⁹ oculꝰ r alter nõ appebit mihi q̃ ſint due tũc oculꝰ videt tm vnã. r alia potẽtia iudicat q̃ ſint due: r ſic ẽ de multz alijs. talib⁹ãt illuſiõib⁹ ſine apparẽtijs cooparẽ ſe ſuis cõis aut cogitatiua: ſicut ẽt i ſomno facit apparere ea q̃ nõ ſũt: naz imaginatiua cõnectit ſuper imagines rez ſanẽ ſi cẽt res vere: r pp hoc hõ errat indicando ſe videre fz ſenſus exteriores ea q̃ tm imagines cernit. Ad ſcõam negaẽ ꝓña. q: lz ſenſus exterior ferat ſemp ſup rẽ verã. tm hõ aliq̃s indicat illã rẽ eſſe aliter q̃ ſit.

¶Tertio. Res clari⁹ cognoſcitur ſine ſpeculo: q̃ cũ ſpeculo: fz ſi verbum ponit in intellectu ponit ad hoc: vt res in eo reluceat tanq̃ in ſpeculo: ergo ipedit cognitionẽ.

¶Rñdeo. negaẽ añs. q̃n res non eſt fz ſe p̃ns potentie: vt ẽ de obo itellect⁹. aliter tm eſt de ſenſu: cui res ſm ſeipſam eſt p̃ſens.

¶Cõtra eãdez arguit Durãdus ✠Petr⁹ de palude. Per opatiões imanentes nihil ꝓducit vt dicit nono meta. ſed intelligere eſt opratio imanens: ergo per ipſaz nõ ꝓducitur aliq̃s verbum.

Durandus dubitat. q. 2. tex. 11.

¶Rñdeo. negaẽ maiorẽ. Nam per actus volũtatis r per act⁹ intellect⁹ cauſanẽ hit⁹ i ĩtellectu r volũtate: lz q̃ p tales operationes nihil ꝓducaẽ ad eẽ. ꝓducit tm aliq̃d ad intra: imo aliq̃ vt Auicẽna dixerũt q̃ p eas ꝓducit aliq̃d eẽ: et q̃ vna intelligentia p actum ſuuz producit aliam.

Utrum ✠bũ ꝓducat.

¶Contra. Per illam operationẽ que eſt finis: nihil producitur: q: tunc ipſa opatio nõ eſſet finis: ſed productum eſſet finis eius: ſz opratio imanẽs eſt finis: vt dicit p̃mo ethicorum.

¶Rñdeo q̃ p opationẽ q̃ eſt finis nihil ꝓducit totaliter ab ea extrinſecũ. verbũ aũt eſt termin⁹ intrinſec⁹ ipſi⁹ intelligere: vt ſi ſit q̃d extrinſecũ vt ſunt habit⁹: tm ordinãt ad ſimiles operatiões: r per ꝓña ipſe habitus nõ eſt finis operationis: ſed ad eam ordinatur.

Tertio

¶Sciendũz vero q̃ dupliciter eſt verbũ: nam aliq̃s eſt verbũ perfectum illud. ſ. ad q̃ ordinat perfecti cognitio. Et aliquod ẽ imperfectum illud. ſ. ad q̃ terminat noticia imperfecta: ita q̃ ſemp eſt terminus notitie r nõ principiũ.

Verbũ ẽt aliquid perfectum. Verbũ ẽt imperfectum.

¶Si dicat ꝛ. Verbũ ẽ principiũ cognitionis obiecti. i. illi⁹ actus q̃ obiectũ cognoſcit: lz ſit principiũ. i. ratio qua obiectũ cognoſcit. ſz tm eodẽ actu quo cognoſcit ipm obiectũ.

Verbũ ẽt rei intellecte actu re ſicco.

ꝓDico etiã q̃ nõ oẽ id cui⁹ ẽ verbũ itelligit actu recto: cũ intellꝰ de actu ſuo: ſpeciez ſeipũ q̃ oia in bum. cuius verbi principiũ elicitiuũ ẽ meẽoria fecũda ſiue itellectus fact⁹ i actu p ſpeciẽ q̃ idẽ ẽ.

¶Scõo. per actũ volũtatis nec p actũ potẽtie ſenſitiue ꝓducit. verbũ: ergo nec p actũ itellect⁹ conſequentia ptz. q: oẽs iſte opatiões ſunt imanentes.

¶Rñdeo. negaẽ p̃ña. q: voluntas non eſt potẽtia ꝓceptiua ſicut itellectus. ſenſuz aũt nõ opz ſibi fora re obiectũ ſuũ vt facit intellectus.

¶Tertio. Si verbũ eſt aliq̃d i intellectu: ſequit q̃ ꝓcedaẽ in infinitũ: hoc eſt falſum. ergo conſequentia. pbaẽ. duarũ formaꝝ eiuſdem gñis ꝓpinq̃: ſi illa q̃ eſt imperfectio: eſt actiua: r illa q̃ eſt ea ꝓfectio: ẽ actiua: ſz ſpẽs intelligibilis r verbũ ſunt eiuſdẽ gñis cũ ſint i eadẽ potẽtia r reſpectu eiuſdẽ obiecti: et ſpẽs q̃ ẽ ipfectio: ẽ actiua reſpectu alteri⁹: ergo r verbũ ẽ actiuuz alterius verbi: r illud alterius: et ſic in infinitum.

Utrum ✠bũ ꝓducat.

Spẽs r verbuz ſit eiuſdẽ ſpẽi i eiũ intẽtionali.

¶Rñdeo. Primo dico q̃ ſpẽs r verbũ nõ ſunt eiuſdẽ ſpẽi i eſſe nãli: ſi cut nec color r ſpecies coloris: ſed ſunt eiuſdem ſpeciei in eſſe intentionali: q: idẽ repñtãt r ſunt eiuſdẽ gñis ẽt in eſſe naturali cũ ſint actus eiuſdem potentie.

Tertio

ꝓSed ad arguməntũ negaẽ p̃ña. Ad pbationẽ negaẽ minor. p tertia ei⁹ parte. ſ. q̃ verbũ ſit pfect⁹ ſpẽi: q: lz pfect⁹ repñtet obiectũ tm ſpẽs ẽ pmanẽtio: ✠bo. cũ maneat ẽt q̃n itellect⁹ actuat⁹ nõ itelligit.

Verbũ ẽt aliquid perfectum. Verbũ ẽt aliquid imperfectum.

Utrum ✠bũ ſpẽs repñtent ſpẽs.

¶Cõtra vnã dictũ in hac rñſione ſcz q̃ ✠bũ pfect⁹ repñtet q̃ ſpẽs. arguit ſic. Spẽs imediat⁹ i intellectu expuimit ab obiecto q̃ ✠bũ: ergo pfect⁹ repſentat q̃ verbũ: r per conſequẽs verbũ eſt ſuperfluũ cũ nõ põaẽ niſi vt repſentat obm.

ꝓRñdeo. negaẽ p̃ña de repñtatione actuali: r ꝓcedit de habituali.

ꝓDico ſcõo q̃ repñtatio quã facit ſpẽs: ẽ principiũ cognitiõis: r repſentatio quã facit verbũ eſt terminus eius: lõ ꝑter repſentatio nem ſpeciei ẽ neceſſaria repñtatio ✠bi.

¶Quarto. Si verbum ponit vt ſit termin⁹ itellectionis: ſequitur q̃ oporteat ipſuz ponere aliq̃n ad terminandum imperfectionẽ: z notitiã: r non ad terminãdum perfectionem. hoc videtur inconueniẽs: ergo. pbaẽ p̃ña. Beati per te non formãt verbũ in viſione btifica: et formãt verbũ in ea cognitiõe qua conſiderãt vnũ attributũ nõ cõſiderãdo aliud. ſed iſta cognitio eſt imperfectio: cognitione btifica: q̃.

¶Rñdeo. In ſolone huius argumenti vꝰ Caẽ. dubitare. Et lõ ſalno indicio melioris interptis dictor. s. Doc. primo negaẽ minor. nec eſt inconueniẽs q̃ itellect⁹ beatus in alijs intellectiõib⁹ ꝑter btificã formet verbũ: ſ formaẽ eñ verbũ nõvt ſit quo intellectus intelligit: q: hoc ꝙuenit ſpeciei: ſed vt in eo videaẽ oẽm. r cũ in verbo diuino q̃n immediate vnitur intellectui: lz non ſm eſſe/reluceat obiectũ btificũ: lõ arbitror nõ oportere formare verbũ aliud q̃ ad btificã viſionẽ. Et ꝑterea de mente. s. Doc. 4. diſt. 49. q. 2. ar. p̃mo. q̃ lz q̃ r imediũ ſub quo nõ faciat viſionez mediatã: tm mediũ quo r mediuz in quo facit mediatã viſionem. Cõſtat aũt verbũ eſſe mediũ in q̃ nõ: vnde cũ viſio btifica ſit oino imediata: ſequit q̃ nõ formẽt verbuz. Nam ſicut ſpẽs mediat iter potẽtiã r actũ elicitũ: ita ✠buz mediat iter actũ cui⁹ ẽ termin⁹ r iter obz: et p ꝓña viſio btã nõ terminaret immediate ad eſſentiã diuinã: ſz ad verbũ fokatũ ab itellẽ creato.

Addendo Paulus ponit Capo. hoc loco.

Media

ꝓDico ſcõo q̃ bti ex illa btifica viſiõe habẽt q̃ poſſint: lz p aliũ actõ

Universidad de Sevilla Biblioteca

ꝯ per beatificū formare multa ꝙ-
ba. Cū em̄ ꝙ illā visionē videāt di
uinā essentiā: ⁊ qcḋ est in ea: ha-
bēt ꝙ possint formare aliquē actū
quo considerāt eā solū sub ratiōe
bonitatis: ⁊ aliū quo cōsiderēt eā
sub rōne iustitie: et sic de alijs at-
tributis. Et tūc ꝙcūlibet istoꝝ
actuū ꝓducūr ꝟbū. i. ꝛceptū bōita
tis ꝓnūr ꝙ alij ꝛceptū iustitie ⁊ ꝙ
alijs ꝟo ꝛceptū sapiētie ⁊ sic ō alijs
Et sic intelligo cū dicit Capreo. ꝙ
visio btifica termiat habitualiter
ad multa verba: ⁊ actualiter ter-
minat ad vnū. s. ad verbū diuinū.

Gerar. quol. 7. ¶Contra eandem arguit Gerar. Oē operatū est pfecti⁹ operatiōe:
vt dr p⁹ ethicoꝝ: ⁊ nono meta. sed
verbū nō est pfectus itellectiōe:
cum intellectio sit pfectissimus in
nobis: vt dr. 10. ethicoꝝ. ergo ver-
bū nō ꝓducit per intellectionem.

P⁹ Rñdeo. negaṫ maiorē. qñ tale ꝓ-
ductū nō pōt remanere transeūte
operatione. verbū autē nunqꝫ est
trāseunte intellectione.

¶Scḋo. Illud nō est necessarium
ad cognitionē: qđ ē cognitiōe po-
steriꝰ: qz cognitio posset esse nō
existēte illo posteriori: sed verbuz
est posterius cognitiōe cū sit ter-
minus eius per te: ergo ⁊c.

P⁹ Rñdeo. negaṫ maiorē. qñ tale ꝓ-
ductū nō pōt remanere transeūte
operatione. verbū autē nunqꝫ est
trāseunte intellectione.

¶Cōtra. Cognitio ē poꝛ ꝟbo: ꝫ in
illo poꝛi est cognitio ⁊ nō ē ꝟbuz.

Ancepf tz. An actꝰ itelligēdi ꝙducaṫ i instanti vt succ essiue. ¶Rñdeo. tenēdo ꝙ actus intelli-
gendi ꝓducaṫ in instanti: ipsa in
tellectio nō est priꝰ ꝟbo nisi poꝛi-
tate nature: ⁊ tunc non sequiṫ ꝙ
possit eē cognitio sine verbo: qz ad
eā naturaliṫr seqṫr: ꝫ bñ ꝙ possit in-
telligi qđ sit nō itelligēdo qđ sit
verbū. Sustinēdo aūt ꝙ itellectio
fiat ꝙ partē post partē. negaṫ añs
de ꝓuitate tpis. qz ꝛ illa entitas
que ē itellectio eēt nō existēte ver-
bo: ipa tn̄ nō est intellectio nisi dū
terminaṫ ad verbū. vñ logicaliter
dicerē ꝙ intellectis ē nō existēte ꝟbo tn̄ nō existēte ꝟbo ñ ē itellio.

¶Contra eandē arguit Scotus. Scotus. Verbū ē ipa cognitio vt dicit Au-
gustinus. 15. de trini. ca. 16. Ier An
selmus i monologion. ca. 33. ⁊ Ma
iscen⁹ lib. 1. cap. 18. ꝟbū nō ē
distinctū ab actu intelligendi.

¶Rñdeo. negat ꝛñia. qz Augusti- Cōmu
nus et alij accipiūt in primo añt e tio ꝛ-
cognitionem. nō ꝙ actu vel ha- ceptū
bitu: sed ꝙ conceptu intellectus. tellec

Cōclusio. ij.

Dicere in
diuinis ē
idē qđ itelligere: ꝫ addit ad ipm
exꝑssionē verbi: nō em̄ est de rōne
cuiuslibet intelligētis: ꝙ aliqđ ex
primat: ꝫ de rōne dicēti ē ꝙ ꝓdu
cat ꝟbū. ⁊ ꝓpter hoc ꝫ filiꝰ ⁊ ꝑsū
sctūs itelligāt nō tn̄ dicūr. Hāc po
nit ꝓma ꝓte. q. 34. ar. ꝙ°. ad. 4ᵗᵘᵐ.

¶Cōtra arguit Aureolus. Intel Aure
ligere ⁊ velle sunt actꝰ essentiales ḥ. q. 2.
ꝓueniētes oibꝰ ꝑsōis: ꝫ diceret ꝑ
rare ñ ꝓueniūt oibꝰ ꝑsōis: ꝙ dicere
ñ ē itelligere. nec spirare est velle.

¶Rñdeo ꝙ ꝫ itelligere ⁊ velle ab Im
solute sumpta ꝓueniāt oibꝰ ⁊ sint gere
actꝰ essentiales: tn̄ intelligere ex- ꝑsim
ꝑessiue: ⁊ velle spiratiue sūt actꝰ ⁊ vo
notionales: qz vt sic implicant re spira
latiōē oꝛiginis. tiue

¶Secūdo. Oēs ꝓductiones diuine act⁹
differūt realiṫr: sed intelligere ⁊ vel tiuales
le. nō differūt realiṫr: ergo nō sūt
ꝓductiones: et ꝙ ꝛñs nō sunt di-
cere nec spirare.

¶Rñdeo. negaṫ maiorē. gñare em̄
et spirare: q̄ sūt ꝓductōes i diuis:
nō differt realiṫr cū vtrūqꝫ sit i ꝑe.

¶Et dictis ꝑtz ꝙ dicere nō ē aliō
nisi itelligere. put ē i ꝑe: ⁊ spirare
nē aliō cꝫ diligeṙ. put ē i ꝑe ⁊ filio

Concḷo. iij.

Si verbū
ꝓprie ac-
eipiaṫ: dr̄ i diuis tm̄ ꝑsonaliṫr. Hāc
sic ꝓbaṫ. i. q. 34. ar. 1. Oē nomē ſ-
gnificās aliqđ ab alio ꝓcedēs i di
uinis ē ꝑsonale. ꝫ ꝟbū est hmōi vt
patet ex prima conclusione.

¶Corelariū. Uerbū ꝓpriū ē filij ꝓ
baṫ. Uerbū ē ꝓpriū illiꝰ ꝑsone q̄ ꝓ-
cedit ꝙ modū intellectꝰ: ꝫ filiꝰ est
talis persona. ergo.

¶Cōtra. oē dicēs ꝟbū formaliṫr ꝙ
ꝟbū itelligit. ꝫ pr̄ nō itelligit for-
maliṫr ꝙ filiū: alioqn̄ haberet aliqđ
esse a filio. s. esse intelligens. ergo.

Uerbū non est vocalis nec itelligēdi pa ter.

¶Rñdeo. negaṫ maiorē. vbi verbū
hz eādē eēntiā numero cū dicēte
tūc. n. nō pōt esse ipsi dicēti forma
lis rō intelligēdi: qz nō per eēntiā
quā accipit: cū eam habeat dicēs
ꝓius ꝓximitate rationis: nec per
aliā: qz non hz. verbū aūt diuinū
habet eādē numero essentiā quā
hz pater. ⁊ ideo pater non intelli-
git formaliter per filiū. ⁊c.

¶Distin. xxviij.

In disti. 28. Queriṫ
vtrū innascibilitas
sit ꝓpꝛietas cōsti-
tutiua patris?

Pro
qōne hec
est prima
cḷusio. Innascibilitas nihil pōit
ꝙ sit de ꝓpꝛio itellectu ei⁹. ꝑbaṫ.
1. dis. 28. arti. 1. Si innascibilitas
aliqđ ponit: hoc nō pōt esse nisi rō
ꝓncipij: cū nullū aliud rōnale pos
sit pr̄i ꝓuenire. sed nō ponit rōnē
ꝓncipij: qz aut diceret ipm̄ i cōmu
ni: aut in speciali. Nō i speciali: qz
aut diceret pr̄initatē: aut spiratio
nē: ⁊ ꝙ ꝛñs nō cēt notio ab istis dis
tincta. Nō in gñali: qz idē sequiṫ
nā cōmune nō ponit in numerus
cum cōrentis sub eo. ergo.

Aure. ḥ Uerū i- nascibi litas di cat ali- qđ posi tiuum.

¶Cōtra arguit Aureo. Ratio pri
mi est aliquid positiūm. sed inge-
nitū dicit rationē ꝓmi: cū ingeni-
tum sit idē qđ nō esse ab alio.

P⁹ Rñdeo. negaṫ maiorē. nā ꝓmi-
tas dicit negationē ꝓrioris: qꝛ pri
mum est ante qđ nihil est.

P⁹ Dico scḋo ꝙ ꝫ rō innascibilita-
tis nō sit positiua: ꝫ ꝓnatiua: sun
dak tn̄ sup aliquo positiuo. s. sup
sufficiēcia existēdi. Omnis em̄ ne
gatio in affirmatione fundatur.

P⁹ Ex hoc habes: ꝙ nō oportet no
tionem dicere formaliter dignita
tem. sed sufficit ꝙ fundeṫ sup ali-
quid dignitatem importans.

¶Secundo. Innascibilitas dicit
ē a se. ꝫ dicit aliqđ positiuū. An
tecedēs ptz. ꝛñtia ꝓbaṫ. Esse in se
est modꝰ positiuꝰ essendi substa-
tie. ꝫ esse a se est modꝰ positiuus.

Ē a se accipiṫ dupliṫr affirma tiue ⁊ ꝑ uatiue.

P⁹ Respōdeṫ primo. ꝙ esse a se acci
pitur dupliṫr. Uno modo affirma-
tiue: ⁊ sic negatur añs. qz hoc mo
do nihil est a se: cum nulla ꝛres se-
ipsaz ꝓducat. Alio modo ꝓnati
ue: ⁊ sic negaṫ ꝛña. Ad ꝓbationē
dicīṫ eodē modo qz esse in se simi-
liter dupliṫr sumi pōt. Uno modo
affirmatiue ⁊ sic negaṫ añs: qz ni-
hil in se est. Alio modo negatiue
scilicet non esse in alio. ⁊ sic ꝛcesso
antecedēte negaṫ cōsequētia.

P⁹ Dico scḋo ꝙ esse in se cum dicat
esse: ⁊ qꝫ tale esse nō est in alio ad-
dit aliquid ad substantiā predica
mentalē. s. ipsum esse.

¶Tertio. Esse ab alio dicit qđ po
sit: num. ergo etiā esse a se.

P⁹ Respondeo. quāntis ex dictis pa
teat in quo sensu verū sit ꝛña. ne-
gaṫ tn̄ ꝛña: qz esse ab alio dicit ve-
rā ꝓductionē: nō aūt esse a se.

Cōclo. ij.

Innascibilitas
aliquid ꝓesup
ponit. vbi. s. ꝓbatur. Omnis pri-
uatio supponit aliqđ i quo funde
tur. ꝫ innascibilitas est ꝓuatio. ꝫ.

Cōclo. iij.

Innascibili-
tas nō funda
tur i eēntia nuda. ꝓbaṫ. cuicunqꝫ
cōicaṫ eēntia: cōicaṫ qcḋ i ea fun
dak: ꝫ eēntia cōmunicaṫ filio cui
tn̄ nō cōicaṫ innascibilitas. ergo
ipsa nō fundaṫ in essentia nuda.

Cōclo. iiij.

Innascibi-
litas nō fū
datur in essentia vt nō est ab alio
ita ꝙ essentia cuz isto mō fundet
rationē ingeniti. ꝓbaṫ. nulla res
fundat seipsam: ꝫ nō esse ab alio
est de ratione illius ꝓuationis
quā dicit innascibilitas. ergo.

Cōclo. v.

Innascibilitas
fundatur sup
vniuersali ratione principij perso
naliter dicti in diuinis.

¶Pro notitia huius ꝛcḷonis ꝓ-
mitto duo. Primū ꝙ per igenitū

nō solū accipit ſi eē ab alio p gnā-
tionē.ſz nullo mō eē ab alio. Scōz
q hic nō loquimur de sōto cui ꝓue-
nit talis ꝓuatio.certū est cm q id
est pr.Sz querit de rōne per quā
conuenit patri:q sit ingenitus.

¶ Probat ꝫ sic ꝛcło. Ois ꝓuatio
fundat sup illud positiuū per qđ
repugnat carēti affirmatione op
posita illi ꝓuationi:ſz q aliqđ sit
ꝛ nullo mō sit ab alio vt significat
per hoc nomē ingenitū:ex hoc est
q est vniuersale principiū omniū
personarū diuinarū.ergo ꝛc.

¶ Correlariū ꝑmū. Esse ingenitū
nō ꝓuenit essentie nec spūisancto
ꝓbat.oē ingenitū est ꝓncipiū per
sonaliter dictum.sed nec essentia
nec.ss.sunt huiusmodi.ergo.

¶ Correlariū secūdū. Esse ingeni
tū nō ꝓuenit filio.ꝓbat.ei nō ꝓue
nit ꝓuatio:cui cōuenit opposita
affirmatio.sed esse genituz qđ est
affirmatio opposita ingenito cō-
uenit filio.ergo ꝛc.

¶ Cōtra arguit Aureo. Illud ꝗ re
moto manet innascibilitas: non
est fundamentū eius.sed remota
rōne ꝓncipū ꝓductini adhuc ma
net innascibilitas.ꝫ maior pz.mi
nor ꝓbat:q suppositio:q in diuinis
eēt tm vna psona:ipsa eēt ige
nita:ꝛ tm ab ea remoueret relatio
principū personaliter dicti.ergo.

¶ Cōfirmat:q: Aug.5.de trin.di
cit:q si pater non esset vniuersale
principiū nihil ꝓhiberet ipsuz di
ci ingenitum.ꝛ q accidit genito-
ri q sit ingenitus.ergo pōt esse in
genitus:dato q non sit genitor.

Aureo. hic.

¶ Rādeo.vt dicit.s.D.ꝑsenti dis.
arti.2.ad tertiū.Ingenitū accipit
dupl'r.Uno mōdo est notio patris
fundata in pr̄nitate. et sic negat
minor:q: remoto fundamento re
mouet id qđ in eo fundat:ſi in di
uinis esset tm vna psona ipsa nō
esset pater:ꝛ per ꝓns nec ingenita
notionalr. Alio mō accipit vt est
quoddā attributū eēntie sicut ēt
eternitas ꝛ imēsitas sunt attribu
ta.ꝛ sic cōcedit totū.ꝛ in hoc sensu

Ingeni tum du plr acci pit: no tionalr ꝛ attri butiue.

loquit Aug.sed nō est cōtra cōclu
sionē:q intelligit de ingenito no
tionaliter accepto. Nam negatio
quā importat ingenitū.ſ.habere
essentiā non ab alio:ſi accipiat vt
fundat super essentiā.sic est attri
butū.ꝛ vt sic nō requrit distinctio-
nē suppositoꝝ:sicut nec alia attri
buta.Si vero accipiatur vt fun-
datur super paternitate:sic requi
rit distincta attributa.

¶ Sc̄o arguunt quidam alij sic.
Nullū ꝑmus fundat in posterio-
ri:ſz innascibilitas saltē ꝑm ratio
nem/est prior q̄ generare:ꝛ q̄ pa
ternitas.ꝫ maior pz.minor ꝓbat.
Nulla res hz fecūditatē respectu
alicuius ꝓductionis.nisi pri⁹ in-
telligat hr̄e talē fecūditatem sine
potētiā.ꝛ nō habere ipsaz p actū
talis potētie.sicut verbi gra.in.ſ.
non est volūtas fecūda: siue virt⁹
spiratiua.ꝛ huiꝰ rō est:q: spiritus
sanctus ꝓcedit per actū talis po-
tentie.ſz in patre est fecūditas re
spectu generare.ergo prius intel
ligitur nō habere ipsaz ab alio q
significatur per innascibilitatē.

Primū dupl'r.

P̄ Rādeo.negat minor:.Ad proba
tionē negatur maior. Nam in fo:
te est potētia generatiua : quā tm
habet per actū potentie generati
ue sine patris. Nec valet similitu
do de.ſ.q: q in eo nō sit virt⁹ spi-
ratiua:est q: principiū spirādi nō
includit solū voluntatem.sed spi
rationem actinam. cuius relatio
opposita:scilicet passiua spiratio
est in spiritusancto.

Cōclo.vj. Innascibili-
tas nō est cō-
stitutiua patris. Hāc ꝓbat vbi su
pra. Id qđ ꝓesupponit personaz
patris iam cōstitutā:non est cōsti
tutiuū eius:sed innascibilitas est
hmōi:supponit enim paternitatē
in qua fundatur:paternitas aūt
est patris cōstitutiua. ergo ꝛc.

¶ Cōtra arguit Aureolus primo Aureo hic.
Nec spiratio.nec paternitas ꝑsti
tuunt patrē. ergo innascibilitas
eū cōstituit.ꝑhtia patet: q: preter

Distinctionis.xxbiij. Questio vnica. Fo.lxxxb.

istas nō sunt in patre alie ꝓprieta
tes.añs pro prima parte pz.q: cō
stitutiuū suppositi cōuenit tantū
illi supposito.ſz spiratio nō cōue-
nit soli patri:ergo ꝛc.pro scōa par
te ꝓbat.Omne ꝑstitutiuū patris
est prius q̄ generare:q: actiones
ꝑsupponūt suppositā quoꝝ sunt.
ſz paternitas nō est prior q̄ gnā-
re cū ad ipsum sequatur ergo.

Pr̄nitas duplr arcipitur vt fōa in cōicabi lis ꝛ vt relatio.

¶ Rādeo.negat añs:pro prima
parte.Ad ꝓbationē dico q pater
nitas vt alias dictū est:accipit du
pliciter.Uno modo: vt est quedā
forma incōicabilis:ꝛ sic est ꝑstitu
tiua patris i esse psonali:ꝛ est prior
hz rōnē q̄ gnare.Alio mō accipit
vt est relatio.ꝛ sic nō ꝑstituit sup-
positum.ꝛ hoc mō est posterior q̄
gnare:ad quē sensuz ꝓcedit ꝓbō.

¶ Sc̄o arg.ꝑmū suppositū hz cō
stitui p id qđ ē magis de rōne pri
mi ſz nō eē ab alio qđ significat p
igenitū est magis de rōne ꝑmi q̄
eē aliud ab ipso qđ significat p pr̄
nitatē.ꝫ pr̄ qui est ꝑmū suppositū
magis cōstituit per innascibilita
tem q̄ per paternitatē.

Primū dupl'r.

P̄ Rādeo.q ꝑmū dupl'r cōsiderat.
Uno modo sub rōne paternitatis
i.inquātū primū.ꝛ sic cōstituitur
p illā negationē.ꝛ vt sic ꝑma ꝑso
na in diuinis ꝑstituit per innasci
bilitatē. Alio mō accipit inquātū
est quoddā suppositū:ꝛ sic consti-
tuit per aliquid positiuū ei cōue-
niens.pater ergo in diuinis vt est
quoddā suppositū p paternitatē
vt est forma incōicabilis:ꝑstituit
in esse suppositali:ꝛ per innascibi
litatē cōstituit in esse primitatis:
sicut etiā ꝑma alteratio q̄ sit alte
ratio:hz q: est a corpore alterāte.
q aūt sit ꝑma:hz q: illud alterās
non est ab alio alteratū.

P̄ Dico sc̄o q: q: ois negatio ha-
bet affirmationem prioꝛez supza
quā fundatur prius intelligetur
pater habere illud positiuuz quo
cōstituitur in esse personali:q̄ ha
bere illā negationē qua cōstitui-
tur in esse primo. P̄ Ex hoc sequit

q i omni primo est aliquid prius
primitate:ꝛ hoc est illud positiuū
in quo fundat primitas.

¶ Tertio. Innascibilitas magis
pertinet ad dignitatē q pr̄nitas.
ergo magis est ꝑstitutiua patris.
ꝑma pz.añs ꝓbat. Nō esse ab alio
est digni⁹ q̄ q aliō sit ab eo: ſz in
nascibilitas sigt nō esse ab alio:ꝛ
pr̄nitas q aliud sit ab eo.ergo ꝛc.

P̄ Rādeo.negat añs. Ad ꝓbatio-
nē negatur maioꝛ:qñ non esse ab
alio fundatur sup principiū quo
aliud est ab eo.sicut est in ꝓposi-
to. Nā ingenitū fundatur super
generare quo filius est a patre.

Quō essentia se determinet ad ꝓsonas.

¶ Querit quomodo essentia i pa
tre se determinat ad paternitatē:
ꝛ in filio ad filiationem.

P̄ Ad qđ rādetur q essentie divi-
ne inquantū est talis natura ꝓue
nit q immediate subsistat in per-
sona pr̄is:ꝛ imediate determinet
ad talem proprietatē que est prin
cipium generandi. P̄ Ad secundā
vero personam mediāte prima a
qua primo ꝓcedit:ꝛ ad tertiā me
diāte prima ꝛ secūda:nō intelligē
do ibi quācūqꝫ prioꝛitatem extra
intellectum:sed ordinez originis
vnius ab alio ꝛ vnius a duobus:
nec oportet propter hoc q pater-
nitas vel alie proprietates fluant
ab essentia:vel q aliquid fiat circa
ꝓprietates vt ad eas determi-
netur:q: inter essentiā ꝛ proprie-
tates/nulla est realis distinctio.

Nas.

Cōclo.vij. Innascibili-
tas est ꝓpria
notio pr̄is.q sit notio ꝓbat sic:
vbi supza.Illud est notio patris
quo pater innotescit:ſz pr̄ inquā-
tū nō est ab alio innotescit inna
scibilitate.ergo ꝛc.q aūt sit ꝓpria
ꝓbat ex hoc:q cōuenit soli patri.
Nō enim cōuenit filio q: est geni
tus.nec spiritusancto:q: ipse sup
ponit generationē filij.nec essen-
tie:q: ipsa cōmunicatur per gene
rationē.ergo conuenit soli patri.

¶ Cōtra arguit Aureolus primo Aureo
Omnis notio ꝑtinet ad dignita-

Utrum inuisti bilitas: sit no-tio.

tē.sed nō esse ab alio nō ptinet ad dignitatē. ergo innascibilitas q̄ significat nō eē ab alio:nō est notio.Maior patet.minor pbaf. habere naturā ab alio nō dicit indignitatē:aliqđ in filio esset aliqua indignitas.ergo nō habere naturā ab alio nō dicit dignitatē. ptz ꝓntia q; sicut se habet oppositū i oppositio:sic ꝓpositū in ꝓposito.

¶Rñdeo.negatur minor. qñ tale nō esse ab alio fundaf sup cōicare naturā alteri:q; tale cōmunicare dicit dignitatē in ꝓncipio actiuo: cū oē agēs agat vt est in actu.Ad ꝓbationē ꝓcedo:q; nō esse ab alio non dicit ex se,dignitatē:habet tñ dignitatē ex fundamento.

Scotus hic.

¶Contra arguit Scotus. Nulla relatio dicit dignitatē sine perfectionē.g̃ nulla notio dicit dignitatē.ꝓna patet. antecedēs ꝓbatur. Omne dicēsdignitatē in diuinis est formaliter finitū vel infinitū. sed relatio nō est formaliter finita vel infinita.ergo ꝛc. Maior patet:q; omnis quantitas est finita vel infinita,ꝑmo physico. sed oīs perfectio est quātitas virtualis. Minor etiā ꝓbaf.Relatio nullo modo est quātitas.g̃ nec finita nec infinita.antecedens ꝓbaf.q; ꝛm nō sit quantitas mollis ptz.q; etiā nō sit quātitas virtualis ptz: quia non est principiū actionis.

ter.17.

Nō oīs notio ē relatio.

¶Rñdeo.ꝑ negaf cōsequētia:q; arguitur ab inferiori ad superius negatiue.nō em̄ omnis notio est relatio.vt ptz de innascibilitate. Sed q; innascibilitas ly nō sit relatio:reducit tñ ad relationem:sicut priuatio ad habitum.ideo.

Relationes notiones sunt signa pfectionis

¶Dico scđo q; relationes diuine:q; sunt notiones:quāmis non dicāt formaliter pfectionē vt argumentū ꝓcludit.sunt tñ signa perfectionis.Nā ꝓnitas cū fundeā super gñare est signū actualitatis ꝑsis. Sitr filiatio cū fundeā super natiuitate vīnēs signū est perfectionis illius nature de qua dicitur. Similiter ꝓcessio est signū naturę intellectualis cū fundeā super actū pfecti amoris. ꝑDico tertio q; relationi nō repugnat quantitas virtutis sumendo quātitatē virtutis ꝓ quātitate actus.relatio enim realis est quidā actus.

Cōclo.viij.

Inspirabilitas non est notio.pbaf sic,ꝑsenti dist.arti. 1.ad quartū.Oīs notio est qđ speciale.inspirabilitas nō est qđ speciale:cū sit negatio spālis,ꝓcessionis.quāto em̄ quid negat magis speciale tāto est plus eōe,sicut patet q; magis cōe est nō hō q̃ non animal. Tria em̄ pertinēt ad notionē.Primo q; pertinent ad originē.Secundo q; ad dignitatem. Tertio q; sit quid speciale. q; cōmunia nō sunt ꝓncipiū innotescēdi distinctam personam.

¶Distinct.xxix.

Tria tuentur ad notionis originē & dignitatē.

Sed dif.29.q̃rit.Utrū nomen ꝓncipij significet in diuinis notionē distinctā? Pro qōne hec est prima cōclusio.Notiones ponēde sunt in diuinis.

¶Sciendū est q; nomē notionis primo inuenit Aug.5.de tri.c.7. vbi dicit q; alia est notio qua ꝑ intelligit genitor:alia qua intelligitur ingenitus.per notiones autē accipiꝫ ꝓprietates in abstracto significatas. Probaf vero sic ista cōclusio,prima.q.31.artic.2. Ubi sunt plures persone: que in aliquo sunt vnum & in aliquo distinguuntur ꝛeo:sum:oportet ꝛ significare id in quo sunt vnū:& id in quo distinguuntur.Id autē in quo distinguūtur debet significari in abstracto:cū ꝓncipiū distinctiū habeat rationē formę.Actꝰ enim est qui distinguit: vt dicit. 7.meta.sed in diuinis est hmōi. ergo oportet q; ꝓprietates quibus distinguuntur persone diuine significentur in abstracto.

D. aug. innuit nomen notionis.

¶Sciendū etiaz: q; licet persone distinguantur seipsis: tñ oportet q; persona aliter significeā: vt est distincta.& aliter vt est distinguēs. Nā distingnēs itelligiē vt formā.& ideo significaf in abstracto. distinctū aūt intelligiē vt subsistēs. & ideo significatur in concreto.

Scg. i 1.di. 27 q.1. Utrum sint ponēdeno tiones in diuinis

¶Cōtra arguit Gregoriꝰ.primo. Iste ꝓprietates nō sunt entitates extrinsece personis vt ptz.nec sunt eis intrinsece.ergo non sunt ponende iste ꝓprietates. consequētia patet.& añs ꝓbatur.Oēm entitatē sibi intrinsecā:pater cōmunicauit filio.sed nō cōmunicauit ei paternitatem.ergo paternitas nō est entitas intrinseca pri.

¶Respondeo. q; sunt intrinsece personis nō quasi partes earū.sz sunt idem realiter cū eis & distincte ꝛm rationē. ꝑAd probationē dico:q; cū substātiua multiplicētur ad pluralitatē forme significate.adiectiua vero ex pluralitate suppositoꝝ.et in diuinis sit tantū vnū esse:& per cōsequēs tātum vna entitas.nam ens imponitur ab esse:in diuinis est tantū vnū ens substantiue loquendo:& similiter tantū vna entitas. sunt tñ plura entia accipiēdo ens adiective. ꝑDico secūdo q; cū relatio nō habeat ex se:q; aliquid ponat in eo.de quo dicit hmōi relatiōes diuine non habēt ex se: q; sint intrinsece aut extrinsece.

In diuinis sunt plura entia adiective.

ter. 4

ꝑDico tertio q; entitas accipitur dupliꝫ:Uno,mō pro entitate absoluta:& sic cōcedo totū.s.q; paternitas nō est entitas absoluta. Alio modo accipitur pro entitate relatiua.& sic negatur maior.

¶Contra.pater cōmunicauit filio omnē entitatē absolutam pertē.& nō cōicauit oēm entitatē relatiuā.ergo pater est compositus.

ꝑRespōdeo.negatur cōsequētia. q; entitas absoluta & entitas relatiua differunt tātum ratione.

¶Scđo.Si ꝓpter essentiā cōem ꝑsonā qualibet,persona est aliqua ꝓprietas:sequitur q; in qualibet ꝑsona sit deitas,ꝓpria ꝓter deitatē cōem.hoc est falsum. ergo ꝛc.ꝓna patet.q; illa ꝓprietas est deitas. ꝑRespōdeo.negatur cōsequētia. q; ly ꝓpter nō excludit aliud ꝛm rem:sed ꝛm rationem.

Cōclo.ij.

Nomē principij proprie conuenit alicui persone diuine respectu alterius. Hāc sic ꝓbat.1.q.33. ar.1.Omne id a quo aliquid procedit est principiū eius. sz ab vna persona alia procedit.ergo ꝛc.

Cōclo.iij.

Hoc nomen principiū cōuenientius dicit de deo:q̃ hoc nomē causa.ꝓbaf vbi.s.Illud nomen qđ est minus cōtractū cōuenientius dicit de deo:q̃ nomē magis cōtractū cōtractione dicente imperfectionē.sed hoc nomē ꝓncipiū est minus cōtractū q̃ cā.vt dicit.5.meta.Sicut enim cōcauū dicit curuitatē non ꝓtractā.simul autē dicit curuitatē contractā ad determinatū subiectū.ita principiū dicit gñaliter id, a quo aliqđ ꝓcedit.sz causa vsa dicit id a quo aliquid ꝓcedit distinctū ꝛm essentiā:dicit etiā imperfectionē.s.distinctionē i essentia.nā oīs causa distinguiē realiter a suo effectu.

Aureo. ꝙ. q.1.

¶Cōtra arguit Aureo. principiū vt dicit de deo non est magis cōe q̃ causa. ergo ꝓbatio ꝓclusionis est nulla.añs ꝓbat.Omne ꝓncipiū alicuius per originez est eius,saltem ꝛm philosophos,sed principiū vt dicitur in diuinis est tantum per originem.ergo ꝛc.

In quo

¶Respōdeo.negaf añs. Ad ꝓbationē negatur maior. Dico em̄ sistat rō q; principium importat originez ꝓncipij vnius ab alio quocūq; modo oriatur. Dies em̄ oriē a mane: non tñ causaf a mane. Uel pōt dici q; ratio principij nō cōsistit in origine: sed in processu vnius ab alio quocūq; modo.

ad ꝓ

ꝑDico secūdo ad minorē q; principiū in diuinis de formali signi-

ficato dicit processum absolute. Iz de materiali significato dicat tantum processum originis.

Cõclo. xiij.

Principiũ nõ dicit de vniuoce in diuinis sm q vna ps̃o na est principium alterius ⁊ sm q deus est principium creature.

Hanc sic probat presenti distinc. ar. 1. Zã qõ in sui ratione icludit tantũ respectum rationis: ⁊ id q̃ includit respectũ realem: nõ ꝓueniunt in aliquo vniuoco. sed p̃ncipium vt dr̃ de deo ad creaturas includit respectũ rationis. ⁊ p̃ncipiũ notionale includit respectũ realem. ergo ⁊c. minor ptz. maior declaratur. Nam licet ens reale ⁊ ens rõnis, possint conuenire in vno respectu. tamẽ ille conceptꝰ non est vniuocus: qr ens reale aliter se habet ad illum conceptũ q̃m ens rõnis: qr ens reale hz veram quidditatem correspõdentẽ illi cõceptui. ens aũt rationis non.

Aureo. vbi. s.

Rõ p̃ncipiũ nõ est vniuoca.

¶ Contra arguit Aureol. q̃ ratio principiũ sit vna. qõ concedimus: sed dicimus q̃ nõ est vna tãli vnitate q̃ sufficiat ad vniuocationez Naz illa ratio per prius dicit de principio notionali. Ratio autez vniuoca nõ prius cõuenit vni q̃m alteri licet vnum vniuocatorum possit esse prius altero sm esse.

¶ Distin. xxx.

In dist. 30. queritur primo. Utrũ inter deũ ⁊ creaturas sit aliq̃ relatio realis?

Pro qõne hec est prima conclusio. Aliqua relatio est verũ ens reale extra animaz. Hanc sic probat de potentia. q. 7. artic. 10.

Ter. 14. Quicquid est in predicamento ẽ ens reale. vt habetur. 5. meta. sed alique relationes sunt in predicamento. ergo ⁊c.

Aureo. h. q. 1. ¶ Contra arguit Aureol. primo. Omne ens reale preter deum aliquod productiuum habet. 12. meta. cõ. 37. sed nulla relatio hz productinũ. ergo maior patet. minor probatur. Si aliqua relatio puta paternitas: haberet productiuũ. aut ꝑduceretur ab ipo patre: aut a termino. s. a filio. sed nec sic: nec sic. ergo. minor probatur. q̃ nõ ꝑducatur a patre. sic. Nulla relatio producitur nisi producto aliquo absoluto: alias esset p se terminus motꝰ. sed pater nihil producit in se absolutuz. ergo. Quod non producatur a filio. probatur qr nihil filius imprimit patri.

¶ Cõfirmatur. Nulla res manet destructo eo in quo fundat. Iz paternitas si est ens reale fũdat sup genuisse quod trãsijt. ergo paternitas non est entitas realis.

Utrum relo aliqua sit ens reale.

P̃ Respõdeo. ⁊ dico primo q̃ cum relatio nõ possit esse per se terminus motus: oz ad productionẽ relationis produci aliqd̃ absolutuz ad qd̃ sequatur relatio. vt sic per accidẽs terminet motũ. P̃ Ex hoc patet q̃ album simile alteri albo ab eodẽ habet similitudinẽ in virtute a quo hz albedinẽ. Unde si esset tãtum vnũ album in mundo in eo esset virtualiter: ⁊ sicut in radice similitudo que reduceret ad actũ ꝑducto alio albo. Et sic relatio ozit̃ saltẽ radicaliter simul cuz absoluto: Iz nõ ponat̃ in actu nisi posito termino: qr de rõne eiꝰ est terminꝰ. Sic̃r dico q̃ p̃ hz paternitatẽ ab eo virtualiter a quo habet potentiam generandi: sed in actũ reducit̃ a seipso dũ generat.

Relo. ꝑducte nisi ꝑducto absoluto.

P̃ Dico secũdo q̃ prima causa efficiens relationis puta similitudinis est id qd̃ causat vtrãq̃ albedinem vel vnam earũ. sed causa efficiens prorima est suũ fundamentum ⁊ terminus: que quidẽ causalitas est per simplicẽ emanationem. Cum hoc tamẽ est etiã causa formalis: qr relationes a terminis specificãtur. Habet ergo relatio a quo producatur: sed per accidens. vt dicit̃ ꝓmo celi. cõ. 100. et 5. phyũc. cõ. 10. ⁊ sic negat̃ minor.

Ad ꝓbationẽ negat̃ etiam maiorꝰ ꝓ vtraq̃ parte.

P̃ Ad primã rõnẽ q̃ non ꝑducat̃ a pr̃e: dico q̃ sequẽdo opinionem q̃ dicit actionẽ esse in agẽte. negatur minor. quia ꝑducit in se aliqd̃ absolutũ sc̃z gñare. Sed qr sequor opinionẽ que dicit actionẽ esse in passo. dico q̃ illud absolutũ ad qd̃ sequit̃ relatio nõ oportet semp eẽ in eodẽ subiecto ⁊ quo est relatio. p̃ ergo ꝑducit aliqd̃ absolutũ in filio ad qd̃ sequit̃ in filio filiatio: ⁊ in patre paternitas.

P̃ Ex hoc patet q̃ p̃ gñando attingit aliquẽ respectuz q̃ est in pr̃e: Iz non attingat aliqd̃ absolutum.

Pr̃e et filiũ cãt pñtas rem.

P̃ Dico tertio q̃ etiã filiꝰ causat p̃nitatem in patre tanq̃m causa partialis. Gñans. n. ⁊ genitũ concurrũt in virtute vnius cause emittẽtis duas relationes: quarum vna est in patre. ⁊ alia in filio. sed pater cõcurrit̃ principaliꝰ qr causat illud absolutuz ad qd̃ sequit̃ relatio: filius aũt non. ⁊ actio qua filiꝰ causat istas relatiões: non distinguit̃ ab eis re: sed ratione.

Relo. ꝓ dupl̃r: vt relo mul cum fundamẽto a quo habz q̃ sit accidẽs. ⁊ sic negatur minor. Alio modo vt est relatio. ⁊ sic concedo totuz. q̃ relatio vt relatio nõ est ens reale.

P̃ Ad ꝓfirmationez negat̃ minor. Paternitas em̃ fundat̃ sup potẽtia gñatiua. sed ipse actus gñandi ẽ rõ fundãdi eã q̃ ad fieri eiꝰ. Iz ñ q̃ ad ꝓseruari. ⁊ ideo põt conseruari destructo actu generandi.

In ꝓducẽte ꝓ motũ dupl̃r relo.

¶ Addo postremo ad maiorẽ doctrinã: q̃ in ꝑducente ꝑ motũ est duplex relatio. Una est ꝑducẽtis ad ꝑductũ. ⁊ ista fundat̃ in ipo ꝑducente: et eius terminus est ipz productum. Alia est producentis ad motum: quia etiam ipse efficit̃ a producente. et ista fundat̃ super potentia producentis et terminatur ad ipsum motum.

¶ Secundo arguit: Nullum ens reale aduenit alicui sine mutatione eius cui aduenit. Iz relatio aduenit alicui de nouo absq̃ mutatione. puta si sit vnũ solum album ⁊ postea fiat illud album: aduenit similitudo ꝓori ꝙbo sine mutatione eius.

Relõnẽ aduenire alicui de nouo contingit dupliciter. Uno modo totaliter. ⁊ sic conceditur maior. et negatur minor. naim ex productione secundi albi non aduenit similitudo totaliter de nouo ꝓori albo: qr prius habebat eam in radice. Alio modo aduenit non totaliter: sed solum in actu completo. ergo sic negatur maior.

Relõ aduenit alicui de nouo contingit totaliter ⁊ non totalr.

P̃ Dico tertio q̃ relatio vt relatio est/non habz q̃ sit ens reale. alio quin omnis relatio esset realis. Iz ex ꝓpria ratione relatiõis dicit ordinem ad aliud. q̃ autẽ sit accidens sine ens reale: hoc hz a fundamẽto qd̃ est reale. Põt ergo accipi relatio dupliciter. Uno modo vt est accidens. s. cum aduenit simul cum fundamẽto a quo habz q̃ sit accidẽs. ⁊ sic negatur minor. Alio modo vt est relatio. ⁊ sic concedo totuz. q̃ relatio vt relatio nõ est ens reale.

P̃ Dico quarto q̃ causato fundamẽto causata est relatio vt est accidens i potẽtia. prima. causato autẽ termino causatur relatio vt relatio est: non per motũ: sed p̃ naturalem sequellam.

¶ Tertio. Oẽ cõiugẽs aliqua duo si sit ens reale impeditur per aliquã distantiã. hoc pz. naz actio et passio. qr cõiungũt agẽs ⁊ passuz requirũt approximationẽ. sed relatio ꝓiungit relatiua ⁊ non impedit̃ p quãcũq̃ distãtiã. nã albũ in oriente potest esse simile albo in occidente. ergo relatio nõ est ens reale.

¶ Rñdeo. negat maior: ꝙ eo qd̃ cõiugit formalr: ⁊ qd̃ se hz per modũ attingẽtis duo: neq; ponẽtis aliqd̃ in eis ex sua ꝓpria rõne: cuiusmodi

modi est relo. Si aũt loq̃mur ō cõ
ceptibe effectiua: ꝛ de his quorum
vnũ se hz vt actus ꝛ aliud vt po
tẽtia: pcedit maior. ꝛ negaꝫ minor.

¶ Ad ꝓbationẽ aũt dico q̃ actio
ꝛ passio ꝙinnũt effective. ꝛ agẽs
se hz vt actꝰ: ꝛ passum vt potẽtia.

¶ Quarto. Tempus non põt esse
si anima nõ sit: vt dicit. 4. phys.
cõ. 87. ergo nec relo. ꝙña ꝓbatur.
Relo est debilioris esse q̃ motus.
vt dicit. 12. meta. cõmen. 19. ergo
si tempus nõ põt esse sine anima
nec relatio.

Tẽptus est pfectionis eẽ q̃ relatio.

¶ Rñdeo. primo. q̃ non cõcludit
ppositũ. s. relones esse ens rõnis.
Sc̃o negaꝫ ꝙña. qꝫ tẽpus ꝛ relatio se habent vt excedens ꝛ excessum. Tempus enim est pfectionis eẽ: q̃ relatio: qꝫ ponit ens absolutum: relatio aũt non. ꝛ in hoc attẽdit debilitas relonis. Relatio vero est pfectio: tpe in q̃tum põt eẽ sine actu anime: qõ nõ põt tps.

Ꝑ Dico tamen q̃ tẽpus est simpliciter perfectiꝰ relone. negaꝫ ergo ꝙña. qꝫ nõ cõparas tempus ad relationez q̃tum ad id in quo vnũ excedit aliud.

¶ Quinto. Nullum ens reale põt esse in duobus subiectis. sed relatio est in vtroq̃ relationꝫ vt Simplicius dicit: q̃ nõ est ens reale.

Mens Simplicij ō ſbo relonis

¶ Rñdeo negaꝫ minor. mens. n. Simplicij nõ est q̃ relatio fit subiective i vnoꝫ: hz q̃ assistit vtriq̃ extremo. In quolibet tamen relatione hz est distincta relatio: aliqñ ñ numero vt in duobꝰ similibꝰ: aliqñ etiã specie: vt in pre ꝛ filio.

¶ Sexto arguit spãliter q̃ similitudo ꝛ equalitas nõ sint relones reales. Omnẽ entitatẽ prioꝛẽ põt deus cõseruare sine posteriori. hz albedo ẽ prior similitudine ꝛ q̃titas equalitate. ergo similitudo et equalitas sunt etiã realia: sequit q̃ deus posset cõseruare duas albedines nõ cõseruando similitudinem inter eas. hoc est falsum vt pz: ergo ꝛc. minor patet. pcessus pz. maior probaꝫ. primo nõ depẽdet a posteriori: ergo põt cõseruari sine eo. Itez si deus non potest destruere similitudinẽ seruatis duobus albis. sequit q̃ albedo sit prior ad ponendã similitudinez: q̃ deus ad destruendam.

Utrũ similitudo ꝛ eq̃litas sint relationes reales.

¶ Rñdeo. primo negaꝫ maior: ō posteriori q̃ necessario seq̃t ad prius. Ꝑ Ad primã ꝓbationẽ negaꝫ ꝙña: quia q̃ prius non possit esse sine posteriori non est causa quod a posteriori dependeat. sed q: posterius dependet a prior. implicat aũt aliqd cõseruari sine eo q̃ ad ipsum necessario sequitur.

Ꝑ Ad scõm negaꝫ ꝙña. Deꝰ enim ponẽdo duo alba ponit similitudinẽ: ꝛ ideo impꝛe est q̃ positis duobus albis destruat eã. qꝫ tũc candẽ rẽ poneret simul ꝛ destrueret.

¶ Septimo ad idem. Similitudo nõ fundaꝫ in natura cõi qualitatis pnta albedinis: nec fundaꝫ superbnas albedines solo numero distinctas: ergo similitudo nõ est quid reale. tenet ꝙña. qꝫ non põt dari aliud eius fundamentũ prima pars añtis probaꝫ. Si similitudo fundaꝫ in natura cõi: sequitur q̃ sensus vel imaginatio non possit iudicare similitudies corporũ. hoc est cõtra experientiã: ergo ꝛc. ꝙña. ꝓbatur. qꝫ sensus nõ apprehẽdit naturã cõem. sed⁊ pars añtis ꝓbaꝫ. Nulla vna negatio fundaꝫ in subiectis distinctis. hz similitudo est negatio cũ sit vnitas qualitatum differentiũ. ergo ꝛc.

Vtrum dissimilitudines sint reales.

¶ Rñdeo q̃ fundaꝫ in natura cõi: que hz sit diuisa fm esse: tñ est vna fm rationem. Unde similitudo requirit vnitatem forme et distinctionem suppositorũ: vt patet ex eius diffinitione: ita tamen est q̃ vnitas nature est fundamentũ principale: et distinctio suppositoꝝ est causa sine qua non.

Ꝑ Ad ꝓbationẽ ꝓ primo negatur minor. qꝫ hz sensus apprehendat causas relationũ: non tamen apprehendit ipsas relationes: sed est occasio q̃ apprehẽdantur per intellectũ: sicut ẽ etiã de apprehẽsione substantie.

Ꝑ Scõ negaꝫ ꝙña. Ad ꝓbationẽ dico q̃ hz sensus nõ apprehendat naturã vniuersalẽ quo aduniuersalitatẽ: tamen apprehẽdit eã in indiuiduis. ꝓima scõe. q. 19. ar. 6.

Utrum relo totius et ptis sit realis.

¶ Ocano arguit q̃ relatio totꝰ ꝛ partis dupli ꝛ tripli ꝛ hmõi. que ꝓsequunt q̃titatẽ nõ sint reales. Si hmõi relationes sunt extra animam: sequit q̃ i eodẽ essent actu infinite relationes. hoc ex contra phm. 3. phy. ergo ꝛc. ꝙña ꝓbatur. quia data quacũq̃ linea ipsa hz infinitas ptes. ꝛ qua rõe refertur ad vnam: refert etiã ad aliam. et sit illa linea est dupla ad suũ dimidiũ ꝛ tripla ad tertiã partez: ꝛ sic in infinitũ: ergo ꝛc.

Ec. 37

¶ Rñdeo. negatur ꝙña. qꝫ relatio realis requirit extrema realr distincta. pars aũt q̃dm est in toto nõ est nisi ꝓ esse totius: ꝛ iõ ad talez partẽ nõ refert totũ realr. Si vero partes habeant ꝓprium esse sicut ꝙingit in toto qõ est numerus quinq̃ lapidũ ꝛ hmõi. tales referunt realr ad totum.

Utrum dissimilitudines seruitutis sint relationes reales.

¶ Nono arguit sic. de dño ꝛ seruitute. Id qõ cõsistit imutua obligatione nõ est ens extra animam apprehẽdentẽ talẽ obligationez. sed dominiũ ꝛ seruitꝰ sunt hmõi. Nã dño est obligatus seruo quo ad actũ rõnis: vt est dirigere ꝛ gubernare. ꝛ seruꝰ est obligatꝰ dño quo ad actus corporis: ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. negaꝫ minor. sed dominium fundaꝫ sup potentia cohercendi. de potẽtia. q. 7. ar. 10. ad q̃tum. que quidẽ potẽtia si veniat a natura fundat relonem realez: sicut est in aliquibus creaturis. si aũt veniat a sola voluntate. fundat relationẽ rõnis: sicut est i deo respectu creaturaꝝ. Hz eñ deus habeat nãtr oẽm potentiã suam: tñ q̃ creature sint quas possit cohercere dependet a sua voluntate: ꝛ per ꝙña etiam potentia cohercẽdi vt sic.

Dissimilitudines sint reales.

¶ Ex hoc habes q̃ ois q̃ est tñs per electionẽ vel q: aliqꝫ voluntarie subdit ei: refert ad seruũ sola relatione rationis.

Dñs p electionẽ refertur relo ne rõis.

¶ Decimo arguit q̃ relo scie ad scibile ñ sit realis. Nulla entitas realis põt depẽdere a nõ re. hz relatio sciẽtie dependet a non re: cuius scia possit eẽ etiã re destructa: vt dicit phs. 6. meta. ꝛ Cõmentator cõ. 54. q̃ relo scie nõ est realis.

¶ Rñdeo. primo q̃ relo realis actualis requirit vno extrema realia actu exñtia. ꝛ ꝓpter hoc respectꝰ qui cõsequunt actus aie qui ꝑñt esse etiã respectu rei actu non existentis dicunt habituales.

Utrum relo scie ꝛ scibile sit realis.

Ꝑ Dico scõo q̃ scibile dupliciter accipitur. Uno mõ quo ad actualem eius existẽtiã. Alio modo quo ad rõnem suaz vtem: ꝛ predicata illi rõni per se cõuenientia.

Ꝑ Dico tertio q̃ sciẽtia que causatur a scibili dupliciter ad ipm refert. Uno modo sicut effectus ad cãm ꝛ ista relatio est realis ꝛ destruit destructo scibili. Alio modo sicut mensuratũ ad mensurã: ꝛ hoc dupliciter: qꝫ si est cognitio rei q̃tus ad suum esse: sic est relatio realis ꝛ desinit esse destructo scibili. Si aũt est cognitio rei quo ad eiꝰ vniuersalia ꝛ necessaria predicar. sic est relo rõnis: cum talis cognitio possit esse de re nõ existẽte.

Cõclo. ij. Relatio realis est entitas realiter distincta a fundantẽto: ꝓbatur sic. Illa sunt realiter distincta quoꝝ vnum potest esse alterum nõ existẽte. sed fundamentũ potest esse non existente relatione: puta si esset tñ vna albedo: tunc esset fundamentum similitudinis: ꝛ tamen non esset similitudo: ergo. ꝛc.

Greg. in pº dist. 28. q. 2.

¶ Cõtra arguit Grego. pº q̃ ois entitas sit absoluta. Ois relo fm totũ qõ est ad aliud: vt pz ex eius diffinitione. sed nulla entitas fm totũ qõ est ẽ ad aliud: ergo nulla entitas est relo: ergo ois entitas

Utrum relatio reale sit entitas distincta a fundamento.

est absoluta.tenet ista vltia ꝓña. qr absolutū ⁊ relo distinguunt p rationes Dictionias.ſ. per esse ad aliud:⁊ per nō esse ad aliud. mior ꝓbat. Nulla essentia est ad aliud cum essentia dicat ad se:ꝫ omnis entitas est quedam essentia:ergo nulla entitas est ad aliud.

¶Rñdeo.negatur minor. Ad pro bationē negat maior. Est em̄ fallacia figure dictionis arguere sic Omnis entitas est essentia.ꝫ eēntia ꝺr ad se: ergo omnis entitas ꝺr ad se:qꝫ arguit a modo significandi ad modum rei.

¶Ubi sciendū est ꝙ aliquid significatur per modum absoluti: ⁊ tamē abstrahit ab absoluto ⁊ relati no sicut ens cū sit superi⁹ ad vtrū dēris in qꝫ. Ad videndū aūt vtrum aliqua scitie ex entitas sit absoluta vel relatiua: pers:no nō est recurrendum ad transcendentia.sed est videndū vtruꝫ ſm suam rōnez ſpālissimā sit ad aliō vel nō. Negat ergo illa:qꝫ ꝫ nulla entitas vt significat nomine essentie sit ad aliud:ē tamē aliqua que est quid ad aliud. Essentia.n. abstrahit ab absoluto ⁊ respectiuo ꝯ̄ quo ad modum significādi ⁊ intelligendi sit absolutuꝫ.

¶Secūdo arguit. Distinctio sortis a platone est relatio realis: et non est entitas distincta a sorte:ḡ non omnis relatio est distincta a fundamēto.maio: pater.minor ꝓbatur. Si illa entitas est distincta a sorte:ergo vel per seipſam vel p aliam entitatem. Si per aliā quero quo illa distinguatur:⁊ sic procederetur in infinitū. Si seipſa: ergo similiter sortes distinguit seipso a platone.

Distinctio duplex: prima ⁊ negatiua.

¶Rñdeo. ꝙ distictio est dupler. Una est positiua cuius fundamētū est ꝯ̄tas:⁊ hec est realis.⁊ de ista negatur minor. Alia est distictio que importat solam negationem vnius ab altero. ꝓma distinctio reperitur solū in rebus ꝯ̄tis secunda vero reperit in omnib⁹ quorum vnum non est aliud.

¶Ad probationē minoris dico ꝙ subncit ad suam rełonē.⁊ similr inter duas relones nō pōt esse relatio realis:⁊ ꝓpter hoc illa relo: qua sortes formalr distingnitur a platone:distinguit a sorte distinctione scōo mō nō ꝓmo mō dicta.

¶Ex his patet ꝙ ad hoc ꝙ sortes distinguatur primo modo a platone:nō sufficit sortē esse ⁊ platonē esse.⁊ sortē nō esse platonē:sed preter hoc opz in sortē eē aliquaz entitatē qua formaliter a platone distinguatur.

¶Contra arguitur sic. Si distinctio sortis est entitas addita sorti sequit ꝙ ad generationē sortis ge- neretur aliquid in omni re ꝯ̄ta. hoc est falsum:ergo ⁊c. ꝓña probatur.generatio,sortis generat in oi re ꝯ̄ta distinctio a sorte.sed illa distinctio per te est entitas: ḡ ⁊c.

Utrum distinctio sortis sit entitas addita sorti.

¶Respondeo. negat ꝓña. qꝫ vnū ꝯ̄tum per eandem distinctionez distinguitur ab omnibus ꝯ̄tis.⁊ eadem similitudine vnum albuz assimilatur omnibus albis.

¶Tertio. Identitas specifica inter sortem ⁊ platonē nō est aliqd eis additus. sed illa identitas est relatio realis:ergo non omnis relatio realis addit ad id cuius est. minor, est ꝓbi.5.meta. maior ꝓbatur. Nulla res est vna per aliquid ei additus vt dicit.4.meta. ergo nō est idem alteri per aliqd ei additum. ꝓña probat.qꝫ.5.metaphy.ca.de eodē.dicit palam:qꝫ identitas vnitas quedam est. Et confirmatur. Omne accidens est magis diuersum a platone ꝯ̄ sit ipse sortes vt pz. ergo per nullum accidens sortes est idem platoni ſm speciem.

Tex.

Cōfir. eodem.

¶Rñdeo.negat maior. Ad pbationem cōceditur añs de vnitate transcendēte:⁊ negat de vnitate que est principium numeri.⁊ idē titas numeralis nihil addit:sed bene identitas specifica sicut, similitudo.prima parte.q.20.arti. primo.ad secundum.sed negatur

ꝓsequētis.

consequentia.nec pñus intendit ꝙ eodem formaliter aliqua sint eadem quo sunt vnum:sed ꝙ vnitas nature est fundamentum idētitatis.

¶Ad confirmatiōnē negat ꝓña. Sufficit enim ꝙ fundamētū talis identitatis.ſ.natura specifica sit minus distinctuꝫ a platone ꝯ̄ ipse sortes.

¶Quarto. Unio materie ad formam est relatio:sed talis vnio nō est entitas addita mātē: ergo ⁊c. maior cōiter cōceditur. minor ꝓbatur. Materia magis facit vnū cum forma ꝯ̄ cuꝫ illavnione quā dicis entitatem materie additaꝫ ergo materia non vnitur forme ꝓ talem entitatem.

Forma nō facit vnū cū mā formaliter se ipsa.

¶Rñdeo.negatur minor, quia sicut ad albedinem cōsequit̄ similitudo: si aliud album existat: ita ad generationez cōsequitur vnio materie ad formam que est relatio: vt dicitur tertio sen. distin. 2. ar. 2. q. 3. Ad probationem negatur ꝓsequētia. licet enim forma cōstituat aliquid vnum cum materia: ita ꝙ ex materia ⁊ forma fit aliqd magis vnum ꝯ̄ ex materia ⁊ quocunq; accidente. forma tamen non facit vnum formalr cuꝫ materia seipſa:sed per relationē vnionis.

¶Quinto. Unio duaruꝫ medietatum alicuius continui est relatio:sed illa vnio nō est entitas addita partibus:ergo ⁊c. minor ꝓbatur. aut illa entitas esset extensa aut inextēſa:sed nec sic nec sic: ergo maior patet. minor probat ꝓ prima parte. Si sunt extense ille vniones vel sūt in linea. ꝙ hoc non:qꝫ cum non solum linea sed etiam superficies illarum medietatū vniantur: sequitur ꝙ ipse superficies sint vnite sine vnione: neq; sunt subiective in superficiebus:qꝫ tūc due superficies essent immediate. Nec est dicendum ꝙ vnio vnius medietatis sit extensa in tota illa medietate:⁊ similiter ꝙ vnio alt erius:quia sicut ex illis duabus medietatibus vnitis fit aliquid vnū:ita ex vnione vnius medietatis ⁊ ex vnione alterius fiet vna totalis vnio.sed hoc est falsum:qꝺ ꝓbo dupliciter.

Totum dupler homogeneum ⁊ etherogeneuꝫ.

Primo. Si ex illis fit vna totalis vnio:ergo per illam vnionem ipsum totuꝫ constitutum ex illis medietatibus est vnitum. ſꝫ hoc est falsum:quia nec est vnitum ſi bīpſi nec suis partibus:quia nō est distinctum a se nec a suis partibus ſm situm.nec est vnitū alteri:quia ponitur casus ꝙ sit qꝺ dam corpus nulli continuatum.

Secundo. Si ex illis sit vna totalis vnio:tunc si diuidatur totū in duas medietates:etiā illa totalis vnio cū sit extēſa diuideť in duas vniones:quarū vna erit in vna medietate:⁊ alia i alia.ſꝫ hoc est falsum: qꝫ tūc ille medietates hērent vnionem:⁊ tñ eēnt distincte. Scōa ꝓs illius minoris ꝓbat.ſ.ꝙ talis vnio nō sit inextensa:qꝫ aut eēt tota in ꝙlibet parte. hoc nō:qꝫ hoc ꝓuenit tñ alis intellectiue:aut est in aliquo indiuisibili:puta vnio vni⁹ partis est in aliquo pūcto eius:⁊ sīlr vnio alterius ⁊ hoc non.tū qꝫ nō est maior. rō ꝙ sit in vno pūcto ꝯ̄ in alio. tū qꝫ cū nō ſolum illa indiuiſibilia: ſꝫ ēt oēs partes illarū medietatū vniant adinuicē:ſequr ꝙ vnient sine vnione ſi vnio nō est in oib⁹.

¶Rñdeo cōtinuū est dupler. Alt qꝺ est homogeneū.⁊ de hoc negatur maior.qꝫ cū eius ptes nō sint actu:nō sunt vnite vnione que sit relatio:sed vnione que est indiuiſio. Aliud est etherogeneū ꝙ hꝫ ptes diuersaꝝ rōnuꝫ. puta aliqd cōſtitutū ex carne ⁊ ossib⁹:⁊ sic negatur minor. Ad probationē dico ꝙ ꝙñ aliqua talis pars puta caro vnitur alteri puta ossi: vnio que ē in carne est extensa per totū:⁊ sīlr vnio que est in osse.

¶Ad ꝓmā huiꝰ ipꝛobōnē negat prima sequela. ꝫ.n. vnio que ē in

carnes sit ecclēsia per totū :nō tñ ex vnione carnis ⁊ vnione ossis fit vna totalis vnio.⁊ rō diuersitatis est:q; ptes carnis nō sunt in actu ideo relō fundata in carne est tm̄ vna:sed caro ⁊ os in ꝓtinuo ex eis ꝓstituto sunt aliquo mō actu: ⁊ iō nō opz ꝙ ex illis duab⁹ vnionib⁹ resultet vna vnio:ſz in quodlibet remanet sua vnio distincta ab vnione alterius.

¶Ad scōz dico ꝙ qñ diuidit illō totū nō diuidit vnio: ſz totaliter desinit eē:q; ꝓsequebat actionē q̄ ptes illefuerūt facte vnū:inquātū illa actio remāsit i aliquo suo effectu:puta q; ille ptes ꝓstituebant aliqđ tertiū:quo remoto relatio desinit esse.

Utrum relō, distantie aliquid ponat i distātibus.

¶Sexto. Relatio distantie nihil ponit i reb⁹ distātib⁹:ğ. añs ꝓbat Sint duo corpa ꝓtigua q̄ fiāt distātia:aut illa entitas q̄ dicis eē distantiā acq̄rit in tpe ant in instanti.nō primū:q; postq̄ ꝑdidissent partē ꝓtiguitatis adhuc haberēt aliā eius ptē:⁊ tūc eēnt ꝓtigua ⁊ distarēt.nō ſm:q; nō in ꝓmo instāti est:ğ vnū illoꝝ corpoꝝ vel ambo incipiūt moueri:q; in illo sunt ꝓtigua.nec in instāti imediate sequēte:q; impossibile est vnū instās eē alteri imediatū. Tex. 23 6.phy.nec in instāti mediate sequēte:q; añ in toto tpe ꝓcedente fuisset vnū corpus distās ab altero sine distantia.

¶Rñdeo ꝙ acq̄rit in instanti mediate sequēte ꝓmū instās motꝰ ⁊ negat ꝓba.Uñ dico ꝙ sicut mobile in quolibet instāti tpis mēsurāti motū est i alio ⁊ alio loco sibi eq̄li:nec est dare ꝓmū loco eq̄lem in q̄ fuit:ita in quolibet istāti hz aliā ⁊ aliā distātiā nec ē dare ꝓmā.

¶Cōtra.In motu sunt infinita instantia:ergo mobile acq̄siuit infinitas relationes.

¶Rñdeo ꝙ sicut sunt infinita instantia in potētia:ita acq̄siuit infinitas relationes in potētia.q̄ cū durat tm̄ ꝑ istās ē tm̄ in potētia.

¶Septimo. Relatio duplicitatis q̄ttuoꝝ holm ad duos nō est entitas eis addita:ğ ꝛc. añs ꝓbatur. Illa relō nō est entitas simplex nec hās partes: ğ nō est entitas. Prima ꝑs añtis ꝓbat. Illa relō vel est in illis q̄ttuor:⁊ sic non est simpler:q; nulla entitas simplex est i plurib⁹ subiectis:⁊ ꝓtera q̄ est in quolibet:sequit q̄libet eēt dupl⁹ ad binariū q̄ est ipossibile nō est ēt tm̄ i ,vno:q; nō est maior rō ꝙ sit invno q̄ in alio.Q̄ añs habeat ptes ꝓbat.nō.n. hz ptes quaꝝ quelibet sit duplicitas: q; tūc q̄libet eoꝝ esset duplus ad binariū:nec hz ptes alteri⁹ rōnis: q; vel oēs erunt in eodē.⁊ sic seq̄t idē incōueniēs:vel vna eēt invno ⁊ alia in alio.⁊ hoc nō.q; illa ꝑs q̄ est in vno cū sit relō nō hz terminū ad quē dicak nisi ad quē ꝺz ipa dupl'c:tas.i.ad duo:⁊ sic eēt dupla ad duplicitatē:⁊ cā sit quarta ꝑs duplicitatis esset ēt subdupla ad ipsa duo:q̄ est impossibile.

¶Rñdeo ꝙ illa entitas hz partes quaꝝ vna ē in vno ⁊ alia ē in alio sicut ⁊ numer⁹ in quo fundat.

Ockam ꝓ.

Pdico scōo ꝙ ille partes nō sunt eiusdē rōnis cū toto:q; nulla eaꝝ est duplicitas.

Pdico tertio ꝙ hz q̄libz illā ꝓtiuz sit respectus ꝓtialis:nulli tñ earū q̄ co:respōdet ꝓp⁹ termin⁹:ſz toti ꝓsurgēti ex partib⁹ illis.

Pdico quarto ꝙ totalis respect⁹ ꝓsurgēs ex illis ꝓtib⁹: non est q̄d vnū vnitate indiuisionis vel ꝓximitat⁹:ſz vnitate pfectiōis. sicut ⁊ calciamētū est vnū:q; hz ea q̄ ipsum constituunt.

Pdico ꝙnto ꝙ cū illa duplicitas fundet sup q̄ttuoꝝ, vnitatibus illorum quatuoꝝ holm:sicut vna vnitas est invno ⁊ alia in alio:sic vna ꝑs illius respect⁹ est in vno ⁊ alia est in alio.

Pdico sexto ꝙ sīr relō fundata in cōtinuo quadruped ali ⁊ termināto ad bipedale:est quid ei additum:⁊ est extensa ad extensionē subiecti:sed ista non hz partes in actu sicut nec ꝓtinuz sicut illa q̄ fundatur in numero:⁊ simīr ista est vna vnitate perfectionis:⁊ magis vna q̄ illa que fundatur i numero:cū partes eius nō sint actu diuise sicut partes illius.

Conclo.iij

Ad hoc ꝙ inter duo extrema sit mutua relō realis:tria requirunt. Primo ꝙ vtrūq; extremū sit ens reale in actu existēs:⁊ ꝓpter hoc inter duo non entia ⁊ iter eius ⁊ nō ens nō ē relō realis. Secūdo oz ꝙ illa extrema sint realiter distincta. Tertio opz ꝙ sint eiusdē ordinis. Per eē eiusdē ordinis nō intelligit.ſ. Doc. esse eiusdē generis:vt falle imaginat Aureol⁹:ſz per idētitatem ordinis intelligit idētitatez fundamēti relationuz: sicut est in relatione qualitatis ⁊ similitudinis. Nam quātitas supq̄ fūdatur equalitas:⁊ albedo supqua fundat similitudo sunt eiusdē rōnis in quocūq; sint. Per idētitatem ordinis intelligit etiā idētitatem inclinatiōis eoꝝ adinuicem:vt ſint vnum inclinat ad aliud ꝓpter bonuz fuuz:ita econtrario:sicut est in relatiōe generebilium ⁊ coꝛruptibiliū. Maz agēs causat sua actione perfectiōez alia q̄ in passo:⁊ cōsequit etiaz aliquod bonuz puta ꝓpinquitatē speciei vel aliquid hmōi. Per idētitatem ordinis intelligit etiā idētitatem generis ſm id in quo relatio fundatur:sicut ptz in relatiōe motiū que nō monēt nisi moueātur. Illa enim cōicant in genere motis cū illis que monent ab eis. Et per hoc ſz scientie ad scibile ⁊ sensus ad sensibile sit relō realis cū scia ⁊ actus sentiēdi ab eis dependeant:nō tamē econtrario: q; per actum sciendi vel sentiēdi nō imutatur res ad extra:vt per hoc ipsa fiat sciens vel sentiens.

Utrum sensibile ad sensum sit relō realis.

¶Contra.aliquod sensibile imutat organū sensus:ergo refert ad ipsum realiter.

¶Respondeo ꝙ sensibile accipitur dupliciter. Uno modo vt est quoddā agens nāle ꝙ nō monet nisi moueat:⁊ sic sensibilis ad organuz sensus ē relatio realis mā sensibile ⁊ organum cōueniūt in genere motis. Alio mō accipiē sensibile iquātū ad ipsum terminat sensus in actu:qui quidē nō perficitur in actu per alterationē organi:sed per actū virtutis sensitiue: ⁊ sic nō refert ad sensum realr: qz sensibile vt sic nō hz actū virtutis sensitiue. Simīr relatio quaꝝ imunus dr ꝓtiū vel pignus alicui⁹ nō est realis:q; mun⁹ efficitur ꝓtinum per istum actū:qui est cōuentio facta inter hoies:actus aūt cōueniēdi nō ꝓueniunt nūmo. Silr relatio qua artificiatū aliqđ dicit imago hois nō est realis :qz talis relatio cōsequit illud artificiatuz inquātum fit per artez:homo aūt nō est in genere artificiatorum.

Re lo munus dr ꝓtiū ē rōnis

Quocirca ñ bñ dispositi hoies inquātum fit per artez:homo aūt nō est in genere artificiatorum.

¶Cōtra istā cōclonē arguit Aureol⁹ dubdā medūs:q̄ oia ꝓcedūt qz nō ītellexit:qđ sit eē eiusdē ordinis vt est declaratum.

Thomistice intelligētie ꝓticipes.

Aureol⁹ vbi .ſ.

Cōclo.iiij

Ois creatura refertur realiter ad deum ꝓbatur sic. de potētia.q.7.ar.10. Omne dependēs ab altero referr ad ipsum realiter:sed creatura dependet a deo.ergo.ꝛc.

¶Sciendum est ꝙ per creaturaz non accipim⁹ accidentia: qz non sunt ꝓprie quid creatū sed concreatuz:qđ ideo dixi qz illud accidens ꝙ est relatio nō refertur ad deum realiter cū relationis nō sit relatio realis:sed sufficit subiectū talis relationis referri.

Aureol⁹ vbi .ſ.

¶Cōtra arguit Aureol⁹. Creatura ē extra ordinē ad deū: ergo nō refertur ad deum realiter.

¶Rñdeo.negatur añs .qz omnis creatura ex natura sua ordinatur ad deum:sicut ad ꝓpriuz perfectiuū:licet non econtrario.

Cōclusio.v.

Nulla relatio dei

ad creaturaz est realis.probat sic vbi.ē. Si aliquis relō dei ad creaturā eēt realis fūdareť sup actōe: qua deus pūncit creaturā: qz nō pōt assignari aliud fundamentū: sed deus nō produxit creaturaz p actionem:ergo ꝛc.

Grego. vbi.ē.

¶Contra istam rōnem arguit sic Grego. Deus ab eterno fuit realr creatiu⁹:g ab eterno referebatur realiter ad creaturam.

Utrum deꝰ refereť realiter ad creaturam.

¶Rndeo.negat ꝓña. qz non dicit realr creatiuus eo ꝙ talis relatio sit in deo realiter:sed qz realr habebat potentiā creādi:sicut ēt dr realr dñs ꝓp realez potētiā coercendi: lz relatio dominij sit in eo tantū relatio rōnis.

¶Cōtra arguit sic. Nulla relō ꝛ rōnis pōt eē secluſa quacūq; opatōe intellūs:sed relō dei dñi ad creaturā seruā ꝓuenit deo secluſa oi opatione intellūs: g nō est relō rōnis.

¶Rndeo.negať minoꝛ.lz.n.secluſa operatiōe intellūs deꝰ sit dñs nō tñ est dñs relatiue.

¶Cōtra. Quicūq; ē dñs / est dñs relatiue ad seruū:ergo ꝛc.

¶Rndeo.negať añs. Licz .n. dñs vt dñs sit ad aliud: non tñ est ad aliud extra intellectum.

¶Cōtra. Illa relō est ēť intellm: q consequit extrema ex nā rei sine ꝓsideratiōe intellūs:sed posito deo ꝛ creatura ꝛ nullo intellu cōsiderāte statiz seqť relō dñi ꝛ serui: g ꝛc.

¶Rndeo.negať ꝓña. qz lz posito illo casu esset,dñs:non tñ relatiue vt dictum est.

Dicit ꝑcurrisse vt intelligos in gelicz dogma vt intelligerimus ꝛ

¶Qđ si aliqs ꝑcurriret pōt ēt sic rnderi. Primo q nullo intellu ꝓsideráte hoc nomē dñs ñ ꝑdicareť deo cū ꝑdicari ñ sit nisi p actū rōis.

¶Dico scōo q deus nō eēt dñs fz actū:qz lz nullo intellectu ꝓsideráte in deo sit potētia cohercēdi: tñ hoc non sufficit ad hoc ꝙ dicatur dñs.sed opz esse in actu illū respectum rōnis quē significat hoc nomen dñs nō est aūt in actu nisi ꝙ opatiōez intellus. Istā rōnem habeo a.s.D. ꝓmo dis.30.q.1.ar. 3.ad scōm.vbi sic dicit. Si nullus intellect⁹ esset adhuc esset in deo: vñ dñs vere dici ꝛ intelligi posset s.potētia cohercēdi.fz nō diceret vt intelligeret dñs fm actum.

robustissime

minime curi.

Questio.ij.

Queritur scōo. Utrum dei ad creaturā sit aliqua relatio rationis?

Pro qōne hec est prima ꝓclusio. Aliqne relōnes non sunt reales sed tantum entia rationis. probatur sic de potentia. q.7. ar.11. Omnis relō non hñs extrema realia actu ꝛ realr distincta ē tm rōnis:fz aliqua est hmōi: sicut relō eiusdē ad seipsuz:ꝛ relō ꝑteriti ad futurum:ergo ꝛc.

¶Cōtra maiozē isti⁹ rōnis arguit Grego. Imago ꝛ memoria sunt realiua realia:vt dicit Augu. 7.de tri.ca.ꝑ⁹.ꝛ.10.de tri.ca.11.ꝛ similr ꝓductiuū ꝛ calefactiuū sunt relatiua vt dicit Phs.5.meta.fz aliqđ est imago realiter:ꝛ aliqđ est memoria:ꝛ aliquid est ꝓductiuū rei nō existētis:ergo entis ad nō existens est relatio realis.

Grego. h.q.3.

ter. 21.

¶Respōdeo.negať argumentuz. qz est fallacia diuisionis ꝛ cōpositionis:naz hoc nomē imago ꝛ huiusmodi:significāt rem absolutaz mediante cōceptu relatiuo:colligatiuo vnius ad aliud. Si ergo, accipiatur imago:quo ad absolutū ē realiter imago rei non existētis. Si vero accipiať q ad ꝓceptū relatiuū q mediāte significat illaz rez absolutā.sic nō cōuenit ei realiter respectu rei non existentis.

Utrum entis ad nō entēs: fit relatio realis.

¶Ex hoc ptz:ꝙ nō omnis relatio significata p nomē qđ ꝓuenit rei etiā nullo intellectu cōsiderāte est realis:nam nullo intellectu ꝓsidente colūna est dextra hoi:et tamen respect⁹ importať ꝙ hoc nomen dextrum:est respectus rationis.patet etiaz ꝙ finis vt finis nō

est extra animam.

¶Dico scōo ꝙ isti respect⁹ rōnis ponunť in actu per actū intellūs diuini in quo hñt eē obiectiuū:vt supra dictū est dist.8.q.4.

Cōclo.ij.

Dei ad creaturas sunt aliq relationes rationis. Quod enim deus referať ad creaturaz ptz: qz est creator ꝛ dñs eius. Qđ isti respectus sint tm in apprehensione intellūs.probatur. Nulla res existēs i deo necessario coexigit creaturaz:fz ois relatio necessario coexigit suū terminū:g nulla res existēs i deo terminať ad creaturaz.

Aureo. vbi.ē. utrum dei ad creaturas sit relō rōnis.

¶Contra arguit Aureo. Quicqđ refertur fm rationē est eiusdez ordinis fm rationē:cuz eo ad quod refertur.sicut quicquid referť fm rem est eiusdem ordinis fm rem: sed deus non est eiusdem ordinis fm rationez cū creatura cū semp sit supra oēm creaturā: ergo non referitur ad creaturā fm rationē.

¶Rndeo.negať minoꝛ: quia deꝰ est ratio et exemplar distincte repsentans oēm creaturā:ꝛ iterū conuenit cū creatura in conceptu analogo:nō tñ est eiusdez ordinis fm rem:cum nullo modo inclinetur ad creaturā per aliquid ,quod sit in natura sua.

Respe ct⁹ rōis ꝑñt esse in aliq quadru pliciter

¶Rndeo.ꝛ dico ꝓmo ꝙ respectus rōnis eē in aliquo cōtingit ꝛtuor modis. Primo sicut cognitū i cognoscēte.ꝛ sic ꝓcedo ꝙ ab eterno fuerūt in deo. Scōo sicut in termino. Tertio sicut in fundaměto. Quarto sicut in suppposito qđ referť. Et his tribꝰ modis nō fuerūr ab eterno.sed sunt de nouo etiā fm intellectū diuinū:naz terminus istarū relationū est creatura q̄ fuit tātuz in tpe:ꝛ ideo ēt illi respectus non fuerūr in creatura tanꝯ in termino nisi in tempoze. Et iterū illi respectus fundanť sup actū intellūs diuini:nō p tota eternitatem:fz p mensura temporali. Et iterū deꝰ per respectū quē intellexit ab eterno non refert se ad creaturā nisi creatura existente:ꝛ ideo nō sunt in deo tanꝯ in eo qđ refertur nisi ex tpe. Et hec oīa sūt sine mutatiōe dei:fz cū mutatiōe creature.

Scotꝰ vbi.ē.

¶Scōo arguit Scotus: ꝙ scibile terminet relationez scie ꝛ dens relationē creature ad ipsum per aliquid absolutū.ꝛ non per talē relationē rōnis.ꝛ arguit sic. Nullo intellectu ꝓsideráte etiā diuino per impossibile:scibile terminat relationē scie:ꝛ deꝰ relationē creature.g nō terminat eas p respectus rōnis.añs ꝓz.ꝛ ꝓbat. quia ens rōnis nō est nisi pactū intellectus.sed nullo itellectu ꝓsiderare nullꝰ est actus rōnis.ergo ꝛc.

Additō pauli ꝛ adnexa te Thomistaꝝ gen⁹ aureꝝ: lz minime tamē ābi eiosꝝ.

¶Rndeo ꝙ terminꝰ,relonis,rationis.ē qđ absolutū.nec relatio est rō tali absoluto ꝙ terminet relationē. Primuꝫ em itelligit relatio;scie terminari ad scibile:ꝛ postea q̄:ex tali terminatione ,resultet ex pte scibilis relatio rōnis fz eē qđ hz i itellectu.ꝛ eo facto qđ terminat relationē scie ꝓutat iter relatiua. Concedo ergo ꝓtiā et añs.f.q̄ relatio nō est eis rō terminādi.fz ex hoc nō seqnit ꝙ nō sint relatiua.

Scotꝰ dic.q.1.

¶Cōtra arguit Scotꝰ ꝛ Aureo. ꝙ oēs isti respect⁹ sint ab eterno. Adhoc ꝙ entia rōis sint:sufficit ꝙ habeāt esse cognitu.fz ab eterno cognouit oēs respect⁹ rōnis.g ꝛc.

¶Judicio meo nōdū::plene est satisfactū huic rōni :qz ex q̄ entia rōnis non hñt esse ꝑeter actum intellectus.ꝛ ponimus ꝙ nullꝰ itel

lectus cōsideret si deus terminat relationē creature nō apparet vbi resultet ille respect⁹ rōnis. cuz entia rōnis rō nullo sint subiue: sed eoz eē est esse cognitū. ⁊ ponit ca sua q; nullus intellectus sit.

P Ad hoc posset dici: q; entia rōis ꝓpter eoz maximā debilitatem: sufficit q; sint in potentia ꝓxima ad hoc q; dicant. Nam nullo intellectu considerante adhuc homo ⁊ asinus rōne distinguunt: posita autez creatura relatio rōnis dei ad ipsam posita est in potētia ꝓxima: q; statim q; intellectus cōcipit deū terminare illū respectu creature resultat in intellectu ille respectus rationis.

Relatiua rōis duplicia: ab intellu inuēta aut cōfigñata

C Potest ēt dici q; duplicia sunt relatiua rationis. Aliq; enim dicūt principaliter. relationem quā itel lectus adinuenit. sicut gen⁹ et species ⁊ hmōi: ⁊ talia nō cōueniunt rebus; nullo intellectu considerāte. Alia sunt que principaliter significant absolutū: et tamē significant illud ac si esset relatiuū: q; talia nota immediate significant conceptū collatinū. ⁊ ista possunt cōuenire rebus nullo itellectu cōsiderāte. Hmōi est hoc nomē dñs creator: idē: ⁊ hmōi. potest etiā dici q; ista nota conueniunt deo; nullo intellectu considerante quo ad absolutū. qō significāt: licet non q; ad respectuz rationis. secluso em omni actu intellectus. deus hz potentiam coercendi.

C Tertio arguit. Oē relatiuū diffinitur per correlariuz. sed scibile non diffinit per scientiā: nec act⁹ per potentiā. alioqn potētia esset prior actu. et sic de; alijs relatiuis tertij modi. q; scibile ⁊ alia hmōi: non referuntur.

P Rādeo. negatur maior de relatiuis sm dici: quia talia significant principaliter absolutū. scibile aūt et actus sunt relatiua hz dici. Hic est q; cum potentia diffiniat per actum: et non econtra: q; act⁹ est prior potentia. vt dicitur. 9. meta. et similiter est de substantia et accidente.

P Dico tamen q; non opz semper diffinies esse prius diffinito. hz sufficit. eē simul natura. ⁊ ꝓpter hoc in relatiuis sm esse que mutuo se diffiniūt/ vnū nō est prius altero.

Diffinies sufficit. eē simul natura. ⁊ ꝓpter hoc

C Distin. xxxj.

IN distin. 31. Queritur vtrum similitudo et equalitas sint rel̄ões reales i deo?

Pro qōne hec ē prima conclusio. Equalitas taz in deo q̄m in creaturis est relatio fundata sup vnitatē quantitatis. ⁊ similitudo super vnitate q̄litatis. Nam vnū in quantitate facit equale. ⁊ vnū in qualitate facit simile. vt dicit ph̄s. 5. metaphy.

ter. 15.

C Contra arguit Aureolus ꝓmo. Equalitas nō fundat super vnitate numerali quantitatis: alioqn in duobus equalib⁹ eēt vna quātitas numero. nec fundatur sup vnitate specifica: alioquin omnia quāta essent equalia: cū quātitas in omnibus sit eiusdē speciei ⁊ similiter albedo intensa et remissa non sunt similes: ⁊ tñ sunt eiusdē speciei. ergo ⁊c.

Aureo. h. q. 1.

Utrum eqlitas sit rela fundata sup vnitate quanti tatis.

P Rādeo q; fundank i vnitate specifica. Ad improbationē negat cō sequētia. q; nō ois vnitas specifica sufficit ad equalitatē: hz opz q; sit vnitas specifica in ratiōe mensure que attendit sm numerū puta bicubituz: tricubitum: ⁊ hmōi. Omnes em quātitates bicubite sunt equales. ⁊ oēs tricubite. ⁊ sic de alijs. 1. dist. 19. ar. 1.

P Ad scdam improbationē negat maiorē. ois em albedo est alteri similis: licet non sit ei equalis. Albedo enim intensior. cum habeat plures gradus: est maioris quātitatis actualis q̄ albedo remissior.

Eqlitas ⁊ similitudo fundāt sup vnitate specifica. q̄ sic declaro.

Exhibit Aure. ⁊ Duri

C Contra has responsiones arguitur ex verbis eiusdem Aureoli et Durandi. Equalitas et similitudo non fundantur super realitate specifica: q; vnitas specifica non est realis. nam quātitas hominis et quantitas asini non sunt vna secundum rem. nec fun dantur in vnitate ratiōis specifica: quod probatur.

P Primo: q; tunc nulla equalitas esset realis cum non haberet fundamentum reale.

P Scdo: q; in duabus quantitatibus esset tantum vna equalitas: cū quātitas cōis sit tantum vna.

P Tertio: quicūq; apprehēdit relationē. potest apprehendere fundamentū. sed sensus apprehēdit equalitatē duoz: ⁊ nō pōt apprehendere naturā cōmunē. ergo natura cōis nō est eius fundamētū.

C Rādeo. dico ꝓmo q; equalitas duoz quantoz ⁊ similitudo duarū qualitatū fundāt super vnitate rōnis specifica. q̄ sic declaro. si enim sint duo similia in albedine puta sortes ⁊ plato: in sorte est vna similitudo fundata sup albedine eius ⁊ terminata ad albedinē platonis: ⁊ in platone est alia similitudo terminata ad albedinem sortis. ⁊ sic quelibet istarum similitudinum fundatur super albedine particulari.

P Dico scdo q; nulla istarum qualitatum vt est hec albedo fundat similitudinem. sed q; eam fundet hoc habet inquantū est albedo: ⁊ non vt est hec.

P Dico tertio q; licet actualis vnitas rationis specifica sit tantū in intellectu: tamen est in ipsis individuis virtualiter. Ita quelibet albedo pōt imp⁹mere intellectui speciē per quā oēs albedines repsentant: ⁊ sunt in ea vnite. Sic ergo fundatur equalitas ⁊ similitudo super distinctis numeraliter: sed vnitas specifica actu vel virtute est eis ratio fundandi.

P Ad primā improbationē negatur ꝓntia: q; illa vnitas est realis sm esse quod habet extra animā.

P Ad secūdā negat ꝓntia. q; albedo que est vna sm rationē: est divisa sm esse in duab⁹ albedinib⁹.

P Ad tertiā sufficit q; sensus apprehēdat per accidens naturā cōmunē: que est ratio particulari albedini q; fundet similitudinem.

C Cōtra primū ⁊ secūdū dictū in hac responsione arguit. Una simplex relatio nō pōt fundari super duos conceptus. sed alius est cōceptus albedinis sortis: vt est hec albedo. ⁊ alius vt est albedo. q̄ similitudo sortis nō fundat super eis.

P Rādeo. negatur maior. qñ vn⁹ est alteri rō fūdādi. tūc iem habēt rōnē vnius. ⁊ sic est in ꝓposito.

Cōcto. ij.

Equalitas quātū ad suā causam aliquid ponit: et ex se aliqd ponit. puta pars ꝓpak. Unitas aliquid ponat. s. divisionē. sed vnitas est causa equalitatis. ⁊ ꝓpter hoc dicit ph̄s. 10. meta. q; equale opponit ꝓprie magno ⁊ paruo. Sc̄a pars patet. q; equalitas dicit relationē. ergo dicit aliquid saltem sm rationem.

ter. 19.

Cōcto. iij.

Equalitas ⁊ similitudo creaturis est relatio realis in vtroq; extremo. ꝓbatur sic. Equalitas habet fundamentū reale: ⁊ est inter realiter distincta: que sunt eiusdē ordinis cū quantitas que est ei⁹ fundamentum sit in omnibus sm eandē rationem. ergo ⁊c.

C Cōtra arguit Durād⁹. Si eqlitas est relatio realis: sequit q; in eodez sint infinite realitates. hoc est falsum. ergo ⁊c. ꝓntia patet. q; idē hō est ineqlis infinitis rebus.

Durā.

P Respōdeo. negat ꝓntiā: q; eadē inequalitate est iequalis omnib⁹ sibi inequalibus.

Utrum eqlitas sit rela realis.

C Cōtra si. a. sit inequale. b. ⁊. c. et cor rūpak. c. corrūpik in. a. inequalitas ad. c. ⁊ remanet ineqlitas ad. b. ergo non eadē inequalitate est inequalis. b. ⁊. c.

P Rādeo. q; est eadē inequalitas. sed ipsa terminabatur prius ad duos: ⁊ modo tantū ad vnum.

Cōcl'o.iiij.

Equalitas t latio realis pbat. Equalitas i diuinis nō est realis ex pte cēntie: cū i oib⁹ sit eadē cēntia numero. eiusdē aūt ad se nō est reō realis necer pte relonū: qr relonis ad relationē nō est realis reō. g̃ nullo mō est realis. ꝓia p3. qr i diuinis non est nisi essentia ⁊ relationes.

Scot⁹.

¶Contra arguit Scotus primo. paternitas ⁊ filiatio sunt relationes reales in deo. sed earū fundamentum est vnum. s. essentia. ergo non obstante idētitate fundamenti equalitas inter patrem et filium est relatio realis.

fundamētū valētię nō ēt essētia

¶Rēspondeo. negatur minor: qr fundamentū paternitatis nō est essentia: sed generare ⁊ fundamētum filiationis est generari.

¶Cōtra arguitur dupl'r. Primo fundamēta distinctarū relationū ꝓintelligunt distincta ipsis relationib⁹: sed gñare ⁊ gñari nō ꝓintelligunt distincta paternitati ⁊ filiationi: qr in diuinis ois distinctio realis est ꝑ relationes. g̃ ⁊c.

¶Secundo paternitas ⁊ filiatio fundantur per te in duobus, relatiuis scilicet generare ⁊ generari ergo equalitas potest fundari in duobus relatiuis scilicet paternitate ⁊ filiatione: ⁊ esse realis.

Vide in hdictis ō reōe vt dogma, thomisticū ꝑcul sit ab errore ⁊ minoribꝰ ꝓtionibꝰ ac cepta a peripatheticis melius reddat.

Ꝓ Rādeo. Ad primū negaᵭ maior: quādo fundamentū sunt ipsemet relationes: er non distinguuntur nisi relatiue. sicut est generare et generari in diuinis.

Ꝓ Ad scōz negaᵭ ꝓntia. qr gñare ⁊ gñari iz sint relatiōes tñ significāt ꝑ modū actuū notionaliū: ⁊ ideo possunt fundare relationes. paternitas aūt ⁊ filiatio nō significant ꝑ modū actus.

¶Sco argnit. si eadē albedo esset i duab⁹ supficieb⁹ ipe eēnt similes g̃ nō obstāte idētitate fundāmēti potest esse relatio realis.

Ꝓ Rādeo. ꝓmo qr casus est impossibilis: qr illa albedo si est i distinctis subiectis: nō est eadē ꝑcro.

Ꝓ Dico secūdo si detur ille casus essent ibi duo absoluta: scz due ꝑficies. ⁊ iō posset esse relatio realis. non sic aūt est in diuinis: vbi non possunt esse plura absoluta.

¶Distin.xxxij.

Ost dis. 32. q̃rit ꝓmo: Utrū ꝑ ⁊ filius diligant se ſpūsancto? Ꝓ qōne hec est prima cōclusio. pater ⁊ filius diligūt se spiritusancto. Ista cōclusio probatur cōmuni auctoritate theologoꝝ.

Cōcl'o.ij.

Ille ablatiuus ſpūsancto construitur in habitudine quasi effectus formalis. vt dicit. s. D. presenti dis. ar. 1. Ꝓ Ubi sciēdū qr cum res cōiter denotēt a suis ſformis. ꝗcꝺ denotat aliud se hz per modū forme iz nō sit ei⁹ forma ſz aliqñ effectus. Dicimus. n. qr arbor floret floribus: qui tñ flores sunt ab arbore tanq̃ a causa efficiēte. Et qr. ſſ. est amor a patre ⁊ filio ꝓcedens quo denotant se diligere: ideo bene ō ille ablatiuus cōstruit in habitudine q̃si effectꝰ formalis. formalis q̃dē inquātū denominat. effectus vero accipiēdo effectum pro omni ꝓducto.

¶Cōtra exēplū arguit Aureo. ꝓ florere nō est emittere flores: iz diligere notionaliter. ſſ. est producere ſſ. ergo exēplū nō est ad ꝓpositū. aſis. pbaᵭ. Nā si deꝰ imprimeret flores arbori: adhuc floreret et tñ nō emitteret flores.

Aureo.

Utrum florere sit idē rel emittere.

¶Rēspondeo. negatur cōsequētia: quia sufficit qr exēplū sit simile quantū ad id ꝓpter qō sumit vt est in ꝓposito. Sicut enim flos non est forma arboris ⁊ tñ ipsum denominat. ita. ſſ. denominat patrem licet non sit eius forma.

¶Cōtra. Id qr denotat aliō ꝑ modū effectꝰ formalis: opz qr sit ꝺd ꝓductū ⁊ qr denoiet. sed cū dicit arbor floret floribus: non significat

ꝑ floribꝰ: vt quid ꝓductū: qr verba neutra nō ꝓstruunt cū termino ꝓductionis: vt calere: dormire ⁊ hmōi. sicut faciūt verba actiua: florere aūt est verbū neutrum.

¶Rādeo. Primo qr sufficit ablatiuū cū quo cōstruitur verbū neutrū: esse quid ꝓductū per actionē importatā per verbū actiuū. Unde licet flores nō sint ꝓducti per actionem significatam hoc verbo florere sunt tñ ꝓducti actiōe quā significat hoc verbum emitto vel pullulo. ⁊ sic negatur minor.

¶Uel pōt dici qr hoc ꝟbū florere includit verbū actiuū. s. emittere. ⁊ per cōsequēs dicit actionē trāseūtē in accusatiuū inclusum. naz florere est flores emittere. ⁊ sic iterū negaᵭ minor. Ad cui⁹ pbationē dicit qr in illo casu arbor non floreret sed esset florida.

Cōcl'o.iij.

Licet ista sit ligit ſpūsancto. ⁊ pater dicit ꝟbū. tñ ista nō est ꝓpria. pr spirat spūsancto. Hanc sic pbat vbi. ſ. ad. 3. Oēs agēs pōt denominari termino emisso ꝑ actū qñ verbū iportat ipsum actū ⁊ emissionē actus. sed diligere dicit emissionē amoris ⁊ ipsum amorez. ⁊ dicere dicit verbū ⁊ ei⁹ emissionē. spirare aūt dicit tantū emissionē spūsancti: ⁊ non spiritūsanctum. ergo ⁊c.

¶Cōtra arguit Aureo. Edificare dicit emissionē edificij ⁊ ipsuz edificiū. ⁊ tñ nō bñ ꝺz edificatoꝛ edificat edificio. g̃ illa maior est falsa.

Aureo.

¶Rādeo. negaᵭ maior. qr edificare includit tantū edificationez et non edificiū. Et vt sciatur qñ verba includūt tales actus. Sciēdū est qr qñ non habeᵭ perfectus sensus nisi addaᵭ accusatiuꝰ verbo. tunc illud verbum non includit terminum: sed tātū eius emissionez. Sic est in ꝓposito. Non. n. habetur perfectus sensus si dicaᵭ edificatoꝛ edificat. sed opz addere quid edificet: puta domū: ecclesiā ⁊ hmōi. Sicᵭ si dico ſpirat: oz addere aliquid: puta odorē: amorē. Similiter si dico generat opz addere vel hominē vel filiū vel vermen. Cū aūt dico diligit: idem est ac si dicerem ꝓducit amorē.

Nota. qñ ꝟba includit actus.

Cōcl'o.iiij.

In diuinis est triplex amor. ſ. notionalis essentialis et personalis. Prima pars sic pbaᵭ. Ille amor est notionalis: qui pōt cōcipi vt operatio. sed in diuinis amor pōt cōcipi vt operatio amātis. ergo ⁊c. Iste aūt amor notionalis est ipsa cōis ſpiratio. Secūda pars pbatur. Ille amor est essentialis qui cōcipit vt principiū operationis. quia diuina essentia est ꝓncipiū oim operationū. vt dictū est dist. 6. sed amor pōt concipi vt principiū quo pater ⁊ filiꝰ spirāt. ergo ⁊c. Tertia pbaᵭ. Ille amor ē ꝑsonalis qui cōcipit vt subsistēs. sed amor ſpiratus concipit vt subsistens. ergo ⁊c. Iste aūt amor est ipsa persona. ſſ. Ꝓ Istis tribꝰ modis sumit etiā diligere vt dicit. s. D. pñti dist. ar. 1. ad. 4.

Tripl'r sumit diligere sicut triplerē amor: Aureo.

¶Cōtra arguit Aureo. Si est aliquis amor essentialis ⁊ aliꝙs ꝑsonalis: sequit qr. ſſ. esset saltē ſm rationez perfectior patre. hoc est falsum. ergo ⁊c. cōsequētia probatur. In ſpiritussancto est amor essentialis ⁊ amor personalis: et in patre nō est amor personalis. ergo. ſſ. est eo perfectior.

¶Rādeo. negaᵭ ꝓia. qr amor ꝑsonalis nihil est aliud ꝙz rē: cūꝫ amor essentialis. ſ. ipsa diuina essentia cū relatiōe. er parte aūt relatiōis nullā dicit ꝑfectionē. cū relatio vt reō nihil ponat in eo de quo ꝺr.

Sermo s. Tho. facilior est: cū ce ra ad fingendum.

Cōcl'o.v.

Pater diligit se. ſſ. i. est principium. ſſ. qui est amor.

Cōclusio.vj.

Pater diligit creaturam ſpiritussanctā

Cōcl'o.vij.

Spiritussanctus diligit se. ſſ. Ista: ponit vbi. ſ. arti. 2. ⁊. 3. Et. 1. q. 37. ar. 1. ad. 3.

Questio.iij.

Queritur secundo. Utrum pater sit sapiens sapientia genita?

Pro questiõe hec est prima conclusio. Pater videt se ⁊ omnem creaturam in verbo. Hanc sic probat. 1.q.32.articu.1. ad.3. Quicq̃ cõprehendit verbũ videt in ipso omnia que in eo representantur. sed pater cõprehendit verbum in quo ipse et omnia creatura relucet. ergo ⁊c.

Cõcl'o.i. Pater nõ est sapiens sapientia genita sine verbo. pbat sic. vbi ℨ. Jd quo aliquis est sapiẽs se habet vt formale principiũ eius. cũ sapientia dicat formã existẽtẽ in sapiente. sed verbũ nullo modo habet rationem principij formalis respectu patris. ergo ⁊c.

Aureo. h.q.2. ¶ Cõtra arguit Aureo. 3°. Jd facit ad intellectionẽ sine quo intellectio esse non põt. sed intellectio patris non põt esse sine verbo ad qõ terminatur: ergo verbum facit ad intellectionẽ patris.

Utr̃ pr̃ sit sapiens: sapientia genita. ¶ Rñdeo. q̃ verbũ facit ad intellectionẽ pr̃is: q̃ nõ est aliud q̃ intellectio cũ relone paternitatis. sed hoc nõ est cõtra nos qui dicimus q̃ verbũ nõ est ipsa intellectio patris. nec principiũ eiꝰ elicitiuũ.

¶ Scõ. Jsta parte est vera pr̃ diligit se. ff. ergo etiã ista est vera: pr̃ est sapiẽs sapiẽtia genita. ℨ 2ña. q: sicut sapere est operatio immanens. ita ⁊ diligere.

P̃ Rñdeo, negat 2ñtia. q: diligere significatur per modum actionis ⁊ vt egrediẽs a suppposito. Sapiẽtia aũt significatur tm̃ per modũ manentis in eo: cuius est. Ad veritatẽ autẽ propositionis multũ facit modus significandi.

¶ Cõtra. ergo ista est vera: pr̃ intelligit sapiẽtia genita. ℨ 2ña: q: intelligere significat: vt egrediẽs a suppposito sicut ⁊ diligere.

P̃ Rñdeo. negat 2ñtia. q: diligere potest esse notionale et ideo põt dici diligere spiritusancto intelligere aut semper tenetur essentialiter. 1. questio. 37. articu. 1.

¶ Cõtra. q: ista est vera. Pater diligit se spiritusancto: q: ly diligere tenet notionaliter. ergo et ista est vera: pater spirat se spiritusancto quod est impossibile.

In hoc patet falsitas: relige dicte difficile

¶ Rñdeo. negatur consequentia: quia spirare dicit habitudinem principij respectu accusatiui quẽ regit: pater autem non est principium sui: et ideo non debet spirare se. sed diligere non dicit talem habitudinem: et ideo potest dici q: diligit se ⁊c.

¶ Distin.xxxiij.

Jn distinctione. 33. queritur. Utrũ proprietates psonales sint divina ẽntia?

Pro qõne hoc est prima conclusio. Essentia divina ⁊ proprietas relativa: sunt idem realiter. probatur presenti distin. artic. 1. quicquid est realiter in deo est idem re quod divina essentia. sed proprietates relative sunt in deo secundum rem. ergo.

Cõcl'o.ij. Proprietas divina est idem realiter qõ persona. Hanc sic probat presenti distin. articu. 2. proprietas divina est in persona: ergo est ipsa: alioquin faceret compositionem cum ea.

Cõcl'o.iij. Essentia divina, proprietas relativa differũt ratione. Jstã sic probat presenti dist. ar. 1. Jlla differunt ratione quorũ sunt diuersi conceptus. sed essentie ⁊ relationis sunt diuersi conceptus: q: cõceptus essentie est ad sexet conceptus relationis est ad aliud. ergo Jtem essentia vt essentia aliquid ponit: relatio autem nihil ponit. ergo differunt ratione.

Aureo. h.q.1. ¶ Cõtra hoc arguit Aureo. Jd q̃ distinguit personas realiter ẽ res vt sic. sed relatio vt relatio distinguit personas. ergo relatio vt relatio est res.

Relo distinguit vtrũq; ẽntia. ¶ Rñdeo negãdo minorẽ. Relatio eñ vt relatio: non hz q̃ distinguat: sed q̃ illa distinctio sit realr hoc nõ facit inquãtũ relo: hz vt divina essentia. Sicut ẽt deus hz a sapiẽtia q̃ sit sapiẽs: q̃ aũt sit sapiẽs subsiãtialiter: nõ hz a sapia vt sapia est: sed vt est divina. primo sen. di. 26. q. prima artic. 2. ad tertium.

Scotus i repor. ¶ Contra idẽ arguit Sco. Jdẽ ex natura rei nõ est: principium pnẽ nientie ⁊ divisionis: hz essentia est principiũ: in quo cõueniunt psone divine. ⁊ relo est pncipiũ divisionis. ergo essentia ⁊ relatio non sunt idem ex natura rei.

¶ Rñdeo. negãdo maiorẽ. q: talr distinctio ⁊ pueniẽtia nõ opponũtur: vt est in ꝓposito. Mã puenire in absolutis ⁊ distingui in relatis: nõ sunt opposita. Facit eriaz Scotus alia q̃tuor argumenta: q̃ soluta sunt supra dist. secũda et octaua: questione quarta.

Aureo. vbi. ¶ Tertio arguit Aureo. Relatio distinguitur ab essentia fm totũ id qõ est. ergo nõ est ipsa essentia. 2ña pater. antecedens probatur. Relatio distinguitur in ratione respectus ab essentia: sed totum id qõ est relatio est respectus. ergo distinguitur ab eẽntia fm totum id qõ est.

Esse dupr. P̃ Respondeo q̃ esse accipitur dupliciter. Uno modo pro eo qõ per diffinitionem significatur. nã diffinitio indicat esse rei. ⁊ in isto sensu cõcedit antecedẽs: negat consequẽtia. nã licet relatio fm totũ id qõ est. 1. fm totam diffinitionẽ siue fm rationẽ relationis distinguat ab essentia: est tamẽ ipsa essentia. Alio modo accipitur eẽ ꝓ entitate rei: ⁊ sic negatur antecedens. Ad eius probationez negatur minor. non enim tota entitas relonis ꝓsistit in esse respectiuo: cũ ex rõne relationis non habeat q̃ sit entitas: sed ex fundamento.

¶ Quarto. pater ⁊ filius hñt aliquod esse in quo conueniunt inter se: ⁊ cũ eẽntia. s. eẽ divine eẽntie ⁊ hñt aliqd esse i quo distinguunt. s. in eẽ patrẽ ⁊ fiłiũ. ergo ẽt ꝓprietates hñt aliqd esse in quo conueniunt cũ essentia: ⁊ aliquod i quo distinguuntur.

Esse hz 2ceptũ absolutum. P̃ Rñdeo. negat añs. nullũ eñ ab solutum plurificat in diuinis. eẽ aũt hz cõceptũ absolutũ: cũ cõceptus entis sit primus: nõ est tãtũ ibi vnum esse.

Utrum relones distingũtur inter se realiter. ¶ Quinto arguit. q̃ relatiões nõ distingũtur inter se realiter. paternitas nõ differt a filiatiõe realiter alia realitate q̃ diuinitatis: quia tũc paternitas haberet aliã realitatẽ q̃ realitatem essentie: et sic distingueretur ab essentia realiter. nec differt ab ipsa filiatione realitate diuinitatis: quia tunc realitas diuinitatis ⁊ realitas filiationis distinguerentur realr. ergo nullo modo differt ab ea.

¶ Rñdeo. q̃ realitas qua differt pr̃initas a filiatione: est realitas diuinitatis. sed negat 2ña. s. q̃ seq̃t ex hoc realitatẽ diuinitatis differre a filiatione: q: realitas paternitatis nõ distingũit paternitate a filiatione: inquantuz est realitas diuinitatis: imo nec inquantum est realitas: hz inquãtũ ẽ realitas sub tali respectu. Ex hoc enim q̃ realitas filiationis est relatio: habet q̃ distinguat: ⁊ ex hoc q̃ ẽ realitas: hz q̃ suum distinguere sit reale. Et ex hoc sequitur q̃ paternitas ⁊ filiatio: non ita se habent ab essentiam: sicut rationale ⁊ irrationale ad animal: q: iste due dr̃ie diuidunt animal fm rez. paternitas autem ⁊ filiatio non secant essentiã.

Cõsidet rato.

Conclusio.iiij. Essentia divina et relatio sunt idem inconuertibiliter. probatur. quia

quecunq; sunt idē puertibiliter: ita se hñt: q de quocunq; pdicat vnū predicatur t reliquū. sed sicē q de quocūq; predicatur essentia nō de eo predicatur relatio. igit. nā de paternitate pdicatur essentia non autem filiatio.

Aureo. ¶Cōtra arguit Aureolus primo sen. 2. dist. 5ca. Nulla res excedit seipsam nec est maior se: nec sibi incōuertibilis: aut inadequata. sz essentia est illa res q̄ est paternitas. g̃ nō est ei adequata.

In diuinis non excedentia: nec mains: nec totum.

P̄Rñdeo: t dico pmo q; in diuinis nec est excedentia: nec vnum est maius altero: cuz iste sint ppietates totius respectu partiuz: in diuinis autez non est totum cum requirat compositionem ex tot t talitatem partium.

P̄Dico scō: q; essentia iō hz incōuertibilis relationi: q; se hz ad eā vt cōe ad proprium.

Entia non hz ppe inadeqta relōni.

P̄Dico tertio q; essentia nō dicit ēt proprie inadequata paternitati. Cuius rō est: quia inequalitas requirit realē diuisionē extremorū: sicut ēt eqlitas: incōuertibilitas autem non: cum sit pura negatio.

P̄Dico quarto q; in illa ratione ē fallacia accidentis. Qō enī essentia sit incōuertibilis paternitati: nō conuenit ei ex eo q; est eadem res cū paternitate: sed inquātuz ab ea distinguit. Vñ hz nulla res sit sibūpsi inconuertibilis: est tamen inconuertibilis alicui a quo sola ratione differt.

¶Secundo. Omne inconuertibile alicui includit illud: t aliquid plus. sicut q: homo est incōuertibilis animali: illud t aliqd vltra ipsum includit. sz paternitas nihil plus includit q̄ essentia. igit. P̄Rñdeo. Negat maio: nisi sit inconuertibilitas p modum totiꝰ t partis: qō non est in proposito.

¶Tertio. Impossibile est: q; aliqua sunt equalia quantitatiue: t vnum inadequatur alteri. ergo impossibile est q; aliqua sint idē entitatiue: t vnū inadequat alteri. sz paternitas t eēntia sunt idē entitatiue. ergo ꝛc.

P̄Respondeo. nego primā ꝓnti. quādo illa que sunt idē entitatiue se habent vt cōe t ppriū: sicut est in proposito.

¶Quarto manēte eadem causa manet idem effectus. sed causa q; essentia sit incōuertibilis paternitati est infinitas ei⁹: g̃ q̄cūq; hz infinitatē quā hz essentia pdicat de oibus: de quib⁹ predicat essentia: sz paternitas habet illā infinitatē quā hz essentia: g̃ ꝛc.

¶Rñdeo ad minorem. q; hz pñs tas habeat infinitatē quā hz eēntia: nō tñ eā hz vt est reḷo vel paternitas. sz illa infinitas puenit ei secūdario: principalr aūt cōuenit eēntie tāq; attributū eius. Et sic ad argumētū mlōris negarū pōt: q; habere infinitatē non ē eā illi⁹ sed habere eam principalr. Alia que faciunt ad hanc cōclusionem dicta sunt supra di. 2.

Infinitas secundario inest materie intelligibili.

Cōclo. v. Proprietas personalis differt sm rōnē a psona. pbat pñs dist. ar. 2. Illa differūt rōne: quoz vnū est alteri⁹ pstitutiuū. sz ppietas est psone pstitutiua: g̃ ꝛc.

Cōclo. vj. Propetates sunt in personis. Probat. 1. pte. q. 32. ar. 3. Ois forma itrinsece denotans est in eo quē denotat: sz ppetates denotant psonas. pater. n. hz pr̄ pñitate et spirās spiratiōe: g̃ iste ppietates sunt ēt in essentia per identitatē t nō sicut in supposito: t iō essentia nō refertur ad aliud ꝛc.

Ne proprietates inaeris. curiose nimis. verse. hereses. clonem ignoras non timor audacia.

¶Distin. xxv.

IN dist. 25. queritur pmo. Utrum deꝰ sit intellig ens?

Pro rñsione sit hec prima cōclusio. Immālitas est cā intellectualitatis. Hāc pbat prima. q. 14. ar. 1. 3d per qd

aliqd recipit formā alteriꝰ rei absolute. et sine concretione: est causa intellectualitatis. sed immaterialitas est hmōi. igitur.

Aureo. vbi. s.

¶Contra arguit Aureolus. Anima intellectiua intelligit t est forma materialis: ergo aliqua forā materialis intellectus.

Forma dr̄ materialis dupl̄r: ex rece ptionez vel ppi mersionē ima teria.

¶Rñdeo. Aliq̄ forā dr̄ materialis dupl̄r. Uno mō q; ē forā materie: t sic ꝓcedit totū: nec est ꝑ conclusionem vt patebit. Alio mō: dicit forā imaterialis vt q; nō est in materia: vel si recipit ī materia: nō tñ est imersa materie: q; hz aliquam operationē cui non cōicat materia: nec ei⁹ dispositionē: vt dicit scō ꝑ gen. ca. 64. t hoc mō anima intellectiua ē immaterialis. sensus ergo cōclusionis est q; nulla forā immersa materie intelligit.

Intellisentia aicarat q̄ mām.

P̄Dico tñ q; aia ēt ex hoc qō est in materia aliquo mō arctat: q; ḡdiu est in, corpe: non intelligit nisi per species accept as a phātasmatibus: sed exuta a corpore intelligit per species infusas.

¶Scō arguit. idem gaudium t tristitia t cetere passiones que voluntati debent: sunt q̄dā abstracta a materia: sed nō sunt cognitiua: nec cognitionis principia. ergo conclusio falsa.

Utrum immaterialitas sit cā intellectionis.

P̄Rñdeo. Dico q; cōclusio intelligit q; immaterialitas est cā intellectionis: si illud sit p se subsistens: nec sequit q; actu semp intelligatur: quia non semp vnitur intellectui in esse obiectiuo.

¶Tertio. Si immaterialitas est cā intellectionis: aut hoc est q̄tū ad negationē quā includit immaterialitas. t hoc non: q; priuatio nō est cā positiui. aut hoc ē q̄tū ad subiectum negationis. t hoc etiā nō: q; eius qō puenit alicui in primo modo perfectatis nulla est cā. sed intellectualitas conuenit tali subiecto in primo modo per se. ergo.

Immalitate cr

¶Rñdeo. q; pimmaterialitatē cr cūloquimur oppositū materialitatis, sc̄z spūalitatē, est ergo sensus q; spūalitas est causa intellectualitatis.

cūloquimur spiritualitatem

¶Ad improbationē negatur minor. q; spūalitas nō conuenit enti spūali in pmo modo dicendi p se. sz in scō q; est eius ppria passio.

Concl'o. ij. Intellectus nr̄ nō pōt intelligere sine spē intelligibili. Hāc pbat de veri. q. 8. ar. 6. Nulla pura potentia pōt agere nisi qd qō sit actu. Intellectus nr̄ ē pura potentia: vt habet ex tertio de aia. t id q̄ sit actu ē spēs intelligibilis. g̃.

Aureo. ḡ q. 1.

¶Contra arguit Aureo. Non est danda spēs gñalis: intellectus: q; ipsa, phiberet extraneū. vt dicitur tertio de anima. ergo nō est dāda spēs acquisita.

Tex. 4.

¶Rñdeo. negat ꝓña. q; species generalis nō subesset imperio voluntatis: sz actuaret intellectū q̄tuz posset. et propter hoc intellectus semper esset in actu perfecto per eam. vnde non posset aliam recipere: q; impossibile est duas formas eiusdē generis in actu perfecto, esse in eodem subiecto. species autem acquisita subest imperio voluntatis: vnde pōt esse ī intellectu habitualiter: q; est medius mod⁹ inter purā potentiā t actū pfectū nec repugnat hoc mō plures formas eiusdez generis perficere idē subiectum.

Utrum sit danda spēs acquisita.

¶Scō arguit. Scotus argumētis hēri. quoli. 4. q. 7. Nulla simplex operatio reducit in duo principia: sz ītelligere est simplex operatio: ergo nō reducit in intellectuz et spēm: t sic sequit q; nō est dāda species in intellectu.

Scot⁹ ḡ q. vnica

¶Rñdeo. negat maio: de principijs q; diuersimode respiciūt illaz operationē. sicut est ī ꝓposito. naz intellect⁹ respicit subiectā actus spēs vero modum actus. 4. sent. dist. 49. arti. secundo.

¶Tertio si spēs esset in intellectu: ipa naturalr ageret: t p ꝓñs semp intellect⁹ per eā esset actu intelligens: t si essent plures spēs eēnt

actu plures intellectiões.hoc aũt est falsum:ergo⁊c.

Cur ꝙ spēs nō semꝑ intellectꝰ intelligat.

¶Rñdeo.negaꝯ scdꝫ ꝓña.qꝛ ꝛ species naturaliter ageret: tamē intellectꝰ ꝙ eā nō semꝑ actu intelligit: quia ipsa nō est ꝓncipale ꝓncipiū intellectionis.sed ipsa potētia intellectiua q̄ vtitur istaꝫ vel illa specie ꝫm ꝙ diuersimode monet a voluntate vel a ꝑhātasmate,vel aliꝯ hmōi occasiōibꝰ:⁊ ꝓp hoc cōtingit ꝙ intellectꝰ qñꝯ falle ꝓponit.cōcedo tñ ꝙ prima itellectio ꝑcedit omnē actum voluntatis.

¶Quarto . Voluntas pōt agere circa obiectū suum : dato ꝙ nihil ab ea recipiat.q̄ ⁊ itellectus circa obtū suū dato ꝙ nō recipet spēs.

¶Rñdeo.negaꝯ ꝓnia.qꝛ volūtas ē potentia actiua.intellectus vero est potentia passiua : ideo, nō pōt agere nisi fiat actu per speciem:et ista est gñalis cā tā sensꝰ q̄ intellectꝰ recipiēdi spēm:qꝛ.ſ.sunt potentie passiue. negaꝯ etiaꝫ añs.qꝛ voluntas recipit ab obiecto quādā impssionē q̄ ꝺ: spēs amoꝛis.

¶Alia argumenta eius ad hoc ꝙ positū soluunt.2.di.3.q.2.

Godofredus q̄lib. 4. Alij.

¶Cōtra eandē arguit Godofredus septē medꝰ que soluta sunt ex dictis supra.

¶Arguūt et alij vt recitat Scotꝰ. Primo si spēs ponit in intellectu hoc est maxime.vt sic ꝓncipiū intellectionis.sed ꝓp hoc nō est ponenda.ergo .maioꝛ nota minoꝛ ꝙ batur.Omne ꝓncipiū intellectionis est potentia intellectiua : sed species non est potentia.ergo.

¶Rñdeo . negaꝯ minoꝛ.Ad ꝓbationē eius negaꝯ maioꝛ de eo qō ē ꝓncipiū, solū quo ad modū actꝰ ⁊ nō quo ad eius substātiā. Spēs

Altius specula re a quibus ꝓducunt intellectio et species

antē est ꝓncipiū solū qno ad modū.Qō cm̄ ille actꝰ sit intellectio hꝫ ab intellectu:ꝙ aũt sit hmōi vt illius hꝫ a specie.ꝓptereā dicit.s. Tho.q̄lt.ꝓ°.q.2.arti.ꝓo. ꝙ res ad extra sunt sufficiēt̄ motiua sensuum exteriorū nō aũt intellectus: sed cōparaꝯ intellectus ad eorum actionez.nam intellectus agens est ꝓncipale qō causat spēs in intellectu poti ꝑhātasmata vero cū currūt ī strumēt̄ alr: et ꝓtū ad hāc receptionē speciez itellectꝰ ꝺ̄ patī:sed ipe actꝰ ꝙ spēz ꝓducit actuz intelligendi : ⁊ verbū in q̄ cognoscit rem ad extra . ipsi vero actus ex obiectis specificantur.

¶Scō seq̄t ꝙ intellectꝰ non ordinaret̄ per se ad intellectionē:sicut ad ꝓpriā ꝑfectionē.ꝓña falsū. ꝓña ꝑbat.qꝛ nulla potētia ordiat̄ ꝑ se ad illū actū ad cuꝰ ꝓncipiū ē in potētia ꝺictiōis .ſ. itellectꝰ ꝙ te est in potentia contradictionis ad speciem que per te est ꝓncipium intellectionis.

¶Rñdeo.negaꝯ maioꝛ.Ad ꝓbationē maioꝛ negaꝯ ēt ꝺ eo qō ē tm̄ partiale ꝓncipiū cuiusmōi ē spēs: ⁊ maxime qñ id qō est in potentia cōtradictōis inclinaꝯ ad id qō est in tali potentia . Intellectus autem naturaliter inclinatur ad speciem.

¶Tertio si species causat intellectionem:sequiꝯ ꝙ nō possint esse in actu intellectiones logice ⁊ relationes rōnis:qꝛ nullus reale est ens rationis. sed omne causatū ⁊ specie est reale:ergo nullus causatum a specie est ens rationis. omne aũtē qō est in intellectu :causatum est a specie.

¶Respondeo negatur ꝓña ptia. qꝛ non sola species est causa actꝰ intelligendi sed ipse intellectus: ⁊ ideo pōt reflectere se sup actum suum:⁊ comparare rem extra ad ea que sunt intellectu:⁊ ide causantur relationes rationis.Ad ꝓbationē negaꝯ minoꝛ.ꝺ eo qō nō solū causatur a specie :cuiusmodi est quicquid est in intellectu.

¶Dico postremo ꝙ entia rationis nullam habet cām effectiuā : sed tm̄ habent esse cognitum : ⁊ ideo hec ratio nihil facit ad rem.

Cōclo.iij. Spēs intelligibilis distinguitur ab actu intelligendi. ꝓo

batur.Oē ꝓncipiū operationis distinguitur operatiōe : sed species est ꝓncipium intellectionis.ergo.

Aureo. vbi.ſ. vtrum spēs sit intellecta.

¶Contra arguit Aureolus . Id quo formaliꝛ res apparet est intellectio.ſz species est id qua forma liter obiectū apparet intellectui ergo.⁊c.

¶Respondeo.Dico primo ꝙ formalis apparentia est quidam respectus rōnis rei cognite ad cognitionem vel ad cognoscentē.et ideo obiectū nō apponet formaliter intellectui ꝙ actū intelligēdi q̄ elicitur mediante specie:q̄ spēs est habitudo intellectiua.nec apparet formaliter ꝙ speciē:sed ꝙ respectū apparētie : sicut ēt est aliquod visum formaliter ꝙ respectū visibilitatis:⁊ sic negatur minoꝛ.

Pꝛ Dico secūdo ꝙ iste respect⁹ fundatur superverbo formato ab intellectu:⁊ ꝓpter hoc dicitur obiectum actualiter apparere ꝙ actum intelligendi:qꝛ facit verbuz esse in actu:in quo verbo res actualiter apparet: habitualiter vero dicitur apparere per speciē intelligibilem.

Pꝛ Dico tñ ꝙ per actū nō ponitur in mente oīm;in esse presenti potentie:sed per spēm aut ꝙ verbuz nam intellectio non est ꝙ moduz forme repsentantis:sed ꝙ moduz efluxus ⁊ operationis.

Durandus hic vtrum intellectus sit idē realiter cuz intellectu.

Cōclo.iij. Actus intelligēdi distinguitur realiter ab intellectu. ꝓbatur.Omne ꝓductū distinguit realr a ꝓducente. Actus intelligēdi ꝓducit ab intellectu:ꝫ distinguitur ab intellectu.

¶Contra arguit Durādus.ꝙ in tellectio sit idem realr cum intellectu:ſz addat sup ipsuz,quendā respectū ad obiectū. Primo.omnis forma absoluta pōt esse ꝓncipium operationis : sed intellectio non pōt esse ꝓncipiū operationis:q̄ nō est forma absoluta.

¶Respondeo,negatur maioꝛ,vt ptz de ēntitate: ⁊ maxime negaꝯ de forma que est actus secundus qꝛ talis nō expectat vlteriꝰ habitum in subiecto.

¶Scō.In eodē absoluto ñ pñt adunari ſztia:sed eodem actu cognoscunt cōtraria:ergo cognitio nō est forma absoluta.

Pꝛ Rñdeo.negaꝯ maioꝛ loquendo de ſztia ꝫm esse intentionale : qꝛ vt sic nō sunt contraria.

¶Tertio.sicut se hꝫ lucere ad lucē:sic intellectio ad intellm: ſz lucere est ipsa lux:ergo ⁊c.

Lucere est actus primus Joā. de ripa.

Pꝛ Rñdeo.negatur maioꝛ: qꝛ lucere est actus primus:⁊ intellectio ē,actꝰ secūdus.negatur etiam minoꝛ:qꝛ lucere nō est lux sed ipsum esse lucis.

¶Quarto arguit Joan.de Ripa Intelligere dei non est actio: ergo nec intelligere nostrum.

Pꝛ Rñdeo negaꝯ añs.dicit enī Cōmentatoꝛ.12. metaphy.cō.39. qō actio diuini intellꝰ est vita.ascdo celi.com.17.dicit ꝙ actio dei est eius eternitas.

Utrum intellectus sit potētia actiua.

Pꝛ Dico scdo ꝙ intelligere dei nō est elicitū sicut intelligere nr̄m:et ꝓpter hoc intelligere in nobis distinguitur ab intellectu: non aũt in deo.Uñ ſz esse distinctum ab intellectu nō sit de rōne intelligere dei:est tamen de rōne intelligere nostrum:qꝛ aliqd est de rōne inferioris qō nō est de rōne superioris.ꝓma parte.q.29.ar.4.

¶Quinto. Si potētia ꝓceptiua: cuiusmodi est intellꝰ esset actiua tūq; potētia ꝓceptiua adderet aliquid super potētiā actiuā.ſz hoc est falsum:qꝛ quer ē de illo addito qd sit.cōsequentia ꝓz.qꝛ inferius addit ad superiꝰ.sed potētia perceptiua si est actiua est, inferioꝛ ad actiuā:qꝛ nō omnis actiua est perceptiua.

¶Respondeo.negatur minoꝛ. et dico ꝙ addit hoc.ſ. agere per actionem, immanentem elicitam a potentia similata obiecto.hoc aũtem nō conuenit omni potentie

actine. Istud aũt additũ non est actio: sz specificatio actinitatis: sicut ēt rationale specificat aial.

¶ Tertio. Si pōa pceptiuā pductiua: aut pducit aliqđ reale aut aliqđ intēționale. Nō pmū vt pz. Nō secūduz qz potēția pductiua entis intēționalis est ignobilior: pductiua potēția entis realis: sed potentia perceptiua non est ignobilior ꝯ actiua: ergo ꝛc.

P Respondeo. q̄ est productiua entis realis: q̄ producit in se cognitionem que est realis qualitas. est ētiā productiua entis intentionalis: qz ille intēționesque fūt in intellectu: lz in se sint reales sunt tñ intentiões respectu obiecti qđ repñtāt. Ad obiectionē āt negāt maior: si potētia pductiua entis intēționalis pducat etiam ens reale: ꝛ maxie negāt illa maior: qz ens intēționale puta rosa intentionalis in intellectu: est pfectius rosa reali inquātū illa est imālis ꝛ actu intelligibilis: ꝛ pncipiū intellectiōis q̄ est actus nobilissimus: lz rosa ad extra quātū ad aliqđ: sit magis pfecta inquātum est substātia. illa vero intentionalis est accidens.

Rosa in intellu ẽ tū ad aliqđ: ẽ pfectior

Cōclo. v.

Formalis rō intellectiōis create: consistit in hoc q̄ est esse actionem imanentē intellectui ab ipō intellu causatam. P probāt. illa est formalis rō alicuius que per nomen exprimit: vt dicitur. 4. met. text. 28. sed hoc nomē intellectio exprimit actionē intellect⁹. ois aũt actio intellectus est imanēs. q̄ vero intellectus sit actinus respectu intellectionis: ponit Cōmenta. 2. de aia cō. 55. ꝛ. 3. de aia. cō. 21. ꝛ cō. 36. sic dicit: dne fūt actiões intellus: quarum vna est intelligere: alia est extrahere. idē ponit. 12. meta. cō. 39. dicens q̄ intellus narus est dividere: ea que sunt adunata in re.

¶ Contra arguit Joā. de ripa. Si formalis rō intellus cōsistit in esse ab intellectu: sequit q̄ illa intellectio sit nobilior ꝗ intellect⁹ agit ſm vltimū suuz posse. hoc aũt est falsum. minor probāt. qz intellectionem agit intellect⁹ nāliter ꝗz vltimū suū posse: ꝛ nō visionē beatificam: sed talis intellectio nō ē dignior visione beatifica: ꝗ ꝛc.

Joā. de ripa.

P Rñdeo q̄ intellectus pōt dupliciter ꝓsiderari. Uno mō vt est possibile i. vt est pura potētia ad oēs species intelligibiles. Alio mō vt est in actu per aliquē habitū sine ille habitus sit spēs sine lumē glorie. Qñ aũt dicit in pcōne q̄ rō intellectionis cōsistit in esse ab intellectu nō loquit de intellectu possibili: sed de intellectu in actu. Ex hoc sequit q̄ illa intellectio ē nobilior q̄ est ab intellectu actuato nobiliori habitu. Ad argumētuz maior negāt. qz procedit ac si formalis rō intellectiōis ꝓsistat precise in esse ab intellectu.

P Sed ꝯ: reduco sic argumentuz. Sequitur q̄ intellectio illa sit nobilior: quā intellect⁹ in actu agit ſm vltimum sui posse, sed intellectus in actu agit intellectionē nālem ſm vltimū sui posse ꝛ non visionem beatificā: ergo ꝛc.

P Rñdeo. negāt maior. qz non accipit totū in quo cōsistit rō intellectionis: cōsistit. n. in esse ab intellectu: q̄ intellectus sit in actu. deberet ꝗ sic argui. Illa intellectio est nobilior quā intellus agit ſm suū totuz posse: ꝛ qui sit nobilior mō in actu: i q̄ sensu negāt maior.

P Dico scō q̄ ēt sine hoc minor ē falsa: qz beatus totū posse intellus applicat ad videnduz deū: ꝛ vnit habitu glorie quātūlpōt: eo qz ille habit⁹ necessitat intellm ad intē fūssime ipso vrendū. Dico tñ q̄ essentia divina nō tñ vnit intellectui creato: dn ad hoc pfect⁹ posset vniri: ꝛ pp hoc ex hac parte nū ꝗ pōt intellectus agere ſm totū suum posse.

¶ Scō. In deo est formalis intelligere: ꝛ tñ nō est causatū ab intellectu: ꝗ formalis rō intelligere nō consistit

ꝓsistit in ē causatū ab intellu.

P Rñdeo. negatur consequētia. qz intelligere non dicit vniuoce de deo ꝛ creaturis.

¶ Tertio. Aliqđ pōt esse formalr intellectio: dato q̄ nō informet intellectū: ergo nō est de rōne intellectiōis ē operationē imanentem. P̄ma pz. añs probāt. quicqđ facit aliquid formalr intelligere: pr⁹ est realr in seipso. sed intellectio q̄ te facit intellm formalr intelligere: ergo primuſ ꝯ informet itell⁹ est actualiter intellectio.

¶ Rñdeo. negat añs. Ad eius pbationē negat maior. nā albedo facit formaliter albū: ꝛ tñ ipsa nō est alba.

P Dico scō ad añs: q̄ ly illa entitas: que est intellectio ēt: ipsa tñ tunc diceret intellectio: qz intellectio nō dicit pcise illam entitatē: sed dicit eam: vt qua aliqs intelligit: nullus aũt intelligit per actū a se separatū.

¶ Cōtra. Illa intellectio sic separata intelligeret: ꝗ sibi ꝙueniet itellectio vt itellectio est. P̄ma pz. añs pbat. illa intellectio haberet esse itelligēs: ergo intelligeret. P̄ma hec pz. assumptū pbat. Esse vniuscuiuſq̄ forme intimi⁹ cōsequitur ipsam formā ꝗ sōm: sed qñ intellectio est im sbo dat ei ē intelligēs: ꝗ si sit separata hēbit tale ē.

¶ Rñdeo. negatur añs. Et sīr ad eius pbationē negat ēt añs. ꝛ ad eius pbationē negat p̄ma.

Intellectio separata: nō esset intelligens.

¶ Ubi sciēdum q̄ intellectio separata haberet quidē suū ē: qz consequit eam sicut actus propriam potētiaz: sed illud ē nō ēct ē intelligēs: sed ē intellectiōis: qz ē intelligēs dicit actū forme: cū habitudine ad potētiā itellectiuaz.

Cōclo. vj.

Deus est intelligēdi, patet. 1. q. 14. ar. 1. sic ois forma per se subsistēs est intelligēs: sed deꝰ est huiusmodi: ergo ꝛc.

Cōclo. vij.

Intellus dei nō se hz ad

p. son. sup. 1.

suum intelligere: vt potentia ad actum. Hanc sic probat. scō contra gen. cap. 10. Omnis potētia ē principiū transmutandi aliud in quātum aliud: sed intelligere dei nō est aliud ab intellectu ei⁹: alioquin faceret cōpositionē cū eo: ꝗ.

Cōiouāpliori: ꝗ doctrina: erudit hic: igetio stans q̄ mō intellect⁹ ꝛ Deo attribuat

¶ Ubi nota p̄o ista conclusione. Qđ cum quicqđ deo attribuitur: attribuat ei ꝗz id qđ est pfectiōis tñ: intell⁹ nō cōuenit deo quantum ad potentialitatē: sed inquātum est actus primus firmus ꝛ permanēs. Similr intelligere nō cōuenit deo quātum ad dependentiam quā hz ab intellectu: sed inquātum dicit actū vltimū qui nō est vltra cōplebilis per aliū actū. Et hec de ista qōne.

Questio. II.

Queritur scō. Utrum diuina essentia sit obiectū adequatum diuini intell⁹.

Pro questione sit p̄ma conclusio. Divina essentia ē primum per se ꝛ principale obiectum diuini intell⁹. Hanc sic probat. primo contra gen. ca. 48. Illud est primum ꝛ per se obiectum intellectus: cuius specie sola intelligit sed diuinus intellectus sola divina essentia intelligit: ergo ꝛc.

¶ Cōtra arguit Aurco. p̄o. Nulla potentia attingit id qđ nō participat pat rōnez formalē sui obiecti: sed creature non participāt ratio nem formalē divine essentie: ergo deus nō intelligit creaturas. qđ est falsum: ergo ꝛc.

Aurco. hic.

¶ Scō. Nulla potētia ponit differentiā inter suum formale obiectum ꝛ alia. sed intellect⁹ divin⁹ ponit differētiā inter se ꝛ alia: ergo suū obiectū nō est essentia.

¶ Tertio. Nobilioris potentie ē vniuersalius obiectum: ergo diuinus intellectus hz vltimum obiectum. s. ens.

¶ Quarto. Sequit q̄ divina scia sublaternaret metaphice. hoc est

sen. Jo. cap. n

falsum:ptz 2ña.qz diuina eẽntia 2tinet sub obiecto metaphisice.

¶Quinto. Deus cognoscit aliqd sub vltiori rõne q̃ sit diuine eẽntie rõ:puta sub rõne entis:q̃ ipsa nõ est formale obiectũ diuini itell's.

¶Sexto. Illud est formale obm potẽtie qđ includit primariũ ⁊ se cũdariũ obiectũ talis potẽtie:sed ens includit primariũ ⁊ scõariuz obz talis potẽtie.s.diuini intell's s.deum ⁊ creaturas.

¶Ista oĩa argumenta vnica solutione solnunt: qz est vnũ mediuz diuersimode sumptum. Dico igit ad oĩa ista: vt colligit ex.D.s.in tractatu de nã generis. Unũ cõti nere aliqđ otingit dupl'r. Uno mõ p p̃dicationẽ. Alio mõ p virtualẽ catõe et 2tinẽtiam. Prio mõ ens continet oĩa:⁊ oẽ supi⁹ 2tinet sub iferi⁹:ſz ista 2tinẽtia est impfecta:qz inferiora non sunt in supioribus actu sed tm̃ potẽtialr. Diuina aũt eẽntia 2tinet oĩa scõo mõ:⁊ ista cõtinentia est pfecta. qz est actualis.

Unum cõtinet aliõ dupl'r : p̃di p̃dicationẽ. virtute.

Ens cõmune:p fecti⁹nõ cõtinet: q̃ deus neq̃ est simplicius.

P̃Er hoc pz q̃ diuina eẽntia perfectius 2tinet oĩa q̃ faciat ipm ens cõe. Sequit ẽt q̃ ens nõ est prius nec simplicius deo:ſz diuidat̃ per ens creatũ ⁊ increatũ:qz diuisum nõ est prius nec simplicius altero membroz diuidentiũ:qñ in talidi uidente 2tinet actu quicqđ continetur potẽtialiter in ipso diuiso.

P̃Dico scõo:q̃ deus intelligit res sub proprijs rõnib⁹:puta lapideꝫ sub rõne lapidis. Ista tm̃ nõ sunt formale obiectũ:qz nõ sunt id per qõ deus oĩa alia intelligit.

P̃Ad primũ igitur negat̃ minoz. qz ſz creatura nõ participet diuinã essentiã per perfectionẽ: parti cipat tm̃ per similitudinẽ: ⁊ in ea eminenter continetur.

¶Ad scõz negatur maioz.qñ illa continenẽ in formali obiecto eminentissime.

P̃Ad tertiũ negat̃ vltia 2ñtia . qz diuina eẽntia ẽ nobilioz ipo ente.

P̃Ad quartũ negat̃ 2ñtia.ad probationẽz negat̃ sũr 2ñtia:qz ſz diuina essentia cõtineat̃ sub ente per predicationẽ:tm̃ ens continet̃ sub ea nobilioꝛi mõ:⁊ hoc ipedit subalternationem.

P̃Ad quintum negat̃ 2ña.qz illa rõ vniuersalis 2tinet eminẽter in diuina essentia.

P̃Ad sextuz negat̃ maioz. qñ primariũ obiectũ includit secũdariũ perfectioꝛi mõ q̃ aliqđ cõe ,includat vtrũq̃.

Conclusio.ij.

Deꝰ cognoscit alia a se tã q̃ obiecta secundaria. Hãc pbat primo ꝫ gẽ.ca. 49. q̃cũq̃ cognoscit pfectissime aliquam cãm:cognoscit ẽt oẽs effect⁹ : sed deus pfectissime cognoscit eẽntã suã q̃ est cã alioꝛ a se:q̃ cognoscit alia a se tanq̃ obiecta secũdaria.

¶Cõtra arguit Aureo. ois intellectio dependet ab obiecto ad qđ terminat̃:ſz diuina intellectio nõ dependet a creaturis:ergo nõ terminatur ad creaturas. Aureo.

¶Rñdeo. Dico ꝑ̃ q̃ i diuis nulla est dependẽtia:ſz accedat̃ q̃ tollatur oẽ creature sine i,se sine in deo deus nõ intelligeret creaturam.

P̃Dico scõo q̃ eẽ qđ hz creatura i deo est ipse deus:qz creature sunt verioꝛi mõ in deo q̃ in seipsis: sed vt ly verũ designat veritatem rei: naim creatura i deo ẽ creatrix eẽntia:vt dicit Anselmus in monologion cap.34.ſz sint verioꝛi mõ in seipsis:vt ly verũ dicit veritatem p̃dicationis.de veri.q. .ar.6.

Creature non sunt in deo vitate rei: tm̃ p̃dicationis.

P̃Dico tertio q̃ illud eẽ est eẽ vere absolutũ:ſz eẽ intelligitur dicat illũ eẽ i recto: ⁊ in aliq̃ respectu ad rẽ creatam.

Predica tionem.

¶Ad argumẽtũ negat̃ maioz.nã intellectio dei terminat̃ ad deum nõ tm̃ ab eo dependet:⁊ remoto oĩ eẽ creature:adhuc eẽt diuinũ intelligere:ſz ñ cũ respectu ad creaturã.

Conclusio.iij.

Deus cognoscit creaturas in eẽntia sua. Hanc sic ,pbat vbi.ꝫ. Oẽ cognitũ cognoscitur q̃ spẽm in qua repñtat̃:sed creature repñtant̃ i eẽntia dei:ergo ea cognoscunt ab intellectu diuino .Sz qz.s.D. videt dicẽ q̃ eẽntia diuina repñtat creaturas q̃ modũ speculi:⁊ i.4.dist.49.q.2.ar.5.ad.6. dicit q̃ est speculũ voluntariũ.

¶Contra hoc arguit Aureolus. Quicqđ cognoscit in speculo refle re cognoscit:⁊ alio actu ⁊ alia spẽ q̃ speculũ:ſz deꝰ nõ cogñscit reflere creaturas/nec alio actu:aut alia spẽ q̃ eẽntia sua:q̃ nõ videt creaturas i eẽntia sua tanq̃ i speculo. Aureol. vbi.ꝫ.

¶Respondeo. Primo dico nõ eẽ de mente.s.Doc.q̃ diuina essentia sit speculũ repr:ſz eas repręsentet expresse:vt ptz de verita.q .12. ar.6.qz de rõne speculi q̃ i eo resultet spẽs rei ⁊ ñ peristat:i deo ãt peristit ab eẽno spẽs cuiuslz creature:nec ſ̃sultat ex pñtia creature

Diuina eẽntia: ẽ speculũ rerum.

Specu lum duplex nã le ⁊ artificiale.

P̃Dico scõo.q̃ creature sũt potẽ speculũ dei:vt ꝑz ꝑme ad corl .13. Uidem⁹ nũc p speculũ:qz in creaturis resultat similitudo divine nãe.

P̃Dico tertio:q̃ dupler est speculum:nam aliqđ est artificiale ⁊ aliqđ nãle. Ex speculo artificiali caũsatur species ab obiecto ad speculum:⁊ illa species repręsentat tm̃ visibile. sed qñ illa species terminata est ad speculuz: tunc a speculo ⁊ visibili causatur vna species vtrũq̃ repsentãs:que protẽditur a speculo vsq̃ ad oculum:⁊ per eã vnico actu videt speculuz ⁊ res:ſz speculum directe:res vero reflexe: qz spẽs ẽ directa respectu speculi ⁊ reflexa respectu rei.

¶Ad argumẽtuz igitur negatur maioꝛ:pro secunda ⁊ tertia parte: qz eodem actu ⁊ eadem specie videtur speculum ⁊ res.⁊ hoc intelligo:quãdo videt speculuz vt speculum:⁊ nõ soluz vt vitrum vel lapis;⁊ hmodi:qz idem est motus in imaginez vt imago est ⁊ in rem cuius est imago . Speculum naturale est qđ naturaliter repręsentat:⁊ de hoc etiã negatur maioꝛ simpliciter:⁊ maxime quãdo speculum nõ est aliud a specie rei in eo vise. Hoc modo est diuina eẽntia:q̃ eo mõ q̃ põt dici speculum.s. inquantum repręsentat: naturaliter repręsentat omnez creaturã diuino intellectui et intellectui creato tantum q̃tum vult et propter hoc respectu intellectus nostri dicitur speculũ volũtarium.

Diuina eẽntia: tũo diuꝫ spẽ milã.

Cõclu.iij.

Deus cognoscit infinita. Hãc sic ,pbat ꝫ⁹ 2tra gẽ.ca. 70.quicũq̃ cõprehẽditcãm cuius virtus est infinita sine se extendit ad infinita:cognoscit infinita:sed deus cõprehẽdit eẽntiã suã cui⁹ virt⁹ se extẽdit ad infinita:q̃ ꝛc.

¶Cõtra arguit Aureol⁹. Si deꝰ intelligit ifinita: sequit̃ q̃ divisio cõtinui sit enuciata in intellectu diuino.hoc est falsum.ergo 2ñtia ,pbat̃.qz si intelligit cõtinuuz aut in eius intuitu ponũtur ꝓtes idiuisibiles i quas linea diuideret: ⁊ hoc nõ:qz 2tinuũ nõ est diuisibile i idiuisibilia:aut ponũtur ꝓtes diuisibiles ⁊ hoc nõ:qz sedt̃ q̃ diuino intellectui sit aliqđ accrescere.s.eaz diuisio:aut eẽt ponere otum cõtinuũ in actu.partes vero in potẽtia reducibili ad actuz succesiue:sicut accidit in nostro intellectu:⁊ hoc nõ:qz deꝰ nihil succesiue itelligit:q̃. Eodẽ mõ arguit ꝺ numeris ⁊ de pfectionib⁹ specificis:dicẽs q̃ si deus cognosceret infinita:sequit̃ q̃ deus videret ifinitum numez ⁊ infinitã spẽm ⁊ ifinitam magnitudinem. Aureo. vbi.ꝫ. Utrum Deꝰ cognoscat ifinita.

¶Rñdeo.dico primo: q̃ añs põt habere duplicem sensuz. Unus ẽ iste: diuisio cõtinui ẽ enuciata in intellectu diuino.i.deus videt primam ⁊ vltimã diuisionẽ continui ⁊ iste sensus est falsus. Alius ẽ q̃ deus simul ⁊ sine succesiõe videt omnẽ diuisionẽ cõtinui possibilẽ. ⁊ hoc est verũ:⁊ qz eodem intuitu videt totum cõtinuum ,⁊ medietatem eius:⁊ medietatẽ mediet atis ⁊ sic sine fide. primo ꝫra gẽ.c. 64. P̃Ad probationem igit admittit̃ scõm membrũ:qz non videt in cõtinuo: nisi ꝓtes diuisibiles .ſz ne- Diuisiõnẽ cõtinui esse enuciataz i intell'u diuio : du plr intelligit.

gatur ꝓpia:q; simul videt partes illas⁹ partiū in infinitū:nec ḋesciit ad aliquā partē sine diuisionē.

Post di sputata stabilez fundat doctri nam.

¶Dico secundo.q; similiter.videt infinitas magnitudines quas nulla est maria:q; quecūq; data ad hoc videt maiorē. Ideo dico de numeris ⁊ de ꝑfectionib⁹ specificis. Nō enī sequit: infinite magnitudines sine species sine nūeri :sūt visi a deo:quoꝝ scōs ē maior primo :tertio scōs:⁊ quarto tertio .⁊ sic sine fine. ergo videt in infinitū numerū.sicut etiā nō sequit i ꝓtinuo sunt infinite partes quarū scōa est minor prima: ⁊ sic sine fine.ḡ ē aliqua pars infinite pua.

Cōclo.v. Deus cognoscit singularia.Hāc ꝑbat.1. ℨ Gen.c.65. q̄cū q; cognoscit principia singularitatis:cognoscit singulare.sed de⁹ est huiusmodi.ergo maior patet. minor ꝑbat.de⁹ cognoscit māz ⁊ ꝓncipia eaz diuiduātia:ergo cognoscit ꝓncipia singularitatis.ꝓia nota. Añs ꝑbat. deus cognoscit q̄cq̄d repñtat ꝑ essentiā suā:ℨ per eēntiā,de⁹ repꝛesentant ꝓncipia indiuiduantia.ergo.

¶Sciendū est q; aliud est cognoscere aliquid i ꝓpria nā ⁊ aliō cognoscere singlaria. q; cognoscere rem in ꝓpriā nā est eam rē cognoscere:ſm ꝓpriā rationē speciei:cognoscere singularia ē cognoscere quantū ad id ꝑ qō indiuiduant.

Aliō ē cognoscere rē i ꝓpria nā:aliō singularia.

¶Contra arguit Aureo.cognitio illi⁹ rei:q̄ i reb⁹ singlarib⁹ ē sīlis nō est cognitio ipsi⁹ singularis vt singulare est.ℨ mā est sīlis i reb⁹ singlarib⁹.ḡ ex hoc q; de⁹ cognoscit māz alicui⁹ singlaris: nō sequitur q; cognoscat singulare q̄ ad eius singlaritatem.

Aureo. vbi.ꝑ.

¶Rñdeo.negaꝯ minor:nā mā in duob⁹ singlarib⁹/nō ē eiusdē rōnis:imo nec cadē mā sub diuersis formis:vt dicit.s.D.ā fine tract. ꝓncipiis,indiuiduationis.

¶Scōs. Artifex ꝓducēs singulare:nō opꝛ q; ipsuꝫ cognoscat q̄ ad ei⁹ singlaritatē:ℨ sufficit q; ipm cognoscat vt indiuiduū vagū:vt dicit Cōmen.in lib.de som. ⁊ vig. ergo nec sequit:q; de⁹ cognoscat ipsuꝫ singulare quo ad ei⁹ singlaritatem:licet ipsum ꝓducat.

¶Rñdeo.negaꝯ ꝓna:q; nec̄ arriſet nec̄ aliq̄s agēs creatū ꝓducit id qō ꝓncipale singlaritatis :qō est,mā:sec⁹ est de deo : qui causat totū qō est in indiuiduo.

¶Scōa rō ꝓio cōclone. Quicūq; cognoscit singlaritatē:cognoscit singulare.ℨ de⁹ cognoscit singlaritatē.ḡ,maior ꝓ:minor ꝑbat. De⁹ ꝑfecte cognoscit māz entis.ḡ cognoscit singlaritatem ⁊ vniuersalitatē:que sunt ei⁹ passiones.

¶Tertia rō.Deus hz in se imāz sīlitudinē singlaritatis.ḡ cognoscit singulare.añs ⁊ ꝓntia ꝓ.

¶Cōtra.Ois spēs est rō ⁊ mediū cognoscēdi:ℨ divina eēntia nō ē mediū respectu cognitiōis diuie. ḡ,maior nota:minor ꝑbat.oē mediū cognitiōis est ens elicitū saltem ſm rōnez:ℨ divina cognitio nō est elicita nec ſm rōnem.

¶Rñdeo.negaꝯ minor. Ad ꝑbationē sīlr negaꝯ minor.cū enīz nō intelligamus divina:nisi in cōceptib⁹ creaturaꝝ:nō possumus intelligere deū et intelligērē nisi ſm modū nostrū intelligēdi cōcipere mus ei⁹ itell'm.vt ꝓncipale ⁊ diuinā eēntiā vt spēm:⁊ intellectionē vt actū:cū ista sit in nobis distincta:hz enīz in se divina eēntia vñ assimilet oibus istis cōceptibus.

Quō de⁹ nō bis ꝓpiatur.

¶Dico scō:q; divina essentia iō hz rōnez spēi intelligibilis:q; per eaz divin⁹ itell's est in actu primo:⁊ ipsa est sīlitudo eoruꝫ q̄ de⁹ intelligit:nē sīl elicit reaīr intellectionē : nec est distincta ab itell'a qz ista cōuenīūt speciei create rōe imperfectionis sue esse.

Cardi. essentia hēt rationem speciei.

Cōclo.v. Intellect⁹ noster ꝓnus intelligit directa singlaria māria.Hāc sic,ꝑbat.s.D. de veri. q.2. arti.5. quicūq; cognoscit directe singula re hz sīlitudinē ipm repꝛesentātē: quo ad ꝓncipia singularitatis .ℨ spēs in intell'u nostro nō ē hmōi. ergo.maior ꝓ:minor ꝑbaꝫ. q̄cq̄d repꝛesentat ꝓncipiū singularitatis: repñtat māz vt distinctā nūero:ℨ spēs in intell'u nostro nō repñtat materiāvt distincta.ḡ,maior nota. minor ꝑbaꝫ.spēs in itell'u nostro repñtat solū ꝑ q; obm agit in aīa. ℨ obm nō agit in aīa per mām. ḡ.

¶Cōtra arguit Garro . ꝓmo. ois intell's speculans phātasmata cognoscit singulare directe:ℨ itell's noster in omni intellectiōe est huiſmodi:vt dicitur in .3. de anima.ergo.

tertio.

¶Rñdeo.negaꝯ maior.q; cōuersio intell's ad phātasmata nō est itellectio ſ receptio spēi ꝑ quā receptiōez ꝓtinuaꝯ itell's phātasmatibus:sicut ēt itell's aliqñ ꝓuertit ad supiora recipiēdo ab eis spēs itelligibiles.de verita.q.2. art.6. Negaꝯ ēt minor:q; illa speculatio phātasmatū:q̄ ꝓtigit i ıtellectiōe nō est act⁹ itell's:ℨ phātasie.2.cōtra gē.c.72.ex quo ēt sequit:q; formatio syll'i:cui⁹ mediū ē singulare māle:ē act⁹ rōnis ꝓticularis: q̄ dr cogitatiua:cui⁹ orgaū est media cellula cerebri:q; ipa est collatiua itēctionū ꝓticulariū. Qñ vero mediū talis syll'i ē singulare imāle tūc ei⁹ formatio est act⁹ intell's.

Ois ꝓtrū in rellus nf dire ete cōſ ſcat ſin gulare.

¶Scōo ois potētia cognoscit ea inter q̄ ponit ꝓtinuaꝯ:ℨ itell's ponit ꝓtinuaꝯ inter vrē ⁊ particulare.ergo cognoscit vtrūq;.

De duplici cognitiōe indirecta:q̄ cōstat dog ma Angelicuꝫ allicere gra reprimendi ne ⁊ vtilitate.

P'Rñdeo.2cedo totū:ℨ nō sequit q; cognoscat directe.

P'Dico scōo q; ista cognitio indirecta pōt cē dupl'r vt dr ō vi.q.10. ar.5.Uno mō ℨ motū rerū ab aīa ⁊ hoc ſ ꝓtigit. Primo em itell's cognoscit directe nāmvrem ꝑ speciem quā hz repñtatā.Scōo refletit sup se⁊ cognoscit se itelligere. Tertio cognoscit spēz q̄ est ꝓncipiū illi⁹ act⁹.Quarto phātasmata q̄ spēz accepit.Quito singlare qō caulanit phātasma;vnde ꝑ eandē speciem fertur in omnia ista.

¶Ex hoc seqt corelarie q; ℨ itellect⁹ nō hēat ꝓpriā spēm singlaris hz tñ ꝓpriū actū ℨ idirectū:aliqñ ꝓtingit ista cogniti o indirecte ℨ motū aīe ad res. Intellect⁹ em̄ hois aliquā cognitionē vrem hīs ⁊ volēs eā applicare ad rē ꝓticularē:monet cogitatiuā ad cogitādū de aliq̄ particulari. P'Posset tertio negari minor:q; ipe hō ⁊ nō itellectus est q̄ ponit dr̄iaz itervr̄e qō cognoscit ꝑ intell'z:⁊ ꝓticulare qō cognoscit ꝑ imagiationē.nec opꝛ eandē potētiā cognoscere vtrūq; nisi sit organica.Et sr̄dicaꝯ q; illa minor est ꝑbi.3.de aīa.dico q; ipse loquit de sensibus exteriorib⁹ : in quib⁹ cōstat nō esse talē cōtinuationē cūvn⁹ nō moneat aliū.vnde opꝛ q; illud iudiciū reducat ad cētrum eoꝝ.ſ.ad sensum cōem.

¶Tertio.Prima itellectio nō terminat ad spēz ꝑ te nec ad naturā vl'ez:q; ois natura est singularis. ergo terminat ad singulare.

P'Rñdeo.negaꝯ añs.bene dico q; terminat ad nāz q̄ ē vltis singlarz in indiuiduno:ℨ vltis vt abstrahek a conditionibus indiuidnātib⁹.

¶Et si dicaꝯ ℨ.difficile:est hr̄e talē abstractionē.⁊ tñ nō est difficile habere intellectionē.ḡ nō intelligimus abstrahendo sic.

Abstractio per modū enūciatiōis ē difficilis: ℨ ñ per modū ;difſōnis.

P'Rñdeo.q; abstractio finita ꝑ modū enūciatiōis est difficilis: vtputa si cōciperē homo sine situ eē: ⁊ sine loco ⁊ sine tpe:materia:abstractio aūt sctā ꝑ modū diffōnis non est difficilis : puta si cōciptaꝯ humanitas nō ꝓcepta materia in diuiduali:⁊ talis abstractio,requiritur ad intellectionem.

¶Quarto singulari nō repugnat directe ꝑ te intelligi:vt singulare est:q; vt māle.ℨ nā vltis ē mālis: ḡ ēt ei repugnat intelligi. hoc ē falsum quo:et ꝓmū ex quo sequit.

P'Rñdeo.negaꝯ ꝓma ꝓnia:q; singularis nō repugnat directe intelligi:vt est māle:sed vt ē materiale materia signata.

¶Quinto. Intellꝰ nꝝ cognoscit vle. ꝙ singulare. 2ña patet: qꝛ cognitio vlis supponit cognitionez singularis: vt dicit Aug. 11. de tri. c. 6. ꝛ Cōmen. 12. meta. com. 4.

Vle du plr quo ad nām et q̄ ad intētionē vlis.

Ꝓ Rñdeo. vle accipit dupl'r. Uno mō q̄ ad naturā: ꝛ sic negat 2ña nec ille sensꝰ intelligunt ille auctoꝛtates. Alio mō q̄ ad intentionē vlis: ꝛ sic 2cedit 2ña: ꝛ non est hoc mō contra 2clusionē: qꝛ talis cognitio ē reflexa. Nā si cognosco aial vt ē vle: cōparo ipsū ad ea plura de qb⁹ dr: ꝛ sic ista cognitio supponit cognitionē plurium.

¶Alia argumēta ꝫ hoc facit Dnā. q̄ ponūt. 2. di. 3. q. 1. ꝫ. 3. 8. 2cl'onē

Cōcl'o. vij.

Primum cognitū ab intellectu nostro/est verbū formatū pteritū intelligendi: qđ verbū dicit spēs expꝛssa. contra hanc sic ꝓbat de veri. q. 3. ar. 2. Id est primo cognitum ab intellectu nostro: ad qđ ꝓmo terminat actus intelligēdi: ꝫ ꝓmo terminat ad verbum: cꝫ ad rē extra. ergo. maioꝛ ptz minoꝛ ꝓbat. Ac tꝰ intelligēdi ꝓpꝰ terminat ad illud qđ est rō cognoscēdi rem ad extra cꝫ ad ipaz rē. ꝫ. verbū est hmōi. ergo ꝛc.

Aureo. vbi. ꝫ.

¶Cōtra arguit Aure. Intellꝰ nō intelligit verbū ꝛ rem extra distinctis actibus nec eodez actu. ergo prima pars añcedētis a te concedit. sc̄da ꝓbat. ois potētia codē actu cognoscens duo / indicat illa duo esse duos terminos. Sz itelle ctus nō indicat verbū ꝛ rē extra eē duos terminos. ergo ꝛc.

Rñsio doctis mānēta ꝓter nis fero cissima.

Ꝓ Rñdeo. dico ꝓmo ꝙ verbū formatū ē ꝓmū cognitū ꝛ ē ēt mediuz: et rō cognoscēdi res ēxq̄ per tale verbū ꝓntes sunt intellectui.

Ꝓ Secundo ad argumentū negat secūda pars antecedentis. Ad eiꝰ ꝓbationē negatur maioꝛ: qñ vnuz illoꝝ est ratio cognoscendi aliud.

Et quantū

ad hanc q̄stionez: hec ē prima conclusio. Deus non intelligit cōponendo nec dividendo: hanc ꝓbat. primo contra gen. c. 58. Eaque ab intellectu ꝙponuntur: possunt ab eodē intellectu seorsum cognosci. ꝓpter hoc enim intellectꝰ noster cōponit: quia cognito subo/nō statim cognoscit q̄ cūq; ei insunt: sed itelꝛ's divinꝰ nō pōt deorsum ꝙcipere subz ꝛ ꝓprietates eiꝰ: imo cognoscēdo eēntiaz vnuscuiusq; intelligit oia quę de ipsa ꝓdicari possunt. ergo.

¶Contra minoꝛē Aureo. arguit. Si cognoscendo essentiā deus cognoscꝛet oēs eius ꝓprietates: sequit̄ qꝛ nō cognoscꝛet oēs illas ꝓprietates immediate: sed mediāte essentia rei. hoc est falsum. q̄ ꝛc.

Aureo. vbi. q̄. Utrum deꝰ cognoscēdo essentiaz cognoscat ꝓprietates.

¶Rñdeo. negat 2ña. qꝛ cū dicit ꝙ deus cognoscēdo essentiā: cognoscit ꝓprietates: nō intelligim⁹ ꝙ ipsa eēntia sit rō cognoscēdi ꝓprietates: in q̄ sensu argumētū ꝓcedit. ſz hoc iō dr qꝛ ideo i diuino intellꝰ eius eāt repūtat eēntiaz rei ꝛ oia accītia eiꝰ. sine sint accidentia ꝓ se sine ꝓ accidēs. ꝛ iō sicut est ratio cognoscendi essentiā ita est rō cognoscēdi ꝓprietates: de veri. q. 2. ar. 7. ad. 1. 2. 6.

Cōcl'o. ij.

Deus cognoscit enūciabilia ꝛ ꝓplexa. Hāc sic ꝓbat. 1. q. 14. ar. 14. deus q̄cqđ ꝙtinet in virtute dei actiua ꝛ creature cognoscit: sed enūciabilia sunt hmōi. q̄. ꝛc.

Aureo.

¶Cōtra hanc rōnem. Aureo. arguit. ꝙ cognitio potētie dei: nō sit ei ratio cognoscēdi ea que ꝙtinentur in potētia divina. Nulla: relatio est ratio cognoscēdi terminū: sed potius econtra. sed potentia est relatio. ergo non est ratio cognoscendi terminuz, ſ. ipsum producibile.

Utrum potētia diuina sit rō cognoscēdi tēta ea.

¶Rꝛpondeo. Negatur minoꝛ: potentia non est relatio licet connotet relationem: nec dicimus ꝙ illa relatio sit ratio diuino intellectui/ ꝙ cognoscat ea q̄ subsunt diuine potentie.

Ꝓ Dico scō ꝙ divina essentia inquātū omnia cōtinent in ea tāq̄ in virtute actiua/ habet rationez potētie: ꝛ per 2ns cognita divina essentiavt omnia cōtinet sive per modū potentie: cognoscunt a divino intellectu oia entia tam realia q̄ rationis: qꝛ eoꝝ in ipsa est similitudo. Cognita em essentia inquātū cōtinet omnia invirtute actiua: cognoscit respectꝰ ad oia q̄ sunt in ea: ꝛ qꝛ respectus nō pōt cognosci nisi cognito termino: oz ꝙ cognoscank omnia possibilia.

¶Cōtra. Dato ꝙ per ipoke i deo nō la cēt potētia: adhuc oia cognoscꝛet qꝛ in ea essent oia relucētia ergo essentia inquātū hz rōnē potētie nō hz ꝙ cognoscat omnia.

¶Rñdeo. negat añs: qꝛ cognitio est per assimilationē cognoscētis ad cognitū: illa aūt sīlitudo attēditur ſm cōuenientiā forme. opz ergo si deus habet similitudines creature: ꝙ sit causata a creatura vel sit causatiua creature: vel aliqđ tertiū sit causa vtriusq; quoꝝ solum secundū est impossibile.

Cōcl'o. iij.

Deus intelligit omnia sīl. hāc ꝓbat. primo 2tra Gen. ca. 55. Omnia illa simul intelligit deus que vnica specie intelligit: ſz quic quid deus intelligit vnica specie intelligit. ergo ꝛc. illa enim est essentia sua: que vnica est.

Aureo. Utrum dī. cētia sit spēs.

¶Contra minoꝛē arguit Aureo. Nulla spēs terminat itellectionē ſz divina eēntia terminat intellectionē diuinā. q̄ esse spēs nō pōt.

Ꝓ Rñdeo. negat maioꝛ. nā spēs intellectꝰ nostri itelligit reflexe. species aūt qua deꝰ intelligit ꝛ est cognita ꝛ est ratio cognoscendi ſm diuersas cōsiderationes.

¶Scō. spēs nō tollit ąn oēm ꝓ eā cognitū: sit oz ꝓmariū. q̄ si cētia divina est spēs q̄ deꝰ itelligit creaturaz: sequit̄ qꝛ creatura erit oēm primariū a deo cognitū.

Ꝓ Rñdeo. negat maioꝛ: de specie q̄ non solum est ratio cognoscendi aliud: sed etiam est obiectū intelligibile per essentiā. ꝛ nō per speciē cuiusmodi est divina essentia et similiter essentia angeli respectu intellectionis que angelꝰ intelligit essentiam suam.

Cōcl'o. iiij.

Divina scientia nō ēt vniuersalis aut particularis. Hāc ꝓbat ꝓsenti dist. q. 1. ar. ſ. Omnis sciētia vlis est ꝓ mediū vle: ꝛ ois particularis per mediū particulare. Sz divina essentia qua est mediū sciētie dei: nō est vlis aut particularis. q̄ nō sit vlis ꝓz: qꝛ omne vniuersale est potētiale cū sit terminabile: nec particularis: qꝛ ꝓncipiū particularitatis est materia vel aliquid loco eius.

Aureo. Utrum scia sit vlis: ꝓp mediū.

¶Cōtra hāc rōnē arguit Aureo. Scia, ōr vlis rōne obiect. ergo nō rōne mediū. Añs ꝓbat. Metaphysica. n. est vlis scia. vt ōz. 1. ꝛ. 4. meta. ꝛ hoc est tm: qꝛ hz obiectū vle sub quo cōtinētur obiecta particularia aliarū scientiarum.

¶Confirmatur. Nā demōstratio vlis differt a particulari: qꝛ ꝓma est de obiecto vli: ſcōa de particulari. vt ōz. 1. ꝛ. 2. poster. q̄. ꝛ sciētia qui est effectus demōstrationis.

tripler mediuz sciētie.

Ꝓ Rñdeo. Dico ꝓ°. ꝙ scie pōt assignari tripler mediū. ſ. species intelligibilis. Secūdū est cōceptio intellectus. Tertiū sunt ipse ꝓpositiōes: sive ꝓncipia formata ex simplicibus conceptibus.

Ꝓ Dico scō ꝙ cū sciētia habeaꝫ ꝓ demōstrationē. illud erit ꝓpe mediū in sciētia: qđ est mediū in demonstratione. ꝫ stat aūt ꝙ mediū nō est ꝓpie species intelligibilis sed sunt ipsi cōceptus ꝛ ꝓncipia ex quoꝝ vltate dicit sciētia vlis. Metaphysica. n. dicit vniuersalis ꝓpter vniuersalitatē cōceptuū ꝛ ꝓpositionū que ꝓmo in ea cōsiderant. vt sunt actus: potētia: idē diuersum ꝛ ꝓncipia ex terminis vniuersalissimis constituta.

Idē medium demōstrationis ꝛ scientie.

P Dico tertio q er vniuersalitate medioꝝ: sequit etiã vniuersalitas obiecti: ex quo patet q prima rõ veritatis scientie est a medio.

P Ad argumentũ igit negat añs. ad eius probationẽ negat minor. Immo metaphysica est prio vtis propter media: secũdario propter obiectũ. Eodem modo dicẽdũ est ad illud de demõstratiõe. Ex quo patet rñsio ad confirmationem.

Dī. eẽ tia se hz vt obm respectũ scientie,

P Dico ẽrto q divina essentia respectu scie dei: ñ se hz solũ vt spẽs nec solũ vt mediũ demõstratiõis: sed magis se hz vt obiectũ primo intellectũ in quo creature intelligunt q̃ sunt secũdo intellecte.

Cõcl'o.v.

Sciẽtia dei est causa rerũ: sed nõ nisi a directa volũtate. prima pars sic pbat. 1. parte. q. 14. ar. 8. sicut se hz artifex ad artificiata: sic deꝰ ad creaturas: sz artifex est cã artificiatoꝝ per scientiã suã. ergo. scda pars pbat. de veri. q. 2. ar. 4. A forma se habente ad opposita nõ pcedit effectus nisi determinet per appetitũ vt dicit. 11. Tex. 10 meta. sed scia se hz ad opposita. ẽ non est nisi adnecta voluntate.

Aureo. Contra arguit Aureo. Seclusa volũtate deus est exẽplar creaturarũ. ergo non hz a volũtate q, sit cã exẽplaris. & pbat añs. q: volũtas est posterior exemplaritate ergo non est ratio eius.

P Rñdeo. Dico ꝓmo q si deus nõ esset cã ꝓma rerũ: nõ esset ẽt earũ exẽplar: vt dictum est ad argumẽ

Scia di tum cõtra secũdam cõclusionem. ui. poꝝ ẽ P Dico scdo q volũtas nõ dat divolũtac tine scie cãlitatẽ effectiuã aut exẽ te ſm plarẽ: imo scia vt vult. s. Doct. est ratiõẽ prior voluntate ſm rationem.

P Dico tertio: q scientia hz cãlitatẽ effectiuã & exẽplarẽ ex eius plenitudine. nã est actus perfectissimus: et ideo est effectiuꝰ rerũ ſm q res sunt intelligibiles in eo. ideo habet q sit earum exemplar.

P Dico quarto q cũ predictis stat nihil effectũ pcedere a divina scientia: nisi mediãte volũtate que determinat scientiã ad opus.

Cõcl'o.vj.

Divina scientia: nõ est vnica scientie nostre. Hãc pbat de veri. q. 2. arti. 12. Ex hoc q deo & creaturis nihil est cõe vnioce: eo q omnia vniocata habẽt esse distinctũ ab essentia: sed deus nõ habet esse distinctũ ab essentia. ẽ non vniocatur in aliqua ratione cũ creatura. minor patet. maior pbat. est. dist. 8. q. 3. ratione tertia prio quarta cõclusione. Ubi etiã solutũ est argumẽtũ qõ facit hoc loco Aureo. cõtra cõclusionẽ.

Satius ẽ vnica facere ꝑ sione: ẽ igentes collige ꝑ q vis ꝑ fellicẽ di distinc pent.

Cõcl'o.vij.

Deus de essentia sua habet scientiã speculatiuã. Hanc sic pbat. 1. par. q. 14. ar. 16. Omnis scientia de re nõ operabili est speculatiua: sed divina essentia non est operabilis. ergo.

Cõcl'o.viij.

Scientia quã habet deꝰ de creaturis est practica. pbatur vbi. s. Creatura est quid operabile. ẽ scientia quam de ipsis hz deus est operabilis sine practica.

C Ex his sequit q cũ in deo sit tãtum vna scientia: qua scit essentiam suam & creaturas: ipsa est simul practica & speculatiua ſm diuersitatem obiectorum.

C Cõtra arguit Aureo. 1. Ois sciẽtia practica saltẽ rõne a speculatiua distinguit: sed scientia qua deꝰ scit suã essentiã nõ distinguit rõne ab ea qua scit creaturas. ergo nõ est respectu sui speculatiua et respectu creaturarũ practica. minor pbat. Si scientia qua deꝰ intelligit se distinguit ratione ab ea q̃ intelligit creaturã. aut iste scientie sunt disperate. & hoc nõ q: tũc deꝰ ita immediate intelligeret creaturas: sicut essentiã suã. aut distinguit rõne precisiõis: q. i. scientia q̃ intelligit essentiã suã concipit: vt precise tendẽs in essentiã. Illa vo que intelligit creaturas concipit vt simul tendẽs in essentiam & in

Aureo. Utrum scia deꝰ sit practica et speculativa.

creaturas: sed hoc nõ est dicẽdũ: alioquin divina essentia duabus intellectionibus a deo intelligeretur. i. vna precisa & alia nõ. & per ꝑs vna esset superflua.

C Rñdeo. negat minor. et dico q dne scientie sunt ſz rone: q: divina scientia ex eo q ꝓcipit vt dinersimode termiata aliqliter dinersificat ſm rõnẽ ꝓpter distinctionẽ obiectoꝝ. Nec est inconeniẽs diuinã essentiã cognosci cognitione duplici: dualitate precisionis & non ꝓcisionis nec aliq̃ earũ est frustra q: prima necessario ꝛclusit i scda.

C Secũdo. Si intellectio creaturarũ distinguit rõne ab intellectione divine essentie: aut ipsa ꝓcedit ſm rõnẽ intellectionẽ: aut sequit: sed vtrũq falsum. ẽ minor. ꝓ vtra ẽ parte pbat. Prio q nõ ꝓcedat: pbo: q: pductio vbi est intẽsior & magis necessariũ cognitiõe creaturarũ. ergo nõ est ea posterior q nõ sequat. pbo. id qõ alteri cõmunicat ꝑ pductionẽ ꝓmittit i pductione: sz cognitio creaturarũ cõi cat filio ꝑ pductionẽ. ergo pr̃ intelligitur eam habere.

P Rñdeo. negat minor & dico q sequit: q: vt dicit. s. D. 1. dist. 7. q. 1. arti. 3. q. 2. ad. 8. Ois cõia dicta de deo in ordine ad creaturas sequuntur ſz rõnẽ notionalia. ad pbõnẽ negat maior. qñ pducẽs nõ ẽ prior pducto. pr̃ aũt nõ est ꝓr filio: vt declaratũ est dist. 7. in fine.

C Cõtra. Ois ars est notitia artificiatoꝝ: sz pr̃ anteq̃ intelligatur pducere filiũ ẽ ars creaturaꝝ: ẽ i illo priori hz earũ notitiã. minor pbat. q: Aug. 6. de tri. dicit q filius precedit a pr̃: sicut ars ab arte.

C Rñdeo. negat minor. immo pr̃ habet: q: sit ars solũ dum ꝓducit filiũ: q: ad productionẽ filij cõsequit in filio respectꝰ ad creaturas sicut artis ad artificiata: sic i patre ex eo q producit verbũ: ꝛsequitur talis respectus.

C Ex hoc sequit q intelligit filius pduci prius & pr̃ pducere q̃ habere respectũ ad creaturas: vt artis vel verbi. P Sequit scdo: q filius ex vi sue ꝓductiõis: nõ hz directe q̃ sit ars: sed ad eã cõsequitur.

Cõcl'o.ix.

Sciẽtia dei respectu creaturarũ est etiã speculatiua. Hãc sic pbat vbi. s. Ois scia que habet de re operabili: quãtũ ad vtia eiꝰ pdicata ẽ speculatiua quo ad modũ sz sit practica quãtũ ad rẽ sitã. sed deꝰ scit hoc mõ omnẽ creaturã. ẽ. Ex hoc sequit corrolarie q scia q̃ ẽ de re operabili: sz nõ eo mõ quo ẽ opabilis: nõ est simplr practica.

C Sciendũ est th: q nõ est opinio s. D. q ille q̃ hz scias practicã: nõ cognoscat vtia rei predicata. naz domificator scit q domus est qõdam artificiatũ cõpositũ ex lapidibus & hmõi: sed q: talis non sistit in hmõi predicatis vniuersalibus: sed ꝓtendi intellectum ad particulare opꝰ mediãte ratione particulari: ideo dicit illa cognitio esse practica: q̃ th inquãtũ cõsi derat illas rões vniuersales: recedit a sinceritate practice. De hac materia diffuse dictũ ẽ i phemio.

Hec notato: ne cũ angelico lumine: adulteriaz addat a sinceritate practice. De hac mittas doctrinam.

C Ex his duabus ꝛclusionibꝰ sequit corrolarie: q scia dei de rebꝰ quasnũq̃ faciet est practica rõne obiecti. q: est de re operabili: non tamẽ est practica quo ad finem.

Cõcl'o.x.

Scientia dei respectu malorũ est practica. hãc pbat vbi. s. Eodẽ habitu cognoscitur habitus & priuatio: sed bonũ cuiꝰ priuatio est malũ. i. bonum creatũ scitur a deo practice. ergo & malũ. Dicitur aũt hec scientia esse practica non ex eo q̃ dens faciat mala culpe: sz q: permittit. sicut et medicus hz de egritudine sciẽtiã practicã nõ q̃ eam causet: sed q: eam curat.

Dis. xxxvj.

N dis. 36. q̃riẽ. Utrũ i deo sint plures ideę?

Circa quã q̃ñez: hec

est ꝓma cōclusio. Divina essentia est ꝓpria ratio cuiuslibet creature. hāc sic ꝓbat. 1. cōtra gen. c. 54. Id in quo fiunt perfectiones oim rerū vnitissime: & nō solū ille/que pertinēt ad naturā specificā: sed etiā ad individua est ꝓpria rō cuiuslibet. sz divina essentia est huiusmodi. ḡ maior: ꝓbat: qz id in q̄ plures adunant: pōt accipi ab itelectu: vt ꝓpria rō plurimo respectu apprehendēdo aliqua eorum absq; alijs. sicut qz in denario cōtinent omnes numeri inferiores ideo pōt accipi vt ꝓpria ratio nonenarij vna vnitate subtracta et sic de alijs. Et sitr hō pōt accipi vt propria ratio animalis subtracta rationalitate. minorem ꝓbat. 1. 2tra gen. c. 31. tribus exēplis. Primū est q̄ sicut calor & siccitas: q̄ in igne sunt qualitates diuerse soli attribuūtur fm vnam virtutem. Scōm est. q̄ ea que diuersis potētijs sensitiuis cognoscunt. vna tamē potētia intellectiua intelligūtur. Tertium est q̄ sicut vnica potentia regis se extēdit ad omnia. ad que se extendit potentia comitis & senescalci: sic divina essentia vnite habet in se omnes pfectiones que i creaturis diſperse sunt.

Aureo. i. 35. dis. 1. q. 3.

¶ Cōtra declarationem maioris istiꝰ rōnis: arguit Aureo. ea quorū vnū potest ab altero subtrahi: sunt distinct 1: vt ptz in numeris: sed perfectiones in deo non sunt distincte. ergo nō potest vna perfectio ab alia subtrahi.

ꝓ Respondeo. primo negatur maior: de subtractione: que fit per intellectū: qui pōt seorsum apprehēdere ea: que fm rem sunt ꝓiuncta.

ꝓ Dico secūdo q̄ licet pfectiones in deo sint idem re: sunt tñ distincte fm rationē: & sic divina essentia fm rationē apprehēdit: vt ꝓpria similitudo huius creature: & fm aliā rationē alteriꝰ creature.

¶ Cōtra. Quicquid est tota divina essentia est omniū rerum similitudo: sz quelibet illarū rationū est tota divina essentia. ergo que libet est omnium similitudo.

Quelibet ꝓfectio diuina est oim similitudo sed non fm totā rationē.

ꝓ Rñdeo. Primo concedo q̄ quelibet rō obiectiua. i. quelibet diuina perfectio: puta sapiētia: bonitas & hmōi est omniū similitudo. & ꝓbatur.

ꝓ Dico secundo: q̄ qz nulla istarū rationum d̄ cit omnē modum dicendi vnius perfectionis: sed aliū modū dicit bonitas: aliū sapientia. ideo dicit̄ q̄ licet quelibet divina perfectio sit omniū rerū similitudo: non tamen quelibet fm suam rationē est similitudo oim. sed sapiētia est similitudo sapiētie: & bonitas bonitatis & sic de alijs.

¶ Cōtra. ex ista respōsione sequit̄ q̄ distinctio attributoꝝ in diuino intellectu p̄cedat ideas: & per cōse quēs q̄ ad ideas aliud faciat operatio intellectꝰ. sed ista duo sunt falsa. cū idee naturaliter representent & non per liberum arbitriū.

ꝓ Rñdeo. negatur 2ña. & dico primo non esse mīrem. s. D. nec nr̄e in predicta respōsione: q̄ diuinus intellectꝰ primo distinguat attributa: & postea ex illis accipiat alia: dimittēdo alia. sed dicimus q̄ nulla distinctione ꝓcuia deus videndo essentiā suā videt quicquid in ea cōtinetur sine representatur. huiusmodi autem sunt oim̄ omnes quiditates creabiles & oēs rationes spectus rationis et negationes. ab eis ipsa igit̄ divina essentia: vt respōsentat distincte lapidem est idea lapidis: quia vt sic accipitur ac si. s. cū esset quid finitum: & non vt continet ea que sunt extra rationem lapidis. sicut enim lapis defectiue representat essentiā diuinā: sic essentia divina defectiue representat a lapide: & ideo ipsa potest accipi precise cum respectu imitabilitatis ad lapidē: qō est accipere essentiā & quālibet perfectionem diuinam totam: sed non totaliter sine fm omnem modum.

Videt̄ facūme patur. hui⁹modi autem sunt oim̄ rōnes igo nio. D. Utrum divina essentia fm aliā & aliam rōnē sit similitudo oim.

ꝓ Dico secundo: q̄ quelibet quiditas per se nude accepta naturaliter ab essentia divina representatur: sed q̄ditas creata: vt est sub actuali existentia: nō representat naturaliter: sed libere. Imaginādū est cm̄ q̄ intellectus diuinus. Primo intelligit diuinā essentiā absolute. Secūdo inteligit eā vt representat quiditates cōmunes cōmunicabiles creaturis: puta esse viuere & hmōi. Tertio vt continet ea q̄ sunt de quiditate cuiuslibet nature specialis: puta hominis lapidis & hmōi. et hec omnia repsentat naturaliter: nec ad hoc aliqd facit actꝰ volūtatis. Quarto intelligit essentiā snā vt representat quiditates creatas sub actu libꝰ exīt̄ūs: & ad hoc facit actꝰ volūtatis: qz a libero dei arbitrio dependet q̄ creature habeāt eē & q̄ fi.

Mentiūne: quantū hic dat mūcris

¶ Scō. Animal ꝓtinetur in hoc quiditatiue cū sit de essentia eiꝰ: & numerus minor: in maiori: & pars in toto: sz nulla creatura est i deo q̄ditatiue nec tāq̄ pars: ergo erē pla q̄ ponis nō sunt ad ꝓpositus.

¶ Rñdeo. negat 2ña. qz illa similitudo nō est q̄tū ad sic vel sic cōtineri. puta quiditatiue: vel sicut pars: sz qz homo ꝓtinet animal et maior numerꝰ minorē sicut actꝰ perfectus actū imperfectū: et sitr divina essentia ꝓtinet creaturas. Actus aūt perfectus cōtinēs imperfectū pōt accipi vt ꝓpria ratio illius: si actꝰ perfectꝰ accipiat nō absolute: sed cū certa ꝓportione ad illū sz q̄tū ad id in quod ei assimilatur actus imperfectus.

¶ Cōtra conclusionē. s. q̄ divina essentia fm aliā & aliā rationē sit ꝓpria oim similitudo: arguit sic. Primo. divina essentia sub qualibet ratione est infinita: ergo sub qualibet est omnium similitudo.

¶ Rñdeo. negat 2ña. qz sz divina essentia sub qualibet rōne sit infinita: nō tñ ex qualibet rōne hz infinitatē. nam vt dicit. s. Do. dist. 1. q. 28. ar. 2. ad tertiū. si in divina essentia nō ꝓtineret nisi id qō importat nomine sapiētie: ipsa non esset infinita. q̄ aūt sit infinita: est qz ꝓtinet oēm modū pfectionis.

¶ Scō. Divina eēntia rōne diuinitatis est exēplar oim: ergo non sunt plures rōnes sine ideę. ꝓtia pz: qz ratio diuinitatis ē tñ vna. añs ꝓbat. Divina eēntia sub rōne deitatis est exēplar aliquoruz: ergo oim. tenet 2ña. qz nō est maior ratio de vno q̄m de alio. añs ꝓbatur. tū qz rō deitatis est nobilissima. tū qz ꝓ deitatē deus est oiū res eminēter: q̄ ꝓ eā est oim rō.

¶ Rñdeo. negat añs. imo p rōnez deitatis nullius est exēplar: cū illa rō nulli creature sit cōicabilis & ꝓ añs nulla creatura ꝓ eam deo similetur. est aūt exēplar rerum p rōnes pfectionū cōicatarū creaturis.

ꝓ Dico scō ad ꝓbationez q̄ tria sunt de rōne exēplaris. Primū est q̄ repñtet id cui⁹ est exēplar: & sic deus non hz ex rōne diuinitatis q̄ sit, similitudo sapiētie increate. sz hoc habet ex rōe sapiētie. Secūdum est q̄ sit subsistēs. Tertiū est q̄ sit cā exemplati. & hec duo hz a diuinitate. nam sapientia in deo qz est divina subsistit & causat. Ex hoc habes q̄ rō diuinitatis nō ē exēplaris: sz est cā alicuius reqsiti ad exemplar.

Triade rōe exēplarz: repñtatio sbsistentia & cāsitas.

ꝓ Dico tertio q̄ ꝓ rōnem diuinitatis deus nō est oiū res formaliter sz illatiue. nam sequit̄ si est deus: q̄ sit sapiēs iustus: & hmōi.

Intesgra mētis cōsideratione attēdendū.

ꝓ Dico quarto q̄ cū dicimus deū sub rōne sapiētie vel iustitie: esse exēplar: per rōnem nō accipit̄ aliquid fabricatū ab intellectu nostro. sz est sensus q̄ divina essentia ex hoc q̄ hz rōnes pfectionum repertarum in creaturis: ideo est exēplar. & fm q̄ distinctis rōibꝰ cozrñdet: ita distincta exēplaria.

¶ Tertio. deus per rōnem deitatis est cā finalis & ē beatificatibꝰ oim: ergo ꝓ eam est oim exēplar.

¶ Rñdeo. negat añs. qz est beatificatiuus formaliter ꝓ rōnem summi boni. illatiue aūt ꝓ rōnē diuinitatis. Nam sequit̄ q̄ si est summū bonū: q̄ sit deus.

Cōcl'o.ij. Iste plures rationes in deo distinguunt per respectus rōnis. Hāc sic declarat primo ꝓpria gen. ca. f 2. Divina essentia intellecta p̄ cise ſm q̄ est imitabilis a lapide est ꝓpria rō lapidis. & intellecta p̄ cise vt est imitabilis ab homine: est ꝓpria rō hois: & sic de aliis. sed imitabilitas est respect⁹: & si sit in deo respectu creature est respect⁹ rōnis: ergo ille rōnes distinguūt per respectus rationis.

Aureo. vbi. s. ¶Cōtra arguit Aureo. q̄cūq̄ dat alicui repsentatiuo q̄ distincte repsenter: dividit ipz in multa repsentatiua. sed isti respectus nō dividūt divinā essentiā: ergo nō dant er q̄ distincte repsentet: sue vt sit alia & alia ratio.

Utrum pluralitas rationum distinguāt in deo per respectus rōnis. ¶Rñdeo. q̄ distincte repītare accipiť dupl'r. Uno mō vt opponiť repītatiōi ꝓfuse: & hoc modo divina essentia nō respect⁹ sed p̄ seipsam repītat oia distincte: q: non solū in, vl: sed etiā quo ad ea que sunt principia distinctiua in reb⁹ vt ꝓbāt septē argumēta Scoti q̄ Aureolus hic recitat. Alio modo accipiť repītare distincte: vt idez est q̄ esse repsentatiuū distinctū: & sic divina essentia hz a respectibus q̄ distincte repsentet. nā id q̄ repsentat rosam & id q̄ repsentat lapidē in deo nō aliq̄ distinguunt nisi p̄ respect⁹ ad repsentata. q: per respectū ad rosaz efficit ꝓpria rō rose: & per respectū ad lapidē fit ꝓpria ratio lapidis.

Hic ponit pauca subtilissimis ingenijs tangunt clauso altissimi ingenij.

¶Ad argumētū igiť negať minor q: isti respect⁹ dividūt divinā eētiā in plures rōnes & in plura exemplaria: sicut ēt si spēs nostri intellect⁹ sit adequata rei ſm se est, ꝓpriū repsentatiuū ei⁹. Si vero excedat rez nō est distinctū exemplar eius nisi sub certa ꝓportiōe ad ipsam. Verbi gra. forma domus in mente artificis est simpler qualitas carēs partibus: vt repsentat oēs fenestras & oēs partes eius. ipsa ēt nō efficitur ꝓpria ratio p adequationē ipsi fenestre: nisi q̄n sumunt cū respectu ad istā fenestrā & ipsa intellecta cū tali respectu intelligiť vt ꝓpria rō huiꝰ fenestre.

¶Dico scōo q̄ isti respect⁹ rōnis ydea nō sunt obiecta primo cognita deo nec sunt ꝓcogniti creaturis sed cōsequunt actū intelligendi quo deus cognoscit creaturas: iz añ actū divini intellēs sint in divina essentia vt representati per eā.

¶Scōo. Idea est id q̄ imitatur creatura i deo: ſz creatura nō imitatur istos respectus: ergo de rōe idee nō sunt isti respectus.

Idea denominatiue notat. ¶Rñdeo. ꝺcedo q̄ idea denominatiue. i. illa res q̄ res est idea nō includit aliq̄s respect⁹: ſz est ipsa divina essentia absolute accepta & ꝓnotat respectū in aliquo & isto mō ꝓcognoscunt idee creaturis ẽtuz ad id q̄ in recto dicūt non sūt multe quo ad principale significatum. Idea vero formaliter accepta includit respectū intrinsece. Cum eñ sit nomē relatiuū nō ꝓt cōcipi ad se: ſz includit respectum & penes respectū idea divinidit.

Idea de ratione includit respectū sed formaliter accepta.

Cōcl'o.iij. Iste plures rōnes sūt plures idee.

¶Pro cui⁹ ꝛcl'onis noticia ē sciēdū q̄ tria sunt de rōne idee: vt colligitur ex de veri. q. 3.

Tria de ratione idee: ma imitabilis & tertio ꝓdeterminans agētis.

Scot⁹ q. 1. Ter. 28

¶Primū q̄ sit forma: non q̄dē forma a qua aliquid formať. naz forma cause nō est idea respectu forme effectus: neq; est forma informans que est pars compositi: sed est forma quam aliquid imitať.

¶Secundum est q̄ ista imitatio fiat ex intentione agentis. nā pictura que est similis socrati preter intentionem pictoris: non est quid a forma socratis ideatum.

¶Tertium est q̄ tale agens predeterminet sibi finē: & ꝓpter hoc anima patris non est idea anime filij: q: generatio est opatio nāe.

¶Ex his ergo arguit sic. Pro conclusione iste plures rōnes in divino intellectu sunt: ad quarū sitūdinē ꝓducunť creature ex intētione agētis ꝓdeterminantis sibi finez: ergo sunt idee. Q̄ aūt sint plures ꝓz. q: sunt distincte per respectus ſupradictos.

Datur alias hic q. 1. ¶Ex his sequiť q̄ divina eētia ē ideo olim ſm aliā & aliā rationem.

¶Contra arguit Durandus. Divina essentia non hz q̄ sit idea ꝓfectiōes quibus opponitur creaturis: vt imēſitas & eternitas: q: in his creatura nō assimilať deo: neq; hz per rōnes cōicales creaturis: vt ē sapiētia bonitas: q: i his creatura non perfecte imitatur deum: nec habet per rationes ꝓpias creaturis vt est humanitas vel aliquid hmōi: vel hmōi nō sūt in deo formaliter sed tm̄ obiective q̄ nō sufficit ad ideā: alioquin cū esse peccabile sit in deo obiecti ue: sequiť q̄ de⁹ haberet ideā peccati: ergo divina essentia nō hz q̄ sit idea per aliquid intrinsecum.

In idea sufficit ideatz cōtineri virtuāliter et eminenter.

¶Rñdeo. negať añs. ꝓ scōa & tertia parte. Ad vtriusq; ꝓbationem dico q̄ non opz ideam esse eiusdē nature cum ideato formaliter: ſz sufficit q̄ idea sit talis in repsentando: qualis est res ideata in ꝓpria natura.

¶Dico scōo q̄ nō opz ideatū cōtineri i idea formaliť: nec sufficit cōtineri tm̄ obiective. sufficit aūt q̄ contineat, virtualiť et eminenter quomodo cōtinet humanitas in deo: non aūt esse peccabile.

¶Cōtra eandē arguit Scot⁹. Oē q̄ fit: fit ab vnoco: vt dī. 7. meta. sed ideatū fit ab idea: sicut domus ad extra fit a domo/q̄ ē i mente: ergo ideatū est vnioco idee. ſz divina essentia nō ē vnioca creature: ergo non est eius idea.

¶Ex hoc ꝛcludit ipe q̄ idea creature nihil sit nisi ipsa creatura obiective re: ncens in deo: et q̄ idea hominis sit ipse hō vt cognit⁹ est.

¶Rñdeo. cōcedit maiō: de agente, primo & negať de ꝓma cā: quia ante agens vnioco opz esse equiuocū: & ante equiuocū analogū: eētia autem divina est causa remota et ꝓxima.

Cōcl'o.iiij. Quicq̄d habet ideā vel similitudinē in deo ē vita in deo. Hāc ꝓbat ꝓfīti dist. q. 1. ar. tertio. Omnis res vt est in deo: ē eē dei: ergo vita.

Aureo. h. q. 2. ¶Cōtra arguit Aureo. lapidi repugnat esse vitā cū sit inanimatum: ergo non est vita in deo.

¶Rñdeo. negať añs. loquēdo ō la pide ſm q̄ hz esse in primo artificiale. ea eñ que dicunť de sitūdine rei ꝓpť dici de re ſm esse q̄ hz i similitudine: & econtra.

Cōcl'o.v. Res fcē a deo habent verū eē in deo ꝑ in ꝓpria natura. Hāc ꝓbat de veri. q. 4. ar. 6. Res in deo habēt esse diuinum cum sint ipsa creatrix essentia: vt dicunt Augu. & Anselmus. In ꝓpria ño natura habent esse creatū: ergo habēt verius esse in deo ꝑ in se. in distin. ꝓsenti. q. 1. arti. 3. ad scōm dicit. s. Tho. q̄ creatura pōt considerari quatuor modis. Primo vt est i se. Secundo vt est in intellectu nro. Tertio vt est in deo. Quarto vt abstrahit ob oibus istis. Cuz igiť dicit q̄ habet verius eē in deo, ꝑ in seipsa: cōparat primū et tertiuz esse respectu quarti.

Creatura pōt cōsiderari q̄ ꝛdrupl'r.

¶Contra hoc arguit Aureo. nullus conceptus pōt abstrahi a re & ab eius sitūdine. ſz res sunt in deo vt in similitudine eminenter: ergo nō pōt abstrahi aliq̄s ꝛceptus a re vt ē in deo: & vt est i ꝓpria natura. maiō ꝓbatur. quia si talis conceptus abstraheret: ipse esset quidditatiuus & genericiis respectu rei & sue sitūdinis. & per añs res esset in duobus ghibus disparatis, verbi gra. Albedo etiā in genere cōi sit & sue similitudini: & in ghe cōmuni sibi et aliis coloribus.

¶Rñdeo. negať maiō. Ad ꝓbationē negať ꝓnia. q: talis cōceptus non est vnioceus: & ꝓ añs nec ge-

uericus. Naz dissimilitudo in esse qđ hz domus in mẽte: ⁊ qđ habet in mã tollit vnimocationẽ: licz sint eiusdem rõnis analogice.

¶Eandem cõclusionez ponit pri ma parte.q.18.arti.4.ad tertiu3. dicens q si de rõne rerum naturalium non esset materia: ipse essent oibus modis verioi modo in deo q̃ in seipsis: veritate.s. rei: et predicationis. hz q: de rõne earuz est materia: sunt quidem verius in deo veritate rei: in se autem verius sunt veritate predicationis. naz lapis verius predicatur de lapide ad extra q̃ de deo.

¶Contra. De ratione angeli nõ est materia: ergo sequit̃ per te q verioi modo sit in deo q̃ in propria natura: veritate predicationis. ⁊ per psequens hec est verioz ppositio. deꝰ est angelus q̃ h̃: angelus est gabriel.

Materie nõe intelligitur h dum esse vel formam rei. in omni natum ⁊ aliquid terminans: licet perspicua fiũt distincta. Unde sicut deus nõ deprehenditur rosa: q: de ratiõe rose est materia que non est in deo: ita nõ dicitur angelus: q: de ratione angeli est q habeat esse limitatum.

¶Respondeo. negatur añs. quia per materiã intelligit omne qđ se habet loco materie ad determinãdum esse vel formam rei. in omni autem creatura est aliquid terminans: q̃ ista duo non sint semper realiter distincta. Unde sicut deus nõ dicitur rosa: q: de ratiõe rose est materia que non est in deo: ita nõ dicitur angelus: q: de ratione angeli est q habeat esse limitatum.

¶Distin.xxxvij.

In distin.37. queritur primo. Utrũ ea q̃ sunt nobis futura sint deo. presentia?

Pro qõne ponitur vnica conclusio. Quicquid agitur in toto decursu temporis: est presens deo in tota eius eternitate. Hanc ponit primo ꝓtra gen. ca. 67. ⁊ pma parte. q. 14. ar. 13.

Sana i telligẽtia

¶Pro cuius cõclusionis maiori notitia ꝓmitto sex notabilia. Primo q nõ est mens. s. Tho. aliquã creaturã fuisse eternaliter extra deũ in sua actuali existentia: cum hoc intelligatur soli deo conuenire.

¶Scõo q non est opinio eius ali quã creaturã fuisse i toto tpe ima ginabili. possum9 enim imaginari aliqđ tps pcessisse creationẽ primi mobilis: in quo tẽpore imaginatio ponit nullã creaturã fuisse.

¶Tertio noto q cũ dicit. s. Th. futura esse pntia deo: non intelligit q futura fuerint in omni parte tẽporis. Antixps enim qui est futurus nõ fuit in tẽpore Ade.

¶Quarto noto q cum eternitas nõ habeat successionẽ: sed sit tota simul ⁊ indivisibilis: quicquid coexistit eternitati: coexistit toti eternitati: ⁊ non solum parti cum in ea nõ sint ptes nec successio.

¶Quinto dico q hz tps reale qđ ẽ passio ꝓmi mot9 sit finitũ: possum9 tñ imaginari infinitũ tps pcessisse ⁊ infinitũ tps eẽ secuturũ hoc tps reale: ⁊ sic imaginor ⁊ pcipio i finitã durationẽ. hec aũt infinita duratio ⁊ successiua simul attingeret totũ motũ celi: q ẽ infinit9. Sm Aristotelẽ ponit ẽ mũdũ eẽ eternũ: nõ tñ qlibz pars illi9 durationis attingeret totũ illum motũ: hz pars parte: puta ps durationis preterita/attingeret partẽ mot9 preteritã: ⁊ futura futuram: ⁊ totalis duratio totalẽ motũ. Utrũvero tẽpus qđ est mẽsura primi mot9: sit infinitũ vl finitum: nihil facit ad rẽ: pstat tñ, ex fide q ẽ finitũ: hz tps discretũ mẽsuras cogitationes ⁊ affectiones spiritnum sit infinitum a parte post.

¶Sexto noto: q eternitas equipollet illi infinite durationi ⁊ eaz excedit: ⁊ ideo sicut illa infinita duratio attingeret successiue totalẽ motũ: sic eternitas/que nõ hz successionez hz est tota simul attingit simul oẽs ptes tẽporis et quicqđ sit i toto tpe. Huius similitudo ẽ in alia intellectiua que indivisibilis existẽs/simul attingit oẽs partes corporis divisibilis: ⁊ sitr punctus centralis simul attingit oia puncta circũferẽtie: ⁊ eis coexistit: hz illa pũcta abinuicẽ distẽt. Sicut licet res tpales distẽt abinuicẽ: ⁊ habeãt successionẽ: cũ aliqne sint pterite aliq̃ future: tñ eternitas oibus eis coexistit. pz ex dictis non fuisse de mẽte. s. D. q oia preterita ⁊ futura sint pntialiter in esse cognito. i. q deꝰ videritab eterno ita intuitive actualiter rerum existẽtiã ⁊ pntialitatẽ: ac si essent presentes ⁊ existerẽt: q: hoc eẽt esse pns solũ intellectui: sed mens ei9 sunt q oia preterita ⁊ futura sunt pntia eternitati: sicut tps mensurãs omnem diurnũ est ei pns: excepto q quelibet res est pns toti eternitati ⁊ nõ parti eius: tot9 aũt motus nõ est pns cuilibet parti tpis. Et pp hoc q res sunt pntes eternitati: sequit̃ q sint pntes intellectui divino: q: eternitas qua mẽsurat divina cognitio: est tota simul: sic intelligo. s. D: cũ 1. q. 14. ar. 13. in fine. q oia que sunt sub tpe sũt deo ab eterno pntia: non solũz ex hoc q habeat rõnes rerum apud se: sed q: eius intuitus fertur sup oia ab eterno: prout sunt in sua presentialitate.

Exclamatio diui in can. C. cum alias do pertinens actoritas huius materiam huius intellectualẽ motur. q.

Multiplr arguitur.

¶Contra istam cõclusionẽ multiplr arguit̃ primo. Deꝰ nõ coexistit locis nõ existẽtib9: ergo non coexistit pribus tpis ñ existẽtib9 Antecedẽs cõiter ab oibus conceditur. 2ñia probat. q: deus rõne imẽsitatis: ó: esse vbiq: ⁊ rõe eternitatis ó: per te oibus rebus coexistere. sed deus ita imensus est sicut eternus: ergo.

¶Rñdeo. negat̃ 2ña: q: hz sit eq̃ lmensus sicut eternus: tñ eternitas ⁊ imensitas rõne distinguunt: nã eternitas cõsequit actualẽ existẽtiã dei: q̃ eqpollet in durãdo infinite successioni sp esset: ⁊ iõ attingit oia q̃ in toto decursu tpis fiũt Immẽsitas aũt ex sui rõe nõ equipollet alicui ifinito successiuo: sed ó: aliqđ nullo mõ terminatũ: ⁊ iõ nõ opz q deꝰ sm suã imensitatez attingat loca que non sunt.

Eternitas: immẽsitas distinguitur rõne.

¶Scõo. Ois relatio realis requirit extrema actualr esse: sed ꝑsentialitas ẽ reko realis: ergo requirit extrema actu esse: sed futura non sunt actu: ergo nõ sunt pntia.

¶Rñdeo. Concedo q futura non fundãt relationẽ pntialitatis p tpe q̃ nõ sunt: hz solũ p tpe q̃ sunt.

P̃ Ad argumentũ igit negat̃ minor scõi. pcessus. Imo dico q futura sunt. Antichristꝰ. n. est: nõ qdez i tpe pntia: hz i tpe qđ ẽ mihi futura.

Futura quo sint

¶Contra ly est: est verbũ pntis tẽporis: ergo quicqđ est: tẽpus presentis est.

¶Rñdeo q hz sm cõez acceptionem ly est: tps presens denotet: tñ in predictis locutionib9 accipitur est pro fuit vel erit. Mã ista est vera ꝓpositio. prima pars motus est in prima parte tpis: tñ prima pars motus non est in pntia tpe: hz preterit.

¶Sciẽdum est igit q partes tẽporis pnt cõsiderari dupliciter. Uno mõ in ordine ad totum tps vt ad quoddã continuũ ex eis constitutum: ⁊ sic pars preterita ⁊ ps futura: pnt dici esse. Alio mõ considerantur vna pars in ordine ad aliã ⁊ sic due partes tẽporis nõ dicuntur eẽ simul: hz vna est prior ⁊ alia posterior.

Partes tpis possunt cõsiderari dupliciter: i ordine ad totũ aut i ordine ad aliã.

¶Ex his pz q eternitas nõ attingit existẽtiã antixpi pro instãti q̃ nõ hz eẽ: sed pro instanti quo antichristus est.

¶Tertio. Deꝰ abstrahit a situ et loco ⁊ tpe ⁊ coexistentia tpis: g̃ nõ attingit oẽ tps. 2ña pz. añs. pbat idee abstrahũt ab oib9 ꝑdictis: vt 1ª. 3. meta. ⁊. 2. cõ. 15. g̃ ⁊ Deꝰ cũ sit abstractior ideis.

P̃ Rñdeo. Abstrahere a tpe cõtingit dupliciter. Uno mõ q: nullo mõ ꝑt coexistere tẽpori: ⁊ sic negat̃ añs. nec hoc modo voluit Plato ideas abstrahere a tempore. Alio mõ q: non indiget tpe: ⁊ sic conceditur añs. ⁊ negatur 2ña. q: cnz tali abstractione põt stare cõcomitãtia temporis.

¶Quarto. Illa quotū vnum alte ri coexistit sunt simul in aliq̄ mēsura: sed deus ⁊ nunc tēporis: nō sunt simul ergo.

Ꝓ Rñdeo. negat̄ minor. vt 81. 1. di. 19. q. 1. ar. 2. ad primum. nam qñ motus est: ēt angelus est ⁊ deꝰ ē: in qua ꝓpositiōe si accipiat̄ nunc tēporis: sic motus 81 in tpe tanq̄ in mēsura adequata: deus autē ⁊ angelus sunt in eo solum p cōcomitantiā: si accipiat̄ nūc eternitatis sic deꝰ est in eo tāq̄ in adeqta mēsura. Angelus aūt ⁊ motꝰ sunt sicut in mēsura supercedente.

Utrum deus coexistat instāti.

¶Contra. Illi nō potest aliquid coexistere qō non durat: sed instans non durat: ergo deus non coexistit instanti.

Ꝓ Rñdeo. negat̄ minor. ſz sufficit q̄ illud sit duratio: cuiusmodi est tēpus ⁊ instans tēporis.

¶Quinto. Impoſe est q̄liā sint attingibilia ⁊ diuisibilia: q̄n eius attingētia sint distincta: cuius attingēs sit indiuisibile. sicut si pūctus moueret sup aliq̄ ꝓtinuum alia attingētia attingeret vnam ptē ⁊ alia aliā: ſz tpis decursus ē ꝓtinuꝰ: q̄ si deꝰ ipz attingit: attingētia illa eēt ꝓtinua. ſz hoc est impossibile. qō ꝓbo. si attingentia q̄ deus attingit tps est cōtinua ⁊ diuisibilis: aut est pmanēs: aut successiua: sed nō est pmanēs: alioq̄n habitudo maneret destructo termino. Ubi gſa. attingētia q̄ attingit diem externā: nō est hodie: q⁊ dies externa desijt esse: nec est successiua alioquin nō actu itelligeret ola: vt 81 in conclusione.

¶Rñdeo. Dico q̄ attingētia ē respectꝰ: relatio aūt nō multiplicat̄ nisi multiplicato fundamēto: ⁊q⁊ indiuisibile puncti pūctus attingit per idem fundamētū oēs ptes cōtinui si sup ipm mouet: iō attigit oēs eius ptes eadē attingentia q̄ ē vna ex pte attingētis: ſz sit multiplex ex parte attingibilis.

¶Ad improbationē dico: q̄ attingētia que attingit diē hodiernū: nō est permanēs ex parte tēporis ſz est permanēs ex parte sui fundamēti: q⁊ tota eternitatē concomitatur ⁊ nō partem eius. est aūt successiua ex pte termini: q⁊ est respectu successiuorum.

Utrum ad deū nō cōmensurat̄ eternitate coexistat cum non sit deus: sed relatio: nec ita deus mensuratur tēpore presenti: cum ad futurū nō sit in isto ꝑsenti tempore: nec ra: sit respectu futuri: q⁊ q̄cquid mensurat̄ est: nenda. q̄ autez est futurū nō est adhuc: ⁊ talis coexistētia nō est ponēda.

¶Rñdeo q̄ coexistētia antichristi ad deū est relatio realis: ⁊ mensuratur tpe sicut ⁊ antixps. coexistētia aūt dei ad ipm est relatio rōnis ⁊ ideo nō hz ꝓprie mēsurā. improprie tñ mensurat̄ ea mēsura qua mēsurat̄ coexistētia ei opposita. ſ. coexistētia antichristi.

Ꝓ Dico scō: q̄ mensurat̄ tpe futuro: ⁊ ſz illud tps ⁊ illa coexistentia ñ sint actu: p mēsura qua ego loquor: tñ p cōparationē ad deum nō sunt futura sed pñtia.

¶Septimo. Si ois entitas futura coexistit deo: seq̄t q̄ creatio pat sua antichristi sit ꝓiuncta ſtuti creature. hoc est falsum. ergo prīa pñtia pz. falsitas ꝓbat̄. quicq̄d est ꝓiunctū virtuti causatiue causat: ſz creatio antixpi nō causat: ⁊g.

¶Rñdeo. q̄ creatio antixpi est actu ꝓiuncta deo: non pro mensura qua loq̄mur: sed est alia mēsura.

Ꝓ Dico scō. p resolutiōe argumēti: q̄ verbū pñtis tpis denotat ꝓsens tps. ⁊ ppt̄ hoc imaginamur bum p̄ q̄ ois ꝓpositio l qua est tale verbū tis tpis significet rem eē pro mēsura in q̄ pōt abipsa oſo proferi ⁊ ex hoc decipit: solui a Nā verbū pōt absolui ab illa cōnota notatiōe pñtis tpis: ⁊ sic absolutē tīcellādo dico: q̄ ista est vera. deꝰ creat iō istaque antichristū: ſz per cōparationē ad eē vera nos nō sit vera: sed bene ista deꝰ deꝰ creabit antichristū. sblata ergo cō at antinotatiōe pñtis ⁊ preteriti atq; futuri ola deo coexistunt.

¶Contra. Si ois ps tpis est deo

pñs sequit̄ q̄ oēs ptes tpis sint simul. hoc est falluz: vt pz. g. 2ña. p batur. q⁊ q̄ sunt sil̄ vni tertio sunt sil̄ inter se: ſz oēs ptes tpis: sunt simul deo: ergo sunt simul inter se.

¶Rñdeo: q̄ oēs ptes tpis sunt sil̄ in ꝓparatiōe ad deū: vt sepe dictū est: tñ si ꝓparētur inter se: vna est ꝑ alia: ⁊ sic negat̄ 2ña. ad ꝓbōnē negat̄ maior. sicut ñ sequit̄: caput est pñs alē ⁊ sil̄r pes: g. pes ⁊ caput sunt sil̄: ⁊ adinuicē pñtia.

¶Octauo. Prīo q̄ coexistentia dei ad creaturā ꝑter illos q̄ 2sequūt operationē intell's ⁊ volūtatis: dīr deo ex tpe: vtputa dñs: creatoꝛ: et hmōi. sed coexistētia dei ad creaturā quātū ad eē existētie: nō 2sequit̄ operationē intell's ⁊ volūtatis ergo nō conuenit deo ab eterno.

¶Rñdeo. Prīo q̄ coexistentia dei ad creaturā ⁊ecōtra nō est eterna cū neutra earū sit deus: sed vna sit respectꝰ rōnis: alia vero accñs.

Coexistētia et alia respectus rōnis: conuenit deo ab eterno.

Ꝓ Dico. 2. q̄ talis coexistētia ⁊ alia respectꝰ rōnis dei ad creaturā cōuenit deo ab eterno. i. tota eternitate: ſz non 2ueniat ei in omni tempore.

Ꝓ Dico tertio: q̄ ſz alia talis respectus 2ueniat deo eternaliter ad sensum ꝓdictū: q⁊ tñ aliq̄ eorū nō 2ueniunt ei ꝓ quolz tpe vel reali vt imaginabili: sicut ē respectus dñi saluatoris: refugij 2hmōi: iō tales dīr ei 2uenire tm̄ ex tpe: q⁊ nō cōueniūt ei i qualz pte tpis: cū quo tñ stat q̄ ei 2ueniat in tota eternitate. Respectꝰ aūt ideales ⁊ q̄ consequunt̄ operationē intell's ⁊ volūtatis: 2ueniūt ei in qualz mēsura imaginabili ⁊ in oī tpe. iō dicunt 2uenire ei ab eterno vtroq; mō in tota eternitate: ꝓpeter hec in omni mensura.

Satagē dū dicti intelligē dis ac ꝓ tractandis studere: ne pernersō sensu in ignominiaz 2ſilire ogamur.

Questio. ij.

Queritur scō. Utrum deus sit in omnibus rebus?

Pro questione hec est prima conclusio. Deus nō est in oibus tanq̄ pars essentie earuz.

Cōclo. ij. Deus non est in reb⁹: tāq̄ accñs

he secunde 2clones probantur ex hoc: q⁊ deus in aliorum compositionem nō venit.

Cōclo. iij. Deus est in oīre intime.

Hāc ꝓbat. prima. q. 8. arti. 1. Omnis cā producēs ⁊cōseruās tanq̄ effectū ꝓximū ⁊ imediatū id qō est intimum omni rei est in omni re intime. sed deꝰ est hmōi. maior ꝑ ex. 7. phȳsicoꝝ. vbi 81 q⁊ mouens ⁊ motū oportet esse simul: ⁊ ex cōsequenti causaz ⁊ effectū. minor ꝓbat̄. Deus producit ⁊ conseruat esse cuiuslibet rei: sed eē est intimū cuilibet rei: g. est effectus dei mediatus: quia nō ab aliquo alio. Ter. 9c

¶Contra ꝓbationē argunit Scotus. Quāto cā est virtuosior: tanto pōt agere in magis distans: ſz deus est causa virtuosissima. ergo pōt agere in reb⁹ a se distāt̄ib⁹. g. non opz q⁊ sit in rebus ad hoc vt eis agat minor patet. maiorem ꝓbat exēplo. nam sol q⁊ est agens virtuosum ꝓducit per suam formam substātialē formā materijs quibus distat. Scotus hic. qō. vnica.

¶Respōdeo q⁊ cā est dupler. Aliqua est imediata effectui: ⁊ de tali negat̄ maior. deus em̄ est causa immediata māe cuiuslibz rei materialis: ⁊ essentie in rebus spiritualib⁹: cum ista nō sint nisi per creationē: est etiā causa imediata ipsius esse: cum ꝓpriꝰ eius effectus sit: sicut dicet̄ in scō distī. 1. q. 2. Alia est cā mediata: ⁊ sic concedit̄ maior. ⁊ negat̄ minor. Ad ꝓbationē eiꝰ dico: q⁊ ꝓpositio vlis nō ꝓbatur exēplo. Cā duplex immediata ⁊ mediata ⁊ mediata est secunda.

Ꝓ Dico scō q⁊ forma solis nō ē cā imediata formaꝝ mālī: sed agit mediātē luce tanq̄ instrō: nec sequitur q⁊ inf sit nobilior forma sbali: que producit: ſz sit eiꝰ cā equinoca: q⁊ nō est inconueniēs effectū esse digniorez sua cā equinoca instrumentali. tertio cōtra gen. cap. 68.

posset ēt dici q̄ fōa sōalis ñ pduc̄t a luce ꝓ a corpe i q̄ recipit lux puta ab aere: itaq̄ sol est agēs ꝑn cipale: ⁊ corpus illuminatū agēs secundarium.

Utrum agens possit i media ribus terre ⁊ nō agit per medium: te agere in rē di stātem.

¶ Cōtra hāc ñsionez arguit sic. Sol existens in hemisperio nō agit in aliud hemisperiū ⁊i viscerib terre ⁊ nō agit per medium: ergo agēs pōt agere imediate in rē distantē. minor probat. ois actio solis per medium est mediante luce: sed dum est in hemisperio nostro: nō illuminat aliud hemisperium.

¶ Ñdeo. negat minor. ad probationem negatur maior. q: ēt agit mediante calore, negat ēt minor q: virtus eius recepta in hemisperio a quo recessit puta lux vt calor ibi conseruat in aere: vel ēt stelle que a sole existente in vno hemisperio recipiunt virtutē ⁊ influūt in hemisperiū a quo sol recessit.

Uirtus planeta rū ꝑtingit vsq̄ ad centrum.

¶ Dico secūdo. q̄ virtus solis per tingit ad omnia generata inviscerib⁹, terre: imo virtus oim planetarum pertingit vsq̄ ad cētrū sicut pbatissimi phi opinati sunt vt recitat. d. Albe. in li. de causis.

¶ Scō. Omne ꝓius pōt separari a posteriori: ſz p̄sentialitas dei per operationē est ꝓior ꝑtialitate per essentiaz: ergo pōt operari in rebus dato q̄ non sit in eis. minor probat. Id q̄ō est ꝓiore pu⁹ ⁊ posteriori ꝓius est: sed presentialitas per operationem est ipsa creatura que est ꝓior ꝑtialitate p eēntiā. ergo. maior nota. minor probat. q: nō posset eēntia eē pōs creature: nisi creatura esset: q̄ creatura non pōt esse nisi ꝓius fuerit divina operatio.

¶ Ñdeo. Primo negat maior. lo quēdo de sepatiōe reali: ⁊ de eo q̄ est pu⁹ tm̄ nā vel ratione: ⁊ nō distinguit realr ab eo quo est ꝓius si ꝙ loq̄mur de positate tpis: negatur minor. Ad pbationē negat minor. nā ꝑtialitas est relō: relatio aūt p̄supponit, fundamētū et terminū: ⁊ ideo ꝑtialitas ſz operationē p̄supponit p̄in rōnē ipam operationē ⁊ creaturā.

De pu tialita te dei p opatio nem.

¶ Dico scō: q̄ ꝑtialitas p opationē ⁊ per essentiā est eadē habitudo fundata in opatione divina qua cōtactu virtutis tangit creaturā: ⁊ ista habitudo terminat ad creaturā siue fundat in creatura ⁊ terminatur ad deum.

¶ Dico tertio q̄ cū ista identitate reali stat q̄ illa habitudo pu⁹ p̄m rōnez intelligit terminari ad operationē q̄ ad essentiā: ⁊ ſz opatio sit ꝓior tali ꝑtialitate: pōt tm̄ eē ratio fundata ipsius.

Opatio pōt esse rō fundandi ꝑtialitatis.

¶ Tertio. Tota rō q̄ agēs nō posit agere in aliq̄d distās nisi pu⁹ agat i mediū: est vel ordo potentiaꝝ sicut voluntas agere nō pōt: nisi pu⁹ intellēs fiat actu: vl̄ est ipsa fectio: ſz in deo nō ē ordo potētiarum neq̄ imperfectio. ergo.

P̄ Ñdeo. negat maior. q: p̄ter illa duo: ꝓtingit ēt eo q̄ agens est q̄si actus: ⁊ passum est q̄si potētia: inter potentiā autem ⁊ actum nihil mediat.

Cōclo. iiij.

Existentia dei in creatura est relatio. ꝑbat. q̄cq̄ d: de deo ex tpe est relatio rōnis: sed d⁹ esse in creatura: dicitur de deo ex tpe. ergo. Aureo. probat quatuor medijs: q̄ ista p̄sentialitas sine simultas: nō ē simultas tpis nec stirps nec hmōi: que oia cōcedunt Sz dico q̄ ista, simultas est ipse cō tactus virtutis actiue sumpt⁹ ex parte dei: ⁊ passiue sumptus ex pte creature. nō em̄ est ibi mutuus cōtactus vt dicit. s. Doc. z. contra gen. c. lv. fundat vero ista simultas ex pte creature i creari siue cōseruari siue q̄libet alr opari a deo: ⁊ ex pte dei fundat in creare siue agere siue cōseruare.

Cōclo. v.

Deus est spāli mō, in creatura rationali. probatur. i. q̄. 8. artic. 3. deus est in creatura rationali vt obiectum cognitum ⁊ amatū.

Aureo. vbi. s.

Utrum de⁹ pos sit eē in aliq̄ per gra ꝰ et non sit obm cognitū.

ergo est in ea speciali mō. patet ꝑtia: q: hoc mō nō est in reb⁹ non cognoscētibus: nec in habētibus tantū cognitionē sensitiuam.

¶ Co: relariū. Iste modus essendi est p gratiā: ꝑbat. vnūq̄q̄ hz esse a causa sua. sed gratia est causa charitatis: qua deus amam⁹ ⁊ fidei a qua est cognitio. ergo.

¶ Cōtra arguit Aureo. p°. De⁹ ē in paruulis p gram ⁊ tm̄ nō est in eis vt obiectū cognitū ⁊ amatū. ſ in aliq̄ ē per gratiā ⁊ nō est cognitus nec amatus.

P̄ Ñdeo. negat minor. q: obūcit eis vt obiectū cognitū in actu p°. nā in eis est fides ⁊ charitas ꝛz nō sit in eis vt cognitū actu secūdo.

¶ Scō. Deus est in gratijs p donū spāli tatis operātis: vt dicit magister ꝑti dist. ergo nō vt obiectū cognitum.

P̄ Ñdeo. negat ꝑnia. q: nō pōt eē in aliq̄ p gram: nisi in eo spāliter operet. nō em̄ est ibi vt cognitū, ⁊ amatū quocūq̄ mō: ſz amore quē ipse cā ⁊ ꝓservat: ⁊ talis cognitio inflāmatiua amoris, nō ē nisi in ḧte graz vt dictū ē. di. 16. ar. vlt.

Cōclo. vj.

Deus est oibus p̄sentiā, hāc. ꝑbat vbi. s. Unūq̄q̄ ē p p̄sentiā in eis: q̄ sunt in eo cōspectu: sed oia sunt in dei ꝓspectu: q̄ ipse omnia cognoscat. ergo.

Aureo. vbi. s.

¶ Contra. ꝑbationē istam arguit Aureo. divina eēntia cognoscit a deo: ⁊ tm̄ de⁹ nō ē i eēntia sua. ꝙ rō q̄ de⁹ sit i aliq̄ nō est q: cognoscat illud tale a deo.

Utrum de⁹ sit i aliq̄ ex eo q̄ cognoscat illud.

P̄ Ñdeo. ꝓmo negat ꝑnia: q: eēntia divina cognita ñ refert ad deū relatione realī: q̄ tm̄ reqrit in altero extremo: ū ad p̄sentialitatez.

P̄ Dico scō q̄ si sola relō rōis sufficiat ad p̄tialitatē: negat mio: q: eēntia divina est p̄s deo sicut ⁊ alia est sibūpsi p̄s: vt dicit Aug.

¶ Scō cognitū ē i cognoscēte. ꝙ cognoscens non est in cognito.

P̄ Ñdeo. negat ꝑnia. q: diuersimode se habent. nā cognitū est in cognoscente p spēm suaz. sed cognoscens maxime cognitiōe intellectiua est in cognito inquantum scrutatur intima eius.

Cōclo. vij.

Deus est in oibus rebus per potētiā. ꝑbat vbi. s. Unūq̄q̄ dicitur esse p potētiā in illis: ad q̄ sua extēdit potētia sicut res ē i ot parte regni: sed deus pōt in oib⁹ rebus operari. ergo.

Aureo. vbi. s.

¶ Cōtra exēplū arguit Aureol⁹. Rex est in toto regno metaphorice: q: ei⁹ potētia est in oī ꝓte regni realr: sed de⁹, nō est in reb⁹ metaphorice. ꝙ illō exēplū ñ ē ꝓueniēs.

Cur rex sit i regno: metaphorice

¶ Ñdeo. negat ꝑna: q: exemplū non est positū nisi ad ondendū q̄ eē p eēntiā ⁊ p potētiā sunt diuersarū rōnū: eo q̄ separant in rege: q̄ aūt rex sit in toto regno metaphorice: ideo est: q: ei⁹ potētia nō immediate, agit i, toto regno: ſz p ministros. divina ꝙo potētia oia immediate ⁊ intime, agit.

Cōclusio. viij.

De⁹ ē i oi b⁹ p eēntiā. hec ꝓclo. ꝑbat sic. ⁊ tia

Aureo.

¶ Cōtra arguit Aureo. Adesse rebus: vt cām eēndi: est adesse ſz potētiā. ſz ꝓte de⁹ ē i reb⁹ p eēntiam q: est cā eēndi. ꝙ eē p eēntiā ⁊ potentiā non distinguuntur.

Utrum eē p eēntiaz in divina operatiōe. q: n. divina operatio est i creatura: ideo ꝺ deus esse in ea p potētiā: q: potētia nō deserit operationē. ⁊ q: divina potētia ē eius eēntia: iō ꝙñr est ēt in reb⁹ p eēntiā. hñt ꝙ isti tres modi distinctas rōnes. Quia ꝓm⁹ fundat sup cognitiōe. Scōs aūt. s. esse p potētiā in reb⁹: fundat imediate sup operatione. Tertiꝰ ꝙo. s. esse p essentiā in rebus: fundat imediate sup ipsa operatione.

Irrefragabilis ꝓfecto ē doctrē na p̄dicta ⁊ sāctoꝝ at testatio ni quecreature: ſz eē p potentiā attēdit niens.

penes hoc q̄ virtus dei ad oia se extēdit: sic q̄ oia operāt mediāte virtute a deo sibi cōiacta.

Distinctio.xxxviij.

In dist. 38. q̄rit̄ primo utrū aliq̄d sit ꝓtingēs per cōparationem ad deum?

Pro qōne hec est prima Cōclo. Cōtingētia nō ponit in rebꝰ solū pp̄ cās secās. hāc sic pbat. 2. cōtra gen. c. 28. Ab eo nō ponit contingentia q̄ sublato adhuc remanet contingētia: sed sublatis secūdis causis adhuc remanet ꝓtingētia. q̄ minor pbat. In p̄mis effectibus p̄ductis a deo erat ꝓtingētia: cū fi p̄durit eos ex necessitate nature: q̄ tūc nō erāt cause secūde. q̄.

Cōclusio.ij. Radix cōtingētie est diuina volūtas. hāc pbat. 1. par. q. 19. ar. 8. q̄n agēs ē fortissimū: opz ei effectꝰ assimilari p̄fecte: nō solū q̄ ad nāz spēi: q̄ ēt q̄ ad necessaria. q̄ diuina volūtas q̄ ē cā rerū ē agēs fortissimū. q̄ effectꝰ ei p̄fecte assimilant̄. s. vt nō solū ea fiant q̄ deꝰ vult fieri: q̄ est q̄si assimilatio fm̄ spēz: sed ēt vt fiāt eo mō q̄ vult fieri. s. necessario vel ꝓtingēter: q̄ est assimilatio fm̄ accidentia.

Aureo. I pᵒ di. 39. q. 1.

¶ Cōtra arguit Aureo. q̄ ꝓtingētia nō ordinat̄ ex aliq̄ actu itrinseco diuine volūtatis. primo actus diuine voluntatis simul fertur in vtrāq̄ partez ꝓtradictionis: eque em̄ vult creationē mundi sicut nō creationē. ergo ex tali actu nō est q̄ magis sequat̄ vnū q̄m aliū. ꝓ̄ia patet. añs pbat. q̄d̄ pōt esse in deo; est in eo. sed in deo poterat ēe nolle respectu creationis mundi. ergo tale nolle nunc est in deo.

Utrum ꝓtingētia ordinet̄ ex aliq̄ actu itrinseco diuino.

¶ Rñdeo. negat̄ añs: et dico p̄mo q̄ ly actus diuine volūtatis possit ēe ad obiecta opposita: nō tñ ē: q̄ ab eterno determinauit se ad vnū: et postq̄m se determinauit: mutari non pōt. hec autē determinatio ē contingens: cuz non sit aliud nisi actus diuine voluntatis cū respectu ad obiectum volitū: cōstat aūt hunc respectum esse contingentē: habet em̄ diuinū velle nec necessariā habitudinē solū ad bonitatē dei: cum autem cadit super aliud posita super creationē mundi: addit sibi respectus ad eā: ꝓpenes dicaz hmōi respectū dicit̄ actꝰ diuinus volūtatis; eē talis vel talis determinatio.

¶ Ad pbationē negat̄ ꝓ̄ia: q̄ est fallacia figure dictionis: q̄ in minori non includit̄ solū actus diuine voluntatis: sed etiā habitudo ad obiectū: et perꝫ̄ns mutatur q̄d in ad aliquid.

¶ Secundo. Ubicūq̄ est ꝓtingentia: ibi possunt esse diuersa instātia: in quorū altero res potest ēe: et in altero potest non esse. sed i diuino velle non p̄nt esse diuersa instantia. ergo nec contingentia respectu creaturarum.

¶ Rñdeo. negat̄ maiorē: q̄n id q̄ dicit̄ ꝓtingēs: nō pōt habere eē post non esse: aut ecōtra. quādo enim contingens potest esse et non esse: sed eo posito in esse non potest desinere esse: et eo posito nō ēe nō p̄t incipere esse: non oportet in eo ēe successionez: et sic est in ꝓposito. p̄ter immutabilitatē diuine volūtat̄.

Cōclo. iij.

Prima radix cōtingētie est diuinꝰ intellectus: et diuina sciētia. hanc pbat de veri. q. 24. arti. 2. 3d̄ q̄ est prima radix libertatis est prima radix cōtingentie in effectu: sed intellectus est prima radix libertatis. ergo. m̄a ex hoc: q̄ intellectus pōt iudicare. hoc ēē volendū vel nolendū: sequit̄ q̄ voluntas possit velle vel nolle.

Utrum diuinꝰ intellectus hēat cōtingētiā habitudinē ad cognitum.

¶ Hic est vnū dubiū q̄. s. Doctor videtur dicere q̄ diuinus intellectus hz ꝓtingentē habitudinē ad scita: et alibi dicit̄ q̄ habet necessariam habitudinem.

¶ Respondeo. si loquamur de habitudine cognoscentis ad cognitum: sic habet necessariā habitudinē: loquēdo aūt de habitudie ꝓ ducentis ad productuz: sic habet habitudinē contingentem.

Cōclo. iiij.

Nullus effectus eueniet contingēter a prima cā: nisi q̄ ponit ordinē eius exire ordinē. hanc pbat. p̄ma. q. 19. arti. 6. Nullus effectus potest exire ordinem cause vniuersalissime: sed deus est cā vniuersalissima. ergo. Multi arbitrati sunt. s. Doc. in hac cōclusione sentire: q̄ omnis effectꝰ necessario eueniat a prima causa. et cōtra hoc arguunt Scotus Gregorius Aureolus et Adam̄ sed fallūtur vehementer.

Reiicit fundaz oberrāt intelligē tia dicentiz. T.

¶ Sciendū est ergo primo q̄ effectus dicitur contingens ex hoc q̄ causa eius proxima est cōtingēs: q̄ effectus cām̄ primam imitat: licet causa remota sit necessaria. sufficit enim ad contingentiā effectus causam primā esse cōtingentem. Cuz enim effectus p̄ductus: mediante causa prima contingēte non habeat ordinē ad causam primā nisi mediāte causa secūda: si talis causa secūda potest ab agendo deficere etiā effectus ꝓtinget eueniet; licet cā prima sit necessaria. non tamē sequitur ex hoc q̄ contingentia cause secūde sit totalis contingentie causa effectus: vt isti putant nos dicere immo dicimus: q̄ a causa necessaria potest effectus cōtingēter p̄duci.

¶ Dico secundo q̄ nullus effectꝰ habet fallibilem ordinem ad primā causam ita q̄ non stant simul primā cām̄ esse preparatā ad producendum effectuz et q̄ effectus non eueniat: causa autem secunda potest esse preparata ad p̄ducendum effectū: et tamen effectus non eueniet: et ideo nō pōt exire ordinem prime cause: licet possit exire ordinem secunde cause.

¶ Ex hoc sequit̄ q̄ licet effectꝰ sit contingens: habet tamen in ꝓparatione ad causam primā necessitatē suppositionis: que necessitas non tollit contingentiam.

¶ Dico tertio: q̄ causa prima dicitur p̄parata ad agēdū ex hoc q̄ p̄concipit effectuz et ordinē eius ad finē: et ex hoc q̄ ꝓponit talem esse effectuz tali modi p̄ducere. ꝓdicta elicunt̄ a. s. Thoma quarto sen. distin. 17. q. 1. arti. secundo. q. 3.

Vide quanta gra: reciitudinem vti litare: dogma Angelicū: erro res ꝓspicuos redat et reuincat.

¶ Dico quarto q̄ licet deus libere agat: non tñ eius operatio est cōtingens in se cum sit deus.

¶ Argumenta vero Scoti et aliorum non recito: q̄ ex falsa imaginatione procedunt.

Questio. ij.

Queritꝫ scdo. Utrū deus cognoscat futura ꝓtingētia?

Pro qōne hec est prima ꝓclusio. Contingēs vt est futurū: non pōt infallibiliter cognosci. hāc pbat. primo cōtra gen. c. 67. 3d̄ cuius euētus pōt impediri: nō potest certitudinaliter sci ri an sit futurū: sed contingens vt est futurū est hmōi. ergo etc.

Durā. h. q. 3.

¶ Cōtra arguit Durādus. Ille q̄ cognoscit causam impedibilem et oia q̄ possūt eā ipedire et ipsū tāq̄ ipsuz ipediūt. et q̄ nō cognoscit certitudinaliter effectus ex ea futuros vt futuri sunt. sed aliqs ille ctus; saltē diminus est hmōi. ergo.

Rñsio Capoli

¶ Ad hoc argumentū dicit Capolus q̄ sunt aliq̄ cause q̄ pñt ipediri: q̄b⁹ cognitis et ēt cognitis his que pñt eas ipedire: nō tñ scit cur impediunt̄: vel nō: vt pz de humana volūtate: nā ea cognita et oibꝰ causis ad actū eiꝰ; ꝓcurrētibꝰ: nō pōt sciri an p̄ducet actū vel non: quia non est magis determinata ad ꝓducendū q̄m ad non p̄ducēdum: sed ad vtrūq̄ est indifferēs: et ipsa potest se impedire quantūcunq̄ sit ad producendū volitionem inclinata.

Trāsla tio dis puta tiōis: in q̄ res fit euidentioꝛ.

¶ Ex istis negat̄ maiorē. sed forte stat adhuc difficultas. m̄a z in maiori illius argumenti ponitur q̄ cognoscatur causa illius impeditionis: et an potest impedire vel

vel impediri: anteq̃ actu ipediat vel non.

Rñdo pauli. ¶ Pōt ergo dici: q̃ sicut id qđ in se est cōtingẽs: puta sortē sedere: tamē dux est: necesse est illud esse: ita si a futuro remouet: q̃ eius cā non impediatur: considerabitur ac si non esset contingens. Contingentie enim in effectu est ex hoc: q̃ eius proxima causa si eam habeat potest impediri. Ponatur ergo q̃ sciam q̃ non impedietur: tunc cognoscam id quod est contingens: sed tamen per abstractionem ab eo vnde oritur eius contingentia.

Conclusio.iij.

Deus nō cognoscit contingentia vt futura sunt: sed eternaliter cognoscit ea vt ei sunt presentia. Prima pars conclusionis patet ex precedenti conclusione secunda pars ex. q.i. 37. distinctionis. et adhuc magis declaratur. Cum enim scientia sit certa cognitio ex ipsa ratione certitudinis: requirit certitudinem et determinationem in scito. sed contingens vt est futurum: non habet determinationem: ideo ex natura sua habz: q̃ nō possit subdi certe ⁊ infallibili notitie: cuius modi est scientia dei.

Aure. ħ q.i. ¶ Contra arguit Aureol. primo. Omnis propositio scita est vera: ꝓnt est scita. ſz ista ꝓpositio: an tichristꝰ erit: est scita a deo: ⁊ ẽ de futuro. ergo aliqđ verum de futuro est scitum vt futurum est.

Vtr̃ futurū vt futurū possit eē scitum. ꝓ Respondeo. Dico primo: q̃ deꝰ cognoscẽdo futurum: duo cognoscit. s. esse rei future: qđ habz in se ipa: ⁊ eē qđ habet i suis causis pp q̃ dicit futura. Rōne primi subest divine scientie: ⁊ nō rōne secundi. ꝓ Dico secundo: q̃ ista propositio antichristus erit: ẽ scita a deo: nō rōne futuritionis: sed q: scit istaz de ꝓsenti antichristus est. vnde si signaremus eternitatez ſm q̃ i se est: magis ista esset vera: antichristus ẽ: q̃ ista: antichristꝰ ẽ futurꝰ.

¶ Scđo arguit. Ex notitia attingẽte rem vt presentem: pōt inferri q̃ res sit: sed per te notitia dei attingit rem vt ꝓsens est. ergo videtur q̃ possit inferri q̃ futura sit: qđ ẽ absurdum.

ꝓ Rñdeo. primo potest negari maior. de notitia attingẽte rem vt in se ẽ ⁊ in sua causa. Exquo. n. attingit rem vt est in sua cā: non sequit q̃ sit extra suas cās. talis antē est notitia divina. Nos vero q: duz cognoscimus rem in se nō videmus eaz in causis suis: ideo ex notitia nostra attigẽte rem in se sequitur eam esse in actu.

ꝓ Dico scđo q̃ res oēs scite a deo sunt ꝓntes deo: q: attigunt ab aliqua mensura. s. ab eternitate: sūt autem future nobis.

ꝓ Dico tertio q̃ maior est falsa: qñ talis res nō attigit vt ꝓns ꝓ mēsura de qua loquimur: ſz attigat vt presens ꝓ alia mensura.

¶ Tertio. quātūcūq̃ res sint ꝓsentes eternitati adhuc restat ꝺclarare q̃ sit rō divino intellectui q̃ attigat futurꝫ positū i sua ꝓntialitate sed. s. Tho. hoc nō declarat. ergo insufficiēter ponit hāc ꝯclusionē.

¶ Rñdeo. negat̃ minor. nam ꝑ° Ꝫ gen. c. 66. dicit hoc ideo esse q: divina essentia est repñtabilis per multa que futura sunt: ⁊ ipa est similitudo futurorꝫ ⁊ eorꝫ hz ideaz.

¶ Cōtra hāc rñsionē arguit Aur. Idea abstrahit ab esse et nō esse i repñtādo. ergo nō ducit determinate in rem vt est existēs. añs ꝓbatur. idea repsentat rez sive sit sive non sit. ergo abstrahit ab esse et non esse. Aureo. vbiā.

¶ Respōdeo. negatur antecedēs. Ad ꝓbationē dico: q̃ licet repsentet rem existentem ⁊ non existē tem in comparatione ad nos: nō tamen repsentat nisi res ꝓsentes deo: cum idea non sit nisi eorꝫ que ꝓ aliquo tempore fuerūt vel sunt vel erunt. Idea nō repñtat nisi res ꝓsentes deo.

ꝓ Dico secundo: q̃ idea repsentat idiuiduū ⁊ accidētia eiꝰ: cuiusmodi sunt tps ⁊ locꝰ: ⁊ repñtat etiā eiꝰ existētiā vel nō existētiā. ⁊ ideo per talē ideā videt rosaz esse in tali tēpore: ⁊ in alio tēpore esse futurā: ⁊ sic per illā habet infallibilē notitiam de futura rosa. species antē rose in intellectu nostro repsentat tantū naturā cōmunem: ⁊ ideo nō ducit in notitiam existentie rose future.

Scotꝰ hic. ¶ Contra eandē responsionē arguit Scotus ꝑ°. Idea terminoꝝ causat tātum illā notitiā que nata est haberi ex terminis: sed notitia contingentiū non est nata haberi ex terminis cū non sit necessaria habitudo eorum adinuicē: vt patet in ista cōplexione. sortes est albus. ergo idea nō causat notitiam contingentium.

Idea dupler: ſcz tm̃ ens et ens actū simul. ¶ Respondeo. q̃ dupler est idea. Aliqua est idea termini: puta sortis que repsentat ipsum solum quātū ad eius substantiā: ⁊ de tali cōceditur maior. Alia est idea q̃ est similitudo termini: puta sortis quantū ad omnia que insunt ei. s. accidētia: esse: tēpus: locus et omnes dispositiones eiꝰ: ⁊ de tali negatur antecedens.

¶ Secūdo. qu: quid repsentat idea/naturaliꝫ repsentat: cū sit in divino intellectu ante oēz actū volūtatis. ideo si due idee repsentant sortē ⁊ eius albedinē cōplexionem: istud cōplexionum erit necessarium sortes est albus: si aūt divine erit impossibile: ita sequit q̃ omnia sint necessaria vel impossibilia. patet cōsequētia. q: ista naturaliter ⁊ nō libere repsentāt. ꝓ Respōdeo. vt habeꝫ in simil. ꝑ° di. 39. q. 1. ar. 1. ⁊. 2. ad ꝑmū. et idea repñtat naturaliꝫ quiditatē rerum creabilium ⁊ earū existētias libere. Ex hoc sequit q̃ idea repñtās hoc cōplexū sortes currit in aliquo instanti possit ipsum non repsentare. repsentat tamen ipsum infallibiliter propter immutabilitatem divine voluntatis.

ꝓ Dico secūdo q̃ talis idea adhuc

esset nec aliquo modo esset falsa: dato q̃ illa cōplexio non poneret in tali instanti: q: tūc nō haberet respectū ad illā cōplexionē: ſz ad eius oppositū: ⁊ illa que nūc repsentat sortem cursurum in tali instanti: si sortes nunq̃ fuisset in illo instanti cursurus: non repsentaret sortē in illo instāti cursurum sed eius oppositum.

¶ Ad argumentū igitur negatur antecedēs: quo ad existētias. Ad ꝓbationē dico q̃ idea est in divino intellectu ante actū volūtatis quo ad id qđ dicit in recto. s. essentiā divinā: ſz nō quo ad respectū quē iportat ad creaturā in obliq̃.

¶ Tertio. idea respectu fiendoꝝ possibiliū: que tñ nunq̃ fient: non repsentat ipsa esse futura: alioquin deus falleret. ergo nec ideas respectu possibilium fiendoꝝ.

ꝓ Rñdeo. negat̃ ꝑa: q: idee fiēdorū sunt determinate: q: repñtant rē i se ⁊ extra suas cās. ⁊ iō ꝓ illas nouit deꝰ talia esse futura. Idee aūt nō fiendoꝝ nō sunt determinate: q: divina voluntas nō ordinat eas ad productionē. et ideo ꝓ eas cognoscunt res solū: vt habēt esse in causis suis: et nō quātū ad esse quod habiture sunt in se.

Cōclo.iij.

Deus cognoscit futura cōtingẽtia esse ꝓsentia sibi ⁊ eē futura aliis. ꝓma pars ꝑz ex dictis. scđa ꝓbat de veri. q. 2. ar. 12. Deꝰ cognoscit omnē ordinē rerū. ergo cognoscit futuritionem.

Cōclo.iiij.

Cognitio dei de futuris contingentibus est infallibilis ⁊ certissima. Hāc ꝓbat. primo contra gen. c. 67. Ois cognitio q̃ fertur supra ꝓsens vt ꝓsens est: est certa: sed cognitio divina fertur supra omnia que fiūt in toto decursu tēporis: vt ꝓsentia sunt: sicut supra dixim⁹: ergo est certa. maior ꝓbat. Omnis cognitio q̃ fertur super necessariū est certa: sed omne ꝓsens dū est: est neces

Greg. h q.1.

Utrū q est p in stāti q ē necesse est esse.

Necessarium dupl'r: absolute ⁊ immutabiliter.

Oliam. in.2.

Utrū deus sit infallibilis.

Scitū a deo scia visiōis ⁊ simplicis intelligētie: diuersimode ē necessarium.

Aureo. vbiā.

Aureo. vbiā.

Cōtigētia cum sit negatio non inheret.

Necessario scientia trāsit sup obiectum primariū ittm.

farisvt ꝺ periermenias.p° & cōsimile q̄ sup ipz ferť ē necessaria.

¶Cōtra minorē hui° ꝓcessus arguit Greg.p° suppōit q aliq̄ cōtingēs:puta volitio possit fieri in instāti.Scōo supponit q cā libera sit illa q̄ positis oib°,requisitis ad actionē,pōt agere ⁊ nō agere.

¶Ex his arguit sic.In illo instāti in quo volūtas ꝓducit.a.volitionem potest eam nō ꝓducere: vt patet ex secundo ꝓsuppositō.ergo in illo instanti non est necesse volitionem a.esse et per.cōsequēs potest in illo instanti non esse.

¶Rñdeo.primo concedo primuz ꝓsuppositū.⁊ ad scōm dico q ꝑ ꝓsuppositis oib° requisitis ad agēdū:⁊ precedētibus actionē causa libera pōt agere.⁊ nō agere:posito autē tempore ⁊ mēsura in qua agit:ipsa non potest ꝓo tunc nō agere:q; talis mensura nō precedit actionem.et sic patet antecedens argumenti esse falsum.

Ꝑdico secūdo q necessarium est duplex.Aliquid est necessariū absolute.s.ex cōnexione terminoruz q; implicat cōtradictionē nō esse ipsuz:aliud est necesse necessitate immutabilitatis.Volitio q̄ est in a.instanti nō est necessaria primo modo:q; nō implicat cōtradictionē ipsam nō esse:aliquin nō posset desinere esse:⁊ idē dico de qualibet ꝓpositione de preterito in materia cōtingēti:sed est necessaria scōo mō: q; nō pōt mutari de existere in.a.instāti in nō existere in. a.instanti:quādiu.a.durat.

Ꝑdico tertio q ꝺū hec ꝓpositio est vera voluntas ꝓducit. a. in hoc instāti:est aliqua potētia potens facere eā esse falsam/ꝓ eodem instanti:⁊ per cōsequēs non est;necessaria absolute. Nam in illo instāti in quo deus ꝓducit vnū angelū:ipse habet potentiam ad nō producendū.cum hoc tñ stat: q; omnis ꝓpositio vera in aliquo instāti necessario est vera ꝓo eodem instanti:necessitate immutabilitatis de vero in falsum.

¶Cōtra hāc rñsionē arguit Okā Si volitio est in.a.instāti: possibile est per te q; nō sit in.a.instanti: q; nō implicat contradictionem: poterat enim nō ꝓduci in tali instāti.ponať ergo in esse: q; nō sit. sequitur q; ipsa simul sit et nō sit.

¶Rñdeo.q; ly iste sint simul vere. volitio est in.a.instāti ⁊ volitio pōt nō esse in.a.instāti.tñ si secunda q̄ est de possibili ponať in esse:ipsa destruet primā:que est de inesse. Aliqua em ꝓpositio de inesse stat cū aliqua de possibili:⁊ tñ nō stat cū illa de in esse:q̄ rñdet illi de possibili,vt patet de duob° cōtradictoriis quoruz qlibet est ꝓtingēs.

Clarinis pōt dici:q; vis illi° argumēti stat in ista ꝓpositione. possibili posito in esse nulluz sequitur inconueniēs.Sed si volitio est in a ⁊ possibili est ipsarū non esse in a. sequitur inconueniens.s. cōtradictoria esse simul vera.ergo nō est possibile ipsam nō esse in.a. Dico enim q; possibili in sensu cōposito posito in esse nō sequitur inconueniens:sequitur tñ aliquādo inconueniens:si ponatur in esse possibile de sensu diuiso. Nā in sensu diuiso possibile est albū esse nigrū. tñ si ponať i esse q; albū ,sit nigrū: erit inconueniēs. Quādo aūt dicit q; si volitio est in.a.possibile est q; nō sit in.a.dico q; est possibile in sensu diuiso:⁊ nō in sensu cōposito:q; sensus cōpositus: vt dicunt iuniores dialectici requirit veritatem instātaneā.⁊ cū ꝓpositio in sensu cōposito officietur: sequitur q; illa ꝓpositio esse possibilis volitio non est in instāti.a.ꝓo illo instanti quo est in instanti.a.

¶Cōtra conclusionē in se arguit Aureo.Quicquid sequit ex antecedente necessario simpliciter est simpliciter necessariū: sed sciētia dei est absolute necessaria.ergo,si ex hoc infertur euentus futuroz: sequiť q; talis euentus sit simpliciter necessarius:et per cōsequēs vanū erit consiliari de futuris:cū eueniāt immutabiliter si sunt scita a deo infallibiliter.

¶Rēspōdeo.primo negať maior. nisi tale necessariū habeat necessariā habitudinē ad consequens: Scientia aūt dei:ly in se sit necessaria:nō tñ ad scita:habet necessariam habitudinē nisi necessitate immutabilitatis:nā actus diuine sciētie potuit cadere super oppositum huius enunciabilis:Antichristus erit.et hoc intelligo de sciētia visionis:q; multa isto modo scit que potest nescire:⁊ ecōuerso:posito tamē q; aliquid ista sciētia,scierit necessario illud scit necessitate immutabilitatis. Ista em ꝓpositio.Antichristus erit:ly immutabilem veritatē ꝓo toto tēpore precedente positionem antichristi:q; ꝓo illo tēpore scit deus ipsam esse verā:q; tēpore sequēti scit ipsam esse falsaz:⁊ per ꝓns est necessariū absolute ꝓ aliqua mēsura:nō tamē est necessariū absolute simpliciter.s.ex cōneriōe terminoruz necessaria:neq; est necessariū ꝓo omni mensura.Si vero loquamur de sciētia simplicis intelligentie:deus necessitate absoluta/scit quicquid scit:nec potest scire aliquid quod ꝓtius nescinit.

Ꝑdico scōo q necessitas imutabilitatis nō excludit libertatē. et iō de his q̄ necessario tali necessitate eueniūt:possum° ꝓsiliari:q; nō est sic imutabile quin potuerit ab eterno fuisse falsuz eē ipsa futura Nā act° diuine sciētie nūq̄ trāsit in potētiā:ly semp est in actu:⁊ iō semp remanet libertate diuiuolūtatis q; futura eueniāt vel non.

¶Contra ꝓmum dictuz in hac rēspōsione arguit Aureo.p°. Illa habitudo diuine scientie ad scita scientia visionis fundatur super actu diuini intellectus:qui est necessari°.ergo ⁊ ipsa est necessaria. Ꝑ Rñdeo.negať ꝓna:q; talis habitudo nō cōsurgit ex natura rei:cū sit respectus rationis:sed ex arbitrio diuine volūtatis:⁊ pōt etiam esse cōtingens:q; creatura super quā transit est contingens.

¶Scōo.Si act° diuini intellect° trāsit cōtingēter super esse vel nō esse creature:aut ista contingētia inheret diuine essentie:⁊ hoc nō: q; nihil in deo est contingēs. aut inheret creaturis:⁊ hoc nō: quia semper quādo est transitus:oportet esse terminum ei°:sed creatura nō fuit ab eterno:quando fuit iste transitus.ergo.

Ꝑ Rñdeo.q; cōtingētia cū sit negatio.i.nō repugnātia ad esse ⁊ non esse:nullibi ꝓprie inheret:eo tñ mō quo inheret nō inheret diuine essentie nec creaturis:ly respectui rōis sciētie dei ad creaturas.

¶Tertio.Quicqd est de formali rone alicui° necessarū est necessariū:sed trāsire super obiectū est de formali rōne sciētie:ergo si sciētia sit necessaria cuiusmodi ē sciētia dei:etiā trāsitus erit necessarius.

¶Rñdeo.negať minor.nō em est absolute de rōne scie q; trāseat sup obiectū secūdariū:sed sufficit q;transeat sup primariū.scia aūt dei necessario trāsit sup essentiaz suā que est primariū ei° obiectū.

¶Cōtra.Intellectio creature nō pōt intelligi nisi itelligať creatura:ergo habitudo ad creaturā est de ratione intellectiōis creature.

¶Rñdeo. q; intellectio creature dicit duo.s.ipsam intellectionē et respectū eius ad creaturā.quo ad primū pōt intelligi.dato q; nō intelligať creatura:non aūt quo ad secundū.potest enim intelligi id quod est intellectio creature: dato q; creatura nō intelligať:nō tñ pōt intelligi q; ipsa sit intellectio terminata ad creaturam: nisi cointellecta creatura.

Cōcl'o.v. Contingentia ad vtrūlibet futuroz cognitoz stat cū infallibilitate diuine sciētie. Hāc sic ꝓbat primo cōtra gen.ca.67. Cum infallibilitate diuine scie stat q; esse

cius habeant causaz primā cōtingētē: ergo cū ea stat contingētia. ꝓña patet. q3 effectus dicit cōtingens ex causa sua proxima cōtingēte.

Utrum deus cognoscat contingentia.

¶Contra arguit. quicūq3 pōt cognoscere rez alr ꝙ̄ est. pōt accipi. ſz si res euenīūt. cōtingēter: deus pōt eas cognoscere aliter ꝙ̄ sint: pñt ēm alr euenire ꝙ̄ eueniūt: ꝯ si scit. scit contingētia: seqt ꝙ possit scipi.

Cognoscet alr ꝙ̄ est cōtingit dupliciter

¶Rñdeo. cognoscere rē alr ꝙ̄ sit pōt ee dupl'r. Uno mō in sensu cōposito. s. ꝙ res sit vno modo: et ꝙ pro tūc cognoscāt alio mō ꝙ̄ est: & sic ꝓcedit maior & negat minor. Alio modo in sensu diviso: q3 illa esse que nūc est vno modo: nō repugnat esse alio mō: & per ꝑña cognosci alio mō: & sic negat maior.

¶Scōo arguit. Et maiori de necessario & minori de inesse sequit ꝓclusio de necessario: vt ōz primo priorz. ſz in isto sillogismo oē scitū a deo de necessitate ē verū: omne futurū est scitū a deo: ergo omne futurū de necessitate est verum.

¶Rñdeo. ꝙ omne scitū a deo est necessariuz in sensu cōposito. i. vt stat sub scia dei q̄ ē immutabilis. sīr ēt oē futurū hoc mō est necessariū: cū q̄ tñ stat ꝙ i se sit ꝯtingēs & est ēt necessaria eo mō q̄ maior.

¶Tertio cognitio futurorz cōtingentiū ponit in scientia dei potētiā cōtradictionis: & per ꝑña mutabilitatē. s. posse scire: & posse nō scire: q3 talia possent euenire & nō euenire: ergo nō pñt sciri a deo cū in eo nō sit talis potentia.

¶Rñdeo. potētia cōtradictionis pōt ee in aliquo dupl'r. Primo q3 vnū cōtradictoꝝ potest esse in ee post aliud: & sic negat añs. Alio modo q3 est de se idifferēs ad ǝdictoria: ſz nō sit i eo talis successio: & sic ꝓcedit añs. ſz talis potētia ǝdictōis nō arguit mutabilitatē.

Aliqua de⁹ pre scit: que potuit nō ꝓscire

¶Quarto. Si de⁹ scit futura ꝯtingētia pōt aliquoꝝ ee ꝑscius quorz nō est ꝑscius cū aliq̄ possint euenire q̄ nō eueniūt: ergo pōt mutari.

¶Rñdeo. negat añs. ſz bñ sequit q̄ aliquoꝝ est ꝑscius quorz potuit esse nō ꝑscius: & que pōt esse est eum non ꝓscisse.

Cōclo. vſ.

Oē ꝯtingens q̄ de⁹ scinit esse futurū necessario scinit illud esse futurū. sic ꝙ ista ꝓpō est necessaria de⁹ scinit antixp̄m esse futurū. Hāc sic. pbat. 1. q. 14. art. 13. ad 3ōm. Primo omne dictū de preterito si ē verū est necessariū. ſz ista ꝓpō est ꝑa de ꝑterito: ergo. Scōo oē eternū est necessariū: ſz hoc ee scitū a deo est verū ab eterno. ꝯ.

¶Contra arguit Sco. Qñ aliqua duo ꝙuertunt in veritate. nō pōt vnū esse cōtingenter verū & aliud necessario: q3 vnū nō pōt esseverū alio nō existēte vero. ſz ista duo cōuertunt in veritate: de⁹ scit antixp̄m esse futurū: & deus vult antixp̄m esse futurū. ſz scōa est vera cōtingēter: cū deus nō velit necessario nisi voluntatem suam: ergo & prima est contingenter vera. Sco. in 1. dī. 39 q. 1.

¶Rñdeo. ꝙ vtraq3 illarum est necessaria: & licet deus velit cōtingēter creaturas: q3 ab. ekno potuit nō velle eas: tamen exquo voluit non potest eas non velle.

¶Ex hoc sequit ꝙ ista ꝓpositio de⁹ vult creaturas est necessaria tm̄ pp. immobilitatē actꝰ diuine voluntatis: nō aūt est necessaria ex parte obiecti: q3 exñtia rei future non est rō ipsi futuro q̄ subiciat diuine volūtari. Ista aūt: de⁹ scit antixp̄z esse futurū: nō solū est necessaria pp immobilitatē diuine sciēt'ie ſz ex obiecto: q3 antixp̄z ee est necessariū absolute. ꝙ illa mēsura qua ē deo ꝑis: ſz nō sit necessariū absolute simp'r. i. ꝓ omni mēsura: & ideo nō est similis ratio vtriusq3 illarū ꝓpositionum. Quā ista sit necessaria: de⁹ vult creaturas.

Cōclo. vij.

Propositio de futuro cōtingēti q̄ futurū deus scit est necessaria vno modo. s. vt subst diuine sciēt'ie: & alio modo est cōtingens. s. vt in se ꝯsiderat. Hanc ponit prima. q. vbi supra: tertio ꝓxima

gen. ca. 67. sicut enim ista ꝓpō la pis est immālis ꝫz duplicē cāzve ritatis: vnā ex seipa: alia vt sequit ex isto añte lapis itelligit: ita ista: antixp̄s erit: cū infert ex isto añte de⁹ scit antixp̄m fore ꝫz duas cās veritatis. Prīa est i ordie ad suas cās primas q̄ nō sunt determlate ad ꝓductionē antixp̄i. Scōa est q3 p̄ntialitas antixp̄i attingit a divino intuitu: & ista necessitas non ꝙenit ei rōne futuritiōis: ſz rōne p̄ntis attinctiōis ab intuitu dei: q̄ quidē necessitas dicit absoluta ꝓ mēsura qua illud p̄ns attingit: ſz ꝓ alia mensura dicit necessitas suppositionis vel consequentie.

¶Contra hanc declarationē arguit Gre. p⁹. Ista ꝓpō ātixp̄s erit si p se sumaf extra oēm ꝑña: ipsa est cōtingēs: ergo in quacūq3 ꝑña ponatur ipsa erit cōtingens. Gre. ꝫ dist. 38. q. 2.

¶Rñdeo. ꝙ semp erit simp'r contingēs: pōt tñ ee necessaria a suppositiōe. dico aūt ꝓpōnē necessariā ex suppōne qñ in ea nō pōt ee falsitas q̄din ꝫz respectū ad aliq̄ qđ supponit. sicut supposito ꝙ sortes sit alb⁹: impoſe est ꝓ tūc ꝙ sit niger. sīr supposito ꝙ de⁹ velit ꝓducere antixp̄m. ista est necessaria. antixp̄s erit q3 ꝫz reſonē p̄ntie ad veritatē huiꝰ suppositiōis deus vult ꝓducere antixp̄m.

Utrū qñ in añte ꝓit aliquid ad actū alc ꝓnēs ꝑña sit accipiē dum ſm esse q̄ ꝫz in alia.

¶Scōo arguit cōtra vnā regulā s. Tho. dicētis ꝙ qñ in añte ponit aliq̄d pertinēs ad actū anime ꝑña ē accipiēdū ſm ee q̄ ꝫz i alia.

¶Contra. Ista ꝑña est bona. Alia intelligit vere lapidē esse mālē: ꝯ est materialis: nō tñ est mālis ſm esse q̄ ꝫz in alia. & sīr in ista ꝑña. de⁹ intelligit antixp̄m ; esse futurū: ergo est futur⁹. & tñ nō est futurus ſm esse q̄ ꝫz in scientia dei.

¶Rñdeo. Illa regula sic itelligit qñ cōsequēs nō pōt verificari ſm esse rei extra animā: tunc accipiēdū est ſm esse rei q̄ habet in anima. De lapide aūt extra animam verificatur ꝙ est materialis & de antichristo ꝙ est futurus: ideo nō arguit cōtra regulam.

¶Alia vero q̄ ponit soluta sunt dist. 36. q. 2.

¶Contra eandē arguit Aureol⁹ & intendit ꝓbare ꝙ nulla ꝓpō de futuro ꝯtingenti est vera nec falsa: & ꝙ ꝑña ꝙ nō sit necessaria etiā necessitate suppōnis sed bñ divisiōetina: puta ista: antixp̄s erit vl nō erit: est vera. ꝓmo si hec est vera. Antixp̄s erit: sequit ꝙ imutabilr ꝓpō de sit vera. hoc est falsuz cū ipa sit cō tingēs: ergo nō est vera. añs ꝓba ꝯtingēs. si posset mutari de veritate in ti sit vel falsitatē marime, ista mutatio fiet in illo instāti in quo res fiet: ſz hoc est falsuz: q3 in illo instāti veritas trāsit supra ꝓteritum. nam vsq3 ad illud instās. verū fuit q3 sortes erit. ꝙ autem transit in ꝑteritū imutabile est: vt ōz. 6. ethi. Aureol⁹ & intendit vbi. ꝫ.

¶Cōfirmaf. q3 si mutaf in illo instanti hoc esset maxie: q3 eiꝰ significatū ponit in esse: ſz eius significatū est: antixp̄m esse futurum: & est falsuz per te: ergo nūq3 fuit verum ista per te: antixp̄s erit: q̄ idē habet significatum.

¶Rñdeo. negat maiorem sine ꝓma ꝑña. accipiēdo verū imutabile ꝙ absoluto & simp'r necessario. cōcedo tñ q̄ nō pōt mutari de veritate ꝑfalsitatē: ꝓ mēsura qua scit a deo. s. añ positionē rei. Ad ꝓbationem negat minor. nec eius ꝓbatio est ad ꝓpositū: q3 sensꝰ ꝓbi est ꝙ ꝑteritū nō fuerit ꝑteritū: iō non pōt fieri quin ista fuerit ꝓa. xp̄s nascef. ſz mutaf sit de veritate in falsitatem.

¶Ad cōfirmationē dico ꝙ mutaf de veritate in falsitatē: non q3 totale significatū eiꝰ ponaf in esse. s. antixp̄s & futuritio: ſz q3 ponit in esse eius partiale significatū. s. antixp̄s. & q3 ponit oppō futuritiōis.

¶Scōo arguit. Si ꝓpositio de futuro contingēti est vera. sequit ꝙ eiꝰ significatū imutabilr eueniet hoc ē falsuz ꝯ. maior ꝓbatur. illa ꝑña est bona: ex cuius opposito ꝑñis seqt oppositū añtis. naz bñ

sequit nō eueniet: ḡ nō ē futurū.

¶ Rñdeo. Dico p° q id qō est futurū in ordine ad causam primā: eueniet necessario necessitate suppositionis vt sepe dictū est.

Dico scō q aliqd est futurū in ordine ad cās secūdas: qr sunt inclinate ad pducēdū effectū: ⁊ tamen nō eueniet: qr impedienk ne effectus sequaℓ: ⁊ ideo tali ppōni de futuro nō opz aliqñ correspondere aliquā veram de presenti.

¶ Ad argumētū negatur maior. ad probationem negatur minor: vt patet ex immediate dictis. ⁊ qñ dicit phs q de futuris contingētibus nō est determinata veritas nō intēdit q propositio de futuro nō sit vera nec falsa, sed q veritas non tollit futuro contingentiaz: nec infert q futurum eueniat.

Cōclo. viij. Jsta consequētia non valet. hoc est futurum: ḡ eueniet.

Quid ē esse futurum.

¶ Pro ista cōclusione sciendū est q aliquid esse futurū nō est aliud nisi causam aliquā esse inclinatā ad eius productionē. ponatur ergo q impediaℓ: sequiℓ q illud est futurū ⁊ tñ nō eueniet: et hoc mō de° pnūciat aliqñ aliquid futurū qr. d. stinet in ordine causarū inferiorū: vtputa sm dispositionē nature vel meritorū: qō tñ non sit qr aliquando cōtinetur in causa superiori sicut cum predixit Ezech. dispone domui tue qr morieris. Jsta conclusio est sancti Doc. 1. q. 19. arti. 7. ad secūdū. de veri. q. 12. arti. 4. ad septimum.

Nō fūt pdcā in ppīi mūtidinē mittenda: qñ teste platone lingue magister ē ppīs nō ingenū

¶ Distin. xxxix.

Ad dist. 39. queritur Utrū promidentia ⁊ fatū sint idem?

Pro ista qōne hec est prima cōclusio. Scientia dei ⁊ dispositio ⁊ ars ⁊ pnidētia sunt idē re ⁊ differūt rōne. Prima pars pbaℓ: qr quicquid est in deo si sit absolutū est idē re. Secūda pars pbatur pfitēdi. q. 2. ar. 1. ⁊ de veri. q. 5. ar. 1. ad nonū. Nā cognitio quā deus hz de reb°: si absolute accipiaℓ ⁊ cū precisione ab ope re hz sciētia: scit em se ⁊ creaturas Si ho cōsideretur illa cognitio vt est cā rerū: sic hz ars. Si vero consideretur vt est respectu ordinis rerū vt egrediunk a suo principio sic hz dispositio. dicunk em aliqua disponi hz q in diuersis gradib° collocank a deo. Si aūt considere tur vt est respectu ordinis rerum sm quē ordinē ipse res ordinank ad finē: sic hz pnidentia. Pōt ergo sic describi. Promidentia est rō ordinis rerum in finem.

Cognitio ratis reb° sciētia dispō: pnidentia.

¶ Contra hanc descriptionē arguit Aureolus. pnidentia nō est id qō pnidetur: immo est actus pnidentis. sed ratio ordinis rerum in finē est id qō deus in reb° pnideret: ergo rō ordinis rerum in finē non est pnidentia: sed potius est actus promidentis.

Aureo. hic.

¶ Rñdeo primo. q ratio ordinis rerū in finē est dupler. Una est in ipsis rebus: ⁊ hec nō est pnidētia hz id qō pnideℓ. Alia est in intellectu pducētis: ⁊ hec est pnidētia.

Rō ordinis rerū dupler: in reb° ⁊ intellu

Secundo dico promidentiaz accipi dupliciter. Uno modo pro actu promidendi. Allio modo pro forma excogitata per talez actū. que forma dicit ipsa ratio ordinis rerum in finem. sīc intentio: fictio: imaginatio: oratio ⁊ multa huiusmodi accipi possunt ⁊ pro actu et pro forma per actū producta.

Dico tertio q ratio pnidētie p prius cōuenit illi forme excogitate ḡ actui. nec actus haberet rōnē pnidentie: nisi qr terminaℓ ad talē formā. nā vt inquit Boetius pnidentia est divina ratio. ratio aūt divina vt dicit Augu. in libro 83. q. est idea. idea autem non dicit actū intellectus sed formaz excogitatam.

Dico tamen quarto q pnidētia differt ab idea: qr idea pōt aliquo modo ptinere ad speculatiuā cognitionē: promidentia vero tm ad practicam: eo q importat ordinez directionis ad finem: vt dicit. s. Doc. de verita. q. 5. arti. primo. ad primum. posset tamen dici q etiā pertinet ad speculatiuā cognitionem: qr ēntum ad rōnez nominis dicit tm cognitionē ordinis eius in finem: que cognitio nondū ditur practica: ⁊ sic fōrte intellexit presenti dist. q. 2. ar. p°. ad primū. vbi dicit q promidētia pōt pertinere ad speculatiuā intellectuz. sz qr pnidentia sm propriam acceptionē nō dicit tm notitiam rei ⁊ ordinis eius in finem: sed habet ppositū exequēdi: iō ppe ptinet tantuz ad practicum intellectuz.

Conclusio. ij. Promidentia est in intellectu: sz supponit actū volūtatis. Prima pars pz ex pcedēti cōclusiōe. Secūda pbaℓ. deveri. q. 5. arti. prio. Promidētia pōsupponit volitionē finis: cū dicit ordinē rerū i finē quin pōt esse sine volitione finis: ergo presupponit aliquem actum voluntatis.

Cōclo. iij. Promidentia differt realiter a fato. probatur sic presenti distin. q. 2. arti. primo. ad quintū. Jd quod est in deo differt realiter ab eo: qō est in creatura: sz rō ordinis reruz vt est in deo dicit promidentia: ⁊ ipse ordo rebus iditis ditur fatum: ergo ⁊c.

Cur catholici doctores: nō nunch horeant nomē fati.

¶ Correl. Fatum pōt dici tantuz vnum: eo. q ordo in rebus existēs est per cōparationē ad vnum pncipiuz. possunt etiā dici multa in quātuz sunt multe cause medie ⁊ multi effectus ordinati. Jste antē ordo rerum qui dicit fatuz est relatio: cuius aliqñ doctores abhorreant hoc nomē fatuz vt vitēt errorē dicētiū oia necessitari a celo.

Aureo. hic.

¶ Cōtra. pbationē arguit Aureo. Fatum est effect° pnidētie: ergo nō est effect° promidētie. añs pbaℓ. tū auctoritate Augu. hoc dicētis lib. 5. de ciuitate dei. tū rōne

sic. mali mores hominum cadūt sub fato ⁊ nō cadūt sub pnidētia: sz bene sub pscientia. ergo fatū est effectus prescientie tantum.

¶ Rñdeo. Primo negaℓ añs. qr pnidentia includit pscientiā ⁊ aliquid addit. s. applicationē ad op° vel ad finem: ⁊ ideo quicqd cadit sub pscientia cadit ēt sub promidentia. ⁊ sic intelligit Augu. q fatum pertinet ad pscientiā nō simplr: sz inquātum pscientia includitur in promidentia.

Quo intelligaℓ q fatuz ptineat ad prescientiā.

Dico scō. q mali ⁊ vitiosi act° hominū cadūt sub pnidentia: nō qr ad eos de° aliquid ordinet: sed qr eos ad aliud ordinat. s. ad penam: ⁊ sic negatur añs.

Multas alias cōclusiones recitat que sunt. s. D. tertio ptra gen. cap. 92. Quarū vna est hec q motus bñ fortunatoz reducik ad custodiam angeli: sicut ad causam.

¶ Contra quaz sic arguit Aureo. custodiens nō causat impediētiā a salute: sz diuitie sm quas aliqs dr bene fortunat° : ipediūt aliqñ a salute: ergo nō causanℓ ab angelo custodiente.

¶ Rñdeo q diuitie ⁊ honores et hmōi aliqbus prosunt ad salutē: ⁊ hi dicunk bene fortunati vere: ⁊ per añs iste effectus reducik ad custodiā angelicā. Alij sunqbus diuitie nō sunt ad salutem: sed ad dānationē: ⁊ isti nō sunt vere bene fortunati: sed tm apparēter. ⁊ i his tales effectus nō reducūt ad angelicā custodiaz: loquiℓ aūt. s. D. de bñ fortunatis sm veritatē.

Utrum diuitie bñ fortunato rū: sint ab āgelis.

Questio. ij.

Queritur scō. Utrum promidentia et prescientia imponant rebus necessitatem?

Pro ista qōne hec est prima conclusio. Prescientia non imponit necessitatem rebus prescitis. Hanc sic pbat pfiti dist. q. 1. ar. 1. Nullus actus a volūtate cuius actus semper est in egredi et nunqñ i egresso esse: imponit re

huo necessitatē:q; cūvoluntas sit libera et eius velle non sit egressū pōt egredi et non egredi:sed p̄sciē tia cū sit eoz que tm̄ deus sit scia visionis est actus impatns a voluntate diuina:cuius actus semp est in egredi ſm rōnē:ergo ꝛc.

P̄Er hoc sequit q; Iz p̄sciat me peccaturū:tm̄ est possibile in sensu diuiso cū hoc nō p̄scire nec p̄sci uisse:ꝛ per ꝓns possibile est me nō peccare:vñ nulla necessitas ipōit mihi ad peccādū. Dico tm̄ q; ista cōditionalis est necessaria. Si deꝰ p̄scivit sortē peccaturū:sortes pec cabit.sed ans nō est necessariū ab solute:sed tm̄ necessitate immuta bilitatis: q; posito q; sciat nō pōt mutari de scire in nō scire: cū hoc tm̄ stat contingentia rerū. Et declarat a simili:sicut.n.impossibile est me videre sortē currere ꝛ q; ipe non curras: quia visus meus fertur super illuz cursuz:vt ē in mea p̄sentialitate:nec tm̄ visus meus imponit illi cursui aliquā necessitatē:ita nec diuina sciētia rebus p̄scitis. Et tm̄ in his aliqua dr̄ia: quia ego possum mutari de videre in nō videre cursum sortis: deꝰ autē si p̄scivit aliq̄d: non potest postea non p̄scire.

P̄Quinq; argumēta Aureoli sunt soluta alibi:que tm̄ facit hic.

Cōcl'o.ij. Divina p̄uidē tia nullā necessitatē absolutā imponit rebus cōtingentibus p̄uisis. huius pbatio p3 ex p̄cedēti conclusione.

Aureo. hic. ¶Cōtra arguit Aureolus.primo: quecunq; eueniūt imutabilr eueniunt necessario; necessitate absoluta:sed oia p̄uisa eueniūt imutabiliter cū eueniāt ifallibilr:g; ꝛc.

P̄Rñdeo. P̄rio negat̄ maior.vt p3 ex p̄dictis.

Utrū diuina p̄uidētia possit imutabiliter. Uno modo p̄ p̄tie:quia si est venturū ꝛ non potest mutari de venturo in non venturum:nisi forte quādo ponet in actu:quia tunc erit et tm̄ non erit futurum:et sic concedit minor: et negatur maior. Alio modo impōpt̄ie: quia.ſ.non esset in potentia aliter facere:quia illud eueniat:et sic negatur minor.nec sic euenire immutabilr est idē cū euenire infallibilr:q; ifallibilitas importat solā negationē deceptionis ꝛ fallacie:puta q; estimat aliq̄d esse futurū:qđ tm̄ nō eueniet: qđ nō pōt eē in deo. Immutabilitas aūt isto sēcūdo modo dicit negationē nō solū mutabilitatis:sed esse potentie ad oppositū. Certū est aūt in deo esse talez potentiā qua p̄ot facere ne futura eueniāt.

cessitatem ponat.

Cōcl'o.iij. Predestinatio nō impōnit necessitatē absolutā p̄destinatis ad salutādū: quin quilibet eoz ſm se,possit dānari: nō tm̄ ista copulatiua est possibilis:iste est predestinatus:ꝛ iste nō saluabit̄.primam partē ponit.s.D.p̄mo.disti. 40.q.3.ar.1.et eius pbatio patet ex p̄cedētibus. Sic.n.res alba potest esse nigra:nō tm̄ Iz. q; est alba: ita ille q; est p̄destinat⁹ pōt dānari:nō tm̄ vt stat sub p̄destinatione. Ista ergo ppositio:p̄destinat⁹ pōt dānari:est vera in sensu diuiso/ꝛ est falsa in sensu composito. sicut ꝛ ista:albū pōt esse nigrū:Iz eis sit dupler dissimilitudo. Primo quia res alba pōt mutari de albedine in nigredinē:p̄destinat⁹ autē nō pōt mutari de predestinato in non p̄destinatū. Secūdo quia p̄destinatus pōt nunq̄ fuisse p̄destinatus: q; act⁹ p̄destinatiōis nunq̄ cadit in preteritū sicut necin futurū. album aūt nō pōt;nō fuisse album.

Dupler dissimilitudo in p̄destinatus pōt dānari. album pōt esse nigrum.

Aureo. ¶Contra arguit Aureolus.Si p̄ destinatus immutabilr saluatur: ꝛ p̄scitus immutabilr dānatur: ergo p̄scitus frustra conat̄ ad bonum:et per ꝓns datur ei materia desperandi.

¶Rñdeo.negatur ꝓna.q; licet nō possit tollere actum diuine voluntatis:potest tamen facere aliqua cū quibus non stat p̄destinatio.ſ. peccare vsq; in finem.

¶Secundo arguit.Manēte conditione immutabili:fatnū est contingens ad tollendum id qđ est imutabile:illa cōditione manente: sicut fatnū est conari q; sortes non moueatur manēte conditione q; curat:sed predestinatio ꝛ prouidentia semper manēt. ergo si res eueniant necessario vt stant sub prouidentia ꝛ predestinatiōe:fatnuz est conari ad oppositum.

¶Rñdeo. Concedit totuz in sensu composito. vanū est enim conari q; aliquid simul sit prouisuz ꝛ nō eueniat. Sed in sensu diuiso negatur maior.q; signat q; demō strata re q̄ immutabiliter euenier supposita p̄ditiōe aliqua q̄ stat et est imutabilis : vanū sit conari ne res cui talia accidūt eueniāt. Absolute.n.loquēdo possibile est illū respectū rōnis positū a p̄destinatione in deo vel in re p̄destinatio ne in deo vel in re p̄destinata non esse:cum nō sit necesse eē:Iz posito q; ille respect⁹ sit vel possit postea non eē:ꝛ q; ille respectus ꝓsequit actū diuini intellꝰ ꝛ diuine voluntatis qui nunq̄ transit in p̄teritū ēt ipse nunq̄ est p̄teritus:vñ non est necessario in eternitate nisi necessitate immutabilitatis.

Quid sit de re de fecmit: dāna eiparat cognitio.

Cōcl'o.iiij. Fatū nō imponit oibus fatatis necessitatē. Hāc sic,pbat. 1.q.116.ar.3. Effectus corpoz celestium ꝛ aliaz causaz secūdarum: pōt impediri saltē in hoib⁹.ergo fatum nō imponit oib⁹ necessitatem. ꝓna p3.q; talis ordo secūdarum causarū ad aliquos effectus dicitur fatum.

Cōcl'o.v. Divina p̄uidētia est certa ꝛ infallibilis:ꝛ eius certitudo addit supra certitudinē p̄scientie. Prima pars sic,pbat.tertio cōtra gē. cap.93.divina prouidētia nō pōt falli ex mutatiōe diuine voluntatis:nec ex causis secundis cū omnes administrēt,diuine prou.dentie:nec ex defectu potentie actiue ꝛ passiue in rebus:cū ois virtus activa ꝛ passiua sit in eis ſm dispōnem diuine p̄uidētie: ergo nullo mō est fallibilis. Scōa pars sic pbat.de veri.q.6.ar.3.p̄scientia dicit tm̄ certitudinē cognitionis. p uidētia aūt dicit certitudinez cognitionis ꝛ ordinis:ergo additur ad certitudinē p̄scientie.

Cōcl'o.vj. Certitudo p̄destinationis addit ad certitudinē p̄uidētie. Hāc sic pbat vbi supra. Certitudo p̄uidētie nō est respectu partis cularis:nisi qñ cā prima necessario p̄ducit effectū. Iz p̄destinatio est certa ēt respectu particularis Iz cā prima puta liberū arbitriū nō necessario agat:q;. Pōt em̄ esse certitudo ex p̄cursu multaz causarū deficere possibiliū:quarū vnā deus ordinat loco eius q̄ deficit. ita est in ꝓposito:nā liberū arbitriū pōt deficere a salute:tm̄ in eo quē deus p̄destinat tot ac tanta adminicula ponit:puta exhortationes:ofones.ꝛ hmōi:qđ tandez saluabitur.

Hinc p̄destinatio solatiū sanctoz vocatur.

Cōcl'o.vij. Iz tā numerus p̄destinatorū q; reproborū est indeo certissimus:tā māliter q; formaliter tm̄ aliter est certus prim⁹ q; secundus. Pria ꝓs sic pbat.1.q.23.arti. 7.deo est certū q̄ ꝛ quot saluabūtur aut dānabunt:g; nūerus p̄destinatorū ꝛ p̄scitoz est deo certꝰ tā māliter q; formaliter. Scōa pars sic pbat.de veri.q.6.ar.4.certitudo p̄destinatiōis est certitudo cognitionis ꝛ ordinis : certitudo āt p̄scientie est certitudo cognitiōis tm̄.ergo aliter ē certa p̄destinatio q; p̄scientia.

Aureo; hic. ¶Cōtra arguit Aureo.Si deꝰ p̄sciret nūez p̄destinatoz: seq̄t q; nō vellet oēs saluos fieri.cuiꝰ oppositū ēt apls.seq̄t ēt q; alios destinaret ad pctm:Iz hoc est falsuz:g.

¶Rñdeo.negat̄ ꝓna. p̄o prima p te loquendo de,volūtate añte.

de volũtate aũt ꝓsequẽte cõcedo: nec sic loquit apostolus. negat ẽt ꝓntia ꝓ⁹ alia parte: qz deus nullum destinat ad peccatũ: licet alios nõ destinet ad vitaz: quos ꝑcitis eoz meritis ordinat ad penam. Nec valet ista ꝓna: deus nõ destinat istũ ad vitã: g̃ destinat ad pcm̃: qz datur mediũ. s. permittere peccatũ: qõ tñ nõ est destinare peccatum.

Dei erõe pro rũpas: intelligẽ hec nkas suꝓ mẽ tes.

Distinctio. xl.

In di. 40. queritur utrũ p̃destinati de necessitate saluẽt?

Pro qõne hec est prima pcl̃o. Predestinatio essentialiter pertinet ad intellectum. Hanc sic ꝓbat. de veri. q. 6. ar. 1. Quicqd est rõ ordinis alicuius rei in vitam eternaz: pertinet ad intellectum cuius est ordinare: sed predestinatio est huiusmodi: ergo ꝛc.

Aureo. Contra minorẽ arguit Aureo. Iste ordo est propositũ divine volũtatis: aut est quid existẽs in divino intellectu obiective: sed nullum istorũ est predestinatio: g̃ ꝛc. maior ꝑz ex sufficienti divisione. minor probatur. Pro ꝓma parte velleduinũ abstrahit ab oi futuritione: ergo nõ est p̃destinatio q̃

Utrum p̃destinatio sit ordo.

respicit aliqd vt est futurum: sicut ex vi nominis ꝑz. Scda pars ꝓbatur. predestinatio hz causalitatem super cõsecutionẽ glorie: sed ordo existẽs in intellectu obiective non habet causalitatez: quod patet. Si eñ eẽt in intellectu angelico vel humano nõ causaret salutem: ergo ꝛc.

Rñdeo. Ordo aliquis nõ est predestinatio: sed rõ ordinis est p̃destinatio. Et hec rõ ordinis est ipse diuinus itellect⁹ ꝛ divina eẽntia qne est obiective in intellectu vt cognitum in cognoscente.

Ad improbationẽ dr ꝙ hz causalitatẽ eo mõ quo divina sciẽtia adiuncta volũtate. ꝓma parte. q. 19. ar. 4. ad quartũ.

Cõcl'o. i. Predestinatio addit sup ꝓ uidentiam. primo sen. dist. 40. q. 1. ar. 2.

Cõcl'o. ii. Predestinatio realiter ẽ in predestinãte ꝛ nõ in p̃destinato: hz aliqd ponat in p̃destinato. 1. parte. q. 23. ar. 2. ꝛ ꝓmo sent. vbi s. ar. 1. ad primum.

Cõcl'o. iii. Liber vite differt ꝑm rõnẽ a p̃destinatione: hz sit p̃destinatio ꝑm rez. prima parte. q. 24. art. 1. Item de veri. q. 7. art. 4. Et primo sen. vbi s. q. 3. ar. 3. Item. 3. sen. dist. 31. q. 1. ar. 1. questiuncula prima.

Cõcl'o. v. Reprobatio ẽ ꝓscientia iniq̃tatis cum voluntate permittẽdi casum in culpam ꝛ inferendi dãnationẽ ꝓ culpa. ꝓma parte. q. 23. ar. 3. Item ꝓmo sent. vbi s. q. 4. arti. 1. Item de veri. q. 6. ar. primo ad vltimum.

Difficultas quo ad ultimum hic expedit vt satis doctrinamus non curiosius.

Cõcl'o. vi. Reprobatio aliter se hz ad malum reprobati: ꝙ̃ predestinatio ad bonũ p̃destinati. ꝓma p te. q. 23. ar. 3. ad scõm.

Concl'o. vii. Notitia quã deꝰ habet de reprobatione malorum non dicitur liber mortis. sicut notitia quam habet de predestinatione beatorum: dicitur liber vite de verita. q. 7. articu. 8. Item prima parte. q. 24. articu. primo ad tertium. Item tertio senten. q. 2. artic. 2. licet videatur a predictis dissonare.

Distinctio. xli.

In di. 41. Queritur utrũ prescięcia meritoꝝ sit cã p̃destinationis?

Pro hac qõne hec est prima con-

ma pcl̃o. Nec merita, nec demerita sunt cã predestinationis ex pte actus predestinantis. hanc sic ꝓbat. 1. parte. q. 23. ar. 5. Quicqd est cã actus predestinantis est cã diuine voluntatis quã includit p̃destinatio. sed nulla est cã diuine voluntatis. ergo ꝛc.

Cõcl'o. ii. Effectus predestinationis nõ datur alicui ꝓpter merita existentia in alia vita.

Reuocat primo pelagy.

Cõcl'o. iii. Merita existẽtia i hac vita: nõ sunt rõ effect⁹ p̃destinationis eo mõ q̃ dixit Pelagi⁹ dicens ꝙ alicui dar effect⁹ p̃destinatiõis ꝛ alteri nõ: qz vnus dedit initium se preparãdo ꝛ alius non.

Cõcl'o. iiii. Merita seũdum effectũ p̃destinationis non sunt causa predestinationis.

Cõcl'o. v. Licet aliqs effectus p̃destinationis in particulari habeat cãm ex parte nr̃a: nam gr̃a est cã meritoꝝ glorie: tñ totalis effectus p̃destinationis nullã hz causam ex parte nostra.

Cõcl'o. vi. Divina bonitas est cã totalis effect⁹ p̃destinatiõis: oẽs istas pcl̃ones põit. s. T. i. p. q. 23.

Concl'o. vii. Et divina bonitate sumit rõ predestinatiõis ꝛ reprobatiõis aliquoꝝ: hãc sic ꝓbat vbi s. ad tertiũ. Et eo sumit rõ p̃destinationis ꝛ reprobationis. vñ sumit rõ manifestatiõis divine iustitie ꝛ misericordie: qz ꝑ predestinationẽ manifestat misericordia: ꝙ reprobationẽ iustitia. hz divina bonitas est rõ ꝙ manifestet in reb⁹ iustitia ꝛ misericordia. g̃ ꝛc.

Aureo. pic. q. 1. Arguit Aureo. contra. Prio dato ꝙ nullus eẽt reprobat⁹: adhuc manifestaret i beatis iustitia: cũ apls dicat redditã eẽ sibi coronã iustitie. g̃ rõ reprobatiõis non est manifestatio iustitie.

Rñdeo. negat ꝓna. qz si nullus dãnaret nõ reluceret divina iustitia tot modis. nõ eñ reluceret iustitia punitiua eternaliter.

Scõ arguit. Nullũ ꝑ se intẽtũ est rõ ei⁹ qõ ẽ imẽtũ solũ ꝑ accñs. hz iustitia dei est itẽta ꝑ se ꝛ reprobatio ꝑ accñs: cũ sit malũ. g̃ iustitia nõ est causa reprobationis.

Rñdeo. negat minor: ꝓ scõa pte. Prescięs. n. deꝰ aliquoꝝ peccata q̃ nullo mõ ab eo sunt intẽta ꝓpo sunt nõ liberare eos in pñti: hz punire i futuro: qõ ẽ reprobare: nec est verum ꝙ reprobatio sit mala: vñ deus reprobãdo aliqs nõ facit malũ: hz ꝓponit ꝑmittere malavt inde eliciat aliqd bonũ. s. aliquez gradũ pfectionis vniuersi: ꝛ hoc ptinet ad optimũ ꝓpositũ: hz hoc cedat in malũ aliquaꝝ particularium partiũ vniuersi: qz bonitati preponderat bonitas vniuersi.

Reprobare ptinet ad optimũ ꝓpositũ.

Dico scõdo: q reprobatio respicit duo. s. malitiã ꝛ punitionẽ: tamẽ aliter ꝛ aliter: qz punitio cum cadat sub recto ordine ꝓuidentie ꝛ reprobationis: que est pars ꝓuidentie: ordinat ad aliũ. s. ad manifestationẽ diuine iustitie: ꝛ etiã ad ipsam aliud ordinatur: scz culpa. Malitia vero q: erat a recto ordine: ordinat tñ ad aliud. s. ad penam: nec ad ipsam malitiã aliud ordinatur.

Reprobatio dicitur aliter ꝛ aliter: qz punitio cum cadat sub recto ordine ꝓuidentie ꝛ de pena ꝛ malitiam. uersimo reprobationis: que est pars ꝓuidentie: ordinat ad aliũ. s. ad manifestationẽ diuine iustitie: ꝛ etiã ad ipsam aliud ordinatur: scz culpa. Malitia vero q: exit a recto ordine: ordinat tñ ad aliud. s. ad penam: nec ad ipsam malitiã aliud ordinatur.

Cõtra arguit. Dẽ ꝓuisus a deo est tñ a deo: sed malitia ex dictis in hac rñsione est ꝓuisa a deo. ergo sequit ꝙ sit creata a deo.

Rñdeo. negat maior: de eo ꝙ est ꝓuisum solũ ꝓuidẽtia ꝓcessionis ꝛ nõ ꝓuidentia approbationis.

Prouidentia dei duplex: cõcessiõis ꝛ approbatiõis

Tertio sic arguit. Nulla iustitia punitiua est ꝑ se intẽta: sicut nec pena. g̃ reprobatio nõ est i aliquo vt eluceat iustitia punitiua.

Rñdeo. negat añs. cũ ois ꝑfõ iustitie sit quedã perfectio: ꝛ per ꝑfõs ꝓpter se appetenda. concedo tamen ꝙ pena non appetit ꝓpter se: sed ꝓpter ordinẽ iustitie in ea relucentem.

Cōcto.viij. Sola diuina voluntas est ratio: q istos reprobet ⁊ illos eligat in gloriā. hāc pbat. i. q. 23. ar. 5. ad tertiū. auctoritate apostoli ad ro. 9. c. ⁊ matth. 20.

Aureo. vbi. s. Utrum deus odiādo ⁊ esse crudelis: sz de⁹ nō est crudelis: ergo nullū reprobat pro libito voluntatis sue.

¶ Cōtra arguit Aureol. Quicūq; aliquos reprobat p libito voluntatis sue: videt delectari in penis ⁊ esse crudelis: sz de⁹ nō est crudelis: ergo nullū reprobat pro libito voluntatis sue.

¶ Respōdeo. negat maiorē. si talis non intēdat penam per se. sed ordinem iustitie quo culpa ordinatur in penā: ⁊ pena in reluctantiā diuine iustitie: ⁊ illa relucētia ī diuinaz bonitatē que oia sunt in diuina reprobatione.

Sat sit catholico incōphēsibile hanc qōnem: tīa ⁊ata angelici, d. expōnē illustratam

P Dico scō: q de⁹ nō ordinat hominē ad penā pure ex libito voluntatis sue: scilicet absq; demerito hominis: quia licet nulla sit causa reprobatiōis ex parte reprobā tis: tñ effectus reprobationis habet causam ex parte reprobati. s. culpam: que nō est effectus reprobationis: sed est causa meritoria effectꝰ reprobationis: nec est crudelitatis tribuere rei id qđ ei ꝙuenit p̄ter eius dispositiones: dispositiones aūt peccatoris merentur penam eternam.

¶ Distinctio. xlij.

Est dist. 42. Querit virū i deo sit oipotentia.

Proqōne hec est prima cōclusio. Nulla potentia passiua adequat potentiā actiuā dei: quānis materia p̄ma possit multas formas recipere: ad quas nō est in potentia naturali. Prima pars sic probatur. tertio contra gen. ca. 22. Nulla potētia finita adequat potentiam infinitam: sed potētia actiua dei est infinita: et potentia passiua materie est finita: cum non sit ad quantūcunq; quantitatē. ꝙ dicit phō. 3. physi. nec ad omnem formaz: sz tantum ad formas naturales. ergo ⁊c. Scōa pars ꝑbatur. Multas formas potest inducere deus in mā: que non possunt induci per agēs nāle: vt est glorificatio corpoꝝ: ⁊ alia hmōi. ꝙ mā nō est ad eas in potentia naturali.

text. 3. 3.

¶ Cōtra scōam partē arguit Aureo. p̄mo. Si ignobilior dria est in nā: opz ⁊ nobilior dria in nā eē in eodē ordine: sz potētia materie ⁊ actus sunt dria quarum ignobilior: scilicet materia ē nata recipere oēs formas: vt dicit Cōmē. primo phy. cō. 69. oportet ergo dare vnum actū infra eundē ordinē. s. in ordine creature: q̄ possit trahere mām ad oēs istas formas.

Aureo. ī. 2. dist. 42. q. 4.

¶ Rndeo. ⁊ dico p̄mo: q̄ in mā est duplex potētia. Una ē potētia naturalis: q̄ nō est aliꝰ ab ipsa eētia māe cū respectu ad actū p̄mū q̄ est eē inducibile p agēs nāle. pp hoc. n. potētia māe nō distinguit ab eiꝰ eētia: q̄ actus ⁊ potētia: sunt in eodē gne: sz actꝰ quē p̄to ⁊ per se respicit potētia materie ē esse sōale. ꝙ potētia māe est in eodē gne. s. in gne sbe. ois aūt distincta ab eētia eius cuiꝰ est potētia est accns. Alia est potētia obediētialis que est ēt ipsa essentia māe p̄m rem: sed addit respectū ad potentiam actiuā dei. Dicit em̄ potentia obediētialis in ordine ad ea q̄ possunt induci tm̄ per agens supernāle. loquendo ꝙ de potētia naturali ꝓcedit maior. sz de obediētiali negat: q̄ agēs qđ inducit formā ad quam mā est in potētia obediētiali: nō est in eodē ordine cū materia: sz extra omnem ordinē creature ⁊ iste est deus.

Potentia naturalis. Potentia obediētialis.

P Dico scō: q̄ ꝓter hoc sunt in mā etiā inchoationes formarū: ⁊ sūt ꝓpertinēt ad potentiā passiuā ei⁹. cum non sint aliud nisi habilitas materie ad recipiēdū. Sunt enim rōnes seminales: q̄ nō sunt aliq̄s virtus actiua incōpleta in nā: vt calo: frigus: forma ignis: virtꝰ

In mā sūt ꝓpria semina.

lis ⁊ hmōi. ⁊ dicunt seminales: q̄ rerū idiuiduis p̄mo creatis collate sunt: vt ex eis q̄si ex seminibus ꝓducerētur ⁊ multiplicarent res nāles. Preter istas dant ēt forme primordiales: que sunt ipse forme rerū vt exist̄ūt in arte diuina. Nā vt sic sunt p̄ncipia p̄ma rerū ꝓducendarū. 2. di. 18. q. 1. ar.

Rōnes seminales.

Aureo. vbi. s. Utrum potētia obediēnar sit essentia māe cū tali respectu.

¶ Cōtra id qđ dictū est de potētia obediētiali arguit sic Aureo. Si potentia obediētialis est essentia materie/cum tali respectu: sequit q̄ sit quid positiuū: sed hoc est falsum. ergo ⁊c. maior: pz minor: ꝓbat. creature q̄ nondū create sunt dicunt eē in potētia creatoris. sed hoc non est rōne alicuius positiui q̄ sit in eis. ergo ⁊c.

¶ Et cōfirmat: q̄ illa relatio quā dicis fundari in mā in ordine ad deū est ēt ipsa in potētia obediēti li. ergo fūdat aliā relationē ⁊ illa aliā ⁊ sic in infinitum.

Potentia obediētialis nō ponit aliquid in re.

Duplex potentia obediēti.

¶ Rndeo. q̄ dupler est potentia obediētie. Una ad recipiendum: ⁊ hoc cōuenit tm̄ materie ⁊ loco: et aliꝰ potentiꝰ receptiuis: ⁊ talis potentia est qđ positiuum. Alia est potētia ad esse vt nō eē: ⁊ ista ꝙuenit ol nature i ordine. ad deū. ꝓma potētia ē realis ⁊ de tali loquebamur. scōa ē rōnis: ⁊ de tali ꝓcedit argumētū. relatio enim rōnis pōt fundari in re nō existēte.

¶ Ad ꝓmationē dico q̄ illa relatio est in potētia obediētie scōo modo ⁊ non primo modo.

P Dico scō: q̄ potētia obedientie quaz hñt ea. q̄ nunq̄ ꝓducent ⁊ q̄ solū sunt creabilia: nō est aliō ab illa rone rōis. illa aūt q̄ iz nūq̄ erūt tm̄ non tm̄ sūt creabilia: sed q̄ de⁹ posset māe ipam mere iz nunq̄ ipamet: hñt potētiā q̄ est relatio realis ī materia fundata ⁊ ad deū terminata.

¶ Scō principaliꝫ arguit. Si mā est in potentia ad aliquā formā: q̄ nō pōt induci agēs nāle: hoc esset maxime de illis q̄ fiūt p miraculū: vt ē resurrectio mortuoꝝ. sz talis

forma. s. alia pōt induci per agens nāle ordine quodā: vt dr. 8. metaph. cō. 18. nā cadauer resoluit ī ārtuor elemēta: deinde forme q̄ sunt iter ārtuor elementa generabunt: ⁊ sic vita generabitur necessario.

P Rndeo. negat minorē: quā iste pbat vno exēplo vtr: que ꝓbatio est nulla. Multe enim alie forme sunt nō ꝓnt induci ab agente nāli creato: vt pz de subtilitate ⁊ agilitate ⁊ alijs dotibus corporis stella q̄ Maggis apparuit: vt pz de loquutiōe asine Balaam. ⁊ de hmōi.

Exēplificatio. queūt induci ab agē te nāli.

¶ Cōclusio. ij.

Potentia dei ē oipotētia. ꝓbat hāc sic. scō Sz gē. c. 22. illa potētia est omnipotētia que potest in omne ens: sz potētia dei est huiusmodi. ergo ⁊c. maior: pz ex terminis: minor ꝓbat. omnis virtus perfecta pōt in oia: q̄ cōtinenꝫ sub suo adeq̄to obo: sz potentia dei est perfecta ⁊ eius obz ade quatū est ens: cuz vniuersalissime cause rndeat vltimus effectus. ergo potest in omne ens.

¶ Ex hoc sequit ꝓmo corrolarie. q̄ deus dī oipotens: q: pōt in oē: q̄ nō implicat ꝓtradictionez. ꝓbatur. 1. p. q. 25. arti. 3. deus dicit oipotēs: q: potest omne qđ hz rationez entis siue q̄ potest esse terminus actionis: sed oia que non implicāt cōtradictionez pñt habere rationem entis: ergo ⁊c.

¶ Corrolariū scōz. de⁹ nō pōt facere ꝓterita nō fuisse: ꝓbatio huius est: q: ꝓterita nō fuisse: implicat contradictionem.

¶ Cōtra ꝓmū corrolariū arguit Aureo. deus pōt facere accns sine subst̄ātia: ⁊ animal sine omni mēbrio organico: ⁊ duo corpora esse simul in eodem situ: ⁊ aliquid ex nihilo: sed oia ista implicant cōtradictionē. ergo deus pōt facere aliqua q̄ implicāt cōtradictionē.

Aureo. vbi. s. Utrum de⁹ possit facere ipli cās contradictionē.

¶ Ex his cōcludit. q̄ pōt omnia illa: q̄ non repugnāt ꝓmo ꝓncipio s. q̄ affirmatio ⁊ negatio non pōt

Universidad de Navarra

sunt simul eidem conuenire. hinc autem principio dicit repugnare tantū illa:in quibus oppositū differentionis predicat de diffinito.

Nullus vere rū ē contrarius rōni nāli: lz aliqđ sit supra.

¶Rñdeo. primo dico q̄ quicq̄d deus pōt facere/pōt etiā nobis revelare saltē successiue:& si forte nō simul. Deus autez non pōt nobis revelare aliquid cōtrariū rationi naturali:cū omne qđ deꝰ revelat sit verum:& nullū verum cōtrariū sit rationi nāli licet aliqđ verū sit supra rationem naturalem.

Impossibile ēē aial eē: nā est quantū:qz quātitas ē pro nō organicū.

Pdico scđo.q̄ nō solū est impoſe id qđ repugnat ꝓpositioni vere in ꝑmo modo dicēdi per se i quo diffinitio p̄dicat de diffinito:lz etiaz est impoſe id qđ repugnat ꝓpositionivere in scđo modo dicēdi per se.nā ista est simplr impoſsibilis.aliqua humanitas est que nō depēdet a deo.& ista.aliqđ distinctū a deo est equale deo.& multe tales.ꝓpositiones in quibꝰ.ꝓpria passio negat de subo suo:q̄s deꝰ de sua potētia absoluta nō posset ꝟificare.

Pdico tertio ad exēpla.& ad primum dico:q̄ non est contradictio accidens esse sine subiecto: qz esse in subiecto nō est diffinitio nec ꝓpria passio accīntis,lz eiꝰ diffinitio est q̄ accidēs est res cui debet eē in subiecto:vt dicit Auicēna 7.s. Do.i pleriscz locis .Animal vero esse sine mēbris oꝛganicis est simpliciter impossibile:qz vt dicit scđo cōtra gen.c.49.Oē cōpositum ex mā est quantū:qz quātitas ē pro ꝓria passio sbe coꝛpoꝛis:7.4.dist. 10.q.2.ar.3.dicit q̄ oꝛganizatio ē de rōe coꝛpis viui. Ad alia exēpla dico q̄ nō implicāt cōtradictionē de unoꝰ quātis simul exīstibꝰ in eodē loco.ꝓbat.4.di.44.q.2. ar. 1.q.3.ad scđm.de fieri aliqđ ex nihilo.ꝓbat ꝑma.q.45.ar.5.et scđo cōtra gen.c.16.7.17.7.18.

Greg. q.1. ¶Cōtra scđm correlarius arguit Gregō.ꝑmo.deus pōt facere Adā non fuisse.ergo pōt facere preteri ta non fuisse.ꝑmia patet.añs ꝓbatur:qz Adam non fuisse: nō implicat cōtradictionē:g 7c. 2ña pz. añs .ꝓbat.hoc predicatū non fuit nō repugnat huic subo Adā cum aliqñ steterit in ūitate cū tali sbo: nā anteq̄ Adaz fieret hec erat vera:Adam non fuit.

Utrum deꝰ ꝑt facere q̄ ſe non fuit.

¶Rñdeo.aliquid dr ipoſe dupliciter.Uno mō simplr & p se. Alio mō p accns: ipoſe p se est id qđ hz ipossibilitatē ex repugnātia terminoꝝ.& hoc mō ista nō est impossibilis.Adā nō fuit: vt argumētū ꝓbat.Impossibile p accns est qñ subiecto accidit oppositum ꝑdicati:& hoc mō ista ē ipossibilis: Adā nō fuit:qz hnic subiecto Adam accidit ꝓteritio:cui repugnat hoc ꝑdicarum:non fuit.

Impoſsibile

Pdico tñ q̄ ista est impoſsis p se: ꝓteritū nō fuit:qz eđpollet isti: id qđ fuit nō fuit:qñ ād dicimꝰ deū ñ posse impoſia:nō solū loquimur ꝟ impoſsibꝰ p se:sed ēt per accīdēs.

Preteritū non fuisse ē impoſsibile p se.

¶Cōtra. ꝓteritio est accns cōe:cū nō sequat ex principijs eēntialibꝰ Ade.g deus pōt eaz remouere ab Adā.& p 2ñs facere q̄ nō fuerit.

¶Rñdeo.negat 2ña:qz lz preteritio Ade sit accns cōe: tñ est ab eo inseparabile: qz cōsequit ꝓpriam cām factiuā Ade.s.,ꝓductiōez eiꝰ, q̄ accīdēs est res cui debet eē in subiecto:vt dicit Auicēna 7.s. Do.i pleriscz locis .Animal vero esse sine mēbris oꝛganicis est simpliciter impossibile:qz vt dicit scđo cōtra gen.c.49.Oē cōpositum ex mā est quantū:qz quātitas ē pro ꝓria passio sbe coꝛpoꝛis:7.4.dist. 10.q.2.ar.3.dicit q̄ oꝛganizatio ē de rōe coꝛpis viui. Ad alia exēpla dico q̄ nō implicāt cōtradictionē de unoꝰ quātis simul exīstibꝰ in eodē loco.ꝓbat.4.di.44.q.2. ar. 1.q.3.ad scđm.de fieri aliqđ ex nihilo.ꝓbat ꝑma.q.45.ar.5.et scđo cōtra gen.c.16.7.17.7.18.

¶Scđo arguit sic.Deꝰ pōt eternaliter ꝟvoluisse vnq̄ ,ꝓducere Adā cū nō ꝓdurerit ex necessitate nature ergo pōt eū non ꝓdurisse.

¶Rñdeo.negatur añs:non q̄ sit necessariū simplr deū volnisse ꝓductionem Ade:sed q̄ est necessarium necessitate ūmutabilitatis.

¶Tertio.Si deus nō potest facere:q̄ preteritum non fuerit:sequit q̄ deus pōt esse mēdax:hoc est falsum.ergo 7c.2sequētia ꝓbatur. posito q̄ deꝰ renelauerit mihi antichristum esse futurū & causauerit in me assensum respectu talis ꝓpositionis:tunc arguo sic.Deus nō potest facere q̄n revelauerit p te: & tamē potest facere q̄ antichristꝰ nō eueniat.ergo deꝰ pōt me decipere:& sic potest esse mendax.

¶Rñdeo,negat 2ña:qz stante relatione divina:necesse est antichristū euenire necessitate immutabilitatis:licet nō necessitate absoluta.Et si ponerēt q̄ antichristꝰ non eueniet: statim deponeretur ista:deꝰ revelauit antichristū esse futurum.Et sic est dicendū de oībꝰ hmōi ꝓpositionibꝰ.Pz ex dictis & ex his que dicenť dis.45. quantū valeat distinctio de necessario simplr:& de necessario p se:& necessario per accidens.Mā sine his multa argumenta dissolui non possunt.

¶Distin. xliij.

QUm disti. 43.querit. Utrū deꝰ ex sua ifinitate possit oēm creaturā i ifinitū facere.

Pro melio:ē? q̄one hec ē ꝑma 2cło.Deus nō est infinitus q̄ntitatē molis ꝓtinnā vl discretā. ꝑma pars ꝓbat.Oē continuū est coꝛpoꝛeū. sed deus nō ē coꝛpoꝛeus. ergo. Scđa pars ꝓbat. Deus est tantū vnus. ergo nō est infinitus discrete.

Cōclusio.ij.

Deus nō est infinitus ꝓtinatine.hāc sic ꝓbat de potē. q.1.ar.2.Oē ifinitū ꝓtinatine est natū hre finē :sed deꝰ nō ē natꝰ hre finē: cū non sit quantus.ergo 7c.

Cōclo.iij.

Uirtus diuina est ifinita negatiue.hanc sic,ꝓbat:ꝑº.cōtra gē. c.43.Id cuius perfectionis nullus est terminus:est infinitum negatiue ;sed diuina virtus est huiusmodi.ergo 7c.

Cōclo.iiij.

Diuina ēēntia et oia q̄ ei cōueniūt:sunt ifinita.Hāc sic,ꝓbat pñti di.ar.ꝑmo.Id cui eē nullo mō in alio est receptū/ē olo infinitū:sed dei eē nullo mō in alio ē receptū cū sit p se subsistens.ergo 7c.maioꝛ probať.qz rō: q̄, aliquid formalr sit finitū est:qz i alio recipit:sicut patet q̄ forma finitur p māz in qua recipit.esse aūt est formalissimum.ergo 7c.

¶Contra istud vltimo dictum in ꝓbatione huius cłusiōis:arguit Aureo.ꝑº.mā nō ē cā limitatiōis formę in genere cause efficiēt nec formalis:nec finalis:qz nō ē finis forme:sed ecōuerso vt dicit.2.phy sico.nec in genere cāe materialis. ergo nullo mō est causa finitatis forme.2ña pz & añs:ꝓ.to trib⁹ primis partib⁹.ꝓ.to vltima ꝓbatur. cālitas materie ꝙsistit in recipere: ergo nō dat forme limitationē: qz recipere non est dare.

Aureo. ħ.q.1. tex.23.

¶Rñdeo.negat vltima pars antecedētis.Ad ꝓbationē dico: q̄ aliqđ ꝓt dicere causalitatē dupliť. Uno modo ,ꝓprie:& sic dico q̄ limitare formā:non dicit ,ꝓprie causalitatē.Alio mō ꝓt dicere modum cālitatis:& sic limitare formaz dicit modū causalitatis mālis.concedo ergo ad argumētū: q̄ materia nō dat forme limitationē:ſi limitatio consequit formam eo ipo q̄,recipit i materia:qz ,ꝓpter talē receptionē/non hz omnē moduz perfectionis sibi possibilem.

Aliqđ ꝓt dicere cālitatē dupliť.ꝓ.to ꝓprie ꝟ.to moduz.

¶Secūdo arguit sic.Mā & forma sunt equalis amplitudis:quo ad esse & quo ad rationē.ergo vnū nō limitat alind. 2ña patet. añs ꝓbatur.Materia nunq̄ hz eē nisi per formaz:& forma nunq̄ hz esse nisi ꝓportionatuz materie.& sicut forma ē de cōceptu speciei:ita & materia.ergo sunt equalis amplitudinis quo ad esse & quo ad rationem.

Esse,albedinis separate: quō eēt limitatum.

Pñdeo.negat añs:qz amplitudo forme excedit amplitudinē materie.Ad,ꝓbationez negat ꝑma pars añtis.qz repugnat materiaz habere esse nisi per formaz.forma aūt fieri potest sine materia:& habere nobilius eē q̄s habeat materia.sicut si esset vna albedo separata ab omni subiecto:ipsa quidem esset limitata quo ad essentiam & quo ad esse simpliciter:esset tamē illimitata quo ad esse debitum sue

natura: vt infra dicet. hoc tñ non pōt fieri in formis substātialib⁹: q: eaꝝ esse cōsistit in indiuisibili.

¶Tertio .quātitas existēs in sacramento non est infinita: ⁊ tamē nō est in subiecto. ergo nō omnis forma accidētalis separata ab omni subiecto est infinita. consequentia patet cuꝫ minori . Maior probatur. Primo nulla res eadē manens/potest trāsire de finitate ad infinitatem: sed illa quantitas est eadem que fuit in pane. ergo ⁊c.

¶Secundo illa quātitas est digitalis vel alterius determinate speciei. ergo non est infinita.

Quātitas pōt fieri infinita nō primative sz negative.

¶Respondeo. Primo q illa quantitas est finita: quia diuina virtute manutenetur in eē qō habebat in substantia panis: posset tñ fieri infinita: non quidez primative: q: semper est determinate latitudinis ⁊ lōgitudinis: sz negative: puta quantū ad rōnē quātitatis ptinue pedalis vel digitalis: q: nihil ptinens ad rōnē illius speciei sibi deesset: nō tñ esset magis extēsa q̄ sit mō quātitas pedalis i baculo.

¶Ad primā pbationē dico: q̄ ex nihil finituꝫ possit fieri infinitum simpliciter: potest tamen fieri infinitum fm esse propriū alicuius speciei: et finitum primative pōt fieri infinitum negative.

Cuz determinatiōe speciei stat infinitas esse ꝑbiti eiusdez spēi.

P Ad secundā probationez⁹ negat consequentia: quia cū determinatione speciei stat infinitas/quantum ad esse debitū illius speciei.

Cōcl'o.v.

Aliquē moduꝫ infinitatis habet potentia dei: quem non hz ei⁹ essentia. hanc sic probat de potentia. q. 1. ar. 2. potentia hz infinitatem in ordine ad obiecta: sed eēntia non habet talem modū infinitatis: cum non dicitur ad aliud. ergo ⁊c. minor patet. maior probatur. potentia diuina nunq̄ tot effectus facit: quin plures facere possit. nec nunq̄ ita intense agit quin intensius agere possit: nō q̄ intēsio sit in diuina actiōe intrinsece: sed vt attingit obiectū. q̄az em̄ mouēt a deo efficaci⁹ ⁊ quedā minus efficaciter. ꝯ habet aliquā infinitatē in ordine ad obiecta.

Cōcl'o.vj.

Infinitas diuine potentie concluditur ex creatione rerum ex nihilo. hāc sic probat prima pars. q. 25. ar. 5. ad tertiuꝫ. qualis est proportio nullius potentie ad potentiā passiuā: talis est proportio potentie actiue agentis ex; nulla potētia ad actiuam agentis ex alia potentia. sed nullius potētie ad aliquam potentiam: est infinita proportio cuiuscunq̄ entis et non entis distant in infinitum. ergo potētia agens ex nulla potentia passiua presuppositā: cuiuscunq̄ est potētia creatiua: distat in infinitum a potētia creata. que agit ex aliqua potentia presuppositā.

¶Contra arguit Anreolus. interius ⁊ coloꝝ nulla est proportio: ⁊ tamen inter potentiā attingentē coloꝝ ⁊ attingētē sonū / nō est ifinita distātia. ꝯ non opz potētias attingentes obiecta/iter q̄ nō est proportio: distare i finitū.

Anreo: vbi.

¶Respōdeo. Primo dico hāc rationem non esse ad propositum: q: s. Doc. loquit de actiuis: ⁊ iste arguit de passiuis: nam potētia visiua ⁊ auditiua sunt passiue.

P Dico secundo: q̄ distare proportionabiliter contingit duob⁹ modis. Primo quando vnum excedit aliud in consimili excessu: qualis reperitur in numeris: fm q̄ duplum: triplum: quadruplum sunt species proportionis. Alio modo quia inter ea est quecunq̄ realis habitudo: et talis proportio est in omnibus entibus: quia datis quibuscunq̄ vel vnum est ab alio vel ambo ab vno tertio. Que distant improportionabiliter per oppositum ad primuꝫ modum: non oportet q̄ distent in infinitum. Nam costa et diameter illo modo improportionabiliter distant: nec tamen distant in infinitū. Que aūt distant improportionabiliter pmo ⁊ secūdo mō distāt in ifinitū: q: talia nō possunt esse nisi ens ⁊ purum non ens.

Distare proportionabiliter: primus duob⁹ modis ex est fuz ⁊ fi realem hīrudinem.

¶Secūdo arguit. Quāto res minus est i potētia: tāto a minori virtute reducitur ad actū. ergo si est in nulla potētia: potest reduci ad actū a minima virtute. ⁊ per cōsequēs nō requirit virtutē infinitā.

P Rādeo. negat antecedēs: illud em̄ dicit esse in potētia in aliquo: qō ab vnico motore potest reduci ad actū. vt dicit. 9. met. vnde statua magis est in potētia in cupro q̄ in aqua. cōstat aūt q̄ facili⁹ fit statua ex cupro q̄ ex aqua. Est aūt deceptus iste arguēs q: existimauit illud esse magis in potētia qō est i potētia remotiori ab actu cū tamen sit totum oppositum.

Tertio. 12.

Cōcl'o.vij.

Suppositi eternitate p̄ mi motus argui pōt infinitas diuine virtutis. hanc ꝓbat octauo physicoꝝ. in illo capitulo. q̄ autē necesse est. ⁊ primo cōtra gē. c. 43.

P Cuius cōclusionis probatio vt pateat premitto quinq̄.

Motus dupliciter accipit.

Quomodo requirit tria.

P Primo q̄ in oi motu requirūntur tria. s. mouens: mobile: ⁊ tempus mensurās motum.

P Secundo. q̄ tps motus pōt dupliciter accipi. Uno modo fm partes mobilis. Alio modo fm partes magnitudinis super quā trāsit mobile. naz vna pars mobilis p̄⁹ pertrāsit aliqō signū magnitudinis q̄ totū mobile ipsum pertranseat. P Quinto. q̄ mouēs mobile ⁊ tps ꝓportionant fm id qō quarto illo mobile⁹ co est premissum. ita q̄ si totū motus mouet totū mobile in aliquā proportionē tpis: pars motoris mouet partē mobilis in minori tēpore. ⁊ fm q̄ subtrahit a motore ⁊ addit partiti: ita proportionabiliter subtrahitur a toto mobili ⁊ additur parti eius: ⁊ similiter a tempore. Mouēs mobile⁹ ⁊ tēpus nēs mouet totū mobile in aliquā proportionē tpis: pars motoris mouet partē mobilis in minori tēpore. ⁊ fm q̄ subtrahit a motore ⁊ addit parti: ita proportionabiliter subtrahitur a toto mobili ⁊ additur parti eius: ⁊ similiter a tempore.

Totū citius a toto mouet q̄ pars a parte motoris.

¶Ex his pono has cōclusiones. Prima cōclusio. Motor finite virtutis: nō pōt monere tēpore infinito. probatur. sit. a. motor finite virtutis: ⁊ b. mobile finitū: ⁊ c. tēpus infinitū qō tm ponis. tūc argno sic. totus. a. mouet totū. b. in toto. c. ergo pars. a. mouet partē. b. in parte. c. et quantum subtrahitur ab. a. tantum proportionabiliter subtrahitur a. c. sed. a. et b. si continue ab eis subtrahatur tandem finientur. ergo etiā. c. qō est tēpus finietur: ⁊ per cōsequēs non est infinitum.

¶Secunda conclusio. Impossibile est q̄ mobile finituꝫ moueatur tempore infinito: accipiendo tempus fm partes mobilis. Ista cōclusio probatur sicut precedēs. q: si mobile est finitū: pars eius mouetur a parte motoris in minori tēpore: q̄ totū a toto. ⁊ per continuam subtractionē finietur totū mobile. ergo similiter finiet motor ⁊ tēpus. Ex his ꝛcludit philosophus q̄ motꝰ infinitus sit mobilis infiniti a motore infinito.

¶Cōtra hoc arguit sic. Phisin. 8. physicoꝝ intendit concludere infinitatem primi motoris ex infinitate motus primi mobilis: sed primū mobile nō mouetur in infinitū fm partes mobilis: cum nō sit infinitum: sed finitū corpus. ergo ex infinitate motus fmti mo-

bilis pōt pcludi infinitas motoris.

duplex infinitas motu: scilicet per accidēs: et per reiterationē mobilis sup eā dē magnitudinē. Alia est infinitas vera et per se. q̄ est alicui⁹ habētis partes alias et alias numero infinitas. Dicit aūt ista esse infinitas per se: q̄ quātitas motus que attendit fm partes mobilis connexit motui fm proprīū subiectū: et per cōsequēs cōuenit ei per se.

¶ Rndeo. q̄ duplex est infinitas i motu. Una est similitudinaria: et per accidēs: et hec est illa q̄ ptingit per reiterationē mobilis sup eā dē magnitudinē. Alia est infinitas vera et per se. q̄ est alicui⁹ habētis partes alias et alias numero infinitas. Dicit aūt ista esse infinitas per se: q̄ quātitas motus que attendit fm partes mobilis connexit motui fm proprīū subiectū: et per cōsequēs cōuenit ei per se.

Motus celi est tm infinitus p accns.

¶ Dico scdo q̄ celū et mot⁹ ei⁹ nō sunt infinita p se: sz tm per accns.

¶ Dico tertio q̄ cū esse per accns habeat reduci ad cām per se. ista infinitas que cōtingit per reiterationē dz reduci vt in cām ad id qđ est per se causa infinitatis. hmōi aūt est primus motor qui est prima causa motus infiniti: hz cm virtutē super infinitatem motus per se vt. s. possit monere mobile infinitum si cōtingat ipsum dari.

¶ Ex hoc sequit q̄ nō solū motus infinitus per se: sed etiā mot⁹ infinitus per reiterationē exigit virtutē infinitū i motore qui est prima et per se causa cuiuscūq; infinitatis motus primi.

¶ Dico quarto q̄ virt⁹ infinita primi motoris pōt perpetuo movere aliquā potētiā finitā incorruptibilē: que sic ab illa prima virtute infinita mota poterit perpetuare motū infinitum per accidens.

Aureo. Utrum prima cā fm phz moueat primum celū tm p modū finis.

¶ Cōtra hoc arguit Aureolus: et intēdit phare q̄ sit de mēte phi et Cōmentatoris q̄ prima cā nō moueat celū executive: sz tm per modū finis. et hoc probat q: phs. 12. meta. dicit q̄ primū principiū nō movet vt appetens et amās: quia omne tale ab alio movet. s. ab appetibili: sed movet tm vt appetibile et amatū. idem dicit Cōmen. 12. meta. cō. 35. et. 36. et. 43. et in libro de substātia orbis. c. 3. vult ei⁹ q̄ motor executivus mot⁹ celi sit cōiūct⁹ quē vocat animā viuētē.

¶ Rndeo. primo dico q̄ duplex ē motor celi. vn⁹ primus. alius vero primus. nec aliud cōcludūt predicte auctoritatis phi et Cōmentatoris. Cū hoc aūt stat q̄ vterq; moueat executive: licet primus moueat etiā per modū finis.

¶ Dico scdo q̄ primū principium amat et movet a bonitate sua tāq; a fine: nec tale moueri fm rōnē repugnat primo principio: cū talis motus nō sit entis in potētia: sed entis in actu.

¶ Dico tertio q̄ iste imponit tria falsa phō et Cōmentatori. Primū est q̄ de⁹ nullo mō efficiat motum circulare celi: sed tm cāet desiderium admouendū in intellectu cōiuncto corpori celesti: et hoc impōnit eis dist. 42. q. 1. Huius oppositū dicit phs. 12. meta. vbi tertus hoc dicit. Ratio em prima mutationum. hmōi aūt q̄ est circulatio: hac autem movet. et loquitur de motore immobili: vt patet ex verbis q̄ immediate ante predicta ponit. Et Cōmentator. 37. cō. dicit q̄ in nobis efficiens et finis distinguuntur. in motu autē celi idem est finis et efficiens primus.

tria falsa impōnit eis reclus phō et auerroi

¶ Scōm qđ imponit eis di. 43. et 44. est q̄ phs et Cōmentator. sensērunt primū motorē non esse infinitum virtute: sed tm entitative vel multitudine perfectionū. huius oppositum dicit Cōmentator. 12. meta. cōmen. 42. vbi ait. quia primus motor habet potentiā infinitā: et monet tēpore infinito: et necesse est q̄ nō sit corpus.

Primus motor et infinitas virtute fm Aristotelē et Auer rorum.

¶ Tertiū qđ imponit eis dist. 3. est q̄ primus motor nō est cā substantie celi. huius oppositū dicit phs. 12. met. vbi. s. imediate post verba superius recitata: sic ait. et tali ergo dependet celū et tota natura: vbi Cōmentator dicit in commento phm declarasse q̄ primus principiū est causa celi: non solum tanq; motor sed etiam tanq; forma et finis: et q̄ tale principiū est vnum de quo phs declarauit ipsum esse principium substātie celi. et. vn⁹ primus. alius vero primus. nec aliud cōcludūt predicte auctoritatis phi et Cōmentatoris. Cū hoc aūt stat q̄ vterq; moueat executive: licet primus moueat etiā per modū finis.

Ter. 38

¶ Dico scdo q̄ primū principium amat et movet a bonitate sua tāq; a fine: nec tale moueri fm rōnē repugnat primo principio: cū talis motus nō sit entis in potētia: sed entis in actu.

¶ Dico tertio q̄ iste imponit tria falsa phō et Cōmentatori. Primū est q̄ de⁹ nullo mō efficiat motum circulare celi: sed tm cāet desiderium admouendū in intellectu cōiuncto corpori celesti: et hoc impōnit eis dist. 42. q. 1. Huius oppositū dicit phs. 12. meta. vbi tertus hoc dicit. Ratio em prima mutationum. hmōi aūt q̄ est circulatio: hac autem movet. et loquitur de motore immobili: vt patet ex verbis q̄ immediate ante predicta ponit. Et Cōmentator. 37. cō. dicit q̄ in nobis efficiens et finis distinguuntur. in motu autē celi idem est finis et efficiens primus.

tria falsa impōnit eis reclus phō et auerroi

¶ Scōm qđ imponit eis di. 43. et 44. est q̄ phs et Cōmentator. sensērunt primū motorē non esse infinitum virtute: sed tm entitative vel multitudine perfectionū. huius oppositum dicit Cōmentator. 12. meta. cōmen. 42. vbi ait. quia primus motor habet potentiā infinitā: et monet tēpore infinito: et necesse est q̄ nō sit corpus.

Primus motor et infinitas virtute fm Aristotelē et Auerroim.

¶ Tertiū qđ imponit eis dist. 3. est q̄ primus motor nō est cā substantie celi. huius oppositū dicit phs. 12. met. vbi. s. imediate post verba superius recitata: sic ait. et tali ergo dependet celū et tota natura: vbi Cōmentator dicit in commento phm declarasse q̄ primus principiū est causa celi: non solum tanq; motor sed etiam tanq; forma et finis: et q̄ tale principiū est vnum de quo phs declarauit ipsum esse principium substātie ce-

Ter. 38

li. et cōmen. 42. dicit q̄ tale principium est causa permanentie celi. Idē ponit expresse secundo meta. cōmen. 4. et in lib. de substātia orbis. vbi sic ait. Agentiū quoddaz est primus acto duratione et tempore: et sic est deus omni eo quod fit in sphera mundi.

Cōclo. viij.

Infinitas divina cōcluditur ex actinitate intellectus nostri. Hanc sic probat primo cōtra gē. ca. 43. quolibet finito pōt intellect⁹ noster aliquid maius cogitare: q̄ est aliquid infinitū. 2da pz. q: alias esset frustra hec ordinatio intellect⁹ nostri ad infinitū.

Aureo.

¶ Contra arguit Aureo. Intellectus noster pōt fingere multa impossibilia: ergo licet possit aliqđ maius quolibet finito cogitare: non sequitur q̄ sit aliquod infinitum: aut q̄ possit esse.

Vide q̄ mō thomiste intelligūt pz partheti cor: diuina et celestes auctoritates flectant.

¶ Rndeo. negat 2da. q: cum omni finito possit intellectus noster concipere aliquid maius sine implicatione cōtradictionis: si deus esset finit⁹: sequit q̄ intellect⁹ noster posset intelligere aliquid maius deo: qđ est impossibile: q: cuz intellect⁹ sit a deo: non pōt ipsius obiectum excedere in ambitu sue cōitatis virtutē cause instituētis intellectū: ita q̄ ens intelligibile cōtineat aliquid maius deo.

¶ Distin. xliij.

Scd di. 44. queritur Utrum deus possit facere aliquid infinitum?

Pro qōne hec est prima conclusio. Deus nō pōt facere effectū simpliciter infinitū. Hāc sic pbat. prima parte. q. 7. art. 2. nullū simplr infinitū hz esse limitatū: sz omne ens creatū hz esse limitatū: ergo etc. maior nota. minor pbat. quicqđ hz esse receptū: hz eē limitatū ad id in quo recipit. sz omne ens creatū hz esse receptū: ḡ etc.

Cōclo. ij.

Deus pōt facere aliquam formā tam substantialē q̄ accidentalē infinitā fm rationē sue speciei. Hanc sic pbat vbi supra. Ois forma habēs omnē modū perfectionis possibilem sue speciei: est infinita in tali specie: q: cui⁹ sic nihil pōt addi. sz aliqua forma est huiusmodi: ergo. minor pbatur. Omnis forma nullo modo recepta in subiecto habet omnē perfectionē possibilem sue speciei q: nō limitatur per aliquid ipsaz recipiēs: sed aliqua forma est hmōi tam substātialis q̄ accidentalis: ergo etc. minor pbat. nam de substantiali ptz in angelis. de accidētali vero pbatur. Aliquā formā accidētalē esse sine omni subiecto nō implicat contradictionē: ergo pōt fieri. antecedēs pbat. q: subiectū nō est de essentia forme.

¶ Correlariū pmū. Talis forma separata: puta albedo nō esset in diuidua. pbatur. nullū accidens excepta q̄titate pōt indiuiduari sine subiecto: sed albedo est accidēs et nō est q̄titas: ergo etc.

¶ Scōm correlariū. Nō possunt esse plures albedines separate. pbatur eodem modo: q: nulla q̄tas potest plurificari nisi ad plurificationem subiecti. ergo.

¶ Correlariū tertiū. Talis forma esset p se subsistēs. pbat. Quicqđ est et nō est in alio subsistit p se: sz talis forma eēt et nō eēt in alio. ḡ.

¶ Correlariū quartū. Talis albedo eq̄polleret infinitis albedinib⁹. pbat. q: haberet oēs perfectionē pokem repiri i ifinitis albedinib⁹ existētib⁹ in ſto ſi ſparent: ḡ equi polleret eis. 2da pz: et añs ex probatione conclusionis.

¶ Correlariū qntū. Nulla albedo existēs i subiecto posset ei equari in intēsione. pbat. Nulla forma habēs esse limitatū pōt equari forme illimitate. sz ois forma existēs in subiecto q̄tūcūq; ītēdat semper habet esse limitatū: ergo etc.

¶ Correlariū sertū. Albedo nō est in potētia naturali: ſz tm obediēti ad talē infinitatē. ꝓbatur. q: nō pōt fieri per aliquod agens creatū: sed tantum a deo.

Aureo. ¶ Cōtra arguit Aureolus: q nō possit dari talis albedo separata. Primo talis forma cēt erpers boni: ergo non est danda. 2ña ptz. q: quicquid est habet aliquā bonitatē. añs ꝓbatur. nullā haberet operationē. nō enim disgregaret visum nec aliud quicq̄ faceret: ergo esset erpers boni.

Utrum possit dari albedo separata.

¶ Rñdeo. negaſ añs. Ad ꝓbationē negatur 2ñtia. q: nō solū operatio: sed etiā entitas rei est quid bonū. vnde forma illa esset bona: q: in ea luceret diuina bonitas ⁊ potētia: ⁊ ſz actu non disgregaret visum/ posset tn poni in materia: ⁊ tunc esset erpēsa et disgregaret.

¶ Scdo. Cursus non pōt esse sine subiecto: ergo nec albedo. 2ña pter. q: nō est maior rō de vno q̄ de alio. añs ꝓbaſ. Cursus non pōt intelligi sine subiecto: g nec esse.

¶ Rñdeo. dico tria. Primo q nulla quiditas materialis: puta humanitas pōt esse separata subsistēs nō individua: q: non pōt esse sine materia: q̄ necessario hz dimēsiones constitutētes individuum.

P̄ Dico scdo q nullū accidens respectiuū pōt esse sine subiecto: q: de rōne relationis est habere fundamētū ⁊ terminū. Ex quo sequiſ q si cursus ⁊ hmōi dicant respectū: ea nō possunt esse sine subiecto. si aūt dicāt absolutū cum respectu: possunt subsistere quo ad absolutū. vnde si illa res que est cursus subsisteret: tunc non esset cursus: q: ratio eius cōpleſ per talē respectū. similiter illa res que est similitas si subsisteret nō esset similitas.

Simiſ is subsistens nō esset similitas

P̄ Tertio ad argumentū dico q maior est falsa accipiēdo cursum pro absoluto q̄ dicit. ⁊ ad ꝓbationē negatur antecedēs. loquendo aūt de cursu quo ad absolutum ⁊ respectivum simul. negatur 2ña.

¶ Tertio p̄ arguit sic. Omis forma subsistēs est itellectualis: vt dicit sepe. D. s. sed albedo non pōt esse itellectualis: g̃ nō p̄ esse sbsistēs.

¶ Rñdeo. negaſ maior. nisi talis forma subsistat naturaliter.

¶ Contra ārtū correlariū arguit primo. Omnis forma infinita intēsiue hz actionē infinite intēsionis. ſz albedo vel calor separata nō pōt habere hmōi. ergo maior ptz. minor ꝓbaſ. Omis calor ifinit⁹ pōt ī istāti trāsmutare subiectū a nō ta: esse calore in summū calorē. ſz hoc est ipossibile: q: forma diuisibilis nō acquiritur in instanti: ergo ⁊c.

Utrum albedo separata: esse infinita.

P̄ Rñdeo. negaſ maior. nisi talis forma sit infinita simpliciter: qđ nō dicimus in ꝓposito.

P̄ Dico scdo q calor separat⁹ non pōt calefacere: q: forma mālis nō pōt induci nisi ab agente mālī: vt dicit. s. D. prima pte. q. 65. arti. 1.

Nō pōt forma naturalis induci: nisi ab agente

Ille aūt calor esset immaterialis: immo: nec angel⁹ pōt trāsmutare materiā ad formā: ſz deus hoc possit: q: mā nō ptinet i virtute agentis creati. ptinet aūt i virtute dei. ꝓma parte. q. 115. ar. p⁹ ad primū.

a deo.

¶ Scdo arguit ex illo correlario: sequiſ q pars sit eālis toto. 2ña ꝓbaſ. si illa albedo diminueret ſm vnū gradū: id qđ remanet est infinitū. ſz quelibet pars infiniti est ifinita: ſz id qđ remanet est ps illius albedinis infinite. ergo.

P̄ Rñdeo. negaſ 2ña. Ad ꝓbationē negaſ casus. q: aut illa forma que ponitur minor esset in subiecto: ⁊ tunc in infinitū distaret ab illa que est extra subiectū. aut nō esset ī subiecto ⁊ hoc nō 2cedit: q: vt dicimus: non possunt esse due albedines separate.

Neſſe due albedines separate.

¶ Tertio arguit. Talis albedo esset in termino intēsiōis: ergo cēt finita. 2ña ptz. añs ꝓbaſ. Illa albedo nō posset vltra intēdi per te: ergo est in termino intensionis.

P̄ Rñdeo. Aliquid pōt dici esse in termino intensionis dupl̄r. Uno modo q: eius intēsio est termina ⁊a: ⁊ sic negaſ añs. ⁊ ad ꝓbationē negaſ 2ñtia. Alio modo dicit esse in termino intensionis: q: nō potest vltra intendi. ⁊ cōcedit añs ⁊ negaſ 2ña. Probatio aūt 2cludit añs cōcessum. Isto mō dicim⁹ cēt q deus est in termino bonitatis.

Cōclo. iij.

Deus nō pōt facere magnitudinē actu infinitā. Hanc sic ꝓbat prima parte. q. 7. arti. 3. Id de cuius ratione est habere finē: nō pōt fieri ifinitū: ſz de rōne cuiuslibet magnitudinis est habere finē ⁊ terminū: cū linea terminet̄ punctis: ⁊ superficies lineis: ⁊ corpus superficiebus: ergo ⁊c.

Utrum de⁹ possit facere magnitudinē actu infinitā.

Grego. ꝓ. ar. ꝓ⁹

¶ Cōtra arguit Grego. Data magnitudine cuba de⁹ pōt in cuiuslibet ptis ꝓportionalis horum instāti cuilibet lateri addere eālē illi magnitudini: q̄ vnā per se magnitudinē cōstituant: ergo de⁹ potest facere magnitudinem vndequaq̄ infinitā. 2ña ꝓz. añs ꝓbatur. deus potest in isto instāti demonstrato addere equalem magnitudinē illi magnitudini cube ⁊ hoc potest in alio instāti: ⁊ sic de singulis: ergo pōt in omni istāti.

Implicat infinitū: ee actu.

¶ Rñdeo. primo q esse magnitudinē actu infinitam implicat cōtradictionem: q: hoc predicatum infinitum tollit hoc subiectū ens actu: q: de rōne infiniti est q sit permixtum potētie: vt dicitur tertio physi. ⁊ ideo non pōt reducivt sit in actu nisi forte successiue: q: etiā successio includit potētie permixtionē: vt dicit. s. D. in presenti dist. arti. 1. ad quintum.

ter. 57.

Juxta innūerū tū igno rāta te rerum dialecti ces: in errores cogit.

P̄ Dico secūdo q nullū est instās in quo deus nō possit addere magnitudinem magnitudini ꝓcreatē: nō tn est pōe q in quolibet instāti hoc fiat. ⁊ arguere sic. De⁹ pōt addere in quolibet instāti: g est pōe q in quolibet instāti addat. arguiſ a sensu diuiso ad sensum cōpositū: qui in ꝓposito sunt ꝓpertinētes: ⁊ ꝓ hoc solūtur quo dāmodo ifinita argumēta q̄ 2tra

2ckonē ⁊ sequentē fieri solent.

¶ Ultimo arguit q deus pōt facere charitatē infinitam intensiue: de qua materia diffuse dictum est dist. 17. q. 2.

Cōclo. iij.

Deus nō potest facere mltitudinē actu infinitā. Hāc sic ꝓbatur ꝓbi supra. nullū contētū in alia qua specie numeri est infinitū: cū numerus mēsuret omnitates. mē surato aūt repugnat infinitas: ſz omnis multitudo est i aliqua specie numeri. ergo.

Greg. ¶ arti. 1.

¶ Contra arguit Grego. primo. Aliqō mobile pōt successiue transire omnes partes ꝓportionales alicuius cōtinui: ergo pōe est q deus successiue quālibet partē ab alīs dimidiat. sed iste partes sunt infinite: ergo ⁊c.

Utrum de⁹ pōsit facere oēs partes ꝓportiōales actu

P̄ Rñdeo. sicut rñdebat ad argumēta cōtra p̄cedentē 2ckonē.

P̄ Dico secūdo q argnitur a ſz qđ ad simplr. Nā mobile nō signat per motum suū nisi partes in potentia: cum non sit in fine alicui⁹ partis nisi in instanti qō est in tē poze solum in potentia: vt dicit Cōmen. 6. physi. cō. 76. arguere aūt ab assignatione potētiali ad actualem: est arguere a ſm qđ ad simpliciter.

¶ Secundo. Omne continuū hz actu infinitas partes: in quas est diuisibile: vt dicitur. 3. physicorū. ergo possibile est aliquā multitudinē esse actu infinitā. Et si dicatur q 2tinuū hz partes infinitas nō in actu sed in potētia tm.

Tex. 56

¶ Contra arguit. ant ly in potentia determinat hoc verbum hz: vt sit sensus q continuū nō hz: sed potest habere ifinitas ptes. ⁊ hic sensus est falsus: cui philosophus dicat continuū habere: ⁊ nō solum posse habere ifinitas partes. aut determinat ly partes vt sit sensus q partes continui sunt quidē infinite: ſz nō sunt hoc aliquid: sicut sunt partes quātitatis discrete. ⁊ hic sensus est verus: sed non tol-

lis dñ ille ptes sint actu infinite.

¶ Rñdeo. Ut ibi respondebat q̄ ꝯtinuū hz infinitas partes solum in potētia. Ad ip̄robationē dico q̄ partes cōtinui dicunt esse in potētia dupliciter. Uno mō vt ibi dicebat: q; nulla earū est hoc aliq̄d p̄cisum: imo q̄libet simul cū aliscō stituit aliqs̄ tertiū. Secūdo dicūt esse in potētia: q; nulla earū p̄orie hz esse p q̄ res dicit actu existens: sz ip̄m totū cōstitutū ex partibus ꝓprie hz esse: ⁊ quelibet ps existit per esse totius: vt dicit. s. Doc. 2. quolibe. q. 2. ar. 2. talis autem multitudo partiū: est multitudo tm̄ fm quid ⁊ in potentia: et ideo nō repugnat ipsaz esse: sicut repugnat multitudinē in actu: eē actu infinitam.

Partes cōtinui dicūtur eē in potētia dupliciter: negatione p̄cisi ⁊ ꝓpriꝰ.

¶ Tertio. Deus p̄ot quicq̄d possent angeli ifiniti facere si essent: sed si essent ifiniti angeli possent infinitas intellectiōes in actu facere: ergo deus p̄ot facere infinita in actu. mino: p̄z. maio: ꝓbat. q; divina potentia est qua maior cogitari non potest.

¶ Respōdeo. negatur maio:. Ad ꝓbationē dico: q̄ divina potentia est qua maior cogitari nō p̄t sine cōtradictione: esse aūt infinitam potētiā aggregatam ex partialibus potētijs angeloꝝ implicat contradictionē: ideo nō est in telligibile: ⁊ p̄ hoc nō est talis potentia alicui cōparabilis fm magis aut minus: ⁊ ex hoc negabat deum esse eque potentem: sicut illa potentia: nō q; illa potētia esse maior: sed q; esset incōparabilis: cum sit inintelligibilis.

Pdico scō: q̄ ex tali argumento posset argui posse esse quartā personā in diuinis. sic deus p̄ot nūc quicq̄d posset alius deus si esset. sed si esset alius deꝰ posset gignere aliud ẏbū: ergo ⁊ nūc deꝰ p̄ot.

Pdico tertio: q̄ id quod cōuenit alicui ex suppositione ipossibilis nō oportet q̄ ei simpliciter cōueniat: sicut si homo esset rudibilis esset asinus: nō tm̄ p̄ot ex hoc ꝓcludi: q̄ homo eēt asinꝰ. ita ī ꝓposito dato q̄ infiniti angeli essent: possent p̄oducere infinita: nō sequit simpliciter q̄ infinita possint esse. Et sīr ignis inferni cruciaret infinitos spiritꝰ si ei applicarent: nō tm̄ cōuenit ei posse ꝓducere infinitos cruciatꝰ: q; impossibile est eē infinitos spiritus applicari.

¶ Quarto. Si deus coꝛrumperet vniformiter in vna hora totam resistentiam: que est in motu solis: ita q̄ i fine hore nulla esset resistētia: rūc sol in tali hora causaret in finita lumina: ergo ⁊ deꝰ p̄ot causare ifinita. antecedēs ꝓbatur. sol in prima medietate hore causabit vnū lumen in aere: ⁊ in eadē medietate causabit vnam noctē: ⁊ in scōa ꝓte ꝓportionali causabit aliud lumē: q; ex q̄ diminuet resistētia: ita ꝓportionaliter in tēdet motus: ⁊ in tertia causabit aliud ⁊ sic successiue: ex tales partes ꝓportionabilitatis sunt infinite: ex causabit ifinita lumina.

Pdico secūdo: q̄ iste supponit falsum. s. q̄ angelꝰ moueret in instanti si nulla eēt resistētia: imo est dare maximā velocitatē: qua posset oībē mouere vel minimā: qua nō posset. q; est finite virtutis.

Est dare maximā velocitatē motus oībis.

¶ Cōcło. v. Omni multitudine data vel dabili: ⁊ omni magnitudine finita data, vel dabili: potest dari maior. Primam partem ꝓbat. prima par. q. 7. articu. 4. Sicut se hz cōtinuū ad diuisionem: ita se habet multitudo ad additionē cum: causetur ex diuisione cōtinui. sed cōtinuū est diuisibile in infinitū: ergo numerꝰ siue multitudo augmentabilis est in infinitū. Secūda pars ꝓbatur: ex his que ponit vbi supra ad secundum. In his q̄rum ratio accipitur ex specie numerorum est ꝓcedere in infinitū: ita q̄ quolibet dato potest dari maius: sed species magnitudinis accipiunt fm̄ species numerorum: q; omnis magnitudo vel est dicubita vel tricubita ⁊ hmōi: ꝯ ⁊c. Itē oi forma naturali data deꝰ posset facere aliā que maiorē reꝛeret quantitatē: ergo oi quantitate data potest dari maior.

¶ Contra secundaꝫ partē arguit Aureolus. Si vna magnitudo puta. a. est augmētabilis in infinitū: sequitur q̄ in ea sit vna possibilitas infinita. sed hoc est falsum. iq; tūc posset esse actu magnitudo infinita: ergo ⁊c. maio: ꝓbat. Ois potentia cōstituta ex infinitis potentijs partialibus est infinita: ex si magnitudo est augmentabilis in infinitū i ipsa sunt ifinite potētie ad infinitas partes: nam in ea est potentia ad istam partem: que sibi addetur: et alia potentia ad aliam partem ⁊ alia ad aliaz: ⁊ sic in infinitū: ergo in ipsa est vna potentia infinita constituta ex istis.

Aureo. Utrū q̄z magnitudine finita: sit dabilis maior.

¶ Respondeo. negat maio:. Ad ꝓbationē dico q̄ sicut partes cōstituunt vnū totum: ita partiales potentie constituūt vnam totalē potentiā q̄ñ ille partiales potentie sunt simul: aliter non.

Pdico secundo: q̄ iste partiales potētie nunq̄ sunt simul. nūq̄. n. potētia ad secundam additionez est nisi posita i actu p̄ma additiōe nec potentia ad tertiā nisi posita in actu scōa additiōe: ⁊ sic successiue. et hoc loquēdo ō potētia reali creature, q̄ ex ꝑte dei nec ō potētia q̄ē tm̄ nō repugnantia terminoꝝ.

¶ Cōcło. vj. Deus nō p̄t ꝓducere aliquā creaturā ita perfectā: quin ꝓfectiorem in specie possit ꝓducere. Hanc ꝓbat prima ꝓte. q. 25. arti. 6. Et pº sen. distin. p̄senti arti. 3. et secundo contra gen. cap. 26. ⁊. 27. Et hoc q̄ diuinus intellectus nec diuina volūtas nec diuina potentia est ad aliquas causas limitata.

¶ Cōtra arguit Aureolus. p̄mo. Quando aliqua potentia respicit multa quoꝝ vnum est totale: et alia sunt partes, per p̄ius respicit totū q̄ñ partes: sed si ꝓcedit in infinitum in ꝓfectionibus specifice: vniuersalitas talīū specierū erit q̄d totale: cuius partes essent singule species. ergo potētia diuina per p̄ius respicit illā vniuersitatē oīm specierū sine oēm speciē ꝓducibilē: aut vnā spēm eminēter continentē ꝓfectiones oīz alia rum creaturarum.

Aureo. Utrum in perfectiōibus specificis sit ꝓcessus ī infinitum.

¶ Rñdeo. Primo q̄ ex tali argmēto posset argui: q̄ deꝰ posset in actu reducere totū ens creabile: ita q̄ hoc creato nihil vlteriꝰ posset creare: q; divina potētia p̄ pº ſspicit totū ens creabl'e q̄ ei⁹ ptes

Pdico scō q̄ aliquid p̄mo respici a potentia: ꝓtingit dupl'r. Uno modo q̄ respiciat a tali potentia tanq̄ primo, ꝓducibile per eam: ⁊ sic negat maio:. q̄ñ illud totū vel illa multitudo non hz esse nisi p partes. Alio mō p̄t itelligi: q̄ primo respiciat a tali potētia tanq̄ primo et coꝛrespōdēs in ambitu ⁊ latitudine: ⁊ cōcedo q̄ divina potentia p̄ius respiciet vniuersitatem specierū creabiliū: quia talis ei adequatur: non tamē sequit: q̄ respicit eam vt ꝓducibilem.

Aliqd p̄ot respicere potētiā ꝓpr̄ vno mō respectu ꝓductionis alio mō ſſpectu adequationis.

¶ Secundo. Processus qui est ad mensuram necessario est finitꝰ: ſſtat patet in numeris quoꝝ ꝓcessus est finitus versus vnitatē: que est mensura eoꝝ. sed in ꝓfectionibus specificis, ꝓcedere ad superius est ꝓcedere ad mensuraz: quia nobilio: est mensura inferioris: q̄ talis processus est finitus.

Infinitū nō ē mītū nō est mensura suaꝫ partiū: nec hꝫ rōnē totius aut vnius. nec aliqđ illius multitudinis est mēsura oīm: sed deus qui est eē illā.

Infinitū nō ē mītū nō est mensura suaꝫ partiū: nec hꝫ rōnē totius aut vnius.

¶Dico scđo: q̄ oīm illius multitudinis in actu positorū: est aliqua mensura in eodez gñe. qz est dare summā specie actu ꝓductā nō tñ summā producibilem.

¶Tertio. Jn nullo finito est procedere in infinitū: sed vniuersitas speciez creabilium est quid finitum: cuꝫ sit in creatura: ergo in ea non est processus in infinitum.

Vniuersitas creabiliū: non dꝫ dici totum.

ꝓRespondeo ꝓmo. q̄ vniuersitas specierū creabilium: nō ꝓprie debet dici vniuersitas: aut totū aut omne: quia infinito repugnat totalitas.

ꝓDico secundo. q̄ talis vniuersitas est ifinita ꝫ q̄d: puta in rōne substātie vel hmōi tñ ē finita simpliciter: cū nō sit infinita ꝼm eē: cū esse eius in alio sit receptum: quomodo solus deus est infinitus.

ꝓDico tertio. q̄ pōt esse processus in infinitū in tali vniuersitate ex ea parte qua est finita: est aūt finita per perfectionē essendi: & ideo ꝼm perfectionibus essendi pōt ꝓcedi in infinitū. data. n. aliqua mensura infinite essentiꝫ supra eaꝫ: quarū vna perfectior esset alia ꝫ nulla tamē esset infinita ꝼm se nec esset inter eas aliqua suprema.

¶Dico quarto. maiorē esse simpliciter falsam. cōstat em̄ in numero esse processum infinitū: cū tñ numerus sit entitas finita.

tex. 66. ¶Quarto ꝓcessus ad vnitatem & totalitatē: nō pōt esse infinitus: vt dicit philosophus tertio phȳsicorū: qz totalitas habet rationē formę. forma aūt est actus & finis. ꝫ ꝓcessus reptus ī ꝓfectionib⁹ creaturarū in ascēdēdo: est ad quādā vnitatez & totalitatē: quia ꝓcedit ad multitudinē specierū: ex quib⁹ ꝫstituit vnū totū: cū sint ꝓ se ordinate. vt dicit Cōmē. 12. meta. cō. 51. ꝑ talis ꝓcessus nō pōt esse ifinit⁹.

ꝓRespondeo. negatur minor. qz: ifinitū nō ē mītū nō est mensura suaꝫ partiū: nec hꝫ rōnē totius aut vnius. nec aliqđ illius multitudinis est mēsura oīm: sed deus qui est eē illā.

ꝓRespondeo. negatur maior. nec in additiōe magnitudinis ad magnitudinem ꝓceditur ad totuꝫ & ad formam: & tamen ibi est ꝓcessus ifinit⁹ quātū ad dei potētiā. Jz quātū ad potētiā naturalē: nō sit ibi talis ꝓcessus: vt dicit. s. Doc. ꝓma parte. q. 7. arti. 3. ad tertiū. est em̄ ī actu maxima quātitas possibilis naturaliter.

ꝓDico secūdo: q̄ philosoph⁹ locꝫ de vnitate ꝓtinuatis. virt⁹ aūt specierū est tantum vnitas ordinis.

ꝓDico tertio: q̄ ꝓcessꝰ specieꝝ ī infinitū nō ē advnitatē siue totalitatē: ꝫ ad multitudinē: qz illa multitudo specierū nō hꝫ rationē tot⁹ aut vnitatis: sicut nec multitudo nūeroꝝ: Jz illa multitudo q̄ ē in actu hēat rōnē vnitatiꝫ & rōnē tot⁹.

Conclusio. vij.

De⁹ posset facere vniuersuꝫ in infinitū: melius q̄ ꝫ sit: quantum ad aliquid & quātum ad aliud nō. Primuꝫ patet ex ponit prima par. q. 25. arti. 6. ad tertiū. q̄ suppositis istis reb⁹ nō posset vniuersuꝫ esse melius ꝓ ordinem decentissimuꝫ: qui est in eis. Secūdam ponit ꝓsenti dist. articulo. 2. vbi elicitur: q̄ vniuersum possꝫ fieri meli⁹ septēpliciter.

Septimꝰ vniuersus: pōt fieri melius.

ꝓPrimo per additionem gradū bonitatis ad gradus creatos.

ꝓSecūdo ꝓ meliorationē partiū ꝫstitutiuū vniuersum quātū ad bonitatem accidentalem.

ꝓTertio per creationē aliaꝝ specieꝝ nō q̄ adderēt tā creatis: si fieret aliud meli⁹ vniuersum ꝫstās ex aliis speciebus & essentialibus gradibus bonitatis.

ꝓQuarto ꝓ meliorationē ītensiuā ordinis partiū adinuicē: qui sequitur bonitatem accidentalem.

ꝓQuinto ꝓ meliorationē intensiuā eiusdē: q̄ ꝓsequit bonitatē ēntialē factis aliis speciebus.

ꝓSexto per meliorationē extensiuā eiusdē additis aliis partibus.

ꝓSeptima per meliorationē ordinis ꝓtiū adinuicē: nō ꝓexpositō

to & quelibet dictaꝝ meliorationum in infinitū procederē posset q̄: nullus ordo reb⁹ inditus adēquaret diuinam sapientiam.

Aureo.

¶Contra arguit Aureo. ꝑ⁰. De⁹ nō pōt facere aliā terrā distinctā numero ab ista que nūc est: ergo nō pōt facere aliā distinctā ab ea spē. ꝫnā ptz. añs est. s. Tho. ꝓma parte. q. 45. & 47. ar. 3.

ꝓRñdeo q̄. s. Tho. nō loquit de potētia de: absolute. ꝫ dicit q̄ manente ordine reb⁹ indito nūc: nō pt eē alia terra eiusdē spēi cū ista q̄ moueret ad locū in quo est ista.

Utrum de⁹ possit facere aliud vniuersum distinctuꝫ specie.

ꝓDico scđo: q̄ deus posset facere aliud vniuersum in quo eēt terra eiusdem speciei cum ista: & illa terra nō fereretur ad eundem locum nec numero ad quē ferꝛ ista: sed ad locum similem in specie.

¶Scđo. Si de⁹ posset facere vniuersum distinctū ab isto specie: sequitur q̄ istud & illud nō essent vlo mō ordinata: qđ est oīno cōtra Cōmen. 12. metaphy. cōmē. 51.

Pōt eē plures mundi sit: non tñ plura vniuersa.

ꝓRñdeo. q̄ nō pōt eē duo vniuersa simul nec opposita: ꝛ. s. Tho. dicit q̄ deus posset facere duo vniuersa successiue.

ꝓDico secundo: q̄ potest facere simul duos mundos quorum nullus sit vniuersum. sed aggregatū ex illis eēt vniuersū & haberēt ordinem adinuicē & vterq; ad deū.

Utrum meliora aliis partib⁹ vniuersi: ꝑ sum deteriorarētur.

¶Tertio arguit ꝫ ꝓmā partem ꝛclonis: i qua immik: q̄ si partes alique vniuersi meliorarenꝰ alijs nō meliorat⁹: nō esset tāta bonitas vniuersi quāta est nūc: nā natura hȳmana in Christo fuit melioꝛata & sit aliquę spēs post diē iudicij meliorabunt: vtpote hō ex corpora simplicia. sed ex christi incarnatione: nō oēs fuerunt meliorate vt ptz de reprobis angelis: nec omnes der eriorate vt de sole & luna: similiter post diem iudicij non omnes meliorabuntur: quia multe deficient vt plante & animalia. ergo nō oportet q̄ desinat esse tanta bonitas quāta est nūc si aliquibus meliorat⁹ alie non meliorarentur.

ꝓRñdeo ꝓmo. q̄ argumentū nō est ad ꝓpositū: q̄. s. D. loquit de meliorat⁹ione quātū ad ea: q̄ sunt speciē cōstituēria. Jste aūt arguit de meliorat⁹ione nature vt est in aliquo indiuiduo.

Ex hoc patet quōd principales partes mundi sunt meliorate vel in se vel in sua causa ex incarnatione xp̄i: q̄ innouabunt ꝓpter beatos. incarnatio aūt christi fuit causa nostre glorificationis: angeli vero mali. & alij repti sunt meliorate. bi nō sunt de principali perfectione vniuersi: sicut illi qui beatificantur: vt ꝺ̄ ꝓma parte. qō. 23. ar. 7.

ꝓDico tertio: q̄ ꝓter dānatos ille dicunt principales partes vniuersi que principalr̄ habent ordinem ad incorruptibilitatē: tales aūt sunt corꝑa celestia hoies ꝛele mēta: vt dicit. s. Tho. quarto sen. dis. 47. q. 2. art. 1. 2. 3. & 4. & de potentia. q. 5. arti. 4.

ꝓDico quarto q̄ impossibile est: vnā partē essentialē vniuersi meliorari ꝼm speciez: alijs nullo mō meliorat⁹ quin sequat notabilis dissonātia in vniuerso.

Cōclo. viij.

Aliqs itellect⁹ creatus cognoscit infinita. hāc ponit quarto quolibeto. q. 2. arti. 1. & de veri. q. 20. art. 4. ad primū. vbi dicit: q̄ anima xp̄i cognoscit q̄dā cōtinet in potētia creature. Constat autē aliquem creaturā posse in infinita successiue: vt ꝑ de angelis q̄ ꝓducūt infinitas intellectiones. Dicit etiā q̄ intellect⁹ angelicus cognoscit infinitas partes q̄ sunt in potētia ī cōtinuo.

¶Contra arguit Aureo. primo. cognoscere infinitū implicat cō tradictionem. ergo infinitum nō potest abvllo intellectu cognosci. consequentia patet: antecedens probatur. Multitudinem permanentem esse successiuaꝫ implicat

Aureo.

contradictionem. q; esset permanens ⁊ nō permanēs. sed ſ infinitum cognoscit: est permanēs cuz sit actu in intellectu: ⁊ successiuū q; infinitū: cū de rōne infiniti sit habere partem post partē ⁊ habere actū admixtū potēte: vt dicit Phs ⁊ Cōmen. 3. physi. cō. 59. concipere enim infinitum: est concipere ipsum ex negatione actus ⁊ complementi: tale autez est in potentia. ergo.

¶ Respondeo. negat aſis ad probationem negatur minor. nō enī oportet: q; si aliqd sm suā rōnem aliquid habet inesse reali q; hēat illud in esse cognito. alioquin probaretur: q; deus nō cognoscit aliquod successiuū: q; de rōne successiui est: q; consistat in successione vñ sequeretur: q; nō posset cognosci nisi successiue: quod tñ constat esse falsum.

Cognitio infinitu. P Dico secundo: q; nullus intellectus pōt cognoscere infinitū p nita du modū ifiniti: scz enumerādo per plex per tem post partē. Aliquis tñ potest enumerationē cognoscere infinitū simplici itu tu vt dictū est. d. Idē dico de anptinz: ⁊ ma xpi ⁊ de intellectu angelico.

per sim plicē in tuitum. P Dico tertio: q; de rōne infiniti ſtitatiui est ordo partiū: rō tamē ifiniti partibilis nō est formaliter successiua: nisi loquēdo de infinito sm additionē: vel diuisionē. infinituz esſ sm numerū est imaginabile totū simul: vt patet de pūctis in linea ⁊ de infinitis animabus sm opinionē Algazelis.

P Dico quarto: q; Phs ⁊ Cōmentator: qñ dicūt infinitū consistere in successione ⁊ in admixtione actus ad potētiā: nō loquunt de successione tēporali: sed de successione ordinis partiū loquēdo in rebus quātis. ⁊ nolunt q; tale infinitum nō innenitur nisi in rebus quarū esse cōsistit in tali successione: ⁊ que sunt mixte ex actu ⁊ potētia. nō aūt dicunt q; illa sit rō infiniti: sed rō eius consistit in non habere vltimū vel finem partiuz in actu.

¶ Cōtra. illē d; imaginat corpus infinitū successiue, pcedit de parte in partem. ergo de rōne infiniti quātitatiui est successio tp alio. Utrum de rōne infiniti sit successio tpalis.

¶ Rndeo. negat ꝓna: q; hoc non ꝓtingit ex eo q; in subiecto sit successio: sz q; species qua cognoscit vnā partē: est alia species ab alia que aliā cognoscit: nō ille nō sunt in actu i intellu. sicut si ds videat partē magne domus. ipsa qdē nō est successiua: ⁊ tñ partes domus ipse aſpicit successiue ⁊c.

¶ Distictio. xlv.

IN distinctiōe. 45. ⁊ sequentibus: querūtur duo. Pmo. Utrū diuinū velle sit elicitum a diuina volūtate? Secūdo an quodlibet velle intrinsecū diuine voluntati semper impleat?

Pro ꝓma qōne hec est pma ꝓclo. Deꝰ est volēs. hāc sic ꝓbat. 1. q. 19. ar. 1. ⁊ pmo contra genti. cap. 73. ⁊ li. 4. ca. 19. In qcū q; est inclinatio ꝓsformā in tellectam: in eo est voluntas: sed i deo est hmōi. ergo ⁊c. maior patet. ex qd nominis volūtatis. minor ꝓbatur. sicut se hz forma naturalis ad naturalia. sic forma itelligibilis ad intellectū. sed ad oēz formā naturalem cōsequitur inclinatio. ergo etiam ad omnem formam intellectam.

Cōclo. ij Diuina volun ⁊tas distinguitur ratione ab essentia dei. hāc sic ꝓbat. prima parte. q. 19. arti. 1. ⁊ 2. ad pmum. Jā q; ex sui ratione dicit habitudinem ad aliud: distingui tur ratione ab eo: q; nō dicit talē habitudinem. sed essentia nō dicit habitudinē ad aliud: cum eius rō sit absoluta: volūtas autem dicit inclinationē in aliud ergo ⁊c.

¶ Ex hoc sequitur correlarie q; ñ cet deus nō sit aliud a se: vult tamen alia a se.

Quo sit rō volū tatis. ¶ Secundum correlarium est q; ratio voluntatis consistit in hoc: quod est id quo intelligens habz inclinationem ad rem intellectā: vt in se est sumendo inclinationē non ꝓ actu sine operatione: sed ꝓ principio inclinationis. hoc modo ponit. s. D. primo cōtra gē. c. 73. ⁊ de verita. q. 23. ar. 1.

Concl'o. iij Diuinum ⁊velle nō elicitur a diuina voluntate sm rem sed sm rōnem. prima pars ꝓbatur. primo contra gen. c. 74. Omne elicitum realiter ab aliqua potentia: est ab ea realiter distinctū sed velle dei non distinguitur realiter ab eius voluntate. ergo ⁊c. Secunda pars ꝓbatur. id q; hz modum intelligendi est principiū alicuius actus: est elicitiuum eiꝰ sm rationez: sed voluntas est hn iusmodi respectu ſni velle, g; ⁊c. maior patet. minor ꝓbatur. Intellectus enim noster intelligit diuina in creaturis: in quibus voluntas est principium eliciēs vel le. ideo apprehendimus diuinaz volūtatē per modū ꝓncipij respectu velle diuini.

¶ Contra arguit Aureolus. cuiꝰ media in hoc consistunt. Illa res que est volitio diuina est inelicita sm rem ⁊ sm rationem. ergo diuina volitio est inelicita sm rationem. consequentiam habet ꝓ manifesta. antecedens ꝓbat. Illa res que est diuina essentia est inelicita sm rationez: sed illa res que est volitio est diuina essentia ergo ⁊c. Aureo. dic. q. 1.

P Respondeo. dico ꝓmo: q; illa res que est volitio si concipiatur sub rōne volitionis: nō potest concipi nisi vt elicita: cuius rō est: quia intellectus noster non intelligit vel le diuinum: nisi in conceptibus creaturarum: in quibus omne qđ cōcipitur per modum actionis cōcipitur per modū eliciti. i. cōcipit sub quadam ratione repzesentan te rem egredientem a voluntate.

P Dico scōo. q; intellectus noster scit q; iste modus est incōpetens: ad intelligendum diuina: ⁊ scit q; diuinum velle non est realiter elicitū a diuina volūtate: iz nō possit eū concipere per modū ineliciti.

¶ Ad argumētum patet: quid dicendum ex istis.

Concl'o. iiij Aliquis ⁊actus diuine voluntatis habet rationem odij metaphorice: licz non ꝓprie. Hanc sic ꝓbat ꝓmo cōtra gē. ca. 96. ꝓ secunda parte sic. deus amat omnē entitatē q; vult ei bonum ⁊ participationē sue bonitatis: ergo nō odit ꝓprie. Dicitur autē odire metaphorice iquantū amando creaturas ⁊ volendo eis bona. vult cōtraria mala nō esse. Cur deꝰ dicatur odire.

Cōclo. v Aliqs actus di ⁊uine volūtatis est gaudiū: ⁊ aliquis est delectatio. Hanc ꝓbat primo cōtra genti. capi. 91. Ille actus est delectatio: qui est quies respectu boni cōiuncti: ⁊ ille est gaudiū: qui est delectatio sue boni coniuncti sine nō: sed actus diuine voluntatis ē hn iusmodi. ergo ⁊c.

¶ Ex hoc sequit correlarie q; deꝰ delectat tñ de seipō. de creaturis autem et delectat et gaudet. Deꝰ tñs delectatur ō se ipso: de creaturis etiā gaudet

¶ Contra arguit Aureo. q; amor ⁊ delectatio ⁊ desideriū nō distinguunt: cuiꝰ argumēta soluta sunt dist. ꝑma. arti. ꝑ°. conclusione. 3.

Concl'o. vj Licet in ⁊deo nō sit iustitia cōmutatiua: est tñ in eo iustitia distributiua. Hanc cōclusionem ponit pma p. q. 21. art. ꝑ°. Cuius ꝓbatio patebit ex respōsione ad argumenta.

¶ Cōtra arguit Aureolꝰ. vbi ēcōmutatio culpe i penā ⁊ meriti i ꝓmiū: ibi ē iustitia ꝓmutatiua: et maxime q; iustitia directiua, i penis ꝑtinet ad iustitiā ꝓmutatiuā. sz deꝰ ꝓmutat culpā i penā ⁊ meritum in premium: ergo ⁊c.

¶ Rndeo primo dico q nō queliber cōmutatio aut retributio sufficit ad iustitiā ꝑmutatiuā: ſz opz ibi esse bationem ⁊ acceptionem: cōstat autem deus nihil accipere a creatura.

Proportio arithmetica qd.

¶ Dico scō. q mediū i iustitia cō mutatiua accipit ſm ꝓportionez arithmeticā. est autē ꝓportio arithmetica: vbi est eālis excessus. ālis. n. est ꝓportio inter duo ⁊ vnum. talis est inter ser ⁊ quicq. Talē ꝓportionē opz esse in iustitia cōmutatiua. vñ si sint duo quoꝝ vterq; habeat quinq; ⁊vn⁹ eoꝝ accepit vnū eoꝝ qō erat alteri⁹: fiet iustitia si vnū accipiat ab eo/q̄ hz ser ⁊ det alteri. sic. n. vterq; reducet ad mediū qō est q̄nq. Mediū aūt in iustitia distributiua accipit ſm proportionalitatē geometricā: q̄ attēdit i hoc: q ꝗlīscūq; vna quantitas ꝓtinet alīā: totiēs altera alīā. ālis em̄ ē ꝓportio octo ad q̄tuor: talis est ser ad tria geometrice: qz vbiq; est dupla: nō tm̄ est ibi eadē ꝓportio arithmetice: qz maior est excessus octo ad q̄tuor q̄ tria ad ser. Sic est i iustitia dei distributiua. quanto. n. vnū pctm̄ est altero graui⁹: tāto maiorē penā tribuit.

Mediū iustitie distributiue: accipit ſm proportionalitatē geometricam.

¶ Ad argumētū negaī maior. vt ꝓz ex dict. ſ. ꝓbs aūt loquit de iustitia directiua i penis illat; ab hoie q̄ pene inferunt rōne alicui⁹ incō modi accepti qō n̄ accidit i deo. n. n. ita punit: vt q̄tū ei pctō: abstulit ꝑ culpā: tm̄ ei reddat ꝑ penam.

Questio. ij.

Queritur scō. an quodlibet velle intrinsecum diuine voluntati semper impleatur?

Prō ista questione hec est prima cōclusio. Licet p̄ncipale volitum a diuina voluntate sit sola diuina essentia tamen de⁹ vult alia a se. primam partem probat. p⁹ contra gē. c. 75. principale volitum est vnicum: q; ratio volendi: sed nihil aliud a diuina essentia: ē rō volēdi deo. q̄ ⁊c. scōa pars ꝓbaī. c. 76. q̄cūq; amat aliq̄d ꝑ se: amat oīa in qb⁹ illō inuenit: ſz de⁹ amat bonitatē suā ꝑ se q̄ inuenitur in creaturis. ergo ⁊c.

Cōclusio. ij.

Licz diuina voluntas eadē volitiōe velit bōitatē suā ⁊ alia volita: nō tm̄ nec̄iovult alia: sicut nec̄iovult suā bonitatē ꝓpria pars ꝓbaī p⁹ q̄ gē. c. 77. Si aliat alia volitiōe de⁹ vellet se ⁊ creaturas: sequit q̄ i deo eēnt duo velle. ⁊ p ꝓns duo eē: cū ei⁹ velle sit ei⁹ eē. ſz ē ipole q̄ i eo sint duo esse. ſ. Scōa ps ꝓbaī. Mīk avolūtas ser nec̄io sup ea/q̄ sunt ad finē: si sine eis pōt hr̄i finis. ſz oia alia ordinātur ad deū: sicut ad finē q̄ pōt esse sine creaturis. q̄ ⁊c. Tertia ps ꝓbaī. Et hoc q̄ vnūqōq; necessario vult vltimū finē: ſz diuina bonitas: est vltimus finis. ergo ⁊c.

¶ Cōtra secūdā partē arguit Aureo. ꝑ⁰. O ēvolitū velle necessario ē i volitū necessario. ſz creature sunt volite a deo velle necessario: q̄ sūt necessario volite.

Aureo. 1ª di. 47. ar. primo.

¶ Rndeo. negaī maior. nisi tale velle necessariū in se hēat ēt trāsitum necessariū sup volita. diuinū āt velle ſz sit in se necessariū: tm̄ cōtingēter transit super creaturas.

¶ Cōtra. Trāsit⁹ diuini velle sup creaturas nō ē ꝓtigēs ex ꝑte fundamēti. ſ. diuini velle: cū velle diuinū sit necessariū. nō est ēt cōtingēs ex parte termini. ſ. creature: q̄ nō ē cōtingēs. ꝓna ꝓz: qz respect⁹ deo. nō est necessari⁹ nisi ex fundamēto ⁊ termino. Scōa ps aīntis ꝓbatur. anteq̄ creatura ꝓducatur a deo ipa nō ē: q̄ nō est contingens.

Utrum creatur sit volita necessario a deo.

¶ Rndeo negatur secunda pars antecedētis. Ad ꝓbationē negatur cōsequētia. nam futura dīr cōtingentia: licet nō sint dicitur em̄ hz ēt cōres esse contingens: nō qz habeat aliq̄ō esse: sed qz pōt esse ⁊ nō esse. vnde nō tenet ista ꝓsequētia. hoc nō habet esse contingēs. ergo nē est contingens.

Contingēs nō tingēs.

¶ Secūdo arguit sic. Si de⁹ vult contingenter creaturas: hoc esset ꝓpter contingentez determinationem diuini velle: ſz talis determinatio non est ponēda. ergo ⁊c. maior patet per te. minor ꝓbaī. Illa determinatio nihil reale addit ad diuinum velle: q: hoc est cōtra diuinam simplicitatē. nec addit aliquid rationis: quia ens rationis esset p̄ncipiuz realis productionis creature. ergo ⁊c.

¶ Respondeo. dico q ista determinatio addit aliquid reale: distictūtamen sola ratione a diuino velle: quia hoc additum est directio diuini intellectus ostendentis volūtati tale obiectum: ⁊ ꝓponentis sibi vt volendum: addit etiam respectum rationis ad creaturam.

¶ Ad ipobationem negatur cōsequentia: q: talis respectus cōsequitur diuinum velle: ⁊ non est cā eius. Et iste respect⁹ necessario cōsequitur diuinum velle: q: respectus necessario consequitur actionem dei: nec potest fieri quin ille respectus intelligatur a deo.

¶ Tertio. Quādo quis vult finez ⁊ ea que sunt ad finez vnico actu: ⁊ finem vult necessario. vult etiaz necessario ea que sunt ad finē. sed deus eodem actu vult se ⁊ creaturas: ⁊ vult se vt finē necessario: ergo et creaturas vult necessario.

Utrum creatur sint volita necessario a deo.

¶ Respondeo. negaī maior. q: iste actus potest desinere respectu eorum: que sunt ad finem: ⁊ tamē remanebit respectu finis. de hoc habes supra dist. 1. articu. 1. cōcl'one ⁊rta. Ad alia q̄ dicit: sepe ē rñsum.

Cōclusio. iij.

Diuina voluntas q̄cūq; vult eternaliter vult: ⁊ ad ea volēda determinata est. et omnia que vult necessario vult aut necessitate absoluta aut necessitate suppositionis. Prima pars ꝓbatur primo cōtra gen. c. 88. ⁊. 1. ꝓme. q. 19. arti. 3. ad primum. Si deus in tempore cepisset velle: sequitur q̄ esset mutatus de nōvelle in velle. hoc est impossibile. ergo ⁊c. Secūda pars ꝓbaī. Id qō se habet ad oppositā: nō agit nisi determinetur ad vnum. vt dicit Cōmē. 2. phȳsico. sed diuina volūtas se habet ad oppositā. ſ. ad esse rerum ⁊ ad non esse: cū ꝓfecta eius opatio possit stare cū esse ⁊ cū nō esse rerū creatarū. ergo nō produceret creaturas nisi determinaret ad vnuz ſ. ad esse creaturarū. quid aūt determinet volūtatem declarabitur in. 2. di. 25. Intellectus enim cum ꝓponat voluntati obiectum. est ille qui eam determinat. Tertia ps ꝓbaī. primo cōtra genti. c. 84. ⁊ 1. q. 19. ar. 3. Nam deus vult suam bonitatem necessitate absoluta. ⁊ creaturas necessitate suppositionis q: supposito q̄ eas voluerit: nō pt postea eas nō velle ꝓpter ītmutabilitatem diuine volūtatis.

¶ Contra secūdam partez arguit Aureo. vbi. ꝫ.

Aureo.

Utr de termiet ad ꝓducere per velle sibi itrinsecum.

¶ Dico secūdo q̄ in deo potuit ēt velle oppositū. ſ. velle non ꝓducere; accipiendo possibile non ꝓ dicitur ab aliqua potentia: sed ꝓout dicit non repugnantiaz termino.

hoc .n. ē opinio .1. p. q. 19. ar. 3 ꝓ inuentus i quarto intu ipſz ſ. cum ar.

¶ Ad ipobationē negatur con-

sequentia: qz illud velle aut nolle non esset alius actus: sed haberet habitudinez ad aliud obiectum: puta sicut nūc ēvelle respectu mūdi: tunc esset nolle respectu mūdi & esset velle respectu hui⁹ obiecti mundus non esse. Nec sequitur. si deus determinat se: q̄ sit in potētia. vt dicit. s. Doct. primo contra gēti. c. 83. quia ista determinatio non est ex parte dei: quasi q̄ nōdū sit cōsequutus suā perfectionem per quā determinet ad vnū: sz determinatio est ex parte obiecti.

¶ Secundo. Uolūtas si determinet se ad volendū: oportet q̄ hoc sit per alium actum: & q̄ determinet se ad istum actum per alium: & sic in infinitum. ergo voluntas non determinat se extrisece. licet possit producere ad extra aliquez determinatum effectum.

Uoluntas pōt dupl'r ō determinari: ꝙ ad exercitiū act⁹ et ꝙ ad specificationē

P Respondeo. negatur consequētia. Unde dico q̄ voluntas potest dupliciter determinari. Uno modo quantum ad exercitium actus s. quantum ad velle & non velle: & sic voluntas determinat seipsam per actū suū. nec ē ꝓcedere i infinitū i appetitu volūtatis naturali quē hz ad suū actū. respectu illius obiecti qō naturaliter vult. s. vltimi finis. Alio mō determinat volūtas ꝙ ad specificationē act⁹. s. vt rēdat hoc vel in illud obiectū. et quantum ad hoc determinatur p intellectum ostendentem volūta ti obiectum: nec ꝓceditur i infinitū: qz est status in appetitu naturali intellectus ad actū: qui est ei naturalis. s. respectu primorum principiorum: que intelligit naturaliter hz nō semp respectu eor⁹ eliciat actū. Ipse autē intellect⁹ determinat a voluntate quo ad exercitiū act⁹. intelligit em qz: mouet a volūtate ad producēdum actum.

P Dico secundo q̄ similiter est in deo sm nostruz modum intelligēdi. Nam intellectue diuin⁹ de se est determinat⁹ quo ad specificationem actus. Intelligit enim entitatez naturaliter: nec ad eius hoc aliquid facit voluntas: sz quo ad exercitium: puta q̄ intellectus dicret hoc vel hoc esse prodnc̄dū determinat a voluntate: que vult intellectum dictare aliquid. ꝓducenduz: in quo diuina bonitas in tali gradu eluceat. Simil⁹ diuina voluntas naturaliter vult suum principale obiectum: sed ad volendum alia determinatur per intellectum & sapientiam: que statuit sibi determinatos effectus: quos ordinate producit. Ipsa ergo volūtas diuina de se est determinata quo ad exercitium actus respectu sui principalis obiecti. & quantuz ad alia obiecta determinat se per libertatē suā: sed quo ad specificationez actus determinat ab intellectu concipiēte & dictāte volēdū.

Cōclo. iiij.

De⁹ vult aliq̄ antecedente: q̄ nō vult volūtate cōsequēte. Istam cōclusionez ponit s. D. de veritate. q. 23. ar. 2. & 1. q. 19. arti. 6. ad primū. & 1. dist. 46. ar. 1. quā sic declarat. Naz aliqua possunt dupl'r considerari. Uno mō absolute. Alio mō vt substat aliquibus accidētibus & circūstā tijs. Uolūtas respectu rei ꝓio modo accepte est antecedens. respectu autem rei secūdo mō accepte est ꝓsequens: verbi gratia. homo potest considerari absolute, inquātū habet natūrā humanaz: & cū omnes homines in hoc cōueniant q̄ sunt capaces beatitudinis: vult de⁹ omnes saluari: quia pmouētia ad salutē. s. precepta legis & huiusmodi alia. Alio modo pōt ꝓsiderari hō iquātū ē rie agēs & repugnās volūtati diuine. & sic deus nō vult ipsuz salnari volūtate cōsequēte: sed vult ipz dānari. Dicitur aūt voluntas ista ꝓsequens: qz supponit p̄sciētiā operū q̄ quis est facturus.

¶ Corelariū. 3d qō est volitū volūtate ꝓsequēte: est volitum simpl'r. 3d qō est volitū volūtate antecedente: ē volitū sm qd. pbat. Uolūtas simpliciter est respectu rei: sz q̄ ē in se: sm oēs ꝓprietates & circūstantias suas. sed volūtas aīs nō est respectu rei hoc mō accepte: q̄ nō est volūtas simpl'r: sed potius dicitur quedam velleitas.

Cōclusio. v.

Uolūtas dei consequēs semp implet. Hāc pbat. 1. dist. 47. ar. 1. & 1. q. 19. ar. 6. ad. 1. Sicut se habēt res ad cās formales ita se hnt ad cās efficiētes: cuz oē agēs agat sibi sile sm formaz: sed nulla res pt subterfugere vniuersalissimā cām efficientē scz deuz.

¶ Corelariū. 3d qō videt recedere ab ordine diuine volūtatis. vno mō relabit in ipsam sm aliū modū: sicut peccator recedit a diuina volūtate peccādo: incidit i ordinē diuine iustitie dū per eam punit. Quia in ista ꝓclusiōe supponit q̄ deus per suū velle sit causa rerū.

Durā. Contra hoc arguit Durādus. per illū actum qui est tantū complacentia nullus effect⁹ ꝓducit: q̄ talis actus hz rōnē finis et ꝺe: nisi forte talis ꝓplacētia excitet desideriū. tūc ei rōne desiderij excitati: pōt seq̄ effect⁹ desiderat⁹. sed omnis actus diuine volūtatis est complacētia: nec excitat aliq̄ desideriū in deo. ergo nullus act⁹ diuine volūtatis/ est productiuus rerum. maior patet. minor ꝓbatur. omnis actus diuine volūtatis qui transit super creaturas/ trāsit etiaz sup diuinitatem: cum deus eodem actu/ velit se et creaturas. sed omnis actus transiēs sup diuinitatē est complacentia: et nullo modo transit super eam: vt ipsa habeatur vel fiat. ergo omnis actus diuine volūtatis est ꝓplacētia & nullus est vt creatura fiat.

Cōplacentia duplex

¶ Respondeo. Primo dico q̄ complacentia accipit dupl'r. Uno mō ꝓio delectatione. Alio modo ꝓio amore concupiscentie. et quo ad amorē vtrūq; maior est falsa. nam licz delectatio sit quedā quies appetit⁹ consideratā presentia boni: tamē: adhuc illud bonum presens immutat appetitum: et er hoc delectatio: est quidam motus appetitus: & potest esse ratio alicuius ꝓductionis. Amor etiā ꝓcupiscētie quo deus vult creaturis bonū eis futurum: & deo presens non oportet q̄ excitet desiderium: primūs moueat ad producendum aliqd extra: quia amor & delectatio mouent per desideriū tantuz in illis que per volita perficiuntur: non aūt in illis que volita perficiunt: cuiusmodi est deus.

cupiscē tie.

Diuina delectatio: respectu creature. est amor cōcupiscē tie. .

P Dico secundo ad minorē: q̄ ille actus in deo qui est delectatio respectu bonitatis diuine: est amor concupiscentie respectu creature. ex quo sequitur q̄ nullus act⁹ diuine voluntatis: primo respiciat creaturā: immo quilibet primo respicit diuinam bonitatē ad creaturas. nec hoc est inconueniēs cū etiam idem actus respectu vnius sit velle & respectu alterius sit nolle etiam in creaturis. vt supra declaratum est. distinctiōe prima articu. 1. conclusione. 4.

Cōclusio. vj.

Diuina volūtas non imponit necessitatē omnib⁹ rebus volitis sed aliqua euenīūt cōtingenter. Ista conclusio declarata est: dist. 38. conclu. secunda.

Bernardus de Gāna. co.

¶ Contra arguit Bernardus. in tertia parte summe contra Pellagianum. capitulo tertio. Si aliqd esset contingens: maxime esset actus voluntatis que libera dicit: sed nostra voluntas agit necessario: ergo nihil est contingens. maior ꝓz. minor ꝓbat. deus necessitat voluntatē ad volēdum: q̄ ipsa vult necessario. cōsequentia ꝓz. antecedēs ꝓbat. deus pōt necessitare volūtatē: ergo nunc necessitat. antecedēs patet. ꝙa probat. Si deus necessitaret voluntatez: hoc non faceret nisi volendo: quia per velle suum est omnium cau-

Utrum aliquid sit ꝓtingens.

Universidad de Navarra

la. sed de⁹ habet nunc omne velle qđ̄ pōt habere: ergo si pōt necessitate volūtatē: nūc eā necessitat.

¶ Rādeo negat illa vltima p̄nia: qua dicitur, potest necessitare: ergo necessitat.

Argūdo sic: De⁹ hz liqid, dicēdo sic. Deus hz omne qđ̄ velle velle qđ̄ potest habere. sed pōt hz q̄ vult habere velle respectu necessitatis vel hoc est luntatis: ergo ꝛc. ecce q̄ in maiori fallacia accipitur velle absolute et in minore cum respectu.

dictionis. ¶ Dico secūdo, p ampliori doctrina q̄ deus hz nō possit cogere voluntatē: pōt tñ eam mutare: puta si: ponneretur tibi aliqđ bonū: qđ nullo mō haberet rōnē mali: ꝛ cessario ab actu nullo mō appareret volūtati bona: nec volūtas distraheret p aliquā passionē: tūc volūtas necessitaret ad illud volēdū. de hoc est distī. supra distin. p̄ma arti. tertio. ꝓclusiōe p̄mar quarta.

¶ Secūdo. Nulla causa secunda potest agere nisi deus coefficiat ꝛ pficiat p velle suū. hz diminū velle per te nō est necessariū respectu creature necessitate absoluta sine necessitate antecedēte: ergo nulla causa scōa necessario agit necessitate absoluta sine antecedente.

¶ Respondeo. negat consequentia que ꝓsistit in hoc si in causa secūda est necessitas absoluta: ergo talis necessitas est in causa p̄ma. Dicitur em causa necessaria necessitate antecedēte: qñ ea dispositā fm omnē dispositionē positiuā et p̄natinā ad agendū: non est in potestate nature quin agat. Constat autem multas causas secundas esse huiusmodi: puta ignē solē ꝛ hmōi. posita aūt omni dispositione i divina volūtate adhuc in potestate ei⁹ est agere ꝛ nō agere.

¶ Dico secundo. q̄ si in causa secūda est necessitas. añs sequit i causa p̄ma esse nobiliorē necessitatē. i. necessitatez imutabilitatis q̄ statz cum contingentia rerum.

Posita oī dispositiōe in divina volūtate ad p̄natinā ad agendū.

Cā ꝛ effectus nō agit necessario aliquem effectum: sequit etiā causam p̄mam te necessario ad ipsaz determinari: nō q̄ ipam habeat causalitatez p̄ma a causa secūda: sed q̄ aliqđ dispositionit se nō p̄ducturū effectū sine cā secunda libere causante.

causa nō determinat ad illa.

¶ Tertio. Illa cā necessario agit necessitate antecedēte vt dicit Anselmus in libro. cur deus ꝛ homo. cap. 7. qua posita cū oibus dispositionibus suis indefectibiliter p̄ducitur effectus. hz posito divino velle cum respectu ad creaturā indefectibiliter p̄ducit creaturā. ergo diminū velle necessario agit.

¶ Respōdeo. q̄ dispositiones ille intelligunt de dispositionib⁹ realibus: ꝛ non de dispositiōibus rōnis. respectus aūt divini velle ad creaturas est respectus rōnis. Dico tamē q̄ ex hoc respectu consequit in divino velle respectu creaturarū necessitas immutabilitatis: posito enim q̄ velle diminū sit ad p̄producendū rosam: nō est i potestate alicuius cause p̄me vel secunde quin rosa eueniat: tamen esse simplr possibile est q̄ deus nunqz voluerit p̄ducere rosam: licet sivo luit nō possit mutari de velle i nolle. et vt breuiter veritas resolnat dum dico: deus vult hoc esse futurum: ergo erit. hec est necessitas consequentie: non antē necessitas cōsequentis: et hoc modo exponēde sunt auctoritates sanctorū: si que sunt circa hanc materiam.

Hoc bene vult

¶ Contra. ex hac responsione seqt q̄ chimera ꝛ omnia nō futura eadem necessitate euenient sicut futura: hoc est falsum: quia ea que nō sunt futura nō eueniēt: ergo falsa est responsio. maior p̄bat. quia sicut necessaria est ꝓsequētia formata de non futuris sicut de futuris tantā necessitatē hz ista ꝓsequentia. deus vult chimeram esse futuram: ergo erit ꝛ tam habet ista. de⁹ vult rosaz esse futurā. hz per te nō est illis nisi necessitas

Aduertē dum.

consequentie: ergo tanta necessitas est in non futuris sicut in futuris.

¶ Respondeo. negatur cōsequentia. q̄ necessitas cōsequentie hic accipitur p̄out includit necessariam dependentiam cōsequentis ex antecedente: ꝛ cum hoc necessitatem antecedentis inducibilē. In illa autez cōsequentia qua dico. deus vult chimeram esse futuram: antecedēs nō est aliquo modo necessarium: ꝛ ideo non est ibi necessitas p̄tie vt hic accipitur.

¶ Quarto arguit sic. Dum dico deus vult sortem cursurum: ergo curret. añs nō est in potestate alicuius cause secunde: ergo nec cōsequēs: ꝛ sic eueniet necessario.

¶ Rādeo. q̄ licet non sit in potestate alicuius cause secunde ponere absolutum diuine voluntatis: tñ in ptāte cause secunde est ponere respectum rationis quem habet ad aliquod obiectum volitum. ꝛ dico q̄ est in potestate cause secunde nō sicut in potestate cause p̄ quam: sed sicut cause sine qua non. Si enim non vadaz ad ecclesiam hodie nunqz diuina voluntas habuit respectuz ad illud ire sicut ad volitum.

Causa p̄ qua ꝛ cā sine qua non.

¶ Ex hoc patet quomodo antecedens sit falsum: quo ad respectuz cōnotatum in velle divino ad cursum sortis.

¶ Ad alia que dicit iste: responsum est distin. 38.

¶ Explicit Diuinum Epitoma Questionum in p̄mum librum Sentēn. magistri Pauli Soncinatis ad mentem Joan. Capreoli Tholosani: ordinis p̄dicatorū: ac Thomistarum principis. Lugduniq; exactissima cura impressum per solertem virum Joannem Crespinum. Anno dñi. M.ccccxxix.

¶ Regestum huius partis.

a b c d e f g h i k l m n o p q.

Omnes sunt quaterniones: preter q qui est duernio.

Ultima dicta i hoc epitomate magnipenden da ingeniose cogites.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pau. Sō. sup. II. sen. Jo. caꝑ.

Fratris Pauli Soncinatis Diuinum Epitoma in secundum librum sententiarum Joannis Capreoli.

*

Additis. iij. iiij. v. vj. et. vij. distin. Itē xxxj. xxxij. et. xxxiij. quas idem frater Paulus perficere nequiuit: morte preuentus: per fratrem de Jsolanis.

¶Angelici dogmatis cupiētissimi

Frater Jsidorus ¶Mediolanen. salutē: et pro eadem celesti sapientia capessenda lumen ab alto.

¶Ecipite viri ꝑclarissimi atq; orthodoxe sydera veritatis: diuinum Epitoma: et subtilium Doctoris sancti Theorematum pelagus: quod paruo in fonte cogēs Paulus noster Soncinas clarissimis dein prestantissime digessit riuulis. Liber hic secundus truncus nimis a me inuētus est: cui tertiam: quartam: quintam: sextā: ac septimā distinctiones: itidē et. xxxj. xxxij. ac. xxxiij. addere me oportuit: ne forte fortuna claudus exiens: stupidis vel parum modestis hominibus: risum pareret. Dabitis pro candide humanitatis vestre moribus ingennis veniaz humano capiti equina iuncta ceruice: si noua monstra viuant. Ualete felices ambrosia nectare: ac paradisiacis diui Thome refecti semper epulis.

¶De humane diuinecz sapientie thorematibus: aciem altissime disputantium instructam: hocce subtilissimum volumen in vnum cogit. Angelicum dogma: singula hic illustrat splendorcz Peripatheticus.

¶Index qōnum

secundi libri.

¶Distinctionis. j. questiones.
1. Utruz mundus potuerit esse ab eterno.
2. Utrū creatio sit aliquid.
3. Utrū potētia creādi possit cōmunicari alicui creature.
¶Distin. ij. questiones.
1. Utrū angelus sit in loco.
2. Utrū Angelus tpe mensuret.
¶Distin. iij. questiones.
1. Utruz Angeli indiuiduent per materiam.
2. Utrū Intelligere Angeli sit sua substantia.
¶Distin. iij. questio vnica.
Utrū Angelus potuerit appetere equalitatē Dei i pmo istāti sui esse: vel sue creationis.
¶Distin. v. questio vnica.
Utrū angeli in pmo instāti sue creationis fuerint beati.
¶Distin. vj. questio vnica.
Utrū Angelꝰ possit moueri localiter.
¶Distin. vij. questiones.
1. Utrū volūtas demonū sit obstinata in malo.
2. Utrū Angelus moueat celū vel quodcūq; corpꝰ per intellectū z volūtatem vel aliquā aliam potentiam.
¶Distin. viij. questio vnica.
Utrū demones naturali virtute possint cogitatiōes humani cordis cognoscere: z vires sensitiuas immutare.
¶Distin. ix. x. xi. questio vnica.
Utrū Angeli hēant corpa naturaliter eisvnita potissime celestia
¶Distin. xj. questiones.
1. Utrū Angeli ꝓficiant in cognitione per mutuā loquutionē.
2. Utrū Angeli ex mutua illuminatione proficiant.
¶Distin. xij. questio vnica.
Utrum omnium corporalium sit vna materia.
¶Distin. xiij. questio vnica.
Utrum informitas materie precesserit duratiōe eiꝰ formationē.
¶Distin. xiiij. questio vnica.
Utrū celū agat in ista iferiora: per suum motum.
¶Distin. xv. questio vnica.
Utrū in homine preter animaz intellectiuā sit alia forma substantialis.
¶Distin. xvj. questio vnica.
Utrū anima humana vel aliqua alia forma substātialis: sit aliqua entitas realiter a materia distincta.
¶Distinct. xvij. questio vnica.
Utrū ante generationem cōposti substātialis: precedat aliqd forme per generationem inducende.
¶Distin. xviij. questio vnica.
Utrum quantitas interminata sit ponenda.
¶Distin. xix. questio vnica.
Utrū ex minima carne Ade/potuerit formari corpus Eue siue additiōe materie exteriorꝭ.
¶Distin. xx. questio vnica.
Utrum in statu innocentie virgines peperissent tantū prede stinatos.
¶Distinctio. xxj. questio vnica.
Utrū homo in statu innocētie: potuerit peccare venialiter.
¶Distin. xxij. questio vnica.
Utrū alieni creature potuerit vl possit conferri: q; sit impeccabilis per naturam.
¶Distin. xxiij. questio vnica.
Utruz in statu innocētie Adam viderit deū per essentiam.
¶Distin. xxiiij. questio vnica.
Utrum liberum arbitriū sit potentia pure passiua.
¶Distin. xxv. questio vnica.
Utrū voluntas seu liberū arbitrium ab aliquo exteriori moueatur ad suum actum.
¶Distin. xxvj. questio vnica.
Utrum gratia sit virtus.
¶Distin. xxvij. questio vnica.
Utrū hns gratiā possit de cōdigno mereri gloriam.
¶Distin. xxviij. questio vnica.

Utrũ homo sine gratia/ possit p̃ cepta legis implere.
¶Distin.xxix.questio vnica.
Utrum homo in statu innocentie: absq; spãli dei auxilio fuerit sufficiẽs ad agẽdũ aliquem actũ moraliter bonum.
¶Distin.xxx.questio vnica:
Utrũ defectus quos sentim⁹ in nobis: sint pena p pctõ Ade.
¶Distin.xxxj.questio vnica.
Utrũ peccatũ originale sit subiectiue in carne.
¶Distin.xxxij.questio vnica.
Utrum omnes anime ab origine sint equales.
¶Distin.xxxiij.questio vnica.
Utrum peccato originali debeatur pena sensibilis.
¶Distin.xxxiiij.questiones.
1 Utrũ ratio boni sit p̃prie absoluta.
2 Utrum malũ sit aliqua natura positiua.
¶Distin.xxxv.questio vnica.
Utrum in quolibet peccato sit aliquis actus.
¶Distin.xxxvj.questio vnica.
Utrum malum sufficienter dimidatur per culpam et penam.
¶Distin.xxxvij.questio vnica.
Utrũ actus pcti sit a deo.
¶Distin.xxxviij.questio vnica.
Utrũ bonitas actus voluntatis sit ex fine.
¶Distin.xxxix.questio vnica.
Utrũ in actibus intellect⁹ possit esse peccatum.
¶Distin.xl.questio vnica.
Utrũ aliqua actio humana possit esse indifferens ad bonum et malum morale.
¶Distin.xlj.questio vnica.
Utrũ quelibet actio hois infidelis: sit peccatum.
¶Distin.xlij.questio vnica.
Utrũ actus exterior et iterior: sint duo peccata: vel vnũ tantum.
¶Distin.xliij.questio vnica.
Utrũ omne peccatũ sit mortale.
¶Distin.xliiij.questio vnica.
Utrũ potẽtia peccãdi sit a deo.

¶Finis idicis qõnũ Scõi Libri sniar Jo. Capoli: ordinis p̃dicatorum: Thomistarũ principis.

¶Clarissimi sacre Theologie Doctoris Fratris Pauli Soncinatis: vite regularis ordinis predicatorum: Diuinum Epitoma in secundũ Librum sentẽtiarum Joannis Capreoli eiusdem p fessionis.

¶Distin.prima.

In prima dist. secundi sniarũ qrũt tria. P̃Primo vtrũ mundus potuerit esse ab eterno. P̃Scõo vtrũ creatio sit aliquid. P̃Tertio vtrũ potẽtia creãdi possit cõmunicari creature.

Quantum ad primum hec ẽ prima ↄ vnica ↄclo rõsina ad q̃stũ. Nulla iplicat ꝺictionẽ aliq̃d a deo diuersum in essentia nunq̃ incepisse. Hanc sic pbat. s. D. de potẽtia q.3.ar.14. Itẽ in tractatu de eternitate mundi. Itẽ prima parte. q. 46.ar.2. Item. 2. contra Gen. ca. 27. Itẽ. 2. sen. dis. 1. q. 1. ar. 5. Ois effectus ꝑductus ꝑductione instãtanea põt simul esse cuz cã sua: sicut de illuminatiõe: sed ois creatura est effectus a deo ꝑduct⁹ ꝑductione instantanea. ergo ↄc.

Scot⁹ l. 2. dis. 1. q. 3. ¶Cõtra arguit Sco. ser medijs q̃ rũ aliqua accipit ab hẽrico quolib. 20. ꝓlo sic. Aut creatura ꝑducit semp qñ est: aut aliqñ ꝑducit ↄ non semper. si scõm: sequit q̃ ↄ illo instãti ↄ quo ꝓmo ꝑducit ꝺ⁹ ea piat esse: ↄ p ꝓns ante nõ fuerit et sic habeꝫ ꝓpostũ. Nõ ꝓmũ: qz tãe creatura cẽt ↄ ꝓtinuo fieri ↄ sic nõ esset ens ꝓ aliq̃ꝺ sed successiue.

¶Itẽ sequit q̃ creari nõ differret a ꝓseruari qꝺ est falsuz: tũ qz creari ẽ ꝑduci de nõ esse ad eẽ: ꝓseruari aũt est ipsi⁹ esse ꝓhabiti ꝓtinuatio: tũ qz agẽs ꝓticlare gñat ↄ nõ ꝓseruat: q̃ vbi ꝓcurrũt ambo ↄ eodem: vnum non est alterum.

¶Rñdeo. Ad ꝓmũ admittit ꝓmapos: lz. n. ꝺ oi. ꝑducto verũ sit dicere q̃ aliq̃ ꝑducit: nõ tñ ẽ verũ dicere hoc nũc ꝓmo ꝑducit ↄ pri⁹ ñ ꝑducebat. s. ꝺ. ꝺ potẽtia. q. 3. ar. 14. ad vltimũ. Dr̃ q̃ q̃ talꝭ res eterna ꝓtinuo ꝑducit: fz i nullo nũc trãseũte ꝺ⁹. ꝑducit: fz ẽ ꝓtinuo ꝑduci. P̃Ad ꝓmã ipꝛobõnẽ negat ꝓña. qz dicit ꝓmanẽs tale eternũ: sicut in mẽ caꝫtatũ in aere ab aliq̃ lucido quieto ↄ ꝓmanẽti: nec eẽt cõtinue aliud et aliud eo modo quo successiua: sed esset totum simul.

P̃Hoc ꝓfirmãt Grego. ↄ Duran.

P̃Ad scõaz ipꝛobõnẽ negat falsitas ꝓntis: qz tũc fieri ↄ seruari idẽ essent: sicut ↄ nũc creari ↄ ꝓseruari a deo idẽ dicũt i recto. s. relõnẽ de pẽdẽtie ad deũ. fz i obliq̃ dicũt hitudinẽ ad diuersa. creatio. n. respicit nõ eẽ ꝓ̃s creaturã q̃ sibi relicta ẽ nõ ens in aptitudine ad hoc q̃ hẽat esse. ꝓseruatio aũt respicit mẽsurã ꝓcedẽtẽ i q̃ creatura hũit eẽ ↄ dicit habitudinẽ ad illaz. Ad ꝓbõnẽ falsitatis ꝓntis ꝓz ex imediate dictis: qz ille descriptiones sũt diuerse penes habitudinẽ ad diuersa. Creatio ẽt dicit ꝑductio de nõ eẽ ad eẽ. nõ q̃ ly de: dicat ordinẽ duratiõis fz nature. Ad secũdas ꝓbõnẽ ꝓntis negat ꝓnia. sicut non seq̃t aliq̃ aia sensitiua differt ab itellectiua. q̃ vbi ꝓcurrũt i aliquo supposito non sunt idem.

¶Cõtra vnũ dictũ i hac rñsiõe. s. q̃ creatura pri⁹ natura sit nõ ens q̃ ens arguit Durãd⁹. ꝓlo id qꝺ p se ꝓuenit alicui nõ destruit nãz: põt aut suppõit eã: fz ñ eẽ ꝺstruit nãz: q̃ ñ ꝓuenit p se alicui creature. Duran dus hic

¶Scõo arguit Gregor⁹. id qꝺ de se est nõ ens: a nullo põt eẽ ens: fz nãtura creata ab aliq̃ põt eẽ ens. Grego ri⁹ hic.

ꝯ ꝛc. minor nota. maior. ꝑbat. q; id qđ ꝑ se ꝓuenit alicui nō pōt ab eo remoueri. Ad ꝓmū dr q maior est vera de eo qđ cōuenit ꝑ se i pº vel scđo mō dicēdi ꝑ se: nō ät ō de eo qđ cōuenit in tertio mō ꝓseitatis: tale. n. pōt nām destruere ꝯtū ad esse actualis exīstie: ꝫ nō tollat ea q̄ cōueniūt rei in pº vl scđo modo ꝓseitatis. Non esse aūt cōuenit oi essentie create in tertio mō ꝓseitatis. i. duꝫ ꝓsideraī solitaria remotis omnibus que cōueniunt sibi ex causis extrinsecis.

¶ Ad scđm negaī maior. ad ꝑbationē dr q ꝫ id ꝓuenit ꝑ se pº vel scđo mō nō possit remoueri: tñ id qđ ꝓuenit tertio mō remoueri ꝑt.

¶ Scđo ꝓncipaīr. Oē qđ est qñ ē necesse est. ꝯ nō pōt aliqđ nō esse: nisi q: potētia ꝑcessit eē ei⁹ ꝑ quā pōt impediri eē ei⁹: ꝫ si aliqđ fuit ab eterno nulla potētia ꝑcessit eē eius. ꝯ nō potuit nō eē a deo. hoc autem est falsum. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. dicēdū q ꝫ deus nō ꝑcederet mundū duratione adhuc de⁹ potuit ñ ꝑducere mūdū ptāte absolute: ꝫ ex ꝟ̄ppōne necessario ꝓduxisse. Et de tali necessitate ꝟ̄positiōis ꝓcedit maior ad minorem dico q; si creatura esset ab eterno adhuc aliū potētia actiua dei potēs eā ipedire eā ꝑcessisset nō qđē duratiōe ꝫ nā. Si arguit. in ꝓpetuis nō differt eē ꝛ posse. ꝫ. phy. ꝫ mūd⁹ ē ꝓpetu⁹. ꝯ si potuit eē ab eterno fuit. Dicit q maior ē vera de potētia passiua: nō aūt de actiua vt inqt. s. D. de potētia. q. 3. ar. 14. ad. 5. Et intelligit de sempiternis ꝑ se cuiusmodi est de⁹: ꝛ angeli ꝛ celū ꝛ alia rōnalis non est potētia passiua ad eē ſbale: nec potētia passiua ad nō eē cū ꝯ ſtat q in deo est potētia actiua qua pōt omnia annihilare.

¶ Tertio ar. seqt q possint eē infinita in actu. hoc ät ē falsum. ꝯ ꝟ̄na ꝑbat. posito q⁹ de⁹ ab eterno ꝑdurerit hominem q̄ gñauerit ꝛ illeꝫ alios ꝛc.

¶ Rñdeo. negaī ꝟ̄ntia. ad probationeꝫ dr q in illo casu ꝑ infinitū tps stetissent anteq̄ generassent: q: nulla res fcā ꝑ motū vl mutationem sequentē motū potest esse coeterna suo principio.

¶ Quarto seqtur q creatura non habeat eē acqsitū a deo. hoc ē falsum. ꝯ ꝛc. ꝟ̄na ꝑbat. q; q̄cūq; acquirit ēt pri⁹ fuit i potētia ad eē: ꝫ si creatura fuit ab eterno non fuit prius in potentia ad esse q̄ haberet esse. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. negaī ꝟ̄ntia. dato. n. q creatura eēt ꝑducta ab eterno: tñ absolute loquendo ipsa eēt potis ꝑduci nomine i tpe: ꝫ nouā ꝑductio ꝟpugnaret ei ex ꝟ̄ppōne scā. ꝟDico. 2. q ad acqsitionē sufficit q res q̄ aliqđ acquirit ñ hēat tale acqsitū ex se: ꝫ tm̄ ex alio: siue ꝑcedat aliqđ potēs ipedire siue ñ. ad ꝑbōnē ꝟ̄ne negaī maior de potitate tēporis ꝛ ꝓcedit de prioritate nature: in quo sensu negaī posteā minor: q: creatura prius natura est non eius q̄ ens.

¶ Quinto seqt q infinitū possit excedi. hoc est ꝯtra ꝓphm. 3. phy. ꝟ̄na ꝑbat: q: infinite durationi ꝑterire addi pōt crastina dies. tract. de infi.

¶ Rñdeo q infinite ex ea ꝑte qua infinitū est repugnat excedi vl eē acceptū: nō ät ex illa ꝑte q̄ finitus est. s. D. 2. sen. di. 1. q. 1. ar. 5. ad. 3. ꝛ ad. 4. infinitū aūt tps ex ꝑte posteriori finitus est. ꝛ iō ex ista ꝑte potest fieri additio. Et si dicaī q illud tps ē totaliter acceptū ex vtraq; ꝑte: q: ois ps ei⁹ ē ꝑterita ꝛ fuit in actu posita: dr q q̄ꝫ ps illi⁹ ꝑteriti iclusa iter duo instātia ē accepta ꝛ posita i actu: ꝫ nulla ps ei⁹ infinita fuit vnq̄ posita i actu: nec pōt accipi ꝑ itellꝫ aut imaginationē ꝟplete: nec vlla talis fuit vnq̄ ꝑtransita: sicut ponit. s. D. 1. p. q. 46. ar. 2. Itē. 2. ꝑtra gē. ca. 37. Et qđ⁹ ꝑz q nullū infinitū ē actu acceptū i re aut itellu aut imaginatione dato q tps ꝑteritū fuerit infinitum a parte ante.

¶ Sexto seqnīt q ps esset maior suo toto. hoc ē falsum. ꝯ ꝟ̄na ꝑbat. sit meridies hyius diei. a. ꝛ meridies crastine diei sit. b. si ex vtraq; ꝑte ipsi⁹. a. tps potuit eē infinitū: pari rōe de ꝑterito respcū. b. ad futurū respcū. b. igit̄ ꝯcūq; ꝑte ꝑteritū ad. b. est maio⁹ ꝛ futurū ad. b. est maio⁹ eo: sed ꝑterito ad. a. est maio⁹ ꝑteritū ad. b. sicut totū sua ꝑte: igitur ꝑteritū ad. b. ē maio⁹ futuro ad a. ꝯ futurū ad. b. eēt maio⁹ futuro ad. a. ꝛ sic ps esset maior suo toto.

¶ Rñdeo. negaī ꝟ̄na. ad. ꝑbationē dr q in casu illo ꝑteritū respcū. b. nō est maio⁹ ꝑterito respcū. a. q: ex cessus ꝛ additio nō est nisi respcū alicui⁹ actu existētis in re vl actu accepti per intellectū aut imaginationē: qđ nō ꝓungit de infinito cū infinitū tps ꝑteritū nō sit in re totū simul: nec apprehēdat per intellm nisi ꝑ partē post partē.

¶ Dico secundo q nullum infinitum habet rationem totius.

¶ Dico. 3. q vbi totū nō supaddit ꝑti signate aliquā aliā ꝑtē ad quā se habeat certa ꝓportiō ad ꝑmā ꝑtē nō dr q ps sit minor toto: vt dicit. s. D. de malo. q. 2. arti. 2. ad. 8. tps autē ab. a. vsq; ad. b. nullo mō hz proportionē determinatā ad infinitū tps ꝑteritū respectu. a. cui additur: ꝛ iō illud infinitū per talez additionē nō fit maius. Pōt etiā dici q nulla dictarū additionū fit alicui infinito ꝑcēdēti: sed solū alicui finito. s. tm̄ diei ꝑcedenti: die q̄ addit. Unde argumentū istud sicut ꝛ ꝑcedēs exfalsa imaginatione ꝓcedit ac si infinitū habeat rōnē totius: ꝛ ac si infinito posset addi ꝯtū ad id qđ infinitū est ꝛ quātū ad suam totalitatem.

Aureolus. ¶ Cōtra eandē arguit Aureo. ꝑ⁹. De rōne infiniti est q sit act⁹ per mixt⁹ potētie: ꝫ ꝑterito repugnat esse in potētia. ꝯ ꝛc. maior est ꝑbi 3. phy. ꝛ Cōmen. cō. 58. minor ꝓz: q: idqđ ꝑteriit nō est ampli⁹ in potentia: sed totum fuit in actu.

¶ Rñdeo. negaī maior ad bonum sensum. ad ꝑbōnē dr q verū ē q in ꝑterito nulla est potētia: ꝫ fuit: ꝛ iō ꝑ ꝓtie loqnēdo nō est infinitū: sed fuit. Ad cuius evidentiam est sciendū q rō infiniti aliter ꝓuenit ꝑterito ꝛ alr futuro. ītā futurū dr infinitū: q: post quācūq; eius partē posita in actu erit alia potētia: sicut etiā in numeris ꝓz q ꝑsto binario in actu statim ponitur ternari⁹ in potētia. ꝑteritū aūt dicit infinitū: q: ante omnē actū precessit potētia ꝛ ecōtra. nā ante quācūq; partē eius posita in actu alie innumerabiles fuerūt posite in actu. vnde ad hoc q in aliquo saluet rō infiniti sufficit q intellectus noster in cognitiōe illius distincta nō inueniat ꝓmū aut vltimū: nec oportet i re esse potētiā realē reducibilē ad actū extra animā: vt dicit Cōmen. 3. phy. cō. 57. Quod aūt dari possit infinitum a ꝑte ante ꝑbat phs. 6. phy. ꝑ totū vbi dicit q oē qđ mouet ꝑ⁹ mouebat: ꝛ q⁹ añ oēz diuisionē mot⁹ ꝛ tps et magnitudin is ꝑcesserūt infinite. 3dē dicit Cōmētator. cō. 52. ꝛ. 53. ꝛ. 54. ꝛ. 57. ꝛ. 58.

¶ Itē q argumētū sit sophisticū apper q: sicut ꝑbat hāc eē ipotez. infinitū ē ꝑteritū. ita ꝑbaret illā esse impotez. mot⁹ est ꝑterit⁹. qđ ꝯ derisibile: ꝓz ꝟ̄na sic arguēdo in ꝑterito nec est potētia: ꝫ de rōe motus ē potētia mixta cū actu: ꝯ ꝛ.

¶ Scđo. infinitū est passio entis qđ est i. pcessu ꝛ ex ꝑte illa ad quā ꝓcedit: nō aūt ex illa a qua ꝓcedit: ꝫ tps nō ꝓcedit in ꝑteritū sed a ꝑterito: ergo ꝛc. maior ꝓz in numeris in quib⁹ ꝓcedit ab vnitate ꝛ nō ad vnitatē. item in cōtinno in quo ꝓcedit a toto ad partes et nō ecōtra. ꝑbatur etiā ratione qr terminus a quo nō in potētia. sed tm̄ in actu: ergo ex parte eius nō est infinitas. minor aūt ꝓz de se.

¶ Si dicaī ad minorē q ꝓcessus pōt esse in tpe accipiēdo in ante. vnde accipiendo die externā possuꝫ adhuc accipere altam ꝓuo: ē.

Cōtra:q; hoc eēt mutare ꝓteritū in futurū:q; qñ capio hāc partē ꝛ post aliā meus mea ꝓcedit in ante:sed ꝓteritū nō ꝓcedit in ante sed ab ante in post:ergo sic faciēdo mutatur ꝓteritū in futurū.

¶Rñdeo.negaf maior. Iz em̄ ois infinitas de qua hic loq̄mur stet in ꝓcessu:nō tñ opz q; inueniaf in re totū ex illa ꝑte ad quā ꝓcedit ꝑm rē:q; vera sit de ꝓcessu intellectus nostri qui totū tunc cognoscit infinitū cū procedit abvno in aliud.¶Ad ꝑmā ꝓbationē negaf ꝟña.q; similitudo de numero nō valet cū numer⁹ nō habeat infinitatē nisi a ꝑte post.¶Ad scōaz ꝓbationē negaf assumptū ꝓ scōa ꝑte q; ibi est infinitū etiā ꝓcedēdo a partibus ad totū sicut cū mobile cōtinuē acquirit illā magnitudinem:ꝓius em̄ acquirit medietatem q̄ totū:ꝛ ꝓius dimidiū medietatis q̄ medietatē ꝛ sic in infinitū.Et sitꝫ ꝓius precessit dimidiū horę q̄ tota hora ꝛ sic in infinitū.Ad rōnem dz q; negatiua est q; supponit vnū falsum.s.q; in ꝓcessu q̄ fuit in ꝓterito a ꝑte añ fuerit aliquod ꝛ solū vnus terminus a quo simplr:qđ nō est verū.nulli⁹ em̄ fuit terminus simplr ꝑ⁹. Posset etiā dici vt inqt Cōmentator 3.phy.cō.57.q; in infinito sufficit ꝓcessus ꝑm rationē vel imaginationē:ꝛ talis est tā in ꝓterito q̄ in futuro.Argumentū etiā est sophisma q;ꝓbaret similiter q; nullus mot⁹ sit ꝓteritus:arguēdo vt ipse arguit.ꝓcessus a termino a q̄ ad terminū ad quē repugnat ꝑterito:ſz talis ꝓcessus est de rōne mot⁹.ergo ꝛc. Ad improbationē rñsionis que ibi ponit dicit q; oē ꝓteritū aliqñ fuit futurū aut ꝑm se totū aut ꝑm qualibet sui partē ideo pōt apprehendi vt futurum.

¶Tertio.rō infiniti est rō incompleti ꝛ impfecti ꝛ partis:vt dicit Phs.3.phyſi.ꝛ Cōmentator cō.65. sed illa nō ꝟuenit ꝓterito inq̄ntū ꝓteritū est.dicit em̄ a grāmaticis ꝓteritū perfectū esse. ergo ꝛc

¶Rñdeo.negaf minor:ex illa ꝑte qua est infinitū.s.a parte ante.nā ex ea nō hz cōplemētū nec terminū.Improbat em̄ argumētum q; tps ꝓteritū nō sit infinitū quātū ad oīa ei⁹ extrema nō aūt quātū ad vnū.s.a ꝑte ante.Ad ꝓbationē dicit q; semp hz aliqđ extra q; nū q̄ est deuenire ad ei⁹ ꝓincipiū.Et aūt a grāmaticis ꝓteritū esse perfectū ꝑm modū significandi.

¶Quarto.illi repugnat infinitas cui repugnat eē id extra qđ nihil est.3.phyſi.sed hoc repugnat ꝑte rito.ergo ꝛc.minor ꝓbatur ex capio istā propositionē infiniti dies trāsierūt:impone q; aliq̄ dies illi⁹ ꝓteriti tpis sit extra ipm:alias non esset ꝓterita.Ad hoc ptz rñsio per solutionē argumēti precedentis. tex. 65

¶Quintū.implicat ꝓtradictionē infinitū esse actu:ergo tps ꝓteritū nō est actu infinitū.añs patet. ꝟña ꝓbat.q; tunc parsesset eq̄lis toti.qđ ꝓbatur.nā in illo essent infiniti dies ꝛ infiniti mēses:ꝛ sic equales:q; vnū infinitum non est maius alio.dies aūt est pars mēsis ergo ꝛc.Ex his rōnibus cōcluditur tps non fuisse ab eterno:q; sequit tps fuisse infinitum.

¶Rñdeo.negaf ꝟña. Ad ꝓbationē dico q; infinito simpliciter repugnat esse aliqđ maius. pōt tā esse aliquid maius infinito ꝑm qđ. qđ declaro. nā numeri pares sūt infiniti:et numeri impares sunt infiniti:ꝛ tñ numeri pares ꝛ impares simul accepti sunt ptes q̄ pares solū:ꝛ sic ꝓz q; infinito ꝑm qđ pōt esse aliquid maius:ſz nō in illo ordine in quo est infinitū.Similr dico q; si tps ꝓteritū fuisset infinitū in illo fuissent infiniti dies ꝛ infiniti mēses:ꝛ ideo oēs dies ꝓteriti respectu diei crastine fi cent pluresq̄ oēs dies ꝓteriti respectu ꝑtis : q; illud totū nō adderet in aliq̄ ꝓportiōe ad illā partē infinitā plusq̄ aggregatū ex linea ꝛ puncto;nō addit ad lineā solam

sumptā in aliqua ꝓportiōe.verū tamē tota multitudo duoꝝ esset maior q̄ multitudo mensiū:ꝛ aggregatū ex illis duab⁹ multitudinib⁹ esset maius vna illarū.Quid aūt sit illud qđ ꝓhibet infinitū eē in actu.ostendit.s.D. in quolib. q; si posita infinita magnitudine in actu illa esset in gñe corpis:nō in aliqua eius specie.idē dicit de multitudine.hoc aūt argumentū nō tenet de infinito in ꝓtētia:q; nō opz id de cuius ratione est esse partē alteri⁹ ꝛ ens i potētia eē in aliq̄ spē cuiusmodi est infinitū i potētia. ¶Sexto. Nulla ꝓductio mē surata istāti trāseūte pōt esse eterna:sed ois ꝓductio creature ex vi qua est ꝓductio creature hz q; mē suret instāti trāseūte:ergo ꝛc.maior nota ex terminis.minor ꝓbat. Ꝓductio que ex vi sua nō durat nisi per instās mensurat instanti trāseunte q:oppositū:g̃ mensurabit alia mensura:igitur vi sua hēbit q; durabit per totā illā mensurā sine ꝟseruāte.ſz ꝓductio creature ex vi sua durat tm̄ per instans:q; oī tpe creatura indiget ꝟseruāte. ¶Rñdeo.negaf maior.cui⁹ falsitas ꝓz.ꝑ⁹ de ꝓductiōe cuiuslibet successiui.nā taliū ꝓductio mēsurat instāti ſz tpe.Scō⁹ dz creatione que cū in nullo dependeat a tpe vel a motu celi nō opz q; mēsuret tpe vel instāti illius tpis trāseūte sed nūc stante quod pōt coexistere infinitis instātibus. Vñ Durādus bene dicit q; aliqua fiunt per motū vt aqua calida:alia fiūt per mutationē sequentē motū de necessitate:sicut forma sbalis introducit i mā.Alia fiūt per mutationē sequētē motū:sed nō per se nec de necessitate:sicut illūinat hemisperiū nostrū a sole:quā mutationē precedit motus localis sol per quē fit nobis presens:in ꝑmo aūt instāti quo sol fuit nobis ꝓsens erat fuit illuminat⁹ a sole:sed nō per precedētē motū. Alia fiūt nec per motū aut mutationē sed per simplicē emanationē sicut illa q̄ creant.Ad ꝓbationē minoris negatur maior.Ad ꝓbationē cōcedit ꝟña et ꝟhs:ſcz q; mensuratur alia mēsura.s.nūc stāte qđ pōt coexistere pauciꝫ vel mltis nūc tpis fluētib⁹ ꝑm q; placet creāti:nec tñ sequit q; ꝓductio creature habeat ex vi sua q; duret ꝑ qđcūq; tps vel mēsurā maiorē nunc sine ꝟsernāte:q; eadē actione creat ꝛ cōserva tur ꝛ creari ꝛ conseruari sunt idē. Sed dato q; essent duo distincta qđ dicet iste de motu ꝛ de formis successiue ꝓductis de quib⁹ ꝟstat q; nō in instāti ſz in tpe ꝓducunt. Quicqđ dicat ego dico q; talis ꝓductio ſz habeat q; duret ꝑ tps:h tñ sequit q; sit independēs a deo nec inānihilabilis:q; si durat ne cessario ꝑ tps illa necessitas est ex suppone:sicut si aliqđ moueat infinitiesadhuc movebit:ſz ille mot⁹ nō durabit sine manutenētia dei.

¶Contra eandē argunt alii vt recitat Gregorius ꝑ⁹. Si deus potuit ab eterno ꝓducere creaturā de nihilo:ergo ēt de materia. hoc est,falsum:ergo ꝟña ꝓz q; nō implicat cōtradictionē.falsitas cōsequētis ꝓbat:q; aut ꝓduxisset per motū:aut per mutationē.nō per motū:q; tūc nō fuisset ab eterno cū mot⁹ durationē ꝓcedat terminū.nō per mutationē:q; illa fuisset mēsurata aliquo instanti:ꝛ sic habuisset primū instās sui esse. Gregor. hic.q.3.

¶Rñdeo.negatur falsitas ꝟñtis. Ad probationē dicit q; nec sic nec sic.sed ꝓduxisset infinitē eē totē ex mā ꝛ soꝛa sine initio durationis nō in instāti fluēte ſz in nūc stāte.

¶Scō.de⁹ cōicauit esse creaturę per electionē:g̃ ꝓius intellexit eā nō hꝫe esse:g̃ ꝓius habuit non esse.prima ꝟña tenet q; electio est tm̄ de futuro.3.ethicoꝝ.Scōa ꝓbatur q; nō intelligit nisi verum. Cap.6.

¶Rñdeo.dicit Gregorius q; electio sumit dupl'r.Uno modo strictę ꝑm q; est conclusio consilii vt dicit.3.ethicoꝝ.et sic negaf añs.

Alio modo large pro libera volũtate cõtingenter volibili: ⁊ sic negatur ꝓpõia: qz talis põt esse etiã respectu presentis. huic concordat. s. Doc. secundo sentẽ. dis. 25. arti. primo. ad primum.

¶ Tertio sequit q creatura transisset de nõ esse in esse: sed qõ trãsit de nõ esse in esse non est eternũ qz prius habet non esse.

¶ Rñdeo. Gregorius negat cõsequentiã ⁊ ad probationem negat assumptũ. si em ꝑduxisset ab eterno nunqz fuisset verũ ipsum non produxisse: ⁊ per ꝓpõs non trãsisset a nõ produxisse in produxisse.

¶ Quarto. Quicquid est in potẽtia ad duo opposita cõtradictorie si acquirit vnũ illoꝝ necessario relinqt reliquũ: qm nõ est medium inter ꝓdictoria ſz ab eterno fuit verũ dicere de ꝗbz creatura. hec creatura põt esse. sitz hec res põt nõ cẽ: g si acquisiuisset esse relinqsset non esse. nihil aũt relinqt non esse nisi prius fuerit sub nõ esse: ⁊ sic si. b. fuit ab eterno prius nõ fuit. g ⁊c.

¶ Rñdeo. q maior est falsa nisi intelligat de potẽtia nouiter acquirente vel per sui mutationem: in quo sensu maior cõcessa negatur minor de creatura quã ponerem ab eterno productam.

¶ Quinto. Quicquid potuit fuisse eternũ fuit eternũ: sed creatura nõ fuit eterna. ergo ⁊c. minor ptz. maior probat. Potentia que necessario cõiũgit actui infert actũ: sed potentia ad esse eternũ necessario cõiungit actui: ergo ⁊c. maior nota. minor probat. Primo qz qñ potẽtia ſi ꝑfect actui act⁹ põt sequi potẽtiã ſm durationẽ: ſz eẽ eternũ a parte ante nõ põt sequi suã potẽtiã ſm durationẽ: qz tũc nõ fuisset eternũ. Scõo qz in ꝓpetuis non differt esse ⁊ posse.

¶ Rñdeo q duplex est possibile. s. possibile logicũ ⁊ possibile ſm potẽtiã passiuã. si loquamur de posꝝ⁹ negat maior. si de scõo non est ꝓtra nos: qz nõ dicim⁹ aliquã creaturã potuisse eẽ ab eterno nisi gmõ. Ad ꝓbationẽ maioris negat minor. nã potẽtia logica ad posse esse ab eterno non coniungitur actui. Ad ꝓbationẽ huius negatur maior. nam Petrus potuit ab eterno non predestinari: ⁊ tamen ista potentia nõ potuit precedere actum suum. Ad secundã probationẽ dicitur q Phus in illa auctoritate loquitur de potẽtia passiua ⁊ nõ de possibili absoluto.

¶ Sexto, si causa naturalr agens fuisset ab eterno nõ potuisset producere effectum sibi coeternum: ergo nec causa libera sicut est de patet ꝓpõtia ⁊ añs probatur: quia nõ ꝑduxisset de nihilo: alꝫs creasset. nec de aliquo: qz nõ per motũ vt patet. nec per mutationem: qz omnis mutatio mensurat aliquo instanti: ⁊ per cõsequens habuisset primũ instans sui esse.

¶ Rñdeo q maior est falsa. Ad ꝓbationẽ dicitur q nullo illoꝝm modoꝝ sed per simplicẽ emanationẽ. Et si dicatur. omnis reductio entis de potẽtia in actum est per motũ vel mutationẽ: ergo ⁊c. Respondeꝯ q ibi nõ esset proprie reductio de potentia in actuz: sed actuatio potẽtie ꝑ actũ: qz ibi nõ esset potẽtia distãs ab actu: qꝫ est de ratione reductionis predicte.

¶ Contra eandẽ arguit Durandus primo. In quibuscũqz est dare primũ et vltimũ illa necessario sunt finita: ſz in reuolutionibꝫ celiꝯ esse potuere est hmõi: g maior nota. minor ꝓbat. Primo qz inter ipsas fuit ordo durationis. ergo est dare aliquã que fuit ante omnes Scõo qz iter reuolutiões ꝓteritas fuit aliq reuolutio a qua hodierna reuolutio distat ſ. infinitũ aut nõ. si sic: illa fuit necessario prima qz nõ potest esse maior distãtia q infinita. si non: ergo precesserunt infinite revolutiones. Duran dushic.

¶ Rñdeo. negatur minor. qz ante quãlibet ꝓcesserũt ifinite alie posita mũdi eternitate. Ad ꝓbationem negaꝝ ꝓna. qz ſz accepte sint o: die quodã vna post aliã ⁊ nũqz due simul: nulla tñ fuit ante oẽs: aut includes oẽs. ⁊ ꝗ ista ꝓna nõ valeat declarat multis exẽplis. primũ est de mutatis eẽ in motu cõtinuo. dicit em phs. 6. phys. q añ quodlibet moueri ꝓcesserũt in finita mutata esse: nec tñ fuit data ꝓmũ: ⁊ tñ ꝓstat q talis mutata esse trãseũt ordine quodã ⁊ nũqz duo simul. Scõm exẽplũ est de ptibus ꝓportionalibꝫ hore ꝑdicte: quaꝝoes ordine quodã sunt accepte: nec tñ fuit iter eas aliqua prima potissime distinguẽdo sic illas ptes q minores sint versus principiũ hore ⁊ maioris versus finẽ. 1ca. 41. 6. 44.

¶ Contra. Infinitũ nõ contingit pertrãsire vt dicit. 3. phys. ergo si ifiniti dies ꝓcesserũt nõ fuit pole deuenire ad presentem diem. 1ca. 63.

¶ Rñdeo q posita eternitate mũdi nullus infinitũ est pertransitũ totaliꝫ i actu: nec hoc sequit exdã positione loquẽdo de infinito cathegorematice accepto qz licet a presenti die in ante fuerint infiniti dies: nõ tñ fuit aliqꝫ infinitum cathegorematice dictuz qz nihil fuit carens principio ⁊ fine: ſz bene sequitur q infinita sunt multa pertransita: ⁊ nullum infinitũ est maximum pertransitum.

¶ Dico secũdo q nõ repugnat aliquod infinitũ esse pertransitum quãdo talis infiniti nullus est primum pertransitũ vt patet de infinitis mutatis esse que habet qꝫ cunqz mobile qꝫ continue mouebatur. tale enim infinitũ põt esse pertrãsitũ: qz licet ibi nõ sit ꝓmus a parte qua infinitus est: ꝑz tñ ex illa pte terminũ extrisecũ. s. carẽtiã ⁊ nõ eẽ sui. Sz si mũd⁹ fuisset ab eterno caruisset nõ solũ termino itrisseco qz darek ꝓia dies: ſz ẽt extriseco: qz nõ icepit ptrãsiri nec ꝑ positionẽ ꝗ ꝓnti ⁊ remotionẽ de ꝓterito: nec ꝑ remotionẽ de ꝓnti ⁊ positionẽ ꝗ futuro cũ nõ põak incepisse ex q põit fuisse ab eterno.

¶ Scõo. ois duratio inclusa inter duo nũc necessario ẽ finita: ſz ois duratio creature est hmõi: g ⁊c.

¶ Rñdeo. negaꝫ maio: loquẽdo ꝗ nũc stãtib⁹ in quo sensu ꝓceditur. minor qz duratio creature permanẽtis nõ accipiẽtis esse per motũ vel mutationẽ sequẽtẽ motũ non claudit necessario inter nũc fluẽtia. ꝓcedit aũt maior loquẽdo de nũc fluẽtib⁹ sed tũc negaꝫ minor.

¶ Tertio. si de⁹ ab eterno potuit producere mundũ: ergo istũ mũdũ. si istũ mũdũ: ergo istũ mundũ nouiter creatũ. hoc aũt est falsuz: quia non potest esse nouiter creatum ⁊ esse eternum.

¶ Rñdeo. cõcedit prima ꝓna sed negatur scda. est enim sophistica qꝫ ꝑs in alio exemplo. sic ista conuertunt vt nũc. iste antixps ⁊ iste antixps reprobatus. sicut iste mũdus ⁊ iste mundus nouiter creatus. ⁊ ita sunt singulares: ⁊ tamẽ non sequitur deus ab eterno potuit predestinare istum antixpm ergo potuit predestinare istũ antixpm reprobatũ. nã añs est verũ ⁊ ꝓna implicat cõtradictionem in sensu cõpositio. sicut ista. deus predestinauit istum reprobatũ.

¶ Quarto. si sol fuit ab eterno ꝑductus necessario in illo instanti in quo creabaꝫ illuminat hemisperiũ nostrũ aut antipodũ. si nostrum: ergo dies fuit nobis⁹ dies noster precessit diem illoꝝm: ergo est dare primũ ꝺiem illoꝝz. si dicatur q prius illuminauit hemisperiũ eoꝝ: ergo dies eoꝝ precessit diẽ nostrũ: ⁊ sic vt prius.

¶ Rñdeo. ⁊ dico q fundaꝫ in falsa imaginatione. s. q in illo casu fuisset dare primũ nũc fluẽs creationis aut primũ situ sibi equalez in quo creabaꝫ. ſz ante omne instans ⁊ ante oẽm situ fuisset creatus loquẽdo de situ determinato negaꝫ ergo prima ꝓna: qz in nullo situ determinato fuisset primo: ſz ab eterno. i. ante omne tẽpus finitum fuisset in isto ⁊ in illo situ.

Questio.ij.

Queritur secūdo. Utrū creatio actiua dei sit aliquid?

Pro decisione hnius questionis hec est prima cōclusio. Creatio actiua dei est diuina essentia. Probatur. quicquid est in deo est diuina essentia: creatio actiua est in deo: ergo ꝛc.

Cōclo.ij.

Creatio actiua est diuinuz velle: sed ab eo distinguit sola ratione. pbaf. Id quo deus pducit creaturas est velle diuinū: q; deꝰ per imperiū sue volūtatis oīa pduxit: ꝫ creatio actiua est q deus oīa pduxit: ergo ꝛc. Quod ꝫo distinguaf ratione pbaf. Creatio dicit respectū rationis ad creaturā: velle aūt nō dicit talē respectū: ergo ratione differunt.

¶Ex istis sequit correlarie q actio iterior in deo sicut est velle: et actio exterior: sicut est creatio sola rōne differūt: istud ptz ex dictis. Nam velle diuinū vt hz respectū importatum hoc nomine creatio dicit actio exterior: ꝛ sine tali respectu dicitur actio interior.

¶Sequit scḋo correlarie q i deo non est aliqua actio que sit executio pter diuinum velle: pbaf. si in deo esset executio distincta a velle sue ab imperio voluntatis maxime hoc esset creatio qua deꝰ exequif voluntatē suā producēdo creaturas: ꝫ creatio nō distinguitur a velle diuino. ergo ꝛc.

Aureolus i.2. di.1.

¶Contra cōclusionē arguit Aureolus.1. Causa in actu nō est nisi si effectus est in actu: ꝫ creatio est causa qua deus actu creat: g̃ nūq̃ fuit nisi qñ fuit creatura: sed creatura nō fuit ab eterno: ergo creatio non fuit ab eterno: ergo creatio nō est diuinū velle. cōsequētia ꝫz: q; velle diuinū ab eterno fuit.

¶Respondeo. p̄mo dico q causa in actu est dupler. Aliqua em̄ cā dicitur esse in actu: q; habet oēm actualitatem quam potest habere: ꝛ omne absolutū significatum hoc nomine causa. Secundo aliq̃ causa dr esse in actu q; actu causat ꝛ habet actu respectū ad effectum loquēdo de causa i actu p̄o. modo negaf maior ꝛ concedit de causa in actu secundo.

¶Dico scḋo q creatio est q̃ deꝰ actu creat ꝛ hz respectū ad creaturā vñ sic nūq̃ fuit creatio nisi qñ fuit creatura: ꝛ q; creatura nō fuit ab eterno neq̃ creatio fuit ab eterno.

¶Ad cuius euidentiā est sciēdū q sicut copulatiua non potest cē vera nisi vtraq̃ ps sit vera: ita aliquod ꝑunictū non pōt verificari nisi ꝓ vtraq̃ parte: ꝫ negari pōt pro altera tm̄. Et quia temporale includit negationē cū affirmatōe ꝫ aliqñ esse ꝛ aliqñ non fuisse: iō creatio dicit temporalis q; respectus est tpalis: eternū aūt tantuz importat affirmationē essentialē: ideo nō pōt creatio dici eterna nisi ꝛ diuinū velle ꝛ ipse respectꝰ eēt eternus. Aliqui tamē cōcederent istā. creatio est eterna. q; ad hoc q ꝓpositio sit vera: sufficit q predicatū verificet de eo qō supponit per subiectū: esse: aūt eternū verificaf de velle diuino pro quo supponit ly creatio: nō tamen cōcederetur ista: ab eterno fuit creatio: quia predicata stant formaliter ꝛ appellant formam.

¶Ad argumētū igit negaf vltima ꝑnīa. ꝫ est fallacia figure dictionis: q; mutaf quid in aliqd. nam velle est absolutuz ꝛ creatio est relatiuum.

¶Et si arguaf cōtra hoc deus ab eterno fuit creās. si creatio ē eterna: ergo res sūt ab eterno create. tenet ꝑnīa ab actiua ad passiuam.

¶Respondeo. negatur ꝑnīa. nec valet. pbatio. quia regula illa nō valet: vt inquit Albertꝰ sup. 4. c. celestis hierarchie in illis in qb⁹ patiens nō recipit totū actū agēntis. nulla aūt creatura recipit diuinam actionē in toto.

¶Contra. iterū arguit sic creatio fuit ab eterno: g̃ deꝰ ab eterno fuit agens: ergo ab eterno fuerūt res acte sine facte ꝛ pducte. ꝫ ꝑnīa. q; ad omne agere sequitur agi.

¶Rñdeo ꝓio. q deus ab eterno fuit agēs ꝛ magis ꝓprie operās: quia ab eterno fuit intelligens ꝛ volens: ꝫ negatur ꝑnīa. q; agere imanens nō infert agi: ꝫ bñ concedo q ad omne pducere sequit produci: q; pducere addit super agere habitudinē ad aliquid terminans actionē: ꝛ ideo nō ꝓcedit q fuerit ab eterno pducens creaturam vel eam faciens.

¶Rñdeo ēt aliter ad maiorē p̄ncipalis argumēti q cā est dupler. Aliqua enim est cā naturalis que agit ꝑ fm q est. i. ꝑ fm modū sui esse. et ista semp est simul cū effectu si sit sufficiens ad pducēdū effectū. Alia est cā libera que agit vt vult ꝛ vt ꝓponit et de tali cā negatur maior. Nam ex volūtate antiqua quavolo mouere digitum pcedit motus digiti i tēpore determinato. Constat etiaz q appetitꝰ est cā imediata motus localis anime: ꝛ tamen quādoq̃ actus appetitꝰ p̄cedit illum motū mēbroꝝ. Et sīr dico q quādo aliqs effectꝰ a deo nolitus ponit nouiter in actu nō ꝛiernenit alia actio ꝑter eiꝰ velle: ꝫ noua habitudo actionis eterne ad tēporalem effectū. ponit enim effectus divine voluntatis in illa mēsura in qua disposuit ipsuz eē. fallitur itaq̃ Aureolus existimās q actiua creatio sit quedam actio distincta realr a deo ꝛ recepta subiective in creatura. Quid autem determinat voluntatē diuinā. declaratū est in ꝓ°. dist. 45.

¶Dico vltimo q in nobis aliud est velle ꝛ imparе: aliud est executio: q; velle nostrū est imꝑfectum nec sufficit ad ponēdum esse in actu: nec pōt monere imediate nisi potētias in eadē essentia anime colligatas: velle aūt diuinū est perfectum: ꝛ iō nō requirit ibi executio distincta ab ipso velle: ꝫ executio

est ipm̄ velle ꝛ addit ad velle tantum respectū ad effectū tēporalez in actu positū ꝛ existentem. Et q velle diuinū sit ipsa executio naturalr ꝓz: q; ēt in nobis actꝰ appetitus sensitiui vel actus voluntatis est etiā actiua executio et motio interior mēbroꝝ: nec requirit alia actio ad mouendum corpus coniunctum.

¶Et si dicaf contra hoc: q; requirit etiā potētia motiua affixa organo corporali: ergo nō sufficit ipse actus voluntatis.

¶Rñdeo. q potētia affixa organo dicitur motiua non q; motum principalr efficiat: sed q; redit mēbra ad motū habilia ꝛ obedientia appetitui: vt dicit. s. D. ꝑia pte. q. 78. ar. ꝑ°. ad quartū. ꝓz igit ex ꝓdictis q nō repugnat volitioni esse productiue transiēs in aliud: imo etiā ꝑhus. 3. de anima. ꝛ ibi Cōmentatoꝝ cōmētis. 48. 49. 50. ꝛ. 51. ꝛ. 9. meta. cōmē. 10. dicunt q virtꝰ motiua alialis est appetitꝰ.

¶Sc̄o principalr arguit sic. que sunt inseparabilia fm̄ itelligi sūt etiā inseparabilia fm̄ esse: sed productio actiua nō pōt separari fm̄ intelligi a productione passiua: ergo nūq̃ fuit productio actiua dei nisi fuerit quando fuit productio passiua: ꝫ passiua nō fuit ab eterno ergo nec actiua: ꝛ per ꝑnīa non est diuinum velle qō est eternū.

¶Rñdeo primo. ꝓz responsio ex dictis supra ad hoc argumentum vbi negaf ista ꝑnīa. productio sine creatio est diuinum velle: ergo est eterna. dictuz est autē ab aliquibus istam cōcedi. creatio fuit eternalr in deo: ꝫ ista negaf: g̃ in deo fuit eternalr creatio: arguit enim ibi a magis ā ꝓlo ad minꝰ amplū. Et ꝫ ista sustineri possint. ꝫ q creatio fuerit ab eterno: tamē magis mihi placet alia opinio que tenet q non est eterna. Unde ad argumentū negatur maior: nam priꝰ tēpore ꝛ posterius tēpore sunt inseparabilia fm̄ intelligi: nō tamē

fim esse.mino: cõceditur q̄ nunq̄ est ꝓductio actiua nisi qñ est passiua.sed vltima ꝓña negaf. q: infertur:ergo nõ est diuinũ velle.

¶Tertio arguit sic.Illud quo posito adhuc effectus potest poni ⁊ nõ poni magis hz rõnem potẽtie q̄ actiõis/sed posito diuino velle effectus potest poni ⁊ nõ poni: ergo velle diuinũ magis habet rationem potentie q̄ actionis.

¶Rñdeo.negaf maio: de actiõe immanẽte:q:vt dixim⁹ ipa posita non est necesse effectum poni.

Dico secundo q̄ posito diuino velle cum respectu ad effectuz: necesse est effectum poni necessitate infabilitatis ⁊ suppositionis.

Dico tertio q̄ velle acceptũ sine tali respectu non habz rõnem ꝓductionis:vt sepe dictum est.

¶Quarto arguit. Velle aliquid facere non est ipsum facere:q: factio q: volo aliquid facere: ⁊ similiter id qõ volo facere sunt obiectum voluntatis:obiectum autez nunq̄ facit suum obiectum: ergo velle diuinũ non est ꝓductio rei.

¶Respondeo primo. negaf añs de identitate reali ⁊ cõceditur de identitate rationis.ideo concedo q̄ velle diuinum distinguitur ratione ab eius facere:sed non realiter.Ad ꝓbationez negatur assumptũ:imo etiam voluntas creata producit aliquãdo obiectũ suũ quando obiectum est operabile a volũtate : maxime in tali volente vt supra diximus de motu animalis.Et licet velle creatum nõ ꝓduceret suum obiectuz:hoc nõ est neganduz a velle diuino:loquendo de obiecto secundario:q: velle dei est eius posse.

¶Alia omnia argumẽta que Aureolus cõtra hanc cõclonez addu cit peccant sicut ⁊ predicta p hãc cõsequentiã.velle diuinũ est eternum:ergo nõ est creatio vbi constat esse fallaciã figure dictionis.

Gregorius in ¶Contra eandẽ sic arguit Gregorius.Potẽtia creatiua est principium creationis actiue:ergo creatio actiua nõ est deus . ꝑmia ꝓz. q: dei non est principiũ potentia creatiua.añs ꝓbatur.Omnis potentia actiua est principiũ sui actus:sed creatio actiua est actus potentie creatiue:ergo ⁊c. 2.dist.7 ma.4.6.

¶Respõdeo negatur añs. Ad ꝓbationẽ negaf maior nisi talis potẽtia actiua sit etiã receptiua motus ⁊ realis relationis ad motuz: ista aũt nõ ꝓueniũt diuine ẽntie.

Cõclo.ij.

Creatio passiua ẽ ens reale in creatura. Hãc sic ꝓbat de potẽtia.q.3.ar.3.In oi dependẽte ẽ aliq̄ entitas ꝓueniẽs ei iquãtũ ẽ dependẽs:hz creatura inquãtũ creatura est dependẽs a deo:ergo in creatura inquantũ est creatura est aliqua realitas:sed talis nõ est aliq̄ q̄ creatio passiua:g̃ creatio passiua est ens reale.

Cõclusio.iij.

Creatio passiua ẽ relatio.Hãc sic ꝓbat ꝓia ꝓte q.45.ar.3. Jd qõ remanet de passione remoto motu est relatio:sed creatio passiua dicit passionẽ a q̄ remouẽt motus cũ creatio fiat in instãti:g̃ creatio passiua est relo.

Jtẽ oĩs dependẽtia est relo: sed creatio passiua ẽ dependẽtia :g̃ ⁊c.

¶Ex hoc sequit corelarie contra Scotum q̄ creatio passiua nõ est substantia creature:q: nulla substãtia creata est relo. hz substãtia creature est sũa creata : ergo non est relatio:⁊ p ꝓñs nec creatio.

¶Contra arguit Scotus ꝓmo. Creatio dicit vniformiter de omni re citra deũ:ergo nõ est res, distincta a creaturis:añs ꝓz ,,q: oia sunt vniformiter creata.ꝓña ꝓbatur.q: si esset res distincta a creatura ipsa non esset creatura: er p ꝓña creatio nõ diceret de tali re:⁊ per ꝓña nõ diceretur vniformiter de omni re.

¶Rñdeo.negaf añs.q: illa ꝓprie dicunt creari q̄bus ꝓuenit ẽ aut ẽt principaliter cõuenit rebꝰ p se subsistẽtibꝰ:⁊ iõ subsistẽtia dicuntur ꝓprie creata.alia vero dicunt creata:vt ost.6.D.ꝑma.p.q.44. Potest scõo negari ꝓña.ad ꝓbõez negaf prima ꝓña ⁊ dico q̄ creatio passiua ẽ creatura accipiẽdo creatura ꝑ omni re q̄ nõ est deꝰ. Et si dicaf cõtra:g̃ referf ad deum alia creatiõe.negaf ꝓña.q: aliud ẽ loq̄ de absolutis:⁊ aliud de relatiõibꝰ quia absolutũ non est seipsoꝫ formaliter ad aliud sicut relo:⁊ ideo indiget aliquo respectu a se distincto quo referaf ad deũ:ac per hoc creatione distincta a se que nõ est aliud q̄ relatio depẽdẽtie ad deũ cũ nouitate essendi: que nouitas ẽndi:nõ est aliud q̄ negatio precedentis durationis.

¶Secundo.Si creatio est accñs sequit q̄ creatura possit esse sine creatione.hoc est falsuz.g̃ ⁊c.ꝓña ꝓbaf.Oẽ ꝓtus alio tpe põt esse sine posteriori:hz sõa ẽ poꝰ accñti tpe ⁊ nã vt dicit.7.meta.g̃ ⁊c. tr.c.4.

¶Rñdeo.negaf ꝓña.ad ꝓbõnem dico pº q̄ hz creatio vt est accidẽs sit posterio: saltẽ rõe ipsa:creatura tñ vt est vna fm modũ significandi ad esse creature est ea ꝓor.

Dico scõo q̄ auctoritas phi nõ est sic intelligẽda q̄ nõ repugnet sõe eẽ sine quocũq̄ accñte. Nulla em̃ res põt esse sine eo qõ ad eam necessario cõsequit:multa aũt accidentia sicut sunt ꝓprie passiones ꝓsequũtur necessario ad sõm suũ:sed mens Aristotelis vt dicit Cõmẽ.7.meta.cõ.4.est q̄ sõm est ꝓius tpe accñte sepabili: vel saltem mã ex qua generaf subiectuz est ꝓor accidente subiecti.

Dico tertio q̄ ẽt admissa minori de accñtibꝰ absolutis: negatur de relatiuis.

Dico quarto q̄ rõ quare creatura nõ possit esse sine creatiõe non iõ est quia creatio causeꝫ ex principijs essentialibꝰ creature: hz q: nulla res põneꝫ formaliter talis sine eã formali:sicut nõ põt esse albuz sine albedine cũ hoc implicat cõtradictiõem:creatio aũt ẽ id quo formaliter aliquid est creatura.

¶Contra eandẽ arguit Gregorius. Greg.in sic.si creatio ẽ accñs creature seq̄t q̄ creatura possit creari postq̄ est hoc est falsuz.g̃ ⁊c.ꝓña ꝓbatur. semp creat creatura qñ in ea ponitur creatio passiua:hz si creatio est accñs põt poni de nouo i creatura postq̄ creatura est. ergo ⁊c. maio: ꝓz.minor: ꝓbaf. Oẽ ens põt deus annihilare ⁊ idẽ numero reparare.g̃ põt annihilare istũ accñs ⁊ idem reparare ⁊ ponere de nouo in eo in quo ante fuerat. 2.dist.1. q.6.

¶Rñdeo pº.negaf ꝓña.q: illa entitas que est creatio nõ ꝺ: creatio nisi qñ est cum nouitate essendi: ista aũt nouitas essendi nõ est in sõo sine in creatura nisi in primo instãti sui esse: quia qñ creatura est i quodlibet instãti sequẽtiꝫ ẽ dr̃e q̄ prius fuit ⁊ ꝑ ꝓñs nõ est nouitas:nec ẽ possibile q̄ i alio istanti sequẽti deꝰ ꝓsernaret talẽ negõnẽ nisi faceret ꝑterium non fuisse.

Dico scõo q̄ hoc argumentũ est contra eos:quia si creatio est sõa creature deꝰ põt annihilare creaturã ⁊ ipsaz ꝓsernare.g̃. Tãc crearetur quia poneret in esse id qõ ẽ creatio:⁊ tñ antea ponit fuisse.

¶Que dixim⁹ de creatiõe dicẽda sunt de cõseruatiõe:quia ista sunt idẽ:hz rõe differãt: vt infra dicet.

Cõclo.iiij.

Qnã incidẽtaliter pono hec est.actio nõ est subiectiue in agẽte.hãc sic ꝓbo.si actio esset in agẽte sequit q̄ agens in agendo aliquã i se entitatẽ causaret:⁊ sic agens inquãtũ agens pateretur hoc est falsum . ergo.⁊c.

¶Cõtra arguit Sco.pº. Effectus formalis nunq̄ põt a forma separi nec eã: sed actio est qua agens est formaliter agens.ergo nõ põt separari ab agente. Scotus l.2.di.1.

¶Rñdeo.pº dico q̄ effectꝰ formalis accipit dupliciter.Uno mõ prout esse qõ dat forma suo sõo: ⁊ sic cõcedo maiorẽ:⁊ dico q̄ esse qõ dat actio

suo sbo nō est esse agens: sz est mouere z tale ēt passo. Alio mō accipitur effectus formalis pro oi eo qō ō: tale vel tale ab aliq forma: z sic negat maior. quia aliquid pōt denoiari tale vel tale a forma extrinseca: sicut aliqd ō: locatū a loco: z hoc mō agens denominat de nominatione extrinseca ab actione q̄ ē in passo subiective.

¶ Cōtra. Ois forma denominās aliqd extrinsece: denoiat ēt aliqd intrinsece. sed actio denoiat per te agēs extrinsece. ergo denoiat aliud intrinsece. hoc est falsum: quia tale nō esset nisi passum: sz patiēs vt sic nō est agens. q̄ opz dicere q̄ actio denoiat agens intrinsece.

¶ Rñdeo. q̄ actio ō: duo. significat. n. mäliter z in recto ipz motū formaliter vero z in obliquo dicit're spectū ad agēs a quo est actio. Et sic' passio significat in recto eundem motū quē dicit actio: sed in obliquo dicit respectū ad passum in quo est: ita q̄ actio z passio differunt solū quo ad istos respect': sz sint idē quo ad rem principaliter significatā. Et q: mot' est subiective in mobili: nō actio est i passo quo ad motū quē significat in recto: z est i agēte quo ad illū respectū quē actio significat i obliquo.

P Dico sc̄o q̄ actio quo ad motū quē significat denoiat intrinsece ipm mobile qō ō: moueri z denominat extrinsece agēs: sed quo ad respectū denominat ipsum agēs intrinsece: z quantū ad hoc est ēt perfectio agētis.

¶ Sc̄o. Eius ē actio cui' ē potētia vt dicit Phs in lib. de somno z vigilia. sed potētia agēdi est i agēte. q̄ actio est in agente. 2.cc.1.

¶ Rñdeo. pmo qō Phs loquit de actione immanēte: nos aūt de actione transeunte.

P Dico. 2. q̄ si loq̄t de actiōe trāseūte sic itelligit q̄ eius est agere cuius est posse agere: nō aūt intelligit q̄ actio sit in eo subiective. ex.c.15.

¶ Tertio. Phs dicit in. 8. phys. q̄ si de' ageret de nouo mutaret sed hoc nō eēt nisi q: reciperet in se actionē. q̄ actio est in agente.

¶ Rñdeo. negat minor. sed phs putauit deū nō posse ō nouo agere nisi p nouā dispōnē vel nouaz voluntatē quā ante nō habuisset vt dicit ibi Cōmēta. cō. 15.

¶ Quarto. Si vnus ignis calefacit duo ligna aut ē vna actio aut due: nō due q: vni' agētis est tm vna actio. q̄ est tm vna. vel igit' est in passo vel in agente: nō in passo q: vnū accīs nō pōt eē in duob' substātijs sbā aūt calefacta ponū tur esse duo. ergo est in agente.

¶ Rñdeo. q̄ in illo casu eēnt due actiōes quātū ad mäle actiōis: q: essent duo mot' sicut z duo mobilia: sed quo ad formale actionis. s. quo ad respectū in quo cōplet rō actiōis: z per quē a passione distinguit esset tm vna: z quātū ad hoc esset in agente.

¶ Quito. sequit q̄ blasphematio indeor fuisset in xp̄o. sz hoc est falsum. q̄ pña pz. minor. pbat: blasphematio est pctm: sed in xp̄o nō erat pctm. ergo.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad pbationem dico q̄ actio illa exterior inquātū erat in passo erat bona: sz fuit mala sz qd inquātū p̄cedebat ex interiori actiōe indeor. z: z vt sic erat peccatuz: sed vt sic non erat in xp̄o. vñ illa actio non erat pctm illius in quo erat subiective sz tm illius a quo p̄ducebat.

¶ Sexto. Ois ppositio imediata est vera cū sit principiū demōstrationis: sed ista est imediata: actio nō est passio vt ō: p̄. poste. q̄ ē ꝛa. tex.c.31

¶ Rñdeo. cōcedo totū: iz. n. actio sit illa res que est passio. ista tm p positio negat. actio est passio: q: in rōne actionis importat respectus ad agens qui non importatur in ratione passionis.

¶ Septimo. Quecūq; differūt genere: differūt ēt numero vt ōi. 5. tex.c.11 meta. sed actio z passio differunt genere. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo.

¶ Rñdeo. negat maior. accipiendo per dñiaz numeralē dñiaz qua aliquae res sunt totaliter diuerse: si aūt dicātur differre numero ea q̄ importent diuersas res in obliq̄ sic cōcedo totū: sz nō seq̄t q̄n actio z passio dicāt eundē motū.

P Dico sc̄o q̄ iz ea que differunt gñe differāt numero illi' gñis: nō tm opz q̄ differāt numero simpliter: q: eadem res pōt esse in diuersis generibus.

Cōclo. v.

Actio est realiter ipse mot', pbatur. quid est illa res que est passio est motus vt patet. 3. phy. sed actio est illa res que est passio vt pz er p̄cedēti p̄clone. q̄ ꝛc. Et accipimus hic extense motū p̄out extendit ēt ad oēm mutationem: q: illuminatio actio est: z tm nō p̄opie mot': sed mutatio cuz fiat in istāti vt ō: t Cōmē. 6. phy. cō. 32. cc. 6.

¶ Cōtra arguit Aureo. p°. Mot' manet trāseunte actiōe z passiōe vt pz in p̄ouciente. ergo motus nō est actio aut passio. Aureo'.

¶ Rñdeo. negat añs. q: p̄oiectū semp̄ monet a p̄uciēte durāte motu: z q: moueri est pati z mouere est agere: iō cōtinue est ibi actio z passio. Et iz aliq̄n p̄uciēs desinat esse post p̄iectionē: dicit tm eū mouere mediāte ꝥrute ipsa mobili.

¶ Sc̄o. Motus pōt monere remota actiōe motoris. q̄ mot' nō ē actio. añs. pbat. Nā approximato igni alicui cōbustibili de' pōt p̄seruare illā cōbustionē siue motū z suspēdere agere ips' ignis. q̄ tunc erit mot': nō existēte actiōe.

¶ Rñdeo. Qō in illo casu remanere illa res quā ō: actio in recto. s. motus: nō tm maneret id qō dicit in obliquo. s. respect' ad agēs: nec est inconueniēs q̄ vnū nō maneat alio sublato i hīs que sunt idē: sz nō sunt idem totaliter: sicut est de actiōe z motu: z iō pōt esse q̄ desinente illa relatiōe originis mot' que erat subiective in actiōe desinat actio: nō quo ad illud i quo ē idem motui: sed quo ad id in quo distinguit a motu.

¶ Tertio. Ea que sunt idez sbo z differūt p̄m q̄ditatē nō sunt idem realiter: sed actio z mot' sunt hmōi: vt dicit Cōmē. 3. phy. cō. 21. q̄ ꝛc.

¶ Rñdeo. Qō q̄ditas accipit dupliciter. Uno mō p̄ eēntia rei: z sic concedit maior. iz negat mior. nec sic intēdit Cōmē. Alio mō accipit q̄ditas p̄ ꝓceptu diffinitiuo. Cōceptu'. n. rei est q̄ditas rei in eē intelligibili: z sic negat maior. z ꝓcedit mior. Cōmē. aūt loq̄t ad hūc sensuz vt p3. 3. phy. cō. 18. z. 20. z. 21. z 22. vbi sic dicit. Mouere z moueri nō sunt idē p̄m q̄ditatē: q: diffō eorum est diuersa.

P Dico. 2. q̄ dicunt eē idē sbo: q: eādē rē significāt. s. motū: sine p̄o eodē supponūt: iz aliū z aliud re spectū cōnotēt. z quātū ad istū respectū quē cōnotat actio: dicit, aliquid. s. D. marie li. 2. q̄ gen. ca. 9. q̄ actio est in agente.

P Dico. 3. q̄ actio z passio p̄nt etiā dici differre p̄m q̄ditatē ēt p° mō: q: differūt eēntialiter quo ad diuersos respectus cōnotatos.

Cōclo. vj.

Mot' non distinguit realiter a forma que p motū acq̄rit. hanc ꝓclonē videt tenere. s. D. 11. met. iz nō eam probet.

¶ Contra arguit Aureo. p°. Ois mot' diuidit p mutata esse: vt ō: 6. phy. z est via ad formā: vt dicit Cōmē. p° celi cō. 1. z. 2. 4. me. cō. 3. z desinit eē postq̄ acquisita ē forma: vt ō: t sc̄o de gene. sz forma que est termin' mot' nō diuidit per mutata esse: nec est via ad formam cū nulla res sit acq̄sitio sui: nec desinit esse finito motu. ergo ipsa forma nō est motus. Aureo'. text. 16.

¶ Rñdeo. q̄ actio z passio z mot' z forma p motū acq̄sita sunt eadez res quo ad absolutū qō significāt: sz ꝓnotāt diuersos respect'. De actiōe z passione satis dictū ē supra. Quātū vero ad formā, dico q̄ forma: vt iz eē cōpletū z ḡtum

in ſbo dicit forma: ſz eadē forma vt eſt ūm quodā ⁊tinuo fluxu dicit motus. Tria.n.ſunt de rōe mot⁹. Primū eſt q̄ ſit actus ⁊ forma imꝑfecta. Scōm eſt ordo ⁊ tendētia ad actū viteriorē que nō eſt aliud ꝙ relatio quedā eiuſdem forme ad ſeipſaz ſub eē ꝑfectiori. Tertiū eſt ordo poſteriorit⁹ actu⁹ ūm ꝑfecti ad ſeipm ſub eē ꝑfectiori: ita q̄ tpe ſequenti erit ꝑfectior ꝙ mō fit: ⁊ tpe ꝓterito erat imꝑfectior ꝙ ſit nūc. Et ſz motus includat iſta tria: tñ primū dicit in recto ⁊ alia duo in obliquo.

℣Dico ſcōo q̄ iſta ꝓpoſitio nō cō cedit: actio eſt paſſio: ita nec iſta cōcedit: forma eſt motus: q⁹ aliq̄d includitur in ꝓterito qō non in ſbo. ſ. illi reſpectus.

℣Dico tertio ad minorē q̄ forma ſub eē imꝑfecto eſt via ad ſeipſaz ſub eē ꝑfecto: ⁊ eadē forma vt ē ſō eē ꝑfecto deſinit eē ſub eē ipſecto.

℣Dico: quarto q̄ id qō eſt mäle i motu puta actus imꝑfect⁹ eſt in ꝓterito qualitatis aut quātitatis aut hmōi: inquātū vero hz reſpectū ad agēs: ⁊ a quo eſt in predicamento actiōis ⁊ inquātū hz habitudinē ⁊ ad mobile ⁊ ad agēs q̄ſi forma in mobili ab agēte recepta eſt in predicamento paſſionis.

℣Dico quinto q̄ motus quo ad ſuuz mäle qō eſt forma ⁊terminat motū: ſed quo ad ſuū formale qō eſt ordo vel fluxus de potentia in actum dimidik per mutata.

¶Ex his ꝓz quid dicendum ad illam minorem.

¶Scōo arguit. Mutatio indiuiſibilis nō eſt ipſa forma que acq̄rit⁹: vt puta gñatio non eſt forma ſſalis: ergo nec motus eſt forma.

¶Rñdeo. negat añs. talis mutatio ē quo ad ſuū mäle forma que acquirik hz nō quo ad ſuū formale. Talis.n. mutatio aliq̄d includit in ſua rōne qō nō includit forma. ſ. nouitatē eſſendi cum alteratione vel alio motu p̄cedente.

℣Dico ſcōo ſicut ēt ſupra dixi q̄ nō ꝓcedimus iſta: forma eſt mot⁹ q: hz eadez res importat ꝑ ſbm ⁊ p̄dicatū in recto: tñ vnum eoz cō notat aliq̄d in obliq̄: qō aliud nō ꝓnotat: pp qō Cōmē. i. ſ. phy. cō. ſ. negat iſtā: albedo ē albefactio.

¶Tertio. Nulla res ē cā ſuūpſi⁹ marie efficiēs quocūq⁹ mō: ſed vt dicit Aug. li. p⁹ de trinitate. hz motus hz cauſalitatē ſup formā. ḡ ñ eſt id qō eſt forma. maior ꝑz. minor ꝓbat. Efficiētia efficiētis reducit ad id genus cauſe ad qō ipm efficiens: ſed ꝓductio forme eſt ipſa efficiētia agētis ⁊ ipſe mot⁹. ḡ ⁊c.

¶Cōfirmat. iſta ꝓpō eſt vera: lapis eſt q: eſt a deo. ḡ exire a deo ē lapidi cā q̄ ſit: ⁊ idem dico ēt de alijs rebus.

¶Rñdeo. dico ꝑ⁹ q̄ minor eſt falſa: q: cū ꝺ: forma acq̄rit⁹ ꝑ motuz. ly per dicit habitudinē diſpōnis ⁊cauſe mälis: q: motus eſt forma imꝑfecta: actus aūt imꝑfect⁹ eſt diſpō ad ꝑfectū actū q̄ eſt magis a potentia deputatus.

℣Dico ſcōo q̄ ly per pōt ēt dicere ordinem ⁊ nō cauſalitatem: vt ſit ſenſus q̄ poſt motum acquiritur forma quieta ⁊ fixa.

℣Dico tertio q̄ pōt dicere habitudinē cauſe formalis vt ſit ſenſus: forma acquirit⁹ motu. i. acq̄rit⁹ acquiſitiōe cōtinua ⁊ ſucceſſiua: nū q̄ vero dicit habitudinē efficientis. Ad ꝓbationē dico q̄ efficientia accipik dupl'r. Uno mō ꝑ ipſa actione agētis que recipit i paſſo ⁊ hic vt diximus eſt ipſe motus ⁊ ipa forma. Alio mō accipik ꝑ fundamento illius reſpect⁹ que pōt actio in agente. qō quidē fundamentum eſt ipſa virtus agētis ⁊ talis efficiētia eſt q̄dez cā forme: ſed illa efficiētia nō ipſe mot⁹. Ex his elicio vnū aliud: q̄ cū ꝺ: paſſio eſt effect⁹ actionis: nō eſt ſenſus q̄ illa entitas que ē actio caſſet paſſionē: ſed paſſio eſt effectus actiōis. i. virtutis qua agēs agit.

¶Ad ꝓbationē ꝓcedo q̄ actio diuina que ē ipſe deus eſt cā rectionis rerū vt dicit Cōmē. 12. meta. t. 2. de gñatiōe. ſed locus nō eſt cā gñatiōis cū nulla quātitas ſit forma actiua: loc⁹ āt eſt q̄ntitas. ḡ ⁊c.

℣Tertio. Poſſibile eſt eē motū localem nullo loco exīte. ḡ mot⁹ nō eſt locus. añs ꝓbat. Deus poſſet creare vnū celuz totum ſolidū intrinſec⁹ ⁊ annihilari oē corpus ⁊ tñ rotare ipſuz: ſicut nūc vertitur. Hoc caſu poſito tale celuz moueretur ⁊ tñ nullus locum acquireret q: nullus eſſet. ergo ⁊c.

¶Rñdeo. ꝑ⁹ negat ꝓntia. q: ꝑ motum localē hz acquirat loc⁹ extrinſece: intrinſece tñ acquirik vbi qō eſt eadē entitas que eſt mot⁹ localis: hz motus cōnotet aliquē reſpectum quem nō dicit vbi: vt ſupra ſepe eſt dictum.

¶Et ſi dicat ꝓtra. ſ. Tho. dicit in q. 6. de potentia dei. ar. 3. ⁊ .1. pte q. 100. ar. 3. q̄ ꝑ motū localē nullo mō variat res ītrinſece. ḡ nō acq̄rit tale vbi intrinſecū: hz tñ loc⁹.

¶Rñdeo q̄. s. Do. loquit de eēntialib⁹ abſolutis: vbi aūt dicit habitudinē derelictā in locato ex circūſcriptiōe loci: vnde motus localis eſt ipſum vbi vt eſt in fieri.

¶Cōcedo igit primā rōnē qua ꝓbat minor illi⁹ quarti argumēti.

℣Ad ſcōaz dico q̄ mot⁹ celi nō eſt cā gñatiōis: niſi ſicut ſine qua nō: q: ñ eēt gñatio niſi celū moueret.

℣Ad tertiā dico q̄ ſtante illo caſu celū nō poſſz moueri actu circulr.

Cōclo. vij.

Licet eadez ſit actio qua deus creat et qua conſeruet res in eſſe: tamen creatio et conſeruatio rōne diſtinguūtur. Primā ꝓtē h⁹ ꝓclonis pōit. s. D. q. 5. de potētia dei ar. 1. ad. 2. ⁊ ꝓbat ſic. Otis diſtinctio actionū aut eſt ex parte principioꝝ: aut ex pte terminoꝝ: aut ex interruptiōe tpis: aut ex pluralitate ſuppoſitoꝝ agētiū. ſz creatio ⁊ cōſeruatio nō diſtiguunt ex pte principioꝝ cū idē ſit p̄ncipiuz cuiuslibz diuine actiōis. ſ. diuina eēntia: nec ex pte terminoꝝ: q: ea-

actio aūt creature cum ſit idez cū paſſione ⁊ forma ⁊ motu nō eſt eoruz cā niſi ad ſenſuz q̄ dixim⁹.

¶Dico tandē q̄ ea que de motu dicta ſunt videnk eē de mēte phi. Cū.n. dicit motus eſt actus: deſignat⁹ ordo eius ad anteriorē potētiā. cū vero addik exiſtētis in potētia deſignatur ordo ad poſteriorē actum.

¶Cōtra eandē arguūt alij. ꝑ⁹ ſic. Partibus motus repugnat eē ſiꝝ ⁊ eſſe in inſtāti: ſed partib⁹ forme nō repugnat eſſe ſimul nec in inſtanti. ergo motus non eſt forma.

¶Rñdeo. ꝑ⁹ cōcedik q̄ mot⁹ nō ē forma vt dictum eſt ſepe.

℣Dico. 2. q̄ forma accipik dupl'r. Uno mō vt ē in eē quieto ⁊ fixo: et ſic cōcedik minor. nec vt ſic forma eſt motus. Alio mō vt eſt in fieri: ⁊ ſic dico q̄ partib⁹ forme repugnat eſſe ſimul ⁊ in inſtanti.

¶Scōo. Otis motus eſt velox vel tardus ⁊ eſt ſenſibile cōe: ſed forma non eſt velox vel tarda: nec eſt ſenſibile cōmune. ergo ⁊c.

¶Rñdeo. Sicut ad p̄cedēs q̄ forma nō eſt i fieri. i. in quadā ſucceſſione eſt velox vel tarda ⁊ ſenſibile cōe: nō aūt vt hz eſſe quietum.

¶Tertio arguit. cū dico radi⁹ eſt in ſole aut dico p̄ciſe radiū aut dico radiū ⁊ ſolē: aut aliq̄d aliud qō nō eſt radius nec ſol. nō primū: q: tūc radi⁹ nō magis eſſet a lapide q̄ a ſole. nō ſcōz: q: tūc nō eēt magis radi⁹a ſole q̄ ecōtra. ḡ tertiū.

¶Rñdeo q̄ dicēdo radi⁹ eſt a ſole: dico radiū ⁊ ſolē ⁊ habitudinē dependētie radij ad ſolē: illa aūt habitudo nō eſt mot⁹ nec paſſio: ſed eſt de rōne paſſionis in obliquo.

¶Quarto. Si mot⁹ eſt forma que acquirik: ſequit q̄ mot⁹ localis ſit ipſe locus qui ꝑ localē motū acq̄ritur. ſed hoc eſt falſum. ḡ ⁊c. maior ꝓz. minor ꝓbat tripliciter.

℣Primo. Otis mot⁹ eſt in mobili: ſed loc⁹ nō eſt i mobili ſine in locato: ſed eſt in locante. ergo cc.

℣Scōo. Mot⁹ celi eſt cā gñatio-

Universidad de Sevilla Biblioteca

Item est res que creat ⁊ cõseruat: nec ex tẽpozũ iterruptiõe:qz eadẽ res que creata est ꝓtinue ꝑseruat dũ hz esse:nec ex pte suppositoz: qz opa diuinarũ personaruz sunt idiuisa:vt dicit Augu.ℊ ⁊c. Scõa pars pz. Nam creatio in sua rõne includit nouitatẽ essendi:cõseruatio aũt nõ:⁊ similr cõseruatio includit in sua rõne cõtinuationem actiõis ⁊ influxus:creatio aũt nõ. Pretcrea creatio actiua dicit diuinam actionez,put coexistit primo instãti duratiõis creature:sed eadẽ actio dr cõseruatio,put coexistit ceteris istãtib⁹ pmi principiũ.

Aureolus. ¶Cõtra arguit Aureo.pº. Uia in terminũ ⁊ manutenẽtia in termino nõ sunt eedẽ habitudines: sed creatio est via in terminũ:⁊ cõseruatio est manutenẽtia in termio. ergo ⁊c.minoz pz.maioz ꝓbat. ea que repugnãt nõ sunt idẽ: qz vnũ excludit aliud.ſz manutenẽtia in termino excludit viã: manutenẽtia.n.ꝓsupponit rẽ eẽ: via aũt dicit rem nondum esse.ergo ⁊c.

¶Rñdeo.dico pº qz ꝛz creatio ⁊ cõseruatio sint eadẽ res:non tñ dicimus qz creatio sit ꝑseruatio:qz foz malr distinguunt penes diuersas hitudines ꝙs cõnotãt i obliq: sed bene dico qz creatio erit cõseruatio:⁊ qz cõseruatio fuit creatio: quia diuina actio in primo instãti quo creatura icipit esse:dr creatio:in aliꝙs vero dicit cõseruatio;: accipiendo creationẽ vt importat nouitatem essendi.

ꝑDico scõo qz si creatio diceret solũ instans eẽndi ⁊ nõ iceptionẽ:sicut,diceret ponẽres mũdũ ab eternitate creatũ:tũc,eadẽ actio simul haberet rõnẽ creatõis ⁊ ꝑseruatiõis: ⁊ tamẽ adhuc differũt ratione.

¶Scõo,id qõ ex nã sui est tñ per instãs:nõ est ꝑseruatio:qz ꝑseruari importat ꝓtinuationẽ ⁊ duratione ipsi⁹ eẽ. ſz creatio est ex nã sui tñ ꝓ instãs.ℊ ⁊c.minoz,ꝓbat. si necesse esset creationẽ durare pluſq; instãs:seqr qz de⁹ nõ posset anni hilare creaturã post ꝓmũ instans sui eẽ.hoc ẽ falsũ.vt oẽs ꝓcedũt. Itẽ sequitur qz creatura esset necesse esse natura.i.necesse qz hz ex se qz duret ẽt oi alio circũscripto: ſz si repugnat creatiõi durare tñ per instãs,: creatura duraret post primũ instãs sui eẽ ꝓ aliquã mensurã:oi alio sublato.ergo ⁊c.

¶Rñdeo. dico pº qz creatio actiua dicit tria. primũ est eẽntia diuina.scõm est respectus rõnis ad creaturã.tertiũ ẽ nouitas essendi, ẽqtũ ad ꝓmũ ẽ eterna.quãtũ ad se cundũ ẽ tpalis:⁊ tãdiu durat ẽqdiu durat creatura.quãtũ ad tertiũ durat tñ per instans.

ꝑDico scõo qz creatio passiua dicit duo.ꝓmũ ẽ reło realis exhs in creatura.scõz nouitas eẽndi.ẽqtũ ad scõm durat tñ ꝓ instãs.quãtũ ad primũ põt dici dupliciter.

ꝑDzio qz repugnat ei durare tñ p istãs:qz nõ ẽ dare vltimũ instãs eẽ ꝓmanẽtis:⁊ iõ si de⁹ dat ei eẽ ꝓ instãs necessario necessitate ꝓntie dabit ei eẽ ꝓ tps:nec posset i pº instãti eã ãnihilare cũ i illo creatura ponat eẽ:nec in istãti ꝛmediate sequẽti:qz vnũ instãs nõ est alteri immediatũ.si ergo eã annihilat: hoc erit in istãti mediato:iter ꝙlibz aũt duo istãtia est tps:nõ est etiã talis creatura ens necesse eẽ:qz p nullũ determinatũ tps necesse est eam durare:sed dato quocũq; tpe quãtũcunq; minimo quo duranit de⁹:põt eã annihilare cẽties millies et in infinitũ ante dimidium illius temporis.

ꝑDico scõo qz illa reło.q̃ ẽ creatio põt dici durare ẽqdiu creatura durat:nõ tñ necesse ẽ eã durare ꝓ tẽpus aut ꝓ instãs:ſz vtrũq; põt ei accedere:sicut deo placuerit.

¶Tertio arguit.De⁹ cõicat creaturas agere:⁊ nõ cõicat eis cõseruare sbam.ℊ creare ⁊ ꝑseruare nõ sunt idem.

¶Rñdeo.negat ꝓnia. qz ẽt cõicat aliqb⁹ eẽ ꝙb⁹ nõ cõicat viuere: et tñ eẽ ⁊ viuere nõ distinguunt i deo.

Cõclo.viij.

Oẽ aliud a deo ẽ a deo effectiue:hãc sic:ꝓbat.s.Ɔ.q.3.de potẽtia dei.ar.5.Id qõ ꝓuenit. alicui⁹ ꝓticipationẽ est in eis effectiue ab eo cui ꝓuenit ꝓ eẽntiã: ſz ꝓuenit oib⁹ aliꝙs a deo ꝓticipationẽ:⁊ de⁹ ẽ ens ꝓ eẽntiã.ℊ oia alia a deo hñt eẽ a deo effectiue.

Aureolus. ¶Cõtra arguit Aureo.Oẽ fcm põt aliq̃n nõ eẽ:ſz aliq̃ entia sunt q̃ nõ põt aliq̃n nõ eẽ.ℊ nõ sunt fcta.maioz pz: qz oẽ genitũ ẽ corruptibile sicut ẽt oẽ igenitũ est incorruptibile.minoz ꝓbat. Nullũ ꝓpetuz põt nõ esse:sed aliq̃ entia sunt ꝓpetua.ℊ ⁊c.minoz pz.maioz ꝓbat dupliciter.ꝑPzio si ꝓpetnũ põt ñ eẽ: ponat i eẽ.ℊ ista erit vera:ꝓpetnũ nõ est.hoc est falsum.qz sltr esset ⁊ nõ eẽt:qz ex quo est ꝓpetnũ semp est:⁊ ꝓ te ponit nõ esse.ℊ non est.

ꝑScõo ꝓpetnũ põt semp eẽ.ꝓnia põt aliq̃n nõ eẽ.ꝓnia pzz alioq̃n habere potentiã ad oppositã:⁊ ꝓ ꝓns ipsa posset sltr eidẽ ꝓuenire.ℊ ⁊c.

¶Rñdeo.dico qz aliqd põt dici dupliciter posse nõ eẽ. Uno mõ ꝓ potẽtiã itrisecã:⁊ sic negat maioz.et ꝓcedit mioz. Alio mõ ꝓ potẽtiã alicui⁹ agẽtis extrinseci:⁊ sic ꝓcedit maioz ⁊ negat mioz.ad ꝓbõnẽ negat maioz. ꝑAd pmã,pbationẽ dico qz ista,ꝓpõ ꝓpetnũ põt ñ eẽ ẽ ꝛa in sensu diuiso ⁊ nõ in sensu ꝓposito.vñ nõ ponit sic in eẽ: ꝓpetnum nõ est.sed sic.hoc põt nõ eẽ: et hoc est ꝓpetnũ:sicut ẽt ista.albũ põt eẽ nigrũ:ñ põit sic i eẽ albũ ẽ nigrũ: ſz sic.hoc põt eẽ nigrũ:demõstrato aliquo albo.ꝑAd scõam ꝓbationẽ negat ꝓnia. Et dico qz aliqd hz potẽtiã ad oppositã diuisim et nõ ꝙctim:⁊ iõ nõ sequit qz oppositã simul ꝓueniãt eidem.

¶Scõo arguit. Nullũ eternũ est fctũ:qz oẽ qõ fit pu⁹ habuit nõ eẽ ẽqz eẽ:ſz oẽ ꝓpetnũ a ꝓte post ẽ eternũ a ꝓte añ.ℊ illõ nõ ẽ fcm.minoz ꝓbat:qz vnũ infinitũ nõ ẽ mains alio.ergo infinitũ a ꝓte post: ẽ infinitũ a ꝓte añ.ſz ꝓnia:qz ex oppositõ sequit qz infinitũ a ꝓte añ ⁊ a ꝓte post eẽt mains eo qõ est tñ infinitũ a parte post.

¶Rñdeo.pº negat maioz sufficit n.qz res fcta ꝓns nã hñerit ñ eẽ ẽqz eẽ:ſz nõ oz qz ꝓns durẽt. Negat ẽt minoz::nec ẽ inconeniẽs vnũ infinitũ eẽ mains alio infinito fm qd: tps aũt ꝑteritũ ⁊ sltr tps futuruz est infinitũ solum fm quid.

ꝑDico.1.qz nullũ ꝓpetnũ excedit aliud q̃ ad posse durare:qz oẽ ꝓpetnũ põt infinito tpe durare: sicut dõ placuerit. Predicta argumẽta sũt cõmẽ. Nã ꝓmũ hẽtur pº ce.cõ.24. Et scõz habet 2.136.⁊.3.ce. cõ .53.

ꝑAlia argtã facit qb⁹ ꝓbat qz ma teria ꝓmat:⁊ celũ ⁊ intelligẽtie ñ sũt a deo ꝓ motũ:qõ gratis ei ꝓcedit.

ꝑArguit ẽt qz aia rõnalis nõ sit a deo per creationẽ et sltr gratis:qz ista presupponunt subiectum.

ꝑAd qõ rñdeo qz dupliciter dr aliqd fieri ex alio. Uno mõ qz nihil ꝓsupponit ex q̃ vel q̃ fuit sed mã primo ⁊ celũ ⁊ alia coeua q̃ a deo pº creata sũt. Alio mõ qz ꝛz supponãt sbz tñ illõ sbz ñ ẽ talꝛ rei cã efficiẽs nec mãlis:ita qz possint ab agẽte naturali educi de potẽtia talis sbẽ:⁊ sic anima et gratia creantur.

Cõclusio.ix.

De⁹ pdurit oẽ ens aliud a deo per creationem.

¶Cõtra arguit Aureo.qz creatio nõ possit eẽ. Pzio de rõne cuiusz ꝓductiõis ẽ qz sit iter duos termnos:ſz creatio si ponat nõ ẽ inter duos terminos.ℊ creatio nõ ẽ dãda. maioz pz.qz ꝓ oẽz ꝓductionez acqrit aliqs terminꝰ ⁊ aliqs obũcit.ℊ est iter duos terminos: minoz ꝓbat.si creatio hret duos terminos:terminꝰ ei⁹ a quo eẽt nihil:qz creatio dr eẽ ex nihilo:ſz nihil nõ est terminꝰ a q̃.ℊ ⁊c. minoz ꝓbat. Aut creatio ẽ ex nihilo tãqm ex termino p se aut p accns.non p se: qz illud ex quo fit aliquid per se mutat in illud:ſz nihil nõ mutat i aliqd.ℊ ⁊c. Itẽ id quo ex q̃ fit aliqd p se mouet in re facta:sed nihil nõ

monet ire creata.ḡ ꝛc.nō fit ēt ex nihilo p̄ accīs:q; oē p̄ accīs redu cīt ad per se.ergo oportēret q; ipꝫ nihil contingeret alicui ex quo p̄ se fieret creatura.

¶Rñdeo.negaṫ miot.ad p̄bōnes negaṫ miot.ꝛ dico q; creatio est ex nihilo p̄ se:ip̄e bōnes aūt nō sunt ad ꝓpositū:q; ly ex nō dicit habi tudinē alicui⁹ cālitat̄:sꝫ dicit ordi nē ꝛ respectū posteriorus ad pri⁹ ꝛ ē sensus sit ex nihilo.i.post nihil.

¶Cōtra.Ubi vnū fit ex alio.i. p⁹ aliud:semp oꝫ ponere aliq̄d subꝰ stractū:sicut ptꝫ q; ex inane fit dies tp̄s substernit vtriq;:sꝫ nullū est substractū nihili ꝛ entis.ꝫ ꝛc.

¶Rñdeo.negaṫ maio:.sꝫ sufficit ꝓtinuitas tp̄is realis vel imagina rij:ꝛ sic ē ꝓposito:imaginamur n.aliq̄s tp̄s in q̄ creatura nō erat ꝛ tp̄s postea reale i q̄ habuit esse.

¶Cōtra.Qñ ex vno fit aliꝰ vez ē dicere hoc fit hoc:sic q; ex albo fit nigrū.vere dr albū fit nigrū:sꝫ nō ē verū dre nihil fit aliq̄d.ḡ.ꝛc.

¶Rñdeo.negaṫ maio:.Nā ex Mar t.o fit Aplis:ñ tñ Marti⁹ fit Aplis.

ꝑDico.2.q; ista pōt ꝓcedi nihil sit aliq̄d:nō ad hūc sensum q; nihilitas ꝓnertat i aliq̄d sibi oppositū: sꝫ q; eēntia q̄ ꝑus erat nihil i gñe existētiū ē postea aliq̄d i tali gñe.

¶Cōtra.Cū post nihil succedit eē rei puta lapidis q̄ro a quo tollaṫ nihilitas nō a lapide: q; realitas lapidis nunq̄ fuit nihil:sed semp fuit ens:cū ista sit necessaria la pis ē ens:ñ ēt tollit nihilitas ab soluta:q; id qō fit nihil remanet nihil:sic chimera ꝛ hmōi entia p̄ hibita.ergo illa rñsio est falsa.

¶Cōfirmaṫ cum dr lapis creari: aut fit id qō pri⁹ erat:aut fit id qō erat nihil:aut fit id qō aliquo mō erat ꝛ aliq̄ mō nō erat.nō ꝓmū: q; qō ē nō fit:nō scōz:q; si id qō erat nihil fit aliq̄d nihil mutaṫ i aliq̄d. ḡ relinq̄t tertiū.f.q; oē qō fit aliq̄ mō erat.f.i potētia ꝛ ñ erat i actu.

¶Rñdeo primo.q; cum ex nihilo fit aliquid ibi nulla ē successio ni si imaginaria.

ꝑDico scōo q; cuz ex nihilo fit la pis nihilitas exīntis in ꝓpria nā tollit a lapide.Ad cuius eviden tiam est sciendū q; ante creationē mūdi quelibet quiditas que post creata fuit habebat esse i intelle ctu diuino per suā ideā:ꝛ tali q̄di tati cōpetebat omne p̄dicatū p̄ se cōueniens ei:vt dictū est p⁹ sentē. di.8.lapis enim semper est lapis ꝛ hō est hō ꝛ sōa ens. Unde antеq̄ res crearenṫ ipse nō erat nihil nu hilitate opposita essentie:sꝫ erant nihil nihilitate opposita existētie extra cām suam. Nec sequiṫ ergo si lapis creatur q; nihil sit cōuer sum in aliq̄d sꝫ solū q; quiditas q̄ ꝓius nō habebat esse extra divi num intellectū postea habuit esse actu extra deum ꝛ est fact⁹ ex pu ro nihili in genere existentium.

¶Cōtra.Omne qō creatur hꝫ a deo ex vi sue ꝓductiōis nō solū esse existētie sed etiā esse eēntie. ḡ ꝓdicta respōsio est incōueniēs.

¶Rñdeo,negatur ꝓna:sꝫ dico q; creatura hꝫ esse eēntie a deo: vt ē cā exēplaris dans p̄ suū intelli gere esse q̄ditatiuū ꝛ esse intelligi bile cuilibet essentie.esse aūt exi stentis hꝫ a deo:vt est cā efficiens Quantū ad ꝓimum esse creature nō creatur:sꝫ quo;ad secundum.

¶Rñdeo etiā aliter ꝛ securius ad p̄cedens argumentū q; ante crea tionē lapidis ista erat falsa.lapis est nihil.sꝫ ista erat vera. nihil est lapis.i.nullū ens est lapis:ꝛ sic ista.lapis nihil est.i.lapis nulluz ens est.ꝛ si dicatur. Antеq̄ lapis crearek ista fuit vera.lapis ñ ē aliq̄d:ḡ lapis est nihil:negaṫ ꝓna. qz aliꝰ est affirmare lapidē eē nihil: ꝛ aliud est negare ip̄z esse aliq̄d.

¶Scōo ,principaṫr arguit.Anni hilatio ē ipolis.ḡ et creatio.ꝓtia ptz.añs ꝓbaṫ. Annihilatio est entis i nihil reducēdo: sꝫ ens nō pōt reduci in nihil:ḡ ꝛc.maio: ꝑz mino: ꝓbaṫ.Unum oppositum non pōt reduci in aliud:vt ptꝫ in

omnibus oppositis:sed ens ꝛ ni hil sunt opposita:ergo ꝛc.

¶Rñdeo.negatur añs.Ad ꝓbas tionē negaṫ minor. Ad ꝓbationē dico q; essentia q̄ annihilaṫ reduc cīt in nō esse existētie qō nō oppo nit ipse creature.ipsum aūt eē exi stētie reducīt in nō esse existentie per accidens.f.ratione substracti qō ꝓius erat ꝛ postea non est.

Cōcl'o.x. Nullū ens aliꝰ a deo pōt in ef se cōseruari sine deo cōseruante. Hanc ꝓbat.q.5.de potētia dei. arti.1.q; si deus subtraheret ma nū suam omnia redirent in nihi lū:vt dicit Aug.ꝛ Sego.

Cōcl'o.xj. De⁹ est cā cu iuslibet actio nis creature.Hāc sic ꝓbat.q.3.de potētia dei.arti.7. Causa cōseꝛs ꝛ cōseruās virtutē cuiuslibet jagē tis secūdi.Et monēs illā ad ope randū ꝛ eā suo effectui cōiungēs operatur in qualibet actiōe agē tis secūdi:sꝫ de⁹ est hmōi.ergo ꝛc.

¶Contra arguiṫ.Primo. si deus agit in omni effectu creature acci pio vnū effectū:puta actū volun tatis:ꝛ arguo sic. Aut actus volū tatis ꝓducitur a deo ꝛ a creatu ra ꝑm se totū:aut est partiz a,deo ꝛ partim a volūtate. Nō ꝓimum q; vn⁹ numero effect⁹ nō pōt esse in duobus totalib⁹ agēntib⁹:vt di cit Cōmē.7.meta.cō. Itē si est to taliter a duob⁹ agēntib⁹ vnū eo;ū superfluēret:cū ille effect⁹ tot⁹ sit ab vtraq; cā.si daṫ scōm:sequitur q; aliqua entitas nō est in deo.

¶Rñdeo .dico pⁿ q; dare esse est ꝓprius effectus dei:dare autez tale vel tale esse cōuenit ꝑticulari bus agentib⁹:qō nō est sic intelli gēdū:q; deus operetur in rebus tm̄ illā perfectionē que est esse:vt puta q; det homini esse ꝛ nō insti tiam ꝛ quantitatem ꝛ alia hmōi. Nec sitr est putādū q; nulla causa scōa det esse suo effectui.sꝫ dico q; dare omne illud qō ꝓtinet ad qō cunq; esse rei est ꝓprius effect⁹ dei ꝛ nō,alterius agēntis.Signifi caro em̄ aliquo effectu oēs cause nō possent ei dare quicq̄d ꝓtinet ad esse eius:sꝫ supponūt q; ꝓius habeat eē in actu vel potētia sibi a,deo collatū.sicut ḡ obiectuz in tellectus est ens inquantū hmōi: nō q; intellect⁹ nō possit intellige re ſbam ꝛ quātitatē:sꝫ q; quicq̄d ꝓtinetur sub ente est ei obūcibile: ꝛ ideo ens est ei obiectū adequa tū:ita ens vel esse est ꝓprius effec t⁹ adequat⁹ dei:q; pōt in omne particīpās rationē entis. Et sitr sicut ꝓima ꝛ ꝓpria rō quare aliquid est obūcibile ītellectui est rō entis:q; quicquid ei obūcitur hꝫ hoc ex rōne entis pⁿ ꝛ per se:sicut ꝓma ꝛ ꝓpria rō quare aliquid est effectibile a deo est rō essendi: ita q; ista rō est formalis:alie ꝛo sunt materiales. Per hunc aūt modū nulli⁹ cause scōe effect⁹ est esse: sꝫ alicuius earū ꝓpriꝰ effect⁹ est esse sensibile vt celi nā omne sen sibile tāgibile est effectus celi: ali cuius ꝛo ꝓprius effect⁹ est esse la pidē vel hominem vel hmōi.ita q; sua causalitas nō se extēdit ꝓ ꝓpria virtute vltra limites rōnis il lius effectus. Ex hoc sequiṫ q; nul la causa scōa dat alicui esse per se sed tm̄ per accīs:q; dat sibi aliq̄d qō accidit enti:puta esse lapidem vel equū nec efficit ens ō nō ente: sed ens tale de non ente tali.

ꝑDico scōo q; effectus cause.secū de ꝛ in ꝓposito:ille actus volun tatis est ꝑm se totū a prima cā ꝛ a scōa:nec est hoc incōueniens.qñ actio vnius agentis dependet ab alio:actio aūt cause scōe depēdet ab actōe cāe ꝓme:sꝫ nō ecōtrario.

¶Contra hoc vltimo dictum ar guo sic.Dum deus ꝛ ignis ꝓdu cūt ignē actio dei nō depēdet ab igne:ergo subtracta actiōe ignis generātis adhuc est ignis genit⁹.

¶Rñdeo.negaṫ ꝓna.sicut .nō.va let.Actio arrificis nō depēdet ab actiōe martelli:ergo remoto mar tello faber facit clauos.

¶Scõ argnit. si nullus effectus põt esse nisi sit a deo: sequit q̃libet effect⁹ sit infinite difficultatis. hoc est falsum vt p3. & ꝛc. maior ꝓbatur. Quis effect⁹ requirẽs potẽtiã infinitã est infinite difficultatis: ſz si nullus potest esse nisi sit a deo quilibet requirit potẽtiã infinitã: & ꝛc. si dicat q̃ maior est falsa q̃n illa potẽtia infinita agit tm̃ finite: potẽtia aũt dei non agit nisi finite in productione rerum.

¶Contra. si deus nõ agit nisi finite: ergo talis actio finita posset fieri a potẽtia finita: creet igit deus talẽ potẽtiã finitã in aliqua creatura que simul cooperet volũtati respectu sui act⁹ equaliter sicut deꝰ cooperabat: igit sequitur q̃ dedncta omni actione dei ꝓ tunc ille actus est tantũ a creatura.

¶Rñdeo. negatur maior: qz facilitas ꝛ difficultas effect⁹ attendit penes cãs primas ꝛ nõ penes cãs primã: ꝛ iõ ſz quilibet effect⁹ requirat in sua cã prima potẽtiã infinitã: nõ est tm̃ infinite difficultatis.

Duran dus hic q.5.

¶Contra eãdẽ arguit Durãdus p°. Aut causa prima ꝛ scõa producũt effectũ eadẽ actione: aut duabus. non primũ: qz duoꝝ agentiũ nõ est eadẽ actio pfecta numero vna nisi habeãt eãdẽ numero virtutẽ q̃ nõ ꝓtingit de prima cã et scõa. nõ scõm: qz actio est idẽ cum termino qui acquirit: ſz acquirit tm̃ vnus termin⁹ in effectu: & ꝛc.

¶Rñdeo q̃ distinctis actiõib⁹. ſ. actione interiori ꝑme cãe: q̃ actio est velle: ꝛ actione exteriori creatura. actio aũt iterior nõ est idẽ realiter cũ ꝓducto: dato ẽt q̃ ponerem⁹ duas actões trãseũtes: sicut accidit cũ idẽ effectus ꝓducit ab igne ꝛ a sole: dico q̃ tũc esset tãtũ vna actio quo ad absolutũ. ſ. quo ad motũ vel mutationẽ: ſz essent due quo ad respectuz q: ille motꝰ originaret a sole ꝛ ab igne. Posset etiã dici q̃ ꝓducũt eadẽ actione nec est verũ q̃ eadẽ actio perfecte ꝛ immediate sit a duobus solũ qñ hñt eandẽ numerovirtutẽ: ſz etiã qñ vnũ agit in virtute alterius.

¶Scõ. vni⁹ rei nõ ꝓt esse duo fines totales: & nec due cãe agentes totales. añs p3 ꝛ 2ña ꝓbat. qz ordo finitũ est ſm ordinẽ agẽtiũ.

¶Rñdeo. negat añs. Ad cui⁹ evidentiã est sciendũ q̃ finis põt dupl̃r assignari alicui. Uno modo vt res quedã. Alio mõ vt est q̃d operatũ: creatura vt est res q̃dã nõ ꝓt hñe duos fines ꝓprios ꝛ ꝑfectos tm̃ vt est quid operatũ põt eos habere. Nã deus operat ignẽ ꝓpter hũc finẽ immediatũ q̃ est sua bonitas. causa aũt scõa operat eũ ꝓpter hũc finẽ immediatũ qui est cõicatio sue forme vel cõservatio spẽi. Finis vero lapidis vt est res quedã est sua ꝓpria operatio.

Questio.iij.

Queritur tertio. Utrũ potẽtia creandi possit cõmunicari alicui creature: ita q̃ possit create?

Pro decisione huius qõnis hec est ꝑma cõclo. Potẽtia creãdi nõ potest cõicari alicui creature tãq̃ cause ꝓncipali. hãc sic ꝓbat. s. D. ꝓma parte. q. 45. arti. 5. ꝛ in lib. 2. cõtra Gen. ca. 21. multis rationibus. p° sic. Ꝓductio effectus vniversalissimi non põt eẽ nisi a cã vltima: qz effect⁹ ꝛ cãe ꝓportionant̃: vt 6z. 2. physi. ſz creatio est ꝓductio effect⁹ vniversalissimi. ſ. entis: & nõ reducit nisi in cãm vltimã que est deus. tex. cõ. 38. Sco. in 4. dis. 1.

¶Cõtra hanc rõnẽ arguit Scotꝰ q̃ peccat ꝑ fallaciã equocatiõis: ꝛ arguit q̃ altera ꝑmissaꝝ est falsa. si enim intelligat q̃ effect⁹ vltimꝰ ſz ꝑdicationẽ est a cã vltima: ſz ꝑdicationẽ minor est falsa quãtũ ad vnã. ei⁹ partẽ: qz deꝰ nõ est causa vltis ſm predicationẽ. Si vero intelligit devltate perfectionis: sic minor est falsa quo ad secũdã eius partẽ: qz esse nõ est perfectꝰ alijs cũ recipiat in multis. Si ꝛo maior intelligit devniversalitate perfectionis ꝛ minor devltate ꝑdicationis sic est ibi equivocatio.

¶Rñdeo p°. q̃. s. D. intẽdit sic arguere q̃ effect⁹ vltimꝰ ſz ꝓfectionẽ ſm ꝑdicationẽ nõ est nisi a cã vlt̃ ſm ꝓfectionẽ. cẽ aũt est effect⁹ vltimꝰ ſm ꝑdicationẽ vt p3. ꝛ ſz ꝓfectionẽ q: cẽ est actualitas oim formarũ: vt dicit. s. D. ꝓma ꝑte. q. 3. arti. 3. Et ad ip̃obationẽ huius rñdeo q̃ id qõ recipit in multis sic ut vltẽ in ꝑticulari est imꝑfectũ: ſz id qõ recipit i multis sicut act⁹ in potẽtia est perfectissimũ: ꝛ hoc modo esse recipitur in multis.

¶Contra hãc respõsionẽ arguit sic. Esse actualis exñtie est a genẽrãte naturali cũ nõ dicatur gñare nisi qz dat esse ꝛ qz facit formã esse in materia: ergo nõ est tm̃ a deo.

¶Rñdeo. q̃ esse est ab agẽte creante: nõ tm̃ agẽs creatũ creat: qz ad hoc q̃ aliqs creet opz q̃ ab eo sit esse ꝑ ꝛ per se: ꝛ sic est tãtũ a deo. nulla em̃ creatura dat esse ꝑmo accipiẽdo ꝑmo vt distinguit̃ 2tra scõaz ꝓt qz nulla creatura est cã oim̃ que pertinẽt ad esse ſltẽ cãe ꝑme. Non dat esse ꝑ ꝓmitate durationis: qz añs effect⁹ habeat eẽ a creatura: ꝓꝑ durationẽ hz eẽ a deo in potẽtia mãe vel sbõi. Ita sol⁹ deꝰ dat esse per se: qõ intelligo dupl̃r. nam deus dat esse directe vt est esse. alia vero agẽtia dãt esse ꝙsecutive. Nã asinus dat directe esse asinũ: ex ꝓmitivero dat esse. Deꝰ etiã dat esse ꝑ se. i. nõ ꝑ aliud alia vero agentia nõ dãt esse nisi invirtute dei. Nõ intelligim⁹ q̃ q̃ esse sit ꝓꝓi⁹ effect⁹ dei: ita q̃ nullũ aliud ageꝝ det esse: ſz qz nõ dat ꝑ ꝛ per se. Et sic̃ esse 6z termin⁹ creatiõis ad hũc sensum: qz nulla ꝓductio ꝓꝑie 6z creatio nisi illa qua ꝓducit tota sba rei ꝛ q̃cãq̃ ꝓtinet ad eius esse ſbstãtiale.

¶Scõa rõ ꝓ 2ctone hec est. sup distantiã infinitã nõ põt nisi virtꝰ infinita: ſz ipm̃ nihil qõ est terminus a quo creationis distat in infinitũ ab ente qõ est terminus ad quẽ: ergo super ea nõ põt nisi virtus dei que sola est infinita.

¶Contra arguit Scotus ꝛ Durãdus. primo q̃ nihil non sit terminus a quo creatiõis. et arguit sic. Ubi sunt termini alicui⁹ ꝓductionis ibi est ſm cõe vtriq̃ termino ꝛ terminus a quo est ꝓior nã terminus ad quẽ: ſz in creatiõe nõ est ſm: neq; nihil est ꝓꝑ ente nã cũ nihil nullã habeat naturã: & ꝛc.

¶Rñdeo p°. nõ 6z in oi ꝓductiõe hñre terminos eẽ idẽ ſm cõe ſm rẽ: ſz sufficit in creatiõe eẽ idẽ tm̃ imaginariũ. Imaginamur enim q̃ creatura ꝑꝰ q̃liq̃ tpe imagia to fuisse nihil ꝛ postea fuisse ens. ꝑ Dico scõ q̃ ipm̃ nihil nõ est terminus per se: sed per accidẽs: nec opz ipsum attingi a producente. ꝑ Dico tertio. q̃ ipm̃ nihil 6z esse ꝓius nã & ens: nõ q̃ in se sit aliq̃ nã: ſz qz creature ſm se cõsiderate ꝓius cõuenit nõ esse & esse: cũ nõ habeant esse nisi ab alio.

¶Scõ arguit q̃ nihil ꝛ ens ſñt distent infinite: iter extrema imediata nõ ẽ maior distãtia & sit excessus vni⁹ extremi sup aliũ: qz talis distãtia nõ ẽ maior & excessus: ſz ens ꝛ nihil sunt imediata cũ sint cõtradictoria: ꝛ excessus entis ad nihil est finit⁹: & inter ens ꝛ nihil nõ, est infinita distãtia. maior p3 ꝛ mior ꝓbat. Qñ extrema sunt imediata & tas excessus ẽ ſm quãtitatẽ excedẽtis: sed ens creatũ est finitũ: & excessus eius est finitus.

¶Rñdeo p°. q̃ distantia nihil ad ens infinitũ est infinita ex ꝑte vtriusq̃ extremi. Distãtia ꝛ nihil ad ens finitũ est infinita ex ꝑte nihil. ꝛ ẽ finita ex ꝑte entis. Et q̃ sequit q̃ ꝛ vna ꝑdictiõe ẽ maior distãtia & ꝛ alia. Pl⁹. n. distat deꝰ a nõ deo & aia a nõ aia: qz ex nõ deo nõ ꝓt fieri deꝰ: ſz ex nõ aia põt fieri aia.

ꝑ Dico secũdo q̃ distãtia nihil ad ens nõ est aliq̃d reale ꝓsitivũ qz talis est passio entis: sed illa distãtia est relatio rõnis vl negatio: vt puta incõpossibilitas vel non sibilitas.

Universidad de Navarra Biblioteca

text.cō. 72.

P Dico tertio q̄ distantia nihil ad ens ad̄ ē ifinita simplr: sz ē ifinita ifinitate ꝑportiōabilitatis: q: nīli determinate distātie entis ad ens ē ꝑportiōabil, sicut ēt phs. i. 4. ph. dicit q̄ mot⁹ fact⁹ in vacuo nullā ꝑportiōez hēat ad motū fcm̄ i pleno: q: si ꝑportiō areq ponat q̄ illa ꝑportio sit dupla: tūc sumat aliū plenū spaciū i duplo subtilio⁹ ꝑtio spacio pleno dato: tūc mot⁹ fact⁹ ꝑ istū motū i duplo subtiliō se hēbit ad illū aliū motū ēt i ꝑportiōe dupla: ꝛ p ꝑns erit eq̄ velox sic mot⁹ fcūs i vacuo q̄ ab olio⁹ dr, ē ipole sibr ōz i ꝓposito si pōa ꝓducēs ex nihilo ꝑportiōareq pōe ꝓducēti ex aliqua mā. ponamus q̄ ista ꝑportio sit dupla: tūc sumaf alia potētia que ꝓducat ex mā in duplo min⁹ dispositā cū ꝓduceret prior potētia: ergo ēt ista se habebit ad eā in ꝑportione dupla: ꝛ per ꝑns erit cālis illi q̄ ex nihilo ꝓducit.

¶ Scōa rō ꝓ pcl̄one. Ois actio creature est mot⁹ vel mutatio: sz creatio nō est motus nec mutatio cum non habeat subiectum: ergo non est actio creature.

Duran dus i. 2. dist. 1. q. 4.

¶ Contra arguit Durādus. De⁹ pōt seꝑare accidens a subiecto posit cū ꝓducrū est ab agēte naturali: vt ptz in sacramēto altari: ergo etiā qñ ꝓducitur: et sic illa ꝓductio non habebit subiectū.

¶ Rñdeo. negaf ꝑña. q: implicat ꝺdictionē accidēs seꝑarari a sōto in primo instāti in quo ꝓducitur: q: ex hoc sequit̄ q̄ sit in sōto ex q̄ seꝑaraf a sōto. pceđo tñ q̄ de⁹ pōt ꝓducere accidēs sine subiecto.

P Dico scđo. Ista est vera in sensu diuiso: effect⁹ creature pōt ꝓduci ō nihilo: sz est falsa i sensu cōposito.

¶ Tertia rō ꝓ pclusione. Omne ꝓducens totā substantiā rei agit se toto: sz nulla creatura agit se tota cū nō sit act⁹ pur⁹: ꝑ nō pōt ꝓducere totā sbam rei sine creari.

¶ Pro euidētia huiꝰ rōnis est notādū q̄ ꝓductio passiua ꝓportionaf ꝓductiōi actiue: sz agētis q̄ nō est actus purus: ꝓductio actiua est cū motu vel mutatione: ꝑ ꝛ sui effectus ꝓductio passiua est cū motu vel trāsmutatōe. maior nota mio: ꝓbaf. q: agēs q̄ nō est act⁹ pur⁹ aut agit actione imanēte: et sic ipmet trāsmutaf: q: i se talē actionē recipit: aut agit actiōe trāscūte cū ipsa sit subiectiue in ꝓducto vel in sōto ꝓducti ꝑ ipsaz trāf mutatur subiectum dū est in fieri vel dū est in facto esse: vel saltez dum talis actio cessabit.

¶ Quarta rō ꝓ cōclone. In q̄cūq̄ est determinat⁹ mod⁹ actiōis. est ēt id ꝑ q̄ talis determiatio surgit sz i oi agēte creato est determiat⁹ mod⁹ agēdi ipositꝰ ei a ꝑ⁰ agēte: ꝑ est ēt id ex q̄ surgit: sed surgit ex mā: ꝑ ois actio creature ꝓsupponit māz. Q̄ aūt mod⁹ actiōis principaliꝰ resurgat ex mā in quā agēs agit: ꝓbaf: q: si actio eēt sbā stens ꝛ nō ēt in sōto: esset infinita.

¶ Quinta rō. Nullū pfectū principās aliquā nām siue pfectioez pōt agere nisi illā pfectōez applicādo ad aliq̄d q̄ ab ipso applicāte nō ꝓducit: sz oē agēs creatū principat pfectionē essendi: ꝑ nō pōt agere sibi sīle nisi applicādo eēad aliq̄d nō ꝓductū ab eo fm̄ ꝓsupposituz actōi. maior ꝓz. q: ex q̄ principat illā pfectionēz nō ē illa pfectio nāe pōt eā cōicare nobiliori mō q̄ habeat eā: hz aūt eā tm̄ principatiue. Q̄ vero nō possit ꝓducere id cui cōicat talē pfectionez. ꝓbaf. q: id cui pfectio cōicaf: est potētiale ad aliq̄d sīle opz ei cōrndere in ꝓducēre: nihil aūt agit ꝑ id q̄ est potētiale. sed ꝑ id q̄ est actuale: ꝛ iō tale potētiale nō ꝓducit: sz supponit sicut etiā ignis q: nō agit per materiā. sz ꝑ formā tm̄: nō ꝓducit materiā sui effectus sz tm̄ formā.

Cōclo. ij.

Potētia creati nō pōt cōicari alicui creature etiā sicut instrumēto. Hāc sic, ꝓbat. Nulla opatio aliq̄d ꝓsupponēs pōt esse creatio: cū creatio sit ex nihilo. sz quelibet

opatio instri aliq̄d ꝓsuppōit. ꝑ ꝛc. minor ꝓbaf. Ois actio q̄ aliq̄d disponit ꝓsupponit id q̄ disponit: sz actio instri est dispō ad effectuz ꝓncipalis agētis: ꝑ ꝛc. Instrm. n. inquātū mouet a principali agēte iducit formā intrētā a ꝓncipali agēte: sz actio quā instrz agit vt tale ꝓprie nāe est dispō ad principale effectū. sicut ꝓz ꝑ sigillū vt mouet a ꝓncipali agēte iducit imaginē i cera: sz i vtute ꝓpria. s. rotundita: sz dispōit cerā ad imaginē cō pumēdo vertēdēdo ipam ceram.

¶ Cōtra. Aliq̄n instrm ꝛ agēs ꝓncipale habēt tm̄ vnū ꝛ eundē effectū: sicut q̄n aliqs cuz securi scindit ligna ꝛ nō aliud intrēdit: ꝑ tūc instrm nō disponit ad effectū ꝓncipalis agentis.

¶ Rñdeo. q̄ i illo casu securis nō bz rōnē instr: sz ꝓncipalis vel cōprincipalis agēt̄is: ex q̄ nullus effectus ꝓducit in quē nō ꝓsuit securiser sua ꝓpria nā. sz nos itelligimus ꝑ q̄n agēs ꝓncipale ꝑ instrz iducit effectū excedentē virtutem nālē instr: opz ꝑ instrm dispōat ad effectū ꝓncipalis agētis: ꝛ sic ē in ꝓposito. Nā ꝓducere totā sbaz rei sine creare excedit nālem virtutē creature: ꝑ sz creare vt istrumētū hoc nō erit nisi disponēdo.

¶ Cōtra ꝛcliones in se arguit ꝑ⁰. Forma sbalis ꝛ accñtalis pri⁹ nā est aliq̄d in se ꝙ inhereat mā evel sbo: ꝑ pōt a deo mediante agente creato ꝓduci sine sbo ꝛ ꝑñs creari

¶ Rñdeo. negaf ꝑña. Nā ēt sbm ē prius nā ꝓpria passiōe: ꝛ tñ ipliçat q̄ sine ea ꝓducaf.

P Dico scđo q̄ sicut mā ē prior forma i gñe cāe mālis: ꝛ sofa ē prior mā in gñe cāe formal. sic est dōm ēt de sbo ꝛ accñte: non opz aūt q̄ prius nā pōt absolui a posteriori ꝑ cām secūdā q̄n idē respectu eiusdem est prius ꝛ posterius.

¶ Scđo. Aut ꝓductio est respcūs distinct⁹ a re ꝓducta aut ē ipa res ꝓducta. si primū cū relatio ponaf positis fundamēto ꝛ termino: seq̄tur q̄ sublato oi receptiuo possit haberi rel̄o: q: sine oi receptiuo pōt esse fundamentū ꝛ termin⁹. si est ipa res ꝓducta: multomin⁹ nō requirit aliq̄d receptiuū.

¶ Rñdeo ꝑ⁰. q̄ ꝓductio q̄ est cum motu vel mutatiōe est realr ipsa forma q̄ ꝑ motū acq̄rit: sed addit duos respect⁹: vnū ad agēs a quo est: ꝛ aliud ad passuz in q̄ est. Ꝓductio aūt q̄ ē simplex emanatio sicut est creatio actiue accepta nō bz aliq̄d passum in q̄ recipiaf: ꝛ iō bz tm̄ vnū respectum. s. ad agens siue ad creans a quo est.

P Dico scđo q̄ actiuū creatū nō pōt agere nisi ꝙcurrat aliq̄d cōprincipiū q̄ est ipz passuz ad q̄ termināf respect⁹ actiōis. Idcirco sine ꝓductio sit ipsa res ꝓducta: sine aliq̄d ab ea distinctū: agēs creatū nō pōt agere sine passo terminā-te respectū significatum per actionem ꝛ in quo actio recipiatur.

¶ Ex hac rñsiōe hēs q̄ eadē rel̄o pōt respicere duos termios: q: actio dicit respcūz ad agēs ꝛ ad ꝙpassum: ꝛ filiꝰ eadē filiatiōe refert ad ꝑrem ꝛ ad mrem: vt dicit. s. Do. 3. parte. q. 35. ar. 5. Dico tñ q̄ forma nō refert eodē respectu ad agēs ꝛ ad sbm in q̄ est: q: causalitas agētis differt spē a causalitate passi.

¶ Tertio. Oē ꝓriꝰ pōt absolui a posteriori: sz depēdētia sofe ad agēs ē por ꝙ depēdētia ad sbz. ꝑ pōt depēdēre. ab agēte ñ depēdēdo a sbo.

¶ Rñdeo. negaf minor. sz dico q̄ forma q̄ est ab agēte creato simul depēdet ad agēs ꝛ ad sbz: nec pōt depēdere abvno nō depēdēdo ab alio aut ecōtra in fieri: sz in essendo bene pōt depēdere a subiecto nō depēdēdo ad agens creatū.

¶ Sz dubiū est vtrū forma depēdēs ab agēte creato ꝛ increato depēdeat ab vtroq̄ vnica dependētia.

¶ Ad hoc vr mihi dicēdū q̄ sic: q: agens creatum ꝛ increatū ꝓducit formā eadē causalitate: sicut etiam agens principale ꝛ instrm.

¶ Cōtra. dependētia formę ad agēs

tereatū est p̄ior depēdētia ei⁹ ad ꝑs̄m:ſz depēdētia ad agēs creatū nō est p̄ior dependētia ad subiectū:ergo nō est eadē depēdentia.

¶Rñdeo.q̄ nō est inconueniēs aliq̄ respectū vt respicit terminū q̄ p̄° ⁊ p se respicit esse p̄orē seipso vt respicit terminū q̄ scōario respicit:depēdentia aūt formeab agēte creato ⁊ ab increato respicit p̄° ⁊ per se agens increatū:q; sine eo esse nō posset:scōario aūt respicit agens creatū ⁊ quasi p accīs: q; non repugnat formā esse:dato q̄ ab agēte creato nō dependeat.

¶Quarto.agens nāle p̄ōt de specieb⁹ panis ⁊ vini i eucharistia p ducere formāvermis:ſz talis pductio nō est ex mā cū in eucharistia nō sit nisi mā corpis xp̄i q̄ nō spoliat sua forma: ḡ tale agēs creat.

¶Rñdeo.sicut dicit.s.D.3.pte.q. 77.ar.1.q⁹ i p̄secratōe eucharistie dat miraculose quātitati dimēsione q̄ sit ꝑs̄m olim formam subseq̄ntiū.hoc aūt est ꝓpriū māe: ⁊ iō ex p̄ri dat ipsi quātitati oē illud qō ad mām ptinet.Et iō dcād posset ghari ex mā panis si ibi esset totū p̄ōt ghari ex predicta quātitate.

¶Quinto.Agēscreatū p̄ōt annihilare:ḡ p̄ōt creare.ꝓba ab oibus 2cedit q: nō est maior facere,aliq̄d de nihilo q̄ reducere aliq̄d in nihilū.aſis ꝓbat.Illud ānihilat qō totū ōstruit vt nihil ei⁹ remaneat sed agēs nāle corrūpēdo destruit totā formā.Itē si m⁹ nimū frigus esset separatū ⁊ poneret in marmo igne totalr ab eo destrueret.

¶Rñdeo.negat aſis.Ad pumam ꝓbationē dico q̄ ad ānihilationē opz rez ita destrui q̄ neq; in actu nec in potentia remaneāt: forme aūt remanēt in potētia materie.

¶Cōtra.id qō est i potētia materie p̄ōt educi p agēs nāle: ſz post corruptionē nō p̄ōt forma corrupta educi p agēs nāle:ergo ⁊c.

¶Rñdeo.negat maiō: vīr.nā aiā rōnalis est i potētia nāli materie ⁊ tñ a solo deo p̄ōt ad actū ēduci: maxime post resolutionē cōpositi.

¶Ad scām ꝓbatōez negat assūptum.tale.n. frigus nō destrueret ab igne:neq; hoc iō esset q; illa q̄litas separata eēt maioris virtutis q̄ dū erat vnita.ſz q; ignis non p̄ōt aliq̄d agere nisi mā cōcomitante vt vī p̄° li.de gñatiōe.Vnde aūt rō ē nō q̄ mā aliq̄d agat:ſz q; nullū agens creatū est actus purus:⁊ iō opz ēt eius effectū esse cōpositum ex actu ⁊ potētia:⁊ sicut agēs nō agit ex pte sui potētialis: ita non p̄ōt ꝓducere effectū q̄ ad ei⁹ potētiale:ſz tale ꝑsupponit ex pte effectus in qō agens possit agere.

¶Sexto. Effectus nō adequās virtutē sue cāe p̄ōt a minori virtute ꝓduci:ſz nulla creatura adeq̄t infinitam virtutē dei: ḡ p̄ōt ꝓduci a minore virtute q̄ ab infinita.

¶Rñdeo.negat maiō. Nam vniuersitas oīz creaturarū nō adeq̄t virtutē dei:⁊ tñ nō posset eē nisi a deo.sīr sensatio in hoie nō adeq̄t virtutē alie intellective:⁊ tñ nō p̄t eē a minori virtute q̄ ab alia intellectiua

¶Septio.Instrūm plus p̄ōt vt est instrūm q̄ possit in virtute ꝓpria. sed oīs creatura est instrūm dei:ḡ plus p̄ōt vt est instrūm q̄ possit in ꝓpria virtute:ſz aliq̄s actuū creatū p̄ōt ꝓpria virtute:ꝓducere oīz formā educibilē de mā:ḡ vt est instrumentū plus p̄ōt:ſz nō est nisi nō ꝑsupponere māz:ḡ vt est istiſz p̄ōt agere nō ꝑsupposita mā.

¶Rñdeo.negat minor: vtrimi processus:ſz dico q̄ omne instſz p se natū causare aliquē effectū stāte ghali dei influētia p̄ōt alio coagēte in aliquē effectū in quē nō posset ex se.verbi gra. Calor p se p̄ōt calefacere sine alio actuo creato: ⁊ tñ mediante actione intellect⁹ p̄ōt i intellectu creare intellectionē quā solus facere nō posset. Nō ḡ valet dicere.p̄ōt in plus:ḡ i hoc q̄ est nō presupponere mām.

¶Octauo. Sacramenta none legis instſaliter causant gras:vt dicit.s.D.1.4.sen.ſz gra nō est nisi

a creatione.ergo creant gratiā.

¶Rñdeo.Cū dicim⁹ q̄ nullū ens creatū p̄ōt esse vt instrūm creare intelligim⁹ q̄ nō p̄ōt vt instrūz attingere creaturā sine 2creatā cū quo tñ stat q̄ p̄ōt disponere ⁊ aptare sīm vt in eo deus aliq̄d creet: sicut hō disponit mām ad alam rationalez que in ea creat:et sic sacramenta creāt gram instſaliter.

¶Nono.si sol causaret.b. lumen in vna pte aeris:⁊ de⁹ causaret.a. lumen in alia pte aeris p se solus: tūc.a.esset creatū q; esset tantū a deo:ḡ etiā.b.ꝓductum a sole esset creatū.ſz ꝓba q; illa duo eēnt similia in oibus ⁊ eiusdem speciei.

¶Rñdeo.negat añs.q; nulla res exīns in potētia māe potest creari: ola aūt illa lumina ꝓius erant in potētia māe ⁊ de illa educta sunt: quia educi formā de potētia māe nō aliud itelligo nisi q⁹ forma ꝓius erat i potētia nāli passiua māe ⁊ q⁹ postea forma illa in sui inceptiōe dependebat a mā vel ſbto tā in fieri q̄ in esse:hoc est tā in p° in stāti q̄ in sequentib⁹. Vñ si deus creat aliquā formā i mā opz q⁹ illa nullo mō sit i potētia nāli māe sicut est aia intellectiua ⁊ gra:vel si est in potentia nāli passiua māe saltez q⁹ esse talis forme nō dependeat a mā sicut est de aia rōnali. Predictū aūt lumen causatuz tñ a deo potuisset fieri per agens naturale q;erat in potentia nāli māe sicut ſbti:⁊ iō non vī creatum.

Cōclusio.iij. Creare ē cōe toti trinitati. Māc sic ꝓbat ꝓria pte. q.45.ar.6.Id qō ꝓuenit de rōe essentie q̄ cōe oibus ꝑsonis.ſz creare est hmōi.ḡ ⁊c.maior ptz. minor ꝓbat. Productio esse cōuenit deo rōne essentie:q; principiū actiōis in agente est cōsideranduz penes id ad qō terminat:ſz creare est ꝓductio esse.i.q⁹ res ideo creat:q; accipit esse:ergo ⁊c.

Cōclusio.iiij. Emanationes diuinarū ꝑsonarū sūt rō ꝓductionis creaturarū.Māc sic ꝓbat vbi supra.Emanatio p̄bi ⁊ amoris in artifice sūt rō ⁊ p̄ncipiū ꝓducēdi rē artificiatā:ſz de⁹ ꝓducit creaturas sicut artifex artificiata:ḡ ⁊c.

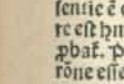
¶Cōtra.arguit Scot⁹ primo.Oē agēs accipit aliq̄d ab eo q̄ agit:q; saltē accipit agere aliq̄ mō:sed p̄s nihil accipit a filio a ut a spūsc̄to: ḡ eis non producit creaturas. Sco. in 2. di. 1. q. pma.

¶Rñdeo.negat maiō. quādo id quo aliquis agit nō est agenti ratio q⁹ agat:ſz est tm effectui ratio q⁹ ab agente ꝓcedat:⁊ sic est in ꝓposito. Non enim dicim⁹ q⁹ pater formaliter creet verbo sicut forma q̄ agit:sed q⁹ processio ꝑsonarū est exemplar ꝓcessionis creaturarū:⁊ causa nō quidem patri q⁹ ꝓducat sed creature q⁹ procedat.

¶Scō. ratio agendi nō agit: sed filius creat.ḡ nō est ratio creandi.

¶Rñdeo.p° negat maiō. qñ talis rō agēdi est subsistēs p se:sicut est verbū diuinum ⁊ spūs.s. nō sic est de verbo et amore nostro.

¶Dico secūdo q⁹ omnē causalitatem quā hz pater hz ēt filius⁊ spiritussanct⁹:ſz cū alio ⁊ alio respectu.Verbū enim importat respectuz expressiui ⁊ dicitui oīz creaturaz quē respectū nō importat p̄s vt pater est.⁊ creature assimilantur filio ⁊ spūsancto inquātuz vtrūq; est ꝓductū:nō aūt assimilāt i hoc p̄s ⁊ per ꝓs opz in filio ⁊ spiritu intelligere respectū oppositū illi q̄ est in creaturis:neq; hoc est inconueniēs:sicut nec est inconueniēs aliquē effectū cōem toti trinitati attribui spāliter alicui p̄sōe diuine sic p̄z de cōceptiōe xp̄i q̄ attribuit spāliter spiritui sancto:⁊ sic cōta attributa p̄sonis appropriantur.

¶Dist.ij. M.2. distin. q̄rūtur duo. Primo queritur Utrum Angelus sit in loco. Secūdo queritur.Utrum Angelus

mensuretur tempore.

Quantum ad ꝑmū hec est ꝓma conclusio. Angelꝰ nō ē i loco nisi ꝑ applicationē sue virtutis ad locum: hanc sic ꝓbat ꝙli. pº. q. 3. ar. 1. ꝛ pº sen. dist. 37. q. 1. arti. 1. ꝛ i ꝓma ꝓte q. 52. arti. 1. Illo solo mō dr angelus ee ī loco corporeo/quo mō locū illū attigit ꝛ ei applicat: ꝫ angelus ñ ꝓt attigere locū: nec ei applicari nisi ꝑ contractū virtutis. g̃ ꝛc.

Scotꝰ q. 6. ¶ Cōtra arguit Scotꝰ. Prio deꝰ est prꝰ pñs rebꝰ prioritate rōnis q̃ operet. g̃ ēt angelus: ꝛ per ꝓns opatio nō est ei rō pñtis ad locum. 2ña pz. añs ꝓbat. Deus est prius ſm rōnē imensus q̃ operet. ergo prius est pñs rebꝰ q̃ operet. i eis ꝓntia tz: qr rōne imēsitatis ꝓuenit ei pñtia ad omnem rem.

¶ Rñdeo. negat añs: ad ꝓbōnē negat 2ña. ad cuiꝰ ꝓbationē negat assumptū: qr imensitas nō dicit actualē dei pñtiā: sed virtutē assistendi omnibus.

Pꝫ Dico scō q̃ sicut prꝰ ē corꝰ eē q̃ tangere: tñ posteriꝰ est corpus esse in loco q̃ tangere locum: ita prius est angelū ee q̃ operari: tñ posterius est ipsum esse in loco q̃ operari in loco.

Pꝫ Dico tertio q̃ implicat cōtradictionē/deum prius ee in creatura q̃ in ea operet: qr anteqũ deꝰ opet ad eā nihil est eā: et si nihil ē extra deū: deus nullū assistit: prꝰ ē ergo creatura/ꝑduci q̃ deū ee illā: pñtē.

¶ Scdo. Opatio qua angelus attingit locū aut exit ab angelo immediate aut mediate. si imediate ergo angelus est imediate pñs loco ꝛ non ꝑ operationē. si mediate: fiet eadem quēstio de illo medio et procedetur in infinitum.

Pꝫ Rñdeo q̃ imediate exit a virtute angeli: que quidē imediatio nō est ꝑ modū situs sed causalitatis: qr. ſ. illa opatio exit ab angelo nō ꝑ aliquā cāz mediā: ꝛ similē im mediationē hz corꝰ motū ab angelo ad essentiā angeli: sicut ꝓtēti ad cōtinens ꝛ mobilis ad mouēs: nō tñ sequit q̃ angelus sit pñs localiter sine opatiōe: qr opatio est ei ratio ꝓsentie localis: ꝫ eēntia angeli sit imediata loco immediatione causalitatis.

¶ Tertio. Ex hoc sequit q̃ angelus nō sit in celo empyreo. hoc est ꝓtra oēs theologos. g̃ ꝛc. 2ña ꝓbatur. ex hoc q̃ angeli nihil operantur in celo empyreo. sequitur etiam q̃ angelus aliqñ in nullo loco sit: cum aliquando nullibi operetur.

¶ Rñdeo. negat 2ña. Ad ꝓbōnez dico ꝑº q̃ angelus dr esse i loco ꝑ cōtactū virtutis sine per applicationē opatiōis. cōtactꝰ aūt virtutis dr oē illud qō se. hz per moduz opatiōis trāseūtis in locū aut corpus extrinsecū: sine illud sit morꝰ localis: sine ministratio: sine ꝓsentia: sine ꝓnētia: sine influꝰ in corpus locatuz: sine fortificatio virtutis eius: sine quodcūq; aliꝰ significatum per modum actus secundi.

Pꝫ Dico scdo q̃ angelus est in celo empyreo ꝑ ꝓsidentiā ꝛ vnionē, ad ipsum: ista aūt ꝓsidētia nō ē influxus alicuius qualitatis: ꝫ est q̃dā ordinatio corporis a spiritu: sicut ēt locus inferni dicit habere aliq̃d nobilitatis ex pñtia spiritū ꝙ dicit. s. Doc. 4. sen. dist. 48.

Pꝫ Dico tertio q̃ ꝓdictus ornatus est q̃dā relo iter corꝰ ꝛ angelū significata ꝑ modū actꝰ secūdi sine opationis transeūtis: et ordo quidam congruentie vnius ad aliuz vel superioritatis vel deputationis vnius super alium.

¶ Quarto. Opatio que transit ab angelo in locū est tm loco cōmensuratiue ꝫ ꝑ accñs. g̃ si angelꝰ est in loco per opationē: sequit q̃ cōmensuratur loco.

¶ Rñdeo. negat 2ñia. sicut ēt non sequit. Aia est in loco per corpus: sed corpus est in loco circūscripti ue. ergo et anima.

Pꝫ Dico scdo q̃ opatio qua angelus mouet corpus non est opatio intellectꝰ ꝛ volūtatis: que nunq̃ recipit in ipso corpore cū sit opatio imanēs: dicit. tñ esse transiēs: qr ꝑ eā aliq̃d ad extra imutat.

Pꝫ Dico tertio q̃ si adhuc talis operatio reciperet in corpe adhuc negaretur ꝓdicta 2ña: qr ee in loco 2nenit opationi ꝛ angelo equino ce. Angelus. n. est i loco sicut operans in opato: sed opatio esset in loco sicut accidens in ſbo.

¶ Quinto. Si angelus ē vbi operatur: sequit q̃ sit in toto celo: qr totū celū ꝓmo mouet. sed hoc est falsum. qr cū celum nunq̃ q̃escat sequit q̃ angelus sit i ꝓtinno motu.

¶ Rñdeo. negat maiorē. qr angelꝰ primo mouet vnā ꝑtem ꝛ ibi est: ꝛ ꝑ motū illius ꝑtis mouet alias ꝑtes pellendo ꝛ trahēdo. est. n. in celo aliqua pars ꝑº capax morꝰ: sicut etiā corꝰ in aiali ꝛ ,ps dextra: ꝛ hoc potissime verū est in orbe celi nus non oēs ꝑtes sunt vniformes. siaūt loquamur de orbe totaliter vniformi in suis ꝑtibꝰ adhuc angelus pōt ex dina ordinatiōe sibi ꝑtermiatā vnā ꝑtē quā ꝑº moueat.

Pꝫ Dico scdo q̃ circa modū q̃ angelus mouet celū est duplex opinio Aliqui. n. dicūt q̃ mouet eo mō q̃ nauta mouet nauē: qui q̃dez q̃escit per se in naui ꝛ mouet ꝑ accidens ad motū nauis. Alij dicunt q̃ mouet eo mō q̃ signulus mouet rotā q̃ ad motū rote nec ꝑ se nec ꝑ accñs mouet: ꝛ ſm hoc diceretur q̃ angelus mouens orbē: nec moueturnec q̃escit, ꝓprie locatꝰ ꝑ se sicut corꝰ nec per accñs sicut ala sed tñ mouet locatꝰ eq̃uoce: qr diuersas ꝑtes celi sua virtute attingit successiue. Hanc viam vr tenere. s. D. 1. parte. q. 52. Primā vero viam vr tenuisse ꝑº sen. di. 37. ꝛ hoc diceret q̃ angelus rotatur ꝑ accidens ad motū celi.

Duran dus hic ¶ Cōtra eādem arguit Durādꝰ. Si angelus est in loco: qr operatꝰ sequit q̃ vnū corꝰ sit sit in duobꝰ locis i vno circūscriptiue. ſ. in illo cuius supficie ambit ꝛ in alio difinitiue. ſ. in eo quem mouet.

¶ Rñdeo. ꝓmo qr hoc nō est inconueniens. dicim⁹. n. q̃ sol est in visceribus terre: qr ea mouet.

Pꝫ Dico scdo q̃ posset negari 2ña: qr ꝓtactus virtualis quo angelꝰ tāgit corpus est alteriꝰ rōnis a tacto physico quo vnū corꝰ tangit aliꝰ: vt dicit. s. D. 2. 3 gē. ca. 55.

¶ Cōtra eandē arguit Aureolus vno medio: ꝛ Gregorius duobus quoꝝ solutio pz ex ꝓdictis. Aureo. Greg.

Cōclo. ij. Angelus pōt esse indifferenter in loco diuisibili ꝛ in loco indiuisibili. Hāc sic ꝓbat ꝓma p. q. 52. ar. 2. Angelus pōt applicare virtutē suā indifferenter loco diuisibili ꝛ in loco idiuisibili. ergo pōt esse in loco diuisibili ꝛ in loco indiuisibili: tz 2ña: qr angelus non est in loco nisi ꝑ applicatiōez virtutis: añs pz: qr ista est dr̃ia inter ꝓtactū virtualē ꝛ corpalē: qr contactus spiritualis pōt esse/ad indiuisibile: cōtactus vero corporalis est tantum ad diuisibile.

Grego. ¶ Cōtra arguit Grego. sic. In rebus corporeis nulla est res idiuisibilis. g̃ angelus nō pōt tangere indiuisibile: 2ña ꝓz: añs ꝓbatur. primo auctoritate ꝓphe i lib. de motibus aialiuz vbi negat polos ee quedam indiuisibilia in celo.

¶ Rñdeo q̃ ꝓphe arguit ibi 3 dicentē q̃ poli sunt q̃dā indiuisibilia de gñe ſbe: nec negat polos ee indiuisibiliansed esse substātias.

¶ Scdo. sit. a. magnitudo aut in. a. est tm vnū punctū ꝛ sic alie partes erūt sine punctis. ꝛ ꝑ 2ña habeo q̃ est aliqua magnitudo sine pūctis: nā ille ꝑtes. a. sunt ēt ipse q̃dā magnitudines: aut sunt plura puncta in. a. tūc sic: aut ꝑter illa oīa pūcta est aliqua entitas i a. aut nō: si nō: g̃. a. cōponit ex pūctis. si sic ergo habeo intentum quia illa entitas est magnitudo quedam.

¶ Rñdeo: primo q̃ ē aliqua linea

sine magnitudo quę nullū hz pū ctū in actu puta linea circularis.
¶Dico scdo q in magnitudine q̄ libet sunt plura pūcta in potētia: z in q̄libet magnitudine est aliq̄ entitas que nō est punctū: ipsa tn nō cōponit ex pūctis: nec est sine eis sed includit ea: sicut terminatum suū terminatiuū: z cōtinuus suam cōtinuatiuum.
¶Dico tertio q deus nō posset se parare oēm pūctū a magnitudine: q; punctus est de rōne linee: vt dicit Cōmē. 5. phy. cō. 26.
¶Tertio. Si linea includit puncta aut hoc ō est: q; linea sine pūctis nō eēt finita: sed ptenderet p totum mundum qđ vt absurdum: aut hoc ō esset: q; ptes linee sine punctis nō ptinuarent: hz pp hoc nō sunt ponenda qđ pbat. aut. n. ille punct⁹ qui ptinuat duas aḡs est in vna z nō in alia: z hoc nō: q; nō est maior rō de vna ḡ de alia: aut est in vtraq; z hoc nō: q; idem accns nō pt eē in duob⁹ sbis. ḡ ꝛc.
¶Rñdeo. dico p° q punct⁹ est de rōne linee: vt sit finita: non q sine pūctis extēdat p totū mūdum: sed q; linea carēs pūctis nō haberet aliq̄d in se quo diceret formal'r finita: hz solū negatiue: sicut pūct⁹ est infinit⁹ sic esset infinita.
¶Dico scdo q punct⁹ est de rōne linee vt eam cōtinuet. Ad ip; obationē dico q id qđ est p° sbz quātitatis co; pec: est scdario sbz linee z pūcti. vñ aqua cōposita ex illis duabus aquis est sbm pūcti: nec opz q ei co; rñdeat sbm adeq̄tuz.
¶Quarto. Si aliq̄d indiuisibile moueat super aliqua magnitudine enumerabit oia indiuisibilia illi⁹ magnitudinis sine moueat: p se sine p accns: z p ons illa magni tudo ponerent ex indiuisibilib⁹. cui⁹ oppositū: z phs. 6. phy. hz si est in re quāta est: aliq̄ō indiuisibile moto illo quāto: monet eē et illud indiuisibile. ḡ mēsurabit magnitudinē super qua monetur q est impossibile. ergo ꝛc.

¶Rñdeo. cōcedit maior: de: indiuisibili qđ monet p se: z negat de indiuisibili qđ monet p accns: cuiusmodi est punct⁹: z rō diuersitatis est: q; indiuisibile qđ monet p accns nunq̄ est in loco i actu: nec per se nec p accns: sed tm in potētia: indiuisibile aūt qđ monet per se hz locū in actu sibi equalē: z cō mensuraret oia loca sibi equalia dū moueret: ista aūt sunt infinita. h̄ rñsio ē Cōmē. 4. phy. cō. 9. Qđ aūt loca equalia mobili dum mouetur sint infinita: ptz: q; dū mobile monet nūq̄ i duob⁹ istātib⁹ se hz eodem mō: sed cōtinue alr z alr: tot ergo sūt loca que mobile acquirit quot sunt instātia in tpe mensurante motū: hz instātia sūt infinita: z ēt sunt infinita loca.
¶Cōtra hāc rñsionem arguo sic. Partes mobilis monent p accns z tn mēsurāt magnitudinē. ergo hz punctus moueat per accidens mensurat eandem.
¶Rñdeo. negatur ꝑa: q; vt dicit Cōmē. 6. phy. cō. 86. ps monet in toto p accns actu: hz p se moueat tm in potētia: pūct⁹ aūt nec actu: nec potētia hz locū aut motū per se. ¶Dico tāde q ips mobile non ō: ēt mutatū eē eo q acq̄rat aliqđ punctū: q; nūq̄ acquisiuit pūcta per se: sed tm per accns.

Cōclo. iij. Quā pono in

cidentalr hic est: locus est de ḡne quātitatis. p batur. Omnis sup̄ficies est quantitas: hz loc⁹ est sup̄ficies vt ōz. 4. phy. ergo ꝛc. ter. 34.

¶Cōtra arguit Aureo. p°. Id cui cōuenit cōseruare fm suā ꝓpriaz rōnē nō est quātitas: q; quātitas nō est actiua: vt dicit Cōmēta. 4. phy. cō. 84. sed loco cōuenit cōseruare fm ꝓpriā eius rōnē: ḡ ꝛc. Aureo.

¶Rñdeo. negat minor: hz loc⁹ iō ōz ꝓseruare: q; est sup̄ficies co; pis ꝓseruatis p qualitatē ei influxas a primo continente.
¶Scdo. Loc⁹ pōt esse subiectum in trib⁹ subst'riis: vt pz qñ aliqs baculus est simul in aere i aqua z in terra. ḡ loc⁹ nō est vnū accns.
¶Rñdeo. negat ꝑa: q; nō opz q loc⁹ hēat vnitatē numeralē: hz ad vnitatē ei⁹ sufficit vnitas locati z ordinis ad primū continens.
¶Cōtra. iste ordo est subiectiue i co; pe locāte. ḡ variatur ad variationē eius: z per ꝑs sequit q turris fundata in aqua currente continue mutet locum.
¶Preterea poli sunt quedā puncta imaginata: ḡ distantia ad polos nō est qđ reale hz imaginatuz ḡ est ens rōnis: loc⁹ aūt est qđ reale: ergo illa distantia vel ille ordo nō est de ratione loci.
¶Rñdeo. Dico p° q ad vnitatez loci sufficit q idē ordo distātie sit in oibus sup̄ficieb⁹ aque q̄ sibi succedūt in ambiēdo eandē turrim.
¶Dico scdo q semp manet idē ordo fm mām in primo cōtinente ad oēs istas sup̄ficies sibi succedētes
¶Dico tertio q sine poli sint pūcta siue nō: tn primū ptinēs est qđ reale manēs idē numero. Nō habeo, tn pro incōueniēti q in polis sint in potētia aliq̄ pūcta realia.
¶Tertio id cui⁹ rō cōplebp relationē nō est formal'r de ḡne quātitatis: sed rō loci completur per respectū ad primū cōtinuū. ergo.
¶Rñdeo q locus est de ḡne ꝓpter tatis solū quo ad suū māle: nō; aūt quo ad suū formale: sicut ēt ex suo māli hz q mensuret locatū: nō autem ex suo formali.
¶Quarto. Locus ex sua rōne formali locat locatū: hz locare ē actio z non relatio. ergo ꝛc.
¶Respōdeo. negat minor: imo locare est relatio significata per modum actionis.
¶Dico scdo q locus dicit nō solū vnā: sed plures habitudines i obliquo. Dicit. n. habitudinē mēsure inquātuz equatur locato. dicit habitudinē cōtinētis ad contentum inquātuz ambit locatum. dicit habitudinē actiui ad passiuū inquātū cōseruat. Istarum vero

habitudinū aliqua ꝓueniūt ei in primo mō dicēdi p se: z sunt dñe ꝓstitutiue: aliqua ꝑo in secūdo: q; sunt ꝓprie passiones.
¶Quinto. locus est positio: ergo actu est quātitas. ꝑa pz. añs pro batur p°. Illud est locus quo posito ēt oibus aliis seclusis res ō; eē hic vel ibi: sed ex hoc q res hz determinatā positionem remota oi sup̄ficie ō; esse hic vel ibi: ḡ ꝛc.
¶Rñdeo. dico p°. q locus nō est vbi neq; positio: q; locus significat rem absolutam q̄ est sup̄ficies hz ꝓnotet respectū. vbi aūt et positio z alia oia ser ꝓncipia dicūtur purū respectū: nō tn de ḡne relationis: vt declarabit di. 6.
¶Dico scdo q minor est falsa. esse aūt hic aut ibi sequunt primo z p se ad sup̄ficiē ptinentis: z ea remota nō remanet vbi neq; positio.
¶Scdo. Remota omni sup̄ficie adhuc terra moueret ad centrum sed hoc nō esset nisi q; acquireret positionē: ergo locus ad quem est motus localis est positio.
¶Rñdeo. negat maior. graue. n. ideo monet ad centrū q; appetit ptineri in tali vel tali co; pe qđ est eius ꝓseruationē. vnde si nullum esset cōtinens non moueret.
¶Tertio. illa sunt idē quoꝝ p se dñe sunt eedē: sed eedē sunt dñe loci z pōnis. s. ante retro: dextraz: sinistrā: sursuz z deorsuz: ḡ ꝛc.
¶Rñdeo. negatur maior. si tales differētie nō ꝓueniāt vtriq; primo, z per se qđ non cōtingit in ꝓposito. Nā iste dñe primo ꝓueniūt loco: scdario aūt cōueniūt vbi sicut differentie cārum derivant ad suos effect⁹. Ad ꝓdicamētū ꝑo positionis nullo mō ꝓueniūt p se iste dñe.
¶Quarto. Co; p⁹ gloriosum est i celo empyreo sicut in loco z tn nō circūdat aliqua sup̄ficie: ḡ ꝛc.
¶Rñdeo. q co; pus gloriosum nō est ibi i loco nisi i potētia: z iō nō opz q actu ambiat aliqua sup̄ficie.

Cōclo. iij. Plures an-

geli nō p̄nt

simul esse in eodē loco. Hanc sic p bat. s. D. prima parte. q. 52. art. 3. Impossē est vnius effectus eē plures proximas causas pfectas in eodē genere cāe: ſz angelus nō est in loco nisi vt pfecta ⁊ prima cā alicuius effectus: ꝫ ꝛc.

¶ Er hoc sequit ꝙ cū aliquis est obsessus a plib⁹ spiritib⁹ ꝙ sunt i diuersis partibus corpis eius.

Grego. hic. q. 3. ¶ Cōtra arguit Greg. p⁹. Pote ē dno corpora esse simul in eodē loco miraculose: ꝫ ⁊ duos angelos.

¶ Rñdeo p⁹. ꝙ loq̄mur nāt̄r. Dico scō ꝙ esse pña nō ꝛz: q: primū nō implicat. Ydictionē sicut ſz: vt pz in pbatione pcedentis.

¶ Scō. Materia ⁊ forma quorū vtrūq; est in loco circumscripti ue sunt in eodē loco: ergo multo magis duo angeli.

¶ Rñdeo. negat pña rōe dicta ad p̄cedēs argumētū. ⁊ rursus q: mā ⁊ forma sunt in loco tm̄ p accidēs angelus aūt est in loco p se sicut operans in operato.

¶ Tertio. Cū angel⁹ libere agat pñt duo angeli mouere idem corpus: ita ꝙ quilibet corp agat itra vltimū sue potentie: ꝫ tunc erant ambo in eodem loco.

¶ Rñdeo. ꝙ angelo nō ꝓuenit eē in loco nisi quādo agit: vt agens pfectū: ⁊ iō posito illo casu neuter illorum angelorum esset ibi vt in loco.

Cōcło. v.

Nullus angelus pōt eē naturaliter in diuersis locis. Hāc sic p bat prima pte. q. 52. arti. 2. Id cui repugnat naturaliter operari circa diuersa: nulla mō vnita: ⁊ nō est in loco nisi q: attingit operatū: nō pōt eē simul in plib⁹ locis: ſz angelus est hmōi: ꝫ ꝛc. Er hoc sequit ꝙ qñ angelus operat in totā vnā ciuitatē: ipsa tota vnitas correspōdet ei vt locus adequatus.

Questio. ij.

Queritur scō. vtrum angelus mensuret tpe?

Pro ista qōne hec est prima scō. Oēs motus corpū inferiorū mēsurant vno tpe qđ est palliū primi motus. Hāc sic p bat. s. D. prima p. q. 10. ar. 6. item 2. quo. 1. q. 3. ar. p⁹. Et in tractatu de instāt⁹. Nulla forma nālis naturaliter multiplicat p idiuidua eiusdē speciei nisi p multiplicatione mālem sui sbi primi ⁊ p se: sed sbm primum ⁊ p se tpis. s. primus motus nō multiplicat: ꝫ nec tps.

¶ Cōtra arguit Aureo. p⁹. Indiuidua eiusdē speciei hñt passiones eiusdē rōnis: ſz oēs mot⁹ circulares sunt eiusdē rōnis saltē in hoc ꝙ est esse successiuū: ꝫ in oib⁹ est tps subiectiue. Si negat mior q: primus est regularis ⁊ alij nō. Cōtra q: tps nō est in eo rōne regularitat̄: ſz rōe prius ⁊ posterioris: hoc aūt est in omni motu: ergo. Aureo;

¶ Rñdeo. negat minor: q: tps est sbiue in motu ea rōe qua est p̄m⁹ pña pte. q 66. ar. 4. ad tertium.

¶ Er quo elicit ꝙ tps pōt dupliciter accipi. Uno mō propie ⁊ stricte: ⁊ sic est tm̄ vnū tps vel numer⁹ motus primi mobilis. Alio mō impropie: ⁊ sic numerus cuiuslibet successionis pōt dici tps. Scō pz ꝙ ls oēs mot⁹ sunt eiusdē rōnis i hoc ꝙ est esse motū: nō tm̄ i hoc qđ est esse primū ⁊ secūdū: notissimū er non notissimum.

¶ Ad pbatōes mioris dr ꝙ ls tps impropie dictū ꝓsequat motū rōne prioris ⁊ posterioris: nō tm̄ tps. propie ſz ꝓsequit motū incptū ē primus. Uñ cessāte motu p̄mi mobilis q̄ mot⁹ nūc est p̄m⁹ remaneret alius mot⁹ q̄ esset primⁿ ⁊ numerus illi⁹ eēt tūc. ppie tps numer⁹ vero aliorum motuum esset tps impropie.

¶ Scō. tps est formaliter successio. sed in quolibet motu est successio. ergo in quolibet est tempus.

¶ Rñdeo. prio ꝓcedit ꝙ in quolibet motu est tps impropie. scō negat maior: q: successio non est nisi reło prioris ad posteri⁹ vel est nō simultas: tps aūt non est reło nec negatio. ꝓcedo tm̄ ꝙ successio siue sit reło siue negatio ꝓcomitat tps ⁊ ē de rōe ei⁹ tāq; dria ꝓstitutiua.

¶ Cōtra. Omnis quātitas vel est pmanens vel successiua: ſz quātitas pmanens est ipa partibilitas quāti pmāsiui: ꝫ quātitas est ipa successio ſz tps est successiuū: ꝫ.

¶ Rñdeo. primo dico ꝙ prima diuisio quātitatis est in ptinuū ⁊ discretum: nec illa diuisio alicubi a pho ponit: ls in pñtis dicat ꝙ aliqua quātitas hz positionē: ⁊ aliq nō. hñe aūt positionez nō est idem olno qđ hñe pmanentiā. ls hñe positionem includit tria. primz est sit⁹ ptiū. scdz est pmanētia vni⁹ cū alia. tertiū ē copulationi⁹ cū alia. Scō negat pña. q: arguit a cōtinuo ad discretū. ⁊ si argumētus aliqđ valet ꝓcluderet ꝙ quātitas pmanēs nō est nisi pmanētia.

¶ Tertio negat minor: q: est ptra phm dicere ꝙ quātitas sit tm̄ ptibilitas ⁊ ꝙ ipsa nō habeat ptes: ⁊ cōtra theologiā que ponit quantitatē separatā in eucharistia habētem ptes alias a ptib⁹ qualitatū sensibiliū ibidem remanentiū.

¶ Tertio. Tps nō ē aliq; p⁹ et posteri⁹: ſz illa sunt in oi motu. ꝫ.

¶ Rñdeo. vt. ꝫ. de tpe ipropie dicto. Itē negat maior. ſz numerus prioris ⁊ posterioris ꝓcretine sumptor est tps: ⁊ sic̄ est numer⁹ successionis in motu: nec est incōueniēs ponere duas successiones ꝛrū vna sit inter partes motus ⁊ alia inter partes tpis: q: respect⁹ multiplicanē multiplicatis fundamētis ⁊ terminis: mō alie sunt ptes motus ⁊ alie partes temporis.

¶ Item dico ꝙ mot⁹ ⁊ tēpus non sūt due quātitates successiue formaliter: ls sint duo quāta successiua: sed neutrū eorum ppie dicit quātum inquātū est successiuū: q: successio pōt esse inter nō quanta: vt pz in cogitationib⁹ angelor: ſz tps ⁊ motus dicunt quāta inquantum sunt ꝓnua vel discreta; imo q: habent vtrūq;. Concedo tm̄ ꝙ tps de per se est quātitas: nō aūt motus cui⁹ cām assignat dñs Albert⁹ i tractatu de ēstitate. ca. 4.

¶ Er quo loco habentur quatuor. Primū ꝙ mot⁹ nō est per se in genere quātitatis: cui⁹ rō est: q: motus est p se de genere sui termini ad quez: ille aūt termin⁹ aliqñ est ō genere qualitatis aliqñ vbi ꝛc. Secūdū ꝙ tps est per se quātitas mensurās protensionē forme fluēt is vel motus. Tertium ꝙ tps est principali⁹ cōtinuū q; discretum: sed in hoc discordat a. s. Do. quia vult ꝙ tps est formaliter numerās. ⁊ ꝙ hz cōtinuitatem nō ex se sed ex motu. Quartū ꝙ motus hz duplicem successionē vel partibilitatem. vnā que cōpetit sibi rōne spaciū vel vbi vel forme fluentis ⁊ hec est sibi intrinseca. Aliaz vero rōne tēporis ⁊ hec est sibi extrinseca ⁊ quasi supueniēs: ⁊ numerus hui⁹ secūde successiōis est temp⁹ s. Doc. 4. physi. in illo cap. Accipiendū aūt. vbi ponit aliam priōritatem in motu aliaz in tēpore. ⁊ vt dicit Albert⁹ extensio mot⁹ est causa extensionis temporis. Lectio 18.

¶ Quarto tempus est de genere successiuoz: et nō est cōcretum ex partib⁹ succedētibus. ergo est tps successiuo. minor pbat: q: tūc tps esset quātitas per accēs.

¶ Rñdeo negat mior. ad pbōnē. negat pña. q: tps ē fokaliter nūer⁹ posit⁹ ex vnitatib⁹ sibi succedēti b⁹: numer⁹ aūt ē fokaliter quātitas Concedo tm̄ ꝙ tps est cōtinuū vel successiuū vel extensiuz per accēs: q: cōtinuitas tpis est a motu.

¶ Quinto. In motu nō est successio nisi ex tēpore. ergo i quolibet motu est tempus.

¶ Rñdeo. negat aīs: q: phus. 4. physi. particula. 99. dicit ꝙ prius ⁊ posterius pri⁹ sunt in motu ꝙ in tēpore: prius aūt ⁊ posterius sine successione intelligi nō possunt.

Grego. in. 2. di. 2. q. 1.

¶ Sexto arguit Gregorius ꝙ tps nō sit res distincta a corpore. per

cor̄p̄ regulariter motus possum⁹ mēti motas motuū et quietū ac cor̄num ꝺuratiōis.g̃ nō est ponēduꝫ tp̄s distinctū a cor̄pore: tenet consequentia :quia esset supflnū. ¶Rñdeo.ista opinio improbata ē a pho quarto phy.ptcta.94. vbi ait.Quidā ꝺixerūt tp̄s esse sphērā totius.z iste sermo est vanus.ites sequit̄ q̄ omnia essent in eodē tpe adequato.Ad argumentū negat antecedens.loquendo de mensura proxima z per se.Et ly tempus z motus sint minus nota q̄ ipsuꝫ mobile quātum ad quid est:nō tamen quātuꝫ ad quia est:quia motus est sensibile cōe:z talis cognitio sufficit.Et sic pz ad obiecta cōtra primam conclusionem.

Cōcło.ij. In toto tempore continuo est idem nūc fm substātiā:variatum tamen fm rationem.

P̄Sanctus Doctor in eodem tractatu de instātib⁹:vbi etiā ponit q̄ aliud est nunc cui quo mensuratur primū mobile fm essentiaz: z hoc est in prio mobili: sicut mensura z non vt accidēs in subiecto. Aliud est nūc quo mensurat ipm mobile vt stat sub forma motus semper aliter z aliter se habēs : et hoc nō est aliquid tēporis.sed est ipsa vnitas mobilis.z dicovnitas de genere quātitatis nō absolute sed vt mobile est sub forma mot⁹: sed hoc remanet idem in toto tēpore:sicut remanet idez mobile z eadem vnitas eius: sed variatur fm esse sine fm rōnez fm q̄ coexistit alteri z alteri parti tēporis.Et hoc nūc est cā tp̄is eo mō quo geometre imagināt̄ punctū suo fluxu causare lineaz. Aliud est nunc qō est cōtinuatiuū vel terminatiuuꝫ tēporis:z hoc nō est idem in toto tēpore:nec mensurat mobile aut motum sed mutata esse.probatur sūt sic ista ꝓclusio.Esse primi mobilis vt est innariabile:et eiusdez esse vt est sub motu:z mutatū esse qō est fluens z labens sunt alterius z alterius rōnis in rōne mēti surabiliuꝫ.ergo debent habere diuersas mensuras.

¶Ista ꝓclō ē nōtē phi ārto phy si.i illo capi.Sicut mot⁹ semp est ali⁹. Et ibi Cōmētator: ꝓmē.103.z 104.z.105.z.106.Rō ēt supadicta p3 nā pmū eē ē subātiale pmi mobilis.sez vero est esse accidentale.tertium aūt est mutatuꝫ esse.Sicut enim aliud est mobile: aliud motus:aliud mutatuꝫ esse: ita alia est vnitas mobilis:et hec est ipsum nunc manēs idem in toto tempore:alia est vnitas mutati esse:z hec est ipsum nūc intrinsecum tēpori z cōtinuās ipsuꝫ. Numerus vero motus est temp⁹ :nec dico q̄ numer⁹ qui est tempus cōponatur ex vnitatibus que sunt ipsa nunc:sed ex vnitatibus partiuꝫ mot⁹:q: prima est vnitas rei indiuisibilis.s.mutati esse:secūda aūt rei diuisibilis.s.motus.

¶Contra arguit Aureolus.Indiuisibile nō potest causare motum 6.phy.ergo nec tempus. Aureolus. ter.cō. 31.

¶Rñdeo q̄ causatio qua nūc causat temp⁹ est imaginaria : sed mobile est id qō causat temp⁹ i genere cause materialis:z ipsuꝫ mouens in genere cause efficiētis.dico tñ q̄ mobile nō causaret tēp⁹ nisi sibi ineſſet aliqō nūc stans p3 substātiaz.est ergo nunc quo causatur tempus non id qō causat.

P̄Alia argumēta facit tū ex se tuꝫ ex auctoritatib⁹ phi:q̄ nō ꝓcludūt nisi de instanti tertio mō dicto.

¶Cōtra eandem arguit Scotus. Oē idiuisibile gñe q̄ntitatis aut ē termin⁹ ptinui aut ps discreti:sz tale istās ē idiuisibile de gñe q̄ntitatis.g̃ est ꝛc.si ēps discreti . ergo causat tp̄s discretū.si termin⁹ cōtinui.g̃ est ptinue aliud z aliud.

¶Rñdeo.primo dico q̄ tale nunc nō est substātia mobilis:sicut putat Egidi⁹ z Gregori⁹.nec ē mera negatio vt ponit Durādus:sz vnitas mobilis vt dictum est.

P̄Secūdo,negat.maio:. nō enim

apo:tet omnē vnitatem esse actu partem alicuius discreti: sicut patet si esset tantū vnum cor:pus in vniuerso.eius enim vnitas nō eēt terminus continui:nec actu pars alicuius discreti.

P̄Dico tertio q̄ illud nūc est pars discreti sez numeri quo numerantur oia mobilia.vnūquodq̄ enim mobile hz suaꝫ vnitatē: que vnitates cōstituūt numerū mobiliū. z ad improbationē negat ꝓsequētia vt patet . Variatur autem fm diuersa esse inquantū diuersis instantibus coexistit:z hec variatio non est propie motus:sed successio diuersaꝝ habitudinū rationis nunc stantis ad instāria fluētia: nec opz querere mensurā illi⁹ mutationis aliam ab instantib⁹ fluēbus vel ab ipso tempore.

Gregor. in.2.di. 2.q.1.

¶Cōtra eādem arguit Gregori⁹ q̄ nō detur instās fluens . primo tale instās nō est subiectiue i mobili:nec in aliq̄ accidēte: eius . ergo i nullo est:ꝓna pt3.Añs p ꝑma parte ꝓbat.Si est in mobili.g̃ mobile mutat qñ perdit ipsum:q: oē qō non hz aliquā entitatē quam ante hēbat mutat.hoc est falsuꝫ. q: aut in illo instāti in quo acq̄rit. ipsum pdit eum:z sic sit incipit: z ꝺsimit ꝓpria ꝑdm z Cōmē.8. phy. cō.83.z per hoc ꝓbat inter mot⁹ ꝓprios esse quietē.p:obat idem añs p:o sco3 pte:aut est in accīte pmanēte :z hoc p argumētū nūc imediate dictū:aut in nō pmanēte:z tunc aut est i accīte diuisibili:z hoc nō:q: ipsuꝫ instās esset diuisibile : nec in indiuisibili puta i mutato esse:q: eodē modo q̄rerē in quo sit subiectiue mutatū esse.

¶Rñdeo:primo dico q̄ ad motum nec tēa nec ad instās est mot⁹ per se:is mobile qō pdit instās nō ꝓprie mutatur. 5.phy.

ter.cō. 10.

P̄Dico secōo q̄ illud instās est subiectiue imediate in motu p̄mi mobilis:z mediate in ipso p⁹ mobili.

P̄Dico tertio q̄ in eodē instāti in quo incipit desinit: incipit quidē p positiōez de pñti z negatiōez de pterito:desinit vero p positionē de pñti z negōnē de futuro:z sic sōm sit̄ mutat ab eo:mutatū ēt ad ipz mouet :nec est icōueniēs q̄ aliqd sit incipiat z desinat in his rebus q̄bus repugnat stare eiusmodi ē instās:nec est sic de motib⁹ contrarijs:q: per mot⁹ ꝓtrarios acq̄runt forme ꝓtrarie tanq̄ p se terminū illoꝝ q̄b⁹ formalr repugnat durare p vnicū instās.vñ tota repugnātia illi⁹ imediate sequele ē nō rōne entiū successiuaꝝ:sz rōne rerum permanentium.

P̄Dico quarto q̄ illud instās est subiectiue in mutato esse vel i motu.ad improbōnē negat̄ pña:q: non opz accidens diuidi ad diuisionē subiecti nisi subiectū sit ei adeqtū z sit primū z per se.sez:qō nō ē i p posito . Sic.n.idē sez p⁹ corrūdet cor:pi:sco3 supficiei:tertio linee: z ārto ipsi pūcto.ita idē mobile est sez pmariū mot⁹:sco3 mutati eē: tertio ipsius nunc.

P̄Posset q̄nto dici q̄ tale instās nō corrūpit in seipso.i.dum est:sz in tpe sequēti nō ad hūc sensuꝫ q̄ pars eius corrūpat in pte tp̄is et alia i alia pte:sed q: ante illō tp̄s erat z nihil ipsi⁹ est in tali tpe:nec in aliquo instāti eius nec mirū:q: nō desinūt esse per se sed p aliud z ꝑsecutiue:vñ nō opz q̄ corrūdeat eis aliqua mensura adequata.

¶Sco3 nō datur mutatū esse . g̃ nec instās.añs ꝓbat.aut mot⁹ nō includit aliam entitatē q̄ mutata esse:z sic ex eis cōponit:ꝓtra ꝓbm 6.phy.aut includit aliā entitatē: z si illa includit mutata eē cōponitur ex eis:si nō illa ergo per illā p̄t mobile moueri sine mutat̄ eē. ter. cō. 76. et. 88.

¶Rñdeo.q̄ mot⁹ includit mutatum esse intrinsecuꝫ sibi nō tanq̄ ptez integralē sed formalē z eodē mō quelibet pars motus includit mutatū esse:nō tñ ex eis cōponit sicut q̄libz ps hois includit alaz: nō tñ ꝓcise cōstat ex aia: sz includit eo mō quo cōtinuū includit suū

cōtinnatiuū intrinsecū vel terminatiuū: ⁊ sic linea includit pūctū.

Cōclo.iij.

¶Ad euidētiā huius cōclonis ꝑmitto aliqua. Primū est q̄ tēpus quo ad suū formale est q̄d discretū: est n. numerus ꝓtis ⁊ posteriotis: sz ḡ ad suū materiale ē ꝓtinuū: q; talis nūer⁹ ⁊ applicat⁹ reb⁹ ꝓtinuis s. motui a quo tps hz cōtinuitatē.

¶Premitto scōo q̄ angelus non intelligit ola simul: sed vnuz post aliud: ⁊ pp hoc in eius cogitationib⁹ ⁊ volitionib⁹ est successio.

¶Premitto tertio q̄ ista successio nullā hz dependētiā ad tēpus nostrū: q; cessante motu celi esset adhuc p̄dicta successio.

¶Premitto quarto q̄ ois mensura opationū sibi succedētiū ē tps.

¶Premitto q̄nto q̄ ois ītellectio ⁊ ois volitio angeli est in instanti: ita q̄ hz angelus possit cōtinuare volitionez suā: nō tñ est necesse q̄ eam continuet

¶Ex his arguit sic. s. D. quoli. 9. q. 3. ⁊ p̄ma p. q. 53. ar. 3. Opatiōes nullā hñtes cōtinnitatē per se nec p accīs nec sequētem ꝓtinuū nec ab aliquo cōtinuo dependētes nō sunt mēsurabiles tpe cōtinuo nec ista̅ tpis cōtinni: ⁊ q; hñt aliquā mēsurā mēsurant tpe discreto: sz opatiōes angelox sūt hmōi. ḡ ⁊c.

¶Sciendū est aūt q̄ in opatione interiori angelox nō ē necesse q̄ sit cōtinuitas: in opatiōe vero exteriori qua monet in corpe assumpto vel aliquouis mō opz esse cōtinuitatez: ⁊ pp hoc q̄nq̄ dicit. s. D. q̄ angelus p̄t moueri motu cōtinuo ⁊ motu nō cōtinuo: accipiēdo per motum nō cōtinuū operationem immanentem.

¶Dico preterea q̄ motus ꝓtinuⁱ angeli est alteri⁹ rōnis a motu celi. dico vltimo q̄ mēsura vni⁹ operationis angelice dr̄ vnū instans: ⁊ q; vna opatio p̄t alteri succedere: iō ⁊ vnū instans p̄t succedere alteri. Ex istis aūt instātib⁹ cōponitur tps discretū: quodlibet autē tale instās angelicū p̄t coexistere non solū instanti nro: sed ēt tpi ꝑm q̄ angelus p̄t cōtinuare vel nō cōtinuare suam operationem.

¶Ex his sequit correlarie q̄ duo motus cōtinni possunt esse simul s. motⁱ ꝓtinuⁱ angeli: ⁊ motⁱ celi.

¶Cōtra ꝓclonē arguit Scotⁱ. ꝓ⁰. Sequit q̄ qlibet angelus habeat suū. tps discretū q̄ in eodē angelo possint esse duo tpa discreta: et q̄ eadē ḡtitas ꝓpriaē ex pinribus oino diuersarū rōnū quod est contra ph̄z. 7. meta. vbi dicit q̄ ser nō sunt bis tria. ꝑa. ꝑbaī. q̄ ad ꝑmū q; in quolibet angelo est successio opationū: ḡ ꝓpriū tps. quo ad scōm ꝑbaī. i angelo alia ē successio ītellectionū et alia volitionum ergo aliud ⁊ aliud tps. quo ad tertiū ꝑbaī. mensure opationuz: spē distinctarū sunt alteri⁹ ⁊ alterius rōnis: sz ītellectiones angelice sibi succedētes sunt alteri⁹ ⁊ alterius rōnis. ḡ instātia q̄ mēsurāt istas opatiōes: ⁊ ex q̄b⁹ cōponit tps discretū sunt diuersaz rōnuz. maioꝛ ꝑz. minoꝛ ꝑbaī. Obiectoꝛ spē distinctoꝛ sunt intellectiōes spē distincte: sed angelus p̄t successiue intelligere oīa spē distincta. ḡ ⁊c.

¶Rñdeo. dico ꝓ⁰ q̄ ꝑmū scōz q̄b inferē nō ē falsuz: tps. n. hz rōnez mēsure. Mēsura aūt dr̄ esse notioꝛ mēsurato. Cū igit cogitationes ⁊ volitiōes vni⁹ āgeli nō sint naturaliter note alteri nō apper quō q̄ nūerū cogitationū vel volitionuz vni⁹ possint mēsurari cogitatiōes alteri⁹: ⁊ ꝓpter hoc q̄libet angel⁹ hz ꝓpriū tps: sitr p̄t in eodē esse plura tempora discreta.

ꝑDico. 2. q̄ ꝑma nō tenet quo' ad tertiū mēbrū: q; tps discretū nō ē ḡtitas: sz nūer⁹ trāsecēdēs ꝓpositⁿ ex vnitatib⁹ ꝙuertibilib⁹ cū ente.

¶Scōo. Intellectiones nre sunt in instāti vt dr̄ 10. ethi. ḡ si successio ⁊. s. intellectionū angeli mēsurat tpe discreto: sic erit dicēdū ēt de intellectiōib⁹ nr̄is: q̄b⁹ ⁊ falsuz. ḡ ⁊c.

¶Rñdeo. ꝓ⁰ negat ꝑña: q; intellectiōes nre i statuvie sunt sbe motui p accīs: q; depēdēt a phātasiatione que sequit motuz. Unde intellectus noster nō p̄t ꝓ statu vie habere operationē que solum et ꝓcise duret per instans fluens et raptim transiens.

ꝑDico scōo ꝓcise sustineri q̄ nostre intellectiones etiā ꝑ statuvie possint mēsurari tpe discreto: destructo esū vel cessante motu celi adhuc posset p dei potētiā hō cōseruari ⁊ habere intellectiōes sibi succedētes: et q̄ oporteat ponere istud tps discretū. ꝓz auctoritate Aug. sup Gen. ad litterā. ⁊ Hērici ⁊ Goffredi ⁊ Durandi ⁊ Egidij ⁊ adhuc rōne. Nā angelus p̄t hre duas ītellectiōes sibi immediate succedētes: quaꝛ qlibet est indiui sibilis ⁊ istātanee ꝓducta. Nulla aūt earū p̄t mensurari tpe cōi cū ipsa sit tota simul neq; istāti nro q; cū vnū tale istās nō sit imediatū alt⁹: seq̄t q̄ scōa illaꝛ opationū nō hret ꝓpriā mēsurā sicut ꝑma.

¶Cōtra correlariū arguit Aureolus ꝓ⁰. Impone est esse simul duo nūc: ḡ duo tempora. ꝑa ꝓz. q; oē tps hz suū nūc. añs ꝑbaī. Nā in illo nūc in quo celū mouet angel⁹ intelligit ⁊ ego loquoꝛ: ergo ⁊c.

¶Rñdeo. negat añs de illis nunc q̄ sunt tēpoꝛ nulla hñtia cōnexionē ad inuicē: cuiusmodi est motⁿ ꝓtinuⁿ celi ⁊ motⁿ ꝓtinuⁿ angeli. Ad ꝑbationē dico q̄ cū dr̄ q̄n celū mouet angel⁹ intelligit per ꝑmū importatū nūc tpis nostri ⁊ scōm importatur nunc tēporis angeli. ꝑDico scōo q̄ ēt loquēdo de nro tpe possunt esse simul plura tpa: q̄b⁹ tñ p̄t itelligi dupl'r. Uno mō q̄ qlibet eoꝛ ex equo sit tps ⁊ ex equo habeat rationē mēsure: vt puta q; vnū illoꝛ est eque motuz sicut aliud ⁊ fundāt i motu eque vniformi ⁊ eque regulari: ⁊ non dependēt ab alio. ⁊ sic esse sit plura tpa ꝓtinua nō est possibile saltē naturalr: q; opz in omni gne ponere aliq̄d ꝑmū q̄ sit alioꝛum mensura. Alio mō p̄t intelligi q̄ sint duo tēpora cōtinua: sz q̄ vnū eoꝛ sit tps simplr ⁊ habens ola q̄ sunt de rōne mensure: aliud vero sit tps ꝑm quid q; nō est simplicis simū ⁊ maxime vnifoꝛme potens ola sui gnis mensurare: ⁊ hoc mō possunt esse simul duo tēpora.

ꝑHunc ꝓsentit Cōmētator. 4. ꝑh̄. cōmē. 130. et. 132. ⁊. 133.

¶Scōo. Si multa corpora essent simul haberēt idē vbi: ergo ola q̄ sunt simul habent idem tēpus.

¶Rñdeo. negat añs. q; vbi est sōi ne in locato vnde tot sunt vbi q̄t sunt corpora locata etiā si essent in eodē loco. ꝑDico scōo q̄ sicut nō est inconueniens aliqua esse in eodē loco cōi et in distinctis locis ꝓpriis. ⁊ sic nō inconuenit aliqua esse in eodē nūc cōi q̄b⁹ est nūc tēporis mēsurātis ꝑmū motū ⁊ habere tñ distincta nūc ꝓpria.

¶Que diximus de nunc: dicēda sunt ꝓcise de ꝓtiori ⁊ posteriori.

Cōclo.iiij.

¶Nullū tps habet esse cōpletū extra animā. Ad huiⁿ euidētiā est notādū vt supra dixim⁹ q̄ de motu nō habem⁹ nisi mutatū esse: sz rō motus ꝓsistit i hoc q̄ intellect⁹ apprehēdit ꝓiorē ⁊ posteriorē partes motus. sitr dico q̄ de tpe nō habem⁹ nisi ista: sed alia apꝑhēdit ꝑteritū tps ⁊ futurū vñ rō tpis ꝓsistit in apꝑhēsione ꝑioris posteriozis in motu: q̄ apꝑhēsio ⁊ ꝓzitas et posteriozitas sunt ab alia: cū sint respect⁹ rōnis. Nō tñ dico q̄ tps sit ens rōis: imo est ens reale: sed nō est actu nisi per apprehensionē anime. ꝑteritū n. ⁊ futurum nō sunt nisi ab intellectu apprehendantur. de ꝓsenti vero habetur tantum instans.

¶Cōtra arguit Greg. ꝓ⁰ si tps nō hz esse cōpletū extra aiam: hoc iō esset q; ipm tps dū est fit: et dū fit q.i. est. ⁊ hoc est impossibile ēt in successi

Universidad de Sevilla Biblioteca

ns ꝑ ꝛc. maior cōiter cōcedit. minor ꝓbat. Oē qđ fit ꝓcedit de nō esse ad esse: ꝫ id qđ est nō ꝓcedit de nō esse ad esse: ꝑ non fit. Et per hāc rationē ꝓbat phs. 5. phys. q generatio non generatur.

text.cō. 80.

¶ Rñdeo. dico ꝑ° q rō ꝝre in ꝓductione alicui⁹ rei fieri ꝑcedat esse: est q; fit ꝑ alterationē ꝑcedentē: ꝛ ꝓp hoc ea q̄ instātanee ꝓducunt sine alteratiōe ꝓuia simul fiunt ꝛ sunt sicut ꝓtingit in creatiōe et in operationib⁹ intellect⁹. In ꝓductione aūt mot⁹ ꝛ tps nō ꝑcedit alteratio: alioq̄n iret in infinitū: ꝛ iō simul est ꝛ fit. Ad ip: obationez negat maior: ꝫ sufficit q id qđ fit habeat esse ab alio. Phs vero in loco allegato nō ītēdit aliud nisi q̄ gñatio nō est ꝓpꝛie id qđ fit: sed qđ gñat alīs gñatis: sicut ꝛ quelibet forma tā substātialis q̄ accidentalis. fieri. n. ꝓpꝛie est suppositoꝝ.

¶ Scō sequitur q tps eo modo quo generat simul gñet ꝑ° ꝛ corrūpat. hoc est cōtra phm ꝛ Cōmētato. 8. phys. cō. 62. ꝛ. 63. immo ēt impoſe est aliq̄d simp̄r creari ꝛ annihilari: ꝝ ꝛc. minor ptz. maior ꝓbatur. Accipio aliq̄d tēpus: puta vnū diē. Istud tps est gñatū i. 24. horis: q; nō habuit esse ante. 24. horas. nec in aliqua parte diei ꝑ° ꝛ adequate. Et sīr; perdit esse in 24. horis ꝑ° ꝛ adequate: ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. negat maior. Ad ꝓbationē dico q tale tps in. 24. horis generat: ꝫ corrūpit in vltimo istāti eaꝝ. Tps. n. ꝛ motū ꝑ° corrūpi non est aliud q̄ ipm totaliter terminari. Terminat aūt ꝑ° in vltimo istāti nec ante erat terminatū.

¶ Hec rñsio est dñi Alberti. 4. phs. in tractatu de tēpore. ca. 13.

¶ Tertio. si tps ē talis res successiua: sequit q aliqua res esset cōposita ex ꝑtibus quaꝝ nulla esset ꝫ hoc est impoſe: ergo impoſe est tps esse: maior ꝓz. q; per te ꝙuelibet pars tpis est ꝑterita vel futura: preteritū aūt ꝛ futurū nō sunt.

¶ Rñdeo tripliciter ad hoc argm̄. ꝑ Prima rēsp̄sio est q ad esse rerū successiuoꝝ nō requirit q oēs partes sint: nec q aliqua ps sit tota simul: sed sufficit et requirit q post quasdam partes sint alie ꝛ q actu sit quoddā indiuisibile cōtinuans partes adinuicē. Ista respōsio est dñi Alberti in ꝑsenti tractatu de quantitate. ca. 9. ꝛ in. 4. phys. i. tractatu de tēpore. ca. 7.

ꝑ Scōa rēsp̄sio est ista q nō quelibet pars tēporis est ꝑterita vel futura: sed aliqua est ꝑsens.

ꝑ Tertia rñsio est Auicēne i scō sue sufficiētie. ca. 13. q tps est pñs ꝫ non sit ꝑsens in hoc instanti.

¶ Cōtra primā rñsionē arguit ꝑ° Sumo aliq̄s tps: puta. a. et sit ei⁹ pars ꝑterita. b. ꝛ futura sit. c. ꝛ instās ꝓtinuās eas sit. d. Cū igit. a. nō sit aliud ꝙ. b. c. d. tūc arguitur sic. a. est: ergo. b. c. d. sunt. tenet: q; a termino supponēte pro toto ad terminos supponētes ꝑ partib⁹ respectu eē existere: valet ꝙna. tūc vltra. b. c. d. sunt: g̃. b. est. hoc aūt ē falsum: q;. b. est ꝑteritū.

¶ Rñdeo. ꝙcedit prima ꝙna. ꝫ negat ista vltia q̄ ōr. b. c. d. sunt g̃. a. ē ꝛ. b. ē: q; arguit a copulato extremo ad copulatinā q̄ sepe fallit ēt qñ argt a tertio adiacēte ad scōz. nō. n. sequit mā ꝛ forma asini sūt: ergo materia asini est: q; esse existentie debetur tm̄ rei subsistēti.

ꝑ Dico scō q partes tēporis sunt quodāmō obscure ꝑ aliq̄s sui q̄s est instās ꝓtinuās vnā cū alia: et tale obscurū ꝛ potētiale esse partiū sufficit ad esse obscurū totius.

¶ Contra. ꝫ. b. ꝑteritū. ꝛ. c. futurū sunt: aut. b. est qñ est ꝑteritū: ꝛ hoc nō quia iā desīt esse: aut qñ est futurū: ꝛ hoc nō q; nōdū incepit: aut qñ est ꝑsens: ꝛ hoc nō q; de tpe nō est ꝑsens nisi instans.

¶ Cōfirmat. q; Aug. i lib. cōfessionū sepe dicit nullū tps esse pñs.

¶ Rñdeo. dico ꝑ°. q aliquod tēp⁹ dicitur esse totū ꝑsens accipiendo totū nō vt tenetur sincathegorematice: sed cathegorematice,

ꝑ Dico scō q ꝑteritum fuit qñ erat ꝑsens: q; ꝙdiu aliquod instans cōtinuās eius partes erat ꝑsens: tādiu tale tps qđ nūc dicit ꝑteritū erat ꝑsens: nō ꝙdē ꝑm se totū: sed ꝑm suū continuatiuū.

ꝑ Dico tertio q ꝑteritū erat pñs etiā in vltimo instāti sui esse: puta aliqua hora est pñs ēt in vltio suo istāti ꝛ imediate post nō erit pñs.

ꝑ Dico quarto q ꝑteritū erat pñs quando erat vltimo futurum. hoc est qñ primū instās sui imitatinū actu erat. In illo em̄ instāti desīt esse futurū ꝛ incepit esse ꝑsens.

¶ Ad Augn. dico vt dicit Albertus ꝛ Henricus: q ipse naturam tēporis ignorat vt ipsemet ꝓfitet: vel q intendit dicere nullū tēpus esse ꝑsens ꝑm se totum.

¶ Quarto arguit. tps nō est subiectiue in indiuisibili motus nec in aliqua ei⁹ ꝑte nec in toto motu q̄ nō est i motu subiectiue. ꝙna ꝓz. prima ꝛ scōa pars añtis ꝓbat: q; nō est maior: rō de vno idiuisibili q̄ de alio nec de vna parte q̄ de alia. tertia pars ꝓbat: q; mot⁹ est diuisibilis in partes simultaneas cū vna pars eius sit in ꝙcēte alia in occidēte alia in meridie: ergo ꝛ tps habebit partes simultaneas: ꝛ per cōsequēs nō erit successiuū.

¶ Rñdeo. q tēpus est subiectiue in motu. Mot⁹ aūt diuiditur dupl̄r. vt ōr. ⅁. phys. Uno modo ꝑm ꝑtes mobilis. Alio modo ꝑm ꝑi⁹ ꝛ posteri⁹ magnitudinis: ita ōr de ꝛpe cōsimiliter. partes primo mō sumpte sunt simul: nō aūt partes sumpte scōo modo. Patet igit q tps est res cōposita ex partib⁹ simultaneis simultate sibi: nō antē simultate durationis: et similiter dicendum est de motu.

text.cō. 33.

Cōclo. v. Esse ꝛ substātia angeli ꝛ anime intellectiue ꝛ corꝓoꝝ celestiū mēsurant euo. Hāc sic ꝓbat prima parte. q. 10. ar. 5. et quolib. 10. q. 2. ar. ꝑ°. Id qđ nō ht intrinsece ꝑi⁹ ꝛ posteri⁹/ ꝫ illa cōpati pōt/ mēsurat euo: ꝫ ꝑdicta sunt hmōi. ꝑ ꝛc.

¶ Ad huius euidentiā est sciēdū q vbi est primus ꝛ posteri⁹ ibi de necessitate est successio: ex q̄ sequitur q remota successione remouetur primus ꝛ posteri⁹: ꝛ p ꝙns ēt tps. eē aūt dei in se nō ht successionē: neq; in operationib⁹ suis cū in eo sit tātū vna opatio sicut ꝛ vna essentia: ꝛ pp hoc mēsurat eternitate: que est inēsura esse eodē mō semp se habētis. Esse aūt angeli ꝛ alē ꝛ celi nō ht in se successionē: sed est totū simul cū sit incorruptibile et inuariabile: habet tamē adiūctā successionē: q; in angelo et in alia est successio opationū: ꝛ in celo est motus: ꝛ ideo mēsurant euo. Esse aūt omniū generabiliū ꝛ sītr oīs motus mensurat tēpore: q; vel in trāsmutatione ꝙsistit vel sunt subiecta transmutationi.

¶ Ex ꝑdictis sequit correlarie q in euo nō est successio sine inouatione: vt dixit Bonauētura: ꝛ arguit sic. vbi ē successio ibi est ꝑi⁹ ꝛ posteri⁹. vbi est ꝑius ꝛ posteri⁹ in durationib⁹ ibi aduenīēte posteriori parte redit ꝑior. vbi est aliq̄d aduenies qđ ante nō erat ibi, est nouitas siue innouatio: ꝝ vbi est successio ibi est innouatio.

¶ Cōtra arguit ab his qui tenēt opinionē Bonauētre. ꝓmo si in euo nō est successio ꝫ eē euiterni ht in se quicq̄d est habiturū in posterū: sequit q idē sit euiterno eē fuisse ꝛ fore. ꝫ hoc ē falsū ꝫ: alioq̄n sicut de⁹ nō pōt facere angelū nō fuisse: ita nō posset facere ipm nō esse futurū: qđ nullus dicit.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad ꝓbationē negatur ꝙna. q; dū dicimus angelū fuisse: importat coexistentia eius ad tps ꝑteritū verū vel imaginatū iam transisse. per hoc qđ dico angelū esse futurū nō ponitur in actu talis coexistentia: et ideo deus posset ei nō influere ad coexistendum in futuro.

¶ Scō. duratio ⅁geli a ꝛpe post erit infinita: ꝝ si est tota simul: sed q̄

sit q ipsa sit actu infinita.

¶ Rñdeo. q talis duratio est infinita ꝟz ad 2 negatiue: q nō hz in se p qđ limitet ad durādū tantū 2 nō pl⁹: nō tñ est infinita simplr et positiue cū nō sit entitas infinita.

¶ Cōtra. Id in quo sunt infinite negatiões ꝫ defectuū est infinitū simplr: q negatio defect⁹ est positio pfectionis. Unde infinite negationes defectuū ponūt infinitas pfections: ꝟz si cuū est totū simul hz infinitas negatiões defectuū: q negatione defect⁹, p crastina die 2 p alia 2 alia etate in infinitū: ḡ 2c.

¶ Rñdeo. negaꝯ maior: qñ ille pfectiões defectib⁹ oppolite solo numero distinguunt: 2 tñ cēntialis pfectiōis est in vna sicut in oib⁹. sic est in ꝓposito. Nā durare die crastina 2 durare die sequenti est eiusdē rōnis: sicut si diceret albedo est pfectior. b. nigredine 2 nigredine in duplo intēsior 2 i triplo 2 sic in infinitū: ḡ albedo ē infinite pfectōis itēsiue. nō valet argumētū.

¶ Tertio. si de⁹ vnū angelū crearet 2 postea ānihilaret 2 postea recrearet i ei⁹ esse mēsura eēt successio: ḡ in eo est successio. ꝓña ptz. añs ꝓbaꝯ. q realr incideret non entitas angeli iter ꝓmū eē 2 scōz.

¶ Rñdeo. negaꝯ añs. q: in illo casu: nō eēt successio vni⁹ ptis durationis angeli ad aliā ptē: ꝟz eēt ibi successio eiusdē ad se ꝟz: ita q ꝑ° coexistit. a. tēpori 2 nō coexistit. b. tēpori 2 postea coexistit. c. tempori.

¶ Quarto. Omne finitū pōt recipere additionē: sed duratio angeli est finita: ergo 2c.

¶ Rñdeo. negaꝯ maior. de additione essentiali: 2 ideo durationi angeli nō pōt addi aliqđ essentiale vel vni⁹ rōnis cū ḋ ꝓstituat aliquid maius ḋ ipin sit: vera est tñ illa maior in oib⁹ mathematicis.

Dico scōo q duratiōi euiternoꝝ pt fieri additio accēntalis: puta aliquis respectus ad tps vel hmōi.

¶ Quinto. Circūscripto omni tēpore deus pōt creare vnū angelū ante aliū: ḡ in quo pt cē successio. ꝓña pz. añs pz. q: creatio vni⁹ angeli nō dependet ab alio angelo.

¶ Rñdeo. negaꝯ añs. q: si nō esset tps cōtinuū aut discretū realevel imaginatinū de⁹ nō posset creare, vnū angelū ante aliū: posset tñ creare vnū nō existēte alio. cuius rō est q: ante 2 post nō possunt intelligi sine mēsura diuisibili q̄ sit nūer⁹ successiōis. hmōi aūt mēsura ē tps aut ptinnū aut discretū.

¶ Sexto. Illō euū est maⁱ⁹ qđ pt applicari maiori tpi: ꝟz euū mēsurās angelū creatū a ꝑncipio mūdi pt applicari. toti tpi tā ꝑterito ḋ futuro: 2 euū mēsurās angelū hodie creatū pōt applicari tm tēpori futuro: ḡ illud est maⁱ⁹ isto.

¶ Rñdeo. negaꝯ minor. q: oē euiternū pōt indifferenter applicari maiori tpi 2 minori. Qđ aūt vnū nō coexistat tanto tpi sicut aliud hoc est tm per accēs inquantū accidit ei produci in principio vel in medio vel in fine tēporis.

¶ Septimo. deus pōt annihilare angelū 2 nō in illo instāti in quo angel⁹ est q: tūc simul esset 2 non esset: ergo in alio instāti: ergo est ibi successio duoꝝ instantiū eui.

¶ Rñdeo. negaꝯ vltima ꝓñtia: q talia instātia nō essent instātia eui sed tēporis discreti: quib⁹ instātibus mēsurarēt tan: ḋ ꝓpria mēsura creatio 2 annihilatio angeli.

¶ Octauo. Angelus pōt deficere ab esse p dim⁹nā potētiā: ḡ nō hz totū esse qđ hñe potuit: 2 p ꝓñs⁹ esse nō est totū simul vnitiue. ꝓña ꝓbatur. q: potuit pl⁹ esse ḋ fuit.

¶ Rñdeo. negaꝯ ꝓña. Ad ꝓbationē dico 2 si potuit plus esse eāmē pl⁹ essendo nō habuisset aliud eē i parte nec in toto: ꝟz illud idē qđ pt⁹. Unā est fallacia figure dictionis q: mutatur quid in plus.

Cōcl'o. vj. Oim euiternorū notū est tātū vnū euū. Hāc sic ꝓbat. s. D. ꝓma

parte. q. 10. arti. 6. Er eo q sicut oēs mot⁹ mēsurāt eadē mēsura q est tps: sic 2 oia euiterna coēs eno.

Egidi⁹.

¶ Cōtra arguit Egidi⁹ p°. vbi est tantū vna mēsura illa est simplicissima: sed nullū euiternū est simplicissimū cū quolibet dato possit deus facere simplicior: ergo nullum est mensura omniū aliorum.

¶ Rñdeo. negatur maior. Nā primus mot⁹ qui est mēsura oim motuū nō est simplicissim⁹ absolute: ꝟz de⁹ posset facere aliū eo simplicioꝛ. Dico tñ q est simplicissim⁹ oim motuū q̄ nūc sunt ꝟz non oim q̄ ꝓñt eē: 2 sīr ꝓmū euiternū ē simplicissimū oīz q̄ nūc fūt: 2 si fieret aliud simplici⁹: tūc in eo eēt euū.

¶ Scōo. Id cui⁹ esse mēsurat ab alio dep̄ēdet ab eo quantū ad sui durationē: ꝟz vnus angel⁹ nō dep̄ēdet ab alio inquantū ad durationē: ḡ vn⁹ nō mensurat ab alio.

¶ Rñdeo. negaꝯ maior. q: nō opz mensurā hñe cālitatē effectiuā sui p mēsurata: sicut p3 q albedo nō causat alios colores quoꝝ tñ est mēsura. Et motus planetarū nō causanꝯ a ꝓmo motu cū sint ei cōtrarij: mēsurāt tñ a ꝓmo motu: ꝟz sufficit q mensura sit aliquo mō cā formalis extrinseca vel exemplaris: 2 hoc mō se hz ꝓmū euiternū ad alia: q: est eis nobili⁹: et ꝓp hoc vnū pōt esse rō cognoscendi aliud quo ad suā simplicitatez inuariabilitatē 2 perfectionem.

¶ Cōtra eādē arguit ab aliis p°. Si de⁹ fecisset duos angelos nobiliores oibus aliis 2 eēles inter se quantū ad oia non esset maior rō q: euū esset i vno ḋ in alio nec pōt idē euū esse in viroq: q: idem accidens nō pōt esse in distinctis subiectis: igitur essent plura eua.

¶ Rñdeo p°. q casus est impoñs: q: non possunt esse duo angeli eē nobiles: ꝟz omnes differūt specie.

Dico scōo q admisso casu essent duo eua ꝫm naturā 2 ꝫm q sunt accidētia: ꝟz eēt tm vnū ꝫm rationē mēsure: q: se haberēt ut duo eua ꝫm rōnez mensure: ac si eēnt tantum vnum.

¶ Scōo. Nō repugnat angelo superiori recipere in se mensurā ab alio a se differētē que mēsura est euū: ergo nō repugnat angelo inferiori: 2 per ꝓñs ēt inferiori est euū: 2 sic sunt plura eua. ꝓña ptz. q: iferior angelus ē potētialior: suprioꝛe: ḡ hz maiorē receptibilitatē.

¶ Rñdeo. negaꝯ ꝓña. q: ista receptibilitas eui ꝓuenit ā gelo superiori nō rōne potētialitatis ꝟz actualitatis 2 maioris simplicitatis.

¶ Cōtra eandē arguit Durādus p°. Id cuius duratio est notior ex sua ꝓpria rōne ḋ ex comparatione ad alterū nō mēsuraꝯ q ad suā durationē p alterū q: nō ponitur mēsura nisi vt notificet mēsurarū ꝟz quodlibet euiternū est hmōi ḡ 2c. maior ptz. minor ꝓbaꝯ. ꝓpria rō cuiuslibet euiterni est nō posse deficere ꝫm suā nām: ḡ ex hoc notum est q ei⁹ duratio est ꝓpetua 2 nō per cōparationē ad alterū.

Durandus l. 2. 2. di. q. 5. ar. 2.

¶ Rñdeo. negaꝯ minor 2 dico p°. q euū nō est mēsura p modū numeri ꝟz per modū vnitatis: 2 ideo magis cognoscit p euū q vniformius duret ḋ quid plus duret.

P° Dico scōo q hz ex rōne euiterni vt euiternū est cognoscaꝯ eius duratio qua ad aliq̄ generalia: puta q durat ꝓpetuo: nō tñ cognoscit i spāli cōuenienter eius duratio ad similaꝯ eternitati que consistit in summa vniformitate: vel quantū ab ea recedit.

¶ Scōo. Infinitū in duratiōe nō hz mensurā durationi: sed qōlibet euiternū est infinitū in durationē saltē a parte post: ergo 2c.

¶ Rñdeo. negaꝯ maior: ꝺ infinito formali. tale eñ pt mēsurari quātum ad hoc qđ est magis vel minus vniformiter durare.

¶ Tertio. Omne qđ mensuraꝯ est quātū: ꝟz duratio euiterni nō est quāta cū nō habeat ptē 2 partem sed sit tota simul: ergo 2c.

¶ Rñdeo. negaꝯ maior. ꝟz sufficit

ad hoc q; duratio mēsurek q; se habeat ad modū vnitatis: ⁊ sic ē duratio euiternoꝝ sicut etiā i p° di. 9. dictū fuit de eternitate.

Cōcto. vij.

Enū est ipm esse ꝑmi eui terni. Hāc cōclusionē nō inueni positā a.s.D. ſz eā tenet Io. capreo. dicēs q illud esse pōt ꝓsiderari tripliciter. Uno mō vt est actꝰ eēntie i se simplr ⁊ absolute. Scōo ꝓout indiuisuz fm durationē nō habens ꝑtꝰ ⁊ posteriꝰ ſz totū simul existēs: ⁊ hoc tertio mō esse ꝓtoꝝ euiterni ꝺ: euū. Ex hoc sequit q; euū nō se hz ad essentiā angeli sicut accidēs ad subiectū: sed vt actꝰ ad potentiā: et q; nihil reale absolutū addit ad esse ꝓmi euiterni: sed tm simultatē et indiuisionē fm ꝓtius ⁊ posterius sibi succedētia: q; quidē simultas ⁊ indiuisio nō est aliud ꝗ negatio vel respectꝰ rōnis: qui respectus cōse quit ꝓmū angelū nō inquātum est. a. vel. b. ſz inquātū est ꝓmꝰ ⁊ simplicissimus: ⁊ iō si ille destrueret euū remaneret in alio qui eēt simplicioꝝ oibus remanentibꝰ nec ꝓpter hoc adueniret ei aliq̄d reale. Ipm ēt euū est idē cū duratiōe ⁊ cū mēsura esse angelici: eadē. n. res ꝺ: esse inquātū est actꝰ essentie. Dicitur aūt duratio inquātū nō raptiz trāsit ſz diuratū est. Dſ vero mēsura vel euū: inquātū inducit rationē vnitatis vel simultatis: ita q; ꝑssit certificare quantitatem aliorū eiusdem generis.

¶Sed dubiū est in q̄ euiterno fit euū. Cū em euū nō solū mensuret esse ſz ēt opationē: vſ nō posse esse nisi i eo q̄ hz simplicꝰ esse ⁊ simpliciꝝ opationez. ꝓ hoc aliq̄ Tho misse dicūt q; euū ē in alia ꝝiana eo q; ipa beatꝰ: ſt oibꝰ alijs ⁊ simpliciꝝ actu videat deū. Ego aūt arbitror. s.D. nūq̄ istud sensisse: nūlibi. n. siue i q̄libetis siue i alijs libus disputatiōhāc qōnē facit ylla mētiōez de alia ꝝi. Cōstat ēt rōe. diximꝰ. n. q; euū ē eē ꝑmi euiterni ſz eē alie ꝝi nō ē euū: q̄ ꝛc. mior ꝓbat. Esse diutnū nō est euū cuz sit eternitas: ſz eē alie ꝝi est eē diutnū cū alia ꝝi nō det ei aliq̄s eē: ſz subsistat per esse diuine nāe cui ē vnita: vt dicit. s.D.3. parte. q̄ō. 7.

¶Preterea euū est in eo q̄ habz simplicissimā opationē mēsuratā euo: illa aūt operatio qua alia ꝝi excedit alia euiterna. ſ. actꝰ visionis diuine nāe nō mensurat euo: sed eternitate: vt sensit. s.Do. 4. sen. di. 49. q. 1. ergo ꝛc.

¶Alij dicūt q; euū est in lucifero: que quidē opinio hz magnā euidētiā ꝑsupposito q; lucifer fuerit sup: emꝰ oiz angelorū. Et arguitur sic. in eo est euū q̄ hz simplicik eē ⁊ simpliciorē opationē euo mēsuratā: sed lucifer ē hmōi. ꝗ ꝛc. maior est. s.D. quoli. 6. q. 7. mior ꝓbat. Dicit Dionysiꝰ. 9. ca. de di. no. q; nālia nō sunt ablata a ōmonibꝰ ꝓpter pctā: nec diminuta in lucifero cū sit ei nālis. ꝗ ꝛc. ⁊ q; ꝑ ꝓpriā opationē accipiēda sit illa qua seipsos itelligūt ps. Per ꝓpriā. n. opationē nō accipimꝰ visionē beatificā: tū q; ipsa nō est in oibus angelis: tum q; ipsa nō mēsurak euo: sed eternitate: vt diceē i 4. dis. supradicta. Nō accipimus ēt opationē qua monek i loco successiue. q; talis mēsurak tpe continuo. Alie vero opatiōes siue intellectiōes alioꝝ a se: ⁊ sīt affectōes mensurank tpe discreto: vt dicit Aug. lib. 8. sup gen. ⁊. s.D. quoli. 10. q. 2. ar. 1. Relinquit ergo q; per ꝑpriā opationē accipiēda est illa qua seipsos intelligunt.

¶Sed ꝑdictis nō obstātibꝰ dico q; euū est subiective in p° angelo beato. Ad cuius euidentiā est sciendū q; aliqua sunt quoꝝ tota pfectio ē a nā sicut sūt corꝑa celestia. Alia vero sunt quoꝝ tota ꝑfectio nō est a nā: sed ꝑ gr̄az ⁊ gloriam superadditas: vt ꝓz in omnibus creaturis itellectualibꝰ. vbi tota ꝑfectio mēsure ⁊ mēsurati ē a natura ibi mēsura ē mere naturalis vbi āt ñ tota ꝑfectio ē a nā: ſz per gr̄az ⁊ gloriā: ⁊ ex ꝑticipatiōe supnālis pfectiōis ibi mēsura nō est mere naturalis.

¶Ex hoc infero q; euū nō est mere naturale.

¶Ad argumētū igit ꝑ ꝑdicta opiniōe dicerē q; ea q̄ sūt mere naturalia nō sūt diminuta i āgelis. ea vero gr̄ā pfectio ē ex ꝑticipatione supnaturalis pfectiōis ⁊ q; nō sūt mere naturalia sunt diminuta et ablata: hmōi aūt ē euū ⁊ hoc magis declarat. Euū em ꝑsequit esse et opationē simplicē. eē aūt lucifer hz in se sit eque suū: sicut añ: est tm cōiunctū maiori cōpositioni ꝗ eē ꝑtmi angeli bti: eo q; lucifer, per ꝑtm recessit a ꝑmo summe simplici. ſ. a deo: ⁊ ꝙuersꝰ ē ad creaturā. angelꝰ aūt beatus semp cōiūctus est deo ⁊ hz aliquā opationē sp vnifoꝝmē. ſ. visionē beatā: et iō suū esse est ꝙiunctū maiori simplicitati: ⁊ sīt ꝑpria eius operatio.

¶Qō aūt ꝑdicta sint de mente. s. D. ꝓz ipse. n. sic dicit. 6. q̄li. q. 7. ſbe spūales mēsuranť euo nō solū quantū ad earū essentiā: sed ēt ꝗtū ad ꝓpriā earū opationē. ⁊ sic oz q; ille angelus q̄ est ſbz eui sit simplicissimꝰ: nō solū ꝗtū ad eēntiā: sed ēt ꝗtū ad opationē. talis aūt est supremus beatorū angelorū: cuius opatio maxime est in vno q̄ est deꝰ vnita. vſ supremꝰ btorū angelorꝝ est subiectū eui: nō aūt lucifer. hec ille. Et ista sufficiant ꝓ p̄senti questione.

Distinctio. iij.

ff Iſidorus Meten.

Circa distinctionem tertiā. ꝓmo q̄ritur. Utrū angeli indimduanť ꝑ materiā?

Pro qōne sit ꝓma cōclo. Null⁹ āgel⁹ ē ꝓsit⁹ ex materia ⁊ forma: ꝓprie loquēdo de materia et forma. Hanc ꝓbat. ls. Tho. 1. par. q. 50. arti. 1. Item. 2. dist. 3. q. 1. ar. 1. Item de spūalibus creaturis q. 1. Itē secundo 2tra gen. ca. 40. Item primo quoli.

¶Ratio huiꝰ ē. Nulla ſba ꝑ° et ꝑ se intellectualis seu intelligēria/ habet materiā parrē sui: ſz q̄libet ſba separata est hmōi. ergo.

¶Contra arguit Aureolus q; ſbe intellectuales siue angeli sine aie rōnales: cōponāť ex materiali ꝓncipio ⁊ formali. ꝑ° q̄dez rone ꝓpter Cōmē. z. & alia. Oē recipiēs opz eē denudatū a natura recepti et fm speciē ⁊ fm genꝰ primū. ſz in gne ſbarū: est dare aliq̄d qō pōt recipe omnē entitatē actualez in genere intellectualiū: qō cū nō sit nihil: neq; ad actū trahibile: igitur erit potentia. maior ꝓbatur. vniuersaliter. et respectu esse realis et respectu esse intentionalis. Primo in oculo recipiente colorem intentionaliter ideo opz q; sit omnino abscolor. Secūdo auctoritate Cōmenta. z. de aia. cō. 7. contra Auicen. vbi exponēs ꝓpositionē. oē recipiēs ꝛc. inqt Ari. vtik hoc fmōe cōiter ⁊ ad spūalia: vt oculus recipit colorē ⁊ ad corꝑalia: vt corꝑus recipit colorē. idē dicit cō. 17. mior vero patet: q; ⁊ natura itellectuali est aliq̄d: qō recipit oēm entitatē: inq̄tū est actus intelligibile.

Aureolus.

ter. cō. 4. ⁊. 5.

¶Rñdeo. Arist. mens nunq̄ fuit ſbas itellectuales ꝓponi ex materia ⁊ forma: de mēte vō Auer. nō est multū i hac materia cnrādū: q; errauit exponendo Aristo. sicut. b. Tho. oñdit i ꝑma ꝑ. q. 76. ar. 1. itē 2. sen. dist. 17. q. 2. ar. 1. itē. 2. cōtra gen. ca. 59. item in. q. de aia ⁊ ō spiritu ere. ⁊ in multis alijs trac.

¶Dico itidē rñdēdo rōni: eam pati dupliceē calūniā: ⁊ dupliciter ꝛtinere falsum. Pria calūnia ē: qm̄ minor est falsa ꝓ qua nihil laboratur: maioreē autē gratis ⁊ sine labore cōcessissemus. Nō. n. intellectꝰ potis de q̄loquit Arist. est in potētia naturali ad recipiēdū oia intelligibilia naturali ad recipiēdū oia intelligibilia: ſz solū oia itelligibilia

sensibilia: ꝛ iō nō hz i se naturā alicuius sensibilis i actu. ēū quo stat: ꝙ sit aliq̄d actuale in genere entiū: nō in gñe intelligibilium: vr. s. Tho. prima ptē. q. 87. arti. 1.

¶ Calūnia scōa est: qz i angelis nō est intellect⁹ agēs necꝫ ponis: vt p̄bat. s. Tho. ꝑma p. q. 54. ar. 4.

¶ Primū vero falsum qō assumit est: ꝙ ois entitas actualis sit actu intelligibilis: vl ꝙ ois actualitas sit intelligibilis p impressionē sui in intellectū: vt pz ō ēentia alie: ō ei⁹ potētijs: habitib⁹: actib⁹ imanētibus: ac substantijs separatis p̄o isto statu: que intelligūt p speciez obiecti sensibilis.

¶ Nec̄ obliuiscendū ꝙ hic loquimur de potētia naturali aie cōiūcte ꝛ p statu ꝓiunctionis ad corpus: iō nō ē naturale aie ꝓiūcte vt recipiat spēs separatorū. receptio ꝯo diuine essentie in intellectu possibili/ eqnoca valde est et satis metaphorica ad p̄positum.

¶ Scōm falsum: qō ꝓsupponit est ꝙ quelibet sōa spūalis intelligat noniter recipiēn. spēm ab oīo vt hz. s. Tho. in. 1. p. q. 54. ar. 4.

¶ Aduertēdū qm̄ arguēs adducit nonnulla ex. 3. de aīa. ter. cō. 4. et 5. Ex quibus vult sequi oppositū cōclonis: ꝙ pñs solū ibidē loquit de intellectu nro ꝛ nō de angelico. ꝛ de intellectu nr̄o / nō vult ꝙ sit denudat⁹ ab oi actualitate: sz tm̄ ab oi actualitate sēsibiliū naturarū. qz illas tm̄ directe ꝛ pfecte intelligit ꝓ statu suo: nec seipm̄: nec actus: nec habit⁹ suos: nec ēentias aie directe ꝑmo intelligit: sz p° in telligit aliquā⁹ naturā sensibilē: et secūdario actū suum: ꝛ per actum cognoscit seipm̄. vñ Arist. dicit in tertio de anima. ter. cō. 33. ꝙ obiecta p̄recognoscunt actibus: ꝛ act⁹ potentijs.

¶ Scōo. Augu. 13. confessionū ca. 8. dicit fecit deus informē materiā ois creature spūalis ꝛ corporalis.

¶ Rñdeo. primo forte Augu. accepit materiā ꝓ aliquo potētiali. secūdo forte loquit⁹ est secundꝫ platonicos tertio. s. Tho. de spū. cre. q. 1. ad. 4. dicit ꝙ Aug. ꝓ materiā intelligit intellectū intormitatez nature spūalis ꝑm ꝙ nōdū ꝑuersa est ad verbū a quo illuminatur.

¶ Tertio. Incōpositū ex materia ꝛ sōa adequat⁹ diuine simplicitati nec patit nec ē accētiū sōm: dicente Boetio. pura sōa nō pōt ēē sōm accētiū: sz angeli iadequant diuine simplicitati ac patiūt passione realis supplicij. ergo.

¶ Rñdeo. negat maior: qz in angelo est ꝓpositio triplex. s. ex sōa ꝛ actibꝰ: ex supposito ꝛ natura: ꝛ ex ēē ꝛ essentia q̄ nō est in deo. Itez demones patiunt ab igne corporeo per modū alligationis ꝛ nō ꝓ modū alterationis materialis: vt Augu. dicit. Itē sōa spūalis agit ꝛ patit nō ꝑz formā vl materiā: sed ꝑz ꝙ est in actu. ꝛ inquātū ē in potētia ꝑz intellectū ꝛ volūtatē recipiūt aliqua accidentia. de his. s. Tho. vbi. s. ad. 16. 20. et. 22.

¶ Et ꝓ hoc ptz ꝙ dictū Boetij intelligit de pura forma ab oi potētialitate abstracta.

¶ Contra ꝓbōnē cōclonis arguit Durādus. Maior assumpta ē falsa. nā vera est de principio eliciti- no tm̄: nō aūt operante vt pz i homine: ꝛ idē dicā in angelo. s. ꝙ angelus nō est principiū elicitiuum intelligendi: sed forma eius. Durandus in 2. di. 3. q. 1. ar. ꝑmo.

¶ Rñdeo. Instāria nihil valet: qz oēs scti: imo ēt ꝑhi ponūt sōas separatas ēē intellectuales ꝑm se totas: nō aūt ꝑm partē. Probat. n. ꝓbs ꝑmo ō aīa ter. cō. 11. et tertio ter. cō. 52. ꝙ intelligere nō est opatio cōpositi: ita ꝙ nulla ꝓs materialis sine sit quātitatiua sine ēentialis ē elicitiua tāꝫ agēs ꝓncipale nec instrāle actus intelligēdi.

Cōclusio. ij. In substātijs materialib⁹ ꝛ corporeis ꝓncipiū idiuiduatiōis ē mānno mō: ꝛ quātitas alio mō. Hāc ponit. s. Tho. 3. p. q. 77. ar. 2. Item. 4. sen. distin. 12. q. 1. ar. ꝑmo. ꝓ ōstrucnla. 3. ad. 3. Itē i tractatu de ꝓncipio idiuiduationis. Itē in ꝑma p. q. 3. ar. 3. ꝛ. q. 11. ar. 3. ꝛ. q. 13. ar. 9. Itē. 3. p. q. 1. ar. 2.

¶ Aduertēdū ꝙ duplex contradictio vꝫ esse in dictis. s. Tho. ꝑma est: qz in ꝑma p. q. 29. art. ꝑmo. dicit ꝙ substātia idiuiduat⁹ per seipsaz sed accidentia idiuiduāt⁹ per substantiam.

¶ Rñdeo. nō est ꝑdictio: vt ptz in 2. art. eiusdem. q. ad. 3. vbi dicit ꝙ hypostasis ꝛ ꝑsona addunt sup rōnem ēētie ꝓncipia idiuiduātia. idiuiduat ergo substantia p substātiam: accidens ꝯo nō idiuiduat⁹ per accidens.

¶ Scōa ꝓtradictio vꝫ esse: qz i tractatu de ꝓncipio idiuiduatiōis dicit quantitatē terminatam esse ꝓncipiū idiuiduatiōis: sed i scripto sup Boetio de tri. dicit ꝙ non sed est quātitas interminata.

¶ Rñdeo. dico ꝑmo ꝙ nō est contradictio: qz quātitas interminata est ꝓncipiū idiuiduatiōis ꝑtū ad hoc: qō est reddere mās diuisibilem in ptes diuersas: quātitas vero terminata ad quā sequit ꝑz esse vnitas: est ꝓncipiū idiuiduationis quātū ad hoc ꝙ reddit materiā incōicabilē plurib⁹ formis ꝑm idem esse ꝛ ꝑm eandē virtutez de genere quātitatis.

¶ Dico scōo ꝙ. s. Tho. in illo tractatu sup Boetio ꝛ i multis alijs locis sequnt⁹ est opinionē Auer. de quātitate interminata p̄cedere formam substantialē in mā: quaz negat in summa.

¶ Ad cuius intellectū sequēdo dicta in summa: formā talis rō ꝓ- ꝛclusione: illud verissime est ꝓncipiū idiuiduatiōis formaꝝ ꝛ naturarū: ꝓ qō forma vel nā est vere indiuidua: ꝛ incōicabilis ꝛ indiuisa in se ꝛ diuisa ab alijs: que sunt vel ēē pōt in eadem spē: sed mā ꝛ quātitas sunt hmōi respectu formarū materialiū vel mām informantiū. igitur ꝛc. maior ꝛ minor. patent ex ꝑdictis locis.

¶ Cōtra arguūt multi ꝛ multipliciter. Et ꝓ to Aureo. ꝓbādo: ꝙ nō oporteat querere aliq̄d: quo idiuiduet ꝛ ꝯtur spēs ad hoc vel illd singulare: quia est indifferens de se ad hoc vel illud singulare. nulla res extra intellectū est indifferēs sed ꝓncipium indiuiduationis est hmōi. ꝑ. ꝑma. ꝓbat. mā si i sorte est res indifferēs puta res hūanitatis ꝛ res differēs: que est res sortis sibi ꝓpria: sequit ꝙ in sorte extra intellectū sit duplex humanitas sz differens ꝛ indifferens: ꝛ sic est dare tertiū hoiem cōez sorti ꝛ platoni. Multi Et ꝓ to Aureo, inter ꝙs

¶ Si dicat ꝙ humanitas indifferens idiuiduat ꝓ additū ꝓncipiū indiuiduatiōis: ꝛ sic humanitas sortis ꝛ sorteitas includūt quidez duas res: sz nō duas hūanitates.

¶ Cōtra. sequit ꝙ humanitas socratis sit illius ꝯpostatica ꝓprietas. ꝛ ita sequit cū a platone differat per ꝓpriā humanitatē: ꝙ non differūt q̄ditatiue ꝛ sb alr: sed ꝓ ꝓprietate extrinseca: qō ē icōueniēs. igr erūt i socratedne hūanitates.

¶ Si dicat ꝙ hūanitas socratis. differt ab hūanitate platonis tāꝫ qō nō aūt tāꝫ quo: iō salnat⁹ differentia substātialis inter eos: respectu qō ꝛ non quo.

¶ Cōtra. forma aduenies alicui indifferēti substracto: totā indifferentiā que est sibi intrinseca relinquit: sz facit differre solūm ꝑ pes snū effectū formalē: sed differentia indiuidualis est forma aduenies indifferenti: cuius effect⁹ formalis nō est esse hominē sz aliq̄d extrinsecū. Igitur sortes ꝛ plato nō distinguunt humanitate: sed aliquo extrinseco accidentali qō est esse hypostaticū: maior declaratur exemplo. nam albedo adueniens supficiei: nō aufert sibi identitatē quā hz ad alios colores.

¶ Rñdeo. Maior pōt ēt nocē accipi. res enim nulla extra intell⁹ vt est extra intellectum est indifferēs ad plura: sed est determinata

Universidad de Barcelona Biblioteca

ia ad vnū indiuiduū. Et hoc mō maior est vera. si aūt intelligat q̄ res que est extra intellectū vt p:e scindit a tali eē: q̄ nō est ipsa nec pars eius: nec de ratione ei⁹: nec essentialiter cōcomitans rationē eius: nō est idifferēs: falsa est maior. & ei⁹ opposita est vera. s. q̄ aliqua res existens extra intellectū est de se indifferens ad plura indiuidua. Et ad hunc sensum non sequit̄ q̄ sit dare tertiū hominem cōem socrati & platoni.

¶ Concedit etiā q̄ humanitas q̄ est in sorte sit de se indifferens: sit aūt differens per aliud ab illa: et p̄cedit q̄ humanitas sortis & platonis differunt differētia que est cā differētie eorū: nō tn prima cā distinctiōis illarū humanitatum aut illorū indiuiduoꝝ est humanitas vt hūanitas: ꝫ q̄ hecceitzat p° nāz: deinde indiuiduuz. Et sic conceditur secūda responsio.

¶ Ad tertiā replicā dr: p° q̄ ipsa cōcludit: q̄ dria indiuidualis facit nām differentez fm esse q̄ hz in hoc indiuiduo: nō aūt fm esse q̄ hz in idiuiduo. Est ergo simul differēs & indifferēs: cōicabilis et incōicabilis fm diuersas sui cōsideratiōes i re fundatas. Nec seq̄tur q̄ Sortes & Plato nō differūt per suas humanitates ppias: ꝫ nō distinguunt in hūanitate cōi in se considerata.

Ꝑ Dico scōo q̄ maior est vera: q̄n tal⁊ forma aduenit sōstracto p̄i⁹ subsistēti in esse reali: sicut ei⁹ p̄cedit ꝓbatio. non est aūt vera: q̄n substractū nullū esse existentie vt subsistētie hz ante aduētū forme distinctū: sed ab ipsa accepit esse reale & distinctū: sicut est in ꝓposito. rōnem habes a. s. Tho. de po. q. 1. arti. primo.

¶ Nos ēt nō dicim⁹ q̄ nā ex intellectū hēat eē idifferēs q̄ tollit p̄ncipiū idiuiduatiōis: ꝫ dicim⁹ solū q̄ nā nō hz ex se eē indifferēs nec differēs: ꝫ vtrūq; accidit sibi. Habet. n. esse indifferens vt est in intellectu: differēs vo vt̄ in suppositō: ita q̄ arguēs fallit̄ p sophisma p̄ntis: ac si sic argueret. Natura ex se nō hz esse differēs: igit̄ hz ex se esse indifferens.

¶ Scōo arguit. 4. met. 6: eodem mō formal⁊ aliq̄d est hō & vn⁹ hō. igitur Socrates humanitate est hō & nō tali p:opietate. 4et. 26. 3.

¶ Rñdeo. dico p̄mo q̄ p idē hō est hō & vnus hō vnitate eēntiali trā scendenti: nō quātitatiua.

Ꝑ Dico scōo q̄ indiuiduatio plus requirit ꝙ essentialis vnitas: ad quā sufficit indiuisio in se. Ad indiuiduatiōez vero ātuor requrunt. p̄mū est idiuisio in se. scōz diuisio ab alīs indiuiduis eiusdez spēi. tertiū irreceptibilitas siue incōicabilitas p modū vl⁊s. quartū est quidditas determinatio ad hic & nūc. Horū ad indiuiduatiōnem. p̄ncipū nō est nā pura: q̄ ex se eē indiuisum negatiue: ꝫ nō positiue. i. hns aliquid repugnās differētie. Quatuor requisita ad indiuiduationem.

¶ Tertio. arguit fm Boetiū. Oē q̄ est: vnū numero est. igit̄ singulare de se: nec opz q̄rere aliā cām.

¶ Rñdeo. dico q̄ dñs Albert⁹ sup Porphyriuz in. 2. tractatu duplr Boetij. ꝓpōnē exponit. primo q: est vera de his q̄ vltimo in nā plecta sunt: non aūt de vltīb⁹. scōo q: est vnū numero vltimi esse: nō numero essentie.

¶ Cōtra eandē arguit Sco. pbare volēs: q̄ sba m⁊alis nō sit indiuidua p quātitatē formal⁊ p° q̄dē p̄ma sba vt distinguit a scōa p se gnāt. 7. meta. & p se opat: q: est vnū p se agēs. g̃ nō. ēvnū p accīa. Scot⁹ 2. dist. 3. q. 4. Ter. 3.

¶ Rñdeo. dico p° p̄mittēdo q̄dz fm mentē. s. Tho. sup Boetio de tri. q̄ nulla forma inquātū hmōi est hoc seipsa. sit aūt hēc p hoc q̄ recipit in mā: nō quidē idistricta: sed in mā distincta & determinata ad hic & nūc: mā aūt nō est diuisibilis nisi p quātitatē. Efficit enim hec fm q̄ est sub dimēsionib⁹: dimensiones vero p̄nt duplr cōsiderari. Uno mō fm determinatiōez puncta qñ terminant fm determinatam figurā: & sic nō sunt p̄ncipiū indiuiduatiōis: q: talis terminatio variat stante indiuiduo. Alio mō fm indeterminationē quātis aliq̄n sine aliq̄ terminatiōe eē nō possit. Quia dimēsionib⁹ interminatis efficit mā hac signata: & sic indiuiduat formā: & sic ex mā causatur diuersitas fm numerū in ea dē spē. Alia vo accītia nō sunt p̄ncipiū indiuiduatiōis: sed sunt p̄ncipiū cognoscēdi distinctionē idiuiduoꝝ: & p hūc modū ēt alīs accidētibus indiuisio attribuitur.

Ꝑ Premitto scōo q. 8. Tho. super Boe. de triu. & 4. sen. & in multis alīs locis sequnt⁹ est opinionem Auer. de dimēsionib⁹ interminatis: ponēs eas distinctas eēntialr a terminatis: sicut potētia distinguit ab actu: & q̄ nunq̄ sepant a mā: & p̄cedētes formā sunt vt mediū iter formā & māz. & stāt successiue cū diuersis formis: & sunt igenerabiles ac p̄ncipiū indiuiduationis. sed in sūma tenuit oppositū: & posuit dimēsiones fm diuersas ꝓsideratiōes dici terminatas & interminatas vt dictū est.

Ꝑ Dico tertio rñdendo ad arg. q̄ aliq̄d esse ens p se pōt triplr intelligi. primo q: dicit nām vel rem nāe vni⁹ p̄dicamēti: & nō dicit aliq̄d cōpositū ex reb⁹ diuersoꝝ. g̃ hmōi rum: nec ex duab⁹ entitatib⁹: q̄rū vno sit mere p accīs: necvna per se insit alteri: quacūq; perfectate. Secō q: nō dicit tale cōpositū ex duob⁹: nec i recto nec in obliquo in sua rōne cōuocat res duoꝝ generū. sed tota sua rō cōplet̄ p predicata vnius gñis. Tertio q: sua entitas nō dependet in esse: nec in fieri a cā extrinseca vel intrinseca a se realr distincta. primo aūt mō tm: p̄ma sba in gñe nālium pōt dici ens per se. ꝫ scōo mō sola entia mathematica & metaphysica sūt entia p se. sed tertio mō solus de⁹ est ens p se. Tūc dico q̄ p̄ma sba mālis inquātū hmōi includit in sua rōne dimēsionē in obliquo,

Ens per se ꝓ tripl⁊ intelligi.

¶ Scōo arguit. nullum accīs est cā huius singularitatis. g̃ añs p hanc. id quo variato manet sba hec: nō est cā singularitatis: ꝫ accidens & p̄cipue quātitas: variari pōt nō variata sba hec. ergo nō est cā singularitatis. minor. pbat Tum q: nulla ē cōtradictio q̄ de⁹ sbaz quantā sine ista q̄titate ifor met & cōseruet sub alia. Tuz q: in cōpossibile est vnam sbam manē tem nō mutatā esse simul vel successiue hanc spēm: & nō hāc spēm ergo a simili in proposito.

¶ Rñdeo. dico p̄mo q̄ p̄ma radix indiuidnatiōis sbe quātū ad esse incōicabile est mā: sed quātuz ad eē distinctū ab alīs eiusdē māe: & quātū ad esse hic & nūe est quātitas. pōt itaq; nō mutata sba p diuinā potētiā hec fieri nō hec scōo mō: nō aūt p̄imo modo. Mā & quātitas ꝙ sint primi principia indiuidua.

Ꝑ Dico scōo. mirtos dubitare. vtr̄ de⁹ posset facere hoiem sine q̄titate. rursuz posito: q̄ sba sortꝫ eēt separata ab oi quātitate vtrū eēt idē numero qui p̄i⁹. Pro primo vide Henricum quoli. 2. q. 8. Pro scōo vide Godofredū i quolibetis suis. s. Tho. vero. 7. quoli. ar. 10. Et cū ibi dicit. s. Tho. q̄ albedo separata per diuinā potentiā: nō esset indiuidua: intellige nō q̄ nullo mō eēt indiuidua: sed q̄ nō eēt indiuidua sensibilis: demōstrata & determinata ad hic & nūc: idem dicerē de homine subsistēte sine quantitate.

¶ Tertio arguit. duarū cōpletaꝝ productionū in eē sbali. nō pōt eē idem p̄im⁹ termin⁹: q: idem bis cōplete produceret: stante aūt positione erit idē termin⁹ nālis productiōis & creatiōis: puta si creet panis sub quātitate panis p̄ius geniti & in christi corpus cōuersi. Esset. n. vn⁹ nūero panis genit⁹ & creat⁹: cū vnā numero singularitatē hēret. Ex quo vlteri⁹ seq̄tur q̄ iste panis creat⁹ sit trāssubstantiat⁹: imo q̄ nullus sit trāssubstantiat⁹ & q̄ nō possit vlis nec singularis. Dura.

¶Rñdeo.negaꝫ maior:qꝛ ēt ꝑz argumētū:deus pōt aliq̄d ꝓducere ⁊ postea annihilare ⁊ tertio idem numero reꝓducere.

¶Dicitur quoꝯ q̄ maiore ꝓcessa argumētū nō ꝓcedit ꝑ nos: qꝛ eo casu posito nō esset vn⁹ numero pars:ꝝ.n.eāde singularitatē haberet quātū ad esse hic ⁊ nunc:secus quantum ad esse incōicabile. Cōcludit.n.solū q̄ poꝛe est, duos paneshꝛe eandē indiuiduationē quo ad hoc:qđ est esse idem sensibile demonstratum quo ad hic ⁊ nūc:nō aūt quo ad esse incōicabile:qꝛ nō haberent eandē mām.

¶Quarto arguit. Substātia est ꝑ⁹ nāliter oī accidente. 7.met. ⁊ intelligit de sba ꝑz tota coordinationē suā. Igitur nullū accīs pōt esse cā q̄ sba sit in hac coordinatione:cū sit prius ꝯ determineꝫ aliquo accidēte.ꝓba,pbatur.quia qñ aliquid est maxime prius ad aliud:marie ꝑmū illi⁹ ē pri⁹ ad illud aliud:maxime aūt primū sbe in cōi est prima sba. Tex. 4.

¶Rñdeo. Substātia est prior nāliter oī accidēte ad hunc sensuꝫ q̄ sba inquātū sba nō includit i sua rōne accidēs nec ꝓsupponit illud vt cām sui inesse vel cognosci: qꝛ nō ois sba causatur ab accidente. Nec tñ quelibet sba ē nāliter ꝑ⁹ accidēte ꝑm suam specialē rōnez. Quia nullū ens phꝫsicū sine mā sensibili pōt diffiniri. 2.phꝫ.7.6. meta. Nec rota coordinatio ꝓcedit ꝑm q̄libz sui oē accidēs. Prima quoꝯ sba naturali intelligentia prius est quāta: ꝯ habeat oia requisita ad cōpletā sui idiuiduationē:puta ad eē hic ⁊ nunc. ter. 26. Tex. 2.

¶Cōtra arguit. Tuz qꝛ ꝑma sba ꝑm re nāliter est quid prius i eēndo ꝯ sit quātitas:sed nō pōt ꝓia sba intelligi esse nisi sit hec.ergo nō est hec per quātitatē. Tum qꝛ sba ē prior oī accidēte:qñ est sēm oim accītium.ergo.

¶Rñdeo. Pōt intelligi hec sine quātitate quātū ad esse incōicabile:nō quātum ad alia req̄sita ad cōpletam indiuiduationem.

¶Ad aliud dicit q̄ sēm ꝓius est suo accidēte ⁊ prius nā ꝟnitatē ⁊ singularitatē: quo ad aliqua q̄ sunt de rōne indiuiduiꝫ nō quo ad omnia potissime: que secūdario ⁊ minus ꝓincipaliꝝ sunt de ratione indiuiduiꝫ vt ea q̄ ci ex quātitate insunt:sine q̄bus pōt ꝑma substantia indiuidua inueniri:vt ꝑz in substātijs separatis.

¶Scito q̄ ꝓncipiū indiuiduationis sbe: nō semꝑ opꝛ ad gen⁹ sbe ꝓprie pertinere.3.pte.q.2. ar.3. ad tertiū. Cū aūt ꝑima sba in eē prime substātie precedat accītia 9.Tho.in tractatu de nā materie ꝑz quo mō nō totū nec principale ꝓncipiū indiuiduatiōis est dimensio:sed secūdariū.

¶Quinto arguit. Prius nā: non repugnat posse esse ꝑ⁹ durationē posteriozꝫ:ex.5.meta.ca.de priori. Igitur posset quecūq̄ sba eē ꝑ⁹ durātione quātitate.

¶Rñdeo.negaꝫ añs de accītib⁹ relatiuis sine quib⁹ sba creata eē nō pōt per quācūq̄ potētiā: imo sba nāliꝫ ē esse phꝫsico nemo eē sine quātitate. Nō ēt ꝛclusio est ꝑ nos:qꝛ ꝑma sba nō ꝟz q̄ sit ꝓia ab aliquo accidente.

¶Sexto arguit.Due coordiationes sūt ꝑ⁹ diuerse.ꝯ singulare ē i qualibet coordiatiōe ꝓ nihil alicuius alteri⁹ coordinationis:ꝛ sic sba nō indiuiduaꝫ ꝓ quātitatē.

¶Rñdeo.dico ꝑ⁹ duas coordinationes esse ꝑ⁹ diuersas quātū ad ad naturas sui generis ⁊ speī:nō aūt ꝯtū ad vltimā idiuiduatōez. ¶Dico scōo.argumētū cōcludere indiuiduū inquātum indiuiduū ꝑme sbe esse in ꝑdicamēto ⁊ nō depēdere a quātitate:cū quo stat vltimata indiuiduationē cōpleri per rem alterius generis.

¶Sciendū q̄ ꝑma sba non est ens per accīs:qꝛ vt sic neq̄ in recto neq̄ in obliquo dicit accīdēs tanꝯ aliquid sui:ꝝ dicat tāꝯ de terminatiuū eēntie sue: iductiuū eēi vltimate ⁊ materiale dicit ens ꝓ accīs. Nō est.n.ꝓprie ens ꝓ accidens oino distinctū ꝑtra ens ꝓ se:nisi qꝛ includit duo ;nullū ꝓ se ordinē adinuicē hñtia:qꝛ. ſ. vnuz nō inest alteri aliquo mo ꝓcipiaꝝ vñ oē ens nāle ꝑportat sēsibilē q̄litatē:ꝛ nō dr ens ꝓ accīs ab aliq̄. ¶Scito q̄ nullus indiuiduū :quo ad oia que sunt de rōne indiuidui ꝓprie pertinet ad coordinationē alicuius ꝓdicamēti:qꝛ ad esse singulare in tali genere requirūt duo. Unū qō reponat illud i tali coordinatiōe. Aliud qō faciat illud singulare.vide.d. Albertū i cōmēto super Porphꝫrium.qđ⁹ soluunt argumēta Scoti: q̄ ꝑmissa sequunt.

¶Septimo arguit. ꝛ.est.1 1.argumentu apud eū.Si quātitas ꝓio indiuiduat sbam:opꝛ q̄ ipsa in se ꝑmo sit hec.de se distincta ab alia numeraliꝫ.g.falsa ē illa tua ꝓpō. Ois dria formalis est specifica.

¶Rñdeo.Quātitas est ꝓncipium indiuiduatiōis:nō quidē ꝑmarium ſ secūdariū:ꝛ se ꝑmo.1. nō ꝓ alio prius alterius generis ab alia distinguit:nō aūt seipsa ꝑmo excludendo partes eius q̄ sūt priores. Differt.n.hec linea ab alia,ꝓpt diuersitatē partiū. Habet aūt ꝓtes quātitas ex sua ꝓpria rōne. Item ex rōne quātitatis ēi portare secū diuisionē ⁊ plura indiuidua ⁊ distincta:ideo negaꝫ ꝓñtia:illa vero ꝓpositio vera est:il bene intelligatur:que ab antiquis theologis ⁊ phīs intelligit de formis simplicibus:de quaꝝ rōne nō ē diuisio in ꝓtes eiusdē rōis vt diuidit ꝯtitas ¶Notādū q̄ situs q̄ est,dria ꝯtitatis differt ab alio situ ex ꝓpria oppōne vel ordine:quē situ tuerūt ex eo q̄ est ante vel retro respectu alterius. Ordo.n. distinctionē requirit:querere aūt quare sit⁹ importet distinctiōez est q̄rere quare sit⁹ est sit⁹. Dico quoꝯ quātitatē plus hꝛe q̄ de se sit hec ꝯ sba mās cū secū portet diuisionē distinctionē ⁊ ordinē:ꝛ aūt ex sua rōne habeat indifferētiā ad plura subiecta intrinseca vel extrinseca que sunt ꝓtes māe ⁊ nō speī im quarū ſ.rōne ponit ꝯtitas nō ecōuerso: tñ semꝑ portat dr̄iam adinuicē:ꝛ ita aliq̄d cōe ⁊ aliq̄d indiuiduū et aliq̄d intelligibile ⁊ aliq̄d sensibile.ī.rōnē totius ⁊ partes materie: quibus ceteris satis fit.

¶Argnit ad idē Scot⁹: q̄ quātitas nō sit rō diuisibilitatis i idiuiduo.ꝓmo.q̄q̄d est formalis rō,alicui⁹ diuisibilitatis ineſt formaliꝝ illi,qđ est diuisibile illa diuisiōe: ſ ꝯtitas nō inest formaliꝝ speciei inquātū est diuisibilis i ꝓtes subiectiuas. Igitur nō est rō diuisibilitatis in tales partes. Scot⁹ vbi.ſ.

¶Rñdeo.negaꝫ mior:.nā ꝯtitas formaliꝝ ineſt speī quo ad mās:aliꝝ nō eēt diuisibilis in ꝓtes sūtuas: aliꝝ.n.diuidit nā gñis:qꝛ ꝓ intrinseca.aliꝝ nā speī:qꝛ ꝓ extrinseca.vi⁹ Albertū sup Porphꝫ.2.trac.ca.2.

¶Scōo.gñans vt gñans distinguit a genito:vt sic oī alio circunscripto.ꝯ ēt circūscripta ꝯtitate.

¶Rñdeo.negaꝫ minor.tuz qꝛ nequim⁹ imaginari duas mās eiusdez rōnis sine quātitate:tum qꝛ ō rōne agēdis phꝫsici est quātitas.

¶Tertio.Si quātitas est rō diuisibilitatis:aut sba mālis in se nō diuisa nec distincta:multis quātitatibus informatur:ꝛ hoc mō sūt multa indiuidua sub vna speī:aut q̄ in se indiuisa posita quāti tate: ꝛ diuisionē in se ꝛ in ꝓpria sbalitate:sed primus sensus,est cōtra phīā ⁊ theologiā.scōs aūt ōstruit seipz ⁊ icludit ꝓtradictoria.ꝯ.probat sba ꝑs.quia cui repugnat esse diuidi in partes sūtuas ꝑ nihil aduenies pōt diuidi in eas. est aūt ꝓtradictio dicere hoc ex se eē tale: ⁊ posse esse non tale.ergo.

¶Rñdeo .ꝑm sensum sequimur. Cū hoc tñ additamēto q̄ materia nō ꝛz actu ꝓtes sepatas, semꝑ tñ est in potentia ad habēdum eas: que potētia ad actū reducit fot:

mali per quantitatē. Idē dicit de natura specifica materiali. Ad improbat tonē ꝺ: q cui repugnat ex se diuidi ꝫ ue q nihil aduenies pr diuidi: nō aūt priuatiue. sic in ꝓposito materia ex se nō hz actū diuisionis: sed hz potētiā. Est quoq contradictio q aliqd ex se sit tale primo vel secundo pleitatis: & posset non fieri tale. Non autē si tertio mō quo intelligim⁹ q ꝺditas rei materialis de se sit idistincta.

Duran dus hic q.2.

¶Arguit quoq Durād⁹ pbādo q quātitas nō sit pncipiū indiuiduatiōis ꝓ subiectū compositū ex materia & tota: est pr⁹ hoc aliqd & vnū nūero saltim ordine nature ꝙ sit quantū: g quātitas non est principiū indiuiduationis eius.

¶Rñdeo. argumentū cōcludit q quātitas non est totale: nec principale: nec primū indiuiduatiōis principium. quod conceditur.

¶Scōo. si quātitas est pncipium indiuiduatiōis aut ꝓ se & intrinsece est aut ꝓ comitatiue. Nō primū q: sequeret q nullū eēt idiuiduū ꝓ se. qōlibet. n. icluderet res diuersōrū predicamentorū: & sic nullus indiuiduū i materialib⁹ eēt ꝓ se. Non scōm. s. cōcomitatiue: q: hoc intelligeret de quātitate q̄ manet cū substātia. qō nō: q: omni accidenti ꝓintelligit subiectus aut q̄ precedit. qō non. q: adhuc existeret idiuiduū aliqō in illa natura remota quātitate. Esset em saltz vnū qō existeret nōvlr ꝫ singulr.

¶Rñdeo. quātitas est principiuz indiuiduatiōis intrinsece nō cōcomitatiue modo prius exposito. Ad ꝓbationē negantur sequelle. Omne. n. ens physicū includit in sua rōne quantitatē & qualitatē. Neq; tñ dicit vnū per accidēs: q: ois ab eo inclusa habēt ordinē materialē adinuicē: vt em ait Albertus. 7. meta. p⁰ tracta. capi. 6. Oē diffinibile opz esse vnū ꝫ primū vel scōm modū dicēdi per se: et ideo accidēte ꝓpositū nō est vna rō ne diffinibile nisi ꝓmo ad ꝙ reducat: & tūc vnū nomē sue speciei ponat vt hoc nomē simū vel aqlū.

¶Dico scōo q quantitas indiuiduat substantiā ꝙtum ad ea que sunt secūdario de rōne indiuidui.

¶Dico tertio q quātitas manēs cum re facta supponit subiectum subsistens ꝫ nō distinctū sensibile: demōstrabile determinatū ad hic & nunc: & ideo quo ad primum nō indiuiduat: sed quo ad scōm. Plura enim sunt de rōne indiuidui ꝙ subsistere.

¶Contra eandē inātū ponit materiā esse principiū indiuiduationis argnit Scot⁹ ꝓ⁰. Qō est in se indistinctū vel indiuisuz vel diuersum: nō pōt esse principiū indistinctionis alterius: ꝫ mā est huius: vt dicitur ꝓ⁰ meta. ꝺm antiquam translationem. ergo.

Scot⁹ vbi. ā.

¶Rñdeo. argumētuz cōcludit q mā non est principiū idiuiduationis quo ad distinctionez ab alijs eiusdē speciei: qō cōcedit. Est autem principiū indiuiduatōis quo ad eius incommunicabilitatem.

¶Scōo. phs. 7. meta. t. 12. eiusdē cap. 4. ꝛcedit distinctionē forme sicut māe in particulari & ita vnitatem māe in cōi sicut et forme. Ideo opz q̄rere quo mā fiat vna.

tex. 39.

¶Rñdeo. materia ꝺm se considerata prescindēs ab omni forma & habitudine & analogia ad formā & vt est primū sōtum: nullo modo pōt cōcipi vt vniuersalis & sic indiuiduat. Cōsiderata vero cū eis cōcipit vt cōis & nō indiuiduat.

¶Tertio. cōpositū nō est ō se hoc ergo nec mā que est pars eius.

¶Rñdeo. cōpositū vt est in acceptione intellectus est cōe: & vt est nō nisi forte i potētia. Idē de mā dicit a. s. D. sup Boetiū de tri.

¶Quarto. Mā est eiusdē rōnis in genito & corrupto: igitur habet eandem singularitatem.

¶Rñdeo. mā in genito & corrupto est eadē ꝺm essentiā: nō tñ est eiusdē rōnis: q: cum eisdē ꝺimen

sionibus terminatis.

¶Contra. ponat q in eadem mā sub eisdē dimēsionibus succedāt sibi ꝓmo forma aque. scōo forma aeris. tertio forma aque. Constat aūt q prima & scōa aqua differūt numero: & tamen sunt cum eadez materia et quantitate.

¶Rñdeo ꝓ⁰. casus ē impossis. quo admisso dicit primo q ad vnitatē indiuidui tria requirunt. primo vnitas specifica. scōo vnitas māe & qātitatis. tertio simultas existentie. in casu nō cōcurrit tertiū.

¶Dico scōo q nō est pone q idem accās quo ad esse & eēntiaz sit sit & successiue in diuersis subiectis.

¶Arguit ad idem ꝺm Duranduz q forma nō iduiduet ex hoc q recipit in mā. Talr dicētes fallunt per equinocationē. Nam esse i alio ꝺr duplr ant per inherentiā aut per identitatē & essentialē predicationez. Primo modo videtur pcedere hec opinio. Hec vero inherētia nihil facit ad cōstitutēdū vle vel particulare. Scōo autem mō est de rōne vlis esse i pluribꝰ & indiuidui in vno solo: & isto mō mā pōt esse i pluribꝰ sicut & tota.

Duran dus hic q.2.

¶Rñdeo. s. Tho. nō fallit ꝙ equinocationez in hac mā. Scim⁹. n. q alimā est eē aliqd in alio ꝙ inherentiā: aliud esse ꝙ essentialē predicationē. Uerūtamen dicim⁹ q in rebus mālibus compositis isti duo modi se insepabilr cōcomitātur. Nam hō est in socrate. q: forma humana a qua principalr sumit nā specifica vlis est in mā socratis per informationē. Nulla. n. natura mālis subsistit: ꝫ quelibz est in alio nō solū ꝙ eēntialē idētatē: imo est in aliquo a se realiter distincto: q: humanitas nec est anima nec mā: nec vtrūq. sed est quid resultans ex illis. s. D. in. 4. dist. 20. q. prima. arti. ꝓ⁰.

¶Cum autem arguens dicit q eē in alio ꝙ realem identitatem sicut vle in particulari nō plus cōuenit aut repugnat māe ꝙ forme

¶Contra hoc nomē materia ē cōe pluribꝰ materijs: ergo videt esse vle: sicut dicim⁹ de hoc noie hō.

¶Rñdeo. Cōitas nois hinc inde eālis est: sed res nois dispar & dissimilis ē. q: materia nō ē apta nata eē in multis sicut natura cōis. Nolam⁹ aūt materiā nolbꝰ ꝺcretorū: q: non intelligim⁹ eā nisi ad modum concretorum.

¶Contra eandē conclusionē: arguit Aureolꝰ pbādo q natura specifica nō ꝺhat ad idiuiduū ꝙ aliquod positiuū additū ad naturaz ꝓ⁰. Illud additū non ptinet ad rōnē speciei ꝙ accidēs. Oē. n. indiuiduū sbe est prius indiuiduo accās ꝙ ꝓhm & cōmen. 7. met. neq; per se q: esset aliqd cōe: & sic q̄rit ꝙ quod est indiuiduum. ergo.

Anteo lus.

tex. 11.

¶Rñdeo. illud additū ꝙ accās se hz ad naturā speciei: ꝙ seyo est de rōne, idiuidui vt indiuiduum est. Ad ꝓbationē dicit q idiuiduū accās ꝓsupponit idiuiduationē subsātie q̄ ad ea q̄ sunt ꝓmo et per se de rōne indiuidui: non aūt ea q̄ sunt secūdario: immo quantitas ea causat.

¶Dico scōo q primo idiuiduās sbaz nō ē aliqd cōe: ꝫ materia prima vt est primū subiectum.

¶Dico tertio q idiuiduās scōario sbam hz aliqd in se cōe: vt aliquid ex se idiuiduū: vt est quantitas: ex se em sola hz partes tertio mō ꝙpleitatis & formā totius.

¶Scōo. Illud additū est qd cōe. stat em cū cōitate actus specifici: ergo non idiuiduat.

¶Rñdeo. negat aīa. Addit enim illud idiuiduo qō est extra itellectum. Cōitas vero actualis est in solo intellectu.

¶Tertio. Illud additū nō est esse

Universitäts Bibliothek

cristētie:qz est qddā cōe ꝓdicatuz de me ⁊ de te:neq; est appropriatio materie cū forma:qz aut accipis materiā specie aut i; indiuiduo. Neutrū dici ꝑt.forma em̄ in spē appropriat sibi mām i spē. In indiuiduo vero querēdū superest ꝙ qd illa materia sit idiuidua: ⁊ si ꝙ alīa materiā:erit ꝓcessus i infinitū:neq; illud additū erit quantitas. Illud.n.non est formal'r quo fit idiuiduū:quo addito cōceptui specifico:nō habeā eo ipsuz idiuiduū:sed sic est quantitas: intelligimus em̄ hoiem organizatum: neq; illud additum pōt esse situs. Tū qz manet situs variato idiuiduo. Tuz qz diuia virtute duo in diuidua pñt esse in eodē sitn. ꝯ.

¶Rñdeo ꝑ° ꝙ ad idiuiduationez cōfert esse:qz de rōne idiuidui est hꝫe in se idiuiduz. Ad ipbationē dꝫ ꝙ qd cōe pōt ꝓferre ad indiuiduationē nō ad distinctiōez vel signationē. Unitas.n.q̄ est de rōne indiuidui est esse indiuisum.

¶Dicit scōs ꝙ materia p̄mavt est p̄mū sbz appropriaꝫ idiuiduo sb ꝯtū ad p̄mā radicē idiuiduatōis: nō aūt vt ꝓcipiē cōis p intellectū. Est q̄q; materia seipa indiuidua: non tñ vltimate puta ꝯtum ad signationem.

¶Dicit tertio ꝙ qnātitas ē p̄ncipiū idiuiduatōis scōario. Ad ipbationē dicit ꝙ quātitas in se hz vñ ꝓcipiaꝫ vlr ⁊ vñ idiuiduet. Qō vero est in ea vltatis est tm̄ de ratione cōceptus specifici.

¶Dicit ārto ꝙ sit° q̄ ē quātitatis est prima radix indiuiduatiōis q̄ ad signationē ⁊ distictionē q̄ scōario cōpetūt indiuiduo. Ad ipbationē ꝑ° ꝙ laboꝛat i eq̄oco. Procedūt em̄ illa media desitu q̄ ē ordo partium in toto.

Duran dus hic q.2.

¶Ad idē arguit Durandus. Ute ꝓsingulare sunt realr idem:ꝯ habent realr cadē principia:sola ratione distincta.añs probaꝫ. Idem enim qō dicit.species indeterminate dicit idiuiduū determinate.

¶Rñdeo.negaꝫ añs. Est em̄ ⁊tra mentē phi.7.meta.ter.39. Natura em̄ indiuidui vt sic addit aliq̄d supra naturaz spēi i reb° mālib°.

¶Sciēdū ꝙ cū natura vlis pur ꝑ scindit ab idiuiduātib° ē ens reale actu vt potētia:tñ vt sic nō ē in diuidua. vide do. Albertū vbi.ꝯ. cap.3.liez aūt hic videaꝫ dicere ꝙ vniuersalia sint verissime:tñ in cōmento p̄dicamentoꝝ tractatu de predicamento substantie capi.4. ꝙ esse perfectuz vltima pfectione non habent nisi indiuidua. Itē dicit ꝙ esse singulariū est eē simpliciter:et omne aliud esse est esse ꝙ quid. Neq; est hic contradictio qz esse vniuersaliū est eē verissimū.i. purissimū:quia nulli extraneo p̄mixtuz. Est autē imperfectū quia ꝑm quid et in potentia.

¶Ex dictis patet ꝙ nō est vanuz querere principiū idiuiduationis aliud a principio nature specifice. vñ ꝓbat Scotus.q.4.sup.7. meta.nouē rōnibus: ꝙ natura lapidis de se:nō est hec.

Cōclo.iii.

Indiuiduatio alr ꝯnenit angelo ꝯ hoi. Hanc ponit.s. Do.2.sen.di.3.q.1.arti.2.itē p̄ma parte.q.13.ar.9. Cui° rō est: natura cui ꝯpetit incōicabilitas per seipsaz:nō idiget idiuiduatiuo ⁊ extrinseco:sed quelibet natura angelica est hmōi.ergo.

Cōclo.iiii.

Angel° non solū ē sic im materialis:ꝙ nō est ex materia et forma cōpositº:verūetiā:qz ñ ē iformatiuº materie:nec pōt vniri materie sicut forma. Hanc ponit.s. Doc.2.sen.dist.3.q.1.ar.6.itē p̄ma par.q.51.itē 3 gen.3.ca.89.itez de spiri.cre.q.2. Huius rō est. Nulla sb̄a habēs i se integrā materiā sue spēi:pōt eē naturaliter iformatiua materie. sed qlibet angelus est hmōi.ergo. Itē remota cā remoueꝫ effectus:ꝫ in angelis nō ē reperibilis cā vnibilitatis ad materiā ⁊ ad coꝛpº.ſ.ipfectio ⁊ indigētia

Ab Antreolo.

acq̄rēdi sciam ꝑ organa mālia.ꝯ.

¶Cōtra ꝑdicta arguiꝫ:ꝓbādo ꝙ angelº possit vniri mām vt forma. Si em̄ hoc implicaret ꝯtradictionē:hoc ideo esset: qz subsistēs fieret inherens:quod nō magis implicat:ꝯ ꝙ inherēs fiat subsistēs: hoc aūt non implicat: vt patet in accidentibus eucharistie.ergo.

¶Rñdeo.Cōsurgit quoq; cōtradictio:qz nūla natura specifica cōplera pōt formaliter alteri vniri ad cōstituendū aliam speciem.

¶Secūdo. Nō magis forma dat esse māe ꝯ q̄ditas sine nā suppositō:sed virtute dei:q̄ditas diuina quidificat suppositū rp̄i hominis ⁊ ꝯcurrit cū illo ad esse q̄d. Igitur ⁊ angelº pōt dare esse coꝛpori. maloꝛ ptz:qz qō qd est ⁊ id cuius est: idē sunt.7.meta.non sic aūt mā ⁊ forma.minoꝛ quoq; patet dicente Alexādro papa i decretali ꝙ rp̄s est quiditatiue duo.ſ.homo ⁊ deº.

text. cō. 11.

¶Rñdeo.Multe ibi sunt dissimilitudines:nā in rp̄o natura ⁊ suppositū nō ꝯcurrūt ad cōstitutionē vnius noue nature:sicut forma ⁊ materia. Itē neutrū iformat alterū:sicut forma māz:ꝫ solū trahit humana nā ad diuinū suppositū. Itez angeli esse finitū est: nec pōt actuare sīl duas nās specificas.

¶Tertio.Phs ⁊ Cōmētator posuerunt intelligētias esse formas coꝛpoꝝ celestiū que mouent:⁊ tñ posnerūt eas esse subsistentes.ꝯ.

¶Respōdeo. negaꝫ antecedens. loquēdo ꝓprie de forma cuiuscūq; materie.vnde phs.8.phy. ꝓbare conatur. ꝙ primº moroꝛ nō sit virtus in coꝛpoꝛe. Si qui vero posnerūt celos esse animatos eq̄noce loquuti sunt.

text.79.

¶Sciēdum implicare contradictionem formā subsistantialē informare materiā:quin cōsurgat nouna species loquēdo.ꝓprie de informatione:si aūt equiuoce nō cōtendo tecum:qz sic posset dici: ꝙ pes est forma sotularis.

¶Arguit quoq; Scotus cōtra dictum in tertia cōclusione.ſ. ꝙ distincto specifica anime rōnalis ⁊ angeli:nō sumaꝫ penes intellige re cū discursu ⁊ sine discursu. primo sequeretur ꝙ in anima essent due intellectualitates diuerse speciei:nā non discurrit circa principia:discurrit aūt circa ꝯclusiones.

Scotº ꝫ 3.dist.1. q.6.

¶Rñdeo primo. Nō est mens.s. Tho.in duob° dictis ꝙ sit essentialis ⁊ specifica dīa angeli ⁊ aie: sed ꝙ sunt signa vel effectus ex ea ꝓcedētes ⁊ vnū angelo alind vero aie est cōnāle.2.sen.di.3.q.1.ar.6. ⁊ 1.parte.q.58.ar.2. Ad argumētū negaꝫ seq̄lia: qz vtraq; opatio ex equo nō cōuenit. Mā vna cōuenit impfecte ⁊ participatiue:neq; ex hoc ꝙ hz duos actº specie differētes:sequiē ꝙ habeat duas intellectualitates specie differētes: qz vna pfecte ⁊ plene sibi conuenit.

¶Dico scōs.s.Tho.in.q. de anima.q.7.ad primū. dicere ꝙ quia aia ꝯclusiones ⁊ principia intelligit per species a phātasmatibus abstractas:⁊ ideo nō est diuersuz intelligere ꝑm speciē. Hoc aūt est intelligēdū de tali dīa specifica quā oporteat reduci in differētiā specificā potentiarū naturalium.

¶Secūdo.sequiē ꝙ anima beata habeat duas operationes specie distinctas. Mā in obiecto beatifico nō discurrit:discurrit aūt circa obiectū naturalr cognitū:ergo.

¶Rñdeo.s.Tho.vbi supra rñdet ꝙ ꝑm operationē rei naturalē tm̄ indicatur de specie: videre aūt in verbo est operatio supra naturā angeli ⁊ anime. Utriq; cōueniens ꝑm participationē superioris nature: ideo illa duplex cognitio in anima nō arguit duplicē potētiā naturalē intellectiuam in ea.

¶Tertio.si intellectualitas angeli ⁊ aie differūt specie. oia que dependent essentialr ab hac ⁊ illa spē differūt. Qō pz esse falsuz i visiōe beata:q̄ cēntialr et si nō totalr ab vtraq; dependet ⁊ tñ specie nō distinguiꝫ in angelo ⁊ aia:alioqn oē in

diuidua vnl⁹ pfectionis spēi pfec-
ti⁹ esset i quiber idiuidno alteri⁹.
¶ Rñdeo. sequella nō est vera nisi
in prime & immediate dependēcib⁹.
Ultionis vero beate primū prin-
cipiū est lumē glorie se habēs per
modum potētie & diuina essentia
dei formans intellectū permodū
speciei intelligibilis. Unde visio
beata in angelo et in anima sunt
eiusdem rationis: qz predicta in
vtroq; sunt eiusdē rationis.

¶ Quarto. Si angelus nō discur-
rit aut ideo est: qz cognitis princi-
pijs nō habet potētiā cognoscēdi
cōclusiones si ei essent incognite:
aut qz a principio sunt ei actualr
cognite omnes conclusiones: aut
habitualr. Nō primū: qz talis dis-
cursus dicit perfectionē. Nō secū-
dū vt patet. Non tertiū: qz nō po-
nit essentialē differētiā inter ani-
mā & angelū. Neq; em anima dis-
curreret: si ei notitiā pcłonū ifun
deret de⁹ cū notitia pncipioꝝ. ꝯ.

¶ Rñdeo p⁹. Ideo angel⁹ nō dis-
currit: qz leo est pfectio luminis
intellectualis & potērie intellecti
ue: qua cognito principio mox co
gnoscit quicqd sequit naturalr.

P Dico scōo q angel⁹ neq; oēs cō-
clusiōes neq; oia actu cognoscit:
tñ cognito actu aliquo principio:
oēs cōcłones ex illo sequētes cōsi
derat. Qđ aūt subdit de infusione
notitie facte aie nostre nihil valet
qz hoc anima nō haberet ex ppria
tate sue nāe sicut angel⁹. Et hoc
dato adhuc anima nō esset tanti
vigoris luminis q in principio vi
deret omnes conclusiones.

P Ex dictis patet responsio ad id
quod quinto loco obijcitur.

Cōcło.v.est. Nulla spe
cies āge
lica est de se multiplicabilis i plu
ra indiuidua. Hāc ponit. s. Tho.
de spū cre. q. 8. Itē pma pte. q. 50.
ar. 4. Itē scōo sen. dist. 3. q. prima.
arti. 4. Itē secūdo cōtra gen. c. 93.
Ratio est ois natura specifica plu
rificabilis ex se per multa indivi
dua est mālis seu habēs materiā
ex qua vel in qua dimensionibus
subiectā. sed natura angelica nō
est hmōi: ergo et vbicūq; s. Tho.
loquitur de hac materia fundat
se super hoc principio.

¶ Contra, cōclonē argnit Sco. 1. Scotꝰ
Ois qditas ālis tū est ex se est cōica q. 7.
bilis: ꝛ angelica spēs est qditas:
ergo de se cōicabilis. prima pbat:
qz si qditas ois nō esset cōicabilis
vel cōicabilitas repugnaret ei ra
tione pfectionis qu̇ditatiue aut
imperfectionis. nō ratione perfe
ctionis: qz cōicabilitas ſm fidē ca
tholicā cōuenit qditati diuine: q̄
summe perfecta est: nec rōne im
perfectionis: qz cōicabilitas cōue
nit qditatib⁹ cōpositis q̄ sunt im
perfecte. restat ergo maior vera.

¶ Rñdeo p⁹. q cōicatio est triplex Cōica-
per modū vtis quo vtimur qditas tio tri-
cōicat suis indiuidnis per modū plex.
essentie cōis pluribus suppositis
sola relatione distinctionis & per mo
dum assumptibilitatis.

P Dico scōo q si maior accipiatur
primo modo est error: qz pbat. s.
Th. p⁹. sen. di. 19. q. 4. ar. 2. q idē
unius nō est totū vtr. Sitr secūdo
modo: qz sola divina essentia illo
modo est cōicabilis. Si aūt primo
vel secūdo modo petit principiū.

P Ad pbationē dicit q hoc repu-
gnat sibi rōne perfectionis: qz ex
quo est nā imālis repugnat sibi
diuisio i partes subiectinas sicut
repugnat nāe divie habere pres
ōnas & particularia. p⁹ sen dist.
20. q. 4. ar. 2. Itē prima parte. q.
3. ar. 5. ubi primo cōtra gen. ca. 25.

P Dico tertio q si arguēs loquat
de alia cōicabilitate nō e ad ppo-
sitū: qz nō querimus vtrū natura
specifica angeli possit esse eadem
numero in multis suppositis. Sz
vtrū natura specifica eadem exi-
stens ſm rōnē & diuersificata ſm
esse possit esse in diuersis indiui-
duis sicut vere in particularibus: ideo
argumentū non est ad propositū.

¶ Scōo. Nulla quiditas de se exi-

stens hec pōt intelligi absq; con-
tradictione sub rōne vtis ꝛ ange
li quiditas intelligit vt vtis: ergo
nō est de se. hec prima pz: qz ratio
intelligēdi repugnaret suo obto.

¶ Rñdeo. vera est maior: si intelli
geretur vt in se est: sed qz talis sor
mas nō intelligit hum⁹ intelle
ctus nisi per modū substantiarū
materialiū: ideo itelligit eas sub
ratione vniuersalis et particula-
ris abstracti & concreti.

¶ Tertio. Omnis quiditas de se
hec in sui ratione includit singu-
laritatem ac principia singularia
sed nulla creata est talis. ergo.

¶ Rñdeo. maior est vera qñ intel-
ligit vt in se est vt a deo & ab ange
lis: nō aūt prout a nobis cōcipit.

¶ Quarto. Deus pōt hunc angē-
lum hac spē annihilare: isto ānī-
hilato de⁹ pōt hāc speciē repara-
re in aliquo alio indiuiduo: nō in
eadē ſm istā opinionē: qz ꝛ istos
hō nō posset resurgere idē nume-
ro: nisi alia intellectiua remanēte
eadē numero: ꝯ in eadē spē erunt
plura indiuidua saltē successiue.

¶ Rñdeo. negat minor. nam ſm
s. Tho. in quodl. 4. ar. 5. deus pōt
annihilare oēz rē permanētē a se
creatā & annihilatā pōt eadē nu-
mero reparare. Ex quo pz q Sco-
tus nōvidit totā theologiā ꝛ par
tē. potissime in. 4. di. 44. q. 1. art.
1. q. 2. vbi videtur dicere oppositū
huius quod nunc dictum est.

¶ Quinto. Anime intellectine di
stinguuntur numero in eadē spe
cie: & tñ sunt immateriales: ꝯ &c.

¶ Si dicat vt. s. Tho. de spūalibus
cre. q. 9. ad tertiū. Item in. q.
de anima. q. 3. ad. 15. Item contra
Gen. scōo cap. 75. et. 81. q anime
habent inclinationē ad corpora:
& ita habent aptitudinē perficiē-
di materiam: & ideo per diuersas
aptitudines distinguuntur.

¶ Contra. ista inclinatio non est
entitas absoluta: qz nihil pōt in-
clinari ad se. Jgit ꝓsupponit enti
tatē absolutā & distinctā: et ita in
illo priori sine hmōi habitudini-
bus distiguet hec anima ab illa.

¶ Rñdeo. ista inclinatio nō est en
titas absoluta sed respectiua pre
supponens distinctionē absolutā
anime distinctā ab alijs specifice:
nō aūt solo numero ab alijs ani-
malibus: sed potius facit illā di-
stinctionem numeralem.

¶ Cōtra. Illa aptitudo nō pōt
esse de formali ratione anime cū
sit respectus: qz respectus non est
de formali ratione absoluti.

¶ Rñdeo. negat ans. Ad proba-
tionē dicitur q hec anima inḡtū
hec ala nō dicit purū absolutum
ſz absolutū cū respectu: sicut & ala
inḡtū anima & forma inḡtū for-
ma dicit respectū ad suū formale.

¶ Aduertendū cū dico hanc ani-
mā: dico tria. Primū est substātia
eius. Secūdū est vnitas ei⁹ in se.
Tertiū est distinctio eius ab alijs
eiusdez speciei. Respectus est tñ
principiū indiuidnationis quo ad
tertiū. Efficitur aūt hic respect⁹
per suū subiectū & per suū termi-
nū aliter tñ & aliter q enim sit in-
diuisus habet ex subiecto: q sit di
stinctus habet ex termino.

¶ Sexto. Aug. in Enchiridiō ca.
9. dicit q qz tota natura seu spe-
cies humana ruerat: ideo miser⁹
de⁹ ad eā salnādā venit: non aūt
venit ad saluādā naturā angeli-
cā: qz tota nō ruit. Ecce q Augu.
dicit totā naturā angelicā non la
psam esse per peccatū: quod non
potest esse verum: si tot sunt spe-
cies quot sunt indiuidua. sic enīz
multe nature angelice totaliter
lapse essent: humana aūt tantū
vna: cum humana nō sit nisi vna.

¶ Rñdeo. vt. s. Tho. de spi. cre. q.
8. ad primū. Natura humana et
angelica possunt dupliciter accipi.
Uno modo ꝛz esse nature: & sic na-
tura humana est vna: angelica ve-
ro plures. Alio modo accipiūtur
ſm esse vie. s. vt viatrices ad bea-
titudinē supernaturalē. & sic sicut
natura humana est vna tēdēs per

liberū arbitriū fleribile remedia biliter. ita omnes angeli econtrario sunt vna natura tēdēs ad patriā. Et fm hanc cōsiderationem loquutus est beatus Augu.

¶Scdo. Si angelus ex sola carētia materie hz totā perfectionem speciei: que est nata esse in infinitis habet infinitā perfectionē: ergo talis species nō est per differētiā limitata: quod est incōueniēs.

¶Rndeo p°. q angelus nō hz in se pfectionē infinitoꝝ indiuiduoꝝ quinō est nat°ēē i plib° idiuiduis.

PDico scdo q nō est incōueniens angelū esse infinitū fz qd: lz sit finit° simplr quo ad esse: qđ est receptū i aliq̄ natura. 1. pte. q. 7. ar. 2.

¶Octauo. Si āgeli solo numero nō distinguerent: hoc ideo eēt q: distinctio eoꝝ cū sint forme est formalis z nō ter specifica. fz hoc non valet: q: dria formalis dr dria formarū z in forma vt in rone distinguēdi. ꝺma nō ē specifica: fz scda.

¶Rndeo p°. q in substātijs separatis nō pōt esse distinctio formal' nisi scdo mō. s. ex rone forme: vt pbat Bernardus de gānaco in ipugnatiōib° Hērici quolib. 2. q. 8. q: nō hñt materiā i q̄ nec ex qua: nec quātitatē: nec pprietatibus absolutis distingui possunt: q: supponunt sunz subiectū indiuiduarū.

PDico scdo q dicere angelos distingui p rōnē suppositi z subsistētie q̄ hñt a deo nō a se sicut dicit Henricus nihil valet. vt pbat Bernardus ibidem. Aut enim intelligit q si subsistentia z suppositū fūt idē: aut nō. si idē: suppositū nō pōt esse rō distinctiōis suppositoꝝ sub vna specie: q: illud i quo conueniūt duo supposita nō pōt eē ratio distinctionis eoꝝ. Tū quia opz querere aliud: contrahens cū rō suppositi sit cōmunis duobus suppositis. Tū q: in suppositis i-materialib° si essent plura in vna specie nō esset oppositio: cuius ratio exigitur ad distinctionē.

PSi vero dicatur q illa duo sint aliud z aliud: sicut in deo dicim° plura suppositā z vnū subsistere: z vna subsistētia: sicut z vnū eē q̄si subsistētia sit esse suppositi z p illā distinguāt. Cōtra iō eē est aliud in hoc et in illo supposito: q: illa supposita sunt distincta: nō ergo distinctionē facit: sed supponit.

PDico tertio per easdē rōnes. pbari posse: q duo angeli non phñt solo numero differre sub eadē specie per pprietates individuales z hecceitates. Tum q: inter illas nulla est oppō: nec ratio incōpossibilitatis. Tū q: cōe est oib° habere hecceitatē. Tū q: aut ille pprietates sunt eiusdē rationis vel alteri°. Si eiusdē nō est p se quid distinguunt ipse. Si alteri°: g nā diuisa poti° hz rōnē q̄ris q̄ spēi.

¶Ad idez arguit Durandus p°. Omnis natura que producit ab agente actione iterabili est pluri ficabilis fm numerū. Sed omnis natura creata est hmōi: ergo. prima patet: q: agēs plurib° actionibus plura producit. Et hec est cā quare in diuinis nō possit esse ni si vnicus filius: q: actio qua pducit non pōt iterari. minor probatur: q: producitur volūtate dei. Durand. dus hic q. 3.

¶Rndeo p°. negādo maiorē. vñ si de° ānihilaret Gabrielē z itez eū pduceret: eūdē nūero pduceret.

PDico scdo q non pōt eadē actio iterari: nisi idem producatur.

PDico tertio argumentum fmdari super fundamento instabili quod est. Actio diuina est iterabilis: ita q secunda essentialiter sit distincta a prima. Est enim actio diuina idem q essentia diuina.

¶Scdo arguit. negare q de° nō posset pducere plures angelos in eadē specie repugnat diuine omnipotētie. Ait em. b. Augu. tertio de libero arbitrio. Deus potuit creare angelos quos in gradib° gratie eoꝝ qui ceciderūt collocaret: z o sequērer fuissent equales i nālib° fm que dant eis gratuita. Et pp hoc illa opinio ꝺcēnata est

parisius in tribus articulis.

¶Rndeo p°. negādo añs. Ad auctoritatē. b. Augustini ꝺz q nō est ad propositū: q: nouiter creati nō necessario essent eiusdē spēi: sicut nec hoies q̄ nūc assumunt ad gradus gratie angelos. Ad pbatōes dicit: q: lz vt nunc angeli fm gradū nature receperint gradū grē: tñ deus aliter facere pōt.

PDico scdo q articuli parisienſ. in quātū tāgūt doctrinā. b. Thome sunt renocati. Possent ēt exponi sicut exponit quodā ꝺcm. b. Augu. Cū. n. ꝺz error ē dicere deū nō posse pducere duos angelos eiusdē spēi. i. si hoc intelligat ex impotentia dei: nō aūt ex impossitate sicut preteritū nō fuisse.

Vtrēde quō angeli sint plificabiles.

PDico tertio q cū dicit. s. Th. duos āgelos eē eiusdē spēi est totaliter ipoſe nec a deo factibile intelligit fz ordinē vniuersi: nūc nobis cognitū: lz posset dare aliū ordinem rebus z fz illū posset facere duos angelos eiusdē speciei. videat. s. Tho. in tracta. de vnitate intell's.

Hēric° i 2. q̄lib. q. 8.

¶Ad idē arguit Hēricus. Oē qđ er nā sua nō hz eē in aliq̄ determinato: fz q̄ sit i hoc hz ab agēte indēfinter se hz ad eē in vnoquel i multis. Sz ois eēntia creata est hmōi ergo minor: pbat. Ois. n. essentia creata est de se abstracta z cōsistit in intellectu nec hz rōnem suppositi z pducit ab agente.

¶Rndeo. relicta rñsione Bernardi de gānaco negātis minorē huius argumēti: distinguit maior: nā eēntiā nōdeterminare sibi suppositū certū pōt intelligi dupl'r. p'mo q: er se nō hz q̄ actu sit in aliquo determinato plus isto q̄ illo. scdo q: nō est plus habilis ad hoc q̄ illud: nec pl° sibi repugnat hoc q̄ illō. i. p° sensu maior ē falsa: maior ꝟa. i. 2. ꝟo sensu maiorē ꝟa: et minor falsa. nam nā Gabrielis ex se determinata ē ad illud suppositū z inhabilis ad oē aliō creatū.

¶Scdo arguit. sicut se hz forma mālis ad māz: sic forma imāl's ad suppositū. sed forma mālis ē possibilis q̄ sit multa. ergo z immaterialis pōt esse i mltis suppositis.

¶Rndeo. p° negat̄ similitudo. nā forma immaterialis est tota essentia suppositi: forma aūt materialis distinguit essentialiter a mā.

PDico scdo q admissa similitudine: negat̄ 2ña. nā lz essentia imālis sit indiuiduet p suppositū: sicut forma mālis p mām: tñ nō ita multiplicat̄: q: mā est multiplicabilis: nō aūt suppositū immateriale.

¶Tertio. deus pōt facere tot animas extra corpus: quot facit i corpore. ergo pariter substantias separatas solo numero distinctas. 2ña pz: q: ambe sunt forme immateriales. añs probat̄: q: ex corpore causalitas dei non dependet.

¶Rndeo. negat̄ 2ña. ad probōnē ꝺz q lz ābe sint forme immateriales: tñ aia dicit habitudinē ad corpus sine qua si crearet nō eēt eius dē speciei: hāc vero habitudinem nō habēt substantie imateriales.

¶Quarto. Hoc pertinet ad magnā dei simplicitatē q eius essentia sit quedā singularitas nō multiplicabilis. ergo multiplicari fz numerū cōuenit separatis.

¶Rndeo. Bernard° negat 2ñam z bene: q: lz essentia diuina distet in infinitū ab essentia creata: tñ i hoc z in multis alijs conuenit.

¶Quinto. Celū z intelligētie proportionant̄. 12. meta. Sed de° pōt creare duos orbes eiusdē spēi. q̄ z duas intelligētias. Aut dicendū vt Ari. esse quosdā deos: qđ optime improbat Ar. ce. 8 meta. ter. 44

¶Rndeo. primo iuxta Bernardū hoc argu. est contextū er lana z lino. maior enim est philosophi: sed minorem non concederet.

PDico scdo nō oportere fm veritatē: q: motor orbis ita proportionet mobili q̄ oino equet ei in virtute. Hoc. n. phs iō posuit: q: opinant° est: q: angeli mouēt orbes ex quadā nāli necessitate. Nos aūt p liberū arbitriū: q: p intellectū.

ñs arguere ex idēritate mobiliū i spē: idētitate mouentiū in spē est ponere talē ꝓportionē iter orbes ⁊ intelligētias qualē posuit Ari. quā nullo recte sentiēs pt ponere.

Dico tertio, nos nō ponim⁹ pdicta: qm Aristo. vocet sbas immateriales diuinas: sed ex natura distinctiōis idiuidnoꝝ sub vna spē: pbā de pō physi. oēm formā vocat quid diuinū: quare ⁊ substantias immateriales dixit diuinas.

Vltimo arguit. Mā ⁊ quātitas nō sunt pcisa rō indiuiduationis nisi in reb⁹ mālib⁹. ꝯ. qz separata nō hñt ea: nō ō multiplicanť numero. ańs. pbat. pō aucte Damasceni ii. pō de duplici nā ⁊ vna hy postasi xpi. Hypostases inqt diuidūtur caracteristicis ꝓpietatib⁹. Itē Auicē. 1. ⁊. 3. meta. dicit q̄ equinitas accipit cū ꝓpietatib⁹ ⁊ accidentib⁹ signatis est singularis. sccūs aūt dr triplr. Primo mō ꝓ omni eo qō est extra essentiā rei: ⁊ hoc modo ratio suppositi vel existētie in cōparatione ad essentiā dicit accidēs. Scdo mō qñ vnū se hz ex additione ad alterū: vt materia indiuiduat formā. Tertio mō quo subtracto nō subtrahit eē rei ⁊ tñ accipit hoc esse signatū ab illo: sicut corpora humana quibus indiuiduatur anime rationales.

Rñdeo, Damascen⁹ ⁊ Auicēna per ꝓpietates intelligit principia indiuiduātia: q̄ ita sunt ꝓpria vni quod nō alteri. cū vero distinguit de triplici accidēte: ⁊ q rō suppositi sit causa indiuiduatiōis eo admisso: non tñ est causa multitudinis indiuiduoꝝ sub vna specie. ⁊ hec tm̄ de hac questione.

Questio. ij.

Ff Isidorus Wlcñ.

Queritur secūdo, Utrum intelligere angeli: sit ei⁹ substantia?

Pro hac questione sit prima cōclusio. Intelligere angeli nō est sua substātia. Hāc probat. s. Tho. 1. pte. q. 54. ar. 1.

Huius rō est. intelligere angeli non est subsistens: sed sua sba ē subsistens. ergo intelligere non est eius sba.

Cōtra. arguit ꝺam volentes ꝓbare q̄ intelligere nō dicat aliqd absolutū distinctū a potētia intellectiua: ꝫ solū respectū potētie ad obiectū. pō sic. que ex opposito distinguunť nō pñt esse vnū ⁊ idez: sed actus pmus ⁊ scōs sunt hmōi scdo de aīa. act⁹ aūt primus est forma absoluta. igit operatio erit forma respectiua.

Rñdeo. Iuxta Gregorij argumentū ꝛcludit ꝓpositū. s. q̄ intellectus ⁊ intellectio distinguunť. Neq; vlteri⁹ seqtur q̄ sit forma respectiua. alias sequerek: si albedo est qualitas: nigredo nō sit qualitas: cū ex opposito distinguanť.

Scdo. Omnis forma absoluta habet operationē. ergo ēt intellige re eēt intelligere: ⁊ sic in infinitū esset processus.

Rñdeo pō. negat añs: qz iuxta Cōmē. 4. phys. cō. 84. quantitas nō est actiua. Non. n. vllo mō necessariū q̄ ois forma hēat ꝓpriaz operationē nisi sint forme de prima scōa vel tertia spē qualitatis habentes quoq; esse realē: qetum et nō intentionale fluens.

Dico scdo q̄ ītētio hz realē effectum. s. verbū. de potētia. q. 8. ar. pō. item pma p. q. 27. ar. pmo.

Tertio. Sicut se hz luceꝝ ad incensū: ita intelligere ad intelligēs sed lucere nō est aliqd absolutum additū luci. ergo nec intelligere. probatur similitudo: qz vtrūq; est actus immanens.

Rñdeo. negat simplr similitudo: lucere nāq; non se hz ad incēs vt act⁹ scōs: ꝫ ē act⁹ pm⁹: lucere nāq; ē ipm eē lucis: qō dat suo sō: ⁊ ita dico de albere: calere: cādere.

Quarto. Oē absolutū pōt deus separare a suo sō: sed intelligere nō pōt separari ab intellectu. ꝯ.

Rñdeo. negat mino: . Et talis segabilis intellectio separata adhuc esset ipa.

A Gregorio re citan. 2. d. 7. q. 7

Tert. 2.

Intelle ctio est

intellectio: qz hz nullus per eā intelligeret actu: apta tñ nata dare intelligere: si inhereret itellectui.

Quinto. Videre non est forma absoluta: q; in eo aduenanť cōtraria. ꝯ. multominus intelligere.

Rñdeo. Argumētū deficit pmo q; i vno absoluto nō plus aduenari pñt duo ꝛ traria q̄ in vno respectiuo. scdo subsumptū virtualr. s. in actu intellect⁹ aduenari pñt ꝛ ria: nō est verū pma pte. q. 85. ar. 4. ad tertium et quartum.

Sexto. Cōmē. 3. de aīa. cō. 14. dicit q̄ passio intellect⁹ est passio tm̄ sine translatione: hoc aūt est pati obiectiue: nō subiectiue.

Rñdeo. Illa auctoritas est itelligēda de trāsmutatiōe ꝓpe sumpta: que est a cōtrario: sed non de trāsmutatiō q̄ est exit⁹ de potentia in actū vt habeť. 2. de aīa tex. ⁊ cō. 57. ⁊. 58. item dr q̄ illa verba dicunť ꝓcipue ad saluādū q̄ itellectus est immālis: nō obstāte q̄ intelligere sit passio.

Septimo. Per exēplū phi de pictura ⁊ tabula habeť q̄ sicut ñ recipiť subiectiue color in tabula: sic nec intellectio in intellectu.

Rñdeo. Illud exēplum ꝑm Cōmenta. nō est verū: sed est via ad intelligēdū: est aūt ꝑm Cōmē. sic ad ꝓpositū. qm̄ quēadmodū tabula nullā picturam hz in actu neq; potentia ꝓpinqua actui. ita i itellectu/nō est aliqua formaꝝ intellectarum quas recipit.

Octauo. Scōs phūs vna intelligentia intelligit aliā p essentiā ⁊ nō per spēm inherentē. ꝯ. itellige re nō est actio elicita neq; humano.

Rñdeo. pō. dicit Gregor⁹ nō est intētio phi q̄ vna intelligētia per essentiā ꝓpriā tanq; p itellectiōez itelligat aliā ꝫ p essentiā itel lectā.

Dico scdo q̄. s. Tho. de veri. q. 8. ar. 7. pbat intētionē phi esse ac Cōmē. q̄ intelligētia intelligens seipsaz intelligit p essentiā suā: nō alias: ad quē sensum exponit alia dicta q̄ videnť sonare oppm.

Dico tertio. posse bene⁹ dici q̄ vna intelligētia in mēte alterius supplet vicez spēi ⁊ act⁹ pmi: non aūt vicez intellectiōis vel act⁹ secundi. 4. sen. dist. 49. q. 2. ar. 1. et pma p. q. 12. ar. 2. ꝯ quatrcūq; itel lexerit Cōmē. nō ē multū curādū.

Vltimo arguit sic. Visio beatifica creature est itelligere: ⁊ tñ nō est opatio intellus: ꝯ. pbat scōs ps. Tum q̄ visio beatifica est infinitor ⁊ ꝓpetua: opatio vero intellect⁹ neutrū est: cū sit finite perfectionis. Tum q̄ sequeret q̄ sume beat⁹ replet⁹ forma diuina: nō tot posset eape formas: quot beat⁹ inferior par tm̄ in nālibus: ⁊ sic nō ita ꝓfectā hr̄e cognitiōez i gñe. ꝓpō: qō est inconueniēs. Tum q̄ vt hec esse opio Augu. 8. sup gen. ad literam dicētis de paruis: q̄ deꝰ loqtur ad intellectuales creaturas il luminādas p suā sbaz cū iam pñt capere loquntionē ei⁹ qualis est in verbo ei⁹. Itez ex intētione phi est ⁊ Cōmē. qui dicūt q̄ deus ipse intelligit per seipsum absq; itellectione media ab alijs iteligētijs abstracta. ergo.

Rñdeo. q̄ visio beatifica ē act⁹ ab itellectu ereato elicit⁹: vt probat. s. Tho. 4. dist. 49. q. 1. ar. 2. q̄stiū. 2. ⁊ in pma scōe. q. 3. ar. 2. itē pma p. q. 12. ar. 5. itez. q. 62. ar. 9.

Ad primā pbationez dr q̄ Gregor⁹ refert tres modos cognoscēdi plura in verbo: q̄ nūc alios beatus videat. duo aūt pmi sunt phātastici ⁊ falsi: ⁊ nullo mō ad mētē b. Tho. tertius aūt modus ꝓ nūc acceptať qui est: q̄ libet beat⁹ a ꝓncipio sue beatitudinis hz visionez dei ⁊ oiuz aliorꝝ in verbo: qua deo placet illi oñdere. nec postea nouā sit ei reuelatio: ꝫ semp sil ⁊ vnico actu videt quecūq; in ꝝbo visurus est: ⁊ sic illa visio vt ē act⁹ elicitus nō est infinite ꝓfectiōis ⁊ perpetuus.

Ad scdam relicta rūsione Gregorij dicētis hoc loco multa: que

Universidad de Navarra Biblioteca

b.Tho.negaret:rndet: vt idē rndet ꝑma pte.q.58.ar.7.ad scōm. q nihil ꝓhibet in angelis esse vtrāq cognez. Et quo ꝓz q vilio creata diuine eentie cōpatik secū visionē creature in ꝓprio gne: q: scda referr a beatis ad primā.plures vero intellectiones adinuicem nō oriāte sufficiēter. nō ꝛcludūt inesse eidem simul ex pluralitate specierū in eadez parte aie aut ex pluralitate habituū in aia.de veri.q.8.arti.14.

℣Ad tertiaz dico q sic arguentes debēt attendere q Augu. & si dicat:q de⁹ loqtur illis ꝓ suā sbam: nō tn dicit:q illi audiāt per sbam dei:vn breuiter ex illa auctoritate nō plus pōt haberi:nisi q diuina essentia in cognitōe beatifica: tz vicem act⁹ primi:nō aūt actus secūdus de inhesiōe Cōmēta. dictū est ꝓius.ꝓz ergo q diuina eentia nō pōt esse intelligere intell⁹ angelici:quo formaliter intelligit.

An intelligeꝛ sit pati et ab obo

¶Arguit ēt q intelligere non sit agere:sed pati vel recipe actū intelligēdi:qui solū est effectiue ab obto.Hui⁹ mētis est Godofre. 5. Hli.q.2.cuius hec sunt efficacioꝛa medio:p⁹.n. sic arguit intellect⁹ est potētia passiua.ergo itelligere qō est eius ꝓfectio est receptio.

¶Rndeo.Cū eadez potētia possit eē actiua & passiua respectu diuersoꝛ:eius ꝓfectio vt actiua ꝓsistit i exercēdo actionē:tz in patiēdo vt passiua.itelligere aūt est ꝓfectio intell⁹:vt est potētia actiua.

¶Scdo.intelligere facere & itelligere fieri.i.sōm & efficiēs intelligere sunt diuersa ꝓncipia:tz sōm in telligere est intell⁹. ergo efficiēs erit obiectum.

¶Rndeo q vt dic̄ Ber.ꝓdicti termini:itelligē:facer:& itelligē fieri: sunt de nouo inuēti ad fingēdas nouitates. Relicta rnsione eiusdē dr:q ,pductio act⁹ itelligēdi & ei⁹ receptio:attribuūt diuersis ꝓncipiis totalib⁹:q: ꝓncipiū actuū totale ,primū est intell⁹ sub spē:sed ꝓncipiū receptiuū est itell⁹ sol⁹ & nō spēs sola:nec spēs cū itell⁹.Ꝯ hac mā ē.s.D.de ꝛi.q.8.ar.ad.7.

¶Cū aūt dicit.s.T.q intelligēs nō se hz vt agēs.Itellige totale:nō aūt ptiale:sīr cū dicit q itelligēs nō sit patiēs:sic patik: qn recipit actū ꝓmū:vel nō patik ab aliquo extrinseco alteratiuo sui.

¶Tertio.Cōtra rōnē est potētie actiue & passiue q sit ꝓncipiū alicuiꝰ i se manētis.Ꝯ itell⁹ nō ꝓt eē cā passiua & actiua itelligere. 9.met. ter.12.

¶Rndeo.aīa vez est rnsi i cā tali.& iō negat ꝓna:q: intell⁹ ē cā actiua & passiua ptialis itelligere. Intellect⁹ finitionis ponit tenne.

Ad diffōnē dr q ille diffinitiones sūt vere de potētia trāsmutatiua sm motū & mutationē: cuiusmodi nō est sensus itell⁹ & volūtas. ter.17.

℣Dico ꝯz suppositio q illa diffō eēt vēr de potētia actiua: nō dicit q ē ꝓncipiū trāsmutādi sp alterā sed dicit sic.5.meta. Ptās dr q̄dez ꝓncipiū mot⁹ & mutatiōis i altero aut inquātū altez:q apte dem strāt nihil ꝓhibere:idē eē sui trāsmutatiuū:tz alr & alr hec ex Gze. sic itell⁹ vt est actu spē intelligibili informat⁹:trāsmutat seipz inq̄tū est potentia receptiua actus scdi.

Ad idē arguit Adā.si oē itelligere est actio elicita.seqr q sol⁹ de⁹ sine intell'u creato/nō posset creare visionē dei qō nō est dicēdū: tū q: intelligere nō sp reqrit effici ab eo qui intelligit:vt ꝓz sm ꝓhm de intelligētijs itelligētib⁹ multa ꝓ suas spās. Tū q: seqrek q de⁹ nō posz beatificare creaturā sine ea. Tuz ēt q: seqrek q aīa & angelus essent infinite ꝓfectōis:possent.n. ꝓducere actiones oēz intellēs: quam deus potest ꝓducere. Adā in p°.q.3.

¶Rndeo.dico p° q tz deus se solo posset creare intellectionē & separea quocunq; sōto: vel infundere cuilibet intellectui: facere illi ihe rere:tñ nullus itell⁹ intelligeret ꝓ eā nisi eam coefficeret. nihil.n. agit actiōe a sedistincta nisi ab eo sit.3.phy.ter.20.

℣Dico scdo q beatificare pōt accipi dupl'r.p° mōvt ē ,pducere totaliter vel partialr actū beatitudinis:sic de⁹ nō pōt beatificare creaturā sine ea.q: beatitudo est opz ꝑpli. 9. tio rei vt tāgit Aris.p° ethi.itē.s. Th.ꝑma scde.q.3.arti.2.& 4.sen. di.49.q.1.ar.2.Alio mō vt est ,producere beatitudinē obiective, sic solus deus ꝓducit.

℣Dico tertio q cā effectiua ptialis:nō tot effectuū ān pluriuz spē dr:uz:nō est infinite ꝓfectōis nisi sm q̄d:sed bñ totalis.intellectum vero esse infinite ꝓfectōis sm q̄d nō est inconueniens.

Cōcl'o.ij.

Virtus intellectiua ipsi⁹ angeli:nō est eadē cū ei⁹ eentia.Hāc ꝓbat.s.Tho.1.p.q.54.ar.3.Hui⁹ rō est.sm diuersitatē actuū est diuersitas ,ppriaꝝ potētiarū p illas ꝓfectibiliū:tz eē & opari sunt act⁹ realr diuersi i creaturis. Ꝯ rūt potētias ꝓfectibiles realiter diuersas. hmōi sunt eentia & vr⁹ vt potētia opatiua. Ꝯ ille realr distinguunt in omni creatura.

¶Cōtra hāc ꝛcl'onē arguit Durā. Nos pauca illa que de angelis nouim⁹ ex aie nostre cōditōe cōiecturare opz: & sm hoc q potētia angeli intellectiua sit realiter idem q eentia sua sic pōt ꝓnadere:iō in aia potētias ab eentia distinguim⁹:q: hz aliquos actus in vnū ꝓncipiū nō reducibiles vt videre & audire: aut q: cū sit forma corꝓis alique potētie sunt act⁹ corꝓoris:alique nō:sed in angelis nō est nisi vna cognitio intellectiua: itē nulli⁹ corꝓis actus est angeli eentia.ergo vr q potentia angeli nō differat realiter ab essentia. Durand. §.q.5.

¶Rndeo.In angelo sunt act⁹ plures nō solū spē:vez ēt gne dr̄ntes ad potētias gne distinctas reducibiles.6i.n.2.de aia.Gña poten ti.17.

¶Cōcl'o.iij. In angelis ñ hz locū distinctio intell⁹ agētis & potis:sicut i nobis:nisi loq̄mur equiuoce. Hāc ponit.s.Tho.1.par.qō.54.ar.4. Hui⁹ rō est.sublata cā pluralitatis & distinctiōis:tollit & ipsa pluralitas & distinctio.sed cā ꝓncipalis distinctionis intell⁹ potis agētis:nō hz locū in angelis.Ꝯ.

¶Cōtra hāc ꝛcl'onē arguit Sco. ꝓbādo q in angelis nō dz negari intell⁹ potis:q: nō sunt in potentia ad spēs. ꝓio sic. Superficies si eēt ,producta sub albedine:nō min⁹ eēt receptiua eius & potis respcū eius:q: potētiā receptiuā nō opz ꝓcedere actū suū ad quē est duratione. Ergo & intell⁹ creatus sub spēbus vere est possibilis in cōparatione earum. Scot⁹ ꝯ q.11,

¶Rndeo.Intell⁹ possibilis dicit ex potētia passiua indifferēter se hñte ad oppositā:non aūt ex hoc solo q est sōm concreatū spēbus. vñ argumētū nō vadit ad mentē ꝛcl'onis. Negat.n. intell⁹ potis i angelis:q: nāliter nō pōt esse sine spēb⁹:iō negat exēplū de supficie qm albedo est illiꝑccūs ꝓ accūs.

¶Secādo. In nobis nō negarek intell⁹ possibilis si fuisset creat⁹ sub specieb⁹. ergo.nec pariter in angelis negandus est.

¶Rndeo.negat ꝓna.nō.n. negat intellectus potis ex sola assistentia spērū: sed ex hoc q repugnat sibi nāliter ꝓpriatio talis.ꝓma ꝑ. q.64.ar.1.Et q̄b⁹ habēt q mens s.Th.est q spēs angelice nāliter cōsequunt:tanq̄ accūtia propria naturam angelicam.

¶Tertio.Qō est ꝓfectōis in nā

Universitätsbibliothek Paderborn

iterior:nō ꝺz negari a nā ſupioꝛi: ꝛz cā ſupioꝛ p:eueniret actionē inferioris illi⁹ nāe actiue:ſed intellect⁹ agēs eſt pfectio in alia nāa.ꝟ nō ꝺz negari i angelis: ꝟnus de⁹ indiderit ſpēs mētib⁹ angelicis.

¶Rñdeo.p° q intell⁹ angelicus nō ꝓprie ꝺr agēs:ſicut i nobis:nō ſolū q nō abſtrahit ſpēs: ꝛz q nō pōt abſtrahere. ꝓma p.q.55.ar.2. ad ſcꝺz.de veri.q.8. arti.9. Tunc ad maiorē ꝺr q eſt falſa in ꝓpoſito.nā gn̄are ſibi ſiſte : ē pfectiōis i igne:nō aūt in angelis.ſcit aūt ꝥa in nā eiuſdē gn̄is ⁊ pfectionis.

PDico ſcō q ꝛz angelus nō abſtrahat:eſt tn̄ pfectioꝛ.tum q abſtractio eſt cōpaſſiue cauſata a re māli:a qua longe eſt angelus:tū q ordinat ad pfectiones opōes.

¶Aduertēdū q angelus p ſpēs quas hz apud ſe:cognoſcit oēs veritates nāliter ab eo cognoſcibiles de idimidno tā neceſſarias q ⁊ingētes.s.Tho. vbi.ꝫ.ad q̄ntū quare nō intelligit cōponēdo ⁊ diuidendo.ꝓma p.q.58.ar.4. Et q̄bus pz: quomō angelus nō indiget intellectu agēte ad acq̄rendū ſpēs q̄ditatū:aut ſingulariū neq; ad acq̄rendū notitias intuitivas aut abſtractiuas:aut notitias veritatū neceſſariaꝝ:aut ⁊tingētiū q: ola talia pōt p ſpēs ĩnatas.q̄uo vero hoc poſſit fieri per ſpēs finitas:inferius latius dicetur.

De cā ſpērum angeli-carum.

¶Sciendū ꝺz q ſpēs angelice ex nāli ſeq̄la ⁊comitant nāz angeli cā:ſimilq; a tali nā ĩtell⁹ angelic⁹ talib⁹ ſpēb⁹ cōpler⁹:eo mō quo potētie aie ſiūt ab ei⁹ eēntia:⁊ pōt dici q ille influx⁹ ē:ſicut a cā efficiente large accipiēdo cāz efficiētem:p:ont effect⁹ primarij poteſt dici effectus ſecundarij.

Grego. ł.2. diſt. 7.q̄. 5. ar. primo

¶Cōtra eandē arguit Grego.angelus aliquā notitiā intuitiuā accipit a reb⁹ eē.tgit ł eo eſt intell⁹ poſſis.afis.pbat.q: cuiuſz notitie intuitiue angeli oꝛz ē cā effectiua ꝓtialis ⁊ imediata.pbat.ſi.n.ñ ſit oꝛz cā effectiua ꝓtiat:ꝟ aliq̄d aliꝰ erit cā effectiua notitie intuitiue: ſz illud nō erit ꝓncipiū receptiuū eiuſdē notitie:neq; effect⁹ notitiā ꝓnes.ꝟ notitia hec intuitiua poterit cāri in itellu ſine re exīte:poſtro.n.actiuo ⁊ ꝓncipio paſſiuo in opportunis diſpōnib⁹.ſeq̄tur effectus ſi agēs ſit nāle vł poni pōt ſi liberuz ex.9.meta. Patet ēt q ſit cā imediata:ſi.n.eēt mediata: eēt cā alicui⁹ q eēt cā imediata. ⁊ illud nō pōt eē niſi ſpēs:vel habit⁹ vel alia notitia.ſed non alia notitia:q: nō abſtractiua. talis eſt ſi ſit diſticta ⁊ nāliter habita: ⁊ pre ſupponit intuitiua eiuſdē rei:q̄ ſi imediate cauſat a re eadē rōne et q̄libet:ſi mediate itur in infinitū: neq; habit⁹ q: habit⁹ nāliter acq̄ſitus p̄ſupponit cauſat⁹ actū.neq; ſpēs:q: nō ē oportuna niſi ad ſentia oīti.ꝟ p ſe nō reḋrit i notitia ĩtuitiua.ꝟ nō eſt ei⁹ per ſe cā.

Tex. 19

Diſtinctio notitie intuitiue ⁊ abſtractiue:et nea eſt a.a.T.

¶Rñdeo p°.diſtictionē ō notitia intuitiua ⁊ abſtractiua nuſq; legi apō.s.Tho.ſub ill⁹ ꝛbis:ł ſorte equalētes diſtinctiones ponat.ꝫ. ſen.di.23.q.1.ar.2. itē de veri.q̄. 10.ar.8.ſi itaq; voces ĩtuitiua cognitōez:qua ſcit de re an eſt:⁊ abſtractiua qua ſcit:q̄d eſt:appꝛobo diſtictionē: vel ĩtuitiua ē ſimpler intuit⁹ obiecti vel appꝛehēſio:q: abſtractiua ē diſcurſiua: cōpoſitiua vel diuiſiua:vel intuitiua eſt rei ꝑticulari::abſtractiua i vłi:⁊ coincidit cū ꝓma:vł cognitio ĩtuitiua eſt cognitio viſiōis:⁊ abſtractiua eſt cognitio ſimplicis itelligēne: verūtn̄ Grego.vł aliter dicere ſcz q̄notitia intuitiua ĩmediate terminat ad rē:abſtractiua vero ad ſpēz rei.s.aūt Tho.ꝛz oēz notitiā ſenſitiuaz exteriorē terminari ad rem ⁊ oēm intellectiuā non reſtexam:⁊ ſolā imaginationē terminari ad ſpēm rei.de veri.q.10.art. 8.ad.2.item ꝓma p.q.85.ar.2.

¶Aduertēdū vero cū dicit q ꝟ id q ꝺ° a nobis intelligit eſt res eē. nō intendit dicere q talis actus intelłs nullo mō terminat ad aliquā quā ſimilitudinē obiecti: terminat eñ ad verbū:rōnē ⁊ ꝛceptū.ꝓma p.q.85.ar.2.ad tertiū.p° ꝟ gē.ca. 55.ſed ꝛz talis actus aliquat̄r terminet ad ꝛceptū rei: nō tn̄ ibi ſtat ſed tendit in rē ex ſup Boe.de tri. q.5.ar.2.itē.5.quoli.ar.9.

¶Sed q̄q̄d ſit de Grego.io vtendo terminis vt ipe:rñdeꝫ ad arg. negando aſſumptū videlz q res ĩtuitiue cognita ab angelo ſit cā totalis vel partialis notitie angelice:⁊ad pbatiōez ꝺr:q cā totalis creata eſt intellectus angelic⁹ cū ſpecie talis rei:nec ſequit vt ipſe infert q talis notitia poſſit cāri a re cui⁹ eſt ſpecies:nō exiſtente.

¶Ad pbationem ꝺr q ibi nō eſt oportuna diſpō:q: ſpēs illa non cauſat talē notitiā: niſi aſſimilet rem intellectui:vñ re pñte ſpecies angelica aſſimilat ei:nō aūt re nō exīte:reſpect⁹.n. ſiłis noniter reſultans expoſitione noni termini ſni eſt diſpō oportuna agēti ad agēdū.falſum ēt eſt cū ꝺr: q ſpēs nō eſt oportuna niſi i pñtia oīti: q: pñte ſenſibili nūq; fit ſenſatio niſi pz nā informet ſpē ſenſibili: vñ nec notitia pñtiū fit ſine ſpē.

¶patet quoq; ex dictis:quare futura nō poſſunt diſtincte cognoſci ab angelo:nō q: cognitio angeli dependeat a futuris:ſed q: nō ſūt capacia cōgnis ꝓprie.de veri.q̄. 8.ar.12.ad primū.item prima pte q.57.ar.3.

¶Scō arguit ſic ꝓz enndē:ſi intell⁹ agens ⁊ poſſibilis negarēt i āgelis:hoc tō eſſet:q: angelus a ꝓncipio hz totā pfectionē nāliter ſibi poſſem cōcreatā:ſicut corpa celeſtia:ꝛz hec rō nō ꝺz mouere. Tū q: ſequeret:q nunq; angelus noua conſideratiōe pficeret. Tū q: corpa celeſtia nō ſunt totaliter pfecta pfectione que ſola eſt i ꝓpoſito.luna eſt a ſole illuminat.ꝟ talis intellectus ponendus eſt in angelis.

¶Rñdeo.negat̄ minoꝛ : q: rō bona eſt.Ad iſtātiā dico q cōpatio ē ſic itelligēda q ſicut corpa celeſtia ſūt totaliter creata pfecta ab initio q nullā formā ſtantē ſibi ⁊ q̄etam ⁊ ſe hñtem p modū actus primi vel habit⁹ ex poſt nō receperūt ꝛz recipiāt formas p modū actus ſecūdi:vt ſunt motus ⁊ illuminatio.ſic ⁊ angeli.

PDico ꝺz q ſiłitudo iter pfectiōez corpoꝝ celeſtiū:⁊ angelos ꝛz quo ad pfectiōez ad quā attigere pñt ñtre nāli: nō aūt quā participare pñt ex ſuperioꝛactiuitate.pria parte.q.58.ar.1.

Grego. vbi.ſ.

¶Arguit idem Grego.ꝟ ꝓpōnes maximā quā aſſumit.b. Tho.in quadā rōne ꝓbante ꝛcłonē. ē aūt prop̄ō:de extremo ad extremū nō venit niſi p medium:⁊ ait q hec nō eſt vera;vł fr. Nā capilli albi fiūt nigri:non tn̄ primus virides. itē eūdo ad intentionē arguentis dicꝛz q eſſe imaginabile nō erit mediū inter eſſe māle ⁊ intellectuale ipſius angeli.ꝟ rō nō ē efficax.

¶Rñdeo.Illa rō ſolida eſt:⁊ maxima vera in oi gñe mot⁹: de medio tn̄ p ſe:non de medio p accłns. dico aūt mediū p ſe aliq̄s cōe: q̄ ꝟm ſuā rōnē eſt ſimus ⁊ ꝓpinq̄us cuilibet extremo:ꝟ vnū extremū alteri vt tepiditas inter frigiditatem ⁊ caliditatē. Mediuz aūt per accłns voco aliq̄ ꝑticulare ſub illo cōi:q̄ nō ſolū ē vicini⁹ ⁊ ſitus vtriq; extrēo ꝟ ſint extrema adinuicem:ſed vltra hoc addit aliquā ſpālē rōnē ſub medio p ſe dicto:ſicut rubedo ⁊ viriditas inter albedinē ⁊ nigredinē:viriditas igitur nō eſt mediū p ſe:⁊ ſi arguat⁹ opꝛ p mediū:ꝟ p aliq̄ mediū eſt falſa ciaꝓntis.pz ēt quat̄r eſſe imaginabili cōuenit vere eſſe mediū p ſe: q: eſt ꝓpinquius eſſentialiter ⁊ formaliter vtriq; extremoꝝ ꝟ extremum extremo.

Cōclo.iiij

Angeli non ſcia cognoſcit p eēntias ſuas:ſz p ſpēs ĩnāles ⁊ creatas.Hāc pbat.1.p.q.55. art. 1.vbi p pria pte ꝛcłonis talis ponit rō.Oia itelłs aliq̄d intelligens

hz in se aliquā formā p quā est in actu ꝓmo: ⁊ p quā elicit actū scōz vel opationē intellectualē: sz intellectus angel⁹ est hmōi. z. hz talez formā: sz illa forma nō pōt poni cētia angeli respectu oiz itelligibiliū. igit. opz q sit aliqua forā superadd'ta: talem aūt dicimus spēm intelligib.lem.

¶Secūm partē 2ctionis ꝓbat ibidē arti. 2. suprema sbe spūales ꝓportionant supimis subitantijs coꝛpalib⁹: quo ad suas nāles pfectiones: ⁊ infīme infimis sīlr: sed supma coꝛpa suas nāles pfectiones simul cū sua nā per creationē receperūt. igit supreme sbe sīlr. Sz nāles pfectio sōaꝛ spūalitū ē i hmōdo actū ꝓmū respectu opatōis secūde itelligibilis: ille aūt actus est species intelligibilis. ergo.

Henri. dist. 3. q. 14.

¶Cōtra arguit Hēric⁹ ꝑbādo: q nulla spēs ponēda est i itell'u humano vel angelico q̄ sit ꝓncipiuz itelligēdi. ꝓmū⁹ intell's sepaꝛ⁹ nō indiget spē ad hoc q̄ exeat i actū intelligēdi. ꝯ. nulla in eo ponēda est. ꝑbatur añs. illa indigētia ne q̄ est ex pte intell's neq; ex parte intelligibil: ꝯ nō indiget. ꝑbatur ꝓma ꝓsañt. Ex se. n. sufficit itell's sepaꝛ⁹ itelligere: sicut nō sufficit sba ignis vt calefaciat sine caloꝛe: ergo non indiget alio. añs. ꝑbat. q̄ de se ē itellectiuū ⁊ itelligibile ex se sufficit vt itelligat: sz intell's sepaꝛ⁹ ē hmōi. ꝯ. ꝑbatio medie ē: q̄ vna cōis rō itellectiui ⁊ itelligibilis est imālitas. ꝑbat scōa pars añtis. ſ. q̄ illa idigētia ñ sit ex pte itelligibil: q̄ iō ect ꝓp pñtiā oīz: sz hoc nō est: tū q̄ cētia angeli ē oīz angeli sp pñs itellectui: tū ēt q̄ spēs nō pōt eē oīz itell's: q̄ nō pōt repñtare nisi singulare: sic enī ipimit sicut ab alio ipimit. sz ipimit a singulari ⁊ nō ab vñ. ergo.

¶Rñdeo. negrit spēs ex pte intelligibilis tm: q̄ oīz nō pōt esse pñs itelligentie: vñ illa q̄ p se pñt esse pñtia itellectui nō intelligunt p spēm: vt pz in actu beatitudinis.

¶Ad ꝓbōnē dr q̄ esse i alio vt in sbo ⁊ in cogscēte. i. vt obo: pt eidez sit ꝛqueniē: nihilominꝰ p hoc q̄ spēs ē i itell'u: nō est obz cognitū: sz ad hoc reqrit actus intell's: ⁊ tūc fit spēs explīa: q̄ exprimit ab intell'u formato specie impressa.

¶Dicit ēt q̄ spēs impīsa q: imālis: sz sit singul's: ē sufficiēs ꝓncipiū itelligēdi vꝛe. talīz ēt ē q̄ sic ipimat sp aliq̄d: sicut ipimit: q: sensibile nō existit sine mā in rem nā: ⁊ tñ facit spēm sine mā in sensu: vt pz. 2. de aīa. sic rādet Bernardus de gānaco ⁊ bene.

Ter. cō. 121.

¶Scōo. Spēs itelligibilis nō facit intelligibile pñs. ꝯ. iō spēs nō ē ponēda. añs. ꝑbat. sicut se habet spēs visibil' ad visibile exīta itelligibil' adv'e itelligibile: sed spēs visibilis magʒ depēdet a re q̄ ecōuerso: si. n. de⁹ ipimeret spēz i oculo ⁊ ꝛseruaret: pñtia spēi nō faceret rē pñtem: sed p aliq̄d aliud sit pñs. cū ꝯ spēs nō ponat nisi ꝓpt hmōi pñtatōez vanū ē ponet ipēz

¶Rñdeo. negat añs. ad ꝓbōnem negat sititudo. naz spēs visibilis in oculo reqrit realē pñtiaz rei a q̄ cātur: nō sic āt spēs itelligibilis: q: itell's ꝑt itelligere abñtia fz rē.

¶Admissa ꝯ sikitudine adhuc rñdet: q̄ spēm magis depēdere a re pōt intelligi dupl'r. Prio ad elicitē dū actū cognis: ⁊ sic oīm magis depēdet a spē: q: ñ opz q̄ oīz alt' sit pñs: q̄ p spēm. Alio mō ad constituendā pñtiā rei: ⁊ sic dico non dependet: q: nec ēt illa exigit: vñ si deus cauſaret spēm ⁊ illā. pdu ceret i oculo: sine pñtia rei actus cognis ꝓfecte eēt: ꝛoculus indicaret de re: sicut de pñti: sicut ēt fit i prestigijs. Hec Bernardus ⁊ bñ: nisi q̄ patēter nō distinguit de duplici pñtia in esse obiectiuo ⁊ reali. ꝓma est necessaria ad intelligēdum nō scōa. ⁊ primā facit spēs: nō secundam.

¶Itē dubiū est vtrū oculus possit videre non pñtia per spēm rei non ꝓsentis.

¶Terſio. Sequeret q̄ in intellectu angelico eēnt spēs oīm creabiliuz infinitoꝛ: ⁊ sic infinite spēs: q̄ est incōueniēs. ꝯ. sequella ꝑbatur: q: hñs ꝓpriā opationē nāliez: hz ēt ea per q̄ pōt explere. Operatio vero nālis angeli est oia nāliter intelligibilia itelligere: q̄ sunt infinita creabilia: naz vt cōiter dr sūt ifinite idee rez creabiliū: i deo sunt quoq; ifinite spēs numeroꝛ.

¶Rñdeo. negat 2ña. ad ꝓbōnem dicit: q̄ angel⁹ hz spēs 2creatas: hō vero hz ꝓncipia q̄bus pōt eas acquirere: sicut ⁊ vestes et arma. Nec tñ opz q̄ angel⁹ hēat ifinitas: q: ad naturalē ei⁹ cognitionē pertinēt tm̄ creata vel creāda: nō aūt creabilia. ⁊ sicut deus non sīt pōt creare oia cresibilia ⁊ quoꝛuz hz ideas: ꝯ possit creare singula: ita nō pt facere simul ifinitas spēs i āgelo: ⁊ hz angel⁹ possit intelligere singula hñtia ideaz in deo: nō tñ oia: sīt neq; oēs numeroꝛ. species: sed singula. hec Ber.

¶Ego puto q̄ angelus pōt nāliter cognoscere infinitas spēs nūeroꝛum simul et vnico actu.

¶Quarto. Sequeret q̄ angelus itelligeret actu oia quoꝛ hz spēs apud se ⁊ sic infinita: itē q̄ intelligere nō esset pati: nec actus intellect⁹ eēt motus: a re ad aliq̄: sz potius econuerso. ꝯ. ꝓma 2ña. ꝑbat: q: ois actio que hz sufficiēs ꝓncipium in agēte: necessario ꝓcedit ab agēte dispōsito. scōa. ꝑbat. q̄m recipere spēm: sicut sōm est actus oino absolut⁹ nō terminat⁹ i aliū: sed stans in agente sicut lucere.

¶Rñdeo. negat 2ña. ad ꝓmā ꝓbationē dr: q̄ ad hoc q̄ actu itelligat reqrit intentio. cū aūt intell's eit idifferēs ad piura actu intelligēda fm eūdē intelligēdi modū: determinat a volūtate vel ab occurrēte puta imaginatione: nō angel⁹ nō nēcio itelligit oia q̄z hz spēs apud se sicut nec imaginatio non necessario fertur super oēs species suas.

¶Ad ꝓbōnē scōaz dr: q̄ itell's est dupl'r patiēs. ſ. recipiēdo spēm et actum itelligēdi: intelligere ēt dr q̄ddā pati iquātū non est idē q̄ intell's: ſz quoddaz receptū in eo. Itē dr q̄ intelligere ē mot⁹ a re ad aliaz: q: fit ab intelligibili mediante spē: quā ipimit: nec ē motus ab aī ad rē nisi valde metaphoricē inquātū intell'us iudicat de re: ⁊ sic ad eam terminatur.

Qō habit⁹ nō sit principium intelligendi.

¶Sciendū q̄ nō est possibile intellectū intelligere p habituz: vt Henric⁹ posuit. Quia aut iste habitus est ſimilitudo rei aut non. Si nō fieri cognitio nequit: q̄ sem per fit p sīlitudinē. Si ſic: aut est ſimilitudo determinata: ⁊ siqidē q̄ species aut indeterminata: et sic eo nihil determinate cognoscetur. Si dicat q̄ iste habit⁹ virtute cōtinet oia intelligibilia. Non sufficit q: distincte cōtinere neq; ꝛsic nō erit distincta notitia. Neq; etiā per istū habitū pōt obiectum esse pñs intellectui obiectiue: q: reddi non ꝑt ratio: quare potius sit pñs nūc: q̄ prius quādo angelus non intelligebat.

Duran. dus vbi supra.

¶Nota etiā q̄ Egidi⁹ in q̄nib⁹ disputatis solvit oēs rōnes Hēri ci: ostēdens quoq; eas militare cōtra habitum.

¶Arguit etiā Durādus ad idem p° ꝓbādo q̄ nulla spēs sit ponēda in parte sensitiua: ⁊ p 2ña multominus in parte itellectiua. Oē illud est ꝓmo cognitū per q̄ tāq; per repsentatiū potēcia cognit⁹ fertur in alterū. Sz nulla spēs colouris in oculo est visa: ꝯ specie nihil videt oculus minor: de se manifesta est. maior. ꝑbat. q: ſe habet obiectiue ad potentiā cognitiua. naim vt cognitiua est. supplet em vicem rei quam repsentat.

quidquid

¶Confirmat. q: absurduz videt q̄ potentia cognitiua ducat in cognitionē alterius per totalr' incognitū mediū. Spēs enīz haberet rōnes imaginis que sem p ē potētia cognita.

¶ Rñdeo negat maior. Ad ꝓbationē ꝑiter negat ꝙ repñtās aliq̄d obiectiue se hēat ad potentiā aut suppleat vicē obiue. suppler. n. vicē obiecti i actuādo potēriā ponēdo cā in actu p̄°: nō aūt i terminādo actū secundū potentie.

Tripl' medius sub q. 8 t in q.

¶ Ad ꝓfirmationē dico ꝙ tripler est medīū siue imago: sub quo vt lux in visu: quo vt spēs impssa t i quo vt speculū vel aliud obiectū extra videntē ex cui⁹ inspectione sensus ducit i notitiā alteri⁹. Wediū in quo est ꝓmo cognitū sz nō mediū q. spēs vero ē mediū quo. De hoc multiplici medio habeḳ ꝓma ꝑte. q. 12. ar. 5. t. q. 87. ar. 1. et 4. sen. di. 49. q. 1. ar. p°. Et de veri. q. 10. arti. secundo.

¶ Scdo ꝓbat ꝙ in parte itellectiua nostra nō sit ponēda spēs. tnz q: esset respectu omniū. Hoc vero nō est. phātasmata. n. a quib⁹ abstrahunt sunt tm̄ sensibilium.

¶ Tum q: intellect⁹ per certitudinem cognoscere pōt oia que sunt in nobis. Hoc ꝯo in nobis nō cognoscimus de specie. ergo.

¶ Rñdeo. intellect⁹ noster nō recipit spēs imediate nisi rerū q̄ditatū sensibiliū t ꝑ spēs rerū sensibiliū itelligit p° quiditatē rei sensibilis t ex illa cognitiōe puenit ad cognitionē actus sui: deide ad cognitionē actus sui: t exinde ad cognitiōes speciei t potētie: deide in cognitionē alē: deide venit i cognitionē substantiaꝝ separataꝝ.

¶ Ad aliud dz ꝙ intellect⁹ noster per viā reflexiōis pōt expiri se hꝫe in se ꝓncipia actus sui scōi q̄ sūt potētie t impssiōes hituales quātū ad cognitionē an ē t q̄d ē. sicut ꝓbat. 8. T. de veri. q. 10. ar. 9.

¶ Hoc idē pz ꝑ multas auc̄tes. b. Aug. ꝓma ē. 10. ꝑfes. c. 10. In mēoria sūt thesauri inūerabiliū imaginū. de hmōi reb⁹ sensus inēt.

¶ Itē. 12. cōfes. c. 10. Animo imagines intuemur corꝑales. itē capi. 16. Cum aliq̄d intuemur cōtinuo fit imago eius in spiritu.

¶ Ite in epla ad Paulinū de vidē do deū. Incorporeas inḋt similitudines: incorporea alia incorporaliter cōmendat memorie.

¶ Ex predictis infero q̄tuor correlaria. Primū false dicit Henricus ꝙ magna ignorantia vel iciuria fecit credere ꝙ Aug. poneret species. ꝑ Scdz falsa est opinio Godofredi q̄ negat spēs in intellectu: ꝝ concedat eas in sensu.

ꝑ Tertiū. falsa est opinio Durādi qui negat spēs tā in sensu q̄ i intellectu: ꝝ coact⁹ ponat eas in organis sensu vel i spiritibus cerebri.

ꝑ Quartū. ē falsa opinio quorūdā terministarū: sicut Adā sitxuz negātiū oīno spēs t glosantes dicta ꝓphi t Cōmen. t Augu. contra mēte; eorū dicendo ꝙ per spēs intelligūt habit⁹ aut notitias abstractas vel res ex vi phātasiatas.

¶ Sciēdū ꝙ cuz tripl'r forme esse dicanṫ in subiecto. Jn potētia tm̄: t sic sunt simul in actu ipfecto vt cū sunt in fieri: t sic ē pñt simul t in actu pfecto. cūq; oēs forme itelligibiles sint eiusdē gñis: quātūcunq; res quarū sunt species sint diuersorū: oēs i potētia sic esse pñt t in actu incōpleto. Et hoc ē spēs esse in habitu. Sed in actu pfecto pluriū specierū simul ee nō pōt: ꝑ pter qō realr distinguitur ab intellectione.

Tripl' forme dicunṫ ee in sbto.

Cōcl'o. v.

Quilibet angelus itelligit se ipsum ꝑ essentiā suā et nō ꝑ spēm superadditā. Hanc ꝓbat. 8. Tho. prima parte. q. 56. ar. p° Huius rō est forma actu itelligibilis ꝑ se ꝑsens t vnita intellectui: est sufficiens ꝓncipiū intellectiōis sui ipsius: necindiget intellectus alio quo accīte vel aliquo actu p° ad intelligendū eā: sed sba vel⁹ essentia angeli est hmōi. ergo.

¶ Contra arguit Sco. ꝓbando ꝙ essentia angeli nō se habeat respectu intellect⁹ ei⁹ i opatiōe qua angel⁹ itelligit se: sicut calor respectu calefactiōis se hz ad ignem calefa

Scot⁹

ciente sicut dicit concl'o. p°. Nihil potest esse ꝓncipiū actiōis imanentis alicuius agētis: nisi sit i actu per illud. Sed intellectus angeli nō est in actu ꝑ essentiā suā: ergo. maior ꝓbat: q: Phus. 2. de anima. ꝓbat ꝙ anima est actus corporis: quia est quo vimimus et sentimus. minor quoq; ꝓbatur. quia est subsistens. non enim informat illū nec aliquā actualitatez tribuit illi.

¶ Confirmat ꝑ exemplū tuū: q: si calere ē actio imanēs: ipoke est calere calore alieno.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad ꝓbationē dicit ꝙ hz essentia sit subsistēs: est tm̄ forma intellectus angelici ꝑm esse intellectuale: hz hz esse naturale sit oppositū: q: itellect⁹ ē accidēs essentie. de veri. q. 8. arti. 6. ad scōm et ad 5ertū. item. q. 10. ar. 11. item. 4. sen. di. 49. q. ꝓma. ar. p°. t ꝓma ꝑte. q. 12. art. 1. Assumit itaq; ꝓmo. Scot⁹ minorē falsam. Scdo falsuz est ꝙ forma subsistēs nō possit esse ratio operandi. Tertio falsuz pariter est q̄d ait: ꝙ nullo modo pōt in illo suscipi.

¶ Ad ꝓfirmationē dr negando similitudinē. Nam inter lignū t calorē nulla esset vnio: sec⁹ est de substantia subsistente et itellectu. 4. sen. vbi supra.

¶ Siendū q̄noq; ꝙ Scot⁹ hic arguēs cōtra illā ꝓpositionē. s. Th. ꝙ potentia nihil recipit ab obiecto nisi q̄ndoq; sit in potētia q̄ndoq; in actu: deficit i duob⁹: primo em̄ false imaginat ꝙ obiectū exteri⁹ sit imediata causa itellectiōis. Dicimus em̄ ꝙ obiectū monet sensuz exteriorē imediate t ille interiorē t ille itellectū. scdo false assumit ꝙ obiectū sit cā tā i esse q̄ i fieri oim eorū que de ipso sunt in intellectu. Non. n. spēs itelligibilis depēdet ab obo in esse: iō itellect⁹ angelic⁹ qui sp est i actu respectu sue spēi nihil recipit ab obto neq; actum primū neq; scōm: a spē tm̄ recipit actū scōm: sed non semp: ab essentia ꝙ sp. de veri. q. 8. ar. 6. ad. 7.

¶ Potest ēt dici: ꝙ ꝓpō. 8. Tho. vera est de receptiōe cum motu: t illo mō intellus angeli nihil recipit ab intellectu cū intelligit se.

Cōcl'o. vj.

Essentia angeli est sufficiens ꝓncipiū quo angelus intelligit deū nāli cognitiōe: nec indiget alia specie supaddita. Hāc ponit. b. Tho. ꝓma p. q. 56. ar. 3. Huius rō est. ois forma itelligibilis actu: aliq̄d naturalr repñtans est sufficiēs ꝓncipiū intellectiōis illius repñtati: hz essentia angeli sic se hz respectu dei. ergo.

1ct. 14.

¶ Contra arguit Scotus ꝓbando ꝙ essentia angeli nō sit ei rō cognoscendi deū cognitione naturali. si angelus per eēntiā suā cognoscēret sic deū: seqrek ꝙ discurreret. quod est contra te. ergo. ꝓbatur antecedens. pendifferentiā que est inter imaginē repzesentātem vt cognita est et illam que nō est cognita: sicut est species visibilis in oculo: nam imago non cognita repzesentat obiectuz immediate absq; discursu: vt cognita venit cum discursu.

Scot⁹ q. 9.

¶ Confirmat. Nihil pōt ee rō cognoscēdi aliq̄s obiectū nisi illū in cuḋat virtualr: hz eēntia āgeli nō includit sic diuinā essentiā. ergo.

¶ Respōdeo. negat antecedens. ad ꝓbationez negat ꝯsequentia. q: ad discursum ꝓprie dictum nō sufficit ꝙ vnum cognoscibile cognoscatur per aliud: sed requiritur ꝙ ꝓius durātione vnū cognoscatur q̄ aliud: et ꝙ notitia vnius steterit cum nescientia alterius. ꝓima parte. q. 58. arti. 3. de veri. q. 8. arti. 15.

¶ Ad cōfirmationē. dico p° ꝙ cognitio alicui⁹ distincta est dupler. ꝑfecta: t sic totū cōcedit: hz non est ꝓtra nos: q: nō dicimus: ꝙ angelus ꝑ essentiā suā cognoscat distincte essentiā diuinā. scda ē notitia imperfecta sub aliqua tamen ratione ꝓpria distincte indican;

Cognitio distincta dupler

te essentiã obiecti: et de hac notitia negatur maior.

¶ Dico scõo, simplr negãdo maiorẽ: q: speculũ non ptinet virtualr homem in speculo apparentẽ: nec spẽs in memoria reservata respectu auri: cõtinet virtualr aurũ: q: bus tñ illa cognoscuntur.

De recordatiõe pdiuinã visionẽ

¶ Sciẽdũ q impoſe est ponere aliquã spẽm creatã pfecte diuinaz essentiã repñtãtẽ. de ver. q. 18. ar. 1. ly aũt rapt⁹ post diuinã visionez habeat penes se aliquas spẽs q̃ bus recordari p̃t de obto viso sub aliqua rõne distincta: tñ illa notitia nõ est visio dei p essentiã. sz cognitio eius quantũ ad aliquas p fectiones attributales ꝛ potiꝰ an est q̃ q̃d est. 1. p. q. 12. ar. 9. ad. 2. et de veri. q. 8. ar. 5. ad. 5. et. 6.

¶ Et q̃b⁹ ptz q̃ Paul⁹ potius ꝛ distinct⁹ recordabat de rebus visis in verbo q̃ de ipso verbo: ly nõ negemus esse polem aliquã spẽm vel imperfectã recordationẽ obiecti: qua potius recordat: q: erat q̃ quid erat.

Cõclo. vij.

Angeli p eã dẽ spẽm intelligũt plures q̃ditates: ꝛ quãto angelus est supior: tanto p species pauciores ꝛ vniores intelligit. Hãc ponit. s. Tho. 1. p. q. 55. ar. 3.

Pmi⁹ rõ est. Ois intellꝰ q̃to ẽ p⁹ intellectui simior: tãto est vnitior ꝛ simplicior: ꝛ per pauciora intelligit totũ ens intelligibile: sed angeli quãto sunt supiores tanto sunt p⁹ intellectui similiores. igitur.

Scot⁹ ḥ q. 10.

¶ Cõtra primã partẽ pclonis arguit Scot⁹. Quicqd est rõ distincte cognoscẽdi plura hz vnũ obiectuz in quo pfecte includunt illa plura. Sed illa vna rõ nõ est vnũ obiectuz includẽs virtualiter oẽs alias q̃ditates sm suã cognoscibilitatẽ: ergo maior. pbaf. Tum a simili: q: essentia diuina ideo repñtat infinita q̃ est vnius primi obiecti. Tum q: obiectũ est mensura cognitionis et est ei adequatum: ergo vnum omnia cognoscibilia virtute continens.

¶ Rñdeo. negaf maior. Hoc. n. nõ est necessariũ nisi vbi talis species vel ratio cognoscẽdi causaf ab obiecto: sicut cũ spẽs ītelligibilis hominis repzesentat multa. Sec⁹ est de rõne vel specie q̃ nullo mõ depẽdet ab obiecto: sed est cã obiecti: vt ptz in formis artis. Uel ẽ cã a cã sui obti: vt pz i. pposito: vt est pficta p intellectũ vl imaginationẽ: vt pz de spẽ mõtis aurei.

P Ad primã, pbationẽ dr q ẽntia divina nõ includit oia cognoscibilia per eaz virtualr. sicut ptz de negationib⁹: pnatiõib⁹ ꝛ defectibus. Et dato q includeret: nõ est rõ cognoscẽdi illa: q: ptinet: sed accidit. Mã eadem species est rõ cognoscendi habitũ ꝛ pnationẽ: nec corrñdet sibi vnũ obiectũ primũ ꝛ adequatũ continens illa duo.

P Ad scõaz negaf aña. Hoc. n. nõ ẽ vez nisi vbi talꝰ rõ cãtur ab obiecto. pma pte. q. 14. ar. 8. ad tertiũ.

¶ Scõo arguit. Angelus non põt hre vnũ actũ adeq̃tũ repñtantem plures q̃ditates: quarũ vna est rõ q̃ nec vna spẽ põt simul plures q̃ditates ītelligere. ꝓnia, pbaf: quia vna rõ hz vnã spẽm adeq̃taz. aña pbaf: q: ille actꝰ nec intẽsine erit adequatꝰ q: ei cõtineret virtualr actus intelligẽdi aliarũ q̃d tatũ: q̃ esse non põt. nec extensine: q: tunc posset simul actu intelligere oẽs q̃ditates. q̃ nõ est verum.

¶ Rñdeo. negaf aña ꝛ eius pbatio. Mã. s. Tho. vbicũq; loquit de ista materia tz q̃ angelus põt sit intelligere oia q̃ q̃ p vnaz spẽm pñt intelligi. de veri. q. 8. arti. 14. ꝛ prima parte. q. 58. arti. 2.

¶ His pariter rñdetur ad tria obiecta Aureoli cõtra scõam partez conclusionis.

¶ Sciẽdũ pzo respõsione ad quãdam replicã Durandi contra pdicta q̃ species intellectus angelici q̃ntus sit vna realiter est de facto propria ratio plurium realiter et specifice vl numeraliter distinctoꝝ inadeq̃ta cuilibet eoꝝ ꝛ excedẽs. est aũt vt vna re ꝛ plures ratione nõ in actu tz in virtute in q̃tũ equipollet pluribꝰ rationibꝰ repzesentatiuis in repzesentãdo.

Ad replicam Durandi.

¶ Sciendũ quoq; q̃ magis pprie dicerek q̃ divina essentia est magis rõ ppriaꝝ diuersarũ rerũ: q̃ dicat esse, ppria ratio diuersoꝝ. Idem dico de speciebus que sunt in intellectu angelico.

Aureolus.

¶ Contra arguit q̃rto Aureolus. Si tua rõ valeret: sequik q̃ cẽt factibilis vnus angelꝰ: qui per vnã spẽz oia intelligeret: aut p ẽntiã suã. hoc est falsum: q̃ scõa pstue cõclusionis est falsa. pbaf añs. Mã si supremus angelꝰ intelligat per duas spẽs ꝛ fiat aliꝰ superior ītelliget per vnã: ꝛ si fiat iterũ aliꝰ intelliget per essentiam suam.

¶ Rñdeo. negatur añs. q: creato angelo supiore in duplo vel in triplo nõ opz q̃ oia a se naturalr intelligibilia intelligat per speciem vnicã. Tũ q: se p essentiã suã cognoscet: reliqua per speciẽ. Tũ q: si sit angelus oia intelligẽs naturalr per essentiã suã ꝛ vnã speciẽ: creatꝰ supior nõ ītelliget sine spẽ sz intelliget plura sub pluribꝰ rationibꝰ vel plures q̃ditates creabiles a deo: sicut invisione beatifica. Pluralitas. n. cognoscibiliũ est duplex. Quedã specierum specialissimarũ vel individuoꝝ. Alia est pluralitas rationũ ꝛ cõceptuũ de eadẽ quiditate cognoscibiliũ ꝛ per eandẽ speciẽ intelligibiles. de veri. q. 8. ar. 10. ad secũdũ. ītẽ arti. 4. eiusdẽ. q. ad primũ.

Cõclo. viij.

Intellectꝰ angelicus per eãdẽ formã intelligibilẽ intelligit naturã cõmunẽ speciei: ꝛ oia eiꝰ individua vel singularia. Hãc ponit. s. Tho. vbi. s. q. 57. arti. 2.

Pmi⁹ rõ est. Forma intelligibilis repñtãs actu pfecte ea q̃ ptinẽt ad naturã specificã rei ꝛ ad individuationis principia: est sufficiens principium cognitionis rei in vli ꝛ in singulari. Sz forme seu spẽs intellꝰ ãgelici sunt hmõi. ḥ.

¶ Contra arguit Sco. Id q̃ addit aliquã entitatẽ sup vle nõ est cognoscibile p vle. Sz individuũ est singulare est hmõi: ergo nõ est cognoscibile per speciẽ vlez. pma probaf: q: vnũquodq; ita se hz ad esse sicut ad cognosci. 2. meta.

Sco. in 2. dis. 9. q. 2.

Tex. 4.

¶ Rñdeo. maior est ẽa devniuersali abstracto a cõditionibꝰ individuãtibꝰ. spẽs aũt angelica repñsentat nõ solũ naturã vlez: immo ꝛ ea q̃ accidũt spẽi ꝛ individuũ et ei accidẽtia. de veri. q. 8. ar. 11.

¶ Scõo sequik q̃ ratio repñtãs menti angelice sit infinite pfecta: q̃ est inconveniens: ergo pbaf sequella. Mã põt repzesentare infinita. Ubi vero pluralitas numeralis cõcludit maiorẽ perfectionẽ infinitas numeralis concludit in finitam perfectionem.

¶ Rñdeo. Non est inconveniẽs: q: nõ est ifinita simplr: sz quodãmõ in repzesentãdo. de veri. q. 20. ar. 4. itẽ 3. parte. q. 12. ar. 1.

¶ Tertio. ratio repñtãs vnifozmis in se ꝛ in intellectu nihil repñsentat diffozmiter: immo nec idee divine q: naturalr repzesentãt: q̃ rõ angelica aut simul repzesentat opposita naturaliter q̃tũ ad exñtentiã singularis vel alterũ horuꝝ. Si primũ: ergo semp vtrũq; repzesentabit: ergo nunq̃ angelꝰ alterum eoꝝ determinate sciet. Si secundũ: ergo nunq̃ repzesentabit alind oppositũ nec p illã cogñscet.

¶ Rñdeo. spẽs angelica q̃tũ in se est repñsentat vnifozmiter sz diffozmiter in diversis tẽporibꝰ: nõ aũt simul. sicut. n. repñtat ipm singulare dũ est pñs: nõ aũt futurũ. ita oppositas cõditiones singularis nõ simul sed successive. de veri. q. 8. arti. 12. ad octauũ. ꝛ. 9. ad q̃ntũ.

P Dico quoq; q̃ argumẽtũ supponit vel q̃ intellectꝰ angelicꝰ intelligit cõponẽdo ꝛ dividẽdo: vel q̃ species angelica sit p modũ enũciationis repñsentativa q̃ negaꝛ

mus:sz per modū simplicis intuitionis ad modū speculi in q̄ videt socrates modo sedēs mō stans.

¶Quarto. Sequeretur q̄ statim quodlibet singulare existēs esset notū naturaliter angelo: neq; distantia localis impediret: qō est cōtra multos ac presertiz Augu. de cura p̄o mortuis agenda.

¶Rñdeo. cōcedit ꝓha: neq; distātia localis impedit. z dictū Aug. de aīa sepata intelligit ñ de āgelo.

¶Ultimo arguit. sequeret q̄ angelus actu simul intelligeret infinita. quod est inconueniens. Nā si maioris virtutis est simul intelligere plura disparata distincte: ergo infinite infinita.

¶Rñdeo. nō opz q̄ angel⁹ simul intelligat oia que per eādē speciē p̄n intelligi nisi sint simul actu. Modo ꝯuis species angelica extēdat se ad infinita in potētia: illa tñ simul nūq; actu intelligeret. q: nec actu simul erūt. Si tñ infinita simul essent: nō esset inconueniens q̄ ea simul vnico actu intelligeret z vnica specie cum finita tñ efficacia z limpiditate. z ideo tam act⁹ q̄ spēs eēnt solū ifinita sz q̄d.

Aureolus. ¶Contra eādē ꝟclusionē arguit Aureolus p̄obādo q̄ angelus nō intelligit singulare signatū: signādo ipsuz p̄° sicut se hz intētio apphensa ad intentionē: ita potentia appzehēsiua ad potētiā. Sed intentiones vlis z singularis dfnt: ḡ diuersis potētijs apphēdunt. s. intellu z sensu quē angel⁹ nō hz.

¶Hanc dicit esse rōnē Auer. 3. de aīa. cō. 22. z. 23. z dicit eā ꝟcludere de ol intellectu creato z increato.

¶Rñdeo. cum falsum sit q̄ deus nō intelliget singularia: ratio est sophistica: ideo negat similitudo: alias nulla potētia apprehēsiua cognoscere posset duo realiter distincta. sed si maioz intelligatur debite. s. q̄ distinctio obiectoz in ratiōe obiecti arguit diuersitatē potētiarū: tūc dicit q̄ vle z particulare ad hominē relata exigūt diuersas potētias cognitiuas: nō aūt relata ad cognitionē angeli vel dei. Tū q: in cōparatione ad hominem obiectū se habet vt mouens: non aūt in cōparatione ad angelū z deū. Tū q: intellus āgeli z dei est supioz potētia. sicut sensus cōis: q: supioz ad plura se extēdit.

¶Secūdo. Intellectus repugnat species singularis: ḡ repugnat intellectio singlis. añs ꝓbat. Spēs singulis repzesentat vt hic z nūc: non autē vniuersalis. consequentia quoq; patet. q: intellectio aut est species aut nō sine specie.

¶Rñdeo. neg añs. nā licet habeat apprehensiuā in materialib⁹: nō tñ in alijs. Sequeret. n. q̄ neq; de⁹ neq; ꝛba separata posset apzehendi in sua singularitate.

¶Ad ꝓbationez dz q̄ spēs vlis angelica repñtat vt hz z nūc. Si dicat q̄ modus operandi sequit modū essendi: dz q̄d verū est ex pte p̄ncipij nō aūt ex pte obi vl termini: añs seqret q̄ de⁹ nullū tpale: nullū cō positū ac variabile: neq; posset cognoscere neq; pducere. de veri. q. 8. ar. 11. ad tertiū quartū z octauū item. q. 2. ar. 5. ad. 17.

¶Sciendū q̄ angeli cognitione matutina cognoscūt simul ifinita singularia: puta ifinitas ptes cōtinui vel spēs numeroz. Cognitione aūt vespertina cognoscunt infinita nō simul sz successiue: nec est incōueniens alios pfectiones de nouo in eis aduenire: añs nō essent none illuminatiōes z reuelationes qō est erroneū. Nec sequit q̄ sit in eis pena: sz salus z pfectio. Vel forte cognitiōe vespertina cognoscūt simul z vnico actu ifinita mālia. Talis. n. infinitas sm q̄d eis non repugnat.

¶Itē arguit Cōmē. de somno et vigilia dicit. Intellect⁹ deundat⁹ a mā intelligit nās vle: z impoſe est q̄ habeat intētionē indnidnalem oīno: cū nō habeat nām apphēndi pticularē intētionem.

¶Rñdeo. si auctoritati Cōmen. est standū in hac pte: sensus est q̄ spēs angelica nō est similitudo in dnidnoz. eo mō quo sensibilis et imaginaria que repsentat indiuidua pcise: nō aūt naturam vlem.

¶Contra eādē arguit Durādus totaliter in ꝓtrariū Aureoli ꝓbare volēs q̄ ista dubitatio quo angelus intelligat singularia sit omno vana: q: vt dicit primū cognitū ab intellectu nō est vniuersale sz potiꝰ singulare. ꝑmo sic. Primū obiectū z ols ꝑditio obiecti precedit actū potētie: cū potentia obiectū non faciat sed supponat. Sed neq; vle neq; cōditio vlitatis pcedit actū intelligēdi: q: intellectus facit vle: q: vle est itelligi sine cōditionib⁹ indiuidnātib⁹: ḡ vle nō est primū obiectū intellect⁹: neq; vniuersalitas est ei⁹ per se ꝑditio.

¶Rñdeo. negat minoz. Ad ꝓbationē cū dz q̄ vle fit ab intellectu dz q̄ fit ab itellectu agēte faciēte spēs repñtatiuas nature sine cōditionib⁹ indiuidualib⁹: cuius actio natura p̄cedit intellectionē.

¶Sz cōtra. omne reale naturaliter repsentatiuū repñtat obiectū sm cōditionē realē. sz si dat talis species repsentat naturaliter ḡ tū ad cōditionē realē: esse aūt vle nō est cōditio realis: sz rationis. ḡ.

¶Rñdeo. negat msio: vlr. Nam cū opz q̄ spēs intelligibilis repsentet oēs reales ꝑditiones rei repsentate: nec ea que sibi accidūt. Singularitas vero accidit nature: iō nō opz q̄ spēs repsentet singularitatē: sz tñ repñtat materiā sine cōditionib⁹ indiuidnantib⁹: ad quod sequit ipsam esse vlem.

Quō vle ē obi rei re. ¶Sciēdū q̄ vlitatē esse in rebus pōt dupliciter itelligi. primo mō subiectiue in re extra: z sic falsum. secūdo mō q̄ intentionalitatis sit fundamētaliter in reb⁹ extra: z sic verū: q: spēi vli corrīdet natura q̄ denolat vlis ex hoc q̄ sic intelligit. Potest etiā dici q̄ vlitas est in re extra nō quo ad esse qō hz extra: sz quo ad esse qō hz in intellectu.

¶Scōo. Actio intellect⁹ incipit vbi terminat actio sensus: sz terminat ad singulare: ḡ incipit a singulari. primo. ꝓbat q: in potentijs ordinatis vbi terminat actus prioris potētie icipit act⁹ posterioris.

¶Rñdeo. actus sensus terminat ad opus phantasie: et ibi incipit actio intellect⁹ agētis z terminatur ad speciē vniuersalē: z ab illa incipit agere intellectus possibilis: et sic primo intelligit directe vniuersale z non singulare.

¶Tertio. Abstractio fit ꝑ singularib⁹ tāq; a termino a quo: ergo intellect⁹ primo intelligit singularia: ideo inquit Arist. p° de aīa. q̄ vle aut nihil est aut posteri⁹ est. Tex. 8.

¶Rñdeo. ab illo termio a quo p° incipit abstractio: nō imediate in telligit ab intellectu poñ: sz intellect⁹ agēs incipit prius agere in phātasma vel cū phātasmate ad productionē speciei vniuersalis.

¶Demū sic arguit. Sigulare magis hz de entitate: ergo est magis cognoscibile: ḡ angeli virt⁹ perfecta prius et perfectius cognoscit singulare q̄ vniuersale.

¶Rñdeo. negat añs: q: vle sumit a forma: singulare vo a materia: q̄ min⁹ hz entitatis q̄ forma. Cōcedit tñ q̄ singulare plus, extensiue hz de entitate q̄ vle: sed nō pl⁹ de intelligibili: q: singulare non sm totā suā entitatē mouet intellectū. sic aūt mouet vniuersale. ꝑma parte. q. 85. ar. 2. ad scōm z q̄r tū. itē secūdo contra gen. ca. 74.

¶Sciendū est q̄. s. Tho. in. q. de aīa. q. 4. z in p̄ma pte. q. 79. ar. 3. ꝓbat q̄ sit necessariū ponere intellectū agentē. Durādus aūt primo sentētiarū. dist. 3. ꝓbare nititur q̄ nulla sit necessitas ponēdi talē intellectū sic arguendo. Si necesse est ponere intellectū agentem: hoc erit pp aliquā eius opationē necessariā ad actum intelligendi. Sed hoc nō est: ergo minoz ꝓbat. Intellect⁹ agens neq; in phātasmata agit neq; in intellectū pos-

Duran dus. De necessitate ponēdi intellectum agentē nobis

Duran dus dic q.5.

De primo cognito.

Universidad de Sevilla Biblioteca

bile. ergo. Quod nō agat in phā
tasmata, sic pbat. Si agit hoc eēt
vel imprimēdo vel aliquid abstra
hendo. sed non imprimit. Tuz q;
imprimeret tm̄ virtutem corpo
reā: cuz recipiat in corpore qō est
phantasma. Sed illa nihil agere
pōt ad mouendū intellectū. Possi
bile ergo nō imprimit. Tum q;
angel⁹ nō pōt imprimere formā
i materia corporali immediate: ḡ
multo min⁹ intellꝰ agēs in phan
tasmata. ℙ Qō ēt nō agat aliquid
abstrahēdo. pbat: illa abstractio
aut esset realis aut ꝓz rationē: nō
realis q; neq; est separatio alicui⁹
realis perisētis actu: vel eductio
alicuius de potētia ad actū. non
em̄ est aliqd in phātasmatib⁹: qō
desinat eē in eis ad phtiā intellꝰ
agētis. forma quoq; educta de po
tētia materie est in educto tāq̄m in
sōto: ꝛ sic reditet ꝑmū mēbtū: sed
neq; ē abstractio rōnis tm̄: q; ois
actio rōnis: est cognoscētis circa
cognitū obiectiue. intellect⁹ vero
agens nō cognoscit phātasmata.
nec sua actio est cognitio.

¶ Si dicatur q; intellectus agēs
nullo illoꝝ modoꝝ agit i phātas
mata: sed tantū assistēdo: sicut lu
men dat colori virtutē mouēdi vi
sum: ꝛ tamen nihil imprimit.

¶ Cōtra hoc est mirabile: imo im
plicat ꝓtradictionē q; det virtutē
nihil dando: exēplū aūt ꝓcedit
ex ignorātia: q; nō requirit lumē
ꝓpter colorē: sed ꝓpter medīū.

¶ Qō vero non sit necesse ponere
intellectū agētē: q; agat i intellectū
possibilē. pbat. ista em̄ actio neq;
inte ligi nisi duob⁹ modis. primo
q; intellect⁹ agēs solus agat: phā
tasma vero nihil agat aut coagat
sed solū se habeat obiectiue. scōo
q; agēs ꝛ phātasma se habeāt: sic
duo agētia imperfecta tm̄: supplen
tia vicē vni⁹ agētis perfecti. Pri
mū dici non potest: q; idē manēs
idē respectu eiusdē semꝝ natū est
facere idem: vt ꝓz ex. 2. de gña. sed Tex. 53.
intellꝰ agēs est ḥmōi. ḡ semꝝ se
cit idē. ḡ semper intellexit oia sibi
repñtata: ꝓsertim cū nihil agāt
phātasmata. Scōz quoq; dici nō
pōt: tū q; assumit qō querit scz q;
sit dare intellectū agētē: tū q; ea
dē rōne seq̄ret dari sensus agēs:
qui tm̄ negat. pbat sequella. nā si
nō ponit sensus agēs: qui cū obto
caret actū sentiēdi: sic nō opz po
nere intellectū agētē: qui cū phā
tasmate moueat intellectū.

¶ Confirmant predicta. q; Aug.
magn⁹ phs: nunq̄ legitur fecisse
mentionē de intellectu agente.

¶ Rñdeo. dico p⁹ q; intellꝰ agēs
ḥz actionē in phātasmata: q̄ non
est ꝑm aliquē ex modis positis ab
arguēte: ꝛ ḥoc mō: q; est cā quo
dāmō efficiēs: q; phātasmata re
cepta in potētijs in eadē essentia
ale radicata sint virtuosiora ꝛ lon
te alteri⁹ spēi q̄m phātasmata bru
torū: in hoc q; sint habilia ad mo
uēdū intellm: sicut cā partialis ꝛ
istralis: qō possent phātasma
ta bruto. 1. pte. q. 85. ar. 1. ad. 4. ꝛ
si. s. Tho. videtur aliter dicere: illud sit tertius ꝛ ista glosa.

ℙ Dico scōo ad assistentiā q; intel
lect⁹ agēs nō solū assistit phātas
matib⁹: ꝛ etiā est cōcausa in eorū
ḡnatione quātū ad hoc q; habeāt
talē virtutē: qualis dicta est: que
nō est aliud ab ipsis. nihil etiā ob
stat q; corporeū tāq̄m instrm̄ ꝛ cō
causa ꝓcurrat ad ꝓductionē spēi
intelligibilis: est. n. aliquat⁹ eleua
tū ad genus intelligibilitū plusq̄
spēs in medio vel in organo sen
sus exteriorīs. Exēplū aūt de lu
mine verū ē quātū ad hoc q; sicut
est necessariū lumen ad videndū
ita intellect⁹ agēs ad intelligēdū
1. parte. q. 79. ar. 3. ad scōz. 4. sen.
dist. 1. q. 1. ar. 4. q̄stiūcula. 2. Itē. 3.
parte. q. 62. ar. 4. ad primum.

ℙ Dico tertio q; eadē forma ꝓz idē
esse eiusdē spēi: nō pōt eē in corpe
ꝛ in spiritu: ꝓz ꝑm diuersa nihil pohibet. nā. s. Tho. in quodā quoli. Quodli. 7. ar. 4.
dicit q; diuino miraculo pōt albe
do esse angelo si separet̄ a corpe: ad. 7.

ba ēt separata ꝓz nō possit ipmere
aliquā formā spūalem ḥūtem eē
gmanens in corpe: potest tn̄ im
primere virtutē spūalem ḥūtem
esse intentionale.

ℙ Dico ūro q; illa abstractio est
realis p eductiōez spēi intelligibi
lis de potētia phātasmatis i actū
Ad ipobatiōem. ōr q; vez ꝛclude
re de potētia passiua. mō nō opz:
q; forma ꝓducta recipiat in eodē
subiecto in quo erat in potētia ac
tiua illi⁹ q; āt phātasma sit i potē
tia actiua phātasmatis: oñdit. s.
Tho. 1. ꝫ gen. ca. 77.

ℙ Dico ḋto q; intellectus agens
se solo nō agit in possibilem: ꝓz cū
phantasmatib⁹: agens q̄dē intel
lectus tanq̄m principalis: phātas
mata tāq̄m instrumētalis cā.

ℙ Ad primā ipobatiōez: dicit q;
Ari. ꝛ sui sequaces sufficienter ꝓ
bant intellectū agentē: cui⁹ demō
strationē ponit. s. Tho. 1. contra
gen. cap. 78. itē. 1. p. q. 79. ar. 3.

ℙ Ad secūdā ipobationē ōr: ne
gādo similitudinē. cui⁹ ostēdit ra
tionē. s. Th. de anima. q. 4. ad. 5.

ℙ Dico certo ad vltimā sequellā:
negando eā. rō est q; sensibile pōt
ꝓpria virtute causare speciē sen
sibilē eiusdē generis: phantasma
vero ꝓpria virtute nō sufficit cau
sare formā alterius generis. ſ. spe
ciem intelligibilē vbi. ꝫ. ad. 3.

ℙ Dico vltimo ad ꝯfirmationē. b.
Aug. fecisse mētionē de intellectu
agēte nō sub his verbis: ꝓz per eq
ualentia: dū asserit ꝛ pbat q; non
possumus intelligere aliquā veram
nisi participatione luminis diui
ni. Participatio aūt diuini lumi
nis est intellect⁹ agēs: sicut ostē
dit. s. Tho. 1. par. q. 12. ar. 11. ad. 3.
itē. q. 84. ar. 5. ꝛ. 6. itē. q. 87. ar. 3. ꝛ
de spūalib⁹ creaturis. q. 10. ad. 8.

ℙ Et hec sufficiant ꝓpter ꝓteruā
nouitatem Durandi negātis in
tellectum agentem.

Cōclo. ix. Non omnia il
la intelligit ange
l⁹ simul ꝛ in actu quoꝝ species
apō se hz: ꝓz aliq̄ sic ꝛ aliq̄ nō. pbāc
ponit. s. Tho. 1. pte. q. 58. ar. 2.

ℙ Huius rō est. ea sola cōuenit sīl
intelligi: que eadē ꝛ vnica operā
tione possunt intelligi: sed ea sola
sunt que per eādē speciē intelligi
bilē intelligi possunt: q; sola talia
concipi possunt: vt vnū intelligi
bile. igit sola talia cōuenit simul
intelligi. maior. pbat: q; ab vnica
potētia nō exeunt simul oino di
stincte operationes naturaliter.

¶ Contra arguit Aureolus. ꝓ
bādo q; angelus simul intelligit
oia quoꝝ hz species apud se. ꝑmo
hec fuit opinio phi ꝛ Cōmen. eo
dem Auer. teste. 2. celi. cōmen. 8. Aureo lus.

¶ Rñdeo. De verbis Cōmē. nihil
est curādū: q; in mā itelligētiarū
pessime scripsit sup. 3. de aia. ꝛ. 12.
met. si em̄ sicut sensit phs sic esset
vt opinat̄ arguens: multa in fide
erronea sequerēt: sicut q; nihil de
nono cognoscit angelus. dicit ū ve
ro Auer. 2. celi. nihil aliud sonat
nisi q; intelligentie nunq̄ cessant
ab actu secūdo intelligendi.

¶ Scōo. Plura sīl intelligere: nō
repugnat potētie itellectiue neq;
intellectiōis. vna. n. intellectio nō
abūcit aliā nisi ratione phātasie
corporalis que nō pōt simul plu
ra actu phātasiari: phātasia aut
nō est in angelis. ergo pōt oia si
mul intelligere angelus.

¶ Rñdeo. Due intellectiones nō
simul se cōpartunt actu in eodem
subiecto: q; sunt due forme perfe
cte ꝛ cōplete eiusdem generis. de
veri. q. 8. ar. 14. ꝛ ad. 14.

¶ Contra eādem arguit Grego
rius: ꝑmo duplici auctoritate. b. Aug. ꝛ prima est. 4. super gen. ad litteram. capit. 34. de paruis: vbi dicit: potentia spiritualis cuncta que voluerit simul notitia facillima cōprehēdit. scōa ibidē ca. 36. Oia inquit simul mens angelica pōt: que sigillatim p ordinē cōnexarū causarū sermo distinguit. Gregorius in. 2. di. 11. q. 1.

¶ Rñdeo. q; sensus ꝑme auctoritatis est ꝑm. b. Tho. de veri. q. 8.

Universidad de Sevilla Biblioteca

ri.14.q angelꝰ cõuertendo se ad vnã speciẽ põt ola: que per illam spẽm cognoscit simul intelligere. sensus ño sede est: q angeli cõgne uerpertina oia genera rerũ cognouerũt que sex diebus creata sunt: nõ aũt q simul in eodem instanti actualiter cognouerint: nã de tali simultate si intelligat argumẽtũ militat cõtra factoꝫ: nõ simul.

¶Sciẽdũ q Mẽric⁹ pº quoli.iq.5. ⁊ Bernardus de gãnaco in impugnationib⁹ dictoꝝ locoꝝ: mouet

Utrum oẽm volitionez ꝓcedat intellus, vel cõtra. quẽstionẽ: vtrũ oẽz volitionẽ pcedit intellect⁹ vel econtra: ⁊ determinat q omnẽ volitionẽ precedit intellectio ꝓfusa vel determinata nõ aũt opz q oẽm intellectionem precedat volitio: q intellect⁹ põt moueri occasionaliter a sensu exteriori. s. ywero Tho. in. q. de malo. q. 6. dicit q deus mouet intellectũ ⁊ voluntatẽ quo ad primũ extrinsecum suoꝝ actuum.

Alij. ¶Arguũt ẽt alij: q sit necesse angelũ intelligere omnia ea quoꝝ hz apud se spẽs: sic quelibet spẽs causat intellectionẽ: si nõ adsit impedimẽtũ. ergo necesse est ãgelũ semp intelligere ea quoꝝ hz apud se species. ꝑntia nota. añs probat. nã species est agẽs naturale ⁊ intellectus passiuus naturaliter: et illa est cõditio agentis naturalis

text.10. vt patet nono meta. in. angelo hz nullum est impedimentũ.

¶Rñdeo. hz spẽs sit agẽs nãliter: ⁊ intellect⁹ sit naturaliter passiu⁹ respectu intellectionis: rñ sunt in ptãte nostra: quo ad ꝓximationẽ actus saltim. Sicut habit⁹ intellectuales i nobis sunt naturaliter motiui: ⁊ tñ i potestate nostra est: nõ semper vti talibus. 1. parte. q. 107. arti. 1. de veri. q. 9. ar. 4.

¶Hic apparet mihi bonũ recitare quãdaz distinctionẽ Bernardi de gãnaco quã facit in impugnatione. 12. q. 1. quoli. Mẽrici vbi exponẽs dictũ. b. Aug. 3. de lib. arbitrio dicẽtis de voluntate nra: ait. Nisi extrinsecus per sensus coꝝ potius moueat aut occultis modis aliqd in necessitatẽ veniat: velle non põt: intellige q: sensus est occasio ⁊ cã q occurrat aliqd intellectui. Est. n. duplex cognitio ituitiua nõ discursiua: que est cõpleroꝝ ꝑmoꝝ ꝓncipioꝝ ⁊ discursiua. prima ꝓcedere põt volũtatis actũ in gñali ⁊ in spãli. secũda sequitur necessario: hec ex Bernardo.

Cõcl'o. x. vltima

Angelus nõ itelligit cũ discursu. Hãc ponit. s. Tho. 1. p. q. 58. ar. 3. Primus rõ est. intellꝰ q nõ acqrit sciam ignoti p aliqd prius cognitũ nõ est ꝓprie discursiuꝰ: sz talis est qliber intellꝰ angelicꝰ. q.

¶Cõtra arguit Grego. ꝑmo. ãge Grego. lus intelligit vnũ post aliud: q di scurrit. añs ꝓbat. multas rationes nũc nõ cognoscit angelus distincte ꝗs cognoscet postea. l. 2. dist. 7. q. 5.

¶Rñdeo. ꝓcedit totũ: sed equino Quidsit cat de discursu. Nã fm mentẽ. b. Tho. intelligere cũ discursu: non est intelligere vnum post aliud: aut vnũ p aliud. hz est intelligere ꝓprie aliqd prius ignotum p aliquid notũ. prima parte. q. 58. art. 3. ad primum. de veri. q. 8. ar. 15. ⁊ ad. 6. ⁊. 7. intelligere. discursus.

¶Per idem patet ad id qđ scdo obijcit: q: cognoscit vnũ p aliud. Naz cum deus omnes cognoscit creaturas per suam essentiam: discurreret. 1. par. q. 14. ar. 5.

¶Tertio contra arguit. Naz per aliquid prius cognitũ cognoscit aliquid prius ignotũ. qđ probat. nam si nõ cognoscit hoc modo: sequitur q posita eternitate mũdi quilibet diabolus actu cognoscet ifinitas veritates: ⁊ sic hz ifinitas cognitiões spẽ distictas aut vnũ actũ equinalentẽ ifinitis notitijs puta infinitas eclipses futuras ⁊ ifinitas passiões figure angularis multiplicabilis in infinitũ: hoc ẽ incõueniẽs. q sequela ꝓbat. nam eas põt cognoscere ⁊ nõ p discursum per te. ergo simul.

¶Respondeo. negatur sequella. Nam q: angelus omnes eclipses intelligit in eodem principio. s. in cã sua ⁊ per eandem speciez intelligibilez: nõ sequit q habeat infinitas notitias specie distinctas: aut vnam equivalentẽ infinitis: q: nõ specificanꝫ p intelligibile secundariũ sed per principale.

¶Dico quoq q ꝓbabile mihi videtur q angelus cognoscat omnes partes proportionales alicuius continui: ⁊ cõsequẽter infinitas species numeroꝝ: ⁊ si obijciatur. ergo si vnico actu cognoscuntur distincte: ille actus equivalet ifinitis notitijs distictis. Dicẽdũ q ille actꝰ erit ifinitꝰ: fi simpliciter: sz ꝓ qđ. de spũ. cre. q. 10. ad. 7.

¶Itẽ arguit ꝫ rõnez. s. Tho. sic. non cõfundaꝫ nisi i qđã ꝓsuasiõe ꝓpar atiõis coꝝ superioꝝ ad inferiora: q superiꝰ ꝓbata est. Itẽ i auctoritate Dionysij. 7. ca. de diui. no. dicentis. q angeli non ꝑgregãt diuinã cognitionẽ a sermonib⁹ diffusis. neq ab aliq cõi ad ista specialia: simul agũt. q an etoritas nõ cogit. q: nõ loqt Dionysiꝰ hz statũ mere naturalẽ sz hz statum beatificuz: vt dicit patere ex contextu. ergo.

¶Rñdeo. supra ꝓbatũ fuit q ꝓ suasio. s. Tho. ẽ bona: ⁊ sufficiẽter arguẽti eidẽ cõtra rñsum ẽ supra. glosa vero: quẽ adducit ad dictũ b. Dionysij ẽ ꝓtra mẽtẽ eiꝰ: nã expositiõe autẽticoꝝ doctoꝝ. b. Dionysius loquitur de notitia naturali angeloꝝ: neq cõtextus est cõtra: cum ibi specialiter loquitur de demonibus: fauent his, ibidez dicta a maximo Cõmentatore et glosa: ⁊ sic ẽ finis huiꝰ scdi.

¶Distictio. iiij.

Ff 3ij. meleh.

Circa ꝗrtã disti. Queriꝫ vtrũ angelꝰ potuerit appetere eẽlitatẽ dei i ꝓmo istãti sui eẽ vt sue creationis?

Pro questione sit prima ꝓcls angelus in solis naturalibus ꝓsideratis: potest et potuit peccare. Hãc ꝓbat. s. T. 1. par. q. 63. ar. 1. itẽ. 2. sen. di. 5. q. 1. ar. 1. itez de malo. q. 16. ar. 2. ad ꝓmũ. item 3. contra gen. ca. 108. ⁊. 109. Ratio est omnis volũtas potẽs non sed ordinez sue regule in suis actibꝰ: põt peccare. fz volũtas angeli sue nãe relicti est ḣ. g põt peccare. q ẽ facto peccauerit testat Jo. 3. cap. ab initio diabolus peccat.

¶Contra arguit Aureolus ꝓbãdo q in cõsideratio intellectꝰ non fuit cã primi peccati in volũtate angeli. Pro quo ista cõsideratio fuit a casu: aut ex ꝑditione nature: aut volũtate volentis cõsiderare vt alius non primũ q: peccatũ est in agentib⁹ a ꝓposito. nõ scdm qđ naturalia i eo erãt splẽdidissima. nõ tertium q: prima radix peccati esset ex parte volũtatis: ⁊ sic nõ esset inconsideratio. Aureolus

¶Rñdeo. dico ꝑmo q nullum illoꝝ fuit: sed fuit intensa cõsideratio vel dilectio suoꝝ naturaliũ vt dicit. s. Tho. 3. 3ª gen. ca. 109. cum quo stat q prima cã peccati illius fuerit inconsideratio.

Pro dico scdo q neq in cõsideratio neq illa intensa cõsideratio fuerunt primũ peccatũ angeli: sed cã peccati: vt habes a. s. Tho. de malo. q. 1. ar. 3. Ex quibꝰ pz: quo ꝓxima cã ⁊ radix ꝓmi peccati angelici vel humani fuit defectꝰ cõsideratiõis ⁊ attẽtiõis ad regulã rationis vel diuine legis.

¶Scdo arguit. appetere bonum sub rõne qua est appetibile/ non est peccatũ: sed angelus appetijt beatitudinẽ nõ ꝓsiderãdo de gratia: que sic est appetibilis: fm. n. Augu. oẽs beati esse volumus. q.

¶Cõfirmat. Habere actũ circumstantionatũ primatiue: nõ est peccatum sed cõtrarie: vt velle beatitudinẽ: nõ considerãdo de gratia: neode opposito et velle beatitudinem fine gratia cõtrarie. Sz actꝰ

angeli fuit ꝓmo mō. ergo ꝓma ꝓbatur: aut angelus semp tenebat cogitare de genere: aut non. ſi ſic: ergo omiſit t eius fuit peccatum omiſſionis. ſi nō: ergo intentū.

¶ Rñdeo negat maior: qz poteſt quis peccare appetēdo ſic bonū: qñ apppetit cōtra regulaꝫ vel ꝓcter regulam rōnis t legis diuine. naturalis q̄s ē inclinatio ad appetendū beatitudinē in cōi nō in ꝑticulari. q̄ vero appetēdo beatitudinem poſſit q̄s demereri: probat. s. Tho. de veri. q. 22. ar. 7.

ꝑ Ad cōfirmationē. dico ꝓmo q̄ electio demonis fuit indebite circūſtantionata ꝓpinatine: non aūt cōtrarie: vt ꝓbat. s. Tho. de malo. q. 16. ar. 2. ad. 7.

ꝑ Dico ſcō q̄ maior eſt falſa. naz actus carens circūſtātijs diuina lege ꝓceptis cuiuſmodi eſt in ꝓpoſito: peccatū eſt. nō enim licitū eſt alicui nature intellectuali electitue appetere beatitudinē: nō appetendo eā ex gr̄a dei: tacita vel expreſſa: vt habes a. s. Tho. ꝓma parte. q. 63. ar. 3.

¶ Dico tertio q̄ ly viator nō ſem per teneat ꝓſiderare de gr̄a vt de lege diuina: teneꝫ tñ de ꝓdictis conſiderare dum actualr eligit: t hoc nō ſolum in habitu: ſed ēt in virtute: ſicut quilibet teneꝫ oia in deuꝫ referre virtualr: vide. 2. T. de verita. q. 2. articu. 11. ad. 2. Ex quib⁹ ꝑz q̄ qlibet teneꝫ virtualr oia in deum referre: qđ nō pōt facere niſi aliqñ ſeipſum: t oia ſua actualr in deū retulerit et ꝓtracta intentio ex poſt nō interuenerit.

Quilibet teneꝫ oia in deuꝫ referre virtualiter.

¶ Tertio arguit. Eſt articul⁹ pariſieñ. intellectu exiſtente in apice rōnis: volūtas pōt in oppoſitum. ergo dato q̄ angelus iume ꝓſiderāſſet de gr̄a potuit per volūtatē elicere actū cōformē vel diſformē.

¶ Rñdeo. articuli pariſieñ. inḡtuꝫ tangunt doctrinā. b. Thome ſunt reuocati: pōt tñ iſte articul⁹ glosari: qñ intellectu exiſtente in apice rōnis quo ad vīa i ꝑticularia pōt in oppoſitū: vel in apice rōnis ſpeculatiue nō practice: vt in apice rōnis ꝑ modū cōſilij t indicij: nō iperij.

¶ Cōſideraro q̄ icōſideratio angeli accepit rōneꝫ culpe ex hoc q̄ cōcomitat electionē nō ex hoc q̄ precedit electionem.

Inconſideratio cōcomitās electionē habuit rōnem culpe angelo.

Cōclo. ij.

Diabolus peccando appetit equalitatē dei non ſimplr ſed ſm quid. de malo. q. 16. arti. 3. item prima ꝑte. q. 63. ar. 3. t. 2. s. d. vbi s. rō q̄cūq̄ appetit habere finaleꝫ beatitudinē pervirtutē ſue ꝓpue nature: ly nō tātā q̄tā ly deꝰ: apperit eē eqlis deo: t eſſe vt deꝰ ſm quid ly nō ſimplr: t i hoc peccat: ſz diabolus fuit hmōi. ergo.

¶ Contra arguit ꝓbās q̄ diabolus potuit appetere eqlitatez dei abſolutā. Tum q: volūtas amoze amicitie et cōcupiſcētie pōt in oē ens. ergo bonū diuinū potuit ſimpliciter ſibi appetere. Tum q: voluntas pōt eſſe ipoſſibiliū. 3. ethi. qō pater in dānatis odiētib⁹ deū t appetētibus illū non eſſe.

Scotus i 2. di. 6. q. 1.

¶ Rñdeo. dico ꝓmo q̄ oino falſuꝫ eſt t ꝫ ꝓm. 8. ethico. et ꝫ theologiā q̄ voluntas amoze amicitie t concupiſcentie poſſit in oē ens.

ꝑ Dico ſcō q̄ angelus nō poſſet appetere equalitatē ſimplr dei ēt ſi ſibi poſſibilis eſſet niſi erroze p̄cedēte: volūtas vero nō ē impoſſibiliū niſi imperfecta: que vocatur velleitas: que eſt qñ aliquis vult illud qō eſtimet ipoſſibile ſub hac conditione: ſi poſſibile eſſet: talis aūt non eſt volūtas auerſionis vt cōuerſionis in peccatū t i qua meritum conſiſtit. de malo. q. 16. articu. 3. ad. 9.

ꝑ Dico tertio q̄ non eſt ſiſte in dānatis t angelo peccāte. naz dānati ex perturbatione animi odiunt deum: que perturbatio nō fuit in angelis ante peccatum.

¶ Ad idē arguit Aureolus ꝓmo. Aureoli. Intellectus pōt repugnare: volūtas pōt velle: ſed intellectus poteſt repreſentare ſimultatem cōtradictionis. vt q̄ eſſe t nō eſſe ſint contradictoria. ergo.

¶ Cōfirmat. Tū q: intellt⁹ pōt velle: q̄ duo cōtradictoria ſint ſimul vera. Tum q: intellt⁹ ſequēs determinationē volūtat⁹ pōt ſimul cōponere cōtradictoria.

¶ Rñdeo. ex. s. Tho. vbi. 3. de malo. t eſt q̄ maior eſt vera in his q̄ intellt⁹ pōt repreſentare ſub rōne boni poſſibilis: ſed q: intellt⁹ non pōt repſentare ſub rōne boni poſſibilis q̄ cōtradictoria ſint ſimul vera: ideo nec voluntas poteſt illud velle.

¶ Ad ꝓfirmationē. dico ꝓ° q̄ volūtas nō pōt illud velle niſi q̄dā vel leitate vt panloante dictū fuit.

ꝑ Dico ſcō q̄ intellt⁹ ſequēs determinationē volūtatis formar ꝓpōnes imperatiuas vel optatiuas: q̄ repreſentare nequeūt ꝫdictoria ſub rōne boni vel mali: q: nō aſſerunt rē eſſe vel nō eē: ſed poti⁹ exprimunt velleitatē: quā reſpectu impoſſibiliū nō negamus.

¶ Scō arguit. nō minus potēs eſt volūtas deliberatiua q̄ nō deliberatiua. ſed volūtas nō deliberatiua nō diſcreta ē impoſſibiliū. ſ.

¶ Rñdeo. dico ꝓmo q̄ neutra voluntas pōt eſſe reſpectu eoꝝ: que nō ꝓſt ſibi ꝓponi ſub rōne entis vel veri vel boni poſſibilis.

ꝑ Dico ſcō q̄ maior eſt ꝫ Ariſtotelem dicentē in. 3. ethi. q̄ voluntas vt nominat motū abſolutū t ſimplicē volūtatis in bonū: pōt eē impoſſibiliū: ſed electio nō.

Idē Aureolus.

¶ Demū arguit idē Aureo. ita⁹ ꝑplicat ꝫdictionē q̄ angelus hēat gloriā a ſe: ſicut q̄ ſit deꝰ. igit ꝓp implicationē cōtradictionis non opz ponere q̄ angelus nō potuerit appetere equalitatem dei. aſſ ꝓbat. q: habere beatitudinez a ſe arguit infinitatē eſſentie t omnipotentiam.

¶ Reſpōdeo. dico habere gloriaz a ſe poſitiue ita implicat: ſicut eē deum: ſed nō negatiue: eſt aūt habere gloriā a ſe poſitiue ꝓpria virtute: negatiue. i. nō ab aliquo alio beatificāte: non cōſiderando de mō acq̄rendi illā: qūo appetit angelus beatitudinē: ex quo ſequitur q̄ nō appetit ſe facere impoſſibilia ſibi: nō em cōſiderauit.

Cōclo. iij.

Primū peccatum diaboli fuit ſuperbia. Hāc ꝓbat. s. T. 1. p. q. 63. ar. 2. itē. 2. dist. 5. q. 1. ar. 1. item cōtra gen. 3. ca. 108. Rō eſt. omnis peccās inuolēdo inordinate peſſe t nō volēdo ordinate ſuueſſe: peccat pctō ſuꝑbie. ſed angelus ꝓmo peccans: ꝑdicto mō peccauit: igit ſuperbie peccato peccauit.

¶ Cōtra arguit Sco. primū pctm angeli fuit maximū: q: irremediabile. ſz ſuꝑbia nō ē maximū pctm ergo ꝓbatio medie. humilitas ei oppoſita nō eſt maxima virtus. ſ. ꝓna nota antecedēs ꝓbat: tū q: charitas maior: tum quia amicitie eſt ꝓfectiſſima virtus ſub iuſtitia. 8. ethicorum.

Scotus in. 2. di. 6. q. vltima.

¶ Rñdeo. dico ꝓmo q̄ nō oportuit primū pctm angeli eſſe maximuꝫ ſm ſuum genus vel ſpēm: q: poſt cōmiſit grauiora. vñ ad impoſſibilitationē negatur conſequētia: q: quod libet pctm diaboli eſt irremediabile: q: eſt ex terminum vie: vide 22. q. 163. ar. 3. Ex qbus a ſimili ꝓbatur q̄ ꝓmū pctm angeli nō fuit grauiſſimū ſimplr ſed ſm qd: neq; irreparabilitas aut aliqd aliꝰ malū inde ſequutū arguūt illud fuiſſe grauiſſimū.

ꝑ Dico ſcō q̄ ſuꝑbia eſt maximū pctōr: vt ꝓbat. s. Th. 2. 2. q. 162. ar. 6. Ad impoſſibilitationē dr q̄ ex pte cōuerſionis ſuꝑbia nō eſt maximū pctm: ſicut nec humilitas maxima virtus: ſed ex parte auerſionis vtpote aliꝰ peccatis magnitudinem preſtans.

¶ Secūdo arguit. ſuꝑbia cōſiſtit i irascibili: cuius actus nō pōt eē ꝓmus: cū irascibilis ſit ꝓpugnatrix cōcupiſcibilis. igitur non eſt primum peccatum.

¶Rñdeo. Supbia sicut ⁊ ois actꝰ fraseibilis ꝓsupponit aliud actuz nō malū sed bonum de malo. q. 2. arti. 1. in diabolo aūt ꝑcessit aliqs actꝰ amoris. nā in ꝑ° instāti angelus dilexit se nāliter. dilectione: q̄ bona erat in se. vñ formaliꝫ respōdendo negaꝫ ꝟña.

¶Tertio arguit. Supbia ƒz Augu. 14. de ci. dei: ē ꝓuerse celsitudinis appetitꝰ: q̄ est respectu alioꝝ: sz angelus ꝑ° appetijt aliqđ in ordine ad se: nihil. n. est ad alterum: nisi qđ ꝓius est ad se. ꝯ ꝑmū peccatū angeli nō fuit superbia.

¶Rñdeo. dico ꝑ° q̄ supbia ꝓsistit nō solū in appetēdo excessuz sup alīs: imo subducendo se a regula vel obediētia sui supioris: ꝛhoc vꝫ per actualē cōtēptū regule aut ꝓcepti: vel interꝓtatiuū: q: operaꝫ nō attēdēdo ad regulā supioris: ⁊ hoc scđo mō peccauit angelus scđa scđe. q. 162. ar. 7.

¶Dico scđo q̄ diabolus appetijt finalē beatitudinē ꝑ seipsum hꝫe qđ est ꝓpriū dei: ex quo sequuntz est q̄ appetijt aliquē principatuz super alia habere.

Argnit q̄ peccatum Angeli: magis reducaꝫ ad supbiā.

¶Item arguit idē: q̄ pctm̄ primū angeli debeat magis reduci ad luxuriā ꝙ ad superbiam.

¶Primo. primꝰ actꝰ inordinatus volūtatis demonis fuit velle amicitie respectu sui. igit nō fuit supbia: ƒz magis ad luxuriā reducit. añs probaꝫ. non fuit nolle ꝯ velle. ꝓbaꝫ ꝟña: q: non est nolle nisi respectu velle. q̄ fuerit inordinatus probaꝫ: q: aut fuit amor amicitie aut cōcupiscētie: quolibet autem horū ordinato: alius est ordinatꝰ. q̄ vero fuerit respectu sui: ꝓbaꝫ. nō fuit respectu dei: q: nō ꝑt deꝰ inordinate amari ex intētiōe amicitie. nō respectu alicuiꝰ alteriꝰ a se. Tū q: inclinatio nālis magis inclinat i se. Tū q: nō vꝫ aliqđ alīs intēsiꝰ stellerisse. ꝯ ꝟña ꝟo ꝓma ꝓbaꝫ a ſſti. Nā pctm̄ quo ꝙs inordinate ꝺlectaꝫ i specīatiōe ꝙgeometrie reducit ad luxuriā.

¶Rñdeo. ꝓimꝰ actꝰ angeli fuit velle: q̄ simul fuit amor cōcupiscē tie respectu beatitudinis quā sibi optauit indebito mō fuit ēt amor amicitie respectu sui in quo. q: nō se subiecit vt debuit: supbiuit. q̄ ꝟo eodē actu possint ꝓdicta duo diligi: ostendit. s. Tho. ꝓma scđe q. 26. ar. 4. itē ꝑ° J gen. cap. 91.

ꝑDico itē ad ꝓbōnē ꝟñe falsuz eē q̄ delectatio inordinata speculationis geometrie reducaꝫ ad luxuriā: ƒz est peccatū curiositatis ſicut docet. s. T. 2. 2. q. 167. arti. 1. ꝛ 2.

¶Scđo arguit. eiusdem rōnis est amare aliū inordinate ⁊ se: ƒz amare aliū inordinate reducit ad peccatū luxurie: ⁊ nō supbie. ergo.

¶Rñdeo. dico ꝑ° q̄ pctm̄ est supbie cū ꝙs se subducit. a regula supioris inordinate se amādo vel inordinate appetēdo: q̄ excedunt nāe sue facultatē: sicut si rusticꝰ appetat regnū vꝫ papatū sibi sine alia dispōne media vel meriti.

ꝑDicit scđo q̄ amare ꝓmū ꝓ turpē ꝓtactū reducit ad peccatuz luxurie: ƒz ꝓcupiscere bona ꝓximo excedētia naturā sine meritꝫ ad superbiam spectat.

¶Tertio arguit. cū ꝑmū peccatū angeli fuerit velle: aut ergo velle amicitie vel velle cōcupiscentie. si velle amicitie: ꝓbatū est: q̄ ad luxuriā ꝓtinet. si velle ꝓcupiscētie: igitur ꝓcupiscēdo beatitudinem eodē mō peccauit. qđ ꝓbaꝫ. Tum ꝓmo: q: ꝑmū cōcupiscere beatitudinis inordinatū aut ꝓcessit ex affectiōe iustitie: aut ꝓmodi. ꝑmū eē nō ꝑt in nullo pctō. scđm aūt ad luxuriā spectat. Tum scđo. q: primū velle beatitudinis aut fuit amore honesti aut vtilis aut delectabilis. si ꝑmo mō non peccasset scđo mō nō potuit eē primꝰ amor tertio mō ad luxuriā reducit. Tū tertio: q: potētia appetitiua ꝓis i actu: actū apꝓhēsiue ꝑ° appetit delectabile ꝓueniētissimū. Tū ꝛ to: q: illud appetit a volūtate nō regulata: qđ si eēt solū appeteret hoc aūt

hoc aūt est delectatio. ergo.

¶Rñdeo. dico q̄ ꝓimū velle siue amicitie siue ꝓcupiscētie nullo mō potuit ad luxuriā ꝓtinere. neq; in ordinata ꝓcupiscentia bitudinis ꝑt ad luxuriā ꝓtinere: ƒz inordinatus appetitus rei delectabilis ƒz tactū tm̄ ad luxuriā spectat.

ꝑDico pariter: q̄ sicut ordinatus appetitꝰ bitudinis ꝓtinet ad virtutē spei. 2. 2. q. 17. ar. 2. ita inordinatꝰ appetitꝰ beatitudinis ꝓtinet ad vitium ꝓesumptiōis: q̄ oritur ex superbia vel inani gloria.

Cōclō. iiij.

Angelꝰ manlus nō peccauit nec peccare potuit i ꝑ° istāti sue creatiōis. Hāc. ꝓbar. s. Th. 1. ꝓ. q. 63. ar. 5. itē. 2. sē. d. 5. q. 1. ar. 1. itē de malo. q. 16. art. 4. Et q: hāc ꝛclonē alr ꝓbat in sūma: alr i scripto: alr in ō malo: vꝫ mihi q̄ ꝓpria ꝛviltia. ꝓbatio sint potiores: iō illa relicta: ꝓma. ꝓbō ꝑt sic formari. nulla opatio angelica cuiꝰ cā ꝑncipaꝫ ē deꝰ ⁊ nāliꝫ indita a deo hꝫ rōnē peccati: ƒz ꝓma opatio angelica est nāliꝫ indita a deo. igit maioꝝ nota ē: ƒz minoꝝ ꝓbaꝫ: q: ꝓria opatio angelica ē q̄ se ꝙuertit ad nāle sui cogñē ⁊ affectionē: vt deductū ē. illa aūt indita ē a deo. igꝫ ꝛc. ⁊ sic tertia ꝓbō declaꝫ ꝓma. ꝛ.

Aureo.

¶Cōtra hāc ꝛclonē diuersimode a diuersis arguit: ⁊ ꝑ° q̄dē ꝺ illaz Aureo. i hc̄ q̄z instāti sūt ꝙes cāe alicuiꝰ actꝰ: ꝑt elici sine circūstātionaꝫ sine carēs debita circūstātia: ƒz in ꝑ° istāti fuerūt oēs cāe q̄ ſſt neče ad actū circūstātionatū. ꝯ potuit elici sine circūstantia ꝺbita. ꝯ peccaꝝ. ꝓbō medie q: i ꝑ° istāti hūit itellz oēs ꝓs ⁊ volūtatez.

¶Respondeo. negaꝫ maioꝝ. nam positis causis motꝰ localis in aliquo instanti: nō sequit q̄ in eodē possit esse motus localis: sed post item posita cā gñatiōis ignis: in eodez instā ti nō ponit ignis: imo nec. immediate post illud instās ꝓp alterationē ꝓximā necessario.

ꝑDico vlterius q̄ ƒz in ꝑmo instā ti angelus habuerit causas meriti vel demeriti: tñ ꝼm suam nālez potētiā nō poterat moueri i actū meriti vel demeriti: nisi ꝓius moueretur ad actū nālez: in quo meritum nec demeritū ꝓsistit. de malo. q. 16. ar. 4. ad tertium.

¶Ad idez arguit ibidem si angelus nō potuit peccare in ꝑmo instanti: aut fuit q: ꝑmꝰ actus nature imponiꝫ ꝓducēti: aut q: termini duarū mutationū. s. creationis ⁊ auersionis nō ꝑnt eē simul. aut tertio q: in ꝑmo instati nō potuit habere actuz elicitū a deliberatione procedentē: aut q: actus qui elicit in ꝓio instāti nō elicit libere ƒz ꝓtingēter: sed ꝓp nullus istorum est. ergo. maioꝝ ꝓz ex cōiter opinātibus circa istā materiā quoꝝ oēs aliquā dictarū rōnum assignāt. ergo. m: noꝝ ꝓbaꝫ. naz ꝑmo maxima illa est vera de actu necessario cōcomitāte nām nō libero. Mō ēt ꝼm obstat. q: termini duarū mutationū ēt inuicē ordinatarū ꝑnt esse sīl ꝛpe ⁊ si nō nā: vt creatio ⁊ illuminatio solis. Mō tertiū q: nō constat si ei fuisset reuelatū ꝓncipiū quin potuisset i eodem instāti inferre cōclusionē circa supernālia: cuz simul tēpore ꝓncipiū ⁊ cōclusio cognoscatur Non quartū q: ponere q̄ potētia sit simul tēpore cū actu nō aufert libertatē actus: q: eternaliꝫ deus libere predestinauit.

¶Rñdeo. ꝓpter primā rōnē ⁊ im probationē dicit q̄ illa est vera ꝓ positio nō solum de actu qui necessario cōcomitaꝫ nām: sed ēt de actu nāli: qui nāli ordine ꝓcedit omnes alios actus nature vt. s. Tho. vbi. s. ad tertium.

ꝑDico ēt q̄ cū in angelis sit dilectio nālis ⁊ electiua: nālis. necessario precedit electiuā ⁊ est eiꝰ ꝓncipiū q: qđ pertinet ad nām: hꝫ rōnē ꝓncipiū ꝓma ꝑte. q. 60. ar. 2. ⁊ q: angelus in ꝑmo instāti habuit actuz nālem: ideo nō potuit esse malus: q: a deo.

¶Sed ꝓtra arguit ꝓbans: ꝙ in ꝑmo instāti potuerit habere actū elicitū: qz ꝓꝫ quocūqꝫ instāti pōt poni cā libera pōt agere: sed in ꝑmo instāti ponit angelus qui est cum libera. ergo.

¶Rñdeo. negatur maior. qz opꝫ actū electiuū ꝑcedere nāliem.

Grego. ¶Ad tria obiecta Gregorij pꝫ solutio ꝑ dcā: ō illa missa facimus.

¶Sciēdū ꝙ o ꝙ lꝫ. b. Aug. 11. de ciui. dei. ca. 14. dicat ꝙ ponētes diabolū peccasse in ꝑmo instanti sue creationis nō incidāt in hereſim manicheā: nō tñ negat ꝙ incidāt in alios errores: puta ꝙ bonꝰ deꝰ fit cā ꝑncipalis actus ꝓti z inclinet creaturā suā ad actū vitiosuꝫ z hec hereſis differt a ꝓma.

Duran. ¶Arguit quoqꝫ hic Durādus cōtra rōnē factā a. s. Tho. in. 2. de ficiāt. z qz nos in superioribus diximus non esse pertectā: ideo decurrit sed non offendit.

¶Arguit idē cōtra rōnē. s. Tho. in ꝓma ꝓte. verū inq̄t ē ꝙ actio que simul esse incipit cū esse rei attribuit agēti vel generāti: z eidē imputat: in his qbus nō est ꝑncipiū actiuū ſz passiuū: nō liberuꝫ ſz nāle: sicut ꝑz ꝙ actus ignis attribuit igni vt illuminatio qz ibi ē ꝑncipiū actiuū: motus aūt gratiū qz ibi ē ꝑncipiū passiuū: attribuit gñanti. Itē nō est ꝛa in ꝑncipio libero passiuo. ḡ.

¶Cōfirmat. Si ꝓma actio que incipit cū eē rei attribuit gñanti: ḡ ēt oīs siſtis: ḡ angelus nunqꝫ poterit peccare.

¶Rñdeo. dico ꝙ qlibz actio nāliſ z cōpetēs nāe retorquet in auctorē nāe: q dedit talē inclinationem siue dederit ꝑncipiū actiuū: siue passiuū z imo plꝰ si dederit vtrūqꝫ.

¶Ad ꝓfirmatiōez negat ꝓña. Tū qz aliq̄ volitio est nāliſ z aliq̄ electiua. Tū qz vna volitio ē respectū finis z alia respectu mediorū: z sic nō sequit ꝙ sint eiusdē rōnis.

Cōclo. v. Angelus malꝰ ſtatim post ꝓmum instās sue creationis peccare potuit z peccauit de facto. Hāc ꝓbat ꝓia parte. q. 63. art. 6. dicit Ratio angeli mali in tertio instāti vel mozula: dānati fuerunt ꝓp aliq̄d ꝓtm̄ ꝑcedēs: igit peccauerūt in ꝑmo instāti vel ſcō. ſz nō in ꝓlo: igit in ſcō. añs. ꝓbat quoad ꝓmā sui ꝓte: qz bon angeli in tertio instāti beatificati sūt ꝓp meritū ꝑcedēs. Jgit mali in eādē miseriā dānatiōis icurrerūt. Sz quo ad ſcām partē ꝑz ex ꝛcione.

¶Contra arguit Scotus ꝙ mali angeli peccauerūt ꝓmuſq̄ fuerūt in termio: ita ꝙ ibi fuerūt tres vt quatuor mozule. Oēs angeli creati sunt vniformes z in ſcā mozula aliq̄ meruerūt z aliq̄ demeruerūt z in tertia oēs fuerūt in termino: igit ibi opꝫ ponere tres mozas. añs ꝓbat supponēdo aliqs ꝓpones. Prima merentes vſq ad nūc ꝑmiationis: in illo nūc fuerūt ꝑmiati. Scōa. in angelis meritum ꝑcessit duratiōe ꝑmiū. Tertia. tota mora vie ꝑfixa angelis erat eōꝝ in oibus. Quarta. quādo boni vltimate meruerūt: tūc mali demeruerūt. Quinta. oēs creati sunt vniformes. Sexta oēs angeli aliqn fuerūt in grā. His cōcessis sequit ꝙ sit ponere tres mozulas. prima in qua oēs fuerūt in gratia. ſcōa qua meruerūtꝫ vel demeruerunt. tertia qn̄ isti z illi sunt ꝑmiati.

Scotꝰ z 2. sen. di stin. 5.

¶Rñdeo. dico ꝓᵒ ꝙ difficile est sustinere ꝙ angeli in ꝓto instāti ꝓpter meruerint. Tum qz ꝓma facie videt ꝙ nō potuerit peccare ꝑ auersionē a deo. Tum qz videtur implicatio in dictis. s. Th. Nam de malo. q. 16. arti. 4. ad. 14. dicit ꝙ angelus in ꝓto instāti nō ferebat in deū vt est actor grē. Idem ad. 15. Itē ibidē ad. 22. inuere videt ꝙ angeli mali nunqꝫ meruerunt. itē in ꝓma ꝓte. q. 63. ar. 6. innuit ꝙ bōi angeli ceperūt mereri in ſcō istāti. Itē i ꝓia ꝓte. q. 64. ar. 2. dt ꝙ volūtas angeli cuicūqꝫ adheret: ímutabiliꝫ adheret: z sic

nunqꝫ auersus fuisset a deo.

¶Dico ſcō ꝓp ꝓdicta ꝙ ꝓma facie videt dōm ꝙ angeli soluz dilectiōe naturali i ꝑmo istāti dilexerūt deo: nō aūt dilectiōe electiua i qua ꝓsistit meritū. z ad dictum. s. Th. i ꝓma ꝓte. q. 63. ar. 5. ad quartū. dr ꝙ angeli i ꝑmo instāti meruerūt merito poſtnali vl virtuali vel habituali vel interpretatiuo sicut de ꝓuulis nouiter baptizatis nō aūt meruerunt merito actuali vel elicitiuo: et ꝓp hoc dicere ꝙ diabolus nō est auersus ab eo ꝙ electiue dilexit: qz in ſcō instanti inordinate se dilexit.

¶Dico tertio cū his ꝙ difficile est. Thomā posse saluare ꝙ angelus in ꝑmo instanti deuz electiue dilexerit: z ꝙ in ſcō instanti fuerit auersus forte pōt dici ꝙ dupler est dilectio electiua dei. ꝓma pure naturalis. alia ꝑ gratiā dei. s ꝓma nunqꝫ pōt auerti. a ſcōa vo pōt auerti dum est in via.

¶Dico quarto rñdendo obiecto ꝙ oēs ille ꝓpōnes sunt ꝓbabiles.

¶Sciendū ꝙ si quis ad literā vel let sustinere verba. s. Tho. i ꝓma parte ꝙ diabolus meruerit beati tudinē in ꝑmo instanti. Et in secundo peccauit z statim miser factus est: debet negare ꝓmā ꝓpositionē Scoti: ꝑcedēdo ꝙ angelus simul erat in termino vie et ,meruerat: vt dicit. s. Tho. i quolibetis. Jtaqꝫ inter creationē angelorū et confirmationē: vnica tantū mora ponenda est.

Scotꝰ. ¶Itē arguit Scotꝰ ꝙ ſcōa mora nō fuerit indiuisibilis. tū qz peccauerūt mali angeli pluribus ꝑtis diuerse ſpeciei. tum qz vicerūt ꝑtiū boni. Apo. 20. Et hoc nō nisi ꝓst peccatu maloꝝ. Non em̄ tentauerunt bonos nisi ꝓst peccatum.

¶Rñdeo. dico ꝑmo ꝙ ſcōa mora fuit indiuisibilis ad hunc ſensuꝫ: qz nō fuit in ea ꝓmus z posteriꝰ: ꝑz forte coexisteret alicui ꝑti tꝑis diuisibili i infinitū: z potuit eē ꝙ vnicus actus peccati fuerit ſuperbie: inuidie: odij et ꝑsumptionis: sicut etiam contingit in nobis. si antē diuersos actus exigebāt: nō fuerunt in instanti neqꝫ fuerunt demerita: sed pene.

¶Dico ſcō ꝙ tentatio malorū et victoria bonoꝝ potuit esse in eodem instanti: z de hoc. s. Tho. ꝓma ꝓte. q. 63. ar. 8. ad ꝑmū. Uñ ꝓtz ꝙ in eodē instanti in bonis angelis ista tria fuerunt simul: sancta electio per conuersionē in deū: rētationis auditio ac eiusdē ꝛspuſio. In malis vero tria ꝓportionabilia in quibꝰ fuit ꝓioritas z posterioritas nature non rēporis.

¶Contra eandē conclusionez arguit Grego. ꝙ angelꝰ non peccauit statiꝫ post ꝓmū instās: ꝑmo. Angelus in ꝑmo instāti fuit i grā igit z in ſcō. ꝓbat ꝓña. qz nō est dare vltimuꝫ instās in quo fuerit gratia in eo. Grego.

¶Rñdeo. negat ꝓña. z ad ꝓbationē dicit ꝙ lꝫ nō sit dare vltimū instās rei ꝙmanētiꝫ loquēdo de istātibus tꝑis ꝓximi. est tñ dare vltimū instans temporis discreti.

¶Scō. hec ꝓpositio dicta a. s. Tho. Angelus in alto in ꝑmo instanti habuit aliquē actum liberi arbitrij est incōportis huic. Angelus fuit tunc beatus: ḡ ꝓbatur in cōpatibilis. Nam ille aut fuit meritorius: z sicūc beatus. aut demeritorius: z sic nō fuit in gratia. Et ita dictis eius repugnans.

¶Rñdeo. negat illa ꝓña. fuit meritorius: ergo beat⁹: qz via angelorum ex duobus instantibus cōstituitur et durabat per illa.

¶Scō arguit. Angelꝰ non peccauit in ꝑmo: ergo ꝛcidit mora inter ꝓmū instans z peccatuꝫ eius. ꝓbat ꝓña. qz inter quelibz duo instātia cadit tꝑs medium. ¶Si dicat ꝙ ꝛter istātia tꝑis cōtinui cadit tꝑs: nō aūt discreti.

¶Contra. Cum possibile fuerit: tunc fuisse tempus celi continuū aut ergo angelus peccans fuit in eodē tempore continuo: sicut quā

do fuit creat⁹: aut in alio. si i eodē: ergo in eodē instāti fuit creatus ⁊ fuit malus ⁊ nō malus si i alio: ergo inter duo instātia temporis discreti cadit tempus medium.

P Itē pariter posset dici q̄ si angelus habeat aliquā nouā notitiā modo: qō hz eā statim post instās creationis sue: qō nullus diceret.

¶ Rñdeo. dicit q̄ rñsio data ē bona. ⁊ est. s. Thome i ꝑma parte.

P Ad primā iprobationē. dico primo q̄ instātia tpis discreti ⁊ cōnui sunt impoportionabilia: q̄ hz vtrūq; instās pariter sit idiuisibile: instāns tñ tēporis discreti pōt coexistere vni longo tpe et vni instanti temporis continui.

P Dico scō q̄ fuit i alio ⁊ alio instanti ꝑtinui tpis: nec sequitur q̄ ibi intercideriṫ tps mediū: q̄ primū instans in quo fuit creat⁹ cor rñdere poterat alicui instāti tpis continui: instans vero i quo peccauit correspondere poterat tēpori communi sequenti.

P Ad scām dico: q̄ multe interciderūt opatiōes angelice post primā: q̄ illa noua notitia nō ꝑt dici esse statim post instās creationis. Si tñ ꝑma opatio āgelica fuisset vsq; ad illā ꝑtinuata: nō esset inconueniēs illud cōcedere. ⁊ sic ē finis huius quarte distinctionis.

¶ Distinctio. v.

Frater Isidor⁹ mlēsñ.

Circa distin. quintā. Querit vtrū angeli in primo instāti sue creatōis fuerit bti?

Concl'o. j.

Angelus in ꝑmo instāti, sue creatiōis: fuit bt⁹ btitudine naturali: non aūt hbtitudine supnaturali. Hāc ꝓbat. s. Tho. ꝑma ꝑte. q. 62. articulo primo. item. 2. sen. distin. 4. q. 1. ar. primo.

P Ratio huius est: dupler ꝑ dupli ci parte conclusionis. Prio prima pōt sic argui. cor pa celestia in sua prima creatione: suā naturalē ꝑfectionem habuerunt ad quam virtute sue nature pertingere possunt. igitur ⁊ angeli. aīa ⁊ ꝑsequētia, pbanē per dicta in vltima. q. 3. dist. huius secundi. P Prio scā ꝑte pōt sic argui. Finis vltim⁹ nature angelice: nō debuit angelis concreari: nec fuit eis concreat⁹. sed btitudo supnaturalis est vltimus finis nature āgelice. igit ⁊c. maior: p3. q̄: ad talem finē natura rōnalis ꝑuenit: ꝑ meritū ⁊ opationē gratuitā. minor est nota.

Concl'o. ij.

Angeli suā btitudinem supnaturalē meruerūt: qō meritū ꝑcessit nō solū natura: hz ēt tpe. Hanc ꝓbat. s. Tho. ꝑma. q. 62. ar. 4. Ratio prio prima ꝑte cōclōnis est. quicunq; per suam operationē est attingēs finem excedentē virtutē operantis potius mereṫur q̄ efficiat finez. Sed angelus est hmōi. ergo. prio scā parte conclusionis rō est: q̄: meritū non sequebaṫ premiū: nec fuit simul cū premio duratione.

¶ Sciendū q̄ hz eandē ꝛcklonē ponat in. 2. dist. 5. q. 2. arti. 2. et in q̄dā quolibeto: tñ differt in mō ponēdi: q̄: ibi ponit q̄ in angelis meritū non ꝑcessit ꝑmiuz tpe hz natura. sed quicād dicat in scō ⁊ in illo quolibet. ꝓbabilius videṫ q̄ dr in prima parte: q̄ mirabile vr q̄ aliquis mereatur id qō hz actu cōpleto et perfecto.

Concl'o. iij.

Possibile fuit angelū mereri suā beatitudinez in ꝑmo instanti sue creationis: vel statim post primū instans. Hāc ꝓbat. s. Tho. de veri. q. 29. ar. 8. item in 3. sen. dist. 18. q. 1. ar. 3. Ratio huius est ꝙ angelus, bon⁹ in primo instanti sue creationis nulla ꝑfectiōe ad agēdū necessaria carnisset: et nullum impedimentū meriti habnisset: ⁊ actum dilectionis. dei super omnia: indiuisibilē nō successiuū eliciusset: ipse in primo instanti meruisset. sed totum aīs illius condi

tionalis fuit possibile. igitur et cō sequens.

¶ Prio secunda parte sic spāl'r arguiṫ. Angelus malus q̄ nō peccauit i ꝑmo instāti potuit mereri i scō. Si bon⁹ angelus nō meruisset in ꝑmo instāti potuit mereri i scō.

Concl'o. iiij.

Angel⁹ bonus post primū actū charitatis: quo beatitudinē meruit: beatus fuit beatitudine vltimata ⁊ supnaturali. Hāc ponit. s. Tho. ꝑma parte. q. 62. art. 5. Ratio huius sicut angelus hz ex sui natura ordinem ad ꝑfectionē naturalē: ita ex merito habet ordinē ad gloriā. sed statiz habita natura habuit ꝑfectionē naturalē. igitur post meritū habuit beatitudinē supernaturalem.

¶ Uerū cōtra tria fundamēta q̄ tenēnt in ꝑfatis cklonib⁹ multipl'r obiiciṫ. Primū fundamentū ē. possibile est naturā rōnalē vel intellectualē: puta angelū vt hoiez posse elicere actū liberi arbitrij i instāti et posse mereri in instanti.

Angeli ꝙs re citant Adā p⁹ sen. distin. 10. Greg. 2 dist. 5.

¶ Contra argunt quidā angelici quos recitāt Adā ⁊ Grego. primo sic: q̄ aliqs pōt peccare i ꝑmo instāti sui esse. qō est falsum: q̄ instiā amittere nō pōt. qō eniz est dū est necesse est esse.

¶ Rñdeo. dico primo q̄ illa ꝓpō. Nullus pōt mereri i aliqua mensura nisi possit in illa ⁊ ꝑ illa instiā amittere. ē simpl'r falsa: q̄ tūc nullus existēs i charitate ꝑ mēsura q̄ est i charitate posset mereri: q̄ nō pōt institiā perdere: q̄ omne qō est dū est necesse est esse.

P Dico scō q̄ illa ꝓpō/si quā hz apparentiā veritatis: opz q̄ intelligāt de impl'itate opposita necessitati absolute vel necessitati coactionis: nō aūt de impoītate opposita necessitati ex suppositiōe. Hec pariformiter habēt ex dictis s. Tho. in. 3. di. 12. q. 2. ar. ꝑmo. ⁊ ō veri. q. 29. ar. 6.

¶ Scō. q̄: si sic, addito casu possibili sequereṫ q̄ aliqs inuit⁹ peccaret: puta tpe inter medio iter instans quo nō diligit deū: ⁊ instās quo eligit actum dilectionis.

¶ Rñdeo. opationes angelice mē suranē instāti tpis discreti: nō aut tē tpis ꝑtinui. Talis aūt tēporis discreti instātia sine ꝙcūq; medio tpe inuicē sibi succedere possunt.

¶ Tertio arguunt. si sic sequereṫ q̄ duo possent eē merita eīdia omnino: quoꝝ vnū ē in tpe ⁊ aliud in instāti. hoc aūt est icōueniēs: q̄n nihil, pdesset cōtinuatio meriti. cō sequentia, pbaṫ. Mereāṫ esti duo: vnū in instāti ⁊ aliud i hora meriti duplo ad meritū in instāti. Mereāṫ quoq; tertius merito p̄dimidiā horā: ⁊ ita subduplo merito se cūdo: ḡ equali merito in instanti.

¶ Rñdeo. dico ꝑmo q̄ applicādo ista ad itellectū angelicū: errāṫ: q̄ opatio angelica non mensuraṫ tē pore continuo nec illius instanti: vt alīs dictum est.

P Dico scō negando illud esse inconueniens. Ad ꝓbationē dico q̄ aliqua continuatio meriti ꝑdesset. Nam cōtinuatio q̄ nō est ex libertate ⁊ scia nō ꝑdest. Prodest inq̄ntū nō minus mereṫ cōtinuās meritum sic ꝑ horaz q̄ frequēter eliciens ceteris paribꝰ: ⁊ interrūpēdo exponeret se periculo non tam cito resumendi.

¶ Item arguūt si sic sequiṫ q̄ fm legez cōem posset quis iuste puniri prio finitis peccatis venialibus plusq; ꝑ maximo mortali facto in eodē tpe: q̄: ꝑ veniali vni⁹ instātis debeāṫ aliqua pena et illa non excediṫ ifinitē a pena debita mortali. igitur totiēs poterit peccare venialr fm̄ multitudinē finitam eque graviter.

¶ Rñdeo. dico pō q̄ pūiri grauiꝰ ꝓt accipi dupl'r: itēsiue ⁊ extēsiue. P Dico scō ex. s. Th. in ꝑia scē q. 88. ar. 4. q̄ pena debita mortali intēsiue ꝓportiōabilis est debite veniali: q̄ nō excedit in ifinitū. Posset ergo tot cōmitti venialia q̄ pena ignis eis debita intēsiue

esset ꝯ debita mortali alicui: licꝫ extrinsece nunqꝫ ꝓportionet. ſz in infinitū excedit extensiua: qz ſe hz ſicut perpetnū ad temporale.

¶Scōm ſuppoſituꝫ est. Poꝛe est formā que nō est in hoc instāti ſz ſe tota nec ſm pꝛrē. pꝛauci immediate post hoc istās: puta visionē vel volitionē. Angelus enꝫ non peccauit in primo istāti: ſz immediate post primū instans.

Adā ꝑ° sen. dis. 10. q. pꝛima.

¶Contra hoc arguit Adam ꝓclo Si sic: igit aliqꝫ instās esset immediatū instāti. qđ est icōueniēs ꝧ.

¶Rñdeo. dico ꝓclo hec argumenta tria ſupponere falſa ⁊ cōtra doctrinā. s. Thome. Pꝛclo em̄ ſupponunt ꝙ oīs volitio ſm ſe tota ſit ꝓducta mēſuree istāti tpis ꝓtinui.

¶Secūdo ꝙ in nullo tpe instans instāti succedit ſine medio.

¶Tertio ꝙ nullius rei pmanētis ſit dare vel possit dari vltimū esse ſui esse: loquēdo de quocūqꝫ instāti et cuiuscunqꝫ temporis.

¶Dico scō ad hoc pꝛimū añs eē verū ⁊ añs qnoꝫ gratis ſibi concedi: ſz añam ex fundamētis ſuis nunqꝫ ꝓbauerit. Cū per instās nō intelligat aliqꝫ idiuiſibile in tpe nec aliqua mensurā indiuiſibilē: ſz fieri in instāti intelligit ꝙ aliqđ fit totū ſimul et non per partē ante partem.

¶Scō Aristo. 8. physi. inqt. Nō est dare vltimū instās rei pmanētis in esse. igit nō est dare pari ratione vltimū indiuiſibile in ꝙ res aliqua et quelibet eius ꝓs nō sit.

ter. cō. 11.

¶Rñdeo. ꝓpō ꝓbi vera est vbi inceptio vel definitio rei hñt essentialē ⁊ necessariū ordinem ad aliquem motū vel mutationē ſucceſſiuā: ⁊ per añs in operationibus angelox q̄ sunt ſupra motū cōtinnū ⁊ tempus conſequens illud: talia locum non habent.

¶Tertiū ſuppoſituꝫ est. Angelus pōt ſubito ceſſare ab actu ſuo vel ſubito ſuſpēdere actū ſuum: ſic ꝙ nō hz aliquē actū volūtatiſ ⁊ nūqꝫ habebit post illū nec aliqđ eius.

¶Contra arguit Adā: cuiꝰ argumētū ꝓtermittim°: qz eoꝝ ſolutio ꝓz per ꝓdicta. Fundant. n. in falſo. ſ. ꝙ impoſſe sit indiuiſibile ſeq̄ aliud idiuiſibile ſine medio i quocūqꝫ tpe. Hoc em̄ non est ipoſſe in tempore discreto.

Adā ꝑ° sen. dis. 10. q. 1.

¶Distinctio. vj.

Frater Egidiꝰ mitensis.

Tꝛca sextaꝫ dis. ꝗrit Utrum angelus poſsit moueri localr.

Pro questione sit hec pꝛima conclusio. Nec angelus nec aliqđ corpus potest seipꝫ mouere localr: vt ꝓpꝛie ⁊ ꝑ se mouēs ⁊ ꝑ se motū localr. Hāc ꝓbat vniuersali°. s. D. pº 9tra gē. ca. 13. Itez in pꝛima pte. q. 2. ar. 3. huius rō est. Nihil idez est simul actu ⁊ potētia respectu eiusdē. Sz oē qđ mouet inq̄tū hmōi est i potētia: qz motꝰ est actus entis i potentia ſm ꝙ hmōi. oē aūt qđ mouet inquātū mouet est in actu: qz nihil agit: niſi ſm ꝙ est in actu. ꝧ nihil est respectu eiusdē mouēs ⁊ motū: ⁊ sic nihil mouet seipſum.

¶Cōtra arguit Scotus ꝙ idem possit mouere seipſuꝫ ꝓmo. voluntas mouet seipſam inquātū est libera: ⁊ mouet a seipſa inquātū ē receptiua ergo.

¶Rñdeo. Uolūtas quo ad ꝓmuꝫ actū volēdi mouet ab extrinseco motore. ſ. deo. ꝓcla scōe. q. 9. ar. 4. Et ex hoc mouet se ad aliud. Uā nō ſm idē mouet ⁊ mouetur.

¶Scō. intellectꝰ mouet ſi formatus notitia ſimplici: ⁊ mouet quo ad notitiā declarativam. ergo.

¶Rñdeo. intellectꝰ ab extrinseco hz ꝙ moueat: ex ſua vero potētia litate ꝙ moueat. et sic ſm aliud mouet: ⁊ ſm aliud mouetur.

¶Tertio. intellectus agens mouet possibile.

¶Rñdeo. nihil iferꝫ 9tra ꝓclonē.

¶Quarto. ꝓncipia essenti alia re ſpectu ꝓprie passiōis efficiūt et recipiūt: ergo mouēt ⁊ mouentꝫ.

¶Rñdeo. ꝓpria passio effluit a ſbto nō per trāſmutationē ꝓprie dictā ſed per quādā naturalē ꝓsequentiā. 1. parte. q. 77. ar. 6.

¶Quinto. nō necesse ē mouēs et motū distigui loco vel ſbto: ꝧ idē potest mouere seipſuꝫ. añs ꝓbatur. Quia alias ſi ponaꝫ ignis inexistēs aque: sicut angelus ponit ſimul cum celo: non calefaceret.

¶Rñdeo. negatur conſequentia. quia oportet ꝙ mouēs ⁊ motum distinguaē quo ad ꝓncipiū quo motiōis actiue ⁊ quo ad ꝓncipiū quo motionis passiue: licet possit esse idē ſuppoſitū qđ mouet ⁊ mouet: ſiue illa duo ſint diuerse partes quiditatiue: ſiue quātitatiue ſiue diuerse forme accidentales: quarūvna sit mouēs ⁊ alia mota.

¶Sexto. animatū mouet ſe motu augmenti. ergo.

¶Rñdeo. nō mouet ſe per ſe pmo qz vna pars eiꝰ est mouens ⁊ alia mota. vel ſaltem anima est pꝛincipiū quo vt in vegetabilibus.

¶Ultimo. aqua calida frigefacit ſeipſam: ergo idē mouet seipſum.

De reductione cū modo quo graue ⁊ leue inanimate calide.

¶Rñdeo. cadē hec est difficultas aque ca matū mouet ad locū ſibi cōnaturalē: ideo ſolutaꝫna ſoluitur alia. Dicit ergo ꝙ ſicut in motu naturali graniū ⁊ leuiū ꝓncipiū qđ est generās ſz quo est forma ſpecifica: ita in ꝓpoſito: ⁊ de iſtis latius dicetur in ſequentibus.

¶Cōtra quoddā dictū poſitū ibi ſcz ꝙ grauia ⁊ leuia nō moueanē a ſeipſis ſz a ſuo generāte. arguit Grego. Grego. pº. Si ꝓtingat aliqđ graue generari i aere: tūc illud genes De motu grauium ⁊ leuiuꝫ rās aut erit celū aut aer: ſz a neutro istoꝝ mouet: ergo nō monetur a generāte. Qđ nō moueat a celo ꝓbat. Tum qz ſequereꝛur: ꝙ ꝯto graue esset magis elongatū a celo: tāto tardius deſcēderet: qđ est falſum. probatio ſequelle: qz quāto magis distat motuꝫ a motore: tāto minꝰ pōt ſuper illud. Tū qz ſequereꝛ ꝙ nō velociꝰ deſcēderet graue maiusꝫ minus eiusdē rationis ⁊ ſimiliū diſpoſitionū. Pꝛobatio ſequelle. Mobilibꝰ em̄ ſe habentibꝰ mere paſſiue ⁊ in eadē diſpoſitione: nūqꝫ mainus trāſmutat ab eodē agēte nāli citiꝰ ꝧ minꝰ.

¶Uas duas rōnes inquit Greg. esse Auer. pmo celi. cō. 85. Itē ꝓbi ibidē. Tuꝫ qz ſi grauia moueanē a celo aut per impulſionē vel expulſionē ⁊ leuia ꝑ attractionē: ſicut pꝛ ex eoꝝ deſcriptōibꝰ. 7. phy. 10. ⁊ ſi sic ſequeretur ꝙ quandocunqꝫ graue moueret ⁊ deſcenderet celum expelleret ignez ſibi pꝛoximū ⁊ aerem cōſequentem: ⁊ ita ſi lapillū habeo in manu mea ⁊ dimittā illum cadere: mor tota regio ſuperior agitet: qđ videtur deriſibile. igit graue ſuperi° geniti nō pōt moueri a celo: ꝙ erat pꝛima pars minoꝛis ꝓmi argumēti.

¶Secunda pars est ꝙ non moueatur ab aere. ꝓbatur. Tū qz ꝙ idem actiuū naturale moueret ad diuersas differētias poſitiōis ⁊ ſm cōtrarios motus, qđ est falſum. qz actiuū naturale est determinatū ad vnū. ꝓbatio ſequelle. Stā per eandē partē medii ꝙ quā leue aſcēdit: ꝓtingit graue deſcēdere. ergo. Tū qz aut eadez pars aeris est cōtinue mouēs: aut alia post aliā. ſicut de ꝓiectis dicunt medici. Pꝛimū nō pōt dici conueniēter: qz ſequeretur ꝙ deſcēdēte grādine: deſcēderet aliqua pars aeris ab illa ſuperiori regiōe vſqꝫ ad terrā. Nō etiam ſcōm dici pōt qz ſequiꝫ ꝙ illud graue ſemꝑ tardius deſcēderet: qz ſecūdū mouēs minus mouet ꝧ pꝛimum. ergo.

¶Rñdeo. admiſſo añte dicitur ꝙ pōt dici ꝙ monetur ab vtroqꝫ. credo enim vel opinoꝛ ꝙ celū sit generās talia vel ꝑs celi: puta planeta: ⁊ forte etiā aer ꝛtute celeſti infrigidatus est generans pꝛoximum: et ideo ad vtraſqꝫ rationes reſpondendum est.

¶Ad pꝛimā ꝓbationē ꝙ nō moueatur a celo: dicit negando ſeq̄l-

Universitätsbibliothek

ſit. Ad probationē dr q aliqd mouet grauē p modū efficiētis motū vt i motu violēto: z p modū formalis ꝓncipij vt facit gñato: corpis grauis impulsū dō formā nālē grauitatis. s. Th. sup scō phyſi. in ꝓncipio. Itē sup. 8. phyſi. exponens illud capit. sed accidit. Itē Cō. 8. phy. cō. 31. Item. s. Tho. 2. sen. di. xiii. 15. q. 1. Illa ergo ꝓpositio est vera in mouente per modum efficientis: non autem per modum formalis principij.

¶ Sciendum q ex predictis locis s. Tho. patet q ꝑm eū forma grauis nō est motor grauis: sed th̄ est principiū motus: passiuū quidez nō actiuū. Oppositū hic videt dicere de potētia dei. q. 5. ar. 5. Itē in scō sen. di. 18. q. 1. arti. 2. Concordantur predicta: q grauia nō habent in seipsis principiuz actiuū sui motus quod: ſz quo ab aliquo mouentur. Item habēt in seipsis mouens instrumentale: licet non principale. Si vero querat ex quo grauia habent in se principium actiuum sui motus: cur non dicūtur mouere seipsa.

¶ Rñdeo. vt. s. Tho. secūdo ꝑtra gen. cap. 24. q: forme qua monēt non sunt ab eis sicut in agētibus liberis. in. 1. parte. q. 18. arti. 3. rñdet: q non est causa ꝓncipalis sni motꝰ habēs dñiū sui motꝰ: vel q ꝓprie determinet sibi motū hunc vel illū: vel q essentie z nature sue ꝓueniat se mouere p se. Talia eñ non mouētur dū sunt in sua ꝓpria z naturali dispositiōe: immo tūc quiescūt in locis suis. mouentur aūt dū sunt extra sua loca naturalia. 1. parte. q. 18. arti. 1. ad. 2. Cum predictis stat q grauia z leuia habent in se principiū formale sui motus. vnde inter. s. Tho. z arguentes magis est cōtradictio verbalis q realis. Nā aliq omne principiū motus vocant motorē. s. vero Tho. non: sed vocat motorē: quod ex integritate sue naturalis dispositionis causat motū: ita q ꝓmus natura est in se cōpletus z est quid aliquo modo subsistē s q̄ causet motum: sicut generans quod mouet grauia z leuia: et sicut cor mouens cetera membra. s. Tho. de veri. q. 24. arti. 1. Itez in tractatu de natura materia. c. 4.

¶ Ad secūdam negatur sequella. Ad probationē dicit q se habent mere passiue illa mobilia: q non habent principium actiuū quod: habēt th̄ quo. qō est grauitas vel forma substantialis: cui intrinseca. vnde pōt aliquo modo cōcedi q mouentur ex se: sed non a se.

¶ Ad tertiā improbationē negat quoq; ꝓia: q de rōne impulsiōis vel attractiōis est q sit motꝰ violentus z innaturalis: huius autē oppositum est in ꝓposito.

¶ Ad primā ꝓbationē scōe ꝓtis. negat sequella: q: mediū generat grauia: puta media pars aeris generat grādines z nives: nō aūt leuia z nō monet ad oppositum.

P Sz q: ēt argumētū pōt fieri de celo: dr quoq; q agens vniuocum sine particulare naturaliter, mouet motu determinato: sed agēs vniuersale naturale vt celū: mouet etiā ad oppositā z motib⁹ specie differētibus: sed nō ab eodem ꝓncipio motus ꝓximo.

P Sciēdū āt q oīa argumēta hec pcedūt ex falso itellectu pclionis: q nō distinguūt inter motorem z principiū motus: nec inter principiū quo z quod: neq; distinguunt de agente vniuersali z particulari: vniuoco z equiuoco.

¶ Ad aliā probationē dr q eadez pars celi vt medij generātis grauē: mouet ipsuz a ꝓncipio vsq; ad finē non eodē mō: qui somniat in argumēto: sed imprimēdo grauī ꝓncipiū sui motꝰ: puta grauitatē et suā formā substātialē. de potē. dei. q. 3. ar. 11. ad q̄rtū. vbi pcludit q opz mouens z motū esse simul: quātū ad motus principiū: nō autem quātum ad totum motum.

¶ Secūdo arguit. cū ignis apud nos generat hic ex rarefactiōe radiorū ad speculū aut percussione silicis ad ferrū: nullū pōt generās dari a quo moueat surſuz immediate: sicut ꝓz volēti supra istas rationes: quodcūq; fuerit assignatum generans applicare.

¶ Rñdeo. ignis a quocūq; hic generat ab eodē monet surſuz: sicut a principio quod: licet principiuz quo moueꝝ sit sua forma substantialis: que est ignis z forma accidētalis que est leuitas formaliter.

Q̄ꝛ forma substantialis neqū accidentalis: ꝑpt dici motor ꝓprie.

P Neutra th̄ harū formarū: pōt dici motor: ignis triplici rōne. Tum q: monere z agere nō ꝙuenit nisi rei subsistēti z cōplete in spē: grauitas aūt quādiu est extra locū suum est q̄dā incōpletū: vt dicit Cōmē. 8. phyſi. cō. 31. Tū q: quasi per accidens ab ea monet: transferꝝ. n. de potētia accītali z violēta ad actū a gñante vero: q transferꝝ de potētia essentiali monet per se. Tū q: locꝰ nō datur ꝓprie a gravitate: nisi de per accidens: accidit. n. grauitati separari a loco deorsum.

¶ Sic ergo ꝓz q graue p se mouetur a generāte tāq̄ a ꝓncipio qō a gravitate vero tāq̄ a principio quo. itē a generāte per se a grauitate vero quasi per accidens.

Q̄o mouēs et motū sint simul.

¶ Sciendū q mouēs z motū opz esse simul: quo ad principiū motꝰ im: nō quo ad totū motū. secundo quo ad principiū quo ꝓximū. tertio i motu quo fit trāslatio de potentia essentiali ad actum.

¶ Ultimo arguit: q auctoritates que videnꝝ facere pro pclione: nō sunt pro ea. nā nec Phs nec Comenta. volūt q talia corpora moueanꝝ immediate a generāte: sed tātūmō mediate imprimēdo formā grauis: que est principiū illi⁹ immediatū: sicut. 4. celi. in. 1. ꝓte. z Cōmēta. cō. 25. itē. 3. celi. cō. 28. item. 8. phyſi. cō. 32. ergo.

¶ Rñdeo. Ille auctoritates bene intellecte valde sunt ad ꝓpositū nostrum. nam vterq; illoꝝ vult q generās sit mouēs p se: q trālsferēs de potētia essentiali: formave ro intrinseca est ꝓncipiū motus actiuū de per accīs: q trālferens de potentia accidentali. itēvterq; eorū vult q grauia moueanꝝ: nō solū ꝓprima motiōe essentiali a generāte: imo ēt scōa: ſz in scōa non requirat pñtia z simultas gñantis nec ad idē. iō Cōmē. non dicit q in scōa motiōe/nō idigeat motore extrinseco ſz essentialiter: ex quo. n. genitū est: vlterius moueri essentialiter non potest.

¶ Unde Cōmenta. nunq̄ dixit: q grauia seipsa moueāt. imo oppositum. vt. 8. phyſi. cōmē. 29. idem Ari. in littera. itē cōmēto sequēti expſſius. s. 30. vbi manifeste ꝺz q sit impossibili lapidē moueri ex se itē in cōmen. sequenti. 31. z. 32.

¶ Nec ꝺz q̄s moueri ad credēdū oppositū. Quia Cōmē. in cōmēto 32. dicat: q cū ignis habeat duas potētias essentialē z accidētalē. z de prima dicit q ad hoc q exeat in actū indiget motore extrinseco essentialiter mouēte. de scōa vero dicit: q tali motore nō eget: ſz tm accidētaliter remonēdo ꝓhibēs. itē ibidē dicit q essentia grauis z lenis facit q talia ferātur ad sua loca. nā primū dictū intelligit q nō idiget motore extrinseco localiter sibi pñte: aliquod nouū sibi imprimēte. secūdū vero intelligit q essentia grauis z lenis facit. tā q̄ principiū quo: nō tanq̄ quod.

¶ Cōtra idem arguit Sco. primo effectꝰ in actu ꝫ cāz in actu. scōo phy. tex. 27. z. 5. meta. tex. 3. Sed generās nō est actu: qñ graue movet ergo nō mouet a generante.

Scotꝰ i 2. disti. 10. q. 2.

¶ Si dicat q generās virtute manet in graui. Cōtra. nō manet in virtute: nisi sicut cā i suo effectu. Sz hoc nō est ens in se. ergo. z sic illa virtus erit principale efficiēs vnde sequitur ꝓpositum.

¶ Rñdeo. motꝰ grauis actu descēdentis: cā māliis in actu est ipsum graue: finalis esse deorsuz: efficiēs ipz gñans remanēs i suo effcū. f. i

Universidad de Sevilla Biblioteca

fo.xa grauis in virtute.ꝛ sic negat minorē qz est sufficiēter i actu ꝑtū ad cāsandū defectū. Ad ꝓbationē: dicit ꝙ illa virtus erit principale mouēs quo:nō quod.

¶Sciendū ꝙ q: ab eodē graue hz grauitatē ꝛ motu deorsuz ꝛ ḋeré. f.a generante vt ait.s. Tho.1.2. q.29.ar.1.ꝛ de poten.dei.q.5.art. 5.alio quietis principiū qđ est generās:quo grauitas: principium aūt qđ:nō opz esse coeuū suo effectui:neqz illa virtꝰ ꝓncipiū qđ:aut cā efficiēs quietis,ꝓprie loquēdo.

¶Scđo arguit.Graui frangente prohibens eius motus causa:nō videtur esse nisi ipsum graue:sed frāgit vt i centro.sit ergo graue se ipsum in centrum monebit.

¶Rñdeo.Respectu illiꝰ obstaculi a se distincti loco ꝛ supposito et essentialiter graue potest habere rationē mouentis quod:non aūt respectu suūpsius.vnde negatur ꝟña:qz causa efficiēs posteriozis nō oportet vt sit causa prioris.

¶Tertio.Ab eodē generat grauius ꝛ minus graue ꝛ vnū cōsequēs ascendit velocius altero:existētibꝰ in eis eadē distantia ad centrum ꝛ eadem influentia celi. ergo diformitas motuum in istis est ab aliquibus causis intrinsecis.

¶Rēspōdeo.Illa diffōmitas motuū ēstra causis intrinsecis:sed illa non sunt principalia monētia, causa enim principalis est generans que est eadem:instrumentalis vero grauitas que diuersa.

¶Quarto.Difficile esset assignare causam intensionis motus naturalis in fine,ergo.

¶Rñdeo.Illa causa non est mouens principale siue quod: ſz mouens instrumentale sine quo.

ter.32. ¶Quinto.Aristo.8.phyſi.solues dubitationē de grauibus sit:cuz tā actu est leue mox operabit:nisi prohibeatur.Hocvero necessario intelligitur,de operatione secūda que est motus.ergo.

¶Rñdeo. Intellige mox opabit tāq̄ principiū quo intrinsecū: nō autem principale.

ꝓDemuz, arguit auctoritatibus Aristo.4.phyſi.dicit ꝙ graue et leue sunt actiua motus.Item Cō mētator.3.celi.com.22.dicit ꝙ lapis mouet se inquātū est grauis in actu:ꝛ mouetur inquātū est in potentia inferius.ergo. ter. 85. ter.86.

¶Rñdeo.Unit Aristo. graue ꝛ leue esse actiua motꝰ tanq̄ quo: eo dē etiā modo dixit ꝙ mouet se:ſz impꝛoprie dicatur motor.

Cōcl'o.ij. Angelꝰ potest localiter moueri a seipso ꝛ per accidēs. Ista pōt ꝓbari sic.illud qđ pōt esse successiue in diuersis locis distinctis ꝙ accidēs:pōt moueri localr per accidens.Sed angelus est hmoi.ergo.maiorē ꝛ minorem probat.s. Tho.1.par.q.53.art.1.ꝛ in 2ª sen. dist.37.q.4.arti.1.

¶Sciēdū primo ꝙ esse in loco vt in loco nō ꝟuenit angelo nisi per accidēs ratione.f.assumpti corporis.Sed esse in loco vt operās in operato conuenit angelo per se: sicut materia prima est in loco vt pars ꝛ punctum : sicut terminus non autem sicut locatur.

¶Sciēdū scđo ꝙ ex ꝓdictis infertur ꝙ ſz angelꝰ moueat localiter ad sensuz ꝓpositū:nō tñ pōt cōcedi ꝓprie loquēdo ꝙ moueat ad vbi seu ſm vbi:nec ꝙ sit vbicabilis:qz nō est i loco circūscriptiue. Ois aūt res vbicabilis est circūscriptibilis ꝛ loco suo ꝓportionabilis ſm suā superficiē:vt patet ex diffinitione vbi auctoris ſer ꝓncipiorum.De quo dñs Albertus in cō mento ibidem.ex quibꝰ patet secunda pars cōclusionis. Angelꝰ non est vbicabilis.

¶Prima vero pars ꝓbat. Quia ipsum moueri est ipsuz successiue circa corpus vel locū operari: sed ipsum eiꝰ operari ab ipso angelo effectiue procedit:sicut a ꝓncipio effectiuo ꝓprimo:ſz ꝓcedat a deo sicut a principio primo. Zgit angelꝰ eo mō quo monetur a seipso

mouet.ꝓma par.q.18.ar.1.

¶Er quo ꝓz:ꝙ angelus cū sit vi uens pōt seipsuz mouere ad opationem imanentē ꝛ trāseuntem:ꝛ sic ēt deus vt cōcedit.s. Tho.eadem.q.ar.3.ad primum.

Scor⁹ ꝛ aliꝙt re fert. ¶Cōtra arguit Scotus ꝛ quidā alij,ꝓbātes:ꝙ impossibile sit angelus quacūq̄ virtute moueri localiter niſi solū ꝙ potētiā diuinā.

Grego. hic.q.2. Ꝓdo sequeret magnitudinē: motum ꝛ tēpus cōponi ex indiuisibilibus.ꝟtra demōstrationē phi.6. phy.ergo.,pbat ꝟña.qz si indiuisibile vt angelus moueret ꝙ se:idiuisibilia in illo essent imediata.

Ter.1. ¶Rñdeo.negat ꝟña. Ad ꝓbationem:dicit ꝙ duplex est indiuisibile ꝑmū cui cōrespōdet necessario locus sine indiuisibile in spacio: qđ si esset nō coexisteret diuisibili parti:aliud nō.De primo intelligitur demōstratio Aristo.ꝛ si tale moueret indiuisibilia essent immediate:angelus vero nō est tale indiuisibile:sed coexistēs diuisibili spacio.Hec est ēt rñsio ipsiꝰ Gregorij ꝛ.s. Tho.1.parte.q.53.art.1. ad primum.

¶Secūdo. Sequeret ꝙ angelus in suo motu nullā hꝫ ꝛerer resistētiam:ꝛ per ꝟña nulla ibi esset successio.cum ois successio sit in motu ꝓp resistentiā.4.phyſi.ꝛ ibidē cōmen.cō.3.ergo. m.70.

¶Rñdeo.negat ꝟña secūda.Quia agens liberum pōt successiue mouere sine resistentia.Dictuz ergo phi est intelligēduz de motu nāli verūtamē nō sola nec tota cā successionis in motu ēt mere nāli: est resistentia medij ad mobile:vt post ea dicetur.

¶Tertio.Sequeret ꝙ angelus ꝙfectior ꝛ maiorus virtutis:nō posset se mouere velocius ꝙ angelꝰ minorꝭ virtutis . ꝟña ſfalsum. qz sequeret ꝙ virtus maior ꝛ minor agunt actiones equales inequali tēpore: qñ agunt ſm vltimuz suū posse.Qđ nō est intelligibile ꝛ cōtra phm ꝛ Cōmē.7.phy. probat

¶Cōtra quoddā inclusum in ꝓbatione cōclusionis ꝙ illud qđ ꝓprie monet localiter acqrat vbi: qđ est quid distinctū ab ipso loco arguit Gregorꝰ ꝓmo ſic.si corꝰ sic motū acquirit nouū vbi intelligendo per vbi aliquam rem sibi formaliter inherentem siue absolutam siue respectiuā. igitur per motum perdit aliqđ vbi.Et si sic, vel ergo monet ab aliquo vbi ad aliud vbi in tēpore vel in instanti vel neutro modo.ergo. ¶Nō monetur aūt in tēpore:qz si sic ergo monetur partibiliter ꝛ successiue.vel igitur ſm partes mobilis vel ſm partes vbi.si ſm partes mobilis: ita ꝙ mobile primo ſm vnā partē Grego⁹ h.q.1. m.j.

monet ad vbi ꝫ ſm aliam ⁊ ꝫ totuz:quero de alia parte mobilis. Quia ſequit q ipſa quieſcet alia parte cōtinui mota: qđ eſt impoſſibile:aut q habeat aliquā partē vbi quā prius nō habebat:quam habere nō potuit niſi migrando de ſubiecto in ſubiectū: qđ eſt impoſſibile naturaliter.

¶Si vero monet partibiliter ſm partes vbi:ita q monet prius ab vna parte vbi ꝫ ab alia. Quero de illa alia parte vbi:in qua parte maneat ſubiectiue per tēp⁹ in quo monet ab alia:⁊ ſequit pariter:vt prius q parte cōtinui mota:quieſcat alia:aut q vbi tranſmigret de ſubiecto in ſubiectum.

¶Si detur tertiū puta q totum mobile ſimul prius mouetur ab vna parte eſſentiali ipſius ꝫ ab alia. Contra. primo ſequit q vbi ſuſcipiat magis et minus contra auctoꝛē ſex principioꝛū. ſecundo ſequereſ q quelibet pars mobilis habeat aliquā eandem partez primi vbi quā habuit prius:ꝛ nō oēm habeat:⁊ per cōſequēs eſſet in eodem loco:⁊ per conſequens: q quelibet pars quieſcit. ergo mobile localiter motum non monet in tēpore partibiliter ſiue ſucceſſiue de vno vbi in aliud.

¶Qđ aūt nec moneat in inſtanti probādo deducēdo ad ſeptē inconueniētia. primū eſt ſequit q ſit dare primū mutatū eſſe:quod nullū
text.52. monerit p̄ceſſit ꝑtra ꝓbm. 6. phy.
t.54. deducit aūt hoc exēplo ſequentiā. Sit. p. corp⁹ quieſcēs i loco determinato:cuius vbi ſit. a. ⁊ incipiat p. moueri cōtinue. ſi ergo. p. in inſtanti mouet ad. a. ſit illud. b. tūc ſic aut. p. in inſtāti. b. erit totū vbi prius erat aut nō. ſi ſic:ergo ꝫ idē vbi. a. in inſtāti. b. ⁊ per ꝛ ñs ſimul eſt mutatū ab. a. ⁊ non mutatū. ſi nō:ergo eſt mutatū ad aliqđ nouni:ergo aut ad aliqđ diuiſibile vel indiuiſibile precise. Nō primū q in motu ꝛtinuo partis diuiſibilis prius acquiritur pars ⁊ nulla tota ſimul acquirit ex. 6. phy. ſi ſm de text. ſequit intentum.

¶Scōm inconueniēs eſt q ſeqtur q tollat motus cōtinuꝰ. Nā opz dicere q ſemp mobile eſt totū in termino a quo:vel totū in termino ad quem.

¶Tertiū inconueniens eſt. ſequit q idē in eodez inſtanti ſit primo genitū ⁊ corruptū:eſt ⁊ nō eſt. Deducit ſic in eodē inſtāti. p. eſt prio motū ad vbi. c. ⁊ ipm. c. prio genitum ⁊ i eodē inſtāti eſt. primo motum a. c. ⁊ ipſum. c. ꝫ⁹ corruptuz. ergo. c. in eodē inſtāti primo genitum ⁊ corruptū: eſt ⁊ nō eſt. Reliquoꝝ inconuenientiū ex his patebit ſolutio.

¶Rñdeo. primo q mobile ſic motum localr perdit nouū vbi ⁊ acq̄rit aliud:⁊ de vno vbi mouetur ad aliud.

¶Dicitur ſecūdo q mobile motu locali in tēpore menſurāte motū eius ꝫ duplex vbi. Primū eſt vbi conſtitutū p̄ciſe ex partib⁹ ſimultaneis diſtinctis ſm diſtinctionē partiū ipſius vbi:correſpondentibus diuerſis partib⁹ loci ſui primi ⁊ prop̄riꝰ ⁊ adequati:⁊ tale vbi eſt adequatū mobili:qz correſpōdet loco adequato ipſius. Itez tale vbi indiuiſibilr perdit ⁊ acquiritur ideſt totū ſimul. Ratio ē: qz tale vbi eſt reſpect⁹ vel habitudo corporis locati ⁊ partiuz eius ad locum. Reſpectus aūt idē nō manet:variato fundamento. Poteſt ēt dici tale vbi perdi in inſtāti:qz eſt dare vltimum inſtās ſui eſſe:⁊ pōt dici perdi in tēpore:qz eſt dare pmū inſtās ſui nō eſſe:non aūt primū inſtans ſui eſſe. Tale autē vbi ꝫ mobile localr motū motu recto in quolibet inſtanti tēporis mēſurātis motū eius:aliud ⁊ aliō totaliter diſtincta. Secundū vbi: qđ ꝫ mobile tale eſt cōſtitutū ex partib⁹ ſibi adinuicē ſuccedētib⁹ cuius diuerſe partes correſpōdet diuerſis locis totalib⁹ mobilis in toto motu. Nec dico locis adequatis mobili. qz ſicut mobile in qua libet parte tēporis in loco maiori ſe nō adequato:ita ꝫ vbi correſpondēs maiori ſe. Et ſic nō ꝫ totum illud vbi ſimul:ſed prius partē ⁊ poſtea aliam. Hoc autem vbi ſe ꝫ ad primū ſicut linea ad punctū:⁊ ſicut terminatū ad terminatinū. Item tale vbi ⁊ quelibet ꝑs eiꝰ acq̄rit ⁊ pdit i tpe:⁊ tale vbi finens eſt motus localis.

¶Dicitur tertio reſpondēdo obiectis:q vbi ſucceſſiuuz acquirit ⁊ perdit in tēpore partibiliter: ſimultaneū in inſtanti. Ad primaz improbationē: ꝓ inſufficienti diuiſione arguit. Nam acquirit ⁊ perditur ſm partes ſibi ſuccedentes ſm prius ⁊ poſterius quarū quelibet informat totum mobile ſucceſſiue:⁊ qz hoc membrū nō impugnatur ab eo:ideo adductas probationes nō opz diſſolnere: qz verum cōcludūt:ſed non cōtra nos.

¶Dicitur quarto. Ad probationes q nullum vbi acquirat aut perdat totū ſimul:dicit q proceduntex falſa imaginatiōe. ſ. q vbi ſimultaneū ſic perdat in inſtanti vel totū ſimul quaſi ſit dare pmū inſtans ſui nō eſſe in quo mobile mutet ⁊ mutatuz ſit ab illo. Nos aūt nō ſic imaginamur:ſed totuz oppoſitū. ſ. q ſit dare vltimuz inſtans eſſe talis reſpect⁹:⁊ primuz temp⁹ſui nō eſſe. Nec hoc inconuenit in reſpectiuis:qui incipiunt ⁊ deſinunt:ac variat tm̄ ad variationē inceptionē vel deſitionē ſuorum abſolutoꝝ:ſicut de duob⁹ ſimilibus:que augent vel minuūt aucto vel minuto vno ſimili.

¶Ad ſecūdum inconueniēs negat ſequella:qz cōtinuitas i motu locali non attendit penes talia vbi indiuiſibilia ſm prius ⁊ poſteri⁹. ſed ꝫ vbi diuiſibilia ⁊ ſm diuiſionē loci vel ſpacij acq̄ſiti vel pditi.

¶Ad exemplū vero pto primo inconuenieti dicit q. p. in inſtāti. b. perdit. a. vbi: ſuppoſito q. b. inſtans ſit primuz inſtās temporis menſurātis motū: ⁊ hoc accipiendo diuiſionē ⁊ deſitionē per poſitionem de p̄ſenti et remotionē de futuro. Si aūt talia exponāt ecōtra. ſ. per negationē de p̄ñ ⁊ poſitionē de p̄terito:tale vbi perditur nō inſtanti. b. ſed in tēpore ſequenti modo dicto prius.

¶Dicitur quinto q in quolibet inſtanti tēporis intrinſeco:mobile. p. perdit vnuz vbi indiuiſibile ⁊ acquirit aliō vbi diuiſibile. Ad inconueniēs dicit q i quolibet tali inſtanti verū eſt dicere q. p. mobile mutatur ⁊ mutatū eſt diuerſimode:exponendo vt dictum eſt. Magis tñ p̄opie dicitur q in inſtanti murat. p. mobile ad vbi indiuiſibile ⁊ mutatū eſt ad ipſum: ſed i tpe imediate ſequēti mutat et mutatum eſt ad ipſum.

¶Dico vltimo ad vltimū inconueniens q in talibus idiuiſibilr durantib⁹ nō eſſe inconueniēs generationē ⁊ corruptionē imediate ſibi ſuccedere:ſicut ꝓz de mutatis eſſe et de inſtantibus.

¶Secūdo arguit. celuz ſm ꝓbm vere monet localiter. ⁊ tñ nō acq̄rit vbi. ergo. añs eſt auctoris libri ſex p̄ncipioꝝ dicētis vltimā ſphēram non habere vbi.

¶Reſpondeo. Nos loquimur, de motu locali corporis circūſcripti ab aliquo locante extrinſeco.

¶Tertio arguit. Sequit q localiter motū ſimul moueret motib⁹ diſtinctis:⁊ q dareſ aliud genus motuū p̄ter poſita a ꝓho. ergo, añs ꝓbat. Nam monet ſm locū ⁊ ſm vbi motus vero ad vbi non eſt mot⁹ ſm locū: nec aliqđ aliuꝝ.

¶Rñdeo. Licet mobile acquirat per motū locum ⁊ vbi realiter diſticta: nō tñ acq̄rit duos termios mot⁹: qz vbi ⁊ locus ſunt vn⁹ terminus cōplex⁹ motus: qz per vbi habet locus ⁊ eſt certus ordo inter ea: nec daret ei ſpēm ſiue alio. ⁊ ideo negat ꝓma ꝓſitia. negatur pariter ſecūda cōſequētia: qz locus pertinet ad predicamētū vbi

nō sicut species: ſz sicut prorimū principiū ꝓstitutiuū ei⁹ .s. Tho. super tertio phyſi.

¶Argūt quoq; vbi nō ē res absoluta neq; respectiua ergo nō ē. prima pars antecedētis pz: qz nō substātia ꝛc. secūda probat. Non enim est respect⁹ loci ad locatum nec ecōtra. Nam si sic loci esset locatus: item qz talis respect⁹ est de genere relationis: vbi vero nō est de predicamēto relationis.

¶Respondeo. negat antecedens quo ad secundā partē. Ad probationem dicit ꝙ arguit ab insufficienti diuisione. Non.n. vbi est res spectus loci ad locatuz nec locati ad locum nec vterq; illoz̄: sed est comparatio fundata in circūscriptione passiua locati ad locuz circūscribentē: de hoc est. s. Tho. in tractatu de natura relationis.

¶Ad idem arguit. quēstio facta per interrogatiua de p̄dicamēto vbi: querit de loco. Idem em̄ est querere vbi est sortes ꝛ in quo loco est sortes. ſitr rnsio est de loco ergo vbi est locus et econuerso.

¶Respondeo. negat cōsequētia. Nam qz locus est notior ꝛ sensibilior ꝙ vbi: ꝛ sunt ſeparabilia: et vnum est de intellectu alteri⁹: ideo de ambobus simul queritur: et p ambo simul respondet: nō tn̄ sequitur ꝙ sint idem: sed est fallacia cōsequētis. Cum aūt dicit in schola i foro: circūlocūt ꝓpias differētias vt spēs vel individua ipsius vbi.

¶Item probat intentū auctoritatibus Cōmētatoris. 4. phy. cō. 34. dicentis pluries: locum corporis locati esse vbi eius. Item Boetij i libro de trinitate dicētis. vbi vel de deo vel de homine predicari pōt: que verba exponēs Cōmētator: ibidem dicit. vbi idest locus potest quidem predicari ꝛc.

¶Rndeo. Mens Cōmēta. nunq; fuit ꝙ locus esset vbi: sed ꝙ eēt cā eius: vt pz. 5. meta. cō. 28. vbi dic ꝙ vbi est respectus.

¶Ad verba Boetij dicit ꝙ mēs eius fuit vbi allegek ꝙ vbi nō dic aliquā entitatē absolutā inherentem illi de quo dr̄ sine cōparatiōe ad aliqd extrinsecū: eodez mō intelligēdus est Cōmētator: eius: cū ibidem dicat ꝙ in tali predicatōe forma inherētiū fit: nō tamē intelligitur inherere.

¶Aduertēdum. siquis vellet predictam difficultatē de vbi euadere: posset dicere: ꝙ mobile localr motuz nullā rem sibi inherentez acqrit: sed solum locū extrinsecū. Hoc enim dicit. s. Tho. 2. sen. di. 7. q. 3. arti. 1. ad tertiū. item de potentia. q. 6. ar. 3. item in ꝑma par. q. 9. arti. 2. ar. 3. 4. sen. dist. 44. q. 2. arti. 3. questiū. 3. tn̄ qō dictū est probabilius videtur.

Cōclo. iij.

Angelus comō quo monetur localiter pōt moueri de extremo ad extremū per medium si vult. ꝛ nō per medium si vult. Hāc ponit. s. Tho. ꝑma ꝑte. q. 53. arti. 2. ite i ꝑmo sen. di. 37. q. 4. ar. 2. Ratio est: oē qō ad libitū pōt moueri de extremo ad extremuz per motuz cōtinuū ꝛ per motū nō cōtinuū: pōt moueri ptrāseūdo medium ꝛ nō pertranseūdo: sed angelus est huiusmodi. ergo.

¶Cōtra arguit corruptor: verita Corruptis ꝙ error: sit dicere ꝙ possibile ptor: vt sit āgelū trāsire de extremo ad extremū nō transeūdo per medium. Et primo quidē multiplici auctoritate. Prima est error: cōdēnat⁹ Parisius ꝙ angelus nusq; sit aliquādo. qz Matth. 18. dicit angeli eorum qui in celis sunt.

Scōa est Damasceni lib. 1. cap. 18. dicētis. solus deus in circūscriptibilis est.

Tertia ē Arist. 2. celi dicētz: oēs qdē ꝓsentiūt i loco hui⁹ corpis p̄mi mot⁹: qō ē loc⁹ spirituum.

Quarta est Tullij i lib. de tusculanis qōnib⁹: loquētis de animabus miseroz̄. si em̄ nusq; sunt. dū eos nusq; pono: puto qdez nō esse eos. ergo a ſimili de angelis,

Quinta est Hieronymi in epla ad paulā de assumptiōe. b. virginis. Credendū est inquit militiaz angelor̄ cū suis agminib⁹ obuiā venisse beate virgini i sua assumptione: et ipsuz dñm nostrū ihesuz xp̄m. Obuiatio aūt non est nisi in spacio medio.

Secta legis de anima. b. Martini ꝙ diabolus voluit eam detinere ne ferret in celum: sed hoc fieri nequisset nisi ptrāsisset medium.

Septima; est Officij cōmēdatio nis mortuor̄: splēdidus angelor̄ chorus occurrat: ꝛ ite subuenite sancti dei: occurrite angeli dñi.

¶Rndeo. Ad primū negat seqlia angelus nō trāsit mediū in motu ergo nunq; est aliqn̄: ſz sic arguēs fallitur duz putat inter instās in quo angelus desinit esse in priori loco: ꝛ instās quo incipit eē in vltimo loco cadere mediū tēpus de necessitate: sicut inter duo loca cadit mediū spaciū. Hec aūt imaginatio falsa est.

Angelꝰ pōt esse nusq;.

¶Utrum aūt angelus possit esse nusq;. Rndet mirū esse p̄mā partem vniuersi ꝛ nobilissimā dependere a loco que est infima. Sedde hoc alias: auctoritas aūt euāgelij tm̄ cōcludit ꝙ angeli nō aliter in celis sunt q̄ deus. quē constat ibi nō esse per modū locati.

¶Ad dictū Damasceni: dr̄ ꝙ solū cōcludit: ꝙ angelus cōprehendit loco quo ad hoc: ꝙ nō simul est in diuersis locis: non aūt ꝙ de necessitate sit in loco.

¶Ad dicta Arist. dicit: ꝙ nō sunt ad ꝓpositū: qz ipse vnā sbam separatā posuit esse in loco. nō nisi per modū quo operans est in operato vel forma in materia cū ipse dicat. 4. phy. ꝙ alia nusq; ē locat⁹. ꝛc. 45.

¶Ad dicta Ciceronis dr̄ ꝙ ō eis parū curandū est. Tum qz ꝓtia quā facit derisibilis ē. s. hoc nusq; est. igit hoc nō est. sic. pz. 4. phyſi. Tū qz alia ꝓna quā facit est ꝓtra fidē. s. miseri nō sunt apud ifer̄os localiter q̄ nusq; sūt. Quia demones sunt miseri: ꝛ non semp sunt apud infer̄os: qz in hoc aere.

¶Ad dictū. b. Hieronymi: dr̄ ꝙ nō est simile de animabus sanctor̄ ꝛ angelis: ꝛ dato ꝙ pari mō sūt in loco: ꝛ possint moueri localiter dicitur ꝙ alio modo est in motu earum ꝛ in motu corporum: qui necessario est continuus. Et si dicatur si potuit. b. Virgi. ſine transitu medij peruenire ad rhonum gloriē qua vtilitate transiisset medium dicit vt aliqua ibi digna ex ercerent: puta vt ibidē a filio honoraret ꝛ domina celi ꝛ terre ꝛ medij demonstraret: ꝛ ꝓpter multas alia. ſitr dicit de anima. b. Martini: vt de hostib⁹ ibidem de gentibus triūpharet in medio: ꝛ simile est de animabus beatis ascendētibus ad celum. Talium.n. trāsitus occurs⁹, ꝛ obuiatio voluntaria sunt: ꝛ qñq; ptinua: qñq; nō. ꝓ Per hec ēt pz rnsio ad septimum illi⁹.

¶Octauo arguit. Sint duo extrema. a. d. sit mediū. b. c. Transeunte angelo: nō est in. a. nec in. d. qz ibi quieuerit: neq; nusq; esse pōt vt ait Aug. de imortalitate aie. ergo transit per mediū.

¶Rndeo. vt dicit correptor corruptoris: ꝙ inititur falso. s. ꝙ inter instās quo ponit in vno extremo ꝛ instans quo ponit in alio requiratur necessario tempus mediuz. Hoc em̄ nō requiritur qñ motus nō est continuus.

¶Ad dictū Augustini dr̄ ꝙ dz sic intelligi ꝙ locus ptinet ad oia entia: nō tn̄ eodē mō: quedā em̄ loco continentur: quedam in loco operant si volūt,: quedam ad oia loca se extendunt vt deus.

¶Sciendū ꝙ argumētū petit dnbiū qō nō solvit: vbi movet angelus an in termino a quo: an in termino ad quē aut in medio.

¶Respondetur ꝙ non monetur neq; in instanti termini a quo ne neq; in termino ad quem neq; i medio: sed monetur in toto tempore qō constituitur ex primo vltimo

Vbi mouet angelus,

instãtib⁹ ⁊ non in aliqua eius pte
1.sen.di.37.q.3.ar.2.ad scõm.item
ꝓma par.q.53.ar.2.ad tertium.

¶Ultimo arguit.angelus idiget loco.nã oppositũ est cõdẽnatum. ergo magis dũ moueꝫ ꝯs dum dẽ scit. probat ꝟña per id qõ dr.4.
phy.4 nõ quereret locꝰ nisi motꝰ
ẽt aliquis fm locum.

¶Rñdeo.Qñ locus ⁊ motꝰ localis eqnoce cõueniũt corꝑoribus ⁊ angelis:angelus nõ indiget loco sed magis locꝰ angelo vt cõtinente.dictũ aũt phi nihil facit ad ꝓpositum.s. Tho.6.quoli.ar.3.

Sco. in 2. dis.2. q.9. ¶Cõtra eandẽ arguit Scotꝰ.ꝓº. Nulla pars tpis põt transire ãs turo in ꝑteritũ:nisi per tps ps. Sed silus est ordo inter ptes loci. ergo nõ poterit ptransiri ab extremo in extremũ nisi per medium.

¶Rñdeo.Negaꝫ sit silus ordo: ꝙ cõcesso:magis nr̃m ꝓpositũ concepik. Nam sicut angelus põt alicubi opari in ꝓncipio hore ⁊ i fine nõ operãdo in medio:ita ⁊ trãsire de extremo ad extremum sine medio.Ulterius dr: ꝙ sicut angelus non sequik leges tẽporis cõis: ita nec leges loci corꝑoralis.

¶Secũdo arguit.Ordo ꝓfixus a supiori agente est necessari⁹ cuilibet inferiori:qñ ꝓcise circa talia ordinata operaꝫ:vñ nullum agẽs creatũ põt facere sine vino acetũ ꝓpter ordinẽ inditũ. ꝙ qñ angelꝰ moueꝫ ꝑ corꝑa ordinata a deo nõ poterit sine tali ordine moueri.

¶Rẽspondeo.negaꝫ maior. Naz ea cõcessa sequeret ꝙ intelligeꝫ quatuor obiecta corꝑoralia nisi inciperet a primo:vt nõ posset intelligere Coloniã ⁊ Parisius nisi intelligeret loca intermedia.Est aũtvera in actionib⁹ essentialiter adinuicem ordinatis: quales sũt partes spacij adinuicez: angelus vero talem ordinem essentialẽ nõ hz ad locũ : ꝓpterea exemplũ de aceto non sufficit.

¶Sciendũ ꝙ lz nulla distantia impediat itellectionẽ angeli:motum tñ impedit qz operari nõ põt in distans quãtus post motionez vnius possit mouere statim quantũcunq; distãs a se mobile.

Cõclo.iij.

Impossibile est angelus moueri localiter in instanti.Hãc ponit prima parte.q.53.ar.3.item primo sen.dist.37.q.4.ar.3.Huius ratio est.in quocũq; motu est assignare vltimũ instãs:quo mobile fuit in termino a quo ⁊ ꝓmũ istãs in quo est in termino ad quẽ : tale motus est in tpe:⁊ nõ in instanti. Sz in oi motu quo angelus dicik moueri localiter est assignare vltimũ instãs in quo est in ꝓrio loco:⁊ ꝓmũ instans quo fuit in sequẽti loco.igik ꝙlibet motus localis eius est successiuus ⁊ in tpe.

Sco . in 2. dis.2. q.8. ¶Cõtra arguit Sco.Rõ nõ cõcludit:qz assumit ꝙ ꝺescens in toto aliquo tpe:in vltimo instãti eius sit sub eadẽ forma. Nã sequik ꝓmo ꝙ in vltimo instãti ꝑseruatiõis sit ibi forma panis.scõo ꝙ in vltimo instãti illuminationis a sole sint tenebre.

¶Si dicaꝫ ꝙ illuminatio est terminus motus localis solis.

¶Cõtra.Ponatur sol creatus de nouo medio existente tenebroso.

¶Rñdeo ꝙ aliud est ꝺescere.aliud esse sub forma.vnde ad primã sequelã respondebik in sequẽtib⁹. Ad scõam dr ꝙ nihil ꝺescit sub tenebra lz possit esse sub tenebra:qz aer cõtinue mouek ad lucẽ inquã tum ei aufertur impedimentũ ꝑ ablationem distantie solis.

¶Ad casum sitr dr ꝙ posita creatione solis i medio tenebroso:ꝑ totũ tps precedẽs aer quodãmo⁹ moneretur a tenebra ad lucẽ ꝑ ablationẽ termini a quo ⁊ appropinq̃tionẽ termini ad quẽ: accipiendo large motũ ꝑ sublatiõe ois indispositiõis repugnãtis termino inducendo: portissime qz aer hz ordinem ad tps ⁊ ad motum celi.

¶Tertio arguit.Si angelus ꝺescens in tpe:in vltimo quoq; instanti

stanti eius erit imutat⁹ in eodez vbi igik nunq; mutak nec in tẽpore ꝓximo; nec discreto . ꝓbatur ꝟña.qz accipio aliquã ptẽ in qua quieuit : ⁊ ꝑ ꝟña in vltimo illius tpis nõ est mutatus.Si ẽt in istãti tpis discreti moueatur locaꝫ. aut illud instãs est imediatũ nr̃o instãti terminãti tps quietis:aut mediatum . Si mediatũ igik inter instãs nr̃m in quo fuit angelus mutat⁹ ⁊ angeli dak tps mediũ in quo ꝺescit angelus:ꝙ in illo quieuit:ꝙ in instãti in quo ponebak moueri nõ mutak. Si autẽ instans est imediatũ:quero ꝺ ei rñdeat in nr̃o tpe si instãs:ꝙ i nr̃o tpe instãs erit instãti imediatum ⁊ sic tps discretũ. Si tps ꝙ in illo nõ mutak angelus instãtanee: qz illud instãs coexistit tẽporis nr̃i parti in qua vel cũ qua põt continue moueri.

¶Rñdeo.negak ꝓncipalis ꝟñtia. Ad ꝓbõnẽ dr ꝙ instãs quo angelus fuit vltimo in loco ꝑcedenti:⁊ istãs quo incipit eẽ in loco sequẽti sunt immediata:loquẽdo de instantib⁹ tẽporis discreti quos mensuratur motus ei⁹ discret⁹. Ulterius ꝙ illoꝝ duoꝝ instantiũ ꝓrio corꝛespõdet instans tpis nr̃i quo ad simul desinere:lz nõ forte quo ad simul incipere vel durare.

¶Secundũ vero instans tẽporis angelici sine medio sequik instãs temporis nostri sicut ⁊ sui.Et cuz querik quid ei corꝛespondet in tẽpore nostro:dico ꝙ tempus ⁊non aliquod instãs:adequatũ : ⁊ tunc negatur cõsequentia facta ad huius improbationẽ:lz enim tale instans corꝛespõdeat vni parti temporis : tñ non hz in se ꝓriꝰ ⁊ post. Ideo in illo angelus nõ põt mouer:sicut posset in parte temporis sibi corꝛespõdente.Unde argumẽ tum fallitur dũ putat ꝙ angelus in scõo istãti sui tẽporis moueak. Nõ.n.dicim⁹ ꝙ moueak in ꝓº vel in scõo instãti:lz in toto tpe discreto cõposito ex duob⁹ instantib⁹.

¶Contra eandẽ conclusionẽ arguit Gregorꝰ.Angelus fm tnaz opinionẽ deserit simul totũ locuz a quo discedit.sit ergo locꝰ a quo a.ad quẽ.b.instãs deseritiõis.c.in instãti itaq;.c. aut angelus est in a.vel in.b.si i.a.ergo i instãti.c.totum non deserit simul.si in.b.igik in instãti.c.mutak er.a.in.b.sicut mã ꝓrima simul vnã totaz formã deserit ⁊ aliam acquirit. Gregor; hic.q.3.

¶Rñdeo.Dicik ꝙ i casu argumẽti angelus in instanti.c.est in.b. Nec valet ꝟequẽtia:igik in instãti mutak er.a.in.b.sed solum seqtur ꝙ in instãti.c.mutatum est ex a.in.b.Motus enim ⁊ mutatio ex a.in.b.nõ est in aliquo instãti:sed in duobus instãtibus ꝟstitutibus vnum tẽpus discretũ. Et sitr motus eius cõponik ex mutatis esse:quoꝝ quodlibet est ps motꝰ: nullũ tñ est motus vel mutatio.

¶Secundo arguit. Esto ꝙ motꝰ angeli nõ depẽdeat ex motu celi: tamen ei coexistit vt vere dici possit:ꝙ dum sol mouetur a tali loco ad talẽ locuz:ꝙ angelus cõtinue moueak:quicqd igik sit de tẽpore angelico.accipio tẽpꝰ in quo sol mouebak angelo ꝺescẽte in.a.⁊ totũ tps in quo sol pariter mouebatur angelo existente in.b.Copulẽtur aũt duo ista tẽpora in instãti: cũ nõ habeãt tẽpus ⁊ sit.c.tũc arguik sic.Aut angelus in.c.est i.a. tm̃:aut in.b.tm̃:aut in vtroq;:aut in neutro.Nõ tertiũ aut quartuz vt ꝑz nec primũ. Nam si est in.a. in.c.nõ est mutatus er.a.⁊ qr fm te:datur primũ instãs in quo ẽ.b. Sit tali instãti corꝛespõdet in tempore cõi.c.sequitur ꝙ sit mutatus ad.b.qñ non est ab.a.in.b.contra positũ.Si vero corꝛespondet ei aliquod instans sequẽs.c.igik in tẽpore medio erit in.a.⁊ cõsequẽter tẽpus quo erat in.a.nõ erat precedẽte illud qõ ꝑcedit.c.ꝓtra positum ergo relinquik ꝙ sit in.b.ꝙ.in.c.ẽ in.b.⁊ in toto tempore precedente erat in.a.ergo in instãti ẽ mu-

tatus.Cū aūt cōiter querit vtrū angelus de loco ad locū mutari possit in instāti:fermo est de istāti tpis nfi.Rndere aūt de alio instanti nō est ad cōem intētionez.

¶Rndeo.dico q angelus ⁊ eius motus coexistūt motui celi:prout in eternitate cōi eorū mensure includunt.Mensura aūt propria et adequata motus angelici discreti nullo modo ꝓportionabilis est mensure propie motus celi: cum sint alterius ⁊ alteri⁹ rōnis: ideo non pōt propie dici q duz sol est in tali situ ⁊ q sol moueat a tali loco q angelus similr se habeat. s. Tho.primo sen.di.19.q.2.ar.2. ad primū. item dis.37.q.4.arti.3. Ex quibus ptz q vnus non eorū est mensurabilis alteri⁹ mensura licet vnus alterū concomitetur.

¶Dico scōo q iz instās angelicū sit omnino indiuisibile: pōt tamē correspōdere vnico instanti nfi tē poris vel vni totali tēpori ⁊ cuilibet instanti eius primo.s.⁊ vltimo ⁊ medijs vel vni tēpori:totali prēter primū instans eius.

¶Dico tertio ad argumentuz.In casu argumēti angelus erit in primo loco in aliquo istāti correspōdenti tēpori q ꝑcedēti.c.⁊ etiam in c.erit aūt in scōo loco in alio suo instāti correspōdenti tempori nostro sequenti.c.⁊ tō sicut inter instās.c.⁊ tēpus sequēs nō est dare mediū:sic nec inter duo instantia tēporis angelici. Non enim secūdum instās angelicū alicui istāti tēporis nostri coexistet.Sicut iste imaginat:sicut in suo simili dicit argūēs q post pīm instās pōt subito causari aliqua ꝓuolitio:⁊ tn non causabitur in aliquo instanti primo.

¶Sciendum ex.s.Tho.9.quoli. ar.9.⁊ prio sen.di.37.q.4.art.3.q impoſſe est angelus moueri de.a. in.b.sic q in instanti sit in.b.⁊ in tpe precedēti illud instans sit i.a. sed opz dare vltimū instās in quo quieuit in.a.⁊ cum hoc non possit esse in tempore continuo:opo tet q fiat in tempore discreto.

¶Itē arguit q ill oī quiete nō sit dare vltimū instans in quo quiesnit in termino a quo. Maz sequit q in transmutatione substantia li sit dare vltimum instans forme a qua trāsmutatur. Aut igitur in eodē instāti est sub forma ad quā ⁊ ptz q nō:aut in altero sequenti. ⁊ cū instans nō sequat instāsine medio:erit tps in q materia vtraq forma subst antiali carebit.

¶Itē sequit q erit dare vltimuz instans rei ꝑmanētis post qd nihil erit eius.cōtra pīm.8.phy.

¶Rndeo.argumētū primū falsum supponit.s.q mā desciat sub ꝑma forma:imo pp alterationē precedēz ꝓtinue mutat a ꝑcedēti forma ad sceāz:⁊ vna erat in fieri:alia i corrupti.iz in vltimo instāti illi⁹:vna s.ꝑcedēs sit ꝑ⁹ corrupta ⁊ sequēs sit primo producta.s.Th.in prio di.37.q.4.

¶Ad aliud negat pari rōne consequētia. materia enim nō dekit in toto tpe ꝑcedēti gnationem:et per cōsequens nō est necesse q sit i vltio instāti illi⁹ tpis sub illa.

¶Cōtra rōez.s. T.sic idē arguit In hac rōne assumit falsuz.s.q sit dare vltimū instans detis in quo mobile:ita se hz vt prius.Hoc em est verū tantū de instanti de quo vere dr q quieſcit.⁊ nō est verum de instāti in quo verū est dicere q desinit deſcere remotiōe de pīn ⁊ positiōe de futuro:⁊ illud instās terminat tale tēpus.Nā ꝓz te ita est de rōne mot⁹ q motū aliter se hēat q̄ prius sicut de rōne detis q sitr se hēat.Sz non in quolibet instāti motus se hz mobile aliter q prius.vt ꝓz de primo. Aliter em dareť primū mutatū eē ⁊ si in illo instāti se haberet aliter q prius cuz illud instās sit terminus tēporis mēsurātis detē ꝑcedētē:⁊ qn post detē mouetur aliq motu primo in illo hz vltimo detū esse:ⁿ ꝓbo nō se hz aliter q prius,sequtur ergo q in eodē instanti aliter se hz q prius ⁊ nō se hz aliter:q duo ꝓtradicūt.

Idem vbi.s. Grego. vbi.s.

¶Rndeo.negatur añs .Est enim illud assumptuz precise verū: qn oē qd desciť in aliquo tēpore:primo se hz in eadez dispositiōe in quolibet instanti illius tēporis.Est.n. hec vera propositio de instantib⁹ intrinsecis mensurātis motū sine cōtinuātibus sine terminātibus illud.sic enīz vocamus hic instantia itrinseca:q̄re nō valet gloſa ei⁹.

¶Ad replicā de similitudine motus ad aliter se habere: et quietis ad eodez modo se habere: dicit q nō valet:q: nō est mens. s. Tho. q mobile in quolibet instanti tēporis mēsurātis motuz se habeat aliter q̄ prius.s. ante temp⁹ mensurans motuz:sed q se habeat in alia ⁊ alia dispōne:ad hūc sensuz q: nō est accipere duo instātia in tēpore mensurāte motū in quib⁹ mobile eodē mō se habeat:⁊ pari rōne i omni instāti quietis:mobile semp ē i eadē dispōne.Et sic itel lecta ꝓpositio ēvera ⁊ p se manifesta.Deiect⁹ g̃ argumēto ē q: ꝑparat istās tpis mēsurātis motū ad instātia extrinseca:cū nos loq̃mur solum de intrinsecis.

Idem vbi.s.

¶Arguit idē ꝫ exclusionē directe: sic graue descendēs per vacuum descenderet in instāti.ergo. angelus pōt moueri in instāti.añs habetur ex.4.phyſi.cap. de vacuo. ⁊ Cōmēta.cō.71.pīncia probat. q veritas antecedētis in hoc funda tur:q: ibi nulla est resistentia:sitr angelo nullum corpus resistit.

De motu p vacuum.

¶Rndeo.negat antecedēs .Non enim possibile est quacūq virtute aliqō corpus moueri per vacuuz: nec per plenū i instāti.s.Tho. 4. dist.44.q.2.ar.3.q̄sti.3.ad scōm.

¶Sed cōtra arguit tota cā hui⁹ pōt esse duplex resistētia:vna medij ad mobile:alia mobilis ad motorem:⁊ hec est quotiēscūq mobile est distinctuz a motore. Prima est in motu corporū simpliciū ⁊ in angelis inuenit ꝓpter corpus assumptū.Secūda est i motu corporum celestiuz ⁊ esset in motu animalium per medium plenum.

Corp⁹ nlr̄a vir tute pōt moueri in istāti

¶Cōtra hanc rnsionē arguit. Se quereť enīz primo q de⁹ nil posset mutare in instāti:cū semp esset distinctus ab eo qd mutaret.

¶Scōo sequereť q quodlibz corpus equalr resisteret oibus angelis qn moueret ab eis.Ad qd multa seqrenť icōueniētia:vt puta q nullus angelus possz moueri idē corp⁹ per idē spaciū in minori tpe.

¶Tertio seqrēť q aial descendēs p vacuū nō descēderet in istāti.

¶Quarto sequereť q pariter eēt in alijs motib⁹:⁊ per 2ns seqrēť q nullū alteratiuū posset alterabile q̄tūcūq dispositū a se distinctū alterare in instāti qd est ꝓtra te.de illuminatiōe medij ꝛc.

¶Rndeo.s.Th.in nono quol.dicit q nō reperit tps i motu angeli pp distantiā spacij sed pp incōtingentiā terminoz:q:s.nō contingit āgelū eē in duob⁹ locis sit.

¶Ad primā sequellā dr q diuina oipotentia nō se extēdit ad implicantias cōtradictionem .Unde impoſſe est q corpus quacūq virtute possit moueri in instāti ⁊ ō hoc s.Tho.in.4.vbi supra ad tertiū. Per dei tn potentiam nō apparet impoſſe q angelus possit moueri in instāti:non tn situaliter.

¶Ad scōam dicit q resistētia mobilis ad motorē nō cōsurgit precise ex distinctiōe vnius ab alio:sed potius ex oppōne dispōnis: qnā hz mobile de pīn ad dispōnē inducendā in futuro.Contingit autem illaz esse maiorē vel minorē: ideo negant ambe consequentie.

¶Ad tertiā dicit q nulla virtute corp⁹ pōt moueri i istāti nisi p deret suā corporeitatē.De⁹ ei posset trāsferre substātiaz illā icorporeā factā de termino ad termi nū i instāti fz nō p motū ꝓpe dictum sed alijs modis.

¶Ad quartā dicit q successio nō solum est pp distinctionē mobilis

ꝙ motoris ſz ēt ꝓ incōpoſſibilitatē termini a quo ad terminum ad quez. Conceditur tamē ꝙ aliqua alteratio fiat in inſtanti: qz eſt terminus extrinſecus localis: ſz hoc locū non hz in motu angeli.

¶ Concedit vero ꝙ motus angeli imꝓprie poſſit eſſe in inſtanti. ſi vnus ſubitus contactus virtutis eius ad locū vel locatū dicere tur motus vel mutatio. Et multo plus diceret motꝰ iꝓprie loquēdo de motu āgeli i corꝑe aſſūpto.

¶ Sciendū ꝙ nec ꝓpactū nec per mediū glorificatuz corꝑus graue vel corꝑora glorificata mouebun tur in inſtāti. s. Th. vbi ſupra. Et cū adducit ad hoc ratio ꝓ dictum Auguſtini dicētis in qōne d̄ reſurrectione d̄ñi ꝙ corꝑus gloriosum vtraq; internalla pari celeritate cōtingit vt radius ſolis. reſpōdet. s. Tho. ibidē ad quarrū ꝙ celeritas in verbis Auguſtini ibidē intelligēda eſt q̄tū ad hoc qđ eſt imperceptibilis exceſſus vnī⁹ reſpectu alterius: ſicut et tempus totī⁹ motus eſt imperceptibile.

¶ Ultimo contra ꝓbationē concluſionis arguit corruptor veritatis ꝓbando ꝙ ibi aſſumatur falſum cum dicit: ꝙ nō eſt poſſe ꝙ aliquid in toto tēꝑore precedēti deſcat in vno termino. ꝛ poſtea in vltimo inſtanti illius tēꝑoris ſit in alio termino. Hoc enīz falſum eſt in ſacramēto altaris. Nam eſt dare primū inſtās in quo fuit corꝑ⁹ xpi ſub forma panis: ꝛ i toto tpe p̄cedēti fuit ibi ſubſtātia panis.

¶ Rñdeo. etiā ſm ipm corruptorem q. s. Tho. nō dicit ꝙ impoſſe ſit vt aliq̄d ſit ſub forma ꝛc. ſz impoſſibile ē vt aliquid quieſcat in aliquo tēꝑore toto in vno termino ꝛ in vltimo illius ſit in alio termino. Aliud enim quieſcere de cuius rōne eſt vniformitas atq; aliō eſſe. Unde concedit ꝙ mā manet ſub forma panis ante inſtās trāſ ſubſtantiationis ꝛ in vltimo eſt ſub alia. Neq; tamen ibi quieſcebat: ꝛ licet has tranſmutationes in inſtanti deus operari poſſit: nō tamen ꝺz dici ꝙ mā vel res tranſmutata ſub priori forma deſceret.

¶ Hec corruptor et bene niſi ꝙ videt concedere ꝙ mā que prius fuit ſub foꝛa panis: poſtea ē ſub forma corꝑoris xpi. qđ eſt falſum. Quo autē in tali tranſſubſtantiatione fieri p̄cedat factuz eſſe. vide 4. ſen. d. i. 11. q. prima. ar. 3. q. 2. ad 2. 3. ꝛ 4. item. 3. pte. q. 75. arti. 7.

¶ Diſtictio. vij.

Frater Iſidor⁹ mirenſis.

QUIrca diſt. 7. queritur vtrū volūtas demonis ſit obſtinata in malo?

Pro queſtione ponitur ꝓma ꝓcls. Angel⁹ beat⁹ peccare nō pōt: nec malevelle. Hāc ꝓbat prīa pte. q. 62. ar. 8. ꝛ de veri. q. 24. ar. 8. Rō ē. Nulla mēs ab oi errore remota ꝛ i ꝓſideratione circa volibilia ꝛ agibilia purgata ꝛ ipſi eſſentie bonitatis tanq̄ rōni agibilium inſeparabiliter coniuncta: pōt ſtante tali diſpōne peccare. ſz mētes beatoꝝ āgeloꝝ ſunt hmōi ꝝ.

¶ Andēt ꝓbat in. 2. di. 7. q. 1. ar. primo. vbi aſſignat cām cōfirmationis beatoꝝ duplicē. Prima eſt ꝓfecta illuſtratio intellect⁹ de agibilibus per lumen glorie vel beatificam viſionē. Scōa eſt perfecta adheſio voluntatis circa finē vltimū per beatificā fruitionez. Et vtrāq; horū reſolvit ad hoc principium: ꝙ vbi potētia intellectiua vel volitiua/perfecte coꝛmletur: per actum ſuuz tollitur defectibilitas ꝛ peccabilitas.

¶ Itē in ſcōa ſcōe. q. 24. ar. 11. probat ꝙ mens beata nullo mō poſſit peccare arguēdo ſic. in illo ſtatu mens nullo mō pōt peccare in quo actu ſemp fertur in deū videndo ꝛ amādo ſup oia ꝛ in quo defectus indicū cadere nō pōt. Sz talis eſt ſtatus mētis beate. ꝝ.

¶ Cōtra fundamētuz cōclonis. s.

Adā in ꝓſe. di. iij. q.

ꝙ ſola viſio clara dīne eſſentie reddit videntem impeccabilē. arguit Adā ꝑ⁹. volūtas clarevidētis deū: pōt ipſuz nō diligere: q̄ odire ꝛ ſic peccare. añs ꝓbat. Cōſtat. n. teſtimoniis ſanctoꝝ ꝛ experiētijs martyrum ꝛ cōfeſſoruz: voluntatem eſſe liberam mediāte iudicio deliberatiuo reſpectu cuiuſlibet obiecti alteri⁹ a deo: ergo etiam reſpectu dei clare viſi.

¶ Rñdeo. dico primo. Adā vnica prīa diſtinctiōe reſpōdere huic ꝛ ſequētibus obiectis. Diſtinctio eſt. dupler eſt fruitio vel dilectio dei clare viſi. Prima eſt naturalis elicita ſequēs ſimplicē dei viſionē Scōa eſt libere elicita ſequēs apprehenſionē deliberatiuā cōpoſitiuā ꝛ diuiſiuā. prima nō eſt i potestate beati. ſcōa ſic. deinde ſuo modo reſpondet obiectis.

¶ Dico ſcōo Adā in ſuis reſpōſis in nōnullis eſſe cōformē dictis. s. Tho. primo nāq; cōcedit. s. Tho. ꝙ aliq̄s eſt actꝰ volūtatis naturalis ꝛ aliq̄s electiuꝰ: vt habeꝫ i. 3. pte. q. 18. ar. 3. ꝛ i ꝓma pte. q. 83. ar. 4. ꝛ 3. ſen. diſt. 17. q. 1. Et q̄buſ locis habeꝫ ꝙ volūtas vt natura eſt reſpectu finis ꝛ vt ratio eſt reſpectu eoꝝ que ſunt ad finem. Nec obſtat ꝙ in tertio dicat ꝙ voluntas vt natura eſt nō ſolū de fine: ſz etiā de hīs que ſūt ad finē. Mā in ſumma accipit finē large i ſcripto magis ſtricte. Ex quib⁹ dedu citur ꝙ reſpectu vni⁹ ꝛ einſdē poteſt volūtas haberere dilectionē electiuā ꝛ odiū naturale. ¶ An vero hec diſtinctio: actuum voluntatis locū habeat reſpectu dei clare viſi ſm ſanctum Thomā. Rñdeo ꝙ ſic vt habeꝫ prima parte. q. 62. ar. 7. ꝛ in. 4. ſen. di. 49. q. 1. ar. 3. q. 3. ſm quem ſenſum pōt ſuſtineri dictū. s. Tho. de veri. q. 22. arti. 6. ꝙ voluntas in qnolibet ſtatu nature et reſpectu cuiuſlibet obiecti pōt habere velle ꝛ nolle. Addēde vero ſunt due gloſe. vzim i qz pōt ſuſpēdere aliquē actum: non autē omnē. Scōa eſt qz volūtas ꝑ quocunq; ſtatu pōt ſuſpendere actuz: dum tamē hoc qđ eſt ſuſpendere actū poſſit ſibi per intellectū ꝓponi ſub ratione boni.

¶ Dico tertio mīta affirmare Adā que. s. Tho. negaret. Primū eſt ꝙ aliquod particulare obiectū finitū ꝛ ſub particulari rōne apprehēſuz ꝛ nō ſub rōne vltimi finis: nec ſub rōne neceſſarioꝝ enīdēter req̄ſiti ad vltimū finē poſſit neceſſitare voluntatē viatoris ad ſui dilectionē: aut ꝙ aliqđ ꝓticlare ens nō apprehēſuz ſub rōne miſerie aut alicui⁹ ꝺditiōis oppoſite i ꝓpoſſibilis vltio fini poſſit neceſſitare voluntatē viatoris ad ſui odiū: ſic itel ligēdo ꝙ volūtas neceſſitet elicere dilectionē vl odiū circa talia vt continuare dilectionē vel odiū circa prius elicita.

¶ Scōm eſt clare deū videns pōt odire deū ſtāte illa clara viſiōe dīnine eſſentie: qualis ꝓmittit ſanctis poſt hanc vitam.

¶ Tertiū eſt clare videns deū poteſt motu ꝓprio velle carere illa viſione de per ſe ad experiendum libertatē eius. Nō nego tamē q̄n clarevidens deū de p accīs ꝛ alieno motu poſſet ad tēs velle carere dīnina viſione et fruitione: puta ad preceptum dei.

¶ Dico quarto rñdēdo obiecto ſecūs eſt de aliis obiectis: et ſec⁹ eſt de deo clare viſo: quia deus clare viſus hz neceſſariā ꝓnexionē cuz vltimo fine naturaliter et neceſſario volito a voluntate. Negatur qnoq; conſequentia.

Magiſter Paulus Soncinas.

¶ Scōo arguit ſic. Deus pōt dare alicui fruitionē ꝛ certificare eū qui poſt hoc carebit ea: ergo talis pōt velle carere. añs ꝓbz: quia nō implicat. ꝓa ꝑz. qz nō eſt impoſſibile ꝓformare ſe deo in volito: alioq̄n videns deū peccaret: nō volendo quod deus vult.

¶ Rñdeo. negaꝫ ꝓa de delectatione naturali: ſed loquendo de electiua dicit: ꝙ in caſu ſi poſſis eſt ta

lus videꝫ deū: posset cuꝫ dei auri lio spāli ⁊ non alr velle carere ad tēpus diuina fruitione de per ac cidēs: ita ꝙ deus q̄ daret ꝓceptū ꝓferret ēt auxiliū ad hoc volēdū.

¶ Uel vt supra dictū ē vellet alie no motu ⁊ nō ꝓpio ea carere. De dilectione aūt naturali nō ꝓcipe ret: qz de nō possz ꝓcipere videri ꝙ conaret vt ageret ꝫ iclinationē naturalē quā ipe dedit. Posset tñ velle suspendere eam si posset.

¶ Contra hanc respōsionez arguit sic. Talis fruit deo ⁊ p rñsionē i casu nō vult frui: ergo inuit⁹ fruitur.

¶ Rñdeo. si loquamur de amore lz necessario spōte tñ fz ꝓueniētia nature sue fert se i deū clare visū: negat ꝓña. Si vero loq̄mur de illo eodē vt operat ad electionez q̄ eligit nō hꝫ ad hoꝫ ꝓcedit totū nec est inconueniens.

¶ Tertio. aliqs ꝑt libere velle mi seriā: ergo talis vult nō eē beat⁹. ꝓña ptz. añs probatur. Posito ꝙ deus daret operationem diabolo an vellet ānihilari an esse. Si ꝑ ut nunc est: ipe eligeret semp esse vt nūc est: vt dicit Augu. tertio ō lib. arbitrio. fz est miser. ergo.

¶ Rñdeo negatur añs. qz habita notitia experimentali illius pene cum firma credulitate ꝙ in eternuz durabit ipsa necessario odiē. Ad ꝓbationē dico ꝙ ⁊ nō eē et mi seriā odiret ⁊ nollet de per se: posset tamen velle per accidens.

¶ Dico preterea ꝙ argumētū nō est ad ꝓpositum: qz loquit de his qui clare vident deum.

¶ Pro intellectu omniū predictorum sciendū ꝙ actus voluntatis pōt dici nālis dupl⁹. Primo ꝓprie: qz voluntas habet naturalē inclinationē ad talem actuz: ⁊ ad obtū act⁹: ⁊ ad modū act⁹. Et hoc modo dilectio finis ē naturalis et eoꝝ que sunt necessaria ad finez. vt euidenter ꝓponunt. Scdo mi nus ꝓprie qz. fz voluntas nō inclinet naturalr ad talez actū: nec ad obiectū actus: tñ modus tēdēdi in actū est naturalis vel cōsiliis modo quo natura tendit in actuz suum: qz. fz. sine deliberatiōe: et sic voluntas hz aliquos actus naturales respectu aliquoꝝ obiectoꝝ quoꝝ nullus est finis nec necessario connexuz fini: nec vere: nec apparenter. Primi actus sunt necessarij simpliciter ⁊ quo ad specificationē actus: ⁊ non quo ad exercitium in via.

Cōclo. ij.

Uoluntas demonis sic ē obstinata in malo ꝙ non pōt bñ velle nec peccato carere nec desinere a malo. Hanc ꝓbat. s. Doc. secundo sen. vbi supra. arti. scdo. ⁊ ꝓma parte. q. 64. ar. secūdo. et de veri. q. 24. ar. 14. Prima ratio est quia talis voluntas est peccato subdita: et auxilio gratie penitus destituta: ⁊ rationū ad bonū persuasiuarum non capax.

¶ Secunda ratio est: qz talis volūtas imobilr adheret malo: sicut etiā eiꝰ itellect⁹ apꝓhēdit imobiliter: cū apꝓhendat sine discursu.

¶ Tertia ratio est. qz talis voluntas est extra statum vie.

¶ Contra arguit Scot⁹ ꝓmo. Scot⁹ Naturalia sunt integra in demonibus ſm Dionysiū: ergo est in eis naturalis iclinatio ad bonū: ergo fz illam inclinationē pñt velle bene.

¶ Rñdeo. ad añs licet sint integra q̄ntum ad ꝛnature ordinē: sunt tamen diminuta per cōparationez ad capacitatē gratie vel gl̄orie: vt dicit de malo. q. 16. ar. 5. ad ꝓmuz. Sequit ergo ꝙ pñt in actū bonuz bonitate naturali: sed nō bonitate gratie vel meritī vel bonitate moali: q̄ ꝓsurgit ex bonitate obiecti ⁊ circūstātiaꝝ maxime simul. Et idem habet prima pte. q. 84. arti. scdo. ad quintū. Unde dico ꝙ in dānatis nūq̄ est actus pfecte bonus bonitate moali: qz semp ei deest aliqua dictarum circumstantiarum saltim circumstantia fi nis debiti.

¶ Secūdo. Dānati habēt remorsuz de peccato: ergo eis displicet: sed displicētia mali nō est actꝰ ma lus sed bonus: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo ad cōsequēs ꝙ peccatū displicet eis nō ratione turpitudinis peccati: sed inflictū est illatiuū pene. Talis aūt displicētia nō est bona: qz non est vt deberet sc̄z de peccato: vt est offensa dei.

¶ Tertio. Damnati odiunt penā inflictū est afflictiua nature. fz tale nolle nō est actꝰ moralr malus. ꝙ.

¶ Rñdeo ad minorē. Illa nolitio est actus nālis: ideo est bonus naturalr: nō tñ pfecte moralr: vt dicit. s. Tho. 4. sen. dis. vltima. q. 2. ar. 1. q. 1. Et secundo sen. distin. 7. arti. 2. ad. 1. et. 2. vbi dicit ꝙ talis actus bonus naturaliter: deprauat aūt in eis per circunstātias.

¶ Quarto. Diabolus pōt in actū qui non excedit eius naturalē facultatez. Sed actus moraliter est huiusmodi: ergo maior ꝓbatur: q: naturalia sunt in eis integra ⁊ splēdidissima. minor vero est vera q: considerat⁹ in natura sua sine obstinatiōe. in malo potest bene operari moraliter.

¶ Rñdeo. negatur maior. Ad prōbationē dr ꝙ auctoritas Dionysij ꝙ essentia ⁊ naturales virtutes integras sunt quātū ad substantiā actus ⁊ eoꝝ inclinatiōes naturales in bonū: sed cū hac integritate stat: ꝙ quo ad alia sunt debilitata. vñ subdit Dionysius: quā ipsi nō videt claudētes ipsoꝝ boni inspectiuas virtutes: ⁊ cū dicit ꝙ remanēt splēdidissima. itelligit i cōparatiōe ad nos: nō in cōparatione ad eoꝝ statū ante peccatū: qua si sint in eadē subtilitate intelligētie nisi forte quātū ad notitiā speculatiuarū rerū dūtaxat. Nam in agēdoꝝ appetēdoꝝ scientia deprauati maximos patiūt errores minor etiā negat de statu nature corrupte: qz nisi dānatus adiuuet nec bona circūstātias agnoscere: nec ſm eas potest velle.

¶ Quito. Itē⁹ demonis nō errat circa ꝓncipia ꝓtica: cū sint nota ex termis: sicut ēt ꝓncipia speculatiua. ꝙ pōt volitiōe recta: qz quilibet recte, rōni pōt se ꝓformare volūtas tam in nobis q̄ in angelis.

¶ Rñdeo. ꝓmo negat antecedēs. qz malitia est corruptiua ꝓncipij ꝓtici ⁊ ꝓnciꝑtis vt ō. sexto ethi. Cap. 6. negatur etiā ꝓtia. qz etiā habita notitia ꝛclusionis ꝓtice nō pōt voluntas elicere bonū velle meritoriū sine gratia dei. Item in diabolo est ꝛtinue actualis malitia: actuale odiū: cui est incōpossibile velle perfectū moraliter.

¶ Sexto. diabolꝰ pōt naturaliter diligere deū super omnia: sed ibi actus est bonus: cum cadat super debitā materiā ergo ⁊c. maior pz: qz naturalia sunt in eis integra.

¶ Rñdeo. ad añs ēt in statu nature integre nō poterat illud ex solis nālibꝰ absq̄ alio gratuito dei dono vel auxilio. In statu ꝛo nāe dānate, pōt q̄dē potētia remota: sed nō pōt exire in actū. vt dicit Aug. de fide ad Petruz. ⁊ manet in eis ꝛtinue auersio: cui est ipossibilis cōuersio: vt dicit ibidē Aug. ca. 3.

Cā aūt quare nō pñt bene agere: nec velle: est duplex. Nā cē in malo ꝓuenit eis ex ꝓpria volūtate: fz ꝙ illi ihereāt imobilr ꝓuenit ei⁹ ꝓpria natura: deꝰ etiā est cā illius status nō causando sed cōseruando malitiā licet nō dando gratiā.

¶ Cōtra aliā partē ꝛclusionis arguit Scotꝰ: ꝓbando ꝙ diabolus nō necessario vult malum. Primo volūtas ex sua libertate pōt cessare ab oi velle. ergo nō hz necessario malū velle. ꝓña ptz. añs est. s. Aug. ꝑ° retractationū. ca. 22. dicētis. nihil sic est in potestate volūtatis sicut ipsa voluntas.

¶ Rñdeo. negat ꝓñtia. Ad probationē ꝑ° dico ꝙ Aug. loquitur de voluntate nostra in statu vie. secūdo non loquit de omni actu volūtatis: alioquin ⁊ beati pñt nō frui deo. Item diabolus nullā potētiā

Universitätsbibliothek Basel

suam potest omni actu nuuare.

¶Secūdo.Inclinatiuū ad actus peccati:inclinat ad actū vnum in spē.ergo ille actus vel est odij vel superbie.sed nullus istoꝝ est ꝓpe tunus:qđ ꝓbat.actꝰ odij ⁊ supbie sunt diuersarū rōnū.ergo nō sunt simul perfecte in voluntate. ergo dum habet vnum cessat ab alio.

¶Rñdeo.negat minor. Ad ꝓbationē negat ꝟñtia.qz ly sint distincti:tñ vnus est ratio alteriꝰ:⁊ vnꝰ est effectus alterius:⁊ habēt ordinem adinuicē:ideo possunt esse simul.vel dicitur ꝙ semper habet illum vel illum sine intervallo.

¶Tertio.Si semper actu voluntatē malū.ergo cōtinue crescit eorum malicia.ergo ⁊ pena:⁊ sic crescit i infinitū.ꝑz ꝟsequētia:qz ꝑm quātitatem culpe est quātitas pene.

¶Rñdeo. Si intelligit ꝙ crescat malicia intēsiue.negat ꝟsequētia si extēsiue ꝟcedit.Pena etiā essen tialis nō crescit:sed accidentalis: vt ḋt.s.Th.2.di.7.q.1.ar.2.ad.5. ꝑ Rñdet ⁊ D.s.4.ſ.di. ſo.q.2.ar. ꝓ° qſtiū.6.Ubiꝝ dicere ꝙ angeli boni merentꝝ vſqꝫ ad diē iudicij:⁊ mali demerentur quo ad premiū vel penā accidentalez.sed ꝓma parte.q.63.ar.9.ad.3. videt velle ꝙ nullus beatꝰ aliquo mō possit mereri nisi sit simul viator vt ꝛps ⁊ideo ad argumētū negat ꝟña:qz illa mala nolitio/non ly3 rationē culpe post dānationem eoꝝ: sed tantum habet rationem pene.

¶Quarto.Sicut se ly3 intelꝰ respectu ꝓncipioꝝ:ita volūtas respectu vltimi finis.2.phyſi.⁊.7.ethi. ſz in intelꝰ angelico nō est error respectu ꝓmotū ꝓncipioꝝ.ꝯ nec defectus respectu vltimi finis.

¶Rñdeo. Negat totū de dilectōe naturali:qz etiā cognitio ꝓncipioꝝ ē nālis:talis aūt dilectio nō ascribit eis:sed nature: nō tñ pōt habere bonam voluntatē electiuā que ꝓpꝛie est ipsius angeli.

¶Secūdo loco arguit Scotus cōtra rationes.Fundantur enim in hoc ꝙ sicut intellectus angeli intelligit sine discursu:ita voluntas immobiliter adheret vnicuiqꝫ.

¶Contra.in hac ratione ſupponit ꝙ intellectus moueat voluntatem:hoc est falsum.ergo.

¶Rñdeo. Si intelligit ꝙ intelꝰ aliq̄ mō moueat volūtatē cōcedit maiorꝫ minor negat.si vero intelligit ꝙ intelꝰ sit talis motor vel se solo sufficiēs voluntatē monere maxime quo ad exercitium actus.negat maior.prima scōe.q. 9.ar.ꝓ°.Intellectꝰ em̄ mouet voluntatē solū eo mō quo finis mouet efficientē:sed volūtas mouet intellectū ⁊alias virtutes per modū efficientis.1.parte.q.82.ar.4. de malo.q.6.arti.1.

¶Secundo ante peccatū intellectus recte monit voluntatē. ergo ipsa rectū habuit actū. sed per te imobiliter agit.ꝯ nō potuit postea peccare.hoc est falsum.ergo.

¶Rñdeo.ꝟcedit primū añs ⁊ prima ꝟñtia. Et hoc ꝙ vel in primo actu suo angelus intellexit ⁊ dilexit se ⁊ sua nālia bona/dilectione nāli:in qua nō est meritū nec demeritū.Vel qz ꝑm aliam viam in primo instāti ex motiōe gratuita ſpiritusſancti:intellexit et dilexit deū super ola:ex primo actu ꝓmo mō dicto nō sunt facti impeccabiles:qz bonitas gratuita vel moralis est circa actus electiuos:⁊ non circa naturales. Et ſcōo mō ſtr: qz si primꝰ actus fuit electiuꝰ:hoc nō fuit ex prima inclinatiōe nature angelice:ſz ex ſupnaturali motione.Et cū dicitur ꝙ angelus ly3 liberū arbitriū iflexibile post electionē:hoc intelligit altero duoꝝ modoꝝ.Unꝰ intelligit de electiōe ad quā mere ex suis naturalibus inclinat.Alius est ꝙ si itelligitur de quacūq electione:tunc dicimꝰ ꝙ immobilitat post electionē: q̄ talis electio fuit cōpleta ⁊ ꝑfecta ⁊ ſimpliciter in actu:nō aūt si est incōpleta ⁊ in fieri.s.aūt Doc. magis inclinat ꝙ primus actus voluntatis diabolice fuerit dilectio ſui nālis ⁊ nō electiua.1.parte.q.63. ar.6.ad.3.Et quo videtur velle ꝙ nec in ꝓmo instāti nec in ſcōo habuit electiuā dilectionē rectā erga deū:ac per hoc nunq̄ qz in instanti ſecundo peccauit.

¶Tertio.Sicut itelꝰ angeli aliq̄d imobiliter opponit post primā electionē ēt ante.ꝯ ēt voluntas ante primā electionem immobilis est.

¶Rñdeo.negat ꝟña.qz intellectꝰ angeli circa ſupnālia pōt diuersimode apprehēdere:⁊ nō est determinatꝰ ante primā electionē ꝙ primā ſnaz sic aut sic apprehēdere aut indicare aut volūtati ostendere:sed ſolū qñ cōplete sic aut sic estimauit.de malo.q.16.art.5.

¶Et q̄b° ꝑz ꝙ iō volūtas angeli est imutabilis quātū ad ea q̄ ptinēt ad ordinē nāe:qz intelꝰ angelicꝰ circa talia imutabiliter se hz: vtpote i actu ⁊ nō in potētia talꝰ ſcibilij exſis:⁊ ꝙ ecōtra est de ſupnālibꝰ tā respectu intelꝰ q̄ volūtatis vbi.ſ.arti.6.⁊ ad.2.⁊ ad.4. ꝑ Et q̄b°ꝑz ꝓ° ꝙ ꝓmū peccatū angeli nō potuit ēe:nec in ordinate se hñdo circa ſupnāliavel circa ea q̄ ad ſupnālia ordināt.Scōo ꝙ itelꝰ āgelicꝰ circa ſupnālia nō determinat ad sic vel alr indicādū vl̄ monēdū volūtatē.Tertio ꝙ nō o3 ꝙ volūtas ꝓ° actu ſuo fuerit obſtinata ſcā:qz ille ꝑmꝰ actus fuit nālis:vel si fuit electiuꝰ:hoc nō fuit ex ꝓpio motu nāe āgelice nec fuit plena electio:ſz ſtatim fuit ꝛpedita ꝑ pctm̄.ꝯ ꝑ illū actū obſtinata in malo:qz actꝰ erat bonus nec cōfirmata in bono: qz nō fuit perfecta electio.Quarto.ꝙ intellectus angelicus ante primā electiōez malā ꝟficiēter iudicauit circa ſupnālia:⁊ tñ potuit recte circa illa indicare:⁊ sic volūtas ꝙerse elegit.poterat tñ recte eligere: si rectū iudiciū itelꝰ ꝑceſſiſſet:⁊ sic ꝑz ꝙ.s.D.cū dicit ꝙ obſtinatio vo lūtatis angelice accidit ꝓp imobilitatē apprehēſiōis itelꝰ angelici ñ repugnat ſue pōni. Mā ſic itelꝰ angelicꝰ añs indicet de ſupnālibus est indifferēs ad recte ⁊ nō recte iudicādū:ſz tñ cū ꝓ° tali indicio ſi cōpletū fuerit imobilr ſe hz postꝫ indicauit: ita ⁊ volūtas in eligēdo:dato ēt ꝙ meruerit graz i ꝓ° istāti ñ merebat nec ōmerebat qz nullꝰ obligat ex necessitate ꝑcepti advtēdū gra ſp.ō ma.q.16.ar. 4.ad.22.Et si q̄rit de obſtinatiōe alē hūane:ꝓbabilr dici pōt ꝙ ala ſepata ſi peniꝰ sit eꝝ via ⁊ in termino:iudiciū ⁊ estimationē agibilium ⁊ finis vltimi cū quo exiuit a corꝑe:deponere nō ꝑt:⁊ ꝓpter nec volūtatē finis:nec dilectionē ordinatoꝝ in finē:q̄bꝰ adhesit i corꝑe. ⁊ in hoc ſna obſtinatio ex ſiſi cā ꝙ obſtinatio demonis ꝑcedit.4.cōtra gē.ca.95.Cauſat igit illa obſtinatio in ala ex habitu hic acq̄ſito ⁊ ex ſtatu nono ⁊ ex nā ſua:q̄bꝰ positis exit i actualē estimationē ⁊ i actualē appetitū ꝙerſi finis: ad quem ola refert.ſi dicat ꝙ ala Lazari nō fuit obſtinata in malo nec ꝛfirmata i bono:ꝛ ꝙ nō erat i vltimo termino:ſz adhuc reditura ad corꝓ°.Ipſa tñ ala dū est in corꝑe est cā ſue obſtinatiōis:ſi fieri inq̄ſitū acq̄rit habitꝰ vitioſus.ſz in iſtāti ſeparatiōis reddit ſe obſtinatā in facto ēe:qz tūc incipit imobilē apprehenſionē ⁊ appetitū ꝓ° hr̄e respectu finis ꝙerſi. nec seq̄t ꝙ i illo istāti demāt:ſz qz tūc ꝓ° punitur ꝓ° ꝓtoribus demeritis.

¶Quarto. Volūtas nō est cā ſue volūtatis:misi vt ꝓtor ea nāt̄r.ꝯ si nō alr ſe hz:vt est cā eius:ſz vt est ꝓor nāl̄r:nō alr ſe hz vt est ſb actu volēdi.ꝯ per illū actū nō aliter se habet i cauſando.ergo:vt est ſub illo actu nō fit impeccabilis.

¶Rñdeo.negat maiorꝫ. de cauſa ꝯ est ſimul actu ⁊ paſſiua: qz ꝑ vnū habitū pōntrahi ad vnū effectū ⁊ retrahi ab alio:ſic est voluntas.s. D.vbi ſupra ad tertium.

¶Cōtra.Ille actꝰ qui est cā obſtinatiōis nō plꝰ necessitat respectu

alteri⁹ ꝫ respectu sui.ſz respcū sui volūtas est libera ꝛ cōtingēter eū elicit.ergo respectu alioꝝ: ꝛ sic potest nō elici ꝛ non peccare.

¶Rñdeo q⁹ volūtas ꝓtingēter se hz respectu act⁹ eliciēdi anteq̄ eliciat:sed postq̄ illū elicuit:ꝓtrahit quādā necessitatē ꝓseruādi illum vel eliciēdi ꝓsimilē:potissime si habituet in hoc:vnde negat maiorē.

¶Cōtra.Causa secūda nō determinat causaz primā ad agēdū cōtra modū suū naturalē.Sed habitus est cā scōa respectu act⁹ volūtatis:ꝛ volūtas est cā prima ꝛ ei⁹ modus est agere libere.ergo ꝛc.

¶Rñdeo. negat minor: ꝓ vltima ptē:q: volūtas nō est libera respectu cuiuslz obti. Nā ad finē nāt inclinat.Et tō cū ꝑ habitū supueniētē aliq̄d appareat sibi vltim⁹ finis:nō ex habitu supueniēte tēdit in aliq̄d nō ꝓtingēter: ſz quasi ex necessitate nāli⁹ inclinatiōis. vbi.ꝫ.arti.7.ad.14.ꝛ ad.18. et de malo.q.16.ar.5.ad octauū.

¶Posset ēt rñderi q⁹ marie istarū trium cōfirmationū vel replicarū sunt vere devolūtate in statu vie: nō aūt in statu termini ꝛ imutabilitatis. Patet igit̄ q⁹ oē qō diabolus vult:sit plena ꝛ efficaci volūtate semꝑ vult actu vt habitu:ꝛ maxime de his: q̄ vult ꝑ modū finis vel habētiū necessariā cōnexionē ad finē.Sed possibile est q⁹ primo velit incōplete ꝛ volūtate aīte et postea velit oppositū volūtate vt econtra vel q⁹ ordinet ad suū finē opposita successiue quasi dubitatiue maxime circa supnaturalia. Et isto mō potuit esse dū subiecit opposita circa passionē christi.

¶Cōtra eaſdē arguit Aureolus. Volūtas monet ab obo ꝑ intellectū apprehēſo.sed intellectui diabolico pōt occurrere q⁹ est i statu malo.ergo ab hac apprehēſione moueri pōt: vt deserat illū statū.

¶Rñdeo.negat minor.qz cū non intelligat discurrēdo:nec monetat ꝑsuasionib⁹: non pōt ei occurrere q⁹ deserat illū statū: qz nō apprehendit cnlpā suam vt malū: sicut dicit Doc.s.de ma.q.16.art.5.ad sextum.ꝛ arti.6.ad.3.ꝛ.8.

¶Secūdo.In principio falso pōt quis sine discursu apprehendere cōclusionē falsam:nec tñ immobiliter.ergo angel⁹ nō immobiliter ex hoc q⁹ intelligit sine discursu.

¶Rñdeo.Cōcedit añs:si talis apꝓhēdēs videar vtrūq̄ esse falsum: tñ si vtriq̄ assentiat putās vtrūq̄ esse verū ꝛ nullo mō sit nat⁹ cōponere vel dividere vel syllogizare imobiliter falleꝫ: sic est de errore diaboli circa supernaturalia.

¶Cōtra secūdā rationē.s. Tho. arguit Durandus.diabolus peccauit adherendo bono.ſ.fini vltimo sed indebite. Tale aūt est bonū.sed ex volūtate boni finis: nō est necesse ꝓcedere op⁹ malū ꝫ ꝛc.

¶Rñdeo. Primo negatur maior: qz adhesit sibiipsi tanq̄ fini: ideo adhesit fini peruerso. Tum qz dato q⁹ cōstituisset vltimū finem in deo:diligēs eū amore ꝛcupiscētie ꝛ se summe amore amicitie: et nō sic deū:adhuc nō eēt finis debite desiderat⁹.vnde nulla nā intellectualis debite tendit in vltimum finem nisi diligat deū amore duplici.ſ.amore amicitie tanq̄ summe amatū ꝛ amore ꝛcupiscentie: vt summe desideratuz.qō diabolus non fecit.nec volebat fruitionem per gratiam adipisci.

¶Secō.Demō ſi peccauit ex passione ſz ex incōsideratōe.ḡ. cessante incōsideratiōe potuit penitere.

¶Respondeo q⁹ peccauit ex fortī adhesione ad obiectū act⁹ sui: vñ dico ad añs:si intelligit q⁹ nō elegit obiectū sui act⁹ falsuz est:si ꝛo intelligit q⁹ nō elegit circūstātias actus ꝛ nescinit eas:concedit.sed postea elegit eas vitiosas/intellectu obtenebrato circa supnālia: iō cessatio in eo locū nō habet.

¶Tertio.Obstinatio est vn⁹ esse etus cōis angelo et homini. ꝫ hz causaz cōmunē:ꝛ nō illud in quo

differt angelus ab homine.

¶Rñdeo. Cōcedit q⁹ hñt causam cōem:que suprādicta fuit esse subtractionē gratie.Est tñ aliqua specialis rō in vno que nō est in alio. Nec mirū:qz differūt plusq̄ spē: ideo hñt act⁹ alteri⁹ rōnis ex suis nālib⁹.cuiusmodi est obstinatio. secus ē in beatitudine: que vtriq̄ a deo supnāliter datur.

¶Quarto. Si angeli mali fūt obstinati in malo ex hoc solo q⁹ peccauerūt.ergo boni sunt cōfirmati in bono ex hoc solo q⁹ meruerunt hoc est falsum: qz ꝑ meritum nō sunt cōfirmati:sed ꝑ ꝓmiū.ḡ ꝛc.

¶Rñdeo.negat ꝓña.qz ꝓfirmatio in bono est ꝓncipaliꝫ a deo efficiēter:robstinatio in malo nō:ꝛ ēt facilior est auersio a deo q̄ cōuersio ad eū vt ad ꝓmū ꝓncipiū beatitudinis supnaturalis.

Questio.ij.

Circa eandez dist.Queritur virtum angelus moueat celum per solum intellectum ꝛ voluntatem.

Cōclo.ij. Quicq̄d angel⁹ agit ad ex̄ agit per intellectum ꝛ voluntatem: et non per aliam potentiam mediā quoli.7.q.2.item de ma.q.16. ar. 1.ad.14.

ꝓRatio est: qz in nā itellectuali non est nisi virtus intellectualis. talis aūt est intelts vel voluntas.

Aureo. ¶Cōtra arguit Aureo.ꝑ°.In angelo est potēcia motiua:ſz hmōi ē alia ab intellectu ꝛ voluntate.ergo ꝛc.maior nota.minor ꝓbatur. tum qz est in articulis parisiēſib⁹ tum qz si motio q̄ angelus monet celū eēt volitio aut esset volitio: q̄ est iperiū numero exequēte:ꝛ hoc ꝑz cē falsum:aut eēt ipsa executio act⁹ ꝑz q⁹ est alius ab actu voluntatis:aut esset iperiū ꝛ executio ꝛ hoc nō:qz in duo distingueretur.

¶Respondeo.negatur minor.dico tamen q⁹ angelus non potest omnia agere q̄ potest velle.quoli. 7.q.3.ad.2.Ad primaz ꝓbationē dico q⁹ ille articulus est cōtra eos solū:qui dicūt q⁹ volūtas angelica pōt agere quecūq̄ potestvelle. Ad scōam negat ꝓña.sed dñ dico q⁹ ille motus est a volūtate vt ꝛ exequente ipsum motum.

ꝓDico scō⁹ q⁹ iperiū nō est actus volūtatis:ſz itellts.1.2.q.18.ar.1.

ꝓDico tertio q⁹ ipsa volūtas quecoꝛpa monet hz duos act⁹:quoꝝ vn⁹.ꝫz immanēs.ſ.ipsum velle:et ali⁹ trāsiēs.ſ.motio coꝛpis:ꝛ scōs depēdet a ꝑ°:ꝛ sequit̄ ex eo:vñ nō opz inter volūtatē angeli ꝛ motū coꝛpis eē executionē mediā distictā ab vtroq̄ motu: qz cū motus exterior sit quedā executio:nō indiget alia:ꝛ hz ꝓbs dicat q⁹ intellectus ꝛ volūtas non sunt potentie productiue.ꝑ° ethi.ꝛ.9.meta. de volūtate ꝛ intellectu humano:vt ꝛ ꝛ.ar.20. q⁹ nō est de ratione earū q⁹ relinquant effectū extra operantē:productiue tamen sunt ad intra habitus intellectualis ꝛ moralis.

¶Secō.In nobis est virt⁹ motiua distincta ab intellectu ꝛ volūtate.ergo etiā in angelis: ꝛz ꝓña. qz.8.D.vtiꝫ illa similitudine.añs ꝓbat.mot⁹ palpebrarū ꝛ coꝛdis est a voluntate ꝛ a natura:sed cessante volūtate adhuc monet. ergo ab alio q̄ a voluntate.

¶Rñdeo.negat ꝓña.nec illa similitudine vtiꝫ.s.D.ſimo ꝓcedit añs. 1.parte.q.78.ar.ꝑ°.ad.4.Et ꝛz volūtas nō moneat immediate mēbra:monet tñ imediate intellectū ꝛ eo mediāte alias potēcias.

ꝓDico ꝓterea q⁹ mot⁹ coꝛdis ꝛ alij mot⁹ naturales causant̄ a gñante sicut mot⁹ grauiū ꝛ leuiū ꝛ conseq̄unt̄ formā aīalis:iō remanent cessante actu volūtatis.ſz alij motus qui nō sic sunt nāles.causant̄ ab apperitu mediāte ꝓture executiua:q̄ potiꝰ est passiua q̄ actiua.

¶Tertio.Monere ꝛ intelligere ꝛ velle sunt act⁹ gñe differētes.ḡ.reducunt̄ i potēcias gñe distinctas.

¶Rñdeo. negat ꝓña. qz vna po-

entia pōt se extēdere ad actus et ad oba gne distincta: qñ respicit talia sub aliqua rōne: que est cōis ad duo gña: sicut intellus extēdit se ad oba oiz potētiaz sensitinaz et ad actū appbēsiuū et discursiuū inquātū reducunt in aliquid cōe vtrioz. ita et pposito: volūtas angeli se extēdit ad velle et monere inquātū pueniūt i aliq rōne cōi: puta in pulsione vel tendentia ad rē vel largitiōevel cōicatiōe: q̄ ola pertinēt ad officiū voluntatis.

¶Sequit er dictis. ꝙ ꝛz voluntas angeli vt est volitiua se hēat equalr ad ppinquū et distās: non tn vt est motiua. sicut si color esset volitiu⁹ et calefactiuus ad volen. nō requr. tur approximatio: sed ad calefaciendum.

¶Distin. viij.

Circa dist. 8. querit. Utrū demones possint naturaliter cognoscere cogitationes cordis et affectiones voluntatis?

¶Cōclo. 1. Nullus angel⁹ sine bonus siue mal⁹ ex sola naturali virtute sua potest cognoscere proprie et distincte cogitationes aut affectiones cordis⁹ nostri. 1. parte. q. 57. ar. 4. et de malo. q. 16. arti. 8.

P. Rō. Alle sol⁹ cognoscere pōt cogitationē cordisq̄ pōt cognoscere motū volūtatis: cū cogitatio a volūtate dependeat: sed solus de⁹ est hmōi. ꝙ. mio: ꝓbat. mot⁹ er sūmorem ordine imediate dependere nō ꝑt percipi nisi a cā sic mouēte et moto: ꝛz mot⁹ volūtatis ē hmōi: et tale mouēs est solus deus et motū ꝛz ipse homo: qui actu vult. ergo ꝛc.

¶Sandē ponit de veri. q. 8. ar. 13. Rō. angelus nō hz nāl⁹ actū p̄mū respectu hui⁹ act⁹ secūdi q̄ē cogo ꝓpria et distincta cogitatiōis humane. ꝙ. ꝛz ꝑtia. añs pt⁹: q: spēs intelligibiles intell⁹ angelici nō sunt nāl⁹ repñtatiue ꝓprie et directe motuū volūtatis humane.

¶Cōtra arguit Sco. ꝑ⁰. Un⁹ angelus nō pōt alteri occultare eēn tiā suā. ꝙ nec cogitationē aut volitionē. ꝙ nec nos. añs pz. ꝑña ꝓbat. q: eēntia ag̃eli ē sibi ꝑfecte ita. mio: q̄ sua cogitatio. scd añña pz. Sco. in 2. dis. 9. q. 1.

¶Rñdeo. dico ꝑ⁰ ꝙ cogitatio et volitio non pōt ꝓprie et distincte cognosci ab aliquo intellu creato intuitive: nisi sit subiectiue i illo: vt saltem ordinet ad illū per volūtatem illi⁹ in quo est subiectiue.

P. Dico scd⁰ ꝙ cogitatio nō hz eā cōparationē ad intellectū qualez requrit ad hoc ꝙ intuitive cognoscat: eēntia vo eā hz. 6. xi. q. 9. art. 4. ad. 7. et ad. 11. vbi dicit ꝙ angelus eadē spē qua cognoscit eēntiā alteri⁹: cognoscit et volitionē aut intellectionē eē: ꝛz cognitio volitionis p illā spē dependet a voluntate volētis: nō aūt cognitio eēntie.

¶Ex his pz ꝙ negāda est ꝑña. Ad idē vide de veri. q. 8. art. 15. ad 2. Nec oz ꝙ nāl⁹ cogscat nisi illa intima q̄ sequunt nāz specificaz cuiusmodi est eēntia angeli: potētie et habit⁹ nāles: nō sic est de cognitionib⁹ aut volitionibus.

¶Scd⁰. Angelus videt spēm existentē in intellectu alterius. ergo etiā cognitionem.

¶Rñdeo. negat ꝑña: tū q: stat ꝙ spēs actiua sit in intellu: et tn p eā nihil actu intelligit. tū q: incertū ē q̄d p eā actu intelligit pp diuersitatē eoꝝ. q̄ p illā pōt diuersi intelligi. 6. xi. vbi. ē. imediate. tū q: spēs nō dependet a volūtate: sicut cogitatio. tū q: ad cognitionē ipsi⁹ intellectiōis opz cognoscere terminū et ꝓncipiū ei⁹: tū q: spēs intelligibilis est motiua intell⁹ quē informat: non aūt cogitatio: ꝛz nec spēs nec cogitatio possint mouere intellectum quem nō informāt.

¶Terrio. Si angelus vel hō occultat suā volitionē alteri angelo aut hō facit p illāmet volitōes aut p aliā. nō p illā: q: illa posita in eē est multiplicatiua sui et motiua potētie sibi ꝓportionate non p aliā: q: procederet in infinitum.

¶Rñdeo q̄ p illāmet. Ad ipobationē negat añs. q: nulla cogitatio vel volitio mouet intellectū ad sui cognē: ꝛz qlz tale cognoscit p spēz sui obti in nobis: vel p spēm sui obti sicut ē ag̃elo. Itē intellus angeli intelligit p spēs creatas: nō mouet ab alio obo nisi forte in visione beatifica. vñ illa spēs q̄ intellu ag̃eli est ꝓncipiū intelligēdi rosa: est et ꝓncipiū intelligēdi reflexe intellectionē rose. Concedo tn ꝙ ag̃el⁹ pōt naturalr cognoscere cogitationes nras: sed nō intuitive: sicut et q̄dā sunt a nobis intelligibilia: ꝛz nō intuitive naturalr vt puta habitus infusi.

¶Quarto. Cogitatio intellus est marie intelligibilis: cuz sit marie abstracta a mā. q̄. nō pōt subterfugere intellz ag̃eli q: nō ē ipedit⁹.

¶Rñdeo. negat añs. Nō. n. intellectio angeli ē magis intelligibilis q̄ ei⁹ eēntia aut q̄ obz: q: nō sola abstractio a mā est cā intelligibilitatis: ꝛz potius entitas et actualitas non accidalis sed substalis: vñ hmōi actiones nō habēt tātā intelligētiaz quātā ipse aut q̄litates fixe: et potissime q: includūt respectum ad obm et sbm: qui q̄dē respect⁹ sunt modice entitatis.

¶Quinto. Una intellectio pōt esse cā ptialis respcū act⁹. refleri i eos angelo. nā pōt intelligere se intelligere. q̄. Illa intellectio pōt esse cā ptialis respectu intell⁹ alteri⁹ angeli: ꝛz ꝑña: q: iste intell⁹ et ille sūt eiusdē rōnis: et a sibi intellect⁹ nr.

¶Rñdeo. negat ꝑña. Primo quia intell⁹ human⁹ et angelic⁹ differt spē. Scd⁰ q: ētiā intell⁹ angelici spē differūt. vt vr dicere. s. Do. ꝙ pōt spēs p quas intelligit vn⁹ angel⁹ esse alteri⁹ rōnis a speciebus per quas intelligit alius.

P. Dico ꝓterea ꝙ nullus obiectum causat imediate intellectionez sui nisi illud obm sit sil cū hoc ēt spēs intelligibilis cuiusmodi nō est intellectio: ex quo patet falsum ē añs.

¶Secūdo loco arguit Durād⁹ cō tra fundamēta. s. D. Primo dato ꝙ voluntas soli deo subiaceat q̄ ad causalitatem: non tn sequit ꝙ quo ad cognitionē: alioquin non cognosceremus ea: que a solo deo creata sunt. Durandus hic q. 5.

¶Rñdeo. dico ꝑmo ꝙ positio. s. Doc. nō initr solū illi fundamento: sed isti. Mot⁹ volūtatis nō est aliā natura: fixū ē hīs in rebus eo mō quo sbē et accītia fixa et quieta et stabile ē naturalr hītia: nec hz necessariaz aut determinatā ꝓnexionē. vel dependētiaz ad aliquam cām nālem sed solū ad cām diuinam: nec pōt ad sui cognitionem monere intellectū quē nō informat impmēdo actū primū qui ē species intelligibilis: nec actū scd⁰ q̄ est cōsideratio: nec angelus hz cō creatā sibi spēm nāliter repñtatiuā volitionis aliene.

P. Dico scd⁰ ꝙ illa ꝑña. s. D. pōt salvari ē bona de materia: q: nlla operatio volūtatis aut intellectus pōt proprie cognosci nisi cognito suo obiecto. ꝛ. de alia. obiectū autē ter. 5. cōparat ad actū vt principiū vl vt finis: nō pōt ergo cognosci operatio nisi cognoscat ei⁹ obiectū et finis. Volūtas aūt respicit ꝓprio obiecto tm bonū in cōi cuius gradus est ipse de⁹ et non aliq̄d bonum particulare. ꝙ. aūt tēdat in hoc vel illō particulare accidit voluntati ex actus ei⁹ nullā ꝓnexionē hz necessariō ad aliq̄d bonū particulare: sed solū ad bonū vle et ad deū tanq̄ ad sua motiua et finē suum. Cognoscere aūt habitudinez act⁹ ad obiectū vle et nō ad ꝑticulare. nō ē cognoscere actū ꝓpria et ꝛspecifica et determinata cognitiōe. ꝙ. aūt terminet ad aliq̄d in particulari. ꝓcedit ex motione dei inclinātis voluntatē magis ad hoc q̄ ad illud. prima. n. motio voluntatis est a deo sm Aristo. in lib. de bona fortuna. ꝛ. s. D. prima scd⁰. q. 19. art. 5. ad quē autē in particulari de-

velit eaꝫ inclinare solus deus non ꝙt ꝛ ille qui ab eo sic iclinat. Qđ autē ꝫ addit de his que a solo deo creata sunt vt sit celum: mā ꝓma ꝛ hmōi: dico ꝙ nihil valet. qꝛ nullum eorū ad sui cognitionē exigit cognitionē cause efficiētis vel finalis: sicut exigit: ois actus intellectus ꝫ volūtatis. Et vlterius qꝛ talia sunt cognoscibilia ꝑ ꝓprias spēs ab eis impressas vel intellectui cōcreatas: nō sic est de motu volūtatis. Et si dicaꝭ ergo: nec cognosci pōt motus exterior ipsius angeli. negaꝭ ꝟ. qꝛ talis hꝫ cōnexionē ad causas nāles: naꝫ ois motꝰ exterior est subiective in aliquo corpore. Item licꝫ volūtas respectu eorū que actu vult sit determinata: illa tñ determinatio nō pōt cognosci nisi cognoscaꝭ ad qđ obiectuꝫ determinat: qđ fieri non pōt naturaliter vt dictum est.

¶ Cōcl'o. ij.

Demones pñt imutare phātasiā vel imaginatiuā hominis. ꝓma parte. q. iii. ar. 3. ꝛ prima scōe. q. 82. ar. 2. itē de malo. q. 16. ar. 12. Ratio est: qꝛ talis imutatio nata ē consequi motū localē: oē autē tale subest potestati naturali angelorū. fit aūt dicta imutatio non per translationē phātasmatis ꝺ sōto in sōm: sed per motū locatus spiritualis quibꝰ phātasmata sicut suis subiectis inhereꝫ: ꝛ hꝫ ¶ litercunqꝫ spiritus moueanꝭ semper sint eis phantasmata: hoc non obstat: qꝛ sicut lapis colorat nō est semp in debita pñtia ad organū visus ꝛ ꝑ ꝓns nō semp vꝺ: ita spūs ł ꝺ ē subiective spēs rose nō semp ē debite pñs organo phātasie aut alteri virtuti sensitiue ꝛ interiori: ꝛ per ꝓns nō semp phātasia aut cogitatiua phātasiat vel cogitat de rosa.

Item dico ꝙ phātasma pt cē sōtinue, i pūcto: i hꝫ aūt spū sicut ꝛ in ꝺ libꝫ corpe pñt cē infinita pūcta: ꝛ iō in qualiꝫ parte, spiritus possunt esse non tot quin plures spēs sine phātasmata.

¶ Distin. ix. et x.

Arca. 9. ꝛ. 10. dist. ꝙritur. Utrū angelꝰ possit seruiri celovt fora:

¶ Concl'o. j.

Null⁹ angelꝰ vnit corpi celesti tanꝯ forā sue mā. ꝓma p. q. 70. arti. 2. vbi querit an corpa celestia sint aiata. itē de spiritualibꝰ creaturis. ar. 6. Rō ē. nulla forma vnit materie nisi ꝓ aliquā idigētiā materie vt corpus ad suā ꝓpriā operationē: sed sōa spūalis nō idiget materia nec corpe ad suā operationem. ergo.

¶ Itē aīa est in qualibet pte corporis tota. ꝺ. si angelus ē aīa celi erit totꝰi ¶libet pte illiꝰ celi ꝛ eum ꝓtinebit: sicut aīa ꝓtinet totū corpus. hoc ē ꝫ scriptura sctām: quia hoc conuenit soli sapientie increate ecclī. 24. ca. Girum celi circuiui sola.

¶ Si dicaꝭ ꝙ angelus est forma celi nō dās actū ꝓmū ꝟ ꝓfectiōes secūdas ꝛ sic sufficit ꝙ sit i vna parte determinata.

¶ Cōtra. qꝛ ab eodē res hꝫ actum ꝓmū ꝛ ꝺ hꝫ ꝓprias passiones.

¶ Itē ¶libet ꝑs celi ꝑ te ē aiata. ꝺ hꝫ aīam sibi pñtē. Pꝫ Itē oē aiatuꝫ actuaꝭ per aīam: actus aūt et potētia sunt simul. ergo.

¶ Cōtra arguit Aureolus ꝙ angelus sit forma celi nō dās actum ꝓmū sed alias ꝓfectiones. ꝓmo qꝛ Cōmēta. in de somno ꝛ vigilia dicit ꝙ motꝰ ꝛ forā spherica ꝛ rarū ꝛ densuꝫ ꝓsequunt celū tanꝯ seqlle spiritū: eo mō quo caliditas ꝛ lenitas ꝓsequunt formā ignis. ꝺ. Aureo. ius.

¶ Rndeo. negaꝭ añs. iimo. 3. de aīa cō. 5. ꝓbare cōaꝭ ꝙ ēt itelꝰ possit de quo magis vꝺ: nō sit forma corporis: hꝫ Cōmē. itelligit ꝙ celū hꝫ illas ꝓfectiōes nō a motore ꝓmo: hꝫ a ꝓ ꝛ sepato ꝺ est deꝰ: ꝛ si intelligit de āgelis. negaꝭ sua auctoritas. de spūalibꝰ crea. ar. 6. ad. 7. et 10. Duo. n. requrūt ad formā sōalē

alicuiꝰ. ꝓmo ꝙ sit i eo ꝓncipiū eēndi sōale ꝓncipiū dico formale. secūdo ꝙ talis forma ꝛsna mā cōuniāt in vno eē. 3. ꝫ gen. cap. 67.

¶ Scōo Cōmenta. dicit ꝙ forma abstracta nō agit i corpꝰ ꝑ ntactū sed angelus agit in celū monēdo ipsuꝫ. ergo nō est forma ab eo abstracta.

¶ Rndeo. Cōmē. intelligit de contactu mutuo. ſ. vt tāgat corpꝰ ꝛ tā gaꝭ ab illo: ꝛ iō negaꝭ ꝓna. Multa alia diffuse adducit ex dcis Cōm. ꝛ ex se ad que dissolvenda.

¶ Primo notāndū est ꝙ oēs virtutes que apparēt in celo pñt reduci tanꝯ in ꝓncipiū ꝓmū in formā sōalē ipsiꝰ celi. ſtos. n. ponimus corpꝰ celeste esse cōpositū ex mā ꝛ forma sōali: que quidē forā nō est aia nec sola corporeitas: accipiendo corporeitatē ꝓ aliqua forma de gne quantitatis: aut ꝑ aliqua forma substātiali dāte sue materie solam perfectionē corporeitatis: sed dat esse substantiale: ꝛ esse corporeum hoc.

¶ Scōo notandū ꝙ celū nāliter inclinaꝭ ad motū circulare nō ex sola figura aut quātitate aut corporeitate: vt corporeitas est: hꝫ ex sua forma sōali que est radix oim predictoꝝ ꝛ oim ꝑfectionū secundarū ipsius celi. Dico tñ ꝙ ex tali forma nō hꝫ ꝓncipiū actiuū talis motus hꝫ passiuū: ꝛ hoc sufficit ad hoc ꝙ ille motꝰ sit ei nālis. de potentia. q. 5. ar. 5. item de, spiritualibꝰ creaturis. vbi supra ad. 7. ꝺ ꝙ est nālis qꝛ sōa spiritualis hꝫ virtutē nālem determinatam ad corporeis celestis motū: nec oꝫ ꝙ ille motꝰ sit tractꝰ aūt pulsus ꝓpue: qꝛ mouet a sōa separata ꝑ imperium voluntatis.

¶ Itē dicta potētia Aureoli vilificat nām angelicā dum vult ꝙ esse angelicū possit particulari a mā. Et si dicaꝭ magnificat diuinā potentiā: dico ꝙ nō est ponendus esse ꝙ eam magnificat: sed solum illud qđ ei attribuitur rōni consonum ¶dictis sanctorū: alꝭ posītio enclitistarum esset catholica in hoc ꝙ ponit vnam essentiam esse tres essentias: sicut diuina essentia est tres persone.

¶ Item sequit ꝙ celū esset nobilius hoie: qđ falsuꝫ est. 2. phꝫ. vbi ꝺ: ꝙ aia humana est vltimum ad qđ venit consideratio phie. Deo gat etiā theologie que dicit ꝙ celum factum est ad cōplētū nūerū electorū tanꝯ ꝓpter finē ꝓmū nunꝯ aūt indignus pōt esse finis primus vel remotꝰ rei se dignioris loquendo de fine naturali. de potētia. q. 5. ar. 5. Et sic ꝓs positionē Aureoli esse periculosam. ter. 26.

¶ Distinctio. xj.

Arca. 11. dist. ꝙritur vtrū angeli ꝓficiāt in cognitione ꝑ mutā locutionem.

¶ Cōcl'o. j.

Angelum loq̄ angelo nihil aliud est ꝙꝫ angelū ordinare ꝛceptū mētis sue ad aliū: ad hoc ꝙ volūtas eiꝰ alteri innotescat. 1. p. q. 3ꝫ7. ar. 1. Sicut forma mālis in suo genere sic pōt cē pfecta ꝙ nō solū ꝑficit ꝓpriū sōm: sed perfectionem suā cōicat alteri sōo. ita forma intellectualis sic pōt esse pfecta: vt sit aliquo mō ꝓncipiū alterius cognitionis: ad hoc sufficit ordo supradictus. qꝛ qđ agit situs ꝛ locatus presentia i corporibꝰ: hoc agit ordo in spiritualibus.

¶ Notārer aūt dico aliquo mō qꝛ talis ꝓncipiatio vel causalitas potius est causalitas obiecti vel finis ꝙꝫ efficientis.

¶ Idē ponit scōo sen. di. 12. q. ꝓma ar. 3. vbi dicit ꝙ qñ āgelꝰ ordinat spēs cōceptā alicui eoꝝ quevnus angelus in altero naturaliter videre pōt illud naturaliter cognosci bile fit signū expressiuum interioris conceptus.

¶ Cōtra arguit Durādus. Illa signa non sunt significatiua natu- Durand. 2. sen. d. 11. q. 2.

realiter: aĺs significarent tm̃ naturales passiones sicut genitus infirmor: naturales aũt motus voluntatis angeli quilibet angelus cognoscit sine omni signo.

¶Item per signa nãlia nõ fit pro prie locutio: nõ ẽt signãnt ad placitum: ḡ per ea vn⁹ nõ loq̃t alteri.

¶Rñdeo. q nõ significãt pure naturaľ: hoc est sine imperio voluntatis: nec pure ad placitũ. i. ex istitutione: ſz vtrũq; cõcurrit. ſ. nã et voluntas. Talia. n. signa nõ sunt nisi spẽs intelligibiles. de veri. q. 9. ar. 4. ad. 13. Spẽs aũt aliq̃d repsentat ex necessitate nãe. ſ. obiectum: ꝛ aliud ex imperio voluntatis. ſ. actualẽ cogitationẽ vel conceptũ rei spãlem ꝛ determinatuz vbi supra ad. 11. ꝛ. 15. Ipsa. n. spẽs quantum est de se semper repsentat qn: cãd repsentat dũmõ sit debite pñs intellectui audiẽti ſ. hoc aũt fit per imperiũ voluntatis ordinãtis eã sic vel sic.

Ad primã improbõez negatur ꝓña. q: spẽs intelligibilis est signũ nãle eius cui⁹ est spẽs: multa aũt q̃ nõ sunt passiones hñt sui spẽm in intellectu: puta q̃ditates rerũ.

Ad aliã negat añs loqnẽdo de signis nãlibus qne sunt spẽs.

¶Sc̃o. Angelus loquit deo sine aliq̃ signo ḡ vn⁹ angel⁹ ẽt alteri.

¶Rñdeo. negat ꝓntia. q: anditiones angeli: dei eq̃oce sunt: quia deus nõ intelligit vnã creaturã p aliam nec p spẽs supaadditas: ſz oia per essentiã snã. vbi supra. ar. 4. ad quartũ. ꝛ prima pte. q. 107. art. 3. ad primum.

Cõcl'o. ij. Angel⁹ loqns nihil ꝓprie causat in altero angelo: sed tm̃ in seipso. de veri. q. 9. art. 5. ad 5m tertium quintum. Ratio q̃m inferior loquitur superiori: nihil tamẽ in eo causat.

Sco. in 2. dis. 9. ¶Contra arguit Scotus. Primo sequeret⁹ q̃ equal⁹ oib⁹ loqueret⁹.

¶Rñdeo. negat ꝓña. q: cõceptus per angelũ loquẽtẽ expressus ita ordinat ad hũc angelũ: q̃ non ad aliũ: ꝛ sic presentat ei obiectũ. Angelus aũt audiẽs causat in seipso actualẽ intellectionẽ respectu illius obiecti.

¶Sc̃o. de⁹ illuminãdo ꝑmũ angelũ aliq̃d i eo cãt: ille i alio. ꝛc.

¶Rñdeo. negat ꝓña. q: illuminatio ẽt a locutiõe. Itẽ q̃ illuminatio q̃ imediate est a deo: ꝛ illa que ab angelo nõ sunt equales: q: de⁹ acto: est luminis nãlis ꝛ gratuiti ꝛ gloriosi: nõ sic alius angelus.

¶Tertio. Ois loquẽs itellectual causat immediate in eo cui loq̃t̃ conceptum illius de q̃ loquit̃: ſi põt: sed angelus hoc põt: ḡ maior nota. minor: probat. Illud quod sufficienter est in actu ꝑmo respectu alicuius effectus: põt illũ effectũ cãre in passo ꝓportionato ꝛ approximato. ſz ali⁹ angelus ẽ hmõi. ḡ.

¶Rñdeo. negat maiorẽ. Ad ꝓbationẽ negat maiorẽ. alr sequeretur q vna creatura posset hr̃e sciaz per infusionẽ ab alia creatura.

¶Quarto. angel⁹ inferior cognoscit seipsũz ituitive p eẽntia suã: ḡ ꝛ superior cognoscit illũ inferiorẽ per essentiã suã intuitive: ḡ illud quo in intellectu vni⁹ gignit aliquã notitiã intuitiua põt etiã eã gignere in intellectu alterius.

¶Rñdeo. negat ꝓia ꝓña. ſz superior cognoscit inferiorẽ p spẽz̃ creatã: ꝛ illa cognitio est eque intuitiua sicut illa qua inferior⁹ cognoscit se p essentiã suam immo ꝑfectius intuitiua. Nõ enim cognitio dicit abstractiua qua fit per spẽz: ſz q: terminat ad spẽz. Nec ẽt ituitiua q: imediate causat ab obiecto: ſz q: imediate termiat ad obiectum.

¶Et si dicat cognitio p spẽz põt eẽ de re nõ exĩte: ḡ ẽ abstractiua.

Dico q̃ cognitio p spẽz̃que terminat ad spẽm põt esse de re ñ existente: vt ꝑs in notitia recordatiua ꝛ notitia confusa ꝛ vñ. Nõ autẽ est verũ illud antecedẽs de notitia per spẽz: que nõ põt terminari ad spẽz: ſz termiat̃ necessario ad rem

rem in se. Negat ẽt vltima ꝓña.

¶Que sequũt̃ ptinẽt ad sc̃az. q.

Cõcl'o. iij. Unus angelus illuminat aliũ. prima pte. q. 111. arti. 1. Ratio est: q: manifestat ei intelligibiles veritatem.

Paran. l. 1. d. 11. ¶Cõtra. arguit Durãdus. Illuminatio ptinet ad cognitiõez gloriosam: ḡ nõ põt fieri nisi a deo.

¶Rñdeo. negat ꝓña. q: talia ſz reduenant in solũ deũ tanq̃ in ꝑncipiũ primũ: ꝓhñt tm̃ reduci ꝛ creaturã tanq̃ in ꝑncipiũ ꝓximũ.

¶Item lumen gloriẽ est q̃d creatum: ꝛ tm̃ facit ad visionẽ beatificam. Item ipse intellectus creat⁹ elicit actum beatificum.

Cõcl'o. iiij. Dicta illuminatio fit ſm duo. Primũ est intellectus cõformatio. Sc̃ũm est veritatis ꝓportionate capacitati illuminandi ꝓpositio. s. D. vbi supra.

¶Cõtra ꝑmã partẽ conclusionis arguit Durãdus. Prio vn⁹ nõ illuminat aliũ imꝑmẽdo lumẽ: q: hoc est a solo deo: nec intẽdẽdo q: nõ suscipit magis ꝛ minus: ḡ ꝛc.

¶Rñdeo. negat ꝓña: sed fit aliqs modis. Primus est q: angel⁹ superior per suum lumen influit alteri angelo virtutẽ quandam eo modo quo in nobis intellectus agẽs influit in ꝑhãtasmata: que quidẽ virtus hz in angelo recipiẽte eã esse imperfectũ ꝛ intẽtionale: sicut virtus ꝓncipalis agentis habet esse in instrumẽto: nec illud lumẽ fit intensius: sed vigorosius: q: ex ambobus resultat q̃d potẽti⁹ extẽsiue hz nõ intensiue.

Secũdus modus est: q: ꝓponit ei aliqs obiectũ luminosuz partiципãs lumẽ supioris angeli. Quo obiecto hausto lumẽ angeli inferioris fortificatio: sicut fortificat lumen discipuli ausio a magistro aliquo ꝓncipio. de veri. q. 9. art. 1. ad 5m. Sc̃a sc̃e. q. 15. ar. 1.

Si dicat. ḡ angelus supior causat aliq̃d i inferiorẽ. negat ꝓña: vt dicit de veri. q. 9. ar. 1. ad. 5. Et preter lumen nãle ꝑhñt poni alia: tria lumina. ſ. habit⁹ supadditi: robie ctũ cognitũ vel mediũ cognoscendi: ꝛ influxus virtutis. Et ista explicatio veritatis quã facit angelus superior inferiori fit ex parte actus intelligẽdi quo formatur conceptus particularizatos ꝛ ꝓportionatos capacitati itell⁹ angeli inferioris. Et cũ illi ꝛcept⁹ sint q̃dam intelligibilia signa ꝓtatis: ꝛcedit q̃ illa particulatio fit ꝑ signa nõ exteriora ſz interiora.

¶Ex hispz q̃ ad eandẽ itellectionẽ duo lumina ꝛcurrere ꝑhñt. vnũ tãq̃ ꝑncipiũ elicitiuũ: alind tãq̃ ꝑncipiũ remotũ influẽs alteri lumẽ intelligibile mõ ꝓdicto.

Cõcl'o. v. Illuminatio fit de deitate nec de ꝓtinẽtibus ad eã: vt de attributis vel relationib⁹: ſz rõnib⁹ diuinorũ operum: vbi. s. ad ꝑmũ. ꝛ. 2. sen. dist. 11.

¶Sciendũ est q̃ de his que angelus inferior videt in verbo ꝑ q̃to videnť in verbo nõ opz eũ illuminari a superiori: sed si inferior videt ibi aliquã creaturã q̃ ad aliqs eius habitudines aut rationes ꝛ nõ quo ad oẽs: tũc quo ad eas q̃s nõ videt põt illuminare: sed hoc nõ est illuminari de visis inverbo sed de non visis. solus ẽm deus ꝛ alia christi sciuntur oẽs habitudines quas hz passio xpi: vtputa ad quot se extendit vt saluãdos per illã: ꝛ sic de ea põt̃ vnus aliũ illuminare: ꝛ sic de aliqs multis.

¶Distin. xlij.

Trea. 12. dist. 4 ritur. Utrum omniũ corporaliuz sit vna materia?

Cõcl'o. ſ. In celo est ꝓprie materia: que ẽ pars corporis celestis. prima pte. q. 66. arti. 2. Ratio. nullum corpus sensibile actu existẽs est pura ſz

ma nec pura mā: q; ex quo est sen
sibile non est pura forma: nec quo
est actū nō est pura mā: sed corp⁹
celeste est hmōi. ergo ꝛc.

Duran. i.2.dist. 12.q.1.

¶ Cōtra arguit Durādus. ꝓmo. In celo nō sunt partes diuersarū rōnum. g̃ nō mā ꝛ forma.

¶ Respōdeo. Negaꝯ antecedens. Quia vbi sunt eiusdem rationis: necesse est esse ꝛ partes diuersarū rationum. vbicūq; enim sunt partes eiusdem rationis: ibi necessario ē quātitas. ꝛ vbi est quātitas: ibi est mā. ꝛ vbi materia: ibi forma substantialis.

¶ Secūdo. Quicquid habet materiam: que est in potentia ad esse potest trāsmutari: sed omnis materia est in potentia ad esse. ergo qō habet materiā potest trāsmutari: sed celum nō potest transmutari. ergo. cōsequētia nota cū minori. maior ꝓbatur. Tum q; qō est in potentia ad esse nō hz actu esse quantuz est de se. ergo potest eo carere. Tum q; eadem est potentia subiorū. 9. met. sed esse ꝛ nō esse. sunt largo mō ptraria: g̃ qō ē potētia ad esse est ēt ad nō esse.

T. cō. 7

Duplex pōa ad esse.

¶ Rñdeo. est dupler potentia ad esse. vna est ad esse qō iam hz alia ad esse qō nō hz. Loquēdo in primo sensu: maior non est vniuersaliter vera: alioq̃n sol posset puari luce ꝛ essentia angeli suo esse: ꝛ sic 2cedit minor. Si loquamur de secunda potentia cōcedit maior: sz minor est falsa.

¶ Ad primā. ꝓbationē maioris in sensu q̃ negat: negat 2na q; nulla creatura hz de se esse: nō tñ qlibet pōt ex se carere esse: vt ēt ipse concedit: ꝛ mā prima vt ipse concedit nō hz ex se aliquā formā: ꝛ tñ non pōt carere omni forma.

¶ Ad scām. ꝓbationē dico ꝓmo q̃ esse vel forma celi nō hz contrarium: nec sua materia est in potētia naturali ad duo cōtraria.

Eadē ē ꝓa ratio. vnq; nō ē vera. quod est notandū

P Dico scō. illa ꝓpositio phī non est vlr vera: q; subiectū non est in potentia ad oppositū sue ꝓprie passionis: nec sol ad tenebram. ꝛ tc. g̃tur phs de illa potētia que ex natura sua non plus determinatur ad vnum contrariorum q̃ ad aliud sicut superficies ad albedinem ꝛ nigredinem.

¶ Sed 2ra. Nulla potētia determinat sibi aliquē actum.

¶ Rñdeo. q̃ hz nō determinet sibi hunc vel illum actū: determinat tamen sibi aliquē actum in gñe: ꝛ materia ꝓdeterminat sibi actū substantialem.

¶ Item dico q̃ mā prima si considerek in cōi ꝛ abstracte vt abstrahit a mā superiorū ꝛ inferiorū: sic est indifferēs ad oēm actū substātialē. Si cōsiderek ingētū est mā corruptibilium sic determinat sibi actus separabiles a suis potētys. Si vt est mā incorruptibiliū: sic ecōtra. Quod autē in celo sit ꝓprie mā. ponit phs ꝓmo celi. in multis locis. ꝛ 1. 8. met. 1. cō. 12.

T. c. 92 ꝛ seqnē.

¶ Cōtra eandē arguit Aureolus dicēs hoc esse de mēte Cōmētatoris ꝛ adducit multa cōmēta.

¶ Ad que oia dicit q̃ Cōmētator excludit a celo mām que sit in potentia ad rem remota a suo actu: vel dicendū q̃ in illa mā nō est crandū de verbis Cōmētatoris. q; 2tradicit sibi. nā. 6. met. dicit cō. 7. q̃ materia prima est subiectus oim accidentiū. cōstat aūt in celo esse multa accidentia.

Prio celi. cō. 5. ꝛ 10. ꝛ 95. scdo celi com. 4.

Materia est ens ꝓpter se. ꝛ ens ꝓpter aliud.

¶ Cōtra eandē arguit Godofredus cōtra argumētis Durandi q̃ soluuntur ex responsionibus ad argumenta Durandi.

Godofred⁹ q⁹ quolib. q. 2.

Cōclo. ij.

Mā corporum celestium est alterius rōnis a mā corporum inferiorum. 1. parte. q. 66. ar. 1. ꝛ scdo sen. dist. 11. q. 1. Ratio est q; nō pñt actuari formis eiusdē rōnis: q; celestis non actuat forma elemētari nec ecōtra.

¶ Cōtra arguit Durandus. Prio sequit q̃ mā vnius corporis celestis sit alterius rōnis a mā corporis alterius. hoc est falsum: q; differūt plus q̃ genere. 2na p3. q; materia vnius nō est in potentia ad formam alterius.

Durand. i. 2 ꝑ. 12. q. 1.

¶ Rñdeo. negaꝯ 2na. cuius ratio est: quō materie 2sistit penes actuationē eius per formā: cuz tota rō materie sit in ordine ad formā. Materia autez omnium corporū celestium ita actuatur per illā formā quā hz q̃ totus appetit⁹ eius terminat⁹: nec elt i potētia ad aliam: et ex 2nti nec sub priuatione. cum priuatio non sit nisi negatio in subiecto apto nato. Materia autē inferiorū ita actuaē q̃ tñ remanet ꝛ punato ad aliquā aliā formā nō quidē ad formā celestē: sed elementarē vel mixtā. Lz ergo corpora celestia adinuicem conueniāt i materia: nō tñ trāsmutāt sq; sola 2uenietia i materia nō est sufficies principiū trāsmutationis: nisi illa materia sit subiecta pationi.

Si dicaꝯ materia solis nō hz formā lunē: g̃ est in potētia ad eā. negaꝯ 2na. q; materia solis toraliter cōpleta ē p formā quā hz. Materia eius nō est in potētia nisi ad illas formas q̃ p agēs naturale induci pñt: vel dispositiue: sicut alia rōnalis vel effectiue sicut in alijs formis. Alioqui negāt ēt falsitatē cōsequētis. sz hoc est 2tra. 8. Do. qui vult q̃ astra differāt specie. de spiritualibus creaturis.

Materia ad ꝓpriones ens ꝓpter se.

¶ Scdo. ea q̃ sunt diuersarū rōnū nō pñt esse in equali gradu ꝓpinquitatis ad deū. sz materia vtraq; est in equali gradu: ergo ꝛc. maior nota. ꝓbat minor. In pura potentia nō sunt gradꝰ: sicut nec i puro actu. sz materia ē pura potētia. g̃.

¶ Rñdeo. negaꝯ minor. Ad ꝓbationē dicit. In pura potētia ex se nō sunt gradus: sz pñt esse per habitudinē ad actus diuersorū graduum. ꝛ sic est in ꝓposito: q; vna respicit actū nō separabilē a potēta: et alia respicit separabilem.

Durand. i. 2 ꝑ. 12. q. 1.

¶ Contra. in absolutis diuersarū rōnū op3 ponere diuersitatem intrinsecā: g̃ nō tñ penes illos actꝰ.

¶ Rñdeo. negaꝯ añs. q; falsuz est in oibus potētijs passiuis q̃ non pñt cognosci nisi per actus ad qs sunt vel penes sua obiecta: vt p3 de visu ꝛ auditu. In talibus enim quoꝝ ratio sumitur ab extrinseco non pōt assignari gradus per aliquid intrinsecū: sed ꝑ extrinsecum sic q̃ actus ad quos tendūt sunt rō distinctionis gradū: sed gradus distincti sunt ipse potētie.

P Si dicaꝯ. ois distinctio ē ꝑ actū. Dico q̃ est per actū vel per 2parationē ad aliquem actū. i. ex diuerso modo recipiendi actum. sic enim forma per essentiā suaz ꝛ non per aliquid supraadditū sibi ifformat materiā: sic materia ꝑ eentiā suā recipit formā: ō ex diuerso mō recipiendi formā accipit diuersa natura materie.

¶ Si dicaꝯ: ergo a siti diuersa ratio formarum sumetur ex diuerso modo in formandi materiam.

¶ Rñdeo. q̃ nō est sic: quia forma actus est cuius rō ꝛ distinctio nō accipit ab alio: mā aūt ē potētia.

¶ Sz ꝑ totā hāc rñsionē arguit. P Respect⁹ māe ad formā ē posterior materia: g̃ nō distinguit eaz.

¶ Rñdeo. q̃ respectus vt respect⁹ est posterior nec distinguit: nec rō formalis distinctionis diuersarū materiaꝝ est respect⁹ nec aliqd in traneū māe: sz ipa diuersitas formarū ad qs materie 2parant est causa ꝛ rō diuersitatis qualitates forme necessario requrūt materias diuersaꝝ naturaꝝ. Et talis tota a q̃ accipit diuisio materie addit aliquid ꝛ ē prior natura. Et hz ꝑsideratione. pducētis mā ē talis natura qualē requirit forma.

¶ Sz 2ra. Ois distinctio est ꝑ aliquid formaliter inhērēs distincto.

¶ Rñdeo. q̃ hoc ē verū i his q̃ i nā sua includunt actū et q̃ ex natura sua aliquā rōnē habēt: q̃ vtrūq; ōficit materie: cū sit pura potētia.

¶ Dico scō ad minorē principalis argumēti q̃ simpliter ē falsa. Si dicaꝯ. materia ē qd infinitū in tota

vniuersitate entiū: ergo in ea non sunt gradus.

¶ Rñdeo q̄ ly pura potētia inēctum hmōi ⁊ sm hāc rōnē cōez sit quid infinitū, tñ pura potētia in tali vel tali gñe nō ē quid simplr infinitū: vñ pura potētia in genere corporū celestiuz nō quid simplr infinitū: ly inter eam ⁊ nō ens est materia corporum inferiorum.

¶ Contra eādē arguit Aureolus In scō met. dicit q̄ in fundamēto māe nihil est distinctū. ḡ. Nec ⁊ illa non sunt diuerse materie.

¶ Rñdeo. q̄ illa ꝓpositio intelligit tantū quo. materia. n. nō distinguit ab alia materia per aliqd intrinsecū: ly intrinsecum vnius sit distinctuz ab intrinseco alterius. Materia etiaz ly suaz rōnez cōez nō hz aliquaz determinatā: ly tñ qō est in tali vel tali genere habz ꝓpriā naturā: ly imperfecte. Ēntialis aūt diffinitio materie est q̄ sit proprium subiectū forme subsātialis ⁊ imediatū ⁊ primū: ⁊ q̄ est sōm oium formaꝝ accidentaliuz mediatum ⁊ remotum.

¶ Alia argumenta Aureoli sunt eadē cum argumētis Durandi. ⁊ similr quinq; argumēta Egidii q̄ querūt per qō ista mā distinguatur ab illa. Et q̄ omnis mā equaliter distat a deo ad que dictū est. Qō ly mā sm suam cōez rōnē scz vt est potētia sit. qō ifinitū. si tñ accipit i taliꝰ tali gñe: puta celestiū vel inferiorū vna est inferior alia.

¶ Distictio. xiij.

¶ Circa. 13. dis. q̄rit vtrū ille formitas materie p̄ cesserit tpe eius formationem?

Cōclo. j.

Deus non potest facere q̄ materia p̄ma sit sine forma. quolib. 4. q. prima. Item prima ꝑte. q. 66. arti. primo de potentia. q. 4. ar. 1.

¶ Rñdeo. q̄ si est actꝰ sine forma tum ois actus sit forma. 7. mete. sequitur q̄ sit actu sine actu.

¶ Contra arguit Scotus. Omne absolutuz ꝓtius alio ⁊ realiter ab eo distinctū p̄t sine eo esse. ly materia est hmōi respectu forme. ḡ. Sco. in 2. di. 12. q. 2.

¶ Ratio. negat maiorē in his q̄rū vnū est pura potentia: ⁊ aliud est actus: sicut est in ꝓposito. falsa ēt est illa maior in his quoꝝ vnū habet causalitatē ⁊ prioritatē super alio ⁊ econtra: sicut in ꝓposito inz est vno mō prior forma quasi sustentans et recipiens eam. et forma p̄or mā quasi dās ei cē. 4. sen. di. 17. q. 1. ar. 4. q. prima. et sic materia eo modo quo est prior forā: dicit ꝓtius ab Augu. cōcreari.

¶ Scō. Quicquid deus causat per cām scōam p̄t imediate causare: sed dat materie esse p formā: ergo p̄t et dare esse sine forma.

¶ Rñdeo. maiorē ē vera de cāis efficiētib⁹. ly falsa est de cāis formalibus. Forma autē dat formaliter esse ipsi materie: ideo ⁊c. sicut ēt deus nō posset facere albū sine albedine. Et idem dico de cōseruatione. deus imediate ⁊ sl se solo cōseruat mām in genere cause efficiētis: nō aūt in gñe cāe formalis.

¶ Tertio. Illud qō nulla speciez alicuius generis sibi determinat p̄t esse sine illo gñe: sed materia nō ꝺterminat sibi aliquā spēz sez maꝝ: puta hoīs vel lapidis: alioqn nullꝰ posset ab his separi. ḡ.

¶ Rñdeo. negat maiorē. nam q̄titas determinat sibi figurā: q; semper est sub aliqua figura: ⁊ tamen nullā speciē figure sibi ꝺtermiat. Idem est de visu respectu coloꝝ.

¶ Dico scō q̄ materia determiat sibi certā speciē forme: large sumendo speciem: q; nullꝰ p̄t esse sine forma corporeitatis. Nō ops ergo q̄ essentialiter dependeat a formis nisi disiunctiue. ly. q̄ necessario habeat istā vel illam.

¶ Quarto. Partes p̄t remanere destructo toto: sed materia est ꝑs compositi: ergo.

¶ Rñdeo. q̄ remanet: sed non nisi aliquo sibi addito. ly forma.

¶ Quito. Incorruptibile p̄t eē si ne corruptibile: ly materia est incorruptibilis. ergo.

¶ Rñdeo. negat maiorē de incorruptibili quod est pura potentia.

¶ Sexto. Principia nō sunt eiusdē terminis. primo physi. ergo vnum potest esse sine alio. 1ª. cō. fi. t. 52.

¶ Rñdeo. negat ꝓña. q; antecedēs intelligitur solū q̄ vnum non est pars alterius nec de essentia alterius: nō aūt q̄ vnuz nō sit necessarium ad esse alterius.

¶ Septimo. si deꝰ non p̄t dare eē materie nisi mediāte cā scōa. ly. forā: ḡ deus cū cā scōa excedit seipsum precise sumptum.

¶ Rñdeo. negat ꝓña. sed solū sequit q̄ deus ⁊ forma sunt plura genera cansarū q̄ solus deus: q; deus non p̄t esse forma intrinseca rei vel eius informatiua.

¶ Octauo. Materia dicit aliquez gradū actualitatis: ergo per illuz p̄t eē actu sine forma. ꝓña tenet. aūs ꝓbat. Materia nō est pura potētia obiectiua sicut albedo generāda ly sit potentia subiectiua: ḡ. aūs ꝓbat. Tum q; talis potentia obiectiua non est terminus productionis sicut est materia. Tū q; numerat ad unumerū actiuū: materia aūt non. Tuz q; materia est receptiua: ḡ hz entitatē. Tum q; diuidit realr a forma. diuisio aūt est passio entis realis. Tum quia materia est pars compositi.

¶ Rñdeo. negat aūs. ⁊ illa distinctio de duplici potentia est extranea a tota ꝓpria. Ad ꝓbationē dico q̄ nō ē potētia obiectiua: q; nō est facta ꝓprie: sed est ꝓfacta ⁊ cōcreata aliꝰ. ꝓma ꝑte. q. 45. ar. 4. Cōcesso igit illo aūte ad bonū sequitur negat ꝓña. ly. q̄ sit ens actu. sed est ens pōte. i. est ens qō est potētia: et sic ꝓdicit vt ens pōte de se ⁊ actu nō nisi p formā: ⁊ talis mā manet eadez sub diuersis formis p̄tū ad nām suā: hz tñ diuersa eē et fundat in actu. i. nunq̄ est sine actu. Mā igit ꝺ se hz entitatē posltiuā nō actualē sz potētialē. Et p hoc rñdet ad oēs illas instātias.

¶ Et si q̄rat mā ⁊ p̄t eē sine forā: ḡ fuit creata sub forma: ḡ aut sub pluribꝰ: ⁊ sic nō fuit vna creatio: aut sub vna: et sic fuit signata.

¶ Rñdeo. dico q̄ sub pluribꝰ salrē snb formis elemētoꝝ et fuit vna creatio tali vnitate q̄lis erat vnitas termini ad quē: puta vnitate ordinis: quā vnitatē vniuersitas creaturarū habet.

¶ Sciendū q̄ si in illa diuisiōe de duplici potētia itelligāt potētiaz obiectiuā realr esse quid distictū a potētia subiectiua est falsum. ⁊ si per potentiā obiectiuā intelligāt nō repugnantiā ad fieri. est verū. sed ista nō ē aliq̄ dipositiuū reale.

¶ Nono. Materia ē sm se ens: ḡ p̄t p se esse. aūs ꝓbat. Tum q; ē principiū per se. rum q; est subiectum mutationis. Ens sexto dis. similiter

¶ Rñdeo. Ens sumit pō pro eo qō sōsistit vt sunt suppositа. Scō p eo qō est ibz actꝰ eēndi: vt est essentia ꝓpleta i gñe sbē. Tertio pro eo qō est formale p̄ncipiū rei subsistētis ⁊ ēt ipsiꝰ eē ḡ res sōsistit: ⁊ sic ē forma. Quarto. p eo qō est ḡcunq; mō ps itrinseca rei subsistētis. et sic mā ē ens. Quinto. p oi qō aliq̄ mō actuat rē subsistētē: ⁊ sic sunt accidētia. Sexto p oi eo de quo p̄t formariua. ꝓpō affirmatiua de intē sine sit de scō sine ꝺ tertio adiacēte: ⁊ sic ꝓpositiones ⁊ negationes sunt entia. Illud aūt qō ē ens q̄rto vel sexto mō tm nō opz qō possit per se esse cuiusmodi est materia.

¶ Contra eandem arguit Gregorius ꝓmo. deꝰ p se ꝓdurit mām: ḡ potest per se conseruare. Greg. i 2. di. 12. q. 2. ar. tertio.

¶ Rñdeo. negat ꝓña i gñe cāe formalis vt supra dictū est: q; forma est formalis entificatio materie: ⁊ est pars intrinseca materie: nō q̄dem absolute: sed vt materia est actu sicut albedo est pars intrinseca hominis albi.

¶ Secūdo. deꝰ p̄t facere formas

sine mā: vt l sacramēto.ḡ ⁊ ecōtra.

¶ Rñdeo, negaḳ ꝓñtia. q: forma ē actus: ideo nō repugnat ei cē actu sine alio. mā aūt ē pura potētia.

¶ Tertio. De materia verificatur ista ꝓpositio. materia est. ergo ē.

¶ Rñdeo. primo negaḳ ꝓña. qz de infinito ⁊ de negatōib⁹ verificanḳ multe ꝓpositiões: ⁊ tamē illa nō sunt actu.

¶ Scōo. Si ly ē dicat actū essendi añs negaḳ. Cōcedit aūt si dicat ẏ ītatē ꝓpositiōis. ſ. qꝺ materia pñt multa vere enunciari.

¶ Dico tertio qꝺ ista ēẏa: mā est: ſz esse non hz nisi a forma: ⁊ adducit multa dicta Cōmēta. q̄ hñt exponi: sicut nunc declaratū est.

Cōcl'o.ij Materia generabiliuz ⁊ corruptibiliuz: sicut a qualz forma ſbstātiali nāliter separari pōt: ita ⁊ a qualibet accītali ēt a q̄titate. ꝓma ꝓte. q. 76. ar. 3. ⁊. 4. ⁊ ar. 6.

¶ Ratio est. Quia mā ꝑt acq̄rere nouā formā qua aduenīēte corrūpuntur oia accītia priora. Si eñ prius existētia accītia remanerēt cū forma de nouo aduenīēte. illa accidētia ĩmediati⁹ ⁊ pri⁹ actuarēt materiā q̄ forꝺa ſbalis aduenīēs de nouo: qz pri⁹ ibi sunt: hoc autem est falsum: qz prior actus ꝓintelligiē in materia q̄ posterior: ſz esse simplr est act⁹ prior: ēt est a forma substātiali. ergo.

Grego. in. 2. di. 12. q. 2. arti. ꝑ°. ¶ Cōtra arguit Gregori⁹. ꝑ°. Dū ex acre gñatur ignis quantitas q̄ erat cū forma aeris non corrūpit in tēpore nec in instanti. añs prio ꝓma pte cōcedit ab oib⁹. p secūda probaṫ si corrūpit in instāti. ergo vel in illo in quo ītroducit forma ignis: vel in alio: nō in alio vt cōcedit: nec ī eodē ad corruptionem forme ſbalis aeris. Quia forꝺa ſbalis rei corrūpēde nō pri⁹ corrūpit q̄ in ei⁹ materia sint īducte dispōnes, ſcōpossibiles sibi: neq; etiam postq̄ īducte sūt: ſz tūc p°. g. i istāti sue corruptiōis sunt in materia quātitas ⁊ q̄litas q̄ prefuerunt.

¶ Rñdeo. Qꝺ corrūpit in eodē instanti in q̄ introducit forꝺa sequēs ita qꝺ dispositiones q̄ sunt i materia i illo instāti qꝺ est primū non esse forme corrupte: et primuz esse forme generate: ille eedez sunt cā corruptiōis prioris forme ⁊ cū hoc sūt sequelle forme noue. ꝑ Ad improbationē dico qꝺ expulsio p̄cedētis forme ⁊ inductio sequentis se habēt vt cā ⁊ effectus admitic̄: ⁊ vna est prior: alia ⁊ ecōtra. Illa. n. que abiꝯ est prior: ⁊ ea q̄ īducit in gñe cause materialis: ⁊ ecōtra in gñe cause forꝺalis ⁊ finis. 4. sen. dist. 17. q. 1. ar. 4. questiū. 1. In instanti. n. inductiōis forme sequentis est talis ordo nāe qꝺ primo īducitur nona forma. secūdo sequunt dispositiões, sibi ꝓnientes. tertio expellit forma antiqua: ⁊ primuz est cā secūdi⁹ scōm causa tertij ſz ordinē cause formalis efficiētis et finalis: ſz oia sint simul tēpore.

¶ Scōo. Gñans inducit i materia dispositiones que facinnt ꝓ forꝺa inducēda ⁊ ille remanēt. ḡ ⁊ q̄ātitas. ꝓña pz. añs ꝓbaṫ. tum qz si corrūpunt frustra essent inducte. tum qz ipsuz generās nō destruit eas nec alias.

¶ Rñdeo. negaḳ añs. Ad primam ipꝛobōnez. negaḳ ꝓña: qz illis destructꝭ sequunt potiores ⁊ forme ꝓgruētiores. Ille nāq; violente sūt in suo ſbto. ſ. forme p̄cedētes: alie vero nāles. dispositio nāq; remotior est via ad dispositionē ꝓpin quiorē: ideo necessariū ē illā pri⁹ induci. qz nō ē trāsit⁹ de extremo ad extremuz nisi per mediū. agēs enim principaliter intēdit inductiōez forme ⁊ illa est principalis intētio: secūdaria est expulsio forme precedētis ⁊ qualitatū sibi cōnāliuz: ptrariaq; tamē forme sequēti: ⁊ qz hoc nō pōt fieri sine inductiōe dispositionū repugnātiuz ꝓme forē et congruentiū secūde. ideo agēs illud inducit qualitates repugnās ꝓme ⁊ congruentes secunde. quod autē postea eas destruit

cōtingit preter eius intētionē ꝓpter corruptionē subiecti. cōcedo ñ qꝺ materia nuꝺe sumpta de se est capax forme quo ad primū perfectionis gradū qui est esse corporeum. Et si forma nullum alium gradū preter illum daret nō esset necessaria quecunq; accidentalis dispositio: nec quecunq; materia sic proxima cuilibet forme. et sic vult Philosophus ⁊ Cōmētator.

¶ Tertio. Si dispositiones precedentes nō manent in instanti introductionis forme: sequit qꝺ existēte materia summe disposita ad vnam formam. poterit ītroduci alia forma omnino disparata: hoc est falsuz. ergo probatur ꝓña. sit materia summe disposita ad formā terre: puta materia ligni: ⁊ ponat ignis distās qui cōtinue moueat versus hoc lignū: ita qꝺ in eodem instanti quo corrūpit forma substātialis ligni sit in debita distātia primo ad agēdū in illā materiā: ⁊ sit potentior: hic ignis ad agendū q̄ illud agēs quod disponebat materiā ad formam terre: tūc si materia denudaḳ a dispositionib⁹ precedētibus cū in illo instāti non sit magis dispositio ad vnā formā q̄ ad aliā: recipiet formā ignis tāq̄ a potentiori agēte.

¶ Rñdeo. negaḳ ꝓñtia. Ad casum ꝺ: qꝺ ignis in illo instāti nō aget: sed incipiet agere per negationē de presenti ⁊ positionē de futuro. Agēs aūt qꝺ disponit ad formam terre agit in illo instāti inducēdo formā terre in materia: ⁊ hoc pri⁹ nā: q̄ corrūpat formā ligni.

¶ Et si dicaṫ. Quare magis aget in instāti illo primū agens q̄ secundū cum sint eque proxima.

¶ Rñdeo. Qꝺ hoc erit actio subita: qualis est inductio forme ſbalis. Naturaliter esse non pōt nisi ipsa sit terminus alicuius actionis successiue: ⁊ tō cū primū agēs tēpore precedenti egerit in lignū motu alterationis: ideo in instanti terminate alterationē introduceret formā substātialem. Ignis aūt non agit in materia ei⁹. fallit igit arguens qz existimat opinionē. s. D. fuisse qꝺ in casu illo in instāti corruptionis ligni pri⁹ natura sit corruptio ligni q̄ generatio terre: ⁊ qꝺ in illo istāti materia nō habeat aliquā dispositionē ad formā terre: que omnia falsa sunt.

¶ Si dicaṫ. si in illo instāti nō est aliqua dispō p̄cedens quo mō in illo instāti ꝓduci possunt omnes dispōnes cōuenientes illi forme.

¶ Rñdet. s. Do. 2. quol. q. 5. ad. 2. Quia in illo instanti inducta forma ſbali: ⁊ per eaz expulsa forma p̄cedēte cū omni resistētia ad formā ⁊ eius dispōnes: pōt eas in instanti inducere tanḡ sequellam forme ⁊ alterationis precedētis.

¶ Quarto. Aristo. ⁊ Cōmēta. 2. de gñatione dicūt qꝺ in habētib⁹ symbolū facilior est trāsit⁹ ⁊ causa: qz nō opz nisi vnā qualitatē corrūpi ſ. ꝛtrariā: alia vero remanet: puta cū ex aere generaṫ ignis remanet caliditas in illa materia ⁊ corrūpitur humiditas. ergo. text. cō. 25.

¶ Rñdeo. Quod facilior est trāsitus q: solivna qualitas resistit puta humiditas in casu predicto: vtraq; tamen corrumpitur.

¶ Cōtra eandē arguit Aureolus si nō manet eadē q̄titas in gñato ⁊ corrupto: aut qnātitas q̄ de nouo gñaṫ educit tota de vno ⁊ eodē ⁊ sic esset in eodē idiuisibili de quo educit: ⁊ sic mā nō eēt extēsa: aut educit de, alio ⁊ alio ipsi⁹ mātē ⁊ sic habeṫ propositū qꝺ est dare aliud ⁊ aliud precedēs quātitatē.

¶ Rñdeo. Quod educit de materia cōpositi corrupti tanḡ de ſbto remoto sed tāḡ de ſbto primo set immediato educit de cōposito non iter. ꝓducto virtute p̄cedētis alterationis: qua terminatur ꝓ° ad inductionē forme ſbalis: ſcōo ad oia accidētia que eā sequuntur.

¶ Dico ſcōo qꝺ educit de subiecto quodcūq; sit illud qꝺ est diuisibile in potētia ſz nō i actu. sit aūt di

Universidad de Sevilla Biblioteca

nisibile actu p quātitatē. Nec seq̄tur. ḡ quātitas recipiť in indiuisibili: aut materia nō extēditur ad extēsionē quantitatis: q̄ materia vt precedit quātitatē est indiuisibilis actu: diuisibilis tñ in potentia. Pōt ēt dici q̄ recipiť in diuersis partib⁹ materie hoc est i partibus quāꝫ fuerūt sub priori quātitate.

¶Scđo. Termin⁹ a quo & ad quē nō sunt eiusdē spēi. ḡ. Una quātitas non abūcit & alia acquiritur.

¶Rñdeo. Negat añs vīr intellꝫ: vt pz instātia in motu augmēti.

¶Sciendū aūt q̄ in corruptione p̄cedētis cōpositi & gñatiōe noui: nō est vna & eadē alteratio a principio vsq̄ ad finē: q̄ alia est alteratio per quā dispōnes p̄cedētes introducunť & acquirunť: et alia per quā dispōnes p̄sentes inducit. prime enim corrūpunť in instāti generationis secunde forme: alie vero incipiunt in illo instanti.

¶Et si dicať nullū accñs corrūpitur i fine alterationis p quā acq̄rit.

¶Rñdeo. Qđ verum est loquēdo de fine intrinseco: nō aūt de extrinseco. Uerū est ēt q̄n alteratio sistit in q̄litate: nō aūt si ad alterationē sequať gñatio sbe. Pōt etiā dici q̄ accñtia sequētia formā vltimam inducunť potius p gñationē sbalē tanq̄ termin⁹ secūdari⁹ q̄m per alterationē p̄cedētē vñ & iducunť in instāti: sicut ipsa forma sbalis.

PEt si. s. D. videť aliq̄n dicere oppositū huius ꝛcōnis: tenēdū est tñ id qđ vltimo dixit in summa: q̄ ipsa est quasi liber retractationū. Uel dicendū q̄ intelligit eandem quātitatē manere in vino & mosto nō fm numerū sed fm speciē.

Cōcl'o.iij. Nullum accidēs absolutū imediate inheret p̄me materie: ſz cōposito aut forme sbali. 1. pte. q. 77. ar. 6. itē de ala. ar. 9. 2. 8. met. cap. de materiali aūt principio.

Grego. l. 2. dist. 12. q. 2. ar. 2.

¶Cōtra arguit Grego. p⁹. Tm̄ illud est sbm omniū accidētiū p qđ cōpositus est in potentia: sed sola materia est huiusmodi. ergo.

¶Rñdeo. Si intelligiť q̄ illud p qđ cōpositū est in potētia sit p̄ma radix & p̄ma rō suscipiēdi. cōcedit totū: sed nō sequiť q̄ sit p̄mū recipiēs: sicut etiā materia est prima rō q̄ aliqd moueať: nō tñ ipsa est sbm motus. 5. physi. & 2. meta.

tert. 48. 8.

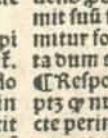
¶Secūdo. Nec forma sbalis: nec aliq̄ forma accñtalis est sbm olim formarū corpaliū. ḡ tñ materia.

¶Rñdeo. Negatur añs. Quia est cōpositū id qđ est sbm & hoc est distinctū a materia & a forma. s. D. I tractatu de natura materie. Materia. n. est inq̄ potētia prima solū ad formā substantialē: sed in potentia remota ad accidentia.

¶Cōtra eādē arguit Aureolus. Dū aqua caleſit illa alteratio nō bz p̄s subiecto formaz aque nec cōpositum. ergo materiā. antecedens pbať. Nulla alteratio perimit suū subiectū: sed per illā perimitur forma aque & ipsa aqua puta dum aqua fit ignis.

¶Respondet. s. D. vbi. s. Et quo pz q̄ nullus motus per se & directe perimit suum sbm: q̄ quādiu manet mot⁹ manet sbm eius: sed indirecte & per accñs pōt perimere suū sbm: nō quidē effective: nec formaliter: ſz tm̄ rōne sui termini q̄ est generatio. Generatio aūt vni⁹ est corruptio alterius. Et sic est finis huius questionis.

¶Distin.xiiij.

Arca. 14. di. querit. Utrum celum agat in ista inferiora per motum?

Cōcl'o.j. Nullū corpus agit: nisi per motū. 2. cōtra gen. ca. 20. 2. sen. di. 2. q. 2. ar. 3. 1. parte. q. 3. ar. 1. POppositū dicit. 1. parte. q. 66. art. 3. ad. 2. sed nō agit nisi p motū ꝓpriū loquēdo de actione sibi ꝓpria & cōnaturali vt corpus est: pōt tñ agere nō motū loquēdo de actiōe que sibi

Duran dus in 2. di. 15. q. 3.

cōpetit ex ꝓticipatōe supioris nāe

¶Cōtra arguit Durād⁹. Primo mot⁹ celi nō est ei rō agēdi: q̄ motus nō pōt in eo l quo est aliquid absolutū nisi rōne termini. Mot⁹ aūt localis nō pōt esse qđ absolutū etiā rōne termini. Tū q̄ nō sequit aliud nec alterū. Tuz q̄ illud esset locus: sed loc⁹ nō est in loco. Motus etiā celi nō est actio p quā ipsum celū agat: q̄ actio non est in agēte: sed in passo. ergo nullo modo celum agit motu.

¶Rñdeo. Primo q̄ omnis mot⁹ corporalis est cū aliqua actiōe: ſz nō ois actio sit cū motu aut mutatione ꝓprie dicta. 3. physi.

vert. cō. 2ª.

PDico scđo q̄ oē illud quo agens agit vel est actio vel est ei rō agēdi. ois. n. dispō agentis ad hoc qđ agat reducit. ad causam efficiētē cuiusmodi sunt instra: & ois dispositio materie ad recipiendū reducitur ad genus cause materialis.

¶Ad argumētū negať añs p primā ꝑte. q̄ ille mot⁹ ē ei rō agēdi. Est. n. dispō eius ad hoc qđ agat. Ubi nota q̄ ser modis aliqd dr̄ alteri rō agendi. Primo forma eius sbalis. Secūdo sua nālis potētia actiua. Tertio qualitates actiue. Quarto virt⁹ influxa a superiori agēte. Quinto qualitas: que etiā aliud ꝓfert. aliter nunq̄ agit magnus ignis q̄m parv⁹. Sexto habitudines respectiue puta distātia approximatio: ꝓportio agētis ad passuz & cetera: & oia q̄ aliquo mō cōferūt aut quo ad sbam act⁹ aut quo ad modū. Mot⁹ localis est rō agēdi celo ārto mō: q̄ corpus mouēs aliud ꝓportionať ei ꝓp hoc q̄ mouet. 1. parte. q. 25. arti. 2. ad. 3.

PAd improbationē dico q̄ mot⁹ localis rōne sui termini extrinseci ponit absolutū. s. locū: ſz nō rōne termini intrinseci. s. vbi. itē respect⁹ talis qualis est vbi pōt esse rō agēdi: ſz nō primaria. Et sīr pōt esse terminus motus: q̄ nō est respectus de genere ad aliquid.

¶Scđo. Motus nō est necessari⁹ ad hoc q̄ corpa inferiora agāt: q̄ magnes nō mot⁹ alterat. ḡ nec in celo.

¶Rñdeo. Primo pōt negari añs: q̄ oēm actionē magnetis p̄cedit locatio: approximatio sui vt alterius: tñ q̄ non agit nisi ex influxu celi. Receptio aūtē talis influxus motu quedā est. Tum q̄ multi dicūt q̄ magnes nō trahit ferrū nisi motione finis: efficienter aūt mouetur a generante.

PDico scđo q̄ motio celi q̄ est trāsmutatiua nature ad formā sbalē actu vel potētia prima: nō est nisi p motū. PActio aūtē sīlis actioni sbe separate cuiusmodi est illuminatio nō requirit motū. verū est tñ q̄ motus liberi arbitrij non pōt non sunt a celo: sed cōclusio intelligitur de motu mere naturali.

¶Tertio. Celum empyreum agit & non per motum. ergo.

¶Respōdeo. Quod nō agit actione trāsmutatiua materie: de qua sola hic loquimur.

Cōcl'o.ij. Oēs mot⁹ naturales corporū inferiorū cōueniētes corpori vt corp⁹ est: reducunť: sicut in cāz in motū corporū celestiuz. 1. parte. q. 115. ar. 3. 2. sen. dist. 15. q. 1. art. 2. de potē. q. 5. art. 8. cōtra gen. 3. cā. 81. Ratio: q̄ talis motus est p̄m⁹ ingñe motuū pōtrate tpis nature & pfectionis. ergo est causa aliorū.

Duran dus i. 2. dist. 15. q. 3.

¶Cōtra arguit Durādus. 1. Ille mot⁹ in nullo genere causarū est causa alioz: nec est in eodē genere p̄dicamentali cū oibus aliis. ergo ratio. s. Doc. nō tenet.

¶Rñdeo. negať añs. Quia in genere cause efficiētis: nec illa ꝓsitio primū in vnoquoq̄ gñe est: intelligiť de gñe p̄dicamētali: ſz ibi large accipiť gen⁹ cōe eo mō quo dicim⁹ ola vera esse eiusdē generis: & sic mot⁹ est gen⁹ ad oēs spēs mot⁹ rōne eius qđ est formale in eis scilicet esse actū in potentia.

2. met. tex. 4.

¶Secūdo. Albedo est p̄mū inter colores: non tñ est cā aliorū. ergo.

¶Rñdeo. negať minor. Quia al-

hedo quantū ad suū formale q̄ est lux: que p° inest albedini est cā ōsi formatus ⁊ constitutiua aliorum.

¶Tertio. Alteratio ⁊ gñatio pl⁹ ponūr vel pducūt q̄ motus localis. ergo sunt eo perfectiores.

¶Rñdeo. negat̄ ꝫntia. Quia lz illa pl⁹ ponāt i suo subiecto. tñ motus localis plus ponit in alieno subiecto: cū sit causa gñationis et alterationis ⁊ p̄cedat eas necessario. Ideo q̄d causat gñatio vel alteratio: causat ēt mot⁹ localis.

¶Itē illi ordinantur ad motum localem sicut ad finem: ideo sunt imperfectiores.

¶Sciendū q̄ agens cōtinet totā perfectionē sui effect⁹. Mot⁹ aūt se hz ad terminū nō effective: sed vt potētia ad actū: vnde excludit ꝺpueniēte termino suo: vñ quāto termin⁹ ad quē ē p̄fectior: tāto mutatio vel mot⁹ ad illū est imperfectior: vtpura puncto immotus nō est ita imperfecta sicut punctus mobilis: ⁊ hoc est verū cōparādovnū gen⁹ motus ad aliud pura motū localē ad alterationē: nō aūt vnā speciē motus ad aliā eiusdem generis: vt generationem hominis ad generationem asini.

¶Quarto. Si ageret per motum hoc esset rōne virtutis sibi influxe ab intelligētia dum mouet celū: hoc est falsuz. q⁹ intelligētia nō immediate influit celo illā virtutem cū nō immediate agat ad formā: nec influit mediate: q⁹ mediante motu locali nihil celo acquirit.

¶Rñdeo. Q̄ immediate influit celo ⁊ mediāte celo influit motui celi. Et lz non immediate influat ret corpori aliquā formam se habētē per modū habit⁹: pōt tñ influere aliquā formā se habētē per modū passionis intētionalis. Et sic est virtus celo influxa.

Hēric⁹. ii. ꝺlub. p°. q.15.

¶Cōtra eandē arguit Henricus p°. Dato q̄ celū nō moueat: si grane esse furiuz: descēderet. Alioqn violentia esset perpetua. ergo.

¶Rñdeo. Negat̄ añs. Quia motus grauis hz ēntialē ordinē ad motū celi. Ad pbationē negatur ꝫnia: q⁹ graue nō ē natū ferri deorsuz nisi ꝑsupposito motu celi: lz āt esset ꝑtra nāz grauis stare sursuz vt particularis est: nō tñ esset ꝑtra nām vt cōparat̄ ad cām vlez. Impediret aūt ne descenderet ab eo: qui subtraheret motū celi.

¶Et si dicatur tempore Josue celum non mouebatur: tamen erāt ibi multi motus.

¶Rñdeo. Q̄ sicut miraculose illa statio facta fuit: sic miraculose factū est q̄ eo stante corpora inferiora exercerent suos motus.

¶Sciēdū aūt q̄ post p̄mū motū celi ēcta remanebūt: q⁹ sunt vltimi termini resolutiōis ad q̄ habēt mixta resolui. Et q⁹ nullus mot⁹ nālis erit vltra: nō tñ debēt dici de se incorruptibilia: q⁹ lz nō habeāt in se p̄ncipiū sue corruptōis sicut mixta: tñ ab extrinseco corrūpi possunt: sicut etiā corp⁹ inanimatū nō ōz per se immobile: lz tñ ab extrinseco moueatur.

¶Distinctio. xv.

Circa. 15. distin. queritur. Utrum in homine p̄eter animā intellectiuam: sit alia forma substantialis?

Cōcl'o. 1. In hoie non est alia aia, q̄ anima rōnalis. Hāc sic ꝓbat. s. D. 1. pte. q. 76. ar. 3. de potētia. q. 3. art. 9. Operationes se mutuo impedientes sunt ab eodē p̄ncipio: sz in homine operationes vegetatiue impediunt sensitivas. ergo.

¶Cōtra arguūt quidā moderni p°. Actus appetēdi aliēd ⁊ actus quoli. 3. rennēdi illud sunt simul i hoie. ꝑ q. 10. hñt distincta sb̄ta: sz nō nisi aias. ergo sunt i hoie distincte anime.

Ut okā

¶Rñdeo. Negat̄ minor: q⁹ lz sb̄z remotū sit aia: tñ imediate fundāt̄ in diuersis aie potētijs. s. i ap

petitu sensitiuo ⁊ intellectiuo.

¶Scdo. Sensationes sunt subiectiue in aia sensitiua ⁊ nō intellectiua. ergo sensitiua ⁊ intellectiua sunt distincte.

¶Rñdeo. Negat̄ añs. Quia p̄mū ⁊ totale sūm sensatōis est illa pars cōiuncta que est sbz potētie sensitiue. Itē nō sequit nisi q⁹ cadez aia habeat diuersas potētias

¶Tertio. Nō gñando hoiez ꝺducit aiam sensitiuā. Aia aūt intellectiua creat̄. ergo sensitiua ⁊ intellectiua nō sunt eadē aia.

¶Rñdeo. Negat̄ ꝫnia. Quia lz sensitiua p̄mo iducat in mā: tñ facta vlteriori dispōne simul corrūpit sensitiua ⁊ inducit intellectiua. p̄ma p. q. 76. ar. 3. ad tertiū. de potētia. q. 3. ad. 9.

¶Cōtra hāc solutionē arguitur multipl'r. Primo aia sensitiua generat̄ nāliter. ergo si corrūpit corrūpit nāliter: sed agēs nāle n̄ corrumpit vnā formā nisi inducēdo aliam. ergo inducet intellectiuā: hoc est falsuz. ꝺ rñsio falsa.

¶Rñdeo. Ut dicit. s. Do. de potē. q. 3. ar. 9. ad. 6. q̄ forma est per se subsistēs ⁊ esse suū nō depēdet totaliter ex vnione ad māz: sicut est aia rōnalis: tunc sufficit q⁹ gñans sit cā vnionis talis forme ad māz per hoc q⁹ disponit māz. Ad argumentum igitur dico q⁹ agēs nāle inducit intellectiuā instrāliter et dispositiue: q⁹ est cā vnionis eius ad mām. Deus aūt destruit sensitiuam ⁊ inducit intellectiuā tanq̄ principale agens.

¶Scdo. Non pōt esse idez terminus gñationis ⁊ creatiōis: sz aia intellectiua est termin⁹ creatiōis ⁊ sensitiua est terminus gñatiōis ergo distinguuntur.

¶Rñdeo. Q̄ totū cōpositum est termin⁹ creatiōis: quo ad vnā suā ptē. s. aiaz intellectiuā q̄ ad dispōnes est termin⁹ gñatiōis. Et aia q̄ ad suū ē est termin⁹ creatiōis: q̄ ad sui vnionē cū mā est termin⁹ gñatiōis. Nec ꝓp hoc sequit q⁹ hō ꝫcreet. vt dicit. s. Do. vbi. 3. de po. ad. 21. vbi. s. Aia. n. est terminus creationis intrinsecus ⁊ est terminus generationis extrinsecus.

¶Tertio. Sensitiua se hz ad itellectiuā vt imperfectū ad perfectū nec est ei repugnās. ergo non corrumpitur ea adueniente.

¶Rñdeo. Negat̄ ꝫnia. Quia sunt duo act⁹ einsdē gñis perficientes eādē potētiā, primā. Itē sensitiua est dispō ad itellectiuā quo ad fieri: nō quo ad factū ēē: ō nō opz q⁹ cum ea remaneat. Nec est incōueniēs q⁹ sensitiua statiz cū fuerit introducta inciperet corrūpi: q⁹ nō fuit introducta ad hoc vt ḋesceret in mā: sed vt esset via ad vlteriorē ꝑfectionē. Et lz generās itēdat cōseruare suū effectū quē p̄ncipalr intēdit inducere. tñ effect⁹ nō p̄ncipaliter intētos: ⁊ qui sunt dispositiones ad p̄incipalē quo ad fieri incōpossibiles illi sepe destruit sicut natura destruit formam herbe vt inducat formam bladi.

¶Quarto. Si sensitiua corrūpit. ergo frustra est introducta.

¶Si dicat̄ q⁹ nō: q⁹ opz māz trāsire per eā ad animā intellectiuā.

¶Cōtra. q⁹ per te dispō ad intellectiuā est denudatio māe ab oi forma: sz illa denudatio poterat fieri ēt añ q̄ induceret aia sensitiua. ꝑ.

¶Rñdeo. Negat̄ ꝫnia. Quia lz denudatio sit dispō: nō tñ ē totalis: q⁹ iter formas q̄b⁹ mā spoliat̄ est certus ordo: sic q⁹ post expulsionē vn⁹ opz aduenire aliā i certo gradu excedentē eā ⁊ postea aliā magis excedētē: ⁊ sic paulatine p̄cedere ab imperfecto ad perfectū.

¶Quinto. Leprosus generat leprosum. ergo nō fit resolutio vsq̄ ad materiam primam.

¶Rñdeo. Negat̄ ꝫnia. Quia gñat sibi sile ēt quo ad accēntia ꝫnia individuū generās sīvirt⁹ sit fortis. Et lz impōssio facta embrioni destruat aduenīēte aia rōali: tñ fortis ipsimil: q⁹ virt⁹ formatiua nō solū cāt dispōnes p̄cedētes animaz

intellectiuā: imo ēt dispōnes eā pcō mitātes. Et filiꝰ hz aiam a pfe: q: virtute pris facta est vnio aie ad materiā. Et sic intelligit q totus homo egredit de femore patris.

¶ Sexto. Si nulla forma remaneret: sequit q filius nō cōtrahat a patre peccatum originale.

¶ Rñdeo. Negat ꝓña. Quia illud peccatū effect nāz hūanā nō ablolute: sz nāz acceptā, a pꝰ parēte p gñonē factā frute seminis ab illo media: evel immediate decisi: ꝛ iō ab illo causat tale pctm effective a q cōicat nā: vt dicit. s. Do. 1. 2. q. 81. ar. 1. ad. 2. 3. ꝛ. 4. et de po. q. vbi §. ad. 3. ꝛ. 4. Et q̄b⁹ pz q ad saluā dum q pctm originale traducit a parētibꝰ sufficit dicere q pter aiaz rōnalē q̄ est forma ptis est in hole forma totiꝰ. s. nā resultās ex mā ꝛ aia rōali ad quā seq̄t pctm originale dū cōicat filio a pre. Et sic cā efficiēs prima illius peccati est semen vel gñatio seminalis. Prima vero Adam vel eius voluntas.

¶ Cōtra vnū dictū in his rñsionibus. s. q semē cāt dispōnes cōcomitātes aiaz rōalē. arguit. Primo semē nō causat aiaz. g nec accñtia eam necessario cōcomitantia.

¶ Rñdeo. Negat ꝓña. Qñ agens sz nō sit cā formē est th cāmotionis eiꝰ cū mā tāq̄ appropriātes aiaz talī formeiꝰ dispōnes positiuas ꝛ puas tinas: sicut est i ꝓposito. Pōt g eē cā accñtiū q̄ sunt sītiue in toto cōposito: sz nō eoꝝ q̄ sunt i sola forma sicut est intellectus ꝛ voluntas.

¶ Sexto. Agens nō agit posq̄ reponit totū in spē: sed reponit per animā rationalē. ergo nō ꝓducit dispositiones eam cōsequentes.

¶ Rñdeo. Qō inducit eas in illo instanti quo inducit animā: ꝛ aliquae dispositiones vt calidū ꝛ frigidū precedūt animā vt dat esse viuens: sed sequūtur eā vt dat esse corꝓreū: q: mā nuda de se est sufficiēter disposita ad omnē formā vt dat eē corꝓreū: ꝛ ille dispōnes que intelligūtur sic precedere nō fundant sup aliā formaz: sed sup eandēm vt dat primas pfectiones puta esse corꝓreū vel viuēs: nō aūt super essentiam aie vt est aia ꝛ vt dat postremas pfectiones. Et ille dispōnes sunt priores ordine nāe sm genus cause mālis ipsa alam aia est dās postremas pfectiones: sunt vero posteriores aia sz genꝰ cause efficiētis tanq̄ effectꝰ eius. Et iō nimirū si eis ablatis aia separat a corꝓore: q: eis ablatis nō remanet in sufficienti dispōne ad aiam: vt anima est.

¶ Tertio. Si sequant aiaz. g pōt illas dispōnes ad plenū restaurare. hoc ē falsū: vt pz de radicali. g.

¶ Rñdeo. Negat ꝓña. Loquendo de accñtibꝰ q̄ntibꝰ aiam nō immediate: sed cōpositum ex mā ꝛ aia. aliꝰ hō posset recuperare visū. Et vna talium dispōnū aliq̄n ab alio corrūpit non tanq̄ ab agente: sed tanq̄ a rōne agendi: sicut hnmiditas cerebri pōt destrui a calore cordis: ꝛ tale corrūpens nō est sola aia: nec solus calor sz ipm cor.

¶ Quarto. In instanti infusionis aie vnꝰ puer hz aptitudinē ad lōgioꝝ vitā q̄ alius. g pp aliq̄s dispositiones pexistētes in materia.

¶ Rñdeo. Negat ꝓña. Sed est pp cōplexionē que causat in instanti infusionis aie tota simul: nec hoc est inconueniēs. Quia sicut aia infundit in istāti: q: illa infusio est terminꝰ ꝓcedētis alterationis: exterminsecꝰ: ita ꝛ inductio oim q̄litatū aiaz q̄ntitatiue: maxime cum ois resistentia sublata sit in illo instanti.

¶ Solet ēt ꝓtra ꝓclonem fieri argumētū de eo monstro qđ hz duo capita ꝛ est totum duplex vsq̄ ad pedē: tūc in illis duobꝰ capitibꝰ erunt due aie. Querit aūt pesant a nulla animabit: ꝛ hoc nō: q: vnius: aut abvna ꝛ ñ ab alia: ꝛ hoc ñ: q: nō ē maior rō de vna q̄ꝝ ꝺ alia: aut ab vtraq̄: ꝛ sic hꝫ ꝓpositum.

¶ Rñdeo. Qō in casu illo pes nō est simplr vnus nisi p iunctionē: ꝛ apparet sempr vna linea i loco cō

iunctiōis i q vtraq̄ pars materie que debebat sequi distinctionē in totum capitū cōtingit. Et sic cuz sint duo pedes sūt due aie: nō th ita q vtraq̄ vivificet totū pedez: sed vna vivificat vnā partē illius pedis: ꝛ alia aliam.

Cōcto. ij. In homine nō sunt forme elementoꝝ partes actu esse materie. ꝓma ꝓte. q. 76. ar. 4. ad quartū.

Aureolus li. 2. dist. 3. q. 1. 2.

¶ Cōtra arguit Aureolꝰ. pº. Mixtū resolutū in elemēta. g elementa erāt in mixto. Si dicat q erāt virtualr ꝛ nō realr. Cōtra: q: pari rōne intellectiuū resolueret i sensitiuū: q: virtualr cōtinet ipsum.

¶ Itez q: sequit q ignis corrūpēs lignū generaret aquā ꝛ aerē. Itē q: resolutio differt a corruptione in hoc q resolvere est rem solvere in preexistentia realiter.

¶ Rñdeo. Negat ꝓntia pp rōnem ibi datā. Sicut. n. docet Philosophus mixtio fit pp hoc q ex elementis adinicē ꝓductis ꝛ p mutuā actionē corruptis resultat virtute alterantis ab elemētis p se intēdētis gñatiōez mixti aliq̄ꝺ mixtū ꝛ aliq̄ qualitas media inter extrema dispersa ab eis fi sicut remissiū ab itēso sz specifice. ꝝbi gra. Mollities resultat ex humido ꝛ sicco cōmixtis q̄ dr specifice vtroq̄: et ipsa hūiditas ꝛ siccitas dicāt manere virtute in mollitie nō sm cēntias suas: sz q: aliq̄d ꝓuēit mollitie ex hūiditate: sic facere id cuiꝰ ē cedere tāgēti: ꝛ aliq̄d rōe sicci. s. q illō cedit absq̄ diuisione superficiei: ita q in tali qualitate non est cōpositio sm rem sed sm rōnem inquantuz aliq̄d hz vt ꝓuenit cū vno extremo ꝛ aliq̄d vt cōuenit cū altero. Et talis q̄litas media: est ꝓpria dispō mixti. Fit aūt resolutio ex eo q quodlibz elementū pōt im mediate gñari ex tali mixto: q: est in potētia ꝓxima actui tali mixto portus q̄ aliq̄ꝺ mixtū in alio. Et iō talis gñatio nōvꝰ ad sensuz nona gñatio: sed q̄si extractio rei

prius existētis de occulto ad publicū: cum th in rei veritate sit generatio elementi.

¶ Ad ꝓmā ipsoboneꝝ negat ꝓña. Quia intellectiuꝰ nō cōtinet sensitiuū in potētia passiua: sed solum actiua: q: ſ. pōt oia que pot sensitiuū. Mixtū aūt cōtinet ēlenta in potētia passiua ꝓxima actui.

¶ Ad secūz dico pº q inter mixtū ꝛ ēlenta ē plus q̄ symbolū: q: q̄litas mixti ꝓtinet i ꝛrute totā frutē ēlenti ꝛ nō tm alterā qualitatē.

¶ Dico scōe non esse inconueniens ignē generare aquā de p accidēs.

¶ Ad tertiā dico pº q corruptio ꝛ resolutio differūt. sicut supius ꝛ i seriꝰ: q: ois resolutio est corruptio sed nō ecōtra. Et illa corruptio dr resolutio. q: elemēta sunt i mixto in potētia ꝓxima: nō aūt vnū mixtū in alio: loquēdo de mixto qō natū est gñari ex aliquo ꝓuiā alterātis ꝓcedētis: qō dico ad excludēdū ea que gñant per solā diuisionē totiꝰ cōtinui in ptes. Item intelligo de mixtis hñtibꝰ ꝓpletā spem ꝛ nō se hñtibus p modū vie ad aliud qō dico ad excludēdum formā s embrionū ꝛ cadauerum.

¶ Scō. Phs dicit pº de gñatiōe q mixtio nō est corruptio simplr ipsoꝝ miscibiliū. g remanent.

¶ Rñdeo. Mixtio fit mitur triplr. Prio pro ogregatiōe ꝛ iuxta positionē ꝓtiū miscibiliū. Scō pro alteratiōe miscibiliū ꝛ vnione eoꝝ ꝛ istis modis nō ē gñatio. Tertio pro gñatiōe sequenti ꝓdictas mixtiones: ꝛ sic ꝓprie est gñatio. Differt th a gñatiōe in cōi: q: non ois gñatio supponit has mixtiones. Phs loquit de ꝓmis mixtionibꝰ ꝛ nō de tertia. Nō dicūt ēt corrūpi q: manēt sm qualitates suas.

¶ Cōtra. g. Dum ex aere gñatur ignis: aer dicet nō corrūpi q: manet sua qualitas symbola.

¶ Rñdeo. Negat ꝓña. Quia forsan aeris nō manet i igne in potētia ꝓxima quo ēlenta sunt in mixto: sz nō sint. in potētia ꝓp inquissima.

tex. cō. 68.

¶Tertio dicit phs. 2.de gña. si gutta aq apponat mille amphoris vini nō fit mixtio: ꝛ subdit cāz: qz mutat spēz. g vbi ē vera mixtio miscibilia nō mutāt speciem.

¶Rñdeo. Negat 2ña. Quia phs intelligit q ibi nō ē mixtio: qz aq cōuertit in vinū. Nō sufficit g hoc q est mutare spēm: sed opz q in vera mixtiōe vnū nō cōuertat in aliud: sed ola corrūpant ꝛ conuertā tur in quoddā meditz cōe. Et qñ dr q mixtio est vnio elemtoꝝ: illa ꝓdicatio nō est per. eētiā sz p 2co mitantiā. i. q plupponit elnta pº vniri: vel dic q intelligitur de mixtione pº et scōo modo accepta.

¶Quarto. Elemētum est ex quo res cōponitur ꝛ remanet. ergo.

¶Rñdeo. Qđ sufficit q remaneat virtualiter.

¶Quinto. phs. 7. meta. inuestigat formā mixti p similitudinem huiº syllabe. b a. sed i illa syllaba remanēt. a. ꝛ. b. realiter remotis suis terminationibº ꝓpꝛijs. g elementa in mixto.

¶Rñdeo. Negat añs. Sed intendit ibi ex ꝑncipali ꝓposito ꝓbare q in compositis est alia cā preter materiā. s. forma. Gratia tñ exemplī loquit de forma mixti: vtrum aūt illa syllaba sit forma simpler. Credo q nō sit vna qualitas per se ꝛ q nō in istāti sed in tēpore ꝓferatur. In mixtiōe etiā est aliqđ extrinsecū agēs preter elementa corrūpens ea ꝛ inducēs formam mixti sine hoc sit aliqua virtº existēs in cōtinēte sine calor aliquis siue quid aliud: ꝛ hoc patet in mixtione triace: nā ꝑter illa miscibilia necessaria estꝫ actio ignis vel immediate calidi continentis.

¶Sexto. Ex sola mā ꝛ forma sbali nō fit mixtio: g elementa ꝛc.

¶Rñdeo. negat 2ña. Iz sufficit q ibi sit ꝛ remaneat illa q̄litas media q̄ resultat ex elementis corruptis: ꝛ rōne huius q̄litatis dicunt cōposito magis eē mixta q̄ elemēta: ꝛ sic ipsa elemēta pertinent ad principiū māle ingtū talis q̄litas est dispositio mā ad formā mixti.

¶Iste sunt resp̄sōnes Herueꝰ in quibus videt cōcordare cuz. s. D. vno excepto qz. s. D. videt dicere q illa qualitas media in qua diuunt elementa remanere est realiter cōposita ex partibº diuersārōnuz: ꝛ hz aliqđ in se formaliter de calore ꝛ aliqđ ō frigiditate: sic ō aliꝰ: ita q aliqñ intēdit aliqua eius pars ꝛ alia remittit: ꝛ hz hoc mixtum magis approximat ad hoc elementū vt illud: vt patet in tractatu de natura materie.

Cōclusio. iij. In hoc nō ē aliqua forma sbali preter alam intellectiuā. puma pte. q. 76. ar. 4.

¶Nota i eo q dicit nō eē plures formas substātiales i eodē dāres esse actu simplr ꝛ vltimū videtur innuere q nō ē incōuenies eē plures in eodē: dum tamen sola vna ex illis det esse actu simpliciter ꝛ alie dent tale vel tale esse.

¶Contra conclusionez arguit. si per eandē formā homo ē homo ꝛ aial: g quicqđ 2uenit homini per illam formaz cōuenit ei ingtū est animal. hoc est falsum. ergo. Greg. i 2. di. 16 q. 2. contra primam.

¶Rñdeo. negat 2ña. sicut p eandem formā. scz. est albus ꝛ colorat⁹ ꝛ qualis: nec tamen est albus ingtuz qualis: q: oē quale eēt album. nam ly ingtum denotat q forma reduplicata sit cā inherentie predicati ad subiectū sub rōne illa qua reduplicat ꝛ nō sub rōne cōmuniori vel minus cōi. Non ēt quicqđ 2uenit ei per illam formā 2uenit ei ingtū est hō eadē rōne.

¶Sctō. Eadez accītia numero manēt in vino ꝛ mortuo: g eadem forma sbalis. añs probat. primo agēs violentū nō est fortiº ad agēdum q̄ agens nāle. Iz agens nāle nō: potuit inducere in instāti illā q̄titatē que est in vino: ergo dum tale mouit violenter nō pōt tanta q̄titas induci in eodē in instanti quo abūcit alia. g illa nūero q̄titas q erat i vino manet i mortuo.

¶Sctō. q: non pōt assignari qđ determinet cadauer ad talia accidentia similia p̄ioribus.

¶Tertio. si bos vinēs descendat vel cadat de alta turri ꝛ moriat in medio spacio: idē mortº erit subtile in vino ꝛ mortuo. ergo.

¶Rñdeo. negat añs. Ad primam ꝓbationē dico q tale agens non est virtuosius agente nāli: q: dato q q̄titū ad quantitatem mollis plus faceret: tñ q̄titū ad quantitatem virtutis plus facit virtº generatiua alalis. Causa aſit q: ita cito induci pōt tanta q̄titas i cadauere est. tum q: alal generatur ex multo minori mā q̄ cadauer: ꝛ iō fieri opz multas trāsmutationes anteq̄ deueniat ad debitam quātitatē: nō sic est de cadauere. Tum etiā q: imperfecta citius generant q̄ perfecta.

¶Ad sctam dicit q alie determinat mām ad formā cadaueris nō quidā effectiue sed ordinabiliter Nec oportet q in illo instāti quo forma cadauerisiducit anima sit q: determinans ordinabilr determinat ad formā cū q̄ nō est: ꝛ vnū natū est formalr excludere aliud. Idē dico de accītibus similibº et Iz accītia oino sītia non sint nata 2sequi formas oppositas: tamen accītia parū discrepātia pñt eas 2sequi quaz vna nata ē immediate cōseq aliāvi est in ꝓposito. Corpº ēt celi determinat vna cū ꝓdictis sed effectiue. Itē agēs ꝑticulare puta calor intēsus exīs in spiritibus ꝛ in humoribº corporis quia nō sunt adhuc ꝑtes corꝑis ꝛ tale agēs cōtra patitur: nec fit ita cito abscisio quin fiat in tēpore quātū cunqz paruo in quo pōt eē alteratio disponēs ad aliā formā.

¶Et si argumētat 2tra tale agēs assimilatur passo fm quod cōtra patitur ab eo fm qualitates actuas: g illud generans assimilatur cadaueri vino precedenti.

¶Rñdeo. Qualitas actiua pōt eē causa passiua sicut calor est cā siccitatis. vñ nō opz q magis assimiletur fm actiuas q̄ passiuas: ma ꝑime qz actiue se tenent ex ꝑte forme: ꝛ passiue ex parte materie: ꝛiō in vino ꝛ mortuo magis manet si militudo in passiuis cum diuersitate formarum ꝛ identitate materie. Uel hoc ideo quia effectiue nō solum dependet ex agēte particulari: sed etiam ex dispositione qua p̄cessit in mā: ꝛ ex multis aliꝰ q magis determinata sunt ad q̄litates passiuas q̄ actiuas.

¶Sciendū tamen q corpus mortuum assimilat vino etiā in qualitatibº actiuis: qz carnes mortui sunt cōplexionis calide ꝛ humide ꝛ sicce: Iz nō sint ita calide ꝛ humide sicut vine.

¶Ad tertiā dico q in illo casu essent duo motus sicut eñ duo corpora possunt esse discōtinua: dato q nullum spaciū sit inter ea: Iz q: tangūt se i supficie: ita duo motº possunt esse discontinui: dato q ibi non sit ꝺes media. Unde phs dicit. 5. phy. q febris que est alteratio pōt consequenter se habere ad motū localem. ꝛ. g. phyſi. dicit q motus reflexus nō essetvnº: dato q ibi non eēt ꝺes media. Quia in eodē instanti pōt esse finis vnius ꝛ principiū alterius. Et sic fieret si lapis molaris obuiaret lapillo sursum projecto. tex. cō. 40. tex. cō. 64.

¶Cōtra. Ubi sunt duo motus cō sequēter se habētes: ibi assignantur instātia in actu in quo vnus finitur ꝛ alius incipit.

¶Rñdeo. Iz in motu ꝑmi mobilis nō possunt assignari instātia i actu q: ꝛtinuº est: in motu tñ corporū inferiorū vtimur aliquo instanti in actu ingtum aliqs motus finit vel incipit i illo nūc. Its in ꝓposito in illo instāti in q̄ bos finit primo nō bos finit primº motus p remotionē de presenti ꝛ positionē de preterito.

¶Cōtra. Idem nunc nō pōt bis accipi. 4. phyſi. ergo non vtimur

eodem principio ⁊ fine.

¶ Rñdeo.negat ꝑña.Quia bis accipi ē accipi duab⁹ vicib⁹.Uicissitudo aũt nõ ꝓt esse sine successione.sed ibi est applicatio eiusdem nunc ad diuersa indiuisibilia actualia existẽtia diuersoꝝ mortuũ.

Ꝑ Notãdum aũt q motus q fuit in hoc viuente non dicit terminari per se ad adeptionẽ alicuius termini ponitur.ſz dicit nunc terminari:q⁹ tunc ꝓio non est.⁊ hoc est q⁹ terminatur per accidẽs: q⁹ suum primũ non esse sequitur ad primũ non esse sui subiecti.

¶ Tertio principal⁹.Partes diffõnis significant pres rei.⁊ meta.ḡ alia est forma quã significat gen⁹ ab illa quã significat differẽtia. Tex.cõ. 33.

¶ Rñdeo.Primo illa ꝓpõ intelligitur dediffinitione data p terminos:in obliquo:vt cũ dr hõ est ãd ꝓpositũ ex alia rõnali ⁊ mã ꝑma.

Ꝑ Scõo dr q est vera vlr de partibus ſm rõnem:⁊ sic genus dicit partem ſm rõnem:q⁹ indeterminate ⁊ confuse.

¶ Quarto.Ordini ꝑdicabiliuz in eodẽ ꝑdicamẽto corrñdet aliud i re:sed nõ nisi plures forme ergo.

¶ Rñdeo. Negaꝯ minor.sed eadẽ forma:vt dat diuersos gradus pfectiõis.Eadẽ.n.res fundat imediate ꝛceptũ hoisz ⁊ alalis ⁊c.Et intellect⁹ ponit inter hos ꝛcept⁹ ordinẽ realem. Natura aũt intellecta sub istis cõceptib⁹ ⁊ ſm esse qõ per illos hz in itellectu: distinguitur a seipsa ſz rõnez ⁊ hz ordinem rõnis ad seipsaz:sed qõ cõcipitur alio ⁊ alio conceptu.Et iste ordo nõ imediate fundat in re ex: q⁹ ordo ē posterioz suis extremis. vna aũt res nõ põt habere vicem duoꝝ extremoꝝ nisi plurificet ꝑ intellectũ.hz aũt illa res qõ posset imediate fundare plures ꝛcept⁹: q⁹ cõtinet in se vnite ⁊ eminenter perfectiones alibi realiter dispersas:puta:esse:viuere:sentire.

¶ Quinto.Item nõ est ꝓncipiuz sit iudinis ⁊ dissimilitudinis.sed hõ ē similis asino ⁊ animali:⁊ dr similis in rõnali.ergo.

¶ Rñdeo.Negatur minor.Quia sittudo nõ est ꝑz gen⁹alis albedo nigredo ẽnt sll'es.Negaꝯ ẽt ma ior ꝺ sittudine diuersimode accepta.Illa ẽt forma que est tñ vna in cõposito si intelligit vt in se est intelligit totalr.quãtũ ad totalitatẽ rei:sed quo ad totalitatẽ rõnis nõ opz:q⁹ põt hre plures partes ſm rõnez.⁊ quãtũ ad hoc põt in simplicibus esse questio.

¶ Sexto.Hõ ē cor⁹ ⁊ nõ p aiam itellectiuã cũ sit forma spũalis.ḡ.

¶ Rñdeo.Negaꝯ minor.Ad ꝓbationẽ dicit q⁹ hz illõ spũale qõ nõ põt esse actus mãe nõ possit dare eẽ corporeũ:illa tñ forma spũalis que põt eẽ actus mãe põt dare eẽ corporeũ.aia aũt est actus corporis ⁊ corporeũ hois qõ est actuale existere:est indiuisibile:cũ ꝓncipal⁹ sit actus alc itellectiue ⁊ cõsequẽter totius cõpositi. Esse aũt corporeũ qõ dicit essentiã corpoream hominis est quantũ ꝑ se vel per accidẽs.per se quidẽ loquendo de corporeitate ſbali.per accidens vero loquẽdo de corꝑeitate que est de genere quãtitatis.

¶ Septimo. Nullus effect⁹ vnus ſm speciem ꝓducit indifferẽter a quolibet:sed cadauer semp est eiusdẽ rõnis quocũq modo animal moriatur. ergo talis forma ḡ nono non producitur.

¶ Rñdeo.Primo negaꝯ minor:q⁹ interdum tã diuerse cõpleriones generant q⁹ eas ẽt diuerse forme cadaueris ꝑz ſpẽm cõsequuntur. Nõ tñ nego quinetiã a diuersis causis possit sequi forma cadaueris eiusdem rõnis.sicut ẽt eundẽ calorẽ ſm spẽz causat sol ⁊ ignis.

¶ Octauo.Homo cõponit ex anima ⁊ corpore.ergo est corpus per aliud ḡ per animam.

¶ Rñdeo.Negaꝯ ꝓña: dr tñ magis hõ componi ex ala ⁊ corpore ḡ lapis ex forma ⁊ corpore: quia cõpositum habens animã per eã monet

monet seipsum.

¶ Nono. Cor⁹ rpt fuit idẽ vinũ ⁊ mortuũ:sed nõ p aiam.ergo per aliam formam.

¶ Rñdeo. Primo q⁹ fuit idẽ rõne mãe.scõo rõne eiusdẽ suppositi diuini.tertio rõe eiusdẽ eẽ.ſ.eẽ diui suppositi quo existebat vinens ⁊ mortu⁹:⁊ eodẽ mõ fuit eadẽ caro.

¶ Contra.ergo fuit nona assumptio.ſ.forma cadaueris.

¶ Rñdeo.negaꝯ ꝓña.ſz fuit ibi aduentus noue forme ex antiqua assumptione sicut ẽt qñ ꝙuertebat i ſbam eius mã nutrimẽti q nõ fuerãt a ꝓncipio assumpta.

Ꝑ Nota q⁹ vnio nãe humane i rpo ad diuinũ suppositũ põt dici fuisse vna in actu ⁊ due in potentia:q⁹ potentia reducta fuit in actũ rpo moriente:⁊ sic ram aia ḡ mã prima remãserunt vnite diuino supposito prima vnione:q⁹ illa vnio remãsit in se vel in suo effectu vel in suo equinalenti. Põt ẽt dici q⁹ vnio que dicit relationẽ fuit alia prius ḡ ante:non aũt vnio quedicit indiuisionẽ actualis existẽtie qua existebat diuinũ suppositum ⁊ natura assumpta ⁊ ei⁹ partes: q⁹ in rpo nõ fuit nisi vnũ esse.

¶ Decimo.Anima nõ est in sacramentoui sacramẽti:sed forma corporeitatis.ergo.

¶ Rñdeo. negaꝯ añs. q⁹ aia hz nõ sit terminus cõuersionis inchoatus dat esse animatũ:est tñ terminus in eo qõ dat esse corporeũ:q⁹ dato q⁹ illa essentia nõ esset aia ⁊ esset forma corporeitatis: adhuc esset terminus ſm aũt q⁹ anima est ibi concomitatiue. Et ſi hostia q⁹ fuit cõsecrata in cena dñi dum rps viuebat fuisset cõseruata vsqꝫ adie sabbati quãdo erat in sepulchro: tunc in illa hostia fuisset in die cene aia rpi:⁊ in die sabbati in eadẽ mea hostia fuisset forma cadaueris cõcomitatiue hz nõ virtute sacramenti.Quia omnia absoluta accñtia,⁊ oẽs absolutas formas quas hz materia rpi extra sacramentũ:habet sub sacramẽto:sec⁹ de respectiuis.q⁹ãtã vnitatẽ habebat cor⁹ rpi mortuũ ad vinũ: tantã habuisset terminus cõuersionis in sacramento nũc ⁊ prius. Et illa forma cadaueris q⁹ naturaliter fuit introducta in mã duz rps moriebat: miraculose corrupta fuit in resurrectione.

¶ Contra easdẽ ꝓctones arguit. Cor ⁊ cerebrũ hñt cõtrarias operationes:q⁹ cor ꝺsiccat ⁊ cerebrum humectat:ḡ distinctas formes.

¶ Rñdeo.q⁹ idẽ numero mẽbrum in ẏture põt cansare cõtraria:nec diuersitas accidentiũ cõsequẽtiũ illud cui nõ cõuenit esse per se cõcludunt diuersitatẽ formaꝝ:quia ꝓprietas actiua per se cõsequitur formã aliquã inquantũ est illud qõ hz simplr esse.Partes aũt non habẽt simplr esse ſm totũ.Et eadem forma vt est i vna pte põt seipsam corrumpere: vt̃ est in alia pte:⁊ sic cor corrũpit cerebrũ. Uel dicendũ q⁹ aliqõ agens extrinsecuz facit hoc:q⁹ facit motũ cordis haberi vehemẽtiorem ḡ natura sua requirit.Et q⁹ pars abscinditur a toto:puta manus ab homine ⁊ reunit nõ accipit eandẽ formaz ſz est toto contigua:vnit tñ facilr ꝓpter vicinitatẽ dispositionum.

¶ Si dicat q⁹ aliqñ ꝑs vnita hz operatiões vite:ergo ꝙtũc accipit eandẽ formã.⁊ sic a ꝓmatiõe ad habitũ est regressus.

¶ Rñdeo.ꝓcedo primã ꝓnam.Ad scõam dicit q⁹ nõ fit regressus ḡtum ad id cui primo ⁊ ꝑ se conuenit primari vita ⁊ hre vitã.Q⁹ hoc est totũ ⁊ ptes ꝓncipaliores.

¶ Scõo.In sanguine nõ ē aia.ḡ.

Ꝑ Rñdeo.negaꝯ ꝓña.q⁹ sanguis nõ est pars hois in actu:⁊ iõ nec forma hois est in sanguine. Nutrit aũt aial per hoc q⁹ imã nutrimenti spoliat forma sua ⁊ efficit sub forma nutriti. Nec ꝓp hoc sequit q⁹ illud qõ plus hz de mã plusnutriat:q⁹ illud qõ nutrit regrit ad restaurationẽ deperditi mam ſm

determinatā ẽtitatẽ.nec sītr seq
tur ꝙ illud melius nutriat qō ci-
tius spoliat forma,sua:nisi forma
sua,sit talis ꝙ habeat imediatuz
ordinẽ vt ab ea fiat imediate trā
situs ad formā nutriti.

¶Cōtra eaſdē arguit Scotꝰ:cuiꝰ
Sco. in 4.di.11. q.3. art. secūdoꝫ argumēta coincidunt cū pdictis.
¶Sciendū igit ꝙ terminus ꝙuer
sionis exvi sacramēti sufficit ꝙsit
mā cū forma sībali ⁊ non solum in
mām ⁊ ẽtitatē. Uerūtamē quali
tas ⁊ ẽtitas sunt de rōne ꝑ se
termini cōuersionis illo mō quo
sūt ō rōne corꝑis physici ⁊ nō alr.
¶Nota scdo ꝙ cā quare cadauer
assimilat aiali viuo ẽ: qz sicut mā
ꝑ multas trāsmutatiōes ꝓducta
ẽ ad actū aialis:sic non ꝙ vnā sta
tim ſz ꝙ multas recedit ab orga-
nizatione simili animalis.

Ad idez Aureo. ¶Cōtra arguit Aureo.Caro ho
minis est ꝙ traductionē ⁊ nō aia:
ergo in carne est alia forma.
¶Rñdeo.negat ꝓña.ſz caro potiꝰ
ẽ aia dicit traduci: qz caro acci-
pit esse sībale ꝙ actionē humani se
minis:nō aūt aia. Nam aiam vni
ri mātē est per actionē virtutis se
minis:⁊ sītr cōicare suū esse mate
rie ad quē sequit iste effectus for
malis qui est esse aiatū esse holez
esse carnē. Quid aūt sit traductio
habēt scdo sen.di.18.q.2.ar.1.
¶Scdo. aia est actꝰ corꝑis: ergo
est corpus per aliam formam.
¶Rñdeo.negat ꝓña.qz in illa dif
finitione ponit sīm formatū.pria
ꝑte.q.76.ar.ꝑmo.ad quartū. Jō
etiā corpus pōt dici mā aie: quia
aia vt dat vltimas ꝓfectiōes se ha
ad corpus:cuius ipsa est ꝓs ꝙ mo
dū forme.⁊ ẽtiaz ad hoc aia dicit
actus entis in actu.ſz vt dat esse
corꝑi:cui est actus entis in poten
tia. Et ipsa aia per potentiā mo-
net corpus cuius actus supponit
iam corpus effectū:in actu ꝙ ipsaz
aiam. Mouet aūt ipsa aia: vt est
forma corꝑis.vñ idē pōt esse mo-
uens per se,⁊ ꝓs moti per se:ſz nō
motū ꝙ se.ō aia.art.9.ad sextum.

¶Tertio.Oculus ⁊ pes differūt
sīaliter:ḡ hūt diuersas formas.
¶Rñdeo.negat ꝓña.qz nō differunt sīm formā sed per mām.Se-
cundo differūt in ẽtitate. Tertio
in cōplexione. Dico tñ ꝙ differūt
per formā:qz aia est talis forma q̄
requirit talem diuersitatē partiū
in suo adequato susceptibili. Et
idē esse actualis existentie est esse
carniū ⁊ ossium:nō aūt idem esse
essentie:sed sunt aliud ⁊ aliud eo
modo qui dictus est.
¶Quarto.Sola mā non est sīm
ẽtitatis nec aia:ergo materia cū
forma subtantiali.
¶Rñdeo.negat ꝓña.qz diuisio est
insufficiens: subiectū quātitatis
est cōpositū ex aia ⁊ materia:non
tñ ꝓꝓ hoc anima est extensa.
¶Cōtra.id qō est sīm formē reci-
pit effectū formalē:ſz effectus for
malis ẽtitatis est esse quantum:
igitur ꝗ totū cōpositū rōne cuius-
libet partis est subiectum eius:
seqtur ꝙ aia sit quanta.
¶Rñdeo.negat illa ꝓña. Totum
ꝓpositū est subiectū:ergo quelibz
pars:qz ꝓpositū nō est ꝗdē partes
ſz tertiū resultans ex eis.
¶Quinto.In nutritiōe acquirit̄
noua forma vel pars formē ⁊non
aia:ḡ añs probat. Nutritio nō ter
minatur ad solam mām vt patet:
nec ad solam vnionē materie nu-
triēti dū forma ꝓcedēti. tum qz
ḡnatio nō terminat ꝓper se ad rela
tionē:tnz qz copulatio que ponit
relatio nō cadit inter formā ⁊ ma
teriā. tum qz agens educit de po-
tentia materie:illa aūt copulatio
non educitur.
¶Rñdeo.negat añs. Ad primam
ꝓbationē dico ꝙ illa actio primo
termiat ad corruptionē forme ali
menti. Scdo ad inductionez aliq̄
ruz formaꝝ substātialiū mediaꝝ
inter formā alimēti ⁊ formā aliti
vel aie humane. Tertio ad dispo-
sitiōes ꝑuias aie vel eā cōcomitā
tes. Quarto ad vnionē aie cū mā
Et ſz terminatio nō terminet ad

relationē solitarie ⁊ ꝑcise sumptā
tñ pōt terminari ad eā rōne alicu
ius absoluti fundātis relationez:
⁊ sic terminat,ad relationē ꝓ aliō.
¶Ad scdam ſz relatio nō dicatur
media iter materiā et formam ad
hūc sensuz ꝙ ipa ꝓpriꝰ ipsamet ma
teriā ḡ fora absoluta: ẽ tñ media
ad hūc sensum ꝙ ipa reto fundat
in vno et terminat ad aliud.
¶Ad tertiā sufficit ꝙ educant de
potētia l acrū forme intermedie.
¶Dco scdo ꝙ nutritio terminat ad
formā;ꝑxīmē tāḡ ad terminū er-
trinsecū actiōis nutritiue:⁊ talis
terminꝰ pōt ꝑcedere actionē sicut
locꝰ q̄ terminat motū localē ꝑcedit
motū. Uerū est tñ q̄in nutritione
bruti acqrit noua para forme bru
ti:qz eiꝰ forma est extēsa ⁊ nō pōt
ẽ tota in toto ⁊ tota in qualibz ꝑ
te.secꝰ de aia rōnali:que qz est ꝙ se
subsistēs pōt naturaliꝰ sīt ito;ma-
re duas materias saltē ptiales:et
illa mā cui ꝓmo iprimit fouma: ẽ
cā distr actiōis formarū.nō est de
sequētibꝰ materijs partialibꝰ,ad
uenientibus forme iā indiuiduate:
⁊ ideo non opz ꝙ ꝓpter eas aie
multiplicentur vel forme.

¶Distictio.xvj.

Jrca.16.dis.querit.
Utrū fora sit ẽtitas
ꝓcise distincta a
materia.

¶Concło.j.

Materia est entitas distincta a for
ma per quā actuat.ꝙbat. Tuz qz
materia pōt stare cū formis essen-
tialiter distinctis. Tū qz pōt stare
sub ꝓuatiōe cuiuslibz forme licz
semp aliquā habeat. Tū qz mate-
ria est pura potētia ⁊ fora est actꝰ.
Tū qz subiicit forme. Tū qz mā ẽ
in ḡnabilis: forma autem non.

Aureo. li.1. dist.12. ¶Cōtra arguit Aureolus si sunt distincte ḡ eē qō dat fora materie ẽ relatio vel absolutū:nō relatio vt
ꝑz nec absolutū.tum qz in cōposi-
to essent tres entitates.tum quia causalitas forme esset causalitas efficiētie respectu illius esse quod dat materie.
¶Rñdeo,ꝙ illud esse qō dat fora materie,est ens absolutū distictū realr a materia:a fora:⁊a ꝓposito. scdo,ꝑ gen.ca.53. ⁊ est primo actꝰ cōpositi.secudo forme.tertio materia:⁊ sicqn ꝓposito sunt tres entitates. Sed tamē,esse nō diffinit cōpositū qz est extra rōnē eius:et ipm esse ꝓsupponit formaz in gne cause materialis vel subiecti: licz naturaliꝰ sit priꝰ fora i gne cāe for malis vel actus:ideo non pōt alii cui dari esse sine forma.
¶Ad scdaz ꝓbationē negat ꝓnia, qz forma se hz ad illud esse non vt efficiēs sed vt susceptiuuz vel ꝓs susceptiui eo mō quo diceretur ꝙ diaphanietas dat lucere:qz est vl tima dispositio ad suscipiendū actum illum.pōt tñ cōcedi ꝙ forma est rō causandi esse :qz efficiēs nō dat esse nisi dādo formā ad quam necessario sequit esse naturali se quella sicut effectus ad cām suaz formalē ad quaz semp sequit: nisi forte ipediat per hoc ꝙ forma cō-tinet in alio sicut pars in toto vt in supposito superiori:tunc enim a forma non tineret esse: sed tā for ma ḡ materia essent ꝙ esse totius vel suppositi,in quo sunt.cuiꝰ exēplū est duplex.primū de aia hūana in xpō.secundū de forma par tis,nondum diuise a toto.
¶Sciēdū ꝙ eē entie ẽ a forma sī cut totū a suis ꝑtes. esse aūt existē tie ẽ a fora sicut a dispositiōe ꝓcē sita ⁊ sicut a principali aūte:et sicut a ratione essendi.⁊ hoc ſz esse dat forma materie:non ante.primuz.
¶Scdo.Ex duobꝰ dicētibꝰ natu-rā determiatā nō ꝑficit vnū ꝙ se: ſz ex materia ⁊ fora,sit ꝙ se vnuz:ḡ ꝛc.⁊ sic nō sunt diuerse entitates. maior est ꝑh.7.met.et ibi cō.13. tex.cō.13.
¶Rñdeo.maiori itelligit de his q̄ dicunt naturaliꝑficā ⁊ specificaz ⁊ que habent ꝓpriā diffīnē cuius modi non,est materia nec forma.

vel dicendus q̄ oīa dicta p̄hi et cōmētatoris ad hoc p̄positū itel ligunt de hisque sunt distincta fm esse actuale existēte: non aūt de his que habēt distinctas entitates nature. mā aūt & forma nō sūt distincta primo: sed scōo modo.

¶ Tertio, 3d qō ꝛ3 se totū est nūc & ante nō erat creatura. sed si forma est distincta a mā quando fit primo: ante nō erat: ergo creatur, hoc est falsum.

¶ Rñdeo. maior est falsa. de his q̄ nō per se suo sistunt: q: fieri & creari conuenit tantū subsistentibus.

¶ Cōtra. forma p se non fit ꝛ3 tantū p̄positū: g̃ tm̄ p̄positū dicat naturam determinatam.

¶ Rñdeo. negat p̄ña. q: ē fallacia: ꝛ3 in nō cām vt cām. ſNon em̄ cam fac̄ p̄positū fiat & nō sue ptes ē tm̄ illa. i. q: p̄positū dicat naturaꝫ terminatā & pcilaꝫ: ptes aūt non. ꝛ3 rō ē q: soli p̄posito debet p̄prie esse. Et sic vna p̄ductio pōt terminari advnum cōpositū includens multas entitates: dumtamen habeant vnum esse & habeant aliū & aliū ordinem ad illud esse.

¶ Quarto. Substātia corporalis est vna entitas per se in actu: ergo ei⁹ materia nō ē actu distincta a forma. p̄ña. p̄bat. 7. met. vbi dr q̄ impote ē suam esse ex substātijs iēritentibus sicut actu. Duo nā q̄ in actu nunq̄ sūt vnū actu: & subdit rōnē: q: actus est qui separat. ter. cō. 27.

¶ Rñdeo. negat p̄ña. Ad. p̄bationē dicit q̄ duo esse distincta actu: intelligit duplr. primo q: sunt distincte actualitates: vt sunt due forme & duo cōposita habētia diuersas formas & sūt due materie: et talia distincta nunq̄ cōstituūt vnum per se. Scōo dicunt duo distincta: q: habēt actualē dinersitatē sicut cōtingit de potētia & actu & ō qualꝫ materia respectu sue forme. talia em̄ sunt duo i actu: nō q̄ sint duo actꝰ vt habeāt duos actꝰ: sed q: corꝫ ēntitas est in actu: quia vnū est actꝰ: puta forma: aliud est actu q: habēs actū puta materia et sic negatur maior.

P̄ōt ēt dici q̄ qualitas entitatū nō repugnat p̄stituēribꝰ vnū p se: sed solū. qualitas existētiaꝫ. materia aūt & forma habēt idē esse.

¶ Distinctio. xvij.

¶ Arca. 17. dist. querit. Utrum ante gñationem cōpositi subsātialis precedat aliquid forme per gñationem inducende?

Cōclo. j. Forme substantiales nō pertinūt in materia actu fm se totas nec fm aliquā sui partē afi. p̄ductionē cōpositi. Hāc sic. p̄bat p̄ma parte. q. 45. ar. 8. Item de potētia q. 3. ar. 8. Itē secūdo sen. di. 18. q. 1. ar. 2. Prio id q̄ gñat non p̄existit gñationi. sed forme gñatur saltem per accidens. 7. meta. ergo.

P̄Scōo. si in mā aq̄ est inchoatio forme ignis: sequit q̄ in eodē sint ptes fore substātiales. q̄ ē falsū. ter. cō. 26.

Cōclo. ij. Nō est incōueniēs essentiaꝫ alicuius forme substātialis pduratiōe fuisse in mā q̄ daret esse cōpositō vel māe. Hāc cōclusionē pono p̄babiliter & nō assertiue. q: ꝓtinet in quodā tractatu quē dubito nō esse. s. D. & intitulat de mā māe. vbi sic arguit. ptes nouiter adinuicez separate hñt nouuꝫ ēe substātiale per aliquā vt aliquas formas substātiales: sed nulliꝰ ita liuꝫ essentia ē nouiter in materia introducta. ergo precessit. maior nota. q: ante diuisionez mixti ps nō habebat esse per se sed in toto. minor p̄batur. quia nunq̄ nouus essentia forme introducitur in materia sine alteratione. diuisionem autem partium non oportet q̄ precedat alteratio.

¶ Cōtra arguit Scotꝰ. p̄mo. Nō est dicendū q̄ oībus formis correspōdeat eadē ichoatio numero: q: sic idē numero esset pars diuersaꝝ formaꝝ specifice distinctarū q̄ debēt in mā induci: cū p̄ te ichoatio dicat ps forme inducēde. nec est dicendū q̄ singulis correspōdeāt singule: q: oēs ifinite māret ma teriā cuꝫ nō sit maior rō devna q̄ de alia. hoc est autem falsum. Scotꝰ.

¶ Rñdeo. Primo dico q̄ forma q̄ inducitur per generationē nō p̄edit actu: sed tm̄ potētia: & ipsa potētia māe maxie si sint dispones prime ad formā pōt dici inchoatio fore: & sic nō p̄cedit eēntia forme in actu nec aliqua pars eius.

P̄Dico scōo q̄ forma que per solā diuisionē efficit in actu p̄cedit talem actuationez noui suppositi: & hoc in potētia non in actu eo mō quo pars existēs in toto: & per esse totius p̄cedit seiꝑaꝫ separatā a toto & sub esse p̄prio existēte: tm̄ talis forma partꝫ a toto diuise: ꝛ3 nō p̄esserit suū suppositū i eē actuali p̄prio plusq̄ forma per gñationem inducta: p̄cessit tm̄ p̄ sui realem p̄sentiā cum materia.

¶ Argumētū aūt p̄bat: q̄ nō precedant sed esse actuale qō p̄cedit gratis. Et in istis que ꝓstituunt p solam diuisionē nihil acquirit de eēntia forme: sed bene acquiritur nouū eē exīntie qō se hꝫ ad formā vt actus ad potentiā. nec tm̄ seq̄t q̄ illud eē sit per se p̄ductū de nouo: q: eē nō fit se ens: fm q̄ nouū suppositū est p̄ductuꝫ nō simplr: sed in esse suppositi. & illa forma q̄ dat noviter esse. ꝛ3 prius nō daret actuale. erat tm̄ in potētia maxie prima ad esse: & ideo per solā diuisionē dat eē: & talis eēntia forme sub esse totiꝰ pōt dici ichoatio sui p̄sent est sub esse p̄prio: vel potiꝰ vt dat esse p̄prio suo supposito: & sic p̄existebat in toto per essentiaꝫ suam p̄inatam p̄prio esse.

Aureolus. ¶ Cōtra arguit Aureolꝰ. pº. Illa potētia de qua educit forma non est respectꝰ. g̃ est eēntia māe: & tūc formā educi de mā nō ē aliud nisi materiam trahi ad formam.

¶ Rñdeo. P̄imo q̄ illa potentia dicit absolutū in recto. s. essentiaꝫ materie & respectū in obliquo. est enim relatiuum fm dici.

P̄Dico scōo q̄ tria sunt ō rōne eiꝰ q̄ ē forma educi de potētia māe. P̄imū est q̄ mā ante inceptiōem forme posset causare formaꝫ q̄ ad suū esse vel suū fieri. Scōm q̄ mā actu causet eē vel fieri forme. Tertium est q̄ mā trahat ad participandū actum forme. Et quo ptꝫ q̄ forma potius dr educi de potētia māe q̄ agentis pp tertiā condi tionem. Scōo q̄ alia intellectiua nō educit pp defectū p̄me & sebe cōditionis. Tertio q̄ mā nō dicit educi de forma: ꝛ3 ecōtra pp defectū p̄ie secūde & tertie cōditiōis. verū est tm̄ q̄ mā. pprius loquēdo est inchoatio cōpositi q̄ forme. dr eniꝫ inchoatio p̄positi tanq̄ p̄ia pars eius: dicit aūt inchoatio forme tanq̄ fundamentū sui esse.

¶ Sciēdū aūt q̄ ipsa mā ꝛ3 nō est forma nec habeat formā ptez sui: q: tamen est subiectum forme: hꝫ ppaꝫ rōnē in ordine tm̄ ad formā.

P̄Scienduꝫ ēt q̄ distinctio supra posita. s. q̄ essentia forme cōpositi cōstituti per solā diuisionē perat in toto ꝛ3 non daret esse: & sic erat ibi aliqua forma dās esse & aliqua nō: ista inq̄ distinctio nō hꝫ p̄cedi in hoie: q: nulla talis est i hoie p sui essentiaꝫ aut realez p̄sentiā sit cuꝫ alia intellectiua: ꝛ3 qñ dimidiat aliqua pars ab hoie puta manꝰ mā illiꝰ ptis spoliat oi forma substātiali priꝰ habita & acq̄rit nouā formā substātialē: & ipsa quātitas hois nō sequit aliā formā substātialem nisi aiam intellectiuā que sicut dat esse simpliciter: ita & dat accidētia p̄ñtia ad tale esse: nō per modū cause efficiētis ꝛ3 formalis. nec opꝫ oēm formaꝫ substātialē a que fluit essentia quātitatis vt a principio originali esse extensam per seuel p accidēs aut terminare tal ē dimēsionē p modū sūti p illā extensi. Et ꝛ3. s. D. alisīde videat sibi i hac mā ꝓtradicere nō th̄ nisi

appenter: ⁊ illū libū de nā māe nō
credo esse ab eo editum.

¶ Distin. xviij.

Jrca. 18. dist. q̄ritur.
Utrū quantitas sit
substantia?

Cōclo. j.

Quantitas qua sba
dicit formalr quāta est accns. 4.
sen. dist. 12. q. 1. ar. p̄°. q̄stiū. 3. ītez
ꝓma pte. q. 77. ar. 2. ītē. 3. meta. in
p° ca. his aūt hīta dubitatio. ⁊ ibi
Cōmē. cō. 9. ⁊ p° phy. cō. 63. ⁊. cō.
66. ⁊. 4. phy. cōmē. 51. ⁊. 6.

Okam ¶ Cōtra arguit Okā. p°. Quantitas ē susceptiua ℑ: ioz. g̃ est sba.

¶ Rñdeo. Si ītelligat añs de susceptibili qđ negat ⁊ ꝛcedit ꝓña. si de susceptibili quo. ꝛcedit añs. ⁊ negat ꝓña. vide de virtutib⁹ in cōi. q. 3. vbi querit an potētie aie sint subiectum accidentis.

¶ Scō. Dum aer rarefit aut manet eadē numero quātitas q̄ pu⁹ aut nō: si sic. ergo eadē quantitas est nūc maioꝛ q̄ ante: q: ptes magis distant: sed ēt partes sbe magis distāt. ergo supflua ē q̄titas.

ter. cō. 84. si non: hoc est ꝓtra phm. 4. phys.

¶ Rñdeo q̄ manet eadē. Et vna quātitas pōt esse nūc magis nūc minus extensa sine additione vel subtractiōe quātitatis: sicut etiā eadez albedo pōt esse intensioꝛ ⁊ remissioꝛ nullo sibi addito vl subtracto q̄ sit eius ps. 1. 2. q. 52. arti. ad. 3. Nec est simile de sba: ⁊ rō est q: q̄titati ꝓuenit hḟe ex se ptes extra innicē positas in diuersis sitib⁹: nō aūt cōuenit ei habere tātaz vl tantā extēsionē: sbe aūt nō cōuenit ex se primū nec scōz: sed tantū per quantitatem.

¶ Terno. Punct⁹ nō est alia res a linea. ergo nec linea a superficie: nec hec a coꝛpore: nec coꝛpus a substātia. añs probat. Omne accidens est in subiecto sibi adequato: sed nullus est subiectū adequatus pūcto. ergo nō est in subiecto. ergo nō est accns. ergo substātia. Mino: probat. punct⁹ est indiuisibilis: sed nullus sōm est indiuisibile. mā enim ⁊ forma ⁊ cōpositū: ⁊ linea ⁊ cetera sunt diuisibilia.

¶ Respondeo. Negat añs. Ad pbationē negat maioꝛ nisi sit accidens ꝓplerū cuiusmodi nō est pūctus. Illud em̄ qō ꝓie subiicitur perfecte dimēsioni ⁊ adequate. s. coꝛpoꝛi: subiicitur secūdario ⁊ sm quid alijs. s. superficiei: linee ⁊ puncto. nec opz q̄ omne accidēs hñs subiectū diuisibile ⁊ extensuz diuidatur ad diuisionē subiecti: vt pz de paternitate ⁊ filiatiōe que sūt subiectiue in toto ⁊ non tm̄ in alia parte: vt dicit dns Albertus super sex principia. Inasequnt enim ab actu generādi: qui tott debet sunt aūt nō sicut in sōto: sed sicut in cā in cōplerione generantis.

¶ Quarto. Si substātia ⁊ quātitas sunt res diuerse. ergo de⁹ pōt cōseruare sbam sine motu localr remota quātitate. hoc est falsum. ergo. probat. i casu aūt substātia haberet partem distantē a parte aūt nō. si sic. ergo est quanta sine quātitate. si nō. ergo partes sunt mote localiter: q: ante distabant et nunc non distant.

¶ Rñdeo. Qđ in casu partes non distarēt: imo talis sba nullaz partem integralez actu haberet. Ad pbationē negeꝛ ꝓña. sed est fallacia ꝓsequētis ab antecedēte habente plures causas veritatis ad vnam earū. partes. n. distare desinunt nō per approximatiōez vni⁹ ad aliaz. sed q: desinūt eē partes. cōseruarenḳ igitur partes sbe: sed nō in esse ptis: nihil. n. pōt conseruari sine eo qō est de rōne ei⁹. sua quātitas aūt est de rōne partiūt partes sunt: ⁊ licz ille ptes vt sunt sba sint priores q̄titate: tm̄ vt partes/ sunt posteriores quantitate.

¶ Quinto. sba mālis per seipsam ⁊ per ptes suas est ꝑs quātitati. ergo hz de se ptē. distāt̄ē a parte.

¶ Rñdeo. Negatur añs. q: sicut nō hz partes ex se: ita nec ꝓsentialitatē adiūctū vel ad quātū: sed hoc hz a quātitate loquēdo de p̄sentia locali: lz mā per seipsam sit ꝑs quātitati loquēdo de p̄sentia quā hz subiectū ad suū accidens.

¶ Notādū aūt q̄ duo attribuunt quātitati. Primū est q̄ quātitas est illud quo sba formalr hz ptes vni⁹ rōnis: ⁊ hec nulla virtute pōt a quātitate separari nec sine quātitate fieri. Scōm est q̄ quātitas est illud quo vna pars substantie distat situaliter ab alia: ⁊ hoc pōt diuino miraculo ab ea separari: vt patet in eucharistia.

¶ Cōtra eandē arguit Adam. 4. sen. q̄ extēsio nō sit qđ additū rei extense. ꝓmo quātitas pōt esse nō extensa: vt ptz in sacramēto. ergo si hz extendi requirit alia extēsio: ⁊ eadē rōne arguit de illa: ⁊ sic in infinitū: hoc est falsuz. g̃ ⁊ primū.

¶ Rñdeo. Extēsio accipit tripl⁹. uno mō ꝓ⁹ ipa quantitate. Alio mō ꝓ⁹ esse qō dat sōto suo ⁊ accidētib⁹ sibi inhērētib⁹. s. eē extēso. Tertio ꝓ⁹ respectu ꝓñte sbam vt est sub quātitate: qui respect⁹ est in ꝑdicamēto sit⁹: q: est ordo ptiū in toto vel in loco simul vel saltē in toto ⁊ si nō in loco. Extensio p° mō est quid absolutū de gñe quātitatis. Scōo mō etiā reducitur ad gen⁹ quātitatis ⁊ est actualis distātia partiū adinuicē. tertio mō est respect⁹ qui sequit ad extēsionē. Scōo modo dictū ex quo enim partes distāt hḟt ordinē in toto.

¶ Ad argumentū cōcedit prima ꝓña: sed negat sba: q: illa extēsio qua aliqđ hz extēsum: nō est extēsa: sicut albedo nō est alba: sed est qua aliqđ hz albū: ⁊ lz illa extēsio sit accns diuisibile: nō tm̄ sequit q̄ sit extēsa sicut quod: lz sicut quo.

¶ Scō. Sba est principiū mere nāle, intrinsecū faciēdi ptes plus distare q̄ ante. g̃ est quantitas. tz ꝓña. añs probat. cōdenseꝛ aer per violentiā pl⁹ q̄ sibi cōpetat: post ea sibi relictus rarefit ⁊ ptes magis distabūt ⁊ nō ꝑ quātitatē: q: ipsa est indifferēs ad tātū vel tāta extēsionē. g̃ ꝓ formā sbalē: q̄ requirit determinatā quantitatem.

¶ Rñdeo. Si añs intelligatur de principio formali: negat: ⁊ ꝛcedit ꝓña. si de principio actiuo cōcedit antecedēs ⁊ negat ꝓña. probatio aūt ꝛcludit de principio actiuo.

¶ Tertio. Remota q̄titate de⁹ pōt tenere ptes sbe i sitib⁹ in qb⁹ erāt. ergo distarēt sed nō ꝑ quātitatē.

¶ Rñdeo. Negat añs: q: sicut nō pōt facere albū sine albedine: ita nec patibile sine paribilitate vel sine formali ꝓncipio ptibilitatis: hoc aūt est quātitas: nec q̄titatē sine figura naturalr sequit ad eā.

¶ Quarto. Si quātitas ē aliud a coꝛpoꝛe qō est sba. g̃ pōt intelligi et esse sba: q̄ est coꝛp⁹ sine quātitate hoc est falsum: q: tūc coꝛp⁹ haberet esse spirituale ⁊ nō coꝛporeū.

¶ Rñdeo. Admissa ꝓma ꝓña negat falsitas ꝓñtis. Ad pbationez dico q̄ haberet eē spirituale. i. nō extensum nec diuisibile: nō tm̄ esse spirituale. i. immateriale.

¶ Cōtra eādē arguit Aureol⁹ q̄ q̄titas nō hēat aliasptes a ptib⁹ māe. ꝓ⁹ io si mā hz ptibilitatē distinctā a ptibilitate q̄titatis: aut illa ptibilitas est in mā causata a q̄titate: aut nō. si nō. g̃ quātitas ē supflua. si sic. aut efficiēter aut formalr. nō primū: q: quātitas nō est forma actiua: vt dicit Cōmen. 4. phys. i. nō scōm: q: effectus formalis ñ est aliud ꝛa. ꝛa: ptibilitas ār māe per te nō est ipa q̄ntitas. g̃.

Aureo-lus.

¶ Rñdeo. Pro dico añs esse verū. Mā i sacro desinit eē sba panis: ⁊ oēs ptes ei⁹ remanēt tm̄ ptes q̄titatis. ē igit alia ⁊ alia ptibilitas. Ad improbōnē dico q̄ ptibilitas sbe est a q̄titate formalr. Ad ipbationē negat añs. aliud. n. est albedo: ⁊ aliō eē qō dat sue sōto: ita dico de q̄titate. 3. pte. q. 77. ar. 1. ad. 3. Et tale esse est a dāte formā efficiēter ⁊ a sōa formalr vt p q̄dā nāle seq̄lā. de ia. q. 5. ar. 5. ad. 16.

¶ Scđo. Sequit q in eodem esset multiplex ẽtitas. hoc est falsum. ꝓbat ꝓña. ꝙ te alia est ptibilitas quantitatis: alia mãe: alia forme: ꝛ ptibilitas est quãtitas. ꝯ. ꝓbat minor. Prio posita tali ptibilitate l sba ipsa est quãta. ꝯ ptibilitas ẽ ẽtitas. Scđo q: remota ptibilitate: corp⁹ resoluet in nõ corp⁹. ꝯ ab ea hꝫ q sit corp⁹. ꝯ ea est ẽtitas. Tertio q: ex partibilitate ꝓuenit rei q sit finita vel infinita. ergo.

¶ Rñdeo. Qđ ptibilitas accipit tripl'r. Uno mõ ꝓ eẽntia ẽtitatis q̃ ẽ radix q aliq̃d hẽat ptes vnius rõnis. Scđo ꝙ eẽ qđ dat sbo. ſ. esse ptibile l tales ptes. Tertio ꝙ relone totiꝰ ad ptes ꝛ ecõtra q̃. ſ. sba ẽ tota ꝛ ptes dicũt ptes. ¶ Ad argu. negat ꝓña. Ad ꝓbõnẽ dico q hꝫ ptibilitas ꝑ⁹ a scđo mõ sit ẽtitas ñ tñ tertio mõ dicta: ꝛ de tali ꝓcedit q alia sit ptibilitas mãe ꝛ alia ẽtitatis. Ad ꝑmã ꝓbõnẽ dico q ꝑ stra tali ptibilitate illud cui⁹ ẽ necessario hꝫ ptes. nõ tñ eẽ seinuicẽ positas siue extẽas: vt ꝑꝫ l sacho. q: illa quãtitas nulli dat eẽ extẽsuꝫ. Ad argu. negat ꝓña. hꝫ sequit q talis ptibilitas sit ẽtitas vt effect⁹ ẽtitatis. Ad scđꝫ negat ꝓña hꝫ sufficit q sit effect⁹ isepabilis a ẽtitate a q̃ res hꝫ q sit corp⁹. Ad tertiũ negat añs. hꝫ est effect⁹ eiꝰ a q̃ res hꝫ q sit finita vel infinita. ¶ Et sic ꝑꝫ ꝑ⁹ q aliũ ẽ ẽtitas aliũ ptibilitas respectiua: q: hec ẽ relo partis ad totũ ꝛ ecõtra: ꝛ est de genere ad aliquid aliud est extẽlio respectiua: q: hec est ordo partiũ in toto ꝛ de genere positionis.

¶ Scđo ꝑꝫ q est trĩvna ptibilitas absoluta. ſ. vna ẽtitas l eodẽ sbo q̃ dat diuersas ptibilitates respectiuas hꝫ diuersa accẽtia exñtia l tali sbo: alia partibilitatẽ dat sbe: alia albedini: aliam dulcedini: q: alia est relatio totius sbe ad suas partes alia albedinis ad suas ꝛc.

¶ Tertio dico q quãtitas dat tñ vnũ esse quãtũ omnibꝰ ꝙ eã quãtificatis: q: ab vna forma nõ ꝓcedit immediate duplex esse vnius rationis: ꝛ hoc esse qđ dat quãtitas est ꝓncipaliter substantia ꝛ secundario accidentium eius.

¶ Distin. xix.

Arca. 19. dist. q̃ritur. Utrũ ex minima parte carnis Ade potuerit formari corpus Eue sine additione alteriꝰ materie?

Cõclo. j. Est ꝺuenire ad tã paruã carnẽ qua nõ potest naturaliter esse minor: saltẽ ꝺiuisibilis ꝛ per se existẽs. 8. D. ꝑ⁹ phy. itẽ prima pte. q. 7. ar. 3. itẽ. 2. sen. dist. 30. q. 2. ar. 2. Unius rõ est. ad determinatã formã sequitur determinata quantitas: sed omne corpus naturale hꝫ determinatã formã: ergo ꝛ determinatam quantitatem. In oppositione tex. cõ. 36.

¶ Cõtra arguit Scotus. ꝑ⁹. phi libro de sensu ꝛ sensato dicit formas sensibiles diuidi ꝑm diuisionem cõtinui: sed ꝓtinuũ est diuisibile in infinitũ. ergo. Et ipse forme sensibiles. Scotꝰ: Lec. 15.

¶ Rñdeo. Quod mẽs philosophi est q sicut cõtinuũ est vnũ in actu et plures in potentia: ita ꝛ forma existens in continuo.

¶ Unde sciendũ q aliquid esse in potentia cõtingit ꝺupliciter. Uno mõ q: nõ hꝫ ꝓpriũm ꝛ separatũ esse sed põt habere illud: secũdo q: nõ est per ꝙ ꝓpriũ ꝛ separatũ esse: hꝫ ꝙ esse toti⁹: si loquamur de esse l potẽtia. Secũdo mõ q̃libet pars forme naturalis ꝺr esse ī potẽtia. nõ aũt accipiẽdo esse in potẽtia ꝑmo mõ: q: nec caput nec cor alialis est illo mõ in potẽtia. Mõ aũt intẽdit ibi phus q sicut quãtitati nõ repugnat diuisio in infinitũ: ita nec forme naturali repugnat.

¶ Secundo arguit. diuidi in partes integrales einsdẽ rationis extẽas nulli ꝓuenit formaliter nisi per quãtitatẽ. ergo cõuenit cuilibet habẽti quãtitatẽ. antecedẽs

ptꝫ. ꝓsequẽtia ꝓbat. q: nũq̃ effect⁹ formalis separat a sua forma.

¶ Rñdeo. Dicit q ꝺupliciter est diuisio. quedaꝫ est actualis separatio partis a parte: ꝛ loquendo de tali negat ꝓña. Alia est diuisio que nõ importat nisi negationẽ vni⁹ ab alio: ꝛ talis diuisio non est realis separatio partiũ: sed actio interio: negans hoc ab illo. Quãtitas enim necessario dat vtrãq̃ diuisionẽ cuilibet forme extẽse per eam: sed tantũmodo secundã.

¶ Tertio. Diuisio in partes einsdẽ rõnis ꝓsequit p te quantitatẽ. ergo ꝓuenit cuilibet quãto: hꝫ minimũ naturale est quãtũ. ergo.

¶ Rñdeo. Quod diuisio cõsequit quãtitatẽ quo ad se: non aũt quo ad sibi cõiuncta: q: de rõne quãtitatis est q possit illo modo diuidi nõ aũt est de ratiõe quãti vt quãtũ est: sicut per oppositũ de ratione anime rationalis est q sit indiuisibilis: nõ aũt de rõne animati per eã. Quod igitur minimũ naturale nõ possit diuidi in infinitũ hoc nõ prouenit ex natura quantitatis. sed ex natura forme naturalisque requirit determinata accidentia: secũdũ speciem ꝛ numerũ: ꝛ materiam ꝛ figuram.

¶ Quarto. Omne quantũ est diuisibile: sed minimũ est quãtũ. ꝯ.

¶ Rełpõdeo q aliquid esse diuisibile cõtingit ꝺupliciter. Uno mõ in partes per se existẽtes: ꝛ sic negatur maior. Alio modo ī partes que in aliud resoluũtur: ꝛ sic cõcedit q minimũ naturale est diuisibile: sed facta diuisione partes diuisionis resoluerenẽ incõtinens.

¶ Cõtra istã rationẽ arguit. primo singulũ eorũ in que diuiditur minimũ: põt esse hoc aliq̃d primo ergo nulli eoꝝ repugnat p se esse. ¶ Secũdo sic partes sunt einsdẽ rationis quo ad materiã ꝛ formã cũ ipso minimo. ergo possunt per se esse: sicut ꝛ ipsum minimũ.

¶ Tertio sic ptes minimi sunt põ respso toto nãliter. ergo nõ repugnat eis posse esse p se sine toto.

¶ Quarto sic remoto omni continente et omni corruptiuo: adhuc minimũ esset diuisibile in partes ergo tunc nõ resoluerentur incõtinens: sed essent per se.

¶ Rełpondeo ad primũ negando cõsequentiã: q: per se existẽtia nõ est passio ꝙñs de per se naturam qualitercũq̃ se habẽtẽ: sed specialiter ꝛ determinato modo: ideo non oporꝫet si vnũ individuum per se existit ꝛ aliud per se existat.

¶ Ad scđm negat cõsequentia: q: plus requirit ad per se existere ꝯ ad esse individuũ alicui⁹ nature: nã humana natura in rpo erat in diuiduũ: nõ tñ per se existebat.

¶ Negatur etiã ꝓsequẽtia: q: licet minimũ ꝛ pars minimi sint eiusdem rationis: tñ pars nõ hꝫ illuꝫ determinatũ modum quẽ consequitur per se existentia.

¶ Ad tertiũ negatur ꝓñtia. Nam caput hꝫ sit pars hominis: non tñ põt esse ꝑ se ante hoiem: nec post hominẽ: nec sine homine. non em̃ omne pri⁹ põt esse sine posteriori nisi loquamur de priori prioritate cause efficiẽtis vel forme nõ educte de potẽtia materie vt materie indifferẽter ad diuersas formas.

¶ Ad quartũ. negat casus. Simpliciter enim remoueri omne corruptiuũ: et poni aliquid diuisiuũ carnis. Naꝫ omne diuisiuũ talis minimi esset eius corruptiuum.

¶ Quinto ꝓncipal'r nõ repugnat forme naturali eẽ cõe minori minimo in ipo toto. ꝯnec separatiꝫ.

¶ Rñdeo. Negatur ꝓñtia. Quia aliquã dispõnẽ requirit forma naturalis in suo subiecto primo ꝛ adequato ꝛ totali: quã nõ requirit in qualibet parte illi⁹ subiecti: ꝛ hec dispositio est figura ꝛ quãtitas: ꝛ ideo q: pars separata non hꝫ illã dispõnẽ: ideo nõ põt esse sm̃ talis forme: duꝫ aũt erat in toto nõ erat primũ ꝛ adequatũ subiectuꝫ cuiusmodi esset dum separatur.

¶ Sexto. Motus est forma nãlis

ꝛ th in eo nō est minimū cū sit diuisibilis in infinitū. ergo.

¶ Rñdeo. Si loquamur de motu locali ꝓcedit totū: cuius rō est: qꝛ motꝰ nō distinguit a termino nisi ſm pfectū ꝛ implectū: ꝓ motū aūt localē nō acqrit in mobili nisi respectꝰ de gñe vbi. Talis aūt respectꝰ diuisibilis est in infinitū: qꝛ ita bene cū indari pōt in paruo sicut i magno cum sit modice entitatis. Sitr locꝰ exterior qui acqrit ꝓ talē motū diuisibilis est in infinitū tali diuisione que sufficiat motui scz ſm significationez partiū sine actuali separatione illarū. Si aūt loquamur de alijs motib⁹: negat minor: qꝛ nullus aliꝰ motꝰ preter localem est ꝓprie cōtinuus. vt dictū fuit primo sentētiarū. Et hoc tenet. s. Do. scḋa scḋe. q. 24. ar. 6.

Cōclo. ij. Corꝓ Ene tātū quantū fuit in sua formatione fieri de costa Ade absq; additione materie: nō fuit possibile. s. Do. 1. parte. q. 92. ar. 3. ad primū. ꝛ. q. 119. arti. 1. ꝛ. 2. sen. di. 18. q. 1. ar. 1. Huius ratio est qñcūq; corꝓus magnū fit ex paruo hoc cōtingit per rarefactionez vel per additionē: sed corꝓus mulieris magnū factum fuit ex costa parue ℭtitatis ꝛ nō ꝓ rarefactionē: qꝛ corꝓs mulieris nō erat rariꝰ costa i tāta ꝓportōe in quāta erat maiꝰ. igit hoc fuit per additionē.

¶ Cōtra arguūt quidā ꝙ naturaliter de paruo potest fieri magnū absq; rarefactiōe ꝛ additiōe māe. Hic supponūt tria. Primū ꝙ dak minimū nāle. Scḋz ꝙ elemēta generāt ex innicē. Tertiū ꝙ suplora gñant criſerioꝛib⁹ ꝛz multiplicatā analogi ā. puta ex vno pugillo tert. cō. 37. ꝛre fiūt decē pugilli aq: vt ꝛz scḋo de gñatione. tūc arguit sic. Minimū aeris ꝓuertit in aquā et nō in minimo: minꝰ cū elemēto nō dek per ꝓmā ꝛppositionē. ergo in minimū aque: sed ex minimo aq̄ pos sunt fieri decē minima aeris per tertiū ꝛppositū. ergo ex minimo aeris fiunt decē minima aeris.

¶ Rñdeo ꝓ°. Cōcedūt ꝛpposita. ꝓ Scḋo dico ꝙ quocūq; paruo dato semper est accipere minꝰ. cū. n. forma naturalis sit extēsa qualiter data: cū sit cōtinua ꝛ diuisibilis est dare minorē inexistētē toti. ꝓ Tertio dico ꝙ est dare minimū separatū ꝛ per se existēs: ita ꝙ in minore nō saluaret species.

¶ Ad argumētū dico ꝙ minimū aeris cōuertitur in aquā ꝛ in minus ſm decuplū minimo separabili: illud tñ minus est continuū ꝛ nō separatum: nisi istud continuū minus minimo separato cōuerteretur iterū in aerem cōueret ret in decimū parua aeris continuata que nō efficerent nisi vnū minimū aeris separati.

¶ Secundo arguit Durādus ꝙ hoc possit fieri diuina ꝛtute. Multiplicatio est distincta a rarefactōe ꝛ additiōe. ergo pōt fieri sine eis. ꝓña nota: qꝛ illa que sunt diuersa ꝓ cēntū ꝓnt diuina ꝛtute separari. añs ꝓbat. tum qꝛ multiplicatio terminat ad quantitatē ꝛ rarefactio ad qualitatē. ergo sunt distincta cū actiones distinguant ex terminis. ℱ. phyſi. tum qꝛ rarefactio pōt esse in accidētib⁹ q̄ remanent in ſacto: ꝛ tñ ibi nō est multiplicatio materie cū nō sit ibi mā. ℊ ꝛc.

Durā. dist. 18. q. 1. ꝛct. cō. 18.

¶ Rñdeo. Cōcedit añs. sed negat ꝓña: qꝛ impossibile est eandē qualitatē vel substātiā accipere maiores dimēsiones quin eo facto efficiatur rarior: ꝛ ideo ꝛaritas sequitur ad talem multiplicationē naturali sequela: ꝛ hoc modo nō possunt per quācunq;.

ꝓ Dico secūdo ꝙ rarefactio est cā augmenti quantitatis quodāmō in gñe cause efficiētis: ꝛ augmētatio est causa rarefactionis in gñe cause mālis: ꝛ ideo diffinit rarefactio ꝓ hoc ꝙ est materiā accipere maiores dimēsiones tāq; causam ꝓ effectū notiorē quo ad nos ꝛ naturaliter cōsequētē ꝛ inseparabilē. hoc elicit ex. D. s. pº sentētiarū

dist. 17. q. 2. ar. primo.

ꝓ Dico tertio ꝙ in rarefactiōe sbz ipsius qualitatis vel salrē aliqua qualitas inherens ipsi quantitati accipit maiores dimensiones ꝙ prius: ꝛ ideo in eucharistia pōt esse rarefactio rōne qualitatū inherētium quātitati. Phi aūt diffinientes rarefactionez per hoc ꝙ est mām accipere maiores dimensiones: qꝛ putabant quātitatez non posse separari a materia. Ad talē aūtē raritatem in eucharistia sequunt duo. primū est intensio dimensionū. secūdū est, qualitatum inherentiuz dimensionib⁹ maior extensio ꝙ prius.

¶ Tertio arguitur. Quelibet mā ℭtū est de se est in potētia ad magnū ꝛ paruū. ℊ deꝰ pōt facere de paruo magnū sine rarefactione ꝛ additiōe. ꝓña ꝓz. añs ꝓbat: qꝛ mā de se nō est quāta: ꝛ iō omnis mā equaliter se hz ad susceptionem magnitudinis ꝛ paruitatis.

¶ Rñdeo. negat añs. s. ꝙ mā ꝙlibz eque indifferēter est in potētia ad ℭtitatē paruā ꝛ magnā: qꝛ ēt loquēdo de potētia obediential: qꝛ nulla creatura est indiffinite capacitatis. s. D. 3. sen. dist. 30.

¶ Quarto. Deus pōt facere ℭtū sine raro ꝛ denso ꝛ sine mā ꝛpossz mutare illud ō magno in paruū.

¶ Rñdeo. negat añs: ꝓ ꝓña ꝓte. qꝛ si ℭtitas eēt separata ab oi sbō ꝛ oi fofa nō possz augeri ꝓ modum intēsiōis: sz solū ꝓ modū additionis: cū intēsio fiat ꝓ hoc ꝙ modus ℭtitatis vel eiꝰ effectꝰ formalis ꝓ fectiꝰ participat a formis supueniētib⁹ quātitati: vt ꝓ hoc ꝙ quātitas mag; participat a sbo: pº ātmodus sp ꝓducti est rarefactioni.

¶ Quinto. Parua quantitas vel materia habet in se infinitas partes sicut ꝛ magna. ergo quicquid potest fieri ex magna potest etiā fieri ex parua.

¶ Respondeo. negatur ꝓña: quia in parua materia licet sint infinite partes: non tñ tot tante sicut in magna.

¶ Sexto arguit Henricus. 7. q̄li. 8. deꝰ qꝛ nō ꝓsupponit materiā pōt agere sine materia: ergo etiā ex quacūq; materia nuda ꝓsidera ta pōt agere quicquid voluerit. Henric.

¶ Rñdeo. Negat argumētum: qꝛ ē fallacia figure dictiōis mutādo q̄d inquātū. cū. n. dico mā absolute sumpta itelligit ipsa nuda eēntia māe. cū vero dicimꝰ mā coste vel hmōi rei intelligit sub dimensionibus ꝛ quantitate.

¶ Septimo. Materia est indiuidualis. ergo additio materie ad materiam nō facit maius. si ergo ante additionez materie ad costā non potuit ex ipsa formari corꝓs. Eue ergo nec post additionem.

¶ Respondeo. Negatur cōsequētia. qꝛ materia q̄ fuit addita coste erat sub dimēsionib⁹ ꝓ quas extendebat ꝛ erat diuisibilis: ꝛ ideo additio materie ad materiā cōstituebat aliq̄d maius post additionē ℊ ꝓ ꝓ. Cōcedit tamē ꝙ si due materie separentur a quātitate quacūq; additio vniꝰ ad aliā non efficeret aliquid maius: sed casus est impossibilis: qꝛ tunc nō essent due materie adinuicem distincte quarū vna alteri posset addi.

¶ Distinctio. xx.

Circa. 20. distinctio. queritur. Utrum in statu innocentie virgines pepetissent tantum predestinatos?

Cōclo. j. In statu innocentie fuisset generatio per coitum. 1. parte. q. 98. ar. 1. 2. Ratio est: qꝛ generare simile in specie ꝛ per coitum pertinet ad perfectionē hominis ſm statum animalis vite. ergo non defuisset homini in statu innocentie.

Cōclo. ij. In statu innocentie coitus cōingalis nō soluisset totaliter virginitatem: sed quo ad aliquid. 2.

fen.dist.20.q.1.art.2.pma scde.q. 98.ad quartū.secūda scde.q.152. arti.1. Ratio huius est: qz principale in virginitate est propositus abstinēdi ab experimēto delectationis venere cōtra rectā rationē vel integritas carnis: sed in statu innocētie alterū vel vtrūq illorū permansisset cū coitu cōiugali.

¶ Notādū q virginitas pōt quinqupliciter accipi. Primo p integritate mētis ⁊ corporis cū firmo ꝓposito cōseruādi talē integritatē ꝯtum in se est: ⁊ vlterius cū voto formāte tale ꝓpositū. Scdo ꝓut includit duo pma: nō aūt tertiuz. Tertio ꝓout includit solū primū scz integritatē mētis et corporis. Quarto pro sola integritate mentis. Quinto p sola integritate corporis. hoz aūt modoꝝ primꝰ est strictissimꝰ et illo solo virginitas est virtus. scda scde.q.152.ar.3.

¶ Scdo notādū q integritas mētis pōt esse quadrupliciter. Qñq em importat rectitudinem rationis ⁊ appetitus. ⁊ cū hoc immunitatē a cōsensu in delectationez venereā p̄ presenti ⁊ preterito et futuro. Qñq importat dissensuz in talē delectationē in futurū: nō aūt delectationē cōsensus pro preterito. Qñq vero importet solum actualē persistentiā mētis in bono castitatis: scz nō in hoc particulare bonū quod est abstinere a delectatione in castitate coniugali. Qñq ꝺo importat solā ꝓnationē perueršе rōis ⁊ perversi appetitꝰ.

¶ Tertio notādū q itegritas corporis pōt cē tripler. Pria est inexperiētia veneree voluptatis ⁊ integritatis mēbri corpal. Scda importat ꝓmū nō fm. Tertia ecōtrario.

¶ Quarto notādū q ꝓpositū seruādi tales itegritates pōt esse triplex. Primū est ꝓpositū seruandi talia in futurū in omnē euentuz. Ita q p nullo bono rpali vel spirituali eque bono vel meliori talia dimittant. Scōm est quo quis ꝓponit talia seruare: paratus tamen relinquere p meliori bono si occurreret casus. Tertium ē quo ds paratus est talia seruare si poset vel si deꝰ iuberet aut recta rō dicraret: datoq nō seruet talia qz nō pōt vel qz deus vel rō dictat sibi oppositū p nūc: puta q nubat vel reddat debitū vxori.

P Dico igit q in quocūq statu p coitū volūtariū ꝓingalem amittitur virginitas stricte sumpta: tñ in statu innocētie cū tali coitu stetisset virginitas scdo vel tertio vt ꝯrto mō dicta: qz cū tali coitu staret integritas mētis tertio ⁊ ꝯrto mō dicta: staret ēt integritas corporis tertio mō dicta. Et p ꝓpositū seruandi tales integritates ⁊ illa actualis absorptio rōis que cōmitat talē actū i statu ist: nō fuisset in statu innocētie. Et p hoc pz rñsio ad argumēta Durādi q̄ procedunt solum de virginitate strictissime accepta.

Cōclo.iij. In statu innocētie nō oēs q nūc sunt electi nati fuissent: multi qui nūc sunt dānandi nati ēent licet tunc nō dānarent. s. D. quodli. 6. q. 8.

¶ Ratio hnⁱ est: qz variatis parētibꝰ variant filij: scz in statu innocentie alij fuissent parētes ꝯ modo sint saluandoꝝ. tum qz vnꝰ vir nō coisset cū multis mulieribus: tum qz nulla mulier coisset cū pluribus viris. Cuius oppositū modo cōtingit: ⁊ ex tali cōcubitu nascunt modo filij qui saluant: tunc dānati nec saluati essent.

¶ Cōtra arguit Sco. pbando q̄ Scotꝰ i solū tūc electi fuissent nati i statu pñti innocētie. Primo deus vult pꝰ bonitatē. nitatē suā ⁊ postea gloriā creaturōnal. ⁊ postea gr̄az ⁊ postea istū btificabilē cē nascituru a tali parēte: g parētes cū sint posteriores nō poterūt variare determinatos beatificādos a diuina voluntate.

¶ Rñdeo. primo posset negari añs. qz scz gloria ⁊ gr̄a sint fm vnuz ordinem similiorem deo ⁊ sue bonitati ꝯ sbe: tamen fm cōsiderationez sunt posteriora. vno modo. n. accñs ē pfectiꝰ sbo alio mō ecōtra P Dico scdo q licet deus ab eterno determinauerit numerꝰ electoruz tñ hoc fecit cū pscientia futuri casus. Unde si nullꝰ vnq̄ peccasset multi essent nūc electi qui nō sunt electi nūc. nec valet ꝓna. parentes nō possūt variare determinationē numeri predestinatorū. igit nō alij sunt nūc ⁊ alij eēnt tūc. Cuius ratio est qz variatio importat successionē qua aliquid primo existēs destructuz sit. hoc aūt non tferť ex hoc qđ dicit q in tali casu sic fuisset ⁊ in pñti aliter est qz isti duo casus nō sibi succedunt cum vnus eorum nunq̄ fuerit.

¶ Scdo arguit: qz hoc dicit Gregorius in quarto moralium.

¶ Rñdeo. q illa auctoritas intelligit q nullus natus ex Adaz ex tali origie haberet obstaculū sue salutis sicut nunc multi habent.

¶ Tertio arguit sic. Idē effectus numero pōt cē a diuersis causis: g̃ idez filius numero potuisset cē a diuersis parētibꝰ: ⁊ sic illi electi qui nūc nascunť ex parētibꝰ reprobis nati fuissent ex alijs parētibꝰ electis: g̃ ⁊c. añs ꝓbat. Nā ignis a. talis ꝯtitatis ⁊ virtutis ꝓduceret eundē ignē numero quē ꝓduceret ignis. b. eiusdē virtutis ⁊ ꝯtitatis si i eandē materiā ageret.

¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbationē: sitꝫ qz illez idē numero ignis q̄ gñatur ex. a. agēte naturali nō ꝑt nāliter gñari ab alio agēte naturali: licet sit eiusdem spēi cum. a. ⁊ eiusdem virtutis ⁊ omnino similis dispositiōis ad agendū. Quia causa ⁊ effectus sibi proportionabiliter corespōdent vt sicut a calido fit caliduz: ita ab hoc calido fit hoc calidū. Aliter inter causas efficiētē ⁊ suuz effectū nō esset ordo per se ꝺz a casu. nec effectꝰ particularis haberet cāz signatā ꝺz in differentē. Iteꝝ ex illa maxia Scoti sequeretur q i casu quo multa luminaria equalis virtutis ⁊ eqliter approximata eidez diaphano essent: nō magis vnū solum: cum fm Scotum il luz ⁊ eundē effectuz quē causaret vnum illorū luminariū/ causaret quodlibet illoruz ⁊ non aliuz. hoc autem est manifeste falsum.

¶ Contra hāc rēspōsionē arguit Scotus ⁊ Ockā. Approximentur duo ignes stuppe: ita q̄ qlibet illorum incēderet alio amoto: tunc in stuppa causabiť vnus ignis et ille idē numero causaret a quolibet illorum per se: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. negať minor. Quia variato efficiēte quatrcūq in nūero est alius ⁊ alij effectꝰ ꝺz numerū.

¶ Quarto arguūt alij. Idē effectus nūero est corruptibilis nāliter ab hoc agēte ⁊ ab alio naturaliter distincto: g̃ ē ꝓducibilis. tener ꝓna a simili. añs ꝓz. Quia ille calor qui corrūpiť abvna aqua: ita bene potuit corrumpi ab alia.

¶ Rñdeo. negať ꝓnitia. als posset ꝓbari q a pluribꝰ fm spēm equꝰ sit naturaliť ꝓducibilis. q̄ constat esse falsum. Nam equꝰ est corruptibilis ab aqua ⁊ ab igne.

¶ Quito. Eiusꝺ effectꝰ pñt cē duo fines totales: g̃ due cāe agētes.

¶ Rñdeo negať ꝓna. Instať enim sicut ⁊ precedenti argumento.

¶ Sexto. Si ille numero calor q̄ ꝓducit ab. a. igne nō posset ꝓduci ab alio igne: tunc inter individua eiusdem speciei esset ordo essentialis dependentie.

¶ Rñdeo. esset inconueniēs q vnū individuū dependeat ab alio eiusdem speciei tanq̄ a ꝑ se cā extrinseca. Et si dicat in individuis est ꝓcessus in infinitū: ergo nō ē iter ea ordo ꝑ se. Dico q respectu vniꝰ effectus nō sunt infinite cāe essentialiter ordinate. ⁊ hūc sensum ꝺz ꝓbus. 2. metaphy. pōt tamē esse q ab aliquo tanq̄. a. per se dependeat aliud vt ab. a. dependeat. b. sic q. b. nō possit naturaliter ꝓduci nisi ab. a. ⁊. a. b. dependeat. c. et

tex. cō. 6. ⁊ seq.

sic in infinitū. sic.n. nō. ponit vn⁹ effectus nūero dependere a cāis infinitis essentialr ordinatis. Nā cāe eēntialis ordinate oēs simul cānt quod nō ptingit in ꝓpōsito.

¶ Septio. Illa numero sensatiōnē quācāt vnū onū: possȝ sensare alind si deus poneret vnuȝ alind onū totalr simile i eodē situ subtrahendo cālitatē potis: ȝ ꝛc. Añs probat. q: alias posset sensus percipere differentiā inter vnū onū ꝛ aliud: quod est falsum.

¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbationē negat: ꝓña. q: homo nō pōt naturaliter percipere omnē obiectorum alietatem et differentiam.

¶ Distictio. xxj.

Frater Isidor⁹ mkēsis.

QRca distin. 21. q̄rit. Utrū homo i statu innocentie potuerit peccare venialiter? Pro qōe sit hec ꝛcl'o. Non fuit poē hoiem durāte statu primo innocentie peccare venialiter. Hanc ponit. s. Tho. prima secunde. q. 89. ar. 3. Item secūdo sen. di. 21. q. 2. ar. 3. Itē ō malo. q. 7. ar. 7. et in alijs locis.

¶ Huius rō est. In illū non cadit peccatū veniale primo et ꝑcise: in quo non pōt esse motus subit⁹ in id qō est charitati contrariuȝ: nec inordinatio circa ea que sunt ad finem. seruato recto ordine circa finem. Sȝ homo primus ꝙdiu fuit in primo statu innocētie erat huiusmodi: igitē i tali statu nō potuit peccare venialr ꝓcise id est non cōmittere peccatū veniale ex se: ꝛ nullo modo mortale. maior et mino: patent ex prędictis.

Aureolus.

¶ Contra cōclusionē arguit Aureolus p°. Cum quacūq; gr̄a pōt nunc stare veniale in ꝓfectissimis: ergo etiā tunc. ꝓbat ꝓña. q: donum innocētie nō cōtūgebat ꝓfectus vltimo fini. añs ꝓbat. Jo. i cāo. c. p° dicit. Si dixerim⁹ q: peccatū nō hēm⁹: ipsi nos seducim⁹.

¶ Rñdco. Argumētū hodie peccat ꝑ fallaciā fm nō cām vt cām. Non enim ideo illud est: q: donuȝ illud magis coniungeret vltimo fini ꝙ gratia. Jo. baptiste vel Hieremie vel aplis in eoȝ vltima sanctificatione collata sed potius ideo: q: donū illud nō solū subdit mētē deo: verūetiā corpus anime ꝛ oēs potētias inferiores rōni: imo gñaliter oia inferiora q̄ sunt in hoie sub superioribus intantū ꝙ ordines inferiores violari non poterant nisi puus natura vel tempore sublato superiori. de malo. q. 7. ar. 2.

Cur in statu innocētie nō fuisset ve nialia.

¶ Ex q̄bus pȝ ꝙ ꝓña primi argumenti non valet: q: sumit ꝑ cā: quō nō est causa. Et quō ipfecte concipit. virtutem iustitie originalis: et quō nō tangit omnes ordines illius status sed tantū primū. Ires quō imperfecte concipit cām peti venialis. Hoc enim non cōtingit ex coniūctione vel separatione ad vltimum finem: sed potius ex peruersitate inferiorū ordinū: vtputa quia sensualitas non ꝓiecte subditur rationi: vel q: ea q sunt ad finē nō perfecte subduntr ordini finis: vel q: ꝓclusiones nō stant sub ordine primoȝ principioȝ.

Precisa rō expō radicis peccati venialis.

¶ Secundo arguit supponendo: ꝙ aliquis actus ex genere. sit peccatum veniale: puta verbuȝ otiosum: sed Adam potuit otiose loqui: ergo aut Adam peccasset venialiter aut mortaliter. Non mortaliter: q: nimis difficile deus obligasset viatorem si in illo statu teneretur ad mortale: ad faciendum melius aut expedientⁱ⁹: aut ad vltandum retardationeȝ ad melius. ergo peccasset venialiter.

¶ Rēspōdeo. Negat mino: Quia ꝙ quis venialia cōmittat non potest. esse nisi ex duobus: vel quia mens auersa est ab vltimo fine: vel q: inferiora non perfecte subduntr superioribus vt dictum est. de malo. q. 7. ar. 7.

¶ Distictio. xxij.

QRca. 22. di. querit. Utrū aliqui creatr possit ꝓferri ꝙ sit ipeccabilr ꝙ naturā?

Cōclo. j.

Impossibile est aliquā rationalē naturam, factam vel factibilē esse impeccabilem ꝙ naturam. prima parte. q. 64. art. 1. ꝛ. 2. sen. dist. 23. q. prima. ar. 1. Et de veritate. q. 24. artic. 7. Huius ratio est: quia quelibet talis pōt in suo actu aī rectitudine declinare ꝛ adherere cause sue ꝛ non adherere.

¶ Sed notandū est mentē. s. D. esse ꝙ aliqua creatura rationalis vl intellectualis potuit eē impeccabilis: hoc modo quod non pōt transgredi legem naturalem cuȝ quo stat ꝙ nulla creatura rationalis pōt eē impeccabilis ꝙ naturā habito respectu ad legem supernaturalē: qz in omni tali pōt ee inclinatio vel error circūstantiarū rei eligibilis. Circūstantiarū dico que sumunt ex lege supernaturali fidei vel disciplinę. Nam. n. nūla creatura pōt fm se nosce cum dependeant ex mera dei volūtate ꝛ reuelata semel nō semp considerant. Ex quo patet ꝙ pōe est dare creaturā que per naturā sit impeccabilis quo ad legē naturalē. s. D. de malo. q. 16. ar. 3. ꝛ ar. 2.

¶ Contra argunnt quidā primo. esse impeccabile per naturam. nō arguit infinitam perfectionem: ꝙ est cōmunicabile creature.

¶ Rñdeo. negat añs. qz nihil pōt esse impeccabile per naturaȝ: nisi nō habeat superiorē regulā aqua dirigi dȝ: ꝛ hoc est deus.

¶ Scōo sic pōt fieri aliqua creatura que naturaliter videat diuinā essentiam: ergo talis erit impeccabilis per naturā. ꝓña nota. ꝓbat añs. lumē gr̄ie nō excedit i infinitū lumē naturale: ꝙ aliq̄ creatura pōt fieri: cuius lumē. naturale eꝫbitur lumini gr̄ie: ꝙ per tale lumen naturale videbit deum.

¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbationem negat cōsequētia. Cuius rationē assignat. s. D. 2. sen. dist. 23. q. prima. ar. 1. ad quintū. Quia illa duo lumina sunt diuersarum specieȝ: sicut nō valet cōsequētia homo nō excedit in infinitū brutoȝ, genus: ergo potest dari brutum equale homini. Item qz lumen glorie inest creature tantuȝ ex influētia dei: ꝙ nō pōt illud habere per naturam nisi efficeretur natura diuina.

¶ Contra hoc arguit Durandus hanc regulam vel consequentiaȝ nō teneret nisi illud sit vnⁱ⁹rōnis in vtroq;. Quia cū effect⁹ eq̄uoc⁹ nūq; equetur sue cause: sed gr̄a ꝛ gl'ia sunt effect⁹ dei eq̄uoci. ꝙ per istos effect⁹ nunq; creatura eq̄ret deo: etiam si haberet eā nāl'r. Duran. l. 2. dist. 23. q. 1.

¶ Rñdeo pº. Negat añs. qz. n. lumen glorie ē necessaria ꝛ sufficiēs dispositio ad hoc ꝙ diuina eēntia vniat intellectui creato rāq; forma intelligibilis: ita ꝙ teneat locū vltimi actus in hoc qō fortificat lumē intell'us creatⁱ: ꝛ passiue in hoc ꝙ disponit intellm creatū: ꝛ iō sicut est impossibile habere naturalr virtutē insepabilē aī forma ignis ꝛ nō habere formā ignis nāliter sibi vnitā: ita impoē est ꝙ aliqui sit nāle lumen glorie: ꝛ ꝙ diuina eēntia nō sit ei nāliter vnita: ꝛ sic ȝ tā in his que sunt diuersaȝ rationū q; i his que sunt vnius. s. ꝙ inferior nā nō pōt hēre naturalr id qō est necessaria dispō ad superiorem naturā: nisi ēt hēat talem supiorē nām sibi naturalr vnitā. Et ȝ creatura hns ēt per impossibile naturaliter gr̄aȝ ꝛ gloriā: nō equaret deo simpl'r: sequit̄ tm ꝙ illa creatura naturalr eēt de⁹ p ptcipationem vltimatam: quod est impossibile.

¶ Tertio. Deus posset facere visum corporalē qui videret oia visibilia suo lumine naturali. ꝙ ꝛ intellectū qui videret oia intelligi-

bilia suo lumine naturali.

¶ Rñdeo. Negat ꝓña: qz lumē cor poreale pōt esse cōnaturale oculo creato: nō aūt lūmen gloꝛie alicui creature: vt dictum est.

Aureo. ¶ Quarto arguit Aureolus. contra quoddā tactū in ꝓbatiōe cōclusionis. s. qꝛ nulla volūtas creata est impeccabilis: qz ē ex nihilo. Cōtra. creatura ex gratia pōt esse impeccabilis: ꝛ tñ ex gratia est de nihilo. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. Negat cōsequentia: qz gratia cōsummata que est lumen gloꝛie est vltima ꝓticipatio diuinitatis: ita qꝛ alia per tale lumen si sit inherens nō solum per modū passionis sed per modum habitus fixi trahit aiam ad deum qui nō est ex nihilo: ꝛ ideo similitudo non tenet.

¶ Quinto. Deus pōt creare vnuz intelligentiā que sit essentialiter visio dei: sed talis erit naturaliter impeccabilis. ergo.

¶ Rñdeo. Negat añs: qz implicat aliqd nāliter subsistēs esse visionem dei ꝛ nō esse infinitam.

¶ Distin. xxiij.

Jrca. 23. dist. qꝛitur Utrum in statu innocentie Adam viderit deū per essentiam?

Cōclo. j.

Primus hō deum per essentiam nō vidit ꝑ̄m communem statum huius vie. prima parte. q. 94. ar. 1. ꝛ de veri. q. 18. ar. primo. Huius rō est: qz in illo statu erat potes peccare. ergo ex conditione statꝰ non videbat deū per essentiā: tuz qz nullus viator nōdū beatū Deū per essentiā vidit: ſz Adā ex conditione status erat viator: nondum beatus. ergo.

Cōclo. ij.

Adā in primo statu cognouit deū quadam alia cognitiōe ꝙ aliqs vnus viator post peccatum cōiter. prima parte. vbi. ſ. ꝛ de ꝑ̄: vbi. s. ad ꝑ̄mū. ꝛ. 2. sen. dis. 23. q. 2. arti. 1. Huiꝰ rō est: qz cognoscebat deū per speciē nō aꝑhātasmatibꝰ abstractam: sed ex irradiatione diuini luminis impressam.

¶ Cōtra arguit Duran. 1. Illa cognitio nō fuit: intuitiua: quia tūc fuisset beatifica: nec abstractiua: qz vel per illam cognouisset deus esse trinū ꝛ vnum⁹ euidenter aut non scōm: qz non fuisset altioꝛ cognitione naturali: cuz nulla sit altioꝛ nisi illa que est per fidem. Nō ꝓmū qz abstractiua ꝓsupponit prioꝛē cognitionē ex qua deducit sed in primo viatore nō pōt eē alia qua cognitio ex qua euidēs cognitio abstractiua de deo possit deduci: ergo ꝛc. maioꝛ ꝑ̄z. tum qz deus nō cognoscit alia abstractiue nisi cognoscēdo se intuitiue. Similr angelus: sīlr nobis abstractiuā intellectiuā p̄cedit intuitiua sensitiua. Cū intellectꝰ nō habeat immediatū ordinē ad res exteꝛiores sed solū mediante cognitione sensitiua exteꝛioꝛi. Duran. 1. 2. dist. 23. q. 2.

¶ Rñdeo. negat añs. ꝓ scōa parte fuit eīm abstractiua nec cognouit deū esse trinū ꝛ vnū euidenter: ſz fide tenuit. s. D. de veri. q. 18. art. tertio. Ad ꝓbationē negatur ꝓña. qz fides Ade fuit altioꝛ nāturā: vt ponit. s. D. ibidē: qz fuit per loquutionē interioꝛē.

¶ Sed qꝛ in eo argumento qđ ex hoc solutū est multa falsa ꝓplicat ideo notandū est primo nō eē verum qꝛ omnis notitia abstractiua ꝓsupponat intuitiuā ex quadedu catur. In deo q̄dē nō est nisi vnica cognitio qua primus ꝑ̄m modum nostrū intelligēdi intelligit essentiam suam intuitiue ꝛ creaturas abstractiue: ꝛ nō hoc ex aliquo ei sentiali ordine iter abstractiuā et intuitiuā. ſz qꝛ p eādē intelligibilē formā intelligit p̄cipale obiectū scz essentiā suā ꝛ ꝑ̄m. s. creaturas. Sīlr cognitio qua angelus intelligit alia a se nō ꝺducit cāusalr a notitia

notitia intuitiua qua seipz cognoscit. Quia p aliud intelligit se ꝛ p aliud alia a se. verū est tñ qꝛ in nobis intuitiua p̄cedit abstractiuaz qꝛ intelligim⁹ p spēs a ꝑhātasmatibus abstractas: qđ nō eēt si intelligerem⁹ p spēs adeo ifluxas. Cā aūt qꝛ intellꝰ ꝛ sensus interioꝛes nō ꝑ̄nt exire in actū nisi ꝓsupposita sensatiōe exteriōi: est qꝛ ꝑz cōmunē cursuz intellꝰ ꝛ vires sensitiue interioꝛes nō acquirūt spēm sensibilē aut intelligibilē nisi ministerio virtū sensitiuarū exteriorū. huiꝰ aūt oppositū fuit in Adā e posset fieri in nobis virtute diuina ꝛ sic p accās est qꝛ intellectio abstractiua ꝓsupponat sensationez intuitiuā. Cā aūt quare sensus exteriores sint intuitiui: nō aūt interiores nec intellꝰ est non ꝓpter imediatū ordinē ad res extra. Quia ꝑz sensus exteriꝛis causek ab obiecto sine specie media: aut qꝛ nō sequat aliā cognitionē. ſz qꝛ intellꝰ ꝛ sensus interioꝛ ꝓ̄o statu isto nō directe ꝛ imediate cognoscunt singulare sensibile ꝛ māle extrinseci inquantū hmōi quo ad suū existere ꝛ alias ꝙditiōes indiuiduales. cuiꝰ signū est qꝛ cognoscunt res sine sit exīs sine nō. Talia aūt ꝑ̄nt certitudinalr iudicari per sensuz exteriꝛē: qꝛ spēs qua sensus exteriꝛ: ſt in actu repñtat hmōi cōditiones ꝑticulares obti. Et qꝛ spēsque est in intellectu angelico repñtat res ꝯtum ad istas ꝙditiōes particulares: ſō angelus per eam cognoscit res intuitive. Dico tñ qꝛ ēt intellectus cognoscit intuitive actū suū ꝛ seipm ꝛ eēntiam aie: ꝛ ꝑhātasia intuet phantasmata: ſz nō res exteriores. Distingnit ergo intuitiua cognitio ab abstractiua: qꝛ intuitiua ꝑz imediatū ordinē ad obiectū in rattōe termini. i. ꝙ imediate termiak ad obiectū ꝛ ad indiuidnales conditiones obiecti necessarias aut cōtingentes: sine causek ab obiecto sine nō. Ex nā aūt notitie abstractine nō est ꝙ per illam talia certitudinaliter cognoscank: sed terminak ad quiditatem obiecti nudam: aut ad quiditatē snb conditionib⁹ ꝑ̄tib⁹ aut preteritis aut cōfictis per ipsum cognoscentez: sicut ꝑz de ꝑhantasia.

¶ Scō. Prima cognitio est entis in actu: ſz talis est intuitiua. ergo ois alia cognitio ꝑ̄supponit intuitiuam. sed in puro viatore nō pōt precedere aliqua cognitio ex qua deducak illa abstractiua quaz tu ponis: ꝛ ideo nō ē illa abstractiua.

¶ Rñdeo. Negat maioꝛ: qꝛ ꝑma cognitio aie pōt eē alicui⁹ futuri nō existenter in actu: vt ꝑz ſ̄m ꝙ instanti sue creatiōis infunderek ei talis cognitio ꝛ suspēderek omnis alia cognitio respcū cuiuslibz alterius subiecti. Et cum dicit. 9. meta. vnūquodqz cognosci inquātuz est ens actu: hoc nō intelligit de actuali existētia: sed de actualitate essentie: vtputa qꝛ nec materia nec ꝓpositū cognoscit a nobis: nisi p formā que semp ē actꝰ in genere eēntiaꝛ: imo primū qđ intelligit a nobis in isto statu est qđ cōfusuz ꝛ vle abstrahēs ab eē ꝛ nō esse. Negat ēt minoꝛ: qꝛ ens in actu ēt ſ̄m argumentē. potest cognosci abstractiue. Negat etiam vltima cōsequētia: qꝛ dato qꝛ prima cognitio aie sit intuitiua non sequit qꝛ ois abstractiua sequens sit cāta ab illa: qꝛ ſ̄ semp ꝓxima tpis arguit prioritatē cālitatis.

¶ Sciendū ēt qꝛ non omnis notitia habita per spēz imediate sumpta ab obiecto est intuitiua: qꝛ vltra hoc requirit qꝛ ipsuz obiectuz repꝛesentet potētie cognoscitiue: aut per essentiā obiecti vnitā potētie per modū forme intellectualis aut sensibilis vel per aliquaz speciem obiecti perfecte repꝛesentantē ipsum quātū ad esse vel nō esse. ꝛ als ꝙditiōes indiuidnales cōtingentes aut necessarias ꝑ̄m quas existit in rerū nā ꝑ̄m se. Nō omnis aūt spēs repꝛesentat deuz

quātum ad ista necessario: ⁊ ideo nō omnis cognitio dei per speciē est intuitiua.

¶ Tertio. Cognitio intuitiua de deo nō pōt cōicari viatori cum sit beatifica. ergo nec abstractiua. cōsequētia p3: q3 abstractiua nō est imperfectior intuitiua cū de⁹ ab eterno habuerit de rebus cognitionē abstractiuā ⁊ nunc intuitiuam: ⁊ sic in cognitiōe profecisse. Ex hiis vult Durandus q⁹ notitia abstractiua nūla cōicari possit puro viatori per speciē infusā alicui cōmuni cognitiōe qua de⁹ cognoscitur naturaliter ex creaturis vl per lumen fidei.

¶ Rndeo. Negat 2ām. Ad probationem negat antecedēs: q3 deus cognoscit psentia ⁊ futura ⁊ preterita intuitiue: ⁊ posito q⁹ de talib⁹ nō habeat notitiā intuitiuā ꝫ abstractiuā tm̄ nō sequit notitia intuitiua dei de antichristo non est perfectior abstractiua. ergo ita ē in nobis. Tuz q3 eadē notitia dei quādoq3 est abstractiua qñq3 intuitiua per solam mutationē obiecti: secus est in nobis. Tū q3 nobilitas diuine notitie mēsurat tm̄ ex parte obiecti increati: qō ē pumariū: ⁊ nō ex parte obiecti creati qō est secūdariū: secus aūt ē in nobis in qb⁹ tales notitie hñt diuersa obiecta principalia.

¶ Quarto. Cōtra eandem arguit Scotus oppositio mō probādo q⁹ virtutedivina possit cōicari puro viatori cognitio certa ⁊ expressa de articulis fidei: puta q⁹ deus sit trin⁹ ⁊ vnus. Primo talis cognitio nō ponit viatorē extra terminos vie si sit abstractiua. ergo pōt ei cōicari. añs⁹ probat. Quia⁹ sola intuitiua⁹ ponit extra terminos: ꝫ nō abstractiua: tūc vltra pōt cōmunicari: ꝫ cōicata fuit Ade.

¶ Rndeo. primo negat vltima cōsequētia: q3 nō omne pole cōicari viatori fuit Ade cōicatū. Dico secundo nō repugnare quin virtute intuitiue q̄ beat⁹ intuetur deū posset i eo causare abstractiua talis qua euideter appareret deū esse trinū ⁊ vnū. Et sic haberet vnam cognitionē beatificā ⁊ aliam non beatificā: quicqd tñ sit de viatore negata est vltima 2ām.

¶ Scōo arguit. Cognitio abstractiua ḡtūcunq3 perfecta est p⁹ intuitiua que sola est beatifica: ꝫ pōt haberi ab hoie sine cā. 2ām p3 añs probat. Cognitio intuitiua cum respiciat rem ſm esse presentialis existētie. se h3i p additiones ad abstractiuā que respicit rē ſm eius quiditatē absolute: ergo est posterior abstractiua.

¶ Rndeo. Primo negat vltia consequētia que deberet inferri: quia dato q⁹ sit pōs illa cognitio: nō tñ seqt q⁹ fuerit cōicata Ade. Secundo negat q⁹ abstractiua se habeat ex additiōe ad intuitiuā sine additio intelligat ſm pſuppōnes sine intelligat q⁹ quicqd cognoscitur per intuitiuam cognoscit per abstractiuā ⁊ vltra.

¶ Tertio. si essentia diuina eēt p̄ sens intellectui nostro in ratione obiecti naturalr mouētis causaret talem exprssam cognitionē: sed illa cognitio esset abstractiua: ergo voluntas pōt diuinā hoc facere sine tali presentia.

¶ Rndeo. negat 2ām. imo seqt oppositū ei⁹: q3 illo casu eēntia causaret cognitionē intuitiuā ⁊ nō abstractiuā: ḡ sequit q⁹ volūtas sine tali pñtia posset causare cognitionē intuitiuā qō est ō Scotum.

¶ Quarto. Paulus post raptū cognouit deū esse trinū ⁊ vnū. ꝫ illa cognitio fuit abstractiua: ḡ talis cognitio est pōs viatori.

¶ Rndeo ad añs. q⁹ illa cognitio post raptū nō fuit exprssa cognitio diuine essentie nec visionis beate ꝫ solū in quodā 2fuso recordabatur se deū vidisse: q3 ois cognitio memoratiua fit per aliquā impssionē representantē rē memoratā per modum obiecti medij.

¶ Ex istis p3 primū hominē deum posse i eo causare abstractiua notitia. vbi supra. ar. 3°. advigesimū.

¶ Dicit secūdo q⁹ electio est actus qui primo ⁊ immediate subest libero arbitrio.

¶ Dicit tertio q⁹ nullus actus humanus precedēs electionē actualem voluntatis dicit ꝑtie esse in potētia nisi p ḡtm sequit electionē actualēvl interpretatiuā de illo: hoc est dictu: q3 volūtas eligit talez actū actualr: vel si nō actualr eligit illū actū: tñ per suā electionē potuit impedire posītionē illi⁹ actus ⁊ nō impedimit. Multi etiā actus qui nō sunt actualr deliberati sunt in potestate nostra: sicut dum scriptio formatur literā ⁊ intēperatus nō deliberat an velle debeat delectabilia. vnde. s. D. dicit q⁹ volūntariū potest esse sine actu prima scōe. q. 6. ar. tertio.

¶ Dico quarto q⁹ cōcessō q⁹ actus qui ꝑtie est liberi. ſ. electio ꝑcedat a potētia mediāte aliquo pōs actu intellectus aut volūtatis: puta ex deliberatiōe quo⁹ ad intellectū ⁊ volitionē finis quo ad voluntatem: tñ illi act⁹ ꝑcedētes electōez nō sunt liberū arbitriū: q3 liberum arbitriū: dicit ꝑmū principiū electionis: ꝫ nō primū vel ꝓncipium qō: ⁊ nō quo: vel agēs ⁊ nō rōnem agendi. tale aūt agēs est potētia: ꝫ rō agēdi sit act⁹ ꝓmi⁹ electioni.

¶ Secūdo arguit Durādus. Oēs actus liberi arbitrij sunt liberi: ꝫ nulli⁹ potētie oēs act⁹ sunt liberi ḡ nulla potētia est liber⁹ arbitriū: maior p3: minor ꝑbat. Quia hoc eēt maxie de actib⁹ voluntatis: ꝫ aliquis talis nō est liber. ſ. ille qui est respectu boni ſm se. ergo ⁊c. Durandus in ꝑnti di. q. 1.

¶ Rndeo. Cōcedit totū: q3 liberū arbitriū nō dicit absolute potētiā aliquā: ꝫ cū respectu ad aliā. Est em̄ volūtas cū habitudie ad rōnē q⁹ ipꝫq3 eligere qui est ꝓm⁹ actus liberi arbitrij nō est absolute act⁹ volūtatis. sed ſm q⁹ manet in eius virt⁹ rōnis cōsiliatis: vñ volūtas sic cōsiderata ⁊ nō absolute: dī liberum arbitriū. s. D. 2. sen. vbi. s. Electio ē voluntio medij presuppositi. Vide Scotum. 2. sen. dist. 25. q. 1. ar. Et Aureolum. q. 22. ar. 3.

¶ Distin. xxiiij.

Circa. 24. dis. querit. Utrum liberum arbitriū sit potētia pure passiua?

Cōclo. ſ. Liberum arbitriū ēst quedaz potentia sie in nobis ⁊ nō actus neq3 habitus. prima pte. q. 82. arti. 1. ⁊ scōo sen. dis. 24. ar. 4. Huius rō est: q3 est principium naturale actuum indifferens ad bene et male eligēdum: ergo est potentia.

¶ Contra. arguūt quidā p⁹. pura potētia nō est ꝓncipiū actuū liberoz: ergo liberū arbitriū non est pura potentia. 2ām p3. añs ꝑbat. Primus actus liber est deliberatio vel conclusio deliberatiōis: ꝫ nenter istoz est in potestate nostra nisi mediāte actu elicito a voluntate et alio⁹ elicito a ratione.

¶ Rndeo. negat añs. q3 licz nuda potentia nō sit totalez nec ꝓmū ꝓncipiū actus liberi arbitrij. sufficit tñ q⁹ sit primuz ⁊ partiale: q3 etiā nec intellect⁹ nec sensus ē totale nec ꝓmū ꝓncipiū sui act⁹ cum cōcurrat ibi spēs intelligibilis vel sensibilis per quā potētia elicit actū suū. ꝑ 2ād. ꝑbatōez negatur maior ⁊ dico ꝓmo q⁹ deliberatio nō est ꝓm⁹ actus liber q3 oēz deliberationē precedit voluntas finis: qui quidez actus volēdi est liber: cū nō sit ex coactiōe: ꝫ non ꝓtinet ad liberū arbitriū. de veritate. vbi supra. ar. 3°. advigesimū.

¶ Dicit secūdo q⁹ electio est actus qui primo ⁊ immediate subest libero arbitrio.

¶ Dicit tertio q⁹ nullus actus humanus precedēs electionē actualem voluntatis dicit ꝑtie esse in potētia nisi p ḡtm sequit electionē actualēvl interpretatiuā de illo: hoc est dictu: q3 volūtas eligit talez actū actualr: vel si nō actualr eligit illū actū: tñ per suā electionē potuit impedire posītionē illi⁹ actus ⁊ nō impedimit. Multi etiā actus qui nō sunt actualr deliberati sunt in potestate nostra: sicut dum scriptio formatur literā ⁊ intēperatus nō deliberat an velle debeat delectabilia. vnde. s. D. dicit q⁹ volūntariū potest esse sine actu prima scōe. q. 6. ar. tertio.

¶ Dico quarto q⁹ cōcessō q⁹ actus qui ꝑtie est liberi. ſ. electio ꝑcedat a potētia mediāte aliquo pōs actu intellectus aut volūtatis: puta ex deliberatiōe quo⁹ ad intellectū ⁊ volitionē finis quo ad voluntatem: tñ illi act⁹ ꝑcedētes electōez nō sunt liberū arbitriū: q3 liberum arbitriū: dicit ꝑmū principiū electionis: ꝫ nō primū vel ꝓncipium qō: ⁊ nō quo: vel agēs ⁊ nō rōnem agendi. tale aūt agēs est potētia: ꝫ rō agēdi sit act⁹ ꝓmi⁹ electioni.

¶ Secūdo arguit Durādus. Oēs actus liberi arbitrij sunt liberi: ꝫ nulli⁹ potētie oēs act⁹ sunt liberi ḡ nulla potētia est liber⁹ arbitriū: maior p3: minor ꝑbat. Quia hoc eēt maxie de actib⁹ voluntatis: ꝫ aliquis talis nō est liber. ſ. ille qui est respectu boni ſm se. ergo ⁊c.

¶ Rndeo. Cōcedit totū: q3 liberū arbitriū nō dicit absolute potētiā aliquā: ꝫ cū respectu ad aliā. Est em̄ volūtas cū habitudie ad rōnē q⁹ ipꝫq3 eligere qui est ꝓm⁹ actus liberi arbitrij nō est absolute act⁹ volūtatis. sed ſm q⁹ manet in eius virt⁹ rōnis cōsiliatis: vñ volūtas sic cōsiderata ⁊ nō absolute: dī liberum arbitriū. s. D. 2. sen. vbi. s.

q.1.ar.3. Ex quo ptz q liberū arbitriū quantū ad qd nois dicit volūtatē et vltra hoc habitudinem ad hūc actum qui est eligere.

Concl'o.ij. Liberū arbitriū est potētia cognitiua: scz appetitiua. prima pte.q.82. ar.3.liberū arbitriū est potētia electiōis elicitiua: ergo est tm appetitiua. tz 2ña: qr electio est actus appetitiue: vt dicitur.3.ethicorum.

Concl'o.iij. Liberuz arbitriū nō est potētia a volūtate realr distincta. Hanc sic 2bat. D.9.vbi.s. ar.4.potentia volitiua finis r electiua cor q sunt ad finē sunt vna et eadē: sed voluntas r liberū arbitriū sic se habēt. ergo rc.

Duran dus in 1 dist. 43.

¶ Cōtra arguit Durandus q intellect⁹ sit eque liber sicut volūtas r sic q liberū arbitrium includat istas duas potentias. Pmo sic. Oē itelligere ē fm inclinationē nālē intellect⁹. ḡ nullū itelligere ē coactū vel violētū. añs est in 2phemio metaph. 2ña ptz. q: coactio est ℨ inclinationē nālē: vt dicit in.3.ethi.

¶ Rñdeo. Primo dicē q radix libertatis est in intellectu: vt p3 de veri.q.24.ar.1. Et hui⁹ rō est: qr ad opationē nostrā tria cōcurrūt scz cognitio appetitus. r ipa opatio. Operatio cōsequit appetituz nisi impediat: appetit⁹ aūt sequit cognitionē r iudiciū in pticulari: nā q appetit furtū iudicat sibi vt tūc bonum esse furari. si ḡ iudiciū nō sit i ptāte alicui⁹: scz sit ei ab alio determinatū: nec appetit⁹ erit in ei⁹ potestate: r per 2ns nec opatio: in eo aūt tm iudiciū est in ei⁹ ptāte q pōt de suo iudicio iudicare: ideſt iudicare an bn vel male iudicet: hoc aūt est per rōnez: q super actum suum reflecti potest.

¶ Dicitur scdo q libertas arbitrij formalr residet in volūtate. liberū enim arbitriū dicit id qd est pncipiū nō quidē actus iudicādi: scz q tale iudiciū sit liberū. Hec autem est volūtas q ēentialr ē libera. hic dictio negat 2ña. si intelligat ō in clinatiōe rei quocunq; mō vocet. opz em si dz valere 2ña q inclinatio in antecedente restringat ad rem que est suppositū: vel saltē ad rē cui cōpetit itelligere tanq; qd: non solum vt quo: et sic est falsuz añs: quia intellectus non est qui intelligit. lz enim itelligere nō sit cōtra inclinationē intellectus sepe tamē est cōtra inclinationē hois r voluntatis. De veri.q.54.ar.1. ad 18.r.q.22.arti.5.ad.3. Potest etiā absolute negari añs. qr intellect⁹ nō inclinat naturalr ad assensus falsaz cognitionū: cū nulla res nā liter inclinet ad suū malū: falsuz āt ē malū itellus. 6. meta. ter. cō. 8.

¶ Scdo. Quicqd pōt cogi ē determinatū: sicut qr graue dz inclinationē determinatā deorsum iō cogit: dū impellit deorsum velocius q requirat sua grauitas: vñ si inclinaret ad omnē locum r ad omnez modū motus nō posset violētari: scz intus nō dz determinatā inclinationē ad vnū itelligere: sed ad omne et secundū modū. ergo rc.

¶ Rñdeo. negat maior nisi addat q talis dz ōtermiatā inclinatiōez et determinatū modū vel mouet vel agit aut patit ℨ inclinationē supposīti in quo vel cuius est. r sic cōcessa maiore: negat minor: qr hō vel angelus itelligēs pōt actuaīr p volūtatē inclinari ad oppositum illi⁹ cui itellō necessario assentit.

¶ Dicit scdo q argumentum nihil cōcludit nisi q intellect⁹ est liber a coactiōe sicut volūtas: scz in hac sola volūtate nō cōsistit liberū arbitriū. Quod quatuor ieludit. Primū est negatio coactionis. Secūdū est negatio absolute necessitatis. Tertiū est negatio cause monētis eiusdē ordinis quo ad exercitiū act⁹ vel ex pte sibi annexe.

Quartuz est motinitas aliarum potentiarū quo ad actus exercitiuz r ex pte subiecti actiōis eaz: hec aūt quatuor in potētijs ale sensitiue voluntati 2ueniūt formalr scz radix aliquarū sit in intellectu. s. duarū primarū. Nā fm se insunt volūtati ex natura sua formalr r radicaliter: qr volūtas ex natura sua habet pzo obo vltimum finem ex quo sibi competit monere alias potentias.

¶ Tertio intellectus per pri⁹ dz facultatē ad opposita ℨ volūtas. ergo p pzius est liber. 2ña p3. añs 2bat. facultas ad opposita 2tingit ex notitia quā habemus de cōtingētia 2nexione aliquoz volibiliuz ad q se r necessario volibilia: sed hec cōueniūt intellectui. ℨ.

¶ Rñdeo. Negat añs. Ad pbōnē negat q ex sola tali notitia actus nostri sint in nostra potestate: sed vltra hoc requirit tanq; formale cōpletū libertatis arbitrij motinitas effectiua sui r potētiaz libero arbitrio subiectaz quo ad exercitiū actus: vñ dz intus principaliter moueat p modū finis: tamē volūtas pncipalior est i mouēdo se r alias potētias p modū efficientis: ideo magis libera est tanq; qd est principali⁹ cā sui i mouēdo.

¶ Quarto. Primus actus q est in nostra potestate est iudiciū: pcluſi nū alicuius eligēdi: sed hoc pertinet ad intellectum. ergo.

¶ Rñdeo. Negat 2ña: qr imediatius est in ptāte nostra electio ℨ iudiciū: cū iudiciū nō sit in nra potestate nisi. p ℨto ē eligibile. r dato q respectu eiusdē obiecti iudiciū p̄cedat: electionē tñ omne iudiciū liberū 2sequit aliquā electōez verā vel interpatinā: aut saltē cassak effectiue a volūtate volēte aliquē finē qui est pncipiū consilij et totius deliberationis.

¶ Quinto. Arguitur ab alijs. Id quod est principiuz libertatis est principiuz cognoscendi: sed id qd est principiū cognoscendi est pncipiū cognoscēdi. ergo r libertatis.

¶ Rñdeo. Negat maior: scz sufficit q supponat cognitionē: sicut r id qd est principiū cognoscēdi nō dz esse principiū vtendi: scz supponat vitā: vt ptz de potētijs sensitiuis.

¶ Sexto. Intellus est magis indifferens ad opposita ℨ voluntas. ergo magis libera. 2ña tenet. añs 2bat. potētie rōnales sunt ad oppositum. 9. meta. sed intellect⁹ ē magis rōnalis: qr per essentiā r volūtas tantū per participationē. pri. ethicorum. ergo. ter. cō. 10.

¶ Rñdeo. Negat 2ña. nisi loquamur de dīa ptinēte ad cz efficitē r qno ad exercitiū actus: r i hoc sensu negat antecedens quia intellectus habet ista a voluntate. nec valet si dicatur q motinitas volūtatis supponit motinitatē rationis: tum quia motiones ille sunt equinoce: tuz qr dato q essent vnivoce intus esset monēs instrale: voluntas autem principale.

¶ Septimo. Illud ē magis liberū qd est magis gra sui: sed intellus est hmōi. Quia min⁹ dependet a volūtate ℨ ecōtrario. ergo.

¶ Rñdeo. Negat minor. Ad pbationē dico q volūtas min⁹ dependet ab intellu i gne cās efficiētis r ipellētis: r hec indepēdētia est q ptinet ad libertatē. Dico tñ q voluntas r rō ptinēt ad liberū arbitriū: scz rō tanq; radix libertatis et vt ḡ: volūtas aūt vt sōm r vt qd.

Godo fredus.

¶ Octauo arguit Godofred⁹ de nouo quodlibe. q.1. Intellect⁹ est in ea dē essentia ale in qua est voluntas: et ita ad imaginem dei sicut volūtas. ergo ita liber.

¶ Rñdeo. Negat 2ña: qr eodē mō sequeret q sicut intellectus est cognitiu⁹: ita r volūtas: r fili⁹ sequeret q dēdd est in alia esset cognitū: sicut deus se totū est intellectiuus et fm se totū volitū: et similiter q alia esset actus purus: qr tota est ad imaginem dei.

¶ Nono. Potentia nō dz liberta-

tem ab obiecto. ergo voluntas nō hz libertatē a forma apprehensa.

¶ Rñdeo. Concedit totum nec. g. Hoc dicit volūtatē esse liberam a tali forma vel aliquo actu scḡo vt habitu, vel accīte intellectus: sed dicit q radix libertatis est in intellectu: hz actus liberi arbitrij ꝓsupponat apphensionē forme subiecti. t aliquos actus primos intellectus t voluntatis ꝛc.

¶ Decimo. Si añ apphēsionē furti vt mali: qz inordinati: t vt boni. qz actualis. volūtas nō ꝓ se se determinat. g ꝛc. ꝑña pz. qz liberū determinat se t nō determinat ab altero: añs pbat. volūtas respectu istarū ꝛsideratiōū est indeterminata. g si determinaret se: sequit q indeterminatū possit se determinare. hoc falsum est. ergo.

¶ Rñdeo. Qđ ſtāte illa apprehensione bifurcata voluntas determinat intellectū ad sistēdū in hac vt in illa. Quia si voluntas mala est t negligens permittit intellectuz sistere in ꝛsideratiōe furti sub rōne vtilis. vel est negligēs in reprimēdo passionē q obfuscat indiciū rōnis: tō volūtati ipūtat: hz intellus ex sui natura vel ex habitu ad q̄dā determinet: vt sunt ꝑma principia: cḡbus oblatis intellectui ipse assentit velit nolit volūtas: sed nō sistit dīn nisi voluntas velit.

¶ Cōtra hanc rōnem. Iudiciū rōnis ꝓcedit vt iudicet melius esse ꝛsistere in hac cōsideratiōe cḡ in illa. ergo volūtas nō determinat: hz determinat ex illo iudicio rationis.

¶ Rñdeo. Qđ i multis sistit intellectus sine iperio volūtatis: sicut cū imaginatio offert memorie aliqđ delectabile: t intus cōsiderat esse illud aliqđ inhoneſtū: hoc frequēter est sine imperio volūtatis: ipūtatur tñ ei q: posset divertere intellectū: et sic illud iudiciū ꝓ qđ intellectus sistit in hmōi consideratione velin illa est liberū t quodammodo electū interōtatū. Cōsequēter sicut intellectus est ideterminatus ad sistendū i hac cōsideratiōe vel in illa: ita volūtas adeligēdū hoc vel illud. ergo nihil facit intellectuz determinate sistere in altera consideratione.

¶ Rñdeo. Negat ꝑña. qz hoc facit voluntas indirecte cū nō reꝑmat oblationē illā ꝓ quā offert intellectui occasio talis considerationis: vel quia non divertit intellectuz ad aliud: nec sequit q indeterminatū determinet indeterminatū. nā illud offerēs intellectui occasionem ꝓdicte considerationis est determinatū ad offerēdū: volūtas aūt manet sub sua ideterminatiōe nō intromittēs se de intellectu cū tñ deberet: t sic facit q intellectus sistat in mala cōsideratione. hz postea his dnab ꝰcōsideratiōibus ꝓcedētib⁹ volūtas ūtermiat ab intellectu oñdēte furtū eē bonū ꝓ illa hora: sed illa determinatio nō necessitat volūtatē: cū intellectus nō oñdat ei furtū esse vltimum finem.

¶ Undecio. Volūtas nō actuat se. ergo nō determinat se. ergo.

¶ Rñdeo. Negat añs: qz volūtas est causa sui actus vt in sequenti conclusione dicetur.

¶ Er istis patere ꝑt qđo volūtas: sine actu volēdi determinet intellectū qñ est sub duplici cōsideratiōe vt sistat i altera: qz hoc non facit p actuz volēdi: sed per ꝓtinationez actus: qz. s. nō aufert auferēs occasionem alterius cōsideratiōis vel non imperat intellectui q̄ ꝓsentet aliud.

¶ Duodecimo. Volūtas directe t per se nō hz velle suū actū: sed directe t per se actū aliarū potētiarū: igit nō ꝑt se determiare ꝓpus cḡ intellectus t postea intellectus determinat eam.

¶ Rñdeo. Qđ aliqñ intellectus determinat nō ꝓ actū volēdi: hz p naturā intellectus q̄ recipit id qđ sibi offert p imaginē. Imputat ēt voluntati quez negligit illud reprimere cū possit. Ad formā argumēti. negat añs. qz vt dictū est voluntas est causa sui actus.

¶ Decimotertio. Cā libertatis est odm vle t indifferentia obiectoꝝ ad ꝓticularia vel ad multa et immaterialitas potētie: hz ista eque cōueniūt intellectui: sicut t volūtati. ergo intellect⁹ est eque liber.

¶ Rñdeo. Negat ꝑña: qz ꝓter illa tria reqrīt q ad pfectā libertatez q potētia que ēt formaliter libera moueat ab intrinseco quo ad exercitiū: nec de necessitate exeat in actū ad presentiā phātasmatū ergo t intellect⁹ potūs sibi ꝛsūcti: sitr intellect⁹ possibilis necessario mouet a phātasmate t intellecto agente vel ab obiecto suo quo ad actū ꝓmū: t qñq; ad actū secūdū. Mouere ēt a volūtate necessaria motione quo ad actualē cōsiderationē. In ptāte aūt volūtatis est cessare ab oī actu respectu cuiuscūq; obiecti mediate vel immediate. s. Do. de malo. q. 6. ar. 1. ad. 10. Qđo aūt volūtas interdū necessario mouet ab aliquo oō declarat in eodē articulo. Nam voluntas a solo deo necessitari pōt cḡtū ad exercitiū actus. Intellect⁹ aūt necessitari pōt ab oō suo t a voluntate quo ad exercitium actus t quo ad intendendū t remittendū actū suū: t sic volūtas est semper liberi: intellectu: t volūtas non solū hz indeterminationē ex parte obiecti: immo ex parte subiecti. Intellect⁹ aūt est indeterminat⁹ tñ ex parte obiecti t non ex parte subiecti: qz pōt necessitari a volūtate que monet ipm per modū cause efficiētis t motione necessitāte snū mobile: hz intellus determiner volūtatē ꝓ modū finis: sed eā nō necessitat respectu intellect⁹: nec se/nec volūtatē determinat: neq; tamḡ eā ꝑma: neq; tāḡ eā scḋa determinatione sufficiēte ad liberū arbitriū cui⁹ est ponere actū quo ad ei⁹ eē actuale t tollere ab eē actuali in rez nā. intellus eñ dat actui volūtatis rōnē specificā: nō aūt esse actualis exūtie: hz act⁹ volūtatis hz tale esse tātūmō a deo t ab ipsa voluntate.

¶ Decimoqrto arguit Aureolus liberū arbitriū cōtinet in virtute actū potētie deliberatine. sed deliberatiua est intellus: g ꝓtinet actū intellectus. sed cū liberū arbitriū nō sit act⁹ sed ꝓncipiū act⁹. g intelligit q cōtinet actus intellect⁹. i. ꝓncipiū act⁹ intellect⁹: sed hoc ꝓncipiū ē ipsa potētis itellectiua. g. Aureolus.

¶ Rñdeo. Qđ añs intelligitur sic q potētia volūtatis ꝓcedit ab essentie aie mediāte potētia intellectiua: t sic quasi effectus a cā. ois aūt effect⁹ cōtinet in se participatiue similitudinē sue cause vel in essentia vel in mō essendi vel operādi: t iō voluntas inquātū hz in se q possit elicere actū electionis ꝓportionabilis actui intus deliberātis hz t est liberū arbitriū.

¶ Decimoquinto. Dēpto rōcinate sine actu deliberatiuo et actu volūtatis nō est in potestate nr̄i arbitrij: vt pz in pueris. ergo liberum arbitriū includit vtrūq;

¶ Rñdeo. Negat ꝑña. qz actus liberi arbitrij qui est eligere: hz importet in recto actū voluntatis et in obliquo actū rōnis: nā electio est appetit⁹ ꝓcōsiliati: est tñ essentia formalr actus soli⁹ volūtatis: hz ꝓsupposito actu intellect⁹: sicut etiā nō sequit actus volūtatis nō pōt esse nisi ꝓsupposito actu intellectus. ergo pertinet ad itellectū.

¶ Decimosexto. Nō solū hēm libertatē respectu actū volūtatis vt ex ēaliaꝝ potētiaꝝ t maxime itellus: ḡ liberū arbitriū includit vtrūq;.

¶ Rñdeo. Aliqđ est duplr in nrā libertate. vno mō immediate: t sic est⁹ act⁹ electiōis. vñ negat añs. Alio mō immediate t nō elicitive sed imperative: t sic cōcedit añs. sed negatur cōsequentia.

Concl'o. v. Liberū arbitriū non est potētia pure passiua: hz actiua t motiua. 1. parte. q. 81. ar. 4. t ꝓma secunde. q. 9. articu. 1. Huius

ratio est: tū q; monet alias potentias et seipsam. ergo.

¶ Contra arguit Aureolus. Potentia activa est principiū transmutandi aliud. ergo volūtas non agit in se suum actum.

¶ Rñdeo. Q8 illa diffinitio potētie active nō est nisi de ea que est transmutativa materie: vt dicit Cōmenta. 9. meta. cō. 2. Talis. n. nunq; trāsmutat se quāuis principiū activū et passivū aliqñ ocurrant in eodē cōposito: vt patet de aqua que per se absq; extrinseco agente redit ad frigiditatē cuius frigiditatis principiū quo activū est forma aq; et passivū est māt eius.

pert. cō. 17.

¶ Secūdo dicit q; sufficit potētia activa esse principiū trāsmutādi alterūvel quasi alterū: vt patet. 5. meta. et sic volūtas inquātū cōtinet virtualiter actū suū trāsmutat seipsam inquātum est eius formaliter receptiva.

¶ Secūdo. efficies et mā non sunt idē numero: sed voluntas est mā respectu sui act⁹. g; nō est efficies.

¶ Rñdeo. Si maior intelligat de materia ex qua: p̄cedit: sed negat minor. si de materia in qua: negatur maior: et cōceditur minor.

¶ Tertio. Movens et motū referūtur realiter: sed einsdē ad seipsum nō est realis relatio. ergo nō voluntas monet se.

¶ Rñdeo. Ad minorē q; idē eodez modo acceptū nō refert ad se realiter sed diversimode: et sic relatio mouētis fundatur in volūtate vt est sub volitione finis actuali vel habituali: terminat aūt dictā relationē per sui nudā essentiam.

¶ Quarto. Forma nō p̄ducit: sed cōpositum. 7. meta. ergo volūtas produceret seipsam sub actu. hoc est falsum. tū q; nihil est sibi causa essendi: tum q; volūtas esset nobilior volūtate sub actu: cū respectu eius sit causa equivoca. ergo.

¶ Rñdeo. Negat falsitas p̄tis. Ad p̄mā p̄bōnē dr q; ly nihil absolute p̄sideratū seipsaz p̄ducat: facit tñ se eē sub aliqua forma. P̄ Ad scōaz dr q; i casu quo volūtas monet se: p̄ducēs totale nō est sola et nuda essentia volūtatis: sed est cōpositū ex volūtate et volitōe finis. Istud aūt cōpositū nobili⁹ est q; cōpositū ex voluntate et volitione eorum que sunt ad finem.

¶ Quinto. Cōtingēs equalr non innenit in potētijs agētib⁹ per se 2. physi. cō. 48. sed volūtas est cōtingens equaliter respectu suorū actuū. ergo non est actiua.

¶ Rñdeo. Negat maior: q; dicta Cōmēta. est verū solū de potētijs agētib⁹ naturalr inquātū hmōi: vt ptz ex verbis q; ibi ponit dicēs mām eē paratā ad recipiēdū duo ꝓtia equalr: nō aūt loquit de potētijs liberis inquātū sunt libere.

¶ Sexto. Bonum appetibile movet volūtatē ad actū suū. ergo voluntas non causat in se actuz: sed causatur ab obiecto.

¶ Rñdeo. Negat 2ña. q; obm movet volūtatē tñ per modū finis. ipsa aūt efficiēter p̄ducit actū.

¶ Septimo. Volūtas non movet se ad actū per suā essentiā nudaz nec per dispōnē sibi additā. ergo nullo mō 2ña nota. añs ēt ptz p̄ma parte: sēba. p̄bat. tū q; id q8 movet per se est in potētia respectu illius mot⁹ sm oē q8 est in eo g; si volūtas sub dispositione movet ad actū. g; sm illā dispositionē erit in potētia. sed illa dispositio est ei ratio agendi. ergo sm idem erit in actu et in potentia.

¶ Respondeo. Negat añs. p̄to scūda parte: nō enim volūtas sm suam nudā essentiaz se movet ad actū suū oportet q; actuetur pr⁹ natura aliquo actu p̄mo vt sēba. ab extrinseco potissime a deo: q; ea que sunt ad finē nō vult inquātū hmōi: nisi inquātū actuatur volitione finis. Ad hoc aūt q; velit finem vltimū: oportet q; moueatur a deo: ita q; ad volitionē finis nullo modo se hz active: vt si se habet aliquo modo active ad illam hoc

est inquātū motio dei vel aliqd a deo influxū q̄cquid illud sit ponit eā in actu p̄mo sufficiēter ad eliciendū volitionem respectu finis. Ad p̄mā improbationē dicitur q; movens est cōpositū ex voluntate et ex volitiōe finis: sz p se motū est ipsa eēntia nuda volūtatis: et sm hoc totum est in potētia. Ex quo p3 2ñtiā nō valere: et sic volūtas in tali motione perficit se: q; perfectius est velle finez et ea que sunt ad finē actualiter q̄ finē tñ.

¶ Si dicak. Cōtra: si sufficeret diversitas rez̄ currētiū in idē sm ārū vna sit rō agēdi et alia patiēdi sequit q; grauia moverent se. hoc est falsum: vt ptz in. 8. physi. ergo volitio finis: et ipsa voluntas non sufficiūt ad hoc q; ipso se moueat.

pert. cō. 31.

¶ Rñdeo. Negat 2ñtia: q; maior diversitas requirit inter monēs et mobile motu localivel alteratōis per quā acquirit forma sbalisvel accidētalis: fira ēt; q; in motu alie per intellectū aut volūtatē: q; primus motus est act⁹ imperfecti: corpus vero est act⁹ pfecti. p̄cedo tñ q; ala movet seipsaz etiā localr: sz per accidēs ad motū corporis.

¶ Octano. Actus volendi non est quid mediū sm rē inter volūtatē vt est cā effectiva: et voluntatē vt est sbm sui actus. ergo ille act⁹ nō est rō q; voluntas referatur ad se tanq; movens ad motū.

¶ Rñdeo. Primo nos nō dicimus voluntatem referri ad se realiter mediante actu: sed q; cōpositū ex voluntate et volitione finis refert realiter ad volūtatē precise sumptā et ad actū volitionis eoū que sunt ad finē precise sumptū et ad cōpositū ex volūtate et ex illa secūda volitione. nā prima relatio est mouentis ad motū. alie dne sunt p̄ducentis ad p̄ductum.

¶ Mono. Si volūtas est effectiva actus. ergo actus nō dependet ab obiecto: hoc est falsum. ergo.

¶ Rñdeo. Negat 2ña. q; obiectus est cā determinativa et specificativa actuslz nō quantū ad esse: iō volūtas nō pōt fine obiecto p̄ducere actuz: cū nulla res possit esse fine eo a quo habet speciem.

¶ Decimo. Si voluntas p̄ducit actū mediante aliqua forma sibi inherente. ergo illa forma est efficiens respectu actus et formalis respectu volūtatis.

¶ Rñdeo. Negat 2ña. q; cā aliqd movet se per formā sibi inherētē illa forma nō est efficiēs seu movens: sed rō movēdi et informans sbm: ipsius aūt sbm est id q8 agit.

¶ Undecimo. Voluntas recipit actum. ergo non p̄ducit eum.

¶ Rñdeo. Negat 2ña. q; passum ponit esse eius quo p̄ficit taliter: nō aūt ei⁹ quo p̄ficit esset taliter: cum nulla res deducat se de nō esse ad esse: sed ad eē tale ad tale. nec opz q; sit aliquid mediū inter voluntatē et actum: sed ipse act⁹ ponit immediate p̄fluere ab agente. Ipsa tñ potētia est mediū inter p̄ducēs et actū et in aliq⁹ mediat aliq8 accidentionale: sicut est spēs sensibilis: vel intelligibilis inter sentire et itelligere et sbz sentiētē et intelligētē. q̄n aūt p̄ducit aliquid subsistēs in creaturis mediat ipsa operatio inter p̄ducens et productum.

¶ Duodecimo. Omne agens aliquem effectum in aliquo passo in quocūq; passo simili et similiter disp̄sitio pōt nisi impediatur cōsimileu effectū agere: sed voluntas causat in se volitionē et alia volūtas sibi similis est sufficiēter ei p̄sens. ergo posset causare actuz in alia voluntate. hoc est falsum.

¶ Respondeo. Negat antecedēs de actiōib⁹ immanētib⁹: q; tales nō recipiunt i alio subiecto a suo agēte proximo distincto: vt excludat deum. Et ideo volūtas nullū actū elicit liberi arbitrij nisi quē subiective recipit: sed loquēdo de actu mere naturali: et nullo modo electiue pōt concedi q; actū recipit quē nō proprie elicit effective.

talis cñ actus attribuit creatori voluntatis: sicut motus grauitz ꝛ leuitz attribuitur generanti.

¶ Decimotertio. Intellect⁹ nō est causa sui actus. ergo nec volūtas sui. 2ña patet. antecedēs ꝓbat. si intellectus est causa sui act⁹. ergo vel per aliquē actū intelligēdi ꝛ hoc nō: q; duo actus nō possunt esse simul: causa autem ꝛ effectus sunt simul: nec per aliquid ꝑ̄ initz omni actui: puta per nudā potentiā vel speciē: q; quicquid agitur a cognoscēte anteꝯ sit cognoscēs necessario agit: ꝛ sic non libere.

¶ Respōdeo. Negat antecedens: tam de actu speculatiuo ꝗ̄ practico. Ad improbationē dico ꝙ illaz actuitatē aliquādo hz ab aliquo precedente: vtputa cū ex vna cognitione mouet se ad aliā: nec est inconueniēs duos actus esse simul in vno intellectu quoꝝvn⁹ est ratio alterius: qñq; hz talē actinitatem per aliquid prieuiū actui: vtputa per speciē: nec tñ est necessarius ille actus quo ad exercitium actus: quia speciebus ꝛ habitib⁹ vtimur cum volumus.

¶ Decimoquarto. Libertas competit alicui nihil agenti. ſ. deo ab eterno. ergo pōt cōpetere potentie pure passiue ꝛ nihil habenti.

¶ Respōdeo. Quod pōt cōpetere alicui nihil agenti: nō tñ pōt cōpetere nō agēti. nō cñ omne agens aliquid agit: nisi loquamur de actione transeunte: et idem dico ꝙ sufficit agens libere posse agere: licet non actu agat.

Durādus in ꝑ̄ti di. q. 4.

¶ Decimoquinto arguit Durādus. Exclusa actinitate respectu act⁹ a volūtate adhuc ipsa est libera. ergo nō ꝓsistit ei⁹ libertas in hoc ꝙ est producere vel nō producere actum. cōsequētia patet. antecedens ꝓbat. Quia posito ꝙ act⁹ causaretur in voluntate ab alia causa: adhuc ipsa per talem actū posset tēdere vel nō tēdere in obz.

¶ Rñdeo. Dicit ōmo ꝙ illa libertas quā habem⁹ respectu electionis ꝛ iudicij cōclusiui talis est ꝙ possum⁹ hꝰ vel nō hꝰ illos act⁹.

¶ Secūdo dr ꝙ nō est possibile in sensu cōpositovolūtatē habere talē actū ꝛ nō tendere in tale obm. nā ipossibile est voliționē qua volo rosam esse formaliter in volūtate quin per talē actū tendā in illud obiectū. nō cñ pōt esse act⁹ in volūtate quin per illū aliquid velit: ꝛ talꝙ volitū est illud obiectū cuius est vel prius fuit volitio.

Ad argumētū ergo negat añz. Ad ꝓbationē similiter vt ex nūc immediate dictis patet respōsio.

Dico tñ ꝙ talis tendētia in obiectū per talem actum non est coacta: sed est ibi necessaria cōnexio actuum ab obiecta.

¶ Et si dicatur ꝙ deus ab eterno libere volnit aliqua fieri in tēpore: q; sua volūtas nō habebat necessariā habitudinē ad volita.

¶ Respondeo. Negatur cōsequētia. Quia volitio humana recipit speciē ab obiecto creato. nō autē volitio diuina: ꝛ ideo diuina volitio potest indifferenter terminari ad rosam: ꝛ non terminari ad illā nō mutata specie actus: sed volitio qua volo rosam: nō potest nō terminari ad rosam nisi mutaret spēm. qđ est impossibile. Itē dico ꝙ cā velle, sit actio immanēs: ipm velle est agere. Agere añ non est sine actinitate: et sic vr ꝙ impossibile sit voluntatē velle aliqđ obm per a. actū ḡn habeat se actiue ad a. actū vel nisi sit idē cum a. actu.

¶ Decimoseꝛto. Volitio finis aut est idē cū volitione eoꝝ que sunt ad finē: ꝛ sic non est causa eius cū nihil causet se: aut est act⁹ distinctus ab ea: ꝛ sic nō possunt esse simul. ergo volitio finis nō est causa volitionis eoꝝ que sunt ad finem: cū causa ꝛ effect⁹ sint simul.

¶ Rñdeo. Quod qñq; sunt vnus actus et qñq; duo. ꝓma scē. q. 8. ar. 3. Et quib⁹ ꝑz ꝙ quo volūtas ꝓmo hz actū circa finez absolute. secūdo quo ex illo actu venerit in

aliuꝫ actū quo simul vult finem ꝛ ea que sunt ad finem: ꝛ secūdus actus causat mediāte ꝓmo. Sciēdum. n. ꝙ volūtas ꝛ ois alia virtus actiua inclinat i aliqđ bonū nāli necessitate ꝛ nullo mō ad oppositū. Et istud bonū est fin⁹ finis nālis: nō tñ repugnat potentie ꝙ se habeat indifferēter respcū aliquoꝝ oppositoꝝ. ſ. eoꝝ que sunt ad finem.

¶ Distin. xxv.

Arca. 25. di. q̄rit. Utrū voluntas ab aliq̄ exteriori moneat ad sūm actuz?

Cōcl'o. ſ.

Voluntas monet vel moueri pōt ab intellectu. ꝓma scē. q. 9. arti. 1. Ratio est: q; voluntas est de se indifferens ad tendēdum in opposita obiecta. sed ab hac indifferentia reducit per intellectum ad aliquod determinatum. ergo ab eo monetur.

Cōcl'o. ij.

Voluntas pōt ✦ moueri ab aliq̄ exteriori. 9. D. vbi. ſ. ar. 4. Huius ratio est: tum q; aliqđ extrinsecus specificat actum voluntatis. ergo monet eam. tum q; aliqua res exterior. ſ. deus facit volūtatē de nō actu volēte actu volentem.

¶ Cōtra arguit Scotus ꝙ voluntas nō moueat a quocūq; nāliter agente distincto ab ea. ꝓmo velle ꝛ nō velle sunt ꝛ̄a respcū vnius obi. ꝙ nō pōt fieri in voluntate ab agente nāliter: sed obiectum est agens naturaliter. ergo nō possunt fieri ab obiecto.

Scot⁹ i ꝑ̄ti di. q. 5.

¶ Rñdeo. Cōcedit totū: q; intellectus ꝛ obiectum nō sunt cā producina actus voluntatis: sed solum monet volūtatē quo ad specificationē actus per modū cause finalis vel formalis. de veri. q. 22. ar. 12. Et quo ꝑz ꝙ intellect⁹ ꝛ obiectum monet tñ per modum finis. ipse autem finis nō est agens: ꝛ rō agēdi hñs esse intētionale ꝛ nō nāle: ꝛ dr rō agēdi: q; dat speciem actui: ꝛ nō ex eo ꝙ aliquo mō eliciat actū: ꝛ i hoc differt a rōe agēdi q̄ hz esse naturale: sicut calor in igne q̄ ꝛ est rō agēdi q; specificat actū ꝛ quodāmodo elicit ipsum.

¶ Scō obm naturaliter agit. ergo volitio nō est ab obiecto tz 2ña q; volitio est i mea potestate. si dicat eā esse in ptāte. q; pōt deducere intellectū ad hoc cōsiderādum vel nō. Cōtra. ꝓma volitio. ſ. finis est mere naturalis: ꝛ sic nō est in potestate nostra. ergo per illā nō determinatur intellectus: nec per aliā: q; aut ipsa esset a voluntate: et sic habetur ꝓpositum: nec ab obiecto: q; sic esse naturalis.

Si dicatur actū voluntatis esse in nostra potestate: q; occurrente obiecto sub duplici 2sideratiōe. ſ. illiciti ꝛ delectabilis ipsa volūtas potest sistere intellectū in vna parte dimittendo aliam.

¶ Cōtra. Ille due rōes nō equaliter mouēt: q; carent velle et nolle respectu eiusdē obiecti qđ est ipossē: ergo vna monet fortius ex consequēti naturaliter volūtatem: ꝛ sic volitio nō erit in potestate voluntatis: sed necessario. ꝛ sic ꝑm illaz monebit intellectum.

¶ Rñdeo. primo cōceditur prima 2ña. Quia obiectū nō efficit velle vt dictū est. Dicitur tñ ad ea que sequunt̄ ꝙ hz volitio finis sit naturalis: est tñ in potestate volūtatis quo ad eius exercitiuꝫ ꝛ quo ad eius suspēsionē: q; hz volūtas habeat naturalem ordinē ad finem: nō tñ ad actū qui est circa finē: et ideo potest eum suspendere.

Dicit scō ꝙ ipossibile est duas rōnes obi equaliter mouere volūtatē: immo a neutra illarū moueret donec intellectus plenius 2sideraret ꝛ ꝓponeret volūtati hoc eē eligibilius suo oppositō: nec tñ tūc volūtas necessitaret ab illa rōne que fortius monet cū moueat tñ per modū finis: ꝛ iō posset actū su-

spẽdere nisi intellectus ostẽderet volũtati esse purũ ꝛ pfectũ bonũ: aut esset necessarium ad finem.

¶ Tertio. Aliquis effect⁹ est ꝓtingens: ḡ est a cã indeterminata. vl igit illa cã determinaret se: ꝛ cum nihil determinet se nisi volũtas: ergo volũtas determinãdo se ꝓducit actũ suũ. Si cã determinare tur ab alio: ḡ vel necessario ꝛ hoc nõ qz effectus nõ esset cõtingens vel cõtingẽtis: ꝛ tale determinãs non potest esse nisi voluntas.

¶ Si dicaꝫ q nullo mõ determinat qz repꝛesentat obiectũ volũta ti fore vel nõ fore. Contra. tum qz intellectus nõ determinat volũtatẽ ad alterũ oppositoꝝ nisi devno demõstrando: ꝛ de altero paralogizãdo: ḡ a volũtate dei nihil cõtingẽter eueniret cũ ipsa nõ paralogizat: qz intellectus agit modo naturali: ergo nõ est causa ideterminata: tũ qz põt esse aliquis appetitus intellectiuus ꝛ nõ esse liber vt dicit Anselmus. ergo ꝛc.

¶ Rñdeo ꝓmo. q argumẽtũ nõ concludit nisi actũ volũtatis esse effectiue a volũtate q̃ de se est indeterminata ꝛ põt seipsam determinare: qđ cõcessum est: gratia tñ doctrine negaꝫ ꝓma ꝓña. qz a cã determinata lz possit eẽ effect⁹ ne cessari⁹ necessitate ꝛuppositionis absolute: tñ põt ab ea esse effect⁹ ptingẽs qz ad cõtingẽtiã act⁹ vel effect⁹ sufficit q causa nõ habeat naturalẽ ordinẽ ad eũ sed ꝓtingẽter sicut dũ Sor. sedet sessio absolute est ꝓ: lgẽs: lz necessaria ex suppositione. ꝛ tñ ipse est cã determinata respectu sessionis duz sedit.

¶ Ad primã improbationẽ respõsionis ibi dare ꝓmo negaꝫ añs. qz intellectus põt volũtati ostẽdere obiectũ per simplicẽ apprehenẽonẽ sine syllogismo sicut oculus simplici apprehẽsione põt videre duo alba sit q̃z vnũ est albi⁹ alio ꝛ intueri excessum vni⁹ ad aliud. tũ qz sufficit q̃ arguat dialectice ꝛ nõ demõstratiue nec sophistice: tum qz sufficit q̃ syllogizet tñ pro altera parte cõtradictorium.

¶ Ad scõz improbationẽ negaꝫ añs vl: qz lz intellect⁹ sit marie determinat⁹ q̃ ad ꝓmarias conceptiões ꝛ ꝓia ꝓncipia ꝛ ꝓclones hñtes nec̃iaz ꝛ enidẽtẽ cõnexionẽ cũ ꝓmis ꝓncipijs: nõ tñ q̃ ad alia.

¶ Ad tertiã negaꝫ añs. Quia impoꝛe est esse appetitũ intellectũ ñ liberũ. nisi esset talis creatura cuius omne iudiciũ intellꝰ esset sibi a natura inditum sicut estimatiua bruti: qz causa q̃ appetitus sit indifferens ad appetere vel non appetere ꝛad oppositа obiecta radicaliter est in virtute cognitiua que appetitu obiecta ꝓponit.

¶ Contra eandẽ cõclusionẽ arguit Gregoriꝰ: q volitio possit esse sine actuali intellectiõe. ꝓmo volũtas põt velle intellectũ hr̃e nullã notitiã: lz itellꝰ obediat volũtati: ḡ tũc stãte ista volitõe nulla erit intellectio ꝛ sic cũ volum⁹ scire q̃ nescimus. Gregoꝝ in ꝓñm distm.

¶ Rñdeo. q lz intellꝰ obediat volũtati: tñ sl dz sibi obedire in hoc q̃ nullã habeat intellectionẽ: opz ꝛ voluntatem obedire sibimet. s. q̃ ipsa se ab oi volitiõe suspẽdat. dum esñ vult intellꝰ nulla hr̃e intellectionẽ opz q̃ ipse cogĩcat qđ sit nulla intellectionẽ hr̃e. ꝓter ea multos actꝰ lz intellꝰ: lz subitos cõtra vel ꝓter iperiũ voluntatis q̃ isurgũt ex sensatiõe interiori vel exteriori. qũo aũt intellectus obediat volũtati: pulchre põit. s. D. ꝓma scõe. q. 17. ar. 6. Sicr cũvolumus scire incognita opz cognoscere qđ sit hoc qđ dico scire ea:

¶ Scõo. Nõ opz effectũ ꝓductuz a volũtate eẽ ꝓcognitũ: ḡ nõ opz obiectũ eius esse ꝓcognitũ.

¶ Rñdeo. negaꝫ ꝓña. Quia ñ oẽm actũ qnẽ volũtas ꝓducit: vult: ꝛ iõ nõ oẽm cognoscit: ꝯmis cognoscat illud qđ per illud vult.

¶ Tertio. Dum voluntas ꝓcipit itellectui q̃ ꝓsideret de. a. aut. a. tũc est actu ꝓsiderãdũ: ꝛ sic voluntas superflue ꝓcipit: aut non. et

sic habetur ꝓpositum.

¶ Rñdeo. q̃ sic̃ voluntas indistincte vult. a. etiã intellectus indistincte cognoscit: ꝛ voluntas imperat q̃. a. distinctius cognoscaꝫ: et illa cognitio que ꝓcipitur cognoscit in cõi. Si aũt voluntas distincte vult. a. tũc nõ ꝓcipit eius distictã cognitionez ꝓmo causari qz habet eã. lz cõtinuari vel aliã ei⁹ cognitionẽ causari: pura diffinitiua si ꝓma fuit tãtũ apprehẽstiua.

¶ Quarto. Spẽs rei sensibilis potest seruari i oꝛgano remoto obiecto: ḡ ꝛ actus voluntatis remota actuali intellectione.

¶ Rñdeo. Cõcedit añs q̃ aliq̃ spacio: vt pz in his q̃ videruit solẽ ꝛ posteа claudũt oculos: nõ ꝓt tñ ꝓseruari i medio. lz negaꝫ ꝓña: qz act⁹ volũtatis reqr̃it i suo fieri ꝛ in suo ꝓseruari itellectionẽ: sicut radius solis in medio reqr̃it ꝓntiã solis: spẽs aũt sensibilis i oꝛgano exñs lz reqr̃at dicta quo ad suũ fieri: nõ tamẽ quo ad ꝓmanere.

¶ Quinto. Possum velle cogitationẽ alicuius obiecti volito obiecto: ḡ volitio ẽ respectu illi⁹ cogitatiõis cui⁹ nõ est alia cogitatio.

¶ Rñdeo. negaꝫ ꝓña. qz non põt esse illa volitio sine apprehensiõe istius cogitationis cõueniẽtis.

¶ Contra eandẽ arguit Henric⁹ 9. quolibe. q. 5. Intellectus necessario mouetur a vero: ḡ si volũtas mouek a bono mouebr̃ necessario ꝛ sic peribit liberũ arbitriũ. Henric

¶ Rñdeo: primo negaꝫ añs. qz nõ omneverũ necessario monet intellectuz. Item dato q̃ intellectus ꝛ voluntas ab aliquibus necessario moneãtur quo ad specificationem actus: a nullo tamen necessario mouentur quo ad exercitiũ.

¶ Scõo. si obz specificat actũ volũtatis: aut ḡ illa specificatio est ꝓpria ostẽsio obtj aut aliq̃ ipressio facta ab obiecto in voluntate.

¶ Rñdeo. negaꝫ ꝓña. licet enim intellectio ꝛ obiectũ nihil ipꝛimãt i volũtate: ꝛ illa ostẽsio non simpliꝫ specificatio act⁹ volũtatis: est tñ cã specificatiõis cãlitate finis vel forme que est rõ agẽdi. Nõ. n. ẽ de rõne motiui motiõe finis ꝛ rõnis agẽdi intẽtionale esse habentis: quod aliquid imꝑimat.

¶ Tertio. Si voluntas mouek ab intellectu: ḡ nõ põt illud obiectum repellere: lz necesse ẽ illud exequi qõ ostẽsus est. hoc est falsum quis periret liberũ arbitriũ. ꝓbatur ꝓña: qz qõ semel passiuũ est ab ali quo semp ab eodẽ passiuũ est.

¶ Rñdeo. Negaꝫ ꝓña. qz nullum iudiciũ intellꝰ necessitat volũtatez qtto ad exercitiũ actus potissime quo ad cõtinuandũ actũ iam inceptũ dcqđ fit de inceptõe noui ipsius actus: qz forte illa qñq̃ est necessaria: nõ aũt cõtinuatio. Negaꝫ ẽt ꝓña. Ad ꝓbonẽ negaꝫ añs. de eo qõ monet tñ ꝓ modũ finis.

¶ Quarto. Ista positio fundat in ꝓpone phi cõparãtis appetitum sensitiuũ ad apprehẽsionẽ sensitiuaz ꝛ intellectum ad intellectiuã lz hoc est falsuz. cũ aliter ꝛ aliter se habeant isti appetitus. De mobili alarum.

¶ Rñdeo. Qõ appetit⁹ sensitiu⁹ ꝛ intellectiu⁹ cõueniunt in hoc q̃ vterq̃ monek ab obiecto quãtuz ad specificationẽ actus: ꝛ sic eos cõparat phs: sed in hoc distinguũtur q̃ appetit⁹ intellectiu⁹ a nullo obto monek necessario quo ad exercitiũ act⁹: sensitiu⁹ aũt inquãtuz hmõi necessario monek a quolibet obiecto suo quo ad exercitiũ actus vl saltẽ quo ad specificationem. intellectiu⁹ aũt lz ab aliquo moueaꝫ necessario quo ad specificationẽ actus nõ tñ ab omni. voluntas mouetur ab intellectu quãtũ ad specificationẽ. sed nõ semper ad exercitium //

¶ Quinto. Si volũtas moueret ab alio nõ esset dña suoꝝ actuuz. hoc est falsum. ergo.

¶ Rñdeo. Negatur ꝓña. De eo qõ monet per modũ finis ꝛ eo sensu qđ ponit. D. s. ꝓma scõe. q. 10. ar. 2. Ex quo elicit q̃ act⁹ volũtatis ẽ effectiue tñ a volũtate vl a deo.

Scõo q̃ obtũ est cã act⁹ quasi formalis ꝛ finaꝫ ignãtũ tñ specificãt obtuz ꝯe est cã actus.

Cōcl'o.iij. Solus deus pōt mouere volūtatē ad exercitū act⁹: sic̄ p̄ncipiū exteri⁹. p̄ma scē. q.9. ar.6. p̄ma p.q.3. ar.1. de Vi. q.22. ar.9. ⁊ de ma. q.3. ar.3. Vnii⁹ aūt rō est. q: sic̄ motⁱ⁹ nālis corpis fit locus est tm̄ a forma itrinseca ⁊ a gñan tenita act⁹ volūtatis est tm̄ ab ea ⁊ a causa voluntatis.

Heruei ¶Cōtra arguit Heruens q obm efficiat volitionē. Act⁹ volēdi sem per ⁊ n̄ necessitate depēdet ab obo ḡ obm est eius cā p se. p̄ntia p̄z: ⁊ añs p̄bat. q: nunq̄ pōt eē actus nisi ad aliq̄ obiectum terminet.

¶Rñdeo. Qō est, cā sed non effectiua: imo specificatiua. sed cū dr q actus voluntatis specificat ab obo nō intelligit nisi q distinctio obtor⁹ i eē cognito aliquo mō est cā distinctionū volitionū: ly ñ p modus cāe efficiētis: q: sic̄ p̄nam ētia specificat p formā iherētē: succesiue aūt p terminū vt p3 de morū.

¶Sciēdū tm̄ q actus voluntatis magis assimilat motui ḡ act⁹ itellectⁱ⁹: ⁊ iō ly act⁹ itellꝰ formal spēz a sitūdine obti informante intellectū ⁊ eliciēte actū. act⁹ th̄ volūtatis. q: elicit sine spē informante volūtatē formal spēm ab obiecto.

¶Scō. Si act⁹ est tm̄ a volūtate. ḡ vn⁹ act⁹ ē nobilior altero: nō ex eo q sit nobilioris obti: ly q: itē si⁹ elicit a volūtate: ⁊ sic dilectio dei nō ē dignior dilectiōe musce.

¶Rñdeo. Negat 2ña: q: nobilitas act⁹ nō solū depēdet a cā. efficiēte: sed ēt a formali. Cōcedo tm̄ q obm mediate trāsit ad actū volendi: causando. s. notitiā que est cā dilectionis p modum finis.

Scot⁹ ¶Cōtra eandē arguit Scotus q volūtas sit cā totalis sui act⁹: ñ āt de⁹. p̄mo act⁹ volūtatis ē pfecte in ptāte eius. ḡ nō pt ab alio cāri.

¶Rñdeo. Negat 2ña. ad hoc. n. q act⁹ sit i ptāte volūtatis sufficit q possit illā p̄ducere. Sed sola. i. nō concurrente alia: cā p̄xima ⁊ etiaḿ ordinis cū ea vt q hēat in ptāte sua cātiones cuiuslibet cāe p̄me p̄curētis cū ea. sic aūt ēvolūtas respectu sui act⁹. Negat ēt 2ña nisi añs itelligat de cā qñuis saliter ⁊ p̄marie ⁊ idepēdēter hz i sua ptāte q̄ nec volūtati nec alicui creature conuenit.

¶Scō. Omnis effect⁹ procedēs a causa determiata est necessari⁹. sed deus est causa determinata. ergo si actus volēdi est a deo: erit necessarius ⁊ non liber.

¶Rñdeo. negat maiorē. si talis cā uere libere sine ḡcūq̄ necessitate absoluta est de terminata ad effectum cuiusmodi est deus.

¶Tertio. Si deus est cā act⁹. ergo est causa p̄ior nostra voluntate. ḡ in illo p̄iori aut deus causat in actu rectitudinē: ⁊ sic volūtas non pōt peccare: aut nō causat rectitudinē: ⁊ sic voluntas in secundo signo non peccat. q: nihil pōt in secūdo signo nisi q causa p̄ior in primo signo prodnrit.

¶Rñdeo. q concessis signis tantum ḡtuz ad modū uostrū intelligendi. Deus in primo signo causat per rectitudinē in actu in 2pa ratione ad se: nō aūt in cōparatione ad voluntatē creatā. Et ad improbationē negat 2ña. Quia in secundo signo pōt voluntas in rectū velle poūtate absoluta: licz nō 2ditionata. s. supposito q de⁹ in primo signo nō causet talem rectitudinē. Et cuz dicit q volūtas nihil pōt in secundo signo nisi q causa p̄ior p̄duxit in primo. dicit q ista ꝓpositio est vera i sensu cōposito: sed falsa in sensu diuiso. Et ipsa voluntas diuina nō est cā id talis ipsius velle nostri: q: nō ipa sola causat: ly cōcurrit voluntas.

¶Quarto. Aliqua creatura pōt eē cā totalis sui effect⁹: ḡ ⁊ voluntas respectu sui actus: ⁊ sic de⁹ nō 2currit. 2ña p3. añs p̄bat. tum q: hoc nō repugnat creature: tuz q: circūscripto ḡcūq̄ alio subiectum causaret propriā passionē: ergo ē eius causa totalis.

¶Rñdeo. negat añs. loquēdo de cā efficiēte vt fokali vt finali: ly sit verū de materiali. Et ad p̄mā p̄ bationē negat añs. q: omne ens p̄ticipationē p̄ponit ab ente per essentiā q̄ est necessario ifinitum. Si dicat q non opz causam vniuocā nec equinocaz excedere in infinitū suum effectū. negatur hoc de cā nō supponente p̄uoz actionē. Ad scōm negat añs.

¶Contra eandē arguit Hēricus Hēricus 9. dist. q.5. a deo p̄mo. ois motus creature est a deo tantū vt a cā vniuersali: ergo nō vt a causa p̄pria.

¶Rñdeo. q p̄ma motio voluntatis est a deo ad volendū bonuz in vniuersali. ⁊ si querat an ad istum p̄mū actū volūtas hꝫ se aliquo modo actiue vel solū passiue. dicēdū videt q: omnis actus voluntatis qui p̄prie est actus secundus est ab ipsa volūtate effectiue. aliter nō esset actio manēs si nullo modo p̄cederet a suo subiecto. sz illa p̄ria motio voluntatis a deo ad vt̄ bonum magis hꝫ rōnem actus p̄imi ḡ act⁹ secūdi: ⁊ ideo ḡtum ad illam volūtas pōt se habere pure passiue. Veruntamen ille actus p̄imus est sine aliquo actu scōo qui est effectiue a voluntate q: semp illam generalem affectionē concomitat affectio ad aliquod particulare bonū. 4. sen. di. 49. qō. 1. ar. 3. q. 3. Ad argumētū negat 2ña q: aliter p̄imus motus voluntatis est a deo ḡ alū.

¶Distin.xxvj.

Jrca. 26. dist. queritur. Utrū gratia sit virtus.

Cōcl'o.j.

Gra differt realr a virtute. 2. sen. dist. 26. q. 1. arti. 4. prima scē. q. 109 ar. 3. de veri. q. 27. ar. 2. Huius rō. P̄Tum q: sicut se hꝫ aia ad potētias ⁊ lumē nāle ad virtutes ācq̄ sitas: sic gra ad virtutes. sz prima distinguūtur inter se realr: ergo ⁊ gratia ⁊ virtus.

P̄Tuz q: sicut aliud est natura p quam suppositū proportionatur fini naturali ⁊ aliud inclinatio in finem ⁊ aliud id per q̄ operat ad finez: ita aliud est gratia per quā bonū ꝓportionat fini supnaturali ⁊ aliud inclinatio in illū. s. charitas ⁊ alie virtutes p quas homo agit ad illum finem.

P̄Tum q: gratia semp est in actu suo: q: semp facit hoiem gratum deo. charitas autem non: q: non semper actu diligimus. Gra ⁊ charitas distinguntur

¶Contra arguit Scotus. p°. Potentie nō possunt manere sine aia nec virtus acq̄sita sine lumine naturali. ḡ sequit: q virt⁹ infusa nō posset remanere sine gra. hoc est falsum vt p3 de fide ⁊ spe. Scotus 2. di. 27

¶Rñdeo. p̄mo negat 2ña. Quia licet assimilent in hoc q̄ est distinguni: nō tm̄ in omnibꝫ essentia alie est cā effectiua potētiaꝝ: non aūt gratia respectu virtutū. sed i hoc assimilant q sicut aia est imediatus principiū essendi: potētia autem immediatū principiuz operādi. sic gratia est imediatū principium supnaturaliter essendi ⁊ virtus infusa operādi. de veritate. q. 27. ar. 5. ad. 17. Et sicut nullus habitus acquisitus hꝫ rōnem virtutis nisi p̄o ḡto. formatur ordine sibi impresso ex lumie nāli. sic nulla virtus infusa est perfecte virt⁹ nisi formet per graz. vbi supra ad qntū. vbi pōt q gra est forma virtutū eo q̄ dat efficaciā merendi. Anima est immediatum principium. Gratia est principium operādi. Doa. Gratia est forma virtutis

P̄Scō. dicit q gratia pōt dici cā efficiens virtutum in fieri ⁊ nō in facto esse: partialis nō totalis: nō non semp opz q adsit suo effectui sicut luminosum lumini. Dicitur ēt causa dispositiua de virtutib⁹ q. 2. ar. 3. ad scōz. Et hz. 2. D. tertio contra gen. cap. 152. dicat q gra causat fidem: ipem: charitatē ibi loquēdo de gratuita dei volūtate

ꝛ nō de gra q̄ est accīs infusus. p̄ Tertio. Negat falsitas ꝓntis: q: fides ⁊ spes aliq̄ mō remaneꝛ si ne gra. dñi. q. 27. ar. 2. ad septimū.

¶ Scōo. Omnis effect⁹ qui attribuitur gratie attribuit ēt charitati: ergo nō sunt distincta. añs ptz. quia sicut charitas vnit deo: ita ⁊ gra: ⁊ sūt est forma virtutuz ⁊ est principium meriti.

¶ Rñdeo. negat añs q̄ eodez mō ly effectus qui attribuit vni illaꝝ mediate possit alteri attribui immediate vel eꝫ. deveri. q. 27. ar. 2. ad sextum. q: p gram hō est primo ⁊ immediate filius dei ⁊ per charitatem scōo. Item gra est forma virtutum eo q̄ est principiū merēdi: et charitas eo q̄ inclinat alias virtutes in vltimū finem. Item gra cōiungit deo per assimilationē et dei formitatē. charitas vero per modū obiecti opatiōis. Itē charitas nō sufficeret ad merēdū bonū eternuz nisi supposita gra. vbi supra ad quartum.

Gra et charitas quo ad principiū meriti.

Gra et charitas quo ad cōiungi deo

Aureo.

¶ Tertio arguit Aureolus. Oē illud est gra: quo aliqs est formal⁹ deo accept⁹. sed alie virtutes sunt hmōi: vt ptz de fide. ad hebreos. 11. ⁊ dempta charitate homo non est acceptus deo. ergo.

¶ Rñdeo. negat minoꝛ. Ad p̄maz pbationē negat 2ña. q: ibi loquit aplꝰ solum ad hūc sensuz q̄ fides facit hoiez gratū sz nō formal⁹.

¶ Ad scōam negat 2ña: sicut in simili nulⁱ⁹ pōt viuere sine calore ⁊ humido naturali: nō tñ sequitur q̄ calor aut humidum sit quo formal⁹ viuim⁹. Ad hoc em q̄ aliqd fit deo gratū gratitudine de qua loquimur: nō sufficit quelibet acceptatio: sed solū illa qua. quis acceptat ad vitam eternam. huius aūt acceptatiōis primus ⁊ p̄pri⁹ effectus est collatio nō alicuⁱ⁹ virtutis sed gre. Nam per habit⁹ virtutū nullus est dignus vita eterna sicut ex p̄ncipio formali: cū nulla virtus faciat hoiez 2formē deo cōformitate quasi specifica q̄ quā dam participationē diuine nature: sz sola gratia que est q̄dā participatio diuinarū. Nam per charitatez sapientiā ⁊ alias virtutes fit homo similis deo ꝯtum ad p̄fectiones attributales.

Nota

¶ Quarto. In sacra scriptura nusq̄ libi precipit⁹ q̄ habeam⁹ gratiaz sed charitatē ⁊ alias virtutes: q̄ non est distincta a virtutibus.

¶ Rñdeo. negatur añs. vt ptz ad ephesios. f. vbi hortat Paulus vt simus filij lucis. i. gre. negat etiā 2ña. Quia p̄cepta nō dant de habitibus sed de actib⁹ virtutū: ⁊ p̄sertim q: gra nō ordinat immediate ad eliciendū actū scōm: sed dādum actum primum.

In p̄mū dist. 4.

¶ Tertio arguit Duran. Destructo principio essendi destruit p̄ncipiū operādi: ergo destructa gratia destruent virtutes. hoc est falsum: vt p̄z de spe ⁊ fide.

¶ Rñdeo. negat falsitas cōsequētis: q: destructa gratia destruunt virtutes theologice ꝯtū ad hoc q̄ est esse principiū operandi supnaturaliꝝ in quo dependebāt a gratia: nō tñ destruunt quo ad sām actus ⁊ quo ad hoc nō dependent a gra quo ad eē quicquid sit quo ad fieri. Tollit aūt charitas recedente gra cuius causa dicet post.

¶ Sexto. Id qō est p̄ncipiū operandi pōt esse p̄ncipium essendi accidentaliꝝ. vt p̄z de calore: q̄ ppt hoc nō opz ponere graz distingui a virtutibus. Item per virtutes morales cōstituit ds in esse morali ⁊ per easdē p̄ficit ad opera moralia: ergo per idem constituit ds in esse supnaturali: ⁊ per idez ordinantur ad opus supnaturale.

¶ Rñdeo. negat añs. de p̄mo p̄ncipio essendi. Ad pbationē p̄mam dicit q̄ ly calor sit p̄ncipiū essendi in igne: nō tñ est primū principiū essendi in aliquo genere ipsi⁹: nec quo ad esse substāniale vt ptz: nec quo ad accidētale: q: calor ⁊ alia accidētia p̄fluūt a forma substantiali. nō sic est de gra que nō causatur

sal ex p̄ncipijs. suis subst̄ātie. negat ēt 2ña. q: calor nō agit ad finem cui ignis ex nā sua sit impropōtionat⁹: tō nō opz q̄ p̄supp̄oat in igne aliō accīs q̄ sit p̄ncipiuz essendi quo ignis ꝓportionet suo fini ad quē inclinat per odozē: seens est de fine ad quē p̄ducit homo per virtutes infusas. Ad secūdam negat añs. q: homo p̄stituit primo i esse morali nō p virtutes sed p intellectū ⁊ volūtatē: q: virtutes ñ dicunt morales nisi ex eo q̄ pullulāt ex imrelkua voluntate. Nec opposituz dicit p̄hus. prima scōe. q. 56. ar. 1.

¶ Septio. Gra ⁊ charitas nō p̄nt separari: q̄ nō sunt distincta. pbat añs. q: seq̄t q̄ idem hō saluaret ⁊ nō saluaret si decederet cum gra ⁊ sine charitate.

¶ Rñdeo p°. negat 2ña. vt sepe dictū ē. negat ēt añs: q: gra ⁊ charitas ⁊ alie virtutes sunt effect⁹ cēnaliꝝ ordinati in gñe effectuū supnāliū meritorioꝝ: ita q̄ respectus supponit p̄mū ad hoc q̄ sit in tali gñe: ly nō ad hoc q̄ sit simplr. Uñ etiā hoc mō pōt gratia dici esse cā virtutū sicut duoꝝ effectuū essentialiꝝ ordinatoꝝ. primus ōz esse cā efficiens. Scōo ordinabilr. Tertio dicit q̄ si quis ōcederet in gra sine charitate nec saluaret nec dānaretur. sed de tali speciali ordinaret deus sicut vellet.

¶ Octauo Si gra ⁊ charitas differunt: ergo aut gra est nobilioꝛ. ⁊ hoc nō: q: nullū donū ē excellēt⁹ charitate ꝺm Aug. 15. de trini. nec charitas ē nobilioꝛ: vt tu cōcedis nec sunt eqles quū spē differant.

¶ Rñdeo. q̄ gra ⁊ nobilioꝛ charitate sicut forma mā ⁊ causa causata. 3. sen. dist. 27. q. 2. ar. 4. q. 3. ad scōm. Ad auctoritatē loquit⁹ Aug. de donis vie ordinatis ad actū secūdū meritoriū immediate eliciendum cuiusmodi nō est gra: ⁊ ly gra imponat a charis: tñ aliud est a quo nomē imponit ꝯtū ad qō nomen imponitur.

¶ Sciendū aūt q̄ charitas ⁊ gradant actū primū ⁊ scōm supnāle: sed gra dat immediate actū primū ēntie alie: charitas vero potētie. Nec illud dat potentie in propria virtute sz in virtute gre. Et eē qō dat gra alio mō ē supnāle ꝯtū id q̄ dat charitas. sicut aliud est eē qō dat essentia anime ⁊ aliud qō dat potentia.

Gra et charitas dant actū primū et 2m sed differenter

¶ Mono. Uirtutes nō p̄fluūt a gratia libere cū ipsa sit qualitas nāliꝫ nec naturaliꝝ cum nō oisha bens gratiā habeat omnes virtutes: puta virginitatē.

Posse tāsci hoiez gram nec virginitatem quod ad affectū. Saltim in clarissimis et veluti ex alias nō effectingra

¶ Rñdeo. p̄fluūt nāliter. Ad ip̄a bationē rñdet. s. D. scōa scōe. qō. 152. arti. 3. ad scōm. Quia ois hns gram hz id qō est formale in rgtnitate. f. ppositū 2seruāde integritatis si hoc sibi cōpeteret.

Cōclo. ij.

Gratia non est subiective i alia qua potētia anime: sz tm in essentia. 1. 2. q. 109. arti. 4. scōo sen. vbi supra. art. 3. de veri. q. 27. artic. 6. Huius rō est. q: ois p̄fectio inhe rens subiective potētie hz rōnem virtutis. sed gra nō est virtus. g.

¶ Contra arguit Sco. gra ⁊ gloria sunt idē realr. sz gloria nō est i eēntia imo in potētia: g̃ ⁊ gra.

Sco. in p̄mū di.

¶ Rñdeo. Gl̄ia accipit primo pro cognitione quā hz de⁹ de beatitudine hois. Scōo p visione qua intellect⁹ btūs videt deū. Tertio p principijs dicti act⁹. Quarto p oibus ꝓmētib⁹ ad beatitudinē: sine sint act⁹ scōi: sive sint p̄ncipia actuū secūdoꝝ: sive sint formē dei formatiue ordinate ad dādū immediate actū primū. f. eē supnāle. ⁊ tm hoc g̃rto mō gratia ōz gloria.

¶ Ad argumētū negat añs vlr. f. q̄ ois gloria sit gra. ad minoꝛem sikr: q: nō ois gloria est in potētia ale. f. gloria accepta g̃rto mō. Hec rñsio elicit. de veri. q. 27. art. 5. ad sextū. ⁊ pria scōe. q. 1. ar. 3.

gloria arg.m

¶ Scōo. Oppositū fuit circa idez: sz gra ⁊ peccatū sūt opposita: peccatū est tm in voluntate: g̃ ⁊ gra.

ꝛ̃ gr̃a ꝓficit alaz tm̃ ad actū meritoꝝ: ꝫ actꝰ meritoꝛ⁹ ẽ soli⁹ voluntatis: ꝫ gr̃a est tm̃ in volūtate. Item si gr̃a esset in essentia: possz redūdare in actum intellectus cū sit pura potentia.

¶ Rñdeo. ꝙ actus intell⁹ pōt esse peccatū ꝛ meritū. prima scē. q. 2. ar. 3. ꝛ 4. nō tm̃ actus intellectus est meritorius vt ꝑcedet actū volūtatis prima scē. q. 114. art. 4. tū q: ꝫ intell⁹ sit pria potētia in oñendo nō tm̃ in mouēdo. tuz q: nō opꝫ si gr̃a reddit aliquē actū intell⁹ meritoꝝ ꝙ reddat oēs actꝰ volūtatis hñtis gr̃az sunt meritorū dato ꝙ sint boni bōitate nāli.

¶ Tertio arguit Duran. sr̃a hz maioꝛe colligatiōnē cū charitate q̄ ꝓficit volūtatē ꝫ cū fide q̄ ꝓficit intell'm. ergo nō est in essentia aie tenet ꝑña. cū voluntas nō magis cōueniat cū aia ꝫ intell⁹.

¶ Rñdeo. Negat ꝑña. tum q: habitus volūtatis qui est charitas cū sit ꝑfectioꝛ ꝫ fides plura requirit ad sui eē ẽ fieri ꝛ facilius destruit tum q: charitas ꝛ gr̃a nō ita dep̄dent in sui cōseruatiōe a suo subiecto sicut fides. dependent em̃ ex influxu dei tā in suo fieri ꝫ in cōseruari tm̃ sicut lumē i aere a corpoꝛe lucido. fides aūt nō solum a deo ꝫ a suo subiecto cōseruat. tuz q: eadem sunt cōtraria gratie et charitati: nō sic fidei vt ꝑ spei. s. peccatū mortale. scōa scē. q. 24. art. 12. ꝛ 3. sen. di. 27. q. 3. ar. 4. quest. 4. ꝛ sic ꝑz ꝙ argumentū peccat ꝑ fallaciā ꝑñtis: q: cā nō est maioꝛ cōueniētia volūtatis ꝫ intellꝰ cū aia sed ista que dicta sunt.

¶ Quarto. Nullus habitus est in eēntia aie: sed gr̃a est habitꝰ. ꝫ.

¶ Rñdeo. Primo negat maioꝛ de eo habitu qui disponit essentiam aie: ad naturā superioꝛē: ꝫ sit vera de habitu qui imediate ordinatur ad opus: ꝛ de eo qui disponit vnam partē in ordine ad aliam: gratia ẽt non est habitus de quo ꝓpr loquuti sunt.

¶ Distin. xxvij.

¶ Arca. 27. dist. grāt. Utrū hñs gratiaz possit de condigno mereri gloriam?

¶ Cōclo. j.

Existens in gr̃a pōt ꝑ illā mereri gloriā de ꝑdigno: prima scē. q. 14. ar. 3. Huiꝰ rō est. q: opꝰ meritoriū in hñte gratiā, ꝓcedit a spiritu sancto ꝛ a gr̃a ꝛ ordinat ad gloriā ergo est ꝑdignū ipsi glorie. 2. sen. dist. 27. q. 1. ar. 3. Ratio est. q: iter opꝰ informatū gratia ꝛ gloria est equalitas ꝓportiōis. igitur ẽ ibi meritum de condigno.

Ꝭ Et q: in hoc loco dicit. s. Do. ꝙ reditio ꝓmij ꝓ merito pertinet ad iustitiam distributiuam.

¶ Cōtra hoc arguit Duran. ꝓmo Duran. Ubi est iustitia ꝓ distributiua ibi ẽ i ꝑtē di. ꝓncipaliꝝ respectꝰ ꝑsone ad ꝑsonā sti. q. 2. ꝛ nō actionis ad actiones: nec rei ad res: sed in reditione ꝓmij nō est huiusmodi. ergo.

¶ Rñdeo. Qđ actus meritorius pōt dupliꝝ cōsiderari. Uno mō ꝑm se ꝑam suā: ꝛ sic nō est equalis ꝓmio ꝑm quātitatē absolutā. Alio mō vt est ex motiōe spiritussancti ꝛ ex gr̃a: ꝛ ex hac parte equaꝫ ꝓmio etiā ꝑm equalitatem quantitatis absolute.

¶ Scōo. Dicit ꝙ iustitia distributiua cōmutatiua in hoc ꝓuenit ꝙ vtraq; respicit habitudines rei ad rem vel actiōis ad actionē vel passionē: sed diuersimode: q: iustitia distributiua cōparat actiones a diuersis suppositis ꝓcedentes: ꝛ ꝑm ꝓportionē actionum constituit ꝓportionem passionum: vt. s. ei q̄ notabiliꝰ opatꝰ ẽt debit⁹ nobilior passio siue retributio boni vt mali. Iustitia vero cōmutatiua non cōparat duas actiones diuersoꝝ suppositoꝝ: sed cōsiderat operationes alicuius absolute: ꝛ reddit passionē vel in bono vel in malo correspōdentē: vt ꝑz in iniurijs ꝫ

beneficijs. idem dico de re: q: reddit rem equivalentez rei ꝛcepte. scōa scē. q. 61. arti. 3. ꝛ. 4. ꝛ ibi ad scām. tres. 4. sen. di. 6. q. 1. ar. ꝑ°. Et in iustitia cōmutatiua ꝓprie dicta nō inficit qualisc̄uꝫ reddito rei ꝓ re vel passiōis ꝑ actiōe nisi inter talia sit equalitas ꝑm quātitatē ꝛ nō solum ꝑm ꝓportionem: sed ista ꝑm ꝓportionez equalitas est i iustitia distributiua: q: in retributiōe qua deꝰ reddit penas ꝛ ꝑmia attendit ista ꝓportio: vnde qui magis operatꝰ est maius ꝓmiū vel pena dē: tō est ibi iustitia distributiua. est tm̃ alius modus cōmutatiue eo ꝙ opatio ꝓcedēs a spūsancto ꝛ a gratia equat ꝑmio ẽt absolute vt supra dictū est. Ad formā argumēti negat maioꝛ. q: vt dictū est: iustitia distributiua respicit habitudinē rei ad rē ꝛ actionis ad passionē: ꝫ aliter ꝫ cōmutatiua.

¶ Scōo arguit cōtra ꝛcōnē. Ualoꝛ actꝰ nunq̄ est a motoꝛe nisi rōne alicuius existētis formaliꝝ i actu vel in potētia elicitiua. ꝫ meritus nostri actus non ex eo quod sit a spūsancto: marie cū moueat ẽt ad actus non meritorios.

¶ Rñdeo. Negat aīs de motoꝛe imediate causante motū mobilis. actꝰ aūt meritorius ꝓcedit ex infinita charitate ꝛ bonitate dei: negat ẽt ꝑña. q: spūsctus impraemit gratiā aie ꝛ charitatem volūtatis: ꝛ ꝫ mouet ad actus non meritorios: tm̃ aliter ꝫ ad meritorios: q: nō meritorios nō ordinat in finez ad beatitudinē ꝑ eis reddendam tamē q: nō impraimit aliqđ gratificans animā: ideo tales actus nō sunt digni vita eterna.

¶ Tertio. Falsum est id quod ponit. s. Doc. in loco ꝓallegato dicens: ꝙ gratia est seminariū glorie: cū semen non sit nisi eoꝝ que educunt de potentia creature.

¶ Rēspōdeo. Negat antecedens. Nam aliquid est seminarium dupliciter. Aliquo primo: q: est ei⁹ causa materialis vel effectiua cōiuncta. Secūdo q: est eius ichoatio: sicut est forma remissa formę intrinsece: et sic gratia est seminarium glorie.

¶ Quarto. Ad non cadit sub merito de condigno qō nullo mō redditꝰ ex debito operis: sed gloria est hmōi. ergo prima ꝑz: minoꝛ ꝑbat. tum q: deus dat nobis libere gratiā: ergo ex hoc nō est nobis debitoꝛ vt det gloriam.

Ꝭ Tū q: si decedēti i gratia deꝰ nō daret gr̃az nihil iniustū faceret.

Ꝭ Tum q: deus nō est nobis debitoꝛ ex nostro opere: vt ꝑz: nec ex sua ꝓmissione: q: qđ dat ex ꝓmissione: nō datur ex merito operis de condigno vt tu dicis.

¶ Rñdeo. Negat minoꝛ: loquēdo de ope meritorio: vt elicit ex gr̃a ꝛ ex speciali influxu spūssctī: ꝛ cū tali ordine eius ad vitā eternam.

Ꝭ Ad primā ꝑbationē dicit q̄ licet deus non sit nobis debitoꝛ: tm̃ ipse mouēs voluntatē ad opꝰ meritoriū ꝛ volens q̄ tali actui reddat vitā eternā ẽ debitoꝛ sibimet: vt cōpleat quod voluit.

Ꝭ Ad scām dicit. negat aīs: q: illo casu ꝫ deus nō faceret iniustū creature: faceret tñ voluntati ꝛ bonitati sue denegādo sibi qđ decet eam. ꝑma parte. q. 2. ar. 1. et. 3.

Ꝭ Ad tertiā dicit q̄ nullo mō nobis debitoꝛ est. scōo dicit q̄ si ꝓmiū nullo mō daret nobis ex valoꝛe operis: sed tm̃ ex ꝓmissione dei q̄ tunc opus nullo mō esset meritoriū ꝓmij qō reddit de ꝑdigno: ꝫ enim noster actus valoꝛē: tum ex circunstantijs: tum ex gratia: tum ex motione spiritussancti: q: diuina voluntas/ꝫ nō sit meritoria: ẽ tm̃ quasi rō merendi oibus operibus meritorijs.

¶ Quito. Tale meritū de ꝑdigno est ꝓl impossibile. ꝫ ꝓpter ipsum non ꝺz poni in homine gratia.

¶ Rēspōdeo. Negat antecedens 4. sen. dist. 46. q. 1. arti. 2. ꝫ ibi. L. Nam cōdignū ꝛrcte sumēdo ne

bil aliud est: nisi q; est dignū diuinam ordinationē impleri: ⁊ volūtatem eius: cōstat aūt meritis nostris reddi premiū ex diuina ordinatione ⁊ voluntate ⁊ sic per dona dei gratia aliqd nobis efficitur dignū haberi a nobis: qđ ꝓpius nō erat debitus: ly de⁹ nō efficiat nobis debitor:: ⁊ ad meritū de cōdigno suffcit q⁹ actio nra sit equalis vite eterne quātū ad valorem quem hz ab extrinseco. s. a cā sua efficiente primaria. s. deo ⁊ qđ sit substantia et gratia ⁊ charitatem sit ꝓportionata vite eterne: et sic intelligitur. 3. sen. distin. 18. q. 1. articulo secundo.

¶ Distin. xxviij.

Circa. 28. distin. q̄rit. Utrū homo sine gra possit precepta legis implere?

¶ Concl'o. s.

Homo post mnitas veritates cognoscere sine gratia gratū facien te. prima scē. q. 109. ar. primo. secundo sen. dist. 28. q. 1. arti. 5. Pui⁹ rō: q; in cognitiōe veritatū naturaliter cognoscibilitū pōt homo p lumen naturale intellect⁹ iuposita generali motione dei. ergo ⁊c. Quod aūt non possit in oēs ꝓbatur. Nullus agēs pōt perfecte in effectū excedentē facultatē naturalē suam nisi per formā sibi superadditā: sed multe veritates sunt hmōi. s. ille q̄ nō pnt educi ex tensibilibus. ergo ad eas indiget gratia superaddita.

¶ Sciendū aūt q⁹ nulli⁹ habit⁹ est necessari⁹ ad hoc q⁹ intellect⁹ articulis fidei assentiat absolute qualiencūq; assensu: q; sine tali habitu potest talibus assentire: ⁊ tñ necessarius ad hoc vt assentiat faciliter et discrete: ⁊ hoc ꝓbant ītuor argumēta que facit Durandus. Doc. s. in. 3. sen. dist. 24. q. 3. ar. 3. questiuncula secunda.

¶ Secūdo sciēdū est q⁹ ad ꝓfectionē cognoscēdi in materia moralī: quid volendū aut agendū sit requiritur post peccatū in statu vie specialis illustratio rōnis a deo: non tñ habitualis sed actualis. prima scē. q. 109. ar. 9. Ratio est: q; habens gratiā habitualē indiget specialī motione diuina ad bñ moraliter cogitandū: ergo multo magis carens gratia. et illa gratia motio nō est sola generalis dei influentia: sed specialis dei directio ad recte cogitandū. Maxime cū apl'us dicat nō sumus sufficientes cogitare aliqd ex nobis: ⁊ hoc confirmat Gregorius quatuor rationibus. Grego; l. 2. dist. 27. q. 1.

Cōclusio. ij. Ly homo abscq; gra habituali possit i aliquas bonas volitiones ⁊ actiones nature sue ꝓportionatas: nō tñ in oēs: nec pōt sine gratia habituali in aliqō bonū meritoriū: nec pōt sine speciali auxilio dei i aliqō bonū velle aut agere sine sit naturale sine supnaturale. ꝓma scē. q. 109. ar. 2. Ratio ꝓmi ē. natura infirma nō pōt in oia, ꝓpa sani sed i pñti statu ꝗlibz ante gratiā est specialr infirm⁹. ⁊ non pōt in oia sed in aliqua: q; natura non totaliter corrupta est.

Fallit 2. cōclu. nisi fuerit sola natura clerky.

Ut vult i. 2. dist. 26. q. 2.

¶ Scōa pars ꝓbat. opus meritoriū excedit ꝓportionē nature hominis. ergo ad hoc necessaria est sibi forma superaddita: ⁊ hāc dicimus gratiam. ergo.

¶ Tertia pars ꝓbat. sic voluntas creata se hz ad deum: sicut agens scōm ad primū: ergo presupponit motionem dei.

¶ Contra arguunt multi q⁹ absq; dei auxilio viator i presenti statu pōt recte moraliter velle ⁊ agere. Primo existens in peccato potest ex puris naturalibus habere attritionem cum debitis circūstantiis: sed illa erit moraliter bona. ⁊ maior ꝓbat. tum q; si non: sequit q⁹ deus esset acceptator personarū q; vnū iustificaret et nō alium absq; dispositione ꝓpria: vel oportet dicere q⁹ attritio nō moraliter bona sufficeret ad iustificationem.

¶ Respōdeo. Negat maior. tū q; contraria Augustino in hiponosticon responsione tertia. et Ambrosio super Lucam. Ad primā ꝓbationē dicit q⁹ acceptatio personarū est duplex. Una que in dādo premio attendit genus vel natio vel alia prerogatiua personalis: ⁊ de hac negat cōsequentia. Alia est q̄ simpliciter importat dilectionem qua vnū alteri olim simili ꝑeligit aut prediligit ei qui dona cōferūtur. et de hac negat cōsequentia.

¶ Secundo. Voluntas ex se pōt in actum demeritoriū: ergo ⁊ meritoriū tenet ꝓma: q; opposita circa idem fieri habent.

¶ Respōdeo. Negat ꝓma. sicut nō sequitur homo potest ex se errare circa articulos fidei. ergo et ea naturaliter cognoscere. Ad ꝓbationem nō aliud cōcludit nisi q⁹ neutrum contrariorum est subiecto repugnans: non tamen sequitur si vnum potest habere ex se: ita et reliquum.

¶ Tertio. Volūtas mediāte charitate potest in actum meritoriū. ergo ⁊ sine charitate iam ex actibus elicitis mediāte charitate pōt generari vnus habitus naturaliter inclinās ad actus similes. ergo moraliter bonus.

¶ Rñdeo. Primo q⁹ hoc cōcesso. s. cōsequēti: tamē necessaria est specialis dei motio ad illū actū meritoriū. negat tñ cōsequentia. Ad aliud negat antecedens: sed q⁹ actū scōm augeat habitus peristens. de verita. q. 1. arti. 10. ad nonum.

¶ Quarto. Homo ex puris naturalibus pōt honorare parētes ⁊ similes actus ꝓmio dignos saltē tē porali: ergo ⁊ actum moraliter bonū: añs patet de romanis ⁊ de obstetricibus hebreorum.

¶ Rñdeo. Negat añs: q; ly opera non existentis in charitate possint esse moraliter bona: ⁊ alicui⁹ temporalis premij meritoria: hoc tamen non habent ex voluntate a qua elicinnt: sed ex diuina motione sine qua non possent ad talia moueri. Quomodo aūt actus infideliū non relati in deum sint peccata vel non ponit. s. Doc. secundo senten. distin. 41. q. prima articulo secundo. Dicens q⁹ licet sint boni bonitate essentiali ⁊ ex genere suo: q; pñt cadere sup debitam materiā ⁊ ex circūstātia: ⁊ ita sint boni moraliter nunq; tñ meritorij: ⁊ quomodo actus infidelium possint esse vera virtus: non tamē meritorij vel digni aliquo ꝓmio: ponit prima secūde. q. 65. arti. secundo. secunda secūde. q. 23. ar. 7. ⁊ prima secunde. q. vltima. articulo vltimo et ad secundum.

¶ Contra arguit Gregorius. Ille actus non est bonus moraliter: q̄ non est factus ꝓpter id ꝓpter qđ fieri dz: dicit Augustinus de moribus ecclesie capitulo octauo. Sed actus infideliū sunt hmōi: q; non fiunt ꝓpter deum: ergo non sunt boni moraliter. Grego; l. 2. dist. 26. q. scōa.

¶ Rñdeo. Ad hoc dicit. s. Doc. 2. sen. vbi supra ad quartū. Negando maiorē: q; actus infideliū non relati in deū non sunt semp pctūm: sed solum pro illo tēpore in quo tenent actū suū in illum finēvltimū referre. Ad auctoritatē Augustini dum dicit omnes virtutes que nō operant ꝓpter deū sunt vitia: dicit q⁹ hoc pōt exponi tripliciter. Primo q⁹ tales habitus sunt vitiosi. i. nō habēt pfectaz rōnem virtutis. hoc elicitur a. 6. Do. vbi supra ad secundum.

¶ Secundo dicit q⁹ tales habitus sunt vitia: id est cū vitio: et sic glosat. s. Doc. vbi supra ad primum. Glosa. Jo. 14. in qua dicit q⁹ omnia infidelium peccatum est.

¶ Tertio dicit q⁹ tales habit⁹ sūt vitia qñ non referunt in deum nō solum negatiue sed cōtrarie qr. s. referunt in finē cōtrariū recte rōnis. vbi supra ad quintū. et secunda secunde. q. 10. ar. 4.

¶ Quinto. ex hoc sequit q⁹ homo

non posset ex se vti libero arbitrio nisi male. Hoc est ꝟ Aug. scḃo de libero arbitrio. cap.25.ergo.

¶Respōdeo. Cōcedit cōsequētia ꝛ negat falsitas cōsequētis:q: primo Aug.retractationū ca.nono. Dicit ꝙ bonus vsus libere voluntatis necessario est a deo.

¶Sexto. Homo in solis naturalibus constitutꝰ tenet bene velle. Igitur pōt ex se bene velle: probatur cōsequētia: q: nullus tenetur ad id quod pro tūc est sibi impossibile.

¶Respōdeo. Negat ꝑna. Ad probationē dicit ꝙ nō est impossibile homini benevelle:lz ad hoc reqratur specialis motio dei. Pōt etiaz dici ad antecedens quod licet homo in solis naturalibus constitutus pro ipo statu teneat bene agere:non tn tenet ex solis naturalibus bene agere.et elicit ꝑma secūde.q.109.ar.4.ad secundum.

¶Septimo. Illa specialis motio nō est gratia: nec est in hoc ꝙ tn deus efficiat actum volēdi et non voluntas:q: tunc actus nō eēt in potestate nostra:nec ex hoc ꝙ deꝰ partialiter efficiat ipsum: q: hoc modo concurrit omni actui p suā generalē influētiā.ergo ꝓter hāc nō dz poni specialis motio.

¶Rndeo.Qđ illa motio spālis et in hoc ꝙ immediate efficit actum meritoriū:licet nō ipse solus:lz ēt voluntas quo efficit:ita ꝙ deus ꝙdam speciali mō operat.i. faciendo ipsaz voluntatē partialiter cōcurrere:ita ꝙ ipsa volūtas partialiter concausat applicata et quasi instrumentaliter mota a deo ad particulariter cēcausandū: ita tn ꝙ necessitat et non sic adiuta nequaꝯ agere posset ad actū bonū. Ad actūvero malū solū ꝑmo modo cōcurrit deus:q: non facit voluntatē agere actū malū sicut bonum:ꝛ hoc est illud adiutoriū dei speciale de quo dicebaꝯ. vt elicit. prima secunde.q.109. arti. nono et decimo.

¶Octauo. Hoc dicit Augustinus in de spiritu ꝛ litera ꝛ ꝓtra Manicheū lib.2.et alibi.

¶Rndeo.Qđ Augustinus intendit ꝙ infideles ꝛ alīꝫ nō hītes gratiā possint facere aliqua bōa opera triplici bonitate de qua supradictū est. illa tn nō fiūt sine spāli dei auxilio nō quidē habituali: lz se habente per modū cuiusdā passionis et cuiusdam motionis: ꝛ licet ibi dicat ꝙ ista possumus per naturam: non tamen per solam naturam.

¶Nono. Si homo nō pōt ex se bona agere.ergo ea nō agendo non peccat. Si dicaꝯ ꝙ hō pōt bene agere:sed nō sine auxilio dei. Contra non est in hominis potestate vt eum deus iuuet. ergo ꝑ hō nō potest bonū agere nō adiuttus sequitur ꝙ nō est in hominis potestate facere bonum.

¶Rndeo data bona est. Ad ꝓbationē dicit ꝙ non ois impotentia bene agendi excusat hominem a peccato si non bene agat:q: nō illa que est pena peccati: sicut nec ignorentia que est pena peccati: excusat hominē a petō: si nō agit qđ dz: homo aūt in ꝓsenti statu est impotens ad bn agendū ex se ꝓpter culpā originalē: nisi.n.illa fuisset cuilibet esset collatū auxilium quo bene agere posset sine alio speciali auxilio: sicut poterat primꝰ hō abs peccatō. qđ aūt nunc nō pōt: nec tale auxiliū hz:hoc est pena peccati:ꝛ ideo si alicui deus non auxiliaꝯ illo speciali ad bene agendū non ꝓpter hoc excusaꝯ a peccato ꝙ bene non agit ꝙ agere dz:secus aūt fuisset si ꝓmo antecꝑ peccasset lō auxilium ei defuisset. tertio ꝟ gen.cap.158.ꝛ.159.

Concl'o.iij. Homo ꝙ isto statu nō pōt sine gra habituali implere oia ꝓcepta legis diuine ꝓiecte: pōt tn sine ea implere aliqua imperfecte lz semp requiraꝯ auxiliū dei.s.Do.ꝑma scḃe.q.109.ar.4.

Cōcl'o.iiij. Nullus homo in ꝑsenti statu pōt sine habituali gratia vitare oia ꝛ singula peccata mortalia.s.D.vbi.s.ar.8.ꝑ ꝓia pars ꝓbaꝯ. nullꝰ culpādus est ꝓ actu quē vitare non pōt:sed homo sine gratia existēs inculpatur ꝓ suo petō mortali.ergo illū pōt vitare. ꝑ Secūda pars ꝓbaꝯ. nulla voluntas adherēs perverso fini vel perverse habituata vel nō subdita recte regule pōt diu carere electione perversa. sed quelibet voluntas in ꝓsenti statu carēs gratia est huiusmodi.ergo.

Durandus in 2. distī. 28.q.3.

¶Cōtra arguit Durād⁹.1.Quod pertinet ad naturā nō amittitur per peccatū:lz in statu nature integre hō poterat vitare oē peccatū mortale.ergo nūc ꝛ sītr venialia ex genere suo vitare possumꝰ cum sequantur deliberationē.

¶Respōdeo.primo negatur minor:q: ēt in statu nature integre homo nō poterat oia vitare peccata sine speciali auxilio dei: licet nō ſdigeret i illo statu aliquo habitu ifuso:nec posset vitare omne mortale: est nāle homini absolute lz ꝓrineat ad naturā vt integra. Idem dico de veniali ꝙ nō potest vitare oē veniale collectiue sumptum.ꝟ cōtra gen.cap.159.

¶Secūdo existēs in peccato mortali si nō sumit eucharistiā in die pasce peccat:q: facit cōtra ꝓceptū si sumit peccat.ergo nullo modo potest vitare peccatū mortale.

¶Respōdeo. Precepta sunt in triplici differentia. Aliqua sunt precepta charitatis.scz de diligendo deū ꝛ primū:ꝛ peccatū oppositū huic ꝓcepto nō pōt vitare existēs in peccato mortali: cū nō diligat deū supra oia:lz hoc possit in sensu diuiso.i.habeat potentiā.f.volūtatē cui nō repugnat talis dilectio quātus ei repugnat in sensu composito vt stat sub mortali. Alia sunt precepta in lege ꝛ enangelio per apostolos ꝛ eoꝝ successores introducta:vt ꝓ de sumēdis sacramētis:ꝛ peccata istis opposita eodē modo vitare nō potest ille qui est in mortali:ꝛ de his precedit argumētū. Alia sunt precepta ꝓter hoc vtputa alia q̄ sunt in decalogo.i.honorare parētes ꝛ cetera. Et petā istis oppositis pōt vitare ille qui est in mortali diuisi.i. pōt vitare hoc ꝛ illud nōtn copulatiue:q: non pōt stare per longū tempꝰ quin in aliquod incurrat. ꝑ Elicitur hoc prima secunde.q.100.articulo.10.ꝛ tertio sen.dist. 36.q.1.arti.6.

ꝑ Et si querāꝯ vnde provenit ista impotētia: dicit ꝙ ex infirmitate cōtracta per peccatū originale:et etiā ex dispositionibus derelictis ex petō mortali ꝑcedēti:q: nō solū ex vno petō necessitatur homo ad alind q̄n actualiter afficiāꝯ ad peccatū ꝑcedēs:sed etiā alijs modis. nā vnū peccatū pōt esse cā alteriꝰ multipliciter.ꝓma scḃe.q.15.arti. 4.Ex quo ꝓz in ꝓposito ꝙ peccatum precedēs efficit peccatū sequens dupliciter.Primo per accidens inquātū tollit gratiā:ꝛ alia quibus retrahiꝯ a peccato:potissīme adhesionē hominis ad deum vt ad vltimū finem.Secundo per se inquātum ex peccato precedēti nō adheret actu vel habitu perverso fini.Ex istis ēm duobus necessitatur homo vt nō diu stet sine cōmissiōe vel omissione dānabili. Et lz carēs gra gratū faciēte possit i singula opera bona:bonitate morali:non tamen in omnia.

¶Tertio. Ille qui est in peccato mortali hz ꝓceptū a deo vt vitet singula peccata.ergo hoc non est impossibile cum deus impossibilia non ꝓcipiat.

¶Rndeo.Qđ lz nō sit ei impossibile absolute:ē tn impossibile qđ se solo vitet singula sine diuino auxilio dei. Itē est ei ipossibile vt est in peccato mortali:lz nō simplr.

¶Contra hoc arguit.ponaꝯ ꝙ aliquis non disponat se ad gratiā:ſ

tunc stat culpa non potest se subtrahere a culpa: si non stat reddit argumentum primo.

¶ Rñdeo. Qđ in illo casu non pōt vitare culpā: nō tñ est excusatus: tum qz illa impotētia est volūtaria rōne precedētis actus peccati: tū qz est pena peccati precedentis: tum qz non est impossibilitas absoluta sed cōditionata.

¶ Quarto. Gratia relinquit volūtatem liberā ad bonū z ad malū: sed dat efficaciā mereri. g primato gre. s. peccatū relinquit eandē libertatē ad bonū z malū moraliter z remouet tm efficaciā merendi.

¶ Rñdeo. Primo dicit ad añs q volūtas non pōt bene agere moraliter sine speciali dei auxilio. Itē negat idē antecedēs: qz gratia datur nō solū ad merendū: sed etiā ad sanādū liberū arbitriū in statu post peccatū. Itē negat consequētia: qz pancioza sufficiūt ad malū actū & ad bonum.

¶ Quinto. peccator in quolz tpe pōt vitare quodlibet peccatū. ergo semp tenet ꝓha. qz vitando fit fortior ad vitandū aliud.

¶ Rñdeo. Negat añs copulatiue accipiēdo: qz non valet. In hoc tē pote cauere pōt peccatū: et sltr in ꝑpote sequenti. ergo pōt in omni vt ly omni stat copulatiue.

¶ Ad improbationē dicit q lz vitando vnū sine gra efficiat fortior ad vitandū aliud eiusdez speciei: non tñ ad peccata disparata: qz vitādo vnū nō cauet aliud quod primo subripit. Multa alia argumenta facit Grego. que tm ꝓbāt q hō sine speciali auxilio dei non pōt vitare peccatū etiā singulū. z hoc cōceditur: nā speciale auxiliū multis datur: qui nō habēt gfaz: ideo nō sequit q gratia semper sit necessaria ad vitandū quodlibet peccatū mortale diuisim acceptū licet non copulatim.

Cōcl'o. v. Nullus existēs in peccato mortali: pōt se ad gratiā habitualem sufficiēter preparare sine dei auxilio. ꝓma scōe. q. 109. ar. 6. Huius ratio est. qz nullus cōuertitur ad deū: sicut ad vltimū finē sine motione dei gratuita: sed quicūq se preparat ad gratiā cōuertitur ad deū hoc modo. ergo ꝛc.

¶ Cōtra arguit Durandus. 1. In introductione anime rationalis: licet, solus de⁹ eā infundat: tñ natura propria virtute disponit materiā. ergo in infusione gratie: lz sit a solo deo pōt se voluntas propria virtute disponere.. Duran dus in ꝑmū di. q. 1.

¶ Rñdeo. Negat añs pro vltima parte: qz nā nō disponit mām nisi mota a deo. Itē qz vltima dispositio ad animā rōnalē z remanens eū ea immediate a deo causatus sicut ab agente principali: lz sit a creatura sicut a eā instrumentali mota a ꝓncipali. Negat ēt ꝓntia. qz alia rōnalis nō est finis excedēs preparationē nature create: sicut est p quā spūssanct⁹ habitat i nobis z cōiūgit nos fini: qui totina create nature ꝓportionē excedit.

¶ Distictio. xxix.

Circa. 29. dis. q̄ritur. Utrū homo in statu innocentie absq speciali dei auxilio fuerit sufficiens ad agendum aliquem actum moraliter bonum?

Cōcl'o. ȷ. Primus homo fuit creatus in gratia gratū faciente. 1. parte. q. 95. arti. primo.

Cōcl'o. ȷȷ. Primo homo in statu innocētie nō potuit sine spāli dei auxilio agere actū moraliter bonū: fz omnē circūstantiā necessariā tali actui. ꝓma scōe. q. 109. ar. 23. z. 4. z. 6. z de veri. q. 24. ar. 14. Et cuz dicit ibi q nō indigebat gra habituali ad bene moraliter agēdū: lz tm speciali auxilio dei hoc intelligit de gratia habituali distincta a iustitia originali z non q nuda

nō eis sufficeret ad talia.

¶ Cōtra scām ꝓcōnē arguit sic a Grego. Prio hoc ē ꝫ Augustinū i hiponosticon rñsione tertia.

¶ Rñdeo. Ibi intendit Augustin. q alū homes idigēt duplici auxilio. s. motiōe dei spāli z gra habituali: nō aūt primo hō: qz nō indigebat alio dono habituali vltra id q habebat a sui creatione: ceteri vero homines post sui creationē indigent duobus nunc dictis:

¶ Scōo. Adā stante gnali influētia dei aut potuit seruare mandatum: z sic habetur propositum: aut nō: z sic nō peccauit.

¶ Rñdeo. Qđ non sine spāli auxilio. Ad ꝓbāndū dicit est duplex impotentia. vna ex implectiōe potētie opatiue: z talis excusat. alia ex nō ꝓcursu cause supioris cū scōa. z talis nō excusat qn cā scōa ponitur im pedimentū cōcursui cause ꝓme. z ita fecit Adā z angelus malus.

¶ Tertio. homo pōt habere plectam cognitionē z volitionē sine speciali dei auxilio. ergo ꝛc. probatur añs. pōt cognoscere deuz esse summe honorandum. ergo aut sine auxilio z sic habem⁹ ꝓpositū: aut nō sine auxilio: z sic de se habebit ignorantiam inuincibilem respectu huius z nō peccabit hoc omittendo. Item si homo nō poset sine spāli auxilio elicere circa deū actū dilectionis bonū moraliter: talis actus esset supra facultatē hūane nāe: cui⁹ oppositū habetur Deuteronomi. 30. cap.

¶ Item. Habita notitia q deus est summe amādus aut voluntas elicit actum bonū: z sic habet ꝓpositum. aut malū: z sic omittere illū actū amādi ēet bonū: qz cessare a malo hz rōnem boni.

¶ Rñdeo. Negatur antecedens. Ad probationē dico q nō pōt de se. Ad improbationē dico q ignorantie/ si dicat invincibilis sine admixtione speciali dei: sic negatur falsitas consequentis.

¶ Ad iprobōnē q ōr q talis ignorātia nō imputat homini: dico q hoc est intelligendū de ignorātia que nō est peccatū aut pena peccati: talis aūt est ista.

¶ Ad aliam probationē negatur cōsequētia: qz homo lz nō habeat ex se sed a deo animā z alia ꝑ que pōt cōsiliari: est tñ in potentia ad cōsilium quid z quēadmodū sm oēs circūstātias requisitas ad bonitatē actus moralē agendū est.

¶ Ad probationē secunde partis antecedentis cōceditur q nō sufficit facultas humane nature ex se: nec oppositū dicit scriptura: lz nō excedit facultatē. i. nō repugnat: non quod cum auxilio dei eliciat talem actum.

¶ Ad secundā eiusdem dico q voluntas non adiuta speciali auxilio dei eliceret actum malum moraliter: qz. s. non diligeret eū ꝓpter deū vel super omnia: sed ꝓpter seipsum. Ad probationē negatur consequentia: sicut non valet quando quis dat elemosinam indigenti propter vanam gloriam: ille actus est culpabilis. ergo cessare ab illo actu est laudabile. nec hoc sanct manicheo: qz ipse volebat quod natura humana ꝑ omni statu suo semꝑ fuit determinata ad malū: ita vt non posset vitare peccatū: z q hoc posset sibi nō ex vitio ꝺcto: sed ex ipa natura quadā z substantia materiali ex qua dicebat naturam humanā essentialiter esse cōpositā.

¶ Quarto. Ad faciendū bonum actū moraliter sufficit potēna finita cū ipse act⁹ nō sit infinitus. g non requirit speciale adiutoriū dei.

¶ Respōdeo. Quod sufficit potētia finita in causa proxima eliciti na illius actus: sed requiritur motio a priori causa infinita.

¶ Distictio. xxx.

Vide. s. tho. 12. q. 87. ar. 7.

Circa. 30. distinctionē queritur. Utrum defectus quos sentimus in nobis sint pena pro peccato Ade?

Cōclo. j. Motus et alij defect⁹ corporales et spūales vno modo sunt pena et effect⁹ peti: et alio mō sunt nāles homini. Pria ps. pbat. pma scde. q. 85. ar. 5. Quia primū petm Ade remouit institia originalē. phibē tē oēs defect⁹ cōsequētes naturā humanā tā ex parte aiame q̄ ex parte corporis: q̄ ꝛc. Scda pars. p. pbat vbi supra. ar. 6. et scda scde. q. 163. ar. 1. ad primū: et 2. sen. dis. 30. q. 1. artī. 1. Cuius ratio est. q: illud est naturale alicui in se considerato quod ex principijs nature sue non impeditis causat: sed motus et hūmodi defect⁹ nat' sunt causari ex principijs humane nature non impeditis: ergo ꝛc.

¶ Cōtra secūdā partē arguit Durandus q̄ homo nō sit corruptibilis naturaliter eo q̄ elemēta agāt adinuicē. Primo actio elemētorū nō est ratione suarū qualitatum cōtrariarū cū tales nō remaneāt in mixto: cū cōtraria nō sint in eode: nec vna qualitas agit in aliā ergo non cōtrariā. Puta calidum in humidū: q: aut ageret in ipsum vt in contrarium: et hoc non q: nō sunt ptraria. Aut vt in subiectū et hoc nō. Tū q: humidū nō est sōm calidi. Tū q: idē nō est rō agendi actione vniuoca suo subiecto: q: subiectū esset in actu ex eo q̄ habet talē formā: et in potentia ex eo q̄ forma illi similis in eo causare tur. Tum q: nullū agēs corrūpit subiectum in qō agit nisi per accidens corrūpatur aliquid quod requirebatur ad subiectā existētiā: sed calidū non corrumpit aliquid sine quo non possit esse humidū.

Durā. l. 30. di. 2. q. 1.

¶ Rādeo. q̄ in mixto remanēt elemēta virtualr. s. q̄tū ad qualitates suas: et sic vna qualitas agit in aliā sibi cōtrariā et etiā in nō contrariā. Ad probationē negat antecedēs. q: due qualitates cōtrarie possunt esse in eodē subiecto adequato: vt patet de malo. q. 5. ar. 5. ad 3ertiū. et. 4. sen. di. 44. q. 1. ar. 1. q. 1. ad quartū. Deveritate. q. 8. ar. 14. et hoc intelligit q̄ remanent in esse remisso: et sic in mixto sunt qualitates 2trarie: ex quarū actiōe pōt sequi corruptio mixti. sz ex regulatione per formā substantialem impeditur per tēpus corruptio mixti.

In mixto remanēt Elemēta virtualr. Vocantur res suas. Vide supra. d. 15. con. 2.

¶ Ad primam probationē q̄ vna qualitas nō agat in aliā sibi non contrariam dicitur q̄ agit in eam tanq̄ in subiectum: non sic intelligit q̄ caliditas sit subiectiue in humiditate: sed q̄ idem subiectū est calidum et humidum.

¶ Ad secūdā negat cōsequentia. q: calor nō solū agit actione vniuoca. scz causando calorē: sed etiā equinoce: vt puta rarefaciendo. et iō nō est inconueniēs si agit in proprijū subiectū vt instrumētū alicuius forme substantialis 2trinsece vel etiā intrinsece ipsi mixto. vt patet in mixtis viuentiū in quibus calor vt instrumentū anime vegetatiue agit per totū corpus.

¶ Ad tertiam negatur minor. q: calor consumit humiditatem proprijū subiecti inēxtum corripit dispositem quā requirit humiditas et causat in eo raritatē illi incompossibilē. Ad quā raritatē sequitur exhalatio humidi in toto vel in parte extra mixtum et ex consequenti corruptio.

¶ Secundo. In mixto nō est principium actiuū sue corruptionis: ergo non corrumpitur ex actione qualitatis elementaris. sīc probatur. q: corrūpi tm a 2trinsēco.

¶ Rādeo. negat sīs. Quia in oī qō corrūpit est principiū actiuū tanq̄ qō aut tanq̄ quo: sz conferat agens extrinsecū sine sit celum sine locus 2trinsecus vel aliqd aliud quod intendit vnam qualitatem

mixti et remittit aliam: et qualitas illa intenta est principiū actiuum quo destructionis alterius qualitatis et ex sīlī sīa: vt dicit Albertus quarto meteororū q̄ acratu p̄mo ca. 4. dicēs q̄ calor inquātus calor alterat: dissolvit et segregat homogenea et disgregat etherogenea: et calor inquantū est nālis hz virtutē formatiuā nature cui⁹ est naturalis inquātū in eo ē virtus celi et motorū celestiū et forme illius nāe q̄ forma: vt ptz i calore seminis qui figurat organa et ordinat membra. Et calor vt calor naturalis simul digerit humidū et cōmiscit sicco: vt sit ꝓportionatū forme mixti huius vel illi⁹. nō enim hoc facit solū vt calor: q: sic resolueret totū humidū: sz inq̄tū est etiā naturalis.

Cōclo. ij. Aliq̄ defectus in nos p̄ originem venientes hñt rōnem culpe 2. sen. di. 30. ar. 1. q. 1. pma scde. qō. 81. ar. 1. de ma. q. 4. ar. 1.

Durand. 2. qō. 1. ar. 2.

¶ Contra arguit Durandus. Jd qō hz ꝓprie rōnē culpe est directe voluntariū: sz id qō cōtrahimus per originem nō est directe a nobis voluntarium. ergo.

¶ Rādeo. q̄ petm originale nō hz stricte rōnē culpe: q: nō est volūtarium volūtate ꝓpria nec directe volūtate aliena sz solū indirecte. de malo. q. 4. artic. 1. scdo sen. di. 33. q. 2. ar. 1. ad scām. Ex quib⁹ patet q̄ peccatū originale minimum hz de voluntario. Scdo qō peccatū dicit eēnoce de originali et actuali. Tum q: alia petā cōsistūt in deordinatiōe act⁹ vt omissionis. hoc aūt in deordinatione nāle. Tū q: alia petā sunt volūtaria volūtate ꝓpriū suppositi i q̄ sūt. hoc aūt volūtate nāe et alterī supposīti. Tū q: alia hñt rōnē culpe ex relatiōe lordiatiōis i eis repte ad ꝓpriū sōm. hoc aūt nō hz rationem culpe nisi ex relatione ad naturam vel ad suppositū extrinsecum. s. Adam.

¶ Scdo. Jd qō est ꝓprie culpa est cōmissio vel omissio voluntaria. 3. de libero arbitrio. ca. 4. sed originale nō est huiusmodi. ergo.

¶ Rādeo. Maior est vera de alijs peccatis: sed nō de originali cum peccatū dicatur equinocede eis. et sic argumentū non sequitur.

Cōclo. iij. Peccatū originale nō pōt dici ꝓprie habit⁹ positiv⁹ per modū qualitatis aut alicuius forme absolute inclinatiuus ad malos actus. prima scde. q. 81. ar. 1. Peccatū originale quid.

Greg. h ar. 2.

Hui⁹ ratio: q̄ peccatū originale est quedā habitudo aut ordo ad volūtatē primi parētis cū negatione habit⁹ positini. s. iustitie originalis: ergo non est ꝓprie actus.

¶ Contra arguit Grego. 1. Originale est cōcupiscētia qua hō inclinat ad actualiter 2cupiscēdū: ergo est habit⁹. añs est Augustini i libro de nuptijs et cōtra Julianū. lib. 6. ca. 28. et p⁹ retractationū. c. 15. et in multis alijs locis: ergo ꝛc.

¶ Rādeo. q̄ Augustin⁹ sumit cōcupiscētiā nō pro potētia cōcupiscibili nec p aliquo actu eius: nec p aliquo habitu positivo de gñe qualitatis. sz pro quadā habitudine ad inordinate 2cupiscendū. de malo. q. 4. art. 2. Ex quo ptz q̄ cōcupiscētia nō dicit id qō est formale in peccato originali. sz id qō est mālē: et q̄ talis 2cupiscētia nō est aliud q̄ ꝓnitas inferior⁹ virtutū ad rebellādū rōni. vbi. ā. ad. 8.

¶ Et si dicat q̄ Augu. dicit petm originale esse 2cupiscētiā que est q̄litas. Rādeō q̄ Aug. accipit q̄litatē pro omni eo qō denominat aliud sine sit positiuū sine ꝓpriū. hz em et multa alia noīa: vt ptz. 2. sen. di. 30. in expositione lre.

¶ Et his ptz q̄ cū originale nō sit habit⁹ dispositiu⁹ nō opz querere eām. q̄nctinā talis qualitatis. et si qñ Aug. dicat q̄ est cāta a diabolo vt q̄ intēdit diabolū fuisse causam infectionis carnis peccatorū parētū per modū remouētis pro-

hibēs:in ḡtū cōsulnit eis peccatū
ḡ abstulit institiā originalē phi-
pentē hmōmodi cōcupiscentiā. .

Cōclo.iiij. In peccato originali est aliquid quasi materiale.s. cōcupi scētia habitualis:ꝛ aliquid quasi formale.s.ꝑnatio iustitie originalis.ꝓma scde.q.82.ar.3.ꝛ.2.sen. di.30.ar.3.Et talis cōcupiscentia non dicit nisi habilitatē ad actus inordinatos inferiōꝝ ꝛ quē dam respectū vel habitudinē vel forte negōnē et nō aliqd positiuū absolutū.2.sen.vbi.ꝑ.ad ꝓmū.ꝛ ad hāc ocupiscētiā ptinet ēt inordinatio virtutis cogitatiue:ꝛ etiā intellis.ꝓma scde.q.82.art.3.ad.3. Et sic inordinatio volūtatis ē ḡsi formale in isto peccato: ꝛ iordina tio aliaꝝ virtū quaꝝ est extrēdere l ea q̄ sunt ad finē est quasi māle.

Duran dus.h.

¶Cōtra arguit Durā. peccatum originale fuit volūtariū:ſz nō nisi ex eo qō incurrit indignitatē habēdi iustitiā originalē.ḡ talis indignitas sine debitū quo dz ea ca rere est formale in hoc peccato.

¶Rñdeo.Primo dicit ꝙ peccatū originale nō est solū carētia:ſz pri natio iustitie quā homo debebat habere in se ꝛ Adam debebat eā transfundere in posteros.

ꝑScdo dz ꝙ illud peccatū fuit vo luntariū ex eo ꝙ Adā elegit aliqd cui erat incōpossibilis iustitia ori ginalis:ꝛ ex hoc incurrit indigni tatem habendi eam.

ꝑDicit tertio ꝙ in pctō originali: ꝑ° est rō defect⁹.Scdo est rō mali q: est ibi defectus boni debiti et apti i eē.Tertio rō peccati: q: ille defect⁹ deordinat a fine effective ꝛ formalr.Quarto rō culpe: q: ta lis defect⁹ est volūtarius eo mō q̄ dcm est.Quinto rō meriti ꝛ deme riti dignitatis ꝛ īdignitatis:et sic ꝑz minorē eē falsz.carētia aūt ta lis iustitie originalis ē a deo tāḡ a nō ifluēte eā:ꝛ alia hūana tāḡ a ponēte obstaculū vel saltiz a ꝓnci pio nāe.s.Adā:ꝛ si dicaḡ ꝙ intelligi mus pueros ꝓmo eē idignos hac institiā originalē ḡ ꝙ ea careāt.ꝛ talis indignitas precedit.

¶Rñdeō ꝙ dupler est indignitas q̄dā est negatiua.i.nō dignitas:ꝛ talis ꝑcedit:ſz nō est meritum nec demeritū:qz ēt lapis hoc mō nō ē dign⁹,alia est idignitas ꝓnatiua: ꝛ talis nō ꝑcedit i ꝓnulo: nec i nā ꝑut est in illo.sed ꝑcessit in ꝓncipio nāe.s.in Adā q̄ merit ea ꝓna ri in se ꝛ in posteris suis:ꝛ illa ca rentia cū rekone ad cām ꝓmā.s. peccatū.Ade est peccatū.i.ꝑut est volita ab Adam.

¶Posset ēt dici ꝙ de rōne pecca ti originalis sunt tria.Primuz est habitualis cōcupiscētia.Scōz est carētia originalis iustitie debite i eē.Tertiū est ꝙ ista duo cāta sunt ex idignitate ꝓmi parēt̄ ꝑ motio nē gñatōis sīt cū natura trāsfusa.

¶Scdo pctm originale nō ē act⁹ trāsfusus ab Adā i nos:cū hoc sit impoſe.ḡ est pena cū reatu: qz tm hoc transfusum est in nos.

¶Rñdeo.Qō nō solū act⁹ volūta tis inordinat⁹:nec solū pena cum reatu fuerūt pctm in Adā: sed ēt pena cū rekone ad actū iordinatū vt effect⁹ ad cāz:ita ꝙ reat⁹ nō suf ficit ad ꝓstituēdū peccatū originā le:nec pena cum reatu nisi ex rela tione eoꝝ ad pctm actuale Ade:ꝛ iō sīr pctm originale in parvulo ē pena cū rekone ad illud peccatuz. ꝓma secūde.q.82.ar.4.ꝛ.2.sen. dist.31.q.1.articu.primo.

¶Distictio.xxxj.

Frater Alfeꝛ mixtus.

Jrca di.31. queritur. Utrum peccatū originale sit subiectiue sia, in carne?

Pro qōne sit ꝓma concło. Caro nō est sūtum peccati originā lis sed aīa.Hanc ꝑbat.s.Tho.ꝓ ma secunde.q.83.arti.ꝑ°.Hui⁹ rō est.Id est sūm peccati originalis: quod potest esse subiectum culpe. Sed caro non potest esse sūtum

culpe: sed anima.ergo.

Cōclo.ij. Peccatum originale ꝓprius est subiectiue in essentia anime ḡ in eius potētijs.Hāc ponit.s. Tho. vbi supra.ar.2. Ratio est.Anima ꝑm illud sm est ꝓmū sūtū pecca ti originalis: qō ꝓmo attingitur ꝑ originē virtūtā.Sed ēntia aīe est hmōi:ḡ ꝑm essentiā suā ꝛ nō ꝑz sui potentias.ergo.

Duran dus.l.2 di.31.q. vltra.

¶Contra hanc scōaz arguit Du rādus ꝑ°.Justitia originalis fuit set in voluntate principaliꝛ vel in virtib⁹ sensitiuis vel in vtroqꝝ:ḡ ꝛ peccatū originale:qō est ei⁹ pri natio.ꝓz ꝛ̄ña.qz ꝓnatio ꝛ habi tus habēt fieri circa idē.aīa ꝓba tur. Rectificatio est i rectificatis. Justitia vero originalis ē rectitu do volūtatis ad deū ꝛ ad debitaz subiectionē virtū sensitiuaruz ad rōnem.Et sic large accipit. Uel ē sola subiectio virtū sensitiuaꝝ ad rationē:ꝛ sic stricte accipit. ergo.

¶Rñdeo.Justitia originalis semp includebat gḡam gratū facientez que subiectiue est in essentia aīe: vt ponit.s.Tho.ō malo.q.4. ar. scdo.ad secundum.

ꝑDico quoꝝ ꝙ iustitia originalis magis importabat rectitudinem voluntatis ḡ virtū sensitiuaruz: vt ꝓma ꝑte.q.95.ar.primo.

¶Scdo arguit cōtra rōnem.Ori ginale peccatū contrahit ex vnio ne anime ad corꝑ: ergo nō opz ꝙ ꝓprius sit in essentia vnita:ſz po tius in voluntate vel potētijs sen sitiuis que vnionem sequuntur.

¶Rñdeo.negaḡ ꝛña. qz potentie anime nō vniunt carni ſz ēntia. Unde si peccatuz originale nullo modo esset in essentia ſz in poten tia nō contraheret ex vnione ad carnem.de malo.q.4.ar.4. Inde peccatū originale dicit peccatum nature:qz ifcit ꝓmo illud quod ꝑtinet ad nāz ḡ id qō ꝑtinet ad personā:ꝛ ꝓprius naturā ḡ accidē tia nāe.de malo vbi supra.Quib⁹ tertia instantia solvitur.Durādi.

¶Tertio arguit.ꝙ inclinat ad actū:imediatius respicit potētiaz ḡ nām.sed originale est hmōi.Et hoc ēm sensus ꝛ cogitatio hois ꝑ na sunt ad malum.Ge.8.ergo.

¶Rñsio.Natura iclinat ad actū ꝓcipaliꝰ tanḡ qō potētia tanḡ quo.s.Tho.vbi supra ad tertiuz. ideo falsa est maio.

Concło.iij. Peccatum originale causak in aīa virtute seminis in fecti vel a carne infecta.de malo. vbi supra ad ſertū septimū nonūz decimū duodecimū.Itē prima se cunde.q.81.ar.ꝑ°.Itē in scdo sen. di.30.q.ꝓma.ar.2.ad tertiū ꝗrtuz ꝛ ꝗntū.Ratio est.peccatū ꝓtractū per originē causak in aīa eius vir tute qō trahit ꝑ originē.Sz semē vel caro infecta est hmōi.ergo.

Durā dus vbi supra.q. ꝓma.

¶Contra arguit Durādus.Que cunqꝝ sunt simul ordine nāe.vnū nō est ꝓprius infectū ḡ aliud.Sed aīa ordine nāe simul est vnita ma terie ꝛ caro est caro:ergo caro nō est ꝓprius infecta:ꝛ per ꝑns aīmā inficere non potest.

¶Rñdeo.dico ꝑ°.ꝙ aīa simul tē pore vnit māe ꝛ caro est caro: nō tm simul nā:qz dat ꝓprius esse ſub stantiam ḡ corꝑoreum ꝛ esse aīal ḡ hoīem.Unde nihil ꝓhibet car nem in esse carnis ꝑcedere aīam rōnalem vt rōnalis est:ꝛ sic ꝓprius inficiat aīam rōnalē:vt rōnalis est.

Infectio ꝓprij nalis ꝑcedit

ꝑDicit secundo ꝙ illa infectio nō est per inductionē alicuius absolu ti positiui in anima:ſz per ꝑua tionē illi⁹ originalis iustitie: que debebat esse i anima. sicut imple ctio māe est causa impfectiōis sol me.Et hec infectio dz potius dici corꝑoralis ḡ spiritualis.Cū qnō stat ꝙ in carne etiā sit virt⁹ spiri tualis hūs esse intentionale:cau ſatiua peccati originalis i anima: sicut in terra ē forma artis.¶Sub iectiue ꝛo talis virt⁹ erit in femi ꝑis nō matris neq; in carne filij. ꝑEt licz aliqñ.s.Tho.alr senserit oppositū:tñ tenuit i summa tāḡ

phabilius.s.q aia cõtrahit originale peccatũ a semine tangꝫ a cã efficiẽte instrumẽtali ⁊ nõ carne quã informat nisi resultatiue ⁊ p modum sequele.

¶Scõ arguit. Proprietates materie nunqꝫ redundãt i formã nõ eductã de potẽtia mãe. vt est aia rõnalis nisi quo ad operationẽ in quã cõmunicat cũ corpe subiecti ne vel obiectiue. ergo.

¶Rñdeo. Proprietates mãe non redundãt in aiam positiue: ſz bene p quandã necessariã sequelã: nõ solum ꝯtrũ ad operationẽ: ſz etiã quantũ ad multa alia: vt. s. Tho. dicit pria prime. q. 85. art. 7. ⁊ primo sen. di. 8. q. 5. ar. scõ.

Sco. in 2. di. 32. q. prima.

¶Contra eandẽ arguit Scotus. pbando q caro que seminat non inficiatur in seminatiõe ex libidine vel feruore prio. Semen nũqꝫ fuit ammatũ anima patris: igitꝫ nunqꝫ contraxit ab ea.

¶Confirmat. Tum q: Anselm⁹. de cõceptu virginis capitis. 6. ⁊. 7 dicit q nõ magis est semen ifectũ qꝫ sputũ vel sanguis. Tum q: semen trãsmutatur ſz diuersas formas ſbales antequ fiat ex eo corpus organicũ. Tum q: miraculose formatus de carne digiti tñ: cõtraheret peccatũ originale: qõ est cõtra Anselmũ vbi supra. ca. 19.

¶Rñdeo. negat ꝓma. Quia semẽ dicit infectũ non positiue: q. ſ. leo est aliqua ꝗlitas positiua causata ab ala semiñatis ſz ꝓuatiue: q. ſ. leo est virꝰ generatiua, productiua nature humane cũ defectu originalis instinte. Est aũt illa ꝓuatio virtus in semine existẽs qualitas intentionalis nõ habẽs esse ratũ: fixum et reale.

¶Dico pmũ q nõ plus valet ista ꝓma qꝫ ista. Semen nunqꝫ fuit ammatũ: ergo nunqꝫ habuit vel accepit ab anima seminãtis virtutez traducẽdi nãm humanã. q: sufficit q causa instrumẽtalis ꝓtineat in quadã virtute intẽtionali simili ꝺnẽ formẽ: non autem actu.

¶Ad cõfirmationẽ dicit q semẽ nõ esse magis infectum. intelligit Anselmꝰ in sectiõe peccati actualis nõ aũt originalis. Cuz in eo sit peccatũ originale in virtute sicut in cã instrumẽtali: quo mõ intelligo. s. Tho. de malo. q. 4. ar. 3.

¶Ad cõfirmationẽ ꝓma dicitur q procedit ex falsa imaginatiõe Scoti. ſ. q infectio peccati originalis sit in semine de quo formaꝫ prolis corpus: qõ formaꝫ ex semine materno. sed dicimus q est in semine paterno: qõ nõ trãsmutaꝫ per diuersas formas ſbãtiales ad hoc q formetur corpꝰ prolis. Posset tñ dici q talis est in semine paterno sicut in causa instrumẽtali. in materno vero sicut in potẽtia passiua vt causa materiali. Et in tali mã nõ in ordine ad quãcũqꝫ formaz indifferẽter: sed in ordine ad animam rationalem tñ.

¶Ad cõfirmationez scõam dicit q formaꝫ de carne digiti non cõtraheret originale: quia defectus reperti in tali homine nõ haberẽt rationẽ culpe. Talis. n. nõ acciperet naturã ab Adã effectiue: ⁊ ita nec illos defectꝰ. De hoc. s. Tho. ꝓma scõe. q. 81. ar. 4. ⁊ in presenti di. ⁊ de malo. q. 4. ar. 7.

¶Sciẽdũ q si quis purgatus ab originali moueret ⁊ resurgeret vt Lazarus: fomes in eo reptus nõ haberet rõnem originalis: q: ꝗtũ ad id qõ absolute dicit fomes ex principijs nature cõsequit. ſz ꝗtũ ad id qõ dicit ꝓuatiue ptinẽs ad cupã originalẽ causaꝫ instrumentaliter a semine patris: vt. s. Tho. in presenti distin.

¶Arguit quoꝫ idem ꝓbando q Sar caro pueri nõ maculet aiam in vbo instãti infusionis. Primo enz sequitur vnum difficile ad saluandũ. ſ. q in cãs totalibꝰ equocis eẽt circulatio. Nam anima infecit carnem et caro animam.

¶Scõ sequitur q intellectꝰ sit imaterialis: qꝫ voluntas que ſm te immediate transmutaꝫ a corpe.

Distinctionis. xxxij. Questio vnica. Fo. lxxxbiij.

Intellectꝰ eñ non põt moueri a ꝓbãtasmate corporeo nisi mediãte intellectu agente.

¶Tertio sequiꝫ q originale prius esset in essentia: qõ est falsum: q: in essentia: vt sit non est natum esse peccatum.

¶Rñdeo. negant sequele. Ad pbationẽ primã dr q caro nõ maculat aiam effective aliqd inprimendo sed defective: sicut subiectũ indispositũ dr maculare formaz: q: nõ recipit ꝑfm suam puritatem et virtutẽ: ⁊ vtraqꝫ nõ est cã totalis nec eodẽ mõ cãns. Nam aia Ade fuit cã principalis infectionis carnis. Caro vero nõ est cã principalis ſz instrumẽtalis mota ab Adã. Item anima Ade in ꝓprie carnis infectione fuit cã totalis: aũ reliquoꝝ carne partialis. Quare circulatio ibi nõ est: quã inaniter pnuit arguens.

¶Ad pbationem scõe sequele dicit q potentia pure corporalis posset imutare taz voluntatẽ qꝫ eẽ tiam anime defective ⁊ partialiter instrumẽtaliter: quo mõ ꝓbãtasma imutat possibilem intellectum.

¶Ad pbationẽ tertie dicit q in essentia aie non põt esse culpa actualis ſz culpa originalis dicens ꝓuationẽ perfectionis ꝑficiẽtis essentiam ⁊ potẽtias aie. Item posse esse in potentijs.

¶Arguit ad idẽ scõ. q: nõ videt quare primus hõ potuit actu sue volũtatis ificere cũrnẽ sua: q̃netiã scõs ⁊ tertiꝰ post cum possint.

¶Rñdeo. Caro Ade habebat aliquã ꝓntẽ supnãlez q poterat tolli p pecñ. Taliẽ aũt virtutem carnes ceteroꝝ nũqꝫ habuerunt. de hoc. s. T. in pñti. di. q. 1. ar. 1. ⁊ dis. 33. q. 1. ar. 1. ad. 3.

¶Est ꝫ ſm sniam. b. Th. in semine paterno ꝓtus ãdã intẽtionalis traductiua defectuz i carne ⁊ in aia prolis. In carne q̃dez cũ rõne pene. In aia vero cũ rõne culpe ⁊ pene ⁊ reatus pene eterne. Et hoc totũ ꝓcedit ab Adã sicut a causa efficiẽte principali remouẽte ꝓhibenꝺo: a semine vero sicut a causa instrumentali.

¶Aduerte. q quicqd senserit. s. T. in. 2. mẽs sua vltima fuit: q cũ dicit caro inficit aiam: intelligit nõ de carne cui ꝓprie vnit aia: ſz de carne patris vel de semine carnali. ꝓma scõe. q. 81. ar. 4. ad scõz. Et hec de questione sufficiant.

¶Distin. xxxv.

Circa. 32. dist. querit. Frater Utrũ oẽsaie hũane ſbie sint eũ- im'eusties les?

¶Pro qõne ponit talẽ ꝓcõ. In animabus rõnalibꝰ sunt diuersi gradus eiusdẽ tamen speciei. Hanc ponit. s. Tho. hic. q. 2. ar. 3. Itẽ primo sen. di. 8. q. 5. ar. 2. ad sertũ. Itẽ prima pte. q. 85. art. 8. Ratio est. forme naturaliter ꝓportionate suis susceptiuis ꝓm ineqlitatẽ susceptiuoꝝ: habẽt inequalitatẽ inter se. Sz anime humane sunt hmõi forme recepte in susceptiuis inequalibus: inequaliter dispositis: ergo ꝛc.

¶Cõtra conclusionẽ arguit Du Durandus. Inequalitas animarum aut intelligit ſz gratuitas ꝓfectiones: ⁊ sic verꝫ est animas eẽ ineqles: sicut pz de anima xpi Ade et Euc. Aut intelligit ſz ꝓfectiones naturales. Et he sunt duplices: essentiales vel essentiã cõsequentes. que sunt ẽt duplices. Cões. ſ. tori cõposito sicut sunt potẽtie vegetatiue vel sensitiue. ⁊ ad hunc sensuz etiã cõceditur inequalitas animarũ. Vel ꝓprie ipsi anime vt sunt intellectus ⁊ volũtas. Et hoc esse nequit sine equalitate essentiarũ. Qõ vo inequalitas eẽntiarum in formis esse nequeat arguit sic. In qbuscũqꝫ formis eiusdem speciei est dare ꝓfectius ⁊ imperfectiꝰ est dare magis ⁊ minus ꝓprie dicta. 7. phy. Sz in alabus est dare ꝓfectiꝰ ⁊ imꝑfectiꝰ ſz eẽ

Tex. 29.

tias:ḡ magis ⁊ minꝰ:ḡ vnꝰhō erit magis homo ꝯ alius.qđ est ꝓtra ꝓm in ꝑdicamentis.

Cap. de ſtā.

Duas formas eiuſdē ſpēi eſſe ineq̄les

¶ Rñdeo dico ꝓ°. ꝓceſſis his q̄ in argumento ꝓcedunt q̄ duas formas eiuſdē ſpēi eſſe ineq̄les quo ad ſuas ꝓfectiones pōt intelligi tripl̄r. Prio mō q̄ vna hz ꝓfectiones ꝓtes diuerſas rōnū eius eēntiā ꝓſtituentes ꝙ habeat alia: vtputa aliō genus vel aliā dr̄iaz. Scōo mō quia vna illaꝝ cōſtituta eſt ex pluribꝰ ꝓtibus eiuſdē rōnis ꝯ alia: q̄ mō Scotiſte ⁊ Okaniſte ponūt intenſionē ⁊ remiſſionē in accīdentalibus formis. Uterq̄ hoꝝ ſenſuū falſus eſt. Tertio mō q̄ vna dat ꝓfectiꝰ eſſe ſō alie ꝯ alia: ⁊ magis actuat ſōm ⁊ magis ab eo ꝓticipat: q̄ ꝓticipatio eſt ipm eſſe qđ dat: ⁊ ꝙr hō ineq̄lis ſm eſſentiā. i. ſm aliqđ adherēs eēntie ⁊ q̄ eſt actus eēntie. Et hūc credo eſſe intellectum beati Thome in hac materia.

Suſcipere magis ⁊ minus ꝑtr.

¶ Dico ſcōo ad formā argumenti negādo maiorē: q̄ ad magꝭ ⁊ minus aliq̄d ꝺ̄apliꝰ exigit ꝯ ꝓfectiꝰ ⁊ ꝓfectiꝰ. i. q̄ talis forma poſſit ſbō ſuū ꝓficere plus ⁊ minꝰ ⁊ eidē dari diuerſa eē ſucceſſiue: quoꝝ vnū ſit alio ꝓfectiꝰ. qđ tñ ꝓtigit i ſola accīdentali de hoc. s. T. 1. 2. q. 52. ar. 1.

¶ Dico tertio q̄ ſuſcipe magis et minꝰ pōt accipi dupl̄r ꝓprie: ad q̄ req̄runt tria. primū q̄ forma talis ihereat ſuo ſbō diuiſibilr. ſcōz qđ poſſit illi dare diuerſa eē. tertiū q̄ ſōm ꝓncipās eā hēat aliūde ſpēz ꝯ q̄ eā. ſcōo pōt accipi large: ꝙ ꝓfectius ⁊ imꝑfectiꝰ ꝓticipari formā in ſbō. Et ad hūc ſenſuz pōt cōcēdi q̄ forma ſbalis eadē in ſpecie ſuſcipit magis ⁊ minus: nō autez eadē in numero. qđ etiā a Scoto ꝑcedit octauo met. q. 1.

¶ Negz ſequit q̄ vnus hō magis diceret homo ꝯ alius: q̄ talia nola ſpotrāt nāz ſpecificā in eſſe q̄dita tuo ⁊ ſpecifico: ⁊ ꝯtrū ad tale eſſe: forma nō ſuſcipit magis ⁊ minus poſſent tñ fingi alīq̄ nola in quibꝰ gñe: q̄ ꝑdicarent cū magis ⁊ minꝰ q̄ ſignificarēt participationē ſue me a ſubiecto ⁊ nō formā in ſe: vt forte talia nomina animatus: humanatus: ⁊ ſimilia.

¶ Ad idē arguit. Diſpōnes māe nō redūdāt in formā nō eductā ꝺ potentia māe. ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. Negat añs: q̄ redūdāt in oēm formam vnibilem ⁊ māe proportionatam.

¶ Cōtra eādē arguit Hēricus. 3. quoli. q. 5. forma pure ſpūalis nō vnibilis māe: vt eſſentia āgeli in eadē ſpē: nō ſuſcipit magis ⁊ minus. ergo nec forma pure ſpūalis materie vnibilis. Antecedens eſt ꝑh octauo meta. dicētis de eiſdē ſubſtātijs. quēadmodū in nūero nō erit magis ⁊ minꝰ: nec in ſubſtātia que eſt quaſi forma: niſi ſit ſubſtantia: que ſit cum materia. ꝙa probaī. Torū enim eſſe ſpēi in quoꝝ ſuppoſito aie ꝙſiſtit: ⁊ q̄z alia nō aliud ꝯ ipa ſpēs eē videt.

Hēric.

¶ Rñdeo. Dicit primo q̄ auctoritas ꝑh falſe ⁊ varie exponit. Nam loq̄t ibi ꝓhīr de oi ad hūc ſenſuz q̄ nulla forma quātā ad id qđ eſt de rōne forme: aut quātum ad eē q̄dit atiuū recipit magꝭ aut minꝰ ſz tñ forma ſubſtātialis pōt ſuſcipere magis ⁊ minus quātū ad eē q̄ dat ſubiecto. prima ſcōe vbi ſupra ⁊ octauo meta.

¶ Dicit ſcōo q̄ ꝙtia eſt falſa. ⁊ q̄ aie hīt nālem habitudinē ad corpora penes que diſtinguunt: iō aliud eſt anima humana: aliud ſpecies humana.

¶ Cōtra eādē arguit Bernardus de gānasco. ꝑbando q̄ nō ſit vna aia nobilior alia in ſubſtātialibꝰ neq̄ quātū ad pertinentiam ad ſpēz neq̄ quātū ad ꝓtinentiaz ad indiuiduum: ⁊ q̄ pariter anima chriſti quātum ad illa nō ſit nobilior ceteris.

Bernar dus de gānas co in impu gnāte tertiā q. lib. Go doſtus

¶ Ad que rñdetur q̄ male accipit exceſſuz vnius aie ſup̄ aliam. non enī eſt ꝙꝙ alietatē partiū alteriꝰ aut eiuſdē rōnis: ſed tñ ꝙꝙ exceſſum eſſe vnius ad exceſſuz eſſe alterius

q. 5.

terius. Et hoc intendit. s. Thom. in preſenti di. arti. vltimo ad primum. quomodo aia quoq̄ chriſti excedit alias ⁊ hec de queſtione dicta ſufficiant.

¶ Diſtin. xxxiij.

Frater Ambro ſius de Hiſpa nia

Circa diſt. 33. querit. Utrū peccato originali debeatur pena ſenſibilis.

Prō hac q̄one ſit hec pria concluſio. Priuatio diuine viſionis eſt ꝓpria ⁊ ſola pena peccati originalis. 2. oq̄ndo de penis formaliter inexiſtentibꝰ aut inherentibꝰ pſone. Qđ dico ꝓpter ceralem parunlorū incluſionez: q̄ ꝙz ſit pena: eſt tñ extrinſeca nō aūt intrinſeca: nec intrinſecā cauſans hanc ponit. s. Tho. hic. q. 2. arti. primo. item de malo. q. 5. ar. 2.

¶ Ratio eſt. Peccato nāli ⁊ nō ꝑſonali debeī pena nāe nō pſone. Sed peccatū originale eſt peccatum nāle nō pſonale: priuatio ꝙ diuineviſionis ē pena nālis pena ꝙ ſenſus eſt pena pſonalis. igit peccato originali debeī prima pena non aūt ſecunda.

Gregō. 12. diſt. 30.

¶ Cōtra hanc cōcluſionē arguit Gregorius de Arimino ꝑbans q̄ Auguſtinꝰ ſenſerit oppoſitū. prio in lib. de fi. ad Petrum. cap. 27. dicens parunlos ſine baptiſmo deceđētes: ignis eterni ſupplicio eē puniendos. conſtat aūt q̄ pena ignis eterni eſt pena ſenſus: de q̄ ꝑa currit queſtio.

An pueri decedentes cum originali: puniantur pēa ignis.

¶ Si dicaī: vt ait. s. Th. de malo. q. 5. ar. 2. ad primū. q̄ noie tormenti ⁊ ſupplicij ꝛgehēne ⁊ cruciatus vel ſi quid ſiſe in dictis ſanctorū inueniatur. eſt large accipiendū ꝙ pena: vt ponaī ſpecies ꝙ gñeriō aūt ſancti tali mō loq̄ndi vſi ſunt vt deteſtabilē redderēt errorem pelagianorū: qui aſſerebāt in paruulis nullū eſſe. pctm: nec eis aliquam penā deberi.

¶ Cōtra. Prio ſequit q̄ Auguſtinus eximius extirpator errorum dixiſſet falſum ⁊ nō ꝓfonū fidei eē firmiter credēdū: ad errorē extirpandū. qđ eſt inconueniēs.

¶ Secūdo q̄ in illo libro ꝓra nullum errorē ꝓcedit: ſed tm̄ ponit 4. o. canones fidei.

¶ Cōfirmaī. Tum q̄ huius regule oppoſitū nullibi inenīt ab eccleſia determinatū nec in ſacra ſcriptura ꝑdicatū. ḡ ꝓprie ⁊ nō large vel exceſſiue loquutus eſt. Tū q̄ non eſt veriſimile q̄ fidei regulas ſub metaphoris tradidiſſz: maxime vnā ſolā. Tū q̄ ſit ⁊ ſemel exēmit penā taliū puerorū: demonū ⁊ adultorū. ⁊ ſic pariter aliꝰ dicere poſſet q̄ ex illis verbis nō poſſet haberi q̄ diabolus aut aliq̄ non patiantur penā ſenſus.

¶ Rñdeo. Negaī ſequela. Quia dictum. b. Auguſtini ſane intelligentium verum eſt.

¶ Ad ſcōm ꝺ̄r q̄ oia dicta a. b. Augn. in illo libro fuere ad excludendū errores potiſſime q̄ circa ſua tēpora pullularūt: cuiuſmodi erat error pelagianorum.

¶ Ad primā cōfirmationē ꝺ̄r q̄ ꝙz nec ab eccleſia nec a ſacra ſcriptura habeaī expreſſe oppoſitum illius: tm̄ ex dictis ſacre ſcripture et doctorū eccleſie apparet q̄ dicta ſ. Auguſtini ⁊ aliorū ſanctorum in hac mā: ſunt intelligenda modo quo dictum eſt. Tum q̄ chriſtus vbicūq̄ loquit de pena ſenſus reprobis inferenda ſemp̄ premittit aliquid pertinēs ad eorū ſcelera actuales: vt ꝑz Matth. 25. Idem Paulus ſcōe ad Cor. q̄nto. Ipſe q̄z Auguſtinus in pleriſq̄ locis teſtatur deum illis ſolis reddituruī dānationem eternā: qui ſponte nea delicta incurrerunt. vnde recitatur i decretis. 23. q. 4. ca. Nabuchodonoſor.

¶ Ad ſcōaz cōfirmationē ꝺ̄r: q̄ nō eſt mirum ſi. b. Auguſti. in regulis fidei aliquas locutiones metaphoricas interſerat: cum chriſtus i doctrina fidei parabolice loqreſen. Jo. cap.

tur:nec solū in vna regula: immo in alijs ciuslē libris. simili mō loquēdi vtūtur:vt pz aduertenti.

¶Ad tertiā cōfirmationē dicitur q Augustinus nō semp loquitur simul de adultis ꝛ parvulis. Aut ēm ibidē.ois hō q̄ in hoc seculovſq; ad finē in quiatū delectatione ꝛ cordis obduratione pmanserit:sicut hic eū noxia criminū delectatio tenuit sic eū sine fine noxia pena tenebit.ecce q̄ dicit noxia pena.i.sensibilis.

¶Scōo p̄incipaliter oñdit b.Augustinū fuisse ꝑfate sentētie ꝑ hippo nosticon responsione quinta contra pelagiū. Tum q: ibidē dicit q̄ alienꝰ a fide supplicia experietur eterna:experiētia aūt supplicij:sine cruciatu ꝛ pena sensus nō intelligunt. Tum q: ſm eum qui libet est in regno celorū vel gehēna per quā mors secūda cruciatu durabilis semper ꝛ vbi fletus et stridor dentium intelligit. vbi cōcludit esse infantes baptizatos.

¶Respondeo. Dico primo ex dictis Augustini cōtra pelagiū concludi q̄ receptaculū talium parvulorū erit vna pars iferni tenebrosa ꝛ igni infernali vicina:quā vocat ignem eternū supplicium:cruciatum cū adiunctiōe pene dāni. ꝑDicitur scōo q̄ si Augustinꝰ ex intētiōe proponebat loqui de pena sensibili::tunc oportet dicere q̄ loquitur de parvulis nō baptizatis:ꝛ ita parvuli:vt ſm vsum habuerint rōnis ꝛ crederent si vellent potuerint:vt patet ex illis verbis cū dicit:insti in regno patris erūt simul cum christo: iniqui in igne eterno pati diabolo ꝛ āgelis eiꝰ.

¶Tertio. Oñdit idē in sermone de baptismo parvulorū intēdisse b.Augustinū:q: dicit q̄ in iudicio Christi oēs erūt ad dexterā vel sinistrā:nec erit locus medius:ergo parvuli ibunt in ignē eternū.

¶Respondeo.Augustinꝰ per illa verba intelligit generaliter omnem penam siue dāni siue sensus: vel loquit de parvulis habētibꝰ vsum liberi arbitrij. Alij.n. parvuli non erūt ꝓprie in sinistra:q: eis nullo mō ꝑt adaptari vituperationes que rps dicturus est fz enāgelij illis. Tū q: eē in sinistra ſm glosas allegatas a.s.T.Matth.25. est habere mala opa. Tū q: ea q̄ ibi dicunt: vt probat.s.T. ſm.b. Gregorij intelligunt de fidelibꝰ dānādis:nō de infidelibus.

¶Confirmant predicta. Tum q: b.Augustinꝰ ex intentione cōtra pelagianos videt probasse hmōi infantes penā ignis ꝛ cruciatum pati ꝛ nō tm penam dāni. Tuz q: nec ſm Augusti. nec ſm aliū eundem referentē:legi q̄ patiant solam penam dāni. Tum q: in principio quarti ca. Enchiridion vult b.Augustinꝰ q̄ oēs non liberati a massa peccati p Christū resurgēt cum carne vt in illa patiant.

¶Respondeo.Illud dictū intelligitur de parvulis habētibꝰ vsum rōnis:vel dicēdū q̄ erunt in igne quātum ad circūdationē ꝛ inclusionem parvulorū a tali igne vel vicinitatē ad talem ignē.ꝑnt aūt dici pati penā.primo q: carebunt diuina visione.ſcōo q: invilissimo loco detrudent.tertio q: erūt vicini vilissime societati:ꝛ ſi q̄d aliud ad predicta dici pōt.

¶Ad ſcām confirmationē dicit q̄ ex verbis Augustini ꝛ aliorum sanctorū habet q̄ sola voluntas ardet in inferno:vnde cum in talibus pueris nō fuerit volūtas illo modo quo sonat in malū:ꝑhs est q̄ penam ignis sensibilē nō experientur. Item posito q̄ patiantur sequit magnū inconueniēs ꝛ in se absurdissimū.s.q̄ peccās actualr in cētuplo mitiꝰ patiet in inferno q̄ parvulus.qđ ēt est ꝓtra Augu. ¶Ad tertiā ōr q̄ patient penā dāni cū diabolo:nō aūt penā sensibilē. Nō dz ēr extendi illa auctoritas ad eos q̄ fuerunt de ꝑditiōis massa tm rōne ꝑcti originalis:seū rōne originalis ꝛ mortalis simul.

¶Quarto arguit. b. Gregorium. fuisse huius opinionis.9. moralium. Multiplicanit vulnera mea sine cā:dicens q̄ tales ad tormenta ꝑ ueninnt que et percipiunt.

¶Confirmat rōne:quia parvulis multo melius esset post hanc vitā ꝛ finalē dānationē q̄s in hac vita:in qua penes patiunt et divina carent visione.

¶Rndeo. Nomē tormēti ē large accipiendū pro pena: vt ponatur species pro genere.

¶Ad rōnē rndet.b. Tho. hic.q.2. arti.1.ad tertiū.item de malo.q.5. ar.4.ad quintū. Pena taxata ibi granius puniunt:pena ꝓcomitanti hic.pena aūt taxata directe peccato originali hic est subtractio gratie gratum facientis vel originalis iustitie ꝛ illius diuini ꝛ supernaturalis auxilij.in futuro vo pena eius est ꝑuatio diuine visiōis et carceralis inclusio.

¶Et cum ait.b.Grego.q̄ talibus parvulis flagella post mortē multiplicant:hoc ꝛō est q: ꝑuatio diuine visionis in morte est eis pena q̄ nō erat in vita. Itē post mortē carceraliter includunt:et oi spe remedij ꝑuantur.

¶Quinto arguit. Opinio.s. Th. non hz pro se rōnē cogentē nec auctoritatem. ergo ꝛc.

¶Rndeo. Negat assis.ꝛ rō quidez adducta nūc fuit supra ad secundā cōfirmationē:sunt ēt multe alie vt pz legenti doctores . Habet ēt p se auctoritatē Christi ꝛ Euāgelistarū ꝛ Apl'orū ꝛ sanctorū doctorū ꝛ aliorū approbatorū:q̄ bene intellexerūt verba Augu. Fauet his capz maiores extra de baptismo ꝛ eius effectu:vbi scribit q̄ pena originalis peccati est carētia diuine visionis:actualis vero peccati gehēne ꝓpter cruciat. Et cuius glosa ibidē dicat q̄ parvuli q̄ sine baptismo decedūt i tenebris manent:tm nō est multū curāduz: q: ille glosator multa falsa dicit:ꝛ in illo passu ꝓtradicit textui:nisi forte glosa eius exponat sicut dicta

Glossa decretalium multa falsa dixit.

Augustini ex quibus extrahitur.

Conclo.ij. Decedētes cū solo peccato originali non patiunt vllam afflictiōem doloris ꝛteriotis. Hāc ponit.s.Tho.de malo.q.5.arti.3. itez in.2.di.33.q.2.ar.2. Ratio ē. nullus in rōnis rectitudine cōstitutus affligit::nec tristat:q: caret eo ad qđ nunq̄ fuit ꝓportionat' sed tales pueri vtunt recta rōne ꝛ dato q̄ cogitent ꝛ sciant se esse ꝑuatos vel exclusos a dei visione:sciunt se nunq̄ ad illam fuisse ꝓportionatos:igitur de hoc non tristantur.

¶Contra hāc rōnem arguit Durandus: Durandus. Pueri nō baptizati hz in se habuerit aptitudinē aut ꝓportionez ad cōsecutionē glorie:tm habuerūt eam in sua radice. s.in primo parēte:sicut filius militis habuit aptitudinē ad imperiuz:qui culpa sui patris eo est ꝑuatꝰ. igitur pariter dolebunt.

¶Rndeo. Rō hec fundat sup hoc principio. Homo sane mētis ꝛ vtēs sola rōne recta:dolere pōt de hoc q̄ ꝑuat bono ad qđ habuit aptitudinē in sua radice. Hoc vero principiū falsum est in triplicibus casibus. Primꝰ est qñ cōstat tali tempore ꝓpter suaz ꝑuationē eē iustā. Secūdꝰ qñ cōstat ei. q̄ sua volūtate ꝑuatio nō est inducta:nec potuit ipediri ab eo. Tertiꝰ est: qñ ꝓstat taliter ꝑuato sola recta rōne vtēti suum displicere:fore penit' inutile:inhonestum:indelectabile.sed vero nō displicere vel approbare aut saltem patienter tale dānum pati esse honestum:vtile.aut delectabile. Hec aūt cōcurrunt in talibus parvulis post hāc vitā. Ista autem solutio fundat in dictis.s. Tho.2.sen.dist.33.q.2.ar.2.

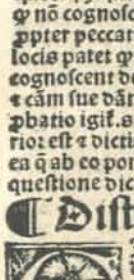
¶Arguit pariter idez contra se ꝛ contra probationem quādam .s. Tho. Omnes videbunt generale iudicium esse iustum. ergo pueri tunc cognoscent bonos premiari visione divina ꝓpter sua merita: se autē ꝑuari ꝓpter demeritum

primi parentis: quare ergo tunc non delebuntur.

¶ Rñdeo. Dico primo sm eundē Durādum rñdentē pro se & pro nobis: q tales paruuli nō ptinebūt proprie ad illud indiciū generale: qz illud indiciū erit ō peccatis cō missis: & q nō opz vt cognoscāt se punatos gra ac visiōe divina pp peccatum Ade: qz ista cognitio ē fidei. In puerisvero illis ponitur esse sola cognitio naturalis: & dato q si illō cognoscerēt. s. aliquos aliqd supnāle meruisse p gra: nō th dolebunt: qz in eis non erit ali qua obliqua voluntas.

P Dico scōo q prefata rñsio ōficit in duob⁹ dictis. Primū ē q tales paruuli nō ptineāt ad indiciū pro prie: qz nō cōsonat dictis. s. Tho. in. 4. di. 47. q. 1. ar. 3. q̄sti. 1. Jtē in 4. di. 43. q. 1. ar. 5. q̄sti. 2. Scōz est q nō cognoscēt se punatos gra dei pter peccatuz Ade. Nam ex eis locis patet q videbunt paruuli & cognoscent demerita Ade & Eue & cām sue dānatiōis ex Ade petō. pbatio igit. s. Tho. ex. 2. sen. secu nor est & dictis sctōr. pformiora: q̄b ea q̄ ab eo ponit de malo: & hec de questione dicta sufficiant.

¶ Distin. xxxiij.

Jrca. 34. di. Querūt duo. Primo vtrū rō boni sit absoluta. Secūdo vtrū malū sit aliq̄ natura. Querit primovtrū rō boni sit absoluta?

Cōclo. j. rñsiua ē hec. Bonū i sua rōne format includit formalr relationē. Hāc sic pbat de Jti. q. 21. ar. p°. Jd q̄ō includit rōnez entis nec ē enti synonymū & differt ab ente rōne: nec addit enti aliqd ab eo divisū: nec dr̄iam ptrahentē: nec solā negationē: addit respectū supra rōnem entis. sed bonū est hmōi. ergo maiorem & minorem probat longo processu.

¶ Cōtra arguūt Scotiste. pmo. Bonū nō dicit relationez in deo: ergo nec in creatura. pña p3. añs ꝫ. a. Dn probat. bonū in deo nō dicit relationē realē ad ltra: qz nulla talis relatio convenit oibus personis: nec realē ad ēt: qz deus esset bon⁹ ex habitudine ad creaturas: nec dicit relationē rōnis: qz tunc bonum esset ens rōnis. ergo. Nullā relationē dicit. añs p3o oi sua pte est probatū: & 2ña p3 a sufficien ti divisione. Scōo probat añs per Augu. q̄ dicit q de⁹ dr̄ bon⁹ ad se.

¶ Rñdeo & dico duo. Primo q aliquid nullum pōt dicere respectū dupl̄r. Uno mō in pncipali: & hoc mō bonū nō dicit respectū: fz purū absolutū reale. s. in recto. Alio mō aliqd respectū cōtinuatine. s. obliq̄: & sic bonū dicit respectū: q̄ th respect⁹ nō est quasi ps bonitatis rei: hic aūt respect⁹ est habitudo pfectini fz q aliqd natū est pficere sm esse qō hz in reb⁹. Entitas. n. nō est bonitas nisi vt est pfectio alicui⁹. de veri. q. 21. ar. 6. pfectio aūt rei est finis cuius est pfectio: & iō respect⁹ quē importat bonū ē habitudo cāe finalis. Et qz cā finalis vltima hz hāc habitudinē ex seipsa: & nō ab alio fine. iō dr̄ q deus qui est vltim⁹ finis ē bon⁹ per se. i. p ēntiā: qz vero secūdi fines pticipāt habitudinem cāe finalis in ordine ad vltimū finem: iō creatura non dr̄ bona p essentiā: qz posita ēntia creature nō dr̄ res bona nisi in ordine ad deum. de veri. q. 21. ar. 1. ad p mū.

P Dico scōo ad argumētū q respect⁹ quē 2notat bonū sine i deo sine i creatura est respect⁹ rōnis. & ad improbationē hui⁹: negatur 2ña. qz bonū nō solū dicit illū respectū bonū absolutū. s. entitatē rei: que tamen nō pñt cōcipi sub rōne boni nisi pcōcipiat talis respect⁹. Nunc̄. ij. Itelligit de⁹ vt bon⁹: nisi itelligat habitudo ei⁹ ad creaturā ē rōe boni & pfectini.

P Ad scōam probationē añtis dr̄.

eo q mēs Augustini ē q bonū nō dicit relonē in deo ad intra: sic paternitas & filiatio sine q nō est relatiuuz sm esse: qō. s. dicat puros respect⁹: est tñ relatiuū sm dici: et tale relatiuū pt dicere pfectionē.

¶ Scōo arguit. Jd qō cōuertit cū ente ēntialiter nō dicit formalr respectū: qz ñ oē ens ē rekō: fz bonū cōuertit cū ente essentialr. &c.

¶ Rñdeo. Aliqd cōuerti ēntialr cū alio pōt esse dupl̄r. Uno mō qz nullā realitatē includit intrinsece quā nō includat aliō: & sic negat maior. & cōcedit minor. Alio mō qz nō solū aliquā entitatē quā nō includat aliud: sed nec aliqō ens rōnis in recto vel in obliquo: & sic cōcedit maior. & negat minor. et illa conversio secundo mō dicta: pōt & dici denominativa rōne illius respect⁹ quez includit preter rōnem illius cum quo convertitur.

¶ Tertio. Nullus respect⁹ hmōi monet: fz bonū monet appetitū. &

¶ Rñdeo. Primo cōcedit 2cō. s. q bonū nō est respectus: includit tamen respectum.

P Scōo dico q absolutū est respectu monet. Nūc̄. n. quiditas movet intellectu ad actum cōponētē nisi accepta in habitudine ad alterū: qz act⁹ 2ponēs ferē invnū pp cōueniētiaz eius ad alterū: fz sine respectū movere possit ad actum simplicē et sic intellect⁹ practicus movet a bono inquātū aliqd apprehendit vt conveniens alicui.

Guido ō mōte carmello.

¶ Contra quoddā dictū in rñsione ad primū. s. q bonū hz rōnem finis: arguit Guido de monte carmello in quolibetis. Primo nullū posteri⁹ est de rōne prioris: sed finis, ē posterior: bono. ergo. maior nota. minor. pbat. finis mō ita ,immediate cōsequit ens sicut bonū. ergo posterior: est bono.

¶ Rñdeo. Negat minor. ad probationez negat añs: qz oē ens est appetibile: & pter finis mot⁹ appetit⁹: vt elicit 2ma pte. q. 5. ar. 6.

¶ Scōo. Nullū inferi⁹ est de rōne superioris. fz finis est iferior bono. ergo maior nota. minor pbat. bonuz est supi⁹ fine. ergo finis ē inferior bono. 2ña p3: añs pbat. id qō pdicatur de duob⁹ ex equo est supi⁹ quolibet eoz: sed bonū pdicat de fine & de his q̄ sunt ad finē ex equo. ergo.

¶ Rñdeo. Negat minor. Ad pbationē negat añs. ad pbōnē negat minor. Quia bonuz pncipalr terminat motū appetit⁹: de his vero que sunt ad finem dr̄ sm quid.

Cōclo. ij. Appetibilitas sive respect⁹ ad appetitū: includit in formali rōne boni. Hanc sic pbat. s. D. 2ma. q. 5. ar. p°. & de veri. q. 1. ar. 1. Jd qō ponit i diffōne alicui⁹ est de rōne eius: fz appetibilitas ponitur in diffōne boni: nā bonū est q omnia appetant. ergo.

¶ Cōtra arguit Guidovbi supra. Quicqd includit in formali rōne alicui⁹ 2venit rei in p° mō dicēdi q se: sed appetibilitas nō sic 2venit bono. ergo maior nota. minor pbat. Appetibilitas 2venit bono q se i scōo mō. ergo nō in p°. 2ña p3: añs pbat. Ois rō denolans obz in cōparatiōe ad porētiā 2venit obo i scōo mō pfectatis: sed appetibilitas ē hmōi. ergo maior p3. minor. ē pbi. 2. de aia. tex. cō. 67. dicētis qō visibilitas 2venit colori per se i scōo mō q: denominat colorez a visu.

¶ Rñdeo. Qō obm potentie pōt tripl̄r noiari. Uno mō noie significante qd rei obti: sicut color noiat quid sit obm visus: & hoc mō obm volūtatis significat q hoc nomē pfectū. Scōo noiat noie significāte ipsuz in ordie ad porētiā q mō dicerē q visibile est obm visus: & sic obm voluntatis significat hoc noie appetibile. Tertio noiat nomine significāte vtrūq: sicut si dicam q color visibilis ē obz vis⁹: & hoc mō obm volūtatis significat per hoc nomen bonū q dicit absolutum cum respectu.

P Ad argumētuz negat maior. de eo qō includit tm 2notative: & hoc

mō includit apptibilitas in rō=ne boni. Negat ēt mior. ad. pbōnē negat de obto signato: sm tertiuz modū supradictū. nā iz visibilitas ꝓueniat p se scdo mō coloris: cōue=nit tm p se primo mō huic qđ dico color visibilis.

Cōclō. iij.

Bonū et ens adinuicē con uertunt. Hāc sic. pbat. s. D. prima q. 5. ar. 3. ꝛ ōr. 1. q. 21. ar. 2. Illa cō uertunt quoꝝ vrrūq; ō altero ꝑdi canꝫ: sed bonū ꝛ ens sunt hmōi. ḡ. ꝛc. maior nota. minor. pbat. Oē ap petibile est bonū: iz oē ens est ap petibile: ḡ. Qđ añoē bonū sit ens sic. pbat. Illud est ens in cui⁹ rō=ne includit rō entis: sed i rōne bo=ni includit rō entis: ergo.

Durandus di. 33. q. 1. ar. 2.

¶ Cōtra arguit Duran. Ea nō cō uertūt que differūt reali rōne: sed ens ꝛ bonū differūt reali rōne: ḡ. maior nota. minor ꝑbat. bonū dif fert ab ente rōne: ꝛ rō boni est rea lis: ḡ differt ab ente reali ratione.

¶ Rndeo. Primo posset negari ma=ior. Nam hō ꝛ risibile cōuertunꝫ: aliud tm est significatū hois: aliud risibilis. sed qꝛ ens ꝛ bonū non so lum cōuertunt quo ad suppositā: sed etiam essentialiter.

¶ Dico scdo q rō accipit septēmo dis. Primo p spē intelligibili. Scdo p actu intelligēdi. Tertio p conce=ptu formato p intellectū. Quarto p vocē exprimente talē cōceptū. Quinto p re ad eā mouente itelle ctū ad intellectionem. Sexto p re ad extra terminātē intellectionē. Septimo p re ipsa nō absolute: iz vt est relucēs in conceptu.

¶ Dico tertio q rō accepta ūtuor ꝑmis: ꝛ septimo modis nō est rea lis. Intelligo sic istud dictū: qđ ali qđ dr ens rōnis. Uno mō ꝓprie. ꝛ sic ens rōnis dicit id qđ in nullo p dicamēto est: ertalia entia rōnis cōsequunꝫ modū itelligendi sicut ttēio generis ꝛ spēi: hoc mō spēs intelligibilis ꝛ actꝰ intelligēdi nō sunt entia rōnis cū dicāt rez ꝑdi camēti qualitatis: nec cōsequanꝫ modū intelligēdi: immo sunt ꝓpria cipia vel ipe actꝰ. Scdo dr ens rō nis largo mō qcqđ nō hz eē ꝑter opationē intellectꝰ: ꝛ hoc mō dic ista esse entia rationis.

¶ Dico quarto q accipiēdo rōnez ꝗnto ꝛ sexto mō aliqua ē rō mere realis. s. rō eoꝝ quoꝝ noiboꝰ signifi catur mere ens reale aliqua ē pu re ens rōnis. s. rō eoꝝ q̄ sūt entia rōnis vt rō ghis: spēi: añtis: ꝑtis ꝛ hmōi: aliq̄ est ptiz realis ꝛ ptim rōnis cuiusmodi est rō boni. Im=portat. n. ens reale cū respectu rō nis quātū ad absolutū nō differt a rōne entis: sed ēt̄ū ad scōz quē addit supra rationem entis.

¶ Ad arḡm negat minor. Ad pbō nem dico ad añs. si intelligit pri ma pars añtis q bonū differt ab ente totali sua rōne: negat ipsum añs. si intelligit q differt ta rōne eo q addit aliqđ ad rōnē entis. s. respectū rōnis. negat ꝓña: qꝛ ex ea ꝑte q̄ differt a rōne entis nō dicit aliqđ reale: iz purū ens rationis.

¶ Scdo arguit sic. Impoꝫ est q duo ꝓdicent de eisdē i qđ ꝛ adeq̄te nisi sint synonyma: sed si ens ꝛ bonū cōuertunt tali bono: nō tri staretur q habēret tantū. malum: sicut si cū hoc etiā tristarenꝫ.

¶ Rndeo. Quod malum ōr tripl̄r. Uno mō ipsa priuatio boni debiti inesse ꝛ tale malū nihil est. Alio modo dicit aliqđ malū: qꝛ est ſōm talis priuationis: ꝛ hoc dicit ma lū nō qđ ē formalr: iz denoiatiue. Tertio mō ōr id qđ est causatiuū talis priuatiōis: ꝛ hoc nō ōr malū simpliciter: sed sm quid.

¶ Dico scdo q aliquid mere posi=tiuū pōt eē malū scdo ꝛ tertio mō. ꝛ tale malū est dolor: iz nō primo modo. Ad primā pbationē dico q pena inquātū pena est malum tertio mō: sed nō primo. Ad secūdā dico q talis in illo casu haberet tm de malo simpliciter: nō aūt ha beret tm de malo sm quid.

¶ Tertio. Si malū est tantū pri=uatio: sequit q in primis dei ope=

Questio. ij.

Queritur secundo. Utrū ma lum sit aliquid?

Pro ista questione hec est pri ma conclusio. Malū for=

malr sumptuz: ideſt ipsa malitia nō est nā positiua: iz pura ꝓuatio nāe sic. pbat. s. Do. in. q. 1. de ma. ar. 1. Id qō cātur a ꝓmo ꝛ vniuersa=lissimo bono est bonū: sed oia entis tas ē hmōi: ḡ oia entitas ē bona.

¶ Secūdo. Omnis entitas hz cō=nenientiā cum aliquo bono: ergo omnis entitas est bonum.

¶ Tertio. Nihil opposītū ipi eē ꝑt eē aliq̄ entitas: iz malū forr ac=ceptū. i. malitia opponit eē: ḡ ꝛc.

Augustinus addūcit in Enchiridion. Ergo. in. 1. di. 34. q. 1. ar. 1.

¶ Contra arguitur primo. Malū est subiectiue in bono: vt dicit Au gustinꝰ in Enchiridion: ergo ma lum est aliqua entitas.

¶ Rndeo. Quod malū nō dicitur esse in bono: tanꝗ aliquid positi=nū: iz sicut priuatio. Et cū dicitur malū esse i aliquo: nō aliud signi ficat nisi q talis res ꝓuatur bo no sibi conuenienti.

¶ Scdo. Dolor ꝛ tristitia sūt qdā entitates: iz dolor ꝛ tristitia sunt mala: ḡ aliq̄ mala sūt entia. maior ꝑz. minor ꝑbat. Tū qꝛ pena iḡtū pena ē malū: iz dolor est pena. Tū qꝛ si dolor nō eēt ꝑz se malū: iz ꝑz se qꝛ ꝓuat aliquo bono: sequit q si quis ꝓuaretur tali bono: nō tri staretur q haberet tantū malum: sicut si cū hoc etiā tristarenꝫ.

¶ Rndeo. Quod malum ōr tripl̄r. Uno mō ipsa priuatio boni debiti inesse ꝛ tale malū nihil est. Alio modo dicit aliqđ malū: qꝛ est ſōm talis priuationis: ꝛ hoc dicit ma lū nō qđ ē formalr: iz denoiatiue. Tertio mō ōr id qđ est causatiuū talis priuatiōis: ꝛ hoc nō ōr malū simpliciter: sed sm quid.

¶ Dico scdo q aliquid mere posi=tiuū pōt eē malū scdo ꝛ tertio mō. ꝛ tale malū est dolor: iz nō primo modo. Ad primā pbationē dico q pena inquātū pena est malum tertio mō: sed nō primo. Ad secūdā dico q talis in illo casu haberet tm de malo simpliciter: nō aūt ha beret tm de malo sm quid.

¶ Tertio. Si malū est tantū pri=uatio: sequit q in primis dei ope=rib⁹ potuisset esse malū: hoc est cō tra Augustinū in Enchiridion. 2. cap. ꝓña pbat. tum qꝛ ibi fuerūt tenebre q nō sunt aliud q̄ priua tio: tuz qꝛ deus potuisset spoliare ꝛ priuare Adā suis perfectionib⁹ anteq̄ peccaret: ꝛ tm illa priuatio nō fuisset malum qꝛ omne malū aut est peccatū aut pena peccati: vt dicit Augustinꝰ sup genesi ad litterā: iz anteq̄ Adā peccaret no erat peccatū nec pena peccati: ḡ.

¶ Rndeo. Negat ꝓña. Ad primā pbationē dico q qñ malū ōr esse priuatio ꝓintelligit de priuatione boni debiti inesse ꝛ qñ ꝺz inesse: il la aūt tenebra non erat priuatio boni ꝓ tunc debiti in esse: ꝛ per ꝓña nō erat malum.

¶ Ad secūdā pbationē dico q in Adā fuisset aliquod malū posito illo casu: ꝛ tale malū nō fuisset pe na nec culpa nec est necesse omne malū esse pēnā aut culpā nisi sit in natura intentionali ꝛ sm ꝑsen tem cursum: cuius tm oppositum posset deus facere.

¶ Quarto. Si malū est ꝓuatio bo ni: sequit q ois pena sit pena dāni: qꝛ ꝓuatio boni non est aliud q̄ pena dāni. iz hoc est falsuz: qꝛ da tur etiā pena sensus. ergo.

¶ Rndeo. Qō pena dāni accipit dupl̄r. Uno mō ꝓ pena que est ipsum dānū: vt sit cōstructio in transitiua: ꝛ sic negat ꝓñtia. Alio mō accipit pena dāni. i. pena infe rens dānū: ꝛ sic etiā negat ꝓñtia. Quia qñ dicimꝰ malū esse ꝓuatiōnē loquimur de malo formalr ꝛ nō denoiatiue vel causatiue ac=cepto: vt ꝑz in rñsione ad scōm.

¶ Quinto. Si malum est priuatio sequit q homo existēs in pec cato mortali ꝛ peccās de nouo pri uaret aliquo bono: sed hoc est fal suz: ergo. maior ꝑz. minor. ꝑbat. si talis priuaret aliquo bono maxie priuaretur gratia: iz nō priuatur gr̄a: qꝛ ante eā nō habebat. ergo.

¶ Rndeo. negatur maior. Ad ꝓ bationē etiaz negatur maior, sed

dico q̄ priuaretur bono nature: quod est habilitas quedā nature ad bonum gratie. omne em̄ peccatum diminuit bonū nature: vt dicit. s. D. q. 2. de malo. ar. 12.

¶ Septimo. Totalis negatio eēndi alicuius subiecti: puta angeli est malū. ꝫ talis negatio est pura priuatio: vt p̄z. ergo. Malū nō est priuatio sed simplex negatio. minor p̄z. maior. ꝑbat. tū q̄ negatio alicui⁹ boni est malū: ergo negatio maioris boni est maius malū. tnm q̄ simplr non esse est magis fugiendū q̄ carere certo bono. ꝯ nō esse est malū. ꝑa tenet: q̄ sicut nihil est apprehendū nisi bonū: ita nihil est fugiendū nisi malum.

¶ Rñdeo. negat maior. Ad p̄bationē negat ꝑa. p̄supposita cōstātia subiecti ⁊ ea nō p̄supposita negat ꝑa: annihilata aūt aliq̄ re nō esset constantia subiecti.

¶ Ad secūdā. p̄bationē negat ꝑa nam etiā aliquid non malū est fugiendū: si eius oppositū est appetendū. Et q̄ esse qđ opponit non esse est appetēdū nō ipsuꝫ nō esse est fugiēdū: licet nō esse nō sit malū. Et q̄ nō esse nō sit malū: patet: q̄ omne malū fundatur in bono ꝫ nō esse in nullo fundatur: ideo nō est malum aliquod.

Cōclo. ij. Nullū malum ꝫ hz cām̄ p se: ꝫ tm̄ p accns. Prima pars ꝑbat sic a. s. Do. 1. parte. q. 49. ar. 1. ⁊ p̄ñti. di. Null⁹ effect⁹ nō intēt⁹ a sua cā vel hns similitudinē sue cāe nec peccēs fm̄ certū ordinē: hz p se cām: ꝫ malū ē hmōi: ꝯ. Scda ps ꝑbat. vbi supra. q̄ malū habeat aliquā cāz: puta bonū. oē qđ ⁊ mest alicui p̄ter nāz ei⁹ cui inest hz cāz efficiē tē. sed omne malū est hmōi: ꝯ malū hz causam: ꝫ nihil pōt eē causa efficiēs nisi bonū. sed nō est causa per se: ꝯ p accidēs. Ex hoc sequit q̄ volūtas est cā peccati p accns solū. s. inq̄tū volūtas est deficiēs.

Beat⁹ ¶ Cōtra arguit Scot⁹ p̄mo. Defectibilitas volūtatis nō est cā peccati per accns: alioquin esset frustra talis defectibilitas: neq̄ ē cā p se: q: q̄d est cā cause est cā effect⁹: sed de⁹ est cā talis defectibilitatis: ꝯ eēt cā peccati. qđ ē ſtm. ꝯ.

¶ Rñdeo. Dico p°. q̄ causa per accidēs est quadruplex. Aliqua em̄ est causa per accidēs que nec ponit nec p̄natine facit aliquid ad effectū: sicut musicus dicit causa per accidēs respectu domus. Alia est causa per accidens que p̄natine ꝑfert aliquod effectui: sicut remouēs p̄hibēs. Tertia est que positiue cōfert effectui: sed p̄ter intentū: sicut fodiēs thesaurū est causa inuētionis thesauri. Quarta est causa per accns: q: p̄ducit aliquē effectū per se cui cōiungit aliquid aliud: ⁊ respectu illi⁹ d: cā p accidēs sicut domificator: est p se causa domus. ⁊ per accidens est causa albedinis eius. Iste tamen modus potest induci ad tertium.

P̄ Dico scdo q̄ effect⁹ dicitur, per accidēs dupliciter. Uno modo ad quē terminat actio agētis: ꝫ p̄ter ei⁹ intētū sicut est inuētio thesauri: ⁊ talis effect⁹ ꝫ respectu alicuius cause sit per accidens: tñ respectu alterius potest esse per se. Alius est effectus per accidēs ad quē nō terminatur actio agentis, sed dicit effect⁹ per accidēs: q: cōiungit effectui per se: sicut dirim⁹ de albedine respectu domificatoris. Malū nō est effectus per accidēs p̄mo modo sed secūdo q: cōiungit bono qđ p se est p̄ductū.

P̄ Dico tertio vt ponit. s. D. ī p̄ñti dist. ar. 3. ad quartū. q̄ dupler est defectus voluntatis. Un⁹ est potēcialis: ⁊ iste cōuenit volūtati inq̄tū est ex nihilo: quicquid em̄ est ex nihilo est potēs deficere. Alius est actualis fm̄ qđ actu voluntas deficit. Primus defectus fm̄ nō est actualis cā peccati: alioq̄n semp volūtas actu deficeret. sed secundus est actualis causa peccati: q: quicqđ ꝓcedit a volūtate: vt stat sub isto defectu totū est malum.

¶ Ex his respōdeo ad argumēta q̄ defectibilitas non est p̄xima causa mali neq̄ per se neq̄ p accidēs: ꝫ actualis defect⁹ est causa p̄xima: ⁊ est causa per accns sicut remouēs p̄hibēs. Nā sicut ignorātia est cā peccati: q: remouet sciam p̄hibētē peccatū: ita defectus voluntatis remouet eius rectitudinē ⁊ bonā electionē que p̄hibet peccatū. Ad impbationē negat ꝑa: q: talis causa per accns facit p̄natiue aliqđ ad effectū: p̄uat em̄ id qđ peccatū p̄hiberet: ⁊ iō nō est frustra si etiā diceret q̄ eēt causa per se. nō valet impbatio quā adducit: q: talis defectibilitas aut defectus est pura negatio ⁊ ens rōnis. Entia aūt rōnis non habent causam efficientem.

¶ Contra hāc respōsionē arguit. Primo q̄ actualis defectus non sit causa peccati: q: ois defectus volūtatis est malū: ꝯ si cuiuslibet mali est causa actualis defect⁹: sequit q̄ ante p̄mū defectū fuit alⁱ defectus ipsum causans.

¶ Rñdeo. negatur añs. q: primꝰ defect⁹ est pura negatio: vnde nō habet rationē mali nec culpe nec pene. ex hoc autē defectu tanꝯ a remotione p̄hibētis causat secūdus defect⁹ qui hz rationē culpe nō qđē vt causat p̄cise a p̄mo defectu: ꝫ etiā a volūtate: ita q̄ neq̄ defectus solus neq̄ volūtas sola sed volūtas deficiēs est cā mali.

¶ Contra hoc arguit dupl̄r. Primo. Idē sub eadē ratiōe est subiectū p̄uationis ⁊ habitus: sed voluntas vt voluntas est, subiectuꝫ ⁊ causa p̄pria boni actus volūtatis: ergo ⁊ mali sine peccati.

¶ Rñdeo. dico primo q̄ voluntas sine defectu ꝑsiderata est p accns causa peccati accidētaliter se tenēte ex parte effectus. est em̄ causa alicuius boni cui cōiūgit defectus. sed volūtas vt deficiens est causa per accidēs accidētalitate se tenente ex parte cause. est em̄ vt remouens p̄hibens.

P̄ Dico scdo ad argumētū q̄ malor est falsa qñ subiectū naturaliter inclinatur ad habitū ⁊ non ad p̄uationē. sicut est in p̄posito. Nā volūtas naturaliter appetit bonum ⁊ refugit malum.

¶ Scdo. Uoluntas per se inq̄tū defectibilis nō pōt bene velle: ergo peccat: vt sic ⁊ non peccat. hoc est impossibile. ergo tenet ꝑa: q: nullus peccat in eo qñ vitare nō pōt.

¶ Rñdeo. negat ꝑa. est em̄ tale argumentū. Uoluntas inq̄tū est deficiēs non pōt bene velle: ergo volūtas nō pōt benevelle. Quam ꝑam ꝑstat nullā esse: volūtas. n. antecq̄ haberet actum defectū poterat bene velle: ⁊ similiter postq̄ desierit eum habere.

¶ Contra rñsionē ad primū istoꝝ arguit. Uoluntas sola est causa peccati accidētalitate se tenēte ex parte effect⁹: ergo peccatū est causale. hoc est falsum. ergo.

¶ Rñdeo. negat ꝑa. q: nō omnis effectus per accidens est casualis nisi contingat: vt in paucioribus ⁊ sit totaliter separat⁹ ab intētione agentis. quod nō contingit de peccato: vt dicit. s. Doc. in. q. 1. de malo. arti. 3. ad. 15.

¶ Contra rñsionēꝫ ad principale argumentū arguit. q̄ defectibilitas potēcialis non sit causa peccati: q: aut eēt actiua aut passiua. nō passiua q: volūtas vt passiua non agit: ergo erit causa actiua: ꝫ actiuitas volūtatis est eius libertas: ꝯ nō est aliud dicere nisi q̄ volūtas vt libera est causa peccati.

¶ Respondeo primo. q̄ defectibilitas distinguit ab actuali defectu q: defectibilitas se tenet ex parte ipsius volūtatis qui ex hoc qđ est ex nihilo pōt deficere fm̄ vertibilitatē electiōis: actualis vero defect⁹ se tenet ex pte act⁹ volūtatis.

P̄ Dico scdo. q̄ potentialitas non est per se actiua nec passiua: nec tanꝯ remouens p̄hibens: sicut si diceret q̄ cecitas est cā visus.

¶ Secundo principaliter arguit.

si voluntas creata vult malū tātum per accidēs qz precise vult illud positiuum ad qđ sequitur illa deformitas: ꝫ non magis peccat volūtas creata q̄ increata qz etiā ipsa nō vult malū nec per accās.

¶ Rñdeo, negat cōsequētia. qz diuina volūtas nec per se nec p accidens potest velle deformitatē culpe sicut facit voluntas creata.

¶ Ex predictis patet q̄ peccatum non solum habet causam deficiētē sed etiā efficiētē, per accidēs .s. voluntatē creatā que dicit causa deficiens: qz nō efficit rectitudinē in actu suo quā tenet̄ z debueret.

¶ Ex hoc sequit q̄ licet deus non causet rectitudinē in actu volūtatis create: nō tamē impuratur ei ad peccatū: qz ipse non tenet̄ causare talem rectitudinem.

¶ Tertio arguit cōtra quandam respōsionē quā nō dat. s. D. ꝫ reduco sic argumentū vt sit ad ppositū probationis q̄ volūtas nullo modo sit causa peccati. Si voluntas esset cā peccati sequit̄ q̄ esset cā deformitatis in actu. ꝫ hoc est falsum: ꝫ maior ptz. minor pbat. In actu habēte rectitudinē a deo nō pōt volūtas creata causare deformitatē: ꝫ actꝰ volūtatis hz rectitudinē a deo. ꝫ. maior ptz. minor pbat. omnis actus a deo producitus habet rectitudinē: alioq̄n si deus nō causaret rectitudinem causaret deformitatē cum nullus actus in particulari sit indifferēs sed quilibet actus volūtatis est a deo tanq̄ a causa prima: et prius ꝼm rationem q̄ a volūtate: z sic in illo prior habet rectitudinem.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad pbationē dico q̄ in actu hñte rectitudinē pōt volūtas cāre deformitatē non oppositam illi rectitudini. Deꝰ aūt i illo priori cāt in actu rectitudinē p cōparationē ad seipz: qz ille actus, vt a deo fit recte fit: z ad rectū finē ordinat̄: nō aūt cāt i eo, rectitudinē per cōparationē ad volūtatē creatā: ita vt recte fiat ab illa z recte ordinat̄ ad vltimum finem. Istarū aūt rectitudinum vna pōt fieri z esse sine alia: z vna causari a deo: z alia nō causari a voluntate creata.

¶ Ex hoc sequit q̄ deꝰ nō est ꝑcise cā rectitudinis in actu volūtatis. ꝫ ꝑcurrit ēt ipsa volūtas vt istūm.

Cōclo. iij.

Malū inquātū hmōi dimi nuit bonū nature: ꝫ nō pōt illud totaliter corrūpere. Prima pars sic. pbat. s. D. 1. parte. q. 48. ar. 4. Jd qđ minuit habilitatez nāe ad bonū minuit bonū nāe: sed malū diminuit hāc habilitatē. ꝫ. sēba pa pbat. vbi supra. Malū non tollit fundamētū illius habilitatis: ergo non aufert totaliter bonū.

¶ Sciendū est aūt̄ q̄ diminutio hmōi habilitatis nō est p̄ substractionē partis: ꝫ per remissionē: et ꝫ̄uis actꝰ ex quibꝰ remittit̄ dicta habilitas in infinitū multiplicarēt̄ur: nō tñ eā totaliter auferrēt: qz semp manet i sua radice, z ꝑ hoc: qđ est ipsa ꝑa ale: sicut si infinita obstacula ponerēt̄ iter solē z aerē nō auferrent totalr habilitatē aeris ad lumē: qz remanēte ꝑa actꝰ sp manet sua habilitas ad lumen.

¶ Cōtra eandē arguit Duran. s. Intensio habilitatis subiecti ad actū fit per aliquid inherens ꝑo: ergo z remissio fit per aliqđ inherens. sed actus cōtrarij ꝑto inherētes z remittētes habilitatē possunt in infinitū multiplicari: ꝫ auferrēt totalr habilitatē: exēplū āt nō est ad ppositū: qz illa obstacula nihil auferrēt soli nec aeri. Duran. 1. dis. 35. q. 4.

¶ Rñdeo. Quod tripler est habilitas ad bonū. Prima est remotissima: z hec est tā in essentia ale respectu gr̄e q̄ in potētijs ale respectu habituū infusoꝝ ex earum nāli nullo eis superaddito. Alia est habilitas remota: z hec est p notitiā cōem principioꝝ iuris z p inclinationem ad bonū cōsequentē volūtatem ex tali notitia: z hec pertinet ad synderesim. Iste aūt̄ due

habilitates sunt omnino inextinguibiles. Tertia est per habit̄ superadditos: z hec olim pōt remoueri: z est habilitas ꝺi ad actum.

¶ Ad argumentū igit̄ ꝓcedo totū de habilitate subiecti ad actum: habilitas aūt̄ quā minuit peccatum non est habilitas ad actum: nec aliquis habitus de gr̄e qualitatis: nec aliqua dispositio absoluta: sed est habilitas anime quo ad eius essentiā: z eius potentias ad recipiendum bonum gratie in essentia: z virtutes infusas in potētijs: vñ argu. nō est ad ppositū: z ista habilitas non est ex aliquo actu vel habitu acq̄sita: sed ante oēz actū z habitū z qđ plus est añ oēm potētiaz aie ipsa eētia aie ē habilis ex nā sua ad gratiā tanq̄ primū ei⁹ susceptiuū: ista aūt̄ habilitas aie ad gr̄am ordinatur ad dei fruitionē ipsam aiam.

Distin. xxxv.

Circa. 35. dist. q̄ritur. Utrum in omni peccato sit aliqs actus.

Pro hac q̄one ista est prima cōclusio. Actus humanus si sit malus habet propriē rationem peccati. Hāc sic probat. s. Doc. prima secunde. qō. 21. arti. primo. omnis actus qui agit ꝓpter finem z caret debito ordine ad illum finem: dicit̄ peccatus sed ois actus malus voluntarius est hmōi: ergo.

Ergo. 2. dist. 34. qō. 1. ar. 2.

¶ Cōtra arguit Gregorius. ꝑmo. Omnis entitas est a deo: sed peccatum non est a deo: ergo peccatum nō est entitas: z per cōsequēs non est actus.

¶ Respondeo. Qđ peccatum accipitur tripliciter. Uno modo pro suo formali solum. s. pro deformitate: z sic nō est a deo: nec est entitas. Alio modo pro materiali solum. s. pro actu in quo est deformitas: z sic entitas vt sic est a deo. Alio mō pro māli z formali z sic nō ꝓcedit esse a deo: eodem mō distinguit̄ maior istiꝰ argumēti: hoc est peccatū demōstrādo actū inrādi z hoc est a deo: ꝫ peccatū ē a deo. dico tñ q̄ nō ꝓceditur cōiter peccatū eē a deo: qz deꝰ non est cā illiꝰ deformitatis que cōpler formalē rōnē peccati: posset tñ ꝓcedi peccatū eē a deo cū quadā determinatiōe: ꝫ. gra. si dicat. peccatū quo ad substātiā actus est a deo.

Vide. S. tho. pp. q. 48. ar. 1. et 12. q. 18 ar. 5. et ibidē Caietanum et. q. 72. ar. 1. et. 5. tho. 3. cōtra. c. 9. Dalū gens et dria in moralibus cens ꝓsitiū et bonū inse quis sit malū hoc / mr eoey vt pt. da inds titia. et de forma mortis

¶ Scđo Aug. dicit sup illud Jōnis pⁿ. z sine ipso factū est nihil. peccatū nihil est. Et i libro de natura gr̄e: ꝓsentit pelagio dicēti q̄ peccatū nō est substātia neq̄ aliquid aliud: ꝫ neget eius ꝓhamꝫ infert pelagius: ergo peccatū nō debilitat nām: qz vt dicit ibi Augustinꝰ ēt nō comedere nihil est: z tñ nām debilitat. ex his vult Gregorius q̄ peccatū nō sit vlla entitas incōplexa significabilis: ꝫ tā tū cōplexa. nam cū dicitur nō mechaberis non prohibetur vir aut mulier: sed hoc complexum quod admisceat non sue.

¶ Rñdeo. q̄ oēs predicte auctoritates z si que alie sunt intelligūtur de peccato nō quidē materialiter sed formaliter accepto.

¶ Dico, scđo q̄ peccatū quantū ad suū materiale est in predicamēto actionis si sit actus licut est furtū homicidiū z significēāt incōplexa: puta hoc nomine peccatū.

¶ Dico tertio q̄ dum prohibetur adulteriū prohibetur cōtactus viri z mulieris in determinata parte corporis. talis aūt̄ cōtactus est motus localis vel alterationis.

Aureolus hic.

¶ Cōtra eādē arguit Aureolus. Probādo q̄ rectitudo voluntatis nō sumat̄ p cōparationē ad rectā rōnē tāq̄ ad secūdā regulā. Primo id nō pōt esse secunda regula ipsiꝰ actꝰ qđ nō pōt mediare inter primā regulā z regulatū: ꝫ rō nō mediat inter primā regulam z regulatum nisi forte applicando. i. ostendendo obiectū bene circumstantionatū voluntati. ergo &c.

Universidad de Barcelona Biblioteca

¶ Rñdeo. Dico p°. q ratio practica in cõmuni accepta. i. vt rõ practica est: nõ est regula actus bene dãs ei rectitudinẽ. Sed rõ practica vt est recta dat actui rectitudinẽ ꝛ est eius mensura secũda. prima vero est dens: sine ler divina.

Dico secũdo q minor est falsa: qz recta ratio mediat inter regulam primã ꝛ actũ: q mediatio nõ solũ est applicatio: sed est ostensio rectitudinis ipsius actus.

¶ Cõtra. de rõne regule est efficere: sed ratio nõ causat rectitudinẽ in actu: cũ causek tantũ a voluntate que actũ elicit vel imperat. ꝯ.

¶ Rñdeo. negak maior. ꝛ sufficit ad mẽsurã: q oñdat rectitudinẽ.

¶ Scõo. Rectitudo actꝰ sumit p cõparationẽ ad obiectũ circũstantionatũ: qz actꝰ dicit bonus eo q cadit super debitũ obiectuz: ergo non sumitur per cõparationẽ ad rectam rationem.

¶ Rñdeo. q obiectũ põt accipi dupliciter. Uno mõ ꝼm esse reale qõ habet ad extra: ꝛ sic nõ est regula actus recti: qz ꝼm tale esse est imperfectus et ignotus. Alio mõ accipitur ꝼm esse cognitũ: ꝛ sic põt esse regula. hoc aũt ꝯz a ratione que imꝑimit mediũ obiecto in esse intentionali. ꝛ obiectũ sic in medio cõstitutũ monet voluntatẽ: ꝛ voluntas efficit obiectuz: vt dicit. s. Doc. q. 1. arti. 3.

¶ Et vt ista materia clariꝰ pateat Dico scõo q recta ratio oñdit finẽ voluntati ꝛ est vt sic mẽsura illius actꝰ volũtatis q est ad finẽ ꝛ quo appetit finẽ. Scõo appetitꝰ finis est regula recte rõnis cõsiliantis ꝛ iudicãtis de his q̃ sunt ad finẽ. Tertio recta rõ indicatiua ꝛ pfectiua est regula recte electionis. Quarto recta electio cum precedentibus est regula actꝰ exteriorꝭ: ꝛ sic semper recta ratio est regula actus humanorũ omniũ.

Cõcto. 11. In omni peccato requirimur aliquis actus: non tamen omne peccatũ est actus aut inducẽs actũ intrinsece. Hanc sic probat Do. s. prima scõe. q. 71. ar. quinto Nam ꝑma pars ꝑz de peccato cõmissionis. de peccato aũt omissionis. ꝓbat. Illud ꝛcurrit ad pctm omissionis sine quo omissio ñ haberet rõnẽ peccati: sed nõ hz rõnẽ peccati: nisi qz causatur ex aliquo actu volũtario. ꝯ Scõa ps ꝓbat. im illo ꝛsistit ꝓcise peccatum omissionis: quo posito ponit tale peccatũ: ꝛ quo nõ posito nõ ponitur: sed posita pura cessatiõe volũtaria ab actu ad quẽ qs tenet ponitur peccatũ omissionis. ꝯ ꝛc.

¶ Cõtra arguit Durã. pº. Nulla cãlitas positiua directe ponit ad effectũ ꝓpatinũ: sed omissio ẽ esse actus ꝓpatiꝰ. ꝯ nõ opz ponere aliquẽ actũ positiuũ. hz sufficit ñ exire in actũ cuius habek dñium. Duran. hic. q. 1.

¶ Rñdeo. Negak maior. qz nõ solũ opz assignare cãz positiuã motiuã: sed ẽt quietũ inãliũ cuiusmodi est omissio qua omittit id qõ indicatũ est debere fieri.

ꝑ Dico scõo q in peccato omissionis nõ est actꝰ ei intrinsecꝰ: nec oz q omissio sit ꝑ se volita: sed sufficit q aliqd sit directe: ꝛ per se volitum ad qõ sequit omissio: sicut cũ ex hoc qõ occupak circa aliquem actũ nõ venit ei i mẽtẽ id qõ facere teneret: tũc illa omissio est volita saltem per accidens.

ꝑ Dico tertio q aliqs actꝰ ꝺ alias esset bonꝰ põt esse peccatũ vel cã peccati eo q qs in eo occupatꝰ impedit ne ei occurrat id qõ tenek facere: sicut cũ alicui i die pasce studenti: vel ẽt oãti nõ occurrit q sumat eucharistiã ꝛ eã omittit.

¶ Scõo. Stante ꝓcepto dei: ꝺ sortes velit hodie. a. stat qõ sortes nullũ actũ volẽdi aut nolendi sit habitꝰ. ꝯ pctm omissionis põt esse sine aliq actu: ꝛ ꝓbatur. Q: i eo casu sortes peccaret omittẽdo velle qõ deus ꝓcepit.

¶ Respondeo. Negak antecedẽs. Quia nõ est in potestate volẽtis

ꝑ clare iudicet aliquid esse faciendum quin velit facere vel nolit vꝰ velit diuertere intellectũ ad alia cogitanda vel expectare tempus vel huiusmodi.

ꝑ Eodez modo diceret ad tale argumentum precipiat deꝰ sorti q hodie velit aut nolit aliquid hoc ꝓceptũ põt nõ seruare. ergo peccabit sine omni actu.

¶ Respondeꝯ. Qõ ãs est impossibile. ſ. q sortes nullũ actum habeat: nam si statim habito tali ꝓcepto poneret se ad dormiendum vt eum priuaret: ꝑstat q haberet falsẽ velle respectu dormitionis.

¶ Cõtra. Si volũtas nõ põt sulpẽdere omnẽ: sequeret q deꝰ nõ posset ei recte precipere q omnẽ actũ suspẽderet hoc est falsum. ergo.

¶ Respondeo. Negak cõsequẽtia. Quia hz voluntas nõ possit implere illud ꝓceptũ stante actuali animaduersione ꝓcepti: potest tñ velle illud iplere ꝛ conari ad hoc ꝛ habere conditionale velle meritorium. ſ. q vellet illud implere si posset. Et ista intelligenda sũt de omissione sequenti plenum iudicium de agendis. similiter etiam omissio sequens ignorantiã vꝰ cũ determinationẽ ꝓcedit ex aliq cã que si sit voluntaria est peccatũ: si aũt nõ sit volũtaria omissio ꝙsequens nõ imputabitur ad culpã.

¶ Tertio. Argnit q omissio nullo modo sit peccatum mortale: qz ex hoc sequeretur q aliquod peccatuz cõmissionis esset in infinitũ maius pecato omissionis. hoc est falsum: vt ptz. ergo cõsequẽtia ꝓbatur. stãte dicramine q deus sit amãdus ille qui habet nolle amare: sed actum odiendi deũ peccat in infinitum magis eo qui tantũ cessat et omittit eum diligere. ergo ꝛc. consequentia patet. antecedens probatur. qz aliquis actus potest dari in duplo remissior illo actu odiendi et aliquis in triplo et aliquis in quadruplo: et sic in infinitũ. sed quelibet istarũ actionũ est maiꝰ peccatũ pcõ omissionis: q ille primꝰ actꝰ est i infinitũ maius peccatum. tenet ꝙña: qz inter ipsum ꝛ peccatum omissionis est infinita distantia ꝛ sunt infinita media.

¶ Rñdeo. negak ꝙña. Ad ꝓbationem negak ãs. Ad ꝓbationẽ negak maiorẽ. qz actꝰ nolendi aut intelligẽdi nõ est in infinitũ intensibilis aut remissibilis: ꝛ nulla forma accidentalis est diuisibilis in infinitum: vt declaratũ est primo senten. dist. 17. Et sic est finis huius questionis.

¶ Distin. xxxvj.

Circa. 36. di. q̃ritur. Utrũ malũ sufficienter dividak ꝑ penaz et culpam?

Pro ista q̃stiõe hec est prima ꝛcio. Oẽ malũ iuribꝰ volũtariꝭ ꝙsideratũ ẽ pẽa vꝰ culpa. Hãc sic ꝓbat. s. D. prima pte. q. 48. art. 5. Tot sũt differẽtie malorũz in rebus voluntariꝭ quot sunt differentie bonorum: quibus priuari põt: hz sũt tñ due differẽtie bonoꝝ principaliũ i natura habẽte volũtatẽ. ſ. operatio i cuius priuatiõe rectitudinis ꝙsistit malũ culpe. ꝛ forma i cuiꝰ ꝓuatiõe est malũ pene: ergo ꝛc.

¶ Contra arguit Aureolus. Omne peccatũ ẽ culpa: ꝛ oẽ peccatũ ẽ pena: q culpa est pena. maior ꝑz. minor ꝓbatur. tũ qz Augustinꝰ dicit q peccatũ sibiipsi pena ẽ. tũ qz carẽtia boni debiti est culpa. hz pena est carẽtia boni debiti q ꝛc. Aureo. Ius hic.

¶ Ad minorem. Primo q nullum malum inf̃rum eũ culpa potest esse pena: qz de ratione culpe est q sit voluntaria. de ratione pene est q repugnet voluntati. Idem aũt non potest esse voluntarium et non voluntarium.

¶ Dico scõo q minor est falsa. Ad ꝓbationẽ primã dico q illa predicatio non est formalis sed cau-

Universidad de Biblioteca

talis. Peccatū em̄ inq̄tū hm̄oi nō est pena sed semp aliqua pena. i. ille defectus in ratione de quo su pra dixim⁹. dist. 34. precedit cul pam ⁊ alia pena. i. diminutio ha bilitatis nature ad bonū gratie vl virtut⁹ is est effectus peccati.

culpam.

¶Dico tertio ad pbationē secun dā q̄ priuatio boni debiti actioni est formaliter culpa. sed priuatio boni debiti agenti est pena. Unde ois priuatio conueniens actui vt erit ab agēte est culpa: ⁊ ois priuatio ⁊ inordinatio q̄uenies agēti vt recipit actionē ē pena: vt dicit. s. Do. vbi supra ad quartum.

Concl'o. ij. Ois pena in

Duran dus hic q. 3.

infligit̄ ꝓpter aliq̄ culpā. Hanc sic pbat. s. D. ꝑma scde. q. 87. art. 7. Ad quo remoto aliud remouet ⁊ quo posito illud ponit hz̄ super ipsum aliquā causalitatē: sed posita culpa originali ponit pena: ergo remota. i. nō ꝓsupposita nulla pena ponit fuisset. ergo ⁊c.

¶Contra arguit Durādus. Nulla pena sensus debet peccato originaliter omnes cōcedunt: ꝛz multe sunt pene sensus. ergo iste non sunt propter originale.

¶Confirmat. Quia deus punit aliquos iustos solum ad maiō meritum: vt dicit magister in quarto. ergo non ꝓp aliquam culpam.

¶Rñdeo. peccato originali nō debet pena sensus in alia vita: ꝛz bñ in presenti. non quidē directe sed consecutiue. Et hoc est qđ dicit. s. doc. q. 5. de malo. ar. 4. ad quartū. q̄ originali nō debet pena tanta sed concomitans.

¶Ad confirmationē dico q̄ nisi fuisset peccatū originale non fuisset homini inflicta pena etiaz ad ꝑfectum virtutis vel ad augmentum glorie.

Cōcl'o. iij. Deꝰ est actor omnis pene. Hanc sic pbat. s. D. in presenti distin. q. 3. articu. ꝑmo. ⁊ prima pte. q. 47. ar. secundo. ois effectus cuius producti⁹ non arguit in producente defectum est effectiue a deo: sed omnis pena est huiusmodi: ergo ex hoc sequitur q̄ deꝰ est causa etiam illarum penaruz que infliguntur ab hominibus iniustis: q: deus est causa etiam illius iniuste operationis quo ad substātiā actus: qua actione pena infligatur ꝛz nō sit cā deformitatis in ea existentis. Et hec sufficiant.

¶Distin. xxxvij.

Jrca. 37. dis. querit. Utrum actus peccati sit a deo?

Concl'o. ſ. Deus non est causa peccati. Ista conclusio pōt hꝫ dupliciter sensum. Unus est q̄ deus non est causa peccati ista q̄ ipse peccet. Alius est q̄ non est causa peccati in alijs. Et probatur: quo ad vtrūq; sensum. in. q. 3. de malo. ar. primo. Deus non est agēs cuiꝰ actinū principiū sit defectibilis: ⁊ enim. voluntas posset a fine debito deuiare: ergo deus non est peccabilis.

¶Secūdo sic. Quicūq; pōt facere alios peccare pōt eos auertere a summo bono: sed deus nullū pōt auertere a summo bono: ergo.

¶Contra arguit Aureolus. Deꝰ est cā actꝰ pcti. ergo est cā peccati. añs communiter est concessum. 2ñia probat multipliciter. primo. Quicūq; est causa alicuius positi ui est causa priuatiōis ⁊ negationis que ad ipsum necessario cōsequit: sed deformitas actus peccati necessario ad ipsum ꝑsequit: sicut ptz. q̄ iste actus qui est odire deū nō pōt esse sine deformitate. ḡ minor patet. maior ꝓbat. nam q̄ negatio albedinis est necessario coniuncta nigredini: ideo impossibile est q̄ aliqnis sit causa nigredinis quin sit etiaz causa talis negationis.

Aure. in. ij. dis.

¶Rñdeo. q̄ aliqua negatio vel priuatio pōt dupliciter ꝑsequi actuz. Uno modo ex ipsa natura et essentia actus: sicut hunc actuz q̄ est fornicari consequit violatio integritatis corporis: ⁊ sic concedit maior ⁊ negat minor. Alio mō potest aliqua priuatio cōsequi actuz nō ex ipsa natura actus: sed ex relatione ad agens inq̄tum. s. egreditur ab agente cui prefixa est lex ⁊ regula ad actum oppositū: ⁊ sic negatur maior ⁊ concedit minor.

¶Dico sēdo vt vult. s. Do. q. 3. de malo. arti. sēdo ad sēm. q̄ deformitas non consequitur actuz peccati ex natura sua. id est per comparationem ad obiectum a quo habet speciez nature. vnde ille actus qui ē odiū dei posset separari a deformitate. quod ꝓz: q: si essentiā illius actꝰ a solo deo fieret vel separaretur ab omni subiecto vel poneretur⁹ lapide talis actio nō esset actualr deformis q: tunc a nullo agēte male fieret. non est aūt deformis nisi dū malefit: ⁊ qđ adducit de nigredine nō est ad ꝓpositū: q: nigredini ꝓuingit negatio albedinis ex natura propria ipsius nigredinis.

¶Sc̄o. si deus coagit actu voluntatis aut hoc est: q: voluntas determinat se ad actuz. ⁊ voluntati sic determinate deꝰ coagit. aut hoc est q: deus determinat se priꝰ ad agēdum ⁊ volūtas sequit eiꝰ determinationē: aut q: veniunt ad istā actionem ex equo. nō primū: q: tūc deus volūtati coageret ad peccatū. ⁊ rursus in illo determinato nō coageret ei deus ⁊ per ꝓa: ⁊ nō esset cā ois actus voluntatis. nō sēm q: tunc volūtas determinaret a deo ad peccatū: ⁊ sic nō peccaret q: nō ageret libere. ñ tertiū q: ille modus eēt casualis.

¶Rñdeo. Qđ ꝛtū ad oē positiuū qđ est in actu peccati actio voluntatis est posterior actione dei in ꝓducēdo: q: nulla creatura agit nisi mota a deo. Ad impobōnem negat ꝓa: q: actio dei nō determinat volūtatē nisi ad illud positiuū: qđ ē in actu pcti: deformitas aūt est i actu solū ex cā secunda.

¶Tertio. Nō minoris virtutis ē volūtas in agēdo q̄ agēs n̄ale: ꝛz deus nō coagit agenti n̄ali: ergo nec volūtati. mio: ꝓbat. aut deus ageret vnā partē effectus ⁊ agēs n̄ale aliā: aut vterq; est totalis cā nō primū: q: aliquando effectꝰ est simplex entitas. nō sēz: q: nullꝰ effectus pōt esse a duabꝰ causis totalibus in eodē genere causē.

¶Rñdeo. Dico primo q̄ ille effectus pōt esse totaliter idest ꝛz oēz partē sui a duabus causis subordinatis: cuiusmodi sunt deꝰ ⁊ volūtas creata: ⁊ sic negat minor.

¶Dico. 2. ad ꝓpositū q̄ pctū non est totaliter a deo: nec totaliter a voluntate loquēdo de totalitate relata ad cām: id est qđ vna istaꝝ causaꝝ sit sufficiens habere talez effectū sine concursu alteriꝰ cause pcite cāndo sicut causat. nunq̄. n. deus causaret actū peccati si creatura ñ causaret. nec creatura causaret nisi deꝰ cōcurreret.

¶Quarto arguit Durādus. Ois defectus culpabilis imputat agēti ⁊ habēti dominiū sup ⁊nō ignorante. sed deus nō est ignorans ⁊ hz̄ dominiū actꝰ. ergo si ab eo ꝓducitur: imputatur ei.

Duran. hic. q. 1.

¶Rñdeo. Negat maior. nisi tale agēs dēat ⁊ teneat vitare talē defectum ⁊ causare oppositū eius ⁊ nisi velit aliquo mō illū defectum ista aūt in deo locū nō habēt. negatur ēt maior vt supra dixim⁹ qñ talis defectꝰ nō cōsequit actū ex nā eius: ꝛz solū ex relatione ad aliqđ principiū: ⁊ istud vltimum totaliter euacuat difficultatē.

Cōcl'o. ij. Actus peccati ꝓducit effectiue a deo. Hanc sic pbat. qō. 3. de malo. arti. 2. Omnis motus est a primo mouente: sed actus peccati est qdā motus: ⁊ deus est ꝑmū mouēs. ergo actꝰ peccati ē a deo.

¶Cōtra hanc cōclusionē possent

fieri argumēta recitata cōtra pre
cedētes cōclonē. ⁊ sic terminata est
qō ad psens.

Distin.xxxviij.

Jrca.38.dist. que
ritur. Utrū bonitas actus volūtatis ex fine?

Ad hāc qōnez rndet ista vnica cōclusione. Ad bonitatem actus voluntatis requiritur appetitus finis recti non tm sufficit. Primam partem sic pbat.s.D.pñti distinctione.q.1.ar.5. Ad bonitatez volitionis requiritur bonitas toti⁹ obiecti volīti: sed bonitas finis aut est totū obiectuz volitū aut est pars toti⁹ obiecti voliti: quia quilibet actus voluntatis vel hz solū finē ꝓ obiecto, vt hz ēt id qō ē ad hūc. g ⁊c.

P Scōa pars ꝓbat vbi supra. Id non sufficit ad bonitatē actus voluntatis qō pōt stare cum actu vitioso: sed appetitus recti finis est hmōi: vt pz de eo q̄ appetit furari vt det elemosinam. ergo ⁊c.

Quidaz de quo Grego. hic. q.1. ar.2.

C Cōtra arguit vnico medio sic. In aliō casu licitū ē blasphemare ad istū finē vt viteē maius malū, g̃ talis act⁹ erit bon⁹: cui⁹ id q̄ ē ad finē. s. ipsa blasphemia ñ sit bonū, ꝑña pz. añs ꝓbat. Tū q: aliqs sine culpa sua potest sic a diabolo decipi q̄ ei ꝑscientia dictabit nisi blasphemet: q̄ plus peccabit: sed talis cōscientia ligat. ergo. ⁊c. Tū q: minus malum eligendum ē vt vitetur maius: vt dicit Gregor⁹ lib.32. moraliū: ⁊ Augustin⁹ in libro de mēdacio ca.18.

C Rndeo. Negat añs. Ad ꝓbationem primā. Dico primo qō ipoke ē quēpiā indicare eē blasphemātez deū sine culpa sua: cū ipsemet talis error sit maxia culpa ⁊ ignorantia iuris. ⁊ preterea ille error eēt actus infidelitatis: quem constat esse peccatū. vel si non esset culpa eēt saltē pena peccati originalis: ⁊ sic nō excusaret ono a peccato.

P Dico scōo q̄ ēt posito illo casu: ⁊ dato q̄ ille debeat facere minus malū nō sequit q̄ blasphemet: q: forte nō apparebit ei esse minus malū blasphemare q̄ agere ꝑra conscientiam.

P Ad primā probōez dico q̄ stāte illa ꝑscientia erronea nō dz aliqd fieri ꝑm eā nec cōtra eam: sed ille dz ꝑsciam illā deponere: ⁊ pōt: ⁊ si non pōt dz stare pplexus.

C Contra. ex hac rñsione sequit: q̄ iste dz agere cōtra cōsciētiā. hoc est falsuz. ergo relpōsio falsa. maior ꝓbat. ista ꝑña est bona in casu posito: iste nō blasphema: dictāte cōsciētia: q̄ debeat blasphemare. ergo agit cōtra cōscientiā. ergo valet ēt ista ꝑña. iste dz ñ blasphemare: ergo dz agere contra conscientiam. tenet cōsequentia: q: qui dz añs dz ēt cōsequēs.

C Rndeo. Negatur vltima consequentia: nec illa regula qua dicit q̄ qui dz añcedēs dz cōsequens: est vniuersaliter vera. v. gr̃a. si prelatus ꝓcipiat subdito q̄ furetur adhuc ipse prelatus tenetur non furari. tunc ista ꝑsequentia valet. iste prelat⁹ nō furatur. ergo agit cōtra id qō alteri ꝓcipit: ⁊ tamē nō valet ista cōsequentia. iste non dz furari. ergo nō debet agere cōtra id qō ꝓcecpit alteri: quia oppositum consequentis potest stare cum antecedente.

P Dico scōo q̄ illa ꝓpositio. min⁹ malū de duob⁹ malis est eligēdū nō est ꝟa de virtute sermonis: q: li⁹ ꝓpō nullū malū est eligendū: alioquin nis⁹ quereē q̄ minus malū eligeret vtiq; nō peccaret: q: faceret q̄ malis dz facere. ſz intelligēda est ad hūc sensuz: q̄ de duob⁹ malis minus malū est min⁹ fugiēdū: ⁊ sic intelligende sunt oēs auctoritates et Gregorij ⁊ Augustini: ⁊ si que alie inueniantur.

Expō ii ꝓpō de minꝰ eligendum.

P Dico tertio q̄ casus est impossibilis. ſz q̄ aliquis cogatur ad alterum duorum predictoꝝ: um: q: omne

oē ꝑtēs est voluntariū: voluntas aūt nullo mō cogi pōt: vt dicit. D. 6. ꝓla secunde. q.10. ⁊ sic apparet multiplex defect⁹ hui⁹ argumēti.

Distin.xxxix.

Jrca.39.dist. queritur. Utrū in actib⁹ itellectus possit eē peccatum?

Pro ista qōne hec ē. ꝓpositio. In actib⁹ intellect⁹ potest esse peccatum. Hanc sic pbat. s. D. pñti dist. q.1. arti.2. Omnis actus voluntarius primarius debito ordine est peccatum ⁊ culpa: sed aliqui actus intellectus sunt huiusmodi: vt patet de infidelitate: ergo.

Utrum actꝰ itellectus ⁊ volūtatis sint duo peccata

C Sed si queraē vtrū actus intellectus ⁊ voluntatis sint duo peccata vel vnum tantū.

C Rndeo. Q̄ qñ actus itellⁱs est prima regula alicuius ꝑtane electionis: sicut cum quis iudicat eē furandū ⁊ simul vult: tunc est tm vnū peccatum: ⁊ ꝟ sint duo actus in genere nature sunt tm vnus solus i genere moris: vt dicit. s. D. ꝓma scōe. q.74. arti. ſ. ⁊. 6. sed qñ actus itellⁱs non est prorima regula ꝑtane electionis: sicut apparet de actu ifidelitatis ⁊ de errore circa virtutes vl'es: quas dō tenetur ⁊ dz scire: tunc actus intellect⁹ est aliud ꝑtiū ab actu volūtatis.

Cōclo.i.

Peccatū ē magis ꝓprie i actibus volūtatis q̄ in actib⁹ itellⁱs. Hanc sic pbat vbi supra. Inter actus culpabiles ille est culpabilior ceteris paribꝰ qui magis est in dominio agentis: sed actus voluntatis est hmōi: g̃ ⁊c.

Cōclo.ij.

Peccatum est aliter ⁊ aliter in intellectu ⁊ involuntate. Hanc sic pbat vbi supra. Peccatuz est in voluntate ⁊ er obiecto: sed non est in intellectu ex obiecto: ergo. ꝑtia patet. añs pbatur. Actus

voluntatis est malus: q: est mali obiecti. cū velle mala sit malū: sed actus itellⁱs nō est malus: q: sit mali obi: imo scire mala est bonū. Et hui⁹ rō est: q: volūtas fertur in res: vt sunt i seipsis. ⁊ tō velle res malas est malū: sciunt aūt res vt sunt in intellectu: rō aūt mala in intellectu est: qui bonū. s. ipm verbum qō formal intellectus de malo non mediante spē mali: q: spēs causatur ab obiecto: malū aūt nihil est: ⁊ ideo nō imprimit spēz sui in intellectu: sed cōcipitur maluz per spēm boni.

Duran. hic.q.1.

C Contra arguit Duran. ꝓ°. Illi actus qui equaliter rēdunt in obiecta sua vt sunt in re: sunt eqli liter ⁊ eodē mō boni vel mali: sed actus voluntatis ⁊ intellect⁹ sunt huiusmodi: sicut enim id quod est, volitum: est volitum secūdum esse qō hz in re: ita itellⁱs practicus fertur in rem vt hz esse in re: alioquin nō esset practicus.

C Rēspōdeo. Negat minor. nam actus itellⁱs practici imediate terminatur ad verbū vel conceptuz rei intellecte ⁊ eo mediante terminatur ad rem extra. Tale aūt verbum est primū verum ⁊ est rō rei intellecte ⁊ est bona siue sit rō boni siue sit ratio mali.

C Contra. Illa rō equaliter se hz ad verum ⁊ ad falsum: ergo si illa rō est bona: sequit q̄ cognitio falsa sit eque bona sicut cognitio vera: qō est inconueniens.

C Respondeo. Negat antecēdēs. nam in cognitione falsa rō formata per intellectū nō conformatur rei intellecte. In vera aūt cognitione conformat rei. Actus autez intellectus nō soluz terminat ad illam rationē: sed etiā ad rem mediante tali ratione. negat etiā cōsequētia: q: dato q̄ illa rō equalit se haberet ad vtrāq; cognitionez ſ. veram ⁊ falsam: nō tamē equaliter se hz ad obtum vtrimatuzve re cognitionis ⁊ ad obiectū falsē cognitionis.

Cōcl'o.iiij. ✦ nō dicit pro prie potentiam aut habitum: sed actum. Hanc sic probat.s.Do.de veritate.q.17.ar.1.ꝛ prima parte q.79.ar.13. Jd quod significat applicationem scientie ad aliquid nō est potentia aut habitus: ſz cō scientia dicit applicationē ſcierie ad actum:ergo.

Duran. hic.q.4. ¶Cōtra arguit Duran. ſyndereſis est habitus:ergo ꝛ ꝓña. añs pz ꝛ ꝓña. Quia nō est maior ratio de vno ꝙ̄ de alio.

¶Rñdeo. Negat ꝓña. Quia ſyndereſis respicit regulas vtes agē dozū:ꝛ ꝑscia respicit particularia agentia:respectu aūt vniuerſaliū pōt poni habitus ꝛ non respectu particularium.

Cōcl'o.v. ✦ Cōscientia pertinet ad intellz ꝛ nō ad voluntatē. Hanc sic ꝓbat vbi ſupra. Applicatio scientie nō pertinet ad volūtatē ſed ad intellectum:ſed conſcientia est applicatio scientie:ergo.

Duran. hic.q. 4. ¶Contra arguit Duran.ꝑ°. Si cōscientia pertinet ad intellectū: ſequitur ꝙ ſi plus hz̄ de ſcientia plus habeat de cōſcia:hoc est falſum:vt patet:ergo.

¶Rñdeo.Si ꝓñs intelligit ꝙ qui plus hz̄ ſciētie de agibilib⁹ p̄sentibus preteritis ꝛ futuris tam in vniuerſali ꝙ̄ in particulari:taz actu ꝙ̄ habitu:tā ad notitiā actuū an ſint ꝙ̄ quo ad notitiā an recti ſint:hēat ēt maiorē ꝑscia. ꝙcedit ꝓña ꝛ ꝓñs. ſi in alio quouis ſenſu intelligat:negat ꝓña.

¶Secūdo. Nullus agens contra ſolum dictamē rōnis triſtatur:q: triſtitia est de repugnātib⁹ volūtati:ſed agens cōtra cōſcientiam triſtatur:ergo conſciaꝰ̄ est ſoluz dictamen rationis.

¶Reſpōdeo.Qō minor dz ſic ſubſumi:ſed agens contra ſolam conſcientiam triſtatur:ꝛ tunc negatur minor. Qō autē agens contra cōſcientiā triſtetur hoc ideo est: q: ſemper ad conſcientiā ſeq̄tur aliqua electio voluntatis:ꝛ ideo q: agit triſtatur ꝙ agit cōtra hāc inclinationē volūtatis.

¶Tertio. Conſcientia dicit cum alio ſcientia:ſed illud aliud pertinet ad voluntatē: ergo conſciētia ſaltē quo ad aliquid ſui pertinet ad voluntatem.

¶Rñdeo. Negat minor. Sed dico ꝙ illud aliud est indifferenter quicūq̄ actus interior vel exterior ad quē pōt applicari ſcientia aut indicando an ille actus ſit factus an debeat fieri.

¶Quarto. Remorderе est actus cōſcientie ꝛ pertinet ad voluntatem:ergo ꝛ ipſa cōſcientia. ꝓña pz añs probat. Triſtari ptinet ad voluntatem:ſz remorſus nō est niſi triſtitia:ergo.

¶Reſpōdeo. Negat añs. Ad probationem negatur minor:ſz dico ꝙ remorſus importat indiciū de puerſitate actus preteriti ad quā ſequit triſtitia: vel pōt dici ꝙ remorſus nō est actus cōſcientie:ſz est eius effectus.

¶Quinto. Si conſcientia dicit actum intellꝰ: ſequitur ꝙ nullus pōt facere cōtra cōſcientiam. hoc est falſum:ergo maior probatur. ſtante cōſideratione in actu ꝛ in particulari de aliquo agibili ipoſſe est ꝙ volūtas ferat in oppoſitū:vt dicit phs.7.ethi. ergo ſi ꝑscia dicit actū cū ipſa reſpiciat particularia agentia nō est poſſe ꝙ volūtas ferat in oppoſitū eius.

¶Rñdeo. Negat maior. Est enim ꝑscia actus intellꝰs practicus quo iudicam⁹ aliq̄d eē fiendū vel nō:ꝛ esse rectū vel nō. Cōtra hoc vero iudiciū pōt q̄s agere dupl'r. Uno mō nō ſtante:ſed ceſſante tali iudicio ꝛ repulſo per cōtrariū iudiciū aut formatr aut virtualr:ſicut ptingit in eo qui peccat ex paſſione qui primo indicabit adulteriū nō esse fiendū:ꝛ poſtea indicat ipſum eē faciēdū:q: ē delectabile:ꝛ ſic facit ꝓtra ꝑscia nō quidē tūc

pñtez ſed precedētē. Alio mō ſtante tali iudicio in vti ſolum ꝛ nō in particulari:dico tñ ꝙ contra oēm ꝑsciam vtem ꝛ particularē actus liter ſtantē nullus agit ipſa actua liter ſtāte. vt dicit.s.D.ꝑma ſcōe. q.77.ar.2.ꝛ ſic itel:igit pñs vbi allegat.7.ethi. Et qō dixi ō ꝑscia particulari intelligo de conſciavl timata:ꝛ voco ꝑsciam vltimatam illaz qua dictat aliquid nullo mō eſſe fiendum. Cōtra talem enim cō ſciētiā nullus pōt agere ipſa mante:potest tñ eſſe aliqua ꝑscientia particularis:ſz non vltimata vtpura ꝙ iſte actꝰ est fornicatio: ſed tñ cōtra talem ꝑsciētiā potest quis agere iſta ipſa ſtāte:ſicut.pz in eo qui peccat ex electione ꝛ ex malitia in eo vltimata cōſcientia est:ꝙ ſz illud ſit peccatū tñ ē fiendum potius ꝙ̄ ꝙ abſtineatur ab illa delectatiōe que est tali peccato connecta.

Cōcl'o.vj. ✦ Quelibet conſcientia ſiue ſit recta ſiue erronea ligat. Hanc ſic ꝓbat.s.D.q.17.ꝺverita.ar.4. Jllud obligat eiñ cui⁹ Jniū faciēs ipo manēte peccat:ſz faciēs ꝛ̄niuz conſcientie peccat:ergo.

Cōcl'o.vij. ✦ Conſcientia recta obligat ſimpliciter ꝛ p̄ſe. Hāc ſic ꝓbat vbi.s.id qō obligat i oēz euētū:ꝛ ex ꝓpria nā ꝫnō ex alio falſe eſtimato obligat ſimplr: ſz recta cōſcia est hmōi cū nunq̄ liceat eā dimittere:ergo.

Concl'o.viij. ✦ Cōſcientia erronea ñ obligat ſimplr:ſz tñ ſz qd. Hanc ſic ꝓbat vbi.s. id qō obligat ſoluz ex aliquo falſe eſtimato obligat tñ per accñs ꝛ nō ſimplr: ſed cōſcia erronea est hmōi. Jpſa nō obligat in oēz euētuz cū liceat eā deponere:ꝙ nō obligat ſimplr.

Duran dº h. q. 5. arti. 3 ¶Cōtra arguit Durādus ꝙ erronea ꝑscia obliget ſz liget.ꝑ°. Nulla obligatio est de illicito:qz q̄ obligat tunc̄ facere ad id qō obligatur ꝛ nō peccat ipſuz faciēdo: ſed id qō dictat cōſciētia erronea/ est illicitum:ergo.

¶Rñdeo. Dico primo ꝙ erronea ꝑscia obligat ad nō diſcordandum ei.ꝛ ſemp illicitū est.ei diſcordare: ꝛ ſemp est licitū ei nō diſcordare: ſz ipſa nō obliget ad nō deponendum eam.

¶Dico ſecō ꝙ maior ē ſimplr falſa:qz quāuis ad illicitū nulꝰ obliget de per ſe:ꝛ ſimplr pōt tñ ad illud obligari p accñs inquātū.ſ. apprehendit vt licitū ꝛ a lege dei preceptū vt dicit.s.D.in ſuo ſiñ. ꝓma ſcōe.q.15.ar.5.ad ſcōm.

¶Dico tertio ꝙ nō ſemp ē peccatum facere ſm ꝑsciam erroneaz: vtpura qñ talis; error ꝑscie est in uolūtariꝰ ꝓuenientes ex ignorātia alicuius circūſtantie abiq̄ omni negligentia:ſicut ſiquis in mulierē ſuomiſſam crederet eiſe ſuā ꝛ ſed deret ei debitum.

¶Scōo. Sola vera notitia de re nō tollit obligationē:ſz magis cō firmat:ſed vera notitia de eo qō erronea ꝑscia dictat: tollit obligationē. ꝛ illa obligatio nulla est.

¶Rñdeo. Negat maior qñ vera notitia cognoſcit dictamen precedētis rōnis nō eſſe conforme legi dei:cui tñ prius putabat eſſe conforme. Sicut enim falſum iudiciū quo putabat aliquid eē preceptū dei cum tñ nō eſſet/obligabat:ita verū iudiciū quo dictat precedēs iudicium nō eſſe cōforme legi dei: tollit obligationē:ꝛ maxime obligationem ſm quid:ꝛ per accñs.

¶Tertio. Arguit ꝙ in aliquo caſu,ſequēs cōſcientia erroneā non peccat:puta ſiquis puret i nullo caſu eſſe iurandū: iſta conſciētia est erronea:ꝛ tñ ſi non iurat: non pp hoc peccat:qz ſz non iurare.

¶Rñdeo. Qō cum dicim⁹ agentem ſz conſcientiā erroneā pecca re intelligim⁹ ſic:ꝙ actus voluntatis cōformis conſciētie erronee ē peccatū. Jn caſu aūt poſito :iſte nō ꝓprie ſequit conſciētiā erro

neam:sed tunc sequeret talem cō
scientiā qñ forte ꝓponeret nūq̄
in quocunq̄ casu iurare: constat
aūt q̄ tale ꝓpositū et tale velle est
peccatum mortale.

¶ Distinctio.xl.

Circa.4.o.dist. queri
tur. Utrum aliqua ac
tio humana possit
eē idifferēs ad bonū
vel ad malū?

Pro Ista q̄one
hec est prima ꝙclo. Aliquis actus
humanꝰ ē indifferēs ꝑm speciem
et nullꝰ ē idifferēs ꝑm individuū.
Primā partē sic ꝓbat prima se-
cunde q.18.ar.8.et.9.et pñti dis.q.
1.arti.5. Obiectū alicuius actꝰ nō
hz ex se cōuenientiā nec disconue-
niētiā ad rationē: ergo talis actꝰ non
hz ex sua specie bonitatez aut ma
litiam mor/falez: sed est indifferēs
antecedens patet. de isto actu qui
est eleuare festucam et de alijs hu
iusmodi. consequētia etiaz ptz q:
species actus moralis sumitur ex
obiecto conuenienti aut disconue-
nienti rationi. Secūda pars
sic ꝓbat vbi supra. Nullus actꝰ
est qui ꝑm circūstantias nō cōuenit aut disconueniat rōni, saltez
ex circūstātia finis: q: qlibet actꝰ
particularis moralis fit pp bonū
aut malum finem: ergo nullus in
particulari est indifferēs. et q: per
actum moralē intelligo actū ꝓ-
cedentez a voluntate deliberata.

¶ Ex hoc seqt correlarie: q: actꝰ
ex sola imaginatiōe ꝓcedēs pu
ta confricatio barbe nō delibera-
ta non est moralis.

¶ Contra hāc cōclusionē arguit
Scotus sic. Actus ex quibꝰ gene
ratur habitus nō sunt boni mora
liter cum non eliciant a virtute:
non sūt et mali: alioqn ex eis nō
generaret bonus habitꝰ: ergo ta
les actus particulares sunt indif
ferentes ꝑm individuum.

¶ Rñdeo. Negatur añs ꝓ ꝓma
parte: q: vt dicit. s. D. q.1. de vir-
tutibus. arti. 9. ad. 13. tales actus
sunt boni quantum ad id quod
agitur inquantum. s. homo agit
insta vel fortia vel aliud huius-
modi: licet non sint boni quantū
ad modum agendi: q: nō sūt ita
ꝓmpte et delectabiliter: sicut il
li qui ꝓcedunt et eliciunt meditā
te habitu virtutis.

Dico scōo q: ad actuz moraliter
bonum nō est necesse q: eliciatur
a virtute: sed sufficit q: sit ex recta
ratione et recto appetitu.

¶ Contra correlarium arguit sic
Durādus. Quilibet actus est mo
ralis respectu cuius est dominiū
rōnis: q: talis pt a rōne regulari
et per cōsequēs fieri bene vel male:
sed respectu illorum actuum: qui
ex apprehēsione imaginatiōis pa-
cedunt: est dominiuz rationis: q:
pñt prevenire a rōne et impediri:
ergo sunt actus morales.

Durandus h. q.1.

¶ Respōdeo. Sicut eliciūr 2.s.
D.2.sen.dist.24.q.1.arti.1.et.2.
Actus pñt dupliciter esse ex tota ima
ginatione. Aliqui enim sunt quos
potius imaginatio cōcomitat q̄
causet: sed oriuntur ex dispositiōe
qualitatū naturaliū: vt si sunt ab
imaginatiōe. non tñ a tali que po
tuerunt eos impedire: nec per cō
sequēs appetitus sequens: vt pz
de imaginatiōe que causat ex ne-
cessitate in occursum alicuius ob-
iecti: vel ex subita operatiōe phan
tasmatis: vel cum quis impreme
ditate audiat aliquē loquētez de
re turpi: et tales sūt oīno extra ge-
nus moris. et de istis loq̄mur. Alij
vero sunt quos causat imagina-
tio: que nō sic subito operat quin
ipsa vel appetitus sequēs potue
rit impediri: et isti sūt morales: sz
de his nō loquimur. Possumꝰ er
his dicere q: tripliciter est motꝰ i ap
petitu. Unus est sequēs delibera
tionez. Alius est sequēs simplicē
apprehēsionē qui potuit impedi
ri. Tertius est sequēs ex naturali
dispositiōe, vel apprehēsione: que
nullo modo potuit impediri. Pri-

Stes actus moralis vñ sua natura.

Alig mora lis quis.

Scoty

mus est ꝓfecte moralis. Secun-
dus imperfecte. Et tertius nullo
modo.

Cōclusio.ij.

Ois actꝰ human⁹ i
habēte gratiā aut est meritorius
aut demeritorius. Hanc sic ꝓbat
q.2.de malo.arti.5.ad.7. In pri-
mitiue oppositis non inuenit me
diū circa subiectū proximū capax
vtriusq̄: sed meritū et demeritum
sunt priuatione oppositi: et sbz ꝑ
xime capax vtriusq̄ est actus hu-
manus existentis in gratia: ergo.
Ex hoc sequit q: si aliq̄d ē qđ ali
cui⁹ boni nō sit susceptiuū: nec op
posita malitia ferit ei. ꝓbat. Quia
bonū et malū priuatiue opponūt.

Durā. vbi.s.

¶ Cōtra 2cl̄onē arguit Durā. sic.
Ille q̄ ei gfa et honorat parentes
nō referēdo in deū: sed tm nāli pie
tate. nō peccat: q: nō tenet semp
i deū oia referre: neq̄ meret vt de
se ptz: ꝙ. Ille actꝰ est indifferens.

¶ Rñdeo. Dico primo q: ordinare
oia virtualr in deū ē ꝑ se pceptū: vt
dicit. s. D. pñti dis. q.1. ar. 5. ad. 7.
Dico scōo q: actus dr virtualr
referi in deū nō eo mō quo dicit
Scotus. s. q: ex apperitu vltimi fi
nis immediate pcedentū est ad ipsuz
actū: sed eo mō quo dicit. s. D. q:
per hanc charitatē primo qñq̄ re-
tulit se et oia sua actualr in deum et
nō postea habuit oppositā relatiōnē
in contrariū finē. In isto enim oia
que postea facit virtuose pp se vel
sua: sic in deum relata dicim⁹ vir
tualiter fieri pp deū: vt dicit. s. D.
2.sen.di.38.q.1.ar.1.ad.4.

Et si querat qñ tenet hō sic oia
ordinare in deum.

¶ Dico q: charitas aut infundit
adulto aut paruulo. si adulto tūc
in primo instāti infusionis diligit
deuz sup oia et ordinat oia in deū.
si paruulo tunc adueniēte tēpore
quo pōt vti perfecte rōne talis re
fert se et sua in deū aut peccat mor
talr: vt dicit. s. D. 1.2.q.87. ar.6.
Dico tertio q: actꝰ facti⁹ ex nāli
pietate si est motalr bonus opz q:
ordinet ꝓxime in aliquez finez
virtutis quem charitas retulit in
deum actualr in speciali vel in ge
nerali: ac per hoc retulit illū actū
virtualiter in suum finem.

Alia quatuor argumenta facit
Duran. et vnuz Scotus: q̄ oia sūt
einsdē medij cū isto nūc soluto.

¶ Cōtra correlariū. Primo er eo
sequitur q: actus existētis in pec-
cato n sit susceptiuꝰ demeriti: hoc
est falsuz: ergo. maior ptz. q: talis
actꝰ nō ē susceptiuꝰ oppositi bonī
tatis. s. meriti. Scōo sequitur q:
nullus actus malꝰ ex suo gñe sit
susceptiuꝰ demeriti: hoc est falsuz
ergo. ꝙa eodē mō ꝓbat. q: talis
non est susceptiuus meriti.

¶ Rñdeo. Qđ correlariū sic intel-
ligit. Ille actꝰ q̄ nō est susceptiuꝰ
alicui⁹ bonitatis ex solo defectu
alicui⁹ extrinseci: et nō ex intrinse
ca corruptiōe aut repugnātia actꝰ
nō est et susceptiuꝰ malitie: actus
aūt bonus hois nō hñtis gratiaz
nō ē susceptiuꝰ meriti pp defectū
alicuius extrinseci. s. gfe: et nō ex
defectu ipsius actus. sitr actꝰ su-
bitus imaginatiōis nāliter causa
tus: nō est meritoriꝰ pp defectuz
alicui⁹ extrinseci ab actu. s. pp defe
ctū deliberatiōis. Nō aūt intelligit
illa maria sine illud correl. gñalr.

Ad illas duas instantias ptz q:
actus existētis in peccato et actus
malus ex genere nō sunt insusce
ptiui meriti pp nāle repugnātiā
actus: sz ex defectu alicui⁹ extrin
seci. s. gratie vel boni obiecti a quo
actus dr ex genere bonus.

Cōclo.iij.

Una et eadem
actio pōt suc-
cessiue esse bona et mala. Hanc sic
ꝓbat: ꝑma scde. q.20.art.6. Ille
actus qui precedit a bona et ma-
la volūtate successiue et q̄ ordinat
ad bonū et malum finem successiu
e est successiue bonꝰ et malus: sz
aliquis est hmōi. ergo. maior pa-
tet et minor de eo qui cepit ire ad
ecclesiā, vt furaret: et eūdo muta
uit volūtatē et vadit vt oret deuz.

Durandus vbi supra.

Iste aūt actus est quidez vnus in gñe nāe:sed est duo in gñe moris.

¶Cōtra arguit Durādus. Idem actus itellect⁹ nullo mōvariatus pōt successiue esse verus ⁊ falsus: vt qñ ds credit sortem sedere eo sedente ⁊ eadem credulitate manente postea surgit:ergo idē actusvoluntatis in nullo variatus pōt eē bonus et malus etiā moraliter.

¶Rñdeo. Negāt ꝓñia. q: veritas ⁊ falsitas pñt successiue iesse eidē actui itellect⁹ ꝓpp̄ solaz mutationē obiecti exteriozis: sed nō pōssit eē de actu voluntatis:q: vel manet idem dictamen cui cōformat act⁹ volūtatis vel aliud. Si aliud oportet q: ēt variet act⁹ volūtatis .Si vero manet idem dictamen ⁊ cuz eadem rectitudine vel falsitate: oportet ēt q: maneat eadē bōitas vel malitia que prius erat.si nō.iā fuit ibi quedā negligentia nona: ⁊ sic aliquid innouatū est in gene re moris:nec actus voluntatis est idem saltem quo ad circūstātias. Concedit tñ q: idem actus voluntatis immullo imutat⁹ quoad sui absolutū pōt successiue esse bon⁹ et malus moraliter.

¶Distinctio.xlj.

Jrca.41.dist.q̄ritur. Utrum quelibet actio hominis infidelis sit peccatum.

Ad istā qōnē rñdet hic vnica conclusione. Non omnis actio hominis infidelis est culpa :alioquin infidelis audiēs fidem christi peccaret..Hanc cōclusionē sic ꝓbat.s.D.presenti di.q.1.ar.2.nullus actus cadens super debitam materiā est peccatū necessario:q: talis potest esse moraliter bon⁹: sed aliqs actus hois infidelis est hmōi:puta honorare parētes:ꝛc.

Greg.I 2.di.38. q.10.ar ticu.2.

¶Contra arguit Gregorius. primo. Omnis actus non relatus ad finez ꝓpter quem debet fieri est peccatum: sed nullus actus infidelis hois est relat⁹ in finē ꝓp quē debet fieri.ſ.in deum: ergo.

¶Rñdeo .Sicut habet ex dictis s.D.in pñti dist.q.1.ar.2.ad scōz ⁊ ad ārtū negāt maior. et dico ꝓ q: ad actū moralē bonū sufficit q: de ꝓximo referat ad bonū finem: lz nō inferat ad finem vltimum.

¶Dico scdo q: bonoꝝ operū q̄dā sūt l ꝓcepto ⁊ q̄dā n. Quicūq; āt facit op⁹ cadēs sub ꝓcepto ꝓ tpe q̄ obligat ad illud ⁊ non refert ipm actualr:nec virtualr i deū:nō solū est cum peccato:sed actualr peccat ꝓ illo rempore quo facit actuz sibi tunc ꝓceptū:non quia facit talem actum bonū:sed quia nō refert illud in deuz:ita q: actus ipse nō est peccatū:sed carētia talis ordinis in deū est peccatum omissionis. Jstud aūt tēpus est illud quo teneꝝ hō se ad gratiā ꝓparare vel facere opus sibi a deo ꝓceptū: qui vero agit actū bonuz non sibi ꝓcepturn tunc ꝓceptum sine tali ordinatione in deū est quidē cū peccato: sed peccat nono peccato.vñ ad bonitatē moralē actus ad quē hō lege diuina nō obligat sufficit relatio ad bonū finem ꝓximū :dūmodo tñ actus ille ꝓ⁹ finis ꝓximus sint referibiles ivltimū finē. Cōcedo tñ q: qlibz tā fidelis q̄z infidelis reneꝝ tentiōe ꝓximā vel remota referre oēs actus suos i deū actualr vl virtualr ad hūc sensuz q: talis relatio dz ꝓcedere vel ꝓcomitari quēlibet actū bonuz:ita q: si nō referat talē actū in vltimū finē aut tunc peccat aut pr⁹ peccauit ⁊ adhuc est in peccato.

¶Scdo arguit. Nullus actus est bonus nisi eliciat a virtute:sed in infidelibus nō sunt verevirtutes:q̄ nec aliqui boni actus . maior patet.minor est Augustini lib.5.contra Julianum.capi.19.⁊ lib.9.ca. 4.et in lib.de innocentia dicit: q: omnis infidelis vita peccatū est.

¶Respondeo. Primo dico q: vita infidelium dicitur esse peccatum nō q: quilibet eoruz actus sit ma-

tus:sed q: nūq̄ ipsi infideles sunt sine peccato.

Dico secundo vt dicit.s.D. prima secūde.q.65.arti.2.q: cū nulla virtus sit sine prudentia cuius est ordinare ad finē: nulla dicitur perfecta virtus nisi ordinet ad vltimū finem:cuiusmodi est charitas ⁊ alie virtutes ifuse. virtutes vero acquisite sunt quidem virtutes:sed nō perfecte nisi charitati coniungant:⁊ hoc ideo q: nō ordinant ad vltimū finem simpliciter:primi nō sunt in infidelibus: q: nō habent virtutes cōnūctas charitati:⁊ ideo nō habent perfectas virtutes:vt ibi loquit̄ Augustinus:sed habere possunt imperfectas:nec oportet ad hoc q: act⁹ sit bonus moraliter:q: eliciatur a virtute perfecta.

¶Tertio. Omnis actus quo aliquid citra deū est volitū ꝓpter se est vitiosus:lz quolibet actu voluntatis nō relato in vltimum finem aliquid est dilectum aut volitum ꝓpter se.ille enim vltimatus finis ꝓpter quem infidelis agit est per se intētus: ergo talis act⁹ est vitiosus.minor patet.maior probatur.omnis act⁹ quo aliquid non summe diligendū est volitum ꝓpter se est vitiosus : sed omnis actus quo aliqd citra deū diligitur ꝓpter se est huiusmodi cū nihil citra deū sit summe bonū:⁊ consequenter nec summe diligendū.ergo. maior ꝓbatur. si aliquid non summe diligendum esset diligendū ꝓpter se:hoc esset maxime de illis que sunt fm se bona cuiusmodi sunt virtutes: sed iste non sunt ꝓpter se diligē de:ergo ꝛc.maior ptz: minor probatur.si aliquid creatum esset ꝓpter se diligendū ⁊ non aliud hoc esset precise ex hoc q: vnū est melius alio ⁊ aliud est imperfectius sed quodlibet ens citra deum est imperfectius deo : ergo nullū est diligendum ꝓpter se.

¶Rñdeo.q: aliquid potest dupliciter intelligi esse ꝓpter se diligendū. Uno modo:q: potest licite diligi sine relatione eius ad vlteriorem finem :ita q: talis dilectio nō erit peccatū:⁊ sic negatur maior. Alio modo q: potest licite diligi sine relatione ad vlteriorem finem vt cum contēptu cuiuslibet vlteriozis finis:⁊ sic cōceditur maior ⁊ negatur minor. Ad ꝓbationē maioris in sensu quo negata est:negatur maior. Ad probationem conceditur maior ⁊ negatur minor. Ad probationem negatur maior. Ratio enim quare aliquid sit ꝓpter se diligendū ⁊ non aliud non est ratio est q: ipsum sit melius sed q: habet in se sufficientē bonitatem quare debeat ꝓpter se diligi : q: est vltima naturalis perfectio hominis:nec naturalis ratio dictat euidenter eā debere referri in vlteriorem finem ⁊ huiusmodi est actus virtutis ꝓcipue beatificus beatitudine naturali. Nam naturalis ratio dictat q: aliꝰ non habent sufficientem diligibilitatē sine relatione ad beatitudinē.ipsa vero beatitudo fm dictamen rationis naturalis hz sufficientem diligibilitatem sine relatione ad vltimū finē. Nam q: omnes actus virtutū ⁊ ipsa beatitudo vie referenda sit in finem supernaturalem: cōstat tantum ex fide ⁊ diuina reuelatione que nō est facta infidelibus.

¶Quarto.omne diligendū aliud a deo est diligēdū vltimate ꝓpter deū : ergo qui nō refert rē dilectā actualiter in deum peccat.

¶Rñdeo.q: antecedēs pōt habere duos sensus:immo etiaz tres. Unus est q: omne diligibile aliud a deo natū est diligi ꝓpter deū : ita q: si sic diligatur bene diligitur.

¶Secundus est q: omnis dilectio qua diligitur aliud a deo ⁊ nō ꝓpter deum sit vitiosa.

¶Tertius est q: ois dilectio qua diligit aliud a deo ⁊ nō ꝓpter deū actu vel habitu vel virtute est cū

iuncta peccato. primus ⁊ tertius sensus sunt veri: sed secundus est falsus.

¶ Distinctio. xliij.

Circa. 42. dist. queritur. Utrū actus interior ⁊ actus exterior sint duo peccata vel tantum vnum.

¶ Ad hanc questionē respōdet negative. ⁊ ista est.

Cōclo. j. Actus interior ⁊ actus exterior nō sunt duo peccata. Hāc sic probat. s. D. presenti dist. ⁊ prima secūde. q. 20. ar. 1. Actus interior et exterior sunt idem actus in genere moris: cum actus exterior non sit volūtarius nisi inquantū coniūctus est actui interiori: ergo habent eādē malitiā: ⁊ per ꝓsequēs sunt vnum peccatum.

Grego. hic. q. 1. ar. 1.

¶ Cōtra arguit Greg. Velle occidere hominem est peccatū: ⁊ occidere hominē est peccatū. sed velle occidere nō est occidere: ergo velle occidere est aliud peccatum ab occidere.

¶ Rñdeo. negat argumentū: nisi prima pars maioris sic intelligat occidere hominem vt prescindit a velle occidere est peccatū in quo sensu negatur. sicut enim color et lux sunt vnū visibile: q; lux est ratio coloris q; sit visibilis: ita actus interior ⁊ exterior sunt vnum peccatū: quia interior est ratio actui interiori q; sit peccatum cuius sit ei ratio q; sit voluntariū.

Cōclo. ij. Actus exterior addit aliquam bonitatem ad actum interiorē illam scilicet quā habet actus exterior ex termino prorimo.

¶ Ad cuius euidētiā est sciendū q; bonitas actus exterioris sumitur ex circūstantijs: ⁊ istā bonitatē dat actui interiori. Actus autē interior habet ex se quandā bonitatem inquantū elicitur a voluntate: q̄ est differentia suoꝝ actuū: ꝑm quā bonitatē actus hꝫ rationem, meriti vel demeriti et istam dat actui exteriori. Probat sic cōclusionē. s. D. vbi supra. Nullus motus nō attingens terminū est equalis bonitatis vel malitie cū motu attingēte terminū. sed actus interior se habet ad exteriorez sicut motus ad terminum: ergo ⁊c.

¶ Contra. Nullus posterius dat aliquid priori: sed actus exterior est posterior interiori. prius enim volo orare q̄ orem: ergo non dat ei bonitatem.

¶ Rñdeo q; actus exterior potest accipi dupliciter. Uno modo vt est exercit9: ⁊ sic est posterior actu interiori. Alio modo inq̄tū est intentus ⁊ sic nō est posterior: ⁊ hoc modo dat ei bonitatem.

Cōclo. iij. Actꝰ exterior non dat actui interiori illam bonitatē quā habet actus interior ex fine. Hāc sic probat vbi supra. Bonitas quam habet actus interior ex fine: non dependet ab actu exteriori: ergo ineſt ei fine actu exteriori: ꝓsequēs tia pater. antecedens declaratur prius em̄ volo dare elemosinam propter deum q̄ dem elemosinā: ergo bonitas ex fine in isto velle nō depēdet a datione elemosine.

Cōclo. iiij. Actus exterior non addit interiori penam aut premiū essentiale si actus interior sit ita in se cōpletus sine exteriori sicut cum exteriori. Hāc sic probat vbi supra. Quod est simpliciter involuntarium non tollit voluntati complete aliquid de pena vel de premio essentiali. sed absentia actus exterioris est involuntaria in habente actum interiorem cōpletum: ergo ⁊c.

¶ Contra arguit Scotus. Primo Scotus ex conclusione sequitur q; volens aut posse sustinere martyrium ⁊ non sustinens tantum meretur q̄tum volens sustinere ⁊ sustinēs. sed hoc repugnat. est falsum q; secundus meretur Greg. ꝫ

aureolam ⁊ non primus.

ꝑ Zē sequeretur q; volens baptizari: ⁊ tamen nō accipiens baptismum tantum mereretur sicut ille qui baptizatur.

¶ Respondeo. Dico primo q; aliqui sunt actus exteriores: qui nū q̄ possunt fieri: quin intendatur actus interior volūtatis sicut actus fornicationis nō potest fieri quin ꝓ tunc sit intensius velle q̄ ante ⁊ talis auget peccatū. sic militer maior feruor voluntatis est in actuali sufferētia penarum ꝓ christo q̄ solū dum quis ꝓponit eas sufferre/et tamen actu non suffert: ⁊ quia tunc augetur actus interior: ideo talis magis meretur. Sed posito q; actus interior non intendatur per exteriorem: dico q; habet equale meritū essentiale.

ꝑ Dico secundo q; aureola est premiū accidentale: ⁊ ideo illud primū quod dicis inconueniens nō est contra conclusionem.

ꝑ Dico tertio. ad illud de baptismo q; talis non plus meretur ex actu exteriori q̄ ex solo interiori: sed tamen ex re operata scilicet ex sacramento confertur ei gratia: ⁊ sic est ei melius q̄ si nō acciperet sacramentum. sicut etiam in pueris melius est q; baptizentur licet ipsi non habeant aliquod opꝰ meritorium.

¶ Secundo dicit Augu. lib. 13. de trinitate capi. 5. q; quiliber efficitur miser mala voluntate sed miserior potestate ⁊ actu extrinseco: ergo magis peccat.

¶ Respondeo. negatur consequētia. q; Augu. solum hoc intendit q; ex malis actibus aut exterioribus homo magis habilitatur et inclinatur ad malum ⁊ difficilius se abstinet. habituari autem ad malum miseria est.

¶ Tertio. Illa cōclusio fauet hereſi Aybaldi quem ecclesia condemnauit dicentem q; homo non efficitur deterior ex operibus malis. ergo est falsa.

¶ Respōdeo. Quod iste intendebat q; homo nō fit melior aut peior sine bonum faciat sine malū. hoc autem longe est alienū a nostra conclusione.

¶ Quarto. Actus exterior est entitas distincta ab actu interiori. ergo habet aliā bonitatem a bonitate eius ⁊ sic eam illi addit.

¶ Respōdeo. Duplex est bonitas. Una est bonitas naturalis. et de ista conceditur totū: sed nō est ad propositū. Alia est bonitas moralis. ⁊ de ista negatur consequētia q; actus exterior nullā habet bonitatem moralē nisi per actū interiorem. Dico tamen q; actus exterior dat bonitatem actui interiori quo ad premium accidentale: nam ille qui dat elemosinā gaudebit non solum se voluisse dare elemosinā: sed etiam q; dedit: ille autem qui voluit dare: sed nō dedit q; nō potuit: non gaudebit se elemosinam dedisse. duplex bonitas.

ꝑ Et per hoc solunt̄ quasi oia argumenta Scoti: q; solum concludunt de premio accidentali.

ꝑ Quinto. Mentiri est graue peccatum: sed ista grauitas nō est ex actu interiori: sed tm̄ exteriori: cū mēdaciū nō posset eē in actu exteriori: nam velle fallere non est fallere: ergo.

¶ Rñdeo. Qđ ly in actu interiori nō sit mendaciū: est tm̄ electio ⁊ cōplacentia mendacij: que sunt ita demeritoria: sicut ipsa cū cōiūctione exterioris mendacij.

¶ Sexto. Uadens ex ꝓposito ad sepulchrū xp̄i ⁊ in itinere totaliter distractus quo ad mētē aut meretꝫ p illā exteriorē ambulationē: ly ñ habeat actū interiorē: ant nō. si sic habeo ꝓpositū: q; meritū pōt esse in actu exteriori sine interiori. si nō hoc videt magnū incōueniens: q; per tantū laborē nō mereatur.

¶ Rñdeo. Primo pōt dici q; meretur premium accidentale.

ꝑ Dico secundo q; non oportet q;

actus interior semper assistat exterior actualiter: sz sufficit q̃ assistat in principio actualiter et q̃ postea assistat virtualiter.

¶ Septimo. Lãceatio xp̃i fuit meritoria: sed illi nõ fuit connunctus actus intrinsecus meritorius: q̃ tũc xp̃s erat mortuꝰ nec erat amplius viator: ergo actus exterior est meritorius sine interiori.

¶ Rñdeo. negak maiorẽ. q̃ nec lãceatio christi nec mors eius meruit nobis aut ei: sed bene operata est nostrã salutẽ per modũ efficientie et exemplaritatis.

¶ Cõtra eandẽ arguit Aureolus. Bonitas actus moralis sumit ex fine: et per ꝯs illi actus qui diuersimode attingũt finẽ habẽt aliã et aliam bonitatẽ moralẽ: sed actus exterior aliter attingit finẽ q̃ actꝰ interior: puta exterior actus fortitudinis actu defendit patriã: actꝰ autẽ interior non: ergo.

¶ Rñdeo. Negak maiorẽ. De illis actibꝰ quoꝝ vnꝰ ponit aliũ in esse moralis: actꝰ aũt interior facit exteriorẽ esse moralẽ: q̃ facit ipm esse volũtariũ. Maz actus exterior est volũtariꝰ tm̃ denominatiue: interior vero est moralis formaliter.

¶ Distictio. xliij.

Arca. 43. dis. q̃ritur. Utrum omne peccatũ sit mortale?

Pro hac qõne hec est prima cõclusio. Peccatũ mortale differt a veniali: sicut perfectũ ab imperfecto in eodem genere. hãc sic probat. s. Do. presenti dist. ar. 3. q. 1. 2. q. 88. art. 1. Ea que se habent sicut mors et egritudo distinguunk sicut perfectuz et imperfectũ: sed mortale et veniale sunt huiusmodi. Mã peccatũ mortale aufert totaliter ordinẽ ad vltimũ finẽ: qui ordo reparari non potest: nec per diuinã potẽtiã. Veniale aũt dicit inordinationẽ tm̃ circa ea que sunt ad finem.

Cõclo. ij. Aliquod venialle differt genere a mortali: et aliquod cõtinetur sub eodẽ genere cum mortali.

¶ Ad euidẽtiã istius et etiã primẽ cõclusionis p̃mitto aliqua. Primo q̃ cuilibet peccato cũ sit culpa est annexa quedã inordinatio rõne cuius ei debeꝯ aliqua pena: sicut peccato mortali debeꝯ pena eterna ex se: veniale autẽ non.

¶ Premitto scõo q̃ peccatũ mortale denominatur mortalitate. Venialeaũt venialitate: q̃ ẽtũ est de se nõ excludit veniã. i. terminationẽ pene: sicut facit mortale.

¶ Premitto tertio. q̃ actus peccati sine mortalis sine venialis põt cõsiderari aut ex parte obiecti in quod fertur: aut ex parte agentis a quo est: aut ex parte inordinationis aut ex parte reatus sine pene que ei debetur.

¶ Premitto quarto q̃ aliq̃ mortale et veniale distinguuntur ex parte obiecti sicut percutere verbũ ociosum. Illud enim mortale q̃ cadit super materiã repugnantem charitati dei aut proximi distinguitur a veniali: quod non cadit super talem materiã. Aliq̃ãdo autem distinguuntur ex parte agentis: puta cũ producit aliquẽ actũ qui de se non cadit super materiam repugnantem charitati: et tunc peccat mortaliter ꝓpter malũ finem charitati repugnantem: puta cum quis dicit verbum ociosum vt adulteretur. talis em̃ peccat mortaliter. sed istud peccatuz non distinguitur ex parte obiecti ab alio verbo ocioso: quod sit peccatum veniale.

Ex his pono istas cõclones. Aliq̃ peccatũ mortale distinguik a veniali specifice. ꝓbak. Illi actus morales distinguunk specie qui habẽt obiecta diuersa. sed aliquod mortale et aliq̃ veniale sunt huiusmodi. ergo ꝛc.

Cõclo. ij. Peccatum mortale nõ

distinguik specie a veniali ex parte reatus. i. ex hoc q̃ vni debetur pena eterna et non alteri. probak. Respectus ad penaz est posterior peccato: ergo non distinguit eum specifice. ꝓna patet et aña. non em̃ ex hoc quod debetur alicui pena eterna. ideo est peccatum mortale. sed econtra: q̃ est tale peccatũ: ideo debeꝯ ei talis vel talis pena.

Cõclo. iij. Inordinatio actus nõ distinguit specifice peccatum mortale a veniali. probatur. Id quod se habet per accidens ad aliquos actus: non distinguit eos specifice: sed inordinatio est hmõi. Ille enim qui peccat non intendit per se inordinationem: q̃ nullus intendens ad malum operak.

¶ Cõtra. s. D. dicit in. q. 7. de malo. ar. 1. q̃ peccatũ in deordinatione consistit: ergo deordinatio distinguit peccata.

¶ Rñdeo. q̃ peccatũ potest considerari dupliꝛ. Uno modo vt est actus malus: et sic dico q̃ priuatio ordinis constituit eum in ratione mali. vnde deuiatio a regula est formale genericum. Alio mõ cõsiderak vt est voluntarius et habẽs rõnẽ culpe: et sic distinguik penes obiectum.

Cõclo. iiij. Aliq̃s mortale tantum distingũitur per accẽs a mortali. probatur. Illi actus morales qui habent eadem obiecta distinguũtur tm̃ per accidẽs: sicut aliquod mortale et aliquod veniale habẽt eadem obiecta: puta cum quis dicit verbum ociosum vt furetur et alius gratia ioci.

¶ Et per hoc ptz rñsio ad multa argumẽta Aureoli quibꝰ conatur ꝓbare q̃ distinguantur penes diuersuz modũ deniãdi a regula diuina. hoc enim falsuz est: q̃ illa deuiatio est ꝓter intentionẽ peccantis. concedo tamen q̃ ista deuiatio distinguit penam et reatũ peccati: q̃ actui qui magis a sua regula deuiatꝫ debeꝯ maior pena.

¶ Contra primã principalẽ ꝓclonẽ arguit Durandus. Id q̃ est dues imperfectũ sub aliquo analogo nõ cũdo dicitur simpliciter tale: vt dicitur sti. 42. quarto meta. sed peccatũ veniale q. 6. dicitur simpliciter peccatum. ergo ꝛc. minor: ꝓbatur. peccatũ veniale cadit super materiã simpliciter malã: puta mendacium ioco sum̃: ergo est simpliciter malum. Tex. 2.

¶ Rñdeo. negatur minor. Ad prõbationẽ negatur antecedens: immo materia talis peccati non est simplr̃ mala: q̃ inordinatio circa eã nõ deuiat ab vltimo fine.

¶ Scõo. Id q̃ est imperfectũ sub aliquo analogo non dr̃ tale nisi ꝓ attributionẽ ad pfectũ. sed veniale nõ dicik p attributionẽ ad mortale: ergo ꝛc. maior pz. minor ꝓbatur. Dato q̃ nullus mortale esset: adhuc posset esse peccatũ veniale q̃ nõ dr̃ p attributõez ad mortale.

¶ Rñdeo. negatur minor. Ad prõbationẽ negatur ꝓna. Ista enim attributio nõ dicit cocristentiam vnius ad aliud: sicut patet q̃ nullo animali vero existente adhuc posset esse animal pictum. sed veniale dicitur per attributionẽ ad mortale: q̃ est dispositio ad ipsuz vel quedã deficiẽs eius similitudo. Et si ꝙeratur vtrũ dicak analogice de omni mortali et de omni veniali. Ego credo q̃ precipue dicatur analogice de mortali et de illo quod est veniale ex imperfectione actꝰ: licet sit super materiã repugnantẽ charitati sicut est subitus motus furti vel homicidiũ: sicut etiã virtus dicik analogice de actu completo virtutis et de actu imperfecto et indeliberato cadente super debitã materiam.

¶ Contra secũdã principalẽ cõclusionẽ arguit Aureolꝰ. Mortalitas et venialitas distãt in infinitũ: ergo nõ diniduũt species eiusdẽ generis: quia differentie diuisiue sunt sub eodem genere. Aureolus.

¶ Rñdeo. Cõcedo totũ. sz bene di

Universidad de Biblioteca

eo q mortalitas ⁊ venialitas consequuntur in aliquibus diuersitatem speciei. scz mortale ⁊ veniale peccatum: que spē distinguuntur ex parte obiecti possunt tamē ēt reperiri in his q sunt eiusdez spēi. s. in mortali ⁊ venali: que habent idem obiectum: sicut etiam albedo que consequitur diuersitatem speciei in cigno ⁊ in nive reperit etiam in his que sunt eiusdez speciei: puta in hominibus.

¶ Contra aguit. q nullū mortale possit esse eiusdē speciei cum veniali. Illa q sunt eiusdē spēi opponuntur vni ⁊ eidē in specie. sz mortale ⁊ veniale nunq̄ sunt huiusmodi: q mortale semper opponitur charitati: veniale aūt nō: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. negatur maior. Nam calor intensus ⁊ remissus sunt eiusdem speciei: ⁊ tamen calor intensus repugnat forme substantiali aque cui non repugnat calor remissus. ⁊ rō est q: non est ibi oppositio specifica formalis sed virtualis. sic in ꝓposito. nam peccatum mortale non semp opponit charitati rōne sue spēi que sumitur ex obiecto: sz etiā aliqñ ex parte peccantis tantū. Itē talis oppositio cōsurgit ex parte auersionis ⁊ nō ex parte cōuersionis a qua peccatum sumit speciem suam.

Concl'o. v. ⁊ ipertinēs precedentibus. Superbia ⁊ cupiditas: vt sunt spiritualia peccata: sunt radix omnium peccatorū. Hanc ponit ꝓia sēbe. q. 84. arti. 1, ⁊ 2co. Ad cuius euidentiam est sciendum q in rebus sine actibus voluntarijs cuiusmodi sunt peccata duplex ordo inuenit. s. intentionis ⁊ executionis. In primo ordine finis habet rationem principij. finis autem in omnibus temporalibus acquirendis est vt homo per ea quandam excellentiam habeat: ⁊ ideo superbia que est appetitus excellentis est ex hac ꝑte initiū oīs peccati. Ex parte vero executiōis principium est id quod prebet oportunitatez adimplendi omnia desideria peccati. huiusmodi autem sunt diuitie: ⁊ ideo cupiditas que est appetitus diuitiarum est ex hac parte radix omnium peccatorum.

¶ Contra arguit Durandus. ꝓi mo turpes delectatiōes sunt peccata. sed radix earum non est appetitus excellentie cū homo non inclinetur ad eas vt appetat excellentiam. ergo. Durand. li. dis. 42. q. 4.

¶ Rñdeo. negat minor. Multi enim gloriant se esse ꝑfectos tales delectatiōes: vt apprehendūt eas vt manifestatiuas ꝓprie excellentie: q: eas cōsequunt quas alij cōsequi nō possunt.

¶ Scōo arguit. Diuitie non dāt facultatem adimplendi mala desideria nisi q: distrahūtur. sed cupiditas non causat distractionez diuitiaruz immo causat retentionem earum: ergo non bene dicit q cupiditas est radix omniū peccatorum: quia prebet facultatem ad omnia.

¶ Rñdeo. Primo dico q non solū ille est cupidus qui ordinate appetit diuitias ad retinendum: sed etiā qui inordinate appetit ad distrahendum.

ꝑ Dico scōo q diuitie etiaz actualiter habite ⁊ retente dant facultatem ad omnia peccata.

ꝑ Dico tertio q habitus que est cupiditas non dicitur esse radix omnium malorum: sed q obiectū cupiditatis: id est diuitie hoc faciunt.

¶ Distin. xliij.

Circa. 4. 4. di. ḡrīē. Utrū potētia peccandi sit a deo.

Pro ista qōe hec ē ꝓma concl'o. Potētia peccādi ḡtum ad positiuū qō iportat est a deo. Hanc sic ꝓbat. s. D. ꝑti dist. art.

primo. Omnis entitas est a deo. sed potentia peccandi est entitas que est voluntas siue liberū arbitrium. ergo.

Concl'o. ij. Potētia peccādi ḡtū ad defectū quez iportat nō est a deo. Istud. n. gerūdiū peccādi iportat respectū ad peccatū. vnde sicut in peccato sunt duo. s. actus ⁊ defectus. ista potētia peccādi dicit ipsam cū aptitudine ad deficiendum: defectibilitas autez cōuenit creature ex volūtate: vt dicit Damascenus ex hoc qō est ex nihilo. esse aūt ex nihilo nō cōuenit creature ꝑ aliquā: quātū ad ipsaz nihilitatē: q: remota oī efficientia dei adhuc creatura de se est non ens siue nihil.

¶ Ex his ꝓbat sic 2co. Id qō cōuenit creature in ḡtuz ē ex nihilo nō hz cāz. sz defectibilitas ꝓuenit volūtati in ḡtū est ex nihilo: ḡ nō hz cām: et per 2ñs non est a deo.

Scot⁹ ¶ Cōtra arguit Scot⁹. Potentia passiua est immediatū sūtuz habitus ⁊ priuatōis sicut mā ꝓia immediate: ⁊ nō per aliō subiicit forme ignis ⁊ ꝓuatiōi forme aeris: ḡt potētia actiua libera cuiuslibet ēvolūtas est immediatū ꝓncipiū agēdi ⁊ deficiēdi: ñ ꝑ hoc qō ē ex nihilo.

¶ Rñdeo. negat 2ña. q: potentia passiua nō plus ordinat ad habituz ḡ ad ꝓnationē: liberū autem arbitriū ex nā sua ordinat ad actū rectuz ⁊ nō ad deformē: ⁊ iō ordo ad deformitatē, act⁹ nō fundat in libero arbitrio nisi mediāte alio defectu. s. hoc qō est esse ex nihilo.

Datan. ¶ Contra 2ctonez directe arguit Durādus primo. De⁹ est cā malitatū ḡ est cā pōlitatis liberi arbitrij ad peccatū. añs ꝑz. 2ña ꝓbat. Possibilitas ad peccādū nō ē malum: ḡ si de⁹ est cā mali pene: multomagis est cā huius. 2ñs ꝑz. añs probatur. Si esset malum aut esset malum culpe. et hoc non aliquin homo semper peccaret. cum semper in eo sit possibilitas deficiendi. aut esset malum pene: et hoc non: cum talis defectibilitas fuerit in statu innocentie: aliquin Adam non potuisset peccare.

¶ Rēspondeo. negatur cōsequētia. Ad ꝓbationem negatur cōsequētia: quia ista defectibilitas licet non sit malum pene nec culpe ordinatur tamen ad malum culpe que consistit in auersione a deo. Deus autez non est causa q aliquid ab eo auertatur cum omnia ad seipsum conuertat. Negatur etiam consequentia. quia q deus non possit esse causa huius defectibilitatis non ideo est quia peccabilitas sit maius aut minus malum ḡ malum pene. sed quia est purum ens rationis vt infra dicetur. ens autem rationis non potest habere causam.

¶ Scōo. Pōlitas deficiēdi ꝑ corruptionē est a deo in rebus corruptibilibꝰ: ḡ ⁊ pōlitas deficiendi i electione. 2ñā ꝑz. q: nō est maior rō de vna defectibilitate ḡ ō alia cū vtraq; sit ens rōis. añs ꝓbat. Omne qō pertinet ad ꝑfectionez vniuersi ē a deo. sed talis defectibilitas est huiusmodi. nisi enim animalia essent defectibilia homo qui eis vescitur non posset cōseruari.

¶ Rñdeo. negatur añs. q: etiam illa defectibilitas cōsequit creaturaz ex hoc qō est ex nihilo: Ad ꝓbationem negatur maior. sed bene dico q potentia ad deficiendum est a deo quantum ad suum positiuum: non autem ḡtum ad defectibilitatem.

¶ Contra ꝓbationē cōclusiōis in qua dicit q defectibilitas consequit liberū arbitriū: q: est ex nihilo. arguit Aureolus ꝑio. Quicquid hz creatura a se formalr hz a deo effectiue: alioquin daret aliqua entitas que nō esset a deo: sz defectibilitas cōuenit formaliter libero arbitrio ex natura eiꝰ formaliter. ergo ⁊c. Aureolus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pau. Sō. sup. III. sen. Jo. cap.

Fratris Pauli Soncinatis in Tertium librum sententiarum Joannis Capreoli Diui num Epitoma.

*

Addita tertia distinctione per fratrem Jsidorum de Jsolanis Mediolanensem eiusdem predicatorie familie.

¶ De Christo Deo ab altissimis disputata ingenijs. Nihil hic non Catholicum: illustrissimúq; celeste armariolum angelicas continẽs speculationes: subtilissimaue dogmata.

¶ Index Questionum Tertij Libri.

¶ Dist. prime Q. vnica.
Utrúz nã humana quã filius dei assumpsit: potuerit assumi a tribus suppositis diuinis: aut a nã humana.

¶ Distin. ij. Quest. vnica.
Utrũ psona diuina possit assumere entitatẽ totius resultãtis ex nã & forma lapidis & ẽcũq; nãz irrationalem.

¶ Dist. iij. Q. vnica.
Utrũ. b. virgo Maria fuerit concepta in peccato originali.

¶ Dist. iiij. Q. vnica.
Utrum btã. Virgo aliqđ operata est in conceptione xpi.

¶ Dist. v. Questiones.
1 Utrũ vnio nãe diuine & hũane in xpo sit maxima vnio creata.
2 Utrũ diuina essentia possit alicui creature vniri tanq; forma.
3 Utrum filius Dei assumpserit nãm humanã in vniuersali.

¶ Dist. vj. Q. vnica.
Utrum in xpo fuit plura esse.

¶ Dist. vij. & viij. Q. vnica.
Utrũ in xpo sint due filiationes.

¶ Dist. ix. Q. vnica.
Utruz humanitas xpi sit adoranda adoratione latrie.

¶ Dist. x. Q. vnica.
Utrũ xps in tum hõ: sit persona diuina.

¶ Dist. xj. Q. vnica.
Utrũ ista sit pceđa sine ẽcũq; determinatione. Christus est creatura. Christus incepit esse.

¶ Dist. xij. Q. vnica.
Utrũ xps potuerit peccare.

¶ Dist. xiij. Q. vnica.
Utrũ anima xpi habuerit gram formaliter & actu infinitam.

¶ Dist. xiiij. Questiones.
1 Utrũ alia Christi sit sciens formaliter scia increata.
2 Utrũ alia Christi videat in verbo omnia que ab ipso verbo cognoscuntur.

¶ Dist. xv. Q. vnica.
Utrũ alia xpi ex sua oipotentia respectu ppriũ corpis appetitus sensitiuũ ab omni dolore sensibili preseruare potuerit.

¶ Dist. xvj. & xvij. Q. vnica.
Utrũ dolor in alia Christi tẽpore passionis quenerit vsq; ad rõnẽ superiorem.

¶ Dist. xviij. xix. & xx. Q.
Utrũ aliqua creatura pura potuerit satisfacere pro tota natura humana.

¶ Dist. xxj. & xxij. Q. vnica.
Utrũ Christus descenderit eẽ hõ i suo descensu ad inferos.

¶ Dist. xxiij. Q. vnica.
Utrũ habitus sint hoi necessarij & similr virtutes habituales.

¶ Dist. xxiiij. Q. vnica.
Utrũ fides sit ẽtus infusa a deo

¶ Dist. xxv. Q. vnica.
Utrum fides sit de visis.

¶ Dist. xxvj. Q. vnica.
Utrũ spes sit ẽtus theologica: res liter a fide & charitate distincta.

¶ Di. xxvij. vsq; ad. xxx. Q. vnica.
Utrũ hõ debeat ex charitate plus diligere deum ẽ seipsum.

¶ Dist. xxxj. & xxxij. Q. vnica.
Utrũ fides maneat in patria.

¶ Dist. xxxiij. Q. vnica.
Utrũ ex actib⁹ hũanis acquiritur habitus ẽtutũ existẽtes subiective in appetitu sensitiuo.

¶ Dist. xxxiij. & xxxv. Q. vnica.
Utrũ dona sint habitus distincti a virtutibus.

¶ Dist. xxxvj. Q. vltima.
Utrũ virtutes cardinales sint inter se cõnexe: ita q; vna sine alijs haberi non possit.

¶ Finis indicis Qõnũ. iij. Libri.

¶ Clarissimi sacre theologie Doc. fratris Pauli Sócinatis vite regularis ordinis pdicatoꝝ: diuinũ Epitoma in Tertiũ librũ sniaꝝ: ad mentez Joan. Capreoli eiusdem professionis.

¶ Distinctio. j.

In prima dist. tertij sniaꝝ q̃rit. Utrũ natura hũana: quã filius dei assũpsit potuerit assumi a tribus suppositis diuinis aut a natura diuina?

Ad hãc qõnẽ rñdet ãtuor conclusionib⁹. Pria si hõ non peccasset: filius dei nõ assumpsisset naturã hũanã. Hãc sic pbat. s. D. 3. q. 1. ar. 3. Effectũ a sola dei volũtate ẽpẽdẽtiũ nõ dz a nobis aliqua rõ assignari: pter eã que p diuinã scripturã nobis innotescit. Sz i casu hõis filij ẽ effect⁹ cui⁹ fi põit alia rõ in scriptura sacra: nisi redẽptio hois a pctõ: vt pz Luce. 17. ℔. rc.

Scot⁹ dist. 7. q. 3. ¶ Cõtra arguit Sco. ex ista pclone sequit q̃ alia xpi nõ fuerit pdestinata nisi p redẽptiõe aliaꝝ aiarũ. hoc est falsuz. ℔ maior pz. minor p dãt triplr. De⁹ elegit pr⁹ nãz oẽs & volunt⁹ sequitur vitã eternã ℔ puidebit aliqđ de pena circa pctõrem. ℔ pr⁹ pdestinauit aias xpi ℔ puidebit holez peccaruꝝ: & sic i illo pcto fuit pdestinata ñ tñ pr pctũ hois.

¶ Rñdeo pmo q̃ i actib⁹ diuine voluntatis nulla ẽ pportas realis aut ex nã rei: ita q̃ vn⁹ act⁹ sit altero por. vel q̃ vn⁹ act⁹ pnus cadat sup vnũ oẽm ℔ sup aliũ. Sz de⁹ vno simplici actu oia intelligit sil: & oia simul vult. ex hoc negarur añs.

P Dico scõdo q̃ iter oẽa puisa & pnolita a deo ẽ ordo puisus & pnolit⁹. puidit. n. vnũ effectũ esse pr aliũ & ad aliuz ordinari. voluit. n. gr̃iaz eẽ pozẽ gr̃a tãq; finẽ ei⁹ & voluit gratiã & pdestinatione & redẽptionẽ eẽ pozes casu & peccato.

P Dico tertio q̃ iz ibi non sit ordo nãe: ẽ tñ ibi ordo rõis ex pte rõcinantis. Et quãtũ ẽt ad hoc negat añs: q̃ de⁹ fz rõnẽ pnsvoluit redẽptiõez humani gñis ℔ gr̃iam anime christi.

¶ Cõtra hoc ẽt arguit sic. Mains bonũ pri⁹ fm rõnẽ ẽ volitũ a deo ℔ min⁹: sed gr̃ia alie xpi ẽ maior bonũ ℔ gr̃ia olim aiaꝝ redimẽdarũ. ℔. et p 2ns in illo pot esse volita ẽt cessante redẽptiõe humani gñis.

¶ Rñdeo q̃ iter maior bonũz min⁹ põt dupliciter esse: ordo. Aliqñ. n. inter ea est ordo p se sicut ẽ iter bonum nature, gr̃e & gr̃ie. & de his cõcedit maior & negat minor. Aliqñ ẽ tñ ordo p accñs: sicut iter duas gr̃as & duas gr̃ias nlrũ eẽntiaꝝ ordinẽ inter se hñtes: et sic negat maior. Inter gr̃iaz aũt alie xpi & aliaꝝ ñ ẽ ordo eẽntialis: q̃ de⁹ potuisset anteq; faceret aiaz xpi & nũq; pferret ei gr̃iam dare gr̃iaz alijs aiabus.

¶ Dicẽdũ igit est q̃ pr⁹ fm rõnẽ vt se tz ex pte rõcinantis pdestinauit Adã ℔ xp̃z. Intelligim⁹. n. primo q̃ de⁹ volnit gr̃iaz suã manifestari in productione vniuersi.

P Secũdo q̃ i illo vniuerso pfecto volnit eẽ alijs creaturas beatas.

¶ Tertio q̃ volnit aiam xpi eẽ porẽ alijs in gr̃a & gr̃ia: & oẽs alias et earum beatitudinẽ ordinari ad gloriam anime christi.

¶ Scõo argunt. Nlrũ bonũ maior ordinat pcise ad min⁹ bonũ tãq; ad finẽ: q̃ finis est nobilior his q̃ sunt ad finẽ: sed gr̃ia aie xpi ẽ maius bonũ redẽptiõe gñis hũani. ergo nõ ordinat pcise ad eã. & per 2ns sine ea fuisset.

¶ Rñdeo. p⁹ põt dici q̃ nos nõ dicim⁹ redẽptiõez humani gñis eẽ finẽ glorie aie xpi, sed q̃ est finis

incarnationis.

¶Dico scō q mai⁹ bonū nō pōt ordinari ad min⁹ tanq̄ ad finē totalē ⁊ remotū: sed bene tanq̄ ad finē ptialē ⁊ ꝓpinquū. Ultim⁹ aūt finis ⁊ totalis ipsi⁹ incarnationis xpi est pfectio vniuersi ⁊ gra ⁊ gla ⁊ de⁹ ⁊ redēptio nra. finis ꝯo ptialis ⁊ prior⁹ est sola redemptio.

¶Dico tertio q min⁹ bonū pōt respectu maioris eē cā finalis sine qua nō: ⁊ hoc mō redēptio ē finis incarnatiōis. ipa vero pdestinatio xpi est cā nre pdestinationis q̄tū ad effectū: vt dicit. s. D. 3. dis. 11. q. 3. ar. p⁹. q. 3. Est. n. cā efficiēs iquātū ipe ē mediatio nre salutis. Est etiā cā formalis exēplaris inquātū in filios dei ad eius imaginem transformamur et pdestinamur. Est etiā cā finalis inq̄tū nra sal⁹ in eius gloriā redundat: pdestinatio ꝯo nra quo ad effectū est cā finalis pdestinationis xpi: q: ipe ordinat ad ꝓsequēdū effectū nre pdestinationis. Uel aliter dici pōt q nra pdestinatio ē prior fm rōnē pdestinatione xpi: q: sua est prior, nostra perfectione.

¶Tertio arguo sic. Quicūq; ꝓsequitur aliq̄ bonū q̄ nūq̄ ꝓsequerē nisi posito aliq̄ malo: sicut hz letari de bono adepto: ita ꝺ malo sine q̄ nō ⁊c. q: q̄vult finēvult necessario et ea sine q̄b⁹ finis talis nō pōt hīi hz alia xpi p te nō fuisz creata nec pdestinata ad vitā eternā si hō nō peccasset. q̄ hz letari de pctō hois ⁊ ipsum velle: hoc aūt ē falsum: q: peccatū velle est peccare. ergo.

¶Rñdeo. negat maior. q̄n id sine q̄ bonū nō habeā nullā hz actōez sup tale bonū ⁊ nullā de se hz appetibilitatē. cuiusmodi ē peccatū sicut ēt martyres ñ letant ꝺ crudelitate ꝓsecutiōe tyrānor: sz̄ bñ letant q̄ ex tali mō de⁹ elicuerit tantum bonum.

Concl'o. ij. Eadem hūanitas nūero posz̄ sit assumta a trib⁹ psonis diuinis. Hāc sic. ꝓbat. 3. Pl. q. 3. ar. 6. Si tres nō pñt hoc aut hoc cōē ex pte assumētiū aut ex pte assupti. nō ꝓmū: q: tres psone hñt eandē nāz diuinā. q̄ pñt ꝓuenire in vnā nāz hūanā ꝑ solāvnionē. nec scōz q: assūptio nāe hūane magis ledit legē ditie potētie q̄ hūane. Uñ si ñ ē ꝛpugnātia ex pte dine potētie q̄ nec ex pte humane nāe: ⁊ sic ⁊c.

¶Cōtra arguit Sco. ꝑ⁹. In oī ēēn tiali depēdētia vnū depēdēs ꝺpē det tm̄ ab vno totalr q̄ totalr determinat depēdētiā alteri⁹: sed in ista vnione ē ēentialis depēdētia quā totalr ꝺterminat vna psona. q̄ nō pōt terminari a plib⁹ psonis. maior. pbat. q: cū depēdētia alicuius ē totalr determiata ad aliq̄d ipsuz nō pōt ꝺpēdere ad aliud cā posset eē subtracto oi alio ꝑter id qꝺ totalr terminat illā ꝺpēdētiā. maior. pbat. Suppm̄. n. hūanū totalr teriat ꝺpēdētiā sue hūanitatis ⁊ ipa ñ pōt eē i plib⁹ suppostis. q̄ et suppm̄ dinū totalr cā teriat. Scot h.q.2.

¶Rñdeo. ꝑ⁹ negat maior. ꝺ depēdētia cāti a cā q̄n illa pōa q̄ terminant depēdētiā effect⁹ terminat ipz eadē cālitate. sicut ē i ꝓposito q: q̄lz psona diuina est totalis cā creature ⁊ est tm̄ vna causalitas.

¶Scōo negat eadē maior. ꝺ depēdētia relatiua ad correlatiuū. idē n. pr̄ refert vna pr̄nitate ad multos filios: ⁊ tm̄ dependet ab vno q̄tū ab alio in esse relatiuo.

¶Dico. 3. q̄ depēdentia nāe assūpte ad psonā assumētē ē depēdentia relatiua ad correlatiuū. ſ. vnibilis ad vnibile ⁊ suppositabilis ad suppositabile. Est ēt ꝺpēdētia effect⁹ a cā. q: oē absolutuz erās i psona assumēte ē cā talis vnionis q̄uis vnio istaz nāz. sc̄ā sit i vno supposito: nō in alijs. Ad ꝓbōē maioris negat. ꝺ q: vnū relz terminet totalr ꝺpēdētiā alteri⁹ ite sine: nō aūt exēsine: ⁊ ꝺ pōt terminari vnō ad tot q̄n ad plura einsdē rōis si eē possent. vnū. n. albū nō ꝺ pōt assimilari tot albis q̄n ēt plib⁹.

¶Dico q̄rto ad minorē q̄ hīi vnuz suppm̄ diuinū totalr terminet itē sine depēdētiā nāe assūpte: nō tm̄ exēsine. Ad ꝓbōnē. negat ꝓna. tū q: nullū suppm̄ creatū hz eādem nūero rōsistentiā cū alio supposito: nō q̄ncūq; terminat depēdētiaz nāe: totalr eā terminat ⁊ itēsine ⁊ exēsine. Supposita aūt diuia hīt eādē subsistentiā: ⁊ nō q̄tūcūq; nā humana vniat vni suppōsto: pōt ēt vniri alteri: sz̄ i eadē rōsistētia. tuz q: suppm̄ creatū terminat depēdētia nāe eo mō q̄ totū terminat depēdētiā ptis. ꝑstat aūt q̄ idem nō pōt eē ps duoz totoz. rōsistētiū suppm̄ ꝯo diuinū nō terminat depēdētiā nāe assūpte tāq̄ ptis: sed q̄ si p modū accētis: sz̄ nō vniat ei accētaliter: idē aūt accēs pōt eē duoꝝ rū hūtiū eādē rōsistētiā: sicut eadē q̄ātitas vnit materie ⁊ forme.

¶Scōo arguit. Jd qꝺ ꝓuenit alicui vt distinguit ab alio nō pōt illi aliq̄ ꝓuēire sz̄ assumere nāz hūanā ꝓuenit filio vt distinguit a ꝑe. q̄.

¶Rñdeo. cōcedit maior. q̄n id qꝺ cōuenit alicui vt distinguit ab alio in ꝓncipio distinctiōis vni⁹ ab alio sicut filiatio q̄ ꝓuenit filio vt distinguit a ꝑe: ⁊ ē ꝓncipiū talis distinctiōis nō pōt pr̄i ꝓuenire. negat aūt maior. de eo q̄ nō est ꝓncipiū distinctiōis: sz̄ ꝓcomitatiue. aut ꝓsequit eā sicut alia rōnalis ꝓuēit oculo vt distinguit a pede: ⁊ tm̄ eadē alia ē in vtroq̄. Jta dico q̄ icarnatio ꝓuēit filio vt distinguit a ꝑe nō primo: sz̄ scōo: ⁊ nō pōt vtriq̄ conuenire.

¶Tertio. Anselm⁹ dicit i lib. ꝺ ꝓce ptiu⁹ gli q̄ tres psone ñ potuerūt assumere vnū ⁊ eūdē hoiem. q̄ ⁊c.

¶Rñdeo q̄ nō negat q̄ tres psone potuerit assumere eādē hūanitatē: sz̄ itēdit dicere q̄ non possent eā assumere ad eādē psonalitatē: q: ipse psone sunt distincte ꝑsonalitates: ⁊ ꝺ nō pōt nām assumptā trahere ad eandez personalitatē.

Concl'o. iij. Nā diuina abstracta ꝑ itelz a psonalitate relatiua posset assumere nāz hūanā. Hāc sic. ꝓbat. s. D. 3. pre. q. 3. ar. 3. Remanēte sufficiēte cā actiua assūptiōis/ remanere pōt assūptio: sz̄ abstracta nā diuina ꝑ itelz a ꝓprietatib⁹ relatiuis/ remanet sufficiēs cā actiua assumptiōis: q: adhuc pōt itelligi in deo oipotētia/ subsistentia et personalitas. ergo ⁊c.

Cōcl'o. iiij. Nā diuina suppositū ꝑsonalitatib⁹ relis ꝺs fides pōit nō p⁹: sz̄ ꝺs scōario assūpsit nāz hūanā. Hāc sic. ꝓbat. vbi. s. ar. 2. Quicqd ꝓuēit nāe dine p⁹ ꝛp se ꝓuēit oib⁹ psonis diuis: sz̄ assumere nām hūanā nō ꝓuēit oib⁹ psonis. q̄ nō ꝓuēit ei p⁹ ⁊ p se: sz̄ tm̄ rōne psone. Scot⁹ ꝺ

¶Cōtra arguit Sco. Ei ꝓuēit nāz hūanaz ꝓmo assumere qꝺ de se est hoc ⁊ subsistens: q: natura hūana assumit ad subsistēdū: sz̄ nā diuia est de se hoc ⁊ subsistens. ergo.

¶Rñdeo. negat maior. si illud sit cōicabile: nā ät diuia cōicabile ē ⁊ ñ psona. q̄ ꝑ ꝓns ꝓuēit psōe q̄s nāe.

¶Cōtra eādē arguit Durādus. ꝑ illud ꝓmo ꝓuēit psone diuineuiri nāe humane ꝑ qꝺ ꝓpetit ei p⁹ terminare depēdētiā nāe assumpte: sed ēentia est ꝑ quā ꝓuenit psone terminare hāc depēdētiā. maior ꝑ: minor. pbat. ꝑ id cōuenit psone terminare hāc depēdētiā a q̄ hz q̄ ꝑ se subsistat: sz̄ hec ē ēentia. q̄. Durandus hic q. 4.

¶Rñdeo q̄ dupler est ꝺpendētia nāe assūpte ad psonā diuinam. Uno mō ꝺpēdet a psōa tāq̄ ad id a quo ⁊ i q̄ accipit eē actualis existētie. Alio mō tanq̄ ad id a q̄ accipit suppositatiōez ⁊ psonalitatē. ꝓmā ꝺpēdētiā terminet ēentia remote ⁊ psōa. priez̄: sz̄ ñ tute ēentie. scōaz̄ ꝯo depēdētiā teriat tm̄ psōa ⁊ sicut q̄ ⁊ sicut qꝺ ⁊ nō essentia.

¶Dico scōo ad maiorē q̄ ꝑ illd cōuēit psōe vniri hūane nāe ꝑ qꝺ cōuēit ei teriare scōaz̄ depēdētiā: et nō p id ꝑ qꝺ: ꝓmā. vñ negat maior loquēdo de secūda dependentia.

¶Ad ꝓbōnē dico q̄ psona nō solū ꝑ ꝑsistere: sz̄ ꝑ ꝓprietates rōsistentē q̄ includit nō solū rōsistere:

Universidad de Sevilla Biblioteca

fz ēt rekonē: terminat illā depēdē tiā. Ut dico q̄ ꝑsone ꝓuenit termi nare illā depēdētiā p ipz sbsistere accipiēdo sbsistere nōvt est nāe: fz vt ē ꝑsone: q: vt est nāe ē cōicabile: vt ät ē ꝑsone ē incōicabile: q: vt sic dicit esse diuinū cum implicatione ꝓprietatis relatiue constituentis personam.

Distinctio .ij.

N. 2. dist. quer ik. Utrūz ꝑsona diuīa possit assumere ēntatē totī resultātz ex mā ⁊ fōa lapidis. ⁊ quācūq; nām irrationalem.

Pro ista qōe hec sit pma rekō Deꝰ posset assumere de potētia absoluta nāz lapidis ⁊ q̄cūq; nāz irrōnalē. Hāc sic. ꝓbat ph ti di. q. 1. ar. 1. Ubi ē eālis potentia ex pte agētz: ⁊ eāl potētia obediē tialis ex pte passibilitatz ꝑt sequi sibi effectꝰ: fz diuīa potētia eālr fz hz ad opandū t lapide et in nā hūana ⁊ nā lapidis eā ē i potētia obediētiali ad deū sicnā hūana. ḡ

¶ Et ḡnis. 3. p. q. 4. ar. p°. videat dicere oppm nō tñ dic. ibi. n. itelligit q̄ talis nā irrōnalis nō est assumptibilis de potētia ordinaria non aūt loquitur de absoluta.

Mēricꝰ dlibeto. 13. q. 5.

¶ Contra arguit Mēricꝰ. sic. Ois nā assūptibilis ē elenabilis ad visionē diuīe eētie: fz talis nō ꝑt cū ei repugnat ex sua nā hꝫe rōnez ⁊ volūtatē. ḡ mio: p3. maio: ꝓbat tripl'r. p°. Sic se hz eē nāle ad pos se nāle: ita se hz eē supnāle ad pos se supnāle: fz cuicūq; cōicat eē nā le cōicat posse nāle. ḡ cui cōicat eē supnāle cōicat posse supnāle.

¶ Rñdeo. negat maio: qñ assum ptio fit ad eē ⁊ nō ad opatōez sic ē in ꝓposito. nā. n. assūpta a diuino suppō assumit ad eē diuini suppositi ⁊ nō ad opationē: q: opō ꝑsequitur formā q̄ est opōnis ꝓncipiū: ⁊ q: nā hūana remanet i diuio suppositō: hz ꝓpas opōnes distinctas ab opationibꝰ diuine nāe.

¶ Cōtra opari cōsequit eē rei. ḡ cui dat eē supnāle dat opari supnāle

¶ Rñdeo. negat maio: .Z.3.n. nulla res opet nisi hēat esse: q: agere ꝓsupponit eē nō tñ ꝑsequit eē tāq; ꝓncipiū actōis. fz formā q̄ est agē di ꝓncipiū: cū ḡ in nā assumpta remaneāt potētie i ꝓpāis naturis q: assūptio nō fit i nā remanebūt ēt potētie nāles sine aliq; elevatione nisi ex speciali dono gratie potentie elenabiles eleuentur.

¶ Scdo cui nō ꝑt cōicari minus: nec ēt maiꝰ: fz minꝰ ēvidere deūvt frui eo. ēvniri in idētitate ꝑsone. ergo q̄d nō ꝑt frui deo nō ꝑt vniri ei in persona.

¶ Rñdeo. negat maior. qñ maius ⁊ minꝰ nō sūt eiusdē rōis: sicut nō seq̄t: hō nō ꝑt gñare asinuz q̄d est minꝰ. ḡ nec hoiez q̄d ē maiꝰ. Unio aūt in esse nō est eiusdē rōnis cuz vnione in opatione: q: eē ⁊ agere sunt diuersarum rationum.

Dico scdo q̄d si ꝓ ipoc iste due vniones diuidant vnio in ꝑsona ⁊ ꝓ gñaz q̄d maiꝰ ēvniri deo ꝓ gratiā ḡ i ꝑsona sine gña: fz vtrūq; cōiunctū maiꝰ est ḡ alterum solum.

¶ Tertio. Si creatura ꝑt vniri deo: fz nō sit elenabilis ad dei visionē. ḡ ēt nā hūana ꝑt vniri in ꝑsōa absq; eo q̄ actu eleneāt: fz hoc est falsuz. ḡ maio: p3. mio: ꝓbat. Si nā hūana posset assumi potentiis eiꝰ ñ elenabis actu ad visionē ⁊ fruitiōez cū ipa fixmanēs sit peccabil' seq̄t q̄ ꝑsōa diuīa assumēs eāde nāz possz peccare q̄d ē falm.

¶ Rñdeo. negat mio:. Ad ꝓbōnē negat ꝓna. Et dico q̄ si aliq̄ nā irrōalis assumeret absq; eo q̄ frueret deo ipa nō eēt peccabilis. cuiꝰ rō est q: tali nature nullus actus attribueret sicut agenti: fz solum sicut ꝓncipio actiōis: q: supꝑm ē q̄d agit: suppositū aūt talis nature cū sit deꝰ nullo mō peccare ꝑt nec detectine agere.

Cōclo .ij.

Filiꝰ dei ñ solū assūpsit alaz et

corꝑ: sed ēt hūnitatē q̄ est tertia entitas realr distincta ab oibꝰ suis ꝓnb'ēt sil'vnitis. Hāc sic ꝓbat. s. D. ꝑ ꝓma eiꝰ parte. 3. di. 2. q. 1. ar. 3. q. 3. Filius dei fuit verꝰ hō. ergo assumpsit humanitatē. Q̄d aūt ex ꝓtibꝰ resultet tertia entitas ab eis distincta: ponit. s. Do. vbi. 3. ad. 3. vbi sic dt. Totū ꝓpue loq̄ndo nō ē sine ꝑtes: fz aliq̄d ex eis resultās.

¶ Hoc autē ꝓbat Sco. 8. meta. q. 4. ponēs tres cōclusiones: quarū ꝓma est hec. Wā ⁊ forma nō fiunt vnū: q: nec forma fit mā. nec eōz ⁊ rō est: q: mā ⁊ forma sunt simplicia ꝓncipia. ꝓncipia aūt nō sunt ex alterutris vt dt ꝓmo ꝓtū. fit tñ vnū per se ex mā ⁊ forma. vt dt. 8. meta. q̄d ꝓbat. Pūtū q: mā est pura potētia ⁊ forma actus. Pūtū q: forma educit ē mā ⁊ eā ꝫsepabilr cōcomitat. ergo faciūt vnū per se.

¶ Secunda cōclo. Illud vnū per se q̄d fit ex materia ⁊ forma nō est relatio: nec relatiuū. ꝓbat. nulla relatio cōponit ex absolutis: sed mā ⁊ forma sunt entia absoluta.

¶ Scdo. Nulla rekō ē ꝑ se terminꝰ gnonis. 5. phy. fz q̄ sit ex mā ⁊ fōa est ꝑ se terminꝰ gnonis. 7. met. ḡ.

¶ Si dicat q̄ rekō sine q̄ nō fz non fit forma q̄ditatiuū. i. q̄ ipsa mā ⁊ forma sunt terminꝰ gnonis: sed hoc nō hñt nisi inq̄tū sunt vnita.

¶ Cōtra. ꝑ te nō est ibi aliud absolutū q̄ materia ⁊ forma: ⁊ ista sūt duo absoluta. ergo nō est ibi vnꝰ primus terminus.

¶ Si dicat q̄ nō terminat inq̄tū sunt duo: sed inquātū vnita sunt.

¶ Cōtra. ergo relatio vnionis est primus ⁊ formalis terminus.

¶ Tertia cōclusio. Illud cōstitutū est q̄d absolutū ⁊ aliud a mā et forma ⁊. a rekone vnionis. ꝓbat ꝓ. Nihil ꝓstituit seipsum: sed mā ⁊ forma cōstituūt cōpositū. ḡ ⁊c.

¶ Si dicat q̄ licet sit incōnentes aliq̄d canfare seipsum: aliquid tñ potest se integrare: ⁊ sic materia ⁊ forma integrant cōpositum.

¶ Cōtra. Wā nō integrat se alio- ḡn esset pars suiipsiꝰ: nec formā: q: ꝓncipia nō sunt ex alterutris: nec relationē vt supradictū est. ḡ integrat aliq̄d ab eis distinctū. Et ex his tenetur q̄ totuz distinguitur a partibus.

¶ Contra arguit q̄ humanitas nō sit distincta reab anima ⁊ corꝑe simul sumptis.

¶ Primo. Christus non deposuit aliquā naturā quā assumpsit: vt dicit Damascenꝰ lib. 3. capi. 3. sed in triduo nō habuit humanitatē. ergo si humanitas est distincta ab anima ⁊ corꝑe eā deposuisset.

¶ Rñdeo. dico ꝓ q̄ Damascenus nō dicit eū nullā naturā deposuisse: sed nullam partiū nature.

Dico scdo q̄ non loquit ꝓ tpe mortis sed resurrectionis. cōstat aūt q̄ tūc habuit humanitatē.

Dico tertio q̄ intelligit' eū nūq; ꝓposuisse totalr nāz assumptā cui semꝑ fuit vnitꝰ saltē q̄d ciꝰ ptes.

Dico quarto q̄ ipe mō deposuit humanitatē tpe mortis cum ipsa nō remāserit: fz bñ ipsa desijt esse.

¶ Scdo. Si humanitas est res distincta ab alia erit ea ꝑfectior sicut totū est perfectio: suis partibus. fz hoc est falsuz. Tū q: vt dicit in lib. de cāis. aia est in orizōte eternitatis. Tū q: Aug. dicit q̄ super aiaz intellectiuā nihil est nisi deꝰ.

¶ Rñdeo. dico primo q̄ nō ponimus in hoie duas formas quarū vna sit aia: ⁊ alia sit humanitas: fz aliq̄n humanitas dicit esse forma totius: q: humanitas est ipm totū significatū per modū forme: idest in abstracto. Ad argumētuz negāt minor. Pūtū ꝓmā. ꝓbatio nē dico q̄ aia dicit esse in orizonte eternitatis: q: ipsa est incorꝛuptibilis. Et dicit esse dignior omnibus formis que sunt actꝰ māe. Pūtū secūdā dico q̄ nihil est supra animā nisi deus quo ad cālitatē.

¶ Tertio. ꝓbus probat. 7. meta. q̄ essentia rei compositē est simplex tali ratione: q: si esset composita: tunc ex ea ⁊ ex suis partibus

tex. 60.

resultat aliquid simpler aut compositū. Si simpler habetur propositū: qr etiam ipsa que resultat ex materia et forma est simpler. Si compositum: ergo ex illo et ex suis partibus resultat aliud: et sic in infinitum. Sic arguitur in proposito de humanitate qr si distinguit a partib⁹: ḡ ex ipsa et ex partibus resultat aliud: et sic in infinitum.

¶ Respōdeo primo q essentia rei composite est cōposita: alioquin implicaret cōtradictio. Sed pḥs loquitur in loco allegato de forma substantiali substantie cōposite que est forma simpler.

¶ Dico secūdo q totūnō addit supra partes aliquā formā: nec ipm compositū et partes ei⁹ sunt partes alicuius alterius cōpositi: sed ipa tota nā est realr differēs a naturis ambarū partiū et vnitarū.

¶ Quarto. si humanitas differt a partibus aut differt se tota: et sic nihil includeret a partibus quod est cōtradictio. aut differt aliquo sui: et sic differret illud a seipso.

¶ Respōdeo. q differt se tota non accipiēdo totū sincathegoreumatice: qr tunc esset sensus q differret a partib⁹ fm quālibet sui partem. Nam id q sic differt ab aliquo se toto nō includit illud. Differt aūt se toto cathegoreumatice et est sensus ipsum cōpositū ex partibus differt ab eis. sed nō sequit: ergo fz quālibet sui partē: qr vn⁹ istoz sensuū est imptinēs alteri.

¶ Quinto. si humanitas est distincta a partib⁹: aut est materia: aut forma: aut cōpositū. nō materia: qr tūc in hoie essent due materie. nō forma: qr essent due forme. nō cōpositū: qr essent duo cōposita.

¶ Respondeo q est compositum et in homine est duplex. s. suppositū et natura: vt dicit. s. Doc. 3. par. q. 2. arti. 1. ad secundum.

¶ Sexto. Cōmētato: dicit primo physico. cō. 17. q licet vnaqueq partiū sit aliud a toto: tñ oēs insiul nō possunt eē aliud a toto. ḡ.

¶ Rñdeo q dictum Cōmentatoris intelligit q totū est inseparabile a partibus simul vnitis: licet sit separabile a qualibet parte singillatim accepta.

¶ Septimo. si totū superaddit partib⁹ aliqd reale. aut illud additū facit vnū per se cū partibus nullo addito aut nō. Si primū: ergo sitr materia et forma faciūt vnū per se nō superaddita illa tertia entitate. Si secundū: ergo aut illud superadditū facit vnū per se cū toto aliquo superaddito vel nō. Si sic: procedetur in infinitū. Si nō: pari ratione standū erat in primo.

¶ Rñdeo. q totū nullū reale superaddit partibus: fz sit realiter differens a partib⁹. Et similiter nō facit vnū cū partib⁹. facere enim vnum cum alio est cōditio partis et non totius. Sed dico q totum est quoddā vnū differens a partibus ad cuius vnitatē per se partes eius concurrunt.

¶ Ocano. omnē absolutū potest per divinā potētiā fieri absq; alio absoluto: fz totū nō p̄ fieri absq; partibus: ḡ nō distinguit ab eis.

¶ Rñdeo negā maior. vt sepe dictum fuit. Causa aūt quare totū nō possit esse sine partibus: est qr ptes vnite sūt cā necessaria toti⁹.

¶ Contra. Si sunt cā necessaria aut hoc est rōne partiū: aut rōne vnionis earū: aut rōne vtriusq; non primū: qr tūc positis illis poneret totū. nō scōm qr vnio est relatio: ergo est posterior fundamento. posterius aūt nō pōt esse causa prioris. nō tertiū: qr ois causa cū sit prior effectu pōt intelligi eo nō intellecto. et sic sequit q pot̄ esse intelligere partes vnitas nō intelligendo totū. quod est falsum.

¶ Respondeo: q partes possunt intelligi nō itelligēdo totū: nō tñ possunt esse nec intelligi esse sine toto. Ad argumēta igitur dico q est ratione vtriusq;

¶ Cōtra. ergo in illo priori i quo intelligo partes vnitas nō intelli

gendo totū deus pōt facere partes vnitas sine toto.

¶ Rñdeo. negā ꝓia: qr actio dei nō terminat ad quiditatē fm se: nec ad esse quiditatiuū cū abstrahat ab actu et a potētia: fz ad esse reale extra. esse aūt reale totius et ptiū vnitarū est oino inseparabile.

¶ Nono Totū homogeneū non differt gñe nec specie nec numero a suis partib⁹: ergo nō differt ab eis. ꝓitia pt̄z. et prima et ſcda pars añcedentis. partes eſn aque sunt eiusdē generis et speciei cū aqua. tertia pars ꝓbat: qr in vna aqua non sunt plures aque numero.

¶ Rñdeo q totū homogeneū nō differt a ptib⁹ sicut ens i actu ab entibus in potentia: qr in eadem aqua sunt plures aque i potētia.

¶ Distinctio. iij.

Frater Ilidor⁹ milesius.

Circa distinctio. tertiam queritur vtrū beata virgo Maria in peccato originali fuerit concepta?

Pro qōne sit vnica cōclusio. Bta maria fuit ꝯcepta in peccato originali. Hanc ponit s. Tho. 3. sen. in presenti dist. q. 1. arti. 1. q. 1. Itē. 3. primi. q. 27. ar. 2. Itē prima secūde. q. 81. ar. 3. Item quolib. 7. q. 8. Ex quibus possunt formari quattuor rationes.

¶ Prima ratio. Quicūq; est redēptus per christū habuit peccatū: sed beata Maria fuit redēpta per christū: ergo habuit peccatū. non aūt actuale: igitur originale.

¶ Scda rō. Nullius humane ꝑsone cōceptio equatur in puritate et immunitate et elōgatiōe a peccato: ꝯceptiōi filij dei. fz maria fuit humana ꝑsona: ḡ eius cōceptio non equat in puritate aut elōgatiōe a peccato ꝯceptiōi xpi: equaret aūt si nunq; habuisset peccatū originale. igitur habuit.

¶ Tertia ratio. Singulare primi legium filij dei nō cōuenit alteri: sed concipi in gratia et sanctitate singulare est primilegium filij dei. igitur nulli alteri cōpetit.

¶ Quarta ratio. Nulla ꝑsona cōcepta p sexū ꝑmixtionē est exps peccari originalis: sed beata maria fuit hmōdi. ergo.

¶ Predictā ꝯclusionē et finalē eius ꝓbationē ponit Augu. 10. ꝯfessionū. Itē hanc conclusionē exp̄esse ponit idē Aug. super psalmo. 34. exponēs illud psal. 34. Ego autē cū mihi molesti eēnt. vbi sic dicit. Maria ex Adā mortua est pp peccatū: Adā mortuꝰ est pp pctm: et caro dñi ex maria mortua pp delēda peccata. Hec Aug. in forma ex ḋb⁹ p3 q Maria mortua est pp peccatū non actuale: ḡ originale. Itē his refellunt frivole solones quorūdam modernoꝝ excipiētes beatā virginē a quibuscūq; auctoritatibus et sentētijs gñaliū Aug.

¶ Eādē ꝯclusionē tenuerūt btūs Ambr: osi⁹ sup Lucā. itē sup Isaiā Leo papa in sermone natalis dñi q incipit exultem⁹. Itē in alio sermone q incipit. Cū super nos. Itē beatus Gregoriꝰ. 11. moraliū. Itē eiusdē inie fuerūt duodecim pḥes ḡs refert Aug. li. 2. 2ra Julianū.

¶ Hanc ꝯclonē tenēt et tenuerūt hi quadraginta doctores. Origenes. Isidorus. Bernardus Anselmus. Hugo de sancto Victore. Magr sentētiarū. Remigiꝰ. Alchꝰ Cassiodoꝰ. Cassianꝰ. P. rauēnas Gratianꝰ. Valanus. Alexander. Innocētiꝰ papa. Joānes beleth. Mauritiꝰ epꝰ parisiēsis. Altisiodorus. Raymūdus de pena forti. Alexāder de Ales. Albertus. Petrus de tharētasia papa. Petrus de Palude. Durādus hereꝰ. Jo. de Neapoli. Jacobꝰ de voragine. Nicolaꝰ tranehet. Egidiꝰ de Roma. Gregoriꝰ de arrimino. Nicolaus de lyra. Bonauētura. Robertus de tornaco. Adā okam. Henricus de gandauo. Godofredus. Joānes de poliaco. Ricardus de mediavilla: et multi alij: quorum

dicta recitat frater Guilielm⁹ de gānaco:in tractatu de veratinnocentia matris dei.

Scot⁹ hic dist.43.q. prima.

¶Cōtra conclusionē in se arguit Scot⁹ sic:Perfectissim⁹ mediator hz perfectissimū actū mediādi respectu alicuius psone:p qua mediat vel merek.sed xp̄s fuit hmōi respectu marie:ergo habuit perfectissimū actū mediandi respectu illius.ſz hoc nō fuisset nisi meruisset eā preseruare a peccato originali. ḡ. maior ꝓbatur tripliciter. Primo qr null⁹ perfectissime placat aliquē pro offensa alterius cōtrahēda:nisi posset p̄uenire ne offendat illi.deus autē offendit pp culpā interiorē in anima ipsa.Secūdo qr pfectissim⁹ mediator meretur ammotionē ois pene ab eo quē recōciliat.Culpa aūt originalis est pena.Itē xp̄s immediati⁹ videt fuisse reparator ab originali ḡab actuali.Tertio qr a pfectissimo recōciliatore habek summū bonū:qō pōt per mediatorē hr̄i.

¶Si dicak q equakr tenek ꝑsona eui remittit peccatū sicut p̄seruata:qr cui plus dimittit plus diligit.Luce.7. Quere solutionē Augu.dicētis q oia nō cōmissa sunt dimissa ac si essent cōmissa:immo excellēti⁹ est p̄seruari ḡ mūdari. Et cū omnes angeli sint innocētes:non est verisimile q sola anima christi sit innocens.

Gregori⁹ in.2. dist.33.

¶Rñdeo.dico primo ſm Gregorium de Arimino q hec rō peccat ⁊ntupliciter. Primo quidez qr ex ea sequunt quatuor icōueniēcia. Primū est qr iuxta illū modū arguēdi ꝓbaretur q etiā oēs alios xp̄s p̄seruauit ⁊ p̄seruat.Sc̄z inconueniens est qō sequit ex secunda probatione q beata virgo fuit p̄seruata ab omni pena tēporali corporis ⁊ anime:ab ipsa ēt morte corporali.Tertiū icōueniens sequens ex tertia ꝓbatione est: q plures alios p̄seruauit ab originali:sicut ⁊ ab oi mortali actuali. Quartū icōueniēs sequēs ex eadem ꝓbatione tertia est:q beata virgo in instāti conceptionis fuerit beata ⁊ sūr q fuerit in corpore glorificata.que oia falsa sunt.

¶Scōo peccat qr assumit equinoca.Querendū enim jest qūo accipiak sūme teneri vel obligari mediatori.Aut em̄ sic:qr nō est possibile esse magis obligatum.⁊ hoc modo btā virgo etiā p̄seruata ab originali nō fuit summe obligata deo:qr potuit ei tūc ꝛtulisse beatitudinē.aut capit summe obligari qr p oē qō ꝛz est ei obligatus:⁊ sic qlibet alius est sūme deo obligat⁹.

¶Tertio peccat qr potius cōcludit oppositū ḡ ꝓpositū.nā mediatio placatiua iter deū et btām ꝛginē quā accipit arguēs p̄suppōit ckpā

¶Quarto peccat: qr assumit duas ꝓpones falsas. Prima est.pfectissim⁹ mediator hz actū pfectissimū mediādi.Nā p aliū modū bo potuit beata ꝛgo sicut ⁊ ceteri fieri deo gratior:⁊ a culpa immunior:⁊ a pena securior.Secūda ꝓpō est.pfectissim⁹ mediator meretur ammotionē ois pene. ptz esse ſtm in ꝓposito. Maz btā virgo in vita ista multas habuit penas.

¶Quinto peccat in forma. tertū em̄ virt⁹ est in hac ꝑña. Xp̄s p̄seruauit beatā ꝛginē ab omni actuali:igit ⁊ ab originali q negak simpr:qr pueri baptizati decedētes sunt p̄seruati ab oi actuali : nō tn ab originali.3.parte.q.27.ar.4.

¶Si dicak q.b.Aug.quinto ꝛtra Julianū.ca.39.arguit de xp̄o. Nō fecit actuale:ḡ nō hūit originale.

¶Rñdeo.dico p⁹ q facere peccatū accipit large ꝓ eo qō est hr̄e simitē:⁊ ad hūc sensum concedit q beata virgo fecit peccatuz. Nam ipsa habuit fomitē peccati: q̄uis cōcepit dei filiū ⁊ nōvltra.3.parte q.27.ar.3. Nec iste modus loquēdi est nouus:cum in multis locis scripture effect⁹ poti dicak potn̄: sicut plire declarat Aug. sup illo ꝓbo psalmi.34. Ego aūt cū mihi.

¶Dico scōo q dictū Aug.est intelligēdū ſm legē cōez: vbi potn̄ actuale ꝓ gr̄az nō ipedit.btā ꝛvirgo super hoc fuit ꝓuilegiata ſm doctorēo.

Ioā. de neapoli ponit sic⁹ solones eis q̄s dat Gregorius.vñ ad ꝑmā ꝓbōnē negat maiorē: qr sūme placat:q̄ sūmā gr̄az offensi ꝑpetrat offendēti:q̄ qnq̄s fuit offendens. Preterea si nō eēt ita: sequeretur q nullus hō ꝛtraheret potn̄ originale:cū pfectissimus mediator debeat hr̄e pfectissimū actum mediandi respectu omniū.

¶Ad scōaz ꝓbationē dicit q sume pfecte recōciliaret regē alicui offenſuz:q̄ olb⁹ ei⁹ filiꝰ gr̄az regis meret ⁊ hr̄editatē paternā:dato q oēs aliq̄ essent inimici eius.

¶Ad tertiā ōz q nō est sic⁊ peccato originali qō est potn̄ nāe ⁊ actuali:qō icurrit hō ex ꝑsonali ⁊ ordinatiōe. Potn̄.n. originale ꝛhik p carnalē ꝓpagationē:qūo beata virgo fuit ꝓpagata ab ioachimatiōe vero actuali.b.ꝛgo fuit imunis. Nec p̄seruare a culpa est ꝓpie reparare.3.pte.q.pe.ar.4.

¶Ad quartā ꝓbationē dicit Jo. q q̄uis quilibet recōciliatus per xp̄m sūme obligek xp̄o:tn̄ cōparā do vnū ad alium plus ei obligat: q̄ maiorē gr̄az ab ipso recipit.

¶Preterea ḡuis innocētia ceteris parib⁹ sit maius bonū ḡ culpe ammotio:tn̄ equale donū gratie plus est cōparatū ei qui ꝓp culpā merit penā ḡ innocenti qui nō meruit:sicut cētū marche maius donum sunt si denē pauperi ḡ si dentur regi. Hec Jo.⁊ cōformiter dictis.s.T.scōa scōe.q.16.ar.2.

¶Cum aūt arguens vlterius facit cōparationē de angelis ad homines.Dicit q illa similitudo nō valet:nō em̄ nō oēs angeli ceciderunt vno cadēte:qr oēs angeli nō erant in vno:a quo ꝓpagati contrahāt potn̄ sicut fuit in hoibus.

¶Qō aūt dicit q nō est verisīle: q sola anima xp̄i sit inocens:dicitur q imo:⁊ oppositum est cōtra sacrā scripturā ⁊ dicta sanctorum. Et ista sufficiant ad argumenta. Scoti in quib⁹ multi se fundant.

Aureo.

¶Arguit ēt Aureolus p⁹. Preseruari ab originali fuit pōle deo:respectu beate virginis ⁊ decuit.ergo.probak scōa pars añtis. Tum qr decuit q mater dei fuerit mundissima ⁊ nūḡ aliqua dispone ad gr̄am inficeret.Tum qr btūs Augustinus probat q corpus ei⁹ nō fuit incineratū qr non decuit.

¶Rñdeo.nō decuit vt concepti⁹ nālis cuiuscūq; hois ēt m̄ris virginis eqnarek ḡtū ad imunitatē ab originali cōceptiōi supnāli xp̄i vt p̄z p auctoritatē Anselmi de cōceptu virginali.c.16.3. sen.dist.3. q.1.ar.1.q.2.ad tertiū.

¶Ad primā ꝓbationē ōz q tnc nō erat mater dei in actu nec m̄ misericordie:ſz sufficit q eēt mundissima in cōceptiōe filij sui.

¶Ad scōaz ōz q nō est sic de ꝑsonatiōe ab incineratiōe ⁊ ab originali:q̄ p̄seruatio a cinere fuit post resurrectiōez xp̄i. p̄seruatio ꝛo ab originali ante xp̄m:⁊ sic nō depēdisset a xp̄o:ſz a sola diuinitate.

¶Scōo arguit.ſm sanctos nūḡ peccauit venialr:qr ñ ḡcuit:ḡ nec originalr.ꝓbak ꝑña: qr maior manifesta est originale: qō declaratur exēplo corporalis cadētis in lutū fetidū ⁊ corruptū:qō ḡuis lauetur nūḡ erit aptū ad recipiēdū corp⁹ xp̄i. Itē maior gr̄a fit illi q non p̄mittit cadere in lutū: ḡ illi q permittitur cadere ⁊ statiz subleuak.

¶Rñdeo.negak ꝑñtia qr p̄seruare ab originali ꝓbatur vr saluatōr nō aūt ab originali.Ad ꝓbationē ōz q venialē ⁊ originale se hñt sic excedētia ⁊ excessa.De malo.q.5. arti.primo ad nonū.Itē scōo sen. dist.33.q.2.ar.1.

¶Ad exēplū p̄mū ōz q nō valet similitudo:qr pān⁹ albꝰ post fedationē nō pōt efficī mūdior ḡ ante:ſz aia mūdata ab originali pōt per aduētum supabūdātis gr̄e effici mūdior ⁊ sanctior ⁊ deo gratior

ꝑ fuisset: dato q̄ fuisset in puris nālibus ⁊ sine peccato quocūq.

Alij. ¶Ad aliud dicit q̄ filius dei nō debuit facere maximā gratiā beate virgini sibi pokez de potētia absoluta: vñ argumētū parū valet.

¶Argūt alij ꝑº. Pene viles btē ẏginis sicut tales fuerūt ei relinquēde: nō aūt inutiles. ſz origina le est pena inutilis. ergo.

¶Rñdeo. dicit Jo. de neapoli. q̄ minor est falsa: q̄ diligētibus deū oia coopanᷣ in bonū: retiā pctm̄: vt ibidē dicit glo. ⁊ est Augustini in libro de corruptione et gratia.

¶Scdo q̄ cuidā monacho apparuit. b. Bernardus cū macula i pectore: quaz dixit se hꝫe: q̄ direrat b. ẏginē fuisse i origiali ꝯceptā. ḡ.

¶Rñdeo. illa visio eadē facilitate cōtēnit qua. pbaᷣ: nec pp tales visiones phātasticas est aliq̄d dicēdū cōtra doctrinā sctōꝝ p̄dictā.

¶Tertio. sicut xp̄s fuit pfectissimus mediator: ita beata ẏgo pueniētissima mediatrix. Sed hoc nō fuisset si ipa aliquā el̄ pā icurrisſz q̄ pueniēti⁹ pōt aliqs placari p illū qui nūq̄ offendit: q̄ p illū q̄ offendit ⁊ recōciliationē accepit. ḡ.

¶Rñdeo. beata ẏgo fuit pueniētissima mediatrix sub xp̄o ⁊ nō de pari. vel dom est q̄ pueniētissime mediat q̄ ē grat⁹ offenso sine offēderit sive nō. Beata ẏo virgo pl⁹ habuit de gr̄a q̄ ois creatura: ideo pueniētissima ꝫ mediatrix.

¶Quarto. In libro de nā et gr̄a ait. Cū de peccatis agit nullā de beata virgine volo q̄stionē habere.

¶Rñdeo. loq̄ de peccatis actualib⁹: q̄ beata virgo nūq̄ cōtraxit: vt pz ex serie textus. Hec est rñsio Jo. de neapoli: eāde q̄ ponit Gꝛegorius de Arimino.

¶Quinto. Hoc idē. pbaᷣ p Anselmū qui de hoc fecit libꝝ specialē.

¶Sexto. Ricardus de sancto Victore. hoc idē dicit in sermōe quodam de conceptione. ergo.

¶Rñdeo. dicit Jo. ⁊ neapoli q̄ de illo libro ⁊ Hinone Ricardi: nihil certū habeᷣ. Anselm⁹ aūt in multis locis exp̄sse dicit beatā ẏginē fuisse in originali conceptā: vt pz sc̄do lib. cur deus hō. ca. 16.

¶Septimo. multe eccl̄ie faciūt festū de cōceptiōe beate marie. ḡ.

¶Rñdeo dico ꝑº. q̄ illud festū nō celebrat romana eccl̄ia: nec dz fieri ſm Bernardū in epla ad canonicos lugdunenses.

Pꝛ Dico sc̄do q̄ illud festum posteꝝ ab eccl̄ia romana tollerat: est referendū ad tempus sanctificatiōis ⁊ nō ad tēpus cōceptionis.

Pꝛ Dico tertio q̄ illud festū est nō ꝓceptiōis ſz grāꝫ actiōis: sicut in veteri ⁊ i nova lege sunt plura talia festa. Magnū. n. bñficiū ē humano gñi collatū in ꝓceptōe ẏgt nis mꝛis redēptoꝛis hūani gñis.

¶Octauo argūt. quia Anselm⁹ in q̄dā epla ad epos Anglie dicit. Nō credo amatorē btē ẏginis q̄ respuit celebrare festū ꝓceptiōis.

¶Rñdeo. intellīndū ē de amatore virginis nō q̄tū ad hitū charitatis: ſz q̄tū ad feruorē denotiōis. ē. n. laudabil⁹ festinitas mō supra dicto. Cōcordat. s. T. z. sen. dist. z. q. 1. ar. 1. q. 1. ⁊ z. pte. q. 27. ar. sc̄do. ad tertium.

¶Mono argunt. Rō. s. T. q̄ btā ẏgo si nō ẏxisset originale: ñ fuisset redēpta: nō est efficax. ḡ. pbaᷣ añs. Nā dicit Durādus q̄ fuisset redēpta in sua radice: vt si q̄s impetret q̄ ples nasciturꝰ ex sernis parētibus nō incurrat seruitutē.

¶Rñdeo. rō. s. T. est efficax: quia cōis doctrina sctōꝝ est q̄ xp̄us est vñs redēptoꝛ: q̄ oēs liberauit a petō ⁊ dānatione seu pena peti. z. p. q 48. ar. 4. Sic pariter catholice rñdet Gꝛegoꝛius de Arimino. Et loq̄mur ꝺ illa redēptiōe de q̄ loq̄t sacra scriptura: q̄ēq̄d sit ꝺ illa quā fingit argues. Pꝛobat eīm. b. Aug. in libro de nā ⁊ gr̄a: ⁊ ꝺ baptismo puꝛoꝝ: multꝫ testimoniꝰ sacre scripture q̄ xp̄s nō ob aliā cāz venerit in mundū: nisi vt sua morte vivificaret mortuos i peccatis.

Idem glo. sup. z. cap. Gal.

¶Decio argūt. q̄: aucteꝝ sctōꝝ inducte nō sufficiēter pbāt ꝛcōnē: q̄ ad oēs illas pōt tripl⁹ rñderi.

Pꝛio q̄: itelligunt de iure seu ōbito nāe q̄ cōtraxerit pctm̄ origiale btā virgo: non aūt de facto. Sc̄do q̄: sunt itelligēde ſz cōiozē curſuz nō aūt i spāli: vt pz p auctes Augu. allegatas i li. de nā ⁊ gr̄a. Tertio q̄ vbicunq̄ ponit sola vel tm̄ alia xp̄i: itelligit ēt alia btē ẏginis q̄: ocurrūt de pari ẏtū ad pctm̄.

¶Rñdeo. Auctes sanctoꝝ sufficiēter pbant intentū: nec sokones inducte ḋcq̄ valēt: sicut sufficienter ostendit Joan. de Neapoli.

Prima quidē: q̄ q̄ nunq̄ est aut fuit tale: falsa dicit esse tale: q̄uis de iure seu debito tale esse debuerit aut debeat: alioq̄n ēt vere dicitur nunq̄ aliquem hoiez peccare q̄ nunq̄ oz peccare. Secūda etiā resp̄sio nō valet: q̄ ꝺ totū dicit nihil excludit: ſz i p̄dictis auctoritatibus nō dicit idefinite ſz vlr: oēs ab Adam naturaliter ꝓpagatus conceptū in culpa. Ad auctoritatē Aug. dictū est supra. Tertia ēt resp̄sio non valet: q̄ maioꝛ est vnio diuinarū p̄sonarum q̄ virginis matris ⁊ xp̄i. Sz illud qō cū dictione exclusiua attribuiturꝰ vni persone vt distinguitur ab alia: repugnat illi alteri. Esse aūt mundum ab omni culpa in multis aucteoritatib⁹ p̄dictis attribuitur soli hoi xp̄o inq̄tū distinguit a beata virgine. Hec Jo. de Neapoli: q̄ sequit Guilielm⁹ de gannaco in suo tractatu de vera innocentia matris dei.

¶Uerū posset aliqs dicere q̄ cōclusio principalis nō sit ſm mentem. s. Th. cuius vestigia sequor: q̄: ipse tenet oppositū ꝑº sen. dist. 44. q. prima. ar. z. ad tertium.

¶Rñdeo. dico ꝑº q̄ ex illis verbis nō habeᷣ q̄ beata virgo in primo instanti sue cōceptionis habuerit illam puritatē in summo aut immunitatē a peccato: ſz post cōceptionem suam et sanctificationem.

Pꝛ Dico secundo q̄. s. Tho. i oibus operibus que postea edidit oppositum tenuit et scripsit.

¶Distictio. xiij.

QUo di. 4. q̄rit vtrum btā virgo aliq̄d operata ē i ꝓceptōe xp̄i: q̄one hec ē ꝓma ꝓclusio. Btā ẏgo maria nihil opata est l cōceptiōe xp̄i: sed tm̄ mām ministrauit. opata est tm̄ actione ante conceptionē ꝓparādo materiā vt esset apta conceptui. Hanc sic. pbaᷣ. s. D. z. q. 51. ar. 4. ⁊ z. sen. dis. z. q. z. ar. ꝑº. Mr nihil agit actiue ad formationē, plis: sed tm̄ materiā ꝓparat vt dicit phus lib. 15. de aialib⁹. ſz btā virgo fuit mater chr̄isti. ergo ⁊c.

¶Contra arguit Sco. ꝑº. formas eiusdē ſpēi sequūtur potētie eiusdē ſpēi ꝛcquūtur potētie eiusdē ſpēi sequūtur potētie eiusdē ſpēi sequūtur potētie eiusdē ſpēi sequ

ēm loc⁹ facit ad bōitatē gñatiōis: ita ⁊ bōa dispō mīricis facit ad bonā dispositionē plis vt dicit Ani. in prio de diuinis primā et tertiā operationē hz mī i gñatiōe plis. secundā vero hz tantum pater.

¶Ex his sfero q̄ in mīe est potētia gñatiua actiua sicut ⁊ i pīe. sz nō ita pfecta. ⁊ iō eius actio nō se extēdit nisi ad pparationē materie. Cōcedo igit q̄ in mīe est potētia actiua gñatiua. sz nego istā ꝓnaz: ergo agit ad cōceptionē plis. Est em fallacia ꝓntis q: arguit a plurib⁹ cāis veritatis ad vnā earuz.

¶Dico secūdo q̄ mī nō iō plo dilligit filiū ꝑ pī: q: plus agat: sed q: matres magis sunt certe qui sint earū filij vt dicit. 8. ethicorum.

¶Dico tertio q̄ iō filio plus aliq̄ est sītis mīi ꝑ pī: q: virtō pīni seminis cū sit debilis nō pōt pfecte assimilare pī materiā: sz pducit eā ad id qđ est i potētia magis proxima infra eandē spēm cum pfe. s. ad assimilationē mīis: ⁊ ad hoc ēt pōt multū facere imaginatio femine tpe coitus. Uñ rēpōse innocentie femie fuissent nate ex vehemēti imaginatione.

Concl'o. ij. Beata virgo maria pūe ⁊ vere dī mī dei. Hāc sic ꝓbat. s. D. 3. p. q. 35. ar. 3. beata maria ē mī christi: sed christus est deus. ergo.

Duran dus hic q. 2. ¶Cōtra ꝓbationē arguit Durādus q̄ ista ꝓpō sit ipropria. Deus ē hō p⁹. Ad ꝓprietatē ꝓpōnis requirit idētitas sōti ⁊ pdicati: sz in illa ꝓpōne nō ē tāta idētitas sicut in ista: petr⁹ est hō: ꝙ illa falsa nō est ita ꝓpria. maior ptz. minor ꝓbat. petr⁹ manēs petr⁹ nō pt nō eē hō: ⁊ de⁹ manēs de⁹ pt nō eē hō: ꝙ nō est tanta idētitas hic sicut ibi.

¶Rñdeo dico p⁹ q̄ dicta ꝓpō ē ꝓpria q: illud suppñ qđ significat ꝑ hoc sīm de⁹ ē id quod significat ꝑ hoc pdicatū hō. sicut ⁊ illud suppositū qđ est petr⁹ est ēt hō. Est tñ aliqua dīa q: hō pdicat de petro nō solū rōne suppositi qđ est petr⁹ sed ēt rōne formē hūius suppositi petr⁹. i. rōne hūanitatis. De deo aūt dicit hō nō rōne formē: diuine: sed ratione suppositi.

¶Ex hoc seqt q̄ ista. de⁹ est hō. hz tātā idētitatē itēsine sicut illa petr⁹ ē hō: q: vtrobiq; idē suppositū significat ꝑ sōm ⁊ pdicatū: hz ſcōa hz maiorē idētitatē extensiue.

¶Dico scōo q̄ ista. de⁹ est hō: ē impmo mō dicēdi ꝑ se: nō q: pdicatū sit de rōne sōti: sz q: ifōrmat essentialr suppositū significatū pīsōtuz ad cuius esse trahitur.

¶Dico tertio q̄ ñ oēz ꝓpōnē ꝑ priā eē ꝑ se. nā ista ē ꝓpa. hō ē alb⁹

¶Ad argumētū negat minor de idētitate itēsiua. Ad ꝓbationē negat. 2ña. q: ista de⁹ ē hō. est ꝑ se quo mō q̄ dixim⁹: iz ñ hēat oēz moduz pfectatis quē hz ista. petr⁹ est hō.

¶Cōtra hāc rñsionē arguit. In oi ꝓpositione ꝑmi modi ꝑ se pdicatū dī in qđ de sbto. sed hō nō pdicat in quid de deo. ergo.

¶Rñdeo. negat minor: q: iz nō pdicet i qđ rōne formē: pdicat rñ in quid ratione suppositi.

¶Cōtra ista. de⁹ ē humanat⁹. ē ꝑ dicatio ꝓpria vt dicit Dama. lib. 3. ḡ ista. de⁹ ē hō. nō ē ꝓpa nec i qđ. tenet 2ña. q: ꝓprietas pdicatiōis denotatiue nō stat cū ꝓprietate pdicatiōis in qđ: q: em ista ē ꝓpria. sor. est hō. iō ista ē impropria. sor. est humanatus.

¶Rñdeo. q̄ ista. de⁹ est hō. nō est denotatiua. q: forma pdicati ēntialr ifōrmat sbz. hz rñ modū pdicatiōis denotatiue: q: pdicatū nō ē de rōe sōti. ⁊ pdicatio hoc mō denotatiua pt stare cū pdicatōe i qđ.

¶Cōtra. pdicatio prīs ō toto ē denotatiua. ⁊ impropa. sz i ista. de⁹ est hō. pdicat ps de toto: q: in diuino supposito nō solū ē natura hūana sed etiam diuina. ergo.

¶Rñdeo. negat maior. Nā illa ē ēntialr. hō est aīal⁹. hō ē rōnalis.

¶Cōtra eādē arguit Sco. p⁹. ista Sor⁹ ē impropria xp̄s est hō. q: iz xp̄s nō vi. 7 q hz vnū ꝙceptū cū dicat duas nās: puta ḡ ē ista est impropria. deus est hō.

¶Rñdeo. negat añs. q: iz dicat duas nās: tñ vnio earū nō est per accñs: q: vna trahit ad eē alteri⁹.

¶Scōo hoc pdicatū hō nō est de rōne huius sbi deus: ⁊ pōt ab eo abesse: ⁊ aduenit ei post eē cōpletum. ḡ ō: de eo ꝑ accñs ⁊ nō ꝑpe.

¶Rñdeo. negat 2ña. q: ista est ꝓsentias singularis cui⁹ exēplū non innenit in creaturis. Jstud. n. pte dicatū hō nō informat. hoc sōtum deus accñtalr ō:: ⁊ iō non est ꝓpredicatio mere per accidens.

Cōcl'o. iij. Spūssanctus non dz dici pf xp̄i fm deitatē nec fm humanitatez. Hāc ponit. 3. q. 32. ar. 3. Et ꝓsenti dist. ar. 2.

Duran. hic q. 2. ¶Cōtra arguit Durādus q̄ ista sit vera. Chust⁹ inquātū hō ē filius ꝑ creationē. Chustus fm q̄ hō est ꝑduct⁹ a. ſſ. nullo ꝑsupposito. ergo est filius ei⁹ ꝑ creationez. iz 2ña. q: creatio est ex nullo ꝑsupposito.

¶Rñdeo. negat 2ña. q: creatio nō dat alicui q̄ dicat filius dei ꝑ creationē qñ terminat ad ꝓsonalem vnionē filiatiōis diuine: ⁊ qñ nā creata nullū nouū suppositū 2stituit: sicut est de hūana nā in xp̄o.

¶Non ō: ēt filius. ſſ. ꝑ adoptionez q: ad hoc q̄ aliās dicat filius dei ꝑ adoptionem opz q̄ gra ei collata nō faciat eū filiū dei nālē. gra aūt data xp̄o fecit eū filiū dei nālē inquantū est hō: q: vnio hūanitatis terminata est ad vnitatē ꝓsonalē filiationis diuine.

¶Distin. v.

Qſ. 5. dist. querit. p⁹ Utrū vnio nāe humane i xp̄o sit maxima vnio creata.

Cōcl'o. j. Unio naturarum in christo est qđ creatū. Hāc sic ꝓbat. s. D. 3. qō. 2. arti. 3. Ois noua relō. creature ad deū 2ñs mutationē creature ē qđ creatū vel cōcreatū. sed vnio hūanitatis ad deitatē est hmōi. ḡ. Qō aūt vnio sit relō pz: q: vnitas nō dr ad se: sz ad aliud. Nihil. n. ē sibīpsi vnitū. hec aūt vnio nō fundatur sup ēntitate: sz sup actionē vel passionē. ſ. sup vnitionem.

¶Cōtra arguit Aureolus q̄ vnio humanitatis ad ꝙbū nō sit relō: sed vera vnitas ⁊ cōtinuatio entitatiua. p⁹. Nā hūana vnita ē ꝙbo q̄ quādā mixturā: vt dicit Augu. ad volusianū. Et idē dicit in lib. 3 ꝑ seuerantia: q̄ assumptio creauit in xp̄o verā vnitatē. Et Diony. 2. ca. de di. no. dicit q̄ verbū ꝑ vnionem factus est verus hō sbalr: sz mixtura importat cōtinuationem: ⁊ nulla relō facit aliq̄d tale sbalr: ergo vnio nō est relatio. Aureo. hic.

¶Rñdeo p⁹ q̄ in xp̄o nō solūz ponimus vnionē: sed ēt vnitatē nārum ⁊ indiuisionē: q̄ne quidē vnitas ⁊ indiuisio attendit ēntiz ad duo. Nam suppositū diuinū ⁊ humanitas assumpta sunt ādem diuisa fm essentiā: sed sunt vnū ⁊ indiuisa quātū ad esse copulantis duas nās. Est ēt ibi vnitas ⁊ indiuisio quo ad suppositū subsistens in duabus naturis. Et ēntū ad hoc pōt dici idiuisio entitatiua. i. indiuisio in aliq̄ entitate nō ādē ex illis naturis resultāte: sz vt pdictū est: q: sunt indiuisa quo ad eē ⁊ q̄ ad suppositū. Sed ꝑter hāc vnitatem est ēt ibi vnio: q: impoſe est aliqua eē vnita sine vnione.

¶Dico. scōo q̄ ista vnio ē ꝑ modū mixture rōe idiuisiōis supradicte q: ea q̄ miscent̄ ꝙueniūt i vno eē.

¶Dico tertio q̄ vnio dr eē q̄ xp̄s ē sbalr hō: nō q̄ vnio sit q̄ dr hō: sed humanitas vnita psone: ⁊ tracta ad esse diuine persone est quo xp̄s dr hō vere ⁊ sbaliter.

¶Scōo nulla terminatio exterioris relationis facit q̄ aliq̄ sint vere vnū: alioquin deus faceret vere vnū cū vniuerso: cū terminet extrinsece relationem vniuersi ad ipm. ergo in xp̄o non est vera vnitas ex hoc q̄ terminat extrinsece

rekonem humanitatis ad ipsum.
¶Respondeo cōcedo totū sed est ibi vnitas ꝓpterea que supra diximus ad pr̄imū. vniuersum.n. ⁊ deus nō cōueniūt in vno esse nec in vno suppōsito.
¶Dico scdo q ꝓpr̄ietas ẏbi non terminat intrinsece nām assumptā: vt arguēs putat: existimans ea solū eē vnita ꝓp hoc q ꝓpr̄ietas verbi intrinsece terminat hu manitatē. Non.n.eam intrinsece terminat eo mō quo p̄dict⁹ lineā aut linea superficiē: nec sicut forma mās: nec sic dr̄ia terminat gen⁹.
¶Et ꝓpterea humanitas xp̄i est sufficiēter terminata intrinsece p aiam rōnalē. ō nō indiget tali intrinseca terminatione: sed bñ terminat extrinsece: q; in nā assūpta est reꝰ realis quā terminat reꝰ verbi assumentis.
¶Dico tertio q ꝑdicta vnio non est sicut aceruꝰ: q; in aceruo ēlibꝫ ꝑs hꝫ ꝓpriū esse: sed in xpo hūanitas nō hꝫ ꝓpriū esse: ſz tm eē diuini suppositi: ⁊ talis indiuisio quo ad esse sufficit ad hoc q aliqua cōstituant vere vnum sicut ēt mā ⁊ forma faciūt vnū.
¶Tertio. Unio ptiū cōtinui non est relatio: alioqn in ptinuo eēnt infinite rekones: sicut infinite partes. ergo vnio humanitatis cum verbo nō est relatio: ⁊ sīlr vnio materie cum forma.
¶Respondeo q vnio partiū continui non est relatio realis sed rationis: q; nulla pars continui est in actu sed tantū in potentia: nec partes cōtinui habēt quiditates diuersas rōnum. secus est de mā ⁊ de forma ⁊ de verbo ⁊ humanitate assumpta.
¶Dico scdo q mā ⁊ forma nō sūt vnū nec sunt indiuisa entitate. ⁊ sīlr humanitas ⁊ ẏbū. alioquin eēnt vna entitas sed bñ ꝓueniunt in vno esse vt dictum est.

Cōcl'o.ij. Respectꝰ vnionis nō est terminus assumptionis. Hanc ꝓbat sic vbi. ā. Nullus motus siue mutatio siue q̄cūq; actio terminat ꝑ⁹ ⁊ p se ad rekonēm vt ꝺr̄. 5. phy. sed assūptio est actio saltē ſm modū significādi: ergo nō terminat ad vnionem que est relatio.
¶Et hoc sequit correlarie q terminet ad ꝓsonā assumptā q; aut terminat ad ꝓsonā: aut ad rekonē. nō ad rekonē: ergo ad ꝓsonā.
¶Contra arguit Durādus. Ad respectꝰ q̄ nō sunt de gñe rekonis sed sunt reales modi essendi pōt esse motus. sicut ptz de vbi ad qđ terminat motus localis. sed esse vnionis est realis modus essendi nec est de gñe rekonis: ergo ad eā pōt terminari assumptio.
¶Rndeo ꝑ⁹ q respectus de gñe vbi pñt eē termini motꝰ nō tñ mūacq̄sito aliq̄ absoluto puta loco.
¶Dico scdo q nullus respectus de gñe rekonis pōt ꝑ⁹ ⁊ p se terminare motū. ꝓstat aūt q respectus vniōis ad vnibile vt vniti ad vnitū nō reducit ad aliqđ vltimoꝝ sex ꝑdicamētoꝝ vt de se pz. ſz opz q reducat ad genus ad aliqđ.
¶Dico tertio q vnio verbi diuini nō dicit realem modū essendi in ẏbo diuino ſz tm respectū rōis.
¶Contra correl. arguit. Nullus terminus actiōis ꝓcedit actionez quā terminat: q; vt ꝺr̄ scdo de generatiōe. pñtib⁹ habitibus cessat motus. sed persona diuina precedit assumptionem cum fuerit aboterno. ergo nō est terminus eⁱ⁹.
¶Rndeo. negat maior. Mā in motu nutritionis hois terminus motus est aia rōnalisque acquiritur in mā que ꝓius erat sub forma alimēti: ⁊ tm aia rōnalis precessit illam nutritionem. Idez ptz in resurrectiōe. pōt ergo terminꝰ actionis precedere actionē quā terminat: sed sub alio mō essendi. ⁊ sic intelligit ꝓs q pñtibus habitibus in mā cessat motus. nō tñ dicit absolute q pñtibus habitib⁹. In ꝓposito de quo loquimur persona diuina subsistebat in suo eē ante incarnationem. sed nulli creature cōicabat illud. post incarnationē vero cōicauit ipsum creature assumpte.
¶Contra. Ois terminus assumptionis acquirit ꝑ assumptionē. sed nō acq̄rit hūanitas in xpo per assumptiōez: ſz tm vnio. ḡ vnio et nō aliud est terminꝰ assumptiōis
¶Rndeo. negat minor: q; hūanitas assūpta ꝺr̄ acq̄sita inquātū ē tracta ad eē ꝓsonale ẏbi diuini ⁊ sīt nā assumpta quodāmō acq̄sit ꝓsonā diuinā inquātū existit in illa ⁊ per esse eius de nouo.

Cōcl'o.iij. Unio naturarum in xpo est maxima inter creatas vniones. Hanc sic ꝓbat. 3. dist. presenti. Illavnio est maxima simplr qua alia qua vniunt in maxime vno simpliciter. sed iter vniones creatas vnio nārum in xpo sit in maxime vno simplr. ſ. in persona diuina: ⁊ ad eā terminat. ḡ ⁊c.
¶Notāter dixi iter creatas vniones: q; vnio diuinar⁹ ꝓsonar⁹ in essentia diuina est maior ista: q; ꝓsone nō solū cōueniūt in eēntia que est maxime vna: sed ēt quelz ꝓsona est idē realr cū eēntia. humanitas aūt nō est idē cū ẏbo diuino in quo vnit diuine nature.
Duran. hic. q. 3. ¶Cōtra arguit Duran. Illavnio est maior cui⁹ extrema magis faciunt vnū ⁊ intimius siue inseparabilius vniunt. ſz extrema alicui⁹ alterius vnitatis sunt hmōi: sicut ptz de vnione māe. nam mā ⁊ forma faciunt vnā essentiā: non aūt humanitas ⁊ ẏbz diuinū. ⁊ sīlr mā est ifepabilis a forma: humanitas aūt nō est ifeparabilis a diuino supposito. ḡ vnio māe ⁊ forme est maior illa vnitate.
¶Rndeo. negat maior. Maioritas. n. vnionis simplr attenditur penes hoc q extrema vniunt in maxime vno: ⁊ nō penes hoc q est facere maxime vnū siue esse inseparabilia: cuius penes ista dicat aliqua vnio esse maior ſm quid.

P. son. sup. 3.

Distinctionis. v. Questio. ij. Fo. ij.

Questio. ij.

Queritur secundo. Utrū diuina essentia possit alicui creature vniri tāq̄ forma.

Pro questione hec est prima conclusio r̄ñsiua ad quesitum. Nec dina eēntia nec ꝓprietas ꝓsonalis diuina pōt vniri alicui creature corporee tāq̄ forma ꝓprie loquendo de forma.
¶Hanc sic ꝓbat. s. Doct. 1. q. 3. 8. Quicqd vnit alteri vt forma facit cōpositionē cū eo. sed diuina essentia nō est alteri cōponibilis cū sit simplicissima. ergo.

Cōcl'o.ij. Nec dina eēntia nec ꝓprietas personalis est vnita humanitati xp̄i: nec eius carni vt forma.
¶Hanc ponit. s. D. 4. contra. ca. 32. ⁊ eius ꝓbatio patet ex precedenti cōclone.
Jo. 6 tiꝑal suis determinationibus.
¶Cōtra arguit Joā. de ripa. Ois pfectio q̄ est in creatura est in deo sed in qualz forma creata est pfectionis dare esse intrinsece. ḡ hoc conuenit deo. ita q divina eēntia nō dat esse informatiue: sed subsistentie ⁊ terminatiue.
¶Rndeo. negat maior. qñ talis pfectio hꝫ imperfectionē adiunctaz. dare aūt esse formalr hꝫ annexaz imperfectionē. ſ. limitationē ⁊ cōpositionem. vt dicit Commen. et ꝓphus. i. 2. de anima. cō. 7. ⁊. 8. meta. cō. 16.
Nota q indeo nō est ponenda pfectio que ht adiunctam imperfectionē
¶Dico scdo q nulla forma potest dare esse formalr nisi informet id cui dat esse. Ois. n. forma: vt dicit s. D. q. 3. 1. aut est forma a q̄ aliqđ formatur. vt est forma que agens agit. aut est forma ad quaz aliqđ formal sicut est forma exēplaris. aut est forma ſm quā aliquid formatur. ⁊ ista est forma quevnitur formabili ⁊ dr̄ informare.
forma aut est a q̄ aliquid formatur aut ad quam. aut ſm quam.
¶Secundo. Deus ad extra est immense potens taz intensiue q̄z extensiue. ergo potest habere ad extra terminum adequatum. sed non ꝓducēdo: q; nulla creatura

sen. Jo. cap. Bb

põt esse infinita. ergo cõicãdo suũ esse qõ est infinitũ. ꝓna ptz. añs p batur. posse actiuz est perfectio simplr. ergo est formalr infinituz in deo. fz non ad intra. ergo ad eẽ maior ptz. minor ꝑbat. Si posse ad intra puta posse gñare filiũ eẽt formalr infinitũ. g̃ hoc est aut qz per tale posse ꝓducit esse infinitũ puta esse diuinũ. sed hoc est hereticum: aut qz tale esse cõicat fz ꝑp hoc posse gñare nõ est posse infinituz: qz tale esse corrñdet alicui potentie actiue vel productiue cum nõ possit ꝓduci. esse aũt qõ corrñdet potentie ꝓductiue pkis ad intra est esse per qõ distinguit filiꝰ a pr̃e. tale aũt nõ est infinitũ cum sit eẽ relatiuũ. g̃ posse respectu talis eẽ nõ ẽ posse formalr infinitũ.

¶ Rñdeo. negat ꝓma ꝓna. qz ad infinitatẽ intẽsiuã potẽtie actiue sufficit qꝙ quocũq; effectu ꝓducto possit ꝓfectiorem ꝓducere. Et ad infinitatẽ extensiuã sufficit qõ vltra oẽm multitudinẽ datã possit alios effectus ꝓducere. nec est dare maximã multitudinẽ a tali potẽtia ꝓducibilẽ: nec maximam ꝓfectionẽ formalr p eã cõicabilez vñ nõ põt talis potentia hr̃e terminũ ad extra sibi adequatum.

ꝑ Dico scõo qꝙ infinitas diuine potẽtie manifestat sufficiẽter ex productiõe rer̃ de nihilo. vt in primo dist. 43. declarauimus.

ꝑ Dico tertio qꝙ fz añs sit verũ nõ tñ bene ꝑbat ab arguente. Nam posse diuinũ est infinituz tam ad intra q̃ ad extra. Nam posse gñare est infinitum formalr q̃tuz ad id qõ dicit in recto. s. q̃tuz ad eẽtiam: et q̃tũ ad hoc cõicat filio. hz aũt tale posse infinitatẽ nõ ex hoc qꝙ per ipsum cõicet aut ꝓducatur esse infinitũ. sed hoc hz ex infinitate suę radicis. s. essentie in q̃ fundatur: et fm qꝙ põt in infinita oba nõ q̃dem actũ sed potentia et successiue: et fm qꝙ põt semꝑ intẽsius et intensiꝰ opari fm quem modum põt diuina potentia q̃ nunq̃ agit ad extra fm suũ totũ posse. loquẽdo de actiõe ꝓut attingit creaturã: qz nulla creatura est capax totius influxus diuine potentie. vñ dato ꝙ impoꝛe: qꝙ ꝑ posse gñare in diuinis nihil nũq̃ gñaret adhuc eẽt infinitũ formalr ꝓp infinitatẽ diuine essentie in qua fundat.

ꝑ Dico quarto qꝙ filiꝰ ꝓducit non solũ in eẽ relatiuo: fz eẽt in eẽ diuino qz nõ solũ ista est ꝟa. pater genuit filiũ. fz eẽt illa. deꝰ genuit deũ in cuius ghatiõe diuina essentia cõicat p gñare qõ est agere. aliozin ꝑ tale agere nihil ꝓduceret.

¶ Tertio diuina essentia est forma et est vnita humanitati xr̃i. ergo est ei vnita formalr. maior ꝓz: minor ẽ fidei. Si dicat qꝙ non est vnita diuinitati in esse diuinitatis sed in esse ꝓsone verbi.

¶ Cõtra. ex hoc sequit qꝙ hõ nõsit deus: qz verbũ nõ est deꝰ ꝑ suã rõnẽ ꝓsonalẽ sed ꝑ rõnẽ diuinitat̃.

¶ Rñdeo. negat ꝓna. Sicut nõ valet. Alia rõnalis vnit̃ suis habitibus puta sapiẽtie et virtutibus: et ista est forma: ergo vnit̃ eis forma liter. immo vnitur eis vt subiectũ sic in proposito.

¶ Dico scõo nõ esse vnita diuinitati vt ꝑ esse diuinitatis suppositare: fz tñ ꝑ esse verbi. ꝛ tñ qꝙ hõ est deꝰ: nõ qz humanitas exvniõe ad diuinitatem dicat deus. sed qz verbũ diuinũ in nã humana subsistit et ab ea denoiatur hõ sicut a diuina denoiat. Et ideo ꝛ qꝙ ẽ facta vnio ꝓsona: qz remansit eadẽ persona subsistẽs in duabus naturis: et non est facta vnio in nã: qz ex duabus illis naturis nõ est cõflata vna natura.

¶ Quarto esse ꝓsonale verbi ẽ formaliter vnitũ nature humane q̃ ꝑ verbi subsistẽtiã subsistit. ergo eriã esse essentiale põt ei formalr vniri. tenet ꝓna: qz eẽ eẽntiale est magis cõicabile q̃ esse personale cũ cõcipitur ad intra. esse vero personale nõ cõicetur.

¶ Rñdeo. dico ꝓmo qꝙ cum esse sit absolutũ in diuinis est tñ vnũ eẽ vt dictũ fuit in ꝓmo. qñ aũt dr̃ qꝙ vnio est facta in esse ꝓsonali et nõ in eẽntiali: nihil aliud significat nisi qꝙ humana nã est ꝓmo vnita persone diuine q̃ essentie.

¶ Dico secũdo qꝙ hũanitas i xr̃o nõ subsistit formalr per jeẽ diuini verbi: ita qꝙ tale eẽ ipsam ifformet. sed bene trahit ad esse ipsiꝰ verbi qõ vnit̃ nature hũane realr et ꝑp hoc dicit subsistere subsistẽtia diuini verbi: qz illa humanitas non hz ꝓpriã subsistẽtiã: sed vnit̃ subsistenti quod eã ad se trahit.

¶ Quinto. Deus est actiuior oi agente creato. ergo per diuinũ agere est cõicabilis perfectio excedẽs oẽz perfectionẽ cõicabilẽ per agẽs creatum. inquantuz diuinum agere excedit agere creatum: sed diuinum agere excedit creatum in infinitũ. ergo perfectio cõmunicabilis per agere diuinũ excedit i infinitũ ꝓfectionẽ cõicabilẽ per creaturam: sed tñ diuina perfectio est infinita: ergo deus potest illã cõicare creature.

¶ Rñdeo. dico primo qꝙ similiter argueretur qꝙ deꝰ posset ad extra producere effectũ infinitũ et per cõ sequens qui sit deus.

¶ Dico scõo qꝙ vltima ꝓna est falsa. sed ad illuz excessum sufficit qꝙ diuina actiuitas non possit ꝓducere tot effectus / qñ adhuc ꝑes ꝓducere possit sine statu. ex hoc est posse cõicare infinitã ꝓfectionẽ in potentia non aũt in actu: qz nulla creatura est capax ifinite ꝓfectionis: nec põt formalr subsistere per esse infinitum.

¶ Cõtra. Realis cõicatio ad eẽ diuinum esset esset maior q̃ per ꝓticipationez. ergo talis cõmunicatio est deo attribuenda.

¶ Rñdeo qꝙ similiter sequeret deũ posse ꝓducere effectũ infinitum actu: qz ex hoc maior esset diuina actiuitas q̃ si ꝓducat tñ effectuz finituz. negant tñ oẽs theologi qꝙ sit ꝓducibilis effectus actu infinitus. Similiter nõ sequitur maior esset actiuitas solis si cõicaret lapidi lucem q̃ si non cõicaret. ergo hoc ei est attribuendum.

¶ Dico scõo qꝙ añs est falsum. nã diuina actiuitas est diuina essentia quę si cõicaret creature realr incideret in cõpositionẽ: et per cõ sequens nõ est maior sed minor.

¶ Cõtra. Nulla maior actiuitas cogitari põt q̃ diuina. sed cogitari posset maior si cõicat tñ per participationem. puta si cõmunicat realiter. tunc enim esset maior in ratione actiuitatis.

¶ Respondeo. qꝙ nulla potest cogitari maior sine ꝺdictione. qꝙ aũt diuina actiuitate cõicet realr diuinũ esse creature implicat cõtradictionẽ. et in ista rñsione sto. ꝛper hoc rñdeo ad totũ istud argumentum et ad replicas.

¶ Ad ꝓmã. n. negat ꝓna: qz licet oẽs maior actiuitas sit deo attribuenda: non tñ si implicet ꝓtradictionẽ: sicut, esset in proposito. Ex oibus rñsiõibus habet qꝙ diuina essentia: nec diuinuz esse põt vniri alicui tanq̃ forma intrinsece. tum qz taceret cũ eo, cõpositionẽ: tũ. qz esset potentialis: tum quia haberet rationem partis.

¶ Cõtra hoc argnit idẽ. ꝑbãdo qꝙ predicte tales cõditiones tres non sunt de rõne formę actuãtis. et hoc qz nõ cõueniunt formę accidẽtali. quod ꝓbat multiplr primo. Quelibet forma ꝓstitutiua ordinat ad constitutũ tanq̃ ad finem et tanq̃ ad id per quod subsistit. sed forma accidentalis non ordinatur ad finem nisi ad sbaz: ergo ex forma accidentali et sba non constituit vnũ tertiũ. alioq̃n ordinaret eẽt ad illd tanq̃ ad finem: et per consequens non tantũ ad substantiam.

¶ Rñdeo negat maior. accñs. n. ordinat ad sbam tanq̃ ad id a quo subsistẽtat. ordinat ꝛo ad ꝓstitutũ ex ipo et sbo tãq̃ pars ad totuz qõ hz rõnem finis respectu partiũ: qz ꝑes sunt ꝓp totũ. Qõ aũt ex ac-

cidente ⁊ sbo aliqđ tertiuz constituāt pt̄z ex vbis Phi ⁊ Cōmē. 7. meta. cō. 26. ⁊. 27. vbi dicunt q̄ nec mā nec forma p se fiunt/ſz cō positū: ⁊ exēplificat nō solū de factione sbali sed ēt de accñtali dicēs: q̄ cum sit sphera nec materia nec fo'a fit nisi p accñs. ſz p se fit cōpositū ex vtroq;. Idem ponunt primo physicoꝝ. cōmē. 4. ⁊. 6.

¶Scō. Cuiuslibz accñtis sba est vltima subsistentia. vt dr̄. 7. ⁊. 8. meta. sed si ex sba ⁊ accñte tertia entitas ꝓstituit. runc sba non erit vltia subsistēt̄ia accñtis. ſz id constitutū ex vtroq;: nā ptes cū sint tm̄ porentia in toto/ ꝓticipāt esse totius: ergo ⁊c.

¶Cōfirmaf: q; ex hoc sequitur q̄ aliqđ qđ nō est sba sit finis ⁊ sbsistentia sbe. hoc est falsum: ḡ ꝓntia pbaf. Oē totū est finis ⁊ subsistēt̄ia suaꝝ ptiū: sed illa tertia entitas nō est sba. ⁊ eius partes sunt subitantia et accidens. ergo.

subsistentia dē dupl̄r.

¶Rñdeo. ⁊ dico p̄° q̄ subsistētia accipit dupl̄r. Uno mō pro eo q̄ est in aliq̄ nā subsistēs. ⁊ qđ ab ea denoiaf sicut ab albedine albū. ⁊ sic sola sba est p̄ncipalis subsistēt̄ia accñtis. ⁊ talis appellaf subsistentia denoiatiue cū. n. dicaf lignū est albū. tale denoiaf lignuz in cōcreto: q̄lis est albedo in abstracto. Alio mō accipit subsistentia formalr̄ ⁊ intrinsece: et hoc est entitas resultās ex sbo ⁊ accñte. Jsta. n. ꝓpie dr̄ subsistētia: q; nō hz eē in alio: sed sba ⁊ accñs hñt esse in ea sicut ptes in toto. sunt n. eius partes formales.

¶Dico scō q̄ ſz sba sit finis ꝓximus accidētis ⁊ eius subsistētia denoiatiua. finis tm̄ remotus est ipsuz cōstitutū ex sba ⁊ accñte: et hoc est etiaz eius intrinseca ⁊ formalis subsistentia.

¶Ad ꝓfirmationē. Dico q̄ accidens nō est finis sbe inquātū sba est. sed econtra: puta albedo non est finis hois inquātuz hō est. ſz talis finis est ꝑens vel beatitudo vel vniuersum: q; tm̄ ſolis ꝓfectiō pōt dici finis sui ꝓfectibilis inquātum se hz ad illā ꝓfectionē vt potentia ad actum. ſō accñs pōt ꝑm qđ dici finis sbe. ⁊ ſz qđ nobilius sba: vt dicit. s. D. 4. dis. 49. ar. 2. Unde ⁊ Phs. 2. celi. ⁊ Cōmē. cō. 17. dicūt q̄ actiōes reruz sunt alicuius fines eaꝝ, ꝓt ergo sba ordinata ad cōstitutū ex ea ⁊ suo accñte tanq̄ ad finē ꝑm qđ: nō tm̄ tanq̄ ad finez ꝓncipalē: q; non ois ꝓfectio est ꝓncipalis finis sui ꝓfectibilis: vt dicit. s. D. 3. cōtra. c. 24. nec oē totuz est principalis finis sue ptis: nec est inconueniēs q̄ sba vt subsistētia subiectiua subsistat hoc mō p illā tertiā entitatē tanq̄ p subsistentiā formalē: ſz bñ nō pōt subsistere p aliud subiectiue.

¶Tertio. aut illa tertia entitas est vnū per se: aut vnum p accñs. nō ꝙmo q; ex sba ⁊ accñte nō fit vnum per se. non p accñs: tum q; illa entitas est distincta ab accidente ⁊ a sbo: ergo est per se vnuz. tum q; hz essentiaz sibi ꝓpriā. ḡ est vnū p se. tuz q; aut dr̄ ens per accñs: q; est de gñe accidētis. et hoc nō. nā tūc albedo eēt ens per accñs. qđ est falsum: cū sit in ꝑdicamēto. aut dr̄ ens per accñs: q; id a quo hz formalr̄ entitatem et vnitatē est accñs. sed pp hoc non dz dici ens per accñs. Naz si ex albedine ⁊ sbo resultat tertia entitas ipsa necessario corrumpit ad sepationez albedinis a sbo: ita q̄ albedo p se exigit ad ꝓseruatiōez illius entitatis. sicut aia ad esse hois. ergo non est ens p accñs.

¶Rñdeo q̄ illa tertia entitas est ens p accñs ⁊ nō per se nā ad ens per se requirit q̄ ei⁹ esse nō depēdeat formalr̄ ab alio. ista aūt tertia entitas nō est hmōi. ⁊ hoc magis declaro. Nā in vna re nō pñt esse plura esse per se. nec ens per se pōt esse pars entis per se. cum igitur sba sit pars ens per se q̄ vniaf et accñs. nō pt ex tali vnione ꝓstitui ens per se. ꝓstituit aūt

ens p se ex vniōe materie et fo'e: q; ante illā vnionē neutrū eoꝝ hz per se esse ꝓcipue materia.

¶Ad ꝑmā ⁊ secundā improbatio nē negaf ꝓna. Non em̄ sequitur si est res distincta q̄ sit per se vna. Nam ad ens per se opz q̄ i eo nō sint res diuersoꝝ ꝑdicamentoꝝ. constitutū aūt ex sbo et accidente dicit naturas diuersoꝝ generuz. requirit etiā indiuiso q̄tū ad esse id est nullū eoꝝ ex q̄bus cōstituit ens per se habeat per se esse. et si hz q̄ alteri cōicet: sicut aia cōicat suū esse materie. nō aūt sic est i ꝓposito. ſz em̄ vna pars istius ꝓstituēpta accñs cōicet suū esse alteri parti. s. sbe non tm̄ econtra. reꝙritur etiā ad ens per se qđ vtrūq; sit tm̄ per idez esse. vt patet de materia ⁊ fo'a. nō sic ē i ꝓposito q; aliud est esse sbe. aliud accedentis.

¶Ad tertiā improbationē negaf ꝓna. q; diuisio est insufficiēs. Nō. n. tale cōstitutū dr̄ ens per accñs pp aliquā illarū causarū: sed q; nō includit indiuisionez inesse cum ibi sint plura esse. s. sbe qno sba dicit per se esse et esse accidētis quo eēt per se ens si separaretur. ⁊ licet accidēs necessario concurrat: ad eē illius constituti ex se sbo ⁊ accedēte. tm̄ principalioꝝ eius pars. s. sba pōt esse sine tali esse et remanere idem ens actu quod ꝓius.

¶Ex ꝓdictis sequit q̄ nunq̄ ex accidente ⁊ ex eo cui aduenit siue id cui aduenit sit subsistantia siue accidens sit vnuz per se: q; id cui aduenit accidēs ꝓius natura hz esse actu q̄ recipiat accidens.

¶Quarto. Nullū ꝓstitutū per aliquā formaz est ꝓfectius intensiue q̄ illa forma: quia tota cōmunicatur sbo ꝑm totaz latitudinē sui esse essentialis. et sic non sub remissiori gradu constituit tertiam entitatez q̄ sit suus gradus essentialis. ergo ens per accñs erit ita ꝓfectū sicut ens p se qđ vr̄ falsum.

¶Rñdeo q̄ ens per accidens pōt esse nobili⁹ aliquo ente q̄ se. i. accidente cōstitutus ipsius: ſz vnitas sit maior in accidente q̄ in ente p accidens.

¶Quinto. Si ex vnione acciden tis ad sbm causaf tertia entitas: sequit q̄ talis entitas sit p se terminus alteratiōis. sed hoc est falsuz. ergo maior: pz. minor: pbatur. Si alteratio hz per se terminū: sequit q̄ sit per se ꝓductio: sed hoc est falsum: q; est mutatio accñtalis: et non ꝓductio per se.

¶Rñdeo q̄ illa ꝓpositio est vera. alteratio est ꝓductio ⁊ est in ꝓmo mō dicēdi per se vel scō mō. distinguit tm̄ ratione: q; dicit alteratio respectu subiecti quod alteratur. ⁊ dr̄ ꝓductio respectu illi⁹ qđ constituitur ex sbo ⁊ accñte. sicut etiā eadē est mutatio materie ⁊ ꝓductio siue gñatio ꝓpositi. sed implicant diuersos respectus: quia dicit mutatio respectu materie. et gñatio respectu ꝓpositi. ⁊ sit̄r idē ē formā itroducēi materiā ⁊ ipsam cōstituere ꝓpositū. tm̄ ꝓius ꝑm rōnem introducit in materiā q̄ ꝓstituat suppositū. nec ipm̄ posset cōstituere nisi materie vniretur.

Questio. iij.

Queritur tertio. vtrū filius dei assumpsit naturā humanā in vniuersali?

Pro qōne ꝓmo rñdet ista cōclusiōe negatiua filius dei non assumpsit naturā humanā in vñi. put vñs est: nec ab idiniduis separatam.

¶Hāc sic. pbat. 3. p. q. 4. arti. 4. filius dei assumpsit nāz humanā put est in rep natura ⁊ in indiniduo. sed in rep natura extra intellectū nō est vniuersalis. ergo ⁊c.

¶Quātū ad hāc ꝙnonē null⁹ duUtrum bitat in se. sed dubiū est vtrū vñia sint ex intellectū. ⁊ iō ad hāc difficultatē declarādā ꝑmitto q̄ vñe ꝓt accipi qnatuor modis. Uno mō p eo q̄ denoiaf vñe actu vel potētia. et hoc est accipere vñe materialr̄. Scō accipit vñe formalr̄. i. p intē

tione ꝙ aliqđ denotat vle. Tertio accipit vle pro aggregato ex materiali ⁊ formali. Quarta accipit ꝓ ipso vli materiali: nō qđē absolute. sed vt stat sub formali.

Ex his pono. tres cōclones de vlīb⁹. Quarū prima hec est. Vle male dcm nullo mō ē ꝓ actus intellus nr̄i. ꝑbat. Nulla nā existens in singularib⁹ est facta per intellz nr̄z: ſz tale vle ē hmōi ꝙ ⁊c.

Cōclo. ij. Vle formaliter dictum est per actum nr̄i intellectus. ꝑbat. Omis trētio ē per actū intellus. sed vle hoc mō non est aliud ꝙ intentio. ergo ⁊c.

Scotꝰ sup. 7. meta. q. 18.

¶ Cōtra arguit Sco. oīm intellectus nō fit ab intellectu cū ꝓce dat intellectū sicut oīm potētiā. sed vle est oīm intellus. ꝙ ⁊c.

¶ Ad hoc argumentū rn̄detur tripliciter. prima rn̄sio est ꝙ vle est oīm intellus possibilis ⁊ ꝓcedit ipſuz. nec fit ab itellu possibili: ſz ab intellu agente cui⁹ nō est oīz.

¶ Cōtra hāc rn̄sionē arguit multiplr. ꝓ°. Jd qđ est ꝓ intellz agētē est pura intentio. ſz vle nō ē pura intentio. alioqn nullū vle ꝑdicaret de suis inferioribꝰ in qđ: qz intentiones nō ꝑdicanť de rebꝰ quiditatiue. ergo ⁊c.

¶ Rn̄deo. negať minor de vli formaľ accepto. nec tale vle ꝑdicatur in qđ ō aliq̄ sba. ſz vle qđ ꝑdicatur i qđ de sba, vle māl acceptū vt stat sb vli formali. ita ꝙ solū māle ꝑdicať. ſz vt stat sub formali. Nā nā aialis vt est cōcepta ab itellu ꝑdicať de nā hois vt est cōcepta. non tn̄ predicať intētio de intentione: puta ꝙ spēs sit genus: sed predicatur res de re.

¶ Scō si vle fit ab itellectu agēte ⁊ nō ab intellectu possibili: ſeq̄tur ꝙ quiber hō habeat duos intellectus. hoc est falsum. ergo ⁊c.

¶ Rn̄deo. negať minor et dico ꝙ hō hz duos intellectꝰ partiales sed vnicum totalem.

¶ Tertio sequit ꝙ nulla gn̄atio sit vniuoca sine cōsideratione intellectꝰ agētis. hoc est falsum: vt ptz. 7. meta. ꝙ ⁊c. maior ꝓbatur. Nulla gn̄atio dr̄ vniuoca: nisi qz genitū ⁊ gn̄ans hn̄t eandem nāz cōem ⁊ vlem: sed vle nō est nisi ꝙ actum intellectus per te. ergo ⁊c.

¶ Rn̄deo ꝙ in gn̄ante et in genito non est aliqua vna nā vnitate reali sed vnitate rōnis. illa. n. humanitas qne est in sorte nō est in platone. sed bene dico ꝙ gn̄ans ⁊ genitū hn̄t sn̄itudinē in nā cōi.

¶ Cōtra primū fundamētuz realis sn̄itudinis est vnum. vt dr̄. 7. meta. sed fundamētū sn̄itudinis q̄ est inter gn̄ans ⁊ genitū nō est ipſuz generās nec ipſum genitū. ergo est aliquid cōe vtriq̄.

¶ Rn̄deo. dico ꝓmo ꝙ nā cōis in qua genitū ē simile generāti pōt cōsiderari tripliciter. Uno modo absolute abstrahendo ipſam ab oibꝰ q̄ nō sunt de quiditate eiꝰ ⁊ oi esse ꝙ hz i suppositis. ⁊ sic hz quādam vnitatē i esse qditatis et essentie. est. n. vna essentia quā qdem vnitatez non hz ab intellectu. sed ex seipſa. Jsta aūt vnitas nō est realis in actu: qz nec quiditas considerata extra oia ſua ſuppoſita est qđ ꝓpriē reale in actu: sed solū in potētia: qz perfectū realitatez accipit ꝑ ſua inferiora sicut ⁊ esse.

Alio mō considerať nā vt est in suppositis. ⁊ sic accidit ei vnitas ⁊ plalitas ſz ꝙ ē i vno vl̄i plīb⁹.

Tertio mō ꝓsiderať sm̄ esse qđ hz i intellectu. ⁊ sic hz quādā vnitatez rōnis quā dat ei intellectꝰ abstrahendo eā a principijs individuantibus que talem naturā distinguūt: abstractis enim principijs distinctius res remanet indistincta.

¶ Dico scō ꝙ primū fundamentuz similitudinis est vnū vnitate reali in potētia ⁊ nō in actu. Nā eīm albedinis hz aptitudines ad vnitatē realem: si ea q̄ sunt extra rōnez albedinis auferanť. ⁊ similiter. natura humana.

¶ Dico tertio ⁊ melius ꝙ nā cuiuslibet vlis est in potētia ad vnitatē rationis que cōplet per actū intellectus. ⁊ vt sic est fundamentum similitudinis.

¶ De hac materia diffuse dictum est in p°. dist. 31. vbi dictum est in quo fundatur similitudo.

¶ Scōa rn̄sio ad principale argumētū est ista ꝙ vle formale. i. ipſa intētio vlitatis vel ipſa vlitas nō est oīm intellectus: ſz est tm̄ cōditio obi. nec est id qō intelligiť: sed est id sub quo oīm intelligitur.

¶ Contra. Aut ista cōditio est facta ab intellectu: aut nō. Si non habeo ꝓpositū. Si sic. ergo nō est conditio necessaria: qz prius fuit obiectū intellectū q̄ intellectꝰ daret ei talem cōditionem.

¶ Respōdeo. ꝙ istā cōditionē facit intellectus agens. nec obiectū prius intelligitur ab intellectu possibili q̄ habeat hanc conditionē. licet prius abstrahatur a cōditionibus individuātibus per intellectum agentem.

¶ Ex hoc sequit ꝙ nullū vle est in rebus extra. ⁊ per ꝓns ꝙ oīm scie habitualis nō est vle in actu sed tm̄ in potentia.

¶ Cōtra. oē mouēs est puꝰ moto. ſz vle monet intellectū: q̄ est puꝰ.

¶ Rn̄deo. negať minor: qz vle nō te. hz ad intellectū agentem sicut mouēs ad mobile: sed sicut cā ad effectū. secus est de poſi itellectu.

¶ Tertia rn̄sio ad principale argumentū est ista. ꝙ ſz obiectuz in potētia precedat potētiā: tn̄ obiectū in actu est simul cū potentia. vniuersale aūt est obiectū in actu vt stat sub intētione vlitatis.

¶ Cōtra. oīm etiā in actu est puꝰ natura potētia: ergo in illo priori ꝓcedit potētiā. sed vle est obiectū intellectꝰ possibilis. ergo est puꝰ intellectu.

¶ Rn̄deo cōcedo totū. sed cuz hoc stat ꝙ est posteriꝰ intellu agēte.

Cōclo. iij. Vle aggregatū ex materia ⁊ formali simul est partim in re extra ⁊ partim ab intellectu. Jpſa natura cui attribuit intētio vniuersalitatis est extra animā. intētio aūt vlitatis est ab intellectu.

¶ Est aūt dr̄ia inter istud vle et vle acceptū ꝓmo vel scō vel ūrio modo supra positis: qz istud est ens per accidens: qz in recto dicit res diuersoz generū. ſ. naturaz ⁊ intentionē. aliavero sunt ens per se: qz vel significant tm̄ naturam: sicut est vle primo modo. vel tātū intentionē sicut vle secūdo modo vel naturā in recto ⁊ intentionem in obliquo sicut vle quarto mō.

¶ Contra arguit Scotus primo. id qō partim est in re ⁊ partim in intellectu non hz vnā rationē. sed vniuersale habet vnā rationē cū predicetur vniuoce: ergo ⁊c.

¶ Rn̄deo ꝙ ratio iaccipiť tripliciter. vno modo pro conceptu formali. alio modo pro conceptu obiectiuali ꝙ est ipſa natura in. esse, qditatiuo. tertio ꝓ ipſa natura vt est in singularib⁹. Ad predicationez vniuocā sufficit vnitas rōnis primo modo ⁊ talē vnitatē hz vle.

¶ Dico scō ꝙ vle isto tertio mō sumptū de quo fit mentio in ista cōclone nō predicať vniuoce nisi sm̄ suas partes: nec, hz vnā rōnē nec est diffinibile plꝰ q̄ hō albus.

¶ Scō singularia contenta sub vna specie conueniunt in vna ratione: ergo vel illa ratio est realis vel rationis. si realis ergo ꝺatur aliqua realitas cōis multis. et sic vle est totaliter extra intellectū. Si rōnis: ergo individua differūt solū ratione. tenet ꝓns. qz per idem est aliquid vnū in se ⁊ distinctum ab alijs. sed singularia per te sunt vnū solū vnitate ratiōis. ergo ⁊c.

¶ Rn̄deo ꝙ individua eiusdē speciei non sunt vnius rationis realis actu vel potētia cōpleta realitate vt supra dictū est ⁊ infra dicetur. sed sunt vnius rationis sm̄ ra

tionē. ⁊ ad improbationē negat ꝓña: qz distinguunt ꝓprijs realitatibus: imo ⁊ qlibet singulare est in se vnū vnitate reali: sed cū alijs est vnū vnitate rōnis.

¶Tertio qlibet predicamentū est vnū: ergo vel vnitate reali vel rōnis. Si realr habeꝫ propositū. Si rōnis: ergo distinguit ab alijs ꝑdicamētis tm rōne: qz per idē est aliqd vnū in se ⁊ distictū ab alijs.

¶Rñdeo q predicamētū est vnū vnitate rōnis. Ad improbationē negatur ꝓña: qz vnū predicamentū non differt ab alio vnitate correspondente toti predicamento que est vnitas rōnis: sed etiā vnitatibus singulorū cōtentorū in predicamento illo quarū multe sunt reales saltē vnitates singulariū.

¶Quarto vle est qđ est aptū natū esse in pluribus vt dicit a Porphyrio ⁊ a Pho primo periher. ⁊ hoc distinguit a singularibus ⁊ a predicabili: cuius diffō est qz est aptum natum dici de multis: sed circūscripto omni opere itellectꝰ res est apta esse in pluribꝰ: ꝯ circūscripto omni actu intellectꝰ res est vlis. maior ꝑz. minor ꝓbat. Si res nō esset apta nata esse in pluribꝰ circūscripto actu intells. tūc talis aptitudo repugnaret nature: nec posset ei dari ab intellectu sicut nec potest dari sorti.

¶Rñdeo. negat minor. Ad ꝓbationē negat ꝓña: qz intells conferens rei vlitatē dat ei ad qđ est ei attribuibile in esse intelligibili ⁊ qđ ei repugnat i esse reali nō posset hoc dare sorti: qz nullū indiuidū hz aptitudinem advlitatē in esse itelligibili: sicut hz natura: qz natura pōt abstrahi a principijs indiuidūalibꝰ: nō aūt indiuidū.

¶Quinto. Si nihil est in re nisi singulare sequit q nulla sit vnitas realis nisi numeralis que est ꝓprija singulari. ꝯ hoc est falsum: ergo in rerū nā est aliqd ꝑter singularia. hoc autē non est nisi vle. maior ꝑz. minor ꝓbat. Si ois vnitas realis est numeralis. sequitur q ois dīa realis est numeralis. ꝯ hoc est falsū. nā dīa specifica inter hominē ⁊ asinū est realia: et tñ nō est numeralis. ergo ⁊c. minor ꝓbata est. maior ꝓbat. Omne diuisuz ea vnitate est diuisuz qua est vnū in se: sed nihil est vnū realiter per te nisi vnitate numerali: ergo nō distinguit realiter nisi distinctione numerali.

¶Rñdeo. primo cōcedo totū. s. q vlia sunt extra intellectū: qz nā ꝑ qua supponit hoc nomē vle est ex intellectū: ꝯ illi nāe nō cōueniat ratio vlitatis vt est ex intellectū.

ꝑDico scđo q natura q̄ est extra intellectū hz duplicē vnitatē: ḡrū vna est realis: et alia rōnis. Ipsa em nā est vna in esse quidditativo cū sit vna vnitate essentie. ⁊ hanc vnitatē nō cōicat indiuiduis: ita q duo indiuidua sint vnū realiter in tali natura. nec ista vnitas est cōplete realis in actu qz conuenit nature vt precedit indiuidua in quibus incipit completa realitas actualis ipsius nature. Ista autē vnitas realis non sufficit ad rōnē vlis. sed opꝫ q adueniat nature. Scđa vnitas que est vnitas rationis quā hz ab intellectu. Hec aūt vnitas rationis dicit essentialis rōne obiecti qz est vnitas essentie. dicit erīā intentionalis rōne subiecti: qz habet esse in intellectu.

ꝑDico tertio q etiā cōcessa maiore ad argumentū: minor nō bene ꝓbatur. nā ad eius ꝓbationē negatur maior. nam si esset vera eodē modo ꝓbaret q duo indiuidua eiusdē spēi differunt specie. arguā em sic. Omne diuisum ab alio eademvnitate differt ab alio qua est vnū in se. sed sortes est qđ vnū in se vnitate nūerali ⁊ specifica: ḡ dr̄ a platone numero ⁊ spē.

¶Sexto. Si sortes ⁊ asinꝰ nō cōueniunt in vna humanitate reali que eadem sit in vtroq: quare intellectus magis abstrahit vnū conceptum a sorte et platone q̄ a sorte ⁊ ab asino.

¶Rñdeo. q hoc ideo est qz intellectꝰ pōt attribuere sorti ⁊ platoni vnā intellectionē: qz in vtroq est aliquid cor: respōdēs illi intellectioni licet humanitas non eadē.

¶Contra. In naturis penitus distinctis non pōt fundari eadē intentio: sed humanitas sortis ⁊ humanitas platonis sunt penit⁹ distincte: ergo nō possunt fundare eandem intentionem.

ꝑRñdeo. q nō est inconueniens eū dē effectū inadequatū cause ꝑdu ci a diuersis causis: et sic diuerse species possunt imprimere intellectui eandem intentionem.

¶Septimo. operatio realis ꝑ° et adequate in esse vli: puta intelligere homini: nō em ꝓuenit ei per indiuidua cū cōueniat ei ꝑ° ⁊ per se: ergo vle est extra intellectū.

¶Rñdeo. q vniuersale primo mō est extra intellectū. ⁊ tali vniuersali cōuenit operatio realis nō tāq ei quod operatur: sed vt quo.

¶Octauo. secūde sē sunt vlia: ꝫ sē substātie nō sunt facte ab itellectu: cū nihil factū ab intellu sit sba: ḡ nō oē vle ē factū ab intellu.

¶Rñdeo. q licet sē sē non sint ab intellectu q̄tū ad hoc q sunt sē. sunt tñ ab intellectu q̄tuz ad hoc q sunt secunde.

¶Nono. Id qđ est vbiq ⁊ semper ⁊ incorruptibile nō est factum ab intellectu: sed vlia sunt hmōi. vt dicit primo posteriorū. ergo.

¶Rñdeo. Aliquid dr̄ incorruptibile dupliciter. Uno modo qz ei repugnat corruptio: ⁊ tale non est ab intellectu. vlia autē non sunt hoc mō incorruptibilia. Alio mō dr̄: aliquid incorruptibile: qz nō corrūpit per se sed bene per accidēs ad corruptionē alteriꝰ. ⁊ tale pōt esse ab intellectu. ⁊ hoc modo vniuersalia sunt incorruptibilia: vt dicit 8. D. l. q. 5. de potētia dei. ar. 9. ad 16. Silr esse vbiq non ꝓuenit vli quasi q se extēdat ad oēm locū et ad oē tps: ꝫ qz nō hz in seipō determinet ad locū vel ad aliqđ tps vt dicit. 8. D. 1. pte. q. 16. ar. 7. ad. 2.

¶Nō est ergo intelligēda perpetuitas vlis ad hūc sensum quē tenet Sco. q est qdā essentia distincta a deo q nō pōt incipe nec desinere esse: nec creari nec annihilari: sed potiꝰ qz est quedā entitas que ex se nō determinat sibi locū certū aut tps. Et qz nō corrūpit ꝑ se ꝫ per accidēs. ⁊ qz hz perpetuitatē in itellectu diuino. ⁊ qz semꝑ sunt indiuidua vniuersalium ꝓm eos qui ponūt eternitatē mundi.

¶Decimo. Oppō realis hz extrema realia. sed ꝓtrarietas est oppō realis ⁊ nō hz extrema duo singularia nec aliqđ ens rōnis: ḡ quidditatē realem aut duo vniuersalia.

¶Rñdeo q extrema ꝓtrarietatis sunt res singulares tanq̄ q oponunt: ꝫ nāe vles mō ꝓdicto sunt extrēa tāq̄ rōes fundādi oppōnē.

¶Undecimo. In ꝑdicamēto substantie est ordo ꝓm sub ⁊ supra. ꝫ extrema illius ordinis non sunt aliqua indiuidua nec aliqua entia rationis: ergo in predicamēto substātie sunt vniuersalia realia.

¶Rñdeo q talis ordo nō est inter indiuidua ꝫ inter naturas idiuiduoꝝ q̄ sunt vles in potētia. Iste aūt ordo est per intellectū adinuētus sicut ⁊ ꝑdicatio et supioritas. Nam extra intellectū nō est ordo realis inter hominem ⁊ asinū. ordo em realis nō est einsdē ad seipsuz ⁊ ideo ordo predicabiliū in predicamēto est ꝓm rationē: ꝫ quodlibet extremum sit quedam res.

ꝑSilr dico q ꝓña nō distinguūtur ex hoc q vnū ꝓña dicat vnā nām cōz ⁊ alio aliā. nō. n. est aliq nā cōis oib⁹ q̄ sunt in ꝑdicamēto sē sicut docet phs. 4. meta. ꝫ distinguuntur ꝓña siue gña logica penes modū ꝑdicādi: ita q oia q̄ habēt eūdē modū ꝑdicādi de sōto primo/ prinēt ad idē ꝑdicamētū.

¶Et ista sufficiāt quo ad māz de vniuersalibꝰ quā primissimus noster tractaturus in primo dist. 8. q. 2.

Tex. 2.

Concl'o.ij.

filiꝰ dei non assumpsit, ꝙ cūq; ꝓsonā aut suppositū creatū. ℙ hāc sic ꝓbat. 3. p. q. 4. ar. 2. Nihil inducens pluralitatē ꝓsonarū in xp̃o ē assumptibile. ꝛ si assumpsisset ꝓsonā i eo cēnt ꝑes ꝓsone ſ. ꝓsona diuina ꝛ ꝓsona hūana. ℊ.

℔ Correl. persona addit aliquid supra naturam. ꝓbatur. Jd cui repugnat assumi addit aliqd supra id cui nō repugnat assumi. et hoc est illud a quo habet talem repugnātiā. ſed persone repugnat assumi ꝛ nō nature. ergo. Tale ār additū non est aliquid intrinſece cōſtitutiuū nature tanq̄ pars eiꝰ neq; est aliqd accidens absolutū aut respectiuū per se consequens naturam aut per accidēs: ſed est actus nature nō tanq̄ forma substantialis aut accidētalis: ſed est ipſuz esse actualis existētie qđ est actus essentie: ꝛ est actus suppositi vt qđ subſistit. Dico autē ꝙ persona ꝛ suppositū addit hoc ad naturā: q: de ratione suppositi est ꝙ habeat ꝓpriū esse. hec autē non est de ratione nature: ꝙ: natura potest trahi ad esse alterius.

Sco. in ℓib. q. 19, ar. 3.

℔ Contra correlariū arguit Sco. ꝓmo. Si ꝓsona diceret aliquā entitatē quā nō dicit nāt: ſequit ꝙ cū filius dei nō assumpserit personā ꝙ eēt in hoie aliqua entitas quā nō assumpsit, hoc est falſum: ergo maior ꝓz. minor ꝓbat. tum q: op

Dama. ℓib. 3. ca ꝑ'o. 6.

positū dicit Damasce. tū q: quelibet entitas est equaliter in potētia obiectiuali ad deū: ergo quālibet potest equaliter assumere.

℔ Rñdeo. negat minor. ℙad ꝓmaz ꝓbationē dr ꝙ Damasce. intelligit de entitate que dicit aliquam nām ſbāle vel accidētalē, non aūt intelligit ō actu nāe q̄ est eē exñtie.

℔ Ad ſcōam negat añs. Esse esñ actualis exñtie ipſi⁹ suppositi hz inſeparabilē annexā quandā negationē repugnātē assumptioni suppositi. Nam esse suppositi nō pot esse pars: nec pōt cōicari alq

suppoſito: nec pōt vniri cōpletori aut perfectiōi ſe: ſicut nec suppositū cuiꝰ est esse. Jllud autē esse est actus ꝛ terminꝰ ſiue determinatio ipſius nature in suppoſito.

℔ Scōo ſi persona addit entitatē ad naturā: ſeqt ꝙ filiꝰ dei nō posſet dimittere naturā assumptā, vt per se subſisteret/ niſi cōcando ei aliquā entitatē: hoc est falſum: qz deus nō agit necessario ad extra. ꝛ qz deus potest supplere causalitatē cuiuſlibet entis creati. ꝛ per cōſequens posſit facere ꝙ illa natura subſisteret ſine tali entitate.

℔ Rñdeo. negat minor. Nō enim posset fieri ꝙ natura hūana subſisteret niſi daret ei esse qđ resultat ex principijs eius intrinſecis.

℔ Dico ſcōo ꝙ licet deus nō agat necessario ad ex necessitate abſoluta: agit tñ necessario ex suppoſitione: ſicut suppoſito ꝙ velit aliquē fieri hominē vult necessario ꝙ ſit animal. ita etiam suppoſito ꝙ faciat naturam subſiſtere necessario dat ei esse.

℔ Dico tertio ꝙ deꝰ nō pōt supplere vicē cauſe formalis: esse aūt est actꝰ quo res subſiſtit. ꝛ pp hoc implicat cōtradictionē essentiā poni in rerū natura ſine esse quo actuatur: aut saltem ad qđ trahat: ſicut etiā repugnat māz eē ſine forma.

℔ Tertio quicqd pōt habere dependētiā ad ꝑbū diuinū/ ꝑt ab eo assumi: ſed esse suppositi est hmōdi. ergo.

℔ Rñdeo negat maior: hz esñ esse suppoſiti dependeat a verbo non pōt ei vniri ꝓſonaliter: qz ſi vnirēt deo per tale esse nihil esset. nō quidē creatura: qz nō esset subſiſtens cū esset alteri⁹ vnitū. nec esset non subſiſtens qz haberet ꝓpriū esse. ꝛ etiā qz nullū suppositū est nō subſistēs. nō ēt eēt deꝰ: qz deꝰ nō ē natus ſbſiſtere ꝙ eē suppoſiti creati.

℔ Cōtra eandē arguit Aureolus Aureo. ꝑ° Aug. ꝓtra Felicianū et Dama. ius. in elemētario ſuo dicūt ꝙ filiꝰ dei aſſumpſit totū qđ in hoie planta

unit: ſz nō assumpſit aliquā entitatem niſi nām: ergo nō est in hoie alia entitas.

℔ Reſpondeo ꝙ doctores illi loquuntur de entitate assumptibili. esse autem non est entitas assumptibilis.

℔ Scōo ſi terminatio nāe ꝛ ꝓsona ſit realitas aliqua: ℊ est ens ſi est ens: ℊ est q̄ditas: ℊ illud esse ſine ꝓsonalitas hoꝛis est ipſa quiditas ſiue humanitas.

℔ Rñdeo ens accipit dupl'r. vno mō ꝑ eo qđ est: ꝛ ſic negat ꝓma ꝙña. Alio mō ꝑ eo qđ est vel quo aliqd est: ꝛ ſic ꝓcedit ꝓma ꝙña ſz negat ſcōa. Jpſum aūt esse est id quo aliqd est: vñ non est q̄ditas: ſed actus q̄ditatis.

℔ Tertio ſi suppoſitū ſubſiſtit ꝑ realitatē additā ſue nāe: ſequit ꝙ nullum ſuppoſitū ſubſisteret ꝑ ſe ſed ꝑ illā entitatem ei additā. ꝛ ēt ſequit ꝙ ꝓma ꝑſona nō hr̃et rōnez ꝓme ſbe. ſ. per ſe ſubſiſtere ꝑ eēntiam ſuā ſz per realitatē ab ea diſtinctā: ꝛ ſic ſcōe ſbe essent magis ſbe q̄ ꝓme: qz ꝓma inquātū ꝓma magis esset subſiſtens.

℔ Rñdeo dico ꝓrio ꝙ nulla creatura per se subſiſtit tanq̄ ꝑ actuz ſubſiſtendi: qz nulla creatura ē ipſe actus exiſtēdi. aliqua tñ creatura est subſiſtens ꝑ se ad hūc ſenſū qz hz ꝓmum elicitiuum ipſius esse ꝛ primū eius ſuſceptiuum. ꝛ ſic ois ꝓma ſubſtantia est per se subſiſtens.

℔ Dico ſcōo ꝙ ꝓma ſba nō ſubſiſtit ꝑ eēntiam quaſi eſſentia ſit ipſm ſubſiſtere: ſed ſubſiſtit ꝑ eēntiam tanq̄ per imediatā ꝛ ꝓximam rōnem principiatiuā actus ſubſiſtēdi ꝛ ſuppoſitādi ꝛ ꝑſonādi. Quo aūt ſe habeat esse ad eēntiam ꝛ ad ſuppoſitum diffuse declaratum est ꝑ° dist. 8. q. 1. concluſione ꝓma. ꝛ ideo multa omitto que tāgit Aureolus. qz ibi ad plenum dicta ſunt.

ℂ Diſtinctio. vj.

M. 6. distin. queritur vtrū in xp̃o ſint plura esse?

ℙro qōne hec est ꝓma cōcluſio. In xp̃o non ſunt duo eē ſubſtātialia actualia exiſtētie. Hāc, ſic, ꝓbat. 3. q. 17. art. 2. ꝛ 3. distin. 6. q. 1. ar. 2. Nihil ꝓ ꝓtiēvnū habet duo esse ſbalia. ſed xp̃s est, ꝓpriē vnū: ergo. Quo autem hūmanitas ſubſiſtat in xp̃o: ideo est qz trahitur ad esse diuini ſuppoſiti. Nā ſicut ſi homini adueniret noua manus: ala ꝓexiſtēs eā informaret. ſic per esse ꝓexiſtēs diuini ſuppoſiti humanitas ei vnita ſubſiſtit. nec ꝓpter hoc opz ꝙ esse diuinū informet humanitatē: ſed ſufficit ꝙ informet ſuppositū humane nature qđ est verbū diuinum in ea ſubſiſtens.

℔ Cōtra arguit Sco. ꝑ°. Oē gene ratū acquirit esse de nouo. ſz xp̃s est a virgine genitꝰ: ergo acquiſiuit eē ꝑter esse diuinū. minor ꝓz ꝛ maior: qz termin⁹ gñatiōis est eē. Scōo q̄quid corrūpit̄ ꝓdit esse ſz xp̃s est corruptꝰ cū ſit mortuꝰ. ℊ ꝓdidit esse ſed nō esse diuinū: qz illud est incorruptibile: ℊ aliud. Tertio aia xp̃i est creata: ℊ acq̄ſiuit nouū esse ſibi ꝓꝓriū. tenet ꝙña: qz creatio terminat ad esse. Scot, ℵ q. 1.

℔ Rñdeo ad illa tria argumēta ſi mul ꝛ dico ꝑ° vt dicit. ſ. Do. quoli. 9. q. 3. ꝙ nō est de rōne gñationis ꝙ terminet ad esse de nouo ꝓdu ctū: ſicut ꝓz in gñatiōe none carnis in hoie que trahit ad esse ꝓexiſtēs. opz tñ in oi gñatione ꝓduci nouā eſſentiālē nouā entitatē. Jdē dico de corruptiōe ꝙ nō opz in oi corruptiōe corrūpi esse. ſz ſufficit rem corruptā nō participare esse qđ ante participabat: ſicut ꝓz in corruptōe manꝰ in hoie. Jdē dico de creatiōe qđ dixi de gñatiōe.

℔ Dico ſecūdo ꝙ illa gñatio ꝛ illa creatio terminate ſunt ad nouaz entitatē: ꝛ etiā ad esse diuini ſuppoſiti. nō ꝙ illud esse de nouo fie-

ret:sed qz diuinū suppositū ⁊ hūz ad hūm esse nouū respectū acquisiuit:qz illud esse nouiter se extēdebat ad aliquid ad qđ nō prius: et nouiter specificabat:qz poterat xp̄s dici hīe non solū esse diuinū: sed etiā esse humanū.nō tñ ꝺz facta assumptio tm̄ rōne istiꝰ respect:ꝫ pp vnionē duarū naturarū in vno supposito ⁊ in vno esse ad qnā vnionē sequit ille respectus.

¶Dico tertio qꝺ ly i xp̄o fuerit tm̄ vnū esse:pōt tñ dici in eo esse duplex vinere: accipiēdo vinere p:o esse viuentis.⁊ hoc ideo qz in xp̄o est duplex principium vite ad qđ viuere hz respectū:nō qꝺ esse diuinū realiter principiet: sed ꝼm modū intelligēdi. Nec sequit in xp̄o est duplex vinere:ergo duplex esse qz viuere impo:tat respectū cōnotatiue ad principiū viuēdi quē nō cōnotat esse.⁊ qz in xp̄o erāt duo talia principia.ſ.diuinitas et a ia: ideo dicit duplex viuere.nō qꝺ anima esset in xp̄o principium viuere distincti a viuere diuini suppositi:sed qz de se est principiū vite.

¶Quarto si humana nā dimitteret a verbo ipsa haberet aliquod esse:qz nō esset ānihilata.nec esset ens in pura potentia: ergo aliqđ esse haberet ⁊ nō de nouo acquisitū:qz nō esset nouiter genita nec creata:ergo haberet esse aliquod quod habebat ante.non autē esse diuinum:ergo aliud.

¶Rādeo qꝺ natura humana dimissa a verbo haberet nouuz esse actualis exist̄tie:vel potius ipsa daret,pp:io supposito tale esse:qđ quidē esse acquireret primo ⁊ per se tali supposito:nature autem ex cōsequēti. nec hoc ideo esset quia generet aut creet.de nouo: sed qz cōstitueret suppositū qđ ante nō constituebat:esset tñ eadē natura sicut ⁊ pars in toto ⁊ ꝺeisa a toto est eadē ꝺz nō hēat eādē exist̄tiā.

¶Quinto, Omnis forma vnita materie dat sibi esse.sed alia christi est vnita materie.ergo.

¶Rādeo negāt maior qñ ex illa forma ⁊ illa mā nō cōstituit p:o positū suppositum quod est in xp̄o.

¶Contra eādē arguit Aureolus duob⁹ argumētis quoꝝ aliud est formale.s.D.3.dist.6.q.2.arti.2. Alterū vero est istud. Esse actuat essentiā.sed esse diuinū nō actuat humanitatem in christo: ergo ab alio esse actuatur.

¶Rādeo ꝓ° negatur maior.nam esse nō est actus essentie tāꝫ eius qđ existit ſz suppositi:ꝫ sit actus essentie tāꝫ eius quo formaliter aliquid existit. Si vo ꝺicat qꝺ ois essentia actuat a p:opio esse.hoc negāt qñ essentia non habet p:opium suppositum cuiusmodi est humana natura in christo.

¶Contra eādē arguūt alij quos recitat Durādus. Quicquid desinit habere omne esse qđ ante habebat aut co:rūpit aut annihilatur:sed si humanitas dimitteret a verbo nec co:rūperet nec annihilaretur ergo retineret aliquod esse nō diuinum.ergo aliud. Duran dus hic q.2.

¶Rādeo.si loquamur de eē essentie cōcedit maior:⁊ per 2ña qꝺ humanitas in illo casu retineret esse qđ ante habebat.Si vero loquamur de esse exīt̄ie:ꝺico qꝺ amissio talis esse pōt p:tigere dupl̄r. Uno mō pp deperditionē nouę forme ⁊ ꝓpter motū phīcū: ⁊ sic cōcedit maior in quo sensu humanitas xp̄i sibi derelicta nō desineret habere eē quod ante habebat. Alio modo aliquid deperdit esse quod ante habebat qz nō trahit ad esse aliquius dignioris ad quod ante trahebatur.et sic negatur maior. hoc antē modo est in p:oposito?

¶Secūdo si in christo est tantum vnū esse:qz ibi est tm̄ vnū suppositū:ergo in trib⁹ personis diuinis sunt tria esse:qz sunt tria supposita:quod tamen negatur.

¶Rādeo.negāt 2ña.cuius rō est: qz persone diuine sunt relatiue ⁊ esse est absolutū:⁊ maxime esse diuinū.magis aūt rationi cōsonum est qꝺ i vno absoluto fundentē plures relones:ꝫ qꝺ plura eē absoluta realr distincta ⁊ꝓ se subsistētia fundent i vno supposito relatiuo.

¶Cōtra eādē arguit Jo. de neapoli ꝓ°. Hūana nā in xp̄o habuit inartimā hois pfectionē:ſz actualis exīt̄ia est homōi pfectio.ꝫ.

¶Rādeo. ꝺico ꝓ° qꝺ simil̄r posset argui qꝺ hūanitas in xp̄o habuerit p:opium suppositum.

¶Dico scōo qꝺ esse nō est maxia perfectio alioqn̄ esset felicitas.

¶Dico tertio qꝺ habuit omnem pfectionez que est ꝓpria nature: nō aūt que est ꝓpria persone:cuiusmodi est esse.

¶Dico quarto qꝺ habuit omnē pfectionē q̄ cōuenit humane nature vt distinguit a qualibz alia natura sicut est risibilitas rōalitas et hmōi.nō aūt accepit oēm perfectionem q̄ cōuenit hoi vt cōuenit cū alijs nāis ⁊ hmōi.est psonalitas ⁊ suppositatio ⁊ subsistētia.

¶Secūdo. ꝫritas in eucharistia existit p illd eē p qđ existebat qñ erat in sba panis:ergo nā humana in xp̄o per idē existit per quod existeret si eēt in seipsa.tenet 2ña qz sicut ꝫtitas nāliter est in supposito alteriꝰ nāe et naturalr est per se.sic ecōtra est in ꝓposito.

¶Rādeo .negatur 2ña:qz natura humana in xp̄o se hz p modum partis vel forme vel nature substantialis. pars autem ⁊ forma ⁊ natura nunqꝫ existit nisi per esse totius vel cōpositi vel suppositi. nō sic aūt est de accidentibus.

¶Dis.vij.et.viij.

M.7.⁊.8.dist.q. ꝗrit vtrū i xp̄o sint due filiationes?

¶P:o qōne hec ē p:ima 2cō. In xp̄o est tantum vna filiatio realis. Hāc ꝓbat.3.p.q.35.ar.5. ex hoc qꝺ suppositum filij non est capax realis filiationis temp:alis: nam filiatio directe respicit p sonā. natura aūt humana in xp̄o nō hz p:opriam personā. Cū enim in supposito xp̄i eterno sit tm̄ vna realis filiatio: si eēnt ibi plures hoc esset per aduentū noue realis filiationis. Si aūt illa adueniat non pōt recipi nisi aut in supposito eterno:aut in natura humana.nō in supposito eterno:qz ꝼm se nō est capax accidentium.non in humanitate:qz non est suppositū omne aūt subiectū realis filiationis est suppositum.

¶Contra agruit Sco .ꝓ°. In pr̄e sunt plures rel̄ones reales quib⁹ refert ad filiū ⁊.ss.ꝫ. nō obstāte vnitate suppositi p̄nt eē et i xp̄o. Sco. h ꝺi.8.q. vnica.

¶Rādeo.ꝺico primo qꝺ precisa ratio quare in xp̄o non sint plures filiationes reales: non est quia non sint ibi plura suppositā: sed qz ꝺiminum suppositum nō est capax nouę filiationis realis.

¶Dico scōo qꝺ in xp̄o est alia filiatio a filiatione eterna qua ꝺr filius virginis.ſz illa filiatio non est realis ſz rōnis tm̄.cū q̄ tñ stat qđ ꝺr realr filius virginis .Tum qz mater hz ad ip̄z rel̄onē realem maternitatis.Tum qz ipse realr terminat per reale fundamentuz qđ est,ipsa hūanitas a matre accepta.⁊ per reale suppositū illam maternitatem.

¶Dico tertio qꝺ in xp̄o licz sit tm̄ vna realis filiatio, sunt ei plures relatiōes reales.Refert enim ad matrē reali rel̄one ꝓducti ad ꝓducēs.Cuius rō est:qz tm̄ suppositū est capax filiatiōis .humana aūt natura in xp̄o nō ē suppositū. Esse aūt ꝓductū vt genitū nō conuenit tm̄ supposito:ſz ēt nāe. naz albedo est producta.⁊ in hoc decipit Sco.⁊ multi alij putātes hāc 2ñam, valere.in xp̄o sunt plures rel̄ones reales:ꝫ pl̄es filiatiōes.

¶Scōo in xp̄o sunt plures originēs cū sit originatꝰ eternalr a patre ⁊ ex tēpore a matre:ꝫ ⁊ plures filiationes.ꝫ 2ña:qz pluificatis fundamētis pluificat rel̄o, origo

aūt passiua ē fūdamētū filiatiōis.
¶Rñdeo.cōcedo q̄ sunt in christo
due filiatiōes quarū tm̄ vna ē rea
lis ⁊ altera ratiōis.nō ꝓp defectū
originis:sed quia non est ibi sup-
positum capax vt dictum est.
¶Dico scō q̄ nunq̄ ad originez
seq̄t realis filiatio nisi qñ nā acce
pta p̄ originē ꝓstituit.ppriū suppo
situ qō nō ꝓuēit nāe i xp̄o.
¶Tertio in xp̄o erāt plures opa-
tiones reales:g̃ ⁊ plures relatio-
nes.ꝛ3 ꝓna q: magis opatiōes sūt
suppositorū q̄ relationes.
¶Rñdeo q̄ sunt in xp̄o p̄res rela
tiones reales nō tm̄ filiatiōes. ne-
gak ēt ꝓna: q: ꝛ3 tā filiatio q̄ ope
ratiōes cōueniāt tm̄ suppositis vt
quibus:q: tm̄ supposito agit ⁊ dr̄
filius.est tm̄ duplex dr̄ia.prima q:
ppriū ⁊ adequatū sōm opationis
nō semp est suppositus:imo aliq̄
pōt esse pars integralis vel essen-
tialis vel potentialis suppositi:vt
p3 de volitione ⁊ de opatione qua
aliq̄s scribit. secus est de filiatiōe
cui⁹ sōm semp est suppositū.Secū
da differētia est q:ꝛ3 actio ꝓncipa
liter attribuak suppposito: tm̄ qnq̄
minus principalr attribuit parti
sicut q̄ ocul⁹ videt ⁊ volūtas vult.
secus ē de filiatiōe:q: nulla ps ēt
scōario pōt dici filius vel filia.
¶Quarto si xp̄s genuisset duos fi
lios habuisset duas p̄nitates: g̃
cū sit genitus a duobus et distin-
cte habet duas filiationes.
¶Rñdeo negak añs:q:p̄ eadē p̄
nitate refert ad oēs filios q̄s hz.
¶Contra ex hoc seq̄t q̄ idē sit ma
neat ⁊ nō maneat.ꝛ3 hoc ē ponere
contradictoria simul:g̃ añs ꝓbat.
remoto termino remouetur rel'o.
ꝛ3 destructo vno filio destruitur
termin⁹ p̄nitatis:g̃ ipsa ōstruit ⁊
p̄ te adhuc mānet ad alios filios:g̃
¶Rñdeo negak ꝓna: q: q̄dm est
aliq̄s filius in p̄se manet p̄nitas
ꝛ3 nō respiciat oēm terminū quez
ante respiciebat: de hoc dictum
fuit in p° distin.30.
¶Contra eandē arguit Aureol⁹
In xp̄o sunt due natiuitates res
les:g̃ ⁊ due filiatiōes reales. añs
est Dama.li.3.ca.53. ꝓna ꝓbatur
Natiuitas passiua ⁊ filiatio sunt
idē realr:g̃ si due gnatiōes ⁊ due
filiatiōes.ꝓna p3. añs ꝓbak a
cōiugatis. Nam idem est esse ge-
nitum ⁊ esse filium.ergo idem est
generatio et filiatio.
¶Rñdeo negak ꝓna. Ad ꝓbatōz
negak añs. Ad ꝓbatōz sitr negak
añs. Si.n.accipiak eē genitū p ac
tualr gnari ꝓstat q̄ añs est ꝛ3.nā
puer.Sannoz. est fili⁹: nō tñ actu
generak. Si vo accipiak esse geni
tuz ꝓto habuisse gnationē sitr est
falsuz.naz Abel habuit gnatiōez
nō tñ est filius:q: nō hz patrem.
¶Ex q̄bus seq̄tur q̄ gnatio pas-
siua ⁊ filiatio distinguūt,sicut ēt
gnatio actiua ⁊ p̄nitas. imo pa-
ternitas fundak sup potēcia ge-
nerativa vt genuit de ꝓterito:ita
q̄ gnatio est ei rō fundādi.vel vt
dicit.s.D.3.dist.8.q.1.arti.5. pa-
ternitas fundak sup quodā in pa
tre derelicto ex gnatiōe. q̄ respe-
ctus est ipsamet p̄nitas. sed vt
est accūs inherens ſbo fundat: et
vt est relatio fundatur.
¶Primus tñ modus dicendi ma
gis est cōformis.s.D.in alijs lo-
cis. Multa alia dicit Aureolus
q̄bus tm̄ ꝛcludit in xp̄o cē duas
filiatiōes.sed nunq̄ ēt apparēter
ꝓbat q̄ vtraq̄ sit realis.
¶Cōtra eādez arguit Durādus Duran
p°.Si hūanitas dimitteret a ꝛbo dus hic
ipsa referret ad mās filiatiōe rea q.3.
li.g̃ ⁊ mō referr.ꝛ3 ꝓna.:q: ex tali
dimissiōe nulla fieret in ea muta
tio.g̃ nullū nouū accūs acq̄reret.
¶Rñdeo. negak ꝓntia. fieret. n.
mutatio in illa nā:q: nouū esse ⁊
nouum suppositum acquireret.
¶Scō.Supposito diuino adue
nerūt alia accūtiaſex tpe. vt albe
do q̄ātitas ꝛc.g̃ ⁊ filiatio realis
potuit aduenire.
¶Rñdeo.negak ꝓna: q: suppositi
tuz eternū ſm.se:nō est capax ali-
cui⁹ accūtis/nisi p q̄to nā ei vni

ta capax est:ipa aūtjest capax acci
dentis absoluti non aūt filiatio-
nis est capax ꝛ3 sit capax multoꝝ
aliorum respectuum.
¶Tertio.qñ cā realr referk ad ef
fectū:ēt ecōtra referk effectus rea
liter ad cām.ꝛ3 btā ꝙgo q̄ ē cā filij
referk ad eū reali mr̄nitate.g̃.
¶Rñdeo.negak maioz.qñ effect⁹
nō est capax cuiusmodi est nā hu
mana in xp̄o respectu filiationis
realis.

¶Distin.ix.

Nona dist.q̄ritur.
Utrum humanitas
xp̄i sit adorāda ado
ratione latrie?
Pro qōe hec est
pria ꝛcō.
Hūanitas xp̄i est adorāda adora
tiōe latrie.ꝛ3 tñ ipa nō est rō talis
adoratiōis.Hanc ponit.s.D.3.q.
25.ar.2.Et p̄ñti dist.ar.2.
Scotus hic.qō. vnica.
¶Cōtra scam partē ꝛcōnis ar-
guit Sco.Illa est rō adoratiōnis
latrie per quā aliquī cōuenit sum
mū dñium.ꝛ3 rōnq̄ humanitatis
q̄uenit xp̄o sūmū dñium. g̃ maioz
ꝓz. minor ꝓbak.q: dicit apls.
Empti estis ꝓcio magno.g̃ iō sum
us serui q: redempti.⁊ ipse dñs
q: redemit.rō aūt redemptionis
est humanitas.ergo.
¶Rñdeo.dico p° q̄ fundāmētuz
sūmi dñij ex se cōuenit deo. ꝛ3 do-
minū nō ponak in actu nisi posi-
ta creatura.
¶Dico scō q̄ tāta rō dñij connē-
nit deo rōne redēptiōis sicut rōe
creatiōis: q: iustificatio impij:vt
dicit.s.D.p̄ma.2.q.73.ifert tm̄ bo
num creature. sicut creatio bono
rum pure naturaliū.
¶Dico tertio q̄ mioz argumenti
est falsa.p̄mū.n.p̄ncipiū redēptio
nis est tota trinitas ⁊ non hūana
nā: vt dicit.s.D.3.q.48.ar.5.⁊.6.
ꝛ3 hūanitas fuerit instrm redem
ptionis.id aūt qō est rō adoratio
nis latrie est primaria rō dñij et
creatiōis ac redemptionis.

Cōclo.ij. Imago xp̄i ado
randa est ado-
ratione latrie. Hāc ponit.3.25.3.
Ex hoc q̄ idē est motus in imagi
nem vt imago est.⁊ in rem cuius
est imago.
¶Cōtra arguit durādus. imago Duran.
⁊ imaginatū sp̄ sunt distincta ſm hic.q.2.
rē ⁊ ꝓceptus.g̃ honor q̄ attribuit
imaginato non debet attribui
imagini.
¶Rñdeo.p° negak scōa ꝓs añtis
q: cū aia apphēdit imaginem vt
imago est.i.in ordine ad imagina
tum apphēdit vtrūq̄ vnico cōce-
ptu.⁊ qñq̄ ea q̄ dicunk deuno eoꝝ
dicuntur ēt de alio.vñ dicit.s.D.
de veri.qō.10.8.q: iō ois creatura
dr̄ eē vita in deo.q: sitūtudo ⁊ idea
creature est vita in deo.
¶Dico scō q̄ reuerētia q̄ exhibe
tur imagini vt est imago nō sistit
in ea:sed referk ad rem cuius est
imago.⁊ sic adorare crucē est ado
rare xp̄m vt est crucifixus ꝓp nos
ita q̄ xp̄s ⁊ crux sunt vnū ;totale
oīm adoratiōis:⁊ eius rō non est
crux sed diuinitas.
¶Cōtra eādem arguit hēricus hēric⁹.
quolz.4. Dei nulla est imago.g̃
nō est adorāda.
¶Rñdeo q̄ ꝛ3 dei vt deus est non
sit imago:tñ dei vt est hūanatus
ē imago:q̄ ē adorāda vt diximus. holcoth
¶Cōtra eādem arguit Holcoth
sup lib:ū sapie.le.lxx.trib⁹ rōnib⁹
tū q: latria debeā soli deo.ꝛ3 ima-
go nō est deus.tū q: imago ē crea
tura.g̃ non debeā ei latria.tū q: q̄
adorat quicq̄ adoratiōe latrie:cō
fitetur illud esse deū.ergo.
¶Rñdeo ad ista simul q̄ adora-
tio latrie cōuenit p° ⁊ p̄ se tm̄ deo
in quo est cā talis honoris.ꝛ3 per
accūs pōt cōuenire creature in or
dine ad deum:nō vt seoꝛsuz a deo
adoꝛetur:sed simul cū deo:q: ē rō
adorationis.

Cōclo.iij. Crux xp̄i est
adorāda ado
ratione latrie.Hanc ponit vbi su
ꝓra eadem ratione.

Duran. vbi.s. ad.3. ¶Cõtra arguit Durã.vnica rõe q̃ crux inq̃ntũ ẽ q̃dã res nõ ẽ adorãda adoratiõe latrie q̃ꝫ pcedit.

¶Distinctio.x.

Ad dist.10. querit. Utrũ xp̃s inq̃ntum hõ sit ꝑsona dina.

¶Cõcl'o.j.

Ista ꝓpositio xp̃s ꝑm q̃ est hõ est deꝰ ẽ in vno sensu ꝟa ⁊ in alio falsa:magis tñ est dicẽda falsa q̃ ꝟa. Hãc ponit.s.D. 3.q.16.ar.11.ꝛdeclarat. Mã si ly in quãtũ reduplicat nũz:est falsa:q; hũana nã ẽ distincta a diuia. Si ño reduplicat suppositũ: est ꝟa, nã suppositũ hũane nãe in xp̃o ẽ ꝑsona diuina:q; tñ poti⁹ reduplicat nãz q̃ suppm̃. iõ poti⁹ ꝺr falsa q̃ vera. Idẽ tz pñti dist.ar.1.

¶Cõcl'o.ij.

Ista ꝓpõ. Deꝰ ꝑm q̃ hõ ẽ ꝑsona aut hypostasis vel res nãe in vno sensu ẽ falsa ⁊ in alio vera.

¶Hãc ponit.3.q.vbi.s.art.12. Si n.sit sensus q̃ suppositũ humane nãe in xp̃o est ꝑsona filij.sic est ꝟa Si vero sit sensus q̃ nã hũana sꝫ sistat in aliqua ꝑsona.sic est ẽt ꝟa Si aũt sit sensus q̃ humana nã in xp̃o habeat ꝓpriam ꝑsonalitatem:sic est falsa.

Cõcl'o.iij.

Quelibz ista rum est simpl'r ꝟa.xp̃s ꝑm q̃ iste hõ est deus, xp̃s ꝑm q̃ iste hõ est ꝑsona.

¶Hanc ponit.3.di.4.q.1.arti.1.⁊ arguit sic.Ad veritatẽ ꝓpõnis reduplicatiue sufficit q̃ ꝓdicatũ ꝑ se ꝓueniat ei qꝫ reduplicat. sꝫ ãt ꝓueniat simpl'r.ꝛz i illa xp̃s ꝑm q̃ ẽ iste hõ ẽ deꝰ est hmõi.nã ꝑdicatũ ꝑ se ꝓuenit hnic q̃ dico iste hõ ꝑ qꝫ demꝰat diuinũ suppm̃.q̃.

Duran. hic.q.1. ¶Cõtra arguit Durãdus.ꝑº. In illa ꝓpõne ly iste demꝰat diuinũ suppositũ:nõ mãliter:ꝛz formal'r f.vt hz hũanitatẽ.q̃ illa ꝓpõ ẽ falsa.tz ꝑña.q; in oi reduplicati nave ra natura que reduplicat ꝺz esse ꝑcisa cã iherẽtie ꝑdicati ad ſtũq; humanitas aũt nõ est rõ q̃ hoc ꝑdicatuz deus cõueniat supposito diuino.añs pz.q; ly iste nõ demõstrat diminũ suppositũ nisi ex additiõe huius nois hõ.ergo.

¶Rñdeo.ꝑmo negaꝯ añs.lz enim in illa xp̃s inquãtum hõ est deus. suppositũ diuinũ ꝺr ꝓportꝛ formal'r q̃ hoc nomẽ hõ.tñ in ista.xp̃us inquantuz hic hõ est deus. demꝰat mãliter diminũ suppositũ. Cuius rõ est q; cũ ꝓnomẽ significet puram ſbaz sine qualitate.i. suppm̃ sine expſſione additatis.naz cum dico iste currit:nõ expſſimit:qd sit illud qꝺ currit.vtrũ hõ vel lapis. iõ coꝛ additio ad nois concreta trahit ea ad ſtãdũ ꝓ suppositis potiusq̃ ꝓ nã: ⁊ magis mãliter q̃ formal'r quãtũcũq; reduplicatio cadat sup aggregatũ ex nole demꝰatino ⁊ nole concreto.vt innuit.s.D.3.ꝑ.q.16.ar.4.

¶Dico scõo q̃ nõ oz q̃ illud quod reduplicaꝯ sit rõ inherẽtie ꝑdicati ad ſbm̃ ꝑm se totuz.⁊ iõ dato q̃ hoc complexũ: iste hõ:teneret formal'r in illa ꝓpõne:nõ tñ oporteret q̃ ois forma importata ꝑ hoc cõplexũ sit cã talis inherẽtie.puta forma ipoꝛtata ꝑ ly iste que est ꝓprietas cõstitutiua filij:⁊ hũanitas ipoꝛtata ꝑ ly hõ.pria tñ rõsio ẽ meliꝛ.f.q̃ ſret mãliter ⁊ nõ formal'r vt ꝺr.s.D.3. di.4.q.1.arti.1. q.2.Ad,pbõnẽ añs negatur assũptum.q; ly iste de se demonstrat indifferẽter quodlz suppositũ ad placitũ loquẽtis.nec iste terminꝰ hõ hz q̃ supponat discrete ꝑ filio dei nisi ex additione ꝓnois.

¶Dico tertio q̃ i illa ꝓpõne denotaꝯ rõne reduplicatiõis q̃ hoc ꝑdicatũ deꝰ ꝓuenit xp̃o rõne suppositi demꝰati ꝑ hoc ꝓnomẽ iste.

¶Scõo.Si iplicatio cadit sub reduplicatiõe dicẽte cãm:oportet q̃ ꝑdicatũ insit ſbo rõne omniũ ꝑdicatoꝝ. Uñ sicut hec est ꝟa. iste hõ est ꝑsona.ita ⁊ hec hõ est persona ẽt ꝓ xp̃o.q̃ sitr si est falsa.xp̃s fz q̃ hõ est ꝑsona.eadẽ rõne illa erit falsa xp̃s ꝑm q̃ iste hõ est ꝑsona.

¶Rñdeo.negaꝯ añs.q; lz ad veritatẽz reduplicatiue reqꝛaꝯ q̃ ꝑdicatũ verificeꝯ de qualz ꝑte complexi reduplicati vt argumentuz ꝓbaꝯ.nõ tñ opz q̃ de qualz verificetur cũ illa additiõe inquantum hmõi sine q̃ se: sicut lz ad veritatẽ istius hõ inquantũ albꝰ est visibilis requiraꝯ hoiem esse visibilẽ et album esse visibile: non tñ opz q̃ ista sit per se:homo est visibilis:sicut illa album est visibile.Similr in ꝓposito vtraq; istarũ est vera. Iste est ꝑsona:hõ est ꝑsona.sed ꝓma est vera per se.scꝺa aũt non vt dicit.s.D.3.di.4.q.1.ar.2. questi. 1.ad scõm.

¶Distin.xj.

Ad dist.11. queritur. Utrũ ista sit concedenda sine q̃ꝺq; determinatione.xp̃s ẽ creatura xp̃s icepit esse?

Cõcl'o.j.

Nõ est absolute ⁊ sine determinatione cõcedendũ q̃ xp̃s sit creatura.Hanc ꝓbat.s.D.3.part.q. 16.arti.8.Et hoc q̃ videretur fauere hereſi arrianoꝝ qui dicunt filium minoꝛez esse patre:ẽt rõne diuine persone ⁊ esse creaturam. In tertio aũt dist.ꝑñti.sic arguit. Id qꝺ subſiſtit per esse increatuz nõ põt dici creatura.sed xp̃s subſiſtit per esse increatum.q̃. Et ad maioꝛem notitiam sciendum est vt dicit.3.pte vbi supra q̃ ea de q̃bus non põt esse suspitio q̃ cõueniant diuine persone ꝑm seipsam ꝑñt simpl'r dici de xp̃o rõne nature humane:vt esse mortuum: esse passuz. Ea aũt de quibus põt eẽ suspitio q̃ ei conueniant rõne diuini suppositi: nõ debent dici de eo sine determinatiõe:vt esse creatum.Sicut etiã simpl'r dicimus hoiez eẽ crispũ absq; determinatiõe:q; crispitudo ẽ nata ꝓuenire tñ ꝑti ⁊ nõ toti.non aũt dicimus ethiopẽ esse albuz simpl'r:sed ꝑm dentes:q; albedo nata est esse in alijs mẽbris q̃ in dentibus.

¶Cõtra istã decꝯonẽ arguit Du Duran: rãdus.ꝑº.,xp̃s ꝺr simpl'r eẽ natus hic.q.1 vel genitus.ergo põt dici simpl'r esse creatꝰ,añs pz.ꝑña ꝓbaꝯ.quia sicut esse genitũ est natũ ꝓuenire nãe ⁊ ꝓpositoꝛ:ita ⁊ creari.

¶Rñdeo.negaꝯ ꝑña.q; nasci vel gñari aliter respicit nãm q̃ creatio:q; terminꝰ creatiõis ꝓprie est esse qꝫ respicit suppositũ.terminꝰ vero natiuitatis est ipsa forma.lz n.tam gñari q̃ creari sit ipsi⁹ suppositi vt qꝫ tñ nasci ⁊ gñari nõ conuenit ꝓpositoꝛ nisi rõe nãe.creari vero rõne ipsi⁹ eẽ.⁊ q; xp̃s nullum nouũ eẽ exñtie accepit in sua icarnatiõe:accepit tñ nouã nãm. iõ põt simpl'r dici natꝰ ⁊ nõ creatus.ipsa vero humanitas creata est ⁊ non nata.

¶Scõo.Ille ꝓtes.f.capilli ⁊ dentes non ꝑdicaꝯ ſbaliꝛ de toto.mã aũt hũana ꝑdicaꝯ ſbaliꝛ de xp̃o.q̃ illa siſtitudo nõ est ad ꝓpositum.

¶Rñdeo.negaꝯ ꝓñtia:q; siſtitudo tenet quantũ ad hoc q̃ ꝓprietas ꝓtis nõ denoiat totũ absolute:qñ talis ꝓprietas põt ꝓuenire toti ⁊ parti:lz nã humana in xp̃o nõ sit ꝓprie pars:vt dicit.s.D.3.dist.6. q.2 ar.3.ad.2.

¶Tertio argunt ꝫ ꝺcłonẽ. Oẽ factũ est creatũ,ꝓprie ⁊ absolute:sed xp̃s absolute ꝺr factꝰ.q̃ ⁊ creatus maioꝛ nota.minoꝛ ꝓbaꝯ. Oẽ qꝫ simpl'r ꝺr genitũ ꝺr ẽt simpl'r fcm. cuz gñari sit fieri.ſz xp̃s ꝺr simpl'r genitus.ergo.

¶Rñdeo.negaꝯ minoꝛ.vt dicit.s. D.3.di.7.q.2.ar.1.Ad ꝓbationez negaꝯ maioꝛ.nam generari simpl'r non est simpl'r fieri qñ ꝑ talez gñationez nullũ nouũ suppositũ constituit sicut est in ꝓposito.gñatio ergo xp̃i ꝺr gñatio simpl'r q; ꝑ eã acq̃ritur noua forma.nõ tñ ꝺr simpl'r factio:q; nõ acq̃rit nouum esse nec nouũ suppositũ.

Scotus d.9.q.1.

¶Cõtra eandẽ arguit Sco. ꝓmo. Quicqd hꝫ nõ eẽ pⁿ eẽ est creatũ. Iꝫ xp̃s fuit hmõi cũ sit mortuꝰ.ꝫ.

¶Rñdeo. negat̃ minor.qz sicut p assumptionẽ nature hũane xp̃s nullũ eẽ acqsiuit:ita p mortẽ nullum esse amisit.sed illud esse post mortẽ non erat qdẽ esse humanũ: qz p tũc nullus respectũ habebat ad humanitatẽ:cũ ipsa nõ eẽt pp̃ separationẽ alie a corpore.

¶Scõo.xp̃s ỽt simplr mortalis ergo ỽt simplr creatus.añs pz.qz dicit absolute q̃ est mortuus.ꝑña pꝫ.quia immortale ⁊ increatum idem sunt:⁊ similiter mortale et creatum.

¶Rñdeo.negat̃ ꝑñia nã mors est propꝛietas partis in xp̃o.s.corporis:⁊ rõne huiꝰ ỽt de toto sine determinatione: creari aũt natũ est cõuenire toti sicut pti.nã ⁊ sortes creat:⁊ humanitas eius creatur.

¶Tertio.Sicut repugnat nature diuine creari.ita repugnat nature humane creare. ergo si non pỽt xp̃s dici creatura: nec poterit dici creator.

¶Rñdeo.negat̃ ꝑñtia.qz Iꝫ repugnet hũane nature creare:non tñ repugnat cuilibet supposito eius puta xp̃o. Creari aũt repugnat ñ tñ nature diuine: sed ẽt cuilibet supposito eiꝰ. Dico tñ q̃ aliqñ doctores vt Augu.Ysidoꝛ.⁊ Damascenus dicũt xp̃m esse creaturã.Iꝫ subintelligenda est determinatio scz q̃ est creatura inquantuꝫ hꝫ. nõ aũt absolute ⁊ simplr.

Cõcto.ij. Ista ꝓpositio non est simplr ꝓcedẽda.xp̃s incepit esse.Hanc ꝓbat.s.D.3.q.16.3. Et ꝓñtia dist.qz sensus esset q̃ filius dei incepit eẽ nam Iꝫ xp̃s stat mãliter.i.ꝓtꝫ suppositoꝫ ⁊ nõ formaliter cũ sit a parte subiecti.

¶Cõtra rõnez arguit Durãdus ꝑº. Licet terminꝰ a parte subiecti sꝫet mãliter:tñ si dicat duas naturas aliquid põt ei attribui rõne vtriusq̃.dicimus.n.q̃ albũ dispu-

Duran. in.2.di. 12.q.1.

tat ⁊ hoc cõuenit sbo rõne suppoꝛsiti.⁊ dꝫ q̃ albũ disgregat ⁊ hoc ei cõuenit ratione formę.sed xp̃s dicit duas naturas.ergo cũ dꝫ q̃ incepit esse hoc est verũ rõne alteriꝰ illarum naturarum.

¶Rñdeo q̃ Iꝫ multa p̃dicata possunt verificari de aliquo sbo rõne formę.vt in illa album disgregat hoc tñ nõ est in ꝓposito:ꝓpp̃ duo. Primo:qz disgregare nõ est natũ conuenire alicui suppositoꝝ sm se: sed tñ rõne albedinis.Incipere aũt esse est natum cõuenire nõ tñ forme sꝫ ẽt suppositoꝝ. Scõo q: disgregare nõ includit in suo significato negationẽ alicuiꝰ qũ p se cõueniat supposito albedinis. incipere aũt esse includit negationẽ alicuius quod p se cõuenit supposito nature humane in xp̃o sez non semper fuisse.

Scotus hic.q.3.

¶Cõtra eandem arguit Sco. Ad hoc q̃ dicat incipe esse id qõ dicit aggregatũ p accñs sufficit alterũ eoꝝ de nouo incipe esse. Illa eñ est vera.albũ incipit esse. dato q̃ res subiecta albedini ante fuerit dũmõ albedo incipiat in ea cẽ.Iꝫ Iꝫ xp̃s dicit aggregatũ p accñs:⁊ ad hoc q̃ dicat incipe esse sufficit nãm humanã de nouo hẽ esse.

¶Rñdeo.negat̃ maioꝝ.Illa.n.album incipit esse nunq̃ est ꝑa nisi res alba nouiter fiat:qz Iꝫ album Iꝫ significet albedinẽ:in suppoñt tñ pro sbo.negat̃ ẽt minoꝝ: qz nã hũana ⁊ diuina non sunt p accñs vnite in xp̃o: Iꝫ sõatr ⁊ in vno esse vt in supioꝝ dictũ est.

¶Distin.xij.

In dist.12. queritur Utrũ xp̃s potuerit peccare?

Pro qõne hec est prima ꝓcõ. Simiꝝ loquẽdo,christus nullo mõ potuit peccare. Hanc sic ꝓbat ꝓsenti distqõ.1.1.Actiones sunt suppositoꝝ.sed peccare ẽst agere. ergo.

Si dꝫ q̃ xp̃s potuit peccare: sequit̃ q̃ diuinũ suppñt potuit peccare.

Pro tam Si hic xpi impugnaret̃ diuino supposito aut hoc esset/qz diuinũ suppositũ nãm moueret ad illum actũ:aut qz deberet ꝓhibere ⁊ nõ ꝓhibere. nõ primũ qz mouere creatuꝝ est cõe toti trinitati. q̃ deteꝛctus sequens talez motiõez non ꝓprie imputat vni ꝑsone, diuine q̃ alteri.nõ secꝫ qz deus instituit nãꝫ humanã liberi arbitrij. ergo nõ tenet̃ eam impedire ab agendo quicqd vult.⁊ si non impedit non est malum.

¶Cõfirmat̃.Si diuinũ suppositum assumpsisset nãm ignis non teneret̃ eã impedire qñ indifferẽter cõbureret.ergo ⁊ in ꝓposito.

¶Rñdeo.negat̃ maioꝝ. sed huiꝰ rõ est qz nã assumpta trahit̃ ad esse ꝑsone assumẽtis.nõ sic autez trahit̃ ad esse ꝑsone nõ assumentis.sicut nec trahit̃ ad eẽ diuine ꝑsone nã nõ assumpta.Et ex hoc ꝑsona assumẽs ꝓcurrit ad actionem nature assumpte nõ solũ vt mouens:vel vt non ꝓhibens.sed vt eliciens actionem ꝓncipalr. cũ etiã ꝓncipalr ei cõueniat eẽ: ⁊ ideo si aliqua operatio christi esset vitiosa ei ꝓncipalr ꝑputaret̃ tanq̃ ꝓncipali agenti.

¶Ad exemplũ dcigne assũpto dicit̃ q̃ actio ignis nõ indiget regula eo mõ quo opatio liberi arbitrij in quo põt esse culpa ⁊ meritum.De his loquitur.s.D.3.dist 23.arti.primo.

Scdarõ p ꝓcõne.Operatio istrumẽti attribuit̃ principali agẽti Iꝫ humanitas in xp̃o erat instrm diuinitatis.ergo si peccarer:illud peccatum attribueretur diuinitati.

¶Contra arguit Durãdus. qz Iꝫ ẽ facto humanitas fuerit instrꝫ: potuit tñ assumi : ita q̃ nõ eẽt instrumẽtum.q̃ tũc si peccaret hoc non attribueretur diuinitati.

¶Rñdeo q̃ impoꝛe est humanaꝫ nãm vniri diuino supposito sm esse quin sit eius instrumẽtũ :nuꝛ tñ specialius instrumẽtuꝫ verbi q̃ aliaruꝫ personaꝝ nõ quia specialiꝰ ab eo moueret:Iꝫ qz tractaꝛ erat ad esse ꝑsonale ipsius verbi quãnis dici posset q̃ mouebatur a verbo motione efficientis ꝓximi ⁊ ab alijs personis motione efficientis primi.

¶Dico scõo q̃ deum quonis mõ peccare posse est impoꝛe.⁊ hoc dicere est hereticũ:⁊ ꝓtra hoc dicentes cuiusmodi ẽ Durãdꝰ magis disputãdũ eẽt igne q̃ verbis: q̃ ẽt dicit q̃ possibile est deũ eẽ dãnatum:qz posset assumere nãm dãnatã.hoc nepharium est:qz nã dãnata dicit nãm simul cum culpa q̃ quã est dãnata:quã culpã deꝰ assumere non potest.

¶Cõtra ꝓcõnem arguit. Si nã humana esset assumpta sine gꝛa potuisꝫ peccare: q̃ possibile ẽ xp̃s peccare.ꝑña pꝫ .añs ꝑbat. talis nã sic assumpta nullũ actũ ꝓnuꝫ perfectioꝛẽ haberet q̃ nã nõ assumpta:ergo sicut illa posset peccare: ita et ista.

¶Rñdeo.negat̃ antecedens. Ad ꝓbationem simplr añs:qz natura assũpta hẽret saltẽ eẽ diuini suppoſiti:Iꝫ nõ haberet gratiam.

¶Distictio.xiij.

In dist.13. queritur Utrum anima christi habuerit gꝛaz infor mantẽ ⁊ actu infinitã?

Cõcto.j. In ala xpi fuit gꝛa hitualis. Hãc sic ꝓbat.s.D.3.q.7.1.Oẽ qõ perficit formaliter animaꝫ in esse spirituali ad eliciendum operationes ex cedentes naturalem facultatez eius est gꝛa habitualis:sed in anima christi fuit aliqd tale.q̃.

Cõcto.ij. Gratia christi fuit ex alio quo mõ infinita. Hanc ꝓbat vbi

Universidad de Sevilla Biblioteca

3.arti.11.Et pñti dist.q.1.ar.2.q.2.Et de veri.q.29.ar.3.Ois forma aliquo mō illimitata est aliq mō infinita:sed gra alie xpi fuit hmōi. g.maior ptz. minor ꝑbat. Ubi sciēdū q ꝑdicta gra fuit ⁊ ē finita fm essentiā cū sit quoddaz accūs: est ēt finita fm eē cū sit in alio subiecto. Sed est infinita tripl'r. Uno mō pp cōiūctionē cū diuino supposito.nā actus quos xps mediante ea elicit non solū sunt actꝰ hois sed ēt dei. Alio mō ex parte obiecti:q: pōt xps p illam gram opari redēptionē infinitoꝝ hoium. Tertio ex parte ad rōnē gre. Sicut eiz calor separatus ab oi subo eēt infinitꝰ quo ad rōnē caloris. ita gra xpi est infinita quo ad rōnē gre: qz q̄cūq pertinet ad pfectionez gre fuit in xpo. Cum.n.infinitis modis pōt cōsiderari perfectio alicuius quantum gratiam nullus eorum desinit christo.

Aureolus. ¶Cōtra arguit Aureolus.p°. Si sic ergo deꝰ ab illa gra pōt remouere aliquē graduz finitū ⁊ residuū adhuc erit infinitū.infinito aūt nō pōt fieri ad ditio ⁊ per cōsequēs deus nō poterit restituere illum gradū ablatuz. sed ista oia sunt falsa. ergo ⁊ cōclusio ex qua sequūtur.

¶Rñdeo.ꝓmo negat prima sequella:q: forme nō remittunt per subtractionē alicuiꝰ partis formē a forma vt dictū fuit.1.dist.17.

ꝑDico scōo q hoc etiam admisso deus posset illū gradū reddere sicut etiaz infinite multitudini partiū ꝓportionabilū alicuius continui pōt fieri additio et subtractio:nec est impossibile q infinito addatur aliqua pars que nō se habeat ap ipsuz in certa et determinata ꝓportione.vt dictum fuit in prima.q.2.

ꝑDico tertio q argumētū nō est ad ꝓpositū:q: nō dicimꝰ q gratia sit infinita intēsiue aut quo ad eē vel actuationē subiecti:sed solum quo ad illimitationē rōis gratie. hoc enim mō pñt esse ifinita etiaz ea que participātur ab aliq subo.

¶Scōo gra xpi potuit augeri in infinitū.ergo nō fuit infinita.ꝓa patet.afīs ꝓbat. tum qz forma respicies potētiā sine aliq dispositione pōt ab illa potētia recipi ex omnē gradū.sed gratia hoc modo respicit animam.ergo.

¶Rñdeo.negat afīs. loquēdo de augmēto quantū ad rationē gre. Ad ꝓbationē negat maioz. nō solum de tali augmēto: sed etiā absolute: alioqn aer posset naturalr recipe infinitū lumen cū respiciat ipsum absq omni dispositione.

ꝑDico scōo q ez in quolibet viatore possit augeri gra quantuz ad esse pfectiꝰ in subo.hoc tñ non pōt esse in beatis de potētia dei ordinata:ez esse possit de potētia absoluta:qz capacitas subiecti ad talē formā est obiectualis ⁊ nunq̄ potest impleri totalr:⁊ talis capacitas dicit non repugnantiā ale ad recipiendū quicquid deus potest velle eam recipere.

¶Cōtra eandē arguit Durādus Duran. duobus modis q gra xpi est finita quantū ad esse qō gratis concedimus. q.1.

¶Contra eandē arguit Adam q data quacūq forma intēsibili deposset facere maioz̄ quod etiā cōcedit quantū ad esse:sed non quoad rōnem talis forme.hoc autē ꝓbat vnico medio.

¶Cōtra eandē arguit Gerardus odonis ad idē ꝓpositū sicut ⁊ ꝓdicti tribus modis.Et Ocham vnico medio que oia ita precise solnt̄ur;sicut argumēta.Aureoli.

Distin.xiiij.

QUo dist.14.queritur primo.Utrū alia xpi sit sciens formaliter scientia increata?

Concl'o.j.

Alia christi nō pōt esse formaliter sciens scientia increata tanq̄ actu

scōo. Hanc sic ꝓbat de veri. q.20.arti.1.Et.3.par.q.9.arti.1.Tū tum repugnat diuine essentie esse formaliter notitia intellectus creati:quātuz repugnat ei esse vt tam qua corꝑ formaliter vinat. sed fm ei repugnat. ergo ⁊ ꝑmū. maior ꝑbat.qz plus ei repugnat eē formā accūtalē q essentialem. minorꝰ patet.vt ibi diffuse deducit contra Apollinarem et Armonium.

Ioā. de ripa. ¶Contra arguit Joānes de ripa ꝓmo. Essentia diuina potest vniri intellectui vt species intelligibilis. sicut etiā dicit.s.D. 4. sen. dist.49.ergo pōt ei vniri vt intellectio.maioz ptz ex dictis .s. D. ⁊ etiā qz quelibet pars imaginis pōt beatificari:ez memoria intellectiua est ꝑs imagis:q pōt beatificari.sed memoria nō est nisi cōservare spēs:ergo cōservat diuinam essentiam per modū speciei alioquin non beatificaretur.

¶Rñdeo pmo negaz ꝓa: qz opz intellectionē aut esse idē cū intellectu q ea itelligit sicut est in deo: aut esse ꝓductā ab intell'u sicut ē in oi intellectiōe creature.diuina aūt essentia non pōt esse ꝓducta ab intellectu creato:⁊ iō non pōt esse eius intellectio.Spēm autez nō opz esse idem cū intellectu nec opz q ab eo ꝓducta sit.nec etiam opz q inhereat intellectui.qō ꝑz. nam eēntia angeli se hz respectu intellectus angelici loco specie intelligibilis dum angelus intelligit seipsum:⁊ tñ nō inheret intellectui angelico: ez ecōtra. opz tñ q actus intelligēdi ꝓducatur ab intellectu mediante spē: qz er intell'u ⁊ re intellecta fit vnū principium productiuum intellectionis: vt dicit.s.Doct.de veri.q.8. articu.6.

ꝑDico scōo q ez divina essentia non possit fieri vnū cuz intellectu creato vel ei vniri in essendo: pōt tamen ei vniri in intelligēdo. Et huius rō est qz forma pēr se subsistens que est suū esse pōt esse actꝰ primus ipsius intellectꝰ: vt dicit s.Doc.tertio 2tra.ca.4.9. Ille aūt que non sunt suū esse et per se subsistunt non possunt vniri intellectui vt actꝰ primus: nisi forte illi intellectui cui vnit i eē reali ⁊ suppositaliter.qō dico :qz cū angelus intelligit se sua essentia vnit eius intellectui vt forma.nulli tamē alteri vniri posset sicut potest essentia divina.

ꝑDico tertio q eēntia divina dicitur se habere ad intellectū creatum vt forma ꝑut illud dicitur se habere ad aliō vt forma qō est actus alius eo in eodē susceptino: ⁊ ambo cōcurrūt ad eundē effectū sicut lux dicit esse forma colorum intentionaliū que sunt in medio: quia vtrūq est in diaphano ⁊ lux est actualioz specie coloris:et ambo concurrūt ad monēdū potētiā visiuā.ita in ꝓposito intellectꝰ recipit in essentia anime.⁊ similiter divina essentia inēxtū inhabitat aiam.que divina essentia ē actualio: intellectu:et ambo concurrūt ad actū intelligendi:iō essentia divina dr esse forma intell'us creati. qz fiunt vnū intelligendo: sed nō in essendo.nec tñ sequit q memoria intellectiua plus elenet q̄ itellectus iz divina essentia nō sit intellectio intell'us ⁊ sit spēs mēorie: quia sicut vnit memorie vt teneatur;ita vnit intellectui cōcurrēdo cum eo ad actum visionis.

¶Scōo arguit q iz divina eēntia nō possit esse intellectio informās intellectū creatū:pōt tñ esse ei' intellectio ipsum imutans. tum qz forma que pōt vitalr imutare aliq potētiā:pōt vitalr immutare oēz potētiā vitalē.q cū divina eēntia sit itellectio dīni itellectꝰ:pt eē imutare itellectū creatū q ē potētia vitalis.Tū qz diuinū eē ē q formalr aliq creatura subsistit vt ptz de xpo:ergo divina intellectio potest esse qua formalr creatura intelligit.

Cc iij

¶ Rñdeo.negat maior.nã species que sũt in imaginatiua hominis non possent imutare imaginatiuã assimi:nec spẽs intellectus angelici intellectũ humanum.

P Dico scõo q̃ intellectio non imutat potẽtiã:sed est ipa imutatio:ly spẽs imutet:et iõ iste loq̃t ipropẽ.

P Ad scõm negat ꝓnia :q̃ intellectio nulli potentie ꝙuenit nisi cui inheret realr nõ sic est de esse diuino qõ põt alicui cõicari nõ tãq̃ per ipm formalr subsistẽti sed ãsi coerẽti diuino suppposito.

P Dico tertio q̃ diuina intellectio cũ sit ifinita ꝛ sit secũdus act⁹ non põt aliq̃d imutare nisi ifinite.itellectus aũt creatus non est capax infinite immutationis.Secus est de specie que est actus primus: et ideo diuina essentia ly vniatur vt spẽs:tñ immutat tm̃ finite intellectum creatum.

¶ Tertio.in cognitione nullo mõ enigmatica idẽ est cognitio ꝛ obiectũ.sed aliq̃s itellect⁹ creat⁹ põt habere de diuina essentia notitiã nullo mõ enigmaticã sicut habẽt beati:vt dicit Apostolus.ꝓmo corin.13. ergo illa cognitio est diuia essentia.minor patet.maior ꝓbat. q̃: vbi obiectũ distinguit a cognitione:talis cognitio est per spẽm: et ꝓ ꝓns obiectũ non videt omnino ꝓprissime in se intuitiue sed p mediũ.oẽ aũt mediũ facit cognitionẽ aliquo modo enigmaticã.

¶ Rñdeo.negat maior .Et ad ꝓbationẽ dico q̃ mediũ in quo aliquid videt:facit notitiã enigmaticã:sicut cum cognosco sortẽ in speculo vel cãm vt relucet in effectu suo.Mediũ autem quo cuiusmodi est species nõ facit visionẽ enigmaticã:si talis species sit adequata obiecto:vel saltẽ perfecte ipsũ representet fm omnes eius essentiales dfias:vt dicit san.Doc.3.sẽ. dist.presenti.arti.1.Et.2.parte.q. 14..arti.quinto.

P Dico scõo q̃ datis duabus notitijs quarũ vna sit per speciẽ ꝛ alia nõ .nõ opz q̃ prima sit specularis respectu scõe: imo qñq̃ est perfectior q̃ secũda.qõ ꝓz. nam angelus superior . Gabrielis cognoscit per species.essentiaz gabrielis nobiliori modo q̃ ipsemet gabriel qui sine specie seipsũ cognoscit.

P Utrũ aũt aliqua cognitio creata sit cognitio sua.

P Rñdeo q̃ idem potest esse cognitio sui cõfusa ꝛ vtis ꝛ cõis sibi et alteri obiecto.nõ aũt ꝓpria ẽ distincta ita q̃ nõ sit cognitio alteri nam actus rect⁹ ali⁹ est a reflexo.

¶ Quarto cuicũq̃ apparet aliquod obiectũ simplici apparẽtia obiectiua esse imẽsuz in eo est formalis apparẽtia infinita: ſz intellectui beato apparet simplici apparentia ꝛ nõ discursiua q̃ deus sit infinit⁹:alioquin nõ plus quieta rẽt intellect⁹ in tali obiecto imenso q̃ si per impossibile nõ haberet imensitatẽ:ergo formalis apparẽtia in intellectu beato est ifinita: talis,aũt apparẽtia est ipse actus cognoscẽdi.minor ꝓz.maior probat.Apparẽtia obiua ꝛ apparentia formalr sunt idẽ : ꝗsi appentia obiua ẽ infinita ꝛ formalr est ifinita.ꝓnia ꝓz.añs ꝓbat q̃druplr.

P Primo licet obiectũ sit vnum in se:multiplicat tm̃ apparẽtia obiectiua ex multiplicatiõe speciez sicut ꝓz cum supponit oculo digitus eadẽ res vna in se apparet due:ergo ecõuerso ex vnitate speciei sequit vnitas apparẽtie obiectiue.ꝛ per ꝓns ipsa spẽs est que imediate objcit.sed ꝙspẽs est apparentia formalis: ergo formalis ꝛ obiectiua sunt,idem.

¶ Scõo.stante vniformitate obiecti per remissionẽ speciei remittit apparẽtia obiectiua: ergo apparentia obiectiua nõ est ipa res ſz spẽs q̃ est ẽt appentia formal.

P Tertio.corrupto obiecto ꝛ seruata specie ꝓ dei potentiã adhuc manet eadẽ apparẽtia obiectiua qz obiectũ eque est ꝓns potentie sicut prius.ergo apparentia, obiectiua nõ est aliud q̃ species.

P Quarto. cuiuslibet obiect⁹ cognoti idẽ est esse cognitũ ꝛ cognitio:sed esse cognitũ ꝛ esse apparẽs obiectiue sunt idez:ergo cognitio et esse apparens siue apparentia obiectiua sunt idẽ.minor ꝓz. maior probat.Tum q: posita sola cognitione ꝛ omni alio circũscripto obiectũ ponit esse cognitũ. Tum q: esse cognitũ est esse intẽtionale in alio:q̃ est esse relucentie.ꝛ ꝓns est spẽs q̃ est ipsa relucẽtia obti.

¶ Rñdeo.negat maiorẽ et dico põ°. q̃ beati iudicãt deũ esse infinitũ: ꝛ videt omnẽ modũ dinine essentie:licet non cõprehendant.

¶ Dico scõo q̃ dupler est apparẽtia formalis.vna est ipsa species obiecti.alia est ipsi⁹ cognitio.Similiter dupler est apparẽtia obiectiua.vna est verbũ formatũ per actũ intelligendi de obiecto.alia est ipsum obiectũ ad extra.

¶ Dico tertio q̃ apparentia obiectiua que est verbũ nunq̃ excedit apparentiã formalẽ quecunq̃ sit illa nec in esse reali nec in esse apparẽti:imo qñq̃ est minor vtroq̃ modo:pura ſi intellect⁹ intelligat per aliquã speciẽ ſz nõ vtaſ;specie illa fm totã virtutẽ speciei.Apparentia vero obiectiua que est ipsa res excedit qñq̃ apparentiã formalẽ in esse reali:puta cum intelligimus ea que habẽt nobiliꝰ esse in seipsis q̃ in aĩa:ꝛ qñq̃ etiã excedit mr:puta cũ anima intelligit accidentia sensibilia.ꝛ cum deus intelligit creaturas:sed semp apparẽtia ista obiectiua est põse tãta in esse apparenti et representato q̃ta est apparẽtia formalis in representãdo. Tanto.enim precise representat obiectũ q̃to species vel cognitio ipsum representat.

¶ Ex his ꝓz q̃ nõ opz apparentiã formalẽ esse infinitã per quã indicatur obiectũ esse infinitum in esse reali.nec precise tm̃ q̃tum est obiectũ:alioq̃n cognitio quaz de⁹ hz de creatura eẽt eius finitũ.

¶ Hanc rñsionẽ innuit.s.Doc.de veri.q. 8.ar.p°.ꝛ.q.2.arti.3.ad 5 primũ.Dico tñ q̃ in visione beatifica apparẽtia formalis que est spẽs ꝛ que est principiũ illius visionis est tanta etiam in esse reali q̃tum est obiectũ.nõ autẽ apparentia que est ipsa visio.

P Ad ꝓbationẽ illius maioris negatur añs. Ad primã probationẽ d co q̃ nulla apparẽtia formalis est immediatũ obiectũ intellect⁹: nisi in intellectiõib⁹ reflexis:ſz id qõ immediate objcit est res sub cõceptu.nã cõcept⁹ est rõ ipsi obiecto q̃ obuiciat intellectui.Et ad argumentũ negatur maior: q̃tũcũq̃ enim species multiplicent non multiplicat obiectũ:ſz iudiciũ de obiecto vel ꝙceptus obiecti . Nec exemplũ de oculo iuuat:qz in tali casu non sunt diuersa obiecta:sed aut diuersa iudicia:aut iudicium erroneum iudicãs vnũ esse duo.

¶ Ad secũdũ negat añs loquẽdo de apparentia obiectiua que est ipsa res.loquendo aũt de ꝙceptu negat ꝓnia:qz talis apparẽtia obiectiua nõ est ipsum obiectũ.

¶ Ad tertiũ dicitur eodẽ modo q̃ in illo casu remanet apparẽtia obiectiua que est verbum:nõ tñ que est res.nec tñ sequit q̃ verbum sit species:sed q̃ eã existentẽ in actu perfecto comitatur.

¶ Ad quartũ dico põ° q̃ apparere obiecti nõ est ipm obiectũ: sed est cognitio vel conceptus obiecti cũ relatiõe ad cognitionẽ.: sicut etiã cognoscere est ipsa cognitio cũ relatione ad obiectuz.vnde esse apparens ꝛ esse cognitum est aliud ab obiecto: non tñ est aliud a cognitione vel specie vel cõcepta re absoluta . Similiter apparentia que est obiectũ ꝛ ipsum obiectum sunt idẽ re absoluta:licet apparẽtia addat supra obiectũ quendã respectũ ad potentiaz. Apparere aũt ꝛ apparentia que est obiectũ differunt sicut cognitio et obiectum cognitionis.

¶Dico scđo q maior argumenti a quibusdã negatur. Si enĩ illa qualitas que est cognitio separaret ab omni respectu ad potẽtiã: t ad obiectũ: ipsa nõ esset esse cognitũ. t per hoc soluit prima, patio. scđa etiam parũ valet: q obiectum non solum relucet per speciem: sed etiã per actum qui est cognitio: t per conceptum: et supra omnia ista ipsa relucentia includunt respectum.

¶Quinto. Jd qõ est alicui rõ cognoscẽdi prius est rõ cognoscẽdi se ꝯ alia: fz nulla visio creata est intellectui beato rõ cognoscendi seipsam per prius ꝯ alia: ergo talis intellect⁹ nõ intelligit visione creata. minor ptz. q talis visio nõ esset tũc imediate diuine essentie fz in aliquo obiecto pri⁹ cognito fez in illa visione. maior ꝓbatur: q in qualibet tali ratione perfectius vel saltẽ eque perfecte relucet suum proprium esse ꝯ esse alterius: ergo per prius est ratio cognoscendi seipsam.

¶Rñdeo. p⁹ negat maior. Ad ꝓbationez dico q fz talis rõ t visio vt est quedã qualitas per pu⁹ representet se ꝯ aliud: tñ vt est qõdam signũ t vt est visio perfecti⁹ t per prius representat obiectuz. Uel põt negari maior de eo q est ita ratio quod etiã est actus secũdus cuiusmodi est visio.

¶Dico scđo q visio beatifica nõ beatificat inq̃tũ est quedaz talis qualitas. sed q beatificet hz ex lumine glorie a quo ꝓcedit t a diuina essentia que tenet vicẽ speciei t que est obiectũ principale illius visionis: t ideo illa visio nõ est ita ꝓfecta respectu sui sicut respectu dei: q respectu dei est beatifica t respectu sui nõ. t iterũ cum natura divina in tali visione suppleat locũ speciei: opz q visio sit immediatius respectu dei ꝯ respectu sui ꝯnis respectu vtriusq̃ sit cognitio matutina: cum eius principiũ sit divina essentia.

¶Cõtra. illa visio per te est rõ cognoscendi deũ t ipsa sola immutat mediũ intentionaliter in tali cognitione: ergo deus nõ est obiectum illius visionis in se sed tantũ terminatiue.

¶Rñdeo. negat añs: immo dico q illa visio nõ immutat mediũ fz est ipsa immutatio nec terminat primo et directe ad se: sed divina essentia immutat ad illã t terminat eam primo t directe.

¶Utrũ autem illa visio sit perfectius respectu dei ꝯ respectu sui vel alteri⁹ obiecti. dico q hoc põt exponi tripliciter. Uno modo q deus t creatura videant eque ꝓfecto actu. t sic dico q sic: q videt vtrũq̃ vnico actu. idẽ aũt non est perfectius seipso. Secundo q per illũ actũ eque adequatur cognoscibilitas dei sicut creature. et sic dico q non: quia deus nõ comprehenditur sicut creatura. Tertio q actus habeat tantã perfectionẽ ex obiecto creato sicut ex obiecto increato. t sic dico q non: quia ex obiecto creato non habet q sit beatificus.

¶Sexto. Si visio esset potentia intellectiua prius esset cognitio sui ipsius ꝯ alterius obiecti: ergo t nunc ita est. t ista ratio est confirmatio precedentis.

¶Respondeo. negatur ꝓñtia: q si visio esset ipsemet intellect⁹: tunc esset deus: cum in nulla creatura idem sit agens t operatio: et ideo non sequitur: sicut non sequitur q si in deo idem est operatio t essentia. q ita sit i creatura; que est intellectio sine visio creata.

¶Septimo. Sivisio est res distincta ab obiecto beatifico sequit q tale obiectũ nõ quietat intellectũ in se fz solũ in illa visione: sed hoc est falsum. alioquin illa visio magis quietaret: ꝯ visio nõ est aliud ab obiecto. maior ptz. minor probatur. Si obiectum quietat in visione: sit talis visio. a. ergo vel quietat q efficit. a, vel q terminat. a.

obiectiue. Non primũ. tũ q: si deꝰ desineret esse posttq̃ pduxit. a. adhuc intellectus esset beatus. Tũ q: sequit q ad beatũ esse nõ requireret infinitũ esse formaliter sed tñ effectiue. fz hoc modo requiritur etiam ad actionẽ lapidis: ergo lapis dũ mouetur a deo beatificat. Nõ secũdũ q: vel beatificat vt est ens realiter: t sic beatificaret lapidẽ cũ sit ei realiter ꝓñs: vel vt est ꝓñs intẽtionaliter. t hoc non: q esse diuinũ vt ꝓñs intẽtionaliter est esse finitũ: ergo vt sic nõ beatificat.

¶Rñdeo negatur maior. t dico q obiectuz quod est divina essentia quietat obiective t intrinsece per modum actus primi. t visio quietat formaliter: t vtrũq̃ quietat in se et non in alio.

¶Dico scđo q divina essentia bz quietare intellectũ beatũ nõ solũ q: efficit unitã visionẽ: nec solũz q: terminat: sed q: illa visio proceedit a divina essentia se habente p modũ ac⁹ primi elicitini ci⁹: t q: immediate terminat illã visionẽ.

¶Ad primã hmõi improbationẽ negat ꝓña: q: illa visio nõ beatificat nisi q: est talis obiecti: t quia est ab intellectu actuato tali forma que est divina essentia. quod non esset deo non existente.

¶Ad secũdã negatur ꝓña: q: intellectus non posset illam visionẽ elicere nisi divina essentia ei uniretur que est infinita formaliter. ꝓDico tertio q deꝰ beatificat t vt est ꝓñs realiter: q: essentia divina vnit̃ fin esse intelligibile intellectui sine alia specie media. t vt ꝓsens intẽtionaliter per modũ speciei intelligibilis immediate mouentis intellectũ ad visionẽ sui.

¶Ad primã improbationẽ negat ꝓña: q: aliter est ꝓñs anime ꝯ lapidi vt patet: q: ex sua realiter ꝓñtia ad animã canfat sui visionẽ in intellectu qõ nõ est respectũ lapidis.

¶Ad secũdã dico q esse diuinum vt ꝓñs intẽtionaliter actu ꝓmo sine specie est infinitũ. t hoc sufficit. vt aũt est ꝓñs intẽtionaliter actu secundo est finitũ. nec vt sic oportet ipsum esse infinitum.

¶Contra eãdẽ argũt alij quos recitat Adã secunda. q. primi sen. primo. Si visio est distincta a ꝓbo sequit q summe beatus nõ possit habere ita perfectã notitiã de alia re naturali sicut infinit⁹ beatus. aut q in eodẽ sint due intensissime visiones t tres t quattuor t sic in infinituz. qõ est falsum: q: vna intẽsa operatio impedit aliã beat⁹. posito casu q ita fit. aut q sint in eo duo intẽsissimi actus. Adã. 2. q. primi t. 3. q. 3.

¶Rñdeo q non est inconueniens esse in eodẽ duos actus intensissimos quoz vnus per aliũ regulat et qui sunt diuersarũ rationũ fm genus cuiusmodi est visio verbi t cognitio naturalis cum sint per species diuersarũ rationũ. Jn via aũt vna cognitio impedit aliam: q: oẽs sunt per species intelligibiles que sunt eiusdẽ generis.

¶Scđo. quilibet videt essentiam diuinã actu qui est suus: sed visio qua deus in se est beat⁹ erat alicui xpi cũ eẽt ei vnita ypostatice. q̃.

¶Rñdeo. q quilibet est beatus actu qui est suus. i. ab eo elicitus nõ aũt actu qui est suus vt eũ supponitans quomodo divina visio erat alicui xpi. ratio autez quare alicui xpi non põt intelligere actu divino: est q: intellectio et intelligere sunt idẽ. t ideo impossibile est aliquẽ intelligere intellectione infinita: quin suũ intelligere sit infinitũ quod nulli ꝓuenit creature.

¶Tertio. intellectio manẽs eadẽ res põt nõ esse intellectio: ꝯ multoforti⁹ põt deꝰ eadẽ intellectiõe itelligere t creatura: fz deꝰ infinite t creatura finite. ꝓña videt nota a maiori. añs. ꝓbat: q alioquin esset dare vltimũ instãs rei ꝓma-

Universidad de Biblioteca

ter. 65. nentis cõtra phm. 8. phy. nã cõ fingit dare minimum visibile per sensũ. ponak ergo q in. a. prefati sortes videat minimũ ab eo visibile. & recedat ab illo minimo visibili motu cõtinuo: tũc immediate post. a. sortes nõ videbit illud: ergo vel illa qualitas que prius fuit visio nũc nõ est visio & tamen manet. aut si nõ manet datur vltimum instans sui esse.

¶ Rñdeo. negatur nañs. Ad probationẽ dico q recedente illo minimo desinit totaliter esse illa res q erat visio. nec est inconueniens in hmõi entibus intentionalib⁹ dare vltimũ instãs sui esse: sicut nec in relationibus/& in his que cantantur sine motu cõtinuo.

¶ Iuniores tamen dialectici dicerent q non est dare minimũ visibile: sed maximũ non visibile. nec est dare maximã distantiã a qua aliquid est visibile: sed minimam a qua non est visibile.

¶ Quarto. omne sensitivum per quãcũq; sensationẽ ei vnitam põt sentire: ergo intellectus beatus p intellectionem diuinam ei vnitã potest intelligere.

¶ Rñdeo. negaz. nañs. nam oculus asini non posset efficere visionem quã efficit oculus hominis: & per cõsequens nec per eam videre.

¶ Quinto licet albedo non possit deũ informare: posset tñ sic ei vniri q sicut propter animã ei vnitã dicit animatus: ita per albedinẽ diceret alb⁹. ergo. Iz diuina intellectio nõ informet intellectũ creatũ: põt sic ei vniri q diceretur per eam intelligere.

¶ Rñdeo. p⁹ negaz. ña: q ad hoc q ds dicat alb⁹: nõ opz q efficiat albedinẽ: sicut ad hoc q sit intelligẽs/opz q efficiat intellectionẽ.

P Dico scõo q deus nõ posset dici albus nisi per quandã remotã cõtinuationẽ idiomatũ. anima vero non potest intelligere per talẽ remotã cõmunicationẽ plusq; corpus christi diuinitati vnitum.

¶ Vltra alia argumẽta 2tra pãl etiam 2ckonẽ fieri solẽt: q facillime ex ãdictis solunnt & declarant.

Cõclo. i. Xps fuit formaliter sciẽs scientia beatorũ. Hãc pbat. 3. parte. q. 9. arti. 1. Ex hoc q alia xpi erat instrumẽtũ beatificãs alios holes.

Cõclo. ii. In anima xpi fuit scientiarũ habita per infusionẽ. Hanc ponit vbi supra. arti. 3.

Cõclo. iii. In alia xpi fuit scientia naturaliter acquisita. Hanc probatur vbi supra. Ex hoc q nisi intellect⁹ ei⁹ agẽs habuisset suã operationẽ que est abstrahere spẽs a rebus sensib⁹libus fuisset frustra.

¶ Contra arguit Sco. Duo accidẽtia eiusdẽ speciei nõ possunt esse simul in eodẽ subiecto: 3 scia acq̃sita et infusa sunt hmõi: sicut oculus habitus per miraculum & oculus naturaliter genit⁹: ergo nõ põt esse simul in eodẽ intellectu. Scotus q. 3.

¶ Rñdeo. negaz minor. imo sunt diuersarũ rationũ q; habẽt diuersa obiecta adequata. nã. spẽs naturaliter acquisite repsentant tñ naturã vt em: sed spẽs infuse aie xpi similant⁹ specieb⁹ angelicis: & repsentãt nõ tñ naturã vt em: sed etiã principia individuatia ei⁹ accidẽtia tã que sunt per q̃ que sunt per accidens: & ola inuisibilia presentia preterita & futura. nec est simile id qđ adducit: q oculus naturaliter genit⁹: & oculus miraculose creatus habẽt idẽ adequatum obiectum.

¶ Scõo aut per vtrãq; illarũ scientiarũ perfecte cognouisset res sensibiles: et sic altera earũ supfluit. aut per vnam tãtum: & sic alia est imperfecta. ergo.

¶ Rñdeo. q vtraq; erat perfecta in suo genere. et tñ vna erat alia perfectior nec vlla supfluebat cũ sint diuersarũ rationũ.

¶ Tertio in beatis est intellect⁹ agẽs & non frustra: & tñ ipsi nullã

idam naturalr acquirũt. q̃ similr in xpo non fuisset frustra.

¶ Rñdeo. negaz ña. q: beati sũt in termino sue nãlis pfectionis. & ideo opz q quilibet habeat oẽm perfectionem nãlem possibilẽ haberi in sua specie. Christus autez erat viator.

¶ Contra eandẽ arguit Durandus per experiẽtiã habitã de aliqua re nõ põt acquiri scia nisi de similib⁹ fm spẽs. sed xps pauca omnia exptus est. q̃ talis scia acq̃sita fuisset valde respcũ paucorũ. Durã. in. 3. d. 14.

¶ Rñdeo. negaz maiorẽ de eo qui rem quã experit cõprehendit: taz quo ad ola p̃dicata essentialia q̃ quo ad accñtalia & quo ad omnes habitudinem rei ad alias res. sic fuit in xpo: & maxime q: scia inolita coopabat ad acq̃sitionem scientie experimentalis.

Questio. ij.

Queritur scõo. vtrũ alia xpi videat in verbo ola q̃ ab ipso verbo cognoscunt?

Pro questione hic est prima 2ckõ. Anima xpi per nullã scientiã cognoscit omnia que verbum cognoscit. Hanc sic pbat. 3. D. de veri. q. 20. ar. 4. & 3. qõ. 10. arti. secundo. Et. 3. disti. presenti. arti. scõo. Intelligens aliqua alio quo medio in quo simpliciter et vnite continentur: non potest cognoscere omnia cognoscibilia in tali medio nisi ipsum comprehendat. sed verbum diuinum est tale medium: ergo non possent in xpo ola cognosci nisi comprehenderet quod est impossibile creato intellectui. sicut etiam non põt sciri in aliquo principio oẽs 2ckones que ex illo õduci põt nisi tale p̃cipiũ comprehendat.

Status fo. 42. ¶ Contra rõnem arguit Sco. p⁹. Quãdo duo cõueniunt vni tertio & vnum eorũ est ratio q̃ aliud illi tertio cõueniat. qui nõ cognoscit id qõ est ratio alterius nec alterũ cognoscet. sicut quia diffinitio et passio cõueniũt subiecto: & diffinitio est ratio passionis. q̃ nõ scit diffinitionẽ cõuenire alicui nec sciet passionẽ ei cõuenire. sed infinitas intensiua est ratio q̃ in deo reluceant infinita: ergo si illi qui cognoscunt deũ esse infinitũ intensiue nõ cõprehendunt eum: nec illi cõprehendent qui scinnt in eo reluncere infinita: 3 primi nõ cõprehendunt: alioquin ab oib⁹ beatis cõprehẽderet: ergo nec secundi.

¶ Rñdeo. concedik totũ. aliud est enim scire q̃ in verbo relucẽt infinita. aliũ est cognoscere ifinita. videlz ex primo non sequat cõprehensio: sequitur tñ ex secũdo. sicut aliud est scire q̃ cõtinuũ: est divisibile in ifinitũ. & aliud est cognoscere infinitas partes continui distincte. nam primũ cognoscunt philosophi nõ sũt secũdũ.

¶ Secũdo qui cognoscit vnũ effectum in verbo nõ cõprehẽdit verbũ vt est causa illi⁹. ergo nec qui cognosceret oẽs ꝓpter hoc cõprehenderet verbum.

¶ Rñdeo p⁹ põt negari añs. nam cõprehendere verbũ vt est cã solis est cognoscere ipsum vt continet eminẽter quicqd perfectionis est in sole. & cognoscere habitudinem verbi ad solem. beati autem habent istã notitiam ita tñ q̃ ista cõprehensio magis referat ad respectũ verbi q̃ ad absolutum. Negatur etiaz ña & magis propue. cuius rõ est: q: verbũ per idem est ꝓductiuũ solis & eminẽtiler alterius effectus: & ideo nõ põt vnum sine alio comprehendi.

¶ Tertio arguit cõtra exẽplũ de ꝑncipio & cõclusione. Causa inq̃tũ causa non perficit a causato: ergo cognitio ꝑncipij vt est causa conclusionis nullo mõ perficit ex cognitione conclusionis.

¶ Confirmat. Accipio notitiã alicuius principij in aliquo gradu. & quero an per illã notitiã principij possit cognosci aliqua conclo: dato q̃ notitia principij non su-

geak. Si sic habeo intentuz q̄ ex cognitione cōclonis nō perfecte cognoscit principiū ꝫ pu⁹. Si nō ergo illa notitia in tali gradu nō est principiū notitie alicuius conclusionis: et per ꝫns illud principiū vt in tali gradu nullo mō est principiū. quod est inconueniēs.

¶ Rñdeo. dico primo q. s. Do. inducit illud exēplū ad hoc propositum q̄ illa cognitio principiū est perfectior que ducit in cognitionē pluriū cōclusionū, et similiter illa cognitio cause que ducit in cognitionē pluriū effectuz ꝫ illa q̄ nō sic ducere pōt. si ergo oēs effectus pducibiles a cā cognoscunt ipsa quoq̄ in summo cognoscit qđ est ipsam comprehendo.

¶ Quia tñ argumētū tāgit difficultatē. Dico scđo q̄ sicut si ignis vel alia causa naturalis esset totalis cā alicui⁹ effect⁹: puta calozis nō requirēs materiā aut subiectū in qđ ageret nō posset pducere intensionē calozem ꝫ prius nisi ipse esset vehemētior ꝫ prius. ita si aliquod principiū sit totalis causa cognitionis alicuius cōclonis nūq̄ per tale principiū cognoscent plures ꝫclusiones ꝫ pri⁹: nisi cognitio principij sit intensior ꝫ esset prius. Notanter dixi si sit totalis cā: q̄ pōt cōtingere q̄ non variata cognitione principij plures cōclusiones cognoscant in eo ꝫ ante pp formā arguendi aut ꝓpter imitatē que sub eo sumitur. ista aūt perfectior notitia principij nō causat ex notitia cōclusionis ſz aliūde quodcūq̄ sit illud. et hoc loquēdo de cognitione a priori: q̄ si loquamur de cognitione a posteriori: nullū dubiū est q̄ ex cognitiōe pluriū cōclusionū ꝫ ante magis cognoscit principiū. cognoscit enī sua causalitas i ordine ad nouas cōclusiones. Et cū dicit si notitia principij in aliquo gradu non est causa alicui⁹ ꝫclonis nisi intrēdat ꝫ sub tali gradu nō est principiū. concedo q̄ vt sic nō est principiū cognitionis actuale ſz habituale et i potētia respcū ꝫclonis: q̄bus si addat q̄ nulla creatura pōt ꝓfecti⁹ cognoscere verbū ꝫ ante. seq̄tur q̄ nō possit plura in eo videre ꝫ pu⁹: vt dicit. s. D. de veri. qō. 8. ar. 4. et. 10. ſ. et. 4. di. 49. q. 2. ar. 5.

¶ Dico tertio q̄ alia xp̄i scit in verbo nō tm̄ ea q̄ sunt fuerūt et erunt ſz ēt alia possibilia q̄ nunq̄ fient. nō tñ videt oia possibilia ꝓduci a deo. quot aūt istorū videat nō pōt a nobis cognosci.

¶ Quarto. arguit cōtra ꝫclonem. Id qđ est in potentia ad plures actus qui nō opponuntur inter se ea rōne qua pōt duoshre ita vt plures sine termino: q̄ ębuscūq̄ positis nulla sequit repugnantia. sed alia xp̄i est in potētia ad infinitas visiones in verbo. ergo pōt eas simul hre. et per ꝫns cognoscere in verbo infinita. maior patet. minor. pbat. nam pōt in eo hre visionem duoz oboz simul puta verbi ꝫsti ipsius. dum. n. videt verbum videt etiā se vere esse beatam. ꝫ et infinitorū, q̄ ex hoc non resultat aliqua repugnantia.

¶ Rñdeo. negat maior. naz deus pōt pducere hunc effectū et illum et illū. et sic de alijs ab eo pducibilibus: nec vnū pducibilium repugnat alteri. nec ē repugnātia hoc et illud simul pduci. et tñ non pōt esse q̄ pducātur oia ab eo pducibilia. Sike est de infinitis divisionibus continui. non. n. pōt eas simul oēs capere. Negat ēt minor. nec ea que videtur in verbo nō videntur diuersis divisionibus: sed tm̄ vna: vt dicit. s. D. i. q. 12. art. 10. Et. 3. cōtra. 59.

¶ Dico scđo q̄ visiones quar. pncipia sunt spēs create sunt incompossibiles nisi vna ad aliam ordinetur: q̄ nō pōt esse in eodem plures eiusdē generis in actu cōpleto. oēs aūt spēs intelligibiles sunt eiusdem generis.

¶ Quinto. In alia xp̄i sunt spēs infinite. ergo et infinite visiones. ꝫns patz. ans pbat. Alia xp̄i cognoscit infinitas spēs numeroz et figurarū. ergo habet species infinitas.

¶ Rñdeo. ꝓmo negat ꝫnā. q: in eo dē pōt ee pres in habitu: nō autez plures actu: vt alibi dixim⁹ in primo. dist. 7.

¶ Dico scđo q̄ ans est falsuz: q: anima xp̄i cognoscit illa in verbo per vnicā spēm q̄ est verbū. et cognoscit ēt infinitas spēs numerorū p spēs ipsaſ q̄ sunt ēt finite. Istud aūt est cognoscere infinita sm̄ quid. vñ et Damascen⁹ dicit q̄ cognoscit in finita futura. non tñ cognoscit in finita simpliciter. i. infinita ſz species et genus et numerum.

¶ Cōtra eandē arguit Durādus. Quicunq̄ videt essentiā diuinam videt oia q̄ per ipam naturaliter repsentant. ſz in ipa oia naturaliter repsentant. ꝫ alia xp̄i in ipsa videt omnia. maior pbat. q: ex quo videt essentiā diuinā q̄ excedit oia repnata. videt ēt ea que repntant naz qui videt maius videt ēt minus. minor pbat. diuina essentia ita repsentat res sicut est earū cā. sed est earū cā naturaliter. ſz. n. libere pducat res in esse. tñ oia naturaliter repntat quātū ad qđ sunt: ꝫper cōsequēs qui videt eā videt oia ꝫtū ad quid sunt.

¶ Rñdeo. negat maior. nec valz ꝓbatio: q: qui videt min⁹ non in se sed in alio nō opz⁹ q̄ cognito eo in quo minus videri pōt cognoscat oē minus per illud repntatuz nisi cōprehendat id qō est maius. Negat ēt minor: q: ſz divina essentia oia naturaliter repntet divino intellectui: nobis tñ volūtarie et non naturaliter repsentat.

Cōclusio. ij. Alia xp̄i cognoscit in verbo infinita sm̄ qd. ſz non infinita simplr. hāc sic. pbat deveri. q. 20. ar. 4. et. 3. dist. 19. Intellectus cognoscēs infinita indiuidua ꝓtenta sub finitis specieb⁹ et infinitas species contēras sub finitis ghibus cognoscit infinita sm̄ qd sed non simpliciter. alia xp̄i est hmōi. ꝫ.

¶ Cōtra arguit qdā hibernic⁹ vt recitat Adam q̄ beati videant in verbo nullam creaturā. ꝫ°. Nulla res videt ex hoc q̄ vī sua imago: alioqn videret cesarē videndo imaginem eius. et oia somnia cēnt vera cū sint imagines rez: ſz creature repntant in verbo tāq̄ imagine. ꝫ viso verbo nō videt creatura.

¶ Respōdeo q̄ tripler est imago. Una est q̄ est sicis imaginato sm̄ realem cōformitatē puta sm̄ figuram et colorem et hmōi: vt imago Cesaris. et de ista cōcedit maior. ſz negatur minor. variatis. n. conditionibus rei, non variat eius repsentatio. et iō pōt repsentare rē aliter ꝫ fit. Alia est imago que ſz nō sit similis rei in cōformitate nāe pōt tñ repntare rē sub ꝫditionib⁹: et nō cōtenientibus sicut somnia. et de ista ēt ꝓcedit maior. et negat minor. Alia est que non est similis rei in ꝓformitate nature sed in repsentādo: q: repsentat oia q̄ sūt in re et ꝓfecte et distincte. et de illa negat maior. maxime si talis imago habeat intellectui vt species cuiusmodi est essentia diuina: ꝫtus modus quo videnē res in diuina eentia nō sit ꝓprie modus quo videnē res in speculo: sed quo videnē effectus in causa.

¶ Scđo. Si intellect⁹ in verbo videt creaturā distincte. ergo ꝓ eundem actū cognoscit verbuz nō esse creaturā quā in eo videt. sed hoc est falsuz: q: creatura vt visa in verbo non est aliud a verbo. ergo.

¶ Rñdeo. negat minor. Ad ꝓbationē dico primo. q̄ ex illa visione beatus formare pōt istā ꝓpositionē. Deus nō est creatura. et huius cōpositionis sōm et ꝓdicatuz sunt aliqui conceptus formati virtute illius visionis. hoc. n. faciunt beati: vt dicit. s. D. i. q. 12. 9. ad. 2.

¶ Dico scđo q̄ id ꝫceptus pōt de seipo negari: dū tñ negatio sequatur vtrūq̄: nā illa ꝓpō est vera. aliqs hō, hō nō est. et illa. aliqs homo

Adā. s. sen. q. 8

Durādus dist. 49.

Scot dist. 7. q. 3

hō aial nō est. nō aūt illa. aliqs homo/nō est hō. Sitr cū verbū repñtet diuinā essentiā et creaturam: ipsum verbum vr est creatura negat de seipso vt est deus.

¶Tertio. Si intellect⁹ pōt eodem actu intelligere deū ⁊ creaturā. ꝯ. volūtas pōt eodē actu amare deū ⁊ creaturā. sed hoc est falsuꝫ. ꝯ maior ptz. qz ois notitia pōt habere amorē ei ꝓportionatuꝫ. minor ꝓbat. qz si sic. tūc vidēs deuꝫ posset fieri amic⁹ alteri⁹ de nouo sine aliqua sui mutatione ⁊ Aug. ⁊. ō tri. ꝓña ptz. nā per actū amoris quo nūc qs amat deū pōt postea amare creaturā: dato ꝙ ille act⁹ nullo modo varietur.

¶Rñdeo. negat mi. nā eodē actu amam⁹ finē ꝯ ea q̄ sunt ad finem.

¶Ad iprobationē dr̄ ꝙ ipse est ꝙ eodē actu q̄ nūc amam⁹. solū deū/postea amem⁹ creaturā: nisi aliq̄ mō variet: vt satis de se ptz. alia ēt dicit argnens q̄ sepe soluta sunt.

Aureolus. ¶Cōtra cādē arguit Aureol⁹. Si beatus in verbo cognosceret creaturas. sequit ꝙ posset loq̄ de oib⁹ reb⁹ q̄s in ꝟbo cognoscit: ⁊ posset illuminare alios: posset ēt reducere seipm ad actualē notitiā reruꝫ in ꝓprio gñe. sed illa sunt falsa. ꝯ.

¶Rñdeo. negat minor: ꝯtum ad oēs ptes. nā vidēs res i verbo pōt in se formare spēs rerū visarū: ⁊ p ꝓña intelligere eas in ꝓprio gñe: vt dicit. s. D. 1. p. q. 12. ar. 9. ad. 2. Et sic reducit se de cognitione matutina ad vespertinam.

Cōcl'o. iij.

quā pono in ◆cidentaliter.

Deus aliter scit pñtia/ preterita/ ⁊ futura ꝙ ea q̄ nunc̄ ꝓdurit. nec producet. ꝓ Hanc ponit distin. pñti. arti. 2. quia deus cognoscit per ideas ea que aliqñ erāt: non antē ea que nunc̄ erunt: sed ea cognoscit per suam potentiam.

Aureolus. ¶Contra arguit Aureolus. Ois cognitio fit ꝑ assimilationeꝫ: ꝫ in deo nō ē alia similitudo rerū nisi idee. ergo ꝺequid scit in creaturis scit per ideas.

¶Rñdeo. negat minor. Id enim quo scit ea que nunc̄ erūt non dr̄ idea cū nō sit forma factiua: ꝫ dr̄ rō: vt dic. s. D. 1. par. q. 16. ꝫ. ad. 2.

¶Alia tāgit Aureolus ꝓtra hoc dicēs ꝙ sequeret deū ee imutabilem: q̄ ꝑ ꝓ⁹ diffuse disputata sunt.

Concl'o. iij.

Anima ◆rpi cognoscit infinita in verbo: puta infinitas spēc. numeroꝝ: infinitas cogitationes beatoꝝ ⁊ hmōi. Hanc ponit. s. D. 3. par. q. 10. ar. 4.

¶Cōtra arguit Adam. ꝑ⁹. Actus infinite pfectiōis nō pōt ee i creatura: sed actus quo cognoscūtur infinita est hmōi: cū eqpolleat infinitis distinctis cogitatiōib⁹ ꝙb⁹ quodlibet illoꝝ infinitoꝝ cognosceretur. Adā. ij. sen. q. 10.

¶Rñdeo. et dico ꝙ in creatura pōt esse act⁹ infinit⁹ fm qd: cuiusmodi eēt ꝓdicta cognitio. de hoc dictū est in ꝑ⁹ ⁊ scdo sniarum.

¶Scdo. Creatura nō pōt plura cognoscere ꝙ posset deus sit facere: sed deus nō pōt facere, nisi finita. ergo creatura non potest cognoscere infinita.

¶Rñdeo. negatur maior. qz non plus apparēt hz ꝙ ista: quotāt deus intelligit: pōt simul facere i actu quam constat esse falsam.

¶Tertio. Maior efficacia requrit ad videndū rē minorē ꝙ maiorē: puta decimā ptē grani milij ꝙ totuꝫ granū. ꝯ. intellectus vidēs infinitas ptes in quas cōmunū est dr̄ visibile habz infinitum vigorem.

¶Rñdeo ꝙ si decima pars granī milij cauſaret i oculo equalē spēz ei quā cauſat totū granū nō diffcil⁹ esset videre illā partē ꝙ totum granuꝫ nūc aūt nō sic est in motiōe visus corpalis: qz debilem formā imprimit ps ꝙ totum visibile: sed in visione verbi videres nō vr̄ per spēs a re impſſas: ꝫ per ipsuꝫ verbū per equalē spēm vr̄ pūct⁹ sicut totū empyreuꝫ. Ad argumentū negat maior. qñ res minor ⁊ res maior per equalē speciem videntur.

Durand. La. dist. 14. q. 5.

ꝓ Dico ꝙ tñ null⁹ act⁹ creature ꝑt esse infinit⁹ simpliciter: qz nullus pōt esse infinitus intensiue.

¶Distinctio. iv.

M dist. 15. quer. k. Utrum alia rpi ex sua potentia respectu ꝓprij corporis appetitum sensitiuu ab oi dolore sensibili ꝑseruare potuerit.

Cōcl'o. j.

Alia rpi non ha◆buit potētiaz simpliciter. Hāc ꝓbat. ꝫ. q. 13. ar. ꝑ⁹. Ex hoc ꝙ talis potētia est ꝓprie nature increate.

Cōcl'o. ij.

Alia rpi nō ha◆buit potētiā respectu trālmutatiōis corporis. Hāc ꝓbat vbi. s. ar. 2. Ex hoc ꝙ nullus corpus poterat annihilare.

Cōcl'o. iij.

Alia rpi nō ha◆buit potentiā respectu ꝓprij corporis.

ꝓ Hāc ꝓbat vbi. s. ꝫ. qz nulla ꝟtute nāli aut gratuita poterat ꝓprium corpus a sua nāli dispositione remouere totaliter: ꝫ tñ vt erat instrm̄ diuine nature.

¶Contra arguit Durā. ꝙ ala rpi nullā habuit potentiā quocūq; mō qua posset trālmutare/sua aut aliud corpus miraculose. ¶Et arguit sic. Oēratio miraculoꝝ fiebat a rpo tñ ad manifestādā diuinitatem. ergo nullo mō cōcurrebat ad hoc nisi diuinitas.

¶Rñdeo. ꝓrio negat añs. qz miracula faciebat ēt ad ꝓfirmādā suā doctrinā: sicut ēt fecerūt apli: vt vi. s. Do. ꝫ. ꝙ. 43. ar. 1. Negatur scdo ꝓña. cui⁹ rō ē: qz facere miracula principaliter virtute ꝓprie ⁊ cōferre in fcō suo virtutē cooperandi in miraculis nō minuit: sed augeat augmentū ⁊ oñsionē diuinitatis potissime in rpo cui⁹ miracula nō poterant fieri, nisi diuinavirtute: vt ānt illuminatio ceci nati. ⁊ iterum qz faciebat ea quasi ꝓpria potestate ⁊ nō ozando vt alij vt dicit. s. Do. vbi. s. arti. 4. Et ꝙ creatura possit esse instrumentuꝫ de in operatione miraculoꝝ diffuse declarat. s. Doc. de potentia q. 6. ar. 4.

Cōcl'o. iij.

In rpo fuit ◆vere ⁊ ꝓprie dolor sensibilis. Hāc ꝓbat. ꝫ. ꝙ. q. 15. arti. 5. Et. ꝫ. dist. 15. Qui est lesio corporis ⁊ sensus lesionis ibi est dolor sensibilis: sed in rpo fuerūt illa duo. ꝯ ⁊ dolor.

Sco. hic q. vnica

¶Cōtra arguit Sco. ꝙ illa duo ñ sint necessaria ad dolorem. ⁊ ꝑ⁹ ꝙ non requiratur ꝓcurso. qz quero ad qd terminet: aut. n. terminat ad spēz rei nocue q̄ spēs causat i sensu: aut terminat ad sensationē. ꝯ. si spēs ⁊ sensatio sunt i sensu sine tali ꝓiunctione causabit dolor.

¶Rñdeo ꝙ cōiunctio disconuenientis non terminat solū ad spēz precedentem sensationē: nec. s. solū ad sensationē: sed ad aliqd sensibile disconueniens fm sensum: ⁊ hoc sine fiat illa cōiunctio in re vel in spē vel in memoria: vt dicit ꝓpus 8. ethicoꝝ. Et. s. D. prima. 2. q. 32. ar. 8. cap. 8. articulo. 3.

ꝓ Dico scdo ꝙ spēs ⁊ sensatio nō sunt sufficiens cā dolorus in se: sed solum ex parte obiecti inquantū tale. Et illud aliquo mō ꝓña ee. Cōtra. sicut se hz approximatio agentis nāli ad passuꝫ: ita ꝓcurso dissōueniētis ad dolorē: sed approximatio nō est cā nisi sine qua non cum sit relatio. ergo ⁊c.

¶Rñdeo ꝙ relo nō pōt esse ꝓncipalis cā. pōt tñ esse cōcausa: ⁊ non solū cā sine qua nō: ⁊ ꝓcipue relatio cōueniētis: qz cōueniens est rel̄m fm dici: nō sic ē approximatio: qz approximatio tāc rel̄m ꝫ ee. ꝓ Dico scdo ꝙ relo pōt dupl'r ꝓsiderari. Uno mō quātu ad terminū: ⁊ sic nullo mō pōt ee cā: nec cō causa alicuius motionis. Alio mō ꝯtum ad ee qō hz in suo sbō: ⁊ sic

Universidad de Biblioteca

ñ sit reto realis pōt ee cōcausa motionis in sensu ⁊ in intellectu ⁊ in appetitu: qz in motibus istarum potēt rū vitaliū nō requirit ita grossa realitas: sicut in motionibus potētiaꝝ nonvitaliū: puta in calefactino ⁊ hmōi.

¶Dico tertio q intētionalis ymutatio discōueniētis pōt cāre dolorē vt dicit. s. D. 4. dist. 44. 3. 1. dolor aūt nō est ſbiue in corpe: ſz i appetitu sensitiuo: ⁊ ꝓsequit nocumentum corpis ⁊ eius pceptiōem: ⁊ consequit sensum tactꝰ: vt dicit. s. D. ꝑma. 2. q. 36. ar. 1.

¶Scōo arguit. Unꝰ potēt ee tm vnius actꝰ: ſz apphēsio obi ⁊ apphē sio q sit cōueniēs vel discōueniēs sunt duo actꝰ. ergo ista duo non sunt in sensu.

¶Cōfirmat. Sēsus nō cognoscit rōnē: sed cōueniēcia est reko. ergo nō percipit aliquo sensu.

¶Cōfirmat scōo. Si sensꝰ pcipit conuenientiā obi ⁊ seqr q oporteat ponere duos visꝰ: q̄z vnꝰ pcipiat obz puta colorē: ⁊ aliꝰ pcipit cōueniēcia obi: ⁊ sitr de alijs sensibus.

¶Rñdeo q alia est potētia q̄ apprehēdit obm: ⁊ alia q̄ apprehendit q sit conueniēs vel discōueniēs alialis. primū facit sensus exterior scm facit estimatiua que apprehēdit formas insensatas: vt dicit s. D. 1. parte. q. 80. ar. 4.

¶Ad primā ꝓbationē dico q estimatiua pōt pcipe aliquas relationes quātū ad q: sunt. percipit enim amicitiā ⁊ inimicitiā ⁊ sitr cōueniēnā ⁊ discōuenientiā.

¶Ad secundā patet per idem.

¶Sed vtrū sensus exterior percipiat cōueniētiā obiecti sui nō per cōparationē ad aial: sed ad ipam potētiā: dubiū est. Ad hoc tm pōt teneri pa affirmatiua ⁊ negatiua. Negatiua q̄dē: qz ſz sensus exterior delectet in obiecto sibi ꝓportionato ⁊ ptristet in imꝓportionato: nō tm oz q cognoscat hmōi ꝓportionē: qz talis delectatio potius est nālis q̄ialis. ⁊ iō requirit pcognitio talis intētionis: vt tūgit. s. D. 1. p. q. 80. ar. 1. ad. 3. pōt ee teneri pa affirmatiua. ⁊ dici q sensus exterior eodē actu apprehendit snū obm ⁊ eius cōuenientiam tanq̄ aliquid p se ꝑs obm: sicut eodem actu visus pcipit colorez ⁊ quātitatē ⁊ distātiā ⁊ figurā: nec ex hoc pōt argui duplicitas potētie. sed tm posset argui ex duplicitate ꝑmi ⁊ per se obiecti.

¶Di. xvj. et. xvij.

IN dist. 16. ⁊. 17. q̄rit̄ur. Utrū dolor in anima xp̄i tempore passionis pertenerit vsq̄ ad rationez superiorem.

Cōcl'o. j. Dolor passionis xp̄i puenit vsq̄ ad rōnē supiorē vt est nā: ⁊ non vt est rō. hanc sic probat. 3. dist. 15. q. 2. ar. 3. Et. 3. q. 46. ar. 7. Superior rō patit ex ꝑte subiecti: qz ad passionem corporis patit tota aia cum sit tota in qualibet parte. ergo patiebat vt nā: nō patiebat autem ex parte obiecti qō est deus imo ex illa parte gaudebat. ꝯ non patiebat vt ratio.

¶Contra arguit Sco. ꝑº. Homo Scotus nō ōr edificare ſm musicā: ſz musi in. 2. dica accidat edificatori ergo nec ala ſt. 15. q. dicit dolore ſm rōnē superiorez si vnica, dolor accidat tm rōni inferiori vt erat in xp̄o.

¶Confirmat. Sitr sequit q aia posset dici intelligere ſm volūtatem vt nā non vt volūtas: qz ipsa nā in qua est volūtas intelligit.

¶Rñdeo. negat ꝑna: qz ad musicā ⁊ ad artē edificatoriam seqnuntur diuerse actiones cū sint forme diuersarū rōnū ⁊ iō actio que pertinet vnā earū elicit nō elicitur p aliaz secus aūt est de passione: qz est impossibile aiam pati quin patiant̄ oia eius p se accidētia: dolore aūt patitur anima.

¶Ad hoc faciunt ea que dicit. s. D. 3. di. 15. q. 2. ar. 3. q. 2.

¶Ad cōfirmationē negat ꝑna. qz nō opz q agente ſbo agant oia q̄ sunt in eo: ſz moto vel patiēte ſbo primo patiant oia q̄ sunt in eo vt in subiecto. primo. Cum aūt ōr q aia xp̄i dolet ſm rōnē superiorem non denotat̄ q agat: sed q dolor xp̄i corporalis mediante essentia aie aliqualiter pertingat ad rōnē superiorē. cū aūt dicit aia intelligit p voluntatē denotat̄ q volūtas est pncipiū intelligendi: ⁊ iō non est simile.

¶Scōo. Anima vt distinguit̄ a suis potentijs nō dolet: qz nec vt sic respicit aliqō obiectuz: sed aia est vna rōni superiori ⁊ inferiori nō vt respicit obiectuz: sed vt distinguit a potentijs: ⁊ vt est actꝰ primus. ergo vt sic nō dolet: ⁊ per ꝑs multominꝰ est rō q dolor existens in rōne inferiori redūdet in superiorem.

¶Rñdeo. dico ꝑmo q nec nos dicimus hoc: ſz dicimꝰ q dolor corporis mediāte essentia aie aliqualiter attingit in xp̄o rōnē superiorem. nō aūt q dolor qui est in rōe inferiori: qz ille est passio alialis: nec pōt esse in rōne superiori.

¶Dico scōo q aia vt pceditsuas potētias nō ꝓpue pōt dolere pfecta rōne doloris: ita q percipiat lesionē. pōt tm pati qz pōt ledi: vt dicit. s. D. 3. p. q. 5. arti. 4.

¶Tertio. Si aiev est nā competeret dolor hoc esset pcipue p separationē eius a corpe qō vt est nā informat. sed hoc est falsuz: qz in tali separatiōe sca ē ipassibilis. ꝯ.

¶Rñdeo q illa sepatio pōt cōsiderari dupl'r. vno mō vt est. in fieri ⁊ vt est in sua cā. s. ꝓo flagellis ⁊ ꝓ vulneribꝰ: ⁊ sic fuit doloꝛosa. Alio mō vt est in facto eē. i. postq̄ aia fuit sepata a corpe: ⁊ sic in ipo instāti sepatiōis aia facta est impassibilis: nec patiebat in illo instāti: qz tūc nō erat ꝑfecta corpi.

¶Cōtra eādez arguit Aureolus ꝑº. Recta rō nō dictabat xp̄o q deberet dolere de illa passione. ꝯ nō ꝓbat. ꝑs. ſqq. 3.

Distinctionis. xvj. ⁊. xvij. Questio vnica. Fo. xxb.

dolebat. ꝓna ptz. qz nullus dolor fuit in eo nisi ſm rectā rōnez. añs ꝓbat. Christus sciebat deū velle eum pati. ergo recta rō nō dictabat de hoc esse dolendum.

¶Rñdeo. negat añs. nā recta rō dictat esse dolendū de oi eo quod est p se malū: cuiusmodi est motus ⁊ pcipue hoc dictamē fuit in xp̄o qz eius tristitia nobis, vtilis erat.

¶Ad ꝓbationē dico q voluntas vt rō sequebat ꝑsideratiōnē que apprehendebat ille dolor vt volitus a deo: ⁊ sic nō dolebat. Sedvoluntas vt nā non sequebat talez cellatinā apphēsionē: ſz tm absolutam cōsiderationē illius passionis ſm se: ⁊ vt sic dolebat ⁊ recte tristabatur.

¶Scōo pōt esse ex diuersis apphensionibꝰ appetitū sensitiuū tristari de aliquo: ⁊ appetitum intellectiuū ꝑe eodē gaudere. puta cū q̄s patit̄ xp̄m cōsequēdā beatitudinē. ergo passio q erat in appetitu inferiori xp̄i non redūdabat in voluntate.

¶Rñdeo dico ꝑº q nō est ad ꝓpositum: qz in pcione nō loq̄mur de dolore alali: sed de dolore corpis.

¶Dico scōo q est difficile q̄n vires inferiores aliqualr influant superioribꝰ in viatore: vt dicit. s. D. de veri. q. 26. ar. 10.

¶Dico tertio ad argumētuz q̄ilz añs posset esse ver non tm sic erat in xp̄o: ⁊ hoc qz rō inferior xp̄i considerata nō vt rō ſz vt nā: apprehēdebat passionē ⁊ mortē ee horribilē ⁊ vt magnū malū. ⁊ conformiter huic rōni volūtas eiꝰ vt nā tristabat. nō aūt vt rō apprehēdebat illum dolorē vt bonuz nostre salutis ⁊ placitū deo. ⁊ voluntas sequēs hāc apprehēsionē gaudebat. Qō aūt in xp̄o fuerit dolor nō tm sensitiuꝰ: sed ēt intellectiuus ꝓz: qz tūc ille dolor nō fuiſz summus possibilis viatori.

Concl'o. ij. Rō inferior xp̄i ⁊ voluntas vt sunt quedā nāe volebāt ſ. sen. 30. cap. Dd

nolebant

Universidad de Navarra Biblioteca

ñ passionē. ȳāc sic ꝓbat. 3. p. qō. 18. ar. 3. Et de vi. q. 26. ar. 9. ad. 7. Illa passio erat nociua nāe. ergo volūtas vt nā nolesset eam. ⁊ idē dico de rōne vt nā est. ſñ rō vt rō. ⁊ volūtas vt volūtas eā volebāt. Huius aūt diuersitatis rō est: q rō inferio: cōsiderata vt nā: nō est nata dictare aliq̄d esse volendum vel nolendū in ordine ad finē: nec regulari a ſperiori rōne: sed sectur absolutā cōsiderationē sui obiecti: nec nullo mō discurrit ⁊ idez dico de volūtate vt est nā.

Scotus hic dist. 16. q. 2.

¶ Cōtra arguit Sco. p°. Nullus actus in summo existens cōpatit̄ suū oppositū: sed rō ſperior: dictabat in summo passionē xp̄i essevolendam. q̄ rō inferior: q̄ est idē cuz rōne ſpiori nō dictabat oppm.

¶ Rñdeo q illi actus non erant oppositi: vt ꝺt. 8. Do. 3. q. 18. ar. 6. velle. n. aliq̄d in ordine ad aliud ⁊ nolle ipm simpl̄r ⁊ absolute non sunt opposita cū nō sint respectu eiusdem. sed sunt dispata: vt dicit 9. D. 3. di. 17. qō. 2. ar. 2. q̄sti. ꝑma.

¶ Sc̄o. Tristitiā sequēs deliberationē rōnis est passio: sed in xp̄o nō fuit passio: sed ꝓpassio vt Hiero ny. dicit. q̄ nec tristitia sequens deliberationē rōnis.

¶ Rñdeo. negaꝯ maio: . q̄ talis tristitia nō peruertit: nec vllo mō impedit actum rōnis: sicut fuit in xp̄o in quo oēs hmōi motus obediebāt recte rōnis imperio. Quo aūt fuerint in xp̄o passiones declarat. 9. D. de veri. q. 26. ar. 8.

Cōclo. iij.

Ihesu xp̄o fuit q̄dāmo necessitas moriēdi ⁊ patiēdi. Hanc probat. 8. D. 3. p. q. 14. artic. 2. Et. 3. dist. 16. 3. q: eius corpus erat compositū ex ꝯrarijs. ⁊ cū erat passibile ab aliquo extrinseco.

¶ Cōtra. Id non cōuenit rei nāli q̄ cōuenit ei per miraculū. sed q corpus xp̄i eēt passibile erat ꝑ miraculū. ergo maio: ptz. mino: probatur. Miraculū est q corpus cōmunez alie beate sit passibile: q aia beata nō redundet suā gloriā in corpus vnitū est miraculū: sed aia xp̄i erat beata. ergo.

¶ Rñdeo. dico ꝑmo q corpus xp̄i habebat passibilitatem simpl̄r ex parte corporis. ꝑ Dato cū sed non cōcesso q aliter cēt ex parte aie.

ꝑ Dico secundo q anima christi habebat potentiā influēdi impassibilitatē ꝓprio corpori: ⁊ per ꝑs illud corp⁹ nō habebat necessitatem moriēdi ex pte aie simpl̄r: sed q non influeret erat ex duobus.

ꝑ Prio q̄dē ex diuina dispēsatione: q: illa aia erat beata quo ad voluntatē ⁊ intellectū: non tñ erat beata inſtūm informat corpus.

ꝑ Sc̄o. Ex pte aie que ꝫ inſtūz erat inſtūm dei hꝫet virtutem instrumentalē. primā ad corpus ꝓ prio ꝓseruādū ab oī lesiua passione: tamen q: nōdū erat plenissime beata ex illa parte qua coniūgibilis est corpori: ió nō hꝫbat virtutē imanentē. primā expeditam ad sic influendum.

ꝑ Dico tertio q nō fuit miraculū q illa aia nō redūdaret gloriā in corp⁹. imo fuit miraculum q̄ redūdauit añ resurrectionē puta in transfiguratiōe: q: nō erat beata vt est forma corpis: sed bene hoc fuit miraculū q illa aia ptim esset btā: ⁊ ptim eēt passibilis. Ex quo miraculo sequebaꝯ corp⁹ ei vnicū nō recipe ifinitū passibilitatis ob ea ⁊ aliarum dotium.

Di. xviij. xix. ⁊. xx.

N dist. 18. 19. ⁊. 20. querit. Utrū aliqua creatura pura potuerit satisfacere ꝓ tota nā humana?

Cōclo. j.

Nulla pura creatura potuit sufficienter satisfacere pro tota natura humana. Hanc sic probat. 8. D. 3. dist. 20. q. 1. art. 2. Et. 3. p. q. 1. ar. 2. ad sc̄o. Cōdigna satisfactio ꝓ tota natura hūana nō pōt fieri nisi per actionē infinite efficacie: sed nulla operatio pure creature est talis. ergo.

Cōclo. ij.

Xp̄s ꝓ suaz actionē interiorē ⁊ per passionē exteriorē ꝑdigne satisfecit ꝓ tota natura humana. Hanc probat. 3. dist. vbi. 8. Et. 3. q. 48. art. 2. quia plus exhibebat q̄ mererentur peccata hominum. ex hibebat. n. vitam suam que erat vita dei et hominis.

¶ Cōtra arguit Sco. Si meritum xp̄i qō intime habuit volēdo ⁊ acceptādo suā passionē fuisset infinitū: etiā illud velle fuisset infinitum: sed hoc esse falsum ꝓbat. p°. Velle quo acquirit meritū infinitum hꝫ infinitā acceptabilitatem qua infinite a deo acceptatur. sed velle anime nō habuit infinitam acceptabilitatē. alioq̄n esset tantū acceptabile: sicut velle verbi diuini. ergo.

¶ Rñdeo ad minorez q velle anime christi non habuerit acceptabilitatē infinitā simpl̄r: sed hꝫ q̄d: q: erat actio diuini suppositi tāq̄ eius qō eliciebat illud velle. et q: diuinū suppositū ordinabat illud infinitū bonū puta ad oia indiuidua possibilia in specie humana ⁊ vlterius: quia eliciebat a charitate: et gratia infinita.

¶ Secūdo principiū illius velle ē infinitum etiam si summa cū obiectis respectibus ad verbū vel ad quodcunq̄ aliud. ergo et illud velle est finitum.

¶ Respondeo. negaꝯ antecedens. accipiendo finitū vt opponit̄ infinito ſm quid. nam aia xp̄i et eius volūtas ⁊ alia que sunt principia illius velle, habēt quandā infinitatem inquantū trahunt ad eē diuini suppositi vt dictum fuit. 3. se pissime.

ꝑ Dico sc̄o q respectus quos hꝫ illud velle ad diuinā essentiā non reddunt illum actum infinitū intensiue aut infinite bonum bonitate intrinseca ⁊ absoluta: sed secum bonitate respectiua: quia talis act⁹ est bonus ad infinitū materialiter: nec talē bonitatē dat ei respectus ex pte habitudinis quā importat: nec ex parte sui subiecti principalr: ſz ex parte termini puta diuine essentie ⁊ bonitatis: licz secundario habeat infinitatem ex parte nature deo vnite ⁊ gratie et charitatis: nec meritum alicuius creature non vnite deo posset esse acceptius q̄ meritū christi.

Duran dus hic dist. 20. q. 2.

¶ Contra eandē arguit Durād⁹ q nec⁹ xp̄s inquātū homo potuit condigne satisfacere pro humana natura accipiendo cōdignā satisfactionē ſm equalitatē pene ad culpam. primo. Nullus pōt reddere deo aliquid condignū ſz equalitatez quantitatis pro beneficijs ab eo receptis: vt dr. 8. ethi. ergo nec pro peccatis commissis.

¶ Rñdeo. primo negat ꝓnia: Cuius ratio est: q: obiectū ⁊ materia gratiarū actionis creature respectu dei semꝑ crescit salteꝝ in suꝑseruatione post quācunq̄ gratiarū actione: et ideo nunq̄ pot reddi a creatura sufficiens gratiar̄ actio ſm equalitatē: sed materia satisfactiōis nō sic crescit ex satisfactiōe sed minuit: ⁊ pōt totaliter tolli: et ió nō est simile: vt dicit. 8. D. 3. sen. dist. 20. arti. 2. ad primum.

ꝑ Dico sc̄o q xp̄s inquantuz hō nō pōt reddere deo equivalens ſz beneficiū mercatū qō accepit poteit tñ reddere equivalēs beneficijs creatis acceptis offerendo se totuz deo: ⁊ oēs actus et habitus suos habēres infinitā efficaciam recōpensandi eo modo quo eius velle habuit ifinitā efficaciā satisfaciendi: et precipue q: humanitas vnita verbo est deo acceptior tota vniuersitate creaturarū: et ió christus offerendo deo suam vitā ⁊ infinitate gratie ⁊ charitatis pt etiā sufficiēter satisfacere ꝓ oib⁹ peccatis holim ⁊ sufficiēter, recōpensare officia collata hūano generi.

¶ Sc̄o homo q̄ mereꝯ mortē nō

pōt sufficiēter satisfacere p̄ peccato illo quo eā meruit: cuius nihil fuit dignius vita in reb⁹ humanis: imo nec ei equale: ergo p̄ peccato quo q̄s meret apō deū mortē nō pōt.

¶ Rñdeo q̄ ly suppositū creatus nō possit: pōt tñ suppositū increatum negat etiā añs. nam purus hō pōt satisfacere homini de ꝑgno, & ei offerre aliq̄d melius vita corporali: puta actū virtutis quē virtuosus peligit vite corporali: & p̄ illo mortī se exponit: vt dicit 8. ethicorum.

Cōclo. iij. Meritū & satisfactio xp̄i nō hꝫ vltimatā efficiētiā nisi in illis qui eidē vniuntur per fidem formatam et sacramenta. Hanc ponit. 3. par. q. 49. arti. p°. 2. 3. dilli. 19. arti. prio. Talis aūt virtualis effectus est adeptio glorie & gr̄e: infusio & purgatio a peccō & hmōi.

Scotꝰ ꝓ dist. 19. q. ꝓma.

¶ Contra arguit Sco. Xp̄s meruit vt nō cōiungi sibi per fidem & per gr̄am baptismalē cōiungerētur: ergo nō solū dispositis per fidem & sacramenta meruit: sed ēt meruit nō dispositis.

¶ Rñdeo q̄ xp̄s meruit oib⁹ qui erant futuri mēbra eius primam gr̄am quā tñ nunq̄ cōsequuntur nisi p̄supposita aliqua dispōne facta per ꝓpriū actū vel alienū. huiusmodi aūt dispōnes nō meruit: alioq̄n prima gr̄a nō esset gr̄a sed ex merito. Xp̄s enim meruit q̄ omnis baptizat⁹ hēat gr̄am. q̄ autē iste baptizat⁹ nō est ex gr̄a sed ex gratuita dei volūtate. & de his dicit. s. Doc. de veri. q. 19. arti. 7. ad octauū. & 3. p. q. 49. ar. p° ad scōz

¶ Cōtra. Dispōnes ad gr̄az sunt spes & charitas. sed istas meruit christus. ergo.

¶ Rñdeo. q̄ mot⁹ fidei spei & charitatis p̄tr duplr cōsiderari. Uno mō vt p̄cedit ab habitibus theologicis harū virtutū: et sic eos meruit christus: et sic sunt dispositiones concomitātes gratiam. Alio modo cōsiderari p̄t vt sunt informes nec p̄cedētes ab habitib⁹ predictis: & sic non sunt ex merito xp̄i. & si forte habeat sup hoc aliquā cālitatem: illa tñ est vtis nec exit in actū nisi mediāte cā particulari: puta libero arbitrio. nulle tñ dispositiones humane dispōnūt congrue ad gratiā nisi p̄ cōto agūt in virtute meriti xp̄i: q̄ de fm ordinē sue sapiētie instituit vnū principale meritum a quo cetera minora dependent.

Cōclo. iij. Idem actus christo fuit meritum et premium. Hanc ponit. 3. Doc. 3. dist. 18. q. prima. ar. secundo. ad secundum.

¶ Contra arguit Aureolus ꝓmo Omne meritū ordinat ad aliud: sc̄z ad ꝓmiū. sed ꝓmiū non ordinat ad aliud cū sit finis: ergo nullum premium est meritum. Aureolus.

¶ Rñdeo. negat maiorē. qđ patet. Nam habēs charitatē nō ordiat actū charitatis qui est ipsum meritū ad aliq̄d ꝓmiū. sed bñ opat pp̄ bonū ipsius charitatis: etiā si nullū ꝓmiū esset consecuturus: vt dicit. s. D. 3. distin. vbi supra. arti. 5. ad primum.

¶ Dico sc̄o q̄ illa maiorē p̄cipue & falsa in eo q̄ simul est viator: & cōprehensor: & qui nō meret sibi: nec alīs aliq̄d melius suo merito sicut fuit in xp̄o q̄: ea que sibi merunt nō sunt essentialia in beatitudine: puta glificatio corporis: nec ea q̄ meruit nobis adequāt perfectionē siue fruitōis qua merebat sibi & nobis: vt dicit. s. D. 3. dis. 18. q. 1. arti. 4. & q. 1. ad secundum.

¶ Et quo p̄z q̄ nec⁹ opz oē ꝓmiū esse dignius merito.

¶ Sc̄o. Nullus merebat nisi in gratū est viatori: sz xp̄s nō erat viator fm actum fruitionis: ergo fm illum non merebatur.

¶ Rñdeo. si maior intelligitur q̄ nullus mereb⁹ nisi sit aliquo modo viator p̄cedit. Si vero intelligitur q̄ non mereb⁹ nisi fm illū actū qui conuenit viatori vt est viator sic est falsa. vñ dico q̄ actus seruitionis eli icit⁹ mediante charitate erat actus beatific⁹ saltē cōsecutiue & per illum actū merebat sibi & nobis. nec aliquis alius actus erat meritorius nisi ꝓut est a charitate imperat⁹ que est principiū meriti & cui⁹ act⁹ est ipm meritū.

Dist. xxi. et xxij.

Ad. 21. & 22. quer. vtrū xp̄s descenderit esse hō in suo descēsu ad inferos?

Concl. j. In morte christi diuinitas remāsit vnita anime & corpori sz nō humanitati. Hanc ponit. 3. D. 3. q. 50. arti. scō & tertio. Et pōt ꝓbari ista rōne. Uerbū diuinū nunq̄ dimisit id qō assumpsit dūmō remaneat vt dicit Damasc⁹. sed post mortē xp̄i remansit alia & corpus in sepulchro: nō aūt humanitas: sz desijt esse pp̄ separationem anime a corpore. ergo.

Duran dus hic dist. 21. q. 1.

¶ Contra arguit Durādus. Corrupto altero vnitoꝝ corrumpitur vnio: sz in morte xp̄i corpus fuit corruptum: ergo & eius vnio ad diuinitatē. maior ꝓz. minor ꝓbatur. facto resolutione vsq̄ ad materiā prima corrūpit corpus. q: corpus nō dicit tm̄ mām sz cōpositum ex mā et forma. sz in morte xp̄i facta fuit talis resolutio cū i vno sit tm̄ vna forma sb̄alis vt dicit. s. D. ꝯ.

¶ Rñdeo. q̄ de corpore xp̄i possumus loqui quinq̄ modis. Primo enim pōt accipi ꝓ trina dimēsiōe ꝑ gñe ꝗtitatis. Sc̄o pōt sumi ꝓ mā vt subsłat ꝓdicte ꝗtitati: ita q̄ aggregatū ex vtroq̄ dicat corpus. Tertio accipit ꝓ mā et forma substantiali dante esse corporeū & cānte trinā dimensionē. et istis tribus modis nō fuit idē numero vnum & mortuū. qz non habuit eandē formā substantialem numero nec eandē ꝗtitatē: sz erat eadem mā sicut cōtingit etiaz in alīs cadauerib⁹. Quarto accipit ꝓ mā & aptitudie & respectu ad formā dantē esse corporeū & organizationē cōuenientē humano corpori: & sic fuit idez qō ꝓz⁹. Quinto accipit ꝓ ꝓdicto cōposito existente sub esse actualis existentie cui cōicat forma substātialis: ita q̄ de rōne talis corporis sunt ser. sc̄z materia: habitudo ad formaz: habitudo ad esse: habitudo ad supposituꝫ: habitudo ad trinā dimensionē: habitudo ad organizationē & figurā. & sic etiā remansit idem corpus numero. nec illa vnitas in alīs reperitur.

¶ Sc̄o arguit. Corpus & humanitas sunt idez re cuz in homie sit tm̄ anima rationalis: vt tu dicis: sed non remansit humanitas: ergo nec idem corpus.

¶ Rñdeo. negat maiorē: q: corpus includit accidētia que non includit humanitas. & de hoc dictum fuit in prio. Dico tamē q̄ si ponemus in homine plures formas adhuc remanet difficultas quomodo sit idem: q: ante vniebat & postea erat mortuū. variata autē forma substantiali/variat spēs.

Cōclusio. ij. Xp̄s inter duo mortuꝫ non fuit homo. Hanc ponit sanc. Doc. 3. pre. q. 50. arti. 4. & 3. sent. dist. 22. pbatur autē ex hoc q̄ anima erat separata a corpore.

¶ Contra arguit Aureolus vnica rōne q̄ illa ꝓpositio esset vera. Christus est hō. que gratis ꝓcedit: sed in ꝓcōne intelligit q̄ non erat actu existens homo.

¶ De ista materia hic supsedeo: q: alibi diffuse est disputata.

Concl. iij. Xp̄s veraciter descendit ad inferos. Hanc ponit. 3. p. q. 52. arti. primo.

¶ Contra arguit Durādus q̄ alia xp̄i nō descēderit realr ad inferos sz tm̄ effectiue p°. Anima ita movebat sicut ꝓnēit substātiꝫ separatis moueri localr: sz alie sōe se-

Duran dus hic dist. 12. q. 3.

parare nō mouent locaľr p motū
q̄ sit in eis subiective: sed tm̄ p effe
ctū quē habent in alijs rebus. ꝫ.

¶ Rn̄deo negaľ minor. q: sībe sepa
rare mouent locaľr ex hoc q̄ at
tingūt sn̄z virtute ipsum locum:
vt dicit. 8. Doc. quol. scō. q. 4. vł
ex hoc q̄ attingūt a loco: vt dicit
tertio quoli. q. 13. nec opz ad tales
motū subsantie separate q̄ ope
retur in loco accipiēdo operatio
nem ꝓprie. s. in mutationē de ge
nere qualitatis aut q̄ntitatis aut
vbi. ꝛ de hoc diximus in scō. Sic
ergo anima xp̄i descendit ad infe
ros nō solum quo ad effectus. sed
etiā. quo ad realem ꝓsentiā sue
essentie ad vnam partē inferni: ſz
nō quo ad omnes.

¶ Dico scō q̄ ex positione Durā
di sequitur corpus xp̄i ad inferos
descendisse sicut ꝛ anima. naz cor
poralis passio fuit causa illoz effe
ctuum quos dicit ipse esse causa
tos in sanctis patrib⁹ ab anima
xp̄i. ꝛ ideo si anima nō aliter de
scendit nisi q: eos causauit: seq̄
tur q̄ etiam corpus descenderit.

¶ Dico tertio q̄ q: ille descensus
fuit in instanti potius debet dici
indiuisibilis mutatio q̄ mot⁹ ꝓ
prie dictus. ſz in hoc nō est vis. suf
ficit enim q̄ realr descendit ꝛ nō
solum per effectum.

¶ Scō. aia xp̄i in illo triduo fuit
in paradiso cum latrone cui dictū
est. hodie mecū eris in paradiso:
ergo tunc non fuit realr in infer
no. tenet ꝓsa: q: eadez substantia
etiā separata nō potest esse simul
in pluribus locis.

¶ Rn̄deo. q̄ paradisus dicit du
pliꝛ. Uno mō corporeus. s. celum
empyreū: ꝛ sic oīa xp̄i nō fuit i pa
radiso ante ascensionez. Alio mō
dicit paradisus visio diuine essen
tie: ꝛ sic anima xp̄i fuit in paradi
so a primo instanti sue cōceptiōis
ꝛ aia latronis in ipso die passiōis
esse aūt sic in paradiso hēbat illa
anima etiā dum erat in inferno.

¶ Contra. etiā infernus dicit du
pliꝛ. Uno modo locꝰ in terra. Alio
modo carentia visionis diuine: ꝓ
sicut anima latronis non dicitur
fuisse cum alia xp̄i in paradiso: nisi
q: merito passionis xp̄i vidit di
uinam essentiā. sic anima xp̄i non
dicit fuisse cum animabꝰ sanctoꝝ
patrum in inferno: nisi q: ille ale
merito passionis xp̄i sunt purga
te ā carentia visionis diuine.

¶ Rēspōdeo. negatur ꝓa: q: licz
dicatur dupliꝛ infernꝰ: tn̄ anima
xp̄i non descendit solum ad infer
num qui nominat penam damni
vel sensus. sed etiā ad infernū qui
nominat locum sub terra cuius
ratio est: q: anima xp̄i nō descen
dit ad id qō non erat. ſz infernus
vt dicit carentiaz divine visionis
nō erat ꝓ illo instanti q: xp̄s
descendit. q: in illo instanti vide
rant diuinam essentiam.

Concl'o. iiij.

¶ Xp̄s i tri
duo mor
tis fuit totus in inferno. Hāc po
nit. 3. ꝓte. q. 52. arti. tertio.

¶ Contra arguit Durādus ꝓmo. Jd qō nō erat nō erat in inferno: sed xp̄s i triduo nō erat. ergo. ma
ioꝛ ꝑz. minoꝛ ꝓbatur. Xp̄s dicit suppositū subsistēs in duabꝰ natu
ris sed tunc non subsistebat: ergo non erat.

Duran dus in pra. q. 2

¶ Rn̄deo. negaľ minor. Ad ꝓbatiōnē dico q̄ xp̄s de suo ꝓprio sig
nificato dicit filium dei vnctum in triduo autē erat vnctus: quia erat vnitus aie vncte a spiritu scō.

¶ Dico scō q̄ xp̄s si ꝓprie accipiaľ non dicit subsistens in duabus naturis. sed id quod immediate dirimus.

¶ Sciendū tamen q̄ xp̄s pōt accipi quadruplr. Primo tm̄ ꝓ filio dei. Scōs accipit ꝓ filio dei cōnotando vnionē nature humane integre. Tertio ꝓ filio dei cō notando nō quidē naturā humanam sed eius partes abinuicē diuisas. Quarto ꝓ aggregato ex filio dei ꝛ natura humana. Tres ꝓmi i modi ꝛ precipue primus ꝛ

tertiꝰ sunt ꝓpij. ꝛ in illo sensu illa
erat vera totꝰ xp̄s est in inferno.
quartꝰ aūt modꝰ est impropius.

¶ Dico tertio q̄ multū refert dice
re in triduo erat verū dicere totꝰ
xp̄s est in inferno: er dicere totus
xp̄s in triduo fuit in inferno: q: in
illa que est de p̄ti sm̄ stat ꝓ il
lo q̄ est actualiter xp̄s: ꝛ sic est fal
sa. In secūda vo ampliatur ad id
qō est vel fuit. sicut ꝛ illa est vera:
xp̄s aī incarnationē fuit hō ꝛ illa
est falsa. aī incarnationē hec erat
vera. xp̄s est homo. Er predictis
patet q̄ lr ꝛps non sic dicit duas
naturas sicut homo albus ꝛc.

Distictio. xxiij.

In dist. 23. q̄rit vtrū
habitꝰ sint homini
necessarij ꝛ sik̄ virtu
tes habituales.

Concl'o. j.

Habitus sunt homini necessarij.
Hāc sic ꝓbat. s. D. di. p̄senti. ar. 1.
ꝛ prima secūde. q. 49. ar. 4. Illud
est hoi necessariū in operibꝰ suis
sine quo nō pt hō rectificare actꝰ
suaꝝ potētiarū: ſz habitꝰ sūt hmōi
vt declarabiť rn̄dēdo ad obta. ꝫ.

Duran dus hic ꝫ3.

¶ Cōtra arguit Durādus q̄ acti
uitas habitꝰ non sit determinare
actū vel potentiā ad actū ꝑ°. Si
habitꝰ determinēt actū sine potē
tiā ad actū: aut determinaret ipz
i esse nāe aut in esse motus vtrūq̄
falsum. ꝫ. q̄ nō ꝑ° mō arguit. Jd
qō de se est determinatū ad aliq̄d
ita q̄ nō pōt in oppositū nō indi
get determināte: ſz q̄libet actꝰ de
se est determinatꝰ cū q̄libet de se
sit singularis. ꝛ q̄libet potētia ita
est determiata ad recipiēdū actū
singularē q̄ nō posset recipe vni
uersaliores. ꝫ. Qō nō scō mō sic
ꝓbat. Quicq̄d determiat actū in
esse motis. s. ad eē bonū vel malū
moraľ cāt id penes qō sumiť bo
nitas vel malitia. ſz habitꝰ nō est
hmōi. ꝫ. maioꝛ ꝑz. minoꝛ ꝓbat. Jd
penes qō attēdit bonitas vel ma
litia actꝰ est ꝓfectitas vel defec
tus siue rēlatio ad rectā rōnē. sed
habitꝰ nō est ꝓ se cā relationis: cū ad
relationē ñ sit ꝓ se motꝰ. 5. ꝓh. ꝫ hitꝰ
nō ē cā salte ꝓ se determiatōis actꝰ

¶ Rn̄deo dico ꝑ° q̄ hitꝰ determiat
potētiā ad actū ꝛ ꝓ se in eē moraliť
nō ad hūc sensum q̄ potētia nuda
habitu eliciat actū idēntē i eē mo
rali: aut q̄ sine habitu non possit
ꝓducere aut recipere actū qui sit
determinate bonꝰ aut determina
te malus. cū actus ex quibꝰ gene
rāt habitus bonꝰ sint boni. ꝛ actꝰ
ex quibꝰ generāt habitus malus
sint mali: ꝛ tn̄ hanc bonitatē vel
malitiā habent ab habitu cū sint
eo ꝓiores. sed dicimus q̄ potēti
a nō habituata nō plus inclina
tur ad actū bonū moraliter q̄ ad
actū moraliter malū: nec inclinať
ad agendū delectabiliter aut fa
ciliter aut prompte: ſz remanet in
quadā ꝓfusa potētialitate ad hoc
obiectū ꝛ ad illud. et similiter ad
talē modū operādi ꝛ ad eiꝰ oppo
sitū: ſz per habitū inclinať ad hoc
obiectū ꝛ ad hūc modū operādi ꝛ
retrahitur ab eius opposito.

¶ Dico scō q̄ habitꝰ determinat
potētiā ad actū in eē nāe. Sūt em̄
alique potētie que nūq̄ ꝓducerēt
actū sine habitu eis superaddito:
sicut intellectꝰ nunq̄ intelligeret
nisi haberet speciē intelligibilez.
Et ſz potētia sit determinata ad
recipiēdū actū singularē: non tn̄
est de se determinata ad recipien
dū hūc vel illū singularē. sed ista
determinatio fit per habitum.

¶ Dico tertio q̄ quilibet habitus
sicut ꝛ omne accidēs determinať
q̄tum ad singularitatē a suo sub
iecto: sed q̄tum ad specificationē
determinať ab obiecto. Sed si lo
quamur in esse moris actio huma
na in generali accepta: vt dicit. 8.
Doc. ꝓma scō. q. 18. habet boni
tatē vel malitiā ex obiecto ex cir
cunstantijs ꝛ ex fine. Bonitas an
tem actus interioris voluntatis
est ex obiecto: ex fine: ex circūstan

tūs: ex conformitate ad rectā rationem: et ex lege eterna: vt dicit q.19. Bonitas ꝺ̄o ⁊ malitia actꝰ exteriorꝭ dependet a volūtate interiori quo ad aliquid: et quo ad aliquid dependet ex obiecto vel materia: ⁊ ex circunstantijs: vt dicit ibidem.q.20.

¶Ad improbationē dico ꝙ bonitas vel malitia actus nō consistit precise aut principaliter in illa cōformitate: sed in eius fundamēto scz in sōa actus simul cū tali conformitate: ⁊ ideo sufficit ad hoc ꝙ habitus faciat ad bonitatē actus ꝙ sit cā siue cōcausa ipsius actus scz nō sit causa ꝓformitatis per se.

¶Cōtra. Quicquid est per se causa alicuius indiuidui: est per se cā omniū indiuiduoꝝ eiusdē speciei sz habitus nō est cā bonitatis actuū precedētiū ipsuz habitū: qui actus sunt eiusdem speciei cū illis qui sequuntur habitum: ergo non est per se cā bonitatis actuū sequentium habitū.

¶Rñdeo negaꝯ maiorꝫ talia in diuidua pñt ꝓduci a causis diuersarū specierū. Omnis enim ignis est eiusdē speciei cū alio igne. ⁊ tñ aliquis ꝓducitur tātū ab igne valiquis tantū a sole. ita in ꝓposito aliquis actus potest esse tantū a potētia et aliquis simul a potentia ⁊ ab habitu.

Duran dus vbi supra.

¶Contra eandē arguit Durandus ꝙ habitus nihil faciat ad facilitatē actus ꝑ°. Actus precedēs habitū ⁊ actus sequēs sunt similes ꝗntuz ad oia: ꝯ facilitas in eis nō est ex habitu scz tm̄ ex agēte.

¶Rñdeo. negaꝯ añs: qz actus sequens habitū est elicitus magis delectabiliter ꝗ precedens.

ꝑScō facilitas minuit meritum scz bonus habitꝰ nō diminuit meritū in actu ex eo elicito: ergo non reddit eum faciliorem.

¶Rñdeo vt dicit.s. Doc. presenti dist. ꝙ facilitas que cōsurgit ex lenitate operis ꝙ est parui pōderis minuit meritū. ⁊ istam non facit habitus. Sed facilitas que ex ꝓmptitudine operātis non minuit meritū sed auget. ⁊ hāc facit habitus. ꝑDico secūdo ꝙ habitꝰ nō facit ꝙ operatio nō sit in se difficilis: sed facit ꝙ non sit difficilius habēti talē habitū. tēperātia enim facit ꝙ facile sit moderato moderare passiones: quod intemperato esset difficile.

¶Contra eandē arguit ꝙ habitus nō intēdat actū per se primo. Quicquid cōuenit alicui inꝑtum tale cōuenit omni tali: sed intendere actū nō cōuenit omni habitui: ergo nō cōuenit habitui ꝑ se. maiorꝫ patet. minorꝫ ꝓbat. mā si quis habeat de aliqua cōclone ratione ꝓbabilē ⁊ ex frequētatione actuū causet in eo habitus operatiōis: si post habitū cognoscat illā cōclusionē per idem medium quo ante cognoscebat nō cognoscit clarius ꝙ ante: qz adhuc cognoscit tantū opinatiue: ꝯ nō ois habitus intendit actum.

¶Rñdeo ꝑ°. ꝙ habitui nō conuenit inꝑtū est habitus intendere actū: sed hoc cōuenit ei inꝑtū est habitus ꝓtis appetitiue. Isti esꝑ possunt dici intēdere actū: qz non solū faciunt faciuntē bene operādi: sed etiā facilit bonū vsuz: quia vis appetitiua est que facit vti potentijs ⁊ habitibus.

ꝑDico scō ꝙ pōt sustineri omnē habitū intendere actū non quēlibet sed illum ad quē ordinat. Ad improbationē dico ꝙ scz ille nō habeat clariorē notitiā: hz tñ firmiorē assensuz. ⁊ hoc sufficit nec oz ꝙ habitus intēdat quēlibet actum.

ꝑDico tertio ꝙ habitus ⁊ potentia nō cōcurrūt ad causandū actū tāꝯ integrātia vnū perfectū agēs qz illa que immediate ꝯcurrūt ad actū habēt rōnē potētie. habitus aūt nō est potētia: sed ita se habēt ꝙ habitꝰ est potentie rō agendi.

¶Secūdo eoꝝdē effectuū scz speciem et differētiū tm̄ sm̄ intēsum ⁊ remissuz sunt eadē principia sm̄ speciē solū dr̄ia sm̄ intēsum ⁊ remissum: sed actus precedētes habitū sunt eiusdē speciei cū sequētibus: ergo si habitus intenderet actus sequētes habitū: esset etiā causa actuū precedentiū habitū. quod tamen est falsum: ergo non intendit actus sequentes.

¶Rñdeo. negatur maiorꝫ. vbi idē effectus sm̄ speciē pōt a diuersis causis specie differētib⁹ ꝓduci vt supra diximus de igne. ⁊ sic est in proposito. nā actus intēsus ⁊ remissus in eadē specie possunt ꝓcedere a principijs diuersarū specierū maxime qñ talia ꝓncipia sunt partialia ⁊ nō totalia: cuiusmodi est habitus concurrens cū potentia ad ꝓductionem actus.

ꝑTertio. Id qō ꝑ se intēdit actū pōt per se solū causare actum nisi sit resistētia: sz habitus nō pōt se solo causare actū ⁊ nulla ē resistētia potētie. ergo. aie ad suos actꝰ. ꝯ.

¶Rñdeo. ꝙ habitꝰ eo mō quo se solo intēdit actū: ita se solo causat actū. intendit em̄ actum vt quo: ⁊ causat actū vt quo. videt em̄ aliquādo dicere. s. D. ꝙ habitus nō facit ad substantiā: vt ꝑz. 4. dist. 4. q. 1. arti. 2. q. 2. Sed nō intendit ꝙ habitus nullo mō faciat ad sbam actꝰ: sed ꝙ nō ita necessario requirit ad substātiā actus sicut ad eius perfectionē que est ex parte obiecti vel modi agēdi. habitꝰ enim determinat potentiā ad determinatū obiectū ⁊ ad determinatum modum agendi.

Cōclo. ij.

Virtutes humane sunt habitus. Hāc ꝓbat presenti dist. Id quod perfecte determinat potentiā rationalē ad perfectionē suā ⁊ ad bonum actuz suū est habitus. sed virtus humana est hmōi. ergo maiorꝫ ꝑz ex precedēti ꝯclone. minor est ꝓbi in scō ethicoꝝ.

Scotꝰ

¶Contra arguit Sco. ꝙ virtꝰ includat respectū. Id qō erat virtus in iuuene: puta taciturnitas esset virtū in sene ⁊ id qō est pulchritudo in naso esset deformitas in oculo: ergo virtus includit respectū.

¶Rñdeo ⁊ dico primo cū arguēte ꝙ virtus est ens absolutuz includens tm̄ respectū i obliquo ad naturā eius in quo est vel ad actum eius: vt dicit. s. D. 7. phy.

ꝑDico scō ꝙ aliqua forma que erat prius virtꝰ pōt manere: ⁊ tm̄ desinere esse virtus: sicut fides dū ꝓiungit charitati est virtus. separata vero nō est virtꝰ: qz tūc nō hz ꝑfectiōez quā recipit a suo ꝓprio. ꝑDico tertio ꝙ non est sic de esse virtute. Nam habitus qui primo erat virtus moralis nō desinit eē virtus moralis ex variatione etatis vel status vel fortune: sed bn̄ habitus qui inclinabat ad aliquē actū pro aliquo tempore vel statu vel ꝰditiōe ꝑsone desinit inclinare ad illū actū mutatis predictis circūstantijs: ⁊ inclinat ad oppositum illius actus: sicut habitus magnificētie ad aliquid inclinat diuitē ad qō nō inclinat cūdē qñ est factus pauper ⁊ virtꝰ modestie ad alia inclinat iuuenē ꝙ senem.

ꝑDico ꝗrto ꝙ pulchritudo ⁊ sanitas que sunt habitus corporalis hz nō sint ꝓprie habitꝰ vel virtutes pñt inducere rōnem bonitatis vel malitie ex sola variatione ꝓportionis ad subiectū vel mām cui applicant: vt dicit arguens. ⁊ etiā. s. D. 7. phy.

Alij ꝺs refert. Scotus rext. 17.

¶Cōtra eandem arguit ab alijs quoꝝ argumenta recitat Sco. ꝙ virtus sit pura relatio. ꝑ° ꝓbꝫ ꝺt 7. phy. ꝙ ad virtutē nō est motus qz virtus est ad aliquid. aut ergo intelligit ꝙ virtus sit ad aliquid solum fundamentaliter. ⁊ tunc sua ratio nō ꝯcludit qz etiam albedo est fundamētū relationis. ⁊ tm̄ ad eā est motus. aut intelligit ꝙ sit ad aliqd formaliter. ⁊ sic habet intētū.

¶Rñdeo. ꝙ diuisio est insufficiens sed intelligit ꝙ ad eā nō est motꝰ qz dicit absolutū cū respectu. Itez intelligit ꝙ ad eam nō est primo motus: qz virtutes ⁊ scīe non acq-

runt nisi pri⁹ facta alteratiõe fm passiones appetitus sensitiui vel fm vires sensitiuas apphẽsiuas.

¶Scõo. virtus nõ requirit in potẽtia pp sbam actus: sed tm̃ propter modũ actus: ḡ est tm̃ relatio.

¶Rñdeo. negat ꝓña: qz iz virtus non requirat principaliter ꝓpter substãtiã actꝰ: tm̃ coefficiũt ipsam substantiã actus ⁊ eã intendunt: quod nõ potest facere relatio.

¶Tertio. virtutes causantur per actus immanẽtes intellectꝰ ⁊ volũtatis: ḡ nõ sunt ens absolutũ.

¶Rñdeo. negat ꝓña: qz etiã spẽs intelligibilis ⁊ verbũ causant per actũ imanẽtẽ ⁊ tm̃ sunt absoluta.

¶Quarto. Nullũ ens absolutuz corrũpit ex sola cessatione actꝰ: iz virtutes sic corrũpuntur. ergo nõ sunt entia absoluta.

¶Rñdeo. negatur minor. naz habit⁹ partis appetitiue corrũpunt per iudiciũ rõnis mouentis in cõtrariũ quocũq; modo. s. ex ignorãtia vel passione vel etiã ex electione. habitꝰ vero intellectus corrũpunt ad corruptionẽ phantasmatum in potẽtijs sensitiuis ⁊ alijs modis quos diffuse ponit. s. Do. ꝓma scõe. q. 53. ar. ꝑ° ⁊ tertio.

ꝑDico scõo ꝙ cessatio ab actu nõ corrũpit habitũ nisi per accidẽs: vt ibi declarat arti. 3.

¶Ex his patet ꝙ corruptio habitũ habet causam positiuã vt declaratum est.

¶Contra eandem argnũt alij ꝙ virtꝰ sit ens per accñs ꝑ°. Omne ꝙstitutũ ex diuersis ꝓdicamentis
rer. 41. est ens per accñs. 7. meta. sed virtus est huiusmodi cũ dicat absolutum cum respectu. ergo.

Aureolus. ¶Rñdeo vt dicit Aureolꝰ in suo quoli. q. 11. ꝙ virtus est qualitas precisa a respectu: nõ tm̃ est qualitas precise: iz est qualitas cõtuncta ⁊ copulata respectui. Ex ꝙ dicitur ad argumẽtũ ꝙ aliquid includere duo ꝓdicamẽta contingit dupliciter. Uno mõ per modũ ꝙstituti ex eis ⁊ talis est ens per accidens. hmõi aũt nõ est virtus. Alio modo per modũ vnius predicamẽti alteri copulati: sicut sunt ois relatiua fm dici: ⁊ tale nõ est ens per accidẽs. hmõi vero est virtus.

¶Scõo aut essentia virtutis cõsistit in solo absoluto aut in solo respectu aut in vtroq; : iz nõ primũ nec scõm: ergo tertiũ: ⁊ sic est ens per accñs. maioz ptz. minor ꝓbat ꝙ nõ in solo absoluto patet: qz cũ idẽ absolutuz qõ est pulchritudo in dente sit turpitudo in oculo. sequitur ꝙ idẽ fm essentiã esset pulchritudo ⁊ turpitudo. quod nõ in solo respectu supra declaratũ est: ergo in vtroq;.

¶Rñdeo negatur maioz ⁊ dico ꝙ essentia virtutis est absolutũ pure. ita ꝙ est absolutũ ⁊ nihil plus: nõ tm̃ est absolutũ purũ sed absolutũ copulatũ respectui: et in hoc consistit eius essentia.

¶Ad ꝓbationẽ in ꝯr̃ũ est ꝓtra hoc dico nõ esse inconueniẽs eãdẽ numero ꝙlitatẽ esse successiue pulchritudinẽ ⁊ turpitudinẽ: iz nõ sit eadẽ aũt albedo nũq; ẽ simul pulchritudo dẽtis ⁊ turpitudo oculi.

¶Tertio ille respectꝰ quẽ dicit virtus ant est ꝓpria passio aut pars essentie eiꝰ. iz nõ est ꝓpria passio: ḡ pars essentie. maioz ptz. minor ꝓbat. Subiectũ põt intelligi sine ꝓpria passione: sed virtus nõ põt intelligi sine illo respectu. ergo.

¶Rñdeo ꝙ si ille respectꝰ cõparetur ad absolutũ virtutis: puta tẽperãtia vt tẽperãtia est: sic est eiꝰ ꝓpria passio. Si vero cõpareꝯ ad rationẽ virtutis qne ꝙsistit in esse copulato. sic ꝓtinet ad cẽntiã eiꝰ nõ per modũ partis: iz per modũ termini: sicut terminꝰ est de rõne relationis et nasus est aliqd similitudinis. ꝓdicta aũt copulatio virtutis ad respectũ est qdã cẽ derelictũ in absoluto eius ex respectu.

¶Quarto. Albũ est ens ꝙ accñs: ⁊ tm̃ significat albedinẽ solã iz cõnotet fm̃: vt dicit in ꝓdicamẽtis ⁊ a Cõmẽtatore. 5. met. cõ. 9. ergo

⁊ virtus iz cõnotet illũ respectum solũ in obliquo erit ens ꝙ accñs.

¶Rñdeo. negat ꝓña. nã albũ nõ significat fm̃ iz in obliquo ⁊ ꝙlitatẽ in recto: aliqn nũq; ꝓdicaret de fm̃. vñ sicut hec non est vera. nasus est similitas. sic nec esset hic ꝛa cor⁹ est albũ: iz diceret albũ corporis sicut similitas nasi.

ꝑDico ergo ꝙ albũ significat ꝙsitutũ ex fm̃ ⁊ accñte: iz actu ⁊ determinate claudit in suo significato accñs. s. albedo: fm̃ vero in potentia ⁊ indeterminate: qz nõ determinat quid sit illud albũ: an. s. lapis vel hõ. Et qz qõ determinate significat ꝓncipaliꝰ significat. est esse rõ ꝙ illud significet qõ in potẽtia ⁊ indeterminate significatur. Idcirco dicit ꝑphs ꝙ albũ sonat qualitatẽ significat quod vtiq; verũ est determinate ⁊ in actu. Virtus aũt aliter significat illũ respectũ de quo supra dictum⁹: qz solũ in obliquo ipsum significat. albũ vo significat fm̃ in recto: iz in potẽtia ⁊ indeterminate. Alia qdã tãgit predictus argnẽsque etiã per antedicta facillime dissoluuntur.

¶Distin. xxiiij.

M distin. 24. q̃rit. Utrũ fides sit virtꝰ infusa a deo?

¶Cõclo. j.

Fides formata est virtus. Hanc probat. 2. 2. q. 4. ar. 5. Omnis habitus qui semper est principiũ boni actus humani est virtꝰ: sed fides formata est hmõi: qz per eã homo ordinatur in bonum eternum. ergo.

durandus ꝓ hic dist. 23. q. 3. ¶Cõtra arguit Durãdus. ꝓmo. Omnis virtus perficies intellectũ perficit ipsum ad cõspiciẽdũ oẽm in se: cũ virtus ponat potentiã in vltimo perfectionis debite suo actui: sed fides nõ est huiusmodi: qz est tantũ de non visis. ergo.

¶Rñdeo. dico ꝑ° ꝙ virtus nunq; est virtus intellectualis ꝓp rõnẽ ꝓdictã: ⁊ sic etiã renuit. s. D. 3. di. presenti. Nec omnis habitus existens in intellectu est virtus.

ꝑDico scõo ꝙ nõ est de rõne virtutis ꝙ per eã eliciat optimꝰ actꝰ qui põt elici a potẽtia: cũ contingat in eadẽ potẽtia eẽ plures virtutes quarum vna eliciat nobiliorem actũ ẽ alia: vt dicit. s. Do. de veri. q. 14. ar. 3. ad. 7.

¶Secũdo arguit ꝙ nõ sit magis virtus fides informata charitate ẽ fides informis. Fides nõ elicit nobiliorẽ actũ ꝑfite charitate ẽ absente. ergo nõ est magis virtꝰ. ꝓñia ptz. añs ꝓbat. q: actus fidei est assentire reuelatis a deo. iz nõ magis assentit presente charitate ẽ absente: alioquin absente charitate homo fieret hereticꝰ. ergo.

¶Si dicat ꝙ actꝰ fidei est meritoriꝰ ꝑfite charitate: nõ aũt absente.

¶Cõtra. Meritũ nõ est qd intrinsecum illi actui: ergo non reddit ipsum intrinsece perfectiorem.

¶Rñdeo. dico ꝑ° vt ibi dicitur ꝙ actꝰ fidei: iz nõ sit ꝑfectior in esse cognitiõis ꝑfite charitate: ẽ tm̃ ꝑfectior in ẽ meriti. Ad hmõ improbationẽ dico ꝙ fides fm theologũ est virtꝰ ꝑfite charitate: vt dicit s. D. de veri. vbi. s. qz eius actus est ꝓportionatꝰ vltimo fini ꝛ̃ctũ est vite eterne meritorius qõ hz a charitate sine qua nulla ẽ ꝑfecta virtus: vt dicit Aug. 3 Iulianũ.

¶Dico scõo ꝙ actꝰ fidei p charitatẽ ordinatur ad primã virtutẽ: sicut ad vltimũ finem: et ille ordo est intrinsecus actui fidei: ⁊ se hz ad ipsum sicut forma intrinseca. ipse vero finis se hz ad ipsum vt forma extrinseca.

¶Ex quo ꝓtz falsitas assumpta qua dicebat ꝙ actꝰ fidei nihil hz intrinsecũ ꝓsente charitate ꝙ nõ habeat absente.

¶Cõclo. ij.

Fides formata ⁊ etiã informis infunditur homini a deo. Hãc sic ꝓbat. 6. D. 2. 2. 6. ꝑ°. Ille habitus infundit̃ homini a deo per cuius

act⁹ hō elenat supra suā naturā. sed fides est huiusmodi.ergo.

Scot⁹ hic dist. 23.

¶Contra arguit Sco.1.Aliquis pōt nāliter assentire revelatis a deo.ergo nō est ad hoc necessari⁹ habit⁹ infusus.ꝫntia ptz. añs pbat. Nam pōt naturaliter scire q deus est verax ⁊ q nō pōt mētiri. ergo pōt naturaliter assentire his quē ab ipso revelantur.

¶Rñdeo.negat 2ñam.qz nō infundit fides solū ad assentiēdū.ſz ad prompte ⁊ delectabiliter ⁊ discrete assentiēdū.i. vt credamus hec ⁊ non illa:⁊ non credamus omni spiritui.hoc aūt sine habitu infuso non esset in nobis.

¶Scō.Si fides infusa ponit in intellectu ipsa eēt certior fide acqsita.sed hoc est falsum.ꝫ nō ponit maior: patet.qz alias frustra poneret.minor.pbaꝫ. Conclusio est minus certa ꝫ principiū.ſz huic deus est trinus ⁊ vn⁹ assentio fide infusa.ſi ponit:qz est a deo revelata:sed hoc esse revelatū credo :qz apostoli predicauerūt. credo aūt apostolis fide acqsita:et sic fides infusa se hz ad acquisitā:vt cōclusio ad principium.ergo.

¶Rñdeo.negatur minor.Ad pbationē.negat minor. Et dico q huic deus est trinus ⁊ vnus assentio:qz deus revelauit ⁊ nō ex hoc q apostoli hoc dicunt: et eodem actu assentio deū eē trinū et vnū: ⁊ hoc esse revelatū a deo.

¶Dico tñ scō q p̄dicatio requirit nō ad hoc q elicitā actum credendi:sed ad determinationē credendoz:⁊ ad proponendū intellectui suū obz māle puta aliqō cōplexū: nō aūt ad cāndū assensum i intellu.

Cōclo.iij.

Nullꝰ hō naciter discredēs aliquē articulū fidei hz habitū fidei infuse. Hāc sic pbat.2.2.q.5.ar.3.Nullus nō inherens doctrine ecclesie tanꝫ infallibili regule hz habitū fidei infuse:sed q libet hereticus est huiusmodi.ꝫ.

Durandus hic q.5.

¶Cōtra arguit Durādus. pmo. Aliqs pōt hꝫ verā sciam de passionib⁹ alicuius subiecti ⁊ decipi circa alias passiones einsdē.ꝫ pōt habere verā fidem de aliquibus articulis ⁊ circa alios errare.

¶Rñdeo.negat 2ñam . qz diuerse passiones pbanꝫ p diuersa media: quoꝝ vnū pōt sine alio cognosci. oēs aūt articuli hñt idem medium.s.primā veritatē propositā nobis in scripturis ſm doctrinā ecclesie Negat ēt 2ña.qz alia rō est de habitibus infusis ⁊ de acqsitis. Nam habitus acqsitus non perdit per vnicū actū:qz actus nō cōtrariat habitui:⁊ talis habitus dependet a sbo ⁊ non ab agente extrinseco. Sed habitus infusus dependet ex actione dei infundētis qui desinit infundere pp cōtrariū actum tali habitui:qz talis actus ponit obstaculum diuine infusioni:⁊ iō habit⁹ fidei tollit p quēlibz actuz peccati mortalis sibi cōtrariū cuiusmodi est infidelitas.

¶Scō qui credit aliqua sītr nāe vt pri⁹:habet fidem similiter nāe vt pri⁹ sed ille qui errat tñ in vno articulo credit alios sītr nunc vt pri⁹.ꝫ hz fidē vt primus.

¶Rñdeo.negat mior. qz hereticꝰ nō tenet illos articulos eo mō ſcut fidelis.s.simplr inherendo pme veritati ad qō indiget hō adiuuari habitu fidei:sed tenet eā q sunt fidei propria volūtate ⁊ propio iudicio.

Cōclo.iiij.

Fides ē vn⁹ habit⁹ ⁊ nō multi spē distincti. Hāc sic pbat. 2.2.q.4.ar.6.Ille habitus virtutis est vnus ⁊ non plures qui hz vnū formale obm ⁊non plura:sed fides est hmōi.hz.n. pro obiecto primā veritatē.ꝫ.

Scotus

¶Contra minorē pbatiōis 2clonis arguit Sco.p⁹.Si prima veri vbi.3. tas revelans est obz fidei : sequit q assensus quo assentio isti propositioni deus est trinus depēdeat ex infinitis assensib⁹. hoc ē impossibile. ergo ille actus ptz.nam assentio isti deus est trinus:qz est revelatus: ⁊ quō assētio huic revelatū ē a deo: q deum esse trinum est revelatū. Si dicas qz est revelatū procedaz in infinitum.

¶Rñdeo.negat maior. et dico q per fidē primo et directe assentio huic deus revelauit q est trin⁹: ⁊ secūdario assentio huic de⁹ est trinus:ſz eodē actu:ſicut ēt visus pōt ferri in lucē secūdario i colores: ḡuis vnico actu ferat in vtrūq.

¶Dico secūdo q huic deus revelauit q est trin⁹ fides assentit pp scipam ⁊ nō pp aliā ppositionē:ſz ille assensus causat a deo interi⁹ mouēte intellectū p habituz fidei ad hunc assensum.

¶Dico tñ q ad hūc pmū assensuz fidei prequirit pntio hui⁹ plexi p locutionē interiorē vel exteriorē.

¶Dico tertio q isti revelatū est a deo q deū esse trinū est revelatuz ⁊ sibus ppositiōibus assentit fide acqsita:nec tñ ex hoc sequit q fides infusa dependeat ex acqsita quātū ad habitū aut quātū ad pncipale actum qui est assentire.

¶Scō. Nullū ens rōnis est formalis rō habit⁹ realis: sed revelabilitas est ens rōnis.ꝫ nō est obz fidei qui est habitus realis.

¶Rñdeo.negat maior.ō rōne formali q se tenet ex parte rei:a : nam de rōne obiecti fidei est q sit nō visum: esse aūt nō visum est negatio que est ens rationis.

¶Dico scō q revelabilitas non est obm fidei cum non moneat ad assensum:sed potiꝰ pma veritas q est terminus illi⁹ respect⁹ monet ad essensuz:sicut ēt cū discipul⁹ assentit dictis magistri:qz magister dicit illa: nō hoc iō est qz respect⁹ rōnis q importat in hoc q est esse dictū a magistro causet assensum in discipulo:sed potiꝰ scia magri: et verbū eius qō est terminus p̄dicti respectus.

¶Cōtra cādez arguit Aureolus p⁹. Formalis rō obi nō reducit ad aliquē cām in eadē scia:sed pma veritas reducit ad cām supiorez: qz iō ē pma vitas:qz ē de⁹ ꝫ potiꝰ deitas ē obm fidei ꝫ pma vitas.

¶Rñdeo.negat minor.nam ista pp̄o pma veritas nō pōt mentiri nō resolvit in istā:de⁹ non potest mentiri:sed ecōtra:ideo deus nō pōt mentiri.qz est pma veritas. Dico tñ q cum dicim⁹ primā veritatē esse obiectū fidei nō excludi tur deus : imo exprsse hoc dicit.s. D.secunda secūde.q.1.art. primo.

¶Scō obiectuz habit⁹ est finis eius:sed pma veritas nō est finis sed summū bonū.ergo prima veritas non est obiectum fidei.

¶Rñdeo.negat minor . qz fides ē in intellectu. bonū autem ⁊ finis intellectus est verū:et ideo prima veritas est finis fidei non tñ deus sub illa rōne est finis: voluntatis: sed sub ratione summi boni.

Distinctio.xxv.

Est distin.25.querit. Utrum fides sit de visis?

Concl'o.j.

Fides nō pōt esse de visis. Hanc sic pbat scōa scōe.q.1. ar.4. Obm fidei non sufficit mouere sensum vel intellectuz ad sui cognitionē:ergo est non visum.

¶Cōtra arguit Aureolus q ieui dētia nō sit de rōne formalis obiecti fidei. Tum qz ineuidentia ē negatio. Tum qz nō oia que considerant p fidē habent attributionez ad ineuidentiam.ergo.

Aureolus.

¶Rñdeo q dupler ē rō formalis habitus existētis in itellectu. vna se tenet ex pte rei intellecte: et talis non pōt esse p̄natio aut negatio aut relatio aut quodcūq; ens rationis:sed eā primo respectu intellectus ⁊ per eā tendit in alia : ⁊ oia ad illa habēt attributionem. Alia est formalis rō obiecti que se tenet ex pte intelligētis ⁊ istā nō opz eē pmo itellectam:ſicut patet de istis q̄ sunt eē intelligibile esse

abstractū:ꝛ sitr esse nō visibile:et talis rō nō cōuenit obo in p° mō psciatis:ſz in scō:nec est rō mōnua nec terminatiua ſz 2comitatiua:ꝛ talis ratio est inuidentia. tenet.n.se ex parte credentis sed non totaliter:sed etiā ex parte rei vise vel non vise que pōt esse pñs vel absens potētie visiue per suā essentiā vel p ꝓpriā similitudinē. Actus.n.videdi causat a visu et visibili simul vnitis.

Duran dus in 2.di.24 q.1.

¶Cōtra eandē arguit Durādus. Si de rōne formalis obiecti fidei est esse nō visum sequit ꝙ de formali rōne obiecti visionis ꝛ scie ē esse visum.sed hoc est falsuz.ergo maio: p3. q: cum scia ꝛ fides sint habitus oppositi/ eoꝝ obiecta debent hꝫe rōnes oppositas. minor ꝑbat. Obiectū fm suā formalem rōnez est prenīū actui.sed esse visum nō est prenīū actui visionis: imo aliqd dicit visum:q: actꝰ visionis cadit sup ipsum.ergo.

¶Rñdeo.negat minor. Ad ꝓbationē negat maior de formali rōe que se tei.et ex pte cognoscentis. q: cū talis rō nō moueat potētiā: nō opz ipaz actui potētie eē ꝓniā. ꝑDico scōo ꝙ aliquid pōt dici visum dupliciter. Uno mō actu ꝓmo si est ꝓsens visui per suā sititudinē. Alio mō actu scōo: q: .s. terminat actū scōm ipsi⁹ potētie:ſz aūt esse visuz scōo mō sit posteri⁹ actu: tñ esse visum ꝓmo mō est ꝓniū actui. ꝑDico tertio ꝙ obm fidei est non visuz:q: forma ꝓncipalis obiecti crediti nō vnit in rōne obi intelligibilis potētie creditiue.sed per formā ꝛ sititudinē sui effectꝰ imꝑfecte repꝛesentantem suam cām.

Conclo.ij.

Fides non est de scitis.

Hāc sic ꝓbat vbi.ā.ar.5. Nullum nō visuz est scitū:sed oē creditū ē nō visuz.ḡ nullū creditū est scitū.

¶Cōtra arguit Durādus.ꝓ°. Fides habet de oib⁹ illis ad q̄ se extēdit diuina reuelatio:sed diuina reuelatio se extendit ad aliqd scō-

Duran dus vbi supra.

tum:puta ad istud:deus est vnꝰ qd cognoscit si multis demōstratiue:ꝛ est reuelatū Deutero. 6. ḡ.

¶Rñdeo.negat maior.non.n. est fides de oibus reuelatis a deo: ſz soluz de illis reuelatis qb⁹ adheret qs ꝓcise ꝓp reuelationē: de illis aūt qbus adheret fidelis non soluz ꝓp reuelationē:sed ēt ꝓp euidentē deductionē ex ꝓncipijs per se notis nō ḥz fidem:sed sciam: vt dicit.s.D.de veri.q.14.ar.9.

ꝑDico tñ ꝙ diuina auctoritas et mediū necessariū ꝑhit simul ꝛcurrere ad eundē vnū assensum: sed ille assensus nō erit creditus: sed scientificus. Cuius rō est: q: mediuz illō necessariū ꝛ euidēs tollit formalez rōnē obiecti fidei cū faciat illud ennunciabile quod concludit esse visibile:quādiu aūt est visum non potest subesse actui fidei cuz fides nō cadat nisi sup non visa.

ꝑDico tertio ꝙ i tali assensu causato ex cōcursu diuine auctoritatis et mediū necessariū sunt duo.ſ. firmitas adhesionis ꝛ euidentia cōplexi cui assentit ꝛ ad ꝓmū hoꝝ directe diuina auctoritas que est cā assensus creditiui:quia mouet intellz mediāte volūtate ad assentiendum non autem sc̄m.

¶Secundo opinio ꝛ scientia ꝑnt esse simul de eodem.ergo ēt fides ꝛ scia.ꝑntia p3 antecedens ꝑbat. Mediū cōtingēs ꝛ mediuz necessariuz ꝑnt simul cōcurrere ad causandū eundē assensum.. ergo pōt de eodem esse scia et opinio.

¶Respondeo.negatur ꝙsequētia: q: assensus causatꝰ a tali cōcursu non est opiniatiuꝰ:sed scientificus: q: medium necessariuz tollit formalem rationez obiecti opinionis ſz formidinem :ꝛ informem adhesionem.

ꝑDico scōo ꝙ ille assensus fi ē opiatiuꝰ actu.ē tñ in potētia:q: mediū ꝑbabile eē natū ꝑbat ꝛ cāre assensum opinatiuū si nō cōcurret cum medio necessario.

ꝑDico tertio ꝙ si in eodē intellu

Distinctionis.xxvi.Questio vnica. Fo.xxxij.

essent simul duo assensus: quoꝝ vnus causatꝰ eēt ex medio cōtingenti:alter vero ex necessario:ille qui esset ex medio cōtingenti non eēt actu opiatiuꝰ: q: mediū necessariū:cā quo cōcurrit tollit rōnem obiecti opinionis. Itez ſbm scie ꝛ opinionis ḥbit⁹ opp̄ositas cōditiones fm ḥbitū ꝛ ꝓnationē: q: ſbm scie firmiter assentit opinionis vero titubat:impoꝫe aūte est eundē intellm respectu eiusdem ꝛctionis sit firmiter adherere ꝛ titubare seu formidare.

Cōclo.iij.

Fides est simꝑ certio: scia sed nō quo ad nos ꝛ fm qd. Hanc sic ꝓbat.2.2.q.4.arti.2. Illud est certius cui⁹ prima cā est certior ꝛ immutabilior. sed deus qui ⁊ est cā fidei est certior ꝛ immutabilior ꝙ ꝓma principia ꝛ lumen intellectus agētis que sunt cā scie.ḡ. Sciētia tñ est certior quo ad nos q: magis cognoscim⁹ ea q̄ scimus ꝙ que fide tenemus.

¶Cōtra ꝓbationē arguit Durādus ꝙ adhesio firma nō faciat ad certitudinē.ꝓ°. Certitudo nō stat cū falsitate: ſz firma adhesio stat cū falsitate:vt ꝓz in hereticis.ḡ.

Duran. vbi.s.

¶Rñdeo ꝙ cū dicim⁹ firmitatem adhesionis eē certitudinē non intelligim⁹ de q̄cūq firmitate:nec ō q̄lz aut cuiuslz adhesiōe obtī: ſz tñ de firmitate adhesionis intellect⁹ ad suū cognoscibile.hoc āt fi nisi verū q: falsuz nō est cognoscibile:vt dicit.s.D.ꝛ.di. 27.q.2.ar. quarto.

¶Scōo arguit. Illi firmi⁹ adheremus a quo difficilꝰ recedimus sed difficilius receditur a scientia ꝙ a fide:cū multi a fide recedant: a scia vero non.ergo.

¶Respondeo.primo ꝓcedit maior de firmitate adhesionis q̄ oritur ex euidentia eoꝝ quib⁹ adheret: ſz negat de firmitate adhesionis que dependet a voluntate:cuiusmodi est adhesio fidei.

ꝑDico scōo ꝙ maior ē simꝑr fal-

sa q̄n tales adhesiones non sunt eiusdē rōnis:sicut est in ꝓpositonam cā firmitatis adhesionis fidei est voluntas:cā vero adhesionis scie est euidētia cōpleri cū intellectus assentiat aliq̄n etiā contra voluntatem.

¶Tertio.Illud est certius qō est dubitationi impmirtius: sed scia nō patitur dubitationē: fides vero sic.ergo.

¶Respondeo.dupliciter pōt aliquid eē certū:vno mō quo ad nos siue exparte ſbi:ꝛ sic concedit totum. Alio mō ex parte obiecti ꝛ ex pte medū ꝛ cause:ꝛ sic negat maior.

¶Contra.Certior est scia beatorum ꝙ fides nostra:sed nō est hoc ex pte obiecti cū idē obz sit vtrobiq ꝙ ſz ex pte modi:q: illi tēdūt in deū visum.ꝛ nos in creditū.ḡ in ꝓposito certior est scia quā habem⁹ ꝙ deus sit vnus ꝙ fides q̄ credim⁹ ꝙ sit trin⁹: q: in illud tendim⁹ vt in visuz:ꝛ in hoc vt in creditum.

¶Rñdeo ꝙ scia beatoꝝ non est certior fide viatoꝝ quo ad cām: q: vtrobiq est eadē cā q̄ est ꝓma veritas:est tñ certior ex pte sbi ꝙ plenius assequit ea que videt ꝙ ea q̄ credit:ꝛ idē dico de scia viatorum ꝛ fide quā habent.

¶Distin.xxvj.

Q dist.26. queritur Utrū spes sit virtus theologica realiter a fide ꝛ a charitate distincta.

Concl'o.ſ.

Spes est virtus. Hanc sic probat 2.2.q.17.ar.1.Spes facit actū rectum.ergo est virtus.

Cōcl'o.ij.

Spes est virtus theologica.hāc sic probat vbi.ā.arti.5.Et ꝓsenti dist.q.2.ar.2.Omnis virtus ḥs deum ꝓ obo est theologica: sed spes est hmōi. attingit.n. deum ꝛ supremā cām efficientem ꝛ eius auxiliꝫ innitit: ꝛsicut cām finalē

inquātū in eius fruitiōe beatitudinem expectat. ergo.

Duran. hic. q. 2.

¶Contra minorē huiꝰ rōis arguit Durādus ꝓmo q deus nō sit timendarum oīm spei sed beatitudo. Idē est oīm spei ⁊ delectationis: sed immediatū oīm delectationis nō est deus: sed beatitudo creata. ergo maior. q. spes ⁊ delectatio nō differūt nisi ſm presens ⁊ futurum minor: probabiť. ergo.

¶Rñdeo. negať maiorē. nam spes hz duo obiecta vnū māle quod est ipsa res que sperať. Et aliud formale qđ est id cniꝰ auxilio obtinēdum speratur. Jsta aūt duo aliqñ sunt distincta vt qñ qs sperat obtinere aliqđ auxilio amicoꝝ. predicta aūt distinctio nō hz locum in obiecto delectationis.

ꝓ Itē de rōne obiecti spei est arduitas que nō est de rōne obiecti delectatiōis. Unde delectatio est in cōcupiscibili: ⁊ spes que est passio in irascibili.

ꝓ Dico scđo q minor: ē oīno falsa quā multiplr ꝓbat. pº. Immediatum oīm amoris cōcupiscētie nō est res sbō distincta a ꝑcupiscēte: sicut ꝑz q amās vinum nō amat ipm immediate: sed immediate amat gustationē vini: sed delectatio est amor cōcupiscētie. ergo.

¶Rñdeo dico pº q deus est immediatū oīm delectatiōis: sed nō tale: qr ois delectatio hz pro obo totali vł partiali aliquā opatiōez vt dicit. s. D. 1. 2. q. 32. arti. 1.

ꝓ Dico scđo q delectatio vel fruitio: lz habeant pro obiecto totali deum ⁊ adeptionē sine visionem dei simul: tñ principaliter respicit deum: qr illa visio nō est finis nisi inquātū nos deo cōiungit: fruitio aūt respicit finē. Hoc dicit. s. Do. 1. dist. 1. q. 1. ar. 1. ad scām.

ꝓ Dico tertio ad argumētū q maior: est falsa. nam illiꝰ amoris quo amať vinū oīm immediatū est tam vinum qꝫ vsus eius: imo vsus nō diligiť nisi ꝓp vinum: lz vtrūq referatur in eum qui diligit: amore eiꝰ cōcupiscētie non solū amatur perfectio nobis inherēs: sed et bonū qđ causat illā perfectionē.

ꝓ Dico quarto q ēt minor est falsa vt declaratū fuit in pº di. 1.

¶Secūdo. Sūma tristitia quam hñt dānati nō est immediate ex deo: sed de carentia visionis divine. q̄ summa delectatio quā hñt beati: nō est de deo: sed de visione.

¶Rñdeo. negať ꝑña. qr similitudo non valet: nam deus ꝺupliter cōiungit beatis. Uno mō ꝑ sui cēntiam tanqꝫ forma intelligibilis. Alio mō per sui nobilissimū effectum qui est dei visio ⁊ fruitio: et sic est eis ꝺupliꝝ bonꝰ. dānatis aūt est malus vno mō. s. per suū effectum ⁊ ideo tristanť immediate de illo effectu ⁊ nō de deo: qr deus in se nō est eis malus.

¶Tertio. Deꝰ ñ delectat nisi mediante visione vel alia operatiōe. ergo delectatio immediatior est operatione.

¶Respondeo. negatur consequētia. sicut nō sequitur homo nō intelligit obiectū nisi mediāte specie. ergo immediatius intelligit speciem qꝫ obiectum: ⁊ hoc ideo est: qr species est medium quo ⁊ non in quo. sic est in proposito: qr sicut species intelligibilis perficit intellectum ad hoc q̄ intelligat: ita visio perficit videntem ad hoc q̄ possit frui deo.

¶Quarto. Nullus delectať nisi de eo qđ est sibi bonum: vt dicit. ꝓphs. 8. ethicoꝝ. sed deus non est bonus creature: nisi qr causat in ea aliquā perfectionē. ergo immediatiꝰ delectamur de illa ꝓfectiōe. cap. 2.

¶Respōdeo. negať ꝑña. vt ꝑz ex responsione ad tertiū.

ꝓ Dico scđo q minor: est falsa. deꝰ enim nō solum est bonus homini rōne operatiōis per quā deum attingit: imo per sui essentiam ante omnē operationē qua ipse attingatur: qr divina essentia vnit intellectui cuiuslibet beatiꝰ forma intelligibilis. ⁊ quicqđ sit de delectatione

atiōe dico q̄ spes immediate attingit.

Cōclo. iij.

Spes distinguiť a fide ⁊ a charitate. Hanc sic ꝓbat presenti dist. Et. 2. 2. q. 17. ar. 6. fides spes ⁊ charitas hñt distincta obiecta formalia. ergo sunt distincte. ꝑña ꝑz. añs declaratur. Maz obiectū fidei est deus inquātum a deo ꝓcenit nobis cognitio veritatis. Et est obiectū spei inquātū est nobis principiū ꝓtecte bonitatis. s. beatitudinis. Et est oīm charitatis inquātū inhereimus ei ꝓpter seipsum.

Scotus. vbi. q3. vnica.

¶Contra arguit Sco. q̄ spes nō distinguať a fide. primo. Uniuersale ⁊ particulare nō diuersificāt habitus: sed fides est respectu vniuersaliū: in fide. n. teneo oēm ipsum esse saluandum. ergo.

¶Rñdeo. dico pmo q̄ fides ⁊ spes nō distinguunť sicut duo habitꝰ cognoscitiui: ꝛ fides est habitus cognoscitiuꝰ ⁊ spes est habitꝰ appetitiuus: vt dicit. s. Do. pñti dist.

ꝓ Dico scđo q obiectum spei non est particulare: lz sit minus vniuersale qꝫ obiectum fidei: qr fide credimus omne revelatuꝫ a deo: spe aūt appeto salutem tm̄ mihi ⁊ alteri inquātum est mihi charitate coniunctus.

ꝓ Dico tertio q actus spei procedit ex duplici credulitate: vna vł que est actus fidei quo actu credo in ecclesia esse remissionē peccatoꝝ. Alia vero particulari que nō est actus fidei: sed intellectus vel virtutis cogitatiue quo actu credo mihi fiendā remissionē.

ꝓ Dico quarto q̄ lz vł ⁊ particulare non varient habitus intellectuales pñt tm̄ distinguere habitus: quoꝝ vnus est intellectiuus ⁊ alter appetitiuꝰ: cuiusmodi sūt fides ⁊ spes.

¶Secundo. Si spes distinguiť a fide aut hoc est: qr futuritio est de rōne obiecti spei ⁊ nō de rōne obi fidei. aut hoc est: qr spes hz ponere medium inter excessiue ⁊ diminute sperare: sed non primū: qr tunc spes haberet pro obiecto aliquod tēporale ⁊ nō eternū: nec eēt virtꝰ theologica: futurū enim est tēporale. Item preteritio nō reꝑit primum habitū. ergo nec futuritio. Nec est dādus scām: qr tunc spes esset virtus acquisita ⁊ non infusa. nā nō ois virtus moderatiua passionū est moralis acq̄sita.

¶Rñdeo q̄ est ꝓpter vtrūq. Ad improbationē. dico primo q̄ spes respicit duo obiecta. vnū est formale cuius auxilio innitiť: ⁊ istud est eternū. aliud māle. s. beatitudo creata ⁊ alia que ad ipsam reꝙruntur: ⁊ istud pōt esse tēporale. ad virtutē aūt theologicā sufficit obiectū formale eē eternū.

ꝓ Dico secūdo q passiones appetitus sensitiui ⁊ actus voluntatis sunt quedam attractiones vel repulsiones. preteritū autē inquantum huiusmodi non attrahit nec repellit: sed solū pñs vel futurum ⁊ iō nullius actꝰ appetitiuus proprie respicit preteritū vt preteritum est: qđ dico qr ⁊ si tristitia sit de preterito nō est tm̄ de eo vt preteritum est: sed vt est aliquo mō pñs appetitiui: vel in seipsa vel in sua cā vel in suo effectu: ⁊ sic ꝑz q̄ futuritio est de rōne obiecti spei nō aūt fidei: lz accidit ei inquātū credimus aliqua futura: nō tm̄ oē creditū est futurū sicut oē speratum.

¶Ad improbationē secūdi negať ꝑña. Nā virtus theologica potest eē moderatiua passionū vel actuū similiū passionibꝰ quātū ad obiecta secūdaria: vt dicit. s. D. 2. 2. q. 17. ar. 5. ad scām.

¶Contra eandem iterum arguit Sco. q̄ spes nō distinguať a charitate. Charitas sufficiēter disponit ad ordinatū velle respectu boni presentis: ⁊ ad desiderandum futurū qđ est sperare. ergo nō est distincta a spe. ꝑña ꝑz. añs probatur. Amicitia acquisita sufficit ad quemlibet amicum: ⁊ ad desiderandum Scotus vbi. s.

randum ei bonum futurum. ergo
& charitas.

¶ Rñdeo. negatur vltima pars
antecedentis. vbi dicit q̄ desidera-
re est sperare.

¶ Dico secundo q̄ ꝫ charitas suf
ficiēter disponat ad desiderandū
futurū nō tñ ad spē: q: ad sperā-
dum deū occurrit spālis rō arduī
tatis & specialis difficultas.

¶ Dico tertio q̄ amicitia acquisi-
ta non intendit assequi aliquod
arduum existens supra naturalē
facultatē amātis: & ideo non re-
quiritur aliquis specialis habit⁹
alius ab amicitia faciens fidu-
ciam & securitatez de obtensione
illius. Et ideo illa similitudo non
venit qua ꝓbatur antecedens: vt
dicit. s. D. presenti dist. q. 2. arti. 1.
ad secundum.

¶ Dis. xxvij. vsq; ad. xxx.

IN dist. 27. vsq; ad
30. Queritur, vtrum
homo debeat ex cha
ritate plus diligere
deum q̄ seipsum?

Cōclo. j.

Licet amicitia politica nō sit ꝓpe
virtus: tñ charitas est virtus. pri-
mā partē ꝛz. s. D. in. q. de charita
te ar. 2. ad octauū. Et ꝛz dist. 27. q.
2. art. 2. ad p̄mū. Licet i. 2. 2. q. 23.
arti. 3. Et. 6. ethicoꝝ cap. 1. 2. 5. vi-
detur dicere q̄ est virtus: sed inten
dit q̄ non est virtus: sicut sunt
alie virtutes. Tū q: ꝫz ꝓ fundā-
mento alias virtutes: naz ex hoc
q̄ aliquis est virtuosus inclinat
ad amādum virtuosos. Tum q:
de rōne talis amicitie est virtus
vel habitus existēs in alio suppo
sito. Tum q: amicitia pōt perdi
sine vitio illius in quo est: sed ex
solo defectu amici. Est tñ aliquo
modo virtus: q: est habitus elec-
tivus & laudabilis & in mente cō
sistens. scōam partē probat scōa
scēe. q. 23. vbi. s. ex hoc q̄ charitas
elicit actum conformē regule pri-
me humanoꝝ actuū. s. deo.

Cōclo. ij.

Obiectū chari
tatis est deus
inquantū est beatificativus crea
ture rōnalis. Māc sic ꝓba. secūda
secūde. q. 23. art. 4. & ꝓ⁰. Ex hoc q̄
charitas tendit in deū inquantū
est beatificativus. ꝫ de⁹ vt sic est
obiectū charitatis.

¶ Cōtra arguit Sco. ꝓ⁰. Nullus Scotus
respect⁹ rōnis pōt cē rō formalis dist. 27.
terminās actus realem: ꝫz rō bea q. vnica
tificativi est relo rōnis & act⁹ cha
ritatis est realis: ergo ꝛc.

¶ Rñdeo q̄ dupler ē rō formalis
vna se tenet ex parte obiecti. & de
ista ꝓcedit torū q: talis ratio est
motiua & terminativa act⁹. & se hz
in gñe cause finalis. talis aūt ra-
tio in obiecto charitatis est ratio
summi boni. Alia est rō que se te-
net ex pte potētie: & se tenet in ge
nere cāe mālis: ex eo q̄ est dispos
tiua ad actū: & de ista negat ma-
ior. & talis ē rō beatificatiui. Nul-
lus esīt diligit aliq̄d nisi q: est sibi
bonū & cōueniens aut perfectiū
sui. Ista aūt oia dicunt respectū.

¶ Scō. charitas deū diligit ꝓp
se: ꝫ nō inq̄tū est beatificativus.

¶ Rñdeo. si ly inq̄tū dicat cām fi
nalem. sic deus diligitur pp se. Si
vero dicat cām dispositiuā: sic di-
ligit inq̄tum est beatificativus.

¶ Ex hoc enim q̄ deus est beatifi
cativus hoīs. hō inclinat & dispo
nit ad amandū deū quem tamen
diligit ꝓpter se.

¶ Ad argumentū negat ꝓna: q: si
la duo ꝓnt stare simul. ꝓz ex his
q̄ obiectū charitatis nō dicit pu-
rum absolutū nec purū respectū
sed absolutū sub respectu. s. deum
sine summū bonū vt est beatifica
tiuū: ita q̄ eius rō partis est abso-
luta & partim respectiua.

¶ Tertio charitate diligit de⁹ ꝓ
pter se: ergo nō vt est beatificans.

¶ Rñdeo. q̄ si ly pp dicat cām fi-
nalem cōcedit totum. Si vero di-

cat cām dispositiuā negatur ānia.
Dico ergo q̄ diligēdo deū nō re-
ferimus eum ad nostram vtilita-
tē nuq̄ tamē amaret a nobis nisi
esset nobis conueniens.

Cōclo. iij.

Hō dz ex cha
ritate plus di
ligere deum q̄ seipsum. Hanc sic
ꝓba. 3. sen. di. 27. q. 1. arti. tertio.
& scēa scēe. q. 26. arti. tertio. Non
minus diligit deū charitas q̄ na
tura hois in sua integritate per
fecta: ꝫz talis plus diligit deū q̄
se cum pars plus diligat bonū to
tius & ꝓpriū. vnde & bonus ciuis
exponit se morti ꝓ salute ptie. 3.

¶ Cōtra rōnē arguit Durād⁹ ꝓ⁰. Durandus
Ciuis exponēs se morti ꝓ patria dist. 29.
vult sibi maius bonū q̄ patrie: q.2.
plus diligit se. ꝓna ꝓz. ānia ꝓbat.
vult sibi bonū virtutis & patrie bo
num tēporale. ergo.

¶ Rñdeo negat ānia. nam virtus
politica inclinat ad p̄eligendū
finem ꝓis que sunt ad finē. bonū
suū particulare illius ciuis ordi
nat ad bonū patrie. Dico scōo q̄
plus diligit patriā q̄ se: quia vult
suū esse & viuere & operari defīne
re esse: vt ꝓseruet esse & viuere pa
trie. Ad ꝓbationē negat ānia si ac-
cipiat cum exclusione. nam illud
bonum virtutis nō vult tū sibi:
ꝫz etiā patrie & magis q̄ sibi. Tuz
q: ponto q̄ nō sit alia vita ꝓter
istam sicut multi credebāt qui ꝓ
patria mortui sunt patria dimi⁹
gaudet de illo bono. negat etiam
minor. q: patrie vult nō soluz bo
nuz tēporale: ꝫz et bonū virtutis.

¶ Scōo. Quilōz dz plus dolere
si fecit cōtra bonum virtutis q̄ si
tota ciuitas fecisset: ergo dz plus
velle sibi bonum virtutis q̄ om-
nibus alijs.

¶ Rñdeo. negatur ānia: nam qui-
libet debz magis bonuz virtutis
velle cōitati q̄ sibi partiali: nisi
in casu: vel ex ꝓuatiōe talis bo-
ni virtutis partiali derogaret ali
cui bono meliori q̄ sit tota cōmu-
nitas: quale est deus cui deroga-
retur peccando. & quilibet debet
potius velle q̄ tota vniuersitas
electoꝝ sua gloriā habeat q̄ ꝓ ipse
solus haberet eam: dūmodo sua
ꝓuatio nō veniret in culpa sua:
q: in hoc derogaret deo: vt dicit
s. D. in simili in. q. de charitate.
arti. 11. ad sextum.

¶ Tertio. Hō dz pl⁹ amare se q̄
amicum: tñ nō dz se exponere mor
ti ꝓ amico: vt ꝓ. 3. etiā cōcedit. ꝫ ex
tali exposit̄one nō arguit q̄ pl⁹ dili
gat deum q̄ se.

¶ Rñdeo. negat ꝓna. nam signū
est q̄ plus diligit felicitatē alte-
rius & virtutem q̄ ꝓpriā vitam. nō
tamē est signū q̄ plus diligat aliud
simpliciter. Isto signo est q̄ plus
amat esse & viuere & operari cōmu
nitatis q̄ suipsius. huius signuz
etiā habetur in naturalibus. naz
aqua naturaliter inclinat ad descen
dendū & dimittendū ꝓpriū lo-
cum ꝓpter bonum vniuersi.

¶ Cōtra arguit Sco. ꝓ⁰. Natura Scotus
est determinata ad vnum: sed qli- vbi. ꝫ.
bet vult naturaliter esse suum: ergo
est simpliciter impossibile. q̄ nolit. vñ
si esse creature est esse dei. est in
cōpossibilis quilibet magis vellet
suum esse cōseruari q̄ esse dei.

¶ Respondeo q̄ quelibet creatura
plus refugit nō esse dei q̄ nō esse
ꝓpriū: nec tamen casus est ipos
sibilis: tamen ex posito creatura
potius vellet no esse suum q̄ non
esse dei. Ad argumentū negatur
ꝓna: q: ꝫz natura sit determinata
ad vnum: tamen pōt in opposita
per accidens ꝫz non per se & mi-
rime in ꝓposito: q: quelibet res hz
perfectius esse in deo q̄ in seipsa.

¶ Scō. Amor naturalis non est
nisi quorumcunq; amātiū: q̄libet
res naturaliter amat se.

¶ Rñdeo. negat ꝓna: q: transitur
a re ad nomen rei. i. ad primitatē
vt dicit. s. D. 3. sen. di. 29. q. 1. ar. 3.
ad secundum.

¶ Contra eandē arguunt alij ꝓ⁰. Alij
Ja magis diligit naturaliter qo est
magis vnitū nobis: q: vnio est ca

amoris.sed ꝓprius esse est magis vnitum nobis ꝙ̄ esse dei.ergo.

¶Rñdeo. negat maior. qz causa amoris nō est tm̄ vnio sed ēt eminentia ꝑfectionis in esse.deus autē plus ꝑtinet esse z bonitatē creature ꝙ̄ creatura contineat a seipsa. Sitr de⁹ est causa vnitatis cuiuslibet rei ad seipsam vel ad qcūq; aliud. Hanc solonem ponit. 8.D. prima.p.q.60.ar.5. ad primum.

¶Scdo. Hereticus aliqñ exponit se morti ꝓ deum: z tamen nō diligit deū super oia cuz sit in peccato mortali:ergo mors ꝓ aliquo nō est dilectionis super omnia.

¶Rñdeo ꝙ talis nō diligit dilectione nāli deum super oia: qz hz nām vitiatā z nō integrā vt dr̄ in cōclone: z ideo non est ad̄ppositū. Dico tandem pro ista ꝙ̄clusiōe ꝙ amore naturali diligit de⁹ sup omnia vt est principium oīs boni naturalis. charitate aūt vt obiectum beatitudinis.

Concl'o.iiij. Charitate amat deus amore amicitie z amore ꝙ̄cupiscentie. Hāc ponit.8.Do.3. sen. di.27.q.1.ar.ꝑo. Hoc iō ē:qz volumus ei bonū et ꝙ nobis vniatur.

Duran dus vbi supra.

¶Cōtra arguit Durādus. Quicquid amat amore amicitie amat vltimate ꝓ nos.amamus em̄ vinum saltē qz est nobis bonuz. sed charitas non amat deū vltimate ꝓpter.nos.ergo.

¶Rñdeo.negat maior ꝟ eo ꝙ nō amat tm̄ amore concupiscentie sz amicitie.

Cōcl'o.v. In dilectōe dei ꝓ̄ pōt hꝫ actualiter respectus ad mercedem. Hāc ponit.3.sen.distin.26.ar.quarto.

Cōcl'o.vj. In dilectione dei non est aliquis modus adhibendus nomē enim tm̄ diligit ḡn adhuc debeat magis diligi. Hanc ponit secūda secunde.q.26.arti.sexto.

Duran dus vbi supra.

¶Contra arguit Durādus. Quilibet actus ꝫz esse ꝑfectus circūstantias modificatus si est virtutis: ergo charitas debet habere aliquē gradum ꝛc.

¶Rñdeo primo ꝙ non arguit ad sensum conclusionis.

¶Dico scdo ꝙ bonitas actus non dependet ex aliqua circūstātia: vt dicit.8.Doc.ꝓma secūde.q.19.arti.secundo.

Duran dus vbi supra.

Cōcl'o.vij. Nō omnes ꝓximi sūt ex charitate equaliter diligendi. Hanc ponit scda secunde.qō.26. arti.septimo.

¶Contra arguit Durādus. Oēs creature sunt equaliꝫ capaces boni gratie et glorie: ergo debemus oibus optare ista bona equaliter.

¶Rñdeo negat ꝓ̄ia:qz hoc esset optare cōtra diuinā ꝑdestinationē que non dat de gratia et gloria tm̄ ḡtum sumus capaces sed put disposuit ꝑm ordinē sue sapiētie.

¶Dico scdo ꝙ qz de⁹ vult creaturas rōnales iequaliꝫ moueri i ipz̄ et ideo nobis ꝫz hoc velle.

Cōcl'o.viij. Diligere amicū est magis meritoriū ḡ̄ diligere inimicū. Hanc ꝓbat secūda secūde q.27.ar.7. Ex hoc ꝙ dilectio amici cadit super obiectū magis dignum amari.

¶Cōtra arguit Durād⁹ ꝟ°. Ubi ē maior conatus ibi ex difficultate operis est maius meritum ceteris paribus:sed duz fortes diligit inimicum nihil cogitās de amico est maior conatus ḡ̄ dū plato diligit amicū nihil cogitās de inimico.ḡ.

Duran dus vbi supra.

¶Rñdeo.concedit totū.sz non est contra conclusionē que sic intelligitur ꝙ in eodem suppposito dilectio amici est melior ḡ̄ dilectio inimici:nisi forte vterq; diligat eodē actu:necvnḡ ita intēse diligit inimicus sicut amicus.

¶Secūdo. Tota intētio dilectionis inimici refert ad charitatem: non autem tota intētio dilectiōis amici qui etiā amat qz amicus vt ꝓpter aliā causam. ergo.

¶Rñdeo. Negat ꝓ̄ia. sed est totū oppositū.nam tanto actus est melior ḡto pluribus virtutibus ifor matur.hmōi aūt est dilectio amici quez info:mat habitu charitatis z pietatis et iustitie.

¶Tertio.Dilectio inimici includit dilectionē amici z non ecōtra, ergo illa est melior.

¶Rñdeo negat añs.qz in tali dilectiōe intēsius diligit amicus ḡ̄ inimicus:z ideo dilectio amici includit dilectionē inimici.Dico tamen ꝙ dilectio inimici pōt cē melior vel si sint in diuersis suppositis vel in eodē quo ad diuersa tēpora et diuersos actus.

Di.xxxj.et.xxxij.

Sī di.31.z 32.queritr̄ vtrūz fides maneat in patria.

Concl'o.j. Impossibile ē actuz fidei et actum visionis sit esse in eodem subiecto. Hanc sic probat prima scde.q.63. ar.tertio. qz isti actus requirunt in suis ōbus incompossibiles dispōnes.visio em̄ requirit euidētiā z fides ignorātiā.

¶Contra arguit Durādus ꝓio. Jd qō opponit alteri solū vt impfectum ꝑfecto pōt simul stare cuz eo remota impfectione. sed fides hoc modo opponitur visioni cum etiā ipsa fides sit quedā visio qua videmus in enigmate.

Duran dus vbi supra.

¶Rñdeo.negat minor. sz opponuntur etiā cōtrarie vel cōtradictorie non ḡtum ad id qō vtrūq; hz de cognitione.sed ḡtum ad id qō fides hz de enigmate: qz fides dicit negationē euidentie. Et hoc ponit.8.D.3.sen. dist. 31.q.2. ar. ꝑ°.q.ꝓma. Nec fides dr̄ visio nisi impꝛoprie:z fidelis dr̄ videre ea q̄ sunt renelata esse credēda sed visione impꝛopria.

¶Contra. Nulla ꝓmatio est ō ratione entis positiui.sz ꝓm⁹ actꝰ fidei est ens positiū:ergo ꝓmatio euidētie nō est de rōne ipsius.

¶Rñdeo ꝙ negatio z ꝓnatio nō ꝑt cē de rōne entis positiui tāq; partes quiditatis eius.ꝑt tamē pertinere ad rōnez entis positiui tanḡ designatiua essentie eius p modū extrinsece dīe: et tanḡ id sine quo essentia rei nō pōt cē nec excipit:vt dicit phs.10. meta. 22. prima vero contrarietas.

¶Scdo. Quecunq; opponuntur sunt sub eodē genere primo .sed visio patrie z fides nō sūt sub eodem primo genere: cum visio sit actus supnaturalis per essentiaz non autem fides.ergo.

¶Rñdeo.primo negat maior. hā qualitates corpales z spūales opponuntur formaliter:puta albedo z scia.qz de rōne albedinis est extēsio.z de rōne scientie est inextensio.z de ratione scientie est inextē sio nō tm̄ sunt sub eodē gñe ꝓximo z vnū genus opponit alteri: puta virtuti z ꝑter oia contenta sub genere virtutis.

¶Dico secundo ꝙ simiꝫ ex hoc argumento ꝓbaret ꝙ charitatis actui nullus actꝰ opponatur puta actus odij.z hoc qz actus charitatis est supnālis per essentiam.

¶Dico tertio ꝙ est dubiuz vtrum visio glorie sit alteriꝰ ꝓximi generis ab alijs intellectionibꝰ creatis nō beatificis.z hoc qz omnes isti actus recipiunt in eadez potētia.z per ꝫis videntur esse ejusdem generis:vt dicit.8.Doc. de speciebus intelligibilibꝰ dej veri. q.8.arti.14.

Cōclusio.ij. Habitꝰ fidei nō pōt remanere in patria cum visione beatifica.

¶Hanc ponit.3.sen.dis.31.q.1.arti.primo.q.3.Et ꝓbat qz apꝰs dicit Hebre.11.ꝙ fides est de non apparentibus.in patria aūt nullum cognitū erit nō apparens.

Duran dus vbi supra.

¶Contra arguit;Durādus ꝓio. Scia z donū linguaꝝ z ꝓphetia

non cessabunt in patria: ergo nec fides. añs p3 2ña pbaf: q; apls prime cor. 13 vniformiter loquitur de omnibus istis.

¶ Rñdeo. negaf 2ña. Ad probationē dico vt ibi dicit glosa. & Augn. libro de doctrina. q apls vniformiter de istis loquif: q; ola ista aliquo modo cessabunt vel in toto vt fides & spes. vel in parte: vt scientia et huiusmodi alia.

¶ Dico scdo q scia & pphetia pñt stare cuz visione beatifica: q; ista non requirūt inevidentiā ex pte sciētis aut pphetātis sicut fides: vnde & pphetia fuit in xpo q̄uis esset beatus: vt dicit. s. Doc. tertio sen. q. 7.

¶ Dico tertio q scientia dicif destrui in actu beatifico q̄tū ad cōuersionem ad phantasmata. sed verus est q beati post resurrectionem potuerunt vti sciētia hic acquisita. s. per conuersionez ad phantasmata: & sine tali conuersione sicut de xpo dicit. s. Doc. tertio sen. q. 11. ar. 1. scdo. ad tertium.

¶ Scdo. Paulus in raptu habuit actum visionis & etiam habuit fidem: ergo cū visione stat fides.

¶ Rñdeo negaf minor. Ille enim habitus qui ante visionem erat fides aduenięte visione desijt eē respectu dei visi: licet forte adhuc erat fides respectu aliorū. que nō clare videbantur.

¶ Vel pōt dici q fides nō pōt stare cum visione simplr beatifica. i. causata a lumine glorie se habēte per modū habitus permanentis: 13 possit stare cum visione nō simplr beatifica. i. cāta a lumine glorie se habēte per modū passionis & talis fuit visio Pauli.

¶ Sed prima rñsio est melior: sicut & ille q ex dictis alicui⁹ astrologi hz fidez de futura eclypsi dū psentialr videt eclypsim: ille habitus desinit esse fides respectu illius eclypsis. potest tamen habere rationem fidei circa alias eclypses futuras.

¶ Distin. xxxiij.

QUi dist. 33. queriē vtrū ex actib⁹ huius vite acquirantur habitꝰ virtutū existēs subiective i appetitu sensitivo?

Prosita questione hec est prima conclusio. Aliqui virtutes morales sunt sōlū in appetitu sensitivo. Verbi gratia. temperantia est in concupiscibili: et fortitudo in irascibili. Hanc probat. s. D. prima secunde. q. 56. ar. 4. & 5. sen dist. presenti. q. 2. ar. 4. & q. 4. de virtutibus. Ex hoc q tales potentie possunt esse principiū hmōi actꝰ: & nō sūt determinate ex sui nā ad pcctionem talis actus: nec ad obedientiā rōnis. ergo pñt esse sōm virtutis.

¶ Contra arguit Sco. p°. Illa potētia que alijs principat opz ee virtutē: vndē p° politice: hz voluntas alijs principat: g̃ in ea sūt virtutes: Scotꝰ q. vnica cap. p°.

¶ Rñdeo. dico p° q nō ē ad ppositū: q; in 2cone nō dicim⁹ nullā virtutē esse in voluntate. Dico secundo q phs dicit ibi in pte superiori esse virtutē. ista aūt pars superior: nō est voluntas hz ro quia ē sōm prudentie: que q̄dē prudētia sufficit ad rectificandū intellectū & voluntatē: vt dicit. s. D. q. 5. de virtutibus.

¶ Scdo. Justitia est in voluntate tanq̄m in subiecto: ergo ēt tēperātia et fortitudo.

¶ Rñdeo negaf 2ñtia: q; iustitia tendit in bonū alterum. fortitudo autē & temperātia i bonū ppriū. sunt enim circa passiones que impediati⁹ ptinēt ad appetitū sēsitivū.

¶ Tertio. phs prio ethicoꝝ pulcre diffiniat virtutē excludit potētias p° ethi. sensitivas. hz 2cupiscibilis & irascibilis sunt potentie sensitive: ergo nō pñt esse subiectum virtutis. cap. 9.

¶ Rñdeo q phs nō excludit oēs potentias sensitivas: hz tm̄ sensitivas apprehēsivas. naz de appetitivis expresse cōcedit q sunt hz virtutis. Et huius rō est: q; in eis cōsumaf opus virtutis circa passiones: quod nō cōsumaf in volūtate nec in sensitivis apprehensivis: vt dicit. s. Do. prima secunde q. 56. arti. 5.

¶ Quarto. voluntas est indeterminata ad bene & male eligendū: ergo opz in ea ponere virtutes quibus determineť. añs p3. 2ña vero est nota: q; virtutes nō ponuntur nisi ad determinandum potētias.

¶ Rñdeo. negaf 2ña: q; voluntas ex rōne sue potētie hz sine habitu superaddito circa ppriū bonū qđ alie potētie habēt per habitus superadditos. s. agere firmiter ppte & delectabiliter.

¶ Et si dicaf contra. Ille qui existioso efficitur virtuosus habet difficultatē in eligendo bonū: ergo voluntas nō habet ex se promptitudinem ad bene eligendum.

¶ Rñdeo. negaf 2ñtia: q; illa difficultas puenit ex parte appetitꝰ sensitivi cui⁹ passiones repugnāt bone electioni. Volūtas aūt q̄tū est ex se delectabiliter eligit bonū ostensum sibi a ratione vt dicit. s. D. prima secūde. q. 56. arti. 4. ad quartū. pōt etiā dici q talis difficultas conuenit ppter aliquos malos habitꝰ causatos in volūtate: puta incōtinētiā vel huiusmodi: sed tales habitus nō habent propriē rationē virtutis.

¶ Dico tertio q sufficit prudētia in rōne ad hoc q voluntas bene eligat: nec oportet ponere aliquē habitum in voluntate.

¶ Contra ex hoc sequif q opz rationē primo errare in oītēdendo q̄ volūtatē male eligere. & per 2ñs q ante primū peccatū voluntatis fuit error: in intellectu.

¶ Rñdeo. dico p° q nunq̄ voluntas male eligit nisi pr⁹ sit aliquis defectꝰ in rōne: puta q; qđ est in se malū ostēdit sub ratione boni. vel si ostēdit bonū nō tm̄ attendit oia cōsideranda. vel q; deficit in actu consiliandi vel iudicandi vel precipiendi: vt dicit. s. D. prima parte. q. 63. arti. 1. ad. 4.

¶ Et ad huius improbationē negatur 2ña. Tum q; inconsideratio precedēs primā electionē malā & primā culpā nō hz rōnē pene nec culpe vt dirimus in scdo. Dico tm̄ q nunq̄ error vel ignorantia precedit oēm culpā peccātis: immo consequit ad peccatū vel actuale vel originale. secus aūt est de inconsideratione que est pura negatio & nō ignorantia nec error nec priuatio⁹: q; illa precessit omnem culpam in angelo & in homine.

¶ Quinto. In intellectu generatur habitus qui est prudentia ex frequētatis actibus: ergo & in volūtate generatur aliquis habitꝰ. tenet 2ñtia: q; intellectus & volūtas sūt potētie equalr ideteriate.

¶ Rñdeo. p° negaf 2ñtia: vt dicit. s. D. q. 5. de virtu. ad tertiū. q; operatio intellectꝰ fit mediāte specie non autem operatio voluntatis.

¶ Dico scdo q etiā in volūtate ex frequētatione actuū circa passiones pōt generari habitꝰ qui dicit cōtinētia. 7. ethi. sed talis non hz rationē virtutis: vt dicit. s. D. secunda secunde. q. 155. arti. 1. Cap. 18 Aureolus.

¶ Contra eādē arguit Aureolus q virtꝰ moralis nō sit simpliciter qualitas sed quid cōstitutū ex habitu existēte i appetitu sensitivo & ex habitu exīte in appetitu intellectivo. p°. Nō minoris simplicitatis est virtus moralis q̄ sanitas & pulchritudo. q; nāta nō sūt cōpositiora moralibꝰ. Et iterū q; virtutes sunt in prima specie q̄litatis. hz sanitas cōstituit ex multis. non em̄ est aliud q̄ ipsi humores vt sunt fundamētū relationis cōgruentie ad naturā. Et sīr sanitas dicit figuram membrorū & colorē prout congruunt nature. ergo.

¶ Rñdeo. negatur maior: q; etiaz subiectū virtutis est simplicꝰ subiecto sanitatis & pulchritudinis.

¶ Ad primā pbationē dico q; alꝫ

Universidad de Sevilla Biblioteca

ces morales sunt simpliciora aliquibus naturalibus.

¶Ad secūdā dico q̄ ly sint in eodē gñe remoto nō ñi prorimo. nā virtus moralis est qualitas spiritualis, sanitas ño est corporalis.

¶Dico scō q̄ virtus moralis est aliquo modo in vtrocz appetitu: vt dicit.s.Doc. prima scē.q.56. arti.4. Nā sicut prudētia est subiectiue in ratione: sed presupponit rectitudinē voluntatis: ita virtutes morales sunt essentialiter i appetitu sensitiuo. in voluntate autem dispositiue vel inchoatiue inchoatum in voluntate precedunt aliqui habitus qui tamē nō sunt propie et perfecte virtus: vt dictū est de continentia.

¶Secūdo. Tam volūtas q̄ appetitus sensitiuus cōcurrūt ad actū virtutis: ergo in vtrocz ponenda est virtus moralis.

¶Ñdeo. negatur ꝓña: q; vt dictū est volūtas q̄tū est ex se nō indiget perfici habitu circa passionē.

¶Tertio. Uirtus moralis est per quā hō se hz decēter circa passiones. sz hoc nō est tm̄ fm appetitū sensitiuū: sed etiā fm̄ voluntatē. opz enim q̄ per volūtatē bene eligat et firmet in bono rōnis: eo q̄ appetitus sensitiuus sit edomit⁹: ergo qualitati existenti in vtrocz appetitu ꝓuenit diffinitio virtutis.

¶Ñdeo q̄ homo se hz decenter circa passiones per prudētiā que est in rōne. et per virtutē moralem que est in appetitu sensitiuo. nec opz ponere aliū habitū in volūtate: sed ipsa se bene hz circa passiones per prudētiā vt bñ dixim⁹.s.

Cōcl'o.ij. Aliqne virtutes possunt causari in nobis ex actib⁹. Hanc ponit. s.D.q.9.de virtu. Et probatur auctoritate philosophi dicētis secūdo ethicoꝝ. q̄ ex frequētatis actibus generatur habitus.

Duran dus hic q.2.

¶Contra arguit Durādus q̄ actus nō pcurrat actiue ad generationē habitus: sz solū dispositiue et tanq̄ id quo disponit potentia ad recipiendū habitū. Aut habitus causat̄ er actu mediate aut immediate. nō mediate q; nō videmus quid mediet inter actū et habitū. nec immediate: q; tūc actus immediate terminaretur ad habitū cōtra pñm. 7. phys̄.

ter. 12;

¶Ñdeo q̄ immediate. Ad impōnationē dico q̄ habit⁹ dicit duo. dicit em̄ qualitatē de difficili mobilē et respectū ad naturā vel operationē ꝑtū ad primū immediate ꝓducit habitū ipse act⁹. sz ꝑtū ad scōm nō ꝓducit eū immediate sz cōsecutiue: vt dicit.s.D. prima secūde.q.51.arti.1.ad tertiū. Nā si le qualitates que dicuntur virtutes nō acquirunt nec augent̄ nisi facta prius alia alteratiōe. nō em̄ acquirit̄ sanitas nisi acquisita caliditate vel frigiditate vel hmōi. Et iterū sz alteratio posset primo terminari ad hmōi qualitates nō tamen ad respectū qui est de rōne habitus. nec est possibile q̄ actus sit tātū dispositio ad habitū cū sit actualior habitu. dispositio autē nūq̄ ē actualior eo ad q̄s dispōit.

Cōcl'o.iij. Cū gratia infundunt̄ virtutes morales distincte a moralibus naturaliter acquisitis. Hanc ponit prima secūde.q.63.ar.3.

¶Contra arguit Durandus ꝑ⁹. Si virtutes morales infundūtur cū gratia. sequitur q̄ parvuli baptizati qñ pervenirēt ad etatē perfectā faciliter et prōpte bene agāt hoc est falsum vt experientia docet. ergo cōsequentia patet. q; per te habent morales virtutes.

Duran dus vbi supra.

¶Ñdeo. negat ꝓña. et hui⁹ ratio est vt dicit.s.D.3.parte.q.69. ar. 4. q̄ sz in baptizatis infundātur virtutes morales inclinātes q̄tū est ex parte anime ad bonum magis q̄ morales acquisite nō tñ inclinant ex parte corporis: q; non tollunt cōcupiscentiā causatā ex pcto originali. ꝓp q̄ hmōi virtutes sunt alligate i pueris: et ꝓ nō

ñt i op⁹ erite. Scō q̄nli istruāmur de ptinētib⁹ ad motes. ergo.

¶Ñdeo. negatur ꝓña. q; etiā instruuntur de pertinētibus ad fidem et charitatē. et tamen constat q̄ ista in baptismo infunduntur.

¶Tertio. Aut iste virtutes morales infuse, sunt eisdem speciei cū acquisitis aut non. Non primū: q; plura accidentia eiusdem speciei nō possunt esse simul in eodē subiecto. Nec secūdū: q; tūc virt⁹ diceretur de vtrisq; equiuoce.

¶Ñdeo q̄ sunt diuersarū rōnū ꝓp diuersa eoꝝ obiecta formalia. Nā tēperātia naturaliter acquisita ponit medīū in delectatiōib⁹ fm̄ regulā rōnis humane. tēperātia ño infusa ponit in eis medium fm̄ regulā rationis diuine: vt dicit.s.D. prima scē.q.63.ar.4. Et iterū virtus moralis infusa ordinat ad recte conuersandū in vita spirituali et in ciuilitate sanctorū ad quod non sufficit acquisita.

¶Cōtra. Uirtutes theologice ad hoc sufficiunt: ergo nō oportet ponere alias infusas.

¶Ñdeo. negat añs: sz enim charitas sufficiat ad imperandū et dirigēdū omnia pertinēria ad vitā spiritualē: ipsa tñ nō sufficit elicere et exequi omnes hmōi actus: vt dicit.s.D.q.10.de virtu. Nō enim virtutes theologice perficiūt oēs potentias que subijciuntur virtutibus moralibus: nec habent ꝓ obiecto ea que ordinātur ad finē sicut virtutes morales.

Cōcl'o.iiij. Uirtutes morales et cardinales remanebūt in patria post resurrectionem. Hanc ponit prima secūde.q.97.ar.1.

Duran dus vbi supra.

¶Cōtra arguit Durādus primo. Appetit⁹ sensitiuus in quo sunt iste virtutes corrūpuntur in morte: ergo et ipse virtutes.

¶Respondeo. q̄ sz corrūpantur ad corruptionem subiecti reparabuntur tñ reparato subiecto. et q; subiectū reparabitur idē numero

Scot⁹ dis. 34. q. vnica

qđ pri⁹: nō et ꝑdicte virtutes infuse.

¶Scō arguit q̄ sz ibi essent virtutes: tamen nō possint esse sparū actus. et hoc q; in patria nō erunt obiecta earū. s. delectabilia ciborum et venereoꝝ. que sunt obiecta temperantie: nec tristia que sunt obiecta fortitudinis.

¶Ñdeo q̄ obiecta hmōi virtutū non sunt principaliter ea que dicta sunt. nō em̄ tēperātia intēdit hmōi delectationibus inherere. sed principaliter intēdit bonū rationis. idem est de fortitudine respectu periculoꝝ et de tēperantia respectu delectabiliū. et q; bonū rationis erit perfecte in patria: ideo ibi erunt et predicte virtutes vt dicit.s.D. in tractatu de quatuor virtutibus cardi. q.4.ad.5.

Di.xxxiij.et.xxxv.

In di.34.et.35. queritur vtrū dona sint habitus distincti a virtutibus?

Concl'o.i. Dona sunt habit⁹ distincti a virtutibus theologicis et a moralibus. Hanc sic probat prima secūde.q.68.ar.1.et.3.sen.dist.34. q.1. arti.1. Dispositiones mobilis ad hoc q̄ moneatur prompte a motoribus diuersaruꝝ rationū: sunt alterius et alterius rationis. sed virtutes et dona sunt hmōi. nā in stitia fortitudo et tēperātia dispōnūt hoiem fm̄ q̄ est mobilis a ratione humana. prudētia vero dispōnit rōnē sz q̄ est mobilis a primis principijs legis nature. dona vero faciunt hominem prompte mobilem ab instinctu spūssancti.

¶Cōtra arguit Sco.1. Uirtutes theologice sufficiēter ordināt hominē ad deū. nā fide eū cognoscimus charitate eū in se amamus. spe appetimus ipsum vt est vtilis nobis⁹: per virtutes vero morales homo sufficiēter ordinatur et ad se et ad alīū. nam iustitia do-

tet redderevnicuiq; quod suū est. ergo dona superfluūt vel nō sunt a virtutibus distincta.

¶ Respondeo. negat maior. quia virtutes morales non perficiunt aliquā potentiā animę circa creaturas vt est mobilis a spiritu sancto in finē supernaturalē: sed hoc faciunt dona: vt dicit. s. Doc. 1. 2. q. 68. arti. 2.

¶ Dico scō q virtutes disponūt ad motionē actiuā. inclinant em potentias ad agendū. dona vero ad motionem passiuā: qz faciunt eā facile mobilē a spiritu sancto.

¶ Cōtra. Si virtutes morales disponūt voluntatē vt est mobilis a ratione: sequit q omnes sunt subiectiue in volūtate: sed hoc cōmuniter dicitur esse falsum. ergo.

¶ Rādeo. negat ꝓna. sed bene dico q omnis virtus moralis acquisita est impressio rationis in appetitu sensitiuo vel intellectiuo: ad hoc vt sit bene mobilis a ratione.

¶ Contra eandē primam respōsionem arguit sic. postq̄ deus dedit habitus virtutū volūtati semper astitit ipsi voluntati ad actus cōueniētes: sicut postq̄ illuminauit cecum semper astitit eius potentie visiue vt posset videre. ergo per habitus virtutū potentia proportionat spiritui sancto: z sic dona superfluerent.

¶ Respōdeo. negatur vltima cōsequētia. qz per habit⁹ virtutū proportionat spiritui sancto tāq̄ primo motori ad act⁹ humanos q̄rū proximū mouens est rō humana. primū vero est spiritus sanct⁹. per dona vero proportionat ad actus superhumanos. exēplum autē de ceco nō est ad ꝓpositum.

¶ Scō arguit. fortitudo est virtus z est donū spiritus sancti. ergo aliqua virtus est donum. antecedens z consequētia patet.

¶ Respondeo. negat ꝓsequentia. qz fortitudo que est virtus differt specifice a fortitudine que est donum: qz prima perficit mō humano. secūda aūt modo suphumano dicit em fortitudo a firmitate. alter autē firmat homo per vnā: et aliter per aliam. fortitudo. n. que est virtus sic firmat in bono q̄ facit hominē nō desistere a bono. propter quecūq; ardua: non ita facit hominem semper pernenire ad finē sui operis: nec effugere omnia pericula sicut pater q̄ aliqs virtute fortitudinis firmatus ad tuendā patriam aliquādo occiditur: z sic nō venit ad finem operis inceptis: fortitudo aūt que est donū facit pernenire ad finē operis: et fugere ac superare omne periculum: qz ducit ad vitam eternaz que est finis omniū actionū nostrarum: et in qua nullū est periculum. Item fortitudo que est donum prestat fiduciā firmā perueniendi ad finem cuiuslibet operis inchoati: z euadendi omne periculū. hoc autem nō facit fortitudo que est virtus. Dico tñ q̄ vtraq; istarum versatur circa eandē materiā scilicet circa ardua: sed aliter z aliter.

¶ Contra hanc respōsionē arguit multipliciter. primo firmitas fortitudinis que est virtus z illa que est donū differūt: sicut perfectū et imperfectum. ergo pōt tñ intendi fortitudo que est virtus sicut illa que est donum.

¶ Respōdeo. negat antecedens. si accipiatur cū precisione: immo ille firmitates differūt ēt specifice vnde quātūcunq; vna intēdatur nunq̄ peruenit ad perfectionez alterius: sicut nunq̄ asinus fiet homo quātūcūq; perficiatur.

¶ Secundo impossibile est q̄ aliquis simul habeat actum humanum z superhumanū. ergo in virtus disponi ad actus humanos z dona ad superhumanos acquisito dono cessant oper⁹ virtutum. qō videt incōueniens cum virtutes ponus perficiant per dona.

¶ Respondeo negatur minor. qz ly sit impossibile q̄ aliquis actus simul humane fiat z superhumane. tamen possibile est q̄ fiat suphumane z simul habeat oēm perfectionem quam haberet si fieret humane.

¶ Dico secūdo q̄ admisso: sed non cōcesso q̄ illi duo modi. s. humane z superhumane sint incompossibiles adhuc negatur minor. quia habens virtutē habitum pōt vti secundum vno z nō altero: maxime qz habitus donorum magis ad passiuam q̄ ad actiuam motionem disponit.

¶ Tertio. Omnis actus voluntarius in homine est humanus: vt concedit etiā. s. D. 1. 2. q. 1. ar. 2. ergo nullus superhumanus.

¶ Respondeo. negat ꝓna. qz licet omnis talis sit humanus quo ad potentiā: qz elicitur vel imperat a voluntate: tñ aliquis est superhumanus q̄ ad modum agēdi inquantū homo est instrumentum motum a spiritu sancto.

¶ Quarto sequitur q̄ homo hīs donū intellectus pōt per ipsum nobilius agere q̄q̄ per fidem: sed hoc cōstat dicit esse falsum. ergo maior. pbat p te dona perfectius disponunt q̄q̄ virtutes.

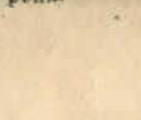
¶ Rādeo. negat maior. qz ly dona perfectius disponant q̄q̄ virtutes morales: nō tñ q̄q̄ theologice: sed cōtra vnde actus sapientie z scie z intellectus z consilij presupponunt actum fidei: distinguunt tñ dona a virtutibus theologicis: qz dona disponūt ad motionē actiuam p seipsa: sed virtutes ad passiuam a spūsancto.

Cōclo. ij. Dona remanent in patria z aliquo modo non. primam partem sic probat. s. D. 1. 2. qō. 68. articulo. 6. In patria mens hominis sequetur motionē spiritus sancti perfecte. ergo erūt ibi dona. consequentia ptz ex antedictis. antecedens ptz. quia hō erit perfecte subiectus deo. secundam partē probat. 3. dist. 34. qō. 1. artu. 3. Et hoc q̄ in patria nō erit materia quorūdam donorū. non enim erit ibi miseria circa quā est pietas: nec aliquod malum a quo retrahit timor. ergo.

¶ Contra arguit Durādus q̄ in patria non possunt esse actus donorum. Nullus actus potest esse nisi habeat materiā circa quā versatur: qz actus nunq̄ est sine obiecto: sed in patria nō erit materia aliquorum donorum vt patet ex secūda conclusione. ergo. Duran dus dis. 33. q. 4.

¶ Respondeo vt dicit. s. D. q. 1. de virtu. arti. 1. ad quintū. duplex est obiectū vnum ad quod habitus ordinatur sicut ad fidem: z iste habet rationē termini ad quez sicut spes ordinatur ad beatitudinem: z charitas ad summum bonum: z sine tali obiecto nunq̄ potest esse actus habitus alicuius. Aliud est obiectū. i. materia circa quā operatur vt ab ea in aliud tendat: sicut temperantia agit circa voluptates nō q̄ ad eas ordinetur: immo eas refrenat z fugit: sed agendo circa eas tendit in bonum virtutis. Istud autem obiectum sine materia circa quam se habet vt terminus a quo: z sine isto potest esse actus virtutis. In patria autem licet non erit materia circa quam donum timoris et huiusmodi operetur: erit tamen obiectum ad quod ordinantur: sicut ad finem scilicet deus: nā per donum timoris in patria reuerebimur deum. et per fortitudinem habebimus de deo confidentiam licet non sint ibi pericula. Et sic dico de alijs vt declarat. s. Doct. prima secunde. q. 58. articulo. 6. ad secundum.

¶ Distin. xxxvj.

M distinctio. 36. z sequētibus queritur. Vtrum virtutes cardinales sint inter se connexe: ita q̄ vna sine alijs haberi nō possit.

Concl'o.j. Prudētia nō ✦potest haberi sine virtute morali: ⁊ ecōtra nulla virtus moralis pōt esse sine prudentia. Hanc ponit. s. Doc. 1. 2. q. 58. artic. 4. ⁊. 5. Ad cuius euidentiam est sciendū q̄ virtus est habitus electiuus. i. forma qua inclinante elicit bona electio. electio aūt est de his que sunt ad finem. vnde ad bonā electionē requirit debita intentio finis. Ista autem intentio finis per virtutē moralē que inclinat appetitū ad bonum rationis: sicut temperātia ad domandas cōcupiscentias. Rectum aūt finē nō pōt hō intēdere nisi accipiat ea q̄ ordinant ad cōsequendum finē: accipere aūt ea q̄ ordinant ad finē non possumus recte nisi prius rō iudicet ⁊ consulat ea esse cōueniētia fini ⁊ precipiat vt ea accipiamus.

¶ Ex his p̄z secūda pars conclusionis. i. q̄ nulla virtus moralis potest esse sine prudentia. prima vero pars declaratur: prudentia enim est que indicat de agibilib⁹ ad rectū aūt iudicium de aliqua re oportet habere rectum iudiciū de principijs eius: sicut nō pōt recte iudicare de aliqua cōclusione nisi cognoscā eius principia: principia aūt agendorum sunt fines: q̄ ex fine sumitur ratio eorū que sunt ad finē: de fine aūt habet aliquis rectā existimationē per habitum virtutis moralis: q̄ vt 6. ethicorū. qualisquisq̄ est talis finis vnitur ei.

¶ Ex quo patet q̄ sicut virt⁹ moralis requirit prudentiam vt recte iudicet de his que sunt ad finem: ita prudentia requirit virtutem moralem vt faciat rectā existimationē de fine ⁊ circa illum rectum velle.

¶ Contra arguit Sco. primo. In quocunq̄ est recta ratio agibilium in eo est prudentia: vt pt̄z. 6. ethicorum. sed in aliquo potest esse recta ratio sine virtute morali. ergo

Scotus hic. q̄. vnicā. ca. 6.

potest esse prudentia sine virtute morali. maior patet per phm. minor probatur. In quo est virtus moralis in eo est recta electio: sed nō in omni eo in quo est recta ratio est recta electio. ergo maior patet. q̄ virtus moralis est habitus electiuus: vt 6. 2. ethicorū. minor probatur. Tum q̄ dicit Aug. super ps. 123. q̄ aliqui sciūt aliquod esse malū ⁊ tñ cōsentiūt. Tū q̄ in electu recte dictāte volūtas pōt suspēdere oēz actū suū. ergo stāte recta rōne pōt nō esse recta electio: q̄ pōt nō esse electio.

¶ Respondeo. dico primo q̄ ratio potest dupliciter iudicare de agibilibus. Uno modo in vniuersali sicut nullum malum est faciendum. Alio mō in particulari: sicut q̄ talis vel talis actus in particulari sit malus ⁊ nō fiēdus. primū iudiciū nō separat a rōne scōm ꝓ. 20 aliq̄s absorbet ꝓpter aliquā vehemētem passionem.

Ꝑ Dico secūdo ad argumentū q̄ stante vniuersali iudicio recte rationis potest aliquis male eligere. sed stante actuali iudicio recte rationis in particulari non potest fieri mala electio. p tale autem iudicium in particulari non accipiendo tātū hunc actū qui est iudicare: ſz accipio illū actū q̄ est perfectus actus prudentie. Talis autez est recte iudicare ⁊ recte consiliari ⁊ recte precipere de particulari agibili secundum q̄ agēdum est hic ⁊ nunc ⁊ sm̄ omnes circūstantias. Nunq̄ enim volūtas potest ferri in oppositū eius q̄ vltimate sibi precipitur a ratione omnino agendū. Unde non semper sequit electio ad omne iudicium vel consiliū. sequit tamen ad omne rectū preceptū semper recta electio: ⁊ in hoc stat vis huius responsionis. Ad argumentū negatur minor. accipiēdo in maiore per rectam rationem rectum preceptum. alioquin nō esset contra cōclusionez. Ad probationem

negatur minor. Ad primā, probationem dico q̄ Augustin⁹ loquit de iudicio vñ ⁊ ñ particulari. Ad secūdaz ne gatur ans vt dictuz est: q̄ impossibile est intellectum recte ⁊ firmiter iudicando consiliando precipiēdo. dictare aliquid in particulari fiendum: quin ad tale preceptuz sequat electio conformis precepto.

Ꝑ Dico tertio q̄ generat habitus prudentie ⁊ virtutum moralium simul. naz simul ⁊ semel ostendūtur ex parte rationis finis primi virtutuz moraluz p sinderesim.

¶ Secūdo. Ex parte appetitus fit recta inclinatio in illū finem.

¶ Tertio. Ex pte rōnis recta sillogizatio de mediꝭ ad finē iudicando consiliando precipiendo.

¶ Quarto. Electio preceptoruz ex parte appetit⁹: vt videt dicere. s. D. 3. distin. 33. q. 2. arti. 3.

¶ Secundo arguit. Mala electio non pōt excecare intellectuz. ergo stante mala electione q̄ nunq̄ est existentibus virtutibus moralib⁹ potest esse recta ratio sine prudentia. consequentia patet. ans probatur. principia agibiliuz sunt nota ex terminis. ergo nunq̄ pōt intellectus excecari.

¶ Respondeo. negat ans. et dico q̄ ꝛz intellect⁹ non possit totaliter excecari q̄ ad vniuersalissima principia agibilium: potest tamen errare et excecari quo ad particularia agibilia: quia priuatur aliquo principio intelligibilis vistōis mō q̄ priuet potentia intellectiua: ſz q̄ priuat aliquo habitu vel actu: vt dicit. s. D. ſcda secūde. q. 15. articulo primo.

¶ Dico scōo q̄ hō per aliquā passionē vel malū habitū impedit ne discurrat ab hmōi vniuersalib⁹ ꝓncipijs ad particulare opabile: maxime p̄cipiendo q̄ fieri debeat: q̄ quidē auersio in peccātib⁹ ex passione fit per appetitū sensitiuū: in peccantibus aūt ex malitia vel habitu corrupto sic per voluntatem.

Ꝑ Dico tertio q̄ ista auersionē nō semp̄ facit volūtas p aliquē actuz quo directe velit intellm auertere a recta ꝓsideratiōe: sed aliqñ ꝓtingit ex hoc q̄ impat itellectui cōsiderationē alioz oboz. Ex qua cōsideratiōe distrahit a prioris obiecti consideratione.

Ꝑ Dico quarto q̄ ista auersio pōt dici excecatio sine sit a volūtate sine sit ab appetitu sensitiuo q̄ per hoc prestatur rationi frequēs vel continuum impedimentuz recte consiliandi. et inclinatio ad peruerse iudicandum et precipiendū de agibilibus.

¶ Tertio arguit. Mala electio p te nō pōt esse in volūtate nisi i rōne sit prius puersum iudiciū atq̄ preceptum. sed actus nō pōt esse pruersus in ratione nec fit malū velle in voluntate: ergo ibi est circulus aut itur in infinitum.

¶ Respōdeo. negatur minor. nam mala electio aliqñ sequit ignorantiā intellectus. aliqñ inconsiderationem et aliquando errorem. Error autem et talia predicta nō ponunt malū velle: ꝛz ꝓsupponant q̄ non sit in voluntate bona electio. sed nō sequit ex hoc q̄ ibi sit mala q̄: potest nulla esse.

¶ Dico scōo q̄ mala electio pōt cāri etiā ex puerso dictamine rōnis particularis sine cogitatiue: vt dicit. s. Doc. prima secunde. q. 10. arti. tertio. ad tertium.

¶ Quarto. In demonib⁹ est prudētia. sed in eis est mala electio: ⁊ prudentia stat cū mala electione: et per consequens sine virtute morali. maior probatur. In demonibus ē rectū iudiciū q̄ de⁹ sit amādus: alioqn nō haberēt vermē cōscientie ipsum odiendo: ergo ibi est prudentia. tenet ꝓña. q̄ prudētia vnico actu generatur.

¶ Respōdeo. dico primo q̄ demones iudicant per se deū esse amandum infinitum. s. est vniuersale ꝓncipium omnium bonoruz: et iudicant per accidēs ipsum esse odiē-

ctum inꝯtum.ſ.eſt prohibitio: ma
lozū ⁊ inflictiuus penaꝝ: ⁊ tamē
cum hoc ſtat remotius conſcientie.

¶Dico ſecundo ꝙ nullus habit⁹
qui eſt circa aliquod ꝓpoſitū gñale
vnico actu: et maxime prudentia
que non generatur niſi poſt multas experientias. dixi autē qui eſt
circa complexum propter ſpecies
intelligibiles que vnico actu gñari poſſunt.

¶Dico tertio ꝙ prudētia non generatur niſi per ſuum principalē
actū frequenter iteratū qui eſt p̄cipere: vt dicit.s. Doc. ſecūda ſecūde. q. 47. arti. 8.

Concło. ij. Virtutes cardinales ſunt connexe: ita ꝙ qui hz vnā hz omnes. Hanc ſic probat prima ſecunde. q. 65. arti. primo. prudentia haberi non poteſt niſi habeant oēs virtutes morales: et nulla virtus poteſt haberi ſine prudentia. ſz tā tum prudētia ⁊ virtutes morales ſunt cardinales: ergo nulla cardinalis pōt haberi ſine alia.

¶Contra arguit Sco. Quādo aliq̄ que ſunt perfectiones partiales alicuius: ille pōt habere vnā ſine alia. ſicut homo pōt habere viſuz ſine auditu. ſed quelibet virt⁹ cardinalis eſt partialis perfectio hominis. ergo.

¶Rñdeo. negatur maior. q̄ñ habent cōnexionem inter ſe. nam intellectus et voluntas ſunt partiales perfectiones hominis: ⁊ tamē non poteſt habere vnū ſine alio: et ſic eſt in propoſito. Nam ea ad que inclinant virtutes morales ſe habent ad prudentiā ſicut principia: quia finis eſt principiū in agibilibus: non autem poteſt eſſe recta ratio ſi ſit defectus cuiuslibet principiorum: et ideo non poteſt eſſe prudentia ſine aliis virtutib⁹ nec cōtra. Et loquor de virtutib⁹ p̄fectis ⁊ nō de imperfectis: vñ nullus p̄hre p̄fectū ⁊ rectū dictamē practicū et prudentiale i materia vni⁹ virtutis moralis ſine hoc. ꝙ habeat p̄fectū dictamen actuale vel habituale in materia alterius.

¶Scdo arguit. Aliqs pōt exercere circa materiā vni⁹ virtutis puta iuſtitie nō exercēdo ſe circa materiā alterius: puta temperantie vt de ſe pater. ergo poteſt acquirere vnam virtutem ſine alia.

¶Rñdeo dupl̄r. primo ꝙ habit⁹ acquiſit⁹ i eo q̄ ſe exercet circa materiā alicuius virtutis ⁊ nō circa alias non hz rōnē virtutis: q⁹ opz ſimul exerceri i tota materia. moralis. nō quidē ꝙ in eodē inſtāti hōi habeat quatuor act⁹. ſ. prudētie: iuſtitie: tēperātie: fortitudis. ſz ſic ꝙ act⁹ vni immediate ꝓſequt̄ actū alterius.

¶Cōtra. ex hac reſponſione ſequē ꝙ vna virtus ſit alteri ratio eſſendi. iz hoc ē falſum: g̃ maior p̄z. minor ꝓbat. Sit vna eſt alteri rō q̄ ſit virtus ⁊ ecōtra ſequit̄ ꝙ q̄libz virtus ſit virt⁹ anteq̄ ſit virt⁹. Nā ſi fortitudo eſt rō tēperātie ꝙ ſit virtus: fortitudo ꝓius ē virt⁹ q̄ tēperantia. ⁊ ſi tēperantia ē fortitudinis rō ꝙ ſit virt⁹: ē ꝓius virt⁹ q̄ fortitudo: ⁊ ſic q̄libet iſtaruz erit ꝓius virt⁹ q̄ ſit virtus. hoc eſt falſum. g̃ itē ſequē ꝙ nulla ſit prima virtus. hec ab oībus negatur. ergo.

¶Rñdeo. negat minor. vna enim virt⁹ eſt alteri rō ſine qua nō. nam prudētia ē aliis rō ꝙ ſint virtutes: qz dirigit eas i eligēdo recta media ad finē ⁊ ꝓſtituit eis mediū inter ſuperabundantiā ⁊ defectum. Alie aūt virtutes ſunt rō prudentie ꝙ ſit virtus: qz miniſtrāt ei rectā eſtimationē principiorū ex quibus prudētia ꝓcedit in iudicādo ꝓſiliādo ⁊ p̄cipiendo. fortitudo eſt rō eſſendi virtutez iuſtitie ⁊ tēperātie ⁊ ecōtra inꝯtū quelibet virtus confert ad rectā eſtimationez prudentie in materia ſua propria et aliarum virtutum: vt dicit.s. Doc. prima ſecūde. q. 65. arti. primo. ad primum. Ad ꝓbationē negate minoris negatur ꝓnia. ſicut etiam non ſequitur ſortes non poteſt eſſe pater niſi habeat filium: ergo prius eſt pater q̄ ſit ei filius.

Ad ſecundam dico ꝙ aliquid dicitur primuz dupliciter. Uno mō affirmatiue: q. ſ. ante omnia alia eſt. ⁊ ſic nulla eſt prima virtus loquendo de prioritate durationis. Alio modo negatiue q. ſcz nihil ē ante ipſum. ⁊ ſic quelibet virtus eſt prima. Secunda reſponſio ad principale argumentuz eſt iſta ꝙ virtutes ⁊ ſunt habitus ⁊ ſunt virtutes inquātū ſunt habitus vna precedit aliam. ſed inꝯtum virtutes non: immo omnes habent ſimul rōnem virtutis ex mutua cōcomitantia.

¶Cōtra. Ex hoc ſequitur ꝙ vnus actus generat oēs virtutes morales in cē virtutis moralis hoc eſt falſum. ergo minor patet. maior etiam patet: quia per te ſi quis exerceatur circa materias aliquaruz virtutum illi habitus qui acquirūtur non ſunt virtutes donec exerceantur circa materias aliarum. ⁊ ſic ex illo vltimo actu omnes habitus precedentes habent rationem virtutis.

¶Reſpōdeo. negatur minor. Ille enim vltimus actus licet ſit act⁹ tm̄ vnius virtutis elicitus: eſt tamen actus aliarum etiam virtutum participative: qz in actu cuiuslibet virtutis participatur aliquid pertinens ad omnes alias virtutes. Item ille actus in virtute omnium actuum precedentiū circa diuerſas materias cōgeras adinuicem. Nam actiones ⁊ paſſiones humane que ſunt materia virtutum moralium ſunt adinuicem ordinate ſicut dicit.s. Do. prima ſecūde vbi ſupra. ⁊ ideo nil mirum ſi vnus actus agens in virtute precedentium complet vnum habitum: puta prudentie ex cui⁹ complemento dependent alij habitus in eſſe virtutis.

¶Finit Epitoma Tertij libri Sententiaruz Joānis Capreoli principis Thomiſtaruz: editum a clariſſimo ſacre Theologie doctore fratre Paulo Soncinate regularis vite ordinis predicatorum.

Lugduniq̄ ſumma cura ac diligentia impreſſum per ſolertem pirum Joannem Creſpinuz. Anno domini. M. ccccc. xviij.

¶Regeſtum huius partis.
Aa Bb Cc Dd Ee. Omnes, ſunt quaterniones.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pau. Sō. sup. IIII. sen. Jo. ca.

Fratris Pauli Soncinatis Diuinum Epitoma in Quartum sententiarum Joannis Capreoli.

*

Additis pluribus distinctionibus: quas idem frater Paul. morte prevētus perficere nequiuit: per fratrem Isidorum de Isolanis.

Sancti doctoris sapientie celestis

amatoribus: frater Isidorus Wekeñ. spiritum intelligentie a patre luminum descendentem.

Pratissimum Pauli Soncinatis Epitoma magna ex parte iam perlectum: haud vereor: clarissimi patres gestientes iterum: atq; iterum lecitare totis animi votis poptatis. Ingenuum nempe: preclaruz nimis: celeste: z Thomistici pto more dogmatis Angelicū existit. Enimuero anteaq; voluminis Quarti pelagus ascendere. Deo: pitio: vos contingat: animaduertite imperfectū nimis illud me cōperisse: lacerum enim erat: post habitisq; distinctionib⁹ nonnullis: opus auctor Paulus psequutus est. Addere me oportuit. vij. xj. xij. xiij. xvj. ac reliquas vsq; ad. xxvj. itidem. xxx. xlij. xlvij. xlv. xlvj. xlvij. z. xlvij. distinctiones. Alie quedam dimidie erant: veluti astericus titulus nominis mei toto annuivolumine. Si ego defeci: operis, altitudo ipsa perficiet. Valete ꝓpatres amplissimi. Angelici luminis eterno sole semper illustres. Quorum splendoribus fidei veritas orthodoxe: clarius illucescit: ac circunfusa vndiq; vulgarium intuitum animorum prorsus exuperat.

¶ Speculationes altissime: disputantium de sacramentis: im perū militantis ecclesie: deq; hominis felicitate. Singula hic Angelico perlustrata lumine: ingenium expetunt.

Index Questionū Libri Quarti.

¶ Dist. j. qōnes.

¶ Prima. An in sacramētis noue legis sit aliq; virt⁹ cātiua gr̃e.
2 Utrum sacramenta noue legis conferrent gratiam.
3 Utrū sacra vereꝝ legis: possint post passionē Christi sine pcō mortali obseruari.

¶ Distin. ij. iij. z. iiij. questio vnica.
Utrū baptism⁹ ipumat aliquez characterem in anima.

¶ Dist. v. z. vj. questio vnica.
Utrū paruuli infidelū sint iuitis parentibus baptizandi.

¶ Distin. vij. questiones.
1 Utrū baptismus et cōfirmatio a ficto suscepta: recedēte fictione sortiatur suum effectum.
2 Utrū sacerdos simplex ēt si nō sit epūs possit confirmare.

¶ Dist. viij. z. ix. questio vnica.
Utrū forma sacramēti eucharistie sit conueniens.

¶ Distinctio. x. questiones.
1 Utrū Corpus Christi sit in eucharistia realiter.
2 Utrum Christus sit in eucharistia totaliter.
3 Utrum Corpus Christi locali⁹ moueatur ad motum hostie.
4 Utruz corpus Christi in hostia possit videri oculo creato.

¶ Distin. xj. questio vnica.
Utruz post cōsecrationē hostie remaneat ibi substātia panis.

¶ Distinctio. xij. questio vnica.
Utrū accidentia separata a sb̄a panis cōuersi in corp⁹ Christi possint imutare sb̄stātiali⁹ aliquid extrinsecum.

¶ Distinctio. xiij. questio vnica.
Utrū corpꝰ sāguis a duob⁹ cōsecrato: possit aliq̄d admisceri.

¶ Distinctio. xiij. questiones.
1 Utrum sacramentum penitentie possit tollere culpā: manente reatu.
2 Utrum post penitentiam resurgat homo in equali virtute.

¶ Distin. xv. questio vnica.
Utrū homo possit deo satisfacere pro peccato.

¶ Distin. xvj. questiones.
1 Utrū peccatū veniale possit remitti sine mortali.
2 Utrum penitentia habeat partes.

¶ Distin. xvij. questiones.
1 Utrum vere contritus et penitēs ꝓtus debeat eligere penā inferni vel omnino non esse: cū peccare.
2 Utrum cōfessio facta ab eo qui non est ꝓtritus nec penitēs aliquid valeat.

¶ Distin. xviij. questio vnica.
Utrū confessio non integra, possit aliquid valere ad salutem.

¶ Distin. xix. questio vnica.
Utruz quilibet sacerdos possit vti clauę quam habet in quēlibet hominem.

¶ Distin. xx. questio vnica.
Utrum per indulgentias possit aliquid remitti de pena satisfactoria.

¶ Distin. xxj. questiones.
1 Utrum peccatum veniale possit expiari quo ad culpā per penam purgatorij.
2 Utrum in quolibet casu teneat sacerdos celare peccata: que sub sigillo cōfessionis nouit.

¶ Distin. xxij. questiones.
1 Utrum penitentia interior: sit res sacramenti penitentie.
2 Utrum peccata per penitentiā dimissa in aliquo casu redeant in eo qui recidiuat.

¶ Distin. xxiij. questio vnica.
Utrum extrema vnctio sit sacramentum.

¶ Distin. xxiij. questio vnica.
Utrum ordo sit sacramentum.

¶ Distin. xxv. questio vnica.
Utrum episcopatus sit ordo.

¶ Distin. xxvj. e: quatuor: sequentium. questio vnica.
Utrū matrimoniū sit sacramentū.

¶ Dist. xxx. z duarū sequentium. questio vnica.
Utrū matrimonium beate Marie virginis habuerit aliqua bona

Universidad de Navarra
Biblioteca

exultantia.
¶Distin.xxxiij.ꝛ nouē sequentiū. questio vnica.
Utrū votū continentie annexū sacris ordinib⁹ impediat: ne ordinat⁹ possit habere simul duas vxores.
¶Distin.xliij.questiones.
2 Utrū corruptū vel annihilatū: possit per dei potentiā idē numero reparari.
2 Utrū resurrectis mortuorū erit in eodem instanti.
¶Distin.xliij.questiones.
3 Utrū in resurrectione alia resumet idē corpus numero: quod prius habuit.
2 Utrū corpa sanctoꝝ post resurrectionē erūt impassibilia.
3 Utrū corpus gloriosus p dotem subtilitatis possit esse ineodē loco simul cum alio corpore.
4 Utrū anima separata possit pati ab igne corporeo.
¶Distin.xlv.questio vnica.
Utrū sancti q̄ sunt in patria cognoscant orationes nostras.
¶Distin.xlvj.ꝛ duarū sequentiū. questio vnica.
Utrū Christus in generali vltimo iudicio iudicās sm formā humanā: sit ostensurus reprobis formam diuinam.
¶Distin.xlix.questiones.
1 Utrū felicitas eterna: sit aliqs actus intellectus.
2 Utrū beatitudo vltima hois ꝓsistat essentialr in actu intellus.
3 Utrū oēs holes appetāt beatitudinem.
4 Utrū intellus creatus ex solis naturalib⁹ possit ptingere ad videndū deū per essentiam.
5 Utrū essentia diuina ab intellu creato per aliquā sīlitudinem videatur.
6 Utrum videns deum videant oia in eo: quę Deus videt: vel quę possunt in ipso videri.
¶Distin.l.et vltime.questiones.
1 Utrū anima a corpe separata aliquid cognoscat vel intelligat.
2 Utrum anima hominis separata: possit corpora mouere localiter.

¶Finis indicis quarti Libri sententiarum.

¶Clarissimi sacre theologie Doc. fratris Pauli Socinatis vite regularis ordinis ꝓdicatoꝝ: diuinū Epitoma i Quartū librū sniarū Joan. Capreoli: eiusdē professionis.

¶Distinctio.j.

Quarta sen. distinctio prima.

In distinctiōe prima: queritꝝ primo. An in sacramētis noue legis: sit aliqua virt⁹ causatiua gr̄e?

Pro rnsione: sit ꝓma ꝛcō. Hec diffō sacri est bona ꝛ conuenit sacris noue legis: sacramētuz ē inuisibilis gr̄e visibilis forma: vt ei⁹ imaginē gerat ꝛ cā existāt. Hāc pōit. s. D. 4. sen. dis. 1. q. 1. ar. 1. q. 3. pbat. Ista diffō explicat ola q̄ sunt de rōne taliū sacroꝝ. s. efficientiā sctitatis: ꝛ modū scrificationis hoi naturalē: ꝛ modū cōpetentē homini quantū ad cognitionem. ergo est conueniens.

Durā. hic. q. 3. Utrum mīmonium conueniat diffō sacramentis.

¶Cōtra arguit Duran. Ille tres cōditiōes nō cōueniūt mīmonio qō est sacramentum noue legis. ḡ diffō nō est ꝓueniēs. añs pbat. In matrimonio sunt tm̄ verba exprimēta ꝓsensuz. ḡ nō sunt illa tria.

¶Rndeo. negat añs. Ad pbationem similiter.

Ad cui⁹ notitiā dicā ꝓ⁰ q̄ de eēntia mīmonij nō sunt ꝟba. ꝛ ꝓnuntio viri ꝛ mulieris: ad illō vnū: vt dicit. s. D. 4. sen. di. 27. q. 1. ar. 1.

Dico scō q̄ mīmonij ꝟba actꝰ sensui sūos loco materialis exenti ꝛ significato gr̄e ex diuina istōne: vt dicit vbi. s. q. 2. ar. 1. ad. 2. 4. 4. ꝛ 5. et ar. 3. ad. 1.

Dico tertio. q̄ mīmonij repsentat gratiā ex sīlitudie: qz ꝓsumat passionē christi quātū ad charitatē vbi supra. ar. 1. ad tertium.

¶Dico ḡtō: q̄ mīmonio cōferꝫ gra ex̄sctificatiōe: vbi. s. ar. 3. ar. 2.

¶Scō. Ordo est sacrm: ꝛ ordiare nō est sctificatio materie: maxle in quatuor minoribus. ergo.

Utrum ordinis cōueniat diffō sacri.

Pro rnsio. negaꝫ mino: 4. sen. dis. 24. q. 1. ar. 1. q. 3. q: ordo ē sctificatio hoi exhibita cū aliq̄ signo visibili. Uerū est tm̄ q̄ sctificatio dr̄ se hꝫe ad materiā in hoc sacro ḡ ꝛ alijs: ḡre in alijs mā ꝓ⁰ sctificat: in isto aūt nō: vt dictū vbi. s. q. 1.

Concio.ij.

Sacra noue legis ꝓsistūt in reb⁹ ꝛ ꝟbis. Hāc pbat. s. D. 4. sen. di. 1. q. 1. ar. 3. Effect⁹ assimilat sue cause prime ḡtū pōt: sed ꝓpria cā hoꝝ sacroꝝ fuit passio xpi ꝓsistētis ex ꝟbo ꝛ carne. ḡ ꝛ ipa ex reb⁹ et verbis ꝓsistant. Eandē pbat tertia parte. q. 60. ar. 4. 5. 6.

Durā. hic. q. 3. Utrum oē sacrm cōsistat ex ꝟbis.

¶Cōtra arguit Durā. ꝓ⁰. mīmoniū ꝓt eē sine ꝟbis. ꝛ ē sacrm. ḡ nō oē sacrm cōstat ex verbis. maior ꝓz In his q̄ ꝓnuntus aut ꝛras exprimūt mutuum consensum.

Pro rnsio. q̄ scō ꝛtelligit sic. s. q̄ in oi sacro sunt ꝟba vt alīs loco ꝟborū significās ꝓsensuz: hmōi sūt nuptus vt hꝫe: qñ ēt puella tacet ꝓ verecūdia: tūc ꝟba parentū habent ac si eēnt puelle. 4. sen. di. 27. q. 1. ar. 2. q. 2. ad secundū et tertium.

¶Scō. In mīmonio ꝛ pnia sūt tm̄ ꝟba. ḡ nō res. añs ꝓz: q: pnia ꝓstat tm̄ iverbis ꝓfitētis ꝛ absolutōtis: mīmoniū aūt tm̄ inverbis exprimentibus consensum.

Quia noie rei intelligatur i sacris.

¶Rndeo. negaꝫ añs. q: res dicūt q̄cūq; alīq; act⁹ ꝓcurrētes ꝓter ꝟba i dictis sacris. 4. sen. di. 14. q. 1. ar. 1. q. 1. ad. 1. imo necessariū ēt vbi sūt verba eē aliud ꝓter verba. s. ipam plationē ꝟboꝝ q̄ distinguit a ꝟbo sicut actio a suo termio ꝓcurrūt ēt in mīmonio sensatiōes ꝛ peceptiones verboꝝ: in ipsis ēt ꝟbis vna pars est fōalis respectu alterius.

Cōcio.iij.

Sacra noue legis sunt cā

gre non solū per modū cāe sine q̄ nō. imo p modū cāe p qua. 4. sen. dis. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. vbi sic arguit. Oē instrz ptingit saltē dispositiue ad effectū p̄incipalis agētis. sed sacra sūt istra dei ꝑterēt, gratz q̄ ꝛc.

P Sandē ponit. 3. ꝓte. q. 62. ar. 1. ꝛ de veritate. q. 27. ar. 4.

P Scienduꝫ aūt q̄ in his duob⁹ locis nō dicit sacrm ꝓcurrere dispositiue: sz tm effectiue. qđ declarās Petrus de palude dicit q̄ sacra p̄tingūt ad gratiā sacrale effectiue ad gratiaz vero gratū faciētē solum dispositiue.

Durā. h. q. 4. Utrum aīa suscepto ordine ptionez sacri et gre recipiat dispositio

¶ Cōtra arguit Durā. p⁹. i sanctificatis i vtero: ꝛ i adultis q̄ instificant ante suscep̄tionē baptismi: ꝛ i illis q̄ ꝑterūt aīa ꝑfessionē: ē gratz i istis nulla ꝑsunt dispō ad gratz ergo nō est nēcia talis dispositio.

P Rñdeo. negat minor. a. 9. D. 12. q. 112. ar. 3. q: nulla forma p̄t ee nisi in mā dispōsita. Idē declarat diffuse in qōnib⁹ de veri. q. 24. ar. 16. ꝛ Petrus de palude. q. 1. pārtis. dist. nālis. n. nō sufficiūt ad imediatā suscep̄tionē gre: q̄ est forma deifica.

¶ Scdo. Nullū agēs agit nisi per cōtactuꝫ. sz illi inter quos ꝓtrahit mrimoniū nō semp se ꝓtingūt. sic cū q̄s i Hispania ꝓtrahit p nuntios cū aliq̄ exīte i Italia. g̃ p tale matrimoniū nihil causat i eis.

P Rñdeo. dico duo. p⁹ q̄ hoc argumētū est Pet. de palude qđ ipe solu it negādo minorē: q: i mrimōio qđ iter absentes ꝓtrahit andiunt nūciū vel lre legunt ꝛ sic ibi aliqs contactus sensuum inuenitur

P Dico scdo. de mente. s. D. q̄ duplex ꝓtract⁹. vnus corpalis. alius spūalis i causis aūt istralib⁹ respectu effectuū spūaliū sufficit ꝓtract⁹ spūalis p fidē ꝛ votū aut ꝓpositū 3. p. q. 48. ar. 6. ꝛ. q. 56. ar. 1. ad. 3. ꝛ sic sacra aliqn̄ dispōnūt ad gratz p solū ꝓtractū spūalē. hmōi aūt ꝓtractus ē i Zhētib⁹ p nūcios aut lras

¶ Tertio. Ille q̄ ē ꝓtrit⁹ ante ex̄m cōfitear. / hz gratz. g̃ qñ recipit sacrm pnie ñ causat i eo dispō ad gratz / q̄ ꝑcessit: nec est dōm q̄ dispōnat ad angmētū gre: q: forma p̄t intēdi dato nihil causet in subo. ergo.

P Rñdeo Ad añs. q̄ talis non hz gratz nisi ex ꝓtractu spūali ad sacrz q̄s hz i ꝓposito. 4. sen. dis. 17. q. 3. arti. 1. questiuncula. 1.

P Dico scdo q̄ absolutio sequens ꝓtritionē intēdit gratz in ꝓtritōe collatā. Ad ip̄robationē negatur añs: in foris q̄ ꝑrequirūt i subo aliquā dispositionē: q: nō p̄t augeri nisi aucta forma.

¶ Quarto. In sacris ip̄rimētibus characterē non causat aliq̄ dispō ꝑter characterē. g̃ i nō ip̄rimētib⁹ characterē nō causat aliq̄ dispō.

¶ Si dicat q̄ character excludit nēcitatē dispōnis solū respectū gre sacralis: ñ āt respcū gre absolute.

¶ Cōtra: q: oēs gratie sūt eiusdē speciei. g̃ si excludit respectu vnius etiam respectu alterius.

¶ Rñdeo. q̄ rñsio data est bona: Ad ip̄robationē dico q̄ hz gratz gratū faciēs i oibus sit eiusdē spēi: rñ in singulis sacris daf q̄dam spālis gratz: q̄ dr gratz sacralis ad quā directe sacrz ordinat. ꝛ he gre sacrales spē distinguūt: vt dr p̄ncti dis. q. 3. ar. 4. q. 5. Et ꝛō cū in sacris ip̄rimētib⁹ characterē ꝓferat aliqs habitus distinct⁹ spē ab habitib⁹ collatis i aliis sacris: nimirū si p q̄dā sacra causet dispō: q̄ dr ornat⁹: in aliis ꝛo cāet dispō q̄ ñ solū ornat⁹ sz ēt character dicat. Istā rōnē ponit. s. d. 4. sen. D. 4. q. 1. ar. 4. q. 2.

¶ Ex his pz q̄ multiplex ē dispō ad gratiā. Aliq̄ est act⁹ scdo puta cū q̄s disponit ex motu liberi arbitrij. Aliq̄ est actus ꝓmus q̄ dr character. Aliqua est tm ornatus.

¶ Cōtra eādē argunt Sco. p⁹. nulla creatura p̄t agere ēt instrāliter ad terminū creatiōis. sz illa dispō est terminus creatiōis. g̃ sacramēt tum nullo mō agit ad cam. minor ꝓbatur. Illa forma est supnālis. ergo est terminus creationis.

¶ Rñdeo. de mēte Pet. de palude ꝛ nego maiorē. Ad ꝓbationē dico q̄ dupler est forma supnālis. Una ē simpliciter supnālis. i. q̄ nec i se nec in suo sili pōt ab ente creato ꝓduci. ꝛ sic negat añs. q: act⁹ liberi arbitrij q̄ ē nobilior dispōne ad gratiā ēāta a sacro: ꝛ q̄ ēt est dispō ad gratiā est ab ente creato. Alia ē forma supnālis nō simpliciter. i. q̄ sz ipsa nō fit ab ente creato ꝓncipaliter: ñ aliq̄d ei siue ē ab ente creato. ꝛ sic cōcedit añs. sz negat ꝓna: nā liberū arbitriū pōt ex sua virtute dispōnere se ad gratiā perfectius es dispositione que daf in sacramēto.

Utrum dispositio ad gratiaz causet i instāti.

¶ Scdo sequit q̄ illa dispō fieret i instāti. hoc ē falsuꝫ. g̃. ꝓna. ꝑbat. vltima dispō ad formā ꝛ forma fit inducunt. sz illa dispō est vltia ad q̄m ꝛ gra introducit i instāti. g̃ falsitas ꝓntis ꝓbat. sacramētū non pōt habere actionē naturalē.

¶ Si dicat q̄ vltia syllaba causat eā in ꝛtute precedētiū in instāti.

¶ Cōtra tū q: vltima syllaba non ꝓfertur in instāti. tū q: vltimū nō causat in ꝛtute precedētiū nisi qñ p̄cedētia dereliquerūt aliqnā dispōnē primā. p̄cedētes aūt syllabe nullā dispōnē reliquerūt.

¶ Rñdeo. q̄ illa dispō cāt i instāti. Ad ꝑbationē negat añs. Nā ofo vltio instāti platōis sue cāt ꝑfectā sui sigationē in aia. siue i illo instāti remaneat aliq̄ pars diuisibilis soni: sine aliq̄d indiuisibile se hñs ad totū sonū sicut mutatū ee. Sitr i illo instāti daf virtus ofoni ꝛ actio respectu effect⁹ ad quē instrumētaliter attingit. Idē est i sacramētis: vt ponit. s. D. 4. sen. di. 8. q. 2. ar. 3. ad 5ertū ꝛ septimū. Ofo igit causat in instāti cōpletā sui significationē: p̄suppōsita platione p̄cedētiū syllabarū. sicut etiā sol illuminat in instāti ꝛ sensibile causat aliquid in sensu in instanti.

Multiplex dispō ad gratiā.

P Dico scdo: rñsionē ibi datā esse bonā. Ad p̄mā ei⁹ ip̄robationē dr q̄ hz syllaba ꝑcat in tpe: tm in vltimo instāti platiōis sue est ei⁹ cōpleta significatio. sitr in sacramētis in vltimo instāti p̄olatiōis causat dispositio ad gratiā ꝛ gra.

Scot⁹ q. q. 5.

P Ad secūdā negat minor: nā ꝑcedētes syllabe reliq̄rūt particulares sigatiōes: q̄ se habēt ad totalē sigationē toti⁹ ofonis sic dispōes.

¶ Tertio. In ꝓsecratiōe eucharistie nō causat aliq̄ dispō. g̃. nō cāt in oibus sacris. Añs ꝑbat. i. ꝛba ꝓsecratiōis causant dispōnē ꝓxiā trāssubstātiatiōi: aut illa dispō est i pane subiective: aut i corpe xpi. nō in corpus christi: q: tūc nā nō esset dispō. nō in pane: q: tūc eēt panis ꝛ corp⁹ christi simul esset em panis: q: ponit sbm dispōnis. Esset etiā corpus xpi: q: ꝛ illa dispō sit necessitas ad corpus christi: ꝛ vltima dispō q̄ est necessitas sit simul cū forma inducenda. g̃ qñ est illa dispositio: est ꝛ corpus christi.

dupler ꝓtract⁹.

dupler fora supnālis simpr ter sūe.

P Ztē verba ꝓsecratiōis nō ꝓtius agūt q̄m tāgāt passum: sm ꝑm. 3. phy. sed nō tāgūt spēs panis ēt in vltio instāti platiōis: q: multiplicatio soni i aere nō fit nisi i tpe. g̃ i vltimo instāti platiōis nondū est delatus sonus ad species panis.

¶ Rñdeo. Primo q̄ argumētū nō est ꝓpria ꝓclonē. dicim⁹. n. q̄ sacra cānt dispōnē ad gratz in suscipiēte ipz sacrz. Scdo ad arg. negat añs nā ꝛba ꝓsecratiōis attingūt aliquā dispōnē ꝓxiā trāssbatiōi nō ordie tpis / sz nāe: q̄ dispō nō ē aliq̄d positiuū: sz negatio. Attingūt. n. ad hoc q̄ suba panis nō sit sub spēc. ebus panis. i. q̄ spēs ꝓr⁹ informātes sbaz panis aut vini nō amplius informēt: nec eis inhereāt: nō aūt ad hoc q̄ faciāt accidētia p se sub sistere: nec ad hoc q̄ corp⁹ xpi sit sub ꝑdictis accidētib⁹. ꝛ sic dz intelligi: qñ. s. D. dicit. 4. sen. dist. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. ad. 6. q̄ verba ꝓsecratiōis attingūt trāssubationē quātū ad recessum a termino a quo. Ad ꝑbationē negat maior: sed illa dispositio est in speciebus.

P Ad secūdā negat minor: q: i vltimo instāti sonus ꝛbor. tāgit spēz panis aut vini aliquo tactu saltē virtualiter. i. intentionali: q̄ pōt ee in istāti: sz realis multiplicatio soni fit i tpe. P Uel dōm q̄ p cōpletā ꝓ

tationē intelligīt q̄ sonus vel aliq̄d eī equipollēs attingit sacr̄m vel materiā ⁊ nō ante. Dico tñ q̄ sacramēta nō imprimūta characterē nō causant in ficto ea suscipiēte aliquā dispositionē remanētem post sumptionem sacramēti.

Aureo. ¶ Cōtra hāc rñsionē arguit Aur. q̄ si sacr̄a agūt ad ōsitionē pānis necessario agūt ad trāsitū i corp⁹ xp̄i. Primo eadē actione recedit a termino a quo: ⁊ accedit ad terminū ad quē: ꝫ terminꝰ a q̄ ē panis: terminꝰ ad quē est corp⁹ xp̄i. ℈.

Utrum sacra agūt ad desitionē pānis necessarioagāt ad trāsitū i corpus xp̄i.

P Rñdeo. Primo negat maior. de veritate. q. 23. ar. 1. vbi dicit q̄ alia est mutatio qua aducit terminꝰ a quo: ⁊ qua aducit terminꝰ ad quē. P Dico scōo q̄ ea actiōe qua recedit a termino a q̄ nō opꝰ aduci terminū ad quez: nisi dispositiue. sic est in ꝓposito. nā recedit q̄ motus verborū cōsecrationis agit dispositiue ad existentiā corporis xp̄i.

¶ Scōo. si ✠ba cōsecrationis agūt ad desitionē panis: ℈ sunt annihilatiua. hoc est falsuz. ergo. p3 cōna. q: panis sic desinit esse: q̄ eiꝰ materia ⁊ forma desinunt esse.

P Rñdeo. negat cōna. q: nō dicimꝰ q̄ agāt ad desitionē panis simplr ꝫ ad q̄d desinat eē sub spēbꝰ sacr̄a libꝰ ⁊ desinat esse informatio earū ad ībam panis. hoc. n. nō excedit actiuitatē creature: cū p agēs nāle possit tolli talis informatio: vt cū calido fit non calidum.

P Scōo dico q̄ ꝫ panis quātū ad formā ⁊ māz desinat eē: ñ tñ ānihilat. primū p3. ℙ. erat ⁊ postea nō est. ℈ desinit eē. scōm p3. q: est ꝑuersus i corpꝰ xp̄i. ℈ nō est annihilatus. 3. pte. q. 75. ar. 3. ad. 1. ⁊ 3.

P Dico tertio q̄ ✠ba sacr̄alia agūt ēt ad desitionē formę substātialis panis: nō aūt ad desitionē māe.

¶ Tertio arguit: ꝓposito q̄ in trāssubatiōe sunt duo signa. Primū ē nō entitas panis. Scōz ē entitas corpis xp̄i. tūc sic. Illa actio ✠boz nō ē ībine i pⁿ signo: q: tūc panis nō est. nec i scōo: q: p te illa actio nō attingit terminū ad quē: nec est sine subiecto. ergo non est.

P Rñdeo. cōcesso ꝓposito: ℈ illa actio duo ipoztat. Primū ē forma q̄ p talē actionē abūcit. Scōz ē habitudo de gñe actōis. ℈ tū ad scōz est ībine in agēte. i. inverbis sacr̄a libꝰ. quātū ad ꝑmū nūlibi ē q: forma q̄ abūcit i instāti in eo istāti q̄ abūcit nō est. ⁊ tō nec ē in aliā nec p se subsistit: sicut corruptio lucis in aere ⁊ ipsa lux corrupta est nō ens. 4. sen. di. 8. q. 2. ar. 3. ad. 2.

¶ Scōo loco arguit: q̄ nō opꝰ ponere virtutē iherētē sacr̄is: p quā oporteat ponere causet dispō ad gr̄az. Nālis operatio sacr̄i puta ablutio cōs facit aq̄ i reatuē baptismo est ita sufficiēs dispō ad inherēs gr̄az: sicut illa quā tu ponis. ℈ virtē sacramentalis nō est necessaria. ℈ pter eā mentiū oz pōere characterē nec ornatū aliquē qui sit dispō. Ans. pbat. Si character esset magis dispō ex nā rei cōs operatio nālis: sequit q̄ hīs sūmā gratiā hēret sūmū characterē: q: hīs aliquā formā i sūmo/hz ēt ei⁹ dispōnē i sūmo. hoc est falsū. nā xp̄s nullū characterē habuit: ⁊ tñ habuit gratiam in summo.

P Rñdeo. Negat añs. est. n. icōnies q̄ aliquid sit dispō ad gratiā q̄ nō pōt esse subiective i lapide: cuiusmodi est ablutio aq̄. Ad probationē negat ꝑna. Ubi sciēdū q̄ duplex est dispō. Una est ꝑuertibilis cū forma ad quā disponit sic. ſ. q̄ fōa nō pōt hīi sine ea nec ecōtra: ⁊ in his hīs formā i summo hz dispositionē i sūmo. hmōi dispō nō est character: respectu gr̄e: sed est dispō nō cōuertibilis: q: sine characterē gr̄a hīi pōt: vt fuit in xp̄o. cū fōa 3. parte. q. 63. arti. 5. Itē character ⁊ nō dispōnit ꝓxie ad gratiā: sed ad actus spūales. vbi. q. ar. 1. 4. ad. 1.

Dupler dispō cōuertibilis

nemū

Itē characterē nō habebāt antiq̄ pfes ꝫ habentē gr̄az. 4. sen. di. 4. q. 1. ar. 4. q. 1. Itē pōt in aliquo eē gr̄a ante q̄ character: vt p3 i adulto cōtrito ⁊ nōdū baptizato: q: ꝫ character sit dispō dicēs esse positiuū necessariū ad gr̄az: nō tñ excludit eē privatiuū: puta remotionē fictionis ⁊ impedimēti aut peccati mortalis: immo stat cū illo.

¶ Ex quo p3 q̄ character non est adeq̄ta dispō ad gr̄am: q: adeq̄ta dispō req̄rit duo. ſ. esse positiuū necessariū ad formā: ⁊ remotionē oīs ipedimēti: vt ōz a. 8. D. 4. sen. dis. 4. q. 3. ar. 2. q. 2. Et si q̄rat ꝫ quo est subiectiue illa virtꝰ collata verbis sacr̄alibꝰ: ōz q̄ est vno mō i vocibꝰ ⁊ sonis. ſ. imediate: ⁊ mediate est i subiecto in q̄ est vox ⁊ sonus.

Cōclo. iij. In sacr̄is noue legis est aliqua virtꝰ causatiua gr̄e. 4. sen. dist. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. ꝑbat sic. Sacramēta noue legis agūt instr̄alit er respectu gratie. ergo habēt aliquā virtutem actiuam.

¶ Cōtra arguit Dur. 1. Nullavirtus spūalis pōt esse subiectiue in corpe. ꝫ sacr̄a sunt res corporee. ℈ in eis nō est virtus spiritualis.

¶ Rñdeo. virtutē spūalē eē in corpore cōtingit dupl̄r. Uno mō intentionaliter ⁊ sm esse ſtūs: ⁊ sic negat maior. hoc aūt mō virtꝰ sacr̄oꝝ: q̄ est spūalis p essentiā est in sacr̄is. 4. sentē. vbi. ℈. ad. 4. et. q. 4. Alio mō sm esse ꝓmanēs: ⁊ sic ꝓceditur maior: sed nō est cōtra cōclusionē.

¶ Scōo. Qua rōne esset virtus in verbis: eadē rōne esset i ministro. hoc est falsum: q: sequit quālibet esse imperfectā cum nūq̄ sint plures virtutes ad vnū effectum: nec q: nulla est sufficiens.

P Rñdeo. q̄ illa virtꝰ est in omnibus cōplete: i singulis aūt icōplete. 4. sen. di. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. ad. 5. Nam oē agēs agit ꝓportionaliter: tūc virtus instr̄alis cōpleta ꝫ esse est in illo imper: ⁊ nō cōposita ex partibus diuersaꝝ rōnū. ꝫ vbi ꝑcurrūt diuersa istīa opz totalē virtutē cōponi ex partibꝰ diuersarū rōnū et ex multis virtutibꝰ incōpletis: sic aūt est in sacramentis.

¶ Tertio. Nullū instr̄s agit in aliquā materiā nisi exercēdo i cā sua nālē operationē. sed sacr̄a cū sint corpa nō possunt naturaliter agere in anima. ergo nihil causant ēt instrumentaliter in anima.

P Rñdeo. Negat maior: ꝫ sufficiēter q̄ agat circa idē suppositū. sic est in ꝓposito. Aqua. n. agit naturaliter ⁊ supernāliter circa hominez: ⁊ in virtute ꝓpria ⁊ in virtute dei: nō tñ opz q̄ virtute ꝓpria agat circa illam partē circa quā agit virtute dei: sed circa animam. 8. D. de veri. q. 27. arti. 4. ad. 11.

¶ Quarto arguit. q̄ nullū instr̄m recipiat virtutē aliquā a ꝓncipali agēte. Oē instr̄m vel est cōiunctū sicut calor: nālis ōz instr̄m alie vegetatiue: aut est separatū: sicut dolabra ōz instr̄m artificis. sed nullū istoꝝ recipit aliquā virtutē. ℈. maior nota. minor ꝑbat. Instr̄m separatū recipit tñ motū localē: ꝫ p motū localē nulla virtꝰ acq̄ritur. Itē de cōiuncto ꝑbatur sic: si instr̄m cōiūctū recipit aliquā virtutē. ℈ ⁊ illa aliā. ⁊ sic in infinitū.

P Rñdeo. Negat minor ꝓ vtraq̄ parte. nā phs. 8. phy. ⁊ Cō. cō. 10. ⁊ 3. de aia. cō. 65. dicūt q̄ qñ vna ꝑs aque monet ⁊ illa aliā: secūdū motūes hz a primo nō solū motū localē sed ēt virtutē mouēdi. per motū ēt localē acq̄rit aliq̄ forma. ſ. ipsius vbi: ⁊ qñq̄ ipeꝝ sicut cū grane descēdit: ꝓtinue velocitat motū suū. Ergo ꝓdato q̄ nullis fōa acq̄rat ꝓ motū localē: pōt tñ cū eo acq̄ri. Et sic virtꝰ acq̄rit instr̄o separato ꝓ quēdā influxū artis in manū ⁊ in instr̄z: qui influxus nō est ꝓpria mutatio phyca. de potētia dei. q. 5. ar. 8.

P Dico scōo q̄ agēs ꝓmarium influit in scōariū sine sit ꝓximū sine separatū. nā agētia nālia inferiora ꝑter ꝓprias ✠tutes nāles accipiūt virtutē actiuā instr̄alē in corpore celesti. 1. par. q. 115. art. 3. ad. 2. Itē magnes influit ✠tutē motiuā ferro: vt dicit Comē. 7. phy. cō. 10. Et aial vel plāta influit semini suā virtutē. de poten. q. 3. ar. 9. ⁊. 11. ad. 5. Et sensibilia impumūt medio intentiones formarū suaꝝ: quarū vir

Universidad de Sevilla Biblioteca

Calor aial recipit aliquã ãli tatẽsup additã.

Scotꝰ ꝗ q.5.

De duratione ꝛtutis sackal.

Aureo.

Scotꝰ vbi.ã.

Impossi formã absolutã:

formas absolute.

Tex.ii.

tãte mediũ monet sensum:vt patet.7.physl. cõmen.12.

Dico tertio ꝙ instrm coninnctũ actipit a ꝓncipali agẽte.puta calor nãlis ab ala recipit nõ aliqnã qualitatẽ distinctã ab ipso essentialiter.sed hoc ꝙ est esse distinctũ ab aliis caloribus specifice.

¶Uel dicẽdũ ꝙ accipit aliquã ãli tatẽ ꝙ qualitas est calor ꝛalis superaddita:sicut calor celestis iclusus in semine ꝓcurrẽs ad gnationẽ animalis.nec sequit ꝓcessus infinitũ qr illa virtus cõtinet virtute totã speciẽ ale vel alialis:non aũt ipse calor elemẽtaris. Qõ aũt in sackis sit virtꝰ:ꝑz ex auctoritatibus ꝙs Gratianus adducit.1.q.1.c.ũtrahe. Et Joz.3 nisi ꝙs renatꝰ fuerit ex aqua ꝛc.nã ly ex:nõ dicit tantũ habitudinẽ cause sine qua nisi valde abusiue.

¶Cõtra eandẽ arguit Scotꝰ:aut illa virtus est ibi diuisibiliter:aut indiuisibiliter.non primũ:qr esset extẽsa:qõ repugnat forme spũali. nõ scõm:qr esset tota in toto ꝛ tota in qualibet parte:quod ꝓuenit tantũ anime intellective.

¶Rãdeo.Qõ est ibi indiuisibiliter. Ad imꝓbationẽ dico ꝙ lz inter formas ꝑficiẽtes mãm ꝙ modũ entis cõpleti sola ala sit tota i qualibet parte:in mixte forme se hñtes ꝙ modũ entis incõpleti ꝛ intẽtionis finẽtis pñt illo mõ ꝑficere subiectũ cozporeũ. Ista aũt virtꝰ durat tm̃ per instãs ꝛpis cõtinui.s.ꝙ vltimũ instãs i quo terminat̃.platio verboꝛũ.Hec aũt virtus data fuit rebꝰ sackalibꝰ incohatiue qñ deus instituit sacra.cõplectineve ro quãdo applicantur ad vsum.

¶Scõo.Instrm artificiale nõ est actiuũ.ergo nec sacra agũt tanq̃ instra.Añs ꝑbat.nã serra non ꝺz nisi quãtitatẽ/ꝛ figurã/ꝛ motũ:ꝺz nullũ istoꝛ ẽ actiuũ.Aliter mathematica nõ abstraheret a motu.

Rãdeo.Negat añs. Ad ꝓbationẽ negat maiozvt supra dcm̃ est: qr dũ mouetur ab artifice ꝺz in se virtutẽ ꝛ formã artis intẽtionaliter.negat etiã minoꝛ: qr lz forma ꝛ figura nõ sint actiue primo et ꝙ se respectu naturaliũ transmutationũ:tm̃ non omnino per accidẽs se habent ad illas.1.ꝓparte.q.78. ar.3.ad.3.ꝛ ꝓpõs.4.celi cõ.vltimo. ꝛ ibi Albertus.Ad probationem dicte minoris negat ꝑz:qr lz talia ꝙ se faciãt ad motũ nõ tm̃ ꝓmo: ꝺz solũ ex adiũctiõe qualitatũ actiuaꝝ. Clarũ est.n.ꝙ velocius mouet coꝛpus acutũ ꝙs obtusum.

¶Cõtr. eãdẽ arguit Aureo.querendo quo sit ista virtus ꝛ qd̃ caueset in sacro matrimonio: cũ fũdet ꝙ est subiectiue inverbis vel i aliquo signo equipollẽte vbis quale cunq; sit illud:ꝛ hoc si tale matrimoniũ sit sacramentũ noue legis qr alias nõ opz.Causat aũt in cõtrahẽtibꝰ dispõnẽ ad gram ꝛ obligationẽ mutuã q̃ est quid respectiuũ ꝛ prãtẽvtẽdi coꝛpe cõiugis: q̃ nõ est solũ respectꝰ.aut si sit ille põt ꝓsequi aliquẽ motũ.ꝛ tõ respectu illius potest poni virtus actiua.de quo alias dicetur.

¶Demũ arguit Scotus ꝓtra q̃d̃ exẽpla:q̃ ponit.s.D.in declaratio ne ꝓclusiõis:cui ꝰargumẽtũ nõ ꝓbo.tũ qr nõ semꝑ ponimꝰ exẽpla ꝙ ita sit.tũ qr assumit Scotus manifeste falsa:quoꝛ potissimũ est ꝙ ipositiovcũ nõ põt eis dare aliã do de formis hñtibꝰ eẽ intẽtionale. Uor.n.ꝺz virtutẽ excitãdi audiẽtẽ.vt reducat se de actu primo in tã vocactũ secũdũ.s.ex ꝰceptu qnẽ ꝺz in bua. actualẽ ꝓsiderationẽ ꝛ ꝺz viz cãtinuã mediate vt immediate alicuiꝰ ꝰceptꝰ sine sint rei quã significat. Aliter vnus homo non posset dici doctoꝛ alterius.

Questio.ij.

Queritur secundo. Utrũ sacramenta veteris legis cõferrent gratiam?

Pro decisione questiõis hec est prima conclusio. Sacramẽta veteriꝫ legis nõ ꝓferebãt gr̃aꝫ ex aliqua ꝛtute eis inherẽte ꝑbat.s.D.5.pte.q.62.ar.1. Sacra veteris legis nõ agebãt in virtute passionis xp̃i:que nondũ erat ergo non causabant gratiã ꝙ virtutem eis inherentem.

¶Sciẽdũ tñ ꝙ in circũcisione ꝓferebat gr̃a ꝺz nõ ex virtute sibi inherẽte:ꝺz ex pacto diuino:vñ erat cã sine q̃ no.In aliꝭ aũt sacris nõ ꝓferebat equaltr gr̃a:ꝺz deuota eoꝝ suscepto esset meritoria accidentibus cum charitate.

¶Cõtr.elariuꝫ.Sacra noue legis sunt dignioꝛa veteribꝰ.ꝑbat.Ista hñt virtutẽ sibi inherẽtẽ:vt ꝓz in ꝓcedẽti qẽ:illa aũt nõ hñabãt. ergo sunt dignioꝛa hec illis.

¶Cõtra arguit Aure.Illa instra sunt eẽtis nobilitatis: q̃ sũt eque vtilia.ꝺz sacra noua ꝛ vetera:faltẽ circuncisio.sunt instra ad gram ꝛ eque vtilia.q̃.Maioꝛ ꝓz.minoꝛ.ꝑbat:ex obꝰ sacris sequit idẽ effectus.s.gratia ꝙ te ꝺz alio ꝛ alio modo.ergo sunt eque vtilia.ꝓz ꝑa. q: vtilitas sumit penes effectũ et nõ penes modum agendi.

¶Rãdeo. Negat minoꝛ. Ubi sciẽdũ:vt dicit.s.D.ꝓma ꝓte.q.5.art. 6.ad.2.ꝙ nihil dicit vtile nisi ducat in alterꝫ:ꝛ ꝑhr sit cã aliqtr effectiua vel dispositiua illiꝰ ad qõ ducit cũ aũt sacra veteris legis nihil efficiãt ad gram:iõ nõ ducũt vtilia:qr tñ in veteri lege ex pacto diuino nõ dabãt gr̃a nisi circũciderẽt.sumptio circũcisionis erat vtilis:nõ ãt ipsa circũcisio. Ad ꝓbõnẽ minoris negat ꝑa:qr nihil ꝺz vtile eo ꝙ ad ipm̃ sequat aliꝺ nisi habeat sup ipm̃ aliquã cãlitatem Admisso ẽt ꝙ antiqua sacra cõferãt gratiã.adhuc noua sũt eis nobiliora:qr in aliqbus istoꝝ confertur character.qui in nullo eoꝝ conferebat.

Cõcto.ij. In circũcisione conferebat gr̃a licet non virtute circũcisionis. Hãc ꝑbat tertia ꝓte.q.71.ar.4. Illud sacramẽtũ in quo deletur peccatũ originale:ꝛ dant effectus ꝓfe ꝓtini.s.facere dignũ vita eterna:et ꝓtinatini.s.culpe ꝛ etiã reatus:cõfert gratiã saltẽ tanq̃ cã sine qua nõ.sed circũcisio erat hmõi. ergo.

¶Cõtra ꝑbationẽ arguit Scotꝰ ꝙ deus põt delere culpã originalẽ sine gratie infusione. Unũqõq; remouet a sbto per oẽ qõd sibi repugnat:ꝺz culpe repugnat nõ solũ gr̃a/ꝺz ẽt rectitudo nãlis:ꝙ ꝓ rectitudinẽ naturalẽ remouet culpã. Tũc vltra:ꝺz deꝰ põt causare i aliquo rectitudinẽ nãlẽ sine gr̃a: vt patuit in Adã:ergo in tali erat remota culpa sine gratia.

¶Rãdeo.ꝛ dico duo. Primo ꝙ natura humana absolute ꝓsiderata põt esse sine gratia ꝛ sine culpa: si gr̃e ifuerit fortẽ fuit Adam quẽ aliqui dicũt fuisse creatũ in puris naturalibus:ꝛ sic inter statũ gratie ꝛ statum culpe mediat status naturalis rectitudinis.de veri.q.28. articulo.2.ad.4.

Utrum deꝰ possit delere culpam originalez sine gr̃e ifusione.

Dico scõo ꝙ post culpã gratia ꝛ culpa sunt opposita ꝛmediata.cũ aũt cõtrariorũ immediatoꝝ si vnũ abijcit̃ aliud adueniat:idcirco nõ põt peccatũ ab aliquo remoueri culpa nisi gratia infundatur 4.sen.di.17.q.1.ar.3.q.1.ad.2.

¶Cõtra hanc rñsionẽ arguit sic. Rectitudo nãlis est einsdẽ rõnis ante culpã ꝛ post.sed ante culpaꝫ ꝺeus potuit eã causare in aliquo sine gratia:ergo ꝛ post.tenet ꝑa. q: forme einsdẽ rõnis habẽt eandem reparabilitatẽ.

¶Rãdeo.ꝓ negat ꝑa. Ad ꝓbationẽ negat assumptũ.nã vita est einsdẽ rõis ante mortẽ ꝛ post:ꝛ tñ põt ante mortẽ naturalr cãri: nõ aũtẽ post.vt ꝺz.8.meta. Forma.n. aliquã ꝓbilitatẽ ꝺz er eo ꝙ suꝝ oppositũ vt ꝓnatio ꝓcessit in eodẽ sbto:maxime qñ talis ꝓnatio non solũ ꝺicit ꝓnationẽ/ꝺz ẽt inhabilitatẽ subiecti ad talẽ formã: tũc.n. forma nõ põt reparari nisi sbz prius habilitet.Sic est ꝓpositio. Nã

Culpa dicit ꝙnuo.

ꝯpadicit negationē rectitudinis nālis in aia: ⁊ cū hoc tria indispōnētia animā ad ipam. ſ. auersionē a deo: offensa deī: ⁊ reatū pene: ni ſi illa remoueant vniri nō poſſet.

¶ Scdo, deꝫ formā absolutā quā deus pōt in hoīe creare: pōt ēt reparare nō cāndo aliā ꝑter ipſam: q: culpa nō facit hominē icapacē illi⁹ cuius ante fuit capar. ſed pōt creare in hoīe rectitudinē naturalē q̄ eſt forma abſoluta ſine gr̄a. q̄

Que incapacitas ex culpa oriatur

¶ Rñdeo. p⁹ negat maiorē. Ad pbationē dico q̄ ly culpa nō faciat naturā oīno incapacē: facit tñ q̄ nō ſit capax imediate illi⁹ cui⁹ an fuit capax imediate: ⁊ ſic poſt culpā nō eſt capax rectitudinis nālis immediate ſed ſolū mediate gr̄a.

Tria dicit nālis rectitudo.

¶ Dico ſcdo q̄ rectitudo nālis tripl̄r accipiť. Uno modo dicit p̄ciſe aliq̄d abſolutū in aia ante peccatū Ade. Scdo p̄ter illud abſolutū dicit ēt negationē ois culpe. Tertio p̄ter hec duo dicit ēt negationē ois ſequele peccati: ſine illud ſit macula ſiue reatus ſiue offensa dei ⁊ hmōi. primo modo poteſt poſt culpā a deo reparari ſine infuſione gratie. ⁊ de hac pbat argumentum Scoti nō autē ſecundo ⁊ tertio modo.

Aureo. Utrum baptiſmꝰ ⁊ circūciſio dfant ꝯ deletōe culpe.

¶ Aureolus arguit cōtra q̄dā dictū. s. D. pñti di. q. 2. ar. 4. q. 2. ſcꝫ q̄ eſt dr̄ia inter baptiſmū ⁊ circūciſionē: q: baptiſmus p̄ius delet culpam q̄ obligationē ad penā: circūciſio autem econtra.

¶ Contra. obligatio ad penaꝫ eſt ꝑpter culpā: vt ꝑpter causam p̄riā: ergo nō p̄ius remouet obligatio q̄ culpa: ſicut medicꝰ p̄ius remouet causaꝫ morbi q̄ morbū.

¶ Rñdeo. q̄ ille ordo eſt ordo rationis vel figurationis volūtarie a deo inſtitute. Tunc ad argumētū negatur ꝓna. q: causalitas medici reſpectu morbi: ⁊ dei reſpectu culpe eſt realis: nō p̄ius delet culpā q̄ tollat reatū. cālitas circūciſiōis eſt tñ ſignificatiua ⁊ nō effectiua. nō eſt aūt icōueniēs q̄ aliq̄d p̄ius ſignificet effectū q̄ cāz.

¶ Durādus arguit q̄ peccatuꝫ ⁊ Durandus gr̄a nō opponant̄ p̄riatiue ſꝫ de hic. q. 3. meritorie: q: ſ. ex peccato q̄s meretur p̄nari gr̄a. nec. s. D. ōt q̄ peccatū ſit formal⁹ p̄riatio gr̄e: ly in cludat talem p̄riationē.

¶ Sciendū aūt q̄ ly. s. D. aliquādo videatur dicere q̄ in circūciſione conferebat gratia ex virtute ei inherēte: tñ oppoſitū determinat tertia pte vbi ſupra: dicēs q̄ ꝑferebatur gr̄a ſolum ex diuina virtute ꝓcomitante. Uñ nō dicit q̄ per eam daret gratia: ſꝫ q̄ in ea dabatur: q: ſ. erat ſignū ⁊ non efficiens niſi ſicut cā ſine qua non.

Queſtio. iij.

Queritť tertio vtrū ſacramēta veteriſ legis poſſint poſt paſſionē xp̄i ſine pctō mortali obſeruari.

Cōcl'o. j. Sacramenti veteris legis ⁊ ceremonie legales ceſſanerūt q̄ advīz obligādi ⁊ q̄ ad vtilitatē in aduētu xp̄i. Hanc pbat. s. D. pñti diſt. q. 2. ar. 5. q. 2. auctoritate apli ad Hebreos. 7. ⁊ ad Gal. 3. ⁊ 4.

Cōcl'o. ij. Sacra legalia nō pñt nūc obſeruari ſine peccato mortali. Hāc pbat vbi ſupra. qō. 3. auctoritate Augustini ⁊ Hieronymi ⁊ prima ſcde. q. 103. ar. 4.

¶ Cōtra vtrāq; arguit Scotus. q̄ in dei paſſionē xp̄i vſq; ad aſcenſionem tenebant circūcidi ſicut ⁊ ante. Primo vnuſquiſq; tenet̄ ad obſeruandū legē: cui⁹ renocatio nōdum eſt ꝓmulgata: ſed ꝑ illo tpe nō erat ꝓmulgata renocatio vetꝰ legis: cū apli nōdū ꝑdicaſſent baptiſmum ergo ⁊c.

Scotus dist. 3. q. 4.

Utrum indeī ad ſeruandū legē tenerent

¶ Rñdeo primo: q̄ lex vetus renouata fuit in christi paſſione: q̄n dixit cōſummatū eſt: vt dicit. s. D. prima ſcde. q. 103. art. 3. Et Hieronymus ⁊ Augustin⁹: ⁊ ſic nō obligauit poſtea quempiaꝫ ex vi p̄cepti ſicut ante.

¶ Dico ſcdo q̄ ly indei poſt chriſti paſſionē nō obligarēť ad legalia ex vi p̄cepti: obligabant tamen ex quadā cōſcientia erronea: qua credebant circūciſionē adhuc ob ligatoriā. cōſciētia autē erronea ligat: vt dicit. s. Doc. prima ſcde q. 19. arti. quinto.

¶ Dico tertio quantū pōt elicivbi ſupra. ar. 6. q̄ illi indei qui ignorabant immoluntarie tempus ceſſationis legaliū ⁊ obligatiōis baptiſmi: excuſabant a peccato obſeruando legalia. non aūt illi qui voluntarie ignorabant.

¶ Dico quarto q̄ añ publicationē euāgelij nō tenebāt ad baptiſmū: q: lex nō obligat niſi q̄n eſt promulgata: vt dicit. s. D. prima ſecunde. q. 90. ar. 4.

¶ Ad argumentū negať maior. ſi intelligiť de obligatōe q̄ eſt ex vi p̄cepti. de qua obligatiōe intelligiť cōcluſio. Si vero loq̄mur de obligatione q̄ eſt ex ꝓſcia erronea: ꝓcedit totū: ſꝫ nō eſt cōtra nos.

¶ Sꝫ ꝓtra. lex nō hꝫ vīz obligādi añ ꝓmulgatōez: q̄ nō ꝑdit vīz obligādi añq̄ ꝓmulget reuocatio eī⁹.

¶ Rñdeo negať ꝓna. q: ⁊ ꝓſtitutio legiſ: ⁊ ꝓmlgatio req̄rit ad hoc q̄ liget. ſola aūt renocatio ſufficit ad hoc q̄ ſi liget. teneť tñ ſubditꝰ eā ſeruare dōec ꝓſtet ꝺ renocatōe ly nō ex vi p̄cepti ſꝫ ex ꝓſciētia.

¶ Scdo. Munoz relict⁹ ē hō ſine certo remedio ad q̄s obligabať ſꝫ ꝑ illo tpe nō habebāt aliud remedium niſi circūciſionē. ergo.

¶ Rñdeo. negať minor. q: certuꝫ remediū eo tpe erat fides parētū a qua ſola erat tota, vtilitas circūciſionis. 3. pte. q. 70. ar. 4. ad ſcꝫ ⁊ hec fides ꝑderat pueris: eo tpe cuꝫ exterior⁹ ꝓteſtatiōe quā facie bant ſe circūcidendo. ⁊ ly illa ꝓteſtatio eſſet falſa: q: iam ceſſauerat circūciſio: ꝑderat tñ q: ⁊ hoc exiſtimabāt ſe obedire deo: vt ꝓtz i ſiſti 3. ſen. diſ. 24. q. 1. ar. ꝑ⁹. q. 3. ad. 4.

¶ Sꝫ contra fides eoꝝ erat falſa: q: exiſtimabāt Chriſtū nō venīſſe ergo non ꝓderat eis.

¶ Rñdeo. negať añs. nā fides eorum erat q̄ xp̄s aliq̄n veniret vel ante: vel tunc: vel poſt. Illa antez exiſtimatio falſa: q̄ credebāt xp̄m nōdū veniſſe: nō ꝓcedebat ex hiru fidei theologice. 2. q. 1. ar. 3. ad. 3.

Concl'o. ij. Sacra legalia non pñt nūc obſeruari ſine peccato mortali. Hanc ꝓbat pñti diſt. q. 2. ar. 5. q. 3. auctate. Hieronymi et Augu.

Scotus ꝓbi. s.

¶ Cōtra arguit Sco. Paulus obſeruauit legalia poſt diuulgationē euāgelij ⁊ nō peccauit: vt ꝓz. q̄ nūc hoc ly facere. ꝓna ꝓz. añs etiā ꝓz Actuū. 21. q̄n purificať ꝓz legē aſcēdit ⁊ l tēplū. Iſtud aūt fuit ꝑ añno Neronis q̄ regnare cepit añno 20. poſt paſſionē xp̄i. ivigiti ät annis erat diuulgatū euāgeliū: ꝛc.

Duplex publicatio euāgelij.

¶ Rñdeo. vt habeť ex glo. actuuꝫ 21. q̄ duplex fuit euāgelij publicatio. Prīa q̄dē impfecta qua. ſ. per apl̄os vel alios p̄dicati ſunt articuli fidei. ⁊ de iſta ꝓcedit añs. ſed negať ꝓna. Alia fuit ꝑfecta qua. ſ. nō ſolnz p̄dicata ſunt ſupradicta: ſꝫ ēt inutilitas legaliuꝫ: ⁊ q̄ erant mortifera: ⁊ ſic negatur añs. ⁊ hec ꝑfecta publicatio nōdum erat facta q̄n Paulus ſeruauit legalia.

Cōcl'o. iij. Baptiſmus non erat de p̄cepto ante paſſionē xp̄i. Hanc ꝑbat ſic. 4. ſen. di. 2. q. 1. ar. 4. q. 3. Ante paſſionem xp̄i ſacra legalia obligabāt: q̄ nō baptiſmꝰ. ly ꝓna. q: obligatio vnius tollit obligationem alterius.

Scotus ꝓbi. s.

¶ Cōtra arguit Scotus: q̄ ſi ante paſſionē baptiſmꝰ fuit ꝺ ꝓſilio: q̄ circūciſio nō fuerit ſub p̄cepto. Prīo ꝓſiliū de vno facit aliud non eſſe neceſſariū: q̄ ſi baptiſmꝰ fuit de cōſilio: circūciſio nō fuit neceſſaria.

¶ Rñdeo. ꝓcedit añs de illis p̄ceptis que ſunt de oppoſitis actib⁹ ſicut ſi eſt ꝓſiliū de virginitate nō eſt p̄ceptū de mr̄imonio. ly tūc negatur ꝓna. q: baptiſmꝰ ⁊ circūciſio nō ſunt oppoſita. ſꝫ negať añs

de ꝓceptis se habētib⁹: vt ꝓfectū ⁊ imꝑfectū nā ꝓfilia de ꝓfecta charitate habēda nō tollit ꝓceptum de qualicunq; charitate habēda. sic est etiam in ꝓposito.

¶Scōo. Si ante xpi passionē aliquis ꝑter ante octauū diē bapti zasset filiū: ille filius si tunc fuisꝫ mortuus: fuisset saluus: ergo non erat necessaria circuncisio.

¶Rñdeo. negaꝫ ꝓna. qz nō dicim⁹ circūcisionē tūc fuisse necessariā: quasi q; sine ea non posset deleri peccatū originale. sed qz eā nō obseruare erat peccatum mortale. ⁊ ideo ꝯz in illo casu ꝑter ꝓuidisset filio de remedio efficaci. nō tamē ipe obseruasset ꝓceptū: ⁊ iō peccasset mortaꝫ nisi circūcidisset puerū octauo die si supueneret: vt ꝑz in simili tertia parte. q. 68. articulo primo. ad tertium.

Cōcl'o. iiij. Sacramēta noue legis ꝓferūt gratiā alterius rōnis ꝙ sit gratia donoꝝ ⁊ virtutū. Hanc ꝓbat. 3. ꝑte. q. 62. ar. 2. ⁊. 4. sen. dist. ꝓma. q. 1. ar. 4. q. 5. Primo sic. Illa sunt distincta quoꝝ vnū pōt ee altero si exīte ꝯz in sctificatis in vtero est gratia gratū facies ⁊ virtutes ⁊ dona. nō aūt gra sacrālis. ꝙ.

¶Scōa rō. Uirtutes ⁊ dona sunt cōnexa: nō aūt gratie sacramentales: ꝙ sunt distincte. ꝓnia ꝑz. Sz ꝓ notitia vtriusq; ꝑtis añtis elicit notandū q; gratia gratū facies naturaliter efficit virtutes ⁊ dona tāq; eoꝝ cā totalis: et iō nō pōt in aliq; esse gratia sine virtutib⁹. Ipa aūt gratia nō est totale ꝓductiū gratiaꝝ sacramētaliū: ꝯz ad hoc ꝙcurrūt effective sacra. ⁊ qz sacra non sunt ꝙnexa: iō a gratia gratū facie te nō simul, ꝓducunt oēs gratie sacramētales. ꝯz vna i baptismo ⁊ alia in penitētia: et sic de aliis.

¶Corrolariū. Gratie sacramentales nō sūt eiusde spēi ꝓbaꝫ. qz seqꝫ q; oēm gratiā sacramētalē quā in fundit ꝓnia infunderet baptism⁹: ⁊ sic de aliis: ⁊ sic equaleret, arguo

fuscipe matrimoniū sicut ꝓnia:

¶Tertia rō. Sacramēta ordināt ad spāles act⁹ distinctos ab actib⁹ virtutū ⁊ donoꝝ: ꝙ ifundūt spāle principiū taliū actū. sed illud ꝓncipiū est gratia: ergo ⁊c.

¶Contra arguūt qdā quos recitat Petrus de palude quinq; medōs: quoꝝ oim ista est vis: q; idem ꝓficit potētia et remouet ipfectio eius. sed virtutes ꝓficiūt potētias alie: ꝙ remouēt eoꝝ ipfectiones: tūc vltra. Sacra nō dāt nisi ad remouēdas ipfectiones potētiaꝝ: ꝙ nō cōferūt gratiā distictā a virtutibus.

¶Rñdeo ꝓ⁰. q; gratia nō imediate ꝓficit potētias alie: ꝯz efficit, ꝓpria ꝓficiētia ⁊ tollentia defectū potentiaꝝ et ꝓpria elicitiua actuū. hmōi aūt. sunt ⁊tutes ⁊ gre sacramētales: iō ꝓter gratiā ista reqrūtur.

Dico scōo q; cū ex actib⁹ cognoscanf eoꝝ ꝓncipia. iō ad cognoscendū distinctionē virtutū ⁊ grarū sacramētaliū opꝫ videre ad ꝙs actus. hę et ille ordinantur.

Sciendū igit q; in eo in quo est gratia sunt etiā virtutes: ⁊ ex ꝓfti ꝑfōe eoꝝ act⁹: puta fortitudis ꝛē perātie et hmōi. ad quos virtutes ordinanf. Sacramēta ꝛo ad alios effect⁹ ordinanf. Baptism⁹ quidē ad spūalē generationē. ordo ad ercendos actus publicos in vita xpiana. mſimoniū ad hoc q; vnusq; sciat suū vas possidere: ⁊ sic ꝙ alijs: vt dicit. s. D. tertia ꝑte. q. 65 ar. ꝓ⁰. ordināt. Eē sacra ad tollēdū alios defect⁹. ꝙ illi q; tollunf ꝓ virtutes. qō ꝑz. Nā in eo q; hz gratiā ⁊ virtutes ēt itēse pōt stare veniale pctm: ⁊ hoc tollit ꝓ sacramētū penitētie. Pōt erubescēta cōfitendi nois xpi: ⁊ hoc tollit ꝓ ꝑfirmationē ⁊ sic ó alijs. Ad argumētū igit negaꝫ virtma ꝓna. qz sacramēta ordinanf ad alios actus ꝙ virtutes ⁊ ad tollendū alios defectus.

Dico tertio q; in aliq; nō pōt esse gra sacralis in q; nō est gra necvirtutes. sicut ꝑz de illo q; nec attrit⁹ nec ꝯtrit⁹: ꝯz tñ gō ficte baptizaf,

Quod sit gra sacramentalis.

Sz dubiū ē qd sit gra sacralis? Capolus dicit q; nō est aliud nisi character vel ornat⁹: nec aliā ponere opꝫ ꝑter characterē ⁊ornatū ꝓ modū act⁹ primi vel habit⁹ qđ quid sit de actibus secundis.

Dist. iij.

Circa ista dist. ārit Utrū baptism⁹ imꝑimat aliqnē characterē in anima: Prō rñsiōe qōnis hic ē ꝑla ꝙclo. Aliqua sacra noue legis imꝑimunt characterē. Hāc ꝓbat. s. D. ꝑtī dist. q. 1. art. 1. sic. Sacramēta noue legis homo deputatur ad spiritualē militiaꝫ: ergo ꝑz aliquo characterē insigniri.

Cōcl'o. ij. Licz character ꝓnotet respcm: tñ figūt formā absolutā. primā ꝑt tē ꝓbat vbi. s. character est signu distinctiuū ⁊ figuratiuū. ꝙ ōt respectū ad significatū: ⁊ ad ea a q̄bus distinguit: ⁊ dr⁹ figurat. Secūda ꝑs ꝓbaꝫ vbi. s. Nulla rel⁹ nouiter aduenit sine nouitate alicuius absoluti: ꝙ non aduenit respectus quē cōnotat character sine nouitate absoluti.

¶Scōo. Nulla rel⁹ pōt fundari i rel⁹one: ergo respect⁹ quē cōnotat character nō fundaꝫ in relpectu: sed i absoluto. sed nō fundaꝫ immediate in forma sōali: qz tales formas nō dant sacra: ꝙ in forma absoluta accñtali quā importat character. añs ꝓbaꝫ. si rel⁹ realis fundaꝫ i rel⁹one erit ꝓcess⁹ in infinitū.

¶Cōtra ꝓmā ꝑte ꝙclonis arguit Sco. Scotus. In diffone characteris ponit̄ relpectus. f. signū: ergo nō est forma absoluta.

¶Rñdeo. negaꝫ ꝓna. qz in descriptiōe entis absoluti ꝓnotaꝫ respe cū pōt poni respect⁹: vt ꝑz ō oib⁹ relatiuis ꝙm dici: vt dicit. s. D. de veri. q. 21. ar. 6. nā talia ꝑt diffini ri: ergo ad absolutū qō significat ⁊ ad respectū quē cōnotat. nam

Quomodo character sit forma absoluta.

in diffone potētie actiue ponit ꝓncipiū: cū tñ ipsa sit ens absolutuꝫ. ita est in ꝓposito. vt dicit. s. Doc. tertia ꝑte. q. 63. ar. 2.

¶Scōo. Oia illa ꝓpter q; ponit character ꝑt saluari: dato q; character sit respect⁹: ꝙ frustra ponitur q; sit forma absoluta.

¶Rñ. negaꝫ añs. qz character ponit vt sit ꝓncipiū actiuū vt passiuū rel⁹ ät ñ ꝯtr ꝓncipiū alicui⁹ actiōis.

¶Tertio arguit cōtra ꝑmā rōnē scōe ꝑtis ꝙclonis. Respect⁹ extrinseci nō necessario ꝓsequunf fundamentū posito termino: ꝙ tales respectus ꝑt de nouo aduenire sine nouitate alicui⁹ absoluti.

¶Cōfirmaf. Agēti⁹ ad passiū est respect⁹: sed pōt aliqd agere dato q; agēs vel passuꝫ nihil absolutū acquirant, ante ipsam actionē. ꝙ.

¶Rñdeo. Primo vt intelligaf argumentū. Sciendū q; Scor⁹ ꝓ re spectus intrinsecos intelligit illos qui necessario ꝙsequūt fundamētuꝫ posito termino: sicut ſilitudo necessario sequit albedinē posito alio corꝑe albo i rerū nā. Respect⁹ aūt extrinsecos appellat eos q; nō cōsequunf fundamētū posito termino: sicut posita potētia actiua alicuius agētis ⁊ posito passibili in rerū nā nō ꝙsequit aliqs respect⁹ necessarius illā potētiā actuā nisi agēs agat in passuꝫ. ſilr. est de vbi: ⁊ qñ ⁊ habitu.

Scotus qd appellet respectus intrinsecos ⁊ extrinsecos

Wens. s. D. de adnētu relpcūs

Dico scōo hāc eē mentē. s. D. q; nunq; aduenit nou⁹ respect⁹ sine nouitate circa aliqđ absolutū: qđ sit vt inherēs vt albedo: ꝯtitas: ⁊ hmōi vel extrinsecū: vt loc⁹ vt habitus vel tempus: ⁊ hmōi.

¶Ad argumētū igit negaꝫ ꝓna. nam vbi nunq; causaf de nouo in aliquo corꝑe: nisi q; reqrit nouū locū extrinsece. In oibus. n. hmōi cōcurrit aliqua nouitas absoluti qō vel nouiter incipit aut definit vel nouiter applicaf ei cui nō ꝓus applicabaf. vt cessat applicari cui ꝓus applicabaf saltē termin⁹ absolut⁹ fūdamto absoluto ⁊ eꝫ vt ei⁹

cit a.s.D.2.f.dist.1.q.1.ar.5.ad.5.

¶Ad cõfirmationẽ.negak 2ña.q: non cõtingeret actio, sine nouita te alicuius absoluti circa agẽs vt passus: puta loci vel habit⁹ vel re motionis impedimenti.

¶Quarto.arguit ꝫ scõam rõnez: ꝑ scõa parte 2cõnis. similitudo fundak sup proportione:ꝛ reko signi põt, fundari sup paternitate: ꝛrelatio obligatiõis religiosi quã hz ad religionẽ pp votũ:non fundatur in aliquo absoluto:ergo ali qñ relatio fundat rekonẽ:ꝛrelatio nõ semp fundak in absoluto. 2ña pt3.ꝓma ps añtis ꝓbak. nã dicit Euclides.5.Geometrie.q proportionalitas est sititudo ꝓportionum.Scõa ps ꝓbak.si aliqs videret pñitatẽ ipsa eẽt signũ actus gñatiõis. Tertiã nõ aliter ꝓbat.

Proportionalitas qd.

¶Rñdeo.Relatio est duplex. quedam realis.alia rõnis.reko rõnis fundari põt imediate sup rekone reali:vt dicit.s.D.de potẽtis.q.7. ar.11. Relatio realis est duplex.q dã nõ est de ꝑdicamento ad aliqd vt sunt ter:ꝓncipia:ꝛ hec fundak i relatiõe reali alterius generis.s. ꝑdicamẽti ad aliqd: vt dicit.s.D. in quodã tractatu de rekonibus. Reko aũt realis de predicamento ad aliquid cuiusmodi est respect⁹ quem cõnotat character non põt super relatione fundari.

Distinctiones de reko ne: magnificande.

P̃Ad ꝓmã ꝓbationẽ añtis: negak 2ña.q: similitudo ꝓportionũ est respectus rationis.

P̃Ad scõam dicit q pñitas non eẽt signũ:nisi rõne fundamenti ꝛ termini:sicut ẽt nox põt videri ex se ꝫ ex fundamẽto ꝛ termino.

P̃Ad tertiã negak assumptũ:q: relatio obligatiõis forte fundak sup aliq̃ absoluto pñi vel preterito.s. sup 2sensu volũtatis ad seruiẽdũ deo.vel forte est respect⁹ rõnis:ꝫ q eã dicak ꝺs realr obligar⁹:sicut ꝛ deus ꝺz realiter ꝺñs: ꝫ reko dominꝫ eius ad creaturã sit rõnis.

P̃Dico scõo q character nõ dicit cõnotare obligationẽ sed cõfigurationẽ que attẽdit in hoc q̃ character est quedã ꝓticipatio sacerdotij xp̃i:vt dicit.s. D.tertia parte.q.63.ar.3.ꝛ.5.

¶Quinto. Cõtra ꝓbõnem añtis illius secũde rõnis arguit. vnum ꝓcessus accñs fundak in alio:ꝛ tñ non est in ꝓcessus in infinitũ:q: deuenit ad vnũ.s.ad quãtitatẽ que in alio nõ vna fundak.ergo sivna reko fundat in alia:nõ erit ꝓcessus in infinitum. detur.

¶Rñdeo. Negak sititudo: q: vnũ accñs nõ est ꝓpr̃ie sõm alteri⁹:sed solum rõne subiecti cui vnũ ĩmediatius inheret ꝙ aliud.Accidẽs aũt q̃ fundat rekonẽ non fundat eã rõne subiecti sed fm se.ꝛ iõ si cõtingit vni rekoni fundare aliaz pari rõni cõueniret oibus.

Vtrum ꝙ

Cõcl'o.iij. Illud absolutum ꝙ significat character est potentia. Hanc ꝓbat sic:vbi.s.Quicunq̃ deputatur ad recipiendũ vel tradendus dñica misteria accipit potentiam spiritualẽ actiuã vel passiuã per quã distinguiẽ a nõ hñtibus ꝛ cõ figurak hñtibus:sed recipiẽs character ẽ hmõi:ergo.

¶Contra arguit Sco. Nihil põt agere aut pati baptizatus q̃ non hic⁹, possit ẽt nõ baptizar⁹:ꝙ in baptismo non ꝺatur aliqua potẽtia activa vel passiua.

Scotus

¶Rñdeo. ꝓio q̃ dupl'r põt ab aliquo eẽ aliqs actus.vno mõ simpl'r:alio mõ ex officio.sunt aũt q̃dã sacra in q̃b⁹ dak ꝓncipiũ respectu alicui⁹ actiõis simpl'r.sicut sacerdoti dak ꝓncipiũ cõficiendi: ita q̃ non sacerdos nullo mõ põt cõficere.in alijs q̃busdã dak ꝓncipiũ ex officio sicut sacerdoti dak ꝓncipiũ baptizandi ex officio.Uñ nõ sacerdos põt quidẽ baptizare sed non ex officio:vt dicit.s.Do.3. parte.q.7.arti.5.ad scõm.

Actus ab esse duplr

P̃Scõo negak añs.q: ñ baptizat⁹ nullũ effectũ põt recipere ab aliquo sacro:vñ ꝫ crismaretur nihil efficeret in eo illud sacr̃z:ꝫ aliũde poset recipe effectũ sacri.s.gr̃am

puta a deo:vt dicit.s.D.tertia pte.q.73.arti.6.

¶Itẽ nõ baptizatus nõ põt cõficere aut ordines conferre:q: ordo episcopalis ꝛsacerdotalis necessario ꝑsupponũt baptismũ.

¶Secundo. Potestas iudiciaria nihil ponit reale in iudice: ꝫ solũ respectũ rõnis.ꝫ ꝛ potestas quaz hz sacerdos qui est minister.

¶Rñdeo. Negak 2ña.q: ille q̃ dat alicui potestatẽ iudiciariã põt de iudice facere nõ iudicẽ:nõ aũt de sacerdote ꝛpõt fieri nõ sacerdos.

Scotus

P̃Sciendũ ꝙ maiori doctrina q̃ minister eucharistie aliquid spirituale facit:cũ eis dixerit xps. hoc facite i meã cõmemorationẽ. sic̃r minister pnie cũ dixit dñs aplis: hc dd.solueritis sup terrã ꝛc. Minister ãt baptismi nihil facit i alia bapti zati.ꝛ ꝫ dicat ego te baptizo: ñ tñ mentit⁹:q: ibi accipit baptizare ꝙ exterius abluere:ꝫ effectũ baptismi.s. gr̃am ꝛ characterem causat solus xps ꝛ sacramentũ.

¶Cõtra eãdẽ arguit Aureo. Nã si sacerdoti ꝺatur quedã potẽtia respectu eucharistie.ꝛ respcũ eiusdem est ẽt quedã virtus in verbis sacramẽtalib⁹.Querit quare virtus que est in ꝟbis cessat post eorum prolationẽ. virtus aũt exñs in sacerdote nõ cessat.

¶Rñdeo q̃ hoc est. q: virt⁹ exñs i verbis nõ est nisi ad vnũ effectũ s.ad vnã nũero cõsecrationẽ.ꝛ iõ habito tali effectu cessat. virtus aũt ꝛ characterꝫ ministri ẽ ad plures effectus:: vt dicit.s.Do.in silipñti di.q.2.ar.3.ad.8.ꝛ.9.

¶Scõo. Querit an ille due virtutes sint eiusdẽ rationis.

¶Rñdeo q̃ non vt dictũ fuit dist. 1.q.1.Preter hec arguit trib⁹ modus que nõ recto:q: puerilia sũt ꝛ nulli⁹ apparẽtie.Quia.s.D. declarãdo 2cõnẽ suã dicit: q̃ sicut alia est ꝓncipiũ vitẽdi:ꝛ post sunt ꝓncipia vitaliũ opationũ: ita gr̃a est ꝓncipiũ vite spiritualis:ꝛ character qui ꝺak in sacris est ꝓncipiũ spũalis opationis.

Duran: hic.q.1

¶Cõtra hoc arguit Duran. sic. Remoto ꝓncipio vite nõ remanet ꝑn cipiũ opationis: sicut remota alia nõ manẽt potẽtie:sed remota gr̃a remanet character:ergo illa sit tudo est nulla.

¶Rñdeo. Negak añs.q̃ ꝓncipiũ opandi nõ hz necessariã cõnexionem cũ ꝓncipio vite: cuiusmodi ẽ character ꝛ virtutes respectu gratie que pñt remanere sine gratia sed informes.

¶Contra 2cõnẽ vero arguit sic. Mũm⁹ sortit rõnẽ ꝑcũ ꝙ solã rekonẽ rõnis hũane sic instituentis.

¶Rñdeo. Ut dicit Petr⁹ de palu de.negak 2ña.q: institutio humana nõ est cã rerũ nãliũ:ꝛ iõ nihil põt addere vel detrahere nature rerũ q̃ sit forma realis. Uñ ꝛ oia ẽ quibus iura loquunt sunt entia rõnis.sicut dñium:seruit⁹:obligatio:hereditas ꝛ hmõi.sed deo:dit natio ꝛ instõ sunt cãe rerũ:ꝛ iõ nõ est sile de vtraq̃ instõne.

Relationes inter entia rõnis.

Cõcl'o.iiij. Character ẽ ꝟbiectiue in potẽtia aie ꝛ nõ in essentia. Hanc ꝓbat sic.s.D.3.ꝙ.q.63.ar.4.Character est ꝓncipiũ opationis:ꝫ nõ est subiectiue in eo qõ ordinak ad eẽ:sed in eo qõ ordinak ad agere. sed essentia ordinak ad eẽ ꝛ potentia ad agere:ergo.

¶Scõo sic:sicut se hz gr̃a ad eẽntiã:ita character ad potẽtias ꝛsed gr̃a est in essentia aie:ergo.maior nota.q: sicut essentia aie est ꝓncipiũ vite nãlis:ita gratia vite spiritualis:ꝛ sicut character est ꝓncipiũ ꝙagendi:ita ꝛ potentia. minor ꝓbak.ꝓma perfectio est in ꝓmo perfectibili: sed gratia est ꝓma ꝑfectio spũalis.ꝛ eẽntia aie ꝓmũ perfectibile.ergo.

Scotus

¶Cõtra arguit Sco. ꝑ°. Dispõ ad formã ꝛ forma sunt in eodẽ sbto. Sed character per se est dispõ ad gr̃am:q̃ est in eẽntia:ꝫ character est in essentia aie.

dist.4. q.9.

¶Rñdeo. Dico primo q̃ aliqñ dis

fpositio ad formā est in sō poste riori fm nām sō forme ad quam disponit: nam dolor sensualitatis z actꝰ liberi arbitrij disponūt ad gratiam: z tñ eoꝝ sō in est posteriꝰ sō gratie. ℙ Scō negatur maior de dispōne remota: character aūt proxime disponit ad actus divini cultus: sed remote ad gr̄am: q; cō uenies est q; exequētibꝰ divinū cultū deꝭ gr̄a vt digne exequant.

Duran. sbi. ꝫ. ¶ Contra hoc arguit Durandus Jd per qō digne administrat aliquid est dispō cōueniēs ad hoc q; detur ei potestas administrandi: sicut prudētia est dispō ad hoc q; alicui detur regnū: sed gr̄a per te est per quā digne administrātur sacr̄a: z character est ptās administrādi: g; gr̄a ē dispō ad characterem z nō ecōtra.

Utrum character sit dispositio ad gr̄am.

¶ Rñdeo. Negat maior. nā habitus ē q; bñ agimꝰ. z pōa mālis ē q; agimꝰ nō tñ habitus est dispō ad hoc q; alicui detur potētia nālis puta intellectus z voluntas.

Scotus ybi. ꝫ. ¶ Scotus contra minorē scē rōnis. Prius pōt esse susceptiuū posterioris: sed potētia aie est prior gr̄a: g; pōt esse susceptiua gratie.

¶ Rñdeo. Negat maior de eo qō est prius origine vel nā: nisi etiaꝫ sit prius imediatiōe: in quo sensu cōcessa maiore negat minor: quia eque imediate inest eēntie anime gratia sicut intellectus: lz non ita inseparabile. z hec cōiunctio per gr̄am est prima cōiunctio quā hz creatura rōnalis ad deum.

Cōcl'o. v. Character est subiectiue intellectu. Hanc probat tertia pte. q. 63. ar. 4. ad 3. Jd qō ordinat ad protestationē inest in intellectu: sicut z fides: sed character ordinat ad cultuꝫ diuinū qui est protestatio fidei: ergo

¶ Contra arguit Durādus. Character nō perficit hoiem quātum ad cognoscere vel appetere: ergo nō est in intellectu: nec in volūtate: sed in potētia exequnua puta in lingua sacerdotis.

¶ Rñdeo. Ut dicit Petrꝰ de palu. de: negat 2ña. sufficit. n. q; hō per intellm applicet se ad 2ferēdū vel suscipiendū sacr̄a: ad qō ēt requirit intētio: que est actus intellectus sicut dirigētis: vñ in primo principio hmōi intētionis z applicationis dz esse character: sicut ēt potētia medicatiua est in intellectu lz exerceat manibus.

Cōcl'o. vj. Solꝰ baptismus z confirmatio z ordo imprimūt characterem. Hanc sic. pbat. ꝫ. parte. q. 63. ar. 6. z pñti di. q. 1. art. 4. qst. 2. tñ p ista tria mancipat hō ad aliqd sacr̄m exercēdū actiue vel passiue g; tñ in istis imprimit character. Quod aūt in aliquo sacr̄o detur character mētione fac̄ Aug. vt hr̄ in decretis. 23. q. 4. ca. displicet. z lib. 2. ꝫ parmenianū. vt habetur 1. q. 1. ca. q; qdā. z Damasce. lib. 4.

¶ Cōtra arguit Scotꝰ. pº. Nō est ponēdus character vt sit dispō ad gr̄am: q; erās sine petō est summe ad eam dispositus.

¶ Respondeo. Primo negat 2ña: q; ponit vt principiū actuum vel passiuū: lz. n. deus nō alligauerit potentiā suam sacramētis: tamē fm ordinē sapientie sne instituit non dare gratiam nisi dispositio ad eam per aliquem actū primuꝫ vel secūdum. Unde z ille qui est ficte baptizatus: talis quando petit accipit gratiā per penitētiā tanꝫ remouens prohibens: z per characterē tanꝫ per cāz per se disponentē ad gratiā. Negat etiam ās cum pbatione sua.

ℙ Dico scō. ꝓpter ea q; longo sermone interseruit Scotus vidctꝫ argumēto q; lz nō ponatur in alia aliqō signū memoratiuū charitatis: ponit tñ character q; est signū fidei distinguēs fidelē ab infideli q; nullꝰ fert se hr̄e characterē: sed aūt se hr̄e fidē. hāc rōnē ponit. s. D. pñti di. q. 1. ar. 2. qstiū. 2. ad. 4.

ℙ Dico tertio q; character r̄manet in anima separata tanꝫ signū spiritualis ptātis acq̄stū in via: vt dicit. s. D. vbi. ꝫ. ar. 1. q. 4. ad. 2. Et ō ipse character habebūt sacerdotes i patria quoddā gaudiū accñtale sup alios nō sacerdotes: nec habētes aliqd supeminenter continens characterē sacerdotalē qō dico pp beatā. Virginē: q; hz aliqd eminēri charactere sacerdotali: vt dic̄ Albertꝰ i mariali: z sīr rps: vt dicit. s. D. ꝫ. pte. q. 65. ar. ꝫ.

¶ Scō. Nemini dat deus aliqō dū actualr peccat: lz accedēs ficte ad baptismū actualiter peccat: g; non datur ei character.

¶ Rñdeo. Negat maior. nam Balaam actualr peccāti: petō idolatrie data ē prophetia: z potissime non est inconueniens/ dona que subiectiue pertinēt ad intellectum dare actualr peccāti: q; petrꝰ mor tale directe 2tradicit gr̄e que ē in essentia aie: z charitati q; est in voluntate nō aūt ola peccata 2trariā tur fidei aut characteri aut ꝓphetie: q; sunt in itellm: iste aūt character est indelebilis nō q; deus nō possit eū delere: sed q; de potētia dei ordinaria deleri non potest.

¶ Distin. v. z. vj.

Jrca. ꝫ. z. 6. disti. queritur. Utruꝫ parvuli infideliū sint initis parētibꝰ baptizādi?

Concl'o. j. Parvuli infideliū nō sunt initis parentibꝰ baptizādi. Hanc pbat. s. D. ꝫ. p. q. 68. ar. 10. z scōa secūde. q. 10. ar. 12. multiꝫ rōnibꝰ: quaꝝ prima talis est. Nullus pōt in his q; sunt iuris diuini aut nālis: sed baptizari ē de iure diuino: z q; puuli sōfūt parētibꝰ. ē de iure nāli: g; nullꝰ hz ñtum ad ista dñium super eos.

¶ Cōtra arguit Petrꝰ de palude: pr̄ nō ē pmittēdus q; doceat filiuꝫ malos mores: g; nec q; relinquat eum sine baptismo.

¶ Rñdeo. Negat 2ña. q; doctrina morū est de iure gentiū: doctrina autē fidei que fit in baptismo est iuris diuini.

ℙ Dico scō q; añ vsuꝫ rōnis pr̄ nō pōt eū docere malos mores: iō sicut añ vsum rōnis nō est auferēdꝰ patervt pr̄seruet a mālis moribꝰ: ita neq; vt baptizetur.

ℙ Alias rōnes adducit. s. D. p cōclusiōe: ꝫ q̄s arguit idē Petrꝰ debilissime q̄pp eius instātis omitto.

Scotꝰ dist. 4. q. 9. ¶ Contra eandē 2clusionē arguit Sco. Preceptꝰ hz matꝝ ius dñij sup puulos infideliū q̄m ipsi parētes: g; pōt eos initis parētibꝰ ordinare.

¶ Rñdeo. Cōcedit añs loquēdo ō illis q; ptinēt ad ius humanū vl̄ ciuile. lz negat 2ña: q; illud est iuris diuini. si vero añs itelligit de his q; sūt iurꝭ nālis aut diuini: negat: z iō nō pñt baptizari initis parētibus: nisi cum eoꝝ iuria: nec ptās ꝓncipis se extēdit ad hoc q; cogat subditos: q; nunq; fidem suscepерūt/ eā suscipe: vt dicit. s. D. scōa. secūde. q. 10. ar. 1. Et tolerare ritus indeorū pōt eccl'ia: vt dicit vbi. s. arti. 11. lz baptizare eos initis parētibus esset meliꝰ ipsis puerīs: esset tñ pctm illi: q; hoc faceret: nō sunt aūt facienda mala: vt veniant bona: z lz Sisibertꝰ hoc fecerit: ñ reprehēditur di. 45. ca. de indeis.

Eccl'ia pōt tolerare ritus indeorum.

¶ Cōtra eādē arguit Durādus. Parvuli illoꝝ infideliū q; sunt subditi christianis pñt initꝭ parētibꝰ vēdi z ab eis auferri: g; ab illo qui eos emeret possunt inuitis parētibus batizari.

Duran dus di. 4. q. 6.

¶ Rñdeo. Prio negat añs: q; ius nāle vult q; quādiu nō hñt vsum rōnis sint sub cura parētum.

ℙ Dico scō q; si aliquo cāu sine ꝓiudicio: parvuli possent totalr subtrahi cure parētū tunc de tali bus vr dicēduꝫ sicut de illis q; parētibꝰ sūt ordinati: q; ille q; eoꝝ curā iuste suscipit succedit loco parētū z fm eius dispositionē diuinā sūt circa eos agenda.

Parvuli infidelium subtrahi possunt a parentibꝰ: pñt eis inuitis baptizari.

Concl'o. ij. Oēs parvuli baptizati

equalē effectū suscipiūt in baptis
mo ex ipso baptismo. Hanc pbat
3.p.q.69.ar.8.ꝛ phti di.q.2.ar.3.
qstiū.3. Ōes puuli q̄ baptizāt sūt
eqlr dispōsiti ad recipiēdū effectū
baptismi: eqlr se hñt ad passionē
christi: ꝯ equalē suscipiūt effectū.

Scot⁹ vbi ꝯ. q.7. ¶Cōtra arguit Sco.p⁹. Deus di
sposuit darevni maiorē gloriaz q̄m
alteri: ꝯ pōt ei dare maiorē graz.
P Scō. Christus potuit offerre
passionē suaz spālr pro vno q̄m p
alio: ergo pōt vni dare maiorem
gratiam q̄m alijs.

Utrum ex vi ba ptismi aliq̄ par tuli re cipiant maiorē gratiā. ¶Rndeo. Pro q̄ ista duo argu
mēta nō sunt ꝑtra ꝛcōnē: sed po
tius eam declarāt: nō. n. dicimus
nos quin deus possit hoc facere:
sed q̄ non sit ex vi baptism⁹.
P Dico scō q̄ iz de⁹ istaruerit vni
dare maiorē gr̄iaz q̄m alteri: nō tū
oib⁹: imo sunt aliq̄ equales i gr̄ia
vt dicit. s. D. ꝑma p.q.108. ar. 8.
P Dico tertio q̄ illis q̄b⁹ dispōsuit
dare gr̄iaz, solū ex gr̄a baptismali
dat eqlē gr̄iaz ꝛ gratiā: q̄b⁹ āt glo
riā non solū ex gratia baptismali:
iz ēt ex meritis: tūc illis q̄b⁹, vult
dare maiorē gr̄iaz dat eqlē gratiā
i baptismo: iz postea magz angeat
gr̄a vni⁹ q̄m alteri⁹ pp maiorē cona
tū vni⁹ q̄m alteri⁹ ad augmētū gr̄e.

Cōcl'o.iij. Recipiēs scie
ter baptismū
a malis ministris ab eccl'ia dei p̄
cisis p hereſiz: vel scisma vel excōi
cationē ex casuu necessitatis pec
cat. Hāc pbat. 4. sen. di. 5. q. 2. ar.
2. qstī. 5. sic talis participaret cum
eis in peccato: ergo peccaret.

Scot⁹ hic dis. 5. q. 2. ¶Contra intēdit arguere Scot⁹
pbās q̄ iz baptizari in casu neces
sitatis ab heretico ꝛ excōicato. q̄ō
cedit. cū cōtineat in nr̄a ꝛcōne.

Utrum baptis mus in voto suf ficeret hñti cū modita tem tm̄ vñ ēt adult⁹ si nō hz aliū a q̄ bapti
zet nisi hēticū hz ab eo baptizari.
¶Si dicat q̄ i tali casu sufficeret
ipsi adulto hr̄e baptismū in voto.
P Rndeo q̄ nō. q: ꝑceptū dei est ō
baptismo suscipiēdo.

Cōcl'o.iiij. Val⁹ minis
ter bapti
zās cū solēnitate q̄si minister ec
cl'ie peccat mortalr: nō aūt in casu
necessitatis si sine solēnitate: ꝛ nō
vt minister baptizet. Primā partē
pbat vbi. s. qstiū. 4. ꝛ. 3. ptc. q. 64.
ar. 6. Existēs in pctō mortali pec
cat mortalr exhibēdo se ministrū
ecclesie: ꝯ. Scōaz partē pbat. ba
ptizare in casu necessitatis licituz
est laico: ergo ꝛ malo ministro.

¶Cōtra scōam ptē arguit Durā.
p⁹. Id q̄ō nō pōt facere nisi mini
ster: nō pōt facere nisi vt minister
sed nullus pōt dare sacra nisi sit
minister: qr minister ē de necessi
tate sacri: sicut mā ꝛ forma: ꝯ nul
lus pōt dare sacra nisi vt minister
cui⁹ oppositū inuit scōa pars con
sequentis.

¶Rndeo. Pro negat maior. nul
lus. n. pōt baptizare nisi sit colora
tus: nō tm̄ baptizat vt colorat⁹.
P Dico scō q̄ aliquis ꝺ⁹ minister
dupl'r. Uno mō absolute: alio mō
ministerscificat⁹: ꝛ iste ē minister
solēnis. Qñ igit aliq̄s baptizat so
lēniter reqrit ministruz scificatū:
iz ꝯ null⁹ possit baptizare nisi sit
minister: pōt tm̄ baptizare i neces
sitate ꝛ sine solēnitate: iz nō sit mi
nister sanctificatus.

¶Scō. Arguit q̄ nullus casus
necessitatis eū excusat. Casus eui
tabilis nō excusat a peccato: iz ha
bere peccatū est casus euitabilis:
ergo. maior ꝑz. minor ꝑbat. si ali
cui nō cōtrito de pctō mortali lcū
bat baptizare in ptāte ei⁹ est ha
bere displicentiā de peccato: ꝯ.

¶Rndeo. Qđ nō solū pctm̄ morta
le impedit aliquē ne possit solēniter
baptizare q̄n peccet: iz ēt si sit ex
cōicat⁹: iz si sit cathecumin⁹ nō ba
ptizat⁹: qr talis nec p̄t se baptiza
re: nec se absoluere: ꝛ sic necessitat
in suo impedimēto remanere.

¶Di.vij. Jrca p̄cedētes et
primā distī. querit.
Utrū baptism⁹ ꝛ cō
firmatio a ficto sa
cerdote recedente fictione sortiat
suum effectum?

Hereti ci bapti zāti.

Ar. Jnſti. **Cōclusio.ſ.** Fictio im
pedit effe
ctum baptismi et confirmatiōis.
Hanc pbat. 4. D. 3. p. q. 69. ar. 9.
Fictio ipedit susceptionem gra
tie. ꝯ effectum baptismi et confir
mationis. Psequētia patet. antece
dens pbat. Nulli idispōsito ifun
dit gr̄a: iz ois fict⁹ ē idispōsit⁹: ꝯ.
Eandez pbat pñti di. q. 3. arti. 2.

Concl'o.ij. Recedēte fi
ctiōe baptis
mus vel cōfirmatio suū vltimū sor
titur effectū. Hāc pbat. s. D. i. 4.
di. 4. q. 3. ar. 2. in solutiōe. 3. q. sic.
Posita cā imediate dispōnēte ad
gr̄az ꝛ nō impedita: ponit effect⁹.
Iz character q̄ recipit in baptismo
a quocūq; est cā imediate dispo
nens ad gr̄am: que impediebat p
fictionē: ergo. Eandē ponit tertia
parte. q. 69. arti. 10.

Durum dus ꝺ. diſti. ſ. q. 2. ¶Cōtra arguit Durā. effect⁹ in
actu reqrit cāz in actu. 2. phy. sed
baptismus nō est actu i eo ꝛ quo
recedit fictio: ergo.

Durā. ꝺ. di. 4. q. 6. ar. 36. ¶Rndeo. Negat minor. q: est ibi
baptism⁹ quo ad rez ꝛ sacrz. s. cha
racter. Et sic sc. hz sīc dicit Petr⁹
de palude in. 4. di. 4. sicut virtus
formatiua. que ēt si exñte gñante
sortiť suū effectū: Jdē. s. Tho. de
potentia. q. 3. ar. 11. assimilat vir
tuti mouenti sagittam.

Minister sanctificatus: ſolēnis miniſter. ¶Scō. Dispō necessitatz ad for
maz nō pōt stare cū opposito for
me. sed character pōt stare cū op
posito gratie: ergo non est dispos
tio necessitatis ad gratiam.

Mortale impedit ne q̄ ſolēniter baptizet. ¶Rndeo. Dupler est necessitas
simplr: ꝛ ex suppōne: sicut diapha
noitas ē dispō nēcitatis ad lucez:
supposito nō ipediēte. negat ergo
maior. de necessitate ex suppōne.

Dispoſitio neceſſitatis duplex. P Dico quoz q̄ duplex est dispō
necessitatis: vna q̄ includit oē posi
tiuū ꝛ excludit oē ptinatiuū reqsi
tuz ad itroductionē formē: alia q̄
includit quidē oē positiuū: iz non
excludit omne ptinatiuū: quo ne
gatur maior.

¶Tertio arguit. Characterē dis
positio ad agendū simplr ꝛ non
ad bene. Gratia aūt ad bene agē
dum: ergo character nō est dispo
sitio ad gratiam.

¶Rndeo Character est fm se dis
positio ad agendū simplr: sed ad
bene vl male fz quādā ꝯgruētiā:
vt habes a. s. T. in. 3. p. q. 63. arti.
4. ad pmū. ꝛ in. 4. di. 4. q. 1. ad. 5.

Triplr ¶Scito q̄ tripler ē dispō ad gra
tiā per modū actꝰ secūdi: vt actꝰ
liberi arbitrij: ꝛ per modū actus
primi ꝛ habit⁹ vt ornatus i mul
tis sacramētis: ꝛ per modū potē
tie vt character: ꝛ talis fm se est
indispō ad bene vel male agēdū.

dispoſitio ad gratiā ¶Quarto. Sine charactere dat
gratia: vt in baptismo flaminis:
ꝛ cuz eo nō semp datur: vt l ficte
accedentibus: ergo.

¶Rndeo. Et dictis. s. Tho. in. 7.
dist. huj⁹. q. 1. ar. p⁹. i solutiōe scōe
questiūcule: q̄ quedā ē dispō ad
gr̄am: nō q: nō pōt eē sine gr̄a: iz
q: sine ea nō pōt bene opari ea q̄
sunt cultus diuini. ꝛ sic ē necessa
ris sequela gr̄e ad characterē: nō
q̄dez absoluta aut ex cā efficiēte:
sed ex suppōne finis characteris.
Quia sine gr̄a non p̄t talis finis
congrue haberi.

Questio.ij.

Queritur scō circa eandez
dist. Utrum sacerdos simp
lex ēt si nō sit epūs: possit confir
mare?

Pro questione sit ꝓma ꝛcō.
Sol⁹ epūs p̄t. ppria pote
state ꝛ auctate ꝓfirmare. Hāc pōit
s. Tho. 7. dist. 4. q. 3. ar. p⁹. qstī. 1.
itē. 3. ptc. q. 72. ar. 11. Hui⁹ rō est:
vltima cōsumatio baptismi ꝛ vlti
mū in actib⁹ hierarchicis ecclesie
reservatur epīs: sed cōfirmatio et
ordinatio sunt huiusmodi: ergo.

Concl'o.ij. Simplex sa
cerdos ꝛ nō
epūs: potest ex commissione soli⁹
pape ꝓfirmare. Hāc ponit vbi su

ptz in solutione.3.q.item.3. p.q. 72.ar.11.ad primum. Hinus ratio est.quicunq habet plenitudinem potestatis sacralis tam super corpus verum q̄ super corpus christi mysticum.potest cōmittere hñti potestatem sacramentalem super corpus christi verū:promotionem sacramentalem super corpus christi mysticū:sed papa habet plenarie vtrāq potestatem:ergo sacerdos simpler hz potestatem sacramētalē super corpus christi verum.Confirmare autez est promouere ad perfectionem concernentē solū corpus christi mysticū: ergo papa pōt cōmittere simplici sacerdoti collationē cōfirmatōis.

Duran dus di. 7.q.4.

¶Cōtra scdaz pclonē arguit Durādus multiplr.p°.De integritate cuiuslz sacri sūt mā ergo forma ergo minister:hz papa nō pōt mutare aliqd circa formā vel mām sacrorū: q̄ si sacerdos simpler nō est minister huius sacri.ergo papa mutare nō pōt:ergo ex cōmissione pape sacerdos simpler non pōt cōfirmare.

¶Rñdeo. Petrus in pñti dist.q. 4.dicit q̄ nō ē mutare ministrū: q̄ cū sacerdos fiat rep̄s:ergo minister huius sacramenti sit sacerdos ep̄s: non videtur alius character.

¶Sciendū q̄ qui est sup totaz ecclesiā papa:nō pōt qdem mutare mām sacrorū:sed eius cōsecratōez posset forte mutare vel omittere: q̄ sic christus instituit q̄ oleū vel chrisma fit mā:eo mō q̄ meruit per ecclesiā determinatuz. Sic̄r ergo si cōsecratio epi non fit sacrm sed sacramētale:videt q̄ papa possit circa illud dispensare:vt.s. minister cōferēs illa sacramēta qbus aliquis preficit corpori christi mystico sic fit a rpo determiat°.s.q̄ sit sacerdos hz q̄ ecclie placuerit ihz pfecrare.hz q̄ gñal̄r statuit: q̄ nō ep̄s hoc nō faciat:nō qui cōtra hoc agit nihil facit:vñ papa forte potest hoc facere q̄ simplices sacerdotes episcopū cōsecrarēt.Et isto modo saluari pōt:qō ecclesia romana facit:de qua p̄supponenda est:q̄ nō errat.hec Petrus.

¶Sed contra arguit Durandus Hec opinio nō solum vī falsa:sed fidei ecclie valde periculosa: ḡ. añs pbat.pmo q̄ sit falsa. pbat. Qō ptinet ad potestatē excellētie nullij est cōmissuz a deo: hz ordinare de oleo vel crismate bñdicto vt nō bñdicto:pariter de ministro ptinet ad potestatē excellētie rp̄i: ergo maior est vera p̄m oēs doctores:q̄ sit periculosa pbat q̄ pari rōne posset dici de reliquis sacris vñ q̄ hec sint periculosa quilibet perpendere potest.

Durā vbi.s.

¶Cōtra illud dictū.simplices sacerdotes ex cōmissione pape possent ordinare ep̄m.arguit. Absq cōtradictiōe minor a maiori bñdicitur vt dr̄ ad hebreos:sed ep̄s est maior sacerdote simplici igit.

Utrum simplices sacerdotes possint ex commissione pape ordinare ep̄s

¶Rñdeo. Negat añs. Ad primaz probationem negatur minor.

¶Sciendū q̄ ptās excellentie in quatuor cōsistit. Pzio q̄ meritus et virt° passionis ei° opat̄ i sacris. Scdo q̄ in noie hñtis talē ptātez sacra sctificent. Tertio q̄ potuit ea instituere. Quarto q̄ possit cōferre effectū sacri sine exteriori sacramēto.3.pte.q.64.ar.3.ꝛ.4.

ptās excellētie cōsistit q̄tuor.

¶Er qb° apparet q̄ ordinare aliqd ptine nec̄io ad sacrm.nō qdez pncipaliter:sed secūdarie potissime ex cōmissione rp̄i:nō ptinet ad potestatē excellētie:hz ministerialē:ñ cuiuscūq:hz pape tm̄ hñtis plenitudinē ptātis misterialis.i eccla. Hoc.n.nō est instituere sacra quo ad cētualia.hz ordinare de qbusdaz actib° sine qb° nō hētur cōpletū sacrm.3.pte.q.72.ar.3.ad.3.

Est pape ordinare de qbusdā actib° sine quibus nō hētur cōpletā sacrm.

¶Sed ꝑa dicit.s.Tho.3.pte.q. 64.ar.2.ad p̄mū.q̄ illa q̄ agūt p holes instituta in sacris nō sūt de necessitate sed de solennitate.

¶Rñdeo. Loquit de institutis p holes ñ hñtes plenitudinē ptātis hierarchice i ecclia:cuiusmōi sūt inferiores papa:sed nō intēdit includere papā.4.sen.dist.40.q.1.

ar.4.itē.25.dist.q.1.ar.1.

Romani fines pecant ordinari ep̄i mitra.

Per quib° ptz q̄ papa pōt instituere circa materiā sacrorū aliquā determinationē aut circūstantiā: ita necessariā sacro q̄ ei° omissio ab inferiori papa reddit sacrm nullū. Scdo q̄ papa pp plenitudinez potestatis aliquā additionē ministri sacrorū necessariā sacro collato ab inferiorib° papa pōt facere nō necessariā:sicut de ministro ordinis ꝛ confirmatōis. Tertio oē tale a papa institutū p̄t a papa revocari.

Pād secūdā, pbatur negatiua: q̄ nō est sic de baptismo ꝛ eucharistia. Tū q̄ romana ecclesia cui° fides periclitari pōt: nō deficere: nunq̄ tale aliqd necessariū in eis instituit. Tū q̄ confirmatio nō est sacrm necessitatis sicut baptismus.

Pād aliud patet rñsio ex dictis.

Pīte arguit. Ea que cōsecrationē respiciūt:nō cōsecrato cōmitti nō possunt:extra de cōsecra.ec. vel altaris.cap.vltimo. Sed talia sunt sacramenta que respiciūt corpus christi mysticum:ergo.

¶Rñdeo. Illa decretalis loquit de ep̄o:qui ea que sunt p̄secratōis nō ep̄o nō pōt cōmittere: imo nec tonsurā cōferre:papa vero potest 4.senten.dist.25.q.1.ar.1.ad.5.

¶Sciendum q̄ papa cōmittens collationē cōfirmationis simplici sacerdoti nō p̄prie mutat ministrū sacramenti:q̄ minister illius sacramēti est sub distinctione episcopi vel simpler sacerdos cōmissarius pape. Tū quia in tali casu papa committens dicitur facere. Tum q̄ in tali casu factum pape est factum christi. Hec aūt consequūt plenitudinē potestatis. vbi vero est simpliciter minister talis per papā mutari nō pōt: sicut sacerdos est minister conficiendi.

Pōt etiā dici q̄ dato q̄ ad confirmationē ꝛ ad cōferendū minores necessario requirat character sacerdotalis ꝛ vltra hoc potestas episcopalis tñ papa ex plenitudine potestatis ministerialis ꝛ ex ordinatione xp̄i: cuius est vicarius potest tollere illā necessitatem:q̄ illa necessitas nō est nisi respectu inferiorum ministrorū.de potentia.q.1.ar.3.ꝛ.4.

Ceteri epi non equant pape in plenitudine potestatis cōsecrationis.

¶Itē argnit. Aut intelligit papa hr̄e plenitudinē ptātis rōne cōsecratōis aut inrisditiōis. Nō rōne p̄secratōis q̄ ẽ tū ad istā: oēs epi sunt eq̄les pape.aut rōne inrisditiōis sic ē verū:hz ad illā nō ptinet cōmissio talis: ḡ papa non pōt cōmittere nō sacerdoti collationem cōfirmationis ꝛ minorū ordinū.

¶Rñdeo.negat q̄ alij epi equent pape quātū ad plenitudinē potestatis p̄secratōis:q̄ alij tenēt ad modos cōsecrādi ad quos ipse nō tenetur. Itē in multis cōsecrationib° ipse hz potestatē excellentie: q̄ sine illis pōt res cōsecrare:ex q̄ consecratio est per instōnē ecclie. Ois etiā cōmissio ad inrisditionē spectat.ff.de iure.ꝛ indi.l.j. Unde nō cōsecrat° eps cōmittit epo ordines conferre in sua dioceſi.

¶Ultimo arguit. Propius minister cōfirmationis est episcop°.de cōse.dist.5.Minister vero minorū ordinū videtur esse simpler sacerdos.extra de ord.ab episcopo qui renū.suo episcopa.ca.1.ergo.

¶Rñdeo. Cōfirmationis propri° minister est eps sub distinctiōe. s. vel sacerdos ex cōmissiōe pape. Minister vo minor est sacerdos ex cōmissione iuris:vt abbates lectorātus.vel ex cōmissione pape.vt pbyteri cardinales:aliter non.

¶Dist.viij.et.ix.

Circa.8.et.9. distinq̄ritur. Utrū forma sacramenti eucharistie sit hec scilicet hoc est corp° meuz:ꝛ hic est calix sanguinis mei.

Pro decisione ponitur hec. Prima cōclusio. Eucharistia est sacrm. Hanc pbat.3.pte.q.73.ar.1.ꝛ presenti dist.q.1.ar.1.

q.1. Omne signū sensibile sanctifi catiuū hominis est sacramētū. ergo charistie est huiusmodi. ergo.

¶ Et si ārāt quid sit sacramentū eucharistie. ℙ Respōdet vbi supra ad secundū q̄ ex speciebus ⁊ corpore christi fit vnū sacramentum.

Aureolus. ¶ Cōtra arguit Aureolus primo. Res sacri nō est sacrm: puta in baptismo character ⁊ gra nō sunt sacramentū: sed corpus xpi est res sacramenti: vt dicit ca. vt marthe. de celebra. mis. ergo.

¶ Rndeo primo. q̄ aliquid est res sacri, prime: et sic negatur maior. hmōi autē est corpus xpi. alia est res sacramēti remote. s. character ⁊ gra ⁊ ḡlibet effect⁹ sacramēti. et sic ꝑcedit maior: sed negat minor.

ℙ Dico secūdo. q̄ aggregatum ex speciebus ⁊ corpore xpi est subiectum adequatum virtutis sacramenti eucharistie: ⁊ vtrūq; per se est subiectum partiale.

Eucharistie sacramētum accipitur triplr. ℙ Dico tertio. q̄ eucharistie sacramētū accipit triplr. ꝓmo ꝓ signo sensibili qđ est signū ⁊ sacramētū sed nō res hmōi sunt sole species. Scdo ꝓ illo qđ est res ⁊ sacramētum. hmōi est corpus xpi primo ⁊ adequate. Tertio ꝓ aggregato ex vtrisq; ⁊ sic corpus xpi ꝓtinet ad sacramentū eucharistie partialr.

Utrum spēssint mā sacramēti eucharistie. ¶ Scdo arguit q̄ species nō sint mā hmōi sacri: illud nō est mā sacramēti in quo recipit ꝓmus effectus sacramēti: sz in spēb⁹ recipit ꝓmus effect⁹ huius sacramēti. s. corpus xpi: ḡ. minor nota. maior ꝓbat. tū q: diacon⁹ nō ōr mā ordis q: recipit ꝓmū effectū ordinis. tū q: ꝓmus effect⁹ baptismi. s. charact̄er nō recipit in ei⁹ mā. s. i aqua.

¶ Rndeo. q̄. s. D. nō dicit materiā huius sacramēti esse spēs sed panē vinū. 3. ꝓte. q. 74. ar. 1. Si tñ accipiam⁹ mās ꝓ libet signo sensibili hñte ꝓditōes māles: puta extēsionē situ ⁊ hmōi: sic spēs ꝓnt large dici mā: sūt. n. māle eēntū sensibile in hoc sacro ⁊ ex ꝓnti mā ei⁹ nō ex qua: sz in qua vel circa quā.

¶ Ad argumētū negat maior. Illo sacro qđ ꝓsistit in cōsecratione mās cuiusmōi est eucharistia: sec⁹ est in alijs sacris que nō ꝓsistūt in cōsecratōe mās sz in vsu vel applicatiōe mās ad suscipiēdū sicut ē in baptismo sicut ꝓcedit scda ꝓbatio maioris: ⁊ ēt ꝓma. Nā sacrs ordis nō ꝓsistit i scrificatōe alicuius mās exteriozis: sz ꝓtia scrificatione ꝓsone p mās exteriozē: vt dicit s. D. 4. sen. di. 24. q. 1. ar. 1. q. 5.

ℙ Dico scdo q̄ virtus instrumēta lis huius sacri est partim in forma ꝟbox ⁊ partiz in ministro: nō aūt in mā loquēdo de ꝟtute agēte ad primā rē huius sacri. s. ad corpus christi: sz virtus que agit ad scdaz rē. s. ad grāz est partiz in spēb⁹ naturalib⁹ ⁊ partim in corpore xpi.

¶ Tertio arguit q̄ vsus huius sacri sit pars essentialis ipsius. Omne illud pertinet ad essentiā sacri q̄ efficit id qđ figurat per sacramentū: sz comestio efficit vnionē fideliū que figurat per hoc sacrm. ḡ.

¶ Rndeo. negat minor. qz grā ⁊ ea que comitant non sunt ab vsu huius sacramēti nisi forte tāq; a cā sine q̄ nō agit ⁊ hoc qz ipse vsus est quedā ꝓfectio secūdaria ipsi⁹ sacri: sz nō ꝓtineat ad essentiā ei⁹: vt dicit. s. D. 3. parte. q. 78. arti. 1. ad. 2. Et ipse spēs sacrales signifi cāt vltimā rē sacri sine vsu ei⁹ vbi ḡ. q. 74. ar. 1. Et qđ dictū ē q̄ hoc sacrs nō efficit nisi sumat: intelligē dū est nisi sumat in re vel in voto vel in figura: vt. s. Th. dicit. 3. parte. q. 8. arti. 1. ad. 3.

Eucharistia est vnū sacramentū ⁊ nō plura. Hāc ꝓbat ꝓsenti dist. ar. 1. q. 2. ⁊ 3. parte. q. 73. ar. 2. Oē ꝓtinēs plura ad vnū⁹ totū ⁊ integritatē ē vnū ꝓfectōe: sz hoc sacrs est hmōi. hz em mās ⁊ formā ⁊ ordiat ad ꝓfectā refectōez ꝓpūalē. ḡ.

¶ Cōtra arguit Aureolus. vbi est solavnitas integritatis ille q̄ accipit vnā partē nō accipit totū: sed accipiēs tñ corpus dñi ⁊ nō sanguinē accipit totū sacramētū. ḡ.

¶ Rndeo. negat minor. qz ille q̄ accipit tñ corp⁹ accipiat totū xps q̄ est res vtriusq; spēi: nō tñ sumit cōplete hoc sacrs xp̄t ū ad id qđ est sacrm ⁊ nō res. s. xp̄t ad spēs nec qnātū ad cōpletū vsum sacri q̄ est cibatio ⁊ potatio vt dicit. s. D. di. 8. q. 1. art. 1. q. 2. Et si auctoritates sonēt oppositū exponēde sunt ad hūc sensum. Attñ ꝓp reuerētiā et periculū nō dat laycis sub vtraq; spē: vt dicit. 3. pte. q. 80. arti. 12. qđ dictū est ne faueat hereticis Boemorum qui dicuntur hussite.

Forma consecrationis ꝓsistit ꝓcise in his ꝟbis. Hoc ē corp⁹ meū. hoc ꝓbat. 3. pte. q. 78. ar. 2. illa est cōpleta ⁊ ꝓcisa forma ꝓsecratiōis panis in sacro eucharistie: q̄ ex institōne xpi ꝓfecta exprimit illō qđ i sacro ⁊ ꝓfirmatiōe panis efficit sz ꝓdicta forma ē hmōi. ḡ.

Sco. d. 8. q. 1. ¶ Cōtra arguit Sco. ꝟba sacralia debēt ex vi ꝟbox signare id qđ efficit. ex vi sacri: sed ista ꝟba: hoc est corp⁹ meū: sine verbis ꝓcedētib⁹ ꝓlata nō significāt corp⁹ xpi realr ⁊ ineri sub spēb⁹ panis: sed potiꝰ corp⁹ sacerdotis ꝓferentis ꝟba. ḡ. debēt ꝓmitti necessario alia verba vt ex eis denotet q̄ ista hoc. est corpus meū sint verba christi.

¶ Rndeo. Negat maior. sed sufficit q̄ verba ꝓsecratiōis significēt corp⁹ xpi: ibi eē ex institōne xpi ordinātis ⁊ ex intētiōe ministri ꝓferētis.

ℙ Dico secūdo q̄ cūverba ꝓcedētia recitentur tāq; verba xpi: que dixit in vltima cena ex eorū vi nō significat q̄ corp⁹ xpi sit sub speciebus panis: quē sacerdos tz vel corā se hz: sed solū sub speciebus panis quē xps accepit et bñdixit.

Hoc est corpus meū: quā ꝓfert sacerdos in cōsecratione est vera. Hāc ꝓbat 3. par. q. 78. ar. 5. sic. Oratio ꝓtacte factiua alicui⁹ effect⁹ exprimēs illud qđ efficit: eo modo quo, effi-

cit est vera: sed ista est hmōi. ergo.

¶ Contra arguit Sco. significatū illi⁹ oronis est falsū: ḡ ipsa est falsa. ꝓba p3. añs ꝓbat. significatū oronis in stituit ex significatiōib⁹ partiū: sz ptes nō signant corp⁹ xpi: ḡ maior ꝓz. minor ꝓbat. ly hoc restringit ex illo ꝟbo est ꝓntis ꝓpis ad supponēdū ꝓo aliquo ꝓnti demōstrato: sed tale nō est corp⁹ xpi sed panis: ḡ. Si dicat q̄ est verbū: q: panis statiz ꝓuertit i corp⁹ xpi.

Scot⁹ vbi. ⁊.

¶ Cōtra. ergo hec vera: hic aer est ignis loquēdo de aere ex quo statim generabitur ignis.

¶ Rndeo. Ut dicit. s. D. ꝓnti dist. q. 4. ar. 1. ad. 1. q̄ est dicta inter oronē specularim⁹ ⁊ practicā: q: speculatiu⁹ ꝓsupponit entitatē rei: practicus aūt causat entitatē rei: ⁊ ex ꝓnti ꝓcedit scā nātr: sz inyltio istāti. plationis sint sīr tpe. Ista oro: hoc ē corp⁹ meū ē practica: nō i ipa ly hoc nō supponit p pane: q: eēt falsa cū in vltio instāti. plationis nō sit panis: nec supponit p corpe xpi: q: olno ꝓsupponeret entitatē ei⁹: ⁊ sic nō eēt practica. Ex quo relinquit q̄ supponat confuse: vt sit sensus. hoc. i. ꝓtētū sub his spēb⁹ est corp⁹ meū: ⁊ sz nō hēat hāc suppositionē ex vi sermonis: hz tñ eā ex institōne xpi accomodātis hanc locutionē ꝓticā ad talē suppōnē.

Dñia ⁊ ter oronē specularim⁹ ⁊ practicā nē practica et ticus aūt causat entitatē rei: ⁊ ex specula ꝓnti ꝓcedit scā nātr: sz inyltio istāti. plationis

Nō demfat: ḡ ly hoc actu ⁊ determinate ⁊ in ꝓticulari: aliqđ qđ ꝓ illo ⁊pe sit cōtentū sub illis spēb⁹: nec aliqđ ñ ⁊pētū: sz demfat aliqđ cōeurriq; ꝓtinēs virtuq; i potētia ⁊ ꝓfuse: sicut alal ꝓtinet ꝙ suas spēs.

¶ Ad argu. negat añs. ad ꝓbōnē negat maior. vt ōt. s. Do. ꝓnti di. q. 2. ar. 3. ad. 7. sigñatio oronis nō cōponit ex sigñationib⁹ ꝓtiū: sz ex eis resultet tāq; ex dispōnib⁹ ⁊ ex sigñatōe vltie ꝓticē i orne ad oēs ꝓcedentes: vñ ipsa sigñatio est qđ simplex. mio: ꝓcedit: qz vt dcm est ly hoc stat ꝓfuse: vñ nec corp⁹ xpi: nec panē determinate ēmōstrat.

ℙ Ad ꝓbōnē. Rndeo dupliter. p°. q̄ ꝓcesso vt hz cōis logica q̄ stet ꝓo

alīq̄ pñt:tñ illō nō est nisi pñs vagū ⁊ ꝓfusuz eo mō q̄ talia pñtꝫici pñtia:ꝑterita vel futura: q̄ quidē pñtia intelligit respcū mēsure in q̄ cōplectat̄ est.signatio totꝰ ofonis. ℙRñdeo. Scōo q̄ signatio illius ꝟbi:est:qua copulat p̄dicatū sūo: ē po: q̄ sua ꝓsignatio tpis:q̄.ſ. ōsignat tps illiꝰ copule: vñ cū copulatio ñ cōpleat circa platōez vltie dictōis p ꝓs nō ōsignat illō tps. nec ly hoc ex se ōsignat aliq̄ pñs: q: noīa ⁊ ꝓnoia abstrahūt a tpe.

Aureolus. ¶Cōtra cādē arguit Aureo.q̄ ly hoc ñ stet solū.p sba ⁊rēta sō spēb⁹ fz̄ēt.p accñtib⁹. Illud demōstrāt per ly hoc:p qō rñdet ad iterrogatōez factā qđ ē hoc:fz ad talē iterrogationē rñdet tā sba q̄ ālitas ⁊c. ḡ.

¶Rñdeo.q̄ ly hoc demōstrat contētū sub specieb⁹ ex vi sacri hmōi est tñ sba.accidētia aūt si cōtinentur hoc nō est nisi ex quadā concomitantia eoꝝ ad sbam. Ad argumentū negat̄ minor. Sciēdū etiā

Cōtinētia rpi in sacro est relatiua. q̄ rps cōtinet in sacro cōtinentia relatiua vt infra dicet et continet sacramentū cōtinentia virtuali ⁊ quasi cause efficientis.

Concl'o.v.

Omnia ista pertinent ad ꝓsecrationē sanguinis.ſ.hic est.n. calix sanguinis mei noui ⁊ eterni testamēti mysteriū fidei qui ꝓ vobis ⁊ pro multis effundetur in remissionē peccatoꝝ. Hanc ponit. 3.parte.q.78.ar.3.

Duran dus di. 8.q.2. ¶Cōtra arguit Duran.1.tñ in illis ꝟbis ꝓsistit forma ꝓsecrationis que sunt expressiua totalis effect⁹ sacramēti.ſz ista verba.hic est calix sanguinis mei.sunt hmōi.ḡ.

¶Rñdeo.negat̄ maiorē.nā si q̄s dicat.ego te baptizo.⁊ nō addat in noīe pr̄is:nō est puer baptizat⁹:⁊ tñ tot⁹ effect⁹ baptismi significati pr̄is ꝟbis.ēt a sūi in ꝓposito est.

¶Scōo. Corꝰ ꝓsecrāt ꝙ hec ꝟba hoc est corꝰ meū. Iz nō addat qđ ꝓ vobis tradet:ḡ ⁊ sanguis ꝙ hec ꝟba sola.hic ē calix sanguis mei.

¶Rñdeo.negat̄ ꝓña.q: consecratiōnē corꝑis xp̄s ꝓtulit sine illa determinatiōe. Ꝟba aūt ꝓsecrationis sanguinis ꝓtulit cū ista determinatiōe.Cuius rō est:q: in tota li effusiōe sanguinis fuit ꝓsumatū mysteriū redēptōis.nō aūt i traditiōe corꝑis.q̄ die ꝑcedēti facta est.

¶Tertio.Greci ꝓficiūt sanguinē ⁊ tñ dicunt tm̄ hec verba:vt ptz in missali Basilij.hic est sāguis meꝰ noui testamēti qui ꝓ vobis ⁊ pro mltis effundet̄ i remissionē pcātoꝝ

¶Rñdeo. si minor est vera. ꝺ: q̄ nō cōficiūt:aut si ꝓficiūt hoc est ex speciali dono spiritussancti.

¶Quarto arguūt alij. Nullū trāsiēs est de essentia permanētis. ſz oīa verba trāseūt ⁊ sacramētū remanet:ḡ nullū verbū est de essentia huius sacramenti. Alq.

¶Rñdeo.cōceditur totū.nec nos dicim⁹ q̄ ꝟba sint de essentia huius sacri cōsecrati ⁊ cōpleti. sed q̄ sunt dezessentia consecrationis.

ℙAureolus arguit ijsdē argumētis quibus ⁊ Durandus.

¶Distinctio.x.

Triplex multitudo in vnitate ꝓt cōsiderari

¶Arca.10.dist. queritur. Utrum corpus christi sit in eucharistia realiter?

Panes la ꝺ nostra tanq̄ dissimiles

¶Rñdetur affirmatiue q̄ sic: q: oppositum derogat perfectioni charitatis ⁊ perfecte coniunctioni capitis ad mēbra:vt dicit.s.Ď.3. par. ima. q.75.ar.1.Et presenti ꝺi.q.1.ar.1.

Duran dus di. 11.q.1 ¶Cōtra arguit Durādus q̄ corꝑus xp̄i sit in sacramēto nō tanq̄ ꝓtētū:sed solū per respectū pñtie: sicut angelus est presens corꝑi dato q̄ nō ꝓtineat a corꝑore:⁊ arguit sic.Quicquid cōtinetur loco circūscribiḃ vel diffinitḃ locovel corꝑore existēte in loco:sed neutrum istorum conuenit corꝑoi christi: vt est in sacramento.ergo. Utrum corpus xp̄i sit in eucharistia realiter

¶Rñdeo.negat̄ maiorē: q: ꝓter illos modos est ali⁹.ſ.modus quo quātitas ꝓtinet sbāz: cui inheret: vel sbam succedēte sbe cui quātitas iheſit:⁊ hoc mō spēs sacramēti ꝓtinēt corꝑ⁹ xp̄i.3.p.q.76.ar.5.

Ariꝰ. ¶Cōtra candē arguit Aureolus ad oppositū Durandi: ꝓbans q̄ corꝑus christi nō sit ibi per solum respectū presentialitatis. Primo nullū respectū habet corꝑus christi ad spēs:quē nō hꝫet ad easdez sba panis.ſz sba panis nō habuit ad eas aliquē respectum.ḡ maiorē.minor ꝓbat. Inter accñs et sbam nullus est respectus: ḡ ꝓntia pz.añs ꝓbatur. Subiectū ⁊ accñs per se vniuntur.8.metaphysice.ḡ inter ea nō cadit aliquod mediū. Quat⁹.

¶Rñdeo.primo negat maiorē. q: sba panis habebat respectū ad illas spēs per modū ꝓtēti ⁊ sbi: sed sba corꝑoris xp̄i hꝫ respectum ad eas ꝑ modū ꝓtēti:⁊ nō sbi ad contentas nō inherens. Itē sba panis habebat ad eas respectū vt ad rē circūscriptiuā ⁊ diffinitiuā in loco nō aūt corꝑ⁹ xp̄i: nec isti respect⁹ ⁊ illi sunt einsdē spēi.

ℙScōo negat̄ minorē. Ad ꝓbationē negat̄ añs.ad ꝓbationē ꝺ: q̄ inter vnita pōt̄ considerari triplex mediū. Primū est ipsa vnio q̄ est indiuisiovnitoꝝ in aliquovno esse. Scō mediū causans vnionē Tertio mediū sequēs vnionē inter sōm ⁊ accñs nō cadit.scōz mediū causans eoꝝ vnionē:sed cadit in ea mediū sequēs vnionē:puta inherētia huius ad hoc ⁊ subiectio illius ad hoc: vt dicit.s.Ď.in simili.3.sen.di.2.q.2.ar.2.q.3.

¶Scōo.Id qđ est alicubi p solutz respectū presentialitatis:nō dicit tale quale ē illud:cui est presens sicut angelus pñs colūne ignis nō dicebat ignis sed demōstratis speciebus:verum est dicere hoc ē corꝑus christi.ḡ.

¶Rñdeo.negat̄ minor.ſz bñ verū est hoc.i.contentū sub spēbus est corꝑus christi:⁊ sic exponēde sunt oēs auctoritates si ꝑ aliquas ꝓbaretur illa minor.

utrum corpus xp̄i possit esse semel nere a ꝓsentia spēruz.

¶Tertio.Ille q̄ est alicubi p solā presentiā pōt se inde mouere:sed corꝑus christi nō pōt virtute ꝓpria mouere se ab illa pñtia quā habet ad species.ergo.

¶Rñdeo.negat̄ maiorē de presentia supernāli facta:sicut etiā pñsentia spūs dānati ad ignē nō subest sue voluntati.4.contra. gen.c.9. sic est in ꝓposito.

¶Quarto.Omnis respect⁹ est aliquid derelictuz in aliquo ab alio: sed circa corꝑus xp̄i non derelinquitur aliquid:ergo ⁊c.

¶Rñdeo.negat̄ minorē.q: cōparatio corꝑoris xp̄i ad spēs sub quib⁹ est:hꝫ aliquid simile.cū illo:modo quo dicit aliquid esse in loco et cū illo modo quo ꝺr substātia cōtineri a suis dimēsionib⁹:⁊ ideo talis respectus pōt reduci ad predicamentum vbi vel habitus.

¶Quinto.Quantitas corꝑis xp̄i non hꝫ talē respectū ad spēs.ergo nec substātia corꝑis xp̄i.Tenet ꝓña qu̾ vnio:mis eſhearuz cōuerto ad species.añs ꝓbat.Ois pñtia ḡnitatis ad quātitatē est cōtracta.ſz quantitas corꝑoris xp̄i et species non se tangunt.ergo.

¶Rñdeo.negat̄ añs.⁊ ad ꝓbationē negat̄ añs etiā de presentia quātitatis nō habētis modū eēndi quātitatis.hmōi est hic:q: ḡnitas est ibi per modū substantie.

Cōcl'o.ij.

Ueruz corꝑus xp̄i simul est in celo realiter ⁊ in diuersis altarib⁹ sacramētaliter. Hāc ꝓbat.4.sen. di.10.q.1.ar.1.ad.5.Istud nō ꝓplicat ꝺictionē.ḡ est possibile deo. ꝓña ptz.añs declarat̄.Iz enī implicet vnū corꝑ⁹ esse sīl local'r in duobus locis:qđ tñ sit i vno loco ꝑ se ⁊ alibi nō local'r nō ꝓtradicit.corꝑus xp̄i.est i celo local'r:ſz in sacro ex vi ꝓuersiōis ⁊ rōne illarū dimēsionū q̄ remāserūt ex illo corꝑore qđ cōuersum est in corpus xp̄i.

¶Cōtra declarationē ꝓclusionis arguit Scotus.1.Corꝑ⁹ xp̄i remanet trāseūte cōuersione:⁊ spēs nō sunt formal'r i corꝑe xp̄i:ḡ neutrū corū,est rō formalis q̄ corꝑus xp̄i Scotꝰ dist.10. q.3.

Universidad de Navarra Biblioteca

sit in altari. añs p3; ꝛ ēt 2ña. quia vterq; effectus formalis separat a sua causa.

¶Rñdeo. negat 2ña. qz lz conuersio nō sit formalis cā existēdi corpus xp̄i. est tñ formalis rō q̄ incipiat esse. Et lz spēs ei nō inhereat tñ corp⁹ xp̄i succedit substātie in formate per illas inseparabilr: et ideo sicut ille spēs determinabāt sbam panis ad talē locū: ita determinant; corpus xp̄i ad locū: lz non eodē modo: vt dicit. s. D. 3. parte. q. 76. arti. 5.

¶Scō. Deus pōt facere q̄ corp⁹ xp̄i sit simul sub spēb⁹ remanēte substātia panis: g̃ pōt facere q̄ sit ibi sine cōuersione panis in corp⁹ xp̄i. 2ña p3. añs probat. non plus repugnat sbam esse simul cuz sba q̃ cū quātitate. lz pōt eē simul cū q̃titate panis: g̃ ꝛ cum sba eius.

¶Rñdeo. negat añs. Ad pbōnez negat 2ña: q: lz simultas sbe: cum sba sit potis: simplr tñ: non tamē sub ijsdem dimēsionibus. nam si corp⁹ xp̄i esset simul cū sba panis l sacro hoc nō posset esse nisi p alia quā mutationē factā in corpe xp̄i qō tñ nō opz ad hoc q̄ corpus xp̄i sit simul cū dimēsionib⁹ panis: vt dicit. s. D. di. 11. ar. 1. q. 1.

Utrum idē corpus simul esse i diuersis locis possit idē corpus esse in duob⁹ locis nō sit eē sit est nisi ponere in eo plures respectus extrinsecos. s. diuersa. vbi ersis locis

¶Tertio arguit q̄ sit poꝛe idem corpus simul esse i diuersis locis q̄ idē corpus esse in duob⁹ locis nō sit eē sit est nisi ponere in eo plures respectus extrinsecos. s. diuersa. vbi ersis locis go plures respect⁹ extrinseci p̄nt fundari in eodē. mino: p̄z. maior probat p̄⁹. plures respectus extrinseci p̄nt esse simul in eodē fundamēto: vtputa plures similitudines sup eadē qualitate: ergo ꝛ plures respect⁹ extrinseci. Scō nō est necesse multiplicato posteriori q̄ multiplicet p̄i⁹ lz vbi sunt posteriora suo fundamēto: g̃ p̄nt multiplicari ipa vbi: stāte eodē fundamēto.

¶Rñdeo. negat mino: q: esse in duob⁹ locis dicit diuersa vbi ꝛ preter hec circūscriptionem locati a duob⁹ locis. Istud tanē implicat

Nam illud est cōprehēsum a loco cui⁹ nulla pars est extra. si igit est in diuersis locis: sequit q̄ sit cōprehensum ꝛ nō cōprehensum. est. n. cōprehēsum ab vno loco: q: q̄libz pars locati circūscribitur a loco ꝛ nō est cōprehēsuz: q: q̄libet ps est extra ipm cū p. te sit in alis loco.

¶Scō negatur maior. q: quelibet duo vbi sunt 2traria ꝛ q̄libet duo loca distinguunt specifice: vt dicit. s. D. 10. ethi. ca. 4. q̄ incipit. Quid aūt vel quale q̄d manifest⁹. vbi sic dicit. Quāuis oēs linee inquantū hmōi sint eiusdez spēi: tñ fm q̄ in certo situ p̄stituuntur sunt: specie differētes fz diuersitatē locoꝝ que attēdit penes ordinē ad primū cōtinens. Ad 2ba tionē primā maioris negat añs: vt alias in tertio dictū est. negat ēt 2ña: q: duo respect⁹ intrinseci nō hñt cōtrarietatē sicut respect⁹ extrinseci. Ad scōz negat q̄n posteriora recipiunt sbe i priora: hñt incōpossibilitatē simul eēndi i eo.

¶Quarto. Ad idem duo corpora p̄nt esse simul in eodē loco: g̃ ꝛ idē corp⁹ pōt sit esse i diuersis locis. lz 2ña: q: tāta ē repugnātia h ꝛ ibi.

¶Rñdeo. negat 2ña. q: scōm ipli cat simplr cōtradictionē vt dictū est. nō aūt p̄mū: fz tñ scōm q̄d: vt q̄ sit re dicit. s. D. sup Boetio de tri. q. 4. pugnā ar. 4. q: repugnātia duoꝝ vbi in tia duo eodē sbo est repugnātia formalis tū corpo qualis est inter cōtraria: sed repu rū ad eē gnantia duoꝝ in eodē loco est esse simul in ctina: q: ſ. vnū, expellit aliud esse eodē loc ctine nō aūt formalr. talē āt repu co. gnātiā pōt de⁹ suspēdere manute nēdo illa duo quāta in eodē loco.

¶Dico scō q̄ q̄n duo corpa sunt in eodē loco: hñt duo vbi: q: vnū q̄z eoꝝ hz p̄p̄riū respectū ad locū.

¶Quinto. Angelus pōt simul eē in pluribus locis diffinitiue: g̃ idē corpus localiter. g̃na lz q: similis est imitatio hic ꝛ ibi. añs probat. substātia panis pōt cōuerti in angelū: ergo angelus erit sub speciebus panis ꝛ vbi nō est.

Quō ibi corpus cōtinetur ibi q̄ nō ibi.

¶Rñdeo. negat añs. q: qō diffinitiue est alicubi sic est ibi q̄ nō alibi. 3. pte. q. 76. ar. 3. ad p̄mū. Ad pbationez dico q̄ dato illo casu angelus nō esset sub specieb⁹ panis localiter sed sacramentaliter.

Questio. ij.

Circa eandem distin. decimam queritur secūdo. Utrū christus sit in eucharistia totaliter.

Pro decisione questiōis hec est prima 2clusio. Christus est in eucharistia q̄ ad omnē sui substantiaz. Hanc ponit. s. D. 3. parte. q. 76. arti. primo. q: est ibi materia ꝛ anima et diuinitas.

Cōclusio. ij. Anima ē in hoc sacro ex vi sacramēti solū inquantum dat esse corpori: lz vt dat eē animatū ꝛ viuēs ꝛ sensitiuū ꝛ intellectiuū est ibi ex nāli cōcomitātia. Hanc pbat. q. 71. ar. 6. ad secūdū. Sbi est ex vi sacri tm̄ id qō directe verba significāt. lz cū dicitur. hoc est corp⁹ meū. p̄cise significat formā corporeitatis. ergo.

Sco. di. 11. q. 3. ar. 2.

¶Contra arguit Sco. p̄mo. Si hostia cōsecrata a xp̄o in cena fuisset seruata in triduo remāsisset eadem res primo cōtenta. lz non remansisset alia intellectiua: q: erat separata a corpore per mortē: ergo nec primus erat ibi.

¶Rñdeo. negatur maior. si intelligat q̄ remāsisset olno eadē res: id est omne qō primus ibi erat. cuius ratio est: q: tanta est vnitas corporis xp̄i in eucharistia quāta extra eucharistiā. corpus aūt xp̄i ante mortē ꝛ post mortē non fuit idem specifice. ſ. pp aliquā vnitatem alicuius forme remanētis in mortuo ꝛ primus existētis in vino: lz fuit idētitr. p̄mo pp vnitatez suppositi. Tertio ꝓpter vnitatē eiusdē etiā entie. 3. pte. q. 58. ar. quinto.

Corp⁹ xp̄i vbi nam et mortuū fuit idē ptr.

¶Scō. Forma corporeitatis et alia q̄ te sunt idē: ergo si 2uersio q̄ se terminat ad vnū ꝛ ad reliquū. lz

¶Rñdeo. negat 2ñtia. ꝛ rō est q: dato q̄ illa essentia non esset ala. dum tm̄ esset forma corporeitatis adhuc fieret in ea cōuersio: sed ex vi sacri. sed si esset ala ꝛ nō forma corporeitatis ñ fieret i ea 2uersio.

¶Tertio cū dicit. hic est sanguis terminus cōuersionis ex vi sacramēti nō est sola forma corporeitatis: q̄ nō facit q̄ aliquid sit sanguis: ergo similiter cum dicit. hoc est corpus meum.

¶Rñdeo. negat 2ña. Ubi scien- Sanguis est dat esse hoi ꝛ oibus partib⁹ eius. ps alat sanguis aūt nō est actu pars animalis: sed tm̄ in potentia: vt dicit tertia. s. D. in. q. de aia. ar. 9. ꝛ p̄ma pte. q. 119. art. scō. Et si alicubi dicat q̄ sanguis est pars ala is intelligēdū est nō actu lz potētia, p̄ma.

¶Contra eādē arguit Aureolus tribus medijs ꝛ Henricus duob⁹ q̄ que soluuntur ea solutione qua primum Scoti. Aureoricus. l⁹ ꝛ Hē

Concio. ij. Tota quantitas corporis christi est in eucharistia ex naturali concomitantia ꝛ nō fm̄ p̄priuum modum: sed per modum substantie. Hanc primā partē p̄bat. 3. p. q. 76. ar. 4. Qñ sunt duo realr cōiuncta que mutuo se adequāt. vbi est realr vnū ibi est reliquū. sed corpus xp̄i ꝛ ei⁹ quātitas sunt hmōi. ergo notanter dixi maioꝝ que mutuo se adequāt pp substātias que p̄nt dari de aia ꝛ de potētijs eius ꝛ de diuinitate ꝛ humanitate assumpta.

¶Secūdaz partē. pbat vbi supra ad quartū. Quātitas ē ibi mō indiuisibili ergo nō fz p̄priꝫ modū.

¶Cōtra rōnē p̄ie partis arguit Duran. Durādus. Corpus xp̄i ꝛ eius loc⁹ dus hic in celo sūt realiter p̄iuncta: ꝛ tamē q. 2. ille loc⁹ nō est in eucharistia. ergo maior illius rationis est falsa.

¶Rñdeo. Negat maior: q: locus ꝛ locatū sunt ab inuicez separata vt dr. 4. phyſi, nec inheret locus tex. 48.

locato: quantitas aũt inheret.

¶ Secũdo. Arguit ꝓtra 2cl̃onez q̃ dusdã medĩs: quoꝝ vis ista ẽ. Jd qđ est diuisibile nõ põt esse alicubi nõ idiuisibile sed quãtitas de se est diuisibilis. ergo.

¶ Rñdeo. Primo q̃ cũ de rõne ẽntitatis sit habere partibilitatẽ ꝛ si tũ in se: ꝛ oppositũ ei repugnet: ne cessario quãtitas corporis xp̃i hz oia hec in se ꝟsiderata: ꝛ est maior quantitate hostie consecrate.

ꝑ Dico scõo q̃ sicut alia sensibilis ꝛ vegetabilis est in loco p accidẽs rõne ẽntitatis sui corporis: nec tamẽ loco ꝟmẽsurat: ꝛ hz sit ſm se idiuisibilis: tñ mediãte corpore qđ informat sortẽ diuisibilitatẽ ptium quãtitatiuaꝝ p accidẽs: ita quantitas corpis xp̃i q̃ est in sacramento quasi p accidẽs: ꝛ tm̃ cõcomitãter non cõmẽsurat quantitati hostie: nec se hz ad eã vt pars ad totum: vel totum ad partem: vel vt pars ad partem: nec habet modũ quantitatiuum.

ꝑ Dico tertio vt inquit Petrus de palude q̃ ẽt alia intellectiua rõne corporis quãti hz multiplicẽ diuisibilitatẽ partiũ organicarũ et; sic aliquã ptibilitatẽ sortẽ rõe corporis qđ informat: et aliquo mõ cõparat diuisibiliter ad locũ corpis sui in alia parte loci hz potentiã visiuã in alia auditiuã ꝛ sic de aliis: ꝛ plures effectus exercet in toto loco ẽ̃ i aliqua parte loci. Ad argumentũ negatur antecedens.

Scotꝰ hic. q. 1. Utrum quantitas corpis xp̃i: per cõcomitantiaꝝ hz proprium modum essendi.

¶ Cõtra eãdẽ arguit Scotus. qñ creaꝝ vel gñaꝝ aliqđ corpus quantitas hz ꝓpriũ modũ essendi quãtitatis: hz sit secũdariꝰ terminꝰ illius ꝓductionis. ergo similiter hz in sacramẽto sit tm̃ secundario vt per cõcomitantiaꝝ hz proprium modum essendi.

¶ Rñdeo. Primo negaꝝ ꝓntia: q: sba corporis xp̃i nullo mõ est terminꝰ trãsubstãtiatõis sacramẽtalis primꝰ nec scõs: sicut est qñ ꝓducitur aliquod quantum.

ꝑ Dico scõo q̃ quantitas corpis xp̃i dat illi corpi eẽ quãtuz ꝛ situz nãlem partiuz in toto qui situs ẽ differẽtia quãtitatis: nõ ãt dat ei situz qui est de ꝑdicamẽto vbi: q: primꝰ situs. ſ. ordo partiũ in toto est separabilis a quãtitate: nõ aũt scõs. ſ. ordo partiũ in loco extrinsece: potissime vbi quãtitas dimẽsiua est in aliquo loco per accias ꝛ mediante sba p miraculũ. Mõ. est ẽr naturale quãtitati habere ꝓportionẽ ad dimẽsionẽ extrinsecã vel locũ: sub quo nõ ẽ p se: sed solã ex cõcomitantia subiecti: vt elicitur ꝓsenti dist. q. 1. articulo 5 secundo quæstiuncula. 3. ꝛ. 4. ꝛ tertia parte q. 76. articulo tertio.

¶ Arguit Scotus duobꝰ aliis me dijs et Aureolꝰ quatuor: q̃ omnia concludũt. q̃ quãtitas corpis xp̃i habet ꝓpriũ modũ quãtitatis. qđ concedit loquendo de modo intrinseco scz ordine partiũ in toto: non tamen dat suo subiecto scõs de eodem genere: quia talis modus in ordine ad continens est separabilis a quantitate. Scotꝰ. Aureolus.

Questio. iiij.

QJrca eandẽ distinctionẽ de cimã. queriẽ tertio. Utrũ corpus christi localiter moueatur ad motum hostie?

Cõclo. rñsiua ad questiũ. Christus ſm esse qđ hz in eucharistia non mouẽ p se ad motũ hostie: sed p accidens. Primã parte sic. ꝓbat. 3. par. q. 76. arti. christus nõ est per se in loco in eucharistia. ergo nõ mouetur per se localiter.

ꝑ Scõaz sic ꝓbat. xp̃s nunq̃ separat a speciebꝰ localr motis. ergo mouetur per accidens ad motum earum.

¶ Cõtra scõaz partẽ arguit Scotus. Jd qđ mouẽ p accias ad motũ alterꝰ ꝓmngit ei vt actꝰ potentie: sed corpus christi nõ vnit speciebus/vt actus potentie. ergo. Scotꝰ. q. 4.

¶ Rñdeo. Negat maior. Sed sufficit q̃ faciat aliquo mõ vnũ cuz eo qđ mouẽ per se: ꝛ si nõ sit actꝰ cũ potentia vel ecõtra: tñ sicut succedens sbo aut potẽtie actus eque inseparabiliꝝ vnit actui remanẽti sicut ſm̃ ꝑcedens tali actui vniebatur. hz prima vnio esset p inherentiã. scõa aũt nõ. sic est in proposito: q: corpus xp̃i succedit sbe panis ꝛ vnit spẽbus ita inseparabiliter sicut ipsa sba panis: q: nullo modo virtute creata põt separari a corpe xp̃i. 3. par. q. 76. ar. 6. ad. 3.

Duran. ¶ Cõtra eandẽ arguit Durãdus ꝓmo. Jdẽ nõ põt simul moueri oppositis motibus: sed si corpus xp̃i mouẽ ad motuz hostie: sequiꝝ q̃ moueaꝝ simul oppositis motibꝰ puta cũ vna hostia eleuaꝝ sursum ꝛ alia deponitur. ergo.

¶ Rñdeo. Qđ moueri in loco fundatur sup esse in loco: ꝛ ideo si vna res habeat duo esse in loco poterit habere duos motus. Dico igit ad maiorem q̃ vna res potest moueri sit oppositis motibꝰ ſm duo esse: non autẽ ſm idem esse: corpus autẽ xp̃i hz in duabus hostijs duplicr esse sacramẽtale ſm numerũ licet vnum ſm spẽm: q: que sunt vnũ numeralr simul generaꝝ et corrũpunꝝ: hz corpus xp̃i secundum incipit ꝛ desinit esse. in diuersis locis hostiarũ ſm q̃ diuersis tpibꝰ ꝟsecranꝝ ꝛ corrũpuntur: ergo sunt ibi diuersa esse.

¶ Secũdo. Christus nõ frangitur ad fractionẽ hostie. ergo nec mouetur ad motum hostie.

¶ Rñdeo. Negaꝝ ꝓna: q: ad motũ localem sufficit q̃ deseraꝝ vnus locus ꝛ alius acquiratur: sed ad fractionẽ hoc nõ requirit: cũ etiã in vacuo eẽ possit: hz o3 q̃ illõ q̃ erat integrũ in duas ptes p violentiã dividaꝝ: quaꝝ quelz sit minor: totum fractum aũt hostia corpꝰ xp̃i manet integrũ cũ sit impassibile.

¶ Tertio. Corpus xp̃i exñs in celo nõ dicit moueri localiter ex eo q̃ incipit esse de nouo in sacramẽto. ergo exñs in sacramẽto ꝛ non deseruit locũ quẽ hz in celo nõ monetur localr ad motũ hostie. Scotꝰ. q. 4. q. 6.

¶ Rñdeo. negaꝝ ꝓna: q: ad rõnez motꝰ ꝓprie dicti requirit depditio termini a q̃ ꝛ acqsitio termini ad quẽ ꝛ illoꝝ terminoꝝ successio ꝛ ñ simultas: ita q̃ nõ põt esse simul nõ sic aũt est de loco christi in celo qui sibi cõpetit rõne ꝓpriaꝝ dimẽsionũ ꝛ de loco qui sibi cõpetit in altari rõne dimẽsionũ panis: que loca simul sibi cõueniunt. secꝰ est de diuersis locis sibi cõuenientibus ratione translationis hostie de loco ad locum.

ꝑ Dico scõo q̃ corpus christi dupliciter eẽ in sacramẽto põt dici mutatũ localr p accias: accipiẽdo mutationẽ vt dicit: tm̃ acqsitionẽ alicuius: non tñ 6 motũ localiter.

¶ Quarto angelus mouẽs corpꝰ nõ mouet per accidẽs ad motum eius: q̃ nec corpus xp̃i ad motum speciei.

¶ Respondeo. Primo negaꝝ cõsequẽtia: q: pñtia angeli ad corpus est motoris ad mobile: sed pñtia corporis xp̃i ad spẽs est pñtia substantie ad quãtitatem.

ꝑ Secũdo. Negaꝝ antecedens: q: angelus mouetur per accidẽs ad motum corporis assumpti: hz non mouea per accidẽs ad motũ corpoꝝ celestiũ: vt dicit. s. D. prima pte. q. 51. ar. 3. ad tertium.

Questio. iiij.

QJrca eandem dist. decimam queritur quarto. Utrum corpus christi in eucharistia possit videri.

Pro decisione hec est prima conclusio. Nullus intellectus corporalis potest videre corpus christi prout est in huiusmodi eucharistia. Hãc sic probat tertia parte. qđ. 5. artic. 7. ꝛ presenti dist. qđ. 1. arti. 4. questiun. prima. Corpus christi vt est in eucharistia non potest immutare mediũ nec potentiam visiuam: ergo non põt videri.

¶ Contra arguit Scotus ꝑ. Si Scotus

nō potest imutare:hoc esset maxime: qz corpus xpi in eucharistia est incretū:sed hoc nō obstat:ḡ consequentia nota cum maiori. ꝓbat minor. Angelus monet corpus ⁊ ipsum alteraret si haberet virtutē alterandi: ergo esse intensum nō impedit quin aliquid possit immutare aliud.

¶Respondeo. Negat minor. Ad probationē negat cōsequentia:qz nos loquimur de agēte mere corporali:⁊ ipse arguit de āgelo. Nā modus naturalis angeli monentis corpus est tangere corpus tactu virtutis:qui ꝑtactus virtutis sufficit etiā ad hoc ꝙ ala moneat corpus sibi vnitū. Agens aūt corporale nō potest nāliter agere nisi tangat suū proximū ⁊ imediatū passuz tactu quātitatiuo:vt dicit ꝺ.Ɗ.scḃo ℨ gē.ca.ℨ ℨ.⁊ ca.10.

¶Scḃo.Corpus xpi in eucharistia est ꝓsens minimo sensibili: ergo est sensibile.

¶Rñdeo. Negatur ꝟa.qz minimum sensibile offert oculo modo extēsiuo:nō aūt corpus xpi cū nō habeat modum quātitatiuum in ordine ad extrinsecū.sicut etiā nō sequit ala rōnalis est pñs digito sensibili:ergo ipsa est sensibilis.

ꝑDico scḃo ꝙ corpus christi ē ꝓsens ēt cuilibet parti minimi sensibilis:cū minimū habeat partes cōsensibiles:ℨ nō possit diuidi in partes feoꝛsuz sensibiles.

¶Tertio.Visio est forma absoluta:ergo deus pōt eam causare in oculo sine oi respectu extrinseco: sed cōtactus ⁊ ꝑsentialitas sūt respectus:ergo sine his pōt deus facere ꝙ videat corpus xpi.

¶Respondeo.Negat antecedēs. Si intelligat cū precisione:qz visio importat in obliquo respectū ad potentiā' visuam sicut ad suū efficiens ⁊ subiectū:⁊ similr ipoꝛtat respectū ꝑsentialitatis ad obiectū eidē debite oblatū.ſ.sub modo extensiuo:⁊ ideo nec color nec quātitas:nec substātia potest videri nisi habeat extensionē ꝓpe ctu extrinseci medū vel organi cui insmodi esse nō ḥz corpus xpi nec ei⁹ color aut ḡtitas i eucharistia.

¶Et si querat vtrū substātia sit ꝓceptibilis aliquo sensu. Dico ꝙ substātia accepta ꝓm proprīū modum essendi substātie ⁊ abstracta a mō quātitatiuo ē sola intellectu cognoscibilis.⁊ sic intēdit.ꝺ.Ɗ.3. parte.q.76.ar.7.Sed q̄ditas sē mālis ꝓticularis accepta sub mō quātitatiuo ⁊ qualitatiuo est ꝓceptibilis sensu iteriori.ſ.virtute cogitatiua:vt dicit.ꝺ.Ɗ.in tractatu de principio indiuiduatiōis.⁊ ꝑma ꝑte.q.86.ar.1.ad scḋm.

¶Sed vtrū oculus corꝑalis possit miraculose videre corpus xpi. vt est in sacro.ꝺ.Ɗ.relinquit sub dubio dist.10.q.1.ar.4.ad ꝑmum. Sed quātū pōt elici ꝓma ꝑte.qō. 12.ar.3.ad scḋm.Oculus corꝑalis glorificat⁹ videbit diuinā ēentiā ꝙ accidens.ita a simili pōt dici ꝙ oculus glorificat⁹ posset miraculose videre per accidēs corp⁹ xpi ſ.videndo circa sacrm aliqua corꝑalia signa testificātia existentiam corporis xpi sub sacro.

Cōcl'o.ij. Quilibet intellectus⁹ beatus pōt videre corpus xpi:vt est i eucharistia.Hanc ꝓbat sic vbi supra de existētia corporis christi in sacro ē fidesviatoris:ḡ intellectus beatus videt ipsum actu vel habitu. ꝟa ꝓz:qz fides succedit visio.

¶Cōtra arguit Scotus.Corpus xpi vt est in eucharistia:nō est obiectum beatificū nec inclusum in obiecto beatifico vt beatificatū ē ℨ nō videt a beatis visione beatifica.ꝟa ꝓz.añs ꝓbat. Reliquorum sacramentoꝝ nō includunt in tali obiecto:puta ꝙ gratia detur parvulo baptizato:nec reosūt sacramenti eucharistie. Scotus

¶Rñdeo ꝓio. Negat añs ꝑ scḋa parte.scḋa scḋe.q.1.art.8.qz oēm beatificum inquantū hmōi repte sentat videnti ipsum corpus xpi ℨm ꝙ

ℨm ꝙ est in eucharistia ⁊ sītr res aliorū sacramētoꝝ ℨm pñtem cursum gloriē: ḥz dei absoluta aliter esse possit. Nā dato ꝙ nulla creatura videret:sed tm diuinitas:ad hoc ille intellectus eēt beatus ⁊ talis visio eēt beatifica.

ꝑScḋo negat añs.Ad ꝓbationē negat añs vt dictum est. Negat etiam ꝓntia:qz res baptismi.ſ.gratia dependet aliqn dispositiue ex cognitione ⁊ volitione suscipientis:que sunt occulta quedā reseruata diuine cognitioni:nō sic aūt res eucharistie.

¶Secūdo.Angeli nō vident ỹver boꝛcoꝛp⁹ xpi vt est in eucharistia: ergo nec hō beatus. ꝟa ꝓz.añs ꝓbatur. Angeli non viderunt ipsum a principio sue beatitudinis:ergo nec nunc.ꝟa tia patet et antecedens.

¶Respondeo. Negat antecedēs. Ad probationē negat antecedēs quoēs angeli a principio sue beatitudinis viderunt in verbo oia mysteria gratie:de quib⁹ est principaliter fides viatoꝝ ⁊ de quib⁹ angeli viatores illuminant: sicut sunt articuli fidei ⁊ sacra.alia vero mysteria de qbus nō est principaliter fides:sed que ptinēt ad ministrationē alicuius persone in cōi vel particulari pñt aliqui angeli cognoscere non in verbo sed in ꝓprio genere:⁊ de talibus illuminatur per superiores.

Cōcl'o.iij. Nullus intellect⁹ nō beatus pōt videre nāliter corpus xpi qđ est in eucharistia.Hāc sic ꝓbat vbi.ſ. Nāle cognitio intellectus creati:nō pōt esse de eo,de quo est fides directe.Sed xpm esse in eucharistia est hmōi:ergo.

¶Cōtra arguit Sco. ꝓ⁰. Intellectus angelic⁹ se ḥz ad oia intelligibilia: vt sunt intelligibilia i se: ḡ potest intelligere sbaz corꝑis xpi. Scotus

¶Rñdeo. ꝓio negat añs:qz si ipse ēent:tūc ḍiz talis intellectus ꝓtius ⁊ ꝓfectior intelligeret deū ℨ seipm ⁊ ꝓfectioꝛa in entib⁹ ℨ imperfectiora:qđ est falsum:vt dicit.ꝺ.Ɗo.de veri.q.8.ar.3.ad.2.⁊.4.

ꝑDico scḋo ꝙ cōcessa ꝟckone:hoc non est ℨ nos:qz nō negamus q̄n āgel⁹ possit nāliter cognoscere sbaz corꝑis xpi:ℨ dicimus ꝙ nō pōt cognoscere eā ℨm esse vel modū eēndi:quē ḥz i eucharistia sine intuitive. Nā cognitio intuitiua est q̄ cognoscit res:vt pñs ℨm esse suuz ⁊ modū essendi.Abstractiua vero est qua cognoscit essentia rei: nō cognita ei⁹ ꝑsentialitate sine eius existentia.

¶Cōtra hoc arguit sic. Angelus pōt cognoscere naturalē absentiā panis sub speciebus eucharistie. Ergo pōt naturalr cognoscere ꝑsentiā corporis xpi sub illis.

¶Respondeo.Negatur cōsequētia:qz existentia panis sub speciebus est nālis.Existentia aūt corporis xpi non.

¶Sed qr facta est mentio de hac duplici notitia sciēdū ē ꝙ Scotus vult ꝙ cognitio intuitiua nō sit p speciē,mediā:ℨ ꝙ ipm oēm pñs p suā realē existentiā moueat intellectū angeli. Hoc ỹo est falsuz : qz nullū extrinsecū imediate monet intellectū angelicū:sed cuiuslibz sue intellectiōis proximū principiuz est species:nisi qñ angelus cognoscit seipsuz vel deum naturaliter aut beatifice.

ꝑDico scḋo ꝙ non oē obiectū qđ pōt nāliter cognosci ab angelo abstractiue:pōt cognosci nāliter intuitiue:vt ꝓz de futuris ꝓtingētibus⁊ de cogitationibus cordis.

ꝑDico tertio ꝙ species ꝟcreate in angelo non equalr possunt repreſentare substātiā ⁊ accidētia per accidens talibus substātijs ⁊ maxime accidētia supnaturalia:cum contingētia vel a sola voluntate dei aut creature dependentia:non habeāt naturalem ordinē ad substātias vel ad aliquam causaz naturalem vniuersi.Existentia autē corporis christi sub speciebus est

quid supnaturale: ⁊ ideo eam nō cognoscit angelus: imo est etiam dubiū an angel⁹ nāl⁹ cognoscat gr̄am alterius angeli intuitive.

¶Secūdo arguit sic. Angelus potest cognoscere natural⁹ corpus christi ꝓm esse naturale: ergo ⁊ ꝑs esse supnaturale: qđ hꝫ in eucharistia. añs ꝑz. ꝓsequēcia probatur primo. Tum q: nāle ⁊ supernaturale nō sunt distincta in se: ꝫ solū per cōparationē ad aliud ⁊ aliud agere: ergo qđ cognoscit ⁊ reliquū Tum q: qui cognoscit naturaliter aliqđ qđ est maius: cognoscit etiam minus: sed supernaturale est aliquid imperfectius naturali puta accidēs supernaturale substantia naturali: ergo ⁊c.

¶Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbōnem negat añs. Nā gr̄a ⁊ gl̄ia distinguunt specifice ab oīb⁹ effectib⁹ nālibus: nec agēs nāle pōt prodncere aliquid idem specie cū gratia aut gloria.

ꝑAd secundā negat maiorē: qñ ds hꝫ spēm directe repr̄esentātez aliquid qđ ē maius: nō aūt id qđ est minus. Nā angelus hꝫ spēm nāliter repr̄esentantē essentiā alterius angeli: nō aūt eius volitionem que est act⁹. Sic est in ꝓposito. nā spēs ꝓcreate āgelis directe repr̄esentant species materiales ⁊ imateriales: que sunt de pfectione naturali vniuersi: non aūt nouos effect⁹ gratie ⁊ secreta sacramentalia: que p solā revelationē cognoscuntur.

¶Distin. xj.

Wagk Paul⁹ Soncinas.

QIrca dist. 11. q̄ritur. Utrum post consecrationē remaneat ibi sba panis.

Rñdet negative q̄ non remanet. 3. parte. q. 75. art. 2. ⁊ pñti dist. q. 1. ar. 1. q̄stiūc. 1. Huius rō est: q: si panis remaneret adorarēt adoratione latrie qđ nō est fiendū: ergo ⁊c.

¶Contra arguit Scotus q̄ christus nō sit in altari sine nō sit pñs speciebꝰ panis ⁊ vini solū p illam cōuersionē. Primo per nullā mutationē substantialē acquirit ꝑ se nisi substātia. Sed illa cōuersio ē mutatio substātialis cū terminet ad substāt̄ corporis christi: ergo per eam nō acquirit de per se presentia corporis christi ad speciez cū ipsa nō sit substātia. minor ꝑz. maior probat. q: mutatio hꝫ vnitatē ex per se termino: ⁊ ideo si ꝑ se terminat ad sbam ⁊ ad nō sbaz tunc nō esset vna mutatio. Scotus

¶Rñdeo. Negatur maior. Nam sicut gñatio substātialis per se ꝓmo terminat ad substāt̄ ⁊ ad sotmaz substātialē. Et per se secūdo terminat ad quātitatē ⁊ figurā ⁊ ad alias per se passiones cōsequtes illaz formā: ita ista ꝙuersio ꝓ° ⁊ per se terminat ad substāt̄ corporis christi: sed per se secūdo terminat ad ꝓsentiā eius: ⁊ similr dealbatio terminat ad albedinez ⁊ ad similitudinem. Termin⁹ ꝓ° ꝙuersionis dupler ꝓmutatiuē cūdua.

ꝑAd probationē dico: q̄ vni⁹ mutationis est vnic⁹ per se terminus prim⁹: sed pñt esse duo per se termini vnus ꝓm⁹ ⁊ alⁱ secūdarius vt dicit. s. D. q. 9. de veri. ar. 3.

ꝑDico secūdo q̄ hꝫ illa ꝓsentia nō esset per se termin⁹ illi⁹ cōuersionis: posset tn̄ per se per eā acquiri tanq̄ respect⁹ natura per se pñs per se terminū eius. Nam gñatio est acq̄sitiua per se termini forma liter cū sit acquisitio eius: est aūt acquisitiua effectiue eius qđ cōsequitur per se terminum.

¶Secūdo arguit. Termin⁹ eiusdem rōnis: nō pōt eē per se terminus duaꝝ mutationū distinctarum ꝓm genus⁹: sed pñtia corpis christi ad spēs pñs: manente sba panis est eiusdē rōnis cum pñtia ad ealdē species destructa sba panis: ⁊ prima ꝓsentia est sine cōuersione: ergo ⁊ secūda: ⁊ per pñs est per se ex vi illi⁹ cōuersionis.

¶Rñdeo. Negatur maior. Nam caro acq̄sita per gñationē est eiusdez rōnis: cum carne acquisita ꝑ mutationē ⁊ per creationē ⁊ ꝑ resuscitationē: ⁊ similr quātitas acquirit ꝑ generationē aliquādo ꝑ augmentationem.

ꝑDico scōo q̄ corpus christi non posset fieri ꝓsens substātie panis trāsubstātiatiōe vel inceptiōe vt desitione alicui⁹ substātie vel sue motu locali: ⁊ qz in ꝓsecratiōe nō est motus localis: nec gñatio alicuius substātie: ideo opꝫ ꝑ ibi sit cōuersio siue trāsubstātiatio ibē.

¶Tertio arguit. Qđ conuertit i aliqđ ꝑsistens magis acq̄rit conditiones eius q̄ ecōtra: ꝓz in nutritivo: ergo ex sola ꝙuersione panis in corpus christi ꝑsistēs: magis acquireret panis vt cōuersus pñtiam corporis christi in celo q̄ corpus christi ꝓsentiaz speciei panis in altari. Ad 11. arti.

¶Rñdeo. Dico primo q̄ falsuz ē añs. Ad probationē dicit q̄ hꝫ nutrimentū acquirat cōditiōes alti absolutas: tñ alituz in instanti cōuersionis forma alti ifōmat materiaz alimēti ⁊ acq̄rit vbi ⁊ situz ⁊ locum ipsius nutrimenti: aliter alimm non esset maius.

ꝑDico scōo. antecedēs est verū in cōuersione in qua ocurrit motus localis alimēti ad ꝓtes diuersas aliti: ⁊ vbi fit additio materie ad materiā ⁊ totū conuertit in totū. Non sic aūt est in eucharistia.

¶Quarto. Quia deus posset conuertere sbam panis in corpus xp̄i vt habēs esse in celo. Non enꝫ est hic maior cōtradictio: sed tūc non haberet corp⁹ christi esse sub specie panis ex ipsa cōuersione: ergo nec nunc.

¶Rñdeo. Negat minor. Posset enꝫ tunc mouere panē localr cuz suis dimēsionib⁹ ad locū christi: ⁊ tunc substāna corporis xp̄i esset sub spēbus panis sacramētalr et in ꝓprio loco circūscriptiue.

ꝑDico scōo negādo maiorē: qz nō apparet mihi qūo hoc posset fieri nisi interueniēte motu locali. Nā ista trāsubstātiatio importat successionem duaꝝ substātiaꝝ sub eisdem speciebus.

¶Ultimo arguit. Si panis quantus cōuerteret in corpus xp̄i quātum: ita q̄ quātitas in quātitatez ⁊ substātia in substātiā: corp⁹ christi nō haberet vbi circūscriptiue: qđ fuit panis. ergo ex cōuersione substātie in substantiā: corpus christi non haber vbi diffinitiue: qđ erat substātie panis. añs pater: quia corpus christi est maius pane. cōsequētia probat: q: sicut substātia ⁊ substātia que subsunt quātitati diminitiue se habent ad locum: ita substātia quāta ad substantiam quātam circūscriptiue.

¶Respondeo. Dico primo q̄ dato casu argumēti talis cōuersio esset impossibilis: vel saltem non eiusdez rōnis cum ea que nūc fit: que importat successionē duaꝝ substātiaꝝ totaliū ⁊ perfectaruz sub eisdem accidentibus.

ꝑDico scōo q̄ admisso casu: negāda est illa ꝓsequētia: q: nō est similе: qđ adducit pro simili. Nam in tali cōuersione nō remaneret aliqua accidētia panis conuerti sub quibus substātia corporis christi eidem succederet ⁊ rōne quoꝝ esset circūscriptiue aut diffinitiue aut alio mō in loco panis q̄rsi: secus est de cōuersione moderna.

Concto. ij.

Subst̄antia panis ⁊ vini hꝫ nō maneat in eucharistia: non tñ proprie annihilat. Hanc ponit. s. Doc. tertia parte. q. 75. ar. 4. item ꝑsenti dist. q. 1. arti. 2. itez 4. ꝑra gen. cap. 58. ⁊ quol. q. 11. Huius rō est. Omnis annihilatio propue terminatur ad nihil. Sed conuersio panis vel eius mutatio non terminatur ad nihil. ergo.

¶Contra arguit Scotus. q̄ substantia panis annihilet in trāsubstantiatiōe. Primo substātia panis ꝓsumit ⁊ nihil eius manet ergo annihilat. antecedēs probat: Scotꝰ dist. 11. q. q̄rta.

q; totū totaliter transit. s. materia in materiā et forma in formam.

¶ Secūdo arguit. Panis pfuit et modo nihil est nec in se nec i alio: ergo annihilat. añs probat: q; tūc corpus christi augeretur.

¶ Si dicat q; nō ē annihilatio: q; terminus ad quē hui⁹ trāsitus est aliquid. s. corpus christi.

¶ Contra. Termin⁹ ad quez hui⁹ trāsitus est nihilitas panis: ꝫ fm ppriā rationē illa desitio est annihilatio: ꝫ cōcomitet corpus xpi.

¶ Confirmat. Tuz q; pariter corruptio erit mutatio positiua: q; eā ꝓcomitat ḡnatio. Tuz quia cōcomitātia corporis christi est per accidēs. Tum q; si panis ānihilaretur eodez modo penit⁹ se haberet ryt nunc: qñ conuertit in corpus xpi. Tum ēt q; termin⁹ illi⁹ noue desitiōis est noua negatio panis.

¶ Rñdeo. Dicitur q; rñsio ibidem recitata enacuat sufficiēter ꝓmuz ꝫ scōm argumētū. quāvirtualiter ponit. s. D. tertia pte. q. 75. arti. 3. ttez pñti dist. q. 1. ar. 1. ꝫ ad ꝑmū.

Item quinto quoli. ar. primo.

Desitio panis i eucharistiaz an nihilatio: distinguūtur.

P Ad improbationē dicit q; talis desitio distinguitur fm ppriā rōnē ab ānihilatiōe: nō qđ vt desitio: sed vt talis desitio. Nec eius termin⁹ est nihilitas panis: sed nō panis q; est sba corpis christi.

P Dicitur ēt q; termin⁹ principalis ānihilatiōis est desitio: huius vero ꝫ prim⁹ termin⁹ sit desitio: nō tñ principalis: cū sit quedā dispositio ordiata ad positionē corporis christi.

Corruptio et ānihilatio tripl'r differunt.

P Ad primā ꝓfirmationē negatur ꝓsequētia. Corruptio. n. ab ānihilatiōe triplr differt. Primo q; māet. Scōo q; ꝑuatio. Tertio q; dispositio ad dispōnez positinaz. Quare nō seqr q; sit mutatio positiua de proximo ꝫ inductiue: ꝫ sit positiua vltimate ꝫ dispositiue Jtez manet in hac cōuersione in accidētib⁹ manentibus aptumdo nālis: sed obediētialis ad iterato informandum sbam panis.

P Ad scōaz negaf antecedēs. Nō enim positio corporis christi oīno se habet per accidēs ad desitionē substātie panis. Cuz desitio de p se nunc ordinet ad illaz positionē ꝫ ꝑpter illam itendat ꝫ ad illam disponat.

P Ad tertiam negat añs. Nam. si panis ānihilaret: nō eēt dispō vt dictum est nunc nunc.

P Ad quartā dicit q; illa noua negatio est cōiuncta potētie obediē tiali relicte in corpore christi ad sbam panis: sic ē post ꝓuersionē. talis vero negatio nō est termin⁹ annihilationis.

Durandus.

¶ Contra eandem cōclusionē arguit Durādus. ꝓbādo q; vel aliquid ō substātia panis: puta mā in sacramēto hoc remanet vel sba panis veraciter ꝫ ꝓprie annihilatur ꝑmo. Illud qđ nō est magis in alio nūc q; ꝑius nō est magis ꝓsertim i aliud nūc q; ꝑius. Sz si panis ñ manet post cōuersionē: nō estim sacramēto tūc plus q; ante vel ꝑius: ergo.

Opinio auctoris sine assertione q; panis conuertat ꝫ corpus xpi fm ē ꝑns realr i altari.

¶ Rñdeo. Negaf maior. Conuersuz. n. fz q; hmōi nō manet fm aliquid sui. Dico ēt sine assertione. q; substātia panis cōuertit in corp⁹ christi fm esse ꝑsens realr in altari: ꝫ corpus christi fm ē in altari est i potētia obediētiali ad eē substantiā panis. vt sic materia i materiā ꝫ forma in formā cōuertant: nō fm esse substātiale absolutū fz fm illud esse in altari. Secunduz istuz modū aliter manet panis in potentia post conuersionē in corpore christi q; manere post ānihilationē. Nā post ānihilationē fieret alias de nihilo vel de corpore christi fm se: ꝫ nō de esse corporis christi in altari: cū illud non esset. Hec Petrus et bene.

¶ Scōo arguit. Omnis terminus actionis fit per actionē: sed in conuersiōe panis in corpus xpi fm te corpus christi est terminus: ergo per talē actionē attingitur. Sed si nihil fit in ipso: qualiter attingat

non est intelligibile.

¶ Rñdeo. Cōcedit q; corpus christi fm esse in altari ē termin⁹ hui⁹ conuersionis ꝫ per eam attingit. Intelligat vero q; terminus hui⁹ conuersionis non sit solus respectus aut modus: fz substātia sub modo essendi.

¶ Sciēdū q; d. Tho. sensit: q; sba panis ꝓuersa redire non pōt: nisi corpus christi ecōuerso vertat in sbam panis. Qđ aūt reputat hoc impoſe nō ꝫ trariat ꝓdictis. Nam bene est impoſe fm potentiaz dei ordinariā: non autē fm absolutā. Jtez fz fm ordinatā sit impoſe q; substantiā corporis christi fz esse absolutū verratur in panē: nō tamen fm esse sacramentale: modo quo dictum est ꝑius.

Concio. iij.

Substātia panis ꝫ vini conuertit in corpus ꝫ sanguinē christi cōuersione singularissima.

Hanc ponit. 3. parte. q. 75. arti. 1. ꝛo. Jtē presenti dist. q. 1. ar. 3. in solutione prime questiuncule. Ex qbus ꝓ prima parte ꝓclusionis forma talis rō. Omne qđ incipit eē hic: est hic nouiter ꝓ ppriā immutationē vel per mutationē alterius terminatā ad ipm. sed corpus xpi incipit esse in altari ꝫ substantiā panis in corpus xpi. ergo. s. mutatio terminet ad ipm nisi panis: nec ille nisi ꝓ conuersionē. ꝫ.

¶ Pro secūda parte ꝓclusionis pōt sic argui. Illa mutatio vel conuersio est singularissima: que singularissime differt ab oi naturali mutatione. sed conuersio panis i corpus christi est hmōi. ergo.

Scotus recitat Durandus.

¶ Contra arguit Scotus: ꝓbando q; cōuersio si est nihil facit nisi dispositiue ad eē corpus xpi in altari: ꝫ q; de sine cōuersione eā facere pōt. suppōit aūt nōnulla: deinde deducit intentum.

¶ Primo supponit q; ꝓ carētiam quātitatis est angelus ꝑs omni corpori. sola enim quantitas facit distare ꝫ esse absens. idem faceret distare ꝫ esse absens. idem faceret homini quanto absolutio ab vsu quantitatis.

¶ Rñdeo. negaf hoc suppositum. Ad ꝓbationē dicit q; iz quātitas faciat distare: non tñ esse ꝑntē: sed hoc fit ꝓ aliqđ positiuū: puta per actualē ꝫtactū virtutis. idē dr de absolutione ab vsu quātitatis.

¶ Scōo supponit. Quid faciat hec conuersio. Accidentia remanētia faciūt corpus xpi ibi esse sacramētaliter qđ nō est esse realiter sed sicut in signo. Cōuersio vero substātie tria facit. Prio facit spēs habere imediatā habitudinē ad corp⁹ christi. Secūdo facit q; vi sacramēti hic est corp⁹ christi. vt est substantia. ex ꝓcomitatiua vero vt est quātitas. Tertio cum corpus xpi sit ēt quātū. put ē termin⁹ ꝓuersionis nō fit realiter ꝑsens.

De his q; cōuersio sōe facit in eucharistia.

¶ Rñdeo. Accidentia remanentia plus faciūt: faciūt em formaliter iz nō effectiue q; corp⁹ xpi sit i altari realr diffinitiue: aut sacramētalr vel alio mō: sicut faciebant q; substātia panis erat ibi circūscriptiue. Cōuersio em ꝑterita nō est formalis rō essendi in loco: fz potest se habet vt effectiua.

¶ Item ad scōm qđ facit cōuersio dicit falsum esse q; fiat couersio in quantitate ex ꝓsequēti. Quia substantia panis nō conuertit in accidens. Nec sequit est ibi: ergo ē sicut terminus ꝓuersionis sicut patet de diuinitate in quā nihil pōt conuerti et tamen est ibi.

¶ Tertio supponit. Qđ diuina virtus absolutē quātitatem ab vsu quātitatis q; effacere distare ꝫ esse absens cōpletiue ꝫ vltimate facit hic esse corpus xpi. Cōuersio autē determinat absolutionem ab vsu quantitatis per quam est ibi.

¶ Rñdeo. Plus dat ꝓuersio: q; dat ibi esse realr ꝓ hoc q; facit succedere illi: quod hic erat realiter.

¶ Quarto suppōit. Deo nulla scta ꝓuersiōe ꝑt facere istā absolutiōez

ab vsu quātitatis: sicut fecit qñ in
trauit ad discipulos ianuis clausis
¶ Rñdeo. Dē pōt absoluere quā
titatē ab vsu occupādi locū. Ab
solutio aūt ab vsu nō dat realē pñ
tiā. sed illa suppositā facit nō esse
localiter vbi esset localiter.

¶ Quinto arguit. Deus pōt face
re effectū qui est res absoluta vel
relatio sine cā eius i rei sicut ge
nerationē sine alteratiōe: ḡ si de⁹
pōt in cōuersiōe causare in corpe
christi istam habitudinē: q̄ est esse
hic realiter presens: poterit facere
sine conuersione.

¶ Rñdeo primo. Nullā potentiā
pōt causare respect⁹ sine fūdamē
to suo. Et qr corpus christi esse hic
sacramētaliter dicit i corpe xp̄i respe
ctū fundatum super conuersionē p̄
sentē aut preteritā: sicut paternita
tas super generationē actiuam.

¶ Itē falsa est maior. Quia deus
nō posset subsistētē creaturā crea
re sine creatōe passiua intermedia.
prima pte. q. 45. ar. 3. ad tertium.

Duran dus. ¶ Cōtra eandē arguit Durādus
pbando q̄ possit esse corp⁹ xp̄i in
altari nulla facta cōuersione: sed
manēte substātia p⁹. Si cōuersio
requireret: aut esset: qr corpus xp̄i
Utrum corpus xp̄i pos sit eē in altari manen te sba panis. non posset esse sub illis speciebus simul cum alio corpe. Aut nisi sba panis mutaret in ipm. Aut quia nō salnaret veritas verbor⁹ sacramentaliū. Non est aūt pp primū: qr corpus qđ pōt eē simul cū alie na quātitate pōt eē simul cū alie na substātia. sed corp⁹ xp̄i ē hmōi. ergo. Non pp scōz qr res cōuersa fit magis vbi erat res in quam cōuertitur q̄ ecōtra. Nō propter tertium: qr reddit vera loquutio: dicendo hoc idest contentum sub hoc est corpus meum. ergo.

¶ Rñdeo. Esse nō potest q̄ corpus christi manēs in celo localr sit i altari cum substantia panis sacramentaliter. P Ad primā. pbationē negatur maior de esse simul sacramentaliter: est aūt vera de esse localī. minor aūt est vera de esse sacramentali: nō aūt locali: quare nō sequitur conclusio.

¶ Ad scām dicit q̄ assumptū est verum tm: qñ cōuersum fm nihil sui remanet in loco prioꝛ r fm ali quid sui addit ad cōuertens sicut in alimēto. Non est sic in hac conuersione. Verū est q̄ ea que fiūt in hac conuersione imaginationem transcēdāt r nihil est in naturālibus hmōi simile. Facta cōuersione manēt quātitates rēs. scēdāt.

¶ Ad tertiā dr q̄ lz loquutio reddat vera: illud tamē esse nequit: qr corpus xp̄i aut aliqđ de nouo fieri nō pōt nisi aut p illapsum: vt spiritus creatus in corpe assumpto: aut localr aut per connersionem. Corp⁹ xp̄i ē in loco spe cierū. sine accidē.

¶ Sciendū q̄ lz corpus xp̄i nō sit in sacramento tanq̄ in loco: dicit tamen esse in loco specierū per accidens: veraciter tamē r realiter r habere habitudinē ad illū locum: mediāte tamē sacramēto: et consequēter dum incipit esse sub sacramēto incipit esse vbi nō fuit prius: non q̄ sit subiectū nouī vbi: sed qr hz habitudinē ad sacrām: qđ ē subiectū alterius vbi q̄ sit vbi corporis christi in celo.

¶ Sciendū etiā q̄ lz difficile sit: videre quō p conuersionē panis corp⁹ christi incipiat esse in sacramento tamen difficilius: imo impossibile est videre aliū modū. Unde de meritate potius sunt notandi qui ꝛ predictā doctrinā. s. Tho. temerarie loquūtur: q̄ eius positio temeraria dicenda. Temerārium cōtra pdictam doctrinā. s. Tho. quātes.

¶ Contra eandez arguit Aureolus pbando q̄ non sufficit dicere q̄ in transubstātiatione sit successio esse vni⁹ substātie post nō esse alterius p⁹. Non pōt dari in quo corpus xp̄i succedat pani. ergo. antecedēs pbat. Omne qđ succedit. aut succedit i essendo: qr. s. nō fuit r non est: vel succedit in tēpore: qr scz est in tēpore post q̄ erat in tempore. vel succedit in loco. Sed non est dare primū: qr corp⁹ xp̄i primo erat. Nec secundum quia eodem modo lapis qui est in altari succedit ipsi. Nec tertium qr nō esset aliud trānsubstātiari panem in corpus xp̄i: q̄ esse corpus xp̄i: vbi fuit panis. Similiter nec potest dici q̄ succedat in speciebus: vt qr prius fuerunt in pane: r postea sunt in corpore christi: qr hoc non esset ni si transaccidentatio. ergo. Aureolus. Facta cōuersione manēt quātitates rēs. scēdāt.

¶ Rñdeo. Tertiū admittitur. substātia enī corpis xp̄i immediate succedit substātie panis sub eisdē accidēcib⁹ r specieb⁹: mediantibus qb⁹ succedit substātie panis quo ad locū: lz substantia panis alr se haberet ad spēs q̄ substātia corporis xp̄i modo se habeat: vt dictum est. Nec sequit q̄ ibi sit sola trānsaccidētatio. Tum qr nihil cōuertitur in predicta accidētia: nec ecōuerso. Tū qr per successionem vnius substātie ad aliā: est ibi vera transubstantiatio.

¶ Ad cetera Aureoli p̄fata atrēte animadnersa facillime solūt.

¶ Distinctio.xij.

¶ Circa di. 12. queritur Utrū accidentia separata a subst antia panis cōnersi in corpus christi possint immutare substantialiter aliquid extrinsecum?

Pro qōne sit prima cōclusio. In sacro eucharistie remanent accidētia panis sine subiecto qđ sit substātia: r aliqđ accidens sine quocūq; subiecto. Hanc ponit. s. Tho. presenti dist. q. 1. ar. 1. q. 3. Itē. 3. parte. q. 77. art. 1. r. 2. Itē. 4. cōtra gen. ca. 65. et. 9. quolib. q. 5. Et quibus possunt forma ri rationes pro vtraq; parte conclusionis. Pro prima quidē. si accidentia panis essent facta cōuersione in aliqua substātia: aut illa eēt substātia panis: aut substātia corporis xp̄i: aut aliqua alia. Sed nullū horū dici potest: ergo nullū tale accidēs est subiectiue in aliq̄ substātia. Pro scōa parte cōclusionis arguit sic. Otis qualitas extēsa r diuisibilis r monēs sensuz est subiectiue in quātitate. sed qualitates eucharistie sunt hmōi. ergo. Scot⁹ q. 2.

¶ Cōtra arguit Sco. probādo q̄ alia accītia eque possunt esse sine subiecto sicut quātitas p⁹. Depēdētia ad primū in absolutis est essentialis: q̄ ad posteri⁹. sed qualitas est forma absoluta: ergo essentialr dependet a substantia q̄ a quātitate. Sed pōt esse sine depēdētia ad sbam: ḡ esse poterit sine actuali depēdētia ad quantitatē. Utrum alia accidētia possint esse sine sōto sic q̄titas.

¶ Rñdeo. Dico primo nō esse intentionē. s. Th. q̄ sola quātitas possit separari per diuinā potētiā: cū possit deus facere qualitatez sine quātitate: q̄uis velit q̄ quātitas sit habilior ad hoc q̄ separet: qr separata posset retinere eundē modū indiuiduationis quē habet in subiecto: non aūt alia accidentia. quoli. 7. ar. 10. Item. 4. ptra gen. ca. 65. Uñ argumēta Scoti nō cōcludūt cōtra 2cłonē bñ intellectā. P Dico scōo q̄ argumentū cōcludit q̄ qualitas diuinaꝛture/possit esse sine quātitate: nō aūt 2cludit q̄ possit hr̄e suā idiuiduatōez.

¶ Itē arguit. Accīs relatiuū pōt esse sine quocūq; subiecto: ḡ etiaz qcūq; aliud accīs. 2ña pz. Magis em vr repugnare enti relatiuo eē sine sōto q̄ absoluto. añs p bā. Non. n. repugnat ei vt accīs qr omni accidēti repugnaret: nec vt relatio: qr relationi diuine tūc repugnaret. ergo.

¶ Rñdeo. dicit primo q̄ nulla relatio per aliquā potētiā fieri pōt sine fundāmēto ꝓprio r termino: cū ab illis capiat propriā rationē prima parte. q. 28. ar. 2.

P Dicit scōo supposito q̄ separaretur nō esset ꝓprie individua.

P Dicitur tertio q̄ maior nulla hz apparētiā apud. b. Tho. Nā relatio fm eū ex ratione ꝓpriꝫ gñis nō habet q̄ inhereāt alicui subiecto nec q̄ sint accidētia. de potentia. q. 8. ar. 2. Itē. q. 7. ar. 8. Itē. 1. parte. q. 28. ar. 2. Item primo senten.

dist.26.q.2.art.1.¶Et.9.qnolib.q.4.¶Ex quib⁹ apparet ꝙ relationi

Relatõi min⁹ repugnat esse sine sbto ꝗ

pugnat quantitati aut ql̃itati. Repugnat eñ solũ qz accidẽs non qz relatio.

esse sine sbto ꝗ

¶Ité ptz ꝙ relatio increata ⁊ ois re

reliquis ꝗ

spectus rationis sunt sine sbto.

¶Argnit quoꝝ. Rarefactio ⁊ condẽsatio in specieb⁹ reperit̃ euchacidẽti bus.

ristia. Sed talis non hz sbm: ergo erit ibi motus cõdensationis sine quocũꝝ subiecto. ℌ. Aliqñ accñs aliud a quantitate erit ibi sine oi subiecto. maior nota ad sensum. minor probaℓ. Nihil remanet in rarefactione de priori quãtitate:

ter.26. ergo. Antecedens ptz. 5. phy. Ter minosmotus opz esse incõpossles.

¶Si dicaℓ ꝙ quãtitasmãet eadẽ hz termini mutatiõis sunt magis ⁊ min⁹ in ipsa quãtitate manẽte.

¶Cõtra subiectũ mot⁹ ⁊ termios mot⁹ opz differre realr. Sed quãtitas illa ⁊ maius ⁊ min⁹ in quãtitate nõ differũt realiter. ergo.

¶Secundo. Quelibet pars rarefactionis est rarior: ergo maior ꝑm quãtitatem ꝗ pars: ergo quelibet est quanta nona quantitate.

¶Si dicaℓ ꝙ nõ est oino nona: hz nona ꝑm partem tantum.

¶Contra. Si manet aliquid prioris quãtitatis: manebit in eodem subiecto. Cum accidẽtia non migrent. Igitur ꝙ prius fuit quãtũ hac quantitate: non poterit esse quantum nona quantitate.

¶Rñdeo. negatur minor. Nã motus cõdensationis nõ dicit aliqd absolutũ realr distinctũ a quãtitate et qualitate. Nõ eñ est mot⁹ ille nisi quãtitas vel qualitas. pcedens de potẽtia ad actũ vel econtra. Et quidẽ si sit quãtitas nõ cõcindit ꝙ ibi sit aliqñ accidẽs preter quantitatẽ sine subiecto. si vero qualitas est in quantitate: ⁊ sic

Rarefactio materialr ⁊ forma liter ꝺd.

idez. 8. Tho. super. 11. meta. lec. 9. Ité super tertio phy. lec. ü. Ex quibus ptz ꝙ rarefactio est quãtitas mãliter vel qualitas: formalr vero importat ordinẽ ad aliquid potentialius ⁊ ad aliqd actuali⁹. Falsum quoꝝ est ꝙ in rarefactione ⁊ condẽsatione corrũpatur totaliter quantitas prior et acquiraℓ nova quantitas cuius nihil prefuit.

¶Ad ꝓbationẽ dicitur. Termini motus sunt icõpossibiles: quo ad sua fofalia: nõ aũt quo ad sua materialia: sicut patet in alteratiõe ꝑm intensionẽ et remissionem.

¶Ad aliud dicit ꝙ hz magis ⁊ minus nõ varient essentiã fore: sufficit tamen ꝙ varietur esse forme.

¶Ad scõam ꝓbationẽ negat vltima consequẽtia. Nulla eñ quantitas nova acquiritur ꝑz essentiã: vt dictum est.

¶Ad reliquũ dicit ꝙ subiectũ rarefcit sine acqsitione none quãtitatis: non tamẽ sine acquisitione noui esse quãtitatis ⁊ none actualitatis. primo sen. dist. 17. vbi agit de intensione charitatis. ⁊ in scõa secũde. q. 24. 5. ad primum.

¶Si dicaℓ. Quãtitas nõ suscipit magis ⁊ min⁹: vt ꝺ̃ ꝑ ptis. ℌ.

capi. de ql̃itate

¶Rñdeo. Uerũ est vt quãtitas: hz vt est forma accñtalis apta nata dare sbo pfectius ⁊ implecti⁹ eẽ ⁊ ipsum diuersimode actuare.

¶Sciendũ ꝙ si mot⁹ nõ ponatur forma fluẽs sed poti⁹: finr⁹ fore: prout ponũt aliq: tũc dicẽdũ esset ꝙ talis fluxus esset subiectiue in quãtitate vel qualitate fluente.

¶Itidẽ arguit idẽ Scotus ꝙ i eucharistia quantitas non sit subiectũ aliorũ accidentium primo ꝑm quarto meta. Accidẽs nõ accidit accñti: nisi qz ambo accidunt eidẽ subiecto: nihil eñ hoc illi magis inest ꝗ illud huic.

Scot⁹:

ter.14:

¶Rñdeo. Aristo. loquit naturaliter. de virtutibus. q. 1. ar. 3.

¶Arguit quoꝝ. Nullus depẽdẽs terminat depẽdẽtiã eiusdẽ rõnis. sed oẽ accidẽs depẽdet depẽdẽtia ad subiectũ. ℌ nullũ accidẽs terminat hanc dependentiam.

¶Rñdeo. negaℓ minor. qz quantitas eucharistie nõ dependet actu ab aliq̃ subiecto: hz ꝑ se subsistit.

Quantitas eucharistie nõ dependet actu ab aliq̃ subiecto.

¶Cõtra arguit Aureolus ꝙ non deẽ i eucharistia accidẽti subsistere ⁊ modꝰ essendi substãtie ⁊ entis cõpleti ꝑ⁰. Cõtradictio est ꝙ gen⁹ trãsmutẽt in gen⁹ ⁊ species isp̃ez. Hoc eñ repugnat in ꝑmo mõ per se. sequitur eñ eãdẽ rem esse ⁊ nõ esse. sed essentia accidẽtis est interminata intrinsece ⁊ terminata extrinsece per subiectũ: essentia vero substantie intrinsece est terminata ⁊ perfecta: ergo cõtradictio est ꝙ modus substãtie detur accñti.

¶Rñdeo. negatur minor. In hoc enim consistit natura accidentis qz ei ſm naturam debetur esse in alio: nec habet potentiã naturalẽ ad esse per se: habet tamen potentiã obedientie ad hoc. Et sic si detur sibi esse per se non datur aliquid sue nature repugnãs: hz aliquid supra naturã. Nec transferẽ in aliud genus sed participat modũ essendi superioris generis. ꝓsenti dist. q. 1. ar. 1. q. 1. ad. 1. ⁊ ad. 2.

Termini mata intrinsece cõpletissima accidẽtis: non est ita.

Item. 3. parte. q. 77. ar. 1. ad. 2. Ex quibus ꝑz ꝙ termin⁹ intrinsecus vel extrinsecus cõpletiu⁹ vel intergratiuus accidẽtis nõ est substantis: sine qua accidens est integra essentia. Non habet tamen esse actu terminatũ nisi per subsistentiã sibi subiectã quãtũ ad hoc quod accidẽs nõ est qõ est: sed quo aliquid est. Et silr qz in sui diffinitione includit subiectũ vt terminum naturalis depẽdẽtie: que tñ põt a deo suppleri supra naturã.

¶Scõo argnit ꝙ quantitas non sit ibi sine subo pluſq̃ ql̃itas formalis ratio: qua habẽs partes: est formaliter partibile est subiectine in habẽte partes formaliter. hz partibilitas est ea formalis ratio: ergo erit subiectiue i qualitatib⁹ illis habẽtibus partes. tuncvltra aut partibilitas est ipsam ⁊ quãtitas: ⁊ sic habeo intentũ: aut aliquid aliud impſſum a quãtitate. qõ nõ. tũ qz esset intelligibilis sba ⁊ fieret pribilis a nobis sine quãtitate. tum qz caliditas quantitatis

Uiam eucharistie ql̃itas ita sit sine sbto sic ql̃itas.

nõ esset formalis sed effectiua. ℌ.

¶Cõfirmatur. Nã si quãtitas hz alias partes: ergo ibi erũt due dimẽsiones simul: ⁊ sicut due partibilitates. Multiplicato enim effectu formali idest partibilitate: multiplicatur forma idest dimẽsio.

¶Rñdeo. Partibilitas põt sumi in ꝓposito quadruplr. Primo ꝓ forma ⁊ natura absoluta: cui primo ⁊ per se cõuenit diuisio ⁊ habere partes ⁊ que est rõ alijs habẽdi partes et diuisionẽ. Scõo põt sumi ꝓ potẽtia vel aptitudine ad habẽdũ ptes et diuisionẽ. Tertio ꝑ effectu formali pribilitatis primo modo dicte: quẽ dat suo subiecto. s. esse partibile vel diuisibile in partes vnius rõnis. Quarto ꝑ respectu cõsequente substãtiã vel accidens partibile. Partibilitas itaq; primo modo accepta est ipa natura quantitatis. Scõo modo est substãtia vel qualitas saltẽ fũdamẽtaliter. Tertio modo est effectus formalis quãtitatis. De ql̃o nõ est cura. Ad ꝓbationẽ in oppositũ negatur cõsequentia: qz effectus formalis per nullam potentiã põt esse vel fieri sine forma a qua fluit. Ad secũdã pariter negatur cõsequẽtia: qz effectus formalis differt a forma: sicut effect⁹ efficientis ab efficiente.

Partibilitas sumi pt ql̃dripliciter.

¶Sciendũ ꝙ effect⁹ cãe efficientis ⁊ formalis differũt quadruplr. Primo qz effect⁹ efficiẽtis est per transmutationẽ: formalis ꝓ per naturalẽ resultationẽ. Secũdo qz effectus efficiẽtis differt ab efficiẽte sicut essentia ab essentia. Effectus vero formalis differt a forma sicut act⁹ essentie ab essentia. Tertio qz effectus cause formalis est ipsum esse forme et eius existere: secus vero est de effectu cause efficiẽtis: qz cã efficiẽs dat existentiã suo effectui. Quarto effectus formalis est rõ ꝓductiõis sue forme: qz sua forma ꝺ̃ ꝓduci: qz existit ⁊ est: vel potiꝰ dat cẽ existere simplr vel ſm quid suo formabili: secus

De differẽtia ql̃dripli ci effectus formalis ⁊ efficien tis.

est de effectu cause efficientis.

¶Ad confirmationē dicit primo negādo cōsequentiā. Ad pbationem dicitur q̄ solū ad multiplicationē primi ⁊ p̄ se partibilis multiplicantur dimēsiones: quod est quātitas dimensiua positionē habens: nō autē ad multiplicationē partiū eorum que sunt per accidens vel secundario partibilia. Cuiusmodi sunt substātie et octo genera accidentium.

¶Dicit secūdo manifeste esse ptra sensū imaginationē ⁊ intellectū q̄ quantitas nō habeat alias partes a partibus substantie. Nā sequereť q̄ quātitas esset accidens omnino indiuisibile.

¶Dicitur tertio q̄ nō semper opz multiplicato effectu formali multiplicari formā vel rationē illius effect⁹: nisi qñ effect⁹ multiplicati distinguunť supposito ⁊ subiecto ⁊ nullū inter se ordinē habent sed eque primo ⁊ immediate se habēt ad formā: que est principiū taliū effectuū: sic aūt nō est in ꝓposito.

¶Sciendū q̄ plus repugnat separari qualitati q̄ quantitati si vtrūq; retineat suā individuationem. Et rursum inherētia magis cōsequitur accidētia absoluta q̄ relatiua. Quare argumenta reliq̄ Scoti sat supq̄ soluta remanent.

Cōclo.ij. Predicta accidētia possunt immutare substātialiter aliquid extrinsecū. Hanc ponit. s. Tho. 3. parte. vbi supra. ar. 3. et ad tertiū. Itē. 4. sen. dist. 12. q. 1. ar. 2. in solutione prime. q. Item in solutione secunde questiuncule. Simile ponit quarto cōtra gen. cap. 66. Huius ratio est. Vbicunq; manet idē ⁊ fm idē esse principiū actiōis: ibi potest esse actio ad eundē terminū. sed in eucharistia manet idez fm essentiā et fm esse principium actionis productiue substātie qō erat prius: ergo ab illo pōt pcedere eadez actio ad eundē terminū.

¶Contra arguit Scotus pbādo q̄ in actionib⁹ naturalib⁹ principiū immediatū actionis nō semp sit accidēs primo. Nihil nec in virtute ꝓpria nec alterius pōt agere vltra ꝓpriā speciē: ergo accidens i virtute substātie nō immediatū principiū actionis. probatur añs. Si enim accidens coniunctū subiecto substantie est eius instrumentū ipsa substātia esset superius accidēte: ergo naturaliter prius agit q̄ accidens ⁊ agit totū qō pōt si naturaliter agit: ergo substātia illo posito natura in eodē tū instanti tēporis in quo operatur accidēs producit totum effectū sibi possibilē idest substantiā: ergo accidens in secūdo instāti nature non pduxit sbam aut pduxit iam productū.

¶Rñdeo. negatur añs. Nam virtute alterius cuius est instrumētū pōt aliquid agere vltra speciē propriā: sicut serra agit ad formā scanni. presenti dist. q. 1. ar. 2. q. 2. ad. 2. Item. 3. parte. q. 77. ar. 3. ad 3. Ad improbationē negat assumpta. Nā ignis ⁊ eius color nō se habēt sicut due cause efficientes: quarum vna sit superior et alia inferior: sed se habent potius sicut vna causa propriae loquendo. Substantia enim est qō efficit calor quo.

¶Dicitur secundo q̄ posito q̄ essent due cause: adhuc nō bene pbat: quin possent advnū effectum ꝛcurrere: sicut sol ⁊ ignis generāt ignē. sol⁹ nempe manicheus hoc poterit negare.

¶Dicitur tertio q̄ probatio adducta fundatur in hac falsa cōsequētia. a. pri⁹ naturaliter agit qō agat. b ergo in aliquo istāti nature prioris agit. a. in quo instāti nō agit. b. Huius enim oppositū est verum. Non enim causa superior: dicitur prius agere naturaliter qō agat causa inferior: ideo q̄ agant in diuersis instantibus nature: sed solum ꝓpter hoc q̄ actio prime nō dependet ab actiōe scōe: iz potī ecōtra.

¶Secundo arguit. Omnis potē-

Scot⁹ q. 3. Utrū in actiōib⁹ nālib⁹ pncipiū actiōis immediatū sit qō accidēs

tia mere passiua est ꝑtradictionis nono metaph. Substātia āt respectu ꝓprie passionis nō est cōtradictionis: ergo non est causa eius solum vt materia vel vt potentia passiua: ergo est cā efficiens: preciꝑ fm q̄ qui dicis potēt as fluere ab anima ⁊ accidens causari a principijs essentialibus substātie vl aliter. q̄ sba imediate efficit accns

¶Rñdeo fm. s. T. generans vel creans ꝓprie dicit causa proprie passionis. subiectū vero satis improprie ex hoc. s. q̄ propria passio non producitur nisi mediāte subiecto. tertia pte. q. 7. ar. 6. ⁊ ad secundū. prima scōe. q. 23. ar. 4. Itē scō sen. dist. 14. q. prima. arti. 3. ⁊ dist. 26. q. prima. ar. scō. Item de veri. q. 14. ar. primo. Et de potentia dei. q. 5. ar. 11. ad quintū. Hinc habes q. s. Doc. dicit q̄ propria passio causat a pncipijs subiecti quasi idē sit cā. pductiua vtriusq; primo sen. di. 17. q. 1. ar. 2. ad. 2.

¶Dicitur secundo q̄ maxima assumpta est falsa vt patet in materia celi. ⁊ prima mā ⁊ quātitate.

¶Dicitur tertio q̄ Aristoteles nō intendit illam maximā sed eius cōuersam. s. omnis potentia contradictionis est passiua. nō tamē mere sicut ptz in voluntate.

¶Tertio arguit. Sequeretur ꝓcessus in infinitū in ordine generantiū in eadem specie: ergo añs probatur. Nam in accidētib⁹ aut stabit aut nō. si nō: habeo intētū. si sic: ergo illud accidēs imediate a substantia generabitur.

¶Rñdeo. stabit. Nec sequit q̄ immediate generet a subiecto: iz ab aliquo exteriori vt dictū est: vel a deo q̄ nō agit mediāte aliquo accidēte: vl ab aliq̄ substātia creata corporali vel spūali. ⁊ quelibet illarum mediāte accidēte. ⁊ ita concludit q̄ solus deus est hmōi pncipiū: q̄ eius solius actio est sba.

Scotus ¶Contra eandē cōclusionem arguit Scotus q̄ accidēs ꝓpriū nō possit immutare ad formaz substantialē. Primo si immutat aut in virtute ꝓpria aut sba: nō in virtute ꝓpria q̄ sic ageret vltra suā spēz: ꝓpriū nec in virtute substātie: q̄ quero possit ide illa virtute dā fit. Nō em est alii mutare quid absolutum: qō sit in pane: q̄ ad forageret in virtute nō entis. Neq; mā sub absolutū qō sit accidēs vel in ipso substātialē accidēte: q̄ per illud nō pōt qō nō possit ꝓpria virtute: ⁊ in accidēte nihil sit ipso accidēte nobilius. Neq; habitudo ad subst̄iā prior rē: q̄ habitudo ad non ens nō est aliquid reale positiuum. ergo.

¶Rñdeo. Agit in virtute substātie: quā informauit vt eius instrumētū. Cum queritur quid sit ista virtus substātie: ō: q̄ est aliquid absolutū qō accidens separatum nūc existens potuit accepit in sub substantia: cui inhesit. Est autez hoc duplex. Primū est natura accidētis plus potēs in ratiōe subiecti. Secūdū est esse ꝓpriū accidētis: qō recepit in tali subiecto: est aūt nunc idem numero.

¶Dicit etiaz Petrus de Palude q̄ pñt agere virtute dei ⁊ celi: quia agebat in substātia. Sz hasduas virtutes recipit accidēs subiectiue ⁊ trāsitiue: iz aūt talis sūba in proposito nō sit in se: est tñ in suo effectu ⁊ per illū agit. Et effectus tripliciter retinet virtutē substātie: tā diu mouetur ab illa. Et quib⁹ pa gnāt actet q̄ triplici virtute possunt gnāre: dei: substātie que ibi fuit: celi.

¶Item arguit idē Scotus q̄ accidens separatū nō sit pncipiuz generādi substātiā principaliter: sicut erat panis: in quo pri⁹ erat illud accidēs. Omne agēs totale vel est vniuocū: ⁊ ita est eque pfectū cū pducto: vel equinocū et ita perfectius. Accidēs aūt est omnino imperfectius substātia. ergo.

¶Rñdeo. Agēs equinocū instrumētale pōt esse imperfect⁹ suo effectu: nō autē principale agens. prima dist. huius. arti. 4. q. 1. in solutione tertij. ⁊ ad quartū. Itē tertia parte. q. 62. ar. 4. Item agens

Utrum accidēs ꝓpria q̄ sic ageret vltra suā spēz: ꝓpriū nec in virtute substātie: q̄ quero possit ide illa virtute dā fit. Nō em est ali mutare quid absolutum: qō sit in pane: q̄ ad forageret in virtute nō entis. Neq; mā sub absolutū qō sit accidēs vel in ipso substātialē accidēte: q̄ per illud nō pōt qō nō possit ꝓpria virtute: ⁊ in accidēte nihil sit ipso accidēte nobilius. Neq; habitudo ad subst̄iā prior rē: q̄ habitudo ad non ens nō est aliquid reale positiuum. ergo.

Quid sit virtus substātie in accidēte.

Triplicitas virtutum accidētis Scoti.

Universidad de Sevilla Biblioteca

instrumētale nō oz esse perfecti⁹ in actu formali. sufficit enim q̄ sit perfectius in virtuali actu: qō dicimus de accidente hic.

Concło. iij. Predicta accidentia possunt corrūpi: & ex eis sic corruptis, pōt generari substātia. Hāc ponit tertia parte. q. 77. art. 4. ꝛ. 5. Itē. 4. sen. di. 12. q. 1. ar. 2. in solutione. 4. questiuncule. Itē quarto cōtra gen. ca. 56. Ex quibus pōt formari talis rō: ex eo qō retinet oēm virtutē actiuā ꝛ passiuā sbe: pōt generari omne qō poterat generari ex tali substātia. Iz accētia eucharistie sunt huiusmodi. ℟.

Scot⁹. ¶Contra arguit Scotus, pbādo q̄ cū ex accidētibus separatis generaī vermis: forma substātialis nouā, nō recipiaī subiective in dimēsionib⁹ interminatis: nec adueniat nouā mā. Primū ꝓbat octo medijs: ad que non opz rndere: q: bene cōcludūt ꝛ ad mentē. s. Th. tenētis q̄ forma nouiter gnāta ex illis accidētib⁹ nō recipiaī sbtiue in solis dimēsiōib⁹ interminatis. pñti di. q. 1. ar. 2. q. in solutiōe. 2. ꝛ. 4. Itē. 3. parte. q. 77. arti. 5. ad. 3. Vbi dicit q̄ eius fuit q̄ dimensiones subsistentes in eucharistia conuertanī in substātia virtute in materiam quantam.

Uerū in gnatiōe ex spēb⁹ eucharistie: adueniat nouā mā. ¶Arguit deinde: q̄ nō adueniat mā nouā sic. s. i mā reddit: aut añ instans in quo generaī aliqd: aut in illo instāti: nō primū. Tum q: cū corpore christi: essz ibi alia mā. Tū q: illa mā esset sine forma: qō est simplr impossm te. saltez nō ē possibile sine nouo miraculo: sz miracula nō sunt ponēda sine necessitate: nec secūdū dicēdū ē. Tū q: frustra rediret: q: sm te agens nāle: nō gnāt nisi de mā quanta. Tū q: sm te nō generat: nisi cōmitante aliqua corruptione sbe: quam hic nō est assignare.

¶Rndeo. Aduenit nouā mā i illo instāti. Ad ip̄obationē p̄mā: dico q̄ nō pōim⁹ redire nouā materiā sine quātitate: sed nouā materiā sub nona ḡtitate diuinit⁹. Ad scōaz dz q̄ ibi iterueniet corruptio ḡtitatis subsistentis ad modum substantie: ꝛ se habentis actiue ꝛ passiue eo modo quo panis.

¶Sciēdū q̄ cū dz ex spēb⁹ fit aliqd: ex dt hitudinē māe. Si. n. ly ex solū diceret ordinē: vt sit sensus ex spēb⁹. i. post spēs ex q̄ spēs nō trāseunt in sbam geniti: genitū nō p prie gnārek. s. T. pñti dist. q. 1. ar. 2. questiū. 4.

¶Arguit quoq̄ Durādus contra eandē ꝛclonē. probādo q̄ quantitas eucharistie non possit nāliter corrumpi. Si em corrūperet aut actiōe contrarij corrūperet: qd nō q: nō hz cōtrariū: aut corruptiōe sbi: qd hic nō hz: aut diuisione sui quod nō: q: haberet terminuz in minus: quātitas aūt est de diuisibilibus in infinitū: ergo. Durand. hic. q. 2. Utrum ḡtitas eucharistie possit nāliter corrūpi.

¶Rndeo sm Petrū. Quantitas hic pōt corrūpi ꝛquadrupl⁹. Pmo per cōtrariū: qd non hz qd: sed q: est susceptibilis ꝛtrariorū: sicut sba. Scdo corrūpitur corruptiōe rei in materie seu subiecti nō actual: sz aptitudinalis. Tertio pōt dici corrūpi per diuisionē: lz. n. quātitas vt quātitas est sit diuisibilis in infinitū: nō tn vt nālis: sed hz minimū. Quarto pōt dici q̄ corrūpit per augmētationē. Mā nūc sicut ꝓius perdēs oēm qualitatē pderet ꝛ pdidisset nāle sbm. Quātitas in eucharistia corrūpi ꝛquadrupl⁹.

Distin. xiij.

Jrca dist. 13. q̄ritur Utrum hostie ꝛ sanguinis a duob⁹ consecrato: possit aliqd admisceri? Ff Jff. mineñ.

Pro qōne sit ꝓia conclusio. Plures sacerdotes pñt simul vnā ꝛ eandē hostiā vel eadem vinum consecrare. Hanc ponit. s. Tho. 3. pte. q. 82. ar. 2. ite. 4. sen. dist. 13. q. 1. ar. 2. in solutione. 2. qō. Utrum plures sacerdotes possint eandem hostiam consecrare.

Ita dicit hic q. 3.

trando: per ecclesiam tolerata ꝛ a sacris doctorib⁹ approbata: effectuz cōsecrationis hz: nec est sine effectu: sed hmōi ē celebratio plurium sacerdotū in eoz ordinatione: sup eandez materiam panis ꝛ vini: ergo ꝛc.

¶Contra arguit Durādus i hūc modum. Cōclusio inquit ista pōt itelligi dupl⁹. Primo q̄ plures sacerdotes sic cōsecrēt vnā hostiam q̄ vnus ꝓsecret partē puta mediatē: alius aliā: hostia tn integra manente. Alio mō q̄ quilibet cōsecret totā. Primū adhuc pōt intelligi du pl⁹. s. q̄ quilbet ꝓsecret: nō signādo mediatē: vel signādo sensu vel imaginatione. Pmo mō nullus ꝓsecrat: q: intētio ꝓsecrātis nō est ad determinatā materiā: neq̄ scdo mō. Tuz q: cōsecratio nō ē possibilis: nisi vna ps substātie panis possit ꝓuerti sine alia parte. Iz hoc non est pone: q: substatia panis sub quātitate hostie nō hz partes. Tuz q: vnū numero nō pōt fieri multa nisi diuisione quantitas. Hoc vero hic accideret quātitate manēte integra in ꝓuersiōe substātie panis.

¶Si aūt detur q̄ quilibz ꝓsecret signādo mediatez: tunc vna ps pōt ꝓsecrari sine alia. Est aūt hoc valde difficile videre. quomodo possit distincte signari illa mediatas a sensu vel intellectu.

¶Si vero dicaī q̄ qlibz cōsecrat totā. Est dupler mod⁹ dicēdi. primus q̄ sic ēt si nō sit ꝓferant: sed vnus post alium referendo tamē intētionem suam ad idez instans ꝓsecratiōis: vt dicit Inno. tertius. Est enim cōsuetudo aliquā ecclesiarum: in ordinatione sacerdotū: vt sic fiat.

Sed ꝓtra est ꝓsuetudo aliquā ecclesiaꝝ: vt nouiter ordinati dicāt canonez sine verbis cōsecratiōis ergo non consecrant.

¶Itē illa cōsuetudo merito esset abolēda. Tū q: raro euenire pōt vt ordinati simul ꝓferant verba cōsecrationis. Tum q: eo tēpore adhuc non est perfecta ordinatio sacerdotis. remanet em ipositio manuum. Tū q: verba cōsecrationis nō hnt effectum nisi in primo istāti quo ꝓlata sunt vel nūcꝫ. Querit enim si post tēpus platōis hēant effectuz: vbi iterum manet illa virtus. Hec dz dici vt quidā q̄ inaere: hoc enim derisoriū est.

¶Ad id qō dicit q̄ Inno. hoc ꝓfir manit vel approbauit: dicēdum q̄ approbauit vt Doctor: non vt papa: nec sua doctrina tenetur in oibus: nec nūc qō ipe dixit seruat romana ecclesia: sicut nobis ꝓstat qui i curia romana diu stetim⁹ et adhuc sumus.

¶Si vero dicaī q̄ oēs celebrant dūmō simul, pferāt. sed ꝓtra: primo ꝓferens cōsecrat: ergo sequens nihil facit.

¶Rndeo. Dicit primo q̄. s. Tho. solū acceptat scdz modū: iō nō est necesse rndere argumētis ꝓmum modū dicendi recipiētis: quānis nec argumēta cōtra illum modū dicēdi cōcludant sufficiēter cōtra scōm membz: quānis cōcludat ꝓtra primū pp rōnez ibidē tactā. Ad primā vero ꝓbationē cōtra scōm mēbrū dr: q̄ minor est falsa. q: mā hz partes alias a partib⁹ quātitatis: lz quātitas sit id quo formalr substātia hz partes vni⁹ rōnis. Sequerent enim multa in cōuenētia si substantia quātitati ḡtitati subiecta nullas hēret partes. Pari na primum q̄ esset tota in toto ꝛ tota i bus cauali⁹ parte. Scdz q̄ diuerse ptes quātitatis haberēt idez subiectū quūtur adequatum. ꝛ multa alia. prima in cōuepte. q. 76. ar. 6. ad scdz. Itez in tractata de natura materie. Si sba cōuenētia si substantia quātitati ḡtitati subiecta nullas hēret partes. Pari na primum q̄ esset tota in toto ꝛ tota i bus cauali⁹ parte. Scdz q̄ diuerse ptes quātitatis haberēt idez subiectū quūtur adequatum. ꝛ multa alia. prima in cōuepte. q. 76. ar. 6. ad scdz. Itez in tractata de natura materie.

Ad scōam negat añs. Pōt nāq̄ vnū fieri multa sine diuisione: qñ illud vnuz hz multas partes i potētia sub diuersis ptib⁹ quātitatis potissime per diuinam potentiā.

¶Ad illud qō dicit de signatione mediatis: dicit q̄ nō ē difficilis talis signatio: puta q̄ sacerdos

intẽdat ꝓfecrare id qđ est ifra circulũ. Et ſi ſenſu ñ ſignet: ſuffic̃ q̃ intelſectu. Cecus. n. põt ꝓfecrare: ſimilr̃ videns hoſtias alijs ſuppoſitas: quas non vider.

P̃Ad ea que obijciunt ꝓtra ſcõm modus dicẽdi: dicit primo q̃ apoſtoli ꝓfecrati in die cene a chriſto: oẽs ꝫ mann eius ꝓmunicauerũt: ꝫ nõ ſecum cõſecrauerint. Cauſa aũt fuit: vt oſtenderet̃ q̃ inſtitutio huius ſacr̃i ad ſolum chriſtuꝫ pertinet: et qz tunc erãt inexperti. Cauſa vero quare ſacerdotes ordinati cõcelebr̃ãt epõ: eſt ſm Indiati cõ nocẽtũ. de officio miſſe parte ter celebrẽt tia cap. 24. vt oſtẽdãt apoſtolos ordinãti. tunc a domino hmõi ritum ſacrificiũ dedicaſſe.

P̃Ad id qđ obr̃cit de cõſuetudine aliquarũ eccleſiarũ non valet: qz magis credendũ eſt Innocẽtio q̃ ſibi. Cum vero dicit cõſuetudinẽ ab Innocẽtio adductã eſſe abolẽ

Conſuetudo quã romana dam: dicit q̃ non eſt faciendũ niſi diſpẽſatiue loquẽdo de ꝓſuetudine: quã romana eccl̃ia ſcit ⁊ diſſimulat: ⁊ ꝫ nõ oẽs ſimul ꝓferant: ſuat ecclie. nõ ẽ referendũ tñ eſt ad idem inſtans.

P̃Ad id qđ dr̃: verba conſecrationis nõ h̃re effectum niſi in vltimo pẽtactio ne aboleda. P̃Ad id qđ obr̃cit de cõſuetudine aliquarũ eccleſiarũ non valet: qz magis credendũ eſt Innocẽtio q̃ ſibi. Cum vero dicit cõſuetudinẽ ab Innocẽtio adductã eſſe abolẽ dam: dicit q̃ non eſt faciendũ niſi diſpẽſatiue loquẽdo de ꝓſuetudine: quã romana eccl̃ia ſcit ⁊ diſſimulat: ⁊ ꝫ nõ oẽs ſimul ꝓferant: referendũ tñ eſt ad idem inſtans: nõ ſine diſcrimine vocabuli. P̃Ad id qđ dr̃: verba conſecrationis nõ h̃re effectum niſi in vltimo inſtãti. Plat̃iõis: verũ eſt ſm cõez curſuꝫ. Nam cũ principale agens i ſacr̃is ſit diuina virt⁹: ⁊ cõſuetudines ab eccl̃ia approbare ſũt ꝓtemes diuinevolũtati: ſi cõſuetudo ſit: vt oẽs referãt intẽtionẽ cõſecrandi ad vnuꝫ ⁊ idem inſtãs: nõ ſit cõſecratio per diuinã virtutẽ ⁊ mes diprolatis verbis a qbuſdã niſi in mine vo illo inſtanti. cũ querit vbi manet lũtati, illa virt⁹. rñdeꝫ miraculoſe opatur: ⁊ ita ſicut virt⁹ chriſti in paſſione habuit, effectũ i p̃deſtinatis p̃cedẽt: bus paſſionẽ chriſti ⁊ in ſequẽtib⁹. 3. ꝑte. q. 48. ar. 6. Memini. n. dubiũ eſſe dz eccleſiã romanam talẽ ꝓſuetudinẽ nec inceptſſe nec obſeruaſſe nec toleraſſe aut approbaſſe: ſine ſpãli conſilio ſpiritusſancti: nõ ſi nõ ſit perfecta ordinatio ſimplr̃, eſt tñ ꝑfecta quo ad hunc actum: vnde conſecrans tunc imperfecte ordinati.

P̃Ad aliud de cõſuetudine quã dicit nõ eſſe rome: dicitur q̃ ꝫ forte tũc nõ ſit: tuit tñ teſte ipſo Innocentio: qui melꝰ debuit noſſe mores eius q̃ arguens.

P̃Ad aliud negat̃ ꝓña. Ad cuius intellectũ duo aduerẽda ſunt ex p̃allegatis locis. s. Th. Primũ q̃ virtus inſtr̃alis põt h̃re effectuꝫ: anteq̃ illa virt⁹ ſit ⁊ poſtq̃ deſijt eſſe: dũtñ copulet paſſo ⁊ ꝓingat illud mõ ſpiritualiter puta per fidẽ. Scõm eſt q̃ ſicut ſi deus põt anticipare effectũ virtutis vel retardare effectũ virtutis paſſiõis chriſti in holbus vel in ſacr̃is: nõ apparet inconueniẽs q̃ intẽtio cõſecrãtis ⁊ cõcelebr̃ãtis epõ ex fide eccleſie procedẽs ⁊ a ſpirituſancto regulata: poſſit anticipare vel retardare effectũ ꝓfecrationis: potiſſime vbi de⁹ eſt p̃incipale agẽs qđ põt vti virtute inſtr̃ali verborũ: ſicut vult. s. Tho. 1. parte. diſ. 4. q. 1. ar. 4. in ſolutione tertie queſtiũcule.

Cõcõ. ij. Vino cõſecrato poteſt alius liquor admiſceri. Hãc ponit. s. Th. 3. parte. q. 77. arti. 8. item. 4. ſen. diſt. 12. q. 1. ar. 2. in ſolutione. 6. q. Primus rõ eſt. quicqd poterat parti ſbe vini ante cõſecrationẽ: põt pati ſpẽs remanẽs poſt ꝓfecrationẽ. Sed ſbe vini poterat miſceri aliꝰ liquoribus: ergo hoc poſſunt ſpecies remanentes.

¶ Cõtra cõcõnẽ arguit Durãd⁹ multipl̃r. Primo ꝓta hoc q̃ dicit ꝓcõ ꝰ liquore addito altẽri⁹ ſpẽi. Vult. n. ꝑbare primo q̃ ſi talis liquor eſt equalis vel maioris virtutis: deſinit ibi eſſe totalr̃ ſanguis xp̃i. Scõo q̃ ſi ſit minoris virtutis remanet ibi ſanguis ſub ol gte ſpecierũ: ſub qua prius erat: ſed non incipit eſſe ſub liquore admixto ⁊ corrupto: qz qđ inde gñat̃ eſt vinũ ⁊ nõ ſpes vini. Primũ ꝑbat: qñ de ſunt eſſe ꝓfecratio: deſinit eſſe ſanguis. Sed ſic eſt in ꝓpoſito: q̃ mis

Duran dus dꝰ 12. q. 3.

nor: ꝑbat: qz facr̃m deſinit quãtũ ad qualitates colꝰis ⁊ ſaporis: vt ꝑz. Hoc aũt ſufficit ẽt ſi quãtitas non corrũpat. Tum qz ſpẽs vini pertinet ad facr̃m: quatenꝰ repr̃ſentat ſbam vini: qđ magis faciũt ꝟ qũtates ꝓprias vini: q̃ ꝟm quãtitatem cõem vino ⁊ aliꝭ. Tum qz ſacramẽtũ ẽ ſenſibile ſignũ: magis aũt ſunt ſenſibiles qualitates q̃ quãtitas: vnde eis deſinẽtib⁹ deſinit facr̃m. vñ ẽr Innoc. 3. dicit vbi ſtitudo ꝺficeret facr̃s ñ eẽt. Scõs ẽt ꝑbat: qz i hoc caſu ſpẽs manẽt incorrupte: cũ ſint maioris ꝟtutis.

¶ Rñdeo. Dico ꝓ⁹ q̃ deſinẽtib⁹ q̃ litatib⁹ ⁊ manẽte q̃litate: nõ deſinit ibi eẽ corꝓ⁹ xp̃i ⁊ ſanguis. Nec q̃ ẽm ſufficit deſitio qualitatum. P̃Ad pmã ꝓbõnem dr̃: q̃ illa ꝓpõ aſſumpta eſt falſa. Mã ſpẽs nõ ꝓtinẽt ad facr̃m ꝓ hoc q̃ repũtãr rẽ ꝟſaꝭ: ſed magis ꝓ hoc q̃ repñtant rẽ ꝓtẽtam. vñ hac ſitudine manente: manet facr̃m.

¶ Ad ſcõam dr̃: q̃ vbi ſitudo rei ꝓtente deficeret: facꝭ nõ eẽt. Corruptis. n. q̃litatib⁹ corꝓalib⁹ q̃ tas corrũpit ⁊ alia ſba ⁊ alia accidẽtia gñant̃: ſed ſi corrupta ſitudine remaneret quãtitas ſine ſbo vt prius ad hunc remaneret facr̃m tertia ꝓte. q. 76. ar. 8.

P̃Dico ſcõo q̃ oba a Durando in aliq̃b⁹ h̃it veritatẽ: in aliq̃b⁹ nõ Eſt. n. vera in liquoribus additis nõ miſcibilib⁹ altẽri liquori ſicut ẽ olcũ. Et i liquorib⁹ groſſiſſimis vt i ceruſia. In talib⁹. n. nõ fit corruptio ꝓ diuiſionẽ: ꝭ ſi fit: ꝓ actionẽ virtutis ꝓtarie fiet. Inde eſt q̃ ſpẽs vini ſunt maioris virtutꝭ q̃ liquor appoſitus tũc corrũpũt illũ ꝛc. Si aũt liquores ſint adiui cẽ penetrabiles ⁊ fiat diuiſio ꝑtis vſq̃ ad minima tũc locũ h̃z

Intelligentia opinionis mor. Doct.

ſẽtis vſq̃ ad minima tũc locũ h̃z opinio. b. T. diſtigñẽs de q̃litate ſi. n. liqr̃ maior: ꝑtñs corrũpit. Sic̃ ſit minoris q̃litatis adhuc corrũpit ꝑtẽs vſq̃ diuiſionis: ⁊ per ꝓſe deſinit ibi eſſe ſanguis xp̃i.

P̃Ad ſcõm negat̃ q̃ ſpẽs maneãt incorrupte. Ita. n. corrũpit ꝓticula vini ꝓ appoſitionẽ gutte aq̃: ſic̃ aliqua ꝓticula ſpẽrũ: ⁊ hoc intelligat̃ in oib⁹ liquorib⁹ dr̃ntib⁹ ſpẽ natis adinuicẽ agere ⁊ mutuo ſe corrumpere ⁊ conuertere.

¶ Sciendũ ꝓo notitia ſolꝰnis reliquoꝝ a Durãdo obꝝ q̃ ſi gutta ſanguis, ꝓiciat̃ in doliũ plenũ vino eiuſdẽ ſpẽi deſineret ibi eſſe ſanguis xp̃i fit. n. cõmixtio vſq̃ ad minima. Si tñ vinũ eſt ita ſpiſſuꝫ

Qñ̃o de ſinat eẽ

q̃ nõ cõmiſceat ſpẽbus vſq̃ ad minima ꝓ diuiſionẽ vl̃ tarde hoc fit ſanguis anteq̃ hoc fiat ſine via diuiſionis xp̃i: qñ ſiue actionis ꝟtutis: tũc ma fit eius net integre ſanguis xp̃i: ⁊ ꝫ ſike a commiſſi nõ corrũpatur ꝓ ſe: tñ ꝑ accñs rtio cuꝫ corrũpit̃ ꝓ diuiſionẽ vũcũq̃ factaꝫ: liquore in illo vero qđ permiſceat nũq̃ fit alio. ſanguis xp̃i: qz nũq̃ ꝑdit mãꝫ ſuã vert̃ in cõmixtione liquoris facit̃ ſubintratiõis: fit corruptio via diuiſionis magis q̃ via alteratiõis qz virt⁹ diuiſa debilior eſt: fit aũt qñ additũ ẽ minoris ꝟtutis tertiũ corꝓ⁹ ſicut ſi vn⁹ pugill⁹ aq̃ ⁊ alꝰ vini miſcerenꝭ. Hec ex Petro ⁊ cõ corditer cũ. s. T. quoli. 10. ar. 3.

P̃Zt̃ Durã. arguit q̃ rõ adducta ꝓ ꝓcõne non valꝫ. fundat̃. n. nãt ꝓcõ in hac rõne. Queꝫ ꝑmixti ẽ mixta Si q̃ aliq̃s liquor miſceat̃ ſpẽb⁹ vini ꝓfecrati: q̃ꝫ ꝑs totius mixti erit mixta: q̃ nõ erit ſecundum aſſignare liq̃ẽ appoſitũ ⁊ ſpẽs ꝑ eriſtẽtes: q̃ ꝓ totũ mixtũ eſt ſba liquoris appoſiti: ſed ſanguis xp̃i nõ eſt in hoc ſacr̃o cũ ſba alterius corꝓis: q̃ per talẽ mixtionẽ deſinit ibi eſſe ſanguis chriſti.

¶ Cõtra hãc rõnẽ arguit Ari. ꝓ⁰ de ge. diſſimit mixtionẽ dicẽs mixtio eſt mixtibiliũ alteratorũ vnio ⁊ loqr̃ de alteratione corrupti⁹na. Sed liquor admixtus ſi ſuerit ſm ſpeciem quo ad oia: nullo mõ alteratur: ſi vero ſit ſimilis ſm ſpẽm ⁊ diſſimilis ꝟ q̃litates: ſicut vinũ albũ eſt ſike nigro: alit erat q̃dẽ ſed nõ corrũpit: ergo mixtũ hoc dicet

qr continet mixtoꝝ qualitates.

¶ Rñdeo. Hec rō ono falsa assumit. P. imū q mixtio nō potest eē similiū ſm spēm ⁊ accñtia. Scōm q similia ſm spēm: ꝫ dissimilia q ad accñtia pñt se alterare ſꝫ non corrūpere. Hec eadē affirmat Petrus de palude ⁊ bene.

¶ Distictio. xliij.

Ad di. 14. q̄runtur duo. Pmo virū sacramētū pnie: possit tolere culpā manente reatu.

P Secūdo. Utrum post pniam: resurgat homo in equali virtute.

Quantū ad p̄mū hec ē pma ꝛcō. Pnia ē sacr̄. Hāc sic pbat. s. D. 3. pte. q. 84. ar. 1. Ubicūq; fit aliqua sanctificatio sensibilibꝰ signis: ibi est sacramentū. sed hoc est in pnia: q.

Durand. h. q. 14. Utrum sacramē pnie debeat dici sacramen tum p̄fessionis.

¶ Contra arguit Durandus. Qō nō debeat dici sacramētū pnia: ſꝫ sacr̄m confessionis. Omnis pnia aut est habitꝰ vel actus interioꝝ: pnie aut ē exterioꝝ exercitio satisfactionis. Sed pnia que est interioꝝ nō dicī sacr̄m: sed p̄nia ad ip̄m tanq̄ dispō suscipiētis. Pnia vero exterioꝝ p̄fessio ad hoc sacr̄m: q nulla pnia est intrinseca huic sacr̄o.

¶ Rñdeo. Negaꝝ maiorē. Nā preter ꝛcitionē que est pnia interioꝝ ⁊ satisfactionē que est exterioꝝ ēt erubescētia cōfessionis ⁊ ligamen sacerdotis ad penā: sunt quedam pene: ⁊ oia ista sunt extrinseca huic sacr̄o: ⁊ nō bene dr sacr̄m pnie.

P Dico ſcōo q sacramentū penitētie ex p̄dictis tribꝰ integrat: tanq̄ ex partibꝰ: quarū vna est prior alterā ſm nām: ⁊ q̄q; etiaꝫ tēpore. Nam illoꝝ trīū actuū. s. contritio nis cōfessionis ⁊ satisfactionis q̄ cessantiꝫ sunt māles in pnia non est totuꝫ pnie: in eē sit' sed succedunt sibi inuicem. Esse successiuꝫ integrāt

¶ Ex his sequit q sacr̄m pnie in ex tribꝰ cipit in cōtritione ⁊ hꝫ suū cōplementū in satisfactione.

Cōcl'o. ij.

Penitētia ē virtus specialis ab alijs distincta. Hāc p̄bat quo ad primam eius partem. 3. pte. q. 85. Ex hoc q elicit actū rectū. s. dolorem de peccatis cōmissis. Quo ad ſcām partē p̄bat vbi. s. art. 2. ⁊ 4. sen. dist. 14. ar. 1. queſtiun. 3. Ex hoc q hꝫ speciale obiectū. s. detestationē peccati ad expurgationē eius ⁊ quantū ad culpam ⁊ quantum ad reatuꝫ: ⁊ in hoc distingui tur ab alijs virtutibꝰ: que hꝫ detestenr̄ pcm: non tñ hoc mō.

¶ Cōtra primā partē arguit Durandus. p̄mo. Principalis actus virtutis nō p̄supponit actuꝫ vitij in operāte: sed principalis actus pnie qui est penitere p̄supponit actū vitij: g. Pnia nō est virtus. Durand. Utrum pnia sit virtus.

¶ Respondeo. Dico primo q maior potest negari in virtutibus illis: que principaliꝫ retrahūt a malo cuiusmodi est penitentia. cuiꝰ p̄ncipalis actus est electio detestationis peccati.

P Dico secundo q cum gr̄a infunditur habitus pnie: sicut ⁊ alie virtutes: sed nō p̄t exire in actū nisi p̄cedente aliquo peccato.

¶ Secundo arguit. Pnia non est virtus intellectualis vt de se pz: nec theologica q: non hꝫ deū p̄o obiecto: sed actum humanū malum nec moralis: q: virtus moralis nō habet p̄o fine p̄ximo: nec p circūstantia informante aliquid excedens dictamē rōnis nālis. finis aūt p̄imꝰ pnie est vt homo reconcilietur deo: istud aūt nō cadit sub dictamine rōnis nālis: g pnia nō est virtus.

¶ Rñdeo q pnia est virtus moralis. Ad improbationē dico q hꝫ virtus nō habeat ex se. p fine p̄imo vel p circūstātia informante aliquid excedēs dictamē rōnis nālis: p̄t tñ hoc habere ex cōcursu ⁊ imperio alicuius virtutis theologice cui cōiungitur: ⁊ hoc hꝫ pnia a charita te ⁊ gratia. Quo pacto pnia sit virtus moralis.

P Dico etiā q hꝫ illa maior sit vera de

ra de virtutibꝰ moralibꝰ acq̄sitis non tamen de infusis: cuiusmodi est penitentia.

¶ Tertio ois virtus q ordinat ad aliū in rōne debiti est iustitia: alie ēm virtutes aut nō ordināt hoiem ad aliū vt tēperantia: aut si ordināt nō tñ in rōne debiti: vt liberalitas. sed pnia ordinat hoiem ad deū in rōne debiti: g si est virtus nō est distincta a iustitia.

¶ Rñdeo. negaꝝ maiorē: quia preter illa req̄rit eq̄litas ad iustitiaꝫ que non p̄t p̄nie esse nisi inter eq̄les: homo aūt non est deo equalis. Dico tñ q pnia est q̄si pars potentialis iustitie cōmuniter dicte vel pars subiectiua. sicut etiā religio ⁊ pietas pertinēt ad iustitiaꝫ nō tñ sunt p̄pie iustitia: quia nō reddūt equale deo vt dicit. s. D. 2. 2. q. 80. ar. 1. Similiter pnia nō reddit tantā penam quantā hō meretur p̄o peccato.

¶ Ista argumēta q̄ sequunt militant cōtra primā cōclusionem.

Durand. ¶ Cōtra eandē arguit Aureolus primo. Sacramentū pnie p̄t esse sine satisfactione. ergo satisfactio nō est de essentia eius. p̄ma patet. ⁊ p̄bat. tum quia tanta p̄t eē cōtritio: q nulla satisfactio req̄rit ad delendū peccatū vel penaꝫ vt oēs dicūt. tū quia papa p̄t remittere oēm penā per indulgentias. ergo ei nō ē necessaria satisfactio.

¶ Rñdeo. negaꝝ ⁊ ⁊. Ad primam p̄bationē dico q in tali casu esset satisfactio triplex. Primo in p̄posito alioquin talis nō eēt cōtritus nisi p̄poneret se satisfacere. Scōo in signo: q ex quo cōfitet̄ subire se arbitrio sacerdotis ⁊ significat se paratum satisfacere. Tertio in sui initio vel medio. q: satisfactio incipit in contritione ⁊ mediat in cōfessione ⁊ cōplet̄ in exterioꝝ pena. vt dicit. Do. s. 4. sen. dist. 16. ar. 1. queſtiun. 3.

Aureo. In sum pe pnie ⁊ tripl' cat̄ ē tissfactio. 1.

P Ad ſcām p̄bationem dico q dum papa dat indulgentias: non tollit satisfactionē: ſꝫ satisfactionē

Papa tollejs

⁊ penas sanctoꝝ qui sunt in gr̄a applicat taliter absolutꝫ: vt dicit D. s. 4. sen. dist. 20.

indulgē tias: nō tollit sa tissactio nem.

¶ Scōo i mā cuiuslibet sacramenti est virtus causatiua gratie: vt dicit. s. Tho. sed in satisfactione non est talis virtus cū ante satisfactionē sit collata gratia. ⁊ ⁊c.

¶ Rñdeo. negatur maior. nec. s. Tho. dicit illā ꝓpositionē vniuersaliter: sed tantum de sacramētis in quibus verba ministri dirigūtur ad materiā sanctificādā: qualis materia nō est satisfactio.

¶ Tertio ꝛcitio ⁊ satisfactio mētalis nō sunt signa sensibilia. ergo non sunt mā sacramēti. Aliꝫ ⁊ 2da ꝛcia de se patent.

¶ Rñdeo. dico primo. q hꝫ ꝛcitio Penitē tia quo tamen interiꝰ ab eo qui est cōtri sinsignū ⁊ ēt ab alijs: non quidez in se sensibi le sed in suo signo ⁊ effectu ⁊ satisfactione. Ipsa aūt satisfactio licet vt volita p̄cise nō sit sensibilis: tamen vt volita ⁊ signata ⁊ mediata est signum sensibile etiam materia huius sacramenti.

Cōcl'o. iij.

Peccatuꝫ est mā ⁊ obiectū pnie. Hāc ponit. s. Do. 3. p. q. 84. ar. 2. dicens q pctā cōmissa sunt eius mā. prima. pctā vo nō attendenda sunt eius mā remota. Primo bat aūt sic ista conclo. Illa est mā penitentie circa quam cadit pūcipalis eius actus. sed dolere ⁊ detestari que sunt pūcipalis actus penitentie cadunt supra peccatū. ergo ⁊c. Utrum pctm̄ sit eius mā p̄xima.

¶ Cōtra arguit Aureolus. p̄mo. Ois iustitia punitiua hꝫ penam quā ifert p obiecto ⁊ mā: vt pz. 2. Ethy. Aureo. Capꝫ. 2. Iustitia punitiua ꝫ pnia est iustitia punitiua saltē cōiter accipiēdo iustitiā: ergo eius mā est pena ⁊ non pctm̄.

¶ Rñdeo. negaꝝ cōsequētia. Dico q pnia em̄ p̄mo. q iustitia punitiua ⁊ penitentia hñt p̄o obiecto ⁊ penā ⁊ respicit peccatū hꝫ differēter: q: peccatum pctm̄ et respicit tanq̄ materiā circa quaꝫ agit pena vero vt id qđ agit ⁊ q̄si

ꝓximum effectū. vnde peccatū est cōtra ꝓximū qō cadit ꝓncipalis actus ꝓnie.ſ. detestatio. Ista habentur in ſno ſimili a.s.D. ſeḋa ſcḋe. qō. 61. articu. 3.

Eodem actu dolens de ꝑctō eligit penam. Cap. 5.

¶Dico ſcḋo. q ꝓnia eodem actu dolet de ꝑctō & eligit penam: qui quidem actus habet duo obiecta ordinem inter ſe habentia vt finis: & id quod est ad ſuiem vt alio quomodo.

¶Scḋo ois virtus ponit mediū circa obiectū ⁊ mām ſuā vt dicit. 2. Ethy. ſed penitentia non ponit medium circa ꝑctā. ſ. dictando qñ vel vbi vel qūo debeant cōmitti. ergo ꝑctm nō est eius materia.

¶Rñdeo. negat minor. Istud aūt medium vt dicit. s.D. 4. dist. 14. arti. 1. q. 4. ad. 4. Non est q penitentia aliqua ꝑctā recipiat ⁊ aliq̄ abiciat: sicut ſe habet tēperātia circa voluptates: ſed mediū ⁊ circūſtātia que ponit penitētia ſunt q: cuilibet peccato dat ꝓportionata pena ⁊ quando ⁊ vbi ⁊ quomodo debet. Et ſic ipſum peccatum expellit: ⁊ in hoc distinguit ab aliis virtutib⁹ que nō destruūt ſua obiecta.

Utrum penitentia tollat totū reatū.

Concḋo. iiij.

Sacḋs penitētie qñ tollit culpam ⁊ totū reatū qñ tollit: remanēte alīq reatu. Hanc conclusionem ꝓbat. s.D. 3. parte q. 86. art. 4. ꝓ ſenti dist. q. 1. ar. 1. ex hoc q deus aliquando remittit culpam ⁊ omnē obligationem ad penaz: aliquando remittit culpam manente aliqua obligatione ad penam.

Aureo.

¶Contra arguit Aureolus. ꝓmo reatus non est quid adhuc: nec est quid relatiuū. ergo nō est ponēdus. ꝙña ꝓz. Prima pars antecedētis ꝓbatur: ſi talis obligatio eſſet in anima: ipſa eēt immediate a deo qui obligat animā ad penaz: ſz nō est a deo q alia dicit peccatrix ex illa obligatiōe: nō aūt peccatrix eo q immediate est a deo. Scḋa pars ānt⁹ ꝓbat: ſi eēt relatio aut eēt intrinſecus aduenies aut extrinſec⁹. Nō ꝓmū q: nō ſtatum inſurgit poſitis extremis. ꝓz. q: manēte alia ⁊ deo ſen pena eodem mō ſe habēte non ꝓ hoc alia est obligata ad penā: q: nō añ peccatū. Non ſcḋm q: ois reſpectus extrinſecus aduenies est terminus actiōis realis vt patet de vbi ſed iſti⁹ obligatiōis dari non pōt actio realis. nō enim est ab alia q: peccādo habeant tantū vnā actionē deordinatā que facit ad illud velle ꝓuatū debitis circūſtātijs ⁊ ita nō ad iſtū reſpectū.

Reatus est ens rōnis.

¶Rñdeo. dico ꝓmo. q obligatio nō ē ens abſolutū nec aliqs reſpectus realis: ſz est reſpectus rōnis.

¶Ad cuius euidentiā est ſciendū vt elicit a.s.D. 2. ſenten. dist. 42. ar. 2. q in eo qui peccat est triplex defectus ſiue ꝓuatio. Unus est defectus in operatione que est ꝓuata debita rectitudine. Alius est defectus in anima peccātis: que est ꝓuata gratia. Tertius est tranſgreſſio ordinis diuine iuſtitie ⁊ inequalitas ex actu inducta. Nam peccando abſtulit a deo honorē quātum in eo fuit ⁊ plus volūtati ſue indulſit q̄ deberet. Iſte aūt̄ tertius defectus manet etiam aliis duobus non exiſtentibus. Nam trāſeunte actu ꝑcti ⁊ collata gra ſi dz reduci equalitas opz q hō q̄ plus voluntati ſue indulſit q̄ deberet aliq̄d patiaī ꝛ voluntatem ſuā. obligatio aūt ad hoc patiēdū dicitur reatus: ⁊ ſemper remanet quouſq̄ patiatur.

In peccatis ꝓpter est ꝓuatio.

Reatus quid.

Reatus ⁊ macula ⁊ offensa diſtinguunt.

Reatus cā rema nens.

Reatus cā ē multiplex de⁹.

Utrū reſurgēs i ꝓfect⁹ meritis ad maiorē gloriam.

Premiū ē ſm̄ tale debetur habitui gē.

Ꝓ Dico ſcḋo q iſte reſpect⁹ est extrinſecus aduenies ⁊ hz ꝓ cā remota actū peccādi. nec valet imꝓbatio q illa actio q̄ est ad velle inordinatū ꝓ ſe ꝓtio: est ad hūc defectū ⁊ reatū conſecutiue.

Reatus cā ē multiplex de⁹.

Utrum reatus ſit.

Ꝓ Dico tertio q illa obligatio est a deo ⁊ a creatura. a deo quidē est q̄ omnis tranſgrediens legē obligetur ad penam: q aūt iſte trāſgrediatur legē nō est a deo: ſed a ⁊ creatura propria voluntate. Et illa iſtū ob ligat ad penam est a deo ſicut a cauſa primaria ⁊ vniuerſali. ſed a propria voluntate ſicut a cauſa ꝓxima vt propria.

¶Et ſi dicat. Iſte reſpect⁹ ē rōis: ⁊ ꝓ ꝙſequens a ſolo intellectu. ſed non ab intellectu creato q̄ forte eū non conſideret. ergo tantū a deo.

Ꝓ Dico q est potentialiter ⁊ aptitudinaīr ⁊ exigitiue ex parte peccantis: ſz ꝓpletiue est per intellectum: q̄ intelligit peccantē in ordine ad penā eo modo quo natura exigit ſumpta lege diuia vt humana vel recta ratione.

Ꝓ Scḋo arguit. trāſeūte actu peccati adhuc homo dicit peccator ſolum ex hoc q diuina voluntas ordinat eum ad penā: ⁊ eius intellectus videt hūc ordinē. ergo reatus est reſpectus rōnis ꝙñ ſolus intellectum ⁊ voluntatem de ſe.

¶Rñdeo. negat añs. ſed dicit peccator etiam ꝓpter reſpectū inequalitatis ⁊ ſdignitatis: q̄ reſpectus nō ſolū ſurgit ex actu diuini intellēs ſz etiā ex actu intellēs ipſi⁹ peccātis vel ſui ꝓncipis aut ſupioris cui fīḋa est eq̄litas. Nec tm̄ cōſurgit ex actu itellēs: ſz ordinatas ⁊ indignitas peccātis que ſūt quedā negationes fundāt illū reſpectū ex nā rei. ſicut ēt in eo q̄ legem ſernat est reſpectus meriti ⁊ debiti ⁊ cōgrui i ordine ad ꝓmiū.

Reatus ſequitur.

Ꝓ Dico ſcḋo q reatus ⁊ macula ⁊ offensa diſtinguunt. Maz macula est ipſa priuatio luminis gratuiti vel nālis ex actu peccati ꝓcreata. reatus vero est obligatio ad penā et differt a macula ſicut effect⁹ a ſua cā. offensa vero est inequalitas quedā q̄ ſitr est cā reatus ceſſante q̄ actu peccati adhuc hō dr formaīr peccator: nō tm̄ rōne reatus ⁊ macule q̄ manet: ſed per peccatuz ꝓcedens q̄ manet aliquo mō in ſuo effectu: derelicto ex parte conuerſiōis vel auerſionis. Nec opz ſi iſte dicit actu peccator q̄ ſit peccator ꝓ aliq̄d actu manēs: q: non

Ꝓ Reliq̄ argumēta tā Scoti q̄ Aureoli dicte ꝛcludūt reatū nō eē reſpectum realem: quod gratis conceditur.

Queſtio. iij.

Utrū ſcḋo trū poſt penitē tiā reſurgat homo in equali virtute?

Cōcḋo. j.

Per penitentiā & virtutes reſtituūtur. hāc ſic ꝓbat. s.D. 3. ꝓte. q. 89. ar. 1. Per pniam reſtituit gratia q̄ et virtutes conſequētia tenet. quia cum gratia omnes virtutes imꝓmuntur.

Concḋo. ij.

Penitēs nō ſemp reſurgit in equali gra: imo qñq̄ in minori. Hāc ꝓbat vbi ſupra. ar. ſecūdo ⁊ tertio. Et tertio ſen. dist. 31. ar. ex hoc q homo nō ita ꝓparat ſe.

Scot⁹.

¶Contra arguit Scot⁹ ꝓmo. reſurgens reſurgit in oibus bonis que ante habebat: q: per penitentiam viuificanī: et ꝓter illa habet hunc actū penitētie quo reſurgat ergo hz plena merita: et per ꝙña maiora gloria ei debetur.

¶Rñdeo. dico ꝓmo q admiſſo q reſurgat in plurib⁹ meritis: nō tamen ſequit q reſurgat ſemp ad maiorē gloriā: q: quādoq̄ merita precedentia peccatum ⁊ ſequētia poſt penitentiaz inmittunt minori charitati et gratie q̄ ante: et per ꝙña ſunt minus grat ificabilia aut ratio est q: premiuz eſſentialiter ꝓprie debet habitui gratie actib⁹ vero debet premiuz accidentale. Qđ non est ita intelligendū quaſi q ꝓ actū elicitū ab habitu gratie aliquis mereatur nouum graduz glorie vltra illud qđ debetur habitui elicienti. ſed eſt intelligendum q̄ ille gradus glorie qui debebat

actni elicito p eã ⁊ vltra hoc deb̃et ei nouus gradus glorie correspõdens nouo gradui gr̃e quã meret: si gr̃a sit augmentabilis ⁊ nõ i termino: nullus enim meret nouũ gradũ glorie: nisi qz pr̃ natura meret augmentũ gratie.

¶ Dico scõo q̃ lz penitẽs ꝑsurgat in oib̃ meritis que ante habebat ⁊ p quolibz corr̃ndeat ei nouũ gradus glorie: nõ tñ tantus quantus ante peccatuz sibi corr̃ndebat nisi resurgat i equali charitate: qz si resurgat in minori iam est idispositus ad recipiendũ totũ effectũ p̃cedentiũ meritoz: vt dicit. s. D. 3. sẽ. di. 31. q. 1. ar. 4. ⁊ ar. 1. ad secundũ.

¶ Dico tertio q̃ lz cuilibet opi elicito a gratia p̃ñti correspondeat aliquis gradus glorie: nõ tamen semp cõmensurat̃ p̃senti gratie: sed vel p̃ñti vel future. Nam ois actus meritoꝛ nouũ gradus glorie: est etiã meritoꝛ nouũ gradus gratie cui corr̃ndet et cõmensurat̃ gradus glorie: vt dicit. s. D. ꝑma scõe. q. 114. ar. 8. ad tertium.

Ex ſnia s. D. opibus corr̃ndet etiã ꝑmiũ ef ſentiale

¶ Dico quarto q̃ nõ fuit intentio s. D. q̃ opib̃ corr̃ndeat tñ ꝑmiuz accñtale ⁊ nõ essentiale. nam hui⁹ oppositũ dicit tertia parte. q. 89. ar. 5. sed bene verum est q̃ eis non ꝑmiũ essentiale corr̃ndet ꝑmiũ essentiale: nisi rõne gratie cui primo correspondet: et ideo ſm quantitatẽ gratie accipitur quantitas p̃emiũ essentialis.

Utrum gloria ꝺ̃ tur gr̃e.

¶ Scõo arguit cõtra hãc rñsionẽ: qz scriptura dicit q̃ gloria datur opibus. nã de⁹ reddet vnicuiq; ſz opa sua: vt dicit in psal. nõ aũt dicit q̃ det̃ habitui gratie. ḡ.

¶ Rñdeo qz lz scriptura dicat gloriã dari ſm opera. dicit tñ alibi q̃ dat gr̃e: vt p̃z ad romanos tertio. gratia dei vita eterna. ⁊ iõ principalis conatus debet eẽ cuilibet vt crescat i charitate ⁊ gratia in qua principaliꝛ cõsistit observatio diuine legis: vt dicit. s. D. ꝑma scõe q. 116. ar. p̃o. ⁊ Aug. sup psal. 70.

Aureo lus.

¶ Contra eandem arguit Aureolus. Primo qui habet plura merita: est deo magis charus: ⁊ p cõsequens habet maiorẽ gratiã ſz penitens habet plura merita q̃ ante. naz habet oia que ante habebat: quia per penitentiã vinificanꝫ et ꝓeter hoc habet hñc actũ meritoriũ: quo actu penitet. ergo.

¶ Rñdeo. negatur maior nisi cetera sint ꝑparia. opz em̃ ꝓeter hoc q̃ habeat tantam vel maiorẽ gratiã q̃ ante. Contingit enim aliquem habentem pauca merita esse deo magis charum eo qui hz plura: sicut de angelo respectu hois: de alia christi respectu anime virginis Marie cõparãdo eas p̃ instãti cõceptiõis xp̃i. In illo em̃ instãti illa alia erat sũme accepta deo: ⁊ tamen habebat pauca merita: qz non fecerat multos actus meritorios: similr̃ vnus homo est magis charus deo cum quatuoꝛ meritis tempore quo habet maiorem gratiã q̃ cũ quinq; tempore quo habet minorẽ gr̃am. Penitens autẽ hz habeat plura merita q̃ prius illa. tamen nõ equaliter operanꝫ si remissius se disponat ad gratiaz.

Minori bus cla rẽs me ritis p̃ cẽ. deo gratior

¶ Scõo arguit. Cuilibet meritoꝛ corr̃ndet determinatus gradꝰ glorie: ergo ⁊ gratie: ⁊ p̃ñs qui habet plura merita hz maiorẽ gr̃az: sed penitẽs hz plura merita q̃ ante: vt ꝓbatũ est: ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. q̃ lz p illa plura merita mereat maiorẽ gratiã: non tamẽ sequit̃. q̃ illud augmẽtum gratie statim ei infundat̃. sed in futuruz q̃n ad hoc erit dispositus ⁊ sic non resurgit in maiori gratia.

¶ Cõtra eãdẽ argnit Hẽric⁹ ſlib. 5. q. 23. ⁊ marie arguit ꝫ rõnẽ. Primo: conatꝰ ad gratiã est ad bonuz supnaturale vt de se: ptz: ḡ nõ p̃t esse sine gr̃a p̃ueniẽte et inclinãte liberũ arbitriũ ad illũ conatũ: et p̃ ñs sequit̃ q̃ talis ante gratiã habeat gratiã: qõ est falsum. ergo.

Hẽric⁹

Gr̃a p̃ueniẽs

¶ Rñdeo. negat̃ ꝓhtia. qz illa gr̃a p̃ueniẽs. s. det̃ testatio petĩ ⁊ appetitꝰ institie nõ ẽ gr̃a gratũ faciẽs: gratuz ſz est simplex motio q̃ de⁹ mouet̃ faciẽs

non est

dupler ſmſſa tio eq̃ alis ⁊ accepta eo eq̃ alẽ.

uolũtatẽ ad appetitũ institie. vt dic̃. s. D. p̃ma scõe. q. 112. ar. scõo.

¶ Scõo. Si gr̃a dat̃ ſm conatuz sequit̃ q̃ institicatio eẽt ex meritis nã hõ per illuz conatũ mereretur gratiã. hoc ẽ falſuz. qz ẽt Aug. dicit q̃ gratia iustificãs p̃cedit omnem motũ liberi arbitrij: ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝓña. qz illa diuina motio voluntatis ad gratiam nõ p̃t dici meritũ gr̃e: neq; de cõgruo neq; de cõdigno nisi impio p̃ie. Ad Augustinũ dico q̃ auctoritas dupl̃r exp̃ñt. Primo q̃ gr̃a p̃cedit oẽz motũ liberi arbitrij meritoriũ. Scõo q̃ Augustinꝰ nõ loq̃tur de gratia gratũ faciẽte: ſz de illa diuina motiõe quã appellat gratiã institicantẽ: qz ea primo incipit mouer̃i liberũ arbitriũ ad gratiã. Et qz iste dicit sine ꝓbatione q̃ in recipiẽte gr̃az nõ requirit aliqua dispositio positiua. huius oppositum tenet. s. D. dicẽs q̃ et in paruulis qui baptizanꝫ req̃rit talis dispõ: recipiũt. n. characterẽ q̃ est dispositio ad gratiam.

¶ Alia q̃ iste dicit nõ sunt ꝓtra cõclusiones. sed tñ valẽt ad declarãdũ quandã opinionẽ ipsius Hẽri ci: de qua alꝫ videbitur.

¶ Distinctio. xv.

IN distin. xv. querit. Utrum homo possit deo satisfacere ꝓ peccato.

Concl'o. ſ.

Hõ nõ p̃t pfecte satisfacere deo: nisi in virtute meriti xp̃i. Hanc sic ꝓbat. z. parte. q. 1. arti. 2. ad scõm. Ubi sciẽdũ q̃ dupler ẽ satisfactio. Una est perfecta: et hec est q̃n ille reddit equalẽs. Alia est imperfecta: et hec ẽ q̃n ille q̃ ſlesus est acceptat id qõ sibi dat̃ etiã si non sit equalens offense.

Hẽric⁹.

¶ Arguit ḡ sic p̃ rõne. Ad pfectã satisfactiõez req̃rit adeq̃tio satisfactõis ad offẽsaz. ſz tale tantã nõ p̃t pur⁹ hõ exhibere nisi ꝑtum

Scotꝰ q. ꝑma.

cto merito passionis xp̃i: ḡ ꝛc.

¶ Cõtra arguit Scotus ⁊ Aureolus quoꝛ argumẽta habent idez mediũ. Primo vbi est redditio equalentis: ibi est perfecta satisfactio. ſz purus hõ p̃t deo reddere equalens offense in deũ cõmisse ergo ꝛc. maior ptz. minor ꝓbatur. Quãtũ malũ fuit in actu auersionis a deo: tantũ bonuz est in actu cõuersionis ad deũ: qz vterq; istoꝝ actuum hz idẽ obiectuz et elicit̃ ab eodẽ libero arbitrio: ergo ꝛc.

Req̃sita ad eq̃ualen satisfa t ctionẽ.

¶ Rñdeo. negat̃ ma ior: sed ꝓeter id qõ ponit̃ in illa maiori requirũtur etiã alia. Primum est: q̃ sicut offendẽs fuit p̃incipalis et totalis cã malitie i offensa: ita satisfaciẽs sit principalis cã totꝰ bonitatis q̃ est in satisfactione: et non ille cui fit satisfactio. Scõm est q̃ satisfaciens satisfaciat p aliquid totaliꝫ suũ ⁊ qõ nõ sit p̃incipaliꝫ eius cui fienda est satisfactio: nã si qs offerat regi id qõ p̃incipalius est regis q̃ offerẽtis nõ ꝓpie satisfacit regi. Tertiũ est q̃ id qõ exhibz qs in satisfactione non reneaꝫ alias exhibere ꝓpter alia debita ipsi offenso: dato q̃ eum nunq; offendisset. Bonum autẽ meritoriũ qõ homo facit p̃incipaliter est a deo: qz actus noster nõ est meritorius nec satisfactoꝛ: misi inquãtuz est: a spũ sancto: ⁊ etiam tenemur ola reddere deo ꝓpter alia bñficia nobis collata: dato q̃ ipsuz nunq; offendissemus. Predicte aũt tres cõditiões erãt in xp̃o rõne diuini suppositi: et ideo suũ meritũ fuit equalẽs peccato Ade. negatur ẽt minor. non em̃ tantũ bona est conuersio puri hois ad deũ: sicut mala fuit auersio. Maz auersio est infinita. tum qz ab infinito bono hominem separat. tum qz infinitam penam meret de condigno cõuersio autẽ hominis ad deũ per gratiam nõ est taliter infinita potissime inquantũ pendet ex libero arbitrio: qz vt sic non est meritoria vite eterne nisi de congruo: vt di-

Auersio a ꝺo ẽ infinita auersio ꝺo finita vt s li. ar. ꝓ cedẽs.

cit.s.D.ꝑma scde.q.114.ar.3.plꝰ eniꝫ reꝯrit ad meritū ꝯ ad demeritum.nam nō tantuꝫ mereꝯ qui salutat regē:sicut demereꝯ qui ei maledicit.

Plus reꝯrit ad meritū creature: sequit ꝙ passio xp̄i non ꝯ ad ꝺ. ꝑfecte satisfecerit.hoc ē falsuꝫ.ḡ. meritū. ¶ Scꝺo arguit.Si infinitas arguit satisfactionē nō eē pokem pure creature: sequit ꝙ passio xp̄i non ꝯ ad ꝺ. ꝑfecte satisfecerit.hoc ē falsuꝫ.ḡ. meritū. ¶ Rn̄deo.negaꝯ ꝓa ꝙ.meritū hois vt est a libero arbitrio est finitū:vt aūt est a spiritu sancto ⁊ a gr̄a hꝫ quādā infinitatē:vt dicit.s.D.prima secūde. q.114.ergo aliqua actio puri hois posset esse satisfactoria: vt est a spiritu sancto:qz vt sic habet infinitatē sicut ⁊ meritū xp̄i.

Utrum meritus xp̄i fuerit infinitum. ¶ Rn̄deo.negaꝯ ꝓa ꝙ.Meritū cūꝫ passionis christi fuit infinituꝫ nō simp̄r sicut diuina bonitas:ſꝫ ſm quid ⁊ in genere meriti sicut ⁊ eius gratia fuit infinita i genere gr̄e:vt declaratū ē in.3.sen.di. 18.

¶ Tertio.Meritū hois vt est a libero arbitrio est finitū:vt aūt est a spiritu sancto ⁊ a gr̄a hꝫ quādā infinitatē:vt dicit.s.D.prima secūde. q.114.ergo aliqua actio puri hois posset esse satisfactoria: vt est a spiritu sancto:qz vt sic habet infinitatē sicut ⁊ meritū xp̄i.

¶ Rn̄deo.negaꝯ ꝓa ꝙ.qz per meritum puri hominis cū quantacūq; gratia nulla persona,diuina meretur sed purus homo.secꝰ antez est de merito christi.

Duran dus. ¶ Cōtra eād̄ arguit Durād̄ꝰ sic. Quicq̄d habebat xp̄s ōbebat deo ꝓpter accepta bn̄ficia sicut ⁊ nos: ſ parifoꝛmiter nō poterat satisfacere reddendo equiualens.

¶ Rn̄deo.ꝙ hꝫ humanitas christi non posset reddere equiualēs:tamen diuinū suppositū poterat. ⁊ ideo actio quā faciebat mediante natura humana habebat virtutē diuinā ⁊ poterat ſupra totā naturam humanā ⁊ singula eiꝰ suppoſita q̄ ad satisfactionē de ꝺigno strictissime accepto.

Cōcl'o.ij. Nullꝰ ꝑt satisfacere deo de vno peccato non satisfaciendo ei de alio sed illud retinēdo. Hāc ſic probat.s.D.ꝑtī distin.ar.3. Nullꝰ op⁹ ſufficiēs ad amicitie restitutionē ē deo satisfactoriū. sed oē op⁹ factū cū retētiōe peccati mortalis ex affectu est hm̄oi.ergo.

Cōcl'o.iij. Nullꝰ post remissionē peccati mortalis sibi factā ꝑ ꝓtritionē de nouo mortaliꝫ peccās pōt i statu illo satisfacere ꝓ pctis priꝰ sibi dimissis.Hāc ꝓbat vbi ſupra: qz nullū opꝰ factū ex charitate est deo satisfactorium.

¶ Cōtra arguit Scotꝰ.Ille q̄ post peccatū mortale ꝛmissuꝫ facit penitētiā priꝰ sibi iniūctā facit id qō sibi iniūctū ē tanq̄ ꝑs satisfactionis:ergo vere satisfacit. Scotꝰ vbi.ſ. Utrum satisfactio in mortali sit valida.

¶ Rn̄deo.negaꝯ ꝓa ꝙ: qz talis actu satisfaciens cuꝫ nō ſit acceptꝰ deo ꝓpter defectū charitatis:potest tamen dici materialiꝫ satisfactio:qz apta est esse satisfactio.ſi charitate informaret.Qō aūt nō satisfecerat ptz:qz ille qui cōtinuat offensam regis nō satisfacit ei: huiusmodi autem est peccator.

¶ Contra eandē arguūt alij. Primo ille qui accepta penitētia post eam cadit in mortali est debitor tantum pene finite sibi ꝛmisse: ergo si eam exſoluit satisfacit. Alīq̄ ſe referūt ꝑ de palude hic.q.1.

¶ Rn̄deo.negaꝯ ꝓtia:qz non est debitor pene finite qualitercūq; ſoluēde:sed in statu gratie in quo ſolo est deo accepta: alioquin est debitor tante pene quantam meretur culpa ⁊ illa est infinita.

¶ Contra.ex hoc ſequitur ꝙ ſi talis in peccato decederet ita puniretur pena infinita pro culpa aliq̄n sibi dimiſſa ſicut ꝑ culpa nūq̄ dimiſſa:qō videt inconueniens.

¶ Reſpondeo.ꝙ hoc nō est inconueniēs.nec ꝓpter hoc ſequitur ꝙ contritio ſit inutilis:qz ipſa per ſe liberat a pena eterna per accidēs autē impeditur iſta liberatio per peccatum ſuperueniens.

¶ Scꝺo.ſm inſtitiam humanam ſi quis penam taxatā ⁊ acceptatam pro precedente offenſa ſibi dimiſſa erſolueret etiā poſtq̄ ōnuo offendit totaliter liberatus est:ergo ſimiliter est ſm inſtitiā diuinam.

¶ Rn̄deo.negatur ꝓa. qz offenſe cōmiſſe in hominē pōt coꝛreſpondere pena ſ̄z equalit̄ rei. offenſe aūt cōmiſſe in deū non: ſed ſolū ſm acceptationem diuinam.

Cōcl'o.iiij. Opera extra charitatē ſa cta nō ſunt alicuius premij etiam tēporalis ꝓprie meritoria. Hāc ponit.s.Do.ꝑsenti diſt.arti.3.⁊ probatur qz peccato nō mereꝯ amari a deo.Amor aūt est primū donum:ergo per cōſequens nullum aliud donum mereꝯ.

¶ Quidā arguūt licet nō ꝓprie cōtra cōclusionē q̄ nullus potest mereri aliquid a deo de cōdigno: qz deus quicquid dat ex ſua liberalitate dat:ergo non ſm debitū.

¶ Reſpondeo.vt dicit.s.Doc. prima ſecunde.q.114.arti.1. q̄ deus nullo modo est nobis debitor: ſ apud eū mereamur:ſꝫ bene efficit debitor: ſibi ꝑ ſi. Uñ etiā ſi nō redderet creature id qō ipſa mereꝯ ſm diuinā ordinationē nō faceret in inſtitiā creature:ſ ſibi ꝑ ſi reddēdo ſe fallaciē in ꝓmiſſis:qō est im poſſibile:nec tñ tūc ꝓprie faceret ſibi ꝑ ſi inuſtū:qz nullus inuſtū patiꝯ volēs:niſi dicerem⁹ ꝙ nō ꝭ idē attribuū ſ̄z ſm diuerſa ſm rationē:ageret ⁊ pateretur inuſtū.

¶ Diſtin.xvj.

Ꝑ Iſidor' me dolanē ūa.

Jrca.16.diſt.queritur.Utrū peccatum veniale poſſit remitti ſine mortali?

Concl'o.ſ. Peccatum veniale nō pōt dimitti volūtate manēte ad illud.Hanc ponit.s.Tho.in preſenti diſt.q.2. ar.1.in ſoluſione prime.q.

¶ Ratio est.Manēte eā nō poteſt tolli effect⁹.Sed adherētia voluntatis inordinata ad aliq̄d erit cā venialis peccati.Ergo manētevolūtate ſua i illo:nō ꝑt ipſꝫ remitti.

Cōcl'o.ij. Unū peccatum veniale pōt ꝺimitti ſine alio veniali.Hāc ponit ibidē in ſoluſione.2.q. Hnius rō est.Maioris gratie ē remiſſio peccati mortalis q̄ venialis.Sꝫnū peccatū veniale manēs ſirū in corde:nō impedit remiſſionē peccati mortalis.Ergo multominus impedit remiſſionē alteriꝰ venialis.

Cōcl'o.iij. Peccatum veniale non pōt dimitti ſine mortali: vel mortale remanēte.Hāc ponit ibidē i ſoluſione.3.q.Rō est.Quicquid repugnat cuilibet ſeruoꝛi charitatis: impedit remiſſionē peccativenialis. Sed peccatū mortale est hm̄oi.ḡ.

¶ Cōtra arguit Durād̄ꝰ.1.In remiſſiōevenialis tñ ineniunt duo q̄ fieri pñt ab exiſtēte i mortali.ḡ. añs probat.In pctō mortali ſunt tria:culpa:offenſa ⁊ pena. Uñ i remiſſione mortalis ſunt tria: reoꝛdinatiovolūtatis ꝑ ꝓtritionē ꝙtra culpā.reſtō gr̄e cōtra offenſam.cōmutatio pene eterne in tp̄alē. in pctō aūt veniali nō est offenſa ſed tñ cl'pa ⁊ pena:reoꝛdinatio ꝙvo lūtatis ⁊ ſolutio pene finite: fieri poſſunt ab exiſtēte mortali.ergo. Duranꝺus hic q.2.

¶ Rn̄deo.negaꝯ añs. Ad probōē ꝓ ꝺi ꝙ in pctō venialī nō ſolū ſunt ille duo:verū ēt tertiū.ſ. aliqlis macula ⁊ offenſa nō ꝺdēt ait.s.Th. in pñti di.q.2.ar.2.qſtiū.ꝓma i ſolutiōe ꝓmi:ꝑ quationē plchritudinis:qz nō tollit gr̄az q̄ ē decoꝛ:ſꝫ ꝑ ipedimētū apparētie plchritudis exteriꝰ. Uñ nō opꝫ ꝙ talis macula ꝑ itnſionē gr̄e tollat:ſꝫ ꝑ actū qui gr̄e ipedimētū tollat.Sic'e dicit.3. parte.q.87.ar.2.ad.3. Uerūtamē iſta macula nō est ita ꝓprie dicta: ſicut macula pcti mortalis. Et ſic ꝺꝫ intelligi quod idē.s.Th.dicit prima ſecūde.q.89.ar.1. In pctō veniali ſunt tria: culpa nialiſq̄ macula ⁊ offenſa nō ꝺdēt ait.s.Th. in pñti di.q.2.ar.2.qſtiū.ꝓma i ſolutiōe ꝓmi:ꝑ quationē plchritudinis:qz nō tollit gr̄az q̄ ē decoꝛ:ſꝫ ꝑ ipedimētū apparētie plchritudis exteriꝰ. Uñ nō opꝫ ꝙ talis macula ꝑ itnſionē gr̄e tollat:ſꝫ ꝑ actū qui gr̄e ipedimētū tollat.Sic'e dicit.3. parte.q.87.ar.2.ad.3. Uerūtamē iſta macula nō est ita ꝓprie dicta: ſicut macula pcti mortalis. Et ſic ꝺꝫ intelligi quod idē.s.Th.dicit prima ſecūde.q.89.ar.1.

¶ Sciēdū ꝙ.s.Th.oñdit ꝙ i peccato veniali ſit aliq̄ offenſa dei.pñti di.q.2.ar.1.qſtiū.2.Et qꝺꝰ ꝓꝫ ⁊ ſi ꝓꝑ pctm̄ veniale deꝰ nō offendat peccāti:tñ offendit pctō iquā

Ad remissionem venialis: semp requirit aliqs actus charitatis.

gā ipz detestat⁊ punit tāq̄ sibi displicēs. Est ibi ḡ nōnulla offēsa: et p ꝓus ad ei⁹ remissionē req̄rit aliqs act⁹ ꝓtrarij deo placēs in ordine ad vitā eternā. ſ. aliqs actus a charitate⁊ gr̄a elicitus: sicut peccatū veniale retardat a vita eterna: ⁊ ꝓsequutionē illius impedit. De hoc. s. Th. de malo. q. 7. ar. 11.

ꝑDico scō ad argumēta q̄ ly in pcō venali nō sit macula ſtricte ꝓprie: tñ ille q̄ hz veniale cū mortali rōne mortalis offendit deū et de⁹ offensus est illi. Jō quādiu caret gr̄a: nō sufficiēter p̄t se hr̄e ad dimissionē venialis: ⁊ solutionē pene. de ma. q. 7. arti. 10. ad. 6. Item 3. p. q. 87. art. 4. Itē. 2. sen. di. 42. q. 1. art. 5. ad. 6. Itē. 4. sen. di. 21. q. 1. in solutione. 3. q. Et q̄b⁹ꝑz q̄ existēs in mortali nō p̄t sufficienter reordinare volūtatē: q: nec ꝓtritio nec satisfactio est extra gratiam. Reordinatio vero volūtatis est cōtritio: vt post dicetur.

Bōa facta in mortali cta in bonoꝝ tēporaliū vel vitationē mali oꝝ. Quarto: minuit pena iferni q̄ntuplū retrahēdo a pctō omissiōis⁊ a macula inoꝝ cōtēptu. Quinto ad dilationē meritoꝝ⁊ minutionē pene tpalis. 4. sen. di. 15. q. 1. ar. 3. in solutione quarte ⁊ quinte q̄stionis. ꝑDicit scō q⁹ p talia opa null⁹ mereꝫ de ꝑgruo aliqd bonū tēporale: nec expiationē alicui⁹ pene tēporalis: q̄ sit posterior natura infusiōe gratie gratū faciētis. Sic aūt est de pena satisfactoria/debita pctō venali.

Utrum veniale possit re periri cum solo originali.

¶Si dicat q⁹ casus nō est dabilis q: necessario pri⁹ mortaliter q̄s venialiter peccabit.

¶Cōtra. Hoc manifeste falsū est in pueris: in quibus ante mortalia experimur agere venialia.

¶Rñdeo. Casus est impossibilis. Puer. n. aſi vſuꝫ rōnis sicut a mortali excusat: ita a veniali⁊ multo magis. Sed postq̄ hz vsum rōnis peccat mortal⁹ si nō facit qđ in se est ad gr̄ēdū sūa salutē. Si aūt faciat: gr̄az cōsequit p quā erit immunis a pctō originali. De malo. q. 7. ar. 10. ad. 8. Itē. 2. sen. dist. 42. in exp̄one lr̄e. Et. q. 1. ar. 5. ad. 7. Itē prima secūde. q. 87. ar. 5. ad. 2.

ꝑAd ꝓbōnē casus: dr̄ q⁹ qui iudicāt pueros nō hr̄ites vsum rōnis: prius peccare venialiter q̄s mortaliter: falso iudicāt: licet possint facere multa q̄ fm suū gen⁹ sunt venialia: q̄ in eis non sunt peccata.

¶Tertio arguit. Bona opa i mortali facta sunt meritoria expiationis alicui⁹ pene tēporalis. Ergo sunt meritoria expiationis satisfactorie pene debite venali.

¶Rñdeo. Negat̄ ꝓñtia: q: ibi est fallacia ꝓñtis: arguendo ab indefinita ad eius singularem.

¶Pro cuius declaratione sciēdū q⁹ bona opa facta in mortali sunt meritoria de ꝑgruo si debeat dici meritū q̄ntuplicis boni vel p̄mū. Valēt. n. primo ad dispōnēdū ad gr̄az. Scōdo ad satisfactionē bono rū operū. Tertio ad ꝓsequutionē

¶Quinto arguit cōtra rōnē ꝓbātem cōclusionē. falsa. n. est minor. Non em̄ mortale opponit forma liter charitati⁊ veniale fervori. ly cōsequutiue tantū: quo ad mortale. Qđ ꝓbat. Utrūq̄ cōsistit formaliter in deordinatione act⁹. Ergo vtrīq̄ formaliter opponit reordinatio actus. Deordinationē vero act⁹ mortalis ꝓsequit̄ p̄uatio charitatis: ⁊ reordinationē charitas. Fervor aūt charitatis nec formaliter: vt ꝓbatū est: nec etiā cōsequutiue opponit veniali. Quod ꝓbat. Stat em̄ veniale cū fervore charitatis sive sit intēsio charitatis quātū ad habitū: q: per nullū veniale tollit̄: sine quātū ad actū. Sola aūt displicētia sine tali actu tollit veniale. ergo.

¶Rñdeo. Negat̄ q⁹ fervor nō opponat̄ veniali ꝓsequutiue. Ad ꝓbationem: dicitur q⁹ fervor charitatis q̄ delet veniale nullo modo stat cū eo qō delet: ly possit stare cum alijs venialibus. Talis enim fervor est displicētia⁊ cōtritio de illo veniali⁊ non de alijs. s. Tho. in ꝓsenti di. q. 2. ar. 1. questiū. 2. ad. 2. Itē ar. 2. in solutione secunde. q. Item. 3. parte. q. 87. ar. 1.

Fervor oppositus venialiſ: ſi ſtat cuꝫ eo.

¶Ex quib⁹ omnibus patet: q⁹ fervor charitatis oppōit virtualiter peccato veniali vni vel pluribus vel oībus. Et ideo sufficit ad delationē venialiū peccatoꝝ vni⁹ vel plurīū vel omnium. Et q⁹ arguēs male intellexit talē fervorē. Et q⁹ displicentia quā ipse ponit nihil valet ad remissionē venialis. Itē q⁹ fervor actualis charitatis aliquādo opponitur peccato veniali virtualiter ly non semper: iō aliqñ tollit illud licet non semper.

¶Sexto arguit. Quia dictū Gregorij nō inuat dicētis. veniale obscurat: mortale obtenebriat. Charitas. n. nō minuit. Obscurari ꝙo dicitur ex defectu luminis rationis naturalis.

¶Rñdeo. Insufficienter exponit argnēs dictū Gregorij: q: Gregorius nō loquit̄ de obscuratiōe luminis nālis rōnis: ly luminis gratie vel charitatis. Qđquidē ly nō minuatur ſ̄tū ad habitū ꝓ pctō venialē: minuit tñ quātū ad actū vel fervorē. De malo. q. 7. arti. 2. ad. 6.⁊ ad. 17. Pōt tñ intelligi diminutio charitatis quo ad habitū: nō q̄dē ꝓ se ly per accñs. ibidē ad quartū.

Venialē minuit charitatem q̄ ad actū q̄ēt quo ad habitū ꝓ accñs

ꝑAd idē arguitur ab alijs. primo q: non plus pēdet remissio venialiū a remissiōe mortaliū q̄s econtra

ꝑSecūdo. q: pena debita veniali est finita.

ꝑTertio. q: ibi nō est offensa.

ꝑQuarto. q: nec actu nec aptitudine tollit̄ gratia per pctō venialē. Ergo eā nō est necesse restitui i ablatione venialis.

¶Rñdeo. ad primum dr̄ q⁹ magis pendet: q: ois peccati remissio est ꝓ gratiā dei: nō ex operib⁹ hoīs.

¶Ad scōm dr̄ q⁹ ly pena sit finita: nō tñ erit deo accepta sine gratia.

¶Ad tertiū dr̄ q⁹ ibi est offensa q̄ tollit̄ ꝓ reordinationē volūtatis: que esse nō potest sine gratia.

¶Ad quartū dicit: q⁹ ly nō tollat gr̄a: supponit tñ in restitutione.

¶Sciēdū q⁹ ꝓfate rñsiones sunt Petri de palude tenētis q⁹ veniale nō possit remitti sine mortali i habēte mortale: pōt tñ remitti in habēte originale tantū. Qđ est ꝓtra s. Tho. prima secūde. q. 109. ar. 3.

Opinio s. Tho. dissentiens a Petro de pal.

Questio. ij.

Circa eandē distinctionē que ritur secundo. Utrum penitentia habeat partes?

ff Isidor⁹ mediola.

Pro hac questione sit prima conclusio. penitentia hz

ptes. Hāc pbat. s. Th. pñti di. q. 1. ar. 1. Tio ꝓ one. 2. q. Itē. 3. p. q. 90. ar. 1. Hui⁹ rō est. oē sacr̄ hñs ptes ꝯ di uersos act⁹ fm spēm loco māe hz partes. Sz penitētia est hmōi. ꝛ.

Cōclo. ii. Penitētia fm q est virt⁹: nō hz partes. Hāc ponit ꝓsenti di. vbi supra in solutione. 4. q. Itē. 3. parte. vbi. 3. ad. 2. Hui⁹ ratio est. Nullus habit⁹ hz act⁹ humanos ꝓ⁹ partib⁹. sed virt⁹ penitētie est quidā habitus: partes aūt penitē tie sunt actus humani. ergo.

Cōclo. iij. Partes penitētie sufficiēter assignant tres. s. ꝛtritio: ꝓfessio satisfactio. Hāc ponit. 3. parte. vbi supra art. 2. Itē in ꝓsenti di. q. 1. arti. 1. in solone. 2. q. Hui⁹ rō est. Tot ꝛ nō ptes sunt ptes pnie: ꝙt sunt act⁹ penitētis reqsiti ad recō pēsationē deo fiēdā. Sz ad talē recōpēsationē reqrunt isti tres act⁹ penitētis ꝛ nō plures nec alij. s. cō tritio cōfessio ꝛ satisfactio. ergo.

¶ Cōtra tertiam hanc cōclusionē arguit Durādus ꝑ⁰. Omne sacramētū dispēsat a ministris ꝫ quālibet sui partē. Sed predicta tria nō ꝓseruant ab ecclie ministris. ergo nō sunt partes sacramenti.

¶ Rndeo. fm. s. Th. in pñti di. q. 1. ar. 1. q. 2. in solutione primi. Ptes sint tot nō est vera in sacramētis habē tib⁹ ꝓ materia actū humanū: nisi fm cōsumationē vrputa fm absolutionē aut pene iniunctionē. Uñ vt dit Petr⁹ de palude. Maio: hz locū solū in sacr̄is: quorū materia est aliud ab actu suscipientis.

¶ Scdo arguit. ꝑdicte partes nō sūt subiectiue: q; totū tale saluat in qualibet parte. Nō aūt saluat in sola cōtritione: neq; integrales q; totū integrale reqrit actualiter quālibet sui partē. Sacramētū ät penitētie actualiter dū exhibetur nō reqrit satisfactionē. ergo.

¶ Rndeo. Sūt partes integrales ꝛ nō subiectiue: neq; potentiales. Ad improbationē dr: ꝙ totū integrale permanēs reqrit oēs partes simul: nō aūt successiuū. Penitentia antē est totū successiuū. vbi. 3. q. 3. ad. 3. ꝛ. ad. 2.

¶ Tertio. Preter materiā ꝛ formā nō est dare ptes in sacr̄ ꝓpie dictas. Sz ꝛtritio et satisfactio neq; sunt materia neq; forma. ergo.

¶ Rndeo. Cōfessio est sicut materia ꝓpinqua: cōtritio vero q; ꝓtt confessionē potest dici materia remota. ꝛ sicut absolutio est forma: ita satisfactio in absolutione inclu ecta est pars formalis / ꝑficiēs absolutionē. Nō. n. est absolutio ꝑfecta a culpa ꝛ a totali pena nisi satisfactione completa.

¶ Dici etiā pōt: ꝙ satisfactio se tenet ex parte materie: q; ꝓcedit absolutionem quo ad cāceptū ꝛ ꝓpositū vel intentū: incipiens in cōtritionis dolore. Licet quo ad esse exercitum ꝛ eius executionē sequatur absolutionē. Consona est hec rēspōsio dictis. s. Tho. in. 4. dist. 22. q. 2. ar. 2. in solutione prime ꝛ secunde quēstionis.

¶ Quarto arguit ꝙ speciāl⁹ de contritione. Quicqd est de integritate sacr̄: ops ꝙ sit aliquid sensibile extrinsecus adhibitū. Sed cōtritio nō est quid sensibile. ergo.

¶ Rndeo. Negat maior. Sufficit enim ꝙ sit sensibile in seipso vel in suo signo vel effectu. ꝓmo aut sensu interiori organico. 4. sen. di. 22. q. 2. ar. 1. questiū. 2. ad. 3. Itē dist. 17. para. q. 2. ar. 1. q. 2. ad. 1. Ideo contritio ꝓpie est pars sacramēti: ē aliquid ter sensibilis ꝛ nō solū intelligibilis.

¶ Quinto arguit. Deficiēte satisfactione: prius sacramētū initur sacr̄m. Ergo satisfactio non est pars sacri ꝓpie. sed tm̄ large accipiēdo partē ꝓ omni eo: quod requiritur ad debitā cōfessionē sine antecedētis sine cōsequentis.

¶ Rndeo. ꝙ illud iuit quid ꝑ verū sacr̄m: sed non cōpletū vltimo cōplemēto. Ad id qd dr: ꝙ sunt partes large accipiēdo partē. falsum est. Quia tūc non deberet dici sacramentū pnie: sed cōfessionis vel absolutionis. Ex quo nec penitentia interior nec exterior est de eius essentia: ꝛ tūc sacramētū penitentie nō est in lege: sed tm̄ sacr̄m confessionis ꝛ absolutiōis. Quod differt specie nihil hns ēentiale tale ꝗle sacr̄m pnie habuit in lege natūre vel moysi: qō vr absurdū.

S. Sanctus aūt Tho. in. 4. dist. 8. q. 1. ar. 2. in solutiōe ꝓme. q. ꝙ penitentia vt est sacr̄z: nō erat in lege veteri: hoc vero nō intendebat. s. Th. ꝛ solū ꝙ nō fuit illo modo sacramētū: quo nūc in lege noua est sacramētū ꝓma. p. dis. 4. q. 1. ar. 2. q. 3. ad. 2. Itē dist. 26. q. 2. art. 2.

¶ Cōtra eandē argūt aliꝰ. Tum q; existēte magna cōtritione sine satisfactione est perfectū sacr̄z penitētie. Ergo nō ē pars ēntialis. ¶ Tum: q; sequeret: ꝙ in cōfitēte sine cōtritiōe: nihil causaret ex cōfessione: qō est falsum.

¶ Rndeo. ꝙ ibi est satisfactio in ꝓposito: q̄ sola sufficere pōt ad asse quendū perfectū effectū. sacr̄i.

¶ Ad aliud dr: ꝙ sacr̄m pōt considerari fm suam primā perfectionem sine qua nō manet essentia ꝛ isto modo partes eius sunt absolutio cōfessio ꝛ aliqlis displicētia de petis: sine sit ꝛtritio: sive attritio: sive q̄liscūq; alius dolor vel detestatio peccator. Et vna harū partiū deficiēte nihil est sacramentū. Alio mō pōt cōsiderari quārū ad scām perfectionē suā: qua. s. cōtinet sacr̄m: ꝛ rē: ꝛ id qō est res ꝛ sacramentū: ꝛ hāc scām perfectionē non hz sine contritione: nec est nisi sit cōtritio est ꝑ illud sacr̄m in forme: er quo in eo aliquid ꝛ relinquitur qō est sacr̄m ꝛ res sacri. s. ornatus. Non tm̄ recipit gratiā. Sacramenti aūt penitētie formati: pars est contritio.

Cōclo. iiij. Predicte ptes dr̄ partes penitentie integrales: nō aūt ꝓpie subiue vel potentiales. Hāc ponit pñti dist. q. 1, ar. 1. in solutione. 3. q. Itē. 3. parte. q. 90. arti. 3. Hui⁹ ratio est. Ille partes de quib⁹ simul sumptis totū predicatur in singulari numero ꝛ nō in plurali: ꝛ quarū nulli totū adest cōplete fm totā essentie rationē: sunt partes integrales: nō aūt subiective vel potētiales. Sed cōtritio cōfessio ꝛ satisfactio sunt hmōi partes respectu penitētie. ergo.

Distinctio. xvij.

FF Isidorus medio lanēsis.

IRca distinctionem decimamseptimam quer̄tur vtrū vere ꝛtritus ꝛ penitens: plus debeat eligere penā inferni: vel omnino nō esse: ꝫ peccare?

Pro hac q̄one sit ꝓma cōclo. Cōtritus tenetur in generali velle pati magis quācūq; penā ꝫ peccare: nō tm̄ tenet i speciali descēdere ad penam inferni vel aliā. Hanc ponit. s. Th. in. 2. quolib. q. 9. Itē pñti dist. q. 2. ar. 3. q. 1. ad. 4. Hynius rō est ꝓ prima parte cōclusionis. Quicūq; diligit deū plusꝫ seipsum magis eligit quodcūq; detrimētū boni ꝓpriū ꝫ detrimentū boni divini. Sed cuꝫ pa mortalis est detrimentū boni divini ꝛ iustitia vel offensa: pena ꝑ⁹ nō est nisi detrimētū boni ꝓpriū: ergo dlibet talis ꝑeligit oēm penā ꝫ divinā offensam dei. Quilibet aūt cōtritus diligit deū sup ola: ergo. Pro secūda parte arguitur: q: descēdere in talib⁹ ꝛ ad singula: est inducere hominē in tēptationē ꝛ prebere occasionē peccādi quod nemo facere debet: ergo.

¶ Contra arguit Durādus pbādo ꝙ pro vitando malo culpe nullus dz eligere penam inferni vel oīno non esse ꝓmo. Nullū malū pene est necessariū advitādū culpā: nisi sit materia virtutis oppositе: sicut patet in fortitudine cuius mā est sufferētia tristiū. sed pena inferni: nō est mā alicuius virtutis: sītr pura nō entitas cū non esse. et

Durā. h. q. 5. Utrū ꝑ vitādo malo cl'pe debeat ꝺs eligere oīno nō esse.

Utrum penitentia sit vera sacramentum.

virtutē ꝛ ſ̄m deſtruat ꝟtutis: ḡ.

¶ Rñdeo. Negatur minor. Nam pena inferni preſcindēdo in ea ratione culpē in caſu poſſibili de potētia dei abſoluta: poteſt eſſe mā alicuius virtutis. Poſſet em̄ deus revelare alicui viatori p̄ſcito ſuā dānationē: ꝛ cauſare in eo firmū aſſenſum de hoc. Quo facto talis teneret cōformare voluntatē ſuā diuine voluntati: nō quidē volendo p ſe ꝛ abſolute ſuā dānationē: ſed volendo obſeruari ordinē iuſtitie circa ſe. de veri. q. 23. arti. 8. ad. 2. item. 1. 2. q. 19. arti. 10. ad. 2. ītē in primo ſen. diſt. vltima. q. vlti. ar. vltimo. ad ſecundum.

P Et quib⁹ patet q̄ facta tali reuelatione ille cui fieret: non teneret velle culpam ſuam nec finalē impenitentiā: nec abſolute penam perpetuā inferni: nec per ſe dānationem ſuam: ſed ordinem diuine iuſtitie. ꝛ ſic illa pena vt p̄ſcindit a culpa: eſt materia virtutis: ꝛ electio illius in eo caſu eſſet neceſſaria ad vitandum peccatū.

¶ Secundo arguit. Cōcluſio ſup ponit falſum: ergo. añs probatur. Supponit enim vnū eſſe eligēdū pro altero vitando: et querit quid pro quo: ꝛ tñ neutrū eſt pro altero eligendū: ergo. añs declaraē quo ad primā partē. Mā ſupponit q̄ ſit licitū eligere malū pene ꝓpter vitandū malum culpe. Secunda pars antecedētis probaē. Nunq̄ ly eligere penā pp vitandā culpā niſi q: pena eſt promotiua virtutis oppoſite puta affligere corp⁹ ieiunijs ꝓpter promotionē boni tēperātie: ꝛ repreſſionem vitij: ſed pena inferni vel oino nō eſſe non ꝓmouet ad aliquā virtutē: ergo.

¶ Si dicaē q̄ pena inferni eſt materia virtutis.

¶ Contra. Primo q: hoc nō eſt ad propoſitū. Nō em̄ querimus vtrū iuſte dānatus teneaē potius velle ſuam penā q̄ ſuā culpā manere impunitā: ſed querimus vtruz cōtritus qui illam penā nō meretur: teneatur potius illam eligere q̄ tentationi ſuccumbere.

¶ Scō. Quia ēr falſuz eſt. Dānatus em̄ ad mortē tpalē ſine p̄uidicio iuſtitie: pōt velle q̄ pena mortis ſibi miſericorditer relaxetur.

¶ Si autē ponaē caſus: q̄ neceſſe ſit culpā vel penā incurrere: dico q̄ eſt impoſſibilis ꝛ incōpoſſibilis q: cū nullꝰ peccet niſi volēs ſi nolēs peccare incurrat iſtas penas: q̄s ſolꝰ deꝰ infligit: itē eſt ac ſi dicat deꝰ: ſi nō peccaueris ponā tibi inferno: ꝛ cōſequēter ille peccabit ꝛ nō peccabit: q: obediet deo.

¶ Rñdeo. Negaē antecedens. Ad pbationē negaē ſecūda pars antecedētis. Ad probationē dicit q̄ maior eſt falſa. Mā ad hoc q̄ aliq̄ pena licite eligaē vel volūtarie tolleretur: nō opz q̄ per eā promoueaē bonū alicuiꝰ virtutis: ſz ſufficit q̄ ſine ea haberi aliquod bonū non poſſit. Falſa etiā ē minor: q: ly pena inferni ſ̄m p̄ſentē curſuz ꝛ ordinē rebꝰ indituꝫ: nō ꝓmoueat bonū alicuius virtutis: ſeems tñ eſt i caſu poſſibili vt ſupradictum eſt.

¶ Rñſio ad ꝫ ibidē data bona eſt.

P Ad primā improbationez dicit q̄ ly alia ſit queſtio de cōtrito qui eſt inviaꝫ: ꝛ de dānato qui eſt in inferno: tñ ambe in hoc cōueniunt q̄ vtrobiq̄ eoꝝ potiꝰ debet eligere penam inferni aut quācūq̄ aliaz penā q̄ peccare mortaliter: ſi occurreret articulus.

P Ad ſecūdā improbationē dicit: q̄ ly dānatus ſi vigeret rōne: poſſet ſine peccato optare illā penaz ſibi remitti a deo miſericorditer: volūtate antecedēte: nō tñ volūtate conſequente: vel ſi voluntate conditionata: nō tñ abſoluta: ex quo cōſtat ſibi de inſtitia ꝛ immutabilitate diuine volūtatis circa eius perpetuā punitionem.

¶ Ad caſum dicitur primo q̄ nullus caſus de p̄ſenti apparet dari poſſibilis in quo vitans culpā incurrat penam inferni. Poſſibilis eſt autē caſus ꝛ forte ſepe contingit de facto q̄ aliq̄s oio reſpuendo penam inferni: peccat mortaliter. Et ſi illam voluntarie ſuſtineret: vitaret nouū peccm̄ mortale et ꝫ ſeq̄t: q̄ nec illa poſitio ē impoſſibilis: nec includēs cōtradictoria.

Quomō vitans incipiens ire in mortē penarū inferni ſibi peccat.

¶ Sciendū q̄ nō quicūq̄ omittit peccare timore penaꝝ ifernaliū: peccat in hoc: ſed ſolum qñ ſoluz omittit ꝓpter hoc vel principaliter omittit illius pene timore: quam fugit ſicut ſummū malū. Et i ſuo propꝛio bono nāli conſtituit vltimum finē. i tertio ſen. diſt. 34. q. 2. arti. 2. in ſolone p̄me. q. 1. ite3 ſcōa ſcōe. q. 19. arti. 6.

Concl'o. ij. Quilibet cōtrit⁹ magis dolet ꝛ maiorē diſpliscentiā hz de peccato inquātuz eſt offenſa dei q̄ de eodē: vt nocuum ſibiꝑſi. Hanc ponit. s. Tho. p̄ma diſti. q. 2. ar. 3. queſtiūcula p̄ma ad p̄mū. Ymius rō eſt. Quilibet cōtrit⁹ maiorem diſpliscentiā hz de eo qō peius eſt ꝛ plus hz de ratione malitie. ſz peccatū plꝰ hz de rōne malitie inquātū eſt offenſiuū dei q̄ put eſt nocuum ſuo ſbto: ergo.

Durandus hic q. 7.

¶ Contra arguit Durādus q̄ diſtinctio ibi facta nō valet dicens. Culpa ꝛ pena nocua rōne culpe: ſunt idem: ergo. male ibi ponitur diſtinctio. Et per cōſequēs culpa nō eſt magis odiēda q̄ pena. añs probaē. Ira offenſa ſunt in deo nō ſ̄m affectuz: ſed ſ̄m effectū inquātum infert penam ꝛ ſeparat. ergo offenſa dei non eſt niſi pena inflicta vel infligenda peccatori. Et ſic i idē coincidit culpa cū pēa.

Utrum culpa ꝛ pēa nocua rō ne culpe: ſint idem.

¶ Rñdeo. Negatur añs. Ad probationē dicit q̄ ly ira ꝛ offenſa nō dicāt in deo ſ̄m affectuz: tñ cū dicūtur de deo ponunt i deo aliquem actuz iuſte ꝛ tranquille voluntatis ꝛ non pure metaphorice dicūtur: ſine aliqua rei veritate ꝛ ꝓpuetate. p̄mo cōtra gen. cap. 91. item de veri. q. 28. ar. 2. item p̄ma ſcōe. q. 113. arti. 2. Et ꝗbus patet q̄ offenſa ſ̄i pure metaphorice dicitur de deo: nec eſt ſolus effectꝰ dei poſitiuꝰ vel priuatiuꝰ in peccatore: ſed vltra hoc in deo ponit aliquem actum voluntatis.

P Dico ſecundo q̄ poſito ſed non conceſſo antecedēte: idē eſt q̄ pena ꝛ culpa diſtinguerētur ſola ratiōe nō eēt vanū q̄rere ſub q̄ rōne/ deberet peccatū magis diſplicere vt vt eſt offenſiuū dei vel vt nocuū peccatori. Qō oſtēdit. s. Tho. in quodā ſimili. p̄ima ſecūde. q. 36. arti. primo. Inde eſt q̄ peccatū vt offenſa dei hz potiſſimū rōnez mali: nocumētū aūt potiꝰ hz rōnē boni amiſſi. Quare cōtrit⁹ plꝰ dz dolere de peto iquātū eſt offenſa dei q̄ de eodē vt eſt nocumentū ꝓpꝛiū ſubiecti.

Cōtritꝰ plus dz dolere ō peccō q̄ ō pena.

Concl'o. iij. Fortis for titudie politica plus debet fugere peccatū oppoſitū fortitudini q̄ mortē corporalem. Et ſm rectam rōnez exponit ſe morti ꝛ eligit mortez pp bonum cōmune: cuius eſt pars. Hanc ponit. s. Tho. p̄ima parte q. 60. ar. 5. Similia ponit p̄ima ſcōe. q. 109. arti. 3. Ite3 tertio ſen. diſti. 29. q. 1. arti. 5. ꝛ arti. 5. ad. 3. Ite3 22. q. 26. arti. 3. Item. q. 123. arti. 5. Ymius rō eſt. Omnis inclinatio rōnis: cōformis inclinationi nature nō corrupte nec vitiate: ē laudabilis ꝛ virtuoſa vel ad virtutem pertinēs. Sed electio quā fortis politicus eligit mortem corporalē pro conſeruatiōe reipublice ꝛ plus fugit dānū reipublice q̄ dānū vite. ꝓpꝛie corpalis ē cōformis inclinationi nāe itegre: ḡ.

Fortis politicus.

¶ Contra arguit Durandus pro hac parte: q̄ loquēdo de fortitudine pure morali de qua tractauerūt phi ignorantes aliam vitam: nō licear fortī eligere mortē p defensione reipublice vel in quocūq̄ alio caſu. p̄imo. Electio quā eligitur maximū malus pro aliquo bono ad cuius boni cōſeruationem obeſt: nō eſt virtuoſa. Sed electio mortis que eſt maximū malū ſm

Durandus hic q. 6.

Utrum ſecluſa immoralitate actie: deberet ci-

lio exponere se mortē p̄ma nota de se. Nā talis electio: p̄ defensiōe reipublice.

non credentes aliam vitam nocet ad conservationē reipublice: ergo esset fatua. Minor: p̄bat. Belli ēm suscepti p̄ republica finis est p̄seruatio ciuiū ⁊ victoria. Mors autē vnius magis ipedit victoriā: ꝛ.

¶ Confirmat: q̄ sīc ē de vno ciue et de oībus simul: sed nihil est dictū: q̄ omnes ciues simul debeāt eligere mortē p̄ defensione reipublice: q̄ esset eoꝝ mors/totalis destructio reipublice.

¶ Rñdeo. Negat minor. Peccatū ēm maius est malū q̄ mors: licet mors sit maxime malū inter penalia: vt ait p̄hs tertio ethicoꝝ capi. 16. Ex quo p̄z ꝓm p̄hm q̄ maius ē bonū virtuꝫ q̄ diuturnitas vite corpalis: ⁊ maꝝ malū ē pctīm q̄ p̄uatio vite per mortem.

Mains ē bonū virtuꝫ q̄ diuturnitas vite

¶ Ad p̄bationem minoris dicit q̄ mors vnius ciuis p̄t aliter p̄desse q̄ ad victoriā habēdā etiam ꝓ p̄hos: sicut p̄z ex multis exēplis tū apud romanos tū apō diuinas literas. Falsum ēt ē q̄ mors vni magis ipediat victoriā. In sua ēm causa antecedēte vel ꝓsequēte: p̄t esse causa victorie.

¶ Ité dicit q̄ argumentū nihil cōcludit nisi q̄ fortis non dz eligere mori in bello absolute et in se. Potest tamen eligere mortē laudabiliter ⁊ virtuose in sua cā ex suppōne ⁊ p̄p alīs: mō quo supradictū est.

¶ Ad ꝓfirmationē negat illa similitudo. Mors ēm Eleazari interficiētis elephantez p̄fuit populo dei: p̄mi. Macha. 6. nō aūt p̄tuisset si totus exercitus p̄rūisset.

¶ Secundo arguit p̄m. b. Aug. de trinitate. Ois recte eligēs efficit: q̄n illud assequit q̄ recte eligit. Sed qui assequit mortez non credens vel nō sperās aliam vitam: nō efficit melioꝝ: q̄ nō ens ꝓ opinionē p̄hoꝝ gentiliuꝫ. Ergo talis mors nō recte ⁊ p̄hs nec virtuose eligitur.

¶ Rñdeo. Dico p̄mo negando minorē: nā efficit melior p̄p adeptionē añtis: vel ꝓcomitātis vel consequētis mortez. Et hoc in se vel in republica cuius ipse est pars.

P Dico scōo q̄ mors p̄t dupl̄r cō siderari. Uno mō p̄ut est in facto esse: alio mō p̄ut est in fieri. Primo modo ꝓ opinionē Gētiliū nō stat cum actu virtutis: sed scōo modo stat: q̄ mortēs exercet actū fortitudinis agēdo ⁊ patiēdo. s. Th. in suo simili scōa scē. q. 124. arti. 4. ad quartū. Ité. 3. par. q. 50. arti. 6.

¶ Argnēs ēt assumit falsum. s. q̄ gētiles p̄hi senserit q̄ fortis post mortem efficiat non ens. De hoc inferius. Patet ꝯ q̄ cuius sperans p̄habiliter q̄ mors sua gignat bonū reipublice: laudabiliter exponit se morti. p̄pter q̄s Philosoph⁹ vocat optimum. Di. 43. q. 2.

¶ Ultimo arguit. Dictum p̄hi. 9. Ethi. dicētis q̄ p̄ amicis oportet multa pati et mori si oporteat: nō prodest: q̄ constat q̄ nullus dz̄t eligere amicū plus q̄ seipsum: et p̄ consequēs nec p̄ amico mori aut ꝓ suis rebus temporalibus conservandis: ⁊ sic nec p̄ cōitate. Cap. 8.

¶ Respondeo. Arguēs subuertit mentem et verba Aristo. Nam ipe negat hanc ꝓsequētiā. Aliquis ponit se morti p̄ter amicū: ergo magis diligit amicū q̄ se. Immo oppositum sequit: vt p̄z ex dictis. Habet ēm ea mors aliquid appetibilitatis. Nam. 3. Ethi. ca. 9. mortem in bello suscepta p̄ republica vocat frequēter bonā mortez et optimum periculum. Mors p̄ rep. vocat ab Ari. optimū piculū.

¶ Dicit scōo q̄ nullus virtuose ponit se periculo mortis ꝓ ꝓseruatiōe suoꝝ tēporaliū: ꝓ quāto sunt pure tēporalia ⁊ pure p̄p̄ria: sed p̄ quāto habēt aliq̄d spiritualitatis vel cōitatis: puta si sint necessaria ad actū virtutis ad quem tenet ex p̄cepto vel alio mō. vel si talia bona sint collegij vel cōitatis: cui tenet̄ p̄uidere: tūc virtuose p̄ taliū ꝓseruatione p̄t se exponere periculo mortis. Nec sequitur q̄ plꝰ diligat talia bona q̄ se ipm: sed q̄ plus diligit bonū virtutis q̄ vitam corpalem. Nullus virtuose eligit mortē p̄ bōis pure tē porali bus.

¶ Quānis aūt Per. de palude in aliquibus sentiat oppositū. Veri cus tū sentit cum predictis.

Questio.ij.

Trū ꝓfessio facta ab illo: qui nō est cōtritus neq; penitens aliquid valeat.

Pro qōne sit p̄ma ꝓclusio. Cōfessio facta sine cōtritione nō valet p̄ tpe: quo fit ad remissionem peccati quo ad culpam vt penam.

Cocto.ij. Talis cōfessio recedēte fictione incipit esse fructifera ꝓficēti.

Cocto.iij. Taliter cōfessus nō tenet iterare cōfessionē p̄ius factā: sed solū ꝓfiteri suā fictionē. Pas tres ponit. s. Th. p̄ti dist. q. 3. ar. 4. in solutione p̄me questiuncule.

¶ Pro p̄ma ꝓclusione arguit sic. Peccatum non remittit nisi adsit gratia. Sed cōfessus incōtrit⁹ caret gratia. ergo non consequit remissionem pro tunc.

¶ Pro secunda cōclusione arguitur. Nō minoris efficacie est sacramentum penitentie q̄ baptismi. Sed fictus suscipiens sacramētū baptismi: recedente fictione: cōsequitur virtutē effectū baptismi ⁊ rem sacramenti. ergo.

¶ Pro tertia ꝓclusione arguitur Sicut est de baptismo: sic vī ēt de sacro p̄nie. Sed fictus recipiēs sacramentū baptismi: non tenetur iterato baptizari. ergo.

¶ Cōtra scōaꝫ conclusionem arguit Durādus. Supponēs q̄ aliquis p̄t dici nō, cōtritus sine nō penitēs dupl̄r. Uno mō q̄ dolet ō peccatis: sed nō sufficienter. Alio mō q̄ nō dolet de peccatis nec p tunc abstinere p̄ proponit. Primo modo confessio facta a non ꝓtrito valet: q̄ credibile est: q̄ deus supleat residuum virtute clauium. Secundo aūtez modo non valet. Deran. 4. q. 15

¶ Tū primo q̄ nihil imprimitur p̄ sacrm. Ornatus ēm fictio est.

P Tū scōo: q̄ nō manet nisi cum gra. Ergo nō imprimitur nisi per confessionē ⁊ absolutionē: q̄s non est in proposito.

P Tertio: q̄ si p̄t esse sine gratia: ad ipsum nō sequeretur gratia recedente fictione.

P Quarto. Talis ipentēs aut cōfiret suā fictionē aut ñ: si sic nō dz absolui absolui a ministro: q̄ scit eū nō ab q̄ a deo solui a deo ꝓm Dyo. de ce. hierar. nescitur ⁊ si absoluit nihil ꝓsequit: q̄ sine p̄ncipali cā nihil agit instrm. Si tus. ꝓm g fictio illa est spāle petm ⁊ cōtemptus sacrī: ⁊ ita ꝓclusio nō est integra sed reiteranda. Non dz absolui

¶ Respōdeo. Ad primū negat: q̄ ornatus sit pura fictio. Cum enīz p̄t sacramēta gratie in hoc cōueniant q̄ gratiā conferunt nō effectiue sed dispositiue p̄t esse probabile ē: q̄ que non imprimūt characterez imprimāt cōsimilē dispositionem que dicitur ornatus. Probabilitas ornat⁹.

¶ Ad icōm dicit q̄ talis ornatus cum nō habeat cōtrariū indelebilis est si cut ⁊ character.

¶ Uel dicendū melius: q̄ sicut virtus in sacramēto manet quousq̄ dispōnē cāuerit: qua cāta esse desinit. sic dispō cāta: q̄ nō est chara cter sed ornatus: tm̄ durat vsq̄ ad infusionē gr̄e inclusiue: qua habita desinit esse sicut dispositio habitualis non manet. Ornatꝰ māet tū: vsq̄ ad infusionem gratie.

¶ Ad tertiū dr: q̄ lz ornatus possit stare cū p̄tinatione gratie. Est tm̄ dispositio ad gratiā.

¶ Ad quartū dr: q̄ oportet distinguere de multiplici fictione: q̄ talis posset esse fictio in qua dicta Durādi loco habet: puta cum ꝓfes nō intēdit recipere sacrm ꝓ nō re facit. Aūt multipler alia fictio in q̄ locū hñt dcā s. Thome vt bñ dicit Petrus. Sodofredus

¶ Cōtra ꝓclusiones arguit Sodofredus p̄mo. Si ꝑe sunt cōclusiones: verificant rōne dispōnis im- Sodofredus 5. quodl. q. 12.

preste.sed hoc non est.ergo.minor ꝓbatur: qr illa dispositio aut pōt manere cū peccato aut nō.si non: ergo nulla talis facta est i ficte cōfitēte cum remanserint pcā.si sic: tunc habēs ervna absolutione talē dispōnē si iterauerit peccatum: non tenet illud cōfiteri:qz hz effectum absolutionis ad quē debet sequi gratia ⁊ peccatoꝝ remissio.

¶Rñdeo. Impzimit dispō in sacramēto rite collato. Cōfert autē rite absolutio:si sit auctoritas ⁊ no titia de peccatis ex parte cōferentis ⁊ ministratio mālē:q̄ sunt peccata ex parte recipiētis vt fiat talis rō.Omne sacrz habēs debitū ministrū ⁊ debitā formā ⁊ mām ⁊ debitū recipiens aliquid operat. Sed sic est i casu nr̄o qr sacerdos est debitus minister ⁊ vtitur debita forma. Itē est ibi debita materia.s.peccata ⁊ recipiens absolutionē ab hoie.s.pctōr: qlz sit fict⁹ ⁊nō recipiat absolutionē a deo:qr nō infunditur ei gratia:recipit tn absolutionē hūanā ab hoie. Sic in baptismo nō obstāte fictiōe impzimit character ⁊ non gr̄a: sicut in nālibus ignis calefactēs aquā lz nō impzimat formā substātialē ignis impzimit tn dispositionem q̄ calor. P Negat ergo minor. Ad ꝓbationem dr:ꝙ illa dispō nō agit nisi in virtute absolōnis. Jō solū habet virtutem ad illa peccata:que fuerūt materia absolutionis illius numeralis:que nō se extendit ad futura.

¶Scdo arguit.Ea cōfessio caret parte essentiali sacrī pnie:q̄ est cōtritio.ergo nō est sacramentum.

¶Rñdeo.Sufficit ꝙ erit ⁊tūc erit persecte sacrm. Mā licet sit conueniens ordo inter partes pnie vt.s. contritio precedat:non tamen est necessarius:sed sufficit vt contritio sequat.Et pōt sic formari rō. Non minus pōt cōfessio pterita cū futura:imo magis.Sed contritio cum proposito future cōfessionis delet peccatū.Ergo ēt ⁊tritio virtute cōfessionis pterite sufficit ad delendum peccatū totalr: ita ꝙ nulla obligatio est nec quo ad deū nec quo ad ecclesiam.

¶Tertio.talis fict⁹ fingēdo committit nouū pctm.Ergo eius pfessio non est integra: ⁊ sic non tollit obligationem pcepti.

¶Rñdeo.negat añs.Quia penitere de peccatis est tm̄ noua cōditio peccati nō trahēs ad aliud genus peccati.Unde nō est necessariū eā pfiteri:lz ꝑgruū pariter dicēdū est ꝙ nō,ē nouū pctm accedere ad pfessionē indigne: vt solnat obligationem:sed noua conditio, vt dcm̄ est.Hec Bernardus.

¶Sciendū ꝙ id qō dr ꝙ fictio penitētis in nullo casu fit nouū peccatū sed tm̄ cōditio: est falsum. vt ait in suo simili.s.Tho.3.p.q.80. ar.4. Mā ficte accedēs ad cōfessionē positiue ⁊ scienter fictus: talis cōmittit mēdacium facti ⁊ sacrilegiū ⁊ violationē sacri:⁊sic nouiter peccat noua specie peccati. Ficte ac cedēs fi ctūe po sitiue ad cōfessionem nouum cōmittit pctm̄.

¶Sciēdū est ꝙ pfiteri cū penitentia interiori:nō est preceptū ecclesie:⁊ sīr cōfiteri fictionē interiorē sicut ⁊ alia peccata cordis lz non sit preceptum ecclesie: est tamen preceptū dei. Idē dico de accessu cū fictione ad sacrm̄ baptismi vel penitētie.hypocrisis enim a deo prohibetur.

¶Sciendū quoꝝ si cōfitens non habeat aliquā displicentiā de peccatis:in hoc casu non est materia integra vel sufficiēs sacrī. Si aūt habet aliquādisplicentiā ēt nō attingentē ad rationē contritionis vel attritionis:vltimatā pfectionē dabit contritio.Si vero omnino nulla adsit displicētia: tūc nulla contritio sequēs perficiet sacramentum:qō nullum fuit. Confessio nil agit eo ꝙ nulla hz dispō centiaz de pcā catis.

¶Distin.xviij.

Circa

Fr Jll. medio ⁊ tūcitis.

Circa dist.18.querit. Utrū pfessio nō integra possit aliqd valere?

Pro qōne sit ꝓma concl'o cōfessio sic dz ēe integra vt hō cōfitēs vni ola pctā:q̄ hz i memoria hāc ponit.s.T.p̄cedēti di.q.3.ar. 4.in solu.2.q.Vni⁹ rō est. Nō minor: morbi spūalis detectio est necessaria i medicina spūali ꝙ morbi corporalis i medicina corporali.Sz in medicina corporali: optz detegere vni ⁊ eidē medico oēm morbū corporalē memorie occurrentē.ergo consimiliter in medicina spirituali.

¶Cōtra pcl'onem arguit Duran dus. Cōfitēs pōt manifestare ptēpctōr vni sacerdoti signo: alteri scripto.ergo ꝓbat pña. Quia sicut cōfessio hz determinatū ministrū ita videt habere determinatā materiā:que est illud per qō peccata manifestentur. Duran. ſ Secūdē ti dis.q. ri.

¶Rñdeo.negat ꝓña. Ad probationem dicit ꝙ nō est simile de pluri ficatione māe ⁊ ministroꝝ. Quia sicut p cōtritionē cordis fit deo necessario integra cōfessio:sic confessio oris debz fieri alicui ministro. Sed signū non est tantum vnum quidam eñ sunt muti.⁊c.

¶Cōtra rōnē arguit.Hec rō non probat esse necessariū:sed tm̄ q̄ sit cōgruū.ergo.Ratio inefficax.añs ꝓbatur.Si.n.hoc est necessarium aut est rōne grauitatis:quam hz vnū pctm̄ ex alio:vel rōne medicine. Nō primū:qz ille circunstātie nō mutāt spēm. Nō ām: qz aut loq̄mur de medicina expulsiua morbi vel pservatiua. Nō pp medicinā expulsiuā:qz eadē ē respcū oīs peccati.s.gr̄a. Neqꝫ ꝓpter pservatiuam: qz nō est deq ratione ꝓpnie: non reciditatio.

¶Rñdeo.ām Petrū.s. Th.ratio est,ꝓbabilr tantū pſuadēs.⁊ q lo quit de medicina pservatiua. Mā tenet qs taliter confiteri:vt possit adhiberi remediū ꝫ recidiuum.

¶Mihi aūt videt ꝙ rō.s.T. alijs sulciat rōnib⁹:vt puta ꝙ cōfessio: que fit homini dz correspondere cōtritioni:que fit deo:⁊ necessario est confiteri: qñ nouū pstituit peccatum. Ola vero peccata sunt cōfitēda:vt sufficiēs remediū pstet: qz vnū aggrauat ex alio:non solū cōtrario:lz ēt disperato. Tū qz ex vtroqꝫ pstituit maius onus ⁊ maior culpa extēsiue:⁊ ex confessione integra magis scit gravitas singuloꝝ. Tū qz priora aggrauāt sequētia:iquātū relinquūt maiorē pteptū.⁊ econuerso sequentia aggrauāt priora inquātū idisponūt ad penitentiam. Plures rōes ꝑ bantes ꝙ vni ola peccata pfi tēda sīt.

Cōcl'o.ij.

Nō est necessariū:ꝙ pfitēs sp absolnat ab oib⁹ peccatis cōfessis p vnū ⁊ eundē:imo pōt p vnū absolui ab aliqb⁹ ⁊ nō ab alijs:sed remitti ad alium q̄ absolnat a reliqs. Hāc ponit.s.T.vbi.3. in solnt̄ione quarti argumēti. Vni⁹ rō est. Deficiēte cā ꝓpria alicui⁹ effect⁹: tollit effect⁹. Sz cā quare dimidiata pfessio nō valet est:qz illa dimidiatio tollit notitiā q̄titatis peccati:q̄ necessaria ē sacerdoti ⁊ ipe dit:ei⁹ curationē. Dimidiatio ꝫo curationis nō tollit talē notitiam nec impedit curam.ergo.

¶Cōtra arguit Durā.lz ecclesia seruet modū positū in conclusione:tn̄ sequunt ex eo multa incōueniētia. Primū ꝙ pfessio facta inferiori integra nō hēat integrā absolutionē. Scōm ꝙ cōfessio facta superiori:tm̄ de reservatis:nō ē integra. Tertiū ꝙ id:qō qs rite cōfessus ē inferiori:iterato tenet cōfiteri superiori. Quartū qz diuerse erunt absolutiones de diuersis peccatis. Que ola vident incōueniētia.ḡ. Duran vbi.3.4.

¶Rñdeo.Eccl'ia rōnabilr illō observat ⁊ ꝓcipue qz romana:tō supponēdū est ꝙ posit ita fieri. Mā p ꝓtritionē ola remissa sunt crimia. Jō qō remanet se tenet ex pte ecclesie ⁊ potest dimidiari:nec vllū Ingens venera tio erga obserus tiones ro. ecclē.

Absolu
r̄ ita q̄
a reſua
tis a ſu
pioꝛi: p̄
ſuppoīt
oīa cria
fuiſſe cō
feſſum
ſi
ferioꝛi.

ſequitur inconueniēs.
¶Ad p̄mū aūt: dr̄ q̄ non opz tali cōfeſſioni eoꝝ reſpōdere aliquā ab ſolutionē adequatam: ſed duas.
¶Ad ſcām dicit q̄ illa cōfeſſio eſt integra in virtute: p̄to quāto confitēs illū caſum eſt paratus ꝓfiteri oīa: ſi ſupioꝛ vellet audire. Rurſus q̄ illa dimidiata ꝓfeſſio valet in virtute ītegre cōfeſſionis: p̄us facte inferioꝛi.
¶Ad tertiū dicit: q̄ p̄ ſe nullus teneꝫ bis idē ꝓfiteri: p̄ accēs tñ poterit teneri: ſicut in caſu.

Bis idē
cōfiteri
tenetur
aliq̄n p
accēs.

¶Ad quartū dr̄: q̄ nō eſt inconueniēs diuerſa illa abſolutio. Pōt ēt cōfitēs aliter abſolui q̄ per dimidiationē abſolutionis: puta q̄ ſuperioꝛ remittat eum abſolnendū ab oībus per inferioꝛē.
¶Scdo arguit. Abſurdū videt q̄ aliq̄s teneaꝫ ꝓfiteri de aliquo peccato: ſacerdoti q̄ nō pōt eū abſolnere. Ergo pōt quis dimidiare licite cōfeſſionem.
¶Rñdeo. q̄ poterit eū abſolnere tpe debito. ſ. facta remiſſione per ſuperioꝛē. ¶Vñ appet mihi q̄ ſecurioꝛ modus ē in caſu: vbi ſuperioꝛ nō pōt de oīb⁹ abſoluere: nec ſuperioꝛ vult oīa audire: vel ab oībus abſolnere. tūc inferioꝛ p̄to audiat oīa p̄cā. ſcdo ſine abſolutione remittat ad ſupioꝛē vt ꝓfiteaꝫ ei caſum retentū. tertio ſupioꝛ audito illo remittat ad inferioꝛē ab ſolnēdū: vnica abſolutiōe ab oīb⁹ p̄ctis ſicut oīa eidē ꝓfeſſ⁹ fuit. Et ſic oīa p̄dicta icōueniētia ceſſarēt.

Aduer
tāt q̄ di
ligētiſſi
me ꝓfi
ſores.

¶Diſtin. xix.

ff Iſi. medio landēſis.

IJrca di. 19. q̄rit. vtr̄ q̄libet ſacerdos poſſit vti claue: quā hz in quēliber hoiem.

Pro q̄one hec eſt p̄ma cōcluſio. In eccleſia ſūt ⁊ debuerūt eſſe claues. Hanc ponit. s. Th. 4. ſen. diſt. 18. q. 1. arti. 1. in ſolutione p̄me queſtiūcule. Huius ratio eſt Quicūq; hz ptātē remouēdi obſtaculū claudēs oſtiū regni celoꝝ: hz claue metaphoꝛice dictā. Sz minister eccl̄ie ſacerdotes hñt hmōi poteſtatē. g̃ hñt claues.
¶Cōfirmat p̄ illō q̄d dr̄ Pet. Wathe. 16. Tibi dabo claues regni celoꝝ.

Cōcl̄o. ij. eſt. Ptās eccleſie eſt ptās ligādi atq; ſolnēdi: q̄ iudex eccl̄ie ſtic⁹ dignos recipe: idignos excludere dz a regno celoꝝ. Hanc ponit. s. T. in ſoln. 2. q. Huiꝰ rō ē cuiuslibet ptātis recte aſſignatur diffinitio q̄ actꝰ ⁊ obiectū actus ⁊ modū ꝓpriū agēdi. Sz diffinitio claues aſſignat illo mō. g̃.
¶Quia. b. T. vbi. s. ad p̄mū inter cetera dr̄ q̄ character ptās ꝓficiēdi ⁊ ptās claueꝝ ē vnū ⁊ idē p eētiā: ſz differt rōe: ſ. Sco. arguit p̄bādo q̄ nō ſunt idē character ſacerdotalis ⁊ claues eccl̄ie. P̄to q̄ ptās ꝓficiēdi pt eē in aliq̄ ſine ptāte claueꝝ: vt i aplis q̄ ptātē ꝓficiendi receperūt i cena dñi: ptātē vero claueꝝ poſt reſurrectionē. g̃.
¶Rñdeo. negat añs. Ad p̄bōnez dr̄: q̄ eadē fuit ptās data aplis. p̄mo i ordine ad actū p̄mū. ſ. ꝓficiendi. ſcdo i ordine ad actū ſz. ſ. ſolnēdi ⁊ ligādi. rp̄s eñ ſic diſpoſuerat aplos alr̄ coagere poſſe vnico charactere añ reſurrectionē: ⁊ alr̄ p⁹: ſic eodē iſtō pt̄ fabeꝛvti ad diuerſa. ¶Ad hūc ſenſum itelligo. s. T. 4. di. 24. q. 2. ar. 3. in ſoln. ſcōi.
¶Scdo arguit character ē pur⁹ reſpectus. Relatio aūt nō pōt eſſe eadē ad plures terminos. ergo id q̄ eſt relatio ad cōſecrationē: nō eſt idē cū ptāte ad abſolutionem.
¶Rñdeo. maior ⁊ minor ſunt falſe. Nā character eſt abſolutū cuz reſpectu. Filiatio vero q̄ ē relatio realis eſt ad patrē ⁊ matrē.
¶Vltio arguit: q̄ ſint due claues ſimpl̄r hz eētiā: ō p̄a dei abſoluta ſepabiles. Q: alicui pōt ꝓmitti auctitas cognoſcēdi cāz ſine auctoritate iudicādi ⁊ eō. ſi qua eēt volūtas nō obliq̄nabilis. ergo.

Scotus h. q̄. 1. ar. 3.

Utrum ſit idem char. cter ſacerdos alis ⁊ clamis eccleſie.

Utrum claues eccleſie ſint due abſolute ſepabiles.

¶Rñdeo. p̄obat tñ q̄ deus poſſit dare ptātem vni quo ad vnum actū: non dando quo ad aliū. 2cēditur aūt q̄ ptās ſacerdotalis eſt vna ⁊ eadē quo ad eſſentiā ſuā abſolutā: implicans diuerſos reſpectus ad diuerſos actus, ⁊ effectus ad quos ordinat. diſt. 18. q. 1. ar. 1.

Concl̄o. iij. Sacerdos nō pōt vti claue ſue ptātis. i quēlibet hoiez. Hāc ponit. s. Th. di. 19. q. 1. arti. 3. in ſolutiōe p̄me queſtiūcule. et ad p̄mū. Huius rō eſt. Nullus hñs diſtinctā ⁊ reſtrictā ptātem in miſſione eccl̄ie pōt vti tali ptāte idiſtincte in quēlibet illius eccleſie. Sed multi ſacerdotes hñtes claues ſunt hmōi. g̃. patio medie: q̄ Petro p̄e alijs data eſt ⁊ ſingulariter poteſtas iuriſdictionis.

Durandus.

¶Cōtra arguit Durandus q̄ circūſcribendo oēm ordinationē eccleſie: q̄libet ſacerdos poſſit quēlibet abſolnere ꝓcurrētib⁹ ad ſacz neceſſarijs: verūm eſt ſacramentuz. Sz circūſcribēdo a ſacramēto penitētie oēz ordinationē eccleſie: q̄libet ſacerdos eſt debit⁹ miniſter: e cōfeſſio peccatorū eſt debita materia: forma aūt debita abſolutio. ergo maior patet: minor clara eſt quantū ad materiā ⁊ formā ſacri: De miniſtro autem p̄batur.
¶Primo. q̄ ſacerdos eſt iudex voluntarie aſſumptus a deo inter ſe ⁊ holes. Sed pcōr pōt volūtarie ſe ſubijciat. ergo.
¶Scdo: q̄ papa a quo circūſcribitur ius humanū: pōt hoc facere.
¶Tertio: q̄ i extrema neceſſitate: ō hoc q̄libet ſacerdos pōt facere. Nulla eñ neceſſitas pōt mutare miniſtrum ſacramenti.
¶Quarto. q̄ ꝓſuetudo dat iuriſdictionē. Sz tūc fuiſſet ꝓſuetudo, g̃.

Utrum circumſcripta ordinatiōe eccl̄ie: q̄libet ſacerdos poſſit quēlibz abſolue re.

¶Rñdeo. dico p̄mo ſupponēdo q̄dā ex Petro de palude. p̄mo. Nullus pōt eligere iudicē: quo ad ea q̄ quib⁹ alteri iaz ſōtus eſt. Scdo ex ordinatiōe chriſti: oīs alia chriſtiana peccās mortaliter Petro ſubdita eſt vñ ſine Petro abſolui non pōt. Tertio voluit chriſtus vnuz vicariū ⁊ vnū caput eccl̄ie eē: a quo ceteri teneret q̄cquid haberent.
¶Ad p̄mū g̃ dr̄ q̄ hz ſacz ſit nullū pctōre nolēte: nō tñ valet ecōuerſo id eſt pctōre volente ſit aliq̄d rōne dicta. ¶Ad ſcōz dicēdū: q̄ pape cō miſſa eſt oīm cura: ō nulli ſubeſt: et peccās p̄t ex oīb⁹ q̄nēvoluerit eligere. ¶Ad tertiū dr̄: q̄ in extrema neceſſitate iure diuino ⁊ iuris autoritate p̄t eligere ſacerdotē. Nā auctoritas collata Petro itelligit q̄n pōt hr̄e arbitriū. Petri vel ſui vicarij. ¶Ad quartū dr̄: q̄ ꝓſuetudo nō p̄iudicat iuri diuino. Vñ bñ dr̄ de penitētia ca. 2. Nulla ꝓſuetudie introduci p̄t: vt q̄s ſine licētia pp̄rij ſacerdotis ſibi valeat eligere ꝓfeſſorē. s. Th. 4. ſen. diſt. 20. q. 1. ar. 1. q. 2. ad p̄imum.

Ordinatiōe xp̄i oīs peccās: petro ſubūcitur.

Iure diuino: in extrēa neceſſitate: p̄t eligere confeſſorem.

¶Scdēdū q̄. b. Th. vr̄ dicere: q̄ q̄libet ſacerdos p̄ ordiationē eccleſie hz ptātē limitatā vbi. s. in ſolu. 2. q. Sz nō intēdit ſolū ſic q̄ nō ēt ex ordiatiōe xp̄i. diſt. 19. q. 1. ar. 3. q. 1. ad p̄imū. Itē di. 24. q. 3. ar. 2. q. 3. ad p̄mū. Eſt g̃ illa ordiatio nō ſolū eccleſie ſed etiā Chriſti.

Cōcl̄o. iiij. Sacerdos pt̄ abſolnere ⁊ ligare penitētē ſm̄ p̄priū arbitrium diuino inſtinctu regulatū: aliter nō. Hāc ponit. s. T. diſt. 18. q. 1. ar. 3. in ſolutione. 4. q. Huius ratio eſt. Nullū inſtrumētū hz efficacē actū: niſi ſm̄ q̄ mouet a principali agēte. Sed ſacerdos ligando atq; ſolnēdo ſe hz vt inſtrumētum reſpectu dei. ergo.

Scotꝰ vbi. ſ. Utr̄ ſacerdos ꝓbando: q̄ ſacerdos non habeat poteſtatē arbitrādi. Primo q̄ nulli cōmittit ptās arbitrādi i aliqua cauſa: cuiꝰ arbitriū nunq̄ eſt re-

etiã pp quãcũq diligentiã possibilem adhiberi ab ipso ſz tm̃ a casu vel per miraculũ speciale. Sed sacerdos sic nõ põt pingere ad illõ indiuisibile pene debite petẽdi. ḡ.

¶ Rñdeo. talis pene non est arbiter sacerdos: ſz pene q̃ in hoc seculo expedit penitẽri ſm iudiciũ ecclesie: ꝛ quantuz ad hoc nõ a casu ꝛ sine miraculo põt esse rectuz iudicium sacerdotis.

¶ Itẽ arguit. si sacerdos iponat pniaz aliquãtulũ maiorem: tenet̃ Ergo si fuerit miꝰ illa vꝫ sufficiẽ.

¶ Rñdeo. penitẽs maiorẽ condigno penã in hoc seculo si põt qñ iponi̇ tenet̃ iplere. ſz i alio seculo nõ exigit: q̃ totã exoluat. Neq̃ si minꝰ iponi̇ exigit q̃ maiorez in hoc ſcło exoluat ſz i futuro. di. 20. q. 1. ar. 2. i fol. 2. q. ꝛ ad. 2. ꝛ. ad. 3.

Pro cõfessoribus non tatu dignum.

P Er qb⁹ pz q̃ ad rectũ iudiciũ cõfessoris nõ exigit: q̃ semp iponat penã ꝺdignã penitẽti: ſz sufficit q̃ iponat q̃tũ expedit ei ꝓ nũc cõsideratz regulis patrũ ꝛ dispõne penitẽtis. Cui⁹ oppositũ arguẽs putabat. fundãs se i hoc palogismo fallacie ꝓntis. Sacerdos nõ p̃t recte arbitrari q̃ ad hoc. ḡ nullo mõ.

¶ Distinctio. xx.

FF Ist. mediolanẽsis

Jrca dist. vigesimã Querit̃ vtrum per indulgentias possit aliq̃d remitti de pena satisfactoria?

Pro qõne sit ꝓma conclusio. Indulgẽtie q̃s ꝓcedit ecclesia aliq̃d valẽt tam in foro ecclie q̃ in iudicio. Hẽc. pbat. s. Th. presenti dist. q. 1. art. 3. q. 1. Huius rõ est ꝓma: q̃ hoc est ꝓuilegiũ petro concessum: vt q̃s ille remitteret i terris remitteret̃ i celis. ergo valent in vtroq̃ foro.

Concło. ij. Hmõi indulgentie valorẽ hñt pp merita christi ꝛ aliorum sanctorum. Hanc ponit statim vbi. s. Huius rõ est. Quicũq̃ põt alicui penitẽti distribuere fatisfactiões Christi ꝛ sanctoꝝ põt dare illi indulgẽtias. sed ꝓmũ põt ꝓtelatus ecclesie. ergo et scõm.

Duran dus hic q. 3.

¶ Cõtra arguit Durãdus de merito christi ñ dubitãs q̃n ꝓtineat ad thesaurꝫ ecclie: ꝛ sufficit ꝓ toto mũdo. ꝓme Jo. 1. Ipse est ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̃is: ꝛ nõ solũ ꝓ nr̃is ſz ẽt totius mũdi. De merito vero passionis sanctoꝝ ponit i dubiũ.

Utrum meritũ passionis sanctoꝝ ꝓtineat ad thesaurum ecclie.

P Tũ q: intẽtio merẽtis est nec̃ia ad hoc q̃ meritũ tuuz redũdet in alterũ. Sz de hac intẽtione nulla habetur historia. ergo.

P Tum q: ille passiones ꝛ illa merita sunt plene remunerata.

P Ad primũ dicit: q̃ sancti intendunt explicite vel implicite. Maz sanctus quilibet cõformaẽ capiti christo: cuius merita illata sũt in ecclesia: ꝛ quotidie iferunt̃ ab existentibus in gratia. Hinc est illõ Pauli. 2. ad cor. 1. Adimples ea q̃ desunt passioni christi ꝛ tot⁹ ecclie: cui⁹ caput ẽ xp̃s adipleo idest addo mẽsurã. Et sic expõit glosa. Hoc idẽ sequit̃ ex charitate sociẽte merita singulorũ communia.

P Ad scõz dr̃: q̃ passiões ꝛ penevt sũt meritorie sufficiẽter sũt remunerate: nõ aũt vt sũt satisfactorie. Hoc pz i eo q̃ satisfacit ꝓ alio ora tiõe: q̃ tm̃ i sinu eius conuertitur.

Alij q̃s argumẽta re citat pe tr⁹ hic q. 4.

¶ Cõtra eandẽ arguũt alij dicentes q̃ dubiũ est de merito christi: de pena damni q̃ eã non soluerit q: eam non sustinuit. ergo.

P Scõo: q: pena sensus ꝓpria a xp̃o neq̃ intẽsiue neq̃ extẽsiue tãta fuit quãta ẽ pena sensus externa q̃ ẽ i iferno. Nec tãt⁹ dolor quãtus est dolor debitus oibus pctis confessis ꝛ confitendis ergo.

Utrum christ⁹ soluerit penam dãn.

¶ Rñdeo. Ad hec duo negant̃ consequẽtie: q: ad hoc q̃ aliqua, pena sit sufficiẽter satisfactoria pro alio non requirit̃ q̃ sit tanta intensiue vel extensiue in duratione: quanta est pena quam talis meretur in alio seculo: sed sufficit q̃ eque vel plus sit accepta deo: q̃ culpa fuit

displicẽs. 3. parte. q. 48. ar. 2.

P Item respõdet Petrus q̃ passio christi inquãtũ meritoria ꝛ inquãtũ satisfactoria fuit infinita ratione suppositi.

¶ Tertio arguũt. Pertinet ad potestatẽ excellẽtie dare effectum sacramenti sine sacro. Ergo purus hõ nõ põt dimittere penã: q̃ est effectus sacri: per indulgentias.

¶ Rndeo. ꝓ indulgẽtias nõ dimittit pena sed soluit̃ de bonis cõib⁹ ecclesie. presenti dist. q. 1. ar. 3. questiuncula. 1. ad tertium.

¶ Sz Petrus rñdet q̃ dupler est effect⁹ sacri. Prim⁹ qui est remissio culpe ꝛ collatio gratie. Scõs q̃ est remissio vel diminutio pene. pri⁹ hr̃i neq̃t sine sacro: sed scõs.

Utrũ vero ad suscipiẽdas idulgẽtias sit necessaria ꝓfessio ꝛ absolutio. s. Tho. vꝫ tenere q̃ sic ꝓnti di. vbi. s. Itẽ ar. 2. eiusdẽ. q. in solu. ꝑme. q. Sz. s. Th. loquit̃ de indulgẽtijs quas papa cõiter concedit i suis rescriptis. Uꝫ em̃ mihi cũ Durãdo q̃ papa posset si vellet cõcedere indulgẽtias vere ꝓtritis et valerent eis ante actualẽ cõfessionem ad satisfactionem.

papa ꝑ cõcedere indulgẽtias cõmunes et nõ ꝓfessis.

¶ Cõtra arguit Aureolus ꝓbando q̃ papa etiã auctoritatiue põt quas voluerit penas relaxare ꝓmo. Hoc mõ vtunt̃ rescripta apl̃ica. De oipotẽtis dei mia ꝛ auctoritate apl̃oꝝ Petri et Pauli.

Aureo. Utrũ papa auctoritatiue possit quas voluerit penas relaxare.

¶ Rñdeo. negaẽ añs. Ad ꝓbationẽ cũ dicit̃ de oipotẽtis dei mia: dico sicut a mia dei nõ separat̃ iustitia: tta nec minister ei⁹ põt vtrãq̃ separare. pñti. dis. q. 1. ar. 3. in solutione. 2. q.

P Ad hoc q̃ addit auctẽ apl̃oꝝ: ñ valet: q: papa neq̃t relaxare pctã sine ꝺcũq̃ satisfactiõe: ſz ẽ ea auctas vt thesaurũ ecclie possit dispẽsare fidelibus i recõpẽsationẽ. 4. sen. di. 18. q. 1. ar. 3. q. 4.

¶ Scõo. papa p̃t oẽ vinculũ soluere sup̃ terrã: ſz obligatio ad penã ẽ vinculũ. ergo auctẽtice põt illud papa soluere.

¶ Rñdeo. maiorẽ falsa ad intellẽs argutijs. solus. n. xp̃s hz ptãtẽ ex cellẽtie: ideo papa nõ põt peccata dimittere sine satisfactione.

¶ Tertio arguit cui ꝺmittit maiꝰ cõmittit̃ miꝰ. ſz maiꝰ ẽ absoluere a culpa q̃ a pena: ꝛ cõmiſſuz ẽ capiti ecclesie ab omni culpa sine exceptione absoluere. ergo.

¶ Rñdeo. argumẽtuz nõ ꝺcludit. qz seq̃r̃ q̃ ois sacerdos possit remittere oẽ pctm̃: q̃ ad reatũ q̃ põt remittere q̃ ad culpã. qõ ẽ falsuz.

P Dico scõo ad minorẽ q̃ maiꝰ ẽst absoluere a cꝰpa seoꝝ: q̃ a pẽa: absoluere aũt a tota pena ꝛ a culpa mains est simul q̃ absoluere a culpa solũ vel a culpa ꝛ ab aliqua pte pene. Ideo nõ sequit̃ q̃ cui cõmittit̃ absolutio a culpa: cõmittatur absolutio a culpa ꝛ a pena tota vel parte pene.

P Dico tertio q̃ maior semp non decet: q: absolutio a pena aliq̃n ẽ impeditiua maioris boni: nunq̃ antẽ culpa. prima scõe. q. 87. ar. sexto. ad tertium.

¶ Quarto arguit. Claues extendunt se ad penã ꝛ culpã: ergo saltim ꝓceps ecclesie poterit ministrando sacrm̃ penitentie totã penam relaxare.

¶ Respondeo. Claues extendunt se ad culpaz: media, satisfactione: sicut etiã in baptiſmo sit satisfactio per merita christi.

¶ Itẽ dato q̃, papa mediãte sacro possit oẽs penã remittere: hoc nõ est nisi per cõpletũ sacrm̃. Non ẽ aũt cõpletũ vltima cõpletiõe: misi queliber ps sacri sit cõpleta. ſ. cõfessio: contritio et satisfactio.

¶ Distictio. xxj.

Frater Jsidor⁹ misẽsis.

Jrca. dist. 21. queritur p̃⁹ ¶ Utrum peccatum veniale possit expiari quo ad culpam per penam purgatorij?

Pro qstione sit prima ꝺcło. Culpa venialis i eo q̃ cũ

gratia decedit. remittit post hanc vitam in purgatorio. Hanc ponit s. Tho. in pñti dist. q. prima. arti. tertio. q. prima. Ite de malo. q. 7. ar. 11. ad nonu. Hui⁹ rō est. Ad remissionē venialis sufficit actus charitatis dereliq̄tis veniale peccatum ꝓpter deū. sed talis act⁹ potest esse in purgatorio. ergo.

¶ Sciendū q videt esse contradictio in dictis. s. Tho. Nam in scripto dicit q pōt esse actus meritorius in purgatorio respectu pmij accidentalis. id de malo vero negat omne meritum in purgatorio.

Utrū in purgatorio possit esse actus meritorius.

¶ Rñdeo. Meritū dupl⁹ ab eodē accipit. Large pro quacūq; dispositiōe ad donu. gr̄e vel glorie vel dignitate ad remotionē impedimenti gr̄e vel glorie. Et stricte pro ꝓfectu vel augmēto spūalis boni eterni ꝓ tertiu glorie p⁹ mō loquendo. i scriptis. scō mō in ō malo.

Meritū duplex.

¶ Aut intēdit dicere q post hanc vitā nō est stat⁹ merēdi sicut nūc: nec vniuoce dr̄ meritū hic et ibi.

Quidā quos recitat petrus h q. pma.

¶ Contra arguūt quidā q venia le solum remittat in alia. Quia de cedēs id gr̄a aut recolit de veniali aut nō. Si recolit actu et peniter: culpa dimittit. Si nō penitet: peccat mortal⁹: q; eligit a gloria retardari. si vero non recolit: aut sic est dispositus. q. si recoleret / peniteret: et tunc dimittit: aut nō peniteret. et sic mortaliter peccat.

¶ Rñdeo. Argumētū assumit sex falsa. Primū q; supponit q moriens cū charitate et venialib⁹ semper vigiler: aut sit in statu vrendi ratione. Scōm falsum est q quicunq; in articulo mortis recolēs de veniali et nō actualr de ipso penitens peccet mortalr. Non enim tenetur homo plus expiare peccatum q̄ vitare. Unde si sine mortali pōt homo nō vitare veniale: ita sine mortali pōt nō penitere de veniali. Tertiū falsum est q sola habitualis dispositio cōstituat ac diuat peccatū. Quartū ē q q̄cunq; nō peniter de veniali in mortis articulo: eoipso velit retardari a gloria. Quintū q in omni casu retardari volens a gloria peccet mortaliter: qualicūq; modo velit illā retardationē vel in sua cā: vel in suo antecedēte explicite vel implicite: vere vel interpretative. Sextū q q̄cunq; pna doleat pcīm venia le: quātūcūq; debit⁹ vel remissa sit.

Cōclo. ij.

Peccatum veniale in inferno nullo modo pōt expiari q̄ ad penam. Hanc ponit. s. Tho. de malo. q. 7. ar. 10. Item pñti di. q. prima. ar. scō. in solutione. 3. q. Huius ratio est. Omne peccatū irremissibile quo ad culpā p̄ sevt p ac cidēs: eternal⁹ puniet. Sz venialia dānator sūt irremissibilia. ꝫ.

¶ Cōtra arguūt q̄dā. volēs malū simpl⁹ pōt velle bonū. Ꝫ q̄d. sicut ꝗs recadherēs bono fini p charitatē pōt tam peccare veniali. sicut inherēs fini⁹ malo fini pōt. Ꝫ q̄d velle bonū: et sic penitere de veniali.

Quidā recadherens bono fini p charitatē pōt tam peccare veniali. sicut inherēs finiter malo fini pōt. Ꝫ q̄d velle bonū: et sic penitere de veniali.

¶ Rñdeo. q adherens malo pōt velle bonu: nisi sit tali adhesioni oppositū: sicut est in dānatis. Nā q: dānati adherēt peruerso finivltimate: oīa alia refert actu et habitu ad malum finē: ideoq; ois eius volitio nō mere n̄alis est peccatū mortale ac per hoc idispositio ad pniam et peccati remissionem.

¶ Item arguunt. Multi in morte euolāt et habēt multa venialia: q: septies in die cadit iustus: ergo erant ante dimissa quo ad penam non dimissa culpa.

¶ Rñdeo. Cōtradictio ē q aliq̄s sit i culpa et nō sit dign⁹ pena. Perfectoꝝ autē venialia et aliorꝝ cū vsu rōnis exeuntiū de hac vita cū charitate remittūt ꝓ minuter i hac vita. de malo. q. 7. ar. 11. Probabile enim est q in charitate videns se mori monetur motu charitatis in deum vt in detestatione peccatorū etiā venialiū: qō sufficit ad eoꝝ delectionē. Quib⁹ vero aufert vsus rōnis remittūt peccata post hanc vitā.

Scot⁹ h q. 4.

¶ Cōtra eā dē arguit Scotus: pbādo q nec per se nec p accidens pctō veniali debeat pena eterna. Omnino ininstū est penā eternā infligere ꝓ illo: cui fin se debet pena tpalis. sed peccatū veniale est hmōi. ꝫ. maior. pbat. Quia de⁹ semper punit citra condignū.

Utrum pctō veniali p̄ debeatur pēa eterna.

¶ Si dicat q hoc est q; ꝓiungitur mortali. Hoc nō facit illud in infinitū exire illud genus culpe: ergo nō iste correspondet sibi pena in infinitum excedens.

¶ Rñdeo. Dico ꝓ⁹ q argumēta p bātia q per se peccato veniali nō debeat pena eterna: nō militāt cōtra beatū: ideo nō sunt recitata. Sz cōtra Herueū quolib. 5. q. 33. Falsum tñ vnū ibidē dicit Scotus q peccatum mortale non relinquat post se nisi reatū vel debitū pene. Relinquit enim maculā et corruptionē boni nature et offensam. ꝓ Dico scō q hoc argumentū facit. b. Th. de malo. q. 7. ar. 10. et est septimū. Solvit vero q deus veniale punit citra ꝓdignum ꝫ̄ gravius q̄ homo puniret. Itē in rñsione ad quintū: dicit q eternitas pene debet veniali ratione in delebilitatis: q̄ punit ex adiūcto. Itē. 1. 2. q. 87. arti. 5. ad. 2. et 3. dicit q veniali cōperit eternitas pene: nō ꝓpter quātitatē culpe: sed ꝓpter irremissibilitatem.

Sufficit act⁹ charitatis ad delēdū venialia in purgatorio.

¶ Sciēdū cum. b. Tho. videatur sentire q in purgatorio nō est cōtritio nec satisfactio nec meritum vniuoce vt hic: q ad deletionē venialis i purgatorio sufficit actus charitatis in deum detestatiuus peccatorū venialium in hac vita cōmissoꝝ: sine talis actus dicatur ꝓprie et vniuoce cōtritio siue nō sine sit meritorius sine non.

Questio. ij.

Frater Ysidor⁹ mlēsis.

Utrū in quolibet casu teneatur sacerdos celare peccata: que sub sigillo cōfessionis nouit? Pro questione sit. Prima cōclusio. Sacerdos debet celare peccata sibi cōfessa. Hāc ponit. s. Tho. presenti di. q. 3. ar. 1. q. 1. Huius ratio est. Quicūq; minister sacrāmēti agit exterius directe cōtra ea que significant interius in sacrāmēto: peccat. Sz reuelans peccata que per solā cōfessionē nouit: est huiusmodi. ergo. minor declarat: qm̄ de⁹ peccatū tegit ei⁹: qui se ei subiicit per ꝓfessionē.

¶ Cōtra rationē arguit Durandus qm̄ maior vera nō est nisi in effectu principali sacri. In ꝓfessione vero principalis effect⁹ est remissio peccatoꝝ significata per verba. ego absolvo te. Celare vo peccata nō est effect⁹ sacri: sz obligatio ministri de qua queri⁹ vndeveniat: ergo ratio insufficiens. Durā. h. q. 4.

¶ Rñdeo. Remissio peccati est ei⁹ tectio et occultatio. et sic tectio peccati est effectus huius sacri: vt pz per glosaꝫ sup ꝑmo versu psal. 31. ꝓ Ad hoc facit qđ legitur. q uerbio rū decimo. Uniuersa delicta operit charitas. et Jacobi. 5. Charitas operit multitudinē peccatoꝝ. Cū ergo effectus huius sacrāmēti sit infusio charitatis: et effectus charitatis sit occultatio peccatoꝝ: consequens est q occultatio peccatoꝝ sit effectus huius sacramēti mediatus vel immediatus. Tectio peccati ē remissio.

¶ Scō arguit querēdo q̄ualr in telligat q christus celat peccata cōfitentium. Non pro presenti intelligitur seculo: q; xps equaliter celat confessa et nō confessa. Non etiā pro futuro: q; nullus vnq̄ dixit q sacrāmēta significēt illud qđ in futuro seculo agitur: ergo male assignatur effect⁹ huius sacramenti celatio peccatoꝝ.

¶ Rñdeo. q vtroq; modo intelligitur. In presenti em̄ seculo christus per deletionē macule ac reatus pene. In futuro: q; nullus vidēbit ea ad cōfusionē confitentis sc̄o. s. Tho. 4. sen. di. 43. q. 1. ar. 5. q. 2. in solutione tertū argumenti. Tectio pcti est in pñti et futuro sc̄o.

ꝓ Dicit etiā q falsuz est nullū doctorē dixisse facta significare ea q

erunt in futuro seculo. 4. sen. dis. Sacra 1. q. 1. ar. 1. q. 1. ad. 4. Itē. 3. parte. q. signant 60. ar. 3. Tū q; sacramētū eucha- ea que ristie significat fruitionē beatifi- erūti fu cam. 3. parte. q. 73. ar. 4. Tū q; sa turo se- cramētum matrimonij significat culo. vnionē xpi ⁊ ecclesie non solū per gratiā: ꝫ etiā per gloriā: vt cōiter dictum doctores super. 4. di. 26.

Cōcl'o. ij. Sacerdos de- bet celare non solū pcā ꝫfitētis: ꝙrūēt alia i cō- fessione sibi dicta: per que pcās fi tētis possent deprēhēdi. Hāc ponit. s. Th. vbi supra in solutione secū de. q. huius rō est. Sacerdos tene tur celare ota dicta ꝫfitētis: q̄ ali- quo mō ꝑmo vel scō: directe vel Sigillū indirecte ad sigillū ꝫfessionis pri- cōfessio nent: cū hmōi sigillū non sit aliud nis q̄d. q̄ debitū celādi ꝫfessionē. ꝫ ad ta le sigillū ptinet nō solū peccata cō fessa sed etiā multa alia. ergo.

Ut reci- ¶ Contra pōt argui. Sequeretur tat Pe- ex cōclusione q̄ tertia persona cū trus hic qua cōfitēt se peccasse cōfitēs ca- q. 2. deret sub sigillo. sed hoc est falsū ergo mino: ꝓbatur. Tū q; tertia ꝑsona non est circūstātia pcti. Tū q; sicut hora tp̄s loc'nō cadūt sb sigillo: ꝙ nec a simili cadit ꝑsona. Tū q; esset ī ꝑindiciū obseruātie diuine: q; tūc nō posset corrigi ter tia ꝑsona accusata in cōfessione.

¶ Rñdeo. Peccata cōfitentis ca- Quo p- dūt sub sigillo ꝑmo ⁊ directe et ex sona cū oibus causis in ordine ad ipsum. qua pec persona vero ex necessitate quidē canit cō cadit ꝫ nō ꝑmo ꝫ ex cōsequenti fitēsca- indirecte ⁊ implicite ⁊ ex aliquib⁹ dat sub causis. Est enim directe materia sigillo sacramenti penitentie. confes.

¶ Ad ꝓmā ergo ꝓbationē dicit q̄ persona cadit sub sigillo ex ꝑnti peccata vero ⁊ circūstātie directe.

¶ Ad secūdā negatur similitudo.

¶ Ad tertiā dr q̄ habita licētia a ꝫfessore pōt fieri correctio: nō ha- bita: nō tenet ꝫfessor corrigere in ꝑnti di. q. 3. ar. 1. q. 1. in sola one. 1.

¶ Confirmat vero Petrus dicta de celatione tertie persone. tū q; tenet celare omne dictū quo cōfi- tens prodi pōt ⁊ mala suspitio ge nerari. tum q; hoc retraheret ho mines a confessione.

¶ Sciēdū q̄ sacerdos etiā pecca ta de quib⁹ cōfitēs nō est certus tenet celare. ꝑnti dis. q. 3. ar. 1. q. 1. ad. 1. Cauere ēt dz q̄ referat au Moni- dita in ꝫfessiōe q; ex relatione pec tū cōfet catoꝝ tm̄ cognitoꝝ via ꝫfessionis sozibus oriꝫ aliquod incōueniēs semper. appme necessa

Cōcl'o. iij. Sacerdos ꝑ- rium. pterq; nullum ꝓceptū ecclesie vel ꝓlati debet renelare confessionē. Hanc ponit s. Th. vbi supra in solutione secū di ꝑme. q. Huius rō est. Sacerdos tene tur celare ota dicta ꝫfitētis: ꝙ ali- quo mō ꝑmo vel scō: directe vel indirecte ad sigillū ꝫfessionis pri- nent: cū hmōi sigillū non sit aliud q̄ debitū celādi ꝫfessionē. ꝫ ad ta le sigillū ptinet nō solū peccata cō fessa sed etiā multa alia. ergo.

¶ Contra rōnē arguit. tū q; papa pōt dispēsare ne faciat penitētiā iniūctā: ⁊ q̄ sacerdos nō teneat ce lebrare: qđ tm̄ scīt ex nā sacerdo- tū. Tum q; celatio pcti nullo mō pertinet ad sacm: neq; esn ptinet ad formā vel materiā. ergo.

¶ Rñdeo. rō est bona. Ad ꝓmaz imꝓbationē dicit q̄ in pena ta- De di- rata in iudicio dei papa non pōt spensa- dispēsare ne soluat: ꝫ possit dispē tione pe- sare vñ soluit: ꝫ in tarata ab hoie ne nitū sicē qui dedit ⁊ superior. Illa aūt cte a cō pena sequit naturā confessionis: fessore. mediāte ꝓcepto hois iniungētis. Papa Unde ēt papa dispēsat cū ordina dispen- to vt cōtrahat mr̄imoniū: q; casti sat cum tas ordini annectit ex statuto hu ordiato mano. Itē celebrare non sequitur vt cō naturā sacerdotij ꝫ posse celebra trahat. re: quod papa auferre nequit.

¶ Ad aliud dr q̄ celatio est de nā Celatio sacri. Tū q; est pars formalis ne- ē de nā gatiua: q; celatio signat eādē cela cōfessio tionē in ordine ad deū. Tū q; est nia. pfectū signū abolitionis reatus. Tum q; est ꝓpria passio ꝫsequēs sacramentū. Hec Petrus.

¶ Sciendū cū dr q̄ celatio est de essentia sacri intelligēdū est: q; cō sequit sicut dicit q̄ ferri surſuz est

Quo in de natura lenis. Cum aūt dicit q̄ intelligat ꝓceptum de celatione consequi ꝙ celā- tur sacramentū: nō legi in. s. Th. tio ꝑcq; Et si dicat intelligat de cōsequen ꝓ fa- tia logica: sicut alꝫ sequit ad ho- mmen minem: non autem de cōsequen- tia ꝓhysica vel metaꝓhysica: qua totum sequitur ad partem ⁊ accī- dens ad subiectum.

Concl'o. iiij. Sacerdos de volun tate confitentis pōt reuelare pec catū sibi confessum. Hāc ponit. s. Tho. vbi supra. ar. 2. huius ratio est. Cessante causa cessat effectus sed cōfitēs dans licētiā, sacerdoti reuelandi suā ꝫfessionē tollit cau sam celationis: ergo ⁊ effectū.

Quran ¶ Contra arguit Durādus. Licē dus hic tia nō dat notitiā eius qđ ꝑ ꝫfes q. 4. sionē cognoscitur: ergo ꝓpter li centiam non licet renelare.

¶ Rñdeo. Negatur añs. Quia co gnoscit licentia habita: vt homo. ꝙ Si dicāt papa nō pōt licentiare ergo nec iste. negat ꝛña: q; hoc nō est in fauorē pape: ꝫ ꝫfitētis: sicut vir pōt licētiare vt voueat castita tē vxoꝝ sua: quod nō potest papa.

¶ Scō. Quia talis licentia esset via ad reuelationē confessionū et suspitionē criminū: ergo nō suffi cit. sed opꝫ q̄ penitens dicat sacer doti idē peccatū extra cōfessionē.

¶ Rñdeo. Negat añs: q; nō tenet quis eā dare. ⁊ fm iura Testis nō debet toꝝqueri cōtra dñm: sed ꝓ domino. In casu aūt quo cōfessoꝝ imponeret falsum ꝫfitēti: iminet ei ꝓbatio q̄ in ꝫfessione audierit.

¶ Ad idē arguit ab alijs. tū q; in- dex nō ꝑt iudicare de eo qđ occul te nouit. tū q; celatio ē ō iure nāe.

¶ Rñdeo. Ad ꝓmū negat̄ simili tudo. hz esn̄ post licētiā illud secre tū: vt hō: nō aūt vt hō index fuit. ꝙ Ad scīm dicēdū: q̄ lex nāe est vt illud celet: quādiu illud hz vt deꝰ.

¶ Sciēdū q̄ he due ꝓpones sin gulares ego scio hoc ⁊ ego nescio hoc ꝫ dicte a sacerdote videantur ꝫtradictorie: non tm̄ sunt: q; ibi est multiplicitas ꝓp illud verbū scio q; pōt importare qñq; notitiā ne cessarie veritatis quādoq; contin gētis. Sil'r qñq; notitiam hois vt hō: qñq; notitiā hois vt dei vica- riꝰ est. Talis aūt equiuocatio im pedit cōtradictionē ꝓpositionū vocaliū apud dicentē: ꝫ cōtradi cant apud audientem.

¶ Distin. xxij.

Frater Jsidoꝝ Wleñ.

Jrca dist. 22. querit primo. Utrū penitē tia interior sit resa cramēti penitētie?

Pro qōne sit ꝑma conclu sio. In sacramēto penitētie sacra le signū est exterior: pnia: ita q̄ sa cramētū ⁊ nō res sacri. Hanc po nit. s. Tho. ꝑnti dist. q. 2. arti. 1. in sola one ꝑme q̄stiūcule. Hui⁹ rō est. In sacrali sanctificatione: qua hō per actū ꝓximū cooperat exterio ri sanctificāti. sacrale, signū / nō ē aliqua mā exteri⁹ homini appoſi ta: sed actus humani tā recipientis q̄ cōferētis sacm. sed penitētie sacramētū est hmōi. ergo.

Cōclusio. ij. In sacra mento penitētie res ꝓprima: que se hz sicut res ⁊ sacramētū: est ipsa penitē tia interior. Hāc ponit. s. Th. vbi s. in solutione secunde questiūcu le. itē ibidem in solutione ꝑmi. Huius rō est. illud est ꝓres ꝓprima sacramēti penitētie: qđ significat ⁊ efficit per sacramētū exteri⁹ ꝑri me ⁊ nō vltimate. Sed penitētia interior est huiusmodi: ergo.

Concl'o. iij. In sacro pnie vlti- mata res: que sic est res: q̄ non sa cramētū: est remissio peccatoꝝ p gratiā. Hāc ponit. s. Tho. vbi. s. in solone tertie qōnis. Hui⁹ rō est Curatio illius morbi est res in sa cramēto: ad qđ curādū est institu tum. Sed pnia est instituta ad cu randū morbū actualis peccati: ꝙ remissio eius est res huius sacri.

Petrus dist. 4. q. 1.

¶Contra duas vltimas ꝛones arguit Petrus de palu. probādo q̄ p̄ter penitētiā interiorē ⁊ peccati remissionē sit ponēda tertia res huius sacr̄i: que dicit ornatus: de quo cum. s. Tho. nō fecerit mensionē videt imperfecte loquutus.

Utrum in pnia sit ponē dus ornatus.

¶Sciendū vero q̄ de hoc ornatu quē ponūt Petrus ⁊ Bernardus de gānaco ⁊ quidā: nō multū expresse loquit. s. Th. quo ad sacramentū pnie: quātū perpēdere potui in dictis eius. Pōt tn̄ dici q̄ in ꝑtute ⁊ sentētialiter ⁊ implicite cōcedit talē ornatū vel aliquā dispositionē ad gratiā: que se habeat p modū actus primi ⁊ nō sit motus liberi arbitrij tātū: q; ꝟ ipsuz immediatus effect⁹ sacrāmētoꝝ none legis est gratia sacramētalis: que est dispō ad gratiā gratū faciētē. de veri. q. 27. ar. 7. item ar. 5. ad. 12. itez ar. 4. ad. 3. itē. 4. sen. di. 1. q. 1. arti. 4. in solo. 1. q̄stiū.

Pſi itaq; tale quid vocet ornat⁹ cōcedenda sunt dicta Petri ⁊ negāda dicta Durādi. Pro ꝓdictis facit q̄ dicit. s. Tho. 4. sen. dist. 17. q. 1. arti. 3. questiū. 2. ad. 3. item tertia parte. q. 62. ar. 2.

¶Sciēdū secundo q̄ remissio peccatorū ⁊ sanatio et renouatio: pōt sumi tripliciter. Primo pro actuali iustificatiōe ⁊ sanatione: ⁊ sic est saltē secunda res sacrāmēti penitentie. Secō pro iustitia ⁊ sanitate ⁊ gratia: ⁊ sic est tertia ⁊ vltima res huius sacr̄i. Tertio pro principio actuo vel passiuo interiori dispōnēte ad illa. Et sic penitētia interior cum aliquo absoluto virtute sacr̄i causato est ꝓma res huius sacrāmēti. Et pōt dici sanatio peccati: ⁊ si nō formaliter: saltz causaliter. Illud aūt additū penitētie interiori: ⁊ per sacr̄m causatū pōt dici ornat⁹. et ꝓma res sacrāmēti pnie tanḡ res significata ⁊ causata ab eo etiā ꝑm essentiā suā. Ad hunc sensuz intelligo. s. Tho. 4. sen. di. 17. q. 2. ar. 5. in solone ꝓme q̄stiū. itē. 3. parte. q. 86. ar. 6.

Remissio peccatoꝝ triplici ter accipi pōt.

¶Sciēdū tertio q̄ hunc ornatum recipit tā ꝓtrit⁹ q̄ attritus q̄ etiā fictus: dūmodo tn̄ fictio non euacuet essentiam sacrāmēti.

Pet hec sat sint: quo ad mentem s. Tho. ⁊ argumēta Petri.

¶Cōtra ſcōaz ꝛcōnē arguit Durandus. Illud q̄ō est res et sacr̄m simul supponit illud q̄ō est sacr̄m tn̄: tā q̄ causam instrumētale vel causam sine qua nō. Sed penitentia interior cōmuniter precedit ergo nō est res ⁊ sacramentum.

Durandus.

¶Rñdeo. Penitētia pro eodē tpe quo p̄cedit absolutionē nō est res ⁊ sacramētū in actu sed in potētia tm̄: ideo ipsa ꝓsupponit quidē sacramētū tm̄ nō quidē actu: sed in ꝓposito ⁊ desiderio. Et pro tali tē poze est quidē actu effectus ⁊ res sacr̄i: ꝟ nō est q̄d actu signatū. Est aūt actu signū alicuius effect⁹ futuri. 3. parte. q. 84. ar. 5. in soło. 2.

¶Si dicat q̄ cā ⁊ effectus in actu sunt simul: sed sacr̄m nō est actu: ergo penitētia nō erit effect⁹ sacramēti ante sacramentū.

¶Rñdeo. Q̄ō est in ꝓposito sacramentū. Quia vero deus est puncipale agēs effectuū sacramētaliū: pōt sine sacramēto actu producere effectum sacramenti.

¶Cōtra. Si sic: ergo ens itellectū et volitū sine desideratū tm̄ agit. hoc est falsum. q; sequeret q̄ intellectio sine volitio ageret: ergo.

¶Rñdeo. Intellectio vel desideriū sacr̄i pōt tripl'r ꝓsiderari. ꝓmo in se. ſcōo mō ex ꝑte sui subiecti. tertio mō ex parte obiecti. Talis ti efficacia competit sacr̄o in desiderio tertio mō: sicut finis anteḡ habeat esse reale monet efficiēt̄ ꝑ ꝟ esse desideratū. Credo tn̄ q̄ talis efficacia nō vnitoce attribuit sacramēto: cū dicitur agere ⁊ actu susceptum ⁊ in ꝓposito vel voto habitum sed analogice.

Desiderium facit.

Cyrillus. Alexander. Hales. Scotus. Franci. Ariminen. Gabriel. Occam.

¶Scō arguit. Ornat⁹ nō est potentia: q; per eū nō ꝓducit nouus actus: neḡ est habit⁹: q; per eum nō nos habem⁹ ad actū bene vel male: ḡ nō est ꝓma res huius sacr̄i.

¶Rñdeo. Neutrū est: sed dispositio ad patiēdū vel recipiēdū gratiā dei: ⁊ est dispō necessaria ⁊ necessitās nō simplr: sed sub ꝙditiōe supposito q̄ in suscipiēte sacr̄z nō fit contritio. Necessitat aūt q; ex dei volūtate necēe est gr̄az ifundi

¶Tertio arguit. Ille ornat⁹ aut manet amissa gr̄a vel nō. Si manet ergo est idelebilis ⁊ multiplicatur ꝑm numeꝝ receptōis sacr̄i. Si nō manet. tunc esset frustra: q; nō ponit nisi ꝓp ornatū anime vt operationem: ergo.

Ornat⁹ ante q̄d recidiuet.

¶Rñdeo. Amissa gr̄a non manet ornatus: q; nō est habit⁹ de difficili mobilis. Nec ēt manet cuz gr̄a: q; est dispō ad receptionē gratie. Manet autem donec introducaē gratia.

¶Sciendū ꝙ fm. s. Th. q̄ ornatus non solum est dispō ad susceptionē gratie: sed ēt effectiue operatur ad sanationem.

Ornat⁹ ꝓcedēs non est nisi dꝛs speciei.

¶Sciēdū ēt q̄ ꝟ sine ornatu possit induci gr̄a gratū faciēs si adsit ꝓtritio: nō tn̄ est gr̄a sacr̄alis intergra: nec ita ītēa gr̄a gratū faciēs sicut cū isto ornatu: nec ita ꝓfecta remissio peccati: quo ad culpaz ⁊ reatū ⁊ peccati reliq̄as. Itē aduerte q̄ ornat⁹ vni⁹ sacr̄i puta pnie: nō ē eiusdē spēi cū ornatu alteri⁹ sicut ⁊ gratie sacramentales sunt specifice distincte.

Quidā. Fratres. Aldo. Dlich.

¶Quarto. Cōtra eandē ſcōaz cōclusionē arguūt q̄dā. res sacr̄oruz sunt de iure diuino: pnia aūt interior de iure nāe: q; actus virtutis ergo nō est res sacr̄i pnie.

¶Rñdeo. Pnia interior est penitere ad expiationē peccati vt vitet gehēna ⁊ hēat gr̄a: ⁊ hoc de iure diuino est: vnde negat secunda pars antecedentis.

Questio. ij.

Queritur secūdo. Utrū peccata per penitentiā dimissa in aliquo casu redeant in eo q̄ recidiuat.

Pro qōne sit prima, cōclusio, Nullū peccatū p̄ penitentiā semel dimissuz: vnq̄ redit i se idē numero: quo ad idēritatē actus.

Cōclo. i. Nullū peccatū p̄ penitētiā semel dimissum redit idē numero: q̄ ad idēritatē culpe vel macule.

Cōclo. ii. Nullū peccatū p̄ penitētiā semel dimissum redit idē numero quo ad idēritatē reatus.

Cōclo. iii. Peccatū per penitentiaz dimissum potest redire non in se: sed in suo effectu.

¶Has quatuor cōclusiones ponit. s. Tho. ꝓsenti dist. q. 1. ar. 1.

Pꝓo ꝓma ꝛcone nō est. Actus liberi arbitrij post sui desitionem ⁊ cessionē in nihilū: nō ꝑt redire virtute creata idē numero: sed si peccatū dimissuz rediret idē nūero q̄ ad actū: hoc fieri nō posset: nisi p illū modū impossibilē: ergo non redit quo ad idēritatē actus.

Pſcōe ꝛcionis nō est. Opus dei nō pōt irritari p op⁹ hois: ꝟ si peccatū dimissuz rediret q̄ ad maculā op⁹ dei irritaret p op⁹ hois: ḡ.

Pꝛtie ꝛcionis nō est: sicut ſcōe.

Pquarte ꝛcionis nō est. Illō peccatū ōr redirei suo effectu: p cui⁹ remissionē aliq̄d relinquit in peccatis sequētib⁹. Sz p pctm̄ dimissuz p pniaz aliq̄d relinquit in peccatis post remissionē seq̄ntib⁹: ḡ.

¶Cōtra ꝓmā ꝛcionē arguit Petrus. Suba act⁹ peccati est a deo: ꝟ idē nūero co: ruptū siue ma nēs siue trāsiēs pōt repare: ḡ idē pctm̄ redit quo ad idēritatē act⁹: nō aūt vt pctm̄. Quod si homine coagente deus illū actum repararet: essent duo peccata.

Petrus de palu de hic. q. 1.

¶Rñdeo. Negat mino: de traseūte. Successiua. n. p nullā potētiā reparī pñt. s. Tho. 4. q̄l. q. 5. Dicta vero Petri verificata de ꝓmanētib⁹/ ꝟa sunt: rediret. n. idē act⁹ ⁊ hoie coopante essent duo pctā.

¶Cōtra ſcōaz ⁊ tertiā ꝛcones ar

Scot⁹. quit Scot⁹ ꝑbādo q̄ pctm̄ dimissū pōt redire idē numero quo ad reatū eūdē q̄ est obligatio ad penā. Deus pōt obligare istū ꝓ.b. instāti tpis futuri ad eādē penaz quā p.a. istāti tpis ꝓteriti. Et iste pōt obligari ad eādē. ⁊ p ꝓns hr̄e eūdē reatū. añs ꝑbař. q; volūtas mea pōt nō ordinare hūc ad penā si nō offendat: veluti seru⁹ manumissus ꝓp ingratitudinē: pene iteꝝ seruitio iniste subijcit. 12. q. 2. eps: ꝙ ⁊ diuina volūtas hoc iniste pōt.

¶ Cōfirmař. Actus diuin⁹ nō depēdet a peccato recidiuātis: ergo de⁹ ēt de potētia absoluta pōt reducere obligatōez isti⁹ ad eādē penā quā pus: ⁊ sic idē pctm̄ redire.

¶ Rñdeo. Argumēta bñ ꝑbāt reparationē eiusdē obligatiōis numeralis: ſz illa obligatio nō esset ꝓprie reat⁹ nec hēret rōnē reat⁹. Nō. n. quecūq; obligatio ad penā est ꝓprie reat⁹. sed illa solū: que est penā di ꝓprie effectus peccati. Talis aūt cit reatus. obligatio esset effectus solius dei. 1. 2. q. 86. arti. 1. ad. 3. Item. 2. sen. dist. 42. ar. 2. ad. 4.

¶ Et q̄b⁹ ptz: q; p. soli⁹ dei actionē peccatū dimittuz nō pōt redire quo ad eūdē reatū. Obligatio. n. alia a solo deo causata: nō hz ꝓprie rationē reatus.

¶ Ad confirmationē dicitur: q; hz actus diuin⁹ nō depēdeat: reatus tñ sic depēdet ꝙ non pōt fieri nec esse: nisi causet partialiter a pctō: peccatū aūt ꝓteritū per nullā potentiā reparari potest.

¶ Cōtra easdez argui pōt: q; non plene distingnit de reatu. Est em̄ duplex dāni ⁊ sensus. quo ad penā dāni q; peccatū sequēs redeūt oia peccata puius dimissa: q; eque primař gratia ⁊ glia. Et sic loquit Jacobus in canonica. Qui offenderit in vno fact⁹ est oīm reus. loquēdo vero de pena sensus: nō redeunt dimissa peccata nisi fm̄ q̄d q; hō est debitor aliquāte maioris pene ꝓpter ingratitudinē.

¶ Rñdeo. ꝓbař q; redeat equalis reat⁹ pene: nō aūt idē numero:

¶ Argumētū i pede. q. est. Ponaꝫ q; ds post verā ꝓtritionē de peccatis cadat in nouū pctm̄ ⁊ moriaꝫ statiz. Cōstat q; ad infernū descēder: ergo de peccatis q̄ erāt sibi dimissa puniet: cū nō sit sibi tota pena remissa: ꝙ silez reatū incurrit.

¶ Rñdeo. ꝓ.o pena cuius est debitor puniet i inferno tpaľr. Nec ꝓp hoc sequit: q; sit in inferno recepto: q; pena que soluit nō redimit. Nec ē inconueniēs q; quātum ad aliquid accidētale pena iferni minuař vsq; ad diē iudicij sicut ēt augeť. Hec est rñsio. s. T. hic. q. 1. arti. 1. ad quintum.

¶ Cōtra hanc rñsionē arguit Petrus multipl⁹r: argui ēt p̄ q. s. T. alibi oppm̄ dixit. l. q̄nta decia dist. hui⁹. q. 1. ar. 3. q̄sti. 2. ⁊ ad. 4. Item di. 21. di. hui⁹. q. 1. ar. 2. i solone tertie q̄sti. Jō vr̄ ꝓp ꝑdicta dicenduz q; nullus reatus in inferno possit expiari sine peccatū remissuz fuerit veniale sine fuerit mortale. Utrum aliquis reat⁹ in inferno possit expiari.

¶ Ad ꝑmā ꝯo rñsionē dr̄ q. b. T. forsan illā dedit maduertēter: aut tanq̄ recitās dcā alioꝝ: aut q; in tēdebat q; nō puniret eternaľr ex reditu ꝑmi reat⁹: ſz virtute reat⁹ sequentis vltimū pctm̄.

¶ Cū vero ait q; pena inferni añ iudiciū pōt minui. Debet intelligi nō q; tollať culpa vr̄ reat⁹ pene sed q; dānati de multis actu non cogitāt causantib⁹ dolorē: si actu de eis cogitarent. Utrum pena infernipossit minui añ diem iudicij.

¶ Multis ēt aliis modis p̄t rñderi ꝑ reuerentia. s. Doctoris. Naz ⁊. b. Augustin⁹ multa retractauit.

¶ Si q̄rat: quo ꝙ sustinebit q; peccata dimissa nō redeāt: si pctm̄ in hoc sc̄o semel dimissū quo ad culpā ⁊ penā eternā: postea in recidiuāte eternaľr in inferno puniař.

¶ Rñdeo q; ille q̄dē puniet eternaľr: nō tñ tā acerbe ac si peccata precedētia nō fuissent dimissa: nec puniet ꝓ primo reatu nec ꝑ se eternaľr: sed ꝑ accñs ex adiūctione tertij reatus:

q̄ cātur ex vltio pctō mortali. Uñ reddit culpa ⁊ reatus nisi i suo effectu occasiōali: inquātū reat⁹ sequētis pcti est granior: occasiōe ꝑcedentium dimissoꝝ.

¶ Distin. xxxiij.

Circa dist. 23. querit. Utrum extrema vnctio sit sacramentū ꝓ.o nōne sit ꝓma cōclusio. extrema vnctiō non est merū et purū sacramentale: sed sacr̄m. Hāc ponit. s. Tho. ꝑ senti di. q. 1. ar. 1. i solutiōe ꝓme q̄stiū. Huius rō est. Attingēs ad effectū ꝓncipaľr intentū i administratiōe sacramētoꝝ: ē sacr̄m. Sed extrema vnctio est hmōi. ꝙ minor ꝑbař ex dicto. b. Jacobi. Si in peccatis fuerint: dimittēt̄r ei. Extrema vnctio est hmōi sacramentale.

¶ Cōtra rōnē arguit Pet. de palude. Rō ē dubia. ꝙ. añs ꝑbař. Nam effectus sacri est character vel ornatus: quē attingit etiā fictus. Effect⁹ aūt extreme vnctiōis: est gratia gratū faciens: quā non attingit fictus. ergo.

¶ Rñdeo. Dico ꝓmo q; sensus est: q; attingit ad effectuz ꝓncipaľr in tētu: nō effective tanq̄ perficiens ſz solū tanq̄ disponēs dispōne immediata ad ꝑfectionē vltimate intentā: quā dispōnez efficit istiťr ⁊ non tanq̄ agens principale.

¶ Dicit sc̄o q; gratie sacramētales distincte a gr̄a gratū faciente: sunt vno mō dispōnes ad eandez gratiā: ⁊ alio mō sunt eius effect⁹. Dispōnes quidē inquātū eis posito sublato gratie obice: ponit gratia: sicut vltima dispō māe infert formā principaľr intentā. Sūt vero effectus gratie: quantū ad esse formatū: aut quantū ad aliquā ꝑfectionem secundam.

¶ Cōclo. ij.

Effect⁹ hui⁹ sacramēti ꝓncipalis ē remissio pctōꝝ: ꝙ ad reliquas ꝑcti: ⁊ ex pñti ēt quātū ad culpaz: si eā inueniat. Hāc ponit. s. Tho. vbi. ꝙ. ar. 2. in solone ꝓme q̄stium.

¶ Huius ꝓma rō est. Ille est effectus ꝓncipalis sacramēti: q̄ directe ⁊ ꝓncipaľr significat ꝑ sacramētū. Sz hoc facz ꝓncipaľr ⁊ directe significat medicationē infirmitatis ex peccato relicte. ergo.

¶ Scōa rō est. Oē sacr̄m ꝓferens gratiā nō ponēti obicē: tollit culpam si eā inueniat. Sed extrema vnctio est hmōi. ergo.

¶ Cōtra arguit Durād⁹ ꝑbādo q; effect⁹ hui⁹ sacri nō sit robora tio nāe ꝓtra debilitatē ex pctō re q. 1. lictā. ꝓ.o sequeret̄ q; tale sacr̄m ēt sanis eēt exhi bēdū q̄ egēt exhilaratiōe mētis ⁊ i q̄b⁹ repiť talis debilitas ꝑ quā patiūť difficultatē ad opa gr̄e. Hoc ē icōueniēs. ꝙ. Duran hic

¶ Rñdeo. Dico ꝓ⁹ q. s. Th. nō ponit q; exhilaratio mētis sit effect⁹ hui⁹ sacri: ſz robur mētis ꝓtra ꝑdictā debilitatez: ⁊ habilitatio ad act⁹ gr̄e ⁊ glie ꝓtra ihabilitatē ⁊ ineptitudinē ad tales actus relictam ex peccato vt declaratū est. Exhilaratio nō est effectus ex robur mētis ⁊ habilitatio ad actus gr̄e ⁊ glie.

¶ Dico scōo q; hz ꝑdicta debilitas robur reptiař in sanis: nō tñ seq̄tur q; pariter eis sit exhibēdū sacr̄m hoc. Tū q: sacra scriptura ꝓcipit illud tantō ad tñ dari infirmis. Tū q: in hoc sacr̄o gr̄e cramēto ifirmitas spūal⁹ dz signari ꝙ glie.

¶ Ité arguit. Difficultas ad opa gr̄e ē nālis. Effect⁹ aūt hui⁹ sacri ē indulgētia aliū pctōꝝ: vt patet ex forma eius. Ergo illa difficultas nō est effectus huius sacramenti.

¶ Rñdeo. negat q; illa difficultas sit nālis: sed ē effect⁹ peti ꝑ se. ihabilitas. n. nālis ad act⁹ gr̄e: dr̄ negatiue: q; vero ē ex pctō, cōtrarie. q; ad act⁹ tollit ꝑ hoc sacr̄m. s. Th. di. 47. h gr̄e dnar. 1. i solone ꝓme: q̄stiū. ex q̄b⁹ seq pler negatur q; pctm̄ nō solum inhabilitat creaturam rōnalē ad act⁹ glorie: sed etiam creaturas inanimatas. Inhabilitas gatiue ex ꝓtra rie.

P Inhabilitat quoq; ad actus virtutū ⁊ gratie. ꝑma scde. q. 85. ar. 1. ⁊ 3. Item de malo. qō. 2. arti. 11.

P Pet ꝯ ꝫ per illā oratiōnē indulgentur tib: dñs: indulgeri peccatuꝫ quo ad reliquias ab ipo relictas.

De effectu extreme vnctionis.

¶ Sciēdū q; s. Tho. nūꝫ dicit: vt legit q; exhilaratio sit effect⁹ hui⁹ sacr̄: sed bñ dicit hic. q. 1. ar. 2. que stiū 3. ad tertiū. q; in hoc sacro res ⁊ sacr̄m nō ē character: ⁊ q̄dā interior devotio: q̄ est spūalis vnctio. Si itaq; talis devotio/vocē exhilaratio: nō cōtēdo. Puto tñ q; illa devotio nō sit actualis ꝫ magꝫ habitualis: ⁊ potiꝰ act⁹ ꝑm⁹ p modū fore: ꝫ actus scōs p modū operationis. Et forte pōvocari oznt⁹ ⁊ dispositio ad graz vel deliberatio q̄dā ad futurā gloriā. sicut dicit. s. Tho. di. 2. hui⁹. q. 1. ar. 2. i solutione questiū. ꝑme. Remissio aūt peccatorū de q̄ fit mētio i forma hui⁹ sacr̄ est vltimus illius effectus.

Quib⁹ amenti bus nō fit danda extrema vnctio.

¶ Sciēdum quoq; q cum dicit. s. Tho. q; hoc sacr̄ nō dꝫ dari furiosis nec amētib⁹: intelligit de illis q̄ nec tunc nec ante habuerūt actualē devotionē ⁊ desiderū percipiēdi hoc sacramentum.

¶ Hnius itaq; effectus ꝑncipalis nō est fortificatio ꝑtra tētationes: nec remissio venialiū: quo ad culpāvel ad penā: ꝫ ꝑparatio ad gloriā aie ⁊ corporis ꝑ sublationē reliquiaꝝ peccati. Ex quo sequit q; ista vnctio potiꝰ assimilat vnctioni dedicatiue ꝫ pugilatiue: quo ad finem ad quem ordinatur.

Extrema vnctio ē ꝑparatio aiez corpis ad gloriā.

Concl'o.iij.

Mā ꝓma hui⁹ sacr̄i ē oleū p eꝑm cōsecratū. Hāc ponit ibidē. ar. 3. i solutiōe. 2. q̄stiū. Hui⁹ rō ē. Ois efficacia sacroꝝ a christo descēdit: ⁊ nō sacra illa: quibus ille vsus est: hñt efficaciā ex suo vsu sicut tactu sue carnis vim gñatiuā ꝓtulit aqs. Sꝫ hoc sacro nō ē vsus nec aliqua corporalis vnctione. Et ideo in oibus vnctionibus requiritur sanctificatio materie.

Duran

¶ Cōtra rōnem arguit Durādus Hec rō nō valet qꝝ dus ꝓlo q: sc⁹ dus in quereꝰ: q; nō oporteret scificare: mās i aliis sacris: q̄nimo si scificatur/sit iniuria ꝑme scificationi: q̄si insufficiēti hoc aūt est falsum. Sꝫ secundo q: assumit falsum. s. q; rps nō fuerit vsus vnctionibus. sicut patet Jo. 12. et Luce. 7. vnguento vngebat. Et Jo. 19.

4. dist. 7.

Utrum christ⁹ fuerit cū vsu vnctione.

¶ Si dicaꝫ q; rps non fuerit vsus per modū sacramētalis. nō obstat q: ꝛa sacramētis rps nihil accepit ⁊ suo tactu dedit virtutē oibus venientibus in vsum sacramētorū.

¶ Ad ꝑmū negaꝫ seqlla. Quia nō fit iniuria nisi idē gen⁹ scificationis repetat. Si aūt aliud ⁊ aliud repetaꝫ: ⁊ ad aliud ordinatū non fit iniuria. Sicut. n. i nālib⁹ fūt plura accūtia diuersoꝝ generū: sic nihil ꝓhibet i supnaturalib⁹ esse plures scificationes diuersoꝝ generū. 1. q. huius di. ar. 3. q. 2. Itē dist. 7. q. 1. ar. 2. q. 3.

¶ Ad scām dr: q; rñsio ibidē data est vera. Fuit. n. vsus vnctiōib⁹ ꝫ nō ꝑ modū sacri. Ad ꝓbationē dr: q; fundaꝫ in ꝓa nullius apparētue ⁊ existētie. s. rpi ꝓtect⁹ dedit virtutē aliquib⁹ materieb⁹ sacramētalib⁹. Ergo dedit virtutē oibus venientib⁹ i vsum sacroꝝ. Nō em̄ quilibet ꝓtactus rpi ꝓtulit virtutē rebus: sed solū ille quo instituebat materiā sacramenti.

Concl'o.iij.

Foꝛa hui⁹ sacramēti: est oro deꝑcatiua ⁊ nō idicatiua. Hāc ponit ibidē ar. 4. i solutione secunde questiuncule.

Petr⁹ palude hic. q. 1.

¶ Cōtra quoddā dcm̄. b. Thome videlz q; nullus effect⁹ sequit ex hoc sacramēto cōcurrētibus oib⁹ q̄ sunt de eēntia sacramēti: arguit Petrus. Gratia nō minoris virtutis est ꝫ natura: ꝫ 2curretib⁹ oibus causis nālibus ipoke est nō sequi effectum. ergo et, hic.

¶ Rñdeo. s. Th. li. dēbat ñ q; seqꝫ aliqs effect⁹: ꝫ q; itegratio effect⁹ hui⁹ sacri q̄ icindit sanationē mentis et corporis: non semper ponitur posito ꝑfecto sacro ⁊ remota oī fictione ex pte suscipiētis vt ꝓz ꝑ fictione ex pte suscipiētis vt ꝓz ꝑ dictis di. q. 1. ar. 2. in solutione scde ꝑti di. q. 1. ar. 2. in solutione scde q̄stiūcule. Itē ar. 4. q. 3. ad. 3. Et q̄ bus patet q; hoc sacr̄ semp indu cit suū effectū ꝑncipalē nisi sit defectus ex parte recipiētis: secūda rium vero nō semp. Defectus est multipler: indispositio recipiētis puta si sit puer: sanus: fingens se infirmū: carens oīni devotione actuali: ꝑsenti ⁊ ꝓterita.

Defect⁹ ex pte recipiētis ꝑ se ⁊ ꝑ accidens.

¶ Scdo. A patrib⁹ decretū fuit q; officium Ambrosianū in sua diocesi teneret: Gregorianū ꝯo p orbē. Nec aliqd est reꝓbatū ꝑ hoc q̄ Ambrosius docuit in cultu religionis christiane. Sed. b. Ambrosius vsus est saltē tēpore suo ꝯbis indicatiui modi in exhibēdo hoc sacramēto. Ergo oratio deprecatiua nō est forma huius sacramēti. minoꝛ declaratur. quia dicebat. Ungo oculos tuos ⁊c.

Officium Ambrosianū ꝓbatum ꝑ papam ⁊ ab oīm. Ambrosius Aug⁹.

¶ Rñdeo. Dico vt. s. T. 1. q. huius dist. ar. 4. q. 2. ad tertiū. q; illa ꝯba indicatiua non sunt forma huius sacramenti sed sunt q̄dā dispō ad formā iq̄ntū intētio ministri determinat ad actū illū ꝑ illa verba Hec ille. Unde quelibet ecclesia vtit verbis deprecatiuis: ⁊ nulla solis indicatiuis.

¶ Disti.xxiij.

Est Jsi. medio-lanēsis.

Circa disti. 24. q̄rit. vtruꝫ ordo sit sacramentum.

Ꝓ qōne sit ꝓma cōclusio. Ordo eccl'iastic⁹ cus in quo datur spūalis ꝓtās est vere sacramētū. Hanc 2clonem quo ad tres sui ꝓtes: ponit. s. T. ꝑti di. q. 1. ar. 1.

¶ Prima rō ꝓ ꝓma ꝑte: q; ordo sit ⁊ debeat ee in eccl'ia est. Stat⁹ eccl'ie est medius inter statū nature ⁊ glorie. Sed in nā inuenit ordo: quo quedā aliis supioꝛa sunt ⁊ sibi in gloria: vt ꝓz in angelis. ergo in eccl'ia debet esse ordo.

¶ Rō scde partis cōclusionis q; in ordine dei spiritualis ptās: posita ibidē in solutiōe scde quest. est a diffinitione ad diffinitū. Magr em̄ sic diffinit ordinē. Ordo est signaculū quoddā ecclesie: penꝺ confertur spiritualis potestas.

Diffinitio ordinis.

¶ Rō ꝑ tertia ꝑte 2clusiōis: q; ordo sit sacr̄ posita ibidē in solone 3. q. est. Sacr̄ nihil aliud ē ꝫ qdā sanctificatio hois exhibita cū aliquo signo visibili. Sꝫ ordo est hui⁹modi. ergo sacr̄m.

¶ Cōtra arguit Scotus ꝑbando q; ordo nō sit ptās spiritualis ad aliquē actum in ecclesiastica hierarchia. ꝓmo sequit. n. q; ꝑ tus sit ordo cōstinctus: q; hꝫ condistinctā ptātē ad actū cōferēdi sacros ordines ⁊ confirmandi.

Scotus ꝟ. q. 1.

¶ Rñdeo. q̄s illatū nō ē inconueniēs. vt videbit i sequēti qōne.

¶ Scdo seqtur: q; sub sacerdote: nō sit. aliqs ordo qō est cōtra oēs. ergo. ꝓbat seqlla. Mā laycus tē ptās facere qō faciunt diacon⁹ ⁊ subdianus: licet nō cōgrue simpliciter tamen efficit.

¶ Rñdeo. Dico ꝓlo qō ceteri ordinati habēt ptātem spūalē ⁊ recipiunt character in sua ordinatione. q̄ntū di. q. 1. ar. 2. in solutiōe secunde questiun.

P Ad improbationem dicit q; potius cōfirmat ꝫ infirmet ꝓpositū: q; act⁹ licitus ⁊ actus illicitus lꝫ qnq; sint eiusdem speciei in esse nature differūt tñ specie vel genere in esse moris vel iuris. Secūdo itaq; mō layc⁹ nō pōt facere actū eiusdē speciei: cū eo quē facere potest diaconus. Itē quicquid sit de actu exteriori: tñ character ordinis aliquē actum interiorē habet cui simile non pōt habere nō ordinatus: puta signare: distinguere ⁊ ꝓfigurare. 4. di. hui⁹. q. 1. ar. 1.

P Dico secundo q; character ordinis aliqs est ptās ad faciendū aliquid: qō sine ille nō possꝫ fieri nec licite nec illicite sicut character sacerdotij vt exorciste. Aliquis vero

est ptās ad faciēdū aliquid: qō sine illo fieri pōt sed nō licite: sicut character diaconatus ⁊ subdiaconatus. Aliqs vero est ptās ad faciendū aliqd qō sine illo fieri pōt licite: sed non ex officio: sicut est character trium ordinū minoꝝ. 7. dist. 4. ar. 1. q. 3.

¶ Dicotertio nō ē manifestū nec ā doctoribꝫ determinatū. Utrum character ser ad aliquē actū interiorē ad quem ordinuꝫ nō se extenderent carētes tali ordi extēdat ne. Forte vero actus superiorū or se ad a- dinū aliquē effectū habent nobis ctus, ite ignotū in corpore christi mystico riores. positiuū vel primatiuū: disponētē populū ad sacramētorū dignā susceptionē: quē effectū nō hꝫ actus exercitus per laycū. Exorcista au- Laycꝰ tē indubitāter hꝫ. Uñ puto ꝙ nul exercēs lus laycus pt exercere licite actū officiuꝫ exorciste: qō si presumeret nihil fa exorci- ceret ⁊ mortaliter peccaret. ste pec-

¶ Tertio arguit. sequereť ꝙ sacer cat mor dotiuꝫ esset duo ordines qꝝ hꝫ du taliter, plicē ptātes. s. cōficiendi quā acce perūt apostoli ante resurrectionē ⁊ absolucēdi: quā acceperunt post. Hoc est incōueniēs. ergo illa diffinitio incōpetens.

¶ Rñdeo. negať ꝓsa. Ad ꝓbationē ō ꝙ ptās est vnica p essentiā ptās habēs respectꝰ ad diuersos actus sacerdo- tū ē vna Dataqꝫ fuit apostolis ꝓmo ad pri tū. ca p essē marium vsum: post resurrectionē tiā ⁊ mk vero quo ad secundarium. de his tipleere supra dictum est. Ad quorum dispect- lucidationem valebunt dicenda te. ad obiecta contra secundam conclusionem.

Cōclo. ij. est.

Hꝫ sint plures ordines: oēs tñ sunt vnū totale pfectū sacramentū ⁊ nō plura totalia pfecta: nec plures ordines totales ⁊ pfecti: hꝫ vnus totalis ⁊ perfectus ordo. Prima parte huius cōclusionis ponit. s. Th. presenti dist. q. 2. articu. primo i solutione prime questionis. Secūdam partem ponit ibidem ad scōm. Huiꝰ rō est. Totū potestatiuū nō predicatur pluraliter: cū sua totalitate de ptibꝰ suis collectiue: sumptꝫ hꝫ solū singulr: hꝫ hoc qō dico sacrꝫ ordinis vt ordo est q̄dā totū potestatiuū respcū septē ordinū. Ergo nō predicať cū sua totalitate ō illis pluraliꝫ hꝫ singlr: vt possit dici: ꝙ illa septē sunt vnū totale sacramentū pfectū ordinis: nō plura totalia perfecta sacra vel ordines perfecti totales.

¶ Cōtra. arguit Durā. ꝓbādo ꝙ ordo in gñali acceptꝰ nō diuidať in spāles ordines sicut in sacra hꝫ sicut i sacra ⁊ sacralia: ita ꝙ solū sacerdotiuꝫ est ordo. ꝓ°. Uñ plures actiones ordinanť advnū ipūalem effectū ⁊ vna tm illū attingit cetere disponūt: ibi est vnū tm sacrm s. attingēs cetera sacralia. s. disponentia: sed in sacro ordinis est sic actione sacerdotis tm attingēre. ergo maior patet de catheciśmo ⁊ exorcismo respectu absolutionis.

¶ Rñdeo. Petrus dicit ꝙ maior est vera qñ plures actiones ordinanť sic ad vnū effectū cōez ꝙ nō hñt ꝓpriū sicut in exemplificatis. Hic vero: actiones hñt ꝓpriū effectū ex opere opato. Quia vero ꝓpriū effectus sunt ꝓp aliquid vnū. Ideo oēs actiones simul faciunt vnū pfectū sacrm: sed q̄liber illaꝝ imperfectum.

¶ Dicit quoq; ꝙ maior est vera de actionibꝰ ordinatis ab eccla: non aūt a Christo: ꝑcipue de diuersis actionibꝰ sup diuersa supposita ⁊ cū diuersis formis ad cōferendaꝫ spāles gr̄am vel effectū gratie.

¶ Scōo arguit. ptās ordinis. est actiua ad dandū vel ꝓficiēdū sacramēta: sicut baptismi ē passiua ad suscipiēdū. Sꝫ nulla talis ē sub sacerdotio. ergo nec sub eo est ordo.

¶ Rñdeo. maior est insufficiēs. addendū. n. est vel ad ꝓparēdū ⁊ ministrādū ad ꝓficere vt ꝓferre. Nec valet similitudo sicut vna est potētia passiua ita vna actiua: qꝝ plura exigunt ad agēdū q̄ ad patiendum.

dus. Sufficit aūt ad susceptionē facta de baptismo ⁊ ordine: ꝙ sicut in baptismo ꝓferť potētia passiua ad suscipiēdū sacra: sic i ordine cōferť aliq̄ potētia actiua ad exercē dū aliquā actionē mediate vel immediate ordinatā ad eucharistiā: in pñti di. q. 2. ar. 1. in solu. 2. q.

Cant- mor mi nores: sunt ex ordine sacrifi.

¶ Sciēdū est ꝙ ordo ostiariorū: lectorꝫ ⁊ acolitorꝫ nō solū est ex institutione eccle: sꝫ ē diuina. s. Th. vbi supra. in solu. scōi argumenti.

Ordo sit intelligendus ꝙ pleni ordo ordinis sit in sacerdotio. Alij ds refert. Petrus 4. 24. art. 3.

¶ Sciendū scōo: cū dicit. s. Thō. ꝙ tota plēitudo hui⁹ sacrī: ē i solo sacerdotio ⁊ in alijs est q̄dā ptīcipatio: nō loq̄t de ptīcipatiōe sacrī q̄ ad nomē ⁊ rōnē: sꝫ q̄ ad ptātē: q; illa pfecte ē i sacerdotio sꝫ ptīcipatiue i alijs. Eodē ar. 1. q. 1. ad. 3. Si aūt itelligať de ptīcipatiōe hꝫ nomen ⁊ rōnem: itellige nō q; nullo mō ptīcipeť aut in alijs nō saltem hꝫ q; nō ita perfecte ⁊ cōplete.

Utrum ordo in gñali: dividatur in sacer nes spā les,

¶ Cōtra eandē cōclusionē arguūt alij. Si oēs ordines sunt vnum sacramētū pfectū. g̃ aut q̄libꝫ ordo equaliꝫ ptinet ad sacrm eēntialr: aut i vno tm ꝓsistit rō sacri. s. sacerdotio. Sꝫ ꝑmū nullus dicit. Secꝫ aūt si ꝓcedať habeť intētū: erit. n. vnū sacrꝫ: ⁊ reliq̄ ordies sacralia.

¶ Rñdeo. sunt vnū sacrm ꝓp ordinē ad vnū: ⁊ cuiliber ꝓuenit rō sacramēti eēntialr: hꝫ nō eqliꝫ. Sicut rōvite ꝓuenit eēntialr vegetatiuo sensitiuo ⁊ itellectiuo: nō tñ eqliꝫ: q; solo itellectiuo totaliꝫ ⁊ pfecte. pōt aūt dici ꝙ septē ordines sunt septē sacra mālr hꝫ vnū sacrm sol mālr ⁊ pfectus ꝓp ordinē ad vnū finē: q̄ est eucharistie sacrm.

¶ Itē arguūt. Illud solū est sacrꝫ qō attingit ad effectū ꝓncipaliꝫ itētum: qō vero diſponit est sacrale. vt dixit. s. T. di. 23. q. 1. hꝫ solum sacerdotiū attigit ad effectū ꝓncipale. g̃ erit tm sacrm ⁊ reliq̄ sacralia.

Finis ordinuꝫ duplex.

¶ Rñdeo. finis ꝓncipaliꝫ intētus est duplex. ꝓpriꝰ: q̄ in sacris ē gra sacralis: ⁊ deputatio ad aliq̄d. Ad ꝓpriū finē oēs attingūt ordines: ⁊ cōis q̄ ē celebratio misse: quā hꝫ solū attigat sacerdotiū: tñ ad illaꝫ oēs alij ordines ordinať ⁊ ordinant.

¶ Distictio. xxv.

Circa dist. vigesimaꝫ ff Isti quintā ⁊ finē pcedē- medio- tis ḡritur. vtrū epa- lanēsis. tus sit ordo.

Pro questione sit pria cōclusio. Episcopalis ptās: quo ad aliqua est superior ptāte sacerdotis nō epi. Hanc ponit. s. Th. 24. dist. hui⁹. q. 3. ar. 2. in sol. 1. q. Et q̄ bus duplex rō pōt formari pro duplici parte cōclusionis. Pro prima quidē. s. ꝙ ptās epalis non sit superior ptāte simplicis sacerdotis sic. Ptās sacerdotalis pōt exire in actū snū ꝓncipalem: nō supposito aliquo actu ptātis epalis. g̃ q̄ ad hoc ptās sacerdotalis nō ē inferior epali. Quo ad scōam ptē. s. ꝙ epal sit supior epali: q̄ ad actū scōariū: sic ptās q̄ nō pōt exire in actū snū scōariū nisi ꝑsupposita ordinatōe vel actiōe alteriꝰ ptātis est ea inferior: q̄ ad hoc. Sꝫ ptās sacerdotalꝫ eo mō se hꝫ ad ptātē epalē. ergo.

Utrum ptās sacerdotalis ptās sit epalis ptās sūt penitꝰ idē.

¶ Cōtra hāc cōclonē. sūt multa dicta. b. Piero. q̄ vt velle ꝙ sacerdos talis ⁊ epalis ptās sūt penitꝰ idē. cerdotalis ⁊ epalis ptās sūt penitꝰ idē. Et ꝓbatur: quia si aliqua ptās ē inferior alia ptāte: ⁊ ptās ē ea inferior: q̄ ad hoc. Sꝫ ptās sacerdotalꝫ eo mō se hꝫ ad ptātē epalē. ergo.

¶ Cōtra hāc cōclonē. sūt multa dicta. b. Piero. q̄ vt velle ꝙ sacerdos talis ⁊ epalis ptās sūt penitꝰ idē. cerdotalis ⁊ epalis ptās sūt penitꝰ idē. Et ꝓbatur: quia si aliqua ptās ē inferior alia ptāte: ⁊ ptās ē ea inferior: q̄ ad hoc. Sꝫ ptās sacerdotalꝫ eo mō se hꝫ ad ptātē epalē. ergo.

Cōclo. ij.

Epatus est ordo accipiendo ordinē large ꝓut ordo ꝺr tam de sacro q̄ de officio nō sacro: nō aūt ꝓprie ⁊ stricte: ꝓut ordo est sacrm Hāc ponit. s. Th. vbi supra. in solu. scōe. q. ⁊ ad scōm.

¶ Ratio pro ꝓma ꝑte cōclonis est. Omne offm hñs ptātē exercēdi sacras actiōes ⁊ ꝓferēdi aliq̄ sacra:

quā nō hñt carētes tali offō: est or do cōiter dict⁹: ſz epat⁹ ē hmōi. ℊ.

¶ Pro ſcōa ptē: rō est. Ordo ipor tat ptātē ordinatā ad eucharistie sacrm. Sz talē ptātē nō importat epatus supiorē sacerdotio. ℊ nō ē ordo qui sit vere ꝛ ꝓprie vl stricte loquēdo sacrm.

Duran. dist. 24. qō. 6. ¶ Cōtra rōnē pro ſcōa ptē arguit Durādus ꝑmo .cū.n.ō: i maiori: q̄ sacz: iportat habitudinē ad eu charistiā: aut itelligit in ꝓsecrādo tm ꝛ sic sequit q̄ minores ordines nō sint sacrā: q: nulla hñt ptātez: aut intelligit in ꝓsecrādo ꝛ dispo nēdo ad ꝓsecrationē seu cōsecrati susceptionē: sequit q̄ ordo epalis sit magis ordo q̄ miores ordines q: ei⁹ ptās est ꝓpinqor ꝛ nobilior ad sacz. ordinat.n. ministros ad eius cōsecrationē vl ꝓfectionē. ℊ.

¶ Rñdeo. illa diffinitio bona ē: et intelligi dz sub distinctione vel i ꝓsecrādo eucharistiā vl i ministrā do ꝓsecrāti vel celebrāti actualr. ℙ Ad ip̄obationē negaī sequela. ℙ Ad ꝑbationē negatur q̄ habi tudo illa sit ꝓpinqior ꝛ nobilior cuius rō est: ordines.n. minorum sunt ad ministran dū actualr ꝓse crāti: nō āt ptās epalis. Itē ptās minor est ad ordinādū populū ꝛ disponēdū vt actu suscipiat eucha ristiā. ptās epalis ordinat ad cor pus mysticū cōfirmandū vel cōse crandū vel bñdicēdū vel regēdū. Nec valet hec ꝓna: epatus cōfert ordinē. ergo ordo: sicut nec ista. Sacerdotiū cōficit eucharistiam. ergo est eucharistia.

¶ Scōo arguit. ſūmū sacerdotiū ꝛ simplex ꝓstituūt vnū perfectū ꝛ cōpletū ordinē sacerdotij ℊ epat⁹ est ordo. ꝓna nota. Añs ꝑbaī sicut se hñt cōsecratio panis ꝛ vini ita ꝛ illi duo ordines: ſz talī ꝓsecratio hz illa duo tāq̄ ptes itegrales eu charistie. ℊ ēt ꝓsecratio epi ꝛ sacer dotis ꝓstituunt vnū pfectū sacz. ¶ Rñdeo. negaī ꝓna. Ad ꝑbatio nem negaī silitudo: q: cōsecratio panis ꝛ vini ordinant ad vnum ꝛ cūdē finē: sacerdotiū ꝫo ꝛ epatus ad diuersos: sacerdotiū ad corp⁹ xp̄i verū epat⁹ ad corp⁹ xp̄i misticū.

Discretio de pa. s.T. in duob⁹. ¶ Sciēdū q̄ petr⁹ hic in duobus dissentit̄a. b. T. p⁹. q: ponit ptātē epalē non differre a charactere sa cerdotali: nisi sicut forāz itēsam a seipa remissa. Hoc.n. ē ſ.s. Th. vt ꝑz ex dictis ei⁹ allegatis p ꝛcōne scōa est ēt ſ ꝫritatē: q: nō posse in actū vel effectū alteri⁹ spēi q̄ pri⁹ posser. Scōo q: pōit epatū ē sacz nō tm distinctū a sacerdotio. Nec obstat q̄ eps dr sūmus sacerdos: q: hoc nō dr ex hoc q̄ hēat supr⁹ aut pfecti⁹ sacz q̄ simplex sacerdos: ſz iō q: hz supiorē ptātē nō solū in risdictōis: ſz ordinis ꝛ ꝓsecratōis.

Epat⁹ vnio. ordinē ē sacz cū aliis.

Utrum cōsecra tio virginū ꝛ fgā ꝓse crat gra. nam.

Aureo.

¶ Tertio arguit. epī ꝑtinet disp̄sāt cōfirmationē ordinē sacrū: q̄ non possunt sacerdotes simplices. ergo epatus est ordo.

¶ Rñdeo. ꝓcedit q̄ sit ordo ſz non talis ordo q̄ est sacrm: q: nō pōt eē sacz supi⁹ nec iferi⁹ nec eq̄le. sicut papat⁹ nō est sacrm: ꝛ tm hz ptātē singularē tā i sacrālib⁹ q̄ i sacris disp̄sandis ꝓt ceteris epis.

Alit. ¶ Cōtra eandē arguūt alq. Ordo acoliti ē sacz q̄ dz portare cādela brū. ℊ mirabile vl si eps a q̄ depē det tot⁹ ordo ecclasticꝰ ñ sit sacz.

Eps in papam electus nō cōse crat: sed coronat ¶ Rñdeo. negaī ꝓna. q: ordo eccle siasticus plus depēdet a papatu q̄ ab epatu: nec tm nouā ꝓsecratio nem sibi tribuit. Uñ ēt eps in pa pā electus nō aliter cōsecratur. ¶ Scōo arguūt. epat⁹ ē a deo in stitut⁹ ꝛ cū signo visibili ꝓsecratio nis dat: ꝛ ex ope opato gra⁹ ꝓfert cū illa epsplus idigeat. ℊ est sacz ꝑbatur ꝓna: q: ibi sunt oia: q̄ req runt ad essentiā sacri.

¶ Rñdeo. negaī ꝓna. ad ꝑbationē negaī q̄ ibi sint oia. Z.n. ibi ꝓferatur gra ex ope opato: non hz tm vere ꝛ ꝑpe rōnē alicui⁹ sacri: q: ſ. nō hz ꝓplete ꝓfectā rōnē alicuius spēi sacri. Et de ceteris q̄dē pz: de ordine vero. ꝑbaī: q: nō ordinatur ad eucharistie sacrm ſz ad corpus xp̄i misticū. est ℊ offīnyl ptās sup-

neniēs sacro ordinis ꝛ ei⁹ chara cteri ꝛ cōplemētū ei⁹ quo ad actū sc̄arij sacerdotij ꝛ ꝓfectio accidē talis p accīs ꝓna characterē sa cerdotij. Si q̄s āt ꝓfēdat epatū eē ꝑpe sacrm. hoc erit eq̄uoce vel ana logice ꝛ nō vniuoce cū aliis sacris

¶ Q̄ō āt ñ oporteat oēz ꝓsecratio nē i q̄ ꝓfert gra ex ope opato cēpe ꝛ ꝓpe sacz testat. s. Th. 2. d. 1. hui⁹ q. 1. ar. 2. ad nonū. Itez ſ. p. q. 65. ar. ſ. Itē ārto di. 38. q. 1. ar. ſ. ad se cūdū. Nō itaq̄ erit sacrm q: nō or dinat ad curationē morbi ꝑti.

¶ Si ḡrat quo ꝓsecratio virginuz aregū ꝓferat gra⁹ ex ope opato cū nō sit iſtituta xp̄o ſz ab ecclesia.

¶ Rñdet q̄ eccla illā instituit cō silio ꝛ illicru ꝑsūctoꝝ: ꝓfert autē a ſtūb⁹ gra nō tāq̄ a ca i q̄ existat aliq̄ virt⁹: sicut facit sacra ſz tāq̄ a cā sine qua nō. Uel tm ꝓsecratio epalis ab ipso xp̄o iſtituta credit.

¶ Cōtra ꝛcones ambas simul ar guit Aureolus. ꝑbās q̄ epat⁹ a sa cerdotio nō sit ordo distinct⁹. ꝓio si eēt ordo distinct⁹ aut eēt supior aut inferior: aut eq̄lis. Nō supior q: nō hz actū superiorē vt distin guit ꝓtra sacerdotiū. Cōficere. n. ē act⁹ melior ꝛ dignior q̄ orare. Nō iferior cū ꝓsupponat sacerdo tiū. Nō equalis. Tū q: conficere ꝛ ordinare nō sunt equales. Tū q: i ordine hierarchico nō pōt eē duo equalia. ℊ nō est ordo distinctus.

¶ Rñdeo ē iferior ꝛ supior diuersi mode. Inferior q̄dē epat⁹ vt ꝓscī dit a sacerdotio: eo. ē ptāte ordis supior ꝫo ptāte iurisdictionis ife rior quo ad eucharistiā: supior q̄ ad corp⁹ christi misticū. iferior ēt est: q: nō hz rationē characteris. ℙ Ad ꝑbonem q̄ nō sit inferior dr q̄ sacz iferi⁹ ꝓprius sumit q̄ supr⁹ de necessitate p̄cepti: ſz nō ē sic de ordie: q̄ nō est sacz: vt ē epat⁹. Ac cipit. n. q̄s pri⁹ sacerdotiū dignꝰ q̄ magisteriū i theologia idigni⁹.

¶ Presuppōit āt epatus sacerdo tiū ſic ptās ligādi ptātē ꝓficiēdi 22. di. hui⁹. q. 1. ar. 1. q. 2. ad ꝑmuz.

Tū ēt q: eps ꝓfecte repsentat xp̄z. q̄ fuit sacerdos ꝛ eps. 4. hui⁹ dist. 24. q. ſ. ar. 2. q. 1. ad tertiuz. Et pp hoc eps specialr sponsus eccleſie dicitur sicut christus.

Eps dr tiū non sunt distincte ptātes. ℊ idē spāliter ordo. añs ꝑbaī. Sacerdos auc to spōsus ritate pape ꝑt sacerdotē instituere ecclē. re. ℊ nō ordinat ptās epalis ꝛ sacer dotij: nisi sicut ptās ipedita ꝛ non ipedita: q̄ tm ē eadē. ℊ. Añs ꝑbaī. Q: ois virtutis actiua nō ipedita potest transfundere seipsam.

¶ Confirmat. Papa sacerdoti/ oī alio circūscripto/ pōt cōmittere or dines: ceteris āt positis sine sacer dotio ñ. Et sic reuocatio illi⁹ ptātis ad vsuz dr ꝛpliatio ptātis: ꝛ p ꝫis erūt idē ordo epat⁹ ꝛ sacerdotij.

¶ Rñdeo. negaī añs. Ad ꝓbōnez negaī añs. Ad ꝑbationez dicit q̄ illa ꝓpositio ois forma ꝛc. est fal sa vt pz de intellectu agēte: devolū rate: de alia rōnali: de angelo. ꝛ p̄ sertiz ē falsa de virtutib⁹ iſtrūmalib⁹ sacrālib⁹. Nō discon⁹ pt diaconū facere ꝛc. dist. 25. q. 1. ar. 1.

¶ Q̄ō ꝫo dr de impedimēto cha racteris sacerdotalis nō appet. Nō enīz ꝓhibitio dei vel ecclie hoc ef ficit: q: scismatici ꝛ hereticī rite or dinati ordināt nō obstāte ꝓhibi tione dei ꝛ ecclie. dist. 25. q. 1. ar. 2. Forma ēt verboꝝ cōsecrationis epī ostēdit: q̄ aliq̄ ibi ptās, cōcedaī et nō sit ibi remotio impedimenti.

Hereticī riteor diati or dinant.

¶ Ad cōfirmationē dicit q̄ falsuz ꝛ erroneū ē ꝛ ℊ determinationez ecclie: q̄ papa possit ꝛmittere col lationē maioꝝ ordinū sacerdoti. ñ epo. s. T. di. 25. hui⁹. q. ar. 1. ad ter tiū. Preterea dicūt iura q̄ ea q̄ sūt ordis ꝛ ꝓsecrationis ñ ꝑt papa ꝛmit tere nisi epis. Itē petr⁹ de palude multa ad hoc ꝓpositum dicit.

Papa ñ pōt cō mittere collatio nez maioꝝ ordinū sacerdoti nō epo.

Magr paul⁹.

Dist. xxvj.

M dis. 26. ꝛ quattuoꝝ sequēti⁹ queritur vtrum matrimoniū sit sacramentum?

¶Ad hanc questionem respōdet tribus conclusionibus.

Cōclo.j. Mrimoniuz est sacramētū vere et pprie. Hāc sic pbat. 4. sen. dist. 26. q. 2. ar. 1. oē qō est in remediū contra pctm̄ z confert gratiaz ad virtutē ex ope opato est sacrm̄ cuz ista sit diffō sacri: ſz mrimoniū est hmōi: pfert. n. gr̄am vt sciat vnusqsq; vas suuz possidere: nec hz ex nā actꝰ q gr̄az pferat ſz ex diuīa institutiōe. nō. n. pt reddi rō nālis q re dens dederit illis ꝓbis q confert gr̄az ex ope opato plus q̄ ex oni diuine. ergo est sacramentum.

¶Cōfirmat. extra de hereticis. c. ad abolendū. zapls ad ephesios. 5. dicit q matrimoniū est magnū sacramentū in christo: z in ecclia.

Duran dus hic q. 3.

¶Cōtra arguit Durādus q mri moniū nō dicat vninoce sacrm̄ cū alijs. Primo q̄ q̄ exterius sunt in alijs sacris nō significāt nālr rem contentā in sacro: ſz tm̄ ex diuina instōne. aqua em̄ que adhibet in baptismo nō significat nālr delectionē pcti: sed signū exteriꝰ in mrimonio. f. ipsa verba significāt nāliter rē ꝓtentā que est res z sacrm̄ simul. f. obligatiōz viri z mulieris.

Utrum mrimoniū dicat vninoce sacramentum.

¶Rñdeo. Dico pꝰ q̄ sit posset argui de oi sacro. q: oē sacrm̄ hz aliqđ ppriū p qō ab alijs distinguit.

¶Dico scō q ppria rō sacramēti est eē signū z cāz rei sacre: ista aūt ratio eq̄ cōuenit mrimonio z alijs sacris: z iōvninoce dicunt sacra ſz vnū sit digniꝰ alio: sicut ēt hō z asinꝰ vninoce dicunt animalia: ſz hō sit perfectiꝰ aial. Matrimoniū antez non est ita pfectū sacramētū sicut alia: q: miꝰ pfecte causat gratiā.

¶Dico tertio q ea q̄ exteriꝰ sūt in matrimonio. f. cōiūctio viri z femine nō significant naturalr coniūctionē christi z ecclie: nec verba exprimētia ꝓsensuz significāt naturalr obligationē viri z femine: inquātū illa obligatio est sacra z actu sacrās: ſz naturalr significent eam vt est quedā res: sed q̄ eā significent vt est actu sacrās est solū ex divina institutione.

¶Dico quarto q res exteriꝰ apparēs in matrimonio est sacrm̄ tm̄: obligatio aūt viri z femine est res z sacrm̄. gratia aūt est res ꝓtenta in hoc sacramēto z vltimus effectꝰ eius. sed coniunctio christi z ecclesie est res significata licet non cōtenta.

¶Dico q̄nto q ſz materialr subiectum siue opus operatū qō exteriꝰ apponit i hoc sacramēto est in alijs sint diuersarū rōnum: conueniūt tm̄ vninoce i vna rōne cōi: q: omnia talia sunt inuisibilis gratie, visibilis forma.

¶Scō. Nullū sacramētuz deicit hoiem a pfectoꝛi statu cū cōterat gratiā: sed matrimoniū deicit hominem a pfectoꝛi statu. f. a statu virginitatis aut continentie.

¶Rñdeo. negat maioꝛ. ſz sufficit q ꝓferat gratiā ex ope opato. hoc aūt facit matrimoniū et non ipsa cōtinētia q̄ ꝓfert gratiā tm̄ ex ope re operantis.

¶Dico scō q ꝓcessa maioꝛi negaret minoꝛ. q: ſz actus matrimonij deiciat a statu pfectioꝛi: nō tm̄ ipm matrimoniū deicit: vt ꝓz in beata virgine: cuius pfectio nō est imminuta per matrimonium.

¶Tertio. Nullū sacrz pōt eē sine baptismo: cū istud sit ianua sacramentoꝝ: ſz matrimoniū pōt eē sine baptismo: vt ꝓz in infidelibꝰ: ergo non est sacramentum.

Matrimoniū infidelium non est sacrm̄.

¶Rñdeo q ſz matrimoniū vt ē in officiū possit eē sine baptismo: nō tm̄ matrimoniū vt ē sacramētū. vñ mrimoniū infideliū nō est sacramētū: ſz si baptizēt erit postea sacrz.

¶Cōtra. In oi sacro opꝰ est nouo facto: cū ꝓsistat in ope opato: ſz in tali mrimonio nihil ē de nouo factū postq̄ sunt baptizati: ergo ꝛc.

¶Rñdeo. negat minoꝛ. q: opz q tales habeāt nouū ꝓsensuz vt nouam approbationē antiqui cōsensus z nouā expressionē ꝓsensus p verba vel aliqđ equipollens verbis alioq̄n baptismꝰ non faceret mrimoniuz antiquū esse de nouo sacramentum none legis.

¶Quarto. Omne sacrz hz formā dictā a mā: ſz matrimoniū hoc non hz: q: verba viri nō sunt magis forma aut mā q̄ ꝑba fcie: q̄ ꝛc.

¶Rñdeo. negat minoꝛ. q: vt dicit Petrꝰ verba exprimētia ꝓsensuz fūt loco forme: z corpa ꝓingū fūt loco māe. vel vt dicit. s. D. di. 26. q. 2. ar. p°. ad pmū. actꝰ ipsoꝝ ꝓiungū fūt loco forme z māe: qđ dupliciter intelligi. Primo q verba illius ꝓingū qui ꝓio ꝓfert ꝓsensuz suū sunt loco māe: verba illius q vltimo ꝓfert sunt forma: q: complent matrimoniū: sicut ēt vltima syllaba ꝓplet significatū termini: z vltra vnitas est forma numeri. Secundo intelligit sic q ꝓsensus interioꝛ aliq̄ mō exp̄ssus z sensibilit factꝰ se hz loco māe: ſz verba per que exprimit sunt loco forme.

Quis sit mā et q forma matrimōij.

¶Quinto. Omne sacramētū excepto baptismo q: ē necessitatis dispēsat p ministros eccle tm̄: ſz matrimoniū nō dispēsat p ministros eccl'ie. benedictio. n. nubentiū nō est de necessitate. ergo ꝛc.

¶Rñdeo. negat maioꝛ. de illo qđ nō hz p mā z forma aliud ab actu suscipiētis sacramētū. sic est i matrimonio vt dictum est.

Cōclo.ij. Matrimoniuz confert gratiā hanc. pbat vbi. s. ar. 3. q: cōferre gr̄az ꝓnēit oibꝰ sacris noue legis.

Duran dus vbi supra.

¶Cōtra arguit Durād⁹. q: huiꝰ oppositū tenent Scotus z Hostiēsis in sūma z Bernardus i apparatu. nō ista rōne: q: nō ſz dare pecuniā p eo in quo cōfert gratia alioquin esset simonia: ſz licet da re pecuniā p mrimonio: ergo ꝛc.

¶Rñdeo. q auctoꝛitates illoꝝ doctoꝝ nō recipiunt in theologia.

¶Ad rōnem dr q ſz sit licitū dare pecuniā p mrimonio inq̄tū est i ofim̄: nō tm̄ vt ē sacramētū: vt dicit. s. D. 4. sen. di. 25. q. 3. ar. scō.

¶Scō. Magr dicit in. 4. dis. 2.

¶Rñdeo. nō fuit lēctio Magri q ꝓingū nō ꝓferat gr̄az: ſz volnit dicere q p̄ncipalr ordiatū est i remediū: ſz ꝓr gratiā ꝓferat sic z alia.

Cōclo.iij. Matrimoniū ēctum ad id qō est res z sacrm̄ eēntialr est qđā relo. Hanc sic pbat di. 27. arti. p°. Mrimoniū est ꝓiunctio q̄ ꝓinges ꝓiungunt ad gñationē pl̄is z ad vnā vitā domesticā: q̄ est relo. Sz q: ista relo est diuersa numero in ipsis ꝓingib⁹: ⁊ appellant his nominib⁹ vxoꝛ z maritꝰ: q: nō ē vna ex pte māe nec ad vnā numero generationē ordinēt nolr hoc nomine matrimonium.

¶Cōtra arguit Petrꝰ. Ois dispō est de gne q̄litatis z in pma etꝰ spē ſz: mrimoniū est dispō a gr̄az sic z alia sacra: q est q̄litas z nō: relo.

Petrus hic.

¶Rñdeo. Dico pꝰ q p mrimoniū dat qđā ptās ꝓingib⁹ ad actꝰ mrimonij: ptās aūt dicit rē absolutā: cū sit p̄ncipiū actꝰ: sup hac ꝛo potestate fūdat dicta cōiūctio. sufficit aūt ad mrimoniū q cāet tale absolutum quale est illa potestas.

¶Dico scō q nō opz oēs dispōnē eē de gne q̄litatis. nā relo ꝓpinquitatis ē dispō ad hoc q agēs agat in passuz z sitr figura ē dispō cultello ad agēdū: z tm̄ nō est de scia sed de quarta specie qualitatis.

Utrum mrimoniuz sit q̄litas.

¶Scō argut q talis dispō sine sit absoluta siue relatiua sit in coꝛpoꝛe. vbi est id ad qō disponitur ibi est dispō. ſz matrimoniū disponit ad repumēdas ꝓcupiscentias que sunt i carne: ergo talis dispō est in coꝛpoꝛe siue in carne.

¶Rñdeo. negat maioꝛ. ſz sufficit q talis dispō sit in anima: q: etiā disponit ad gratiā a qua fluit aliquis effectus i coꝛpe z in potētijs coꝛporis affixis deinde est ꝓcupiscibilis. z sic pz q posset ēt negari minoꝛ si loquamur de imediatiōe: q: matrimoniū imediate dispōit ad gratiā. Qō antez iste nexus sit in

alaritz qz est nexus spūalis: cum cāetur ex offensu pingū: qui ē subiectiue in voluntate. Forme aut̄ spiritualis habēs esse firū nō pōt esse in re corporali. Posset ēt forte dici q̄ sunt duo nexus: quoz vn⁹ est mālis ⁊ est i toto cōposito subiectiue. ali⁹ est spūalis ⁊ est in aia. vterq; autem est rel'o realis.

¶ Distinctio .xxx.

Fraternitatis. IJrca. dist. 30. queritur. Utrum matrimoninm beate virginis Marie habuerit aliqua bona excusantia illud.

Pro q̄stione sit prima pcl'o. Mātrimoniuz dz hīe aliq̄ bona excusantia illud. Hāc. pbat s. Th. di. 31. q. pria. ar. Hui⁹ rō est Nullus sapiēs dz iacturā aliquā sustinere nisi p aliqua recōpēsatione alicui⁹ equalis vel meliozis boni. vnde electio illi⁹ ordinet ⁊ honestet. Sz in piunctiōe maris ⁊ femine iactura accidit. Tum pp̄ vehementiā delectationis in qua rō absorbet. Tuz etiā pp̄ tribulationem carnis quā sustinēt ex solicitudine tēporaliū: ergo dz habere aliqua bona excusantia. Sunt autem ea: fides: ples: ⁊ sacramēta.

Scot⁹ ħ ¶ Cōtra rōnē arguit Sco. p⁹. In statu inocētie fuisset illa bōa nec excusassent tunc actū carnalē: qz ibi nō fuisset aliqs dānū rationis ergo nec nunc excusant.

¶ Rūdeo. negak̄ pīa. qz ly tūc nō eguisset excusatiōe: rñ. p statu isto indiget. Unde bona que nūc matrimoniū excusant. tūc pfecissent sicut pro illo statu gra nō deleret pctā: sz gratuz faceret deo. Nunc aut̄ hz triplicē actū. s. delere pctā: sanare nām ⁊ gratū facere deo.

¶ Sciēdū q̄ statu inocētie durante q̄cūq; act⁹ carnalis fuisset act⁹ matrimoniū nō solū mālr quo ad fbaz: imo q̄ ad oēs virtutis circūstātias: nec poterat alr ee. Mūc ān nō qis act⁹ carnal' ēt iter pinges ē act⁹ mrimōij fornalr: nec act⁹ frutz

triplex act⁹ gratie.

¶ Sciēduz quoq; q̄ cōclusio itelligit de matrimonio consumato ex pfecto vltia pfectōe. Sic ñ fuit mrimonium. b. Marie ⁊. s. Joseph.

¶ Itē arguit. Stāte illa rōne nō liceret dormire nisi pp̄ aliq̄d meli⁹ cū tūc sit rōnis iactura maioz intensiue ⁊ extensiue q̄ in coitu.

¶ Si dicak̄ q̄ bonū ibi excusans est cōfortatio organoz̄ sine q̄bus nō est itelligere. Uel nō esse iacturam qz vigorant̄ inferna cognitōis.

¶ Contra. Priuare se pperuo vsu rōnis pp̄ aliquē actuz virtutis est mortale: quia ille vsus est melior. Priuare aut̄ se momētanee nō est peccatū: sicut martyres elegerūt tormēta q̄ sunt puatiua talis vsus sicut et voluptates. ergo.

¶ Rūdeo. Admissa illa rñsione dr̄ ad replicā: q̄ ly pīnatio vsus rationis momētanea nō sit peccatū est tū pena: ideo idiget aliqua recōpēsatōe que dr̄ excusatio: vnde martyres elegerūt pp̄ meli⁹. pñti di. q. 2. ar. p⁹. ⁊ ad primū. Idem respondet Petrus de Palude.

¶ Cōtra cōclusionē arguit Aureolus. Nullus act⁹ virtutis indiget aliqno excusante. sed act⁹ matrimonij est actus virtutis. ergo.

¶ Rūdeo. negak̄ maior. accipiēdo excusationē p̄ recōpensatione.

¶ Uñ sciēdū q̄ actus pōt cōsiderari dupl'r. Primo māliter. s. quo ad fbam actus: ⁊ sic cū sit indifferēs ad actū bonū ⁊ malū idiget excusatōe extrinseca. s. circūstātijs faciēt⁹ eū esse actū matrimonij formalr. Scōo pōt cōsiderari formalr. put. s. cōp̄hendit act⁹ ⁊ oēs circūstātias virtutis: ⁊ hoc mō idget. i. exigit ptes sicut dicim⁹ q̄ to tū indiget ptibus. Et hoc modo actus matrimonij indiget excusatione intrinseca. i. debitis circūstātijs. eget ergo excusatiōe. i. recōpēsatione damni vel pene: non autem excusatione a culpa que inest sz que inesset si dictis circūstātijs careret.

Cōcl'o. ij. Per p̄dicta bona act⁹ matrimonij excusak̄ a peccato ⁊ nō sine illis. Hanc probat. s. Tho. dist. 31. q. 2. ar. 1. ⁊ 2. ⁊ ad. 2.

¶ Hynis rō prime partis est. Illa que actū reddunt bonū: bonitate virtutis ⁊ bonitate sacri excusant actū a peccato. Sed hoc faciūt bona matrimonij: qñ concurrunt in actum matrimonij. ergo.

¶ Secūde partis ratio est. Actus humanus cadens super indebitā materiā: vel nō relatus ad debitū finē: nec vestit⁹ debitis circūstantijs est peccatū. sed act⁹ mrimonij carēs p̄dictis bonis est hmōi. ḡ.

¶ Cōtra quoddā sequēs ex cōclusione qđ est q̄ cognoscere vroxem ad vitandū fornicationem non in vroze sed in se peccet. arguit Durandus ⁊ alij quidā p⁹. plus tenēt quis sibi q̄ alteri: sed indistincte p̄pter vitandā fornicationē in cōi ingē petēs debitū nō peccat: ergo multominus p̄pter vitādā in se.

Durandus et alij q̄dā

Utrum cognoscere vroxem ad vitandaz fornicationē in se peccet.

¶ Rūdeo. Quando vir sine in se sine in vroze aliter prohibere pōt fornicationē q̄z per actum absorbentē rationē: peccat vtens. sive alr non pōt: non peccat sine vt prohibeat in se: sine vt prohibeat in vroze. Hec petrus.

Primaliovsus rōis mentanea idiget recō pēsatōe

Aureolus.

Nō peccāt ppinges vtē matrimōnij vt fugiāt fornicationem.

¶ Item arguit. Nulla passio est peccatū nisi deordinet hominem. sed cognoscere vroxē propter vitādā fornicationē nō deordinat hominē: qz ipsa est ordinata p̄ rōnē ad hoc ne peccatū incurrat. ergo.

¶ Rūdeo. negak̄ minor. Ad probationē dicit̄ q̄ nō est recte ordinata: qz finem poterat eque habere nō perdendo vsum rationis: vnde peccat saltim venialiter.

¶ Ultimo arguit. Quādo principalis finis nō est possibilis: puta proles in sene: licitū est ratione secundarū: puta vitande fornicationis cōtrahere: ergo propter eūdē secundariū finem: licet petere debitū: nō aut̄ propter sanitatē que nō est finis sacrameti huius: sicut nec p̄pter ipsam licet baptizare etiā si aliter haberi nō possit.

¶ Rūdeo. propter finē secūdariū licet cōuenire qñ principalis non sperak̄ nec secundarius meli⁹ haberi nō pōt. Nā si aliter posset haberi sine detrimēto rationis ⁊ cōuenik̄ cū detrimēto rationis: vtpote cū voluptate: culpa est.

Concl'o. ij. Bta Maria nō obstāte voto ẋginitatis p̄ ea emisso ptraxit verū mrimoniū. Hāc pōit. s. Th. di. 30. q. 2. ar. 1. in solutione 1. questiuncule. Itē. 3. parte. q. 28. ar. 4. 2 ad. 1. Et quib⁹ hec est rō. p 1. parte cōcl'onis. Uirginitas beate virginis fuit optima ⁊ deo acceptissima: sed laudabilior est virginitas que est cū voto q̄z sine. ergo. Quod aut̄ erat prohibitū pro tūc: noluit vouere simpliciter sed sub cōditione: dubitans an deberet.

Sco. di. 30. q. 2.

¶ Secūde partis ratio est. Ubi est forma mrimonij ex qua matrimoniū speciē sortit̄ finis: ibi est verū mrimoniuz. Sed in matrimonio beate Uirginis fuit talis forma: que est indimisibilis cōiunctio animoz̄ per quā vnus pingū indimisibiliter alteri fidē seruare tenet: ite finis que est proles non quidē generāda. ibi sed educanda. ergo.

¶ Contra id qđ dictū est q̄ beata Uirgo vouit virginitatē sub cōditione. arguit Sco. pbās q̄ vouerit simplr̄ p⁹. Per nullā cōditionē que in oi voto absoluto ponet̄: fit votū sub conditione. sed. b. Uirgo vouit si deo placeret: q̄ additio vel voto ordinato ponet̄: ḡ pp̄ illā cōditionē votū ñ dz dici sub pditōe.

¶ Rūdeo. Cū tali pditōe intellecta habitualr̄ ⁊ nō actualr̄ nec expressa vocalr̄ stat votū absolutū. Si aut̄ sit actu intellecta: volita ⁊ exp̄ssa: votū nō est absolutū ⁊ tale fuit votū. b. Uirginis añ el⁹ delp̄sationē: excepta vocali exp̄ssione.

¶ Secūdo. Sancti conuincūt. b. Uirginem cū firmo proposito voluisse: qz dixit: Uirū non cognosco:

Joseph ergo votū ei⁹ nō fuit sub cōditiōe. ꝛ beata Virgo: absolute vouerūt virginitatem.

¶ Rndeo. Ante despōsationē pr⁹ b. Virgo vouit cōditionaliter ꝛ mētaliter. Post desponsationem vero vna cū Joseph ante aduētum Gabrielis vouit absolute. Ideo argumētū nō cōcludit. Hec solutio habet ex dictis b. Aug. vt habere potes a Magistro dist. 30. cap. 2.

¶ Tertio arguit. Votū simplr de virginitate seruanda non dirimit matrimoniū cōtrahēdū: ergo non est dicendū ab his q̄ pp hoc votū b. Virginis fuerit conditionatū. añs ꝓbat. q: stant simul illa duo. Cū in matrimonio sint tātū duo: mutua datio corporū: et carnalis copula implicite si petatur.

¶ Rndeo. Negat añs. Et sīr cōditio interposita de virginitate seruāda in cōtractu matrimonij facit matrimoniū esse nullū. Ideo si b. Virgo tale votū emisisset nō cōtraxisset verū matrimoniū cū Joseph vel illud attētādo peccasset. s. Tho. presenti distin. q. 2. arti. 1. questiūcula secunda ad primum.

¶ Sciendū q̄ qui vouit absolute ꝛ simpliciter virginitatē si postea cōtrahat dādo corpus suū sub cōditiōe si petatur peccat: sicut nec monialis ptessa pōt cōtrahere cū illa cōditione quātūcunq; sit certificata. q̄ cōiunx nunq; petat ab ea carnalē copulā: q: nō solū ei dānabile est dare vsuz corporis: immo dare potestatē corporis sui.

¶ Ultimo arguit exemplo sic. Si quis cōtraxisset sponsalia cū iuramento ꝛ post vouisset virginitatē ꝓfitendū ei esset vt cōtraheret de facto: deinde ante copulā volaret ad ordinē: ergo pariter ly ptrahēs ginita re: si sciret cōiugē nunq; petiturū. tez post

¶ Rndeo. Cōsiliū illud esset malū sponsa- ꝛ peruersum: excusaretur añt ille lia iura a peccato periurij si religionē inmēto fir grederet. Cōtrahēdo vero abutemata: si rek sacramēto ꝛ cōmitteret fictiocontra- nem ꝛ mendacium facti.

hat: peccat.

Cōclo. iiij.

Jilud matrimonium fuit licitū: nec indignit aliqua excusatione sicut reliqua. Hanc pro bat. 30. dist. huj⁹. q. 2. ar. 1. in solutione. 2. q̄stiūcule. Jtē. 3. pte. q. 29. ar. 1. ad. 3. ℣ Hui⁹ ꝛclusionis prime partis rō est. Jd q̄ dz multiplicē ꝓueniētie rōnē ꝛ nihil cōtra rectā rōnē: licitū est. Sed matrimoniū. b. Virginis fuit huiusmodi: ergo. ℣ Secūde partis rō est. Cessante cā cessat effectus cause adequat⁹. Sed cā quare matrimoniū requirit aliqua bona excusantia ipsuz: nō fuit in mr̄imonio b. Marie: cū neuter coniugū aliquā iacturā ex illo matrimonio repo:tauerit: sed poti⁹ magnū bonū: q̄ nō oporuit q̄ haberet aliqua bona excusantia ꝛ recōpensantia dānum.

Di. xxxiij. ꝛ ix. se.

Wagt Paul⁹.

M dist. 33. ꝛ. 9. sequē tes. Queritur vtruz votum continentie annexū ordini⁹ sacris impediat ne ordinatus possit hre simul duas vxores?

Pro 1. q. hec est prima ꝯclō. Licet habere duas vxores sīr sit aliq; mō ꝓtra legē nāe: tā talis pluralitas q̄nq; fuit licita ex dei dispēsatiōe. ℣ Primā ptē hui⁹ ꝛclonis ponit. s. D. 4. sen. dist. 33. tripler q. 1. ar. 2. dicēs q̄ principalis finis finis matrimonij est ꝓcreatio filioꝝ vt mr̄imo ōz. 8. eth. Secūdari⁹ vero finis est nū. cōiugio operū q̄ sunt necessaria l vita hūana. Terti⁹ finis est significatio ꝓiūctiōis christi ꝛ ecclesie. Primū finem nec totalr tollit nec impedit pluralitas vxoꝝ: q: vnus vir sufficit ad plures sustendādas. Scōm ꝛo finē multū impedit: q: nō facile pōt cē pax in familia vbi plures vxores vni viro inngātur. Tertium vero finē totaliter impedit: q: rp̄s est vn⁹: ꝛ ecclia est vna. Est ergo pluralitas vxoꝝ aliquo mō ꝓtra legē nature q: est cōtra sedarios fines mr̄imonij. ℣ Secūdā partē ꝛclusionis ꝓbat vbi supra: eo q̄ de facto deus dispēsauit vt patet de Abrahā ꝛ multis alijs.

¶ Cōtra declarationē ꝓme partis arguit Durādus. 1. Jd q̄ est p accidēs nō cadit sub arte: sed q̄ pluralitas vxoꝝ impediat pacē: est p accidēs. nō em̄ turbant pacē eo q̄ sint plures: ly q: sunt rixose: ergo hoc nō dz accipi pro ratione ꝛ pro barione cōclusionis.

¶ Cōfirmat: q: cōmunicatio operū q̄ sunt necessaria advitā ꝓter ꝓcreationē ꝛ educationē liberoꝝ ꝓuenit: ly mr̄imonio tātū per accidēs: ergo eius impedimētū nō est sufficiēs ratio: q̄ pluralitas vxoꝝ sit cōtra legē nature. ℣ sequētia ꝓz antecedēs ꝓbat. q: Augn. dicit super gen. q̄ excepta educatione: omnia alia opera melius fiūt per virum q̄ per mulierem.

¶ Respōdeo q̄ ly pluralitas vxorum per accidens turbet pacem: tamē vt in pluribus eam turbat: ars aūt ꝛ lex nō solum ꝯsiderat ea que sunt per se: sed etiā ea que vt in pluribus eueniunt.

℣ Ad ꝛfirmationē. negatur antecedens. nam eius oppositum dicit ap. 10. ꝓphus. 8. ethi. ꝛ aliter experientia docet. dictū vero Augustini intelligenduz est ꝓ statu innocentie anteq̄ adam peccaret.

¶ Secūdo arguit q̄ ēt sine diuina dispensatione liceat habere duas vxores. Primo Abrahā ꝛ Jacob habuerūt plures vxores: non tamen fuit cū eis a deo dispēsatū: cū nullibi habeatur in scriptura: ergo.

Utrū li ceat ha bere plu res vxores sine dispēsatiōe dei.

¶ Respōdeo. Negatur minor. nā deus per internā inspirationē dispensauit cū eis: ꝛ postea per exēplū istoꝝ deriuata est dispēsatio ad alios ꝓpter veteris testamenti.

¶ Cōtra. Nō solū fidelib⁹ ly ēt infidelib⁹ inotuit q̄ ꝓdicti habebāt plures vxores: ergo nō peccabāt infideles imitando eos in hoc.

¶ Respondeo. Negat ꝛsequētia: q: sic innotuit fidelib⁹ q̄ etiā eis innotescebat eis licere: nō sic aūt infidelibus. Et ideo lex naturalis quasi in omnib⁹ infidelibus erat quātū ad hoc obfuscata: sicut ꝛcirca multa alia grauiora: vt dicit. s. Doc. vbi supra arti. 3.

℣ Er ꝓdictis ꝓz q̄ null⁹ vnq; licite accepit duas vxores seu pp alteri⁹ eoꝝ sterilitatē: sine cū ei⁹ ꝛsensu: nisi deus cū eo dispensauerit.

¶ Tertio viro ly emittere votum castitatis de cōsensu mulieris. ergo ꝛ habere aliā vxorē de eius cōsensu. renet cōsequēria: q: ꝓ emissionē voti in totū ꝓiudicat vxori. per acceptionē ꝛo secūde vxoris ꝓiudicat ei tm̄ in parte: q: adhuc pōt ei reddere debitū: ergo ꝛc.

¶ Rndeo. Negat ꝛma. et rō est: q: de ratione matrimonij est q̄ vter⁹q; cōiugū det alteri potestatē super totū corpus suū: ꝛ ideo nō potest hanc potestatē alteri dare sine licentia eius qui est auctor nature matrimonij. Quādo aūt quis vouet castitatē de licentia alterius: non per hoc accipit aliquis potestatem super corpus eius ad act⁹ carnales: ꝛ ideo non est simile.

¶ Quarto sicut est cōtra legē nature superinducere aliā vxorē: ita ꝛ ejcere castā: ly abrahā sine dispē satione voluit ejcere Agar castā: ergo ꝛ ei licuit sine dispensatione aliam accipere vxorem.

¶ Rndeo. Negat minor. dictū. n. est abrae: ejce ancillā. Potius aūt scripta est ista dispēsatio q̄ dispē satio accipiēdi duas vxores ꝓpter misteriū. s. ad significādū q̄ filius eius nō debebat esse heres vt dicit. s. Doc. 4. senten. distin. 33. q. 1. ar. 3. questiū. 3. ad. 3.

Aureo lus.

¶ Cōtra eandē arguit Aureolus q̄ nullo mō posset dispēsari super pluralitate vxorū. primo q: nō ly vna repudiata aliā accipere vt dicitur Mathei. 19. ergo multominus licet duas simul habere.

¶ Cōfirmatur q: glosa gen. 4. repiehēdit Lamech qui fuit primus duas vxores habens.

¶ Rndeo. Negat cōsequentia: q: licet de facto non liceat: posset tñ

deus dispensare quo ad vtrūq; illorum; & tunc liceret.

¶Ad ꝓmationē dico q lamech peccauit: q nō erat cū eo dispēsatū. Ista em dispēsatio fuit ꝓmo facta Abrae pp augmētū cultus diuini: qđ nō erat in alijs gentibus.

¶Secūdo in cōtractu matrimonij est equalitas inter virū & vrorem de iure nature: sed vnūq; licuit vroꝝ habere duos viros: ergo nec viro habere duas vxores.

ꝓRādeo. Negat maior: q si vxor haberet duos viros totaliter tolleret educatio ꝓlis pp incertitudinē respectu patris. vt dicit. s. Do. 4. sentē. distin. 33. q. 1. arti. 1. ad. 7. nō sic ē si qs habeat duas vxores.

¶Tertio vir dat vxori totā sui corporis potestatē: ergo nō pōt eam alteri dare contrahendo cū ea.

¶Rādeo. ad hoc respōdet. s. Do. vbi supra ad. 6. dicēs q vir nō dat vxori totā potestatē sui corpis ex vi matrimonij vt est institutū a natura: q: nō tenet ei semp reddere debitū: sed tm̄ tpe impregnatōis: Iz teneat semp reddere debitū inquātū matrimoniū est sacrū: q: vt sic institutū est in remedium.

¶Quarto. Cōtract⁹ matrimonij est ꝓtractus intēsissime amicitie: sed amicitia intensissima non pōt esse ad plures vt dicit nono ethicorum: ergo ꝛc. eapi. 9.

ꝓRādeo. Negat ꝓna. q: intensissima amicitia nō est principalis finis matrimonij: & iō ex dispēsatione dei pōt cōtrahi matrimonium sine tali intensissima amicitia.

Cōclusio. ij. Votū solē mr̄imonij cōtrahendū et dirimit iam cōtractū: ita q nec papa pōt in hoc dispensare. Hanc conclusionē probat. s. Doc. 2. 2. q. 88. ar. 11. quānis oppositum dixit. 4. sen ten. dist. 38. q. 1. arti. 4.

ꝓPōt aūt ꝓbari quadrupliciter.

¶Primo q: extra de statu mo. ca. cū ad monasteriū dicit q ꝓtinētia si annexa est statui monachali q nec papa potest dispensare.

¶Secūdo q: ꝓfecrata rādiu durant cōsecrata q̄diu & ille res: vñ etiā Lenitici vltimo dr̄ qđ est deo ꝓfecratū nō dz ad alios vsus deputari. ꝓNec vz expō durādi dictus q ꝓdicta auctoritas intelligit excepto casu necessitatis: qđ ꝓbat: q: Dauid in casu necessitatis comedit panes dño consecratos.

ꝓAd qđ dicitur q illi panes non erāt totaliter dño cōsecrati ꝑ modū holocausti quin possent cedere in vsus hoim. hō aūt per votuz solēne ꝓfecrāt deo quasi holocaustū: vt dicit. s. Do. in li. de perfect. vite specialis. cap. 12. de holocausto aūt nulli hominū edere licebat: nec in alios vsus cōuertere.

ꝓDicit scō q Dauid fecit illud ex speciali instinctu spiritussancti.

¶Tertia ratio est: q: papa nō ꝑt dispēsare in matrimonio nō cōsumato: Iz ꝓfessio soluit mr̄imoniū nō ꝓsumatū: & sic est fortius vinculū: ergo multominus dispēsabile.

¶Quarto si ꝓfessus posset ducere vxorē: sequitur q casu possibili posito posset ꝓtrahere cū alia vinculo legitima vxore. hoc est falsuz vt patet. ꝓbat cōsequētia. in eo q̄ intrasset religionem post matrimoniū initiatū nō cōsumatū & eo ꝓfesso vxor eius cōtraxisset cū alio.

¶Contra arguit Scotus. Papa potest dispensare in voto simplici castitatis: ergo & in voto solemni. antecedēs est cōmuniter ꝓcessuz. consequētia ꝓbat. q: omnia intrinseca voto vt respicit actū volūtatis per quē obligat se vouendo & transfert dominiū suū in alterū sunt equaliter hic sicut ibi. Scot⁹ hic dist. 37.

¶Rādeo. Negat ꝓna. q: in voto simplici est simpler ꝓmissio: nvoto aūt solēn: est traditio ipsi⁹ rei.

ꝓAd probationē dico q Iz actus volūtatis sit equalis hic sicut ibi nō tñ actus exteriores sunt equales aut cōsiles in vtroq; voto nec circūstantie tpis & loci & ꝓsonarū coram quibus emittitur votū: nec

actus interior hz equalem virtutem obligādi hic & ibi: vt dicit. s. D. 4. sen. dist. 38. q. 1. art. 1. q̄sti. 2. & 2. 2. q. 88. ar. 7.

Anreo. ¶Cōtra eād̄ arguit sic Anreol⁹. Interpretatio voti nō pōt vergere in ꝓiudiciū cōtrarij vel salutis ipsi⁹ vouētis: q̄ votū solēne pōt cōmutari auctoritate pape.

¶Rādeo. Negat ꝓna. q: indispēsabilitas illa in nullo ꝓiudicat bono cōi vel saluti vouētis: imo dispēsatio multū obesset cū nō sit cōgruū mediū ad aliquē bonū finē: vt dicit. s. Do. 2. 2. q. 88. articu. 11. ad primum.

¶Secūdo. Papa aliqñ dispēsauit cū rege aragonū q̄ erat monach⁹ ergo potuit facere.

¶Rādeo q aut ille nō erat solenniter ꝓfessus: aut hoc fuit factum ex spāli instinctu spūssancti & nō de prāte ordinaria.

ꝓDiceret forte aliquis q papa in hoc errauit: Iz ego nō ausim istud nunc affirmare.

Durand. hic dist. 37. q. 2. ¶Cōtra eandē arguit Durādus p⁹. Si nō Iz dispēsare in voto solēni aut hoc est ꝓpter excellentiam mār: aut ꝓpter solēnitatē voti: nō primū q: licet dispēsare in voto cōtemplationis & orationis: que est dignior voto castitatis: non secūdum. quia illa solēnitas est accidentalis voto & sine ea votum est ita essentialiter perfectū sicut cuz ea: ergo ꝛc.

¶Cōfirmat. q: si nō posset dispensari hoc esset aliqñ ꝺ charitatē: putaqñ ꝑ dispēsatiōe: pax vnius regni posset acquiri.

¶Rādeo. dico ꝓmo q ista indispēsabilitas est pp solēnitatē voti: q̄ quidē solēnitas est ei intrinseca: vt dictū est ad argumētū Scoti. & maior est manifesta: est solēnitas in ꝓfessione q̄ in susceptione sacri ordinis: quia susceptio sacri ordinis est simpler in sacrificiū: ꝓfessio vero solēnis est holocaustū: & ꝑ eā homo offert se totū & omnia sua deo. Maior est solenitas in ꝓfessione q̄ in ordine.

ꝓDico scō q ista indispensabilitas est etiā ꝓpter dignitatē materie: q: castitas est virtus & bonum ſm seipsam vt infra declarabitur q̄nus possit bremius ad argumētū respōderi negādo ꝓnam: q: peccat ſm nō causam vt cām. Quod enim votū solēne religionis nec est q: castitas sit summū bonū virtutis: nec q: maius nō reperiat: sed q: est quid cōsecratū & deo dicatū quod nullo modo licet violari nec ꝓpter maius nec ꝓpter min⁹ nec ꝓpter equale bonum.

¶Ad cōfirmationē negat ꝓna: q: illa indispēsabilitas ꝓcedit ex ꝓfecta dilectōe dei & ꝓximi. Et q ar gumētū non valeat. ꝓz q: a simili posset argui q papa posset dispēsare i pluralitate vxoꝝ & maritoꝝ.

ꝓDico scō q de iure diuino ē q ꝓfitēs sequat̄ xp̄m pervia obedientie & paupertatis & castitatis & q nō respiciat retro in quo ꝓcepit̄ perseuerātia vsq; ad finē: nec papa accepit potestatē ad destructionē perfectionis: sicut de seipso dicit Apostolus. 2. ad corin. 13.

¶Contra eandez arguit Petrus de Palude duobus medijs & Godofredus vnico medio. & Henricus alio medio: que omnia coincidunt cum aliquo ꝓdictorum. Arguntur alioꝝ coincidūnt cuz ꝓdictis.

Cōclusio. iij. Ordo sacer impedit matrimonium contrahendū et dirimit iam contractum. Hanc ꝓbat. s. Doc. 4. sen. dist. 37. q. prima. ar. 1. ex hoc q ordini sacro annexus est votū cōtinentie ab ecclesia: nō ad hunc sensum q ecclesia sanat eum qui suscipit ordinem sacrum actu vouere per actum volūtatis eius q: hoc non potest ecclesia: sed q: ecclesia occidentalis annexit tali ordini debitum et obligationem ad ea que sunt voti: & ꝓpter hoc ecclesia posset in hoc dispensare: nō aūt in voto ꝓfessionis. Ordo igitur sacer impedit & dirimit matrimoniū nō inquātū est ordo: sed inquantū est ordo sacer cui ꝓtalis obligatio annexa est. Ecclia pōt dispēsare in voto ꝓtinentie cum clerico seculari

Cōclo.iiij.

quā incidē-ter pono pp̄ p̄mū argm̄ Durādi hec est. Cōtinētia ⁊ vgintitas est bonū fm se.

Duran dus.

¶Cōtra arguit Durā.1.Abstinere ab eo qđ ē bonū fm se:nō est fz se bonū.fz abstinētia facit abstinere a mōimonio qđ ē fz se bonū.ḡ.ꝛc.

¶Rñdeo.negatur mi no: qñ illud bonū qđ tollit̄ est p̄mū bonū. mōimonij qđ tollit̄ per cōtinentiā est p̄mū cōtēpłationis q̄ est maius bonū.

¶Scō.Jd qđ est fz se bonū fuisset in statu innocētie:fz p̄tinētia nō fuisset in statu innocētie: ergo ꝛc.

¶Rñdeo.negat maior.nā matrimoniū vt cōcedit etiā arguēs est fm se bonū:⁊ tñ nō erit i statu nature saniss̄me.s.in statu glorie.

¶Distictio.xliij.

Frater Jsido.i Mten.

Jrca dis.43.⁊ quasdā sequētes ḡrit̄. Utrū corruptus vel annihilarū per diuinā potētiam: possit idē numero reparari?

Pro

qōne sit p̄ma cōclusio. Nullū corruptū pōt per agens naturale/idem numero reparari. Hanc cōclnsionē ⁊ sequentes ponit.s.Tho.4.quolib.q.5.⁊ ad.3. Huius rō est. Alietas mot⁹ ⁊ mutationis infert alietatem eoꝝ: que per motū aut mutationē p̄ducunt. Sed qđ bis p̄ducit per agens naturale:duplici motu vel mutatione p̄ducitur: ergo non est idē nūero sed specie.

Scot⁹ ḣ q.3.

¶Contra arguit Scot⁹. Si agēs idem ⁊ mā eadē:effectus erit idez octauo meta.ter.12. Sed possibile est q̄ sit idē efficies⁊ eadē materia respectu scō.p̄ducti:vt patet in multis casib⁹:vt si i vase vitreo corrūpat̄ ignis inclusus ⁊ denuo per solis radios generet̄:ergo.

ter. 41.

¶Si dicatur q̄ auctoritas p̄hi est intelligenda vbi fuerit idētitas ⁊ temporis.5.phy.

¶Sed cōtra arguit scō.Si agat agens in instāti.a.vsq; ad instās b.causabit idē:ḡ si causet i a.⁊ tpe intermedio inter.a.⁊.b. destruat illud causatū ⁊ iterū agat in instāti.b.causabit illud idē.tz p̄ña. Et hoc q̄ p̄tinuitas tp̄is intermedij nihil facit ad idētitatē p̄manētis q: hz idē ec̄ in tpe intermedio ⁊ in terminis eius.

¶Si dicat q̄ in.b. instāti agēs nō causabit:q: cā scōa nō pōt habere eandē influētiā a celo quā habuit in instanti.a.

¶Cōtra. Tum q: similis sufficit influētia. Tū q: illa influētia nō est aliquid absolutū receptū in cā inferiori:sed tm̄ ordo i causando. Ad cām supiorē cōtinno coagētē:ibi vero est idē ordo:ergo eadē influentia.

¶Rñdeo. Auctoritas p̄hi i.8.me. nō est de idētitate nūerali fz specifica:vt ibidē exponit.s.Th. Scito q̄ Scotus sibi in hac mā p̄dicit. Mā supra tenuit:q̄ vnū agens p̄ Scotus ducere pōt de aliqua mā idez numero:quod aliud agens de eadez produrit. Hic vero tenet oppositū dicens:q̄ si agens sit aliud: effectus erit aliud. asserit aduersantia,

¶Sciendum q̄ plura req̄runt̄ ad distinctionē specificā q̄ ad numeralem. Concedit̄ tñ q̄ in causis et effectib⁹ creatis distinctio numeralis effectuū:necessario req̄rit aliquā distinctionē in causis efficientibus vel mālib⁹:sed nō opz q̄ talis distinctio:sit fm realē diuersitatem substātie ipsi⁹ efficientis vt mā.Sed sufficit aliqua distinctio accītalis:puta q: alia actione vt motu aut mutatiōe agit nunc q̄ pri⁹. Ad diuersitatē aūt motuum vt actionis:sufficit interruptio tp̄is.

¶Ad scām quod est replica J pri mā rñsionē negat̄ p̄ña. Ad probationem dz.q̄ tz cōtinuitas tp̄is intermedij:nihil faciat ad idētitatē permanētis vt p̄manēs est: facit tñ ad eius vnitatem ⁊ identitatē: vt subest motui vel mutationi et a qua dependet vt a p̄ncipio quo vel qō. Sic aūt ē de ol̄ p̄ducto ab agēte nāli. Cuz ḡ agēs nāle nō possit actionē p̄teritā resumere: ꝓinter nec pōt terminū actiōis illius iteꝝ p̄ducere: q: nūq; due actiōes eiusdē ordis pñt terminari ad eūdē effectū nūero.

Influē tia non i pura relatio.

¶Ad ea q̄ dicit ō influētia negat̄ q̄ sit̄ influētia sufficiat ad p̄ducendū eundē effectū:immo cōtradicit dictis in p̄mo argumēto: vbi vnit q̄ cā ⁊ effectus se consequūtur in idētitate et diuersitate.

¶Ad aliud negat̄ q̄ influētia sit pura relatio. Est.n.p̄ncipiū agēdi realr:qđ nō ꝓpetit puro respectiuo.

¶Tertio arguit. Idez nūero bis p̄duci nō est impossibile simplr. ḡ cum prius fuerit in caliditate rerum naturalium et nunc erit.

¶Rñdeo.negat̄ ꝓnia:q: ē ibi fallacia ꝓsequētis.rō est fm Petrum q: natura agētis et subiecti nō se habent eodē modo numeraliter adinuicem sicut prius.

¶Quarto arguit. Potētia ad formā semel p̄ducta remānsit in materia: destructa illa forma: vel quocūq; mō cessante.ergo pōt eadem forma p̄duci p̄ agēs naturale. Añs p̄bat:q: p actionē dei eadē forma vnita mātie faciet idē. ꝓña ēt p̄bat: q: oē qđ est in potētia mātie: pōt in actū reduci per agens naturale.

¶Rñdeo.potētia materie pōt accipi dupl̄r quo ad suū absolutum tm̄:⁊ q̄ ad absolutū ⁊ quo ad ordinē ad formā. Primo mō negat̄ ꝓsequētia. Scō mō p̄cedit̄ sed negat̄ añs. Ad eius p̄bationē dicit:qđ p̄cedit dūtaxat in primo sensu.

¶Quinto arguit. Negatio succedēs corruptiōi rei: est eiusdē rōis cū negatiōe p̄cedēte gñationē. sed secunda nō impedit gñationē rei. ergo nec prima.

¶Rñdeo. Jlle negationes:vt negatiōes sūt:sunt eiusdē rōnis: nō ās effectiue. Mā negatio succedēs corruptiōi:q̄tenus interrūpēs entitatē rei p̄ritis facit q̄ p̄ductio sequēs:nō est eadē cū p̄cedēti: pp qđ nec res p̄ducta est eadē. ⁊ hec est rñsio Durādi: que,stellecta de actione creature est ad mentē.b, Thome quol.4.ar.5.ad tertium.

¶Sexto arguit. Variato posteriori nō oportet ꝑiora variari pri⁹. Sz vnitas rei est prior q̄ sit rei⁹ p̄manētia.ergo variata p̄manētia que est p̄ mediā corruptionē iter generationē rei ⁊ eius repationem nō impedit ꝑeins vnitatem.

¶Rñdeo.Maior esse vera pōt vitute diuina.nō aūt fm nāz semp. Sicut mutatio accidētiū abijcit a substantia:⁊ sic nāliter variata.rei p̄manētia variat̄ vnitas: tz respectu dei nō semp sit necesse. Jtē argumētū peccat fm nō cām:vt cāz q: vnitas rei p̄manētis fz numerū in secūda p̄ductiōe post corruptionē:nō impedit pp̄ solā variationē i permanētia:sed ꝑpter variationē p̄ductiōis:que ē cū mutatione loquēdo de agēte creato.

Scot⁹ vbi.ā.

¶Jtē cōtra p̄bationē cōclusiōis arguit idē Scotus p̄bādo q̄ maior assumpta est falsa. Tuz q: motus circularis ⁊ rect⁹ possunt ad idē terminari. Tum q:.b. Augu.3.de trinita.9.inquit q̄ generatio vniuoca ⁊ equoca:possunt ad idez terminari. Tū q: resurrectio ⁊ naturalis propagatio ad idem terminantur.ergo.

¶Rñdeo. Nō est simile de actiōib⁹:quarū quelibet p̄ducit terminū actionis vt sit:⁊ de actionibus quarū neutra vel saltim alta:non p̄ducit terminū actōis vt sit fz vt sit i hoc vel aliud i ipso. Pluralitas em̄ p̄mar actionū:necessario ponit pluralitatē terminor⁹:nō autem pluralitas secundarum:quales sunt duo mot⁹ locales ⁊ similiter generatio ⁊ resurrectio:ex q̄ bus patet rñsio ad primam ⁊ tertiam instantias adductas.

¶Ad secūdaz:nō fuit intētio Augustini dicere:q̄ idē nūero possit produci per agens vniuocum ⁊ equinocum:sed qđ idem specie.

Est im possibi.

¶Sciēdū q̄ impossibile est qua-

le idem cuncq; virtute idem producturq; bis bis pduci duplici actione creata: que ducti a- sit p se cā ipsius pducti. Sed non ctione est inconueniēs idē pduci ꝑmo p creata: ductiōe creata: tūc p se cā & si cor nō antē rupit postea vel annihilat iterūq; increa- pduci pductione increata tanq; ta. per se cā. q; si occurrat pductio creata cum increata illa scōa pductio creata nō erit per se causa sed per accidens illius pducti: sed solū p ductio increata.

ter. vlti mo. ¶Ultio arguit q; auctoritas phi 2. de gene. q; eoꝝ quoꝝ subsātia non deperit: redeunt eadem nūero: sed ea quoꝝ subsātia deperit non est necesse: q; redeant eadem numero: nō ꝑ hoc ꝓpositum: cū nō intendat: q; nō sit possibile. ergo.

¶Rñdeo. Glosa allegata sī valet: q; si est possibile aut per naturā & raro: aut frequenter vel semp. Si secundo mō sic est necesse: qđ est ꝟ Aristotelē. si primo mō est contra modum loquendi Aristotelis. Debuit esse dicere magis q; redeūt q; non redeunt. Itē hoc est falsuꝫ quia virtutes naturales agūt frequenter vel vt semper.

Aureo;. ¶Contra eandē ꝯclusionē primā arguit Aureolus dicens q; nō apparet ratio: quare nō possit per agēs naturale idē numero redire: nisi propter diuersitatē tpis precedentis & sequentis. sed hoc non valet q; idētitas tpis nō requirit ad identitatē effectus: qđ ꝓbat in duobus casibus. Primo capio inquit ignem et stupam: tūc in illo instāti possum applicare ignez ad stupā nō applicādo vero ꝟ alio tpe: seqt̄ icōueniēs. s. q; non gnabit idē ignis. Scōo casus ē. Calefacto aliquo ab igne vsq; ad certū gradū: & interposita calefactione p tps: pono q; post horā incipiat iterū calefacere idem. Hoc posito manifeste pz: q; eadē nūero itēsiōe irēdit nūc illi calefactibilis quo intēdisset si prima: calefactio nō cessasset. q; idētitas tpis nihil facit ad propositum.

¶Rñdeo. peccāt hec argumēta ꝟz nō cāmvt cām: q; cā p quā agens naturale idē numero corruptū p ducere neqt: nō ea ē: ꝟz diuersitas prime mutationis cum secunda.

¶Dicitur secūdo ad primū casuꝫ q; existētibus oibus causis ysdez: fuisset pductus idē ignis in alio tpe: qui fuisset in illo instāti. Nec tamen sequit q; ignis corruptus possit idē numero gnari: q; aliud est loqui de effectu nunc; pducto: qm̄ est in potentia naturali agentis et passi vt pducat. Aliud est loqui de eo corrupto: q; non sic se hz. In scōo aūt casu falsuꝫ assumit sine quacūq; ꝓbatione. s. q; intēsio caloꝝ interrupta: sit eadē nūero: cū intensione non interrupta.

Conclo. ij.

Per diuinaz potētiā resp manēs/ si fuerit corrupta vel annihilata pōt eadē nūmero reparari. Hāc ponit. s. T. vbi. s. Cuiꝰ rō est. Oē nō implicās ꝟdictionez est deo possibile: sed ꝓmanens corruptū vel annihilatū idē numero reparari sine motu: mutatione nulla implicat contradictionē. ergo.

¶Sciendū q; s. Tho. de hac scōa ꝯclusione videt aliter sensisse i. 4. sen. di. 44. q. 1. ar. 1. q. scōa. Itē ꝟto ꝟtra gen. c. 80. & 81. Et quibus videt velle q; accidētia & fore substantiales: quarū esse p corruptionē vel annihilationē esit interruptū non possunt eadē nūero quacunq; virtute reparari.

¶Contra arguit Durādus ꝑmo sic. Salua reuerētia diuine potētie cui subest omne possibile videt q; nullus ꝓmanēs corruptū possit idē nūero reparari: sic. Nō plus pōt deus nūc agēs ꝑvolūtatē q; si ageret de necessitate nature: ꝟz agēs ex necessitate nature: ñ posset corruptū reparare. q. Maior pz. q; voluntas i deo nec addit nec minuit potētiā. vñ & ꝑhi ponētes deū agere de necessitate nāe i deo & ipi posuerūt potētiā infinitā. minor ꝓbatur. q; deꝰ ageret modo alioq; agentiū naturaliū. ergo.

Duran dus hic q. 3.

¶Rñdeo: negant ꝑmisse. Ad ꝓbō nēminoris dz q; ꝟz deꝰ tūc ageret sicut creature quo ad modū: non tñ quo ad virtutē: q; posset & tūc pducere angelū & celū: qđ nulla nā pōt. & ita si ageret ex necessitate nō sequit q; nō posset idē nūero reparare ꝓ hoc q; nā nō pōt. Rō ꝟo falsitatis maioris est: q; si deꝰ ageret mere nāl̄r: nō posset i rot oppositā sicut nunc pōt. puta pducere vel nō pducere mūdū: annihilare vel nō annihilare.

ꝟrata ꝟ ipossi ꝟ di- ꝟna ge ꝟratio ꝟ idem ꝟ nūe ꝟ gēr⁹

¶Sciēdū q; si diuina gnatio iterūpereꝝ ꝓ ipossibile & iterareꝝ: rediret eadē nūero & idē eēt nūero, sicut genit⁹: q; nec gnatio diuina nec ꝑsona sunt apta nata multiplicari.

¶Scōo arguit. Agēs nāle nō ꝑpōt reparare idē ꝟz nūerū. q; nec deus ꝑna. ꝓbat. Sī. n. deꝰ hoc posset et nō agēs nāle: hoc erit vel ꝓp dīā virtutis agētis vel ꝓpt̄ diuersum modū agēdi. Nō ꝓp differentem modū: vt pote q; deꝰ agit sine motu: nā vero cū motu. Nā reparatio corrupti a quocūq; fiat semp est ꝟa mutatio: q; subiectuꝫ se hz aliter nūc q; ꝓt⁹. Itē facili⁹ videtur q; corruptū reparetur per motum vbi manet aliquid. s. materia q; per creationē vel recreationem vbi nihil manet. Nō & ꝓp differētē virtutē agendi: vt pote q; deus agit virtute infinita & nāle agens finita: q; producibile ꝓ virtutē finitā nō necessario exigit virtutez infinitā in sua causa. Omne aūt nāle ē hmōi excepta anima rōnali. q. Causa q; quare nā idem reparare nequeat est qđ ait ꝑhs. 2. de gene. Idē manēs idē semp natus est facere idē. s. quo ad sōam: virtutem. & actionē qđ & in deo reperitur ꝓ cōparationē ad ea quoꝝ sōa deperit in toto vel in parte: q; actio dei in creaturam interrumpitur. ergo.

Ter. 53.

ꝟz re- ꝟratio

¶Rñdeo. est ꝓpter vtrunq;. Ad ꝓmam probationez dicit q; reparatio corrupti non est vera mutatio corrupti & corruptū & annihilati postea repararet in instāti recreare sit dicitur: & sic nulla ibi vera mutatio: ꝟa mutatio sicut nec in creatione. Ubi vero reparatio maneret mā corrupti sīdiu: naturaliter repararet: ibi esset vera mutatio vt ꝑbat: sed non se sic haberet ad diuinā virtutez: sicut se hz ad agēs creatū. in ope cui diuino illa mutatio nō est p se & nec reparationis forme in idēritate numerali: nec vnionis eius ad mātz: q; hec deus sine quacūq; mutatione agere pōt. secus est de agente creato: se igit̄ hꝫbet mutatio ꝓ accidens: ad opus dei.

¶Ad aliud dz q; corruptū nō pōt pduci ꝑ motū: vñ nec ꝑ ons factilius. idē tñ terminus ꝑducibilis p se: ꝓ motū & creationē: facilius ꝓ ducitur per motū.

¶Reliqua ibidē dicta concedunt excepto eo qđ dicit de interruptione actionis dei in cōparatione ad creaturā. hoc. n. falsum est. Cum actio dei sit ei⁹ intellectio & volitio.

¶Tertio arguit. Nulle due actiones terminant̄ ad eādē formā: vt sit simp̄l̄r. ergo corruptū non pōt reparari ꝓ actionē diuinā.

¶Rñdeo. Uerū est añs de actionibus creatis a ꝙbus p se dependet effect⁹. Sz negāt̄ sī vna actio fuerit creata & alia increata: q; aliter ois pductio trāsīens māl̄r est eadē cū termio realiter ꝟz differat a termino: quo ad suū formale.

¶Quarto arguit. si deus angelū crearet: annihilaret postea & repararet angelus fuisset bis pduct⁹. ergo tm̄ numeratione angeli vel durationis eius.

¶Rñdeo. In casu angel⁹ eēt bis creatus nō nūero creati vel creātis: sed numero creationis passiue nō actiue q; nō numerat.

¶Si dicat ita idētificatur passio suo termio vel pl⁹ q; actio creata. Sz ꝓpter idēritatē actionis create negas duas actiones creatas ad eundē terminū. q; similiter debes

negare de passionibus sed mō cō cessisti duas creationes passinas terminari posse ad eūdē angelum.

¶Dicit q̄ creatio passiua:nō est ppie mutatio licet significet mō passionis.prime par.q.45.ar.2.

¶Itē arguit. Multiplicato eo a quo per se z totaliter dependet effect⁹ multiplicat effectus:sed pductus illo modo dependet a productione ergo impossibile est esse vnū pductum z duas productiones.

¶Rñdeo.Minor est falsa:siue intelligat de actione creata siue de increata:z negat ppter falsaz implicationē. Nullus.n.effectus dependet in genere cause efficiētis necessario a productiōe creature q̄ sine ea pōt fieri a deo solo:a cuius actione dependet essentialiter esse z in fieri. Et si vero dictū sit superius q̄ aliqs effect⁹ dependet de p se ex actione creata:hoc intelligēdū ex suppōne.s.si pducat ab agēte creato nō ät simplr z absolute.

Concor dant vtrū contradictū p dei potētiā possit nerisimo de scripto pta.2.s. D. i hac mā. incideter loquēs:vt plures sui tēporis doctores loquebant:dixitq̄ nō. Nec tñ ex dictis eius pōt plene inferri q̄ hoc sit ipossibile diuine potētie sz q̄ hoc nō cōtingit de potētia dei ordinaria: sine suppositiōe phi.2.de gene. Quorū substātia corrūpitur ⁊c.q̄ nō est vera ad ppositū.di.44.q.1.art.1. q.2.ad primum.Cū itaq̄ dicit in 3.par.q.77.ar.5.q̄ illud qō in nihilū decidit:non redit idē numero:intelligit q̄ hoc contingere nō potest sine nouo miraculo.vt ptz ex verbis eius in fine argumenti. Et eodē mō intelligēda sunt verba similia:que ponit in eadē materia.12.di.q.1.ar.2.q.4.

¶Cōtra eandem cōclusionem arguit Aureo.,pbando q̄ contradictū redire idē numero aliquo mō ipli cet Ydictionē. Primo id circa qō apprehensum:oibus alijs stātib⁹ intellectus necessario ponit diuersitatē numeralē:impossibile est q̄ sit idē illo stante. Sz apprehenso hoc q̄ aliqd fuit contradictū z redūt oibus alijs stātibus paribus: intellectus ponit circa illud diuersitatē numeralē. ℈ impossibile ē q̄ contradictū redeat idē numero. Vatio nota.minor.pbat. de die interrupto per noctē eodē stante motore z mobili:z quotidiana illumination aeris a sole:z de lumine candele pinxies absconse.

¶Rñdeo.hoc argumentū z sequētia oia argumēta Aureoli:si qd̄ p bant solū probāt q̄ successiuū contradictū:reparari idē numero ipli cat Ydictionē.z silr de permanentibus quantū ad esse subiectū motus z successionis: nō aūt pbant de entitate permanente vt abstrahit a motu z a mutatione:q̄n annihilata p dei potentiā possint eadem numero reparari. Vñ ad hoc argumētū negat minor in permanēt⁹:licet sit vera in successiuis Pōt aūt intellectus circa interpositionē numeri puta inter radius z radium sepe falli:quia sequitur fallacias phantasie.sed hoc nihil ad propositum. Successiuū oīno irreparabile est. et infra.

¶Itē arguit.De intellectu oīs eē vel actus est tps:q: sm Cōmentatorē ista eo q̄ sint forme fluentes: significant per verba.℈: interrupto tpe interrūpunt talia:z eo nō redeunte nō redeūt.Est. aūt ipossibile tempus interruptuz idē numero redire:q: nō pōt continuari cum priori.ergo. Aureo.

¶Rñdeo.negat añs. Nā tps nō est de intellectu esse permanētis nec p̄se de cointellectu existentie ipsius intelligibilis.si aūt tēpus cointelligat ipsi eē pmanēti: hoc est de per accēs:ppt imperfectionem nostri intellectus qui p̄ isto statu nō intelligit sine phātasmate z admiscetur continuū z tempus.prime par.q.85.ar.5.ad secūdum.Item in primo sen.distin.8. Tps est de intellectu de intellectu p̄se manentis p accēs

questio.2.ar.3. Ideo sōe separate nō necessario cointelligūt tps cuz esse:nec cū aliqs actibus:q: tpe nō mensurant. Intelligit vero dictū Cōmētatoris de verbis adiectionis:vt curro:ambulo:non aūt de verbis substātiuis.vt hoc verbū est.aliter ista esset falsa. deus est. z ly est tantū affirmaretur de successiuis.

¶Dicitur quoq̄ si celum staret z postea moueret sicut forte accidit tpe Josue:q̄ interruptio tpis preteriti z futuri sine aliquo cōtinuā te illa pōt intelligi idētitate nūerali eiusdē esse permanentis.

Cōclo.iij.

Nulla res successiua corrupta vel annihilata:pōt ēquinq̄ potentia eadē nūero reparari. Hāc ponit.s.T.in quolibetis vbi supra.Huius rō est. Nullū iplicās Ydictionē ē deo possibile. Sz successiuū annihilatū vel corruptuz idē numero reparari:claudit Ydictionem.ergo.

¶Cōtra arguit Aureo.q̄ oē ens successiuū preter tps pōt de⁹ idez numero reparare. Primo de⁹ pōt facere:q̄cqd nō implicat Ydictionem.sed si deus faciat q̄ successiuum qō fuit prioritate eē sub posteriozitate:nō iplicat cōtradictionem.ergo. Probatio medie.cōtra dictio ē affirmatiuo z negatio eiusdē predicati de eodē subiecto. Sz hic nō est:q: subiectū prioritatis est idem numero z nō est ipa prioritas z posteriozitas. Unde nō sequitur q̄ posteriozitas sit ꝓpriozitas.ergo. Aureo.

¶Rñdeo. Licet non sequatur cōtradictio de qua loquit argumentum:sequunt tñ multe alie: puta q̄ motus est vnus cū priori z non est vnus cum priori vt deducit.s. Th. Et q̄ idem subiectū simul et semel est subiectū prioritatis q̄ posteriozitatis:z non solum successiue z hoc respectu vnius z eiusdē. z q̄ cōtraria insunt simul eidē subiecto z q̄ qōlibet per se z essentia liter. Si em reparet motus cuius partes sint.a.b.c.partes eius habebūt eundē ordinez vt prius: q: sicut prioritas est eēntialr de rōe motus:ita hec prioritas est de rōne illi⁹ motus:hēbūt ēt ordinē oppositū:q: ꝑma pars.i.a.b.erit posterior:secūda.i.b.c.q: erit reparata post eā vel post ei⁹ corruptionē Itē sequit q̄ tps corruptū idē numero reparari pōt:si motus idem numero reparet. Q: motus localis vniformiter hz suū ꝓpriū tps sibi sibiue inherēte:qō nō est aliud q̄ numerus prioris z posterioris. Ex alia parte sequit q̄ sit aliud tēpus.z sic cōtradictoria. plures sequūt cōtradictiōes si idē nūero⁹ motus reparet

¶Aliud argumētū ipsi⁹ Aureoli p pdcā soluit:assumit q̄ mta falla Godofredus.

¶Sciendū q̄ Godofredus facit tres rationes ad probanduz hāc tertiā cōclusionē:que videntur concidere cum rōne.s.Th. inducta z cū probatione Hērici.7.quolib. q.14.cōtra quas arguit Duran. dicens q̄ vident solubiles: veruz q: instantie Durādi ex superioribus solnuntur:nihil dicemus ad eas:excepto q̄ hec ꝓpositio. Omne successiuū ad suiuitatē numeralē redrit continuitatē:eo q̄ sua vnitas est sua ꝓtinuitas.sic est in telligēda:q̄ cōtinuitas que requirit ad idētitatē motus numeralē non est cōtinuitas eius cū alio motu:nec cū seipso:sed q̄ totū tēpus mensurans ipsum sit continuum. Duran. Hērici. Que sit cōtinuitas eius dem successiui. nūerat.

¶Arguit ēt p pcōne Durandus Ꝫ cuius rōnes inuehit Petrus de palude in.4.di.43.questio.3.

¶Ulterius Bernardus de gānaco in impugnationibus Henrici quoli.7.q.14.arguit q̄ de⁹ posset eundē motū nūero reparare. Oē corruptū ēt successiuū est in potētia obiectiua materie z in potētia actiua dei:cū ipsa non minuat ex rei corruptione eo q̄ ex nihilo facere possit z ex aliquo. ℈ oē tale reparari pōt idē numero. Bernardus de gānaco

¶Respondeo.licet diuina potentia non minuatur ex corruptione

rel:res ẽ successiua post sui corruptionẽ perdit rõnem ꝓducibilis & possibilis deꝰ ꝑ accidẽs vñ potentia nulla creata aut increata hꝫ vlterius ordinẽ ad illã: q; ad impossibile nulla potẽtia ordinatur prime par. ꝙstio.25.ar.4.& primo sen.dist.42.q.2.ar.2.

Scotus ¶Sciendũ q̃ Scotus ser rõnes facit ꝓbantes tertiã cõclonẽ & improbates illud q̃d.S.T.visus est tenuisse in quarto distin.44.q.1. ar.1. Sed in quolibetis expressit mentẽ suã:quare non opꝫ eis retum esse ꝙspondere:arguit aũt septimo loco hois re- ꝛ.s.T.q̃ nõ totũ esse hominis remaneat maneat in anima separata: cuiꝰ in aia se oppositus dicit.s.in multis locis parata. puta.4.dist.44.questio.1.arti.1. questium.secunda in solutione ꝑmi.Item contra Gen.4.c.81. Itẽ de spiritualibus creaturis.qõ.2. ad tertium.Item in.q.de anima. q.1.ad primum.

¶Arguit itaq; sic.Tum q; totale esse interrũpitur vt ꝓbatuꝫ est. ꝑTum q; hõ est aliqd ens preter aiam.ꝙ hꝫ aliqd esse ꝓpriũ & non tantũ esse anime.

ꝑTum q; ꝑm se status anime in corpore est,perfectior q̃ statuseiꝰ extra corpus.

ꝑTũ q; in hoie est alia forma substãtialis alia ab aia intellectiua. ergo anima intellectiua:nõ est totale esse compositi.

¶Ad primũ dr q̃ non interrũpit totale esse existẽtie hois:quoꝰ totꝰ hõ actualr existit & substantialr. Quod ẽt differt a qualibet ꝑte hominis,& ab humanitate & ab homine & ab hoc hoie.Interrũpitur aũt esse essentie:de quo nõ loquimur nũc.4.ꝫ gen.ca.81. Similia ponit.4.sen.di.44.q.1.art.1.q.2. in solutione secundi.

¶Ad secũm dr q̃ esse ẽntie hois est aliud ab esse ipsius aie: nõ aũt eẽ existẽtie:imo penitus iõ negat ꝓna ibidem facta.ꝫ eñ oporteat q̃ omne ens habeat ꝓprium esse essentie nõ tñ existentie.

¶Ad tertiũ dicit q̃ nõ cõtradicit animã habere statũ ꝑfectionis in corpore q̃ extra & tñ sit idẽ eẽ existentie.Quia ille excessus ꝑfectionis nõ attendit ꝑm intrinseca vel essentialia ipsi anime:sed q̃tũ ad aliquid extrinsecũ vel accidẽtale: vt q; aliquos effectus hꝫ coniuncta:quos nõ põt habere a corpore separata.de spũ.cre.q.2.ad quintum.vide ẽt ad hoc de potẽtia.q. 7.ar.10.Itẽ.4.di.48.q.1.art.2.in solutiõe scõe.q.1.1.2.q.3.ar.2.& 1. parte.q.6.arti.3.Itẽ tertio ꝫ gen. ca.20.Itẽ de anima.q.1.ad septimum.Anima autem innecta corpori licet non acquirat nouũ esse existentie:acq̃rit tñ nouã naturã ꝑspecificã:nouam ꝑsonam & nouũ ꝓsuppositum:large loquẽdo de nouitate vt accipiatur ꝑ inceptione vel duratione. Quid acq̃rat nouitas separata: cũ innegit corpori.

¶Ad quartũ responsum est in secundo sententiarũ.

Questio.ij.

Circa eãdẽ di.q̃rit, scõs.vtrũ resurrectio oĩm mortuoꝝ erit in eodẽ instanti. Fr Ias. mirandus

Pro qõne sit prima conclo. Resurrectio mortuoꝝ nõ solum fide tenetur sed etiã ꝑbabilr conuincitur.Hanc probat s.Tho.4.cõtra gen.ca.79.Huiꝰ prima ratio est.Qõ est ꝑm naturã anime probabile est q̃ aliquãdo habeat.sed esse ꝓinnectũ corpori ẽ ꝑm naturã anime separate & immortalis: ergo ꝓbabilr cõuincit q̃ ipsa aliq̃n vnietur corpori. sed fieri non põt nisi per resurrectiõez ergo.maior ꝓz.q; nullum violentum ꝑpetuũ.minor probatur.q; anima ꝑm essentiã suaꝫ est forma corporis & est imortalis: vt ꝓbat s.Th.in prima parte.q.75.ar.6. Item scõs cõtra gen.ca.79. Itez cap.55.probat duodecim rationibus q̃ ois substãtia intellectualis est incorruptibilis:& eaſdẽ rõnes in virtute ponit in.q.ꝺ alia.q.14.

¶Contra fundamentũ cõclusionis arguit Scotus ꝓbans q̃ rationes ꝓbantes imortalitatẽ anime nõ sint efficaces.& ꝓbat q̃ ratio nõ sit bona q̃ fundat i hac ꝓpõne q̃ naturale desiderium nõ est frustra arguẽdo ꝓtio sic. Desiderium naturale ad semp eẽ aut suppõit aliqz posse eẽ semp:aut apprehensionẽ mouẽtez eẽ rectã.ſ3 vtrũq; corrẽ eq̃ ignotũ aut magis.ſ.Ans ꝑz q; desiderio nãle ꝑt dici dupliciter de inclinatione naturali:& tũc coincidit cũ potẽtia naturali:aut ꝺ actu elicito cõformi nature.& tũc opꝫ ostendere hunc actũ esse conformẽ:aut per potentiaz nature & redit primũ:aut per rectitudinez cognitionis repsentãtis tale appetibile:q̃ erat secundum. Utrum rõnes ꝓbantes imortalitatem aie sint efficaces. Nãle ꝺ habitus est actꝰ elicitus

¶Rñdeo.Dicit ꝓmo q̃ nãle ꝺ desiderio ꝓprie dictus in cognoscentibus ẽ actus elicitus & non sola inclinatio nature ad aliqd.ꝓtia ꝑte.q.82.ar.ꝑ°.1.2.& q.90.ar.ꝑ°. Item prima scõe.q.10.ar.ꝑ°.Itez de veri.q.22.ar.5.& 4.sen. distin. 49.q.prima.arti.tertio. Ratiõe nãli sufficiẽter ꝓbatur

ꝑDicitur scõs q̃ per rõnem naturalem sufficiẽter ꝓbatur q̃ in natura anime rõnalis vel intellectꝰ humani est potẽtia naturalis ad ꝑpetuitatẽ & semper esse:vt ꝓz ex dictis ꝓbi tertio de anima. Item scõs contra gen.ca.54. vbi idem ꝓbat.13.rationibus. Fal ia rationalis esse potentiaz ꝑpetuã

ꝑDicit tertio q̃ apprehẽsio: qua alia rõnalis apphẽdit imortalitatẽ eẽ sibi possibilem:est recta & nõ erronea: quod patet tum ex ꝓbo tertio de anima.Tũ ex rõnibus ꝑcedentibus: tum ex aliquibus sequentibus. ter.ſ. et deceps Efficacia rõis sumpte ex ꝺsiderio nãli.

ꝑDicitur quarto q̃.s.Th. nõ intendit concludere imortalitatem anime ex desiderio naturali ꝑpetuitatis quasi demõstratiue:ſ3 solum ꝓbabilr. vel si demõstratiue nõ tñ demonstratiõe ꝓpter quid & a posteriori & q̃si per signũ qõdam: vt ꝓz ex modo loquẽdi.s.Th. in instãtia Scoti. Titulo donat e merito : q.de aia.q.14.& in prima ꝑte vbi supra.Et ista sufficiãt ad exsufflã-

dum instantiam Scoti cõtra hãc quintam rationem.s.Thome.

¶Scõs argnit & tra rõnẽ q̃ sumit ex imaterialitate ipsiꝰ.Fundatur eniz ea rõ sup hac ꝓpõne.Oẽ corruptibile hꝫ mãm.Nõ est inq̃t sic intelligẽdũ q̃ mã est:qua res cuiꝰ est ꝑs:põt eẽ & nõ esse.ſ3 sic q̃ mã est:qua res cuiꝰ ipsa est ꝑs vel que recipit in ipsa:põt esse & non esse: alioqn forma ignis nõ posset non esse:q; mã nõ est ꝑs forme ignis. Contra rõnẽ q̃ ptaz ab imãlita re argu it Sco.

¶Rñdeo.Rõ.s. Th. fundat sup hac ꝓpõne.Oẽ corruptibile habꝫ mãm ex qua:vel mãz i qua: a qua dependet ꝑm suũ eẽ naturalr: que q̃dẽ euidẽs est vel demõstrabilis rõne naturali.Anima aũt rõnalis nentro modo hꝫ mãm:vt ostẽdit s.Th.in.q.de anima.q.ꝓtia.Itẽ ꝓtia ꝑte.q.75.ar.2.Itẽ scõs cõtra gen.cap.51.Instãtia vero de forma ignis i oppositũ adducta:non hꝫ apparentiã:q; hꝫ mãm in qua a qua naturaliter dependet.

¶Tertio argnit q̃ illa rõ que sumitur ex idẽtitate esse ipsius aie in corpe & extra corpus nõ valeat q; quũ dicis.Anima humana hꝫ esse per se:aut sumis hꝫ per se vt distinguit cõtra ineſse accidentis:& tunc nihil valet argumẽtuꝫ: quia ꝓbat.13.rationibus. Contra rõnẽ sũptã ex identitate aie i corpe et extra.

¶Rñdeo.dicit q̃ sumit ꝑ secundo modo.& ꝓpositio illa ꝓbatur sufficiẽter ex modo operãdi aie.

¶Quarto argnit ꝓncipalr: q; illa rõ que fundat in hoc q̃ aia nõ est sepabilis a seipsa,& c.non ꝓbat ex dict.Quia nõ ois corruptio est per separationẽ alicuius ab alio. Accipiẽdo eniz esse angeli:si illiõ ponatur aliud ab essentia nõ est se- Contra rõnẽ sũptã ex parabilitate.

parabile ab ipo: ē tñ ōstr uctibile p̄ successionē oppositi ad ipm eē.

¶ Rñdeo. dicit p̄° q̄ aliq̄d est destructibile sine sepatione duorū adinuicē: ꝫ illud nō ꝓprie vocat corruptibile. p̄ia pte. q. 75. ar. 2. Item de potēt̄ia dei. q. 5. arti. tertio. Item contra gen. 2. ca. 54.

¶ Dicit scdo q̄ nihil est corruptibile per se: nisi per separationem forme ab ipso. de aia. q. 14.

¶ Dicit tertio q̄ istātia allata de eē angeli nō valet. Tū q̄ eē angeli nō est corruptibile: ꝫ simplr in corruptibile. Tū q̄ esse ēt i asino nō est corruptibile per se sed per accidens tantū. De anima. q. primа ad. 14. Tum q̄ istātia est potius ad propositū ꝫ ad oppositū: cum manifeste appareat q̄ nulla corruptio pōt cogitari nisi p̄ separationē alicui⁹ ab aliquo. Quare illate instātie cōtra p̄bationē conclōnis sūt idisciplinate ⁊ pterue.

Scot⁹. ¶ Arguit ēt Scotus q̄ rōnes p̄bātes animā nō posse ꝓpetuo remanere extra corpus sint inefficaces. Primo quidē cōtra primā rationē fundatā super hac ꝓpōne. Nulla pars extra rotū est pfecta. Ista inquit ꝓpō est vera tm̄ b forma recipiente pfectionē aliquam in toto. Animavero nō recipit: cū sit eā pfecta separata sicut p̄ucta.

Utrum rōnes p̄bantes aiaspos se ꝓpetuo remanere ēt corp⁹ sint efficaces.

¶ Rñdeo. falsuꝫ est q̄ aia nō recipiat pfectionē a toto. Tum q̄ cōiuncta pōt in aliquos effectus in quos nō pōt separata. Tum q̄ separata nō hꝫ itegrā naturā speciei. nec finē ad quē naturaliter ordinēt. Tum q̄ cōiuncta hꝫ que requirūtur ad ꝓpriā operationē speciei. Multa etiā alia ptra istā ꝓternia superius dicta sunt.

Anima hūana recipit p fectiōez a toto.

¶ Scdo instat: q̄ scda ratio supdata supra hoc q̄ separatio aie a corpore est violēta: nō ꝓcedit. Quia duplex est naturalis inclinatio. Una ad actū primū cōsequēs posse tentiam essentialez. Alia ad scdz cōsequēs accidētalez: cuiusmodi est inclinatio anime ad corp⁹. opositū primе est violentū ⁊ nō est perpetuū: q̄ ponit imperfectionē ꝓpetuā: q̄ incōuenit pho ponēti cās in vniuerso aliqñ ablatiuas ois imp̄fectiōis. Sed scda inclinatio ⁊ si ꝓpetuo suspēdat: nullū violentū ꝓprie dicit: q̄ nec imperfectio. Inclinatio aūt aie est tm̄ secūdo mō. Uel diceret ꝑm Anic: q̄ appetit⁹ aie satiat⁹ est: per hoc q̄ perfecit corpus: qui anima ꝓiucta semel acq̄sinit ēptuꝫ ipsuꝫ simplr appetūt acquirere illo modo.

Zelus dñi cōsgit Caꝓeolu ꝫ sic rñdere.

¶ Rñdeo dicit primo q̄ inclinatio naturalis aie ad corp⁹ ēt est secūdo modo: rationibus iam dictis.

¶ Dicit scdo q̄ dictū Anicēne parū valet: q̄ ꝫ appetit⁹ aie acq̄rēdo hit⁹ cēt satiat⁹ scdo mō nō tm̄ primo mō: separata ꝓuāt sua pfectione prima.

¶ Tertio arguit: q̄ tertia rō sumdata supra divina iustitia dei retribuētis nō valet: q̄ nō apparet ratione naturali. q̄ sit vnus rector oīm hominū ꝑm leges iustitie retributiue ⁊ punitiues esto q̄ sic diceretur: fit retributio sufficienter: sicut dicit Augu. Iussisti dñe ⁊ ita est: vt sit sibi omnis peccator.

Ratiōe nāli p. bat deū eē recto rez oīuꝫ ꝫ legeꝫ iustitie.

¶ Rñdeo. dico p̄° q̄ rōne nāli probatur deū esse rectorē oīm ꝑm leges iustitie. tertio cōtra gen. cap. 132. ibidem etiam cap. 144. ꝓbat q̄ actui malo debēt nōꝫ solum exclusionis a fine ꝫ etiā experimēti alicuius nociui.

Rñsio erūpēs e ſlam ma ar dētis in Capōlo ſitatis.

¶ Dico scdo q̄ ex p̄dictis oīb⁹ apparēt rōnes naturales. s. Thome ꝓbātes futurā hoim resurrectionem esse multū ꝓbabiles: et si forte nō demōstrent cū sit articulus fidei. Instātie vero contra eas adducte sunt multū improbabiles et ꝓterne.

Cōclo. iꝭ.

Licet resurrectio sola divina virtute perficiatur: tamē anime cooperabuntur ad aliquid ꝓ ambulnm resurrectioni. Hanc ponit. s. Tho. 4. dist. 43. ar. primo. in solutione tertie. q. Ex quib⁹ potest argui p̄ prima parte conclusionis: q̄ nullū principiū creatuꝫ actiuū pōt animā separatā corpori cōiūgere. Secundā vero parteꝫ cōclusionis ponit ibidem. ar. scdo. in solutiōe tertie. q. Hui⁹ rō ē. In oi corpali trāsmutatiōe diuinitus facta: de⁹ vtit ministerio āgelico. ꝫ resurrectio mortuoꝝ ē hmōi. ꝭ.

Utrum aia separata ꝓprie q̄ ꝓpriapol sit vniri corpi.

¶ Cōtra arguit p°. Aureolus probādo q̄ opinio nostra hꝫ ponere q̄ anima beata potest virtute p̄pria se vnire corpi organico et dispositō: et ita q̄ resurrectio mortuoꝝ nō solū fiat virtute divina q̄ ad vnionē aie ⁊ corpis. Quero in q̄t̄ q̄d itelligas p̄ talē vnionē. Aut ēm est intima p̄tialitas vel cum hoc est animatio. Utrūq̄ aūt horuꝫ post anima respectu corporis ꝓpriū dispositi. Primū q̄dē q̄ sicut post resurrectionē se cū suo corpore p̄tare pōt alteri corpi: ita separata pōt se suo corpi p̄tare. Cōfirmat q̄ est sīle de angelo q̄ se alicui ⁊ p̄tē ⁊ nō p̄tē facit. Scdz ēt ꝓbat: q̄ oē agēs hꝫ potētiā respectu eius: q̄ ab eo dicit profluere. Modo anima re et vinificare dicit ꝓfluere ab anima. ergo.

Unio aie ad corpus pōt importare tria.

¶ Rñdēe. Unio aie ad corp⁹ quaz anima efficere ꝓpria virtute ināt pōt tria importare. Primo quidez actionē vel passionē qua aīa vnit corpori vel qua ex aīa ⁊ corpore fit vnū. Secūdo pōt importare vnitatē et indiuisionē aie ad corp⁹ in qua dā natura vel persona ex eis resultante et in quodā esse cōi anime ⁊ corpori. que quidē vnitas est termin⁹ p̄dicte actionis. Tertio p̄t importare relationem anime ad corpus consequētē predictā actionez. 3. sen. dist. 5. q. prima. ar. ꝑmo. in solutione. 1. q. Item in eodē di. 2. q. 2. ar. 2. in solutione tertie. q. ⁊ ad primum. Item di. prima. q. prima. arti. primo.

Utrum vnio aie ſit ꝓpor tionalis ad corp⁹ ſpor tet habitudinē poſitiuam.

¶ Dicit secundo q̄ preter intimā p̄tialitatē p̄ idētitatem situs vel loci aut presentiā motoris ad mobile dicit vnio relationē: quā non ponit esse efficere nisi divina virtute. ¶ Dicitur tertio q̄ animare ꝓfluit ab aīa non tanꝫ a principio effectiuo sed formali: quod ꝑsupponit actionē efficiētis reducētis materiā de potētia ad actū. scdo ꝫ gen. ca. 67. Item capi. 70.

Ultima dispō anime corp⁹ h pōt fieri sine īpa aīa.

¶ Dicitur quarto q̄ argumentum imaginat falsuꝫ. ſ. q̄ pfecta dispositio corpis ad receptionē aie rōnalis ponit esse vel fieri sine vnione anime ad corpus. Quia p̄ma natura aīa vnitur materie et informat eam et dat ei esse corporeitatis ꝫ materia recipiat aliquod accidens vel dispositionē qualēcūq̄ licet simul durātione det vltimaꝫ perfectionē substantialez. de anima. q. 9. item. 4. sen. dist. 17. q. prima. ar. 4. in solutiōe scde q̄nis.

Utrum vnio aie materia nō importet habitudinez mere positiuaꝫ sed magis aliquid p̄imatiuū. ſ. indiuisionē. Anima inquit et corpus non sunt vnita in aliquo medio: sed pon⁹ sunt vnū indiuisum in actu. Tuꝫ q̄ vnitas duarū partiū ligni eiusdē cōtinui sub quantitate: est vnitas oīmode indiuisionis. Qua vnitate non est maior vnio māe cū forma ꝫ. Tum q̄ cōpositū est tertia res resultās ex mā ⁊ fōa ⁊ sic vnū ⁊ idiuisum. Quero ꝫ hui⁹ idiuisiōis q̄ sit subiectū. Aut. n. est mā ⁊ fōa distincta adinuicē: q̄ nō q̄ indiuiso nō pōt fundari i reb⁹ diuisis. Aut ipm cōpositū est ſtū: q̄ nō q̄ tūc esset tertia res ꝓposita: ꝫ fundabit ivtroq̄ ꝫ mā ⁊ fōa. ⁊ hoc mō resultatine cōstituent vnum suppositum.

Materia ⁊ forma dicuntur vnū in actu im ꝓpe.

¶ Cōfirmat q̄: Ari. dicit q̄ sōm et forma sunt duo i pōa ꝫ nō i actu. ¶ Rñdeo. Dicit p̄mo q̄ aīa ⁊ corp⁹ sunt vnita i aliq̄ medio ⁊ cū hoc inter se: ꝓstituūtq̄ vnū tertiū. ſ. nām vel suppositū q̄ ex eis ſſultat. Im ꝓprie aūt dicūt vnū i actu iquā tū vniunt i vno eē ⁊ in vno tertio medio ex eis resultāte: ⁊ sic ītelligēda sūt dicta doctoꝝ dicētium q̄ mā ⁊ fōa: act⁹ ⁊ potētia sunt vnū.

¶Dicit scdo q̄ ꝓma ꝓbatio ꝯcludit q̄ ista hñt vnitatē ꝑmanentiam in tertio. Cū quo stat q̄ essentialiter inter se sint distincta et habentia relationem vnionis.

¶Dicit tertio q̄ scda ꝓbatio non valet: qz ꝓpositū est tertia res distincta a mā soſa: sicut effectus a causis. Itē q̄ mā z soſa non ꝓprie dicunt vnū sed vnita. Idē q̄ indiuisio illi⁹ tertie entitatis: fundat in illa tertia entitate: que dicitur homo vel humanitas.

¶Ad ꝓfirmationē dr̄ q̄ mens phi est q̄ subiectū z forma sint vnū in actu: qz ex mā z soſa cōstituit vnū tertiū: vel sunt idiuisa in vno esse: ſpposito vel nā. Nec tñ sequit q̄ sint vnū ꝓprie: sed q̄ sint in vnoⁿ adinuicē vnita i tertio. Indiuisio aūt māe ad formā fundat i vtroq; vt constituunt tertium.

Hēricꝰ qli. 11. q. 14.

¶Hēricus quoq; ꝓbat: q̄ aīa separata ꝓssit renniri vtute ꝓprie corpi dispsito: sic. Ꝓpriū actiuz appropriatū suo ꝓsso: naturaliter ꝑducit in eo actionē suā. Sed aīa respectu ꝓprii corporis est ꝓprius actiuū z eiꝰ actio est esse: q̄ cū fuerit q̄ volūtate approximata corpi ei vnieť nāl̄r. Non. n. voluntarie: nisi volūtate cōcomitāte vnit corpori et dat ei esse substantiale.

¶Rñdeo. Negatur minor. Quia aīa rōnalis nō est ꝑncipiū actiuū essendi corpi sed solūz formale: vt supra dictū est. Nec hz inclinationem naturalē ad corpus animandum effective sed formaliter.

¶Sciēdū q̄ mā dispsita/vnionē aīe cū ea nō facit ipsa aīa effective sed agēs causans dispositionē vltimatā. Deus quidē vt agēs ꝑncipale: agens vero creatū instrumētaliter. Qđ vero hoc: aīa nō possit ꝓbari Scotus. Tum q: aīa non pōt esse causa effectiua hominis: q: ignobilior eo. Tum quia dr̄. 2. phyſi. q̄ forma z efficiēs nō coincidunt in idem ſm numerum.

Unio aīe non dependet esse etiae ab aīa.

tex. 70.

Concło. iij. In resurrectiōe erit aliquid: qđ fiet in istāti z aliqđ qđ fiet in tpe. Hanc ponit ibidē. ar. 3. in solutiōe. 3. q. Huiⁿ rō ē. Omis motus fit in tpe: simplex vero mutatio i istāti. Sz i resurrectiōe angeli opabunť ꝑ motū localē: deⁿ vero ꝑ simplicē mutationē vel ꝑductionē: g̃ opus angelo⁹ erit i tpe: opatio vero diuina erit in instanti.

¶Contra arguit Durādus ꝓbando: q̄ resurrectio mortuoꝝ quātū ad oꝛganizationē coꝛpoꝝ non fiat i istāti impoſse ē motū localē fieri in istāti. Sz si oꝛganizatio coꝛpoꝛuz in resurrectione subito fieret: motus fieret in istāti: ergo ista oꝛganizatio nō fiet i instāti. maioꝛ ſup ponit. minoꝛ ꝓbat. Mag pulueres aut erunt maiores aut minores coꝛpoꝛe formādo: aut equales. Si ꝓmū: in instanti moueret aer ad aliquē locū pulueruz: aut aliquid de loco pulueꝝ imbibit vacuuz. Si secundū: idē sequit q̄ coꝛpꝰ formatū subito occupabit maiorem locū et aer subito localr̄ cedet. Si tertiū: idē sequit: qz in ipsa oꝛganizatione nouā figurā accipiēt pulueres: ꝑ nouū motū partium.

Duran dus hic q. 4.

Utꝝ oꝛganizatio i resurrectiōe fiet i istāti.

¶Rñdeo. Resurrectio fiet i istāti quo: ad oꝛganizationē z aīationē: nō aūt q̄ ad pulueꝝ collectionez. Nec qñ coꝛpus erit maiꝰ: opꝛ ponere annihilationē: nec qñ est minus vacuū: qz ista sunt mōstra in natura: sed ꝑ cōdēſationē et rarefactionē: q̄ cū sint alterationes: subito fieri pñt a deo.

tex. 26.

¶Scdo arguit q̄ aīatio et oꝛganizatio nō fiāt in eodē instāti sic. Aīatio est quedā mutatio. Sz termini mutationis: q̄ sunt habitꝰ z ꝓuatio ſm phz. 5. phy. nō pñt eē sit tpe i eodē subiecto. Ergo aīationē ꝑcessit tpe in coꝛpe oꝛganizato qđ subiicit aīe ꝓpriato actualis existēs ipi⁹ aīe: z sic animatio coꝛporis z eius oꝛganizatio non fuerūt simul.

¶Rñdeo. dicit idez Durandus q̄ aīatio illa erit vera mutatio precedens oꝛganizationē nā. Sed subiectū termini eiꝰ a quo: nō erit coꝛpus oꝛganizatū: sz materia nuda Petrꝰ vo dicit q̄ animationē precedere oꝛganizationē in esse: z fieri videť cōtra philosophū: qz actꝰ actuoꝝ sunt in patiēte dispsito.

Durā. vbi. s.

Cōclo. iiij. Oēs homines resurgent simul z in eodē instāti. Istā cōclusionē ponit apls Paulus ꝓmo ad coꝛin. 15. dicēs. In momēto in ictu oculi ꝛc. per que verba doctores cōcludūt q̄ resurrectio oim erit in eodē instāti. eādē ponit virtualiter. s. Tho. 4. sen. distin. 43. ar. 3. q. 3. Item in solutione ꝓmi quarte. q. Huiꝰ ratio est. Omnium resurrectio erit in vltimo instanti sonitus tube angelice z in vltimo instāti motus celi. Sed illud non erit nisi vnū z multa: ergo oim resurrectio erit in eodem instanti.

utrum ꝓsimo: mi ꝓns surgēt

¶Cōtra arguit Durādus: q̄ posteriꝰ resurgēt hi qui viui in aduētu iudicis reperienť q̄ alij ꝓius mortui. Nā ad Thesal. quarto dr̄ q̄ mortui q̄ in christo sunt/resurgēt ꝓmi. Deinde nos qui relinquimur simť rapiemur cū illis in nubib⁹ obuiā christo in aera. Ex q̄ ꝓz q̄ ꝓiꝰ resuscitatis mortuis: tūc simť qui viui inuenienť rapiētur z in ipso raptu erit vinorum mors z resurrectio. Hoc eñ dicere cogimur ꝓp ly ꝓmi: q̄ nō pōt intelligi de ꝓmitate dignitatis apꝰ deū: q̄ multi viui erūt ꝓiores eo modo q̄ mꝛti mortui. Nec de ꝓioritate nature: q̄ inter individua eiusdē speciei nō est ordo nature: g̃ intelligiť de ꝓioritate tēporis.

Hēricꝰ exponit in ictu oculi.

¶Rñdeo. Scōm Petrū omnes in ictu oculi i nouissima tuba resurgent. Et ad argumentum dicendum est: q̄ mortui qui in christo sunt idest in fide christi formata mortui sunt resurgēt ꝓmi: ꝓmitate dignitatis: q̄ in resurrectionem vite Nicolaus vero de lyra exponit ly ꝓmi de ꝓmitate dētis in christo per bonam mortem sic iūgēdo litterā: z mortui qui in christo sunt idest requiescūt in eiꝰ fide mortui: ꝓmi respectu nr̄i: qui adhuc viuimꝰ resurgēt cū posteris. Deinde nos q̄ viuimꝰ ſupple dēscem⁹ in tpo in eiꝰ fide moꝛiēdo z simul rapiemur cū illis: iā resuscitati cū ipsis ꝛc. ¶Alij dicūt q̄ ly ꝓmi intelligiť de ꝓioritate tpis z tūc exponiť in momēto: quo ad resurrectionē singuloꝝ: non autē omniū simul. Alij q̄ omnes simul resurgēt: sed ꝓiores ꝓmi dignitate. Ad obiectū cōtra hoc dicunt q̄ apostolus non loquiť in persona sua: sed eoꝝ qui tūc vivent.

¶Distin. xliij.

Frater Isido. Wleñ.

¶Circa. 44. dist. queritur ꝓmo. Utrum in resurrectione anima resumet idem coꝛpus numero qđ ꝓius habuit.

Pro q̄stione sit ꝓma cōclusio. Ad veritatē resurrectionis requirit q̄ aīa resumat idē coꝛpus numero: qđ ꝓiꝰ habuit. Hāc ponit. s. Tho. 4. sen. dist. 44. q. 1. ar. 1. in solutione. 1. q. Huiꝰ rō est. Resurrectio est iterata surrectio. Sz eiusdē est surgere z cadere: cadit ꝛo tñ coꝛpus: ergo. Ad idē est auctoritas Job. 19. in carne mea videbo deū saluatorem meū.

Cōclo. ij. est. Ad idē titatē resurgentis: requirit q̄ habeat eandem materiā numero. quā ꝓius habuit. Hāc ponit. s. Tho. vbi. s. ar. 1. in solutiōe. 3. q. Huius rō est. Idētitas totius requirit idētitatem partiū essentialiū. Sed in resurrectiōe erit idē numero: cuius materia est pars essentialis: ergo.

Cōclo. iij. Si aīa Petri informaret coꝛpꝰ vel materiā coꝛpis Pauli: nō esset idē Petꝰ qui ꝓiꝰ. Hec cōclusio pōt haberi ex dictis. s. Th. 11. quoli. q. 6. Itē. 2. cōtra ge. c. 81. Huiꝰ ratio est. Diuersitas ſm numerū est ex diuersitate materie:

Sed Petr⁹ ⁊ Paul⁹ distinguunt numero: g. Itē ppri⁹ act⁹ pprie potētie cōrnādet. Nō ergo vna materia plurib⁹ cōpozib⁹ vnitur.

Durandus hic q.1.

¶Contra tertiā cōclusionē arguit Durā. 1. Nullā habēs diuersitatē ex se: ſz ab alio formaliter ⁊ effectiue habēs eā quā hz: tale dz indicari ab vel diuersuz ab alio. Sed materia prima est hmōi ⁊ hz a forma diuersitatē oēz. Ergo existēte eadē forma: ois materia sibi vnita nūc ⁊ pri⁹ debet iudicari eadē: ⁊ p cōsequens idē cōpositū. prima est

Text. 8.1 phi. 7. met. dicētis q materia ꝑm se nec est quid: nec quantū ⁊c. Et Cōmētator de substātia orbis: dicit q materia substantiat per posse. Minor: ꝓbat ex natura materie que est pura potentia.

¶Rñdeo. Dicit primo q materia est pura potētia ad recipiēdū quālibet formā: ꝑm tm certū ordinem.

Mā cōsiderata cum precisione ab oi forma: nullam hz partitionē.

¶Dicit ſcdo q mā: vt ꝓcedit vnione sui ad oēm formā: sic inq̄ materia cōsiderata nullā hz partitionē: nec vna mā aut pars mātis ad aliā: hz tm ordinē ad diuersas formas quib⁹ ꝑōt subiici ⁊ ꝓsequēter potentiā ad actualē distinctionē ⁊ ad sui partitionem ꝑm numerū ita q ꝑz sui diuersas partes subiiciatur diuersis formis vnius rationis: ⁊ diuersarū rationū.

¶Dicitur tertio q diuerse partes materie posteq̄ fuerint sub diuersis formis perpetuo retinēt ordinē ad eas: quē non habent ad eas sub quibus nunq̄ fuerunt.

¶Dicit quarto q partes mātis nō hñt adinuicē actualē distinctionē vel vnitatē ex se effectiue vel formaliter: hñt aūt ex se fundamētaliter ⁊ subiectiue: sicut ⁊ alie rationes depēdēt ex fundamēto ⁊ ſbo. Nō ergo vnitas formę sufficit ad vnitatem materie subiecte: nec q oēs mātis vnite alie ꝑtri simul vel successiue: sint eadem materia.

¶Dicit quinto q illa rō seipsam destruit: q⁹ si ex idētitate formę sequit idētitas mātis. ergo ex diuersitate formarū sequitur diuersitas materierū. ⁊ sic mā q fuit sub alia forma: ⁊ nūc est sub alia ꝑtri erit distincta ⁊ nō distincta: qđ ē ꝺictio.

¶Secūdo arguit. Nisi tota vnitas mātis ⁊ cōpositi esset a forma. sequitur: q animal nutritum nō sit idē simpliciter qđ ꝓmo ⁊ quo ad essentiā. Sed hoc est falsum: vt dicit Damasce. lib. 2. 4. ca. 5. dicentis q in nutritiōe nō fit aliud corpus: ergo. Itē ꝓbatur minor: ratione. Si em est aliud animal: aut est ꝑm totū: qđ non: q⁹ tunc nutritio esset noua gnatio: nec ꝑm partem: quia nō ꝑm formā. Mā: vt dicit phs ꝓmo de gnatione. mā in nutritione fit solū sub forma que pri⁹ exist⁹. Nō etiā ꝑz materiā q⁹ neq̄ ꝑm totā materiā: q⁹ nō tota abijcit. Nō ꝑm ptē: q⁹ materia nō hz de se partē ⁊ partē circūscripta quātitate. ergo manēte eadē forma: erit eadē materia: vndecunq̄ veniat. ⁊ per ꝑns idē cōpositū.

¶Rñdeo. Ex Petro 1. 2. Tho. 1. q. 119. arti. 1. ad. 5. Item. 2. sen. dist. 30. q. 2. ar. 1. ad. 4. Et in ꝓmo quoli. q. 5. ad. 2. In nutritione semper manet forma ⁊ aliqđ materie ꝓtioris: ⁊ illud qđ aduenit est vnū cuz eo quod ꝓerat effectiue: ⁊ ideo eadem materia ⁊ idem individuum manet per totā vitā: vnde negat illa conditionalis assumpta.

¶Sciendū primo q nō est simile de alietate materie: q aduenit nutrito: ⁊ de alietate materie que adueniret alie ꝑtri in casu nro. Mā in nutrito remanet aliqua vnitas mātis vt idētitas: ⁊ iō idē idiuiduū. in scō vero casu nulla manet vnitas mātis: ⁊ ideo nec idē idiuiduū.

¶Sciendū scdo q in nutritione nō est olim idē individuū simpliciter quātū ad materiā. Ideo nō oꝑz in generabilib⁹ tātā querere vnitatē ⁊ idētitatē: quanta est in corpozib⁹ celestib⁹: nec quātā habebunt corpora glorificata.

¶Tertio arguit cōtra rōnes ꝓ cōclusione sic. Distinctio actualis numeralis vni⁹ mātis ab alia mā: nō est sine forma: ſz ꝓp formā. g. ex vnitate forme sequit vnitas mātis.

¶Rñdeo. negat ꝓna. Tū q: hz vnitas actualis mātis ad mām hz quo ad actualitatē sit a forma: tñ quo ad suū māle est a mā ⁊ in gne causa mālis. Ideo sola vnitas forme: nō infert vnitatē mātis ad mām: nisi cū hoc esse huius sit esse illi⁹. Tū q: partes mātis sūt actuate ab eadē forma: hz ꝓstituāt simul vnā mām: nō tñ mā digiti est mā pedis. Vñ ad distinctionē materierū sufficit distinctio formarū: quib⁹ sit actualiter informant: ſz ad actualē vnitatē materierū nō sufficit vnitas forme ſbalis: qua ille mātis successiue ifformate inerūt. Cōcedit tñ q⁹ sicut mātis simul subiecte distinctis formis sunt actualr distincte. ita materie simul subiecte eidem forme: cōstituūt vnam materiam.

Adhuc mā materie nō sufficit vnitas ſbalis. ter. 41.

¶Sciēdū q hz via Durandi euadat aliquas difficultates: sicut illa de costa Ade: nō tñ sint multo inconueniēti. Opinio aūt cōmunis s. Tho. euadit illas difficultates sine quocūq̄ alio inconuenienti: vt patet distin. 44. q. 1. art. 2.

Joā. de neapoli 2. quol. q. 6.

¶Cōtra eādē arguit Jo. de neapoli. Existēte eadē forma numero ⁊ eadē materia: est idem cōpositū numero. Sz si alia Petri informaret corpus Pauli essent ibi eadez forma ⁊ materia eadē numero: ergo. Maior nota: minor: quoq̄ quo ad hoc q ibi sit eadē forma: ꝓbat vero de materia: supponēdo q⁹ tripler est vnitas mātis. Prima est in

Mātis simpliciter actualis ⁊ actualis ſbalis ⁊ accidētal

trinseca ⁊ essentialis ⁊ illa ē potētia de ſbe: qua vnitate est mā vna omniū generabiliū. Alia est superueniēs actualis ſbalis: quā hz a forma substātiali: rōne cui⁹ dicit esse vna mā vnius cōpositi. Tertia est actualis accidentalis: quā hz a quātitate dimēsiua ꝑm quā dr esse vna mā gnati ⁊ corrupti: q⁹ forme earū succedūt sibi in eadē parte mātis: ſz ibi est vna mā ꝓmo ⁊ scdo mō vt ꝓz. Nec ad vnitatē einsdez suppositi numeralis requirit q⁹ ibi sit mā tertio mō: ergo ꝓbabat ꝺo q nō requirat vnitas mātis tertio mō. Tū q: i vno mixto ⁊ cibato: qđ est vnū numero: sunt plures partes mātis tertio mō. Tū q: proles nutrita carnib⁹ humanis vel lacte ex his gnato: si cōtinue vescerēt carnib⁹ humanis: in resurrectiōe. mā talis nutriti esset sub formis illoz hominū: quoz carnib⁹ talis ꝓles nutrita fuisset ⁊ mater ei⁹ pasta: ⁊ nō esset idē hō ꝓpter vnitatē materie tertio mō: ꝑm tm primo ⁊ secūdo mō. ergo.

Utrū ad vnitatē einsdez suppositi requiratur vnitas mātis tertio mō.

¶Rñdeo. In casu: mā Pauli nullam dictarū vnitatū haberet: ad eā que fuit Petri. Nō quidē ꝓmā q: nō est eadē materia oim gnabiliū ꝑz numerū: hz sit ꝑm rōnē. Aliōs est. n. loq̄ ō materia ꝓma absolute aliud de materia ꝓma hui⁹ indiuidui. 2. sen. dist. 30. q. 2. arti. 1. Non secūdā: actualē. s. ſbalē: q: hec non solū depēdet a forma sed etiam a materia. De tertia patet.

In corpozib⁹ resurgētiū: erit aliqnid mātis ꝑcedētis

¶Scdo. b. Aug. 22. de ciui. dei. c. 20. hoc hz adducēs rationē de eo: qui vescitur carnibus humanis.

¶Rñdeo. Aug. nunq̄ fuit huius opinionis q⁹ posset esse idē hō ꝑm numerū: hñs duas mās totaliter adinuicē distictas. nec q⁹ mā: que ē sub forma vna sit eadē numero vnitate eēntiali: ſbali: aut accidētali: potētialiuel actuali cū materia: q est sub alia forma: nec q⁹ duo holes simul habeāt eādē materiā sicut hz dicere iste qui argnit dis. 44. q. 1. art. 2. q. 4. ad. 3. Er quib⁹ patet q⁹ i nullo casu anima resurgētis: vniet materie totaliter nouę: quin in corpe sumpto: aliqđ ꝑcedēns materie remaneat. Illud aūt qđ virtute diuina supplebit: faciet vnum cū ꝓpria materia. Et sic erit idem corpus qđ ꝓrius aliquali vnitate: ⁊ si nō omnimoda.

Questio. ij.

Circa eandem dist. querit secūdo. Utrū corpora sanctorū

post resurrectionem erunt impassibilia?

Pro qõne sit prima cõclusio. Corpora sanctorũ post resurrectionẽ erunt passibilia: passione cõmuniter dicta: prout ois receptio dicitur passio.

Cõclo. ij. Corpora sanctorum post resurrectionem non erunt passibilia: passione proprie dicta: que est motus preter naturã: vel abiectio alicuius cõuenientis: aut receptio alicuius disconuenientis.

Cõclo. iij. Talis impassibilitas: puenit ex plẽo dño aie supra corp⁹. Quas tres cõclusiões ponit. s. Th. ꝑtri dist. q. 2. ar. 1. in solutione. 1. q.

¶ Prime conclusionis ratio est: Omne receptiuũ forme nonconuenientis: est aliqualiter passiuũ. Sz corpora sctorũ post resurrectionẽ erũt hmõi: ergo erũt passiua passione cõmuniter dicta. minor ꝓbatur. Quia sensus beatorũ sentiẽt obiecta sibi cõueniẽtia. Sed quelibet sensatio sit cuz receptione speciei sensibilis in organo corporeo: g.

¶ Secũde conclusionis ratio est. Nihil importãs violentiã aut inordinationẽ nature ponẽdũ est in beatorũ corporib⁹ gloriosis. sz hmõi inſmodi ẽ passio stricte sumpta. g.

¶ Tertie cõclusionis rõ est. Forma substãtialis ꝓfecte dñans sue materie excludit ab ea passionem cuilibet agẽtis ad ꝓuationẽ talis forme z inducẽtis oppositum. sed post resurrectionez anima ꝓfecte dñabit sue materie. ergo. maior ꝓz ꝑ exẽplũ fore celestiũ corporũ.

¶ Contra arguit Scotus ꝓbãdo q impassibilitas corpis gloriosi nõ ꝓueniat ex pleno dño anime sup corp⁹: nec ex cessatione mot⁹ celi. Non quidẽ ꝓpter primũ. Nã anima nõ repugnat inẽrtã forma qualitatib⁹ actiuis ẽt nõ reductis ad mediũ: qz eas i suo susceptiuo patitur z exigit. Necꝫ etiam repugnat effectib⁹ earũ: qz stant. cũ alia vsqꝫ ad magnã intensionem. Nec etiã repugnat eis per actũ voluntatis: quasi ex pleno dño sup corpus. Quia nec supremus angel⁹ põt solo imperio volũtatis ipedire actionẽ alicui⁹ cãe naturalis.

¶ Si dicatur ꝙ ex anima plenarie beata redundat in corpus aliqua qualitas ꝓhibens hmõi passionẽ corruptiuã: sicut duricies est q̃dã impassibilitas. s. ꝓhibẽs hãc passionẽ: que est faciliter incidi.

¶ Contra arguit. Illa q̃litas non est qualitas celestis. Tum qz nec ꝑspicuitas: nec lux: nec lumẽ. Tũ qz corpus humanũ: cũ sit mixtum non est receptiuũ qualitatis celestis. erit ergo qualitas elemẽtaris vel ꝓpria mixti. sz sive sic sive nõ: nõ impedit omnẽ actionẽ vel passionẽ. sicut duricies licet ipediat incisionẽ: nõ tñ cõbustionẽ. Item oẽs forme einsdẽ susceptiui. primi sunt einsdẽ gñis phỹsici ex quto z 10. met. z cõtrarie vel medie: ergo nõ ꝓhibẽt actionẽ mutuã: sz sunt ei⁹ ꝓncipia. Itẽ si illa qualitas repugnat alijs qualitatib⁹: tũc non ꝓhibet omnem actionem.

¶ Rñdeo. Prohibet alia btã actionẽ qualitatũ elementariũ admixtarum tertio mõ tñ. s. qz ex alia plenarie beata redũdat q̃dã q̃litas: vt dictũ est. Uñ sz impassibilitas fm rõnẽ nois: videat importare solã priuationẽ: tñ ei⁹cã erit in corporib⁹ gloriosis aliqua forma passiua. presenti di. q. 2. ar. 1. in solutione. 2. q. z ad. 1. Itẽ di. 49. q. 4. art. 5. in solone. 3. q. z in solutione. 2. q.

¶ Er quib⁹ appet ꝙ fm mẽtẽ ei⁹ cuilibet dos corpis gloriosi est aliquid positiuũ subiective existẽs i corpis corpe glorioso. Tũ qz hoc requirit gloriosa ꝓfecta ſbiectio corpis gloriosi ad ẽ aliquid animã. Tũ qz hoc requirit nobilitas impassibilitatis regiminis exercitum. dẽs impassibilitatẽ star⁹. Ade z ipassibilitatẽ vie q̃ posset pstari alicui per solã virtutis diuine assistẽtiã.

¶ Ad primã improbationez dz ꝙ ꝓcedit ex insufficiẽti diuisiõe. Est eẽs qualitas supnãlis nõ dependens effective ex actiõe alicui⁹ corporis: nec resultãs ex mixtione q̃cũqꝫ: q̃ tñ põt dici qualitas mixti subiective: qz ſbm eius erit corp⁹ humanũ. z iõ cũ sit supnaturalis põt ꝓhibere oẽm actionẽ intrinsecam vel extrinsecã subiecti ꝓpriũ corruptinã. di. 43. q. 1. art. 1. q. 1. in solutione tertij.

¶ Ad scõz ipobationẽ dz ꝙ illa ꝓpõ. Oẽs forme einsdẽ susceptiui primi sunt einsdẽ gñis phỹsici: ẽ vera in formis nãlib⁹: nõ aũt i formis supnãlib⁹ ad quas sz solũ se hz in potẽtia obediẽtiali. dis. 48. q. 2. ar. 1. ad tertiũ. Itẽ prima ꝓte q. 73. ar. 1. ad tertiũ.

¶ Ad tertiã ipobationẽ dicit qꝺ supponit statiz negatũ. s. ꝙ ipassibilitas sit q̃litas einsdẽ gñis cũ q̃litatib⁹ elemẽtaribus. Itẽ ꝙ fora alteri nõ repugnãs nõ ꝓhibet actionẽ illi⁹. Nã impassibilitas cõpatit q̃litates elemẽtares: nec ꝓhiber oẽm actionẽ earũ: sed solus que est ỹ dispositionẽ aie. Repugnat quoqꝫ inordinatis actionib⁹ z passionib⁹ sui susceptiui: ꝓhibens oẽm passionẽ abiectiuã cuz ab intrinseco q̃ ab extrinseco. Cã ỹo ipassibilitat⁹ ꝓma est dñiũ aie supra corp⁹: quo mõ forma celi dominat eius mãe. cã vero ꝓrima impassibilitatis est q̃litas effluens ab aia in corp⁹ sibi ſbm.

¶ Qõ ỹo cessatio mot⁹ celi nõ sit cã hui⁹ ipassibilitatis ꝓbat. Tũ qz cõtra hoc est articulus Parrhisiensis: stãte celo: igne apptoriato stupe: ignis nõ corrũpat stupam error. Tum qz fm ꝑm scõ de gñatiõe. Motus celi pro tanto est cã gñationis: qz adducit generans. Ergo si sine motu habeẽt ea dem pñtia gñantis vel apptoriamatio eq̃ foret gñatio: sicut si sol subito crearet⁹ eodẽ mõ illuminaret z calefaceret: sicut nunc.

¶ Rñdeo. Dicit primo ꝙ cessatio mot⁹ celi est aliqualis cã incorruptibilitatis corpoꝝ tã beatorũ q̃ dãnatorũ: lz diuina iustitia sit cã ꝓncipalis talis incorruptibilitatis dis. 44. q. 3. arti. 1. in soln. 2. q. 1. 3.

¶ Dicit scõo ad articulũ parrh: siẽ sz ꝙ articuli illi indigẽt bona correctiõe vt ait Godofredus. 8. q̃li. q. 5. potissime. vbi tangunt doctrinam. s. Tho. Nam sunt renocati vt eã tangũt. Hic vero articulus recipit glosam sicut dicta xpi: sanctorũ z canonũ. Est. n. sensus ꝙ stãte celo ignis approximat⁹ stupe ñ posset corrũpẽ stupã: ꝓ quãcũqꝫ potẽtia creatã vt increatã. z hoc asserere eẽt erroneũ: qz esset derogare diuine potẽtie. Mõ aũt ẽ erroneũ si hoc intelligat fieri nõ posse: ꝓ cãs naturales: nec sine miraculo.

¶ Dicit. 3. ad aliã ipobõnẽ: ꝙ nõ tñ motꝰ celi est cã: qz adducit gerãs: sz ẽt qz oẽs alij motꝰ corpoꝝ sales nãles z alterativi corpoꝝ dependẽt ab illo: sicut a ꝑ⁹ sui gñis: z sicut ab actiõe eẽ supioris. s. ſbe separate. de po. dei. q. 5. ar. 8. Itẽ. q. 6. ar. 3. z ad. 2. Itẽ. 1. parte. qõ. 110. articulo. 2. ad. 2.

¶ Dicit. 4. ꝙ auctoritas phỹ. 2. de gña. inepte allegat⁹ ad propositũ: qz nõ loquit⁹ ibi de motu ꝑmi mobilis sed de motu zodiaci: vt ꝑz cõsiderãti tertũ. Cũ ỹo in textu dz ꝙ motꝰ ꝑmꝰ nõ ẽ cã gñantis intelligemediata: qz mediãte circlo obliq.

¶ Cõtra eãdẽ tertiã cclusionẽ arguit Aureolus. ꝓbãdo ꝙ ipassibilitas ñ ꝓueniat ex aliq̃ forma passiua. Primo impassibilitas nõ solum cõsistit in nõ posse pati abiectionem forme cõueniẽtis: sz etiã translationẽ violentã de loco ad locũ. Sed hanc nõ hz per aliquã qualitatẽ: qz tũc esset fortior in resistendo quacũqꝫ potẽtia motiua creata. ergo. ꝓbat minor per Ari. de motu animalium. dicentem ꝙ opz potẽtiã resistẽtis esse fortiorẽ mouẽre. Nihil aũt creatũ excedit potentiã mouentem angelorum.

¶ Rñdeo. Dicit Petrus ꝙ nõ est simile de motu locali qui est a forma virtute z nõ est per se ad cor-

Aureolus. Utrum ipassibilitas ꝓueniat ex aliq̃ forma passiua.

Articli parrhi. indigẽt correctione.

Universidad de Barcelona Biblioteca

ruptionē. Nec vr incredibile vel ipossibile ponere i corpe humano gloriosō nobilitorē ꝛ fortiorē virtutē oi alia: q̄ sit in quocūq; alio corpore: sicut nobiliorē ꝛ perfectiorē claritatē ☉ in sole. Respectu vero angeli nō opz: qr ne patiat a spiritu/est per diuinā protectionē.

¶Secdo arguit. Nulla virt⁹ creata pōt suspēdere virtutē actiuam ab agere: nec materiā a pati. Qō tñ faceret illa q̄litas: ☉ nō pueniret passibilitas a forma passiua. añs pbat. qr nulla virt⁹ creata pōt separare sbtū a propria passione.

¶Rñdeo. negat añs. Ad pbationē dicitur q̄ nec agere quocunq; modo est passio virtutis actiue nec pati māe: sed solū agere in sōm dispositū. Silr nec pati a quocunq; est passio māe: sed posse pati a determinato agente. vñ si ista ratio valeret: eque cōcluderet q̄ in celo aut i quocūq; corpe nō est aliqđ. q̄litas. phibēs actiōez ignis i illud

¶Tertio arguit. Nulla virt⁹ creata pōt auferre illud q̄ pueniat alicui in sebo modo dicēdi per se. sed p se est q̄ omne corruptibile corrūpat: vt dicit primo celi. ergo nō poterit hoc auferri per qualitatez aut formā passiuam.

ter. 112. ¶Rñdeo. negat mnor. Nā posse agere ꝛ pati cōuenit: ꝛ est propria passio corruptibilis que manet. Iz impedita: nō aūt agere ꝛ pati. dic. presenti. q. 2. ar. 1. q. 1. in soln. 2.

Qualitas corpis gloriosi habit potētiā materie

¶Sciēdū q̄ corp⁹ gloriosum per illaz qualitatē resistere poterit oi corruptiuo ligando potentiā materie ꝛ eā ad vnū determinādū ne possit recipere cōtrariū. Neq; opz qualitatē illā esse formaliter ꝛtra riā qualitatib⁹ actiuis ꝛ passiuis: ☉uis sit rō resistēdi eoz actioni.

Durandus di. 44. q. quarta.

¶Contra cādē arguit Durādus probādo q̄ impassibilitas corpis gloriosi nō erit p aliquā formā inherentē: sed solū per diuinā virtutē assistentē beatis ꝛ phibentē actionē cuiuslibet inferētis passionem. sic. Incorruptibilitas beatoꝝ nō erit per aliquā virtutē sibi inherentē: ergo nec impassibilitas. Utrūq; ptz ꝓña: q: sibi inuicem correspondent. añs pbat. Effectus cōis hz bilitas cām cōem. sed incorruptibilitas erit per impassi est cōis beatis ꝛ dānatis: ꝛ in dānatis nō est incorruptibilitas per iherētē. aliquā formā iherētē ☉ nec i dbis

¶Rñdeo. negat silitudo incorruptibilitatis dānatoꝝ ꝛ beatoꝝ. Cū in dānatis nihil supnāle ptineat ad gratiā ꝛ dignitatē poni debeat. Neq; ibi est eadē cā: vbi ē tam differens effect⁹. Est. n. in dānatis passibilitas sine corruptione: hic vero neutrū. Incorruptibilitas beatoꝝ ex duplici cā pueniat dānatoꝝ ex vna tm.

¶Tertio arguit auctoritate beati Augustini i epla ad Dioscorum dicētis. sicut ab igne formacis abstulit de⁹ virtutē ꝓburēdi: ita auferet ab oib⁹ incorruptionē ꝛ dimittet eis nām: ☉ impassibilitas beatoꝝ erit p virtutē diuinā assistētē.

¶Rñdeo. Virtus diuina nō excludit formā intrinsecā inherentem. Haberi quoq; pōt ex dictis. b. Augustini q̄ impassibilitas sit forma intrinseca inherens. Cum ait ad eundē Dioscorū scribēs. Tam po ꝑm. b. tenti natura deus fecit aiaz: vt ex Augu. eius plenissima beatitudine redū Impaleret in corp⁹ plenitudo sanitatis sibilitas ꝛ incorruptiōis vigor. Et recitat est fora. s. T. 3. pte. q. 14. artic. 1. ꝛ. q. 54. inherēs articulo. 2.

¶Ultio arguit. Effect⁹ ꝓnatiu⁹ ñ reqrit nisi cām ꝓnatiuā: ☉ impassibilitas nō ē p aliquā formā iherētē.

¶Rñdeo ꝑm ꝑe. Cōcedit añs de cā formali: negat vero ō effectiua ꝛ fundamētali. Efficiēs aut̄ sicut effectū positiuū cāt directe instnē do: ita ēt ꝓnatiuū cāt nō instnēdo: sicut de⁹ nō cōseruādo ānihilaret ꝛ etiā ipediēdo alterⁿ cāe influētiā sicut opacū cāt vmbrā.

Questio. iij.

QIrca eandem distinctio. que ꝑ Jit. ritur tertio. Utrum corpus in celo

gloriosum per dotē sōtilitatis possit ee in eodē loco sit cū alio corpe.

Pro qōne sit ꝓma ꝓclo. Corpora beatoꝝ erūt subtilia: pp plenū dñiuz aie sub corp⁹: vt perfecte ifōrmet: ꝛ p aliquā formā eis inherentē: q̄ dr dos subtilitatis. Prima partē huj⁹ ꝓclonis ponit. s. Tho. ꝓsenti dis. q. 2. ar. 2. in solutione prime questionis.

¶Huius ratio est. Corpus nō pt dici vel imaginari subtile esse: nisi ex paruitate materie vel quātitatis: aut ex ꝓpletissima sui pfectiōe per formā. Sed corpa gloriosa: nō erunt subtilia primis duob⁹ modis. ergo tertio mō. Ille aūt tertius modus pōt dupliciter itelligi. s. ex quinte essentie: aut ex ꝓpleto domimo anime beate sup corp⁹. Primus modus non est ꝓbabilis: restat ergo secundus.

¶Secundā partē ꝓclusionis ponit dist. 44. q. 2. ar. 3. in solutione prime. q. Jtē dist. 49. q. 4. ar. 5. in solutione. 2. q. Huius rō est. Bitudo corporis gloriosi ꝛ eius dotes: ꝓportionant beatitudini aie gliose ꝛ eius dotib⁹. Sz beatitudo aie ꝛ eius dotes: sunt quedā forme positine inher ētes aie btē. ☉ sile est de dotibus corpis gliificati: quarum: vna dicit dos subtilitatis. Jtē hoc idem apparet ex diffinitiōe dotis: quā cōiter ponūt doctores vt recitat. s. Th. di. 49. q. 4. ar. 1. q̄ talis est. Dos est ꝓpetuus ornat⁹ aie et corporis vite sufficiens in eterna beatitudine ingiter perseuerans. ergo ꝛc.

¶Cōtra arguit Durād⁹ ꝓbādo: q̄ dos subtilitatis no sit qualitas iherēs corpi gliose. Subiectio inquit corpis ad aiam q̄ ad opationes cognitiuas ꝛ appetitiuas: vr ptinet ad dotē subtilitatis. Ista aūt subtilitas aut ē puritas opatiōnū sensitiuaꝝ: ꝛ sic sufficit puritas spūz ꝛ humoꝝ. Aut est obiectiua virtū sensitiuarū p quaꝝ rebellionē: corp⁹ nūc dr aiale. Et sic sufficit diuina virt⁹ assistēs. Nec apparet bene: quō p talē qualitatē hoc possit: qr ois actus cuiuscūq; qualitatis semp inclinat ad vnum. ☉.

¶Et hz diuina hec assistētia: ñ posit dici forma habitualis: pōt tñ dici dos: qr spōsuz ornat extrinsece: vt si ad tuitionē eius daret ei militum custodia.

¶Rñdeo. Dicit ꝓmo q̄ dos subtilitatis nō ē habit⁹ vn⁹ vel plures ordinat⁹ ad pficiēdū potētias partis sensitiue appetchēsiuas vel appetitiuas. Hoc. n. ptiet ad dotē agilitati: sed ordinat ad hoc: q̄ corp⁹ sit subiectuz ꝑfecte aie vt ꝓcipiet actū ꝑmū: q̄ ē esse substātiale. dist. 49. q. 4. ar. 5. in solutiōe. 3. q. Jtez dist. 44. q. 2. arti. 3. q. 1. ad tertiū. Dos sōtilitatis ad quid ordinet

¶Dicit scdo q̄ habit⁹ virtutis nō determinat vt dicit Petr⁹ ad vnū mālr: sed tm soāl. s. ad modum. Hoc aūt falsum est: qr habit⁹ tēperātie determinat ꝑ modū inclinatiōis ad obiectum tēperātie puta ad mediū in delectationib⁹ tactꝰ ꝛ nō solū ad modū ꝙndi. 3. sen. di. 23. q. 1. ar. 4. q. 2. in solutiōe ārti. Jtē. 1. par. q. 1. ar. 6. ad tertium. Virtus ōterminat ad modū ꝛ ad obiectum.

Quō aūt idē habitus possit nūc inclinare ad hūc actū: nūc ad oppositū vel ad diuersa obiecta: ostēdit ☉. Tho. 1. 2. q. 54. ar. 2. ꝛ. 4.

Cōclo. ij. Corp⁹ gliosuz nō hz rōne subtilitatis q̄ possit ee simul cuz alio corpore in eodē loco localr. Hanc ponit. s. Tho. di. 44. q. 2. ar. 2. in solutiōe. 2. q. Huius ratio est. Manente cā manet effectus. Sed cuz dote subtilitatis manet cā incompossibilitatis duoꝝ corpoꝝ ad simul existēdū in eodē loco. ergo cū illa dote manet effectus.

¶Cōtra argnūt aliqui. Primo dotis subtilitatis ꝓprius effect⁹ est penetratio corporum. ergo.

Alij vt recitat. Scot⁹ dis. 49. q. 19.

¶Rñdeo. negat añs. et de suo effectu iam dictum est.

¶Secundo. Christus diuina virtute potest facere: q̄ corp⁹ gloriosum sit simul cum glioso. nō autem simul cum non glioso. igit

non tantum per diuinam potentiam sed per aliquid creatū: quod erit dos subtilitatis.

P Rñdeo. Diuina virtute corpus glorioſuz pōt simul eē cū glorioſo t non glorioſo. di. 44. q. 2. ar. 2. in ſolutione. 4. q.

¶ Tertio. Si dos subtilitatis nō est rō essendi cū alio corpore: tunc corpus post resurrectionez esset in onus animę: quę quantū est ex se poterit esse: cū quocūq; corpore.

P Rñdeo. Poterit esse: nō tñ propria virtute ſz diuino miraculo: nō tñ erit: qz ñ erit ꝓuenies: vt seruet debitus ordo q̄ distinctionē reqrit.

¶ Quarto. Deus pōt facere t conſeruare perpetuo vnū corpus cuz alio. ergo. poterit dare vnā formā per quam idem fiat.

P Rñdeo. Negat ꝓntia. Quia per nullā formam creatā auferr̄ a corpore glorioſo: qđ est ꝓncipiū incōpossibilitatiſ coerēndi alteri corpi.

¶ Quito. Duo corpora nō gloriosa possunt se facere simul. ergo t duo glorioſa. Antecedens probatur in igne et ferro et pane ac vino. Ferruz enim ignitū comburit t scindit. Itē vinū humiditas est vbiq; in pane.

P Rñdeo. Negatur añs. Ad probationē rñdet. s. Tho. super Boetio de trinitate. in illa qōe. Utruz Ferruz duo corpa possint intelligi eē in ignituz eodē loco. Ad quintū vbi ait i fernon est ro ignito nō sunt duo corpora: ſz duo corpora vnū corpus habens quidē ſpeciē porā. ferri: ſz aliquas qualitates ignis.

¶ Ad id qđ dicit de vino t pane: rñdet Petrus de pane intinctō vel imbibito in vino vel aqua dicēdū est: q̄ vbi est ꝓsitas: ibi est solū vinū vel sola aqua. Ubi autē est panis solidus nihilominus humectatus: ibi est solus panis alteratus tñ a qualitatibus aquę vini: quoruū ſubſtātia corrupta ē: t sic nunq; est simul ferrū t ignis: nec panis t vinū. Hec Petr⁹ t bñ.

Cōclo. iij. Diuina virtute duo corpa pñt eē simul in eodē loco. Hāc ꝓnit. s. Tho. di. 44. q. 2. ar. 2. i ſolutione. 3. q. Hui⁹ rō ē. Cā pma pt cō ſeruare rē in eē cessantib⁹ causis ſecūdis vt ptz p pmā ꝓpositionē libri de causis. Sz duo corpa remanere duo nequeūt nisi habeāt eē distinctū qđ ōpēder a causis secundis: sicut a causis primis. ergo. Diuina virtute fieri poterit: q̄ remaneant distincta: quāuis eiꝰ materia nō sit distincta in situ ab alterius corporis materia.

¶ Cōfirmatur q: corpꝰ xp̄i pueri exiens de vtero. b. Virginis clauſtra pudoris ñ fregit. Et dñs itra uit ad discipulos clauſis ianuis.

¶ Cōtra arguit Durādꝰ q̄ p nul Duran
lā. potētiā possit fieri q̄ duo corpo dus hic
ra sint simul in eodē loco ꝓprio ſi q. 6.
ne q̄ sint indistincta fm ſitū. Pri
mo. supponendo q̄ sola quātitas fm naturā impediat simultatem pluriū corpoꝝ in eodē loco. Tūc arguit. Nō minꝰ necesse ē duo corpora distigui abinuicē ſitu et posi tione: q̄ duas partes eiuſdē corporis. Sz ipole est ptes eiuſdē corporis: simul esse simultate opposita huic distinctiōi. q̄ pariter duo corpora ñ pñt eē simul: simultate opposita huic distinctioni. Maior ꝑ bat. Actualis diuiſio partiū quātitatis nō tribuit partib⁹ diuiſionez. q̄ simultas q repugnat partibus eiuſdē quātitatis: repugnat quibuſcūq; duab⁹ quātitatibus. Minor quoq; probat. Quia de cētria t rōne quiditatiua quātitatis. est habere partē extra partē idest distinctā ſitu: aliquin totū nō esset magnꝰ sua parte.

P Rñdeo. Negat minor. Ad ꝓbationē dicit nō esse de rōne formali quātitatis: q̄ ptes eiꝰ ſitu distinguant. Tū q: ſitus est ꝓdicamētū quātitatiue: vnde ſitū a quantitate re deus separare pōt. Tuz q: ꝓpleta diffinitio quātitatis est q̄ quātū est diuiſibile in ea q̄ inſunt. qđ nō est.

hñe partes est cōpleta rō quātitatis: q̄ aūt ille partes sint distincte ſitu vel loco: hoc accidit. Si dicat q̄ cōtinuū est cuiꝰ partes copulātur ad cūdē cōem terminū: qđ supponit distantiā partiū extremarū a media. Dicēdū q̄ nō. Quia magis copularenṫ termino cōi: ſi nō distarent ꝑ per hoc q̄ distāt. Hec est rñſio Petri: i quā redit ſolutio quā dat Joā. de neapoli ad prędictā ſolutionē i quoli. q. 4. t addit q̄ de intrinſeca rōne quātitatis ē habere partē extra partē vt iuxta partē ſitu vel poſitione nō actu ſz aptitudine: ſicut de intrinſeca rōne accidētis est ineſſe ſubiecto nō actu ſed aptitudine. Uterq; concedat cū dictis. s. Th. di. 44. q. 2. ar. 1. q. 1. ad primū. Itē di. 10. qō. 1. ar. 2. q. 4. ad tertium. Itez ar. 3. q. 3. in ſolutione ſecūdi. Et quib⁹ ꝓz q̄ dupler est ſitus. Et q̄ ſitus q̄ dupler. dicit ordinē partiū in loco: nō est de intrinſeca ratione partiū quātitatis dimēſiue ſed accidit ei.

¶ Scdo. Si ſic. ergo eadē ratione due ptes eiuſdē ꝑtitatis: pñt i ſe inuicē replicari totiēs: q̄ maximi corporis erit minimus locus.

P Rñdeo. Joā. de neapoli dicit: q̄ virtute diuina magnū corpꝰ poſſet esse in loco parvo t minimo eq̄li vni parti eiꝰ: vt corpꝰ xp̄i totum est in minima parte ſacri altaris Et hoc forte innuit Saluator Matthei. 19. vbi dicit q̄ faciliꝰ ē camelum p foramē acus trāſire: q̄ diuitem intrare in regnū celorum. Et ſubditis paucis interpositis. Apud homines hoc est impoſſe: apud deum aūt oia ſunt poſſibilia. Cōcordat s. T. diſt. 44. q. 2. ar. 2. in ſolutione quinte. q.

¶ Tertio. Sicut est ordo durationis i motu t tpe t quātitatib⁹ ſucceſſiuis: ita ē ordo ſitus in pmanentibus. Sz nulla virtute fieri pt: vt ptes tpis ſint simul: cū de rōe eaꝝ ſit prius t posteriꝰ. q̄ nulla virtute pariter fieri pōt: q̄ partes quātitatis pmanētis ſint ſimul poſitione. t p ꝑs nec duo corpa ſit.

P Rñdeo negat maiorē. Qz ſucceſſio est dꝛia ſpecifica t eēntiaꝝ motus t tpis: vñ nō pōt fieri motus ſine ſucceſſiōe plus q̄ hō ſine rōne. Sz poſitio nō est dꝛia ſpecifica q̄titatis: cū ſit aliud ꝓdicamētū ſed bñ est ꝓpria paſſio ejus a qua deus pōt ſepare ſubiectū. Aptitudo q̄ ad ſituz ē p ſe i ꝓmo mō reſpectu quantitatis: ſz actualis inhereētia pertinet ad ſecūm modū. Jn idē redit ſolutio Jo. de neapoli.

¶ Quarto. Duo accñtia eiuſdem ſpēi nō pñt eē ſimul in vno ſubiecto. q̄ neq; duo corpa i eodē loco.

P Rñdeo. Scōm Petrū. Negatur ꝓna. Tū q: accñtia ad ſubiectū cōparantur inſormatiue: corpa vo ad locū extrinſece. Tū q: duo accidētia reſpectiua ſūt i duob⁹ filijs reſpectu vniꝰ patris. t ſic duovbi in duob⁹ corpib⁹ reſpectu vniꝰ loci.

¶ Arguit quinto: q̄ rōnes. s. Th. ſūt ſolubiles. Māverissimū ē beatā virginē ſemper pmansiſſe virginem. Jn qua naſcente xp̄o fuit virtute divina facta dilatatio neruorū t meatuū nālium: nō fractio. t ideo nō fuerūt duo corpora ſimul. Et hūc modū videnṫ tenere Gregorius Nicenus t Ambroſiꝰ ſup illo verbo Lu. 2. Omne maſculinum ꝛc. ait. n. editus virginalem vterū: aperuit. t Ambroſiꝰ hic ē q̄ aperuit mſis ſue vulnā.

¶ Ad id qđ dr: q̄ xp̄s ſurrexit clauſo ſepulchro: dicit hoc non haberi ex ſacra ſcriptura. qđ ſi ex dict⁹ali quoꝝ ſanctoꝝ haberetur accipiēdum est ꝓ opinione.

¶ Nec̄ habet q̄ xp̄s intrauerit: p ianuas clauſas: ſz clauſis ianuis: q: potuit inuiſibilis diſcipulis intrare p feneſtras: aut p ianuas ſubito apertas t ſubito clauſas: vel multis alijs modis.

¶ Itē xp̄o aſcēdente: ceſſit celum diuinitus. Nec oē diuiſibile ē corruptibile: ſz ſuppoſita corruptibilitate: diuiſuz facilꝰ corrūpit. Un corpꝰ matheimaticū diuiſū ñ corrū

peretur a Jrio aut corruptiõe sbi aut diuisione vsq; ad minima.

¶Nec est simile: si virtute diuina corpus xpi sit simul cũ quãtitate panis: q; possit esse simul cuz sub stãtia: q; ostẽsum fuit: q; quãtitas xpi nõ est in hoc sacramento: nec ex vi conuersionis: nec ex aliqua concomitãtia. Item ab omnibus cõcedit q; corpus christi nõ est in sacro altaris quãtitatiue. ℊ.

¶Rñdeo. Solutiones pdicte nõ valẽt: vt inquit Petrus. Et ad id qõ dicit de apertione vel dilatatione neruoꝝ. b. Virginis: exponẽ dũ est inquit cũ aliqui dicunt xpz aperuisse vterũ clausum: sicut & infernũ aperuisse. Habet. n. clauẽ Dauid: qui aperit & nemo claudit Quia. n. nullus exit de domo sine apertiõe: ideo dicit aperuisse xps q; exiuit: q; ad modũ aperientis exeũdo se habuit: non q; dilatauerit: q; talis aptio ẽt sine fractione apponit clausiõi & nõ solũ fractõi. Sãcti aũt dicũt non soluz clausuz pudoris signaculũ: Iz ẽt ipz vez & portã i domo dñi clausaz. Et q; illa porta clausa uerit pncipi & non aperiet & dñs itrat & exit p eã: ide b. Gregorius in homelia sup illud Jo. 20. Una sabbatoꝝ cũ fores essent clause: ait. Mox iturus ueniẽs nõ apto vtero virginis exiuit. Auctoritatẽ Jo adductã. b. Ambrosiꝰ exponit: vt dcñ est. s. T. in. 3. p. q. 28. ar. 2. ad pmũ. Idẽ rñdet ad auctoritatẽ Gregorij Niceni.

¶Ad rñsiones ḡs dat ad illud de resurrectiõe xpi clauso sepulchro: ꝺ; q; nõ valẽt. Nõ pria: q; ex dicti sacre scripture habeẽ aliqualr: q; xpus resurrexit clauso sepulchro. Mã ꝺ; Matt. 26. q; mulieres uisitãtes sepulchrũ dicebant admodũ: ḡs reuoluet nobis lapidẽ &c. & Matt. vltio ꝺ; accedẽs reuoluit lapidem: & cõstat q; xps iam resurrexerat. Inde Chrisostomus sup illud Luce. 24. Et inuenerunt reuolutũ lapidem. Amor⁹ est iquit lapis post resurrectionẽ ꝑp mulieres: vt credãt. Itẽ Beda. Ipse esꝰ fact⁹ imortalis clauso sepulchro potuit, exire resurgendo. Illud autem qõ dicunt sancti conformiter exponẽdo euãgelia: nõ est accipiẽdum pro opinione: sed pro veritate ab ecclesia approbata.

¶Rñsiones ẽt quas dat ad illud de ingressu christi ad discipulos ianuis clausis: nõ valẽt. Tũ q; pma exp̃sse est ꝓtra Augustinũ i quodã sermone paschali exp̃sse tenẽtẽ q; intrauit per hostia clausa christ⁹ ad discipulos. Secũda etiã rñsio exp̃sse Jdicit scripture. Jo. pennl. q; dicit. Ingressus est ad discipulos cum fores essent clause & clausis ianuis.

¶Jd ꝺ; qõ ꝺ; de ascẽsu xpi ad celos: nõ valet. Tũ q; est cõtra modũ loquẽdi. b. Augustini. Tuz q; apud pm̃ pariter est impoꝺe cẽlos scindi sicut duo corpora eẽ in eodẽ loco. Inde. b. T. di. 44. q. 2. ar. 2. ad tertiũ ait. Corpus glorioꝝsum trãsibit spheras celorũ sine eoꝝ diuisione: nõ ex vi subtilitatis sed ex diuina virtute: q; eis ad nutum in olbns subueniet.

¶Ad alia supza responsum est.

¶Quia etiã rñsiones date ad rationes Scoti ꝓbantis cõclusionẽ infringunt ex supioribꝰ: ideo pro nunc sar sint dicta. Uno excepto qõ est. s. T. sup Boe. de trini. & pꝰ quol. q. 22. ad scõm dicẽtis q; ipos sibile est duas lineas mathemati cas esse infra duo pũcta: q; ratio ista non distinctiõis est tm̃ ex situ: Iz duas pñt esse nãles est poke nõ quidẽ per nãz Iz duc ip miraculũ vt ẽt supza dictũ fuit. nec ma

¶Cõtra eandẽ argunt Scotꝰ im probãdo modũ ponẽdi quo dicit: tice sed solum deũ posse facere duo corpo nãles. ra esse simul in eodẽ situ pzio. Uel Sco. in manẽt principia istoꝝ corporum essentialia vt sunt in vno loco distincta vel non. Si sic: ergo cũ sint creata deus nõ cõseruat tm̃: si nõ sequunt cõtradictoria. l. q; deꝰ cõseruat & nõ cõseruat vnum & idem simul: q; ꝑm te cõseruat illud esse

Beda.

Quo ꝺ; et transitus corporeus.

distinctũ eis: & nõ cõseruat: q; nõ ꝑseruat nisi qõ est. sed mã illꝰ est mã istius ꝛ forma illi⁹ est forma isti⁹: ḡ nõ sunt distincta ḡ nec conseruat vt distincta: ḡ ꝓtradictio.

¶Rñdeo. Manent principia intrinseca essentialia distinctiõis illoꝝ corpoꝝ q; ad suã entitatẽ. s. duas mãe: due forme: & due dimẽsiones ſz nõ manẽt ꝓtũ ad sufficientẽ virtutẽ cãndi naturalr distinctionẽ illoꝝ corpoꝝ: Iz habeãt aliqualez virtutẽ distinctiuã cui supaddit virtutis diuine miraculũ. Cũ aũt obũcitur q; tunc solus deus nõ cõseruat illam distinctionẽ: sed cum causis secũdis. Dicit q; Iz ille can se cõcurrant: nõ tñ sole sufficerent Dicit aũt solus deꝰ hoc facere qz principalr & isolite hoc facit tollẽdo a dimẽsionibus suũ naturalez effectũ. s. expellere aliam dimẽsionem ab eodẽ situ. s. T. 2. quoli. q. 20. 2. q. 21. itẽ sup Boe. de trin.

¶Sciẽdum q; ex ꝓdictis habenꝫ ser. Primũ q; nãlis effect⁹ corpis physici est expellere aliud corpus de suo ꝓprio loco. Scõm q; distinctio corporuz physicoꝝ causak ex distinctiõe mãe per diuisiones distincte. Tertiũ q; naturalr distinctio dimensionũ simul causat distinctionẽ corporũ. Quartũ q; diuina virtute dimensiones pñt sine spẽdi a sebo effectu: Iz nõ susp̃ẽdatur a primo. Quintũ q; in casu nostro dimẽsiones distinguũt corpora formalr: nõ tñ sufficiẽter vel principalr: causa vero principalis supplens insufficientia principioꝝ formalium & mãlium & cõferens eis nouũ modũ essendi & causandi. est divina virtus. Sextũ est q; deus põt cõseruare effectũ secũdarium causle formalis: qñ proxima causa nõ sufficit: licet non posset conservare pmariũ eius effectũ sine sufficientia causle formalis: vt ptz in proposito de duplici effectu dimẽsionũ: quoꝝ quilibet põt dici formalis licet secundus nõ ita p prie sit formalissicut primus: Iz posset

dici effectus quasi cãe efficiẽtis.

¶Secundo arguit. Situs aut est formale distinctiuum & essentiale quãtitatis aut accidentale & casuale. Si formale & eẽntiale: ergo deꝰ nõ põt ꝑseruare ꝓtatẽ sine situ. Si aũt accidentale ḡ añ illud habuit cãz ꝑpriã distinctionis: & tunc deus ꝑseruat illa distincta p suas causas proprias.

¶Rñdeo. Situs duplex. primus est dkia ꝓtitatis sine eã circũlocu & est formale & eẽntiale distinctiuũ ꝓtitatis dimẽsiue: nec p quãcũq; potentiã fieri põt vt distinguatur quãtitas sine eo. Alius est situs q; est pdicamẽtum spãle & hic nõ est pncipiũ formale distinctiuum sed ꝑsequit sicut effectus cãm: a qua tñ nãliter non põt separari super Boe. de tri. in. q. qua ꝓrit. Utrum loci varietas aliquid faciat ad distinctionẽ ꝑm numerũ. Itẽ in primo quolib. q. 21.

Situs duplex dis ferentia ꝓtitatis & pdicamentũ.

¶Sciẽdũ q; diuersa vbi existẽtia in diuersis corporibus subiectiue respectũ eiusdẽ loci nãlr repugnãt & incõpatibilitatẽ hñt rõne incõpossibilitatis suarũ cãrũ quarum vna aliã excludit. s. diuisio diuisionem Itẽ duo respectus extrinsecus ad nentes sunt cõpossibiles respectũ vnius termini qñ neuter illoꝝ adequat terminũ vt duos respectũ similitudinis in diuersis ad vnum simile: secus aũt est quando alter eoꝝ adequat & cõpiehẽdit suũ terminum.

Aduerte de repugnãtia diuersorũ vbi.

¶Cõtra eandẽ ꝓclonez argunt q; nulla potẽtia duo corpora pñtesse simul in eodez loco sic. Dimẽsio est formalis rõ repugnãdi duo corpa esse simul: ḡ ea stãte non pñt esse simul.

Alij ꝺs alij q; p. refert. Scotus vbi. ꝺ.

¶Cõfirmat. eadẽ est repugnãtia duarũ dimensionũ ad essendũ in eodẽ loco: que repugnãtia duoꝝ Jtoꝝ accidẽtiũ ad essendũ in eodẽ ſbo. Iz esse nequeunt duo accidentia in eodem loco. ḡ.

¶Rñdeo. negat añs. q: est effect⁹ quasi cause efficientis vel si effe

eius formalis: nō tamē primarij sz secūdarij vt dicit: q̄ pōt suspēdi p̄ diuinā potētiā a causis secūdis.

¶Ad p̄firmationē vt negādo sitis tudinē: q: p̄tia est quasi duarū cārum efficiētiū. sed a quasi duarum causarum formaliū.

¶Itē arguit. Si duo indiuisibilia essent simul: essent vnū: vt dicitur. 6. phy. ergo si duo corpora essent simul essent vnum.

¶Rñdeo. negat añs. Pñt em duo indiuisibilia esse simul: vt vt. 4. phy. de superficie corpis locātis et locati: licet nō possint esse imediata. Negat etiā sit vtudo: q: indiuisibilia nō sunt. p̄tie in loco: sicut corpora.

¶Ultimo arguunt a puncto ad p̄cū nō pōt trahi nisi vna linea. sed si duo corpora essent simul: tūc traherentur due.

¶Rñdeo. s. Th. dist. 44. q. 2. art. 2. q. 3. in solutione secūdi. negatur p̄ña: q: supposito miraculo intelligerētur due linee sine distinctione situs: et sic traherentur a diuersis punctis existentibus in diuersis subiectis.

Questio. ij.

FF 351. Jrca eandē distin. 44. querit scō. Utrum anima separata possit pati ab igne corporeo.

Pro hac questione sit prima conclusio. Ignis inferni affliget corpora dānatorū: nō tamen alterabit ea a sua naturali qualitate. Hāc probat. s. Tho. in presenti dist. q. 3. ar. 1. in solutione tertie. q. itē cōtra gen. 4. cap. 89. Ratio p̄ prima parte cōclusionis est. Tangibile impoportionatū armonie tact⁹ approximatū sensui et corpi: nō oīno subiecto dño anime: natū est affligere sensum. Sed ignis inferni taliter se habebit ad corpora dānatorū et tactus illorū: ergo affliget ea. P̄to secunda parte rō est. Cessante p̄mo motu cessabit ois motus corporū alterativus a sua nāli dispositione, sz post resurrectionē cessabit p̄imus mot⁹ qui est p̄imū mobilis ergo.

¶Cōtra arguit Duran. Ibi nihil reale abḡitur et cōuenies nāe introducit: ḡ nō est passio afflictiua. 2ña nota. añs. pbāt. q: p spūalem imutationē nihil reale abḡitur et est p̄fectio ipsa sensuum.

¶Rñdeo. negat añs quo ad secūdam partē. Ad probationez dicit q: nō omnis spūalis vel inrēptionalis imutatio sensuū est cōueniēs nature animalis aut sensui tā exteriori q̄ interiori: vt p̄z de visu exterioi colorum et de auditu diseproportionatoz sonorū.

¶Sciendū q: species rei sensibilis vel ipsa sensatio pōt cōparari ad sensum dupl'r ſm duo que fūt in sensu. s. potētia sensitiua et obiz eius, Quo ad primū. Omnis sensatio perficit sensum: nō autez quo ad scōm: q: obiectū sensus p se nō sensationē obiectorū cōuenientiū, nō p̄ficit: sed impficit et affligitur.

¶Scō arguit. Cōe damnatis et beatis: nō pōt poni afflictio dānatorū. sed spūalis imutatio ē hmōi q̄ illa nō afflictiua dānatorū. maior: p̄z q: posita cā ponit effectus minor de se nota est.

¶Si dicat q: hoc p̄uenit ex varia apprehēsione dānatis apprehendentibus ignem vt nociuū.

¶Contra. Illa apprehensio aut erit falsa aut vera. Non falsa: q: illa nō est a deo: q: deus nulli immittit iudiciū falsuz sicut nec perversum appetitū. Neq; illa apprehensio est a seipsis: q: dānati post resurrectionē erunt eque perfecti sicut nunc: ideo sicut nūc possunt iudicare: vtrū ignis sit vere nocinus: ita tunc. Si vera: ḡ ille ignis erit vere nocinus: et sic dānati affligerentur vera passione naturali ab igne illata.

¶Rñdeo ſm Petrū vera est illa maior: nisi alteri parti aliquid addatur vel minuatur. Potest enim effect⁹ alicui⁹ cause impediri dupliciter: aut p̄pter agens p̄trariū aut p̄pter contrariam dispōnem unde ignis qui cōbussit caldeos et nō pueros nō fuit alteri⁹ rōnis: sz natura ignis fuit impedita i pueris nō i caldeis. De dispōne p̄traria p̄z in calefactiōe cere ad quā sequit rarefactio. in calefactione vero oui p̄dēfatio. Idē. s. Tho. 4. p̄tra gē. cap. 89. item. 86. Et quibus p̄z q̄ licet imutatio spūalis sensus tact⁹ sit cōis beatis et dānatis: tñ brōs nō affligit: q: corpa eoz p̄fectie erūt subiecta alteri affliget aūt dānatos rōne oppositā.

¶Ad id q̄ dicit de apprehēsione vera vt falsa. respōdet q: nō est pp diuersaz apphensionē sz diuersaz receptionē. Nā btūs recipit sensationē nō vt lesiuā: dānatus vero sic. Item pōt dici q: beatus si poneret manum in ignez iudicaret ignem lesiuū aptitudine. dānat⁹ vero actu: et sic nō est falsum iudiciū. Nec obiectū est post actū: sed ante: sic ēt p̄z dolet hō q: p̄cipiat se dolere. Hec est solutio Petri.

¶Sciēdū no q: hec solutio ac pcēderes nō videnē. assignare modū: q̄ ignis ille sit realr lesiu⁹ vt actu ledēs corp⁹ dānati plusq̄ corpus beati. Jō dicēdū videt q: lesio corporis que est obiectū et cā doloris sensibilis dānati: est aliquid p̄ter naturā p̄cedēs illū dolorē: q̄ sic ē p̄tiū dānati. q̄ non p̄uenit beato. Hoc autem videtur esse coacta detentio ab illo igne et coacta sensatio illius impediens libertatez sentiēdi alia delectabilia et essendi quo vellet: et coacta coniunctio cū obiecto tā discōueniēti organo tactus: violentās virtutes appetibēsinas et appetitinas et motinas ipsi⁹ dānati. Hāc aūt cōparationē hz ille ignis ad corpus dānati quā nō pōt hr̄e ad corpus beati.

¶Sciendū quoq; q: ignis inferni nō calefacit corpus dānati nec aliquā eius formā substantialez: aut accidētalez corrūpit: aut intēdit aut remittit: aut aliquā qualitatem nouā habentē esse natura le imprimit. sed alio modo et illud ledere pōt vt supra dictum est.

¶Sciendū tertio q: ille ignis et si virtute, p̄tia nō posset causare i dānato dolorē sensibilē imediate sine corpotali lesione, p̄tie dicta: posset tñ mediate cāre p̄supposita violenta detētiōe spūs i illo: vt sit talis ordo in penis q: ille ignis p̄to cār dānato coactā sensationē et detentionē. Scō ex hac sensatiōe sit cū aliq̄ interiori p̄cepiōe hmōi nocumēti seq̄t tristitia interior. Tertio ex hac interiori tristitia redūdat in sēsualitate dolor sēsibilis p modū quē oñdit. s. Th. 4. sen. di. 17. q. 2. arti. 3. i solone pme. q. Itē 1. 4. sen. dist. 50. q. 2. ar. 3. q. 2. ad. 1.

¶Sciendū. quarto q: ille ignis ledet aliquo modo corpa dānatorū nō solnēdo cōtinuū aut corrūpendo vel alterādo alteratiōe nāli vt abiectina alicui⁹ p̄uenientis sz p̄timissionē alicui⁹ qlitatis aut toīme vel sensatiōis: vt alteri⁹ q̄ocunq; discōueniētis corpi aut organis sensuuz. Stat q̄s sensatiōes q̄nq; sensuū ledet corpa dānatorū: cōsiderāt tñ alia sensatiōe interiorē. le i corpa det igit inferni corpora dānatorū multiplr. ip̄oportionabilr. s. discōueniēter: mouēdo: detinendo et impediēdo potētias apprehensinas et appetitinas et motinas organicas et corpori affixas.

¶Arguit quoq; idez p̄tra p̄bationez cōclusiōis: qua dicit q: cessante motu celi cessabit ois alteratio. Primo Dicit articulus parrhisiēsis. Dicere q: cessante motu celi: si ignis esset intra stupā. nō cōbureret eam error. ergo.

¶Rñdeo Ille articulus sane intelligēdus est: et sic q: cessante motu celi ignis nō cōbureret stupam etiā virtute diuina quasi ignis aliquid posset in virtute celi qō non possit in virtute dei. et sic intendebāt illi qui cōtra articulū de igne inferni p̄babant q: cessante motu celi: ignis nullo mō posset affligere

Duran.

Deigne nō conuenientes puncto.

Penas inferni ordo.

Catholica expiana. Ignis inferni modo quo agit.

Sensatio semp perficit sensum q̄ obiectum. Sensatio ad potētiam nō organū.

Ignis inferni ā calefacit.

Multiplex lesio ignis in corpa dānatorum.

Duran dus vbi supra.

mittit q̄ litatez.

dānatos.ſz dicere q ignis hoc nō
poſſit p nām ſuā:hoc nō eſt erro-
neū ſicut nec dicere. Virginē non
poſſe parere p̄ naturā ſuam.

¶Scō. Celū eſt oīs alterabilis
cā:g ceſſāte motu celi ceſſabit oīs
alteratio:qđ ē contra tnā poſitionē:
qui dicis q nō ceſſabit intētiona-
lis ſed naturalis.

¶Rñdeo. Ceſſabit oīs mutatio
nālis celi motu ceſſante:nō antez
nālis:vide rōnē de potētia dei.q.
5.ar.8.Item de potentia dei.q.5.
ar.10.ad.8.vbi dicit q ceſſāte mo
tu celi: ceſſabit motus: qui a celo
dependet:ſed nō motus cordis:qui
ab anima dependet. Per oppoſi-
tū vero ceſſabit oīs brutoꝝ motꝰ:
qm̄ oīno a celo dependet.cadē.q.ar
ti.9.Itē de malo.q.16.ar.10.ad.5.
q motus p̄nt fieri ab alijs cauſis
vt a volūtate hoīs:demone vel an
gelo:et hi nō ceſſabūt.Ghaliter er-
go etiā ſm̄ Petrum ceſſabunt om
nes motus:qui a celo pendēt: nō
autem violenti.

¶Tertio. Iſta opinio diſtinguit
de paſſionib⁹ ſenſuū:q quedā eſt
naturalis et realis. Nālis qdē:q ē
ex principijs naturalibus natura-
liter agētib⁹.realis vo:q p eā ſit
et realis ſofa in ſuſceptino habēs
eſſe: circūſcripta oi opatione alie:
alia intēſionalis.

¶Cōtra.oēs ſunt reales et nāles:
eā̄ dependet a p̄mo alterāte. Jō ſi
ceſſante motu celi p̄t eē immuta
tio ſoni et coloris:ergo et imutatio
naturalis ſm̄ qualitates tangi-
biles.

¶Rñdeo.Scō̄m Petrū.Immuta-
tio intētiōalis eſt vera naturalis et
realis:ſicut alia:imo magis natu
ralis q̄ poſitio nām:illa deſtruit et
magz realis:q nobilior ē ſenſatio
q̄litatis cū ipa q̄litas. Cōdiſtinguit
naturaliter et realr eo mō quo ſcō
de anima.ſofa q̄ eſt anima diſtin-
guit a ſofa:q ē natura:q eſt deter
minata ad vnū:illa āt nō:vñ et dr
q [illegible] paſſio ē naturalis et aliqua
[illegible]diſtinguit:q nālis ē p
motū:intētiōalis p mutationē in
ſtantaneā.Dicit aūt intētionalis
nō realis:q nō eſt res illa q̄ ſentit
ſed deus ſimilitudo.

Preclara ḥ dicunt de immutatione q̄litatis cū intētionali.

Verūtn.s.T.aliter accipit illaz
diſtinctionē.vocat. n. imutationē
naturalē ſm̄ quē forma recipit in
immutato ſz eē naturale ſicut cā
lor in calefacto:intētionalis vo ſi
ne ſpūali ſz qua ſofa immutabi
lis recipit i immutato: ſz eē ſpūa
le vt ſofa coloris in pupilla. diſt.
44.q.3.ar.1.in ſolutiōe.3.q.3Item
prima parte.q.7.ar.3.Itē de potē
tia dei.q.5.ar.8.

Cessante motu celi: cessabit omnes motus cordis

¶Arguit Durādus quoq:q celū
rōne ſui motꝰ localis:nō ſit cā ali
cuius alterabilis p̄mo. Quo alte-
rās alteratꝰ eſt aliqua qualitas in
eo:ſed motꝰ celi nō eſt qualitas:g.
Maior ꝓbat:q nō eſt ſubſtātia p
Ariſto.de ſenſu et ſenſa. Nec quā-
titas:q non eſt p̄ncipiū actionis.
Nec relatio.5.phy.ter.10.q̄ qualī
tas. Minor de ſe patet.

Durā. vbi.ſ.

Utrum celū rōne motus: ſit cā alterabilis.

¶Rñdeo. Uera eſt maior de agēte
p̄ncipali:qđ agit p formā.p̄tiā:tñ
gñalr falſa eſt de agēte inſtrumē-
tali:qđ mouet motū:ſic celū eſt in
ſtrumētū ſubſtātie ſepate mouen
tis. Jdeo motio ſbe ſeparate eſt ce
lo rō agēdi.attēto q in illa motio
ne eſt virtꝰ ſbe ſeparate p modum
intentionis que eſt qualitas.

¶Sciēdū itaq q de mēte.s. Th.
videt eſſe p̄fata rñſio.ſ.q motꝰ ce-
li ſit ei rō agendi:et nō ſolū cā ſine
qua nō.de potentia dei.q. 5.ar.8.
Item.4.ſen.diſt.1.q.1.arti.4.q.2.
ad quartū. Itē prima parte.q.110.
ar.2.ad ſecundū. Item de potētia
dei.q.6.ar.3.ad primū. Jdē de ma
lo.q.16.ar.9.et.10.

Motus celi: eſt rō agendi cēte.

¶Scō arguit.ceſſante motu celi
ignis remāebit ita calidꝰ ſic p̄us:
et ſtupa ita diſpoſita. Ergo eis ap
poriatis neceſſario ignis ꝓduret
ſtupā:ſic pꝰ.et eoꝺ mō cū corpa dā
natoꝝ ſint et paſſibilia.poterūt ꝑ
calefieri et immutari ab igne ſicut
nunc.

¶Rñdeo.negatur añs.q nullum
agēs inferiꝰ ē diſpoſitū ḥſi admo-
nere: nec patiens ad moueri niſi
ſuppoſito motu celi: ſine q̄ nō ē a-
ctio illa celi a q̄ depēdēt iferiora.ſ
potētia dei.q.5.ar.8.ad 4rtum.

Varecos nus.

Utrum ſonꝰ natus ſenſuz dānato ſit cale facer rea liter.

¶Contra eandē arguit Aureolꝰ
probando:q organa ſenſuū dāna
toꝝ puta tactus caleſiēt realiter.
Primo q: apprehenſio excellētis ca
lidi eſt quedā calefactio: trahens
medium armonie tactus ad extre
mum. Sed ita erit in dānatis:g.

¶Scō.ſcriptura dicit q dānati
mittentur in ignem et ardebunt.

¶Tertio q: auctoritates ſcrīturum
pura Auguſtini et Gregorij nūq̄ di-
ſtinguūt paſſionē itētiōalē a reali.

¶Rñdeo.negaf añs.ad primū q:
et Auerroi.2.de aīa.cō.135. apparet
q organa ſenſuū ad hoc q fiat ſen
ſatio:nō neceſſario:nec de p ſe req
rūt aliquā receptionē niſi ſpūalē:
et ſi alia ꝓcurrat:illa de p accidens
ſe habet ad ſenſationem.

Sancti aliquā do dubitarī de locu tūt de igne in inferni.

Ad ſcōm dicit:q veraciter arde-
bunt et torquebunt mō p̄dicto.

Ad tertiū dr:q argumētū ab au
ctoritate negatiue nō valet. et prē
rea:ſcti ipſi dubitatiue i multis lo-
cis loquuti ſunt:vtrū ille ignis ſit
mālis aut corpal aut mere ſpūa-
lis:pñti diſt.q.3.ar.2.q.1.ad primū.

Intendi et remitti ſ. ſm̄ actiſſimē: poſſibile hoc: de paſſione inētio nali.

Itē ꝓbat idez Durādus:q paſ
ſio itētionalis eſt realis q̄nq̄ me-
diꝰ:ḥrū ſolutio pzer p̄dictis:et ad
abūdantioꝝ doctrinā aduertito.

¶Primo paſſio p̄t dici realis du
pliciter. Primo vt diſtinguit con
tra nihil:et ſic oīs paſſio ſenſus vt
intellectus eſt realis. Scō dr rea
lis q: paſſum recipit formā realē:
ſimilē forme agentis quo ad mo
dum eſſendi: qua forma realiter
tranſmutat cū abiectione alicuiꝰ
ſibi ꝓnenientis:et hec paſſio non
erit i dānatis. Corruptio vero ſen
ſus a ſenſibili:ſine debilitatio or-
gani ſunt p accīs in ſenſatione.i.
nō inquantū mouet intēnalr.
Iſz nālr.prima.ſcē.q. 22.ar. 2.ad
tertiū. Et ꝑma pt e.q.78.arti.3.

¶Ex qb⁹ patēt tria. Primus poſt

viſionem coloris pōt remanere in
oculo ſpēs coloris aut luminis:ſi
ante realis color aut reale lumē.

Scō poſt auditōz magni ſoni
ſpēs ſoni i auditu remanere pōt.

¶Tertio q odoris ſpēs recipiſ in
organo odoratꝰ.ſi aūt odor:iz odo
poſſit ptingere vſq ad cerebrū: ſi
tñ faciens ſenſationez odoratus.

Sēſus nō reci pit for mā obi ce.

¶Scō aduertendū p dicta ꝑhi
et cōmētatoris q ſenſus inquātū
hmōi:nō recipit formā ſui obiecti
vniuoce:ſed tm̄ eius ſpēz vel inē
tionem. Cuz vero dicit ꝑhs q vi
ſio eſt quedaz coloratio: intellige
id eſt actio coloris.

Inten tiōes ſo le ledūt

¶Tertio. Intētiones p ſe pñt cō-
triſtari et ledere vt pz in ſomniāti
bus. Et habeſ a Cōmen.2.de aīa.
cō.121. Item a.s.Tho.3. ſen. diſt.
15.q.2.ar.1.in ſolutione.2.q.

Hēricꝰ quolib. 11.q.8.

¶Cōtra.ckonē arguit Hēricꝰ. Si
in dānatis nō eſt imutatio corru-
ptiua: nec deus immittit doloreꝫ
ergo p̄nihilo eſſet ignis: q decep-
tio eſſet:ſicut in doctoribus: qui
ſomniant ſe comburi.

¶Rñdeo.vt dictū eſt p ſolā imuta
tionē intētionalē pōt ignis interi
ni cauſare doloꝛē ſenſibilē: mō p̄
erpoſito. Deus etiā p̄dicto igni
pōt cōferre virtutē cauſandi ime-
diate doloꝛē ſenſibilē talem et tm̄:
qualez et quantū cauſaret. mediā
te reali imutatiōe obiectiua. De-
fert ēt alia incōmoda corporibus
dānatoꝝ. prima ſcē.q.35.ar.2.ad
tertiū. Item ar.7.q ante ſola ſen-
ſatio cauſabit doloꝛem exterioꝛez
in damnatis declarat.s.Tho.8.q̄
li.ar.18.et.11.

Verna dus de gānaco

¶Cōtra eandē cōcluſionē arguit
Bernardus:q iſta poſitio.s. Th.
videatur irrationabilis. Tum q:
dānati ſcirēt:q ignis ille ſpiritua
liter imutans nō pōt eis nocere.
Tuz q: eq imutaret ignis abſens
ſicut pñs.q: ex quo nō imutat rea
liter ſufficeret:q eſſet imaginat⁹.
Et ſic nō pl⁹ faceret i eis q̄ ignis
ad memoriā renocatus:qđ eſt in
conueniens:ergo.

¶ Rñdeo. Ista positio est oppo-
sita rōnabili dr: nec illud sequit: fal
sum est enim. Ille nēpe ignis no-
cet imittendo dolorē exteriorem ⁊
tristitiā interiorem: habēs quoq;
actionem impeditiuam et deten-
tiuam.

P Ad aliud dr: negando ꝓntiaz: q:
ignis imaginat⁹ non cōiungit ta
ctui: sicut ignis inferni tactui dā-
natoꝝ. Ideoq; imagiatio nō cau-
sat dolorē exteriorē imediate. et vl
terius ignis imaginatus non pōt
esse tam multipliciter nociu⁹ cor-
poribus dānatoꝝ: sicut ignis rea
liter coniunctus.

Nō ꝓue nit di. quiden tie: vt corpora dānato rū cru cienť so la ima giatiōe ignis.

¶ Ulterius nō ꝓuenit diuine ꝓui
dētie q; p solā imagiationē ignis:
corpa dānatoꝝ crucienť. pñti dis.
q.3. arti.2.q.prima. Ideo dānati
nō decipiunť: indicādo illū ignez
esse nociuū. Est eñ veraciter noci
uus ⁊ multipl⁹ causando sitiudi
nem intēsam et discōuenientē: cr-
cludendo sensationē oēm conue-
nientē: causando dolorē ⁊ tristitiaz
in virtutib⁹ appetitiuis: detinēdo
corpa dānatoꝝ: ⁊ impediēdo liber-
tatem arbitrij diuertendi.

Cōclo. ij.

Alia separata pōt
pati et affligi
ab igne corporeo. Hanc ponit. s.
Tho. pñti dist. q.3. in solutione. 3.
q. Itē dī. 2. q. 13. Itē. 3. quoli. q. 23.
⁊. 4. ꝫ gē. ca. 90. Vnī⁹ rō est. Quic
quid impedit a suo ꝓprio motu vt
inclinatione ab aliquo: patit ab il
lo. Sed alia separata impedit ꝑ ignē
corporeum a sua ꝓpria inclina-
tione ergo.

Durā. h. q. ii. ¶ Contra sēam ꝓclusionē arguit
Durādus: supposito q; spirit⁹ sit
in loco ꝑ opationē: id est q; opera
tio sit rō angelo essendi in loco si
cut quātitas substātie. Non enim
intō videt apparēter assignari: ꝙ
liter patiat spūs a loco ꝑ detētio-
nē. Aut eñ patit per operationez
immanentē: que est itelligere aut
velle: et per istas non pōt esse ma
gis in loco ꝙ per essentiam.

P Itē opationes tales sunt volun
tarie. Ipa ꝓo voluntas cogi neq;
Aut patitur per trāseuntē. Et hec
anime cōpetere non potest: aut ꝑ
actionē quā recipit in loco: ⁊ hoc
non: quia talis passio ꝓsuppo-
nit esse in loco.

Rō eēn di i loco angelo multi- plex.

¶ Rñdeo. Scōm. s. Tho. alia sepa
ta vel angelus aut demō est in lo-
co: sic q; sola essentia spiritus sepa
ti: nō est ei rō eēndi in loco: nec so-
la actio in locū: nec sola passio a lo
co: ꝫ ꝓtaq; virtutis. In .q. de ala.
q.21. arti.15. Itē primo quoli. q.4.
Pōt itaq; spūs esse in loco nō solū
per actionē imanētē vel trāseū-
tē: ꝫ ꝑ qualēcunq; vnitionē eius
ad locū tactāvirtute ꝓpria: ⁊ mul
tolocutus virtute diuina.

P Ad id qđ obijcit de opatione im
manēte: dicit q; ꝫ per himōi alliga
tionē: nō impediat ab intellectua
li operatione: impedit tñ a quadā
naturali libertate: que est absolu
tio ad omnē locū corporalē de alia
q.21. ad.17.

Hēric. 8. quol. q.34. ¶ Contra eēndē arguit Hēricus.
Si spūs pateret ab igne ꝑ alliga-
tionē: qua neq; segarari ab eo et
impedit a suo naturali inclinatio
ne: seq; q; nō patiat ab eo nisi oc
casionaliter. sed port⁹ a scipso: si-
cut cor hois excitaret passionē ira
cundie ad presentiā repugnāris.

¶ Rñdeo. Neg; ꝓa. Nā in spū
alligato corꝑi: est duplex passio.
Ꝓria ē qua detinet ⁊ hec ē ab igne
imediate. Seda est ver⁹ dolor exi-
stens in appetitu. Et hec est a spū
mediante ꝓma passione ⁊ intel-
lectione de anima. q.21.

duplex dolor spūs ali gati corꝑi.

Cōclo. iij.

Ꝓnatio di-
uine visionis
est ꝓncipalis pena dānatoꝝ. Hāc
ponit. s. Tho. de alia. q.21. Itē ter-
tio ꝓtra gen. cap. 141. Vnī⁹ rō est.
Illa pena est maxima pena dāna-
ti. per quā ꝓnuat vltimo fine sum
me desiderato. Sed ꝓriuari diui-
na visione et fruitione est huius-
modi: ergo.

Aureo lus.

¶ Contra arguit Aureolus ꝓbā-
do: q; miseria dānatoꝝ essentiali⁹
et formalius ⁊ principalius sit in
eterna displicētia de deo ꝙ in pe

Etrū pe na dā natoꝝ: sit essen tialis di splicen tia de deo.

na damni vel sensus. Illud qđ hz
maiorē rōnē detestabilis: hz maio
rē rōnē mali. ad potētiā cui inest
cōparatā. Sed displicere de divi-
nitate est hmōi. ꝙ nō videre deū:
ergo. probatur minor: q; nō vide-
re deū: est tm malū videti: odiū ve
ro dei est actus qui quantū est de
se: vellet deū nō esse.

Quē nā sit maxi ma pe na dām natoꝝ.

¶ Respōdeo. Argumentū nō ꝓ-
cedit contra cōclusionē. Concedit
ur q; maxima miseria dānatoꝝ
⁊ eoꝝ maximū malū: nō cōsistit
in tristitia: nec in quacūq; ꝓnua-
tione diuine visionis: aut qualicū
q; doloze: sed in eorum peruersa
operatione ⁊ culpa. 4. sen. dis. 50.
q. 2. ar. 1. in solutione. 6. q. Itē pri
ma secunde. q. 39. ar. 4. Itē prima
parte. q. 48. ar. 6. Pena vero dā-
natoꝝ: non ꝓsistit in tali miseria:
sed in ꝓnatiōe vel dolore: aut tri
stitia. de malo. q. 1. art. 4. ad. 1. Itē
1. 2. q. 86. arti. 2. vbi summarie po
nit: q; culpa ⁊ pena tripliciter dif-
ferunt.

falsitas multā opinionis que nā sit sum ma dānatoꝝ pena.

¶ Ex his patet falsitas opiniōis
cuiusdā moderni dicentis: q; qui-
libet dānatus plus punitur a
ipso ꝙ a deo. Opinabatur eñ q;
culpa inquātum huiusmodi esset
pena. Et q; summū malū eēt sum
ma pena: sicut Aureolus.

Distin. xlv.

Frater Ysido. Mlen.

Circa dis. 45. querit.
Utrū sancti qui fūt
in patria cognoscāt
orationes nostras?

Pro
questione
sit ꝓma cō
clusio. Beati vidēt i verbo orationes vocales eis directas.

Concl'o. ij.

Beati vidēt
in verbo de-
uotiones mētales eorum: qui eis
afficiuntur ⁊ cogitationes. Has
duas cōclusiones ponit. s. Tho.
presenti dist. q.3. arti.1. Harum si-
mul: hec est ratio. Quilibet beat⁹
omnia illa videt in divina essen-
tia: que pertinent ad sue beatitu-

Duran dus hic q.4.

¶ Contra ambas arguit Duran
dus in hunc modū. Triplex ponit
tur cognitio in beatis: naturalis:
beatifica ⁊ media: que est revela-
tio. Sz naturaliter nō cognoscūt
beati orationes nostras. Tū quia
anima cōiūcta: que est pfectio::
eas nō cognoscit naturali cogni-
tione. Tū q: talis cognitio est cō-
munis bonis ⁊ malis: mali ꝓo nō
cognoscūt: vt dicit Grego: ius su-
mēs exēplū de anima divitis epu
lonis. Neq; etiā cognitiōe beata:
q: cognitio beata est vna cognitio
semper manēs respectu vni⁹ ꝓn
cipalis obiecti: eodē nō semper se
habētis. Cogitationes ꝓo nostre
nō manent. ergo. Si vero querat
de cognitione revelatoria: sic dicē
dū est: q; cognoscūt: ſm. b. Aug. et
habet dist. 49. in littera. Hec aūt
cognitio revelatoria pertinet ad
beatitudinem accidentalem.

Visio brifica māet ea dē: neq; auget.

¶ Rñdeo. Dicendū q; alia tot ⁊ ea
dē videt in verbo per visionē bea
tificā: in primo instāti sue beatitu
dinis: quot ⁊ que postea visura est
ibidē in eternū. 1. par. q. 12. art. 10.
Propter hoc illa visio manet: nec
quoquo modo mutatur: licet rep-
sentata ꝑ diuinā essentiā que est
ꝓncipale obiectū sint mutabilia.

Opinio Petri de palude.

¶ Sciēdū q; Petrus affert quādā
aliā respōsionē: que nō est proba-
bilis. s. q; eadē visione nō intensa
sed extēsa: beat⁹ nūc videat plura
nūc pauciora vt q; de nouo vident
aliqua nulla facta mutatiōe in vi
sione beatifica. Itē inducit quod-
dā exēplū de videntibus speculū:
quorū vnus hz plures maculas i
facie. Quod nō valet ꝓpter mul
ta. Tū q: taliter vidētes vidēt per
diuersas species numero: non sic
aūt est in vidētibus diuinā essen-
tiā. Tū q: visio rerū in verbo: nō
assimilat ꝓ oia visioni in ꝑspeculo:

Dist.xlvj.xlvij. ⁊.xlviij.

Jrca.46.47.⁊.48 distinctiones querit. Utrū xp̃s in generali et vltimo iudicio iudicans ſm formā humanā: ſit ostēſur⁹ reprobis formā diuinā?

Ad iſti medioclanēſis.

Pro qōne ſit p̄ima cōcluſio. Chriſtus inviltimo iudicio:indicabit nō ſolum ſm naturā humana ſed ēt ſm naturā diuinā. Hāc ponit.s.T.4.diſ.48.q.1.ar.1.Itē.3.par.q.59.ar.2.Hui⁹ ratio eſt.Indicare hoieſrp̃o cōpetit ali qualr:ſm illā naturā ſm quā hz dñiū ſup hoies:⁊ poteſtatē introducēdi hoies ad regnū vel excludēdi:⁊ ſm quā eſt caput eccleſie. Sed oīa hec cōpetunt chriſto non ſolū ſm naturā diuinā ſed etiā hz humanam. ergo/Chriſto competit indicare nō ſolum ſm naturā diuinam:ſed etiā humanam.

Chriſtꝰ nō ſolū p modū meriti: ſz ēt eſſicientis inſtrumentalis ē cauſa nr̃e ſalutis.

Scotꝰ hꝫ diſ.48. q.1.

Cōtra arguit Scotus. Cūdicis xp̃s indicabit ſm formā humanā ſenſus eſt dupler. Primꝰ ideſt in humana natura.⁊ dicit hꝫ ſecūdū tātū p̄comitātiā ad actū. Secūdꝰ eſt vt nō ſolū dicat cōcomitātiā ſz etiā cauſalitatē nature humane reſpectu actꝰ. Si p̄ mō nō videt aliꝰ ſenſus q̄ſtiōis niſi hic. An q̄ xp̃s iudicabit:deponet naturā humanā. Si ſecūdo mō. Hoc eſt falſuz loquēdo de indicare p̄ncipaliter indicare illo mō quo arguēs iprobat ſed tāſūmodo q̄ ipſe xp̃s: ſm q̄ hō indicabit auctoritate ſecūdaria:ſub primaria auctoritate q̄ reſidet apud trinitatē.ſicut p̄z p̄ dicta eius in pbatione cōcluſionis allegata. Itē diſ.48.q.1.ar.1.⁊ ad 4.Itē.3.parte.q.59.ar.3.Item diſtin.48.q.1.ar.1.ad.2.Itē.3.parte q.59.ar.2.⁊ ad.3.Per hec pariter ſoluunt duo alia obiecta: contra hāc cōcluſionem.

Scotꝰ p̄ dicere cōcomitātiā ſz etiā cauſalitatē nature humane reſpectu actꝰ. Si p̄ mō nō videt aliꝰ ſenſus q̄ſtiōis niſi hic. An q̄ xp̃s iudicabit:deponet naturā humanā. Si ſecūdo mō. Hoc eſt falſuz loquēdo de indicare p̄ncipaliter indicare illo mō quo arguēs iprobat ſed tāſūmodo q̄ ipſe xp̃s: ſm q̄ hō indicabit auctoritate ſecūdaria:ſub primaria auctoritate q̄ reſidet apud trinitatē.ſicut p̄z p̄ dicta eius in pbatione cōcluſionis allegata. Itē diſ.48.q.1.ar.1.⁊ ad 4.Itē.3.parte.q.59.ar.3.Item diſtin.48.q.1.ar.1.ad.2.Itē.3.parte q.59.ar.2.⁊ ad.3.Per hec pariter ſoluunt duo alia obiecta: contra hāc cōcluſionem.

Chriſtꝰ ⁊ hō indicabit auctoritate ſecūdaria.

Sciēdū q̄ Scotꝰ in duobus argumētis nō recitatis ſupponit q̄ xp̃s ſm q̄ homo non habeat aliā rōnē cālitatis reſpectu ſalutis hūmane quo ad gr̃az ⁊ gloriā niſi dūtaxat p̄ modū meriti:q̄ē falſum: cū ēt habeat vt cā efficiēs inſtrumētalis.3.par.q.48.ar.6.⁊ ad.3. itē.3.parte.q.59.ar.3.

Cōclo.ij.

Chriſti diuinitas in iudicio a ſolis bonis videbit.Hāc ponit.s. Tho.diſt.48.q.1.ar.3.Huius ratio eſt.Dānandi in iudicio videndo xp̃m nō gaudebūt ſed triſtabūtur.Sed ſi viderent eius diuinitatē gauderent ⁊ nō triſtarent:ergo nō videbunt chriſti diuinitatem.

Utrum diuina eſſentia poſſit videri ſīa gaudio videntis

Cōtra cōcluſionē arguit Sco.1. p̄obādo q̄ diuina eſſentia p̄t videri ſine hoc q̄ videns eam gaudeat primo. Omne abſolutū p̄ alio p̄t ſine cōtradictione eſſe ſine eo.Sz viſio diuine eſſentie eſt abſolutū quid ſaltem ab omni reſpectu ad gaudiū ⁊ eſt p̄ius naturaliter eo. Nō enīz obiectū delectat niſi p̄ app̃hēſum: ḡ p̄t eſſe viſio diuine ēntie ſine delectatiōe. Nec hoc negaret p̄honiſi q̄ poneret p̄mā cām neceſſario coagere ſecunde:quod negant theologi.

Rñdeo.Concedit q̄ de potētia dei abſoluta viſio diuine eſſentie poſſet eſſe in intellectu humano nullo actu delectationis vel dilectionis dei exiſtente in voluntate ſed hoc nō eſt poſſibile de potētia dei ordinata:nec ſm ordinē naturalē actuū intellect⁹ ⁊ volūtatis. eodē modo ſatisfit aliis inſtātijs.

Sciendū p̄o q̄ per illud Jo.17. Hec eſt vita eterna nō intelligitur actio intellꝰ:que eſt q̄dā vita:vt dicit.12.meta.⁊ per.2ñs ſi ſit eterna eſt vita eterna:q̄ ſic dānati haberēt vitā eterna. Scriptura etiā cōtradicit:q̄ vitā eternā ſolis bea

Idem Scotꝰ ibi.

Utrum beatus poſſit frua deo.

Rñdeo. Negat p̄ñtia: q̄ aliqua deficiūt:que nō deficiebāt ſibi ante beatitudinē.ſ.falſum iudicium rationis quo aliquid non bonum oſtenditur ſub ſpecie boni. De veri.q.24.ar.8.⁊ ar.2.

Quinto arguit.Cōtra libertatē volūtatis eſt:q̄ determinet ad bene velle p quēcūq̄ habitū inherētē ſibi.ḡ nō ſubiacet habitui ⁊ per conſequens nec neceſſitatur.

Rñdeo. Negat añs.licet aūt voluntas ſit p̄ior habitu ſibi inherēte:eſt tñ poſterior: itellectu ⁊ ſuis habitibus.Et vltra hoc eſt poſterior: deo:q̄ per habitū volūtati impſſuz determinat eā neceſſario vl̄ ꝓtingēter ad aliq̄d. De ver. q.22. ar.8.Itē.1.par.q.105.ar.4.

Sexto arguit.Si volūtas beati neceſſitaret ad fruēdū deo:tō eſſet q: illa viſio tāq̄ includēs pfectionē cuiuslibet alteri⁹ finis:tri ſecce nō relinq̄t volūtatē in potētia reſpectu alteri⁹ ⁊ tollit oēz p̄uationē ſicut forma celi a ſui mā.ſz hoc nihil eſt:q: nulla forma tollit p̄uationē a ſuſceptiuo alteri⁹ forme Stāte.n.aptitudine ad recipiendū:nō p̄t tolli carētia niſi ponat illā.Forma ḡ celi a ſua mā nō tollit p̄uationē aliarū formarū: q: eas nō cōtinet eminēter eo modo quo ens infinitū. Unde iſtavia ponendi celum incorruptibile videtur irrationabilis.

Rñdeo.Hec tō nō aſſignat a.s. Th.in ꝓpoſito:ſed q: videnti deū enidēter apparet deū eſſe ſummū bonū:nihil hñs odibile vel triſtabile. Nec p̄t ei apparere ſub rōne

tis p̄mittit.Matth.25.iuſti ꝓ in vitā eternā.Item Jo.17.vt oē q̄ dediſti ei:det eis vitā eternā.4.diſtin.46.q.1.ar.2.q.3.i ſolone. 4.

Cōtra eandē cōcluſionē arguit itē Scotꝰ:q̄ beatꝰ nō neceſſario fruatur deo:⁊ q̄ clara viſio nō inferat neceſſario dilectionē ſui.p°. Cauſa p̄ma opatiōis ē potētia.habitꝰ vero ſcōa ⁊ inſtrm. Sed cā p̄ima nō neceſſitat per ſecūdā:ḡ. Nullꝰ habitus aut lumen glorie:neceſſitatē volūtat ad fruendū deo.

Rñdeo.Dſ p° q̄ habit⁹ q̄ōr: lumē glorie p̄t dupl̄r ꝓſiderari. Primo mō vt eſt q̄dā qualitas habitualis inherēs intellectui:⁊ ſic nō neceſſitat.Secōo mō:vt eſt lumen offerens volūtati ſuū pfectiſſimū oīm ſub oi rōne boni et excludēs oēz falſaz eſtimationē p̄ticā de volēdo vel nolēdo:⁊ ſic neceſſitat.

Lumē glorie: ſilicet nō neceſſitet videntē.

Dicit ſcōo:q̄ lumen cū ſit ſubiectiue in intellꝰ:potētia p̄ore volūtate:hz rōnē cauſe p̄time reſpectu volūtatis:tū ex pte ſubiecti:tū ex parte obiecti:q̄ facit eſſe p̄ſentem intellectui q̄ volūtati. Obiectum enim p̄ius eſt potentia vel actu potentie. Et vlterius:vt per ſecta qualitas ligat mētes beatorū cū deo:vt ſint vnus ſpiritus cū illo.3.cōtra gen.cap.62.

Secundo. Beata virgo habuit in via maiorē charitatē:charitate alicuius beati inferioris gradus: ⁊ tñ iſta charitas nō neceſſitabat eam ad fruendū deo:etiā quando cōtemplabatur deum.

Rñdeo. Similitudo nulla: q: beata virgo invia non habuit lumē glorie in intellectu: cuius habuerit perfectā charitatē in volūtate.1.parte.q.82.arti.2.Item de veri.q.24.ar.8.

Tertio arguit.Volūtas impatillā viſionē.ḡ p̄t nō imperare ⁊ p 2ñs non frui.Añs eſt.b.Augu.de tri.dicētis.In gignitione p̄bi cōcurrit volūtas ſic copulās.Conſequētia p3:q: cōtingēter cōmngit.

Rñdeo.Si impat:neceſſario imperat ⁊ nō ꝓtingēter:q: intellectꝰ nō p̄t oſtēdere volūtati beati/illud eſſe bonū beato. Nā vt dictū fuit: viſio illius ſummē veritatis oēm falſaz eſtimationē excludit: tā ſpeculatiuā q̄ practicā:inviā ⁊ particulari. De veri.q.24.ar.8.

Quarto. Volūtas beata eſt eadē:q̄ p̄ius fuit nō beata.ergo oīa p̄t q̄ p̄iꝰ:q: nihil eā impedit nec aliquid ei deficit.ergo.

Rñdeo. Negat 2ñtia: q: aliqua deficiūt:que nō deficiebāt ſibi ante beatitudinē.ſ.falſum iudicium rationis quo aliquid non bonum oſtenditur ſub ſpecie boni. De veri.q.24.ar.8.⁊ ar.2.

Quinto arguit.Cōtra libertatē volūtatis eſt:q̄ determinet ad bene velle p quēcūq̄ habitū inherētē ſibi.ḡ nō ſubiacet habitui ⁊ per conſequens nec neceſſitatur.

Rñdeo. Negat añs.licet aūt voluntas ſit p̄ior habitu ſibi inherēte:eſt tñ poſterior: itellectu ⁊ ſuis habitibus.Et vltra hoc eſt poſterior: deo:q̄ per habitū volūtati impſſuz determinat eā neceſſario vl̄ ꝓtingēter ad aliq̄d. De ver. q.22. ar.8.Itē.1.par.q.105.ar.4.

Sexto arguit.Si volūtas beati neceſſitaret ad fruēdū deo:tō eſſet q: illa viſio tāq̄ includēs pfectionē cuiuslibet alteri⁹ finis:tri ſecce nō relinq̄t volūtatē in potētia reſpectu alteri⁹ ⁊ tollit oēz p̄uationē ſicut forma celi a ſui mā.ſz hoc nihil eſt:q: nulla forma tollit p̄uationē a ſuſceptiuo alteri⁹ forme Stāte.n.aptitudine ad recipiendū:nō p̄t tolli carētia niſi ponat illā.Forma ḡ celi a ſua mā nō tollit p̄uationē aliarū formarū: q: eas nō cōtinet eminēter eo modo quo ens infinitū. Unde iſtavia ponendi celum incorruptibile videtur irrationabilis.

Rñdeo.Hec tō nō aſſignat a.s. Th.in ꝓpoſito:ſed q: videnti deū enidēter apparet deū eſſe ſummū bonū:nihil hñs odibile vel triſtabile. Nec p̄t ei apparere ſub rōne

boni q̄ tale bonū odiat aut ab ei⁹ dilectione cesset. Et vlteri⁹ q: habit⁹ gratie ꝛ charitatis patrie: ne cessario iclinat volūtatē ad diligēdum ꝛ fruendum.

¶ Dicit scō q. s. T. assignat cāz incorruptibilitatis celi: qm forma celi replet totā potentialitatē sue materie ꝛ tollit omnem priuationē ab illa. 1. parte. q. 66. ar. 2.

¶ Ad argumēta Godofredi ꝛ Durādi ꝛ Bernardi p3 solutio p̄ dicta: q: versū cōcludūt: sed nō cōtra intellectum conclusionis.

Conclo. iij

In vltimo iudicio q̄libet legere poterit in sua ꝛ aliena pscia oia merita ꝛ demerita: ppa ꝛ aliena. Hāc ponit. s. Th. di. 43. q. 1. ar. 5. in soln. q. 2. Huius rō est. Quicūq; manifeste ꝛ euidēter cognoscit aliquā sniaz eē instā cog̃scit merita sniati. Sz q̄libet i finali iudicio cognoscet mānifester eui dēter sniaz sui ꝛ alio⁊ esse instā. g̃ cognoscet manifeste sua et aliena merita vel demerita.

¶ Cōtra arguit Durād⁹. primo. Durā. hic. dis. 47. q. 2 Ad notitiā iuste snie sufficit scire: q̄ hi sūt bōi ꝛ illi mali. g̃ nō oz sin gillati scire oia merita ꝛ ōmerita.

P̄ Rñdeo. Negaf̄ ans. Nā iz, ad generalē ꝛ cōsuetam notitiā illud sufficiat: nō tñ ad perfecte cognoscēdū diuinam iustitiam.

¶ Scō. Nulla auctoritas scripture asserit: q̄ petā alicuius in spāli fiant alijs nota: iz de peccatis p̄priis dicat. b. Augu. 2. de ciui. dei. q̄ omniavnico mētis intuitu enumerabuntur: ergo.

Proba. ¶ Rñdeo, negaf̄ ans. Nā apls primo ad cor. 4. ait. Illuminabit abscondita tenebrarū: vbi glosa ait. scz bona ꝛ cogitata bona ꝛ mala tūc priuf: q̄ aperta ꝛ nota erūt omnibus. Idē peccata Chrysostom⁹ ꝛ recitaf̄. 4. sen. dist. 17. c. cū ergo. Pariter Anselmus i libro de similitudinib⁹: ꝛ alij multi sancti: similia dicunt.

Cōclusio. iij.

Probabile est q̄ illud iudiciū quātū ad discepta tionē ꝛ sniaz: fiat mētalr ꝛ nōvocaliter. Hāc ponit. s. D. di. 47. ar. 1. in soln. 2. q. 1mi⁹ rō est. Advltimū iudiciū nō requirit inestimabilis magnitudo tpis. Sed si illud fieret vocaliter: illud exigeret: ergo.

¶ Cōtra arguit Durā. 1. Eps iudicabit: vt de⁹ ꝛ vt hō. Ergo fiet diuino mō. s. mētalr quo ad discussionem: ꝛ modo humano. s. vocaliter: quo ad prolationē sententie. Durand⁹ dist. 47. q. 1.

¶ Rñdeo. In iudicio erit duplex snia. s. particularis cuiuslibz: qua in iudicio: vna mētalis ꝛ altera vocalis. Duplex erit snia

iudicabit tali ꝛ tante pene vel tali ꝛ rāto p̄mio. Et ista fiet mētalr sicut ꝛ discussio meritoꝝ. Alia vero snia erit g̃nalis vna p̄ beatis alia p̄ dānatis: ꝛ de ista g̃nali pbabile est: q̄ fiat vocalr: qz nō reqrit tpis prolixitatē sicut prima requireret: ꝛ de illa prima intelligit. s. Tho. vt credo: vbi supra. arguendo in oppositum.

¶ Scō snia dz aptari sniato: g̃ sicut ptra alas tñ/fit spūalr/cōtra totū hoiem fiet corpalr ꝛ mētalr.

¶ Rñdeo. Cōcludit de snia g̃nali: nō aūt particulari. Et itepz q̄ snia pl⁹ dz coaptari accusatiōi vel excusationi q̄ ipsi iudicando. Constat autem q̄ illa discussio erit tantum mentalis.

Distictio. xlix.

Circa distinctionem q̄dragesimānonam q̄rit p⁹. Utrū vltima beatitudo vel felicitas humana/sit aliquis act⁹ eternus? Wagf. Paul⁹.

Pro qōne sit prima pcō. Beatitudo est actus ꝛ nō habitus. s. Doc. 4. sen. dist. 49. q. 1. ar. 2. in rñsione secunde q̄stiuncule.

¶ Cōtra arguit Sco. ois beatitudo est pfectio beati: sed nulla opatio siue act⁹: ē formalr pfectio operātis: ergo nulla opatio est beatitudo. maio: nota. mino: pbat. Scōm⁹ d. 49. q. 1. ar. 2.

Mult⁹ effect⁹ est formalr pfectio sue cause: iz operatio est effectus

operātis: ergo ꝛc. mino: nota. maior: pbat. Ois cā vel est eqnoca: vel vninoca. si equinoca: est perfectio: effectu. si vninoca: est eque pfecta. cōfirmatur mino: primi argumēti. Quicqd pficit: mutat: sed agēs inquātū agēs: nō mutatur: alioquin inquātuz est in actu: eēt in potētia: ergo ꝛc.

¶ Scō. nulla creatura est cā sue beatitudinis: g̃.

(ca. 15.) P̄ Ad hoc argumētū: negaf̄ mior. Nam ois opatio vel est transiens vel imanēs: vt 9. meta. ꝛ primo ethi. Aliqne transeuntes sunt perfectio agentis: vt declarat. s. Do. de potentia. q. 7. articu. 1. omnis vero operatio imanens: est perfectio formalis ipsius agentis. p̄ma scō. q. 3. ar. 3. ad. 3. Item. 3. contra gen. cap. 24. Et quo loco elicitur q̄ vltimum: per qō vnaquēq; res ordinaf̄ ad finē: est ei⁹ opatio diuersimode: tñ p3 diuersitatē opationis. Nā q̄dā opatio rei est vt ē alicui⁹ mouētis: sicut calefacere ꝛ secare: q̄dā vt ab alio mote: sic calefieri: q̄dā est pfectio operātis actu exītis in aliud trāsmutandū nō tēdēs: cuiusmodi ē itelligere ꝛ velle ad pbōnē dicte minoris: negaf̄ maior: nā agēs p̄ducēs effectū vninocū vel eqnocū p talē p̄ductionē fo f̄alr pficit i actu: qz sic p̄ducēdo attigit suū vltimū finē: qz ē pfectio: oi tali agēte: ꝛ actiōe ꝛ effectu. Uñ. 9. D. 3. 5 Gen. c. 21.

¶ Ad impbationem 6i: q̄ argumētū nihil pbat. nisi q̄ ois cā: ē nobilior vel eque nobilis sicut effectꝰ: qd̄ p̄cedit: cū hoc tñ stat: q̄ effectus aliqs sit pfectio cāe. Manifestū est. n. q̄ accūs ꝛ ois p̄ria passio: est effectus sui subiecti: vt probat pha. 7. met. ꝛ tñ subiectuz suū perficit formalr. Iz. n. sōm sit simplr pfectio⁹ accētis: accūs tñ vt pfectiuum sūi: est sm q̄d sūo ipso pfecti⁹: sicut albedo inquātū dat sūo esse album. (ca. 4.)

¶ Ad p̄firmationē minoris primi argumēti: negaf̄ maior: tñ q: pha. 7. physicoꝝ. c. 5. negat p̄fitiā ibidē factā. hoc pficit. ergo mutat. sic. probat de acqsitiōe scientie ꝛ quātitatū ꝛ vltr qualitatū de p̄ma ꝛ 3rta spē. tñ q: non est incōueniēs dicere oē agēs creatū: dū de ocio erit i opationē aliquo mō mutari: sicut dicit⁹ ibidem. Uñ. 9. D. 1. sen. di. 8. q. 3. ar. 1. ad quartū. Jn oib⁹: in q̄bus opatio differt a substātia: opz esse aliquē modū mot⁹: er hoc: q̄ erit de nouo i opationē: qz acqrit in ipso operatio: que prius non erat.

¶ Cōtra hāc rñsionē: sic arguitur. pbādo illā p̄fitiā eē bonā. hoc pficit. g̃ mutat. oē illō mutat: q̄ acqrit aliqd: q̄ ante non habebat: sed quicqd perficit est hmōi. g̃ ꝛc.

¶ Rñdet. negādo maiorē. Nullum mutat nisi aliquā formā acqrat ad quā sit mot⁹: ois aūt mot⁹ vel est ad quātitatē. sient augmētuz ꝛ diminutio: aut ad vbi sicut loci mutatio: aut ad q̄litates tertie speciei sicut alteratio: ꝛ si ergo q̄s acqrat de nouo aliquā q̄litatez p̄me spēi: siue aliquā relationez pp hoc non mutat: qz ad hoc: non est mot⁹ vt probatur. 5. ꝛ. 7. physi.

¶ Scō p̄cipaf̄ arguit sic cōtra cōclusionē. Illud nō ē bītudo: cuius nos sum⁹ cā: sed nos sum⁹ causa nostre opationis. ergo ꝛc.

¶ Rñdet ad hoc. s. D. 4. sē. di. 49. vbi. s. q̄ in actu sunt duo. s. substātia act⁹ ꝛ forma ipsi⁹ aq̄ pfectionē hz. Uide ibi: ex q̄ rñsione negatur maior. s. q̄ sim⁹ cā actus inquātū est beatific⁹: iz sumus cā: quantuz ad eius substantiam.

P̄ Cōtra hanc respōsionē arguitur sic. A quocūq; dependet p̄i⁹: dependet ēt posteri⁹: in essentialr ordinatis. sed substātia act⁹ ꝛ ei⁹ pfectio siue substātia sunt essentialr ordinata. ergo si substātia actus dependet ab intellectu creato: ab eo dependet etiam eius perfectio.

¶ Jtē potētia nunq̄ elicit actum nec cū aliqua circūstātia: circūstātia aūt est forma actus. ergo potētia est causa formē actus.

¶ Itē causa prima ⁊ secūda nō hā
bēt distinctos effectus proprios:
tū q; respectu neutrius: esset hec
prima ⁊ illa secūa: tū q; illa forma
sine pfectio actꝰ quā dicis causa-
ri ab habitu: esset necessario for-
ma absoluta: cū relatio nō sit per
se terminꝰ actiōis. nō est aūt pba
bile actionē attigerē obiectū bea-
tificum includere duo absoluta.

¶ Ad hec rñdet dicendo primo q;
oia procedūt ex falsa imaginatione
opinant. n. f. doctor dicentē: q; in
actu sunt duo realr distincta q; nō
dicit: sed solū q; illa visio beatifica
hz duo distincta fm rōnē. Primū
est q; ille actꝰ in generali est intel
lectio sine vi sio. ⁊ fm hāc cōsidera-
tionē: principiū eius est intellectꝰ.
Scōz est q; est visio sine itellectio
talis obiecti: ⁊ hoc hz nō qđ a po-
tētia itellectiua fz ab habitu vel spē:
vel essentia diuina supplēte vicez
spēi: q; determinat actū ipsius potē
tie ad tale obm: sicut pz i siti de in
tellectiōe lapidis ⁊ visiōe corpali:
vt diffuse ōclarat. s. D. 2. ptra Gē.
c. 76. ⁊. 4. sen. di. 49. q. 2. ar. 10.
P Dō q; ad primū q; tot sunt actus vi-
sionis beatifice fm qđlz sui abso-
lutū: est ab vtroq; s. a potētia itel
lectiua ⁊ ab habitu gr̄ie: q; supplet
vicē spēi: fz a potētia hēat q; sit co
gnitio: ab habitu āt q; sit respectū tal
obiecti. Et q; scōa cōsideratio est
formalior et determinatior. iō. s.
D. dicit q; actꝰ ille fm sūaz sūa: est
a potētia nāli ⁊ fz sūā formā ē ab
habitu. negat ergo minor. Q; vbi
est prius ⁊ posteriꝰ siue ordo essen
tialis ibi est realis distinctio: sed
actꝰ ⁊ forma eiusdē nō sunt realr
distincta: vt dictū est: iō nō sequit.

Idem actꝰ est formalr ⁊ mālis diuersi-mode cōsidera tus.

P Ad secūdā iprobationē pz per
idē: q; forma de q. s. D. loquit: nō
est aliqđ absolutū distinctū a sba
actꝰ: fz ipemet actꝰ fz vnā cōsidera
tionē est formalis ad seipsuz ⁊ fm
aliā mālis. sicut pz de aia: q; vt sen
sitiua est mālis ad seipsam: vt est
mā. P Ad tertiā eodē mō rñdet q;
ex illo falso psupposito procedit.

¶ Tertio principalr arguit sic. In
eo pfistit btitudo: qđ est pfectius
sed hitus est perfectior actu. g. i ha
bitu pfistit btitudo. maior nota.
Minor pbat. Tū q; illud est pfec-
tiꝰ: qđ est diuturniꝰ. z. top. fz hitꝰ
est diuturnior actu. g. ⁊c. tū q; ha-
bitus ē cā equoca respectu actus
ergo est perfectior actu.

¶ Rñdet. negādo minorē pma se-
cūde. q. 71. ar. 3. vbi diffuse pbat:
actū esse nobiliorem hitu. P Ad p
mā. pbationē pz pmē minoris. ne
gat maior loquēdo de perfectiōe
simplr: fz sit vera de pfectione fm
qd. s. D. vbi. s. P Ad aliā iprobā-
tionē dr q; fz hitꝰ fit cā actꝰ in ge-
nere cāe efficiētis: tñ actꝰ est cā ha
bitꝰ in genere cāe finalis: hoc ē āt
nobiliꝰ. Negat ēt pña q; fz cā equ-
noca principalius sit nobilior effectu
nō tñ cā instrālis: cuiusmodi ē ha
bitus respectu actus.

¶ Quarto. Nulla opatio i media
te pficit eēntiā aie: sed btitudo im
mediate perficit eēntiā aie. g. ⁊c.
Maior nota: minor probat. Nobi
lior ⁊ pfectiōi cor̄ndet nobilius p
fectibile: fz btitudo ē nobilissima
perfectio: essentia aūt est nobiliꝰ
perfectibile q; potētia ergo ⁊c.
P Scōo pbat eadē minor: q; tunc
si potentia separet ab essentia aie
esset beata: aia aūt non: q; careret
imediato susceptiuo beatitudinis.
P Tertio. q; sequitur: q; nā intelle
ctualis nō eēt beata: nisi p accns
s. rōne sue potētie: q; est accns: sicut
calefieri inest ligno p accns: rōne
caloris. P Quarto grā ē btitudo ⁊
fz gra est in essentia anime. g. ⁊c.

¶ Rñdet. negādo minorē. Ad pri
mā. pbationē: dr ad secūdā partē
minoris: q; fz aia fm suā naturaz
sit nobilior potētijs: potētie tamē
sunt nobiliores fm qd ipa anima
inquantū sunt actus eius.

P Uel alr rñdet: q; aia dupliciter pōt
cōsiderari. Uno mō cū precisione a
potētijs. Alio mō: vt icludit potē-
tias. ⁊ sic est nobilior seipsa: primo
mō cōsiderata. Jō illa pbatio nō

Opatio btifica: effectꝰ recipit i essentia q; in potētia.

valet: q; false imaginat q; opera-
tio btifica recipiat solū in potētia
aie ⁊ nō in essentia. pfectius. n. fz
nō imediatiꝰ: recipit i essentia q;
i potētia. Quo āt potētias aie pos-
sit eē subiectū alicuiꝰ. vide i. q. de
vir. q. 3. vbi querit: vtrū potentia
aie: possit esse subiectū virtutis.

¶ Ad secūdā improbationē dicit
pō q; potētie nō pñt ab aia separi:
q; sunt nāles eiꝰ. ppetates. Jō ca
sus est ipotis. P Dr̄ secōo: q; posito
fz nō pcesso. q; sequenē ab aia. nega
tur pñtia. s. q; possit btificari. q; po
tētia aie talr separata: nō eēt princi
pale: nec sbale susceptiuū: nec elic
itiuū btitudis: nec opatio btifica
nec sic imanēs ⁊ vitalis: posset in
tali accīte separato recipi. P Ztē da
to: q; in ea posset recipi sub rōe q;
ē visio aut volitio: nō tñ sub rōne
qua est btitudo: fz forte sub alte
ra: sicut nec itellectꝰ videtis ue-
nō est pprie beatus: fz aia: q; nō
videt ipse intellectꝰ: vt qđ. fz vt ḡ.
P Ztē dato q; aliquo mō posset di
ci beatū: ñ tñ simplr: fz solū fz qd.

Potentia aie ꝑ se separata: nō eēt btifica bilis

¶ Ad tertiā improbationē. negatur
pñtia: q; potētia aie: fz sint accidē
tia aie: nō tñ pueniūt. ei per accns
cū sint nāles eiꝰ ppietates: ⁊ sūt
ei p se rō agēdi ⁊ recipiēdi tā actꝰ
pmos q; secūdos. Sicut dō aūt ō
ligno calido nō est ad ppositū: q;
caloz nō inest ligno: nisi p accns:
tū ēt q; caloz nō pōt esse pncipiuz
operationis imanentis.

Hec ꝓpositio: fz est q; sit ibi ꝑdicatio essentialis. i. q; beatitudo: duplicis ē sensus.

¶ Ad quartā improbationē: dr̄ q;
maior. pōt hr̄e duplicē sensuz: vnꝰ
fz est q; sit ibi ꝑdicatio essentialis. i. q;
gra sit eēntialr btitudo ⁊ sic ē fal
sa. fz a. n. cōsumata idē est q; glo
ria: nec talis gloria eēntialr bea-
titudo Aliꝰ sensus est q; sit ibi ꝑdi
catio cālis. i. q; gra cōsūata sit pn
cipiū actuū btificoꝝ: sicut ēt nūc
est pncipiū actuū meritoꝝ. tū.
Sic ḡ nō ois gra est btitudo sed
solū gloria q; pfistit i actu scō at
tingente obiectū beatificum.

Aureo.

¶ Cōtra eādē arguit Aureo q;
btitudo nō pfistit i suā opatione fz

rōnē absolutā. fz iquātū exhibitiua obiecti ⁊ facit ipm nobis pñs.
prio opatio sub illa rōe ē btificati
na: sub q; ē sanatiua: fz nō ē sanati
na: vt est opatio: fz vt exhibitiua
obiecti. g. maior nota: p Augusti-
nū. 12. de ci. dei. minor pz: q; soluz
finis hz salvare: non autē id qđ est
ad finem vt sic: operatio autez in
ratione qua est operatio precisa
exhibitione obiecti: est ad finem.

¶ Ad hoc respōdetur: q; nō milit
at cōtra pclusionē: sed magis eā
declarat. P Ubi notādū q; in actu
obiecti quatuor cōsiderari pos-
sunt. primū est sua entitas abso-
luta ⁊ sic est beatificatiuus in po
tētia intellectualis nature forma
liter tanꝫ potissima pfectio rece-
pribilis in eadē formalr. fz ex hoc
non hz q; actu beatificet: sicut nec
albedo ex sua absoluta eēntia hz
pciso ol alio q; actu dealbet: q; si
nō ioformaret subiectū: nō dealba
ret. A simili: visio dei si separetur
ab ol subiecto: nō btificaret actu:
esset tñ beatificatiua in potentia.
Scōm est esse suū per modū inhe
rētie: ⁊ sic actu beatificat. Tertiū
est respectꝰ ad eiꝰ ppriū subiectū
qđ ⁊ quale sit ⁊ talis nō. est. nacta
indifferēter qđlz subiectū: sed so-
lū subiectum sibi ꝓportionatum.
Quartū est respectꝰ ad obiectum
beatificū. Qui quidē respectꝰ dr̄
pōt cōsiderari pōt. vno mō fm se ⁊
sic nullo mō beatificat: alio mō ex
parte sui fundamēti: qđ ē visio bea-
tificatiua. ⁊ sic hz q; sit cōplectiuū
btitudis formalis inquantū. s. est
quidā pfectio pfectissima nāe itellectua
lis: cū suo pfectissimo obiecto per
actū pfectissimū: ⁊ ē exhibitio bti
tudinis obiective: non tñ quidē
pñtia: fz tali pñtia ē terminꝰ ⁊ ob
iectū visiōis ⁊ fruitionis: q; nulla
alia pñtia suffic ad btitudinē. s. d.
4. sen. di. 49. q. 1. ar. 2. q. 2. ad. 5.

Quātuor cōsiderari pñt i actu beatifico. primū

Quātuz

Scōm

Tertiū.

Quartū

Conclo. ij.

Beatitudo siue felicitas hois est actꝰ eternitate mēsuratꝰ siue vita eterna. vbi. s. q. 3. Itē cō

ra Gentiles.3.c.61.

Scot⁹ d.49.q.1.

¶Cōtra arguit Scotus.Actꝰ ſm ſuā ſubſtātiā mēſurat euo. ꝯ etiā ſm ſuā formā:tz ꝑſa:q; ſi ſcōz ſub ſtātiā mēſurat euo ꝛ ſm formam eternitat:ꝛ ſeqret ꝙ eēt imutabilior ſm formā ꝙ ſm ſubſtantiam.

¶Rñdet.ꝓmo q argnēs decipit nō ītelligēdo. s.D. Supponit.n. q.s.D.opinat:ꝙ operatio btificaꝝ qnāū ad ſubſtātiā mēſurat euo:ꝛ quātū ad formā et eternitate:hoc ātꝝ s.D.nunq̄ dixit.Uerūtñ ponit.s. D.ꝙ eſſe āgeli vel aīe rōnalis mēſuratur euo: et eius eſſentia nunc eui: opatio aūt btifica mēſuratur eternitate:nō q̄ſi mēſura adequata: ſed ꝑ quandā participationē. Uñ ſi ꝺ hoc intēdit arguere:oportet arguere ſic:ſba āgeli ſine anime:mēſurat euo.ꝯ actꝰ btificꝰ:alioq̄n ſba angeli eēt imutabilior ꝙ actus:hoc aūt ē falſuz.cū ſba non ſit mutabilior accidente.

Nō opinat.s. D. opationem btificaz mēſurari euo.

¶Rñdet. Negādo ꝙ̄tiā.Ad ꝓbationē negat falſitas cōſequentis.. Nullū.n. accidēs eſt ꝓpue loquēdo mutabile ꝛ tā ſubiectū eius eſt mutabile: potiſſime i ꝓpoſito de ſba āgeli:vtpote ſubiectū diuerſarū mutationū exñs:quātū ad voluntatiōes ꝛ cognitiones.ꝑ Sz opatio bti beatifica eſt imutabilis triplr.ꝑ Tū qz cūſtit actꝰ ſcōz ꝛ nihil hñs de potētia paſſiua:nō pōt eſſe ſubiectū motus aut mutationis.ꝑ Tū ſecūdo qz ꝙ nulli creature potētiā pōt incipere:aut deſinere aut quōlibet variari.ꝑ Tū tertio qz ē opatio vniformis ꝛ ſupnālis ꝛ ꝓpria tio diuine opatiōis ꝛ diuine imutabilitatis.ꝑ Ad hoc faciūt verba s.D.ꝓñti di.q.1.ar.2.q.3.tertū.

Opatō btificaē rū mutationū exñs:quātū ad volimutatiōes ꝛ cognitiones.

¶Scdo ꝓncipaliꝝ arguit ſic. Nullu mēſuratū eternitate:pōt nō eē. Iz actus btificus pōt nō eſſe: ſaltē per diuinā potētiā.ergo ꝛc.

¶Rñdeo.ꝙ maior eſt falſa: deeo q̄ mēſurat eternitate ſolū ꝑ participationē huiuſcemodi eſt actꝰ beatificus. Ad hoc em ꝙ aliquid ſit eternū ꝓncipaliter nō requrit oi moda carentia potētie:nō eēndi: Iz ſufficit imutabilitas ſupradicta

Eternū ꝓncipaliter cōſtituit imutabilitas.

¶Tertio pena dānatoz nō mensurat eternitate diſtincta ab eno. ergo nec gloria beatorum.

Eternū eſt pūtione ſi nis ꝛ remotiōis ois mutatiōis.

¶Rñdet:negando ꝙ̄tiaz:q; vita eterna beatoz:nō ſolū eſt eterna: ex defectu finis:ꝙ quē modū etiā pena dānatoz dr eterna.Iz volterꝰ quātū ad remotionē ois mutationis:nō ſolū in actu:quā ēt eui includit:ſed ēt in potētia. In pena aūt dānatoz eſt trāſmutatio ſm id.Job.24.Jbū: ab aqs nimiū:ad caloꝛē nimium.s.D.ꝓima par.q. 10.ar.3.ad ſecundum.

Queſtio.ij.

Queritſcōo.Utrū vltima hominis btitudo/ſiſtat eētialiter in actu intellectus?

Scot⁹ hic qō 4.

Pro qōne ſit ꝓma cōcluſio; Nois felicitas nō ſiſtit eſſentialiter in aliquo actu volntatis.4.ſen. diſt.49.q.1. ar.1.q.2. Itē ꝓma ſcōe.q.3.ar.4.Itēterttio contra Gen c.25.

¶Cōtra arguit Scotꝰ.Prio in eo ſiſtit btitudo eētialr :ꝙ imediatꝰ tēdit in deū:vl vltimū finē:ſed actꝰ volūtatis eſt hmōi.ꝯ ꝛc .ꝙ̄tia nota. Maior:ꝓbat: q: btitudo eſt vltimꝰ finis . minor ꝓbat:q: finis inſtū hmōi ē obiectū volūtatis. Scōo. In eo non cōſiſtit felicitas qō ad aliud ordinat.Iz actꝰ intellus ordinat ad actū volūtatis.ꝯ nō cōſiſtit in actu intellectꝰ.ꝯ volūtatis. Maior nota.minor ꝓbat.Aut inter actū intellꝰ ꝛ volūtatis nullꝰ eſt ordo.ꝛ hoc nō:q: Iz Anſelmꝰ.2.Cur deus homo.c.1.ordo peruersus eſt velle amare:vt intelligeret.ꝯ intelligere ordinatur ad amare.

¶Tertio.Illud eſt beatitudo qō eſt maxime volendum: huiuſmodi eſt actus voluntatis: ergo ꝛc. maꝺ nota.minor ꝓbatur. Uoluntas plus appetit ꝓfectionem ſuā ꝙ alterius:ſed actꝰ voluntas eſt eius ꝓfectio:ergo ꝛc.

¶Quarto.Uoluntas eſt nobilior intellectu.ergo ꝛc.ꝙ̄tia nota.10. ethyc.,añs ꝓbat. Uoluntas ē ma ioris capacitatis ꝙ intellus ꝯ ꝛc. añs ꝓbat.voluntas recipit nobiliorē habitū:ꝯ ꝛc.

¶Quinto.Si nullus actꝰ volūtatis eſt de eētia beatitudis:ꝯ dēpōt ſepare oē gaudiū ꝛ delectatio nez.Cōfirmat:q: ꝓfectiꝰ eſt aliqd ſi de eētia eiꝰ ſit aliqua ꝓfectio ꝙ ſi ſit tm ꝙcomitans: Iz btitudo eſt ꝓfectio maxia:ꝯ delectatio nō ſolum concomitat:ſed eſt deſeēntia beatitudinis.

¶Sexto.pena dānatoz eſt eſſentialr triſtitia:ꝯ ꝑmiū eſt eētialr gaudiū.añs ꝓbat. De rōne pene eſt ꝙ ꝓtineat ad volūtatē.nullus aūt actusvoluntatis eſt penalis: niſi triſtitia.ergo ꝛc.

Actꝰ intellectꝰ ꝓtior ordine et ꝑfectione attingit deum.

¶Ad ꝓmū ꝛ ꝙ actus intellus imediatus attingit deū ꝛ vltimū finē ꝙ actꝰ volūtatis:ita ꝙ cōiunctio ꝙ actū intellꝰ eſt ꝓtior ordine: quaſi ꝑſupposita ab oib⁹ alijs:ꝛ ē ꝓtior cālitate:q: viſio illa ē cā oiz aliarum cōiunctiōn:ꝛ eſt mēſura aliaꝝ:q: q̄ intēſius videt intēſius diligit ꝛ fruit deo.ꝙ̄ ql.q.19.

Intellꝰ ferri i ctus nō ferꝝ in deū ſub rōne finis deū ſub ſed ſub rōne veri ꝙ tales locutio

¶Si dicaꝝ q actus intellꝰ nō tendit in deū ſub rōne finis vltimi Iz rōne veri:ꝛ ꝙ hoc nō obſtat. Er iſtis em concludiꝝ ꝙ beatitudo ꝑ tinet ad voluntatē tāq̄ eiꝰ oēm: ſed nō ſequiꝝ ꝙ ſit eiꝰ actꝰ. negaꝝ ꝯ maior argumenti.

¶Si ꝺ argniꝝ.Una quez̄ potentia imediatus attingit rōnē formalē ſui obi:ꝙ q̄cunq; alia potentia:ꝯ volūtas imediatꝰ attingit rōnē finis.negaꝝ añs in illis potēcijs q̄z vna ꝑſupponit actū alterius tāq̄ ꝓparantē ꝛ ordinētē obz cuiuſmodi eſt volūtas reſpectu intellectus:q: bonū cognitū eſt voluntari obiectum.

¶Sciendū tñ cum dicit ꝙ intellectus nō ferꝝ in deū ſub rōne finis ſed ſub rōne veri ꝙ tales locutiones poſſunt habere duplicez ſenſum.Si em intelligaꝝ ꝙ rō boni vel finis:nō ſe habeāt ad intellectum vt terminās actum eiꝰ: nec vt mouēs:falſum eſt:q: intellectꝰ ꝓtius natura ꝛ cālitate attingit ꝺ deo rōnē boni ꝛ finis ꝙ volūtas: imo voluntas per actuz ſuū talia nō attingit:niſi ꝓtius eſſent apꝓhenſa,ab intellectu ꝛ oſtenſa volūtati.Si vero intelligaꝝ q tales rationes ſe habeāt ad intellectū vt terminātes:Iz nō vt mouētes: verū eſt:formalis rō ꝛ motiua ad actuz intellectus eſt rō veri:Iz quelibet alia rō pōt eſſe mālis ꝛ terminativa.Er his ꝙ pōt negari inior qr intellus imediatꝰ ferꝝ in oēm beatificū ſub quacūq; rōne ꝑſideratū ꝙ volūtas:Iz volūtas ferꝝ i ipm formalius. Itē ſciendū q Iz rō ſummi boni ſit cōis rō obiecti beatifici vt beatificū eſt:tñ rō ꝓprie veritatis eſt eiꝰ rō ſpālis.ꝓpria mō formalius reſpicit voluntatē ſcōo mō intellectum.

Rōne finis ſed veri: dr ꝓpr aug dictū.

Rōne veritatis ē rō ſpālis obti btifici.

¶Si dicaꝝ ꝺ.Unūq̄q; ꝺ ordinatur ad ſuā ꝓfectionē: Iz delectatio eſt ꝓfectio opatiōis:ergo ꝛc.

¶Rñdet q ē duplex ꝓfectio. vna vt habētis ſpēm.alia eſt ꝺ genz.3. cap.26.ad ſcōm.

¶Ad ſcōz negaꝝ minor.Imo oēs actꝰ oim potētiaꝝ ordinat ad illā viſionē iquātū ſūt aut diſpoſitiui aut ꝓſeruatiui aut ꝓfectiui illiꝰ viſiōis.tertio ꝺ gen.ca.25. Ni eſſꝫ deꝰ diligeret,eiꝰ viſio nō q̄ſ nec placeret:nec ei iſiſteret ꝓcte.

¶Ad ꝓbationē ꝺ Anſelmꝰ loquiꝝ de intellectionibꝰ vie.

¶Ad tertiū negaꝝ minor. Uoluntas eſt magis vult viſionē dei ꝙ alios oēs actus:q: viſio eſt eiꝰ ꝓncipale oīm poſt deū.ꝓius autem diligit:quelibet potētia ꝓncipale oīm ſuū ꝙ actū ꝓpriū:q: actꝰ nō Iz donitatē niſi ꝛ obiecto: loqn̄do de obiecto ꝓncipali volūtatis qō eſt vltimus finis. Ad ꝓbationē ꝺ ꝙ voluntas nō eſt ꝓpria volēs Iz alia:ꝛ hoc magis appetit id

qō est maior pfectio ipsius aie vel hois q̄ qō est bonū ipi volūtati.

¶Ad quārtū negat añs. Ad ꝓbationē negat ēt añs. q: capacitas intellectus incōparabilit̄ ē maior q̄ capacitas volūtatis: q: intellectus capax diuine ēentie p modū forme intelligibilis: rest ēt capax lumis

Diuersi tas capacitatis.

ꝓña. q: capacitas intellēctus est in recipiēdo: capacitas aūt volūtatis in monēdo. p: imū respicit p̄mū. lectus ⁊ scōm respicit meritū: nō capacitas volūtatis. intellēctus minus implēt in via q̄ capacitas volūtatis. sec⁹est in pfia.

¶Ad q̄ntū negat 2da. q: gaudiū ex nāli ꝯcomitātia seq̄t illā visionē P̄ D̄ scōo q̄ posito illo casu videēs deū ⁊ nō amās esset btūs quo ad aliq̄d inquātū h̄ret p̄incipalē actū beatitudis: non tn esset btūs simplr: q: ad esse beatū simplr cōcurrit actus vtriusq; potētie.

Duran. P Uel dōs vt ināt Durā. q̄ beatitudo dupl̄r accipi pōt. Uno mō vt includit oēm pfectionē hois: ⁊ sic ad beatitudinē ptinet q̄cād pertinet ad pfectionē hois sine fz cōrpus sine fm alaz: ⁊ sic nō loq̄mur hic de btitudine in quo p̄incipalr 2sistat: q: talis ēt includeret oēm pfectionē itell⁹ ⁊ volūtatis. Alio mō dr beatitudo id qō est optimū inter oia bona ⁊ oēs pfectiones hūanas. Et de ista loq̄mur in q̄ actu ēentialr 2sistat. Hec Durandus.

Btitudo dupl̄r accipitur.

¶Ad sertū negat añs. q: pena dānator ēentialr 2sistit in ꝓuatiōe diuine visiōis: lz tristitia ⁊ odium dei ꝯcomitant. Ad ꝓbōnē dr: q: si maior: sic intelligat q̄ pena ptinet ad volūtatē. i. sit repugnās volūtati: vera est. lz i hoc sensu negat̄ minor. multa. n. ꝓter tristitiaz repugnāt volūtati. Si vero intelligat q̄ pena sit act⁹ voluntat̄: negat illa maior: q: nullꝰ act⁹ voluntatis q̄ ad suū abstolutū est̄ jeēntaliter malū: ꝛp 2ña nec pena: sed solum rōne alicuius adiuncti.

Malum simplr

¶De hoc tn dicit Greg. de Arimino scōo sen. di. 34. q̄ dicit q̄ malū vñ p̄rio aliq̄d denolat malū per se nō ē aliq̄ vel malū simplr nō ē aliq̄ entitas. qua ens. Itē q̄ malū denolat̄ p̄iuatiū titas. q̄ nō simplr dr: malū: lz malū alicui est aliqua entitas.

Cōclo. ij.

Ultia hois felicitas consistit ēentialr in actu intellēctus. Hec cōclo p̄z ex p̄bōnib⁹ p̄cēdētib⁹. ⁊ ēt tertio ꝺ gen. vbi supra.

¶Cōtra arguit Sco. q̄ beatitudo nō 2sistat ēentialr i vnica opatiōe p̄°. Beatitudo 2sistit in pfectavni one cū deo: lz pfecta vnio nō ē tn in vna opatiōe. q̄ maior nota. minor: p̄bat. Perfecta vnio includit oēm vnionē fm oēm potentiā fz do cōquā creatura est vnibil deo fz vnibilis p̄ intell'm ⁊ volūtatē. q̄. ⁊c.

Scotus vbi. q̄.

Utrum beatitudo consistat in opatiōe

¶Scōo. Beatitudo est q̄sdā pfecta opatiōe in deo: fz pfecta q̄es includit duo. q̄ ⁊c. maior nota. minor: p̄bat. per quā ꝓmtē aliq̄d monēt ad terminū p̄ eandē q̄fecit in termino: sed tā per intell'm q̄ p̄ voluntatē mouet in denm: q̄ ⁊c.

¶Tertio. Beatitudo 2sistit essentialr in oi ea opatiōe p̄ quā beat⁹ distinguit̄ a nō beato p̄ se: fz btūs p̄ se distinguit̄ a nō beato p̄ actus intellēctus q: videt obiectū beatificū ⁊ per actū volūtatis: q: si cāe sint distincte: ⁊ effect⁹: fz act⁹ intell'us ē cā actus volūtatis: q̄ ⁊c.

¶Quarto dicit Aug. 13. ō tri. btūs ē q̄ hz q̄cād vult: fz nō solū vult actū intell'us lz ēt volūtatis: q̄ ⁊c.

¶Ad primū dr q̄ pfecta vnio pōt dupl̄r intelligi. Uno mō intēsiue: tēsiue et ⁊ sic nō req̄rit vnionē fm oēm potētiā. dr tudo aūt nō 2sistit in pfecta vnione scōo mō dicta fz p̄rio mō.

Unio intensiua.

¶Ad scōm negat maior. q: lz btitudo quātū ad suū accidētale: sit pfecta q̄es: nō tn quātū ad suum ēentiale. 4. sen. di. 49. q. 1. ar. 2. q. 4. item prima scōe. q. 3. ar. 4. ad p̄mum. ⁊ ibi ar. 2.

¶Ad tertiū negat maior. nam hō

Delecta tio est p̄ accēs beatitudinis.

distinguit̄ p̄ se ab asino: nō solū p̄ sua ēentialia fz ēt fm suā. p̄priam passionē: ita ī ꝓposito delectatio ē p̄ se accēs beatitudis: nō p̄ ipam p̄ distingui btūs a nō beato: lz eīm act⁹ volūtatis nō sit aliq̄ optimū ē tn aliq̄d optimi. 4. sen. di. 49. q. 3. ar. 4. q. 3. itē p̄ma scōe. q. 2. ar. 6.

¶Ad q̄rtū dr q̄ Angu. i illa auēte loq̄t̄ de beatitudine quātū ad id qō est ēentiale 2accītale i ea: non aūt q̄tū ad id qō est tn ēentiale Itē dr: q̄ p̄ vnā opationē hō hz q̄c quidvult formalr vt causalr. i. per operationē intellectus.

¶Sz ꝺ arguit: q̄ tn valet illa. ꝓpō Aug. ac si diceret btūs est q̄ intelligit q̄cād vult: rita sequit q̄ viator sit btūs cū intelligat q̄cād vult.

¶Ñdet q̄ 2ña nō valet: q: lz per aliquā itellectionē diuine ēentie btūs habeat q̄cād vult: nō tn seq̄t q̄ ista eq̄polleāt. btūs est q̄ hz q̄cād vult: ⁊ btūs est q̄ intelligit q̄cād vult. lz est fallacia 2ñtis arguēdo affirmatiue a pticulari adp̄te. Diffō. n. eq̄pollet. ꝓpōni vr. Uñ lz aliq̄ intellectio sit ēentialr btitudo ⁊ per eā hō h̄eat q̄cād vult: nō tn q̄libz est hmōi: sed solum illa q̄ diuina ēentia vr. Item ad hoc q̄ illa 2ña valeret: opz addere. q̄ h̄re ⁊ intelligere essent idē 2nertibilr in beatitudine: sic q̄ oē h̄re eēt intelligere: ⁊ oē intelligere esset habere. qō est falsum. De predictis s. D. tertio cōtra gen. ca. 62. Itez ptima scōe. q. 3. ar. 4. ad quintuz.

¶Cōtra has duas rōnes argnt alīq̄s alīq̄ vt recitat Petr⁹ de palude de p̄°. Ad illā potentiā ptinet beatitudo q̄ est ps imagis dei: si sit potētia passiua: fz volūtas est hmōi. q̄.

Alīq̄s recitat Petrus de palude hic. q. 3. ar. 1.

¶Scōo. ois act⁹ p̄ quē imediate ⁊ pfecte attigit obiectū beatificū sub rōne q̄ est beatificū: est ēentialr beatificus. sed actus volūtatis est hmōi. q̄ ⁊c. maior. p̄bat dupl'r. p̄rio q: finis q̄: est ēentialr actus: quo imediate habet finis gra cuius. Scōo q: act⁹ quo imediate attingit visibile inquātū est visibile

est ēentialr visio: ita in ꝓposito.

¶Tertio arguit sic. Potētia que hz actū ēentialē i merito hz actus ēentialem in p̄mio. fz volūtas est hmōi. q̄ ⁊c. maior. p̄bat: q: merēs inquātū merens ⁊ p̄ se: p̄mian rōe meriti: ergo dz p̄miari fz illud fz qō fuit merens. Dico aūt de potētia nō de habitu: q: actualis habitus. i. fides habuit actum essentialem in merito nō tamen in p̄mio q: nō manet. minor p̄obat: q: diligere deū est essentialr actus meritorii⁹ ⁊ ptinet ad volūtatē. q̄ ⁊c.

¶Quarto. potentia ēentialr libera ē ēentialr beatificabit: sed volūtas est hmōi: q̄ ⁊c. maior. p̄bat. q: opposita nata fūt fieri circa idē p̄ accēs fz p̄ se. fz dānatio ⁊ btitudo sunt opposita: ⁊ dānatio nō hz ēe nisi i his q̄ fūt liberi arbitrij. q̄.

P Si dicat q̄ intellēctus agēs est liber cū sit imālis: nec th est beatificabilis. dr: q̄ nō ois potētia imālis est libera ēentialr. fz illa q̄ est sōm actus liberi: nō p̄p hoc q̄ ipm patitur: fz p̄p hoc q̄ act⁹ suus elicitus vel iperat⁹ est in ptāte sua q̄ est ō intell'u p̄ri ⁊ volūtate: nō de intellectu agēte q̄ p̄ir⁹ agit ō necitate

¶Ad p̄imā negat maior. si intelligit q̄ ois talis actus ptineat ad beatitudinē ēentialr lz sit vera: si intelligit q̄ saltē ꝯcomitāter. falsuz est ēt q̄ volūtas sit p̄ma passiua.

¶Ad scōm negat maior. q: solus de⁹ est ēentialr btific⁹: q̄ p° attingit oēm beatificū ⁊ p̄ quē fit p̄ns ipsi btō ⁊ per quē habet oēm: talis aūt est act⁹ intell'us ⁊ nō volūtatis.

¶Ad p̄mā. p̄bationē dr: q̄ supponit vnū falsuz. i. q̄ p̄ quēlibet actū imediate attingentē finē habeat finis. hoc. n. falsuz est: q: p̄ actū volūtatis nūq̄ habeb̄ finis: ⁊ nec per illū fit p̄ns: vt supra dictū est.

¶Ad scōam. p̄bationē negat sili tudo: q: visio requirit visibile: vt p̄ns: nō sic est de q̄lz actu imediate attingēte oēm beatificū ⁊ multe alie sunt dissimilitudines.

¶Cōtra hāc rñsionē instat in eo

Utrum q̄ dicit q̄ de rōne actꝰ beatificī ē sit ō rōe q̄ p ipm̄ pᵒ attingat obm: q: si visio interrūpet̄ & postea haberet si cut fuit in Paulo: adhuc eēt beatifica scḇ avisio sicut fuit p̄ma. Uñ re obtū beatifi cātiu.

¶ Rñdetur q̄ id q̄ ō: de interruptione visiois nō facit ad ꝓpositū q: actꝰ intellꝰ p̄cedit actū volūtatis: nō solū p: mitate tpis sz nāet pfectiōis. talis aūt p̄mitas nō est inter duas visiones de q̄ꝰ loquit argumētum. Qñ ēt ō: q̄ deus est obm beatitudis sub rōne qua est summū bonū. opz addere q̄ deus sub tali rōe est obm beatificū creature quasi in habitu: sz nō est beatificū i actu cōpleto nisi vt est pns Qō fit p actū intellꝰ. & cū ō: q̄ actꝰ intellꝰ nihil pōt circa obm: ō: q̄ p actū intellꝰ deꝰ hꝫ a beato. Jpse ēt actus intellꝰ est q̄dā obm beatificū summe post deū desiderabile 4. sen. di. 49. q. 1. ar. 3. q. 1. in solutione argumentorum.

Per actum intellectꝰ deus habetur a beato.

¶ Ad tertiū negat maior. Ad ꝓbationē ō: q̄ merēs inc̄ptū meretur in fine: sz p̄miatꝰ inq̄ntū p̄miatꝰ hꝫ finē. vñ sic nō opz finē et ea q̄ sunt ad finē eē vni rōnis. sic nec meritū cū p̄mio: sed sufficit q̄ idē suppositū sit q̄ō meruit & p̄emiat. & q̄ voluntas habeat deū p̄ p̄miū: nō tñ p actū ꝓpriū: sz intellectus. nec opz q̄ p̄miū sit actꝰ volūtatis sed obm. sicut ptz in sīl. Cursor. n. meruit pedibꝰ: nō tamē p̄emiat in pedibus sz in manu vl in alia parte corporis.

¶ Ad quartū negat maior. Ad ꝓbationē ēē bationē ō: q̄ dānatio nō est essentialr in volūtate sz in intellectu. eēm carētia visiōis dīne. Sciendum aūt q̄ cū libertas ꝓsistat in mouēdo & meritū ēt ꝓsistat in agēdo & p̄miū in patiendo: potētia ereo q̄ eēntialr libera nō hꝫ q̄ sit p̄miabilis rōe sz obiective: hꝫ tñ er liberrate q̄ sit p̄ncipal in merendo: & sic pz q̄ nullus actꝰ volūtatis ē eēntialr beatitudo: nō tñ negat ān aliq̄s actꝰ volūtatis p̄tinet ad bītudinē p modū formalis pfectōis nō negat ēt ān aliq̄s actꝰ volūtatis posśit p̄tinere ad beatitudinē p̄actīcā: que tñ nō erit potissima hominis beatitudo.

Actꝰ vō lūtatis nō ē beatitudo: sed p̄tinead eam. Alij ꝺs refert Duran. ꝺi. 49 q. 1.

¶ Cōtra cādē ꝛcōnē argūit alꝫ vt recitat Durā. pᵒ. Beatitudo cōsistit in actu nobilissimo: sz actus volūtatis est hmōi. ġ. maior nota pᵒ ethi. ca. 9. mio: ꝓbat. Jlle actꝰ est nobilior ꝑm quē sumꝰ liberi: ꝙ ille ꝑm quē non sumus liberi: sed actus voluntatis est hmōi: nō aūt actus intellectus: ergo ꝛc.

Durā. rñdet.

¶ Scḋo. Beatitudo ꝙsistit in potētia pfecta p nobilissimū habitū sed volūtas est hmōi. perficit eēm charitate: ergo ꝛc.

¶ Tertio. Jn illa potentia magis ꝙsistit beatitudo q̄ respicit magis obiectū sub ea rōne qua est beati ficū: sz volūtas est hmōi. maior nota. minor ꝓbat. Uolūtas respicit obm sub rōne summi boni: & sub hac est beatificū: ergo ꝛc.

¶ Quarto. Jn illa potētia cōsistit beatitudo p quā pfecti vnimur deo. sz volūtas est hmōi. ġ maior nota. minor ꝓbat: q: vnio ichoat in visione & ꝙsumat in delectatione Jtē actus volūtatis est posterior actu intellꝰ: ġ est pfectior.

¶ Quinto. Actus volūtatis ē optimus: ġ in eo ꝙsistit felicitas. ꝓntia nota. añs ꝓbꝫ. Jlle actꝰ est melior quo efficimur meliores: sz p actū volūtatis efficimur boni simplr & per actū intellectꝰ soluz ꝑm q̄d. ġ. Jtē ille actꝰ est melior: cuiꝰ oppositū est peius: sz dilectiōi dei opponit odiū dei: q̄ ē peiꝰ ignorantia vel infidelitate: q̄ opponit cognitioni dei: ġ diligere deū est melꝰ q̄ ipsum cognoscere.

Utrum volūtatis actꝰ sit optimus.

¶ Scḋo. Si in actu volūtatis nō ꝙsisteret beatitudo: tūc, videꝫ deū & nō delectaꝝ: i ipso eēt btūs hoc ē falsuz. ġ. ꝓna nota. falsitas ꝙntis ꝓbat. q: si videꝫ deū nō delectaret posset tristari: q: visio dei nō excludit tristitiā nisi iterat delectatiōez qui aūt tristat miser est: et sic idez esset beatꝰ & miser: q̄ō est impoꝛe.

¶ Jste rñsiones sunt Durādi. ¶ Ad primū. negat minor. Ad ꝓbationē ꝺr q̄ libertas duplr accipit. vno mō: vt opponit coactiōi: & sic maior est vera. in aliquo sensu: negat minor: sicut. n. volūtas cogi nō pōt sic, nec & intellꝰ: q: illud solū est coactū q̄ō est ꝓtra inclinationē rei: sz nullū intelligere est cōtra inclinationē intellꝰ: imo ad oē intelligere inclinat cū sit sua pfectio et breuiter nr̄a potētia sine cognitiua sine appetitiua respectu ꝓpriū actꝰ: p̄t cogi: q: nec hoc inuenit in potētijs nālibus: nō em̄ cogit ignis ad calefaciēdū nec grane ad descēdēdū Uerū q: pōt ꝓtingere & intellectus assentiat alicui: cuiꝰ oppositū volūtas magis acceptasset: ō volūtas hoc actu impato nō tñ elicito cogitur quatenus hoc sit cōtra eiꝰ inclinationē: nō tñ intellꝰ cuius inclinatio ē ad oia itelligēdū. Alio mō sumitur libertas vt opponit necessitati: & sic negat maior: alioqñ melior esset voluntas eoꝝ: q̄ sunt ad finē q̄ ipsi finis quē volumus de necessitate. Jtē si ꝓp libertatē ponit beatitudo i actu volūtatis debere poni in actu libero & nō i necessario: sed actus volūtatis in patria erit necessariꝰ respectu dei.

¶ Ad scḋm. negat minor. Ad ꝓbationē ꝺr q: & charitas sit nobilior habitꝰ in via exītibꝰ. in intellu: tñ in patria intellꝰ ꝑficiet lumie gloriē q̄ō est nobilꝰ charitate.

¶ Ad tertiū. negat mino: voluntas. n. minus respicit obm suu vt beatificū q̄ intellꝰ: q: volūtas nō pt ferri nisi i cognitū. ꝓp q̄ō oē q̄ offert volūtati & sub oi rōne sub q̄ offert quecuq̄ sit illa sine rō btificāz sine q̄cuq̄ alia: opz q̄ ꝓns sit oblatū intellectui & ab eo apꝓhēsum. ¶ Ad ꝓbationē minoris: dicit q̄ bonū cadit de ꝓ se & ꝓp mā liter loquēdo sub obto intellectus q̄ volūtatis: sed q: bonū est obm adequatū volūtati nō aūt intellectui: q̄ cōsiderat aliq̄d magis cōe: iō ꝙsuenit dici q̄ bonuz sit magis obiectū volūtatis q̄ intellectus.

Bonus ꝓpr simplr & respectiue.

¶ Ad quartū. Primo posset negari maior. q: sufficit q̄ ꝓ actū btificū ꝓ nos mur Deo: ita q̄ ipsuz efficiat nobis pns. Secūdo negat minor. Ad ꝓbationē ꝺr q̄ vnio ꝙsumatur in delectatiōe: cōsumatiōe accīdentali: ꝓp. hoc. n. delectationes adiūcte sunt operationibꝰ: vt p̄ma neat in eisdē: & sic redūdat i ipsam operationē diuturnitas: essentialr aūt & immediate vnimur deo tñ sola visione quantū visione & delectatione sīl: q: delectatio nō est immediate de deo sed de visione dei. Sz esto q̄ aia plus vniat deo fruitiōe q̄ visione: hoc erit ꝓ tāto: q̄ vnio ꝑm fruitionē includit eā: que est ꝓ visionē & nō ecōtra. maior aūt est vnio ꝑm duo q̄ ꝑm vnum.

Quodurandus ꝺr minoris: ꝺr q̄ illud q̄ō est p̄ri in gñatiōe & se hꝫ i rōne māe vel sbi respectu alterius: est ipfecti sicut est de mā respectu formē: sed inter pfectōes differētes gñatiōe: ꝓt ē pfectio: sicut forma substātialis ē pfectio: qualz accītali ipaz ꝙnte ordie nature. Hec Durandus & bñ. nisi ꝙ quāto dicit deū nō esse obm imediatū delectatiōis. Hoc. n. dnbiuz est: hoc aūt argumētū solvit. s. D. 4. sen. dist. 49. q. 1. ar. 1. ꝙst. 2. ad. 5.

¶ Ad q̄ntū rñdet Durādus negādo añs. Ad ꝓbōnez negat minor. pōt. n. aliqs dici bonꝰ simplr & absolute: q: est in se pfectꝰ et talē bonitatē magis hꝫ hō ꝓ itellt̄z q̄ ꝓvolūtatē. vñ scie sūt simplr meliores habitibꝰ ꝑficiētibꝰ volūtatē. Alio mō ꝺr bonꝰ bonitate relata ad aliqd acq̄rendū & sic magis dicit bonus ꝓvolūtatē. hec aūt bonitas respicit meritū. ꝓma vero ꝑmium.

Quodurandus & cōcordat & cōcordat cuz dictis. s. D. ꝓma scḋe. q. 66. ar. 3. vbi in fine articuli et ad primum et ad secundū dicit q̄ habitꝰ intellectuales sunt simplr meliores habitibꝰ

¶ Ista rñsio aliquo mō ꝓcordat & aliquo mō discordat cuz dictis. s. sit ac ad nersus. s. Th. & hac rñsione.

moralib⁹.⁊ in hoc vez dicit Durā dus. Scdo q̄ p habitus morales dicit homo bon⁹ simplr poti⁹ q̄ p habitus intellectuales vie ⁊ in via. ⁊ in hoc male dicit Durādus. Ter tia q̄ per habitus intellectuales patrie homo potius dicetur bon⁹ simplr q̄ per habit⁹ perficiētes ap petitum: ⁊ in hoc vter⁊ cōcordat.

¶Ad secundam probationē dicte minoris dicitur q̄ ibi est duplex defectus. Prim⁹ q: maior: est intel ligenda in disparatis quorū vnuz non supponit aliud: in proposito autē diligere includit cognoscere ⁊ nō ecōtra. Secūd⁹ defect⁹ē q: op positio nō ē vtrobiq̄ vniformiter: Odiū em̄ opponit dilectioni ſite: ignotātia vero nō opponit cogni tioni cōtrarie: sed p̄uatiue.

¶Ad tertium negat falsitas cōse quentis. Ad p̄bationē negat ma ior. tristitia enim non pōt esse nisi ō aliquo appⁱehēso sub rōne mali ⁊ noliti. Deus aūt ⁊ visio eius si po natur sola: non pōt habere ratio nez mali. ⁊ noliti: ⁊ ideo q̄uis pos set virtute divina suspēdi act⁹ de lectatiōis ne sequere ē ad visionē: nō posset tn̄ in videte deū cāri tri stitia nez de deo nez de ei⁹ visiōe Si aūt i videte: deū de alio posset causari tristitia: tūc sequit q̄ eēt ⁊ miser ſz aliud ⁊ aliud. ⁊ beat⁹, sim pliciter et miser ſm quid.

Nulla i vidente deū pōt cāri tri stitia.

Conclo. iij.

Ultimo feli citas nō cō sistit in opatione intellⁱs practici

Dissolu tio obie ctorum Petri i cōi.

¶Contra hanc conclusionē facit tria argumēta Petrus de Palu de: ad q̄ rndet i cōi: q̄ si ipe intelli gat q̄ ad dei visionē ⁊ēplatinā et speculatinā null⁹ sequat act⁹ vo lūtatis q̄ sit dilectio aut delectatio ſz p̄ter illā visionē requirat ali⁹ ac ci⁹ realr differēs a divina visiōe q̄ dicat act⁹ intellectus practici: ad quem sequat actus volūtatis. fal sum dicit: q: sicut beatus eodem actu simplici quo videt deum vi det creaturas in deo: vt ait. s. D. 1. parte. q. 12. ar. 8. 9. ⁊ 10. Ita mul toforti⁹ quilibet beat⁹ eodē actu quo videt divinā essentiam videt eam sub rōne entis ⁊ veri ⁊ boni ⁊ summe diligibilis: ⁊ ad talē cogni tionē sequit dilectio dei ⁊ delecta tio i deo viso: nec req̄rit ali⁹ actus intellect⁹ distinct⁹ a clara divine essentie visione: nec aliqua cōpost tio aut divisio / aut syllogizatio: q: dicta visio omnia talis virtua liter continet.

P Dicit secundo q̄ clara visio dei est simplr cognitio speculatinara tione principalis obiecti. s. dei q̄ nō est operabile a vidente: sed cū hoc est cognitio ſm quid practica inquātum est regula omniū intel ligendorū ⁊ volēdor⁹ ⁊ agendorū a beato vidente deum: vt dicit. s. Doc. 1. parte. q. 12. ar. 8. 7. 1. 2. q. 4. ar. 4. Et hniusmodi: simile est de habitu theologico in via qui est principaliter speculatiuus et ſm quid practicus: vt dicit. s. Doct. 1. parte. q. 1. ar. 4. Et de cognitione dei qua cognoscit se ⁊ alia vbi su pra. q. 15. ar. 16. ⁊ de veri. q. 3. ar. 3.

Dinavi sio sim pliciter theori ca ē ſm q̄d pra tica.

Questio. iij.

Querit̄ tertio. Utrū oēs ho mines appetāt bītudinē?

Pro q̄ne sit prima cōclusio. Quelibet creatura rō nalis naturaliter suā beatitudi nem appetit. 1. 2. q. 5. ar. 8.

Cōclo. ij.

Beatitudo a quolibet appe titur aliqua necessitate. prima se cūde. q. 10. arti. 2.

¶Cōtra arguit Scotus p̄bādo. q̄ implicat contradictionē q̄ oēs appetāt beatitudinē i vniuersali ⁊ nō in particulari apprehensam. primo. Beatitudo in vniuersali appetitur necessario propter hoc q̄ est in ea omnis ratio boni ⁊ nō ratio mali: sed ista sunt multa gis in beatitudine in particulari apprehensa: ergo.

Scot.

¶Secūdo. Uniuersale nō icludit maiorē pfectionē q̄ particulare: ergo beatitudo in vniuersali: nō dicit maiorez pfectionē q̄ in par ticulari: ⁊ sic nō magis appetit.

¶Tertio. Si volūtas appetit ne cessario beatitudinē in vniuersali apprehēsa: hoc est pp naturales inclinatiōes voluntatis in eā: sed inclinatio volūtatis ē ad particu lare: ergo magis ē necessitas ad appetēdā beatitudinē i ptickari.

¶Quarto. Intellectus dicit: q̄ nō est beatitudo nisi in illo parti culari: ergo nec volūtas appetit.

¶Quinto. Si volūtas necessario vult beatitudinē: sequit̄ q̄ neces sario determinet intellectū ad cō siderādū de ea semper: hoc est fal sum. ergo ⁊c. p̄ña p̄bat: q: si cā superio: necessario agit eadez ne cessitate mouet causas iferiores ad agēdū: quarū actiones necessa rio requirunt ad actionē sui: ſz vo luntas est superior ad intellectū ⁊ applhēsio itellect⁹: necessario req̄ritur ad actū volūtatis: ergo ⁊c.

¶Sexto. Uolūtas semp ē libera: q̄ a nullo obō necessitatur.

¶Rndeo. Ad p̄mū dicit ad maio rem: q̄ illa nō est totalis nec p̄n cipalis cā: sed q: illud importat h̄ p̄opriā rationē ex qua hz: q̄ sit p se obiectū volūtatis: nullū autē p ticulare bonū, ex p̄pria ratiōe hoc importat. s. Doc. 4. sen. distī. 49. q. 1. ar. 3. questiū. prima ad p̄mum et ad secundum.

¶Ad scōm. Patet per idez. Dicit em̄ ad maiorē: q̄ hz nō icludat ma iorē pfectionez ſm rem: icludit tn̄ ſm rōnē: q: ex sua rōne dicit bonū perfectū et summū: nō aūt divina visio nec quodcunq̄ bonū in par ticulari considerātum.

¶Ad tertiū. Dicit ad minorē q̄ hz inclinatio volūtatis sit ad bonum particulare: nō tn̄ sub rōne parti cularis: sed sub vniuersali. s. Doc. prima scōe. q. 5. arti. 8. ad primum 4. sen. dist. 49. q. 1. ar. 3. questiūcu la. 3. Itē de veri. q. 22. articu. 7.

¶Ad quartū. negat antecedens. q: intellect⁹ nō dictat naturalem beatitudinē esse in isto vel isto par ticulari: sed in aliquo particulari: cui cōperit ratio cōmunis beatitu dinis: sed tale dictamētuz est per gratiā aut inuētionē rationis.

P Dicit scōo q̄ volūtas nō appetit nāl̄r aliq̄d vniuersale, put abstra hit a singularib⁹: ſz naturalr ⁊ ne cessario appetit rez particularem: puta dei visionē sub rōne ꝓmuni.

P Dicit tertio: q̄ non est inconue niēs q̄ aliquod bonū particulare ſm vnā rationez necessario appe tit ⁊ nō ſz aliā ⁊ mere cōtingēter.

¶Ad q̄ntū dī q̄ volūtat̄ ē necessi tari respectu alicuius obiecti: pōt dupl̄r contingere. vno mō quo ad exercitiū actus. alio modo quo ad specificationē actus. si primo mō concedit ꝓsequētia: sed nō est con tra ꝓclusionē: q: non intelligit de tali necessitate: si scōo mō: negat ꝓntia. s. Doc. de veri. q. 22. arti. 6. Itē de maio. q. 6. ar. vnico.

Necessi tari vo luntatē accidit dupl̄r: quo ad exerci tiuz ⁊ q̄ ad spe cifica tionem actus.

¶Ad sextū. Dicit primo q̄ afis est verum: si bene intelligat. s. eo mō quo declarat. s. Doc. in locis ime diate allegatis. Scōo pōt dici q̄ hz volūtas vt volūtas semp sit libe ra: nō tn̄ vt nā: ſz est determinata ad vnū: ⁊ sic ferī in vltimū finez: nō vt voluntas sed vt natura.

Uolūta tas vt volun tas ⁊ vt natura.

¶Sciendū tn̄ cum dicit. s. D. q̄ volūtas nō appetit necessario vl timū finē quo ad exercitiū actus: ⁊ q̄ respectu cuiuslibet obiecti ꝑt suspēdere actū: hoc nō est sic intel ligendū: q̄ stante apprehensione practica vltimi finis: volūtas possit oēm actū volētis circa illuz suspē dere. hoc. n. repugnat dictis eius maxime: q: eāparat volūtatē re spectu vltimi finis: intellectui re spectu primoz principioz. Cōstat aūt q̄ ipossibile est intellectui p poni p̄muz principiū quin statim habeat actualr assensuz respectu illius pariformiter ergo. hz dicere q̄ ꝓposito vltimo fine volūtati p sertim practice: vtputa: vtrū sit ap petendus vel nō statiz voluntas. elicit actū volendi finem vltimuz

Utrum volun tas pos sit oēm actū su spēdere circa vl timū fi nem ap prehen sum.

Dicendū ergo q̄ voluntas nō ne-
cessario elicit actū volēdi circa vlti
mū finē absolute p̄ tāto: q̄ pōt ap
prehēsionē practicā finis suspēde-
re: & sic mediāte tali suspēsione ap
prehensionis / pōt suspēdere actū
ppriū. Et vlteriꝰ nec ppriū actus
nec alteriꝰ: pōt directe suspēdere
nisi inquantū talis suspēsio ppo
nit̄ voluntati p̄ finē: & sub rōne boni.

Duran dus hic q. 8.

¶ Cōtra eādē arguūt alij: vt reci
tat Durādꝰ. p°. Nullꝰ actꝰ nālis
appetitꝰ: ē actꝰ elicitꝰ: sed tm̄ incli
natio: sed appetitꝰ bitudinis est
actus elicitꝰ. ergo nō ē naturalis
minor: p̄z. maior: ꝓbat. Actus ap
petitus nālis semp̄ est: stante nā:
ſz non experimur: q̄ aliqs actꝰ elic
citus / sit semp̄ in nobis maxime
in volūntate: ergo ꝛc.

¶ Confirmat̄ p̄ id qđ dicit p̄hus
scđo posteriorū cōtra Platonē: q̄
inconueniēs est i nobis eē habitꝰ
nobilissimos & q̄ lateāt nos: ergo
multominus de actibus.

Dz.

¶ Itē appetitus naturalis in non
cognoscētibus: nō est actus elic-
tus sicut appetitus materie: ergo
nec in cognoscētibꝰ: p̄z ꝓsequētia:
quia est cōmunis vtriſq̄.

¶ Respondeo. Negatur maior: q̄
actus quo volūtas naturaliter vult
finez vltimū est actus elictus: vt
ait. s. Doc. p̄ma parte. q. 60. art. 1.

Appeti tus ivo lūtatef̄ ē solus gdoci

Ex quibus apparet q̄ appetitus
naturalis in voluntate: nō est so-
lus ordo eius in aliqđ. Sicut pōt
de veritate. q. 22. arti. 5. et p̄ma se-
cunde. q. 10. ar. primo.

¶ Ad primā ꝓbationē maioris: di
cit. s. Doc. in locis ꝓallegatis ma-
xime in p̄ma parte. vbi. s. q̄ appe
titus naturalis cōsequēs formam
semper inest: non aūt ꝓsequēs ma
teriā / semp̄ est actus: per idem pa
ret ad confirmationem.

¶ Ad scđam ꝓbationē dicte maio
ris: negat̄ p̄na: q̄ appetitus nālis
diuersimode est in diuersis: vt di-
cit. s. Doc. in locis allegatis: maxi

Scotꝰ.

me prima parte vbi. s.

¶ Contra eandez arguit Scotus
q̄ volūtas non necessario sed li-
bere appetat beatitudinē. p̄: io
si necessario appetit: ergo non ħz
hanc necessitatē ab aliqua poten
tia. cōsequētia tz: q̄ potētia supe
rior: nō necessitat̄ ab inferiori: sed
voluntas ē superior oibus poten
tijs: ergo ħz a se necessitatez. tunc
vltra. potētia superior que ħz ne
cessitatem in sus actione: eadem
necessitate mouet potentias sibi
subiectas. sed volūtas est altior
alijs: g̃ necessitaret eas ad osten-
dēdū sibi semp̄ suū oīz: qđ ē falsū.

¶ Secūdo Nullus habitꝰ acquisi
tus quātūcunq̄ sit intētus: pōt
tāntz inclinare voluntatē quātū
appetitus nālis: sed si necessitare
tur ad volendū: tunc tantū incli
nareť per habitū acquisitū: ergo.
Et sic necessario actu elicito & con
currēte quocūq̄ habitu acquisito
necessitaret ad aliqđ volendum.

¶ Tertio. Augustinꝰ in enchi. ca.
86. dicit hoc: q̄ volūtas ēt appe-
tens beatitudinē est libera.

¶ Rñdeo. Ad illa rñdet Durādus
Ad primū negatur cōsequētia. nā
potentia superior: et si non totali-
ter tm̄ consecutiue necessitatur ab
inferiori: sicut intellectus necessa
rio apprehendit qđ primo sibi of-
fertur a viribus sensitiuis. Nega
tur etiā minor: ꝓbatiōis: imo itel-
lectus est altior voluntate.

¶ Ad id qđ postea inferť: negatur
maior: ſz volūtas mouet alias po
tentias solum: eo modo quo itelle
ctus iudicat eas esse mouendas.

¶ Ad scđm. Dicit primo q̄ non est
ad ppositū. q̄ nō loquimur de in
clinatiōe voluntatis p̄ aliquē ha-
bitum acquisitū: ſz per ipsammet
naturam potentie que habet ne-
cessariam habitudinem ad aliqđ
obiectum: vt in ipsum feratur a-
ctu elicito. negatur etiam maior.
constat enim q̄ habitus primo-
rum principiorum inclinat eque
efficaciter intellectum ad assentiē
dum necessario primis principijs:
sicut appetitus nālis ipsiꝰ iteltus:

Durā. vbi. s.

inclinat ipsum intellm̄ ad intelligere.

¶ Ad tertiū. dicit q̄ Augustinus
loquitur de libertate a coactione.

¶ Cōtra eādē argūit Durādus.
Nullꝰ appetit id qđ reputat sibi
impossibile: sed damnati sunt hu
iusmodi: ergo ꝛc.

¶ Rñdeo. Maior: est vera de eo qđ
est impossibile per se & ex cōditio-
ne nature. in quo sensu negatur
minor. Nihil tamē prohibet illud
qđ quis naturaliter appetit esse sibi
impossibile per accidēs: ex aliqua
cōditione indinidui: & in hoc sen-
su negatur maior & ꝓuter minor.

Volun tas pōt odire. & amare aliqđ in ſti.

¶ Ad maiorē intelligentiā cōclu-
sionis ostēdit. s. D. 1. 2. q. 29. ar. 6.
Quomodo volūtas absolute pōt
odire: fugere: detestari: et amare
aliquid in vniuersali. Multa alia
de hac qōne ponit Capreolus pri
mo sen. distin. 1. q. vltima.

Questio. iiij.

Queritur quarto. Utrū intel
lectus creatus ex solis na-
turalibꝰ possit pertingere ad vi-
dendū deum per essentiam?

Pro ma. Impossibile ē q̄ ali-
quis intellectꝰ creatꝰ: per sua na
turalia sola: dei essentiā videat. s.
Doc. 1. parte. q. 12. arti. 4. 4. sen.
di. 49. q. 2. ar. 6. de veri. q. 8. ar. 3.
Item. 3. cōtra gen. c. 52. Ex quibꝰ
formari pōt talis ratio. Nulla po
tētia pōt naturaliter cognoscere
quiditatē obiecti sibi ꝓportio-
nati: sed oīs intellectus creatꝰ est
sic respectu diuine essentie: ergo.

Scotus

¶ Contra arguit Scotus. Primo
contra verba. s. Doc. dicens. Aut
ipsum arguere ex propositionibꝰ
non syllogizatis aut oportere sic
argui. Modus cognitiōis est scōz
cognoscentē: ergo nulla cognitio
naturalis excedit modum nature
cognoscentis. cū aūt cognitio sit
ēt ſm̄ modū cognoscibilis: ſi mo-
dus eēndi rei cognite excedat mo
dū cognoscētis. cognitio eius erit
supernālis. Dicit autē Scotꝰ: hoc
esse falsum. alias sequiť q̄ angelꝰ
inferior: non posset naturaliter co
gnoscere superiorem.

¶ Secūdo. q̄ tūc intellectꝰ beati
cū lumine glorie vel quocūq̄ ha-
bitu: nō posset videre deū. hoc est
falsum. ꝓna ꝓbatur: q̄ modus na
ture cognoscentis cū omnibus il
lis esset inferior in infinitū modo
nature cognite.

¶ Rñdeo. Ad primum dicit primo
q̄. s. Do. nō arguit expositionibꝰ
nō syllogizatis. ¶ Sciendū igitur
q̄ cognitio rei nō sit actus secūdus
ꝓportionat̄ forme quā cognoscēs
cognoscit tanq̄ actu primo: talis
aūt actus primꝰ cōmēsurat̄ potē-
tie in qua recipit̄: q̄ ois perfectio
sit in ꝓprio perfectibili. potētia
autē cōmensurat̄ nature: et sic de
primo ad vltimū cognitio cōmen
surat̄ nature. Et ideo si obiectum
excedat naturalē modū eēndi na
ture cognoscitiue potissime: quia
nec est eiusdē speciei / nec eiusdez
gñis cū tali nā: opz q̄ forma qua
tale obiectū perfecte cognoscik sit
supra facultatē nature cognoscitiu
ue. Sic aūt est de quolibet intelle
ctu creato respectu diuine eēntie
s. D. 4. sen. di. 49. q. 2. ar. 6. ad. 3.
& ad. 4. de veri. q. 8. ar. 3. ad. 5.

Cogni- tio com mēsura tur nāe

¶ Dicitur scđo q̄ forma arguēdi:
quā arguēs formaꝰ: bona est: nec
vlla illarū ꝓpositionū est falsa.
q̄ eīm cognitio sit ſm̄ modum nāe
cognoscēs declaratū est. qđ etiam
sit ſm̄ modū cognoscibilis patet:
quia oportet q̄ fiat per formā ꝓfecte
representantē obiectū cognoscibile. &
ad hāc improbationē: negat̄ p̄na:
q̄ oēs angeli habēt eundē modū
essendi in gñe. s. q̄ libet est sub-
separata nullo modo dependens a
materia: nec in esse nec in operari
& quilibet ħz naturaliter species sibi
innatas sufficiēter repsentatiuas
omniū specierū vniuersi: tam cor-
poralium ꝙ spiritualium.

Cogni- tio ē ſm̄ modū scibilis.

¶ Ad secūdū. negat̄ p̄nia. Primo
q̄: probatio cōclusionis arguit. so
lum de cognitione nālis: ideo cō-

creditur q cū omnib⁹ illis nō posset deuenire ad cognitionē diuine essentie que esset sibi nāliter: nō tñ sequit q nō possit supernaturaliter.

¶Scōo negat dictā ꝓnām: qz per lumen glorie intellectus beat⁹ efficitur susceptiuus forme intelligibilis et cuiuslz actus primi quo intellectus sufficit elicere sufficienter visionē diuine essentie. In sñ dicit s.D. de veri.q.14.ar.8.ad.4.

¶Et si iterū arguat. Ordinatū in finē pōt naturaliter finez attingere: quelibet natura intellectualis ordinatur in visionē diuine essentie tanq̄z in finem: ergo ꝛc.

¶Rñdeo ad maiorē q ordinatuz in finē supernaturalē nō opz esse sic ꝓportionatū fini: q per naturā suā possit ipm perfecte attingere: lz sufficit q per naturā vel gratiā mediate vel immediate. s. Do. de veritate. q. 8. ar. 3. ad. 10.

Duran dus vbi supra.

¶Cōtra cāde arguit Durādus. Quicquid cadit sub formali rōne alicuius obiecti alicuius potētie: pōt naturaliter cognosci ab illa potētia: lz diuina essentia cadit sub formali rōne obiecti intellectus. f. entis. g ꝛc. Et si deū instāria de lumine solis respectu oculi nocture dicit: hoc nō esse ꝑ se lz ꝑ accidēs eo q potētia visiua ledit ab organo corꝑali: qđ nōꝫnenit de intellu.

¶Rñdeo. negat maiorē loquendo de ꝑfecta notitia. Si autē loquamur de qualicūq notitia siue ꝑfecta sine imꝑfecta: siue qđ sine q: si ne an est: siue quid est conceditur totū. sed nō est cōtra cōclusionē.

¶Itē 2ō q excellētia alicuiꝰ sensibilis: nō solū ꝑ accñs: lz etiā per se excedit nālē ꝓportionē sensitiue potētie. s. D. de aia. ar. 16. ad. 5.

ꝑDe tertio q dato q oculus nocturne nō lederet a claritate solis: ñ tñ posset videre clare claritatē solis: q nō est capax nāliter actꝰ primi respectu talis visiōis ꝛ ꝑfectus nāliter ꝓcomitatē oēm intellectū creatū respectu diuine eētie nō tñ repugnat ei: q nāliter est in pōa obediētiali ad susciplēdā ipz.

Cōclo. ij.

Intellectꝰ creatus ad videndā diuinā essentiā indiget adiutorio luminis glorie. 1. parte. q. 12. ar. 5. de veri. q. 8. ar. 3. ꝛ ꝑbat sic. Nulla potentia pōt eleuari ad eliciendū actū supernaturalē nisi addita sibi virtute supernaturali. sed intellectus creatꝰ est hmōi respectu diuine essentie: ergo ꝛc.

¶Cōtra scōaz ꝓclonē arguit Scotus. Lumē nō requirit ad hoc q intellectꝰ sit susceptiuꝰ glorie visionis: nec ad hoc q sit actiuꝰ: g nlo mō requirit. 2ōa ꝓz a sufficienti diuisiōe añs ꝑ ꝓma parte ꝑbat ꝑ⁹. Nullū posteriꝰ est rō susciꝑiēdi priꝰ: lz lumē est posteriꝰ visione: g ꝛc. ma ior nota. minor ꝑbat. Habitus est posterior actu cū ex actibꝰ genere tur: lz lumē est habitꝰ ⁊ visio actꝰ: ergo ꝛc. Scōo. susceptiuū qđ ordinat ad multas formas marie ordinat ad ꝑfectissimā: lz alia ordinat ad multas ꝑfectiones supnāles: g marie ad ꝑfectā ꝑfectissima ē beatitudo siue visio: g marie ordinat ad eā marime: g imediate. ꝓbat idē añs ꝑ scōa ꝓte. Si lumē est ne cessariū ad eliciendū ꝙoperationē. aut hoc ē rōne obiecti aut ꝑꝑ potētiā: nō ꝑꝑter obiectū, cū sit ꝑ se ꝓsens: nō ꝓpter potētiā q: ipsa se habet ad visionē mere passiue. Item q: habitus nō est principiū agēdi: sed taliter agēdi: ergo intellectus de se pōt acquirere visionē sine lumine: licet nō eo modo quo acquirit cum lumine.

¶Scōo ꝓncipaliter. Omni potētie passiue i nā corrñdet aliq potētia actiua: lz i aia est potētia passiua nāliter susceptiua beatitudinis: g ꝛc.

¶Tertio. q: posset fieri a deo aliqua natura intellectualis in tāto gradu i quāto lumē glorie est necessarium nature intellectuali inferiori: ergo tali nature sic facte lumen glorie esset naturale.

¶Rñdeo. Ad ꝓmū negat consequentia. nec est sufficiens diuisio.

Dico esse q requirit ad hoc q intellectus recipiat diuinā essentiā ꝑ modū forme ⁊ vt ea mediāte eliciat actum visionis. Primū ergo mēbrū diuisionis non militat sm mentē. s. D. nec ꝓbationes eiꝰ.

ꝑAd secūdā tñ, ꝓbationē negatur 2ña: q: mutat modū maioritatis in modū immediatiōis. mā esse ꝓma maxime ordiat ad susciꝑiēdā aiaz rationalē: nec tñ immediate: ⁊ intellectꝰ possibilis ad susciꝑiēdū actū secūdū nō tñ immediate.

ꝑAd secūdā partē diuisiōis dr q requiritur illud lumen ad vigorādum intellectū creatum: vt possit elicere visionez diuine essentie. 3. cōtra gen. c. 52. eligit ergo secūda pars. f. q requirit ꝑpter potētiā.

ꝑAd primā imꝓbationē negat antecedēs: q: intelligere est actio immanēs: ⁊ idē hz ꝓ subiecto et ꝓ efficiēte. vnde per nullū actū intelligēdi pōt itelligere ipsemet intellectꝰ creatus nisi coefficiat illum vna cū obiecto vel specie intelligibili obiecti. ꝑAd secūdā imꝓbationē negat maiorē. loquendo de habitibꝰ intellectualibꝰ: q̄ sunt spēs itelligibiles. nisi dicam cum. s. D. q in actu sunt duo ꝛc. vt supra dictū est. ⁊ per illud solua mus argumētum dicētes: q intellectus est cā quātū ad substantiā actus: ⁊ diuina essentia vnita intellectui per modū speciei intelligibilis est cā q̄tū ad formā actꝰ.

¶Ad 2ōs negat minor. vt declaratū est in secūda cōclusione.

¶Ad tertium negat 2ña. Lumen esse glorie perfectius est quācūq natura intellectuali creata fmvnū modū: lz sit imperfectius fm aliū modum: ideoq non pōt esse naturale alicuiꝰ creature. s. D. 4. sen. dist. 49. q. 2. ar. 6. ad. 7. 1. parte. q. 12. ar. 5. ad. 3. Existimo aūt huius esse rationē: q: lumē glorie inquātū eleuat intellectū creatū ad hoc q ei vniat diuina essentia hz quā dā infinitatē: sicut in suo simili dicit. s. D. 1. par. q. 25. q lz possit facere nobiliorē mulierem q̄ fuerit btā virgo: nō tñ nobiliorē matrē.

¶Cōtra eandē arguit Aureolus probans q intellectus agēs non cooperatur tali visioni: et arguit quinq medūs: que ideo hic nō ponuntur: q: hoc gratis cōceditur: q: omnis actus intellectus agen tis est intelligibilis in potētia/facere intelligibilia in actu: vel dato q habeat aliam actionē: illa tñ ꝓsupponit ꝓdictam: qđ nō hz locum in beatifica visione in qua diuina essentia se habet ꝑ modum forme intelligibilis principiantis visionē: ⁊ per modum obiecti terminantis eam: illa aūt est summe intelligibilis in actu: tam in se q̄z in respectu intellectꝰ creati ꝑfusi lumine glorie.

Aureolus.

Intellꝰ agēnō cōpatur visioni btifice.

ꝑDicit scōo q ois itellectio actualis partialiter est ab intellectu possibili: ⁊ partialiter a specie intelligibili. s. D. de veri. q. 8. ar. 6.

Aureolus.

¶Cōtra hoc arguit Aureolus q nulla actuitas est attribuēda intellectui possibili respectu actꝰ intelligēdi. ꝑPrimo sicut se habet materia ꝓma in genere sensibilium: ita intellectus in genere intelligibilium. sed materia ꝓma nullam habet actuitatē: ergo ꝛc. ꝑScōo ꝓbs dicit in tertio de aia. q intellectus agēs est quo est oia agere: g cōpositio: diuisio: discursus ⁊ hmōi sunt intellis agētis.

Utrum aliq actuitas sit attribuenda intellectui possibili respectu actꝰ intelligēdi.

¶Tertio: q: sequit q essent duo agētia respectu intellectiōis. f. intellectus: ⁊ illud cuius virtuti species imꝓssa: sed hoc est cōtra dicta sanctorū ⁊ philosophorū.

¶Itē sequit q intellectus possibilis esset nobilior agente: q: agens ad nobiliorē effectū. f. ad actū secūdū: ⁊ intellectus agens solū ad actū ꝓmū. f. ad spēm intelligibilē.

¶Rñdeo. Ad primū dicit q materia ꝓma dupliciter cōsiderari pōt: Uno modo quātū ad suam potentialē entitatē: vt ꝓscindit ab oi actu primo. ⁊ sic ꝓcedit tur minor Scōo ꝓsiderari pōt vt participās

formã: ꝛ sic pōt esse pncipiū actꝰ nō rōne sue potētialitatis sed rōne forme quã participat: qz ens ipa ꝛ forma resultat cōpositū: qō solū est agēs. ¶Amet. sic etiã intellectꝰ possibilis factꝰ i actu p speciē pōt ee pncipiū actꝰ: iz hoc nō habeat ex sua pura potētialitate. s. D. de virtutibus. q. 1. Ztē. q. 5. ad. 5.

¶Ad scōm negaꝫ pñtia. qz phs loquit solū de actu primo ꝛ nō de secūdo. Et dato qꝫ loqret de actu secūdo ꝺ: qꝫ intellectꝰ agēs est quo est oia fieri tãꝫ agēs pmū: ꝛ intellectꝰ possibilis tãꝫ agēs primū.

¶Ad tertiū negaꝫ pñtia: qz intellectꝰ agēs, ꝛ possibilis nō reputãtur duo agētia distincta sed vnū qz agit intellectꝰ possibilis q̃dꝫ agit in virtute intellectꝰ agentis s. D. de anima. q. 4. ad. 6.

¶Ad secūdū inconueniēs negatur pñtia: ꝛ ad pbationē negaꝫ qꝫ intellectus possibilis agat ad nobiliores effectū: qz principaliꝫ causans scientiã est lumē intellectꝰ agētis ꝛ ex pñti ēt cōsiderationē. s. D. de spūalibꝰ creatu. q. 9. ad. 6. ꝛ ad. 7. Ztē intellectꝰ agēs est lumē per essentiã: sed intellectꝰ possibilis est lucidus per participationē: ꝛ gñaliter oia que sunt pncipia intellectualis operationis: possunt dici lumina iqãtū sunt manifestiua. 1. par. q. 67. ar. 4. Ztē. q. 106. ar. 1. Item. q. 12. ar. 2.

¶Et si dicaꝫ. Visio beatifica est pmiū. ꝸ creatura ad ipsum nō agit. ℙ Rñdeꝫ qꝫ visio beatifica inquantũ beatifica a solo deo est: iz nihil ꝓhibet: quin alio mō sit effectiue ab intellectu possibili.

Aureo. Utꝛ lumē gñe exigaꝫ ad videndū in intellectū

¶Cōtra eandē arguit Aureolus qꝫ lumen glorie nō exigit ad videndū intellectū possibilē. Primo illud nō indiget vigorari respectu alicuius obiecti: qꝫ ab illo obiecto nō patitur passione obiectiua: sed intellectus creatꝰ est huiusmodi respectu diuine essentie. ergo ꝛc.

¶Secūdo sicut se hz materia prima in gñe sensibiliū: sic intellectꝰ i gñe intelligibiliū: iz materia nō indiget vigorari: immo semp est pura potētia. ergo nec intellectꝰ.

¶Tertio lumē nō vigorat intellectū tãꝫ dispositio media inter potētiã ꝛ actū sicut superficies inter corpus ꝛ calorem: neꝫ sicut dispō mediãs inter potētiam ꝛ agēs: eo modo quo mollities inter sigillū ꝛ cerã. ergo nullo modo vigorat.

¶Rñdeo. Ad primū negatur maior: sicut supra dictū est: qꝫ oculus noctue/ēt si nō corrūperet a lumine solis/indigeret tñ noua dispositione ad recipiēdū actū primū. s. specie luminis solaris.

ℙ Ad secūdū ꝺ:: qꝫ hz materia non indigeat vigorari: indiget tñ dispositione. Scōo ꝺ: qꝫ hz nō habeat vigorē essentialiter: hz tñ subiectiue s. formã substãtialē. ita ꝛ intellectꝰ hz lumē nãe gratie ꝛ glorie: ꝛ multos habitꝰ cōstitutiues cū ipso intellectu possibili quoddã vigorosum principium agendi.

Vigor luminis glie: est ad eliciē dū actū scōm.

¶Ad tertiū negaꝫ pñtia: qz non est sufficiēs diuisio: iz est dare tertiū mēbrū. s. qꝫ vigorat ad eliciēdū actū scz. s. visionē diuine essentie.

¶Ultimo ponit quattuor dubia. Primū. Oēm vigorē quē pōt deus dare p aliqꝺ accñs: vꝺ qꝫ possit dare p essentiã: poterit ꝸ facere aliquē intellectū q̃ naturaliter habebit tãtã claritatē quãtã hz intellectus inferior cū lumine glorie.

Utrum deꝰ possit dare oim vigorez p essentiã quē pōt p accñs

¶Secūdū dubiū est qz illã claritatē in qua datur intellectꝰ in naturalibus cōstitutus: videꝫ qꝫ possit supplere perfectio actus beati ficꝫ ꝛ claritas sua.

Utrum actꝰ beatificꝰ possit supplē ipfectionē lumināris.

¶Tertiū dubiū est: qz videtur qꝫ deꝰ possit facere immediate quicquid facit mediante creatura: sed facit qꝫ creatura videt deum mediãte lumine glorie. ergo pōt facere qꝫ immediate.

Duran. vol. 3.

¶Quartū est: qz qualitas q̃ est alicui accñtalis: pōt esse alteri cōnaturalis: sicut caliditas q̃ ē accidētalis i aqua est nãlis igni: poterit ergo lumen glorie alicui nãle facere.

Utrum deꝰ possit facere immediate q̃dꝫ facit mediante creatura

Utrum videns videndo pōt fieri

¶Ad illa ipse rñdet. Ad primū ꝺ: qꝫ claritas habitus hz rōnē determinãtis ꝛ appropriantis intellectum in ordine ad obiectū. Unde respectu diuersoꝝ obiectoꝝ diuerse sunt ꝛ distincte vigoratiões p cōsuetudinē acquisite: pnot pz claritas aūt nãlis intellectui cōdeterminata est respectu oīs obiecti sicut ꝛ intellꝰ agēs: ꝛ iō nulla claritas nãlis intellꝰ agentis posset supplere vicē luminis glorie p eo qꝫ lumen glorie hz vigorē appropriatū ꝛ ꝓportionatū ꝛ determinatuz respectu diuine essentie. Lumen aūt naturale nō est ꝓportionatū ꝓportione appropriationis sed est indifferens. ꝛ sic maior est falsa. nã ēt visio beatifica est accidens anime: ꝛ tñ repugnat qꝫ ei cōueniat naturaliter.

¶Ad scōm dicit: qꝫ pfectio actus non pōt dici claritas: ꝛ ꝓpter hoc supplere nō pōt claritatē illã: que exigit ex parte intellectus.

¶Ad tertiū falso rñdet. Iō ꝺ: qꝫ deus sine lumine creato posset facere illud accidēs: per qō nūc intellectus creatus videt deū. sed in illo casu intellꝰ creatꝰ p tale accidēs nihil videret: qz illud nō efficeret: cū excedat naturalē facultatē intellꝰ: visio aūt est actꝰ immanens, pducēs eã. falsa ꝸ est maior. Facit esse hoiem. albū mediãte albedine quē tñ sine ipsa esse albuz contradictionē implicat.

¶Ad quartū ꝺ: qꝫ cōnaturale ꝺ: dupliciter. Primo. qꝫ ineſt ab origine: ꝛ sic lumē glorie pōt esse cōnaturale alicui sicut aie xpi. Scōo ꝺ: cōnaturale id qō oritur ex pncipijs nãe tãꝫ ꝓprietas nãm. 2ñs ꝛ sic nulli pōt esse cōnaturale: sed semper est accidēs cōmune.

¶Contra eandem arguit Durãdas. Si lumē requiritur: aut hoc est vt intendat intellectuz: aut vt ex eo ꝛ intellectu efficiatur vnum perfectū agens. hoc est falsum. ergo ꝛc. nō em primū: tum qz intellectus non suscipit magis ꝛ minus tū qz lumē nō est tale formaliter nec virtualiter ālis est intellectꝰ. Mō secūdū qz qlibet eoꝝ nō hz similē virtutē respectu actus intelligēdi. Quod tñ requirit: qñ ex duobꝰ fit vnū pfecte agens sicut duo trahentes nauem. ergo.

¶Scōo arguit. Aut lumē recipit in intellectu mediate aut immediate. si immediate. ergo ꝛ diuina essentia immediate recipit in eo. ꝛ similiter visio: pz 2ñtia: qz vtrūq; est supnãle. si mediate: aut illa dispō media est nãlis aut supnãlis. si supernãlis: ꝸ recipit ꝛ ipsa mediãte alia supnaturali: ꝛ sic in infinitū. si naturalis: ꝸ ꝛ lumē est naturale cūvltima dispō ad formã ꝛ ipsa forma sit eiusdem ordinis.

¶Tertio. Quia intellectus cū lumine glorie adhuc distat ab obiecto in infinitū. ergo ꝛc.

¶Quarto: qz. s. D. in. 4. sen. dist. 49. dicit qꝫ visio beatifica pōt cōmunicari intellectui existenti in puris naturalibus.

¶Rñdeo. Ad primū negaꝫ 2ñtia: qz diuisio nō est sufficiēs: iz requirit tãꝫ nona rō agēdi superaddita intellectui alterꝰ rōnis: vt ex tali lumine ꝛ intellectu possibili ꝛ essentia diuina supplēte vicē speciei intelligibilis 2stituat aliquo mō 2stitutionis: vnū perfectū intelligēs in actu eo mō quo ꝺ: in tertio de alia qꝫ intellꝰ in actu est intellectū in actu. nō ꝸ requirit tãꝫ distinctū et partiale agēs nec opz qꝫ vtrūq; habeat similē virtutē nec qꝫ vtrūq; sit potētia: sicut etiã intellectus possibilis intelligit mediãte specie intellectuali: que tñ nō est potētia.

¶Ad scōz ꝺ: qꝫ imediate: ꝛ ad huius ipobationē negaꝫ 2ñtia: qz impfectionibꝰ supnãlibꝰ est ordo qz nã est imediate capax aliquarū: nō aūt oim. sicut etiã materia prima recipit formã substantialē mediãtibus dispositionibꝰ: ipsas tñ immediate recipit.

¶Ad tertiū negaꝫ 2ñtia: qz nō requirit tantū ꝓpter distãtiã infinit

ta: sed et pp inappropriationē naturalē intellectus ad obiectū. Et quasi formaliter solvit hoc argumētū. s. D. de ver. q. 8. ar. 3. ad. 4.

¶ Ad quartū dr: q illud dictū. s. D. in quarto est sic intelligēdū: q p diuinā potētiā miraculose fieri pōt q itellus viatoris diuinā essentiā videat sine hoc q itellus disponat lumine gloze p modū habit⁹ z forme manētis: nō tn sine lumie gloze se habēte per modū habit⁹ sine forma transeuntis.

Interp̄tatio dicti. s. D. i. 4.

Questio. v.

Querit quinto. Utrū essentia diuina ab itellectu creato p aliquā similitudinē videat?

Pro qōne sit prima cōclusio. Diuina essentia per nullā creatā similitudinē ipsam repsentātē videri pōt. s. Doc. 1. par. q. 12. ar. 2. Prima ratio fundat in auctoritate Dionysij. c. 1. de diu. no. qui dicit q per similitudinē inferioris ordinis rerū nō possunt superiora cognosci.

P Scōa q diuina eēntia ē suū eē: qō nulli fore create cōpetere pōt.

P Tertia q diuina essentia est infinita: ois aūt fōa creata ē finita.

Aureo. ¶ Cōtra argunt Aureolus q limitatio speciei nō impediat. Primo

Utrū limitatio spēi impediat visionē di. essentie. act⁹ quo videt diuina essentia est expressissima similitudo ipsius: sz act⁹ est finitus. ergo ꝛc. minor nota. Maior probat in dictis auctoritatibus Augustini z alioꝝ.

P Itē rone sic. Illud qō facit formaliter: vt res aliqua mēti appareat est expressa similitudo eius: sed talis act⁹ est huiusmodi. ergo.

¶ Scōo. Visio rei sensibilis est facialis. z tn ē ibi species. ꝟ species non impedit visionem facialem.

¶ Tertio illud qō tollit visionē faciale est mediū creatum se tenens ex parte obiecti: q potētia attingit illud medium z non obiectum per se. medium aūtē quod est ratio cognoscendi non tollit visionē facialem: sed species est ratio cognoscendi. ergo ꝛc.

¶ Quarto. Diuina essentia videt per actum. ergo per speciē. Añs p3 p2a pbaī: q actus z spēs idē sunt realr. ergo ꝛc. Añs sumptum probat: si actus esset distinctus a specie: sequit q act⁹ non esset primū impressus in potētia ab obiecto q: prio imprimit spēs: hoc est contra Augustinū z alios q dicūt q act⁹ est primū impressus ab obiecto. Itē sequit q intelligere nō esset purū pati. hoc est cōtra phm. 3. de aia. ꝟ ꝛc. 2da probat: q pter spēm receptum esset ibi productio actus.

Utrum ydea sit medium quo videt deum.

Arguit Aureo. Nulla spēs impressa repsentat ea est principium facialis visionis.

Utrum ītellectus dicat relationem.

Ter. 1.

¶ Quinto. si distinguunt aut fūt eiusdē rōnis: aut alterius: nō primū q duo accidētia eiusdē rōnis nō possunt simul esse in eodē subiecto. nō 2m q tunc actus eēt nobilior specie z sic eam virtute contineret. ergo ꝛc.

¶ Scō loco dicit rōnes. s. D. nihil valere. Ad primā dicit Dionysium intelligere: q p similitudinē repsentantē inferiora nō pnt supe rioza cognosci. nō aūt intēdit q ꝟ similitudo inferior p eēntiā nō possit ducere i notitiā superioris: quia clarū ē q spēs sūe est inferior sūa z tn ducit in eius cognitionē.

Intellectus intelligēdo: non simpliciter recipit nouam speciem.

P Scōam ēt dicit nō valere: q species q nō est p se subsistēs ducit in cognitionē p se subsistētis. ꝟ. Illa q nō est suū esse ducit in cognitionē eius q⁹ est suum esse.

P Silr dicit tertiā nō 2cludere: q repnātio fundat sup q̄litate ꝛma inoritas sup q̄titate: nō op3 q repnātiuum sit equale repnāto.

¶ Respondeo. Ad primū negatur maior. Ad probationē dicit q Augustinus z alū loquūtur de visiōe quo ad sui pncipiū: q⁹ est spēs intellectualis. aut de verbo vel conceptu q est termin⁹ intellectiōis. prio ꝟ Gen. c. 53. de potētia. q⁹. 8. ar. 1. p̄ma par. q. 27. ar. 1.

P Ad scōam pbōnē negat 2da: q visio quo ad sui eēntiaz nō est formalis appritio: sz quo ad suum pncipiū vel terminū.

P Utrū ā dbt formēt verbū cōmuniter renet: q nō habēt aliud verbum a verbo increato distinctuz pter itimaz p̄sentiam verbi ad intellectum creatum beatū: sicut nec habēt aliā speciē a diuina essentia distinctam.

¶ Ad secūdū negat 2da. nam. s. D. nō negat. quin aliq̄d obiectuz possit cire videri per speciez sibi adequatā: sed q nulla species imperfecte repsentās obiectū: pōt esse principiū facialis visionis.

¶ Ad tertiū negat minor loquendo de medio imperfecte repnante.

¶ Ad quartū negat 2da. Ad pbationē negat añs: ad pbationē negat falsitas 2nt̄: q⁹ Augustin⁹ loquit de visione nō vt est act⁹ se cūdus: sz vt est actus p̄m⁹. i. spēs.

P Ad scōz pbationē negat eodē mō falsitas 2nt̄is: nec hoc dicit pba: nisi loquēdo de actu prio: q⁹ intelligere q ē act⁹ scōs: est operatio imanēs cui⁹ rō est: q⁹ operatio talis est a principio intrinseco: intelligere aūt ē operatio vitalis. Dico igit: q itellus patit inquātū recipit speciē intelligibilē z agit inquātū elicit actū itelligēdi non tn op3 q q̄cūq; intellect⁹ intelligit q⁹ actualr nouā speciē recipiat: sz sufficit q⁹ prius eā recepit ab intellectu agēte. scōo cōtra Hē. c. 72.

¶ Ad quintū dicit q fūt alterius rōnis: q⁹ vnus est actus primus et alius est actus secundus: species etiā est alterius rationis a verbo producto q⁹ mediante eadem specie intelligibili possuz formare diuersas cōceptiones de eodē obiecto. de veritate. q. 8. ar 13. ad scōz.

P Dicit secundo q⁹ verbum pductum est etiaz similitudo obiecti z quādoq; expressius representat obiectum q̄ species: puta cuz mediāte specie formāt diffinitio vel oppositio aut demonstratio. nec sequitur q⁹ vnum cōtineat aliud: q⁹ species se habet per modum habitus. verbum autem z actus se habent per modum passionis facitr transeūtis q̄tuz est de se. Nec est verum gñaliter q⁹ accidēs pfectū contineat impfectius: q⁹ actus voluntaris est perfectior voluntate non tamen cōtinet ea. Nec est inconueniens vnū subiectuz simul z semel assimilari eidē obiecto per duas similitudines diuersoꝝ ordinū. Et si argumentū aliq̄d 2cluderet: eodē mō cōcluderet q⁹ in eadē potētia eēnt simul diuersi habitus diuersarū rōnū z quoruz vnus esset alio perfectior.

Accēs pfectius n semp cōtinet ipfectū.

¶ Ad ea que secūdo loco adducit ꝟ rōnes. s. D. dicit ad primum q⁹ Dionysius itelligit intrāsitiue sic q⁹ nulla species creata p̄t diuinaz essentiā pfecte repnātare: itavt posit esse pncipiū visionis eius: q⁹ data quacunq; specie creata deus pōt creare aliquā eēntiā adequātē repnātationem illius speciei.

¶ Secūda etiaz non valet q⁹ spēs que non est suū esse: est adequabilis alicui essentie create: q̄ tanta erit in realr existentia q̄nta est illa species in representando.

¶ Tertia similiter: q⁹ sola forma infinita pōt pfecte repnātare essentiā infinitā: z ad repnādum pfecte oꝝ infinitū: nō sufficit q̄litas finita.

Cōclo. ij.

Ad videndū di Fratēr Isidor⁹ mlensis

uinā essentiaz reqrit q⁹ ipsa diuina essentia vnitatur intellectui nr̄o vt intelligibilis forma. Hanc ponit. s. Tho. 4. sen. dist. 49. q. 2. ar. 2mo. sīlia dicit de veri. q. 8. ar. primo. Itē secundo cōtra gen. capi. 50. Et prima parte. qōne. 12. ar. 2. ad tertiū. Huius ratio est: Ad videndū intellectualiter aliquod obiectū requiritur/et sufficit forma perfecte repsentans illud sed diuina essentia sola sufficit pfecte repnātare seipam i visiōe intellectuali: ergo illa requiritur et sola sufficit.

Questio. vj.

Utrum videntes deum videant omnia que deus facere potest?

Magr Paul⁹.

Pro decisione sit prima conclusio. Nullus intellect⁹ creatus videt i dīna essentia ola q̄ de⁹ facere potest. Hanc probat s. D. in prima parte. q. 12. arti. 8. 7. 4. sen. dist. 49. q. 2. ar. 4. et tertio contra gen. capi. 55. vbi arguit sic. Quicunq; videt omnia que deus facere potest comprehendit ipsum cum cognoscat eius veritatem tantum q̄tum est cognoscibilis 7 ex cōsequenti essentiā: ꝫ nullus intellectus creatus potest deū comprehendere: ergo 7c.

Godofredus.

¶ Cōtra arguit Godofredus quolibe. 6. q. 3. Quilibet videns deum videt quicquid in divina essentia naturaliter repzesentatur: sed omnes q̄ditates que fieri possunt naturaliter in divina essentia repzesentātur: ergo 7c.

Sūmatim respōdēs exactissime dispntata l. 36. di. pīmi e. vocat.

¶ Respondeo. Capreolus hic recitat quasdam responsiones Berengardi q̄b⁹ tnēt doctrinā Henrici quā Godofred⁹ ipugnat: i q̄b⁹ verbis q̄si tota dispntatio ē de ideis: quare illa omissa facio: cū diffuse i primo determinata sint.

¶ Unde ad argumentū. dico duo. Primū ē q̄ divina eēntia p̄t videri ab intellectu creato sine hoc q̄ repsentet sibi aliquā creaturā: cui⁹ rō ē: q: p̄t vniri cū tā modico lumine glie q̄ nō vnitet sibi ois rō alicui⁹ creature: 7 ꝫ ipa ō se sit rō oīs creaturā: nulli tn intellectui vnit⁹ vt rō omnium creaturarū vnit⁹ sm totū suum posse. s. intellectui divino. 4. sen. distin. 49. q. 2. articulo. 5. ad quartum.

Cur intellect⁹ infinitus divine essentie fi posit in te. oia.

P Dico secundo q̄ divina essentia quantum est de se naturaliter 7 necessario repzesentat omnes creaturas: sed solus intellectus divinus ē capax talis repsentatiōis. de veri. q. 8. ar. 3. ad quarū. Un nō ponit intellectū creatū sufficiēter i actū p̄mo ad itelligēdū omnia ꝓpter defectum ipi⁹ intellectus: 7 sic ad argumentum negatur maior.

¶ Secundo. Qui videt id q̄ est maius potest etiam videre id q̄ est minus. ꝫ divina essentia ē q̄d mai⁹ q̄ ifinite creature: 7 bn videt diuinam essentiam: ergo 7c.

¶ Respondeo. primo negatur maior. ꝫ em̄ sit vera quādo mai⁹ ḥz necessariū ordinē ad min⁹. nā q̄ pōt portare centū p̄t et portare vigiti: q: centū necessario ptinent vigiti: nō ifinite: nō p̄t gnare: homine: nō p̄t gnare asinū. Jn ꝓposito non est ordo necessari⁹ visionis divine essentie ad visionem creaturarum.

In ordā nat' ne cessario qui pōt mai⁹ po test mi nus.

P Dicit secūdo ad minorē q̄ ꝫ videre divinā essentiā sit mai⁹ q̄ videre creaturas: tn videre eēntiā dinā 7 in ea creaturas ē mai⁹ q̄ videre solum essentiam.

¶ Contra. Jste due visiones sunt per idem medium: ergo vna non est maior alia.

¶ Respōdeo. negatur ꝓna. q: illud medium aliter se habet ad ostendendum deum 7 creaturas. nam necessario offert deum: non autē necessario offert quālibet creaturam cuilibet intellectui. tertio contra gen. cap. 55.

¶ Tertio arguit contra probationem cōclusionis. Qui vident infinitas creaturas in verbo non vident verbum infinita limpiditate: q̄ nō ꝓpehēdere ipꝫ possunt.

¶ Rñdeo. negat añs. q: q̄ tot videt in verbo quot verbū eque limpide videt verbū: sic verbū seipsum.

P Alia que tangit arguens: alibi declarata sunt. s. q̄ nec beati nec viatores vident creaturas in deo tanq̄ sicut in speculo: q: in speculo resultant similitudines rerum creatarum ab ipsis rebus q̄ nō sit in deo. de veri. q. 12. ar. 6. 7 ꝫ Augu. dicat q̄ deus est speculum voluntariū: bi accipit speculuz ꝓ omni eo in quo aliqua resultent. 7 ꝫ quantū ex se lo. repzesentet oēs creaturā naturaliter dicit tn voluntariū: q: manifestat nobis tantum ea que vult.

¶ Cōtra candē arguit Durādus Durandus vnico argumento quod est idem duo bus cum argumēto primo Godofredi q. 3.

7 eodē mō solui. Implicat tn quedam cōtradicta. s. Do. qui vult q̄ creatura cognoscit in deo: eodem mō quo cōclusiones in principijs. Un sicut ille cōprehendit principiū qui cognoscit oēs cōclusiones in eo cōtentas virtualiter. ita ille cō prehēdit deum qui cognoscit oīa que deus facere pōt.

Utrum creatura cōsequatur i verbo: si cat ꝓclonem in principio.

¶ Cōtra hoc arguit. Ille q̄ cognoscit principiū non cognoscit ꝓclonesnisi applicādo principiū ad eas qui aūt cognoscit deū: cognoscit 7 creaturas sine tali applicatione: ergo non est similitudo.

Aliud ē cognoscere in principio aliō ex principio.

¶ Rñdeo q̄ aliud est cognoscere ꝓclonem in principio: 7 aliud ex principio. Nā qui pfecte cognoscit aliquid nāle syllogisticū: statim cognoscit in eo cōclusiones sinē aliqua applicatione 7 sumptiōe sub illo cognoscere autem ex principio ē cognoscere p̄ sumptionē minoris sub ipo 7 p̄ deductionē syllogisticā. de veri. q. 8. ar. 5.

Aureo.

¶ Cōtra candē arguit Aureo. Si videns oēs effectus divine virtutis cōprehendit divinā essentiam ergo 7 videns infinitatē dei intensiuam eū cōprehendit. hoc est falsum: alioquin oēs beati cōprehenderent eā. ergo 7c. ꝓna probat. q: infinitas intensiua est intimior: q̄ extensiua.

Potentia divina habz quādaz infinitatz p̄ter infinitatz entie.

¶ Rñdeo. primo. q̄tū elicitur a. s. D. de potētia. q. 1. arti. 2. Essentia divina simr potētia eius est infinita. sed potētia ḥz quandā infinitatē p̄ter infinitatē essentie que attendit penes obiecta. Hec autē ifinitas ē dupler. Una intēsiua: q: nūq̄ agit ita intēsiue quin intensius possit agere: nō in se sed vt attingit effectū. Alia est infinitas extēsiua: q: nō tot ꝓducit: quin plura possit ꝓducere.

Utrum creatura videns ꝓprius 7 adequatius divine potentie vt potentia est. Dico tamē bilia ꝓ q̄si quis videret omnia creabilia species non in verbo sed per species creatas ex tali visione vniversitatis cōprehē non argueretur perfecta compre deret divinam potentiā.

P Dico scōo q̄ potētia infinita dicit q̄d positiuū ex parte potentie 7 quandā negationē ex parte infinitatis: ex qua negatione cognita non sequitur cōprehensio potē tie: sed ex cognitione adequati obiecti: bn̄ sequit cōprehensio adequate potentie: vt potētia est: totū aūt ens cōprehēdibile est adequatū obz potētie diuine infinite extensine: nō 7 si qs hoc cognoscet 7 cōprehēderet talem potētiā: vt potētia ē 7 sic tēdit. s. D.

Cognito obto

¶ Ad argumentū negat ꝓna. Ad ꝓbationē negat assumptū de infinitate intēsiua potētie. Si aūt loquamur de infinitate q̄ sibi conuenit ex parte eēntie: etiā negat ꝓna q: illi⁹ cognitio nō ita infert cōprehensionē divine potētie sicut cognitio infinitatis extēsiue quo ad obz: 7 sic ex sola cognitione essentie 7 adequati obiecti cōprehēdit divina potentia.

¶ Scōo sequit q̄ quāto qs plus effect⁹ dei videt in verbo: tanto ꝑfectius videat deū. hoc est falsum. Alioquin qñ revelatur aliq̄d beato intenditur eius beatitudo.

¶ Rñdeo. negat falsitas ꝓnis q: revelationes facte beatis nō fiūt eis in visione ꝑfecta: cū quilibet beatus in ꝓmo instāti: sue beatitudinis videat in divina eēntia q̄cq̄d est in ea ad suā spectās btitudinē: ꝫ postea possit ei aliqua revelari: ꝫ ista nō vident in verbo nec eodē actu quo videt verbū: vt dicit. s. D. ō xi. q. 8. ar. 3. ad quartū.

¶ Tertio. oēs creature in essendo nō adequāt dei infinitatē: ergo si oēs cognoscerent non adequaret dei cognoscibilitatē.

¶ Rñdeo. Uirtus vel potētia dei pōt cōsiderari dupliciter. Uno mō vt est quedā res: 7 sic añs concedit 7 consequentia. non enim res sunt cognoscibilitatis eiusdem qua est deus. Alio modo accipitur in ratione potentie: 7 sic negatur añs Utrum qz vniuersalitas entis est effect⁹ videns

Universidad de Navarra Biblioteca

Universidad de Navarra Biblioteca

ſu nō cōphenderet: quo ad ſuū ab ſolutū: ſed ſolū quo ad ſuos reſpectus quos hz ad creaturas rōnabiles ⁊ nō vt q̄dā ſba eſt ſz potentia aut tale q̄d relatiue dſignatū. Si aūt vnimerſitas creabiliū videretur in verbo: ipſa ēntia diuina ſimplr ⁊ perfecte comprehenderetur.

¶ Quarto dicit. s. D. arguere per fallaciā ꝑtis: q: hz qui perfectius cognoſcit cāz cognoſcat pᵗes effectus: nō tñ ecōtra. vñ nō ſequit ꝙ qui videt plures effectus in deo: ipm perfectius videat: ⁊ q̄ videt infinita ipm cōprehēdat.

¶ Rñdeo. negaſ añs. q: iſta duo connertunt: qui perfectius cognoſcit verbū plura in verbo videt. et ecōtra in argnēdo ab vno ad aliū nulla fallacia.

Cōcl'o. ij. Intellectᵘs creatus videſ diuinam eſſentiā aliquo modo videt in ea oia: aliquo modo non. Hanc ſic. ꝓbat. s. D. tertio cōtra gen. ca. 5. Intellectus creatus videſ deū videt ola genera ⁊ ſpēs ⁊ ordines omniū rerū. ergo. Aliquo modo cognoſcit omnia. ꝓna ꝑs. añs ꝓbatur. Intellᵘs btūs cognoſcit q̄cquid naturalr appetit ſemp: hz apperit ſemper omnia illa: ergo ⁊c. Eadem ponit de veri. q. 8. arti. 4. ſecunda parte concluſionis patet ex precedēti cōcl'one.

Beati ſimul vidēt oia.

¶ Cōtra arguit Aureolus ꝙ beati q̄cq̄d videt inverbo videt ſimul ⁊ nō modo plura mō pancioza. qđ̄ gratis ꝓcedit cū ſit de mēte. s. D. prima parte. q. 12. ar. 10.

Beati ſi vident creaturas ſverbo terminatiue: ſed eminenter.

¶ Ult̄ ꝓterea Aureolus ꝙ beati nō videāt in verbo creaturas terminatiue: hz ſolū eminenter: q: vident diuinam eſſentiā que eſt omnia eminenter ⁊ cōtentiue.

¶ Diſt. I.

Circa di. 50. querit. Utrū aīa a corpe ſeparata aliq̄d intelligat

Pro deciſione ſit hec prima ꝓcl'o. Anima ſeparata ꝑt aliq̄d māliter intelligere. Hāc probat. s. D. de veri. q. 19. ar. 1. Nulla re remanēte deſtruit ſua propria paſſio, vel operatio: ſed anima remanet corrupto ꝯcorpore ⁊ eius ꝙ pria operatio eſt intelligere: ḡ ⁊c.

Cōcl'o. ij. Anima ſeparata nihil intelligit per ſpecies abſtractas a rebᵘ mātibus poſt ſuā ſeparationem. Hāc ꝓbat ſic vbi ſupra duabᵘ rōnibus: quarū prima eſt. Inter recipiens ⁊ id a quo recipit dz eē ꝓportio: ſz inter aīam ſeparatam ⁊ res materiales nō eſt proportio: cū aīa ſit imaterialis: iſta mātia: ergo ⁊c. maior nota ⁊ minor ex dictis quoq; exiſtit clara.

¶ Cōtra hāc rōnē Scotus negat minorem. Ad ꝓbationem negat ꝓnam. Unde arguit ſic. Phantaſma agit in intellm: ſed phantaſma eſt quid materiale ⁊ intellectᵘ eſt immaterialis: ergo materiale agit in immateriale. ⁊ ſic nō ſequitur quin res materiales poſſint cauſare ſuam ſimilitudinē in anima ſeparata.

¶ Rñdeo. Prio q̄ illa minor. s. D. ſic intelligiē q̄ inter intellm ſeparatū ⁊ res māles: non eſt talis vel tāta ꝓportio: ḡ requirit ſicut iter agens ⁊ patiens.

¶ Dico ſcōo q̄ phāſma hz hēat eſſe exterſum in organo: tñ hz eſſe quodāmō itētionale ⁊ eſt amā ab phantaſtcū: ꝓpter qđ valet aliqn idē raſma agere cū ſba ſeparata. Et ō phan pōt agetaſma nō vnioce dicit eſſe in mā re in ſicut forma ſenſibilis: quā repſentellectū tat: q: forma rei ſenſibilis: nullaz vel hāz imaterialitatē: vnde nō ſequitur: q̄ ſi phantaſma pōt agere intentionale, ſtrumētalr in intellm poſſibilem: etiā forma rei ſenſibilis poſſet in ipſum agere: vt habeſ. a. s. Do. de anima. ⁊ quoli. 1. q. 3.

¶ Exhoc ad argumentū Scoti ꝓ negaſ minor. ſi intelligaſ ꝙ phantaſma ſit a deo māle ſicut res ſenſibiles

ſibiles. Si vero itelligatur ꝙ habeat aliquam imaterialitatē. ſ. eē extenſum. negaſ conſequētia: q: res ſenſibilis oino eſt materialis: nō autem ſic phantaſma.

¶ Contra iterum arguit. Phantaſma agit in intellectū ſolum: q: repreſentat obiectū: ſed res ſenſibilis ēt repſentat ſeipſaz: ergo pt agere in intellectum.

Phantaſma agit in intellm rōne eē imāles ⁊ repſentationis.

¶ Reſpondeo. Negaſ antecedēs Agit enim nō ſolum: q: repreſentat ſed etiā q: eſt imāle vt dictū eſt.

¶ Secūda rō. s. Doc. ꝓ concluſione hec eſt. Ab extremo in extremū nō fit tranſitᵘ niſi per mediū: ſed forma rei ſenſibilis hz eē in remaxime materiale, in intellectu maxime imāle: ⁊ hec ſunt duo extrema. in potētijs aūt ſenſitiuis medio mō. ergo opz tranſire per tale mediū: hz in ſubſtātijs ſeparatis nō ſint potētie ſenſitiue: ergo ⁊c.

Scotᵘ vbi. s.

¶ Cōtra. Scotus negat maiorez. Quia id qđ eſt mediū vni virtuti: nō opz ꝙ ſit medium alteri: verbi gra: virtus creata non poteſt trāſferre aliq̄d corpus ō vbi proximo ad vbi remotū niſi ꝑ vbi mediū: tñ deus hoc pōt: ergo. Intellectᵘ ſeparatus nō requirit tale mediū forme in potētijs ſenſitiuis: hz hoc requirat intellectus conjunctus.

Solus deᵘ pōt mutare ordinez nature agētis ⁊ patiendi.

¶ Secūdo. negat minorem: q: eſſe forme i potētijs ſenſitiuis: eſt eē ſenſibile: ⁊ ſic nō eſt medium.

¶ Rñdeo. Primo exēplū ō trāſitu de vno vbi ad aliud: nō trāſeūdo ꝑ mediū: negaſ a. s. Doc. 4. ſenteſ. diſtin. 49. q. 2. ar. 3. q. 3.

¶ Scōo. negatur ꝓna: q: deus eſt actor nature ⁊ ideo naturalē ordinem agendi ⁊ patiendi: vt tranſferatur de extremo ad extremum ⁊ non per medium a deo prefixa: ſolus deus poteſt mutare: non autē angelus vel anima ſeparata: vt dicit. s. Doc. de malo. q. 16. arti. 9.

Tunata negāt īmediatē cauſare in materia ⁊ eas que ab illis imediate cauſantur in medio: ⁊ exide ad illas que ex medio cauſantur ipo rentūs ſenſitiuis: ⁊ eas que requiruntur ex predictis in intellectu: vt dī. 7. phyſi. ter. 20. et ideo nec angelᵘ nec aīa ꝑt imediate recipere a re materiali ſpeciē itelligibilem.

¶ Ad ſcōz negaſ aſſumptū tanq̄ expreſſe falſum: qđ ipe nō ꝓbat.

Cōcl'o. iij. Anima ſeparata aliquando intelligit per ſpecies quas accepit a rebus: dum erat in corpe. Hanc ꝓbat ſicvbi ſupra. ſpecies ille remanent in anima ſeparata: ergo per eas aliquādo intelligit. cōſequēti ꝓz: q: fruſtra remanerent. antecedēs ꝓbaſ. vnūq̄q; recipitur per modum recipientis: ſz aīa ſepata ē incorruptibilis: ḡ recipit tales formas incorruptibilr.

Concl'o. iiij. Anima ſeparata qñq; intelligit per ſpēs i ſui ſepatiōe ſibi, diuinitᵘ infuſas. Hāc ꝓbat ſic vbi. s. Aīa recipit aliquas ſpēs naturalr: dū ſepaſ a corpe: ḡ per eas qñq; itelligit. ꝓna ꝓz. añs ꝓbatur. Qñ ſepaſ magz accedit ad ſubſtātias ſeparas: ḡ magis recipit influxum ſpecierū. Antecedēs ꝓbatur q: quāto magis aliquid recedit ab vno extremo: tanto plus accedit ad aliud. ſed res corporee ⁊ ſubſtātie ſeparate ſunt duo extrema ⁊ anima recedit a corpore: quando ſeparatur: ergo. ꝓbatur etiam cōſequētia. q: etiaz in ſtatu preſenti: quanto anima a corpore magis abſtrahitur. tāto plus recipit influxū cognitiōis a ſubſtātijs ſeparis: vt ꝓz in ſomno et extaſi.

Scotᵘ vbi. s.

¶ Contra arguit Scotus. Si anima quanto magis accedit ad modum eſſendi ſubſtātiarū ſeparatarum. ſ. eſſe ſine corpore: magis eēt capax influxᵘ ſpecierum: ſequitur ꝙ anima ſeparata magis eſſet capax talis influxus dum eſt ſeparata ꝙ dum eſt conjuncta corpori glorioſo: vt patet: hoc eſt falſum: ergo ⁊c.

Utrum aīa q: ſeparata magis ſit capax influxus ſpecierꝝ

¶ Reſpondeo. Primo quāto ani-

ma magis accedit ad modū essendi substātiarum: separatū: etiam magis accedit ad earum modum operandi: vt dicit. 8. Dec. prima parte. q. 89. arti. primo. ℙ Ad improbationē dico q̄ loquēdo de capacitate naturali cōceditur consequētia. ℨ negat falsitas consequētis. loquēdo aūt ō capacitate gratie vel glorie: negat ꝓsequētia: q̄ cor⁹ gloriosus nullo mō ipedit

Ala cuz corpore glioso: nullam ō nouo recipit speciez.

ā influxu substātiarū separatarum: Dico tn q̄ ala beata nullā speciē intelligibilē recipit ō nouo in corpore glorioso: q̄ simul dum separat a corpore corruptibili totum illū influxum recipit.

¶ Secūdo. arguit ꝓra alind dictū in ꝓbatione ꝓclonis. i. in somno fit maior influxus specierū ꝑ maiorē abstractionē a corpe. Contra: q̄ ex hoc sequit q̄ quāto somnus esset ꝑfundior tāto fieret maior influxus: hoc est falsum: q̄ in somno ꝑfundissimo nihil appet.

Utrū in somnis fiat maior recceptio influxus spēruz.

ℙ Itē sequit q̄ epilentici viſtarētur a spiritibus hoc est falsum.

¶ Respondeo. Primo q̄ dictuz. s. Doc. sumptū est a. b. Augustino libro. 12. sup geſi. ad literā: et Greg. 4. dialogoꝝ. et ipse idē ponit secūda secūde. q. 172. arti. ꝑmo. ℨ arti. 92. Ad argumētū negat ꝓa: q̄ ly

Tm̄ abstractio a sensibus ordinata: dispōit ad influxū recipiēdū a separatis

ad recipiendū influxū substantiarū separatarū disponat aliqua abstractio a sensibus: nō tn q̄libz ad hoc sufficit: sed oportet q̄ fiat a cā aliali vel a causa naturali ordinata ℨ nō egritudinali: nec tali et tā rapide tollat oēs operationē sensū inferiorum potissime virtutis imaginatiue vel intellectus: q̄ intellectus ℨ imaginatio tunc recedunt a corpore et intendūt eis in corporeis: puta speciebus intelligibilibus aut imaginarūs. tūc

De abstractione epilēticoꝝ

sutē posset esse somnus: q̄ anima nulli obiecto intēderet: ℨ sic est in somno profundissimo. ℙ Ad aliud negatur consequētia: q̄ anima eorū nulli obiecto intendit tēpore illius passionis.

Concio. v.

Anima separata q̄nz intelligit videdo substātias separatas et in eis species rerū. Hanc ꝑbat sic. vbi supra. Anima separata assimilatur angelis in modo essendi et operandi: sed angeli inferiores intelligunt per illuminationem superiorū. ergo et anima.

¶ Contra quatuor vltimas: maxime cōtra scōz: arguit Scotus. ꝑmo aia hz ō se/ vñ possit attingere ad suā ꝓpriaz ꝑfectionē: sine talibus speciebus. ℨ ille supfluit ꝓna patet. antecedens ꝑbatur. Iapis hz in se vñ possit in operationem sibi ꝓpriā. i. descendere. ℨ et anima. Aliodn lapis esset ꝑfectior anima.

Scot⁹ vbi. s.

Utrum spēs intellꝰ superfluant,

¶ Rñdeo. negat añs. q̄ cū omnis intellectio anime fiat mediāte aliqua specie. Anima aūt separata nō possit formare ex se hmōi species: nec res materialis ex se possit imprimere hmōi speciē in aia separata: oportet si dz intelligere ea que non intelligat ꝓiuncta corpori: q̄ hoc fiat per aliquā influxū specie ruz a natura supiori: ℨ maxime a deo: vt elicit de veri. q. 8. ar. 9.

Que nec ſſitas influxꝰ spēruz.

¶ Ad ꝓbationē negat ꝓna: vt elicit pti. parte. q. 79. ar. 2. ad tertium. Et dever. q. 8. ar. 3. ad duodecimū. quia operatio in qua potest aia: post acceptionē specierū excedit incōparabiliter oēm actionem lapidis. ℙ Dicoltn q̄ aia accipit eā natnaltr illas species influxas in sui separatione: sicut lapis accipit naturaliter granitatē: q̄ naturalis acceptio ꝓsequit naturā sic se parate iquātū hmōi: vt dicit. s. D. ꝑma par. q. 89. ar. ꝑmo ad tertiū.

per species influxas cognoscit nā vtis et indiuidua.

Influxus spē rū in se pariē est nāt.

¶ Sedo. Duo accētia eiusdē speciei: nō ꝑnt simul eē in eodē. Sed species accepte a rebus et species influxe sunt eiusdē speciei. ergo nō possunt esse simul in anima. Sed in anima remanent species accepte a rebus. ergo nulle species influuntur. Consequētia patet et maior. Minor probatur. Species iste

Unio ale est pp totū ꝓncipaliter: secūdario pp scīam,

Utrum spēs in fluāt in ſeparatis ne ele.

nō distinguunt. nisi ex parte ꝓncipiū effectiui. ergo nō distinguūntur specie. Tenet ꝓsequētia ꝑ Augustinum. 3. de tri. c. 9.

Diuersitas iter spēs ac ſſitas ℨ influxas.

¶ Respōdeo. Negatur minor: vt dicit. s. Tho. prima par. q. 89. ar. 5. ad tertiuz. Ad ꝓbationem negat añs: q̄ distinguunt ex, ex ꝓncipiis formaliū exēplariū. Nā spēs acquisita ab ala corpi ꝑfecta cō formal tanquā exemplari: q̄dratī rei materialis elucēti i ꝑfectissima te. Spēs vero ifuse ꝓformant ideas q̄ sūt in mente diuina: ℨ etiam species concreatis ipsis angelis: ℨ sunt vniuersaliores speciebus acquisitis: vt dicit. s. D. prima par. q. 89. ar. 1.

¶ Tertio. Anime separate habēt de rebus cognitionem intuitiuā: ℨ nō ꝑ aliquā spēz. ℨ cognoscūt alia ꝺd sine spē necessaria. Maior ptz. Minor ꝑbat. Spēs repsentat rē: tā existēte q̄ nō existēte. ℨ si ē ꝓncipiū cognitiōis intuitiue qua cognoscitur existentia rei.

¶ Respōdeo. Negatur minor: q̄ ꝑ spēs influxas pōt cognosci natura vniuersalis ℨ idiuidua ℨ eiꝰ exi stētia ℨ tps aut locū: q̄ sunt ipse siones rōnuz idealiū: q̄ sūt i mēte per quas potest directe cognosci ℨ vniuersale ℨ particulare: vt elicit a. s. D. in. q. de anima. arti. 20. Et de veri. qō. 2. arti. 7. Ad ꝓbationem negatur antecedens: de speciebus influxis.

¶ Quarto arguit cōtra quoddā quod dicit. s. Tho. declarans tertiam conclusionem q̄ anima frustra vniretur corpori nisi in eo poſ set acquirere no tritiaz rerum. ℨ arguit sic. Unio anime ad corpꝰ est ꝓpter constitutionē totius: ergo dato q̄ ad hunc nihil aliud eneneret: non vnitur frustra.

¶ Rñdeo negat ꝓna: q̄z illa vnio sit principaliter ꝓpter constitutionem totius: tamen est secundario ꝓpter perfectionem anime acquirentis in corpore: vt dicit s. D. in. q. de anima. ar. ꝑmo. ad. 7. ℨ in ipso toto vna pars est ꝓpter perfectionem alterius: vt dicit. s. Do. prima pte. q. 95. art. 1. vnde ℨ corpus hominis ordinat sicut infinē ad ꝑfectionē anime rōnalis: vt dicit. s. D. prima parte. q. 76. arti. 5.

¶ Quinto arguit sit ad idem. Si in aliquo pōt acquiri sanitas ꝑ potionē ℨ sectionē: ñ frustra adhibetur sectio: dato q̄ nō detur potio: ergo cuz anima possit acquirere notitiā rerum in corpore ℨ separata a corpe: nō frustra vnit corpori: dato q̄ in eo nulla scientiā acquirat: sed solū quādo est separata.

¶ Respōdeo. negat añs. quando sectio nō induceret ꝑfectaz sanitatem ℨ impedit a perfecta sanitate quā induceret potio. Ita i ꝓposito aia nō pt acquirere eā ꝑfectā sanitatē ꝑ spēs influxas: sicut pt i corpe ꝑ spēs acquisitas: q̄ cognitio naturalis ꝑ spēs influxas est cōfusa.

Questio. ij.

Utrū aia separata possit corpora mouere locali? Decliditur hec qō duab⁹ conclusionibus.

Scot⁹ hic dis. 49 q. 14.

Cōclo. j.

Anima separata nō potest sua naturali virtute mouere aliqd corpus. Hāc ꝑbat sic. s. D. ꝑma pte. q. 117. ar. 4. Oē corpus qō ab aia mouef: ꝑ eā vniuificat. ly aia separata nullū corpꝰ viuificat: ℨ tc.

¶ Contra arguit Scotus. ꝑº. Elementum existēs in aliquo loco potest se mouere ℨ trahere secū aliud corpus: hāc ꝑbat sic. s. D. ꝑma pte. q. 117. ar. 4. Oē corpus qō ab aia mouef: ꝑ eā vniuificat. ly aia separata nullū corpꝰ viuificat: ℨ tc.

¶ Contra arguit Scotus. ꝑº. Elementum existēs in aliquo loco potest se mouere ℨ trahere secū aliud corpus: ergo ℨ anima.

¶ Rñdeo. primo negat ꝓna: quia motus localis ℨ locꝰ equinoce cōueniunt spiritibus ℨ corporibus. ℙ Sz. ꝑ maiorī doctria dicit secūdo: vt elicit. 4. sen. di. 45. q. ꝑma. ar. ꝑº. q. ꝑma. Qō sicut anime separate ꝓprie loquēdo nō debetur ex natura sua aliquis locus: ly solum per quandaz cōgruentia ad merita vel demerita ꝓcedētia: qō sit virtute dei puniētis vel ꝑmiā

nō nisi virtute divina alia separata pdit locum.

Ūñ sit ī potētia ale separate ad mouendum corp⁹.

tis animā:ita nec ꝓpria virtute pdit locuꝫ cui deputat: nisi virtute divina vel angelica per quā anime separate aliquādo a suis receptaculis egrediunt:vt dicit.s.D. vbi supra.q.2.ꝛ iii.q.de aia.ar.21. Et quo loco ēt ꝓz q⁹ angel⁹ bon⁹ vel malus posset ꝓpria virtute alligare mām alicui loco:a quo ipa nō posset sua nāli ꝟtute recedere.

Dico tertio q⁹ ista ipotētia mouēdi corp⁹ nō ꝙuenit alic:rōne immāliratis: nec ꝓp ipfectionē el⁹. sed q: anima naturalr est nata informare corpus ꝛ esse ps cōpositi: ciō nō ꝙuenit sibi mouere corpus separatū nisi mediante cōiuncto.

¶Scōo.Alia hꝫ vbi in suavirtute actiua:ḡ ꝑt se mouere advbi. ꝑña pz.añs ꝑbaf.Lapis hꝫ in sua virtute actiua: vt acquirat vbi ꝛ moueat aliud:ḡ rata queest nobilior.

¶Rñdeo.primo negaf ꝑña.qz vbi eq̄uoce ꝙuenit spiritib⁹ ꝛ corpib⁹. Iteꝝ q: alia nō est nata mouere aliquod corp⁹ nisi primo moueat corpus qđ informat:sicut etiā grauitas terre si esset separata et alligaret palee:nō moueret eā nisi miraculose.lapis aūvest nat⁹ mouere etiā corpus qđ nō informat.

ꝑScōo .negaf añs:q: vbi ꝛ situs: non ꝑñt.susciꝑi nisi in subiecto q̄nto et corporeo:et esse in loco diffinitive/non est esse subiectū vbi:ꝫ est contingere locū vel ab ipso contingi actu virtutis.

¶Tertio post resurrectionez: alia mouebit corpus gloriosum nō organice.s.mouēdo vnā partez post aliā:sed totū simul:ergo ꝛ nūc pōt qñ est separata mouere aliqd. ptz ꝑña:q: nulla nouа corpori potētia dabitur in resurrectione.

¶Rñdeo:negatur antecedēs:loquēdo de virtute nāli q: licet anima nō habebit virtutē motiuam nāliter respectu corpis gl̄iosi:habebit tñ nouā virtutē gr̄e vt gl̄ie. Si aūt añs itelligif ō ꝟtute supra naturali:nō est ꝓtra cōclonē . Nō valet etiā hec ꝙña.Anima pōt mouere nō organice corp⁹ sibi vnitū: ḡ ꝑt nō organice corp⁹ ab ea separatū:cui⁹ rō iam supradicta est.

¶Cōtra eandē arguit Aureolus p⁹.aia ꝙiūcta corpori:pōt imediate mouere corpus ꝛ non organice id est p partē post partē:ḡ separata hoc.pōt. Antecedens est ꝓbi. li.de causa motus aialiū.Et Commentatoris.8.phy.cō.36 . vbi dicit q⁹ ille qui saltat monet totaliter.consequentia patet. quia non ꝓpter aliud dicis animā separatam/non posse mouere:q: potentia motiua est organica. Aureo.

¶Rñdeo.ꝓmo negaf ꝙñia :sed cā huius est:q: nō est nata imediate mouere:nisi corpus qđ vinificat.

ꝑDico scōo ad añs : vt elicit a.s. D.i tractatu de motu cordis q⁹ aliquis motus corporis causaf imediate ab aia.s.motus cordis ꝛ alij sibi necessario ꝙueri : ꝛ iste motus non causaf ab aia p aliquā potentiā mediā iter alam ꝛ corp⁹ plusq̄ motus grauiū ꝛ leuiū:sed ꝙsequit animā vt est forma talis corpis.ex quo ifero q⁹ aia respectu mot⁹ cordis:nō habet potentiā motiuam. Alia res spectu cordis non hꝫ potētiā motiuā

ꝑDico tertio.q⁹ ois alius motus animalis causaf ab anima mediante corde et spiritib⁹ a corde ,pcedētibus ad reliqua membra causaf etiā mediāte aliqua potentia organica.s.sensitiua ꝛ appetitiua: q̄ originanf in corde ꝛ capite:ꝛ mediante potētia executiua : que est in nervis et musculis : aia aūt separata nullā talē potētiā organicā habet.Ad ꝓbationē dr: q⁹ mēs philosophi est : q⁹ quelibet pars corporis monef ab anima:ꝫ differenter:.vt dictū est.Ad Commentatorē dicif:q⁹ in eo qui saltat totum corpus monef per se⁹ anima per accidēs.sed aliter et aliter mouentur partes animalis. Maz corpus monetur per se motu vitali: q̄ constat ex tractu ꝛ pulsu :ꝫ motu aialiqui per potentiā organicā exercet:cor monet alia mēbra: ꝛ ꝙñter monet seipm ꝓ accidēs sicut nauta moueꝝ se ꝓ accidēs monēdo nauim.ꝛ sic patet:q⁹ in saltu aia non monet imediate aliquā ptē. ꝓ potētiā organicā. Ad predicta faciat ea:q̄ pōt.s.Doc.6 aia.ar.9.ad.6.

¶Scōo.aia ꝙuenit cū substantijs separatis in virtute motiua: vt dicit Cōmen.12.meta.cō.33 .sed substātie separate ꝑñt mouere corp⁹: quod nō vinificāt.ergo ꝛ anima.

¶Respondeo.si loquīf de ꝙuenientia analogice vel gñis remoti: cōceditur añs et negaf ꝙsequētia. si de cōuenientia specifica:negaf añs et concedit ꝙña. Nō oportet autē: q⁹ ea q̄ ꝙueniūt in eadē ꝟtute motiua analogice:habeant idē obiectū:iō aliō ē obiectū potētie motiue āgeli:ꝛ aliud potētie aie:vt elicit a.s.D.i.q.de malo.q.16.ar.10.

Concło.ij. Anima sepata virtute di uinitus sibi collata ꝑt mouere localiter corpa.ꝑbaf sic.4.sen.dist. 45.q.1.ar.1.questiūcu.3.Anime separate aliqñ apparēt i corporib⁹ assumptis ab eis localiter motis: sicut beata Agatha appuit beate Lucie.ḡ mouēt illa corpa : sed nō ex potētia nāli :vt patuit ꝓ pcedētem ꝙclonē.ḡ ex potentia supnāli. Et sic est finis hui⁹ vltime q̄nis.

¶Finis.

¶Suscipe lector hūanissime. Diuinū Epitoma fulgētissimi sacre Theologie doctoris Pauli Sontinatis Uite regulis ordi . pdicatoz:in quartū librum Sentēn. admētē Jo.Capoli Tholosani. Lugduniq̄ exactissima cura ac diligētia solertis viri Joannis Crespini impressum . Anno chr̄istiane salutis.1528.

¶Finis diuini voluminis q̄stionū altissimarū / Dogmata quecq̄ Angelici Doctoris / admirabili Epitomate cōtinētiū:Quas Joā. Capolus Tholosan⁹ vir ꝛ sancte tudinez ingenio ꝓclarus/ordinis predicatoꝝ/plurib⁹ atq̄ altis virtōꝑhēdit voluminib⁹:quasq̄ frater Paulus Soncinas/ facili dicit in gñe pstans/angusto hoc coegit libro:Additis his q̄ morte puēt⁹ explere nequit/per fratrē Jsidorū de Jsolanis Mediolanen. einsdez pdicatorie familie/ac Lectorē Papie i Cenobio Dñi Apollinaris. Extremā vero manum voluminī hunic imposuit idem frater Jsidorus/in festo Exaltationis sancte Crucis.M.D.xxj.

¶Regestū hui⁹ partis

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk

Oēs quaterniones ꝓter kk qui est duernio.

kk iij

¶Angelice sapientie studiosis frater Ysido-

rus de Ysolanis Mediolanēsis or. pdi. ac congregationis Lōbardie inviniversitate Bononiense nunc Barcalaureus: intelligentie spiritum ab alto.

Ontā nuper impssuz Epitoma in quatuor libros sniaz, castigatiōs gra ad me Papia Bononiā trāsmissuz est: nō ab re arbitroz/ post locos celeri studio emendatos/tum a me/tū a nōnullis fratribus meis haud equidē spei in re literaria/mediocris sequētia subscribere / pp quosdam sciolos et inani phi nomine gloriabūdos/o pepretiū dnz. Hi cum legentes semp trophea acquirere opinant. Quod q turpe rusticū/idocrū ac leue existat erhymus Epistomatis lectione: eoz que sequūtur aiaduersiōe luce, clarius intuebunt. Credo eādez nec vana fides/spiritū itelligentie Angelici dogmatis sup Jo. Capolū receuisse. Quāti vero faciē da sit doctrina. s. Thome que vniuersalis est admodū tradens de natura/ de moribus/de diuinis theorica et practica dogmata/plurimis cōuincimur rōnibus.

¶Prima ratio est.

¶Doctrina illius diuini doctoris videtur confirmata voce Christi: eidem sancto doctori per imaginationē crucifici miraculose dicenti. Bene scripsisti de me Thoma: quā ergo mercedem recipies p laboze tuo? qui respondit. Dñe nisi teipsuz. Hinus admirande cōfirmationis testis est ois ciuitas pthenopea in pstatā imaginē sūmo veneratā studio.

¶Secunda ratio.

¶Eadez doctrina approbata videt a btissima virgine Maria (cuius erat devotissimus Thomas) eidē apparēte: dicente doctrinam suaz Christo filio suo acceptam: Testante hoc fida narratione gestoum sancti Thome.

¶Tertia ratio.

¶Uidetur quoq approbata angelica doctrina. s. Thome a sanctis apostolis Petro et Paulo pretato. s. Doctoū apparentibus ac plurima revelantibus in quibus dubitabat.

¶Quarta ratio.

¶Fuit doctrina. s. Tho. lndata: approbata a sancta Romana ecclesia: confirmantibus per literas suas Innocentio quinto et Urbano sexto. Cuius Urbani sexti bulla incipit. Laudabilis Deus. et est magni ponderis: vt habere potes ex multis capitis. 24. q. prima.

¶Quinta ratio.

¶Universitas quoq Parrhisiensis summopere sancti Tho. volumina veneratur: que eundem doctorem vocat glorioſum. vtis ecclesie lumen prefulgidum: gemmam radiantem clericoum: fontem doctoum. Universitatis parrhisiensis speculum, clarissimum et candelabrum insigne ac lucens Renovauit itidē oēs articulos inquantū tangunt aut tangere videtur doctrinā. s. Tho. ceu pz in literis editis a pstata vniuersitate incipientibus. Universis presentes literas ꝛc.

¶Sexta ratio.

¶Eadē acitarūt multe vniuersitates vtriusq Gallie: Germanie: Hispanie: Britannie.

¶Septima ratio.

¶Ordo predicatoū qui est ordo apticus in cuius pectore tradente sancta Romana ecclesia vt plurimū residet auctoritas tutāde fidei catholice ppōsuit eundē. s. Tho. inna mere turbe suoum doctoū quos alnit et perfecit in studio.

¶Octava ratio.

¶Doctoes pstantissimi dogmata. s. Tho. miris laudibo pfecuti sūt. Hinc Innocentio quinto in sermone incipiēte. Ecce plusq Salomon hic de. s. Tho. loquēs sic ait. huius doctoris doctrina pceteris excepta canonica: hz ppueratē verboū modū dicendoū veritatem sententiaū: ita q nunq qui eā renuit inueniat a tramite vitatis deuiasse: ꝛ q eā impugnauit/semper fuit de veritate suspectus.

¶Nona ratio.

¶Inuendi genus angelicū ac sanctissimū inter mortales eius sancti doctoris eidē posuisse arguit. esse credendum.

¶Decima ratio.

¶Modus scribēdi: stilus breuis: grata facundia: auctoritatē prestant dogmatibus. s. Tho. Quāq hec in octava pateāt rōne: tñ adhuc robozant. Nā Hericus de gandauo q aliqñ doc. solēnis titulū: et post fata sortitus est in extremis laborās interrogātib⁹ discipulis de doctoū peminētia dixit. Ordo doctrine bti Th. oēs doctrinas excellit: quāobrē vocitat doctor Angelic⁹: doctor cōis: expositor ac demū nsle doctoris sci diu⁹. Intelligitur. Cōsueuerat dicere Comes Jo. picus Mirādulanus: Tacēte Tho. muttus it Aristoteles: A grecis credimus id traxisse qui vocant. s. Tho. alaz Arist. quocirca. s. Tho. ordi. predicatoū amore tract⁹ idē Comes ordinē predicatoū auctoritate apostolica in extremis est professus.

¶Undecima ratio.

¶S. Tho. in omni materia copiose scripsit. Aristotelē: sacras lras: Magistrū snlarum aīq volumina dini Dionysij copiosissime exponēs. Nec eq enī catholice disputaturo: legituro sine predicaturo deest in quoq dnus Tho.

¶Duodecima ratio.

¶Quis Tho. vnq secutus in heresim aut errorē lapsus? quāobrē miraculū est Angelicus doc. ingenio preclarissimo. q omni in dogmate copiosissime ꝛ oportune erudiat.

¶Decimatertia ratio.

¶Contēptis ab Ro. pō. oblatis dignitatibus in humilitate sui ord. vivere delegit: eiusdem. S. R. E. scutum inexpugnabile existēs. Cuius manifestatē rōnibus catholicis ac sanctoū auctoritatibus semp tutatus est angelicus doctor.

¶Decimaquarta ratio.

¶Tutissimū dogma dini Th. semp inenit: nūq enī declinat a snia vniformi quatuor doctoū ecclesie Ambrosij Augustini Hieronymi Gregorij: qui post euangelistas dicuntur luminaria ecclesie. vt habetur de re. ꝛ ve. san. in sexto. capitulo vnico. eorundez quos est interpres fidissimus.

¶Decimaquinta ratio.

¶Omnes rationes: quecq argumenta: vniuersa obiecta contra doctrinā. s. Tho. facta a quibuslibet doctoribus inueniuntur soluta ab eodē formaliter aut virtualiter: vt patet in quatuor magnis voluminibus Jo. Capreoli divino hoc epitomate magis magisq hoc idem aperiente.

¶Decimasexta ratio.

¶Tanti doctoris innumera dogmata sigillatim examinata fuere rigidissima censura a suis aduersarijs: vt ipse ꝛ doctrina ei⁹ similis foret doctrine christi: de qua dicitur Luce. 2. positus est in signum cui contradicetur.

¶Decimaseptima ratio.

¶Quia a fine vnūquodq denominari instum est teste Aristo. cum finē egerit sanctitate cōspicuū ac miraculis clarissimum: doctrinam suam peculiari gloria sanctitudinis illuminauit.

¶Decimaoctava ratio.

¶A fidedignis memorie proditum est: ꝛ in eius officio cantatur fuisse revelatum beato Gualle. s. Thomā parē esse in gloria beato Augustino: virginitate quidē ipsum precellentem. Et hec dixerim plurimis pretermissis: quibus omnibus testimoniū perhibet interior dei instinctus: nos ad cōsentiendum illi inuitans ac trahens.

¶Finis.

Regestum generale totius operis.

¶Sciendum est primo q in isto opere sunt partes octo: vt patet in scda pagina prime partis.

¶In prima igitur parte sunt quindecim quaternio nes ꝛ vnus duernio: qui signantur sic.
a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.
Omnes quaterniones: preter q qui est duernio.

¶In secūda sūt tredeciz quaterniones: ꝛ sic signant.
A.B.C.D.E.F.G.H.J.K.L.M.N.
Et omnes sunt quaterniones.

¶In tertia quinqz: quaterniones: qui signantur sic.
Aa.Bb.Cc.Dd.Ee.
Et omnes sunt quaterniones.

¶In quarta: nonem quaterniones: ꝛ vnus duernio: qui signantur sic.
aa.bb.cc.dd.ee.ff.gg.hh.ii.kk.
Omnes quaterniones: preter k qui est duernio.

¶In quinta: vnus quaternio: ꝛ vnus duernio: qui signantur sic.
AA.BB.
Quaternio est AA. ꝛ BB duernio.

¶In sexta: duo quaterniones: qui signantur sic.
aAa.bBb.
Omnes quaterniones.

¶In septima: vnus quaternio. ꝛ sic signatur.
AaA.
Quaternio est.

¶In octana: qui ꝛ vltima: vnus quaternio ꝛ vnus duernio: ꝛ signantur sic.
A.B.
Quaternio est A. ꝛ B duernio. ꝛ non differt alind a signaturis secunde partis: nisi q in secunda parte prope signaturam positum est. p. son. sup. 2. sen. Jo. cap. ꝛ in ista, vltima parte nihil prope signaturam ponitur.

¶Index Duce Elementorum ordine: in septingentas et duodecim altissime disputatas: varieqz per quatuor sententiarum libros Jo. Capreoli principis Thomistarū: diuiniqz sub Epithomatis methodo deductas a claris. sac. theo. doc. fre Pauslo Sonci.

Additis plurimis: que morte prenētus perficere nequiuit: per fratrem Jsidorum de Jsolanis Mediolanensem: predicatorie familie obseruationis regularis.

✠

¶ Angelice Thomistarum sapien

tie studiosis: frater Isidorus Mediolanensis. pro eadem attingenda diuini solatium splendoris.

Enchiridion Thomistarum: ab initio physici auditus ꝛ deinceps

Excipiendus Capreol⁹: sent. Thomas.

Sancti studo. Jo. Capreoli. Demonstrat egit libros Capoli cõburere.

Gestuz pclaruz eiusdã cõuersi.

Reuerẽdissim⁹. Magr Garsias gñalis.

Medicem: duce elemẽtorum ordine. Viri: diuine munieris scientie cupidissimi: in quatuor voluminuz calce: subscribere libuit: quo disputata varie vobis illico: occurrere queant. Qua de re hocce diuinũ epithoma physice ab exordio auscultationis. Angelici dogmatis studiosi: veluti Enchiridon apud se habere potestis: eo vti: eidẽ attentius studere ad cõnum explanationem: que in quotidianis lectionibus subortunt vel disputationibus. Nẽpe vbi. de materia: de forma: de priuatione: de causis ꝛ huiuscemodi physicis Theorematibus: nodus aderit dissoluẽdus: cõtinuo: o Nouicie series pñs tibi presto aderit: ad locũ te deducẽs: in quo id de quo q̃ritur: elucidat. Sic tuũ paulatim ingenium: altiorem intelligibilium ordinem ingredietur: sic lac Thomisticũ bibes ab vtero: neq; in studio tuũ initijs pegrinos doctores: adire cogeris. Jaz solidior effect⁹ inter errores: lumine Thomistici dogmatis claro: circundatus: tutus habitabis: adulterine nec tibi traditiões officiẽt. Nõ minori etenim veneratione excipiendũ esse Jo. Capolũ, arbitror. q̃ diuũ Thomã: in q̃ spiritũ angelicũ: trãimisisse videt Spiritussanctus: obseruãdã: explicandaq; altius eiusce angelici doctoris scientiã: fidei catholice scutũ pfecto inexpugnabile. Didici ego aliq̃n a pribus ordinis nostri: viris pcipuis: eundẽ Jo. Capolum virũ fuisse: cordatissimo: prudentissimoq; munere christiane simplicitatis ab alto donatũ. Qui et ante imaginẽ quãpiã Diue Marie peculiari studio. longas: quotidianasq; moras orans: trahere cõsueuerat. Interea quatuor hec pfecta volumina: dum in sue scrinio cellule seruaret: opa vt credit hostis antiqui: eadẽ cellula seuis exarsit ignibus. At misi conuersus frater: q̃ eiedem Jo. Capolo tristis senecte annos iam ingresso: deseruiebat: lacrimis motus tãti pris eiulãtis labores innumeros: vnius hore spacio: seuas pfumere flãmas: in ardentẽ locũ prosiluisse: ex quo scripta hec abstulit ois Capreoli doctrina celestis deperisset. Quãobrẽ cui magis magisq; debeat ordo pdicatorius: quin vniuersi fines imperij militãtis ecclesie: an Joãni Capreolo viro sanctissimo tãtis pro vigiliis: an eidẽ fratri Cõuerso: q̃ de medio ignis eluctata eduxit: merito ambigitur. At in Deũ omnia potius esse referẽda censeo: a quo Joãnem Capreolũ studiorũ copiosam recepisse mercedẽ credimus: ꝛ fratrẽ Cõuersum sui preclari facinoris clara in celesti hierusalẽ trophea. Libuit hac prefatiuncula: talia enarrasse: que ab Reuerẽdissimi patris fratris Garsie Hyspani predicatorij ordinis nũc Generalis magistri meritissimi: ore pẽdens: ingẽti oblectatione suscepi. Jpe itidẽ: vt presens ederẽ volumẽ primum hortatus: auctoritatem dem contulit. Valete viri preclarissimi: atq; christiani fulgentia sydera in mimis: vtpote ingenia quorũ Angelici dogmatis celestibus ardent ignibus.

¶ Enimuero indicis nostri o noui

cie hunc esse ordinem animaduertito.

¶ Primo quidem inuenies principaliũ questionum titulos: sic annotatos. primo. dist. 1. q. 1. et similia.

¶ Secundo: questionũ non principaliũ vbi titulos scriptos cõperies. dist. 1. q. 1. contra primã conclusionem. similiaq; require ibidem in margine.

¶ Scito materias in vnum conuenientes sub vna dictione quantum licuit/nos coegisse: spreto etiam secundorum elementorum/ cuiusmis dictionis ordine.

Dictio hic in margine: signat librum ac distinctionem.

¶ Series dictionum quibus sub/

nectuntur questa.

¶ A.
Abstractum
Abstractiua cognitio.
Absolutio
Accidens
Actio
Actio dei
Actus
Actus intellꝰ.
Actus moralis
Actus humanꝰ
Actus exterior
Agere
Adam
Adoratio
Albedo
Amor
Amicitia
Angelus
Anima
Anima christi
Antecedens
Appetitus
Aqua calida
Arbiter
Assumere
Attributum
Augmentum

¶ B.
Baptismus
Beatitudo
Beatus
Bonum

¶ C.
Charitas
Character
Cadauer
Celum
Certitudo
Circuncisio
Christus
Clauis
Coexistentia
Cognoscere
Cõmune
Cõpositum
Conceptio
Confessio
Confirmatio
Constitui vel cõstituere.
Contraria
Consecratio
Contingentia
Contritio
Censcientia
Corpus christi
Corruptum
Creatio
Creatura
Crux

¶ D.
Deus
Demon
Delectatio
Dependentia
Dimicultas
Diligere
Distinctio
Diuitie
Donum
Dolor

¶ E.
Episcopus
Equalitas
Effectus
Ens
Esse
Esse diuinum
Essentia diuina
Elementum
Eternitas
Eua
Euiternum
Euum
Extensio
Extrema vnctio
Extremum

¶ F.
Fatum
Fides
Finis

Filius
Filiatio
Forma
Florere
Frui
Fruitio
Futurum
¶G.
Generare
Generatio
Genus
Gratia
Gratis
Gloria
¶H.
Habitus
Homo
¶I.
In alio esse
Idea
Imago
Incarnatio
Inchoatio formarum.
Individuatio
Individibile
Infernus
Infidelis
Infinitum
Influxus specierum.
Informitas materie.
Immutabile
Immalitas
Impassibilitas
Innascibilitas
Impeccabilitas
Instans
Instrumentum
Intensio
Intentio
Intellectus
Intelligere
Intellectualis substantia
Indulgentie
Judicium
Justitia
¶L.
Liberū arbitriū
Locus
Logica
Lumen glorie
¶M.
Magnitudo
Malum
Materia
Mater
Matrimonium
Maximum
Meliorare
Meritum
Minimum
Misceri
Mixtum
Missio
Motus
Mutatum esse
Mutatio
Mundus
¶N.
Nativitas
Necessarium
Nihil
Motio
Numerus
Nutritio.
¶O.
Odium
Omnipotentia
Opinio
Oratio
Ordo
Ornatus
Originale
¶P.
Peccatum
Penitentia
Persona
Possibile
Potentia
Predestinatio
Presens
Perpetuum
Principium
Processio
Proprietas
¶Q.
Quantitas
Questiones
¶R.
Recidiuum
Reatus
Relatio
Reprobatio
Res
Resurrectio
¶S.
Sacramentum
Sapientia
Satisfactio
Scientia
Species
Spiritussanet⁹
Status inocētie
Subtilitas
Successiuum
¶T.
Theologia
Totum
Tempus
Trinitas
¶U.
Ubi
Uerbum
Ueritas
Uestigium
Uirtus
Usio
Uiator
Unio
Uniuersale
Unitas
Uoluntas
Uotum
Uti

Finis seriei dictionum.

¶Abstractum.

1 Utrū abstractū pdicetur de concreto. primo dist.4.q.2.
¶Abstractiua cognitio.
1 Utrum notitia abstractiua pſuppōat intuitiuā. 2. dist.23.q.vnica. cōtra secundā conclusionem.
2 Utrum abstractiua cognitio de articulis fidei.possit dīna virtute cōicari creature. ibidē.c.4.
¶Absolutio.
1 Utrum circūſcripta ordinatione ecclesie: q̄libet sacerdos possit quēlibet absolue. 4.dist. 19.q. vnica. contra tertiā cōclusionē.
¶Accidens.
1 Utrū accītia sepata a sba panis conuersi in corpus xp̄i :possint sba'r imutare aliq̄d extrinsecum.4.dist.12.
2 Utrū alia accidētia possint esse sine sbo:sic̄ quātitas.4.dist.12.
3 Utrū i actiōib⁹ nālib⁹ : pncipiū actiōis semp sit accīs.4.di.12. contra secundam conclusionē.
4 Utrū duo accītia solo numero dīa possint simul ineē eidē .primo.di.7.q.2. 3 primā cōlonē.
5 Utrum sba sit naturaliter prior accīte.2.di.3.q.1.
¶Actio.
1 Utrū eadē actio successiue: possit esse bona et mala.2.dist.40. q.vnica contra.3.conclu.
2 Utrū actio sit sūtine in agēte.2. di.1.q.2.contra.4.conclu.
3 Utrum actio sit passio.ibidem.
4 Utrū actio sit realiter idē q̄ motus ibidem cōtra.5.conclu.
5 Utrū actio icipiēs eē simul cum re attribuat gīanti.2.distl. 4. q.vnica.fo.44.col.4.
¶Actio dei.
1 Utrū de⁹ agat i oi effectu creature.2.di.1.q.2.3.11.cōclusionē.
2 Utrū deus siue mā possit agere q̄cūq̄ voluerit.2.dis.19.2ra secūdam conclusionem.
¶Actus.
1 Utrū actus pcti interior⁹ et exterior⁹ sint duo pctā.2.di.42.
2 ¶Utrū act⁹ pcti sit a deo.2.distin.37.
¶Actus intellectus.
1 Utrū actus ītellīus et volūtatis sint equalr boni vel mali.2. distin.39.q.vnica.
¶Actus moralis.
1 Utrū actus ex sola imaginatione pcedens:sit moralis.2.dist. 40.questio. vnica.
¶Actus humanus.
1 Utrū ois act⁹ human⁹ in hīte gratiā:sit meritor⁹ vl demeritorius.2.di.49. q. vnica. cōtra secūdam conclusionem.
¶Actus exterior.
1 Utrū act⁹ exterior⁹ det bonitatē interiori.2.di.42.q.vnica. contra secundam conclusio.
2 Utrum actus exterior⁹ addat interiori penā vel pmiū ēntiale. ibidem contra.4.conclusio
¶Agere.
1 Utrū agens possit imediate agere i rē distantē. primo.di.37.q.2. contra secundā conclusionem.
¶Adam.
1 Utrū cognitio Adā de deo i primo statu fuerit ītuitiua.2.dis. 23.questio vnica.
¶Adoratio.
1 Utrum humanitas christi sit adoranda latria.3.di.9.
2 Utrum imago christi sit adorāda adoratiōe latrie.3.di.9 .contra secundā conclusionem.
¶Albedo.
1 Utrum possit dari albedo separata.1.dist.44.q.vnica contra correlaria.
2 Utrū albedo separata esset infinita.ibidem contra quartum correlarium.
¶Amor.
1 Utrū amatū sit in amante.1.distin.10.q.vnica. 2tra primam conclusionem.
2 Utrum amor sit delectatio.1.di. 1.q.1.cōtra tertiā cōclusionem.

¶Amicitia.

1 Utrū amicitia sit politica virt⁹ 3.di.27.q.vnica.ꝫ primā ꝓclu.
2 Utruꝫ charitate amek de⁹ amore amicitie.ibidē contra quartam conclusionem.

¶Angelus.

1 Utrum angelus sit in loco.2.di 8uꝫ.2.q.1.
2 Utrum angelus tempore mensuretur.ibidem.q.2.
3 Utrū angelus individuek ꝑ materiam.2.di.3.q.1.
4 Utrū intelligere angeli sit eius substantia.ibidem.q.2.
5 Utrū angelus potuerit appetere equalitatē dei.2.di.4.
9 Utrū angel⁹ i primo istāti creatiōis sue fuerit beatus.2.di.5.
7 ¶Utrum angelus possit moueri localiter.2.dist.6.
8 Utrum volūtas angeli mali sit obstinate in malo.2.di.7.q.1.
9 Utrū angelus moueat celū vel alia corpa ꝑ itellm.ibidē.q.2.
10 ¶Utrū angelus mal⁹ naturaliter cognoscat cogitatiōes cordis.2.distinctio.8.
11 Utrū angeli hēant corpa: nāliter sibi vnita. 2.di.8.7.9.et.10.
12 Utrum angeli proficiant in cognitione per mutuā loquutionem.2.distin.11.q.1.
13 Utrū angeli,pficiant ex mutua illuminatione.ibidem.q.2.
14 Utrū angelus sit in loco ꝑ applicationē virtutis.2.dis.2.q.1. contra primā conclusionem.
15 Utrū angelus sit in celo empyreo ꝑ operationē.ibidem.
16 Utrū angelus mouens celum: moueatur per accūs. ibidem.
17 Utrū duo angeli possint esse in eodem loco.ibidem cōtra quartam conclusionem.
18 Utrū angelus possit vniri materie vt forma.2.di.3.q.1. cōtra quartam conclusionem.
19 Utrū distinctio specifica angeli et anime rōnalis sumak penes intelligere cum discursu ⁊ sine discursu.ibidem.
20 Utrū species angelica sit multiplicabilis in plura idividua ibidē ꝓtra ꝗntam cōclusionez.
21 Utrum angeli distinguank per rōnem suppositi ⁊ subsistētie. ibidem.
22 Utruꝫ angeli distinguank per hecceitates.ibidem.
23 Utrū plures angelos eē eiusdē speciei:sit impossibile. ibidem.
24 Utrū potentia angeli differat realiter ab essentia.2.di.3.q.2. contra secundā conclusionez.
25 Utrū i angelis sit intellis agēs et possibilis. ibidē contra tertiam conclusionem.
26 Utrū angelus accipiat aliquā notitiā intuitiuam a rebus extra.ibidem.
27 Utrū eētia āgeli sit forma qua intellectus itelligat.2.di.3.q.2. contra quartam conclusionem.
28 Utrū essentia angeli sit ei rō cognoscēdi deū essentialr. ibidē contra sextam cōclusionem.
29 Utrū angeli vnica spē plures quiditates intelligāt .ibidē cōtra septimam conclusionem.
30 Utrū angelus supior itelligat per pauciores spēs.ibidem.
31 Utrū angelus ꝑ species vnes intelligat singularia.ibidem cōtra octauam conclusionem.
32 Utrū angelus intelligat singulare signatū signando ipsum. ibidem.
33 Utrū angelus intelligat simul oia quorū hꝫ species.ibidem.
34 Utrū angelus discurrat. ibidē contra vltimam conclusionez.
35 Utrū incōsideratio fuerit causa peccati angeli.2.di.4.q.vnica contra.1.conclusionem.
36 Utrū angelus potuerit appetere ālitatē dei absolutā .ibidē ꝫ secundam conclusionem.
37 Utrū angelus potuerit peccare in primo instāti creatiōis sue 2.dist.4.q.vnica.cōtra quartā conclusionem.
38 Utrū i peccato angelorū sit ponere tres mortalas ibidē cōtra 5.conclusionem.
39 Utrū angeli in primo instanti ꝓprie meruerint.ibidem.
40 Utrū scōa mortala peccati āgelorū fuerit indimisibilis. ibidē.
41 Utrū angelus peccauerit post primū instās status.ibidē.
42 Utrū angel⁹ possit moueri naturaliter.2.di.6.q.vnica.
43 Utrū sit poē angelū trāsire de extremo i extremū:nō trāseundo ꝑ mediū.2.dis.6.q.vnica.cōtra.3.cōclusionē.
44 Utrū angel⁹ possit esse nusq̄. ibidem.
45 Utrū angelus indigeat loco. ibidem.
46 Utruꝫ angelus possit moueri in instanti.ibidē contra.4.cōclusionem.
47 Utrū angel⁹ sit forma celi:nō dās actū ꝓmū:ꝫ alias ꝓfectiones.2.di.10.q.vnī.
48 Utrū angel⁹ loquat alteri angelo per signa.2.dis.11.cōtra.1. conclusionem.
49 Utrū angelus loquens alteri angelo causet aliqd i eo.ibidē. cōtra.2.conclusionē.
50 Utrū vnus angelus illuminet aliū.ibidē cōtra.3.cōclusionē.
51 Utrū angelus illuminat cōfortādo.ibidē ꝓtra.4.cōclusionē.

¶Anima.

1 Utrum oēs aie ab origine sint equales.2.dist.32.
2 Utrū anima sit idem q̄ sue potentie.1.dist.3.q.4.
3 Utrū rōnes ꝓbātes imortalitatē ale sint efficaces.4.d.43. q.2.contra.1.cōclusionē.
4 Utrū rōnes probantes animā posse ꝑpetuo remanere extra corpus sint efficaces.ibidē.
5 Utrū aia separata possit virtute ꝓpria vniri corpori.ibidem.
6 Utrū vnio aie ad corp⁹ ipoztet habitudinē positiuā.4.di.43. q.2.cōtra.2.cōclusionē.
7 Utrū totū esse hominis remaneat in anima separata.4.di. 43.q.1.circa finē.
8 Utrum anima separata possit pati ab igne corporeo.4.dist. 44.q.4.
9 Utrū anima separata aliquid cognoscat vel intelligat.4.distinctione.50.q.1.
10 Utrū aia separata possit monere corpora localiter.ibidē.q.2.
11 Utrū aie distinguank ꝑ aptitudinē ad corpora.2.distin.3.q.1.

¶Anima christi.

1 Utrū gloria aie xp̄i sit pri⁹ voluta a deo q̄ redēptio.3.dist.1.q. vni.ꝓtra.1.cōclusionē.
2 Utrū aia xp̄i vel creatura possit cognoscere infinita.3.dis.14. q.2.cōtra.4.cōclusionē.

¶Antecedens.

1 Utrū qñ aliqd in añte ponitur ad actū anime pertinens:consequens sit accipiendū fm esse qō habet in anima.1.dis.38. q. 2.cōtra.7.cōclusionē.

¶Appetitus.

1 Utrū oēs hoies appetāt naturaliter bitudinē.4.d.49.q.3.

¶Aqua calida.

1 Utruꝫ aqua calida frigefaciat seipsam.2.dist.6.q.vnica.

¶Arbiter.

1 Utrū sacerdos habeat potestatē arbitrādi.4.di.19.q.vnica. cōtra.4.cōclusionē.

¶Assumere.

1 Utrū natura humana potuerit assumi a tribus suppositis diuine nature.3.dist.1.
2 Utrū diuina persona possit assumere entitatē totī⁹ resultantē ex mā ⁊ forma lapidis adinuicē coniunctis.3.dist.2.
3 Utrū filius dei assumpserit nāz humanā invel cum suo creato supposito.3.dist.8.q.4.
4 Utrū diuina nā assumpserit pō hūanā psonā.3.di.1.q.vnica. cōtra.4.cōclusionē.
5 Utrum persone repugnet assumi.3.distin.5.q.3.cōtra.2.conclusionem.
6 Utrū vnio verbi sit terminus assumptionis.3.di.5.q.1.cōtra

2 conclusionē.
2 Utrum assumptio terminetur ad personā.ibidem.
3 Utrū nā hūana potuerit assumi ita vt nō eēt instf.3.di.12.

¶ Attributum.

1 Utrum pluralitas attributoꝝ repugnet diuine simplicitati. 1.dist.8.q.4.

¶ Augmentum.

1 Utrum charitas possit augeri. 1.dist.17.q.2.
2 Utrū charitas augeatur in infinitum.ibidem.ar.3.
3 Utrū motus augmēti qualitatū sit continuus.ibidem cōtra nonam conclusionem.

Baptismus.

1 Utrū baptismꝰ imprimat characterē anime.4.di.4.
2 Utrū paruuli infidelū debeāt baptizari inuitis parentibus. 4.distin.5.
3 Utrū baptismus vel confirmatio a ficto suscepta recedēte fictione formatur effectū suū.4.distin.7.q.1.
4 Utrū aliq̄ paruuli ex vi baptismi reciptant maiorē gratiā.4.di.5.cōtra.2.cōclusionē.
5 Utrū baptismꝰ ivoto sufficeret hūti trā cōmoditatē hŕtici baptizantis.4.di.5.cōtra.3.pcl̄o.

¶ Beatitudo.

1 Utr̄ bīatudo humana sit aliq̄s actus eternus.4.dist.49.q.1.
2 Utrū bīatudo cōsistat essentialr̄ in actu intellꝰ.ibidem.q.2.
3 Utrū actꝰ beatificꝰ possit supplere impfectionē luminis nālis.4.di.49.q.4.cōtra.2.pcl̄o.
4 Utrū q̄cūq̄ volumꝰ: pp bīatudinē volumus.1.di.1.q.3.contra.1.conclusionem.
5 Utrū beatitudo cōsistat in vnica operatione.4.dist.49.q.2.cōtra.2.cōclusionem.

¶ Beatus.

1 Utrū beatꝰ de diuina pfectiōe formet diuersos cōceptꝰ.1.dist.8.q.4.cōtra.7.conclusionem.
2 Utrū bīās necessario fruat̄ 80.4.di.45.q.vni.cōtra.1.pcl̄o.
3 Utrū beari videāt in verbo alīq̄ creaturā.3.di.14.q.2.contra.2.cōclusionem.

¶ Bonum.

1 Utrū ratio boni sit absoluta.2.dist.34.q.1
2 Utrū bonitas sit veritas.1.dist.3.q.3.cōtra.3.cōclusionē.
3 Utrū bonū habeat rationem finis.2.di.34.q.1.
4 Utrum bonum ⁊ ens cōuertāntur.ibidem.
5 Utrū appetibilitas includat in ratione boni.ibidē.
6 Utrū nō suscepto boni: opposita malitia possit inesse.2.dist.40.cōtra.2.cōcl̄o.

Charitas.

1 Utrū charitas sit habitus creatus in anima.1.dist.17.q.1.
2 Utrū hō ex charitate debeat diligere deū pinsq̄ se.3.di.27.
3 Utrū obj̄ charitatis sit deꝰ sub ratione beatificatiui.3.dist.27.q.vni.cōtra.2.cōclusionem.

¶ Character.

1 Utrū character sit forma absoluta.4.di.4.cōtra.2.cōclusionē.
2 Utr̄ character sit dispō ad grāz 4.di.4.q.vnica.cōtra.3.pcl̄o.
3 Utrū sit idē character sacerdotalis et clanis ecclesie.4.dist.19.q.vnica.cōtra.2.cōclusionē.
4 Utr̄ character sit ordinū extēdat se ad actꝰ interiores.4.dist.24.contra.1.cōclusionem.

¶ Cadaner.

1 Utrū forma cadaneris sit semp eiusdē speciei.2.di.15.q.1.cōtra 3.cōclusionem.

¶ Celum.

1 Utrū celū agat in ista inferiora per motū.2.dist.14.
2 Utrū in celo sit ppria materia. 2.dist.12.cōtra.1.coclusionē.
3 Utrum materia celestiū sit alterius rationis a materia inferiorū.2.distin.12.q.1.contra.2. cōclusionem.

4 Utrū phs ⁊ cōmen. tenuerint intelligētias vniri celo vt formas.2.di.3.q.1.cōtra.4.pcl̄o.

¶ Certitudo.

1 Utruꝫ adhesio firma faciat ad certitudinē.3.dist.25.q.vnica. cōtra.3.conclusionē.

¶ Circuncisio.

1 Utrū iudei vsq̄ ad ascēsionē.tenerent circuncidi. 4.dist.1.q.3. cōtra.2.cōclusionē.

¶ Christus.

1 Utrū xp̄s sm q̄ homo sit deus vel persona diuina.3.di.10.
2 Utrū simpliciter sit cōcedēdū q̄ christus incepit esse vel est creatura.3.dist.11.
3 Utrum christus potuerit peccare.3.dist.12.
4 Utruꝫ anima christi habuerit gratiam actu ⁊ formaliter infinitam.3.di.13.
5 Utrū alia xp̄i sit formaliter sciēs scientia creata.3.di.14.q.1.
6 Utrum alia xp̄i inverbo videat oia alia a verbo.ibidē.q.2.
7 Utrū alia xp̄i ex sua oipotentia respectu ppriū corpis appetitū sensitiuū a dolore sensibili preseruare potuerit.3.dist.15.
8 Utrū dolor in alia xp̄i tpe passionis peruenerit vsq̄ ad rōnē superiorē.3.dist.16.
9 Utrū xp̄s desierit esse hō in suo descēsu ad inferos.3.dist.21.
10 Utrū Christus soluerit penaz dāni.4.dist.20.q.vnica. cōtra 1.conclusionē.
11 Utrum rō inferior xp̄i voluerit suā passionē.3.dist.16.q. vnica. cōtra.2.cōclusio.
12 Utrum in christo fuerit necessitas moriendi.ibidem cōtra.3. conclusionem.
13 Utrū velle xp̄i fuerit infinituz 3.di.18.q.vni.cōtra.1.cōcl̄onē.
14 Utrum xp̄s meruerit etiā non dispositis.ibidē contra.3.conclusionem.
15 Utrū idē actus in christo fuerit meritū ⁊ preminm. ibidem contra.4.cōclusionē.
16 Utrū in morte xp̄i remanserit idē corpus.3.dist.21.contra.1. conclusionem.
17 Utrū anima xp̄i descēderit ad inferos tm̄ per effectū.ibidem cōtra tertiā cōclusionē.
18 Utrū xp̄s in triduo fuerit totꝰ in inferno.ibidem cōtra.4.cōclusionem.
19 Utrū in xp̄o fuerit scientia naturaliter acquisita.3.dist.14.q. 1.cōtra.4.cōclusionē.

¶ Clanis.

1 Utrū quilibet sacerdos possit vti clane quā hz in quelibet. 4.distin.19.
2 Utrum clauesecclesie sint due absolute sepabiles.4. dist.19. q.vnica.cōtra.2.cōclusionē.

¶ Coexistentia.

1 Utrū coexistētia dei ad futura sit ponēda.1.dist.37.q.1. cōtra conclusionem.
2 Utrum deus coexistat instanti.ibidem.

¶ Cognoscere.

1 Utrū deꝰ cognoscat futura cōtingentia.1.dist.38.q.2.
2 Utrū deus cognoscēdo essentiā cognoscat ppietates.1.di. 35.q.3.cōtra.1.cōclusionē.
3 Utrū deꝰ sit in aliquo ex eo q̄ cognoscit illud.1.dist.37.q.2. cōtra.6.conclusionē.
4 Utrū diuinus intellectus habeat contingentem habitudinem ad cognita.1.di.38.q.1.cō tra.3.conclusionē.
5 Utrum cognitio diuina de futuris sit infallibilis.1.di.38.q. 2.cōtra.4.cōclusionē.
6 Utrum aliqua cognitio creata sit cognitio sui.3.di.14.q.1.cōtra.1.cōclusionem.
7 Utrum deus aliter cognoscat fienda cꝫ ea que nunc̄ fient.3. distin.14.q.2.contra.3.conclusionem.
8 Utrū p̄o pñti statu possimꝰ cognoscere quiditates substantiarū separatarū.1.dist.1.q.1. cōtra.5.cōclusionem.

¶Compositum.

1 Utrū tota vnitas compositi sit forma. 4. di. 44. q. 1. contra. 1. conclusionē.

¶Conceptio.

1 Utrū beata virgo sit concepta in peccato originali. 3. distin. 3.

2 Utrum beata virgo aliqd actu egerit in cōceptione christi. 3. distin. 4.

¶Confessio.

1 Utrū cōfessio facta ab eo q̄ non est p̄trit⁹ nec penitēs aliquid valeat. 4. dist. 17. q. 2.

2 Utrū si cōfessio nō sit integra: possit aliquid valere ad salutē 4. dist. 18.

3 Utrū cōfessio in quolibet casu sit celanda. 4. dist. 21. q. 2.

¶Confirmatio.

1 Utrum simplex sacerdos possit cōfirmare. 4. dist. 7. q. 2.

¶Constitui vel cōstituere.

1 Utrū filius cōstituatur in esse personali per spirationē actiuam. 1. dist. 11.

2 Utrū diuine pſone ꝑstituant̄ i esse pſonali ꝓprietatib⁹ relationis ⁊ eisdē distinguāt. 1. di. 38.

3 Utrū p̄nitas vt diuia ꝑstituat patrē. 1. dist. 37. q. vnica. cōtra 3. cōclusionem.

¶Contraria.

1 Utrū forme cōtrarie sint simul 1. di. 17. q. 2. ꝑtra. 1. dictum.

¶Cōsecratio.

1 Utrū cōsecratio virginū ⁊ regū conferat gratiā. 4. dist. 25. contra. 2. conclusionē.

2 Utrum plures sacerdotes possint eandē hostiā consecrare. 4. di. 13. ꝑtra. 1. cōclusionē.

¶Contingentia.

1 Utrū ꝑtingētia ordinet ex aliq̄ actu intrinseco diuine volūtatis. 1. di. 38. q. 1. ꝑtra. 2. ꝓconē.

2 Utrū ꝓpō de futuro ꝑtigēti sit vera vel falsa. 1. di. 38. q. 2. contra. 7. cōclusionem.

3 Utrū aliqd sit contingēs. 1. di. 45. q. 2. cōtra. 2. cōclusionē.

4 Utrū diuina ꝓuidētia reb⁹ cōtigētib⁹ necessitatē ipōat. ꝓ⁰. di. 39. q. vnica. ℨ scḋam ꝓconē.

¶Contritio.

1 Utrū ꝑtrit⁹ ⁊ penitēs poti⁹ debeat eligeꝛ penā iferni vl̄ oīno nō cē. q̄ peccare. 4. di. 17. q. 1.

¶Consientia.

1 Utrū ꝓscia sit habit⁹. 2. dis. 29. q. vnica. ℨ. 4. cōclusionem.

2 Utrū ꝓscia ptineat ad itellectū ibidem ℨ quintā cōclusionē.

3 Utrū erronea ꝓscia obliget. ibidem cōtra. 8. cōclusionem.

4 Utrū i aliq̄ casu sequēs ꝓsciam erroneā nō peccet. ibidem.

¶Corpus.

1 Utrū idē corꝓ⁹ possit cē sim̄l di uersis locis. 4. d. 10. ℨ. 1. cōclu.

2 Utrū corpus agat tm̄ ꝑ motū. 2. distin. 14. in ꝓncipio.

¶Corpus Christi.

1 Utrū corꝓ⁹ xp̄i sit i sacr̄o eucharistie realr̄. 4. dist. 10. q. ꝓma.

2 Utrū corꝓ⁹ xp̄i sit i eucharistia totaliter. ibidem. q. 2.

3 Utrū corpus xp̄i sit in eucharistia mobilr̄. ibidem. q. 4.

4 Utrū corpus xp̄i sit in altari ꝑ modū p̄ntie. 4. di. 10. q. ꝓma. contra ꝓmam cōclusionem.

5 Utrū corꝓ⁹ xp̄i possit se mouere a p̄ntia ꝑspecierum. 4. dist. 10.

6 Utrū corpis xp̄i quantitas habeat ꝓpriū modū sub spēb⁹. i ibidē. q. 2. ꝑtra scḋam ꝓconē.

7 Utrū si sacr̄a agūt ad desitionem panis: necessario agūt ad transitū in corpus xp̄i. 4. dist. ꝓma cōtra ām̄ cōclusionē.

8 Utrū corꝓ⁹ xp̄i possit cē in altari manēte sb̄a panis. 4. dist. 11. q. vnica. ℨ tertiā ꝓclusionem.

9 Utrū spēs sint mactā sacr̄i eucharistie. 4. di. 8. ℨ. 1. ꝓconē.

10 Utrū in eucharistia detur accidenti ꝑ se subsistere. 4. dis. 12. q. vnica. ꝑtra ꝓmā ꝓconem.

11 Utrū in eucharistia qualitas ita sit sine subiecto sicut quātitas. 4. di. 12. ꝑtra ꝓmā ꝓcin.

12 Utrū in generatiōe ex spēbus eucharistie aduēiat noua materia. ibidē ꝑtra scḋam cōclu.

13 Utrū quātitas eucharistie possit n̄aliter corrūpi. ibi.

14 Utr̄ panis remaneat i eucharistia post ꝓsecratiōem. 4. di. 11.

¶Corruptum.

1 Utr̄ corruptū possit idē numero repari. 4. di. 43. q. 1.

2 Utrū reparatio corrupti possit dici vera mutatio. 4. dis. 43. q. 1. cōtra scḋam ꝓconem.

3 Utrū maneat eadē ẽtitas i generato ⁊ corrupto. 2. dis. 13. q. 1. cōtra scḋam ꝓclu.

¶Creatio.

1 Utrū creatō sit aliq̄d. 2. d. 1. q. 2

2 Utrū potētia creādi possit cōicari creature. ibi. q. 3.

3 Utrū creatio sit diuinus velle. 2. d. 1. q. 2. contra scḋam conclusionem.

4 Utrū ista sit ꝓcedenda. Creatio fuit ab eterno. ibi.

5 Utrū creatio passiua sit relatiō idē q̄ creatura. ibidē ꝑtra tertiā sine quartā ꝓclu.

6 Utrū creatio ⁊ ꝓseruatio distinguant̄. 2. dist. 1. q. 2. cōtra septimam ꝓclusionem.

7 Utrū creatio duret tm̄ per instans. ibidem.

8 Utrū deꝰ creatio. ibidē ꝑtra nonam cōclu.

¶Creatura.

1 Utrū creatura sit ꝑtius nā nō ens q̄ ens. 2. di. ꝑma. q. 1. cōtra ꝓconem.

2 Utrū creatura ẽtū ad esse eēntie sit a deo. 2. di. 1. q. 1. cōtra nonam cōclusionē.

3 Utrū recte dicat q̄ creatura de se sit nihil. scḋi sniaꝛ.

¶Crux.

1 Utrū crux xp̄i sit adorāda adoratiōe latrie. 3. di. 9. ℨ. 3. cōclu.

Deus.

2 Utrū deus possit aliquo nomine ꝓprio designari. 1. di. 22.

2 Utrū deus vere ⁊ formaliꝛ aliquid intelligat. 1. dis. 35.

3 Utrū possit demōstrari q̄ deus sit ens. 2. di. ꝓma. q. 1. cōtra ꝓconem.

4 Utrum essentia divina sit obiectum adequatum diuini intellectus. ꝓmo. dis. 35. q. 2. artic. ꝓmo.

5 Utrū deus sit vbiq̄. 1. di. 17.

6 Utrū deus sciat futura ꝑtingētia. 1. dist. 38. ibidem.

7 Utrū deꝰ ꝑ p̄ti statu a nobis sit intelligibilis. 1. di. 2. q. 2.

8 Utrū deū esse sit per se notum. 1. dist. 2. q. 2.

9 Utrū ꝓpō: deꝰ est hō: sit ꝓpria. 3. di. 4. cōtra scḋam conclusionem.

¶Demon.

1 Utrū ꝓmū pctm̄ diaboli fuerit supbia. 2. di. 4. q. vnica contra tertiā conclu.

2 Utrū pctm̄ demonis magis reducat̄ ad supbiā. ibi.

3 Utrū voluntas demonis possit bene velle. 2. di. 7. q. 1. cōtra secundā ꝓconem.

4 Utrū demonis nālia sint splendidissima. ibi.

5 Utrum demon necessario velit malū. ibidem.

6 Utrū volūtas demonis añ ꝓma adhesionē fuerit imobilis ibidem.

¶Delectatio.

1 Utrū deus sit immediatus obiectum delectationis: an visio. 3. di. 26. q. vnica. cōtra secundā conclusionem.

¶Dependentia.

1 Utrū forma dependēs ab agēte creato ⁊ increato dependeat ab vtroq̄ vnica dependentia. 2. di. 1. q. 3.

¶Difficultas.

1 Utrū q̄libet effect⁹ sit infinite difficultatis. 2. dis. 1. q. 2. ꝑcōtra. 11. conclusionem.

¶Diligere.

1 Utrum pater ⁊ filius diligant se spiritusancto. ꝓmo. distin. 32. q. 1.

2 Utrum dilectionis dei sit modus. 3. dis. 30. q. vnica. cōtra. 6. conclusionem.

3 Utrū oēs primi sint ex charita te diligēdi. ibidē 2tra. 7. cōclu.
4 Utrū diligere amicū sit magis meritoriū ꝙ diligere inimicū. ibidem cōtra. 8. cōclusionē.

¶Distinctio.

1 Utrū forma sit entitas a materia distincta. 2. dist. 26.
2 Utrū aliqđ distinguat rōne a se. 1. di. 8. q. 4. 2tra. 5. cōclu.
3 Utrū distinctio sortis sit entitas addita sorti. 1. di. 3. q. 1. 2tra 2. conclu.

¶Diuitie.

1 Utr diuitie bñfortunatoꝝ sint ab angelis. 1. di. 38. q. 2. in fi.

¶Donum.

1 Utrum donum sit nomen ꝓprium spūssancti. 1. dist. 18.
2 Utrū dona spūssancti sint habit⁹ distincti a frute. 3. di. 34.
3 Utrū firmitas fruitis differat a firmitate doni. 3. di. 35. q. vnica cōtra. 1. conclu.
4 Utrū in pria possint eē act⁹ donoꝝ. ibidē cōtra. 2. cōclusionē.

¶Dolor.

1 Utrū cōiūctio reqrat ad dolorē. 3. di. 15. q. vnica. 2tra. 4. 2cl̄.

Episcopus.

1 Utrū epat⁹ sit ordo. 4. dist. 25.
2 Utruz ptās sacerdotū ⁊ epi sit eadē. 4. di. 25. 2tra. 1. cōclu.

¶Equalitas.

1 Utrū tres ꝓsone diuine sint penitus equales. 1. dist. 19.

¶Effectus.

1 Utrū idē effectus numero possit esse a diuersis causis. 2. dist. 20. q. vnica. cōtra. 3. cōclu.

¶Ens.

1 Utrū entis sit vnus cōceptus. 1. di. 2. q. 1. cōtra. 1. cōclu.
2 Utrū oē ens creatū sit ex se defectibile. 1. distin. 8. q. 2. contra 2. conclusionem.
3 Utrū ens sit gen⁹. 1. dist. 8. q. 4. cōtra. 4. cōclusionē.
4 Utrū ens d. cāt vninoce. 1. dist. 1. q. 1. cōtra. 8. conclu.
5 Utrū aliud a deo sit ab eo effectiue. 2. di. ꝓma. q. 2. contra. 8. conclusionem.
6 Utrū nullo modo ens possit fieri post hoc instans. 2. di. 6. qō. vnica.

¶Esse.

1 Utrū in christo sint plura esse. 3. distin. 6.
2 Utrū aliq̄ creatura subsistēs sit suū eē existētie. 1. di. 8. q. 1.
3 Utrū creatura cōponat ex esse ⁊ eēntia. primo. dist. 8. q. 1. cōtra primā 2cl̄onem.
4 Utrū eē sit tm̄ respect⁹. ibidez.
5 Utrū qō est ꝓ instāti quo est necesse sit eē. 1. dist. 38. q. 2. 2tra quartā 2cl̄onem.

¶Esse diuinum.

1 Utrū eē ꝑ eēntiā dei ⁊ ꝑ potentiam distinguanť. 1. di. 37. q. 2. cōtra octauā 2cl̄onem.
2 Utrū diuinū eē: cōicari creature iplicet. 3. di. 5. q. 2.

¶Essentia diuina.

1 Utrū eēntia diuina: sit formalis terminus gñatiōis diuine. 1. distin. 5.
2 Utrū eēntia sit sola ꝓncipiū totale ꝓductiōis filij. 1. di. 7. q. 1. cōtra scdam 2cl̄onē.
3 Utrum eēntia diuina sit spēs: ibidem cōtra tertiā 2cl̄onē.
4 Utrū diuina essentia ſm aliaz ⁊ aliā rōnē sit fikitudo oim. primo di. 36. q. vnica ꝫ primā conclusionem.
5 Utrum essentia diuina possit esse intellectio imutans intellectum creatuz. 3. distin. 14. q. prima.
6 Utrū eēntia diuina sit suppositum. primo. dist. 26. q. vnica contra tertiā cōcl̄onem.

¶Elementum.

1 Utrū elementa actu maneant in mixto. 2. dist. 15. qō. 1. contra scdam 2cl̄onem.

¶Eternitas.

1 Utrū eternitas mensuret diuinā gñationē. primo. dist. 9.
2 Utrū ratio eternitatis cōsistat in vniformitate. 1. distin. 9. q.

Eucharistie dubia require 4. adst. 8. vsq ad. 14.

2. contra primam cōclusionē.

¶Ena.

1 Utrum ex minima carne Ade poruerit formari corpus Ene. scōo distin. 19.

¶Euiternum.

1 Utrū euiternoꝝ sit vnū tm̄ euū scōo. disti. 2. q. 2. cōtra sextam cōclusionem.

¶Euum.

1 Utrū euo sit successio. 2. di. 2. q. 2. ꝫ. 5. 2cl̄onē.
2 Utrū euuz sit subiectine in aia chi. 2. dis. 2. q. 2. 2tra septimaz 2cl̄onē.
3 Utrum euum sit subiectine in primo angelo. ibidem col. 3.
4 Utrum euū sit mere naturale. ibidem col. 4.

¶Extensio.

1 Utrum extensio sit qd ad ditum rei extense. 2. dis. 18. q. vnica.

¶Extrema vnctio.

1 Utrum extrema vnctio sit sacramentum. 4. dist. 23.
2 Utruz Christus fuerit vsus vnctōe. 4. di. 24. 2tra. 3. 2cl̄onē.

¶Extremum.

1 Utrū de extremo ad extremuz nō veniaťnisi ꝑ mediū. 2. di. 3. q. 2. contra. 4. 2cl̄onē.

Fides.

1 Utr fides sit ⁊t⁹ infusa di. 24.
2 Utrū fides sit de visis. 3. dis. 25.
3 Utrum fides remaneat in patria. 3. dist. 31.
4 Utrum fides formata sit magis virt⁹ fide informi. dist. 3. 24. q. vnica 2tra ꝓmā 2cl̄onē.
5 Utrū discredēs vnū articulum possit hꝫ fidē de alijs. ibidem contra. 3. conclusionem.
6 Utrū oīm fidei sit ꝓma virtus renelās. ibidez 2tra quartam conclusionem.
7 Utrū fides sit ō scitis. 3. di. 25. q. vni. contra. 2. conclusio.
8 Utrū fides sit certior scia. ibidez contra tertiam conclusionem.

¶Finis.

1 Utrū vni⁹ rei possint eē duo fines 2. di. 1. q. 2. circa finem.

¶Filius.

1 Utruz plures filij possint esse in diuinis. primo. dist. 7. q. 2.

¶Filiatio.

1 Utrum in Christo sint due filiationes. tertio. dist. 7.

¶Forma.

1 Utrum forma eucharistie sit conueniens. quarto. dist. 8.
2 Utrū in hoie sit alia forma. ꝓter animā intellectiuā. 2. dist. 15.
3 Utrum forme cōueniat esse ꝑ se. ꝓ⁰. dist. 8. q. 1. 2tra. 1. 2cl̄onē.
4 Utrum forma habeat intrinsece partes. primo. dist. 17. q. 2. cōtra septimā 2cl̄onē.
5 Utrū forma educat de potentia mā. 2. di. 17. q. vnica. 2tra secūdam conclusionem.
6 Utrū de rōne forme sint: facere cōpositionē: eē possibile ⁊ habere rationem partis. 3. dist. 5. q. 2.

¶Florere.

1 Utruz florere sit flores emittere ꝓ⁰. di. 32. q. 1. 2tra. 1. 2cl̄onē.

¶Frui.

1 Utrum frui sit actus volūtatis. primo. dist. 1. q. prima.
2 Utrum vltimo fine ꝑ intellectū apprehēso: necessario fruatur creata voluntas. ꝓ⁰. di. 1. q. 3.
3 Utruz fruitio sit delectatio. ꝓmo di. 1. q. 1. 2tra tertiā 2cl̄onē.
4 Utrū fruamur visione dei. ibidem contra quintā 2cl̄onē.
5 Utrum eodē actu fruamur deo et fruitione. ibidem.
6 Utrū irnēs deo possit suspēdere actū fruitiōis. ꝓ⁰. di. 1. q. 3. cōtra quartam cōcl̄onem. Ztez. 2. di. 7. q. 1.

¶Futurum.

1 Utrū futurū vt futurū possit eē scitū. ꝓ⁰. di. 38. q. 2. ꝫ. 1. 2cl̄onē.

Generare.

1 Utrum generare ⁊ ꝑnitas sint idem in deo. primo. dist. 27.
2 Utrū ista sit procedēda, deus genuit deū. ꝓmo. dist. 4. ar. 2.

3 Utrū pr̄ gēuerit filiū nā.p°.di.6.

¶Generatio.

1 Utrū gñatio in diuinis distin=guat a spiratõe.p° .di.13. ar.2.
2 Utrū in gñatiõe fiat resolo vsq; ad materiaz primaz.2.dis.15.q. prima.

¶Genus.

1 Utrum deus sit in genere. primo. dist.8.q.2.
2 Utrū genus habeat ꝓpriā nām. p°.di.8.q.3. 2tra pmā 2cl'onez.

¶Gratia.

1 Utrum gra sit virtus.2.di.26.
2 Utrū hns gram possit mereri cū cõdigno gloriam.2.di.27.
3 Utrū in sacra scriptura ꝑcipiat q habeam⁹ gratiaz.2.di.26.
4 Utrū hõ sine gra possit ꝑcepta legis implere.2.dist.28.
5 Utrū deus possit eē in aliquo p gram: z nõ sic obm cognitum. p°.di.37.q.2.2tra.5. cõclonem.
6 Utrū cū gra infundant virtutes morales.3.di.33.q.vnica.cõtra.3.2clonē.
7 Utruz hõ decedẽs,cū gra z sine charitate saluaret.2.dist.26.
8 Utrū gratia sit nobilior charitate.ibidem.
9 Utrum virtutes ꝓfluāt a gra naturaliter.ibidem.
10 Utrū gra sit subiectiue in essentia anime.ibidem.
11 Utrū gratia sit seminariuz glorie.2.dist.27.
12 Utrū hõ i pñti statu:possit vitare singula mortalia sine gra habituali.2.dis.28.q.vnica.cõtra quartam concln.
13 Utruz erñs in mortali possit se ad gram ꝑparare ꝓpria virtute.2.di.28.

¶Gratia.

1 Utrum gratia z lenia moneant a seipsis vel a generante.2. dis. 6.q.vnica.
2 Utrum gratia possint dici mouere seipsa.ibidem.

¶Gloria.

1 Utrū gria deꝫ gratie.4. dist.14. q.2.cõtra scdam cõclusionē.

Habitus.

1 Utrum ex humanis actib⁹ acq̃ratur habit⁹ in appetitu sensitiuo.3.dist.33.q.vnica.
2 Utrum habit⁹ sint necessarij potentijs.primo.dist.17.q. prima cõtra primaz cõclusionem.
3 Utrum actualitas habit⁹ sit determinare potentiã ad actũ.3. dist.23.
4 Utrū habit⁹ intendat actũ per se.primo.ibidem.
5 Utrum actus cõcurrãt tantum dispositiue ad generationem habit⁹.3.dis.35.q.vnica contra secundã conclusionem.
6 Utruz habitus sit pncipiũ intelligendi.2.dist.3.

¶Homo.

1 Utrum in hoie sit aliqua forma substãtialis ꝑter aiam intellectiuã.2.dist.15.q.1. cõtra tertiam 2clonē.
2 Utrum in hoie sint plures alę. scõ.dist.15.

Inalio esse.

1 Utrū vna diuina persona sit in alia.primo.dist.19.q.1.

¶Idea.

1 Utrū pluralitas rõnum distinguat in deo p respect⁹ rõis.p°. dis.36.q.vnica.cõtra.2.2cln.
2 Utr̄ oia sint deo eternal'r pñtia ꝑ suas rões vl' ideas. ibidem.

¶Imago.

1 Utrum imago trinitatis repiat in creaturis.p°.dist.3.q.2.
2 Utrū pres imaginis distinguant ab eis in qb⁹ sunt ibidē.q.3.

¶Incarnatio.

1 Utrū si homo nõ peccasset: filius dei incarnat⁹ fuisset. secundo. dist.1.circa principium.

¶Inchoatio formę.

1 Utrum ante gñationē cõpositi substantialis ꝓcedat aliq̃d forme per generationē inducens de.scõ.dist.17.
2 Utrū deꝫ ichoatio formaz.scõ. dist.17.ℨ secundã 2clonem.

¶Indiuiduatio.

1 Utrū sõa indiuiduet ꝑ seipsaz scõ.dist.3.q.1.2tra scdam conclusionem.
2 Utrū pncipiũ indiuiduationis sit ꝑtitas interminata.ibidem.
3 Utrū sit querẽdū pncipiũ indiuiduationis cõtrahẽs speciez. ibidem.
4 Utrū sõa mãlis indiuiduet fo mal'r ꝑ ꝑtitatẽ.ibi.
5 Utrū mã sit principium indiuiduationis.ibidē.
6 Utrū forma indiuiduet: q: recipit in mã.ibi.
7 Utrū species cõtrahat ad indiuiduum per aliquid positiuũ. ibidem.

¶Indiuisibile.

1 Utrū detur indiuisibile in rebus corporalibus.2.dist.1.q.1. 2tra secũdã 2clonē.
2 Utrum indiuisibile possit moueri.ibidem.

¶Infernus.

1 Utrum pena inferni possit minui ante diem iudicij.4.disti. 22.circa finem.
2 Utrū organa sensuũ dãnatorũ calefient real'r.4.di.44.q.4. cõtra primã 2clonem.
3 Utrū pena dãnatorũ sit essentialis displicẽtia de deo. 4.di. 44.q.4.cõtra tertiã 2clonez.

¶Infidelis.

1 Utrū quelibet actio infidelis sit pctm.2.dist.41.
2 Utrū actus infideliũ possint eē boni moral'r.2.dist.28. contra scdam 2clonem.

¶Infinitum.

1 Utrū deus vel eius potẽtia sit infinita.1.dist.43.
2 Utrū deus cognoscat infinita. 1.di.35.q.2.2tra.3.2clo.
3 Utrū qualibet magnitudine finita sit dabilis maior.1.distin. 44.q.vni.cõtra.5.2clo.
4 Utrū in ꝑfectionib⁹ specificis sit ꝓcessus in infinitū.ibi.contra sextam cõclusionem.
5 Utrū aliquis intellꝰ possit cognoscere infinitū.ibidē contra octauã 2clonem.
6 Utrū de rõne infiniti sit successio temporalis.ibidem.

¶Influxus specierum.

1 Utrū aia qz ꝑpata magis sit capax influxus specierũ.4.d.50. q.1.cõtra quartã 2clo.
2 Utrū spēs in intellectu ꝓfundat ibidem.2tra qntã 2clonem.
3 Utrū spēs influant in separationē anime.ibidem.
4 Utrū in somnis fiat maior receptio influxus spērum.ibidem. cõtra quartã 2clonem.

¶Informitas materie.

1 Utrū informitas mãe duratiõe ꝓcesserit ei⁹ formatiõez.2.di.13.

¶Immutabile.

1 Utrū aliqua creatura sit immutabilis.1.di.8.q.3.

¶Immaterialitas.

1 Utr̄ imãlitas sit cã intellectiõis 1.di.35.q.1.ℨ pmã 2clonem.

¶Innascibilitas.

1 Utrū inascibilitas sit ꝓprietas ꝑsonalis pñs.1.dist.28.
2 Utrū inascibilitas dicat aliq̃d positiuũ. 1.dist.28.q.vnica.cõtra primã 2clonem.
3 Utrū innascibilitas sit motio. ibidē 2tra septimã 2clonem.

Impassibilitas.

1 Utrū ipassibilitas corpis glorios:ꝓueniat ex pleno dño ale.4.di.44.q.2.ℨ.2.2clo.
2 Utrū cessatio motus celi sit cã impassibilitatis ibidem.
3 Utrū ipassibilitas ꝓueniat ex aliq̃ forma passiua.ibi.
4 Utrū ipassibilitas erit per formam inherentẽ.ibidem.

¶Impeccabilitas.

1 Utrū alicui creature ꝓferri poterit vt sit impeccabilis per nām.2.di.22.
2 Utr̄ creatura sit ipeccabil' q: ẽ ex nihilo.2.di.22.q.vnica.

¶Instans.

1 Utr̄ deꝫ instãs finẽs.2.di.2.q. 2.2tra.2.2clo.
2 Utrū iter instãtia tpis discreti

Universidad de Deusto Biblioteca

tadat mediū.2.di.5. circa finē.
3 Utrū ḋescēs in toto tpe ꝛ vltio instāti ei⁹ sit sub eadē fora. 2. di.6.q.vnica.
4 Utrū sit dare vltimū instās i oi ḋcte in quo instāti ḋenit in termino a quo.ibi.
5 Utrū sit dare vltimū instās ḋcte in quo mobile se habeat vt prius.ibidem.
6 Utrū sit pe aliq̄d i toto tpe p̄cedēti ḋescere in vno termino ⁊ postea invitio instāti illi⁹ tēporis eē in alio termino.ibi.

¶Instrumentum.

1 Utrū instr̄z disponat ad effectū p̄ncipalis agētis.2. di.1.q.3.cō tra.2.pconem.

¶Intensio.

1 Utrū fora intēdat p̄ maiorez participationē suū.1.di.17.q. 2.cōtra scam pconem.
2 Utrū fora intēdat: q; dat aliud ⁊ aliud esse subiecto.ibidem.
3 Utrū p̄cisa causa intēsionis sit dispō subi.ibidem.
4 Utrū intēsionis fore terminus a quo: sit p̄natio.ibi.

¶Intentio.

1 Utrū intētio sit act⁹.1.di.1.q.1. cōtra quartā pconem.
2 Utrū p̄ma intētio sit oīm conceptionis p̄me ⁊ scda scē.1.d. 23.q.vnica.cōtra.1.pco.

¶Intellectus.

1 Utrū aliq̄ activitas sit attribuē da intellꝰi pot̄ respectu act⁹ intelligendi.4.di.49.q.4.cō tra scam pconem.
2 Utrū q̄ditas rei mālis sit nostri intellꝰs oīm p̄z p̄n̄ statu.1. di.2.q.1.cōtra.3.pconē.
3 Utrū intellꝰs sit p̄ potētia actiua. 1.di.35.q.1.cōtra q̄rtā pco.
4 Utrū intellꝰs possit excecari.3. dist.36.
5 Utrū sit necesse ponere intellm agētē.2.d.3.q.2.cōtra octauaz conclusionem.
6 Utrū intellꝰs sit ita liber sicut vo luntas.2.di.24.q.vnica.
7 Utrū intellꝰs sit memoria.1.dis. 3.q.4.3 tertiā pconem.
8 Utrū intellꝰs directe cognoscat singulare.1.dist.35.q.2.contra sertā pconem.
9 Utrū p̄mo cognitū ab itellu sit singulare.2.d.3.q.2.

¶Intelligere.

1 Utrū actus intellꝰs distinguat a spē.4.di.4.1.q.5.3.1.pco.
2 Utrū intellectio sit idē realr cū intellu.1.di.35.q.1.3.1.pcln.
3 Utrū itelligere dicat absolutū. an solū respectū.2.di.1.q.2. circa p̄incipium.
4 Utrū oē intelligere sit actio elicita.ibidem.
5 Utrū intelligere sit pati ab obiecto.ibidem.

¶Intellectualis substantia.

1 Utrū sube intellectuales cōponant ex mālī p̄ncipio ⁊ fora li. 2.d.3.q.1.circa p̄n.
2 Utrū p̄z Arist.vna intelligētia intelligat aliā p eēntiā snā.2. dist.3.q.2.

¶Indulgentie.

1 Utrū per indulgētias possit aliquid remitti de pena satisfactoria.4.di.20.
2 Utrū papa auctoritative possit q̄s voluerit penas relaxare.4. dist.20.cōtra p̄mā pconez.

¶Judicium.

1 Utrū xp̄s in gnali iudicio indi cās p̄m formā hūanā: ostēdat sit reprobis diuinā.4.di.46.

¶Justitia.

1 Utrū in deo sit iustitia cōmutativa.1.di.44.q.vnica. 2tra sextam pconem.
2 Utrū redditio p̄remij p merito pertineat ad iustitiā distributivam.2.di.27.

Liberū arbitriū.

1 Utrū liberū arbitriū sit potētia pure passiua.2.di.24.
2 Utrū liberū arbitriū includat arbitriū ⁊ voluntatē.2. di.24. 2tra.4.pconem.
3 Utrū defectibilitas ꝓueniat formaliter libero arbitrio ex nā sua.2.

sua.2.di.44.cōtra scam conclusionem.

¶Locus.

1 Utrū locus sit q̄ntitas.2.d.2. q.1.cōtra.3.cōclu.
2 Utrū ordo ad cōtinēs sit de ratione loci.ibidem.
3 Utruz locus sit positio.ibidez.
4 Utrū per diuinā potētiā fieri possit: vt duo corpa sint simul i eodē loco ꝓprio.quarto disti. 44.q.3.3 tertiā pconem.

¶Logica.

1 Utrum logica sit scia practica. p⁹ plogi.q.2.cōtra.4.pco.

¶Lumen glorie.

1 Utrū lumē gr̄ie reqrat ad visionē glorie.4.dis.49.q.4. cōtra scam cōclusionem.
2 Utrū lumen gr̄ie reqrat ad vigorandū intellm.ibidem.

Magnitudo.

1 Utrū sit dare maximā magnitudinē vel creaturā quā possit deus facere.p⁹.di.42.

¶Malum.

1 Utrū malū sit aliqua nā positiua.2.di.34.q.2.
2 Utrū malū sufficiēter diuidat p culpā ⁊ penā.2.di.36.
3 Utrū malū minuat habilitatē nature ad bonū.2.di.34. contra tertiā conclo.

¶Materia.

1 Utruz materia sit vniuersalis 2.di.3.q.1.
2 Utrū māe distinguant p respectū ad actū.2.di.12.qō.1.2tra scam pconem.
3 Utrū māe p̄me hereāt imediate aliq̄ accīa absoluta.2.di.13. cōtra.3.pco.
4 Utrū ex parvo possit nāl̄r fieri magnū absq; rare factiōe ⁊ additione materie.2.dist.19.
5 Utrū mā possit esse sine forma 2.dist.13.

¶Water.

1 Utrū in marre sit potētia gnativa.3.di.3.

¶Matrimonium. Repertorium

1 Utrū matrimoniuz sit sacrm. 4.dist.26.
2 Utrū mrimoniū.b.Marie habuerit bona exculantia illud. quarto.distin.30.
3 Utrū matrimonio ꝓueniat diffinitio sacr̄i.4.di.1.3.1.pco.
4 Utrū matrimoniū dicat vnionē sacrm.4.dist.26.cōtra primam cōclusionem.
5 Utrū mrimoniū sit q̄litas.ibi. cōtra tertiā pclusionem.
6 Utrū cognoscēs vroꝛē ad vitandam fornicationē in se peccet. 4.di.30.cōtra scam cōclu.
7 Utrū liceat hr̄e plures vxores absq; dei dispēsatione.4. dist. 33.q.vnica. cōtra .1.cōclonem.

¶Maximum.

1 Utrū maximū in gne sit causa aliorū.p⁹.dist.3.q.1.cōtra.quartam rōnem.s.Thome.

¶Meliorare.

1 Utrū deus ex sua infinitate: posit oēm creaturā in infinitum facere meliorē.p⁹.dist.43.
2 Utrū meliorationis aliq̄b⁹ partib⁹ vniuersi: ipm deteriorareť.4. di.44.q. vnica.cōtra.7.pco.

¶Meritum.

1 Utrū p̄escia meritorū sit cā p̄destinationis.p⁹.di.41.
2 Utrū hūs gr̄am possit cōdigne mereri gloriā.2.di.27.
3 Utrū meritū xp̄i fuerit infinitū 4.dist.15.q.vnica.cōtra primā conclusionem.
4 Utrū resurgēs i plib⁹ meritis: resurgat ad maiorē gr̄az.4.d. 14.q.2.3 scam cōclusionem.
5 Utrū meritū passionis sanctoꝝ pertineat ad thesaurū ecclie. 4.di.20.cōtra p̄mā pconem.
6 Utrū meritū possit eē in istāti. 2.dist.5.cōtra.4.pconem.
7 Utrū meritū nr̄i actus sit ex eo q̄ est a spūsancto.2.di.27.
8 Utrū in purgatorio possit esse actus merēdi.4.distin.21.q.1. post primam cōclusionem.

¶Minimum.

1 Utrū dē minimū nāle.2.dist.

19.in principio.

¶Wilceri.

1 Utrū hostie vel sanguini a dnō bus cōsecrato possit aliqd miscerī.4.dist.13.

¶Wirtum.

1 Utrū mixtū cōrūpāt ex actione qualitatū elementariū.2.distin.30.

¶Wissio.

1 Utrū quelibet diuina persona mittatur.pmo.dis.25.

2 Utrū aliqua psona diuina mittatur nulla alia missa.ibidem.

¶Wotus.

1 Utrū cessante motu celi cessabit ois alteratio.4.dis.44.q.5.cōtra pmam 2clonem.

2 Utrū motus sit pp imobile.1.di.1.q.3.cōtra pmā 2clonē.

3 Utrū mot⁹ habeat spēm a se.1.di.13.q.1.ꝫ pmā 2clonem.

4 Utrū motus ⁊ forma acqsita p motū sint idē.2.dis.1.q.2.cōtra quintā cōclonem.

5 Utrū idē possit seipm movere 2.distin.6.2tra pmam conclusionem.

6 Utrū motū localr acqrat vbi.2.di.6.cōtra scām 2clonem.

7 Utrū mot⁹ aliquo mō possit eē in instāti.2.di.6.

8 Utrū motus celi sit ei rō agēdi.2.di.14.in principio.

9 Utrū motus pmus sit cā aliox ibidem cōtra.2.clo.

10 Utrū reparatio cōrupti possit dici vera mutatio.4.dis.43.q.1.contra scām 2clonem.

11 Utrū bonis descēdētis ex alta turri ⁊ moriētis in medio sint duo motus.2.di.15.q.1.contra tertiā conclonem.

12 Utrū pma cā moueat pmū celum mā p modū finis vm phz.1.di.43.q.vnica.ꝫ.1.2clo.

¶Wutatum esse.

1 Utrū detur mutatū esse.2.dist.1.q.2.cōtra.2.cōclu.

¶Wundus.

1 Utrū mūdū incepisse sit demōstrabile.2.dist.1.

Necessarium.

1 Utrū de mēte phi aliq̄ necia hab beāt cām sue necitatis.1.di.3.q.1.cōtra.3.rōnem.s.T.

¶Nihil.

1 Utrū ista possit 2cedi. Nihil sit aliqd.2.di.1.q.2.cōtra nonā cō clusionem.

2 Utrū nihil sit termin⁹ a q̄ creationis.2.di.1.q.3.

3 Utrū nihil ⁊ eius infinite distēt ibidem.

4 Utr̄ agēs creatū possit ānihilare.ibi.ꝫ scām 2clonē.

¶Notio.

1 Utrū sint ponēde notiones in diuinis.1.di.29.q.vnica.cōtra primā cōclusionem.

¶Numerus.

1 Utrū forma numeri 2ponat ex vnitatibus.p⁹.dist.24.q.1.cōtra sextā cōclusionem.

2 Utrū vltima vnitas sit forma numeri ibidem.

3 Utrū sit ppue ⁊ formalr numerus in diuinis.1.di.24.

¶Nutritio.

1 Utrū nona fōa vegetabilis sit termin⁹ nutritiōis.2.d.15.q.1.

Odium.

1 Utrū act⁹ q̄ est odire deū possit separari a deformitate.2.dis.37.

¶Omnipotentia.

1 Utrū potētia gñandi sub oipotentia claudat.1.di.2.

2 Utr̄ deus sit oipotēs.1.d.42.

¶Opinio.

1 Utrū opinio ⁊ scia possint eē simul de eodē.3.di.25.cōtra cōclusionem scām.

¶Oratio.

1 Utrū sancti q̄ sunt in patria videāt orones nras.4.di.45.

¶Ordo.

1 Utrū ordo sit sacrm.4.di.4.

2 Utrū simplices sacerdotes possent ex 2missiōe pape ordinare epos.4.d.7.q.2.ꝫ.2.2clono.

3 Utrū ordo i gñali diuidat̄ spāles,ordines.4.dis.24.ꝫ.2.2clo.

4 Utrū sensus exteriores peipiat cō nientiā obiecti sui in ordine ad potētiā.3.di.15.circa finē.

¶Ornatus.

1 Utrū i pnia sit ponēd⁹ ornat⁹ 4.di.22.q.1.cōtra.3.2clonem.

¶Originale.

1 Utr̄ aliqui defectus originales possint hīre rōnē culpe.2.di.31.q.vnica cōtra.2.cōclu.

2 Utrū originale sit habit⁹.ibidē cōtra tertiā cōclusio.

3 Utrū carētia sit formale i pctō originali.ibidem.

4 Utr̄ pctm̄ originale sit pri⁹ i eēntia aie sbine ēs in potētijs.2.d.31.cōtra.2.2clo.

5 Utrū pctm̄ originale causet in alia a carne infecta.ibidē cōtra tertiā cōclusionem.

6 Utrū originale 2trahat i instāti infusionis ale.ibidem.

7 Utrū scōs vel territ⁹ hō potuerit ita inficere carnē sicut Adā ibidem.

8 Utrū parvuli decedētes cū solo originali dolebūt.2.di.33.q.vnica cōtra.2.cōclusionem.

9 Utrū pena sensus debeat originali.2.di.37.cōtra scām cōclusionem.

10 Utrū deus possit delere culpā originalem sine gre infusione. 4.di.1.q.2.cōtra scām cōclu.

Peccatum.

1 Utrū in quolibet peccato sit aliquis actus.2.dist.35.

2 Utrū pctm̄ possit eē in actibus intellectus.2.di.39.

3 Utrum omne pctm̄ sit mortale.2.dist.43.

4 Utrū pctm̄ veniale possit remitti sine mortali.4.dis.16.

5 Utrū defectus quos in nobis sentimus:sint pena originalis 2.dist.50.

6 Utrū pctm̄ veniale possit reperiri cū solo originali.4.dist.16.q.vni.cōtra.3.2clonem.

7 Utr̄ culpa ⁊ pena nocua rōne culpe sint idē 4.di.17.contra secundā 2clonem.

8 Utrū pctō veniali per se debetur pena eterna.4.di.21.q.1.

9 Utrū deordinatio distinguat pctā.2.di.43.q.vnica contra tertiam 2clonem.

10 Utrū mortalitas ⁊ venialitas distinguat spēs eiusdē gñis. ibidē cōtra.4.2clonem.

11 Utrū superbia ⁊ cupiditas sint radix oim pctōr.ibidē contra quintam 2clonem.

¶Penitentia.

1 Utrū pnia tollat culpā:stante reatu.4.dist.14.

2 Utrū post pniam resurgat semper hō in equali charitate ibi.

3 Utrū pnia hēat ptes.4.di.16.

4 Utrū pnia interior:sit res sacrī pnie.4.di.22.q.1.

5 Utrū pnie ptes sint tres.4.di.16.q.2.contra tertiā 2clonez.

6 Utrū pnia esset in lege veteri sacrm.ibidem.

7 Utrum sacrm pnie debeat dici sacrm 2fessionis.4.dis.14.q.3.cōtra primā 2clonem.

8 Utrū pnia sit virtus.ibidē cōtra scām 2clonem.

9 Utrū pctm̄ sit mā pnie.ibidem cōtra tertiā 2clonem.

10 Utrū pnia tollat totū reatum. ibidē cōtra quartā 2clonem.

¶Persona.

1 Utrū persona sit secunde intētionis.1.dist.23.

2 Utrū psona dicat i diuinis qd cōe tribus.1.dist.25.

3 Utrū psone diuine 2stituant.1.di.26.q.vnica.cōtra.3.2clo.

4 Utrū distinctio diuinar psonarū possit eē p relōnē incōpossibiles.1.di.11.q.vnica.cōtra primam 2clonem.

¶Possibile.

1 Utrū possibile nō esse q̄nq̄ non sit.1.dist.3.q.4.

¶Potentia.

1 Utrū in patre sit aliqua potentia respectu eterne gñationis 1.distin.7.

2 Utrū potēia peccādi sit a deo.

2.distin.44.
3 Utrū deꝰ possit dare oēm vigo rē p essentiā qnē pōt p accīs. 4.di.49.q.4.2tra.2.cōclonē.
4 Utrū deꝰ possit facere imedia te quicqd facit mediate.ibidē.
5 Utrū det potētia obiectiua.1. di.3.q.4.cōtra.4.conclusionē.
6 Utrū potētia ꝛ actꝰ:sint in eo dem genere.ibidem.
7 Utrū potentia diuina sit rō co gnoscēdi contēta in ea.1.di.35. q.3.cōtra secūdā cōclusionem
8 Utrū potētia obedientialis sit essentia nature cum tali respe ctu.1.di.42.q.vnica.cōtra pri mā cōclusionē.
9 Utrū deus possit facere impli cātia 2radictionē.ibidē.cōtra secūdā cōclusionē.
10 Utrū deus possit facere ꝙ pre terita non fuerint.ibidem.
11 Utrū deꝰ possit facere magni tudinē actu infinitā.1.di.44. contra quartū corrclarium.
12 Utrū deꝰ possit facere omnes partes ꝓportionales actu. ibi dē cōtra tertiā cōclusionē.
13 Utrū potētia motiua organi ca efficiat motū.2.dist.1.q.2.cō tra.2.cōclusionem.
14 Utrū deꝰ possit facere hominē sine quātitate.2.dist.3.q.1.
15 Utrū deus possit facere aliud vniuersuz distictū specie.1.di 44.q.vnica.2tra.7.cōclonē.
16 Utrū pura potētia sit quid infi nitū.2.dist.12.q.1.cōtra secun dam cōclusionē.

¶ Predestinatio.

1 Utrum predestinati de necessi tate saluentur.1.di.40.
2 Utrū predestinatio sit ordo.1. di.40.q.vnica.cōtra.1.cōclu.
3 Utrū deus prescierit numerū predestinatorū.1.di.39.q. vni ca.cōtra septimā conclusionē.

¶ Presens.

1 Utrum omnia sint eternaliter deo presentia fm suas existen tias.1.dist.36.

¶ Perpetuum.

1 Utruz perpetuū possit nō esse 2.dis.1.q.2.cōtra.8.cōclusionē.

¶ Principium.

1 Utrum ly principiū significet notionē distinctā.1.di.29.
2 Utrū pater ꝛ filiꝰ sint vnū prin cipiū spiritussancti.1.di.12.
3 Utrū cognitio principij perfi ciatur ex cognitione cōclusio nis.3.dist.14.q.2.

¶ Processio.

1 Utrū generatio ꝛ processio spi ritussancti sint alterius ratio nis.1.dist.13.
2 Utrū talis ꝓcessio spūssancti sit eius ꝓprietas.1.dist.14.

¶ Proprietas.

1 Utrū proprietates personales sint diuina essentia.1.dist.33.

Quantitas.

1 Utrū quātitas interminata sit ponenda.2.di.3.
2 Utrum quantitas sit ratio di uisibilitatis in indiuiduo.2.di stin.3.q.1.
3 Utrū quantitas habeat alias partes a partibus materie.2. distin.18.
4 Utrum quātitas sit substātia. 2.dist.18.

Recidiuum.

1 Utrū peccata per penitētiā di missa aliquo modo redeāt per recidiuū.4.di.22.q.2.

¶ Reatus.

1 Utrū reatus sit.4.dist.14.q.1. cōtra quartā cōclusionē.
2 Utrū aliqs reatꝰ in ifernō pos sit expiari.4.di.22.circa finē.

¶ Relatio.

1 Utrū inter deū et creaturā sit relatio realis.1.di.30.
2 Utrū sit processus in infinitū:si vna relatio fundatur in alia. 4.di.4.q.vnica.2tra.4.2clu.
3 Utrū ivno patre sint plures re lationes paternitatis.1. dis.7. q.2.2tra.1.cōclusionē.
4 Utrū aliqua relatio sit ens rea le.1.di.30.q.1.cōtra.1.cōclu.
5 Utrū similitudo ꝛ eqlitas sint relationes reales.ibidem.
6 Utrū relatio totius ꝛ partis sit realis.ibidem.
7 Utrum relatio scibilis ꝛ scientie sit realis.ibidem.
8 Utrū dñiū ꝛ seruitus sint rela tiones reales.ibidem.
9 Utrū relatio realis sit entitas distincta a fundamēto.ibidē. cōtra secundā conclusionē.
10 Utrū relatio distātie aliqd po nat in distantibus.ibidem.
11 Utrū sensibilis ad sensuz:sit re latio realis.ibidē.2tra.3.2cl.
12 Utrum entis ad non ens sit re latio realis.1.dist.30.q.2.cōtra primā cōclusionem.
13 Utrū eqlitas sit relatio funda ta sup vnitate quātitatis.1.di. 31.q.vnica.2tra.1.cōclusionē.
14 Utrū equalitas sit relatio rea lis.ibidē.2tra tertiā 2clonē.
15 Utrū relationes distinguāntur iter se realiter.1.di.33.q. vnica. cōtra tertiā cōclusionem.

¶ Res.

1 Utruz seclusa imortalitate ale debeat ciuis expōere se morti p defensione reipublice.4.di. 17.q.1.cōtra tertiā cōclusionē.
2 Utrum res predicenē.1.dist.8. q.4.cōtra tertiā cōclusionem.

¶ Resurrectio.

1 Utrū resurrectio oim erit in eo dē instāti.4.dist.43.q.2.
2 Utrū in resurrectione aia resu mat idē corpꝰ numero qō priꝰ habuit.4.di.44.q.1.
3 Utrū corpora sanctoz post re surrectionē erūt impassibilia. 4.dist.44.q.2.
4 Utrū organizatio i resurrectio ne fiet in instāti.4.dist.44.q. 2.cōtra.3.cōclusionē.
5 Utrū prius mortui prius resur gēt.ibidē.2tra.4.2clusionē.

¶ Reprobatio.

1 Utrū deus aliqnē reprobet pro libito volūtatis sue.1.dist.41. q.vnica.contra primam cōclu sionem.

Sacramentum.

1 Utrū in sacramētis noue legis sit virtꝰ gre cāusa.4.di.1.q.1.
2 Utrū sacramenta veteris legis cārent gratiā.ibidē.q.2.
3 Utrū sacra veteris legis post xpi passionē possint sine pecca to obseruari.4.di.1.q.3.
4 Utrū diffinitio sacramenti sit bona.4.di.1.2tra.1.2clusionē.
5 Utrū omne sacramētū cōsistat ex verbis.4.dist.1.cōtra.2. cō clusionem.
6 Utruz ante susceptionē sacri ꝛ gratie requirat dispositio.ibi dem.cōtra tertiā conclusionē.
7 Utrū predicta dispositio cause tur in instanti.ibidem.
8 Utrū oporteat ponere virtutē inherentē sacramentis.ibidē. conclu. 4ª

¶ Sapientia.

1 Utrū pater sit sapiēs sapiētia genita.1.dist.32.

¶ Satisfactio.

1 Utrū aliqua pura creatura po tuerit satisfacere ꝓ tota nā hu mana collapsa.3.dist.18.
2 Utrum homo possit deo satis facere pro peccato.4.di.15.
3 Utrū satisfactio in mortali sit valida.4.q.dist.15.q.vnica. cō tra.3.cōclusionē.

¶ Scientia.

1 Utrū practicū ꝛ speculatiuū es sentialiter diuidāt scientiā.1.ꝓ logi.q.2.cōtra.6.conclusionē.
2 Utrū scia dicat vnū ꝓ mediū 1.di.35.q.3.cōtra.4.cōclusio.
3 Utrū scientia dei sit practica ꝛ speculatiua.ibidē.cōtra.8.cō clusionem.

¶ Spes.

1 Utrū spes sit virtus theologi ca a fide ꝛ charitate distincta. 3.dist.26.
2 Utrū deus sit immediatū obie ctū spei.3.di.26.q.vni.cōtra.2. conclusionem.

¶ Species.

1 Utrū sit danda species acquisi ta.1.di.35.q.1.cōtra.1.cōclu.

Utrū species sit intellectio. ibidem. cōtra. 2. cōclusionē.
Utrū apparentia obiectiua: sit species. 3. di. 14. q. 1.
Utrum sint ponēde species intelligibiles. 2. dist. 3. q. 2. cōtra 4. cōclusionē.
Utrū sint ponēde species sensibiles. ibidē.
Utrū sint ponēde spēs in intellectu nostro. ibidem.

¶ Spiritussanctus.

Utrū spiritussanctus procedat vt amor. 1. dist. 10.
Utrū spiritussanctus procedat a patre z filio. 1. di. 11.
Utrū spiritussanctꝰ distinguatur a filio formaliter ibidem.
Utrū spiritussanctus procedat vt talis impressio. 1. dist. 10. q. vnica. cōtra. 1. cōclusionē.
Utrū spiritussanctꝰ possit dici pater christi. 3. dis. 4. contra. 3. conclusionem.

¶ Status innocentie.

Utrum homo in statu innocētie potuerit peccare venialiter 2. distin. 21.
Utrū in statu innocētie Adā videret deū per essentiā. 2. di. 23.
Utrū homo naturaliter ante peccatum sine auxilio gratie esset sufficiēs facere actū moraliter bonum 2. di. 29.
Utrū in statu innocētie virgines peperissent. ibidem.
Utrū in statu innocētie: soli electi nati fuissent. 2. di. 20. cōtra. 3. conclusionē.

¶ Subtilitas.

Utrū corpora gloriosa p dotē subtilitatis possint esse simul cū alio corpore. 4. dis. 44. q. 3.
Utrū dos subtilitatis sit ālitas inherēs. 4. di. 44. q. 1. 3. 1. 2cl.

¶ Successiuum.

Utrū ad eē successiuū sufficiat: q̄ post quasdā partes sint alie. 2. di. 2. q. 2. cōtra. 2. cōcl.

Theologia.

Utrum theologia sit scientia. primo ptolo. q. 1.
Utrū theologia sit scientia practica. ibidem. q. 2.
Utrum theologie subiectū sit deus. ibidem. q. 4.
Utrū theologia sit vna scientia. ibidē. q 3.

¶ Totum.

Utrū totū eē hois remaneat in ala separata. 4. di. 43. 3. 3. 2cl.
Utrū partes vnite sint cā necessaria totiꝰ. 3. dist. 2. q. vnica.
Utrū totū sit idē q̄ sue partes. ibidē cōtra. 2. conclu.
Utrū pars plus diligat bonū totius q̄ propriū. 3. dist. 27. cōtra. 3. cōclu.
Utrū partes totius etherogenei differant substātialiter. 2. di. 15. q. 1.

¶ Tempus.

Utrū tp̄s sit subiective in ꝓmo motu. 2. dist. 2. q. 2.
Utrū tempus sit quātitas per se. ibidem.
Utrū tempus sit res distincte corpore. ibidem.
Utrū nūc caufet tp̄s. ibidē.
Utrū sit idē nūc in toto tpe. ibi.
Utrum detur tēpus discretū. ibidem.
Utrū duo tempora possint esse simul. ibidem.
Utrū tp̄s habeat esse cōpletū extra animā. ibidē.
Utrum aliquod tēpus sit presens. ibidem.

¶ Trinitas.

Utrum vnus deus sit tres persone. 1. dist. 2. q. 3.

Ubi.

Utrū vbi sit. 2. dist. 6. q. vnica.
Utrū vbi sit locus. ibidē.

¶ Uerbum.

Utrū verbū mentale emanet per modum intellectionis aeternalis. 1. di. 27. q. 2.
Utrū beati forment verbū. 4. di. 4. 1. q. 3. cōtra. 1. cōclu.
Utrū creature videant in ꝓprio sicut in speculo. 4. di. 49. q. 6. cōtra. 1. cōclusionem.
Utrū creature cognoscant in ꝓprio sicut in ꝓncipio. ibi.
Utrū verbū sit forma inherēs nostro intellectui. 1. dist. 27. q. 2. cōtra primā cōclusionē.
Utrū verbū producatur. ibidē
Utrū verbū pertectius repsentet q̄ species. ibidem.
Utrū verbū diuinū sit rō creādi. 2. di. 1. q. 3. cōtra. 4. cōclu.

¶ Ueritas.

Utrū veritas ſm̄ suā rationē formalē sit in aliquo vel in rebus. 2. dist. 19. q. 3.
Utrū verū sit tm̄ obiective in intellectu. ibidē cōtra. 1. cōclu.

¶ Uestigium.

Utrū ea penes q̄ attēdit vestigiū distinguant ab his in qb⁹ sunt. 1. di. 3. q. 3.

¶ Uirtus.

Utrū virtutes habituales sint homini necessarie. 3. di. 23.
Utrū virtutes cardinales sint inter se cōnexe. 3. dist. 36.
Utrū virtꝰ includat respectū. 3. di. 23.
Utrum virtus sit pura relatio ibidem.
Utrum virtus sit ens per accidens. ibidem.
Utrū virtus moralis sit simpliciter qualitas. 3. dist. 33.
Utrū virtutes sint subiective i appetitu sensitiuo vel involūtate. 3. di. 33. circa principiū.
Utrū virtutes remanebūt in patria. 3. di. 35.
Utrū virtutes morales disponant voluntatē vt mobilem a ratione. ibidem.
Utrū vna virtus sit ratio essendi alteri q̄ sit virtus. 3. dist. 36.

¶ Uisio.

Utrū visio diuine eētie sit potio creature nātr. 4. dis. 49. q. 4.
Utrū divina essentia ab intellectu creato per similitudinem videatur. ibidem. q. 5.
Utrum videntes deum videāt omnia q̄ ipse videt: aut q̄ videri in eo possunt. ibidē. q. 6.
Utrū divina essentia possit videri sine gaudio videntis. 4. di. 45. q. vnica. 3tra. 1. conclu.
Utrū videns sola creabilia p spēs creatas cōphenderet diuinā potentiā. 4. di. 49. q. 6. 3. 1. 2cl.
Utrū visio beatifica sit ḋ pectius respectu dei q̄ simul alterius obiecti. 3. di. 14. q. 1.
Utrū visio divine essentie reddat videntem impeccabilem. 2. dist. 7.
Utrū visio beatifica sit actꝰ elicitus. 2. di. 3. q. 2.

¶ Unio.

Utrū vnio diuine nature cum humana sit maxima vnio creata. 3. dist. 5. q. 1.
Utrū divina eētia vel psonal pperas possit vniri nāe create per modū forme. 2. di. 1. 5. q. 2.
Utrum vnio verbi sit relatio. 3. di. 5. q. 1. circa principium.
Utrum albedo sic possit vniri deo q̄ diceret albū. 3. di. 14. q. 1. contra. 1. conclusionem.

¶ Uniuersale.

Utrū vniuersalia sint actu extra intellectū. 3. dist. 5. q. 3.
Utrū effectꝰ vltimus sit a causa vniuersalissima. 2. dist. 1. q. 3.

¶ Unitas.

Utrū vnitas dei possit ex creaturis demonstrari. 1. dis. 3. q. 1.
Utrū ad vnitatē eiusdē suppositi: requirat vnitas māe. 4. dis. 44. q. 1. cōtra. 3. conclu.
Utrū vnitas numeralis addat aliquid supra rē q̄ dicit vna. 1. di. 24. q. 1. cōtra. 1. conclu.
Utrū rationvnius sit negatiua. ibidem cōtra. 2. concin.

¶ Uoluntas.

Utrū in deo sit velle intrinsecū respectu creaturaꝝ. 1. di. 45.
Utrū oē diuinū velle eternsecū semper impleatur. ibidem.
Utrū voluntas possit oēm actū suspendere circa finē apphēsum. 4. di. 49. q. 3. 3tra. 2. cōclusio.
Utrū oēs actu volum⁹ finē q

ra q̄ sunt ad finē.p°.dist.p̄ma. q.1.cōtra quartā conclu.

5 Utrū volitio q̄ prius erat finis ꝛ ei° q̄ est ad finē ꝛ postea est tm ordinati ad finē:sit eadē.p° di.1.q.1.cōtra quartā ꝓclu.

6 Utrū velle diuinū ꝛ facere sint idē.2.dist.1.q.2.

7 Utrū oēm volitionē p̄cedat intellectus vel econtra.2.dist.3.

8 Utrū voluntas possit velle cōtradictoria ꝛ impossibilia.2. di.4.q.vnica.cōtra secundam conclusionem.

9 Utrū volitio diuina sit elicita. 1.di.45.q.1.cōtra.3.cōclu.

10 Utrū creature sint volute a deo necessario.1.di.45.q.2.contra scōam conclusionem.

11 Utrū deus determinet ad producere p velle sibi intrinsecuz ibidem cōtra tertiā cōclu.

12 Utrū deus p iuū velle sit cā rerum.ibi.cōtra.4.cōclu.

13 Utrū voluntas determinet se. 2.di.24.

14 Utrū voluntas moueat se.ibidem.cōtra q̄ntā cōclu.

15 Utrū volitio possit esse sine actuali intellectione.2.di.25.

16 Utrū oēm causet volitionē per se.ibidem.

17 Utrū post act° volūtatis sit a deo.ibidem.

18 Utrū viator absq; dei auxilio possit recte moraliter velle agere 2.di.38.q.vnica.

19 Utrum recta ratio sit regula voluntatis ꝛ actuuz humanorum.2.dist.35.q.vnica.

¶ Notum.

1 Utrum vorum cōtinentie ānexum ordinib° sacris impediat ordinatū:ne simul habere possit plures vxores.4.di.33.

¶ Uti.

1 Utrum vti sit actus voluntatis primo.di.1.q.2.

¶ Finis indicis in septuaginta ꝛ duodecim q̄nes altissime disputatas per quatuor libros Sententiarum Joā. Capreoli viri preclarissimi ordinis predicatorum.

¶ Regestum

AA quaternio. B B duernio.

Contra Auerroistas.

¶ In auerroistas De eternitate mundi Libri quattuor:fratris Ysidori de Ysolanis Mediolanensis ordinis predicatorum.

✠

¶ In auerroistas

De eternitate mūdi Libri quatuor fratris Isidori de Isolanis Mlēnsis: sacri predicatorū ordinis: ac vite regularis.

¶ Prohemium.

Satis mihi ac mei similibus facturus: ea q̄ ad mundi eternitatē expugnādaz cōterūt: quatuor libris ꝯ breuissime cōprehendere conabor.

¶ Primo itaq; libro hypotheses ceu elementa ac cōmunia cum aduersarijs principia distinguā: ne iurta sententiā principis Aristo. primo celi ter. 110. intellis confuse se habeat: siquis diuiso multiplr tanꝯ indiuiso vtatur.

¶ Secūdo libro phantium opiniones cuz suis fundamentis in medium deducam: vt phorum preceptorem imitantes: primo de aia ter. 19. bene ꝺdē dicta accipiam⁹. Si vero aliquid non bene: id vereamur z declinemus.

¶ Tertio libro veritatem aperire satagam: quo finis est omniū scientiarum theoricarum. 2. met. ter. 3.

¶ Ultimo demuz libro diuersorū. obiecta: z rationes proponam ac dissoluaz. Necesse est enim vt ait Arist. 3. meta. ter. 1. habere ad indicandum eum qui audiuit velut aduersariorum z dubitantiū omnes rationes.

¶ Liber primus

de hypothesibus.

¶ Prima hypothesis de mundo.

Mund⁹ duplex.

Mundus ē duplex: sensibilis et archetip⁹. Mūdus sensibilis est multitudo omniū corporalium adinuicem ordinatorum: quem Aristo. primo celi. sepenumero vocat vniuersum: eo quod extra mundum nihil corporeum sit. primo celi text. 97. z ꝙ sit perfectum text. 4. eiusdem. Mundum etiam nominat celum. Nam text. 96. ꝑmi celi, inquit celum tripliciter dicitur. Uno quidem modo celuz dicimus substantiam extreme totius circulationis aut corpus naturale quod est in extrema circunferentia totius. Cōsueuimus em extremum z quod sursum maxime vocare: celum: in quo z diuinum omne locatum esse dicim⁹. Secundo autem modo alie sphere ex continuitate quam habent ad primam spheram: in quibus sol z luna z quedam astrorum. Etenim hec in celo esse dicimus. Tertio modo vniuersitas corporum secundum ꝙ continetur ab vltima sphera celuz vocatur. Totum enim z omne consueuimus dicere celuz. Et est considerandū vt sanctus Thomas exponens ait ꝙ celum his tribus modis dicitur non equiuoce sed analogice scilicet per respecta ad vnum primum. Mundum ergo sensibilem esse supponimus aggregationez omnium corporum adinuicē contentorum. Extra quem licet sint entia aliqua: nō tamen corporea sunt neq; in loco esse apta nata: neq; sublecta tempori: sed inalterabilia z impassibilia. vt habetur primo celi text. 100. Mundus archetypus ars prima est omnium eorum que facta sunt principium eo ꝙ sunt in ipso sicut artificiata i arte artificis: hic vero est dei immortalis mens.

Mūd⁹ ꝺ celū.

Celū ꝺ tripl⁹.

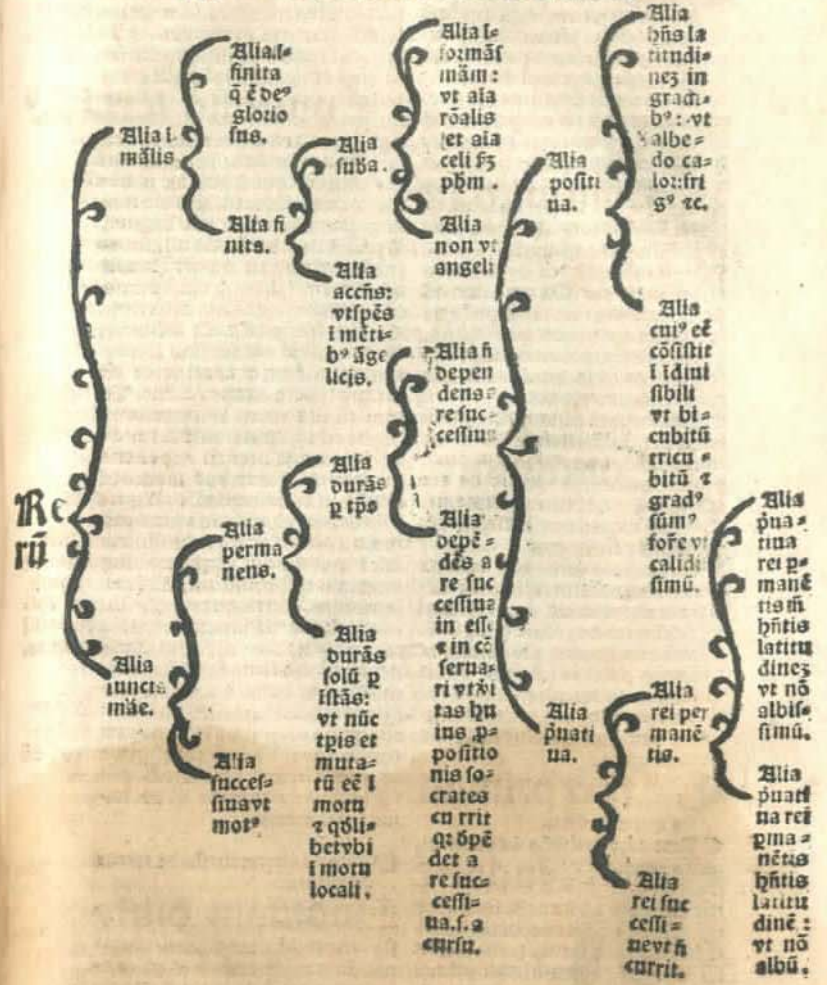
Quid nomine mundi sensibilis intelligamus.

Mūd⁹ archetyp⁹ ꝺ

¶ Secunda hypothesis de rerum diuisione.

Quoniam diuisio rerum ad propositum explanandum mirum immodum confert: ideo pro nonitionum eruditione z clariori dicendorum intelligentia: arborem sequentem describere visum est.

Arbor diuisionis rerum.

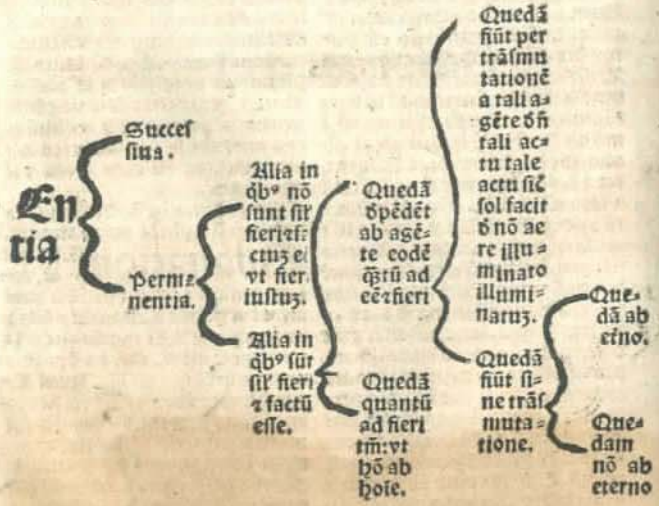

Diffinitio entiū successiuorum.

¶ Sūt autē entia successiua quorū esse ꝓsistit in quadā successione partis post partem: in qō de nouo semp vna pars succedit alteri vt motus ⁊ tps. ꝑ Entia vero ꝓmanētia sunt quorū esse ꝓsistit nō in successiua acceptiōe partis post partē: sed in ꝓmanētia esse habiti: qō totū simul acceperūt. At cū forme habētes latitudinē sint ptibiles ⁊ partibilr acq̄rant: ꝓ motū em̄ cōtinue acquirunt ꝓfecti⁹ esse sicut in caloze patet: sint q̄z ille fore de nūc ro ꝓmanētiū sanius itelligēda est nius in hec diffinitio ꝓmanētiū. Cū ergo dr permanēna sunt quoꝝ esse da.

Diffō ꝓ manentium.

cōsistit nō in successiua acceptiōe partis post partē. intellige cē desinēntis post partē acceptā. qō totuz simul acceperūt in vltimo. ſ. istāti ꝓductōis. Hoc mō itellecta descriptio ꝙpetit formis habētib⁹ latitudinē. Nā iz partē esse post partem accipient: nō tñ accepta scōa parte ꝓma desinit. vt i tpe. Totū quoq̄ esse formarū earūdē in vltimo istāti accipit: quāuis partes ꝓ motuz successiue accipiant. Partes nāq̄ totum non sunt: nisi materialiter. Libet quoq̄ rerum diuisionem per comparationem ad fieri subiungere.

¶ Tertia hypothesis ꝙ mole ekni.

Eternū nomē cē ꝑz Aristo. ꝓ°. celi tex. 100. dicit enūciatū ab ātiq̄s: dupl'r q̄z accipit. Uno q̄dē modo ſm quid vt eternum dicat seculū reiynius q̄ est finis. i. mensura quedā terminans: q̄ cōtinet tps vite cuiuslibet rei: ita q̄ nihil de tpe vite q̄ est alicuius rei ſm naturā est extra illū finē vel mensurā. sicut si dicamus q̄ spaciū centū annoꝝ est secnluz sine eternum hois. Alio modo dr eternū simpl'r. q̄ cōprehēdit ⁊ cōtinet oēm durationē. eternū enim totū simul cristēs cōprehendit oē tps ⁊ oēm infinitatez: ⁊ derivat in greco ab hoc q̄ semper esse. vnde cū querit an mund⁹ fuerit ab eterno: sensus ē. An mūd⁹ semp fuerit: ita q̄ nulla fuerit duratio cui nō fuerit ꝓsens mundus.

¶ Quarta hypothesis de duplici factiōe apud peripatheticos.

Fieri est accipe esse ab alio. Qō cū duob⁹ modis apud ꝙpatheticos reperiat: duplēr q̄z efficiēs dupler q̄z factio sit: nec̄ ē. Primū efficiēs ⁊ ꝓpie dictū si rōnez a quo impositus est nomē attēderis: est illō a q̄ dr aliq̄d fieri ꝙ trāsmutationē alicui⁹ sōri. Que dscriptio sumit ab Ari. 2. ph. ter. 29. vbi diffinies efficiēs ait. Ampli⁹ efficiēs est vnde ꝓnci piū mutatiōis ꝓmū aut q̄etis est. Talis efficiētis actio: factio physica dr sine factio ꝓticularis q̄ sp motum dicit. Hoc efficiēs vocant Auer. 2. ca. de sba orbis ⁊ Auic. ꝓ° ca. sue sufficiētie agēs qō est ꝓi⁹ tpe suo effectu. Hec factio apud Arist. doctrinā notissima ē: alterā innoiatā ⁊ aladuertendā in eius rōnibus relinq̄t. Fieri itaq̄ scōo mō ab Arist. q̄dē ponit: qō cē ab alio aut depēdere vocat. 12. meta. ter. 38. ⁊ ab hoc inq̄t depēdet celū ⁊ tota nā: nullibi ab eodē diffinitū ꝙperiē. At ab Auer. i trac. ō sba orbis: ⁊ i destructionib⁹ ō̄structionū: peripatheticā ei⁹ descriptionē hic possumus. Fieri tale ē accipere cē ⁊ permanētiā in sua sba: qō cē nō ꝑcessit ꝓnatio vel nō esse. Hāc descriptionē accipio ab eo qō arit: primū abstractū nō tm̄ dat motū coꝛpori celesti: iz dat sibi cē ⁊ permanētiā in sua sba: qō cē nō ꝑcessit ꝓnatio vt nō cē. hec ille. tale ā agēs nō ē ꝓius tpe suo effectu iz tm̄ nā. Et q: ꝛz oino ab hoc fieri auferr: sine quo nulla pōt cē trāsmutatio: inde est q̄ tale agēs efficiēs ſm stitndinē ab eodē Auer. vocat. 4. celi. cō. 1. Ea pp in eodez loco ⁊ in. 12. meta. cō. 44. a reb⁹ eternis causaz efficiētē aufert: qō dictuz de efficiēte ꝓpie dicto cauius ē intelligēdū: hui⁹ efficiētis actionē moderniores peripathetici vocāt emanationē simplicē si ue factionē vłem. Quonāmō ꝛo ea factio ab Aris. tradat ex sequē tibus illucescet: ⁊ ab heroneo i tractatu de mundi eternitate. art. 4. lnce clarius cōprobatur.

¶ Quinta hypothesis de oimoda dria factionis physice ab emanatione simplici.

Factio physica que ē actio cū motu: i recto dicit motū: i obliq̄ ꝛo respectū cause ad effectū: qui est relatio originis mot⁹ ⁊ est i monēte. Passio sīr dicit in recto motū: i obliquo ꝛo relationē effect⁹ ad causam. i. ipsi⁹ mot⁹ ad agēs. At factio vłis sine emanatio simpler q̄ mutationem excludit: dicit formā agētis ⁊ relationem ad productum. Passio autem ibi est ſm modum significandi solum sicut ⁊ mutatio. Relatio enim producti ad producens significatur vt relatio et vt passio. Non. n. huiuscemodi actio est de genere actionis: nec̄ omnis actio infert ex se passionē: sed solum illa que est cum motu vel mutatione.

Actio physica ⁊ passio dñt motū i recto in obliq̄ respectū.

Actio ⁊ semp infert passionem.

¶ Sexta hypothesis de dria creationis et simplicis emanationis.

Emanationē simpli cē vocant dinīe lre creationē. Est autē crearevt habes a Magistro sniaꝛ in ꝓncipio scōi: de nihilo aliq̄d facere. i. post nihil. Nā ea ꝓpositione dicit ordinē ⁊ nō sōz. Ibidē q̄z ꝓbat facere ⁊ agere nō dici de deo ꝛz eā rōnē q̄ dicūt de creaturis: motū. n. ab actōe dei auferim⁹.

¶ Si ꝛo aliq̄s obijciat articulum Parrhisiensez q̄ dicit errorem esse q̄ creatio ñ sit mutatio ad esse.

Obio.

ꝑ Rndendū ibidē accipi mutationem large ⁊ ipropꝛie.

Rñio.

ꝑ Differt igit̄ creatio ab emanatiōe simplici q: cē ꝙ creationē ꝓductū/ꝑcessit ñ cē. Apō pipatheticos ꝛo ꝙ emanationē simplicē ꝓductū cē ñ ꝑcessit nō cēneq̄ ꝓnatio cen dictū ē i quarta hypothesi

¶ Septima hypothesis: q̄ agēs emanatione simplici dicat ꝓpue efficiens.

Quō. **Quia** Auer.cō.p°.quarti de celo.agēs emanatiōe simplici vocat agēs ſm ſilitudinē a q̄ actiōe oēs motū auferunt.

¶ Queritur an de⁹ tali mō agēs ſm ſimilitudinem debeat dici et non vere efficiens.

Rñſio. Efficiētis nomē pro prie dō dupl̄r. P Rñdeo:efficiēs vere ⁊ ꝓprie dupl̄r accipi. Uno mō q̄tū ad id a q̄ eſt ipoſitū nomen efficientis: et ſic deus eſt efficiens per ſimilitudinem: quoniam a primo principio mutationis dictum eſt efficiens.quem modum ſequutus eſt Auer. Alio modo accipit efficiens quātū ad id ad qō eſt ipoſitū nomen:qūo dicimus deū vere cē efficiēs.Quinimo efficientis rō primus deo cōuenit:deinde ceteris.

¶ Octaua hypotheſis:q⁹ deus ſz Ariſt.nihil extra ſe ꝑduxerit de neceſſitate nature.

Mō agere neceſſ ptingit tripliciter cum libertate arbitrij. **Non** tingit tripl̄r. Primo q⁹ agēs agit ex libertate arbitrij: et hoc mō agēs cōdiſtinguit agēti p nāz ſiue ō neceſſitate nāe i cui⁹ ptā te nō ē agere ⁊ nō agere: q⁹ nāliſ actio ad vnū eſt determinata. ꝑdiuiſionē hoꝝ agētiū habes.2.phy. ter.49.Scōo nō agere de neceſſitate dō q⁹ agēs pōt impediri in ſe ſiue p amiſſionē ſiue p debilitatē vīrtutis ſicut agentia coꝛp alia. Tertio q⁹ pōt impediri ex pte recipiētis ſuaz actionē pp cōtrariā diſpōnem: vt in effectibus coꝛp oꝝ ſuperioꝝ quos ꝑducūt i hīs inferioribus.

Scōo ex ipēdimēto agētis. Tertio ex ipedimēto recipiētis. Prima rō pbāz deū nō agere ō neceſſitate nāe. Scōa ratio.

¶ Cum itaq⁹ Ariſt.crediderit deū cē nature intellectualis hñtis pfectiſſimā operationez in q̄ nā idez eſt intelligēs ⁊ itelligibile.12.meta.textu.39.ſequitur q⁹ de⁹ nihil agat extra ſe de neceſſitate nature.

¶ Mobiliſſima etiā actio ſemper attributa fuit deo ab Ariſto. cum ſit primum ens ⁊ primū agens:vt patet in textu immediate preallucto.ſz nobiliꝰ eſt actio pvolūtatez q̄ p nām cū ſuperior ſit ſrīs: q̄ agit per volūtatē ea q̄ agit per na.nraꝝ:⁊ vtitur ea quaſi inſtro.

¶ Preterea bonū vniuerſi eſt pter diuinaz voluntatē: qm̄ cōparatur ad eam ſicut exercitus volūtati ducis.12.metaph.text.52.ḡ ꝑ arbitrio diuinevolūtatis ē mūd⁹. ḡ non de neceſſitate nature a deo ꝓducitur. Tertia ratio.

¶ Et hāc viā tenēt peripatheticī nō vulgares:ſz hoc nō ſit ꝓncipiū cōe cū oib⁹. Nā Auerrois cū non nullis diſſentit ab hoc ꝓncipio.cū doctrina Ariſt.ſnie Auerrois aduerſet. Nec poterūt aliq̄ i dictis phī inenire deū agere de neceſſitate nāe.ꝑſentit.n.hec doctrina dictis ꝓncipis Ariſto.⁊ nos eā ſeq̄mur tractaturi deo fauēte hanc māz diffuſ⁹ alibi.Et tu q̄ſq̄s es q̄ aliter opinaris ꝑſiderato diligenter an ea q̄ ad hoc ꝓpoſitū ſcribit. s.Tho.2.3tra gē.cap.23. ſint ad mentem Ariſto.

¶ Sed cōtra dicta duo obūciunt. Prima eſt q⁹ Ariſto.inteḷ nulla rōne cōuinci potuit:q̄re ea q̄ imediate ꝓcedūt a deo:nō ꝓcedāt de neceſſitate nāe. Nā rō nouitatis i ꝑductione rez non pōt eſſe ex pte rerū.q⁹ ꝑducunt a deo quātā ad totū qō in eis eſt:nec ēt ex pte dei vidit qūo talis nouitas poſſet hīe cām pp ſuā imobilitatē:⁊ quantū ad intellm:⁊ quātuz ad volūtatez nō attēdēs qūo antiq̄ nouitas poſſet,ꝑducēr nouū effectū niſi ex pte effect⁹ cēt aliq̄ rō talis nouitatis.

¶ Sed iſta nō cogūt ſalua pace. Nō.n.Ari.credidit ſe poſſe ad plenū itelligere modū q̄ inteḷ⁹ ⁊ volūtas diuina agūt:ſicut p3.12.meta.ter.39.Et iō opinat⁹ ē mūdum ab eterno ꝑductū:nō tñ de neceſſitate nāe: ſz p.volūtatē:q⁹ rō mot⁹ id ſibi magis ꝓnadebat. Nec voluit negare deū nō potuiſſe illū ꝑducere i tpe credēs i ſinito inteḷtu: ⁊i infinita volūtate eterna aliā cē rōnē operādi:q̄ ſibi opta erat. Uñ ⁊ ſenio; effect⁹ vt dicem⁹ i ſequēti bus mūdū ſcripſit a deo ꝑductuz in temporis initio. Ad primā obiectionē.

¶ Sedm qō obiect eſt .;Qm̄ Ariſ. Scōa obiectō

p°celi.ter.90.phās vnitatē mūdi ab vna ⁊tute infinita monēte motū infinitū:ſupponit deū mouere de neceſſitate nāe. Nā ſi ñ monet ex neceſſitate:ſz libere:rō nihil cōcludit:qm̄ vna ⁊t⁹ infinita monēs libere poterit mouere oībes diſtinctos ⁊ in infinitū:cuz nihil obſtet potiſſime:q⁹ monet vt deſideratū 12.met.ter 37.multa aūt poſſunt vnū deſiderare.ḡ Ariſt.in ea rōne vī ſupponere deū agere de neceſſitate nāe. P Rñdet phīm.12. meta. ter.38.dicere celum ex neceſſitate moueri:ſed neceſſitas hec q̄ trāſit ꝓmū ꝓncipiū:ē neceſſitas bñ ⁊ nō ſimplr:ppe3.s.Thomas:q̄ tacente(vt mīti ſapientes dicūt veritatē colētes)mut⁹ quoq; ſit Ariſt. i expōne eiuſdē text⁹ ait.Attēdēdū q⁹ neceſſitas ꝓmi mot⁹:nō eſt neceſſitas abſoluta:ſz neceſſitas q̄ē ex fine. Uñ ſeq̄t q⁹ tota neceſſitas primi motus ſubtaceat volūtati dei. Dō ḡ q⁹ rō nō ꝓſuppōit deū agere de neceſſitate nāe:ſz ſuppōit cē ordinē i eſſentialr ꝓſtituētib⁹ mūdū i q̄ ordine mīta pñt vnū ō ſiderare nō q̄dē q̄ſ de pari: eo q⁹ vni p° nō imediate adiūgit abſoluta multitudo i ordinatis. Sz ſm quēdā ordinē:pñt multa deſiderare: vnū q̄ dā ꝓpinqui⁹ ⁊ q̄dā remoti⁹. Quorū ꝓſideratione in ordine ad vnū vltimū facit vnitatē mundi.

Rñſio. P Finis primi libri i Auerroiſtas de eternitate mundi.

¶ Liber ſcōs de opinionibus phantiū circa eternitatem mundi.

¶ De diuiſione opinionum circa eternitatē mūdi. Ca.1.

Sapientes qui de mūdi eternitate diſputarunt. aut poete: aut epicurei: aut ſtoici: aut peripatheticī quoꝝ pnceps Ari. aut diuina dogmata venerati: Theologi fuerūt.Quoꝝ oīz poſitiōes ordinate exponem⁹ ⁊ rōnes eoꝝdē diſſoluere ſatagemus:vbi defecerint ꝓut veritas cogit ⁊ doctores aſſenerāt.Sz in hoc libro opiniōes phantiū aggrediamur.

¶ De opinione Orphei ⁊ aliorūz poetarū Theologizātiū. Cap.2.

Prima oīz opinionū circa mūdi eternitatē videtur fuiſſe illa quā ſcripſerūt poete. Theologizantes vt Muſe⁹ ⁊ alī. Cui⁹ meminit Ari.12.met.ter.30.Dicebāt vero mūdū genitū ex ſimplici ꝓuatiōe ꝑſōte.Quā q̄dē rerū pri natōez nocte appellabāt:ppeaſor te q⁹ inter q̄litates ⁊ formas ſenſibiles:lux cōior ⁊ prior inuenit:cū ipī nihil ꝓter ſenſibilia cē arbitrarent. Priuatio aut̄ lucis:nox eſt;

Et q̄ sensibilia nō trāsĩcēdebāt: iō nec emānationē simplicē attigerūt: sed solā factionē physicā: q̄ ex p̄uatōe res ī eē deducit. Mō defūt aūt q̄ hāc opinionē ad intentionē poetax expositā: parū a veritate distare opinent. At q̄ eorū corda nos attigim⁹ ex scriptis aduersū scripta t scribim⁹ t disputamus.

¶ De opinione Anaxagore t Empedoclis epicureox. Cap. 3.

Anaxagoras ꝺo quē admodū refert p̄ncipes Ari. 8. phy. ter. 1. sicut t alij posuit mixtū q̄ chaos vocauerūt i q̄ oia latebāt in olb⁹: t hoc sic stetisse infinito sine ideterminato tpe: t itelĩm agētē q̄ sol⁹ sepat⁹ t immixt⁹ est: t nulli: nihil hz cōe: q̄ p cōsiderationē supferebat mixto t distinxit segregādoq̄ ab alio in formas genera spēs t indiuidua: cui⁹ mē tionē facit Onid. 1. Meta. dicens. Ante mare t tras t q̄ tegit oia celū Unus erat toto nāe vult⁹ in orbe: Quem dixere chaos.

Ouidi⁹ fac mētionē de chaos.

¶ Empedocles aūt dixit: vt ibidē habet: q̄ mixtū q̄dē erat sicut dixit Anaxagoras ab initio: sz dixit hoc sepe moueri t sepe q̄scere fz prestēpox. Dixit. n. duo eē monētia amicitiā. s. discordiā. Moueri q̄dē p amicitiā: cū amicitia ex mltis facit vnū vel cōplexione vel cōpositione. Cōplexione: cū p̄traria ab excellētia virtutū suarū altera ta cōueniunt in vnā formā mixti t cōplexiōis: sicut sunt cōplexiōes holm t aialiū t plātax. Cōpositione cōponunt corpa aialiū plātax ex diuersis mēbris tā hōgeneis q̄ etherogeneis: vt est man⁹: pes: caput: cor t epar. Et in plātis radix: stipes: ramus: virga: foliū t hmōi. Discordia aūt mouet vt dicebat: q̄ actione cōtrariorū hec resoluunt in p̄ma miscibilia t in p̄ma cōponētia. Quies aūt ab oi motu ē in medūs tpib⁹: q̄ nec amicitia mouet ad segregationē: nec discordia ad segregationē: et tūc dicebat: q̄ eo mō oia q̄escūt in mixto. Uñ dicebat q̄ multa capita germinauerūt sine cervice: hoc est sine colligatiōe: q̄ postea p amicitiā colligata sunt. Formā igit mūdi hui⁹ nō esse eternā: vterq̄ asseruit: materiā vero t efficiēs sic: vt deducit phs primo celi ter. 102.

Opinio Empedoclis.

¶ De disputatione quā facit Ari. cōtra opinionē Anaxagore t Empedoclis. Cap. 4.

Contra vtrūq̄ istorū disputat Aristo. 8. phy. p totū fere p̄mū tractatū. P Cōtra q̄dē Anaxagoram arguit sic. Si mot⁹ in ciperet vt dixit Anaxagoras: hoc nō posset eē nisi ex altera duax cārū. s. vt nec mouēs nec mobile eēt t iō eēt ipedimētū mot⁹: aut q̄ essent mouēs t mobile: sz pp aliquā cām mouēs nō moueret t mobile nō moueret. Si p̄mo mō tūc oporteret ad hoc: q̄ mot⁹ icipet: q̄ mouēs mutaret ad esse q̄ mobile sit. Mutatio aūt de nō esse ad esse: est gnatio: t ē mutatio cāta nō p̄ma. Mot⁹. n. p̄m⁹ cāns oēm mutationē t motū: ē mot⁹ celi. Et q̄cūq̄ istox modox dicat fm Ari. sequit inconueniēs. s. q̄ mutatio q̄ ordine nāe t cāti posterior: ē: sit aī primū q̄ ordine nāe t cāe est p̄m⁹: q̄ ab ipo cārur ois mutatio: t hoc ē magnū inconueniēs i nā. Ex hoc. n. seq̄t q̄ ola nālia confusa t inordinata sint: t nihil p̄prīū esse t proprīū gradū retineat. P Nihil aūt inordinatū ē eox: q̄ nā t fm nām sunt. Natura. n. olb⁹ cā ordinatiōis est. Si āt altero mō est. s. q̄ mouēs fuit semp t mobile semp fuit: sz tñ mouens nō semp monit: nec mobile semp mouebat: hoc nō potuit eē nisi ex alīa duax cāx. s. q̄ fuit aliq̄ dispō phibēs mouērē ne mouere posset vel aliq̄ dispō phibens mobile ne moueri posset: vel vtrūq̄ t mouēs. s. t mobile: t q̄cūq̄ dicat: sequit inconueniēs q̄. s. oportebat alterari

Rō Aristo. contra Empedoclē

Nā ēcā ordinis

mouēs aīq̄ moueret: si ipedimētū fuit ex parte monētis: t oportebat alterari mobile anteq̄ moueret vt vtrūq̄. si ex pte vtriusq̄ fuit ipedimētū. t sic iterū sequit: q̄ alteratio q̄ est cāta t secūdi ordinis mutatio: fuit aī motū circularē q̄ t ordine nature t cā est p̄m⁹ motus: q̄s ē iconueniēs. P Addit huic rōni Abubacher: q̄ hoc mō sequit p̄hi quā q̄ ipressiones peregrine ipediunt fac Abu bacher. sup motorē p̄mū t sup mobile p̄mū: q̄s est ab oib⁹ phīs ꝓbatū. Hec iūt q̄ disputat Ari. contra Anaxagoram: nec plus nec minus.

Additō ad rōnē

¶ Si aūt icepit sicut dixit Empedocles per amicitiā. s. t discordiā: nō multū cōtra hoc disputat Ari. eo q̄ sibi hoc irrōnabile vī. Sz hoc solū dicit: q̄ opz hoc mirari. si enim ques fuit p̄mo ante motū: oportuit q̄ aliq̄ esset cā quietis illi⁹. Quies aūt p̄uatio motus est. ergo ante p̄mū motū t mutationē erat mutatio illa: cui⁹ illa quies p̄uatio fuit: quod absurdum est.

Rō Aristo. contra Empedoclē

¶ Preterea dicit Aristo. Empedoclē melius dixisse q̄m Anaxagoram in hoc q̄ ad minus rōnē qua inciperet motus dixit ex discordia et amicitia: t dicit q̄ in naturis non oz dignitatē irrationabilē facere. Dignitas. n. est vt dicit Boetius quā quisq̄ probat audītā t illam cām ostēdit: q̄ aliter non p̄barēt. Cā quā opz dicere in naturis: aut inductionē aut demōstrationē recere in rē: quod nō fecit Anaxagoras.

Et opz cām dicere in naturis: aut opz dicere in nā ē inductio vel demōstratio.

¶ De opinione Democriti. Ca. 5.

Democritus ceu scribit p̄ncipes Ari. 8. phys. ter. 1. dixit p̄ma rerū p̄ncipia corpora idiuisibilia eē t semp mobilia: ex quox congregatiōe asserebat casualiter factū mūdū: t nō solū istū in quo sum⁹ nos: sed infinitos alios fm q̄ accidit in diuersis partib⁹ infinitivacui: p̄dicta corpa cōgregata mundos fecisse. Nec tñ hos mundos ponebat in perpetuū duraturos. sed quosdā eorū fieri per aggregationē athomox: quosdā vero corrūpi per eorū segregationē. Sic itaq̄ mūdū hunc non esse perpetuū opinatus est neq̄ vnū: materiā aūt ei⁹ t motū eternā esse credidit. Et dicitur tāta efficacia suā opinionē de pluralitate mundi ꝺo corox exposuisse Alexandro Magno vt in lachrymas tantus imperator p̄rorūperet. Sicut cantat poeta Juuenalis dicens.

Efficacia docē Democriti

Unus peleo inueni ñ sufficit orbis.
Estuat ifelix āgusto limite mūdi.

Uerū nō curauit p̄nceps Aristo. opinionē hāc in. 8. phy. improbare: eo q̄ extranea nimis a phīa diceret Democritus: t nihil pharet rationibus. Unde tāq̄ figmēta tacta lia sprenit. Et nāq̄ accusans antiquos. 8. physi. ter. 15. ait Arist. assimilatur sic dicere figmēto magis

Auctas Democriti.

F nit tñ magne veneratiōis De mocritus: cui vt scribit dīn⁹ Ambrosius i heramerō tota antiquitas concessit auctoritatē.

¶ De opinione stoicorū: maxime Platonis. Ca. 6.

Plato: quēdiuinū solent phī vocare: mūdū dixit nō esse eternū: sed motū tēpus t celū simul esse scā dixit. Et sunt verba hec Platonis i scōa pte Thymei. Tps: celo coeq̄uū ē: vna orta: vna dissoluēt: si mō dissolui fas rōq̄ patiet. ¶ Rō Platōis est fm magnū doctorē Albertū i secūda parte de mirabili sciētia Dei: tractatu. 1. q. 4. Id q̄ nō est factū: sed eternū semper sibi p̄sens est t totū simul nihil sui abuciēs in preteritū: t nihil sui expectās in futurū: sed totū simul possidet in vno indiuisibili nō state: t nō monēte sese: t iō nō nouit fuisse nec fore: sed esse tātū. Sed q̄ factū est distentum hz esse: t nō stat in vno simul: sed aliquid sui abucit in preteritū et expectat in futurum. Cum ergo mēsuretur vnūquodq̄ mensura sua

Uerba Platonis in Thymeo. magni doctor Albert⁹

hppia ⁊ sui gñis: factū nō pōt mē-surari eterno: sed sicut factū se hz ad eternū ita se hz tps ad eternitatē. Constat aūt q factū pncipiū sui, ee hz a nō facto: qz alr irek i infinitū: g tps ꝑm ee pncipiatū est ab eterno ⁊ est imago eternitatis hz ꝑmanētiā: sicut forma q est in mā imago sue forme ꝑm se accepte: et ārū pōt serpit ad imitationē ipsi⁹ vt qđ in vno simul habere nō pōt saltē ꝑ vices ⁊ successionē obtineat. Hec est rō platōis. ¶ Cōcludit aūt verū. Plato accipiēdo eternū: vt diffinit eternitas ꝑhe accepta

Quō cō cludat verū rō Plato-nis,

ꝑfecta possessio. Sed si accipiatur eternū ꝓ semꝑ esse: vt motus est apud peripatheticos: ⁊ non intendimus cū dicimus mūdū nō esse eternū: ratio Platonis solūmodo cōcludit mūdū necessario habere esse ab alio effectiue: nihil ampl⁹ se extēdēdo. i. an habeat esse post nō esse vel nō: hz Plato credideri q post nō esse mūd⁹ acceperit esse a deo gloriosō: ⁊ q corꝑa ex quib⁹ mūdus est cōstitut⁹ ante monebū tur motu ꝛdinatoꝛ: ceu idē Plato scripsit in thymeo. ⁊ Aristo. me minit tertio ō ce. tex. 21. Socrates quoq; ⁊ verustissimi Stoycoꝛū vt Hermes Trismegist⁹ pariter ssēse fūt ac platonici mlti posteriores.

hermes i pimādro.

¶ Hāc sententiā potissime scripsit. Hermes in pimādro ⁊. b. Aug. in libro cōfessionū asserit se illā legisse in libris platonicoꝝ: ⁊ multa alia q fides diuina docet ad mundi nouitatē spectantia.

Aristo. mo: dnet Plato-nem.

¶ Punceps itidē Ari. 8. phy. tex. 10. veluti Platonem mo: dēs ait. Solus Plato gñat tps. Est eñ vt ait Themistius. 8. phy. cōis ꝑsensus phoꝛ qui perennitatē eternitatemq; cōsone tribuūt tēpoꝛi.

¶ De opinione Ari. quā ꝓbauit in phy-sicis. Cap. 7.

Rinceps peripathe-ticoꝝ Aris. in. 8. phy. ex sua tenuit mūdū ee eternū: q pncipio ibidē tex. fo. ⁊ circa finē libri. sūr. 12. meta. tex. 29. vtiq; ad. ꝓbandū ꝓmū pncipiū esse. Sūt aūt rōnes eiꝰ tres qs ponit in. 1. tracta. eiusdē. 8. phy. Jn q singula dicta sunt ad has rōnes robotandas ⁊ explanādas.

¶ Prima igit rō est. Si prima pncipia cāntia mūdū i effectu semꝑ fuerūt ⁊ nūq; defecerūt: mūd⁹ semper fuit ⁊ est ⁊ erit: qđ esse ab eterno nūc dicimus. Sed pncipia mūdi cāntia mūdū i effectu semꝑ fuerūt in actu cāusandi: ergo mūdus fuit semꝑ ⁊ ita eternꝰ. Probatio prime. Pncipia cāntia mundū in actu ⁊ i effectu sunt motus oꝛbiū celestiū ⁊ stellarū qui semꝑ sunt fuerūt ⁊ erunt. Qđ aūt motꝰ oꝛbiū sit pncipiū mūdi ⁊ oīs que in mūdo sunt. ꝓbat Ari. 1. per auctoritatem olim phoꝛ. Et sunt hic ꝓba eiꝰ in ter. 55. ⁊. 56. 2. de gene. Esse quidē motū oēs affirmāt de natura aliquid dicētes: ꝓp hoc q mundū facit ⁊ de gñatione ⁊ coꝛruptione in esse ꝓsideratione oiꝝ his ipsis: supple que mundi sunt. Qđ impoſe est esse, nisi sit motꝰ. ⁊ vocat motū circularē q cā est olim aliꝛ: vt ꝓbat. 8. phy. ter. 1. qui est motus celi. Ex olim aūt phoꝛū auctoritate quasi cōcludēdo dicit q motus celestis nec factus est nec coꝛrūpit: hz erat ⁊ semꝑ erit. et hoc imortale est ⁊ sine q̄re: ineſt his q̄ sunt vt vita natura subsistētibus oibus. Et intēdit dicere q sicut vita est cōtinuus actꝰ anime in coꝛpus qđ viuit ⁊ ꝙdiu durat ꝓmutas actus: tādiu durat viuum: ita vis celestis motꝰ influēs ꝑ motuꝫ in mundū istū sensibilē inferiorē cōtinue causat in eiesse ⁊ gñatione ⁊ coꝛruptionē. Et sicut nō incepit motus circuli celestis: sed semper est fuit ⁊ erit: ita mundus iste inferior sensibilis nūq; incepit: hz semꝑ fuit est ⁊ erit: ⁊ ꝛō in libro de plantis dicit q mūdus iste nunq; cessauit ꝓducere plantas ⁊ alia sicut nūc ꝓducit ⁊ nunq; cessabit.

Prima rō ꝓbāt eternitatē mundi.

Rōnem phi ꝛfir mat Rabi moy-ses in li bro du-cis ne-

¶ Ad hāc rōnē, cōfortandā Rabi moyses inducit in scōa collectiōe ducis neutroꝝ capi. 20. q Arist. dicit i ꝓmo de ce. tex. 22. q oēs antiq cōuenerūt in hoc q celū eēt locus ⁊ sedes dei. Et dicit q Aristo. hoc ꝛō dixit: q sicut deus sine intrōitu.

¶ Hec igit est ꝓma rō qua Arist. videt ꝓbare mundū semp fuisse i tex. ꝓmo octaui phy. ¶ Et nos illā taliter iduximꝰ: tū ꝓp magnos peripatheticos ipaz sic formantes: marie ꝓp magnūdoctoꝛē Albertū sicut ptz in scōa ꝑte eiusdē de mirabili scia dei. tum qz oīa dicta in rōne admittunt ab oibus peripatheticis esse de mente pncipis.

Rō ꝑcedens nō ꝛō ꝓclarissima expōne nō hāc esse ꝛfokata sniam Ari. in ꝓmo tex. octaui eius ad mētē dē. ꝓbet acutissime: rñdendū tñ ē s. Tho. Rñsio. ad rōnē ꝓpi.

¶ Et ꝓmis. s. T. i octaui phȳsico densnō rū ꝓclarissima expōne nō hāc esse ꝛfokata sniam Ari. in ꝓmo tex. octaui eius ad mētē dē. ꝓbet acutissime: rñdendū tñ ē s. Tho. hunc rōni ⁊ dicēdū q nos negam⁹ hāc q motꝰ celestis circuli fuerit sine initio. Et qđ dicit Aris. q oēs ꝑhantes hoc posuerūt falsuꝫ dicit qz Plato q̄ inter ꝑhantes fuit ꝑcipuus: oppositū dt. Dicit. n. q de⁹ faciēdo mūdū sensibilē ꝓmo celestē circulū fecit ⁊ eundē in duos circulos diuisit. s. in circulū aplanes ⁊ in circulū planes sicut ⁊ Eudoxus dicit. Deinde circulū planes in octo distribuit. sex in circulū stellaꝝ fixaꝝ ⁊ imaginū celi ⁊ i septē circulos planetaꝝ q̄ descēdēdo sic numerant. Saturni: iouis: martis: solis: veneris: mercurij: lune. ⁊ eis sic distributis motꝛ ꝑpos adhibuit: ⁊ cū motu tps adesse fecit. ⁊ ꝑtes tpis q̄ sunt ānus: mēsis septimana: dies ⁊ hoꝛa.

Epistola Arist. de ꝓncipio vniuersitatis.

¶ Ad aliud dām q̄ dicit Arist. q oēs antiq direrūt q celū eēt sedes dei: hoc nō ꝛō dictū est: q celuꝫ sit sine initio sicut deus est. Hoc eñ esset cōtra ipm in epla de pncipio vniuersitatis: vbi ꝓbat sicut dicit Alpharabi⁹ q ꝓncipiū vniuersitatis nō ē nisi vnū a quo sūt oīa alia ⁊ in quo sicut in regēte et monēte sunt oīa alia q̄ sunt i vniuerso ⁊ sunt in ipso sicut in duce exercit⁹ qđ itidē asserit. 12. meta. ter. 52. Sz iō dictū est q celū vno mō se hz ⁊ impſſiones pegrinas nō recipit: ⁊ iō ꝑ ipm ⁊ ꝑ motū eiꝰ sicut i thꝛono sedens regit ⁊ ordinat vniuersa q̄ gñant ⁊ coꝛrūpūtur ⁊ mouent in inferioꝛibus.

Quō ee lum di-catur se des dei.

¶ De rñsione ad rōnem que sumitur ex parte motus: qua ꝓbauit Arist. in phȳsicis mundus esse eternū. Cap. 8.

Quplici via ꝑcesserat Arist. cōtra Anaxagoꝛā ⁊ Empedoclez ad ꝓbandā eternitatem mundi. vna ꝙdem fuit via motus: altera via tpis: qđ⁹ rñdere oꝛ ne verū simplr eas ꝑcludere suspicemur. Cōcedim⁹ igit ꝓmū monēs sp ab eterno fuisse: sz mobile nō sp fuit: ⁊ iō motꝰ icepit mobili facto ad ꝛperiū mouentis ⁊ qñ volnit ⁊ vbi volnit ⁊ sicut volnit ꝑm diffinitionē ꝓncipiēte eterne. Que nulli vt dicit Plato negat aliq̄d eoꝝ q̄ cōmoda sunt fne nāe ⁊ ordini ⁊ tēpoꝛi: ⁊ inidia lōge relegata est ab eo. Et cū dicit Ari. q ꝛz hoc motꝰ fuit añ ꝓmū motū. falsuꝫ ē: qz mobile accepit ee ꝑ emanationē simplicē: q̄ nō ē motꝰ vt ꝓbatū fuit: sz simplicis divine volūtatis vocatio ad ee coꝛ: q̄ antea nihil fuerūt ⁊ ꝑm sciꝑa ⁊ nihil sunt ⁊ ex nihilo sunt.

Rñsio ad rōnē Abubacher dōz q Ari. i. 3. de aia. tex. 20. ⁊ in. 12. met. tex. 36. Abuba ⁊ sequētibꝰ. ꝓbauit q intellectus agēs sine oi alteratōe suipsi⁹ q̄ꝛ agit ⁊ q̄ꝛ nō agit ꝑ libertatis arbitrio. Uñ multū oblitus fuit sui Ari. si dixit q itellꝰ divinꝰ nō pōt q̄ꝛ agere ⁊ q̄ꝛ non agere: nisi acciꝑat impſſiōes pegrinas q̄ excitent eū ad agendū q̄ agit. Pōt igit per volūtatē eternā ꝓducere effectū nō eternū: sicut intellectus eternus pōt itelligere rē nō eternā. Nec opꝛ q mobile reciꝑat impſ-

cher.

Universitätsbibliothek Basel

ſtoneo pegrinas: qō p ſbam ſuā ⁊ eſſe nāle: vt dicit Ari. ⁊ Auerrois i libro de ſbā orbis: factū eſt vt moueatur motū primi motoris.

Obiectio.

¶ Sz obūciūt aliq̄ ñ poſſe eternā voluntatē aliq̄d de nouo ꝓducere motū nō interueniēte: q: volūtas que pōt ꝓducere aliquid ⁊ nō vult nūc ꝓducere: ſaltē expectat aliq̄d futurū: qō nō eſt i pñti. ſicut ſi volo facere ignē nō nūc ſz poſtea: expectat in futurū frigꝰ: cui⁹ cā facio ignē. vt ad miꝰ expectat pñtia tē poris: qō eſſe neq̄t ſine motu. Nō ꝑ pōt eſſe q̄ volūtas etiā immutabilis poſtponat facere id qō vult niſi aliquo motu interueniente.

Rñſio.

¶ Sz hec obiectio ꝓcedit de agente qō agit tpe ſuppoſito: nō aūt ō agēte vl̄i qō ipm tpe cū ceteris ꝓdurit. ⁊ q̄ agēs voluit q̄ res ⁊ tpe duratiōis eaꝝ inciperēt eē poſtq̄ nō fuerūt. ¶ Si aūt q̄rat̄ cur itaq̄ Qō cur voluerit deus non ab eterno mundū ꝓducere.

Sokone eternita tis deꝓrecedit mūdū.

luerit: rñdendū neminē fuiſſe in hac re dei ꝓſiliariū: nobis aūt hoc tñ notū eē q̄ diuina volūtas ꝑpōderat cuicūq̄ rei create. Et meliꝰ eſt ſic eſſe ſi volūtas dei ea eſt: q̄ſ ſi pſinitū tpe antea mūdus hic aut pres alij fuiſſent a deo creati. Secreū igit̄ diuine ſapiētie cū a nobis cōphēdi neq̄at non ampliꝰ ab humana ibecillitate ſcrutari dz: ne oculi nicteridū lumē ſolis ituri conātes/cecitatē incurrāt.

¶ De rñſione ad tertiā rōnē Ari. q̄ ſumit̄ ex parte tpis. Ca. 9.

Ation̄i ſūpte ex pte tpis quā obūcit Ariſtot. Anaragore et Empedocli ad pbā dā eternitatē mūdi rñſurus: admertito Ariſto. ſepenumero nos docuiſſe: q̄ oē ⁊tinuū fluit ab idiuiſibili. Et ſicut i ⁊tinuo ē idiuiſibile ꝓncipiū a quo fluit: ⁊ idiuiſibile vltimū ad qō terminat: ⁊ ſicut i dimiſibili medio ex pte ante ſemp eſt accipe aliq̄d de eſſe ⁊tinui: ⁊ ex pte poſt aliq̄d ſiſt: alr eñ caderet a rōne ꝓncipiū ⁊ finis ⁊ a rōne ⁊tinuātis: oppoſito mō ſe hz i indiuiſibili ꝓ⁹ q̄ ꝓncipiū eſt ⁊tinui. Et ſi accipiat i termino: hoc eſt in indiuiſibili ad qō terminat ⁊tinuū: poſt illud nihil erit de eē ⁊tinui. Cū ꝑ negari nō poſſit q̄n totū eſſe ⁊tinuitatis tpis fluat ab indiuiſibili nūc: ppt qō ēt ipz nūc ab Ariſt. in. 4. phy. ter. 107. ōz eē ſba tpis: ſicut pūct⁹ linee: q: q̄cūq̄ ꝓncipiat⁊ terminat in oibus erūtib⁹ eſt ſba ꝓncipiati ⁊ terminati: ſi fm eſſe ſbale ꝓncipiat ⁊ terminat ipm. Accipiam⁹ ꝑ tpis in ꝓmo nūc a quo fluit qō i eē creatione deductū eſt cuz celo ⁊ terra: ⁊ ꝓfuſa mā quarto: elementoꝝ ante hoc nūc nihil erit de eſſe tpis: ſz tm nunc eternitatis i quo ſolo deus ꝓcedit mūdū. Et hoc ōt Boetius i q̄nto de ꝓſolatiōe phie ſic. Nō recte q̄dā: q̄ cū videt viſuz plaroni mūdū nō habuiſſe initiū tpis nec habitur⁹ defectū hoc mō mūdū cōditū ꝓdixit: coeternū fieri putāt. Aliꝰ. n. eſt ꝑ interminabilē lucis vitā qō mūdo ꝓlato tribuit. aliud interminabilis vite totā pariter eē ꝓplexā pñtiā: qō diu ne mētis ꝓpriū eſſe manifeſtū eſt. Nec eñ cōditis reb⁹ antiq̄or: videri dz tpis antiq̄tate vel ēternitate: ſz ſimplicis poti⁹ ꝓprietate nature.

¶ Ex hoc pz q̄ de primo nunc a quo fluit tēp⁹: nihil valet rō Ariſ. ⁊ ſiſt: nihil valet de vltimo ad qō terminat. Et qō dicit Ari. q̄ de tē poze nihil eſt accipe niſi nūc continuās ⁊ mediū: hoc eſt ſi accipiatur tpis fm eſſe ⁊ decurſum tpis: ſi aūt accipiat fm ſubſtātiā ⁊ nām ⁊ originē qua fluit ab eno ſiue ab eterno: certe tunc nō eſt ver: imo tunc naturalius accipiē in primo nunc a quo fluit ⁊ i vltimo ad qō terminat id qō eſt in medio: qō ē cōtinuans ipm fm eſſe ⁊ decurſū ipſius in re tēporali. Cum vero ōr ante primū nunc: nihil erat tēporis: denotat ly aſ duratiōnē que ē eternitas: aut tpis imaginabile dicit. Sicut ſi in magnitudle dica imaginabile. Scōz de cursum tpis nō eſt accepc: niſi nūc ꝓtinuans.

Rñſio ad ꝓdictaz rationem

Ly aſ denotat pōt duratiōnē eternitatis ⁊ tpis

qō nihil eſt eius: nō opz q̄ eē illō ꝓncipiū ſignificet aliquē locū i nā exiſtentē ſz imaginabilē tm: aliquin eſſet ponere locū extra celū.

¶ De quarta rōne qua Ariſto. ꝓbat mundū eſſe eternū: et de quadam alia. Capitulū. 10.

X ſine primi libri de celo longo diſcurſu pbat oē igenitū eſſe ico: ruptibile: ⁊ oē incoꝝruptibile eſſe igenitū. pp qō arguitur mundū eſſe eternū cū ſit igenit⁹ ⁊ icoꝝruptibilis. nā celū nō ꝓpōit ex ōrūs: ois vero gñatio ⁊ coꝝruptio ē iter ōria: vt dr i ꝓmo phy. ter. 88. Sz hec rō ꝓcludit mūdū nō eē genitū gñatiōe physica: qō ab oibus fere ꝓcedit: nō aūt emanatiōe ſimplici non ꝓductū fuiſſe: pbat.

Alia rō aſcripta pho

¶ Quidā aūt ex octauo phyſicoꝝ argumentari ſic Ariſtotelē deducūt. Primꝰ motoꝝ aut monet nāl⁹ aut volūtarie. Si nāl⁹ ꝑ nō aliq̄n monet ⁊ aliq̄n nō: ꝑ ab eterno monet ois: ꝑ mūdus eternꝰ. Si volūtarie ꝑ ꝙ apphenſionē: ſ oē mouēs ꝑ intellectū in tpe determinato apphēdit duo tpa: in quoꝝ vno vult agere: ⁊ i alio nō: ꝑ primꝰ motoꝝ ſi nūc icepit ꝑ⁹ monere celum appehēdit tpe aliquod añ iſtud nūc: et in illo nolebat mouere: et ſic tpe ſequit̄ fuiſſe ante iſtud nūc qō tu dicis eſſe primuz. ⁊ ꝓpterea ne ſequaꝝ tale inconueniens dixit Ariſt. deū ō neceſſitate nāe/ et ita ab eterno mūdū ꝓduciſſe. Et hāc rōnē dubitāt aliq. Ariſt. credidiſſe demſtratiuā: eo q̄ Ariſt. putauerit deū oino agere ō neceſſitate nature: nec poſſe aliter eſſe: q: fm ipm oia q̄ ei ꝓueniūt/ ſunt ſimpl̄r neceſſe eſſe. ¶ Sz ſalua pace horuz iſta rō nunq̄ fuit phā: nūq̄ repit tenuiſſe deū agere ō neceſſitate nāe: q̄nimo ꝓuenit mirū i modū p̄ncipijs doctrie ei⁹: qō agat libere: vt pbatū fuit i ꝑ⁹ lib. Nec obſtat q̄ oia q̄ deo ꝓueniūt ſimpl̄r neceſſa ē crediderit. Ari. q: hoc ꝓficat ō in trinſecis. Nō negabit aūt idē phūs volūtatē eternā nonū effectū ꝓducere vt. ſ. pbatū eſt. Et cū arguit q̄ oē mouēs ꝑ intellectū apphendit duo tēpora in quoꝝ vno vult agere/ ⁊ in alio nō. Rñdēdum eſt ꝓpoñē verā eſſe in intellectu noſtro: nō aūt in intellectu diuio: quez eē alteri⁹ rōnis crediderit Ariſto. quāobrē ait ꝑ⁹ ec. ter. 100. pp qō d̄ dē. neq; i loco q̄ ibi apta nata ſūt neq; tpe ipſa facit ſe neſcire: neq; ēt nullius: neq; vlla trāſmutatio eoꝝ q̄ ſnp eā q̄ marie ex ordinata latione: ſed inalterabilia ⁊ ipaſſibilia optimā hñtia vitā ꝙ ſe ſufficientiſſimā perficiūt toto eterno. hec Ariſtote.

¶ De efficacia rōnū q̄bus Ariſto. ꝓbauit in phyſicis mundum eē eternum. Cap. 10.

Um Ariſto. rōes ſuerint diſſolute: ſequit nō eas eſſe demſtratinas: ⁊ cū nis Ariſt. ꝓ illas phyſice ſcribēs opinat⁹ fuerit ⁊ aſſerūne tenuerit mundū eſſe eternū: tamē ſuas rōnes nō credidit ipſe demonſtratiuas ſimpl̄r. Ad contradicendū vero phīs antiquis ⁊ ſunt de modo factionis mūdi ab illis poſi tos: bñ credidit ſe neceſſarias argumētationes idūriſſe: ⁊ iō ſz q̄d demſtaſſe: q̄. pbat. s. T. in ꝓma p. q. 46. ar. ꝑ⁹. ex trib⁹. ¶ Primo q̄dez q: raz i octauo pz. q̄ in ꝑ⁹ ō celo: ꝓmittit q̄dā opiniones vt Anaxagore Empedoclis ⁊ ꝓpōis: ꝑ q̄s rationes ꝓdictoꝝ as induxit. aſſumēdo vez ꝑ hypotheſi. opiniones inductas. Et iō magnꝰ doctoꝝ Albertus i ſcā parte ſumme de mirabili ſcia dei tracta. ꝑ⁹. formās rōnes phī arguit ſic. Si mot⁹ icepit: aut icepit: ſicut dixit Anaxagoras: aut incepit: ſicut dixit Empedocles. Iſte aūt mod⁹ ſimpl̄r nō demōſtrat ſed aduerſarijs tantum. ¶ Scōo q: vbicūq; de hac mā loq̄tur: inducit teſtimonia antiquoꝝ. Qō nō eſt demſtratiuus ſz. pbabilis. Rōnes Ariſto. tnue fm quid.

ptiadētis. Induxit vero Ari. testimonia antiquorū nō quōcunq; sz ad pbādas ꝛ roborādas ppōnes ex quibus deducit ꝙcto ceu patet octauo physicorū ter.10.

Aristo. fecit librū de nā deorū.

P Tertio qr exīsse dicit i lib. ꝑ° topicorū. ꝙ quedā sunt pblemata dialectica de qb⁹ rōes nō habem⁹ vt vtrū mund⁹ sit eternus. Addit magn⁹ doc. Albert⁹. 4. phy. trac. de vacuo. c. 8. phy. Aristotelē ꝙo fuisse librū de nā deorū: in q tenuit mūdū factū a deo in tpe. Et ideo idē Albert⁹ tracta. ꝑmo scōe ptis ō mirabili scia dei: ait. ꝛ sīc ꝙsidere vult in dictis Aristo. ꝛ aliorū phoꝝ. ꝙ certo inueniet ꝙ nihil ꝑbat ex dictis eorū: nisi ꝙ mūdus ꝛ motus nō iccpit ꝙ gnationē nāle: ꝛ ꝙ nō corrūpet ꝙ corruptionē nāle: hoc accidit eis: qr creationē intelligere nō poterāt ex ꝑncipijs nature. Oēs. n. ꝙnerūt i hoc ꝑncipio: vt dicit Arist. ꝙ ex nihilo nihil fit: ꝛ ꝑncipia nature q̄sierūt nō prima sed prima. Talia. n. ꝑncipia dare ꝛ ex talib⁹ ꝓcedere physici ꝓprij est. Hec Albert⁹. ¶ Itē si quereret an Arist. crediderit fore necessariū mundum esse eternuz.

Aristo. credidit fore necessariū mūdum eē ꝑternū.

P Rñdenduz vt. s. Tho. 12. meta. lec. 5. ꝙ sic. alr. n. nō fundaisset sup hoc itētionē suā de inq̄sitiōe sb̄az imāliū. Nō tñ credidit rōes suas q̄s in physicis iduceb̄at; eē necessaria simplr: sed ꝑm qd vt dictū est.

¶ De via quorūdam grecorūz: vt Alexādri ꝛ Themistij: ꝛ q̄rūdā Arabum vt Auerrois ꝛ Abubacher. ꝛ Alpharabij: ꝛ aliorū ꝓbātium mundi eternitatez. Ca. 11.

Rō phorum.

OMmērator Auer. cō. 4. octauī physi. inuitus quandā ad ꝓbandā mundi eternitatē: quam tenuerunt greci quidā (teste Alberto magno) vt Alexander ꝛ Themistius et quidam Arabes vt Abubacher et Alpharabius. Et est hec. Omne quod icipit esse prius est in potentia q̄ in actu. Omnis aūt potētia in materia est subiecta priuatiōi. Si ergo celū ꝛ motus celi incipiūt esse prius fuerunt in potentia q̄ in actu: et de potentia exierūt ad actū: sz exitus de potētia ad actū est motꝰ: g̃ ante primū motū celi: q̄ principiuz oīs motꝰ est: ꝑm nām fuit motꝰ: qđ ē impleꝰ. P Et hec via debilis est. q̄ Rñsio in veritate Arist. nō est: nec ex ea ꝓdibus eius accipitur. Nō. n. cōcludit ꝛ nisi i his q̄ fiunt ꝑm naturā. Nos nem. aūt dicim⁹ celū ꝛ materiā quatuor elemētoꝝ a ꝑncipio vniuersi qđ ē de⁹ facta eē ꝑ simplicē volūtatem eius et per emanationē simplicē. Que antē sic fiunt anteq̄ fiant in actu: nō sunt in potētia nisi cāe efficētis ꝛ nō materie: aliter nō eēt primū ꝑncipiū vniuersi eē: si ꝑeti geret materiā vel instrumentum.

¶ De septē vijs: quas collegit Rabi Moyses: quibus ꝑbat mundi eternitas. Capitulū. 12.

ALbert⁹ magnus i se cūda ꝑte sūme ō mirabili scia dei: quaz sepenūero adduxim⁹ refert Rabi moysen collegisse septez vias ex dictis Arist. ꝛ peripatheticorūz: quibus vis ꝑbat mūdi eternitas: ꝛ hoc egit i scōa parte libri q̄ dicit Dux neutroꝝ sine dubioꝝ. Cū aūt idē Albert⁹ singulas pōderet quātū ꝙcludere possint: ab illi⁹ ꝝbis i ꝓhtiaꝝ recedere ñ decet.

Rabi moyses in libro duxnen troruz.

P Pria igit via ē: q̄ dicta est ꝙ rōes in libro Aristo. positas in ꝑncipio octaui q̄ dicit phy. ꝛ ō illa tā satis expediti sum⁹

P In scōa via pōit id qđ dicit Aristo. in fine ꝑmi phy. de mā ꝛ ē hec. Materia nec gnāt: nec corrūpit: nec incipit eē: nec desinit. Si enīz incipit eē mutat ad eē: q̄cq̄d mutat ad eē subiectā hz māz. g̃ mā ē añq̄ sit materia qđ ē ipoſe. Eadē rōne ꝑbat ꝙ nō desinit vel corrūpit. Et hac via ꝓcedit sic. Res mū dī sensibilis nunq̄ separāt a mā: nec ecōuerso mā ab ipis. g̃ q̄cūq̄ fuit materia, ꝛ qñcunq̄ est et erit

fuit ꝛ est ꝛ erit mūdus sensibilis: sz sine initio fuit mā: ꝛ sine fine est ꝛ erit: ergo mūdus sensibilis semper fuit sine initio ꝛ sine fine sp est ꝛ erit. Ad hanc viam rñdet ꝙ nec mā gnatur aut fit factiōe physica nec est terminꝰ totalis emanationis simplicis: sz ipa a deo ꝓducit per emanationē simplicē. Nō em̄ intellꝰ aut nā patit ꝙ mā sit ꝑncipiū nō de principio. Sed ipsa est ꝑncipiū elemētale gnatoꝝ: habens principium efficiens.

P Tertia via sumpta est ex nā celi qđ est ingenerabile ꝛ incorruptibile. Et nō ꝑbat ꝙ hāc nisi ꝙ mūdus incipe nō potuit ꝙ factionem physicā nec desinere possit ꝙ ean dē: vt supra in octauo capō huiꝰ dictū fuit. Nō aūt hec via ꝙcludit ꝙ mūdus nō potuerit incipe eē ꝙ emanationē simplicē: qne est vocatio volūtatis dīne rerū ad esse: ꝛ ꝙ per rectā rōnē cīnsdē dei qui mundū condidit: non possit dissolui: sicut dicit Plato.

P Quarta via est: que posita fuit i capō imediate precedenti.

P Quīta via ē debilis valde: ꝛ sumitur ex vndecimo ꝑie phie. ſ. ꝙ sit ꝑimū ꝑncipiū agens ꝙ intellz ꝛ volūtatē: ꝛ qñz agit: ꝛ qñz non agit. Tūc ō potētia agēte: fit actu agēs: sed nihil educit de potentia ad actū seipm. g̃ habebit aliū dīnioꝛē se: qui extrahat illū de potētia ad actū: ꝛ hec via debilis est: vt diximus. Nō em̄ sequit ꝙ de⁹ aliter se habuerit q̄s ꝑi⁹: sz ꝙ q̄dā alr se hēant ad ipm q̄s ꝑi⁹ q̄ facta sunt ab ipso. Volūtas. n. ei⁹ ꝛ intellect⁹ imutabilr ab eterno sunt vt hoc fiat nūc ꝛ vnūq̄q; in tēpore suo: ꝛ ē exēplū Augustini dicēte q̄ q̄dā alr se hēant ad illuminat: q̄ aūt nō illuminauit. ꝛ ñ nō sequit ꝙ sit mutat⁹ vel aliter se hēat q̄s ꝑi⁹: sz q̄dā ad illuminationē suā aliter se habeant q̄s ꝑius.

P Sexta via est in qua multū gloriant: ꝙ oē agēns ꝙ volūtatē ꝛ intellm: si qñz agēs sit: ꝛ qñz non: semꝑ idiget altero duoꝝ. ſ. aut remouente impedimentū sue actiōis aut exꝑgefaciēte sine excitāte intellectū ꝛ volūtatē ei⁹ vt mō agat cū antē nō egerit. ꝛ hoc ꝑbant: qr sic est in nobis agētib⁹ ꝙ intellz ꝛ volūtatē. Et ista via debilissima ē. Probat. n. in vndecio: qr intellus dei semꝑ est in actu ꝛ ꝙ nihil accipit ab itelligibilib⁹: sz potiꝰ ipe est cā oim intelligibiliū: ꝛ talis intellectꝰ nō pōt hre impedimētū qn agat qñ vult: nec pōt hre exꝑgefaciēs cū sp sit in actu ꝛ nihil accipiat ab intelligibili. Oē. n. exꝑgefaciens intellm: q̄ in potētia est sicut in nobis ab itelligibili est acceptū sicut ꝑbat Arist. in. z. de anima. cap. de monēte: qr anteq̄ fiat motus ꝙ volūtatē ꝛ appetitū: opz ꝙ fiat ꝙ nunciuz de appetibili ad qđ monet. Talis aūt nō ē intellus dei: vt l. 11. ꝑie phie demōstrātū est.

P Septīa via est q̄ sumit exꝑndecimo ꝑie phie ꝛ fundat sup quasdā ꝓpones ibidē probatas. ſ. ꝙ ordo sine iclinatio ꝑmi motoris ad motū: est substātia sua ꝛ volūtas sua ꝛ ipa substātia sua est volūtas sua ꝛ ecōuerso. sicut ergo nūq̄ defuit nec deest: nec deerit ei substantia: ita nec volūtas monēdi: nec ordo ad motū ꝛ ad mobile. g̃ semꝑ monuit: monet ꝛ mouebit. Sed ad motū sequit mundū esse. g̃ mundus fuit est ꝛ erit. Per hāc viā nihil cōcludit: qr iz indeo in quo nihil est nisi deus: idem sint substātia: volūtas ꝛ ordo ad motuz: tñ modus significādi nō est idez: nec cōnotata sunt eadē: nec subiecta volūtati subiecta sunt substātie: nec etiā ordini ad motū: ꝛ si fiat tale argūmentū substātia ab eterno nō defuit: ꝛ volūtas mouēdi vel cāndi mūdū est substātia. g̃ volūtas mouendi ꝛ cāndi mundū ab eterno: nō defuit. incidit fallacia accīntis eo ꝙ putat idem subiecto ꝛ accīnti esse: ꝛ hoc non est necessarium.

¶ De opinione modernio:um peripatheticoꝝ. Cap. 12. ꝛ vlt.

Eripatetico:uz moderniores nõ:nulli seipsos ac proprias voces ignorantes opinãtur:q si lumine nãli ꝓcedere ꝓtẽdamus ꝙ intellecta in potẽtia intellecta actu efficiunt.3. de aia.text.18.opus est vt eternitatẽ mũdi fateamur dissentiamusq creationi none ac eterne:lumie ꝟo supnãli ꝓcedam⁹ nonitatẽ mũdi.Que lumina minime ꝙfundẽda sunt.Sz hec absq rõne ꝓsus dicunt:q lumine nãli ceci vti conant:nõ videntes clarã peripatheticoꝝ sniaz ac marie ꝓncipis Arist.de creatione mũdi eterna:ꝙ ẽ depẽdẽtia effectiua oim rez a deo:velut i sequẽti libro latiꝰ pbabim⁹. ℙAn nõ lumine nãli ꝓmũ oim rez ꝓncipiũ inuestigam⁹:ꝙ ceu dux exercitui: ita toti vniuerso ꝙparat.12.meta.tex.52.An nõ eodẽ lumine illius sepationez a mã ꝛ magnitudine.12.met.tex.30.infinitate.8.phyꝙ. intelligẽtiã:ꝓuidentiã atq hmõi discere possum⁹ atq ea nos docet ꝓnceps Arist.in locis ꝓadductis. ℙQõ ꝟo aiũt de lumine supnaturali:aut dolose aut ignoranter nimis asserit.Dolose ꝙdẽ vt ꝓcedamus iplicãtia ℨdictionẽ in lumine nãli nõ iplicari in lumine supnãli.Et qõ falsuz est in nã:verũ sit in supnãli lumine.Quib⁹ ꝙcessis: irrideãt silẽter talia concedentes. Sz ꝟitas pnior nõ sic asseuerat. Qõ em verũ est vbiq idẽ ꝓseuerat idẽ verũ existit quãuis nonnunq talẽ veritatẽ ꝓtehẽdere nequeat lumẽ nãle:aut attingẽdo parũ videat.Qõ itidẽ falsuz est:ab oi lumine falluz iudicat:si mixta tenebris nõ sint lumina. Nullũ igitur simpliciter falsuz ꝼm nãm:asserit a,lumine supnãli verũ:neq attestatũ ꝙ lumẽ supnãle iplicat ℨdictionẽ in lumine nãli:siue ꝓtendẽtes lumine nãli:hꝭ possum⁹ rõnem necessariã ad ꝓbandũ id: cui⁹ oppositũ ꝓdicat lumẽ supnãle.est.n.verũ ꝓdicatũ ꝓñs ens.2. met.tex.42. qõ nõ mutat nisi rebus mutatis. Si ꝙ mũduoin ꝟitate nõ fuit eternus:rõ ꝙdẽ nãlis efficaciter ꝛ necessario neqbit illã eandẽ ꝓclonẽ venari: q in lumine supnaturali forsan illico manifestat. Et qnãuis lumẽ nãle nõ possit talẽ attingere ꝟitatẽ:nõ poterit tñ necessario mũdi eternitas rõne necessaria ꝓbari: ꝛ eadẽ de oibus veris est rõ.Ignorãt ꝙ:aut dolose ꝟitatẽ impugnare videnꝭ:q talia assenrãt. Nec tñ est ꝓpꝛius opinionib⁹ adherendũ ac ẽt paternis traditionib⁹ si q forte adessent vt nõ cõsideratis ꝓpꝛiis vocib⁹ loq̃mur. Sed hec hactenus.

℔Finis secundi libri de opinionibus ꝓphorum circa mundi eternitatem.

¶Liber tertius

de veritate eternitatis mundi in Auerroistas.

¶Prefatio.

Eternitas mũdi verã ꝓpatheticãq sniam nouẽ ꝓclonibus agire conabimur.Quas quantũ licebit peripatheticis quoq rõnibus fulciemus. Si ego defecero deo suffragãte:cuius infimtã virtutẽ ac substantiam veneroꝝ: veritas ipsa complebit.

Prima cõclusio.

¶Ois intelligẽtia citra primã est effectiue ꝓducta a deo:secundum Aristo.

Sta conclusio in ꝓmarũ triplr ꝙbat. ℙPrima rõ sumit ex pte dei ꝓducẽtis. ℙSecunda ex pte intelligentiaꝝ ꝓductarũ ℙTertia ex parte modi ꝓducẽdi.

¶Fũdamẽtũ ꝓie rõis ẽ i.12.met.tex.25.vbi Ari.ꝙbat ꝙ eadẽ sunt ipsa ꝓncipia oiz:q: est ꝺuenire ad vnũ ꝓmũ agẽs qõ ẽ sba:a q oia accidẽtia ꝓducũt. ℨ ℨ Ari.vna ẽ ꝓma sba simpliciter,ꝓducẽs effectiue ceteras oẽs sbas:ꝛ ꝓñr accñtia. Qõ ꝟo Ari.loq̃t ibidẽ ꝺ agẽte ꝓducẽte effectiue:ꝙbat. Nã de illo agẽte loq̃t ꝓhs:de ꝙ i textu imediate ꝓcedẽti loquutus fuerat:ℨ ibi loquutus fuerat de agẽte educente formã i mã ꝙ ẽ ꝓducẽs efficiẽs.ℨ. Ibidẽ fuit ꝼmo Ari.de ꝓducente effectiue.Et ℨ alia sit ꝓductio effectiua:ꝙ est in sbstãtijs sepatis ꝛ i eductiõe forarũ ex mã:tñ tunc Ari.nõ licebat distingnere:qr nõdum ꝙbanerat in metapha subas imãles eẽ:ℨ hoc ꝙbauit postea in tex.3.ꝛdeinde in tex.38.vocat hãc ꝓductionẽ dependentiã.Qõ etiã Arist.in tex.25.12.meta.intendat ꝙbare deũ esse agẽs respectu sbarũ sepataꝝ:ꝓ si diligenter ꝙsideraret intẽtio ei⁹ ꝛ ꝓtextus tot⁹ einsdẽ text⁹.Nã cõiter exponũt peripathetici ꝙ Ari.ꝓ°.ꝙbat vnã sbam ꝓmã agentẽ deide sbas ꝓductas accñtia cãre.rũ coꝝ celestia viuentiũ sbarũ esse cãs:vt seruet vniuocatio in gñatione viuentiũ: ꝙpea dicũt Auer.ꝛ.8.T.ibidẽ:ꝙ neẽe ẽ dicere ꝼm Ari.celũ ee aiatũ:ꝓtꝛ ℨ ꝼm ꝓhm hãc ꝙñam eẽ verã : dens est prima sba simpliciter.ℨ est efficiens respectu ois substãtie.

Scotus ꝓ° sen. di.8.qõ. 4.

¶Scõa rõ:ꝙ sumit ex pte intelligẽtiarũ ꝓductarũ est ꝛ inducit ꝟbũ Cõmẽ.12.met.in cõ.43.ꝙcedentis ꝙ in intelligentijs est cã ꝛ cãtum sicut intellm est cã intellectiõis ꝛ Ari.dicit tex.35.ꝙ monet sicut desideratũ ꝛ amatũ.Balneũ vt i mẽte monet ꝼm Cõmẽ.effectiue. Itẽ ℨ saltẽ oẽm,quãtũ ad intelligere movet effectiue.ℨ ꝛ ad esse:qr ipomk phos:ꝙ posuerit vnãquãq sbarũ separatarũ eẽ suũ intelligere.ꝛ hoc licet a nobis nõ credat eẽ de mẽte phi:tñ sic posita est rõ ꝙtra aduersarios talr opinãtes. Necverũ est ꝙ nõnulli obijciũt dicẽtes intelligere sbas separatas eẽ sbam eas.ℨ. sbe intellecte ℨ nõ intelligẽtis vt supponit rõ. Tum qr ꝼm Arist.9. Metha.tex.17.actio imanẽs manet in agẽte ꝛ intelligere est actio imanẽs:sba ꝟo intelꝛa est extrinseca in intelligẽti. Tũ qr seqꝛet:ꝙ oẽs intelligẽtie scõe:ꝙ pculdubio intelligũt a ꝓria:eẽnt intellectões ꝓie: qõ est erneũ oino a phõ ꝛ Auer. Hec igr scõa rõ posita est ad mentẽ Auer. ℨ nõ Arist.ꝙ igne ꝟitatis exalata falsa ꝙperiꝭ:qm intellectio ꝛ volitio in separatis scõis accñtia sunt.

Grego. de Arimino in 2.sentẽ. di.1.

¶Tertia rõ est.Ars cõis ꝛ ꝓncipal:speciales artes subseruiẽtes causat effectiue ꝛ exẽplariter:sicut ars militaris causat eqstrẽ ꝛ frenã factiuã:ℨ intelligẽtie scõe ꝙparãtur ad ꝓmã sicut artes spãles ad cõez:ait enim Cõmẽ.12.meta. cõ. 44.ꝙ habitudo intelligẽtiaꝝ alia rũ:ad primã est habitudo artium spãlium ad cõem. Uia vero Auer. credit ab aduersarijs eẽ via ꝓncipis Arist.ꝙ ꝓria intelligẽtia effectiue ꝓduxit scõas. Et si hãc rõnẽ latius considerare volueris: vide magnũ doctorẽ.12.meta. Nõ etiã pigeat reminisci ꝭnie Arist.12.meta.in tex.16.ꝛ.17. ex quib⁹ elicies ꝓductionẽ humanoꝝ intellectuũ a deo.Et erit nõ mediocre lumẽ ad intelligẽdã efficiẽtiã ꝓmi respectu secũdarũ intelligẽtiarũ.Horũ meminit Herueus in trac.de eternitate mũdi.ar.5.ꝛ qm hec cõclusio ꝛ sequẽtes sunt ꝓma ꝓncipia apõ diuinos sapientes:rationes solũ modo peripatheticas in medium deducere curauimus.

Cõclusio.ij.

¶Corpora celestia sunt effectiue producta a deo ꝼm Aristotelẽ.

¶Ista ꝛclusio tripliciter ꝙbatur. ℙEt prima quidẽ rõ sumit ex sba celi. Talis em est dispõ sbe celi vt depẽdeat a principio effectiuo ꝓducẽte.ergo sunt producta corpora celestia a primo:cũ ab alio impossibile sit ipsa esse ꝓducta. ꝙna ptz qm in separatis a materia idẽ est esse ꝛ posse.3.phy.tex.38. Antecedens ꝙbatur. Habẽtia entia

Universitätsbibliothek Basel

Rñsio.

sapctiora ſm perfectionē cē ⁊ ꝟitatē: neceſſe eſt eſſe talis diſpōnis vt depēdeāt effectiue ab ente per fectiori. ſz corpora celeſtia habent entia trāſcēdēria ſe in entitate et veritate. g̃ nōcio effectiue depēdēt ab ente perfectiori. Hoc eſt qđ dixit phs. 2. meta. ter. 4. Semp exiſtentiū ꝓncipia ſemp eē veriſſima neceſſe eſt. Nō enim qñq̃ ẏa qñq̃ nō. Nec illis cā aliq̃d eſt vt ſint ſz illa alijs. ¶ Ubi cōmē. cō. eiuſdem textus. dicit q̃ phs innixꝰ p hoc diſpōnem ꝓncipioꝝ corꝓoꝝ celeſtiū cū corꝓibꝰ celeſtibꝰ. ¶ Sz obȝicit

Obio. Grego. Grego. de Arimino in. 1. diſt. 2. q̃ anēitas phi intelligit de ꝓncipijs

Rñsio. ſciaꝝ: ſicut pz legēti. ¶ Sz nos dicimus legēti textū patere melius q̃ de ꝓncipijs ſciaꝝ ⁊ de effectino ꝓducēte eē pariter intelligat. Nā ait. Nec illis aliquid eſt cā vt ſint

Obio. Deide ſubinfert: q̃ vnūq̃q̃ ſicut ſe hz: vt ſit ita ⁊ ꝟitate. ¶ Obȝicit quoq̃ hāc ꝓpām nō valere: corꝓa celeſtia hñt cām: g̃. cām efficientē pōt. n. eſſe cā finalis. ⁊ ſic intelligit

Rñsio. Cōmē. ¶ Sz ꝟtra. Aut ſermo Ari. eſt de cā efficiente aut finali: ſi de efficiēte. habeē intentū: ſi de finali ⁊ textꝰ pluraliter iacet eſt intelligēdus. ergo plura entia erunt non hñtia cauſam finalē: qđ repugnat pho. 12. meta. ter. 52. ptz quoq̃ p exēplū inductū in textu de igne: q̃ eſt cā caloris effectiua ꝓductiua: Ariſto. loqui de principio efficiēte Neq̃ ita ſenſit Auer. vt Greg. dixit. Nā exponēs ꝓdicta verba: ita dicit in cō. 4. Prīa cā oim entium eſt magis digna ⁊ in eē ⁊ in ꝟitate g̃ oia entia. Oia em̃ entia nō acq̃rūt eē ⁊ ꝟitatē: niſi ab iſta cā. Hec Auer. acquirere ẏo eſſe nō ſit ꝓpꝛie: niſi per ꝓncipiū effectiuū. ꝓductiuum. Qđ ēt ſic alibi ſenſerit Auer. in hnimſmet ȝclonis ꝓbationibꝰ explorandū faciem⁹. ¶ Qđ

Qđ. ſi querat. Cur ꝓncipia in plurali numero dixerit Ariſt. cū vnum ſit tm̃ ꝓncipiū effectiuū corꝓoꝝ celeſtiū cen in vltī. 12. meta. ꝓbanit.

Rñsio. ¶ Rñdet hoc egiſſe ſequēs motem ſuū: antea em̃ g̃ qōnem declarauit an ſint plura ꝓducta: ita loquendo qui potuit ⁊ decēter potiſſime cū ꝓncipiū vnū erīs multa ſit ſm rationē ⁊ ſm diuerſum genus cauſe

Confirmatur auctoꝛitate Auer. in lib. de ſtructio deſtructionū. ꝓii mū inquit ꝓncipiū oīuꝫ iſtoꝝ ꝓncipioꝝ eſt ꝓncipiū ſm efficiēs ⁊ formam ⁊ finē: nā forma ⁊ finis ſunt idē in hoc genere entiū: dans aūt finem dat formam ⁊ efficiens.

¶ Scōa ratio eſt ⁊ ſumit ex parte eternitatis motus circularis q̃ eſt veluti ꝓpria paſſio celoꝝ. Arguit itaq̃. ſic deus eſt cā efficiēs ꝓducens eternum motū in celis. g̃ eſt ēt cauſa ꝓducens ſbas ipſoꝝ corꝓorum celeſtiū. Añs notū eſt. 2ña vero eſt Ari. 12. meta. ter. 37. ⁊ 38. vbi ꝓbat celū ⁊ totā naturā depēdere a deo ⁊ intelligit de depēdēntia effectiua qm̃ monet primū celum motu circulari eterno ⁊ neccō. ¶ Eadē 2ña eſt Auer. i lib. deſtructio deſtruc. in modo ſcōo. q. 3. Si mūdus inquit eēt eternus er ſe ⁊ exiſtēs nō ſm q̃ mobilis: naz oīs motus ꝓſtitutus ex partib⁹ eſt nouus. i. factus: nō haberet efficiēs. Sz ſi eſt eternus per diſpōnē per quā ſemp eſt in factione vel creatione ſua: tñ factio nō hz ꝓncipiū nec finē: tūc dans vel cauſa iſtius factionis eterne magis dz dici efficiens g̃ dans vel cauſa factionis noue: ⁊ ſm hāc viā mūdus eſt factus a deo. Hec Auer. ⁊ intelligit. Auer. per mundū corꝓora celeſtia vt cōiter illi⁹ ſectatores exponūt ⁊ cōtextus cogit. Hec itidē 2ña ponit ab eodē Auer. ca. 2. de ſba orbis dicēte. Et nō eſt dubiū in hoc q̃ agēs ipz eſt monēs ipm. Quod em̃ monet ipz motu ꝓprio ē illud qđ largit ei diſpōnes p q̃s acq̃rit motū ꝓprium. hec ille. ¶ Eſt quoq̃ hec 2ña ſm dogmata Ari. nec ta. Quia cum ſit vnicū ens largiens eternitatē ſine motus ſiue ſbe: efficiēs eternitatē motus ⁊ ſbe: dabit

Deſtructionū.

quoq̃ efficienter ſbam cui ſemper iuncta eſt ꝓpetuitas. Non em̃ rō capē pōt: qūo eternitatē ſine ſba producere poſſit primū ens: aut potꝰ qūo ſba cui iuncta eſt inſeparabiliter eternitas. improducta remaneat illius eternitate producta.

¶ Tertia rō ſumit ex finita virtute actiōis illoꝝ. ⁊ arguit ſic. omne ens finite virtutis ſm actionē necceſſe eſt q̃ ſit effectiue ꝓductū ab aliquo. Sz corꝓora celeſtia ſunt finitevirtutis ſm actionez. g̃. necio ſunt effectiue producta ab aliquo Non aūt niſi a primo ꝓncipio qđ ē deus vt probatum eſt: ergo a deo ſunt ꝓducta effectiue: maiꝰ licet probari multipliciter poſſit etiaz ſm Ariſt. vt patebit in ſequentis cōcluſionis ꝓbatione: tamen ipa tantum ꝓbatur in preſentiarum

Vide q̃ pulcre firmer ītētū dctā Auer.

ancitate Auer. ō ſubſtātia orbis. cap. 2. debeo inquit ſcire: q̃ iſtud corꝓus celeſte, nō indiget virtute monēte in loco tantū. ſz ⁊ virtute largiente in ſe ⁊ in ſua ſubſtantia permanētiā eternā: qm̃ ⁊ ſi ſit ſimplex ⁊ non hz ꝓncipium ad corꝛuptionē: tñ eſt finite actionis ẏtus necio: q⁊ eſt finitarum dimēſionū ⁊ terminatū a ſuperficie cōtinēte ipſum. Hec Auer. quibus verbis manifeſta quoq̃ minoꝛ ꝓbatur.

Erpō Grego.

¶ Nec⁊ dicendū vt Grego. de Arimino vbi. ſ. q̃ Auer. intelligit q̃ indiget largiēte in ſe, vi ſua ſba permanentiā formalē ⁊ nō producti ue. Naz eo mō largit permanētiā quo modo largit motū: manifeſtiſſimū ẏo eſt q̃ nō largit motū celo ꝓmū monēs niſi ꝓductiue. ⁊ cū legēti textū attēte ⁊ ſcīēti mos ē Auer. quo ſemp vitat eqnocationē quātū poſſe eſt ⁊ ſapiēte decet: talia explorata exiſtant: ampliora circa hāc ancitatē non dicemus.

Impꝛobatio.

Cōcluſio tertia.

¶ Generaliter omnia entia preter primum ſunt effectiue ꝓducta ab ipſo primo ſm Ariſtotelē.

¶ Iſta cōcluſio ꝓbat tripliciter. ¶ Prīa ratio ſumitur ex parte dei qui eſt primum ens et perfectiſſimum. 12. meta. ter. 37. Primum in vnoquoq̃ genere eſt cauſa omnium q̃ ſunt ſub illo gñe: ſicut ignis ē cā cuiuſlibet cali. 2. met. ter. 4. ꝓmū aūt ens ⁊ ꝓmū vnū ē deꝰ. 12. met. ter. vlt. g̃ deꝰ eſt cā effectiua cuiuslibet alterius hñtis eſſe ⁊ vnitatē. Inde in vlt. cō. 12. meta. qđ deficit a traductiōe latina inqt Auer. oē cōpoſitū indiget cā extrinſeca a q̃ vel per quā illud cōpoſitū eſt vnū. Deinde ſubiungit: ⁊ hec eſt cā q̃ mūdus eſt vnꝰ a prīo. Et hāc rōnē frequētius i mediū deducūt pipatheti. Si aūt dicat q̃ ens nō eſt ꝓdicatū vniuocū nihilominꝰ predicta ȝclo ſequit: nō em̃ ō multis eqnoce dr̃ ſz p analogiaz: ⁊ ſic opz fieri reductionem in vnum.

¶ Scōa rō ſumit ex pte ordinis rerū ꝓſtituētiū veluti ptes vnū totū mundū: ⁊ hoc ſupponit vtpote manifeſtū ēt ſenſu: ⁊ a pho oñdit. 12. meta. ter. 52. Qđ ē cā effectiua ordinis totiꝰ vniuerſi: ē quoq̃ effectiue ꝓducēs oē ens qđcūq̃ fuerit pars vniuerſi. ſz deꝰ ē cā effectiua ordinis totiꝰ vniuerſi: qm̃ deꝰ ad totū vniuerſum ſe hz ſicut dux exercitus ad exercitū: a q̃ ⁊ pp quē eſt ordo exercitꝰ. 12. met. ter. 52. g̃ oia entia ſunt ꝓducta effectiue a deo. maioꝛ ẏo ꝓbat. Nā entia vniuerſi aut ſunt ipꝛoducta aut ꝓducta. ſi ꝓducta. g̃ a deo: ⁊ pz in ſuperioꝛibus ꝓpoſitis. ſi ẏo impꝛoducta eſſe dicis ſz ordinata a deo: cōtra iſta entia ſm eoꝝ nāz oēs ſunt eſſentialiter ordinata. g̃ impoſſibile eſt q̃ deꝰ ordinē rerū ꝓduxerit: entia vniuerſi nō ꝓducēdo.

¶ Tertia rō ſumit ex parte rerū: q̃ oēs ꝓmo enti cōparate ſunt imperfecte. Oē igit ens iperfectū eſt ꝓductū effectiue ab ente perfecto ſiue immediate ſiue mediate: ſz deꝰ eſt ens perfectiſſimū ⁊ optimū. 12. met. ter. 37. g̃ oia entia ſunt a deo effectiue. ꝓma declarat. Nā ſemē ab alijs originē ſumit ⁊ gnabilia

ab ingenerabilib⁹.ppea phs.12. metaſ.ter.xlti.arguit ponẽtes ſpecies ſeparatas:eo q ipſe nõ poſſent eſſe principia motiua ⁊ productiua harũ reruꝫ inferiorũ:tanꝯ neceſſitas ponẽdi ſubſtãtias ſeparatas ſit vt ipe pfecte ſint ꝓncipia entiũ ſperfectoꝝ.Cõcludim⁹ itaq; id qõ ait expreſſe phs in phemio metaphyſice:q deus videt cauſa oib⁹ eſſe ⁊ principium.

Concluſio.iiij.

¶Demonſtratiue probatur oĩa alia a deo:eſſe ꝓducta effectiue ab ipſo.

¶Sanctus Tho.in.2.ſen.di.1.q. 1.ar.2.tenet pfatã ꝓclonẽ pp rõnẽ tertiã q̃ imediate poſita ẽ ad pbãdaꝫ tertiã cõcluſionẽ.Scõo quo⁹q̃ ꝓtra gẽ.ca.15.multas rõnes indu cit q̃s necias aſſenerat:cũ ſp cõcludat.opꝫ ergo oĩa a deo eſſe:qõ ꝓpriũ eſt demonſtratoꝝ.

Concluſio.v.

¶De⁹ potuit aliqõ ens finitũ/ ab eterno produciſſe.

¶Hãc cõcluſionẽ in cuius ꝟitate ꝙſiſtit tota qõ de eternitate mũdi vt inqt.s.Tho.i tractatu de eternitate mũdi ꝓbat idẽ.s.D.efficaciſſime:⁊ eius quidẽ rõ potiſſima eſt quã ponit ibidẽ eſt de potẽtia dei.q.3.Sumit aũt ex rõne pductiõis inſtãtanee:qua de⁹ res in eſſe ꝓducit ſicut oẽ agẽs in inſtãti non ꝓcedit necio ſm durationẽ ſuũ effectũ:ſꝫ deus eſt agẽs actione ſubita ⁊ inſtãtanea ⁊ nõ ſucceſſiua:et potuit a b eterno ꝓducere aliq̃d ex ſe finitũ. ꝯ potuit de⁹ ab eterno ꝓduciſſe aliqõ ens finitũ. Prima ptꝫ pductionẽ in oibus mutatiõib⁹ ſubditis:ſicut eſt illuminatio ⁊ hmõi. Probat ẽt rõne. Tũ qꝛ in quocũq; iſtãti ponit res põt poni principiũ actiõis ei⁹: ſicut ꝓꝫ i gñabilib⁹. Nã i eodẽ iſtãti ponit ignis ⁊ calefactio. Tũ qꝛ hoc idẽ pñt agẽtia ſcõa que ſolam formã ꝓducũt:vt ꝓꝫ in ſole illuminante.ꝯ multo magis hoc potẽrit primũ agens qõ totã ſubſtantiam rei ꝓducit. Tum qꝛ deus eſt cõpleta cã agens per voluntatẽ. Ad qm̃ peripathetici hnie ꝙcluſioni aſſentiũt vnanimes: frustra alias rõnes iducere nõ libet.

Concluſio ſexta.

¶Hec duo cõpoſſibilia ſunt ꝓꝫ intellectũ:mũdus eſt fact⁹ a deo:⁊ mũdus non habuit initiũ durationis ſiue fuit ab eterno:ſi tñ mũdus ſimpliciter intelligatur.

¶Antea q̃ iducamus ꝓbationẽ: dicam⁹ ꝓmo q ꝓ mũdũ ſimplr intelligim⁹ ſbas corꝓreas ſimpliciter ac motũ celi:nõ aũt oĩa entia ꝓꝫ totũ ordinẽ quã nũc i mũdo ꝙſpicimus.Hãc aũt ꝙclonẽ ꝓbat.s.T. in trac.de eternitate mũdi:cui⁹ rõnem nos breuiter recẽſem⁹. Nam ſi illa duo ſunt incõpoſſibilia:hoc nõ eſt niſi ꝓpter alterũ duorũ:aut pp vtrũq;:aut.ſ.qꝛ opꝫ cãm agẽtẽ ꝓcedere effectũ durationẽ:qõ nõ eſt:vt ꝓbatũ eſt in ꝓcedẽti concluſiõe:aut qꝛ opꝫ q̃ nõ eſſe ꝓcedat eẽ durationẽ:pp hoc q dicit creatuꝫ a deo ex nihilo fieri:qõ nõ eſt. Nam ex iportabit ordinẽ affirmatũ nõ durationis:ſꝫ nature:vt.ſ.eternum ſit prius natura nihil q̃ ens.ergo hec duo ſunt ꝙſſibilia.ꝓꝫ itelligẽ.

¶Ex hac cõcluſione ſequit corelarium:mortui ⁊ tempori nõ repugnat infinitas.

Concluſio.vij.

¶Mundus:non ſemper fuiſſe vel non eſſe coeternum deo: demonſtrari non poteſt ſed ſola fide tenetur.

¶Iſta concluſio ꝓbatur ſic a.s. Thoma in prima par.q.46.ar.2. Si mundũ eſſe coeternũ Deo demonſtrari poſſet:aut ex parte ipſius mũdi:aut ex parte primi agẽtis dei demonſtraret. Non primũ quia mũdi nõ eſt qõ q̃d eſt abſtra hẽs ab hic ⁊ nũc. Qõ quid eſt ꝟo ẽ mediũ i demſtratione. Nõ ſcõz. Nihil.n.qõ depẽdet ex volũtate dei: niſi neceſſe ſit illud abſolute deũ velle: põt demſtratiue ꝓbari icepiſſe:ſꝫ mũdus ẽ hmõi. ꝯ ipm eſſe coeternũ deo demſtrari nõ põt. Scõa ꝟo ꝓs ꝙclonis pz:cũ deo reuelãte hoc nobis inotuerit. Cui⁹ ſpiritu Moyſes de ꝓterito ꝓphetauit dicẽs. In ꝓncipio.ſ.tpis creauit de⁹ celum et terram.

Jdez ꝓꝫ Scot⁹ i.2.ſen. di.1.q. 3.

Concluſio.viij.

¶Seruato ordine qui nũc ẽ: non potuit mundus eſſe ab eterno.

primũ ſuppoſitum.

¶Hec cõcluſio ꝓbat̃ duobus prio cõſtãti acceptis:que ẽt credim⁹ de mẽte Ari.eſſe. ¶Primũ eſt imortalitas aie rõnalis nũerate ad nuerũ corꝓrũ ſine circulo:ſicut ꝓꝫ 3.de aĩa.t.12.met.ter.17.vbi contra Platonẽ arguit:q cãe formales nõ ꝓcedũt ſua ſubiecta:aliqua aũt forma que ẽ human⁹ intellꝰ remanet poſt. ¶Scõz ẽ ipoſitas infiniti i actu ſimul ẽt ꝓ accñs: vt ꝓbat.3.phyſi. Arguit ergo ſic. Si potuit mũdus eẽ ab eterno ſeruato ordine q nũc ẽ.generatio hoiuꝫ fuit ab eterno ⁊ ita infinite aie actuerũt:qõ eſt ipoſſibile.vt probatuꝫ fuit:ꝯ ſeruato ordine pñti.non potuit mũdus eſſe ab eterno. Et hec rõ:magnã iꝫ inferat moleſtiã peripatheticis.q: nõ innenit q Ariſt. iſti rõm ſatiſfecerit. Platonici tñ ⁊ reliq̃ ponẽtes mũdũ habuiſſe initium tẽporis:gandẽt plurimuꝫ in hac rõne:effugientes magnos laqueos erroꝝ ⁊ icõueniẽtia innumera: q̃ oporteret admittere cõceſſa mundi eternitate.

Scõm ſuppoſitum.

Cõcluſio nona.

¶Neceſſario creatura eſt priꝰ natura non ens q̃ ens:non autem durationẽ.

¶Hec ꝙcluſio corelaria eſt ex ſuperioribus:quã iõ ſic diſtictã poſuimus vt attentius animaduertat: et argumenta ad ipſam facta diſtinctiora ſint. ⁊ per phs facilius percipiantur.

¶Deducitur ergo ſic ex ſuperioribus concluſionibus.Jd cui⁹ eſſe neceſſario depẽdet ab alio effectiue ita q efficiens poteſt producere et non producere quandoꝫ vult: illud neceſſario eſt prius natura non ens q̃ ens:non aũt durationẽ:ſed oĩs creature eẽ a deo neceſſario depẽdet efficiẽter:ergo ꝓꝫ per ꝓmas ꝙcluſiones.⁊ deus põt producere ⁊ nõ ꝓducere.q̃ libere ꝓducit ea que habẽt eſſe extra ipm: ſicut ꝓꝫ per octauã hypotheſiꝫ primi libri:ẽt ab eterno potuit ꝓducere ſicut ꝓꝫ potiſſime ꝓ quintam ꝙcluſionẽ. ꝯ necio creatura ẽ priꝰ nã nõ ens q̃ ens nõ aũt duratione. Jſta aũt neceſſitas eſt intrinſeca rebus remotis.ſ.oib⁹ q̃ ſibi cõueniũt ex cauſis extrinſecis. Qui ẽt modus necitatis formaliter ⁊ intrinſece:necio nõ repugnat.

¶Finis tertij libri i Auerroiſtas de eternitate mundi.

¶Liber q̃rtus

de obiectiõib⁹ diuerſorũ aduerſus ꝙclones de eternitate mundi:poſitas i libro ſupiore ⁊ earũ diſſolutionibus.

¶Prohemium.

Quoniam teſte Auerroi cõ.p⁹.tertij met. Modus ex q̃ aduenit difficultas alꝰ a mõ ex quo auferẽ. Modus.n. ex quo aduenit eſt ſimilis ligamento: ⁊ modus ex quo aufertur eſt ſimilis diſſolutiõi ligamẽti:iõ neceſſe eſt vtvia ex qua diſſoluunt̃ qõnes ſit alia a via ex qua accidũt. Vnde dicere Auerrois q diſſolutio argumentoꝝ ⁊ determinatio veritatis non debẽt ſimul fieri q̃m iſte ſunt diuerſe vie: eſt autem neceſſaria hec inductio obiectorũ a diuerſis hominibus excogitata. Primo qꝛ vt ait Ariſto.tex.2. ſecundi meta. et Auer.in cõmento eiuſdem textus artes non cõplentur niſi per iuuamentũ priorũ ad ſequentẽ.

Nullus n. vt dicit Auer. cō. 1. scīm met. sine cōicatione alteri⁹ scinit ō ea. 1. veritate aliquā quātitatē ſz ꝙ opz. Scō ꝙ ex hmōi argumētationib⁹ cognoscit quātitas difficultatis ei⁹ qō querim⁹. Qui aūt cognoscit: nōn idē Auer. cō. 1. tertū meta. aliqd anteꝯ cognoscat quātitatē difficultatis ei⁹: assimilat eis quoꝝ pedes sunt ꝑ viaz rectā ⁊ nesciūt ꝙ sui pedes sunt l illa. Et paulo inferi⁹ subiūgit idem Cōmē. ⁊ qui nescit quātū querit: nescit ipe qñ inenerit eū Quāobrē hoc vltio libro dissoluēda sunt obiecta que aduersus ꝓcedētis libri ꝛclones verisimiliora videt.

¶ Obiecta aduersus primā secūdam ⁊ tertiā cōclusiones.

Regoꝛi⁹ de Arimio in. 2. sen. dis. 1. q. 1. obūcit ℨ primā secūdā ⁊ tertiam cōclones. tenēdo ꝑ ꝓstāti oppositum fuisse de mente Aristo. Supponit aūtē duo de mēte philosophi et Commē. Primum ꝙ impossibile sit aliquid fieri ex nihilo. qm oē qō fit ex aliq̄ mā ex aliq̄ ꝓsupposito qō ꝓbat multis auctoꝛitatib⁹ eoꝝz. Scōm est ꝙ ſm eosdē mot⁹ celi ē eteꝛn⁹: qō fuisse de intētione eoꝝ ꝓbare ē superfluū. Ex quo ptz ēt corpoꝛa celestia ⁊ eoꝝ motoꝛes eē eternos. ⁊ hoc ex 8. phy. ⁊ 2. met. notū est. ex his fundamētis: iquit iste patet. ꝙ Aristo. ⁊ Cōmen. non sunt opinati.

℣ primo. Nām primā non esse factā. qō ēt ꝓbat in fine ꝓmi physico. ⁊ in. 12. met. Nā eēt ꝓcessus i infinitum in materiis.

¶ Scō ꝙ celum non est factum cum sit coꝛpus simplex non compositum ex materia et forma vt singulariter ait Commē. primo celi. cōmen. 20.

℣ Tertio ꝙ mūdus nō sit fact⁹. vt clare deducitur. primo celi. cōmē. 109. in fi.

℣ Quarto ꝙ intelligētie nō sint producte cum sint essentie simplices: Unde Cōmē. 12. met. cō. 44. recitat opinionez Auic. dicentis ꝙ ex intelligētiis qdā eaꝝ ꝓsequit quā dam sicut cā causatū: et a motoꝛe primi celi ꝓuēit alia ꝓmi celi. ⁊ motoꝛ orbis. ⁊ dicit Auer. ꝙ iste sermo est inimaginabilis: et negat omnem actionem qua intelligentie sint producte: quoniam ab agente nihil ꝓuenit nisi extrahere id quod est in potentia in actum: ſz illic non est potentia. Ex quibus etiam patet: ꝙ illa distinctio factionis in physica et emanationē simplicem est cōtra mentē Auer. arguētes Auic. q̄ emanatione tali ꝓductas eē intelligētias asserebat.

℣ Ex scō fundamento manifeste quoq̄ concludit eadem. ſ. ꝙ nec coꝛpoꝛa celestia nec intelligentie nec materia ꝓma cū hec ab eis ponantur eterna esse sint facta. constat. n. ſm eos ꝙ omne eternum ē ingenitum: et omne ingenitum est eternum vt habetur ꝓ⁹ celi et per hoc ꝓbant: ꝙ omne ingenitum est incoꝛruptibile. Item ibidem phs diffinit genitum dicens Genitum est ens cui cōuenit ꝓus non esse: et Cōmē. cō. 124. Inābile est quod in preterito tempoꝛe ē non ens: ex quo sequitur ꝙ eternum non potest esse factum ſm eos. Itē ad idē est Auer. 4. celi. cō. 1. ⁊ ꝓmo celi. cō. 108.

¶ Hoc idē sic ꝓbat de itētiōe phi. 2. ⁊ 5. phy. Ois factio ē motus vel mutatio: oiſq̄ mot⁹ finitus finito tpe mēſurat⁹ ⁊ ois mutatio ilstāti. si igitur aliqō eternū puta celum est factū aut fuit factū in instanti aut fiebat in tpe: ⁊ si in tpe qnū tā nūc nō fiat ſm phm: ſz sit pfectū: sequit ꝙ fuū fieri ꝓcessit fuū factū eē ⁊ ꝓ ꝑs nō eē eternū. si ēt in instāti: sequit ꝙ nō sit eternū. Cum nullū instās fuerit eternū ānimo añ qōliber istās ꝑcessit infinitū tps

¶ Itē ſm ipsos ois mutatio est ex opposito in oppositū ptz. 5. phy. ⁊ per ꝑs nullū factū ē eternū. Nā

olo talis factio fuit ex nō eē in eē. Nō eē aūt ꝓcessit esse. Ad hoc ꝙ positū est Cōmen. 3. de anima. cō. 5. arguens Theoph⁹ astrum.

¶ Ad maius vero robur dictoꝛum suoꝝ obūcit idē Greg. qm gnatio est eterna q̄ hz cāz agētē: ⁊ motus celi est eternus q̄ tñ est fact⁹ vt Cōmē. ponit. 12. meta. cō. 40. Ad hoc dr tnđt ꝙ ſz ꝓm ista ē ꝓcedēda. Ab eterno est vel fuit gnatio. Ista tñ est negāda: gnatio ē vel fuit ab eterno: qr nūla gnatio fuit ab eterno. Sicubi aūt ḣ inueniat gnatio fuit ab ekno accipiat ꝑ alia. Sic⁹ ſm phm hic est ꝓcedēda semp vel ab eterno fuit mot⁹: ista negāda mot⁹ fuit ab eterno: qr nūla ei⁹ ꝓ fuit ab ekno: nec ꝛot⁹ seu accipiat syncathegoꝛeumatice vt idē ē ꝙ q̄ libꝛ ps: seu categoꝛeumaticequū significet idē qō ꝓfectū ex ptib⁹ ⁊ ꝑ ꝑs ptes mot⁹ eēnt eterne qō ē falsuz. Rō ꝓdictoꝝ ē. qr cū ponit a ꝓte sbi hz ſuppōnē determinatā ⁊ cū ponit a ꝓte ꝓdicati hz ſuppōnē ꝛsuſaz. Ex his hꝫ ꝙ nulla entitas facta siue sit gnatio siue mot⁹ ſm phz ē ekna: ⁊ ꝑ ꝑs qō obūciebat de gnatōe ⁊ mot⁹ nullaten⁹ ꝓpedit qō dicebat. Hec ex Gregoꝛio.

¶ Rnsiones ad ꝓpata obiecta.

¶ Quāuis aliaduertentib⁹ ea q̄ in ꝓmo libro declarata fuere pateat rnsio ad oba Gregoꝛ. q̄ tñ amplius manifestioꝛ fiat: rndeam⁹ formaliter ad singla. Ad ꝓmū qđ tundamētū ōr ꝙ ex nihilo nihil fit sic ex mā nō ex q̄ ſz in q̄. ſ. sbta de cuius māe potētia educunt fore factōe physica: ⁊ ad hūc sensum Ari. ⁊ Cōmē. semper accipiūt ꝙ ex nihilo nihil fiat: ⁊ ꝙ impoſe est mūdū factū eē ex nihilo. ſz factiōe simplici mūd⁹ est fact⁹ nō physica vt ꝓbatū ē de mēte Arist. ⁊ Cō. eadē quoq̄ emanatōe simplici ꝓducta est mā ꝓma nō tāc̄ ſmin⁹ totalis emanatōis illi⁹ ſz quasi res ꝓstituēs id qō est per se termin⁹ talis ꝓductiōis vñ meli⁹ cōꝓducta ōr esse mā ꝓma.

℣ Idē dicim⁹ de coꝛpib⁹ celestib⁹ q̄ emanatiōe quoq̄ simplici sunt ꝓducta. Canēdus ꝛo ē Auerrois assenerās coꝛpa celestia nō cōposita ex mā ꝓma. Cū in hoc ℨdicat ꝓncipi in multis locis ꝑsertim i ter. 12. 2. meta. ⁊ in. 12. ter. 10.

℣ Ad id qō obūcit qm talis emanatio simplex ē ꝓtra Auerroiz ꝓ talē pōnē arguētē Anicēnā rndet ꝙ si bñ aliaduertant dicta Auer. i cō. 44. 12. meta. reꝓhēdit Anicē. nō ꝙ ꝓsuerit sbas abstractas eē effectiue a deo. ſz mod⁹ ꝓducēdi q̄ vnū tñ ꝓcedere a deo immediate dicebat: impugnat. Quāobrē dicit. Nō est. n. illic ꝓuent⁹ neq̄ ꝑse quutio: neq̄ actio. ita ꝙ dicam⁹ ꝙ vna actio sequit vnuz agentē. Ut igit declararet se modū ꝓductionis impugnare: apposuit hꝫ (ita ꝙ vna actio.) Uere aūt ꝓductionis modū subiūgit in verbis sequētibus dicēs. Tantū est enim illic cā ⁊ causatū ſm ꝙ dicim⁹ intellectū est vere causa intelligentis.

¶ Ad scōz fundamētū ōr admittē do motū eē eternū ſz Ari. neq̄ ꝓ illud ꝓcedit intelligētias aut coꝛpoꝛa celestia nō eē facta. ⁊ ad primā ꝓbationē rndet ꝙ nullū eternū est gnabile gnatiōe ſupponēte motū ⁊ trāsmutationē: ⁊ ad hunc ſensuz accipiēda sunt ꝛba Cōmētatoꝛis. Ipse. n. reꝓhēdit ponēres mūdū eternū ⁊ ꝓductū ꝑ motū et ex nihilo quod est impossibile.

¶ Ad scōz ꝓbationē rndet ꝓ⁹ ꝙ ois factio ꝓhẽa est mot⁹ vel mutatio quā necesse ē ꝓcedere motū. Uñ Auicenna ꝓ⁹ sue ſufficiētie ōr ꝙ illa diffō Ari. 2. phy. et. 5. meta. efficiēs est ꝓncipiū vñ mot⁹ nō nisi agētis physici: qō agēs est magis nobis notū. scō diceretur ꝙ celū fuit factū in instāti: nō qđē trāsēūte qō solū in tpe reperit: sed stāte qō pōt coexistere ifinitis ilstāt⁹. Uel dōz ꝙ i istāti trāsēūte fuit factū celū. ⁊ in instāti ḣūoz tpis ifiniti fit mūdus a deo: qm cōseruat ab eo. ꝛseruatio aūt ⁊ ꝓductio mūdi ñ dfnt nisi ꝙ respectū ad diuer-

fa. Diceret aũt: vt opinor: Arist. id qđ fit aliqua factõe sequẽte motũ quoquomõ fieri i instãti: factionẽ ꝙ eternã alteri⁹ eẽ rationis. Ubi hãc alterã rationẽ perquirere voluerit nõ ab Ari. illã expectato: si quid ei⁹ principijs conueniat dili gentius excogitandum est.

¶ Ad tertiã ꝓbõnẽ ꝺr q ois muta tio est ex nõ esse in esse. Sz nõ ẽsse dupl⁹ eẽ ꝓcedere põt. Prio mõ du ratiõe. Scõo mõ nã. Proprietea ta ctũ potuit eẽ eternũ: qt nõ esse na tura tantũ/illius esse precessit.

¶ Ad solonẽ ꝙo quã affert Greg. obioni sue dõm q ipsa ñ satisfacit Nã ista ẽ ꝓcedẽda a pipatheticis mot⁹ẽ etern⁹: cũ ea sic sempy tanẽ ꝓceps. ⁊ Cõmẽ. atq; oẽs fere peri pathetici. Accipiẽ ꝙo cathegorematice. et cũ arguiẽ q̃ q̃libz ps ei⁹ ẽ: rñdeẽ negãdo 2ñaz. Nã dupler est ens. pmanẽs. i. successiuũ. Ad hoc ꝙo q ens pmanẽs sit pfectũ oz q oẽs ptes ei⁹ sint. Nõ sic ãt de en te successiuo ad cui⁹ pfectionẽ nõ exigiẽ q ois ei⁹ ps sit vel aliq̃: sz q aliqđ sp sit ꝓtinuãs ptẽ ꝑteritã; cũ futura. Has itaq; rñsiones opinamur eẽ sz dcã Ari. ⁊ Cõ. ẽre a pipatheticis recte sentiẽtib⁹ admittũt.

¶ Obiectio 2tra quartã 2cloneẽ.

¶ Admirãt pleriq; ꝙnãmõ ómẽ ari qneat ola ẽtia eẽ effectiue a deo qñ phs Ari. de q̃ Auer. scribit i p° phy. i. phe. ⁊ in cõ. 1. 2. met. q⁹ intel lexit ola quoꝝ nã est capax. Uñ et nũq; aliqđ ditit sine forti. pbõne ñ demẽsauerit hoc. Cui⁹ efficax pbõ existit magna inter pipatheticos disceptatio i qõe hac. Anvez Ari. itellexerit ola ẽtia eẽ effectiue abo Non igiẽ videẽ posse demõstrari: ola entia esse effectiue a deo.

¶ Soko pfate obiectionis.

¶ Non est dubiũ 2siderãti addu cta in pbationib⁹ 2cloneũ libri superioris Ari. itellexisse ⁊ scripsisse. A p° ente necessario ola eẽ effecti ue. Cã ꝙo disceptatiõis iter pipatheticos sunt illi⁹ obscura editio ⁊ fnio grauis: brevis: ⁊ occult⁹. Uñ scribit Themisti⁹ i p° paraphraseos phyꝝicos. In auscultatoꝝ ꝺa ta opa voluit obscur⁹. ſ. Ari. eẽ ratus hũc modũ obiter posse rudiora ingenia ab hmõi studio q̃si reuci deterreriq; : vtpote quib⁹ futurũ sit: pinde ac si neq; scripta quidez vnq̃ fuissent. Quapꝛ Alexander post Persaꝝ euersionẽ hec ad illũ scripsisse fert. Alexãder Aristoteli salutẽ. Nõ recte feciſti q̃ auscultatoꝝ libꝝ os foras vulgaueriſ. Nã qua alia re pstare ceteris ampli⁹ poterim⁹: si ea q̃ abs te accepim⁹: omniũ prorsus fiãt cõia? Ego ꝙo malim doctrina anteire q̃ copijs: Alexãdro vero scripsit Aristo. ijs ꝙbus. Aristoteles Alexandro regi salutẽ. Auscultatoꝝ libꝝ os q̃s editos q̃reris ⁊ nõ pindeꝝ archa nas absco̅ditos: scito neq; editos eẽ neq; nõ editos. Cũ nobilib⁹ enim ijs rẽ erũt: q̃ uos vtiq; audierint. Uale. Plutarchus in vita Alexandri de editiõe libꝝ o metaphysice hecvltro citroq; fuisse scripta meminit. Hec Themistius.

¶ Obiecta ꝓma aduersus quintã cõclonẽ que recitat Scotus in secundo sen. dist. 1. q. 3.

¶ Arguiẽ aduersus q̃ntã cõclonẽ trib⁹ argumẽtiſ q̃ Sco. ex q̃liberis Hẽrici sumẽs refert in. 1. di. 2.

¶ Prio qđẽ sic. Si de⁹ potuit aliq̃ finitũ ens ab eterno ꝓduxisse: sequiẽ q⁹ illũ ens semꝑ a deo ꝓductũ: qđ est ipoſe. Tũ q: nõ eẽt ens pmanẽs. Tũ q: nõ differret creari ⁊ ꝓseruari qđ est falsum: qñ ꝓseruari supponit eẽ nõ aũt creari. Et q: agẽs ꝑticulare gñat ⁊ nõ ꝓseruat. 2ña. pbaẽ. Supponẽdo q⁹ de oi. ꝓducto aliq̃n verũ est vel aliq̃n verũ erit dicere q⁹ producit. Nã ⁊ de filio dei. ꝓducto i eternitate ve re põt dici q⁹ ꝓducit in eternitate Aut igiẽ ens finitũ ab eterno. ꝓductũ semꝑ ꝓducit qñ est: aut aliq̃n ꝓducit ⁊ ñ semꝑ. Si p° mõ habeẽ intẽtũ q⁹ ens ab eterno productũ semꝑ ꝓducat. Si 2cõ mõ: tũc in illo instãti in q̃ sic ꝓducit p° capit esse ⁊ ita hz principiũ durationis. igiẽ ab eterno non producit. P Et additur huic rõni q: creatura habet esse acquisitum: ⁊ per 2ñs esse post nõ esse: alꝫ esset deus.

¶ Scõo arguiẽ. Si aliq̃s ens finitũ potuit ab eterno ꝓduci a deo: seqẽ q⁹ illud fuit de facto ꝓductũ ⁊ necessario. sz hoc est ꝟ itatẽ: q̃ ⁊c. seq̃la. pbaẽ. Oẽ qđ est dũ est necesse est eẽ. p° ꝑiher. igiẽ nõ põt nõ eẽ nisi q: potẽtia ꝑcedit eẽ ei⁹ p quã põt ipediri ei⁹ esse: sz si aliqđ fuit ab eterno a deo nulla potẽtia ꝓcessit ei⁹ eẽ a deo: q̃ nõ potuit non esse a deo. P Cõfirmat sequela in perpetuis nõ differt esse a posse. 3. phyſi. tex. 32. ⁊. 9. meta. tex. 17.

¶ Tertio arguiẽ. Si aliq̃s ens potuit esse ꝓductũ a deo ab eterno: maxie potuit eẽ celũ sub motu: qđ ẽt ꝺ facto fuisse opinaẽ Ari. sz hoc est ipoſe qñ seqreẽ hoc impoſe. ſ. q⁹ tps esset infinitũ a parte ante ⁊ a parte post: ergo celuz sub motu nõ potuit ab eterno produci.

¶ Probaẽ ipolitas seq̃le.

¶ Si tps sit infinitũ a pte ante ⁊ a pte p⁹: seqẽ q⁹ psit maior suo toto

¶ Ad pbãdã istã 2ñtiã forma tur talis casus.

¶ Si tps sit infinitũ ex vtraq; pte sit meridies externe diei. a. ⁊ meridies diei hodierne. a. tunc ꝑteritũ ad. a. ⁊ futurũ ad. b. est infinitũ. et sitr dõz ẽ ꝺ ꝑterito ⁊ futuro ad. b. Hoc dato sequiẽ q⁹ futuruz ad. b. sit mai⁹ futuro ad. a. ⁊ quo sit ps ei⁹: sequiẽ q⁹ psit maior suo toto.

¶ Sequela probatur.

¶ Quocũq; tpe preteritũ ad. b. est mains: etiã futurũ ad. b. est mai⁹.

Sed preterito ad. a. preteritũ ad b. est mains.

Igitur preterito ad. a. futuruz ad b. est mains.

Preterito ad. a. futuꝝ ad. b. est mai⁹

Igitur futuro ad. a. futurũ ad. b. est mains.

Sz futuꝝ ad. b. est ps futuri ad. a.

Igiẽ pars est maior suo toto.

¶ Puma ꝓpõ q̃ est maior primi argumẽti sic probatur: vnũ supponẽdo qđ est tale.

¶ Preteritũ ad. b. ⁊ futuruz ad. b. Suppo sunt equalia: q: vtrũq; infinitũ nec sitnum. vnũ maius alio. Et sitr dõm est ꝺ preterito ad. a. ⁊ futuro ad. a.

¶ Tunc arguitur sic.

¶ Quocũq; tpe alterũ duoꝝ eq̃liũ Probr est mai⁹ ⁊ reliquũ eq̃le ẽ mai⁹. F

Sed ꝑteritũ ad. b. ⁊ futurũ ad. b. sunt eq̃lia: hoc ꝑs ꝑ suppositũ.

Igiẽ quocũq; tpe vnũ illoꝝ est maius ⁊ reliquũ. Igiẽ si ꝑteritũ maius ⁊ futurũ maius ⁊ ecõuerso.

¶ Scõa ꝓpõ q̃ fuit minor: pri mi argumenti sic probatur.

¶ Omne totũ est maius sua pte.

Sz ꝑteritũ ad. b. est sicut totũ respectu ꝑteriti ad. a. ⁊ illꝺ est ps

Igitur ꝑteritũ ad. b. est maius preterito ad. a.

¶ Alia consequentia que fuit secũda sic probatur.

¶ Quod est maius vno equalinz est maius etiã reliquo.

Sed preteritũ ad. a. ⁊ futurũ ad. a. ꝟ sunt equalia: ꝑs per suppositũ q: vtrũq; infinitum.

Igitur qđ est maius ꝑterito ad. a. est etiã maius futuro ad. a.

¶ Alia ꝓpositio que fuit minor secundi argumenti.

¶ Quod cõtinet aliquid ⁊ adhuc amplius est totũ respectu ei⁹.

Sed futurũ ad. a. continet futurũ ad. b. ⁊ aliquid vltra. Z

Igitur est totum respectu illius ⁊ illud est pars.

Quoniã distinctio sensuz auget ⁊ ignauis dãt internalla vigorẽ: iõ argumentũ hoc qđ etiã eruditis aliquando fastidiũ produxit: taliter distinximus.

¶ Rñsiones ad ꝑfata obiecta.

¶ Satis obiectiõib⁹ ꝑfatis faciẽdo rñdeẽ. Et ad ꝓmã qđẽ ꝺr: vt a. Th. de potẽtia dei. q. 3. ar. 4. ad 6. nõ esse inconueniens dicere q⁹ sicut aer quandiu luce illuminat a sole: ita creatura quãdiu habet eẽ fiat a deo: vt ẽt Aug. ꝺr sup Gene sin ad lr̃am. Ad ꝓmã aũt improba

Universitätsbibliothek Basel

ptiõez hui⁹ ō: ꝙ talis creatura dicetur ꝓmanẽs sicut lumẽ cārū in aere a cādela vl ab aliq̄ lucido qđ to ⁊ imobilit: qz tota simul ecꝛ: nec aliq̄d nouū potissime ad sui integri tatẽ ptinẽs acq̄ret: nec eēt ꝓtinue alia ⁊ alia eo mō quo successiua pdūt vnā ptē ⁊ acq̄rūt alia: sed esset cōtinue eadē: sicut operatio qua influit cōtinue eē a deo est eadē nō variata. Sitr scōa ip̄obatio ibidē posita nō valet. Dico. n. ꝙ tūc fieri a deo ⁊ ꝓseruari idē eēnt re sicut ⁊ nūc nō aūt rōe. Et cū hoc ip̄obat dico ad ꝑmū. Qō creati supponit nō esse nō qđē fm positatē ⁊ ordinē duratiōis ꝛ3 n ac tm: qō ēt ꝓseruari ñ repugnat. Et ꝛ3 aliq̄ō fieri nō sit cōseruari: nō tñ sequit ꝙ oē fieri ⁊ ꝓseruari sunt res diuerse tolt: ꝛ3 sequit solū ꝙ rōne differāt vbicūq̄ reperiant. Ad ꝓbationē ꝑtie rñdet ꝙ ꝛ3 de oi ꝓducto aliq̄n sit verū dicere ꝙ ꝓducit: nō tñ op3 ꝙ de illo sit aliq̄n verū dicere hoc nūc ꝓ⁹ ꝓducit vel ꝙ hoc nunc ꝓducit ⁊ ꝓꝛ⁹ nō ꝓducebat: vel ꝙ cuiuslibet talis sit dare aliq̄ō nūc transiens in quo primo producit.

¶ Ad scōm argumētū negat sequela. Ad ꝓbationē. Oē qō est ꝛc. dico ꝙ verū est loquēdo de necessitate suppōnis nō aūt absoluta. ⁊ ideo si deus ꝓduxisset mūdū ab eterno adhuc absolute potuit eū nō ꝓducere in tota eternitāte. Et cū ō: ꝙ in tali casu potētia dei nulla ꝓtatē hꝫret ad durationē illi⁹ creature. dico ꝙ verū est si loquamur de tota duratiōe. falsū aūt si loquamur de q̄libet ꝑte duratiōis: qz potētia dei ꝑcessisset qlibet instans illi⁹ ꝑ mille ānos: ⁊ sic ipedire potuit ne talis creatura duraret in tali istāti ⁊ ipso ānihilare ꝑ cētū ānos ꝓꝛ⁹. Et sic in tota illa duratione nūq̄ inuenies determinatū tps in quo necesse fuerit eē mūdū simp̄r qz semꝑ hꝫ respectū ad deū qui ꝓius potuit ipm annihilare.

¶ Ad cōfirmationē rñdet ꝙ ꝓpō Ari. vera est de potētia passiua vt oñdit. 8. Th. ō potētia dei. q. 3. ar. 14. ad. 5. Et intēdit ꝙ in sempiternis per se cumulmodi est deus aut celū aut ꝑse separate aut aie humane nō est potentia passiua ad esse ꝑsale vl ad nouā formā ꝑsalē: nec potētia passiua ad nō esse: cū quo stat ꝙ i deo est potētia activa qua pōt quālibet rē a se ꝓductā anni hilare. Gregoꝛ⁹ aūt de Arimino dicit illā ꝓpositionē ꝑhī esse verā in p⁹ tm perpetuo qō est de⁹. Que rñsio qm verb: s phī aduersari vl loquētis in plurali: iō meli⁹ rñdet vt dictū est de mente. s. Thome.

¶ Ad tertiū argumentū rñdet ne gādo minoꝛē qz excessus ⁊ additio nō est nisi respectu alicui⁹ actu existētis i revel actu accepti ꝑ intellectū aut imaginationē. Qō nullū infinitū fm totā suā successionē est actu aut intellectu acceptum.

¶ Ad ꝓbationē illi⁹ minoꝛis cū ō: oē totū ꝛc. ō: ad maioꝛē ꝙ solūvera est: vbi totū superaddit parti signate aliquā aliā ptē q̄ se habeat certa ꝓportiōe ad ꝑmā ptē: qō nō est in ꝓpositio. Mā tps ab. a. vsq̄ ad. b. nullā hꝫ determinatā ꝓportionē ad infinitū tps ꝑteritū respectu a. cui addit: iō illud infinitū ꝑ talē additionē ñ fit mai⁹ nec totū. si qō resultat ex illo infinito ⁊ ex illo finito est mai⁹ sua parte. s. infinito.

¶ Ad minoꝛē illi⁹ ꝓbatiōis dicit negādo ipsam. Dico. n. ꝙ nullum infinitū hꝫ ꝓprie rōnē totius: nec hꝫ ꝓprie partē: nec infinitū hꝫ rationē ꝑtmētis ꝛ3 ꝑtē: qz infinitū est cuius quātitatē accipiētibus semper est aliquid extra accipere. Potest etiā dici ꝙ nulla additionum dictarū fit alicui infinito precedenti: sed soli⁹ finito. Unde argumē. procedit ex falsa imaginatione ac si infinitum habeat rationem totius et ac si infinito posset fieri additio ꝛ̄tū ad id quod infinitū est ⁊ ꝛ̄tū ad suā totalitatez.

¶ Obiecta scōa aduersus q̄ntam ꝛcloné q̄ recitat Greg. de Arimino in scōo sen. di. 1. q. 3.

¶ Ex multis argumētis q̄ refert Greg. in. 2. sen. di. 1. sequentia ꝓpositio nostro magis cōueniūt.

Ꝑmū est. De⁹ nō potuit aliq̄d de mā ꝓducere ab eterno: igī nec de nihilo: ⁊ ꝑ ꝑns nlō mō. ꝓꝛ3 ꝑna qz q̄ncunq̄ deus potuit ꝓducere mām potuit ꝓducere ꝓpositū: ergo mā ꝓduceret sine forma. añs ꝓbatur. Nam si ꝓduxisset de mā aut per motū aut ꝑ mutatiōez subitā si per motum: igitur non ab eterno: cū motus duratiōe ꝑcedat terminū. nec per mutationē subitā: qz illa fuisset mensurata aliq̄ instanti: ⁊ per ꝑns illa habuisset primum instās sui esse: ac per hoc nō fuisset ab eterno.

¶ Scōz est. q̄cq̄d est in potētia ad duo opposita cōtradictorie si acq̄ratur vnū illoꝝ relinq̄t reliquū q̄n nō est mediū inter cōtradictoria: ꝛ3 ab eterno fuit verū dicere ō q̄libet creatura hec res pōt esse sitr hec res pōt nō esse: igī si illa acq̄siuisset esse reliq̄sset nō esse: nihil aūt pōt relinquere nō esse nisi prius fuerit ſub nō esse: ⁊ sic si. b. fuit ab eterno ꝓꝛ⁹ nō fuit: qō ē ipossē.

¶ Tertiū est. Nam si ꝛcto sit vera sequit ꝙ fuit posse esse magnitudinem infinitā. ꝑns est falsum sicut de multitudine. tenet ꝑna. qz de⁹ potuisset tūc creasse qualibet die vnum lapidē cubitalem ⁊ ꝓrioꝛi vniuisse. Infiniti aūt lapides cubitales nō est dubium quin cōstituerēt magnitudinē ifinitā actu. Pariter sequit deum potuisse facere vnū triāgulum infinitū: ⁊ similr circulū infinitū. Nam deus ab eterno potuit produxisse vnū triangulū ⁊ sitr circulum: ⁊ illis quātitatē maioꝛē addidisse quolibet die: puta lateribus triangli bicubitū: ⁊ sitr aliquo orbe facto ab eterno potuisset cōcauū ⁊ conuexū fm determinatā quantitatem augere: ⁊ sic nunc esset infinitum in cōcauo ⁊ conuexo. quod implicat manifeste ꝓtradictionē.

¶ Rñsiones ad ꝓbata obiecta.

¶ Ad ꝓmū obiectū rñdetur negando antecedens. Nam potuit producere terram cōpositā ex materia ⁊ forma: ita q̄ ly de dicat ordinem cālitatis materie ad terrā nō aūt ꝓcessionē materie ad terram. Hoc autē fecisset sine motu ⁊ mutatione influendo esse toti composito sine initio durationis: non in aliquo nunc fluente: sed in aliquo nunc stante. Et ideo probationis negatur cōditionalis. Qō si intelligatur de materia ꝓexistente: tunc concedit antecedens ⁊ negat ꝓsequentia. Cum vero ꝓbatur dicēdo q̄ncunq̄ ꝛc. respondetur ꝙ si ly q̄ncunq̄ distribuat ꝓ nunc fluente vel ꝓ parte tē poris infiniti cōceditur: nō tamē, si distribueret ꝓ nunc stante vel ꝑ toto tpe ifinito: qz fm implicat cōtradictionem ⁊ nō ꝓmum.

¶ Ad scōm dicitur ꝙ argumentū equaliter vtrāq̄ partē cōtradictiōis ꝛcludit. Eius vero defect⁹ est: qm maioꝛ est falsa nisi intelligat de potentia nouiter acquirēte eē ꝑ sui mutationē. ⁊ ad hūc sensum ꝓcessa maioꝛe negat minoꝛ: qz illa creatura quā ponerem⁹ ꝓductā ab eterno nō sic acq̄siuisset alterū extremū cōtradictiōis. s. esse. Potentia. n. creature semꝑ fuisset ꝓiūcta actui ⁊ nūq̄ distās nec ꝑ sui mutationē acq̄siuisset actū: vt ꝓꝛ3.

¶ Ad tertiū negat ꝑna. Ad ꝓbationē dicit ꝙ nō est dies hora vel instās in quo deus non potuerit vnū lapidē cubitalem creasse: ⁊ tñ ipossē est vt creauerit in q̄libet die ꝛc. Mā ibi arguit a sciū diuiso ad cōpositū: vtputa sic arguendo. In q̄libet nūc deus potuit creare vnū angelū: igī ꝓbe fuit ꝙ i quolibꝫ nunc ipis creauerit vnū angelū distictū ab alīs ꝑ⁹ creatꝫ. ꝓria est diuisa scōa cōpositā: ita i ꝓpositō

per idē ptz rñsio ad sequētia.

¶ Obiecta aduersus sertā ꝯclusionē q̄ sunt Alberti magni i scōa parte summe tracta. 1. q. 2. incidente post. q. quartā.

¶ Magnus doctor Albert⁹ in secūda pte summe ceu assentiēs proposition oppositeaduersus sertā ꝯclonē obiecit ꝑm determinata a Boetio ⁊ Platone multiplr.

¶ Primo quidem quod repugnat alicui nature nō est ꝓssibile: illi. Sz mūdus ē tpalis cui repugnat eē ab eterno: nisi ab ꝓpō notet oz dinē: g̃ ista dno nō sunt cōpossibilia. Mūdus est fact⁹ a deo: ⁊ mundus est etern⁹. ꝓbat maior. qm̃ de⁹ nulli negat cōmoda ad bonitatis sue ꝓticipationē ⁊ oia facit q̄uenientissimo modo quo fieri pñt ⁊ iō ēt gradus distinguunt in entibus. ꝓbat minor. Nā q̄ totū eē suum nosce ⁊ posse in vno simpliciter nō possidet: fz ꝑ vices accipit: ⁊ vno tpe hz q̄ alio nō hz tpale est aliquo mō. Mūdus est hmōi: qm̃ solius dei est possidere vt ait Boetius in q̄nto de ꝓsolatōe. g̃ ⁊c. Q̄ vero tpali repugnet eē ab eterno patet q̄: contradicunt.

¶ Scōo. Oē fieri q̄ nō extēditur in infinitū: initiū hz ⁊ finem. Ois creature creari ex pte creatuꝝ fieri est nō extēsuz in infinito: g̃ initiū hz quo incipit ē finē quo desinit: g̃ quadā mēsura finita mēsurat ita q̄ dicit momētaneū vel horariuz vel diurnū: ⁊ sic de aliis. g̃ quānis creator infinite potētie sit ⁊ possit in momēto ꝓducere q̄cq̄d vult: tñ ex pte creature necesse est q̄ fieri illud tpe mēsuret: g̃ tpale est ⁊ in tpe. Dicit. n. Ari. in. 4. phyſi. q̄ in tpe eē est i q̄dā pte tpis mēsurari.

¶ Tertio. Q̄ō est cōtra intellectū creature nō est cōpoſe illi. Sed q̄ creatura sit creata sine initio tpis est ꝓtra intellectū creature: g̃ non est illi cōpoſe. maior ꝑz. min⁹ ꝓbat. Cōtra intellectū est q̄ ꝓpietas nō claudat subiectū in diffinitōe ⁊ itellectu suo ꝑm incipere ⁊ ꝑficere ⁊ desinere. Alr. n. nō valeret ars demſtratiua Ari. i ꝑ⁰ poſte. vbi dicit q̄ scōs modus dicēdi ꝑ se est q̄n subiectū claudit in rōne ꝓdicati: fz duratio ꝓpia est ꝓpietas vniuscuiusq̄ eē q̄ durat: g̃ cōtra intellm creature est q̄ sit sine duratiōe. Mōs ⁊ q̄hūdā aliis medijs cogētib⁹ vr̃ Albert⁹ magn⁹ tenere nō esse cōpoſe q̄ creatura sit sine initio tpis. Profecto si multi peripatheticoꝝ aut stoicoꝝ hȳent tas fortes rōnes ad fonēdā opinionē de eternitate mūdi: gloriabūdi se demſrare clamarēt. Quib⁹ rōnib⁹ humiliter ac cante rñdere satagem⁹ orthodoxe fidei mysteria maiestatēq̄ venerātes: q̄ oib⁹ rōnib⁹ ꝓhantiū ꝑest: eoꝝ ꝙ ꝑcipue magni doctoꝝ nos idigni existim⁹ discipli.

¶ Rñsiones ad ꝑfata obiecta.

¶ Ad primū q̄dē igit rñdet q̄ tempozale aliq̄d ōz duob⁹ mōis. Uno q̄dē mō vt est ꝓdiuisuz eterno: coenū aūt tpi. iuxta illud. Que videtur tpalia sunt: ⁊ hoc mō accepto tpali ita repugnet eē ab eterno sicut tpi infinitas. Alio aūt mō ōz tē pozale q̄: illi⁹ ꝓdotis determiato tpe mensurat ⁊ huic mō tpalitaꝫ repugnat eē ab eterno sicut ⁊ infinitas durationis. Ad ꝓbationē vero minoris ōz maiorē verā eē saltē de tēpozali primo mō accepto.

¶ Ad scōm rñdet. Si mūdus eēt ab eterno nō esset incōueniēs asserere q̄ fieri creature esset extēsum in infinitū vt. ā. dictū est de ꝓsernatiōe q̄ ꝑm rem idētificat creatiōi. Neq̄ oē fieri mēsurat tpe aut idiuisibili successiuo ex pte creature: fz indiuisibili q̄manēte q̄ō est nūc stans: quēadmodū in ſpiozib⁹ dixim⁹. Hāc dicim⁹ eē instās cui q̄ō q̄manet: quo oiz incorruptibili⁹ ⁊ sempiternoꝝ eē mensuratur.

¶ Ad tertiū rñdet q̄ ꝓpria duratio nō est ꝓpria ōrto mō. i. ex principijs ēntie necessario orta sicut risibilitas: fz est ꝓpietas ꝓmo mō dicta: separabilis ꝑm intellectū a subiecto: fz actū vero per actionē

primi principiū q̄ō p̄t oē nō implicans cōtradictionē. Est itaq̄ duratio sicut accīs cōe nō sicut accidens proprium.

¶ Obiecta cōtra corrolariū serte ꝯclonis: q̄ō est: motui ⁊ tempori non repugnat infinitas.

¶ Durādus aduersus corrolariū ꝑfatū instat sic. Motui celi repugnat infinitas: ergo cuilibet motui. ꝑz ꝑma. añs ꝓbat. In renolutiōibus celi necesse est dare ꝓmā ⁊ vltimā. g̃ neq̄ est eas eē finitas. Añs ꝓbat dupl̃r. Pmo. naz in eis fuit semꝑ ordo successionis: ita q̄ nunq̄ dne sīt fuerūt ⁊ singule sūt accepte imo ⁊ oēs ex q̄ glibet fuit actu ꝑsz ē ꝑterita ⁊ sīt oēs. Aut g̃ ē accepta aliq̄ anteq̄ nulla aut nō. Si sic: hȳ intrētū: q̄ illa erit prima. nūc verō est dare vltimā accepta. ſ. hodiernā. igit ⁊c. Neq̄ etiā non: q̄ ante oēs cōiunctim nulla fuit: ergo neq̄ ante q̄lībet. idē enim est ante oēs ⁊ ante singulas esse aliā acceptā cuz sint ordinate accepte: ⁊ ꝑsz nō sūt accepte oēs:: nisi q̄ est accepta vna includens oēs. Scōo ꝓbat añs. Aut in renolutionib⁹ celi ꝑteritis aliq̄ a ꝑsenti distat i infinitū: aut nō. Si distat: g̃ necio illa erit ꝓma cū nō possit dari maior distātia. si aūt non: ergo nō ꝑcesserunt infinite: q̄ō est ꝓtra suppositionem.

¶ Scōo argunt Aureo. q̄ tpi ꝑterito repugnat infinitas. De rōne inquit infiniti ē q̄ sit actꝰ permixt⁹ potētie: vt habet a ꝓho. 3. phȳ. ⁊ a Cōmē. cō. 58. Rōni aūt ꝑteriti repugnat eē actū ꝑmixtū potētie q̄m i ꝑterito nulla ꝑ eē potētia. g̃ tpi ꝑterito repugnat infinitas.

¶ Tertio Aureo. ad idez arguit. Ratio infiniti est rō q̄ necio est in ꝓcessu ⁊ ex parte illa ad quā ꝓcedit. ergo infinitas nō potest eē ex parte ꝑteriti: q̄ est pars a qua nō ad quā ꝓcedit. Añs declarat primo exēplo i additione numeroꝝ in qua nō ꝓcedit in infinitū ꝙ ꝑ vnitatē fz ab vnitate: sīl̃r ꝓcessus diuisionis in infinitū in continuo nō est ad totū fz a toto. Scōo rōne. aut rō ifiniti i est termino a q̄ aut termino ad quē: nō termio a quo q̄: nō est in potētia fz in actu ꝓfecto. ergo rō infiniti est ex parte ad quaz ꝓcedit. Nec valet si diceret accipio diem externā ⁊ possuz ad huc accipere aliam ꝓiorē: ⁊ ita in infinitū: ꝙ ꝑ vins ꝑteritū pōt eē ꝓcessus in infinituz: qm̃ mutaret ratio ꝑteriti in rōnem futuri. Nā cōditio futuri est q̄ sit ꝓcessus ad ipsuz: que cōditio illo mō agendo attribuit rei ꝑterito vt patet.

¶ Rñsiones ad ꝑfata obiecta.

¶ Ad ꝑmū quidē Durādi: negat añs ꝓhtie scōe. ꝙ ꝑ nis ꝓbationē ꝑmā dr̃ q̄ nulla fuit ante oēs aut includēs oēs simpl̃r. Nec ex hoc sequit q̄ oēs fuerint accepte cōiunctiz vel diuisim saltē q̄: impoſe est accipe totū infinitū in actu ꝑm rez nec ꝑm intellectū. Hanc vero ꝓtiaz nullā esse apud Arist. estēdi pōt duob⁹ exemplis. Primuz est de mutatis esse: in motu cōtinuo. Dicit enim Aris. 6. phȳ. q̄ ante q̄libet moueri ꝓcesserunt infinita mutata esse: nec tñ fuit dare primuz. Et cōstat q̄ talia mutata eē trāseūt ordine quodā ⁊ nunq̄ duo simul. Primū exemplū est de partib⁹ ꝓportionalibus hore ꝑterite quarū oēs quodā ordine sūt accepte. nec tñ fuit iter eas aliq̄ ꝓma potissime distinguēdo sic illas partes q̄ minores sint ꝑ⁹ ꝓncipiū hore ⁊ maiores ꝑ⁹ finez. Causa aūt q̄re in talibus non opz dare ꝓmaz est q̄: nō sunt partes ēntialr ordinate: sed accidētalr ⁊ in talib⁹ non opz dare ꝓmam. ¶ Ad scōam ꝓbationez antecedēs diceret Arist. q̄ inter illas nō fuit aliq̄ distās ab hodierna infinite. Ad probationē negat ꝓtiaz. est enim ibi fallacia consequentis arguēdo a pluribus causis veritatis ad vnaz illarū. Non enim ponimus infinitatē in renolutionibus talib⁹ isto modo. q̄ inter

ens aliqua fuerit a q̄ ꝑs infinite
distet: ꝫ alio mō quia. ſ. nulla iter
eas tm̄ distat ꝑti q̄n fuerint mil-
le alie ab̄li⁹ distātes. Non ꝙualet
ista ꝑn̄a. Nulla infinite distat: igit̄
non pcisserūt infinite. Q̄ ꝑet in
simili. Nulla ſpēs numeri infinite
distat ab vnitate: igit̄ nō sunt infi
nite species numerorum.

¶ Ad ſcām q̄ est Aureo. dicendū
q̄ cū ꝓterito nulla sit potētia: ſed
fuerit ideo ꝓpte loquēdo in ꝓ-
terito nō est infinitū: ꝫ fuit. Sed tm̄
quēadmodū dicimus mot⁹ est ꝓte
ritus de cuius rōne est potētia ad
mixta actui: ⁊ tm̄ in motu ꝓterito
nulla ē potētia. ita ista est vera: infi
nitū est ꝓteritū. Fallitur vero ar-
guēs in hoc q̄ rōnē infiniti eo mō
vult inuenie i ifinito a ꝑte ante ſi
cut a parte post. Nā tp̄s futurum
erit infinitū q: ante oēz actū eius
restat potētia ⁊ ecōtra. Nam post
oēm partē eius positā in actu erit
alia i potētia: ⁊ restat alia ponēda
in actu. In ꝓterito vero est oppo⁹i
tum. Nam ante oēz actū ꝓcessit
potentia et econtra.

¶ Confirmāt rñsio qm̄ si mod⁹ ar
guēdi valeret ꝓbaret vriq̄ q̄ nul
la infinitas a parte ante dari pos-
set. Quod esse falsuz manifeste pa
tet per totū ſextū phyſicorum vbi
Arist. ostendit q̄ omne q̄ mouet
prius mouebatur in infinitum.

¶ Ad tertiū dr̄ q̄ ꝓcesso ifinitū de
quo est sermo stare in ꝓcessu: iux
ta Cōmē. 3. phy. cō. 57. ad rōnē in
finiti nō requirit ꝓcessus ꝫ rē sed
sufficit ꝓcessus ꝑm itell⁹m aut ima
ginatiōnē: ille aūt reperit tā in ꝑ-
terito q̄ in futuro. Ideo negatur
ans: ſi pars ad quā ꝓcedit ꝑm in-
tellectū itelligat esse quoq̄ ꝑm rē.
Ad primā ꝓbationē dr̄ q̄ infinitas
rerū in numeris nō est eiusdē ra-
tionis cū infinitate ꝓteriti. Nā nūe
rus nō ꝫ infinitatē nisi a ꝑte post
ꝓcedēdo ab vnitate ad numeros.
ꝓcessus aūt diuisionis in cōtinuo
reperit ꝓcedendo de toto ad par-
tes ⁊ de partib⁹ ad totū. Ideo non
cogit. Secūda q̄q̄ ꝓbatio nulla ē
q̄m supponit q̄ in ꝓcessu ꝓterito ⁊
a parte ante fuerit aliqs termin⁹ ⁊
solum vnus terminus a quo sim-
pliciter. Q̄ non est, verū. ⁊ licet rō
ꝓteriti nō possit mutari in rōnē fu
turi: pōt tm̄ id q̄ est ꝓteritū ḣre rō
nem futuri: sicut oē ꝓteritus aliq̄
fuit futurū ꝑm se totū aut ꝫ q̄nā
liber im partem.

¶ Cōfirmatur rñsio. Quia si argu
mentū cōcluderet pariter ſequere
tur repugnare motui esse ꝓteritū.
Arguendo sic. Processus a termi-
no a quo, ad terminū ad quē repu
gnat ꝓterito. sed ꝓcessus talis est
de rōe motus: q̄ repugnat motui
esse preteritum.

¶ Obiecta aduersus vltimam cō
clusionem.

¶ Obiicit Durādus aduersuz ꝓ
maz partez vltime cōclusionis sic.
Quod ineſt alicui ex ſeq̄ vel ex sua
natura nō destruit naturā ꝫ ſup-
ponit vel ponit. Nō ens aūt vel ni
hil naturā destruit. ergo impoſe ē
q̄ aliqua res ex natura sua sit nō
ens vel nihil.

¶ Scōo instat Greg. de Arimino.
ad idē. Si creature ex se cōueniret
nō eē ⁊ eēe ex se ñ ens: a nullo pos-
set sibi cōuenire eē: nec ab alio pos
set esse ens. Sicut q: diameter est
ex se, icōmēsurabilis coste sui qua-
drati a nullo alio pōt sibi esse cō-
mensurabilis.

¶ Tertio arguit Alber. magnus
in scōa par. ſumme. tractatu ꝓmo
q. 4. contra totam conclusionem.
Illud ꝓcedit natura: q̄ aliq̄d est
de ꝓcipijs naturalib⁹ rei: ⁊ q̄ in
sequēti est actu ⁊ intellectu: ⁊ ē in
ꝓmo mō dicēdi q̄ se q̄ ꝑdicat de
ipso: ꝑm doctrinā Aristo. in primo
posterio. Cui⁹ āt nā vel nāle ꝓnci
piū nihil sit: null⁹ vriq̄ intelligere
potuit. Uñ ꝓstat natura nihil non
pōt ꝓcedere creaturā. Et sic cū dr̄
creatura sit ex nihilo: q̄ ꝓpositio
ex notat ordinē duratiōis ei⁹, q̄ ē
nihil ad creaturā: ita q̄ nihil fuit
ꝓpriuū oi creature duratiōis

¶ Respōsiones ad ꝓfata ob-
iecta.

¶ Ad primū obiectū q̄ est Durā
di: rñdet q̄ conuenire aliq̄d alicui
pōt esse: aut i ꝓmo. aut, i scōo: aut
in tertio modo perfectatis. Ité di-
cit q̄ destruere nām pōt intelligi
dupl̄r. Aut quātū ad esse actualis
exīntie: ⁊ oia q̄ sunt nāe accidenta
lia. Aut quantū ad ea que nāe cō
ueniūt in primo ⁊ scōo mō dicēdi
per se. Si itaq̄ intelligat maior de
ly per se in tertio mō: ⁊ de nā quā
tū ad eē actuale exīntie, falsa ē. Ma-
dum cōsideret solū ⁊ solitarie nā
creata remotis oibus q̄ sibi cōue-
niūt ex causis extrinsecis: hoc mō
non esse ꝙ se sine ex se dicimus cō
uenire omni essentie create. At in
ꝓmo ⁊ scōo mō per severa est ꝓpo
sitio: sed in ꝓsentiarū vt dictū tm̄
ex se: ꝑm tertiuz modum perfectā
tis accipitur.

¶ Ad secūdum q̄ est Gregorij ne
gatur conditionalis assumpta si
intelligat de perfectate tertio mo
do: quomodo nos solum intelligi
mus. Quod autem adducitur de
diametro non est ad ꝓpositū: q:
incōmensurabilitas illa conuenit
diametro in scōo mō perfectatis.

¶ Ad tertium q̄ est Alberti rñde
tur. Duplicia eē ꝓncipia, rei i fieri
tm̄: vel in esse tm̄. Si itaq̄ maior
intelligat de ꝓncipijs rei in fieri
tm̄: falsa est: q̄m primatio est ꝓnci-
piū nāle in fieri: ⁊ tm̄ nō est in pri
mo mō ꝑfectatis rei facte cū nō sit
ens positiuū. Propterea dicimus
q̄ nihil est principiū omniū reruz
creatarū: quantuz ad fieri hns se
loco primatis que est principiuz
rerū nāliuz tā q̄ terminus a quo.
Cōcedit quoq̄ q̄ in illa ꝓpositio
ne creatura fit ex nihilo: eē ꝓrius
tiuum omnis esse nihil. ⁊ hoc ne-
cessario vt probatū est. Est quoq̄
primatiuū durationis omnis de
facto: sed non de necessitate. Q̄m
primuz principium ita ab eterno
potuit creaturas ꝓducere: sicut ⁊
in initio tēporis: ꝓpter ſui infiniti-
tatem intensiuā ⁊ extensiuā. Ad
cuius maiestatis ampliozē reue-
rentiam: tanta sint de mundi eter
nitate dicta.

¶ Finis Quarti ⁊ vltimi libri de
eternitate mundi in Auerroi-
stas: Fratris Isidori de Isola-
nis mediolanensis ordinis ꝑ-
dicatorū ac lectoris cōuentus
s. Apolinaris ꝑpie. In die
s. Jacobi apostoli. M.D. xiij.
in eodē cōuentu complet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De velocitate motuum.

¶ Preclara Dogmata de omnium motuum velocitate: ingenuo Epitomate digesta a fratre Isidoro de Isolanis Mediolanēse: ordinis predicatorū.

¶ Frater Jsidorus mediolañ. ordinis predicatorum: Studioso Lectori Salutem.

Um omnis disciplina naturalis circa motū versetur: quo ignorato: necesse quoq; est ignorare naturā. tertio physicorum textu primo ea propter tractatū sequentez in lucem venire fategimus. Cuius notitia totius tertii physicorum Arist. nec minus vltimi tractatus septimi eiusdem: sol est intelligētie. Adde qvbi de motu agitur ceca est omnis cōsideratio: his ignotis: que hic traduntur. Hoc etenim parvo volumine licet omnium motuum: perfectio: alto ingenio: perquiritur. Nos illud a preceptore quodam nostro Fratre Thoma mediolanense viro erudito variarūq; disciplinarum gnaro: accepimus quod per capita variaq; paragrapha distinximus: nonnulla quoq; addentes pro capescende discipline facilitate. Legito igitur: quisquis es: nec antea reprehēdito q̄ didiceris. Ubi arduū iter experiere iteruz atq; iterū vt lecta repetas roganerim: magnum profecto solatium ob cognitam tandem veritatem acceptarus. Vale: teq; haud ignobilis ingenij esse scito: si vsq; ad operis calcem: attenta meditatione intelligenti animo studens perseueraueris.

¶ Series omnium capitū totius operis.

¶ Prohemium.

1 Ca. primū. De descriptionibus generalibus proportionum.
2 De divisionibus et prescriptionibus specierum maioris inequalitatis.
3 De vario modo maioritatis proportionis apud Arithmeticū. et Geometram.
4 De proportionalitate.
5 De proportione permutatim.
6 De proportione diametri ad costam.
7 De opinionibus penes quid attendatur velocitas motus.
8 De improbatione prefatarū opinionum.
9 Penes quid attendat velocitas motus ſm veritatem.
10 Obiectiones contra predeterminata.
11 Rñsiones ad prefata obiecta.
12 De vndecim cōclusionib⁹ circa causam velocitatis motus.
13 Penes quid arrēdat velocitas motus tanq̄ penes effectū.
14 Penes q̄d attendat velocitas motus circularis tanq̄ penes effectum.
15 Penes q̄d attendat velocitas motus augmētationis.
16 Penes q̄d attendat velocitas motus alterationis.

¶ Finis.

Epitoma in p

portiones frātris Alberti de saxonia sacri ordi. predica.

¶ Prohemium.

QUoniā ppias rerū dfias ignozātes in tanta entium multitudie varietateq: pauciora longe antiqui nobis vocabula tradiderūt: eodē sepi⁹ plura cogimur termino nūcupare: plurimisq ideo distinctionibus: vti. Quas qui ignorat: crebram vtiq deceptionē prestoletur.

¶ De descriptionibus gnalibus proportionum. Capi. primuz.

¶ Prima descriptio.

DRoportio licet. ꝓma nois ipositione sola dicaℓ quātitatū habitudo: trāsumptione tm quelibz duoꝝ habitudo solet appellari: vt materie ad formam: potentie ad obiectuz et omnis cause ad effectum.

¶ Scōa. Cōiter quelibet dr duoꝝ in vnuoco habitudo: ꝙlis non est inter asceti leonisq fortitudinem.

¶ Tertia. Prope ꝙ ē duaꝝ quātitatū vni⁹ primi gnis habitudo.

¶ Quarta. Rōnalis dicit ꝙ iter cō mēsurabiles quātitates inuenit.

¶ Quinta. Irrationalis que inter incōmēsurabiles inuenitur.

¶ Sexta. Dicunt aūt quātitates ille cōmēsurabiles: qb⁹ vna est cōmunis mensura. vtrāq; p coertensionē vel replicationē reddēs precise vt omnes numeri.

¶ Septima. Incōmēsurabiles qbus nō ē: vt diameter q costa eiusdē qdrati. nihil em vtrūq; reddet.

¶ Rōnalis ab aliā semp pt nūero ptibili vel integro denotari. pt em medietas qdruple: cū sit duple.

¶ Irrōnalis ꝙ nunq; pōt: sz a proportione semp immediate denotaℓ: mediate tm a nūero denotante talē ꝓportionē: vt in posito exēplo q medietas duple dr. vt postea.

¶ Octaua rōnabiliū. q illa eqlitatis dr. q eqliū equātitatū hitudo.

¶ Nona. Ineqlitatis q iequaliū.

¶ Decima. Maioris ieqlitatis dr habitudo maioris quātitatis ad minorem vel excessus.

¶ Undecima. Minoris inequalitatis econuerso.

¶ Duodecima. Dria vero ē quātitas qua altera alteram excedit.

¶ Quo vero nonicie hec facilius intelligas. Arborem sequentem animaduertito.

¶ De diuisionibus ꝙdescriptionibus specierum maioris inequalitatis. Cap. scōm.

¶ Prima diuisio.

DRoportionum maioris inequalitatis tres sunt spēs simplices: Multiplex Supparticularis et Supparties. duoq; composite. Multiplex superparticularis: et multiplex superpartiens.

¶ Prima descriptio.

¶ Multiplex est duarum quantitatum habitudo: quarum maior aliquotiens precise minorem continet.

¶ Diuisio.

¶ Et si quidem precise bis spiritualissime dr dupla. Que minima est huius speciei potest autem in infinitum maiorari. Ideo nulla ē huiusmodi maxima.

¶ Scōa descriptio.

¶ Superparticularis duarum est quātitatū habitudo: quarū maior semel tantum minorem continet. sed et partem minoris aliquotam. Dicitur autem pars aliquota: que per replicationē suum precise reddit totum. Qualis pars est. 3. totius quod est. 9. Non aliquota: que semper plus vel min⁹. vt 3. ipsorum. 10.

¶ Diuisio.

¶ Si ergo maior quantitas semel tantū minorē continet q eius medietatē specialissime sexquialtera dicit que maxima est huius speciei. vt. 3. q. 2. si semel et tertiam partez dicit sexquitertia vt. 4. q. 3. Potest autem in infinitum minorari. ideo nulla est minima.

¶ Tertia descriptio.

¶ Superpartiens est duarū quātitatum habitudo: quarum maior semel tm minorē ptinet. sz q ptem minoris nō aliquotā ꝓpositā tm ex aliquotis.

¶ Diuisio.

¶ Et si quidez ex duabus speciebus superbipartiens dicitur. vt. 5. 3. si ex tribus supertripartiēs. vt. 7. 4. et sic consequenter.

¶ Rursus si tales non aliquotam componentes sint tertie minoris quantitatis ſm eas specialissime nominatur. Puta si sint due quarum quelibet est tertia minoris dicitur superbipartiens tertias vt. 5. 3. si sint tres et quelibet est quarta minoris dicitur specialissime supertripartiens quartas vt 7. 4. et sic vltra.

¶ Huius speciei licet nulla maxima sit aut minima: quelibet tamē multiplex est qualibet huius et precedentis speciei maior: sicut si duorum cubitorum vnum alteri ſm partes proportionales addatur: licet ancto in infinitum possit sic addi: semper tamen bicubito minus remanebit.

¶ Quanto autem maior quantitas maiorem partem continet minoris preter ipsum minus: tanto est proportio maior: non autem quanto plures ſvel maiores: vt maior est. 5. 3. q. 10. 7. et huius q 100. 85.

¶ Quarta descriptio.

¶ Multiplex superparticularis ē duarum quantitatum habitudo quarum maior pluries minorem continet: sed et partem eius aliquotam.

¶ Diuisio.

¶ Et si quidem bis et medietatez dicitur. Dupla sexquialtera. Et sic ſm denominationē multiplicis ex vicibus cōtinendi. Et superparticularis ex quota parte. Huiꝰ nulla est maxima aut minima ꝓpter componentes.

¶ Quinta descriptio.

¶ Multiplex supparties est duarum quātitatum habitudo: quarū maior pluries minorez cōtinet sed q partem eius non aliquotaz: que ex vicibus cōtinendi ſm multiplicis species nominatur: ſm partez vero intra superparticularis species. Cuius nulla maxima est aut

minima ꝓpter ꝓponentes aut ſo
tam ſuperpartientem.
¶Sufficientia'
¶Omnis ergo quantitas maior
minori cõparata in ꝓportione ra-
tiõali. Aut pluries eam continet
aut ſemel ⁊ partem. Si primũ aut
pluries ꝑciſe: ⁊ ſic eſt ꝓma ſpẽs.
Aut cum hoc ⁊ partem vel eſt al
quota ⁊ ſic eſt ſecunda. vel non: et
ſic eſt tertia. Ye ergo ſunt ſatis.
¶Totidem ſunt ſpecies minoris
inequalitatis eorũdẽq; nominuz
ſi cuilibet ſub ꝓponatur vt ſub-
dupla. ⁊c.

Arbor ſpecierum ꝓpor tionis maioris inequalitatis.

¶De vario modo maioritatis ꝓportionis apud Arithmeticuz ⁊ Geometram. Cap̃.3.

Proportio vero apud Arithmeticũ tanto maior eſt quãtovna quãtitas alterã magis excedit: vt maior eſt inter 9.7. q̃ inter. 2.1. Unde equales ſunt vbi equales exceſſus.

¶Apud Geometram vero tanto eſt maior quanto maior quantitas pluries minorem vel maiorem eius partem continet vt maior eſt que eſt inter. 3.1. q̃ que iter 10.5. ⁊ maior que inter. 3.2. q̃ que inter. 7.5.

¶De proportionalitate. Cap̃.4.

¶Prima deſcriptio.

Proportionalitas eſt ꝓportionum ſimilium habitudo.

¶Secunda. Arithmetica. ergo habitudo eſt ſimilium vel equalium arithmetice.

¶Tertia. Cõtinua dicit. Si quãtitas q̃ eſt in vna cõparatarũ ꝓportionũ minor i ſequẽti ſit ꝓportione maior: vt 8 6 6 4 4 2.

¶Quarta. Diſcõtinua vero ſi nihil tale ſit. vt 8 6 7 5 3 1.

¶Quita. Geometrica eſt ſimiliuz geometrice ꝓportionũ habitudo.

¶Serta. Cõtinua q̃dẽ eodem mõ vt 8 4 4 2 2 1

¶Septia. Diſcõtinua vt 8 4 2 1. ¶Duas ergo ſaltez proportiones ideoq; tres ſaltem quatitas proportionalitas requirit. Que dicũ tur quãtitates proportionabiles Arithmetice vel Geometrice vt ſupra.

¶De ꝓportiõe ꝑmutatiz. Ca.5.

Proportiones arithmetice permutatim dicuntur quatuor q̃ titates: ex quib⁹ ſunt due proportiones inter quas eſt proportionalitas arithmetica diſcõtinua vt 8 6 4 2.

¶Dicunt aũt ꝑmutatim: q; ſicut ſe hz maior quãtitas vnius ꝓportionis ad maiorẽ alterius ita minor ad minorẽ quo ad excuſſum.

¶Simit̃ Geometrice dicunt: inter q̃s eſt ꝓportionalitas Geometrica diſcõtinua, vt 6 3 2 1

¶Hoc eſt ⁊ argumẽtũ qõ a ꝑmutata ꝓportiõe vtr; qõ in ſolis quãtitatibus vtr tz tã a quãtitatib⁹ maioribꝫ ad minores q̃ ecõtra arguẽ do. Aliꝫ nõ tenet. Primo poſterio. lec. 12. fm. b. Thomam. Argumẽtũ a ꝑmutata ꝓportione: tenz vtr i ſolis quãtitatib⁹

¶De ꝓportiõe diametri ad coſtam. Ca.6.

Ed tz diametri ad coſtã: eã oſtẽdam⁹ ꝓportionez que medietas duple dicit. Supponentes.

¶Primum suppositum.

¶Primo. Quod proportio extremorum componitur ex proportione vel proportionibus mediorum. 5. Euclidis: vt proportio. 8. ad. 1. Ex his que. 5. ad. 4. 4. ad. 2. 2. ad. 1.

¶Secundū suppositum.

¶Si aliqua proportio ex duabꝰ equalibus componitur: est vtrīq; dupla ꝛ vtraq; componentiuꝫ est illius medietas: si ex tribus: tripla ꝛc.

¶Tertium suppositum.

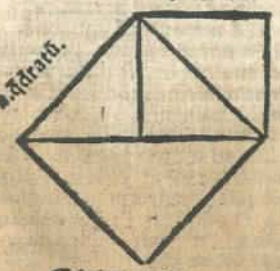
¶Omnes ꝛ sole ꝓportiones sunt equales: quarum eadem pōt esse denominatio.

¶Quartum suppositum.

¶Omnium superficierum similiuꝫ rectis lineis clausarum: qualis est lateris vnius ad simile alterius: talis est superficierum inuicem duplicata ꝓportione. est. 19. sexti Euclidis.

¶Quintum suppositum.

¶Si duorum quadratorum diameter minoris sit costa maioris: maioris quadrati ad minus est dupla proportio: ex primi penultima.

¶Prima ratio.

¶Tunc sic arguit. a. quadratum est duplum ad. b. ex quinta suppositione. ergo coste. a. ad costam. b. est medietas duple: ex quarta suppositione: sed idem est costa. a. ꝛ diameter. b. ergo diametri ad costam est medietas duple.

¶Sextum suppositum.

¶Si quadrati ad quadratum sit proportio dupla: eadem est diametri maioris ad costaꝫ minoris. Si enim ex. a. fiant quattuor quadrata. a. ad quamlibet illoꝝ est quadrupla. ergo diametri. a. ad diametrum cuiuslibet dupla ex quarta: sed diameter cuiuslibet eoꝝ quadratoꝝ est costa. b. quadrati. ergo suppositum sextum verū.

¶Secunda ratio.

¶Tunc sic. Proportio diametri. a. ad costam. b. componitur ex ea que diametri. a. ad diametrum. b. ꝛ ea que diametri. b. ad costam. b. ex prima suppositione. Que ꝓportiones sunt equales ex tertia: sed diametri. a. ad costā. b. est dupla proportio ex sexta ꝛ patet sensui. ergo quelibet componentiuꝫ est medietas duple ex secunda.

¶Corrolarium.

¶Ex dictis patet ꝙ octupla non est dupla ad quadruplam. Non enim ex quadruplis duabus constat. Licet etiam. 2. ad. 1. sit medietas quadruple indeq; bis duoꝝ ad. 1. quadrupla: non tamen similiter sicut diametri ad costam est medietas duple: ita diametri bis ad costam est dupla. Non enim proportionem volenti duplare: alteram sufficit duplare quantitatem aut in se ducere. Est enim. 4. ad. 1. quadrupla: non tamen bis. 4. advnum est quadruple dupla. est etiam. 4. ad. 2. dupla: nec tamen quater quattuor ad. 2. duple dupla. Oportet autem maiorem quantitatem per numerum datā proportionem denominantē multiplicare. Unde cū. 8. ad. 2. sit quadrupla: quater. 8. ad. 2. est quadrupla dupla scilicet sextadecica. Contingebat autem in solo binario idē esse ipsuꝫ duplare in se ducere ꝛ per numerum denominantem duplā multiplicare. Studiosis tamen sint hec satis.

¶De opinionibꝰ penes quiditatē datur velocitas motus. Ca. 7.

Calculator in principio distinguit de ītēsiōe: et tu bñ conside ra ꝙ velocitas ē ītēsio pōmōvi de ēt in tuis. q. de intē. ꝛre.

Velocitas est pfectio motus sicut intensio alteratiue qualitatis et magnitudo quantitatis. Que quidē penes quid attendatur aliter diuersi tradiderunt.

¶Prima opinio.

¶Quidam enim ꝙ eadem cū resistentia penes potentiarum inuicem. Respectu vero eiusdem potētie penes proportionem resistentiarum inuicem. Hos mouit phs. 4. phy. cap. de vacuo. vbi proportionem velocitatum arguit ex ꝓportione mediorum respectu eiusdem mobilis. Item primo celi. ca. de infinito. Ab eodē plus: minus patiuntur: que proportionaliter diuisa sunt. Item. 7. phys. Si potentia mouet aliquid in certo tēpore ad certum spacium: medietatem mouet ad duplum in eodem tempore vel ad idem in medietate temporis. Item ibi. Si potentia mouet aliquid in eodem tempore ad certum spaciū: dupla potentia idem in eodem tēpore mouet ad duplum. Similia. 8. phys. 1. celi ꝛ alibi sepius dicit.

¶Secunda opinio.

¶Alij dicunt ꝙ sequitur proportionem excessiuū potentiarum supra resistentias inter se: vt. 6. in duplo velocius mouent. 2. ℔. 4. qr excessus. 4. supra. 2. est i duplo maior ℔. 4. ꝛc. Hos mouit philosophus. primo celi. cap. de infinito. Proportionabiliter oportet ℔ excellentias moueri. Item Commen. 4. phys. Omnis motus est ℔m excessum potentie supra resistentiam. et. 7. phy. Veritas cuiꝰ propria est ℔m excessum potentie motoris supra potētiam moti. Et alibi sepe similia dicit.

¶Tertia opinio.

¶Alij dicunt ꝙ sequit proportionem excessus potentie ad resistentiam vt. 10. in duplo velocius mouet. 2. ℔. 6. ipsa. 2. qr proportio excessus. 10. supra. 2. ad. 2. est in duplo maior qr quadrupla. 6. vero supra. 2. excessus ad. 2. dupla. Hos mouit Cōmen. 7. phy. qui expresse hoc dicit.

¶Quarta opinio.

¶Alij dicunt: ꝙ sequitur quoddā dominium ꝛ naturalem habitudinem potentie ad resistentiam: inter que tamen nulla est proportio aut excessus. Hos mouit Cōmen. 8. phys. qui proportionem ꝛ magnitudinem in solis dicit esse quantitatibus. Potentias autem dicunt non esse quantitates.

¶De improbatione prefatarum opinionum. Ca. 8.

Primo ergo harum ostēdamus falsitatē prioribus suppositionibus addentes. 7.

¶Septimum suppositum.

¶A proportione equalitatis vel minoris inequalitatis nō est motus. 7. phys. Aliter quilibet qui a proportione maioris inequalitatis est infinite velox: vt infra.

¶Contra primā opinionē.

¶Sit prima cōclusio. Proportio velocitatum non sequitur proportionem potentiarum inter se. Aliter si. 2. mouentur a. 4. ꝛ a. 2. mouebuntur. Omne enim quod monetur ab aliquo: in duplo tardiꝰ moueri potest ab eodem. 6. phys. ergo a potentia in duplo minori per positionem. Ex hoc patet. ꝙ nō datur maximum quod moueri potest ab alio. Prima ratio.

¶Itē si. 4. mouent a. 6. mouebū tur a. 3. propter veritas rationez. Utrūq; contradicit huic suppositioni septime. Secūda ratio.

¶Cōclusio secūda. Nec attendit pene proportionē resistētiarū inter se. Aliter si. 4. monet. 2. mouebūt et. 4. ꝛ si mouent. 3. mouebunt et

Universitäts Bibliothek

eisdem rationibus. Prima ergo posito falsa: ꝛ insufficiés. Uariata enim simul potentia et resistentia: nihil dicit.

¶Ad rationes.

¶Que aũt inducunt auctoritates: volũt ꝙ sequit̃ proportionẽ potẽtiarũ ad resistentiã vel resistentiarũ ad potentiã: non inter se.

¶Cõtra secundam opinionẽ.

¶Est tertia cõclusio. Nõ qualis ẽ ꝓportio excessuũ potẽtiarũ supra resistentias inter se: talis est velocitatũ. Aliter si. 8. mouent. 2. 4. in duplo tardius mouebunt. 1. qz inter excessus est dupla proportio. 7. autem physico. dicit. Sicut totũ totũ: ita medietas ꝛc.

Prima ratio.

¶Que etiam potentie. 8. in duplo tardius mouebunt duas resistentias. 4. diuisim ꝯ iuncte iuxtas contra philosophum ibi.

Scda ratio.

¶Nihil etiam ea velocitate mouebitur a. 4. qua. 5. a. 10. nihil em̃ equaliter a. 4. potest excedi: et sic in infinitum velocius. 10. mouebunt. 5.

Tertia ratio.

¶Sed ad sensum mille cum difficultate aliquid faciẽtes ab vno parum iuuãtur: vbi vnus ab vno satis: excessus tamen est equalis cũ ꝛ prius quia velocitates equales prius.

Quarta rõ.

¶Ad rationes.

¶Inducte auctoritates per excessum intelligunt proportiones.

¶Cõtra tertiã opinionẽ.

¶Sit quarta conclusio. Nõ qualis est proportio excessus ad resistentiam: talis est velocitas: nec qualis est proportio proportionũ excessuum ad resistentiam: talis est velocitatum. Aliter enim. 4. non monerent. 2. qz excessus ad resistentiam: nulla est ꝓportio maioris inequalitatis.

Scda ratio.

¶Item motor per totam potentiam primo monet: non per excessum solum.

Tertia ratio.

¶Falsę quoq; regule fient phi. 7. phy. Si potẽtia monet aliquid in duplo velocius medietatẽ mouet vel dupla potẽtia idẽ. Nũq; n. ꝓportio ꝓportionum excessuum ad resistentias est precise dupla.

¶Ad rationes.

¶Accipit aũt Cõmẽ. per proportionem excessus: proportionẽ potentie. Ideo enim potentia excessus dicitur qz ad motũ oportet potentiam excedere resistentiam.

¶Contra quartam opinionẽ.

¶Quarta motũ tollit. Si. n. potẽtie ad resistẽtiã nulla est ꝓportio maioris inequalitatis: aut ergo equalitatis: aut minoris: aut infinita: aut nõ ꝓportio. Si duo ꝑma nõ est motꝰ nec mutatio: si tertiũ mutatio vt. 4. physi. si quartum.

¶Ad rationes.

¶Cõmẽtator aũt voluit ꝙ ꝓportio ꝓprie iter solas est quãtitates cõiter ãt i alijs ẽ. Sz ꝛ potẽtie ẽtitates virtuales sunt nõ dimẽsiue.

¶Penes quid attẽdat velocitas motus: fm veritatem. Cap. 9.

Dicto determinatiõe veritatis. Aliquid sequitur velocitas vt causam. Aliqñ vt effectũ de quo post.

¶Cuiuslibet motꝰ nõ mere voluntarij velocitas seq̃tur proportionẽ potẽtie ad resistẽtiã tãq; causaz vt Cõmẽ. 4. physi. ꝛ. 7. dicit ꝛ phs: vt patet ex primis cõtra secundam ꝛ pluries. text. 17.

¶Proportio ergo velocitatũ est sicut proportio proportionũ potẽtiarum ad resistentias.

¶Licet ergo velocitas motꝰ animalis sit hmõi: vbi est resistẽtia ꝛ diuersitas potẽtie ex diuersitate applicabilis: nõ tñ motꝰ celꝝ: vbi nulla est resistẽtia ꝛ motor applicat omnẽ potẽtiã. Aliter. n. posset in instãs infinities voluere ꝛ ꝑ tps mutare: qđ implicat. Aut cogeret quiescere a nullo fatigatus ꝛc. Proportio velocitatis motus animalis.

¶Licet etiã possit ꝓducere lapidẽ ad certã distãtiã: nõ tñ medietatẽ ad maiorẽ. Contingit enim ex mala applicatione que potentiã minuit: plus ꝓportionabiliter potẽtiam minorari.

Attẽdere tenẽtia ex ꝑ stentia ꝛ resistentie.

¶Accipiẽda ergo sunt cũ potentia quecũq; iuuant: ecõtra cũ resistentia sicut figura: distantia: mete potẽtie ꝛ resistentie. ¶Obiectiones cõtra predeterminata. Ca. 10.

Hoc est primus suppositũ cap.

Sed primo contra septimũ suppositũ est reactio. Aliqne ẽ velocitates proportionẽ habent: nec tamẽ ꝓportiones potentiarũ ad resistentias. Proportio eñ maioris ꝛ minoris inequalitatis comparabiles non sunt: ergo septimum suppositum falsum.

¶Scõo contra primã cõclonẽ. Potentie. 9. 7. 8. eadẽ velocitate monẽt. 1. Moneãt eñ. 2. 1. in hora ad bipedale. 3. ad tripedale monebũt In serqualtero. n. Talis ergo. 9. ad. b. pedalia: cũ nonupla sit triple dupla: sed ꝛ. 8. ad. b. pedalia cũ octupla sit tripla duple.

¶Tertio. Magnes ergo velocius trahet ferrũ paruũ. Maiorẽ. n. hz ꝓportionẽ super illud. Descendet ergo paruũ cũ magnete: vbi magnũ remanebit post. Si magnes velociꝰ cadit ꝯ per se caderet ferrum. Falsum est aũt tã paruũ velocius cadere ꝯ magnũ separari a magnete si põt trahi.

¶Quarto. eadẽ est ꝓportio. a. ad b. motũ vniformẽ ꝛ ad mouẽtẽ: ꝙ eq̃ cito trãsibit. b. sicut medietatẽ.

¶Quinto. potentia ꝛ resistentia nõ sunt eiusdez generis: ergo nec proportionabilia.

¶Sexto. ergo debilius: velocius aget in fortius ꝯ ecõtra. Sit enim a. calidũ. b. approximatum. b. calido, 5. a. aget velocitate que. a. dupla qz caliditatis cuius est ad frigiditatem. b. talis est. b. vero ea q̃. a. dupla serqualtera qz caliditatis cuius ad frigiditatem. a. est talis. a. tamen est fortius in calefaciendo: qz maioris potentie.

¶Responsiones ad prefata obiecta. Cap. 11.

An det reactio vi6 Cal. cõtract. 7. ſũma vie ãge lice ẽ ꝙ

¶Ad primum. In reactione agens per formã subiecti agit patitur autem per materiam cum resistentia qualitatis. Utriusq; ergo agentis fortius est quod agit vel aliquid innat agere quod non resistere.

¶Ad secũdum. si. 2. mouent. 1. ad bipedale. 3. plus mouent ꝯ tripedale. Licet enim tripla per serqualteram maior est dupla: non tamen in serqualtero maior: qz nõ cõtinet eã ꝛ medietatem eius precise. Est enim serqualtera maior quia non continet eam ꝛ medietatem eius precise. Est. n. serqualtera plꝰ ꝯ medietas duple: sicut octupla maior est quadrupla per duplam non in duplo maior.

¶Ad tertiam. licet paruum ferrũ velocius moueꝛ ad magnetem: equaliter tamen manent iuncta: ideo ab ea proportione cum magnete vtrũq; mouetur non ex propria potentia que de vtroq; dicitur qualis motus est.

¶Scias aniẽ ꝙ eque facile est magnetem cum ferro qui potest trahi ꝛ sine eleuare. Et cum eo ꝛ sine equaliter in libra ponderabit.

¶Ad quartã. pbat ꝙ eadem velocitate: nõ ꝙ eque cito. Eiusdẽ eñ sunt resistentie. b. ꝛ medietas eiꝰ qualitatiue non quãtitatiue. Sũt enim aliqua eiusdem resistentie quantitatiue vel qualitatiue: vel vtroq; modo: qualitatiue intrinsece vel extrinsece: vel vtroq; modo. Et hoc sufficit ad causandam eandem velocitatem: quantitatiua vero nihil facit ad velocitatem sed ad tempus.

¶Ad quintũ. resistentia est potentia vel est proportio cõiter dicta.

¶Ad sextũ. b. non agit in a. calefaciendo sed infrigidãdo. Neq; eñ in eis sunt gradꝰ caliditatis ꝛ frigiditatis separati. Si ergo calidũ b. nõ aget in sitẽ calefaciẽdo: a fortiori nec minus calidum ꝯ b.

¶ De vndecim cōclonibus circa cām velocitatis mot⁹. Ca.12.

Ubiunguntᵉ ergo pclusiones quedaz. supponēdo octauo.

¶ Octanū suppm.

¶ Si aliqua propor tio ex pluribᵘ ineqli bus cōponitur sup maiorē: mino rem hz ꝓportionē ꝛ ecōtra. Si au tem ex duabᵘ est plus ꝫ dupla mi noris ꝛ minus ꝫ dupla maioris.

8 4 1

Cōclo. Nam omnis po tentia in duplo velocius mouet medietatem resi stentie ꝫ totam: sed bene cuius est ad resistentiam est ꝓportio dupla. patet primum. Nam. 8. nō in duplo velocius mouent. 1. ꝫ. 2. quia octupla non est dupla qua druple. Secundū: tunc enim sem per potentie ad medietatem resi stentie est in duplo maior ꝓportio.

¶ Secunda. Non omnis resisten tia in duplo velocius monetur. a. dupla potentia: sed bene cuiᵘ ad potentiā est subdupla ꝓportio: patet vt precedens.

¶ Tertia. Si. a. mouet. b. semper medietas. a. mouebit medietatez b. eandem velocitatem: quecunq; ꝓportio fuerit. a. ad. b. est enim eadem.

¶ Quarta. Si potentie ad resistē tiam fuerit ꝓportio maior ꝫ dupla: potentia mouebit medietatē resistentie minus ꝫ in duplo ve locius sequitur ex prima.

¶ Quinta. Si potētie ad resisten tiā fuerit maior ꝫ dupla: potentia mouet medietatem resistentie plus ꝫ in duplo velocius sequi tur ex prima. Ut si. 8. mouent. b. pluſꝫ in duplo velocius mone bunt. 3. 8. enim ad. 3. est pluſꝫ du pla ꝓportio ad proportionem. 8. ad. 6. Oppositum vero ad eam que. 6. 3.

¶ Sexta. Si potentie ad resisten tiā fuerit maior ꝫ dupla. Dupla potentia mouet eandē resistentiā minus ꝫ in duplo velociᵗ. Scōa em ꝓportio non est dupla prime. ptz ex secunda cōclusione.

¶ Septima. Si potentie ad resi stentiam fuerit minor ꝫ dupla. Dupla potentia in duplo velociᵗ illam resistentiam monet. Scōa em ꝓportio est plus ꝫ dupla prime. ptz ex. 2. cōclone.

¶ Octaua. Si potētie diuise eque velociter mouent resistentias di uisas iōiūcte equevelociter mo nent coniunctas: si potentie sint eiusdem rationis ꝛ resistentie sīr Si. n. grauitas mouet. a. ꝛ leuitas b. eadem velocitate non opz q̄ag gregatum ex illa grauitate ꝛ leui tate moueat. a. b. sītr.

¶ Nona. Si. a. mouet. b. ꝛ. c. mo net. d. in certa ꝓportione tardiᵘ aggregatum ex a. c. mouet aggre gatum ex. b. d. aliqua velocitate media inter eas que prouenieḃat a diuisis: vt si. a. erat. 8. b. 4. c. 7. d. 6. Nam proportio. 15. ad. 10. est media inter proportiones. 8. ad 4. ꝛ. 7. ad. 6.

¶ Decima. Proportione equalita tis nulla est maior vel minor. Nō em aliqua est equalitatis: vt ex pma suppositione nec inequalita tis: nisi impropꝛie loquendo dica tur q̄ in infinitum Qualr abusiue dr. Omne quātum in infinitum maius non quanto. Si enim certa ꝓportione signet illa: ꝛ cū qua uis ꝓportione medietatis data si gnabilis sit alia medietatis in du plo maior ꝛ minor: cū inter quecū q̄ extrema signabile sit mediū: q̄ in eadē ꝓportiōe se hz ad minus sicut maiᵘ ad ipm: ꝫ dabit aliqua inequalitatis equalis ꝓportioni equalitatis extra primā suppōnē.

¶ Undecia. Nulla ēt maioris ine qualitatis ē maior aut minor aliq̄ minoris inequalitatis. Tunc. n. aliq̄ esset equalis: deducit vt ꝓcedens. inconueniens precedens.

¶ Penes q̄d attendaᵗ velocitas motᵘ: tāꝫ penes effectū. C.13.

Penes quid attendatur velocitas motus tanꝫ penes effectū: dicamus iam. Sit. ergo.

¶ Prima pcō. Velocitas localis recti nō sequitur spaciū corporale per trāsitus in tanto tempore: tunc enim totū in duplo velocius moueret mediate: cuius in duplo maius spaciū transeat corporale. cōsequens falsum.

¶ Scōa. Eadem rōne nec sequit spacium superficiale.

¶ Tertia. Non etiā sequit spaciū lineale totale inter terminos motus medianꝫ: tunc. n. duo baculi quorum alter in duplo longior ab eodem ad oppositum parietem eo dem tempore ducti equevelociter moverentur: quia equalia spa cia linealia intercepta descripsis sent.

¶ Quarta. Non etiam attenditur penes spacium descriptum a pun cto velocissimo moto: tunc. n. duo bus hominibus idem spacium eo dem tempore facientibus: sed al tero in fine vltra hoc spacium ex tēdente manum ille fuisset velo cius motus.

Item sint. a. b. duo corpora equa lia: que eodem tempore pedale de scribant: et punctus medius. a. dum monetur/accedat ad primū. patet q̄ ille punctus velocius mo netur ꝫ aliquis in. b. tamen eque velociter monentur. a. b.

.a. .b.

pmᵘ [I] vltimᵘ. [ ]

¶ Quinta. Attendit ꝫ penes spa ciū lineale verū vel imaginarium descriptū a punto medio mobilis vel equalētis in tāto vel tāto tpe. Dr vel equalētis: q: si mobile cōdensat aliquo mō nō manet idem punctᵘ nisi equalenter. Aliqua tñ duo mobilia equelociter discēdūt: q̄ nō equevelociter monent. Ut si. a. b. equalr ab eodē punto distāt: ad quem eodē tpe quentant a lineā rectā. b. per curuā. b. eniz velocius mouetur maiorem lineam: eodem tempore describens.

¶ Sexta. Attenditur ergo veloci tas descensus penes spacium li neale mensurans distantiam punc ti medij mobilis de termino de scriptum ab ipso puncto medio vl equivalenti in tanto vel tanto tē pore. patet ex dictis. Distantia em recta linea mēsuratur. Aliquid. n. per tantum a termino distat per quantum punctus eius medi⁹ vel proportionatus ei.

¶ Penes quid attendatur veloci tas motus circularis tanꝫ pe nes effectum. Cap. 14.

Ro motu circulari sit hec

¶ Prima conclusio. Velocitas motᵘ circularis tanꝫ penes effectū nō attendit penes spacium corporale nec pe nes superficiale pertransitum in tanto tempore pater sicut due pri me de motu recto.

¶ Secunda. Non attenditur etiā penes lineale descriptum a punc to medio inter concauum semi diametri. Non enim penes spaciū descriptum ab eo quod non est in ipso: sed contingit talem punctū non esse in mobili.

¶ Tertia. Nō etiā penes lineale descriptum a puncto medio inter concauum et cōuexū mobilis. Si enim superficies concava per cōdensationē cōuexe accederet: con uexa non mota aut eadē concava versus centrum per rarefactionē moueretur: cōuexa manente opz mobile velocius vel tardius mo ueri propter dictū punctū maius vel minus spaciū linee describere ex maiori recessu vel accessu ad cē trum: quod non est verum.

¶ Quarta. Attendit ꝫ penes spa ciū lineale verū vel imaginarium descriptū a velocissime moto ipsiᵘ mobilis in tāto vel tāto tpe: ita. n. velociter monet sicut aliquis pars

Universidad de Sevilla Biblioteca

ctus. Hec attenditur penes descri
ptum a puncto tardissime moto:
quia nullus est talis cum non sit
signare punctum propinquissi
mum polo. Dicitur autem vel ima
ginarium pp vltimam spheram si
monetur. Non enim describitur
spacium verum.

¶ Correlarium. Aliqua ergo pars
velocius: alia tardius eiusdez mo
bilis monetur: vt caput pedibus
et superficies centralibus. Intel
ligatur autem de perfectione cir
cularis: non enim addito rote ali
quo velocitatur motus eius: quia
aliqa puncta velocius moneatur q̄
prius sez si addatur aliquid.

¶ Obiectio et solutio.

¶ Sz si duo motores ab eadem p
portione monēt singulas spheras
quarum altera est maior: in eo
dem tempore volverent equalem
lineam describentes. Unde minor
sphera complet revolutionem an
te aliam.

¶ Aliter sphera maior ab eadem
pportione velocius moueretur: q̄
maiorem lineam faceret.

¶ Attenditur penes aliud velo
citas circuitionis .i. penes angu
lum descriptum circa axem vel cen
trum quod circuitur in ordine ad
tempus: ita q̄ mobilia eque pro
portionabiles partes siue essen
tiales siue non in eodez tēpore cir
cuītes equelociter circucūt. Tal
aūt velocitas nō est cōpabil' veloci
tati motus recti: nec velocitati mo
tus circularis: sicut nec āgulus et li
nea. Sphera ℑ sol' et mercury eque
lociter circueūr: nō tn eqūelociter
mouent. Si eodē tpe motus cōplēt.

¶ Penes qd attendatur velocitas
motus augmētatiōis. Ca. 15.

Ro motu augmētationis sit hec
prima conclusio. Velocitas augmen
tationis non attenditur penes quanti
tatem acquisitā absolute in tanto
vel tāto tēpore. Si. n. plantula er
magna arbor eodem tempore erī
guum aliquid equaliter suscipiāt
nutrimenti sensibiliter plantula:
non autem magna arbor: ange
tur sensibiliter. Si. n. equeveloci
ter augetur: augetur hmōi: nihil
vniformiter quo ad ptes augetur.
Plus em̄ toti semp aucto q̄ cuius
uis parti semper acquiretur.

¶ Scōa. Non etiā penes ꝓportio
nez quantitatis acquisite ad per
sistentem aliter duarū augmētatio
num: nulla ē velocior aut tardior:
nec equaliter velox. Sit enim. a.
pedale in hora factum per augmē
tationem bipedale. b. pedale in ho
ra factum tripedale. Acquisiti ad
preexistens in. a. ē proportio equa
litatis in. b. vero inequalitatis.
Equalitatis vero et inequalitatis
proportiones quomodolibet ꝓpa
rari supra ca. 12. in cōclionib' vlti
mis fuit inconuenies: nō g̃ augmen
tationes ille comparantur.

¶ Tertia. Attēdit g̃ penes ꝓpor
tionem eius quod in fine augmen
ti est ad preexistens in ordine ad
tempus. Ut si a. b. pedalia in hora
acquirant. a. pedale. b. bipedale.
b. in ea proportione velocius au
getur in qua tripla est maior q̄ du
pla. b. enim in fine est triplū ad se
ipsum. a. vero duplum.

¶ Correlarium. Quare qō vnifor
miter rarefacit dicitur enim al
quo mō augeri difformiter: opor
tet localiter moueri et motum in
tendere: sicut enim quantitas est
maior: et maiorem oportet in equa
li tempore acquirere: vt eadem
seruetur proportio: ius semper
ad plus vel augmentatio iam tar
dio: est.

¶ Penes quid attendatur veloci
tas motus alterationis.
Cap. 16. et vltimum.

Ro motu alteratio
nis. Primo sciēdum
q̄ in alteratione du
plex pōt accipi suc
cessio sm̄ extēsionē
vel sm̄ ptes altera

Ventifi
ber: ad
nutrimentum
nersum
què au
gmt
Calcu
lator
ibidē.

Dicit
Calcu
lator q̄
hec posi
tio, posi
tigi sic,
ra factum tripedale. Acquisiti ad ve. aug.
preexistens in. a. ē proportio equa at. pe
litatis in. b. vero inequalitatis. nes re.
Equalitatis vero et inequalitatis a termi
proportiones quomodolibet ꝓpa no a q̄ i
rari supra ca. 12. in cōclionib' vlti cipit
mis fuit inconuenies: nō g̃ augmen res ma
tationes ille comparantur. iorari

versus
termi
nus ad
quē su
pra ca. et
est idez
q̄ se
quens
vel sua
positio.

duplex
succes
sio alte
ratiōis
extēsi
ua et in
tēsiua.

bilis: cuius primovna para dein
de alia alteratur et sm̄ intensionē
idest sm̄ latitudinē introductam
que primo sub imperfectiōe gra
du introducit: vt quod primo re
misse calefit deinde intēsius: q̄ di
cit successio in tpe. Sit ergo hec

¶ Prima cōclo. Intēsio proprius
cōuenit alterationi q̄ extensio.

Pēst enim de rōne alterationis
successio sed non extensionis cum
cōtingat aliqd simul sm̄ oēm par
tē alterari: vt ptz de sensu et sensa
to. Omnino aūt nihil sitr se hz in
alteratione et latione etc. Itē ptin
git aliquid alterari qō nō hz par
tes. Ubi tn̄ est successio intētiōis.

¶ Secūda. Velocitas alterationis
nō attēdit penes q̄litatē acquisitā
in ordine ad quātitatē subiecti in
tanto vel tanto tempore.

Tūc. n. alterationes duoꝝ intel
lectuū nō cōpararentur in velociꝛ
tate: nec equus et canis eodē tem
pore ab eodē gradu ad summum
albedinis alterati equeveloci ter
essent alterati licet vniformiter:
quod nullus dicit.

¶ Tertia. Non etiā penes ꝓpor
tionē qualitatis acquisite ad pre
existentē: nec penes proportionē
qualitatis q̄ m̄ fine est ad preexi
stētē in tanto etc. Tūc. n. nō posset
aliqua velocitate a nō gradu alte
rari: et si caliditati vt. 1. acquiratur
caliditas vt. 2. in hora. Caliditati
vero vt. 4. acquirat. ē. in hora: ille
alterationes fuissent equeveloces:

Nō est
eadē ꝓ
portio
geome
trica ac
cessus
ad sum
mū et re
cessus a
nō gra
du.

¶ Nota q̄ vnūquodq̄ per quātū
ad summū accedit per tantū rece
dit a nō gradu. licet nō in ea ꝓpor
tione geometrica plus accedat in
qua recedit: ideo ibi nō fuit diffe
rentia dicere per alterā per plus ac
cedit ad summū: vel dicere recedi
tur a non gradu.

¶ Quarta. Attēditur ergo penes
qualitatē acquisitā in tāto vel tā
to tempore absolute: vt si. a. b. sine
equalia in quātitate sine nō: siue
eque intensa sine non: eodē tēpo
re equalē latitudinem qualitatis
acquirant vniformiter: equeveloci
ter intendetur: puta si. a. calidū
vt. 5. fiat vt. 6. et. b. calidum vt. 7.
fiat vt. 8. eodem tpe. Et aliaꝝ de
ductione satis per divisionem se
quentē deducit illa. Hec satis.

¶ Explicinunt ꝓpositiones fratris
Alberti de Saxonia ordinis pre
catorum breviate. Qui a Thoma
berduardi excipiens a nobis est
breviatus: nihil minus: sed aliqd
amplius dicentes.

¶ Scito q̄ hunc Thomam vocat
Raymundus Suiseth; calculator
in tractatu primo de intensione et
remissione: Venerabilē magistrū
Thomā de Berduerdino: cuius
dicta venerat et recipit.

Disputationes.

¶ Disputata Catholica per fratrem Jsidorũ de Jsolanis Mediolanensem: ordinis predicatorum: Cenobij diui Apollinaris Papie Lectorem.

Primum. De igne inferni.
Secundum. De igne purgatorio.
Tertium. De merito animaruz purgatorij: et cognitione proprie beatitudinis future.
Quartum. De dispositione Dãtis et recipiẽtis indulgentias.
Quintum. De modo remissionis facte per indulgentias.

Reuerēdissimo i xpo fratri Bar

ste de Lona ysa:sa. Theo. doc. totius ordinis predicatorū Magistro Generali: ac patri pientissimo. frater Isidorus de Isolanis Mediolanensis: eiusdem professionis: post humilem obedientiam: superni roris solatium.

Que a me lecta publice ⁊ disputata fuere: nō sine (vt arbitror) populi catholici fructu: prestio semper munere dei: cuius lumine solus: fides colitur orthodoxa: aduersus nouos errores: haud magni feci vsq; adhuc: publicis legenda tradere voluminibus. tum q; eadem erata: christianoq; a vocibus: missa fieri viderentur. Tū q; a fratribus ordinis plura sint edita: ob lucē fidei seruandā. Tum deniq; q; satis supq; me egisse arbitrabar. si in tam nobili virorū: nostre etatis: sciētissimorū coronа reuocationē ad sanctā sedem: fratri Martino Luthero: trāsmisissem. Uerū calamitati nostre tempestatis magnopere infelici: magis magisq; cōpatiens quinq; expono disputationes: tum veteres: tum nouas: neminē mordēs: neminē lacerans: ⁊ ab his quoq; abstinens verbis: quibus viri sanctissimi: ipios psequi solent errores. Hec etenim tue. P. Reuerendissime est snia: vt in duris opinionū anfractibus: fratres predicatores: solo tecti rationis scuto: fidem tueantur: diuinarū litterarū iunctis armis: sanctorumq; dogmatib⁹. Tue aūt. P. Reuerēdissime: hec trāsmitto: vt me tibi felicia semper optare noueris: ac cū incundissime valere.

Disputatio.ſ.

Maq; disputatio: in tres secabitur ptes. ℙ Primo quidem catholicā explicabim⁹ cōclusionem. ℙ Scdo: eundē declarabim⁹: seu legēdo egimus. ℙ Tertio. satis obiectis facere conabimur. ac sigillatim.

Conclusio de igne inferni.

¶ Animas sepatas sicut: ⁊ demones: affligi ab igne corporeo credimus.

Declaratio.

¶ Magister sentē. in. 44. di. quarti hanc astruit: vna cū. s. Thoma ibidē. q. 3. ar. 3. in solutiōe. 3. q. Itidē Petr⁹ de palude. q. 7. eiusdē loci. Paria ab eodē. s. Tho. habemus in. q. 13. scdi quoli. et in. 23. q. 3. Ad hec: quarto ℨ gentiles capite. 90. Haud ipari sentētia: eandē tutak conclusionē Io. Scot⁹: in quarto sententiarum. q. 2. dist. 44.

¶ At pro ampliori illius explanatione. Primo quidē pbāda est conclusio. Secundo vero examinānde opiniones antiq; et modernior⁹: de mō passionis alarū inferni.

¶ Cōclusio pbak: qm̄ claris auctoritatib⁹ sacrarū lrarū ad fidē hanc cogimur. Dr em̄ Luce. 6. de diuitis epulonis aia. Crucior i hac flāma. ⁊ Matth. 17. Ite maledicti in ignē eternū: q̄ pparatus est diabolo et angelis eius.

¶ Itē Augu. de ciuita. dei. 21. ait. Adherebāt spūs lꝭ icorporei/ corporeis ignib⁹ cruciādi: accipiētes ab ignib⁹ penā: non dantes vitā.

¶ Propterea Greg. in. 4. dialogorū inqt. Colligere ex dictis enārgelicis possum⁹: q; icēdiūm aia nō solū videdo: sed et experiēdo patiatur.

¶ Rōnabiliras pclusionis ab eodē S. T. pbak ⁊tra gē. vbi. s. Prio quidem creatura rōnalis: creatura diligēdo: peccauit. g; rōnabiliter punit per afflictionē ab ea. ℨ hec pbak. q; pena pportionabilit: debet culpe correspondenti.

¶ Scdo. Omni pctō debet duplex pena. ſ. sensus ⁊ dāni. pena em̄ sensus corrndet culpe: pp̄ auersionez lordinatā ad ℨmutabile bonū. pena dāni rndet auersioni lordinate ab icōmutabili bono. Ergo rōnabiliter spūs a corpore affligetur.

¶ Tertio. Ois pena est afflictiua ⁊ ⁊traria volūtati creature rōnalis. ſꝭ demōes ⁊ aie patiūt penā et nō p ℨiunctionē ad spūalē sbāz: cuius sit delectabile ⁊ ad eiꝰ ptinēs pfectionē. Ergo p ℨiunctionē ⁊ subiectionē ad corꝑ a quo: ℨm ordinatione sue nature libera est.

¶ Circa scōm. Scito modū passionū demonū ⁊ alarū assignarū fuisse triplicē a veteribꝰ. Primus est visione. Scds ignis: vt nocumi apprehēsiōe. Tertius est: q; patiunt ab igne: nōvt a quadā re corporea ſꝭ vt ab instrō divine institie vindicātis. Instrm vero agit: in virtute principalis agentis.

¶ Hos tres dicendi modos: impugnat beatus Thoj. nō q; falsi: sed q; insufficientes. Jō lꝭ isti modi sufficiant auctoritatib⁹ sctōꝝ doctoꝝ: nulla tñ auctoritas tñ vnq; affirmat. ꝓpterea. s. Tho. oēs modos predictos in vnū colligens: declarat modū passionis: veluti ex ipis omnibus constitutum.

¶ Modi vero dicēdi modernorū: sūt qnq;. Qui oēs: sicut pcedētes: supponūt ignē inferni eē corporeū: veluti pariter in pclusiōe suppōit.

¶ Primꝰ est Duran. in. 4. di. 44. q. 11. ar. 2. dicētis q; aia affligit ab igne corporeo: q; scit se cum corpe arsurā. Demon autē de felicitate perdita: nō ab igne vel corpe. Aia q̄dē ſꝭ veritatē: hoc mō patit ab igne. Demon ℨo ſꝭ adaptationē.

¶ Modus passionis aie: quia admittit: ideo illi⁹ rōnes omittant. Modus ℨo passiōis demonis: nō

est tutus. Primo q̄ obstat mō loquēdi euāgelij: q̄ paratū ignez ad penā demonis asserit. Mō ḡ illa ꝟba euāgelij sunt intelligēda figuraliter ꝛ p quādā similitudinē siue adaptationē: ita q̄ cū sūm dolor sēsibilis sit ille: q̄ ē ab igne: q̄ ē maxime actiuus: ita tristitia ꝛ dolor spūalis i angelis: pp suā vehemētiā exprimāt figuraliter p ignē.

¶ Scō: q̄ idē pariter posset dici de aīa separata: ac de corpib⁹ incorruptibilibus. Qō a nemine catholico admittitur.

¶ Uerū: q̄ iste doctor adducit p sē tria: rndēdū est ei. Arguit vero sic ꝓmo. Afflictio demonū sumenda est p oppositū ad gaudiū spiritū beatoꝝ ꝛ delectationē. ſz ea tota est in ꝙsequutiōe finis. ḡ tota pena demonis ē i separatiōe a fine.

¶ Rndeo. Aliqua quidez afflictio sumēda est illo mō ac puncipalr: ſz nō ois. Mā pesse corpi: pertinet ad beatitudinez naturalē spirit⁹: subesse vero ad afflictionē. Cū vero mereant p̄mari nāli beatitudine: afflictio nōnulla sumenda est: penes subiectionem ad corpus.

¶ Scō arguit. Pena dz correspōdere culpe: sed demonū culpa fuit in ordinata cōplacentia suiꝑpsius et non alicuius corpis: cū interpati no contemptu dei. ergo.

ꝓ Rndeo. Pena debet correspōdere culpe: ꝑm quātitatē: non autē q̄ ad identitatē subi vel instr̄i. Nam peccantes: sola voluntate: puniē tur etiam in corpore.

ꝓ Secundo dicitur: q̄ correspōdet q̄ peccatū Angeli fuit supbia: penaꝫo est hūiliatio sub vili corpe.

¶ Tertio arguit. Perdidisse felicitatē: est maxima pena et grauissima ac maioꝝ quacūq̄ pena sensibili: vt dicunt dini Augustinus ꝛ Crisostomus et in di. 4. 6. adducūtur a Magistro. ergo.

ꝓ Rndeo. Illa est maxima per se, ꝛ solitarie: ceteris cōparata: ſz non est maxima simpliciter: quia cum alia connumerata: est maior.

¶ Confirmatur auctoritate beati Pauli ad cor. 3. Salu⁹ erit: sic tamen quasi per ignem. In quo innuitur similitudo et adaptatio.

¶ Rndeo. Ly quasi: non est nota similitudinis: ſz expressiuū veritatis: sicut illud. Quasi vnigeniti a patre. Quod patet per intentionē sanctoꝝ: aperte tenentiū expressē: q̄ patiuntur ab igne corporeo.

¶ Secundus modus dicendi est Egidij dicentis: q̄ p verā immissionē ab igne patiunt: inquantuz est instr̄m dei. Tum q̄ deus pōt p se facere qō facit: mediis causis secundis: pōt aūt affligere animam in corpore existentem per ignem. Tū q̄ stke reperit in sacramētis: q̄ sunt instrumenta diuine mie.

¶ Sed hec opinio ip̄obat. Tū q̄ nullū instr̄m pōt agere circa aliq̄d in virtute alterius: nisi circa illud possit ponere suā ꝓpriā actionez naturalē. Tū q̄ ꝓncipiū imissiōis est aliqua forma in agēte: que in igne non est. Cū accipiat aliquaꝫ formam a deo: ad illam operationem et virtute naturali id neq̄at.

¶ Ad rationē p opinione dicit: q̄ deus p se pōt facere sine causis efficientib⁹ mere extrisecis: nō aūt sine causis formalibus: sicut nō pt facere holez sine aīa. Corp⁹ vero alatū i ea actiōe ꝙcurrit sicut soꝛa.

¶ Ad sīlitudinē dr negādo. Non em̄ sacramenta agūt in animā solā: sed in totū cōpositū: circa quod possunt ponere suas actiōes naturales. Ignis vero nullā actionē naturalē pōt ponere i aīa separata.

¶ Tertius modus dicēdi est Henrici octauo quolib. q. 34. tenētis animam separatam et demonem affligi ab igne corporeo: per verā imissionē: sicut p̄cedēs opinio. Ad fugam vero inconuenientiū: supaddit: q̄ diuina ꝟtute superaddit demoni ꝛ aīe separate aliū qualitas seu habitus supnālis: rōne cui⁹/ aīa separata vel demō/ pōt pati ab igne corporeo: q̄ ſz se neq̄ret pati.

¶ Deficit aūt p̄dictus modus dr

rādi. Tuz: q̄ sola vꝟ imaginatio ad fugam inconueniētiuz dictoꝝ. Tū q̄ eo dimisso: sequit dubiū. Aut eniz illa q̄litas est corporea. Quod nō: q̄ in solo recipit corpore. aut incorporea vel spiritualis: ꝛ sic supereſt eadē q̄stio: quo spirituale patiat ab igne corporeo.

¶ Quartus modus dicēdi est vicinus antiqne positioni. Qō anima separata patitur ab igne corporeo q̄ in ea virtute diuina possunt remanere potētie sensitiue: q̄ deus pōt separare accidēs absolutum a subiecto. Remanentibus ergo potentijs sensitiuis: potest in eis esse sensitiua cognitio: ꝛ appetitus consequens.

¶ Contra. Ignis nō pōt agere in sensum: nisi sit organicus: sed remanētibus potentijs sensitiuis: non remanet organū. Igitur non patitur ab igne.

¶ Quintus modus dicēdi est. s. T. vbi. ℨ. dicētis: q̄ patiuntur ab igne per alligationē. Alligatū em̄ tenet spiritū: ignis inquantum est instrumentū diuine iustitie: eo modo: quo per aīam magicaz alligatur spiritus: alicui corpori.

¶ Hm⁹ ꝟo opinōis: q̄druplex ponit radix a. s. T. Prīa ē. res incorporea creata: ex nā sua hz: q̄ loco diffiniri possit: ita existēs hyno: q̄ nō i alio: ꝛ hec radix ꝓfert hmic mō: siue spūs sit i loco p essentiam: siue per operationem.

¶ Scā radix ē: q̄ corp⁹ i spīm nāliter agere nō pt: nec ei obeē: nisi ſz q̄ ei aliq̄ mō vnit. sic em̄ dr Sap. 9. corp⁹ qō corrūpit: aggrauat aiam. Unitꝰo pt spūs/ dupl̄r corpi: sicut soꝛa māe: vt ex ipis fiat vnū simpl̄r Uel sicut motor mobili: vel sicut locatū in loco: eo mō quo separatis conuenit esse in loco.

¶ Tertia radix ē. Corp⁹ vt istrumētū diuine iustitie: hꝛe pt virtutē retinēdi spm: ita q̄ ad aliū locū diuertere nō posset. Et q̄ hoc isit igni ge hēnali, pbat triplici auctoritate bti Gregorij: Juliani adducti a Magistro i textu: ꝛ sancti Augustini. 21. de ciuitate dei.

¶ Quarta radix ē. Pati dr dupl̄r. Prio. Cōiter ꝛ ē recipe: ꝛ hoc aliqñ pficit: aliqñ nō: recipiēs. Scō ppe ē aūt tale pati: aduenire aliq̄d ꝛriū nature vꝟ volūtati: ꝛ hoc dupl̄r aut p receptionē forme alicui⁹ ab agēte Prio: aut p ipedimētū imissū ab agēte: ne patiēs ꝓprio ipetu seraſ: aut inclinatione agat.

¶ Ex his declarat: qualr sit ille patiēdi mod⁹. Patit ei ab igne: spūs inquātū vt instr̄z diuie iustitie tenet eū alligatū. Et i hoc veraciter ille ignis ē spiritu⁹ nox⁹. Et sic: vt sibi nocinū vidēs ab igne cruciat. Sicq̄ ex triplici mō dicēdi veterū ꝙstat: pfect⁹ mod⁹ passiōis demonum et animarum.

¶ Arguit itaq̄ sic ad ꝓbationē cōclusionis. Quicq̄d ipedit a suo ꝓprio motu vel inclinatiōe ab aliq̄: patit ab illo. ſz demones ꝛ aīe dānate: ipediunt p ignē corpoꝛ eoꝝ a sua ꝓpria inclinatione. ergo.

¶ Oppositio cōtra modū dicendi sancti Thome. Qō nō sit cōueniēs suppositō q̄ spūs sit in loco p eēntiā. Mā seqrent tria icōuenientia. Primū: q̄ eēs eq̄r punirent. Scōz q̄ i camera pulchra ita affligerēt: sic i igne. Tertiū: q̄ pfectꝰ pueri i libo: pariter punirent cū detineant.

¶ Rndeo. Hic mod⁹ dicēdi sustinet tanq̄z ꝓmuniorē ꝛ pbabiliorē ac rōnabiliorē ꝙformioꝝ dictis sctōꝝ. Nō em̄ q̄ obijciūt aduersꝰ ea q̄ q̄ sūt simpl̄r. pōt scientifice solui: ita q̄ delcat animus/ pscripta oino fide in chr̄m: immo nō pcuia fide altum semp murabit ingenium. expientia est in philosophia naturali: in qua mundus disputatur. nec plena veritas inuenitur.

¶ Ad ꝓmū icōueniēs dicit: q̄ gratioꝝ pctōꝝ/ magis odit deū: ꝛ plꝰ ei displicet diuina iustitia: ꝛ p ꝙs magis affligitur ab alligatione.

¶ Ad scōm dicit: q̄ alligari alicui loco ē penosuz ēt pulchroꝝ: ſz alligari loco vilissimo: est suprema pena:

ſicut centrum terre: in quo ignis locatur.

¶Tertiū faciliter ſolnit: qz volūtas eoꝝ: cū ſit iuſta: patres voluerunt illum carcerem.

¶Oppoſitio cōtra eundē modum dicendi. Suppoſito: q̄ ſpiritus ſit in loco p operationē: ideſt q̄ operatio ſit ratio angelo eſſendi in loco: ſic̄ quātitas ſubſtantie. arguit cōtra eundē modū dicendi. Non em̄ videt apparēter aſſignari q̄liter patiat ſpūs a loco: p detētationē. Aut em̄ patit p operationē imanētē: q̄ ē intelligē: aut velle. ꝛ p iſtas nō p̄t ee magis i loco: q̄ per eſſentiam. Itē operationes tales ſunt volūtarie. Ipſa vero volūtas ſimpliciter cogi nequit. Aut patit per trāſeūtē operationē: et hec aie ꝓpetere nō pōt: aut per actionē quā recipiūt i loco: ꝛ hoc nō: qz talis paſſio: preſupponit eſſe in loco.

¶Reſpōdeo. Eſſe in loco per operationē tranſeuntē: eſt ratio ſpiritui eſſendi in loco: accipiēdo noie opatiōis/omne qō ſequit ad p̄ſentiā ſpiritus in aliquo loco: ſiue ſit operatio ſiue contactus virtutis: quocūq; vt eſt ornatus: vt dictum eſt alibi de mēte. s. D. ſ. q̄ ſpiritus poteſt eſſe in loco corporali: nō ſolum per actionē imanētē vel tranſeuntē: ſed p qualēcūq; vnionem eius ad locum: factam virtute propria: ꝛ multo magis virtute diuia.

¶Ad idē arguit Hēricus. 8. quoli. 34. Si ſpiritus paterēt ab igne: ꝓpter alligationē qua nedt ſepari ab eo: impedit a ſua nāli inclinatiōe: ſequit q̄ nō patiat ab eo: niſi occaſionalr: ſed potiꝰ a ſeipſo: ſicut corpois excitaret paſſionē iracundie ad preſentiam repugnantis.

¶Reſpondeo. Negat cōſequētia. Maz in ſpiritu alligato corpori: ē duplex paſſio. P̄ima eſt qua detinetur: ꝛ hec eſt ab igne imediate. Secunda eſt verus dolor exiſtens in appetitu. ꝛ hec eſt a ſpiritu: mediante p̄ia paſſione ꝛ intellectōe.

¶P̄rima oppoſitio cōtra ꝛclonē. Omne qō patitur recipit aliquid ab agente: ergo ſpecies recipit. Rēceptum vero imaterialiter ibidem recipiet ꝛ ſpiritualr: ꝛ ſic erit perfectio recipiētis. ergo non erit in penaz: ſed potius in perfectionē.

P̄Rñdeo. ſanctus Tho. in. 4. diſ. 44. q. 3. in ſolutiōe. 4. rñdet. dicēdū: iquit: q̄ ignis agit i aiaz: nō p̄ modū influētis: ſz p modū detinētis. Quāobrē: patiēs ab agente: p modum detinentis: nihil recipit.

¶Scōa. Agens nā ſemp eſt nobilioꝰ patiēte. Sz ignis eſt ſpūs ignobilior. Ergo ſpūs nō patit ab igne.

P̄Rñdeo. Aſſūptū ē vez: de agēte p̄incipali: nō autem inſtrumēntali.

¶Tertia. Auguſtinꝰ. 12. ſup Ge. vt ēt refert Magiſter i litera. 44. di. ait. Nō ſūt corpalia: ſz corpalibus ſimilia: q̄b⁹ aie corpib⁹ exute afficiuntur: ſen bene ſen male.

P̄Rñdeo. Auguſtinꝰ ibidē loquit: inquirēdo. Uñ ēt i. 22. de ciuꝰ. dei. aliū iquirit modū: vl loquit de p̄rime affligētib⁹. Ignis em̄ apprehenſus immediate affligit.

¶Quarta. Omne agēs corporeū agit per contactum: ſed ibi non ē contactus. ergo.

P̄Reſpondeo. Cōtactus eſt ibi ſpiritualis: non corporeus.

¶Quinta. Anima aut ſaltem demones qñq; ſunt extra ignē inferni ꝛ tamen patiuntur.

P̄Reſpondeo. Diſpenſatione diuina: ſpiritus nōnunq; ſm eſſentiā: ſunt extra inferni ignem: non aūt ſm apprehenſionem: q̄b eſt immediatum affligens. Unde obiectio procedit: ac ſi ignis corporeus affligere ꝛ ſpiritus immediate: ſicut affligit corpora.

¶Hec q̄ breuiſſime tenemus: de igne iferni. catholice profecto: p̄pter duo: vero hec diſputata ſunt. Tum quia radix exiſtunt dicendorum: de pena purgatorij. Tuz propter quoſdam: de quoꝝ numero: in hac materia Martinus minime cenſendus eſt: qui criminum onuſti ponderibus: ſolatia perquirūt opinionib⁹ herēdo infidelitū. De dictis: i oib⁹ bñdict⁹. Amen.

Diſputatio.ij.

Quoniā male diſpoſiti hoies: determinata a ſctis p̄fib⁹: ingenio hūana diuinaq; ſapia p̄ſtantiſſimis: et aptica aūcte freta falſa nōnunq; ſuſpicant: ſequētem tuemur cōclonē. Principium itidē ē: ſtabileq; fundamētū: vita meriti alaz clarius itelligēde.

¶Concluſio.

¶Intellectu ſūt pnulli i catholica doctria: q̄ ſctis doctoꝝb⁹ minime ꝓſentiūt: p̄bātib⁹ penas purgatorias ex ſacris lr̄is: ab expētiaviroꝝ rum vitatē p̄re ceteris colētiū ꝛ ab ordine diuine prouidentie.

¶Declaratio.

¶Hec ꝓclo hz q̄nq; ptes: q̄ ſigillatim declarāde ſunt. P̄rima ps. Intellectu ſunt pnulli i catholica doctrina. Qō ſō ōr: qz ingenioſus catholicus nouit p̄ma pauciſſimis ſacraꝝ lr̄aꝝ ꝥbis cōtineri'. Multa q̄q; ex eiſdē ſeq. Quare nolēs itellectu aſſentire: niſi forſan ꝛ exp̄ſſe in eiſdē cōtētis: pnulꝰ eſt: declaratiōe ꝛ illuminatione egēs: iuxta illud pſalmi. Declaratio ſmonum tuoꝝ illuminat: ꝛ intellectum dat parulis.

¶Scōa ps eſt: q̄ ſacri doctores p̄bent ꝛ teneant purgatoriū. Nā. b. Aug. hoc tz: vt refert Magr in. 4. diſ. 21. cuiꝰ ꝥba ſunt. Jn quodā ſermōe. Ille ignis purgatorij durior erit: q̄ q̄cūq; in hoc ſeculo penarū aut ſentire: aut videre: aut cogitare quis pōt. Idē dicit de ciui. dei. 21. ca. 27. Idē de ꝥa ꝛ falſa pnia: ꝛhr de pe. di. Idē in Enchiridion. Neq; negādū eſt defunctoꝝ alas pietate viuentiū poſſe releuari ꝛc. Idē in ſuaꝝ cōfeſſionū libro. 9. p mr̄e ſua orat oratōdū petit cū eadē s. mater eius mortēs (vt ibidē ſcribit) memoriā ſui: optauerit ad altare dñi. De pnia di. 7. c. vl. habetur alia auctoritas. b. Augu.

¶Beatꝰ quoq; Ambroſiꝰ vt hr. 12. q. 2. Quia alij idē: tenuit. Qui etiā vigilias inſtituit mortuoꝝ ex libro Job decerpēs lectiones.

¶Beatꝰ ēt Gre. vt habet eiſdē cā 7. q. Anime aſſerit idē. Hic ſanctꝰ pōtifex multa refert exēpla: in libro dialogoꝝ: purgatoriū p̄bātis.

¶Greg. Nicenꝰ in ſinōe de defūctis. vt refert. s. Th. i li. 2tra errores grecoꝝ. Si aliquis rp̄o amico cōſentiēs i hac vita purgare pcūminꝰ potuerit: poſt trāſitū hūc p purgatoriū ignis cōflationē expediet.

¶Grecus expoſitor: ſup illud apli: tāq̄ p ignē: ait. Hūc ignē credimꝰ eē cartaginenſon. i. mūdificationē: in quo defunctoꝝ aie probant tāq̄ aurum in fornace.

¶Ad hec. s. Th. in. 4. di. 21. Magiſtrū ſequēs ꝛ exponēs. Quibus ꝓſentiunt. s. Bonauētura: magnꝰ doctor Albertus: Petrus de palu. Joā. Scotus. eandē. 21. diſt. inter pretantes: nullo catholico doctore: diſſentiente.

¶Hugo de. s. Victore aitl. Probabile eſt q̄ in his locis puniūtur, in quibus cōmiſerunt culpam: ꝛ intellige: aliquando.

¶Ricardus dicit q̄ granitati culpe cōmiſſe corrñdet acerbitas pene in purgatorio. Diuturnitas vero radicationi culpe in affectu.

¶Tertia pars eſt: q̄ pene purgatorie probant ex ſacris lr̄is. Mnlꝰ ꝓbationis: radix eſt: id q̄ habet Matth. 12., Luce. 12. et Marci. 3. Qui peccauerit in ſpiritū ſanctū: nō remittet ei: neq; in hoc ſeculo: neq; in futuro. Cui ſubdit Magr ſniaz in. 4. di. 21. Ex hoc dat intelligi: ſicut ſancti doctores traduntꝰ q̄ quedā peccata in futuro dimittent. Huic radici ſi ꝓſūgat auctas ſcōi Machab. 12. ſcta q̄ ꝛ ſalubris eſt cogitatio: pro defunctis exorare: vt a peccatis ſoluant: ſequit ne ceſſario purgatorij poſitio: argnē do ſic. Pro defunctis q̄ ſunt in paradiſo: nō eſt orandū: qz illi nullo

indigēt: nec ꝓ his q̄ sunt in inferno: q: illis a petō solui n̄ pñt. Ergo post hāc vitā sunt aliq̄ a peccatis nōdū absoluti: q̄ solui pñt: ⁊ tales charitatē hñt: sine q̄ nō fit remissio pctōꝝ: q: vniuersa delicta operit charitas. Proverbiorū. 10. Un̄ ad mortē eternā nō deveniēt: q: q̄ vivit ⁊ credit in me; nō morietꝫ in eternū. Jo. 11. Nec ad gloriā indigent nisi purgati: q: nihil i mūdū ad illā ꝓuenit: vt ptz Apoc. vlti. Remanet q̄ locꝰ purgatorijꝰ: post hāc vitā: er sacris lr̄is arguēdo necessario: ⁊ sic arguit. s. Tho. in. 4. vbi. s. ¶Alio ꝺz mō arguit. b. Augu. aūcte. b. Pauli ꝓme ad corin. 3. Si q̄s edificauerit sup̄ hoc fundamētū (. s. fidei xp̄iane vine qō aurū &c: quātū ad dilectionē dei: argentū quātū ad dilectionē proximi.) lignū: fenū: stipulā: ipse salvꝰ erit: sic quasi p ignē trāsiēs. s. purgatorij: ⁊ hoc mō arguit. b. Aug. ⁊ Magister sniarū. Hoc etiā mō arguit Theodoricꝰ epūs cyrenēsis exponēs dictū Apli. vbi. s. Si cuiꝰ opꝰ arserit &c. ⁊ ait. Dicit Aplꝰ q̄ salvabit̄ sic tāq̄ per cōflatorijū ignē purgāt̄ quicq̄d iteruenit per incantelā vite preterite ex pulvere saltē pedū terreni sensus in q̄ tandiu manet q̄ diu q̄cq̄ corpulētie ⁊ terreni affectus inhesit purgek. Pro q̄ mr̄ ecclia hostias ⁊ dona pacifica devote offert: ⁊ sic p hoc mūdus ide pr̄ꝰ erīes dñi Sabaot purissimis oculis imaculatꝰ assistit. hec ille. ¶Quarta pars est: q̄ purgatorijū ꝓbat̄ ab experiētia virorū veritatē preceteris colētiū videāt̄ exēpla recitata a. b. Gregorio de se: ⁊ de aliis l. 4. lib. dialogorū. Itē i libro de septē donis. Itē i vitis patrū ⁊ fratrū. Itē in mītis historiis videat Archiepūs in. 4. parti. 14. c. 10. P Neq̄ dedigneris legere gestaꝫ liberti magni ordinis p̄dicatorū. q̄ viuēs studuit suffragia mortuis exhibere pſoluēdo sepulturas vigilias defunctorū: q̄s instituit. b. Brunoꝰ. Innentes nēpe in p̄dictis gestis: p̄clara de aliabꝰ purgatorijs. Auctoritas ꝙ p̄dictorū maior est ⁊ efficacior auctoritate cuiuslibet phi. Tū ꝓp lumē supnāle: q̄ quodāmō deficiat lumē nāle. Tū ꝓp integritatē vite: q̄ lux est cōparata philosophorū moribꝰ

¶Quinta ps est. Qm̄ purgatorijū ꝓbat̄ ab ordine divine ꝓuidētie: nihil fm̄ suā institiā relinquētis impunitū. Divine em̄ ꝓuidētie ē actꝰ hominū punire vel p̄miare dſnter ⁊ ordinate: ita q̄ nō oia p̄mia ⁊ pene sūt equales: ut ꝓbat s. Th. 3. ꝑtra gē. c. 140. ⁊ sequētibus. Quo supposito arguitur sic. Cōuenit hominē mori in charitate cū culpa veniali vel pena debita. Cū igit̄ talis nō possit dānari pp charitatē: i q̄ mortuꝰ ē: nec salvari quandiu est in reatu pene. q̄ alicubi purgabit̄. Quasi in deserto medio inter Egyptū ⁊ terrā p̄missionis lacte ⁊ melle manā: e.

¶Adhuc. In oi nāvidemꝰ q̄ añq̄ inducat̄ vltima dſectio: oz purgari, ſz a ꝑrarūs dispōnib⁹. q̄ cū prior sit glorie forma q̄ aliq̄ nālis forma: opz fiſr purgari subiectū ante illā. Cōstat aūt q̄ multe male dispōnes post mortē reperiunt in multis animabꝰ: q̄ necesse erit eas purgari ante q̄ glorificentur.

¶Predicta oia confirmant ex obſrvatione ecclesie. Cui⁹ auctoritas maior est auctoritate cuiuscunq̄ doctoris. efficaciorq̄ apud catholicum esse debet: omni ratione ꝓbabili. Nulla nēpe est apud fideles longa consuetudo: cōsentiēte fide ⁊ auctoritate Petri: que efficaciā non sortiatur a spūsancto.

¶Oppositio.

¶Ois purgatio ſportat feditatē. ſz pena nō ſportat feditatē. ergo.

¶Rēſponſio.

¶Reatus ad penā non importat feditatē ex se: sed ex causa sua.

¶Oppositio secūda.

¶Ptime ad corin. 3. sup̄ illud: salvus erit: sic n̄ &c. ꝺr glosa. Ignis iste est tēptatio tribulationis. de q̄

scriptū ē. Vasa figuliꝑbat fornax. Eccle. 27. ergo homo expiatur ab omni pena: per penas huius mūdi saltē p mortē: que est maxima penarū ⁊ nō per purgatorijū ignē.

¶Rēſponſio.

¶In eisdē verbis sacre scripture latet multiplex intellectꝰ. Unde ⁊ ille ignis potest intelligi tribulatio ꝓsens vel pena ſequēs: ⁊ per vtrāq̄ venialis purgari possunt: ⁊ satisfieri reatui culpe: ſz q̄ mors naturalis ad hoc nō sufficiat. declarat. s. Th. in. 4. di. 20. q. 1. ar. 1. q. 3. ad. 3. dicens. Mors naturalis est pena ꝓs originale peccatū: vt quasi tā in naturā sit ſſa sicut originale petm̄: ⁊ ideo p mortē naturalē nō purgatur aliquis de petō actuali: sed per mortē illatā bene pōt purgari. Unde si aliquis mortē illatā patiēter sustineat: etiā si ꝓ alijs criminibus sit illata: vel ad diminutionē pene: ⁊ liberationē a tota pena: fm̄ quātitatē culpe ⁊ patiētie ⁊ contritionis.

¶Oppositio tertia.

¶Nō minoris efficacie est charitas in salnādo q̄ peccatū in damnādo. sed peccatū statiz post mortem dānat: ergo gratia statim salvabit: nō obstantibus malis quibusdā dispositionibus anime: ergo nō datur ignis purgatorius.

¶Rēſponſio.

¶Charitas maioris est efficacie ad salnādū q̄ mortale peccatū ad cōdēnādū. Sz ex hoc nō ſequit̄ q̄ citiꝰ salvet q̄ illud dānet: nō obstantibꝰ bonis ⁊ malis cuiuslibet decedētis: ſz q̄ plenius salvat ⁊ a plurib⁹ liberat. Et hoc est verū: q: liberat ab oi petō vna charitas ⁊ ab oi pena: q̄ non facit petm̄ vnū respectu penarū: ſilr cōfert omnē virtutē ⁊ gloriā fm̄ quālibet virtutē. Sed nullū peccatū vnū confert omne peccatū cōdemnari fm̄ quodlibet genus peccatorū. Instātia aūt est q̄ omnis forma artis ⁊ nature fortior est ad perficiendū: q̄ corruptio ad destruendū: ⁊ tamen citius destruitur res q̄ generatur ⁊ perficiatur.

¶Purgatorijū igne pariter asserit Martinꝰ Lutherꝰ. Qua de re de eodē igne dicta sufficiant.

Disputatio. iij.

Discutiende veritates de merito animarū purgatorij: deq̄ certa notitia ꝓprie beatitudinis futura: aptius sub vnius cōclusionis termino ponētur. Tū q: vna alteri miscet. Tuz q: ex eadē pendent: puma radice est itaq̄.

¶Conclusio.

¶Anime in purgatorio existētes sunt extra statū meriti, ꝓpriꝰ sine augēde charitatis: de sua beatitudine certe ⁊ secure. Quod auctoritatibus ac rationibus sancti doctores probant sufficienter.

¶Declaratio.

¶His diebꝰ cōcio pñs versat̄ in ore catholicorū: pp quēdā vivacissimo quidē sermone clarētē: sed dicta sanctorū neq̄ fidei r referentē: nec satis superq̄ intelligentē.

¶Ut igit̄ pcōnis partes clare ac subtilr discutiāt. Premittēda sūt q̄dā. Scōo adducēde sunt opiniones. Tertio declarāda cōcio quo ad oēs eius partes ſigillatim.

¶Itaq̄ ꝑmittēdū p° q̄ nomē status, ꝓprie accipit ⁊ extensiue: siue ꝓprie. Statꝰ ꝓprie loquēdo significat quādā pōnis differentiā fm̄ quā aliq̄d disponit fm̄ modū sue nāe q̄si in q̄dā imobilitate: sic hō erectꝰ stans. Extēsiue vero siue ꝓprie & in actionibꝰ humanis negociū hr̄e aliquē statū fm̄ ordinē ꝓprie dispōnis cū quadā immobilitate seu q̄ere. Un̄ q̄ de facili variant̄ ⁊ extrinseca sunt nō cōstituūt statū: puta q̄ aliq̄s sit dives vel paup. solū itaq̄ ad statū hoīs ꝑtinere videt: q̄ respicit obligationē pſone hoīs: put aliq̄s est sui iuris vel alteri ex aliq̄ ꝓmanentis

Universidad de Navarra Biblioteca

t hoc est qō pertinet ad rationē libertatis vel seruitutis. Unde status pertinet ꝓprie ad libertatem vel seruitutē siue in spūalib⁹ siue in ciuilibus. Hec ex.s. Th. in. 2. 2. q. 173. ar. 1.

¶ Aduertēdū ẽ o ꝓpter Hēricū de Gandano in. 12. quolibeto aliter exprimentē significatū huj⁹ vocis status: t argumētē ꝓra predicta a s. Tho. qō nō dixit. s. Tho. statū exigere obligationē: sed respicere ita q penes hꝫe obligationē t nō habere illā: dest respicere obligationē affirmatiue vel negatiue: distinguunt stat⁹: sicut stat⁹ liberi a seruo. seruit⁹. n. respicit obligationē affirmatiue: libertas negatiue

¶ Cōsiderādū quoq; q aliq; stat⁹ imꝑfecte dicunt vtpote deficientes a ꝓpria rōne status. Sunt em t dicuntur status: qr vt vie se habent ad aliud qō ꝓprie status dicitur. sicut foꝛe succedētes in embrione nō sunt spēs p se: sꝫ vt vie ad spēs p se. Sicut stat⁹ incipientiū t ꝓficientiū: qui vt ait. s. Th. ordinant ad aliū statū. ꝑ Ex hispꝫ cū Anselm⁹ libro de similitudinib⁹. c. 46. dicit. Quattuoꝛ sunt stat⁹ humane vite: qbus p diuersis meritis beata vel magis beata: misera vel minus misera reddit. s. in statu innocentie: in statu patrie. in statu vie t in statu dānatiōis: ꝓprie t stricte loq̃ndo status vite. Hā ois ille stat⁹ est oꝛdo dispōnis nature cū immobilitate siue ꝗete respiciēs seruitutē pene saltim: aut ēt culpe simul: vel libertatē ab vtraq;. Neq; status hic solū accipiēdus est p ꝓditione sicut solem⁹ dicere quattuoꝛ sunt cōditiones hominū: qñ ꝓprie ois pars descriptionis stat⁹ illis ꝙueniūt. Unde. s. Th. semp vocat animā in statu patrie aut vie aut dānatiōis. Nō videtes aliquā rationē in oppositū: nō curam⁹ quicquid alij scripserunt circa ꝓdicta.

¶ Circa opiniōes aduerte. s. Th. in. 4. di. 21. art. 1. q. 4. relerre opinionē quoꝛūdā dicētiū q exhites in purgatorio ita sunt absoꝛpti pēnis q nesciūt se p penā purgari: sꝫ putāt se eē dānatos. Quā opinionē ipꝛobat: qr aie ille frequēter petunt suffragia: que nō peterēt nisi scirent se esse liberandas.

¶ Idē vbi. s. ar. 2. in rñsione ad. q. ꝑmā. ad ārū: ponit viā catholicā: q post hāc vitā nō pōt esse meritū respcū ꝑmij ēntialis: sed respcū ꝑmij accñtalis pōt eē: ēḡdiu manet hō in statu vie aliquo mō: t iō in ḡtu purgatorio pōt esse act⁹ meritoꝛ⁹ ḡtu ad remissionē culpe venialis.

¶ Uerū frater Martinus Lutherus sancti Thome referre opinionem satagit: nō sincere: sꝫ mō dicē di velato sanctoꝛ doctoꝛ quadaꝫ simulata doctrina. Cen ptz cū refert iniam. s. Tho. ō loco purgatorij in libro resolonū de virtute indulgētia. q. cōclone 15. Hā. s. Th. in. 4. di. 21. q. 1. ar. p⁹. q. 2. duplicez locū astructur⁹ purgatorij ꝓbabiliter se locuturū pollicet t cōsona dictis sanctoꝛ ac reuelationib⁹. Martinus ꝙo alr de illo refert in opere ꝑdicto. Rogo aūt fideles ne mihi credāt aut illi: sꝫ accipiāt ipsi scripta Martini hac in re: ac legāt attente: deinde. s. Th. sedato animo ingrāt ac cōsiderate intueātur in ea mā: erūtq; indices nō ambigui hoc i negocio. Qui falsuꝫ testimoniū vno publice ꝓhibuit: merito in reliquis suspectus hꝫi pōt.

¶ Iste itaq; frater Martin⁹ ponit tertiā opinionē cōflatā ex ꝙbusdā veris: t exꝓsitis a ꝑma opinione t ex oppositis vie veritatis beati Thome t sanctoꝛ. dicit enim q timoꝛ t hoꝛoꝛ est pena aiabus purgatorij t maxima. Quod ꝓbat ser medijs: que admittimus aliq; mō: sꝫ nō oino vt inferius dicet. Item dicit in ꝛclone. 26. q purgatoriuꝫ est. ꝑpe desperatio. Itē in cōclone 29. q nō sunt de sua beatitudine certe t secure saltē oēs: sꝫ nos certissimi sum⁹. Quib⁹ dictis astrue re videt ꝑmā opinionez. Asserit quoq; q necessarium videt in anima⁹ angeri charitatē. Et q adhuc nō videt ꝓbatū vllis aut ratiōib⁹ aut scripturis: q sint extra statū meriti siue angēde charitatis. Hec ex Martino vbi supꝛa.

¶ His itaq; ꝑmissis declarāde sūt partes cōclonis sigillatiz. Cuius ꝑma est. Anime i purgatorio existētes sunt extra statū meriti: intellige ḡtuz ad remissionē culpe mortal⁹ nō venialis. Qō declarāt ꝙba sequētia. sine angēde charitatis. Hāc sic declaro ꝼm. s. Th. Hā i. 4. d. 45. q. 1. ar. 3. ad. 2. ait. Stat⁹ merēdi vel demerēdi est vn⁹ stat⁹ cū. cuius dē sit posse mereri t posse demereri. Et iō ꝙuenienter debeꝫ oib⁹ vn⁹ loc⁹. iō ibidē i corpe disti guit receptacula ānq; post hāc vitā ex diuersis modis recipiēdi: ꝑ meritis bonū vel malū. Stat⁹ ꝙo merēdi ẽ tm aie ꝛiūcte corpi mortali. Ad meritū nēpe tria exigunt stat⁹ vie. dñiū opis idest libertas arbitrij: t charitas: vt hēs. s. Th. i. 3. di. 18. t ꝼi. q. 29. ar. 6. t. 8. Sꝫ ät formale ꝓncipiū meriti sit ḡa t virt⁹. Potētia tm t stat⁹ merēdi sunt mediata ꝓncipia.

¶ Sine angēde charitatis. Charitatē augeri ab apl̃o argumētamur dicēte ꝓme ad Co. 12. Adhuc excellētioꝛē viā ōmōstro vobis. Si em nō possit augeri tā cessaret vie ꝓgressus. Ide b. Aug. sup Jo. ait. Charitas meret augeri: vt aucta mereat ꝑfici. Modus augmēti est p ēntiā. Cū ät charitas sit accñs ei⁹ esse ẽ ieē. Uñ nihil aliō est charitatē augeri ꝼꝫ ēntiā ḡ eā magis ineē subo. qō est eā magis radicari in sbto. Idē ḡq; est charitatē augeri t ꝼꝫ ēntiā t ipaꝫ hꝫe ad ꝑducēdū fermētoꝛis dilectionis actū. Augek ḡ essentialr qr magis ac magis in sbto esse icipit. ꝑfigit vero termin⁹ augmēti charitatis ex statu qr. s. aia deuenit ad termin̄. Nō aūt ex rōe ipsi⁹ charitatis ipsa. n. ꝼm rōnē ꝓprie spēi/ termin̄ augmēti non hꝫ: neq; ex parte agētis charitatē q est de⁹ infinite ꝑfectꝫ. Neq; ex ꝑte subi: qr charitate succrescēte: supercrescit habilitas ad vlteriꝰ augmentū.

¶ Alia ꝓticula est q sunt certe t secure de sua beatitudine. Qō dicit ꝓpter opiniones recitatas.

¶ Ultia ꝓticula ẽ q sci. ꝓbāt ꝑdcā ānčitatib⁹. sūt ꝙo tm duo: ꝓbāda. Quoꝛ ꝑmū ẽ q stat⁹ merēdi ẽ tm aie ꝛiūcte mortali corpe. Scēz est q sint secure t certe ō sua btitudie. Itaq; ꝑmū mltiplici ꝓbāt ānčta te. ¶ Ꝓria ānčtas ē Dauid ꝑs. 6. rogātis vt de⁹ acceꝑet suā pniaz hic. Qm̄ nō est in morte q memoꝛ sit tui. In inferno (q̃ noie itelligūt oiaꝛ receptacula) qs ꝓfitebit tibi. s. merēdo ꝛ si dicat nullus. Noie ät ꝓfessiōis itelligi pōt ꝓgrue oē op⁹ bonū hic fcm. ꝑs. Sacrificiū laudis honorificabit me t illic iter q oñdā. Hinc. b. Aug. ait. Hic oē meritū ꝓparat post mortē nullū.

¶ Scda ānčtas. b. Pauli ꝑme ad coꝛ. 3. Unusq̃sq; ꝑpriā mercedē accipiet ꝼm suū laboꝛē. sꝫ labor ẽ tm in aia ꝛiūcta mortali corpi: q̃ merces tm̄ debeꝫ p isto statu. Hoc magis magisq; declarat p ea q subinfert ibidē apl̃s dicēs. Si q̃s aūt superedificat supfundamētū hoc aur argētū: lapides ꝑciosos: ligna: fenū: stipulā. Uniuscuiusq; op⁹ manifestū erit. Dies. n. dñi declarabit ꝛc. Dies ꝙo dñi est mors vt ptz ex more loquēdi eiusdē apostoli.

¶ Tertia ānčtas ē eiusdē in eadē epl̃a. c. 4. Itaq; nolite ante tpꝰ iudicare: q̃adusq; veniat dñs q̃ t illūinabit abscōdita tenebraꝝ t māifestabit ꝑsilia coꝛdiū: t tūc laus erit vnicuiq; a deo. Hic. b. Bꝛe. t hꝫ. 25. d. c. q̃lis ait. Qualr hic q̃sq; egredit talr. n. indicio appebit vl repsentabit. Hec ibi. ¶ Confirmat hec auctoritas p aliud dcm̄. b. Pauli. ad Ro. 2. Reddet vnicuiq; imꝛ opa sua his q̃dē q̃ ꝼꝫ patiētiā boni operis ḡtiaz t honoꝛē ꝼꝫ ñ ē patiētia boni opis nisi cū aia ẽ ligit mortali corpi ergo.

¶ Quarta ānčtas eiusdē ibidem 12. c. Uocat. n. charitatē ꝑfectā viā: dicēs. Et adhuc excellentioꝛē

Universidad de Navarra Biblioteca

tiã nr̃o vobis charitatẽ hr̃e.

Charitas vero vt via sola ẽ: q̃ augeri põt. Hãc q̃dẽ charitatẽ vt viã manere in p̃ria vita tñ. asserit idẽ ap̃s paulo post subinferẽs. Nũc manet fides: spes: charitas tria hec

¶Quinta auctas ẽ ad Ga. 6. Operemur bonũ dũ tp̃s habem⁹. ⁊ argumt sic. ex ap̃lo. Stat⁹ merẽdi est stat⁹ seminãdi. Nam ibidẽ ste ait. Que. n. semianerit hõ: hẽ ⁊ metet. ꝫ stat⁹ semis est vita p̃s. ḡ in ipa solũ ẽ stat⁹ merẽdi. Probaẽ media q: status seminis r̃ndet ag ro: sed vt hr̃ Mat. 13. Ager mũdus est. ḡ.

¶Cõfirmaṇ p̃dicta auctas te Ecclesiastes nono. Qõcũq; põt manus tua facere instanter operare: quia nec op⁹: nec rõ: nec scia: nec sapia erũt apũd inferos: quo tu pperas.

¶Ad hec in expositiõe p̃dictorum h. P̃ iuli adducit. s. Th. illud Jo. 9. We opꝫ operari opera eius qui misit me: donec dies ẽ. Uenit nox quando nemo pot est operari.

¶Sexta auctoritas est ad hẽb. 8. Statutũ est oibus hominibus semel mori. Post hoc iudicium.

P̃ Fauet predictis auctoritas Salomonis Ecclesiastes penultimo. Lignũ vbicũq; ceciderit: ibi erit.

¶Oppositio contra predictas auctoritates.

¶Martinus lutherus arguit cõtra predictas auctoritates in resolutionib⁹ predictis 2clusione. 18.

P̃ Tum q: p̃dicte auctoritates: nõ ponũt statũ mediũ iter mortuos: p̃natos ⁊ beatos. P̃ Tũ q: auctoritas. b. Augu. non loquit de purgatorio exp̃sse. Quare illa verba ad purgatoriũ nõ sunt trahenda.

P̃ Tum q: inquit: si glose afferẽde sunt ad p̃dictas auctoritates: possem sine fudore igenio meo eũocare duplex meritũ hnius tp̃s ⁊ illi⁹ status. Et dicere Augustinũ de merito hui⁹ tẽporis itelligere.

P̃ Tum q: ex auctoritate Ecclesiastes adducta sequit: q̃ aie purgatorium ingresse nunq̃ eribunt: q: vbicũq; ceciderit lignũ ibi erit.

¶Responsio.

¶Predicte auctoritates non arguũt statũ mediũ: ꝫ arguũt et p̃bãt efficaciter intẽtũ. s. q̃ post hãc vitã/nõ sit meritũ respectu p̃mũ ẽntialis. Ad auctoritatẽ. b. Aug. r̃ndet q̃ loquit de purgatorio implicite: q: de oi merito ⁊ de nullo: qui aũt totũ dicit/nihil excludit.

P̃ Ad imaginariã equiuocationẽ r̃ndet: q̃ ea facilitate cõtẽnit qua p̃bat. Nulla nẽpe rõne aut auctoritate fulcit. Quinimmo aduersatur exp̃sse. b. Augu. oẽ meritũ eẽntiale excludẽte post hãc vitã. P̃ Ad dictũ Ecclesiastes õ: q̃ p̃ se nõ est efficax cũ sit metaphoricũ. sed supp̃positis alijs auctoritatib⁹: sufficiẽter arguit immobilitatẽ animarũ post hãc vitã in culpa vel gratia.

¶Probaẽ deinde illud idẽ rationib⁹. Prima rõ est posse peccare ⁊ posse mereri: merito essentiali: ad eũdẽ statũ ptinet. Sꝫ posse peccare nõ 2uenit animab⁹ purgatorijs: veluti ẽt aduersarij 2cedũt: ḡ nec posse mereri. Probaẽ prima ꝓpositio. tũ q: similia sunt: tũ a maiori: q: facilius est cadere q̃ mereri.

¶Scõ. q̃ est angelis casus: hoc est hoib⁹ mori. Damascen⁹ lib. 2. Sꝫ angel⁹ post casuꝫ est i termino vie: nõ i via: ⁊ p 2ns sortit̃ imobilitatẽ ivita spũali p gratiã. ſi in gra moriaẽ vel in morte spũali: ſi moriaẽ in peccato mortali: ergo etiã pariter anime: ⁊ sic merito essentiali mereri nequeunt.

¶Tertio. spatiũ pnie est tp̃s acq̃rende ⁊ augende gr̃e. Sed in hac vita tñ habeẽ spacium pnie. ergo media pbaẽ per id q̃ cãtat ecclia in q̃dragesima. Ne subito p̃occupati die mortis queramus spaciũ pnie: ⁊ inuenire nõ possumus. ḡ.

¶Ex quibus patet vltimum. s. q̃ aie sunt certe ⁊ secure de sua beatitudine. Tũ q: sunt in termino: ⁊ hoc illis notum ac manifestatũ est: vt dicitur p̃me ad Corin. 4. Itaq; nolite ante tempus iudicare ⁊c. Tũ q: hoc idẽ rõ persuadet.

Nam supposita ordinatiõe mẽtis: que semp gratiã sequit: ipsi nõ impediunt quin cognoscãt se diligere ⁊ nullũ sentiũt incitamẽtuꝫ ad oppositum: ḡ suã cognoscũt imobilitatẽ. Itẽ pbaẽ q: ille aie a nobis suffragia expetũt: creb⁹: vt liquet ex libro dialogorũ. b. Gregorij: qõ nõ faceret ille aie nisi scirẽt se eẽ liberãdas. ⁊ hec ẽ rõ. s. Tho. Cõsentiũt p̃dictis oib⁹ doctores scti. Tũ ẽt hi q̃ ingenio fuere clarissimi: sicut Petr⁹ de palude: Petr⁹ de tarãtasio Herueus. Jo. scotus in. 21. dis. 4. ac ceteri doctores catholici.

¶Oppositio prima.

¶Aduersus p̃dicta arguit Martin⁹. p⁰ sic 2clone. 17. Si purgatorij affligit alas ⁊ molest⁹ẽ eis pauor: ḡ deest amor: aut falti impfect⁹ ẽ: quẽ voco/ impfectã sanitatẽ spũs. Cũ aũt sine pfecta sanitate: celũ nullꝰ intrabit: ḡ necessariũ est: illas angeri charitatem.

¶Responsio.

¶Negaẽ p̃ma p̃na. Stat enim aliquẽ iustũ tiere penã: ⁊ tñ eẽ ẽt i pfecto amore: sicut p̃z de Christo timente passionẽ. Cũ aũt dicit: q̃ charitas foris mittit timorẽ nõ 2cutientẽ: ꝫ p̃hibẽte ne fiat q̃ amor suggerit divin⁹ intellige. Cũ vero dr̃: q̃ charitas erit impfecta: r̃ndet: charitatẽ eẽ impfectã p̃t itelligi tripl̃r. Uno mõ i ordine ad gloriã. saltim fm aliquẽ gradũ: ⁊ sic nulla charitas est impfecta: q: imediata dispositio saltim ad aliquẽ gradũ glorie. In domo enim dei/ mãsiones multe sunt. Scõ modo in cõparatiõe ad gloriã: ⁊ sic charitas oꝭ viatoris est impfecta: donec venerit: vt ait ap̃s: q̃ pfectũ est. Tertio mõ 2parãdo vnũ gradũ alteri: 2sic nõ reqrat fũmus gradus; charitatis: in eo q̃ celũ ingressur⁹ est. Sequeret nempe oẽs animas esse einsdẽ gradus glorie. Qõ audire horrent catholice aures: cum a fide omnino sit alienum.

¶Secunda.

¶Prefata sentẽtia nullis vel infirmioribus rõnib⁹: probaẽ. ḡ.

¶Responsio.

¶Circa ea q̃ sũt fidei simpl̃r: nullis euidẽs rõ hẽri p̃t: q̃nimo ẽ iplicatio i adiecto q̃ aliq̃ spectet simpl̃r ad fidẽ ⁊ habeaẽ ad illud firma rõ: sufficit ãt catholico bñ dispositio: q̃ hoc deducaẽ sufficienter ex sacris literis: p̃sertim cum illa sententia a sanctis approbaẽ doctorib⁹: 2cõmuniter sic credatur/ a catholicis bonis ⁊ ingenio vigentib⁹. spiritũ eniꝫ sancto totum corpus ecclesie regitur. Qui suggerit q̃cũq; Christus implicite dixit et docuit.

¶Tertia.

¶Ad quid deus vult puniri p̃fectos in spiritu: ad satisfactõeꝫ? Cõtra. sup oẽm satisfactionẽ: est charitatis satisfactio. Neq; eniꝫ deus ipse ẽt per penas quicq̃ aliud requirit q̃ vt p̃ficiaẽ charitas. Charitas eniꝫ nisi ap̃s meritũ: operit multitudinẽ peccatoꝝ. At illos iã esse p̃fecte charitatis positũ fuit.

¶Responsio.

¶Vult deus puniri p̃fectos: iustitie distributiua exigẽte: ordine diuine prouidẽtie cogẽte: suadẽteq; ceterorũ⁹ p̃fectu. Uideaẽ. s. Tho. in tertio cõtra gen. ca. 140. ac sequẽtib⁹: quẽ iste q: videre nõ studuit: sine intellu errores profert.

P̃ Dicit. 1. q̃ charitatis satisfactio est sup oẽm satisfactionẽ: quantũ ad delectionẽ culpe. Charitas enim fm quẽcunq; gradũ operit multitudinez pcatoꝝ: est ẽt sufficiẽs fm aliquẽ graduꝫ excellentẽ: operire oẽm penã debitã p peccatis. Sed q: refrigescit charitas multoꝝ: tõ pena post hanc vitã necaria est. ne aliq̃s malũ ipunitũ remaneat.

P̃ Dicit tertio: q̃ p penas nõ semp dei⁹ intẽdit imediate vt p̃ficiaẽ charitas: sed vt seruetur ordo iustitie. Quia, iustus dominus ⁊ iustitias dilexit.

P̃ Dicit quarto: q̃ charitas existẽtiꝫ in purgatorio: nõ est perfecta nisi pñio mõ: vt dictuꝫ est in rõsione ad p̃mã obiectionẽ. Itẽ p̃t dici

pfecta nõ simplr:sz ex suppõne: qz venerit ad terminũ augmẽti sz hi pfectõis modi eẽnei fũt a ꝓposito.

¶Quarta obiectio.

¶Anime purgatorij nõ hñt facultatem satisfaciendi ex defectu vite: ergo solo satisfaciunt voluntate.

¶Rẽsponsio.

¶Licet vitã nõ hẽant cõpalem: hñt tñ spiritualẽ. Cui⁹ afflictiões supant oia mũdi tormẽta:vt dicũt ꝺ. Augn.⁊ Hieronym⁹. Neq; vltri⁹ seqr:si sola satisfaciũt volũtate: ꝙ augeat charitas:qz deficit volũtari stat⁹ merẽdi:vt supradictũ est.

¶Quinta obiectio.

¶Singe aiam in morte pfecte fidei ⁊ charitatis: que adhuc forte debeat septẽ diesicinnare.Cur nõ deus remittet: tam parua:taz magne charitati?Addit vero Martinus multa vera ac pia:vt mẽdacẽ hũc casuz/exonet:vt ptz legẽti.

¶Rẽsponsio.

¶Iste casus implicat in adiecto. Perfecta.n.charitas sm oẽz gradũ suapte natura ꝓsolvit oẽz penã vt.ꝺ.Tho.ꝓbat i.4.sñiaz:quẽ oẽs sequunt theologi.Jõ veluti fictio post habẽꝺ ẽ h casꝰ:ac ꝓcedẽdus phariseis:quo philateria antiqua refarcãt:⁊ fimbrias suas cõsumptas restaurent.

¶Sexta obiectio.

¶Si nõ augeꝝ charitas animarũ purgatorij.sed tm puniunt:ꝯ punitorij dicendus est ille locus: nõ purgatorium:nisi forte solonẽ esse idez qõ purgationem dixerint.

¶Rẽsponsio.

¶Recte ille locus dicẽdus est purgatorij:qui vt aiunt Gregorius ⁊ Augustin⁹ ꝓp purgãda venialia: principalr institut⁹ est.Nõ solũ vero purgãtur venialia/ꝙ ad penaz: sed ẽt quo ad culpã: vt habeꝝ a.ꝺ. Gregorio disti.25.cap. qualis. qr ille aie nõ sunt in termino simplr: ⁊ ideo merito accñtali mereri phñt. Nec sequit ergo ẽt merenꝝ merito essentiali:qz sunt i termino vie merendi simplr vt probatũ est. Item ꝺ purgatorijs respectu reat⁹ pene ẽt debite mortalib⁹:qui reatus respicit culpã. Quis pariter phibeat solutionẽ dici purgationez:⁊ ꝓp quid:nõ video.Cum apud sacras lras:ꝺe illis dicaꝝ aiabus vt a peccatis soluanꝝ scõi Wach.

¶Septima obiectio.

¶Apostolus dicit.Diligẽtib⁹ oia cooperanꝝ in bonũ.Sed hoc bonum nõ põt intelligi: nisi augmẽtũ iam possessi boni.ergo ⁊ purgatorium auget bonũ dilectionis dei.

¶Rẽsponsio.

¶Apostolus loquit:de bono sine additamento:qõ est vita eterna. Qõ ꝓbat dicẽs his ꝙ sm ꝓpositũ vocati sunt sancti. Quos.n. ꝑdestinauit.hos ⁊ vocauit.Quare duplicẽ calũniaz patiꝝ hec obiectio. ꝓma est aplice,ꝓpõnis extra,propositũ assumptio. scõa falsa ꝓpositionis subsumptio.

¶Octaua obiectio.

¶Uirt⁹ in infirmitate pficit. Nõ enim ꝓmittit ꝑciosissima charitas: atq; secundissima:aliqꝺ secũ sterile.At in purgatorio est maxima infirmitas.ꝯ maxime pficit charitatẽ.

¶Rẽsponsio.

¶Deficit in tribus hec obiectio. Non assumit ꝓpõnẽ apli:que vera tm̃ est,ꝓ phñti statu:ac si ad omnẽ extẽderet statũ.Scõo deficit ꝙ ꝑciositas et fecũditas charitatis sit solũ illius augmẽtũ.Cũ sit ꝺq; ornatus deiformis aie:cũ sit fecũda:qz penã facit gratã deo:quare gratus nõ est inferni luctus. fecũdissima vero est:qz parit vitã eternã:iuxta illud apli. gra dei: vita eterna. Tertio deficit:qz minoreꝝ explorate nimiũ falsitatis / assumit. Nullã nẽpe hñt infirmitatẽ: sz robustissime exñtes ceco obeũdunt carceri.infirmitas nãq; destrnẽs est qualis/corꝓ cõsequẽs.

¶Nona obiectio.

¶Impote est,eẽ statũ i via.Uia ãt dei ẽ charitas ad deũ tẽdẽs: ꝯ necesse est aias vt ꝓcedere vel retrocedere a charitate dei: cũ nõdum sint in termino velvisione:vt ptz.

¶Rẽsponsio.

¶Ad viam duo exigunt.ꝓmũ est distãtia a termino.⁊ hoc solũ nũq; ꝓstituit viã.Nã polus artic⁹ distat ab antartico.⁊ neuter ꝺr via respectu alterius.scõz est ꝙ ꝓ motum tendaꝝ ad terminũ.In charitate vero:motus ẽ augmẽtũ illi⁹. Quãobrẽ dicit:ꝙ charitas aiarũ purgatorij: ꝓprie dici via nequit: ꝓp defectũ cõditionis scõe. Sola vero charitas pfitis vite: nomen vie ꝓprie sortitur. Charitas itaq; aiarũ purgatorij via dici neqꝰt: iz charitas vite pfitis via dicatur: iuxta illꝺ apli ꝓme ad Coꝛ.9. Et adhuc excellẽtiorẽ viã demonstro vobis.illq; ꝺo dispõnẽ ad graz vo luerit viã vocare: equocationem fingit.

¶Decima obiectio.

¶Impossibile est:ꝙ vlla persecurantia creature sit:nisi assidue accipiat magis ⁊ magis. Inde.n.dicunt ꝙ cõseruatio est continuata eius creatio.Sed creare est semp nouũ facere.vt ẽt ptz in riuulis: radijs:calore:frigore: marie dum sunt extra suũ principiũ. Sed charitas cõseruaꝝ a deo.ꝯ augetur.

¶Rẽsponsio.

¶Assumptũ vndiq; falsitatẽ ꝑspirat. Nã substãtie angelor:celor: ⁊ alarũ cõseruãtur:⁊ tñ magis nõ accipiũt. Idẽ de quãtitate rerum nãliũ:que manet eadẽ in multis. Idem de ꝓprietatibus rer:vt risibilitas ꝙ nõ augenꝝ: ⁊ ꝓseruãtur.

¶Ad ꝓfirmatiõez ꝺr ꝙ ꝓseruatio ẽ creatio idẽtice sine sm ẽ:nõ aũt sm rõnẽ.ꝺfr.n. ex pte termini ad quẽ:nouũ nẽpe ẽ termin⁹ creationis:pẽnis cõseruatiõis.Quãobrẽ i prõptu ẽ:neq; ꝓfunꝺa phie nãlis nec theologie attigisse Martinũ. Nam ex sñia Ari.ad pauca respiciẽs:ꝺe facili enũciat. Qõ ãplius manifestuz est:in exẽplo riuulor: radiorũ ⁊ caloris.Cui rñdere: ridiculum arbitror.

¶Oppositio aduersum scõaz partẽ ꝺcłonis:ꝙ est:ꝙ aie purgatorij sunt ꝺe sua beatitudine certe ⁊ secure.

¶Arguit ꝯ idẽ Martinus in ꝺcło. 19.ꝓ⁹ qz si pena purgatorij est pauor ⁊ horror ꝺnatiõis ⁊ inferni. Pauor aũt oisfacit aim ꝓturbatũ icertũ:inopẽ ꝓsilij ⁊ auxilij: ⁊ tãto magis quãto fuerit vehemẽtior ⁊ iopinatior. Animarũ aũt est vehemẽtissimus ⁊ inopinatissimus.ꝯ.

¶Cõfirmat ꝓio sitritudie alicui⁹ icidẽtis i latrones: ꝙ nihil sperat neqꝫ aliꝺ ꝺe se nouit nisi ꝙ vinat.

¶Cõfirmat scõo ab his.ꝙ canit ecclesia ꝓ eis.A porta inferi:⁊ libera eas de ore leonis: ne absorꝺeat eas tartarus.

¶Rẽsponsio.

¶Supposito etiã ꝙ pauor ⁊ horror sit i aiab⁹ purgatorij dico:ꝙ hoc pauor facit hoc⁹ incertũ. Sicꝫ ꝓ ꝺe rpõ: qui cepit pauere ⁊ tedere. Deinde cũ pauor hoc facit: est ꝓp hõores ptis sensitiue occupãtes vicinia cordis:que aliena fũt ab animabus.

¶Ad ꝓmã ꝓfirmationẽ:negaꝝ sitr tudo.Sz potiꝰ assimilanꝝ ille aie hoi dilecto a rege ⁊ icidẽti i manꝰ tortor⁹ eiꝰ ꝗs nouit nihil acturos sine scitu regis sui:quãuꝫ ãt patiaꝝ carcerẽ ⁊ angustias: sperat tamẽ se euasurũ:ad regis mãdatuz:ꝗre retur:tortores,ꝑ sibi illatis iniurias:penas ꝺaturos:iussu regis.

¶Ad scõaz ꝓfirmationẽ:,ꝑscrẽdũ ecclias i publicis officijs ⁊ oronibus:i meditũ afferre ꝺcã sacraruz lras:ẽt si oi ex pte:eaꝺe ad ꝓpositũ minime sint mõꝓformia sint ꝓncipaliori intẽto.Et hoc agit.Tũ,ꝓ renerẽtia ꝟbor⁹ legis:i ꝙ meditandũ ẽ die ac nocte.Tũ qz imaculata sunt:inapte ꝟnte conuertẽtia aias:fidelia ⁊ sapiẽtia ꝓeitantia paruulis:letificat quoꝺ corꝺa:et dulciora fũt sup mel ⁊ fauũ. Pine ex duob⁹ dictz:cãtici cuiusdã Isaie.38.quorũ ꝓmũ est.Uaꝺã ad portas inferi.scõm est.Tu aũt eruisti aiam meã vt nõ periret:cõponit eã orationez ꝓ aiab⁹ purgatorij. A porta inferi erue dñe aias,cor. Purgatorijs nẽpe:recte porta inferi dicit.Tũ qz ꝑtinet:vt cõiter teneꝝ inferno.Tum quia regressꝰ illic existentibus,non negatur.

¶Ad aliud dictuz. Ne absorbeat eas tartarus:ne cadant in obscura:pariter respondetur. Nam ne absorbeat eas tartarus:sumit ex plasmo.68.vbi dicitur neqz absorbeat me pfundum. Aliud dictum pariter ex sacris litteris sumptuz videtur: t potest trahi ex eodem psalmo:precipue vbi dicit. Obscurentur oculi eorum. Illud vero dictuz de ore leonis sumitur ex psalmo.21. Sed circa sententiam illorum verboz:aduerte eē duplicē. Prima vt totuz illud offertoriū intelligatur tantum de animabz purgatorij. Et tunc sic exponitur ꝑm Archiepiscopum. quarta par. tit.14.c.10. Ne absorbeat eas tartarus:idest nedetineat absorptas in illis penis:ne cadant in obscuram:idest ne qui ceciderūt:in obscurum locum detineantur. Secūda sniа est vt illud responsoriū sit cōmune vinis t defunctis:vt sit sensus. Libera animas omniū fidelium:inbandi ꝓcipue defunctoz:ū t tunc clara est sententia: nullam patiens ambiguitatē. Uerum qz intētio ꝓncipalis ecclesie est orare in missa defunctoz ꝑ eis: ideo subinferꝛ ihesus. Hostias t preces ꝛc.t resumit ō rāsorio illa pticula que directe spectat ad alias defunctoz. Pro quibz orat.t hic sensus cōuenit dici omnium animaruz.

¶Secunda obiectio.

¶Multa legunt exēpla:in quibz habetur:nonnullas animas hāc sni status incertitudinē: cōfessas fuisse. Apparuerunt enim multis tanqz euntes vocate ad iudiciuz. t si recipitur hystoria illa:de monacho morituro:t propter peccatum fornicationis:veluti damnato iā blasphemāte deinde ad sanitatem reuerso:satis patet.

¶Ad idem est:qđ recitat Gregorius de iuuene:quē in morte draco absorbere volebat.

¶Responsio.

¶Propter talia exēpla:que sepenumero sunt phātasticevisiones: aut etiā fiunt opera diaboli: nūqz est recedendū a doctrina sanctoꝝ rum. Item illa incertitudo trahi debet ad tempus agonis mortis. Quando anima iaz incipit eleuari altius: ad cognoscēda occulta. de quo tempore multa refert beatus Grego. ideo illa exempla monachi t alteri⁹ inuenis: nihil omnino cōferunt propositoquia illa tempore agonis mortis euenere. Quod vero spectat ad apparitionem euntium ad iudiciū: respondetur:qꝛ ea que fiunt in instanti temporis:respondēt non instanti temporis nostri solū:sed etiā tempori diurno.t ideo que simul acta fuere:diuersis quasi peracta temporibz nobis reuelantur. Et hoc est:qz phantasia non excedit continuum. Unde spiritualia:per modum corporalium intelligimus.t hec de cōclusione premissa: dicta sufficiāt. Pro quibus:benedictus deus. Amen.

Disputatio.iiij.

In hac disputatione:dicēda sūt duo ꝓncipalr. Primū qđē ē:de dispōne dāntis t recipiēt⁊ idulgētias. Scōz ō his qb⁹ idulgētie ꝓdesse pōt. Qz vo mā trita ē:ea pp ꝯ fucidissime illā explicabo. Sit itaqz

¶Prima conclusio.

¶Thesaurꝰ idulgētiaꝝ:residere i pectore petri:ex sacris lr̄is ꝓbatur. Hāc ptrāseo:qm illi⁹ ꝓbonez deduxim⁹ ex sacr⁊ lr̄is:i reuocatione Martini lutheri: psuasiōe scōa Necz i hāc vsqz hozā:aduersꝰ ibidē dicta:aliqđ oēm est.

¶Secunda conclusio est.

¶Indulgētie eē⁊ valēt:sine a bono sine a malo dent. Uni⁹ ꝓbō ē: qm dare idulgētias ē gra gratis data:q ptātis ē:nō bonitatis vite: t oēs tales gre eē⁊ fiūt ꝑ bonos t malos. ¶Itē ꝓphetia ē gra t radius diuin⁹:t m fluxit ꝑ Cayphā malū pōtificē. Jo.11. Idē hr̄ ꝑ hoc qō legit Numeri.22.qꝛ ꝓclarissima ꝓphetia:ꝑ iniqssimū Balaaz fluxit toti ecclesie t synagoge.

¶Oppositio

¶Oppositio prima.

¶Cōtra arguit. Rinus/ cui fons nō influit:nihil ꝑfluere pōt:sz papa q̄ est in mortali peccato: est rinus:cui fons:hoc ex spūssanctus nihil influit:qz spūssanctus discipline:effugiet fictā t in maliuolā animā nō intra sapiētia:nec habitabit in corpore subdito peccatis ergo ipse nō pōt perfluere alīs. ꝯ nec indulgentiam.

¶Responsio.

¶Uino: est falsa:qz tali pape influit spiritussanctus ea que sunt potestatis.

¶Oppositio secunda.

¶Radius solis:quē nubes intercipit:ad nos non venit. Sed spiritussancti gratia:dicitur radius a beato Dionysio:t nubes peccatū ab Esaia:ergo gratia quā pctm intercipit:non venit ad nos. Sed indulgentia fluēs vel debēs fluere a tali papa:est gra peccato intercepta. ergo ad nos nō venit. ꝯ nō valet talis indulgentia.

¶Responsio.

¶Quēadmodū dictū est. Iste radius est potestatis t gratie! gratis date:sicut t prophetia:peccatum aūt non intercipit:nisi radiū gratie gratūfaciētis.

¶Tertia conclusio.

¶Indulgentie omnibus valent tā existētib⁹ in mortali ꝯ in statu gratie:sed differenter. Probatio huius est. Quoniā existētibus in statu gratie:valent addiminutionem pene expiatiue:sine imūcte: sine imūgēde: si sacerdos iniungens errauit. Modus declarabit in sequēti disputatione. Existēti bus autē in mortali: valēt dupl⁊ Uno modo:quo alius alteri mereri pōt primā gr̄am cōuersionis orādo:ieiunādo: t alia bona opera faciēdo. si enim hoc vnus pōt: multomagis pōt eccl̄ia: p thesauros cōium meritoꝝ. Scdo valet: sicut opus de genere bonoꝝ vicinat hoiem ad gratiā:vt dicit Ambrosius. Qui digni sunt dignitate cōgruentie nō dignitatis. Alr vero nō puto valere indulgētias existētibus in mortali. Cuius rō est. Quia a nullo solubilis ē pena nisi a quo soluta ē culpa. Adhuc clauis in cōfessione absoluens cōfitentes:certior est i effectu suo. ꝯ clauis i relaxationib⁹. Sed in cōfessione nō absoluit:nisi absolutū prius a deo:a culpa mortalis peccati. ergo in indulgentijs nō aliquid absoluit de pena:nisi prius sit remissa culpa a deo.

¶Quarta conclusio.

¶Indulgentie multum ꝓsunt existentib⁹ in purgatorio. Probatur. ecclesia offert salutares hostias pro defunctis. ergo eis quoq ꝑsunt indulgētie. Probat ꝓsia. Quoniam vtraqz suffragia:paris sunt rationis.

¶Adhuc cuicūqz prodest meritū psonale vnius de eccl̄ia:illi multo amplius ꝓdesse pōt:meritū cōmune:tā capitis ꝯ mēb:oz ecclesie:si ad ipm derinet. Sed existentibus in purgatorio:psunt merita persone:vt pz. ergo etiā ꝑsunt illis indulgentie.

¶Oppositio.

¶Petro 61. Quodcūqz ligaueris sup terrā. Sz existētes in purgatorio:nō sunt sup terrā. ꝯ eis non videntur valere indulgentie.

¶Responsio.

¶Albertus magnus in.4.sē. di. 20. sic rñdet formaliter exīte in purgatorio sm aliqđ sunt sup terrā qz.i. merneruēt dum viuerēt. qꝛ eis etiā post mortē ad velocioꝛē liberationē:possent valere:t hoc etiā in seqnētib⁹:in lra habet ex vbis Augustini. Purgatorijs enim qno dāmodovia est:t quodāmodo terminus. Quantū enim ad cōfirmationē:qz peccare amplius nō pōt sunt in termino:sz q̄ ad nō ꝓuenisse ad hoc:ad emendā q̄ emendantur:sunt adhuc i via t trāsitu ad ꝓniam. Hec magnus Doctor.

¶Cōsiderato attentius:qꝛ in animabus purgatoriꝝ:pp precedētia

merita vel demerita: dupler reperitur dispō. Prima quidē ad hoc: q liberent a penis: et hec oīb⁹ est cōis. Alia ad velociorē liberationē. Et hec nobis ignota est. propter hāc secundā dispositionē: dicit in glo. in verbo mēdaciter. c. Absit onibus: de pe. et re. in cle. q animē purgatorij reseruant indicio dei. Unde alia: que dicimus: circa hāc glosam: in revocatione Martini: persuasione prima.

¶ Ab ingenio minime vigētibus multa pariter obijciunt: q̄ potiꝰ turpissimos mores quorūdā pdicantiū indulgētias tangūt: q̄ veritatē. Quocirca vltimā disputationem ingrediamur. Et pro hac benedictus deus. Amen.

¶ Disputatio. v. et vltima.

¶ Conclusio.

Detestate clauis: nedū per modū suffragij: pastores catholici: pene nō solū a canone iposite: sz etiaz ꝑm se debite: remissionem dant animabus.

¶ Declaratio.

¶ Gratia clarioris intelligentie: circa hanc conclusionē: primo declarandi sunt termini. Secundo inꝰmediū adducende opiniones. Tertio ꝓbanda est ipsa cōclusio.

¶ Primus terminus est potestate clauis: et intelligit de claue iurisdictionis: nō aūt ordinis. Hinc ait. s. Th. in. 4. di. 20. q. 1. art. 3. q. 2. ad. 1. Clauis est dupler: ordinis et iurisdictionis. Clauis ordinis sacramentale quoddā est. eq; sacramentoꝝ effectus nō sunt determinati ab homine: sed a deo: ideo nō pōt tarare sacerdos: quātū per clauē ordinis in foro cōfessionis de pena dimittat: sed tātū dimittitur: quātū deꝰ ordinauit. Sed clauis iurisdictionis: nō est quid sacramentale: et effectus eiꝰ arbitrio hominis subiacet. Et hmōi clauis effectus est remissio per indulgentias: cū nō pertineat ad dispensationē sacramentoꝝ talis remissio: sed ad dispēsationē bonoꝝ cōmuniū ecclesie. Et ideo legati etiā nō sacerdotes: indulgētias facere possunt. Unde i arbitriū dātis indulgētiā est tarare quātū per indulgētiā pena remittat. Si tñ inordinate remittat ita q̄ homines pro nihilo ab operibus penitētie renocentur: peccat: facientes tales indulgentias. Nihilominus quis plenā indulgentiā cōsequitur. Hec. s. Tho.

¶ Aduertendum q̄ dare remissionē pene animabus: per modū suffragij differt a remissione data per potestatē clauis sermodis.

¶ Primo in causa. Nam suffragiū ꝓponenire potest a non habente clauē: remissio vero alia non ꝓponenit nisi ab habente clauem.

¶ Pro cuiꝰ intellectu scito: vt ait s. Tho. in. 4. di. 20. ar. 4. in respōsione ad primā questionē. Indulgētie effectū habent ꝑm q̄ opera satisfactoria nius alteri cōputātur: nō solū ex vi charitatis directa ad ipsum: sed etiā ex intētione operantis: aliquo mō directa ad ipsum. Sed intētio alteriꝰ pōt ad alterū dirigi tripliciter: aut i spāli: aut in generali: aut i singulari. ¶ In singulari quidem: sicut enim quis ꝓ alio satisfacit determinate. et sic quilibet pōt alteri sua opera cōmunicare. ¶ In speciali sicut cū quis orat pro cōgregatiōe sua: et familiaribꝰ et benefactoribus: et ad hoc ordinat etiā sua opera satisfactoria. Et sic ille qui cōgregationi ꝓest: potest opera illa alij cōmunicare applicando intētionem illorum: qui sunt de cōgregatione sua ad hunc determinate. ¶ Sed i gnali: sicut cū qs opa sua ordinat ad bonū ecclie in gnali: et sic ille q̄ ꝓest ecclie gnaliter: pōt opa illa cōicare applicādo intentionē suā ad hūc vel illū: et q; hō est pars

ꝓgregatiōis: et ꝓgregatio est ps ecclesie. Jō in intētione boni primi: includit intētio boni ꝓgregationis: et boni totiꝰ ecclesie. Et ideo ille qui ꝓest toti ecclesie pōt cōmunicare ea que sunt ꝓgregationis: et huius hois: et ille qui ꝓest cōgregationi: ea que sunt hniꝰ hominis: sed nō cōuertit. hec ille.

¶ Sco distinguunt effectū. Nā q̄ suffragiū tm: q̄ est cōicatio bonoꝝ pdcōꝝ: ꝗnis hō solnat: ea tu pene ḡtū ad deū: nō tñ solnit a debito faciēdi satisfactionē iūcta ad quā obligat⁹ ē ex ꝓcepto ecclie ꝑ scōs vero remissionē: q̄ pariter suffragiū est imo ꝓfectius est: et ꝺ suffragiū ab vtroq; absolnitur.

¶ Tertio dīnt i radice. Nā remissio pene: ꝓ nis ptātē clauis ꝓuenit mediate vel imediate ab ideficiētia meritoꝝ: vt sibi in oīb⁹ aliꝰ valere possit. Uñ nullꝰ absolnit a pena debita ꝑ tota: nisi determinate ꝓ eo fiat: quātū debebat. In ecclia ꝺo tota est indeficiētia meritoꝝ ꝑcipue ꝓpter meritū christi Cuius ecclesie caput est papa.

¶ Quarto dīnt in subiecto dāte. Nā sua suffragia singlaria q̄libet in gra exīs pōt alteri cōicare: q: opa sua. Itidē ille qui ꝓgregatiōi ꝓest: pōt opera illiꝰ alteri cōicare applicādo intētionē suā ad hūc vel illū. Suffragia ꝺo ḡptātē clauis data: nō dant nisi a papa: q̄ ꝓest ideficiētie meritoꝝ ecclie. Jō ptās dādi talia suffragia: plene residet in papa: q: pōt facere qd vult: cā tñ existētē legitima: sz in ēpis ac multis aliis est taratū suffragiū sz ordinationē pape. Jō pñt facere qd eis taratū est: et nō ampliꝰ.

¶ Quinto dīnt i noie. Nā idulgētie dīnt: q̄ ꝓueniūt a ptāte clauis: suffragia ꝺo simplr rēliq; nūcupātur. ¶ Sexto et vltimo in ordine. Nā dās indulgētias: potest dare alia suffragia: nō aūt econuerso.

¶ Circa illā particulā: non solū a canone imposite: sz ēt ꝑm se debite. notādū: q̄ pro peccatis est a divina iustitia ꝓposita pena q̄diuersa: hoc enim facere ad iustitiā pertinet distributiuā: et ad pnēdētissimū legislatorē quēcūq; Jō Deuteronomij. 25. di. Pro mēsura peccati erit et plagarū modꝰ. et Isaie 27. In mensura cōtra mēsurā cū obiecta fuerit vindicabo eā. Hec ꝺo dupler est. actualis: et virtualis. Actualis multiplex conuincit spiritualis tātū: vt que est alaꝝ se paratarū: quarūdā est eterna est alia tpalis. s. purgatorij. Alia tñ corpalis: vt ieiunij: peregrinatio psalmodia: lachrymē: disciplinegenuflexiones: vigilie: ꝓtinētia: et oīa pietatis opa. Alia spūalis et corpalis simul: vt oīones mētales: vota: meditationes: cōtēplatiōes studia. Harū ꝺo alia diuina: vt tribulatiōes et flagella dei ad hē. 12. Flagellat aūt oēm filiū quē recipit. alia volūtarie assumpta. Virtualis pena ē: oē opꝰ aḍinina pietate acceptatū loco pene: sicut cōtritio ab excellēti ꝓueniēs charitate: q̄ nō solū culpā delere pōt: sz ēt ꝓ oī pena satisfacere. Nā fides Magdalene: excellēti gradu charitatis formata: illi et culpā et penā oēm simul remisit dicēte dño. Remittunt tibi peccā tua: q̄ ad cul pā: fides tua te salvā fecit. Vade i pace. Luce. 7. Quo ad penā. Hoc idē fit i adultis baptizatis deo acceptante baptisma ad deletionē culpe et remissionē pene. Dicente b. Ambrosio gra xpi oīa cōdonat gratis: et intelligit: q: ipse xps satisfecit. Pena ꝺo canonica ea ē: quā canones ꝺponūt varijs criminibꝰ q̄ nūc arbitraria est oīno. Quā vt canonica est: papa in pñti vita pōt remittere ꝓ suo arbitrio. Et hec nōnūq; satisfacit: pene a deo ꝺposite sit: et ab ecclia: nōnūq; tñ ecclesie plene: deo vero semp ꝑm partē saltz: si tñ fiat ab exīte in gratia Aliq̄n ꝺo deo plene poterit exīs in gra pp excellētē gradū charitatis satisfacere exolnēdo ptē penitētie canonice, ad reliquā ꝺo tene

tur vinculo ꝓcepti ecclie nesciētis certitudinē diuine acceptationis. Quia vero superabūdat: cōꝛa deo cōuertitur in meritū operantis. Ideo quicquid supererogauerit: cū dns venerit: reddet illi.

¶ Catholici itaq; pastores ac ꝓlerici papa remittere pñt oēm penā canonicā incūbētē penā diuinā: vt dem̄ē: applicādo merita alioꝝ ad satisfactionē debitā ꝛ hoc p indulgētias tm. Penā ꝥo canonicā si. pura dare ꝯ libero arbitrio: papa remittit ēt sine idulgētijs. Penā ꝥo diuinā tātū remittere pōt papa: sine p idulgētias: siue quōlibet applicādo merita in thesauro seruata ecclie: loco illiꝰ debite pene. Et hāc applicationē efficit vius ꝛ alabus purgatorij: q̄ talis suffragij sunt capaces ꝓp recessuꝫ a nobis i eadē dispōne: cā tñ semper exhte legitima: ceu indesinenter repetit. s. Th. loquens de hac mā. Et huic applicatiōi porte inferi nō ꝓualēt: qm̄ huiꝰ clauis potestate aperit aliabꝰ nōdū ingressis regnū celoꝝ. Ceteri quoq; siue ꝑsides multitudinis: siue specialeꝫ ꝑsone: ꝓ tali pena suffragia afferre ꝛ applicare possunt.

¶ Circa opiniones: ꝓmo adducā opiniones circa radicē valoris indulgētiarū. Scōo circa ipm̄ valorē. Et m̄ hec duo exigunt ad intellectuꝫ conclusionis. Prima est. s. Thome: ꝛ vie cōmunis apud oēs theologos: q̄ indulgentie valent per applicationem meritoꝝ christi ꝛ alioꝝ sanctoꝝ: loco pene debite ꝓ peccatis. Scōa est Durādi dicentis: q̄ indulgētie fiūt de merito xp̄i: q̄ idubitāter ꝓsunt ad thesauꝝ eccle: ꝛ sufficit ꝓ toto mūdo. ꝓme Io. p°. Ipse ē ꝓpitiatio ꝓ peccatis nr̄is. ꝛ nō solū ꝓ peccatis nostris: sed totius mūdi.

¶ De merito ꝥo passionis sancto rū ponit in dubiū. ¶ Tū q; ītētio merētis ē necessaria ad hoc q̄ meritū suū redūdet i alterū. Sed de hac ītētiōe nīla habeꝫ historia. g. ¶ Tū q; ille passiones ꝛ illa merita: sunt plene remunerata. ¶ Ad ꝓmū ꝺ:: q̄ hoc sancti ītēdūt explicite vl̄ implicite. Nā sanctꝰ quilibet ꝑformāt capiti xp̄o: cuius merita illata sunt in ecclesia: ꝛ quotidie iferunt ab exhtibꝰ i gr̄a. Vnde est illud Pauli scōe ad col. 1. Adimpleo ea: q̄ desunt passioni xp̄i ꝛ totius ecclesie. Cuius caput est xp̄s adimpleo. i. addo mēsurā. ꝛ sic exponit glosa. hoc quoq; sequit: ex charitate faciēte merita singulorū cōia. ¶ Ad scōz ꝺ:: q̄ passiōes ꝛ pene: vt sunt meritorie sufficiēter sunt remunerate: nō autē vt sunt satisfactorie. hoc pz in eo: qui satisfacit ꝓ alio/oratione: que tñ in sinu eius conuertitur.

¶ Tertia opinio est Aureoli l. 4. dist. 20. dūtis q̄ papa pōt dare indulgētias nō solū p modū recōpē sationis ꝛ satisfactiōis: q̄ fit accipiēdo de merito xp̄i ꝛ sctoꝝ: sz ēt auctoritate sibi tradita a xp̄o: cū dixit. Quēcūq; liganeris sup terrā Jō auctoritate absolutiē nihildā do p recōpensatione: pōt penas quas voluerit relaxare.

¶ Et scito q̄ hec opinio ꝓuenit cū opinione. b. Thome: q̄ prāte clauis iurisdictiōis denē indulgētie differt ꝥo: q̄ sola prās clauis posit sufficere asserēdo: dūte. s. Tho. q̄ applicatio meritoꝝ exigitur.

¶ Quarta opinio est nouissima. Martini Lutherij duo inter cetera dicētis. Primū q̄ papa nō potestate clauis quam nullā hz: sed modū suffragij: dat aliabꝰ remissionē. ꝛ hoc asserit in cōclone. 26. et qualē pr̄ātez hz papa in purgatorio ḡñalr: talē hz q̄libet ꝑsbr i sua dioceſi: ꝛ curatꝰ i sua parrochia ꝓticulariter huiꝰ rōes solnent inferius ꝛ hec de opinionibꝰ radicis valoris indulgētiaꝝ. ¶ Sūt itaq; due opiniones extreme. s. Luther ij ꝛ Aureoli ꝛ. s. Th. media quā seq̄t Durādꝰ vnodēpto. vt patuit.

¶ Probatur itaq; ꝓcō. s. q̄ potestate clauis denē indulgētie. Qđ

dāt plati i ꝑsona xp̄i: dāt potestate clauis. Sz ꝑsules catholici dāt idulgētias in ꝑsona xp̄i. ergo potestate clauis. Probatio inedie auctoritate. b. Pauli. 2. ad cor. 2. dicētis. Nā ꝛ ego qđ donaui: si qđd pp vos donaui in ꝑsona xp̄i. glo. idest: ac si xp̄s donasset. Sed xp̄s poterat relaxare penā peccati: vt pz de muliere adultera ḡ ꝛ Paulꝰ potuit: ḡ ꝛ papa qui nō est minoris auctoritatis ꝙ Paulꝰ fuerit.

¶ Preterea. ptās ligādi atq; solūēdi: eādē ꝑsequit auctoritatē in foro ecclie. Sz ligare ꝑtinet ad ptātē clauis iurisdictiōis. ergo solnere a pena canonica: sequit necessario ptātē clauis iurisdictionis.

¶ Preterea. Quicqđ cōuenit alicui: vt ꝑst ecclie: ꝑuenit eidē ꝓpt potestatē iurisdictiōis. Sed cōferre indulgētias cōuenit pastoribꝰ inquātum ꝑsunt ecclesie. ergo.

¶ Adhuc minus est excōmunicare ꝙ idulgētias facere. Sz excōicare ꝑtinet ad ptātē iurisdictiōis ergo etiam facere indulgentias.

¶ Itē. Eidē confertur dispēsatio thesauri ecclesie ꝓcipue vbis: cui cōmittit regimē ecclesie. Sed nō cōmittit regimen: nisi cui dat potestas iurisdictionis. ergo.

¶ Ad hec. Ecclesia generaliter errare nō pōt: qz xp̄s qui in oīb⁹ exauditus est ꝓ sua reuerentia dixit super cuius ꝓfessione ecclesia fundata est. Ego rogaui ꝓ te Petre vt nō deficiat fides tua. Luce. 22. Sed ecclesia generalis hoc semp sensit: vt nō nisi habens potestatē iurisdictionis cōferre posit indulgentias. ergo. Potestate clauis dantur indulgentie.

¶ Confirmant predicta ex more litterariū curie romane vtētiū ita li mō dicēdi. Nos ergo de oipotētis dei misericordia ꝛ auctoritate apostolorū Petri ꝛ Pauli confisi: relaxamus centum dies ꝛc.

¶ Itidē de pe. ꝛ re. c. Quod antē. dicit remissiones eis nō valere: q̄ nō fuerint ab eorum judice facte. Sed inder ecclesiasticus nō est q̄ne potestate iurisdictionis. ergo.

¶ Supersunt vero due partes cōclusionis probande. Prima q̄ pastores catholici remittant penas a canone impositas. Et quia hec ab omnibꝰ admittitur: ideo tāq; manifesta relinquitur. Secunda pars est: q̄ remittāt penas ꝥm se idest lege diuina ꝓpositas. et hoc ꝓbatur: primo sic. Quod recte fit a pastoribus ecclesie approbatur a deo: iurta priuilegiū Petro concessum: Sed pastores catholici remittūt penas canonicas includētes ꝥm totū vel ꝥm partez penas ꝥm se. ergo remittūt penas ꝥm se debitas. Secūdo ꝓbat sic. Absolutus a pastore ecclesie a penis innunctis in hoc seculo: aut tenet in futuro solnere penā lege diuina impositā: aut non. Si nō. Ergo pastores catholici remittūt penas debitas ꝥz se. Si sic. Ergo solnet in purgatorio. Sequitur igit q̄ ecclesia remittat ad penas grauiores. Qđ aduersat pietati spūs sancti gubernātis ecclesiā de quo dicitur: disponit omnia suauiter.

¶ Oppositio contra primā partē cōclusionis: q̄ papa potestate clauis remissionē dat animabus.

¶ Primo obūcit Martinꝰ in conclusione. 26. per illā vulgatā ꝓpositionē: videlicet si clauis esse ad purgatoriū extēderēt: posset euacuare purgatoriuꝫ. Atq; crudelis esset papa q̄ nō euacuat purgatorium.

¶ Responsio.

¶ Papa potest existente causa iusta ꝛ rationabili: ne aduersus iustitiam diuinam temere agat.

¶ Contra.

¶ Instat idē. Que nā ista erit cā rōnabilis? Nū aliqua maior erit: q̄ charitas iustior vel rōnabilior?

¶ Responsio.

¶ Primo dico q̄ charitas iter casus nō cōputatur: sed supponitur omni cause. Nullaz quoq; adesse nō posse in tāta latitudine cōtin-

gentiū:quā infinitatē vocat Aristoteles dicens. Infinita vni accidunt:q̄ro magis inumeris p̄ secula assererenō ausim succedētib⁹.

¶Expoliare itidē purgatoriū an libito, aduersat mādato xp̄i:q̄ iussit triticū seruatum in ecclesia dispensari familie in tempore.

¶Hoc ēt non agendū est a papa ut particulari indicio dei subsūt. de. de pe.ꝛ remiſ.c. abusionibus. Recolito que a nobis dicta fuere circa illam glosam p̄sertim de dispositione supra.

¶Hoc pariter exēplo christi actandū nō est:qui a mortuis resurgens:nō nisi patres i libro existētes tam pena soluta liberanit: vt cōiter tenent doctores.

¶Secunda.

¶Claues ecclesie pariter ligat sicut ꝛ soluit:ſz nō pōt ligare alas purgatorii: ergo nec soluere.

¶Responsio.

¶Claues auctoritatiue tm̄ solutēs pōt ligare. Et hoc verū est in ptāte ordinaria:nō aūt in subdelegata:neq; i soluēte aliq̄ alio addito. Nō em̄ valet hoc: instituere pōt:ḡ destituere. Eps pōt ordiare ergo pōt soluere ab ordinatione. Patet ḡ illa maior ꝓpō triplicem patiē calūniā. Prīa q; in oi habente ptātem nō verificat. Scōa q; i sola tm̄ clauis iurisdictiōis ptāte tz.l.q̄ a nullo addito operat. Tertia q; falsa est vniuersaliter in omni clave:puta in clave ordinis.

¶Tertia.

¶Si potestate clauis remittit: cur nō tollit papa nomē suffragij ꝛ nō vtif nolle auctoritatis ac potestatis in dando indulgentias.

¶Responsio.

¶Nō est tollendū imo fernāduz necessario nomē suffragij propter dīas supiductas. Noicyo auctoritatis nō vti pontificē falsuz est.

¶Oppositio ꝫ illā partem ꝛclonis pene:nō solū a canone iposite:ſz ēt ſz se ōbite.

¶Arguit primo sic idem Martinus in ꝛclone.20.ex ipso stilo pōtificis de iniunctis penitētijs misericorditer in dño relaxamus.

¶Responsio.

¶Hic nō est ois stilus:sed plenaria nōnunq̄ oim pcōrum remissionē largitur. Dico scōo q̄ in penis canonicis pene divine includunt acceptantq; a deo iuxta illud Matthei.18.ꝛ. Quēcūq; ligaueris,sup terrā:erit ligatū ꝛin celis.

¶Secunda obiectio.

¶Id nulla auctoritate probatur nulliſq; auctoribus nisi forte Petro de Palude Augustino de Anchona:Capreolo ꝛc. Sed q̄cūq; hi senti ūt ñ facit argumētū fidei.ḡ.

¶Responsio.

¶Prefati doctores id ingenioſe ꝛ sancto edocēte spiritu deducūt ex sacris litteris. Est aūt signum animi male de reb⁹ fidei sentiētis quādo adherere renuit ingenijs p̄clarissimis ac eorū vnisormi sententie i dnūs fidei: quēadmodū inquit Aristo.in topicis cōtra dicentem dictis sapientū sollicitū est esse stultum.

¶Tertia obiectio.

¶Extra de pe.ꝛ re.Cum ex eo dicit q̄ per indulgentias satisfactio penitētialis enervat per indulgētias.ſ.indiscretas ꝛ superfluas.

¶Responsio.

¶Hec auctoritas cōducit potius ꝓposito q̄ officiat. Tū q; pena divina in canonica pena cōtinet: vt dictum est. Tum q; penitētia ꝛ canonica est ꝛ divina. Matthei 4. penitētiā agite appropinquabit enim regnum celorum.

¶Oppositio Aureoli i dist.20. quarti.ſ.q̄ papa possit auctoritative remittere penas ꝓ peccatis debitas sine applicatione meritorum.

¶Rescripta papalia obtinētvim iuris ꝛ auctoritatis sanctorū. sed i rescriptis papalib⁹ fit relaxatio auctēnico modo:sic. Nos ergo de omnipotentis dei misericordia ꝛ auctoritate apostolorum Petri ꝛ

Pauli:confisi relaxamus tibi centum dies ꝛc.ergo auctoritatiue.

¶Responsio.

¶Concedimus fieri per auctoritatem Petri ꝛ Pauli relaxatiōes: sed media applicatione meritorū ꝛ nō sine satisfactione:ꝛ hoc haberi nō pōt ex rescriptis papalibus. Restringit ergo auctoritas pontificis:q; exigit necessario charitatē in recipiēte;ꝛ cāz mouētē q̄ est pietas i dāte.rō supius tacta est.

¶Secunda.

¶In potestate pape est relaxare omne vinculū impediēs a regno celorum. Quia dictū fuit Petro. Quodcūq; ligaueris ꝛc. Sz obligatio ad penam est hmōi. ergo.

¶Responsio.

¶Maior est vera innecta satisfactione nō autē simp̄r: vt dictum fuit. Remittere enim sine satisfactione:solius est potestatis excellentie xp̄i dei immortalis.

¶Tertia.

¶Cui, cōmittit maius: cōmittit minus.sed maius est absolvere a culpa ꝛ a pena:ꝛcōmissuz est capiti absolvere ab omni culpa sine exceptione. ergo.

¶Responsio.

¶Responderet canonista q̄ vera est maior quādo minus in maiori includitur. Dicit etiā si valeret hic modus arguendi: sequeret q̄ omnis sacerdos haberet auctoritatem cōferendi indulgentias:vt patet:q; eis cōmittitur absolutio a culpa:quod est maius.

¶Dicitur quoq; q̄ lz semp absolutio a pena esset ād minus ꝫ absolutio a culpa:non tamē semper decet q̄ eni cōmittit maius committatur min⁹:q; absolutio a culpa in nullo casu potest eē nociua nec impeditiua maioris boni:sepe est ne absolutione a pena.

¶Quarta.

¶Claues non solū extendunt se ad culpam:sed etiā ad penā, sed in aliquo sacramēto quādoq; potest relaxari tota pena sicut in baptismo:ergo videt q̄ datū sit alicui in ecclesia:maxime p̄cipi: q̄ saltē ministrādo sacramentū penitētie:possit totā ipenā relaxare.

¶Responsio.

¶Subsumpta propositio errat: sit enim relaxatio peccatorum in baptismo cum sufficientissima satisfactione passionis christi. Itez dato q̄ papa mediante sacramēto possit oēm penā remittere:hoc nō est nisi per completū sacramētum. Ubi necessario sunt cōtritio confessio:ꝛ satisfactio. Non est aūt satisfactio nisi penitēs per ꝓpria opera penalia plenarie satisfaciat vel ali⁹ pro eo:vel nisi satisfactio xp̄i ꝛ sanctorū sibi per indulgentiam applicetur ab eo qui potest. Pro predictis omnibus benedictus deus Amen.

¶Finis disputatorū catholice per fratres Isidorum de Isolanis mediolan. lectorem Papie:In cenobio .s. Apollinaris ordi. predicatorum. Lugduniq; exactissima cura impressum per solertem virum Joannē Crespinum Anno ⁊ domini. M. cccccxxviij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca